

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

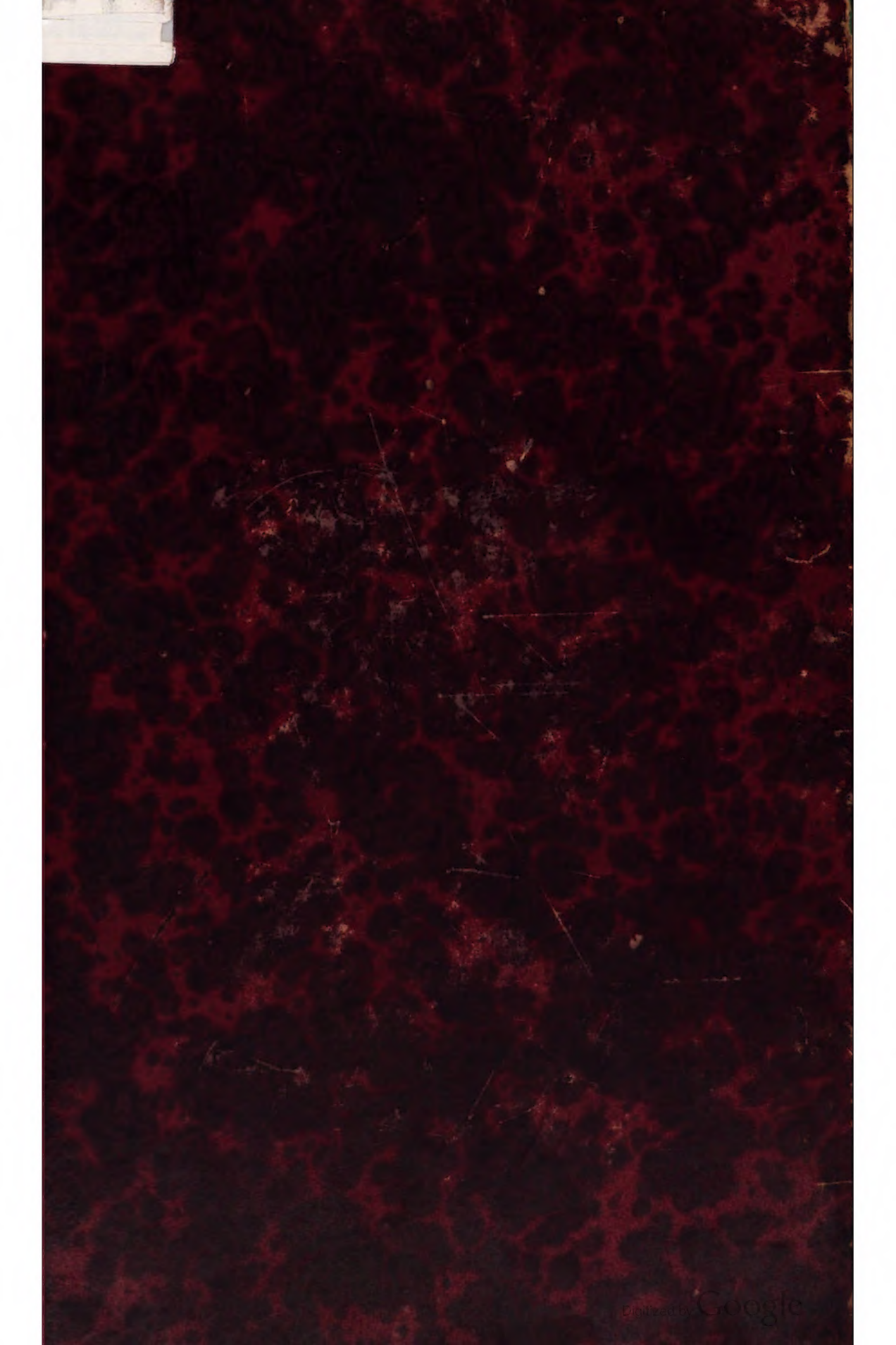
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

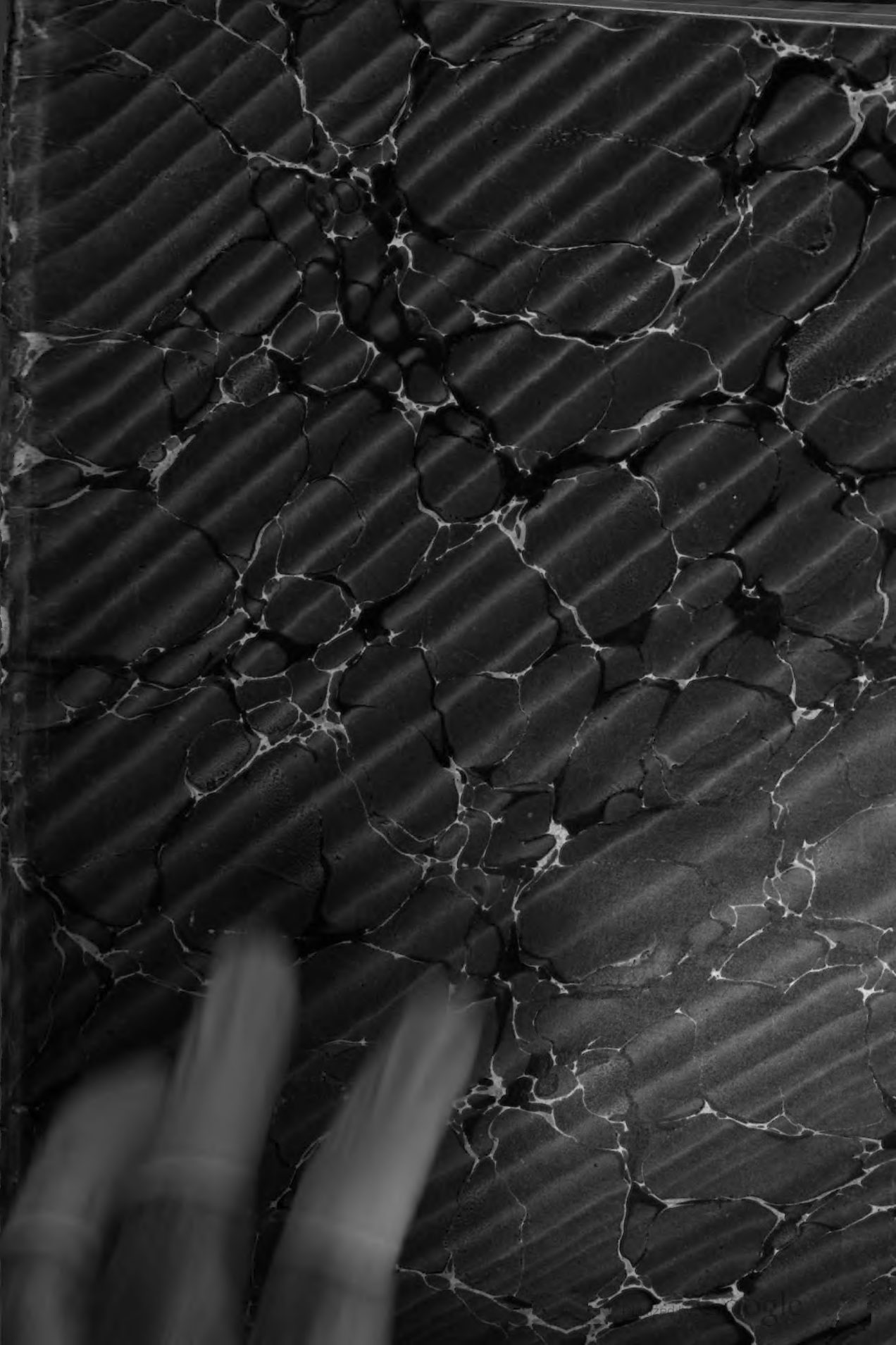

357 Gx
1855

EX LIBRIS RUSSELL GRAY

ANDOVER-HARVARD THEOLOGICAL LIBRARY
MDCCCX
CAMBRIDGE, MASSACHUSETTS

age 2700
1086

1086

✓

PARISIS. — EXCUBEANT FIRMIN DIDOT FRATRES, VIA JACOB, 56.

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ.

VETUS TESTAMENTUM
GRÆCUM

JUXTA SEPTUAGINTA INTERPRETES,

EX AUCTORITATE

SIXTI QUINTI PONTIFICIS MAXIMI

EDITUM

JUXTA EXEMPLAR ORIGINALE VATICANUM.

NUNC DENUO RECOGNITUM, ACCURATISSIME EXPRESSUM, AD NORMAM VULGATÆ VERSICULIS DISTINCTUM,

CUM LATINA TRANSLATIONE,

ANIMADVERSIONIBUS, ET COMPLEMENTIS EX ALIIS MANUSCRIPTIS

CURA ET STUDIO

J. N. JAGER,

ECCLESIAE NANCEIENSIS CANONICI HONORARI.

EDITIO

DD. DE QUELEN, ARCHIEPISCOPO PARISIENSI,

DICATA.

Tomus Primus.

Bible. O.T. Greek & Latin. 1855
PARISIIS;

EDITORE AMBROSIO FIRMIN DIDOT,

INSTITUTI FRANCÆ TYPOGRAPHO,

VIA JACOB, 56.

M DCCC LV.

**ANDOVER-HARVARD
THEOLOGICAL LIBRARY
CAMBRIDGE, MASS.**

H76, 894
June 6, 1950

357 Gk
1855
V.1
Bible C.T.

(widener)

ILLUSTRISSIMO AC REVERENDISSIMO

DD. HYACINTHO LUDOVICO

DE QUELEN,

Archiepiscopo Parisiensi.

De Septuaginta interpretum editione nova cogitanti, duplex mihi se obtulit consilium, quod spero Te comprobaturum, Reverendissime Præsul : unum, ut ab oblivionis injuria vindicarem tam præclarum antiquitatis opus, jam ante Christi tempora tot laudum præconiis celebratum, et posterioribus sæculis a Sixto V, Pontifice Maximo, pristinae sinceritati restitutum, ad religionis gloriam, theologorum utilitatem, et totius orbis christiani profectum; alterum, ut pro meis viribus, vel potius pro mea mediocritate, aliquantillum conferrem ad sacrarum litterarum studia tot bellorum interturbata procellis, sed aliquando tandem nostratum cura et diligentia episcoporum, Tuoque præcipue nutu, patrocinio, præsidiis, Ornatissime Præsul, ita recreata, ut clero gallicano certa spes affulgeat ex eo suscitatum iri denuo semen virorum illorum, qui doctrinae fama et virtutum fragrantia non Galliam modo, sed orbem compleverunt universum. Hunc vero finem optatissimum ut assequamur, nihil est, mea quidem sententia, accommodatius quam opus quod, Tuæ dicatum Celsitudini, gratum et acceptum habeas oro. Cui quidem incumbentes seminariorum alumni, quo tempore verbi divini lacte enutrientur, et in omni genere scientiæ et litterarum exercebuntur, linguam ediscent græcam quam sonant præclarissima fidei christianæ et humani ingenii monumenta; unde felicissimus iis ad auctorum profanorum interpretationem reserabitur aditus, et quod pluris æstinandum, ad SS. Pa-

trum intelligentiam, quorum sententiæ et præclaræ lucubrationes, non cognita prius ea versione, vix aut ne vix quidem percipi interdum possunt. Vulgatæ insuper interpretatio, auxiliantibus Septuaginta viris, multis in locis planior et lucidior evadet. Et quid dicam de novi fœderis instrumento cujus præcipua testimonia ex illorum versione deprompta sunt? Nam, ut ait D. Hieronymus, « ubicumque SS. Apostoli aut apostolici viri loquuntur ad populos, iis plerumque testimoniis utuntur quæ jam fuerant in gentibus divulgata. » Et hic mireris, Præstantissime Præsul, divinæ providentiæ miraculum, qua procurante facta est hæc Scripturæ sacræ translatio, ea quidem lingua quæ per cunctas innotuerat nationes, ac eo tempore quo salus earundem appropinquabat, ut divini divulgarentur ubique libri, et sic omnes gentes, quæ tunc in tenebris et in umbra mortis sedebant, ad evangelicæ veritatis lumen præpararentur. Hic igitur liber, Christi præcursor alter, qui Ecclesiæ nascenti obstetricis, crescenti nutricis officium præstitit, dignissimus plane est quem omni colamus existimatione, studiisque foveamus. « Hic liber mandatorum Dei, et lex quæ est in æternum : omnes qui tenent eam, pervenient ad vitam. » Cum igitur omnium intersit, omnium ut facultatibus foret accommodatus, curavimus; e regione autem posita translatione latina ad verbum, nulli, ne peregrinis quidem in lingua græca, non aperietur fons hic saluberrimus. Tu ergo, Reverendissime Præsul, qui « ab infantia sacras litteras nosti, » qui in adversis illas solatio habuisti, qui sacrosanctum Codicem nocturna versas manu versasque diurna, ipsius, munere Tuo, custos et interpres, nostra, quæso, secundes incepta, exantlatos a nobis labores Tuæ benedictionis rore rigare velis, Deus vero det incrementum.

Amplitudinis Tuæ

Humillimus addictissimusque servus,

J. H. Jager.

PRÆFATIO

HUJUS EDITIONIS.

BENEVOLE LECTOR,

Offerimus tibi egregium antiquitatis monumentum, Septuaginta interpretum translationem a Patribus olim tantopere laudatam, eorumque communi consensu comprobata; quam Ptolomæus Philadelphus, rex Ægypti, anno ante Christum circiter trecentesimo, maximis sumptibus exactissimaque diligentia fieri curavit; et quam Sixtus V Pontifex Maximus, sua auctoritate et vigilantia e tenebris eruit, pristino nitore et integritati, quantum fas erat, restituit, et toti orbi christiano commendavit. Thesaurus æstimabilior et majoris pretii tibi offerri vix possit. Nam si causam spectes, quid nobilior? si materiam, quid sanctius? si fructum, quid utilior? si litterarum studia, quid varietate plenius? si antiquitatem, quid majori veneratione dignum? « Hac enim translatione », ut ait Morinus, « apostoli, apostolicique viri, nullaque alia usi sunt; hac « fidei dogmata doctrinamque suam comprobarunt; hanc in sermonibus et homiliis ad populum enarraverunt; hanc denique « solam in Ecclesiarum sinum tutelamque deposuerunt, et Episcoporum fidei commiserunt. Neque tantum Ecclesia christiana ea fovente et obstetricante nata est; sed tenella facta, nullo alio verbi « divini lacte quam ex hac translatione expresso potata et educata « est, nullo alio cibo sustentata adolevit, brachiaque per universum orbem porrexit. Quadringentis enim annis, hoc est, ad « S. Hieronymum usque, nullus catholicus aliter vertere quam « Septuaginta præscripserant, ausus est. Translationes latinæ, quot- « quot fuerunt, de Septuaginta editione factæ sunt. Editio ista trans-

a

« lationum omnium, sive latinarum, sive barbararum iudex fuit, et veluti lapis lydius ad quem examinatæ et castigatæ sunt. » Si igitur vis SS. Patrum studio incumbere, eorum testimonia et Novi Testamenti stylum recte intelligere, hæc translatio est veluti clavis qua aperietur tibi ostium. Quis enim eos de rebus divinis disserentes intelligeret, qui normam, quam semper in animo, dum scriberent, habuere, non ante cognitam atque perspectam haberet? Sed nescio qua incuria hominum opus tam utile, cui ediscendo et memoriæ mandando majores nostri dies noctesque invigilarunt, et quod Sixtus V, et tot alii viri sacrarum Scripturarum studiosi totis viribus commendarunt, a nobis neglectum fuit. Jam enim a pluribus sæculis in pulvere jacet quasi penitus incognitum. Nulla alia causa mihi quærenti suppetit præter temporum ignorantiam. Nunc vero feliciora tempora nacti in quibus, plausu omnium bonorum, litterarum studia reviviscunt, et in seminariis ubique promoven- tur, nulli causæ utiliori laborem impendere posse credidimus quam Septuaginta interpretum translationem de novo exarare et accommodatori formæ reddere, ut omnes clerici omnesque seminariarum alumni possint, juxta Sixti V propositum, ex hoc divino fonte haurire, atque ita se ad intelligentiam SS. Patrum instruere. Sed antequam ulterius progrediamur, operæ pretium est præmonuisse quadruplicem existere hujus translationis editionem, præter aliquas particulares, ut Aquilæ, Theodotionis et Symmachi.

Prima est *Complutensis* ex multis exemplaribus manuscriptis a viris doctis concinnata, et edita in Polyglottis complutensibus, opera cardinalis Francisci Ximenii, anno 1515. Ex hac ortæ sunt *Biblia Regia* Antuerpiæ, 1571, *Santandreana* Genev. 1596, *Commeliniana* 1599 et *Parisiensis* (Vitri) 1645.

Secunda est *Aldina*, Venetiis, anno 1518, ab Aldo Manutio ex veteribus exemplaribus undique conquisitis edita cura Andreæ Asulani. Ex hac derivatæ sunt *Argentinenis* 1526, *Basileenses* duæ 1545 et 1550, *Hamburgensis* 1596 et *Francofurtensis* 1597.

Tertia est *Romana*, quæ etiam *Sixtina* appellatur, quam Sixtus V

Pontifex Maximus, curante præcipue cardinali Antonio Carafà, in lucem edidit anno 1587, typis nitidissimis. Sixtus V, cum adhuc cardinalis esset, indigne ferens versionem græcam tam utilem ad Scripturæ intelligentiam in Ecclesia latina prorsus jacere atque negligi; præterea animadvertens infinita pene loca non eodem modo ab antiquis sacris scriptoribus afferri, quo in vulgatis Bibliorum græcis editionibus circumferrentur, omni cogitatione ferebatur ad edendam versionem græcam puriorem, quæ ad fidem probatissimorum codicum emendaretur, opus quod jam Concilium Tridentinum suscipere voluit, ut constat ex actis nondum pervulgatis. Cum suam cogitationem aperuisset Gregorio XIII, S. Pontifici, is rem Ecclesiæ perutilem, sibi que honorificam fore ratus, Antonio Carafæ cardinali, viro longe eruditissimo, dat negotium, ut huic rei diligentem navaret operam. Hic illico antiquos codices manuscriptos optimæ notæ, qui erant in celebrioribus Italiæ Bibliothecis, magno cum studio conquirat, viros græci latinique sermonis peritissimos convocat, quibuscum operi manum admovet. Varia illi manuscripta inter se conferunt, varias lectiones excerpunt, quas præter textum cum scriptis Patrum comparant, et quæ notari digna erant, in scholiis capitibus singulis subtexunt. Præ ceteris exemplaribus *Vaticanum* erat verendæ antiquitatis, characteribus majoribus scriptum, uti ipsi statuunt, ante Hieronymi tempora. Is liber solus inscribatur, κατὰ τοὺς Ἑβδομήκοντα. Habebant quoque duos alios veteres codices, sed priore multo recentiores. Alter erat *Venetus* e cardinalis Bessarionis Bibliotheca, majusculis etiam literis exaratus; alter e magna Græcia allatus. Hunc inter et *Vaticanum* tantus erat consensus, ut ex eodem archetypo descripti crederentur. Præterea multum ad illam editionem contulerunt codices e Bibliotheca Medicea Florentiæ collati, qui pluribus in locis *Vaticani* codicis lectiones aut confirmabant, aut illustrabant. Sed, ut aiunt docti illi viri, « Libri *Vaticani* bonitas non tam ex horum « codicum consensu perspecta est, quam ex his locis, quæ partim « adducuntur, partim explicantur ab antiquis sacris scriptoribus,

a.

« qui fere nusquam hujus exemplaris lectiones non exhibent. » Hanc editionem secuti sunt plurimi eruditissimi, præcipue Morinus, Brianus Waltonus, Lambertus Bos, Van Ess, etc.

Quarta tandem editio exorta est a codice *Alexandrino*. Hunc codicem vetustissimum sane et præstantissimum Alexandria Constantinopolim attulit Cyrillus patriarcha, et Carolo I^{mo}, regi Angliæ, per ejusdem apud Turcarum imperatorem legatum dono dedit. Exaratus est in membrana, ut codex Vaticanus, characteribus majoribus et antiquis, sine verborum, versuum et capitum distinctione, sine accentuum atque spirituum notis, quæ certa sunt venerandæ antiquitatis documenta. Partem hujus codicis in lucem edidit Ernestus Grabius Oxonii, 1707 et 1709; alii ad finem perduxerunt annis 1719 et 1720. Omnia fideliter verbatim, et quantum fieri potuit, ad litteram expressa. Solummodo sicubi exemplar vitio vel defectu laborare videbatur, emendationes atque supplementa, quæ plerumque ex codice Vaticano, minoribus characteribus excuderunt; vitiatam vero lectionem aut quam vitiatam credebant ad marginem apposuerunt. Hanc editionem de novo excudit Breitinger, Tiguri anno 1730, et his ultimis temporibus Oxonii (1798 et 1818) Holmes et Parsonius characteribus antiquis codici similibus, et cum infinitis variantibus lectionibus. Multo consultius H. H. Baber qui summa cura et immenso labore hunc codicem integrum cum suis antiquis characteribus, servatis tum eodem ordine columnarum linearumque, tum eadem structura litterarum ac verborum, ita ut vere *fac-simile* vocari possit, excudit anno 1820 : opus plane aureum, quod hunc codicem in perpetuum incolumem conservat. Utinam idem labor susciperetur ad conservationem codicis Vaticani qui in diem dilabitur !

Hi duo codices, *Vaticanus* scilicet et *Alexandrinus*, ambo vetustissimi optimique et jam, ut omnes statuunt, ante S. Hieronymi tempora scripti, quadam divina providentia reservati videntur. Pene in omnibus mire consentiunt; differunt tamen in quibusdam, sed generatim loquendo, unus alterum sustinet ac supplet.

Nam ubi Vaticanus est m̄ncus et mutilatus, Alexandrinus est fere semper integer, et vice versa, ita ut ex ambobus Scriptura sacra integra et incorrupta, ut a SS. Patribus legebatur, excerpti possit: id quod, Deo adjuvante, perficere conati sumus. Ineunte ultimo sæculo acriter decertarunt viri docti uter utri antehabendus sit. Post multam disceptationem, de qua ex utraque parte innumera scripta exstant, *adhuc sub iudice lis est*. Hanc contentionem renovare nolumus, sed omnibus perpensis, nobis textus sixtinus videtur anteponendus, et ita sentiunt plerique eruditi.

1° Textum igitur sixtinum codicis Vaticani; secundum editionem Romanam, verbatim et ad litteram, cum ejusdem latina translatione, in qua, cum verbum verbo reddatur, minus elegantia verborum quam sensus spectari debet, cura diligentissima expressimus.

2° Nihil addendo, nihilque detrahendo, aut quicquam immutando, quosdam leves typographiæ errores aut librarii lapsus jam ab aliis viris doctis annotatos, et ad solam grammaticam spectantes, ex aliorum codicum consensu passim emendavimus, sicuti in scholiis notabitur.

3° Quæ vero in editione Romana ex codice Vaticano, præ nimia vetustate, manca et mutilata exhibentur, in inferiori ora paginæ supplevimus ex codice Alexandrino, quem, ut nihil nos falleret, cum editione Romana de verbo ad verbum comparavimus.

4° Textum sixtinum et ejusdem latinam translationem, nunc primum recte et accurate, versibus, ad collationem latinæ Vulgatæ, distinximus; inversiones vero, quæ passim occurrunt in codice Vaticano, litteris alphabeticis indicavimus. Libros *apocryphos* in canone a Concilio Tridentino non admissos ad calcem operis reduximus.

5° Quo labore minus contenti, ulterius progressi sumus. Cum in animo haberemus Biblia edere integra qualia in nostra latina Vulgata exhibentur, supplevimus, ad instar Hexaplorum Origenis (1),

(1) Quod quo rectius intelligatur, monendum multa in Septuaginta reperiri quæ in textu hebraico non exstant: ea Origenes in suis Hexaplis obelo notavit; sed ex altera parte non pauca deesse apud Septuaginta quæ habentur in hebræo, et

ea quæ in Communi LXX interpretum versione desiderantur ac desiderari testantur ubique SS. Patres, quæ tamen in exemplaribus hebraicis inveniuntur. Ideo multa excerpsumus ex Scholiis Romanis, ex editione Complutensi et Aldina, ex fragmentis Aquilæ, Symmachi et Theodotionis, et ex pluribus aliis codicibus editis et ineditis, qui in nostra regia Bibliotheca depositi conservantur, ut constabit ex scholiis et variantibus lectionibus; eaque pariter ad oram inferiorem paginæ, versiculis distincta, cum latina translatione apposuimus. Quæ quamvis non sint de Septuaginta interpretum versione quam exhibent codices *Vaticanus* et *Alexandrinus* et quam ut genuinam, ut sanctam, canonicam, propheticam, divinam, ex omni parte a Deo inspiratam, SS. Patres publice ac privatim prædicarunt, non ideo tamen contemnenda sunt, utpote quæ consentiant cum nostra illa Vulgata quam Concilium Tridentinum authenticam declaravit.

Itaque, uti videre est, nihil intentatum reliquimus ut nostra editio Scripturam sacram integram et incorruptam exhibeat, et gratias debemus A. Firmino Didot, litteratissimo typographo, qui nullam curam neglexit, nec ulli sumptui pepercit ut Romanum exemplar fidelissime ac nitidissime typis redderetur. Cujus laboris et impensæ neque nos neque illum profecto pœnitebit, si ad sacrarum litterarum studia in seminariis conferre, et tam egregium antiquitatis opus e pulvere eruere potuerimus. Faveat nobis Deus ad cujus majorem gloriam hunc laborem suscepimus!

JAGER.

quæ supplevit Origenes in suis Hexaplis sub asterisco, non de suo ingenio, sed ex aliis editionibus hebræo consonantibus, ut ipse narrat, et præcipue ex Theodotione. His signis, scilicet obelis asteriscisque Origenianis, præstantia codicis Vaticani astrui potest, sicut fecit doctissimus Morinus. Nam ea quæ SS. Patres in Septuaginta reperiri, et quæ in hebræo deesse, et ab Origene obelo notata testantur, reperiuntur in codice Vaticano. Quæ vero apud Septuaginta non haberi docent SS. Patres, in hebræo reperiuntur et addita sunt ab Origene sub asterisco, hæc omnia, nullo versiculo excepto, ut docet Morinus, desunt in codice Vaticano.

PRÆFATIONES

GRÆCÆ EDITIONIS ROMANÆ.

SIXTO QUINTO

PONTIFICI MAXIMO,

ANTONIUS CARAFA, CARDINALIS,

SANCTÆ SEDIS APOSTOLICÆ BIBLIOTHECARIUS.

ANNUS agitur jam fere octavus, ex quo Sanctitas Vestra pro singulari suo de sacris litteris bene merendi studio, auctor fuit, beatæ memoriæ Gregorio XIII, Pontifice Maximo, ut sacrosancta Septuaginta interpretum Biblia, quibus Ecclesia tum græca tum latina, jam inde ab apostolorum temporibus usa est, ad fidem probatissimorum codicum emendarentur. Quod enim Sanctitas Vestra pro accurata sua in perlegendis divinis Scripturis diligentia, animadvertisset infinitos pene locos ex iis, non eodem modo ab antiquis sacris scriptoribus afferri, quo in vulgatis Bibliorum græcis editionibus circumferrentur, existimassetque non aliunde eam lectionum varietatem, quam e multiplici, eaque confusa veterum interpretatione fluxisse; rectissime censuit, ad optimæ notæ exemplaria provocandum esse, ex quibus, quoad fieri posset, ea, quæ vera et sincera esset, Septuaginta interpretum Scriptura eliceretur. Ex quo fit, ut vestram non solum pietatem, sed etiam sapientiam magnopere admirer, cum videam S. V. de græcis Bibliis expolientis idem multos post annos in mentem venisse, quod sanctos illos Patres, Tridenti congregatos, auctoritate ac reverentia ductos veræ

ac puræ Septuaginta interpretationis, olim cogitasse cognovi exactis ejus Concilii, nondum pervulgatis. Hujus autem expolitionis constituendæ munus, cum mihi demandatum esset a Gregorio XIII, cujus cogitationes eo maxime spectabant, ut christiana religio quam latissime propagaretur, operam dedi, ut in celebrioribus Italiæ Bibliothecis optima quæque exemplaria perquirerentur, atque ex iis lectionum varietates descriptæ ad me mitterentur. Quibus sane doctorum hominum, quos ad id delegeram, industria, et judicio claræ memoriæ Gulielmi cardinalis Sirleti (quem propter excellentem doctrinam, et multiplicem linguarum peritiam, in locis obscurioribus mihi consulendum proposueram) persæpe examinatis, et cum vestro Vaticanæ Bibliothecæ (cui me Benignitas vestra nuper præfecit) exemplari diligenter collatis, intelleximus cum ex ipsa collatione, tum e sacrorum veterum scriptorum consensione, Vaticanum codicem non solum vetustate, verum etiam bonitate cæteris anteire; quodque caput est, ad ipsam, quam quærebat, Septuaginta interpretationem, si non toto libro, majori certe ex parte, quam proxime accedere. Quod mihi cum multis aliis argumentis constaret, vel ipso etiam libri titulo, qui est κατὰ τοὺς Ἑβδομήκοντα, curavi, de consilio et sententia eorum quos supra nominavi, hujus libri editionem, ad Vaticanum exemplar emendandam; vel potius exemplar ipsum, quod ejus valde probaretur auctoritas, de verbo ad verbum repræsentandum, accurate prius, sicubi opus fuit, recognitum, et notationibus etiam auctum. Factum est autem providentia sane divina, ut quod Sanctitate Vestra suadente, sui cardinalatus tempore inchoatum est, id variis de causis aliquoties intermissum, per ipsa fere initia Pontificatus sui fuerit absolutum; scilicet, ut hoc præclarum opus vestro sanctissimo nomini dicatum, quasi monumentum quoddam perpetuum esset futurum apud omnes bonos, et vestræ erga Rempublicam Christianam voluntatis, et meæ erga Sanctitatem Vestram observantiæ.

PRÆFATIO AD LECTOREM.

QUI sunt in sacrosanctis Scripturis accuratius versati, fatentur omnes, græcam Septuaginta interpretum editionem longe aliis omnibus, quibus Græci usi sunt, et antiquiorem esse, et probatiorem. Constat enim, eos interpretes, natione quidem Judæos, doctos vero græce, trecentis uno plus annis ante CHRISTI adventum, cum in Ægypto regnaret Ptolemæus Philadelphus, Spiritu Sancto plenos, sacra Biblia interpretatos esse, eamque interpretationem a primis Ecclesiæ nascentis temporibus tum publice in Ecclesiis ad egendum propositam fuisse, tum privatim receptam, et explanatam ab ecclesiasticis scriptoribus, qui vixerunt ante B. Hieronymum, latinæ Vulgatæ editionis auctorem. Nam Aquila quidem Sinopensis, qui secundus post Septuaginta eosdem libros ex hebræo in græcum convertit, et multo post tempore sub Hadriano principe floruit; et ejus interpretatio (quod ea, quæ de Christo in Scripturis prædicta fuerant, ut a Judæis gratiam iniret, aliter quam Septuaginta vertendo, subdola obscuritate involverit), jamdiu est, cum a recte sentientibus, licet in hexaplis haberetur, aliquibus locis non est probata. Hunc vero, qui subsecuti sunt, Symmachus et Theodotio; alter Samaritanus, sub L. Vero; alter Ephesius, sub Imperatore Commodo; uterque (quamvis et ipsi in hexaplis circumferrentur) parum fidus interpres habitus est: Symmachus, quod Samaritanis offensus, ut placeret Judæis, non unum sanctæ Scripturæ locum perturbato sensu corruperit; Theodotio, quod Marcionis hæretici sectator, nonnullis locis perverterit potius quam converterit sacros libros. Fuerunt præter has apud Græcos

aliæ duæ editiones incertæ auctoritatis : altera, Antonino Caracalla Imp. apud Hierichuntem; altera apud Nicopolim sub Alexandro Severo, in doliis repertæ : quæ, quod in octaplis inter græcas editiones quintum et sextum locum obtinerent, quintæ et sextæ editionis nomen retinuerunt. Sed nec hæ satis fidæ interpretationes habitæ sunt. His additur alia quædam editio sancti Luciani martyris, qui vixit sub Diocletiano et Maximiano Impp. valde illa quidem probata; sed quæ cum Septuaginta interpretibus comparari nullo modo possit, vel ipsis etiam græcis scriptoribus testantibus, et Niceta confirmante, his plane verbis, in commentario Psalmorum : *ἡμεῖς δὲ καὶ τὴν τοιαύτην ἔκδοσιν σεβαζόμενοι, τῇ τὴν ἑβδομήκοντα προσκείμεθα μάλιστα, ὅτι διηρημένως τὴν τῆς διαλέκτου μεταβολὴν ποιησάμενοι, μίαν ἐν ἑκάστοις ἔννοιαν, καὶ λέξιν, ἀποδεδώκασιν.* Adeo Septuaginta interpretum editio magni nominis apud omnes fuit; nimirum quæ instinctu quodam divinitatis elaborata, bono generis humani prodierit in lucem. Sed hæc etiam ipsa, quod in hexaplis ita primum ab Origene collocata fuerit, ut ejus e regione aliæ editiones, quo inter se comparari commodius possent, ad legendum propositæ essent, deinde vero varietates tantum ex iis ad illam, sub obelis et asteriscis notari essent cœptæ, factum est, ut vetustate notis oblitteratis, insincera nimis, et valde sui dissimilis ad nos pervenerit : quippe quæ insertis ubique aliorum interpretationibus, aliquibus autem locis duplici, atque etiam triplici, ejusdem sententiæ interpretatione intrusa, male præterea a librariis accepta, suum ob id nitorem integritatemque amiserit. Hinc illæ lectionum penitus inter se dissidentes varietates, et quod doctissimorum hominum ingenia mentesque diu torsit, ipsæ exemplarium non solum inter se, sed a veteribus etiam scriptoribus dissensiones. Quod malum primo a multis ignoratum, ab aliis postea neglectum, quotidie longius serpens, principem librum, et a quo tota lex divina, et christiana pendent instituta, non levibus maculis inquinavit. Quo nomine dici non potest quantum omnes boni debeant Sixto V, Pontifici Maximo. Is enim quod in sacris litteris, unde sanctissimam hausit doctrinam,

ætatem fere totam contriverit; quodque in hoc libro cum veterum scriptis conferendo, singularem quandam diligentiam adhibuerit, vidit primus, qua ratione huic malo medendum esset; nec vidit solum, sed auctoritate etiam sua effecit, ut Summus Pontifex Gregorius XIII græca Septuaginta interpretum Biblia, adhibita diligenti castigatione, in pristinum splendorem restituenda curaret. Quam rem exsequendam cum ille demandasset Antonio Carafæ cardinali, viro veteris sanctitatis, et omnium honestarum artium cultori, nulla is interposita mora, delectum habuit doctissimorum hominum, qui domi suæ statis diebus exemplaria manuscripta, quæ permulta undique conquisierat, conferrent, et ex iis optimas quasque lectiones elicerent: quibus deinde cum codice Vaticanæ Bibliothecæ sæpe ac diligenter comparatis, intellectum est, eum codicem, omnium qui exstant, longe optimum esse, ac operæ pretium fore, si ad ejus fidem nova hæc editio pararetur. Sed emendationis consilio jam explicato, ipsa quoque ratio, quæ in emendando adhibita est, nunc erit aperienda, in primisque Vaticanus liber describendus, ad cujus præscriptum hæc editio expolita est. Codex is (quantum ex forma characterum conjici potest), cum sit majoribus litteris, quas vere antiquas vocant, exaratus, ante millesimum ducentiesimum annum, hoc est, ante tempora B. Hieronymi, et non infra, scriptus videtur. Ex omnibus autem libris, qui in manibus fuerunt, unus hic præ aliis, quia ex editione Septuaginta, si non toto libro, certe majorem partem constare visus est, mirum in modum institutam emendationem adjuvit; post eum vero alii duo, qui ad ejus vetustatem proximi quidem, sed longo proximi intervallo accedunt, unus Venetus, ex bibliotheca Bessarionis cardinalis, et is quoque grandioribus litteris scriptus; alter, qui ex magna Græcia advectus, nunc est Carafæ cardinalis: qui liber cum Vaticano codice ita in omnibus consentit, ut credi possit ex eodem archetypo descriptus esse. Præter hos, magno etiam usui fuerunt libri ex Medicea bibliotheca Florentiæ collati, qui Vaticanas lectiones multis locis aut confirmarunt, aut illustra-

runt. Sed libri Vaticani bonitas non tam ex horum codicum miro consensu perspecta est, quam ex iis locis, qui partim adducuntur, partim explicantur ab antiquis sacris scriptoribus; qui fere nusquam hujus exemplaris lectiones non exhibent, ac reponunt, nisi ubi aliorum interpretum locum aliquem asserunt, non Septuaginta. Quorum editio cum esset nova emendatione perpolienda, recte ad hujus libri normam, qui longe omnium antiquissimus, solus juxta Septuaginta inscribitur, perpolita est; vel potius, rectissime liber ipse ad litteram, quoad fieri potuit, per antiquam orthographiam, aut per librarii lapsus, est expressus. Nam vetus illa, et jam obsoleta ejus ætatis scriptura, aliquibus locis repræsentata non est; cum tamen in aliis omnibus, nisi ubi manifestus apparebat librarii lapsus, ne latum quidem unguem, ut aiunt, ab hujus libri auctoritate discessum sit; ne in iis quidem, quæ si minus mendo, certe suspitione mendii videbantur non carere. Satius enim visum est, locos vel aliquo modo suspectos (nec enim fieri potest ut in quantumvis expurgato exemplari non aliqua supersit macula) quemadmodum habentur in archetypo, relinqui, quam eos ex alicujus ingenio aut conjectura emendari: quod multa, quæ primo vel mendosa vel mutilata in hoc codice videbantur, ea postea cum aliis libris collata, vera et sincera reperirentur. Nam in libris Prophetarum, qui maxime in hoc exemplari (uno excepto Daniele) puram Septuaginta editionem resipiunt, mirum quam multa non habeantur; quæ tamen recte abesse, et eorum Interpretum non esse, intellectum est, tum ex commentariis veterum scriptorum græcis et latinis, tum ex libris manuscriptis, in quibus illa addita sunt sub asteriscis. Atque hæc ratio in notationibus quoque servata est: in quibus cum multa sint ex commentariis græcis petita, quæ in codicibus manuscriptis partim mutilata partim varie scripta aliquibus locis circumferuntur; ea non aliter atque in archetypis exemplaribus reperiuntur, descripta sunt, quo uniuscujusque arbitrato, adjuvantibus libris, restitui possint. Nec vero illud omittendum, quod item pertinet ad notationes;

non omnia in iis repræsentata esse, quæ aut ad confirmandas lectiones Vaticanas e scriptoribus vulgatis, aut ad explenda quæ in Septuaginta non habentur, ex aliorum editionibus afferri potuissent; quod in communibus libris cum legantur, inde sibi unusquisque nullo negotio ea parare possit. Quæ vero in libris manuscriptis reperta, vel ad indicandas antiquarum tum lectionum tum interpretationum varietates (sub scholii illas nomine, quod ipsarum incerta esset auctoritas, nonnunquam relatas), vel ad stabiliendam scripturam Vaticanam, et ejus obscuriores locos illustrandos pertinere visa sunt; ea certe non sunt prætermissa. Ordo autem librorum in Vaticano exemplari, cum idem fere sit cum eo qui apud Græcos circumfertur, a vulgatis tamen editionibus variat in hoc, quod primo habet duodecim Prophetas, et hos ipsos aliter dispositos; deinde reliquos quatuor, quemadmodum vulgo editi sunt. Atque hunc ordinem verum esse, intelligimus ex eo, quod illum agnoscunt et probant veteres Ecclesiastici scriptores; et cum toto exemplari nulla capitum divisio sit (nam in nova editione consultum est legentium commoditati), in libro tamen quatuor Prophetarum, distinctio quædam apparet subobscura, illi pene similis, quam describit sanctus Dorotheus martyr, qui vixit sub Magno Constantino. Machabæorum libri absunt ab hoc exemplari, atque item liber Genesis fere totus; nam longo ævo consumptis membranarum, mutilatus est ab initio libri, usque ad caput XLVII, et liber item Psalmorum, qui a Psalmo CV usque ad CXXXVIII nimia vetustate mancus est. Sed hæc ex aliorum codicum collatione emendata sunt. Quod si aliqua videbuntur in hac editione, ut ait B. Hieronymus, vel lacerata, et inversa, quod ea sub obelis et asteriscis ab Origene suppleta et distincta non sint; vel obscura, et perturbata, quod cum latina Vulgata non consentiant, et in aliquibus aliis editionibus apertius et expressius habeantur; erit lector admonendus, non eo spectasse hujus expolitionis industriam, ut hæc editio, ex permixtis eorum qui supra nominati sunt, interpretationibus (instar ejus quam scribit B. Hieronymus a Græ-

cis *κοινήν*, a nostris appellatam Communem) concinnata, latinæ Vulgatæ editioni, hoc est, Hebræo, ad verbum respondeat; sed, ut ad eam quam Septuaginta interpretes Spiritus Sancti auctoritatem secuti ediderunt, quantum per veteres libros fieri potest, quam proxime accedat. Quam nunc novis emendationibus illustratam, et aliorum interpretum reliquiis, quæ supersunt, auctam, non parum profuturam ad latinæ Vulgatæ intelligentiam, dubitabit nemo qui hanc cum illa accurate comparaverit. Quæ si doctis viris, et pie sentientibus, ut æquum est, probabuntur, reliquum erit, ut Sixto V Pont. Max. hujus boni auctori gratias agant, et ab omnipotenti Deo publicis votis poscant, optimum principem nobis florentem quamdiutissime servet: qui cum omnes curas cogitationesque suas in amplificandam ornandamque Ecclesiæ dignitatem contulerit, dubitandum non est, quin Rep. christiana optimis legibus, et sanctissimis institutis per eum reformata; religione ac pietate, revocatis antiquis ritibus, in suum splendorem restituta in hoc quoque publicam causam sit adjuturus, ut sacri veteres libri, hominum incuria, vel improbitate corrupti, pro sua eximia benignitate, ab omni labe vindicati, quam emendatissimi pervulgentur.

SIXTUS PAPA V.

AD PERPETUAM REI MEMORIAM. Cupientes, quantum in nobis est, commissi nobis gregis saluti, quacumque ratione ac via prospicere, ad pastorem nostram curam pertinere vehementer arbitramur, sacre Scripturæ libros, quibus salutaris doctrina continetur, ab omnibus maculis expurgatos, integros purosque pervulgari. Id nos in inferiori gradu constituti, quantum potuimus, studio et diligentia nostra præstitimus, et in hac altissima specula a Deo collocati, assidue mentis nostræ oculis spectare non desistimus. Cum itaque superioribus annis piæ recordationis Gregorius Papa XIII, prædecessor noster, nobis suggerentibus, græcum Vetus Testamentum juxta Septuaginta interpretum editionem, qua ipsi etiam Apostoli nonnunquam usi fuerunt, ad emendatissimorum codicum fidem expoliendum mandaverit; ejus rei cura dilecto filio nostro, Antonio, sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero, cardinali Carafæ, et ad id per eum delectis eruditissimis aliquot viris, demandata; et jam expolitio hujusmodi, permultis exemplaribus ex diversis Italiæ bibliothecis, et præcipue ex nostra Vaticana diligenter collatis, matureque examinatis, absoluta sit; volumus, et sancimus, ad Dei gloriam, et Ecclesiæ utilitatem, ut Vetus græcum Testamentum juxta Septuaginta, ita recognitum et expolitum, ab omnibus recipiatur, ac retineatur; quo potissimum ad latinæ Vulgatæ editionis, et veterum Sanctorum Patrum intelligentiam utantur: prohibentes, ne quis de hac nova græca editione audeat in posterum, vel addendo, vel demendo, quicquam immutare. Si quis autem aliter fecerit, quam hac nostra sanctione comprehensum est, noverit se

cis κοινὴν, a nostris appellatam Communem) concinnata, latinæ Vulgatæ editioni, hoc est, Hebræo, ad verbum respondeat; sed, ut ad eam quam Septuaginta interpretes Spiritus Sancti auctoritatem secuti ediderunt, quantum per veteres libros fieri potest, quam proxime accedat. Quam nunc novis emendationibus illustratam, et aliorum interpretum reliquiis, quæ supersunt, auctam, non parum profuturam ad latinæ Vulgatæ intelligentiam, dubitabit nemo qui hanc cum illa accurate comparaverit. Quæ si doctis viris, et pie sentientibus, ut æquum est, probabuntur, reliquum erit, ut Sixto V Pont. Max. hujus boni auctori gratias agant, et ab omnipotenti Deo publicis votis poscant, optimum principem nobis florentem quamdiutissime servet: qui cum omnes curas cogitationesque suas in amplificandam ornandamque Ecclesiæ dignitatem contulerit, dubitandum non est, quin Rep. christiana optimis legibus, et sanctissimis institutis per eum reformata; religione ac pietate, revocatis antiquis ritibus, in suum splendorem restituta in hoc quoque publicam causam sit adjuturus, ut sacri veteres libri, hominum incuria, vel improbitate corrupti, pro sua eximia benignitate, ab omni labe vindicati, quam emendatissimi pervulgentur.

SIXTUS PAPA V.

AD PERPETUAM REI MEMORIAM. Cupientes, quantum in nobis est, commissi nobis gregis saluti, quacumque ratione ac via prospicere, ad pastorem nostram curam pertinere vehementer arbitramur, sacræ Scripturæ libros, quibus salutaris doctrina continetur, ab omnibus maculis expurgatos, integros purosque pervulgari. Id nos in inferiori gradu constituti, quantum potuimus, studio et diligentia nostra præstitimus, et in hac altissima specula a Deo collocati, assidue mentis nostræ oculis spectare non desistimus. Cum itaque superioribus annis piæ recordationis Gregorius Papa XIII, prædecessor noster, nobis suggerentibus, græcum Vetus Testamentum juxta Septuaginta interpretum editionem, qua ipsi etiam Apostoli nonnunquam usi fuerunt, ad emendatissimorum codicum fidem expoliendum mandaverit; ejus rei cura dilecto filio nostro, Antonio, sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbytero, cardinali Carafæ, et ad id per eum delectis eruditissimis aliquot viris, demandata; et jam expositio hujusmodi, permultis exemplaribus ex diversis Italiæ bibliothecis, et præcipue ex nostra Vaticana diligenter collatis, matureque examinatis, absoluta sit; volumus, et sancimus, ad Dei gloriam, et Ecclesiæ utilitatem, ut Vetus græcum Testamentum juxta Septuaginta, ita recognitum et expositum, ab omnibus recipiatur, ac retineatur; quo potissimum ad latinæ Vulgatæ editionis, et veterum Sanctorum Patrum intelligentiam utantur: prohibentes, ne quis de hac nova græca editione audeat in posterum, vel addendo, vel demendo, quicquam immutare. Si quis autem aliter fecerit, quam hac nostra sanctione comprehensum est, noverit se

in Dei Omnipotentis, beatorumque apostolorum Petri et Pauli, indignationem incursum. Datum Romæ apud sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris. Die 8 octobris, M. D. LXXXVI. Pontificatus nostri anno secundo.

THO. THOM. GUALTERUTIUS.

ΓΕΝΕΣΙΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.
2. Ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος· καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου· καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος.
3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Γενηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς.
4. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς, ὅτι καλόν. Καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ φωτός, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους.
5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε νύκτα. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα μία.
6. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος· καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος· Καὶ ἐγένετο οὕτως.
7. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα· καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος, ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερώματος, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος, τοῦ ἐπάνω τοῦ στερώματος.
8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα, οὐρανόν. Καὶ εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα δευτέρα.
9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ἀφθῇ τὴ ξηρά. Καὶ ἐγένετο οὕτως· καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν, καὶ ᾤφθη ἡ ξηρά.
10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὴν ξηράν, γῆν· καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας. Καὶ εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν.
11. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐγένετο οὕτως.
12. Καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν.
13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα τρίτη.
14. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερώματι τοῦ οὐρανοῦ εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτός· καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα, καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἐνιαυτούς.
15. Καὶ ἔστωσαν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ στερώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐγένετο οὕτως.
16. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους· τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν φωστῆρα τὸν ἐλάσσονα εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτός, καὶ τοὺς ἀστέρας.
17. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν τῷ στερώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς,

VEIUS TESTAMENTUM. — 1.

GENESIS.

CAPUT I.

1. In principio fecit Deus cælum et terram.
2. Terra autem erat invisibilis, et incomposita : et tenebræ super abyssum : et spiritus Dei superferebatur super aquam.
3. Et dixit Deus : Fiat lux, et facta est lux.
4. Et vidit Deus lucem, quia bona est. Et discrevit Deus inter lucem et tenebras.
5. Et vocavit Deus lucem diem, et tenebras vocavit noctem. Et factum est vespere, et factum est mane, dies unus.
6. Et dixit Deus : Fiat firmamentum in medio aquæ : et sit discernens inter aquam, et aquam. Et factum est sic.
7. Et fecit Deus firmamentum : et divisit Deus inter aquam quæ erat sub firmamento, et inter aquam quæ supra firmamentum.
8. Et vocavit Deus firmamentum, cælum. Et vidit Deus, quia bonum est. Et factum est vespere, et factum est mane, dies secundus.
9. Et dixit Deus : Congregetur aqua, quæ sub cælo, in congregationem unam, et appareat arida. Et factum est sic : et congregata est aqua, quæ sub cælo, in congregationes suas, et apparuit arida.
10. Et vocavit Deus aridam, terram, et collectiones aquarum vocavit maria. Et vidit Deus, quia bonum est.
11. Et dixit Deus : Germinet terra herbam pabuli, seminans semen secundum genus, et secundum similitudinem ; et lignum fructiferum faciens fructum, cujus semen ejus sit in ipso secundum genus super terram. Et factum est sic.
12. Et produxit terra herbam pabuli, seminans semen secundum genus, et secundum similitudinem, et lignum fructiferum faciens fructum, cujus semen ejus sit in eo secundum genus super terram. Et vidit Deus, quia bonum est.
13. Et factum est vespere, et factum est mane, dies tertius.
14. Et dixit Deus : Fiant luminaria in firmamento cæli ad illuminationem super terram : ut discernant inter diem et noctem : et sint in signa et in tempora, et in dies et in annos.
15. Et sint ad illuminationem in firmamento cæli ut luceant super terram. Et factum est sic.
16. Et fecit Deus duo luminaria magna : luminare majus in principatus diei, et luminare minus in principatus noctis, et stellas.
17. Et posuit ea Deus in firmamento cæli, ut luceant super terram,

18. καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, καὶ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τοῦ φωτός καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. Καὶ εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλόν.

19. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα τετάρτη.

20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἔρπετὰ ψυχῶν ζώων, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἐγένετο οὕτως.

21. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεός τὰ κτήνη τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζώων ἔρπετων, ἃ ἐξήγαγε τὰ ὕδατα κατὰ γένη αὐτῶν. Καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος. Καὶ εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλὰ.

22. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὰ ὁ Θεός, λέγων· Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν ταῖς θαλάσσαις· καὶ τὰ πετεινὰ πληθυνέσθωσαν ἐπὶ τῆς γῆς.

23. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα πέμπτη.

24. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζώσαν κατὰ γένος, τετράποδα καὶ ἔρπετὰ καὶ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος. Καὶ ἐγένετο οὕτως.

25. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεός τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ τὰ κτήνη κατὰ γένος αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἔρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος. Καὶ εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλὰ.

26. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν· καὶ ἄρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἔρπετων τῶν ἐρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

27. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεός τὸν ἄνθρωπον· κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.

28. Καὶ εὐλόγησεν αὐτούς ὁ Θεός, λέγων· Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς· καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἔρπετων τῶν ἐρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπόριμον σπείρον σπέρμα, ὃ ἐστὶν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμου, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν.

30. Καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἔρπετῳ ἔρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς, καὶ πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρῶσιν. Καὶ ἐγένετο οὕτως.

31. Καὶ εἶδεν ὁ Θεός τὰ πάντα, ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα ἕκτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ συνετελέσθησαν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, καὶ πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν.

2. Καὶ συνετέλεσεν ὁ Θεός ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἃ ἐποίησε· καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἐποίησε.

3. Καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεός τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην, καὶ ἡγάσεν αὐτήν· ὅτι ἐν αὐτῇ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἤρξατο ὁ Θεός ποιῆσαι.

4. Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὅτε ἐγένετο· ἡ ἡμέρα ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν,

18. et habeant principatum diei ac noctis, et discernant inter lucem et tenebras. Et vidit Deus, quia bonum est.

19. Et factum est vespere, et factum est mane, dies quartus.

20. Et dixit Deus : Producant aquae reptilia animarum viventium, et volatilia volantia super terram secundum firmamentum caeli. Et factum est sic.

21. Et fecit Deus cetos magnos, et omnem animam animalium reptilium, quae prodixerunt aquae secundum genera eorum, et omne volatile pennatum secundum genus. Et vidit Deus, quia bona sunt.

22. Et benedixit ea Deus, dicens : Crescite, et multiplicamini : et replete aquas in maribus : et volatilia multiplicentur super terram.

23. Et factum est vespere, et factum est mane, dies quintus.

24. Et dixit Deus : Producat terra animam viventem secundum genus, quadrupedia et reptilia, et bestias terrae secundum genus. Et factum est sic.

25. Et fecit Deus bestias terrae secundum genus, et pecora secundum genus eorum, et omnia reptilia terrae secundum genus. Et vidit Deus, quia bona sunt.

26. Et dixit Deus : Faciamus hominem ad imaginem nostram, et ad similitudinem : et habeant principatum piscium maris, et volatilium caeli, et pecorum, et omnis terrae, et omnium reptilium repentium super terram.

27. Et fecit Deus hominem : ad imaginem Dei fecit eum : masculum et feminam fecit eos.

28. Et benedixit eos Deus, dicens : Crescite, et multiplicamini, et replete terram, et dominamini ejus : et principamini piscium maris, et volatiliis caeli, et omnium pecorum, et omnis terrae, et omnium reptilium repentium super terram.

29. Et dixit Deus : Ecce dedi vobis omne pabulum seminale seminans semen, quod est super omnem terram : et omne lignum, quod habet in se fructum seminis seminalis : vobis erit ad escam.

30. Et omnibus bestiis terrae, et omnibus volatilibus caeli, et omni reptili repenti super terram, quod habet in se animam vitae, et omne pabulum viride in escam. Et factum est sic.

31. Et vidit Deus omnia, quaecumque fecit : et ecce bona valde. Et factum est vespere, et factum est mane, dies sextus.

CAPUT II.

1. Et consummata sunt caelum et terra, et omnis ornatus eorum.

2. Et consummavit Deus in die sexto opera sua, quae fecit : et requievit in die septimo ab omnibus operibus suis, quae fecit.

3. Et benedixit Deus diem septimum, et sanctificavit eum : quia in ipso requievit ab omnibus operibus suis, quae inchoavit Deus facere.

4. Hic est liber generationis caeli et terrae, cum facta sunt : qua die fecit Dominus Deus caelum et terram,

8. καὶ πᾶν χλωρὸν ἀγροῦ πρὸ τοῦ γενέσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πάντα χορτὸν ἀγροῦ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι· οὐ γὰρ ἔβρεξεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἦν ἀργάζεσθαι αὐτήν.

9. Πηγή δὲ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐπότιζε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

10. Καὶ ἐπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν.

11. Καὶ ἐφύτευσεν ὁ Θεὸς παράδεισον ἐν Ἑδέμ κατὰ ἀνατολὰς, καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἐπλασε.

12. Καὶ ἐξανέτειλεν ὁ Θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πᾶν ξύλον ὡραῖον εἰς ὄρασιν, καὶ καλὸν εἰς βρώσιν· καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ.

13. Ποταμὸς δὲ ἐκπορεύεται ἐξ Ἑδέμ ποτίζειν τὸν παράδεισον· ἐκεῖθεν ἀφορίζεται εἰς τέσσαρας ἀρχάς.

14. Ὄνομα τῷ ἐνὶ, Φισῶν. Οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν Εὐλάτ· ἐκεῖ οὐ ἐστὶ τὸ χρυσίον.

15. Τὸ δὲ χρυσίον τῆς γῆς ἐκεῖνης καλόν. Καὶ ἐκεῖ ἔστιν ὁ ἀνθράξ καὶ ὁ λίθος ὁ πράσινος.

16. Καὶ ὄνομα τῷ ποταμῷ τῷ δευτέρῳ, Γεῶν. Οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν Αἰθιοπίας.

17. Καὶ ὁ ποταμὸς ὁ τρίτος, Τίγρις. Οὗτος ὁ πορευόμενος κατέναντι Ἀσσυρίων. Ὁ δὲ ποταμὸς ὁ τέταρτος, Εὐφράτης.

18. Καὶ ἔλαβε Κύριος ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐπλασε, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς, ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν.

19. Καὶ ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Ἀδὰμ, λέγων· Ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φαγῇ·

20. ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ· ἢ δ' ἂν ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανείσθε.

21. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός· Οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον. Ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν.

22. Καὶ ἐπλασεν ὁ Θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἤγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν Ἀδὰμ, ἵδῃν τί καλέσει αὐτά. Καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἐκάλεσεν αὐτὸ Ἀδὰμ ψυχὴν ζῶσαν, τοῦτο ὄνομα αὐτοῦ.

23. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀδὰμ ὀνόματα πᾶσι τοῖς κτήνεσι, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ. Τῷ δὲ Ἀδὰμ οὐκ εὗρέθη βοηθὸς ὅμοιος αὐτῷ.

24. Καὶ ἐπέβαλεν ὁ Θεὸς ἑσπασιν ἐπὶ τὸν Ἀδὰμ, καὶ ὑπνωσε. Καὶ ἔλαβε μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ, καὶ ἀνεκλήρωσε σάρκα ἀντ' αὐτῆς.

25. Καὶ οἰκοδόμησεν ὁ Θεὸς τὴν πλευρὰν, ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ, εἰς γυναῖκα· καὶ ἤγαγεν αὐτήν πρὸς τὸν Ἀδὰμ.

26. Καὶ εἶπεν Ἀδὰμ· Τοῦτο νῦν ὁστούν ἐκ τῶν ὁστέων μου, καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου, αὕτη ἀληθῆσεται γυνή, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήφθη.

27. Ἐνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.

28. Καὶ ἦσαν οἱ δύο γυμνοί, ὅτε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἤσχύνοντο.

5. et omne viride agri, antequam esset super terram, et omne sœnum agri, antequam exortum esset : non enim pluerat Deus super terram, nec erat homo qui operaretur eam.

6. Fons autem ascendebat de terra, et irrigabat omnem faciem terræ.

7. Et finxit Deus hominem, pulverem de terra : et insufflavivit in faciem ejus flatum vitæ, et factus est homo in animam viventem.

8. Et plantavit Deus paradisum in Edem ad orientem, et posuit ibi hominem, quem plasmaverat.

9. Et produxit adhuc Deus de terra omne lignum speciosum ad aspectum, et bonum ad escam : et lignum vitæ in medio paradisi, et lignum ad sciendum cognoscibile boni et mali.

10. Flumen autem procedit ex Edem, ad irrigandum paradisum : quod inde dividitur in quatuor initia.

11. Nomen uni Phison. Hoc est, quod circuit totam terram Evilat : ubi est aurum.

12. Et aurum terræ illius bonum. Et ibi est carbunculus, et lapis prasinus.

13. Et nomen flumini secundo Geon. Hoc est, quod circuit totam terram Æthiopiarum.

14. Et flumen tertium Tigris. Hoc est, quod vadit contra Assyrios. Et flumen quartum Euphrates.

15. Et sumpsit Dominus Deus hominem, quem fecit : et posuit eum in paradiso deliciarum, operari eum, et custodire.

16. Et præcepit Dominus Deus Adam, dicens : Ex omni ligno, quod est in paradiso, esca edes :

17. de ligno autem cognoscendi bonum et malum, non edetis de illo : qua die autem edetis ex eo, morte moriemini.

18. Et dixit Dominus Deus : Non est bonum esse hominem solum. Faciamus ei adiutorium secundum ipsum.

19. Et finxit Deus adhuc de terra omnes bestias agri, et omnia volatilia cœli : et adduxit illa ad Adam, ut videret, quid vocaret ea. Et omne, quodcumque vocavit Adam illud, animam vivam, hoc est nomen ei.

20. Et vocavit Adam nomina omnibus pecoribus, et omnibus volatilibus cœli, et omnibus bestiis agri. Ipsi autem Adam non est inventus adiutor similis ei.

21. Et immisit Deus ecstasim in Adam, et obdormivit. Et accepit unam costarum ejus, et infarsit carnem pro ea

22. Et edificavit Deus costam, quam accepit de Adam, in mulierem, et adduxit eam ad Adam.

23. Et dixit Adam : Hoc nunc os ex ossibus meis, et caro ex carne mea. Hæc vocabitur mulier : quoniam ex viro sumpta est.

24. Propter hoc relinquet homo patrem suum et matrem, et adhaerebit uxori suæ : et erunt duo in carne una.

25. Et erant ambo nudi, Adam et mulier ejus, et non confundebantur.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὃν ἐποίησε Κύριος ὁ Θεός. Καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναίκί· Τί ἐστι εἶπεν ὁ Θεός, οὐ μὴ φάγητε ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ παραδείσου;

2. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ ὄφει· Ἀπὸ καρποῦ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου φαγούμεθα·

3. ἀπὸ δὲ τοῦ καρποῦ τοῦ ξύλου, ὃ ἐστὶν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, εἶπεν ὁ Θεός, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἄψησθε αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἀποθάνητε.

4. Καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναίκί· Οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε.

5. Ἦδει γὰρ ὁ Θεός, ὅτι ἥ ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἔσεσθε ὡς θεοί, γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρόν.

6. Καὶ εἶδεν ἡ γυνὴ, ὅτι καλὸν τὸ ξύλον εἰς βρωσιν, καὶ ὅτι ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν, καὶ ὡραῖόν ἐστι τοῦ κατανοῆσαι. Καὶ λαβοῦσα ἀπὸ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ, ἔφαγε· καὶ ἔδωκε καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς μετ' αὐτῆς, καὶ ἔφαγον.

7. Καὶ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο, καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν· καὶ ἔβραψαν φύλλα συκῆς, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς περιζώματα.

8. Καὶ ἤκουσαν τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ περιπατούντος ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δειλινόν. Καὶ ἐκρύβησαν ὅτε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου.

9. Καὶ ἐκάλεσεν Κύριος ὁ Θεός τὸν Ἀδὰμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀδὰμ, ποῦ εἶ;

10. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τῆς φωνῆς σου ἤκουσα περιπατούντος ἐν τῷ παραδείσῳ, καὶ ἐφοβήθην ὅτι γυμνός εἰμι, καὶ ἐκρύβην.

11. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός· Τίς ἀνήγγειλέ σοι ὅτι γυμνός εἶ, εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετείλαμην σοι τοῦτου μόνου μὴ φαγεῖν, ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες;

12. Καὶ εἶπεν ὁ Ἀδὰμ· Ἡ γυνὴ, ἣν ἔδωκας μετ' ἐμοῦ, αὕτη μοι ἔδωκεν ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἔφαγον.

13. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός τῇ γυναίκί· Τί τοῦτο ἐποίησας; Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ· Ὁ ὄφις ἠπάτησέ με, καὶ ἔφαγον.

14. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός τῷ ὄφει· Ὅτι ἐποίησας τοῦτο, ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· ἐπὶ τῷ στήθει σου καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύσῃ· καὶ γῆν φαγῇ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου·

15. καὶ ἔχθραν θήσω ἀνὰ μέσον σου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναίκος, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς· αὐτός σου τηρήσει κεφαλὴν, καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν.

16. Καὶ τῇ γυναίκί εἶπε· Πληθύνουν πληθυνῶ τὰς λύπας σου καὶ τὸν στεναγμόν σου· ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα, καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου· καὶ αὐτός σου κυριεύσει.

17. Τῷ δὲ Ἀδὰμ εἶπεν· Ὅτι ἤκουσας τῆς φωνῆς τῆς γυναίκος σου, καὶ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετείλαμην σοι τοῦτου μόνου μὴ φαγεῖν, ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες, ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου· ἐν λύπαις φαγῇ αὐτὴν πᾶσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.

CAPUT III.

1. Serpens autem erat prudentissimus omnium bestiarum, quæ erant super terram, quas fecerat Dominus Deus. Et dixit serpens mulieri : Quid, quia dixit Deus, ne edatis ab omni ligno paradisi?

2. Et dixit mulier serpenti : A fructu ligni paradisi edemus :

3. de fructu autem ligni, quod est in medio paradisi, dixit Deus, non edetis ex eo, neque tangetis illud, ne moriamini.

4. Et dixit serpens mulieri : Non morte moriemini.

5. Sciebat enim Deus, quoniam qua die manducaveritis de eo, aperientur oculi vestri, et eritis sicut dii, scientes bonum et malum.

6. Et vidit mulier, quia bonum est lignum ad escam, et quia gratum oculis ad videndum, et speciosum est ad intelligendum. Et sumens de fructu ejus edit : et dedit et viro suo secum, et ederunt.

7. Et aperti sunt oculi amborum : et agnoverunt, quia nudi erant : et consuerunt folia fici, et fecerunt sibi succinctoria.

8. Et audierunt vocem Domini Dei deambulantis in paradiso ad vespem. Et absconderunt se Adam et mulier ejus a facie Domini Dei in medio ligni paradisi.

9. Et vocavit Dominus Deus Adam, et dixit illi : Adam, ubi es?

10. Et dixit ei : Vocem tuam audiui deambulantis in paradiso, et timui, quia nudus sum, et abscondi me.

11. Et dixit illi Deus : Quis nunciavit tibi, quia nudus es, nisi a ligno, quod præceperam tibi tantum ne ex eo manducares, ab eo edisti?

12. Et dixit Adam : Mulier, quam dedisti mecum, hæc mihi dedit de ligno, et edi.

13. Et dixit Dominus Deus mulieri : Quid hoc fecisti? Et dixit mulier : Serpens seduxit me, et manducavi.

14. Et dixit Dominus Deus serpenti : Quia fecisti hoc, maledictus tu ab omnibus pecoribus, et ab omnibus bestiis, quæ sunt super terram : super pectus tuum et ventrem ambulabis : et terram edes omnes dies vitæ tuæ :

15. et inimicitias ponam inter te et mulierem, et inter semen tuum et semen ejus. Ipse servabit caput tuum : et tu servabis ejus calcaneum.

16. Et mulieri dixit : Multiplicans multiplicabo tristitias tuas, et gemitum tuum : in tristitiis paries filios : et ad virum tuum conversio tua : et ipse tui dominabitur.

17. Adæ autem dixit : Quia audisti vocem mulieris tuæ, et edisti de ligno, de quo præceperam tibi, de eo solo non edere, de eo edisti, maledicta terra in operibus tuis : in tristitiis edes illam omnes dies vitæ tuæ.

18. Ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι, καὶ φαγῇ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ.

19. Ἐν ἰδρώτι τοῦ προσώπου σου φαγῇ τὸν ἄρτον σου, ἕως τοῦ ἀποστρέφαι σε εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθης· ὅτι γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελευσῇ.

20. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀδὰμ τὸ ὄνομα τῆς γυναίκος αὐτοῦ Ζωή, ὅτι μήτηρ πάντων τῶν ζώντων.

21. Καὶ ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Ἀδὰμ καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ χιτῶνας δερματίνους, καὶ ἐνέδυσεν αὐτούς.

22. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Ἰδοὺ Ἀδὰμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν, τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρόν. Καὶ νῦν μή ποτε ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ λάβῃ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ φάγῃ, καὶ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

23. Καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς ἐργάζεσθαι τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθη.

24. Καὶ ἐξέβαλε τὸν Ἀδὰμ, καὶ κατώκισεν αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς, καὶ ἔταξε τὰ Χερουβίμ καὶ τὴν φλογίνην βορραῖαν τὴν στροφομένην φυλάσσειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Ἀδὰμ δὲ ἔγνω Ἐὔαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τὸν Κάιν. Καὶ εἶπεν· Ἐκτησάμην ἀνθρώπον διὰ τοῦ Θεοῦ.

2. Καὶ προσέθηκε τεκεῖν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν Ἀβελ. Καὶ ἐγένετο Ἀβελ ποιμὴν προβάτων· Κάιν δὲ ἦν ἐργαζόμενος τὴν γῆν.

3. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας ἤνεγκε Κάιν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς θυσίαν τῷ Κυρίῳ.

4. Καὶ Ἀβελ ἤνεγκε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν προβάτων αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν στείλων αὐτῶν. Καὶ ἐπέειδεν ὁ Θεὸς ἐπὶ Ἀβελ καὶ ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ·

5. ἐπὶ δὲ Κάιν καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις αὐτοῦ οὐ προσέσχε. Καὶ ἐλυπήθη Κάιν λίαν, καὶ συνέπεσε τῷ προσώπῳ αὐτοῦ.

6. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Κάιν· Ἰνα τί περιλυπὸς ἐγένου, καὶ ἵνα τί συνέπεσε τὸ πρόσωπόν σου;

7. Οὐκ ἔαν ὀρθῶς προσενέγκῃς, ὀρθῶς δὲ μὴ διελθῇς, ἡμαρτεῖς; ἡσύχασον· πρὸς σέ ἡ ἀποστροφή αὐτοῦ, καὶ σὺ ἀρξείῃς αὐτοῦ.

8. Καὶ εἶπε Κάιν πρὸς Ἀβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· Διελθωμεν εἰς τὸ πεδίον. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ, ἀνέστη Κάιν ἐπὶ Ἀβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν.

9. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς Κάιν· Ποῦ ἔστιν Ἀβελ ὁ ἀδελφός σου; Καὶ εἶπεν· Οὐ γινώσκω. Μὴ φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μου εἰμὶ ἐγώ;

10. Καὶ εἶπε Κύριος· Τί πεποίηκας; φωνὴ αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ σου βοᾷ πρὸς με ἐκ τῆς γῆς.

11. Καὶ νῦν ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ τῆς γῆς, ἣ ἔχανε τὸ στόμα αὐτῆς δεξέσθαι τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκ τῆς χειρός σου.

12. Ὅτε ἐργᾷ τὴν γῆν, καὶ οὐ προσθήσῃ τὴν ἰσχύν αὐτῆς δοῦναί σοι. Στένων καὶ τρέμων ἔσῃ ἐπὶ τῆς γῆς.

13. Καὶ εἶπε Κάιν πρὸς Κύριον τὸν Θεόν· Μαλίζων ἡ αἰτία μου τοῦ ἀφεθῆναι με.

14. Εἰ ἐκβάλλεις με σήμερον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς,

18. Spinās et tribulos germinabit tibi; et edes fenum agri.

19. In sudore vultus tui edes panem tuum, donec revertaris in terram, de qua sumptus es: quia terra es, et in terram ibis.

20. Et vocavit Adam nomen mulieris suae, Vita, quoniam est mater omnium viventium.

21. Et fecit Dominus Deus Adam et mulieri ejus tunicas pelliceas, et induit eos.

22. Et dixit Deus: Ecce Adam factus est tanquam unus ex nobis, in cognoscendo bonum et malum. Et nunc, ne aliquando extendat manum suam, et sumat de ligno vitae, et edat, et vivet in aeternum.

23. Et dimisit illum Dominus Deus de paradiso voluptatis, operari terram, ex qua sumptus est.

24. Et ejecit Adam, et collocavit eum contra paradisum voluptatis, et ordinavit Cherubim, et flammeam romphaeam, quae vertitur, custodire viam ligni vitae.

CAPUT IV.

1. Adam autem cognovit Evam mulierem suam; quae concepit, et peperit Cain. Et dixit: Acquisivi hominem per Deum.

2. Et adjecit parere fratrem ejus Abel. Et factus est Abel pastor ovium: Cain autem operabatur terram.

3. Et factum est post dies: obtulit Cain ex fructibus terrae sacrificium Domino.

4. Abel autem obtulit et ipse de primogenitis ovium suarum, et de adipibus earum. Et respexit Deus super Abel et super munera ejus:

5. Super Cain autem, et super sacrificia ejus non advertebat. Et contristatus est Cain valde, et concidit vultu suo.

6. Et dixit Dominus Deus ad Cain: Quare tristis factus es? et quare concidit vultus tuus?

7. Nonne si recte offeras, non autem recte divides, peccasti? Quiesce: ad te conversio ejus; et tu principatum habebis ipsius.

8. Et dixit Cain ad Abel fratrem suum: Transeamus in campum. Et factum est, dum esset in campo, surrexit Cain super Abel fratrem suum, et occidit eum.

9. Et dixit Dominus Deus ad Cain: Ubi est Abel frater tuus? Et dixit: Nescio. Numquid custos fratris mei ego sum?

10. Et dixit Dominus: Quid fecisti? Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra.

11. Et nunc maledictus tu a terra, quae aperuit os suum accipere sanguinem fratris tui de manu tua.

12. Quando operaberis terram, et non adjiciet virtutem suam dare tibi. Gemens et tremens eris super terram.

13. Et dixit Cain ad Dominum Deum: Major causa mortis est, quam ut ego dimittar.

14. Si ejicias me hodie a facie terrae, et a facie tua ab-

καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσῃ, καὶ ἔσῃ στένων καὶ τρέμων ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἔσται, πᾶς ὁ εὗρισκων με, ἀποκτενεῖ με.

16. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος ὁ Θεός· Οὐχ οὕτω. Πᾶς ὁ ἀποκτείνας Κάιν, ἐπὶ τὰ ἐκδικούμενα παραλύσει. Καὶ ἔθετο Κύριος ὁ Θεός σημεῖον τῷ Κάιν, τοῦ μὴ ἀνελθεῖν αὐτὸν πάντα τὸν εὗρισκοντα αὐτόν.

16. Ἐξῆλθε δὲ Κάιν ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ ὤκησεν ἐν γῇ Ναιδ κατέναντι Ἐδέμ.

17. Καὶ ἔγνω Κάιν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ συλλαβούσα ἔτεκε τὸν Ἐνώχ. Καὶ ἦν οἰκοδομῶν πόλιν· καὶ ἑπωνόμασε τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, Ἐνώχ.

18. Ἐγεννήθη δὲ τῷ Ἐνώχ Γαϊδάδ. Καὶ Γαϊδάδ ἐγέννησε τὸν Μαλελεήλ. Καὶ Μαλελεήλ ἐγέννησε τὸν Μαθουσάλα. Καὶ Μαθουσάλα ἐγέννησε τὸν Λάμεχ.

19. Καὶ ἔλαβεν αὐτῷ Λάμεχ δύο γυναῖκας· ὄνομα τῇ μιᾷ, Ἀδά, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, Σελλά.

20. Καὶ ἔτεκεν Ἀδά τὸν Ἰωβήλ. Οὗτος ἦν πατὴρ οἰκούντων ἐν σκηναῖς κτηνοτρόφων.

21. Καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ἰουβάλ. Οὗτος ἦν ὁ καταδείξας ψαλτήριον καὶ κιθάραν.

22. Σελλά δὲ καὶ αὐτὴ ἔτεκε τὸν Θόβελ· καὶ ἦν σφυροκόπος χαλκῆς χαλκοῦ καὶ σιδήρου. Ἀδελφὴ δὲ Θόβελ, Νοεμά.

23. Εἶπε δὲ Λάμεχ ταῖς ἑαυτοῦ γυναῖξιν, Ἀδά καὶ Σελλά· Ἀκούσατέ μου τῆς φωνῆς, γυναῖκες Λάμεχ, ἐνωτίσασθέ μου τοὺς λόγους· ὅτι ἄνδρα ἀπέκτεινα εἰς τράυμα ἔμοι, καὶ νεανίσκον εἰς μώλωπα ἔμοι.

24. Ὅτι ἐπτάκις ἐκδεδοικηται ἐκ Κάιν· ἐκ δὲ Λάμεχ, ἑβδομηκοντάκις ἐπτά.

25. Ἐγὼ δὲ Ἀδάμ· Εὗαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ συλλαβούσα ἔτεκεν υἱόν. Καὶ ἑπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σῆθ, λέγουσα· Ἐξανέστησε γάρ μοι ὁ Θεός σπέρμα ἕτερον ἀντὶ Ἀβελ, ὃν ἀπέκτεινε Κάιν.

26. Καὶ τῷ Σῇθ ἐγένετο υἱός· ἑπωνόμασε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἐνὼς. Οὗτος ἤλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων. Ἡ ἡμέρα ἐποίησεν ὁ Θεός τὸν Ἀδάμ, κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν.

2. Ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς. Καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. Καὶ ἑπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀδάμ, ἥ ἡμέρα ἐποίησεν αὐτούς.

3. Ἐζῆσε δὲ Ἀδάμ τριάκοντα καὶ διακόσια ἔτη· καὶ ἐγέννησε κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ ἑπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Σῆθ.

4. Ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι Ἀδάμ, ἃς ἔζησε μετὰ τὸ γεννησθαι αὐτὸν τὸν Σῆθ, ἔτη ἑξακόσια· καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρα.

5. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἀδάμ, ἃς ἔζησε, τριάκοντα καὶ ἐννακόσια ἔτη· καὶ ἀπέθανεν.

6. Ἐζῆσε δὲ Σῆθ πέντε καὶ διακόσια ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἐνὼς.

7. Καὶ ἔζησε Σῆθ μετὰ τὸ γεννησθαι αὐτὸν τὸν Ἐνὼς, ἑπτά ἔτη καὶ ἑξακόσια· καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρα.

condar; et ero gemens et tremens super terram: et erit, omnis qui invenerit me, occidet me.

15. Et dixit ei Dominus Deus: Non sic. Omnis qui occiderit Cain septem vindictas exsolvet. Et posuit Dominus Deus signum super Cain, ne eum occidat omnis qui invenerit eum.

16. Egressus est autem Cain a facie Dei, et habitavit in terra Næd contra Edem.

17. Et cognovit Cain uxorem suam: et concipiens peperit Enoch. Et erat ædificans civitatem: et nominavit civitatem in nomine filii sui Enoch.

18. Natus est autem Enoch Galdad. Et Galdad genuit Maleleel. Et Maleleel genuit Mathusala. Et Mathusala genuit Lamech.

19. Et accepit sibi Lamech duas uxores: nomen uni Ada, et nomen secundæ Sella.

20. Et Ada peperit Iobel. Hic fuit pater habitantium in tabernaculis, pascentium pecora.

21. Et nomen fratri ejus, Jubal. Hic fuit, qui monstravit psalterium et citharam.

22. Sella autem et ipsa peperit Thobel: et fuit malleator, faber æris et ferri. Soror autem Thobel, Noema.

23. Dixit autem Lamech uxoribus suis, Ada et Sella: Audite vocem meam, uxores Lamech: auribus percipite verba mea: Quoniam virum occidi in vulnus mihi, et adolescentulum in livorem mihi.

24. Quoniam septies vindicatum est de Cain: de Lamech autem septuagies septies.

25. Cognovit autem Adam Evam uxorem suam: et concipiens peperit filium. Et cognominavit nomen ejus Seth, dicens: Suscitavit enim mihi Deus semen aliud pro Abel, quem occidit Cain.

26. Et Seth factus est filius, et vocavit nomen ejus Enos. Hic speravit invocare nomen Domini Dei.

CAPUT V.

1. Hicest liber generationis hominum. Qua die fecit Deus Adam, ad imaginem Dei fecit illum.

2. Masculum et feminam fecit eos, et benedixit eos. Et vocavit nomen ejus Adam, qua die fecit eos.

3. Vixit autem Adam triginta et ducentos annos: et genuit ad figuram suam, et ad imaginem suam: et vocavit nomen ejus Seth.

4. Facti autem sunt dies Adam, quos vixit, postquam ipse genuit Seth, septingenti anni: et genuit filios et filias.

5. Et facti sunt omnes dies Adam, quos vixit, triginta et nongenti anni: et mortuus est.

6. Vixit autem Seth quinque et ducentos annos, et genuit Enos.

7. Et vixit Seth, postquam ipse genuit Enos, septem annos et septingentos: et genuit filios et filias.

8. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Σήθ, δώδεκα καὶ ἑννακόςια ἔτη· καὶ ἀπέθανε.

9. Καὶ ἔζησεν Ἐνὼς ἑτη ἑκατὸν ἑννῆκοντα, καὶ ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν.

10. Καὶ ἔζησεν Ἐνὼς μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Καϊνᾶν, πεντεκαίδεκα ἔτη καὶ ἑπτακόσια· καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας.

11. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἐνὼς, πέντε ἔτη καὶ ἑννακόςια· καὶ ἀπέθανε.

12. Καὶ ἔζησε Καϊνᾶν ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Μαλελεήλ.

13. Καὶ ἔζησε Καϊνᾶν μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Μαλελεήλ, τεσσαράκοντα καὶ ἑπτακόσια ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας.

14. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Καϊνᾶν ὀκταὶ ἔτη καὶ ἑννακόςια· καὶ ἀπέθανε.

15. Καὶ ἔζησε Μαλελεήλ πέντε καὶ ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἰάρεδ.

16. Καὶ ἔζησε Μαλελεήλ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ἰάρεδ, ἑτη τριάκοντα καὶ ἑπτακόσια· καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας.

17. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Μαλελεήλ, ἔτη πέντε καὶ ἑννῆκοντα καὶ ὀκτακόσια· καὶ ἀπέθανε.

18. Καὶ ἔζησεν Ἰάρεδ δύο καὶ ἐξήκοντα ἔτη καὶ ἑκατὸν, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἐνῶχ.

19. Καὶ ἔζησεν Ἰάρεδ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Ἐνῶχ, ὀκτακόσια ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας.

20. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἰάρεδ, δύο καὶ ἐξήκοντα καὶ ἑννακόςια ἔτη· καὶ ἀπέθανε.

21. Καὶ ἔζησεν Ἐνῶχ πέντε καὶ ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Μαθουσάλα.

22. Εὐφρόετης δὲ Ἐνῶχ τῷ Θεῷ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Μαθουσάλα, διακόσια ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας.

23. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἐνῶχ, πέντε καὶ ἐξήκοντα καὶ τριακόσια ἔτη.

24. Καὶ εὐφρόετησεν Ἐνῶχ τῷ Θεῷ· καὶ οὐχ εὐρίσκετο, ὅτι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός.

25. Καὶ ἔζησε Μαθουσάλα ἑπτὰ ἔτη καὶ ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν, καὶ ἐγέννησε τὸν Λάμεχ.

26. Καὶ ἔζησε Μαθουσάλα μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Λάμεχ, δύο καὶ ὀκτακόσια ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας.

27. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Μαθουσάλα ἄς ἔζησεν, ἑννέα καὶ ἐξήκοντα καὶ ἑννακόςια ἔτη· καὶ ἀπέθανε.

28. Καὶ ἔζησε Λάμεχ ὀκτὼ καὶ ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱόν.

29. Καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Νῶε, λέγων· Ὁὗτος διαναπαύσει ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἔργων ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν λυπῶν τῶν χειρῶν ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς, ἥς κατηράσατο Κύριος ὁ Θεός.

30. Καὶ ἔζησε Λάμεχ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν Νῶε, πεντακόσια καὶ ἐξήκοντα καὶ πέντε ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας.

31. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Λάμεχ, ἑπτακόσια καὶ πεντηκοντατρία ἔτη· καὶ ἀπέθανε.

8. Et facti sunt omnes dies Seth duodecim et nongenti anni : et mortuus est.

9. Et vixit Enos annos centum nonaginta, et genuit Cainan.

10. Et vixit Enos, postquam ipse genuit Cainan, quindecim annos et septingentos : et genuit filios et filias.

11. Et facti sunt omnes dies Enos quinque anni et nongenti : et mortuus est.

12. Et vixit Cainan septuaginta et centum annos, et genuit Maleleel.

13. Et vixit Cainan, postquam genuit Maleleel, quadraginta et septingentos annos : et genuit filios et filias.

14. Et facti sunt omnes dies Cainan decem anni et nongenti : et mortuus est.

15. Et vixit Maleleel quinquae et sexaginta et centum annos, et genuit Iared.

16. Et vixit Maleleel, postquam genuit Iared, annos triginta et septingentos : et genuit filios et filias.

17. Et facti sunt omnes dies Maleleel anni quinque et nonaginta et octingenti : et mortuus est.

18. Et vixit Iared duos et sexaginta annos et centum, et genuit Enoch.

19. Et vixit Iared, postquam genuit Enoch, octingentos annos : et genuit filios et filias.

20. Et facti sunt omnes dies Iared, duo et sexaginta et nongenti anni : et mortuus est.

21. Et vixit Enoch, quinque et sexaginta et centum annos, et genuit Mathusala.

22. Enoch autem placuit Deo, postquam genuit Mathusala, ducentos annos : et genuit filios et filias.

23. Et facti sunt omnes dies Enoch, quinque et sexaginta et trecenti anni.

24. Et placuit Enoch Deo : et non inveniebatur, quia transulit eum Deus.

25. Et vixit Mathusala septem annos et sexaginta et centum, et genuit Lamech.

26. Et vixit Mathusala, postquam genuit Lamech, duos et octingentos annos : et genuit filios et filias.

27. Et facti sunt omnes dies Mathusala quos vixit, novem et sexaginta et nongenti anni : et mortuus est.

28. Et vixit Lamech octo et octuaginta et centum annos, et genuit filium.

29. Et vocavit nomen ejus Noe, dicens : Iste requiescere nos faciet ab operibus nostris, et a tristitiis manuum nostrarum, et a terra, quam maledixit Dominus Deus.

30. Et vixit Lamech, postquam genuit Noe, quingentos et sexaginta et quinque annos : et genuit filios et filias.

31. Et facti sunt omnes dies Lamech, septingenti et quinquaginta tres anni : et mortuus est.

1. Καὶ ἦν Νῶε ἐτῶν πεντακοσίων· καὶ ἐγέννησε τρεῖς υἱούς, τὸν Σήμ, τὸν Χάμ, τὸν Ἰάφεθ. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤρξαντο οἱ ἄνθρωποι πολλοὶ γίνεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ θυγατέρες ἐγεννήθησαν αὐτοῖς.
2. Ἰδόντες δὲ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, ὅτι καλαὶ εἰσιν, ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ πασῶν, ὧν ἐξελέξαντο.
3. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός· Οὐ μὴ καταμείνη τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις εἰς τὸν αἰῶνα, διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας. Ἔσονται δὲ αἱ ἡμέραι αὐτῶν ἑκατὸν εἰκοσιν ἔτη.
4. Οἱ δὲ γίγαντες ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. Καὶ μετ' ἐκεῖνο, ὡς ἂν εἰσεπορεύοντο οἱ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐγεννώσαν αὐτοῖς. Ἐκεῖνοι ἦσαν οἱ γίγαντες οἱ ἀπ' αἰῶνος, οἱ ἄνθρωποι οἱ ὀνομαστοί.
5. Ἰδὼν δὲ Κύριος ὁ Θεός, ὅτι ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ πάσας τὰς ἡμέρας,
6. καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Θεός, ὅτι ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς.
7. Καὶ διενόηθη, καὶ εἶπεν ὁ Θεός· Ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐποίησα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἀπὸ ἐρπετῶν ἕως πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ· ὅτι ἐνεθυμήθη, ὅτι ἐποίησα αὐτούς.
8. Νῶε δὲ εὗρε χάριν ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ.
9. Αὐταὶ δὲ αἱ γενέσεις Νῶε. Νῶε ἄνθρωπος δίκαιος, τέλειος ὢν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ, τῷ Θεῷ εὐχρέστησε Νῶε.
10. Ἐγέννησε δὲ Νῶε τρεῖς υἱούς· τὸν Σήμ, τὸν Χάμ, τὸν Ἰάφεθ.
11. Ἐρθάρη δὲ ἡ γῆ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας.
12. Καὶ εἶδε Κύριος ὁ Θεός τὴν γῆν, καὶ ἦν κατεφθαρμένη· ὅτι κατέφθειρε πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.
13. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός τῷ Νῶε· Καίρὸς παντὸς ἀνθρώπου ἦκει ἐναντίον μου, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας ἀπ' αὐτῶν. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ καταθρέιρω αὐτοὺς καὶ τὴν γῆν.
14. Ποίησον οὖν σεαυτῷ κιβωτὸν ἐκ ξύλων τετραγώνων· νοστίαις ποιήσεις τὴν κιβωτὸν· καὶ ἀσφαλτώσεις αὐτὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τῇ ἀσφάλτῳ.
15. Καὶ οὕτως ποιήσεις τὴν κιβωτὸν. Τριακοσίων πῆχεων τὸ μῆκος τῆς κιβωτοῦ, καὶ πεντήκοντα πῆχεων τὸ πλάτος, καὶ τριάκοντα πῆχεων τὸ ὕψος αὐτῆς.
16. Ἐπισυνάγων ποιήσεις τὴν κιβωτὸν· καὶ εἰς πᾶν συντελέσεις αὐτὴν ἀνορθέν· τὴν δὲ θύραν τῆς κιβωτοῦ ποιήσεις ἐκ πλαγίων. Κατὰ γαῖα διώροφα, καὶ τριώροφα ποιήσεις αὐτήν.
17. Ἐγὼ δὲ ἰδοὺ ἐπάγω τὸν κατακλυσμὸν, ὅδωρ ἐπὶ τὴν γῆν, καταφθεῖραι πᾶσαν σάρκα, ἐν ᾗ ἐστὶ πνεῦμα ζωῆς ὑπακάτω τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ὅσα ἂν ᾖ ἐπὶ τῆς γῆς, τελευτήσει.
18. Καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ. Εἰς-ελεύση δὲ εἰς τὴν κιβωτὸν σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου, καὶ ἡ γυνὴ σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ.

1. Et erat Noe annorum quingentorum : et genuit tres filios, Sem, Cham, Japhet. Et factum est, postquam carperunt homines multi fieri super terram, et filiae natae sunt illis.
2. Videntes autem filii Dei filias hominum, quia bonae sunt, sumpserunt sibi uxores ex omnibus quas elegerant.
3. Et dixit Dominus Deus : Non permanebit spiritus meus in hominibus his in aeternum, quia carnes sunt. Erunt autem dies eorum centum viginti anni.
4. Gigantes autem erant super terram in diebus illis. Et post illud, cum intrarent filii Dei ad filias hominum, et generabant eis. Illi erant gigantes a saeculo homines nominati.
5. Videns autem Dominus Deus, quia multiplicatae sunt malitiae hominum super terram, et unusquisque cogitat in corde suo diligenter super maligna omnibus diebus ;
6. Et cogitavit Deus, quia fecit hominem super terram.
7. Et recogitavit, et dixit Deus : Delebo hominem, quem feci, a facie terrae, ab homine usque ad pecus, et a reptilibus usque ad volatilia caeli : quia cogitavi, quoniam feci eos.
8. Noe autem invenit gratiam coram Domino Deo.
9. Hae vero sunt generationes Noe. Noe homo justus, perfectus existens in generatione sua, Deo placuit Noe.
10. Genuit autem Noe tres filios : Sem, Cham, Japhet.
11. Corrupta est autem terra coram Deo, et terra impleta est injustitia.
12. Et vidit Dominus Deus terram, et erat corrupta : quia corruperat omnis caro viam ipsius super terram.
13. Et dixit Dominus Deus Noe : Tempus omnis hominis venit coram me : quia terra impleta est iniquitate ab ipsis. Et ecce ego disperdo ipsos et terram.
14. Fac igitur tibi arcam de lignis quadratis : nidos facies arcam : et bituminabis eam intus et foris bitumine.
15. Et ita facies arcam. Trecentorum cubitorum longitudo arcae, et quinquaginta cubitorum latitudo, et triginta cubitorum altitudo ipsius.
16. Colligens facies arcam : et in cubito consummabis eam desuper : ostium vero arcae facies a latere. Inferiora, bicamerata, et tricamerata facies eam.
17. Ego autem ecce induco diluvium, aquam super terram, ut disperdam omnem carnem, in qua est spiritus vitae sub caelo : et omnia, quae fuerint super terram, morientur.
18. Et statuam testamentum meum tecum. Ingredieris autem in arcam tu, et filii tui, et uxor tua, et uxores filiorum tuorum tecum.

19. Καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, καὶ ἀπὸ πάσης σαρκὸς δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσάξεις εἰς τὴν κιβωτὸν, ἵνα τρέφῃς μετὰ σεαυτοῦ· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἕσονται.

20. Ἀπὸ πάντων τῶν ὀρνέων τῶν πετεινῶν κατὰ γένος, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν κατὰ γένος, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσελεύσονται πρὸς σέ, τρέφεσθαι μετὰ σοῦ ἄρσεν καὶ θῆλυ·

21. Σὺ δὲ λήψῃ σεαυτῷ ἀπὸ πάντων τῶν βρωμάτων ἃ ἔδωκε, καὶ συνάξεις πρὸς σεαυτὸν, καὶ ἔσται σοι καὶ ἐκείνοις φαγεῖν.

22. Καὶ ἐποίησε Νῶε πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος ὁ Θεός, οὕτως ἐποίησε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

1. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεός πρὸς Νῶε· Ἐλθέτω σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου εἰς τὴν κιβωτὸν, ὅτι σὲ εἶδον δίκαιον ἐναντίον μου ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ.

2. Ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν εἰσάγαγε πρὸς σέ ἑπτὰ ἑπτὰ ἄρσεν καὶ θῆλυ· ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο ἄρσεν καὶ θῆλυ.

3. καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ τῶν καθαρῶν ἑπτὰ ἑπτὰ ἄρσεν καὶ θῆλυ, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο ἄρσεν καὶ θῆλυ, διαθρέψαι σπέρμα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

4. Ἐτι γὰρ ἡμερῶν ἑπτὰ ἐγὼ ἐπάγω ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν, τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας· καὶ ἐξαλείψω πᾶν τὸ ἀνάστημα, ὃ ἐποίησα, ἀπὸ προσώπου πάσης τῆς γῆς.

5. Καὶ ἐποίησε Νῶε πάντα, ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος ὁ Θεός.

6. Νῶε δὲ ἦν ἔτῳ ἐξακοσίων, καὶ ὁ κατακλυσμὸς τοῦ ὕδατος ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς.

7. Εἰσῆλθε δὲ Νῶε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτὸν, διὰ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ.

8. Καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς,

9. δύο δύο εἰσῆλθον πρὸς Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν ἄρσεν καὶ θῆλυ, καθὰ ἐνετείλατο ὁ Θεός τῷ Νῶε.

10. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς.

11. Ἐν τῷ ἑξακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Νῶε, τοῦ δευτέρου μηνός, ἐβδόμη καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός, τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐβράγησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ καταβράχται τοῦ οὐρανοῦ ἤνευσθησαν.

12. Καὶ ἐγένετο ὁ ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας.

13. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἰσῆλθε Νῶε, Σὴμ, Χάμ, Ἰάφεθ, οἱ υἱοὶ Νῶε, καὶ ἡ γυνὴ Νῶε, καὶ αἱ τρεῖς γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτὸν.

14. Καὶ πάντα τὰ θηρία κατὰ γένος, καὶ πάντα τὰ πτήνη κατὰ γένος, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ πᾶν ὄρεον πετεινὸν κατὰ γένος αὐτοῦ,

19. Et ab omnibus pecoribus, et ab omnibus reptilibus, et ab omnibus bestiis, et ab omni carne, duo duo ab omnibus induces in arcam, ut nutrias tecum : masculus et femina erunt.

20. Ab omnibus avibus volatilibus secundum genus, et ab omnibus pecoribus secundum genus, et ab omnibus reptilibus repentibus super terram secundum genus eorum, duo duo ab omnibus ingredientur ad te, ut nutriantur tecum masculus et femina.

21. Tu autem sumes tibi ab omnibus escis quas comeditis, et congregabis ad te, et erunt tibi et illis ad manducandum.

22. Et fecit Noe omnia quaecunque praecepit ei Dominus Deus : sic fecit.

CAPUT VII.

1. Et dixit Dominus Deus ad Noe. Intra tu, et omnis domus tua in arcam ; quia te vidi justum coram me in generatione ista.

2. A jumentis autem mundis induc ad te, septem septem, masculum et feminam : a jumentis autem immundis duo duo, masculum et feminam ;

3. et a volatilibus caeli mundis septem septem, masculum et feminam, et ab omnibus volatilibus immundis duo duo, masculum et feminam, ut nutriatur semen super omnem terram.

4. Adhuc enim septem diebus, ego induco pluviam super terram quadraginta dies, et quadraginta noctes : et delebo omnem suscitationem, quam feci, a facie omnis terrae.

5. Et fecit omnia Noe, quae praecepit ei Dominus Deus.

6. Noe autem erat annorum sexcentorum : et diluvium aquae factum est super terram.

7. Intravit autem Noe, et filii ejus, et uxor ejus, et uxores filiorum ejus cum eo in arcam, propter aquam diluvii.

8. Et a volatilibus mundis, et a volatilibus immundis, et a pecoribus mundis, et a pecoribus immundis, et ab omnibus repentibus super terram,

9. duo duo intraverunt ad Noe in arcam, masculus et femina : sicut praeceperat Deus Noe.

10. Et factum est post septem dies, et aqua diluvii facta est super terram.

11. In sexcentesimo anno in vita Noe, in mense secundo, in septima et vigesima mensis rupti sunt omnes fontes abyssi, et cataractae caeli apertae sunt.

12. Et facta est pluvia super terram quadraginta dies, et quadraginta noctes.

13. In die hac intravit Noe, Sem, Cham, Japhet, filii Noe, et uxor Noe, et tres uxores filiorum ejus cum eo in arcam.

14. Et omnes bestiae secundum genus, et omnia pecora secundum genus, et omne repens, quod movetur super terram, secundum genus, et omnis avis volatilis secundum genus suum,

15. Εἰσῆλθον πρὸς Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, δύο δύο ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ πάσης σαρκὸς, ἐν ᾧ ἔστι πνεῦμα ζωῆς.

16. Καὶ τὰ εἰσπορευόμενα ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ πάσης σαρκὸς εἰσῆλθε, καθὰ ἐνετείλατο ὁ Θεὸς τῷ Νῶε. Καὶ ἐκλείσσε Κύριος ὁ Θεὸς τὴν κιβωτὸν ἔξωθεν αὐτοῦ.

17. Καὶ ἐγένετο ὁ κατακλυσμὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἐπεπληθύνθη τὸ ὕδωρ· καὶ ἐπῆρε τὴν κιβωτὸν, καὶ ὑψώθη ἀπὸ τῆς γῆς.

18. Καὶ ἐπεκράτει τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπληθύνετο σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἐπεφέρετο ἡ κιβωτὸς ἐπάνω τοῦ ὕδατος.

19. Τὸ δὲ ὕδωρ ἐπεκράτει σφόδρα σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐκάλυψε πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ, ἃ ἦν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ·

20. πεντεκαίδεκα πῆχεις ὑπεράνω ὑψώθη τὸ ὕδωρ.

21. Καὶ ἀπέθανε πᾶσα σὰρξ κινουμένη ἐπὶ τῆς γῆς τῶν πετεινῶν, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ τῶν θηρίων· καὶ πᾶν ἔρπετον κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς ἄνθρωπος.

22. Καὶ πάντα ὅσα ἔχει πνοὴν ζωῆς, καὶ πᾶν ὃ ἦν ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπέθανε.

23. Καὶ ἐξῆλειψε πᾶν τὸ ἀνάστημα, ὃ ἦν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἔρπετων, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐξηλείφθησαν ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ κατελείφθη μόνος Νῶε, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ.

24. Καὶ ὑψώθη τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς γῆς ἡμέρας ἑκατὸν πενήντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Θεὸς τοῦ Νῶε, καὶ πάντων τῶν θηρίων, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάντων τῶν πετεινῶν, καὶ πάντων τῶν ἔρπετων τῶν ἐρπόντων, ὅσα ἦν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ. Καὶ ἐπήγαγεν ὁ Θεὸς πνεῦμα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐκόπασε τὸ ὕδωρ.

2. Καὶ ἐπεκαλύφθησαν αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ καταρβάνται τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ συνεσχέθη ὁ ὕετος ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ·

3. καὶ ἐνεδίδου τὸ ὕδωρ πορευόμενον ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ ἡλαττοῦτο τὸ ὕδωρ μετὰ πενήντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας.

4. Καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς ἐν μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, ἑβδόμη καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἀραράτ.

5. Τὸ δὲ ὕδωρ ἡλαττοῦτο ἕως τοῦ δεκάτου μηνός. Καὶ ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ, τῇ πρώτῃ τοῦ μηνός, ὤφθησαν αἱ κεφαλαὶ τῶν ὀρέων.

6. Καὶ ἐγένετο μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἠνέωξε Νῶε τὴν θυρίδα τῆς κιβωτοῦ, ἣν ἐποίησε. Καὶ ἀπέστειλε τὸν κόρακα.

7. Καὶ ἐξελθὼν οὐκ ἀνέστρεψεν ἕως τοῦ ξηρανθῆναι τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς.

8. Καὶ ἀπέστειλε τὴν περιστέραν ὀπίσω αὐτοῦ ἰδεῖν, εἰ κεκόπασε τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς.

9. Καὶ οὐκ εὐρούσα ἡ περιστέρα ἀνάπαυσιν τοῖς ποσὶν αὐτῆς, ἀνέστρεψε πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν κιβωτὸν, ὅτι ὕδωρ ἦν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. Καὶ ἔκτεινας τὴν χεῖρα ἑλάβεν αὐτήν, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν πρὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν κιβωτὸν.

15. intrarunt ad Noe in arcam, duo duo, masculus et femina ab omni carne, in quo est spiritus vitae.

16. Et quæ ingrediebantur, masculus et femina ab omni carne intrarunt, sicut præceperat Deus Noe. Et clausit Dominus Deus arcam de foris ejus.

17. Et factum est diluvium quadraginta dies, et quadraginta noctes super terram : et exundavit aqua : et levavit arcam, et exaltata est a terra.

18. Et superabat aqua, et multiplicabatur valde super terram : Et supererebatur arca super aquam :

19. Aqua autem superabat valde valde super terram. Et operuit omnes montes excelsos, qui sunt sub cælo :

20. quindecim cubitos desuper exaltata est aqua.

21. Et mortua est omnis caro, quæ movetur super terram, volatiliū, et pecorum, et bestiarum : et omne reptile, quod movetur super terram, et omnis homo.

22. Et omnia quaecumque habent flatum vitæ, et omne quod erat super aridam, mortuum est.

23. Et delevit omnem suscitationem, quæ erat super faciem terræ, ab homine usque ad pecus, et reptilia, et volatilia cæli. Et deleta sunt de terra. Et relictus est solus Noe, et qui erant cum eo in arca.

24. Et exaltata est aqua super terram centum quinquaginta dies.

CAPUT. VIII.

1. Et memor fuit Dominus Noe, et omnium bestiarum, et omnium jumentorum, et omnium volatiliū, et omnium reptilium repentium, quæ erant cum eo in arca. Et induxit Deus spiritum super terram, et cessavit aqua.

2. Et clausi sunt fontes abyssi, et cataractæ cæli : et cohibita est pluvia a cælo :

3. Et cedebat aqua vadens de terra : et minuebatur aqua post quinquaginta et centum dies.

4. Et sedit arca in mense septimo, septima et vigesima mensis, super montes Ararat.

5. At vero aqua minuebatur usque ad decimum mensem. Et in decimo mense, prima mensis, apparuerunt capita montium.

6. Et factum est post quadraginta dies, aperuit Noe fenestram arcæ, quam fecerat. Et emisit corvum.

7. Et egressus non rediit, donec siccaretur aqua a terra.

8. Et emisit columbam post eum videre, si cessavit aqua a terra.

9. Et cum non invenisset columba requiem pedibus suis, revertit ad eum in arcam : quoniam aqua erat super omnem faciem terræ. Et extendens manum accepit eam ; et induxit eam ad semetipsum in arcam.

10. Καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἡμέρας ἑπτὰ ἑτέρας, πάλιν ἐξαπέστειλε τὴν περιστερὰν ἐκ τῆς κιβωτοῦ.

11. Καὶ ἀνέστρεψε πρὸς αὐτὸν ἡ περιστέρα τὸ πρὸς ἑσπέραν· καὶ εἶχε φύλλον ὀλείας, κάρφος ἐν τῷ στόματι αὐτῆς. Καὶ ἔγνω Νῶε, ὅτι κεκόπηκε τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς.

12. Καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἡμέρας ἑπτὰ ἑτέρας, πάλιν ἐξαπέστειλε τὴν περιστερὰν, καὶ οὐ προσέθετο τοῦ ἐπιστρέφαι πρὸς αὐτὸν ἔτι.

13. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνὶ καὶ ἑξακοσιοστῷ ἔτει, ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Νῶε, τοῦ πρώτου μηνὸς μετὰ τοῦ μηνὸς ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ ἀπεκαλύψε Νῶε τὴν στέγην τῆς κιβωτοῦ, ἣν ἐποίησε· καὶ εἶδεν, ὅτι ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

14. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ μηνὶ ἐξηράνθη ἡ γῆ, ἐβδόμη καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός.

15. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς Νῶε, λέγων·
16. Ἔξελθε ἐκ τῆς κιβωτοῦ σὺ, καὶ ἡ γυνὴ σου, καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ, καὶ πάντα τὰ θηρία ὅσα ἐστὶ μετὰ σοῦ.

17. Καὶ πᾶσα σὰρξ ἀπὸ πετεινῶν ἕως κτηνῶν· καὶ πᾶν ἔρπετον κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἐξάγαγε μετὰ σεαυτοῦ· καὶ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε ἐπὶ τῆς γῆς.

18. Καὶ ἐξῆλθε Νῶε, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

19. Καὶ πάντα τὰ θηρία, καὶ πάντα τὰ κτήνη. Καὶ πᾶν πετεινὸν, καὶ πᾶν ἔρπετον κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν, ἐξήλθοσαν ἐκ τῆς κιβωτοῦ.

20. Καὶ ὠκοδόμησε Νῶε θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ· καὶ λαβὼν ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀνήνεγκεν εἰς ὁλοκαύρωσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

21. Καὶ ὠσφράνθη Κύριος ὁ Θεὸς ὁσμὴν εὐωδίας. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς διανοηθεὶς· Οὐ προσθήσω ἔτι καταράσασθαι τὴν γῆν, διὰ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων· ὅτι ἐγκτεται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ ποιηρὰ ἐκ νεότητος αὐτοῦ. Οὐ προσθήσω οὖν ἔτι πατάξαι πᾶσαν σάρκα ζῶσαν, καθὼς ἐποίησα.

22. Πᾶσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς, σπέρμα καὶ θερίσμος, ψυχὸς καὶ καῦμα, θέρος καὶ ἔαρ, ἡμέραν καὶ νύκτα οὐ καταπαύσουσι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Κατελόγησεν ὁ Θεὸς τὸν Νῶε, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ· καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς·

2. Καὶ ὁ τρόμος, καὶ ὁ φόβος ὑμῶν ἔσται ἐπὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, ἐπὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης· ὑπὸ χεῖρας ὑμῶν δέδοκα.

3. Καὶ πᾶν ἔρπετον, ὃ ἐστὶ ζῶν, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν ὡς λάχανα ἁρότου δέδοκα ὑμῖν τὰ πάντα.

4. Πλὴν κρέας ἐν αἵματι ψυχῆς οὐ φάγεσθε.

5. Καὶ γὰρ τὸ ὑμέτερον αἷμα τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θηρίων ἐκζητήσω αὐτό· καὶ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου ἀδελφοῦ ἐκζητήσω τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου.

10. Et cum sustinuisset adhuc septem dies alios, rursus emisit columbam ex arca.

11. Et revertit ad eum columba ad vesperam : et habebat folium oleæ, festucam in ore suo. Et cognovit Noe, quia cessavit aqua a terra.

12. Et cum sustinuisset adhuc septem dies alios, rursus emisit columbam, et non apposuit reverti ad eum amplius.

13. Et factum est in uno et sexcentesimo anno, in vita Noe, primi mensis una mensis defecit aqua a terra. Et nudavit Noe tectum arcæ quod fecerat : et vidit quia defecerat aqua a facie terræ.

14. In secundo autem mense siccata est terra, septima et vigesima mensis.

15. Et ait Dominus Deus ad Noe, dicens :

16. Exi de arca tu, et uxor tua, et filii tui, et uxores filiorum tuorum tecum, et omnes bestię, quę sunt tecum,

17. et omnis caro a volatilibus usque ad jumenta : et omne reptile quod movetur super terram, educ tecum : et crescite et multiplicamini super terram.

18. Et egressus est Noe et uxor ejus, et filii ejus, et uxores filiorum ejus cum eo.

19. Et omnes bestię, et omnia jumenta, et omne volatile et omne reptile quod movetur super terram, secundum genus suum exiverunt ex arca.

20. Et ædificavit Noe altare Domino : et sumpsit ab omnibus pecoribus mundis, et ab omnibus volatilibus mundis, et obtulit in holocaustis super altare.

21. Et odoratus est Dominus Deus odorem suavitatis. Et dixit Dominus Deus recogitans : Non adjiciam adhuc maledicere terram propter opera hominum : quia permanet mens hominis diligenter super mala a juventute sua. Non adjiciam ergo adhuc percutere omnem carnem viventem, sicut feci.

22. Omnibus diebus terrę, semen et messis, frigus et æstus, æstas et ver, die ac nocte non requiescent.

CAPUT IX.

1. Et benedixit Deus Noe, et filios ejus, et dixit eis : Crescite et multiplicamini, et replete terram, et dominamini ejus :

2. Et tremor, et timor vestri erit in omnibus bestiis terrę, super omnia volatilia cęli, et super omnia quę moventur super terram, et super omnes pisces maris : sub manus vobis dedi.

3. Et omne reptile quod est vivum, vobis erit ad escam : sicut olera pabuli dedi vobis omnia.

4. Verumtamen carnem in sanguine animę non comedetis.

5. Etenim vestrum sanguinem animarum vestrarum de manu omnium bestiarum exquiram ipsum : et de manu hominis fratris exquiram animam hominis.

6. Ὁ ἐκχέων αἷμα ἀνθρώπου, ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσεται, ὅτι ἐν εἰκόνι Θεοῦ ἐποίησα τὸν ἀνθρώπον.

7. Ὑμεῖς δὲ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς.

8. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς τῷ Νῶε καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, λέγων·

9. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀνίστημι τὴν διαθήκην μου ὑμῖν, καὶ τῷ σπέρματι ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς,

10. Καὶ πάσῃ ψυχῇ ζώσῃ μεθ' ὑμῶν, ἀπὸ ὀρνέων, καὶ ἀπὸ κτηνῶν, καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, ὅσα ἐστὶ μεθ' ὑμῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐξεληθόντων ἐκ τῆς κιβωτοῦ·

11. Καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς ὑμᾶς· καὶ οὐκ ἀποθάνειται πᾶσα σὰρξ ἐστὶ ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ κατακλυσμοῦ· καὶ οὐκ ἔτι ἔσται κατακλυσμὸς ὕδατος, καταφθεῖραι πᾶσαν τὴν γῆν.

12. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς Νῶε· Τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ὃ ἐγὼ δίδωμι ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης, ἥ ἐστὶ μεθ' ὑμῶν εἰς γενεὰς αἰωνίους.

13. Τὸ τόξον μου τίθῃμι ἐν τῇ νεφελῇ, καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς.

14. Καὶ ἔσται· ἐν τῷ συννεφεῖν με νεφέλας ἐπὶ τὴν γῆν, ὁφθήσεται τὸ τόξον ἐν τῇ νεφελῇ·

15. καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης μου, ἥ ἐστὶν ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί· καὶ οὐκ ἔσται ἐπὶ τὸ ὕδωρ εἰς κατακλυσμὸν, ὥστε ἐξαλεῖψαι πᾶσαν σάρκα.

16. Καὶ ἔσται τὸ τόξον μου ἐν τῇ νεφελῇ· καὶ ὄψομαι τοῦ μνησθῆναι διαθήκην αἰώνιον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ ἀνὰ μέσον ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί, ἥ ἐστὶν ἐπὶ τῆς γῆς.

17. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς τῷ Νῶε Τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ἥς διεθέμην ἀνὰ μέσον ἐμοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης σαρκὸς, ἥ ἐστὶν ἐπὶ τῆς γῆς.

18. Ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ Νῶε, οἱ ἐξεληθόντες ἐκ τῆς κιβωτοῦ, Σὴμ, Χάμ, Ἰάφεθ. Χάμ δὲ ἦν πατὴρ Χαναάν.

19. Τρεῖς οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Νῶε. Ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

20. Καὶ ἤρξατο Νῶε ἀνθρώπος γεωργὸς γῆς, καὶ ἐφύτευεν ἀμπελῶνα·

21. Καὶ ἐπινεν ἐκ τοῦ οἴνου, καὶ ἐμεθύσθη, καὶ ἐγυμνώθη ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

22. Καὶ εἶδε Χάμ ὁ πατὴρ Χαναάν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξελθὼν ἀνήγγειλε τοῖς δυοῖν ἀδελφοῖς αὐτοῦ ἔξω.

23. Καὶ λαβόντες Σὴμ καὶ Ἰάφεθ τὸ ἱμάτιον, ἐπέθεντο ἐπὶ τὰ δύο νῦτα αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπισθοφανῶς, καὶ συνεκάλυψαν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν· καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὀπισθοφανῶς, καὶ τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν οὐκ εἶδον.

24. Ἐξένηψε δὲ Νῶε ἀπὸ τοῦ οἴνου, καὶ ἔγνω ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος,

25. καὶ εἶπεν· Ἐπικατάρατος Χαναάν παῖς οἰκέτης ἔσται τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

26. Καὶ εἶπεν· Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Σὴμ· καὶ ἔσται Χαναάν παῖς οἰκέτης αὐτοῦ.

27. Πλατύναι ὁ Θεὸς τῷ Ἰάφεθ, καὶ κατοικησάτω ἐν τοῖς οἰκοῖς τοῦ Σὴμ· καὶ γεννηθήτω Χαναάν παῖς αὐτοῦ.

6. Qui effuderit sanguinem hominis, pro sanguine ejus effundetur, quia in imagine Dei feci hominem.

7. Vos autem crescete et multiplicamini, et replete terram, et dominamini ejus.

8. Et ait Deus Noe, et filiis ejus cum eo, dicens :

9. Et ecce ego statuo pactum meum vobis, et semini vestro post vos,

10. et omni animae viventi vobiscum ab avibus et a pecoribus, et omnibus bestiis terrae, quae vobiscum sunt, ab omnibus quae egressa sunt ex arca :

11. Et statuam pactum meum ad vos : et non morietur omnis caro ultra ab aqua diluvii : et non ultra erit diluvium aquae, ut corrumpat omnem terram.

12. Et dixit Dominus Deus ad Noe : Hoc signum testamenti quod ego do inter me et vos, et inter omnem animam viventem, quae est vobiscum in generationes aeternas.

13. Arcum meum pono in nube ; et erit signum testamenti inter me et terram.

14. Et erit : in connubilando me nubes super terram, parebit arcus in nube :

15. et memor ero testamenti mei, quod est inter me et vos, et inter omnem animam viventem in omni carne. Et non erit ultra aqua in diluvium, ut deleat omnem carnem.

16. Et erit arcus meus in nube : et videbo, ad recordandum testamenti aeterni inter me et terram, et inter animam viventem in omni carne, quae est super terram.

17. Et dixit Deus Noe : Hoc signum testamenti, quod disposui inter me et inter omnem carnem, quae est super terram.

18. Erant autem filii Noe, qui egressi sunt de arca, Sem, Cham, Japhet. Et Cham erat pater Chanaan.

19. Tres hi sunt filii Noe. Ab his disseminati sunt super omnem terram.

20. Et cepit Noe homo agricola esse terrae, et plantavit vineam :

21. Et bibit de vino, et inebriatus est, et nudavit se in domo sua.

22. Et vidit Cham pater Chanaan nudationem patris sui, et egressus annuntiavit duobus fratribus suis foris.

23. Et sumentes Sem, et Japhet vestimentum, imposuerunt super duos humeros suos, et perrexerunt retrorsum, et cooperuerunt nuditatem patris sui : et facies eorum retrorsum, et nuditatem patris sui non viderunt.

24. Et sobrius factus est Noe a vino, et cognovit omnia quae fecit ei filius ejus junior,

25. et dixit : Maledictus Chanaan puer : famulus erit fratribus suis.

26. Et dixit : Benedictus Dominus Deus Sem : et erit Chanaan puer famulus ejus.

27. Dilatet Deus Japhet, et habitet in domibus Sem : et fiat Chanaan puer ejus.

29. Ἐξῆς δὲ Νῶε μετὰ τὸν κατακλυμὸν ἔτη τριακόσια πενήκοντα.

29. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Νῶε ἑννακόσια πενήκοντα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις τῶν υἱῶν Νῶε, Σὴμ, Χάμ, Ἰάφεθ. Καὶ ἐγεννήθησαν αὐτοῖς υἱοὶ μετὰ τὸν κατακλυσμόν.

2. Υἱοὶ Ἰάφεθ· Γαμέρ, καὶ Μαγὼγ, καὶ Μαδοὶ, καὶ Ἰωῦαν, καὶ Ἑλισά, καὶ Θοβὲλ, καὶ Μοσοχ, καὶ Θείρας.

3. Καὶ υἱοὶ Γαμέρ· Ἀσχανάζ, καὶ Ριφάθ, καὶ Θοργαμά.

4. Καὶ υἱοὶ Ἰωῦαν· Ἑλισά, καὶ Θάρσεις, Κήτιοι, Ρόδιοι.

5. Ἐκ τούτων ἀφωρίσθησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν· ἕκαστος κατὰ γλῶσσαν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν.

6. Υἱοὶ δὲ Χάμ· Χούς, καὶ Μεσραῖν, Φοῦδ καὶ Χανανάν.

7. Υἱοὶ δὲ Χούς· Σαβὰ, καὶ Εὐύλα, καὶ Σαβαθὰ, καὶ Ῥεγμά, καὶ Σαβαθακά. Υἱοὶ δὲ Ῥεγμά· Σαβὰ, καὶ Δαδάν.

8. Χούς δὲ ἐγέννησε τὸν Νεβρώδ. Οὗτος ἤρξατο εἶναι γίγας ἐπὶ τῆς γῆς.

9. Οὗτος ἦν γίγας κυνηγὸς ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ἐροῦσιν, ὡς Νεβρώδ γίγας κυνηγὸς ἐναντίον Κυρίου.

10. Καὶ ἐγένετο ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ Βαβυλὼν, καὶ Ὀρέχ, καὶ Ἀρχὰδ καὶ Χαλάννη, ἐν τῇ γῇ Σενάαρ.

11. Ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης ἐξῆλθεν Ἀσσοῦρ· καὶ ὠκοδόμησε τὴν Νινευτ, καὶ τὴν Ῥωβώθ πόλιν, καὶ τὴν Χαλάχ,

12. καὶ τὴν Δασὴ ἀνὰ μέσον Νινευτ, καὶ ἀνὰ μέσον Χαλάχ. Αὕτη ἡ πόλις μεγάλη.

13. Καὶ Μεσραῖν ἐγέννησε τοὺς Λουδιεμ, καὶ τοὺς Νεφθαλειμ, καὶ τοὺς Ἐνεμετιεμ, καὶ τοὺς Λαβιεμ,

14. καὶ τοὺς Πατροσωνιεμ, καὶ τοὺς Χασμωνιεμ, θὲν ἐξῆλθε Φυλιστιεμ, καὶ τοὺς Γαφθοριεμ.

15. Χανανάν δὲ ἐγέννησε τὸν Σιδῶνα πρωτότοκον αὐτοῦ, καὶ τὸν Χετταῖον,

16. καὶ τὸν Ἰεβουσαιὸν, καὶ τὸν Ἀμορρᾶιον, καὶ τὸν Γεργεσαιὸν,

17. καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἀρουκαῖον, καὶ τὸν Ἀσενναῖον,

18. καὶ τὸν Ἀράδιον, καὶ τὸν Σαμαραῖον, καὶ τὸν Ἀμαθί. Καὶ μετὰ τοῦτο διεσπάρησαν αἱ φυλαὶ τῶν Χαναναίων.

19. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια τῶν Χαναναίων ἀπὸ Σιδῶνος ἕως ἔλθειν εἰς Γεραρά καὶ Γαζάν, ἕως ἔλθειν εἰς Σοδόμων καὶ Γομόρρας, Ἀδαμὰ καὶ Σεβωὶν ἕως Δασά.

20. Οὗτοι υἱοὶ Χάμ, ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ γλώσσας αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν.

21. Καὶ τῷ Σὴμ ἐγεννήθη καὶ αὐτῷ πατρὶ πάντων τῶν υἱῶν Ἑβερ, ἀδελφῷ Ἰάφεθ τοῦ μελλόντος.

22. Υἱοὶ Σὴμ· Ἑλάμ, καὶ Ἀσσοῦρ, καὶ Ἀρφαξάδ, καὶ Λούδ, καὶ Ἀράμ, καὶ Καϊνᾶν.

28. Vixit autem Noe post diluvium annos trecentos quinquaginta.

29. Et facti sunt omnes dies Noe, nongenti quinquaginta anni : et mortuus est.

CAPUT X.

1. Hæ sunt generationes filiorum Noe, Sem, Cham, Japhet, et nati sunt eis filii post diluvium.

2. Filii Japhet : Gamer, et Magog, et Madoi, et Jovan, et Elisa, et Thobel, et Mosoch, et Thiras.

3. Et filii Gamer : Ascanaz, et Riphath, et Thorgama.

4. Et filii Jovan : Elisa et Tharsis, Cetii, Rhodii.

5. Ex his segregatz sunt insulæ gentium in terra sua : unusquisque secundum linguam, in tribubus suis, et in gentibus suis.

6. Filii autem Cham : Chus, et Mesraim, Phud et Chanaan.

7. Filii autem Chus, Saba, et Evila, et Sabathia, et Rhegma, et Sabathaca. Filii autem Rhegma : Saba et Dadan.

8. Chus autem genuit Nebrod. Hic cœpit esse gigas super terram.

9. Hic erat gigas venator contra Dominum Deum. Propter hoc dicent, sicut Nebrod gigas venator contra Dominum.

10. Et factum est initium regni ejus Babylon, et Orech, et Archad, et Chalanne in terra Senaar.

11. De terra illa exiit Assur : et ædificavit Ninivem, et Rhooboth civitatem, et Chalach,

12. et Dase inter medium Ninives, et Chalach. Hæc civitas magna.

13. Et Mesraim genuit Ludiim, et Nephtalim, et Enemeitiim, et Labiim,

14. et Patrosioniim, et Chasmoniiim (unde exierunt Philistiim,) et Gaphthloriim.

15. Chanaan autem genuit Sidonem primogenitum suum, et Chetizæum,

16. et Jebusæum, et Amorrhæum, et Gergesæum,

17. et Evæum, et Arucæum, et Asennæum,

18. et Aradium, et Samaræum, et Amathi. Et post hæc dispersæ sunt tribus Chananæorum.

19. Et facti sunt fines Chananæorum a Sidone, donec veniatur ad Gerara, et Gazan, donec veniatur usque ad Sodomam, et Gomorrhiam, Adama, et Seboim usque ad Dasa.

20. Hi filii Cham in tribubus suis secundum linguas suas in regionibus suis, et in gentibus suis.

21. Et Sem natus est etiam ipsi, patri omnium filiorum Heber, fratri Japhet majoris.

22. Filii Sem : Elam, et Assur, et Arphaxad, et Lud, et Aran, et Cainan.

23. Καὶ υἱοὶ Ἀράμ· Οὐζ, καὶ Οὐλ, καὶ Γατέρ, καὶ Μοσόχ.

24. Καὶ Ἀρφαξὰδ ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν· καὶ Καϊνᾶν ἐγέννησε τὸν Σαλά. Σαλά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑβερ.

25. Καὶ τῷ Ἑβερ ἐγεννήθησαν δύο υἱοί· ὄνομα τῷ ἐνί, Φαλέγ, ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διμερίσθη ἡ γῆ· καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ἰεκτάν.

26. Ἰεκτάν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλμωδάδ, καὶ Σαλέθ, καὶ τὸν Σαρμῶθ, καὶ Ἰαράχ,

27. καὶ Ὁδορρά, καὶ Αἰβήλ, καὶ Δεκλά,

28. καὶ Εὐάλ, καὶ Ἀβιμαέλ, καὶ Σαβά,

29. καὶ Οὐφείρ, καὶ Εὐείλ, καὶ Ἰωβάβ. Πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰεκτάν.

30. Καὶ ἐγένετο ἡ κατοίκησις αὐτῶν, ἀπὸ Μασσῆ ἕως ἔλθειν εἰς Σαφηρά ὄρος ἀνατολῶν.

31. Οὗτοι υἱοὶ Σῆμ, ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ γλώσσας αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν.

32. Αὗται αἱ φυλαὶ υἱῶν Νῶε κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατὰ ἔθνη αὐτῶν. Ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν νῆσοι τῶν ἔθνων ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ τὸν κατακλυσμόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἦν πᾶσα ἡ γῆ χεῖλος ἓν, καὶ φωνὴ μία πᾶσι.

2. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ κινήσει αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν, εἶδον πεδίον ἐν γῇ Σενάαρ, καὶ κατώκησαν ἐκεῖ.

3. Καὶ εἶπεν ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτοῦ· Δεῦτε, πλινθεύσωμεν πλίνθους, καὶ ὀπτησώμεν αὐτάς πυρί. Καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἡ πλίνθος εἰς λίθον· καὶ ἄσφαλτος ἦν αὐτοῖς ὁ πηλός.

4. Καὶ εἶπαν· Δεῦτε, οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πόλιν καὶ πύργον, ὃ ἔσται ἡ κεφαλὴ ἕως τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ὄνομα, πρὸ τοῦ διασπαρῆναι ἡμᾶς ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς.

5. Καὶ κατέβη Κύριος ἰδεῖν τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον, ὃν ὀικοδομήσαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.

6. Καὶ εἶπε Κύριος· Ἰδοὺ γένος ἓν, καὶ χεῖλος ἓν πάντων· καὶ τοῦτο ἤρξαντο ποιῆσαι· καὶ νῦν οὐκ ἐκλείψει ἀπ' αὐτῶν πάντα, ὅσα ἂν ἐπιθῶνται ποιεῖν.

7. Δεῦτε, καὶ καταβάντες συγχέωμεν αὐτῶν ἐκεῖ τὴν γλῶσσαν, ἵνα μὴ ἀκούσωσιν ἕκαστος τὴν φωνὴν τοῦ πλησίον.

8. Καὶ διέσπειρεν αὐτοὺς Κύριος ἐκείθεν ἐπὶ πρῶτον πάσης τῆς γῆς· καὶ ἐπαύσαντο οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον.

9. Διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς, Σύγχυσις· ὅτι ἐκεῖ συνέχευε Κύριος τὰ χεῖλη πάσης τῆς γῆς· καὶ ἐκείθεν διέσπειρεν αὐτοὺς Κύριος ἐπὶ πρῶτον πάσης τῆς γῆς.

10. Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Σῆμ. Καὶ ἦν Σῆμ υἱὸς ἑκατὸν ἑτῶν, ὅτε ἐγέννησε τὸν Ἀρφαξὰδ, δευτέρου ἔτους μετὰ τὸν κατακλυσμόν.

11. Καὶ ἔζησε Σῆμ, μετὰ τὸ γεννηθῆναι αὐτὸν τὸν Ἀρφαξὰδ, ἑτὴ πεντακόσια· καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγάτηρας· καὶ ἀπέθανε.

12. Καὶ ἔζησεν Ἀρφαξὰδ ἑκατὸν τριακονταπέντε ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν Καϊνᾶν.

23. Et filii Aran, Hus, et Ul, et Gater, et Mosoch.

24. Et Arphaxad genuit Cainan : et Cainan genuit Sala. Sala autem genuit Heber.

25. Et Heber nati sunt duo filii : nomen uni Phaleg, quia in diebus ejus divisa est terra ; et nomen fratri ejus Jectan.

26. Jectan autem genuit Elmodad, et Saleth, et Sarmoth, et Jarach,

27. et Hodorra, et Æbel, et Decla,

28. et Eval, et Abimael, et Saba,

29. et Ophir, et Evila, et Jobab. Omnes hi filii Jectan.

30. Et facta est habitatio eorum a Masse, donec venias ad Saphera montem orientis.

31. Hi filii Sem in tribubus suis, secundum linguas suas, in regionibus suis, et in gentibus suis.

32. Hæ tribus filiorum Noe secundum generationes eorum, secundum gentes eorum. Ab his dispersæ sunt insulæ gentium super terram post diluvium.

CAPUT XI.

1. Et erat omnis terra labium unum, et vox una omnibus.

2. Et factum est, cum moverent ipsi ab oriente, invenerunt campum in terra Senaar, et habitaverunt ibi.

3. Et dixit homo proximo suo : Venite, faciamus lateres, et coquemus illos igni. Et facti sunt illis lateres in lapidem ; et bitumen erat illis lutum.

4. Et dixerunt : Venite, ædificemus nobismetipsis civitatem, et turrim, cujus caput erit usque ad cælum : et faciamus nobis nomen, antequam dispergamur in faciem omnis terræ.

5. Et descendit Dominus videre civitatem, et turrim, quam ædificaverant filii hominum.

6. Et dixit Dominus : Ecce genus unum, et labium unum omnium : et hoc inchoaverunt facere : et nunc non deficiam ab illis omnia, quæ cenati fuerint facere.

7. Venite, et descendentes confundamus ibi linguam eorum : ut non audiat unusquisque vocem proximi.

8. Et dispersit eos Dominus inde super faciem omnis terræ : et cessaverunt ædificantes civitatem, et turrim.

9. Propter hoc appellatum est nomen illius, confusio : quia ibi confudit Dominus labia omnis terræ : et inde dispersit illos Dominus super faciem omnis terræ.

10. Et hæ generationes Sem. Et erat Sem filius centum annorum, cum genuit Arphaxad, secundo anno post diluvium.

11. Et vixit Sem postquam genuit Arphaxad, quingentos annos : et genuit filios et filias : et mortuus est.

12. Et vixit Arphaxad centum triginta quinque annos, et genuit Cainan.

13. Καὶ ἔζησεν Ἀρφαξὰδ, μετὰ τὸ γεννηθῆσαι αὐτὸν τὸν Καϊνᾶν, ἔτη τετρακόσια· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε. Καὶ ἔζησε Καϊνᾶν ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησεν τὸν Σαλᾶ. Καὶ ἔζησε Καϊνᾶν, μετὰ τὸ γεννηθῆσαι αὐτὸν τὸν Σαλᾶ, ἔτη τριακόσια τριάκοντα· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε.

14. Καὶ ἔζησε Σαλᾶ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησεν τὸν Ἑβερ.

15. Καὶ ἔζησε Σαλᾶ μετὰ τὸ γεννηθῆσαι αὐτὸν τὸν Ἑβερ, τριακόσια τριάκοντα ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε.

16. Καὶ ἔζησεν Ἑβερ ἑκατὸν τριακοντατέσσαρα ἔτη, καὶ ἐγέννησεν τὸν Φαλέγ.

17. Καὶ ἔζησεν Ἑβερ, μετὰ τὸ γεννηθῆσαι αὐτὸν τὸν Φαλέγ, ἔτη διακόσια ἑβδομήκοντα· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε.

18. Καὶ ἔζησε Φαλέγ τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη, καὶ ἐγέννησεν τὸν Ῥαγαῦ.

19. Καὶ ἔζησε Φαλέγ, μετὰ τὸ γεννηθῆσαι αὐτὸν τὸν Ῥαγαῦ, ἑννέα καὶ διακόσια ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε.

20. Καὶ ἔζησε Ῥαγαῦ ἑκατὸν τριάκοντα καὶ δύο ἔτη, καὶ ἐγέννησεν τὸν Σερούχ.

21. Καὶ ἔζησε Ῥαγαῦ, μετὰ τὸ γεννηθῆσαι αὐτὸν τὸν Σερούχ, διακόσια ἑπτὰ ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε.

22. Καὶ ἔζησε Σερούχ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησεν τὸν Ναχώρ.

23. Καὶ ἔζησε Σερούχ, μετὰ τὸ γεννηθῆσαι αὐτὸν τὸν Ναχώρ, ἔτη διακόσια· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε.

24. Καὶ ἔζησε Ναχώρ ἑτη ἑκατὸν ἑβδομήκονταεννέα, καὶ ἐγέννησεν τὸν Θάρρα.

25. Καὶ ἔζησε Ναχώρ, μετὰ τὸ γεννηθῆσαι αὐτὸν τὸν Θάρρα, ἔτη ἑκατὸν εἰκοσιπέντε· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ ἀπέθανε.

26. Καὶ ἔζησε Θάρρα ἑβδομήκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησεν τὸν Ἀβραμ, καὶ τὸν Ναχώρ, καὶ τὸν Ἀρράν.

27. Αὗται δὲ αἱ γενεαὶ Θάρρα. Θάρρα ἐγέννησεν τὸν Ἀβραμ, καὶ τὸν Ναχώρ, καὶ τὸν Ἀρράν. Καὶ Ἀρράν ἐγέννησεν τὸν Λώτ.

28. Καὶ ἀπέθανεν Ἀρράν ἐνώπιον Θάρρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ἣ ἐγεννήθη, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Χαλδαίων.

29. Καὶ ἔλαβον Ἀβραμ καὶ Ναχώρ ἑαυτοῖς γυναῖκας. Ὄνομα τῇ γυναικὶ Ἀβραμ, Σάρα· καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ Ναχώρ, Μελχὰ, θυγατὴρ Ἀρράν, καὶ πατὴρ Μελχὰ, καὶ πατὴρ Ἰεσχά.

30. Καὶ ἦν Σάρα στεῖρα, καὶ οὐκ ἔτεκνονοίει.

31. Καὶ ἔλαβε Θάρρα τὸν Ἀβραμ υἱὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν Λώτ υἱὸν Ἀρράν, υἱὸν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ τὴν Σάραν τὴν νύμφην αὐτοῦ, γυναῖκα Ἀβραμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας τῶν Χαλδαίων, πορευθῆναι εἰς γῆν Χαναάν, καὶ ἦλθον ἕως Χαβράν· καὶ κατώκησεν ἐκεῖ.

32. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Θάρρα ἐν γῇ Χαβράν διακόσια πέντε ἔτη· καὶ ἀπέθανε Θάρρα ἐν Χαβράν.

13. Et vixit Arphaxad, postquam genuit Cainan, annos trecentum, et genuit filios et filias : et mortuus est. Et vixit Cainan centum, et triginta annos, et genuit Sala. Et vixit Cainan postquam genuit Sala, annos trecentum triginta, et genuit filios et filias : et mortuus est.

14. Et vixit Sala centum triginta annos, et genuit Heber.

15. Et vixit Sala postquam genuit Heber, trecentum triginta annos : et genuit filios et filias : et mortuus est.

16. Et vixit Heber centum triginta quatuor annos, et genuit Phaleg.

17. Et vixit Heber, postquam genuit Phaleg, annos ducentos septuaginta : et genuit filios et filias : et mortuus est.

18. Et vixit Phaleg centum triginta annos, et genuit Rhagau.

19. Et vixit Phaleg, postquam genuit Rhagau, ducentos et novem annos : et genuit filios et filias : et mortuus est.

20. Et vixit Rhagau centum triginta et duos annos, et genuit Seruch.

21. Et vixit Rhagau postquam genuit Seruch, ducentos septem annos : et genuit filios et filias : et mortuus est.

22. Et vixit Seruch centum triginta annos, et genuit Nachor.

23. Et vixit Seruch postquam genuit Nachor, annos ducentos : et genuit filios et filias : et mortuus est.

24. Et vixit Nachor annos centum septuaginta novem, et genuit Tharra.

25. Et vixit Nachor postquam genuit Tharra, annos centum viginti quinque, et genuit filios et filias : et mortuus est.

26. Et vixit Tharra septuaginta annos : et genuit Abram, et Nachor, et Arran.

27. Hæ sunt autem generationes Tharra. Tharra genuit Abram et Nachor et Arran : et Arran genuit Lot.

28. Et mortuus est Arran coram Tharra patre suo in terra qua natus est, in regione Chaldaeorum.

29. Et sumpsit Abram et Nachor sibi uxores. Nomen uxoris Abram, Sara : et nomen uxoris Nachor, Melcha filia Arran, et pater Melcha, et pater Jesca.

30. Et erat Sara sterilis, et non generabat.

31. Et sumpsit Tharra Abram filium suum, et Lot filium Arran, filium filii sui, et Saram nurum suam, uxorem Abram filii sui : et eduxit eos de regione Chaldaeorum, ut irent in terram Chanaan : et venerunt usque ad Charran, et habitavit ibi.

32. Et facti sunt dies Tharra in terra Chanaan ducenti quinque anni : et mortuus est Tharra in Charran.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

CAPUT XII.

1. Καὶ εἶπε Κύριος τῷ Ἀβραμ· Ἐξέλθε ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου· καὶ δεῦρο εἰς τὴν γῆν, ἣν ἂν σοι δείξω.

2. Καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα· καὶ εὐλογήσω σε, καὶ μεγαλυνῶ τὸ ὄνομά σου, καὶ ἔσῃ εὐλογημένος.

3. Καὶ εὐλογήσω τοὺς εὐλογοῦντάς σε, καὶ τοὺς καταρωμένους σε καταράσονται· καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.

4. Καὶ ἐπορεύθη Ἀβραμ, καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ Κύριος· καὶ ὦγετο μετ' αὐτοῦ Λωτ. Ἀβραμ δὲ ἦν ἐτῶν ἑβδομηκονταπέντε, ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ Χαρρᾶν.

5. Καὶ ἐλαβεν Ἀβραμ Σάραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὸν Λωτ υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, ὅσα ἐκτήσαντο, καὶ πᾶσαν ψυχὴν, ἣν ἐκτήσαντο ἐκ Χαρρᾶν· καὶ ἐξῆλθοσαν πορευθῆναι εἰς γῆν Χαναάν.

6. Καὶ διωδεδυσεν Ἀβραμ τὴν γῆν εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς ἕως τοῦ τόπου Συχίμ, ἐπὶ τὴν δρῦν τὴν ὑψηλὴν. Οἱ δὲ Χαναanaῖοι τότε κατοικοῦν τὴν γῆν.

7. Καὶ ὄφθη Κύριος τῷ Ἀβραμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην. Καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ Ἀβραμ θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ ὁφθέντι αὐτῷ.

8. Καὶ ἀπέστη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος κατὰ ἀνατολὰς Βαιθλῆλ· καὶ ἐστῆσεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐν Βαιθλῆλ κατὰ θάλασσαν, καὶ Ἀγγαὶ κατὰ ἀνατολὰς. Καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου.

9. Καὶ ἀπήγρεν Ἀβραμ, καὶ πορευθεὶς ἐστρατοπέδευσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

10. Καὶ ἐγένετο λιμός ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ κατέβη Ἀβραμ εἰς Αἴγυπτον παροικῆσαι ἐκεῖ, ὅτι ἐνίσχυσεν ὁ λιμός ἐπὶ τῆς γῆς.

11. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν Ἀβραμ εἰσελθεῖν εἰς Αἴγυπτον, εἶπεν Ἀβραμ Σάρᾳ τῇ γυναίκε· Γινώσκω ἐγὼ, ὅτι γυνὴ εὐπρόσωπος εἰ.

12. Ἔσται οὖν ὡς ἂν ἰδῶσί σε οἱ Αἰγύπτιοι, ἐροῦσιν ὅτι γυνὴ αὐτοῦ ἐστὶν αὕτη· καὶ ἀποκτενοῦσί με, σὲ δὲ περιποιήσονται.

13. Εἶπον οὖν ὅτι ἀδελφὴ αὐτοῦ εἰμι, ὅπως ἂν εὖ μοι γένηται διὰ σέ, καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ μου ἐνεχέν σου.

14. Ἐγένετο δὲ, ἡνίκα εἰσῆλθεν Ἀβραμ εἰς Αἴγυπτον, ἰδόντες οἱ Αἰγύπτιοι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ὅτι καλὴ ἦν σφόδρα,

15. καὶ ἰδὼν αὐτὴν οἱ ἄρχοντες Φαραὼ, καὶ ἐπήνεσαν αὐτὴν πρὸς Φαραὼ· καὶ εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον Φαραὼ.

16. Καὶ τῷ Ἀβραμ εὖ ἐχρήσαντο δι' αὐτήν. Καὶ ἐγένοντο αὐτῷ πρόβατα, καὶ μῶσχοι, καὶ ὄνοι, καὶ παῖδες, καὶ παιδίσκαι, καὶ ἡμίονοι, καὶ κάμηλοι.

17. Καὶ ἤτασεν ὁ Θεὸς τὸν Φαραὼ ἐτασμοῖς μεγάλαις καὶ πονηροῖς, καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, περὶ Σάρας τῆς γυναίκος Ἀβραμ.

18. Καλέσας δὲ Φαραὼ τὸν Ἀβραμ, εἶπεν· τί τοῦτο ἐποίησάς μοι, ὅτι οὐκ ἀπήγγελλάς μοι, ὅτι γυνὴ σου ἐστίν;

19. Ἰνατί εἶπας ὅτι ἀδελφὴ μου ἐστίν; καὶ ἐλαβον αὐτὴν ἐμαυτοῦ γυναῖκα. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἡ γυνὴ σου ἔναντί σου, λαβὼν ἀπότρεχε.

1. Et dixit Dominus ad Abram : Exi de terra tua, et de cognatione tua, et de domo patris tui : et vade in terram, quam tibi demonstravero.

2. Et faciam te in gentem magnam : et benedicam te, et magnificabo nomen tuum, et eris benedictus.

3. Et benedicam benedicientes te, et maledicam maledicentes te ; et benedicentur in te omnes tribus terræ.

4. Et ivit Abram, quemadmodum locutus est ei Dominus : et abiit cum eo Lot. Abram autem erat septuaginta quinque annorum, cum egressus est de Charran.

5. Et sumpsit Abram Saram uxorem suam, et Lot filium fratris sui, et omnem substantiam suam, quamcumque possederant, et omnem animam quam possederant de Charran : Et egressi sunt, ut irent in terram Chanaan.

6. Et perambulavit Abram terram in longitudinem ipsius usque ad locum Sichem, ad quercum altam. Chananæi autem tunc habitabant terram.

7. Et apparuit Dominus Abram, et dixit illi : Semini tuo dabo terram hanc. Et ædificavit ibi Abram altare Domino, qui apparuerat ei.

8. Et recessit inde in montem ad orientem Bethel : et tetendit ibi tabernaculum suum in Bethel ad mare, et Angæ ad orientem. Et ædificavit ibi altare Domino, et invocavit in nomine Domini.

9. Et abiit Abram, et profectus castrametatus est in deserto.

10. Et facta est fames super terram : descenditque Abram in Ægyptum, ut peregrinaretur ibi : quia invaluerat fames super terram.

11. Factum est autem cum prope esset Abram, ut ingrederetur in Ægyptum, dixit Abram Saræ uxori : Novi ego, quod mulier pulchra adspectu es.

12. Erit ergo cum te viderint Ægyptii, dicent, quia uxor illius hæc : et occident me, te autem servabunt.

13. Dic igitur, quia soror ejus sum : ut bene mihi sit propter te : et vivet anima mea propter te.

14. Factum est autem statim ut intravit Abram in Ægyptum, videntes Ægyptii mulierem ejus, quia speciosa erat valde :

15. Et viderunt eam principes Pharaonis, et laudaverunt eam apud Pharaonem : et introduxerunt eam in domum Pharaonis.

16. Et Abram bene usi sunt propter eam. Et fuerunt ei oves, et vituli, et asini, et pueri, et ancillæ, et muli, et camelli.

17. Et afflixit Deus Pharaonem afflictionibus magnis, et sævis, et domum ejus pro Sara uxore Abram.

18. Vocans autem Pharaon Abram, dixit : Quid hæc fecisti mihi ? quia non annuntiasti mihi, quia uxor tua est ?

19. Ut quid dixisti, quia soror mea est ? Et sumpsi eam mihi uxorem. Et nunc ecce uxor tua coram te : accipe, c'è recede.

20. Καὶ ἐνετείλατο Φαραὼ ἀνδράσι περὶ Ἀβραμ συμπορεύεσθαι αὐτὸν, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Ἀνέβη δὲ Ἀβραμ ἐξ Αἰγύπτου αὐτὸς, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ Λὼτ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον.

2. Ἀβραμ δὲ ἦν πλούσιος σφόδρα κτήνεσι, καὶ ἀργυρίῳ, καὶ χρυσίῳ.

3. Καὶ ἐπορεύθη ὅθεν ἦλθεν εἰς τὴν ἔρημον ἕως Βαιθλή, ἕως τοῦ τόπου, οὗ ἦν ἡ σκηνὴ αὐτοῦ τὸ πρότερον, ἀνὰ μέσον Βαιθλή καὶ ἀνὰ μέσον Ἀγγαί,

4. εἰς τὸν τόπον τοῦ θυσιαστηρίου, οὗ ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν ἀρχήν. Καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ Ἀβραμ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.

5. Καὶ Λὼτ τῷ συμπορευομένῳ μετὰ Ἀβραμ ἦν πρόβατα, καὶ βόες, καὶ σκηναί.

6. Καὶ οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα· ὅτι ἦν τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν πολλὰ, καὶ οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα.

7. Καὶ ἐγένετο μάχη ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ Ἀβραμ, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ Λὼτ. Οἱ δὲ Χαναναῖοι καὶ οἱ Φερεζαῖοι τότε κατώκουν τὴν γῆν.

8. Εἶπε δὲ Ἀβραμ τῷ Λὼτ· Μὴ ἔστω μάχη ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων μου καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων σου· ὅτι ἄνθρωποι ἀδελφοὶ ἐσμέν ἡμεῖς.

9. Οὐκ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐναντίον σου ἐστί· Διαχωρίσθητι ἀπ' ἐμοῦ. Εἰ σὺ εἰς ἀριστερά, ἐγὼ εἰς δεξιὰ· εἰ δὲ σὺ εἰς δεξιὰ, ἐγὼ εἰς ἀριστερά.

10. Καὶ ἐπάρας Λὼτ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἐπεῖδε πᾶσαν τὴν περιγῶρον τοῦ Ἰορδάνου, ὅτι πᾶσα ἦν ποτιζομένη πρὸ τοῦ καταστρέφειν τὸν Θεὸν Σόδομα καὶ Γόμορρα, ὡς ὁ παράδεισος τοῦ Θεοῦ, καὶ ὡς ἡ γῆ Αἰγύπτου, ἕως ἔλθειν εἰς Ζόγορα.

11. Καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ Λὼτ πᾶσαν τὴν περιγῶρον τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἀπῆρε Λὼτ ἀπὸ ἀνατολῶν. Καὶ διεχωρίσθησαν ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

12. Ἀβραμ δὲ κατώκησεν ἐν γῇ Χαναάν. Λὼτ δὲ κατώκησεν ἐν πόλει τῶν περιγύρων, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν Σόδομοις.

13. Οἱ δὲ ἄνθρωποι οἱ ἐν Σόδομοις πονηροὶ καὶ ἀμαρτωλοὶ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ σφόδρα.

14. Ὁ δὲ Θεὸς εἶπε τῷ Ἀβραμ μετὰ τὸ διαχωρίσθηναι τὸν Λὼτ ἀπ' αὐτοῦ· Ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἴδε ἀπὸ τοῦ τόπου, οὗ νῦν σὺ εἶ, πρὸς βορρᾶν καὶ λίβα καὶ ἀνατολὰς καὶ θάλασσαν·

15. ὅτι πᾶσαν τὴν γῆν, ἣν σὺ ὁρᾷς, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου ἕως αἰῶνος.

16. Καὶ ποιήσω τὸ σπέρμα σου, ὡς τὴν ἄμμον τῆς γῆς. Εἰ δύναται τις ἐξαριθμῆσαι τὴν ἄμμον τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐξαριθμηθήσεται.

17. Ἀναστὰς διόδυσσον τὴν γῆν εἰς τε τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ εἰς τὸ πλάτος. Ὅτι σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα.

18. Καὶ ἀποσκηνώσας Ἀβραμ, ἐλθὼν κατώκησε πα-

VETUS TESTAMENTUM. — 1.

20. Et præcepit Pharaos viris de Abraham, ut comitantes dimitterent eum, et uxorem ejus, et omnia quaecumque erant ei.

CAPUT XIII.

1. Ascendit autem Abram de Ægypto, ipse, et uxor ejus, et omnia ejus, et Lot cum eo in desertum.

2. Abram vero erat dives valde pecoribus, et argento, et auro.

3. Et ivit, unde venerat, in desertum usque ad Bæthel, usque ad locum, ubi erat tabernaculum ipsius prius inter Bæthel et Angæ,

4. ad locum altaris, quod fecerat ibi a principio. Et invocavit ibi Abram nomen Domini.

5. Et ipsi Lot simul ambulanti cum Abram, erant oves, et boves, et tabernacula.

6. Et non capiebat eos terra, ut habitarent simul: quoniam erat substantia eorum multa, et nequibant habitare communiter.

7. Et facta est rixa inter pastores pecorum Abram, et pastores pecorum Lot. Chananæi autem, et Pherezæi tunc inhabitabant terram.

8. Dixit autem Abram ad Lot: Non sit rixa inter me et te, et inter pastores meos et pastores tuos: quia homines fratres sumus nos.

9. Nonne ecce tota terra ante te est? Discede a me. Si tu in sinistram, ego in dexteram: vel si tu in dexteram, ego in sinistram.

10. Et levans Lot oculos suos, vidit omnem regionem circa Jordanem, quod omnis esset irrigua, antequam everteret Deus Sodoma, et Gomorrha, sicut paradisi Dei, et sicut terra Ægypti, usque dum venias in Zogora:

11. Et elegit sibi Lot omnem regionem circa Jordanem: et abiit Lot ab oriente. Et separati sunt unusquisque a fratre suo.

12. Abram autem habitavit in terra Chanaan. Lot autem habitavit in civitate circumjacentium, et tabernaculum tendit in Sodomis.

13. Viri autem, qui in Sodomis, mali, et peccatores in conspectu Dei valde.

14. Et dixit Deus ad Abram postquam recessit Lot ab illo: Respice oculis tuis, et vide, a loco, in quo nunc tu es, ad Aquilonem, et Africum, et orientem, et mare:

15. quia omnem terram, quam tu vides, tibi dabo eam, et semini tuo usque in seculum.

16. Et faciam semen tuum, sicut arenam terræ. Si potest aliquis dinumerare arenam terræ, et semen tuum dinumerabitur.

17. Surgens perambula terram in longitudinem ejus, et in latitudinem, quia tibi dabo eam, et semini tuo in seculum.

18. Et movens tabernaculum Abram veniens habitavit

ρὰ τὴν ὀρυὲν τὴν Μαμβρῇ, ἣ ἦν ἐν Χεβρώμ· καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῇ Ἀμαρρὰ βασιλέως Σενναάρ, καὶ Ἀριοχ βασιλέως Ἑλλάσαρ, Χοδολλογομόρ βασιλεὺς Ἑλάμ, καὶ Θαργάλ βασιλεὺς ἐθνῶν, 2. ἐποίησαν πόλεμον μετὰ Βαλλὰ βασιλέως Σοδόμων, καὶ μετὰ Βαρσά βασιλέως Γομόρρας, καὶ μετὰ Σενναάρ βασιλέως Ἀδαμὰ, καὶ μετὰ Συμοβὸρ βασιλέως Σεβωειμ, καὶ βασιλέως Βαλάκ· αὕτη ἐστὶ Σηγώρ.

3. Πάντες οὗτοι συνεφώνησαν ἐπὶ τὴν φάραγγα τὴν ἀλυκὴν· αὕτη ἡ θάλασσα τῶν ἀλῶν.

4. Δώδεκα ἔτη αὐτοὶ ἐδούλευσαν τῷ Χοδολλογομόρ τῷ δὲ τρικαιδεκάτῳ ἔτει ἀπέστησαν.

5. Ἐν δὲ τῷ τεσσαρεσκαίδεκάτῳ ἔτει ἦλθε Χοδολλογομόρ καὶ οἱ βασιλεῖς μετ' αὐτοῦ· καὶ κατέκοψαν τοὺς γίγαντας τοὺς ἐν Ἀσταρῶθ, καὶ Καρναῖν, καὶ ἔθνη ἰσχυρὰ ὅμα αὐτοῖς, καὶ τοὺς Ὀμμαίους τοὺς ἐν Σαυῇ τῇ πόλει,

6. καὶ τοὺς Χορραῖους τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι Σηείρ, ἕως τῆς τереβίνθου τῆς Φαραν· ἣ ἐστὶν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

7. Καὶ ἀναστρέψαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν πηγὴν τῆς κρίσεως· αὕτη ἐστὶ Κάδης. Καὶ κατέκοψαν πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἀμαλήκ, καὶ τοὺς Ἀμορραῖους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἀσασονθαμάρ.

8. Ἐξῆλθε δὲ βασιλεὺς Σοδόμων, καὶ βασιλεὺς Γομόρρας, καὶ βασιλεὺς Ἀδαμὰ, καὶ βασιλεὺς Σεβωειμ, καὶ βασιλεὺς Βαλάκ· αὕτη ἐστὶ Σηγώρ. Καὶ παρετάξαντο αὐτοῖς εἰς πόλεμον ἐν τῇ κοιλάδι τῇ ἀλυκῇ,

9. πρὸς Χοδολλογομόρ βασιλέα Ἑλάμ, καὶ Θαργάλ βασιλέα ἐθνῶν, καὶ Ἀμαρρὰ βασιλέα Σενναάρ, καὶ Ἀριοχ βασιλέα Ἑλλάσαρ· οἱ τεσσαρεσ βασιλεῖς πρὸς τοὺς πέντε.

10. Ἡ δὲ κοιλάς ἡ ἀλυκὴ, φρέατα ἀσφάλτου. Ἐφυγε δὲ βασιλεὺς Σοδόμων, καὶ βασιλεὺς Γομόρρας, καὶ ἐνέπεσαν ἐκεῖ· οἱ δὲ καταλειφθέντες εἰς τὴν ὄρεινὴν ἔφυγον.

11. Ἐλαβον δὲ τὴν ἵππον πᾶσαν τὴν Σοδόμων καὶ Γομόρρας, καὶ πάντα τὰ βρώματα αὐτῶν· καὶ ἀπῆλθον.

12. Ἐλαβον δὲ καὶ τὸν Λὼτ τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ Ἀβραμ, καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ· καὶ ἀπώχοντο. Ἦν γὰρ κατοικῶν ἐν Σοδόμοις.

13. Παραγενόμενος δὲ τῶν ἀνασθενῶν τις, ἀπήγγειλεν Ἀβραμ τῷ περάτῃ. Αὐτὸς δὲ κατώκει παρὰ τῇ ὀρυῇ τῇ Μαμβρῇ Ἀμορραίου τοῦ ἀδελφοῦ Ἐσχὼλ, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ Αὐνάν. Οἱ ἦσαν συνωμόται τοῦ Ἀβραμ.

14. Ἀκούσας δὲ Ἀβραμ ὅτι ἠχμαλύνεταί Λὼτ δ' ἀδελφίδος αὐτοῦ, ἠρίθμησε τοὺς ἰδίους οἰκογενεῖς αὐτοῦ, τριακασίους δέκα καὶ ὀκτώ· καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν ἕως Δάν.

15. Καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν νύκτα αὐτὸς, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ· καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἕως Χοβὰ, ἣ ἐστὶν ἐν ἀριστερᾷ Δαμασκού.

16. Καὶ ἀπέστρεψε πᾶσαν τὴν ἵππον Σοδόμων· καὶ Λὼτ τὸν ἀδελφίδου αὐτοῦ ἀπέστρεψε, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὸν λαόν.

17. Ἐξῆλθε δὲ βασιλεὺς Σοδόμων εἰς συνάντησιν

juxta quercum Mambre : quæ erat in Chebron : et ædificavit ibi altare Domino.

CAPUT XIV.

1. Factum est autem in regno Amarphal regis Sennaar, et Arioch regis Hellasar, Chodollogomor rex Elam, et Thargal rex gentium,

2. fecerunt bellum cum Balla rege Sodomorum, et cum Barsa rege Gomorrhæ, et cum Sennaar rege Adama, et cum Symobor rege Seboim, et rege Balac : hæc est Segor.

3. Omnes isti consenserunt ad vallem salsam : hoc est mare salis.

4. Duodecim annis ipsi servierant Chodollogomor : tertio autem et decimo anno recesserunt.

5. In quarto autem, et decimo anno venit Chodollogomor, et reges qui cum eo : Et percusserunt gigantes, qui in Astaroth, et Carnain, et gentes fortes simul cum eis, et Ommæos, qui in Save civitate,

6. et Chorræos, qui in montibus Seir usque ad terebinthum Pharan, quæ est in deserto.

7. Et reversi venerunt ad fontem judicii : hæc est Cades. Et percusserunt omnes principes Amalec, et Amorrhæos, qui habitabant in Asasonthamar.

8. Egressus est autem rex Sodomorum, et rex Gomorrhæ, et rex Adama, et rex Seboim, et rex Balac : hæc est Segor. Et direxerunt aciem contra eos in bellum, in valle Salsa,

9. contra Chodollogomor regem Elam, et Thargal regem gentium, et Amarphal regem Sennaar, et Arioch regem Hellasar : quatuor reges adversus quinque.

10. Vallis autem Salsa, putei bituminis. Fugit autem rex Sodomorum, et rex Gomorrhæ, et ceciderunt ibi : residui autem fugerunt in montanam.

11. Ceperunt autem omnem equitatum Sodomorum, et Gomorrhæ, et omnes escas eorum : et abierunt.

12. Ceperunt autem et Lot filium fratris Abram, et apparatus ejus : et discesserunt. Erat enim habitans in Sodomis.

13. Adveniens autem eorum, qui evaserunt, quidam nunciavit Abram transitori. Ipse autem habitabat ad quercum Mambre, Amorrhæi fratris Eschol, et fratris Aynan, qui erant conjurati Abram.

14. Audiens autem Abram, quia captivatus est Lot filius fratris sui, numeravit proprios vernaculos suos trecentos decem et octo. Et persecutus est post eos usque Dan.

15. Et irruit super eos nocte, ipse, et pueri ejus : percussitque eos, et persecutus est eos usque Choba, quæ est ad sinistram Damasci.

16. Et reduxit omnem equitatum Sodomorum : et Lot fratris sui filium, reduxit, et omnem substantiam ejus, et uxores, et populum.

17. Egressus est autem rex Sodomorum in occursum ei,

αὐτῷ μετὰ τὸ ὑποστρέψαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς κοπῆς τοῦ Χοδολλογομόρ, καὶ τῶν βασιλείων τῶν μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Σαβύ· τοῦτο ἦν τὸ πεδῖον τῶν βασιλέων.

18. Καὶ Μελχισεδέκ βασιλεὺς Σαλὴν ἐξήνεγκε ἄρτους καὶ οἶνον· ἦν δὲ ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου.

19. Καὶ εὐλόγησε τὸν Ἀβραμ, καὶ εἶπεν· Εὐλογημένος Ἀβραμ τῷ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν·

20. καὶ εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ ὑψίστος, ὃς παρέδωκε τοὺς ἐχθροὺς σου ὑποχειρίους σοι. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἀβραμ δεκάτην ἀπὸ πάντων.

21. Εἶπε δὲ βασιλεὺς Σοδόμων πρὸς Ἀβραμ· Δός μοι τοὺς ἀνδρας· τὴν δὲ ἵππον λάβε σεαυτῷ.

22. Εἶπε δὲ Ἀβραμ πρὸς τὸν βασιλέα Σοδόμων· Ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν τὸν ὑψίστον, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν,

23. Εἰ ἀπὸ σπαρτίου ἕως σφυρωτῆρος ὑποδήματος λήψομαι ἀπὸ πάντων τῶν σῶν, ἵνα μὴ εἴπῃς, ὅτι ἐγὼ ἐπλούτισα τὸν Ἀβραμ,

24. πλὴν ὧν ἔφαγον οἱ νεανίσκοι, καὶ τῆς μερίδος τῶν ἀνδρῶν τῶν συμπορευθέντων μετ' ἐμοῦ, Ἐσχὼλ, Αὐνὰν, Μαμβρῆ. Οὗτοι λήφονται μερίδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ.

1. Μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐγενήθη ῥῆμα Κυρίου πρὸς Ἀβραμ ἐν ὁράματι, λέγων· Μὴ φοβοῦ, Ἀβραμ· ἐγὼ ὑπερασπίσω σου· ὁ μισθός σου πολὺς ἔσται σφόδρα.

2. Λέγει δὲ Ἀβραμ· Δέσποτα Κύριε, τί μοι δώσεις; ἐγὼ δὲ ἀπολύομαι ἀτεκνος. Ὁ δὲ υἱὸς Μασέκ τῆς οἰκογενεῆς μου, οὗτος Δαμασκὸς Ἐλιέζερ.

3. Καὶ εἶπεν Ἀβραμ· Ἐπειδὴ ἐμοὶ οὐκ ἔδωκας σπέρμα, ὁ δὲ οἰκογενής μου κληρονομήσει με.

4. Καὶ εὐθὺς φωνὴ Κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτὸν, λέγουσα· Οὐ κληρονομήσει σε οὗτος· ἀλλ' ὃς ἐξελεύσεται ἐκ σοῦ, οὗτος κληρονομήσει σε.

5. Ἐξήγαγε δὲ αὐτὸν ἔξω, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀνάβλεψον δὴ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἀρίθμησον τοὺς ἀστέρας, εἰ δυνήσῃ ἐξαριθμῆσαι αὐτούς. Καὶ εἶπεν· Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου.

6. Καὶ ἐπίστευσεν Ἀβραμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.

7. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν· Ἐγὼ ὁ Θεὸς ὁ ἐξαγαγὼν σε ἐκ χώρας Χαλδαίων, ὥστε δοῦναί σοι τὴν γῆν ταύτην κληρονομήσαι.

8. Εἶπε δὲ· Δέσποτα Κύριε, κατὰ τί γινώσκω, ὅτι κληρονομήσω αὐτήν;

9. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Λάβε μοι δάμαλιν τριετίζουσας, καὶ αἶγα τριετίζουσας, καὶ κριὸν τριετίζοντα, καὶ τρυγὸνα, καὶ περιστεράν.

10. Ἐλαβε δὲ αὐτῷ πάντα ταῦτα, καὶ διεῖλεν αὐτὰ μέσα, καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἀντιπρόσωπα ἀλλήλοις· τὰ δὲ ὄρνεα οὐ διεῖλε.

11. Κατέβη δὲ ὄρνεα ἐπὶ τὰ σώματα, ἐπὶ τὰ διχοτομήματα αὐτῶν· καὶ συνεκάθισεν αὐτοῖς Ἀβραμ.

12. Περὶ δὲ ἡλίου δυσμὰς ἔκστασις ἐπέτεσε τῷ Ἀβραμ, καὶ ἰδοὺ φόβος σκοτεινὸς μέγας ἐπιπίπτει αὐτῷ.

13. Καὶ ἐβῆθ' ὁ πρὸς Ἀβραμ· Γινώσκων γινώσῃ ὅτι

postquam ille reversus est a caede Chodollogomor, et regnum, qui cum eo, in valle Saby : hic erat campus regum.

18. Et Melchisedech rex Salem protulit panes, et vinum : erat autem sacerdos Dei altissimi.

19. Et benedixit Abram, et dixit : Benedictus Abrami Deo altissimo, qui creavit caelum et terram :

20. et benedictus Dens altissimus, qui tradidit inimicos tuos sub manus tuas. Et dedit ei Abrami decimam de omnibus.

21. Dixit autem rex Sodomorum ad Abram : Da mihi homines : equitatum autem sume tibi.

22. Dixit autem Abram ad regem Sodomorum : Extendam manum meam ad Dominum Deum altissimum, qui creavit caelum et terram,

23. si a filo usque ad corrigiam calceamenti sumam ab omnibus tuis : ut non dicas, quia ego ditavi Abram,

24. praeter ea, quae comederunt juvenes, et portionem virorum, qui mecum una profecti sunt, Eschol, Aynan, Mambre. Hi sument portionem.

CAPUT XV.

1. Post haec autem verba factum est verbum Domini ad Abram in visu, dicens : Noli timere Abram : ego protego te : merces tua multa erit valde.

2. Dicit autem Abram : Despota Domine, quid mihi dabis? Ego autem dimittor sine liberis. Filius autem Masec, vernaculae meae, iste Damascus Ellezer.

3. Et dixit Abram : quoniam quidem mihi non dedisti semen : vernaculus autem meus haereditabit me.

4. Et statim vox Domini facta est ad eum, dicens : Non haereditabit te iste : sed qui egredietur ex te, hic haereditabit te.

5. Eduxit autem eum foras, et dixit ei : Respice in caelum, et numera stellas si potes dinumerare eas. Et dixit : Sic erit semen tuum.

6. Et credidit Abram Deo : et deputatum est ei ad justitiam.

7. Dixit autem ad eum : Ego Deus, qui te eduxi de regione Chaldaeorum, ut dem tibi terram hanc haereditare.

8. Dixit autem : Despota Domine, secundum quid sciam, quod haereditabo eam?

9. Dixit autem ei : Accipe mihi juvenecam trimam, et capram trimam, et arietem trimum, et turturem, et columbam.

10. Accepit autem sibi haec omnia, et divisit illa media, et posuit ea contra faciem alterum alteri : aves autem non divisit.

11. Descenderunt autem aves super corpora, super divisiones eorum : et consedit illis Abram.

12. Circa solis autem occasum exstasis cecidit super Abram : et ecce timor tenebrosus magnus incidit ei.

13. Et dictum est ad Abram : Sciendo scies, quia peregrini-

πάροικον ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐν γῇ οὐκ ἰδίᾳ· καὶ δουλώσουσιν αὐτοὺς, καὶ κακώσουσιν αὐτούς, καὶ ταπεινώσουσιν αὐτοὺς τετρακόσια ἔτη·

14. Τὸ δὲ ἔθνος, ᾧ ἐὰν δουλεύωσι, κρινῶ ἐγώ. Μετὰ δὲ ταῦτα, ἐξελεύσονται ὧδε μετὰ ἀποσκευῆς πολλῆς.

15. Σὺ δὲ ἀπελεύση πρὸς τοὺς πατέρας σου ἐν εἰρήνῃ, τραφεὶς ἐν γήρᾳ καλῇ.

16. Τετάρτη δὲ γενεᾷ ἀποστραφήσονται ὧδε. Οὐπω γὰρ ἀναπεπλήρωνται αἱ ἁμαρτίαι τῶν Ἀμορραίων ἕως τοῦ νῦν.

17. Ἐπεὶ δὲ ὁ ἥλιος ἐγένετο πρὸς δυσμὰς, φλὸς ἐγένετο· καὶ ἰδοὺ κλίσανος καπνίζομενος καὶ λαμπάδες πυρὸς, αἱ διήλθον ἀνὰ μέσον τῶν διχοτομημάτων τούτων.

18. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διέθετο Κύριος τῷ Ἀβραμ διαθήκην, λέγων· Τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου Εὐφράτου,

19. Τοὺς Κεναίους, καὶ τοὺς Κενεζαίους, καὶ τοὺς Κεδμωναίους,

20. καὶ τοὺς Χετταίους, καὶ τοὺς Φερεζαίους, καὶ τοὺς Ῥαφαίμ,

21. καὶ τοὺς Ἀμορραίους, καὶ τοὺς Χαναναίους, καὶ τοὺς Εὐαίους, καὶ τοὺς Γεργεσαίους, καὶ τοὺς Ἰεβουσαίους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Σάρα δὲ ἡ γυνὴ Ἀβραμ οὐκ ἔτικτεν αὐτῷ. Ἦν δὲ αὐτῇ παιδίσκη Αἰγυπτία, ἥ ὄνομα Ἄγαρ.

2. Εἶπε δὲ Σάρα πρὸς Ἀβραμ· Ἰδοὺ συνέκλεισέ με Κύριος τοῦ μὴ τίκτειν. Εἰσελθε οὖν πρὸς τὴν παιδίσκην μου, ἵνα τεκνοποιήσωμαι ἐξ αὐτῆς. Ὑπήκουσε δὲ Ἀβραμ τῆς φωνῆς Σάρας.

3. Καὶ λαβοῦσα Σάρα ἡ γυνὴ Ἀβραμ Ἄγαρ τὴν Αἰγυπτίαν τὴν ἐαυτῆς παιδίσκην, μετὰ δέκα ἔτη τοῦ οἰκῆσαι Ἀβραμ ἐν γῇ Χαναάν, ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Ἀβραμ ἀνδρὶ αὐτῆς, αὐτῷ γυναῖκα.

4. Καὶ εἰσῆλθε πρὸς Ἄγαρ, καὶ συνέλαβε· καὶ εἶδεν ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει. Καὶ ἠτιμάσθη ἡ κυρία ἐναντίον αὐτῆς.

5. Εἶπε δὲ Σάρα πρὸς Ἀβραμ· Ἀδικοῦμαι ἐκ σοῦ. Ἐγὼ δέδωκα τὴν παιδίσκην μου εἰς τὸν κόλπον σου. Ἰδοῦσα δὲ ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει, ἠτιμάσθη ἐναντίον αὐτῆς· κρίναι ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ.

6. Εἶπε δὲ Ἀβραμ πρὸς Σάραν· Ἰδοὺ ἡ παιδίσκη σου ἐν ταῖς χερσὶ σου· χρῶ αὐτῇ ὡς ἂν σοι ἀρεστὸν ᾖ. Καὶ ἐκάκωσεν αὐτὴν Σάρα, καὶ ἀπέδρα ἀπὸ προσώπου αὐτῆς.

7. Εὗρε δὲ αὐτὴν ἄγγελος Κυρίου ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν τῇ ὁδῷ Σούρ.

8. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος Κυρίου· Ἄγαρ παιδίσκη Σάρας, πόθεν ἔρχῃ; καὶ ποῦ πορεύῃ; Καὶ εἶπεν· Ἀπὸ προσώπου Σάρας τῆς κυρίας μου ἐγὼ ἀποδιδράσκω.

9. Εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ ἄγγελος Κυρίου· Ἀποστράφηθι πρὸς τὴν κυρίαν σου, καὶ ταπεινώθητι ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῆς.

10. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος Κυρίου· Πληθύνουν πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, καὶ οὐκ ἀριθμηθήσεται ὑπὸ τοῦ πλήθους.

num erit semen tuum in terra non propria : et in servitutem redigent eos, et affligent eos, et humiliabunt eos quadringentis annis :

14. Gentem autem, cui servierint, judicabo ego. Post hæc vero exibunt huc cum apparatu multo.

15. Tu autem ibis ad patres tuos in pace, nutritus in senecta bona.

16. Quarta vero generatione revertentur huc. Nondum enim impleta sunt peccata Amorrhæorum usque adhuc.

17. Cum autem jam sol erat ad occasum, facta est flamma : et ecce fornax fumigabunda, et lampades ignis, quæ pertransierunt per medias divisiones istas.

18. In die illa disposuit Dominus testamentum ad Abram, dicens : Semini tuo dabo terram hanc, a flumine Egypti usque ad flumen magnum Euphratem,

19. Cenæos, et Cenezæos, et Cedmonæos,

20. Et Chettæos, et Pherezæos, et Raphaim,

21. Et Amorrhæos, et Chananæos, et Evæos, et Gergesæos, et Jebusæos.

CAPUT XVI.

1. Sara autem uxor Abram non pariebat ei. Erat autem ei ancilla Egyptia, cui nomen Agar.

2. Dixit autem Sara ad Abram : Ecce conclusit me Dominus, ut non pariam. Intra ergo ad ancillam meam, ut filios faciam ex illa. Obedivit autem Abram voci Saræ.

3. Et sumens Sara uxor Abram Agar Egyptiam ancillam suam, post decem annos habitationis Abram in terra Chanaan, dedit eam Abram viro suo, ipsi uxorem.

4. Et intravit ad Agar, et concepit : et vidit quia in utero haberet. Et despecta est domina coram ipsa.

5. Dixit autem Sara ad Abram : Injuriam accipio ex te. Ego dedi ancillam meam in sinum tuum. Ubi autem vidit, quia in utero habet, spreta sum coram ea : judicet Deus inter me et te.

6. Dixit autem Abram ad Saram : Ecce ancilla tua in manibus tuis : utere ea, quomodo tibi placuerit. Et affixit eam Sara, et fugit a facie ejus.

7. Et invenit eam angelus Domini super fontem aquæ in deserto, super fontem in via Sur.

8. Et dixit ei angelus Domini : Agar ancilla Saræ, unde venis? et quo vadis? Et dixit : A facie Saræ dominæ meæ ego fugio.

9. Dixit autem ei angelus Domini : Revertere ad dominam tuam, et humiliare sub manibus ejus.

10. Et dixit ei angelus Domini : Multiplicans multiplicabo semen tuum, et non numerabitur præ multitudine.

11. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος Κυρίου· Ἴδου σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις, καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσμαήλ· ὅτι ἐπήκουσε Κύριος τῇ ταπεινώσει σου.

12. Οὗτος ἔσται ἄγροικος ἀνθρώπος· αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ πάντας, καὶ αἱ χεῖρες πάντων ἐπ' αὐτόν· καὶ κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατοικήσει.

13. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ λαλοῦντος πρὸς αὐτήν· Σὺ δὲ Θεὸς, ὁ ἐπιδὼν με. Ὅτι εἶπε· Καὶ γὰρ ἐνώπιον εἶδον ὀφθέντα μοι.

14. Ἐνεκεν τούτου ἐκάλεσε τὸ φρέαρ, φρέαρ οὗ ἐνώπιον εἶδον. Ἴδου ἀνὰ μέσον Κάδης καὶ ἀνὰ μέσον Βαράδ.

15. Καὶ ἔτεκεν Ἄγαρ τῷ Ἀβραμ υἱόν, καὶ ἐκάλεσεν Ἀβραμ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Ἄγαρ, Ἰσμαήλ.

16. Ἀβραμ δὲ ἦν ἐτῶν ὀγδοηκονταεξ, ἥνικα ἔτεκεν Ἄγαρ τῷ Ἀβραμ τὸν Ἰσμαήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Ἐγένετο δὲ Ἀβραμ ἐτῶν ἑνεννηκονταεννέα. Καὶ ὤφθη Κύριος τῷ Ἀβραμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐγώ εἰμι ὁ Θεός σου· εὐαρέσκει ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ γίνου ἄμειπτος.

2. Καὶ θήσομαι τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σου· καὶ πληθυνῶ σε σφόδρα.

3. Καὶ ἔπαισι Ἀβραμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ Θεός, λέγων·

4. Καὶ ἐγώ, ἰδοὺ ἡ διαθήκη μου μετὰ σοῦ· καὶ ἔσθι πατὴρ πληθύνους ἐθνῶν.

5. Καὶ οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου Ἀβραμ, ἀλλ' ἔσται τὸ ὄνομά σου Ἀβραάμ· ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τίθεικά σε.

6. Καὶ αὐξάνῃ σε σφόδρα σφόδρα· καὶ θήσω σε εἰς ἔθνη· καὶ βασιλεῖς ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται.

7. Καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον σου, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν, εἰς διαθήκην αἰώνιον· εἶναι οὖν Θεός, καὶ τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ.

8. Καὶ δώσω σοι καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ τὴν γῆν ἣν παροικεῖς, πᾶσαν τὴν γῆν Χαναάν εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον· καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεόν.

9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός πρὸς Ἀβραάμ· Σὺ δὲ τὴν διαθήκην μου διατηρήσεις, σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν.

10. Καὶ αὕτη ἡ διαθήκη ἦν διατηρήσεις ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. Περιτμηθήσεται ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν·

11. καὶ περιτμηθήσεσθε τὴν σάρκα τῆς ἀρσενικότητος ὑμῶν, καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν.

12. Καὶ παιδίον ὀκτὼ ἡμερῶν περιτμηθήσεται ὑμῖν, πᾶν ἀρσενικόν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, καὶ οἰκογενής, καὶ ὁ ἀργυρώνητος, ἀπὸ παντὸς υἱοῦ ἀλλοτρίου, ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σπέρματός σου.

13. Περιτομὴ περιτμηθήσεται ὁ οἰκογενής τῆς οἰκίας σου, καὶ ὁ ἀργυρώνητος. Καὶ ἔσται ἡ διαθήκη μου ἐπὶ τῆς σαρκὸς ὑμῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον.

11. Et dixit ei angelus Domini : Ecce tu in utero habes, et paries filium, et vocabis nomen ejus Ismael : quia exaudivit Dominus humilitatem tuam.

12. Hic erit rusticus homo : manus ejus super omnes, et manus omnium super eum : et ad faciem omnium fratrum suorum habitabit.

13. Et vocavit nomen Domini loquentis ad eam : Tu Deus, qui respexisti me. Quia dixit : Etenim coram vidi eum qui apparuit mihi.

14. Propter hoc vocavit puteum, puteum ubi coram vidi. Ecce inter Cades et inter Barad.

15. Et peperit Agar Abram filium, et vocavit Abram nomen filii sui, quem peperit ei Agar, Ismael.

16. Abram autem erat annorum octoginta sex, cum Agar peperit ipsi Abram Ismael.

CAPUT XVII.

1. Erat autem Abram annorum nonaginta novem. Et apparuit Dominus Abram, et dixit illi : Ego sum Deus tuus : place in conspectu meo, et esto inculpabilis :

2. Et ponam testamentum meum inter me et inter te : et implebo te valde.

3. Et procidit Abram in faciem suam, et locutus est illi Deus dicens :

4. Et ego, ecce testamentum meum tecum : et eris pater multitudinis gentium.

5. Et non vocabitur ultra nomen tuum Abram ; sed erit nomen tuum Abraham : quia patrem multarum gentium posui te.

6. Et augebo te valde valde : et ponam te in gentes, et reges ex te exibunt.

7. Et statuam testamentum meum inter te, et inter semen tuum post te in generationes eorum, in testamentum æternum : ut sim tibi Deus, et semini tuo post te.

8. Et dabo tibi et semini tuo post te terram in qua incolas, omnem terram Chanaan in possessionem æternam, et ero illis in Deum.

9. Et dixit Deus ad Abraham : Tu autem testamentum meum conservabis, tu et semen tuum post te in generationes suas.

10. Et hoc est testamentum quod conservabis inter me et vos, et inter semen tuum post te in generationes suas. Circumcidetur omne vestrum masculinum :

11. et circumcidemini carnem præputii vestri, et erit in signum testamenti inter me et vos.

12. Et puer octo dierum circumcidetur vobis, omne masculinum in progenies vestras, et vernaculus, et emptitius, ab omni filio alienigena, qui non est de semine tuo.

13. Circumcisione circumcidetur vernaculus domus tuæ, et emptitius. Et erit testamentum meum in carne vestra in testamentum æternum.

14. Καὶ ἀπερίτμητος ἄρσεν, ὃς οὐ περιτμηθήσεται τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς· ὅτι τὴν διαθήκην μου διεσχέδασε.

15. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ· Σάρα ἡ γυνὴ σου, οὐ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτῆς Σάρα· Σάρρα ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς.

16. Εὐλογήσω δὲ αὐτὴν, καὶ δώσω σοι ἐξ αὐτῆς τέκνον· καὶ εὐλογήσω αὐτὸ, καὶ ἔσται εἰς ἔθνη, καὶ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐξ αὐτοῦ ἔσονται.

17. Καὶ ἔπεσεν Ἀβραάμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐγέλασε. Καὶ εἶπεν ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ, λέγων· Εἰ τῷ ἑκατονταστεῖ γενήσεται υἱός, καὶ εἰ ἡ Σάρρα ἐνενήκοντα ἔτων τέκεται;

18. Εἶπε δὲ Ἀβραάμ πρὸς τὸν Θεόν· Ἰσμαὴλ οὗτος ζήτω ἐναντίον σου.

19. Εἶπε δὲ ὁ Θεὸς πρὸς Ἀβραάμ· Ναί. Ἰδοὺ Σάρρα ἡ γυνὴ σου τέκεται σοι υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσαάκ. Καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτὸν εἰς διαθήκην αἰώνιον, εἶναι αὐτῷ Θεός, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν.

20. Περὶ δὲ Ἰσμαὴλ ἰδοὺ ἐπήκουσά σου· καὶ ἰδοὺ εὐλόγηκα αὐτόν, καὶ αὖθις αὐτόν, καὶ πληθυνῶ αὐτόν σφόδρα. Δώδεκα ἔθνη γεννήσει, καὶ δώσω αὐτόν εἰς ἔθνος μέγα.

21. Τὴν δὲ διαθήκην μου στήσω πρὸς Ἰσαάκ, ὃν τέκεται σοι Σάρρα εἰς τὸν καιρὸν τούτον, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἐτέρῳ.

22. Συνετέλεσε δὲ λαλῶν πρὸς αὐτόν, καὶ ἀνέβη ὁ Θεὸς ἀπὸ Ἀβραάμ.

23. Καὶ ἔλαβεν Ἀβραάμ Ἰσμαὴλ τὸν υἱὸν ἑαυτοῦ, καὶ πάντας τοὺς οἰκονογεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἀργυρονήτους, καὶ πᾶν ἄρσεν τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐν τῷ ὀίκῳ Ἀβραάμ· καὶ περιέτεμε τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν, ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ Θεός.

24. Ἀβραάμ δὲ ἐνενήκονταεννέα ἦν ἔτων, ἡνίκα περιέτεμετο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ.

25. Ἰσμαὴλ δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἦν ἔτων δεκατριῶν, ἡνίκα περιέτεμετο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ.

26. Ἐν δὲ τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης περιετμήθη Ἀβραάμ, καὶ Ἰσμαὴλ, ὁ υἱὸς αὐτοῦ,

27. καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ οἱ οἰκονογεῖς αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀργυρονήτοι ἐξ ἄλλογενῶν ἐθνῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Ὁφθῇ δὲ αὐτῷ ὁ Θεὸς πρὸς τὴν ὁρὴν τῇ Μαμβρῇ, καθήμενου αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ μεσημβρίας.

2. Ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε· καὶ ἰδοὺ τρεῖς ἄνδρες εἰστῆκισαν ἐπ' αὐτοῦ. Καὶ ἰδὼν προσέδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν,

3. καὶ εἶπε· Κύριε, εἰ ἄρα εὗρον χάριν ἐναντίον σου, μὴ παρέλθῃς τὸν παῖδά σου.

4. Ληφθήτω δὴ ὕδωρ, καὶ νιψάτωσαν τοὺς πόδας ὑμῶν· καὶ καταψύξατε ὑπὸ τὸ δένδρον·

5. καὶ λήψομαι ἄρτον, καὶ φάγεσθε· καὶ μετὰ τούτου

14. Et qui non fuerit circumcisis masculus, qui non circumcidetur carnem praeputii sui octavo die, interibit anima illa de genere suo : quia testamentum meum dissipavit.

15. Et dixit Deus ad Abraham : Sara uxor tua, non vocabitur nomen ejus Sara : Sarra erit nomen ejus.

16. Benedicam vero eam, et dabo tibi ex ea filium : et benedicam illum, et erit in gentes, et reges gentium ex eo erunt.

17. Et procidit Abraham super faciem suam, et risit; et dixit in animo suo, dicens : Si centum annos habenti nascetur filius? et si Sarra nonaginta annorum pariet?

18. Dixit autem Abraham ad Deum : Ismael hic vivat in conspectu tuo.

19. Dixit autem Deus ad Abraham : Ita. Ecce Sarra uxor tua pariet tibi filium et vocabis nomen ejus Isaac. Et statuam testamentum meum ad illum in testamentum aeternum, ut sim illi Deus, et semini ejus post illum.

20. De Ismael autem ecce exaudivi te : et ecce benedixi eum, et amplificabo illum, et multiplicabo illum valde. Duodecim gentes generabit, et dabo illum in gentem magnam.

21. Testamentum autem meum statuam ad Isaac, quem pariet tibi Sarra in tempore hoc, in anno altero.

22. Consummavit autem loquens ad eum, et ascendit Deus ab Abraham.

23. Et sumpsit Abraham Ismael filium suum, et omnes vernaculos suos, et omnes emptitos, et omne masculinum virorum qui erant in domo Abraham : et circumcidit praeputia eorum, in tempore diei illius, sicut locutus erat ei Deus.

24. Abraham autem erat nonaginta novem annorum, cum circumcisis est carnem praeputii sui.

25. Ismael autem filius ejus erat annorum tredecim, cum circumcisis est carnem praeputii sui.

26. In tempore autem diei illius circumcisis est Abraham, et Ismael filius ejus,

27. et omnes viri domus ejus, et vernaculi ejus, et emptitii ex alienigenis gentibus.

CAPUT XVIII.

1. Apparuit autem ei Deus ad quercum Mambre, cum ille sederet in ostio tabernaculi sui in meridie.

2. Et respiciens oculis suis vidit : et ecce tres viri stabant super eum. Et videns procurrit obviam illis ab ostio tabernaculi sui, et adoravit super terram,

3. et dixit : Domine, si utique inveni gratiam ante te, ne praetereas servum tuum.

4. Sumatur jam aqua, et lavent pedes vestros : et refrigerate sub arbore :

5. Et sumam panem, et manducabitis : et postea transi-

παρελεύσεσθε εἰς τὴν δὲδὸν ὑμῶν, οὗ ἔνεκεν ἐξεκλίνετε πρὸς τὸν παῖδα ὑμῶν. Καὶ εἶπεν· Οὕτω ποιήσον, καθὼς εἴρηκας.

6. Καὶ ἔσπευσεν Ἀβραάμ ἐπὶ τὴν σκηνὴν πρὸς Σάρραν, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Σπεῦσον, καὶ φύρασον τρία μέτρα σιμιδάλευς, καὶ ποιήσον ἐγκρυφίας.

7. Καὶ εἰς τὰς βόας ἔδραμεν Ἀβραάμ, καὶ ἔλαβεν ἀπαλὸν μοσχάριον καὶ καλὸν, καὶ ἔδωκε τῷ παιδί, καὶ ἐτάχυνε τοῦ ποιήσαι αὐτό.

8. Ἔλαβε δὲ βούτυρον, καὶ γάλα, καὶ τὸ μοσχάριον δ' ἐποίησε, καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς· καὶ ἔφαγον. Αὐτὸς δὲ παρῆσθη αὐτοῖς ὑπὸ τὸ δένδρον.

9. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν· Ποῦ Σάρρα ἡ γυνὴ σου; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· Ἰδοὺ ἐν τῇ σκηνῇ.

10. Εἶπε δὲ· Ἐπαναστρέφον ἤξω πρὸς σὲ κατὰ τὸν καιρὸν τούτων εἰς ὥρας, καὶ ἔξει υἱὸν Σάρρα ἡ γυνὴ σου. Σάρρα δὲ ἤκουσε πρὸς τὴ θύρα τῆς σκηνῆς ὅσα ἔκισθεν αὐτοῦ.

11. Ἀβραάμ δὲ καὶ Σάρρα πρεσβύτεροι, προεβεηχότες ἡμερῶν· ἐξέλιπε δὲ τῇ Σάρρᾳ γίνεσθαι τὰ γυναικεῖα.

12. Ἐγέλασε δὲ Σάρρα ἐν ἑαυτῇ, λέγουσα· Οὕτω μὲν μοι γέγονεν ἕως τοῦ νῦν· δὲ κύριός μου πρεσβύτερος.

13. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἀβραάμ· Τί στί ἐγέλασε Σάρρα ἐν ἑαυτῇ, λέγουσα· Ἀρά γε ἀληθῶς τέξομαι; ἐγὼ δὲ γετήρακα.

14. Μὴ ἀδυνατήσει παρὰ τοῦ Θεοῦ ῥῆμα; Εἰς τὸν καιρὸν τούτων ἀναστρέψω πρὸς σὲ εἰς ὥρας· καὶ ἔσται τῇ Σάρρᾳ υἱός.

15. Ἠρνήσατο δὲ Σάρρα, λέγουσα· Οὐκ ἐγέλασα· ἐφοβήθη γάρ. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Οὐχί, ἀλλὰ ἐγέλασας.

16. Ἐξαναστάντες δὲ ἐκείθεν οἱ ἄνδρες κατέβλεψαν ἐπὶ πρόσωπον Σοδόμων καὶ Γομόρρας· Ἀβραάμ δὲ συνεπορεύετο μετ' αὐτῶν συμπροπέμπων αὐτούς.

17. Ὁ δὲ Κύριος εἶπε· Οὐ μὴ κρύψῃ ἐγὼ ἀπὸ Ἀβραάμ τοῦ παιδός μου ἃ ἐγὼ ποιῶ;

18. Ἀβραάμ δὲ γινόμενος ἔσται εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολὺ, καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς.

19. Ἦδεν γάρ στί συντάξει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μετ' αὐτόν· καὶ φυλάξουσιν τὰς ὁδοὺς Κυρίου, ποιῶν δικαιοσύνην καὶ κρίσιν, ὅπως ἂν ἐπαγάγῃ Κύριος ἐπὶ Ἀβραάμ πάντα ὅσα ἔλάλησε πρὸς αὐτόν.

20. Εἶπε δὲ Κύριος· Κραυγὴ Σοδόμων καὶ Γομόρρας πεπλήθυνται πρὸς μέ, καὶ αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν μεγάληαι σφόδρα.

21. Καταβὰς οὖν ὁλομαι, εἰ κατὰ τὴν κραυγὴν αὐτῶν τὴν ἐρχομένην πρὸς μέ συντελοῦνται· εἰ δὲ μὴ, ἴνα γνῶ.

22. Καὶ ἀποστρέψαντες ἐκείθεν οἱ ἄνδρες ἦλθον εἰς Σόδομα. Ἀβραάμ δὲ ἔτι ἦν ἐστηκώς ἐναντίον Κυρίου.

23. Καὶ ἐγγίσας Ἀβραάμ εἶπε· Μὴ συναπολέσης δικαίον μετὰ ἀσεβοῦς; καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής;

24. Ἐὰν ὡς πενήντα δίκαιοι ἐν τῇ πόλει, ἀπολείς αὐτούς; οὐκ ἀνήσεις πάντα τὸν τόπον ἔνεκεν τῶν πενήντα δικαίων, ἐὰν ὦσιν ἐν αὐτῇ;

25. Μὴδαμῶς σὺ ποιήσεις ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, τοῦ ἀποκτεῖναι δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς, καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής. Μὴδαμῶς. Ὁ κρίνων πᾶσαν τὴν γῆν, σὺ ποιήσεις κρίσιν;

bitis ad viam vestram, propter quod declinastis ad servum vestrum. Et dixit: Sic fac, sicut dixisti.

6. Et festinavit Abraham in tabernaculum ad Sarram, et dixit ei: Festina, et consperge tres mensuras similae, et fac subcineritia.

7. Et in boves cucurrit Abraham, et sumpsit tenerum vitulum et bonum, et dedit puero, et properavit ad faciendum illum.

8. Sumpsit autem butyrum, et lac, et vitulum quem fecerat, et apposuit eis: et manducaverunt. Ipse autem adstabat eis sub arbore.

9. Dixit autem ad eum: Ubi est Sarra uxor tua? Ille autem respondens dixit: Ecce in tabernaculo.

10. Dixit autem: Revertens veniam ad te in tempore hoc in horas, et habebit filium Sarra uxor tua. Sarra autem audivit ad ostium tabernaculi, cum esset post eum.

11. Abraham autem et Sarra seniores, progressi in diebus: defecerant autem Sarrae fieri muliebria.

12. Risit autem Sarra in semetipsa, dicens: hoc nec dum mihi factum est usque nunc: dominus autem meus senex est.

13. Et dixit Dominus ad Abraham: Quid, quod risit Sarra in semetipsa, dicens: Num utique vere pariam? ego autem senui.

14. Numquid apud Deum impossibile erit verbum? In tempore hoc revertar ad te in horas: et erit Sarrae filius.

15. Negavit autem Sarra, dicens: Non risi: timuit enim. Et dixit ad eam: Nequaquam, sed risisti.

16. Exsurgentes autem inde viri conspexerunt in faciem Sodomorum et Gomorrhæ: Abraham autem simul ambulabat cum eis comitans eos.

17. Dominus autem dixit: Non abscondam ego ab Abraham puero meo quæ ego facio?

18. Abraham autem fiet in gentem magnam et multam, et benedicentur in eo omnes gentes terræ.

19. Scio enim quia constituet filiis suis, et domui suæ post se: et custodiet vias Domini, ut faciant iustitiam et iudicium, ut adducat Dominus in Abraham omnia quæ locutus est ad illum.

20. Dixit autem Dominus: Clamor Sodomorum et Gomorrhæ impletus est erga me, et peccata eorum magna valde.

21. Descendens ergo videbo, si secundum clamorem ipsorum venientem ad me consummantur: sin autem non, ut sciam.

22. Et recedentes inde viri venerunt in Sodoma. Abraham autem adhuc erat stans in conspectu Domini.

23. Et appropinquans Abraham dixit: Numquid simul perdes justum cum impio? et erit justus sicut impius?

24. Si fuerint quinquaginta iusti in civitate, perdes illos? nonne dimittes omnem locum ob quinquaginta justos, si fuerint in ea?

25. Nequaquam tu facies sicut verbum hoc, ut occidas justum cum impio, et erit justus ut impius. Nequaquam. Qui judicas omnem terram, non facies iudicium?

26. Εἶπε δὲ Κύριος· Ἐάν ὧσιν ἐν Σοδόμοις πεντήκοντα δίκαιοι ἐν τῇ πόλει, ἀφήσω ὅλην τὴν πόλιν καὶ πάντα τὸν τόπον δι' αὐτούς.

27. Καὶ ἀποκριθεὶς Ἀβραὰμ εἶπεν· Νῦν ἡρξάμην λαλῆσαι πρὸς τὸν Κύριόν μου· ἐγὼ δὲ εἰμι γῆ καὶ σποδός·

28. ἔάν δὲ ἐλαττωνθῶσιν οἱ πενήκοντα δίκαιοι εἰς τεσσαράκοντα, ἀπολείς ἐνεκεν τῶν πέντε πᾶσαν τὴν πόλιν; Καὶ εἶπεν· Οὐ μὴ ἀπολέσω, ἐάν εὕρω ἐκεῖ τεσσαράκοντα.

29. Καὶ προσέθηκεν ἔτι λαλῆσαι πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν· Ἐάν δὲ εὐρεθῶσιν ἐκεῖ τεσσαράκοντα; Καὶ εἶπεν· Οὐ μὴ ἀπολέσω, ἐνεκεν τῶν τεσσαράκοντα.

30. Καὶ εἶπε· Μή τι, Κύριε, ἐάν λαλήσω; Ἐάν δὲ εὐρεθῶσιν ἐκεῖ τριάκοντα; Καὶ εἶπεν· Οὐ μὴ ἀπολέσω, ἐνεκεν τῶν τριάκοντα.

31. Καὶ εἶπεν· Ἐπειδὴ ἔχω λαλῆσαι πρὸς τὸν Κύριον, ἐάν δὲ εὐρεθῶσιν ἐκεῖ εἴκοσι; Καὶ εἶπεν· Οὐ μὴ ἀπολέσω ἐάν εὕρω ἐκεῖ εἴκοσι.

32. Καὶ εἶπε· Μή τι, Κύριε, ἐάν λαλήσω ἔτι ἅπαξ; Ἐάν δὲ εὐρεθῶσιν ἐκεῖ δέκα; Καὶ εἶπεν· Οὐ μὴ ἀπολέσω, ἐνεκεν τῶν δέκα.

33. Ἀπήλθε δὲ ὁ Κύριος ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τῷ Ἀβραὰμ, καὶ Ἀβραὰμ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Ἦλθον δὲ οἱ δύο ἄγγελοι εἰς Σόδομα ἑσπέρας. Λὼτ δὲ ἐκάθητο παρὰ τὴν πύλην Σοδόμων. Ἰδὼν δὲ Λὼτ, ἐξάνεστη εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ προσεκύνησε τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν γῆν,

2. καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ, κύριοι, ἐκκλίνατε εἰς τὸν οἶκόν τοῦ παιδὸς ὑμῶν, καὶ καταλύσατε, καὶ νύψασθε τοὺς πόδας ὑμῶν· καὶ ὀρθρίσαντες ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν. Καὶ εἶπαν· Οὐ γί, ἀλλ' ἐν τῇ πλατείᾳ καταλύσομεν.

3. Καὶ κατεβιάσατο αὐτούς, καὶ ἐξέκλιναν πρὸς αὐτόν, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ. Καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον, καὶ ἀζύμους ἔπεφεν αὐτοῖς, καὶ ἔφαγον.

4. Πρὸ τοῦ κοιμηθῆναι δὲ, οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως οἱ Σοδομίται περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν ἀπὸ νεανίσκου ἕως πρεσβυτέρου, ἅπας ὁ λαὸς ἅμα.

5. Καὶ ἐξεκαλοῦντο τὸν Λὼτ, καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτόν· Ποῦ εἰσιν οἱ ἄνδρες εἰσελθόντες πρὸς σὲ τὴν νύκτα; Ἐξάγαγε αὐτούς πρὸς ἡμᾶς, ἵνα συγγενώμεθα αὐτοῖς.

6. Ἐξῆλθε δὲ Λὼτ πρὸς αὐτούς πρὸς τὸ πρόθυρον, τὴν δὲ θύραν προσέψεφεν ὀπίσω αὐτοῦ.

7. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Μηδαμῶς, ἀδελφοί· μὴ πονηρεύσθε.

8. Εἰσὶ δέ μοι δύο θυγατέρες, αἱ οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα· ἐξάξω αὐτάς πρὸς ὑμᾶς, καὶ χρᾶσθε αὐταῖς καθὰ ἂν ἀρέσκει ὑμῖν. Μόνον εἰς τοὺς ἄνδρας τούτους μὴ ποιήσητε ἄδικον, οὐ ἐνεκεν εἰσῆλθον ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν δοκῶν μου.

9. Εἶπαν δὲ αὐτῷ· Ἀπόστα ἐκεῖ. Εἰσῆλθες παροικεῖν μὴ καὶ κρίσιν κρίνεις; Νῦν οὖν σε κακώσωμεν μᾶλλον ἢ ἐκείνους. Καὶ παρεβιάζοντο τὸν ἄνδρα τὸν Λὼτ σφόδρα, καὶ ἤγγισαν συντρίφαι τὴν θύραν.

10. Ἐκτεινάντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰς χεῖρας εἰσεσπᾶσαντο τὸν Λὼτ πρὸς ἑαυτούς εἰς τὸν οἶκον, καὶ τὴν θύραν τοῦ οἴκου ἀπέκλεισαν·

26. Dixit autem Dominus : Si fuerint in Sodomis quinquaginta iusti in civitate, dimittam totam civitatem et omnem locum propter eos.

27. Et respondeus Abraham dixit : Nunc corpi loqui ad Dominum meum : ego autem sum terra et cinis :

28. sin autem diminuti fuerint quinquaginta illi iusti in quadraginta quinque, perdes propter quinque omnem civitatem? Et dixit : Non perdam, si invenero ibi quadraginta quinque.

29. Et adiecit adhuc loqui ad eum, et dixit : Sin autem inventi fuerint ibi quadraginta? Et dixit : Non perdam, propter quadraginta.

30. Et dixit : Numquid, Domine, si loquar? Sin autem inventi fuerint ibi triginta? Et dixit : Non perdam, propter triginta.

31. Et dixit : Quandoquidem habeo loqui ad Dominum, sin autem inventi fuerint ibi viginti? Et dixit : Non perdam si invenero ibi viginti.

32. Et dixit : Numquid, Domine, si loquar adhuc semel? Sin autem inventi fuerint ibi decem? Et dixit : Non perdam, propter decem.

33. Abiit autem Dominus postquam cessavit loquens ad Abraham, et Abraham reversus est in locum suum.

CAPUT XIX.

1. Venerunt autem angeli duo in Sodoma vesperi. Lot autem sedebat ad portam Sodomorum. Videns autem Lot exsurxit obviam illis, et adoravit facie super terram,

2. et dixit : Ecce, domini, declinate in domum pueri vestri, et divertite, et lavamini pedes vestros : et mane surgentes abibitis in viam vestram. Et dixerunt : Nequaquam, sed in platea divertemus.

3. Et coegit illos, et declinaverunt ad eum : et ingressi sunt in domum ejus. Et fecit eis potum, et azymos coxit eis, et manducaverunt.

4. Prius autem quam cubitum irent, viri civitatis Sodomitæ circumdederunt domum ab adolescente usque ad senio-rem, totus populus simul.

5. Et evocaverunt Lot, et dixerunt ad eum : Ubi sunt viri qui ingressi sunt ad te nocte? Educ illos ad nos, ut coeamus cum eis.

6. Exiit autem Lot ad eos ad vestibulum, et occlusit ostium post se.

7. Dixit autem ad eos : Nequaquam, fratres : nolite male facere.

8. Sunt autem mihi duæ filiae, quæ non noverunt virum : producā eas ad vos, et utimini illis quomodo placuerit vobis. Tantummodo in viros istos ne faciatis iniquum, quam ob causam ingressi sunt sub tegmen trabium mearum.

9. Dixerunt autem ei : Recede illuc. Intrasti ut incola esses : numquid etiam ut iudicium iudices? Nunc igitur te affligemus magis quam illos. Et vim faciebant in virum ipsum Lot vehementer, et appropinquerunt ad confringendum ostium.

10. Extendentes autem viri ipsi manus attraxerunt Lot ad seipsos in domum, et ostium domus clausērunt :

11. τὸς δὲ ἄνδρας τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ οἴκου ἐπάταξαν ἐν ὁρασίᾳ, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου· καὶ παρελύθησαν ζητοῦντες τὴν θύραν.

12. Εἶπαν δὲ οἱ ἄνδρες πρὸς τὸν Λῶτ· Εἰσί σοι ὧδε γαμβροὶ, ἡ υἱοί, ἡ θυγατέρες· ἡ εἰς σοὶ ἄλλος ἐστὶν ἐν τῇ πόλει, ἐξάγαγε ἐκ τοῦ τόπου τούτου·

13. ὅτι ἡμεῖς ἀπόλλυμεν τὸν τόπον τοῦτον, ὅτι ὑβώθη ἡ κραυγὴ αὐτῶν ἐναντίον Κυρίου, καὶ ἀπέστειλεν ἡμᾶς Κύριος ἐκτρίψαι αὐτήν.

14. Ἐξῆλθε δὲ Λῶτ, καὶ ἐλάλησε πρὸς τοὺς γαμβροὺς αὐτοῦ τοὺς εἰληφότες τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἀνάστητε, καὶ ἐξέλθετε ἐκ τοῦ τόπου τούτου· ὅτι ἐκτρίβει Κύριος τὴν πόλιν. Ἐδοξε δὲ γελοιάζειν ἐναντίον τῶν γαμβρῶν αὐτοῦ.

15. Ἦνίκα δὲ ὄρθρος ἐγένετο, ἐσπούδαζον οἱ ἄγγελοι τὸν Λῶτ, λέγοντες· Ἀναστὰς λάβε τὴν γυναῖκά σου, καὶ τὰς δύο θυγατέρας σου ἃς ἔχεις, καὶ ἐξέλθε· ἵνα μὴ καὶ σὺ συναπόλῃ ταῖς ἀνομίαις τῆς πόλεως.

16. Καὶ ἐταράχθησαν. Καὶ ἐκράτησαν οἱ ἄγγελοι τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ τῆς χειρὸς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ τῶν χειρῶν τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ, ἐν τῷ φείσασθαι Κύριον αὐτοῦ.

17. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω, καὶ εἶπαν· Σώζων σῶζε τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν· μὴ περιβλέψῃ εἰς τὰ ὀπίσω, μὴ δὲ στήῃ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ· εἰς τὸ ὄρος σῶζου, καὶ μή ποτε συμπαράλῃς.

18. Εἶπε δὲ Λῶτ πρὸς αὐτούς· Δέομαι, Κύριε,

19. ἐπειδὴ εὗρεν ὁ παῖς σου ἕλεος ἐναντίον σου, καὶ ἡμεγαλυνας τὴν δικαιοσύνην σου, ὃ ποιεῖς ἐπ' ἐμέ, τοῦ ζῆν τὴν ψυχὴν μου. Ἐγὼ δὲ οὐ δυνήσομαι διασωθῆναι εἰς τὸ ὄρος· μή ποτε καταλάβῃ με τὰ κακὰ, καὶ ἀποθάνω.

20. Ἴδου πόλις αὕτη ἐγγὺς τοῦ καταφυγεῖν με ἔχει, ἡ ἐστὶ μικρά· καὶ ἐκεῖ διασωθήσομαι. Οὐ μικρά ἐστὶ· καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ μου ἐνεκέν σου.

21. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἴδου ἐθαύμασά σου τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπὶ τῷ ῥήματι τούτῳ, τοῦ μὴ καταστρέψαι τὴν πόλιν περὶ ἧς ἐλάλησας.

22. Σπεῖσον οὖν τοῦ σωθῆναι ἐκεῖ· οὐ γὰρ δυνήσομαι ποιῆσαι πρᾶγμα, ἕως τοῦ ἔλθειν σε ἐκεῖ. Διὰ τοῦτο ἐκέλευσε τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ἐκείνης, Σηγώρ.

23. Ὁ ἥλιος ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ Λῶτ εἰσῆλθεν εἰς Σηγώρ.

24. Καὶ Κύριος ἔβρεξεν ἐπὶ Σόδομα καὶ Γόμορρα θεῖον, καὶ πῦρ παρὰ Κυρίου ἐξ οὐρανοῦ.

25. Καὶ κατέστρεψε τὰς πόλεις ταύτας, καὶ πᾶσαν τὴν περίχωρον, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ τὰ ἀνατέλλοντα ἐκ τῆς γῆς.

26. Καὶ ἐπέβλεψεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἐγένετο στήλη ἄλας.

27. Ὁρῶρισε δὲ Ἀβραάμ τῷ πρωτῷ εἰς τὸν τόπον οὗ εἰστήχει ἐναντίον Κυρίου·

28. καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ πρόσωπον Σοδόμων καὶ Γόμορρας, καὶ ἐπὶ πρόσωπον τῆς περιχώρου, καὶ εἶδε. Καὶ ἰδὼ ἀνέβαινεν φλοῖς ἐκ τῆς γῆς, ὥς τι ἀτμὶς καμίνου.

29. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐκτρίψαι τὸν Θεὸν πάσας τὰς πόλεις τῆς περιοικίου, ἐμνήσθη ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ. Καὶ ἐπέστειλε τὸν Λῶτ ἐκ μέσου τῆς καταστροφῆς, ἐν τῷ καταστρέψαι Κύριον τὰς πόλεις ἐν αἷς κατῴκει ἐν αὐταῖς Λῶτ.

11. viros autem qui erant ad ostium domus perculserunt in cæcitate, a parvo usque ad magnum : et defecerunt quærentes ostium.

12. Dixerunt autem viri ad Lot : Sunt tibi hic generi, aut filii, aut filiae? aut si quis tibi alius est in civitate, educ de loco isto :

13. quia nos perdimus locum hunc, quoniam exaltatus est clamor eorum coram Domino, et misit nos Dominus exterere eam.

14. Egressus est autem Lot, et locutus est ad generos suos qui acceperant filias ejus, et dixit : Surgite, et egredimini de loco hoc : quia disperdit Dominus civitatem. Visus est autem ludere coram generis suis.

15. Postquam autem diluculum factum est, urgebant angeli Lot, dicentes : Surgens accipe uxorem tuam, et duas filias tuas quas habes, et egredere : ne tu etiam perdaris simul cum iniquitatibus civitatis.

16. Et turbati sunt. Et tenuerunt Angeli manum ejus, et manum uxoris ejus, et manus duarum filiarum ejus, in eo quod parceret Dominus ei.

17. Et factum est mox, ut eduxerunt eos foras; et dixerunt : Salvans salva tuam ipsius animam : ne respexeris retrorsum, nec steteris in omni circa regione : in montem salvum te fac, ne forte simul comprehendaris.

18. Dixit autem Lot ad illos : Oro, domine,

19. quia invenit puer tuus misericordiam ante te, et magnificasti justitiam tuam, quod facis in me, ut vivat anima mea. Ego autem non potero salvus fieri in montem : ne forte comprehendant me mala, et moriar.

20. Ecce hæc civitas prope est ad fugiendum me illuc, quæ est parva : et illuc salvus evadam. Nonne parva est? et vivet anima mea propter te.

21. Et dixit ei : Ecce admiratus sum faciem tuam, etiam in verbo hoc, ut non evertam civitatem de qua locutus es.

22. Festina igitur ad evadendum illuc : non enim poterò facere rem, donec tu venias illuc. Propterea vocavit nomen civitatis illius, Segor.

23. Sol egressus est super terram, et Lot ingressus est in Segor.

24. Et Dominus pluit super Sodomam et Gomorrah sulphur, et ignem a Domino de celo.

25. Et evertit civitates has, et omnem circa regionem, et omnes habitantes in civitatibus, et quæ exoriuntur e terra.

26. Et respexit uxor ejus retrorsum, et facta est statua salis.

27. Mane autem surgens Abraham diluculo ivit ad locum in quo steterat coram Domino :

28. et respexit in faciem Sodomorum et Gomorrahæ, et in faciem circumjacentis regionis, et vidit. Et ecce ascendebat flamma de terra, quasi vapor fornacis.

29. Et factum est cum disperderet Deus omnes civitates vicinas, recordatus est Deus Abraham. Et emisit Lot de medio eversionis, cum everteret Dominus civitates in quibus habitabat in eis Lot.

30. Ἀνέβη δὲ Ἀὼτ ἐκ Σηγῶρ, καὶ ἐκάθηντο ἐν τῷ ὄρει αὐτὸς, καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· ἐφοβήθη γὰρ κατοικῆσαι ἐν Σηγῶρ. Καὶ κατώκησεν ἐν τῷ σπηλαίῳ αὐτὸς, καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

31. Εἶπε δὲ ὁ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέρα· Ὁ πατήρ ἡμῶν πρεσβύτερος, καὶ οὐδεὶς ἐστὶν ἐπὶ τῆς γῆς ὃς εἰσέλυσεται πρὸς ἡμᾶς, ὥς καθήκει πάση τῇ γῇ.

32. Δεῦρο καὶ ποτίσωμεν τὸν πατέρα ἡμῶν οἶνον, καὶ κοιμηθῶμεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σπέρμα.

33. Ἐπότισαν δὲ τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ· καὶ εἰσλθοῦσα ἡ πρεσβυτέρα ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ. Καὶ οὐκ ᾔδει ἐν τῇ κοιμηθῆναι αὐτὸν, καὶ ἐν τῇ ἀναστῆναι.

34. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἐπαύριον, καὶ εἶπεν ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέρα· Ἰδοὺ ἐκοιμήθητι γῆς μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν. Ποτίσωμεν αὐτὸν οἶνον καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· καὶ εἰσλθοῦσα κοιμηθήτι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σπέρμα.

35. Ἐπότισαν δὲ καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον· καὶ εἰσλθοῦσα ἡ νεωτέρα ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς. Καὶ οὐκ ᾔδει ἐν τῇ κοιμηθῆναι αὐτὸν, καὶ ἀναστῆναι.

36. Καὶ συνέλαβον αἱ δύο θυγατέρες Ἀὼτ ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτῶν·

37. καὶ ἔτεκεν ἡ πρεσβυτέρα υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μωὰδ, λέγουσα· Ἐκ τοῦ πατρὸς μου. Οὗτος πατήρ Μωαβιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

38. Ἔτεκε δὲ καὶ ἡ νεωτέρα υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀμμάν, λέγουσα· Ὑἱὸς γένους μου. Οὗτος πατήρ Ἀμμανιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἐκίνησεν ἐκείθεν Ἀβραάμ εἰς γῆν πρὸς λίβα. Καὶ ὤκησεν ἀνὰ μέσον Κάδης καὶ ἀνὰ μέσον Σοῦρ, καὶ παρώκησεν ἐν Γεράροις.

2. Εἶπε δὲ Ἀβραάμ περὶ Σάρρας τῆς γυναῖκος αὐτοῦ, ὅτι ἀδελφὴ μου ἐστίν. Ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν ὅτι γυνὴ μου ἐστὶ, μή ποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως δι' αὐτήν. Ἀπέστειλε δὲ Ἀβιμέλεχ, βασιλεὺς Γεράρων, καὶ ἔλαβε τὴν Σάρραν.

3. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Θεὸς πρὸς Ἀβιμέλεχ ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ σὺ ἀποθνήσκεις περὶ τῆς γυναῖκος ἧς ἔλαβες· αὕτη δὲ ἐστὶ συνωκηκυῖα ἀνδρὶ.

4. Ἀβιμέλεχ δὲ οὐκ ᾔφατο αὐτῆς, καὶ εἶπε· Κύριε, ἔθνος ἀγνοοῦν καὶ δίκαιον ἀπολείς;

5. Οὐκ αὐτός μοι εἶπεν, ἀδελφὴ μου ἐστὶ; καὶ αὕτη μοι εἶπεν, ἀδελφός μου ἐστίν; Ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ χειρῶν ἐποίησα τοῦτο.

6. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεὸς κατ' ὕπνον· Κἀγὼ ἔγνων ὅτι ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ ἐποίησας τοῦτο, καὶ ἐφεισάμην σου τοῦ μή ἀμαρτεῖν σε εἰς ἐμέ· ἔνεκα τούτου οὐκ ἀφήκά σε ἀψίσθαι αὐτῆς.

7. Νῦν δὲ ἀπόδος τὴν γυναῖκα τῷ ἀνθρώπῳ· ὅτι προφήτης ἐστὶ, καὶ προσεύξεται περὶ σοῦ, καὶ ζήσῃ. Εἰ δὲ μὴ ἀποδίδως, γνώσῃ ὅτι ἀποθανῇ σὺ, καὶ πάντα τὰ σά.

8. Καὶ ὤρθησεν Ἀβιμέλεχ τῷ πρωΐ, καὶ ἐκάλεσε

30. Ascendit autem Lot de Segor, et sedit in monte, ipse et duae filiae ejus cum eo : timuit enim habitare in Segor. Et habitavit in spelunca, ipse et duae filiae ejus cum eo.

31. Dixit autem senior ad juniorem : Pater noster senior est, et nemo est super terram qui intret ad nos, sicut convenit omni terræ.

32. Veni et potemus patrem nostrum vino, et dormiamus cum eo, et suscitemus de patre nostro semen.

33. Potaverunt autem patrem suum vino in nocte illa : et ingressa senior dormivit cum patre suo in nocte illa. Et nescivit cum ipse dormivit, et cum surrexit.

34. Factum est autem in crastino, et dixit senior ad juniorem : Ecce dormivi heri cum patre nostro. Potemus eum vino et in nocte hac : et ingressa dormi cum eo, et suscitemus de patre nostro semen.

35. Potaverunt autem et in nocte illa patrem suum vino : et ingressa junior dormivit cum patre suo. Et nescivit cum dormivit ipse, et surrexit.

36. Et conceperunt duae filiae Lot de patre suo :

37. et genuit senior filium, et vocavit nomen ejus Moab, dicens : De patre meo. Iste est pater Moabitarum usque in hodiernum diem.

38. Peperit autem et junior filium, et vocavit nomen ejus Amman, dicens : Filius generis mei. Hic est pater Ammanitarum usque in hodiernum diem.

CAPUT XX.

1. Et movit illinc Abraham in terram ad Africum. Et habitavit inter Cades et Sur, et incola fuit in Geraris.

2. Dixit autem Abraham de Sarra uxore sua, quia soror mea est. Timuit enim dicere, quia uxor mea est, ne forte occiderent eum viri civitatis propter eam. Misit autem Abimelech, rex Gerarorum, et tulit Sarram.

3. Et ingressus est Deus ad Abimelech in somno nocte, et dixit : Ecce tu moreris propter uxorem quam accepisti : ista vero est cohabitans viro.

4. Abimelech autem non tetigerat eam; et dixit : Domine, gentem ignorantem et justam perdes?

5. Nonne ipse mihi dixit, soror mea est? et hæc mihi dixit, frater meus est? In corde puro et in justitia manuum feci hoc.

6. Dixit autem ei Deus per somnum : Et ego cognovi quoniam in corde puro fecisti hoc, et peperci tibi, ut non peccares in me : propter hoc non permisi tibi tangere eam.

7. Nunc autem redde uxorem homini : quia propheta est, et orabit pro te, et vives. Sin autem non reddis, scito quia morieris tu, et omnia tua.

8. Et mane surrexit Abimelech diluculo, et vocavit omnes

πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ. Καὶ ἐλάλησε πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν· ἐφοβήθησαν δὲ πάντες οἱ ἄνθρωποι σφοδρὰ.

9. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβιμέλεχ τὸν Ἀβραάμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; Μήτι ἡμάρτομεν εἰς σέ, ὅτι ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου ἁμαρτίαν μεγάλην; Ἔργον δ' οὐδεὶς ποιήσει, πεποιηκάς μοι.

10. Εἶπε δὲ Ἀβιμέλεχ τῷ Ἀβραάμ· Τί ἐνιδὼν ἐποίησας τοῦτο;

11. Εἶπε δὲ Ἀβραάμ· Εἶπα γάρ· ἄρα οὐκ ἔστι θεοσέβεια ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ· ἐμέ δὲ ἀποκτενοῦσιν ἐνεκεν τῆς γυναῖκος μου.

12. Καὶ γὰρ ἀληθῶς ἀδελφή μου ἐστὶν ἐκ πατρὸς, ἀλλ' οὐκ ἐκ μητρός. Ἐγενήθη δέ μοι εἰς γυναῖκα.

13. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐξήγαγέ με ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς μου. Καὶ εἶπα αὐτῇ· Ταύτην τὴν δικαιοσύνην ποιήσεις εἰς ἐμέ· εἰς πάντα τόπον οὗ ἐὰν εἰσέλθωμεν ἐκεῖ, εἰπον ἐμέ, ὅτι ἀδελφός μου ἐστίν.

14. Ἔλαβε δὲ Ἀβιμέλεχ γίλια διδραχμα, καὶ πρόβατα, καὶ μόσχους, καὶ παῖδας, καὶ παιδίσκας, καὶ ἔδωκε τῷ Ἀβραάμ· καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ Σάρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

15. Καὶ εἶπεν Ἀβιμέλεχ τῷ Ἀβραάμ· Ἰδοὺ ἡ γῆ μου ἐναντίον σου· οὗ ἂν σοὶ ἀρέσκη, κατοίκει.

16. Τῇ δὲ Σάρρᾳ εἶπεν· Ἰδοὺ δέδωκα γίλια διδραχμα τῷ ἀδελφῷ σου. Ταῦτα ἔσται σοὶ εἰς τιμὴν τοῦ προσώπου σου, καὶ πάσαις ταῖς μετὰ σοῦ· καὶ πάντα ἀλήθευσον.

17. Προσηύξατο δὲ Ἀβραάμ πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἰάσατο ὁ Θεὸς τὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὰς παιδίσκας αὐτοῦ· καὶ ἔτεκον.

18. Ὅτι συγκλείων συνέκλεισε Κύριος ἔξωθεν πᾶσαν μήτρην ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβιμέλεχ, ἐνεκεν Σάρρας τῆς γυναῖκος Ἀβραάμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ Κύριος ἐπεσκέψατο τὴν Σάρραν, καθὰ εἶπε· καὶ ἐποίησε Κύριος τῇ Σάρρᾳ καθὰ ἐλάλησε.

2. Καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τῷ Ἀβραάμ υἱὸν εἰς τὸ γῆρας, εἰς τὸν καιρὸν καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ Κύριος.

3. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβραάμ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ γενομένου αὐτῷ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Σάρρα, Ἰσαάκ.

4. Περιέτεμε δὲ Ἀβραάμ τὸν Ἰσαάκ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδῇ, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ Θεός.

5. Καὶ Ἀβραάμ ἦν ἑκατὸν ἐτῶν ἡνίκα ἐγένετο αὐτῷ Ἰσαάκ ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

6. Εἶπε δὲ Σάρρα· Γέλωτά μοι ἐποίησε Κύριος. Ὅς γὰρ ἂν ἀκούσῃ, συγγαρεῖταί μοι.

7. Καὶ εἶπε· Τίς ἀναγγελεῖ τῷ Ἀβραάμ, ὅτι θηλάζει παιδίον Σάρρα, ὅτι ἔτεκεν υἱὸν ἐν τῷ γῆρα μου;

8. Καὶ ἠυχήθη τὸ παιδίον, καὶ ἀπεγαλακτίσθη. Καὶ ἐποίησεν Ἀβραάμ δοχὴν μεγάλην, ἥ ἡμέρᾳ ἀπεγαλακτίσθη Ἰσαάκ ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

9. Ἰδοῦσα δὲ Σάρρα τὸν υἱὸν Ἀγαρ τῆς Αἰγυπτίας, ἐξ ἐγένετο τῷ Ἀβραάμ, παίζοντα μετὰ Ἰσαάκ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς.

10. καὶ εἶπε τῷ Ἀβραάμ· Ἐκβαλε τὴν παιδίσκην ταύτην, καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης ταύτης μετὰ τοῦ υἱοῦ μου Ἰσαάκ.

pueros suos. Et locutus est omnia verba haec in aures eorum : timuerunt autem omnes homines valde.

9. Et vocavit Abimelech Abraham, et dixit ei : Quid hoc fecisti nobis? Numquid peccavimus in te, quia induxisti super me et super regnum meum peccatum magnum? Opus, quod nemo faciet, fecisti mihi.

10. Dixit autem Abimelech ad Abraham : Quid videns fecisti hoc?

11. Dixit autem Abraham : Dixi enim : forsitan non est Dei cultus in loco hoc : et me interficerent propter uxorem meam.

12. Etenim vere soror mea est de patre, sed non ex matre. Facta est autem mihi in uxorem.

13. Factum est autem quando eduxit me Deus e domo patris mei. Et dixi ei : Hanc justitiam facies in me : ad omnem locum quocumque ingressi fuerimus illuc, dic de me quia frater meus est.

14. Sumpsit autem Abimelech mille didrachmas, et oves, et vitulos, et pueros, et ancillas, et dedit Abraham : et reddidit ei Sarra uxorem ejus.

15. Et dixit Abimelech ad Abraham : Ecce terra mea coram te : ubicumque tibi placuerit, habita.

16. Sarra autem dixit : Ecce dedi mille didrachmas fratri tuo. Haec tibi erunt in pretium faciei tuae, et omnibus quae tecum sunt : et omnia vere dicito.

17. Oravit autem Abraham ad Deum, et sanavit Deus Abimelech, et uxorem ejus, et ancillas ejus : et pepererunt.

18. Quia concludens concluderat Dominus de foris omnem vulvam in domo Abimelech propter Sarra uxorem Abraham.

CAPUT XXI.

1. Et Dominus visitavit Sarra, sicut dixerat : et fecit Dominus Sarrae sicut locutus est.

2. Et cum concepisset, peperit ipsi Abraham filium in senectute, in tempore sicut locutus est ei Dominus.

3. Et vocavit Abraham nomen filii sui qui factus erat ei, quem peperit ei Sarra, Isaac.

4. Circumcidit autem Abraham Isaac die octavo, sicut praeceperat ei Deus.

5. Et Abraham erat centum annorum, cum factus est ei Isaac filius ejus.

6. Dixit autem Sarra : Risum mihi fecit Dominus. Quicumque enim audiverit, congaudebit mihi.

7. Et dixit : Quis annuntiabit Abraham, quia lactat puerum Sarra, quia peperit filium in senectute mea?

8. Et crevit puer, et ablactatus est. Et fecit Abraham convivium magnum, qua die ablactatus est Isaac filius ejus.

9. Cum vidisset autem Sarra filium Agar Aegyptiae, qui factus est ipsi Abraham, ludentem cum Isaac filio suo;

10. et dixit ad Abraham : Ejice ancillam hanc, et filium ejus : non enim erit haeres filius ancillae hujus cum filio meo Isaac.

11. Σκληρὸν δὲ ἐφάνη τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐναντίον Ἀβραάμ περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

12. Εἶπε δὲ ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραάμ· Μὴ σκληρὸν ἔστω ἐναντίον σου περὶ τοῦ παιδίου, καὶ περὶ τῆς παιδείας. Πάντα ὅσα ἂν εἴπῃ σοι Σάρρα, ἀκουε τῆς φωνῆς αὐτῆς· ὅτι ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα.

13. Καὶ τὸν υἱὸν δὲ τῆς παιδείας ταύτης, εἰς ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτόν, ὅτι σπέρμα σὸν ἔστιν.

14. Ἀνέστη δὲ Ἀβραάμ τὸ πρωῒ, καὶ ἔλαβεν ἄρτους καὶ ἀσχὸν ὕδατος, καὶ ἔδωκεν τῇ Ἄγαρ. Καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν ὦμον αὐτῆς τὸ παιδίον, καὶ ἀπέστειλεν αὐτήν. Ἀπελθοῦσα δὲ ἐπλανᾶτο κατὰ τὴν ἔρημον, κατὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὕρκου.

15. Ἐξέλιπε δὲ τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ἀσχοῦ. Καὶ ἔρριψε τὸ παιδίον ὑποκάτω μιᾶς ἐλάτης,

16. ἀπελθοῦσα δὲ ἐκάθητο ἀπέναντι αὐτοῦ μακρόθεν, ὥς ἐκ τόξου βολήν· εἶπε γὰρ, οὐ μὴ ἴδω τὸν θάνατον τοῦ παιδίου μου· καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι αὐτοῦ. Ἀναβοήσαν δὲ τὸ παιδίον ἔκλαυσεν.

17. Εἰσέηκουσε δὲ ὁ Θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἦν. Καὶ ἐκάλεσε ἀγγελὸς Θεοῦ τὴν Ἄγαρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Τί ἐστίν, Ἄγαρ; Μὴ φοβοῦ· ἐπακήσας γὰρ ὁ Θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἐστίν.

18. Ἀνάστηθι, καὶ λάβε τὸ παιδίον, καὶ κράτησον τῇ χειρὶ σου αὐτό· εἰς γὰρ ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτό.

19. Καὶ ἀνέωξεν ὁ Θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ εἶδε φρέαρ ὕδατος ζῶντος. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἐπλησε τὸν ἀσχὸν ὕδατος, καὶ ἐπότισε τὸ παιδίον.

20. Καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετὰ τοῦ παιδίου· καὶ ἠυζήθη, καὶ κατώκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἐγένετο δὲ τοῦτότης.

21. Καὶ κατώκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ ἔλαβεν αὐτῇ ἡ μήτηρ γυναῖκα ἐκ Φαραν Αἰγύπτου.

22. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ· καὶ εἶπεν Ἀβιμέλεχ, καὶ Ὁρχιζὰδ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ Φιχὸλ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ πρὸς Ἀβραάμ, λέγων· Ὁ Θεὸς μετὰ σοῦ ἐν παντί οἷς ἐὰν ποιῇς.

23. Νῦν οὖν ὁμολογῶ μοι τὸν Θεόν, μὴ ἀδικήσῃς με, μὴ δὲ τὸ σπέρμα μου, μὴ δὲ τὸ ὄνομά μου· ἀλλὰ κατὰ τὴν δικαιοσύνην ἣν ἐποίησα μετὰ σοῦ, ποιήσεις μετ' ἐμοῦ, καὶ τῇ γῇ ἣ σὺ παρώκησας ἐν αὐτῇ.

24. Καὶ εἶπεν Ἀβραάμ· Ἐγὼ ὁμοῦμαι.

25. Καὶ ἠλεγξεν Ἀβραάμ τὸν Ἀβιμέλεχ περὶ τῶν φρεάτων τοῦ ὕδατος, ὧν ἀφείλοντο οἱ παῖδες τοῦ Ἀβιμέλεχ.

26. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀβιμέλεχ· Οὐκ ἔγνων τίς ἐποίησέ σοι τὸ ῥῆμα τοῦτο· οὐδὲ σὺ μοι ἀπήγγειλας· οὐδὲ ἐγὼ ἤκουσα, ἀλλ' ἡ σήμερον.

27. Καὶ ἔλαβεν Ἀβραάμ πρόβατα, καὶ μόσχους, καὶ ἔδωκε τῷ Ἀβιμέλεχ· καὶ διέθεντο ἀμφοτέροι διαθήκην.

28. Καὶ ἔστησεν Ἀβραάμ ἑπτὰ ἀμνάδας προβάτων μόνας.

29. Καὶ εἶπεν Ἀβιμέλεχ τῷ Ἀβραάμ· Τί εἰσιν αἱ ἑπτὰ ἀμνάδες τῶν προβάτων τούτων, ἃς ἔστησας μόνας;

30. Καὶ εἶπεν Ἀβραάμ· Ὅτι τὰς ἑπτὰ ἀμνάδας λήψῃ παρ' ἐμοῦ, ἵνα ὥσιν μοι εἰς μαρτύριον, ὅτι ἐγὼ ὠρεῖα τὸ φρέαρ τοῦτο.

31. Διὰ τοῦτο ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκεῖνου, φρέαρ ὀρκισμοῦ· ὅτι ἐκεῖ ὁμοσαν ἀμφοτέροι.

11. Durum autem visum est verbum valde coram Abraham de filio suo.

12. Dixit autem Deus ad Abraham : Ne sit durum coram te de puero, et de ancilla. Omnia quaecumque dixerit tibi Sarra, audi vocem ejus : quoniam in Isaac vocabitur tibi semen.

13. Sed et filium ancillae hujus, in gentem magnam faciam eum, quia semen tuum est.

14. Surrexit autem Abraham mane, et sumpsit panes et utrem aquae, et dedit Agar. Et imposuit super humerum ejus et puerum, et dimisit eam. Abiens autem errabat per desertum, ad puteum juramenti.

15. Defecit autem aqua de utre. Et projecit puerum sub unam abietem,

16. et abiens sedit contra eum longe, quasi arcus jactum : Dixit enim, non videbo mortem pueri mei : et sedit contra eum. Exclamans autem puer ploravit.

17. Exaudivit autem Deus vocem pueri de loco ubi erat. Et vocavit angelus Dei Agar de caelo, et dixit ei : Quid est, Agar? Ne timeas : exaudivit enim Deus vocem pueri de loco ubi est.

18. Surge, et tolle puerum, et tene illum manu tua : nam in gentem magnam faciam eum.

19. Et aperuit Deus oculos ejus, et vidit puteum aquae vivae. Et ivit, et implevit utrem aqua, et potavit puerum.

20. Et erat Deus cum puero : et crevit, et habitavit in deserto : factus est autem sagittarius.

21. Et habitavit in deserto : et accepit ei mater uxorem de Pharan Aegypti.

22. Factum est autem in tempore illo, et dixit Abimelech, et Hochozath pronubus ejus, et Phichol princeps exercitus ejus ad Abraham, dicens : Deus tecum in omnibus quaecumque facias.

23. Nunc ergo jura mihi Deum, non laesurum me, neque semen meum, neque nomen meum : sed secundum justitiam quam feci tecum, facies mecum, et terrae in qua tu incoluisti in ea.

24. Et dixit Abraham : Ego juro.

25. Et increpavit Abraham ipsum Abimelech de puteis aquae, quos abstulerant filii Abimelech.

26. Et dixit ei Abimelech : Non novi quis fecerit tibi verbum hoc : neque tu mihi annuntiasti, neque ego audiui, nisi hodie.

27. Et sumpsit Abraham oves, et vitulos, et dedit Abimelech : et disposuerunt ambo testamentum.

28. Et statuit Abraham septem agnas ovium solas.

29. Et Abimelech dixit ad Abraham : Quid sunt istae septem agnae ovium harum, quas statuisti solas?

30. Et dixit Abraham : Quia septem agnas capies a me, ut sint in testimonium mihi, quia ego fodi puteum hunc.

31. Propter hoc cognominavit nomen loci illius, puteum juramenti : quoniam ibi juraverunt ambo.

32. Καὶ διέθεντο διαθήκην ἐν τῷ φρέατι τοῦ ὀρκισμοῦ. Ἀνέστη δὲ Ἀβιμέλεχ, Ὁχοζάθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ Φιχὸλ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν τῶν Φυλιστιείμ.

33. Καὶ ἐφύτευσεν Ἀβραὰμ ἀρουραν ἐπὶ τῷ φρέατι τοῦ ὀρκου, καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ τὸ ὄνομα Κυρίου, Θεὸς αἰώνιος.

34. Παρώκησεν δὲ Ἀβραὰμ ἐν τῇ γῇ τῶν Φυλιστιείμ ἡμέρας πολλάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ὁ Θεὸς ἐπέειπεν τὸν Ἀβραὰμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀβραὰμ, Ἀβραὰμ. Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ.

2. Καὶ εἶπε· Λάβε τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητόν, ὃν ἠγάπησας τὸν Ἰσαὰκ, καὶ πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τὴν ὑψηλὴν, καὶ ἀνένεγκε αὐτὸν ἐκεῖ εἰς ὀλοκάρπωσιν ἐφ' ἐν τῶν ὀρέων ὧν ἂν σοι εἴπω.

3. Ἀναστὰς δὲ Ἀβραὰμ τὸ πρῶτ', ἐπέσαζε τὴν ὄνον αὐτοῦ· παρέλαβε δὲ μεθ' αὐτοῦ δύο παῖδας, καὶ Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· καὶ σχίσας ξύλα εἰς ὀλοκάρπωσιν, ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός, τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ.

4. Καὶ ἀναβλέψας Ἀβραὰμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε τὸν τόπον μακρόθεν.

5. Καὶ εἶπεν Ἀβραὰμ τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Καθίσατε αὐτοῦ μετὰ τῆς ὄνου· ἐγὼ δὲ καὶ τὸ παιδάριον διελευσόμεθα ἕως ὧδε· καὶ προσκυνήσαντες ἀναστρέψομεν πρὸς ἡμᾶς.

6. Ἐλαβε δὲ Ἀβραὰμ τὰ ξύλα τῆς ὀλοκαρπώσεως, καὶ ἐπέθηκεν Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Ἐλαβε δὲ μετὰ χειρὰς καὶ τὸ πῦρ καὶ τὴν μάχαιραν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ἅμα.

7. Εἶπε δὲ Ἰσαὰκ πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα αὐτοῦ· Πάτερ. Ὁ δὲ εἶπε· Τί ἐστι, τέκνον; Εἶπε δέ· Ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα, ποῦ ἐστὶ τὸ πρόβατον τὸ εἰς ὀλοκάρπωσιν;

8. Εἶπε δὲ Ἀβραὰμ· Ὁ Θεὸς ὀφεται ἑαυτῷ πρόβατον εἰς ὀλοκάρπωσιν, τέκνον. Πορευθέντες δὲ ἀμφοτέρω ἅμα,

9. ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός. Καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ Ἀβραὰμ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐπέθηκε τὰ ξύλα· καὶ συμποδίσας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐπέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω τῶν ξύλων.

10. Καὶ ἐξέτεινεν Ἀβραὰμ τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν τὴν μάχαιραν, σφάζει τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν· Ἀβραὰμ, Ἀβραὰμ. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ.

12. Καὶ εἶπε· Μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ παιδάριον, μὴ δὲ ποιήσῃς αὐτῷ μηδέν. Νῦν γὰρ ἔγνω ὅτι φοβῇ σὺ τὸν Θεόν· καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ.

13. Καὶ ἀναβλέψας Ἀβραὰμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε, καὶ ἰδοὺ κριὸς εἰς κατεχόμενος ἐν φυτῷ Σαβέκ τῶν κεράτων. Καὶ ἐπορεύθη Ἀβραὰμ, καὶ ἔλαβε τὸν κριόν, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς ὀλοκάρπωσιν ἀντὶ Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

32. Et disposuerunt testamentum in puteo juramenti. Surrexit autem Abimelech, Hochozath pronubus ejus, et Phichol princeps exercitus ejus, et reversi sunt ad terram ipsorum Phylistiim.

33. Et plantavit Abraham agrum in puteo juramenti : et invocavit ibi nomen Domini, Deus aeternus.

34. Incola autem fuit Abraham in terra Phylistiim diebus multis.

CAPUT XXII.

1. Et factum est post verba ista, Deus tentavit Abraham, et dixit ei : Abraham, Abraham. Et dixit : Ecce ego.

2. Et dixit : Tolle filium tuum dilectum, quem dilexisti, Isaac, et vade in terram excelsam, et offer illum ibi in holocaustum super unum de montibus quos tibi dixerō.

3. Surgens autem Abraham mane stravit asinam suam : assumpsit autem secum duos pueros, et Isaac filium suum : cumque concidisset ligna in holocaustum, surgens ivit : et venit ad locum quem dixit illi Deus, die tertia.

4. Et respiciens Abraham oculis suis vidit locum a longe.

5. Et dixit Abraham pueris suis : Sedete hic cum asina : ego autem et parvulus pertransibimus usque illuc : et cum adoraverimus, revertemur ad vos.

6. Sumpsit autem Abraham ligna holocausti, et imposuit Isaac filio suo. Sumpsit autem in manibus et ignem et gladium, et perrexerunt ambo simul.

7. Dixit autem Isaac ad Abraham patrem suum : Pater. At ille dixit : Quid est, fili? Dixit autem : Ecce ignis et ligna, ubi est ovis in holocaustum?

8. Dixit autem Abraham : Deus videbit sibi ovem ad holocaustum, fili. Pergentes autem ambo simul,

9. venerunt ad locum quem dixerat ei Deus. Et aedificavit ibi Abraham altare, et imposuit ligna : et cum colligasset Isaac filium suum, imposuit eum super altare super ligna.

10. Et extendit Abraham manum suam ad capiendum gladium, ut jugularet filium suum.

11. Et vocavit illum angelus Domini de caelo, et dixit : Abraham, Abraham. At ille dixit : Ecce ego.

12. Et dixit : Ne injicias manum tuam super puerum, neque facias ei quicquam. Nunc enim cognovi quia timeas tu Deum : et non pepercisti filio tuo dilecto propter me.

13. Et respiciens Abraham oculis suis vidit, et ecce aries unus, qui tenebatur in virgulto Sabec cornibus. Et ivit Abraham, et sumpsit arietem, et obtulit illum in holocaustum pro Isaac filio suo.

14. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβραάμ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκεῖ-
νου, Κύριος εἶδεν· ἵνα εἰπωσι σήμερον, ἐν τῷ ὄρει Κύ-
ριος ὤφθη.

15. Καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος κυρίου τὸν Ἀβραάμ δεύ-
τερον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγων·

16. Κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει Κύριος· οὐ εἵνεκεν
ἐποίησας τὸ ῥήμα τοῦτο, καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου
τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ·

17. ἢ μὴν εὐλογῶν εὐλογῆσω σε, καὶ πληθύνων
πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρα-
νοῦ, καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσ-
σης· καὶ κληρονομήσει τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν
ὑπεναντίων.

18. Καὶ ἐνευλογηθῶσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα
τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ἀνθ' ὧν ὑπῆκουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς.

19. Ἀπεστράφη δὲ Ἀβραάμ πρὸς τοὺς παῖδας αὐ-
τοῦ· καὶ ἀναστάντες ἐπορεύθησαν ἅμα ἐπὶ τὸ φρέαρ
τοῦ ὄρκου· καὶ κατώκησεν Ἀβραάμ ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ
ὄρκου.

20. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀνηγ-
γέλη τῷ Ἀβραάμ, λέγοντες· Ἰδοὺ τέτοκε Μελχὰ καὶ
αὕτη υἱὸς τῷ Ναχωρ τῷ ἀδελφῷ σου,

21. τὸν Οὐζ πρωτότοκον, καὶ τὸν Βαυὺ ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ, καὶ τὸν Καμουὴλ πατέρα Σύρων,

22. καὶ τὸν Χαζὰδ, καὶ Ἀζαῦ, καὶ τὸν Φαλδὲς,
καὶ τὸν Ἰελδὰφ, καὶ τὸν Βαθουήλ.

23. Βαθουήλ δὲ ἐγέννησε τὴν Ῥεβέκκαν. Ὅκτὼ
οὗτοι υἱοί, οὓς ἔτεκε Μελχὰ τῷ Ναχωρ τῷ ἀδελφῷ
Ἀβραάμ.

24. Καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, ἥ ὄνομα Ῥεῦμα, ἔτεκε
καὶ αὕτη τὸν Ταβὲκ, καὶ τὸν Ταὰμ, καὶ τὸν Τοχὸς,
καὶ τὸν Μοχά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Ἐγένετο δὲ ἡ ζωὴ Σάρρας ἑτὶ ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ.

2. Καὶ ἀπέθανε Σάρρα ἐν πόλει Ἀρβὸκ, ἥ ἐστὶν ἐν
τῷ κοιλωματι· αὕτη ἐστὶ Χεβρών ἐν τῇ γῇ Χαναάν.
Ἦλθε δὲ Ἀβραάμ κόψασθαι Σάρραν καὶ πενθῆσαι.

3. Καὶ ἀνίστη Ἀβραάμ ἀπὸ τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ, καὶ
εἶπεν Ἀβραάμ τοῖς υἱοῖς τοῦ Χέτ, λέγων·

4. Πάροικος καὶ παρεπίδημος ἐγὼ εἰμι μεθ' ὑμῶν·
δοῦτε μοι οὖν κτήσιν τάφου μεθ' ὑμῶν, καὶ θάψω τὸν
νεκρόν μου ἀπ' ἐμοῦ.

5. Ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ Χέτ πρὸς Ἀβραάμ, λέ-
γοντες·

6. Μὴ, κύριε· ἀκουσον δὲ ἡμῶν. Βασιλεὺς παρὰ
Θεοῦ σὺ εἶ ἐν ἡμῖν· ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς μνημείοις ἡμῶν
θάψον τὸν νεκρόν σου· οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν οὐ μὴ κωλύσει
τὸ μνημεῖον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, τοῦ θάψαι τὸν νεκρόν σου
ἐκεῖ.

7. Ἀναστὰς δὲ Ἀβραάμ προσεκύνησε τῷ λαῷ τῆς
γῆς, τοῖς υἱοῖς τοῦ Χέτ.

8. Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς Ἀβραάμ, λέγων· Εἰ
ἔχετε τὴν ψυχὴν ὑμῶν, ὥστε θάψαι τὸν νεκρόν μου ἀπὸ
προσώπου μου, ἀκούσατέ μου, καὶ λαλήσατε περὶ ἐμοῦ
Ἐφρών τῷ τοῦ Σαάρ,

9. καὶ δώτω μοι τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, ὃ ἐστὶν
αὐτῷ, τὸ ἐν ἐν μέρει τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ· ἀργυρίου τοῦ
ἄξιου δώτω μοι αὐτὸ ἐν ὑμῖν εἰς κτήσιν μνημείου.

14. Et vocavit Abraham nomen loci illius, Dominus vidit :
ut dicant hodie, in monte Dominus apparuit.

15. Et vocavit angelus Domini Abraham secundo de caelo,
dicens :

16. Per memetipsum iuravi, dicit Dominus : propterea
quod fecisti verbum hoc, et non pepercisti filio tuo dilecto
propter me :

17. certe benedicens benedicam te, et multiplicans multi-
plicabo semen tuum sicut stellae caeli, et tanquam arenam
quae est juxta labium maris. Et haereditate possidebit semen
tuum civitates adversariorum.

18. Et benedicentur in semine tuo omnes gentes terrae,
quia obaudisti vocem meam.

19. Reversus est autem Abraham ad pueros suos : et
surgentes perrexerunt simul ad puteum juramenti. Et inha-
bitavit Abraham ad puteum juramenti.

20. Factum est autem post verba haec, et annunciatum
est ipsi Abraham dicentes : Ecce peperit Melcha et ipsa fi-
lios Nachor fratri tuo,

21. Uz primogenitum, et Baux fratrem ejus, et Camuel pa-
trem Syrorum,

22. et Cazad, et Azay, et Phaldes, et Ieldaph, et Ba-
thuel.

23. Bathuel autem genuit Rebeccam. Octo hi filii quos
peperit Melcha Nachor fratri Abraham.

24. Et concubinae ejus, cui nomen Reuma, peperit et ipsa
Tabee, et Taam, et Tochos, et Mocha.

CAPUT XXIII.

1. Facta est autem vita Sarrae anni centum viginti septem.

2. Et mortua est Sarra in civitate Arboc, quae est in valle :
haec est Chebron in terra Chanaan. Venit autem Abraham
ut plangeret Sarram et hugeret.

3. Et surrexit Abraham a mortuo suo, et dixit Abraham
filiis Chet, dicens :

4. Advena et peregrinus ego sum vobiscum : date igitur
mihi possessionem sepulchri vobiscum, et sepeliam mortuum
meum a me.

5. Responderunt autem filii Chet ad Abraham, dicentes :

6. Nequaquam, domine : audi vero nos. Rex a Deo tu es
in nobis : in electis monumentis nostris sepeli mortuum
tuum : nemo enim nostrum prohibebit monumentum suum
a te, ad sepeliendum mortuum tuum ibi.

7. Exsurgens autem Abraham adoravit populum terrae, fi-
lios Chet.

8. Et locutus est ad eos Abraham, dicens : Si habetis in
anima vestra, ut sepeliam mortuum meum a facie mea ; au-
dite me, et loquimini pro me cum Ephron filio Saar ;

9. et det mihi speluncam duplicem, quae est ei, quae est
in parte agri ejus : argento digno det mihi eam in vobis in
possessionem monumenti.

10. Ἐφρών δὲ ἐκάθητο ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Χέτ. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἐφρών ὁ Χετταῖος πρὸς Ἀβραάμ, εἶπεν, ἀκούοντων τῶν υἱῶν Χέτ, καὶ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὴν πόλιν πάντων, λέγων·

11. Παρ' ἐμοὶ γενεῖ, κύριε, καὶ ἀκούσόν μου. Τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον τὸ ἐν αὐτῷ, σοὶ δίδωμι. Ἐναντίον πάντων τῶν πολιτῶν μου δέδωκά σοι· θάψον τὸν νεκρὸν σου.

12. Καὶ προσεκύνησεν Ἀβραάμ ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς,

13. καὶ εἶπε τῷ Ἐφρών εἰς τὰ ὦτα ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς· Ἐπειδὴ πρὸς ἐμοῦ εἶ, ἀκούσόν μου. Τὸ ἀργύριον τοῦ ἀγροῦ λάβε παρ' ἐμοῦ, καὶ θάψω τὸν νεκρὸν μου ἐκεῖ.

14. Ἀπεκρίθη δὲ Ἐφρών τῷ Ἀβραάμ, λέγων·

15. Οὐχί, κύριε, ἀκήκοα γάρ. Ἰὴ τετρακοσίων διδράχμων ἀργυρίου· ἀλλὰ τί ἂν εἴη τοῦτο ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ; σὺ δὲ τὸν νεκρὸν σου θάψον.

16. Καὶ ἤκουσεν Ἀβραάμ τοῦ Ἐφρών, καὶ ἀπεκατέστησεν Ἀβραάμ τῷ Ἐφρών τὸ ἀργύριον, δὲ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὦτα τῶν υἱῶν Χέτ, τετρακόσια διδράχμα ἀργυρίου δοκίμου ἐμπόροις.

17. Καὶ ἔσθη ὁ ἀγρὸς Ἐφρών, ὃς ἦν ἐν τῷ διπλῷ σπηλαίῳ, ὃς ἐστὶ κατὰ πρόσωπον Μαμβρῆ, ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον δὲ ἦν ἐν αὐτῷ, καὶ πᾶν δένδρον δὲ ἦν ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ πᾶν δὲ ἐστὶν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ κύκλῳ,

18. τῷ Ἀβραάμ, εἰς κτήσιν ἐναντίον τῶν υἱῶν Χέτ, καὶ πάντων τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὴν πόλιν.

19. Μετὰ ταῦτα ἔθαψεν Ἀβραάμ Σάρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ἀγροῦ τῷ διπλῷ, ὃ ἐστὶν ἀπέναντι Μαμβρῆ. Αὕτη ἐστὶ Χεβρὼν ἐν τῇ γῇ Χαναάν.

20. Καὶ ἐκυρώθη ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον δὲ ἦν ἐν αὐτῷ, τῷ Ἀβραάμ εἰς κτήσιν τάφου, παρὰ τῶν υἱῶν Χέτ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ Ἀβραάμ ἦν πρεσβύτερος προδεηκῶς ἡμερῶν. Καὶ Κύριος ἠυλόγησε τὸν Ἀβραάμ κατὰ πάντα.

2. Καὶ εἶπεν Ἀβραάμ τῷ παιδί αὐτοῦ τῷ πρεσβυτέρῳ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, τῷ ἀρχοντι πάντων τῶν αὐτοῦ· Θeis τὴν χειρὰ σου ὑπὸ τὸν μηρὸν μου,

3. καὶ ἐξορκιῶ σε Κύριον τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸν Θεὸν τῆς γῆς, ἵνα μὴ λάβῃς γυναῖκα τῷ υἱῷ μου Ἰσαὰκ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναανίων, μεθ' ὧν ἐγὼ οἰκῶ ἐν αὐτοῖς·

4. ἀλλ' ἢ εἰς τὴν γῆν μου, οὗ ἐγεννήθην, πορεύσῃ, καὶ εἰς τὴν φυλὴν μου, καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου Ἰσαὰκ ἐκείθεν.

5. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ παῖς· Μὴ ποτε οὐ βούληται ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετ' ἐμοῦ ὅπισω εἰς τὴν γῆν ταύτην, ἀποστρέψω τὸν υἱόν σου εἰς τὴν γῆν, θεν ἐξῆλθες ἐκεῖθεν;

6. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν Ἀβραάμ· Πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἀποστρέψῃς τὸν υἱόν μου ἐκεῖ.

7. Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ Θεὸς τῆς γῆς, ὃς ἐλάβέ με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου, καὶ ἐκ τῆς γῆς ἧς ἐγεννήθην, ὃς ἐλάλησέ μοι, καὶ ὃς ὤμοσέ μοι, λέγων·

10. Ephron autem sedebat in medio filiorum Chet. Respondens autem Ephron Chetæus ad Abraham, dixit, audientibus filiis Chet, et ingredientibus in civitatem omnibus, dicens :

11. Apud me esto, domine, et audi me : agrum et speluncam quæ in eo, tibi do. In conspectu omnium civium meorum dedi tibi : sepeli mortuum tuum.

12. Et adoravit Abraham coram populo terræ,

13. et dixit ad Ephron in aures coram populo terræ : Quoniam quidem a me es, audi me. Argentum agri cape a me, et sepeliam mortuum meum ibi.

14. Respondit autem Ephron ad Abraham, dicens :

15. Nequaquam, domine : audiui enim. Terra est quadringentorum didrachmorum : sed quid utique fuerit hoc inter me et te ? tu vero mortuum tuum sepeli.

16. Et audivit Abraham Ephron, et appendit Abraham Ephron argentum, quod locutus est in auribus filiorum Chet, quadringenta didrachma argenti probati mercatoribus.

17. Et stetit ager Ephron, qui erat in duplici spelunca, qui est ad faciem Mambre, ager et spelunca quæ erat in eo, et omnis arbor quæ erat in agro, et quidquid est in finibus ejus in circuitu,

18. ipsi Abraham, in possessionem coram filiis Chet, et omnibus ingredientibus in civitatem.

19. Post hæc sepelivit Abraham Sarram uxorem suam in spelunca agri duplici, quæ est contra Mambre. Hæc est Chebron, in terra Chanaan.

20. Et confirmatus est ager et spelunca quæ erat in eo, ipsi Abraham in possessionem sepulchri, a filiis Chet.

CAPUT XXIV.

1. Et Abraham erat senior provectus diebus. Et Dominus benedixit Abraham per omnia.

2. Et dixit Abraham puero suo seniori domus suæ, potestatem habenti omnium quæ ei erant : Pone manum tuam sub femore meo,

3. et adjurabo te per Dominum deum cæli et deum terræ, ut non sumas filio meo Isaac uxorem de filiabus Chananæorum, cum quibus ego habito in eis :

4. sed in terram meam, ubi natus sum, ibis, et ad tributum meam, et sumes uxorem filio meo Isaac inde.

5. Dixit autem ad eum puer : Ne quando noluerit mulier ire mecum retro in terram hanc, revocabo filium tuum in terram, unde existi inde ?

6. Dixit autem Abraham ad eum : Attende tibi ne revoces filium meum illum.

7. Dominus deus cæli et deus terræ, qui accepit me de domo patris mei, et de terra in qua natus sum, qui locutus est mihi, et qui juravit mihi, dicens : Tibi dabo terram hanc,

Σοὶ δώσω τὴν γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου, αὐτὸς ἀποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ ἐμπροσθέν σου· καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκεῖθεν.

8. Ἐὰν δὲ μὴ θέλῃ ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετὰ σοῦ εἰς τὴν γῆν ταύτην, καθαρὸς ἔσθι ἀπὸ τοῦ ὅρκου μου· μόνον τὸν υἱόν μου μὴ ἀποστρέψῃς ἐκεῖ.

9. Καὶ ἔθηκεν ὁ παῖς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὑπὸ τὸν μηρὸν Ἀβραάμ τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ὤμοσεν αὐτῷ περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

10. Καὶ ἔλαβεν ὁ παῖς δέκα καμήλους ἀπὸ τῶν καμήλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν εἰς τὴν πόλιν Ναχώρ.

11. Καὶ ἐκοίμισε τὰς καμήλους ἔξω τῆς πόλεως παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὕδατος, τὸ πρὸς ὄψε', ἥνίκα ἐκπορεύονται αἱ ὑδρεύμεναι.

12. Καὶ εἶπε· Κύριε ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ, εὐδῶσον ἐναντίον ἐμοῦ σήμερον, καὶ ποιήσον ἔλεος μετὰ τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ.

13. Ἰδοὺ ἐγὼ ἔστηκα ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος· αἱ δὲ θυγατέρες τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν ἐκπορεύονται ἀντλήσαι ὕδωρ.

14. Καὶ ἔσται· ἡ παρθένος, ἥ ἂν ἐγὼ εἴπω, ἐπικλινόν τὴν ὑδρίαν σου, ἵνα πῖω, καὶ εἴπη μοι, πῖε σὺ, καὶ τὰς καμήλους σου ποτίω, ἕως ἂν παύσωνται πίνουσαι, ταύτην ἡτοίμασας τῷ παιδί σου τῷ Ἰσαάκ· καὶ ἐν τούτῳ γινώσκωμαι ὅτι ἐποίησας ἔλεος μετὰ τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ.

15. Καὶ ἐγένετο, πρὸ τοῦ συντελέσαι αὐτὸν λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ Ῥεβέκκα ἐξεπορεύετο ἡ τεχθεῖσα Βαθουῆλ, υἱῷ Μελχὰς, τῆς γυναικὸς Ναχώρ, ἀδελφοῦ δὲ Ἀβραάμ, ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς.

16. Ἡ δὲ παρθένος ἦν καλὴ τῇ ὄψει σφόδρα· παρθένος ἦν, ἀνὴρ οὐκ ἔγνω αὐτήν· καταβῆσα δὲ ἐπὶ τὴν πηγὴν ἐπλήσθη τὴν ὑδρίαν αὐτῆς, καὶ ἀνέβη.

17. Ἐπέδραμε δὲ ὁ παῖς εἰς συνάντησιν αὐτῆς, καὶ εἶπε· Πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου.

18. Ἡ δὲ εἶπε· Πῖε, κύριε. Καὶ ἔσπευσε, καὶ καθεῖλε τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς, καὶ ἐπότισεν αὐτὸν, ἕως ἐπαύσατο πίνων.

19. Καὶ εἶπε· Καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι, ἕως ἂν πᾶσαι πῖωσι.

20. Καὶ ἔσπευσε καὶ ἐξεκένωσε τὴν ὑδρίαν εἰς τὸ ποτιστήριον· καὶ ἔδραμεν ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντλήσαι πάλιν· καὶ ὑδρεύσατο πάσαις ταῖς καμήλοις.

21. Ὁ δὲ ἄνθρωπος κατεμάνθανεν αὐτήν, καὶ παρεσιώπα, τοῦ γινῶναι εἰ εὐδῶκε Κύριος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, ἢ οὐ.

22. Ἐγένετο δὲ, ἥνίκα ἐπαύσαντο πᾶσαι αἱ καμήλοι πίνουσαι, ἔλαβεν ὁ ἄνθρωπος ἐνώτια χρυσοῦ ἀνὰ δραχμὴν ὀκτῆς, καὶ δύο ψέλλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς· δέκα χρυσοῦν ὀκτῆ αὐτῶν.

23. Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτήν, καὶ εἶπε· Θυγάτηρ τί νός εἶ; Ἀνάγγειλόν μοι εἰ ἔστι παρὰ τῷ πατρί σου τόπος ἡμῖν τοῦ καταλῦσαι.

24. Ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Θυγάτηρ Βαθουῆλ εἰμι τοῦ Μελχὰς, ὃν ἔτεκε τῷ Ναχώρ.

25. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Καὶ ὄχυρα καὶ χορτάσματα πολλὰ παρ' ἡμῖν, καὶ τόπος τοῦ καταλῦσαι.

et semini tuo, ipse mittet angelum suum ante te : et accipies uxorem filio meo inde.

8. Quod si noluerit mulier tecum venire in terram hanc, purus eris a iuramento meo : tantummodo filium meum ne revoces illuc.

9. Et posuit puer manum suam sub femore Abraham domini sui, et juravit ei de verbo hoc.

10. Et sumpsit puer decem camelos de camelis domini sui, et de omnibus bonis domini sui secum : et surgens perrexit in Mesopotamiam ad civitatem Nachor.

11. Et fecit accumbere camelos extra civitatem juxta puteum aquæ, ad vespertum, quando egrediuntur aquatrices.

12. Et dixit : Domine deus domini mei Abraham, prospere dirige coram me hodie, et fac misericordiam cum domino meo Abraham.

13. Ecce ego steti super fontem aquæ : filia autem habitantium civitatem egrediuntur ad hauriendam aquam.

14. Et erit : virgo, cuicumque dixerò, inclina hydriam tuam, ut bibam, et dixerit mihi, bibe tu, et camelos tuos adequabo : quoadusque bibere desinent, hanc parasti puero tuo Isaac : et in hoc cognoscam quia fecisti misericordiam cum domino meo Abraham.

15. Et factum est, priusquam ipse consummaret loquens in mente sua, et ecce Rebecca egrediebatur, quæ nata erat Bathuel, filio Melchæ, uxoris Nachor, fratris Abraham, habens hydriam super humeros suos.

16. Virgo autem erat speciosa aspectu valde : virgo erat, vir non cognoverat eam : descendens autem ad fontem implevit hydriam suam, et ascendit.

17. Accurrit autem puer obviam ei, et dixit : Pota me paululum aquæ de hydria tua.

18. Illa vero dixit : Bibe, domine. Et festinavit, et deposuit hydriam super brachium suum, et potavit eum, quoad usque cessavit bibens.

19. Et dixit : et camelis tuis hauriam aquam, quoad usque omnes hiberint.

20. Et festinavit, et evacuavit hydriam in canalem : et cucurrit ad puteum ad hauriendum rursus : et hausit aquam omnibus camelis.

21. Homo autem considerabat eam, et tacebat, ad cognoscendum si prosperasset Dominus viam ejus, an non.

22. Factum est autem, postquam cessarunt omnes cameli bibentes, sumpsit homo in aures aureas, singularum drachmarum ponderis, et duas virgas in manus ejus : decem aureorum pondus earum.

23. Et interrogavit eam, et dixit : Filia cujus es? Annuncia mihi si est apud patrem tuum locus nobis ad divertendum.

24. At illa dixit ei : Filia Bathuel sum filii Melchæ, quem peperit ipsi Nachor.

25. Et dixit ei : Et paleæ et pabula multa apud nos, et locus ad divertendum.

26. Καὶ εὐδοχήσας ὁ ἄνθρωπος προσεκύνησε τῷ Κυρίῳ, καὶ εἶπεν·

27. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ, ὃς οὐκ ἐγκατέλιπε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ κυρίου μου· ἐμέ τ' εὐδωκε Κύριος εἰς οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου.

28. Καὶ δραμούσα ἡ παῖς ἀνήγγειλε εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

29. Τῇ δὲ Ρεβέκκᾳ ἀδελφὸς ἦν, ὃ ὄνομα Λάβαν. Καὶ ἔδραμε Λάβαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἔξω ἐπὶ τὴν πηγὴν.

30. Καὶ ἐγένετο, ἥνικα εἶδε τὰ ἐνώτια, καὶ τὰ φέλλια ἐν ταῖς χερσὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, καὶ ὅτε ἤκουσε τὰ ῥήματα Ρεβέκκας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, λεγούσης, οὕτω λαλῶνκέ μοι ὁ ἄνθρωπος· καὶ ἦλθε πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἐστηκότος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν καμήλων ἐπὶ τῆς πηγῆς.

31. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δεῦρο εἰσελθε, εὐλογητὸς κυρίου· ἵνατί ἐστῆκας ἔξω; ἐγὼ δὲ ἡτοίμασα τὴν οἰκίαν καὶ τόπον ταῖς καμήλοις.

32. Εἰσῆλθε δὲ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν οἰκίαν. Καὶ ἀπέσας τὰς καμήλους· καὶ ἔδωκεν ἄχυρα καὶ χορτάσματα ταῖς καμήλοις, καὶ ὕδωρ νίψασθαι τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, καὶ τοῖς ποσὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν μετ' αὐτοῦ.

33. Καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς ἄρτους φαγεῖν. Καὶ εἶπεν· Οὐ μὴ φάγω, ἕως τοῦ λαλήσαι με τὰ ῥήματά μου. Καὶ εἶπεν· Λάλησον.

34. Καὶ εἶπε· Παῖς Ἀβραάμ ἐγώ εἰμι.

35. Κύριος δὲ ὑλόγησε τὸν κύριόν μου σφόδρα, καὶ ὑπόθη· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ πρόβατα καὶ μόσχους, καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον, παιδᾶς καὶ παιδίσκας, καμήλους καὶ θύους.

36. Καὶ ἔτεκε Σάρρα ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου μου υἱὸν ἓνα τῷ κυρίῳ μου, μετὰ τὸ γηράσαι αὐτόν· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὄσα ἦν αὐτῷ.

37. Καὶ ὀρκισέ με ὁ κύριός μου, λέγων· Οὐ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναανίων, ἐν οἷς ἐγὼ παροικῶ ἐν τῇ γῇ αὐτῶν.

38. Ἀλλ' εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου πορεύσῃ, καὶ εἰς τὴν φυλὴν μου, καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκεῖθεν.

39. Εἶπα δὲ τῷ κυρίῳ μου· Μήποτε οὐ πορεύσεται ἡ γυνὴ μετ' ἐμοῦ.

40. Καὶ εἶπέ μοι· Κύριος ὁ θεός, ὃς εὐηρέστησα ἐναντίον αὐτοῦ, αὐτὸς ἐξαποστελεῖ τὸν ἄγγελόν αὐτοῦ μετὰ σοῦ, καὶ εὐδοήσει τὴν ὁδόν σου· καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκ τῆς φυλῆς μου, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς μου.

41. Τότε ἀθῶος ἔση ἀπὸ τῆς ἀρᾶς μου· ἥνικα γὰρ ἐὰν ἔλθῃς εἰς τὴν φυλὴν μου, καὶ μὴ σοι δῶσι, καὶ ἔση ἀθῶος ἀπὸ τοῦ ὀρκισμοῦ μου.

42. Καὶ ἔλθων σήμερον ἐπὶ τὴν πηγὴν, εἶπα· Κύριε ὁ θεός τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ, εἰ σὺ εὐδοκίᾳ τὴν ὁδόν μου, ἐν ᾗ νῦν ἐγὼ πορεύομαι ἐν αὐτῇ·

43. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐφέστηκα ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων τῆς πόλεως ἐκπορεύονται ἀντλήσαι ὕδωρ· καὶ ἔσται ἡ παρθένος, ᾗ ἂν ἐγὼ εἴπω, πότισόν με ἐκ τῆς ὑδρίας σου μικρὸν ὕδωρ·

44. καὶ εἶπη μοι, καὶ σὺ πίε, καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι· αὕτη ἡ γυνὴ ἣν ἡτοίμασε Κύριος τῷ ἐαυτοῦ θεράποντι Ἰσαάκ· καὶ ἐν τούτῳ γινώσκωμι ὅτι πεποίηκας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου Ἀβραάμ.

26. Et benedicens homo adoravit Dominum, et dixit :

27. Benedictus Dominus deus domini mei Abraham, qui non dereliquit justitiam suam et veritatem a domino meo; meque prospere deduxit Dominus in domum fratris domini mei.

28. Et currens puella nunciavit in domum matris suae secundum verba haec.

29. Rebecca autem frater erat, cui nomen Laban : et cucurrit Laban ad hominem foras ad fontem.

30. Et factum est, postquam vidit inares, et virias in manibus sororis suae, et quando audivit verba Rebecca sororis suae, dicentis, sic locutus est mihi homo : et venit ad hominem, stante illo super camelos super fontem.

31. Et dixit ei : Deus ingredi, benedictus Domini : ut quid stetisti foris ? ego autem paravi domum et locum camelis.

32. Intravit autem homo in domum. Et destravit camelos, et dedit paleas et pabula camelis, et aquam ad lavandum pedibus ipsius, et pedibus virorum qui cum eo.

33. Et apposuit eis panes ad manducandum. Et dixit : Non manducabo, donec ego locutus fuero verba mea. Et dixit : Loquere.

34. Et dixit : Puer Abraham ego sum.

35. Dominus autem benedixit dominum meum valde, et exaltatus est : et dedit ei oves et vitulos, et argentum et aurum, pueros et ancillas, camelos et asinos.

36. Et peperit Sarra uxor domini mei filium unum domino meo, postquam ipse senuit : et dedit ei omnia quae erant sibi.

37. Et adjuravit me dominus meus, dicens : Non sumes uxorem filio meo de filiabus Chananavorum, inter quos ego habito in terra eorum.

38. Sed in domum patris mei ibis, et ad tribum meam, et sumes uxorem filio meo inde.

39. Dixi autem domino meo : Ne forte non eat mulier mecum.

40. Et dixit mihi : Dominus Deus, cui placui ante ipsum, ipse mittet angelum suum tecum, et prosperabit viam tuam : et sumes uxorem filio meo de tribu mea, et de domo patris mei.

41. Tunc innocens eris a maledicto meo : quodcumque enim veneris ad tribum meam, et tibi non dederint, et eris innocens a juramento meo.

42. Et veniens hodie ad fontem, dixi : Domine deus domini mei Abraham, si tu prosperas viam meam, in qua nunc ego ambulo in ea :

43. ecce ego steti super fontem aquae, et filiae hominum civitatis egrediuntur ad hauriendam aquam : et erit virgo, cui ego dixerō, da mihi bibere de hydria tua pusillum aquae ;

44. et dixerit, et tu bibe, et camelis tuis hauriam : haec est mulier, quam paravit Dominus famulo suo Isaac : et in hoc cognoscam quia fecisti misericordiam domino meo Abraham.

46. Καὶ ἐγένετο πρὸ τοῦ συντελεῖσαι με λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ μου, εὐθὺς Ῥεβέκκα ἐξεπορεύετο ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων· καὶ κατέβη ἐπὶ τὴν πηγὴν, καὶ ὑδρεύσατο. Εἶπα δὲ αὐτῇ· Πότισόν με.

47. Καὶ σπεύσασα καθεῖλε τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς ἀφ' ἑαυτῆς, καὶ εἶπε· Πίε σὺ, καὶ τὰς καμήλους σου ποτίω. Καὶ ἐπιοι, καὶ τὰς καμήλους ἐπότισε.

48. Καὶ ἠρώτησα αὐτήν, καὶ εἶπα· Θυγάτηρ τίνος εἶ; ἀναγγεῖλόν μοι. Ἡ δὲ ἔφη· Θυγάτηρ Βαθουήλ εἰμι υἱοῦ τοῦ Ναχωρ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Μελχά. Καὶ περιέθηκα αὐτῇ τὰ ἐνώτια, καὶ τὰ ψέλλια περὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς.

49. Καὶ εὐδοκήσας προσεκύνησα τῷ Κυρίῳ. Καὶ εὐλόγησα Κύριον τὸν Θεὸν τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ, ὃς εὐώδωσέ με ἐν ὁδῷ ἀληθείας, λαβεῖν τὴν θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

50. Εἰ οὖν ποιεῖτε ὁμοίως ἡμεῖς καὶ δικαιοσύνην πρὸς τὸν κύριόν μου· εἰ δὲ μὴ, ἀπαγγεῖλαιτέ μοι, ἵνα ἐπιστρέψω εἰς δεξιὰν ἢ ἀριστεράν.

51. Ἀποκριθεὶς δὲ Λάβαν καὶ Βαθουήλ, εἶπαν· Παρὰ Κυρίου ἐξῆλθε τὸ πρᾶγμα τοῦτο· οὐ δυνασμέθα σοι ἀντειπεῖν κακὸν ἢ καλόν.

52. Ἰδοὺ Ῥεβέκκα ἐνώπιόν σου· λαβὼν ἀπότρεχε, καὶ ἔστω γυνὴ τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου, καθὰ ἐλάλησε Κύριος.

53. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν παῖδα τοῦ Ἀβραάμ τῶν ῥημάτων αὐτῶν, προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν τῷ Κυρίῳ.

54. Καὶ ἐξενέγκας ὁ παῖς σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, καὶ ἱματισμὸν, ἔδωκε τῇ Ῥεβέκκᾳ. Καὶ δῶρα ἔδωκε τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς καὶ τῇ μητρὶ αὐτῆς.

55. Καὶ ἔφαγον καὶ ἐπιοι, καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες, καὶ ἐκοιμήθησαν. Καὶ ἀναστὰς τὸ πρωὶ εἶπεν· Ἐκπέμψατέ με, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου.

56. Εἶπαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς καὶ ἡ μήτηρ· Μεινάτω ἡ παρθένος μεθ' ἡμῶν ἡμέρας ὧσε δέκα, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεται.

57. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μὴ κατέχετέ με. Καὶ Κύριος εὐώδωσε τὴν ὁδόν μου ἐν ἑμοί· ἐκπέμψατέ με, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου.

58. Οἱ δὲ εἶπαν· Καλέσωμεν τὴν παῖδα, καὶ ἐρωτήσωμεν τὸ στόμα αὐτῆς.

59. Καὶ ἐκάλεσαν τὴν Ῥεβέκκαν, καὶ εἶπαν αὐτῇ· Πορεύσῃ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Ἡ δὲ εἶπε· Πορεύσομαι.

60. Καὶ ἐξέπεμψαν Ῥεβέκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς, καὶ τὸν παῖδα τοῦ Ἀβραάμ, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ.

61. Καὶ εὐλόγησαν Ῥεβέκκαν, καὶ εἶπαν αὐτῇ· Ἀδελφὴ ἡμῶν εἰ· γίνου εἰς χιλιάδας μυριάδων, καὶ κληρονομήσάτω τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντιῶν.

62. Ἀναστὰσα δὲ Ῥεβέκκα, καὶ αἱ ἄβραι αὐτῆς, ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς καμήλους, καὶ ἐπορεύθησαν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἀναλαβὼν ὁ παῖς τὴν Ῥεβέκκαν ἀπῆλθεν.

63. Ἰσαὰκ δὲ διεπορεύετο διὰ τῆς ἐρήμου κατὰ τὸ φρέαρ τῆς ὁράσεως· αὐτὸς δὲ κατῴκει ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς λίβαν.

45. Et factum est priusquam ego consummarem loquens in mente mea, statim Rebecca egrediebatur habens hydriam super humeros : et descendit ad fontem, et hausit aquam. Dixi autem ei : Pota me.

46. Et festinans deposuit hydriam super brachium suum a seipsa, et dixit : Bibe tu, et camelos tuos potabo. Et bibi, et camelos potavit.

47. Et interrogavi eam, et dixi : Filia cuius es? nuncia mihi. At illa dixit : Filia sum Bathuel filii Nachor, quem peperit ei Melcha. Et circumposui ei in aures, et virias circa manus ejus.

48. Et benedicens adoravi Dominum ; et benedixi Dominum Deum domini mei Abraham, qui prosperavit me in via veritatis, ad sumendam filiam fratris domini mei filio ipsius.

49. Si ergo facitis vos misericordiam et justitiam ad dominum meum, sin autem, non renunciate mihi, ut redeam ad dexteram aut sinistram.

50. Respondens autem Laban et Bathuel dixerunt : A Domino exiit res hæc : non poterimus tibi contradicere malum vel bonum.

51. Ecce Rebecca in conspectu tuo : accipiens recurre, et sit uxor filio domini tui, quemadmodum locutus est Dominus.

52. Factum est autem, cum puer Abraham audiret verba hæc, adoravit super terram Dominum.

53. Et proferens puer vasâ argentea et aurea, et vestem, dedit Rebeccæ. Et dona dedit fratri ejus et matri ejus.

54. Et manducaverunt et hiberunt, et ipse et viri qui cumeo erant, et dormierunt. Et surgens mane dixit : Dimittite me, ut redeam ad dominum meum.

55. Dixerunt autem frater ejus et mater : Maneat virgo nobiscum ad decem dies, et postea abibit.

56. At ille dixit ad eos : Ne retineatis me. Et Dominus prosperavit viam meam in me : dimittite me, ut abeam ad dominum meum.

57. Illi autem dixerunt : Vocemus puellam, et interrogemus os ejus.

58. Et vocaverunt Rebeccam, et dixerunt ei : Ibis cum homine hoc? At illa dixit : Ibo.

59. Et dimiserunt Rebeccam sororem suam, et substantiam ejus, et servum Abraham, et eos qui cum eo.

60. Et benedixerunt Rebeccam, et dixerunt ei : Soror nostra es : esto in millia decem millium, et hæreditatem obtineat semen tuum civitates adversariorum.

61. Surgens autem Rebecca, et ancillæ ejus, ascenderunt super camelos, et iverunt cum homine. Et accipiens puer Rebeccam abiit.

62. Isaac autem deambulabat per desertum juxta puteum visionis : et ipse habitabat in terra quæ ad Africum.

63. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰσαὰκ ἀδολεσχεῖσαι εἰς τὸ πεδῖον τὸ πρὸς δειλῆς· καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, εἶδε καμήλους ἐρχομένας.

64. Καὶ ἀναβλέψασα Ῥεβέκκα τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδε τὸν Ἰσαὰκ, καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς καμήλου,

65. καὶ εἶπε τῷ παιδί· Τίς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος ἐκείνος ὁ πορευόμενος ἐν τῷ πεδίῳ εἰς συνάντησιν ἡμῖν; Εἶπε δὲ ὁ παῖς· Οὗτός ἐστιν ὁ κύριός μου. Ἡ δὲ λαβοῦσα τὸ θέριστρον περιεβάλετο.

66. Καὶ διηγήσατο ὁ παῖς τῷ Ἰσαὰκ πάντα τὰ ῥήματα ἃ ἐποίησεν.

67. Εἰσῆλθε δὲ Ἰσαὰκ εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε τὴν Ῥεβέκκαν, καὶ ἐγένετο αὐτοῦ γυνή· καὶ ἠγάπησεν αὐτήν· καὶ παρεκλήθη Ἰσαὰκ περὶ Σάρρας τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Προσθέμενος δὲ Ἀβραὰμ ἔλαβε γυναῖκα, ἥ ὄνομα Χεττούρα.

2. Ἔτεκε δὲ αὐτῷ τὸν Ζομβρᾶν, καὶ τὸν Ἰεζάν, καὶ τὸν Μαδάλ, καὶ τὸν Μαδιάμ, καὶ τὸν Ἰεσώκ, καὶ τὸν Σωιέ.

3. Ἰεζάν δὲ ἐγέννησε τὸν Σαβά, καὶ τὸν Δεδάν. Υἱοὶ δὲ Δεδάν· Ἀσσουριεὺς, καὶ Λατουσιεὺς, καὶ Λαωμιεὺς.

4. Υἱοὶ δὲ Μαδιάμ· Γεφάρ, καὶ Ἀφείρ, καὶ Ἐνώχ, καὶ Ἀβειδά, καὶ Ἐλδαγά. Πάντες οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Χεττούρας.

5. Ἔδωκε δὲ Ἀβραὰμ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

6. Καὶ τοῖς υἱοῖς τῶν παλλακῶν αὐτοῦ ἔδωκεν Ἀβραὰμ δόματα, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἀπὸ Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἐν ζῶντος αὐτοῦ, πρὸς ἀνατολάς, εἰς γῆν ἀνατολῶν.

7. Ταῦτα δὲ τὰ ἔτη ἡμερῶν τῆς ζωῆς Ἀβραὰμ ὅσα ἔζησεν, ἑκατὸν ἐβδομηκονταπέντε ἔτη.

8. Καὶ ἐκλείπων ἀπέθανεν Ἀβραὰμ ἐν γῆρᾳ καλῷ, πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν· καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

9. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν Ἰσαὰκ καὶ Ἰσμαὴλ, οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, εἰς τὸν ἀγρὸν Ἐφρών τοῦ Σαάρ τοῦ Χετταίου, ὃς ἐστὶν ἀπέναντι Μαμβρῇ·

10. τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον δ' ἐκτήσατο Ἀβραὰμ παρὰ τῶν υἱῶν τοῦ Χέτ. Ἐκεῖ ἔθαψαν Ἀβραὰμ καὶ Σάρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

11. Ἐγένετο δὲ, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἀβραὰμ, εὐλόγησεν ὁ Θεὸς τὸν Ἰσαὰκ υἱὸν αὐτοῦ. Καὶ κατοικήσεν Ἰσαὰκ παρὰ τὸ φρέαρ τῆς δράσεως.

12. Αὐταὶ δὲ αἱ γενεαὶς Ἰσμαὴλ τοῦ υἱοῦ Ἀβραὰμ, ὃν ἔτεκεν Ἄγαρ ἡ Αἰγυπτία, ἡ παιδίσκη Σάρρας, τῇ Ἀβραὰμ.

13. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσμαὴλ, κατ' ὀνόματα τῶν γενεῶν αὐτοῦ. Πρωτότοκος Ἰσμαὴλ, καὶ Ναβαῖωθ, καὶ Κηδάρ, καὶ Ναβδεὴλ, καὶ Μασσάμ,

14. καὶ Μασμά, καὶ Δουμά, καὶ Μασσῆ,

15. καὶ Χοδδάν, καὶ Θαμάν, καὶ Ἰετοῦρ, καὶ Ναφίς, καὶ Κεδμά.

16. Οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ Ἰσμαὴλ, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν ταῖς σκηναῖς αὐτῶν, καὶ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν, δώδεκα ἄρχοντες κατὰ ἔθνη αὐτῶν.

63. Et egressus est Isaac, exerceri in campo ad vesp̄eram : et respiciens oculis suis, vidit camelos venientes.

64. Et respiciens Rebecca oculis vidit Isaac, et desiliit de camelo,

65. et dixit puero : Quis est homo ille, qui ambulat in campo in occursum nobis? Dixit autem puer : Hic est dominus meus. At illa sumens theristrum operuit se.

66. Et narravit puer ipsi Isaac omnia verba quæ fecerat.

67. Intravit autem Isaac in domum matris suæ, et accepit Rebecam, et facta est ejus uxor : et dilexit eam : et consolatus est se Isaac de Sarra matre sua.

CAPUT XXV.

1. Adjiciens autem Abraham sumpsit uxorem, cui nomen Chettura.

2. peperit autem ei Zombram, et Jezan, et Madal, et Madian, et Iesboc, et Soie.

3. Jezan autem genuit Saba, et Dedan. Filii autem Dedan : Assuriim, et Latusiim, et Laomim.

4. Filii autem Madian : Gephar, et Aphir, et Enoch, et Abida, et Eldaga. Omnes hi erant filii Chetturæ.

5. Et dedit Abraham universa quæ habuit Isaac filio suo.

6. Et filiis concubinarum suarum dedit Abraham munera, et dimisit eos ab Isaac filio suo, cum adhuc ipse viveret, ad orientem, ad terram orientis.

7. Hi vero sunt anni dierum vitæ Abraham, quos vixit, centum septuaginta quinque anni.

8. Et deficiens mortuus est Abraham in senectute bona, senex et plenus dierum : et appositus est ad populum suum.

9. Et sepelierunt eum Isaac et Ismael filii ejus in spelunca duplici, in agro Ephron filii Saar Chettæi, qui est e regione Mambre :

10. agro et spelunca, quam acquisivit Abraham a filiis Chet. Ibi sepelierunt Abraham et Sarram uxorem ejus.

11. Factum est autem, postquam mortuus est Abraham, benedixit Deus Isaac filium ejus. Et habitavit Isaac apud puteum visionis.

12. Hæ vero sunt generationes Ismael filii Abraham, quem peperit Agar Ægyptia, ancilla Sarre, ipsi Abraham.

13. Et hæc sunt nomina filiorum Ismael, secundum nomina generationum ejus. Primogenitus Ismael, et Nabaioth, et Cedar, et Nabdeel, et Massam,

14. et Masma, et Duma, et Masse,

15. et Choddam, et Thaman, et Ietur, et Naphes, et Cedma.

16. Hi sunt filii Ismael, et hæc nomina eorum in tabernaculis eorum, et in mansionibus eorum, duodecim principes secundum gentes eorum.

17. Καὶ ταῦτα τὰ ἔτη τῆς ζωῆς Ἰσμαὴλ, ἑκατὸν τριακόνταεπτὰ ἔτη. Καὶ ἐκλείπων ἀπέθανε, καὶ προσετίθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ.

18. Κατώκησε δὲ ἀπὸ Εὐίλατ ἕως Σούρ, ἣ ἐστὶ κατὰ πρόσωπον Αἰγύπτου, ἕως ἐλθεῖν πρὸς Ἀσσυρίους· κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατώκησε.

19. Καὶ αὗται αἱ γενεαί· Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ Ἀβραάμ· Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαὰκ.

20. Ἦν δὲ Ἰσαὰκ ἐτῶν τεσσαράκοντα, ὅτε ἔλαβε τὴν Ῥεβέκκαν θυγατέρα Βαθουὴλ τοῦ Σύρου ἐκ τῆς Μεσοποταμίας Συρίας, ἀδελφὴν Λαβὰν τοῦ Σύρου, ἐαυτῷ εἰς γυναῖκα.

21. Ἐδέετο δὲ Ἰσαὰκ Κυρίου περὶ Ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅτι στείρα ἦν. Ἐπήκουσε δὲ αὐτοῦ ὁ Θεὸς, καὶ συνέλαβεν ἐν γαστρὶ Ῥεβέκκα ἡ γυνὴ αὐτοῦ.

22. Ἐσχίρτων δὲ τὰ παιδία ἐν αὐτῇ. Εἶπε δέ· Εἰ οὕτω μοι μέλλει γίνεσθαι, ἵνα τί μοι τοῦτο; Ἐπορεύθη δὲ πυθέσθαι παρὰ Κυρίου.

23. Καὶ εἶπε Κύριος αὐτῇ· Δύο ἔθνη ἐν γαστρὶ σου εἰσὶ, καὶ δύο λαοὶ ἐκ τῆς κοιλίας σου διασταλήσονται. Καὶ λαὸς λαοῦ ὑπερέξει, καὶ ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι.

24. Καὶ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτῇ· καὶ τῇδε ἦν διδύμα ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς.

25. Ἐξῆλθε δὲ ὁ πρωτότοκος πυρρᾶκης· ὄλος, ὡσεὶ δορὰ, δασύς. Ἐπωνόμασε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἡσαῦ.

26. Καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπιλημμένη τῆς πτέρνης Ἡσαῦ. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἰακώβ. Ἰσαὰκ δὲ ἦν ἐτῶν ἑξήκοντα ὅτε ἔτεκεν αὐτοὺς Ῥεβέκκα.

27. Ἡἔβηθησαν δὲ οἱ νεανίσκοι. Καὶ ἦν Ἡσαῦ ἀνθρωπος εἰδώς κυνηγεῖν, ἀγροίκος· Ἰακώβ δὲ ἀνθρωπος ἀπλαστός, οἰκῶν οἰκίαν.

28. Ἠγάπησε δὲ Ἰσαὰκ τὸν Ἡσαῦ, ὅτι ἡ θήρα αὐτοῦ βρώσις αὐτῷ· Ῥεβέκκα δὲ ἠγάπα τὸν Ἰακώβ.

29. Ἠψήσε δὲ Ἰακώβ ἔφημα. Ἦλθε δὲ Ἡσαῦ ἐκ τοῦ πεδίου ἐκλείπων.

30. Καὶ εἶπεν Ἡσαῦ τῷ Ἰακώβ· Γεῦσόν με ἀπὸ τοῦ ἐψήματος πυρρῶ τοῦτου, ὅτι ἐκλείπω. Διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἐδώμ.

31. Εἶπε δὲ Ἰακώβ τῷ Ἡσαῦ· Ἀπόδου μοι σήμερον τὰ πρωτοτόκιά σου ἐμοί.

32. Καὶ εἶπεν Ἡσαῦ· Ἰδοὺ ἐγὼ πορεύομαι τελευτᾶν· καὶ ἵνα τί μοι ταῦτα τὰ πρωτοτόκια;

33. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰακώβ· Ὁμοσόν μοι σήμερον. Καὶ ὤμοσεν αὐτῷ. Ἀπέδοτο δὲ Ἡσαῦ τὰ πρωτοτόκια τῷ Ἰακώβ.

34. Ἰακώβ δὲ ἔδωκε τῷ Ἡσαῦ ἄρτον, καὶ ἔφημα φακοῦ· καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιε· καὶ ἀναστὰς ὤχητο, καὶ ἐπαύλισεν Ἡσαῦ τὰ πρωτοτόκια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κς'.

1. Ἐγένετο δὲ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς, χωρὶς τοῦ λιμοῦ τοῦ πρότερον, ὃς ἐγένετο ἐν τῷ καιρῷ τοῦ Ἀβραάμ. Ἐπορεύθη δὲ Ἰσαὰκ πρὸς Ἀβιμέλεχ βασιλέα Φυλιστινέμ εἰς Γέραρα.

2. ὤφθη δὲ αὐτῷ Κύριος, καὶ εἶπε· Μὴ καταβῆς εἰς Αἴγυπτον· κατοικήσων δὲ ἐν τῇ γῇ ἣ ἄν σοι εἴπω,

3. καὶ παροίκει ἐν τῇ γῇ ταύτῃ· καὶ ἔσομαι μετὰ

17. Et hi sunt anni vitæ Ismael, centum triginta septem anni. Et deficiens mortuus est, et appositus est ad genus suum.

18. Habitavit autem ab Evilat usque Sur, quæ est ad faciem Ægypti, donec veniatur ad Assyrios : ad faciem omnium fratrum suorum habitavit.

19. Et hæ sunt generationes Isaac filii Abraham : Abraham genuit Isaac.

20. Erat autem Isaac annorum quadraginta quando accepit Rebeccam filiam Bathuel Syri de Mesopotamia Syria, sororem Laban Syri, sibi in uxorem.

21. Rogavit autem Isaac Dominum pro Rebecca uxore sua, quoniam sterilis erat. Et exaudivit eum Deus, et concepit in utero Rebecca uxor ejus.

22. Exultabant autem infantes in ea. Dixit autem : Si sic mihi futurum est, ut quid mihi hoc? Ivit autem interrogare a Domino.

23. Et dixit Dominus ei : Duæ gentes in utero tuo sunt, et duo populi de ventre tuo separabuntur. Et populus populum superabit, et major serviet minori.

24. Et impleti sunt dies ut ea pareret : et ei erant gemini in utero ejus.

25. Exiit autem primogenitus rubeus : totus, sicut pellis, pilosus. Cognominavit autem nomen ejus, Esau.

26. Et postea exiit frater ejus : et manus ejus tenens calcaneum Esau. Et vocavit nomen ejus, Jacob. Isaac autem erat annorum sexaginta quando peperit eos Rebecca.

27. Creverunt autem juvenes. Et erat Esau homo sciens venari, agrestis : Jacob autem homo simplex, habitans domum.

28. Dilexit autem Isaac Esau, quoniam venatio ejus erat cibus ipsi. Rebecca autem diligebat Jacob.

29. Coxit autem Jacob coctionem. Venit autem Esau ex agro deficiens.

30. Et dixit Esau ipsi Jacob : Da mihi gustum de coctione rubea ista, quia deficio. Propterea vocatum est nomen ejus Edom.

31. Dixit autem Jacob Esau : Vende mihi hodie primogenita tua mihi.

32. Et dixit Esau : Ecce ego vado mori : ut quid mihi hæc primogenita?

33. Et dixit ei Jacob : Jura mihi hodie. Et juravit ei. Vendidit autem Esau primogenita ipsi Jacob.

34. Jacob autem dedit Esau panem, et coctionem lentis : et comedit et bibit : et surgens abiit, et contempsit Esau primogenita.

CAPUT XXVI.

1. Facta est autem, fames super terram præter famem priorem, quæ facta est in tempore Abraham. Ivit autem Isaac ad Abimelech regem Phylistim in Gerara.

2. Apparuit autem ei Dominus, et dixit : Noli descendere in Ægyptum : habita autem in terra quam tibi dixero,

3. et incole in terra hac : et ero tecum, et benedicam te

σοῦ, καὶ εὐλόγησά σε. Σοὶ γὰρ καὶ τῷ σπέρματί σου δώσω πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην, καὶ στήσω τὸν ὄχρον μου ἐν ὧμοισι τῷ Ἀβραάμ τῷ πατρί σου.

4. Καὶ πληθυνὺν τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ δώσω τῷ σπέρματί σου πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην, καὶ εὐλογηθῶσιν αὐτοὶ ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς·

5. Ἀνθ' ὧν ὑπήκουσεν Ἀβραάμ ὁ πατὴρ σου τῆς ἐμῆς φωνῆς, καὶ ἐφύλαξε τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰς ἐντολάς μου, καὶ τὰ δικαιώματά μου, καὶ τὰ νόμιμά μου.

6. Κατώκησεν δὲ Ἰσαὰκ ἐν Γεράροις.

7. Ἐπηρώτησαν δὲ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περὶ Ῥεβέκκας τῆς γυναίκος αὐτοῦ· καὶ εἶπεν· Ἀδελφή μου ἐστίν. Ἐροδοῖτο γὰρ εἰπεῖν, ὅτι γυνὴ μου ἐστὶ, μή ποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περὶ Ῥεβέκκας, ὅτι ὡραία τῇ ὄψει ἦν.

8. Ἐγένετο δὲ πολυχρόνιος ἐκεῖ. Καὶ παρακύβας Ἀβιμέλεχ ὁ βασιλεὺς Γεράρων διὰ τῆς θυρίδος, εἶδε τὸν Ἰσαὰκ παίζοντα μετὰ Ῥεβέκκας τῆς γυναίκος αὐτοῦ.

9. Ἐκάλεσε δὲ Ἀβιμέλεχ τὸν Ἰσαὰκ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἄρα γε γυνὴ σου ἐστὶ; Τί σοι εἶπας, ἀδελφή μου ἐστίν; Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰσαὰκ· Εἶπα γὰρ, μή ποτε ἀποθάνω δι' αὐτήν.

10. Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἀβιμέλεχ· Τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; μικροῦ ἐκοιμήθη τις ἐκ τοῦ γένους μου μετὰ τῆς γυναικός σου, καὶ ἐπήγαγες ἂν ἐφ' ἡμᾶς ἀγνοίαν.

11. Συνέταξε δὲ Ἀβιμέλεχ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, λέγων· Πᾶς ὁ ἀψάμενος τοῦ ἀνθρώπου τούτου καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, θανάτῳ ἔνοχος ἔσται.

12. Ἐσπεῖρε δὲ Ἰσαὰκ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ· καὶ εὗρεν ἐν τῇ ἐνιαυτῷ ἐκεῖνῳ ἑκατοσταύουσιν κριθῇν. Εὐλόγησε δὲ αὐτὸν Κύριος.

13. Καὶ ἐξώθη ὁ ἄνθρωπος· καὶ προβαίων μεζών ἐγένετο, ὥς οὗ μέγας ἐγένετο σφόδρα.

14. Ἐγένετο δὲ αὐτῷ κτήνη προβάτων, καὶ κτήνη βοῶν, καὶ γεώργια πολλὰ. Ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ Φυλιστιεῖμ.

15. καὶ πάντα τὰ φρέατα, ἃ ὥρυξαν οἱ παῖδες τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ Φυλιστιεῖμ, καὶ ἐπλησαν αὐτὰ γῆς.

16. Εἶπε δὲ Ἀβιμέλεχ πρὸς Ἰσαὰκ· Ἀπελθε ἐφ' ἡμῶν, ὅτι δυνατώτερος ἡμῶν ἐγένου σφόδρα.

17. Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν Ἰσαὰκ, καὶ κατέλυσεν ἐν τῇ φάραγγι Γεράρων· καὶ κατώκησεν ἐκεῖ.

18. Καὶ πάλιν Ἰσαὰκ ὥρυξε τὰ φρέατα τοῦ ὕδατος, ἃ ὥρυξαν οἱ παῖδες Ἀβραάμ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ Φυλιστιεῖμ μετὰ τὸ ἀποθάνειν Ἀβραάμ τὸν πατέρα αὐτοῦ. Καὶ ἐπωνόμασεν αὐτοῖς ὀνόματα κατὰ τὰ ὀνόματα ἃ ὠνόμασεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

19. Καὶ ὥρυξαν οἱ παῖδες Ἰσαὰκ ἐν τῇ φάραγγι Γεράρων, καὶ εὗρον ἐκεῖ φρέαρ ὕδατος ζῶντος.

20. Καὶ ἐμαχέσαντο οἱ ποιμένες Γεράρων μετὰ τῶν ποιμένων Ἰσαὰκ, φάσκοντες αὐτῶν εἶναι τὸ ὕδωρ. Καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ φρέατος, ἀδικία· ἡδίκησαν γὰρ αὐτόν.

21. Ἀπάρας δὲ ἐκεῖθεν ὥρυξε φρέαρ ἕτερον· ἐκρίνοντο δὲ καὶ περὶ ἐκείνου. Καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐχθρία.

Tibi enim et semini tuo dabo omnem terram hanc, et statuam juramentum meum quod juravi Abraham patri tuo.

4. Et multiplicabo semen tuum tanquam stellas cœli; et dabo semini tuo omnem terram hanc: et benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ:

5. pro eo quod obaudivit Abraham pater tuus vocem meam, et custodivit præcepta mea, et mandata mea, et justitias meas, et legitima mea.

6. Habitavit autem Isaac in Geraris.

7. Interrogaverunt autem viri loci de Rebecca uxore ejus: et dixit: Soror mea est. Timuit enim dicere, quia uxor mea est, ne forte interficerent eum viri loci propter Rebeccam, quoniam speciosa aspectu erat.

8. Fuit autem multo tempore ibi. Et prospiciens Abimelech rex Gerarorum per fenestram, vidit Isaac ludentem cum Rebecca uxore sua.

9. Vocavit autem Abimelech Isaac, et dixit ei: Utique uxor tua est. Cur dixisti, soror mea est? Dixit autem ei Isaac: Dixi enim, ne forte moriar propter eam.

10. Dixit autem ei Abimelech: Quid hoc fecisti nobis? fere dormivit quis de genere meo cum uxore tua, et induxisses super nos ignorantiam.

11. Præcepit autem Abimelech universo populo suo, dicens: Omnis qui tetigerit hominem hunc et uxorem ejus, morti obnoxius erit.

12. Seminavit autem Isaac in terra illa: et invenit in anno illo centuplicans hordeum. Benedixit autem eum Dominus.

13. Et exaltatus est homo: et procedens major factus est, quoadusque magnus factus est valde.

14. Facta autem sunt ei pecora ovium, et pecora bouum, et agricolationes multæ. Inviderunt autem ei Philistiim:

15. et omnes puteos, quos foderant pueri patris ejus in tempore patris ejus, obstruxerunt eos Philistiim, et impleverunt eos terra.

16. Dixit autem Abimelech ad Isaac: Recede a nobis, quoniam potentior nobis factus es valde.

17. Et abiit inde Isaac, et divertit in valle Gerarorum: et habitavit ibi.

18. Et rursus Isaac fodit puteos aquæ, quos foderant pueri Abraham patris ejus, et obstruxerant eos Philistiim, postquam mortuus fuerat Abraham pater ejus. Et cognominavit eis nomina secundum nomina quæ nominaverat pater ejus.

19. Et foderunt pueri Isaac in valle Gerarorum, et invenerunt ibi puteum aquæ viventis.

20. Et pugnaverunt pastores Gerarorum cum pastoribus Isaac, dicentes suam esse aquam. Et vocaverunt nomen putei, injustitia: injustitiam enim fecerant in eum.

21. Profectus autem inde fodit puteum alium. Et altercati sunt etiam de illo. Et cognominavit nomen ejus, inimicitia.

22. Ἀπάρας δὲ ἐκείθεν ὥρυξε φρέαρ ἕτερον, καὶ οὐκ ἐμαχέσαντο περὶ αὐτοῦ. Καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, εὐρυχωρία, λέγων· Διότι νῦν ἐπλάτυνε Κύριος ἡμῖν, καὶ ἡύξησεν ἡμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς.

23. Ἀνέβη δὲ ἐκείθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὀρκου.

24. Καὶ ὥρθη αὐτῷ Κύριος ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ τοῦ πατρὸς σου· μὴ φοβοῦ· μετὰ σοῦ γάρ εἰμι· καὶ εὐλογήσω σε, καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου δι' Ἀβραὰμ τὸν πατέρα σου.

25. Καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον, καὶ ἐπεκάλεσατο τὸ ὄνομα Κυρίου, καὶ ἐπάξεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ. Ὁρύξαν δὲ ἐκεῖ οἱ παῖδες Ἰσαὰκ φρέαρ ἐν τῇ φάραγγι Γεράρων.

26. Καὶ Ἀβιμελεχ ἐπορεύθη πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Γεράρων, καὶ Ὁχοζάθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ Φιχὼλ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

27. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰσαὰκ· Ἰνα τί ἤλθετε πρὸς με; ὑμεῖς δὲ ἐμισήσατέ με, καὶ ἐξαπεστελαιτέ με ἀπ' ὑμῶν.

28. Οἱ δὲ εἶπαν· Ἰδόντες ἐωράκαμεν ὅτι ἦν Κύριος μετὰ σοῦ, καὶ εἶπαμεν· Γενέσθω ἀρὰ ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον σου, καὶ διαθυσόμεθα μετὰ σοῦ διαθήκην,

29. μὴ ποιῆσαι μεθ' ἡμῶν κακόν, καθότι οὐκ ἐβδελυσάμεθά σε ἡμεῖς· καὶ ὃν τρόπον ἐχρησάμεθά σοι καλῶς, καὶ ἐξαπεστελαιμέν σε μετ' εἰρήνης. Καὶ νῦν εὐλογημένος σὺ ἐπὶ Κυρίου.

30. Καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς δοχὴν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον.

31. Καὶ ἀναστάντες τὸ πρωτὶ, ὥμασεν ἕκαστος τῷ πλησίον. Καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Ἰσαὰκ, καὶ ἀπώχοντο ἀπ' αὐτοῦ μετὰ σωτηρίας.

32. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ παραγενόμενοι οἱ παῖδες Ἰσαὰκ ἀπήγγειλαν αὐτῷ περὶ τοῦ φρέατος οὗ ὥρυξαν, καὶ εἶπαν· Οὐχ εὑρομεν ὕδωρ.

33. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ, ὀρκος. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν ὄνομα τῇ πόλει ἐκείνῃ, φρέαρ ὀρκου, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

34. Ἦν δὲ Ἡσαὺ ἐτῶν τεσσαράκοντα, καὶ λαβε γυναῖκα Ἰουδίθ, θυγατέρα Βεὼχ τοῦ Χετταίου, καὶ τὴν Βασεμάθ, θυγατέρα Ἐλὼν Χετταίου.

35. Καὶ ἦσαν ἐρίζουσαι τῇ Ἰσαὰκ καὶ τῇ Ρεβέκκᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

1. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ γηράσαι τὸν Ἰσαὰκ, καὶ ἡμβλύνθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοῦ ὁρᾶν, καὶ ἐκάλεσεν Ἡσαὺ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρεσβύτερον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι μοι. Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ.

2. Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ γεγήρακα, καὶ οὐ γινώσκω τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς μου.

3. Νῦν οὖν λάβε τὸ σκεῦός σου, τὴν τε φαρέτραν, καὶ τὸ τόξον· καὶ ἐξελθε εἰς τὸ πεδῖον, καὶ θήρευσόν μοι θήραν,

4. καὶ ποιήσόν μοι ἐδέσματα, ὥς φιλῶ ἐγώ, καὶ ἐνεγχεί μοι, ἵνα φάγω· ὅπως εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχὴ μου, πρὶν ἀποθάνειν με.

5. Ρεβέκκα δὲ ἤκουσε λαλοῦντος Ἰσαὰκ πρὸς Ἡσαὺ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. Ἐπορεύθη δὲ Ἡσαὺ εἰς τὸ πεδῖον θηρεύσαι θήραν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.

6. Ρεβέκκα δὲ εἶπε πρὸς τὸν Ἰακώβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν ἐλάσσον· Ἴδε, ἤκουσα τοῦ πατρὸς σου λαλοῦντος πρὸς Ἡσαὺ τὸν ἀδελφόν σου, λέγοντος·

22. Profectus autem inde fodit puteum alium, et non pugnauerunt de eo. Et cognominavit nomen ejus, latitudo, acens : Quia dilatavit nunc nobis Dominus, et auxit nos super terram.

23. Ascendit autem inde ad puteum juramenti.

24. Et apparuit ei Dominus in nocte illa, et dixit : Ego sum Deus Abraham patris tui : noli timere : tecum enim sum : et benedicam te, et multiplicabo semen tuum propter Abraham patrem tuum.

25. Et aedificavit ibi altare, et invocavit nomen Domini, et fixit ibi tabernaculum suum. Foderunt autem ibi pueri Isaac puteum in valle Gerarorum.

26. Et Abimelech ivit ad eum de Geraris, et Hochozath pronubus ejus, et Plichol princeps militiae virtutis ejus.

27. Et dixit eis Isaac : Ut quid venistis ad me? Vos autem odistis me, et dimisistis me a vobis.

28. At illi dixerunt : Videntes vidimus quia fuit Dominus tecum, et diximus : Fiat execratio inter nos et inter te, et disponemus tecum testamentum,

29. ne facias nobiscum malum; sicut non sumus te abominati nos : et quemadmodum usi sumus te bene, et dimisimus te cum pace. Et nunc benedictus tu a Domino.

30. Et fecit eis convivium : et comederunt et hiberunt.

31. Et surgentes mane, juravit unusquisque proximo. Et dimisit eos Isaac, et discesserunt ab eo cum salute.

32. Factum est autem in die illa, et advenientes pueri Isaac nunciaverunt ei de puteo quem foderant, et dixerunt : Non invenimus aquam.

33. Et vocavit eum, juramentum. Propterea vocavit nomen civitati illi, puteus juramenti, usque in hodiernum diem.

34. Erat autem Esau annorum quadraginta : et sumpsit uxorem Judith, filiam Beoch Chettæ, et Basemath, filiam Elon Chettæ.

35. Et erant renitentes Isaac, et Rebecca.

CAPUT XXVII.

1. Et factum est postquam senit Isaac, et hebetes facti sunt oculi ejus ad videndum, et vocavit Esau filium suum seniore, et dixit ei : Fili mei. Et dixit : Ecce ego.

2. Et dixit : Ecce senui, et non cognosco diem mortis meæ.

3. Nunc igitur sume vas tuum, pharetramque, et arcum : et exi in campum, et venare mihi venationem,

4. et fac mihi escas, sicut amo ego, et affer mihi, ut comedam : ut benedicat te anima mea, priusquam moriar.

5. Rebecca autem audivit loquentem Isaac ad Esau filium suum. Ivit autem Esau in campum ad venandum venationem patri suo.

6. Rebecca autem dixit ad Jacob filium suum minorem : Vide, audivi patrem tuum loquentem ad Esau fratrem tuum, dicentem :

7. Ἐνεγκόν μοι θήραν, καὶ ποιήσόν μοι ἐδέσματα, ἵνα φάγωμαι εὐλογῶ σε ἐναντίον Κυρίου πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.

8. Nūn οὖν, υἱέ μου, ἀκουσόν μου, καθὰ ἐγὼ σοὶ ἐντέλλομαι·

9. καὶ πορευθεὶς εἰς τὰ πρόβατα, λάβε μοι ἐκείθεν δύο ἐρίφους ἀπαλούς καὶ καλούς· καὶ ποιήσω αὐτοὺς ἐδέσματα τῷ πατρὶ σου, ὡς φιλεῖ.

10. Καὶ εἰσέλθεις τῷ πατρὶ σου καὶ φάγεται, ὅπως εὐλόγησέ σε ὁ πατὴρ σου πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν.

11. Εἶπε δὲ Ἰακώβ πρὸς Ῥεβέκκαν τὴν μητέρα αὐτοῦ· Ἔστιν Ἡσαῦ ὁ ἀδελφός μου ἀνὴρ δασύς, ἐγὼ δὲ ἀνὴρ λεῖος.

12. Μὴ ποτε ψηλαφήσῃ με ὁ πατὴρ, καὶ ἔσομαι ἐναντίον αὐτοῦ ὡς καταφρονῶν, καὶ ἐπάξω ἐπ' ἐμαυτὸν κατάραν, καὶ οὐκ εὐλογίαν.

13. Εἶπε δὲ αὐτῷ ἡ μήτηρ· Ἐπ' ἐμέ ἡ κατάρα σου, τέκνον· μόνον ἐπάκουσόν μου τῆς φωνῆς, καὶ πορευθεὶς ἐνεγκέ μοι.

14. Πορευθεὶς δὲ ἔλαβε καὶ ἤνεγκε τῇ μητρὶ, καὶ ἐποίησεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐδέσματα καθὰ ἐφίλει ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

15. Καὶ λαβοῦσα Ῥεβέκκα τὴν στολὴν Ἡσαῦ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου τὴν καλὴν, ἣ ἦν παρ' αὐτῇ ἐν τῷ οἴκῳ, ἐνέδυσεν αὐτὴν Ἰακώβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον.

16. Καὶ τὰ δέρματα τῶν ἐρίφων περιέθηκεν ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὰ γυμνά τοῦ τραχήλου αὐτοῦ.

17. Καὶ ἔδωκε τὰ ἐδέσματα καὶ τοὺς ἄρτους, οὓς ἐποίησεν, εἰς τὰς χεῖρας Ἰακώβ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς.

18. Καὶ εἰσῆνεγκε τῷ πατρὶ αὐτοῦ. Εἶπε δὲ Πάτερ· Ὁ δὲ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ. Τίς εἶ σὺ, τέκνον;

19. Καὶ εἶπεν Ἰακώβ τῷ πατρὶ· ἐγὼ Ἡσαῦ ὁ πρωτότοκός σου πεποίηκα καθὰ ἐλάλησάς μοι. Ἀναστὰς κάθισον, καὶ φάγε ἀπὸ τῆς θήρας μου, ὅπως εὐλόγησῃ με ἡ ψυχὴ σου.

20. Εἶπε δὲ Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· Τί τοῦτο, ὁ ταχὺ εἶρες, ὦ τέκνον; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ παρέδωκε Κύριος ὁ Θεός σου ἐναντίον μου.

21. Εἶπε δὲ Ἰσαὰκ τῷ Ἰακώβ· Ἐγγισόν μοι, καὶ ψηλαφήσω σε, τέκνον, εἰ σὺ εἶ ὁ υἱός μου Ἡσαῦ, ἢ οὐ.

22. Ἠγγισε δὲ Ἰακώβ πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ. Καὶ ἐψηλάφησεν αὐτόν, καὶ εἶπεν· Ἡ μὲν φωνὴ φωνὴ Ἰακώβ· αἱ δὲ χεῖρες, χεῖρες Ἡσαῦ.

23. Καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτόν. Ἦσαν γὰρ αἱ χεῖρες αὐτοῦ, ὡς αἱ χεῖρες Ἡσαῦ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, δασεῖαι. Καὶ εὐλόγησεν αὐτόν.

24. Καὶ εἶπε· Σὺ εἶ ὁ υἱός μου Ἡσαῦ; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγώ.

25. Καὶ εἶπε· Προσάγαγέ μοι, καὶ φάγομαι ἀπὸ τῆς θήρας σου, τέκνον, ἵνα εὐλόγησῃ σε ἡ ψυχὴ μου. Καὶ προσῆνεγκεν αὐτῷ, καὶ ἔφαγε· καὶ εἰσῆνεγκεν αὐτῷ οἶνον, καὶ ἔπιε.

26. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· Ἐγγισόν μοι, καὶ φιλήσόν με, τέκνον.

27. Καὶ ἐγγίσας ἐφίλησεν αὐτόν. Καὶ ὡσπράνθη τὴν ὀσμήν τῶν ἱματίων αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν· καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ὀσμή τοῦ υἱοῦ μου, ὡς ὀσμή ἀγροῦ πλήρους, ὃν εὐλόγησε Κύριος.

7. Affer mihi venationem, et fac mihi escas, ut cum comederō, benedicam te coram Domino, antequam moriar.

8. Nunc igitur, fili mi, audi me; sicut ego tibi præcipio :

9. et vadens ad oves, sume mihi inde duos hædos teneros et bonos : et faciam eos escas patri tuo, sicut amat.

10. Et inferes patri tuo et comedet, ut benedicat te pater tuus antequam moriatur.

11. Dixit autem Jacob ad Rebecam matrem suam : Est Esau frater meus vir pilosus, ego autem vir lævis.

12. Ne forte atrectet me pater, et ero in conspectu ejus quasi spermens : et inducam super me ipsum maledictionem, et non benedictionem.

13. Dixit autem ei mater : Super me maledictio tua, fili : tantum exaudi vocem meam, et pergens affer mihi.

14. Profectus autem sumpsit et attulit matri, et fecit mater ejus escas sicut amabat pater ejus.

15. Et sumens Rebecca stolam Esau filii sui senioris bonam, quæ erat apud ipsam domi, induit eam Jacob filium suum juniolem.

16. Et pelles hædorum circumposuit super brachia ejus, et super nuda colli ejus.

17. Et dedit escas et panes, quos fecerat, in manus Jacob filii sui.

18. Et intulit patri suo. Dixit autem : Pater ille vero dixit : Ecce ego. Quis es tu, fili?

19. Et dixit Jacob patri : Ego Esau primogenitus tuus feci sicut locutus es mihi. Surgens sede, et comede de venatione mea ut benedicat me anima tua.

20. Dixit autem Isaac filio suo : Quid hoc, quod cito invenisti, fili? At ille dixit : Quod tradidit Dominus deus tuus coram me.

21. Dixit autem Isaac Jacob : Appropinqua mihi, et contractabo te, fili, si tu es filius meus Esau, an non.

22. Appropinquavit autem Jacob ad Isaac patrem suum. Et contractavit eum, et dixit : Vox quidem, vox Jacob : manus autem, manus Esau.

23. Et non agnovit eum. Erant enim manus ejus, velut manus Esau fratris sui, pilosæ. Et benedixit eum.

24. Et dixit : Tu es filius meus Esau? At ille dixit : Ego.

25. Et dixit : Affer mihi, et comedam de venatione tua, fili, ut benedicat te anima mea. Et attulit ei, et manducavit : et intulit ei vinum, et bibit.

26. Et dixit ei Isaac pater ejus : Accede ad me, et osculare me, fili.

27. Et accedens osculatus est eum. Et odoratus est odorem vestimentorum ejus, et benedixit eum : et dixit : Ecco odor filii mei tanquam odor agri pleni, quem benedixit Dominus.

28. Καὶ δώη σοι ὁ Θεὸς ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς, καὶ πληθὸς σίτου καὶ οἴνου.

29. Καὶ δουλευσάτωσάν σοι ἔθνη, καὶ προσκυνήσάτωσάν σοι ἄρχοντες. Καὶ γίνου κύριος τοῦ ἀδελφοῦ σου· καὶ προσκυνήσουσί σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρὸς σου· ὁ καταρώμενός σε, ἐπικατάρατος, ὁ δὲ εὐλογῶν σε, εὐλογημένος.

30. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ παύσασθαι Ἰσαὰκ εὐλογοῦντα Ἰακώβ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο, ὥς ἂν ἐξῆλθεν Ἰακώβ ἀπὸ προσώπου Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ Ἡσαῦ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἦλθεν ἀπὸ τῆς θήρας.

31. Καὶ ἐποίησε καὶ αὐτὸς ἐδέσματα, καὶ προσήνεγκε τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ πατρί· Ἀναστήτω ὁ πατήρ μου, καὶ φαγέτω ἀπὸ τῆς θήρας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅπως εὐλόγησέ με ἡ ψυχὴ σου.

32. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰσαὰκ ὁ πατήρ αὐτοῦ· Τίς εἶ σύ; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι ὁ υἱὸς σου ὁ πρωτότοκος Ἡσαῦ.

33. Ἐξέστη δὲ Ἰσαὰκ ἔκστασιν μεγάλην σφόδρα, καὶ εἶπε· Τίς οὖν ὁ θηρεύσας μοι θήραν καὶ εἰσενέγκας μοι, καὶ ἔφαγον ἀπὸ πάντων πρὸ τοῦ ἔλθειν σε; καὶ εὐλόγησα αὐτὸν, καὶ εὐλογημένος ἔσται.

34. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤκουσεν Ἡσαῦ τὰ ῥήματα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰσαὰκ, ἀνεβόησε φωνὴν μεγάλην καὶ πικράν σφόδρα, καὶ εἶπεν· Εὐλόγησον δὴ καὶ ἐμε, πάτερ.

35. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ἐλθὼν ὁ ἀδελφός σου μετὰ δόλου, ἔλαβε τὴν εὐλογίαν σου.

36. Καὶ εἶπε· Δικαίως ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰακώβ· ἐπείρικε γάρ με ἰδοὺ δεύτερον τοῦτο· τὰ τε πρωτοτοκία μου εἴληψε, καὶ νῦν ἔλαβε τὴν εὐλογίαν μου. Καὶ εἶπεν Ἡσαῦ τῷ πατρὶ αὐτοῦ· Οὐχ ὑπέλπου μοι εὐλογίαν, πάτερ;

37. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰσαὰκ εἶπε τῷ Ἡσαῦ· Εἰ κύριον αὐτὸν πεποίηκά σου, καὶ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ πεποίηκα αὐτοῦ οἰκέτας, σίτω καὶ οἴνῳ ἐστήριξα αὐτὸν, σοὶ δὲ τί ποιήσω, τέκνον;

38. Εἶπε δὲ Ἡσαῦ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· Μὴ εὐλογία μία σοι ἔστι, πάτερ; Εὐλόγησον δὴ καὶ ἐμε, πάτερ. Κατανυχθέντος δὲ Ἰσαὰκ, ἀνεβόησε φωνὴ Ἡσαῦ, καὶ ἔκλαυσεν.

39. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰσαὰκ ὁ πατήρ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ· Ἰδοὺ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς ἔσται ἡ κατοίκησίς σου, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν.

40. Καὶ ἐπὶ τῇ μαχαίρᾳ σου ζήση, καὶ τῷ ἀδελφῷ σου δουλεύσεις. Ἔσται δὲ ἡνίκα ἐὰν καθέλῃς καὶ ἐκλύσης τὸν ζυγὸν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τραχήλου σου.

41. Καὶ ἐνεκότει Ἡσαῦ τῷ Ἰακώβ περὶ τῆς εὐλογίας ἧς εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ. Εἶπε δὲ Ἡσαῦ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ· Ἐγγισάτωσαν αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους τοῦ πατρὸς μου, ἵνα ἀποκτείνω Ἰακώβ τὸν ἀδελφόν μου.

42. Ἀπηγγέλη δὲ Ῥεβέκκα τὰ ῥήματα Ἡσαῦ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου· καὶ πέμψασα ἐκάλεσεν Ἰακώβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἰδοὺ Ἡσαῦ ὁ ἀδελφός σου ἀπειλεῖ σοὶ τοῦ ἀποκτείνειν σε.

43. Νῦν οὖν, τέκνον, ἄκουσόν μου τῆς φωνῆς, καὶ ἀναστὰς ἀπόδραμι εἰς τὴν Μεσοποταμίαν πρὸς Λάβαν τὸν ἀδελφόν μου εἰς Χαρράν.

28. Et det tibi Deus de rore cœli, et de pinguedine terræ, et multitudinem frumenti et vini.

29. Et serviant tibi gentes, et adorent te principes. Et fias dominus fratris tui : et adorabunt te filii patris tui : qui maledixerit te, maledictus : et qui benedixerit te, benedictus.

30. Et factum est postquam cessavit Isaac benedicere Jacob filium suum, et factum est, ut egressus est Jacob a facie Isaac patris sui, et Esau frater ejus venit a venatione.

31. Et fecit etiam ipse escas, et attulit patri suo, et dixit patri : Surgat pater meus, et comedat de venatione filii sui, ut benedicat me anima tua.

32. Et dixit ei Isaac pater ejus : Quis es tu? At ille dixit : Ego sum filius tuus primogenitus Esau.

33. Expavit autem Isaac pavore magno valde, et dixit : Quis igitur venatus est mihi venationem et intulit mihi, et comedi de omnibus antequam tu venires? et benedixi eum, et benedictus erit.

34. Factum est autem quando audivit Esau verba patris sui Isaac, clamavit voce magna et amara valde, et dixit : Benedic nunc et me, pater.

35. Dixit autem ei : Veniens frater tuus cum dolo, accepit benedictionem tuam.

36. Et dixit : Juste vocatum est nomen ejus Jacob : supplantavit enim me ecce secundo jam : et primogenita mea accepit, et nunc accepit benedictionem meam. Et dixit Esau patri suo : Non reliquisti mihi benedictionem, pater?

37. Respondens autem Isaac dixit Esau : Si dominum illum feci tuum, et omnes fratres ejus feci ejus famulos; frumento et vino firmavi eum : tibi autem quid faciam, fili?

38. Dixit autem Esau ad patrem suum : Numquid benedictio una tibi est, pater? Benedic nunc etiam me, pater. Compuncto autem Isaac, exclamavit voce Esau, et flevit.

39. Respondens autem Isaac pater ejus dixit ei : Ecce de pinguedine terræ erit habitatio tua, et de rore cœli desuper.

40. Et super gladio tuo vives, et fratri tuo servies. Et erit cum deposueris et solveris jugum illius de collo tuo.

41. Et graviter iratus erat Esau Jacob de benedictione qua benedixerat eum pater ejus. Dixit autem Esau in mente sua : Appropinquant dies luctus patris mei, ut interficiam Jacob fratrem meum.

42. Nuntiata autem sunt Rebeccæ verba Esau filii sui senioris : et mittens vocavit Jacob filium suum juniorem, et dixit ei : Ecce Esau frater tuus minatur tibi ad occidendum te.

43. Nunc igitur, fili, audi vocem meam, et surgens fuge in Mesopotamiam ad Laban fratrem meum in Charran :

41. Καὶ οἰκήσων μετ' αὐτοῦ ἡμέρας τινάς,
 42. Ἔως τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ ἀδελφοῦ σου ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐπιλάβηται ἡ πεποιθή-
 κας αὐτοῦ. Καὶ ἀποστείλασα μεταπέμψομαι σε ἐκεῖθεν·
 μή ποτε ἀποτεκνωθῶ ἀπὸ τῶν δύο ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.
 43. Εἶπε δὲ Ῥεβέκκα πρὸς Ἰσαὰκ· Προσώχθηκα τῇ
 ζωῇ μου διὰ τὰς θυγατέρας τῶν υἱῶν Χέτ· εἰ λήψεται
 Ἰακώβ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ταύτης,
 ἵνα τί μοι τὸ ζῆν;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Προκαλεσάμενος δὲ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ εὐλόγησεν
 αὐτόν, καὶ ἐνετειλατο αὐτῷ, λέγων· Οὐ λήψῃ γυναῖκα
 ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναανίων.
 2. Ἀναστὰς ἀπόδραθι εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, εἰς
 τὸν οἶκον Βαθουὴλ τοῦ πατρὸς τῆς μητρὸς σου· καὶ λάβε
 σεαυτῷ ἐκεῖθεν γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων Λάβαν τοῦ
 ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς σου.
 3. Ὁ δὲ Θεὸς μου εὐλόγησαι σε, καὶ αὐξήσαι σε,
 καὶ πληθύναι σε· καὶ ἔσῃ εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν.
 4. Καὶ δώῃ σοι τὴν εὐλογίαν Ἀβραάμ τοῦ πατρὸς
 μου, σὺ καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ· κληρονομήσαι
 τὴν γῆν τῆς παροικησεώς σου, ἣν ἔδωκεν ὁ Θεὸς τῷ
 Ἀβραάμ.
 5. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ· καὶ ἐπο-
 ρεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν πρὸς Λάβαν τὸν υἱὸν Βα-
 θουὴλ τοῦ Σύρου, ἀδελφὸν Ῥεβέκκας τῆς μητρὸς Ἰα-
 κώβ καὶ Ἡσαῦ.
 6. Ἦδε δὲ Ἡσαῦ ὅτι εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ,
 καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας, λαβεῖν
 ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐκεῖθεν, ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτόν· καὶ ἐνε-
 τειλατο αὐτῷ, λέγων· Οὐ λήψῃ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγα-
 τέρων τῶν Χαναανίων.
 7. Καὶ ἤκουσεν Ἰακώβ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς
 αὐτοῦ· καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας.
 8. Ἰδὼν δὲ καὶ Ἡσαῦ ὅτι πονηραὶ εἰσιν αἱ θυγα-
 τέρες Χαναὰν ἐναντίον Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
 9. ἐπορεύθη Ἡσαῦ πρὸς Ἰσμαὴλ, καὶ ἔλαβε τὴν
 Μαλέθ θυγατέρα Ἰσμαὴλ τοῦ υἱοῦ Ἀβραάμ, ἀδελφῆν
 Ναβεὼθ, πρὸς ταῖς γυναῖξιν αὐτοῦ γυναῖκα.
 10. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰακώβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὄρκου,
 καὶ ἐπορεύθη εἰς Χαρρὰν.
 11. Καὶ ἀπῆντησε τόπων· καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ· ἔδω γὰρ
 ὁ ἥλιος. Καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τῶν λίθων τοῦ τόπου, καὶ
 ἐθηκε πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ
 ἐκείνῳ,
 12. καὶ ἐνυπνιάσθη. Καὶ ἰδοὺ κλίμαξ ἑστηρικμένη
 ἐν τῇ γῇ, ἥς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ οἱ
 ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἐπ' αὐτῇ.
 13. Ὁ δὲ Κύριος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῆς, καὶ εἶπεν·
 Ἐγὼ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραάμ τοῦ πατρὸς σου, καὶ ὁ Θεὸς
 Ἰσαὰκ. Μὴ φοβοῦ ἡ γῇ ἐφ' ἧς σὺ καθεύδεις ἐπ' αὐ-
 τῆς, σοὶ ὁσώω αὐτήν, καὶ τῷ σπέρματί σου.
 14. Καὶ ἔσται τὸ σπέρμα σου ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς·
 καὶ πλατυνθήσεται ἐπὶ θάλασσαν, καὶ λίβα, καὶ βορ-
 ρᾶν, καὶ ἐπὶ ἀνατολὰς· καὶ ἐνεγλογήθηονταί ἐν
 σοὶ πᾶσαι αἱ φυαὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τῷ σπέρ-
 ματί σου.

15. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι μετὰ σοῦ, διαφυλάσσων σε ἐν

44. et habita cum eo dies aliquot,
 45. Donec avertatur furor, et ira fratris tui a te, et obli-
 viscatur quæ fecisti ei. Et mittens accersam te inde : ne
 forte orba filiis fiam ex ambobus vobis in die una.
 46. Dixit autem Rebecca ad Isaac : Infensa sum vitæ
 meæ propter filias filiorum Chet : si sumet Jacob uxorem de
 filiabus terræ hujus, ut quid mihi vivere?

CAPUT XXVIII.

1. Advocans autem Isaac Jacob benedixit eum, et man-
 davit ei, dicens : Non accipies uxorem ex filiabus Chana-
 næorum.
 2. Surgens fuge in Mesopotamiam, in domum Bathuel pa-
 tris matris tuæ : et sume tibi inde uxorem de filiabus Laban
 fratris matris tuæ.
 3. Deus autem meus benedicat te, et augeat te, et mul-
 tiplicet te : et eris in congregationes gentium.
 4. Et det tibi benedictionem Abraham patris mei, tibi et
 semini tuo post te : ut hæres fias terræ incolatus tui, quam
 dedit Deus ipsi Abraham.
 5. Et misit Isaac Jacob : et ivit in Mesopotamiam ad La-
 ban filium Bathuel Syri, fratrem Rebecca matris Jacob et
 Esau.
 6. Vidit autem Esau quia benedixit Isaac Jacob, et misit
 in Mesopotamiam Syriæ, ad sumendam sibi uxorem inde,
 cum benediceret eum : et mandavit ei, dicens : Non sumes
 uxorem de filiabus Chananæorum.
 7. Et Jacob audivit patrem et matrem suam : et ivit in
 Mesopotamiam Syriæ.
 8. Videns autem et Esau, quia malæ sunt filiæ Chanaan
 coram Isaac patre suo,
 9. ivit Esau ad Ismael, et sumpsit Mæleth filiam Ismael fi-
 llii Abraham, sororem Nabeoth, super uxores suas uxorem.
 10. Et exiit Jacob a puteo juramenti : et profectus est in
 Charran.
 11. Et occurrit loco, et dormivit ibi, occiderat enim sol.
 Et sumpsit ex lapidibus loci, et posuit ad caput suum, et
 dormivit in loco illo,
 12. et somniavit. Et ecce scala stabilita super terram,
 cujus caput pertingebat ad cælum : et angeli Dei ascende-
 bant et descendebant in ea.
 13. Et Dominus incumbbat super eam, et dixit : Ego
 sum Deus Abraham patris tui, et Deus Isaac. Noli timere :
 terra, super quam dormis super eam, tibi dabo illam, et se-
 mini tuo.
 14. Et erit semen tuum sicut arena terræ : et dilatabitur
 super mare, et africanum, et aquilonem, et ad orientem : ET
 BENEDICENTUR IN TE OMNES TRIBUS TERRÆ, ET
 IN SEMINE TUO.
 15. Et ecce ego sum tecum, custodiens te in omni via,

τῇ ὁδῷ πάσῃ οὗ ἂν πορευθῇς. Καὶ ἀποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύτην· ὅτι οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπω, ἕως τοῦ ποιῆσαι με πάντα ὅσα ἐλάλησά σοι.

10. Καὶ ἐξηγέρθη Ἰακώβ ἐκ τοῦ ὑπνου αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ὅτι ἐστὶ Κύριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν.

11. Καὶ ἐφοβήθη, καὶ εἶπεν· Ὡς φοβερός ὁ τόπος οὗτος· οὐκ ἐστὶ τοῦτο ἄλλ' ἢ οἶκος Θεοῦ, καὶ αὕτη ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ.

12. Καὶ ἀνέστη Ἰακώβ τὸ πρωῒ, καὶ ἔλαβε τὸν λίθον ὃν ὑπέθηκεν ἐκεῖ πρὸς κεφαλῇς αὐτοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν στήλην, καὶ ἐπέχεεν ἐλαιον ἐπὶ τὸ ἄκρον αὐτῆς.

13. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Οἶκος Θεοῦ. Καὶ Οὐλαμολὺς ἦν ὄνομα τῇ πόλει τὸ πρότερον.

14. Καὶ ἤϊζατο Ἰακώβ εὐχὴν, λέγων· Ἐὰν ἡ Κύριος ὁ Θεός μετ' ἐμοῦ, καὶ διαφυλάξῃ με ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ ἢ ἐγὼ πορευομαι, καὶ ὧμ μοι ἄρτον φαγεῖν, καὶ ἱμάτιον περιβαλέσθαι,

15. καὶ ἀποστρέψῃ με μετὰ σωτηρίας εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου· καὶ ἔσται Κύριός μοι εἰς Θεόν.

16. Καὶ ὁ λίθος οὗτος, ὃν ἔστησα στήλην, ἔσται μοι οἶκος Θεοῦ· καὶ πάντων, ὧν ἐάν μοι ὧς, δεκάτην ἀποδεκατώσω αὐτά σοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

1. Καὶ ἐξάρas Ἰακώβ τοὺς πόδας ἐπορεύθη εἰς γῆν ἀνατολῶν πρὸς Λάβαν τὸν υἱὸν Βαθουῆλ τοῦ Σύρου, ἀδελφὸν δὲ Ῥεβέκκας μητρὸς Ἰακώβ καὶ Ἡσαῦ.

2. Καὶ ὄρᾱ· καὶ ἰδοὺ φρέαρ ἐν τῷ πεδίῳ. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ τρία ποιμνία προβάτων ἀναπαυόμενα ἐπ' αὐτοῦ. Ἐκ γάρ τοῦ φρέατος ἐκείνου ἐπότιζον τὰ ποιμνία. Λίθος δὲ ἦν μέγας ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ φρέατος.

3. Καὶ συνήγοντο ἐκεῖ πάντα τὰ ποιμνία· καὶ ἀπεκύλιον τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος, καὶ ἐπότιζον τὰ πρόβατα, καὶ ἀπεκαθίστων τὸν λίθον ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ φρέατος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

4. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰακώβ· Ἀδελφοί, πόθεν ἐστὲ ὑμεῖς; Οἱ δὲ εἶπαν· Ἐκ Χαββάν ἐσμέν.

5. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Γινώσκετε Λάβαν τὸν υἱὸν Ναχωρ; Οἱ δὲ εἶπαν· Γινώσκομεν.

6. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ὑγιαίνει; Οἱ δὲ εἶπαν· Ὑγιαίνει. Καὶ ἰδοὺ Ῥαχὴλ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἤρχετο μετὰ τῶν προβάτων.

7. Καὶ εἶπεν Ἰακώβ· Ἔτι ἐστὶν ἡμέρα πολλή· οὐπω ὥρα συναχθῆναι τὰ κτήνη· ποτίσαντες τὰ πρόβατα, ἀπελθόντες βόσκατε.

8. Οἱ δὲ εἶπαν· Οὐ δυνασόμεθα, ἕως τοῦ συναχθῆναι πάντας τοὺς ποιμένας· καὶ ἀποκυλίσουσι τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος, καὶ ποτιοῦμεν τὰ πρόβατα.

9. Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, καὶ ἰδοὺ Ῥαχὴλ ἡ θυγάτηρ Λάβαν ἤρχετο μετὰ τῶν προβάτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς· αὕτη γάρ ἐβόσκει τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

10. Ἐγένετο δὲ ὡς εἶδεν Ἰακώβ τὴν Ῥαχὴλ τὴν θυγατέρα Λάβαν ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ τὰ πρόβατα Λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ

quacumque ibis. Et reducam te in terram hanc : quia te non derelinquam, donec faciam omnia quae locutus sum tibi.

16. Et surrexit Jacob de somno suo, et dixit : Quia Dominus est in loco hoc, ego autem nesciebam.

17. Et timuit, et dixit : Quam terribilis est locus hic ! Non est hic nisi domus Dei, et haec porta caeli.

18. Et surrexit Jacob mane, et sumpsit lapidem quem supposuerat ibi ad caput suum et statuit illum titulum, et superfudit oleum in cacumen ejus.

19. Et vocavit nomen loci illius, Domus Dei. Et Ulam Luz erat nomen civitati prius.

20. Et vovit Jacob votum, dicens : Si fuerit Dominus Deus mecum, et custodierit me in via hac qua ego vado, et dederit mihi panem ad comedendum, et vestimentum ad induendum,

21. et duxerit me cum salute in domum patris mei : et erit Dominus mihi in Deum.

22. Et lapis hic, quem statui titulum, erit mihi domus Dei : et omnium, quaecumque mihi dederis, decimam decimabo ea tibi.

CAPUT XXIX.

1. Et elevans Jacob pedes ivit in terram Orientis ad Laban filium Bathuel Syri, fratrem autem Rebeccae matris Jacob et Esau.

2. Et videt : et ecce puteus in agro. Erant autem ibi tres greges ovium requiescentes super eum. De puteo enim illo potabant greges. Lapis autem erat magnus super os putei.

3. Et congregabantur illuc omnes greges : et revolvebant lapidem ab ore putei, et potabant oves, et reponebant lapidem super os putei in locum suum.

4. Dixit autem eis Jacob : Fratres, unde estis vos ? At illi dixerunt : De Charran sumus.

5. Dixit autem eis : Nostis Laban filium Nachor ? At illi dixerunt : Noscimus.

6. Dixit autem eis : Valet ? At illi dixerunt : valet. Et ecce Rachel filia ejus veniebat cum ovibus.

7. Et dixit Jacob : Adhuc est dies multa : nondum hora ut congregentur pecora : cum potaveritis oves ; abeuntes pascite.

8. At illi dixerunt : Non poterimus, donec congregati fuerint omnes pastores : et revolvant lapidem ab ore putei, et potabimus oves.

9. Adhuc loquente eo cum illis, et ecce Rachel filia Laban veniebat cum ovibus patris sui : ipsa enim pascebat oves patris sui.

10. Factum est autem, ut vidit Jacob Rachel filiam Laban fratris matris suae, et oves Laban fratris matris suae : et

ποσέλθων Ἰακώβ ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος, καὶ ἐπότιζε τὰ πρόβατα Λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐφίλησεν Ἰακώβ τὴν Ῥαχὴλ, καὶ βοήσας τῇ φωνῇ αὐτοῦ ἔκλαυσε,

12. καὶ ἀπήγγειλε τῇ Ῥαχὴλ ὅτι ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐστὶ, καὶ ὅτι υἱὸς Ῥεβέκκας ἐστὶ. Καὶ δραμοῦσα ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

13. Ἐγένετο δὲ, ὡς ἤκουσε Λάβαν τὸ ὄνομα Ἰακώβ τοῦ υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, ἔδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ περιλαβὼν αὐτὸν ἐφίλησε, καὶ εἰσῆγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ διηγήσατο τῷ Λάβαν πάντας τοὺς λόγους τούτους.

14. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Λάβαν· Ἐκ τῶν ὀστέων μου, καὶ ἐκ τῆς σαρκὸς μου εἶ σύ. Καὶ ἦν μετ' αὐτοῦ μῆνα ἡμερῶν.

15. Εἶπε δὲ Λάβαν τῷ Ἰακώβ· Ὅτι γὰρ ἀδελφός μου εἶ, οὐ δουλεύσεις μοι δωρεάν· ἀπάγγειλόν μοι τίς ὁ μισθός σου ἐστί;

16. Τῷ δὲ Λάβαν ἦσαν δύο θυγατέρες· ὄνομα τῇ μεγάλῃ, Λεία, καὶ ὄνομα τῇ νεωτέρᾳ, Ῥαχὴλ.

17. Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ Λείας ἀσθενεῖς· Ῥαχὴλ δὲ ἦν καλὴ τῷ εἶδει, καὶ ὥραία τῇ ὄψει σφόδρα.

18. Ἠγάπησε δὲ Ἰακώβ τὴν Ῥαχὴλ, καὶ εἶπε· Δουλεύσω σοι ἑπτὰ ἔτη περὶ τῆς Ῥαχὴλ τῆς θυγατρὸς σου τῆς νεωτέρας.

19. Εἶπε δὲ αὐτῷ Λάβαν· Βέλτιον δοῦναί με αὐτῇν σοὶ ἢ δοῦναί με αὐτῇν ἀνδρὶ ἑτέρῳ· οἰκησον μετ' ἐμοῦ.

20. Καὶ ἐδούλευσεν Ἰακώβ περὶ Ῥαχὴλ ἑπτὰ ἔτη· καὶ ἦσαν ἐναντίον αὐτοῦ ὡς ἡμέραι ὀλίγαι, παρὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν αὐτῇν.

21. Εἶπε δὲ Ἰακώβ τῷ Λάβαν· Δός μοι τὴν γυναῖκά μου, πεπλήρωνται γὰρ αἱ ἡμέραι ὅπως εἰσέλθω πρὸς αὐτήν.

22. Συνήγαγε δὲ Λάβαν πάντας τοὺς ἀνδρας τοῦ τόπου, καὶ ἐποίησε γάμον.

23. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα· καὶ λαβὼν Λείαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, εἰσῆγαγεν πρὸς Ἰακώβ· καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν Ἰακώβ.

24. Ἐδωκε δὲ Λάβαν Λείᾳ τὴν θυγατρὶ αὐτοῦ Ζελφάν τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, αὐτῇ παιδίσκην.

25. Ἐγένετο δὲ πρωὶ, καὶ ἰδοὺ ἦν Λεία. Εἶπε δὲ Ἰακώβ τῷ Λάβαν· Τί τοῦτο ἐποίησάς μοι; Οὐ περὶ Ῥαχὴλ ἐδούλευσα παρὰ σοί; καὶ ἵνατί παρελογίσω με;

26. Ἀπεκρίθη δὲ Λάβαν· Οὐκ ἐστὶν οὕτως ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν, δοῦναί τὴν νεωτέραν πρὶν τὴν πρεσβυτέραν.

27. Συντέλεσον οὖν τὰ ἑβδομα ταύτης, καὶ δώσω σοὶ καὶ ταύτην ἀντὶ τῆς ἐργασίας ἧς ἐργᾷ παρ' ἐμοῦ, εἰ ἐπτά ἔτη ἕτερα.

28. Ἐποίησε δὲ Ἰακώβ οὕτως· καὶ ἀνεπλήρωσε τὰ ἑβδομα ταύτης. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Λάβαν Ῥαχὴλ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ γυναῖκα.

29. Ἐδωκε δὲ Λάβαν τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Βαλλάν τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, αὐτῇ παιδίσκην.

30. Καὶ εἰσῆλθε πρὸς Ῥαχὴλ. Ἠγάπησε δὲ Ῥαχὴλ μᾶλλον ἢ Λείαν· καὶ ἐδούλευσε αὐτῷ ἑπτὰ ἔτη ἕτερα.

31. Ἰδὼν δὲ Κύριος ὁ Θεὸς ὅτι ἐμίσητο Λεία, ἤνοιξε τὴν μήτραν αὐτῆς· Ῥαχὴλ δὲ ἦν στείρα.

accedens Jacob revolvit lapidem ab ore putei, et potavit oves Laban fratris matris suae.

11. Et osculatus est Jacob Rachel, et exclamans voce sua flevit,

12. et indicavit ipsi Rachel quia frater patris ejus est, et quia filius Rebeckae est. Et currens illa nuntiavit patri suo secundum verba haec.

13. Factum est autem, ut audivit Laban nomen Jacob filii sororis suae, cucurrit obviam ei, et complexus eum osculatus est, et induxit eum in domum suam. Et narravit ipsi Laban omnes sermones hos.

14. Et dixit ei Laban: De ossibus meis, et de carne mea es tu. Et fuit cum eo mensem dierum.

15. Dixit autem Laban ipsi Jacob: Quia enim frater meus es, non servies mihi gratis: indicio mihi, quae merces tua est.

16. Erant autem Laban duae filiae: nomen majori Lia, et nomen juniori, Rachel.

17. Oculi autem Liae infirmi: Rachel autem erat pulchra specie, et decora aspectu valde.

18. Dilexit autem Jacob ipsam Rachel, et dixit: Serviam tibi septem annos pro Rachel filia tua juniore.

19. Dixit autem ei Laban: Melius est dare me eam tibi quam dare me eam viro alteri: habita mecum.

20. Et servivit Jacob pro Rachel septem annos: et fuerunt in conspectu ejus tamquam pauci dies, eo quod ipse diligebat eam.

21. Dixit autem Jacob ad Laban: Da mihi uxorem meam, impleti enim sunt dies ut ingrediar ad eam.

22. Congregavit autem Laban omnes viros loci, et fecit nuptias.

23. Et facta est vespera: et sumens Liam filiam suam, introduxit ad Jacob: et ingressus est ad eam Jacob.

24. Dedit autem Laban Liae filiae suae Zelpham ancillam suam, ei ancillam.

25. Factum est autem mane, et ecce erat Lia. Dixit autem Jacob ad Laban: Quid hoc fecisti mihi? Nonne pro Rachel servivi apud te? et ut quid decepisti me?

26. Respondit autem Laban: Non est sic in loco nostro, ut detur junior prius quam senior.

27. Consumma itaque septimanam istius, et dabo tibi et hanc pro opere quod operaberis apud me, adhuc septem annos alios.

28. Fecit autem Jacob sic: et implevit septimanam istius. Et dedit ei Laban Rachel filiam suam ipsi uxorem.

29. Dedit autem Laban filiae suae Ballam ancillam suam, ei ancillam.

30. Et intravit ad Rachel. Dilexit autem Rachel magis quam Liam: et servivit ibi septem annos alios.

31. Videns autem Dominus Deus quod odio habebatur Lia, aperuit vulvam ejus: Rachel autem erat sterilis.

32. Καὶ συνέλαβε Λεία, καὶ ἔτεκεν υἱὸν τῷ Ἰακώβ. Ἐκάλεσε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ῥουβὴν, λέγουσα· Διότι εἶδέν μου Κύριος τὴν ταπείνωσιν, καὶ ἔδωκε μοι υἱόν· νῦν οὖν ἀγαπήσει με ὁ ἀνὴρ μου.

33. Καὶ συνέλαβε πάλιν, καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ Ἰακώβ, καὶ εἶπεν· Ὅτι ἤκουσε Κύριος ὅτι μισοῦμαι, καὶ προσέδωκε μοι καὶ τοῦτον. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Συμεών.

34. Καὶ συνέλαβεν ἔτι, καὶ ἔτεκεν υἱόν, καὶ εἶπεν· Ἐν τῷ νῦν καιρῷ πρὸς ἐμοῦ ἔσται ὁ ἀνὴρ μου, τέτοκα γὰρ αὐτῷ τρεῖς υἱούς. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Λευὶ.

35. Καὶ συλλαβοῦσα ἔτι ἔτεκεν υἱόν, καὶ εἶπε· Νῦν ἔτι τοῦτο ἐξομολογήσομαι Κυρίῳ. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἰούδαν. Καὶ ἔσθι τοῦ τρίττειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ἰδοῦσα δὲ Ῥαχὴλ ὅτι οὐ τέτοκε τῷ Ἰακώβ, καὶ ἐζηλώσα Ῥαχὴλ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς· καὶ εἶπε τῷ Ἰακώβ· Δός μοι τέκνα· εἰ δὲ μὴ, τελευτήσω ἐγώ.

2. Θυμωθείς δὲ Ἰακώβ τῇ Ῥαχὴλ, εἶπεν αὐτῇ· Μὴ ἀντὶ Θεοῦ ἐγὼ εἰμι, ὃς ἐστέρησέ σε καρπὸν κοιλίας;

3. Εἶπε δὲ Ῥαχὴλ τῷ Ἰακώβ· Ἰδοὺ ἡ παιδίσκη μου Βαλλὰ· Εἰσέλθε πρὸς αὐτήν· καὶ τέξεται ἐπὶ τῶν γονάτων μου, καὶ τεκνοποιήσομαι καὶ γὰρ ἐξ αὐτῆς.

4. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Βαλλὰν τὴν παιδίσκην αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα. Καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν Ἰακώβ.

5. Καὶ συνέλαβε Βαλλὰ ἡ παιδίσκη Ῥαχὴλ, καὶ ἔτεκε τῷ Ἰακώβ υἱόν.

6. Καὶ εἶπε Ῥαχὴλ· Ἐκρινέ μοι ὁ Θεὸς, καὶ ἐπήκουσε τῆς φωνῆς μου, καὶ ἔδωκε μοι υἱόν. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Δάν.

7. Καὶ συνέλαβεν ἔτι Βαλλὰ ἡ παιδίσκη Ῥαχὴλ, καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ Ἰακώβ.

8. Καὶ εἶπε Ῥαχὴλ· Συναντελάβετό μου ὁ Θεός, καὶ συνανεστράφην τῇ ἀδελφῇ μου, καὶ ἡδυνάσθην. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Νεφθαλεὶ.

9. Εἶδε δὲ Λεία ὅτι ἔσθι τοῦ τρίττειν, καὶ ἔλαβε Ζελφάν τὴν παιδίσκην αὐτῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Ἰακώβ γυναῖκα. Καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν.

10. Καὶ συνέλαβε Ζελφὰ ἡ παιδίσκη Λείας, καὶ ἔτεκε τῷ Ἰακώβ υἱόν.

11. Καὶ εἶπε Λεία· Ἐν τύχῃ. Καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Γάδ.

12. Καὶ συνέλαβεν ἔτι Ζελφὰ ἡ παιδίσκη Λείας, καὶ ἔτεκε τῷ Ἰακώβ υἱὸν δεύτερον.

13. Καὶ εἶπε Λεία· Μακαρία ἐγὼ, ὅτι μακαριοῦσθε αἱ γυναῖκες. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἀσήρ.

14. Ἐπορεύθη δὲ Ῥουβὴν ἐν ἡμέρᾳ θερισμοῦ πυρῶν· καὶ εὔρε μῆλα μανδραγορῶν ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ πρὸς Λείαν τὴν μητέρα αὐτοῦ. Εἶπε δὲ Ῥαχὴλ τῇ Λείᾳ τῇ ἀδελφῇ αὐτῆς· Δός μοι τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου.

15. Εἶπε δὲ Λεία· Οὐχ ἱκανόν σοι ὅτι ἔλαβες τὸν ἄνδρα μου; μὴ καὶ τοὺς μανδραγοράς τοῦ υἱοῦ μου λήψῃ; Εἶπε δὲ Ῥαχὴλ· Οὐχ οὕτως κοιμηθῆτω μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου.

16. Εἰσῆλθεν δὲ Ἰακώβ ἐξ ἀγροῦ ἑσπέρας, καὶ ἐξ-

32. Et concepit Lia, et peperit filium ipsi Jacob. Vocavit autem nomen ejus Ruben, dicens : Quoniam vidit Dominus humiliationem meam, et dedit mihi filium : nunc itaque diligit me vir meus.

33. Et concepit iterum, et peperit filium secundum ipsi Jacob, et dixit : Quoniam audivit Dominus quod odio habeor, et addidit mihi etiam hunc. Et vocavit nomen ejus, Symeon.

34. Et concepit adhuc, et peperit filium, et dixit : In hoc nunc tempore apud me erit vir meus, quia peperit ei tres filios. Ideo vocavit nomen ejus, Levi.

35. Et concipiens adhuc peperit filium, et dixit : Nunc etiam hoc confitebor Domino. Ob id vocavit nomen ejus Judam. Et stetit a pariendo.

CAPUT XXX.

1. Videns autem Rachel quod non peperisset ipsi Jacob, et Rachel invidit sorori suæ : et dixit ad Jacob : Da mihi filios : sin autem non, moriar ego.

2. Iratus autem Jacob ipsi Rachel, dixit ei : Numquid pro Deo ego sum, qui privavit te fructu ventris?

3. Dixit autem Rachel ad Jacob : Ecce ancilla mea Balla : intra ad eam : et pariet super genua mea, et filios faciam ego etiam ex ea.

4. Et dedit ei Ballam ancillam suam ei uxorem. Et intra-vit ad eam Jacob.

5. Et concepit Balla ancilla Rachel, et peperit ipsi Jacob filium.

6. Et dixit Rachel : Judicavit mihi Deus, et exaudivit vocem meam, et dedit mihi filium. Propterea vocavit nomen ejus, Dan.

7. Et concepit adhuc Balla ancilla Rachel, et peperit filium secundum ipsi Jacob.

8. Et dixit Rachel : Coassumpsit me Deus, et colluctata sum cum sorore mea, et valui. Et vocavit nomen ejus, Nephtali.

9. Vidit autem Lia quia steterat a pariendo : et sumpsit Zelfham ancillam suam, et dedit eam ipsi Jacob uxorem. Et intravit ad eam.

10. Et concepit Zelfha ancilla Liæ, et peperit ipsi Jacob filium.

11. Et dixit Lia : In fortuna. Et cognominavit nomen ejus Gad.

12. Et concepit adhuc Zelfha ancilla Liæ, et peperit ipsi Jacob filium secundum.

13. Et dixit Lia : Beata ego, quia beatificabunt me mulieres. Et vocavit nomen ejus, Aser.

14. Ivit autem Ruben in die messis triticeæ : et invenit poma mandragorum in agro, et attulit ea ad Liam matrem suam. Dixit autem Rachel Liæ sorori suæ : Da mihi de mandragoris filii tui.

15. Dixit autem Lia : Non satis est tibi quod accepisti virum meum? numquid et mandragoras filii mei accipies? Dixit autem Rachel : Non ita : dormiat tecum nocte hac pro mandragoris filii tui.

16. Ingressus est autem Jacob ex agro vesperi, et exiit

ἦλθε Λεία εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ εἶπε· Πρὸς ἐμέ εἰς-
ελεύσῃ σήμερον· μεμίσθωμαι γάρ σε ἀντὶ τῶν μαν-
θραγορῶν τοῦ υἱοῦ μου. Καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς τὴν
νύκτα ἐκείνην.

17. Καὶ ἐπήκουσεν ὁ Θεὸς Λείας, καὶ συλλαβοῦσα
ἔτεκε τῷ Ἰακώβ υἱὸν πέμπτον.

18. Καὶ εἶπε Λεία· Δέδωκέ μοι ὁ Θεὸς τὸν μισθόν
μου, ἀνθ' οὗ ἔδωκα τὴν παιδίσκην μου τῷ ἀνδρὶ μου.
Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἰσάχαρ, ὃ ἐστὶ μισθός.

19. Καὶ συνέλαβεν ἔτι Λεία, καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἕκτον
τῷ Ἰακώβ.

20. Καὶ εἶπε Λεία· Δεδώρηται ὁ Θεός μοι δώρον κα-
λὸν ἐν τῷ νῦν καιρῷ· αἵρετίσει με ὁ ἀνὴρ μου· τέτοκα
γάρ αὐτῷ υἱοὺς ἑξ. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ζα-
βουλών.

21. Καὶ μετὰ τούτου ἔτεκε θυγατέρα, καὶ ἐκάλεσε τὸ
ὄνομα αὐτῆς, Δείνα.

22. Ἐμνήσθη δὲ ὁ Θεὸς τῆς Ῥαχὴλ, καὶ ἐπήκουσεν
αὐτῆς ὁ Θεός, καὶ ἀνέωξεν αὐτῆς τὴν μήτραν·

23. καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τῷ Ἰακώβ υἱόν. Εἶπε δὲ
Ῥαχὴλ· Ἀφείλεν ὁ Θεός μου τὸ δνειδος.

24. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωσήφ, λέγουσα·
Προσθέτω ὁ Θεός μοι υἱὸν ἕτερον.

25. Ἐγένετο δὲ ὡς ἔτεκε Ῥαχὴλ τὸν Ἰωσήφ, εἶπεν
Ἰακώβ τῷ Λάβαν· Ἀπόστείλον με, ἵνα ἀπέλθω εἰς τὸν
τόπον μου καὶ εἰς τὴν γῆν μου·

26. ἀπόδος τὰς γυναῖκάς μου, καὶ τὰ παιδιά μου,
περὶ ὧν δεδούλευκά σοι, ἵνα ἀπέλθω. Σὺ γάρ γινώσκεις
τὴν δουλείαν ἣν δεδούλευκά σοι.

27. Εἶπε δὲ αὐτῷ Λάβαν· Εἰ εὔρον χάριν ἐναντίον
σου, οἰωνισάμην ἂν· εὐλόγησε γάρ με ὁ Θεός ἐπὶ τῇ σῇ
εἰσόδῳ.

28. Διάστειλον τὸν μισθόν σου πρὸς με, καὶ δώσω.

29. Εἶπε δὲ Ἰακώβ· Σὺ γινώσκεις ἃ δεδούλευκά σοι,
καὶ ὅσα ἦν κτήνη σου μετ' ἐμοῦ.

30. Μικρὰ γὰρ ἦν ὅσα σοι ἐναντίον ἐμοῦ, καὶ ἡ-
ζήθη εἰς πλῆθος· καὶ εὐλόγησέ σε Κύριος ὁ Θεός ἐπὶ τῷ
ποδί μου. Νῦν οὖν πότε ποιήσω καγὼ ἐμαυτῷ οἶκον;

31. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Λάβαν· Τί σοι δώσω; Εἶπε δὲ
αὐτῷ Ἰακώβ· Οὐ δώσεις μοι οὐδέν. Ἐὰν ποιήσης μοι τὸ
ῥῆμα τούτου, πάλιν ποιμανῶ τὰ πρόβατά σου, καὶ φυ-
λάξω.

32. Παρελθέτω πάντα τὰ πρόβατά σου σήμερον, καὶ
διαχώρισον ἐκεῖθεν πᾶν πρόβατον φαῖον ἐν τοῖς ἄρνασι·
καὶ πᾶν διάλευκον καὶ βαντὸν ἐν ταῖς αἰξίν, ἔσται μοι
μισθός.

33. Καὶ ἐπακούσεται μοι ἡ δικαιοσύνη μου ἐν τῇ
ἡμέρᾳ τῇ ἐπαύριον· ὅτι ἐστὶν ὁ μισθός μου ἐνώπιόν
σου. Πᾶν δ' ἐὰν μὴ ᾖ βαντὸν καὶ διάλευκον ἐν ταῖς
αἰξί, καὶ φαῖον ἐν τοῖς ἄρνασι, κεκλημμένον ἔσται παρ'
ἐμοῦ.

34. Εἶπε δὲ αὐτῷ Λάβαν· Ἔστω κατὰ τὸ ῥῆμά σου.

35. Καὶ διέστειλεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοὺς τράγους
τοὺς βαντούς καὶ τοὺς διαλεύκους, καὶ πάσας τὰς αἰγὰς
τὰς βαντάς καὶ τὰς διαλεύκους, καὶ πᾶν δ' ἦν φαῖον ἐν
τοῖς ἄρνασι, καὶ πᾶν δ' ἦν λευκὸν ἐν αὐτοῖς· καὶ ἔδωκε
διὰ χειρὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ.

36. Καὶ ἀπέστησεν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἀνὰ μέσον
αὐτῶν καὶ ἀνὰ μέσον Ἰακώβ· Ἰακώβ δὲ ἐποίμαινε τὰ
πρόβατα Λάβαν τὰ ὑπολειφθέντα.

Lia in occursum ei, et dixit : Ad me intrabis hodie : mercede
enim conduxi te pro mandragoris filii mei. Et dormivit cum
ea nocte illa.

17. Et exaudivit Deus Liam, et concipiens peperit ipsi
Jacob filium quintum.

18. Et dixit Lia : Dedit mihi Deus mercedem meam, pro
eo quod dedi ancillam meam viro meo. Et vocavit nomen
ejus, Issachar, quod est merces.

19. Et concepit adhuc Lia, et peperit filium sextum ipsi
Jacob.

20. Et dixit Lia : Donavit Deus mihi donum bonum nunc
temporis : deliget me vir meus : peperi enim ei filios sex. Et
vocavit nomen ejus, Zabulon.

21. Et post hoc peperit filiam, et vocavit nomen ejus,
Dina.

22. Recordatus est autem Deus Rachel, et exaudivit eam
Deus, et aperuit ejus vulvam :

23. et concipiens peperit ipsi Jacob filium. Dixit autem
Rachel : Abstulit Deus meum opprobrium.

24. Et vocavit nomen ejus Joseph, dicens : Addat Deus mi-
hi filium alium.

25. Factum est autem ut peperit Rachel Joseph, dixit Ja-
cob ad Laban : Dimitte me, ut abeam in locum meum et
in terram meam :

26. redde uxores meas, et parvulos meos, pro quibus
servivi tibi, ut abeam. Tu enim nosti servitutum quam ser-
vivi tibi.

27. Dixit autem ei Laban : Si inveni gratiam coram te, au-
guratus sum utique : benedixit enim me Deus in tuo ingressu.

28. Distingue mercedem tuam ad me, et dabo.

29. Dixit autem Jacob : Tu nosti quæ servivi tibi, et
quanta erant pecora tua mecum.

30. Parva enim erant quæ tibi erant coram me, et aucta
sunt in multitudinem : et benedixit te Dominus Deus in pede
meo. Nunc itaque quando faciam et ego mihi domum?

31. Et dixit ei Laban : Quid tibi dabo? Dixit autem ei Ja-
cob : Non dabis mihi quicquam. Si feceris mihi verbum hoc,
rursus pascam oves tuas, et custodiam.

32. Transeant omnes oves tuæ hodie, et separa inde om-
nem ovem fuscā in agnis; et omne subalbum et sparsum
in capris, erit mihi merces.

33. Et exaudiet me justitia mea in die crastina : quia est
merces mea in conspectu tuo. Omne quodcumque non fue-
rit sparsum et subalbum in capris, et fuscum in agnis, furto
ablutum erit apud me.

34. Dixit autem ei Laban : Sit juxta verbum tuum.

35. Et separavit in die illa hircos sparsos et subalbos,
et omnes capras sparsas et subalbas, et omne quod erat
fuscum in agnis, et omne quod erat album in eis : et dedit
per manum fillorum suorum.

36. Et fecit distare viam trium dierum, et inter eos et in-
ter Jacob : Jacob autem pascebat oves Laban reliquas.

37. Ἐλαβε δὲ ἑαυτῷ Ἰακώβ ῥάβδον στυρακίνην γλωρᾶν, καὶ καρυῖνην, καὶ πλατάνου καὶ ἔλεπisen αὐτὰς Ἰακώβ λεπίσματα λευκά· καὶ περισύρων τὸ γλωρὸν, ἐφαίνετο ἐπὶ ταῖς ῥάβδοις τὸ λευκὸν, ὃ ἔλεπise, ποικίλον.

38. Καὶ παρέθηκε τὰς ῥάβδους, ἃς ἔλεπisen, ἐν τοῖς ληνοῖς τῶν ποτιστηρίων τοῦ ὕδατος ἵνα ὡς ἂν ἔλθωσι τὰ πρόβατα πιεῖν, ἐνώπιον τῶν ῥάβδων ἐλθόντων αὐτῶν εἰς τὸ πιεῖν, ἐγκισσῇσωσι τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους.

39. Καὶ ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους καὶ ἔτικτον τὰ πρόβατα διάλευκα, καὶ ποικίλα, καὶ σποδοειδῆ βαντά.

40. Τοὺς δὲ ἀμνοὺς διέστειλεν Ἰακώβ· καὶ ἔστησεν ἐναντίον τῶν προβάτων κριὸν διάλευκον, καὶ πᾶν ποικίλον ἐν τοῖς ἀμνοῖς· καὶ διεχώρισεν ἑαυτῷ ποίμνια κατ' ἑαυτὸν, καὶ οὐκ ἔμιξεν αὐτὰ εἰς τὰ πρόβατα Λάβαν.

41. Ἐγένετο δὲ, ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα ἐν γαστρὶ λαμβάνοντα, ἔθηκεν Ἰακώβ τὰς ῥάβδους ἐναντίον τῶν προβάτων ἐν τοῖς ληνοῖς, τοῦ ἐγκισσῆσαι αὐτὰ κατὰ τὰς ῥάβδους.

42. Ἦνίκα δ' ἂν ἔτεκε τὰ πρόβατα, οὐκ ἐτίθει. Ἐγένετο δὲ τὰ μὲν ἄσχημα τοῦ Λάβαν, τὰ δὲ ἐπίσημα τοῦ Ἰακώβ.

43. Καὶ ἐπλούτησεν ὁ ἄνθρωπος σφόδρα σφόδρα· καὶ ἐγένετο αὐτῷ κτήνη πολλὰ, καὶ βόες, καὶ παῖδες, καὶ παιδίσκαι, καὶ κάμηλοι, καὶ ὄνοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ'.

1. Ἦκουσε δὲ Ἰακώβ τὰ ῥήματα τῶν υἱῶν Λάβαν, λεγόντων· Εἰλῆφεν Ἰακώβ πάντα τὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς ἡμῶν πεποίηκε πᾶσαν τὴν δόξαν ταύτην.

2. Καὶ εἶδεν Ἰακώβ τὸ πρόσωπον τοῦ Λάβαν, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν πρὸς αὐτὸν ὡς εἰ χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν.

3. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Ἰακώβ· Ἀποστρέφου εἰς τὴν γῆν τοῦ πατρὸς σου καὶ εἰς τὴν γενεάν σου, καὶ ἔσμαι μετὰ σοῦ.

4. Ἀποστείλας δὲ Ἰακώβ ἐκάλεσε Λεῖαν καὶ Ῥαχὴλ εἰς τὸ πεδῖον οὗ ἦν τὰ ποίμνια.

5. Καὶ εἶπεν αὐταῖς· Ὁρῶ ἐγὼ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι πρὸς ἐμοῦ ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. Ὁ δὲ Θεὸς τοῦ πατρὸς μου ἦν μετ' ἐμοῦ.

6. Καὶ αὐτὰι δὲ οἶδατε ὅτι ἐν πάσῃ τῇ ἰσχύϊ μου δεδούλευκα τῷ πατρὶ ὑμῶν.

7. Ὁ δὲ πατὴρ ὑμῶν παρεκρούσατό με, καὶ ἤλλαξε τὸν μισθόν μου τῶν δέκα ἀμνῶν καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς κακοποιῆσαι με.

8. Ἐὰν οὕτως εἴπῃ, τὰ ποικίλα ἔσται σου μισθός, καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα ποικίλα· ἐὰν δὲ εἴπῃ, τὰ λευκὰ ἔσται σου μισθός, καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα λευκά.

9. Καὶ ἀφείλετο ὁ Θεὸς πάντα τὰ κτήνη τοῦ πατρὸς ὑμῶν, καὶ ἔδωκέ μοι αὐτά.

10. Καὶ ἐγένετο, ἡνίκα ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα ἐν γαστρὶ λαμβάνοντα, καὶ εἶδον τοὺς ὀφθαλμοί μου ἐν τῷ ὕπνῳ· καὶ ἰδοὺ οἱ τράγοι καὶ οἱ κριοὶ ἀναβαίνοντες ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἰγας, διάλευκοι καὶ ποικίλοι καὶ σποδοειδεῖς βαντοί.

37. Sumpsit autem sibi Jacob virgam styracinam viridem, et nucinam, et platani : et decorticavit eas decorticationes albas : et distrahens viride, apparebat in virgis album, quod decorticaverat, varium.

38. Et apposuit virgas, quas decorticaverat, in alveis canalium aquæ : ut cum venissent oves bibere, in conspectu virgarum venientibus ipsis ad bibendum, conciperent oves in virgas.

39. Et concipiebant oves in virgas : et pariebant oves subalbas, et varias, et cineritias sparsas.

40. Agnos autem segregavit Jacob : et statuit coram ovibus arietem subalbum, et omne varium in agnis : et separavit sibi greges per seipsum, et non miscuit eos ad oves Laban.

41. Factum est autem, in tempore quo concipiebant oves in utero accipientes, posuit Jacob virgas coram ovibus in canalibus, ut ipsæ conciperent secundum virgas.

42. Cum vero peperissent oves, non ponebat. Facta sunt autem non signata ipsius Laban, signata autem ipsius Jacob.

43. Et ditatus est homo valde valde : et facta sunt ei pecora multa, et boves, et pueri, et ancillæ, et cameli, et asini.

CAPUT XXXI.

1. Audivit autem Jacob verba filiorum Laban, dicentium : Tulit Jacob omnia quæ patris nostri, et ex iis, quæ patris nostri fecit omnem gloriam hanc.

2. Et vidit Jacob faciem Laban, et ecce non erat ad eum sicut hesternæ et nudius tertius die.

3. Dixit autem Dominus ad Jacob : Revertere in terram patris tui et ad generationem, et ero tecum.

4. Mittens autem Jacob vocavit Liam et Rachel in agrum ubi erant greges :

5. Et dixit eis : Video ego faciem patris vestri, quia non est erga me sicut heri et nudius tertius. Deus autem patris mei fuit mecum.

6. Et ipsæ autem nostis quia in omni fortitudine mea servivi patri vestro.

7. Pater autem vester circumvenit me, et mutavit mercedem meam decem agnorum : et non dedit ei Deus malefacere mihi.

8. Si ita diceret, varia erunt merces tua, et parient omnes oves varia : sin autem diceret, alba erunt merces tua, et parient omnes oves alba.

9. Et abstulit Deus omnia pecora patris vestri, et dedit mihi ea.

10. Et factum est, quando concipiebant oves in utero accipientes, et vidi oculis meis in somno : et ecce hirca et arietes ascendentes super oves et capras subalbi, et varii, et cineritii sparsi.

11. Καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ καθ' ὕπνον· Ἰακώβ. Ἐγὼ δὲ εἶπα· Τί ἐστὶ;

12. Καὶ εἶπεν· Ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἴδε τοὺς τράγους καὶ τοὺς κριοὺς ἀναβαίνοντας ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἴγας, διαλεύκους καὶ ποικίλους καὶ σποδοειδεῖς βραντοῦς· ἑώρακα γὰρ ὅσα σοι Λάβαν ποιεῖ.

13. Ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός, ὁ ὀφθεῖς σοι ἐν τόπῳ Θεοῦ, οὗ ἤλειψάς μοι ἐκεῖ στήλην, καὶ ἠΐσω μοι ἐκεῖ εὐχὴν. Νῦν οὖν ἀνάστηθι, καὶ ἐξέλθε ἐκ τῆς γῆς ταύτης, καὶ ἀπελθε εἰς τὴν γῆν τῆς γενεσεώς σου· καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ.

14. Καὶ ἀποκριθεῖσαι Ῥαχὴλ καὶ Λία εἶπαν αὐτῶν· Μὴ ἔστιν ἡμῖν ἐτι μέρος ἢ κληρονομία ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν;

15. Οὐχ ὡς αἱ ἀλλότριαι λελογίσμεθα αὐτῶν; Πέπρακε γὰρ ἡμᾶς, καὶ καταδύρωσε κατέφαγε τὸ ἀργύρον ἡμῶν.

16. Πάντα τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν, ἣν ἀρελιετο ὁ Θεός τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ἡμῖν ἔσται καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν. Νῦν οὖν ὅσα σοι εἶρηκεν ὁ Θεός, ποιεῖ.

17. Ἀναστὰς δὲ Ἰακώβ ἔλαβε τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τὰ παῖδια αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καμηλοῦς,

18. καὶ ἀπήγαγε πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ, ἣν περιποιήσατο ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, ἀπέλθειν πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς γῆν Χαναάν.

19. Λάβαν δὲ ὥχετο κεῖραι τὰ πρόβατα αὐτοῦ. Ἐκλεψε δὲ Ῥαχὴλ τὰ εἰδῶλα τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

20. Ἐκρυψε δὲ Ἰακώβ Λάβαν τὸν Σύρον, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι αὐτῶν ὅτι ἀποδιδράσκει.

21. Καὶ ἀπέδρα αὐτὸς, καὶ τὰ αὐτοῦ πάντα, καὶ διέβη τὸν ποταμὸν, καὶ ὤρμησεν εἰς τὸ ὄρος Γαλααδ.

22. Ἀνηγγέλη δὲ Λάβαν τῷ Σύρῳ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὅτι ἀπέδρα Ἰακώβ.

23. Καὶ παραλῶν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ, ἐδίωξεν ὅπισω αὐτοῦ ὁδὸν ἡμερῶν ἑπτὰ· καὶ κατέλαβεν αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει Γαλααδ.

24. Ἦλθε δὲ ὁ Θεός πρὸς Λάβαν τὸν Σύρον καθ' ὕπνον τὴν νύκτα, καὶ εἶπεν αὐτῷ. Φύλαξαι σεαυτὸν, μὴ ποτε λαλήσῃς μετὰ Ἰακώβ πονηρά.

25. Καὶ κατέλαβε Λάβαν τὸν Ἰακώβ. Ἰακώβ δὲ ἐπηγε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει· Λάβαν δὲ ἔστησε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει Γαλααδ.

26. Εἶπε δὲ Λάβαν τῷ Ἰακώβ· Τί ἐποίησας; ἵνατί κρυπτῇ ἀπέδρας, καὶ ἐκλοποφόρησάς με, καὶ ἀπήγαγες τὰς θυγατέρας μου, ὡς αἰχμαλώτιδας μαχαίρᾳ;

27. Καὶ εἰ ἀνήγγειλάς μοι, ἐξαπέστειλα ἂν σε μετ' εὐφροσύνης, καὶ μετὰ μουσικῶν, καὶ τυμπάνων, καὶ κιθάρας.

28. Καὶ οὐκ ἤξιώθην καταφιλῆσαι τὰ παῖδια μου, καὶ τὰς θυγατέρας μου. Νῦν δὲ ἀφρόνως ἐπραξας.

29. Καὶ νῦν ἰσχύει ἡ χεὶρ μου κακοποιῆσαί σε. Ὁ δὲ Θεός τοῦ πατρὸς σου χθὲς εἶπε πρὸς με, λέγων, Φύλαξαι σεαυτὸν, μὴ ποτε λαλήσῃς μετὰ Ἰακώβ πονηρά.

30. Νῦν οὖν πεπόρευσαι· ἐπιθυσία γὰρ ἐπεθύμησας ἀπελθεῖν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς σου· ἵνατί ἐκλεψας τοὺς θεοὺς μου;

31. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰακώβ εἶπε τῷ Λάβαν· Ὅτι ἐφρόνηθην. Εἶπα γάρ, μὴ ποτε ἀφῆλῃ τὰς θυγατέρας σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ πάντα τὰ ἐμά.

11. Et dixit mihi angelus Dei per somnum : Jacob. Ego autem dixi : Quid est?

12. Et dixit : Respice oculis tuis, et vide hircos et arietes ascendentes super oves et capras, subalbos et varios et cineritios sparsos : vidi enim quaecumque tibi Laban facit.

13. Ego sum Deus, qui apparui tibi in loco Dei, ubi unxisti mihi ibi titulum, et vovisti mihi ibi votum. Nunc igitur surge, et exi de terra hac, et abi in terram generationis tuæ : et ero tecum.

14. Et respondentes Rachel et Lia dixerunt ei : Numquid est nobis adhuc portio vel hæreditas in domo patris nostri?

15. Nonne sicut alienæ reputatæ sumus ei? Vendidit enim nos, et devoracione absorbit argentum nostrum.

16. Omnes divitias et gloriam, quam abstulit Deus a patre nostro, nobis erunt et filiis nostris. Nunc igitur quaecumque tibi dixit Deus, fac.

17. Surgens autem Jacob sumpsit uxores suas et parvulos suos super camelos;

18. et abduxit omnem substantiam suam, et omnem apparatus suum, quem acquisiverat in Mesopotamia, et omnia sua, ut abiret ad Isaac patrem suum in terram Chanaan.

19. Laban autem iverat tondere oves suas. Furata est autem Rachel idola patris sui.

20. Celavit autem Jacob Laban Syrum, non indicando ei quia fugit.

21. Et aufugit ipse, et ipsius omnia, et transivit flumen, et properavit in montem Galaad.

22. Nuntiatum est autem Laban Syro die tertia, quia aufugit Jacob.

23. Et assumens fratres suos secum, persecutus est post eum viam dierum septem : et assecutus est eum in monte Galaad.

24. Venit autem Deus ad Laban Syrum per somnum nocte, et dixit ei : Custodi te, ne forte loquaris cum Jacob mala.

25. Et assecutus est Laban Jacob. Jacob autem fixerat tabernaculum suum in monte : Laban autem statuit fratres suos in monte Galaad.

26. Dixit autem Laban ad Jacob : Quid fecisti? ut quid occulte aufugisti, et furatus es me, et abduxisti filias meas, quasi captivas gladio?

27. Et si annunciassem mihi, dimissem utique te cum lætitia, et cum musicis, et tympanis, et cithara.

28. Nec sum habitus dignus osculari parvulos meos, et filias meas. Nunc autem imprudenter egisti.

29. Et nunc valet manus mea tibi malefacere. Deus autem patris tui heri dixit ad me, dicens : Custodi teipsum, ne forte loquaris cum Jacob mala.

30. Nunc autem ivisti : desiderio enim desiderasti abire in domum patris tui : ut quid furatus es deos meos?

31. Respondens autem Jacob dixit ad Laban : Quia timui. Dixi enim, ne forte auferas filias tuas a me, et omnia mea.

32. Καὶ εἶπεν Ἰακώβ· Παρ' ὃν ἂν εὕρῃς τοὺς θεοὺς σου, οὐ ζήσεται ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. Ἐπιγυνῶθι τί ἐστὶ παρ' ἑμοὶ τῶν σῶν, καὶ λάβε· καὶ οὐκ ἐπέγνω παρ' αὐτῷ οὐδέν. Οὐκ ᾔδει δὲ Ἰακώβ ὅτι Ῥαχὴλ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκλεψεν αὐτούς.

33. Εἰσελθὼν δὲ Λάβαν ἠρεύνησεν εἰς τὸν οἶκον Λείας, καὶ οὐχ εὔρεν. Καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ οἴκου Λείας, καὶ ἠρεύνησε τὸν οἶκον Ἰακώβ, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν δύο παιδισκίων, καὶ οὐχ εὔρεν. Εἰσῆλθε δὲ καὶ εἰς τὸν οἶκον Ῥαχὴλ.

34. Ῥαχὴλ δὲ ἔλαβε τὰ εἰδῶλα, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὰ εἰς τὰ σάγματα τῆς καμήλου, καὶ ἐπεκάθισεν αὐτοῖς.

35. Καὶ εἶπε τῷ πατρὶ αὐτῆς· Μὴ βαρέως φέρε, κύριε· οὐ δύναμαι ἀναστῆναι ἐνώπιόν σου, ὅτι τὰ κατ' ἐπίσμον τῶν γυναικῶν μοι ἐστίν. ἠρεύνησε δὲ Λάβαν ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ, καὶ οὐχ εὔρε τὰ εἰδῶλα.

36. Ὀργίσθη δὲ Ἰακώβ, καὶ ἐμαγέσατο τῷ Λάβαν. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰακώβ εἶπε τῷ Λάβαν· Τί τὸ ἀδίκημά μου, καὶ τί τὸ ἀμαρτημά μου, ὅτι κατεδίωξας ὀπίσω μου,

37. καὶ ὅτι ἠρεύνησας πάντα τὰ σκεύη τοῦ οἴκου μου; τί εὔρες ἀπὸ πάντων τῶν σκευῶν τοῦ οἴκου σου; Θεὸς ὧδε ἐνώπιον τῶν ἀδελφῶν σου καὶ τῶν ἀδελφῶν μου, καὶ ἐλεγξάτωσαν ἀνὰ μέσον τῶν δύο ἡμῶν.

38. Ταῦτά μοι εἰκόσιν ἐγὼ εἶμι μετὰ σοῦ· τὰ πρόβάτά σου καὶ αἱ αἰγές σου οὐκ ἡτεκνώθησαν, κριοὺς τῶν προβάτων σου οὐ κατέφαγον.

39. Θηριάζωτον οὐκ ἐνῆνοχά σοι· ἐγὼ ἀπετίννυσον παρ' ἐμαυτοῦ κλέμματα ἡμέρας καὶ κλέμματα νυκτός.

40. Ἐγενόμην τῆς ἡμέρας συγκαϊόμενος τῷ καύματι, καὶ τῷ παγετῷ τῆς νυκτός· καὶ ἀφίστατο ὁ ὕπνος μου ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου.

41. Ταῦτά μοι εἰκόσιν ἐγὼ εἶμι ἐν τῇ οἰκίᾳ σου· ἐδοῦλεσά σοι δεκατέσσαρα ἐτη ἀντὶ τῶν δύο θυγατέρων σου, καὶ ἔξ ἐτη ἐν τοῖς προβάτοις σου· καὶ παρελόγισω τὸν μισθόν μου δέκα ἀμνάσιν.

42. Εἰ μὴ ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου Ἀβραάμ, καὶ ὁ φόβος Ἰσαὰκ ἦν μοι, νῦν ἂν κενόν με ἐξαπέστειλας. Τὴν ταπεινώσιν μου καὶ τὸν κόπον τῶν χειρῶν μου εἶδεν ὁ Θεός, καὶ ἤλεγξεν σε χυδός.

43. Ἀποκριθεὶς δὲ Λάβαν εἶπε τῷ Ἰακώβ· Αἰθυγατέρες, θυγατέρες μου, καὶ υἱοί, υἱοί μου· καὶ τὰ κτήνη, κτήνη μου· καὶ πάντα ὅσα σὺ ὄρῃς, ἐμά ἐστι, καὶ τῶν θυγατέρων μου. Τί ποιήσω ταύταις σήμερον ἢ τοῖς τέκνοις αὐτῶν, οἳς ἔτεκον;

44. Νῦν οὖν δεῦρο, διαθῶμαι διαθήκην ἐγὼ τε καὶ σὺ· καὶ ἔσται εἰς μαρτύριον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ἴδου οὐδεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστίν· Ἴδε ὁ Θεός μάρτυς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ.

45. Λαβὼν δὲ Ἰακώβ λίθον, ἔστησεν αὐτὸν στήλην.

46. Εἶπε δὲ Ἰακώβ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ· Συλλέγετε λίθους. Καὶ συνέλεξαν λίθους, καὶ ἐποίησαν βουνὸν, καὶ ἔφαγον ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ βουνοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Λάβαν· Ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ σήμερον.

47. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Λάβαν, βουνὸς τῆς μαρτυρίας· Ἰακώβ δὲ ἐκάλεσεν αὐτὸν, βουνὸς μάρτυς.

48. Εἶπε δὲ Λάβαν τῷ Ἰακώβ· Ἴδου ὁ βουνὸς οὗτος καὶ ἡ στήλη, ἣν ἔστησα ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. Μαρτυρεῖ ὁ βουνὸς οὗτος, καὶ μαρτυρεῖ ἡ στήλη αὕτη. Διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα, βουνὸς μαρτυρεῖ.

32. Et dixit Jacob : Apud quemcumque inveneris deos tuos, non vivet coram fratribus nostris. Cognosce quid est apud me tuorum, et cape. Et non cognovit apud eum quicquam. Nesciebat autem Jacob quia Rachel uxor sua furata erat eos.

33. Ingressus autem Laban scrutatus est in domo Liae, et non invenit. Et exiit de domo Liae, et scrutatus est domum Jacob, et in domo ambarum ancillarum, et non invenit. Ingressus est autem et in domum Rachel.

34. Rachel autem sumpserat idola, et injecerat ea in stramenta cameli, et insederat eis.

35. Et dixit patri suo : Ne graviter feras, domine : non possum surgere in conspectu tuo, quoniam quæ secundum consuetudinem mulierum mihi sunt. Scrutatus est autem Laban in tota domo, et non invenit idola.

36. Iratus est autem Jacob, et rixatus est cum Laban. Respondens autem Jacob dixit ad Laban : Quæ injustitia mea, et quod peccatum meum, quia persecutus es post me,

37. et quia scrutatus es omnia vasa domus meæ? quid invenisti de universis vasis domus tuæ? Pone hic in conspectu fratrum tuorum et fratrum meorum, et arguant inter nos duos.

38. Hos mihi viginti annos ego sum tecum : oves tuæ et capræ tuæ non fuerunt steriles, arietes ovium tuarum non comedi.

39. Captum a bestia non attuli tibi : ego solvebam a me ipso furta diei et furta noctis.

40. Factus sum diei combustus æstu, et glacie noctis : et abscessit somnus meus ab oculis meis.

41. Hos mihi viginti annos ego sum in domo tua : servi tibi quatuordecim annos pro duabus filiabus tuis, et sex annos in ovibus tuis : et decepisti mercedem meam decem agnabus.

42. Nisi Deus patris mei Abraham, et timor Isaac fuisset mihi, nunc utique vacuum me dimisisses. Humiliationem meam et laborem manuum mearum vidit Deus, et arguit te heri.

43. Respondens autem Laban dixit ad Jacob : Filia, filia: meæ, et filii, filii mei, et pecora, pecora mea : et omnia quæcumque tu vides, mea sunt et filiarum mearum. Quid faciam eis hodie, aut filiis earum quos pepererunt?

44. Nunc igitur veni, disponam testamentum ego, et tu : et erit in testimonium inter me et te. Dixit autem ei : Ecce nemo nobiscum est : vidit Deus testis inter me et te.

45. Sumens autem Jacob lapidem, statuit eum titulum.

46. Dixit autem Jacob fratribus suis : Colligite lapides. Et collegerunt lapides, et fecerunt acervum, et comederunt ibi super acervum. Et dixit ei Laban : Acervus hic testatur inter me et te hodie.

47. Et vocavit eum Laban, acervus testimonii : Jacob autem vocavit eum, acervus testis.

48. Dicit autem Laban ad Jacob : Ecce acervus hic et titulus, quem statui inter me et te. Testatur acervus hic, et testatur titulus hic. Propterea vocatum est nomen, acervus testatur :

49. Καὶ ἡ δρασις ἦν εἶπεν· Ἐπιδόξῃ ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, ὅτι ἀποστησόμεθα ἕτερος ἀπ' ἑτέρου.

50. Εἰ ταπεινώσεις τὰς θυγατέρας μου, εἰ λαβῆς γυναῖκας πρὸς ταῖς θυγατράσι μου, δρα· οὐδεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστὶν ὁρῶν· Θεὸς μάρτυς μεταξὺ ἐμοῦ καὶ μεταξὺ σοῦ.

51. Καὶ εἶπε Λάβαν τῷ Ἰακώβ· Ἰδοὺ ὁ βουνὸς οὗτος, καὶ μάρτυς ἡ στήλη αὕτη.

52. Ἐάν τε γὰρ ἐγὼ μὴ διαβῶ πρὸς σέ, μήτε σὺ διαβῆς πρὸς με τὸν βουνὸν τοῦτον καὶ τὴν στήλην ταύτην ἐπὶ κακίᾳ,

53. ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ Θεὸς Ναχώρ κρίναι ἀνὰ μέσον ἡμῶν.

54. Καὶ ὤμοσεν Ἰακώβ κατὰ τοῦ φόβου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰσαὰκ, καὶ ἔθυσεν θυσίαν ἐν τῷ ὄρει, καὶ ἐκάλεσε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ ἐκοιμήθησαν ἐν τῷ ὄρει.

55. Ἀναστὰς δὲ Λάβαν τὸ πρωὶ κατεφίλησε τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. Καὶ ἀποστραφεὶς Λάβαν ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΒ'.

1. Καὶ Ἰακώβ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν ἑαυτοῦ. Καὶ ἀναβλέψας εἶδε παρεμβολὴν Θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν, καὶ συνήντησαν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ.

2. Εἶπε δὲ Ἰακώβ, ἦνίκα εἶδεν αὐτούς· Παρεμβολὴ Θεοῦ αὕτη. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, παρεμβολαί.

3. Ἀπέστειλε δὲ Ἰακώβ ἀγγέλους ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς Ἡσαὺ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ εἰς γῆν Σηεὶρ εἰς χώραν Ἐδὼμ,

4. καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων· Οὕτως ἐρεῖτε τῷ κυρίῳ μου Ἡσαῦ· Οὕτως λέγει ὁ παῖς σου Ἰακώβ· Μετὰ Λάβαν παρώκησα, καὶ ἐχρόνισα ἕως τοῦ νῦν·

5. καὶ ἐγένοντό μοι βόες καὶ ὄνοι καὶ πρόβατα, καὶ παῖδες καὶ παιδίσκαι· καὶ ἀπέστειλα ἀναγγεῖλαι τῷ κυρίῳ μου Ἡσαῦ, ἵνα εὕρῃ ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου.

6. Καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς Ἰακώβ, λέγοντες· Ἠλθομεν πρὸς τὸν ἀδελφόν σου Ἡσαῦ· καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται εἰς συνάντησίν σου, καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ.

7. Ἐφοβήθη δὲ Ἰακώβ σφόδρα, καὶ ἠπορεῖτο. Καὶ διεῖλε τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ, καὶ τοὺς βόας, καὶ τὰς καμήλους, καὶ τὰ πρόβατα εἰς δύο παρεμβολάς.

8. Καὶ εἶπεν Ἰακώβ· Ἐάν ἔλθῃ Ἡσαῦ εἰς παρεμβολὴν μίαν, καὶ κόψῃ αὐτήν, ἔσται ἡ παρεμβολὴ ἡ δευτέρα εἰς τὸ σῶζεσθαι.

9. Εἶπε δὲ Ἰακώβ· Ὁ Θεὸς τοῦ πατρὸς μου Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ πατρὸς μου Ἰσαὰκ, Κύριε σὺ εἰπῶν μοι, ἀπότρεχε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου, καὶ εὖ σε ποιήσω·

10. Ἰκανούσθω μοι ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης, καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας, ἧς ἐποίησας τῷ παιδί σου. Ἐν γὰρ τῇ ῥάβδῳ μου ταύτῃ διέβην τὸν Ἰορδάνην τοῦτον· νυνὶ δὲ γέγονα εἰς δύο παρεμβολάς.

11. Ἐξελῶ με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἐκ χειρὸς Ἡσαῦ, ὅτι φοβούμαι ἐγὼ αὐτόν· μή ποτε ἐλθὼν πατάξῃ με, καὶ μητέρα ἐπὶ τέκνοις.

VETUS TESTAMENTUM. — 1.

49. Et visio quam dixit : Respiciat Deus inter me et te, quia discedemus alter ab altero.

50. Si humiliabis filias meas; si sumpseris uxores super filias meas, vide : nemo nobiscum est videns : Deus testis inter me et inter te.

51. Et dixit Laban ad Jacob : Ecce acervus hic, et testis titulus hic.

52. Sive enim ego non transgrediar ad te, neque tu transgredieris ad me acervum hunc et titulum hunc ad malum,

53. Deus Abraham et Deus Nachor judicet inter nos.

54. Et juravit Jacob per timorem patris sui Isaac, et sacrificavit sacrificium in monte, et vocavit fratres suos, et comederunt et biberunt, et dormierunt in monte.

55. Surgens autem Laban mane deosculatus est filios et filias suas, et benedixit eos. Et reversus Laban abiit in locum suum.

CAPUT XXXII.

1. Et Jacob abiit in viam suam. Et respiciens vidit castra Dei applicantia, et occurrerunt ei angeli Dei.

2. Dixit autem Jacob, quando vidit eos : Castra Dei haec. Et vocavit nomen loci illius, castra.

3. Misit autem Jacob nuntios ante se ad Esau fratrem suum in terram Seir in regionem Edom,

4. et mandavit eis, dicens : Sic dicetis domino meo Esau : Sic dicit puer tuus Jacob : Cum Laban incolui, et demoratus sum usque modo :

5. et facti sunt mihi boves et asini et oves, et pueri et puellae : et misi annuntiare domino meo Esau, ut inveniat puer tuus gratiam coram te.

6. Et reverterunt nuntii ad Jacob dicentes : Venimus ad fratrem tuum Esau : et ecce ipse venit in occursum tuum, et quadringenti viri cum eo.

7. Timuit autem Jacob valde, et haesitabat. Et divisit populum, qui secum erat, et boves, et camelos, et oves in duo castra.

8. Et dixit : Si venerit Esau ad castra una, et exciderit ea, erunt castra secunda in salutem.

9. Dixit autem Jacob : Deus patris mei Abraham, et Deus patris mei Isaac, Domine tu qui dixisti mihi, recurre in terram generationis tuae, et benefaciam tibi :

10. sufficiat mihi ab omni justitia, et ab omni veritate, quam fecisti puero tuo. In virga enim mea hac transivi Jordanem hunc : nunc autem factus sum in duo castra.

11. Erue me de manu fratris mei, de manu Esau, quia ego timeo illum : ne cum venerit feriat me, et matrem super filios.

12. Σὺ δὲ εἶπας· Ἐγὼ σε ποιήσω, καὶ ὀθήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, ἣ οὐκ ἀριθμηθήσεται ὑπὸ τοῦ πλήθους.

13. Καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ τὴν νύκτα ἐκείνην· καὶ ἔλαβεν, ὡν ἔφερον, δῶρα. Καὶ ἐξαπέστειλεν Ἡσαὺ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ

14. ἄγας διακοσίας, τράγους εἴκοσι, πρόβατα διακόσια, κριοὺς εἴκοσι,

15. καμήλους ὀθλαζούσας καὶ τὰ παιδία αὐτῶν τριάκοντα, βόας τεσσαράκοντα, ταύρους δέκα, ὄνους εἴκοσι, καὶ πώλους δέκα·

16. καὶ ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς παισὶν αὐτοῦ, ποιμνίον κατὰ μόνας. Εἶπε δὲ τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Προπορεύεσθε ἔμπροσθέν μου, καὶ διάστημα ποιεῖτε ἀνὰ μέσον ποιμνης καὶ ποιμνης.

17. Καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ, λέγων· Ἐάν σοι συναντήσῃ Ἡσαὺ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἐρωτᾷ σε, λέγων· Τίνος εἶ; καὶ ποῦ πορεύῃ, καὶ τίνος ταῦτα τὰ προπορευόμενά σου;

18. ἐρεῖς· Τοῦ παιδός σου Ἰακώβ· δῶρα ἀπέσταλκε τῷ κυρίῳ μου Ἡσαὺ, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ὀπίσω ἡμῶν.

19. Καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ, καὶ τῷ δευτέρῳ, καὶ τῷ τρίτῳ, καὶ πᾶσι τοῖς προπορευομένοις ὀπίσω τῶν ποιμνίων τούτων, λέγων· Κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο λαλήσατε Ἡσαὺ ἐν τῷ εὐρεῖν ὑμᾶς αὐτὸν,

20. καὶ ἐρεῖτε· Ἰδοὺ ὁ παῖς σου Ἰακώβ παραγίνεται ὀπίσω ἡμῶν. Εἶπε γάρ· Ἐξιδάσσομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τοῖς δώροις προπορευομένοις αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦτο ὄψομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· ἴσως γάρ προσδέξεται τὸ πρόσωπόν μου.

21. Καὶ προεπορεύετο τὰ δῶρα κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ ἐκοιμήθη τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν τῇ παρεμβολῇ.

22. Ἀναστὰς δὲ τὴν νύκτα ἐκείνην, ἔλαβε τὰς δύο γυναῖκας, καὶ τὰς δύο παιδίσκας, καὶ τὰ ἑνδεκα παιδία αὐτοῦ, καὶ διέβη τὴν διάβασιν τοῦ Ἰαβὼχ,

23. καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς, καὶ διέβη τὸν χειμάρρουν, καὶ διεβίβασε πάντα τὰ αὐτοῦ.

24. Ὑπελείφθη δὲ Ἰακώβ μόνος· καὶ ἐπάλειεν ἄνθρωπος μετ' αὐτοῦ ἕως πρωῒ.

25. Εἶδε δὲ ὅτι οὐ δύναται πρὸς αὐτόν· καὶ ἤφατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνάρκησε τὸ πλάτος τοῦ μηροῦ Ἰακώβ, ἐν τῷ παλαίειν αὐτὸν μετ' αὐτοῦ.

26. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀπόστειλόν με· ἀνέβη γὰρ ὁ ὄρθρος. Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐ μὴ σε ἀποστείλω, ἐὰν μὴ με εὐλογήσῃς.

27. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Τί τὸ ὄνομά σου ἐστίν; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἰακώβ.

28. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου Ἰακώβ, ἀλλ' Ἰσραὴλ ἔσται τὸ ὄνομά σου· ὅτι ἐνίσχυσας μετὰ Θεοῦ, καὶ μετὰ ἀνθρώπων δυνατὸς ἔσῃ.

29. Ἡρώτησε δὲ Ἰακώβ, καὶ εἶπεν· Ἀνάγγελόν μοι τὸ ὄνομά σου. Καὶ εἶπεν· Ἰνατί τοῦτο ἐρωτᾷς σὺ τὸ ὄνομά μου; Καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν ἐκεῖ.

30. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰακώβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκεῖνου, εἶδος Θεοῦ. Εἶδον γὰρ Θεόν, πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, καὶ ἐσώθη μου ἡ ψυχή.

31. Ἀνέτειλε δὲ αὐτῷ ὁ ἥλιος ἡνίκα παρήλθε τὸ εἶδος τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς δὲ ἐπέσκαζε τῷ μηρῷ αὐτοῦ.

12. Tu autem dixisti: Beneficiam tibi, et ponam semen tuum tanquam arenam maris, quæ non dinumerabitur prae multitudine.

13. Et dormivit ibi nocte illa: et sumpsit, de quibus ferebat, dona. Et misit ad Esau fratrem suum

14. capras ducentas, hircos viginti, oves ducentas, arietes viginti,

15. camelos lactantes et parvulos earum triginta, boves quadraginta, tauros decem, asinos viginti, et pullos decem:

16. et dedit ea pueris suis, unicuique seorsum gregem. Dixit autem pueris suis: Præite ante me, et intervallum facite inter gregem et gregem.

17. Et mandavit primo, dicens: Si tibi occurrerit Esau frater meus, et interrogaverit te dicens, cujus es? et quo vadis? et cujus haec quæ antecedunt te?

18. dices: Pueri tui Jacob: munera misit domino meo Esau, et ecce ipse post nos.

19. Et mandavit primo et secundo et tertio, et omnibus qui præibant post greges hos, dicens: Juxta verbum hoc loquimini ad Esau, cum vos inveneritis eum,

20. et dicetis: Ecce puer tuus Jacob accedit post nos. Dixit enim: Placabo vultum ejus in muneribus præcedentibus eum, et post hoc videbo faciem ejus: forsitan enim suscipiet faciem meam.

21. Et præcedebant dona ad faciem ejus. Ipse autem dormivit nocte illa in castris.

22. Surgens autem nocte illa accepit duas uxores, et duas ancillas, et undecim parvulos suos, et transivit transitum ipsius Jacob,

23. et accepit eos, et transivit torrentem, et traduxit omnia sua.

24. Remansit autem Jacob solus: et luctabatur homo cum eo usque mane.

25. Vidit autem quia non valet erga eum: et tetigit latitudinem femoris ejus, et obtorpuit latitudo femoris Jacob, dum luctatur ipse cum eo.

26. Et dixit ei: Dimitte me: ascendit enim diluculum. At ille dixit: Non te dimittam, nisi me benedixeris.

27. Dixit autem ei: Quod est nomen tuum? At ille dixit: Jacob.

28. Et dixit ei: Non vocabitur ultra nomen tuum Jacob, sed Israel erit nomen tuum: quia invaluisti cum Deo, et cum hominibus potens eris.

29. Jacob autem interrogavit, et dixit: Annuntia mihi nomen tuum. Et dixit: Ut quid hoc interrogas tu nomen meum? Et benedixit eum ibi.

30. Et vocavit Jacob nomen loci illius, species Dei. Vidi enim Deum facie ad faciem, et salva facta est anima mea.

31. Ortus est autem ei sol quando transivit species Dei. Ipse autem claudicabat femore suo.

32. Ἐνεκεν τούτου οὐ μὴ φάγωσιν υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ νεύρον, ὃ ἐνάρκησεν, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ, ὥς τῆς ἡμέρας ταύτης· ὅτι ἤφατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ Ἰακώβ, τοῦ νεύρου ὃ ἐνάρκησεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ'.

1. Ἀναβλέψας δὲ Ἰακώβ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε· καὶ ἰδοὺ Ἡσαῦ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐρχόμενος, καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ. Καὶ διεῖλεν Ἰακώβ τὰ παῖδιά ἐπὶ Λείαν, καὶ ἐπὶ Ῥαχὴλ, καὶ τὰς δύο παιδίσκας.

2. Καὶ ἔθετο τὰς δύο παιδίσκας καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πρώτοις, καὶ Λείαν καὶ τὰ παῖδιά αὐτῆς ὀπίσω, καὶ Ῥαχὴλ καὶ Ἰωσήφ ἐσχάτους.

3. Αὐτὸς δὲ προῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν· καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν ἑπτάκις, ὥς τοῦ ἐγγίσει τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

4. Καὶ προσέδραμεν Ἡσαῦ εἰς συνάντησιν αὐτῷ· καὶ περιλαβὼν αὐτὸν προσέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεφιλήσεν αὐτόν· καὶ ἔκλαυσαν ἀμφοτέροι.

5. Καὶ ἀναβλέψας Ἡσαῦ εἶδε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παῖδιά, καὶ εἶπε· Τί; ταῦτά σοι ἐστίν; Ὁ δὲ εἶπε· Τὰ παῖδιά, ὧς ἠλέησεν ὁ Θεὸς τὸν παιδά σου.

6. Καὶ προσήγγισαν αἱ παιδίσκαι καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν.

7. Καὶ προσήγγισε Λεία καὶ τέκνα αὐτῆς, καὶ προσεκύνησαν. Καὶ μετὰ ταῦτα προσήγγισε Ῥαχὴλ καὶ Ἰωσήφ, καὶ προσεκύνησαν.

8. Καὶ εἶπε· Τί; ταῦτά σοι ἐστίν, πᾶσαι αἱ παρεμβολαὶ αὐταί, αἷς ἀπέντηκα; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἵνα εὕρῃ ὁ κύριός σου χάριν ἐναντίον σου, κύριε.

9. Εἶπε δὲ Ἡσαῦ· Ἔστι μοι πολλὰ, ἀδελφέ· ἔστω σοι τὰ σά.

10. Εἶπε δὲ Ἰακώβ· Εἰ εὕρον χάριν ἐναντίον σου, δεῖξαι τὰ δῶρα διὰ τῶν ἐμῶν χειρῶν. Ἐνεκεν τούτου ἰδὼν τὸ πρόσωπόν σου, ὡς ἂν τις ἴδοι πρόσωπον Θεοῦ· καὶ εὐδοκήσεις με.

11. Λάβε τὰς εὐλογίας μου, ἃς ἤνεγά σοι· ὅτι ἠλέησέ με ὁ Θεός, καὶ ἔστι μοι πάντα. Καὶ ἐδιάσατο αὐτόν, καὶ ἔλαβε,

12. καὶ εἶπεν· Ἀπάραντες πορευσώμεθα ἐπ' εὐθείαν.

13. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ὁ κύριός μου γινώσκει ὅτι τὰ παῖδιά ἀπαλώτερα, καὶ τὰ πρόβατα καὶ αἱ βόες λοχεύονται ἐπ' ἐμέ. Ἐὰν οὖν καταδιώξω αὐτὰ ἡμέραν μίαν, ἀποθανοῦνται πάντα τὰ κτήνη.

14. Προελθέτω ὁ κύριός μου ἔμπροσθεν τοῦ παιδὸς αὐτοῦ· ἐγὼ δὲ ἐνισχύσω ἐν τῇ ὁδῷ κατὰ σχολὴν τῆς πορεύσεως τῆς ἐναντίον μου, καὶ κατὰ πόδα τῶν παιδῶν, ὥς τοῦ ἔλθειν με πρὸς τὸν κύριόν μου εἰς Σηεῖρ.

15. Εἶπε δὲ Ἡσαῦ· Καταλείψω μετὰ σοῦ ἀπὸ τοῦ λαοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἵνατί τοῦτο; ἱκανὸν ἐστὶ εὕρον χάριν ἐναντίον σου, κύριε.

16. Ἀπέστρεψε δὲ Ἡσαῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς Σηεῖρ,

17. καὶ Ἰακώβ ἀπαίρει εἰς σκηνάς· καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ ἐκεῖ οἰκίας, καὶ τοῖς κτήνεσιν αὐτοῦ ἐποίησε σκηνάς. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Σκηναί.

32. Propter hoc non manducarent filii Israel nervum, qui obtorpuit, qui est super latitudinem femoris, usque in diem hanc : quia tetigit latitudinem femoris Jacob, nervum qui obtorpuit.

CAPUT XXXIII.

1. Respiciens autem Jacob oculis suis vidit : et ecce Esau frater ejus veniens, et quadringenti viri cum eo. Et divisit Jacob pueros super Liam, et super Rachel, et duas ancillas.

2. Et posuit duas ancillas et filios earum in primis, et Liam et pueros ejus post, et Rachel et Joseph ultimos.

3. Ipse autem præcessit ante eos : et adoravit super terram septies, quoadusque appropinquaret fratri suo.

4. Et accurrit Esau in occursum ejus : et amplexus eum procidit super collum ejus, et osculatus est eum : et flevērunt utrique.

5. Et respiciens Esau vidit mulieres et parvulos, et dixit : Quid? hi tibi sunt? At ille dixit : Parvuli, quos misericorditer dedit Deus puero tuo.

6. Et appropinquerunt ancillæ et filii eorum, et adoraverunt.

7. Et accessit Lia et filii ejus, et adoraverunt. Et post hæc accessit Rachel et Joseph, et adoraverunt.

8. Et dixit : Quid? hæc tibi sunt, omnia castra hæc, quibus occurri? At ille dixit : Ut inveniat puer tuus gratiam coram te, domine.

9. Dixit autem Esau : Sunt mihi multa, frater : sint tibi tua.

10. Dixit autem Jacob : Si inveni gratiam coram te, accipe dona per meas manus. Propter hoc vidi faciem tuam, quemadmodum si quis videat faciem Dei : et complacebis mihi.

11. Accipe benedictiones meas, quas attuli tibi : quoniam misertus est mei Deus, et sunt mihi omnia. Et coegit eum, et accepit,

12. et dixit : Promoventes eamus in rectam.

13. Dixit autem ei : Dominus meus scit quod parvuli sunt teneriores, et oves et boves fortantur super me. Si ergo urgeam eas diem unum, morientur omnia pecora.

14. Præcedat dominus meus ante puerum suum : ego autem invalescam in via secundum tarditatem protectionis ejus, quæ coram me, et juxta pedem parvulorum, quoadusque veniam ad dominum meum in Seir.

15. Dixit autem Esau : Relinquam tecum de populo qui mecum est. At ille dixit : Ut quid hoc? satis est quod inveni gratiam coram te, domine.

16. Revertit autem Esau in die illa ad viam suam in Seir,

17. et Jacob divertit in tabernacula : et fecit sibi illic domos, et pecoribus suis fecit tabernacula. Ideo vocavit nomen loci illius, Tabernacula.

18. Καὶ ἦλθεν Ἰακώβ εἰς Σαλήμ πόλιν Σηκίμων, ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χαναάν, ὅτε ἐπαγγέλλεν ἐκ τῆς Μεσοποταμίας Συρίας· καὶ παρενέλαβε κατὰ πρόσωπον τῆς πόλεως.

19. Καὶ ἐκτήσατο τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ, οὗ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, παρὰ Ἐμμώρ πατὴρ Συχέμ, ἑκατὸν ἀμνῶν.

20. Καὶ ἔστησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον, καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν Θεὸν Ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΔ'.

1. Ἐξῆλθε δὲ Δείνα, ἡ θυγάτηρ Λείας, ἣν ἔτεκε τῷ Ἰακώβ, καταμαθεῖν τὰς θυγατέρας τῶν ἐγγχωρίων.

2. Καὶ εἶδεν αὐτὴν Συχέμ, ὁ υἱὸς Ἐμμώρ ὁ Εὐαῖος, ὁ ἄρχων τῆς γῆς· καὶ λαβὼν αὐτὴν, ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς, καὶ ἐταπείνωσεν αὐτήν.

3. Καὶ προσέσχε τῇ ψυχῇ Δείνας τῆς θυγατρὸς Ἰακώβ, καὶ ἡγάπησε τὴν παρθένον, καὶ ἐλάλησε κατὰ τὴν διάνοιαν τῆς παρθένου αὐτῇ.

4. Εἶπε Συχέμ πρὸς Ἐμμώρ τὸν πατέρα αὐτοῦ, λέγων· Λάβε μοι τὴν παῖδα ταύτην εἰς γυναῖκα.

5. Ἰακώβ δὲ ἤκουσεν ὅτι ἐμίανεν ὁ υἱὸς Ἐμμώρ Δείναν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ. Οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν μετὰ τῶν κτηνῶν αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ. Παρεσιώπησε δὲ Ἰακώβ, ἕως τοῦ ἔλθειν αὐτούς.

6. Ἐξῆλθε δὲ Ἐμμώρ ὁ πατὴρ Συχέμ πρὸς Ἰακώβ, λαλήσας αὐτῷ.

7. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰακώβ ἦλθον ἐκ τοῦ πεδίου. Ὡς δὲ ἤκουσαν, κατενύγησαν οἱ ἄνδρες, καὶ λυπηρὸν ἦν αὐτοῖς σφόδρα, ὅτι ἀσχημον ἐποίησεν ἐν Ἰσραὴλ, κοιμηθεὶς μετὰ τῆς θυγατρὸς Ἰακώβ· καὶ οὕχ οὕτως ἔσται.

8. Καὶ ἐλάλησεν Ἐμμώρ αὐτοῖς, λέγων· Συχέμ ὁ υἱὸς μου προείλετο τῇ ψυχῇ τὴν θυγατέρα ὑμῶν· δότε οὖν αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα,

9. καὶ ἐπιγαμβρεύσαθε ἡμῖν· τὰς θυγατέρας ὑμῶν δότε ἡμῖν, καὶ τὰς θυγάτερας ἡμῶν λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν,

10. καὶ ἐν ἡμῖν κατοικεῖτε. Καὶ ἡ γῇ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον ὑμῶν· κατοικεῖτε, καὶ ἐμπορεύεσθε ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἐγκτᾶσθε ἐν αὐτῇ.

11. Εἶπε δὲ Συχέμ πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς· Εὐροίμι χάριν ἐναντίον ὑμῶν· καὶ ὁ ἐάν εἴπητε, δώσομεν.

12. Πληθύνετε τὴν φερνὴν σφόδρα, καὶ δώσω καθότι ἂν εἴπητέ μοι, καὶ δώσετέ μοι τὴν παῖδα ταύτην εἰς γυναῖκα.

13. Ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰακώβ τῷ Συχέμ, καὶ Ἐμμώρ τῷ πατρὶ αὐτοῦ μετὰ δόλου· καὶ ἐλάλησαν αὐτοῖς, ὅτι ἐμίαναν Δείναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν.

14. Καὶ εἶπαν αὐτοῖς Συμεὼν καὶ Λεὺι οἱ ἀδελφοὶ Δείνας· Οὐ δυνασμέθα ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο, δοῦναι τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν ἀνθρώπῳ· ὅς ἔχει ἀκροβυστίαν· ἔστι γὰρ ὄνειδος ἡμῖν.

15. Μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθυσόμεθα ὑμῖν, καὶ κατοικήσομεν ἐν ὑμῖν, ἐὰν γέννησθε ὡς ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς, ἐν τῷ περιτμηθῆναι ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν·

16. καὶ δώσομεν τὰς θυγατέρας ἡμῶν ὑμῖν, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων ὑμῶν ληψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας, καὶ οἰκήσομεν παρ' ὑμῖν, καὶ ἐσόμεθα ὡς γένος ἓν.

18. Et venit Jacob in Salem civitatem Secimorum, quae est in terra Chanaan, cum advenit de Mesopotamia Syriae : et applicuit ad faciem civitatis.

19. Et acquisivit partem agri, in quo statuit illic tabernaculum suum, ad Emmor patrem Sychem, centum agnis.

20. Et statuit ibi altare, et invocavit Deum Israel.

CAPUT XXXIV.

1. Exiit autem Dina, filia Liae, quam peperit ipsi Jacob, ut condisceret filias hominum regionis ejus.

2. Et vidit eam Sychem, filius Emmor Evæus, princeps terræ : et accepit eam, et dormivit cum ea, et humiliavit eam.

3. Et intendit animo Dinæ filiae Jacob, et amavit virginem, et locutus est secundum sensum virginis ipsi.

4. Dixit Sychem ad Emmor patrem suum, dicens : Sume mihi hanc puellam in uxorem.

5. Jacob autem audivit quia polluerat filius Emmor Dinam filiam suam. Filii autem ejus erant cum pecoribus ejus in agro. Siluit autem Jacob, donec ipsi venirent.

6. Exiit autem Emmor pater Sychem ad Jacob, loqui cum eo.

7. Filii autem Jacob venerunt ex agro. Et cum audissent, compuncti sunt viri, et triste erat illis valde, quod turpe fecerat in Israel, quod dormisset cum filia Jacob : et non sic erit.

8. Et locutus est Emmor eis, dicens : Sychem filius meus elegit animo filiam vestram : date igitur eam ei uxorem,

9. et connubia jungite nobiscum : filias vestras date nobis, et filias nostras accipite filiis vestris,

10. et in nobis habitate. Et terra ecce lata coram vobis : habitate et negotiamini in ea, et acquirite in ea.

11. Dixit autem Sychem ad patrem ejus, et ad fratres ejus : Inveniam gratiam coram vobis : et quodcumque dixeritis, dabimus :

12. Multiplicate dotem valde, et dabo sicut dixeritis mihi, et dabit mihi puellam hanc in uxorem.

13. Responderunt autem filii Jacob ipsi Sychem et Emmor patri ejus cum dolo : et locuti sunt eis, quia polluerant Dinam sororem suam.

14. Et dixerunt eis Symeon et Levi fratres Dinæ : Non poterimus facere verbum hoc, dare sororem nostram homini qui habet præputium : est enim opprobrium nobis.

15. Solum in hoc similes erimus vobis, et habitabimus in vobis, si facti fueritis sicut nos etiam vos in hoc, quod circumcisum sit omne vestrum masculinum :

16. et dabimus filias nostras vobis, et de filiabus vestris accipiemus nobis uxores, et habitabimus apud vos, et erimus tamquam genus unum.

17. Ἐὰν δὲ μὴ εἰσακούσῃτε ἡμῶν τοῦ περιτεμεῖσθαι, λαβόντες τὴν θυγατέρα ἡμῶν, ἀπελευσόμεθα.

18. Καὶ ἤρσαν οἱ λόγοι ἐναντίον Ἐμμώρ, καὶ ἐναντίον Συγέμ τοῦ υἱοῦ Ἐμμώρ·

19. καὶ οὐκ ἔχρόνισεν ὁ νεανίσκος τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο· ἐνέκειτο γὰρ τῇ θυγατρὶ Ἰακώβ. Αὐτὸς δὲ ἦν ἐνδοξότατος πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

20. Ἦλθε δὲ Ἐμμώρ καὶ Συγέμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς ἀνδρας τῆς πόλεως αὐτῶν, λέγοντες·

21. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἰρηνικοὶ εἰσι, μεθ' ἡμῶν οἰκεῖωσαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐμπορευέσθωσαν αὐτῇ. Ἡ δὲ γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον αὐτῶν· τὰς θυγατέρας αὐτῶν ληψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν δώσομεν αὐτοῖς.

22. Ἐν τούτῳ μόνον δμοιωθήσονται ἡμῖν οἱ ἄνθρωποι τοῦ κατοικεῖν μεθ' ἡμῶν, ὥστε εἶναι λαὸν ἓνα, ἐν τῷ περιτεμεῖσθαι ἡμῶν πᾶν ἀρσενικὸν, καθὰ καὶ αὐτοὶ περιτέμνεται.

23. Καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὰ τετράποδα, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν οὐχ ἡμῶν ἔσται· Μόνον ἐν τούτῳ δμοιωθώμεν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσουσι μεθ' ἡμῶν.

24. Καὶ εἰσήκουσαν Ἐμμώρ καὶ Συγέμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πάντες οἱ ἐμπορευόμενοι τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν· καὶ περιετέμνοντο τὴν σάρκα τῆς ἀροβουστίας αὐτῶν πᾶς ἄρσην.

25. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὅτε ἦσαν ἐν τῷ πόνῳ, ἔλαβον οἱ δύο υἱοὶ Ἰακώβ Συμεὼν καὶ Λεὺ, ἀδελφοὶ Δείνας, ἕκαστος τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν ἀσφαλῶς, καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν.

26. Τὸν τε Ἐμμώρ καὶ Συγέμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν στόματι μαχαίρας· καὶ ἔλαβον τὴν Δείναν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Συγέμ, καὶ ἐξῆλθον.

27. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰακώβ εἰσῆλθον ἐπὶ τοὺς τραυματίας, καὶ διήρπασαν τὴν πόλιν, ἐν ᾗ ἐμίαναν Δείναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν.

28. Καὶ τὰ πρόβατα αὐτῶν, καὶ τοὺς βόας αὐτῶν, καὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν, ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ, ἔλαβον.

29. Καὶ πάντα τὰ σώματα αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἠχμαλώτευσαν· καὶ διήρπασαν ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει καὶ ὅσα ἦν ἐν ταῖς οἰκίαις.

30. Εἶπε δὲ Ἰακώβ πρὸς Συμεὼν καὶ Λεὺ· Μισήτον με πεποιθήκατε, ὥστε πονηρόν με εἶναι πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι τὴν γῆν, ἐν τε τοῖς Χαναναίοις, καὶ ἐν τοῖς Φερεζαίοις. Ἐγὼ δὲ ὀλιγοστός εἰμι ἐν ἀριθμῷ· καὶ συνασθέντες ἐπ' ἐμὲ συγκόψουσίν με, καὶ ἐκτριβήσομαι ἐγὼ, καὶ ὁ οἶκός μου.

31. Οἱ δὲ εἶπαν· Ἄλλ' ὥςτι πόρνη χρήσονται τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν;

17. Si autem non exaudieritis nos, ut circumcidamini, sumentes filiam nostram, abibimus.

18. Et placuerunt verba coram Emmor, et coram Sychem filio Emmor :

19. et non tardavit adolescens ad faciendum verbum hoc : appositus enim erat filiae Jacob. Ipse autem erat gloriosissimus omnium qui in domo patris sui.

20. Et venit Emmor et Sychem filius ejus ad portam civitatis suae, et locuti sunt ad viros civitatis suae, dicentes :

21. Viri isti pacifici sunt : nobiscum habitent super terram, et negotientur eam. Terra autem ecce lata coram eis : filias eorum accipiemus nobis uxores, et filias nostras dabimus eis.

22. In hoc solum similes erunt nobis homines ad habitandum nobiscum, ut sit populus unus, in hoc, ut circumcudatur omne nostrum masculinum, sicut et ipsi circumcisi sunt.

23. Et pecora eorum, et quadrupedia, et substantia eorum nonne nostra erunt? Solum in hoc similes simus eis, et habitabunt nobiscum.

24. Et exaudierunt Emmor et Sychem filium ejus omnes qui negotiabantur portam civitatis eorum : et circumciderunt carnem praeputii sui omne masculum.

25. Factum est autem in die tertia, quando erant in dolore, sumpserunt duo filii Jacob Symeon et Levi, fratres Dinæ, quisque gladium suum ; et ingressi sunt in civitatem confidenter, et interfecerunt omne masculinum.

26. Et Emmor et Sychem filium ejus interfecerunt in ore gladii : et tulerunt Dinam de domo Sychem, et exierunt.

27. Filii autem Jacob ingressi sunt super caesos, et diripuerunt civitatem in qua polluerant Dinam sororem suam.

28. Et oves eorum, et boves eorum, et asinos eorum, quaecumque erant in civitate, et quaecumque erant in agro, tulerunt.

29. Et omnia corpora eorum, et omnem supellectilem eorum et uxores eorum captivaverunt : et diripuerunt quaecumque erant in civitate et quaecumque erant in domibus.

30. Dixit autem Jacob ad Symeon et Levi : Odiosum me fecistis, ita ut malus sim omnibus habitantibus terram, et in Chanaanais, et in Pherezzeis. Ego autem exiguus sum in numero : et convenientes super me occident me, et atterar ego, et domus mea.

31. Illi autem dixerunt : Numquid tamquam meretrice utentur sorore nostra?

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕ΄.

1. Εἶπε δὲ ὁ Θεὸς πρὸς Ἰακώβ· Ἀναστὰς ἀνάβηθι εἰς τὸν τόπον Βαιθήλ· καὶ οἰκεῖ ἐκεῖ, καὶ ποιήσων ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ Θεῷ τῷ ὀφθέντι σοι, ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν σε ἀπὸ προσώπου Ἠσαῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

CAPUT XXXV.

1. Dixit autem Deus ad Jacob : Surgens aseeade in locum Bethel : et habita ibi, et fac ibi aram Deo qui apparuit tibi, cum fugeres a facie Esau fratris tui.

2. Εἶπε δὲ Ἰακώβ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς μετ' αὐτοῦ· Ἀρατε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς μεθ' ὑμῶν ἐκ μέσου ὑμῶν, καὶ καθαρίσθητε, καὶ ἀλλάξατε τὰς στολὰς ὑμῶν·

3. καὶ ἀναστάντες ἀναβῶμεν εἰς Βαιθὴλ, καὶ ποιήσωμεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ Θεῷ τῷ ἐπακούσαντί μου ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ὃς ἦν μετ' ἐμοῦ, καὶ διέσωσέ με ἐν τῇ ὁδῷ ἣ ἐπορεύθην.

4. Καὶ ἔδωκαν τῷ Ἰακώβ τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους οἳ ἦσαν ἐν ταῖς χερσίν αὐτῶν, καὶ τὰ ἐνώτια τὰ ἐν τοῖς ὠσίν αὐτῶν. Καὶ κατέκρυψεν αὐτὰ Ἰακώβ ὑπὸ τὴν τερέβινθον τὴν ἐν Σηκίμοις, καὶ ἀπώλεσεν αὐτὰ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

5. Καὶ ἐξῆρεν Ἰσραὴλ ἐκ Σηκίμων. Καὶ ἐγένετο φόβος Θεοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῶν· καὶ οὐ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

6. Ἦλθε δὲ Ἰακώβ εἰς Λουζᾶ, ἣ ἐστὶν ἐν γῇ Χαναάν, ἣ ἐστὶ Βαιθὴλ, αὐτὸς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὃς ἦν μετ' αὐτοῦ,

7. καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου, Βαιθὴλ· ἐκεῖ γὰρ ἐφάνη αὐτῷ ὁ Θεός, ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου Ἡσαῦ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

8. Ἀπέθανε δὲ Δεδόρρα ἡ τροφὸς Ῥεβέκκας, καὶ ἐτάφη κατώτερον Βαιθὴλ ὑπὸ τὴν βάλανον· καὶ ἐκάλεσεν Ἰακώβ τὸ ὄνομα αὐτῆς, βάλανος πένθους.

9. Ὁφθῇ δὲ ὁ Θεός τῷ Ἰακώβ ἐτι ἐν Λουζᾶ, ὅτε παρεγένετο ἐκ Μεσοποταμίας τῆς Συρίας. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ Θεός,

10. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός· Τὸ ὄνομά σου οὐ κληθήσεται ἐτι Ἰακώβ, ἀλλ' Ἰσραὴλ ἔσται τὸ ὄνομά σου. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσραὴλ.

11. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· Ἐγὼ ὁ Θεός σου· αὐξάνου, καὶ πληθύνου. Ἐθνη καὶ συναγωγαὶ ἐθνῶν ἔσονται ἐκ σοῦ, καὶ βασιλεῖς ἐκ τῆς σαρπὸς σου ἐξελεύσονται.

12. Καὶ τὴν γῆν, ἣν ἔδωκα Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ, σοὶ δέδωκα αὐτήν· σοὶ ἔσται, καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ ὧσω τὴν γῆν ταύτην.

13. Ἀνέβη δὲ ὁ Θεός ἀπ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ.

14. Καὶ ἔστησεν Ἰακώβ στήλην ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ ὁ Θεός, στήλην λιθίνην· καὶ ἔσπεισεν ἐπ' αὐτὴν σπονδὴν, καὶ ἐπέχεεν ἐπ' αὐτὴν ἔλαιον.

15. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰακώβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ ἐκεῖ ὁ Θεός, Βαιθὴλ.

16. Ἀπάρας δὲ Ἰακώβ ἐκ Βαιθὴλ, ἐπῆξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐπέκεινα τοῦ πύργου Γαδέρ. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν εἰς Χαβραθὰ τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἐφραθᾶ, ἔτεκε Ῥαχὴλ· καὶ ἐδυστόκησεν ἐν τῷ τοκετῷ.

17. Ἐγένετο δὲ, ἐν τῷ σκληρῷ αὐτὴν τίκτειν, εἶπεν αὐτῇ ἡ μαῖα· Θάρσει, καὶ γὰρ οὗτός σοι ἐστὶν υἱός.

18. Ἐγένετο δὲ, ἐν τῷ φέρειν αὐτὴν τὴν ψυχὴν, ἀπέθνησκε γὰρ, ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, υἱὸς ὁδύνης μου· ὃ δὲ πατὴρ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Βενιαμίν.

19. Ἀπέθανε δὲ Ῥαχὴλ, καὶ ἐτάφη ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἱπποδρόμου Ἐφραθᾶ· αὕτη ἐστὶ Βηθλεέμ.

20. Καὶ ἔστησεν Ἰακώβ στήλην ἐπὶ τοῦ μνημείου αὐτῆς· αὕτη ἐστὶν ἡ στήλη ἐπὶ τοῦ μνημείου Ῥαχὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

21. Ἐγένετο δὲ, ἡνίκα κατώκησεν Ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ, ἐπορεύθη Ῥουβὴν, καὶ ἐκοιμήθη μετὰ Βαλ-

2. Dixit autem Jacob domui suae, et omnibus qui cum illo erant : Tollite deos alienos, qui vobiscum sunt, de medio vestri, et mundamini, et mutate stolas vestras :

3. et surgentes ascendamus in Bethel, et faciamus ibi aram Deo, qui exaudivit me in die tribulationis, qui fuit mecum, et salvavit me in via qua ivi.

4. Et dederunt Jacob deos alienos qui erant in manibus eorum, et in aures quae erant in auribus eorum. Et abscondit ea Jacob sub terebintho quae in Secimis, et perdidit ea usque in hodiernum diem.

5. Et profectus est Israel de Secimis. Et factus est timor Dei super civitates quae circa illos erant : et non sunt persecuti post filios Israel.

6. Venit autem Jacob in Luza, quae est in terra Chanaan, quae est Bethel, ipse, et omnis populus qui erat cum eo,

7. et edificavit ibi aram, et vocavit nomen loci Bethel : illic enim apparuit ei Deus, cum ipse fugeret a facie Esau fratris sui.

8. Mortua est autem Deborra nutrix Rebeccae, et sepulta est infra Bethel sub quercu : et vocavit Jacob nomen ejus, quercus luctus.

9. Apparuit autem Deus ipsi Jacob adhuc in Luza, quando advenit de Mesopotamia Syriae. Et benedixit eum Deus,

10. et dixit ei Deus : Nomen tuum jam non vocabitur Jacob : sed Israel erit nomen tuum. Et vocavit nomen ejus Israel.

11. Dixit autem ei Deus : Ego sum Deus tuus : cresce, et multiplicare. Gentes et congregationes gentium erunt ex te, et reges de lumbis tuis egredientur.

12. Et terram, quam dedi Abraham et Isaac, tibi dedi eam : tibi erit, et semini tuo post te dabo terram hanc.

13. Ascendit autem Deus ab eo de loco ubi locutus est cum eo.

14. Et statuit Jacob titulum in loco in quo locutus est cum eo Deus, titulum lapideum : et libavit super eum libamen, et effudit super eum oleum.

15. Et vocavit Jacob nomen loci, in quo locutus est cum eo illic Deus, Bethel.

16. Profectus autem Jacob de Bethel, fixit tabernaculum suum ultra turrin Gader. Et factum est, dum appropinquaret in Chabatha ad veniendum in Ephraïma, peperit Rachel : et passa est difficultatem in ipso partu.

17. Et factum est, cum ipsa dure pareret, dixit ei obstetrix : Confide, nam et hic tibi est filius.

18. Et factum est, cum dimitteret eam anima (siquidem moriebatur), vocavit nomen ejus, filius doloris mei : pater vero vocavit nomen ejus, Benjamin.

19. Mortua est autem Rachel, et sepulta est in via Hippodromi Ephrata : haec est Bethlehem.

20. Et statuit Jacob titulum super monumentum ejus : hic est titulus super monumentum Rachel usque in hanc diem.

21. Factum est autem, quando habitavit Israel in terra illa, ivit Ruben, et dormivit cum Bala concubina patris

λας τῆς παλλακῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰακώβ. Καὶ ἤκου-
σεν Ἰσραὴλ, καὶ πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον αὐτοῦ.

22. Ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰακώβ δώδεκα.

23. Υἱοὶ Δείας· πρωτότοκος Ἰακώβ, Ῥουβὴν, Συ-
μεὼν, Λευὶ, Ἰούδας, Ἰσάαχαρ, Ζαβουλὼν.

24. Υἱοὶ δὲ Ῥαχὴλ· Ἰωσήφ καὶ Βενιαμίν.

25. Υἱοὶ δὲ Βαλλὰς παιδίσκης Ῥαχὴλ· Δάν καὶ
Νεφθαλεὶμ.

26. Υἱοὶ δὲ Ζελφᾶς παιδίσκης Δείας· Γὰδ καὶ Ἀσήρ.
Οὗτοι υἱοὶ Ἰακώβ, οἱ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν Μεσοποταμίᾳ
τῆς Συρίας.

27. Ἦλθε δὲ Ἰακώβ πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ
εἰς Μαιβρῇ, εἰς πόλιν τοῦ πεδίου· αὕτη ἐστὶ Χεβρών
ἐν γῇ Χαναάν, οὗ παρώκησεν Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαάκ.

28. Ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι Ἰσαάκ, ἃς ἔζησεν, ἔτη
ἐκατὸν ὀγδοήκοντα.

29. Καὶ ἐκλείπων Ἰσαάκ ἀπέθανε· καὶ προσετέθη
πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν·
καὶ ἔθαψαν αὐτὸν Ἡσαὺ καὶ Ἰακώβ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ'.

1. Αὗται δὲ αἱ γενεαί· Ἡσαὺ· αὐτός ἐστιν Ἐδὼμ.

2. Ἡσαὺ δὲ ἔλαβε τὰς γυναῖκας αὐτῷ ἀπὸ τῶν θυ-
γατέρων τῶν Χαναναίων· τὴν Ἀδὰ, θυγατέρα Αἰλῶμ
τοῦ Χετταίου, καὶ τὴν Ὀλιβεμὰ, θυγατέρα Ἀνὰ τοῦ
υἱοῦ Σεβεγὼν τοῦ Εὐαίου,

3. καὶ τὴν Βασεμὰθ, θυγατέρα Ἰσμαὴλ, ἀδελφὴν
Ναβαιώθ.

4. Ἔτεκε δὲ αὐτῷ Ἀδὰ τὸν Ἐλιφὰς, καὶ Βασεμὰθ
ἔτεκε τὸν Ῥαγουὴλ.

5. Καὶ Ὀλιβεμὰ ἔτεκε τὸν Ἰεὺς, καὶ τὸν Ἰεγλὼμ,
καὶ τὸν Κορέ. Οὗτοι υἱοὶ Ἡσαὺ, οἱ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν
γῇ Χαναάν.

6. Ἔλαβε δὲ Ἡσαὺ τὰς γυναῖκας αὐτοῦ, καὶ τοὺς
υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ
σώματα τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα
αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ κτήνη, καὶ πάντα ὅσα ἐκτήσατο,
καὶ πάντα ὅσα περιεποιήσατο ἐν γῇ Χαναάν. Καὶ ἐπο-
ρεύθη Ἡσαὺ ἐκ τῆς γῆς Χαναάν ἀπὸ προσώπου Ἰακώβ
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

7. Ἦν γὰρ αὐτῶν τὰ ὑπάρχοντα πολλὰ, τοῦ οἴκῃν
αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἡ γῇ τῆς παροιήσεως αὐτῶν
φέρειν αὐτοὺς, ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν.

8. Κατάκησε δὲ Ἡσαὺ ἐν τῷ ὄρει Σειρ. Ἡσαὺ
αὐτός ἐστιν Ἐδὼμ.

9. Αὗται δὲ αἱ γενεαί· Ἡσαὺ πατὴρ Ἐδὼμ ἐν τῷ
ὄρει Σειρ,

10. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἡσαὺ· Ἐλιφὰς
υἱὸς Ἀδὰς γυναῖκος Ἡσαὺ· καὶ Ῥαγουὴλ υἱὸς Βασεμὰθ
γυναῖκος Ἡσαὺ.

11. Ἐγένοντο δὲ Ἐλιφὰς υἱοί· Θαιμάν, Ὠμάρ,
Σωφάρ, Γοθὼμ, καὶ Κενέζ.

12. Θαμνὰ δὲ ἦν παλλακὴ Ἐλιφὰς τοῦ υἱοῦ Ἡσαὺ,
καὶ ἔτεκε τῷ Ἐλιφὰς τὸν Ἀμαλήκ. Οὗτοι υἱοὶ Ἀδὰς
γυναῖκος Ἡσαὺ.

13. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ῥαγουὴλ· Ναχὼθ, Ζαρέ, Σομέ,
καὶ Μοζέ· οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Βασεμὰθ γυναῖκος Ἡσαὺ.

14. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ὀλιβεμὰς θυγατρὸς Ἀνὰ τοῦ υἱοῦ

sui Jacob. Et audivit Israel, et malum apparuit coram eo.

22. Erant autem filii Jacob duodecim.

23. Filii Lia: primogenitus Jacob, Ruben, Symeon,
Levi, Judas, Issachar, Zabulon.

24. Filii autem Rachel: Joseph et Benjamin.

25. Filii autem Ballæ ancillæ Rachel: Dan et Nephthi-
lim.

26. Filii autem Zephæ ancillæ Lia: Gad et Aser. Hi
sunt filii Jacob, qui facti sunt ei in Mesopotamia Syriæ.

27. Venit autem Jacob ad Isaac patrem suum in Mambre,
in civitatem campi: hæc est Chebron in terra Chanaan,
ubi incoluit Abraham et Isaac.

28. Fuerunt autem dies Isaac, quos vixit, anni centum
octuaginta.

29. Et deficiens Isaac mortuus est: et appositus est ad
genus suum senior et plenus dierum: et sepelierunt eum
Esau et Jacob filii ejus.

CAPUT XXXVI.

1. Hæ autem sunt generationes Esau: ipse est Edom.

2. Esau autem sumpsit uxores sibi de filiabus Chanaan-
orum: Ada, filiam Elom Chettai, et Olibema, filiam Ana filii
Sebegon Evæi,

3. et Basemath, filiam Ismael, sororem Nabæoth.

4. Peperit autem ei Ada Eliphaz, et Basemath peperit
Raguel.

5. Et Olibema peperit Ieus, et Ieglom, et Core. Hi sunt
filii Esau, qui nati sunt ei in terra Chanaan.

6. Sumpsit autem Esau uxores suas, et filios suos, et filias
suas, et omnia corpora domus suæ, et omnem substantiam
suam, et omnia pecora, et omnia quæcumque possedit, et
omnia quæcumque acquisivit in terra Chanaan. Et ivit Esau
de terra Chanaan a facie Jacob fratris sui:

7. erat enim substantia eorum multa ad habitandum si-
mul, et non poterat terra incolatus eorum ferre eos, præ
multitudine substantiæ eorum.

8. Habitavit autem Esau in monte Seir. Esau ipse est
Edom.

9. Hæ autem sunt generationes Esau patris Edom in monte
Seir,

10. et hæc sunt nomina filiorum Esau: Eliphaz filius Ada
uxoris Esau, et Raguel filius Basemath uxoris Esau.

11. Facti sunt autem Eliphaz filii: Thæman, Omar, So-
phar, Gothom, et Cenez.

12. Thamna autem erat concubina Eliphaz filii Esau, et
peperit ipsi Eliphaz Amalec. Hi sunt filii Ada uxoris Esau.

13. Hi autem sunt filii Raguel: Nachoth, Zare, Some, et
Moze: hi fuerunt filii Basemath uxoris Esau.

14. Hi autem sunt filii Olibema filiæ Ana filii Sebegon

Σεβεγών, γυναικὸς Ἡσαῦ. Ἔτεκε δὲ τῷ Ἡσαῦ τὸν Ἰεὺς, καὶ τὸν Ἰεγλὼμ, καὶ τὸν Κορέ.

15. Οὗτοι ἡγεμόνες υἱοὶ Ἡσαῦ, υἱοὶ Ἐλιφὰς πρωτοτόκου Ἡσαῦ· ἡγεμὼν Θαιμάν, ἡγεμὼν Ὡμάρ, ἡγεμὼν Σωφάρ, ἡγεμὼν Κενέζ,

16. ἡγεμὼν Κορέ, ἡγεμὼν Γοθὼμ, ἡγεμὼν Ἀμαλήκ. Οὗτοι ἡγεμόνες Ἐλιφὰς ἐν γῇ Ἰδουμαία, οὗτοι υἱοὶ Ἀδάς.

17. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Ῥαγουὴλ υἱοῦ Ἡσαῦ· ἡγεμὼν Ναχὼθ, ἡγεμὼν Ζαρὲ, ἡγεμὼν Σομέ, ἡγεμὼν Μοζέ. Οὗτοι ἡγεμόνες Ῥαγουὴλ ἐν γῇ Ἐδὼμ, οὗτοι υἱοὶ Βασεμάθ γυναικὸς Ἡσαῦ.

18. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ὀλιβεμάς γυναικὸς Ἡσαῦ· ἡγεμὼν Ἰεὺς, ἡγεμὼν Ἰεγλὼμ, ἡγεμὼν Κορέ. Οὗτοι ἡγεμόνες Ὀλιβεμάς, θυγατὸς Ἀνά, γυναικὸς Ἡσαῦ.

19. Οὗτοι υἱοὶ Ἡσαῦ, καὶ οὗτοι ἡγεμόνες αὐτῶν. Οὗτοι εἰσιν υἱοὶ Ἐδὼμ.

20. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Σηεὶρ τοῦ Χορράιου, τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν· Λωτάν, Σωδάλ, Σεβεγών, Ἀνά,

21. καὶ Δησών, καὶ Ἀσάρ, καὶ Ῥισών. Οὗτοι ἡγεμόνες τοῦ Χορράιου, τοῦ υἱοῦ Σηεὶρ, ἐν τῇ γῇ Ἐδὼμ.

22. Ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Λωτάν· Χορρόι καὶ Ἡμάν. Ἀδελφὴ δὲ Λωτάν, Θαιμνά.

23. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Σωδάλ· Γωλάμ, καὶ Μαναχάθ, καὶ Γαιβήλ, καὶ Σωφάρ, καὶ Ὡμάρ.

24. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Σεβεγών· Αἰέ, καὶ Ἀνά. Οὗτός ἐστιν Ἀνά, ὃς εὗρε τὸν Ἰαμειν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτε ἐνεμε τὰ ὑποζύγια Σεβεγών τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

25. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ἀνά· Δησών, καὶ Ὀλιβεμά θυγάτηρ Ἀνά.

26. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Δησών· Ἀμαδά, καὶ Ἀσβάν, καὶ Ἰθράν, καὶ Χαρράν.

27. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ἀσάρ· Βαλαάμ, καὶ Ζουκάμ, καὶ Ἰουκάμ.

28. Οὗτοι δὲ υἱοὶ Ῥισών· Ὠς, καὶ Ἀράν.

29. Οὗτοι δὲ ἡγεμόνες Χορρόι· ἡγεμὼν Λωτάν, ἡγεμὼν Σωδάλ, ἡγεμὼν Σεβεγών, ἡγεμὼν Ἀνά,

30. ἡγεμὼν Δησών, ἡγεμὼν Ἀσάρ, ἡγεμὼν Ῥισών. Οὗτοι ἡγεμόνες Χορρόι ἐν ταῖς ἡγεμονίαις αὐτῶν ἐν γῇ Ἐδὼμ.

31. Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδὼμ, πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλεῖα ἐν Ἰσραήλ.

32. Καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἐδὼμ Βαλάκ υἱὸς Βεώρ· καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ, Δενναβά.

33. Ἀπέθανε δὲ Βαλάκ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἰωβάβ υἱὸς Ζαρά ἐκ Βοσόρρας.

34. Ἀπέθανε δὲ Ἰωβάβ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀσὼμ ἐκ τῆς γῆς Θαιμανών.

35. Ἀπέθανε δὲ Ἀσὼμ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀδάδ υἱὸς Βαράδ, ὁ ἐκκόψας Μαδίμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωάβ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Γετθαίμ.

36. Ἀπέθανε δὲ Ἀδάδ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Σαμαδά ἐκ Μασσεκκάς.

37. Ἀπέθανε δὲ Σαμαδά, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Σαοὺλ ἐκ Ῥωβὼθ, τῆς παρὰ ποταμὸν.

38. Ἀπέθανε δὲ Σαοὺλ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Βαλλενών υἱὸς Ἀχοβώρ.

39. Ἀπέθανε δὲ Βαλλενών υἱὸς Ἀχοβώρ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀράδ, υἱὸς Βαράδ· καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Φογώρ, ὄνομα δὲ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μετεβείλ, θυγάτηρ Ματραίθ, υἱᾷ Μαϊζοάβ.

uxoris Esau. Peperit autem ipsi Esau Ieus, et Ieglom, et Core.

15. Isti sunt principes filii Esau, filii Eliphaz primogeniti Esau : princeps Thæman, princeps Omer, princeps Sophar, princeps Cenez,

16. princeps Core, princeps Gothom, princeps Amalec. Hi sunt principes Eliphaz in terra Idumæa; hi sunt filii Ada.

17. Et hi sunt filii Raguel filii Esau : Princeps Nachoth, princeps Zare, princeps Some, princeps Moze. Hi sunt principes Raguel in terra Edom, hi sunt filii Basemath uxoris Esau.

18. Hi vero filii Olibema uxoris Esau : Princeps Ieus, princeps Ieglom, princeps Core. Hi sunt principes Olibema filiae Ana, uxoris Esau.

19. Isti filii Esau, et isti principes eorum. Hi sunt filii Edom.

20. Hi autem filii Seir Chorrai habitantis terram : Lotan, Sobal, Sebegon, Ana,

21. et Deson, et Asar, et Rison. Hi principes ipsius Chorrai, filii Seir, in terra Edom.

22. Facti sunt autem filii Lotan : Chorri et Haman. Soror autem Lotan, Thamna.

23. Hi autem sunt filii Sobal : Golan, et Manachath, et Gæbel, et Sophar, et Omar.

24. Et hi filii Sebegon : Aie, et Ana. Hic est Ana, qui invenit Jamin in deserto, cum pasceret subjugales Sebegon patris sui.

25. Hi autem sunt filii Ana : Deson, et Olibema filia Ana.

26. Hi autem filii Deson : Amada, et Asban, et Ithran, et Charran.

27. Hi autem filii Asar : Balaam, et Zucham, et Jucham.

28. Hi autem filii Rison : Hos, et Aran.

29. Hi autem sunt principes Chorri : Princeps Lotan, princeps Sobal, princeps Sebegon, princeps Ana,

30. princeps Deson, princeps Asar, princeps Rison. Hi sunt principes Chorri in principatibus eorum in terra Edom.

31. Et hi reges qui regnaverunt in Edom, antequam regnaret rex in Israel.

32. Et regnavit in Edom Balac filius Beor : et nomen civitatis ejus, Dennaba.

33. Mortuus est autem Balac, et regnavit pro eo Jobab filius Zara de Bosorra.

34. Mortuus est autem Jobab, et regnavit pro eo Asom de terra Thæmanorum.

35. Mortuus est autem Asom, et regnavit pro eo Adad, filius Barad, qui percussit Madiam in agro Moab : et nomen civitatis ejus Getthæm.

36. Mortuus est autem Adad, et regnavit pro eo Samada de Massecca.

37. Mortuus est autem Samada, et regnavit pro eo Saul de Rooboth, quæ apud flumen.

38. Mortuus est autem Saul, et regnavit pro eo Ballenon filius Achobor.

39. Mortuus est autem Ballenon filius Achobor, et regnavit pro eo Arad, filius Barad : et nomen civitatis ejus Phogor, nomen autem uxori ejus Meteheel, filia Matraith, filii Mæzoob.

40. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἡγεμόνων Ἡσαῦ, ἐν ταῖς φυλααῖς αὐτῶν, κατὰ τόπον αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν· Ἡγεμὼν Θαμνὰ, ἡγεμὼν Γωλὰ, ἡγεμὼν Ἰεθέρ,

41. ἡγεμὼν Ὀλιβεμάς, ἡγεμὼν Ἥλας, ἡγεμὼν Φινὼν,

42. ἡγεμὼν Κενέζ, ἡγεμὼν Θαμάν, ἡγεμὼν Μαζάρ,

43. ἡγεμὼν Μαγεδιήλ, ἡγεμὼν Ζαφωῖν. Οὗτοι ἡγεμόνες Ἐδὼμ, ἐν ταῖς κατοικοδομημέναις ἐν τῇ γῇ τῆς κτήσεως αὐτῶν. Οὗτος Ἡσαῦ πατὴρ Ἐδὼμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΖ'.

1. Κατῴκει δὲ Ἰακώβ ἐν τῇ γῇ οὗ παρώκησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐν γῇ Χαναάν.

2. Αὗται δὲ αἱ γενεαί· Ἰακώβ. Ἰωσήφ δὲ δέκα καὶ ἑπτὰ ἐτῶν ἦν, ποιμαίνων τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ὧν νέος, μετὰ τῶν υἱῶν Βαλλὰς, καὶ μετὰ τῶν υἱῶν Ζελφᾶς, τῶν γυναικῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Κατήνεγκαν δὲ Ἰωσήφ ψόγον πονηρὸν πρὸς Ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν.

3. Ἰακώβ δὲ ἡγάπα τὸν Ἰωσήφ παρὰ πάντας τοὺς υἱούς αὐτοῦ, ὅτι υἱὸς γήρως ἦν αὐτῷ. Ἐποίησε δὲ αὐτῷ χιτῶνα ποικίλον.

4. Ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὅτι αὐτὸν ὁ πατὴρ φιλεῖ ἐκ πάντων τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ἐμίσησαν αὐτὸν, καὶ οὐκ ᾔδυναντο λαλεῖν αὐτῷ οὐδὲν εἰρηνικόν.

5. Ἐνυπνιασθεὶς δὲ Ἰωσήφ ἐνύπνιον, ἀπήγγειλεν αὐτὸ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ,

6. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀκούσατε τοῦ ἐνυπνίου τούτου οὗ ἐνυπνιασθῆν.

7. Ὡμῶν ὕμᾶς δεσμεύειν δράγματα ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου· καὶ ἀνέστη τὸ ἐμὸν δράγμα, καὶ ὠρώθη· περιστραφέντα δὲ τὰ δράγματα ὑμῶν προσεκύνησαν τὸ ἐμὸν δράγμα.

8. Εἶπαν δὲ αὐτῷ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· Μὴ βασιλεύων βασιλεύσεις ἐφ' ἡμᾶς, ἢ κυριεύων κυριεύσεις ἡμῶν; Καὶ προσέθεντο ἔτι μισεῖν αὐτὸν ἕνεκεν τῶν ἐνυπνίων αὐτοῦ, καὶ ἕνεκεν τῶν βημάτων αὐτοῦ.

9. Εἶδε δὲ ἐνύπνιον ἕτερον, καὶ διηγήσατο αὐτὸ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον ἕτερον· Ὡς περ ὁ ἥλιος, καὶ ἡ σελήνη, καὶ ἑνδεκα ἀστέρες προσεκύνουν με.

10. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τί τὸ ἐνύπνιον τούτου ὁ ἐνυπνιασθῆς; Ἀρὰ γε ἐλθόντες ἐλευσόμεθα ἐγὼ τε, καὶ ἡ μήτηρ σου, καὶ οἱ ἀδελφοί σου προσκυνήσαι σοι ἐπὶ τὴν γῆν;

11. Ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ διετήρησε τὸ ῥῆμα.

12. Ἐπορεύθησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ βόσκειν τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν εἰς Συχέμ.

13. Καὶ εἶπεν Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσήφ· Οὐχὶ οἱ ἀδελφοί σου ποιμαίνουσιν εἰς Συχέμ; Δεῦρο, ἀποστείλω σε πρὸς αὐτούς. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ἰδοὺ ἐγώ.

14. Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰσραὴλ· Πορευθεὶς ἴδε, εἰ ὑγιαίνουν οἱ ἀδελφοί σου, καὶ τὰ πρόβατα· καὶ ἀγαγγεῖλόν μοι. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν ἐκ τῆς κοιλάδος τῆς Χεβρών. Καὶ ἦλθεν εἰς Συχέμ.

15. Καὶ εὗρεν αὐτὸν ἄνθρωπος πλανώμενον ἐν τῷ πεδίῳ. Ἠρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος, λέγων· Τί ζητεῖς;

40. Hæc nomina principum Esau, in tribubus eorum, secundum locum eorum, in regionibus eorum, et in gentibus eorum : Princeps Thamna, princeps Gola, princeps Iether,

41. princeps Holibemas, princeps Helas, princeps Phinon,

42. princeps Cenez, princeps Thæman, princeps Mazar,

43. princeps Magediël, princeps Zaphoin. Hi sunt principes Edom in ædificatis in terra possessionis eorum. Hic est Esau pater Edom.

CAPUT XXXVII.

1. Habitabat autem Jacob in terra ubi incoluerat pater ejus in terra Chanaan.

2. Hæ autem sunt generationes Jacob. Joseph autem decem et septem annorum erat, pascens oves patris sui cum fratribus suis, cum esset juvenis, cum filiis Ballæ, et cum filiis Zelp hæ, uxorum patris sui. Detulerunt autem Joseph crimine malo ad Israël patrem ipsorum.

3. Jacob autem diligebat Joseph præ omnibus filiis suis, quia filius senectutis erat ei. Fecit autem ei tunicam variam.

4. Videntes autem fratres ejus quod eum pater amat præ omnibus filiis suis, oderant eum, et non poterant loqui ei quicquam pacificum.

5. Et cum somniasset Joseph somnium, nuntiavit illud fratribus suis,

6. et dixit eis : Audite somnium hoc quod somniavi.

7. Existimabam vos ligare manipulos in medio agro : et surrexit meus manipulus, et erexit se : conversi autem manipuli vestri adorabant manipulum meum.

8. Dixerunt autem ei fratres ejus : Numquid regnans regnabis super nos, aut dominans dominaberis nobis? Et adjecerunt adhuc odio habere illum propter somnia ejus, et propter verba ejus.

9. Vidit autem somnium aliud, et narravit illud patri suo, et fratribus suis, et dixit : Ecce somniavi somnium aliud : Tamquam sol, et luna, et undecim stellæ adorabant me.

10. Et objurgavit eum pater ejus, et dixit ei : Quod est somnium hoc quod somniasti? Numquid venientes veniemus ego, et mater tua, et fratres tui adorare te super terram?

11. Inviderunt autem ei fratres ejus : pater autem ejus observavit verbum.

12. Iverunt autem fratres ejus pascere oves patris sui in Sychem.

13. Et dixit Israel ad Joseph : Nonne fratres tui pascunt in Sychem? Veni, mittam te ad eos. Dixit autem ei : Ecce ego.

14. Dixit autem ei Israel : Vadens vide, si valent fratres tui, et oves : et nuntia mihi. Et misit eum de valle Chebron. Et venit in Sychem.

15. Et invenit eum homo errantem in agro. Interrogavit autem eum homo, dicens : Quid quaris?

15. Ὁ δὲ εἶπε· Τοὺς ἀδελφούς μου ζητῶ· ἀπάγγελόν μοι ποῦ βόσκουσιν.

17. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος· Ἀπὴρκασιν ἐνταῦθεν, ἤκουσα γὰρ αὐτῶν λεγόντων· Πορευθῶμεν εἰς Δωθαίμ. Καὶ ἐπορεύθη Ἰωσήφ κατόπισθε τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἐν Δωθαίμ.

18. Προεῖδον δὲ αὐτὸν μακρόθεν, πρὸ τοῦ ἐγγίσει αὐτὸν πρὸς αὐτούς· καὶ ἐπονηρεύοντο τοῦ ἀποκτείνειν αὐτόν.

19. Εἶπε δὲ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· Ἴδού ὁ ἐνυπνιαστὴς ἐκεῖνος ἔρχεται·

20. νῦν οὖν δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ῥίψωμεν αὐτόν εἰς ἓνα τῶν λάκκων, καὶ ἐροῦμεν· Θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτόν· καὶ ὁφόμεθα τί ἔσται τὰ ἐνυπνια αὐτοῦ.

21. Ἀκούσας δὲ Ρουβὴν ἐξελετο αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ εἶπεν· Οὐ πατάξωμεν αὐτόν εἰς φυγὴν.

22. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ρουβὴν· Μὴ ἐκχέητε αἷμα. Ἐμβάλλετε αὐτόν εἰς ἓνα τῶν λάκκων τούτων τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ· χεῖρα δὲ μὴ ἐπενέγκητε αὐτῷ. Ὅπως ἐξέλθῃ αὐτόν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀποδῶ αὐτόν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.

23. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἦλθεν Ἰωσήφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, ἐξέδυσαν Ἰωσήφ τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον τὸν περὶ αὐτόν·

24. καὶ λαβόντες αὐτόν, ἐβρίψαν εἰς τὸν λάκκον· ὁ δὲ λάκκος κενός, ὕδωρ οὐκ εἶχε.

25. Ἐκάθισαν δὲ φαγεῖν ἄρτον καὶ ἀναβλέψαντες τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὁδοπόροι Ἰσραηλῖται ἤρχοντο ἐκ Γαλααδ· καὶ αἱ κάμηλοι αὐτῶν ἔγεμον θυμιαμάτων καὶ ῥητίνης καὶ στακτῆς. Ἐπορεύοντο δὲ καταγαγεῖν εἰς Αἴγυπτον.

26. Εἶπε δὲ Ἰούδας πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ· Τί χηρῖσμον, ἂν ἀποκτείνωμεν τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, καὶ κρύψωμεν τὸ αἷμα αὐτοῦ;

27. Δεῦτε, ἀποδώμεθα αὐτὸν τοῖς Ἰσραηλῖταις τούτοις· αἱ δὲ χεῖρες ἡμῶν μὴ ἔστωσαν ἐπ' αὐτόν, ὅτι ἀδελφὸς ἡμῶν, καὶ σὰρξ ἡμῶν ἐστίν. Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ.

28. Καὶ παρεπορεύοντο οἱ ἄνθρωποι οἱ Μαδιθηναῖοι ἔμποροι· καὶ ἐξέλαυσαν καὶ ἀνεβίβασαν τὸν Ἰωσήφ ἐκ τοῦ λάκκου, καὶ ἀπέδοντο τὸν Ἰωσήφ τοῖς Ἰσραηλῖταις εἰκοσι χρυσῶν. Καὶ κατήγαγον τὸν Ἰωσήφ εἰς Αἴγυπτον.

29. Ἀνέστρεψε δὲ Ρουβὴν ἐπὶ τὸν λάκκον, καὶ οὐκ ὄρεξ' τὸν Ἰωσήφ ἐν τῷ λάκκῳ· καὶ διέβρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

30. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Τὸ παιδάριον οὐκ ἔστιν· ἐγὼ δὲ ποῦ πορεύομαι ἔτι;

31. Λαβόντες δὲ τὸν χιτῶνα τοῦ Ἰωσήφ, ἔσφαξαν ἔριφον αἰγῶν, καὶ ἐμόλυναν τὸν χιτῶνα τῷ αἵματι,

32. καὶ ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον, καὶ εἰρήνευκαν τῷ πατρὶ αὐτῶν, καὶ εἶπαν· Τοῦτον εὗρομεν ἐπὶ γῶθι εἰ χιτῶν τοῦ υἱοῦ σου ἐστίν, ἢ οὐ.

33. Καὶ ἐπέγνω αὐτόν, καὶ εἶπε· Χιτῶν τοῦ υἱοῦ μου ἐστὶ· θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτόν, θηρίαν ἤρπασε τὸν Ἰωσήφ.

34. Διέβρηξε δὲ Ἰακώβ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐπέθετο σάκκον ἐπὶ τὴν σφύρην αὐτοῦ· καὶ ἐπένθει τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡμέρας πολλὰς.

16. At ille dixit· Fratres meos quacro· nuntia mihi ubi pascant.

17. Dixit autem ei homo· Discesserunt hinc, audiui enim eos dicentes· Eamus in Dothaim. Et ivit Joseph post fratres suos, et invenit eos in Dothaim.

18. Prævidit autem eum a longe, antequam ipse appropinquaret ad eos· et malignabantur ad eum occidendum.

19. Dixit autem unusquisque ad fratrem suum· Ecce somniator ille venit·

20. Nunc igitur venite, occidamus eum, et projiciamus eum in unam cisternarum harum, et dicemus· Bestia mala devoravit eum· et videbimus quid erunt somnia ipsius.

21. Audiens autem Ruben eripuit eum de manibus eorum, et dixit· Non perculiamus eum in animam.

22. Dixit autem eis Ruben· Non effundatis sanguinem. Injicite eum in unam cisternarum harum quæ in deserto· manum autem non inferatis ei. Ut eriperet eum de manibus eorum, et redderet eum patri suo.

23. Factum est autem quando venit Joseph ad fratres suos, exuerunt Joseph tunica varia quæ circa eum·

24. et sumentes eum projecerunt in cisternam· cisterna autem vacua, non habebat aquam.

25. Sederunt autem manducare panem· et respicientes oculis viderunt, et ecce viatores Ismaelitis veniebant de Galaad· et camelis eorum pleni erant odoramentis et resina et stacte. Ibant autem deferre in Ægyptum.

26. Dixit autem Judas ad fratres suos· Quid utile, si occiderimus fratrem nostrum, et absconderimus sanguinem ejus?

27. Venite, vendamus eum Ismaelitis istis· manus autem nostræ non sint in eum, quoniam frater noster, et caro nostra est. Et audierunt fratres ejus.

28. Et præteribant homines Madianæi mercatores· et extraxerunt et ascendere fecerunt Joseph de cisterna, et vendiderunt Joseph Ismaelitis viginti aureis. Et deduxerunt Joseph in Ægyptum.

29. Revertit autem Ruben ad cisternam, et non videt Joseph in cisterna· et discidit vestimenta sua.

30. Et convertit se ad fratres suos, et dixit· Puerulus non est· ego autem quo ibo adhuc?

31. Sumentes autem tunicam Joseph, jugularunt hædom caprarum, et foderunt tunicam sanguine,

32. et miserunt tunicam variam, et intulerunt patri suo, et dixerunt· Hanc invenimus· agnosce si tunica filii tui est, an non.

33. Et agnovit eam, et dixit· Tunica filii mei est· bestia mala devoravit eum, bestia rapuit eum.

34. Discidit autem Jacob vestimenta sua, et posuit saccum super lumbum suum· et iugebat filium suum diebus multis.

35. Συνήχθησαν δὲ πάντες οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ θυγατέρες, καὶ ἤλθον παρακαλέσαι αὐτόν. Καὶ οὐκ ᾔθελε παρακαλεῖσθαι, λέγων, ὅτι καταθήσομαι πρὸς τὸν υἱόν μου πενθῶν εἰς ᾠδου. Καὶ ἔκλαυσεν αὐτόν ὁ πατήρ αὐτοῦ.

36. Οἱ δὲ Μαδιηναῖοι ἀπέδοντο τὸν Ἰωσήφ εἰς Αἴγυπτον τῷ Πετρεφρῇ τῷ σπάδοντι Φαραὼ ἀρχιμαγείρῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΗ'.

1. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, κατέβη Ἰούδας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ἀφίκετο ἕως πρὸς ἀνθρώπον τινα Ὀδολλαμίτην, ὃ ὄνομα Εἰράς.

2. Καὶ εἶδεν ἐκεῖ Ἰούδας θυγατέρα ἀνθρώπου Χαναναίου, ἥ ὄνομα Σαυά· καὶ ἔλαβεν αὐτήν, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν.

3. Καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἔκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἡρ.

4. Καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱόν ἔτι, καὶ ἔκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Αἰνάν.

5. Καὶ προσθεῖσα ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἔκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Σηλώμ. Αὕτη δὲ ἦν ἐν Χασβί ἡνίκα ἔτεκεν αὐτούς.

6. Καὶ ἔλαβεν Ἰούδας γυναῖκα Ἡρ, τῇ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ, ἥ ὄνομα Θάμαρ.

7. Ἐγένετο δὲ Ἡρ πρωτότοκος Ἰούδα πονηρὸς ἐναντι Κυρίου· καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ὁ Θεός.

8. Εἶπε δὲ Ἰούδας τῇ Αἰνάν· Εἰσελθε πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ ἐπιγάμδρευσαι αὐτήν, καὶ ἀνάστησον σπέρμα τῷ ἀδελφῷ σου.

9. Γινὼς δὲ Αἰνάν, ὅτι οὐκ αὐτῷ ἔσται τὸ σπέρμα, ἐγένετο, ὅταν εἰσῆργετο, πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν γῆν, τοῦ μὴ δοῦναι σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

10. Πονηρὸν δὲ ἐφάνη ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐποίησε τοῦτο· καὶ ἐθανάτωσε καὶ τοῦτον.

11. Εἶπε δὲ Ἰούδας Θάμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ· Κάθου γῆρα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς σου, ἕως μέγας γέννηται Σηλώμ ὁ υἱός μου. Εἶπε γάρ· Μὴ ποτε ἀποθάνῃ καὶ οὗτος, ὥσπερ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. Ἀπελοῦσα δὲ Θάμαρ ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

12. Ἐπληθύνθησαν δὲ αἱ ἡμέραι, καὶ ἀπέθανε Σαυά ἡ γυνὴ Ἰούδα. Καὶ παρακληθεὶς Ἰούδας ἀνέβη ἐπὶ τοὺς κείροντας τὰ πρόβατα αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ Εἰράς ὁ ποιμὴν αὐτοῦ ὁ Ὀδολλαμίτης εἰς Θαμνὰ.

13. Καὶ ἀπηγγέλη Θάμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ, λέγοντες· Ἰδοὺ ὁ πένθερός σου ἀναβαίνει εἰς Θαμνὰ, κείραι τὰ πρόβατα αὐτοῦ.

14. Καὶ περιελομένη τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως ἀφ' ἑαυτῆς, περιέβαλε τὸ ἑρίστρον, καὶ ἐκαλλωπίσατο, καὶ ἐκάθισε πρὸς ταῖς πύλας Αἰνάν, ἥ ἔστιν ἐν παρόδῳ Θαμνὰ. Εἶδε γὰρ ὅτι μέγας γέγονε Σηλώμ· αὐτὸς δὲ οὐκ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ γυναικα.

15. Καὶ ἰδὼν αὐτὴν Ἰούδας ἔδοξεν αὐτὴν πόρνην εἶναι· κατεκαλύφατο γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῆς· καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτήν.

16. Ἐξέκλινε δὲ πρὸς αὐτὴν τὴν ὁδόν· καὶ εἶπεν αὐτῇ· Ἔασόν με εἰσελθεῖν πρὸς σέ. Οὐ γὰρ ἔγνω ὅτι νύμφη αὐτοῦ ἐστίν. Ἡ δὲ εἶπε· Τί μοι δώσεις, ἐάν εἰσελθῃς πρὸς μέ;

35. Congregati sunt autem omnes filii ejus et filiae, et venerunt consolari eum. Et noluit consolari, dicens, quia descendam ad filium meum lugens in infernum. Et flevit eum pater ejus.

63. Madianæi autem vendiderunt Joseph in Ægypto Petephre spadoni Pharaonis archimagiro.

CAPUT XXXVIII.

1. Factum est autem in tempore illo, descendit Judas a fratribus suis, et pervenit usque ad hominem quemdam Odollamitem, cui nomen Iras.

2. Et vidit illic Judas filiam hominis Chananaei, cui nomen Sava : et accepit eam, et introivit ad eam.

3. Et concepit, et peperit filium, et vocavit nomen ejus, Er.

4. Et concipiens, peperit filium adhuc, et vocavit nomen ejus, Aynan.

5. Et adjiciens peperit filium, et vocavit nomen ejus, Selom. Hæc autem erat in Chasbi quando peperit eos.

6. Et accepit Judas uxorem ipsi Er, primogenito suo, cui nomen Thamar.

7. Factus est autem Er primogenitus Judæ malus coram Domino : et occidit eum Dominus.

8. Dixit autem Judas ad Aynan : intra ad uxorem fratris tui, et duc eam uxorem, et suscita semen fratri tuo.

9. Cognoscens autem Aynan quia sibi non erit semen, factum est, quando intrabat ad uxorem fratris sui, effundebat super terram, ne daret semen fratri suo.

10. Malum autem apparuit coram Deo, quia fecit hoc : et mori fecit etiam hunc.

11. Dixit autem Judas ad Thamar nurum suam : Sede vidua in domo patris tui, donec grandis fuerit Selom filius meus. Dixit enim : Ne forte moriatur et hic, sicut et fratres ejus. Abiens autem Thamar sedit in domo patris sui.

12. Multiplicati autem sunt dies, et mortua est Sava uxor Judæ. Et consolatus Judas ascendit ad eos qui tondebant oves ejus, ipse et Iras pastor ejus Odollamites in Thamna.

13. Et nuntiatum est Thamar nurui ejus, dicentes : Ecce socer tuus ascendit in Thamna, tondere oves suas.

14. Et auferens vestimenta viduitatis a se, induit theristrum, et adornavit se, et sedit ad portas Ænan, quæ est in transitu Thamna. Vidit enim quia grandis factus est Selon : ipse autem non dedit eam illi uxorem.

15. Et videns eam Judas putavit eam meretricem esse : cooperuerat enim faciem suam, et non agnovit eam.

16. Declinavit autem ad eam viam, et dixit ei : Sinito me intrare ad te. Non enim agnovit quia nurus sua est. At illa dixit : Quid mihi dabis si intraveris ad me?

17. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγὼ σοι ἀποστελῶ ἔριφον αἰγῶν ἐκ τῶν προβάτων μου. Ἡ δὲ εἶπεν· Ἐὰν δῶς μοι ἀρραβῶνα, ἔως τοῦ ἀποστείλαι σε.

18. Ὁ δὲ εἶπε· Τίνα τὸν ἀρραβῶνά σοι δώσω. Ἡ δὲ εἶπε· Τὸν δακτύλιόν σου, καὶ τὸν ὀρμίσκον, καὶ τὴν βάρβδον τὴν ἐν τῇ χειρὶ σου. Καὶ ἔδωκεν αὐτῇ, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν. Καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ.

19. Καὶ ἀναστὰς ἀπῆλθε, καὶ περιεiletο τὸ θέρι-στρον αὐτῆς ἄφ' ἑαυτῆς, καὶ ἐνεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς χρηρεύσεως αὐτῆς.

20. Ἀπέστειλε δὲ Ἰούδας τὸν ἔριφον ἐξ αἰγῶν ἐν χειρὶ τοῦ ποιμένος αὐτοῦ τοῦ Ὀδολλαμίτου, χρημίσασθαι παρὰ τῆς γυναίκος τὸν ἀρραβῶνα· καὶ οὐχ εὔρεν αὐτήν.

21. Ἐπηρώτησε δὲ τοὺς ἀνδρας τοὺς ἐκ τοῦ τόπου· Ποῦ ἐστὶν ἡ πόρνη ἡ γενομένη ἐν Αἰνάν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ; Καὶ εἶπαν· Οὐκ ἦν ἐνταῦθα πόρνη.

22. Καὶ ἀπεστράφη πρὸς Ἰούδαν, καὶ εἶπεν· Οὐχ εὔρον· καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐκ τοῦ τόπου λέγουσι, μὴ εἶναι ὧδε πόρνην.

23. Εἶπε δὲ Ἰούδας· Ἐγὼ αὐτά· ἀλλὰ μὴ ποτε καταγελασθῶμεν. Ἐγὼ μὲν ἀπέσταλκα τὸν ἔριφον τοῦτον, σὺ δὲ οὐχ εὔρηκας.

24. Ἐγένετο δὲ μετὰ τρίμηνον, ἀνηγγέλη τῷ Ἰούδᾳ, λέγοντες· Ἐκπεπόρευκε Θάμαρ ἡ νύμφη σου, καὶ ἰδοὺ ἐν γαστρὶ ἔχει ἐκ πορνείας. Εἶπε δὲ Ἰούδας· Ἐξαγάγετε αὐτήν, καὶ κατακαυθήτω.

25. Αὐτὴ δὲ ἀγομένη ἀπέστειλε πρὸς πενθερὸν αὐτῆς, λέγουσα· Ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, οὗτινος ταῦτα ἐστίν, ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔχω. Καὶ εἶπεν· Ἐπίγνωθι τίνος ὁ δακτύλιος, καὶ ὁ ὀρμίσκος, καὶ ἡ βάρβδος αὐτῆς.

26. Ἐπέγνω δὲ Ἰούδας, καὶ εἶπε· Δεδικαιώται Θάμαρ ἡ ἐγὼ· οὐ ἔνεκεν οὐκ ἔδωκα αὐτήν Σηλὼμ τῷ υἱῷ μου. Καὶ οὐ προσέθετο εἶπαι τοῦ γινῶναι αὐτήν.

27. Ἐγένετο δὲ, ἡνίκα ἔτικτε, καὶ τῇδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ γαστρὶ αὐτῆς.

28. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τίκτειν αὐτήν, ὁ εἷς προσῆνεγκε τὴν χεῖρα· λαβοῦσα δὲ ἡ μαῖα, ἔδρασε ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ κόκκινον, λέγουσα· Οὗτος ἐξελεύσεται πρότερος.

29. Ὃς δὲ ἐπισυνήγαγε τὴν χεῖρα, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. Ἡ δὲ εἶπε· Τί διεκόπη διὰ σέ φραγμός; Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Φαρές.

30. Καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἐφ' ᾧ ἦν ἐπὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ κόκκινον· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ζαρά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΘ'.

1. Ἰωσήφ δὲ κατήχθη εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐκτήσατο αὐτὸν Πετεφρὴς ὁ εὐνοῦχος Φαραὼ, ὁ ἀρχιμάγειρος, ἀνὴρ Αἰγύπτιος, ἐκ χειρῶν τῶν Ἰσμαλιτῶν οἱ κατήγαγον αὐτὸν ἐκεῖ.

2. Καὶ ἦν Κύριος μετὰ Ἰωσήφ· καὶ ἦν ἀνὴρ ἐπιτυχάνων, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ τῷ Αἰγυπτίῳ.

3. Ἦδει ὁ κύριος αὐτοῦ ὅτι ὁ Κύριος ἦν μετ' αὐτοῦ, καὶ ὅσα ἐὰν ποιῇ, Κύριος εὐδοοῖ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.

4. Καὶ εὔρεν Ἰωσήφ χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ εὐνέστησεν αὐτῷ· καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ

17. Ille vero dixit : Ego tibi mittam haedum caprarum, de ovibus meis. At illa dixit : Si dederis mihi arrhabonem, donec tu mittas.

18. Ille vero dixit : Quem arrhabonem tibi dabo? At illa dixit : Annulum tuum, et parvum monile, et virgam quae in manu tua. Et dedit ei, et intravit ad eam. Et in utero concepit ex eo.

19. Et surgens abiit, et abstulit theristrum suum a se, et induit vestimenta viduitatis suae.

20. Misit autem Judas haedum de capris in manu pastoris sui Odollamitae, ut reciperet a muliere arrhabonem : et non invenit eam.

21. Interrogavit autem viros qui ex loco : Ubi est meretrix quae erat in Enan super viam? Et dixerunt : Non fuit hic meretrix.

22. Et reversus est ad Judam, et dixit : Non inveni : et homines qui ex loco, dicunt non esse hic meretricem.

23. Dixit autem Judas : Habeat ea : sed ne forte derideamur. Ego quidem misi haedum hunc, tu autem non invenisti.

24. Factum est autem post trimestre, nuntiatum est Judae, dicentes : Fornicata est Thamar nurus tua, et ecce in utero habet de fornicatione. Dixit autem Judas : Educite eam, et comburatur.

25. Ipsa autem, dum duceretur, misit ad socerum suum, dicens : Ex homine cujus haec sunt, ego in utero habeo. Et dixit : Agnosce cujus est annulus, et parvum monile, et virga haec.

26. Agnovit autem Judas, et dixit : Justificata est Thamar quam ego : eo quod non dedi eam Selom filio meo. Et non adjecit ultra cognoscere eam.

27. Factum est autem, quando pariebat, et huic erant gemelli in utero ejus.

28. Factum est autem dum ipsa pareret, unus praetulit manum : sumens autem obstetrix, ligavit super manum ejus coccinum, dicens : Hic egrediatur prior.

29. Ut autem contraxit manum, et statim egressus est frater ejus. At illa dixit : Quid divisa est propter te maceria? Et vocavit nomen ejus, Phares.

30. Et post hoc exiit frater ejus, in quo erat super manum ejus coccinum : et vocavit nomen ejus, Zara.

CAPUT XXXIX.

1. Joseph autem depositus est in Aegyptum, et acquisivit eum Petephres eunuchus Pharaonis, archimagirus, vir Aegyptius, de manibus Ismaelitarum qui deduxerant eum illuc.

2. Et fuit Dominus cum Joseph : et fuit vir prosperans, et factus est in domo apud dominum suum Aegyptium.

3. Intelligebat autem dominus ejus quia Dominus erat cum eo, et omnia, quaecumque faceret, Dominus prosperat in manibus ejus.

4. Et invenit Joseph gratiam coram domino suo, et bene

τοῦ οἴκου αὐτοῦ· καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ ἔδωκε διὰ χειρὸς Ἰωσήφ.

6. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ καταστῆναι αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ, καὶ ὑπλόγησε Κύριος τὸν οἶκον τοῦ Αἰγυπτίου διὰ Ἰωσήφ. Καὶ ἐγενήθη εὐλογία Κυρίου ἐν πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτῷ ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ.

7. Καὶ ἐπέτρεψε πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ εἰς χεῖρας Ἰωσήφ· καὶ οὐκ ἦδει τῶν καθ' αὐτὸν οὐδὲν, πλὴν τοῦ ἄρτου οὗ ἥσθιεν αὐτός. Καὶ ἦν Ἰωσήφ καλὸς τῷ εἶδει καὶ ὡραίος τῇ ὄψει σφόδρα.

8. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἐπέβαλεν ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς αὐτῆς ἐπὶ Ἰωσήφ, καὶ εἶπεν· Κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ.

9. Ὁ δὲ οὐκ ᾔθελεν. Εἶπε δὲ τῇ γυναίκῃ τοῦ κυρίου αὐτοῦ· Εἰ δὲ κύριός μου οὐ γινώσκει δι' ἐμὲ οὐδὲν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτῷ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖράς μου,

10. καὶ οὐχ ὑπερέχει ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ οὐδὲν ἐμοῦ, οὐδὲ ὑπεξήρτηται ἀπ' ἐμοῦ οὐδὲν πλὴν σου, διὰ τὸ σὲ γυναῖκα αὐτοῦ εἶναι, καὶ πᾶς ποιήσω τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο, καὶ ἁμαρτήσομαι ἐναντίον τοῦ Θεοῦ;

11. Ἦνίκα δὲ ἐλάλει τῷ Ἰωσήφ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ οὐκ ὑπήκουεν αὐτῇ καθυδεῖν μετ' αὐτῆς, τοῦ συγγενέσθαι αὐτῇ.

12. Ἐγένετο δὲ τοιαύτη τις ἡμέρα, καὶ εἰσῆλθεν Ἰωσήφ εἰς τὴν οἰκίαν ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς ἦν τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔσω.

13. Καὶ ἐπεσπάσατο αὐτὸν τῶν ἱματίων, λέγουσα· Κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ. Καὶ καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς ἔφυγε, καὶ ἐξῆλθεν ἔξω.

14. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδεν ὅτι καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς ἔφυγε καὶ ἐξῆλθεν ἔξω,

15. καὶ ἐκάλεσε τοὺς ὄντας ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγουσα· Ἴδετε, εἰσῆγαγεν ἡμῖν παῖδα Ἑβραῖον ἐμπαίζειν ἡμῖν. Εἰσῆλθε πρὸς με, λέγων· Κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ· καὶ ἐβόησα φωνῇ μεγάλῃ.

16. Ἐν δὲ τῷ ἀκοῦσαι αὐτὸν ὅτι ὑψωσα τὴν φωνήν μου καὶ ἐβόησα, καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ' ἐμοῦ, ἔφυγε, καὶ ἐξῆλθεν ἔξω.

17. Καὶ καταλιμπάνει τὰ ἱμάτια παρ' ἑαυτῇ, ἕως ἥλθεν ὁ κύριος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

18. Καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, λέγουσα· Εἰσῆλθε πρὸς με ὁ παῖς ὁ Ἑβραῖος, ὃν εἰσῆγαγες πρὸς ἡμεῖς, ἐμπαίζαι μοι, καὶ εἰπέ μοι· Κοιμήθησομαι μετὰ σου.

19. Ὡς δὲ ἤκουσεν ὅτι ὑψωσα τὴν φωνήν μου καὶ ἐβόησα, καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ' ἐμοῦ ἔφυγε, καὶ ἐξῆλθεν ἔξω.

20. Ἐγένετο δὲ, ὡς ἤκουσεν ὁ κύριος αὐτοῦ τὰ ῥήματα τῆς γυναῖκος αὐτοῦ, ὅσα ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, λέγουσα, οὕτως ἐποίησέ μοι ὁ παῖς σου· καὶ ἔθυμώθη ὀργῇ.

21. καὶ λαβὼν ὁ κύριος Ἰωσήφ, ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ὄχυρῳμα, εἰς τὸν τόπον ἐν ᾧ οἱ δεσμῶται τοῦ βασιλέως κατέγονται ἐκεῖ ἐν τῷ ὄχυρῳματι.

22. Καὶ ἦν Κύριος μετὰ Ἰωσήφ, καὶ κατέχεεν αὐτοῦ ἔλεος· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν ἐναντίον τοῦ ἀρχιδεσμοφύλακος.

23. Καὶ ἔδωκεν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τὸ δεσμωτήριον

placuit ei : et constituit eum super domum suam : et omni quaecumque sibi erant dedit per manum Joseph.

5. Factum est autem postquam constituit ipsum super domum suam, et super omnia, quaecumque sibi erant, et benedixit Dominus domum Aegyptii propter Joseph. Et facta est benedictio Domini in omnibus quae erant ei in domo, et in agro ejus.

6. Et commisit omnia quaecumque sibi erant in manus Joseph : neque cognoscebat quicquam eorum quae circa se erant, praeter panem quem ipse edebat. Et erat Joseph pulcher specie et decorus aspectu valde.

7. Et factum est post verba haec, et injectit uxor domini ejus oculos suos in Joseph, et dixit : Dormi mecum.

8. Ille autem noluit. Dixit autem uxori domini sui : Si dominus meus nihil scit propter me in domo sua, et omnia quaecumque habet dedit in manus meas,

9. et nihil est in domo hac quod supra me sit : neque substractum est a me quicquam praeter te, eo quod tu uxor illius es, et quomodo faciam verbum hoc malum, et peccabo coram Deo?

10. Cum autem loqueretur ad Joseph diem ex die, et non obediebat ei ut dormiret cum ea, ad coeundum cum ea.

11. Facta est autem talis quaedam dies, et introivit Joseph in domum ad faciendum opera sua, et nemo eorum qui in domo erat intus.

12. Et attraxit eum vestimentis, dicens : Dormi mecum. Et relinquens vestimenta sua in manibus ejus fugit, et exivit foras.

13. Et factum est, ut vidit quia relinquens vestimenta sua in manibus ejus fugit, et exivit foras,

14. et vocavit eos qui erant in domo : et ait illis, dicens : Videte, introduxit nobis puerum Hebraeum ad illudendum nobis. Introivit ad me, dicens : Dormi mecum : et clamavi voce magna.

15. Cum autem audiret ipse quia exaltaveram vocem meam et clamaveram, relinquens vestimenta sua apud me, fugit, et exivit foras.

16. Et retinet vestimenta apud seipsam, donec venit dominus in domum suam.

17. Et locuta est ei secundum verba haec, dicens : Introivit ad me puer ille Hebraeus, quem introduxisti ad nos, ad illudendum mihi, et dixit mihi : Dormiam tecum.

18. Ut autem audivit quia exaltaveram vocem meam et clamaveram, relictis vestimentis suis apud me fugit, et exiit foras.

19. Factum est autem, ut audivit dominus ejus verba uxoris suae, quae locuta est ad eum, dicens, sic fecit mihi puer tuus : et indignatus est ira :

20. et capiens dominus Joseph, injectit illum in custodiam, in locum in quo vincti regis detinentur ibi in custodia.

21. Et fuit Dominus cum Joseph, et effudit misericordiam suam : et dedit illi gratiam coram principe custodiae carceris.

22. Et dedit princeps custodiae carceris carcerem per ma-

διὰ χειρὸς Ἰωσήφ, καὶ πάντας τοὺς ἀπηγγεμένους ὅσοι ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ· καὶ πάντα ὅσα ποιοῦσιν ἐκεῖ, αὐτὸς ἦν ποιῶν.

22. Οὐκ ἦν δ' ἀρχιδεσμοφύλαξ τοῦ δεσμωτηρίου γινώσκων δι' αὐτὸν οὐδέν. Πάντα γὰρ ἦν διὰ χειρὸς Ἰωσήφ, διὰ τὸ τὸν Κύριον μετ' αὐτοῦ εἶναι· καὶ ὅσα αὐτὸς ἐποίει, ὁ Κύριος εὐώδους ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μ'.

1. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἤμαρτεν δ' ἀρχιοινογός τοῦ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ ὁ ἀρχισιτοποιὸς τῷ κυρίῳ αὐτῶν βασιλεῖ Αἰγύπτου.

2. Καὶ ὠργίσθη Φαραὼ ἐπὶ τοῖς δυσὶν ευνούχοις αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ ἀρχιοινογῷ, καὶ ἐπὶ τῷ ἀρχισιτοπιῷ,

3. καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ εἰς τὸ δεσμωτήριον, εἰς τὸν τόπον οὗ Ἰωσήφ ἀπήκτο ἐκεῖ.

4. Καὶ συνέστησεν ὁ ἀρχιδεσμώτης τῷ Ἰωσήφ αὐτοὺς, καὶ παρέστη αὐτοῖς. Ἦσαν δὲ ἡμέρας ἐν τῇ φυλακῇ,

5. καὶ εἶδον ἀμφοτέροις ἐνύπνιον ἐν μιᾷ νυκτί. Ἡ δὲ ὄρασις τοῦ ἐνυπνίου τοῦ ἀρχιοινογού καὶ ἀρχισιτοποιοῦ, οἱ ἦσαν τῷ βασιλεῖ Αἰγύπτου, οἱ ὄντες ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, ἦν αὕτη.

6. Εἰσῆλθε πρὸς αὐτοὺς Ἰωσήφ τὸ πρῶτ', καὶ εἶδεν αὐτοὺς, καὶ ἦσαν τετραραγμένοι.

7. Καὶ ἠρώτα τοὺς ευνούχους Φαραὼ, οἱ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ φυλακῇ παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, λέγων· Τί ὅτι τὰ πρόσωπα ὑμῶν σκυθρωπὰ σήμερον;

8. Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Ἐνύπνιον εἶδομεν, καὶ ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσήφ· Οὐχὶ διὰ τοῦ Θεοῦ ἡ διασάφσις αὐτῶν ἐστι; Διηγήσασθε οὖν μοι.

9. Καὶ διηγήσατο ὁ ἀρχιοινογός τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ τῷ Ἰωσήφ, καὶ εἶπεν· Ἐν τῷ ὕπνῳ μου ἦν ἄμπελος ἐναντίον μου·

10. ἐν δὲ τῇ ἄμπελῳ τρεῖς πυθμένες, καὶ αὐτὴ θάλλουσα, ἀνεννηνοχυία βλαστούς. Πέπειροι οἱ βότρυες σταφυλῆς.

11. Καὶ τὸ ποτήριον Φαραὼ ἐν τῇ χειρὶ μου· καὶ ἔλαβον τὴν σταφυλὴν, καὶ ἐξέθλιψα αὐτὴν εἰς τὸ ποτήριον, καὶ ἔδωκα τὸ ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα Φαραὼ.

12. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωσήφ· Τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. Οἱ τρεῖς πυθμένες τρεῖς ἡμέραι εἰσὶν·

13. ἓτι τρεῖς ἡμέραι, καὶ μνησθήσεται Φαραὼ τῆς ἀρχῆς σου, καὶ ἀποκαταστήσει σε ἐπὶ τὴν ἀρχιοινοχοίαν σου, καὶ δώσεις τὸ ποτήριον Φαραὼ εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀρχὴν σου τὴν προτέραν, ὥς ἦσθα οἰνοχοῶν.

14. Ἀλλὰ μνησθήτι μοι διὰ σεαυτοῦ, ὅταν εὖ γένηται σοι· καὶ ποιήσεις ἐν ἐμοὶ ἔλεος· καὶ μνησθήσῃ περὶ ἐμοῦ πρὸς Φαραὼ, καὶ ἐξάξεις με ἐκ τοῦ ὄχλου μακτος τούτου·

15. ὅτι κλοπῇ ἐκλάπην ἐκ γῆς Ἑβραίων, καὶ ᾧδε οὐκ ἐποίησα οὐδέν, ἀλλ' ἐνέβαλόν με εἰς τὸν λάκκον τοῦτον.

16. Καὶ εἶδεν ὁ ἀρχισιτοποιὸς ὅτι ὁρθῶς συνέκρινε, καὶ εἶπε τῷ Ἰωσήφ· Καθῶς εἶδον ἐνύπνιον. Καὶ ὥμην τρία κανῶ χονδριτῶν αἶρειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου·

17. ἐν δὲ κανῶ τῷ ἐπάνω, ἀπὸ πάντων τῶν γενῶν

num Joseph, et omnes abductos quicumque erant in carcere : et omnia quaecumque faciunt illic, ipse erat faciens.

23. Non erat princeps custodiae carceris de carcere cognoscens quicquam propter ipsum. Omnia enim erant per manum Joseph, eo quod Dominus esset cum eo : et quaecumque ipse faciebat, Dominus prosperabat in manibus ejus.

CAPUT XL.

1. Factum est autem post verba haec, peccavit princeps vinariorum regis Aegypti, et princeps pistorum domino suo regi Aegypti.

2. Et iratus est Pharaon super duos eunuchos suos, super principem vinariorum, et super principem pistorum,

3. et posuit eos in custodia in carcerem, in locum in quem Joseph erat abductus illuc.

4. Et commendavit princeps carceris ipsi Joseph eos, et adstitit eis. Fuerunt autem dies in custodia,

5. et viderunt utrique somnium in una nocte. Visio autem somnii principis vinariorum et principis pistorum, qui erant regi Aegypti, qui erant in carcere, fuit haec.

6. Intravit ad eos Joseph mane, et vidit eos, et erant perturbati.

7. Et interrogavit eunuchos Pharaonis, qui secum erant in custodia apud dominum suum, dicens : Quid, quod facies vestrae tristes sunt hodie?

8. At illi dixerunt ei : Somnium vidimus, et non est qui illud conjectet. Dixit autem eis Joseph : Nonne per Deum declaratio ipsorum est? Narra te igitur mihi.

9. Et narravit princeps vinariorum somnium suum ipsi Joseph, et dixit : In somno meo erat vitis in conspectu meo :

10. in vite autem tres propagines, et ipsa ferens flores, producens germina. Maturi botryones uvæ.

11. Et calix Pharaonis in manu mea : et sumpsi uvam, et expressi eam in calicem, et dedi calicem in manum Pharaonis.

12. Et dixit ei Joseph : Haec est interpretatio ejus. Tres propagines tres dies sunt :

13. adhuc triduum, et memorabitur Pharaon principatum tuum, et restituet te in tuum pincernarum principatum, et dabis calicem Pharaonis in manum ejus juxta principatum tuum priorem, sicut fuisti pincerna.

14. Sed memor esto mei per teipsum, cum bene fuerit tibi : et facies in me misericordiam : et memor eris mei ad Pharaonem, et educes me de custodia hac :

15. quia furto furtive ablatum sum de terra Hebraeorum : et hic nihil feci, sed iniecerunt me in lacum hunc.

16. Et vidit princeps pistorum quia recte interpretabatur, et dixit ad Joseph : Et ego vidi somnium. Et videbar mihi tria canistra chondritorum portare in capite meo :

17. in canistro autem superiore, de omnibus generibus

ὧν Φαραὼ ἐσθίει ἔργον σιτοποιοῦ· καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατήσθιεν αὐτὰ ἀπὸ τοῦ κανοῦ τοῦ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς μου.

18. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωσήφ εἶπεν αὐτῷ· Αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. Ἰὰ τρία κανὰ τρεῖς ἡμέραι εἰσίν·

19. Ἐτι τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἀφελεί Φαραὼ τὴν κεφαλὴν σου ἀπὸ σοῦ· καὶ κρεμάσει σε ἐπὶ ξύλου, καὶ φάγεται τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ τὰς σάρκας σου ἀπὸ σοῦ.

20. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ἡμέρα γενέσεως ἧν Φαραὼ, καὶ ἐποίησεν πότον πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ. Καὶ ἐμνήσθη τῆς ἀρχῆς τοῦ οἰνοχόου καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ σιτοποιοῦ ἐν μέσῳ τῶν παίδων αὐτοῦ.

21. Καὶ ἀποκατέστησεν τὸν ἀρχιοινοχόν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ· καὶ ἔδωκε τὸ ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα Φαραὼ.

22. Τὸν δὲ ἀρχισιτοποιὸν ἐκρέμασεν, καθὰ συνέκρινεν αὐτοῖς Ἰωσήφ.

23. Καὶ οὐκ ἐμνήσθη ὁ ἀρχιοινοχός τοῦ Ἰωσήφ, ἀλλ' ἐπελάθετο αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ'.

1. Ἐγένετο δὲ μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν, Φαραὼ εἶδεν ἐνύπνιον. Ὡς τοῦτο ἐστάναι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ·

2. Καὶ ἰδοὺ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες, καλὰ καὶ τῷ εἶδει καὶ ἐκλεκτὰ ταῖς σαρκί, καὶ ἐδόσκοντο ἐν τῷ Ἀχί.

3. Ἄλλαι δὲ ἑπτὰ βόες ἀνέβαινον μετὰ ταύτας ἐκ τοῦ ποταμοῦ, αἰσχροὶ τῷ εἶδει καὶ λεπταὶ ταῖς σαρκί· καὶ ἐνέμοντο παρὰ τὰς βόας ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ.

4. Καὶ κατέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ αἰσχροὶ καὶ λεπταὶ ταῖς σαρκί, τὰς ἑπτὰ βόας τὰς καλὰς τῷ εἶδει καὶ τὰς ἐκλεκτὰς ταῖς σαρκί. Ἠγέρθη δὲ Φαραὼ·

5. Καὶ ἐνυπνιάσθη τὸ δεύτερον. Καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον ἐν τῷ πυθμένι ἐνὶ ἐκλεκτοῖς καὶ καλοῖς·

6. Καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνεφύοντο μετ' αὐτούς.

7. Καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι τοὺς ἑπτὰ στάχυας τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. Ἠγέρθη δὲ Φαραὼ, καὶ ἦν ἐνύπνιον.

8. Ἐγένετο δὲ πρωΐ· καὶ ἐταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσε πάντας τοὺς ἑβραίους Αἰγύπτου, καὶ πάντας τοὺς σοφοὺς αὐτῆς. Καὶ διηγήσατο αὐτοῖς Φαραὼ τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων αὐτὸ τῷ Φαραὼ.

9. Καὶ ἐλάλησεν ὁ ἀρχιοινοχός πρὸς Φαραὼ, λέγων· Τὴν ἁμαρτίαν μου ἀναμνησκώ σήμερον.

10. Φαραὼ ὠργίσθη τοῖς παισὶν αὐτοῦ, καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀρχιμαγείρου, ἐμὲ τε καὶ τὸν ἀρχισιτοποιόν.

11. Καὶ εἶδομεν ἐνύπνιον ἀμφοτέροι ἐν νυκτὶ μιᾷ ἑνὸς καὶ αὐτὸς, ἕκαστος κατὰ τὸ αὐτοῦ ἐνύπνιον εἶδομεν.

12. Ἦν δὲ ἐκεῖ μεθ' ἡμῶν νεανίσκος παῖς Ἑβραῖος τοῦ ἀρχιμαγείρου· καὶ διηγησάμεθα αὐτῷ, καὶ συνέκρινεν ἡμῖν.

13. Ἐγενήθη δὲ, καθὼς συνέκρινεν ἡμῖν, οὕτω καὶ συνέβη· ἐμὲ τε ἀποκατασταθῆναι ἐπὶ τὴν ἀρχὴν μου, ἐκεῖνον δὲ κρεμασθῆναι.

14. Ἀποστείλας δὲ Φαραὼ ἐκάλεσε τὸν Ἰωσήφ· καὶ

de quibus comedit Pharaos opus pistoris : et volatilia cæli comedebant ea de canistro quod erat super caput meum.

18. Respondens autem Joseph dixit ei : Hæc est interpretatio ejus. Tria canistra tres dies sunt :

19. adhuc triduum, et auferet Pharaos caput tuum à te : et suspendet te in ligno, et aves cæli manducabunt carnes tuas a te.

20. Factum est autem in die tertia, dies nativitatis erat Pharaonis, et faciebat potum omnibus pueris suis. Et recordatus est principatus pincernæ et principatus pistoris in medio puerorum suorum.

21. Et restituit principem pincernarum in principatum suum : et dedit calicem in manum Pharaonis.

22. Principem autem pistorum suspendit, sicut interpretatus erat eis Joseph.

23. Et non est recordatus princeps pincernarum ipsius Joseph, sed oblitus est ejus.

CAPUT XLI.

1. Et factum est post biennium dierum, Pharaos vidit somnium. Videbatur sibi stare super flumen :

2. et ecce quasi de flumine ascendebant septem boves, pulchræ specie et electæ carnibus, et pascebantur in Achi.

3. Aliæ autem septem boves ascendebant post has de flumine, turpes specie et graciles carnibus : et pascebantur apud boves ad labium fluminis.

4. Et devorarunt septem boves turpes et graciles carnibus, septem illas boves pulchræ specie et electas carnibus. Et expergefactus est Pharaos :

5. Et somniavit secundo. Et ecce septem spicæ ascende-bant in propagine una electæ et pulchræ :

6. et ecce septem spicæ graciles et a vento corruptæ pululabant post eas.

7. Et septem spicæ graciles et a vento corruptæ devoraverunt septem illas spicas electas et plenas. Expergefactus est autem Pharaos, et erat somnium.

8. Factum est autem mane : et turbata est anima ejus, et mittens vocavit omnes interpretes Ægypti, et omnes sapientes ejus. Et narravit eis Pharaos somnium suum, et non erat qui illud interpretaretur Pharaoni.

9. Et locutus est princeps pincernarum ad Pharaonem, dicens : Peccatum meum recorder hodie.

10. Pharaos iratus fuit pueris suis, et posuit nos in custodia, in domo archimagiri, et me et principem pistorum.

11. Et vidimus somnium ambo in nocte una ego et ille, unusquisque juxta suum somnium vidimus.

12. Erat autem ibi nobiscum adolescens puer Hebræus archimagiri : et narravimus ei, et interpretatus est nobis.

13. Factum est autem, sicut interpretatus est nobis, ita et evenit : ut ego quidem restituerem in principatum meum, ille vero suspenderetur.

14. Mittens autem Pharaos vocavit Joseph : et eduxerunt

ἐξήγαγον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ θυρώματος, καὶ ἐξύρσαν αὐτόν, καὶ ἤλλαξαν τὴν στολὴν αὐτοῦ. Καὶ ἦλθε πρὸς Φαραώ.

15. Εἶπε δὲ Φαραώ πρὸς Ἰωσήφ· Ἐνύπνιον ἐώρακα, καὶ ὁ συγχρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό. Ἐγὼ δὲ ἀκήκοα περὶ σοῦ λεγόντων, ἀκούσαντά σε ἐνύπνια συγχρίναι αὐτά.

16. Αποκριθεὶς δὲ Ἰωσήφ τῷ Φαραώ εἶπεν· Ἄνευ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἀποκριθήσεται τὸ σωτήριον Φαραώ.

17. Ἐλάλησε δὲ Φαραώ τῷ Ἰωσήφ, λέγων· Ἐν τῷ ὕπνῳ μου ὤμην ἐστάναι παρὰ τὸ γεῖλος τοῦ ποταμοῦ.

18. Καὶ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες καλαὶ τῷ εἶδει καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρκί, καὶ ἐνέμοντο ἐν τῷ Ἀχί.

19. Καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ βόες ἕτεραι ἀνέβαινον ὀπίσω αὐτῶν ἐκ τοῦ ποταμοῦ, πονηραὶ καὶ αἰσχραὶ τῷ εἶδει καὶ λεπταὶ ταῖς σαρκί, ὅσας οὐκ εἶδον τοιαύτας ἐν ὅλῃ γῇ Αἰγύπτου αἰσχροτέρας.

20. Καὶ κατέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ αἰσχραὶ καὶ λεπταὶ, τὰς ἑπτὰ βόας τὰς πρώτας τὰς καλὰς καὶ τὰς ἐκλεκτάς.

21. Καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν, καὶ οὐκ ἀποδεδίκαται ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν, καὶ αἱ ὀφείας αὐτῶν αἰσχραὶ, καθὰ καὶ τὴν ἀρχήν. Ἐξεγερεθεὶς δὲ ἐκοιμήθη,

22. καὶ εἶδον πάλιν ἐν τῷ ὕπνῳ μου· καὶ ὥσπερ ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον ἐν πυθμένι ἐνὶ πλήρει καὶ καλοῖ.

23. Ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνερφύοντο ἐχόμενοι αὐτῶν.

24. καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι, τοὺς ἑπτὰ στάχους τοὺς καλοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. Εἶπα οὖν τοῖς ἐξηγηταῖς, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων μοι αὐτό.

25. Καὶ εἶπεν Ἰωσήφ τῷ Φαραώ· Τὸ ἐνύπνιον Φαραώ ἔν ἐστιν. Ὅσα ὁ Θεὸς ποιῇ, ἔδειξε τῷ Φαραώ.

26. Αἱ ἑπτὰ βόες· αἱ καλαὶ, ἑπτὰ ἔτη ἐστί, καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ καλοὶ, ἑπτὰ ἔτη ἐστί· τὸ ἐνύπνιον Φαραώ ἔν ἐστι.

27. Καὶ αἱ ἑπτὰ βόες αἱ λεπταὶ, αἱ ἀναβαίνουσαι ὀπίσω αὐτῶν, ἑπτὰ ἔτη ἐστί, καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι, ἑπτὰ ἔτη ἐστί. Ἔσονται ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ.

28. Τὸ δὲ ῥῆμα ὁ εἰρηχα Φαραώ· ὅσα ὁ Θεὸς ποιῇ, ἔδειξε τῷ Φαραώ.

29. Ἰδοὺ ἑπτὰ ἔτη ἔρχεται εὐθηνία πολλὴ ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου.

30. Ἦξει δὲ ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ μετὰ ταῦτα· καὶ ἐπιλήσονται τῆς πλησμονῆς τῆς ἐσομένης ἐν ὅλῃ Αἰγύπτῳ, καὶ ἀναλώσει ὁ λιμὸς τὴν γῆν,

31. καὶ οὐκ ἐπιγνωθήσεται ἡ εὐθηνία ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ λιμοῦ τοῦ ἐσομένου μετὰ ταῦτα· ἰσχυρὸς γὰρ ἔσται σφόδρα.

32. Περὶ δὲ τοῦ δευτερώσαι τὸ ἐνύπνιον Φαραώ δις, ὅτι ἀληθὲς ἔσται τὸ ῥῆμα τὸ παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ταχυεὶ ὁ Θεὸς τοῦ ποιῆσαι αὐτό.

33. Νῦν οὖν σκέψαι ἄνθρωπον φρόνιμον καὶ συνετὸν, καὶ καταστήσῃ αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς Αἰγύπτου.

34. Καὶ ποιησάτω Φαραώ, καὶ καταστήσάτω τοπάρχας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀποπεμπτώσάτωσαν πάντα τὰ γεννήματα τῆς γῆς Αἰγύπτου τῶν ἑπτὰ ἔτων τῆς εὐθηνίας,

eum de custodia, et totanderunt eum, et mutaverunt stolam ejus. Et venit ad Pharaonem.

15. Dixit autem Pharaos ad Joseph : Somnium vidi, et non est qui illud interpretetur. Ego autem audiui de te dicentes, quia, cum audiveris somnia, interpretaris ea.

16. Respondens autem Joseph Pharaoni dixit : Sine Deo non respondebitur salutare Pharaoni.

17. Locutus est autem Pharaos ipsi Joseph, dicens : In somno meo videbar mihi stare apud labium fluminis :

18. et quasi de flumine ascendebant septem boves pulchrae specie et electae carnibus, et pascebantur in Achi.

19. Et ecce septem boves aliae ascendebant post eas de flumine, malae et turpes specie et graciles carnibus, quales non vidi tales in tota terra Aegypti turpiores.

20. Et devoraverunt septem boves turpes et graciles, septem illas boves primas pulchras et electas.

21. Et intraverunt in ventres earum, et non fuerunt manifestae quia intraverunt in ventres earum, et aspectus earum turpes, quemadmodum et a principio. Expergefactus autem dormivi,

22. et vidi rursus in somno meo : et quasi septem spicae ascendebant in uno culmo plenae et pulchrae :

23. aliae autem septem spicae graciles et corruptae a vento pullulabant inhaerentes illis :

24. et devoraverunt septem spicae graciles et corruptae a vento, septem illas spicas pulchras et plenas. Dixi itaque interpretibus, et non fuit qui annuntiaret mihi illud.

25. Et dixit Joseph Pharaoni : Somnium Pharaonis unum est. Quaecumque Deus facit, ostendit Pharaoni.

26. Septem boves pulchrae, septem anni sunt, et septem spicae pulchrae, septem anni sunt : somnium Pharaonis unum est.

27. Et septem boves graciles, ascendentes post eas, septem anni sunt, et septem spicae graciles et corruptae a vento, septem anni sunt. Erunt septem anni famis.

28. Verbum autem quod dixi Pharaoni : quaecumque Deus facit, ostendit Pharaoni.

29. Ecce septem annos venit abundantia magna in tota terra Aegypti.

30. Venient autem septem anni famis post hos : et obviscentur ubertatis futurae in tota Aegypto : et consumet fames terram :

31. et non agnosceretur abundantia super terram, a fame quae futura est postea : valida enim erit nimium.

32. Quod autem iteratum est somnium Pharaoni bis, quia verum erit verbum quod a Deo, et festinabit Deus ad faciendum illud.

33. Nunc ergo vide hominem prudentem et intelligentem, et constitue eum super terram Aegypti.

34. et faciat Pharaos, et constituat locorum principes super terram, et deponant quintam partem fructuum terrae Aegypti septem annorum abundantiae,

35. καὶ συναγαγέτωσαν πάντα τὰ βρώματα τῶν ἐπτὰ ἐτῶν τῶν ἐρχομένων τῶν καλῶν τούτων· καὶ συναχθῆτω ὁ σίτος ὑπὸ χεῖρα Φαραώ· βρώματα ἐν ταῖς πόλεσι φυλαχθήτω.

36. Καὶ ἔσται τὰ βρώματα τὰ πεφυλαγμένα τῇ γῇ εἰς τὰ ἐπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ ἃ ἔσονται ἐν γῇ Αἰγύπτου· καὶ οὐκ ἐκτριβήσεται ἡ γῆ ἐν τῷ λιμῷ.

37. Ἦρεσε δὲ τὸ βῆμα ἐναντὶον Φαραώ, καὶ ἐναντίον πάντων τῶν παίδων αὐτοῦ.

38. Καὶ εἶπε Φαραώ πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Μὴ εὐρήσομεν ἄνθρωπον τοιοῦτον, ὃς ἔχει πνεῦμα Θεοῦ ἐν αὐτῷ;

39. Εἶπε δὲ Φαραώ τῷ Ἰωσήφ· Ἐπειδὴ ἔδειξεν ὁ Θεός σοι πάντα ταῦτα, οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος φρονιμώτερος καὶ συνετώτερός σου·

40. σὺ ἔσῃ ἐπὶ τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἐπὶ τῷ στόματί σου ὑπακούσεται πᾶς ὁ λαός μου. Πλὴν τὸν θρόνον ὑπερέξω σου ἐγώ.

41. Εἶπε δὲ Φαραώ τῷ Ἰωσήφ· Ἰδοὺ καθίστημί σε σήμερον ἐπὶ πάσῃ γῇ Αἰγύπτου.

42. Καὶ περιελόμενος Φαραώ τὸν δακτύλιον ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, περιέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν χεῖρα Ἰωσήφ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν στολὴν βυσσίνην, καὶ περιέθηκε κλοὺν χρυσοῦν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ.

43. Καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἄρμα τὸ δευτέρον τῶν αὐτοῦ· καὶ ἐκέρουεν ἐμπροσθεν αὐτοῦ κήρυξ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐφ' ὅλης γῆς Αἰγύπτου.

44. Εἶπε δὲ Φαραώ τῷ Ἰωσήφ· Ἐγὼ Φαραώ· ἀνευ σοῦ οὐκ ἔξαρεί οὐδεὶς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου.

45. Καὶ ἐκάλεσε Φαραώ τὸ ὄνομα Ἰωσήφ, Ψονθομφανίχ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ἀσενὲθ θυγατέρα Πετεφρῆ ἱερέως Ἡλιουπόλεως αὐτῷ εἰς γυναῖκα.

46. Ἰωσήφ δὲ ἦν ἐτῶν τριάκοντα ὅτε ἔσθη ἐναντίον Φαραώ βασιλέως Αἰγύπτου. Ἐξῆλθε δὲ Ἰωσήφ ἀπὸ προώπου Φαραώ, καὶ διήλθε πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου.

47. Καὶ ἐποίησεν ἡ γῆ ἐν τοῖς ἐπτὰ ἔτεσι τῆς εὐθηνίας δράγματα·

48. καὶ συνήγαγε πάντα τὰ βρώματα τῶν ἐπτὰ ἐτῶν ἐν οἷς ἦν ἡ εὐθηνία ἐν τῇ γῇ Αἰγύπτου· καὶ ἔθηκε τὰ βρώματα ἐν ταῖς πόλεσι. Βρώματα τῶν πεδίων τῆς πόλεως, τῶν κύκλῳ αὐτῆς, ἔθηκεν ἐν αὐτῇ.

49. Καὶ συνήγαγεν Ἰωσήφ σίτον, ὥς ἐστι τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, πολλὴν σφόδρα, ὥς οὐκ ἠδύνατο ἀριθμηθῆναι· οὐ γὰρ ἦν ἀριθμός.

50. Τῷ δὲ Ἰωσήφ ἐγένοντο υἱοὶ δύο πρὸ τοῦ ἔλθειν τὰ ἐπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ Ἀσενὲθ ἡ θυγάτηρ Πετεφρῆ ἱερέως Ἡλιουπόλεως.

51. Ἐκάλεσε δὲ Ἰωσήφ τὸ ὄνομα τοῦ πρωτοτόκου, Μανασσῆ· ὅτι ἐπιλαθέσθαι με ἐποίησεν ὁ Θεὸς πάντων τῶν πόνων μου, καὶ πάντων τῶν τοῦ πατρός μου.

52. Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου ἐκάλεσεν, Ἐφραΐμ· ὅτι ἠῤῥῆσέ με ὁ Θεὸς ἐν γῇ ταπεινώσεώς μου.

53. Παρῆλθον δὲ τὰ ἐπτὰ ἔτη τῆς εὐθηνίας ἃ ἐγένοντο ἐν τῇ γῇ Αἰγύπτου,

54. καὶ ἤρξατο τὰ ἐπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ ἔρχεσθαι, καθὰ εἶπεν Ἰωσήφ. Καὶ ἐγένετο λιμός ἐν πάσῃ τῇ γῇ· ἐν δὲ πάσῃ τῇ γῇ Αἰγύπτου ἦσαν ἄρτοι.

55. Καὶ ἐπείνασε πᾶσα ἡ γῇ Αἰγύπτου. Ἐκραζε δὲ ὁ λαὸς πρὸς Φαραώ περὶ ἄρτων. Εἶπε δὲ Φαραώ πᾶσι

35. et congregent omnes escas septem annorum venientium bonorum horum : et congregetur triticum sub manum Pharaonis : escæ in civitatibus custodiantur.

36. Et erunt escæ custodiæ ipsi terræ in septem annos famis qui erunt in terra Ægypti : et non atteretur terra in fame.

37. Placuit autem verbum coram Pharaone, coram omnibus pueris ejus.

38. Et dixit Pharao omnibus pueris suis : Numquid invenimus hominem talem, qui habeat spiritum Dei in se?

39. Dixit autem Pharao ad Joseph : Quando quidem ostendit Deus tibi omnia hæc, non est homo prudens et intelligentior te :

40. tu eris super domum meam, et super os tuum obediet omnis populus meus. Tantummodo thronum præcedam tui ego.

41. Dixit autem Pharao ad Joseph : Ecce constituo te hodie super omnem terram Ægypti.

42. Et detrahens Pharao annulum de manu sua, circumposuit illum super manum Joseph, et induit eum stola byssina, et circumposuit torquem aureum circa collum ejus.

43. Et ascendere eum fecit super currum secundum curruum suorum : et clamavit ante eum præco, et constituit eum super totam terram Ægypti.

44. Dixit autem Pharao ad Joseph : Ego Pharao : sine te non levabit quisquam manum suam super omnem terram Ægypti.

45. Et vocavit Pharao nomen Joseph, Psenthomphanech. Et dedit ei Aseneth filiam Petephre sacerdotis Heliopoleos ei in uxorem.

46. Joseph autem erat annorum triginta quando stetit coram Pharaone rege Ægypti. Exiit autem Joseph a facie Pharaonis, et peragravit omnem terram Ægypti.

47. Et fecit terra in septem annis abundantie manipulos :

48. et congregavit omnes escas septem annorum in quibus fuit abundantia in terra Ægypti : et posuit escas in civitatibus. Escas agrorum civitatis, qui in circuitu ejus, posuit in ea.

49. Et congregavit Joseph frumentum, sicut arenam maris, multum valde, donec non potuit numerari : non enim erat numerus.

50. Joseph autem nati sunt duo filii antequam venirent septem anni famis, quos peperit ei Aseneth filia Petephre sacerdotis Heliopoleos.

51. Vocavit autem Joseph nomen primogeniti, Manasse : quia oblivisci me fecit Deus omnium laborum meorum, et omnium patris mei.

52. Nomen autem secundi vocavit, Ephraim : quia crescere me fecit Deus in terra humilitatis meæ.

53. Præterierunt autem septem anni abundantie qui fuerunt in terra Ægypti,

54. et cœperunt venire septem anni famis, sicut dixit Joseph. Et facta est famis in omni terra : in omni autem terra Ægypti erant panes.

55. Et esurivit omnis terra Ægypti. Clamavit autem populus ad Pharaonem pro panibus. Dixit autem Pharao omnibus

τοῖς Αἰγυπτίοις· Πορεύεσθε πρὸς Ἰωσήφ, καὶ ὁ ἐὰν εἴπῃ ὑμῖν, ποιήσατε.

56. Καὶ ὁ λιμὸς ἦν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς. Ἀνέψξε δὲ Ἰωσήφ πάντας τοὺς σιτοβολῶνας, καὶ ἐπώλει πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις.

57. Καὶ πᾶσαι αἱ γῶραι ἦλθον εἰς Αἴγυπτον, ἀγοράζειν πρὸς Ἰωσήφ. Ἐπεκράτησε γὰρ ὁ λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ'.

1. Ἰδὼν δὲ Ἰακώβ ὅτι ἐστὶ πράσις ἐν Αἰγύπτῳ, εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ· Ἰναὶ ῥαθυμεῖτε;

2. Ἰδοὺ ἀκήχοα ὅτι ἐστὶ σίτος ἐν Αἰγύπτῳ· κατέβητε ἐκεῖ, καὶ πρίασθε ἡμῖν μικρὰ βρώματα, ἵνα ζήσωμεν, καὶ μὴ ἀποθάνωμεν.

3. Κατέβησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ οἱ δέκα, πρίασθαι σίτον ἐξ Αἰγύπτου.

4. Τὸν δὲ Βενιαμὴν τὸν ἀδελφὸν Ἰωσήφ οὐκ ἀπέστειλε μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. Εἶπε γὰρ, μὴ ποτε συμβῇ αὐτῷ μαλακία.

5. Ἦλθον δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀγοράζειν μετὰ τῶν ἐρχομένων. Ἦν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ Χαναάν.

6. Ἰωσήφ δὲ ἦν ὁ ἄρχων τῆς γῆς· οὗτος ἐπώλει παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς. Ἐλθόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν.

7. Ἰδὼν δὲ Ἰωσήφ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, ἐπέγνω· καὶ ἡλλοτριούτο ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς σκληρὰ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πόθεν ἤκατε; Οἱ δὲ εἶπον· Ἐκ γῆς Χαναάν, ἀγοράσαι βρώματα.

8. Ἐπέγνω δὲ Ἰωσήφ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν.

9. Καὶ ἐμνήσθη Ἰωσήφ τῶν ἐνυπνίων αὐτοῦ ὧν εἶδεν αὐτὸς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Κατάσκοποι ἐστε· κατανόησαι τὰ ἔγνη τῆς γῶρας ἤκατε.

10. Οἱ δὲ εἶπαν· Οὐχί, κύριε· οἱ παῖδες σου ἡλθομεν πρίασθαι βρώματα.

11. Πάντες ἐσμέν υἱοὶ ἐνὸς ἀνθρώπου· εἰρηνικοὶ ἐσμεν· οὐκ εἰσιν οἱ παῖδες σου κατάσκοποι.

12. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Οὐχί, ἀλλὰ τὰ ἔγνη τῆς γῆς ἡλθετε ἰδεῖν.

13. Οἱ δὲ εἶπαν· Δώδεκα ἐσμέν οἱ παῖδες σου ἀδελφοὶ ἐν γῇ Χαναάν· καὶ ἰδοὺ ὁ νεώτερος μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον· ὁ δὲ ἕτερος οὐχ ὑπάρχει.

14. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσήφ· Τοῦτό ἐστιν ὁ εἰρηκα ὑμῖν, λέγων, ὅτι κατάσκοποι ἐστε.

15. Ἐν τούτῳ φανείσθε. Νῆ τὴν ὑγίειαν Φαραὼ, οὐ μὴ ἐξέλθῃτε ἐντεῦθεν, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος ἔλθῃ ὧδε.

16. Ἀποστείλατε ἐξ ὑμῶν ἕνα, καὶ λάβετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν, ὑμεῖς δὲ ἀπάχητε, ἕως τοῦ φανερά γενέσθαι τὰ ῥήματα ὑμῶν, εἰ ἀληθεύετε, ἢ οὐ· εἰ δὲ μὴ, νῆ τὴν ὑγίειαν Φαραὼ, ἥ μὴν κατάσκοποι ἐστε.

17. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ ἡμέρας τρεῖς.

18. Εἶπε δὲ αὐτοῖς τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ· Τοῦτο ποιήσατε, καὶ ζήσεσθε· τὸν Θεὸν γὰρ ἐγὼ φοβοῦμαι.

19. Εἰ εἰρηνικοὶ ἐστε, ἀδελφός ὑμῶν κατασχεθήτω εἷς ἐν τῇ φυλακῇ· αὐτοὶ δὲ βαδίσατε, καὶ ἀπαγάγετε τὸν ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας ὑμῶν.

Ægyptiis : Ite ad Joseph, et quicquid dixerit vobis, facite.

56. Et fames erat super faciem omnis terræ. Aperuit autem Joseph omnia horrea, et vendebat omnibus Ægyptiis.

57. Et omnes regiones veniebant in Ægyptum, emere a Joseph. Invaluerat enim fames in omni terra.

CAPUT XLII.

1. Videns autem Jacob quia est venditio in Ægypto, dixit filiis suis : Quare segnes estis?

2. Ecce audiui quia est frumentum in Ægypto : descendite illuc, et emite nobis pusillas escas, ut vivamus, et non moriamur.

3. Descenderunt autem decem fratres Joseph emere frumentum ex Ægypto.

4. Benjamin autem fratrem Joseph non misit cum fratribus suis. Dixit enim, ne forte accidat ei languor.

5. Venerunt autem filii Israel ad emendum una cum venientibus. Erat enim fames in terra Chanaan.

6. Joseph autem erat princeps terræ : hic vendebat omni populo terræ. Venientes autem fratres Joseph adoraverunt eum in faciem in terram.

7. Videns autem Joseph fratres suos, agnovit : et alienum se fecit ab eis, et locutus est eis dura, et dixit eis : Unde venistis? At illi dixerunt : De terra Chanaan, ad emendas escas :

8. Agnovit autem Joseph fratres suos : ipsi autem non agnoverunt eum.

9. Et commemoratus est Joseph somniorum suorum quæ vidit ipse, et dixit eis : Exploratores estis : ad considerata vestigia regionis venistis.

10. At illi dixerunt : Non, domine : pueri tui venimus ad emendas escas.

11. Omnes sumus filii unius hominis : pacifici sumus : non sunt pueri tui exploratores.

12. Dixit autem eis : Non, sed vestigia terræ venistis videre.

13. At illi dixerunt : Duodecim sumus pueri tui fratres in terra Chanaan : et ecce junior cum patre nostro hodie : alter autem non est.

14. Dixit autem eis Joseph : Hoc est quod dixi vobis, dicens, quia exploratores estis.

15. In hoc manifesti eritis. Per salutem Pharaonis, non exhibitis hinc, nisi frater vester minor venerit huc.

16. Mittite ex vobis unum, et sumite fratrem vestrum, et vos abducamini, quoadusque manifesta sint verba vestra, si vera dicitis, an non : sin autem non, per salutem Pharaonis, profecto exploratores estis.

17. Et posuit eos in custodia tres dies.

18. Dixit autem eis die tertio : Hoc facite, et vivetis : Deum enim ego timeo.

19. Si pacifici estis, frater vester delineatur amicus in custodia : ipsi vero ite, et asportate emptionem frumentationis vestræ.

20. Καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον ἀγάγετε πρὸς με, καὶ πιστευθήσονται τὰ ῥήματα ὑμῶν· εἰ δὲ μή, ἀποθανείσθε. Ἐποίησαν δὲ οὕτως.

21. Καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· Ναί, ἐν ἁμαρτίαις γάρ ἐσμεν περὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν, ὅτι ὑπερέδομεν τὴν θλίψιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ὅτε κατεδέετο ἡμῶν, καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν αὐτοῦ. Καὶ ἐνεκεν τούτου ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ θλίψις αὕτη.

22. Ἀποκριθεὶς δὲ Ῥουβὴν εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ἐλάλησα ὑμῖν λέγων, μὴ ἀδικήσητε τὸ παιδάριον, καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου; Καὶ ἰδοὺ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκχρεταίται.

23. Αὐτοὶ δὲ οὐκ ᾔδεισαν, ὅτι ἀκούει Ἰωσήφ· ὁ γὰρ ἰρμηνευτὴς ἀνὰ μέσον αὐτῶν ἦν.

24. Ἀποστραφεὶς δὲ ἀπ' αὐτῶν ἐκλαυσεν Ἰωσήφ, καὶ πάλιν προσῆλθε πρὸς αὐτοὺς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς. Καὶ ἔλαβε τὸν Συμεὼν ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν.

25. Ἐντεταλατο δὲ Ἰωσήφ ἐμπληῖσαι τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν σίτον, καὶ ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον αὐτῶν ἑκάστῳ εἰς τὸν σάκκον αὐτοῦ, καὶ δοῦναι αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν. Καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς οὕτως.

26. Καὶ ἐπιθέντες τὸν σίτον ἐπὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν, ἀπῆλθον ἐκεῖθεν.

27. Λύσας δὲ εἷς τὸν μάρστιππον αὐτοῦ, δοῦναι χορτάσματα τοῖς ὄνοις αὐτοῦ, οὗ κατέλυσαν, καὶ εἶδε τὸν δεσμὸν τοῦ ἀργυρίου αὐτοῦ, καὶ ἦν ἐπάνω τοῦ στόματος τοῦ μαρσίππου.

28. Καὶ εἶπε τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ· Ἀπεδόθη μοι τὸ ἀργύριον, καὶ ἰδοὺ τοῦτο ἐν τῷ μαρσίπῳ μου. Καὶ εἴεσθι ἡ καρδία αὐτῶν· καὶ ἐταράχθησαν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· Τί τοῦτο ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἡμῖν;

29. Ἦλθον δὲ πρὸς Ἰακώβ τὸν πατέρα αὐτῶν εἰς γῆν Χαναάν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα τὰ συμβάντα αὐτοῖς, λέγοντες·

30. Λελάληκεν ὁ ἄνθρωπος, ὁ κύριος τῆς γῆς, πρὸς ἡμᾶς σκληρὰ, καὶ ἔβητο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ, ὡς κατασκοπεύοντας τὴν γῆν.

31. Εἶπαμεν δὲ αὐτῷ· Εἰρηνικοὶ ἐσμεν, οὐκ ἐσμεν κατασκοποί.

32. Δώδεκα ἀδελφοὶ ἐσμεν, υἱοὶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν· ὁ εἷς οὐχ ὑπάρχει· ὁ δὲ μικρὸς μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον ἐν γῇ Χαναάν.

33. Εἶπε δὲ ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς· Ἐν τούτῳ γινώσκωμαι ὅτι εἰρηνικοὶ ἐστέ· ἀδελφὸν ἕνα ἄφετε ὧδε μετ' ἐμοῦ· τὸν δὲ ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας τοῦ οἴκου ὑμῶν λαβόντες ἀπέλθατε.

34. Καὶ ἀγάγετε πρὸς με τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον· καὶ γινώσκωμαι ὅτι οὐ κατασκοποὶ ἐστέ, ἀλλ' ὅτι εἰρηνικοὶ ἐστέ. Καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν ἀποδώσω ὑμῖν, καὶ τῇ γῇ ἐμπορεύσεσθε.

35. Ἐγένετο δὲ, ἐν τῷ κατακενοῦν αὐτοὺς τοὺς σάκκους αὐτῶν, καὶ ἦν ἑκάστου ὁ δεσμὸς τοῦ ἀργυρίου ἐν τῷ σάκκῳ αὐτῶν· καὶ εἶδον τοὺς δεσμοὺς τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν, αὐτοὶ καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν, καὶ ἀφοβήθησαν.

36. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰακώβ ὁ πατὴρ αὐτῶν· Ἐμὲ ἡτανώσατε· Ἰωσήφ οὐκ ἔστι, Συμεὼν οὐκ ἔστι, καὶ τὸν Βενιαμὴν λήψετε; Ἐπ' ἐμὲ ἐγένετο ταῦτα πάντα.

37. Εἶπε δὲ Ῥουβὴν τῷ πατρὶ αὐτῶν, λέγων· Τού-

20. Et fratrem vestrum juniorem adducite ad me, et credentur verba vestra : sin autem non, moriemini. Fecerunt autem sic.

21. Et dixit unusquisque ad fratrem suum : Certe, in peccatis enim sumus pro fratre nostro, quia despeximus tribulationem animæ ejus, quando orabat nos, et non exaudivimus eum. Et propter hoc supervenit in nos tribulatio hæc.

22. Respondens autem Ruben dixit eis : Nonne locutus sum vobis dicens, ne noceatis puero, et non exaudistis me ? Et ecce sanguis ejus exquiritur.

23. Ipsi autem ignorabant quia audit Joseph : interpret enim inter illos erat.

24. Avertens autem se ab eis flevit Joseph, et iterum accessit ad eos, et dixit illis. Et tulit Symeon ab eis, et ligavit ipsum coram eis.

25. Mandavit autem Joseph impleri vasa eorum frumento, et reddi argentum eorum unicuique in saccum suum, et dari eis cibaria in viam. Et factum est illis sic.

26. Et imponentes frumentum super asinos suos, abierunt inde.

27. Solvens autem unus marsupium suum, ut daret pabula asinis suis, in loco quo diverterant, et vidit alligaturam argenti sui, et erat super os marsupli.

28. Et dixit fratribus suis : Redditi mihi est argentum, et ecce id in marsupio meo. Et obstupuit cor eorum, et turbati sunt invicem dicentes : Quid hoc fecit Deus nobis ?

29. Venerunt autem ad Jacob patrem suum in terram Chanaan, et annuntiaverunt ei omnia quæ ipsis acciderant, dicentes :

30. Locutus est homo, qui est dominus terræ, erga nos dura, et posuit nos in custodia, tamquam qui exploraremus terram.

31. Diximus autem ei : Pacifici sumus, non sumus exploratores.

32. Duodecim fratres sumus, filii patris nostri : unus non est, pusillus autem cum patre nostro hodie in terra Chanaan.

33. Dixit autem nobis homo dominus terræ : In hoc cognoscam quia pacifici estis : fratrem unum dimittite hic mecum : emptionem autem cibariorum domus vestræ tolentes abite.

34. Et adducite ad me fratrem vestrum juniorem : et cognoscam quia non estis exploratores, sed quia pacifici estis. Et fratrem vestrum reddam vobis, et in terra negotiahimini.

35. Factum est autem, dum ipsi evacuarent saccos suos, et erat unuscujusque alligatura argenti in sacco eorum : et viderunt alligaturas argenti sui, ipsi et pater eorum, et timuerunt.

36. Dixit autem eis Jacob pater eorum : Me filiis orbatis : Joseph non est, Symeon non est, et Benjamin tollitis : Super me facta sunt hæc omnia.

37. Dixit autem Ruben patri suo, dicens : Duos filios

δύο υίους μου ἀπόκτεινον, ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σέ. Δὸς αὐτὸν εἰς τὴν χεῖρά μου, καὶ γὰρ ἀνάξω αὐτὸν πρὸς σέ.

38. Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐ καταβήσεται ὁ υἱός μου μεθ' ὑμῶν, ὅτι ὁ ἀδελφός αὐτοῦ ἀπέθανε, καὶ αὐτὸς μόνος καταλείπεται· καὶ συμβήσεται αὐτὸν μαλακισθῆναι ἐν τῇ ὁδῷ ἥ ἐὰν πορεύσῃς, καὶ κατὰξέτε μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ἄδου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΓ'.

1. Ὁ δὲ λιμὸς ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς.
2. Ἐγένετο δὲ, ἥνικα συνετέλεσαν καταφαγεῖν τὸν σίτον ὃν ἤνεγκαν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν· Πάλιν παρευθέντες πρίασθε ἡμῖν μικρὰ βρώματα.
3. Εἶπε δὲ αὐτῷ Ἰούδας, λέγων· Διαμαρτυρία μεμαρτύρηται ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς, λέγων· Οὐκ ὄψεσθε τὸ πρόσωπον μου, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφός ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ᾖ.
4. Εἰ μὲν οὖν ἀποστείλλῃς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, καταβήσομεθα καὶ ἀγοράσομέν σοι βρώματα.
5. Εἰ δὲ μὴ ἀποστείλλῃς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, οὐ πορευσόμεθα· ὁ γὰρ ἄνθρωπος εἶπεν ἡμῖν, λέγων· Οὐκ ὄψεσθε μου τὸ πρόσωπον, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφός ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ᾖ.
6. Εἶπε δὲ Ἰσραὴλ· Τί ἐκακοποιήσατέ με, ἀναγγέλλαντες τῷ ἀνθρώπῳ ὅτι ἐστὶν ὑμῖν ἀδελφός;
7. Οἱ δὲ εἶπαν· Ἐρωτῶν ἐπηρώτησεν ἡμᾶς ὁ ἄνθρωπος, καὶ τὴν γενεάν ἡμῶν, λέγων· Εἰ ἐτι ὁ πατὴρ ὑμῶν ζῇ, καὶ εἰ ἐστὶν ὑμῖν ἀδελφός; Καὶ ἀπηγγελαμεν αὐτῷ κατὰ τὴν ἐπερώτησιν ταύτην· μὴ ᾔδειμεν ὅτι ἐρεῖ ἡμῖν, ἀγάγετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν;
8. Εἶπε δὲ Ἰούδας πρὸς Ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτοῦ· Ἀποστείλον τὸ παιδάριον μετ' ἐμοῦ· καὶ ἀναστάντες πορευσόμεθα, ἵνα ζῶμεν, καὶ μὴ ἀποθάνωμεν, καὶ ἡμεῖς καὶ σὺ καὶ ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν.
9. Ἐγὼ δὲ ἐκδέχομαι αὐτόν· ἐκ χειρός μου ζήτησον αὐτόν. Ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτόν πρὸς σέ, καὶ στήσω αὐτόν ἐναντίον σου, ἡμαρτηκὸς ἔσομαι εἰς σέ πάσας τὰς ἡμέρας.
10. Εἰ μὴ γὰρ ἐβραδύναμεν, ᾗδῃ ἂν ὑπεστρέψαμεν δίς.
11. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰσραὴλ ὁ πατὴρ αὐτῶν· Εἰ ὁυτως ἐστί, τοῦτο ποιήσατε. Λάβετε ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς ἐν τοῖς ἀγγείοις ὑμῶν, καὶ καταγάγετε τῷ ἀνθρώπῳ δῶρα τῆς ῥητίνης, καὶ τοῦ μελίτος, θυμιάματά τε καὶ σταχτὴν, καὶ τερέβινθον, καὶ κάρυα.
12. Καὶ τὸ ἀργύριον δισὸν λάβετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν, καὶ τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφὲν ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν ἀποστρέψατε μεθ' ὑμῶν, μὴ ποτε ἀγνοήμά ἐστι.
13. Καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν λάβετε, καὶ ἀναστάντες κατὰβητε πρὸς τὸν ἄνθρωπον.
14. Ὁ δὲ Θεὸς μου δώῃ ὑμῖν χάριν ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἀποστείλῃ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν ἕνα, καὶ τὸν Βενιαμίν· Ἐγὼ μὲν γάρ, καθάπερ ἠτέκνωμαι, ἠτέκνωμαι.
15. Λαβόντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰ δῶρα ταῦτα καὶ τὸ

meos interfice, nisi adduxero eum ad te. Da eum in manum meam, et ego reducam illum ad te.

38. At ille dixit : Non descendet filius meus vobiscum, quia frater ejus mortuus est, et ipse solus remansit : et accidet ipsum languiere in via qua ituri estis, et deductis senectam meam cum tristitia ad infernum.

CAPUT XLIII.

1. Fames autem invaluit super terram.
2. Factum est autem, quando consummaverunt edere frumentum quod attulerant ex Aegypto, et dixit eis pater eorum : Rursus euntes emite nobis pusillas escas.
3. Ait autem ei Judas, dicens : Contestatione contestatus est nobis homo dominus terræ, dicens : Non videbitis faciem meam, nisi frater vester junior vobiscum fuerit.
4. Si quidem igitur mittas fratrem nostrum nobiscum, descendemus et ememus tibi escas.
5. Sin autem non mittas fratrem nostrum nobiscum, non ibimus; homo enim ille dixit nobis, dicens : Non videbitis faciem meam, nisi frater vester junior vobiscum fuerit.
6. Dixit autem Israel : Quid malefecistis mihi, annuntiantes homini quia est vobis frater?
7. At illi dixerunt : Interrogans interrogavit nos homo, et generationem nostram, dicens : Si adhuc pater vester vivit, et si est vobis frater? Et annuntiavimus ei juxta interrogationem hanc : numquid sciebamus quia dicit nobis, adducite fratrem vestrum.
8. Dixit autem Judas ad Israel patrem suum : Mitte puerum mecum : et surgentes ibimus, ut vivamus, et non moriamur, et nos et tu et apparatus noster.
9. Ego autem suscipio ipsum : de manu mea require eum. Nisi adduxero eum ad te, et statuerò eum coram te, ero ille qui peccavi in te omnibus diebus.
10. Nam nisi tardassemus, jam utique rediissemus bis.
11. Dixit autem eis Israel pater eorum : Si ita est, hoc facite. Sumite de fructibus terræ in vasis vestris, et deferite homini munera resinæ, et mellis, et incensum et stacten, et terebinthum, et nuce :
12. Et argentum duplex sumite in manibus vestris, et argentum quod rediit in marsupliis vestris reportate vobiscum, ne forte error sit,
13. Et fratrem vestrum sumite, et surgentes descendite ad hominem.
14. Deus autem meus det vobis gratiam coram homine, et dimittat fratrem illum vestrum unum, et Benjamin. Etenim ego, sicut orbatus sum, orbatus sum.
15. Sumentes autem viri munera hæc, et argentum du-

ἀργύριον διπλοῦν, ἔλαβον ἐν ταῖς χερσίν αὐτῶν, καὶ τὸν Βενιαμίν. Καὶ ἀναστάντες κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἔστησαν ἐναντίον Ἰωσήφ.

18. Εἶδε δὲ Ἰωσήφ αὐτοὺς, καὶ τὸν Βενιαμίν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ἑταίριον, καὶ εἶπε τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ· Εἰσάγαγε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ σφάζον θύματα, καὶ ἐτοίμασον· μετ' ἐμοῦ γὰρ φάγονται οἱ ἄνθρωποι ἄρτους τὴν μεσημβρίαν.

17. Ἐποίησε δὲ ὁ ἄνθρωπος καθὰ εἶπεν Ἰωσήφ· καὶ εἰσέγαγε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸν οἶκον Ἰωσήφ.

18. Ἰδόντες δὲ οἱ ἄνδρες ὅτι εἰσέχθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἰωσήφ, εἶπαν· Διὰ τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφὲν ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν τὴν ἀρχὴν, ἡμεῖς εἰσαγόμεθα, τοῦ συκοφαντῆσαι ἡμᾶς καὶ ἐπιθέσθαι ἡμῖν, τοῦ λαβεῖν ἡμᾶς εἰς παῖδας, καὶ τοὺς δούλους ἡμῶν.

19. Προσελθόντες δὲ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου τοῦ Ἰωσήφ, ἐλάλησαν αὐτῷ ἐν τῷ πυλῶνι τοῦ οἴκου,

20. λέγοντες· Δεόμεθα, κύριε· κατέβημεν τὴν ἀρχὴν πρίασθαι βρώματα.

21. Ἐγένετο δὲ, ἦνίκα ἤλθομεν εἰς τὸ καταλῦσαι καὶ ἠνοίξαι τοὺς μαρσίππους ἡμῶν, καὶ τότε τὸ ἀργύριον ἐκαστοῦ ἐν τῷ μαρσίπῳ αὐτοῦ. Τὸ ἀργύριον ἡμῶν ἐν σταθμῇ ἀπεστρέψαμεν νῦν ἐν ταῖς χερσίν ἡμῶν,

22. καὶ ἀργύριον ἕτερον ἠνέγκαμεν μετ' ἑαυτῶν, ἀγοράσαι βρώματα. Οὐκ οἶδαμεν τίς ἐνέβαλεν τὸ ἀργύριον εἰς τοὺς μαρσίππους ἡμῶν.

23. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ἦλιος ὑμῖν, μὴ φοβεσθε. Ὁ Θεὸς ὑμῶν, καὶ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ἔδωκεν ὑμῖν θησαυροὺς ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν· καὶ τὸ ἀργύριον ὑμῶν εὐδοκίμοῦν ἀπέχῃ. Καὶ ἐξήγαγε πρὸς αὐτοὺς τὸν Συμεὼν.

24. Καὶ ἦνεγκεν ὕδωρ νῦψαι τοὺς πόδας αὐτῶν· καὶ ἔδωκε χορτάσματα τοῖς δούλοις αὐτῶν.

25. Ἦτοίμασαν δὲ τὰ δῶρα, ἕως τοῦ ἔλθειν τὸν Ἰωσήφ μεσημβρίας· ἤκουσαν γὰρ ὅτι ἐκεῖ μέλλει ἀριστεῖν.

26. Εἰσῆλθε δὲ Ἰωσήφ εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ τὰ δῶρα ἃ εἶχον ἐν ταῖς χερσίν αὐτῶν, εἰς τὸν οἶκον. Καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν.

27. Ἠρώτησε δὲ αὐτούς· Πῶς ἔχετε; καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Εἰ ὕγιαίνει ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ πρεσβύτες, ὃν εἶπατε; ἐπὶ τῇ;

28. Οἱ δὲ εἶπαν· Ὑγιαίνει ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν, ἐπὶ τῇ. Καὶ εἶπεν· Εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τῷ Θεῷ. Καὶ κύψαντες προσεκύνησαν αὐτῷ.

29. Ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ Ἰωσήφ εἶδε Βενιαμίν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ἑταίριον, καὶ εἶπεν· Οὗτος ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος, ὃν εἶπατε πρὸς με ἀγαγεῖν; Καὶ εἶπεν· Ὁ Θεὸς ἐλέησά σε, τέκνον.

30. Ἐταράχθη δὲ Ἰωσήφ· συνεστρέφετο γὰρ τὰ ἔγκατα αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, καὶ ἐζήτει κλαῦσαι. Εἰκλῶν δὲ εἰς τὸ ταμεῖον, ἐκλαυσεν ἐκεῖ.

31. Καὶ νιψάμενος τὸ πρόσωπον, ἐξελθὼν ἐνεκρατεύσατο· καὶ εἶπε· Παράθετε ἄρτους.

32. Καὶ παρέθηκεν αὐτῷ μόνῳ, καὶ αὐτοῖς καθ' ἑαυτοὺς, καὶ τοῖς Αἰγυπτίοις τοῖς συνδειπνοῦσι μετ' αὐτοῦ καθ' ἑαυτούς. Οὐ γὰρ ἐδύναντο οἱ Αἰγύπτιοι συνεσθίειν μετὰ τῶν Ἑβραίων ἄρτους· βδελυγμὰ γάρ ἐστι τοῖς Αἰγυπτίοις.

plex, acceperunt in manibus suis, etiam Benjamin. Et surgentes descenderunt in Ægyptum, et steterunt coram Joseph.

16. Vidit autem Joseph eos, et Benjamin fratrem suum uterinum, et dixit ei qui super domum ipsius: Introduc homines in domum, et jugula victimas, et para: mecum enim manducabunt homines panes meridie.

17. Fecit autem homo sicut dixit Joseph: et introduxit homines in domum Joseph.

18. Videntes autem viri quia introducti sunt in domum Joseph, dixerunt: Propter argentum quod rediit in marsupii nostris in principio, nos introducimur, ad calumniandum nos et imponendum nobis, ut accipiat nos in servos, et asinos nostros.

19. Accedentes autem ad hominem qui super domum Joseph, locuti sunt ei in porta domus,

20. dicentes: Oramus, domine: descendimus in principio ad emendas escas.

21. Factum est autem, quando venimus ad divertendum et aperuimus marsupia nostra, et hoc argentum uniuscuiusque in marsupio suo. Argentum nostrum in pondere reportavimus nunc in manibus nostris,

22. et argentum aliud attulimus nobiscum ad emendas escas. Nescimus quis injectit argentum in marsupia nostra.

23. Dixit autem eis: Propitius vobis, nolite timere. Deus vester, et Deus patrum vestrorum dedit vobis thesauros in marsupii vestris: et argentum vestrum probum acceptum habeo. Et eduxit ad eos ipsum Symeon.

24. Et attulit aquam ad lavandos pedes eorum, et dedit pabula asinis eorum.

25. Paraverunt autem munera, donec veniret Joseph meridie: Audiverant enim quia ibi pransurus est.

26. Intravit autem Joseph in domum, et attulerunt ei munera quæ habebant in manibus suis, in domum. Et adoraverunt eum in faciem in terram.

27. Interrogavit autem eos: Quomodo habetis? et dixit eis: Si valet pater vester senex, quem dixistis? adhuc vivit?

28. At illi dixerunt: Salvus est puer tuus pater noster, adhuc vivit. Et dixit: Benedictus homo ille Deo. Et procumbentes adoraverunt eum.

29. Respiciens autem oculis suis Joseph vidit Benjamin fratrem suum uterinum, et dixit: Hic est frater vester junior, quem dixistis ad me adducere? Et dixit: Deus miseretur tui, fili.

30. Turbatus est autem Joseph: convolvebantur enim intestina ejus super fratrem suum, et quærebat flere. Ingressus autem in cubiculum, slevit illic.

31. Et cum lavisset faciem, egressus continuit se, et dixit: Apponite panes.

32. Et apposuerunt ei soli, et eis per seipsos, et Ægyptiis, qui simul vescebantur cum eo, per seipsos. Non enim poterant Ægyptii comedere cum Hebræis panes: abominatio enim est Ægyptiis.

33. Ἐκάθισαν δὲ ἐναντίον αὐτοῦ, ὁ πρωτότοκος κατὰ τὰ πρεσβεία αὐτοῦ, καὶ ὁ νεώτερος κατὰ τὴν νεότητά αὐτοῦ. Ἐξίσταντο δὲ οἱ ἄνθρωποι ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

34. Ἦσαν δὲ μερίδας παρ' αὐτοῦ πρὸς ἑαυτούς. Ἐμεγαλύνθη δὲ ἡ μερίς Βενιαμὶν παρὰ τὰς μερίδας πάντων, πενταπλασίως πρὸς τὰς ἐκείνων. Ἐπίον δὲ, καὶ ἐμεθύσθησαν μετ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ'.

1. Καὶ ἐνετείλατο ὁ Ἰωσήφ τῷ ὄντι ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, λέγων· Πλήσατε τοὺς μαρσίππους τῶν ἀνθρώπων βρωμάτων, ὅσα ἂν δύνωνται ἄραι, καὶ ἐμβάλετε ἐκάστου τὸ ἀργύριον ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ μαρσίππου.

2. Καὶ τὸ κόνδου μου τὸ ἀργυροῦν ἐμβάλετε εἰς τὸν μαρσίππον τοῦ νεωτέρου, καὶ τὴν τιμὴν τοῦ σίτου αὐτοῦ. Ἐγενήθη δὲ κατὰ τὸ ῥῆμα Ἰωσήφ, καθὼς εἶπε.

3. Τὸ πρῶτ' διέφρασε· καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀπεστάλησαν, αὐτοὶ καὶ οἱ ὄνοι αὐτῶν.

4. Ἐξεληθόντων δὲ αὐτῶν τὴν πόλιν, οὐκ ἀπέσχον μακρὰν· καὶ Ἰωσήφ εἶπε τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ· Ἀναστὰς ἐπιδίωξον ὀπίσω τῶν ἀνθρώπων, καὶ καταλήψῃ αὐτοὺς, καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς· Τί ὅτι ἀνταπεδώκατε πονηρὰ ἀντὶ καλῶν; ἵνατί ἐκλέψατέ μου τὸ κόνδου τὸ ἀργυροῦν;

5. Οὐ τοῦτο ἐστὶν ἐν ᾧ πίνει ὁ κύριός μου; Αὐτὸς δὲ οἰωνισμῷ οἰωνίζεται ἐν αὐτῷ· πονηρὰ συντετελέκατε ἃ πεποιθήκατε.

6. Εὐρών δὲ αὐτοὺς εἶπεν αὐτοῖς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

7. Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Ἰνατί λαλεῖ ὁ κύριος κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα; Μὴ γένοιτο τοῖς παισὶ σου ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο.

8. Εἰ τὸ μὲν ἀργύριον, ὃ εὕρομεν ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν, ἀπεστρέψαμεν πρὸς σὲ ἐκ γῆς Χαναάν, πῶς ἂν κλέψαιμεν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου σου ἀργύριον ἢ χρυσίον;

9. Παρ' ᾧ ἂν εὕρῃς τὸ κόνδου τῶν παίδων σου, ἀπονησκέτω· καὶ ἡμεῖς δὲ ἐσόμεθα παῖδες τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

10. Ὁ δὲ εἶπε· Καὶ νῦν, ὡς λέγετε, οὕτως ἐσται. Παρ' ᾧ ἂν εὕρεθῇ τὸ κόνδου, ἐσται μου παῖς, ὑμεῖς δὲ ἔσεσθε καθαροί.

11. Καὶ ἔσπευσαν, καὶ καθεῖλαν ἕκαστος τὸν μαρσίππον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἤνοιξαν ἕκαστος τὸν μαρσίππον αὐτοῦ.

12. Ἠρέυνησε δὲ ἀπὸ τοῦ πρεσβυτέρου ἀρξάμενος, ἕως ἦλθεν ἐπὶ τὸν νεώτερον· καὶ εὔρε τὸ κόνδου ἐν τῷ μαρσίππῳ τοῦ Βενιαμίν.

13. Καὶ διέβρῃξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπέθησαν ἕκαστος τὸν μαρσίππον αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν.

14. Εἰσῆλθε δὲ Ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς Ἰωσήφ, ἔτι αὐτοῦ ὄντος ἐκεῖ, καὶ ἐπεσον ἐναντίον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν.

15. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσήφ· Τί τὸ πρῶγμα τοῦτο ἐποιήσατε; Οὐκ οἴδατε ὅτι οἰωνισμῷ οἰωνεῖται ὁ ἄνθρωπος, οἷος ἐγώ;

16. Εἶπε δὲ Ἰούδας· Τί ἀντερούμεν τῷ κυρίῳ, ἢ τί λalήσομεν ἢ τί δικαιωθώμεν; ὁ Θεὸς δὲ εὔρε τὴν ἀδι-

33. Sederunt autem coram eo, primogenitus secundum jura etatis suae, et junior secundum juventutem suam. Obstupuerunt autem homines, unusquisque ad fratrem suum.

34. Sumpserunt autem partes ab eo ad seipsos. Magnificata est autem pars Benjamin prae partibus omnium, quintupliciter ad eas quae illorum. Et biberunt, et inebriati sunt cum eo.

CAPUT XLIV.

1. Et mandavit Joseph ei qui erat super domum ipsius, dicens : Implete marsupia hominum escis, quantascumque possint tollere, et injicite uniuscujusque argentum super os marsupii.

2. Et condy meum argenteum injicite in marsupium junioris, et pretium frumenti ejus. Factum est autem juxta verbum Joseph, sicut dixit.

3. Mane illuxit : et homines dimissi sunt, ipsi et asini eorum.

4. Egressis autem ipsis civitatem, non aberant longe : et Joseph dixit ei qui super domum suam : Surgens insequere post homines, et comprehendes eos, et dices eis : Quid quod reddidistis mala pro bonis ? ut quid furati estis condy meum argenteum ?

5. Nonne hoc est in quo bibit dominus meus ? Ipse autem augurio auguratur in eo : mala consummastis quae fecistis.

6. Inveniens autem eos dixit eis secundum verba haec.

7. At illi dixerunt ei : Ut quid loquitur dominus secundum verba haec ? Absit a pueris tuis facere secundum verbum hoc.

8. Si argentum quidem, quod invenimus in marsupiiis nostris, reportavimus ad te de terra Chanaan, quomodo utique furaremur de domo domini tui argentum vel aurum ?

9. Apud quemcumque puerorum tuorum inveneris condy, moriatur : et nos autem erimus pueri domino nostro.

10. At ille dixit : Et nunc, sicut dicitis, ita erit. Apud quemcumque inventum fuerit condy, erit meus puer, vos autem eritis mundi.

11. Et festinaverunt, et deposuerunt unusquisque marsupium suum in terram, et aperuerunt unusquisque marsupium suum.

12. Scrutatus est autem a seniore incipiens, quoadusque venit ad juniorem : et invenit condy in marsupio Benjamin.

13. Et disciderunt vestimenta sua, et imposuerunt unusquisque marsupium suum super asinum suum, et redierunt in civitatem.

14. Intravit autem Judas et fratres ejus ad Joseph, cum ipse adhuc ibi esset, et prociderunt coram eo in terram.

15. Dixit autem eis Joseph : Quid rem hanc fecistis ? Nesciebatis quia augurio augurabitur homo, qualis ego ?

16. Dixit autem Judas : Quid contradicemus domino, vel quid loquemur, aut quid justificabimur ? Deus autem in-

κίαν τῶν παίδων σου· ἰδοὺ ἔσμεν οἰκέται τῷ κυρίῳ ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς, καὶ παρ' ὃ εὐρέθη τὸ κόνδυ.

17. Εἶπε δὲ Ἰωσήφ· Μὴ μοι γένοιτο ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο. Ὁ ἄνθρωπος παρ' ὃ εὐρέθη τὸ κόνδυ, αὐτὸς ἔσται μου παῖς· ὑμεῖς δὲ ἀνάβητε μετὰ σωτηρίας πρὸς τὸν πατέρα ὑμῶν.

18. Ἐγγίσας δὲ αὐτῷ Ἰούδας, εἶπε· Δέομαι, κύριε· λαλησάτω ὁ παῖς σου ῥῆμα ἐναντίον σου, καὶ μὴ θυμωθῇς τῷ παιδί σου, ὅτι σὺ εἶ μετὰ Φαραώ.

19. Κύριε, σὺ ἠρώτησας τοὺς παῖδας σου, λέγων· Εἰ ἔχετε πατέρα ἢ ἀδελφόν;

20. Καὶ εἶπαμεν τῷ κυρίῳ· Ἔστιν ἡμῖν πατὴρ πρεσβύτερος, καὶ παιδίον γῆρους νεώτερον αὐτῷ, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανεν· αὐτὸς δὲ μόνος ὑπελείφθη τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ὃ δὲ πατὴρ αὐτὸν ἡγάπησεν.

21. Εἶπας δὲ τοῖς παισὶ σου· Καταγάγετε αὐτὸν πρὸς μὲ, καὶ ἐπιμελοῦμαι αὐτοῦ.

22. Καὶ εἶπαμεν τῷ κυρίῳ· Οὐ δύνησεται τὸ παιδίον καταλιπεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ· ἐὰν δὲ καταλίπη τὸν πατέρα, ἀποθάνειται.

23. Σὺ δὲ εἶπας τοῖς παισὶ σου· Ἐὰν μὴ καταβῇ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν, οὐ προσθήσεσθε ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου.

24. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἀνέβημεν πρὸς τὸν πατέρα σου πατέρα ἡμῶν, ἀπηγγελαμεν αὐτῷ τὰ ῥήματα τοῦ κυρίου ἡμῶν.

25. Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ ἡμῶν· Βαδίζατε ἄνω, καὶ ἀγοράσατε ἡμῖν μικρὰ βρώματα.

26. Ἡμεῖς δὲ εἶπομεν· Οὐ δύνησόμεθα καταβῆναι. Ἄλλ' εἰ μὲν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ νεώτερος καταβαίνει μεθ' ἡμῶν, καταβήσόμεθα· οὐ γὰρ δύνησόμεθα ἰδεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦ νεωτέρου μεθ' ὄντος μεθ' ἡμῶν.

27. Εἶπε δὲ ὁ παῖς σου πατὴρ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς· Ὑμεῖς γινώσκετε ὅτι δύο ἔτεκέ μοι ἡ γυνή,

28. καὶ ἐξῆλθεν ὁ εἷς ἀπ' ἐμοῦ· καὶ εἶπατε ὅτι θηριόδρωτος γέγονεν, καὶ οὐκ ἴδον αὐτὸν ἄχρι νῦν.

29. Ἐὰν οὖν λάβητε καὶ τοῦτον ἐκ τοῦ προσώπου μου, καὶ συμβῇ αὐτῷ μαλαχία ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ καταξέτε μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ἄδου.

30. Νῦν οὖν, ἐὰν εἰσπορεύωμαι πρὸς τὸν πατέρα σου, πατέρα δὲ ἡμῶν, καὶ τὸ παιδίον μὴ ᾖ μεθ' ἡμῶν, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ ἐκκρέμαται ἐκ τῆς τούτου ψυχῆς,

31. καὶ ἔσται ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν μὴ ὄν τὸ παιδίον μεθ' ἡμῶν, τελευτήσει· καὶ καταξουσιν οἱ παῖδες σου τὸ γῆρας τοῦ παιδός σου, πατὴρ δὲ ἡμῶν, μετὰ λύπης εἰς ἄδου.

32. Ὁ γὰρ παῖς σου παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκδέδεκται τὸ παιδίον, λέγων· Ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σέ, καὶ στήσω αὐτὸν ἐνώπιόν σου, ἡμαρτηκῶς ἔσομαι εἰς τὸν πατέρα πάσας τὰς ἡμέρας.

33. Νῦν οὖν παραμενῶ σοι παῖς ἀντὶ τοῦ παιδίου, οἰκέτης τοῦ κυρίου· τὸ δὲ παιδίον ἀναβήτω μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ.

34. Πῶς γὰρ ἀναβήσομαι πρὸς τὸν πατέρα, τοῦ παιδὸς καὶ ὄντος μεθ' ἡμῶν; Ἴνα μὴ ἴδω τὰ κακὰ ἃ εὐρήσονται τῷ πατέρα μου.

ΛΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕ'.

1. Καὶ οὐκ ἔδυνάτω Ἰωσήφ ἀνέχεσθαι πάντων τῶν

venit injustitiam puerorum tuorum : ecce sumus famuli domino nostro, et nos, et apud quem est inventum condy.

17. Dixit autem Joseph : Absit a me facere verbum hoc. Homo apud quem est inventum condy, ipse erit meus puer : vos autem ascendite cum salute ad patrem vestrum.

18. Accedens autem ad eum Judas, dixit : Oro, domine : loquatur puer tuus verbum coram te, et non irascaris puero tuo, quia tu es post Pharaonem.

19. Domine, tu interrogasti pueros tuos, dicens : Si habetis patrem aut fratrem ?

20. Et diximus domino : Est nobis pater senior, et puer senectutis junior ei, et frater ejus mortuus est : ipse autem solus remansit matri suæ, pater autem eum dilexit.

21. Dixisti autem pueris tuis : Deducite eum ad me, et curam geram illius.

22. Et diximus domino : Non poterit parvulus relinquere patrem suum : sin autem reliquerit patrem, morietur.

23. Tu autem dixisti pueris tuis : Nisi descenderit frater vester junior vobiscum, non adjicietis videre faciem meam.

24. Factum est autem quando ascendimus ad puerum tuum patrem nostrum, annuntiavimus ei verba domini nostri.

25. Dixit autem pater noster : Itе rursus, et emite nobis pusillas escas.

26. Nos autem diximus : Non poterimus descendere. Sed siquidem frater noster junior descendit nobiscum, descendemus : non enim poterimus videre faciem hominis, nisi frater noster junior nobiscum sit.

27. Dixit autem puer tuus pater noster ad nos : Vos scitis quia duos peperit mihi uxor,

28. et exivit unus a me : et dixistis quia a bestia devoratus fuit, et non vidi eum usque nunc.

29. Si igitur tuleritis et hunc a facie mea, et acciderit ei languor in via, et deducetis meam senectam cum tristitia ad infernum.

30. Nunc igitur, si ingrediar ad puerum tuum, patrem autem nostrum, et parvulus non fuerit nobiscum, anima autem ejus dependet ex anima hujus,

31. et erit cum ipse viderit parvulum non esse nobiscum, morietur : et deducet pueri tui senectam pueri tui, patris autem nostri, cum tristitia ad infernum.

32. Puer enim tuus a patre suscepit parvulum, dicens : Nisi adduxero eum ad te, et statuero eum coram te, ero ille qui peccavi in patrem omnibus diebus.

33. Nunc igitur manebo apud te puer pro parvulo, famulus domini : puer autem ascendat cum fratribus suis.

34. Quomodo enim ascendam ad patrem, cum parvulus non sit nobiscum ? ut non videam mala quæ invenient patrem meum.

CAPUT XLV.

1. Et non potuit Joseph se continere omnibus adstantibus

παρεστηκότων αὐτῶ, ἀλλ' εἶπεν· Ἐξαποστείλατε πάντας ἀπ' ἐμοῦ· καὶ οὐ παρειστῆχει οὐδεὶς τῷ Ἰωσήφ ἡνίκα ἀνεγνωρίζετο τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

2. Καὶ ἀφῆκε φωνὴν μετὰ κλυθμοῦ· ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο εἰς τὸν οἶκον Φαραῶ.

3. Εἶπε δὲ Ἰωσήφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ· Ἐγὼ εἰμι Ἰωσήφ· ἐτι ὁ πατήρ μου ζῇ; Καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἀδελφοὶ ἀποκριθῆναι αὐτῷ· ἐταράχθησαν γάρ.

4. Εἶπε δὲ Ἰωσήφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ· Ἐγγίσατε πρὸς μέ. Καὶ ἤγγισαν. Καὶ εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι Ἰωσήφ ὁ ἀδελφός ὑμῶν, ὃν ἀπέδοσθε εἰς Αἴγυπτον.

5. Νῦν οὖν μὴ λυπεῖσθε, μηδὲ σκληρὸν ὑμῖν φανίτω, ὅτι ἀπέδοσθέ με ὧδε· εἰς γὰρ ζωὴν ἀπέστειλέ με ὁ Θεὸς ἐμπροσθεν ὑμῶν.

6. Τοῦτο γὰρ δευτέρον ἔτος λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐτι λοιπὰ πέντε ἔτη, ἐν οἷς οὐκ ἔστιν ἀροτρίασις, οὐδὲ ἀμητός.

7. Ἀπέστειλε γάρ με ὁ Θεὸς ἐμπροσθεν ὑμῶν, ὑπολείπεσθαι ὑμῖν καταλειμμά ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκθρέψαι ὑμῶν κατάλειψιν μεγάλην.

8. Νῦν οὖν οὐχ ὑμεῖς με ἀπεστάλατε ὧδε, ἀλλὰ ὁ Θεός· καὶ ἐποίησέ με ὡς πατέρα Φαραῶ, καὶ κύριον παντός τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ἀρχοντα πάσης γῆς Αἰγύπτου.

9. Σπεύσαντες οὖν ἀνάβητε πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ εἰπατέ αὐτῷ· Τάδε λέγει ὁ υἱός σου Ἰωσήφ· Ἐποίησέ με ὁ Θεὸς κύριον πάσης γῆς Αἰγύπτου· κατέβηθι οὖν πρὸς μέ, καὶ μὴ μείνησις.

10. Καὶ κατοικήσεις ἐν γῇ Γεσέμ Ἀραβίας, καὶ ἔσθι ἐγγύς μου σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου, τὰ πρόβατά σου καὶ οἱ βόες σου, καὶ ὅσα σοι ἐστί.

11. Καὶ ἐκθρέψω σε ἐκεῖ, ἐτι γὰρ πέντε ἔτη λιμὸς· ἵνα μὴ ἐκτριβῇς σὺ, καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντά σου.

12. Ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν βλέπουσι, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ Βενιαμὴν τοῦ ἀδελφοῦ μου, ὅτι τὸ στόμα μου τὸ λαλοῦν πρὸς ὑμᾶς.

13. Ἀπαγγείλατε οὖν τῷ πατρί μου πᾶσαν τὴν δόξαν μου τὴν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ὅσα ἴδετε· καὶ ταχύναντες καταγάγετε τὸν πατέρα μου ὧδε.

14. Καὶ ἐπιπεσὼν ἐπὶ τὸν τραχήλον Βενιαμὴν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῷ. Καὶ Βενιαμὴν ἔκλαυσεν ἐπὶ τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ.

15. Καὶ καταφιλήσας πάντας τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτοῖς. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐλάλησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν.

16. Καὶ διεδοθήθῃ ἡ φωνὴ εἰς τὸν οἶκον Φαραῶ, λέγοντες· Ἦκασιν οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ. Ἐχάρη δὲ Φαραῶ, καὶ ἡ θεραπεία αὐτοῦ.

17. Εἶπε δὲ Φαραῶ πρὸς Ἰωσήφ· Εἰπὸν τοῖς ἀδελφοῖς σου, τοῦτο ποιήσατε· Γεμίσατε τὰ φορεῖα ὑμῶν, καὶ ἀπέλθετε εἰς γῆν Χαναάν.

18. Καὶ ἀναλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν, καὶ τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, ἔχετε πρὸς μέ· καὶ δώσω ὑμῖν πάντων τῶν ἀγαθῶν Αἰγύπτου· καὶ φάγεσθε τὸν μυελὸν τῆς γῆς.

19. Σὺ δὲ ἐντείλει ταῦτα· λαβεῖν αὐτοῖς ἀμάξας ἐκ γῆς Αἰγύπτου τοῖς παιδίῳ ὑμῶν, καὶ ταῖς γυναῖξιν ὑμῶν· καὶ ἀναλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν, παραγίνεσθε.

ei, sed dixit : Emittite omnes a me : et nemo adstitit ipsi Joseph quando notum se faciebat fratribus suis.

2. Et dimisit vocem cum fletu : audierunt autem omnes Aegyptii, et auditum est in domo Pharaonis.

3. Dixit autem Joseph ad fratres suos : Ego sum Joseph : adhuc pater meus vivit? Et non potuerunt fratres respondere ei : turbati enim erant.

4. Dixit autem Joseph ad fratres suos : Accedite ad me. Et accesserunt. Et dixit : Ego sum Joseph frater vester, quem vendidistis in Aegyptum.

5. Nunc igitur nolite maestis esse, neque durum vobis videatur, quod vendidistis me huc : ad vitam enim misit me Deus ante vos.

6. Hunc enim secundum annum fames est super terram, et adhuc reliqui quinque anni, in quibus non est aratio, neque messis.

7. Misit enim me Deus ante vos remanere vobis reliquias super terram, et enutrire vestras reliquias magnas.

8. Nunc igitur non vos misistis me huc, sed Deus : et fecit me quasi patrem Pharaonis, et dominum universae domus ejus, et principem omnis terrae Aegypti.

9. Festinantes igitur ascendite ad patrem meum, et dicite ei : Haec dicit filius tuus Joseph : Fecit me Deus dominum universae terrae Aegypti : descende ergo ad me, et ne steteris.

10. Et habitabis in terra Gesem Arabiae, et eris prope me tu et filii tui, et filii filiorum tuorum, oves tuae et boves tui, et quaecumque tibi sunt.

11. Et enutriam te illic, adhuc enim quinque annis fames : ut non delearis tu, et filii tui, et omnis substantia tua.

12. Ecce oculi vestri aspiciunt, et oculi Benjamin fratris mei, quia os meum est quod loquitur ad vos.

13. Annuntiate igitur patri meo omnem gloriam meam in Aegypto, et quaecumque videtis : et properantes deducite patrem meum huc.

14. Et procidens super collum Benjamin fratris sui, flevit super eo. Et Benjamin flevit super collo illius.

15. Et osculatus omnes fratres suos, flevit super eis. Et post haec locuti sunt fratres ejus ad eum.

16. Et divulgata est vox in domo Pharaonis, dicentes : Venerunt fratres Joseph. Gavisus est autem Pharaon, et familia ejus.

17. Dixit autem Pharaon ad Joseph : Dic fratribus tuis, hoc facite : Onerate velicula vestra, et abite in terram Chanaan.

18. Et assumentes patrem vestrum, et substantiam vestram, venite ad me : et dabo vobis de omnibus bonis Aegypti : et comedetis medullam terrae.

19. Tu autem praecipe haec : sumere ipsis de terra Aegypti plaustra parvulis vestris, et uxoribus vestris : et assumentes patrem vestrum, advenite.

20. Καὶ μὴ φείσησθε τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν σκευῶν ὑμῶν· τὰ γὰρ πάντα ἀγαθὰ Αἰγύπτου ὑμῖν ἔσται.

21. Ἐποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ. Ἔδωκε δὲ Ἰωσήφ αὐτοῖς ἀμάξας κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ Φαραὼ τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν.

22. Καὶ πᾶσιν ἔδωκε δισσὰς στολάς· τῷ δὲ Βενιαμὴν ἔδωκε τριακοσίους χρυσοῦς, καὶ πέντε ἐξαλλασσοῦσας στολάς.

23. Καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἀπέστειλε κατὰ τὰ αὐτὰ, καὶ δέκα ὄνους αἰρὼντας ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν Αἰγύπτου, καὶ δέκα ἡμιόνους αἰρούσας ἄρτους τῷ πατρὶ αὐτοῦ εἰς ὁδόν.

24. Ἐξαπέστειλε δὲ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Μὴ ὀργίζεσθε ἐν τῇ ὁδῷ.

25. Καὶ ἀνέβησαν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἦλθον εἰς γῆν Χαναὰν πρὸς Ἰακώβ τὸν πατέρα αὐτῶν.

26. Καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες· ὅτι ὁ υἱός σου Ἰωσήφ ζῇ, καὶ αὐτὸς ἄρχει πάσης γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἐξέστη τῇ διανοίᾳ Ἰακώβ· οὐ γὰρ ἐπίστευσεν αὐτοῖς.

27. Ἐλάλησαν δὲ αὐτῷ πάντα τὰ βηθέντα ὑπὸ Ἰωσήφ, ὅσα εἶπεν αὐτοῖς. Ἰδὼν δὲ τὰς ἀμάξας αὐτὸς ἀπέστειλεν Ἰωσήφ, ὥστε ἀναλαβεῖν αὐτὸν, ἀνεζωπύρησε τὸ πνεῦμα Ἰακώβ τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

28. Εἶπε δὲ Ἰσραὴλ· Μέγα μοι ἐστὶν εἰ ἔτι Ἰωσήφ ὁ υἱός μου ζῇ· πορευθεὶς ὀφθαλμοὶ αὐτὸν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΓ'.

1. Ἀπάρας δὲ Ἰσραὴλ, αὐτὸς καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, ἦλθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου· καὶ ἔθυσε θυσίαν τῷ Θεῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰσαάκ.

2. Εἶπε δὲ ὁ Θεὸς τῷ Ἰσραὴλ ἐν ὁράματι τῆς νυκτός, εἰπὼν· Ἰακώβ, Ἰακώβ. Ὁ δὲ εἶπε· Τί ἐστίν;

3. Ὁ δὲ λέγει αὐτῷ· Ἐγὼ εἰμι ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου· μὴ φοβοῦ καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον· εἰς γὰρ ἔθνος μέγα ποιήσω σε ἐκεῖ.

4. Καὶ ἐγὼ καταθήσομαι μετὰ σοῦ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐγὼ ἀναβιβάσω σε εἰς τέλος· καὶ Ἰωσήφ ἐπιβαλεῖ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς σου.

5. Ἀνέστη δὲ Ἰακώβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὄρκου, καὶ ἀνέλαβον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν, καὶ τὴν ἀποσκευὴν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἐπὶ τὰς ἀμάξας αὐτὸς ἀπέστειλεν Ἰωσήφ ἄραι αὐτόν.

6. Καὶ ἀναλαβόντες τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν κτήνιν ἣν ἐκτήσαντο ἐν γῇ Χαναὰν, εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, Ἰακώβ καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ,

7. υἱοὶ καὶ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, θυγατέρες καὶ θυγατέρες τῶν θυγατέρων αὐτοῦ· καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἤγαγεν εἰς Αἴγυπτον.

8. Ταῦτα δὲ τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν εἰσέλθόντων εἰς Αἴγυπτον ἅμα Ἰακώβ τῷ πατρὶ αὐτῶν. Ἰακώβ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ· Πρωτότοκος Ἰακώβ, Ρουβὴν.

9. Υἱοὶ δὲ Ρουβὴν· Ἐνὼχ, καὶ Φαλλός, Ἀσρὼν καὶ Χαρμί.

10. Υἱοὶ δὲ Συμεὼν· Ἰεμουήλ καὶ Ἰαμὴν, καὶ Ἀδὼδ, καὶ Ἀχὴν, καὶ Σαάρ, καὶ Σαοὺλ, υἱὸς τῆς Χανανίτιδος.

11. Υἱοὶ δὲ Λευὶ· Γηρσὼν, Κάθ, καὶ Μεραρί.

20. Et non parcatis oculis de vasis vestris : omnia enim bona Ægypti vobis erunt.

21. Fecerunt autem sic filii Israel. Dedit autem Joseph eis plaustra secundum ea quæ dicta fuerant a Pharaone rege, et dedit illis cibaria in viam.

22. Et omnibus dedit binas stolas : ipsi autem Benjamin dedit trecentos aureos, et quinque eximias stolas.

23. Et patri suo misit juxta eadem, et decem asinos ferentes de omnibus bonis Ægypti, et decem mulas ferentes pater patri suo in viam.

24. Dimisit autem fratres suos, et iverunt, et dixit eis : Ne trascamini in via.

25. Et ascenderunt de Ægypto, et venerunt in terram Chanaan ad Jacob patrem suum,

26. et nuntiaverunt ei, dicentes, quia filius tuus Joseph vivit, et ipse est princeps universæ terræ Ægypti. Et obstupuit mente Jacob : non enim credidit eis.

27. Locuti sunt autem ei omnia quæ dicta fuerant a Joseph, quæcumque dixit eis. Videns autem plaustra quæ miserat Joseph, ut assumerent eum, revixit spiritus Jacob patris eorum.

28. Dixit autem Israel : Magnum mihi est si adhuc Joseph filius meus vivit : profectus videbo eum priusquam moriar.

CAPUT XLVI.

1. Promovens autem Israel, ipse et omnia quæ ejus, venit ad puteum juramenti : immolavitque hostiam Deo patris sui Isaac.

2. Dixit autem Deus ad Israel in visione noctis, dicens : Jacob, Jacob. At ille dixit : Quid est?

3. Ille vero dixit ei : Ego sum Deus patrum tuorum : noli timere descendere in Ægyptum : in gentem enim magnam faciam te ibi.

4. Et ego descendam tecum in Ægyptum et ego ascendere te faciam in finem : et Joseph imponet manus suas super oculos tuos.

5. Surrexit autem Jacob a puteo juramenti, et assumerunt filii Israel patrem suum, et apparatus, et uxores suas super plaustra quæ miserat Joseph ad tollendum eum.

6. Et assumentes substantiam suam, et omnem possessionem quam possederant in terra Chanaan, ingressi sunt in Ægyptum, Jacob et omne semen ejus cum eo,

7. filii et filii filiorum ejus cum eo, filiæ et filiæ filiarum ejus : et omne semen suum duxit in Ægyptum.

8. Hæc autem nomina filiorum Israel qui intraverunt in Ægyptum simul cum Jacob patre suo. Jacob, et filii ejus : Primogenitus Jacob, Ruben.

9. Filii autem Ruben : Enoch et Phallos, Asron et Charmi.

10. Filii autem Symeon : Jemuel et Iamin, et Aod, et Achin, et Saar, et Saul, filius Chananitidis.

11. Filii autem Levi : Gerson, Cath, et Merari.

12. Υἱοὶ δὲ Ἰούδα· Ἡρ, καὶ Αὐνάν, καὶ Σηλώμ, καὶ Φαρές, καὶ Ζαρά. Ἀπέθανε δὲ Ἡρ καὶ Αὐνάν ἐν γῇ Χαναάν. Ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Φαρές, Ἐσρών καὶ Ἰεμουήλ.

13. Υἱοὶ δὲ Ἰσάχαρ· Θωλά, καὶ Φουά, καὶ Ἀσοῦμ, καὶ Σαμβράν.

14. Υἱοὶ δὲ Ζαβουλών· Σερέδ, καὶ Ἀλλών, καὶ Ἀχοήλ.

15. Οὗτοι υἱοὶ Λαίας, οὓς ἔτεκε τῷ Ἰακώβ ἐν Μεσοποταμίᾳ τῆς Συρίας, καὶ Δείναν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ. Πᾶσαι αἱ ψυχαί, υἱοὶ καὶ θυγατέρες, τριάκοντα τρεῖς.

16. Υἱοὶ δὲ Γάδ· Σαφών, καὶ Ἀγγίς, καὶ Σαννίς, καὶ Θασοβάν, καὶ Ἀηδεῖς, καὶ Ἀρσηδεῖς, καὶ Ἀρεη-
λεῖς.

17. Υἱοὶ δὲ Ἀσήρ· Ἰεμνά, Ἰεσσουά, καὶ Ἰεοῦλ, καὶ Βαριά, καὶ Σάρα ἀδελφὴ αὐτῶν. Υἱοὶ δὲ Βαριά· Χοβὸρ καὶ Μελχιὺλ.

18. Οὗτοι υἱοὶ Ζελφᾶς, ἣν ἔδωκε Λάβαν Λαία τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, ἣ ἔτεκε τούτους τῷ Ἰακώβ, δεκαεὶ ψυχᾶς.

19. Υἱοὶ δὲ Ῥαχὴλ γυναῖκός Ἰακώβ· Ἰωσήφ καὶ Βενιαμίν.

20. Ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Ἰωσήφ ἐν γῇ Αἰγύπτου, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ Ἀσενέθ, θυγατὴρ Πετεφρῆ ἱερέως Ἡλίου-πόλεως, τὸν Μανασσὴ καὶ τὸν Ἐφραΐμ. Ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Μανασσῆ, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ ἡ παλλακὴ ἡ Σύρα, τὸν Μαχίρ. Μαχίρ δὲ ἐγέννησε τὸν Γαλαάδ. Υἱοὶ δὲ Ἐφραΐμ ἀδελφοῦ Μανασσῆ· Σουταλαάμ, καὶ Ταάμ. Υἱοὶ δὲ Σουταλαάμ· Ἐδώμ.

21. Υἱοὶ δὲ Βενιαμίν· Βαλά, καὶ Βοχὸρ, καὶ Ἀσθήλ. Ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Βαλά· Γηρά, καὶ Νοεμάν, καὶ Ἀγγίς, καὶ Ῥώς, καὶ Μαμφίμ. Γηρά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράδ.

22. Οὗτοι υἱοὶ Ῥαχὴλ, οὓς ἔτεκε τῷ Ἰακώβ, πᾶσαι αἱ ψυχαὶ δεκαοκτὼ.

23. Υἱοὶ δὲ Δάν· Ἀσόμ.

24. Καὶ υἱοὶ Νεφθαλί· Ἀσιήλ, καὶ Γωνί, καὶ Ἰσάαφ, καὶ Σολλήμ.

25. Οὗτοι υἱοὶ Βαλλὰς, ἣν ἔδωκε Λάβαν Ῥαχὴλ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, ἣ ἔτεκε τούτους τῷ Ἰακώβ, πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἑπτὰ.

26. Πᾶσαι δὲ ψυχαὶ αἱ εἰσελθοῦσαι μετὰ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον, οἱ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, χωρὶς τῶν γυναικῶν υἱῶν Ἰακώβ, πᾶσαι αἱ ψυχαί, ἐξηκονταεξί.

27. Υἱοὶ δὲ Ἰωσήφ οἱ γενόμενοι αὐτῷ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ψυχαὶ ἑννέα. Πᾶσαι ψυχαὶ οἴκου Ἰακώβ αἱ εἰσελθοῦσαι μετὰ Ἰωκώβ εἰς Αἴγυπτον, ψυχαὶ ἑβδομηκονταπέντε.

28. Τὸν δὲ Ἰούδαν ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς Ἰωσήφ, συναντῆσαι αὐτῷ καθ' Ἡρώων πόλιν, εἰς γῆν Ῥαμεσσή.

29. Ζεύξας δὲ Ἰωσήφ τὰ ἄρματα αὐτοῦ, ἀνέβη εἰς συνάντησιν Ἰσραὴλ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καθ' Ἡρώων πόλιν καὶ ὅφθεις αὐτῷ, ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσε κλαυθμῷ πῶνι.

30. Καὶ εἶπεν Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσήφ· Ἀποθανοῦμαι ἀπὸ τοῦ νῦν, ἐπεὶ ἑώρακα τὸ πρόσωπόν σου· ἐτι γὰρ σὺ ζῆς.

31. Εἶπε δὲ Ἰωσήφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· Ἀναβάς ἀπαγγεῖλω τῷ Φαραὼ, καὶ ἐρῶ αὐτῷ· Οἱ ἀδελφοί μου, καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς μου, οἱ ἦσαν ἐν γῇ Χαναάν, ἥκασι πρὸς με.

12. Filii autem Juda : Er, et Aynan, et Selom, et Phares, et Zara. Mortuus est autem Er et Aynan in terra Chanaan. Nati sunt autem filii Phares, Esron et Jemuel.

13. Filii autem Issachar : Thola, et Phua, et Asum, et Sambran.

14. Filii autem Zabulon : Seread, et Allon, et Achoel.

15. Hi sunt filii Liae, quos peperit ipsi Jacob in Mesopotamia Syriae, et Dinam filiam ejus. Omnes animae, filii et filiae, triginta tres.

16. Filii autem Gad : Saphon, et Angis, et Samnis, et Thasoban, et Aedis, et Aroedis, et Araelis.

17. Filii autem Aser : Iemna, Iessua, et Ieul, et Baria, et Sara soror eorum. Filii autem Baria : Chobor et Melchil.

18. Hi sunt filii Zelphe, quam dedit Laban Liae filiae suae, quae peperit istos ipsi Jacob, sexdecim animas.

19. Filii autem Rachel uxoris Jacob : Joseph et Benjamin.

20. Nati sunt autem filii Joseph in terra Aegypti, quos peperit ei Aseneth, filia Petephrae sacerdotis Heliopolis, Manasse et Ephraim. Facti sunt autem filii Manasse, quos peperit ei concubina Syra, Machir. Machir autem genuit Galaad. Filii autem Ephraim fratris Manasse : Sutalaam et Taam. Filii autem Sutalaam : Edom.

21. Filii autem Benjamin : Bala, et Bochor, et Asbel. Facti sunt autem filii Bala : Gera, et Noeman, et Anchis, et Rhos, et Mamphim. Gera autem genuit Arad.

22. Hi sunt filii Rachel, quos peperit ipsi Jacob, omnes animae decem octo.

23. Filii autem Dan : Asom.

24. Et filii Nephtali : Asiel, et Goni, et Issaar, et Sollem.

25. Hi sunt filii Ballae, quam dedit Laban Rachel filiae suae, quae peperit istos ipsi Jacob, omnes animae septem.

26. Omnes autem animae quae ingressae sunt cum Jacob in Aegyptum, qui exierunt de femoribus ejus, absque mulieribus filiorum Jacob, omnes animae sexaginta sex.

27. Filii autem Joseph qui nati sunt ei in Aegypto, animae novem. Omnes animae domus Jacob quae ingressae sunt cum Jacob in Aegyptum, animae septuaginta quinque.

28. Judam autem misit ante se ad Joseph, ut occurreret ei ad urbem Heroum in terram Ramesse.

29. Jungens autem Joseph currus suos, ascendit in occursum Israel patri suo ad Heroum civitatem : et conspectus ei, procidit super collum ejus, et flevit fletu uberi.

30. Et dixit Israel ad Joseph : Moriar ex nunc, quia vidi faciem tuam : adhuc enim tu vivis.

31. Dixit autem Joseph ad fratres suos : Ascendens annuntiabo Pharaoni, et dicam ei : Fratres mei, et domus patris mei, qui erant in terra Chanaan, venerunt ad me.

32. Οἱ δὲ ἄνδρες εἰσι ποιμένες· ἄνδρες γὰρ κτηνοτρόφοι ἦσαν· καὶ τὰ κτήνη, καὶ τοὺς βόας, καὶ πάντα τὰ αὐτῶν ἀνήγαγον.

33. Ἐὰν οὖν καλέσῃ ὑμᾶς Φαραὼ, καὶ εἴπῃ ὑμῖν· Τί τὸ ἔργον ὑμῶν ἐστί;

34. Ἐρεῖτε· Ἄνδρες κτηνοτρόφοι ἐσμέν οἱ παῖδες σου, ἐκ παιδὸς ἕως τοῦ νῦν, καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν· ἵνα κατοικήσῃτε ἐν γῇ Γεσέμ· Ἀραβίας. Βδέλυγμα γάρ ἐστιν Αἰγυπτίους πᾶς ποιμὴν προβάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΖ'.

1. Ἐλθὼν δὲ Ἰωσήφ ἀπήγγειλε τῷ Φαραὼ, λέγων· Ὁ πατήρ μου, καὶ οἱ ἀδελφοί μου, καὶ τὰ κτήνη, καὶ οἱ βόες αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ αὐτῶν, ἦλθον ἐκ γῆς Χαναάν· καὶ ἰδοὺ εἰσὶ ἐν γῇ Γεσέμ.

2. Ἀπὸ δὲ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ παρέλαβε πέντε ἄνδρας, καὶ ἔστησεν αὐτοὺς ἐναντίον Φαραὼ.

3. Καὶ εἶπε Φαραὼ τοῖς ἀδελφοῖς Ἰωσήφ· Τί τὸ ἔργον ὑμῶν; Οἱ δὲ εἶπαν τῷ Φαραὼ· Ποιμένες προβάτων οἱ παῖδες σου, καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν.

4. Εἶπαν δὲ τῷ Φαραὼ· Παροικεῖν ἐν τῇ γῇ ἤκαμεν· οὐ γὰρ ἐστὶ νομὴ τοῖς κτήνεσι τῶν παίδων σου· ἐνίσχυσε γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ Χαναάν. Νῦν οὖν κατοικῆσομεν ἐν γῇ Γεσέμ. Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰωσήφ· Κατοικεῖτωσαν ἐν γῇ Γεσέμ. Εἰ δὲ ἐπίστη ὅτι εἰσὶν ἐν αὐτοῖς ἄνδρες δυνατοί, κατέστησεν αὐτοὺς ἀρχοντας τῶν ἐμῶν κτηνῶν. Ἦλθον δὲ εἰς Αἴγυπτον πρὸς Ἰωσήφ Ἰακώβ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ· καὶ ἤκουσε Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου.

5. Καὶ εἶπε Φαραὼ πρὸς Ἰωσήφ, λέγων· Ὁ πατήρ σου, καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἤκασι πρὸς σέ.

6. Ἰδοὺ ἡ γῇ Αἰγύπτου ἐναντίον σου ἐστίν· ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ κατοικίουν τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς ἀδελφούς σου.

7. Εἰσήγαγε δὲ Ἰωσήφ Ἰακώβ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐναντίον Φαραὼ· καὶ ὑπόλογεν Ἰακώβ τὸν Φαραὼ.

8. Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰακώβ· Πόσα ἔτη ἡμερῶν τῆς ζωῆς σου;

9. Καὶ εἶπεν Ἰακώβ τῷ Φαραὼ· Αἱ ἡμέραι τῶν ἑτῶν τῆς ζωῆς μου, ὡς παροικῶ, ἑκατὸν τριακοντα ἔτη. Μικραὶ καὶ πονηραὶ γεγόνασιν αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου· οὐκ ἀφίκοντο εἰς τὰς ἡμέρας τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς τῶν πατέρων μου, ὡς ἡμέρας παρῴκησαν.

10. Καὶ εὐλόγησας Ἰακώβ τὸν Φαραὼ, ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ.

11. Καὶ κατώκησεν Ἰωσήφ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς κατάσχεσιν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ, ἐν γῇ Ραμεσσῇ, καθὰ προσέταξε Φαραὼ.

12. Καὶ ἐσιτομέτρει Ἰωσήφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, σίτον κατὰ σῶμα.

13. Σίτος δὲ οὐκ ἦν ἐν πάσῃ τῇ γῇ· ἐνίσχυσε γὰρ ὁ λιμὸς σφόδρα. Ἐξέλιπε δὲ ἡ γῇ Αἰγύπτου καὶ ἡ γῇ Χαναάν ἀπὸ τοῦ λιμοῦ.

14. Συνήγαγε δὲ Ἰωσήφ πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν γῇ Αἰγύπτου καὶ ἐν γῇ Χαναάν, τοῦ σίτου οὗ

32. Viri autem sunt pastores : viri enim pecorum nutritores erant : et pecora, et boves, et omnia sua adduxerunt.

33. Itaque si vocaverit vos Pharaos, et dixerit vobis : Quodnam opus vestrum est?

34. dicetis : Viri pecorum nutritores sumus pueri tui, a puero usque nunc, et nos et patres nostri : ut habitetis in terra Gesem Arabiæ. Abominatio enim est Ægyptiis omnis pastor ovium.

CAPUT XLVII.

1. Veniens autem Joseph nuntiavit Pharaoni, dicens : Pater meus, et fratres mei, et pecora, et boves eorum, et omnia quæ eorum, venerunt de terra Chanaan : et ecce sum in terra Gesem.

2. De fratribus autem suis assumpsit quinque viros, et statuit eos coram Pharaone.

3. Et dixit Pharaos fratribus Joseph : Quodnam est opus vestrum? At illi dixerunt Pharaoni : Pastores ovium pueri tui, et nos et patres nostri.

4. Dixerunt autem Pharaoni : Incolere in terra venimus : non enim est pastus pecoribus puerorum tuorum : invaluit enim fames in terra Chanaan. Nunc igitur habitabimus in terra Gesem. Dixit autem Pharaos ad Joseph : Habitent in terra Gesem. Sin autem nosti quia sunt inter eos viri potentes, constitue eos principes pecorum meorum. Venerunt autem in Ægyptum ad Joseph, Jacob et filii ejus : et audivit Pharaos rex Ægypti.

5. Et dixit Pharaos ad Joseph, dicens : Pater tuus et fratres tui venerunt ad te.

6. Ecce terra Ægypti ante te est : in terra optima colloca patrem tuum et fratres tuos.

7. Introduxit autem Joseph Jacob patrem suum, et statuit eum coram Pharaone : et benedixit Jacob Pharaonem.

8. Dixit autem Pharaos ipsi Jacob : Quot anni dierum vitæ tuæ?

9. Et dixit Jacob Pharaoni : Dies annorum vitæ meæ, quos incolo, centum triginta anni. Pusilli et mali fuerunt dies annorum vitæ meæ : non pervenerunt ad dies annorum vitæ patrum meorum, quos dies incoluerunt.

10. Et benedicens Jacob Pharaonem, exivit ab eo.

11. Et habitare fecit Joseph patrem suum et fratres suos : et dedit eis possessionem in terra Ægypto, in terra optima, in terra Ramesse, sicut præcepit Pharaos.

12. Et triticum metiebatur Joseph patri suo, et fratribus, et omni domui patris sui, triticum secundum corpus.

13. Triticum autem non erat in omni terra : invaluerat enim fames valde. Defecit autem terra Ægypti et terra Chanaan a fame.

14. Congregavit autem Joseph omne argentum quod est inventum in terra Ægypti et in terra Chanaan, ex tritico

ἡγόραζον, καὶ ἐσιτομέτρει αὐτοῖς. Καὶ εἰσήνεγκεν Ἰωσήφ πᾶν τὸ ἀργύριον εἰς τὸν οἶκον Φαραώ.

15. Καὶ ἐξέλιπε πᾶν τὸ ἀργύριον ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐκ γῆς Χαναάν. Ἦλθον δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς Ἰωσήφ, λέγοντες· Δὸς ἡμῖν ἄρτους· καὶ ἵνατί ἀποθνήσκομεν ἐναντίον σου; Ἐκλέλοιπε γὰρ τὸ ἀργύριον ἡμῶν.

16. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσήφ· Φέρετε τὰ κτήνη ὑμῶν, καὶ δώσω ὑμῖν ἄρτους ἀντὶ τῶν κτηνῶν ὑμῶν, εἰ ἐκλέλοιπε τὸ ἀργύριον ὑμῶν.

17. Ἦγαγον δὲ τὰ κτήνη αὐτῶν πρὸς Ἰωσήφ· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς Ἰωσήφ ἄρτους ἀντὶ τῶν ἵππων, καὶ ἀντὶ τῶν προβάτων, καὶ ἀντὶ τῶν βοῶν, καὶ ἀντὶ τῶν ὄνων· καὶ ἐξέθρεψεν αὐτοὺς ἐν ἄρτοις ἀντὶ πάντων τῶν κτηνῶν αὐτῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ.

18. Ἐξῆλλε δὲ τὸ ἔτος ἐκεῖνο· καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ, καὶ εἶπαν αὐτῷ· Μὴ ποτε ἐκτριβόμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν; Εἰ γὰρ ἐκλέλοιπε τὸ ἀργύριον ἡμῶν καὶ τὰ ὑπάρχοντα καὶ τὰ κτήνη πρὸς σε τὸν κύριον, καὶ οὐχ ὑπολείπεται ἡμῖν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν, ἀλλ' ἡ τὸ ἴδιον σῶμα καὶ ἡ γῆ ἡμῶν.

19. Ἰνα οὖν μὴ ἀποθάνωμεν ἐναντίον σου, καὶ ἡ γῆ ἐρημωθῇ, κτήσαι ἡμᾶς καὶ τὴν γῆν ἡμῶν ἀντὶ ἄρτων· καὶ ἐσόμεθα ἡμεῖς καὶ ἡ γῆ ἡμῶν παιδες τῷ Φαραώ. Δὸς σπέρμα, ἵνα σπείρωμεν, καὶ ζώμεν, καὶ μὴ ἀποθάνωμεν, καὶ ἡ γῆ οὐκ ἐρημωθήσεται.

20. Καὶ ἐκτήσατο Ἰωσήφ πᾶσαν τὴν γῆν τῶν Αἰγυπτίων τῷ Φαραώ. Ἀπέδοντο γὰρ οἱ Αἰγύπτιοι τὴν γῆν αὐτῶν τῷ Φαραώ· ἐπεκράτησε γὰρ αὐτῶν ὁ λιμός, καὶ ἐγένετο ἡ γῆ τῷ Φαραώ.

21. Καὶ τὸν λαὸν κατεδουλώσατο αὐτῷ εἰς παιδας, ἀπ' ἄκρων ὁρίων Αἰγύπτου ἕως τῶν ἄκρων,

22. χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερῶν μόνον· οὐκ ἐκτήσατο ταύτην Ἰωσήφ. Ἐν δόσει γὰρ ἔδωκε δόμα τοῖς ἱερεῦσι Φαραώ, καὶ ἥσθιον τὴν δόσιν ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς Φαραώ διὰ τοῦτο οὐκ ἀπέδοντο τὴν γῆν αὐτῶν.

23. Εἶπε δὲ Ἰωσήφ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις· Ἴδού κέκτημαι ὑμᾶς καὶ τὴν γῆν ὑμῶν σήμερον τῷ Φαραώ· λάβετε ἑαυτοῖς σπέρμα, καὶ σπείρατε τὴν γῆν.

24. Καὶ ἔσται τὰ γεννήματα αὐτῆς, καὶ δώσετε τὸ πέμπτον μέρος τῷ Φαραώ· τὰ δὲ τέσσαρα μέρη ἔσται ὑμῖν αὐτοῖς εἰς σπέρμα τῇ γῇ, καὶ βρώσιν ὑμῖν, καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν.

25. Καὶ εἶπαν· Σέσωκας ἡμᾶς· εὖρομεν χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν, καὶ ἐσόμεθα παιδες τῷ Φαραώ.

26. Καὶ ἔθετο αὐτοῖς Ἰωσήφ εἰς πρόσταγμα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἐπὶ γῆς Αἰγύπτου, τῷ Φαραώ ἀποπεμποῦν, χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερῶν μόνον· οὐκ ἦν τῷ Φαραώ.

27. Κατώκησε δὲ Ἰσραὴλ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐπὶ γῆς Γεσέμ· καὶ ἐληγονόμησαν ἐπ' αὐτῆς· καὶ ἠυξήθησαν καὶ ἐπληθύνθησαν σφόδρα.

28. Ἐπέζησε δὲ Ἰακώβ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ δεκαεπτὰ ἔτη. Καὶ ἐγένοντο αἱ ἡμέραι Ἰακώβ ἐνιαυτῶν τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαρακονταεπτὰ ἔτη.

29. Ἦγγισαν δὲ αἱ ἡμέραι Ἰσραὴλ τοῦ ἀποθανεῖν· καὶ ἐκάλεσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰωσήφ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἰ εὗρηκα χάριν ἐναντίον σου, ὑπόθες τὴν χειρά σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου, καὶ ποιήσεις ἐπ' ἐμὲ ἐλεημοσύνην καὶ ἀλήθειαν, τοῦ μὴ με θάψαι ἐν Αἰγύπτῳ,

quod emebant, et metiebatur eis. Et intulit Joseph omne argentum in domum Pharaonis.

15. Et defecit omne argentum de terra Ægypti, et de terra Chanaan. Venerunt autem omnes Ægyptii ad Joseph, dicentes : Da nobis panes : et ut quid morimur coram te? Defecit enim argentum nostrum.

16. Dixit autem eis Joseph : Afferte pecora vestra, et dabo vobis panes pro pecoribus vestris, si defecit argentum vestrum.

17. Adduxerunt autem pecora sua ad Joseph : et dedit eis Joseph panes pro equis, et pro ovibus, et pro bobus, et pro asinis : et enutrivit eos in panibus pro omnibus pecoribus eorum in anno illo.

18. Exiit autem annus ille : et venerunt ad eum in anno secundo, et dixerunt ei : Numquid forte delemur a domino nostro? Siquidem defecit argentum nostrum et substantia et pecora ad te dominum, et non remansit nobis coram domino nostro nisi proprium corpus et terra nostra :

19. ut igitur non moriamur coram te, et terra desoletur, acquire nos et terram nostram pro panibus : et erimus nos, et terra nostra pueri Pharaoni. Da semen, ut seminemus, et vivamus, et non moriamur, et terra non desolabitur.

20. Et acquisivit Joseph omnem terram Ægyptiorum Pharaoni. Vendiderunt enim Ægyptii terram suam Pharaoni : superavit enim eos fames, et facta est terra Pharaoni.

21. Et populum subiecit ei in pueros, ab extremis finibus Ægypti usque ad extremos,

22. præter terram sacerdotum tantum : non possedit istam Joseph. In datione enim dedit donum sacerdotibus Pharaoni : et comedebant dationem quam dedit eis Pharaoni : propter hoc non vendiderunt terram suam.

23. Dixit autem Joseph omnibus Ægyptiis : Ecce acquisivi vos, et terram vestram hodie Pharaoni : sumite vobis semen, et seminate terram.

24. Et erunt genimina ejus, et dabitis quintam partem Pharaoni : quatuor autem partes erunt vobis ipsis in semina terræ, et in escam vobis, et omnibus qui in domibus vestris.

25. Et dixerunt : Salvasti nos : invenimus gratiam coram domino nostro, et erimus pueri Pharaoni.

26. Et posuit illis Joseph in præceptum usque in hodiernum diem in terra Ægypti, ut præstent quintas Pharaoni, præter terram sacerdotum tantum : non erat Pharaoni.

27. Habitavit autem Israel in terra Ægypto super terram Gesem : et habuerunt hereditates in ea : et creverunt et multiplicati sunt valde.

28. Supervixit autem Jacob in terra Ægypto decem et septem annos. Et fuerunt dies Jacob annorum vitæ ejus centum quadraginta septem anni.

29. Appropinquerunt autem dies Israel ut moreretur : et vocavit filium suum Joseph, et dixit ei : Si inveni gratiam coram te, suppone manum tuam sub femore meo, et facies in me misericordiam et veritatem, ut non sepias me in Ægypto :

30. ἀλλὰ κοιμηθήσομαι μετὰ τῶν πατέρων μου· καὶ ἀρείς με ἐξ Αἰγύπτου, καὶ θάψεις με ἐν τῷ τάφῳ αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγὼ ποιήσω κατὰ τὸ ῥῆμά σου.

31. Εἶπε δέ· Ὁμοσόν μοι. Καὶ ὁμοσεν αὐτῷ. Καὶ προσεκύνησεν Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΗ'.

1. Ἐγένετο δὲ μετὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἰωσήφ, ὅτι ὁ πατὴρ σου ἐνογλεῖται. Καὶ ἀναλαβὼν τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, τὸν Μανασσὴ καὶ τὸν Ἐφραῖμ, ἦλθε πρὸς Ἰακώβ.

2. Ἀπηγγέλη δὲ τῷ Ἰακώβ, λέγοντες· Ἰδοὺ ὁ υἱός σου Ἰωσήφ ἔρχεται πρὸς σέ. Καὶ ἐνισχύσας Ἰσραὴλ ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν κλίνην.

3. Καὶ εἶπεν Ἰακώβ τῷ Ἰωσήφ· Ὁ Θεός μου ὤφθη μοι ἐν Λουζᾷ ἐν γῇ Χαναάν, καὶ εὐλόγησέ με,

4. καὶ εἶπέ μοι· Ἰδοὺ ἐγὼ αὐξάνω σε, καὶ πληθυνῶ σε, καὶ ποιήσω σε εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν· καὶ δώσω σοι τὴν γῆν ταύτην, καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ εἰς κατάρχεσιν αἰώνιον.

5. Νῦν οὖν οἱ δύο υἱοί σου, οἱ γενομένοι σοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ πρὸ τοῦ με ἔλθειν πρὸς σέ εἰς Αἴγυπτον, ἐμοὶ εἰσιν, Ἐφραῖμ καὶ Μανασσὴ· ὡς Ῥουβὴν καὶ Συμεὼν ἔσονται μοι·

6. τὰ δὲ ἔκγονα, ἃ ἐὰν γενήσῃς μετὰ ταῦτα, ἔσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν· κληθήσονται ἐπὶ τοῖς ἐκείνων κλήροις.

7. Ἐγὼ δὲ ἡνίκα ἤρχόμην ἐκ Μεσοποταμίας τῆς Συρίας, ἀπέθανε Ῥαχὴλ ἡ μήτηρ σου ἐν γῇ Χαναάν, ἐγγίζοντός μου κατὰ τὸν ἵπποδρομον Χαβραθὰ τῆς γῆς, τοῦ ἔλθειν Ἐφραθὰ· καὶ κατάρωσα αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἵπποδρόμου· αὕτη ἐστὶ Βηθλεέμ.

8. Ἰδὼν δὲ Ἰσραὴλ τοὺς υἱοὺς Ἰωσήφ, εἶπε· Τίνες σοι οὗτοι;

9. Εἶπε δὲ Ἰωσήφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ· Υἱοὶ μου εἰσιν, ὃς ἐδωκέ μοι ὁ Θεὸς ἐνταῦθα. Καὶ εἶπεν Ἰακώβ· Προσάγαγέ μοι αὐτοὺς, ἵνα εὐλογῶ αὐτούς.

10. Οἱ ὀφθαλμοὶ δὲ Ἰσραὴλ ἐβαρύνθησαν ἀπὸ τοῦ γήρως, καὶ οὐκ ἠδύνατο βλέπειν· καὶ ἤγγισεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐφίλησεν αὐτούς, καὶ περιελαβὲν αὐτούς.

11. Καὶ εἶπεν Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσήφ· Ἰδοὺ τοῦ προσώπου σου οὐκ ἔστερήθην, καὶ ἰδοὺ ἐδείξε μοι ὁ Θεὸς καὶ τὸ σπέρμα σου.

12. Καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς Ἰωσήφ ἀπὸ τῶν γονάτων αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τῆς γῆς.

13. Λαβὼν δὲ Ἰωσήφ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, τὸν τε Ἐφραῖμ ἐν τῇ δεξιᾷ, ἐξ ἀριστερῶν δὲ Ἰσραὴλ, τὸν δὲ Μανασσὴ ἐξ ἀριστερῶν, ἐκ δεξιῶν δὲ Ἰσραὴλ, ἤγγισεν αὐτοὺς αὐτῷ.

14. Ἐκτείνας δὲ Ἰσραὴλ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἐφραῖμ, οὗτος δὲ ἦν ὁ νεώτερος, καὶ τὴν ἀριστεράν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασσὴ, ἐναλλάξ τὰς χεῖρας·

15. καὶ εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ εἶπεν· Ὁ Θεὸς ᾧ εὐηρέστησαν οἱ πατέρες μου ἐνώπιον αὐτοῦ, Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ, ὁ Θεὸς ὁ τρέφων με ἐκ νεότητος ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης,

30. sed dormiam cum patribus meis : et tolles me de Ægypto, et sepelies me in sepulchro eorum. Ille vero dixit : Ego faciam juxta verbum tuum.

31. Dixit autem : Jura mihi. Et juravit ei. Et adoravit Israel super summitatem virgæ ejus.

CAPUT XLVIII.

1. Factum est autem post verba hæc, et nuntiatum est Joseph, quia pater tuus turbatur. Et assumens duos filios suos, Manasse et Ephraim, venit ad Jacob.

2. Nuntiatum est autem Jacob, dicentes : Ecce filius tuus Joseph venit ad te. Et confortatus Israel sedit super lectum.

3. Et dixit Jacob ad Joseph : Deus meus apparuit mihi Luza in terra Chanaan, et benedixit me,

4. et dixit mihi : Ecce ego augebo te, et multiplicabo te, et faciam te in congregationes gentium : et dabo tibi terram hanc, et semini tuo post te in possessionem æternam.

5. Nunc igitur duo filii tui, qui facti sunt tibi in terra Ægypto, priusquam venirem ad te in Ægyptum, mihi sunt, Ephraim et Manasse : tamquam Ruben et Symeon erunt mihi :

6. nati autem, quoscumque genueris postea, erunt in nomine fratrum suorum : vocabuntur in sortibus illorum.

7. Ego autem quando veni de Mesopotamia Syriæ, mortua est Rachel mater tua in terra Chanaan, appropinquante me ad hippodromum Chabratia terræ, ad veniendum in Ephratha : et defodi eam in via hippodromi : hæc est Bethleem.

8. Videns autem Israel filios Joseph, dixit : Qui tibi hi?

9. Dixit autem Joseph patri suo : Filii mei sunt, quos dedit mihi Deus hic. Et dixit Jacob : Adduc mihi eos, ut benedicam eos.

10. Oculi autem Israel gravati erant præ senectute, et non poterat aspicere : et appropinquavit eos ad eum. Et osculatus est eos, et complexus est eos.

11. Et dixit Israel ad Joseph : Ecce facie tua non sum privatus, et ecce ostendit mihi Deus etiam semen tuum.

12. Et eduxit eos Joseph a genibus ejus, et adoraverunt in faciem super terram.

13. Sumens autem Joseph duos filios suos, Ephraim quidem in dextera, a sinistris autem Israel, Manassæ autem a sinistris, a dextris autem Israel, appropinquavit eos ei.

14. Extendens autem Israel manum dexteram, imposuit super caput Ephraim (hic autem erat junior) et sinistram super caput Manassæ, commutans manus :

15. et benedixit eos, et dixit : Deus cui placuerunt patres mei in conspectu ejus, Abraham et Isaac, Deus qui nutrit me a juventute usque in diem hanc,

16. ὁ ἄγγελος ὁ θυόμενός με ἐκ πάντων τῶν κακῶν, εὐλογήσαι τὰ παῖδια ταῦτα. Καὶ ἐπικληθήσεται ἐν αὐτοῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ τὸ ὄνομα τῶν πατέρων μου, Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ· καὶ πληθυνθήσονται εἰς πλῆθος πολὺ ἐπὶ τῆς γῆς.

17. Ἰδὼν δὲ Ἰωσήφ ὅτι ἐπέβαλεν ὁ πατήρ αὐτοῦ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἐφραΐμ, βαρὺ αὐτῷ κατεφάνη· καὶ ἀντελάβετο Ἰωσήφ τῆς χειρὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀφελεῖν αὐτὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς Ἐφραΐμ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασσῆ.

18. Εἶπε δὲ Ἰωσήφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ· Οὐχ οὕτως, πάτερ· οὗτος γὰρ ὁ πρωτότοκος· ἐπίθεε τὴν δεξιάν σου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

19. Καὶ οὐκ ᾔθελεν, ἀλλ' εἶπεν· Οἶδα, τέκνον, οἶδα. Καὶ οὗτος ἔσται εἰς λαόν, καὶ οὗτος ὑψωθήσεται· ἀλλ' ὁ ἀδελφός αὐτοῦ ὁ νεώτερος μείζων αὐτοῦ ἔσται, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἔσται εἰς πλῆθος ἐθνῶν.

20. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων· Ἐν ὑμῖν εὐλογηθήσεται Ἰσραὴλ, λέγοντες· Ποιήσαι σε ὁ Θεὸς ὡς Ἐφραΐμ καὶ ὡς Μανασσῆ. Καὶ ἔθηκε τὸν Ἐφραΐμ ἐμπροσθεν τοῦ Μανασσῆ.

21. Εἶπε δὲ Ἰσραὴλ τῷ Ἰωσήφ· Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω· καὶ ἔσται ὁ Θεὸς μεθ' ὑμῶν, καὶ ἀποστρέψει ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων ὑμῶν.

22. Ἐγὼ δὲ δίδωμί σοι Σίχιμα ἐξάιρετον ὑπὲρ τοὺς ἀδελφούς σου, ἣν ἔλαβον ἐκ χειρὸς Ἀμορρᾶιων ἐν μάχῃ μου καὶ τῷ σφ.

16. angelus qui eruit me ex omnibus malis, benedicat parvulos hos. Et invocabitur in eis nomen meum, et nomen patrum meorum Abraham et Isaac : et multiplicentur in multitudinem multam super terram.

17. Videns autem Joseph quia imposuit pater suus manum dexteram suam super caput Ephraim, grave ei visum est : et apprehendit Joseph manum patris sui, auferendo eam a capite Ephraim super caput Manasse.

18. Dixit autem Joseph patri suo : Non ita, pater : hic enim est primitivus : impone dexteram tuam super caput ejus.

19. Et noluit, sed dixit : Scio, fili, scio. Et hic erit in populum, et hic exaltabitur, sed frater ejus junior major ipso erit, et semen ejus erit in multitudinem gentium.

20. Et benedixit eos in die illa, dicens : In vobis benedicetur Israel, dicentes : Faciat te Deus sicut Ephraim et sicut Manasse. Et posuit Ephraim ante Manasse.

21. Dixit autem Israel ad Joseph : Ecce ego morior : et erit Deus vobiscum, et reducet vos in terram patrum vestrorum.

22. Ego autem do tibi Sicimam præcipuam super fratres tuos, quam cepi de manu Amorrhæorum in gladio meo, et arcu.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΘ'.

1. Ἐκάλεσε δὲ Ἰακώβ τοὺς υἱούς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Συνάχθητε, ἵνα ἀναγγεῖλω ὑμῖν τί ἀπαντήσεται ὑμῖν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.

2. Συνάχθητε, καὶ ἀκούσατέ μου, υἱοὶ Ἰακώβ· ἀκούσατε Ἰσραὴλ, ἀκούσατε τοῦ πατρὸς ὑμῶν.

3. Ρουβὴν πρωτότοκός μου, σὺ ἰσχύς μου, καὶ ἀρχὴ τέκνων μου, σκληρὸς φέρεσθαι, καὶ σκληρὸς αὐθάδης.

4. Ἐξύβρισας ὡς ὕδωρ, μὴ ἐκζέσης· ἀνέβης γὰρ ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρὸς σου· τότε ἐμίανας τὴν στρωμνὴν οὐ ἀνέβης.

5. Συμεὼν καὶ Λευὶ ἀδελφοὶ συνετέλεσαν ἀδικίαν ἐξαίρεσεως αὐτῶν·

6. εἰς βουλήν αὐτῶν μὴ ἔλθοι ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἐπὶ τῇ συστάσει αὐτῶν μὴ ἐρίσαι τὰ ἥπατά μου· ὅτι ἐν τῷ θυμῷ αὐτῶν ἀπέκτειναν ἀνθρώπους, καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῶν ἐνευροκόπησαν ταῦρον.

7. Ἐπικατάρατος ὁ θυμὸς αὐτῶν ὅτι αὐθάδης, καὶ ἡ μῆνις αὐτῶν ὅτι ἐσκληρύνθη. Διαμεριῶ αὐτοὺς ἐν Ἰακώβ, καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν Ἰσραὴλ.

8. Ἰούδα, σὲ αἰνέσαισαν οἱ ἀδελφοί σου· αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νώτου τῶν ἐχθρῶν σου· προσκυνήσουσί σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρὸς σου.

9. Σκύμνος λέοντος Ἰούδα· ἐκ βλαστοῦ, νιὲ μου, ἀνέβης. Ἀναπεσὼν ἐκοιμήθης ὡς λέων, καὶ ὡς σκύμνος· τίς ἐγερεὶ αὐτόν;

10. Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα, καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἐὰν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν.

11. Δεσμεύων πρὸς ἀμπελον τὸν πῶλον αὐτοῦ, καὶ

CAPUT XLIX.

1. Vocavit autem Jacob filios suos, et dixit eis : Congregamini, ut annunciem vobis quid occurret vobis in extremis diebus.

2. Congregamini, et audite me, filii Jacob : audite Israel, audite patrem vestrum.

3. Ruben primogenitus meus, tu fortitudo mea, et principium filiorum meorum, durus ad ferendum, et durus pervicax :

4. fecisti contumeliam sicut aqua, non effervesces : ascendisti enim super cubile patris tui : tunc violasti stratum quo ascendisti.

5. Symeon et Levi fratres consummaverunt iniquitatem propositi sui :

6. in consilium eorum non veniat anima mea, et in congregatione eorum non contendant viscera mea : quia in furore suo interfecerunt homines, et in cupiditate sua subnervaverunt taurum.

7. Maledictus furor eorum quia pervicax, et ira eorum quia indurata est. Dividam eos in Jacob, et dispergam eos in Israel.

8. Juda, te laudent fratres tui : manus tuæ super dorsum inimicorum tuorum : adorabunt te filii patris tui.

9. Catulus leonis Juda : ex germine, fili mi, ascendisti. Recumbens dormisti ut leo, et quasi catulus leonis : quis suscitabit eum?

10. Non deficiet princeps ex Juda, et dux de femoribus tuis, donec veniant quæ reposita sunt ei : et ipse est expectatio gentium.

11. Alligans ad vitem pullum suum, et ad helicem pul-

1. Καὶ ἐπιπεσὼν Ἰωσήφ ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἔκλαυσεν αὐτόν, καὶ ἐφίλησεν αὐτόν.

2. Καὶ προσέταξεν Ἰωσήφ τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς ἐνταφιασταῖς ἐνταφιάσαι τὸν πατέρα αὐτοῦ· καὶ ἐνεταφίασαν οἱ ἐνταφιασταὶ τὸν Ἰσραήλ.

3. Καὶ ἐπλήρωσαν αὐτοῦ τεσσαράκοντα ἡμέρας· οὕτω γὰρ καταριθμοῦνται αἱ ἡμέραι τῆς ταφῆς. Καὶ ἐπένηθον αὐτὸν Αἴγυπτος ἐβδομήκοντα ἡμέρας.

4. Ἐπεὶ δὲ παρήλθον αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους, ἐλάλησεν Ἰωσήφ πρὸς τοὺς δυνάστας Φαραὼ, λέγων· Εἰ εὖρον χάριν ἐναντίον ὑμῶν, λαλήσατε περὶ ἐμοῦ εἰς τὰ ὦτα Φαραὼ, λέγοντες·

5. Ὁ πατήρ μου ὤρκισέ με, λέγων· Ἐν τῷ μνημείῳ ᾧ ὠρεῖα ἐμαυτῷ ἐν γῇ Χαναάν, ἐκεῖ με θάψεις. Νῦν οὖν ἀναβὰς θάψω τὸν πατέρα μου, καὶ ἐπανελεύσομαι.

6. Καὶ εἶπε Φαραὼ τῷ Ἰωσήφ· Ἀνάβηθι, θάψον τὸν πατέρα σου, καθάπερ ὤρκισέ σε.

7. Καὶ ἀνέβη Ἰωσήφ θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ· καὶ συνανέβησαν μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ παῖδες Φαραὼ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι τῆς γῆς Αἰγύπτου,

8. καὶ πᾶσα ἡ πανοικία Ἰωσήφ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ οἰκία ἡ πατρικὴ αὐτοῦ, καὶ ἡ συγγένεια αὐτοῦ· Καὶ τὰ πρόβατα καὶ τοὺς βόας ὑπελίποντο ἐν γῇ Γεσέμ.

9. Καὶ συνανέβησαν μετ' αὐτοῦ καὶ ἄρματα καὶ ἵπποις, καὶ ἐγένετο ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα.

10. Καὶ παρεγένοντο εἰς ἄλωνα Ἀτάδ, ὃ ἐστὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν κοπετὸν μέγαν καὶ ἰσχυρὸν σφόδρα· Καὶ ἐποίησε τὸ πένθος τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας.

11. Καὶ εἶδον οἱ κάτοικοι τῆς γῆς Χαναάν τὸ πένθος ἐπὶ ἄλωνι Ἀτάδ, καὶ εἶπαν· Πένθος μέγα τοῦτο ἐστὶ τοῖς Αἰγυπτίοις. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, πένθος Αἰγύπτου, ὃ ἐστὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

12. Καὶ ἐποίησαν αὐτῷ οὕτως οἱ υἱοὶ αὐτοῦ,

13. καὶ ἀνέλαβον αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς γῆν Χαναάν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν εἰς τὸ σπηλαῖον τὸ διπλοῦν, ὃ ἐκτίθησεν Ἀβραάμ τὸ σπηλαῖον ἐν κτήσει μνημείου, παρὰ Ἐφρών τοῦ Χετταίου, κατέναντι Μαμβρῆ.

14. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωσήφ εἰς Αἴγυπτον, αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οἱ συναναβάντες θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ.

15. Ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ ὅτι τέθνηκεν ὁ πατήρ αὐτῶν, εἶπαν· Μὴ ποτε μνησικαχῆσῃ ἡμῖν Ἰωσήφ, καὶ ἀνταπόδομα ἀνταποδῶ ἡμῖν πάντα τὰ κακὰ ᾗ ἐνεδειξάμεθα εἰς αὐτόν.

16. Καὶ παραγενόμενοι πρὸς Ἰωσήφ, εἶπαν· Ὁ πατήρ σου ὤρκισε, πρὸ τοῦ τελευτῆσαι αὐτόν, λέγων·

17. Οὕτως εἶπατε Ἰωσήφ· Ἄφες αὐτοῖς τὴν ἀδικίαν καὶ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν, ὅτι πονηρὰ σοὶ ἐνεδείξαντο. Καὶ νῦν δέξαι τὴν ἀδικίαν τῶν θεραπεπόντων τοῦ Θεοῦ τοῦ πατρὸς σου. Καὶ ἔκλαυσεν Ἰωσήφ λαλούντων αὐτῶν πρὸς αὐτόν.

18. Καὶ ἔλθόντες πρὸς αὐτόν εἶπαν· Οἶδε ἡμεῖς σοὶ οἰκέται.

19. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰωσήφ· Μὴ φοβεῖσθε, τοῦ γὰρ Θεοῦ εἰμι ἐγώ.

1. Et procidens Joseph super faciem patris sui, flevit eum, et osculatus est eum.

2. Et praecepit Joseph servis suis sepultoribus, ut sepelirent patrem ejus : et sepelierunt sepultores ipsum Israel.

3. Et impleverunt ejus quadraginta dies : sic enim enumerantur dies sepulturae. Et luit eum Aegyptus septuaginta dies.

4. Postquam vero praeterierunt dies luctus, locutus est Joseph ad potentes Pharaonis, dicens : Si inveni gratiam coram vobis, loquimini pro me in aures Pharaonis, dicentes :

5. Pater meus adjuravit me, dicens : In monumento quod mihi effodi in terra Chanaan, ibi me sepelies. Nunc igitur ascendens sepeliam patrem meum, et revertar.

6. Et dixit Pharaos Joseph : Ascende, sepeli patrem tuum, sicut adjuravit te.

7. Et ascendit Joseph ad sepeliendum patrem suum : et simul ascenderunt cum eo omnes pueri Pharaonis, et seniores domus ejus, et omnes seniores terrae Aegypti,

8. et omnis domus Joseph, et fratres ejus, et omnis domus paterna ejus, et cognatio ejus. Et oves et boves reliquerunt in terra Gesem.

9. Et simul ascenderunt cum eo et currus et equites : et facta sunt castra magna valde.

10. Et advenērunt ad aream Atad, quae est trans Jordanem : et planxerunt eum planctum magnum et validum vehementer. Et fecit luctum patri suo septem dies.

11. Et viderunt habitatores terrae Chanaan luctum illum in area Atad, et dixerunt : Luctus magnus hic est Aegyptiis. Propter hoc vocavit nomen ejus, luctus Aegypti, qui est trans Jordanem.

12. Et fecerunt ei sic filii ejus,

13. et retulerunt eum filii ejus in terram Chanaan, et sepelierunt eum in spelunca duplici, quam acquisivit Abraham speluncam in possessione monumenti, ab Ephron Chettæo e regione Mambre.

14. Et revertit Joseph in Aegyptum, ipse et fratres ejus, et qui simul ascenderant ad sepeliendum patrem ejus.

15. Videntes autem fratres Joseph quia mortuus est pater eorum, dixerunt : Ne forte memor injuriæ sit nobis Joseph, et retributione reddat nobis omnia mala quæ ostendimus in eum.

16. Et accedentes ad Joseph, dixerunt : Pater tuus adjuravit, priusquam ipse moreretur, dicens :

17. Sic dicite Joseph : Dimitte eis injustitiam et peccatum eorum, quoniam mala tibi ostenderunt. Et nunc accipe iniquitatem servorum Dei patris tui. Et flevit Joseph loquentibus illis ad eum.

18. Et venientes ad eum dixerunt : Nos autem sumus tibi famuli.

19. Et dixit eis Joseph : Ne timeatis, Dei enim sum ego.

20. Ὑμεῖς ἐβουλεύσασθε κατ' ἐμοῦ εἰς πονηρά· ὁ δὲ Θεὸς ἐβουλεύσατο περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθὰ, ὅπως ἂν γεννηθῇ ὡς σήμερον, καὶ τραφῇ λαὸς πολὺς.

21. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Μὴ φοβεῖσθε· ἐγὼ διαθρέψω ὑμᾶς, καὶ τὰς οἰκίας ὑμῶν. Καὶ παρεκάλεσεν αὐτούς, καὶ ἐλάλησεν αὐτῶν εἰς τὴν καρδίαν.

22. Καὶ κατοίκησεν Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ, αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ πανοικία τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἔζησεν Ἰωσήφ ἑτὶ ἑκατὸν δέκα.

23. Καὶ εἶδεν Ἰωσήφ Ἐφραὶμ παῖδιά ἕως τρίτης γενεᾶς. Καὶ οἱ υἱοὶ Μαχὶρ τοῦ υἱοῦ Μανασσὴ ἐτέχθησαν ἐπὶ μηρῶν Ἰωσήφ.

24. Καὶ εἶπεν Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, λέγων· Ἐγὼ ἀποθνήσκω· ἐπισκοπῇ δὲ ἐπισκέψεται ὁ Θεὸς ὑμᾶς, καὶ ἀνάξει ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν ὁ Θεὸς τοῖς πατράσιν ἡμῶν, Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακώβ.

25. Καὶ ὤρκισεν Ἰωσήφ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἐν τῇ ἐπισκοπῇ ἣ ἐπισκέψεται ὁ Θεὸς ὑμᾶς, καὶ συνανοίσετε τὰ ὀστέα μου ἐντεύθεν μεθ' ὑμῶν.

26. Καὶ ἐτελεύτησεν Ἰωσήφ ἑτὼν ἑκατὸν δέκα· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν, καὶ ἔθηκαν ἐν τῇ σορῷ ἐν Αἰγύπτῳ.

20. Vos cogitastis contra me in mala : Deus autem cogitavit de me in bona, ut fieret utique sicut est hodie, et nutriretur populus multus.

21. Et dixit eis Joseph : Ne timeatis : ego enutriam vos, et domos vestras. Et consolatus est eos, et locutus est ad cor eorum.

22. Et habitavit Joseph in Ægypto, ipse et fratres ejus, et tota omnino domus patris ejus. Et vixit Joseph annos centum decem.

23. Et vidit Joseph Ephraim filius usque ad tertiam generationem. Et filii Machir filii Manasse nati sunt super femora Joseph.

24. Et ait Joseph fratribus suis, dicens : Ego morior : visitatione autem visitabit vos Deus, et reducet vos de terra hac in terram quam juravit Deus patribus nostris, Abraham, Isaac, et Jacob.

25. Et adjuravit Joseph filios Israel, dicens : In visitatione qua visitabit vos Deus, et simul efferetis ossa mea hinc vobiscum.

26. Et mortuus est Joseph annorum centum decem : et sepelierunt eum, et posuerunt in urna in arca in Ægypto.

ΕΞΟΔΟΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν εἰσπορευμένων εἰς Αἴγυπτον ἅμα Ἰακώβ τῷ πατρὶ αὐτῶν, ἕκαστος πανοικίᾳ αὐτῶν εἰσῆλθουσαν.

2. Ῥουβὴν, Συμεὼν, Λευὶ, Ἰούδας,

3. Ἰσάαχάρ, Ζαβουλὼν, Βενιαμὴν,

4. Δάν καὶ Νεφθαλὶ, Γὰδ καὶ Ἀσήρ.

5. Ἰωσήφ δὲ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ. Ἦσαν δὲ πᾶσαι ψυχαὶ εἷς Ἰακώβ, πέντε καὶ ἑβδομήκοντα.

6. Ἐτελεύτησε δὲ Ἰωσήφ, καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη.

7. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἠυξήθησαν, καὶ ἐπληθύνθησαν, καὶ χυδαῖοι ἐγένοντο, καὶ κατίσχυον σφόδρα σφόδρα· ἐπλήθυσε δὲ ἡ γῆ αὐτούς.

8. Ἀνέστη δὲ βασιλεὺς ἕτερος ἐπ' Αἴγυπτον, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ.

9. Εἶπε δὲ τῷ ἔθνει αὐτοῦ· Ἰδοὺ τὸ γένος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, μέγα πλῆθος, καὶ ἰσχύει ὑπὲρ ἡμᾶς.

10. Δεῦτε οὖν, κατασοφισώμεθα αὐτούς, μήποτε πληθυνθῇ, καὶ ᾖνικα ἂν συμβῇ ἡμῖν πόλεμος, προστεθήσονται καὶ οὗτοι πρὸς τοὺς ὑπεναντίους, καὶ ἐκπολεμήσαντες ἡμᾶς ἐξελεύσονται ἐκ τῆς γῆς.

11. Καὶ ἐπέστησεν αὐτοῖς ἐπιστάτας τῶν ἔργων, ἵνα κακώσωσιν αὐτούς ἐν τοῖς ἔργοις. Καὶ ὠκοδόμησαν πόλεις ὀχυράς τῷ Φαραῶ, τὴν τε Πειθῶν, καὶ Ῥαμεσσῇ, καὶ Ἄβν, ἣ ἐστὶν Ἡλιούπολις.

12. Καθότι δὲ αὐτοὺς ἐταπείνουν, τοσούτῳ πλείους

VELUT TESTAMENTUM. — I.

EXODUS.

CAPUT I.

1. Hæc sunt nomina filiorum Israël, qui ingressi sunt in Ægyptum una cum Jacob patre suo, unusquisque cum universa domo sua intraverunt.

2. Ruben, Symeon, Levi, Judas,

3. Issachar, Zabulon, Benjamin,

4. Dan et Nephthali, Gad et Aser.

5. Joseph autem erat in Ægypto. Erant autem omnes animæ de Jacob, septuaginta quinque.

6. Mortuus est autem Joseph, et omnes fratres ejus, et omnis generatio illa.

7. Filii autem Israël creverunt, et multiplicati sunt, et effusi facti sunt, et invalescebant valde valde : multiplicabat autem illos terra.

8. Surrexit autem rex alius in Ægypto, qui nesciebat Joseph.

9. Et dixit genti suæ : Ecce genus filiorum Israël, grandis multitudo est, et valet super nos.

10. Venite itaque, circumscribamus illos, ne forte incrementum acciderit nobis bellum, adjiciantur et isti ad adversarios, et expugnantes nos exhibunt de terra.

11. Et præfecit eis præfectos operum, ut affligerent eos in operibus. Et edificaverunt civitates munitas Pharaoni, Pitheo, et Ramesse, et On, quæ est Heliopolis.

12. Quanto autem eos humiliabant, tanto plures fiebant,

3. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς· Παρελθὼν ὄψομαι τὸ δράμα τὸ μέγα τοῦτο, ὅτι οὐ κατακαίεται ὁ βάτος.

4. Ὡς δὲ εἶδε Κύριος ὅτι προσάγει ἰδεῖν, ἐκάλεσεν αὐτὸν Κύριος ἐκ τοῦ βάτου, λέγων· Μωϋσῆ, Μωϋσῆ. Ὁ δὲ εἶπε· Τί ἐστὶ;

5. Ὁ δὲ εἶπε· Μὴ ἐγγίσῃς ὧδε· λύσαι τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος, ἐν ᾧ σὺ ἑστηκας, γῆ ἁγία ἐστί.

6. Καὶ εἶπεν· Ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς τοῦ πατρός σου, Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ Θεὸς Ἰσαάκ, καὶ Θεὸς Ἰακώβ. Ἀπέστρεψε δὲ Μωϋσῆς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· εὐλαβεῖτο γὰρ κατεμ-
δλέφαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

7. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἰδὼν εἶδον τὴν ἀ-
κωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τῆς κραυγῆς
αὐτῶν ἀκήκοα ἀπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν· οἶδα γὰρ τὴν
δύνην αὐτῶν,

8. καὶ κατέβην ἐξελεῖσθαι αὐτοὺς ἐκ χειρὸς τῶν Αἰ-
γυπτίων, καὶ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης, καὶ
εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς γῆν ἀγαθὴν καὶ πολλήν, εἰς γῆν
ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, εἰς τὸν τόπον τῶν Χαναναίων,
καὶ Χετταίων, καὶ Ἀμορραίων, καὶ Φερεζαίων, καὶ Γεργε-
σαίων, καὶ Εὐαίων, καὶ Ἰεβουσαίων.

9. Καὶ νῦν ἰδοὺ κραυγὴ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἤκει πρὸς
με· καὶ γὰρ ἐώρακα τὸν θλιμμένον ὃν οἱ Αἰγύπτιοι θλίβου-
σιν αὐτούς.

10. Καὶ νῦν δεῦρο· ἀποστείλω σε πρὸς Φαραὼ βασι-
λέα Αἰγύπτου, καὶ ἐξάξεις τὸν λαόν μου τοὺς υἱοὺς Ἰσ-
ραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

11. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς τὸν Θεόν· Τίς εἰμι ἐγώ,
ὅτι πορεύσομαι πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ
ὅτι ἐξάξω τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου;

12. Εἶπε δὲ ὁ Θεὸς Μωϋσῆ, λέγων· Ὅτι ἐσομαι μετὰ
σοῦ. Καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον ὅτι ἐγώ σε ἐξαποστελῶ,
ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε τὸν λαόν μου ἐξ Αἰγύπτου, καὶ λα-
τρεύσετε τῷ Θεῷ ἐν τῷ ὄρει τούτῳ.

13. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς τὸν Θεόν· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐλεύ-
σομαι πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτούς·
Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἀπέσταλκέ με πρὸς ὑμᾶς.
Ἐρωτήσουσί με, τί ὄνομα αὐτῷ; τί ἐρῶ πρὸς αὐτούς;

14. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Ἐγώ
εἰμι ὁ ὢν. Καὶ εἶπεν· Οὕτως ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· Ὁ
ὢν ἀπέσταλκέ με πρὸς ὑμᾶς.

15. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πάλιν πρὸς Μωϋσῆν· Οὕτως ἐρεῖς
τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ Θεὸς Ἰσαάκ, καὶ Θεὸς Ἰακώβ, ἀπέ-
σταλκέ με πρὸς ὑμᾶς. Τοῦτό μου ἐστὶν ὄνομα αἰώνιον,
καὶ μνημόσυνον γενεῶν γενεαῖς.

16. Ἐλθὼν οὖν συνάγαγε τὴν γερούσιαν τῶν υἱῶν
Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πα-
τέρων ἡμῶν ὤπται μοι, Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ Θεὸς
Ἰσαάκ, καὶ Θεὸς Ἰακώβ, λέγων· Ἐπισκοπῇ ἐπέσκεμμαι
ὑμᾶς, καὶ ὅσα συμβέβηκεν ὑμῖν ἐν Αἰγύπτῳ.

17. Καὶ εἶπεν· Ἀναβιβάσω ὑμᾶς ἐκ τῆς κακίσεως
τῶν Αἰγυπτίων εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, καὶ Χετ-
ταίων, καὶ Ἀμορραίων, καὶ Φερεζαίων, καὶ Γεργε-
σαίων, καὶ Εὐαίων, καὶ Ἰεβουσαίων, εἰς γῆν ῥέουσαν
γάλα καὶ μέλι.

18. Καὶ εἰσακούσονται σου τῆς φωνῆς· καὶ εἰσελεύσῃ
σὺ, καὶ ἡ γερούσια Ἰσραὴλ πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰ-

3. Dixit autem Moyses : Accedens videbo visionem hanc
magnam, quia non exuritur rubus.

4. Ut autem vidit Dominus quia pergīt videre, vocavit
eum Dominus de rubo, dicens : Moyses, Moyses. At ille
dixit : Quid est?

5. Ille vero dixit : Ne appropinques huc : solve calceame-
tum de pedibus tuis : locus enim, in quo tu stas, terra
sancta est.

6. Et dixit : Ego sum Dens patris tui, Deus Abraham, et
Deus Isaac, et Deus Jacob. Avertit autem Moyses faciem
suam : verebatur enim aspicere coram Deo.

7. Dixit autem Dominus ad Moysen : Vicens vidi affli-
ctionem populi mei qui est in Aegypto, et clamorem eorum
audivi de exactoribus operum : novi enim dolorem eorum,

8. et descendi ad eximendos eos de manu Aegyptiorum,
et educendos eos de terra illa, et inducendos eos in terram
bonam et multam, in terram fluentem lac et mel, in locum
Chanaanæorum, et Chettæorum, et Amorrhæorum, et Phe-
rezæorum, et Gergesæorum, et Evæorum, et Jebusæorum.

9. Et nunc ecce clamor filiorum Israel venit ad me : et
ego vidi tribulationem qua Aegyptii tribulant eos.

10. Et nunc veni : mittam te ad Pharaonem regem
Aegypti, et educes populum meum filios Israel de terra
Aegypti.

11. Et dixit Moyses ad Deum : Quis sum ego, quia ibo
ad Pharaonem regem Aegypti, et quia educam filios Israel
de terra Aegypti?

12. Dixit autem Deus Moysi, dicens : Quia ero tecum,
et hoc tibi signum quia ego te emittam, cum eduxeris tu
populum meum de Aegypto, et coletis Deum in monte isto.

13. Et dixit Moyses ad Deum : Ecce ego exhibeo ad filios
Israel, et dicam ad eos : Deus patrum nostrorum misit me
ad vos. Interrogabunt me, quod ei nomen? quid dicam ad
eos?

14. Et dixit Deus ad Moysen, dicens : Ego sum qui sum.
Et dixit : Sic dices filiis Israel : Qui est, misit me ad vos.

15. Et dixit Deus iterum ad Moysen : Sic dices filiis Is-
rael : Dominus Deus patrum nostrorum, Deus Abraham,
et Deus Isaac, et Deus Jacob, misit me ad vos. Hoc nomen
est nomen æternum, et memoriale generationum genera-
tionibus.

16. Veniens igitur congrega senatum filiorum Israel, et
dices ad eos : Dominus Deus patrum nostrorum apparuit
mihi, Deus Abraham, et Deus Isaac, et Deus Jacob, dicens :
Visitatione visitavi vos, et quæcumque contigerunt vobis
in Aegypto.

17. Et dixit : Ascendere vos faciam ex afflictione Agy-
ptiorum in terram Chanaanæorum, et Chettæorum, et Amor-
rhæorum, et Pheræorum, et Gergesæorum, et Evæorum,
et Jebusæorum, in terram fluentem lac et mel.

18. Et exaudient vocem tuam : et ingredieris tu, et sensi-
tus Israel ad Pharaonem regem Aegypti, et dices ad eum :

γύπτου, καὶ ἔρεις πρὸς αὐτόν· Ὁ Θεὸς τῶν Ἑβραίων προσκέκληται ἡμᾶς· πορευσόμεθα οὖν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον, ἵνα θύσωμεν τῷ Θεῷ ἡμῶν.

19. Ἐγὼ δὲ οἶδα ὅτι οὐ πρὸσέσται ὑμᾶς Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου πορευθῆναι, ἐὰν μὴ μετὰ χειρὸς κραταιᾶς.

20. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα κατὰξω τοὺς Αἰγυπτίους ἐν πᾶσι τοῖς θαυμασίοις μου οἷς ποιήσω ἐν αὐτοῖς· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαποστελεῖ ὑμᾶς.

21. Καὶ δώσω χάριν τῷ λαῷ τούτῳ ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων· ὅταν δὲ ἀποτρέχητε, οὐκ ἀπελεύσεσθε κενόι·

22. ἀλλὰ αἰτήσῃ γυνὴ παρὰ γείτονος καὶ συσκήνου αὐτῆς σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, καὶ ἱματισμόν· καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ ἐπὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν, καὶ σκυλεύσατε τοὺς Αἰγυπτίους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Ἀπεκρίθη δὲ Μωϋσῆς καὶ εἶπεν· Ἐὰν μὴ πιστεύσωσί μοι, μὴδὲ εἰσακούσωσι τῆς φωνῆς μου· ἔροῦσι γὰρ, ὅτι οὐκ ὤπται σοι ὁ Θεός, τί ἔρω πρὸς αὐτούς;

2. Εἶπε δὲ αὐτῷ Κύριος· Τί τοῦτο ἐστὶ τὸ ἐν τῇ χειρὶ σου; Ὁ δὲ εἶπε· Ῥάβδος.

3. Καὶ εἶπεν· Ῥίψον αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ ἔρριψεν αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐγένετο ὄφης· καὶ ἔφυγε Μωϋσῆς ἀπ' αὐτοῦ.

4. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἐκτεῖνον τὴν χεῖρα, καὶ ἐπιλαβοῦ τῆς κέρκου. Ἐκτείνας οὖν τὴν χεῖρα ἐπελάβετο τῆς κέρκου· καὶ ἐγένετο ῥάβδος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ·

5. ἵνα πιστεύσωσί σοι, ὅτι ὤπται σοι ὁ Θεός τῶν πατέρων αὐτῶν, Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ Θεός Ἰσαὰκ, καὶ Θεός Ἰακώβ.

6. Εἶπε δὲ αὐτῷ Κύριος ἄλιν· Εἰσένεγκον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν κόλπον σου. Καὶ εἰσένεγκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ, καὶ ἐξήνεγκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ, καὶ ἐγενήθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὡς εἰ γιῶν.

7. Καὶ εἶπεν ἄλιν· Εἰσένεγκον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν κόλπον σου. Καὶ εἰσένεγκε τὴν χεῖρα εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ, καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ, καὶ ἄλιν ἀπεκατέστη εἰς τὴν χροάν τῆς σαρκὸς αὐτῆς.

8. Ἐὰν δὲ μὴ πιστεύσωσί σοι, μὴδὲ εἰσακούσωσι τῆς φωνῆς τοῦ σημείου τοῦ πρώτου, πιστεύσουσί σοι τῆς φωνῆς τοῦ σημείου τοῦ δευτέρου.

9. Καὶ ἔσται, ἐὰν μὴ πιστεύσωσί σοι τοῖς δυσὶ σημείοις τούτοις, μὴδὲ εἰσακούσωσι τῆς φωνῆς σου, λήψῃ ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐκχεεῖς ἐπὶ τὸ ξηρόν· καὶ ἔσται τὸ ὕδωρ, ὃ ἐὰν λάβῃς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, αἷμα ἐπὶ τοῦ ξηροῦ.

10. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς Κύριον· Δέομαι, Κύριε· οὐχ ἱκανός εἰμι πρὸ τῆς γῆς, οὐδὲ πρὸ τῆς τρίτης ἡμέρας, οὐδὲ ἀφ' οὗ ἤρξα λαλεῖν τῷ θεράποντί σου· ἰσχνόφωνος καὶ βραδύγλωσσος ἐγὼ εἰμι.

11. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Τίς ἔδωκε στόμα ἀνθρώπῳ, καὶ τίς ἐποίησε δύσφωνον καὶ κωφόν, βλέποντα καὶ τυφλόν; οὐκ ἐγὼ ὁ Θεός;

12. Καὶ νῦν πορεύου, καὶ ἐγὼ ἀνοίξω τὸ στόμα σου, καὶ συμβιβάσω σε, ὃ μέλλεις λαλῆσαι.

Deus Hebraeorum vocavit nos : ibimus igitur viam trium dierum in desertum, ut sacrificemus Deo nostro.

19. Ego autem novi quia non permittet vos Pharaeo rex Aegypti ire, nisi cum manu valida.

20. Et extendens manum percutiam Aegyptios in omnibus mirabilibus meis quae faciam in eis : et post haec dimittet vos.

21. Et dabo gratiam populo huic coram Aegyptiis : et cum egrediemini non exhibitis vacui :

22. sed poscet mulier a vicina et contubernali sua vasa argentea et aurea, et vestem : et imponetis super filios vestros et super filias vestras, et spoliare Aegyptios.

CAPUT IV.

1. Respondit autem Moyses et dixit : Si non crediderint mihi, neque exaudierint vocem meam (dicent enim, quia non apparuit tibi Deus), quid dicam ad eos?

2. Dixit autem ei Dominus : Quid hoc est quod in manu tua? At ille dixit : Virga.

3. Et dixit : Projice illam in terram. Et projecit eam in terram, et facta est serpens : et fugit Moyses ab eo.

4. Et dixit Dominus ad Moysen : Extende manum, et apprehende caudam. Extendens igitur manum apprehendit caudam : et facta est virga in manu ejus :

5. ut credant tibi, quia apparuit tibi Deus patrum eorum, Deus Abraham, et Deus Isaac, et Deus Jacob.

6. Dixit autem ei Dominus iterum : Infer manum tuam in sinum tuum. Et intulit manum suam in sinum suum : et facta est manus ejus tamquam nix.

7. Et dixit iterum : Infer manum tuam in sinum tuum. Et intulit manum suam in sinum suum, et eduxit eam ex sinu suo : et rursus restituta est in colorem carnis suae.

8. Sin autem non crediderint tibi, neque exaudient vocem signi primi, credent tibi voce signi secundi.

9. Et erit, si non crediderint tibi duobus his signis, neque exaudierint vocem tuam; sumes de aqua fluminis : et effundes in aridum : et erit aqua, quam sumpseris de flumine, sanguis super aridum.

10. Dixit autem Moyses ad Dominum : Precor, Domine : non sum idoneus ante hesternam, neque ante nudius tertium diem, neque ex quo coepisti loqui famulo tuo : gracili voce et tarda lingua ego sum.

11. Dixit autem Dominus ad Moysen : Quis dedit os homini? Et quis fecit mutum et surdum, videntem et caecum? nonne ego Deus?

12. Et nunc vade, et ego aperiam os tuum : et instruum te, quod locuturus es.

13. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Δέομαι, Κύριε· προχέρισαι ἐν ὀνόματι σου ἄλλον, ὃν ἀποστείλεις.

14. Καὶ θυμωθεὶς ὁργῇ Κύριος ἐπὶ Μωϋσῇ, εἶπεν· Οὐκ ἰδοὺ Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου ὁ Λευίτης· ἐπίσταμαι, ὅτι λαὸν λαλήσει αὐτός σοι. Καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐξελεύσεται εἰς συνάντησίν σοι, καὶ ἰδὼν σε χαρήσεται ἐν ἑαυτῷ.

15. Καὶ ἔρεις πρὸς αὐτὸν, καὶ δώσεις τὰ ῥήματά μου εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ· καὶ ἐγὼ ἀνοίξω τὸ στόμα σου καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ συμβιβάσω ὑμᾶς ὡς ποιήσετε.

16. Καὶ αὐτὸς σοι λαλήσει πρὸς τὸν λαόν, καὶ αὐτὸς ἔσται σου στόμα· σὺ δὲ αὐτῷ ἔσθι τὰ πρὸς τὸν Θεόν.

17. Καὶ τὴν ῥάβδον ταύτην τὴν στραφείσαν εἰς ὄφιν λήψῃ ἐν τῇ χειρὶ σου, ἐν ᾗ ποιήσεις ἐν αὐτῇ τὰ σημεῖα.

18. Ἐπορεύθη δὲ Μωϋσῆς, καὶ ἀπέστρεψε πρὸς Ἰοθὺρ τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ, καὶ λέγει· Πορεύσομαι, καὶ ἀποστρέψω πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ὄψομαι εἰ ἐτι ζῶσι. Καὶ εἶπεν Ἰοθὺρ Μωϋσῇ· Βάδιζε ὑγιαίνων. Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας τὰς πολλὰς ἐκείνας ἐτελεύτησεν ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου.

19. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῇ ἐν Μαδιάμ· Βάδιζε, ἀπέλθε εἰς Αἴγυπτον· τεθήνηκασι γὰρ πάντες οἱ ζητοῦντές σου τὴν ψυχὴν.

20. Ἀναλαβὼν δὲ Μωϋσῆς τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδιά, ἀνεβίβασεν αὐτὰ ἐπὶ τὰ ὑποζύγια, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Αἴγυπτον. Ἐλαβὲ δὲ Μωϋσῆς τὴν ῥάβδον τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.

21. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῇ· Πορευομένου σου καὶ ἀποστρέφοντος εἰς Αἴγυπτον, ὄρα πάντα τὰ τέρατα ὃ δέδωκα ἐν ταῖς χερσὶ σου, ποιήσεις αὐτὰ ἐναντίον Φαραώ· ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἐξαποστείλῃ τὸν λαόν.

22. Σὺ δὲ ἔρεις τῷ Φαραώ· Τάδε λέγει Κύριος· Υἱὸς πρωτότοκός μου Ἰσραὴλ.

23. Εἶπα δὲ σοι, ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύσῃ· εἰ μὲν οὖν μὴ βούλει ἐξαποστείλαι αὐτούς, ὄρα οὖν, ἐγὼ ἀποκτενῶ τὸν υἱόν σου τὸν πρωτότοκον.

24. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἐν τῷ καταλύματι, συνήνησεν αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου· καὶ ἐξήτει αὐτὸν ἀποκτείνειν.

25. Καὶ λαβούσα Σεπφώρα ψῆφρον περιέτεμε τὴν ἀκροβυστίαν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς καὶ προσέπεσε πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἔσθι τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδιοῦ μου.

26. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, διότι εἶπεν, ἔσθι τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδιοῦ μου.

27. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Ἀαρών· Πορεύθητι εἰς συνάντησιν Μωϋσῇ εἰς τὴν ἔρημον. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ συνήνησεν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τοῦ Θεοῦ, καὶ κατεφίλησαν ἀλλήλους.

28. Καὶ ἀνήγγειλε Μωϋσῆς τῷ Ἀαρών πάντας τοὺς λόγους Κυρίου οὓς ἀπέστειλε, καὶ πάντα τὰ ῥήματα ὃ ἐνετείλατο αὐτῷ.

29. Ἐπορεύθη δὲ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρών, καὶ συνέγαγον τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

30. Καὶ ἐλάλησεν Ἀαρών πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ὃ ἐλάλησεν ὁ Θεὸς πρὸς Μωϋσῇ, καὶ ἐποίησε τὰ σημεῖα ἐναντίον τοῦ λαοῦ.

31. Καὶ ἐπίστευσεν ὁ λαὸς καὶ ἐχάρη, ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τοὺς υἱούς Ἰσραὴλ, καὶ ὅτι εἶδεν αὐτῶν τὴν θλίψιν. Κύψας δὲ ὁ λαὸς προσεκύνησε.

13. Et dixit Moyses : Precor, Domine : elige alium qui possit, quem mittes.

14. Et iratus iracundia Dominus in Moysen, dixit : Nonne ecce Aaron frater tuus Levites? scio quia loquens loquetur ipse tibi. Et ecce ipse egredietur in occursum tibi, et videns te lætabitur in seipso.

15. Et dices ad eum, et dabis verba mea in os ejus : et ego aperiā os tuum et os ejus, et instruam vos quæ facietis.

16. Et ipse loquatur tibi ad populum, et ipse erit os tuum : tu autem illi eris in iis quæ ad Deum.

17. Et virgam istam versam in serpentem sumes in manum tuam, in qua facies in ea signa.

18. Ivit autem Moyses, et rediit ad Iothor socerum suum, et ait : Vadam, et revertar ad fratres meos qui sunt in Ægypto, et videbo si adhuc vivant. Et dixit Iothor Moysi : Vade sanus. Post dies autem multos illos mortuus est rex Ægypti.

19. Dixit autem Dominus ad Moysen in Madian : Vade, perge in Ægyptum : defuncti sunt enim omnes qui quærebant animam tuam.

20. Assumens autem Moyses uxorem et parvulos, impo-suit eos super subjugalia, et rediit in Ægyptum. Sumpsit autem Moyses virgam quam a Deo in manu sua.

21. Dixit autem Dominus ad Moysen : Eunte te et reverte-te in Ægyptum, vide omnia portenta quæ dedi in manibus tuis, facies ea coram Pharaone : ego autem indurabo cor illius, et non dimittet populum.

22. Tu autem dices Pharaoni : Hæc dicit Dominus : Fi-lius meus primogenitus Israel.

23. Dixi autem tibi, dimitte populum meum, ut mihi serviat : siquidem igitur nolis dimittere eos, vide igitur, ego interficiam filium tuum primogenitum.

24. Et factum est in via in diversorio, obviavit ei angelus Domini : et quærebat eum occidere.

25. Et assumpto Sephora calculo circumcidit præputium filii sui : et procidit ad pedes ejus, et dixit : Stetit sanguis circumcisionis infantis mei.

26. Et recessit ab eo, propterea quod dixit, stetit san-guis circumcisionis infantis mei.

27. Dixit autem Dominus ad Aaron : Perge in occursum Moysi in desertum. Et perrexit, et occurrit ei in monte Dei, et osculati sunt se invicem.

28. Et annuntiavit Moyses ipsi Aaron omnes sermones Domini quos misit, et omnia verba quæ mandavit ei.

29. Ivit autem Moyses et Aaron, et congregaverunt se-niores filiorum Israel.

30. Et locutus est Aaron omnia verba ista quæ locutus est Deus ad Moysen, et fecit signa coram populo.

31. Et credidit populus et gavisus est, quia visitavit Deus filios Israel, et quia vidit eorum tribulationem. Inclina-tus autem populus adoravit.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

1. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν πρὸς Φαραὼν, καὶ εἶπαν αὐτῷ· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ἐξαποστείλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι ἑορτάσωσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

2. Καὶ εἶπε Φαραὼν· Τίς ἐστίν, οὗ εἰσακούσομαι τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ὥστε ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ; Οὐκ οἶδα τὸν Κύριον, καὶ τὸν Ἰσραὴλ οὐκ ἐξαποστέλλω.

3. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ὁ Θεὸς τῶν Ἑβραίων προσκέκληται ἡμᾶς πορευσόμεθα σὺν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἐρημον, ὅπως θύσωμεν Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, μή ποτε συναντήσῃ ἡμῖν θάνατος ἢ φόνος.

4. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου· Ἰνατί, Μωϋσῆ καὶ Ἀαρὼν, διαστρέφετε τὸν λαὸν ἀπὸ τῶν ἔργων; Ἀπέλθατε ἕκαστος ὑμῶν πρὸς τὰ ἔργα αὐτοῦ.

5. Καὶ εἶπε Φαραὼν· Ἰδοὺ νῦν πολυπληθεῖ ὁ λαός· μὴ οὖν καταπαύσωμεν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἔργων.

6. Συνέταξε δὲ Φαραὼν τοὺς ἐργοδιώκταις τοῦ λαοῦ καὶ τοὺς γραμματεῖς, λέγων·

7. Οὐκέτι προστεθήσεσθε διδόναι ἄχυρον τῷ λαῷ εἰς τὴν πλινθουργίαν, καθάπερ χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν· ἀλλ' αὐτοὶ πορευέσθωσαν καὶ συναγαγέσθωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρα.

8. Καὶ τὴν σύνταξιν τῆς πλινθείας ἥς αὐτοὶ ποιοῦσι, καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπιβαλεῖς αὐτοῖς. Οὐκ ἀφελεῖς οὐδὲν, σχολάζουσι γάρ· διὰ τοῦτο κεκράγασι, λέγοντες· Ἐγερθώμεν, καὶ θύσωμεν τῷ Θεῷ ἡμῶν.

9. Βαρυνέσθω τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ μεριμνάτωσαν ταῦτα, καὶ μὴ μεριμνάτωσαν ἐν λόγῳ κενοῖς.

10. Κατέσπευδον δὲ αὐτοὺς οἱ ἐργοδιώκται καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ ἔλεγον πρὸς τὸν λαόν, λέγοντες· Τάδε λέγει Φαραὼν· Οὐκέτι δίδωμι ὑμῖν ἄχυρα·

11. αὐτοὶ ὁμῆεις πορευόμενοι συλλέγετε ἑαυτοῖς ἄχυρα, ἔθιν ἐὰν εὕρητε· οὐ γὰρ ἀφαιρεῖται ἀπὸ τῆς συντάξεως ὑμῶν οὐδέν.

12. Καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς ἐν ὅλῃ γῇ Αἰγύπτῳ, συναγαγεῖν καλάμην εἰς ἄχυρα.

13. Οἱ δὲ ἐργοδιώκται κατέσπευδον αὐτοὺς, λέγοντες· Συντελεῖτε τὰ ἔργα τὰ καθήκοντα καθ' ἡμέραν, καθάπερ καὶ ὅτε τὸ ἄχυρον ἐδίδοτο ὑμῖν.

14. Καὶ ἐμαστιγώθησαν οἱ γραμματεῖς τοῦ γένους τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, οἱ κατασταθέντες ἐπ' αὐτοὺς ὑπὸ τῶν ἐπιστατῶν τοῦ Φαραὼν, λέγοντες· Διὰ τί οὐ συνετελέσατε τὰς συντάξεις ὑμῶν τῆς πλινθείας, καθάπερ χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν, καὶ τὸ τῆς σήμερον;

15. Εἰσελθόντες δὲ οἱ γραμματεῖς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κατεβόησαν πρὸς Φαραὼν, λέγοντες· Ἰνατί σὺ οὕτως ποιεῖς τοῖς σοῖς οἰκέταις;

16. Ἄχυρον οὐ δίδοται τοῖς οἰκέταις σου, καὶ τὴν πλινθὸν ἡμῖν λέγουσι ποιεῖν· καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδες σου μαμαστίζονται. Ἀδικήσεις σὺν τὸν λαόν σου;

17. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Σχολάζετε, σχολασταὶ ἔστε· διὰ τοῦτο λέγετε· Πορευθώμεν, θύσωμεν τῷ Θεῷ ἡμῶν.

18. Νῦν οὖν πορευθέντες ἐργάζεσθε· τὸ γὰρ ἄχυρον οὐ δοθήσεται ὑμῖν, καὶ τὴν σύνταξιν τῆς πλινθείας ἀποδώσετε.

19. Ἐώρων δὲ οἱ γραμματεῖς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἑαυτοὺς ἐν κακοῖς, λέγοντες· οὐκ ἀπολείψετε τῆς πλινθείας τὸ καθήκον τῇ ἡμέρᾳ.

CAPUT V.

1. Et post hæc ingressus est Moyses et Aaron ad Pharaonem, et dixerunt ei : Hæc dicit Dominus Deus Israel : Dimitte populum meum, ut mihi festa celebrent in deserto.

2. Et dixit Pharaos : Quis est, cujus exaudiam vocem ejus, ut dimittam filios Israel? Non novi Dominum, et Israel non dimitto.

3. Et dicunt ei : Deus Hebræorum vocavit nos : ibimus igitur viam trium dierum in desertum, ut sacrificemus Domino Deo nostro, ne forte occurrat nobis mors aut cædes.

4. Et dixit eis rex Ægypti : Ut quid, Moyses et Aaron, pervertitis populum ab operibus? Abite unusquisque vestrum ad opera sua.

5. Et dixit Pharaos : Ecce nunc valde multiplicatur populus : non igitur cessationem illis demus ab operibus.

6. Præcepit autem Pharaos exactoribus operum populi et scribis, dicens :

7. Non ulterius adjicietis dare paleam populo ad laterificium, sicut heri et nudius tertius : sed ipsi vadant et colligant sibi paleas.

8. Et summam laterificii quod ipsi faciunt, per singulos dies impones eis. Nihil demes, vacant enim : propter hoc clamaverunt, dicentes : Surgamus, et sacrificemus Deo nostro.

9. Aggraventur opera hominum horum, et curent hæc, et non ponant curam in sermonibus vanis.

10. Urgebant autem eos exactores operum et scribæ, et dicebant ad populum, dicentes : Hæc dicit Pharaos : Non ultra do vobis paleas :

11. Vos ipsi euntes colligite vobis ipsis paleas, undecumque inveneritis : non enim demetur de summa vestra quicquam.

12. Et dispersus est populus in tota terra Ægypto, ad colligendum stipulam in paleas.

13. Exactores autem operum urgebant eos, dicentes : Perficite opera assignata quotidie, quemadmodum et quando palea dabatur vobis.

14. Et flagellati sunt scribæ de genere filiorum Israel, qui impositi fuerant super ipsos a præfectis Pharaonis, dicentes : Cur non perfecistis summas vestras laterificii etiam hodie, quemadmodum heri et nudius tertius?

15. Ingressi autem scribæ filiorum Israel clamaverunt ad Pharaonem, dicentes : Ut quid tu sic facis famulis tuis?

16. Palea non datur famulis tuis, et laterem nobis dicunt facere : et ecce pueri tui flagellati sunt. Facies igitur injuriam populo tuo?

17. Et dixit eis : Vacatis, otiosi estis : propterea dicitis : Eamus, sacrificemus Deo nostro.

18. Nunc autem euntes operamini : palea enim non dabitur vobis, et summam laterificii reddetis.

19. Videbant autem scribæ filiorum Israel sese in malis, dicentes : Non omittetis de laterificio quod assignatum est in die.

20. Συνήντησαν δὲ Μωϋσῆ καὶ Ἀαρὼν ἐρχομένοις εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Φαραῶ,

21. καὶ εἶπαν αὐτοῖς· Ἴδοι ὁ Θεὸς ὑμᾶς καὶ κρίναι, ὅτι ἐβδελύξατε τὴν ὁσμὴν ἡμῶν ἐναντίον Φαραῶ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, δοῦναι ῥομφαίαν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἀποκτείνειν ἡμᾶς.

22. Ἐπέστρεψε δὲ Μωϋσῆς πρὸς Κύριον, καὶ εἶπε· Δέομαι, Κύριε· τί ἐκάκωσας τὸν λαὸν τοῦτον; καὶ ἵνατί ἀπέσταλκάς με;

23. Καὶ ἀφ' οὗ πεπόρευμαι πρὸς Φαραῶ λαλῆσαι ἐπὶ τῷ σὺ ὀνόματι, ἐκάκωσε τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ οὐκ ἐρρύσω τὸν λαὸν σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ζ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἦδη ὄψει ἃ ποιήσω τῷ Φαραῶ· ἐν γὰρ χειρὶ κραταίᾳ ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ ἐκβαλεῖ αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ.

2. Ἐλάλησε δὲ ὁ Θεὸς πρὸς Μωϋσῆν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐγὼ Κύριος·

3. καὶ ὤφθην πρὸς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, Θεὸς ὢν αὐτῶν· καὶ τὸ ὄνομα μου Κύριος οὐκ ἐδήλωσα αὐτοῖς.

4. Καὶ ἔσθησα τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτοὺς, ὥστε δοῦναι αὐτοῖς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, τὴν γῆν ἣν παρωκῆασιν, ἐν ἣ καὶ παρώκησαν ἐπ' αὐτῆς.

5. Καὶ ἐγὼ εἰσέγκουσα τὸν στεναγμὸν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὃν οἱ Αἰγύπτιοι καταδουλοῦνται αὐτούς· καὶ ἐμνήσθην τῆς διαθήκης ὑμῶν.

6. Βάδιζε, εἶπον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἐγὼ Κύριος· καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς δυναστείας τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ῥύσσομαι ὑμᾶς ἐκ τῆς δουλείας, καὶ λυτῶσσομαι ὑμᾶς ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ κρίσει μεγάλη.

7. Καὶ λήψομαι ἐμαυτῷ ὑμᾶς λαὸν ἔμοι, καὶ ἔσομαι ὑμῶν Θεός· καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ τῆς καταδυναστείας τῶν Αἰγυπτίων.

8. Καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἐξέτεινα τὴν χειρά μου, δοῦναι αὐτὴν τῷ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ· καὶ δώσω ὑμῖν αὐτὴν ἐν κλήρῳ. Ἐγὼ Κύριος.

9. Ἐλάλησε δὲ Μωϋσῆς οὕτω τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· καὶ οὐκ εἰσέγκουσιν Μωϋσῆ ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας, καὶ ἀπὸ τῶν ἔργων τῶν σκληρῶν.

10. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων.

11. Εἰσελθε, λάλησον Φαραῶ βασιλεῖ Αἰγύπτου, ἵνα ἐξαποστελῇ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ.

12. Ἐλάλησε δὲ Μωϋσῆς ἐναντὶ Κυρίου, λέγων· Ἴδοι οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσέγκουσάν μου, καὶ πῶς εἰσακούσεται μου Φαραῶ; ἐγὼ δὲ ἀλογός εἰμι.

13. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, καὶ συνέταξεν αὐτοῖς πρὸς Φαραῶ βασιλέα Αἰγύπτου, ὥστε ἐξαποστελεῖν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

14. Καὶ οὗτοι ἀρχηγοὶ οἰκῶν πατριῶν αὐτῶν. Υἱοὶ Ρουβὴν πρωτοτόκου Ἰσραὴλ· Ἐνώχ καὶ Φαλλοῦς, Ἀσρὼν καὶ Χαρμεὶ· αὕτη ἡ συγγένεια Ρουβὴν.

15. Καὶ υἱοὶ Συμεὼν· Ἰεμουὴλ, καὶ Ἰαμεῖμ, καὶ Ἀὼδ, καὶ Ἰαχεὶν, καὶ Σαὰρ, καὶ Σαοὺλ ὁ ἐκ τῆς Φοινίσσης· αὗται αἱ πατριαὶ τῶν υἱῶν Συμεὼν.

16. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Λευὶ κατὰ συγ-

20. Occurrerunt autem Moysi et Aaron venientibus in occursum eis, cum ipsi egredierentur a Pharaone,

21. et dixerunt eis : Videat Deus vos, et judicet : quoniam execrabilem fecistis odorem nostrum palam Pharaoni, et palam servis ejus, dando gladium in manus ejus ad occidendum nos.

22. Revertit autem Moyses ad Dominum, et dixit : Precor, Domine : quare afflixisti populum hunc? et ut quid me misisti?

23. Et ex quo ivi ad Pharaonem loqui in tuo nomine, afflixit populum hunc et non liberasti populum tuum.

CAPUT VI.

1. Et dixit Dominus ad Moysen : Jam videbis quae faciam Pharaoni. In manu enim valida dimittet eos, et in brachio excelso ejiciet eos de terra sua.

2. Locutus est autem Deus ad Moysen, et dixit ad eum : Ego Dominus :

3. et apparui ad Abraham, et Isaac, et Jacob, Deus exsistens eorum : et nomen meum Dominus non indicavi eis.

4. Et statui testamentum meum ad illos, ita ut darem illis terram Chanaaneorum, terram quam incoluerunt, in qua et incoluerunt in ea.

5. Et ego exaudivi gemitum filiorum Israel, quem Aegyptii in servitutem redigunt eos : et recordatus sum testamenti vestri.

6. Vade, dic filiis Israel, dicens : Ego Dominus : et educam vos de dominatione Aegyptiorum : et eruam vos de servitute, et redimam vos in brachio excelso, et judicio magno.

7. Et sumam mihi ipsi vos populum mihi, et ero vester Deus : et cognoscetis quia ego Dominus Deus vester, educens vos de dominatione Aegyptiorum.

8. Et inducam vos in terram in quam extendi manum meam ad dandum eam Abraham, et Isaac, et Jacob : et dabo eam vobis in sorte. Ego Dominus.

9. Et locutus est Moyses sic ad filios Israel : et non exaudierunt Moysen a defectione animi, et ab operibus duris.

10. Dixit autem Dominus ad Moysen, dicens :

11. Ingredere, loquere Pharaoni regi Aegypti, ut dimittat filios Israel de terra sua.

12. Locutus est autem Moyses coram Domino, dicens : Ecce filii Israel non exaudierunt me : et quomodo exaudiet me Pharaos? ego autem sine sermone sum.

13. Dixit autem Dominus ad Moysen et Aaron, et praecepit eis ad Pharaonem regem Aegypti, ut dimittat filios Israel de terra Aegypti.

14. Et hi sunt principes domorum familiarum eorum. Filii Ruben primogeniti Israel : Enoch et Phallus, Asron et Charmi : haec est cognatio Ruben.

15. Et filii Symeon : Jemuel, et Jamin, et Aod, et Jachin, Saar, et Saul qui ex Phenissa : haec sunt familiae filiorum Symeon.

16. Et haec sunt nomina filiorum Levi secundum cognationem.

γενείας αὐτῶν· Γεδσών, Καθθ, καὶ Μεραρεί. Καὶ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς Λευὶ, ἑκατὸν τριακονταεπτὰ.

17. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Γεδσών· Λοβενεὶ καὶ Σεμεεὶ, οἱ οἰκοὶ πατριᾶς αὐτῶν.

18. Καὶ υἱοὶ Καθθ· Ἀμβράμ καὶ Ἰσσαάρ, Χεβρών καὶ Ὁζειήλ. Καὶ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς Καθθ, ἑκατὸν τριακοντατρία ἔτη.

19. Καὶ υἱοὶ Μεραρεί· Μοολεὶ καὶ Ὁμουσεὶ· οὗτοι οἱ οἰκοὶ πατριῶν Λευὶ κατὰ συγγενείας αὐτῶν.

20. Καὶ ἔλαβεν Ἀμβράμ τὴν Ἰωχαβεδ θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα· καὶ ἐγέννησεν αὐτῷ τὸν τε Ἀαρὼν καὶ τὸν Μωϋσῆν, καὶ Μαρίαμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν. Τὰ δὲ ἔτη τῆς ζωῆς Ἀμβράμ, ἑκατὸν τριακονταδύο ἔτη.

21. Καὶ υἱοὶ Ἰσσαάρ· Κορέ, καὶ Ναφὲχ, καὶ Ζεχρεί.

22. Καὶ υἱοὶ Ὁζειήλ· Μισαήλ, καὶ Ἐλισαφάν, καὶ Σεγρεὶ.

23. Ἐλαβε δὲ Ἀαρὼν τὴν Ἐλισαβὲθ θυγατέρα Ἀμιναδάβ ἀδελφὴν Ναασσών αὐτῷ γυναῖκα· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν τε Ναδάβ, καὶ Ἀβιούδ, καὶ τὸν Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθάμαρ.

24. Υἱοὶ δὲ Κορέ· Ἀσεὶρ, καὶ Ἐλκανά, καὶ Ἀδιάσαρ· αὐταὶ αἱ γενέσεις Κορέ.

25. Καὶ Ἐλεάζαρ ὁ τοῦ Ἀαρὼν ἔλαβε τῶν θυγατέρων Φουτιήλ αὐτῷ γυναῖκα· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Φινεές. Αὐταὶ αἱ ἀρχαὶ πατριᾶς Λευιτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν.

26. Οὗτος Ἀαρὼν καὶ Μωϋσῆς, οἳ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐξαγαγεῖν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν.

27. Οὗτοί εἰσιν οἱ διαλεγόμενοι πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου. Καὶ ἐξήγαγον τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου αὐτὸς Ἀαρὼν καὶ Μωϋσῆς,

28. ἥ ἡμέρα ἐλάλησε Κύριος Μωϋσῇ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

29. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Ἐγὼ Κύριος· λάλησον πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου ὅσα ἐγὼ λέγω πρὸς σέ.

30. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς ἐναντίον Κυρίου· Ἰδοὺ ἐγὼ ἰσχνόφωνός εἰμι, καὶ πῶς εἰσακούσεται μου Φαραὼ;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Ἰδοὺ δέδωκά σε θεὸν Φαραὼ, καὶ Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου ἔσται σου προφήτης.

2. Σὺ δὲ λαλήσεις αὐτῷ πάντα ὅσα σοι ἐντέλλομαι· ἐγὼ δὲ Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου λαλήσει πρὸς Φαραὼ, ὥστε ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ.

3. Ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ πληθυνῶ τὰ σημεῖά μου, καὶ τὰ τέρατα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

4. Καὶ οὐκ εἰσακούσεται ὑμῶν Φαραὼ. Καὶ ἐπιβάλω τὴν χεῖρά μου ἐπ' Αἰγύπτον, καὶ ἐξάξω σὺν δυνάμει μου τὸν λαόν μου τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου σὺν ἐκδικήσει μεγάλῃ.

5. Καὶ γνώσονται πάντες οἱ Αἰγύπτιοι ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος, ἐκτείνων τὴν χεῖρά μου ἐπ' Αἰγύπτον, καὶ ἐξάξω τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ μέσου αὐτῶν.

6. Ἐποίησε δὲ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς Κύριος, οὕτως ἐποίησαν.

7. Μωϋσῆς δὲ ἦν ἐτῶν ὀγδοήκοντα, Ἀαρὼν δὲ ὁ ἀδελ-

tionum eorum : Gedson, Caath, et Merari. Et anni vitæ Levi, centum triginta septem.

17. Et hi filii Gedson : Lobeni et Semei, domus familiae eorum.

18. Et filii Caath : Ambram, et Issaar, Chebron, et Oziel. Et anni vitæ Caath, centum triginta tres anni.

19. Et filii Merari : Mooli et Homusi : hæ domus familiarum Levi secundum cognationes eorum.

20. Et accepit Ambram ipsam Jochabed filiam fratris patris sui sibi in uxorem : et genuit ei Aaron et Moysen, et Mariam sororem eorum. Anni autem vitæ Ambram, centum triginta duo anni.

21. Et filii Issaar : Chore, et Naphec, et Zechri.

22. Et filii Oziel : Misael, et Elisaphan, et Segri.

23. Accepit autem Aaron Elisabeth filiam Aminadab sororem Naasson sibi uxorem : et peperit ei Nadab, et Abiud, et Eleazar, et Ithamar.

24. Filii autem Core : Asir, et Elcana, et Abiasar : hæ generationes Core.

25. Et Eleazar filius Aaron accepit de filiabus Phutiel sibi uxorem : et peperit ei Phinees. Hæc principia familiae Levitarum secundum generationes eorum.

26. Hic Aaron et Moyses, quibus dixit eis Deus ut educant filios Israel de terra Ægypti cum virtute eorum.

27. Hi sunt disserentes cum Pharaone rege Ægypti. Et educerunt filios Israel de terra Ægypti ipse Aaron et Moyses,

28. qua die locutus est Dominus Moysi in terra Ægypto.

29. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens : Ego Dominus : loquere ad Pharaonem regem Ægypti quæcumque ego dico ad te.

30. Et dixit Moyses coram Domino : Ecce ego gracili voce sum, et quomodo exaudiet me Pharaos?

CAPUT VII.

1. Et ait Dominus ad Moysen, dicens : Ecce dedi te deum Pharaoni, et Aaron frater tuus erit tuus propheta.

2. Tu autem loqueris ei omnia quæcumque mando tibi : Aaron autem frater tuus loquetur ad Pharaonem, ut dimittat filios Israel de terra sua.

3. Ego autem indurabo cor Pharaonis, et multiplicabo signa mea, et portenta in terra Ægypto.

4. Et non exaudiet vos Pharaos. Et injiciam manum meam in Ægyptum, et educam cum virtute mea populum meum filios Israel de terra Ægypti cum vindicta magna.

5. Et cognoscent omnes Ægyptii quia ego sum Dominus, extendens manum meam in Ægyptum, et educam filios Israel de medio eorum.

6. Fecit autem Moyses et Aaron sicut præcepit illis Dominus, ita fecerunt.

7. Moyses autem erat annorum octoginta, Aaron autem

πρὸς αὐτοῦ ἐτῶν ὀγδοηκονατριῶν, ἥνικα ἐλάλησεν πρὸς Φαραῶ.

8. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

9. Καὶ ἐὰν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς Φαραῶ, λέγων· Δότε ἡμῖν σημεῖον ἢ τέρας, καὶ ἐρεῖς Ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ σου· Λάβε τὴν ῥάβδον, καὶ ῥίψον ἐπὶ τὴν γῆν ἐναντίον Φαραῶ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ ἔσται δράκων.

10. Εἰσῆλθε δὲ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐναντίον Φαραῶ, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ· καὶ ἐποίησαν οὕτως, καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς Κύριος. Καὶ ἔρριψεν Ἀαρὼν τὴν ῥάβδον ἐναντίον Φαραῶ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο δράκων.

11. Συνεκάλεσε δὲ Φαραῶ τοὺς σοφιστὰς Αἰγύπτου, καὶ τοὺς φαρμακοὺς καὶ ἐποίησαν καὶ οἱ ἐπακοῖδοι τῶν Αἰγυπτίων ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ὡσαύτως.

12. Καὶ ἔρριψαν ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτῶν, καὶ ἐγένοντο δράκοντες· καὶ κατέπιεν ἡ ῥάβδος ἡ Ἀαρὼν τὰς ἐκείνων ῥάβδους.

13. Καὶ κατίσχυσεν ἡ καρδία Φαραῶ, καὶ οὐκ εἰσῆκουσεν αὐτῶν, καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς Κύριος.

14. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Βεβάρηται ἡ καρδία Φαραῶ, τοῦ μὴ ἐξαποστείλαι τὸν λαόν.

15. Βάδιον πρὸς Φαραῶ τὸ πρῶτ' ἰδοὺ αὐτὸς ἐκπορεύεται ἐπὶ τὸ ὕδωρ, καὶ ἔσῃ συναντῶν αὐτῷ ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ. Καὶ τὴν ῥάβδον τὴν στραφεῖσαν εἰς ὄφιν λήψῃ ἐν τῇ χειρὶ σου,

16. καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· Κύριος ὁ Θεὸς τῶν Ἑβραίων ἀπέσταλκέ με πρὸς σέ, λέγων· Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύῃ ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ ἰδοὺ οὐκ εἰσῆκουσας ἕως τούτου.

17. Τάδε λέγει Κύριος· Ἐν τούτῳ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ Κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ τύπτω τὴν ῥάβδον τῇ ἐν τῇ χειρὶ μου ἐπὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ, καὶ μεταβαλεῖ εἰς αἷμα.

18. Καὶ οἱ ἰχθύες οἱ ἐν τῷ ποταμῷ τελευτήσουσι· καὶ ἐποχέσει ὁ ποταμὸς, καὶ οὐ δυνήσονται οἱ Αἰγύπτιοι πιεῖν ὕδωρ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ.

19. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Εἰπὼν Ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ σου· Λάβε τὴν ῥάβδον σου ἐν τῇ χειρὶ σου, καὶ ἐκτεινὼν τὴν χειρὰ σου ἐπὶ τὰ ὕδατα Αἰγύπτου, καὶ ἐπὶ τοὺς ποταμούς αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰς διώρυγας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἔλη αὐτῶν, καὶ ἐπὶ πᾶν συνεστῆκος ὕδωρ αὐτῶν· καὶ ἔσται αἷμα. Καὶ ἐγένετο αἷμα ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου, ἐν τε τοῖς ζυλοῖς καὶ ἐν τοῖς λίθοις.

20. Καὶ ἐποίησαν οὕτως Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν, καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς Κύριος. Καὶ ἐπάρας τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἐπάταξε τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ ἐναντίον Φαραῶ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ· καὶ μετέβαλε πᾶν τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ εἰς αἷμα.

21. Καὶ οἱ ἰχθύες οἱ ἐν τῷ ποταμῷ ἐτελεύτησαν, καὶ ἐπώχρυσεν ὁ ποταμὸς· καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ Αἰγύπτιοι πιεῖν ὕδωρ ἐκ τοῦ ποταμοῦ. Καὶ ἦν τὸ αἷμα ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου.

22. Ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπακοῖδοι τῶν Αἰγυπτίων ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν. Καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία Φαραῶ, καὶ οὐκ εἰσῆκουσεν αὐτῶν, καθάπερ εἶπε Κύριος.

23. Ἐπιστραφεὶς δὲ Φαραῶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπέστησε τὸν νοῦν αὐτοῦ οὐδὲ ἐπὶ τούτῳ.

24. Ὤρυξαν δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι κύκλῳ τοῦ ποταμοῦ, ὥστε πιεῖν ὕδωρ· καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ὕδωρ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ.

frater ejus annorum octuaginta trium, quando locutus est ad Pharaonem.

8. Et ait Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

9. Et si loquatur ad vos Pharaos, dicens : Date nobis signum vel portentum ; et dices Aaron fratri tuo : Sume virgam, et projice in terram palam Pharaone, et palam servis ejus, et erit draco.

10. Ingressus est autem Moyses et Aaron coram Pharaone, et servis ejus : et fecerunt sic, quemadmodum praeceperat eis Dominus. Et projecit Aaron virgam coram Pharaone, et coram servis ejus, et facta est draco.

11. Convocavit autem Pharaos sophistas Aegypti, et veneficos : et fecerunt etiam incantatores Aegyptiorum veneficiis suis similiter.

12. Et projecerunt unusquisque virgam suam, et facta sunt dracones : et absorbit virga Aaron virgas illorum.

13. Et invaluit cor Pharaonis, et non exaudivit eos, sicut praecepit eis Dominus.

14. Dixit autem Dominus ad Moysem : Aggravatum est cor Pharaonis, ut non dimittat populum.

15. Vade ad Pharaonem mane : ecce ipse exit ad aquam, et eris obvians ei ad labium fluminis. Et virgam versam in serpenterem sumes in manu tua,

16. et dices ad eum : Dominus Deus Hebraeorum misit me ad te, dicens : Dimitte populum meum, ut mihi serviat in deserto : et ecce non exaudisti hucusque.

17. Haec autem dicit Dominus Deus : In hoc cognosces quia ego Dominus : ecce ego percutio virga, quae in manu mea, super aquam quae in flumine, et transmutabitur in sanguinem.

18. Et pisces, qui in flumine, morientur : et effervescet flumen, et non poterunt Aegyptii bibere aquam de flumine.

19. Dixit autem Dominus ad Moysen : Dic Aaron fratri tuo : Sume virgam tuam in manu tua, et extende manum tuam super aquas Aegypti, et super flumina eorum, et super rivos eorum, et super paludes eorum, et super omnem collectam aquam eorum : et erit sanguis. Et factus est sanguis in omni terra Aegypti, et in lignis et in lapidibus.

20. Et fecerunt sic Moyses et Aaron, sicut mandavit eis Dominus. Et elevans virga sua percussit aquam quae in flumine coram Pharaone, et coram servis ejus : et transmutata est omnis aqua quae in flumine, in sanguinem.

21. Et pisces, qui in flumine, mortui sunt, et effervuit flumen : et non potuerunt Aegyptii bibere aquam de flumine. Et fuit sanguis in omni terra Aegypti.

22. Fecerunt autem similiter et incantatores Aegyptiorum veneficiis suis. Et induratum est cor Pharaonis, et non exaudivit eos, sicut dixit Dominus.

23. Reversus autem Pharaos intravit in domum suam, et non apposit mentem suam neque super hoc.

24. Foderunt autem omnes Aegyptii in circuitu fluminis, ut biberent aquam : et non potuerunt bibere aquam de flumine.

26. Καὶ ἀνεπληρώθησαν ἑπτὰ ἡμέραι μετὰ τὸ πα-
τάξει Κύριον τὸν ποταμόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η.

1. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Εἰσελθε πρὸς Φαραῶν,
καὶ ῥεῖς πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει Κύριος· Ἐξαπόστειλον
τὸν λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύσωσιν.

2. Εἰ δὲ μὴ βούλει σὺ εξαποστellaί, ἰδοὺ ἐγὼ τύπτω
πάντα τὰ ὄρια σου τοῖς βατράχοις.

3. Καὶ ἐξελεύσεται ὁ ποταμὸς βατράχους· καὶ ἀνα-
βάντες εἰσελεύσονται εἰς τοὺς οἴκους σου, καὶ εἰς τὰ τα-
μιεῖα τῶν κοιτῶνων σου, καὶ ἐπὶ τῶν κλινῶν σου, καὶ
ἐπὶ τοὺς οἴκους τῶν θεραπόντων σου, καὶ τοῦ λαοῦ
σου, καὶ ἐν τοῖς φυράμασί σου, καὶ ἐν τοῖς κλιβάσις
σου.

4. Καὶ ἐπὶ σέ, καὶ ἐπὶ τοὺς θεραπόντάς σου, καὶ ἐπὶ
τὸν λαόν σου ἀναθήσονται οἱ βάτραχοι.

5. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Εἶπον Ἀαρὼν τῷ
ἀδελφῷ σου· Ἐκτεινον τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον σου ἐπὶ τοὺς
ποταμούς, καὶ ἐπὶ τὰς διώρυγας, καὶ ἐπὶ τὰ ἔλη, καὶ
ἀνάγαγε τοὺς βατράχους.

6. Καὶ ἐξέτεινεν Ἀαρὼν τὴν χειρὰ ἐπὶ τὰ ὕδατα
Αἰγύπτου, καὶ ἀνήγαγε τοὺς βατράχους· καὶ ἀνεβίβασ-
θη ὁ βάτραχος, καὶ ἐκάλυψε τὴν γῆν Αἰγύπτου.

7. Ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἑπαῖοιδοι τῶν Αἰ-
γυπτίων ταῖς φαρμακίαις αὐτῶν, καὶ ἀνήγαγον τοὺς
βατράχους ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου.

8. Καὶ ἐκάλεσε Φαραῶν Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, καὶ
εἶπεν· Εὐξασθε περὶ ἐμοῦ πρὸς Κύριον, καὶ περιελέτω
τοὺς βατράχους ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ λαοῦ, καὶ
ἐξαποστελῶ αὐτούς, καὶ θύσουσι τῷ Κυρίῳ.

9. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς Φαραῶν· Τάξι πρὸς με
πότε εὐξομαι περὶ σοῦ, καὶ περὶ τῶν θεραπόντων σου,
καὶ τοῦ λαοῦ σου, ἀφανίσαι τοὺς βατράχους ἀπὸ σου,
καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου, καὶ ἐκ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν· πλὴν
ἐν τῷ ποταμῷ ὑπολειφθήσονται.

10. Ὁ δὲ εἶπεν· Εἰς αὐρίον. Εἶπεν οὖν· Ὡς εἶρηξας·
ἵνα εἰδῇς ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν Κυρίου.

11. Καὶ περιαιρεθήσονται οἱ βάτραχοι ἀπὸ σοῦ, καὶ
ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἐπαύλεων, καὶ ἀπὸ
τῶν θεραπόντων σου, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου· πλὴν ἐν
τῷ ποταμῷ ὑπολειφθήσονται.

12. Ἐξῆλθε δὲ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν ἀπὸ Φαραῶν.
Καὶ ἐβόησε Μωϋσῆς πρὸς Κύριον περὶ τοῦ ὀρισμοῦ τῶν
βατράχων, ὡς ἐτάξατο Φαραῶν.

13. Ἐποίησε δὲ Κύριος καθάπερ εἶπε Μωϋσῆς· καὶ
ἐτελεύτησαν οἱ βάτραχοι ἐκ τῶν οἰκιῶν, καὶ ἐκ τῶν
ἐπαύλεων, καὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν.

14. Καὶ συνήγαγον αὐτοὺς θημυνίας θημυνίας· καὶ
ᾤχεσεν ἡ γῆ.

15. Ἰδὼν δὲ Φαραῶν ὅτι γέγονεν ἀνάψυξις, ἐβαρύνθη
ἡ καρδιά αὐτοῦ, καὶ οὐκ εἰσέχουσεν αὐτῶν, καθάπερ
ἐλάλησε Κύριος.

16. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Εἶπον Ἀαρὼν·
Ἐκτεινον τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον σου, καὶ πάταξον τὸ
γῶμα τῆς γῆς, καὶ ἔσονται σκνίφες ἐν τε τοῖς ἀνθρώ-
ποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσι, καὶ ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου.

17. Εξέτεινεν οὖν Ἀαρὼν τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον, καὶ
ἐπάταξε τὸ γῶμα τῆς γῆς, καὶ ἐγένοντο οἱ σκνίφες ἐν

25. Et impleti sunt septem dies postquam percussit Do-
minus flumen.

CAPUT VIII.

1. Dixit autem Dominus ad Moysen : Ingredere ad Pha-
raonem, et dices ad eum : Hæc dicit Dominus : Dimitte
populum meum, ut serviant mihi.

2. Sin autem nolis tu dimittere, ecce ego ferio omnes fi-
nes tuos ranis.

3. Et eructabit flumen ranas : et ascendentes intrabunt
in domos tuas, et in promptuaria cubiculorum tuorum,
et super lectos tuos, et in domos servorum tuorum, et
populi tui, et in conspersis tuis, et in clibanis tuis.

4. Et super te, et super servos tuos, et super populum
tuum ascendent ranæ.

5. Dixit autem Dominus ad Moysen : Dic Aaron fratri
tuo : Extende manu virgam tuam super flumina, et super
rivos, et super paludes, et adduc ranas.

6. Et extendit Aaron manum super aquas Ægypti : et
adduxit ranas : et educta est rana, et operuit terram
Ægypti.

7. Fecerunt autem similiter et incantatores Ægyptiorum
veneficiis suis, et adduxerunt ranas super terram Æ-
gypti.

8. Et vocavit Pharaon Moysen, et dixit : Orate pro me ad
Dominum, et auferat ranas a me, et a populo meo, et di-
mittam ipsos, et sacrificabunt Domino.

9. Dixit autem Moyses ad Pharaonem : Constitue mihi
quando orem pro te, et pro servis tuis, et populo tuo, ut
deleat ranas a te, et a populo tuo, et de domibus vestris :
tantum in flumine remanebunt.

10. At ille dixit : In crastinum. Dixit igitur : Sicut dixisti :
ut scias quia non est alius præter Dominum.

11. Et auferentur ranæ a te, et a domibus vestris, et a
villis, et a servis tuis, et a populo tuo : tantum in flumine
remanebunt.

12. Egressus est autem Moyses et Aaron a Pharaone.
Et clamavit Moyses ad Dominum pro finitione ranarum, si-
cut constituit Pharaon.

13. Fecit autem Dominus sicut dixit Moyses : et mortuus
sunt ranæ de domibus, et de villis, et de agris.

14. Et colligebant illas acervos acervos : et putruit
terra.

15. Videns autem Pharaon quoniam facta est refrigeratio,
ingravatum est cor ejus, et non exaudivit eos, sicut locu-
tus est Dominus.

16. Dixit autem Dominus ad Moysen : Dic ad Aaron :
Extende manu virgam tuam, et percutite pulverem terræ, et
erunt sciniphes et in hominibus, et in quadrupedibus, et in
omni terra Ægypti.

17. Extendit igitur Aaron manu virgam, et percussit pul-
verem terræ, et facti sunt sciniphes in hominibus, et in

τοῖς ἀνθρώποις, ἐν τε τοῖς τετράποσι, καὶ ἐν παντί χώματι τῆς γῆς ἐγένοντο οἱ σκῖνιφες.

18. Ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν, ἐξαγαγεῖν τὸν σκῖνιφα, καὶ οὐκ ἠδύναντο. Καὶ ἐγένοντο οἱ σκῖνιφες ἐν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν.

19. Εἶπαν οὖν οἱ ἐπαοιδοὶ τῷ Φαραῷ· Δάκτυλος Θεοῦ ἐστὶ τοῦτο. Καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία Φαραῶ, καὶ οὐκ εἰσέκουσεν αὐτῶν, καθάπερ ἐλάλησε Κύριος.

20. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ὁρῆρισον τὸ πρῶτῷ, καὶ στῆθι ἐναντίον Φαραῷ· καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐξελεύσεται ἐπὶ τὸ ὕδωρ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει Κύριος· Ἐξαποστείλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύσωσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

21. Ἐὰν δὲ μὴ βούλῃ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου, ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστελλῶ ἐπὶ σέ, καὶ ἐπὶ τοὺς θεράποντάς σου, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου, καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους ὑμῶν κυνόμευαν. Καὶ πλησθήσονται αἱ οἰκίαι τῶν Αἰγυπτίων τῆς κυνομυίας, καὶ εἰς τὴν γῆν ἐφ' ἧς εἰσιν ἐπ' αὐτῆς.

22. Καὶ παραδοξάσω ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν γῆν Γεσέμ, ἐφ' ἧς ὁ λαός μου ἐπεστί ἐπ' αὐτῆς, ἐφ' ἧς οὐκ ἔσται ἐκεῖ ἡ κυνόμυια· ἵνα εἰδῇς ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς πάσης τῆς γῆς.

23. Καὶ δώσω διαστολὴν ἀνὰ μέσον τοῦ ἐμοῦ λαοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σοῦ λαοῦ. Ἐν δὲ τῇ αὔριον ἔσται τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς.

24. Ἐποίησε δὲ Κύριος οὕτως· καὶ παρεγένετο ἡ κυνόμυια, πλῆθος εἰς τοὺς οἴκους Φαραῶ, καὶ εἰς τοὺς οἴκους τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν Αἰγύπτου· καὶ ἐξωλοθρεύθη ἡ γῆ ἀπὸ τῆς κυνομυίας.

25. Ἐκέλεσε δὲ Φαραῷ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων· Ἐλθόντες θύσατε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν ἐν τῇ γῇ.

26. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Οὐ δυνατόν γενέσθαι οὕτως· τὰ γὰρ βδελύγματα τῶν Αἰγυπτίων ὅσοιεν Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν. Ἐὰν γὰρ θύσωμεν τὰ βδελύγματα τῶν Αἰγυπτίων ἐναντίον αὐτῶν, λιθοβολησόμεθα.

27. Ὅδον τριῶν ἡμερῶν πορευσόμεθα εἰς τὴν ἔρημον, καὶ θύσομεν τῷ Θεῷ ἡμῶν, καθάπερ εἶπε Κύριος ἡμῖν.

28. Καὶ εἶπε Φαραῷ· Ἐγὼ ἀποστελλῶ ὑμᾶς, καὶ θύσατε τῷ Θεῷ ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἀλλ' οὐ μακρὰν ἀποτενεῖτε πορευθῆναι. Εὗξασθε οὖν περὶ ἐμοῦ πρὸς Κύριον.

29. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς· Ὁ δὲ ἐγὼ ἐξελεύσομαι ἀπὸ σοῦ, καὶ εὕξομαι πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἀπελεύσεται ἡ κυνόμυια καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου αὔριον. Μὴ προσθῇς ἔτι, Φαραῷ, ἐξαπατῆσαι, τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν ὅσους Κυρίῳ.

30. Ἐξῆλθε δὲ Μωϋσῆς ἀπὸ Φαραῶ, καὶ ἠύξατο πρὸς τὸν Θεόν.

31. Ἐποίησε δὲ Κύριος καθάπερ εἶπε Μωϋσῆς, καὶ περιεῖλε τὴν κυνόμυιαν ἀπὸ Φαραῶ, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐ κατελείφθη ὠδεμία.

32. Καὶ ἐβάρυνε Φαραῷ τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ καιροῦ τούτου, καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Εἰσελθε πρὸς Φα-

quadrupedibus, et in omni pulvere terrae facti sunt sciniphes.

18. Fecerunt autem similiter et incantatores veneficiis suis, ut educerent sciniphes, et non potuerunt. Et facti sunt sciniphes et in hominibus, et in quadrupedibus.

19. Dixerunt igitur incantatores Pharaoni : Digitus Dei est hic. Et induratum est cor Pharaonis, et non exaudivit eos, sicut locutus est Dominus.

20. Dixit autem Dominus ad Moysen : Surge mane in luculo, et sta coram Pharaone : et ecce ipse egrediatur ad aquam, et dices ad eum : Haec dicit Dominus : Dimitte populum meum, ut mihi serviant in deserto.

21. Sin autem nolis dimittere populum meum, ecce ego mitto in te, et in servos tuos, et in populum tuum, et in domos vestras cynomyiam. Et implebuntur domus Aegyptiorum cynomyia, et in terram super quam sunt super eam.

22. Et gloriosam faciam in die illa terram Gesem, super quam populus meus inest super eam, super quam non erit ibi cynomyia : ut scias quia ego sum Dominus Deus omnium terrarum.

23. Et dabo interstitium inter populum meum, et populum tuum. In crastina autem erit hoc super terram.

24. Fecit autem Dominus sic : et advenit cynomyia, multitudo in domos Pharaonis, et in domos servorum ejus, et in omnem terram Aegypti : et destructa est terra a cynomyia.

25. Vocavit autem Pharaos Moysen et Aaron, dicens : Venientes immolate Domino Deo vestro in terra.

26. Et dixit Moyses : Non potest fieri sic : abominationes enim Aegyptiorum immolabimus Domino Deo nostro. Si enim immolaverimus abominationes Aegyptiorum palam ipsis, lapidabimur.

27. Viam trium dierum ibimus in desertum, et sacrificabimus Deo nostro, sicut dixit Dominus nobis.

28. Et dixit Pharaos : Ego mitto vos, et sacrificare Deo vestro in deserto, sed non longe protendetis ire. Orate igitur pro me ad Dominum.

29. Dixit autem Moyses : Ego autem exhibeo a te, et adorabo ad Deum, et abibit cynomyia et a servis tuis, et a populo tuo cras. Ne adjeceris ultra, Pharaos, decipere, non dimittendo populum sacrificare Domino.

30. Exivit autem Moyses a Pharaone, et oravit ad Deum.

31. Fecit autem Dominus sicut dixit Moyses, et abstulit cynomyiam a Pharaone, et a servis ejus, et populo ejus, et non remansit ulla.

32. Et ingravavit Pharaos cor suum etiam in tempore hoc, et noluit dimittere populum.

CAPUT IX.

1. Dixit autem Dominus ad Moysen : Ingredere ad Pha-

ραὼ, καὶ ἔρεις αὐτῷ· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς τῶν Ἑβραίων· Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύσωσι.

2. Εἰ μὲν οὖν μὴ βούλει εξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου, ἀλλὰ ἔτι ἐγκρατεῖς αὐτοῦ,

3. ἰδοὺ χεὶρ Κυρίου ἐπέσται ἐν τοῖς κτήνεσί σου τοῖς ἐν τοῖς πεδίοις, ἐν τε τοῖς ἵπποις, καὶ ἐν τοῖς ὑποζυγίοις, καὶ ταῖς καμήλοις, καὶ βουσί, καὶ προβάτοις, θάνατος ἐκείνων σφόδρα.

4. Καὶ παραδοξάσω ἐγὼ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· οὐ τελευτήσει ἀπὸ πάντων τῶν τοῦ Ἰσραὴλ υἱῶν ῥητόν.

5. Καὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς ὄρον, λέγων· Ἐν τῇ αὐρίον ποιήσει Κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς.

6. Καὶ ἐποίησε Κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο τῇ ἐπαύριον· καὶ ἐτελεύτησε πάντα τὰ κτήνη τῶν Αἰγυπτίων· ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἐτελεύτησεν οὐδέν.

7. Ἰδὼν δὲ Φαραὼ ὅτι οὐκ ἐτελεύτησεν ἀπὸ πάντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐδέν, ἐθαυρόντη ἡ καρδίᾳ Φαραὼ, καὶ οὐκ ἐξάπτεται τὸν λαόν.

8. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων· Λάβετε ὑμεῖς πλήρεις τὰς χεῖρας αἰθάλης καμινιάς, καὶ πασάτω Μωϋσῆς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐναντίον Φαραὼ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ·

9. καὶ γενηθήτω κοινορτὸς ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν Αἰγύπτου. Καὶ ἔσται ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐπὶ τὰ τετράποδα ἔλκη, φλυκτίδες ἀναζέουσai, ἐν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσι, ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου.

10. Καὶ ἔλαθεν τὴν αἰθάλην τῆς καμινιάς ἐναντίον Φαραὼ, καὶ ἔπασεν αὐτὴν Μωϋσῆς εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ ἐγένετο ἔλκη, φλυκτίδες ἀναζέουσai, ἐν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσι.

11. Καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ φαρμακοὶ στήναι ἐναντίον Μωϋσῆ διὰ τὰ ἔλκη· ἐγένετο γὰρ τὰ ἔλκη ἐν τοῖς φαρμακοῖς, καὶ ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου.

12. Ἐσκήρυνε δὲ Κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ οὐκ εἰσέχουσεν αὐτὸν καθά συνέταξε Κύριος.

13. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ὁρθρισον τὸ πρῶν, καὶ στήθι ἐναντίον Φαραὼ, καὶ ἔρεις πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς τῶν Ἑβραίων· Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα λατρεύσωσί μοι.

14. Ἐν τῷ γὰρ νῦν καιρῷ ἐγὼ εξαποστέλλω πάντα τὰ συναντήματά μου εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ τῶν θεραπόντων σου, καὶ τοῦ λαοῦ σου· ἵνα εἰδῇς ὅτι οὐκ ἴστιν, ὡς ἐγὼ, ἄλλος ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

15. Νῦν γὰρ ἀποστείλας τὴν χεῖρα πατάξω σε, καὶ τὸν λαόν σου θανατώσω, καὶ ἐκτριθήσῃ ἀπὸ τῆς γῆς.

16. Καὶ ἐνεκεν τούτου διετηρήθης, ἵνα ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν ἰσχύν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ δνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

17. Ἐστὶ οὖν σὺ ἐμποῖτῃ τοῦ λαοῦ μου, τοῦ μὴ εξαποστεῖλαι αὐτοῦς·

18. ἰδοὺ ἐγὼ ὡς ταύτην τὴν ὥραν αὐρίον χάλαζαν πολλὴν σφόδρα, ἥτις τοιαύτη οὐ γέγονεν ἐν Αἰγύπτῳ, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐκτίσται, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

19. Νῦν οὖν κατὰσπευσον συναγαγεῖν τὰ κτήνη σου, καὶ ὅσα σοι ἐστὶν ἐν τῷ πεδίῳ· πάντες γὰρ οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὰ κτήνη, ὅσα ἐὰν εὐρεθῇ ἐν τοῖς πεδίοις, καὶ

raonem, et dices ei : Hæc dicit Dominus Deus Hebræorum : Dimitte populum meum, ut mihi serviant.

2. Si quidem igitur non vis dimittere populum meum, sed adhuc retines eum,

3. ecce manus Domini inerit in pecoribus tuis quæ in campis, et in equis, et in subjugalibus, et camelis, et bobus, et ovibus, mors magna valde.

4. Et mirabiliter distinguam ego in tempore illo inter pecora Ægyptiorum, et inter pecora filiorum Israel : non morietur, de omnibus, quæ sunt filiorum Israel, verbum.

5. Et dedit Deus terminum dicens : Cras faciet Dominus verbum hoc super terram.

6. Et fecit Dominus verbum hoc in crastino : et mortua sunt omnia pecora Ægyptiorum : de pecoribus autem filiorum Israel non est mortuum ullum.

7. Videns autem Pharaon quia non est mortuum de omnibus pecoribus filiorum Israel ullum, ingravatum est cor Pharaonis, et non dimisit populum.

8. Dixit autem Dominus ad Moysen et Aaron, dicens : Sumite vobis plenas manus favillæ de fornace, et aspergat Moyses in cælum coram Pharaone et coram servis ejus :

9. et fiat pulvis super omnem terram Ægypti. Et erunt super homines, et super quadrupedia, ulcera, vesicæ effervescentes, et in hominibus, et in quadrupedibus, et in omni terra Ægypti.

10. Et sumpsit favillam de fornace coram Pharaone, et aspersit eam Moyses in cælum : et facta sunt ulcera, vesicæ effervescentes, et in hominibus, et in quadrupedibus.

11. Et non potuerunt venefici stare coram Moyse propter ulcera : facta enim sunt ulcera in veneficis, et in omni terra Ægypti.

12. Induravit autem Dominus cor Pharaonis, et non exaudivit eos, sicut constituit Dominus.

13. Dixit autem Dominus ad Moysen : Surge diluculo mane, et sta coram Pharaone, et dices ad eum : Hæc dicit Dominus Deus Hebræorum : Dimitte populum meum, ut serviant mihi.

14. Nunc enim in hoc tempore ego mitto omnes impetus meos in cor tuum, et servorum tuorum, et populi tui : ut scias quia non est, sicut ego, alius in omni terra.

15. Nunc enim mittens manum percutiam te, et populum tuum morti tradam, et exteris de terra.

16. Et propter hoc conservatus es, ut ostendam in te virtutem meam, et ut annuntiatur nomen meum in universa terra.

17. Adhuc igitur tu insultas populo meo, ut non dimittas eos :

18. ecce ego pluo hac hora crastina grandinem multam valde : quæ talis non fuit in Ægypto, ex quo die condita est usque in diem hunc.

19. Nunc igitur festina congregare pecora tua, et quæcumque tibi sunt in campo : omnes enim homines et pecora, quæcumque inventa fuerint in campis, et non introierint

μη εἰσελθῇ εἰς οἰκίαν, πέσῃ δὲ ἐπ' αὐτὰ ἡ χάλαζα, τελευτήσει.

20. Ὁ φοβούμενος τὸ ῥῆμα Κυρίου τῶν θεραπόντων Φαραὼ συνήγαγε τὰ κτήνη αὐτοῦ εἰς τοὺς οἴκους·

21. ὃς δὲ μὴ προσέσχευεν τῇ διανοίᾳ εἰς τὸ ῥῆμα Κυρίου, ἀφῆκε τὰ κτήνη ἐν τοῖς πεδίοις.

22. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἐκτεινον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἔσται χάλαζα ἐπὶ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου, ἐπὶ τε τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη, καὶ ἐπὶ πᾶσαν βοτάνην τὴν ἐπὶ τῆς γῆς.

23. Ἐξέτεινε δὲ Μωϋσῆς τὴν χεῖρα εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ Κύριος ἔδωκε φωνὰς καὶ χάλαζαν· καὶ διέτρεχε τὸ πῦρ ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἔβρεξε Κύριος χάλαζαν ἐπὶ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου.

24. Ἦν δὲ ἡ χάλαζα καὶ τὸ πῦρ φλογίζον ἐν τῇ χάλαζῃ· ἡ δὲ χάλαζα πολλὴ σφοδρά, ἥτις τοιαύτη οὐ γέγονεν ἐν Αἰγύπτῳ, ἀφ' ἧς ἡμέρας γεγένηται ἐπ' αὐτῆς ἔθνος.

25. Ἐπάταξε δὲ ἡ χάλαζα ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτηνούς· καὶ πᾶσαν βοτάνην τὴν ἐν τῷ πεδίῳ ἐπάταξεν ἡ χάλαζα· καὶ πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν τοῖς πεδίοις συνέτριψεν ἡ χάλαζα·

26. πλὴν ἐν γῇ Γεσέμ, οὗ ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, οὐκ ἐγένετο ἡ χάλαζα.

27. Ἀποστείλας δὲ Φαραὼ ἐκάλεσε Μωϋσῆν καὶ Ἄαρὼν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἡμάρτηκα τὸ νῦν· ὁ Κύριος δίκαιος, ἐγὼ δὲ καὶ ὁ λαός μου ἀσεβεῖς.

28. Εὐξασθε οὖν περὶ ἐμοῦ πρὸς Κύριον, καὶ παυσάσθω τοῦ γεννηθῆναι φωνὰς Θεοῦ, καὶ χάλαζαν, καὶ πῦρ, καὶ ἐξαποστελῶ ὑμᾶς, καὶ οὐκέτι προστεθήσεσθε μένειν.

29. Εἶπε δὲ αὐτῷ Μωϋσῆς· Ὡς ἂν ἐξέλθω τὴν πόλιν, ἐκπετάσῃ τὰς χεῖράς μου πρὸς τὸν Κύριον, καὶ αἱ φωναὶ παύσονται, καὶ ἡ χάλαζα, καὶ ὁ θετὸς οὐκ ἔσται ἔτι· ἵνα γνῶς ὅτι τοῦ Κυρίου ἡ γῆ.

30. Καὶ σὺ, καὶ οἱ θεράποντές σου, ἐπίσταμαι ὅτι οὐδέπω πεφρόδησθε τὸν Κύριον.

31. Τὸ δὲ λίνον καὶ ἡ κριθὴ ἐπλήγη· ἡ γὰρ κριθὴ παρεστηκυῖα, τὸ δὲ λίνον σπερματίζον·

32. ὁ δὲ πυρὸς καὶ ἡ ὀλύρα οὐκ ἐπλήγησαν, ὅψιμα γὰρ ἦν.

33. Ἐξῆλθε δὲ Μωϋσῆς ἀπὸ Φαραὼ ἐκτὸς τῆς πόλεως, καὶ ἐξέτεινε τὰς χεῖρας πρὸς Κύριον, καὶ αἱ φωναὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἡ χάλαζα, καὶ ὁ θετὸς οὐκ ἔσταξεν ἔτι ἐπὶ τὴν γῆν.

34. Ἰδὼν δὲ Φαραὼ ὅτι πέπνυται ὁ θετὸς καὶ ἡ χάλαζα καὶ αἱ φωναὶ, προσέθετο τοῦ ἁμαρτάνειν· καὶ ἐβάρυνεν αὐτοῦ τὴν καρδίαν, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ.

35. Καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία Φαραὼ, καὶ οὐκ ἐξάπστευε τοὺς υἱούς Ἰσραὴλ, καθάπερ ἔδωκε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Εἰσελθε πρὸς Φαραὼ· ἐγὼ γὰρ ἐσκληρύνω αὐτοῦ τὴν καρδίαν καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, ἵνα ἐξῆς ἐπέλθῃ τὰ σημεῖα ταῦτα ἐπ' αὐτούς·

2. ὅπως διηγήσῃς εἰς τὰ ὦτα τῶν τέκνων ὑμῶν,

in domum, ceciderit autem grando super ea, morietur.

20. Qui timebat verbum Domini servorum Pharaonis congregavit pecora sua in domos :

21. qui autem non intendit mente in verbum Domini, dimisit pecora in campis.

22. Dixit autem Dominus ad Moysen : Extende manum tuam in coelum, et erit grando in omnem terram Aegypti, et in homines et pecora, et in omnem herbam quae super terram.

23. Extendit autem Moyses manum in coelum, et Dominus dedit voces et grandinem : et discurrit ignis super terram : et pluit Dominus grandinem super omnem terram Aegypti.

24. Erat autem grando et ignis flagrans in grandine : grando autem multa valde, quae talis non fuit in Aegypto, ex quo die facta est super eam gens.

25. Percussit autem grando in omni terra Aegypti ab homine usque ad pecus : et omnem herbam quam in campo percussit grando : et omnia ligna quae in campis contrivit grando :

26. tantum in terra Gesem, ubi erant filii Israel, non est facta grando.

27. Mittens autem Pharaon vocavit Moysen et Aarao, et dixit eis : Peccavi nunc : Dominus justus, ego autem et populus meus impii.

28. Orate igitur pro me ad Dominum, et desinant fieri voces Dei, et grando, et ignis, et dimittam vos, et non ultra adjicietis manere.

29. Dixit autem ei Moyses : Cum egressus fuero de civitate, expandam manus meas ad Dominum, et voces desinent, et grando, et pluvia non erit ultra, ut cognoscas quia Domini est terra.

30. Et tu, et servi tui, scio quod nondum timuistis Dominum.

31. Linum autem et hordeum percussum est : hordeum enim ad vigorem venerat, linum vero semen faciebat :

32. Frumentum autem et far non sunt percussa, erant enim serotina.

33. Exivit autem Moyses a Pharaone extra civitatem, et extendit manus ad Dominum, et voces cessaverunt, et grando, et pluvia non stillavit ultra super terram.

34. Videns autem Pharaon quia cessavit pluvia et grando et voces, apposuit ad peccandum : et ingravit cor suum, et servorum suorum.

35. Et induratum est cor Pharaonis, et non dimisit filios Israel, sicut locutus erat Dominus Moysi.

CAPUT X.

1. Dixit autem Dominus ad Moysen, dicens : Intra ad Pharaonem : ego enim induravi cor ejus et servorum ejus, ut deinde superveniant signa haec super eos :

2. ut narretis in auribus filiorum vestrorum, et filii

καὶ τοῖς τέκνοις τῶν τέκνων ὑμῶν, ὅσα ἐμπέπαιγα τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ τὰ σημεῖά μου ἃ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς, καὶ γνῶσατε ὅτι ἐγὼ Κύριος.

3. Εἰσῆλθε δὲ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐναντίον Φαραῶ, καὶ εἶπαν αὐτῷ· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς τῶν Ἑβραίων· Ὅπως τίνος οὐ βούλει ἐντραπήναι με; Ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα λατρεύσωσί μοι.

4. Ἐὰν δὲ μὴ θέλῃς σὺ ἐξαποστειλαὶ τὸν λαόν μου, ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ταύτην τὴν ὥραν αὐρίον ἀκριδα πολλὰν ἐπὶ πάντα τὰ ὄριά σου.

5. Καὶ καλύψει τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ οὐ δύνησιν κατεῖδειν τὴν γῆν· καὶ κατέδεται πᾶν τὸ περισσὸν τῆς γῆς τὸ καταλειφθὲν, ὃ κατέλειπεν ὑμῖν ἡ χάλαζα, καὶ κατέδεται πᾶν ξύλον τὸ φυόμενον ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς.

6. Καὶ πλησθήσονται σοὺ αἱ οἰκίαι, καὶ αἱ οἰκίαι τῶν θεραπόντων σου, καὶ πᾶσαι αἱ οἰκίαι ἐν πάσῃ γῇ τῶν Αἰγυπτίων· ἃ οὐδέποτε ἐωράκασιν οἱ πατέρες σου, οὐδ' οἱ πρόπαπποι αὐτῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας γεγόνασιν ἐπὶ τῆς γῆς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἐκκλίνας Μωϋσῆς ἐξῆλθεν ἀπὸ Φαραῶ.

7. Καὶ λέγουσιν οἱ θεράποντες Φαραῶ πρὸς αὐτόν· Ὅπως τίνος ἔσται τοῦτο ἡμῖν σκῶλον; Ἐξαπόστειλον τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως λατρεύσωσι τῷ Θεῷ αὐτῶν. Ἡ εἰδέναι βούλει ὅτι ἀπολώλειν Αἴγυπτος;

8. Καὶ ἀπέστρεψαν τὸν τε Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν πρὸς Φαραῶ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πορεύεσθε καὶ λατρεύσατε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν. Τίνες δὲ καὶ τίνες εἰσὶν οἱ πορευόμενοι;

9. Καὶ λέγει Μωϋσῆς· Σὺν τοῖς νεανίσκοις καὶ πρεσβυτέρους πορεύσμεθα, σὺν τοῖς υἱοῖς καὶ θυγατράσι, καὶ προβάτοις καὶ βοσὶν ἡμῶν· ἔστι γὰρ ἑορτὴ Κυρίου.

10. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἔστω οὕτω, Κύριος μεθ' ὑμῶν. Καθότι ἀποστέλλω ὑμᾶς, μὴ καὶ τὴν ἀποσκευὴν ὑμῶν; Ἰδετε ὅτι πονηρία πρόκειται ὑμῖν.

11. Μὴ οὕτως πορευέσθωσαν δὲ οἱ ἄνδρες, καὶ λατρεύσωσαν τῷ Θεῷ· τοῦτο γὰρ αὐτοὶ ἐκζητεῖτε. Ἐξέβαλον δὲ αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου Φαραῶ.

12. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἐκτείνων τὴν χεῖρα ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου, καὶ ἀναθήτω ἀκρις ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ κατέδεται πᾶσαν βοτάνην τῆς γῆς, καὶ πάντα τὸν καρπὸν τῶν ξύλων ὃς ὑπελείπετο ἡ χάλαζα.

13. Καὶ ἐπῆρε Μωϋσῆς τὴν ράβδον εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ Κύριος ἐπήγαγεν ἄνεμον νότον ἐπὶ τὴν γῆν, ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ ὅλην τὴν νύκτα· τὸ πρωὶ ἐγενήθη, καὶ ὁ ἄνεμος ὁ νότος ἀνέλαβε τὴν ἀκριδα,

14. καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν ἐπὶ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου. Καὶ κατέπαυσεν ἐπὶ πάντα τὰ ὅρια Αἰγύπτου πολλὴ σφόδρα. Προτέρα αὐτῆς οὐ γέγονε τοιαύτη ἀκρις, καὶ μετὰ ταῦτα οὐκ ἔσται οὕτως.

15. Καὶ ἐκάλυψε τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ ἐρθάρη ἡ γῆ· καὶ κατέφαγε πᾶσαν βοτάνην τῆς γῆς, καὶ πάντα τὸν καρπὸν τῶν ξύλων ὃς ὑπελείφθη ἀπὸ τῆς χαλάζης· οὐχ ὑπελείφθη χλωρὸν οὐδὲν ἐν τοῖς ξύλοις, καὶ ἐν πάσῃ βοτάνῃ τοῦ πεδίου, ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου.

16. Κατέσπευδε δὲ Φαραῶ καλέσαι Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων· Ἡμάρτηκα ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, καὶ εἰς ὑμᾶς.

17. Προσέξατε ὅν μου τὴν ἁμαρτίαν ἔτι νῦν, καὶ προσεύξατε πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν, καὶ περιέλτω ἀπ' ἐμοῦ τὸν θάνατον τοῦτον.

filiorum vestrorum, quaecumque illius Ægyptiis, et signa mea quae feci in eis, et cognoscetis quia ego Dominus.

3. Intravit autem Moyses et Aaron coram Pharaone, et dixerunt ei : Hæc dixit Dominus Deus Hebræorum : Quousque non vis revereri me ? Dimitte populum meum, ut serviant mihi.

4. Sin autem nolis tu dimittere populum meum, ecce ego induco hac hora crastino die locustam multam in omnes fines tuos.

5. Et operiet aspectum terræ, et non poteris videre terram : et comedet omne quod superstes est de terra, quod remansit, quod reliquit vobis grando, et comedet omne lignum quod nascitur vobis super terram.

6. Et implebuntur domus tuæ, et domus servorum tuorum, et omnes domus in terra Ægyptiorum : quæ numquam viderunt patres tui, neque proavi eorum, ex quo die fuerunt super terram usque in hunc diem. Et declinans Moyses exivit a Pharaone.

7. Et dicunt servi Pharaonis ad eum : Quousque erit hoc nobis scandalum ? Dimitte homines, ut serviant Deo suo. Numquid scire vis quia perit Ægyptus ?

8. Et redierunt Moysen et Aaron ad Pharaonem, et dixit eis : Ite et servite Domino Deo vestro. Qui autem et qui sunt euntes ?

9. Et ait Moyses : Cum adolescentibus et senioribus ibimus, cum filiis et filiabus, et ovibus et bobus nostris : est enim solemnitas Domini.

10. Et dixit ad eos : Sit sic, Dominus vobiscum. Sicut dimitto vos, numquid et suppellectilem vestram ? Videle quia malignitas proposita est vobis.

11. Non sic : sed eant viri, et serviant Deo : hoc enim ipsi requiritis. Ejecerunt autem eos a facie Pharaonis.

12. Dixit autem Dominus ad Moysen : Extende manum super terram Ægypti, et ascendat locusta super terram : et comedet omnem herbam terræ, et omnem fructum lignorum quem reliquit grando.

13. Et elevavit Moyses virgam in cælum, et Dominus induxit ventum austrum super terram tota die illa, et tota nocte : factum est mane, et ventus auster assumpsit locustam,

14. et induxit eam super omnem terram Ægypti. Et requievit super omnes fines Ægypti multa valde. Ante eam non fuit talis locusta, et posthac non erit sic.

15. Et operuit aspectum terræ, et corrupta est terra : et comedit omnem herbam terræ, et omnem fructum lignorum qui relictus fuerat a grandine : non est relictum viride nihil in lignis, et in omni herba campi, in omni terra Ægypti.

16. Festinavit autem Pharaon vocare Moysen et Aaron, dicens : Peccavi ante Dominum Deum vestrum, et in vos.

17. Suscipite igitur peccatum meum etiam nunc, et orate ad Dominum Deum vestrum, et auferat a me mortem hanc.

18. Ἐξῆλθε δὲ Μωϋσῆς ἀπὸ Φαραὼ, καὶ ᾠζατο πρὸς τὸν Θεόν.

19. Καὶ μετέβαλε Κύριος ἄνεμον ἀπὸ θαλάσσης σφοδρὸν, καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀκρίδα καὶ ἔβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν. Καὶ οὐχ ὑπελείφθη ἀκρις μία ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου.

20. Καὶ ἐσκήρυνε Κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ οὐκ ἐξαπέστειλε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ.

21. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ γενηθήτω σκότος ἐπὶ γῆς Αἰγύπτου, ψηλαφῆτὸν σκότος.

22. Ἐξέτεινε δὲ Μωϋσῆς τὴν χεῖρα εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐγένετο σκότος, γνόφος, θυελλα ἐπὶ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου τρεῖς ἡμέρας.

23. Καὶ οὐκ εἶδεν οὐδεὶς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τρεῖς ἡμέρας· καὶ οὐκ ἐξανέστη οὐδεὶς ἐκ τῆς κοίτης αὐτοῦ τρεῖς ἡμέρας· πᾶσι δὲ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ φῶς ἦν ἐν πᾶσιν οἷς κατεγίνοντο.

24. Καὶ ἐκάλεσε Φαραὼ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων· Βαδίζετε, λατρεύσατε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν· πλὴν τῶν προβάτων καὶ τῶν βοῶν ὑπολείπεσθε· καὶ ἡ ἀποσκευὴ ὑμῶν ἀποτρεγέτω μεθ' ὑμῶν.

25. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Ἀλλὰ καὶ σὺ δώσεις ἡμῖν δλοκαυτώματα καὶ θυσίας, ἃ ποιήσομεν Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν;

26. Καὶ τὰ κτήνη ἡμῶν πορεύσεται μεθ' ἡμῶν, καὶ οὐχ ὑπολειφόμεθα ὀπλήν· ἀπ' αὐτῶν γὰρ ληψόμεθα λατρεύσαι Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν. Ἡμεῖς δὲ οὐκ οἶδαμεν τί λατρεύσομεν Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἡμᾶς ἐκεῖ.

27. Ἐσκήρυνε δὲ Κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ οὐκ ἐβούληθη ἐξαποστεῖλαι αὐτούς.

28. Καὶ λέγει Φαραὼν· Ἀπελθε ἀπ' ἐμοῦ, πρόσεγε σεαυτῷ ἔτι προσθίνειν ἰδεῖν μου τὸ πρόσωπον· ἢ δ' ἂν ἡμέρα ὀφθῇ μοι, ἀποθάνῃ.

29. Λέγει δὲ Μωϋσῆς· Εἰρηκας οὐκ ἔτι ὀφθήσομαί σοι εἰς πρόσωπον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἔτι μίαν πληγὴν ἐγὼ ἐπάξω ἐπὶ Φαραὼ, καὶ ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαποστελεῖ ὑμᾶς ἐντεύθεν· ὅταν δὲ ἐξαποστέλλῃ ὑμᾶς σὺν παντὶ, ἐκβαλεῖ ὑμᾶς ἐκβολῇ.

2. Λάλησον οὖν κρυφῇ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, καὶ αἰτησάτω ἕκαστος παρὰ τοῦ πλησίον σκευὴ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, καὶ ἱματισμόν.

3. Κύριος δὲ ἔδωκε τὴν χάριν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων· καὶ ἔργησαν αὐτοῖς. Καὶ ὁ ἄνθρωπος Μωϋσῆς μέγας ἐγενήθη σφόδρα ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἐναντίον Φαραὼ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ.

4. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Τάδε λέγει Κύριος· Περὶ μέσας νύκτας ἐγὼ εἰσπορεύομαι εἰς μέσον Αἰγύπτου·

5. καὶ τελευτήσει πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἀπὸ πρωτοτόκου Φαραὼ, ὃς κάθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ ἕως πρωτοτόκου τῆς θεραπαίνης τῆς παρὰ τὸν μύλον, καὶ ἕως πρωτοτόκου παντὸς κτήνου.

6. Καὶ ἔσται κραυγὴ μεγάλη κατὰ πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου, ἥτις τοιαύτη οὐ γέγονε, καὶ τοιαύτη οὐκ ἔτι προστεθήσεται.

18. Exiit autem Moyses a Pharaone, et oravit ad Deum.

19. Et transtulit Dominus ventum a mari violentum, et assumpsit locustam, et projecit eam in rubrum mare. Et non est relicta locusta una in omni terra Ægypti.

20. Et induravit Dominus cor Pharaonis, et non dimisit filios Israel.

21. Dixit autem Dominus ad Moysen : Extende manum tuam in cælum, et fiant tenebræ super terram Ægypti, tenebræ palpabiles.

22. Extendit autem Moyses manum in cælum, et factæ sunt tenebræ, caligo, turbo super omnem terram Ægypti tres dies.

23. Et nemo vidit fratrem suum tribus diebus : et nemo surrexit de cubili suo tribus diebus : omnibus autem filiis Israel lux erat in omnibus in quibus erant.

24. Et vocavit Pharaon Moysen et Aaron, dicens : Ile, servite Domino Deo vestro : tantum oves et boves relinquitte : et apparatus vester eat vobiscum.

25. Et dixit Moyses : Sed et tu dabis nobis holocausta et hostias, quas faciemus Domino Deo nostro?

26. Et pecora nostra ibunt nobiscum, et non relinquemus ungulam : de ipsis enim sumemus ad serviendum Domino Deo nostro. Nos autem nescimus quid servituri sumus Domino Deo nostro, donec nos venerimus illum.

27. Induravit autem Dominus cor Pharaonis, et noluit dimittere eos.

28. Et ait Pharaon : Discede a me, attende tibi ultra apponere videre faciem meam : qua autem die appareris mihi, morieris.

29. Dicit autem Moyses : Dixisti : non apparebo tibi ultra in faciem.

CAPUT XI.

1. Dixit autem Dominus ad Moysen : Adhuc unam plagam ego inducam super Pharaonem, et super Ægyptum, et post hæc dimittet vos hinc : cum autem dimiserit vos omnino, ejiciet vos ejectione.

2. Loquere ergo secreto in aures populi, et petat unusquisque a proximo vasa argentea et aurea, et vestem.

3. Dominus autem dedit gratiam populo suo coram Ægyptiis : et mutuo dederunt illis. Et homo Moyses magnus factus est valde coram Ægyptiis, et coram Pharaone, et coram servis ejus.

4. Et dixit Moyses : Hæc dicit Dominus : Circa medias noctes ego ingredior in medium Ægypti :

5. et morietur omne primogenitum in terra Ægypto, a primogenito Pharaonis, qui sedet super thronum, et usque ad primogenitum ancillæ quæ est apud molam, et usque ad primogenitum omnis pecoris.

6. Et erit clamor magnus per omnem terram Ægypti, qualis non fuit, et talis non ultra apponetur.

7. Καὶ ἐν πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ οὐ γρύξει κύων τῇ γλώσῃ αὐτοῦ, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους· ὅπως εἰδῆς ὅσα παραδοξάσει Κύριος ἀνὰ μέσον τῶν Αἰγυπτίων καὶ τοῦ Ἰσραὴλ.

8. Καὶ καταθήσονται πάντες οἱ παῖδές σου οὗτοι πρὸς με, καὶ προσκυνήσουσί με, λέγοντες· Ἐξέλθε σὺ, καὶ πᾶς ὁ λαός σου οὐ σὺ ἀφηγῇ. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται. Ἐξῆλθε δὲ Μωϋσῆς ἀπὸ Φαραὼ μετὰ θυμοῦ.

9. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Οὐκ εἰσακούσεται ὑμῶν Φαραὼ· ἵνα πληθύνων πληθυνῶ μου τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

10. Μωϋσῆς δὲ καὶ Ἀαρὼν ἐποίησαν πάντα τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ταῦτα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐναντίον Φαραὼ· ἐσχλήρυνε δὲ Κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ οὐκ εἰσέχουσεν ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, λέγων·

2. Ὁ μὴν οὗτος ὑμῖν ἀρχὴ μηνῶν, πρῶτός ἐστιν ὑμῖν ἐν τοῖς μηνὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ.

3. Ἀάλησον πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραὴλ, λέγων· Τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου λαβέτωσαν ἕκαστος πρόβατον κατ' οἴκους πατριῶν, ἕκαστος πρόβατον κατ' οἰκίαν.

4. Ἐὰν δὲ ὀλιγοστοὶ ᾖσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὥστε μὴ εἶναι ἱκανοὺς εἰς πρόβατον, συλλήψεται μεθ' ἑαυτοῦ τὸν γείτονα τὸν πλησίον αὐτοῦ· κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν, ἕκαστος τὸ ἀρκούν αὐτῷ συναριθμήσεται εἰς πρόβατον.

5. Πρόβατον τέλειον, ἄρσεν, ἐνιαυσίον ἔσται ὑμῖν· ἀπὸ τῶν ἀρνῶν καὶ τῶν ἐρίφων λήψετε.

6. Καὶ ἔσται ὑμῖν διατετηρημένον ἕως τῆς τεσσαρεσκαίδεκάτης τοῦ μηνὸς τούτου, καὶ σφάζουσιν αὐτὸ πᾶν τὸ πλῆθος συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραὴλ πρὸς ἑσπέραν,

7. καὶ λήφονται ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ θήσουσιν ἐπὶ τῶν δύο σταθμῶν, καὶ ἐπὶ τὴν φλιάν, ἐν τοῖς οἴκοις ἐν οἷς ἔαν φάγωσιν αὐτὰ ἐν αὐτοῖς.

8. Καὶ φάγονται τὰ κρέα τῇ νυκτὶ ταύτῃ ὅπτα πυρὶ, καὶ ἄζυμα ἐπὶ πικρίδων ἐδονται.

9. Οὐκ ἔδεσθε ἀπ' αὐτῶν ὠμὸν οὐδὲ ἡψημένον ἐν ὕδατι, ἀλλ' ἡ ὅπτα πυρὶ· κεφαλὴν σὺν τοῖς ποσὶ καὶ τοῖς ἐνδοσθίοις.

10. Οὐκ ἀπολείψεται ἀπ' αὐτοῦ ἕως πρωῆς. Καὶ ὅσ-
των οὐ συντρίψετε ἀπ' αὐτοῦ· τὰ δὲ καταλειπόμενα ἀπ' αὐτοῦ ἕως πρωῆς ἐν πυρὶ κατακαύσετε.

11. Οὕτω δὲ φάγεσθε αὐτό· αἱ ὀσφύες ὑμῶν περιεζωσμέναι, καὶ τὰ ὑποδήματα ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν, καὶ αἱ βακτηρίαι ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν· καὶ ἔδεσθε αὐτὸ μετὰ σπουδῆς. Πάσχα ἐστὶ Κυρίῳ.

12. Καὶ διελεύσονται ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, καὶ πατάξω πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν Αἰγυπτίων ποιήσω τὴν ἐκδίκησιν. Ἐγὼ Κύριος.

13. Καὶ ἔσται τὸ αἷμα ὑμῖν ἐν σημεῖῳ ἐπὶ τῶν οἰκιῶν ἐν αἷς ὑμεῖς ἐστε ἐκεῖ· καὶ ὄψομαι τὸ αἷμα, καὶ σκεπάσω ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν πληγὴ τοῦ ἐκτριβῆναι, ὅταν παῖω ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

VETUS TESTAMENTUM. — I.

7. Et in omnibus filiis Israel non mutiet canis lingua sua ab homine usque ad pecus : ut scias quanta mirabiliter distinguet inter Ægyptios et Israel.

8. Et descendant omnes pueri tui hi ad me, et adorabunt me, dicentes : Exi tu, et omnis populus tuus, quem tu ducis. Et post hæc exhibeo. Exivit autem Moyses a Pharaone cum ira.

9. Dixit autem Dominus ad Moysen : Non exaudiet vos Pharaon : ut multiplicans multiplicem signa mea et portenta in terra Ægypto.

10. Moyses autem et Aaron fecerunt omnia signa et portenta hæc in terra Ægypto coram Pharaone : induravit autem Dominus cor Pharaonis, et non exaudivit ut dimitteret filios Israel de terra Ægypti.

CAPUT XII.

1. Dixit autem Dominus ad Moysen et Aaron in terra Ægypti, dicens :

2. Mensis hic vobis principium mensium, primus est vobis in mensibus anni.

3. Loquere ad omnem synagogam filiorum Israel, dicens : Decima mensis hujus sumat unusquisque pecus per domos patrum, unusquisque pecus per domum.

4. Sin autem pauci fuerint in domo, ut non sint idonei ad pecus, assumet secum vicinum proximum suum : secundum numerum animarum unusquisque, quod sufficiat sibi, connumerabitur ad pecus.

5. Pecus perfectum masculum anniculum erit vobis : ab agnis et hœdis accipietis.

6. Et erit vobis conservatum usque ad quartam et decimam mensis hujus, et occidet illud omne vulgus synagogæ filiorum Israel ad vespeream,

7. et sument de sanguine, et ponent super duos postes, et super limen in domibus in quibus manducabunt illa in eis.

8. Et manducabunt carnes nocte hac assatas igni, et azyma super picrides comedent.

9. Non comedetis de eis crudum neque coctum in aqua, sed assata igni : caput cum pedibus et interaneis.

10. Non remanebit de eo usque mane. Et os non conteretis ab eo : quæ autem superaverint ab eo usque mane, in igne concremabitis.

11. Sic autem comedetis eum : renes vestri accincti, et calceamenta in pedibus vestris, et baculi in manibus vestris : et comedetis eum cum festinatione. Pascha est Domino.

12. Et transibo in terra Ægypto in nocte hac, et percutiam omne primogenitum in terra Ægypto ab homine usque ad pecus, et in omnibus diis Ægyptiorum faciam vindictam. Ego Dominus.

13. Et erit sanguis vobis in signo in domibus in quibus vos eritis illic, et videbo sanguinem, et protegam vos, et non erit in vobis plaga diminutionis, cum percutio in terra Ægypto.

14. Καὶ ἔσται ἡ ἡμέρα ὑμῖν αὕτη μνημόσυνον, καὶ ἐορτάσετε αὐτὴν ἐορτὴν Κυρίου εἰς πάσας τὰς γενεὰς ὑμῶν· νόμιμον αἰώνιον ἐορτάσετε αὐτήν.

15. Ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε, ἀπὸ δὲ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἀφανιεῖτε ζύμην ἐκ τῶν οἰκίων ὑμῶν. Πᾶς δὲ ἂν φάγῃ ζύμην, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐξ Ἰσραὴλ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδόμης.

16. Καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κληθήσεται ἁγία· καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν. Πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐταῖς· πλὴν ὅσα ποιηθήσεται πάσῃ ψυχῇ, τοῦτο μόνον ποιηθήσεται ὑμῖν.

17. Καὶ φυλάξετε τὴν ἐντολὴν ταύτην· ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξάξω τὴν δύναμιν ὑμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ποιήσετε τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς γενεὰς ὑμῶν νόμιμον αἰώνιον.

18. Ἐναρχόμενοι τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, ἃς ἑσπέρας ἔδεσθε ἄζυμα ἕως ἡμέρας μῆα καὶ εἰκάδος τοῦ μηνὸς, ἕως ἑσπέρας.

19. Ἑπτὰ ἡμέρας ζύμη οὐχ εὐρεθήσεται ἐν ταῖς οἰκίαις ὑμῶν. Πᾶς δὲ ἂν φάγῃ ζύμωτον, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ συναγωγῆς Ἰσραὴλ, ἐν τε τοῖς γειώραις, καὶ αὐτόχθοις τῆς γῆς.

20. Πᾶν ζύμωτον οὐκ ἔδεσθε, ἐν παντὶ δὲ κατοικήτηριον ὑμῶν ἔδεσθε ἄζυμα.

21. Ἐκάλεσε δὲ Μωϋσῆς πᾶσαν γερουσίαν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀπελθόντες λάβετε ὑμῖν αὐτοῖς πρόβατον κατὰ συγγενείας ὑμῶν, καὶ θύσατε τὸ πάσχα.

22. Λήψετε δὲ δέσμην ὑσσώπου, καὶ βάψαντες ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ παρὰ τὴν θύραν, καθίξετε τῆς φλιάς, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν σταθμῶν, ἀπὸ τοῦ αἵματος ὃ ἔστι παρὰ τὴν θύραν. Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθε ἕκαστος τὴν θύραν τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἕως πρωῒ.

23. Καὶ παρελεύσεται Κύριος πατάξαι τοὺς Αἰγυπτίους, καὶ ὀφεται τὸ αἷμα ἐπὶ τῆς φλιάς, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν σταθμῶν· καὶ παρελεύσεται Κύριος τὴν θύραν, καὶ οὐκ ἀφήσει τὸν ὀλοθρεύοντα εἰσελθεῖν εἰς τὰς οἰκίας ὑμῶν πατάξαι.

24. Καὶ φυλάσσετε τὸ ῥῆμα τοῦτο νόμιμον, σεαυτῶ, καὶ τοῖς υἱοῖς σου ἕως αἰῶνος.

25. Ἐὰν δὲ εἰσελθῆτε εἰς τὴν γῆν ἣν ἂν δῶ Κύριος ὑμῖν, καθότι ἐλάλησε, φυλάξασθε τὴν λατρείαν ταύτην.

26. Καὶ ἔσται ἂν λέγωσι πρὸς ὑμᾶς οἱ υἱοὶ ὑμῶν, τίς ἡ λατρεία αὕτη;

27. καὶ ἐρεῖτε αὐτοῖς· Θυσία τὸ πάσχα τοῦτο Κυρίῳ, ὡς ἐπέταξε τοὺς οἴκους τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν Αἰγύπτῳ, ἡνίκα ἐπάταξε τοὺς Αἰγυπτίους, τοὺς δὲ οἴκους ἡμῶν ἐρρύσατο. Καὶ κύβας ὁ λαὸς προσεκύνησε.

28. Καὶ ἀπελθόντες ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καθὰ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ καὶ Ἀαρὼν, οὕτως ἐποίησαν.

29. Ἐγενήθη δὲ μεσούσης τῆς νυκτὸς, καὶ Κύριος ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἀπὸ πρωτότοκου Φαραὼ τοῦ καθήμενου ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἕως πρωτότοκου τῆς αἰγματοῦδος τῆς ἐν τῷ λάκκῳ, καὶ ἕως πρωτότοκου παντὸς κτήνους.

30. Καὶ ἀναστὰς Φαραὼ νυκτὸς, καὶ οἱ θεράποντες αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ἐγενήθη κραυγὴ μεγάλη ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ· οὐ γὰρ ἦν οἰκία, ἐν ᾗ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ τεθνηκώς.

14. Et erit dies vobis hic memoriale, et celebrabitis eum festum Domino in omnes generationes vestras : legitimum æternum celebrabitis eum.

15. Septem dies azyma comeditis, a die autem primo removebitis fermentum de domibus vestris. Quicumque autem comederit fermentum, disperdetur anima illa de Israel, a die prima usque ad diem septimam.

16. Et dies prima vocabitur sancta : et dies septima vocata sancta erit vobis. Omne opus servile non facietis in eis : tantum quæ fient omni animæ, illud solum fiet vobis.

17. Et servabitis mandatum hoc : in die enim hac educam virtutem vestram de terra Ægypti. Et facietis diem hunc in progenies vestras legitimum æternum.

18. Incipientes quarta et decima die mensis primi, a vespere comeditis azyma usque ad diem unam et vigesimam mensis, usque ad vespem.

19. Septem dies fermentum non invenietur in domibus vestris. Quicumque comederit fermentatum, disperdetur anima illa de synagoga Israel, et in advenis, et indigenis terræ.

20. Omne fermentatum non comeditis, in omni autem habitaculo vestro comeditis azyma.

21. Vocavit autem Moyses omnem senatum filiorum Israel, et dixit ad eos : Abeuntes sumite vobis ipsis pecus secundum cognationes vestras, et sacrificate pascha.

22. Sumetis autem fasciculum hyssopi, et tingentes de sanguine qui est juxta ostium, tangetis limen, et super ambos postes de sanguine qui est juxta ostium. Vos autem non exhibitis unusquisque ostium domus suæ usque mane.

23. Et præteribit Dominus ad percutiendos Ægyptios, et videbit sanguinem super limen, et super ambos postes, et præteribit Dominus ostium : et non sinet disperdentem ingredi in domos vestras ad percutiendum.

24. Et custodietis verbum hoc legitimum, tibi ipsi, et filiis tuis usque in sæculum.

25. Cum autem ingressi fueritis in terram quam dedit Dominus vobis, sicut locutus est, custodite servitutem hanc.

26. Et erit cum dicent ad vos filii vestri, quæ est servitus ista ?

27. et dicetis eis : Immolatio pascha hoc Domino, sicut protexit domos filiorum Israel in Ægypto, quando percussit Ægyptios, domos autem nostras eruit. Et procumbens populus adoravit.

28. Et abeuntes fecerunt filii Israel sicut præceperat Dominus Moysi et Aaron, sic fecerunt.

29. Factum est autem mediante nocte, et Dominus percussit omne primogenitum in terra Ægypto a primogenito Pharaonis sedente super thronum, usque ad primogenitum captivæ quæ in fovea, et usque ad primogenitum omnis pecoris.

30. Et surgens Pharaos nocte, et servi ejus, et omnes Ægyptii, et factus est clamor magnus in omni terra Ægypto : non enim erat domus in qua non erat in ea mortuus.

31. Καὶ ἐκάλεσε Φαραὼ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν νυκτός, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀνάστητε καὶ ἐξέλθετε ἐκ τοῦ λαοῦ μου, καὶ ὑμεῖς, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ· βαδίζετε καὶ λατρεύσατε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν, καθὰ λέγετε.

32. Καὶ τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς βόας ὑμῶν ἀναλαβόντες πορεύεσθε· εὐλογήσατε δὲ καὶ ἐμὲ.

33. Καὶ κατεδιάζοντο οἱ Αἰγύπτιοι τὸν λαὸν σπουδῇ ἐκβαλεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς· εἶπαν γάρ, ὅτι πάντες ἡμεῖς ἀποθνήσκομεν.

34. Ἀνέλαβε δὲ ὁ λαὸς τὸ σταῖς αὐτῶν πρὸ τοῦ ζυμωθῆναι τὰ φυράματα αὐτῶν, ἐνδεδεμένα ἐν τοῖς ἱματίοις αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὤμων.

35. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐποίησαν καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς Μωϋσῆς· καὶ ἤττησαν παρὰ τῶν Αἰγυπτίων σκευὴ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, καὶ ἱματισμόν.

36. Καὶ ἔδωκε Κύριος τὴν χάριν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων· καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς· καὶ ἐσκύλευσαν τοὺς Αἰγυπτίους.

37. Ἀπάραντες δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ Ῥαμεσσῆ εἰς Σοχγὼθ εἰς ἑξακοσίας χιλιάδας πεζῶν οἱ ἄνδρες, πλὴν τῆς ἀποσκευῆς,

38. καὶ ἐπίμικτος πολὺς συνανέβη αὐτοῖς, καὶ πρόβατα, καὶ βόες, καὶ κτήνη πολλὰ σφόδρα.

39. Καὶ ἔπεσαν τὸ σταῖς ὃ ἐξήνεγκαν ἐξ Αἰγύπτου, ἐγχρυσίας ἀζύμους, οὐ γὰρ ζυμώθη. Ἐξέβαλον γάρ αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν ἐπιμεῖναι, οὐδὲ ἐπισιτισμόν ἐποίησαν ἑαυτοῖς εἰς τὴν ὁδόν.

40. Ἡ δὲ κατοικησις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἣν κατώκησαν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐν γῇ Χαναάν, ἔτη τετρακόσια τριάκοντα.

41. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ τετρακόσια τριάκοντα ἔτη, ἐξῆλθε πᾶσα ἡ δύναμις Κυρίου ἐκ γῆς Αἰγύπτου νυκτός.

42. Προφυλαχὴ ἐστὶ τῷ Κυρίῳ, ὥστε ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ἐκείνη ἡ νύξ αὕτη προφυλαχὴ Κυρίῳ, ὥστε πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εἶναι εἰς γενεὰς αὐτῶν.

43. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρών· Οὗτος ὁ νόμος τοῦ πάσχα· πᾶς ἀλλογενὴς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ.

44. Καὶ πάντα οἰκέτην ἢ ἀργυρῶνητον περιτεμεῖς αὐτόν, καὶ τότε φάγεται ἀπ' αὐτοῦ.

45. Πάροικος ἢ μισθωτὸς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ.

46. Ἐν οἰκίᾳ μιᾷ βρωθήσεται· καὶ οὐκ ἐξοίσετε ἐκ τῆς οἰκίας τῶν κρεῶν ἕξω, καὶ ὅστωι οὐ συντρίψετε ἀπ' αὐτοῦ.

47. Πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ ποιήσει αὐτό.

48. Ἐὰν δέ τις προσελθὴ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος ποιῇσιν τὸ πάσχα Κυρίῳ, περιτεμεῖς αὐτοῦ πᾶν ἀρσενικόν· καὶ τότε προσελεύσεται ποιῆσαι αὐτό, καὶ ἔσται ὡς περ καὶ ὁ αὐτόχθων τῆς γῆς. Πᾶς ἀπερίτμητος οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ.

49. Νόμος εἷς ἔσται τῷ ἐγγωρίῳ καὶ τῷ προσελθόντι προσηλύτῳ ἐν ὑμῖν.

50. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καθὰ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ καὶ Ἀαρὼν πρὸς αὐτοὺς, οὕτως ἐποίησαν.

51. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐξήγαγε Κύριος τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν.

31. Et vocavit Pharaon Moysen et Aaron nocte, et dixit illis : Surgite, et exite de populo meo, et vos, et filii Israel : ite, et servite Domino Deo vestro, sicut dicitis.

32. Et oves, et boves vestros assumentes pergite : benedicite etiam et me.

33. Et cohebant Aegyptii populum, festinatione ejiciendo eos de terra : dicebant enim, quia omnes nos morimur.

34. Assumpsit autem populus farinam suam, antequam fermentaretur, conspersiones suas, ligatas in vestibus suis super humeros.

35. Filii autem Israel fecerunt sicut constituit illis Moyses : et petierunt ab Aegyptiis vasa argentea et aurea, et vestem.

36. Et dedit Dominus gratiam populo suo coram Aegyptiis : et commodaverunt eis : et praedati sunt Aegyptios.

37. Promoventes autem filii Israel de Ramesse in Socchoth in sexcenta millia peditum viri, praeter apparatus,

38. et commistus multus ascendit cum eis, et oves, et boves, et pecora multa valde.

39. Et coxerunt farinam quam extulerant de Aegypto, subcineritia azyma, non enim fuerat fermentata. Ejecerunt enim eos Aegyptii, et non potuerunt commorari, neque cibum fecerunt sibi in viam.

40. Habitatio autem filiorum Israel, quam habitaverunt in terra Aegypto et terra Chanaan, anni quadringenti triginta.

41. Et factum est post quadringentos triginta annos, exiit omnis virtus Domini de terra Aegypti nocte.

42. Custodia est Domino ad educendum eos de terra Aegypti : illa nox haec, custodia Domino, ut omnibus filiis Israel sit in progenies eorum.

43. Dixit autem Dominus ad Moysen et Aaron : Haec est lex ipsius pascha : omnis alienigena non comedit de eo.

44. Et omnem famulum, vel argento emptum circumcidet eum, et tunc comedit de eo.

45. Advena vel mercenarius non comedit de eo.

46. In domo una manducabitur : et non efferetis de domo de carnibus foras, et os non conteretis de eo.

47. Omnis synagoga filiorum Israel faciet id.

48. Si quis autem advenerit ad vos proselytus ad faciendum pascha Domino, circumcidet omne ejus masculinum : et tunc accedet ad faciendum id, et erit tamquam et indigena terrae. Omnis incircumciscus non comedit de eo.

49. Lex una erit indigenae et advenienti proselyto in vobis.

50. Et fecerunt filii Israel sicut mandavit Dominus Moysi et Aaron ad eos, sic fecerunt.

51. Et factum est in die illa, eduxit Dominus filios Israel de terra Aegypti cum virtute eorum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
2. Ἀγιάσον μοι πᾶν πρωτότοκον πρωτογενὲς διανοίγον πᾶσαν μήτραν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, ἐμοὶ ἔστιν.
3. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν· Μνημονεύετε τὴν ἡμέραν ταύτην, ἐν ἣ ἐξήλθετε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας· ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγεν ὑμᾶς Κύριος ἐντεῦθεν. Καὶ οὐ βρωθήσεται ζύμη·
4. ἐν γὰρ τῇ σήμερον ὑμεῖς ἐκπορεύεσθε ἐν μηνὶ τῶν νέων.
5. Καὶ ἔσται, ἡνίκα ἂν εἰσαγάγῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, καὶ Χετταίων, καὶ Ἀμορραίων, καὶ Εὐαίων, καὶ Ἰεβουσαίων, καὶ Γεργεσαίων, καὶ Φερεζαίων, ἣν ὠμοσε τοῖς πατράσι σου δοῦναί σοι, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· καὶ ποιήσεις τὴν λατρείαν ταύτην ἐν τῷ μηνὶ τούτῳ.
6. Ὁ ἔξ ἡμέρας ἔδεσθε ἄζυμα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἑορτὴ Κυρίου.
7. Ἄζυμα ἔδεσθε ἑπτὰ ἡμέρας· οὐκ ὀφθήσεται σοι ζυμωτὸν, οὐδὲ ἔσται σοι ζύμη ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου.
8. Καὶ ἀναγγελεῖς τῷ υἱῷ σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων· Διὰ τοῦτο ἐποίησε Κύριος ὁ Θεός μοι, ὥς ἐξεπορευόμεν ἐξ Αἰγύπτου.
9. Καὶ ἔσται σοι σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρὸς σου, καὶ μνημόσυνον πρὸ ὀφθαλμῶν σου, ὅπως ἂν γένηται ὁ νόμος Κυρίου ἐν τῷ στόματι σου· ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγέ σε Κύριος ὁ Θεός ἐξ Αἰγύπτου.
10. Καὶ φυλάξασθε τὸν νόμον τοῦτον κατὰ καιροὺς ὥρων, ἀπ' ἡμερῶν εἰς ἡμέρας.
11. Καὶ ἔσται, ὥς ἂν εἰσαγάγῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναναίων, ὃν τρόπον ὠμοσε τοῖς πατράσι σου, καὶ δώσει σοι αὐτήν·
12. καὶ ἀφελεῖς πᾶν διανοίγον μήτραν, τὰ ἀρσενικὰ τῷ Κυρίῳ. Πᾶν διανοίγον μήτραν ἐκ βουκολίων, ἢ ἐν τοῖς κτήνεσι σου, ὅσα ἂν γένηται σοι, τὰ ἀρσενικὰ ἀγιάσεις τῷ Κυρίῳ.
13. Πᾶν διανοίγον μήτραν ὄνου ἀλλάξεις προβάτω· ἐὰν δὲ μὴ ἀλλάξης, λυτρώσῃ αὐτό. Πᾶν πρωτότοκον ἀνθρώπου τῶν υἱῶν σου λυτρώσῃ.
14. Ἐὰν δὲ ἐρωτήσῃ σε ὁ υἱός σου μετὰ ταῦτα, λέγων· Τί τοῦτο; καὶ ἐρεῖς αὐτῷ· Ὅτι ἐν χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγεν Κύριος ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.
15. Ἡνίκα δὲ ἐσκήρυνε Φαραὼ ἐξαποστεῖλαι ἡμᾶς, ἀπέκτεινε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἀπὸ πρωτοτόκων ἀνθρώπων ἕως πρωτοτόκων κτηνῶν. Διὰ τοῦτο ἐγὼ θύω πᾶν διανοίγον μήτραν, τὰ ἀρσενικὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ πᾶν πρωτότοκον τῶν υἱῶν μου λυτρώσομαι.
16. Καὶ ἔσται εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρὸς σου, καὶ ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν σου· ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγέ σε Κύριος ἐξ Αἰγύπτου.
17. Ὡς δὲ ἐξαπέστειλε Φαραὼ τὸν λαόν, οὐχ ὡδήγησεν αὐτοὺς ὁ Θεός ὁδὸν γῆς Φυλιστιεῖμ; ὅτι ἐγγὺς ἦν. Εἶπε γὰρ ὁ Θεός· Μὴποτε μεταμελήσῃ τῷ λαῷ ἰδόντι πόλεμον, καὶ ἀποστρέψῃ εἰς Αἰγύπτου.
18. Καὶ ἐκύκλωσεν ὁ Θεός τὸν λαόν ὁδὸν τὴν εἰς τὴν ἔρημον, εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν. Πέμπτη δὲ γενεὰ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

CAPUT XIII.

1. Dixit autem Dominus ad Moysen, dicens :
2. Sanctifica mihi omne primitivum primogenitum adaperiens omnem vulvam in filiis Israel : ab homine ad pecus, mihi est.
3. Dixit autem Moyses ad populum : Memoramini diei hujus, in qua existiis de terra Ægypti, de domo servitutis : in manu enim valida eduxit vos Dominus hinc. Et non manducabitur fermentum :
4. hodie enim vos egredimini in mense novorum.
5. Et erit, cum introduxerit te Dominus Deus tuus in terram Chanaanæorum, et Chettæorum, et Amorrhæorum, et Evæorum, et Jebusæorum, et Gergesæorum, et Pherezæorum, quam juravit patribus tuis dare tibi, fluentem lacte et melle : et facies servitutem hanc in mense hoc.
6. Sex dies comedetis azyma, die autem septimo sollemnitas Domini.
7. Azyma comedetis septem dies : non apparebit tibi fermentatum, neque erit tibi fermentum in omnibus finibus tuis.
8. Et annuntiabis filio tuo in die illa, dicens : Propter hoc fecit Dominus Deus mihi, cum egrediebar de Ægypto.
9. Et erit tibi signum super manum tuam, et memoriale ante oculos tuos, ut sit lex Domini in ore tuo : in manu enim valida eduxit te Dominus Deus de Ægypto.
10. Et servate legem hanc secundum tempora statuta, a diebus in dies.
11. Et erit, cum introduxerit te Dominus Deus tuus in terram Chanaanæorum, quemadmodum juravit patribus tuis, et dabit tibi eam :
12. et separabis omne adaperiens vulvam, masculina Domino. Omne adaperiens vulvam de armentis, vel in pecoribus tuis, quæcumque tibi nata fuerint, masculina sanctificabis Domino.
13. Omne adaperiens vulvam asini mutabis ove : sin autem non mutaveris, redimes illud. Omne primogenitum hominis filiorum tuorum redimes.
14. Sin autem interrogaverit te filius tuus, dicens : Quid hoc ? et dices ei : Quoniam in manu valida eduxit Dominus nos de terra Ægypti, de domo servitutis.
15. Quando autem induravit se Pharaos ad dimittendum nos, interfecit omne primogenitum in terra Ægypto, a primogenitis hominum usque ad primogenita pecorum. Propter hoc ego immolo omne adaperiens vulvam, masculina Domino, et omne primogenitum filiorum meorum redinam.
16. Et erit in signum super manum tuam, et immobile ante oculos tuos : in manu enim valida eduxit te Dominus de Ægypto.
17. Cum autem emisit Pharaos populum, non deduxit eos Deus per viam terræ Philistiim, quia prope erat. Dixit enim Deus : Ne quando pœniteat populum cum viderit prælium, et revertatur in Ægyptum.
18. Et circumduxit Deus populum via quæ ad desertum ad rubrum mare. Quinta autem progenie ascenderunt filii Israel de terra Ægypti.

19. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς τὰ ὀστά Ἰωσήφ μεθ' ἑαυτοῦ. Ὅρκω γὰρ ὤρκισε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἐπισκοπῇ ἐπισκέψεται ὑμᾶς Κύριος, καὶ συνανοίσετέ μου τὰ ὀστά ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν.

20. Ἐξάραντες δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ Σοκχώθ, ἐστρατοπέδευσαν ἐν Ὁθώμ παρὰ τὴν ἐρήμον.

21. Ὁ δὲ Θεὸς ἠγεῖτο αὐτῶν, ἡμέρας μὲν ἐν στύλῳ νεφέλης, δεῖξαι αὐτοῖς τὴν ὁδόν· τὴν δὲ νύκτα ἐν στύλῳ πυρός.

22. Οὐκ ἐξέλιπε δὲ ὁ στύλος τῆς νεφέλης ἡμέρας, καὶ ὁ στύλος τοῦ πυρός νυκτὸς ἐναντίον τοῦ λαοῦ παντός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστρέψαντες στρατοπεδεύσατ' ἀπέναντι τῆς ἐπαύλειος, ἀνὰ μέσον Μαγδώλου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς θαλάσσης, ἐξεναντίας Βεελσεφὼν· ἐνώπιον αὐτῶν στρατοπεδεύσεις ἐπὶ τῆς θαλάσσης.

3. Καὶ ἐρεῖ Φαραὼ τῷ λαῷ αὐτοῦ· Οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κλανῶνται οὗτοι ἐν τῇ γῇ· συγκέκληκε γὰρ αὐτοὺς ἡ ἐρήμος.

4. Ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ καταδιώξεταί ὀπίσω αὐτῶν. Καὶ ἐνδοξασθήσονται ἐν Φαραὼ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ· καὶ γνώσονται πάντες οἱ Αἰγύπτιοι ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος. Καὶ ἐποίησαν οὕτως.

5. Καὶ ἀνηγγέλῃ τῷ βασιλεῖ τῶν Αἰγυπτίων ὅτι πέφευγεν ὁ λαός. Καὶ μετεστράφη ἡ καρδία Φαραὼ, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λαόν, καὶ εἶπαν· Τί τοῦτο ἐποίησamen, τοῦ ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, τοῦ μὴ δουλεύειν ἡμῖν;

6. Ἐξευξεν οὖν Φαραὼ τὰ ἄρματα αὐτοῦ, καὶ πάντα τὸν λαόν αὐτοῦ συναπῆγαγε μεθ' ἑαυτοῦ,

7. καὶ λαβὼν ἑξακόσια ἄρματα ἐλεκτά, καὶ πᾶσαν τὴν ἵππον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ τριστάτας ἐπὶ πάντων.

8. Καὶ ἐσκήρυνε Κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξεπορεύοντο ἐν χειρὶ ὑψηλῇ.

9. Καὶ κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι ὀπίσω αὐτῶν, καὶ εὗροσαν αὐτοὺς παρεμβληκότας παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ πᾶσα ἡ ἵππος, καὶ τὰ ἄρματα Φαραὼ, καὶ οἱ ἵππεις, καὶ ἡ στρατιὰ αὐτοῦ ἀπέναντι τῆς ἐπαύλειος, ἐξεναντίας Βεελσεφὼν.

10. Καὶ Φαραὼ προσῆγε. Καὶ ἀναβλέψαντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥρῳσι· καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἐστρατοπέδευσαν ὀπίσω αὐτῶν. Καὶ ἐφοβήθησαν σφοδρὰ· ἀνεβόησαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον,

11. καὶ εἶπαν πρὸς Μωϋσῆν· Παρὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν μνήματα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἐξήγαγες ἡμᾶς θανατῶσαι ἐν τῇ ἐρήμῳ. Τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν, ἐξαγαγὼν ἐξ Αἰγύπτου;

12. Οὐ τοῦτο ἦν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησαμεν πρὸς σὲ ἐν Αἰγύπτῳ, λέγοντες· Πάρες ἡμᾶς, ὅπως δουλεύσωμεν τοῖς Αἰγυπτίοις· κρίσιν γὰρ ἡμᾶς δουλεύειν τοῖς Αἰγυπτίοις ἢ ἀποθανεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ.

19. Et sumpsit Moyses ossa Joseph secum. Jurejurando enim adjuravit filios Israel, dicens : Visitatione visitabit vos Dominus, et simul efferetis ossa mea hinc vobiscum.

20. Promoventes autem filii Israel de Socchoth, castrametati sunt in Othon juxta desertum.

21. Deus autem praeibat eos, die quidem in columna nubis, ostendere illis viam : noctu autem in columna ignis.

22. Non defecit autem columna nubis die, et columna ignis noctu coram omni populo.

CAPUT XIV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere filiis Israel, et reversi castrametentur e regione suburbii, inter Magdolum et mare, contra Beelsephon : coram ipsis castrametaberis super mare.

3. Et dicet Pharaeo populo suo : filii Israel errant hi in terra : conclusit enim eos desertum.

4. Ego autem indurabo cor Pharaonis, et persequetur post eos. Et glorificabor in Pharaone, et in omni exercitu ejus : et cognoscent omnes Aegyptii quia ego sum Dominus. Et fecerunt sic.

5. Et nuntiatum est regi Aegyptiorum quia fugit populus. Et conversum est cor Pharaonis, et famulorum ejus in populum, et dixerunt : Quid hoc fecimus, ut emitteremus filios Israel, ne servirent nobis?

6. Junxit igitur Pharaeo currus suos, et omnem populum suum simul eduxit secum,

7. et sumens sexcentos currus electos, et omnem equitatum Aegyptiorum, et tristatas super omnes.

8. Et induravit Dominus cor Pharaonis regis Aegypti, et servorum ejus, et persecutus est post filios Israel : filii autem Israel egrediebantur in manu excelsa.

9. Et persecuti sunt Aegyptii post eos, et invenerunt eos castrametatos juxta mare. Et omnis equitatus et currus Pharaonis, et equites, et exercitus ejus e regione suburbii, contra Beelsephon.

10. Et Pharaeo accessit. Et respicientes filii Israel oculis, vident : et Aegyptii castrametati sunt post eos. Et timuerunt valde : clamaverunt autem filii Israel ad Dominum,

11. et dixerunt ad Moysen : Eo quod non essent sepulchra in Aegypto, eduxisti nos ut morti traderes in deserto. Quid hoc fecisti nobis, educens de Aegypto?

12. Nonne hoc erat verbum quod locuti sumus ad te in Aegypto, dicentes : Dimitte nos, ut serviamus Aegyptiis : melius enim est nos servire Aegyptiis quam mori in deserto hoc.

13. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν· Θαρσεῖτε, στήτε καὶ ὁρᾶτε τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ Κυρίου, ἣν ποιήσει ἡμῖν σήμερον. Ὅν τρόπον γὰρ ἐωράκατε τοὺς Αἰγυπτίους σήμερον, οὐ προσθήσεσθε ἔτι ἰδεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον.

14. Κύριος πολεμήσει περὶ ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς σιγήσετε.

15. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Τί βοᾷς πρὸς με; λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἀναζευσάτωσαν.

16. Καὶ σὺ ἔπαρον τῇ ῥάβδῳ σου, καὶ ἔκτεινον τὴν χειρὰ σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ῥῆξον αὐτήν· καὶ εἰς-ελθέτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρόν.

17. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραῶ, καὶ τῶν Αἰγυπτίων πάντων, καὶ εἰσελεύσονται ὀπίσω αὐτῶν· καὶ ἐνδοξασθήσονται ἐν Φαραῶ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἄρμασι, καὶ ἐν τοῖς ἵπποις αὐτοῦ.

18. Καὶ γνώσονται πάντες οἱ Αἰγύπτιοι ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος, ἐνδοξαζόμενον μου ἐν Φαραῶ, καὶ ἐν τοῖς ἄρμασι, καὶ ἵπποις αὐτοῦ.

19. Ἐξῆρε δὲ ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ ὁ προπορευόμενος τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπορεύθη ἐκ τῶν ὀπισθεν. Ἐξῆρε δὲ καὶ ὁ στύλος τῆς νεφέλης ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἔστη ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτῶν.

20. καὶ εἰσῆλθεν ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς Ἰσραὴλ, καὶ ἔστη· καὶ ἐγένετο σκότος καὶ γνόφος. Καὶ διῆλθεν ἡ νύξ· καὶ οὐ συνέμειξαν ἀλλήλοις ὅλην τὴν νύκτα.

21. Ἐξέτεινε δὲ Μωϋσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν· καὶ ὑπῆγαγε Κύριος τὴν θάλασσαν ἐν ἀνέμῳ νότῳ βιαίῳ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν ξηράν· καὶ ἐσχίσθη τὸ ὕδωρ.

22. Καὶ εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρόν· καὶ τὸ ὕδωρ αὐτῆς τεῖχος ἐκ δεξιῶν, καὶ τεῖχος ἐξ ἐκωνύμων.

23. Καὶ κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ εἰσῆλθον ὀπίσω αὐτῶν, καὶ πᾶς ἵππος Φαραῶ, καὶ τὰ ἄρματα, καὶ οἱ ἀναβάται εἰς μέσον τῆς θαλάσσης.

24. Ἐγενήθη δὲ ἐν τῇ φυλακῇ τῇ ἐωθινή, καὶ ἐπέβλεψε Κύριος ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν Αἰγυπτίων ἐν στύλῳ πυρὸς καὶ νεφέλης, καὶ συνετάραξε τὴν παρεμβολὴν τῶν Αἰγυπτίων.

25. Καὶ συνέδησε τοὺς ἄξονας τῶν ἁρμάτων αὐτῶν, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς μετὰ βίας. Καὶ εἶπαν οἱ Αἰγύπτιοι· Φύγωμεν ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ· ὁ γὰρ Κύριος πολεμεῖ περὶ αὐτῶν τοὺς Αἰγυπτίους.

26. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἐκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀποκαταστήτω τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπικαλυφάτω τοὺς Αἰγυπτίους, ἐπὶ τε τὰ ἄρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας.

27. Ἐξέτεινε δὲ Μωϋσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπεκατέστη τὸ ὕδωρ πρὸς ἡμέραν ἐπὶ χώρας. Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἔφυγον ὑπὸ τὸ ὕδωρ. Καὶ ἐξετίναξε Κύριος τοὺς Αἰγυπτίους μέσον τῆς θαλάσσης.

28. Καὶ ἐπαναστραφέν τὸ ὕδωρ ἐκάλυψε τὰ ἄρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας, καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν Φαραῶ, τοὺς εἰσπεπορευμένους ὀπίσω αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ οὐ κατελείψθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς.

29. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν

13. Dixit autem Moyses ad populum : Fidite, stete et videte salutem quæ est a Domino, quam faciet vobis hodie. Sicut enim vidistis Ægyptios hodie, non apponetis amplius videre eos in æternum tempus.

14. Dominus pugnabit pro vobis, et vos tacebitis.

15. Dixit autem Dominus ad Moysen : Quid clamas ad me? loquere filiis Israel, et disjungant.

16. Et tu eleva virgam tuam, et extende manum tuam super mare, et finde illud : et ingrediantur filii Israel in medium maris per siccum.

17. Et ecce ego indurabo cor Pharaonis, et Ægyptiorum omnium, et ingredientur post eos : et glorificabor in Pharaone, et in omni exercitu ejus, et in curribus, et in equibus ejus.

18. Et cognoscent omnes Ægyptii quia ego sum Dominus, dum ego glorificor in Pharaone, et in curribus, et in equibus ejus.

19. Promovit autem angelus Dei, qui præibat castra filiorum Israel, et ivit a tergo. Promovit autem et columna nubis a facie eorum, et stetit a tergo eorum :

20. et intravit inter castra Ægyptiorum, et castra Israel, et stetit : et factæ sunt tenebræ et caligo. Et venit nox : et non commiscuerunt se invicem totam noctem.

21. Extendit autem Moyses manum super mare : et subduxit Dominus mare in vento Austro violento totam noctem, et fecit mare siccum : et scissa est aqua.

22. Et ingressi sunt filii Israel in medium maris per siccum : et aqua ejus, murus a dextris, et murus a sinistris.

23. Et persecuti sunt Ægyptii, et ingressi sunt post eos, et omnis equitatus Pharaonis, et currus, et ascensores in medium maris.

24. Factum est autem in vigilia matutina, et inspexit Dominus super castra Ægyptiorum in columna ignis et nubis : et conturbavit castra Ægyptiorum.

25. Et colligavit axes curruum eorum, et egit eos cum violentia. Et dixerunt Ægyptii : Fugiamus a facie Israel : Dominus enim oppugnat pro eis Ægyptios.

26. Dixit autem Dominus ad Moysen : Extende manum tuam super mare, et restituatur aqua, et cooperiat Ægyptios, et super currus et ascensores.

27. Extendit autem Moyses manum super mare et re-dixit aqua diem versus, super locum. Ægyptii autem fugerunt sub aquam : et excussit Dominus Ægyptios medium maris.

28. Et reversa aqua operuit currus, et ascensores, et omnem virtutem Pharaonis, eos qui ingrediebantur post ipsos in mare. Et non remansit de eis ne unus quidem.

29. Filii autem Israel iverunt per siccum in medio maris :

μέσω τῆς θαλάσσης· τὸ δὲ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν, καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων.

30. Καὶ ἐρρύσατο Κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρὸς τῶν Αἰγυπτίων. Καὶ εἶδεν Ἰσραὴλ τοὺς Αἰγυπτίους τεθνηκότας παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.

31. Εἶδε δὲ Ἰσραὴλ τὴν χεῖρα τὴν μεγάλην, ἃ ἐποίησε Κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις· ἐφοβήθη δὲ ὁ λαὸς τὸν Κύριον, καὶ ἐπίστευσαν τῷ Θεῷ, καὶ Μωϋσῇ τῷ θεράποντι αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Τότε ἤσε Μωϋσῆς καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν ψῆδὴν ταύτην τῷ Θεῷ, καὶ εἶπαν, λέγοντες· Ἀσωμεν τῷ Κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδοξασται· ἵππον καὶ ἀναβάτην ἐρρίψεν εἰς θάλασσαν.

2. Βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. Οὗτός μου Θεός, καὶ δοξάσω αὐτὸν, Θεὸς τοῦ πατρὸς μου, καὶ ὑψώσω αὐτόν.

3. Κύριος συντρίβων πολέμους, Κύριος ὄνομα αὐτοῦ.

4. Ἄρματα Φαραῶ, καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἐρρίψεν εἰς θάλασσαν, ἐπιλέκτους ἀναβάτας τριστάτας. Κατεπόθησαν ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ,

5. πόντῳ ἐκάλυψεν αὐτούς· κατέδυσαν εἰς βυθὸν ὡς εἰ λίθος.

6. Ἡ δεξιὰ σου, Κύριε, δεδοξασται ἐν ἰσχυί, ἡ δεξιὰ σου χεὶρ, Κύριε, ἔθραυσεν ἐχθρούς.

7. Καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψας τοὺς ἑπεναντίους. Ἀπέστειλας τὴν ὀργὴν σου· κατέφαγεν αὐτούς ὡς καλάμην.

8. Καὶ διὰ πνεύματος τοῦ θυμοῦ σου διέστη τὸ ὕδωρ, ἐπάγη ὡς εἰ τεῖχος τὰ ὕδατα· ἐπάγη τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.

9. Εἶπεν ὁ ἐχθρός· Διώξας καταλήψομαι, μεριῶ σῦλα, ἐμπλήσω ψυχὴν μου, ἀνελῶ τῇ μαχαίρᾳ μου, κυριεύσει ἡ χεὶρ μου.

10. Ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου· ἐκάλυψεν αὐτοὺς θάλασσα· ἔδυσαν ὡς εἰ μολίβος ἐν ὕδατι σποδρῶ.

11. Τίς ὁμοίός σοι ἐν θεοῖς, Κύριε, τίς ὁμοίός σοι; δεδοξασμένος ἐν ἁγίοις, θαυμαστός ἐν δόξαις, ποιῶν τέρατα.

12. Ἐξέτεινας τὴν δεξιάν σου· κατέπιεν αὐτοὺς γῆ.

13. Ὡδήγησας τῇ δικαιοσύνῃ σου τὸν λαόν σου τοῦτον ἐν ἐλυτρώσῳ· παρεκάλεσας τῇ ἰσχυί σου εἰς κατὰ λυμα ἁγίόν σου.

14. Ἦκουσαν ἔθνη, καὶ ὠργίσθησαν· ὠδίνες ἔλαβον κατοικοῦντας Φυλιστιίμ.

15. Τότε ἔσπευσαν ἡγεμόνες Ἐδὼμ, καὶ ἄρχοντες Μωαβιτῶν· ἔλαβον αὐτοὺς τρόμος, ἐτάχσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες Χαναάν.

16. Ἐπιπέσοι ἐπ' αὐτοὺς τρόμος καὶ φόβος· μεγέθει βραχίονός σου ἀπολιθωθήτωσαν, ὥς παρέλθῃ ὁ λαός σου, Κύριε, ὥς ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου οὗτος ἐν ἐκτίσῳ.

17. Εἰσαγαγὼν καταφύτευσον αὐτοὺς εἰς ὅρος κληρονομίας σου, εἰς ἑτοιμον κατοικητήριόν σου, ὃ κατήρτισα, Κύριε· ἁγίασμα, Κύριε, ὃ ἡτοίμασαν αἱ χεῖρές σου.

aqua autem ipsis erat murus a dextris, et murus a sinistris.

30. Et eruit Dominus Israel in die illa de manu Aegyptiorum. Et vidit Israel Aegyptios mortuos juxta labium maris.

31. Vidit autem Israel manum magnam, quae fecit Dominus Aegyptiis : timuit autem populus Dominum, et crederunt Deo, et Moysi servo ejus.

CAPUT XV.

1. Tunc cantavit Moyses et filii Israel canticum hoc Deo, et dixerunt, dicentes : Cantemus Domino, gloriose enim glorificatus est : equum et ascensorem projecit in mare.

2. Adjutor et protector factus est mihi in salutem. Iste Deus meus, et glorificabo eum, Deus patris mei, et exaltabo eum.

3. Dominus conterens bella, Dominus nomen illi.

4. Currus Pharaonis, et exercitum ejus projecit in mare, electos ascensores tristatas. Submersi sunt in mari rubro,

5. ponto operuit eos : descenderunt in profundum quasi lapis.

6. Dexterata tua, Domine, glorificata est in fortitudine, dextera tua manus, Domine, confregit inimicos.

7. Et multitudine gloriae tuae contrivisti adversarios. Misisti iram tuam : devoravit eos sicut stipulam.

8. Et per spiritum indignationis tuae divisa est aqua : compactae sunt tamquam murus aquae, compactae sunt undae in medio maris.

9. Dixit inimicus : Persequens comprehendam, dividam spolia, implebo animam meam, interficiam gladio meo, dominabitur manus mea.

10. Misisti spiritum tuum : cooperuit eos mare, demersi sunt quasi plumbum in aqua vehementi.

11. Quis similis tibi in diis, Domine, quis similis tibi? glorificatus in sanctis, mirabilis in majestatibus, faciens prodigia.

12. Extendisti manum tuam : devoravit eos terra.

13. Deduxisti justitia tua populum hunc quem redemisti : advocasti fortitudine tua ad diversorium sanctum tuum.

14. Audierunt gentes, et iratae sunt : dolores apprehenderunt habitatores Philistim.

15. Tunc festinaverunt duces Edom, et principes Moabitum : apprehendit illos tremor, tabuerunt omnes inhabitantes Chanaan.

16. Irruat super eos tremor et timor : magnitudine brachii tui fiant tamquam lapis, donec transeat populus tuus, Domine, donec transeat populus tuus hic quem possedisti.

17. Introducens planta eos in montem haereditatis tuae, in paratum habitaculum tuum, quod perfecisti, Domine : sanctuarium, Domine, quod paraverunt manus tuae.

18. Κύριος βασιλεύων τὸν αἰῶνα, καὶ ἐπ' αἰῶνα, καὶ ἔτι.

19. Ὅτι εἰσῆλθεν ἵππος Φαραὼ σὺν ἄρμασι καὶ ἀναβάταις εἰς θάλασσαν, καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς Κύριος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης· οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.

20. Λαβοῦσα δὲ Μαριάμ ἡ προφῆτις ἡ ἀδελφὴ Ἀαρὼν τὸ τύμπανον ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, καὶ ἐξήλθοσαν πᾶσαι αἱ γυναῖκες ὀπίσω αὐτῆς μετὰ τυμπάνων καὶ χορῶν.

21. Ἐξῆρχε δὲ αὐτῶν Μαριάμ, λέγουσα· Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ, ἐνδοξῶς γὰρ δεδοξάσται· ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν.

22. Ἐξῆρχε δὲ Μωϋσῆς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἀπὸ θάλασσης ἐρυθρᾶς, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον Σούρ. Καὶ ἐπορεύοντο τρεῖς ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐχ εὗρισκον ὕδωρ, ὥστε πιεῖν.

23. Ἦλθον δὲ εἰς Μερβᾶ, καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ἐκ Μερβᾶ· πικρὸν γάρ ἦν. Διὰ τοῦτο ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Πικρία.

24. Καὶ διεγόγγυζεν ὁ λαὸς ἐπὶ Μωϋσῇ, λέγοντες· Τί πίομεθα;

25. Ἐβόησε δὲ Μωϋσῆς πρὸς Κύριον. Καὶ ἔδειξεν αὐτῷ Κύριος ξύλον, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐγλυκάνθη τὸ ὕδωρ. Ἐκεῖ ἔθετο αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίσεις, καὶ ἐκεῖ αὐτὸν ἐπέρασε,

26. καὶ εἶπεν· Ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσης τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐναντίον αὐτοῦ ποιήσης, καὶ ἐνωτίσῃ ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ, καὶ φυλάξῃς πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, πᾶσαν νόσον, ἣν ἐπήγαγον τοῖς Αἰγυπτίοις, οὐκ ἐπάξω ἐπὶ σέ· ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου ὁ ἰωμενός σε.

27. Καὶ ἦλθοσαν εἰς Αἰλείμ· καὶ ἦσαν ἐκεῖ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων, καὶ ἐβδομήκοντα στελέχη φοινίκων. Παρενέβαλον δὲ ἐκεῖ παρὰ τὰ ὕδατα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ις'.

1. Ἀπῆραν δὲ ἐξ Αἰλείμ, καὶ ἦλθοσαν πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἔρημον Σιν, ὃ ἐστὶν ἀνὰ μέσον Αἰλείμ καὶ ἀνὰ μέσον Σινά. Τῇ δὲ πεντεκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐξεληλυθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου,

2. διεγόγγυζε πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπὶ Μωϋσῇ καὶ Ἀαρὼν,

3. καὶ εἶπαν πρὸς αὐτοὺς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ· Ὁφελον ἀπεθάνομεν πληγέντες ὑπὸ Κυρίου ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ὅταν ἐκαθίσταμεν ἐπὶ τῶν λεθόντων τῶν κρεῶν, καὶ ἡσθίομεν ἄρτους εἰς πλησμονήν· ὅτι ἐξηγάγετε ἡμᾶς εἰς τὴν ἔρημον ταύτην, ἀποκτείνει πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ταύτην ἐν λιμῷ.

4. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἴδου ἐγὼ βω ὑμῖν ἄρτους ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐξελεύσεται ὁ λαός, καὶ συλλέξουσιν τὸ τῆς ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ὅπως πειράσω αὐτούς, εἰ πορεύσονται τῷ νόμῳ μου, ἢ οὐ.

5. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑκτῇ, καὶ ἐτοιμάσουσιν ὃ ἐὰν εἰσενέγκωσιν· καὶ ἔσται διπλοῦν ὃ ἐὰν συναγάγωσιν τὸ καθ' ἡμέραν εἰς ἡμέραν.

6. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν πρὸς πᾶσαν συνα-

18. Dominus regnans sæculum, et in sæculum, et ultra.

19. Quoniam ingressus est equitatus Pharaonis cum curribus et ascensoribus in mare, et induxit super eos Dominus aquam maris : filii autem Israel ambulaverunt per aridam in medio maris.

20. Sumens autem Maria prophetissa soror Aaron tympanum in manu sua, et egressæ sunt omnes mulieres post eam cum tympanis et choris.

21. Principium autem dedit illis Maria, dicens : Cantemus Domino, gloriose enim glorificatus est : equum et ascensorem projecit in mare.

22. Sustulit autem Moyses filios Israel a mari rubro, et eduxit eos in desertum Sur. Et ibant tres dies in deserto, et non inveniabant aquam, ut biberent.

23. Venerunt autem in Merra, et non potuerunt bibere de Merra : amara enim erat. Propter hoc cognominavit nomen loci illius, Amaritudo.

24. Et murmurabat populus adversus Moysen, dicentes : Quid bibemus?

25. Clamavit autem Moyses ad Dominum. Et ostendit ei Dominus lignum, et injectit illud in aquam, et dulcis facta est aqua. Ibi posuit ei justificationes et judicia, et ibi eum tentavit,

26. et dixit : Si auditu audieris vocem Domini Dei tui, et quæ placent coram illo feceris, et auribus perceperis mandata ejus, et custodieris omnes justificationes ejus; omnem infirmitatem, quam intuli Ægyptiis, non inducam super te : ego enim sum Dominus Deus tuus sanans te.

27. Et venerunt in Ælim : et erant ibi duodecim fontes aquarum, et septuaginta arbores palmarum. Castrametati autem sunt ibi juxta aquas.

CAPUT XVI.

1. Promoverunt autem de Ælim, et venerunt omnis synagoga filiorum Israel in desertum Sin, quod est inter Ælim et Sina. Quinta autem et decima die mense secundo, cum ipsi exivissent de terra Ægypti,

2. murmuravit omnis synagoga filiorum Israel adversus Moysen et Aaron,

3. et dixerunt ad eos filii Israel : Utinam mortui essemus percussi a Domino in terra Ægypto, quando sedebamus super ollas carnum, et manducabamus panes ad satietatem : quoniam eduxistis nos in desertum hoc ad interimendum omnem synagogam hanc in fame.

4. Dixit autem Dominus ad Moysen : Ecce ego pluo vobis panes de cælo : et exhibit populus, et colligent quod diei in die, ut tentem eos, si ambulabunt lege mea, an non.

5. Et erit in die sexto, et parabunt quodcumque intulerint : et erit duplum quod collegerint per diem in die.

6. Et dixit Moyses et Aaron ad omnem synagogam filio-

γῶγην υἱὸν Ἰσραὴλ· Ἐσπέρας γνώσεσθε, ὅτι Κύριος ἐξήγαγεν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου,

7. καὶ πρωὶ ὤψεσθε τὴν δόξαν Κυρίου ἐν τῷ εἰσκαυ-
σαι τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν ἐπὶ τῷ Θεῷ. Ἡμεῖς δὲ τί ἐσ-
μεν, ὅτι διαγογγύετε καθ' ἡμῶν;

8. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Ἐν τῷ δίδοναι Κύριον ὑμῖν
ἐσπέρας κρέα φαγεῖν καὶ ἄρτους τὸ πρωὶ εἰς πλησμο-
νὴν, διὰ τὸ εἰσκαῦσαι Κύριον τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν, ὃν
ὑμεῖς διαγογγύετε καθ' ἡμῶν. Ἡμεῖς δὲ τί ἐσμεν; οὐ
γὰρ καθ' ἡμῶν ἐστὶν ὁ γογγυσμὸς ὑμῶν, ἀλλ' ἡ κατὰ
τοῦ Θεοῦ.

9. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρὼν· εἶπον πάσῃ συνα-
γωγῇ υἱὸν Ἰσραὴλ· Προεβλήθετε ἐναντίον τοῦ Θεοῦ·
εἰσκήκοε γὰρ τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν.

10. Ἦνικα δὲ ἐλάλει Ἀαρὼν πάσῃ συναγωγῇ υἱὸν
Ἰσραὴλ, καὶ ἐπεστράφησαν εἰς τὴν ἐρήμον, καὶ ἡ δόξα
Κυρίου ὤφθη ἐν νεφέλῃ.

11. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

12. Εἰσκήκοα τὸν γογγυσμὸν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.
Λάλησον πρὸς αὐτοὺς, λέγων· Τὸ πρὸς ἐσπέραν ἔδεσθε
κρέα, καὶ τὸ πρωὶ πλησθήσεσθε ἄρτων· καὶ γνώσεσθε
ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

13. Ἐγένετο δὲ ἐσπέρα· καὶ ἀνέβη ὀρτυγομήτρα,
καὶ ἐκάλυψε τὴν παρεμβολήν. Τὸ πρωὶ ἐγένετο κατα-
παυομένης τῆς δρόσου κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς,

14. καὶ ἰδοὺ ἐπὶ πρόσωπον τῆς ἐρήμου λεπτὸν ὡσεὶ
κόριον λευκὸν, ὡσεὶ πάγος ἐπὶ τῆς γῆς.

15. Ἰδόντες δὲ αὐτὸ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἶπαν ἕτερος τῷ
ἐτέρῳ· Τί ἐστὶ τοῦτο; οὐ γὰρ ᾔδεισαν τί ἦν. Εἶπε δὲ
Μωϋσῆς αὐτοῖς· Οὗτος ὁ ἄρτος ὃν ἔδωκε Κύριος ὑμῖν
φαγεῖν.

16. Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξε Κύριος· Συναγάγετε
ἀπ' αὐτοῦ ἕκαστος εἰς τοὺς καθήκοντας, γομὸρ κατὰ
κεφαλὴν, κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν ὑμῶν, ἕκαστος σὺν τοῖς
συσχηνίοις ὑμῶν συλλέξατε.

17. Ἐποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ συνέλε-
ξαν ὁ τὸ πολὺ, καὶ ὁ τὸ ἐλαττον.

18. Καὶ μετρήσαντες γομὸρ, οὐκ ἐπλεόνασεν ὁ τὸ
πολὺ, καὶ ὁ τὸ ἐλαττον οὐκ ἠλαττόνησεν· ἕκαστος εἰς
τοὺς καθήκοντας παρ' ἑαυτῷ συνέλεξαν.

19. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς αὐτοὺς· Μηδεὶς καταλει-
πέτω ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωὶ.

20. Καὶ οὐκ εἰσέκουσεν Μωϋσῆς, ἀλλὰ κατελίπον τι-
νες ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωὶ· καὶ ἐξέζεσε σκύληκας, καὶ
ἐπώλεσε· καὶ ἐπικράνην ἐπ' αὐτοῖς Μωϋσῆς.

21. Καὶ συνέλεξαν αὐτὸ πρωὶ πρωὶ, ἕκαστος τὸ κα-
θῆκον αὐτῷ· ἡνίκα δὲ διεθέρμαιναν ὁ ἥλιος, ἐτήκετο.

22. Ἐγένετο δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑκτῇ, συνέλεξαν τὰ δεόντα
διπλᾶ, δύο γομὸρ τῷ ἐνὶ. Εἰπήλθοσαν δὲ πάντες οἱ ἄρ-
χοντες τῆς συναγωγῆς, καὶ ἀνήγγειλαν Μωϋσεί.

23. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς αὐτοὺς· Οὐ τοῦτο τὸ ῥῆμα
ἐστὶν ὃ ἐλάλησε Κύριος; Σάββατα ἀνάπαυσις ἅγια τῷ
Κυρίῳ αὐρίον· ὅσα ἐὰν πέσσητε, πέσσετε, καὶ ὅσα
ἐὰν ἐλῆντε, ἐλθετε· καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον, καταλείπετε
αὐτὸ εἰς ἀποθήκην εἰς τὸ πρωὶ.

24. Καὶ κατέλιπον ἀπ' αὐτοῦ ἕως πρωὶ, καθὼς συν-
έταξεν αὐτοῖς Μωϋσῆς· καὶ οὐκ ἐπώλεσεν, οὐδὲ σκύληξ
ἐγένετο ἐν αὐτῷ.

25. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς· Φάγετε σήμερον· ἐστὶ γὰρ σάβ-
βατον σήμερον τῷ Κυρίῳ· οὐχ εὐρεθήσεται ἐν τῷ πεδίῳ.

rum Israel: Vespere cognoscetis, quia Dominus eduxit vos
de terra Aegypti,

7. et mane videbitis gloriam Domini in exaudiendo mur-
murationem vestram adversus Deum. Nos autem quid su-
mus, quia obmurmuratis contra nos?

8. Et dixit Moyses: In dando vobis Dominum vespere
carnes ad comedendum, et panes mane ad satietatem; pro-
pterea quod exaudivit Dominus murmurationem vestram,
quam vos obmurmuratis adversus nos. Nos autem quid su-
mus? non enim adversus nos est murmur vestrum, sed ad-
versus Deum.

9. Dixit autem Moyses ad Aaron: Dic omni synagogæ
filiis Israel: Accedite ante Deum: exaudivit enim mur-
mur vestrum.

10. Dum autem loquebatur Aaron omni synagogæ filiorum
Israel, et converterunt se ad desertum, et gloria Domini
apparuit in nube.

11. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

12. Exaudivi murmur filiorum Israel. Loquere ad eos,
dicens: Ad vesperam edetis carnes, et mane replemini pa-
nibus: et cognoscetis quia ego Dominus Deus vester.

13. Facta est autem vespera: et ascendit ortygometra,
et cooperuit castra. Factum est mane conquescente rore in
circuitu castrorum,

14. et ecce super faciem deserti minutum tamquam corian-
dum album, tamquam gelu super terram.

15. Videntes autem id filii Israel dixerunt alteri alteri:
Quid est hoc? nesciebant enim quid erat. Dixit autem Moy-
ses eis: Iste est panis quem dedit Dominus vobis ad eden-
dum.

16. Hoc est verbum quod constituit Dominus: Colligite
de eo unusquisque in eos qui ad se pertinent, gomor se-
cundum caput, secundum numerum animarum vestrarum,
unusquisque cum vestris contubernaliis colligite.

17. Fecerunt autem sic filii Israel, et collegerunt hic qui-
dem multum, ille vero minus.

18. Et cum mensi essent gomor, non superfuit ei qui
multum, et non defuit ei qui minus: unusquisque in eos
qui ad se pertinebant apud seipsum collegerunt.

19. Dixit autem Moyses ad eos: Nemo relinquit de eo in
mane.

20. Et non exaudierunt Moysen, sed reliquerunt qui-
dam de eo in mane: et ebullivit vermes, et computruit. Et
indignatus est adversus eos Moyses.

21. Et collegerunt illud mane mane, unusquisque quod
pertinebat ad se: quando autem incalescebat sol, liquefiebat.

22. Factum est autem die sexto, collegerunt necessaria
dupla, duo gomor uni. Ingressi sunt autem omnes principes
synagogæ, et nuntiaverunt Moysi.

23. Dixit autem Moyses ad eos: Nonne hoc est verbum
quod locutus est Dominus? Sabbata requies sancta Domino
cras: quaecumque coxeritis, coquite, et quaecumque elixa-
veritis, elixate: et omne quod superfuerit, relinquate illud
in apotheca in mane.

24. Et reliquerunt de eo usque mane, sicut constituit eis
Moyses: et non computruit, neque vermis factus est in eo.

25. Dixit autem Moyses: Comedite hodie: sunt enim sab-
bata hodie Domino: non invenietur in campo.

26. Ὁ Εὖς ἡμέρας συλλέγετε· τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα, ὅτι οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ.

27. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐξήλθοσαν τινες ἐκ τοῦ λαοῦ συλλέγειν, καὶ οὐκ εὔρον.

28. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἔως τίνος οὐ βούλεσθε εἰσακοῦν τὰς ἐντολάς μου, καὶ τὸν νόμον μου;

29. Ἴδετε· ὁ γὰρ Κύριος ἔδωκεν ὑμῖν σάββατα τὴν ἡμέραν ταύτην. Διὰ τοῦτο αὐτὸς ἔδωκεν ὑμῖν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑκτῇ ἄρτους δύο ἡμερῶν. Καθίσεσθε ἕκαστος εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν· μηδεὶς ἐκπορεύσθω ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ.

30. Καὶ ἐσαββάτισεν ὁ λαὸς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ.

31. Καὶ ἐπωνόμασαν αὐτὸ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Μάν. Ἦν δὲ ὡσεὶ σπέρμα κορίου λευκόν· τὸ δὲ γεῦμα αὐτοῦ ὡς ἔγκρις ἐν μελίτι.

32. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς· Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὁ συνέταξε Κύριος· Πλήσατε τὸ γομὸν τοῦ μάν εἰς ἀποθήκην εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἵνα ἴδωσι τὸν ἄρτον ὃν ἐράγατε ὑμεῖς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὡς ἐξήγαγεν ὑμᾶς Κύριος ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

33. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρών· Λάβε στάμνον χρυσοῦν ἕνα, καὶ ἐμβαλε εἰς αὐτὸν πλήρες τὸ γομὸν τοῦ μάν, καὶ ἀποθήσεις αὐτὸ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, εἰς διατήρησιν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

34. ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ. Καὶ ἀπέθηκεν Ἀαρὼν ἐναντίον τοῦ μαρτυρίου εἰς διατήρησιν.

35. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἔφαγον τὸ μάν ἕτη τεσσαράκοντα, ἕως ἡλθον εἰς τὴν οἰκουμένην ἐφάγosan τὸ μάν, ἕως παρεγένοντο εἰς μέρος τῆς Φοινίκης.

36. Τὸ δὲ γομὸν τὸ δέκατον τῶν τριῶν μέτρων ἦν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ ἀπῆρε πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ τῆς ἐρήμου Σιν κατὰ παρεμβολὰς αὐτῶν, διὰ ῥήματος Κυρίου· καὶ παρενεβάλλοσαν ἐν Ῥαφιδεῖν· οὐκ ἦν δὲ ὕδωρ τῷ λαῷ πίνειν.

2. Καὶ ἐλοιδορεῖτο ὁ λαὸς πρὸς Μωϋσῆν, λέγοντες· Ἄδὲς ἡμῖν ὕδωρ, ἵνα πῖωμεν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωϋσῆς· Τί λοιδορεῖσθέ μοι, καὶ τί πειράζετε Κύριον;

3. Ἐδίδψης δὲ ἐκεῖ ὁ λαὸς ὕδατι, καὶ διεγόγγυσεν ἐκεῖ ὁ λαὸς πρὸς Μωϋσῆν, λέγοντες· Ἰνατί τοῦτο; ἀνεβίβασας ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, ἀποκτεῖναι ἡμᾶς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν καὶ τὰ κτήνη τῶν δούλων;

4. Ἐβόησε δὲ Μωϋσῆς πρὸς Κύριον, λέγων· Τί ποιήσω τῷ λαῷ τούτῳ; ἔτι μικρόν, καὶ καταλιθοβολήσουσί με.

5. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Προπορεύου τοῦ λαοῦ τούτου· λάβε δὲ σεαυτῷ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ· καὶ τὴν ῥάβδον, ἐν ᾗ ἐπάταξας τὸν ποταμὸν, λάβε ἐν τῇ χειρὶ σου, καὶ πορεύσου.

6. Ὅδε ἐγὼ ἔστηκα ἐκεῖ πρὸ τοῦ σέ, ἐπὶ τῆς πέτρας ἐν Χωρήβ. Καὶ πατάξεις τὴν πέτραν, καὶ ἐξελεύσεται ἐξ αὐτῆς ὕδωρ, καὶ πίνεται ὁ λαός. Ἐποίησε δὲ Μωϋσῆς οὕτως ἐναντίον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

7. Καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκεῖνου, Πειρασμός καὶ Λοιδόρησις, διὰ τὴν λοιδόριαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ διὰ τὸ πειράζειν Κύριον, λέγοντας· Εἰ ἔστι Κύριος ἐν ἡμῖν, ἢ οὐ.

8. Ἦλθεν δὲ Ἀμαλὴκ, καὶ ἐπολέμει Ἰσραὴλ ἐν Ῥαφιδεῖν.

26. Sex diebus colligetis : die autem septimo sabbata, quia non erit in eo.

27. Factum est autem in die septimo exierunt quidam de populo ad colligendum, et non invenerunt.

28. Dixit autem Dominus ad Moysen : Quo usque non vultis exaudire mandata mea, et legem meam?

29. Videte : Dominus enim dedit vobis sabbata diem hunc. Propter hoc ipse dedit vobis die sexto panes duorum dierum. Sedete unusquisque in domibus vestris : nemo egrediatur de loco suo die septimo.

30. Et sabbatizavit populus die septimo.

31. Et cognominaverunt illud filii Israel nomen ejus, Man. Erat autem tamquam semen coriandri album : gustus autem ejus tamquam laganus cum melle.

32. Dixit autem Moyses : Hoc est verbum quod constituit Dominus : Implete gomor de man in apothecam in progenies vestras, ut videant panem quem comedebatis vos in deserto, quando eduxit vos Dominus de terra Aegypti.

33. Et dixit Moyses ad Aarōn : Accipe vas aureum unum, et injice in illud plenum gomor man, et repones illud ante Deum, ut servetur in progenies vestras,

34. quemadmodum praecepit Dominus Moysi. Et reposuit Aarōn ante testimonium ad reservandum.

35. Filii autem Israel ederunt man annis quadraginta, quoadusque venerunt in terram quae inhabitatur man edunt, quoadusque advenerunt in partem Phoenices.

36. Gomor autem erat decima trium mensurarum.

CAPUT XVII.

1. Et promovit omnis synagoga filiorum Israel e deserto Sin secundum castra sua, per verbum Domini, et castrametati sunt in Raphidin : non erat autem aqua populo ad bibendum.

2. Et maledicebat populus ad Moysen, dicentes : Da nobis aquam, ut bibamus. Et dixit eis Moyses : Quid maledicistis mihi, et quid tentatis Dominum?

3. Sitiit autem ibi populus propter aquam, et obmurmuravit ibi populus erga Moysen, dicentes : Ut quid hoc? ascendere nos fecisti de Aegypto, ad occidendum nos et filios nostros et pecora siti?

4. Clamavit autem Moyses ad Dominum, dicens : Quid faciam populo huic? adhuc paululum, et lapidabunt me.

5. Et dixit Dominus ad Moysen : Antecede populum istum : sume autem tibi de senioribus populi : et virgam, in qua percussisti flumen, sume in manu tua, et ibis.

6. Ipse ego sto ibi priusquam tu, super petram in Choreb. Et percuties petram, et ex ea exibit aqua, et bibet populus. Fecit autem Moyses sic coram filiis Israel.

7. Et cognominavit nomen loci illius, Tentatio et Maledictio, propter maledictum filiorum Israel, et eo quod tentabant Dominum, dicentes : Si est Dominus in nobis, an non.

8. Venit autem Amalec, et oppugnabat Israel in Raphidin.

9. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς τῷ Ἰησοῦ· Ἐπίλεξον σεαυτῷ ἄνδρας δυνατοὺς, καὶ ἐξελεῖθων παράταξαι τῷ Ἀμαλήκ αὐριον καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἑστίηκα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βουνού, καὶ ἡ ράβδος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ χειρὶ μου.

10. Καὶ ἐποίησεν Ἰησοὺς καθάπερ εἶπεν αὐτῷ Μωϋσῆς, καὶ ἐξελεῖθων παρετάξατο τῷ Ἀμαλήκ· καὶ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ Ὀρ ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ βουνού.

11. Καὶ ἐγένετο, ὅταν ἐπῆρε Μωϋσῆς τὰς χεῖρας, κατίσχυεν Ἰσραὴλ· ὅταν δὲ καθῆκε τὰς χεῖρας, κατίσχυεν Ἀμαλήκ.

12. Αἱ δὲ χεῖρες Μωϋσῆ βαρεῖαι. Καὶ λαβόντες λίθον ὑπέθηκαν ὑπ' αὐτόν, καὶ ἐκάθητο ἐπ' αὐτοῦ· καὶ Ἀαρὼν καὶ Ὀρ ἐστήριζον τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἐντεῦθεν εἰς καὶ ἐντεῦθεν εἰς. Καὶ ἐγένοντο αἱ χεῖρες Μωϋσῆ ἐστηρικμέναι ἕως δυσμῶν ἡλίου.

13. Καὶ ἐτρέφετο Ἰησοὺς τὸν Ἀμαλήκ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν φόνῳ μαχαίρας.

14. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Κατάγραφον τοῦτο εἰς μνημόσυνον εἰς βιβλίον, καὶ ὁδὸς εἰς τὰ ὦτα Ἰησοῦ, ὅτι ἀλοιφῇ ἐξαλείψω τὸ μνημόσυνον Ἀμαλήκ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

15. Καὶ ὠκοδόμησε Μωϋσῆς θυσιαστήριον Κυρίῳ, καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Κύριος καταφυγῆ μου,

16. ὅτι ἐν χειρὶ κρυφαῖα πολεμεῖ Κύριος ἐπὶ Ἀμαλήκ, ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Ἦκουσε δὲ Ἰοθὴρ ἱερεὺς Μαδιάμ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ πάντα ὅσα ἐποίησε Κύριος Ἰσραὴλ τῷ ἑαυτοῦ λαῷ· ἐξήγαγε γὰρ Κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου.

2. Ἐλαβε δὲ Ἰοθὴρ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ Σεπφώραν τὴν γυναῖκα Μωϋσῆ μετὰ τὴν ἀφῆσιν αὐτῆς,

3. καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτῆς. Ὄνομα τῷ ἐνὶ αὐτῶν Γερσάμ, λέγων· Πάροικος ἤμην ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ.

4. Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ δευτέρου Ἐλίζερ, λέγων· Ὁ γὰρ Θεὸς τοῦ πατρὸς μου βοηθός μου, καὶ ἐξελατό με ἐκ χειρὸς Φαραώ.

5. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰοθὴρ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ, καὶ οἱ υἱοὶ καὶ ἡ γυνή, πρὸς Μωϋσῆν εἰς τὴν ἔρημον, οὗ παρενέβαλεν ἐπ' ὄρους τοῦ Θεοῦ.

6. Ἀνηγγέλη δὲ Μωϋσῇ, λέγοντες· Ἰδοὺ ὁ γαμβρὸς σου Ἰοθὴρ παραγίνεται πρὸς σέ, καὶ ἡ γυνή καὶ οἱ δύο υἱοὶ σου μετ' αὐτοῦ.

7. Ἐξῆλθε δὲ Μωϋσῆς εἰς συνάντησιν τῷ γαμβρῷ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ ἐφίλησεν αὐτόν, καὶ ἡσπάσαντο ἀλλήλους· καὶ εἰσῆγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν σκηνήν.

8. Καὶ διηγήσατο Μωϋσῆς τῷ γαμβρῷ πάντα ὅσα ἐποίησε Κύριος τῷ Φαραώ καὶ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις ἕνεκεν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ πάντα τὸν μόχθον τὸν γεόμενον αὐτοῖς ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὅτι ἐξελατο αὐτοὺς Κύριος ἐκ χειρὸς Φαραώ, καὶ ἐκ χειρὸς τῶν Αἰγυπτίων.

9. Ἐξέστη δὲ Ἰοθὴρ ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησεν αὐτοῖς Κύριος, ὅτι ἐξελατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς Αἰγυπτίων καὶ ἐκ χειρὸς Φαραώ.

10. Καὶ εἶπε· Ἰοθὴρ· Εὐλογητὸς Κύριος, ὅτι ἐξέλατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς Αἰγυπτίων καὶ ἐκ χειρὸς Φαραώ·

9. Dixit autem Moyses ad Jesum : Elige tibi viros potentes, et exiens congregare cum Amalec cras : et ecce ego sto super cacumen collis, et virga Dei in manu mea.

10. Et fecit Jesus sicut dixit ei Moyses, et exiens congressus est cum Amalec : et Moyses et Aaron et Or ascenderunt in cacumen collis.

11. Et factum est, cum levabat Moyses manus, invaluabat Israel : ubi autem submiserat manus, invaluabat Amalec.

12. Sed manus Moysi erant graves. Et accipientes lapidem supposuerunt sub eo, et sedebat super eum : et Aaron et Or sustentabant manus ejus, hinc unus et hinc unus. Et factae sunt manus Moysi stabiles usque in occasum solis.

13. Et fugavit Jesus Amalec, et omnem populum ejus in caede gladii.

14. Dixit autem Dominus ad Moysen : Describe hoc ad memoriam in libro, et da in aures Jesu : quoniam delctione delebo memoriam Amalec de sub caelo.

15. Et aedificavit Moyses altare Domino, et cognominavit nomen ejus, Dominus refugium meum :

16. quoniam in manu occulta pugnat Dominus contra Amalec, a generationibus in generationes.

CAPUT XVIII.

1. Audivit autem Iothor sacerdos Madian socer Moysis omnia quaecumque fecit Dominus Israel populo suo : eduxit enim Dominus Israel de Aegypto.

2. Sumpserat autem Iothor socer Moysis Sephoram uxorem Moysis post dimissionem ejus,

3. et duos filios ejus. Nomen uni eorum Gersam, dicens : Incola fui in terra aliena.

4. Et nomen secundi Eliezer, dicens : Deus enim patris mei adjutor meus : et eripuit me de manu Pharaonis.

5. Et egressus est Iothor socer Moysis, et filii et uxor, ad Moysen in desertum, ubi castrametatus erat super montem Dei.

6. Nuntiatum est autem Moysi, dicentes : Ecce socer tuus advenit ad te, et uxor et duo filii tui cum eo.

7. Exiit autem Moyses obviam socero, et adoravit eum, et osculatus est eum, salutaveruntque se mutuo : et introduxit eos in tabernaculum.

8. Et narravit Moyses socero omnia quaecumque fecit Dominus Pharaoni et omnibus Aegyptiis propter Israel, et omnem laborem qui acciderat eis in via, et quod eripuit eos Dominus de manu Pharaonis, et de manu Aegyptiorum.

9. Obstupuit autem Iothor in omnibus bonis quae fecerat eis Dominus, quia eripuerat eos de manu Aegyptiorum et de manu Pharaonis.

10. Et dixit Iothor : Benedictus Dominus, quia eripuit eos de manu Aegyptiorum et de manu Pharaonis.

11. Νῦν ἔγνων ὅτι μέγας Κύριος παρὰ πάντας τοὺς θεοὺς, ἔνεκον τούτου, ὅτι ἐπέθεντο αὐτοῖς.

12. Καὶ ἔλαβεν Ἰοθὼρ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ ὀλοκαυτώματα καὶ θυσίας τῷ Θεῷ· παρεγένετο δὲ Ἀαρὼν καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ συμφαγεῖν ἄρτον μετὰ τοῦ γαμβροῦ Μωϋσῆ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ.

13. Καὶ ἐγένετο, μετὰ τὴν ἐπαύριον συνεκάθισε Μωϋσῆς κρίνειν τὸν λαόν· παρειστήκει δὲ πᾶς ὁ λαὸς Μωϋσῆ ἀπὸ πρωῒθεν ἕως δεληγς.

14. Καὶ ἰδὼν Ἰοθὼρ πάντα ὅσα ποιεῖ τῷ λαῷ, λέγει· Τί τοῦτο δὲ σὺ ποιεῖς τῷ λαῷ; διατί σὺ καθήσαι μόνος, πᾶς δὲ ὁ λαὸς παρέστηκε σοι ἀπὸ πρωῒθεν ἕως δεληγς;

15. Καὶ λέγει Μωϋσῆς τῷ γαμβρῷ· Ὅτι παραγίνεται πρὸς με ὁ λαὸς ἐκζητήσαι κρίσιν παρὰ τοῦ Θεοῦ.

16. Ὅταν γὰρ γένηται αὐτοῖς ἀντιλογία, καὶ ἔλθωσι πρὸς με, διακρίνω ἕκαστον, καὶ συμβιβάζω αὐτοὺς τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ.

17. Εἶπε δὲ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ πρὸς αὐτόν· Οὐκ ὀρθῶς σὺ ποιεῖς τὸ ῥῆμα τοῦτο.

18. Φθορὰ καταφθάρσῃ ἀνυπομονήτῳ καὶ σὺ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος ὅς ἐστι μετὰ σοῦ. Βαρὺ σοι τὸ ῥῆμα τοῦτο, οὐ δύνησῃ ποιεῖν σὺ μόνος.

19. Νῦν οὖν ἀκουσόν μου, καὶ συμβουλευσώ σοι, καὶ ἔσται ὁ Θεὸς μετὰ σοῦ. Γίνου σὺ τῷ λαῷ τὰ πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἀνοίσεις τοὺς λόγους αὐτῶν πρὸς τὸν Θεόν.

20. Καὶ διαμαρτύρη αὐτοῖς τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ, καὶ σημανεῖς αὐτοῖς τὰς δόλους ἐν αἷς πορεύσονται ἐν αὐταῖς, καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ ποιήσουσι.

21. Καὶ σὺ σεαυτῷ σκέψαι ἀπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ ἄνδρας δυνατοὺς, θεοσεβεῖς, ἄνδρας δικαίους, μισοῦντας ὑπερηφανίαν· καὶ καταστήσεις ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκαδάρχους.

22. Καὶ κρινούσιν τὸν λαὸν πᾶσαν ὥραν· τὸ δὲ ῥῆμα τὸ ὑπερόγκον ἀνοίσουσιν ἐπὶ σέ· τὰ δὲ βραχέα τῶν κρίμάτων κρινούσιν αὐτοί· καὶ κουφιούσιν ἀπὸ σοῦ, καὶ συνατιλήψονται σοι.

23. Ἐὰν τὸ ῥῆμα τοῦτο ποιήσης, κατισχύσει σε ὁ Θεός, καὶ δύνησῃ παραστῆναι, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον μετ' εἰρήνης ἔξει.

24. Ἦκουσε δὲ Μωϋσῆς τῆς φωνῆς τοῦ γαμβροῦ, καὶ ἐποίησεν ὅσα εἶπεν αὐτῷ.

25. Καὶ ἐπέλεξε Μωϋσῆς ἄνδρας δυνατοὺς ἀπὸ παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκαδάρχους.

26. Καὶ ἐκρίνοσαν τὸν λαὸν πᾶσαν ὥραν· πᾶν δὲ ῥῆμα ὑπερόγκον ἀνεφέρουσιν ἐπὶ Μωϋσῆ· πᾶν δὲ ῥῆμα ἑλαφρὸν ἐκρίνοσαν αὐτοί.

27. Ἐξαπέστειλε δὲ Μωϋσῆς τὸν ἑαυτοῦ γαμβρόν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Τοῦ δὲ μηνὸς τοῦ τρίτου τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἦλθον εἰς τὴν ἐρημον τοῦ Σινᾶ,

2. καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥαφιδεῖν, καὶ ἦλθον εἰς τὴν ἐρημον τοῦ Σινᾶ, καὶ παρενέβαλεν ἐκεῖ Ἰσραὴλ κατέναντι τοῦ ὄρους.

11. Nunc cognovi quia magnus Dominus præter omnes deos, propter hoc, quod insectati sunt eos.

12. Et sumpsit Iothor socer Moysis holocaustamala, et sacrificia Deo: venit autem Aaron et omnes seniores Israel manducare panem simul cum socero Moysis coram Deo.

13. Et factum est, post crastinum consedit Moyses ad iudicandum populum: adstabat autem omnis populus Moysi a mane usque ad vesperam.

14. Et videns Iothor omnia quaecumque facit populo, ait: Quid hoc quod tu facis populo? quare tu sedes solus; omnis autem populus adstat tibi a mane usque ad vesperam?

15. Et dixit Moyses socero: Quia venit ad me populus inquirere iudicium a Deo.

16. Nam cum eis contigerit altercatio, et venerint ad me, iudico unumquemque, et moneo eos præcepta Dei et legem ejus.

17. Dixit autem socer Moysis ad eum: Non recte tu facis verbum hoc.

18. Corruptione corrumperis intolerabili et tu, et omnis populus hic qui est tecum. Grave tibi verbum hoc, non poteris facere tu solus.

19. Nunc itaque audi me, et consilium dabo tibi, et erit Deus tecum. Esto tu populo in iis quæ ad Deum, et refertis verba eorum ad Deum.

20. Et testaberis illis præcepta Dei et legem ejus, et demonstrabis illis vias in quibus ambulabunt in eis, et opera quæ facient.

21. Et tu provide tibi ex omni populo viros potentes, Deum colentes, viros justos, odio habentes superbiam: et constitues super eos, tribunos et centuriones et quinquagenarios et decuriones:

22. Et iudicabant populum omni tempore: verbum autem grave referent ad te: quæ autem ex negotiis brevia fuerint, iudicabant ipsi: et allevabunt a te, et suscipiant onus una tecum.

23. Si verbum hoc feceris, corroborabit te Deus, et poteris consistere, et omnis populus hic ad locum suum cum pace veniet.

24. Audivit autem Moyses vocem soceri, et fecit quaecumque dixit ei.

25. Et selegit Moyses viros potentes ex omni Israel, et fecit eos super eos, tribunos et centuriones et quinquagenarios et decuriones.

26. Et iudicabant populum omni tempore: omne autem verbum grave referebant ad Moysen: omne autem verbum leve iudicabant ipsi.

27. Dimisit autem Moyses socerum suum, et abiit in terram suam.

CAPUT XIX.

1. Mense autem tertio exitus filiorum Israel de terra Ægypti, hac die venerunt in desertum Sina,

2. et promoverunt ex Raphidin, et venerunt in desertum Sina, et castrametatus est ibi Israel contra montem.

3. Καὶ Μωϋσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ ὄρους, λέγων· Τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ Ἰακώβ, καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ·

4. Αὐτοὶ ἐωράκατε ὅσα πεποίηκα τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ ἀνέλαβον ὑμᾶς ὥς ἐπὶ πτερύγων ἀετῶν, καὶ προσ-
ηγάγῃ ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν.

5. Καὶ νῦν ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃτε τῆς ἐμῆς φωνῆς, καὶ φυλάξῃτε τὴν διαθήκην μου, ἔσεσθέ μοι λαὸς περιού-
σιος ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν· ἐμὴ γάρ ἐστι πᾶσα ἡ γῆ.

6. Ὑμεῖς δὲ ἔσεσθέ μοι βασιλεῖον ἱεράτευμα καὶ ἔθνος ἅγιον. Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσ-
ραὴλ.

7. Ἦλθε δὲ Μωϋσῆς, καὶ ἐκάλεσε τοὺς πρεσβυτέ-
ρους τοῦ λαοῦ, καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς πάντας τοὺς λό-
γους τούτους οὓς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Θεός.

8. Ἀπεκρίθη δὲ πᾶς ὁ λαὸς ὁμοθυμαδόν, καὶ εἶπαν·
Πάντα ὅσα εἶπεν ὁ Θεός ποιήσομεν καὶ ἀκουσόμεθα.
Ἀνήγγελε δὲ Μωϋσῆς τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν
Θεόν.

9. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἰδοὺ ἐγὼ παρα-
γίνομαι πρὸς σέ ἐν στήλῳ νεφέλης, ἵνα ἀκούσῃ ὁ λαὸς
λαλοῦντός μου πρὸς σέ, καὶ σοὶ πιστεύσωσιν εἰς τὸν
αἰῶνα. Ἀνήγγελε δὲ Μωϋσῆς τὰ ῥήματα τοῦ λαοῦ πρὸς
Κύριον.

10. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Καταβάς διαμάρ-
τυραι τῷ λαῷ, καὶ ἅγισον αὐτοὺς σήμερον καὶ αὔριον,
καὶ πλυνάτωσαν τὰ ἱμάτια,

11. καὶ ἔστωσαν ἔτοιμοι εἰς τὴν ἡμέραν τὴν τρίτην·
τῇ γὰρ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καταβήσεται Κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος
τὸ Σινά, ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ.

12. Καὶ ἀφοριεῖς τὸν λαὸν κύκλῳ, λέγων· Προσέχετε
ἑαυτοῖς τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὸ ὄρος, καὶ θίγειν τι αὐτοῦ·
πᾶς ὁ ἀφάμενος τοῦ ὄρους θανάτῳ τελευτήσει.

13. Οὐχ ἄφεται αὐτοῦ χεὶρ· ἐν γὰρ λίθοις λιθοβο-
ληθήσεται, ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται· ἐὰν τε κτήνος
ἐάν τε ἄνθρωπος, οὐ ζήσεται. Ὅταν αἱ φωναὶ καὶ αἱ
σάλπιγγες καὶ ἡ νεφέλη ἀπέλθῃ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἐκείνοι
ἀναβήσονται ἐπὶ τὸ ὄρος.

14. Κατέβη δὲ Μωϋσῆς ἐκ τοῦ ὄρους πρὸς τὸν λαόν,
καὶ ἡγίασεν αὐτούς· καὶ ἐπλυναν τὰ ἱμάτια.

15. Καὶ εἶπε τῷ λαῷ· Γίνεσθε ἔτοιμοι, τρεῖς ἡμέρας
μὴ προσέλθῃτε γυναικί.

16. Ἐγένετο δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, γεννηθέντος πρὸς
δρόσον, καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ νεφέλη
γνοφώδης ἐπ' ὄρους Σινά· φωνὴ τῆς σάλπιγγος ἤγει-
μέγα. Καὶ ἐπτοήθη πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐν τῇ παρεμβολῇ.

17. Καὶ ἐξήγαγε Μωϋσῆς τὸν λαόν εἰς συνάντησιν
τοῦ Θεοῦ ἐκ τῆς παρεμβολῆς, καὶ παρέστησαν ὑπὸ τὸ
ὄρος.

18. Τὸ ὄρος τὸ Σινά ἐκαπνίζετο ὅλον, διὰ τὸ κατα-
βεσθῆναι ἐπ' αὐτὸ τὸν Θεὸν ἐν πυρὶ· καὶ ἀνέβαινεν ὁ
καπνὸς, ὥς ἐστι καπνὸς καμίνου. Καὶ ἐξέστη πᾶς ὁ λαὸς
σφόδρα.

19. Ἐγίνοντο δὲ αἱ φωναὶ τῆς σάλπιγγος προβαίνου-
σαι ἰσχυρότεραι σφόδρα. Μωϋσῆς ἐλάλησεν, ὁ δὲ Θεὸς
ἀπεκρίνατο αὐτῷ φωνῇ.

20. Κατέβη δὲ Κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σινά ἐπὶ τὴν
κορυφὴν τοῦ ὄρους· καὶ ἐκάλεσε Κύριος Μωϋσῆν ἐπὶ
τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, καὶ ἀνέβη Μωϋσῆς.

3. Et Moyses ascendit in montem Dei, et vocavit eum
Deus de monte, dicens : Hæc dices domui Jacob, et nun-
tiabis filiis Israel :

4. Vos ipsi vidistis quæ feci Ægyptiis, et assumpsi vos
tamquam super alas aquilarum, et adduxi vos ad meip-
sum.

5. Et nunc si auditione audieritis vocem meam, et custo-
dieritis testamentum meum, eritis mihi populus peculiaris
ex omnibus gentibus : mea est enim omnis terra.

6. Vos autem eritis mihi regale sacerdotium, et gens san-
cta. Hæc verba dices filiis Israel.

7. Venit autem Moyses, et vocavit seniores populi, et
exposuit eis omnia verba hæc quæ constituit eis Domi-
nus.

8. Respondit autem omnis populus unanimiter, et dixe-
runt : Omnia quæcumque dixit Deus faciemus et audiemus.
Retulit autem Moyses verba hæc ad Deum.

9. Dixit autem Dominus ad Moysen : Ecce ego advenio
ad te in columna nubis, ut audiat populus loquentem me ad
te, et tibi credant in sæculum. Nuntiavit autem Moyses ver-
ba populi ad Dominum.

10. Dixit autem Dominus ad Moysen : Descendens tes-
tare populo, et purifica illos hodie et cras, et lavent ve-
stimenta,

11. et sint parati in diem tertiam : tertia enim die de-
scendet Dominus in montem Sina coram omni populo.

12. Et terminabis populum in circuitu, dicens : Attendite
vobis ipsis, ne ascendatis in montem, neque tangatis quid
illius : omnis qui tetigerit montem morte peribit.

13. Non tanget eum manus : in lapidibus enim lapidabi-
tur, vel jaculo confodietur : sive pecus sive homo, non vi-
vet. Cum voces et tubæ et nubes discesserint a monte, illi
ascendent in montem.

14. Descendit autem Moyses de monte ad populum, et
sanctificavit eos : et laverunt vestimenta.

15. Et dixit populo : Estote parati, tres dies ne acces-
seritis ad uxorem.

16. Factum est autem die tertia, cum esset diluculum
versus, et factæ sunt voces et fulgura et nubes caliginosa
super montem Sina : vox tubæ sonabat magnum. Et con-
sternatus est omnis populus qui in castris.

17. Et eduxit Moyses populum in occursum Dei e ca-
stris, et adstiterunt sub monte.

18. Mons Sina fumabat totus, eo quod descenderat super
eum Deus in igni : et ascendebat fumus, tamquam fumus
fornacis. Et obstupuit omnis populus valde.

19. Factæ sunt autem voces tubæ procedentes fortiores
valde. Moyses loquebatur, Deus autem respondebat ei
voce.

20. Descendit autem Dominus super montem Sina super
cacumen montis : et vocavit Dominus Moysen in cacumen
montis, et ascendit Moyses.

21. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Κατάδῃς διαμάρτυραι τῷ λαῷ, μὴ ποτε ἐγγίσωσι πρὸς τὸν Θεὸν κατανοῆσαι, καὶ πέσωσιν ἐξ αὐτῶν πλῆθος.

22. Καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ ἐγγίζοντες Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἁγιασθήτωσαν, μὴ ποτε ἀπαλλάξῃ ἀπ' αὐτῶν Κύριος.

23. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς τὸν Θεόν· Οὐ δυνήσεται ὁ λαὸς προσαναβῆναι πρὸς τὸ ὄρος τὸ Σινά· σὺ γὰρ διαμεμαρτύρησαι ἡμῖν, λέγων· Ἀφόρισαι τὸ ὄρος, καὶ ἁγιάσαι αὐτό.

24. Εἶπε δὲ αὐτῷ Κύριος· Βάδιζε, κατὰβηθι, καὶ ἀνάβηθι σὺ καὶ Ἀαρὼν μετὰ σοῦ· οἱ δὲ ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς μὴ βιαζέσθωσαν ἀναβῆναι πρὸς τὸν Θεόν, μὴ ποτε ἀπολέσῃ ἀπ' αὐτῶν Κύριος.

25. Κατέβη δὲ Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πάντας τοὺς λόγους τούτους, λέγων·

2. Ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, ὅστις ἐξήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.

3. Οὐκ ἔσονται σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ.

4. Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασι ὑποκάτω τῆς γῆς.

5. Οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς· ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, Θεὸς ζηλωτῆς, ἀποδιδοὺς ἀμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς τοῖς μισοῦσί με,

6. καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσί με, καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰ προστάγματά μου.

7. Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ· οὐ γὰρ μὴ καθαρίσῃ Κύριος ὁ Θεός σου τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ.

8. Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων, ἁγιάζεις αὐτήν.

9. Ἐξ ἡμέρας ἑργῶν, καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου·

10. τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου· οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, ὁ βούς σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, καὶ πᾶν κτήνός σου, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ παροικῶν ἐν σοί.

11. Ἐν γὰρ ἐξ ἡμέραις ἐποίησε Κύριος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ· διὰ τοῦτο εὐλόγησε Κύριος τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην, καὶ ἁγίασεν αὐτήν.

12. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ἧς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι.

13. Οὐ μοιχεύσεις.

14. Οὐ κλέψεις.

15. Οὐ φονεύσεις.

16. Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῇ.

17. Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου. Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, οὔτε τὸν παιδα αὐτοῦ, οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὔτε τοῦ βοῦς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ, οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ, οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστί.

21. Et ait Deus ad Moysen, dicens : Descendens testare populo, ne forte appropinquant ad Deum ad spectandum, et cadant ex eis multitudo.

22. Et sacerdotes qui appropinquant ad Dominum Deum, sanctificentur, ne forte interimat de eis Dominus.

23. Et dixit Moyses ad Deum : Non poterit populus ascendere ad montem Sina : tu enim testatus es nobis, dicens : Termina montem, et sanctifica eum.

24. Dixit autem ei Dominus : Vade, descende, et ascende tu et Aaron tecum : sacerdotes autem et populus ne vim faciant ascendere ad Deum, ne forte perdat de eis Dominus.

25. Descendit autem Moyses ad populum, et dixit eis.

CAPUT XX.

1. Et locutus est Dominus omnia verba haec, dicens :

2. Ego sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Aegypti, de domo servitutis.

3. Non erunt tibi dii alii praeter me.

4. Non facies tibi ipsi idolum, nec cujusquam similitudinem, eorum quaecumque sunt in caelo sursum, et quaecumque in terra deorsum, et quaecumque sunt in aquis subius terram.

5. Non adorabis illa, neque coles illa : ego enim sum Dominus Deus tuus, Deus zelotes, reddens peccata patrum in filios, usque in tertiam et quartam progeniem iis qui oderunt me,

6. et faciens misericordiam in millia iis qui diligunt me, et qui servant praecepta mea.

7. Non assumes nomen Domini tui in vano : non enim mundabit Dominus Deus tuus assumentem nomen ejus in vano.

8. Memento diem sabbatorum, sanctificare eam.

9. Sex diebus operaberis, et facies omnia opera tua :

10. die autem septimo sabbata Domino Deo tuo : non facies in eo ullum opus tu et filius tuus, et filia tua, puer tuus et ancilla tua, bos tuus et subjugale tuum, et omne pecus tuum, et proselytus, qui incolit in te.

11. In diebus enim sex fecit Dominus caelum et terram et mare et omnia quae in eis, et requievit die septima : propter hoc benedixit Dominus diem septimam, et sanctificavit eam.

12. Honora patrem tuum et matrem tuam, ut bene tibi sit, et ut longaevis sis super terram bonam quam Dominus Deus tuus dat tibi.

13. Non mœchaberis.

14. Non furaberis.

15. Non occides.

16. Non falso testaberis contra proximum tuum testimonium falsum.

17. Non concupisces uxorem proximi tui. Non concupisces domum proximi tui, neque agrum ejus, neque puerum ejus, neque ancillam ejus, neque bovem ejus, neque subjugale ejus, neque ullum pecus ejus, neque quaecumque proximi tui sunt.

18. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἑώρα τὴν φωνὴν, καὶ τὰς λαμπάδας, καὶ τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος, καὶ τὸ ὄρος τὸ καπνίζον φοβηθέντες δὲ πᾶς ὁ λαὸς ἔστησαν μακρόθεν,

19. καὶ εἶπαν πρὸς Μωϋσῆν· Λάλησον σὺ ἡμῖν, καὶ μὴ λαλεῖτω πρὸς ἡμᾶς ὁ Θεός, μὴ ἀποθάνωμεν.

20. Καὶ λέγει αὐτοῖς Μωϋσῆς· Θαρσεῖτε· ἔνεκεν γὰρ τοῦ πειράσαι ὑμᾶς παρεγενήθη ὁ Θεὸς πρὸς ὑμᾶς, ὅπως ἂν γένηται ὁ φόβος αὐτοῦ ἐν ὑμῖν, ἵνα μὴ ἀμαρτάνητε.

21. Εἰστήκει δὲ ὁ λαὸς μακρόθεν, Μωϋσῆς δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸν γρόνον, οὗ ἦν ὁ Θεός.

22. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Τάδε ἐρεῖς τῷ αἰσῷ Ἰακώβ, καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· Ὑμεῖς ἐωράκατε ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λελάληκα πρὸς ὑμᾶς.

23. Οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς θεοὺς ἀργυροῦς, καὶ θεοὺς χρυσοῦς οὐ ποιήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς.

24. Θυσιαστήριον ἐκ γῆς ποιήσετέ μοι, καὶ θύσετε ἐπ' αὐτοῦ τὰ ὀλοκαυτώματα ὑμῶν καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν, καὶ τὰ πρόβατα καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν, ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν ἐπονομάσω τὸ ὄνομα μου ἐκεῖ, καὶ ἤξω πρὸς σέ, καὶ εὐλογήσω σε.

25. Ἐὰν δὲ θυσιαστήριον ἐκ λίθων ποιῇς μοι, οὐκ οἰκοδομήσεις αὐτοὺς τμητοῦς· τὸ γὰρ ἐγγεγυρισμένον σου ἐπιβέβηκας ἐπ' αὐτοὺς, καὶ μεμλάνται.

26. Οὐκ ἀναβήσῃ ἐν ἀναβαθμίᾳ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, ὅπως ἂν μὴ ἀποκαλύψῃς τὴν ἀσχημοσύνην σου ἐπ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα ἃ παραθήσῃ ἐνώπιον αὐτῶν.

2. Ἐὰν κτήσῃ παῖδα Ἑβραῖον, ἐξ ἑτῆ δουλεύσει σοι· τῷ δὲ ἑβδόμῳ ἔτει ἀπελευσεται ἐλευθερὸς δωρεάν.

3. Ἐὰν αὐτὸς μόνος εἰσέλθῃ, καὶ μόνος ἐξελεύσεται· ἐὰν δὲ γυνὴ συνειέλθῃ μετ' αὐτοῦ, ἐξελεύσεται καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ.

4. Καὶ ἐὰν δὲ ὁ κύριος δῶ αὐτῷ γυναῖκα, καὶ τέχῃ αὐτῷ υἱὸς ἢ θυγατέρα, ἡ γυνὴ καὶ τὰ παῖδιά ἐσθαι τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ μόνος ἐξελεύσεται.

5. Ἐὰν δὲ ἀποκριθεὶς εἴπῃ ὁ παῖς· Ἠγάπηκα τὸν κύριόν μου, καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ παῖδιά, οὐκ ἀποτρέχω ἐλευθερός,

6. προσάξει αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πρὸς τὸ κριτήριον τοῦ Θεοῦ, καὶ τότε προσάξει αὐτὸν ἐπὶ τὴν θύραν ἐπὶ τὸν σταθμὸν, καὶ τρυπήσει ὁ κύριος αὐτοῦ τὸ οὖς τῇ ὀπτηρίῳ, καὶ δουλεύσει αὐτῷ εἰς τὸν αἰῶνα.

7. Ἐὰν δὲ τις ἀποδῶται τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα οἰκέτιν, οὐκ ἀπελεύσεται ὥσπερ ἀποτρέγουσιν αἱ δοῦλαι.

8. Ἐὰν μὴ εὐαρεστήσῃ τῷ κυρίῳ αὐτῆς, ἢ αὐτῷ καθωμολογήσῃτο, ἀπολυτρώσει αὐτήν· θύνη δὲ ἄλλοτρίῳ οὐ κύριός ἐστι πωλεῖν αὐτήν, ὅτι ἠθέτησεν ἐν αὐτῇ.

9. Ἐὰν δὲ τῷ υἱῷ καθωμολογήσῃται αὐτήν, κατὰ τὸ δικαιώμα τῶν θυγατέρων ποιήσει αὐτῇ.

10. Ἐὰν δὲ ἄλλην λάβῃ ἑαυτῷ, τὰ δέοντα καὶ τὸν ἱματισμόν καὶ τὴν ὀμλίαν αὐτῆς οὐκ ἀποστερήσει.

11. Ἐὰν δὲ τὰ τρία ταῦτα μὴ ποιῇ αὐτῇ, ἐξελεύσεται δωρεάν ἀνευ ἀργυρίου.

12. Ἐὰν δὲ πατάξῃ τις τινὰ, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσῃ.

18. Et omnis populus videbat vocem, et lampades, et vocem tubæ, et montem fumantem : territi autem omnis populus steterunt a longe,

19. et dixerunt ad Moysen : Loquere tu nobis, et non loquatur ad nos Deus, ne moriamur.

20. Et dicit eis Moyses : Fidite : propterea enim venit Deus tentare vos, ut sit timor ejus in vobis, ut ne peccetis.

21. Stetit autem populus a longe, Moyses autem intravit in caliginem, ubi erat Deus.

22. Dixit autem Dominus ad Moysen : Hæc dices domni Jacob, et annuntiabis filiis Israel : Vos vidistis quia de caelo locutus sum ad vos.

23. Non facietis vobisipsis deos argenteos, et deos aureos non facietis vobisipsis.

24. Altare de terra facietis mihi, et immolabitis super illud holocausta vestra et salutaria vestra, et oves et vitulos vestros, in omni loco ubicumque annominavero nomen meum illic, et veniam ad te, et benedicam te.

25. Sin autem de lapidibus altare facias mihi, non ædificabis eos sectos : cultrum enim tuum injecisti super eos, et inquinati sunt.

26. Non ascendes in gradibus ad altare meum, ne reveles turpitudinem tuam super illud.

CAPUT XXI.

1. Et hæ sunt justificationes quas appones coram illis.

2. Si adquisieris servum Hebræum, sex annos serviet tibi : septimo autem anno abibit liber gratis.

3. Si ipse solus intraverit, et solus exibit : sin autem uxor intraverit simul cum eo, exibit et uxor ejus.

4. Et vero si dominus dederit ei uxorem, et pepererit ei filios vel filias, uxor et parvuli erunt domino ejus, ipse autem solus exibit.

5. Sin autem respondens servus dixerit : Dilexi dominum meum, et uxorem, et parvulos, non abeo liber,

6. adducet eum dominus ejus ad tribunal Dei, et tunc adducet eum ad ostium ad postem, et perforabit dominus ejus aurem subula, et serviet ei in sæculum.

7. Si quis autem vendiderit filiam suam famulam, non abibit ita ut recedunt ancillæ.

8. Si non placuerit domino suo, quam annominavit sibi, redimet eam : genti autem extraneæ non est dominus vendere illam, quoniam sprexit in ea.

9. Quod si filio annominaverit eam, secundum justificationem filiorum faciet ei.

10. Quod si aliam acceperit sibi, quæ opus sunt et vestem et conversationem ejus non fraudabit.

11. Sin autem tria hæc non fecerit ei, exibit gratis sine argento.

12. Quod si quis percusserit aliquem, et mortuus fuerit, morte moriatur :

13. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν· Θαρσεῖτε, στήτε καὶ ὁράτε τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ Κυρίου, ἣν ποιήσει ἡμῖν σήμερον. Ὁ τρόπον γὰρ ἐωράκατε τοὺς Αἰγυπτίους σήμερον, οὐ προσθήσεσθε ἐτι ἰδεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον.

14. Κύριος πολεμήσει περὶ ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς σιγήσετε.

15. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Τί βοᾷς πρὸς με· λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἀναζευξάτωσαν.

16. Καὶ σὺ ἔπαρον τῇ ῥάβδῳ σου, καὶ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ῥῆξον αὐτήν· καὶ εἰς-ελοθέτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρόν.

17. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραῶν, καὶ τῶν Αἰγυπτίων πάντων, καὶ εἰσελεύσονται ὀπίσω αὐτῶν· καὶ ἐνδοξαστήσονται ἐν Φαραῶν, καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἄρμασι, καὶ ἐν τοῖς ἵπποις αὐτοῦ.

18. Καὶ γινώσκονται πάντες οἱ Αἰγύπτιοι ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος, ἐνδοξαζομένου μου ἐν Φαραῶν, καὶ ἐν τοῖς ἄρμασι, καὶ ἵπποις αὐτοῦ.

19. Ἐξῆρε δὲ ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ ὁ προπορευόμενος τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπορεύθη ἐκ τῶν ὁπισθεν. Ἐξῆρε δὲ καὶ ὁ στύλος τῆς νεφέλης ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἔστη ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτῶν·

20. καὶ εἰσῆλθεν ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς Ἰσραὴλ, καὶ ἔστη· καὶ ἐγένετο σκότος καὶ γνόφος. Καὶ διῆλθεν ἡ νύξ· καὶ οὐ συνέμιζαν ἀλλήλοις θλιν τὴν νύκτα.

21. Ἐξέτεινε δὲ Μωϋσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν· καὶ ὑπήγαγε Κύριος τὴν θάλασσαν ἐν ἀνέμῳ νότῳ βιαίῳ θλιν τὴν νύκτα, καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν ξηράν· καὶ ἐσχίσθη τὸ ὕδωρ.

22. Καὶ εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρόν· καὶ τὸ ὕδωρ αὐτῆς τεῖχος ἐκ δεξῶν, καὶ τεῖχος ἐξ ἐκωνόμων.

23. Καὶ κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ εἰσῆλθον ὀπίσω αὐτῶν, καὶ πᾶς ἵππος Φαραῶν, καὶ τὰ ἄρματα, καὶ οἱ ἀναβάται εἰς μέσον τῆς θαλάσσης.

24. Ἐγενήθη δὲ ἐν τῇ φυλακῇ τῇ ἐωθινή, καὶ ἐπέ-βλεψε Κύριος ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν Αἰγυπτίων ἐν στύλῳ πυρός καὶ νεφέλης, καὶ συνετάραξε τὴν παρεμβολὴν τῶν Αἰγυπτίων.

25. Καὶ συνέδησε τοὺς ἄξοντας τῶν ἁρμάτων αὐτῶν, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς μετὰ βίας. Καὶ εἶπαν οἱ Αἰγύπτιοι· Φύγωμεν ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ· ὁ γὰρ Κύριος πολεμεῖ περὶ αὐτῶν τοὺς Αἰγυπτίους.

26. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἐκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀποκαταστήτω τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπικαλυφάτω τοὺς Αἰγυπτίους, ἐπὶ τε τὰ ἄρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας.

27. Ἐξέτεινε δὲ Μωϋσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπεκατέστη τὸ ὕδωρ πρὸς ἡμέραν ἐπὶ χώρας. Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἔφυγον ὑπὸ τὸ ὕδωρ. Καὶ ἐξέτιναξε Κύριος τοὺς Αἰγυπτίους μέσον τῆς θαλάσσης.

28. Καὶ ἐπαναστραφέν τὸ ὕδωρ ἐκάλυψε τὰ ἄρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας, καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν Φαραῶν, τοὺς εἰσπεπορευμένους ὀπίσω αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ οὐ κατελείβη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἰς.

29. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν

13. Dixit autem Moyses ad populum : Fidite, state et videte salutem quam est a Domino, quam faciet vobis hodie. Sicut enim vidistis Ægyptios hodie, non apponetis amplius videre eos in æternum tempus.

14. Dominus pugnabit pro vobis, et vos tacebitis.

15. Dixit autem Dominus ad Moysen : Quid clamas ad me? loquere filiis Israel, et disjungant.

16. Et tu eleva virgam tuam, et extende manum tuam super mare, et finde illud : et ingrediantur filii Israel in medium maris per siccum.

17. Et ecce ego indurabo cor Pharaonis, et Ægyptiorum omnium, et ingredientur post eos : et glorificabor in Pharaone, et in omni exercitu ejus, et in curribus, et in equitibus ejus.

18. Et cognoscent omnes Ægyptii quia ego sum Dominus, dum ego glorificor in Pharaone, et in curribus, et in equitibus ejus.

19. Promovit autem angelus Dei, qui præibat castra filiorum Israel, et ivit a tergo Promovit autem et columna nubis a facie eorum, et stetit a tergo eorum :

20. et intravit inter castra Ægyptiorum, et castra Israel, et stetit : et factæ sunt tenebræ et caligo. Et venit nox : et non commiscuerunt se invicem totam noctem.

21. Extendit autem Moyses manum super mare : et subduxit Dominus mare in vento Austro violento totam noctem, et fecit mare siccum : et scissa est aqua.

22. Et ingressi sunt filii Israel in medium maris per siccum : et aqua ejus, murus a dextris, et murus a sinistris.

23. Et persecuti sunt Ægyptii, et ingressi sunt post eos, et omnis equitatus Pharaonis, et currus, et ascensores in medium maris.

24. Factum est autem ipso vigilia matutina, et inspexit Dominus super castra Ægyptiorum in columna ignis et nubis : et conturbavit castra Ægyptiorum.

25. Et colligavit axes curruum eorum, et egit eos cum violentia. Et dixerunt Ægyptii : Fugiamus a facie Israel : Dominus enim oppugnat pro eis Ægyptios.

26. Dixit autem Dominus ad Moysen : Extende manum tuam super mare, et restituatur aqua, et cooperiat Ægyptios, et super currus et ascensores.

27. Extendit autem Moyses manum super mare et rediit aqua diem versus, super locum. Ægyptii autem fugerunt sub aquam : et excussit Dominus Ægyptios medium maris.

28. Et reversa aqua operuit currus, et ascensores, et omnem virtutem Pharaonis, eos qui ingrediebantur post ipsos in mare. Et non remansit de eis ne unus quidem.

29. Filii autem Israel iverunt per siccum in medio maris :

μέσω τῆς θαλάσσης· τὸ δὲ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν, καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων.

30. Καὶ ἐρρύσατο Κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρὸς τῶν Αἰγυπτίων. Καὶ εἶδεν Ἰσραὴλ τοὺς Αἰγυπτίους τεθηκότες παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.

31. Εἶδε δὲ Ἰσραὴλ τὴν χεῖρα τὴν μεγάλην, ἃ ἐποίησε Κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις· ἐφοβήθη δὲ ὁ λαὸς τὸν Κύριον, καὶ ἐπίστευσαν τῷ Θεῷ, καὶ Μωϋσῇ τῷ θεράποντι αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Τότε ἦσε Μωϋσῆς καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν ψῆν ταύτην τῷ Θεῷ· καὶ εἶπαν, λέγοντες· Ἀσώμεν τῷ Κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται· ἵππον καὶ ἀναβάτην ἐρρίψεν εἰς θάλασσαν.

2. Βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. Οὗτός μου Θεός, καὶ δοξάσω αὐτὸν, Θεὸς τοῦ πατρός μου, καὶ ὑψώσω αὐτόν.

3. Κύριος συντρίβειν πολέμους, Κύριος ὄνομα αὐτῷ.

4. Ἄρματα Φαραῶν, καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἐρρίψεν εἰς θάλασσαν, ἐπιλέκτους ἀναβάτας τριστάτας. Κατεπόθησαν ἐν ἐρυθρῇ θαλάσῃ,

5. πόντῳ ἐκάλυψεν αὐτούς· κατέδυσαν εἰς βυθὸν ὡς λίθος.

6. Ἡ δεξιὰ σου, Κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ, ἡ δεξιὰ σου χεὶρ, Κύριε, ἐθραυσεν ἐχθρούς.

7. Καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους. Ἀπέστειλας τὴν ὀργὴν σου· κατέφαγεν αὐτοὺς ὡς καλάμην.

8. Καὶ διὰ πνεύματος τοῦ θυμοῦ σου διέστη τὸ ὕδωρ, ἐπάγη ὡς τεῖχος τὰ ὕδατα· ἐπάγη τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.

9. Εἶπεν ὁ ἐχθρός· Διώξας καταλήψομαι, μεριῶ σῶλα, ἐμπλήσω ψυχὴν μου, ἀνελῶ τὴν μαχαίρα μου, κυριεύσει ἡ χεὶρ μου.

10. Ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου· ἐκάλυψεν αὐτοὺς θάλασσα· ἔδυσαν ὡς λίθος ἐν ὕδατι σφοδρῶ.

11. Τίς ὁμοίός σοι ἐν θεοῖς, Κύριε, τίς ὅμοιός σοι; δεδόξασμένος ἐν ἁγίοις, θαυμαστός ἐν δόξαις, ποιῶν τέρατα.

12. Ἐξέτεινας τὴν δεξιάν σου· κατέπιεν αὐτοὺς γῆ.

13. Ὁδήγησας τῇ δικαιοσύνῃ σου τὸν λαόν σου τοῦτον ἐν ἑλυτρώσῳ· παρεκάλεσας τῇ ἰσχύϊ σου εἰς καταλύμα ἁγίον σου.

14. Ἦκουσαν ἔθνη, καὶ ὠργίσθησαν· ὠδίνες ἔλαβον κατοικοῦντας Φυλιστιίμ.

15. Τότε ἔσπευσαν ἡγεμόνες Ἐδῶμ, καὶ ἄρχοντες Μοαβιτῶν· ἔλαβεν αὐτοὺς τρόμος, ἐτάκυσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες Χαναάν.

16. Ἐπιπέσοι ἐπ' αὐτοὺς τρόμος καὶ φόβος· μεγέθει βραχίωνός σου ἀπολιθώθητῶσαν, ἕως παρέλθῃ ὁ λαός σου, Κύριε, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου οὗτος ἐν ἐκτίσῳ.

17. Εἰσαγαγὼν καταφύτευσον αὐτοὺς εἰς ὄρος κληρονομίας σου, εἰς ἔτοιμον κατοικητήριόν σου, ὃ κατηρτίσω, Κύριε· ἄντασμα, Κύριε, ὃ ἡτοίμασαν αἱ χεῖρές σου.

aqua autem ipsis erat murus a dextris, et murus a sinistris.

30. Et eruit Dominus Israel in die illa de manu Aegyptiorum. Et vidit Israel Aegyptios mortuos juxta labium maris.

31. Vidit autem Israel manum magnam, quae fecit Dominus Aegyptiis: timuit autem populus Dominum, et crediderunt Deo, et Moysi servo ejus.

CAPUT XV.

1. Tunc cantavit Moyses et filii Israel canticum hoc Deo, et dixerunt, dicentes: Cantemus Domino, gloriose enim glorificatus est: equum et ascensorem project in mare.

2. Adjutor et protector factus est mihi in salutem. Iste Deus meus, et glorificabo eum, Deus patris mei, et exaltabo eum.

3. Dominus conterens bella, Dominus nomen illi.

4. Currus Pharaonis, et exercitum ejus project in mare, electos ascensores tristatas. Submersi sunt in mari rubro,

5. ponto operuit eos: descenderunt in profundum quasi lapis.

6. Dexter tua, Domine, glorificata est in fortitudine, dextera tua manus, Domine, confregit inimicos.

7. Et multitudine gloriae tuae contrivisti adversarios. Misisti iram tuam: devoravit eos sicut stipulam.

8. Et per spiritum indignationis tuae divisa est aqua: compactae sunt tamquam murus aquae, compactae sunt undae in medio maris.

9. Dixit inimicus: Persequens comprehendam, dividam spolia, implebo animam meam, interficiam gladio meo, dominabitur manus mea.

10. Misisti spiritum tuum: cooperuit eos mare, demersi sunt quasi plumbum in aqua vehementi.

11. Quis similis tibi in diis, Domine, quis similis tibi? glorificatus in sanctis, mirabilis in majestatibus, faciens prodigia.

12. Extendisti manum tuam: devoravit eos terra.

13. Deduxisti justitia tua populum hunc quem redemisti: advocasti fortitudine tua ad diversorium sanctum tuum.

14. Audierunt gentes, et iratae sunt: dolores apprehenderunt habitatores Philistim.

15. Tunc festinaverunt duces Edom, et principes Moabitum: apprehendit illos tremor, tabuerunt omnes inhabitantes Chanaan.

16. Irruat super eos tremor et timor: magnitudine brachii tui fiant tamquam lapis, donec transeat populus tuus, Domine, donec transeat populus tuus hic quem possedisti.

17. Introducens planta eos in montem hereditatis tuae, in paratum habitaculum tuum, quod perfecisti, Domine: sanctuarium, Domine, quod paraverunt manus tuae.

18. Κύριος βασιλεύων τὸν αἰῶνα, καὶ ἐπ' αἰῶνα, καὶ ἔτι.

19. Ὅτι εἰσῆλθεν ἵππος Φαραὼ σὺν ἄρμασι καὶ ἀναβάταις εἰς θάλασσαν, καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς Κύριος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης· οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.

20. Ἀαδούσα δὲ Μαριάμ ἡ προφῆτις ἡ ἀδελφὴ Ἀαρὼν τὸ τυμπανὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, καὶ ἐξήλθοσαν πᾶσαι αἱ γυναῖκες ὀπίσω αὐτῆς μετὰ τυμπάνων καὶ χορῶν.

21. Ἐξῆρχε δὲ αὐτῶν Μαριάμ, λέγουσα· Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται ἵππον καὶ ἀναβάτην ἐβρίψεν εἰς θάλασσαν.

22. Ἐξῆρε δὲ Μωϋσῆς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἀπὸ θαλάσσης ἐρυθρᾶς, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον Σούρ. Καὶ ἐπορεύοντο τρεῖς ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐχ εὗρισκον ὕδωρ, ὥστε πεινῇ.

23. Ἦλθον δὲ εἰς Μερβᾶ, καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ἐκ Μερβᾶ· πικρὸν γὰρ ἦν. Διὰ τοῦτο ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Πικρία.

24. Καὶ διεγόγγυζεν ὁ λαὸς ἐπὶ Μωϋσῇ, λέγοντες· Τί πτόμεθα;

25. Ἐβόησε δὲ Μωϋσῆς πρὸς Κύριον. Καὶ ἔδειξεν αὐτῷ Κύριος ξύλον, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐγλυκάνθη τὸ ὕδωρ. Ἐκεῖ ἔθετο αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίσεις, καὶ ἐκεῖ αὐτὸν ἐπείρασε,

26. καὶ εἶπεν· Ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσης τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐναντίον αὐτοῦ ποιήσης, καὶ ἐνωτίσῃ ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ, καὶ φυλάξῃς πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, πᾶσαν νόσον, ἣν ἐπήγαγον τοῖς Αἰγυπτίοις, οὐκ ἐπάξω ἐπὶ σέ· ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου ὁ ἰώμενός σε.

27. Καὶ ἦλθοσαν εἰς Αἰλεῖμ· καὶ ἦσαν ἐκεῖ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων, καὶ ἑξοδεκάκοντα στελέχη φοινίκων. Παρενέβαλον δὲ ἐκεῖ παρὰ τὰ ὕδατα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ις'.

1. Ἀπῆραν δὲ ἐξ Αἰλεῖμ, καὶ ἦλθοσαν πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἔρημον Σιν, ὃ ἐστὶν ἀνά μέσον Αἰλεῖμ καὶ ἀνά μέσον Σινά. Τῇ δὲ πεντεκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐξεληλυθότων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου,

2. διεγόγγυζε πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπὶ Μωϋσῇ καὶ Ἀαρὼν,

3. καὶ εἶπαν πρὸς αὐτοὺς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ· Ὁφελον ἀπεθάνομεν πληγέντες ὑπὸ Κυρίου ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ὅταν ἐκαθίσταμεν ἐπὶ τῶν λεβήτων τῶν κρεῶν, καὶ ἡσθίομεν ἄρτους εἰς πλησμονήν· ὅτι ἐξηγάγετε ἡμᾶς εἰς τὴν ἔρημον ταύτην, ἀποκτείνειν πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ταύτην ἐν λιμῷ.

4. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἴδου ἐγὼ βω ὑμῖν ἄρτους ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐξελεύσεται ὁ λαός, καὶ συλλέξουσιν τὸ τῆς ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ὅπως πειράσω αὐτοὺς, εἰ πορεύσονται τῷ νόμῳ μου, ἢ οὐ.

5. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑκτῇ, καὶ ἐτοιμάσουσιν ὁ ἕκτος εἰσενέγκωσι· καὶ ἔσται διπλοῦν ὃ ἐὰν συναγάγῃσι τὸ κατ' ἡμέραν εἰς ἡμέραν.

6. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν πρὸς πᾶσαν συνα-

18. Dominus regnans sæculum, et in sæculum, et ultra.

19. Quoniam ingressus est equitatus Pharaonis cum curribus et ascensoribus in mare, et induxit super eos Dominus aquam maris : filii autem Israel ambulaverunt per aridam in medio maris.

20. Sumens autem Maria prophetissa soror Aaron tympanum in manu sua, et egressæ sunt omnes mulieres post eam cum tympanis et choris.

21. Principium autem dedit illis Maria, dicens : Cantemus Domino, gloriose enim glorificatus est : equum et ascensorem projecit in mare.

22. Sustulit autem Moyses filios Israel a mari rubro, et eduxit eos in desertum Sur. Et ibant tres dies in deserto, et non inveniēbant aquam, ut biberent.

23. Venerunt autem in Merra, et non potuerunt bibere de Merra : amara enim erat. Propter hoc cognominavit nomen loci illius, Amaritudo.

24. Et murmurabat populus adversus Moysen, dicentes : Quid bibemus?

25. Clamavit autem Moyses ad Dominum. Et ostendit ei Dominus lignum, et injectit illud in aquam, et dulcis facta est aqua. Ibi posuit ei justificationes et judicia, et ibi eum tentavit,

26. et dixit : Si auditu audieris vocem Domini Dei tui, et quæ placent coram illo feceris, et auribus perceperis mandata ejus, et custodieris omnes justificationes ejus; omnem infirmitatem, quam intuli Ægyptiis, non inducam super te : ego enim sum Dominus Deus tuus sanans te.

27. Et venerunt in Ælim : et erant ibi duodecim fontes aquarum, et septuaginta arbores palmarum. Castrametati autem sunt ibi juxta aquas.

CAPUT XVI.

1. Promoverunt autem de Ælim, et venerunt omnis synagoga filiorum Israel in desertum Sin, quod est inter Ælim et Sina. Quinta autem et decima die mense secundo, cum ipsi exivissent de terra Ægypti,

2. murmuravit omnis synagoga filiorum Israel adversus Moysen et Aaron,

3. et dixerunt ad eos filii Israel : Utinam mortui essemus percussi a Domino in terra Ægypto, quando sedebamus super ollas carniū, et manducabamus panes ad satietatem : quoniam eduxistis nos in desertum hoc ad interimendum omnem synagogam hanc in fame.

4. Dixit autem Dominus ad Moysen : Ecce ego pluo vobis panes de caelo : et exhibit populus, et colligent quod diei in die, ut tentem eos, si ambulabunt lege mea, an non.

5. Et erit in die sexto, et parabunt quodcumque intulerint : et erit duplum quod collegerint per diem in die.

6. Et dixit Moyses et Aaron ad omnem synagogam filio-

γαγῆν υἱὸν Ἰσραὴλ· Ἐσπέρας γνώσεσθε, ὅτι Κύριος ἐξήγαγεν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου,

7. καὶ πρωὶ ὄψεσθε τὴν δόξαν Κυρίου ἐν τῷ εἰσκαυῷ-σαι τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν ἐπὶ τῷ Θεῷ. Ἡμεῖς δὲ τί ἐσ-μεν, ὅτι διαγογγύζετε καθ' ἡμῶν;

8. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Ἐν τῷ δίδοναι Κύριον ὑμῖν ἐσπέρας κρέα φαγεῖν καὶ ἄρτους τὸ πρωὶ εἰς πλησμο-νῆν, διὰ τὸ εἰσκαυῷσαι Κύριον τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς διαγογγύζετε καθ' ἡμῶν. Ἡμεῖς δὲ τί ἐσμεν; οὐ γὰρ καθ' ἡμῶν ἐστὶν ὁ γογγυσμὸς ὑμῶν, ἀλλ' ἡ κατὰ τοῦ Θεοῦ.

9. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρὼν· εἶπον πάσῃ συνα-γωγῇ υἱὸν Ἰσραὴλ· Προσελθετε ἐναντίον τοῦ Θεοῦ· εἰσακήκοε γὰρ τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν.

10. Ἦνικα δὲ ἐλάλει Ἀαρὼν πάσῃ συναγωγῇ υἱὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπεστράφησαν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἡ δόξα Κυρίου ὤφθη ἐν νεφέλῃ.

11. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

12. Εἰσακήκοα τὸν γογγυσμὸν τῶν υἱὸν Ἰσραὴλ. Λάλησον πρὸς αὐτοὺς, λέγων· Τὸ πρὸς ἐσπέραν ἔδεσθε κρέα, καὶ τὸ πρωὶ πλησθήσεσθε ἄρτων· καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

13. Ἐγένετο δὲ ἐσπέρα· καὶ ἀνέβη ὀρτυγομήτρα, καὶ ἐκάλυψε τὴν παρεμβολήν. Τὸ πρωὶ ἐγένετο κατα-παυομένης τῆς δρόσου κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς,

14. καὶ ἰδοὺ ἐπὶ πρόσωπον τῆς ἐρήμου λεπτὸν ὥκει κόριον λευκόν, ὥκει πάγος ἐπὶ τῆς γῆς.

15. Ἰδόντες δὲ αὐτὸ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἶπαν ἕτερος τῷ ἐτέρῳ· Τί ἐστὶ τοῦτο; οὐ γὰρ ᾔδεισαν τί ἦν. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς αὐτοῖς· Οὗτος ὁ ἄρτος ὃν ἔδωκε Κύριος ὑμῖν φαγεῖν.

16. Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξε Κύριος· Συναγάγετε ἀπ' αὐτοῦ ἕκαστος εἰς τοὺς καθήκοντας, γομὸρ κατὰ κεφαλὴν, κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν ὑμῶν, ἕκαστος σὺν τοῖς συσκηνοῖς ὑμῶν συλλέξατε.

17. Ἐποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ συνέλε-ξαν ὁ τὸ πολλόν, καὶ ὁ τὸ ἕλαττον.

18. Καὶ μετρήσαντες γομὸρ, οὐκ ἐπλεόνασεν ὁ τὸ πολλόν, καὶ ὁ τὸ ἕλαττον οὐκ ἡλαττόνησεν· ἕκαστος εἰς τοὺς καθήκοντας παρ' ἑαυτῷ συνέλεξαν.

19. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς αὐτούς· Μηδεὶς καταλει-πέτω ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωὶ.

20. Καὶ οὐκ εἰσῆκουσαν Μωϋσῆν, ἀλλὰ κατελίπον τι-νες ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωὶ· καὶ ἐξέζεσε σκώληκας, καὶ ἐπώζεσε· καὶ ἐπιγράνθη ἐπ' αὐτοῖς Μωϋσῆς.

21. Καὶ συνέλεξαν αὐτὸ πρωὶ πρωὶ, ἕκαστος τὸ κα-θῆκον αὐτῷ· ἡνίκα δὲ διεθέρμαιναν ὁ ἥλιος, ἐτήκετο.

22. Ἐγένετο δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑκτῇ, συνέλεξαν τὰ δέοντα διπλᾶ, δύο γομὸρ τῷ ἐνὶ. Εἰπήλθοσαν δὲ πάντες οἱ ἄρ-χοντες τῆς συναγωγῆς, καὶ ἀνήγγειλαν Μωϋσεὶ.

23. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς αὐτούς· Οὐ τοῦτο τὸ ῥῆμα ἐστὶν ὃ ἐλάλησε Κύριος; Σάββατα ἀνάπαυσις ἅγια τῷ Κυρίῳ αὐριον· ὅσα ἐὰν πέσσητε, πέσσετε, καὶ ὅσα ἐὰν ἐψητε, ἐψητε· καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον, καταλείπετε αὐτὸ εἰς ἀποθήκην εἰς τὸ πρωὶ.

24. Καὶ κατελίποσαν ἀπ' αὐτοῦ ἕως πρωὶ, καθὼς συν-έταξεν αὐτοῖς Μωϋσῆς· καὶ οὐκ ἐπώζεσεν, οὐδὲ σκώληξ ἐγένετο ἐν αὐτῷ.

25. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς· Φάγετε σήμερον· ἐστὶ γὰρ σάβ-βατα σήμερον τῷ Κυρίῳ· οὐχ' εὐρεθήσεται ἐν τῷ πεδίῳ.

rum Israel : Vespere cognoscetis, quia Dominus eduxit vos de terra Egypti,

7. et mane videbitis gloriam Domini in exaudiendo mur- murationem vestram adversus Deum. Nos autem quid su- mus, quia obmurmuratis contra nos?

8. Et dixit Moyses : In dando vobis Dominum vespere carnes ad comedendum, et panes mane ad satietatem ; pro- pterea quod exaudivit Dominus murmurationem vestram, quam vos obmurmuratis adversus nos. Nos autem quid su- mus? non enim adversus nos est murmur vestrum, sed ad- versus Deum.

9. Dixit autem Moyses ad Aaron : Dic omni synagogæ filiorum Israel : Accedite ante Deum : exaudivit enim mur- mur vestrum.

10. Dum autem loquebatur Aaron omni synagogæ filiorum Israel, et converterunt se ad desertum, et gloria Domini apparuit in nube.

11. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

12. Exaudivi murmur filiorum Israel. Loquere ad eos, dicens : Ad vesperam edetis carnes, et mane replemini pa- nibus : et cognoscetis quia ego Dominus Deus vester.

13. Facta est autem vespere : et ascendit ortygomētra, et cooperuit castra. Factum est mane conquescente rore in circuitu castrorum,

14. et ecce super faciem deserti minutum tamquam corian- drum album, tamquam gelu super terram.

15. Videntes autem id filii Israel dixerunt alter alteri : Quid est hoc? nesciebant enim quid erat. Dixit autem Moyses eis : Iste est panis quem dedit Dominus vobis ad eden- dum.

16. Hoc est verbum quod constituit Dominus : Colligite de eo unusquisque in eos qui ad se pertinent, gomor se- cundum caput, secundum numerum animarum vestrarum, unusquisque cum vestris contubernalibus colligite.

17. Fecerunt autem sic filii Israel, et collegerunt hic qui- dem multum, ille vero minus.

18. Et cum mensi essent gomor, non superfuit ei qui multum, et non defuit ei qui minus : unusquisque in eos qui ad se pertinebant apud seipsum collegerunt.

19. Dixit autem Moyses ad eos : Nemo relinquat de eo in mane.

20. Et non exaudierunt Moysen, sed reliquerunt qui- dam de eo in mane : et ebullivit vermes, et computruit. Et indignatus est adversus eos Moyses.

21. Et collegerunt illud mane mane, unusquisque quod pertinebat ad se : quando autem incalcescebat sol, liquefiebat.

22. Factum est autem die sexto, collegerunt necessaria dupla, duo gomor uni. Ingressi sunt autem omnes principes synagogæ, et nuntiaverunt Moysi.

23. Dixit autem Moyses ad eos : Nonne hoc est verbum quod locutus est Dominus? Sabbata requies sancta Domino : quæcumque coxeritis, coquite, et quæcumque elixa- veritis, elixate : et omne quod superfuerit, relinquate illud in apotheca in mane.

24. Et reliquerunt de eo usque mane, sicut constituit eis Moyses : et non computruit, neque vermis factus est in eo.

25. Dixit autem Moyses : Comedite hodie : sunt enim sab- bata hodie Domino : non inveniatur in campo.

26. Ἐξ ἡμέρας συλλέγετε· τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ σάββατα, ὅτι οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ.

27. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἐξήλθοσαν τινες ἐκ τοῦ λαοῦ συλλέξαι, καὶ οὐκ εὔρον.

28. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἔως τίνος οὐ βούλεσθε εἰσακούειν τὰς ἐντολάς μου, καὶ τὸν νόμον μου;

29. Ἰδετε· ὁ γὰρ Κύριος ἔδωκεν ὑμῖν σάββατα τὴν ἡμέραν ταύτην. Διὰ τοῦτο αὐτὸς ἔδωκεν ὑμῖν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐκτῇ ἄρτους δύο ἡμερῶν. Καθίσεσθε ἕκαστος εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν· μηδεὶς ἐκπορεύσθω ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ.

30. Καὶ ἐσαββάτισεν ὁ λαὸς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ.

31. Καὶ ἐπωνόμασαν αὐτὸ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Μάν. Ἦν δὲ ὡς εἰς σπέρμα κορίου λευκόν· τὸ δὲ γεῦμα αὐτοῦ ὡς ἐγκρίς ἐν μέλιτι.

32. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς· Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὁ συνέταξε Κύριος· Πλήσατε τὸ γομρὸ τοῦ μάν εἰς ἀποθήκην εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἵνα ἴδωσι τὸν ἄρτον ὃν ἐφάγετε ὑμεῖς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὡς ἐξήγαγεν ὑμᾶς Κύριος ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

33. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρών· Λάβε στάμνον χρυσοῦν ἓνα, καὶ ἐμβαλε εἰς αὐτὸν πλήρες τὸ γομρὸ τοῦ μάν, καὶ ἀποθήσεις αὐτὸ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, εἰς διατήρησιν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

34. ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ. Καὶ ἀπέθηκεν Ἀαρών ἐναντίον τοῦ μαρτυρίου εἰς διατήρησιν.

35. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἔφαγον τὸ μάν ἑτὶ τεσσαράκοντα, ἕως ἥλθον εἰς τὴν οἰκουμένην ἐφάγοσαν τὸ μάν, ἕως παρεγένοντο εἰς μέρος τῆς Φοινίκης.

36. Τὸ δὲ γομρὸ τὸ δέκατον τῶν τριῶν μέτρων ἦν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ ἀπῆρε πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ τῆς ἐρήμου Σιν κατὰ παρεμβολὰς αὐτῶν, διὰ ῥήματος Κυρίου· καὶ παρενεβάλωσαν ἐν Ῥαφιδεῖν· οὐκ ἦν δὲ ὕδωρ τῷ λαῷ πιεῖν.

2. Καὶ ἐλοιδορεῖτο ὁ λαὸς πρὸς Μωϋσῆν, λέγοντες· Ἄδὸς ἡμῖν ὕδωρ, ἵνα πῖωμεν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωϋσῆς· Τί λοιδορεῖσθέ μοι, καὶ τί πειράζετε Κύριον;

3. Ἐδίψησε δὲ ἐκεῖ ὁ λαὸς ὕδατι, καὶ διεγόγγυσεν ἐκεῖ ὁ λαὸς πρὸς Μωϋσῆν, λέγοντες· Ἰνατί τοῦτο; ἀνεβίβασας ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, ἀποκτεῖναι ἡμᾶς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν καὶ τὰ κτήνη τῷ διψεῖ;

4. Ἐβόησε δὲ Μωϋσῆς πρὸς Κύριον, λέγων· Τί ποιήσω τῷ λαῷ τούτῳ; ἔτι μικρὸν, καὶ καταλιθοβολήσουσί με.

5. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Προπορεύου τοῦ λαοῦ τούτου· λάβε δὲ σεαυτῷ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ· καὶ τὴν ῥάβδον, ἐν ᾗ ἐπάταξας τὸν ποταμὸν, λάβε ἐν τῇ χειρὶ σου, καὶ πορεύσθω.

6. Ὅδε ἐγὼ ἔσθηκα ἐκεῖ πρὸ τοῦ σέ, ἐπὶ τῆς πέτρας ἐν Χωρήβ. Καὶ πατάξεις τὴν πέτραν, καὶ ἐξελεύσεται ἐξ αὐτῆς ὕδωρ, καὶ πίεται ὁ λαός. Ἐποίησε δὲ Μωϋσῆς οὕτως ἐναντίον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

7. Καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Πειρασμός καὶ Λοιδόρησις, διὰ τὴν λοιδορίαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ διὰ τὸ πειράζειν Κύριον, λέγοντας· Εἰ ἔστι Κύριος ἐν ἡμῖν, ἢ οὐ.

8. Ἦλθε δὲ Ἀμαλὴκ, καὶ ἐπολέμει Ἰσραὴλ ἐν Ῥαφιδεῖν.

26. Sex diebus colligētis : die autem septimo sabbata, quia non erit in eo.

27. Factum est autem in die septimo exierunt quidam de populo ad colligendum, et non invenerunt.

28. Dixit autem Dominus ad Moysen : Quo usque non vultis exaudire mandata mea, et legem meam?

29. Videte : Dominus enim dedit vobis sabbata diem hunc. Propter hoc ipse dedit vobis die sexto panes duorum dierum. Sedete unusquisque in domibus vestris : nemo egrediatur de loco suo die septimo.

30. Et sabbatizavit populus die septimo.

31. Et cognominaverunt illud filii Israel nomen ejus, Man. Erat autem tamquam semen coriandri album : gustus autem ejus tamquam laganum cum melle.

32. Dixit autem Moyses : Hoc est verbum quod constituit Dominus : Implete gomor de man in apothecam in progenies vestras, ut videant panem quem comedebatis vos in deserto, quando eduxit vos Dominus de terra Ægypti.

33. Et dixit Moyses ad Aaron : Accipe vas aureum unum, et injice in illud plenum gomor man, et repones illud ante Deum, ut servetur in progenies vestras,

34. quemadmodum præcepit Dominus Moysi. Et reposuit Aaron ante testimonium ad reservandum.

35. Filii autem Israel edebunt man annis quadraginta, quoadusque venerunt in terram quæ inhabitatur man edebunt, quoadusque advenerunt in partem Phœnices.

36. Gomor autem erat decima trium mensurarum.

CAPUT XVII.

1. Et promovit omnis synagoga filiorum Israel e deserto Sin secundum castra sua, per verbum Domini, et castrametati sunt in Raphidin : non erat autem aqua populo ad bibendum.

2. Et maledicebat populus ad Moysen, dicentes : Da nobis aquam, ut bibamus. Et dixit eis Moyses : Quid maledicistis mihi, et quid tentatis Dominum?

3. Sitivit autem ibi populus propter aquam, et obmurmuravit ibi populus erga Moysen, dicentes : Ut quid hoc? ascendere nos fecisti de Ægypto, ad occidendum nos et filios nostros et pecora siti?

4. Clamavit autem Moyses ad Dominum, dicens : Quid faciam populo huic? adhuc paululum, et lapidabunt me.

5. Et dixit Dominus ad Moysen : Antecede populum istum : sume autem tibi de senioribus populi : et virgam, in qua percussisti flumen, sume in manu tua, et ibis.

6. Ipse ego sto ibi priusquam tu, super petram in Choreb. Et percuties petram, et ex ea exhibit aqua, et bibet populus. Fecit autem Moyses sic coram filiis Israel.

7. Et cognominavit nomen loci illius, Tentatio et Maledicentia, propter maledictum filiorum Israel, et eo quod tentabant Dominum, dicentes : Si est Dominus in nobis, an non.

8. Venit autem Amalec, et oppugnabat Israel in Raphidin.

9. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς τῷ Ἰησοῦ· Ἐπιλεξὼν σεαυτῷ ἀνδρας δυνατοὺς, καὶ ἐξελθὼν παράταξαι τῷ Ἀμαλήκ αὐριον καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἑστήκα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βου-
νῶ, καὶ ἡ βράχος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ χειρὶ μου.

10. Καὶ ἐποίησεν Ἰησοὺς καθάπερ εἶπεν αὐτῷ Μωϋ-
σῆς, καὶ ἐξελθὼν παρετάξατο τῷ Ἀμαλήκ· καὶ Μωϋ-
σῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ Ὡρ ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ
βουνῶ.

11. Καὶ ἐγένετο, ὅταν ἐπῆρε Μωϋσῆς τὰς χεῖρας,
κατίσχυεν Ἰσραὴλ· ὅταν δὲ καθῆκε τὰς χεῖρας, κατί-
σχυεν Ἀμαλήκ.

12. Αἱ δὲ χεῖρες Μωϋσῆ βαρεῖαι. Καὶ λαβόντες λί-
θον ὑπέθηκαν ὑπ' αὐτὸν, καὶ ἐκάθητο ἐπ' αὐτοῦ· καὶ
Ἀαρὼν καὶ Ὡρ ἐστήριζον τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἐντεῦθεν
εἰς καὶ ἐντεῦθεν εἰς. Καὶ ἐγένοντο αἱ χεῖρες Μωϋσῆ
ἐστηρικμέναι ἕως δυσμῶν ἡλίου.

13. Καὶ ἐτρέφετο Ἰησοὺς τὸν Ἀμαλήκ, καὶ πάντα
τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν φόβῳ μαχαίρας.

14. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Κατάγραφον τοῦτο
εἰς μνημόσυνον εἰς βιβλίον, καὶ δὸς εἰς τὰ ὦτα Ἰησοῦ,
ὅτι ἀλοιστῇ ἐξαλείψω τὸ μνημόσυνον Ἀμαλήκ ἐκ τῆς
ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

15. Καὶ ὠκοδόμησε Μωϋσῆς θυσιαστήριον Κυρίῳ,
καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Κύριος καταφυγὴ μου,

16. ὅτι ἐν χειρὶ κρυφαία πολεμεῖ Κύριος ἐπὶ Ἀμα-
λήκ, ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Ἦκουσε δὲ Ἰοθὼρ ἱερεὺς Μαδιὰμ ὁ γαμβρὸς
Μωϋσῆ πάντα ὅσα ἐποίησε Κύριος Ἰσραὴλ τῷ ἑαυτοῦ
λαῷ· ἐξήγαγε γὰρ Κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου.

2. Ἐλαβε δὲ Ἰοθὼρ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ Σεπφώραν
τὴν γυναῖκα Μωϋσῆ μετὰ τὴν ἀφῆσιν αὐτῆς,

3. καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτῆς. Ὄνομα τῶ ἐνὶ αὐτῶν
Ἰηρσαμ, λέγων· Πάροικος ἤμην ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ.

4. Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ δευτέρου Ἐλίζερ, λέγων· Ὁ
γὰρ Θεὸς τοῦ πατρὸς μου βοηθὸς μου, καὶ ἐξελατὸ με
ἐκ χειρὸς Φαραῶ.

5. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰοθὼρ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ, καὶ οἱ υἱοί
καὶ ἡ γυνὴ, πρὸς Μωϋσῆν εἰς τὴν ἔρημον, οὐ παρεν-
έβαλεν ἐπ' ὄρους τοῦ Θεοῦ.

6. Ἀνηγγελη δὲ Μωϋσῆ, λέγοντες· Ἰδοὺ ὁ γαμβρὸς
σου Ἰοθὼρ παραγίνεται πρὸς σέ, καὶ ἡ γυνὴ καὶ οἱ
δύο υἱοί σου μετ' αὐτοῦ.

7. Ἐξῆλθε δὲ Μωϋσῆς εἰς συνάντησιν τῷ γαμβρῷ,
καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν, καὶ ἡσ-
πάσαντο ἀλλήλους· καὶ εἰσῆγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν σκη-
νὴν.

8. Καὶ διηγήσατο Μωϋσῆς τῷ γαμβρῷ πάντα ὅσα
ἐποίησε Κύριος τῷ Φαραῶ καὶ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις
ἐνεκεν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ πάντα τὸν μόχλον τὸν γενό-
μενον αὐτοῖς ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὅτι ἐξελατο αὐτοὺς Κύριος
ἐκ χειρὸς Φαραῶ, καὶ ἐκ χειρὸς τῶν Αἰγυπτίων.

9. Ἐξέστη δὲ Ἰοθὼρ ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς ὅς ἐποίη-
σεν αὐτοῖς Κύριος, ὅτι ἐξελατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς Αἰ-
γυπτίων καὶ ἐκ χειρὸς Φαραῶ.

10. Καὶ εἶπε· Ἰοθὼρ· Εὐλόγητος Κύριος, ὅτι ἐξεί-
λατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς Αἰγυπτίων καὶ ἐκ χειρὸς Φαραῶ·

9. Dixit autem Moyses ad Jesum : Elige tibi viros poten-
tes, et exiens congregare cum Amalec cras : et ecce ego sto
super cacumen collis, et virga Dei in manu mea.

10. Et fecit Jesus sicut dixit ei Moyses, et exiens con-
gressus est cum Amalec : et Moyses et Aaron et Or ascen-
derunt in cacumen collis.

11. Et factum est, cum levabat Moyses manus, invalesce-
bat Israel : ubi autem submiserat manus, invalescebat
Amalec.

12. Sed manus Moysi erant graves. Et accipientes lapi-
dem supposuerunt sub eo, et sedebat super eum : et Aaron
et Or sustentabant manus ejus, hinc unus et hinc unus. Et
factæ sunt manus Moysi stabiles usque in occasum solis.

13. Et fugavit Jesus Amalec, et omnem populum ejus
in caede gladii.

14. Dixit autem Dominus ad Moysen : Describe hoc ad
memoriam in libro, et da in aures Jesu : quoniam delctione
delebo memoriam Amalec de sub caelo.

15. Et ædificavit Moyses altare Domino, et cognomina-
vit nomen ejus, Dominus refugium meum :

16. quoniam in manu occulta pugnat Dominus contra
Amalec, a generationibus in generationes.

CAPUT XVIII.

1. Audivit autem Iothor sacerdos Madian socer Moysis
omnia quæcumque fecit Dominus Israel populo suo : edu-
xit enim Dominus Israel de Ægypto.

2. Sumpserat autem Iothor socer Moysis Sephoram ux-
orem Moysis post dimissionem ejus,

3. et duos filios ejus. Nomen uni eorum Gersam, dicens :
Incola fui in terra aliena.

4. Et nomen secundi Eliezer, dicens : Deus enim patris
mei adjutor meus : et eripuit me de manu Pharaonis.

5. Et egressus est Iothor socer Moysis, et filii et uxor,
ad Moysen in desertum, ubi castrametatus erat super mon-
tem Dei.

6. Nuntiatum est autem Moysi, dicentes : Ecce socer
tuus advenit ad te, et uxor et duo filii tui cum eo.

7. Exiit autem Moyses obviam socero, et adoravit eum,
et osculatus est eum, salutaveruntque se mutuo : et intro-
duxit eos in tabernaculum.

8. Et narravit Moyses socero omnia quæcumque fecit
Dominus Pharaoni et omnibus Ægyptiis propter Israel, et
omnem laborem qui acciderat eis in via, et quod eripuit
eos Dominus de manu Pharaonis, et de manu Ægyptiorum.

9. Obstupuit autem Iothor in omnibus bonis quæ fece-
rat eis Dominus, quia eripuerat eos de manu Ægyptiorum
et de manu Pharaonis.

10. Et dixit Iothor : Benedictus Dominus, quia eripuit
eos de manu Ægyptiorum et de manu Pharaonis.

11. Νῦν ἔγνω ὅτι μέγας Κύριος παρὰ πάντας τοὺς θεοὺς, ἐνεκεν τούτου, ὅτι ἐπέθεντο αὐτοῖς.

12. Καὶ ἔλαβεν Ἰοθὺρ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ ὀλοκαυτώματα καὶ θυσίας τῷ Θεῷ· παρεγένετο δὲ Ἀαρὼν καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ συμφαγεῖν ἄρτον μετὰ τοῦ γαμβροῦ Μωϋσῆ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ.

13. Καὶ ἐγένετο, μετὰ τὴν ἐπαύριον συνεχάθισε Μωϋσῆς κρίνειν τὸν λαόν· παρειστῆκει δὲ πᾶς ὁ λαὸς Μωϋσῆ ἀπὸ πρωῒθεν ἕως δεῖλης.

14. Καὶ ἰδὼν Ἰοθὺρ πάντα ὅσα ποιεῖ τῷ λαῷ, λέγει· Τί τοῦτο ὃ σὺ ποιεῖς τῷ λαῷ; διατί σὺ κάθῃσαι μόνος, πᾶς δὲ ὁ λαὸς παρίστανέ σοι ἀπὸ πρωῒθεν ἕως δεῖλης;

15. Καὶ λέγει Μωϋσῆς τῷ γαμβρῷ· Ὅτι παραγίνε-ται πρὸς με ὁ λαὸς ἐκζητῆσαι κρίσιν παρὰ τοῦ Θεοῦ.

16. Ὅταν γὰρ γένηται αὐτοῖς ἀντιλογία, καὶ ἔλθωσι πρὸς με, διακρίνω ἕκαστον, καὶ συμβιβάζω αὐτοὺς τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ.

17. Εἶπε δὲ ὁ γαμβρὸς Μωϋσῆ πρὸς αὐτόν· Οὐκ ὀρθῶς σὺ ποιεῖς τὸ ῥῆμα τοῦτο.

18. Φθορὰ καταφθάρσῃ ἀνυπομονήτῳ καὶ σὺ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος ὃς ἐστὶ μετὰ σοῦ. Βαρὺ σοι τὸ ῥῆμα τοῦτο, οὐ δυνήσῃ ποιεῖν σὺ μόνος.

19. Νῦν οὖν ἀκούσόν μου, καὶ συμβουλεύσω σοι, καὶ ἔσται ὁ Θεὸς μετὰ σοῦ. Γίνου σὺ τῷ λαῷ τὰ πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἀνοίσεις τοὺς λόγους αὐτῶν πρὸς τὸν Θεόν.

20. Καὶ διαμαρτύρη αὐτοῖς τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ, καὶ σημαίνει αὐτοῖς τὰς ὁδοὺς ἐν αἷς πορεύσονται ἐν αὐταῖς, καὶ τὰ ἔργα αὐτοῖς ποιήσουσι.

21. Καὶ σὺ σεαυτῷ σκέψαι ἀπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ ἄνδρας δυνατοὺς, θεοσεβεῖς, ἄνδρας δικαίους, μισούντας ὑπερηφανίαν· καὶ καταστήσεις ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκαδάρχους.

22. Καὶ κρινούσι τὸν λαὸν πᾶσαν ὥραν· τὸ δὲ ῥῆμα τὸ ὑπέρογκον ἀνοίσουσιν ἐπὶ σέ· τὰ δὲ βραχέα τῶν κριμάτων κρινούσιν αὐτοί· καὶ κουφιούσιν ἀπὸ σοῦ, καὶ συναντιλήψονται σοι.

23. Ἐάν τὸ ῥῆμα τοῦτο ποιήσης, κατισχύσει σε ὁ Θεός, καὶ δυνήσῃ παραστῆναι, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον μετ' εἰρήνης ἔξει.

24. Ἦκουσε δὲ Μωϋσῆς τῆς φωνῆς τοῦ γαμβροῦ, καὶ ἐποίησεν ὅσα εἶπεν αὐτῷ.

25. Καὶ ἐπέλεξε Μωϋσῆς ἄνδρας δυνατοὺς ἀπὸ παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκαδάρχους.

26. Καὶ ἐκρίνοσαν τὸν λαὸν πᾶσαν ὥραν· πᾶν δὲ ῥῆμα ὑπέρογκον ἀνεφέρωσαν ἐπὶ Μωϋσῆ· πᾶν δὲ ῥῆμα ἑλαφρὸν ἐκρίνοσαν αὐτοί.

27. Ἐξαπέστειλε δὲ Μωϋσῆς τὸν ἑαυτοῦ γαμβρόν, καὶ ἀπήλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Τοῦ δὲ μηνὸς τοῦ τρίτου τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἦλθσαν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σινᾶ,

2. καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥαφιδίν, καὶ ἦλθσαν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σινᾶ, καὶ παρενέβαλεν ἐκεῖ Ἰσραὴλ κατέναντι τοῦ ὄρους.

11. Nunc cognovi quia magnus Dominus præter omnes deos, propter hoc, quod insectati sunt eos.

12. Et sumpsit Iothor socer Moysis holocaustomata, et sacrificia Deo: venit autem Aaron et omnes seniores Israel manducare panem simul cum socero Moysis coram Deo.

13. Et factum est, post crastinum consedit Moyses ad judicandum populum: adstabat autem omnis populus Moysei a mane usque ad vesperam.

14. Et videns Iothor omnia quæcumque facit populo, ait: Quid hoc quod tu facis populo? quare tu sedes solus; omnis autem populus adstat tibi a mane usque ad vesperam?

15. Et dixit Moyses socero: Quia venit ad me populus inquirere iudicium a Deo.

16. Nam cum eis contigerit altercatio, et venerint ad me, iudico unumquemque, et moneo eos præcepta Dei et legem ejus.

17. Dixit autem socer Moysis ad eum: Non recte tu facis verbum hoc.

18. Corruptione corrumpes intolerabili et tu, et omnis populus hic qui est tecum. Grave tibi verbum hoc, non poteris facere tu solus.

19. Nunc itaque audi me, et consilium dabo tibi, et erit Deus tecum. Esto tu populo in iis quæ ad Deum, et referes verba eorum ad Deum.

20. Et testaberis illis præcepta Dei et legem ejus, et demonstrabis illis vias in quibus ambulant in eis, et opera quæ facient.

21. Et tu provide tibi ex omni populo viros potentes, Deum colentes, viros justos, odio habentes superbiam: et constitues super eos, tribunos et centuriones et quinquagenarios et decuriones:

22. Et judicabunt populum omni tempore: verbum autem grave referent ad te: quæ autem ex negotiis breviter fuerint, judicabunt ipsi: et allevabunt a te, et suscipient onus una tecum.

23. Si verbum hoc feceris, corroborabit te Deus, et poteris consistere, et omnis populus hic ad locum suum cum pace veniet.

24. Audivit autem Moyses vocem soceri, et fecit quæcumque dixit ei.

25. Et selegit Moyses viros potentes ex omni Israel, et fecit eos super eos, tribunos et centuriones et quinquagenarios et decuriones.

26. Et judicabant populum omni tempore: omne autem verbum grave referebant ad Moysen: omne autem verbum leve judicabant ipsi.

27. Dimisit autem Moyses socerum suum, et abiit in terram suam.

CAPUT XIX.

1. Mense autem tertio exitus filiorum Israel de terra Aegypti, hac die venerunt in desertum Sina,

2. et promoverunt ex Raphidin, et venerunt in desertum Sina, et castrametatus est ibi Israel contra montem.

3. Καὶ Μωϋσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ ὄρους, λέγων· Τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ Ἰακώβ, καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ·

4. Αὐτοὶ ἐωράκατε ὅσα πεποίηκα τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ ἀνέλαβον ὑμᾶς ὡς ἐπὶ πτερυγῶν αετῶν, καὶ προσ-
ηγάγουν ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν.

5. Καὶ νῦν ἐάν ἀκοῇ ἀκούσητε τῆς ἐμῆς φωνῆς, καὶ φυλάξητε τὴν διαθήκην μου, ἔσεσθέ μοι λαὸς περιού-
σιος ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν· ἐμὴ γάρ ἐστι πᾶσα ἡ γῆ.

6. Ὑμεῖς δὲ ἔσεσθέ μοι βασιλεῖον ἱεράτευμα καὶ ἔθνος ἁγίον. Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσ-
ραὴλ.

7. Ἦλθε δὲ Μωϋσῆς, καὶ ἐκάλεσε τοὺς πρεσβυτέ-
ρους τοῦ λαοῦ, καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς πάντας τοὺς λό-
γους τούτους ὃς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Θεός.

8. Ἀπεκρίθη δὲ πᾶς ὁ λαὸς ὁμοθυμαδόν, καὶ εἶπαν·
Πάντα ὅσα εἶπεν ὁ Θεὸς ποιήσοιμεν καὶ ἀκουσόμεθα.
Ἀνήγγειλε δὲ Μωϋσῆς τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν
Θεόν.

9. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἴδού ἐγὼ παρα-
γίνομαι πρὸς σὲ ἐν στήλῃ νεφέλης, ἵνα ἀκούσῃ ὁ λαὸς
λαλοῦντός μου πρὸς σὲ, καὶ σὺ πιστεύσωσιν εἰς τὸν
αἰῶνα. Ἀνήγγειλε δὲ Μωϋσῆς τὰ ῥήματα τοῦ λαοῦ πρὸς
Κύριον.

10. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Καταβάς διαμάρ-
τυραι τῷ λαῷ, καὶ ἁγιάσον αὐτοὺς σήμερον καὶ αὔριον,
καὶ πλυνάτωσαν τὰ ἱμάτια,

11. καὶ ἑστώσαν ἑτοιμοὶ εἰς τὴν ἡμέραν τὴν τρίτην·
τῇ γὰρ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καταβήσεται Κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος
τὸ Σινά, ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ.

12. Καὶ ἀφοριεῖς τὸν λαὸν κύκλῳ, λέγων· Προσέχετε
ἐαυτοῖς τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὸ ὄρος, καὶ θίγειν τι αὐτοῦ·
πᾶς ὁ ἁψάμενος τοῦ ὄρους θανάτῳ τελευτήσει.

13. Οὐχ ἄψεται αὐτοῦ χεὶρ· ἐν γὰρ λίθοις λιθοβο-
ληθήσεται, ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται· ἐάν τε κτήνος
ἐάν τε ἄνθρωπος, οὐ ζήσεται. Ὅταν αἱ φωναὶ καὶ αἱ
σάλπιγγες καὶ ἡ νεφέλη ἀπέλθῃ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἐκείνοι
ἀναβήσονται ἐπὶ τὸ ὄρος.

14. Κατέβη δὲ Μωϋσῆς ἐκ τοῦ ὄρους πρὸς τὸν λαόν,
καὶ ἡγίασεν αὐτούς· καὶ ἐπλυναν τὰ ἱμάτια.

15. Καὶ εἶπε τῷ λαῷ· Γίνεσθε ἑτοιμοὶ, τρεῖς ἡμέρας
μὴ προσελθῆτε γυναικί.

16. Ἐγένετο δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, γεννηθέντος πρὸς
ὄρθρον, καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ νεφέλη
γνωφώδης ἐπ' ὄρους Σινά· φωνὴ τῆς σάλπιγγος ἤκει
μέγα. Καὶ ἐπτοήθη πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐν τῇ παρεμβολῇ.

17. Καὶ ἐξήγαγε Μωϋσῆς τὸν λαὸν εἰς συνάντησιν
τοῦ Θεοῦ ἐκ τῆς παρεμβολῆς, καὶ παρέστησαν ὑπὸ τὸ
ὄρος.

18. Τὸ ὄρος τὸ Σινά ἐκαπνίζετο ὅλον, διὰ τὸ κατα-
βεβηκέναι ἐπ' αὐτὸ τὸν Θεὸν ἐν πυρὶ· καὶ ἀνέβαινεν ὁ
καπνὸς, ὡς καπνὸς καμίνου. Καὶ ἐξέστη πᾶς ὁ λαὸς
σφόδρα.

19. Ἐγίνοντο δὲ αἱ φωναὶ τῆς σάλπιγγος προβαίνου-
σαι ἰσχυρότεροι σφόδρα. Μωϋσῆς ἐλάλησεν, ὁ δὲ Θεὸς
ἀπεκρίνατο αὐτῷ φωνῇ.

20. Κατέβη δὲ Κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σινά ἐπὶ τὴν
κορυφὴν τοῦ ὄρους· καὶ ἐκάλεσε Κύριος Μωϋσῆν ἐπὶ
τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, καὶ ἀνέβη Μωϋσῆς.

3. Et Moyses ascendit in montem Dei, et vocavit eum
Deus de monte, dicens : Hæc dices domui Jacob, et nun-
tiabis filiis Israel :

4. Vos ipsi vidistis quæ feci Ægyptiis, et assumpsi vos
tamquam super alas aquilarum, et adduxi vos ad meip-
sum.

5. Et nunc si auditione audieritis vocem meam, et custo-
dieritis testamentum meum, eritis mihi populus peculiaris
ex omnibus gentibus : mea est enim omnis terra.

6. Vos autem eritis mihi regale sacerdotium, et gens san-
cta. Hæc verba dices filiis Israel.

7. Venit autem Moyses, et vocavit seniores populi, et
exposuit eis omnia verba hæc quæ constituit eis Domi-
nus.

8. Respondit autem omnis populus unanimiter, et dixe-
runt : Omnia quæcumque dixit Deus faciemus et audiemus.
Retulit autem Moyses verba hæc ad Deum.

9. Dixit autem Dominus ad Moysen : Ecce ego advenio
ad te in columna nubis, ut audiat populus loquentem me ad
te, et tibi credant in sæculum. Nuntiavit autem Moyses ver-
ba populi ad Dominum.

10. Dixit autem Dominus ad Moysen : Descendens tes-
tare populo, et purifica illos hodie et cras, et lavent ve-
stimenta,

11. et sint parati in diem tertiam : tertia enim die de-
scendet Dominus in montem Sina coram omni populo.

12. Et terminabis populum in circuitu, dicens : Attendite
vobis ipsis, ne ascendatis in montem, neque tangatis quid
illius : omnis qui tetigerit montem morte peribit.

13. Non tanget eum manus : in lapidibus enim lapidabi-
tur, vel jaculo confodietur : sive pecus sive homo, non vi-
vet. Cum voces et tubæ et nubes discesserint a monte, illi
ascendent in montem.

14. Descendit autem Moyses de monte ad populum, et
sanctificavit eos : et laverunt vestimenta.

15. Et dixit populo : Estote parati, tres dies ne acces-
seritis ad uxorem.

16. Factum est autem die tertia, cum esset diluculum
versus, et factæ sunt voces et fulgura et nubes caliginosa
super montem Sina : vox tubæ sonabat magnum. Et con-
sternatus est omnis populus qui in castris.

17. Et eduxit Moyses populum in occursum Dei e ca-
stris, et adstiterunt sub monte.

18. Mons Sina fumabat totus, eo quod descenderat super
eum Deus in igni : et ascendeat fumus, tamquam fumus
fornacis. Et obstupuit omnis populus valde.

19. Factæ sunt autem voces tubæ procedentes fortiores
valde. Moyses loquebatur, Deus autem respondebat ei
voce.

20. Descendit autem Dominus super montem Sina super
cacumen montis : et vocavit Dominus Moysen in cacumen
montis, et ascendit Moyses.

21. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Καταβάς διαμάρτυραι τῷ λαῷ, μὴ ποτε ἐγγίσωσι πρὸς τὸν Θεὸν κατανόησαι, καὶ πέσωσιν ἐξ αὐτῶν πλῆθος.

22. Καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ ἐγγίζοντες Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἁγιασθήτωσαν, μὴ ποτε ἀπαλλάξῃ ἀπ' αὐτῶν Κύριος.

23. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς τὸν Θεόν· Οὐ δύνησεται ὁ λαὸς προσαναβῆναι πρὸς τὸ ὄρος τὸ Σινά· σὺ γάρ διαμεμαρτύρησαι ἡμῖν, λέγων· Ἀφόρισαι τὸ ὄρος, καὶ ἁγιάσαι αὐτό.

24. Εἶπε δὲ αὐτῷ Κύριος· Βάδιζε, κατέβηθι, καὶ ἀνάβηθι σὺ καὶ Ἀαρὼν μετὰ σοῦ· οἱ δὲ ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς μὴ βιαζέσθωσαν ἀναβῆναι πρὸς τὸν Θεόν, μὴ ποτε ἀπολέσῃ ἀπ' αὐτῶν Κύριος.

25. Κατέβη δὲ Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πάντας τοὺς λόγους τούτους, λέγων·

2. Ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, ὅστις ἐξήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.

3. Οὐκ ἔσονται σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ.

4. Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδωλόν, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς.

5. Οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς· ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, Θεὸς ζηλωτῆς, ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς τοῖς μισοῦσί με,

6. καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσί με, καὶ τοὺς φυλάσσοις τὰ προσταγμάτά μου.

7. Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ· οὐ γάρ μὴ καθαρίσῃ Κύριος ὁ Θεός σου τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ.

8. Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων, ἁγιάζεις αὐτήν.

9. Ἐξ ἡμέρας ἔργῳ, καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου·

10. τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου· οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, ὁ βοὺς σου καὶ τὸ ὑπόζυγιόν σου, καὶ πᾶν κτήνός σου, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ παροικῶν ἐν σοί.

11. Ἐν γὰρ ἑξ ἡμέραις ἐποίησε Κύριος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ· διὰ τοῦτο εὐλόγησε Κύριος τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην, καὶ ἁγίασεν αὐτήν.

12. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ἧς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι.

13. Οὐ μοιχεύσεις.

14. Οὐ κλέψεις.

15. Οὐ φονεύσεις.

16. Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῇ.

17. Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου. Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ, οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑπόζυγιό αὐτοῦ, οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ, οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστί.

21. Et ait Deus ad Moysen, dicens : Descendens testare populo, ne forte appropinquant ad Deum ad spectandum, et cadant ex eis multitudo.

22. Et sacerdotes qui appropinquant ad Dominum Deum, sanctificentur, ne forte interimat de eis Dominus.

23. Et dixit Moyses ad Deum : Non poterit populus ascendere ad montem Sina : tu enim testatus es nobis, dicens : Termina montem, et sanctifica eum.

24. Dixit autem ei Dominus : Vade, descende, et ascende tu et Aaron tecum : sacerdotes autem et populus ne vim faciant ascendere ad Deum, ne forte perdat de eis Dominus.

25. Descendit autem Moyses ad populum, et dixit eis.

CAPUT XX.

1. Et locutus est Dominus omnia verba haec, dicens :

2. Ego sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Aegypti, de domo servitutis.

3. Non erunt tibi dii alii praeter me.

4. Non facies tibi ipsi idolum, nec cujusquam similitudinem, eorum quaecumque sunt in caelo sursum, et quaecumque in terra deorsum, et quaecumque sunt in aquis subius terram.

5. Non adorabis illa, neque coles illa : ego enim sum Dominus Deus tuus, Deus zelotes, reddens peccata patrum in filios, usque in tertiam et quartam progeniem iis qui oderunt me,

6. et faciens misericordiam in millia iis qui diligunt me, et qui servant praecepta mea.

7. Non assumes nomen Domini tui in vano : non enim mundabit Dominus Deus tuus assumentem nomen ejus in vano.

8. Memento diem sabbatorum, sanctificare eam.

9. Sex diebus operaberis, et facies omnia opera tua :

10. die autem septimo sabbata Domino Deo tuo : non facies in eo ullum opus tu et filius tuus, et filia tua, puer tuus et ancilla tua, bos tuus et subjugale tuum, et omne pecus tuum, et proselytus, qui incolit in te.

11. In diebus enim sex fecit Dominus caelum et terram et mare et omnia quae in eis, et requievit die septima : propter hoc benedixit Dominus diem septimam, et sanctificavit eam.

12. Honora patrem tuum et matrem tuam, ut bene tibi sit, et ut longaevis sis super terram bonam quam Dominus Deus tuus dat tibi.

13. Non moechaberis.

14. Non furaberis.

15. Non occides.

16. Non falso testaberis contra proximum tuum testimonium falsum.

17. Non concupisces uxorem proximi tui. Non concupisces domum proximi tui, neque agrum ejus, neque puerum ejus, neque ancillam ejus, neque bovem ejus, neque subjugale ejus, neque ullum pecus ejus, neque quaecumque proximi tui sunt.

18. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἑώρα τὴν φωνὴν, καὶ τὰς λαμπάδας, καὶ τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος, καὶ τὸ ὄρος τὸ καπνίζον φοβηθέντες δὲ πᾶς ὁ λαὸς ἕστησαν μακρόθεν,

19. καὶ εἶπαν πρὸς Μωϋσῆν· Ἀάλησον σὺ ἡμῖν, καὶ μὴ λαλείτω πρὸς ἡμᾶς ὁ Θεὸς, μὴ ἀποθάνωμεν.

20. Καὶ λέγει αὐτοῖς Μωϋσῆς· Θαρσεῖτε· ἔνεκεν γὰρ τοῦ πειράσαι ὑμᾶς παρεγενήθη ὁ Θεὸς πρὸς ὑμᾶς, ὅπως ἂν γένηται ὁ φόβος αὐτοῦ ἐν ὑμῖν, ἵνα μὴ ἁμαρτάνητε.

21. Εἰστήκει δὲ ὁ λαὸς μακρόθεν, Μωϋσῆς δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸν γνόρον, οὗ ἦν ὁ Θεός.

22. Εἶπε δὲ Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ Ἰακώβ, καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· Ὑμεῖς ἑωράκατε ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λελάληκα πρὸς ὑμᾶς.

23. Οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς θεοὺς ἀργυροῦς, καὶ θεοὺς χρυσοῦς οὐ ποιήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς.

24. Θυσιαστήριον ἐκ γῆς ποιησέτέ μοι, καὶ οὖσετε ἐπ' αὐτοῦ τὰ ὀλοκαυτώματα ὑμῶν καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν, καὶ τὰ πρόβατα καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν, ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν ἐπονομάσω τὸ ὄνομα μου ἐκεῖ, καὶ ἤξω πρὸς σέ, καὶ εὐλογήσω σε.

25. Ἐὰν δὲ θυσιαστήριον ἐκ λίθων ποιῆς μοι, οὐκ οἰκοδομήσεις αὐτοὺς τμητοῦς· τὸ γὰρ ἐγγειριδίον σου ἐπιβέβληκας ἐπ' αὐτοὺς, καὶ μεμιάσθαι.

26. Οὐκ ἀναβήσῃ ἐν ἀναβαθμίῃς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, ὅπως ἂν μὴ ἀποκαλύψῃς τὴν ἀσχημοσύνην σου ἐπ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα ἃ παραθήσῃ ἐνώπιον αὐτῶν.

2. Ἐὰν κτήσῃ παιδα Ἑβραῖον, ἔξ ἔτη δουλεύσει σοι· τῷ δὲ ἐβδόμῳ ἔτει ἀπελευσεται ἐλεύθερος δωρεάν.

3. Ἐὰν αὐτὸς μόνος εἰέλθῃ, καὶ μόνος ἐξελεύσεται· ἐὰν δὲ γυνὴ συνειέλθῃ μετ' αὐτοῦ, ἐξελεύσεται καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ.

4. Καὶ ἐὰν δὲ ὁ κύριος δῶ αὐτῷ γυναῖκα, καὶ τέχῃ αὐτῷ υἱοὺς ἢ θυγατέρας, ἡ γυνὴ καὶ τὰ παιδία ἔσται τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ μόνος ἐξελεύσεται.

5. Ἐὰν δὲ ἀποκριθεὶς εἴπῃ ὁ παῖς· Ἠγάπηκα τὸν κύριόν μου, καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ παιδία, οὐκ ἀποτρέξω ἐλεύθερος,

6. προσάξει αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πρὸς τὸ κριτήριον τοῦ Θεοῦ, καὶ τότε προσάξει αὐτὸν ἐπὶ τὴν θύραν ἐπὶ τὸν σταθμόν, καὶ τρυπήσει ὁ κύριος αὐτοῦ τὸ οὖς τῷ ὀπητίῳ, καὶ δουλεύσει αὐτῷ εἰς τὸν αἰῶνα.

7. Ἐὰν δὲ τις ἀποδώτῃ τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα οἰκέτιν, οὐκ ἀπελεύσεται ὥσπερ ἀποτρέχουσιν αἱ δοῦλαι.

8. Ἐὰν μὴ εὐαρεστήσῃ τῷ κυρίῳ αὐτῆς, ἡ αὐτῇ καθωμολογήσατο, ἀπολυτρώσει αὐτήν· ἔθνη δὲ ἄλλοτριῳ οὐ κύριός ἐστι πωλεῖν αὐτήν, ὅτι ἠθέτησεν ἐν αὐτῇ.

9. Ἐὰν δὲ τῷ υἱῷ καθωμολογησθῇ αὐτήν, κατὰ τὸ δικαίωμα τῶν θυγατέρων ποιήσει αὐτῇ.

10. Ἐὰν δὲ ἄλλην λάβῃ ἑαυτῷ, τὰ δέοντα καὶ τὸν ἱματισμόν καὶ τὴν διμλίαν αὐτῆς οὐκ ἀποστερήσει.

11. Ἐὰν δὲ τὰ τρία ταῦτα μὴ ποιήσῃ αὐτῇ, ἐξελεύσεται δωρεάν ἀνευ ἀργυρίου.

12. Ἐὰν δὲ πατάξῃ τις τινὰ, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω.

18. Et omnis populus videbat vocem, et lampades, et vocem tubæ, et montem fumantem : territi autem omnis populus steterunt a longe,

19. et dixerunt ad Moysen : Loquere tu nobis, et non loquatur ad nos Deus, ne moriamur.

20. Et dicit eis Moyses : Fidite : propterea enim venit Deus tentare vos, ut sit timor ejus in vobis, ut ne peccetis.

21. Stetit autem populus a longe, Moyses autem intravit in caliginem, ubi erat Deus.

22. Dixit autem Dominus ad Moysen : Hæc dices domui Jacob, et annuntiabis filiis Israel : Vos vidistis quia de cælo locutus sum ad vos.

23. Non facietis vobisipsis deos argenteos, et deos aureos non facietis vobisipsis.

24. Altare de terra facietis mihi, et immolabitis super illud holocaustomata vestra et salutaria vestra, et oves et vitulos vestros, in omni loco ubicumque annominavero nomen meum illic, et veniam ad te, et benedicam te.

25. Sin autem de lapidibus altare facias mihi, non ædificabis eos sectos : cultrum enim tuum injecisti super eos, et inquinati sunt.

26. Non ascendes in gradibus ad altare meum, ne reveles turpitudinem tuam super illud.

CAPUT XXI.

1. Et hæ sunt justificationes quas appones coram illis.

2. Si adquisieris servum Hebræum, sex annos serviet tibi : septimo autem anno abibit liber gratis.

3. Si ipse solus intraverit, et solus exibit : sin autem uxor intraverit simul cum eo, exibit et uxor ejus.

4. Et vero si dominus dederit ei uxorem, et pepererit ei filios vel filias, uxor et parvuli erunt domino ejus, ipse autem solus exibit.

5. Sin autem respondens servus dixerit : Dilexi dominum meum, et uxorem, et parvulos, non abeo liber,

6. adducet eum dominus ejus ad tribunal Dei, et tunc adducet eum ad ostium ad postem, et perforabit dominus ejus aurem subula, et serviet ei in sæculum.

7. Si quis autem vendiderit filiam suam famulam, non abibit ita ut recedunt ancillæ.

8. Si non placuerit domino suo, quam annominavit sibi, redimet eam : genti autem extræ non est dominus vendere illam, quoniam sprexit in ea.

9. Quod si filio annominaverit eam, secundum justificationem filiorum faciet ei.

10. Quod si aliam acceperit sibi, quæ opus sunt et vestem et conversationem ejus non fraudabit.

11. Sin autem tria hæc non fecerit ei, exibit gratis sine argento.

12. Quod si quis percusserit aliquem, et mortuus fuerit, morte moriatur :

13. ὁ δὲ οὐχ ἔκων, ἀλλὰ ὁ Θεὸς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, δώσω σοι τόπον οὐ φεύζεται ἐκεῖ ὁ φονεύσας.

14. Ἐάν δέ τις ἐπιθῇ τῷ πλησίον ἀποκτεῖναι αὐτὸν δόλω, καὶ καταφύγῃ, ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου λήψῃ αὐτὸν θανατῶσαι.

15. Ὃς τύπτει πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ, θανατούσθω.

16. Ὁ κακολογῶν πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ, τελευτήσει θανάτῳ.

17. Ὃς ἐάν κλέψῃ τις τινὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ καταδυναστεύσας αὐτὸν ἀποδώται, καὶ εὐρεθῇ ἐν αὐτῷ, θανάτῳ τελευτάτω.

18. Ἐάν δὲ λοιδορῶνται δύο ἄνδρες, καὶ πατάξωσι τὸν πλησίον λίθῳ ἢ πυγμῇ, καὶ μὴ ἀποθάνῃ, κατακληθῇ δὲ ἐπὶ τὴν κοίτην,

19. ἐὰν ἐξαναστὰς ὁ ἄνθρωπος περιπατήσῃ ἔξω ἐπὶ βρόδου, ἀθῶος ἔσται ὁ πατάξας· πλὴν τῆς ἀργείας αὐτοῦ ἀποτίσει καὶ τὰ λατρεία.

20. Ἐάν δέ τις πατάξῃ τὸν παῖδα αὐτοῦ ἢ τὴν παιδίσκην αὐτοῦ ἐν βρόδῳ, καὶ ἀποθάνῃ ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, δίκῃ ἐκδικηθήσεται.

21. Ἐάν δὲ διαβίωσῃ ἡμέραν μίαν ἢ δύο, οὐκ ἐκδικηθῇ τῷ· τὸ γὰρ ἀργύριον αὐτοῦ ἔστιν.

22. Ἐάν δὲ μάχωνται δύο ἄνδρες, καὶ πατάξωσι γυναῖκα ἐν γαστρὶ ἔχουσαν, καὶ ἐξέλθῃ τὸ παιδίον αὐτῆς μὴ ἐξεικονισμένον, ἐπιζήμιον ζημιωθήσεται· καθότι ἂν ἐπιβάλλῃ ὁ ἀνὴρ τῆς γυναίκος, δώσει μετὰ ἀξιώματος.

23. Ἐάν δὲ ἐξεικονισμένον ᾖ, δώσει ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς,

24. ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, χεῖρα ἀντὶ χειρὸς, πόδα ἀντὶ ποδὸς,

25. κατακάυμα ἀντὶ κατακαύματος, τραῦμα ἀντὶ τραύματος, μώλωπα ἀντὶ μώλωπος.

26. Ἐάν δέ τις πατάξῃ τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ οἰκέτου αὐτοῦ, ἢ τὸν ὀφθαλμὸν τῆς θεραπαινῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκτυφλώσῃ, ἐλευθέρους ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς ἀντὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτῶν.

27. Ἐάν δὲ τὸν ὀδόντα τοῦ οἰκέτου ἢ τὸν ὀδόντα τῆς θεραπαινῆς αὐτοῦ ἐκκόψῃ, ἐλευθέρους ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς ἀντὶ τοῦ ὀδόντος αὐτῶν.

28. Ἐάν δὲ κερατίσῃ ταῦρος ἄνδρα ἢ γυναῖκα καὶ ἀποθάνῃ, λίθοις λιθοβοληθήσεται ὁ ταῦρος, καὶ οὐ βρωθήσεται τὰ κρέα αὐτοῦ· ὁ δὲ κύριος τοῦ ταύρου ἀθῶος ἔσται.

29. Ἐάν δὲ ὁ ταῦρος κερατιστῇ ἢ πρὸ τῆς χθὲς καὶ πρὸ τῆς τρίτης, καὶ διαμαρτύρωνται τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀφανίσῃ αὐτὸν, ἀνέλθῃ δὲ ἄνδρα ἢ γυναῖκα· ὁ ταῦρος λιθοβοληθήσεται, καὶ ὁ κύριος αὐτοῦ πρὸς ἀποθανεῖται.

30. Ἐάν δὲ λύτρα ἐπιβληθῇ αὐτῷ, δώσει λύτρα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ὅσα ἐάν ἐπιβάλωσιν αὐτῷ.

31. Ἐάν δὲ υἱὸν ἢ θυγατέρα κερατίσῃ, κατὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο ποιήσωσιν αὐτῷ.

32. Ἐάν δὲ παῖδα κερατίσῃ ὁ ταῦρος ἢ παιδίσκην, ἀργυρίου τριάκοντα διδραχμάς δώσει τῷ κυρίῳ αὐτῶν, καὶ ὁ ταῦρος λιθοβοληθήσεται.

33. Ἐάν δέ τις ἀνοίξῃ λάκκον ἢ λατομήσῃ λάκκον, καὶ μὴ καλύψῃ αὐτὸν, καὶ ἐμπέσῃ ἐκεῖ μὸσχος ἢ ὄνος,

13. qui autem nolens, sed Deus tradidit in manus ejus, dabo tibi locum quo fugiat illuc qui interfecit.

14. Si quis autem insidiatus fuerit proximo, ad occidendum eum dolo, et confugerit, ab altari meo capies eum, ut tradatur morti.

15. Qui verberat patrem suum vel matrem suam, morte moriatur.

16. Qui maledicit patrem suum vel matrem suam, peribit morte.

17. Quicumque furatus fuerit quempiam filiorum Israel, et opprimens eum vendiderit, et inventus fuerit in eo, morte pereat.

18. Sin autem jurgati fuerint duo viri, et percusserint proximum lapide vel pugno, et non fuerit mortuus, decubuerit autem in cubili,

19. si exsurgens homo ambulaverit foras super virgam, insons erit qui percussit: tantum cessationem ejus solvet et medicationes.

20. Si quis autem percusserit servum suum vel ancillam suam in virga, et mortuus fuerit sub manibus ejus, pena punietur.

21. Sin autem supervixerit diem unum vel duos, non punietur: argentum enim ejus est.

22. Sin autem rixentur duo viri, et percusserint mulierem in utero habentem, et exierit infans ejus non formatus, multa multabitur: prout indixerit vir mulieris, dabit cum postulatione.

23. Si autem formatus fuerit, dabit animam pro anima,

24. oculum pro oculo, dentem pro dente, manum pro manu, pedem pro pede,

25. combustionem pro combustionem, vulnus pro vulnere, livorem pro livore.

26. Si quis vero percusserit oculum famuli sui, vel oculum famulae suae, et excaverit, liberos dimittet eos pro oculo ipsorum.

27. Sin autem dentem famuli vel dentem famulae suae exciderit, liberos dimittet eos pro dente ipsorum.

28. Sin autem cornu percusserit taurus virum aut mulierem et interierit, lapidibus lapidabitur taurus, et non manducabuntur carnes ejus: dominus autem tauri innocens erit.

29. Sin autem taurus cornupeta fuerit ante hesternam et ante nudistertianam, et contestati fuerint domino ejus, et non clauserit eum, occiderit autem virum vel mulierem: taurus lapidabitur, et dominus ejus simul morietur.

30. Sin autem pretia redemptionis indicta fuerint ei, dabit pretia redemptionis animae suae quaecumque indixerit ei.

31. Sin autem filium vel filiam cornu percusserit, secundum justificationem hanc facient ei.

32. Sin autem servum cornu percusserit taurus vel ancillam, argenti triginta didrachma dabit domino eorum, et taurus lapidabitur.

33. Si quis autem aperuerit lacum aut exciderit lacum, et non operuerit eum, et ceciderit illuc vitulus aut asinus,

34. ὁ κύριος τοῦ λαοῦ ἀποτίσει, ἀργύριον δώσει τῷ κυρίῳ αὐτῶν· τὸ δὲ τετελευτηκὸς αὐτῷ ἔσται.

35. Ἐὰν δὲ κερατίση τινὸς ταῦρος τὸν ταῦρον τοῦ πλησίον, καὶ τελευτήσῃ, ἀποδώσονται τὸν ταῦρον τὸν ζῶντα, καὶ διελούνται τὸ ἀργύριον αὐτοῦ, καὶ τὸν ταῦρον τὸν τεθνηκότα διελούνται.

36. Ἐὰν δὲ γνωρίζηται ὁ ταῦρος ὅτι κερατιστὴς ἔστι πρὸ τῆς χθὲς καὶ πρὸ τῆς τρίτης ἡμέρας, καὶ διαμεμαρτυρημένοι ὡς τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀφανίσῃ αὐτὸν, ἀποτίσει ταῦρον ἀντὶ ταύρου· ὁ δὲ τετελευτηκὸς αὐτῷ ἔσται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Ἐὰν δέ τις κλέψῃ μόσχον ἢ πρόβατον, καὶ σφάξῃ ἢ ἀποδώσῃ, πέντε μόσχους ἀποτίσει ἀντὶ τοῦ μόσχου, καὶ τέσσαρα πρόβατα ἀντὶ τοῦ προβάτου.

2. Ἐὰν δὲ ἐν τῷ διορύγματι εὐρεθῇ ὁ κλέπτης, καὶ πληγὴς ἀποθάνῃ, οὐκ ἔστιν αὐτῷ φόνος.

3. Ἐὰν δὲ ἀνατελῇ ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτῷ, ἔνοχος ἔστιν, ἀνταποθάνεται· ἔαν δὲ μὴ ὑπάρχῃ αὐτῷ, πραθῇτω ἀντὶ τοῦ κλέμματος.

4. Ἐὰν δὲ καταλειφθῇ καὶ εὐρεθῇ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ κλέμμα, ἀπὸ τε οἴκου ἕως προβάτου ζῶντα, διπλᾶ αὐτὰ ἀποτίσει.

5. Ἐὰν δὲ καταβοσκήσῃ τις ἀγρὸν ἢ ἀμπελῶνα, καὶ ἀρῇ τὸ κτήνος αὐτοῦ καταβοσκήσαι ἀγρὸν ἕτερον, ἀποτίσει ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀγροῦ κατὰ τὸ γέννημα αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ πάντα τὸν ἀγρὸν καταβοσκήσῃ, τὰ βέλτιστα τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ καὶ τὰ βέλτιστα τοῦ ἀμπελῶνος αὐτοῦ ἀποτίσει.

6. Ἐὰν δὲ ἐξελθὼν πῦρ εὐρὴ ἀκάνθας, καὶ προσεμπρῆσῃ ἄλυσας ἢ στάχας ἢ πεδῖον, ἀποτίσει ὁ τὸ πῦρ ἔκκαυσας.

7. Ἐὰν δέ τις δῶ τῷ πλησίον ἀργύριον ἢ σκευὴ φυλάξαι, καὶ κλαπῇ ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ ἀνθρώπου· ἔαν εὐρεθῇ ὁ κλέψας, ἀποτίσει τὸ διπλοῦν.

8. Ἐὰν δὲ μὴ εὐρεθῇ ὁ κλέψας, προσελεύσεται ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὀμειται ἡ μὴν μὴ αὐτὸν πεπονηρεῦσθαι ἐφ' ὅλης τῆς παρακαταθήκης τοῦ πλησίον,

9. κατὰ πᾶν ῥητὸν ἀδίκημα, περὶ τε μόσχου καὶ ὑποζυγίου, καὶ προβάτου, καὶ ἱματίου, καὶ πάσης ἀπωλείας τῆς ἐγκαλουμένης· ὅτι οὖν ἂν ᾗ, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὁμῶςεται ἡ κρίσις ἀμφοτέρων, καὶ ὁ ἀλόος διὰ τοῦ Θεοῦ ἀποτίσει διπλοῦν τῷ πλησίον.

10. Ἐὰν δέ τις δῶ τῷ πλησίον ὑποζύγιον ἢ μόσχον ἢ πρόβατον ἢ πᾶν κτήνος φυλάξαι, καὶ συντριβῇ ἢ τελευτήσῃ ἢ αἰχμαλῶτον γένηται, καὶ μηδεὶς γνῶ,

11. ὁρκος ἔσται τοῦ Θεοῦ ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων, ἡ μὴν μὴ αὐτὸν πεπονηρεῦσθαι καθόλου τῆς παρακαταθήκης τοῦ πλησίον· καὶ οὕτως προσδέξεται ὁ κύριος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀποτίσει.

12. Ἐὰν δὲ κλαπῇ παρ' αὐτοῦ, ἀποτίσει τῷ κυρίῳ.

13. Ἐὰν δὲ θηριώλῳ γενήται, ἄξει αὐτὸν ἐπὶ τὴν θήραν, καὶ οὐκ ἀποτίσει.

14. Ἐὰν δὲ αἰτήσῃ τις παρὰ τοῦ πλησίον, καὶ συντριβῇ ἢ ἀποθάνῃ ἢ αἰχμαλῶτον γένηται, ὁ δὲ κύριος μὴ ᾗ μετ' αὐτοῦ, ἀποτίσει.

15. Ἐὰν δὲ ὁ κύριος ᾗ μετ' αὐτοῦ, οὐκ ἀποτίσει. Ἐὰν δὲ μισθωτὸς ᾗ, ἔσται αὐτῷ ἀντὶ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.

34. dominus laci reddet, argentum dabit domino eorum : quod autem mortuum est ipsi erit.

35. Sin autem cornu percusserit alicujus taurus taurum proximi, et mortuus fuerit, vendent taurum vivum, et partientur argentum ejus, et taurum qui mortuus fuerit dispertient.

36. Sin autem notus fuerit taurus quia cornupeta est ante hesternam et ante nudiustertianam diem, et contestati fuerint domino ejus, et non clauserit eum, reddet taurum pro tauro : mortuus autem ipsius erit.

CAPUT XXII.

1. Si quis autem furatus fuerit vitulum vel ovem, et jugulaverit vel vendiderit, quinque vitulos reddet pro vitulo, et quatuor oves pro ove.

2. Sin autem in ipsa perfossione inventus fuerit fur, et percussus mortuus fuerit, non est illi cadēs.

3. Si autem oriatur sol super eum, reus est, vicissim morietur : quod si non fuerit illi substantia, vendatur pro furto.

4. Si autem deprehensum fuerit et inventum fuerit in manu ejus furtum ab asino usque ad bovem viventia, dupla reddet ea.

5. Si autem depaverit quis agrum vel vineam, et admiserit pecus suam depascere agrum alium, reddet de agro suo juxta fructum ejus. Si autem omnem agrum depaverit, optima agri sui et optima vineae suae reddet.

6. Si autem egressus ignis invenerit spinas, et combusserit areas vel spicas vel campum, reddet ille qui ignem accendit.

7. Si quis autem dederit proximo argentum aut vasa ad custodiendum, et furto ablata fuerint de domo hominis : si inventus fuerit is qui furatus est, reddet duplum.

8. Si autem inventus non fuerit is qui furatus est, accedet dominus domus coram Deo, et jurabit omnino se non esse malignatum in toto deposito proximi,

9. secundum omnem dictam injustitiam, et de vitulo, et subjugali, et ove, et vestimento, et omni jactura accusata : quidquid igitur illud sit, coram Deo veniet judicium utrumque, et qui deprehensus fuerit per Deum reddet duplum proximo.

10. Si quis autem dederit proximo subjugale vel vitulum vel ovem vel quodcumque pecus ad custodiendum, et contritum fuerit vel mortuum vel captivum factum fuerit, et nemo noverit,

11. juramentum Dei erit inter utrosque, omnino se non esse malignatum de toto deposito proximi : et sic admittet dominus ejus, et non reddet.

12. Sin autem furto ablatum fuerit ab eo, reddet domino.

13. Si autem a bestia captum fuerit, ducet eum ad bestiam, et non reddet.

14. Si quis vero petierit a proximo, et contritum vel mortuum fuerit, vel captivum factum fuerit, dominus autem non fuerit cum eo, reddet.

15. Si autem dominus fuerit cum eo, non reddet. Si autem mercenarius fuerit, erit ei pro mercede ejus.

16. Ἐάν δὲ ἀπατήσῃ τις παρθένον ἀμνήστευτον, καὶ κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς, φερνὴν φερνεῖ αὐτὴν γυναῖκα.

17. Ἐάν δὲ ἀνανεύων ἀνανεύσῃ, καὶ μὴ βούληται ὁ πατήρ αὐτῆς δοῦναι αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα, ἀργύριον ἀποτίσσει τῷ πατρὶ, καθ' ὅσον ἐστὶν ἡ φερνὴ τῶν παρθένων.

18. Φαρμακοὺς οὐ περιποιήσετε.

19. Πᾶν κοιμώμενον μετὰ κτήνους θανάτῳ ἀποκτενεῖτε αὐτούς.

20. Ὁ θυσιάζων θεοῖς θανάτῳ ἐξολοθρευθήσεται, πλὴν Κυρίου μόνου.

21. Καὶ προσήλυτον οὐ κακώσετε, οὐδὲ μὴ θλίψῃτε αὐτόν· ἦτε γὰρ προσήλυτοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

22. Πᾶσαν χήραν καὶ ὀρφανὸν οὐ κακώσετε.

23. Ἐάν δὲ κακίᾳ κακώσῃτε αὐτούς, καὶ κεκραῖξαντες καταδοήσωσι πρὸς με, ἀκοῇ εἰσακούσομαι τῆς φωνῆς αὐτῶν,

24. καὶ ὀργισθήσομαι θυμῷ, καὶ ἀποκτενῶ ὑμᾶς μαχαίρᾳ, καὶ ἔσονται αἱ γυναῖκες ὑμῶν χῆραι, καὶ τὰ παῖδιά ὑμῶν ὀρφανά.

25. Ἐάν δὲ ἀργύριον ἐκδανείσῃς τῷ ἀδελφῷ τῷ πανιγρῷ παρὰ σοί, οὐκ ἔσῃ αὐτὸν κατασπείγων, οὐκ ἐπιθήσεις αὐτῷ τόκον.

26. Ἐάν δὲ ἐνεγύρασμα ἐνεγυράσῃς τὸ ἱμάτιον τοῦ πλησίον, πρὸ δυσμῶν ἡλίου ἀποδώσεις αὐτῷ.

27. Ἔστι γὰρ τοῦτο περιβόλαιον αὐτοῦ, μόνον τοῦτο τὸ ἱμάτιον ἀσχημοσύνης αὐτοῦ· ἐν τίνι κοιμηθήσεται; Ἐάν οὖν καταδοήσῃ πρὸς με, εἰσακούσομαι αὐτοῦ· ἐλεῆμων γὰρ εἰμι.

28. Θεοὺς οὐ κακολογήσεις, καὶ ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐ κακῶς ἐρεῖς.

29. Ἀπαρχὰς ἀλων καὶ ληνῶ σου οὐ καθυστερήσεις· τὰ πρωτότοκα τῶν υἱῶν σου δώσεις ἐμοί.

30. Οὕτω ποιήσεις τὸν μόσχον σου καὶ τὸ πρόβατόν σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου· ἑπτὰ ἡμέρας ἔσται ὑπὸ τὴν μητέρα, τῇ δὲ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ ἀποδώσεις μοι αὐτό.

31. Καὶ ἀνδρες ἅγιοι ἐσεσθέ μοι· καὶ κρέας θηριάλων οὐκ ἐδεσθε, τῷ κυνὶ ἀποβρέψατε αὐτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Οὐ παραδέξῃ ἀκοὴν ματαιάν. Οὐ συγκαταθήσῃ μετὰ τοῦ ἀδίκου, γενέσθαι μάρτυς ἁδίκος.

2. Οὐκ ἔσῃ μετὰ πλειόνων ἐπὶ κακίᾳ· οὐ προστεθήσῃ μετὰ πλήθους ἐκκλίνειν μετὰ τῶν πλειόνων, ὥστε ἐκκλείσθαι κρίσιν.

3. Καὶ πένητα οὐκ ἐλεήσεις ἐν κρίσει.

4. Ἐάν δὲ συναντήσῃς τῷ βοὶ τοῦ ἐγθροῦ σου, ἢ τῷ ὑποζυγίῳ αὐτοῦ πλανωμένοις, ἀποστρέψας ἀποδώσεις αὐτῷ.

5. Ἐάν δὲ ἴδῃς τὸ ὑποζύγιον τοῦ ἐγθροῦ σου πεπτωκὸς ὑπὸ τὸν γόμον αὐτοῦ, οὐ παρελεύσῃ αὐτό, ἀλλὰ συναρεῖς αὐτό μετ' αὐτοῦ.

6. Οὐ διαστρέψεις κρίμα πένητος ἐν κρίσει αὐτοῦ.

7. Ἀπὸ παντὸς ῥήματος ἀδίκου ἀποστήσῃ. Ἀθῶν καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς, καὶ οὐ δικαίωσεις τὸν ἀσεβῆ ἐνεκεν δώρων.

8. Καὶ δῶρα οὐ λήψῃ· τὰ γὰρ δῶρα ἐκτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς βλεπόντων, καὶ λυμαίνεται ῥήματα δίκαια.

16. Si quis autem deceperit virginem non desponsatam, et dormierit cum ea, dote dotabit eam sibi uxorem.

17. Si autem renuens renuerit, et noluerit pater ejus dare eam ipsi uxorem, argentum solvet patri pro eo, quanta est dos virginum.

18. Veneficos non sinetis incolumes.

19. Omnem dormientem cum pecore morte interficite eos.

20. Sacrificans diis morte eradicabitur, nisi Domino soli.

21. Et advenam non vexabitis, neque tribulabitis eum : fuistis enim advenæ in terra Ægypto.

22. Omnem viduam et pupillam non vexabitis.

23. Si autem vexatione vexaveritis eos, et vociferati clamaverint ad me, auditione exaudiam vocem eorum,

24. et irascar furore, et perimam vos gladio, et erunt uxores vestræ viduæ, et parvuli vestri pupilli.

25. Si autem argentum mutuum dederis fratri pauperi apud te, non eris eum urgens, non impones ei usuram.

26. Si autem pignus in pignus acceperis vestimentum proximi, ante solis occasum reddes ei.

27. Est enim hoc operimentum ejus, solum hoc vestimentum turpitudinis ejus : in quo dormiet? Si igitur clamaverit ad me, exaudiam eum : misericors enim sum.

28. Deos non maledices, et principem populi tui non maledices.

29. Primitias aræ et torcularis tui non differes : primogenita filiorum tuorum dabis mihi.

30. Sic facies vitulum tuum et ovem tuam et subjugatum : septem diebus erit sub matre, octavo autem die reddes mihi illud.

31. Et viri sancti eritis mihi : et carnem a bestia captam non manducabitis, cani projicite illam.

CAPUT XXIII.

1. Non suscipies auditionem vanam. Non consenties cum injusto, ut sis testis injustus.

2. Non eris cum pluribus in malitia : non apponeris cum multitudine declinare cum pluribus, ut excludas judicium.

3. Et pauperis non misereberis in judicio.

4. Si autem obliaveris bovi inimici tui, aut subjugali ejus errantibus, reducens reddes ei.

5. Si autem videris subjugale inimici tui prolapsum sub onere suo, non præteribis illud, sed sublevalis illud cum eo.

6. Non pervertes judicium pauperis in judicio ejus.

7. Ab omni verbo injusto recedes. Innocentem et justum non occides, et non justificabis impium propter munera.

8. Et munera non accipies : munera enim excæcant oculos videntium, et pervertunt verba justa.

9. Καὶ προσήλτον οὐ ὀλίγητε· ὑμεῖς γὰρ οἴδατε τὴν ψυχὴν τοῦ προσήλτου· αὐτοὶ γὰρ προσήλτοι ἦτε ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

10. Ἐξ ἑτῆ σπερείς τὴν γῆν σου, καὶ συναΐξεις τὰ γεννήματα αὐτῆς.

11. Τῷ δὲ ἐβδόμῳ ἄρσιν ποιήσεις, καὶ ἀνήσεις αὐτὴν, καὶ ἐδοῦναι οἱ πτωχοὶ τοῦ ἔθνους σου· τὰ δὲ ὑπολειπούμενα ἔδεται τὰ ἄγρια θηρία. Οὕτω ποιήσεις τὸν ἀμπελώνα σου καὶ τὸν ἐλαιῶνά σου.

12. Ἐξ ἡμέρας ποιήσεις τὰ ἔργα σου, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἀναπαύσαις· ἵνα ἀναπαύσῃται ὁ βοῦς σου, καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, καὶ ἵνα ἀναψύξῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου καὶ ὁ προσήλυτος.

13. Πάντα ὅσα εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς φυλάσσετε. Καὶ ὄνομα θεῶν ἐτέρων οὐκ ἀναμνησθήσεσθε, οὐδὲ μὴ ἀκουσθῇ ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν.

14. Τρεῖς καιροὺς τοῦ ἔνιαυτοῦ ἑορτάσατέ μοι.

15. Τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων φυλάσσετε ποιεῖν· Ἑπτὰ ἡμέρας ἔδεσθε ἀζυμα, καθάπερ ἐντετελέληται σοι, κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ μηνὸς τῶν νέων· ἐν γὰρ αὐτῷ ἐξῆλθες ἐξ Αἰγύπτου. Οὐκ ὀρθήσῃ ἐνώπιόν μου ξένος.

16. Καὶ ἑορτὴν θερисμοῦ πρωτογεννημάτων ποιήσεις τῶν ἔργων σου, ὧν ἐὰν σπείρῃς ἐν τῷ ἄγρῳ σου, καὶ ἑορτὴν συντελείας ἐπ' ἐξόδου τοῦ ἔνιαυτοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν ἔργων σου τῶν ἐκ τοῦ ἄγρου σου.

17. Τρεῖς καιροὺς τοῦ ἔνιαυτοῦ ὀφθῆσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐνώπιον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

18. Ὅταν γὰρ ἐκβάλῃ τὰ ἔθνη ἀπὸ προώπου σου, καὶ ἐμπλατύνῃ τὰ ὄριά σου, οὐ θύσεις ἐπὶ ζύμῃ αἷμα θυμιάματός μου, οὐδὲ μὴ κοιμηθῇ στέαρ τῆς ἑορτῆς μου ἕως πρωῒ.

19. Τὰς ἀπαρχὰς τῶν πρωτογεννημάτων τῆς γῆς σου εἰσάσεις εἰς τὸν οἶκον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου. Οὐχ ἐψήσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ.

20. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ἵνα φυλάξῃ σε ἐν τῇ ὁδῷ, ὅπως εἰσέλθῃς σε εἰς τὴν γῆν ἣν ἡτοίμασα σοι.

21. Πρόσεχε σεαυτῷ, καὶ εἰσάκουε αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀπειθεῖς αὐτῷ· οὐ γὰρ μὴ ὑποστελεῖται σε· τὸ γὰρ ὄνομά μου ἐστὶν ἐπ' αὐτῷ.

22. Ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς τῆς ἐμῆς φωνῆς, καὶ ποιήσῃς πάντα ὅσα ἐντελεῖμαι σοι, καὶ φυλάξῃς τὴν διαθήκην μου, ἔσεσθέ μοι λαὸς περιούσιος ἀπὸ πάντων τῶν ἔθνων. Ἐμὴ γὰρ ἐστὶ πᾶσα ἡ γῆ. Ὑμεῖς δὲ ἐσεσθέ μοι βασιλεῖον ἱεράτευμά, καὶ ἔθνος ἅγιον. Ταῦτα τὰ ῥήματα ἔρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς τῆς φωνῆς μου, καὶ ποιήσῃς πάντα ὅσα ἐν εἵπω σοι, ἐχθρεύσοι τοῖς ἐχθροῖς σου, καὶ ἀντικείμενοι τοῖς ἀντικειμένοις σοι.

23. Πορεύσεται γὰρ ὁ ἄγγελός μου ἡγούμενός σου, καὶ εἰσάξει σε πρὸς τὸν Ἀμορραῖον, καὶ Χετταῖον, καὶ Φερεαῖον, καὶ Χαναναῖον, καὶ Γεργεσαῖον, καὶ Εὐαῖον, καὶ Ἰεβουσαῖον, καὶ ἐκτρίψω αὐτούς.

24. Οὐ προσκυνήσεις τοῖς θεοῖς αὐτῶν, οὐδὲ μὴ λατρεύσῃς αὐτοῖς. Οὐ ποιήσεις κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, ἀλλὰ καθαιρέσεις καθελεῖς, καὶ συντρίβων συντρίψεις τὰς στήλας αὐτῶν.

25. Καὶ λατρεύσεις Κύριῳ τῷ Θεῷ σου· καὶ εὐλογήσω τὸν ἄρτον σου καὶ τὸν οἶνόν σου καὶ τὸ ὕδωρ σου, καὶ ἀποστρέψω μαλακίαν ἀπ' ὑμῶν.

9. Et advenam non tribulabitis : vos enim nostis animam advenae : ipsi enim advenae fuistis in terra Aegypti.

10. Sex annis seminabis terram tuam, et colliges fructus ejus.

11. Septimo autem remissionem facies, et requiem dabis illi, et edent pauperes gentis tuae : quae autem superabunt edent terrae bestiae. Sic facies vineam tuam et olivetum tuum.

12. Sex diebus facies opera tua, die autem septimo requies : ut requiescat bos tuus, et subjugale tuum, et ut refrigetur filius ancillae tuae et advena.

13. Omnia quaecumque dixi ad vos custodite. Et nomen deorum aliorum non rememorabit, neque audietur de ore vestro.

14. Tribus temporibus anni festum agite mihi.

15. Festum azymorum servate facere. Septem diebus edetis azyma, sicut praecepi tibi, ad tempus mensis novorum : in ipso enim egressus es de Aegypto. Non apparebis in conspectu meo vacuus.

16. Et festum messis primitivorum facies operum tuorum, quaecumque seminaveris in agro tuo, et festum consummationis in exitu anni in collectione operum tuorum quae de agro tuo.

17. Tribus temporibus anni apparebit omne masculinum tuum coram Domino Deo tuo.

18. Quando enim ejecero gentes a facie tua, et dilatavero fines tuos, non immolabis super fermentum sanguinem thymiamatis mei, neque dormiet adeps solemnitis meae usque mane.

19. Primitias primitivorum terrae tuae inferes in domum Domini Dei tui. Non coques agnum in lacte matris suae.

20. Et ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam, ut servet te in via, ut inducat te in terram quam paravi tibi.

21. Attende tibi, et exaudi eum, et non sis incredulus ei : non enim verebitur te : nomen enim meum est in eo.

22. Si auditione audieris vocem meam, et feceris omnia quaecumque praecepero tibi, et custodieritis testamentum meum, eritis mihi populus peculiaris ex omnibus gentibus. Mea est enim omnis terra. Vos autem eritis mihi regale sacerdotium, et gens sancta. Haec verba dices filiis Israel : Si auditione audieritis vocem meam, et feceritis omnia quaecumque dixerō vobis, inimicus ero inimicis tuis, et adversator adversariis tuis.

23. Ibit enim angelus meus ducens te, et introducet te ad Amorrhæum, et Chetæum, et Pheresæum, et Chananaeum, et Gergesæum, et Evæum, et Jebusæum, et attetram eos.

24. Non adorabis deos eorum, neque servies eis. Non facies secundum opera eorum, sed destructione destrues, et conterens conteres statuas eorum.

25. Et servies Domino Deo tuo : et benedicam panem tuum et vinum tuum et aquam tuam, et avertam infirmitatem a vobis.

26. Οὐκ ἔσται ἄγονος, οὐδὲ στεῖρα ἐπὶ τῆς γῆς σου. Τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν σου ἀναπληρῶν ἀναπληρώσω.

27. Καὶ τὸν φόβον ἀποστελῶ ἡγούμενόν σου, καὶ ἐκστήσω πάντα τὰ ἔθνη, εἰς οὓς σὺ εἰσπορεύῃ εἰς αὐτούς· καὶ δώσω πάντας τοὺς ὑπεναντίους σου φυγάδας.

28. Καὶ ἀποστελῶ τὰς σφηκίας προτέρας σου· καὶ ἐκβαλεῖς τοὺς Ἀμορρᾶιους, καὶ τοὺς Εὐαίους, καὶ τοὺς Χαναναίους, καὶ τοὺς Χετταίους ἀπὸ σοῦ.

29. Οὐκ ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἐν ἑνιαυτῷ ἑνὶ, ἵνα μὴ γένηται ἡ γῆ ἔρημος, καὶ πολλὰ γένηται ἐπὶ σέ τὰ θηρία τῆς γῆς.

30. Κατὰ μικρὸν ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἀπὸ σοῦ, ὥς ἂν αὐξήθῃς καὶ κληρονομήσῃς τὴν γῆν.

31. Καὶ θήσω τὰ ὅρια σου ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ὥς τῆς θαλάσσης τῆς Φυλιστιεμ, καὶ ἀπὸ τῆς ἐρήμου ὥς τοῦ μεγάλου ποταμοῦ Εὐφράτου· καὶ παραδώσω εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν τοὺς ἐγκατημένους ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἀπὸ σοῦ.

32. Οὐ συγκαταθήσῃ αὐτοῖς καὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν διαθήκην.

33. Καὶ οὐκ ἐγκαθίσονται ἐν τῇ γῇ σου, ἵνα μὴ ἁμαρτεῖν σε ποιήσωσι πρὸς με· ἐάν γὰρ δουλεύσῃς τοῖς θεοῖς αὐτῶν, οὗτοι ἔσονται σοὶ πρόσκομμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Καὶ Μωϋσῆς εἶπεν· Ἀνάβηθι πρὸς τὸν Κύριον σὺ καὶ Ἀαρὼν, καὶ Ναδάβ, καὶ Ἀβιδὺ, καὶ ἐβδομήκοντα τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ, καὶ προσκυνήσουσι μακρόθεν τῷ Κυρίῳ.

2. Καὶ ἐγγίει Μωϋσῆς μόνος πρὸς τὸν Θεόν, αὐτοὶ δὲ οὐκ ἐγγιούσιν, ὃ δὲ λαὸς οὐ συναναβήσεται μετ' αὐτῶν.

3. Εἰσῆλθε δὲ Μωϋσῆς, καὶ διηγήσατο τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ δικαιώματα· ἀπεκρίθη δὲ πᾶς ὁ λαὸς φωνῇ μιᾷ, λέγοντες· Πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησε Κύριος, ποιήσομεν καὶ ἀκουσόμεθα.

4. Καὶ ἔγραψε Μωϋσῆς πάντα τὰ ῥήματα Κυρίου. Ὁρθρίσας δὲ Μωϋσῆς τὸ πρωὶ ᾠκοδόμησε θυσιαστήριον ὑπὸ τὸ ὄρος, καὶ δώδεκα λίθους εἰς τὰς δώδεκα φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ.

5. Καὶ ἐξαπέστειλε τοὺς νεανίσκους τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀνήνεγκαν ὀλοκαυτώματα, καὶ ἔθυσαν θυσίαν σωτηρίου τῷ Θεῷ μωσχάρια.

6. Λαβὼν δὲ Μωϋσῆς τὸ ἡμισυ τοῦ αἵματος ἐνέχεεν εἰς κρατῆρας· τὸ δὲ ἡμισυ τοῦ αἵματος προσέχεε πρὸς τὸ θυσιαστήριον.

7. Καὶ λαβὼν τὸ βιβλίον τῆς διαθήκης ἀνέγνω εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, καὶ εἶπαν· Πάντα ὅσα ἐλάλησε Κύριος, ποιήσομεν καὶ ἀκουσόμεθα.

8. Λαβὼν δὲ Μωϋσῆς τὸ αἷμα, κατεσκέδασε τοῦ λαοῦ, καὶ εἶπεν· Ἴδου τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς διέθετο Κύριος πρὸς ὑμᾶς περὶ πάντων τῶν λόγων τούτων.

9. Καὶ ἀνέβη Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν, καὶ Ναδάβ καὶ Ἀβιδουδ, καὶ ἐβδομήκοντα τῆς γερούσιας Ἰσραὴλ,

10. Καὶ εἶδον τὸν τόπον οὗ εἰστήκει ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ τὰ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡσεὶ ἔργον πλίνθου σαπφείρου, καὶ ὥσπερ εἶδος στερεώματος τοῦ οὐρανοῦ τῇ καθαρότητι.

11. Καὶ τῶν ἐπιλέκτων τοῦ Ἰσραὴλ οὐ διεφώνησεν

26. Non erit qui non generet, neque sterilis super terram tuam. Numerum dierum tuorum replens replebo.

27. Et timorem mittam qui te antecedit, et amentes faciam omnes gentes ad quos tu intrabis ad eos, et dabo omnes adversarios tuos fugitivos.

28. Et mittam vespas ante te : et ejicies Amorrhæos, et Evæos, et Chananæos, et Chettæos a te.

29. Non ejiciam eos in anno uno, ut ne fiat terra deserta, et multæ fiant super te bestię terræ.

30. Paulatim ejiciam eos a te, quoadusque anctus fueris et hæreditaveris terram.

31. Et ponam fines tuos a mari rubro usque ad mare ipsius Philistiim, et a deserto usque ad magnum flumen Euphratem : et tradam in manus tuas eos qui insident in terra, et ejiciam eos a te.

32. Non dispones illis et diis eorum pactum.

33. Et non consident in terra tua, ne peccare te faciant ad me : nam si servieris diis eorum, hi erunt tibi offendiculum.

CAPUT XXIV.

1. Et Moysi dixit : Ascende ad Dominum tu et Aaron, et Nadab, et Abiud, et septuaginta seniorum Israel, et adorabunt a longe Dominum.

2. Et accedet Moyses solus ad Deum, ipsi autem non accedent, populus autem non ascendet simul cum eis.

3. Introivit autem Moyses, et narravit populo omnia verba Dei et justificationes : respondit autem omnis populus voce una, dicentes : Omnia verba quæ locutus est Dominus, faciemus et audiemus.

4. Et scripsit Moyses omnia verba Domini. Surgens autem Moyses mane, ædificavit altare sub monte, et duodecim lapides in duodecim tribus Israel.

5. Et misit adolescentes filiorum Israel, et obtulerunt holocaustomata, et immolaverunt hostiam salutaris Deo vitulos.

6. Sumens autem Moyses dimidium sanguinis infudit in crateras : dimidium autem sanguinis effudit ad altare.

7. Et accipiens librum testamenti recitavit in aures populi, et dixerunt : Omnia quæcumque locutus est Dominus, faciemus et audiemus.

8. Sumens Moyses sanguinem, respersit populum, et dixit : Ecce sanguis testamenti quod disposuit Dominus ad vos de omnibus verbis his.

9. Et ascendit Moyses et Aaron, et Nadab et Abiud, et septuaginta seniorum Israel,

10. et viderunt locum ubi steterat Deus Israel, et quæ sub pedibus ejus, sicut opus lateris sapphiri, et sicut species firmamenti cœli ipsa puritate.

11. Et de electis Israel non dissonuit nec unus : et

οὐδὲ εἷς· καὶ ὤφθησαν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔφαγον καὶ ἐπιον.

12. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἀνάβηθι πρὸς με εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἴσθι ἐκεῖ· καὶ δώσω σοι τὰ πυξία τὰ λίθινα, τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολάς, ἃς ἔγραψα νομοθετῆσαι αὐτοῖς.

13. Καὶ ἀναστὰς Μωϋσῆς, καὶ Ἰησοῦς ὁ παρεστη-
κὼς αὐτῷ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ,

14. καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπαν· Ἦσυχάζετε αὐτοῦ, ἕως ἀναστρέψωμεν πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ἰδοὺ Ἀαρὼν καὶ Ὡρ μεθ' ὑμῶν· ἐάν τι συμβῇ κρίσις, προσπορεύεσθωσαν αὐτοῖς.

15. Καὶ ἀνέβη Μωϋσῆς καὶ Ἰησοῦς εἰς τὸ ὄρος. Καὶ ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὸ ὄρος·

16. καὶ κατέβη ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ, καὶ ἐκάλυπεν αὐτὸ ἡ νεφέλη ἐξ ἡμέρας. Καὶ ἐκάλεσε Κύριος τὸν Μωϋσῆν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἐκ μέσου τῆς νεφέλης.

17. Τὸ δὲ εἶδος τῆς δόξης Κυρίου, ὥς ἐι πῦρ φλέγον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, ἐναντίον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

18. Καὶ εἰσῆλθε Μωϋσῆς εἰς τὸ μέσον τῆς νεφέλης, καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ λάβετε ἀπαρχὰς παρὰ πάντων, οἷς ἂν δόξῃ τῇ καρδίᾳ, καὶ λήψεσθε τὰς ἀπαρχὰς μου.

3. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀπαρχὴ ἣν λήψεσθε παρ' αὐτῶν· χρυσὸν, καὶ ἀργύριον, καὶ χαλκόν,

4. καὶ ὑάκινθον, καὶ πορφύραν, καὶ κόκκινον διπλοῦν, καὶ βύσσον κεκλωσμένην, καὶ τρίχας αἰγείας,

5. καὶ δέρματα κριῶν ἡρυβοροδανωμένα, καὶ δέρματα ὑακίνθινα, καὶ ξύλα ἀσηπτα,

6. καὶ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, θυμιάματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος,

7. καὶ λίθους σαρδίου, καὶ λίθους εἰς τὴν γλυφὴν εἰς τὴν ἐπωμίδα καὶ τὸν ποδῆρην.

8. Καὶ ποιήσεις μοι ἁγίασμα, καὶ ὀφθήσομαι ἐν ἡμῖν.

9. Καὶ ποιήσεις μοι κατὰ πάντα ὅσα σοι δεικνύω ἐν τῷ ὄρει, τὸ παράδειγμα τῆς σκηνῆς, καὶ τὸ παράδειγμα πάντων τῶν σκευῶν αὐτῆς. Οὕτω ποιήσεις.

10. Καὶ ποιήσεις κιβωτὸν μαρτυρίου ἐκ ξύλων ἀσηπτῶν, δύο πῆχεων καὶ ἡμίσεος τὸ μῆκος, καὶ πῆχεως καὶ ἡμίσεος τὸ πλάτος, καὶ πῆχεως καὶ ἡμίσεος τὸ ὕψος.

11. Καὶ καταχρυσώσεις αὐτὴν χρυσῷ καθαρῷ, ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν χρυσώσεις αὐτήν. Καὶ ποιήσεις αὐτῇ κυμάτια χρυσᾷ στρεπτά κύκλῳ.

12. Καὶ ἐλάσεις αὐτῇ τέσσαρας δακτυλοὺς χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη· δύο δακτυλοὺς ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἐν, καὶ δύο δακτυλοὺς ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ δευτερον.

13. Ποιήσεις δὲ ἀναφορεῖς ξύλα ἀσηπτα, καὶ καταχρυσώσεις αὐτὰ χρυσῷ.

14. Καὶ εἰσάξεις τοὺς ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλοὺς τοὺς ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς κιβωτοῦ, ἀφαιρεῖν τὴν κιβωτὸν ἐν αὐτοῖς.

apparuerunt in loco Dei, et manducaverunt et biberunt.

12. Et dixit Dominus ad Moysen : Ascende ad me in montem, et sta ibi : et dabo tibi tabulas lapideas, legem et mandata quae scripsi ad docendos eos.

13. Et surgens Moyses, et Jesus qui ad stabat ei, ascenderunt in montem Dei,

14. et senioribus dixerunt : Quiescite hic, donec revertamur ad vos. Et ecce Aaron et Or vobiscum : si cui acciderit iudicium, adeant ad eos.

15. Et ascendit Moyses et Jesus in montem. Et operuit nubes montem :

16. et descendit gloria Dei super montem Sina, et operuit eum nubes sex dies. Et vocavit Dominus Moysen die septimo de medio nubis.

17. Species autem gloriae Domini, tamquam ignis ardens super cacumen montis, coram filiis Israel.

18. Et intravit Moyses in medium nubis, et ascendit in montem, et fuit ibi in monte quadraginta dies et quadraginta noctes.

CAPUT XXV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Dic filiis Israel, et accipite primitias ab omnibus, quibuscumque visum fuerit cordi, et accipietis primitias meas.

3. Et haec est primitia quam accipietis ab eis : aurum, et argentum, et aes,

4. et hyacinthum, et purpuram, et coccum duplex, et byssum tortam, et pilos caprinos,

5. et pelles arietum rubricatas, et pelles hyacinthinas, et ligna imputribilia,

6. oleum ad illuminationem, thymiamata ad oleum unctionis, et ad compositionem thymiamatis,

7. et lapides sardii, et lapides in sculpturam ad superhumale, et poderem.

8. Et facies mihi sanctuarium, et apparebo in vobis.

9. Et facies mihi secundum omnia quaecumque tibi ostendo in monte, exemplum tabernaculi, et exemplum omnium vasorum ejus. Sic facies.

10. Et facies arcam testimonii ex lignis imputribilibus, duorum cubitorum et dimidii longitudo, et cubiti ac dimidii latitudo, et cubiti ac dimidii altitudo.

11. Et inaurabis illam auro puro, intrinsecus et extrinsecus inaurabis eam. Et facies ei cymacia aurea tortilia in circumcilio.

12. Et fabricabis illi quatuor annulos aureos, et impones super quatuor latera : duos annulos in latere uno, et duos annulos in latere secundo.

13. Facies autem gestatoria ligna imputribilia, et inaurabis ea auro.

14. Et introduces gestatoria in annulos qui sunt in lateribus arcae, ad portandum arcam in eis.

15. Ἐν τοῖς δακτυλοῖς τῆς κιβωτοῦ ἔσονται οἱ ἀναφορεῖς ἀκίνητοι.

16. Καὶ ἐμβαλεῖς εἰς τὴν κιβωτὸν τὰ μαρτύρια ἃ ἂν δῶ σοι.

17. Καὶ ποιήσεις ἱλαστήριον ἐπίθεμα χρυσοῦ καθαροῦ, δύο πῆχων καὶ ἡμίους τὸ μήκος, καὶ πῆχως καὶ ἡμίους τὸ πλάτος.

18. Καὶ ποιήσεις δύο Χερουβὶμ χρυσοτορευτά, καὶ ἐπιθήσεις αὐτὰ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ ἱλαστηρίου.

19. Ποιηθήσονται Χερουβ εἰς ἓκ τοῦ κλίτους τούτου, καὶ Χερουβ εἰς ἓκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου τοῦ ἱλαστηρίου. Καὶ ποιήσεις τοὺς δύο Χερουβὶμ ἐπὶ τὰ δύο κλίτη.

20. Ἔσονται οἱ Χερουβὶμ ἐκτείνοντες τὰς πτέρυγας ἐπάνωθεν, συσπιάζοντες ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς ἀλλήλα, εἰς τὸ ἱλαστήριον ἔσονται τὰ πρόσωπα τῶν Χερουβὶμ.

21. Καὶ ἐπιθήσεις τὸ ἱλαστήριον ἐπὶ τὴν κιβωτὸν ἄνωθεν, καὶ εἰς τὴν κιβωτὸν ἐμβαλεῖς τὰ μαρτύρια ἃ ἂν δῶ σοι.

22. Καὶ γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖθεν, καὶ λαλήσω σοι ἄνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου ἀναμέσον τῶν δύο Χερουβὶμ τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου, καὶ κατὰ πάντα ὅσα ἔαν ἐντελιωμαί σοι πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ.

23. Καὶ ποιήσεις τράπεζαν χρυσοῦν χρυσοῦ καθαροῦ, δύο πῆχων τὸ μήκος, καὶ πῆχως τὸ εὖρος, καὶ πῆχως καὶ ἡμίους τὸ ὕψος.

24. Καὶ ποιήσεις αὐτῇ στρεπτὰ κυμάτια χρυσοῦ κύκλω. Καὶ ποιήσεις αὐτῇ στεφάνην παλαιστοῦ κύκλω.

25. Καὶ ποιήσεις στρεπτὸν κυμάτιον τῇ στεφάνῃ κύκλω.

26. Καὶ ποιήσεις τέσσαρας δακτυλοῖς χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις τοὺς τέσσαρας δακτυλοῖς ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῶν ποδῶν αὐτῆς ὑπὸ τὴν στεφάνην.

27. Καὶ ἔσονται οἱ δακτυλοὶ εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσιν, ὥστε αἶρειν ἐν αὐτοῖς τὴν τράπεζαν.

28. Καὶ ποιήσεις τοὺς ἀναφορεῖς ἐξ ὕλων ἀσήπτων, καὶ καταχρυσώσεις αὐτοὺς χρυσῷ καθαρῷ, καὶ ἀρθήσεται ἐν αὐτοῖς ἡ τράπεζα.

29. Καὶ ποιήσεις τὰ τραβῖλλα αὐτῆς, καὶ τὰς θύσας, καὶ τὰ σπονδεῖα, καὶ τοὺς κυάθους, ἐν οἷς σπείσεις ἐν αὐτοῖς, ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ ποιήσεις αὐτά.

30. Καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἄρτους ἐνωπίους ἐναντίον μου διαπαντός,

31. Καὶ ποιήσεις λυχνίαν ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ, τορευτὴν ποιήσεις τὴν λυχνίαν. Ὁ καυλὸς αὐτῆς, καὶ οἱ καλαμίσκοι, καὶ οἱ κρατῆρες, καὶ οἱ σφαιρωτῆρες, καὶ τὰ κρίνα ἐξ αὐτῆς ἔσται,

32. Ἐξ δὲ καλαμίσκοι ἐκπορευόμενοι ἐκ πλαγίων τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ ἐνὸς αὐτῆς· καὶ τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου,

33. Καὶ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυάσκους. Ἐν τῷ ἐνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτῇ καὶ κρίνον. Οὕτω τοῖς ἐξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας.

34. Καὶ ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυάσκους ἐν τῷ ἐνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτῆρες, καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς,

35. Ὁ σφαιρωτῇ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς· καὶ σφαιρωτῇ ὑπὸ τοὺς τέσσαρας καλαμίσκους

15. In annulis arcæ erunt gestatoria immobilia.

16. Et injicies in arcam testimonia quæ dederō tibi.

17. Et facies propitiatorium opertorium auri puri duorum cubitorum et dimidii longitudo, et cubiti ac dimidii latitudo.

18. Et facies duos Cherubim aureos tornatiles, et impones eos ex utrisque lateribus propitiatorii.

19. Fient Cherub unus e latere secundo propitiatorii. Et facies duos Cherubim super duo latera.

20. Erunt Cherubim extendentes alas desuper, obumbrantes in alis suis super propitiatorium, et facies eorum ad se invicem, in propitiatorium erunt vultus ipsorum Cherubim

21. Et impones propitiatorium super arcam desuper, et in arcam injicies testimonia quæ dederō tibi.

22. Et innotescam tibi inde, et loquar tibi de sursum propitiatorii inter duos Cherubim existentes super arcam testimonii, et secundum omnia quæcumque mandaverō tibi ad filios Israel.

23. Et facies mensam auream auri puri, duorum cubitorum longitudo, et cubiti latitudo, et cubiti ac dimidii altitudo.

24. Et facies ei tortilia cymacia aurea in circuitu. Et facies ei coronam palmi in circuitu.

25. Et facies tortile cymacium coronæ in circuitu.

26. Et facies quatuor annulos aureos, et impones quatuor annulos in quatuor partes pedum illius sub corona.

27. Et erunt annuli in thecas ipsis gestatoriis, ad portandum in eis mensam.

28. Et facies gestatoria de lignis imputribilibus, et inaurabis ea auro puro, et portabitur in eis mensa.

29. Et facies catinos ejus, et thuribula, et libatoria, et cyathos, in quibus libabis in eis, ex auro puro facies ea.

30. Et impones super mensam panes præsentēs coram me sæpè.

31. Et facies candelabrum ex auro puro, tornatile facies candelabrum. Hastile ejus, et calamisci, et crateres, et sphærulæ, et lilia ex ipso existent.

32. Sex autem calami exeuntes a lateribus, tres calami candelabri e latere uno ejus, et tres calami candelabri e latere secundo.

33. Et tres crateres reddentes formam nucum. In uno calamo sphærula et liliū. Sic sex calamis exeuntibus e candelabro.

34. Et in candelabro quatuor crateres reddentes formam nucum: in uno calamo sphærulæ, et lilia ejus.

35. Sphærula sub duobus calamis ex eo: et sphærula sub quatuor calamis ex eo: sic sex calamis exeuntibus e cande-

ἐξ αὐτῆς· οὕτω τοῖς ἐξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας. Καὶ ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυίσκου.

36. Οἱ σφαιρωτῆρες καὶ οἱ καλαμίσκοι ἐξ αὐτῆς ἔστωσαν. Ὅλη τορευτὴ ἐξ ἑνὸς χρυσοῦ καθαροῦ.

37. Καὶ ποιήσεις τοὺς λυχνοὺς αὐτῆς ἑπτὰ. Καὶ ἐπιθήσεις τοὺς λυχνοὺς, καὶ φανοῦσιν ἐκ τοῦ ἐνὸς προσώπου.

38. Καὶ τὸν ἐπαρυστήρα αὐτῆς, καὶ τὰ ὑποδέματα αὐτῆς ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ ποιήσεις.

39. Πάντα τὰ σκεύη ταῦτα τάλαντον χρυσοῦ καθαροῦ.

40. Ὅρα, ποιήσεις κατὰ τὸν τύπον τὸν δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣ'.

1. Καὶ τὴν σκηνὴν ποιήσεις, δέκα αὐλαίας ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου. Χερουβιμ· ἐργασία ὑφάντου ποιήσεις αὐτάς.

2. Μῆκος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς ὅκτω καὶ εἴκοσι πήγμων, καὶ εὖρος τεσσάρων πήγων ἡ αὐλαία ἡ μία ἔσται. Μέτρον τὸ αὐτὸ ἔσται πάσαις ταῖς αὐλαίαις.

3. Πάντε δὲ αὐλαίαι ἔσονται ἐξ ἀλλήλων ἐχόμεναι ἢ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας· καὶ πάντε αὐλαίαι ἔσονται συν-εχόμεναι ἑτέρα τῇ ἑτέρᾳ.

4. Καὶ ποιήσεις αὐτάς ἀγκύλας ὑακινθίνας ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς, ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους εἰς τὴν συμβολήν· καὶ οὕτω ποιήσεις ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς αὐλαίας τῆς ἐξωτέρας πρὸς τὴν συμβολὴν τῇ δευτέρᾳ.

5. Πεντήκοντα ἀγκύλας ποιήσεις τῇ αὐλαίᾳ τῇ μιᾷ, καὶ πενήκοντα ἀγκύλας ποιήσεις ἐκ τοῦ μέρους τῆς αὐλαίας κατὰ τὴν συμβολὴν τῆς δευτέρας, ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι ἀλλήλαις εἰς ἑκάστην.

6. Καὶ ποιήσεις κρίκους πενήκοντα χρυσοῦς· καὶ συνάψεις τὰς αὐλαίας ἑτέραν τῇ ἑτέρᾳ τοῖς κρίκοις· καὶ ἔσται ἡ σκηνὴ μία.

7. Καὶ ποιήσεις δέρβρεις τριχίνας σκέπην ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἑνδεκα δέρβρεις ποιήσεις αὐτάς.

8. Τὸ μῆκος τῆς δέρβρεως τῆς μιᾶς, τριάκοντα πήγων, καὶ τεσσάρων πήγων τὸ εὖρος τῆς δέρβρεως τῆς μιᾶς. Τὸ αὐτὸ μέτρον ἔσται ταῖς ἑνδεκα δέρβεσιν.

9. Καὶ συνάψεις τὰς πέντε δέρβρεις ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ τὰς ἐξ δέρβρεις ἐπὶ τὸ αὐτὸ· καὶ ἐπιδιπλώσεις τὴν δέρβριν τὴν ἑκτὴν κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς.

10. Καὶ ποιήσεις ἀγκύλας πενήκοντα ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς δέρβρεως τῆς μιᾶς, τῆς ἀναμέσον κατὰ συμβολήν· καὶ πενήκοντα ἀγκύλας ποιήσεις ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς δέρβρεως, τῆς συναπτούσης τῆς δευτέρας.

11. Καὶ ποιήσεις κρίκους χαλκοῦς πενήκοντα· καὶ συνάψεις τοὺς κρίκους ἐκ τῶν ἀγκυλῶν, καὶ συνάψεις τὰς δέρβρεις, καὶ ἔσται ἓν.

12. Καὶ ὑποθήσεις τὸ πλεονάζον ἐν ταῖς δέρβεσιν τῆς σκηνῆς· τὸ ἥμισυ τῆς δέρβρεως τὸ ὑπολειπόμενον ὑποκαλύψεις εἰς τὸ πλεονάζον τῶν δέρβρων τῆς σκηνῆς· ὑποκαλύψεις ὅπως τῆς σκηνῆς.

13. Πῆχυν ἐκ τούτου, καὶ πῆχυν ἐκ τούτου, ἐκ τοῦ ὑπερέχοντος τῶν δέρβρων, ἐκ τοῦ μήκους τῶν δέρβρων τῆς σκηνῆς· ἔσται συγκαλύπτον ἐπὶ τὰ πλάγια τῆς σκηνῆς ἐνθεν καὶ ἐνθεν, ἵνα καλύπτῃ.

labro. Et in candelabro quatuor crateres formati in modum nucum.

36. Sphaerulae et calami ex ipso existant. Totum tornatile ex uno auro puro.

37. Et facies lucernas ejus septem. Et impones lucernas, et lucebunt ab una facie.

38. Et emunctorium ejus, et suppositoria ejus ex auro puro facies.

39. Omnia vasa hac talentum auri puri.

40. Vide, facies juxta typum ostensum tibi in monte.

CAPUT XXVI.

1. Et tabernaculum facies, decem aulae de bysso torta, et hyacintho, et purpura, et cocco torto Cherubim: opere textoris facies ea.

2. Longitudo aulae unius octo et viginti cubitorum, et latitudo quatuor cubitorum aulae unum erit. Mensura eadem erit omnibus aulae.

3. Quinque autem aulae erunt ad invicem conjuncta alterum ex altero: et quinque aulae erunt cohaerentia alterum alteri.

4. Et facies illis ansas hyacinthinas super labium aulae unius, ex una parte in commissuram: et sic facies super labium aulae exterioris ad commissuram secundam.

5. Quinquaginta ansas facies aulae uni, et quinquaginta ansas facies ex parte aulae ad commissuram secundi, faciem contra faciem concurrentes ad invicem ad unamquamque.

6. Et facies circulos quinquaginta aureos: et conjunges aulae alterum ad alterum circulis: et erit tabernaculum unum.

7. Et facies vela capillacea tegmen super tabernaculum, undecim vela facies ea.

8. Longitudo veli unius, triginta cubitorum, et quatuor cubitorum latitudo veli unius. Eadem mensura erit undecim velis.

9. Et conjunges quinque vela in se, et sex vela in se: et duplicabis velum sextum secundum faciem tabernaculi.

10. Et facies ansas quinquaginta super labium veli unius, quod est intermedium secundum commissuram: et quinquaginta ansas facies super labium veli, quod conjunctum est ad secundum.

11. Et facies circulos aereos quinquaginta, et conjunges circulos ex ansis, et conjunges vela, et erit unum.

12. Et suppones quod superaverit in velis tabernaculi: dimidium veli residuum subteges in eo quod abundat de velis tabernaculi: subteges post tabernaculum.

13. Cubitum ex hoc, et cubitum ex hoc, ex eo quod superat de velis, de longitudine velorum tabernaculi: erit contegens super latera tabernaculi hinc atque hinc, ut operiat.

14. Καὶ ποιήσεις κατακάλυμμα τῇ σκηνῇ δέρματα χρυῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ ἐπικαλύμματα δέρματα ὑακίνθινα ἐπάνωθεν.

15. Καὶ ποιήσεις στύλους τῆς σκηνῆς ἐκ ξύλων ἀσήπτων.

16. Δέκα πήγεων ποιήσεις τὸν στύλον τὸν ἕνα, καὶ πήγεις ἑνὸς καὶ ἡμίσεος τὸ πλάτος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός.

17. Δύο ἀγκωνίσκους τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ, ἀντιπίπτοντας ἕτερον τῷ ἑτέρῳ. Οὕτω ποιήσεις πᾶσι τοῖς στύλοις τῆς σκηνῆς.

18. Καὶ ποιήσεις στύλους τῇ σκηνῇ, εἴκοσι στύλους ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ πρὸς βορρᾶν.

19. Καὶ τεσσαράκοντα βάσεις ἀργυρᾶς ποιήσεις τοῖς εἴκοσι στύλοις· δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη αὐτοῦ· καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη αὐτοῦ.

20. Καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον τὸ πρὸς νότον, εἴκοσι στύλους.

21. Καὶ τεσσαράκοντα βάσεις αὐτῶν ἀργυρᾶς· δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη αὐτοῦ.

22. Καὶ ἐκ τῶν ὀπίσω τῆς σκηνῆς κατὰ τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν, ποιήσεις ἑξ στύλους.

23. Καὶ δύο στύλους ποιήσεις ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς σκηνῆς ἐκ τῶν ὀπισθίων,

24. καὶ ἔσται ἐξ ἰσοῦ κάτωθεν, κατὰ τὸ αὐτὸ ἔσονται, ἴσοι ἐκ τῶν κεφαλῶν εἰς σύμβλησιν μίαν. Οὕτω ποιήσεις ἀμφοτέραις ταῖς δυοῖν γωνίαις· ἴσαι ἔστωσαν.

25. Καὶ ἔσονται ὀκτὼ στύλοι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν ἀργυραὶ δεκαεξί· δύο βάσεις τῷ ἐνὶ στύλῳ εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ.

26. Καὶ ποιήσεις μοχλοὺς ἐκ ξύλων ἀσήπτων πέντε τῷ ἐνὶ στύλῳ ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους τῆς σκηνῆς,

27. καὶ πέντε μοχλοὺς τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ δευτέρῳ, καὶ πέντε μοχλοὺς τῷ στύλῳ τῷ ὀπισθίῳ τῷ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ πρὸς θάλασσαν.

28. Καὶ ὁ μοχλὸς ὁ μέσος ἀναμέσον τῶν στύλων διεικνέσθω ἀπὸ τοῦ ἑνὸς κλίτους εἰς τὸ ἕτερον κλίτος.

29. Καὶ τοὺς στύλους καταχρυσώσεις χρυσίῳ· καὶ τοὺς δακτυλίους ποιήσεις χρυσοῦς, εἰς οὓς εἰσάξεις τοὺς μοχλοὺς. Καὶ καταχρυσώσεις τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ.

30. Καὶ ἀναστήσεις τὴν σκηνὴν κατὰ τὸ εἶδος τὸ δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει.

31. Καὶ ποιήσεις καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου νενησμένης· ἔργον ὑπαντὸν ποιήσεις αὐτὸ Χερουβίμ.

32. Καὶ ἐπιθήσεις αὐτὸ ἐπὶ τεσσάρων στύλων ἀσήπτων κεκρωσμένων χρυσίῳ· καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες ἀργυραὶ.

33. Καὶ θήσεις τὸ καταπέτασμα ἐπὶ τῶν στύλων· καὶ εἰσίοις ἐκεῖ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου· καὶ διορίει τὸ καταπέτασμα ὑμῶν ἀναμέσον τοῦ ἁγίου καὶ ἀναμέσον τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων.

34. Καὶ κατακλύψεις τὸ καταπέτασμα τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων.

35. Καὶ ἐπιθήσεις τὴν τράπεζαν ἔξωθεν τοῦ κατα-

14. Et facies operimentum tabernaculo pelles arietum rubricatas, et coopercula pelles hyacinthinas desuper.

15. Et facies columnas tabernaculi ex lignis imputribilibus.

16. Decem cubitorum facies columnam unam, et cubiti unius ac dimidii latitudinem columnæ unius.

17. Duos anconiscos columnæ uni, contracadentes unum alteri. Sic facies omnibus columnis tabernaculi.

18. Et facies columnas tabernaculo, viginti columnas ab latere quod respicit ad aquilonem.

19. Et quadraginta bases argenteas facies viginti columnis : bases duas columnæ uni in ambas partes ejus, et bases duas columnæ uni in ambas partes ejus.

20. Et latus secundum quod contra austrum, viginti columnas.

21. Et quadraginta bases earum argenteas : duas bases columnæ uni in ambas partes ejus, et duas bases columnæ uni in ambas partes ejus.

22. Et retro tabernaculum secundum partem quæ est contra mare, facies sex columnas.

23. Et duas columnas facies in angulis tabernaculi a posterioribus,

24. et erunt æquales deorsum versus, in se convenientes erunt, æquales de capitibus in commissuram unam. Sic facies utrisque angulis binis : æquales sint.

25. Et erunt octo columnæ, et bases earum argenteæ sedecim : duæ bases columnæ uni in ambas partes ejus, et duæ bases columnæ uni.

26. Et facies seras de lignis imputribilibus quinque uni columnæ ex una parte tabernaculi,

27. et quinque seras columnæ uni lateri tabernaculi secundo, et quinque seras columnæ posteriori lateri tabernaculi quod est ad mare.

28. Et sera media inter medias columnas pertranseat ab uno latere in alterum latus.

29. Et columnas inaurabis auro, et annulos facies aureos, in quos induces seras. Et inaurabis seras auro.

30. Et eriges tabernaculum secundum speciem quæ tibi monstrata est in monte.

31. Et facies velamen de hyacintho, et purpura, et cocco torto, et bysso neta : opus textile facies illud Cherubim.

32. Et superimpones illud super quatuor columnas imputribiles inauratas auro : et capita earum aurea, et bases earum quatuor argenteæ.

33. Et pones velamen super columnas : et induces illud intra velamen arcam testimonii : et dividet vobis velamen inter medium sanctum, et inter medium sanctum sanctorium.

34. Et cooperies velamine arcam testimonii in sancto sanctorum.

35. Et impones mensam extra velamen, et candelabrum

πετάσματος, καὶ τὴν λυχίαν ἀπέναντι τῆς τραπέζης ἐπὶ μέρους τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς νότον· καὶ τὴν τράπεζαν θῆσεις ἐπὶ μέρους τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς βορρᾶν.

36. Καὶ ποιήσεις ἐπίσπαστρον τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς ἐξ ἱακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ποιικιλοῦ.

37. Καὶ ποιήσεις τῷ καταπετάσματι πέντε στύλους, καὶ χρυσώσεις αὐτοὺς χρυσίῳ· καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαὶ· καὶ χωνεύσεις αὐτοῖς πέντε βάσεις χαλκᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

1. Καὶ ποιήσεις θυσιαστήριον ἐκ ξύλων ἀσήπτων, πέντε πῆχων τὸ μῆκος, καὶ πέντε πῆχων τὸ εὖρος· τετραγώνον ἔσται τὸ θυσιαστήριον, καὶ τριῶν πῆχων τὸ ὕψος αὐτοῦ.

2. Καὶ ποιήσεις τὰ κέρατα ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν. Ἐξ αὐτοῦ ἔσται τὰ κέρατα, καὶ καλύψεις αὐτὰ χαλκῷ.

3. Καὶ ποιήσεις στεφάνην τῷ θυσιαστηρίῳ· καὶ τὸν κλυπηρὰ αὐτοῦ, καὶ τὰς φιάλας αὐτοῦ, καὶ τὰς κρεάγρας αὐτοῦ, καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ ποιήσεις χαλκᾶ.

4. Καὶ ποιήσεις αὐτῷ ἑσχάραν ἔργῳ δικτυωτῷ χαλκῇ. Καὶ ποιήσεις τῇ ἑσχάρᾳ τέσσαρας δακτυλοὺς χαλκοὺς ὑπὸ τὰ τέσσαρα κλίτη,

5. καὶ ὑποθήσεις αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἑσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου κάτωθεν. Ἔσται δὲ ἡ ἑσχάρα ἕως τοῦ ἡμίσεος τοῦ θυσιαστηρίου.

6. Καὶ ποιήσεις τῷ θυσιαστηρίῳ ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ περιχαλκώσεις αὐτοὺς χαλκῷ.

7. Καὶ εἰσάξεις τοὺς ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλοὺς· καὶ ἔστωσαν ἀναφορεῖς κατὰ πλευρὰ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ αἶρειν αὐτό.

8. Κοῖλον σανιδωτὸν ποιήσεις αὐτό· κατὰ τὸ παραδεχθέν σοι ἐν τῷ ὄρει, οὕτω ποιήσεις αὐτό.

9. Καὶ ποιήσεις αὐλὴν τῇ σκηνῇ· εἰς τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα ἰστία τῆς αὐλῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης· μῆκος ἑκατὸν πῆχων τῷ ἐνὶ κλίτει.

10. Καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαί· καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν καὶ αἱ ψαλίδες ἀργυραί.

11. Οὕτως τῷ κλίτει τῷ πρὸς ἀπηλώτην, ἰστία ἑκατὸν πῆχων μῆκος· καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαί· καὶ οἱ κρίκοι καὶ αἱ ψαλίδες τῶν στύλων, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν περιηργωμέναι ἀργυρίῳ.

12. Τὸ δὲ εὖρος τῆς αὐλῆς τὸ κατὰ θάλασσαν, ἰστία πενήκοντα πῆχων· στύλοι αὐτῶν δέκα, καὶ βάσεις αὐτῶν δέκα.

13. Καὶ εὖρος τῆς αὐλῆς τῆς πρὸς νότον, ἰστία πενήκοντα πῆχων· στύλοι αὐτῶν δέκα, καὶ βάσεις αὐτῶν δέκα.

14. Καὶ πεντεκαίδεκα πῆχων τὸ ὕψος τῶν ἰστίων τῷ κλίτει τῷ ἐνὶ· στύλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς.

15. Καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον, δεκαπέντε πῆχων τῶν ἰστίων τὸ ὕψος· στύλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς.

16. Καὶ τῇ πύλῃ τῆς αὐλῆς κάλυμμα, εἴκοσι πῆ-

contra mensam in parte tabernaculi quæ respicit ad austrum : et mensam pones in parte tabernaculi quæ respicit ad aquilonem.

36. Et facies adductorium ostio tabernaculi de hyacintho, et purpura, et cocco torto, et bysso torta, opus variatoris.

37. Et facies velamini quinque columnas, et inaurabis illas auro : et capita earum aurea : et conflabis eis quinque bases æreas.

CAPUT XXVII.

1. Et facies altare ex lignis imputribilibus, quinque cubitorum longitudo, et quinque cubitorum latitudo : quadrangulum erit altare, et trium cubitorum altitudo ejus.

2. Et facies cornua in quatuor angulos. Ex ipso erunt cornua, et teges illa ære.

3. Et facies coronam altari : et operculum ejus, et phialas ejus, et fuscinas ejus, et focum ejus, et omnia vasa ejus facies ænea.

4. Et facies ei craticulam opere reticulato æneam. Et facies craticulæ quatuor annulos æneos ad quatuor latera,

5. et suppones eos sub craticula altaris ab imo. Erit autem craticula usque ad medium altaris.

6. Et facies altari gestatoria ex lignis imputribilibus, et inaurabis ea æramento.

7. Et introduces gestatoria in annulos : et sint gestatoria secundum latera altaris in portando illud.

8. Concavum tabulatum facies illud : secundum id quod tibi demonstratum est in monte, sic facies illud.

9. Et facies atrium tabernaculo : in latere quod respicit ad africanum tentoria atrii ex bysso torta : longitudo centum cubitorum uni lateri.

10. Et columnæ eorum viginti, et bases earum æreæ viginti : et circuli earum et arcus argentei.

11. Sic lateri quod ad subsolanum, tentoria centum cubitorum longitudo, et columnæ eorum viginti, et bases earum æreæ viginti : et circuli et arcus columnarum, et bases earum inargentatæ argento.

12. Et latitudo atrii quæ ad mare, tentoria quinquaginta cubitorum : columnæ eorum decem, et bases earum decem.

13. Et latitudo atrii quod ad austrum, tentoria quinquaginta cubitorum : columnæ eorum decem, et bases earum decem.

14. Et quindecim cubitorum altitudo tentoriorum lateri uni : columnæ eorum tres, et bases earum tres.

15. Et latus secundum, quindecim cubitorum tentorio- rum altitudo : columnæ eorum tres, et bases earum tres.

16. Et portæ atrii tegimen, viginti cubitorum altitudo, ex

χεῶν τὸ ὕψος, ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, τῇ ποικιλίᾳ τοῦ ραφιδευτοῦ· στυλοὶ αὐτῶν τέσσαρες, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες.

17. Πάντες οἱ στυλοὶ τῆς αὐλῆς κύκλῳ κατηργυρωμένοι ἀργυρίῳ· καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν χαλκαῖ.

18. Τὸ δὲ μῆκος τῆς αὐλῆς ἑκατὸν ἐφ' ἑκατὸν, καὶ εὖρος πεντήκοντα ἐπὶ πενήκοντα· καὶ ὕψος πέντε πήχεων ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, καὶ βάσεις αὐτῶν χαλκαῖ.

19. Καὶ πᾶσα ἡ κατασκευὴ καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα καὶ οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς χαλκοῖ.

20. Καὶ σὺ σύνταξον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ λαβέτωσάν σοι ἑλπίον ἐξ ἑλαίων ἄρτυρον καθαρὸν κεκοιμμένον εἰς φῶς καῦσαι, ἵνα καίηται λύχνος διαπαντός

21. ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. Ἐξῶθεν τοῦ καταπετάσματος τοῦ ἐπὶ τῆς διαθήκης καύσει αὐτὸ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἀφ' ἑσπέρας ἕως πρωῒ, ἐναντίον Κυρίου, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεάς ὑμῶν παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Καὶ σὺ προσαγάγου πρὸς σεαυτὸν τὸν τε Ἀαρὼν τὸν ἀδελφόν σου, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἱερατεύειν μοι Ἀαρὼν, καὶ Ναδάβ, καὶ Ἀβιδούδ, καὶ Ἰθάμαρ υἱοὺς Ἀαρὼν.

2. Καὶ ποιήσεις στολὴν ἁγίαν Ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ σου εἰς τιμὴν καὶ δόξαν.

3. Καὶ σὺ λάλησον πᾶσι τοῖς σοφοῖς τῇ διανοίᾳ, οὓς ἐνέπλησα πνεύματος σοφίας καὶ αἰσθήσεως· καὶ ποιήσουσι τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν Ἀαρὼν εἰς τὸ ἅγιον, ἐν ᾗ ἱερατεύσει μοι.

4. Καὶ αὗται αἱ στολαὶ ὅς ποιήσουσι τὸ περιστήθιον, καὶ τὴν ἐπωμίδα, καὶ τὸν ποδήρη, καὶ χιτῶνα κοσμηδωτὸν, καὶ κίθαριν, καὶ ζώνην. Καὶ ποιήσουσι στολὰς ἁγίας Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερατεύειν μοι.

5. Καὶ αὐτοὶ λήψονται τὸ χρυσίον, καὶ τὸν ὕακινθον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κοκκινόν, καὶ τὴν βύσσον.

6. Καὶ ποιήσουσι τὴν ἐπωμίδα ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ὑφαντὸν ποικιλιτοῦ.

7. Δύο ἐπωμίδες συνέχουσιν εἰσονται αὐτῷ ἑτέρα τὴν ἑτέραν, ἐπὶ τοῖς δυσὶ μέρεσιν ἐξηρτημέναι.

8. Καὶ τὸ ὕψος αὐτῶν ἐπὶ τὸν λῆθρον, ὃ ἐστὶν ἐπ' αὐτῷ, κατὰ τὴν ποίησιν ἐξ αὐτοῦ ἔσται ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου διανενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης.

9. Καὶ λήψῃ τοὺς δύο λίθους, λίθους σμαράγδου, καὶ γλύψει ἐν αὐτοῖς τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

10. Ἐξ ὀνόματα ἐπὶ τὸν λῆθρον τὸν ἕνα, καὶ τὰ ἑξ ὀνόματα τὰ λοιπὰ ἐπὶ τὸν λῆθρον τὸν δεύτερον κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν,

11. ἔργον λιθοργικῆς τέχνης· γλύμμα σφραγίδος διαγλύψεις τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

12. Καὶ θήσεις τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς ἐπωμίδος· λίθοι μνημόσυνον εἰς τοῖς υἱαῖς Ἰσραὴλ. Καὶ ἀναλήφεται Ἀαρὼν τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐναντὶ Κυρίου ἐπὶ τῶν δύο ὤμων αὐτοῦ, μνημόσυνον περὶ αὐτῶν.

hyacintho, et purpura, et cocco torto, et bysso torta, varietate acupicti : columnæ eorum quatuor, et bases earum quatuor.

17. Omnes columnæ atrii in circuitu inargentatæ argento : et capita earum argentea, et bases earum aeræ.

18. Longitudo autem atrii centum per centum, et latitudo quinquaginta ad quinquaginta : et altitudo quinque cubitorum ex bysso torta, et bases eorum aeræ.

19. Et omnis supellex et omnia instrumenta et paxilli atrii sint ærei.

20. Et tu præcipe filiis Israel, et sumant sibi oleum ex olivis defecatum purum contusum ad lumen accendendum, ut ardeat lucerna semper

21. in tabernaculo testimonii. Extra vélamen quod est super testamentum, accendet illud Aaron, et filii ejus a vespera usque ad mane, ante Dominum, legitimum sempiternum in progenies vestras a filiis Israel.

CAPUT XXVIII.

1. Et tu adduc ad te et Aaron fratrem tuum, et filios ejus et de filiis Israel, ut sacerdotio fungantur mihi Aaron, et Nadab, et Abiud, et Eleazar, et Ithamar filii Aaron.

2. Et facies stolam sanctam Aaron fratri tuo ad honorem et gloriam.

3. Et tu loquere omnibus sapientibus mente, quos replevi spiritu sapientiæ et sensus : et facient stolam sanctam Aaron ad sanctum, in qua sacerdotio fungetur mihi.

4. Et hæ sunt stolæ quas facient : pectorale, et superhumale, et talarem, et tunicam cosybotam, et cidarium, et zonam. Et facient stolas sanctas Aaron et filiis ejus ut sacerdotio fungantur mihi.

5. Et ipsi sument aurum, et hyacinthum, et purpuram, et coccum, et byssum.

6. Et facient superhumale de bysso torta, opus textum variatoris.

7. Duo superhumeralia erunt ei continentia alterum alterum, in duabus partibus annexa.

8. Et textura superhumeralium, quæ est in eo, secundum factionem ex eo, erit ex auro puro, et hyacintho, et purpura, et cocco neto, et bysso torta.

9. Et sumes duos lapides, lapides smaragdi, et sculpes in eis nomina filiorum Israel :

10. sex nomina in lapide uno, et sex nomina reliqua in lapide secundo secundum generationes eorum,

11. opus lapidariæ artis : sculpturam sigilli sculpes ambos lapides in nominibus filiorum Israel.

12. Et pones ambos lapides super humeros superhumeralis : lapides memorialis sunt filiis Israel. Et portabit Aaron nomina filiorum Israel ante Dominum super duos humeros suos, memoriale pro eis.

13. Καὶ ποιήσεις ἀσπίδισκας ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ.
 14. Καὶ ποιήσεις δύο χροσσωτὰ ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ, καταμειμιγμένα ἐν ἀνθεσιν, ἔργον πλοκῆς. Καὶ ἐπιθήσεις τὰ χροσσωτὰ τὰ πεπλεγμένα ἐπὶ τὰς ἀσπίδισκας, κατὰ τὰς παρωμίδας αὐτῶν ἐκ τῶν ἐμπροσθίων.
 15. Καὶ ποιήσεις λογεῖον τῶν κρίσεων, ἔργον ποιηλитоῦ κατὰ τὸν ρυθμὸν τῆς ἐπωμίδος ποιήσεις αὐτὸ ἐκ χρυσοῦ, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης.
 16. Ποιήσεις αὐτὸ τετράγωνον. Ἔσται διπλοῦν σπιθαμῆς τὸ μῆκος αὐτοῦ, καὶ σπιθαμῆς τὸ εὖρος.
 17. Καὶ καθυφανεῖς ἐν αὐτῷ ὕφασμα κατάλιθον τετράστιχον. Στίχος λίθων ἔσται· σάρδιον, τοπάζιον, καὶ σμάραγδος, ὁ στίχος ὁ εἰς.
 18. Καὶ ὁ στίχος ὁ δεύτερος· ἀνθραξ, καὶ σάπφειρος, καὶ ἱασπις.
 19. Καὶ ὁ στίχος ὁ τρίτος· λιγύριον, ἀχάτης, ἀμέθυστος.
 20. Καὶ ὁ στίχος ὁ τέταρτος· χρυσόλιθος, καὶ βηρύλλιον, καὶ ὄνυχιον· περιεκαλυμμένα χρυσῶν, συνδεδεμένα ἐν χρυσῶν· ἔστωσαν κατὰ στίχον αὐτῶν.
 21. Καὶ οἱ λίθοι ἔστωσαν ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ δεκαδύο κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν· γλυφαὶ σφραγίδων, ἕκαστος κατὰ τὸ ὄνομα, ἔστωσαν αἱ δεκαδύο φυλάς.
 22. Καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον κρωσσούς συμπεπλεγμένους, ἔργον ἀλυσιδωτὸν ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ.
 (*) 23. Καὶ λήψεται Ἀαρὼν τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ λογεῖου τῆς κρίσεως ἐπὶ τοῦ στήθους, εἰσιόντι εἰς τὸ ἅγιον μνημόσυνον ἐναντίον τοῦ Θεοῦ.
 24. Καὶ θήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον τῆς κρίσεως τοὺς κρωσσούς· τὰ ἀλυσιδωτὰ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ λογεῖου ἐπιθήσεις.
 25. Καὶ τὰς δύο ἀσπίδισκας ἐπιθήσεις ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κατὰ πρόσκοντον.
 30. Καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον τῆς κρίσεως τὴν ὀρθωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν· καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ στήθους Ἀαρὼν, ὅταν εἰσπορεύηται εἰς τὸ ἅγιον ἔναντι Κυρίου. Καὶ οἶσει Ἀαρὼν τὰς κρίσεις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ στήθους ἔναντι Κυρίου διαπαντός.
 31. Καὶ ποιήσεις ὑποδύτην ποδήρηθρον ὑακίνθινον·
 32. καὶ ἔσται τὸ περιστόμιον ἐξ αὐτοῦ μέσον, ὡς

(*) 23. Καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον δύο δακτυλίους χρυσοῦς· καὶ ἐπιθήσεις τοὺς δύο δακτυλίους τοὺς χρυσοῦς ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ λογεῖου.

24. Καὶ ἐπιθήσεις τοὺς κρωσσούς καὶ τὰ ἀλυσιδωτὰ χρυσοῦ ἐπὶ τοὺς δύο δακτυλίους ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ λογεῖου.

25. Καὶ δύο κλίτη τῶν δύο κρωσσῶν ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ δύο ἐμπλόκια, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐξ ἐναντίας κατὰ πρόσκοντον.

26. Καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ δύο περσύνια τοῦ λογεῖου ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀπ' ἄκρου τοῦ ὀπισθοῦ τῆς ἐπωμίδος ἑσθδεν.

27. Καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν αὐτοῦ κατὰ πρόσκοντον, κατὰ τὴν συμβολὴν ἀνωθεν τῆς συνυφῆς τῆς ἐπωμίδος.

28. Καὶ σφίξεις τὸ λογεῖον ἀπὸ τῶν δακτυλίων τῶν ἐπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος συνεχόμενους ἐκ τῆς ὑακίνθου συνεπλεγμένους εἰς τὸ ὕφασμα τῆς ἐπωμίδος, ἵνα μὴ χαλάται τὸ λογεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος. (Ex Complut.)

13. Et facies aspidiscas ex auro puro.
 14. Et facies duas catenulas ex auro puro, admistas in floribus, opus plicaturæ. Et impones catenulas plicatas super aspidiscas secundum paromidas earum ex anterioribus.
 15. Et facies rationale judiciorum, opus variatoris : juxta modum superhumeralis facies illud ex auro, et hyacintho, et purpura, et cocco torto, et bysso torta.
 16. Facies ipsum quadrangulum. Erit duplex : spithami longitudo ejus, et spithami latitudo.
 17. Et attexes in eo texturam lapidarem quadri ordinem. Ordo lapidum erit : sardius, topazius, et smaragdus, ordo unus.
 18. Et ordo secundus : carbunculus, et sapphirus, et jaspis.
 19. Et ordo tertius : ligurius, achates, amethystus.
 20. Et ordo quartus : chrysolithus, et beryllius, et onychinus : circumtecta auro, colligata in auro : sint secundum ordinem eorum.
 21. Et lapides sint ex nominibus filiorum Israel duodecim secundum nomina eorum : sculpturæ sigillorum, unusquisque juxta nomen, sint in duodecim tribus.
 22. Et facies super rationale fimbrias complectentes, opus catenatum ex auro puro.
 29. Et sumet Aaron nomina filiorum Israel super rationale judicii super pectus, introeunti in sanctum memoriale coram Deo.
 24. Et pones super rationale judicii fimbrias : catenata super utraque latera rationalis impones.
 25. Et duas aspidiscas impones super utrosque humeros superhumeralis ad faciem.
 30. Et impones super rationale judicii demonstrationem et veritatem : et erit super pectus Aaron quando ingredietur in sanctum ante Dominum. Et afferet Aaron judicia filiorum Israel super pectus ante Dominum semper.
 31. Et facies subuculam talarum totam hyacinthinam :
 32. et erit peristomium ex ea medium, oram habens in

23. Et facies super rationale duos annulos aureos, et impones hos duos annulos aureos super utraque principia rationalis.

24. Et impones fimbrias et catenata auri super duos annulos super utraque latera rationalis.

25. Et duo latera duarum fimbriarum impones super duas complicationes, et impones super humeros superhumeralis ex adverso secundum faciem.

26. Et facies duos annulos aureos et impones super duas alas rationalis super summitatem a summitate dorsal ipsius superhumeralis ab intus.

27. Et facies duos annulos aureos et impones super utrosque humeros superhumeralis ab imo ejus, secundum faciem ad commissuram desuper contexturæ superhumeralis.

28. Et stringes rationale ab annulis qui super ipsam ad annulos superhumeralis continentes ex hyacintho complectentes ad contexturam superhumeralis, ut non diffuset rationale a superhumerali.

ἔργον κύκλῳ τοῦ περιστομίου· ἔργον ὑφάντου, τὴν συμβολὴν συναφασμένην ἐξ αὐτοῦ, ἵνα μὴ βραγῇ.

33. Καὶ ποιήσεις ὑπὸ τὸ λῶμα τοῦ ὑποδύτου κάτωθεν, ὥστε ἐξανθούσης ῥόας ῥοίσκους ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου διανενησμένους, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ὑπὸ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ· τὸ αὐτὸ εἶδος ῥοίσκους χρυσοῦς, καὶ κώδωνας ἀναμέσον τούτων περικύκλῳ,

34. παρὰ ῥοίσκον χρυσοῦν κώδωνα, καὶ ἄνθινον ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ.

35. Καὶ ἔσται Ἀαρὼν, ἐν τῷ λειτουργεῖν, ἀκουστὴ ἡ φωνὴ αὐτοῦ, εἰσιόντι εἰς τὸ ἅγιον ἔναντι Κυρίου, καὶ ἐξιόντι, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ.

36. Καὶ ποιήσεις πέταλον χρυσοῦν καθαρὸν καὶ ἐκτυπώσεις ἐν αὐτῷ ἐκτύπωμα σφραγίδος, ἀγίασμα Κυρίου.

37. Καὶ ἐπιθήσεις αὐτὸ ἐπὶ ὑακίνθου κεκλωσμένης, καὶ ἔσται ἐπὶ τῆς μίτρας· κατὰ πρόσωπον τῆς μίτρας ἔσται·

38. καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ μετώπου Ἀαρὼν. Καὶ ἔξαρεῖ Ἀαρὼν τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἁγίων, ὅσα ἀν' ἀγιάσωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ παντὸς δόματος τῶν ἁγίων αὐτῶν. Καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ μετώπου Ἀαρὼν διαπαντὸς δεξιὸν αὐτοῦ ἔναντι Κυρίου.

39. Καὶ οἱ κοσμηθῶσι τῶν χιτῶνων ἐκ βύσσου. Καὶ ποιήσεις χίδαριν βυσσίνην· καὶ ζώνην ποιήσεις, ἔργον ποικιλτοῦ.

40. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν ποιήσεις χιτῶνας καὶ ζώνας, καὶ χιτῶνας ποιήσεις αὐτοῖς εἰς τιμὴν καὶ δόξαν.

41. Καὶ ἐνδύσεις αὐτὰ Ἀαρὼν τὸν ἀδελφόν σου, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· καὶ χρίσεις αὐτοὺς, καὶ ἐμπλήσεις αὐτῶν τὰς χεῖρας, καὶ ἀγιάσεις αὐτοὺς, ἵνα ἱερατεύωσιν μοι.

42. Καὶ ποιήσεις αὐτοὺς περισκελῇ λινᾷ, καλύψαι ἀσχημοσύνην χρωτὸς αὐτῶν· ἀπὸ ὀσφύος ἕως μηρῶν ἔσται.

43. Καὶ ἔξει Ἀαρὼν αὐτὰ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ὅταν εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ἢ ὅταν προσπορεύωνται λειτουργεῖν πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἁγίου. Καὶ οὐκ ἐπάξονται πρὸς ἐαυτοὺς ἁμαρτίαν, ἵνα μὴ ἀποθάνωσι· νόμιμον αἰώνιον αὐτῷ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

1. Καὶ ταῦτά ἐστιν ἃ ποιήσεις αὐτοῖς. Ἀγιάσεις αὐτοὺς, ὥστε ἱερατεύειν μοι αὐτούς. Λήψῃ δὲ μοσχάριον ἐκ βοῶν ἐν, καὶ κριοὺς ἀμώμους δύο,

2. καὶ ἄρτους ἄζυμους πεφυραμένους ἐν ἔλαιῳ, καὶ λάγανα ἄζυμα κεχρισμένα ἐν ἔλαιῳ. Σεμίδαλιν ἐκ πυρῶν ποιήσεις αὐτά.

3. Καὶ ἐπιθήσεις αὐτὰ ἐπὶ κανοῦν ἐν· καὶ προσοίσεις αὐτὰ ἐπὶ τῷ κανῷ, καὶ τὸ μοσχάριον, καὶ τοὺς δύο κριοὺς.

4. Καὶ Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ λούσεις αὐτοὺς ἐν ὕδατι.

5. Καὶ λαβὼν τὰς στολὰς, ἐνδύσεις Ἀαρὼν τὸν ἀδελφόν σου, καὶ τὸν χιτῶνα τὸν ποδήρη, καὶ τὴν ἐπωμίδα, καὶ τὸ λογιεῖον· καὶ συνάψεις αὐτῷ τὸ λογιεῖον πρὸς τὴν ἐπωμίδα.

circuitu peristomii : opus textoris, commissuram contextam ex ipso, ut ne rumpatur.

33. Et facies sub margine tunicae deorsum, quasi florentis mali punici mala punica ex hyacintho, et purpura, et cocco neto, et hyssu torta, sub margine tunicae in circuitu : eadem specie mala punica aurea, et tintinnabula intermedium eorum in circuitu,

34. juxta malum punicum aureum tintinnabulum, et floridum super marginein subuculae in circuitu.

35. Et erit Aaron, dum sacerdotio fungitur, audibilis vox ejus intranti in sanctum in conspectu Domini, et exeunti, ut non moriatur.

36. Et facies laminam auream puram : et formabis in ea formationem sigilli, sanctificationem Domini.

37. Et impones eam super hyacinthum tortam, et erit super mitram : secundum aspectum mitrae erit :

38. et erit supra frontem Aaron. Et auferet Aaron peccata sanctorum, quaecumque sanctificabunt filii Israel omnis muneris sanctorum eorum. Et erit super frontem Aaron semper, acceptum illis in conspectu Domini.

39. Et nodi tunicarum ex bysso. Et facies cidarim byssinam : et zonam facies, opus variatoris.

40. Et filiis Aaron facies tunicas et zonas, et cidaras facies eis ad honorem et gloriam.

41. Et indues illa Aaron fratrem tuum, et filios ejus cum eo : et unges et implebis manus eorum, et sanctificabis eos, ut sacerdotio fungantur mihi.

42. Et facies eis femoralia linea, tegere turpitudinem corporis eorum : a lumbis usque ad femora erit.

43. Et habebit Aaron illa et filii ejus, quando ingredientur in tabernaculum testimonii, vel quando accedent ministrare ad altare sancti. Et non adducent ad se peccatum, ne moriantur : legitimum sempiternum ei, et semini ejus post ipsum.

CAPUT XXIX.

1. Et haec sunt quae facies eis. Sanctificabis eos, ut ipsi sacerdotio fungantur mihi. Sumes autem vitulum de bobus unum, et arietes immaculatos duos,

2. et panes azymos conspersos in oleo, et lagana azyma uncta in oleo. Similam ex tritico facies ea.

3. Et impones ea in canistrum unum : et offeres ea in canistro, et vitulum, et duos arietes.

4. Et Aaron et filios ejus adduces ad ostium tabernaculi testimonii, et lavabis eos in aqua.

5. Et sumens stolas, indues Aaron fratrem tuum, et tunicam talarem, et superhumeralia, et rationale : et adduces ei rationale ad superhumeralia.

6. Κτ' ἐπιθήσεις τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσεις τὸ πέταλον τὸ ἁγίασμα ἐπὶ τὴν μίτραν.
 7. Καὶ λήψῃ τοῦ ἐλαίου τοῦ χρίσματος, καὶ ἐπιχέεις αὐτὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ χρίσεις αὐτόν.
 8. Καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις, καὶ ἐνδώσεις αὐτοὺς χιτῶνας,
 9. καὶ ζώσεις αὐτοὺς ταῖς ζώναις, καὶ περιθήσεις αὐτοῖς τὰς χιτῶνας καὶ ἔσται αὐτοῖς ἱερατεία μοι εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ τελειώσεις Ἀαρὼν τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ.
 10. Καὶ προσάξεις τὸν μόσχον ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐπιθήσουσιν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου, ἔναντι Κυρίου, παρὰ θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.
 11. Καὶ σφάξεις τὸν μόσχον ἔναντι Κυρίου, παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.
 12. Καὶ λήψῃ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ θήσεις ἐπὶ τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τῷ δακτύλῳ σου· τὸ δὲ λοιπὸν πᾶν αἷμα ἐκχεῖς παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου.
 13. Καὶ λήψῃ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος, καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.
 14. τὰ δὲ κρέατα τοῦ μόσχου, καὶ τὸ δέρμα, καὶ τὴν κόπρον κατακαύσεις πυρὶ ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἁμαρτίας γάρ ἐστι.
 15. Καὶ τὸν κριὸν λήψῃ τὸν ἕνα, καὶ ἐπιθήσουσιν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ,
 16. καὶ σφάξεις αὐτόν, καὶ λαθὼν τὸ αἷμα προσχεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.
 17. Καὶ τὸν κριὸν διχοτομήσεις κατὰ μέλη· καὶ πλυνεῖς τὰ ἐνδόσθια καὶ τοὺς ποδᾶς ὕδατι, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ διχοτομήματα σὺν τῇ κεφαλῇ.
 18. Καὶ ἀνοίσεις θύον τὸν κριὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ὀλακαύτωμα τῷ Κυρίῳ εἰς ὄσμην εὐωδίας· θυμίαμα Κυρίῳ ἐστὶ.
 19. Καὶ λήψῃ τὸν κριὸν τὸν δεῦτερον, καὶ ἐπιθήσει Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ.
 20. Καὶ σφάξεις αὐτόν, καὶ λήψῃ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτός Ἀαρὼν τοῦ δεξιῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς δεξιᾶς χειρὸς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὠτῶν τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν.
 21. Καὶ λήψῃ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως, καὶ βρανεῖς ἐπὶ Ἀαρὼν καὶ ἐπὶ τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὰς στολάς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἁγιασθήσεται αὐτὸς καὶ ἡ στολὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ στολαὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. Τὸ δὲ αἷμα τοῦ κριοῦ προσχεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.
 22. Καὶ λήψῃ ἀπὸ τοῦ κριοῦ τὸ στέαρ αὐτοῦ, καὶ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος, καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν· ἐστὶ γὰρ τελειωσις αὐτοῦ.

6. Et impones mitram super caput ejus, et impones laminam sanctificationem super mitram.

7. Et sumes de oleo unctionis, et effundes illud super caput ejus, et unges eum.

8. Et filios ejus adduces, et indues eos tunicas,

9. et cinges eos zonis, et circumdabis eis cidaras : et erit illis sacerdotium mihi in sempiternum. Et consummabis Aaron manus ejus, et manus filiorum ejus.

10. Et adduces vitulum ad portas tabernaculi testimonii : et superimponent Aaron et filii ejus manus suas super caput vituli, in conspectu Domini, apud portas tabernaculi testimonii.

11. Et jugulabis vitulum in conspectu Domini, apud portas tabernaculi testimonii.

12. Et sumes de sanguine vituli, et pones super cornua altaris digito tuo : reliquum autem omnem sanguinem effundes ad basim altaris.

13. Et sumes omnem adipem qui super ventrem, pennam jecoris, et duos renes, et adipem qui super eos, et impones super altare :

14. carnes autem vituli, et pellem, et fimum combures igni extra castra : peccati enim est.

15. Et arietem sumes unum, et superimponent Aaron et filii ejus manus suas super caput arietis,

16. et jugulabis eum, et sumens sanguinem effundes ad altare in circuitu.

17. Et arietem dissecabis per membra : et lavabis intestina et pedes aqua, et impones super segmenta cum capite.

18. Et offeres totum arietem super altare, holocaustoma Domino in odorem suavitatis : thymiaa Domino est.

19. Et sumes arietem secundum, et superimponet Aaron et filii ejus manus suas super caput arietis.

20. Et jugulabis eum, et sumes de sanguine ejus, et impones super pennam auris Aaron dexteræ, et super summitatem dexteræ manus, et super summitatem pedis dextri, et super pennas aurium filiorum ejus dextrarum, et super summitatem manuum eorum dextrarum, et super summities pedum eorum dextrorum.

21. Et sumes de sanguine qui ab altari, et de oleo unctionis, et asperges super Aaron et super stolam ejus, et super filios ejus et super stolas filiorum ejus cum eo. Et sanctificabitur ipse et stola ejus, et filii ejus et stolæ filiorum ejus cum eo. Sanguinem vero arietis effundes ad altare in circuitu.

22. Et sumes de ariete adipem ejus, et adipem legentem ventrem, et pennam jecoris, et duos renes, et adipem qui in ipsis, et brachium dextrum : est enim consummatio hæc.

23. Καὶ ἄρτον ἓνα ἐξ ἑλαίου, καὶ λάγανον ἐν ἀπὸ τοῦ κανοῦ τῶν ἀζύμων τῶν προτεθειμένων ἐναντι Κυρίου,

24. καὶ ἐπιθήσεις τὰ πάντα ἐπὶ τὰς χεῖρας Ἀαρὼν, καὶ ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ· καὶ ἀφορίεις αὐτὰ ἀφόρισμα ἐναντι Κυρίου.

25. Καὶ λήψῃ αὐτὰ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀνοίσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς ὀλοκαυτώσεως εἰς ὁσμὴν εὐωδίας ἐναντι Κυρίου· κάρπωμά ἐστι Κυρίῳ.

26. Καὶ λήψῃ τὸ στηθύνιον ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως, ὃ ἐστὶν Ἀαρὼν· καὶ ἀφορίεις αὐτὸ ἀφόρισμα ἐναντι Κυρίου, καὶ ἔσται σοι ἐν μερίδι.

27. Καὶ ἀγιάσεις τὸ στηθύνιον ἀφόρισμα, καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαίρεματος, ὃς ἀφώρισται καὶ ὃς ἀφῆρηται ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως ἀπὸ τοῦ Ἀαρὼν, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτοῦ.

28. Καὶ ἔσται Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ νόμιμον αἰώνιον παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· ἐστὶ γὰρ ἀφόρισμα τοῦτο. Καὶ ἀφαίρεμα ἔσται παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν θυμάτων τῶν σωτηρίων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἀφαίρεμα Κυρίῳ.

29. Καὶ ἡ στολὴ τοῦ ἁγίου, ἣ ἐστὶν Ἀαρὼν, ἔσται τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ μετ' αὐτὸν, χρισθῆναι αὐτοὺς ἐν αὐτοῖς, καὶ τελειῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν.

30. Ἐπτά ἡμέρας ἐνδύσεται αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ὁ ἀντ' αὐτοῦ ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ὃς εἰςλευσεται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λειτουργεῖν ἐν τοῖς ἁγίοις.

31. Καὶ τὸν κριὸν τῆς τελειώσεως λήψῃ, καὶ ἐψήσεις τὰ κρέα ἐν τόπῳ ἁγίῳ.

32. Καὶ ἔδονται Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰ κρέα τοῦ κριοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς ἐν τῷ κανῷ, παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

33. Ἐδονται αὐτὰ ἐν οἷς ἡγιασθήσαν ἐν αὐτοῖς τελειῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν, ἀγιάσαι αὐτούς. Καὶ ἄλλογενὴς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτῶν· ἐστὶ γὰρ ἅγια.

34. Ἐὰν δὲ καταλειφθῇ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τῆς τελειώσεως καὶ τῶν ἄρτων ἕως πρωῆς, κατακαύσεις τὰ λοιπὰ πυρὶ, οὐ βρωθήσεται· ἅγιασμα γὰρ ἐστὶ.

35. Καὶ ποιήσεις Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ οὕτω κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλαμην σοι. Ἐπτά ἡμέρας τελειώσεις τὰς χεῖρας αὐτῶν,

36. καὶ τὸ μωσχάριον τῆς ἁμαρτίας ποιήσεις τῇ ἡμέρᾳ τοῦ καθαρισμοῦ. Καὶ καθαριεῖς τὸ θυσιαστήριον ἐν τῷ ἁγιάζειν σε ἐπ' αὐτῷ· καὶ χρίσεις αὐτὸ, ὥστε ἁγιάσαι αὐτό.

37. Ἐπτά ἡμέρας καθαριεῖς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἀγιάσεις αὐτό· καὶ ἔσται τὸ θυσιαστήριον ἅγιον τοῦ ἁγίου. Πᾶς ὁ ἀπτόμενος τοῦ θυσιαστηρίου ἁγιασθήσεται.

38. Καὶ ταῦτά ἐστιν ἃ ποιήσεις ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου· ἄμνους ἑνιαυσίους ἁμώμους δύο τὴν ἡμέραν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐνδελεχῶς, κάρπωμα ἐνδελεχισμοῦ·

39. τὸν ἄμνον τὸν ἓνα ποιήσεις τὸ πρωῆ, καὶ τὸν ἄμνον τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ δευτερον.

40. Καὶ δέκατον σιμιδάλεως πεφυραμένης ἐν ἑλαίῳ κεκομμένῳ τῷ τετάρτῳ τοῦ Εἰν· καὶ σπονδὴν τὸ τέταρτον τοῦ Εἰν οἶνου τῷ ἄμνῳ τῷ ἐνί.

41. Καὶ τὸν ἄμνον τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ δευτερον, κατὰ τὴν θυσίαν τὴν πρωῆν, καὶ κατὰ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ. Ποιήσεις εἰς ὁσμὴν εὐωδίας, κάρπωμα Κυρίῳ,

42. θυσίαν ἐνδελεχισμοῦ εἰς γενεὰς ὑμῶν ἐπὶ θύρας

23. Et panem unum ex oleo, et laganum unum de canistro azymorum propositorum in conspectu Domini,

24. et impones omnia super manus Aaron, et super manus filiorum ejus : et separabis illa separationem coram Domino.

25. Et sumes ea de manibus eorum, et offeres ea super altare holocaustosis in odorem suavitatis coram Domino : oblatio est Domino.

26. Et sumes pectusculum de ariete consummationis, quod est Aaron : et separabis illud separationem coram Domino, et erit tibi in portione.

27. Et sanctificabis pectusculum separationem, et brachium demptionis, quod separatum est et quod demptum est de ariete consummationis ab Aaron, et a filiis ejus.

28. Et erit Aaron et filii ejus legitimum æternum a filiis Israel : est enim separatio hoc. Et demptio erit a filiis Israel de sacrificiis salutarium filiorum Israel, demptio Domino.

29. Et stola sancti, quæ est Aaron, erit filiis ejus post eum, ungere eos in ipsis, et consummare manus eorum.

30. Septem diebus induet ea sacerdos qui pro eo de filiis ejus, qui intrabit in tabernaculum testimonii deservire in sanctis.

31. Et arietem consummationis sumes, et coques carnes in loco sancto.

32. Et edent Aaron et filii ejus carnes arietis, et panes qui in canistro, apud portas tabernaculi testimonii :

33. Edent ea in quibus sanctificati sunt in eis ad consummandum manus eorum, ad sanctificandum eos. Et alienigena non edet de eis : sunt enim sancta.

34. Sin autem remanserit de carnibus sacrificii consummationis et panibus usque mane, combures reliquias igni, non comedentur : sanctificatio enim est.

35. Et facies Aaron et filii ejus sic secundum omnia quæcumque mandavi tibi. Septem diebus consummabis manus eorum,

36. et vitulum peccati facies die purificationis. Et purificabis altare in sanctificando te in eo : et unges illud, ad sanctificandum ipsum.

37. Septem diebus purificabis altare, et sanctificabis illud : et erit altare sanctum sancti. Omnis tangens altare sanctificabitur.

38. Et hæc sunt quæ facies super altare : agnos anniculos immaculatos duos die super altare perpetuo, oblationem continuationis :

39. agnum unum facies mane, et agnum secundum facies vespere.

40. Et decimam partem similæ conspersæ in oleo contuso quarta parte ipsius In : et libamen quartam partem In vini agno uni.

41. Et agnum secundum facies vespertinum, juxta sacrificium matutinum, et libamen ejus. Facies in odorem suavitatis, oblationem Domino,

42. sacrificium continuationis in progenies vestras ad

τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι Κυρίου, ἐν ᾧ γνωσθή-
σομαι σοι ἐκείθεν, ὥστε λαλῆσαι σοι.

43. Καὶ τάξομαι ἐκεῖ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἀγια-
σθήσομαι ἐν δόξῃ μου.

44. Καὶ ἀγιάσω τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ τὸ
θυσιαστήριον, καὶ Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἀγιάσω,
ιερατεύειν μοι.

45. Καὶ ἐπικληθήσομαι ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἔσο-
μαι αὐτῶν Θεός,

46. καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς αὐ-
τῶν, ὃ ἐξαγαγὼν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐπικληθῆναι
αὐτοῖς, καὶ εἶναι αὐτῶν Θεός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ποιήσεις θυσιαστήριον θυμιάματος ἐκ ξύλων
ἀσήτητων.

2. Καὶ ποιήσεις αὐτὸ πῆχεως τὸ μῆκος, καὶ πῆχεως
τὸ εὖρος· τετράγωνον ἔσται, καὶ δύο πῆχεων τὸ ὕψος.
Ἐξ αὐτοῦ ἔσται τὰ κέρατα αὐτοῦ.

3. Καὶ καταχρυσώσεις χρυσῷ καθαρῷ τὴν ἐσχάραν
αὐτοῦ, καὶ τοὺς τοίχους αὐτοῦ κύκλῳ, καὶ τὰ κέρατα
αὐτοῦ. Καὶ ποιήσεις αὐτῷ στρεπτὴν στεφάνην χρυσῇν
κύκλῳ.

4. Καὶ δύο δακτυλοὺς χρυσοὺς καθαροὺς ποιήσεις
ὑπὸ τὴν στρεπτὴν στεφάνην αὐτοῦ, εἰς τὰ δύο κλίτη
ποιήσεις ἐν τοῖς δυοῖς πλευροῖς. Καὶ ἔσονται ψαλίδες ταῖς
σκυτάλαις, ὥστε αἶρειν αὐτὸ ἐν αὐταῖς.

5. Καὶ ποιήσεις σκυτάλας ἐκ ξύλων ἀσήτητων, καὶ
καταχρυσώσεις αὐτάς χρυσῷ.

6. Καὶ θῇσεις αὐτὸ ἀπέναντι τοῦ καταπετάσματος
τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τῶν μαρτυρίων, ἐν ᾧ γνω-
σθήσομαι σοι ἐκείθεν.

7. Καὶ θυμιάσει ἐπ' αὐτοῦ Ἀαρὼν θυμίαμα σύνθετον
λεπτὸν τὸ πρῶτ' πρῶτ'. Ὅταν ἐπισκευάζῃ τοὺς λύχνους,
θυμιάσει ἐπ' αὐτοῦ.

8. Καὶ ὅταν ἐξάπῃ Ἀαρὼν τοὺς λύχνους ὀψέ, θυμιά-
σει ἐπ' αὐτοῦ· θυμίαμα ἐνδελειξιμοῦ διαπαντός ἔναντι
Κυρίου εἰς γενεὰς αὐτῶν.

9. Καὶ οὐκ ἀνοίσεις ἐπ' αὐτοῦ θυμίαμα ἕτερον· κάρ-
πωμα, θυσίαν καὶ σπονδὴν οὐ σπεῖσεις ἐπ' αὐτοῦ.

10. Καὶ ἐξιλιάσεται ἐπ' αὐτοῦ Ἀαρὼν ἐπὶ τῶν κερά-
των αὐτοῦ ἅπαξ τοῦ ἑνιαυτοῦ· ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ κα-
θαρισμοῦ καθαριεῖ αὐτὸ εἰς γενεὰς αὐτῶν· ἅγιον τῶν
ἁγίων ἐστὶ Κύριῳ.

11. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

12. Ἐὰν λάβῃς τὸν συλλογισμόν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτῶν· καὶ δώσουσιν ἕκαστος λύτρα
τῆς ψυχῆς αὐτοῦ Κυρίῳ, καὶ οὐκ ἔσται ἐν αὐτοῖς πτώσις
ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτῶν.

13. Καὶ τοῦτό ἐστιν ὃ δώσουσιν ὅσοι ἂν παραπορεύ-
ωνται τὴν ἐπίσκεψιν· τὸ ἥμισυ τοῦ διδράχμου ὃ ἐστὶν
κατὰ τὸ διδραχμὸν τὸ ἅγιον· εἴκοσι ὀβολοὶ τὸ διδρα-
χμον, τὸ δὲ ἥμισυ τοῦ διδράχμου εἰσφορά Κυρίῳ.

14. Πᾶς ὃ παραπορευόμενος εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ἀπὸ
εἰκοσασετῶς καὶ ἐπάνω, δώσουσι τὴν εἰσφορὰν Κυρίῳ.

15. Ὁ πλουτῶν οὐ προσθήσει, καὶ ὁ πενόμενος οὐκ
ἐλαττονήσει ἀπὸ τοῦ ἡμίσεως τοῦ διδράχμου ἐν τῷ δι-
δόναι τὴν εἰσφορὰν Κυρίῳ, ἐξιλιάσασθαι περὶ τῶν ψυχῶν
ὑμῶν.

portas tabernaculi testimonii coram Domino, in quibus in-
notescam tibi inde, et loquar tibi.

43. Et præcipiam illic filiis Israel, et sanctificabor in
gloria mea.

44. Et sanctificabo tabernaculum testimonii et altare,
et Aaron et filios ejus sanctificabo, ut sacerdotio fungantur
mihī.

45. Et invocabor in filiis Israel, et ero eorum Deus,

46. et cognoscent quia ego sum Dominus Deus eorum,
qui eduxi eos de terra Egypti, ut invocer eis, et sim eorum
Deus.

CAPUT XXX.

1. Et facies altare incensi ex lignis imputribilibus.

2. Et facies illud cubiti longitudinem, et cubiti latitudi-
nem : quadrangulum erit, et duorum cubitorum altitudo.
Ex ipso erunt cornua ejus.

3. Et inaurabis auro puro craticulam ejus, et parietes ejus
in circuitu, et cornua ejus. Et facies ei tortilem coronam
auream in circuitu.

4. Et duos annulos aureos puros facies sub tortili corona
ejus, in duo latera facies in duobus lateribus. Et erunt arcus
amittibus, ita ut tollatur illud in eis.

5. Et facies amittes de lignis imputribilibus, et inaurabis
eos auro.

6. Et pones illud contra velum quod est super arcam
testimoniorum, in quibus innotescam tibi inde.

7. Et incendet super illud Aaron incensum compositum
subtile mane mane. Quando componet lucernas, incendet
super illud.

8. Et cum accendet Aaron lucernas sero, incendet super
illud : incensum continuationis semper in conspectu Domini
in progenies eorum.

9. Et non offeres super illud incensum aliud : oblatio-
nem, sacrificium et libamen non libabis super illud.

10. Et depropitiabit super illud Aaron super cornua ejus
semel in anno : de sanguine purificationis purificabit illud
in progenies eorum : sanctum sanctorum est Domino.

11. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

12. Si acceperis computationem filiorum Israel in visita-
tione eorum, et dabunt unusquisque redemptiones animæ
sue Domino, et non erit in eis ruina in visitatione eorum.

13. Et hoc est quod dabunt quicumque transibunt ad
visitationem : dimidium didrachmatis quod est juxta di-
drachma sanctum : viginti oboli ipsum didrachma, dimi-
dium autem didrachmatis oblatio Domino.

14. Omnis qui transit ad visitationem a vigesimo anno
et supra, dabunt oblationem Domino.

15. Dives non adjiciet, et pauper non minuet a dimidio
didrachmatis in dando oblationem Domino, ad depropitian-
dum pro animabus vestris.

16. Et accipies argentum eo a domo a filiis Israel, et dabis illud ut opus tabernaculi testimonii. Et erit filiis Israel memoranda coram Domino, ad deprecandum pro animabus vestris.

17. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

18. Fac intrum arcam, et hanc ei arcam ad lavandam : et pones illam inter tabernaculum testimonii et inter altare : et asperges a illam aquam.

19. Et lavabit Aaron et filii ejus ex eo manus et pedes aqua.

20. Cum ingredietur in tabernaculum testimonii, lavabit aqua, et non morietur, cum accedat ad altare ministrare et afferre holocausta Domino.

21. Lavabunt manus et pedes aqua : cum ingredietur in tabernaculum testimonii, lavabunt aqua, ut non moriantur. Et erit eis legitimatum sempiternum, et ei generationibus que post eum.

22. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

23. Et tu sume suavitates, florem myrrhe electe quinquaginta, et cinnamonum beneolentis dimidium istius, incensum quinquaginta, et calami beneolentis ducem quinquaginta,

24. et oleum quingentes siclos ipsius sancti, et oleum et aurum in.

25. Et facies ipsam oleum, chrisma sanctum unguentum unguentarium arte unguentarii : oleum chrisma sanctum erit.

26. Et unges ex eo tabernaculum testimonii, et arcam tabernaculi testimonii,

27. et omnia vasa ejus, et candelabrum et omnia vasa ejus, et altare incensi,

28. et altare holocaustorum et omnia ejus vasa, et mensam et omnia vasa ejus, et labrum.

29. Et sanctificabis ea, et erunt sancta sanctorum : omnis tangens ea sanctificabitur.

30. Et Aaron et filios ejus unges, et sanctificabis eos ad sacerdotio fungendum tibi.

31. Et filiis Israel loqueris, dicens : Oleum, linitio unctionis, sanctum erit hoc vobis in progenies vestras.

32. Super carnem hominis non linietur. Et secundum compositionem hanc non facietis vobis ipsis similiter : sanctum est, et sanctificatio erit vobis.

33. Quicumque fecerit similiter, et quicumque dederit de eo alienigenae, exterminabitur de populo suo.

34. Et dixit Dominus ad Moysen : Sume tibi suavitates, stactem, onychen, galbanum boni odoris, et thus pellucidum : aequali equali erit.

35. Et facient in eo incensum unguentarium opus unguentarii mistum : purum opus sanctum.

36. Et concides de illis minutim, et pones contra testimonia in tabernaculo testimonii, unde innotescam tibi inde. Sanctum sanctorum erit vobis incensum.

37. Secundum compositionem hanc non facietis vobis ipsis : sanctificatio erit vobis Domino.

16. Et accipies argentum eo a domo a filiis Israel, et dabis illud ut opus tabernaculi testimonii. Et erit filiis Israel memoranda coram Domino, ad deprecandum pro animabus vestris.

17. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :
18. Fac intrum arcam, et hanc ei arcam ad lavandam : et pones illam inter tabernaculum testimonii et inter altare : et asperges a illam aquam.

19. Et lavabit Aaron et filii ejus ex eo manus et pedes aqua.

20. Cum ingredietur in tabernaculum testimonii, lavabit aqua, et non morietur, cum accedat ad altare ministrare et afferre holocausta Domino.

21. Lavabunt manus et pedes aqua : cum ingredietur in tabernaculum testimonii, lavabunt aqua, ut non moriantur. Et erit eis legitimatum sempiternum, et ei generationibus que post eum.

22. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

23. Et tu sume suavitates, florem myrrhe electe quinquaginta, et cinnamonum beneolentis dimidium istius, incensum quinquaginta, et calami beneolentis ducem quinquaginta,

24. et oleum quingentes siclos ipsius sancti, et oleum et aurum in.

25. Et facies ipsam oleum, chrisma sanctum unguentum unguentarium arte unguentarii : oleum chrisma sanctum erit.

26. Et unges ex eo tabernaculum testimonii, et arcam tabernaculi testimonii,

27. et omnia vasa ejus, et candelabrum et omnia vasa ejus, et altare incensi,

28. et altare holocaustorum et omnia ejus vasa, et mensam et omnia vasa ejus, et labrum.

29. Et sanctificabis ea, et erunt sancta sanctorum : omnis tangens ea sanctificabitur.

30. Et Aaron et filios ejus unges, et sanctificabis eos ad sacerdotio fungendum tibi.

31. Et filiis Israel loqueris, dicens : Oleum, linitio unctionis, sanctum erit hoc vobis in progenies vestras.

32. Super carnem hominis non linietur. Et secundum compositionem hanc non facietis vobis ipsis similiter : sanctum est, et sanctificatio erit vobis.

33. Quicumque fecerit similiter, et quicumque dederit de eo alienigenae, exterminabitur de populo suo.

34. Et dixit Dominus ad Moysen : Sume tibi suavitates, stactem, onychen, galbanum boni odoris, et thus pellucidum : aequali equali erit.

35. Et facient in eo incensum unguentarium opus unguentarii mistum : purum opus sanctum.

36. Et concides de illis minutim, et pones contra testimonia in tabernaculo testimonii, unde innotescam tibi inde. Sanctum sanctorum erit vobis incensum.

37. Secundum compositionem hanc non facietis vobis ipsis : sanctificatio erit vobis Domino.

38. Ὃς ἂν ποιήσῃ ὡσαύτως, ὥστε δοφραίνεσθαι ἐν αὐτῷ, ἀπολείται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΛ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
2. Ἰδοὺ ἀνακέκλημαι ἐξ ὀνόματος τὸν Βεσελεὺλ τὸν τοῦ Οὐρέιου τὸν Ὁρ, ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα,
3. καὶ ἐνέπλησα αὐτὸν πνεῦμα θεῖον σοφίας καὶ συνέσεως καὶ ἐπιστήμης, ἐν παντὶ ἔργῳ διανοεῖσθαι,
4. καὶ ἀρχιτεκτονῆσαι, ἐργάζεσθαι τὸ χρυσοῦν, καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὸν χαλκόν, καὶ τὴν ὀνάκινθον, καὶ τὴν πορφυράν, καὶ τὸ κόκκινον τὸ νηστὸν,
5. καὶ τὰ λιθοργικά, καὶ εἰς τὰ ἔργα τὰ τεκτονικὰ τῶν ξύλων, ἐργάζεσθαι κατὰ τὰ ἔργα.
6. Καὶ ἐγὼ ἐδώκα αὐτὸν καὶ τὸν Ἐλιὰβ τὸν τοῦ Ἀχισαμάχ ἐκ φυλῆς Δάν. Καὶ παντὶ συνετῷ καρδίᾳ δέδωκα συνέσιν, καὶ πονήσουσι πάντα ὅσα συνέταξά σοι.
7. Τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, καὶ τὸ ἱλαστήριον τὸ ἐπ' αὐτῆς, καὶ τὴν διασκευὴν τῆς σκηνῆς,
8. καὶ τὰ θυσιαστήρια, καὶ τὴν τράπεζαν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὴν λυχνίαν τὴν καθαρὰν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς,
9. καὶ τὸν λουτήρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ,
10. καὶ τὰς στολὰς τὰς λειτουργικάς Ἀαρὼν, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἱερατεύειν μοι,
11. καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως τοῦ ἁγίου· κατὰ πάντα ὅσα ἐγὼ ἐνετείλαμαι σοι, ποιήσουσι.
12. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
13. Καὶ σὺ σύνταξον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Ὁράτε, καὶ τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε· σημεῖόν ἐστι παρ' ἐμοὶ καὶ ἐν ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς.
14. Καὶ φυλάξεσθε τὰ σάββατα, ὅτι ἅγιον τοῦτό ἐστι Κυρίῳ ὑμῖν· ὁ βεθλὼν αὐτὸ θανάτῳ θανατωθήσεται· πᾶς δὲ ποιήσει ἐν αὐτῷ ἔργον, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.
15. Ἐξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα, ἀνάπαυσις ἅγια τῷ Κυρίῳ· πᾶς δὲ ποιήσει ἔργον τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, θανατωθήσεται.
16. Καὶ φυλάξουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰ σάββατα, ποιῶντα αὐτὰ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν.
17. Διαθήκη αἰώνιον ἐν ἐμοὶ καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, σημεῖόν ἐστιν ἐν ἐμοὶ αἰώνιον· ὅτι ἐξ ἡμέρας ἐποίησε Κύριος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ κατέπαυσε καὶ ἐπαύσατο.
18. Καὶ ἔδωκε Μωϋσῇ ἡνίκα κατέπαυσε λαλοῦν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ Σινά τὰς δύο πλάκας τοῦ μαρτυρίου, πλάκας λιθίνας γεγραμμένας τῷ δακτύλῳ τοῦ Θεοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΒ'.

1. Καὶ ἰδὼν ὁ λαὸς ὅτι κεχρόνικε Μωϋσῆς καταβῆναι ἐκ τοῦ ὄρους, συνέστη ὁ λαὸς ἐπὶ Ἀαρὼν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἀνάστηθι, καὶ ποιήσον ἡμῖν θεοὺς, οἱ προπορεύονται ἡμῖν· ὁ γὰρ Μωϋσῆς οὗτος ὁ ἄνθρωπος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἶδμεν τί γέγονεν αὐτῷ.

VETUS TESTAMENTUM. — I.

38. Quicumque fecerit similiter, ut olfaciat in eo, peribit de populo suo.

CAPUT XXXI.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :
2. Ecce revocavi ex nomine Beseleel filium Urii qui Or, de tribu Juda,
3. et implevi eum spiritu divino sapientiae et intellectus et scientiae, in omni opere excogitare,
4. et architectonari, operari aurum, et argentum, et aes, et hyacinthum, et purpuram, et coccum netum,
5. et lapidaria, et ad opera fabrilia lignorum, ad operandum secundum omnia opera.
6. Et ego dedi illum et Eliab filium Achisamach de tribu Dan. Et omni intelligenti corde dedi intellectum, et elaborabunt omnia quaecumque praecepi tibi.
7. Tabernaculum testimonii, et arcam testamenti, et propitiatorium quod super eam, et apparatus tabernaculi,
8. et altaria, et mensam et omnia vasa ejus, et candelabrum purum, et omnia vasa ejus,
9. et labrum et basim ejus,
10. et stolas ministratorias Aaron, et stolas filiorum ejus ad sacerdotio fungendum mihi,
11. et oleum unctionis, et incensum compositionis sancti : secundum omnia quaecumque mandavi tibi, facient.

12. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :
13. Et tu praecepe filiis Israel, dicens : Videte, et sabbata mea custodite : signum est apud me et in vobis in progenies vestras, ut cognoscatis quia ego Dominus sanctificans vos.
14. Et custodite sabbata, quia sanctum hoc est Domino vobis : polluens illud nece necabitur : omnis qui faciet in eo opus, exterminabitur anima illa de medio populi sui.
15. Sex diebus facies opera, die autem septimo sabbata, requies sancta Domino : omnis qui faciet opus die septimo, morti tradetur.
16. Et custodient filii Israel sabbata, facere ea in progenies suas.
17. Testamentum aeternum in me et filiis Israel, signum est in me aeternum : quia sex diebus fecit Dominus caelum et terram, et die septimo requievit, et cessavit.
18. Et dedit Moysi statim ut cessavit loqui ad eum in monte Sina duas tabulas testimonii, tabulas lapideas scriptas digito Dei.

CAPUT XXXII.

1. Et videns populus quia tardavit Moyses descendere de monte, convenit populus in Aaron, et dicunt ei : Surge, et fac nobis deos qui praecedent nos : Moyses enim hic homo, qui eduxit nos de terra Aegypti, non scimus quid factum sit ei.

2. Καὶ λέγει αὐτοῖς Ἀαρὼν· Περιέλασθε τὰ ἐνώτια τὰ χρυσὰ τὰ ἐν τοῖς ὤσι τῶν γυναικῶν ὑμῶν καὶ θυγατέρων, καὶ ἐνέγκατε πρὸς με.

3. Καὶ περιελαντο πᾶς ὁ λαὸς τὰ ἐνώτια τὰ χρυσὰ τὰ ἐν τοῖς ὤσιν αὐτῶν, καὶ ἤνεγκαν πρὸς Ἀαρὼν.

4. Καὶ ἐδέξατο ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἔπλασεν αὐτὰ ἐν τῇ γραφίδι· καὶ ἐποίησεν αὐτὰ μόσχον χωνευτὸν, καὶ εἶπεν· Οὗτοι οἱ θεοὶ σου, Ἰσραὴλ, οἵτινες ἀνεβίβασάν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

5. Καὶ ἰδὼν Ἀαρὼν ὠκοδόμησε θυσιαστήριον κατέναντι αὐτοῦ. Καὶ ἐκήρυξεν Ἀαρὼν, λέγων· Ἑορτὴ τοῦ Κυρίου αὐρίον.

6. Καὶ ὀρθρίσας τῇ ἐπαύριον ἀνεβίβασεν ὀλοκαυτώματα, καὶ προσήνεγκε θυσίαν σωτηρίου. Καὶ ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν.

7. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Βάδιζε τὸ τάχος, κατὰ θηθι ἐντεῦθεν· ἡγόνησε γὰρ ὁ λαός σου, ὃν ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

8. Παρέβησαν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλω αὐτοῖς· ἐποίησαν ἑαυτοῖς μόσχον, καὶ προσεκυνήκασιν αὐτῷ, καὶ τεύχασιν αὐτῷ, καὶ εἶπαν·

9. Οὗτοι οἱ θεοὶ σου, Ἰσραὴλ, οἵτινες ἀνεβίβασάν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

10. Καὶ νῦν ἔασόν με, καὶ θυμωθεὶς ὀργῇ εἰς αὐτοὺς ἐκτρίψω αὐτούς, καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα.

11. Καὶ ἐδέσθη Μωϋσῆς ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπεν· Ἰνατί, Κύριε, θυμοὶ ὀργῇ εἰς τὸν λαόν σου, ὃς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν ἰσχύϊ μεγάλῃ, καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ;

12. Μὴ ποτε εἴπωσιν οἱ Αἰγύπτιοι, λέγοντες· Μετὰ πονηρίας ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἀποκτείνειν ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς. Παῦσαι τῆς ὀργῆς τοῦ θυμοῦ σου, καὶ ὠλεως γενοῦ ἐπὶ τῇ κακίᾳ τοῦ λαοῦ σου,

13. μνηστεὶς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τῶν σῶν οἰκετῶν, οἱς ὤμοσας κατὰ σεαυτοῦ, καὶ ἐλάλησας πρὸς αὐτούς, λέγων· Πολυπληθυνὼ τὸ σπέρμα ὑμῶν ὥσει τὰ ἀστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην ἥν εἶπας δοῦναι αὐτοῖς, καὶ καθέξουσιν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα.

14. Καὶ ἰάσθη Κύριος περικοιῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ.

15. Καὶ ἀποστρέψας Μωϋσῆς κατέβη ἀπὸ τοῦ ὄρους· καὶ αἱ δύο πλάκες τοῦ μαρτυρίου ἐν ταῖς χειρσὶν αὐτοῦ, πλάκες λίθιναι καταγεγραμμέναι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν αὐτῶν, ἔνθεν καὶ ἐνθεν ἦσαν γεγραμμέναι.

16. Καὶ αἱ πλάκες ἔργον Θεοῦ ἦσαν, καὶ ἡ γραφὴ γραφὴ Θεοῦ κεκολαμμένη ἐν ταῖς πλαξί.

17. Καὶ ἀκούσας Ἰησοῦς τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ κραζόντων, λέγει πρὸς Μωϋσῆν· Φωνὴ πολέμου ἐν τῇ παρεμβολῇ.

18. Καὶ λέγει· Οὐκ ἐστὶ φωνὴ ἐξαρχόντων κατ' ἰσχύϊν, οὐδὲ φωνὴ ἐξαρχόντων τροπῆς, ἀλλὰ φωνὴν ἐξαρχόντων οἴνου ἐγὼ ἀκούω.

19. Καὶ ἡνίκα ἤγγιζε τῇ παρεμβολῇ, ὄρα τὸν μόσχον καὶ τοὺς χορούς· καὶ ὀργισθεὶς θυμῷ Μωϋσῆς ἐβρίψεν ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὰς δύο πλάκας, καὶ συνέτριψεν αὐτάς ὑπὸ τὸ ὄρος.

20. Καὶ λαβὼν τὸν μόσχον ἐνέποιησεν, κατέκαυσεν αὐτὸν ἐν πυρὶ, καὶ κατήλεσεν αὐτὸν λεπτόν, καὶ ἔσπειρεν αὐτὸν ὑπὸ τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπότισεν αὐτὸ τοὺς υἱούς Ἰσραὴλ.

2. Et dicit eis Aaron : Demittite in aures aureas quæ in auribus uxorum vestrarum et filiarum, et afferte ad me.

3. Et abstulerunt omnis populus in aures aureas quæ in auribus earum, et attulerunt ad Aaron.

4. Et accepit de manibus eorum, et formavit illas in stylo : et fecit eas vitulum conflatilem, et dixit : Hi dii tui, Israel, qui te eduxerunt de terra Ægypti.

5. Et videns Aaron edificavit altare in conspectu ejus. Et præconis voce clamavit Aaron, dicens : Festivitas Domini cras.

6. Et surgens mane die crastino, ascendere fecit holocaustomata, et attulit sacrificium salutaris. Et sedit populus edere et bibere, et surrexerunt ludere.

7. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens : Vade celeriter, descende hinc : iniquitatem enim fecit populus tuus, quem eduxisti de terra Ægypti.

8. Transgressi sunt cito de via quam mandasti eis : fecerunt sibi vitulum, et adoraverunt eum, et sacrificaverunt ei, et dixerunt :

9. Hi dii tui, Israel, qui te eduxerunt de terra Ægypti.

10. Et nunc sine me, et indignatus ira in eos altam eos, et faciam te in gentem magnam.

11. Et oravit Moyses coram Domino Deo, et dixit : Ut quid, Domine, indignaris iram populum tuum, quem eduxisti de terra Ægypti in fortitudine magna, et in brachio tuo excelso?

12. Ne quando dicant Ægyptii, dicentes : Cum malignitate eduxit eos ad occidendum in montibus, et delendos eos de terra. Cessa ab ira furoris tui, et propitius esto super malitia populi tui,

13. recordatus Abraham et Isaac et Jacob famulorum tuorum, quibus jurasti per te ipsum, et locutus es ad eos, dicens : Multiplicabo semen vestrum sicut astra cæli multitudine, et omnem terram hanc quam dixisti dare eis, et obtinebunt eam in sæculum.

14. Et propitius est Dominus ad servandum populum suum.

15. Et conversus Moyses descendit de monte : et due tabule testimonii in manibus ejus, tabule lapidee inscripte ex utrisque partibus earum, hinc et hinc erant scripte.

16. Et tabule opus Dei erant, et scriptura scriptura Dei, sculpta in tabulis.

17. Et audiens Jesus vocem populi clamantium, ait ad Moysen : Vox belli in castris.

18. Et ait : Non est vox præcinentium secundum fortitudinem, neque vox præcinentium fugam, sed vocem præcinentium vinum ego audio.

19. Et statim ut appropinquavit castris, videt vitulum et choros : et iratus furore Moyses projecit de manibus suis ambas tabulas, et contrivit eas sub monte.

20. Et sumens vitulum quem fecerant, combussit eum in igni, et contrivit eum minutim, et sparsit eum sub aqua, et potavit ea filios Israel.

21. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς τῷ Ἀαρών· Τί ἐποίησέ σοι ὁ λαὸς οὗτος, ὅτι ἐπήγαγες ἐπ' αὐτοὺς ἁμαρτίαν μεγάλην;
22. Καὶ εἶπεν Ἀαρών πρὸς Μωϋσῆν· Μὴ ὀργίζου, κύριε· σὺ γὰρ οἶδας τὸ ὄρημα τοῦ λαοῦ τούτου.

23. Λέγουσι γάρ μοι· Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἱ προπορεύονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωϋσῆς οὗτος ὁ ἄνθρωπος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, οὐκ οἶδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ.

24. Καὶ εἶπα αὐτοῖς· Εἴτινι ὑπάρχει χρυσία, περιέλεσθε· καὶ ἔδωκάν μοι, καὶ ἔβριψα εἰς τὸ πῦρ, καὶ ἐξῆλθεν ὁ μόσχος οὗτος.

25. Καὶ ἰδὼν Μωϋσῆς τὸν λαὸν ὅτι διεσκέδασται, διεσκέδασε γὰρ αὐτοὺς Ἀαρών ἐπιχαρμα τοῖς ὑπεναντίοις αὐτῶν·

26. ἔστι δὲ Μωϋσῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς παρεμβολῆς, καὶ εἶπε· Τίς πρὸς Κύριον; ἴτω πρὸς με. Συνήλθον οὖν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ υἱοὶ Λευὶ.

27. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Θέσθε ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ρομφαίαν ἐπὶ τὸν μηρὸν, καὶ διελθατε, καὶ ἀνακαίψατε ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην διὰ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἀποκτείνετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἐγγιστά αὐτοῦ.

28. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Λευὶ καθὰ ἐλάλησεν αὐτοῖς Μωϋσῆς· καὶ ἔπεσαν ἐκ τοῦ λαοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς τρεῖς χιλίους ἄνδρας.

29. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωϋσῆς· Ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν σήμερον Κυρίῳ, ἕκαστος ἐν τῷ υἱῷ ᾧ ἐν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, δοθῆναι ἐφ' ὑμᾶς εὐλογίαν.

30. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν αὐρίον, εἶπε Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν· Ὑμεῖς ἡμαρτήκατε ἁμαρτίαν μεγάλην· καὶ νῦν ἀναθήσομαι πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα ἐξιλάσωμαι περὶ τῆς ἁμαρτίας ὑμῶν.

31. Ὑπάστρεψε δὲ Μωϋσῆς πρὸς Κύριον, καὶ εἶπε· Δέομαι, Κύριε· ἡμαρτήκεν ὁ λαὸς οὗτος ἁμαρτίαν μεγάλην, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς θεοὺς χρυσοῦς.

32. Καὶ νῦν, εἰ μὲν ἀφείς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν, ἄφε· εἰ δὲ μὴ, ἐξάλειψόν με ἐκ τῆς βίβλου σου ἧς ἔγραψας.

33. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἐὰν τις ἡμαρτήκεν ἐνώπιόν μου, ἐξαλειψάμεν αὐτὸν ἐκ τῆς βίβλου μου.

34. Νῦν δὲ βάδιζε, κατὰ βῆθι, καὶ δδήγησον τὸν λαόν τοῦτον εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπά σοι· ἰδοὺ ὁ ἄγγελός μου προπορεύσεται πρὸ προσώπου σου. Ἡ δ' ἂν ἡμέρα ἐπισκεπτῶμαι, ἐπαῖξω ἐπ' αὐτοὺς τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν.

35. Καὶ ἐπάταξε Κύριος τὸν λαόν περὶ τῆς ποιήσεως τοῦ μοσχοῦ ὃς ἐποίησεν Ἀαρών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΓ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Προπορεύου, ἀνάβηθι ἐντεῦθεν σὺ καὶ ὁ λαὸς σου, ὃς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου, εἰς τὴν γῆν ἣν ὡμοσα τῷ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, λέγων· Τῷ σπέρματι ὑμῶν δώσω αὐτήν.

2. Καὶ συναποστελῶ τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου· καὶ ἐκβαλεῖ τὸν Ἀμορραῖον, καὶ Χετταῖον, καὶ Φερεζαῖον, καὶ Γεργεσαῖον, καὶ Εὐαῖον, καὶ Ἰεβουσαῖον, καὶ Χαναναῖον.

3. Καὶ ἐκάζω σε εἰς γῆν ῥέουσάν γάλα καὶ μέλι· οὗ γὰρ μὴ συναβῶ μετὰ σοῦ, διὰ τὸ λαὸν σκληροτράχηλον σε εἶναι, ἵνα μὴ ἐξανάλωσώ σε ἐν τῇ ὁδοῦ.

21. Et dixit Moyses ad Aaron : Quid fecit tibi populus hic, quia induxisti super eos peccatum magnum?

22. Et dixit Aaron ad Moysen : Ne irascaris, domine : tu enim nosti impetum populi huius.

23. Dicunt enim mihi : Fac nobis deos qui praecedent nos : etenim Moyses homo iste, qui eduxit nos de Aegypto, nescimus quid factum sit ei.

24. Et dixi eis : Si cui sunt aurea, auferte : et dederunt mihi, et projeci in ignem, et exiit vitulus hic.

25. Et cum vidisset populum Moyses quia dissipatus est, dissipavit enim eos Aaron gaudium adversariis eorum :

26. stetit autem Moyses super portam castrorum, et dixit : Quis ad Dominum? veniat ad me. Convenerunt igitur ad eum omnes filii Levi.

27. Et dicit eis : Haec dicit Dominus Deus Israel : Ponite unusquisque gladium suum super femur, et pertransite, et redite a porta ad portam per ipsa castra, et interficite unusquisque fratrem suum, et unusquisque proximum suum, et unusquisque intimum suum.

28. Et fecerunt filii Levi prout locutus est eis Moyses : et ceciderunt de populo in die illa ad ter mille viros.

29. Et dixit eis Moyses : Implevistis manus vestras hodie Domino, unusquisque in filio vel in fratre suo, ut detur super vos benedictio.

30. Et factum est post crastinum, dixit Moyses ad populum : Vos peccastis peccatum magnum : et nunc ascendam ad Deum, ut depropitiem pro peccato vestro.

31. Revertit autem Moyses ad Dominum, et dixit : Precor, Domine : peccavit populus iste peccatum magnum, et fecerunt sibi deos aureos.

32. Et nunc, siquidem remittis eis peccatum eorum, remitte : sin autem, dele me de libro tuo quem scripsisti.

33. Et dixit Dominus ad Moysen : Si quis peccavit coram me, delebo eum de libro meo.

34. Nunc autem vade, descende, et deduc populum istum in locum quem dixi tibi : ecce angelus meus praecedet ante faciem tuam. Qua autem die visitabo, inducam in eos peccatum eorum.

35. Et percussit Dominus populum propter facturam vituli quem fecit Aaron.

CAPUT XXXIII.

1. Et dixit Dominus ad Moysen : Procede, ascende hinc tu et populus tuus, quos eduxisti de terra Aegypti, in terram quam juravi Abraham et Isaac et Jacob, dicens : Semini vestro dabo eam.

2. Et simul mittam angelum meum ante faciem tuam : et ejiciet Amorrhæum, et Chethæum, et Pherezaeum, et Gergesæum, et Evæum, et Jebusæum, et Chanaanæum.

3. Et inducam te in terram fluentem lac et mel : non enim simul ascendam tecum, quia populus dura cervice est, ut non deleam te in via.

4. Καὶ ἀκούσας ὁ λαὸς τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο, κατεπένθησεν ἐν πενθικοῖς.

5. Καὶ εἶπε Κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· Ὑμεῖς λαὸς σκληροτράχηλος· ὁρᾶτε μὴ πληγὴν ἄλλην ἐπάξω ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἐξανάλωσω ὑμᾶς. Nῦν οὖν ἀφέλεσθε τὰς στολὰς τῶν δοξῶν ὑμῶν, καὶ τὸν κόσμον, καὶ δεῖξω σοὶ ἃ ποιήσω σοι.

6. Καὶ περιέιλαντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν κόσμον αὐτῶν, καὶ τὴν περιστολὴν ἀπὸ τοῦ ὅρου τοῦ Χωρήβ.

7. Καὶ λαβὼν Μωϋσῆς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, ἔπηξεν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, μακρὰν ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς. Καὶ ἐκλήθη σκηνὴ μαρτυρίου. Καὶ ἐγένετο, πᾶς ὁ ζήτων Κύριον ἐξεπορεύετο εἰς τὴν σκηνὴν τὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς.

8. Ἦνίκα δ' ἂν εἰσπορεύετο Μωϋσῆς εἰς τὴν σκηνὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, εἰστίχαι πᾶς ὁ λαὸς σκοπεύοντες ἕκαστος παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ· καὶ κατενοοῦσαν ἀπέναντος Μωϋσῆ, ἕως τοῦ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν σκηνήν.

9. Ὡς δ' ἂν εἰσῆλθε Μωϋσῆς εἰς τὴν σκηνήν, κατέβαιναν ὁ στῦλος τῆς νεφέλης, καὶ ἴστατο ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς, καὶ ἔλαλει Μωϋσῆ.

10. Καὶ ἑώρα πᾶς ὁ λαὸς τὸν στῦλον τῆς νεφέλης ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς· καὶ στάντες πᾶς ὁ λαὸς προσεκύνησαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, ἐνώπιος ἐνοπίου, ὥς εἰ τις λαλήσει πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον. Καὶ ἀπελύτο εἰς τὴν παρεμβολήν· ὁ δὲ θεράπων Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ νέος οὐκ ἐξεπορεύετο ἐκ τῆς σκηνῆς.

12. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Κύριον· Ἰδοὺ σύ μοι λέγεις· Ἀνάγαγε τὸν λαόν τοῦτον, σὺ δὲ οὐκ ἐδήλωσάς μοι ὃν συναποστείλεις μετ' ἐμοῦ· σὺ δὲ μοι εἰπας· Οἶδά σε παρὰ πάντας, καὶ χάριν ἔχεις παρ' ἐμοί.

13. Εἰ οὖν εὗρηκα χάριν ἐναντίον σου, ἐμφάνισόν μοι σεαυτὸν· γνωστῶς ἵνα ἴδω σε, ὅπως ἂν ὦ εὐρηκὴς χάριν ἐναντίον σου, καὶ ἵνα γνῶ ὅτι λαὸς σου τὸ ἔθνος τὸ μέγα τοῦτο.

14. Καὶ λέγει· Αὐτὸς προπορεύσομαί σου, καὶ καταπαύσω σε.

15. Καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· Εἰ μὴ αὐτὸς σὺ συμπορεύῃ, μὴ με ἀναγάγῃς ἐντεῦθεν.

16. Καὶ πῶς γνωστὸν ἔσται ἀληθῶς ὅτι εὗρηκα χάριν παρὰ σοὶ ἐγώ τε καὶ ὁ λαός σου, ἀλλ' ἢ συμπορευομένου σου μετ' ἡμῶν; Καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐγώ τε καὶ ὁ λαός σου παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐπὶ τῆς γῆς ἐστί.

17. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Καὶ τοῦτόν σοι τὸν λόγον, ὃν εἰρηκας, ποιήσω· εὗρηκας γὰρ χάριν ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ οἶδά σε παρὰ πάντας.

18. Καὶ λέγει· Ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν.

19. Καὶ εἶπεν· Ἐγὼ παρελεύσομαι πρότερός σου τῇ δοξῇ μου, καὶ καλέσω τῷ ὀνόματί μου, Κύριος ἐναντίον σου· καὶ ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτιρήσω ὃν ἂν οἰκτιρῶ.

20. Καὶ εἶπεν· Οὐ δυνήσῃ ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου· οὐ γὰρ μὴ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ζήσεται.

21. Καὶ εἶπε Κύριος· Ἰδοὺ τόπος παρ' ἐμοί, στήσῃ ἐπὶ τῆς πέτρας.

4. Et audiens populus verbum malum hoc, luit in lugubribus.

5. Et dixit Dominus filiis Israel : Vos populus duræ cervicis : videte ne plagam aliam inducam ego super vos, et deleam vos. Nunc igitur deponite stolas gloriarum vestrarum, et cultum, et ostendam tibi quæ faciam tibi.

6. Et deposuerunt filii Israel cultum suum, et ornatum stolæ a monte Choreb.

7. Et sumens Moyses tabernaculum suum, fixit extra castra, longe a castris. Et vocatum est tabernaculum testimonii. Et factum est, omnis qui quærebat Dominum egrediebatur ad tabernaculum quod extra castra.

8. Quando autem ingrediebatur Moyses in tabernaculum extra castra, stabat omnis populus considerantes unusquisque apud januas tabernaculi sui : et aspiciebant abeuntem Moysen, quoad ille intraret in tabernaculum.

9. Ut autem intraverat Moyses in tabernaculum, descendebat columna nubis, et stabat ad ostium tabernaculi, et loquebatur Moysi.

10. Et videbat omnis populus columnam nubis stantem super ostium tabernaculi : et stantes omnis populus adorabant unusquisque ab ostio tabernaculi sui.

11. Et loquebatur Dominus ad Moysen, facie ad faciem, velut si quis loqualur ad suum ipsius amicum. Et revertebatur ad castra : minister autem Jesus filius Nave juvenis non egrediebatur de tabernaculo.

12. Et dixit Moyses ad Dominum : Ecce tu mihi dicis : Deduc populum hunc, tu autem non demonstrasti mihi quem simul mittas mecum : tu autem dixisti mihi : Scio te præ omnibus, et gratiam habes apud me.

13. Si ergo inveni gratiam in conspectu tuo, ostende mihi temetipsum : manifeste ut videam te, ut sim inveniens gratiam ante te, et ut sciam quia populus tuus gens magna hæc.

14. Et ait : Ipse antecedit te, et requiem dabo tibi.

15. Et ait ad eum : Si non tu ipse simul veneris, ne me educaus hinc.

16. Et quomodo notum erit vere quia inveni gratiam apud te et ego et populus tuus, nisi simul incedente te nobiscum? Et glorificabor et ego et populus tuus præter omnes gentes, quæcumque super terram sunt.

17. Et dixit Dominus ad Moysen : Et hoc tibi verbum, quod dixisti, faciam : invenisti enim gratiam in conspectu meo, et scio te præ omnibus.

18. Et ait : Ostende mihi teipsum.

19. Et dixit : Ego transibo prior te gloria mea, et vocabo nomine meo, Dominus ante te : et miserebor cui misertus ero, et misericordiam præstabo cui misericordiam præstitero.

20. Et dixit : Non poteris videre faciem meam : non enim videbit homo faciem meam, et vivet.

21. Et dixit Dominus : Ecce locus penes me, stabis supra petram.

22. Ἦνίκα δ' ἂν παρέλθῃ ἡ δόξα μου, καὶ θήσω σε εἰς ὅπην τῆς πέτρας, καὶ σκεπάσω τῇ χειρὶ μου ἐπὶ σέ, ὥς ἂν παρέλθω.

23. Καὶ ἀφελῶ τὴν χεῖρα, καὶ τότε ὄψει τὰ ὀπίσω μου, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ὀφθήσεται σοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΔ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Λάξευσον σεαυτῷ δύο πλάκας λιθίνας, καθὼς καὶ αἱ πρῶται, καὶ ἀνάβηθι πρὸς με εἰς τὸ ὄρος· καὶ γράψω ἐπὶ τῶν πλακῶν τὰ ῥήματα ἃ ἦν ἐν ταῖς πλαξὶ ταῖς πρώταις, αἷς συνέτριψας.

2. Καὶ γίνου ἔτοιμος εἰς τὸ πρωτὶ, καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Σινά, καὶ στήσῃ μοι ἐκεῖ ἐπ' ἄκρου τοῦ ὄρους.

3. Καὶ μηδεὶς ἀναβήτω μετὰ σοῦ, μηδὲ ὀφθήτω ἐν παντὶ τῷ ὄρει· καὶ τὰ πρόβατα καὶ βόες μὴ νεμέσθωσαν πλησίον τοῦ ὄρους ἐκεῖνου.

4. Καὶ ἐλάξευσε δύο πλάκας λιθίνας, καθάπερ καὶ αἱ πρῶται. Καὶ ὀρθρίσας Μωϋσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τὸ Σινά, καθότι συνέταξεν αὐτῷ Κύριος. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας.

5. Καὶ κατέβη Κύριος ἐν νεφέλῃ, καὶ παρέστη αὐτῷ ἐκεῖ, καὶ ἐκάλεσε τῷ ὀνόματι Κυρίου.

6. Καὶ παρήλθε Κύριος πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσε· Κύριος ὁ Θεὸς οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός,

7. καὶ δικαιοσύνην διατηρῶν καὶ ἔλεος εἰς χιλιάδας, ἀφαιρῶν ἀνομίας καὶ ἀδικίας καὶ ἁμαρτίας· καὶ οὐ καθαραιεῖ τὸν ἔνοχον, ἐπάγων ἀνομίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἐπὶ τέκνα τέκνων ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεάν.

8. Καὶ σπεύσας Μωϋσῆς, κύψας ἐπὶ τὴν γῆν προσκύνησε,

9. καὶ εἶπεν· Εἰ εὗρηκα χάριν ἐνώπιόν σου, συμπορευθήτω ὁ Κύριός μου μεθ' ἡμῶν· ὁ λαὸς γὰρ σκληροτράχηλός ἐστι. Καὶ ἀφελείς σὺ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ τὰς ἀνομίας ἡμῶν, καὶ ἐσόμεθά σοι.

10. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἴδου ἐγὼ τίθημι σοι διαθήκην ἐνώπιον παντός τοῦ λαοῦ σου, ποιήσω ἐνδοξα ἃ οὐ γέγονεν ἐν πάσῃ τῇ γῇ καὶ ἐν παντὶ ἔθνει· καὶ ὀφεται πᾶς ὁ λαός, ἐν οἷς εἰ σὺ, τὰ ἔργα Κυρίου, ὅτι θαυμαστά ἐστὶν ἃ ἐγὼ ποιήσω σοι.

11. Πρόσεχε σὺ πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι. Ἴδου ἐγὼ ἐκβάλλω πρὸ προσώπου ὑμῶν τὸν Ἀμορραῖον, καὶ Χαναναῖον, καὶ Φερεζαῖον, καὶ Χετταῖον, καὶ Εὐαῖον, καὶ Γεργεσαῖον, καὶ Ἰεβουσαῖον.

12. Πρόσεχε σεαυτῷ, μὴ ποτε θῆς διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένους ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν εἰσπορεύῃ εἰς αὐτήν, μὴ σοι γένηται πρόσκομμα ἐν ὑμῖν.

13. Τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καθελεῖτε, καὶ τὰς στηλας αὐτῶν συντρίψετε, καὶ τὰ ἄσχη αὐτῶν ἐκκόψετε, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε ἐν πυρὶ.

14. Οὐ γὰρ μὴ προσκυνήσητε θεοῖς ἑτέροις· ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεός, ζηλωτὸν ὄνομα, Θεὸς ζηλωτῆς ἐστι.

15. Μὴ ποτε θῆς διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένους ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκπορευέουσιν ὅπως τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ θυσιάσωσι τοῖς θεοῖς αὐτῶν, καὶ καλέσωσί σε, καὶ φάγῃς τῶν αὐτῶν,

16. καὶ λάβῃς τῶν θυγατέρων αὐτῶν τοὺς υἱούς σου,

22. Statim vero ut transiet gloria mea, et ponam te in caverna petrae, et tegam manu mea super te, donec transeam.

23. Et auferam manum meam, et tunc videbis posteriora mea, facies autem mea non videbitur tibi.

CAPUT XXXIV.

1. Et dixit Dominus ad Moysen : Excide tibi duas tabulas lapideas, sicut et primae, et ascende ad me in montem : et scribam super tabulas verba quae erant in tabulis primis, quas contrivisti.

2. Et esto paratus in mane, et ascendes in montem Sina, et stabis mihi illic super summitatem montis.

3. Et nemo ascendat tecum, neque compareat in omni monte : et oves et boves non pascant prope montem illum.

4. Et excidit duas tabulas lapideas, sicut et primae. Et mane surgens Moyses ascendit in montem Sina, sicut praecipit ei Dominus. Et sumpsit Moyses duas tabulas lapideas.

5. Et descendit Dominus in nube, et adstitit ei illic, et vocavit nomine Domini.

6. Et transiit Dominus ante faciem ejus, et vocavit : Dominus Deus misericors et miserator, longanimis et multae misericordiae et verax,

7. et justitiam servans et misericordiam in millia, auferens iniquitates et injustitias et peccata : et reum non purificabit, inducens iniquitates patrum super filios, et super filios filiorum in tertiam et quartam progeniem.

8. Et festinans Moyses, procumbens in terram adoravit,

9. et dixit : Si inveni gratiam in conspectu tuo, simul ambulet Dominus meus nobiscum : populus enim durae cervicis est. Et auferes tu peccata nostra et iniquitates nostras, et erimus tibi.

10. Et dixit Dominus ad Moysen : Ecce ego pono tibi testamentum coram omni populo tuo, faciam gloriosa quae facta non sunt in omni terra et omni natione : et videbit omnis populus, in quibus es tu, opera Domini quia mirabilia sunt quae ego faciam tibi.

11. Attende tu omnia quaecumque ego mandem tibi. Ecce ego ejicio ante faciem vestram Amorrhaeum, et Chanaanæum, et Pherezæum, et Chettæum, et Evæum, et Gergesæum, et Jebusæum.

12. Attende tibi, nequando ponas testamentum iis qui sedent super terram in quam ingredieris in eam, ne tibi fiat offendiculum in vobis.

13. Aras eorum destruetis, et staluas eorum conteretis, et lucos eorum excidetis, et sculptilia deorum eorum comburentis in igni.

14. Non enim adorabitis deos alios : Dominus enim Deus, zelans nomen, Deus zelator est.

15. Ne forte ponas testamentum iis qui sedent super terram, et fornicentur post deos eorum, et immolent diis eorum, et vocent te, et comedas de eis,

16. et accipias de filiabus eorum filiis tuis, et de filiabus

καὶ τῶν θυγατέρων σου ὡς τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἐκπορεύσῃαι αἱ θυγατέρες σου ὅπισω τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ ἐκπορεύσῃσιν οἱ υἱοὶ σου ὅπισω τῶν θεῶν αὐτῶν.

17. Καὶ θεοὺς χωνευτοὺς οὐ ποιήσεις σεαυτῷ.

18. Καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἄζυμων φυλάξῃ. Ἑπτὰ ἡμέρας φαγῇ ἄζυμα, καθάπερ ἐντέταλμαι σοι, εἰς τὸν καιρὸν, ἐν μηνὶ τῶν νέων· ἐν γὰρ μηνὶ τῶν νέων ἐξῆλθες ἐξ Αἰγύπτου.

19. Πᾶν διανοίγον μήτραν, ἔμοι τὰ ἀρσενικὰ, πᾶν πρωτότοκον μόσχου, καὶ πρωτότοκον προβάτου,

20. καὶ πρωτότοκον ὑποζυγίου λυτρώσῃ προβάτῳ· ἐὰν δὲ μὴ λυτρώσῃ αὐτὸ, τιμὴν δώσεις. Πᾶν πρωτότοκον τῶν υἱῶν σου λυτρώσῃ· οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιόν μου κενός.

21. Ὁ ἕξ ἡμέρας ἐργᾶ, τῇ δὲ ἑβδόμῃ καταπαύσεις· τῷ σπόρῳ καὶ τῷ ἀμὲτι κατάπαυσις.

22. Καὶ ἑορτὴν ἐβδομάδων ποιήσεις μοι, ἀρχὴν θερισμοῦ πυροῦ· καὶ ἑορτὴν συναγωγῆς, μεσοῦντος τοῦ ἔνιαυτοῦ.

23. Τρεῖς καιροὺς τοῦ ἔνιαυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐνώπιον Κυρίου τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ.

24. Ὅταν γὰρ ἐκβάλω τὰ ἔθνη πρὸ προσώπου σου, καὶ πλατυνῶ τὰ ὄρια σου, οὐκ ἐπιθυμήσει οὐδεὶς τῆς γῆς σου, ἥνικα ἂν ἀναβαίνης ὀφθῆναι ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου τρεῖς καιροὺς τοῦ ἔνιαυτοῦ.

25. Οὐ σφάζεις ἐπὶ ζύμῃ αἷμα θυμαμάτων μου, καὶ οὐ κοιμηθήσεται εἰς τὸ πρῶτὸ θύματα ἑορτῆς τοῦ πάσχα.

26. Τὰ πρωτογεννήματα τῆς γῆς σου θήσεις εἰς τὸν οἶκον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου. Οὐχ ἐψήσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ.

27. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Γράψον σεαυτῷ τὰ ῥήματα ταῦτα· ἐπὶ γὰρ τῶν λόγων τούτων τέθειμαί σοι διαθήκην, καὶ τῷ Ἰσραὴλ.

28. Καὶ ἦν ἐκεῖ Μωϋσῆς ἐναντίον Κυρίου τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας· ἄρτον οὐκ ἔφαγε, καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιε. Καὶ ἔγραψεν ἐπὶ τῶν πλακῶν τὰ ῥήματα ταῦτα τῆς διαθήκης, τοὺς δέκα λόγους.

29. Ὡς δὲ κατέβαινε Μωϋσῆς ἐκ τοῦ ὄρους, καὶ αἱ δύο πλάκες ἐπὶ τῶν χειρῶν Μωϋσῆ. Καταβαίνοντος δὲ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ὄρους, Μωϋσῆς οὐκ ᾔδει ὅτι δεδοξασται ἡ ὄψις τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν αὐτῷ.

30. Καὶ εἶδεν Ἀαρὼν καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ τὸν Μωϋσῆν, καὶ ἦν δεδοξασμένη ἡ ὄψις τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν ἐγγίσει αὐτῷ.

31. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς Μωϋσῆς, καὶ ἐπεστράφησαν πρὸς αὐτὸν Ἀαρὼν καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς· καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς Μωϋσῆς.

32. Καὶ μετὰ ταῦτα προσῆλθον πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ· καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς πάντα ὅσα ἐνετείλατο Κύριος πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει Σινά.

33. Καὶ ἐπειδὴ κατέπαυσε λαλῶν πρὸς αὐτοὺς, ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ κάλυμμα.

34. Ἦνικα δ' ἂν εἰσπορεύετο Μωϋσῆς ἐναντι Κυρίου λαλεῖν αὐτῷ, περιηρείτο τὸ κάλυμμα, ἕως τοῦ ἐκπορεύεσθαι· καὶ ἐξελθὼν ἐλάλει πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος.

35. Καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πρόσωπον Μωϋσέως, ὅτι δεδοξασται· καὶ περιέθηκε Μωϋσῆς κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ, ἕως ἂν εἰέλθῃ συλλαλεῖν αὐτῷ.

tuis de filiis eorum, et fornicentur filiae tuae post deos eorum, et fornicentur filii tui post Deos eorum.

17. Et deos fusiles ne feceris tibi.

18. Et solemnitatem azymorum servabis. Septem diebus comedes azyma, sicut mandavi tibi, in tempore, in mense novorum: nam in mense novorum existi de Aegypto.

19. Omne adaperiens vulvam, mihi masculina, omne primitivum vituli, et primitivum ovis,

20. Et primitivum subjugalis redimes ove: si autem non redemeris illud, pretium dabis. Omne primogenitum filiorum tuorum redimes: non apparebis in conspectu meo inanis.

21. Sex diebus operaberis, septimo autem requiesces: sationi et messi requies.

22. Et solemnitatem hebdomadarum facies mihi, primitivum messium tritici: et solemnitatem collectionis, mediante anno.

23. Tribus temporibus anni apparebit omne masculinum tuum in conspectu Domini Dei Israel.

24. Cum enim ejecero gentes ante faciem tuam, et dilatavero fines tuos, non concupiscet quisquam terram tuam, cum ascendes videri in conspectu Domini Dei tui per tria tempora anni.

25. Non mactabis super fermentum sanguinem incensuum meorum, et non dormient in mane sacrificia solemnitalis paschae.

26. Primitias terrae tuae pones in domo Domini Dei tui. Non coques agnum in lacte matris suae.

27. Et dixit Dominus ad Moysen: Scribe tibi verba haec: nam super sermonibus his posui tibi testamentum, et ipsi Israel.

28. Et fuit ibi Moyses ante Dominum quadraginta diebus et quadraginta noctibus: panem non manducavit, et aquam non bibit. Et scripsit in tabulis verba haec testamenti, istos decem sermones.

29. Ut autem descendebat Moyses de monte, et duse tabulae in manibus Moysi. Descendente autem ipso de monte, Moyses non sciebat quia glorificatus est aspectus cutis faciei suae in loquendo eum sibi.

30. Et vidit Aaron et omnes seniores Israel Moysen, et erat glorificatus aspectus cutis faciei ejus, et timuerunt appropinquare ei.

31. Et vocavit eos Moyses, et conversi sunt ad eum Aaron et omnes principes synagogae: et locutus est eis Moyses.

32. Et post haec accesserunt ad eum omnes filii Israel: et mandavit eis omnia quaecumque mandaverat Dominus ad eum in monte Sina.

33. Et postquam cessavit loqui ad eos, imposuit super faciem suam velamen.

34. Quando autem ingrediebatur Moyses ante Dominum ut loqueretur ei, demebat velamen, quoadusque egrediretur: et egressus loquebatur omnibus filiis Israel quaecumque mandaverat ei Dominus.

35. Et videbant filii Israel faciem Moysi, quia glorificata est: et circumponebat Moyses velamen super faciem suam, quoadusque ingrederetur colloqui cum eo.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΕ'.

CAPUT XXXV.

1. Καὶ συνήθροσε Μωϋσῆς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν· Οὗτοι οἱ λόγοι οὓς εἶπε Κύριος ποιῆσαι αὐτοῖς·

2. Ἐξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καταπαύσεις, ἕγια σάββατα, ἀνάπαυσις Κυρίου· πᾶς ὁ ποιῶν ἔργον ἐν αὐτῇ τελευτάτω.

3. Οὐ καύσετε πῦρ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐγὼ Κύριος.

4. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραὴλ, λέγων· Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξε Κύριος, λέγων·

5. Λάβετε παρ' ὑμῶν αὐτῶν ἀφαίρεμα Κυρίου· πᾶς ὁ καταδεχόμενος τῇ καρδίᾳ οἴσουσι τὰς ἀπαρχὰς Κυρίου, χρυσίον, ἀργύριον, χαλκὸν,

6. ὑάκινθον, πορφύραν, κόκκινον διπλοῦν διανερσμένον, καὶ βύσσον κεκλωσμένην, καὶ τρίγας αἰγείας,

7. καὶ δέρματα κριῶν ἡρυβρωδωνόμενα, καὶ δέρματα θαϊνίνα, καὶ ζύλα ἀσηπτα,

(*) 8. καὶ λίθους σαρδίου, καὶ λίθους εἰς τὴν γλυφὴν εἰς τὴν ἑπωμίδα καὶ τὸν ποδῆρη.

9. Καὶ πᾶς σοφὸς τῇ καρδίᾳ ἐν ὑμῖν ἐλθὼν ἐργαζέσθω πάντα ὅσα συνέταξε Κύριος·

10. τὴν σκηνὴν, καὶ τὰ παραρῦματα, καὶ τὰ κατακαλύμματα, καὶ τὰ διατόνια, καὶ τοὺς μοχλοὺς, καὶ τοὺς στύλους,

11. καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, καὶ τὸ ἱλαστήριον αὐτῆς καὶ τὸ καταπέτασμα, καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τοὺς λίθους τοῦ σμαράγδου, καὶ τὸ θυμιάμα, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος, καὶ τὴν τράπεζαν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτός καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ τὰς στολὰς τὰς ἁγίας Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως,

(**) 12. καὶ τὰς στολὰς ἐν αἷς λειτουργήσουσιν ἐν αὐταῖς, καὶ τοὺς χιτῶνας τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τῆς ἱερατείας, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος, καὶ τὸ θυμιάμα τῆς συνθέσεως.

13. Καὶ ἐξῆλθε πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ Μωϋσῆ.

(*) 8. καὶ ἔλαιον εἰς τὴν φαῖσιν, καὶ θυμιάμα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος (Complut.)

(**) 12. Τὴν κιβωτὸν καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς καὶ τὸ ἱλαστήριον καὶ τὸ καταπέτασμα·

13. καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως·

14. καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτός, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτός·

15. καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ θυμιάμα τῆς συνθέσεως, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς·

16. καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ὁλοκαυτώματος, καὶ τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ τὴν χαλκῇ, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ τὸν λουτήρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ·

17. καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς αὐλῆς·

18. καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ σχοινία αὐτῶν, καὶ τὰς στολὰς τὰς ἁγίας Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως.

1. Et congregavit Moyses omnem synagogam filiorum Israel, et dixit : Hæc verba quæ dixit Dominus facere ea :

2. Sex diebus facies opera, die autem septimo requies, sancta sabbata, requies Domino : omnis faciens opus in eo moriatur.

3. Non accendetis ignem in omni habitaculo vestro in die sabbatorum : ego Dominus.

4. Et ait Moyses ad omnem synagogam filiorum Israel, dicens : Hoc est verbum, quod præcepit Dominus, dicens :

5. Sumite a vobis ipsis dampnationem Domino : omnis suscipiens corde ferent primitias Domino, aurum, argentum, æs,

6. hyacinthum, purpuram, coccum duplex metum, et byssum tortam, et pilos caprinos,

7. et pelles arietum rubricatas, et pelles hyacinthinæ, et ligna imputribilia,

8. et lapides sardii, et lapides in sculpturam ad superhumerales et tunicam talarem.

9. Et omnis sapiens corde in vobis veniens operetur omnia quæcumque præcepit Dominus :

10. tabernaculum, et propugnacula, et operimenta, et circulos, et vectes, et columnas,

11. et arcam testimonii et gestatoria ejus, et propitiatorium ejus et velum, et tentoria atrii et columnas ejus, et lapides smaragdi, et incensum, et oleum unctionis, et mensam et omnia vasa ejus, et candelabrum luminis et omnia vasa ejus, et altare et omnia vasa ejus, et stolas sanctas Aaron sacerdotis,

12. et stolas in quibus ministrabunt in eis, et tunicas filiis Aaron sacerdotii, et oleum chrisimalis, et incensum compositionis.

13. Et exiit omnis synagoga filiorum Israel a Moysæ.

8. et oleum in illuminationem et thymiamma in oleum unctionis et compositionem incensi.

12. Arcam et vectes ejus et propitiatorium et velum :

13. et mensam et vectes ejus, et omnia vasa ejus, et panes propositionis :

14. et candelabrum luminis, et omnia vasa ejus, et lucernas ejus et oleum luminis :

15. et altare thymiamatos, et vectes ejus, et oleum unctionis, et thymiamma compositionis et tentorium ostii tabernaculi :

16. et altare holocausti, et craticulam ejus æneam, et vectes ejus, et omnia vasa ejus, et labrum, et basim ejus :

17. et tentoria atrii, et columnas ejus, et bases ejus, et velum porte atrii :

18. et paxillos tabernaculi, et paxillos atrii, et funiculos eorum, et vestimenta sancta Aaron sacerdotis.

21. Καὶ ἤνεγκαν ἕκαστος ὃν ἔφερον ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ ὅσοις ἔδοξε τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ἀφαίρεμα. Καὶ ἤνεγκαν ἀφαίρεμα Κυρίῳ εἰς πάντα τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ εἰς πάντα τὰ κάτεργα αὐτῆς, καὶ εἰς πάσας τὰς στολὰς τοῦ ἁγίου.

22. Καὶ ἤνεγκαν οἱ ἄνδρες παρὰ τῶν γυναικῶν, πᾶς ὃς ἔδοξε τῇ διανοίᾳ, ἤνεγκαν σφραγίδας, καὶ ἐνώτια, καὶ δακτυλίους, καὶ ἐμπλόκια, καὶ περιδέξια, πᾶν σκεῦος χρυσοῦν.

23. καὶ πάντες ὅσοι ἤνεγκαν ἀφαίρεματα χρυσοῦ Κυρίῳ, καὶ παρ' ὃς εὗρέθη βύσσος, καὶ δέρματα ὑακίνθινα, καὶ δέρματα κριῶν ἡρυθροδανωμένα ἤνεγκαν.

24. Καὶ πᾶς ὁ ἀφαιρῶν ἀφαίρεμα, ἤνεγκαν ἀργύριον καὶ χαλκόν, τὰ ἀφαίρεματα Κυρίῳ καὶ παρ' οἷς εὗρέθη ξύλα ἀσηπτα, καὶ εἰς πάντα τὰ ἔργα τῆς παρασκευῆς ἤνεγκαν.

25. Καὶ πᾶσα γυνὴ σοφὴ τῇ διανοίᾳ, ταῖς χερσὶ νῆθαι, ἤνεγκαν νενησμένα, τὴν ὑακίνθον καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον, καὶ τὴν βύσσον.

26. Καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες, αἷς ἔδοξε τῇ διανοίᾳ αὐτῶν ἐν σοφίᾳ, ἐνησαν τὰς τρίχας τὰς αἰγείας.

27. Καὶ οἱ ἀρχόντες ἤνεγκαν τοὺς λίθους τῆς σμαράγδου, καὶ τοὺς λίθους τῆς κληρώσεως εἰς τὴν ἐπωμίδα καὶ τὸ λογεῖον,

28. καὶ τὰς συνθέσεις, καὶ εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος.

29. Καὶ πᾶς ἀνὴρ καὶ γυνὴ ὃν ἔφερον ἡ διάνοια αὐτῶν εἰσαλθόντας ποιεῖν πάντα τὰ ἔργα ὅσα συνέταξε Κύριος ποιῆσαι αὐτὰ διὰ Μωϋσῆ, ἤνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀφαίρεμα Κυρίῳ.

30. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· Ἰδοὺ ἀνακλήκην ὁ Θεὸς ἐξ ὀνόματος τὸν Βεσελεὴλ τὸν τοῦ Οὐρίου, τὸν Ὡρ, ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα,

31. καὶ ἐνέπλησεν αὐτὸν πνεῦμα θεῖον σοφίας, καὶ συνέσεως, καὶ ἐπιστήμης πάντων,

32. ἀρχιτεκτονεῖν κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς ἀρχιτεκτονίας, ποιεῖν τὸ χρυσοῦν καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸν χαλκόν,

33. καὶ λιθουργῆσαι τὸν λίθον, καὶ κατεργάζεσθαι τὰ ξύλα, καὶ ποιεῖν ἐν παντὶ ἔργῳ σοφίας.

34. Καὶ προιδάσαι γε ἔδωκεν ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῶν, καὶ τῷ Ἐλιὰβ τῷ τοῦ Ἀχισαμάχ ἐκ φυλῆς Δάν.

35. Καὶ ἐνέπλησεν αὐτοὺς σοφίας, συνέσεως, διανοίας, πάντα συνιέναι ποιῆσαι τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου, καὶ τὰ ὑφαντά καὶ ποικιλτά, ὑφάναι τῷ κοκκίνῳ, καὶ τῇ βύσσῳ, ποιεῖν πᾶν ἔργον ἀρχιτεκτονίας, ποικιλίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λς'.

1. Καὶ ἐποίησε Βεσελεὴλ καὶ Ἐλιὰβ, καὶ πᾶς σοφὸς τῇ διανοίᾳ, ὃς ἐδόθη σοφία καὶ ἐπιστήμη ἐν αὐτοῖς, συνιέναι ποιεῖν πάντα τὰ ἔργα, κατὰ τὰ ἅγια καθήκοντα, κατὰ πάντα ὅσα συνέταξε Κύριος.

2. Καὶ ἐκάλεσε Μωϋσῆς Βεσελεὴλ καὶ Ἐλιὰβ, καὶ πάντας τοὺς ἔχοντας τὴν σοφίαν, ὃς ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἐπιστήμην ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ πάντας τοὺς ἐχουσίους βουλομένους προσπορεύεσθαι πρὸς τὰ ἔργα, ὥστε συντελεῖν αὐτά.

3. Καὶ ἔλαβον παρὰ Μωϋσῆ πᾶντα τὰ ἀφαίρεματα, ἃ ἤνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς πάντα τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου, ποιεῖν αὐτά. Καὶ αὐτοὶ προσεδέγοντο εἶτι τὰ προσφερόμενα παρὰ τῶν φερόντων τὸ πρῶν.

21. Et attulerunt unusquisque quorum ferebat cor eorum, et quibus visum est animae eorum, demptionem. Et obtulerunt demptionem Domino ad omnia opera tabernaculi testimonii, et ad omnia ministeria ejus, et ad omnes stolas sancti.

22. Et attulerunt visi ab uxoribus, omnis cui visum est menti, attulerunt sigilla, et inaures, et annulos, et torques, et dextralia, omne vas aureum :

23. et omnes quicumque attulerunt demptiones auri Domino, et apud quem inventa est byssus : et pelles hyacinthinæ, et pelles arietum rubricatas attulerunt.

24. Et omnis demens demptionem, attulerunt argentum et æs, demptiones Domino : et apud quos inventa sunt ligna imputribilia, et ad omnia opera fabricationis attulerunt.

25. Et omnis mulier sapiens mente, manibus nere, attulerunt neta, hyacinthum et purpuram, et coccum, et byssum.

26. Et omnes mulieres, quibus visum est menti eorum in sapientia, nerunt pilos caprinos.

27. Et principes attulerunt lapides smaragdi, et lapides plenitudinis ad superhumerales et rationale,

28. et compositiones, et ad oleum unctionis, et compositionem incensi.

29. Et omnis vir et mulier quorum ferebat mens eorum ut intrantes facerent omnia opera quaecumque præcepit Dominus facere ea per Moysen, attulerunt filii Israel demptionem Domino.

30. Et dixit Moyses filiis Israel : Ecce revocavit Deus ex nomine Beseleel filium Urii, qui Or, de tribu Juda,

31. et implevit eum spiritu divino sapientiæ, et intellectus, et sapientiæ omnium

32. ad fabricandum secundum omnia opera architectonicæ, ad faciendum aurum et argentum et æs,

33. et operandum lapides, et operandum ligna, et faciendum in omni opere sapientiæ.

34. Et proficere dedit in mente et ei, et Eliab filio Achisamach de tribu Dan.

35. Et implevit eos sapientia, intellectu, mente, ut omnia scirent facere opera sancti, et textilia et varia, texere coccum, et bysso, facere omne opus architectonicum varietatis.

CAPUT XXXVI.

1. Et fecit Beseleel et Eliab, et omnis sapiens mente, cui data est sapientia et scientia in his, ad sciendum, ad faciendum omnia opera pertinentia ad sancta, juxta omnia quæ præcepit Dominus.

2. Et vocavit Moyses Beseleel et Eliab, et omnes habentes sapientiam, cui dedit Deus scientiam in corde, et omnes qui sponte vellent ire ad opera, ut consummarent ea.

3. Et acceperunt a Moyse omnes demptiones, quas attulerunt filii Israel ad omnia opera sancti, ad faciendum ea. Et ipsi recipiebant adhuc quæ offerebantur ab offerentibus manebant.

4. Καὶ παρεγίνοντο πάντες οἱ σοφοί, οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου, ἕκαστος κατὰ τὸ αὐτοῦ ἔργον, ὃ εἰργάζοντο αὐτοί.
5. Καὶ εἶπε πρὸς Μωϋσῆν, ὅτι πλῆθος φέρει ὁ λαὸς κατὰ τὰ ἔργα ὅσα συνέταξε Κύριος ποιῆσαι.
6. Καὶ προσέταξε Μωϋσῆς, καὶ ἐκήρυξεν ἐν τῇ παρεμβολῇ, λέγων· Ἄνθρωποι καὶ γυναῖκες ἐργασθῶσαν εἰς τὰς ἀπαρχὰς τοῦ ἁγίου. Καὶ ἐκωλύθη ὁ λαὸς εἰς τὸ προσφέρειν.
7. Καὶ τὰ ἔργα ἦν αὐτοῖς ἱκανὰ εἰς τὴν κατασκευὴν ποιῆσαι, καὶ προσκατέλιπον.
8. Καὶ ἐποίησε πᾶς σοφὸς, ἐν τοῖς ἐργαζομένοις (*Vulg. cap. XXXIX*), τὰς στολὰς τῶν ἁγίων αἱ εἰσιν Ἀαρὼν τῷ ἱερεῖ, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ (*).
2. Καὶ ἐποίησε τὴν ἐπωμίδα ἐκ χρυσοῦ, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης.
3. Καὶ ἐτμήθη τὰ πέταλα, τοῦ χρυσοῦ τρίγες, ὥστε συνυφάναι σὺν τῇ ὑακίνθῳ, καὶ τῇ πορφύρᾳ, καὶ σὺν τῷ κοκκίνῳ τῷ διανενησμένῳ, καὶ τῇ βύσσῳ τῇ κεκλωσμένῃ· ἔργον ὕφαντον ἐποίησαν αὐτό.
4. ἐπωμίδας συνεούσας ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, ἔργον ὕφαντον εἰς ἄλληλα συμπεπλεγμένα καθ' ἑαυτό.
5. Ἐξ αὐτοῦ ἐποίησαν αὐτὸ κατὰ τὴν αὐτοῦ ποιήσιν, ἐκ χρυσοῦ, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου διανενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.
6. Καὶ ἐποίησαν ἀμφοτέρους τοὺς λίθους τῆς σμαράγδου συμπεπορπημένους καὶ περισεσιαλωμένους, χρυσῷ γεγλυμένους, καὶ ἐκκεκολλημένους ἐγκόλαμμα σφραγίδος ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.
7. Καὶ ἐπέθηκεν αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος, λίθους μνημοσύνου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.
8. Καὶ ἐποίησαν λογεῖον, ἔργον ὕφαντον ποικιλίᾳ, κατὰ τὸ ἔργον τῆς ἐπωμίδος, ἐκ χρυσοῦ, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου διανενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης.
9. Τετράγωνον διπλοῦν ἐποίησαν τὸ λογεῖον· σπιθαμῶν τὸ μῆκος, καὶ σπιθαμῆς τὸ εὖρος διπλοῦν.
10. Καὶ συνυφάνθη ἐν αὐτῷ ὕφασμα κατάλιθον τετραστόγγιον· στίχος λίθων, σάρδιον καὶ τοπάζιον καὶ σμάραγδος, ὁ στίχος ὁ εἰς·
11. καὶ ὁ στίχος ὁ δεύτερος, ἄνθραξ καὶ σάπφειρος καὶ ἱασπς·
12. καὶ ὁ στίχος ὁ τρίτος, λιγύριον καὶ ἀχάτης καὶ ἀμέθυστος·

(*) 8. Καὶ ἐποίησε πᾶς σοφὸς τῇ διανοίᾳ, ἐν τοῖς ἐργαζομένοις τὴν σκηπὴν, δέκα αὐλαίας ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου· Χερουβὶμ ἐργασίας ὕφαντος ἐποίησεν αὐτάς.

9. Τὸ μῆκος τῆς αὐλαίας τῆς μῖας ὀκτὼ καὶ εἰκοσι πύχεων, καὶ τὸ εὖρος τεσσάρων πύχεων· ἡ αὐλαία ἡ μία ἦν· μέτρον τὸ αὐτὸ ἦν πάσαις ταῖς αὐλαίαις.

10. Πάντε δὲ αὐλαίαι ἦσαν ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας, καὶ πέντε αὐλαίαι ἦσαν ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας.

11. Καὶ ἐποίησεν ἀγκύλας ὑακινθίνας ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς αὐλαίας τῆς μῖας ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους εἰς τὴν συμβολὴν καὶ οὕτως ἐποίησε ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς αὐλαίας τῆς ἐξωτέρας πρὸς τὴν συμβολὴν τῇ δευτέρᾳ.

4. Et accesserunt omnes sapientes, facientes opera sancti, unusquisque juxta opus suum, quod ipse operabatur.

5. Et dixit ad Moysen, quia multum affert populus secundum opera quaecumque praecepit Dominus facere.

6. Et constituit Moyses, et per praekonem pronuntiavit in castris, dicens: Vir et mulier non ultra operentur in primitias sancti. Et prohibitus est populus ultra offerre.

7. Et opera erant eis sufficientia ad fabricationem ad faciendum, et superfluerunt.

8. Et fecit omnis sapiens, in iis qui operabantur (*Vulg. cap. XXXIX*, 1), stolas sanctorum quas sunt Aaron sacerdoti sicut praecepit Dominus Moysi.

2. Et fecit superhumeralia ex auro, et hyacintho, et purpura, et cocco neto, et bysso torta.

3. Et sectae sunt laminae, auri capilli, ut contexerentur cum hyacintho, et purpura, et cum cocco neto, et bysso torta: opus textile fecerunt illud:

4. superhumeralia continentia ex utrisque partibus, opus textile adinvicem complicata ad se ipsum.

5. Ex eo fecerunt illud secundum ipsius facturam, ex auro, et hyacintho, et purpura, et cocco neto, et bysso torta, sicut praecepit Dominus Moysi.

6. Et fecerunt utrosque lapides smaragdi constrictos et conclusos auro, sculptos, et excusos excusione sigilli ex nominibus filiorum Israel.

7. Et imposuit eos super humeros superhumeralis, lapides memorialis filiorum Israel, sicut praecepit Dominus Moysi.

8. Et fecerunt rationale, opus textile varietate, juxta opus superhumeralis, ex auro, et hyacintho, et purpura, et cocco neto, et bysso torta.

9. Quadrangulum duplex fecerunt rationale: spithami longitudo, et spithami latitudo duplex.

10. Et contexta est in eo textura lapidaria quatuor ordinum: ordo lapidum, sardius et topazius et smaragdus, ordo unus:

11. et ordo secundus, carbunculus et saphirus et jaspis:

12. et ordo tertius, ligurius et achates et amethystus:

8. Et fecit omnis mente sapiens, in his quae operabantur ad tabernaculum, decem aulæ ex bysso torta, et hyacintho, et purpura, et cocco neto: Cherubim opus textile fecit ea.

9. Longitudo aulæ unius octo et viginti cubitorum, et latitudo quatuor cubitorum: aulæum unum erat: eadem mensura erat omnibus aulæis.

10. Quinque autem aulæ erant ad invicem conjuncta alterum ex altero, et quinque aulæ erant ad invicem conjuncta alterum ex altero.

11. Et fecit ansas hyacinthinæ super labium aulæ unius ex una parte in commissuram: et sic fecit super labium aulæ exterioris ad commissuram secundam.

13. καὶ ὁ στέγος ὁ τέταρτος, χρυσόλευκος καὶ βηρύλιον καὶ ὄνυχιον, περιεκυκλωμένα χρυσίῳ, καὶ συνδεδεμένα χρυσίῳ.

14. Καὶ οἱ λίθοι ἦσαν ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ δώδεκα, ἐκ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ἐγγεγραμμένα εἰς σφραγίδας, ἕκαστος ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ ὀνόματος εἰς τὰς δώδεκα φυλάς.

15. Καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τὸ λογεῖον κροσσούς συμπεπλεγμένους, ἔργον ἐμπλοκίου ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ.

16. Καὶ ἐποίησαν δύο ἀσπίδισκας χρυσαῖς, καὶ δύο δακτυλίους χρυσοῦς· καὶ ἐπέθηκαν τοὺς δύο δακτυλίους τοὺς χρυσοῦς ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ λογεῖου.

17. καὶ ἐπέθηκαν τὰ ἐμπλόκια ἐκ χρυσοῦ ἐπὶ τοὺς δακτυλίους ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ λογεῖου,

18. καὶ εἰς τὰς δύο συμβολὰς τὰ δύο ἐμπλόκια· καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰς δύο ἀσπίδισκας· καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐξεναντίας κατὰ πρόσωπον.

19. Καὶ ἐποίησαν δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰς δύο πτερύγας ἐπ' ἄκρου τοῦ λογεῖου, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ὀπισθίου τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν.

20. Καὶ ἐποίησαν δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπέθηκαν ἐπ' ἀμφοτέρας τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν αὐτοῦ, κατὰ πρόσωπον κατὰ τὴν συμβολὴν ἀνωθεν τῆς συνυφῆς τῆς ἐπωμίδος·

21. καὶ συνέσφιξε τὸ λογεῖον ἀπὸ τῶν δακτυλίων τῶν ἐπ' αὐτοῦ, εἰς τοὺς δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος συνοχομένους ἐκ τῆς ὑακίνθου συμπεπλεγμένους εἰς τὸ ὕψωμα τῆς ἐπωμίδος, ἵνα μὴ γαλιᾷ τὸ λογεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος· καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

22. Καὶ ἐποίησαν τὸν ὑποδύτην ὑπὸ τὴν ἐπωμίδα, ἔργον ὑφαντὸν ὅλον ὑακίνθινον.

23. Τὸ δὲ περιστόμιον τοῦ ὑποδύτου ἐν τῷ μέσῳ δι-

13. et ordo quartus, chrysolitius et beryllus et onychinus, circumdati auro, et colligati auro.

14. Et lapides erant ex nominibus filiorum Israel duodecim, ex nominibus eorum exsculpti in sigillis, unusquisque ex suo ipseus nomine in duodecim tribus.

15. Et fecerunt super rationale catenulas complicatas, opus complicationis ex auro puro.

16. Et fecerunt duas aspidiscas aureas, et duos annulos aureos : et imposuerunt duos annulos aureos ad utraque principia rationalis :

17. et imposuerunt complicationes ex auro in annulos super utrasque partes rationalis,

18. et in duas commissuras duas complicationes : et imposuerunt in duas aspidiscas : et imposuerunt in duos humeros superhumeralis ex adverso secundum faciem.

19. Et fecerunt duos annulos aureos, et imposuerunt ad duas alas super summitatem rationalis, et ad summitatem dorsi ipsius superhumeralis ab intus.

20. Et fecerunt duos annulos aureos, et imposuerunt ad utrosque humeros superhumeralis ab imo ejus, secundum faciem ad commissuram desuper contexturæ superhumeralis :

21. et constrinxit rationale ab annulis qui super ipsum, ad annulos superhumeralis continentes ex hyacinthio complicatos ad contexturam superhumeralis, ut non dissual rationale a superhumerali : sicut præcepit Dominus Moysi.

22. Et fecerunt subuculam sub superhumerali, opus textile totum hyacinthinum.

23. Peristomium autem subuculæ in medio pertextum

12. Πεντήκοντα δὲ ἀγκύλας ἐποίησε τῇ αὐλαίᾳ τῇ μιᾷ, καὶ πενήκοντα ἀγκύλας ἐποίησεν ἐκ τοῦ μέρους τῆς αὐλαίας κατὰ τὴν συμβολὴν τῆς δευτέρας· ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι εἰς ἀλλήλας ἕκαστη.

13. Καὶ ἐποίησε κρίκους πενήκοντα χρυσοῦς, καὶ σύνηψε τὰς αὐλαίας ἐτέραν τῇ ἐτέρᾳ τοῖς κρίκοις, καὶ ἐγένετο ἡ σκηνὴ μία.

14. Καὶ ἐποίησε δέβρεις τριχίνας (αἱ στυνίνας) σκέπειν ἐπὶ τὴν σκηνὴν, ἑνδεκα δέβρεις ἐποίησεν αὐτάς.

15. Τὸ μήκος τῆς δέβρως τῆς μιᾶς ἦν τριάκοντα πήχειν, καὶ τεσσάρων πήχειν τὸ εὖρος τῆς δέβρως τῆς μιᾶς· μέτρον τὸ αὐτὸ ἦν ταῖς ἑνδεκα δέβρῃσι.

16. Καὶ σύνηψε τὰς πέντε δέβρεις ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ τὰς ἑξ δέβρεις ἐπὶ τὸ αὐτὸ.

17. Καὶ ἐποίησεν ἀγκύλας πενήκοντα ἐπὶ χεῖλους τῆς δέβρως τῆς μιᾶς τῆς ἀναμέσον κατὰ τὴν συμβολὴν· καὶ πενήκοντα ἀγκύλας ἐποίησεν ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς δέβρως τῆς συναπτούσης τῆς δευτέρας.

18. Καὶ ἐποίησε κρίκους χαλκοῦς πενήκοντα, καὶ σύνηψε τοὺς κρίκους ἐκ τῶν ἀγκυλῶν, καὶ σύνηψε τὰς δέβρεις, καὶ ἐγένετο ἑν.

19. Καὶ ἐποίησε κατακάλυμμα τῆς σκηνῆς δέρματα κριῶν ὑποβοδανωμένα, καὶ ἐπικαλύμματα δέρματα ὑακίνθινα ἐπάνωθεν.

20. Καὶ ἐποίησε στύλους τῆς σκηνῆς ἐκ ὕλων ἀσπίτων·

21. Δέκα πήχειν τὸν στύλον τὸν ἕνα, καὶ πήχεις ἑνὸς καὶ ἡμίσεος τὸ πλάτος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός.

22. Δύο ἀγκωνίσκοι τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ, ἀντιπίπτοντες ἑτεροῦ τῷ ἐτέρῳ· οὕτως ἐποίησε πᾶσι τοῖς στύλοις τῆς σκηνῆς.

12. Quinquaginta autem ansas fecit auleo uni, et quinquaginta ansas fecit ex parte aulei ad commissuram secundæ : faciem contra faciem concurrentes ad invicem unaquæque.

13. Et fecit circulos quinquaginta aureos, et conjunxit auleum alterum ad alterum circulis, et erat tabernaculum unum.

14. Et fecit vela clavigera (al. coriacea) ad tegendum tabernaculum, undecim vela fecit ea.

15. Longitudo veli unius erat triginta cubitorum, et quatuor cubitorum latitudo veli unius : eadem mensura erat undecim velis.

16. Et conjunxit quinque vela in se, et sex vela in se.

17. Et fecit ansas quinquaginta super labium veli unius, quod est intermedium secundum commissuram : et quinquaginta ansas fecit super labium veli, quod conjunctum est ad secundum.

18. Et fecit circulos æreos quinquaginta, et conjunxit circulos ex ansis, et conjunxit vela, et fiebat unum.

19. Et fecit operimentum tabernaculi pelles arietum ralistatas, et coopercula pelles hyacinthinas desuper.

20. Et fecit columnas tabernaculi ex lignis impotribilibus.

21. Decem cubitorum columnam unam et cubiti unius et dimidii latitudinem columnæ unius.

22. Duo anconisci columnæ uni, contracadentes unus alteri sic fecit omnibus columnis tabernaculi.

φασμένον συμπλεκτὸν, ὧν ἔχον κύκλῳ, τὸ περιστόμιον ἀδιάλυτον.

24. Καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου ἀνὰ τῶθεν, ὡς ἐξανθούσης ῥόχης ῥοίσκους, ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης.

25. Καὶ ἐποίησαν κώδωνας χρυσοῦς, καὶ ἐπέθηκαν τοὺς κώδωνας ἐπὶ τὸ λῶμα τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ ἀνὰ μέσον τῶν ῥοίσκων.

26. κώδων χρυσοῦς καὶ ῥοίσκος ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ εἰς τὸ λειτουργεῖν, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

27. Καὶ ἐποίησαν χιτῶνας βυσσίνους, ἔργον ὕφαντῶν, Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ,

28. καὶ τὰς κιθάρεις ἐκ βύσσου, καὶ τὴν μίτραν ἐκ βύσσου, καὶ τὰ περισκέλη ἐκ βύσσου κεκλωσμένης,

29. καὶ τὰς ζώνας αὐτῶν ἐκ βύσσου, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, ἔργον ποικιλτοῦ, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

30. Καὶ ἐποίησαν τὸ πέταλον τὸ χρυσοῦν, ἀφόρισμα τοῦ ἁγίου, χρυσοῖο καθαροῦ. Καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτοῦ γράμματα ἐκτετυπωμένα σφραγίδος, ἁγίασμα Κυρίου.

31. Καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸ λῶμα ὑακίνθινον, ὥστε ἐπικεῖσθαι ἐπὶ τὴν μίτραν ἄνωθεν, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

23. Καὶ ἐποίησε τοὺς στύλους τῆς σκηνῆς εἴκοσι στύλους ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ πρὸς νότον.

24. Καὶ τεσσαράκοντα βάσεις ἀργυρᾶς ἐποίησε τοῖς εἴκοσι στύλοις· δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ, εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη αὐτοῦ.

25. Καὶ τὸ κλίτος τὸ δευτέρον τὸ πρὸς βορρᾶν εἴκοσι στύλους.

26. Καὶ τεσσαράκοντα βάσεις αὐτῶν ἀργυρᾶς· δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ, εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ, εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη αὐτοῦ.

27. Καὶ ἐκ τῶν ὀπίσω τῆς σκηνῆς κατὰ τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν ἐποίησεν ἐξ στύλων.

28. Καὶ δύο στύλους ἐποίησεν ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς σκηνῆς ἐκ τῶν ὀπισθίων· καὶ ἦσαν ἐξ ἰσοῦ ἀνά τῶθεν.

29. Καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἦσαν ἰσοὶ ἐκ τῶν κεφαλῶν εἰς σύμμετρον μίαν, οὕτως ἐποίησεν ἀμφοτέρω τὰς γωνίας ταῖς δυοῖς.

30. Καὶ ἦσαν ὅκτω στύλοι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν ἀργυραὶ δακτέλ· δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ, εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη αὐτοῦ.

31. Καὶ ἐποίησε μοχλοὺς ἐκ ξύλων ἀσήτητων πέντε τοῖς στύλοις ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους τῆς σκηνῆς·

32. καὶ πέντε μοχλοὺς τοῖς στύλοις τῷ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ δευτέρῳ, καὶ πέντε μοχλοὺς τοῖς στύλοις τῷ ὀπισθίῳ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ πρὸς θάλασσαν.

33. Καὶ ὁ μοχλὸς ὁ μέσος ἀναμέσων τῶν στύλων δεικνέτω ἀπὸ τοῦ ἐνὸς κλίτους εἰς τὸ ἕτερον κλίτος.

34. Καὶ τοὺς στύλους κατεχρύσωσεν χρυσοῦν, καὶ τοὺς δακτυλίου αὐτῶν ἐποίησε χρυσοῦς εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσι, καὶ κατεχρύσωσε τοὺς μοχλοὺς χρυσοῦν.

35. Καὶ ἐποίησε καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου νενησμένης· ἔργον ὕφαντῶν ἐποίησεν αὐτὸ Χερουβὶμ.

36. Καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τεσσάρων στύλων ἀσήτητων κατεχρυσμένων χρυσοῦν, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες ἀργυραὶ.

37. Καὶ ἐποίησεν ἐπισπάστρον τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ποικιλτοῦ.

38. Καὶ τοὺς στύλους αὐτοῦ πέντε, καὶ τὰς κεφαλίδας αὐτῶν, καὶ κατεχρύσωσε τὰς κεφαλίδας αὐτῶν χρυσοῦν, καὶ ἐχώνενυσεν αὐτοὺς πέντε βάσεις χαλκᾶς. (Compl.)

complicatum, oram habens in circuitu, peristomium indissolubile.

24. Et fecerunt super marginem subuculae ab imo, quasi florentis mali punici corymbos, ex hyacintho, et purpura, et cocco neto, et bysso torta.

25. Et fecerunt tintinnabula aurea, et imposuerunt tintinnabula ad marginem subuculae in circuitu inter mala punice:

26. tintinnabulum aureum et malum punicum super marginem subuculae in circuitu ad ministrandum, sicut constituit Dominus Moysi.

27. Et fecerunt tunicas byssinas, opus textile, Aaron et filiis ejus,

28. et cidaras ex bysso, et mitram ex bysso, et feminatiam ex bysso torta,

29. et zonas eorum ex bysso, et hyacintho, et purpura, et cocco neto, opus variatoris; quemadmodum praecepit Dominus Moysi.

30. Et fecerunt laminam auream, separationem sanctitatis, auri puri. Et scripsit super eam litteras figuratas sigillo, sanctificationem Domino.

31. Et imposuerunt super marginem hyacinthinum; ut supercaderet super mitram desuper; quemadmodum praecepit Dominus Moysi.

23. Et fecit columnas tabernaculi viginti columnas a latere quod est ad austrum.

24. Et quadraginta bases argenteas fecit viginti columnis: bases duas columnae uni, in ambas partes ejus.

25. Et latus secundum, quod contra aquilonem, viginti columnas.

26. Et quadraginta bases earum argenteas: duas bases columnae uni in ambas partes ejus, et duas bases columnae uni, in ambas partes ejus.

27. Et retro tabernaculum secundum partem, quae est contra mare, fecit sex columnas.

28. Et duas columnas fecit in angulis tabernaculi a posterioribus: et erant aequales deorsum.

29. Et in se convenientes erant a capitibus in commensuram unam, ita fecit utrisque angulis binis.

30. Et erant octo columnae, et bases earum argenteae sexdecim: duo bases columnae uni, et duo bases columnae uni, in ambas partes ejus.

31. Et fecit vectes de lignis imputribilibus quinq; uni columnae ex una parte tabernaculi:

32. et quinq; vectes columnae uni lateri tabernaculi secundo, et quinq; vectes columnae posteriori lateri tabernaculi, quod est ad mare.

33. Et vectis medius inter medias columnas pertransibat ab uno latere in alterum latus.

34. Et columnas deauravit auro, et annulos earum fecit aureos per quos vectes induci possent, et deauravit vectes auro.

35. Et fecit velamen ex hyacintho, et purpura, et cocco torto et bysso neta: opus textile fecit illud Cherubim.

36. Et superimposuit illud super quatuor columnas ex imputribilibus inauratas auro, et capita earum aurea, et bases earum quatuor argenteas.

37. Et fecit tentorium ostio tabernaculi ex hyacintho, et purpura, et cocco torto, et bysso torta, opus variatoris.

38. Et columnas ejus quinq; fecit, et capita earum, et deauravit capita earum auro, et conflavit eis quinq; bases areas.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΖ' (*).

8. (*Vulg.* XXXVI, 8.) Καὶ ἐποίησαν τῇ σκηνῇ δέκα αὐλαίας·

9. ὅκτὼ καὶ εἴκοσι πῆχων μῆκος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς· τὸ αὐτὸ ἦν πάσαις· καὶ τεσσάρων πῆχων τὸ εὖρος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς.

35. Καὶ ἐποίησαν τὸ καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ὑψαντὸν Χερουβίμ·

36. καὶ ἐπέθηκαν αὐτὸ ἐπὶ τέσσαρας στήλους ἀσπίτους κατακεχυμένους ἐν χρυσῷ· καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες ἀργυραῖ.

37. Καὶ ἐποίησαν τὸ καταπέτασμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ὑψαντὸν Χερουβίμ·

38. καὶ τοὺς στήλους αὐτῶν πέντε, καὶ τοὺς κρίκους, καὶ τὰς κεφαλίδας αὐτῶν, καὶ τὰς ψαλίδας αὐτῶν κατεχύρυσσαν χρυσῷ. Καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν πέντε χαλκαῖ.

9. (XXXVIII, 9.) Καὶ ἐποίησαν τὴν αὐλὴν τὰ πρὸς λίβα, ἰστία τῆς αὐλῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης ἑκατὸν ἐφ' ἑκατόν.

10. Καὶ οἱ στήλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι.

11. Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς βορρᾶν, ἑκατὸν ἐφ' ἑκατόν. Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς νότον, ἑκατὸν ἐφ' ἑκατόν. Καὶ οἱ στήλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι.

12. Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς θάλασσαν, αὐλαῖαι πεντήκοντα πῆχων· στήλοι αὐτῶν δέκα, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα.

(*) 1. Καὶ ἐποίησε Βεσελεὶλ τὴν κιβωτὸν ἐκ ξύλων ἀσπίτων, δύο πῆχων καὶ ἡμίσεις τὸ μῆκος, καὶ πῆχων καὶ ἡμίσεις τὸ πλάτος, καὶ πῆχους καὶ ἡμίσεις τὸ ὕψος.

2. Καὶ κατεχύρυσσεν αὐτὴν χρυσῷ καθαρῷ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν, καὶ ἐποίησεν αὐτῇ κυμάτων στρεπτόν χρυσοῦν κύκλῳ.

3. Καὶ ἐγένονεν αὐτῇ τέσσαρες δακτυλοὺς χρυσοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη αὐτοῦ· δύο δακτυλοὺς ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἐν, καὶ δύο δακτυλοὺς ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ δευτέρον.

4. Καὶ ἐποίησεν ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσπίτων, καὶ κατεχύρυσσεν αὐτοὺς χρυσῷ.

5. Καὶ εἰσῆγαγε τοὺς ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλοὺς τοὺς ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς κιβωτοῦ, αἶρειν τὴν κιβωτὸν ἐν αὐτοῖς.

6. Καὶ ἐποίησε τὸ ἱλαστήριον, ἐπίθεμα χρυσοῦ καθαροῦ· δύο πῆχων καὶ ἡμίσεις τὸ μῆκος, καὶ πῆχους καὶ ἡμίσεις τὸ πλάτος.

7. Καὶ ἐποίησε δύο Χερουβίμ χρυσᾷ τορευτὰ, καὶ ἐπέθηκεν αὐτὰ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ ἱλαστηρίου·

8. Χερουβὶς εἰς ἓκ τοῦ κλίτους τούτου, καὶ Χερουβὶς εἰς ἓκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου τοῦ ἱλαστηρίου, καὶ ἐποίησε τοὺς δύο Χερουβίμ ἐπὶ τὰ δύο κλίτη αὐτοῦ.

9. Καὶ ἦσαν οἱ δύο Χερουβίμ ἐκτείνοντες τὰς πτέρυγας ἐπ' ἀνῶθεν, συσπιάζοντες ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς ἄλληλα· εἰς τὸ ἱλαστήριον ἦσαν τὰ πρόσωπα τῶν Χερουβίμ.

10. Καὶ ἐποίησε τράπεζαν ἐκ ξύλων ἀσπίτων· δύο πῆχων τὸ μῆκος, καὶ πῆχους τὸ εὖρος, καὶ πῆχους καὶ ἡμίσεις τὸ ὕψος.

11. Καὶ κατεχύρυσσεν αὐτὴν χρυσῷ καθαρῷ, καὶ ἐποίησεν αὐτῇ στρεπτόν κυμάτων χρυσοῦν κύκλῳ.

12. Καὶ ἐποίησεν αὐτῇ στεφάνην παλαιστοῦ κύκλῳ, καὶ ἐποίησε στρεπτόν κυμάτων κύκλῳ τῇ στεφάνῃ.

CAPUT XXXVII.

(*Vulg.* XXXVI, 8.) Et fecerunt tabernaculo decem aulæ :

9. octo et viginto cubitorum longitudo aulæ uni : eadem erat omnibus : et quatuor cubitorum latitudo aulæ uni.

35. Et fecerunt velamen ex hyacintho, et purpura, et cocco neto, et bysso torta, opus textile Cherubim :

36. et imposuerunt illud super quatuor columnas imputribiles inauratas in auro : et capita earum aurea, et bases earum quatuor argenteæ.

37. Et fecerunt velamen ostii tabernaculi testimonii ex hyacintho, et purpura, et cocco neto, et bysso torta, opus textile Cherubim :

38. et columnas eorum quinque, et circulos, et capita earum, et arcus earum inauraverunt auro. Et bases earum quinque aræ.

(XXXVIII, 9.) Et fecerunt atrium, quæ ad africam, tentoria atrii de bysso torta centum per centum.

10. Et columnæ eorum viginti, et bases earum viginti.

11. Et latus quod est ad aquilonem, centum per centum. Et latus quod ad austrum, centum per centum. Et columnæ eorum viginti, et bases earum viginti.

12. Et latus quod est ad mare, aulæ quinquaginta cubitorum : columnæ eorum decem, et bases earum decem.

1. Et fecit Beseleel arcem ex lignis imputribilibus : duorum cubitorum et dimidii longitudo, et cubiti ac dimidii latitudo, et cubiti ac dimidii altitudo.

2. Et inauravit illam auro puro intus et foris, et fecit illi cymallum tortile aureum in circuitu.

3. Et conflavit illi quatuor annulos aureos super quatuor latera : duos annulos in latere uno, et duos annulos in latere secundo.

4. Et fecit vectes de lignis imputribilibus, et inauravit eos auro.

5. Et introduxit vectes in annulos, qui sunt in lateribus aræ, ad portandam arcem in eis.

6. Et fecit propitiatorium, opertorium auri puri : duorum cubitorum et dimidii longitudo, et cubiti ac dimidii latitudo.

7. Et fecit duos Cherubim aureos tornalles, et imposuit eos ex utrisque lateribus propitiatorii :

8. Cherub unus e latere hoc, et Cherub unus e latere secundo propitiatorii, et fecit duo Cherubim super duo latera ejus.

9. Et erant duo Cherubim extendentes alas desuper, obambantes alis suis super propitiatorium, et facies eorum ad se invicem : in propitiatorium erant vultus ipsorum Cherubim.

10. Et fecit mensam ex lignis imputribilibus : duorum cubitorum longitudo, et cubiti latitudo, et cubiti ac dimidii altitudo.

11. Et deauravit eam auro puro, et fecit ei tortile cymallum aureum in circuitu.

12. Et fecit ei coronam palmi in circuitu, et fecit tortile cymallum coronæ in circuitu.

13. Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολάς, πεντήκοντα πήγων ἰστία,

14. πεντεκαίδεκα πηχῶν τὸ κατὰ νότου· καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς.

15. Καὶ ἐπὶ τοῦ νότου τοῦ δευτέρου ἔνθεν καὶ ἔνθεν κατὰ τὴν πύλην τῆς αὐλῆς, αὐλαῖαι πεντεκαίδεκα πηγων· στῦλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς.

16. Πᾶσαι αἱ αὐλαῖαι τῆς σκηνῆς, ἐκ βύσσου κεκλωσμένης·

17. καὶ αἱ βάσεις τῶν στύλων αὐτῶν χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ, καὶ οἱ στῦλοι περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ, πάντες οἱ στῦλοι τῆς αὐλῆς.

18. Καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς ἔργον ποικιλοῦ ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης· εἴκοσι πῆγων τὸ μῆκος, καὶ τὸ ὕψος καὶ τὸ εὖρος πέντε πῆγων, ἐξισούμενον τοῖς ἰστίοις τῆς αὐλῆς·

19. Καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τέσσαρες, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ.

20. Καὶ πάντες οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς κύκλῳ χαλκοῖ, καὶ αὐτοὶ περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ.

21. Καὶ αὕτη ἡ σύνταξις τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου,

13. Et latus quod est ad orientem, quinquaginta cubitorum tentoria,

14. quindecim cubitorum quod est a dorso : et columnæ eorum tres, et bases earum tres.

15. Et a dorso secundo hinc et hinc secundum portam atrii, aulae quindecim cubitorum : columnæ eorum tres, et bases earum tres.

16. Omnia aulae tabernaculi, ex bysso torta :

17. et bases columnarum eorum æreæ, et ansæ earum argenteæ, et capita earum inargentata argento, et columnæ inargentatæ argento, omnes columnæ atrii.

18. Et velamen portæ atrii opus variatoris de hyacintho, et purpura, et cocco neto, et bysso torta : viginti cubitorum longitudo, et altitudo et latitudo quinque cubitorum, exæquatum tentoriis atrii :

19. et columnæ eorum quatuor, et bases earum quatuor æreæ, et ansæ earum argenteæ, et capita earum inargentata argento.

20. Et omnes pali atrii in circuitu ærei, et ipsi inargentati argento.

21. Et hæc est constructio tabernaculi testimonii, sicut

13. Καὶ ἐχώνευσεν αὐτὴ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπέθηκε τοὺς τέσσαρας δακτυλίους ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῶν ποδῶν αὐτῆς.

14. Ὑπὸ τὴν στρεπτὴν στεφάνην ἦσαν οἱ δακτυλίοι εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσιν, ὥστε αἰρεῖν τὴν τράπεζαν.

15. Καὶ ἐποίησε τοὺς ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσπίτων, καὶ κατεγρύσωσεν αὐτοὺς χρυσοῦ, ὥστε αἰρεῖν τὴν τράπεζαν.

16. Καὶ ἐποίησε τὰ σκεύη τῆς τραπέζης, τὰ τρυβλία αὐτῆς, καὶ τὰς θύλακας, καὶ τοὺς κνάβους, καὶ τὰ σπονδεῖα ἐν αἷς σκέπει ἐν αὐτοῖς, χρυσοῦ καθαροῦ.

17. Καὶ ἐποίησε τὴν λυχνίαν ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ, τορευτὴν ἐποίησε τὴν λυχνίαν. Ὁ κανὼς αὐτῆς, καὶ οἱ καλαμίσκοι, καὶ οἱ κρατῆρες, καὶ οἱ σφαιρωτῆρες, καὶ τὰ κρίνα ἐξ αὐτῆς ἦσαν·

18. Ἐξ δὲ καλαμίσκοι ἐκπορευόμενοι ἐκ πλαγίων, τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους αὐτῆς τοῦ ἐνός, καὶ τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου·

19. Καὶ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρύσκους· ἐν τῷ ἐνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτῆρ, καὶ κρίνον, καὶ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρύσκους, ἐν τῷ ἐνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτῆρ, καὶ κρίνον· οὕτω τοῖς ἑξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας.

20. Καὶ ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρύσκους· ἐν τῷ ἐνὶ καλαμίσκῳ οἱ σφαιρωτῆρες, καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς·

21. Ὁ σφαιρωτῆρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς, καὶ σφαιρωτῆρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς· οὕτω τοῖς ἑξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας.

22. Καὶ οἱ καλαμίσκοι καὶ οἱ σφαιρωτῆρες ἐξ αὐτῆς ἦσαν· ὧστε τορευτοὶ ἐξ ἐνός χρυσοῦ καθαροῦ.

23. Καὶ ἐποίησε τοὺς λύχνους αὐτῆς ἑπτὰ, καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς, καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῆς χρυσοῦ καθαροῦ.

24. Τάλαντον χρυσοῦ καθαροῦ ἐποίησεν αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς.

25. Καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον θυμιάματος ἐκ ξύλων ἀσπίτων, πῆγας τὸ μῆκος αὐτοῦ, καὶ πῆγας τὸ εὖρος αὐτοῦ τετράγωνον, καὶ δύο πηχῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ· ἐξ αὐτοῦ ἦσαν τὰ κέρατα αὐτοῦ.

26. Καὶ κατεγρύσωσεν αὐτὸ χρυσοῦ καθαροῦ, τὴν ἐσχάραν

13. Et conflavit ei quatuor annulos aureos, et imposuit hos quatuor annulos in quatuor partes pedum illius.

14. Et sub tortili coronæ erant annuli in thecas ipsis vectibus, ad portandam mensam.

15. Et fecit vectes de lignis imputribilibus, et deauravit eos auro puro, ad portandam mensam.

16. Et fecit vasa mensæ, callos ejus, et thuribula, et cyathos, et libatoria, in quibus libabit, ex auro puro.

17. Et fecit candelabrum ex auro puro ; tornatile fecit candelabrum. Hastile ejus et calamisci, et crateres, et sphærolæ, et lilia ex ipso erant :

18. sex autem calami exeuntes ex lateribus, tres calami candelabri e latere uno ejus et tres calami candelabri e latere secundo :

19. et tres crateres reddentes formam nucum : in uno calamo sphærola, et liliū, et tres crateres reddentes formam nucum, in uno calamo sphærola, et liliū : sic sex calamis exeuntibus e candelabro.

20. Et in candelabro quatuor crateres reddentes formam nucum : in uno calamo sphærolæ et lilia ejus :

21. sphærola sub duobus calamis ex eo et sphærola sub duobus calamis ex eo : sic sex calamis exeuntibus e candelabro.

22. Et calami et sphærolæ ex ipso erant : totum tornatile ex uno auro puro.

23. Et fecit lucernas ejus septem, et ansas ejus, et emunctoria ejus ex auro puro.

24. Talentum auri puri fecit illud, et omnia vasa ejus.

25. Et fecit altare incensii ex lignis imputribilibus : cubiti longitudo, et cubiti latitudo quadrangulum, et duorum cubitorum altitudo : ex ipso erant cornua ejus.

26. Et deauravit illud auro puro, et craticulam ejus, et pa-

καθὰ συνετάγη Μωϋσῇ τὴν λειτουργίαν εἶναι τῶν Λευιτῶν διὰ Ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως.

22. Καὶ Βεσελεὺλ ὁ τοῦ Οὐρείου, ἐκ φυλῆς Ἰούδα, ἐποίησε καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ,

23. καὶ Ἐλιάβ ὁ τοῦ Ἀχισαμάχ, ἐκ φυλῆς Δάν, δὲ ἡρχιτεκτόνησε τὰ ὑφαντὰ καὶ τὰ βαφιδευτὰ καὶ ποικιλιτὰ, ὑφαντὰ τῷ κοκκίνῳ καὶ τῇ βύσσῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΗ' (*).

1. (*Vulg.* XXXVII, 1.) Καὶ ἐποίησε Βεσελεὺλ τὴν κιβωτὸν,

2. καὶ κατεχύρωσεν αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν·

3. καὶ ἐξώνευσεν αὐτὴ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς δύο ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἐν, καὶ δύο ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον,

5. εὐρεῖς τοῖς διωστήρσιν ὅστε αἶρειν αὐτὴν ἐν αὐτοῖς.

6. Καὶ ἐποίησε τὸ ἱλαστήριον ἐπάνωθεν τῆς κιβωτοῦ ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ,

7. καὶ τοὺς δύο Χερουβὶμ χρυσοῦς·

8. Χερουβὶ ἓνα ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ἱλαστηρίου τὸ ἐν, καὶ Χερουβὶ ἓνα ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ἱλαστηρίου τὸ δεύτερον,

9. σκιάζοντα ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον,

10. Καὶ ἐποίησε τὴν τράπεζαν τὴν προκειμένην

11. ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ,

αὐτοῦ, καὶ τοὺς τοίχους αὐτοῦ, καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ. Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ στερετὴν στεφάνην χρυσὴν κύκλῳ·

27. καὶ δύο δακτυλίους χρυσοῦς καθαρούς ἐποίησεν αὐτῷ ὑπὸ τὴν στεφάνην τὴν στερετὴν αὐτοῦ εἰς τὰ δύο κλίτια αὐτοῦ ἐν τοῖς δυοῖς πλευροῖς αὐτοῦ εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσιν, αἶρειν αὐτὸ ἐν αὐτοῖς.

28. Καὶ ἐποίησε τοὺς μογλοὺς ἐκ ξύλων ἀσήτητων, καὶ κατεχύρωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ.

29. Καὶ ἐποίησε τὸ ἑλαιὸν τῆς χρίσεως τὸ ἅγιον καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος, καθαρὸν ἔργον μυρεψοῦ. (*Compl.*)

(*) 1. Καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον ὀλοκαυτώματος ἐκ ξύλων ἀσήτητων· πέντε πήχεων τὸ μήκος, καὶ πέντε πήχεων τὸ εὖρος· τετράγωνον ἦν τὸ θυσιαστήριον, καὶ τριῶν πήχεων τὸ ὕψος αὐτοῦ.

2. Καὶ ἐποίησε τὰ κέρατα ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν· ἐξ αὐτοῦ ἦσαν τὰ κέρατα· καὶ ἐκάλυψεν αὐτὰ χαλκῷ.

3. Καὶ ἐποίησε στεφάνην τῷ θυσιαστηρίῳ, καὶ τὸν καλυπτῆρα αὐτοῦ, καὶ τὰς φιάλας αὐτοῦ, καὶ τὰς κρεάγρας αὐτοῦ, καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐποίησε χαλκῷ.

4. Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἐσχάραν ἔργῳ δικτυωτῷ χαλκῇ.

5. Καὶ ἐποίησε τῇ ἐσχάρᾳ τέσσαρας δακτυλίους χαλκοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτια, καὶ ὑπέθηκεν αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου κάτωθεν, καὶ τὰς κρεάγρας αὐτοῦ· καὶ ἦν ἡ ἐσχάρα ἕως ἡμίσεως τοῦ θυσιαστηρίου.

6. Καὶ ἐποίησε τοὺς ἀναφορεῖς τῷ θυσιαστηρίῳ ἐκ ξύλων ἀσήτητων, καὶ περιεχάλωσεν αὐτοὺς χαλκῷ.

7. Καὶ εἰσέγαγε τοὺς ἀναφορεῖς κατὰ τὰ πλευρὰ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ αἶρειν αὐτό· κοῖλον σανιδωτὸν ἐποίησεν αὐτό.

8. Καὶ ἐποίησε τὸν λουτήρα τὸν χαλκοῦν, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ χαλκῇ, ἐκ τῶν κατόπτρων τῶν νηστειασαῶν αἱ ἐνήστευσαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

9. Καὶ ἐποίησε τὴν αὐλὴν τὰ πρὸς λίβη, ἰστία τῆς αὐλῆς· ἐκ βύσσου καλωσμένης ἑκατὸν ἐπ' ἑκατόν.

10. Καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ· καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν, καὶ αἱ φάλιδες αὐτῶν ἀργυραῖ.

11. Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς βορρᾶν, ἑκατὸν ἐπ' ἑκατόν, καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ, καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν, καὶ αἱ φάλιδες αὐτῶν ἀργυραῖ.

præceptum fuerat Moysi ministerium esse Levitarum per Ithamar filium Aaron sacerdotis.

22. Et Beseleel filius Urii, de tribu Juda, fecit sicut præcepit Dominus Moysi,

23. et Eliab filius Achisamach, de tribu Dan, qui architectonatus est textilia et consutilia et diversi coloris, texere et cocco et bysso.

CAPUT XXXVIII.

(*Vulg.* XXXVII, 1.) Et fecit Beseleel arcam,

2. et deauravit eam auro puro intus et extra :

3. et fudit ei quatuor annulos aureos : duos ad latus unum et duos ad latus secundum,

5. capaces vectibus ad portandum eam in eis.

6. Et fecit propitiatorium desuper arcæ ex auro puro,

7. et duos Cherubim aureos :

8. Cherub unum ad summitatem propitiatorii unam, et Cherub unum ad summitatem propitiatorii secundam,

9. obumbrantes alis suis super propitiatorium.

10. Et fecit mensam ipsam propositam

11. ex auro puro,

riales ejus, et cornua ejus. Et fecit ei tortilem coronam auream in circuitu :

27. et duos annulos aureos puros fecit ei sub tortili coronæ ejus, in duo latera ejus in duobus lateribus in thecas vectibus, ad portandam eam in eis.

28. Et fecit vectes de lignis imputribilibus, et deauravit eos auro.

29. Et fecit oleum unctionis sanctum et compositionem thymiamatos, purum opus unguentarii.

1. Et fecit altare holocausti ex lignis imputribilibus : quinque cubitum longitudo, et quinque cubitum latitudo : quadrangulum erat altare ; et trium cubitorum altitudo ejus.

2. Et fecit cornua in quatuor angulos : ex ipso erant cornua : et operuit ea ære.

3. Et fecit coronam altari, et operculum ejus, et phialas ejus, et fuscinas ejus, et focum ejus, et omnia vasa ejus fecit æneam.

4. Et fecit ei craticulam opere reticulato æneam.

5. Et fecit craticulæ quatuor annulos æneos ad quatuor latera, et supposuit eos sub craticula altaris ab imo : et erat craticula usque ad medium altaris.

6. Et fecit altari vectes ex lignis imputribilibus, et inzeavit eos seramento.

7. Et introduxit vectes secundum latera altaris in portando illud : concavum tabulatum fecit illud.

8. Et fecit labrum æneum, et basim ejus æneam ex speculis jejunantium quas jejunaverunt ad portas tabernaculi testimonio.

9. Et fecit atrium, quod ad africanum, vela atrii ex bysso torti centum per centum.

10. Et columnæ eorum viginti, et bases earum viginti æræ : et circuli earum et arcus earum argentei.

11. Et latus quod est ad aquilonem, centum per centum, et columnæ eorum viginti, et bases earum viginti æræ, et circuli earum, et arcus earum argentei.

13. καὶ ἐγώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους, δύο ἐπὶ τοῦ κλίτους τοῦ ἐνός, καὶ δύο ἐπὶ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου,

14. εὐρεῖς, ὥστε αἰρεῖν τοῖς δωσθήσιν ἐν αὐτοῖς.

15. Καὶ τοὺς δωσθήρας τῆς κιβωτοῦ καὶ τῆς τραπέζης ἐποίησε, καὶ κατεχύρωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ.

16. Καὶ ἐποίησε τὰ σκεύη τῆς τραπέζης, τὰ τε τρυβλία, καὶ τὰς θυίσκας, καὶ τοὺς κυάθους, καὶ τὰ σπονδαία, ἐν οἷς σπείσει ἐν αὐτοῖς, χρυσῷ.

17. Καὶ ἐποίησε τὴν λυγνίαν ἣ φωτίζει, χρυσῇ, στερεὰν τὸν καυλὸν, καὶ τοὺς καλαμίσκους ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν αὐτῆς·

18. ἐκ τῶν καλαμίσκων αὐτῆς οἱ βλαστοὶ ἐξέγοντες· τρεῖς ἐκ τούτου, καὶ τρεῖς ἐκ τούτου, ἐξισούμενοι ἀλλήλοις·

19-22. καὶ τὰ λαμπάδια αὐτῶν, ἃ ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἄκρων, καρυωτὰ ἐξ αὐτῶν· καὶ τὰ ἐνθέμια ἐξ αὐτῶν, ἵνα ὡσιν οἱ λύγνοι ἐπ' αὐτῶν· καὶ τὸ ἐνθέμιον τὸ ἔβδομον, τὸ ἐπ' ἄκρου τοῦ λαμπαδίου, ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀνοθεν, στερεὸν ὅλον χρυσοῦν·

23. καὶ ἑπτὰ λύχνους ἐπ' αὐτῆς χρυσοῦς, καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς χρυσᾶς, καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῶν χρυσᾶς.

24. (XXXVI, 34-36.) Οὗτος περιηργύρωσε τοὺς στύλους, καὶ ἐγώνευσεν τῷ στύλῳ δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐχύρωσε τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ· καὶ κατεχύρωσε τοὺς στύλους τοῦ καταπετάσματος χρυσῷ, καὶ ἐποίησε τὰς ἀγκύλας χρυσᾶς. Οὗτος ἐποίησε καὶ τοὺς κρίκους τῆς σκηνῆς χρυσοῦς, καὶ τοὺς κρίκους τῆς αὐλῆς, καὶ κρί-

13. et fudit ei quatuor annulos, duos super latus unum, et duos super latus secundum,

14. capaces vectibus ad portandum eam in eis.

15. Et duos vectes arcae et mensae fecit, et deauravit eos auro.

16. Et fecit vasa mensae, catinos, et mortariola, et cyathos, et libatoria, in quibus libabit in eis, aurea.

17. Et fecit candelabrum quod illuminat, aureum, solidum stipite, et calamos ex utrisque partibus ejus :

18. e calamis ejus germina ostentia : tria ex hoc, et tria ex hoc, exaequata invicem :

19-22. et lampades eorum, quae sunt super summitates, in modum nucis ex eis : et enthemia ex eis, ut sint lucernae super ea : et enthemium septimum, quod est super summitatem lampadis, super verticem desuper, solidum totum aureum :

23. et septem lucernas super illud aureas, et forcipes ejus aureos, et emunctoria eorum aurea.

(XXXVI, 34-36.) Hic inargentavit columnas, et fudit columnas annulos aureos, et deauravit vectes auro : et deauravit columnas velaminis auro et fecit ansulas aureas. Hic fecit et circulos tabernaculi aureos, et circulos atrii, et circulos ad extendendum velamen desuper aereos. Hic fudit capita argentea tabernaculi, et capita aerea ostii tabernaculi, et

12. Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς θάλασσαν αὐλαῖαι πεντήκοντα πήχεων· στύλοι αὐτῶν δέκα, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα, καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν, καὶ αἱ φαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ.

13. Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς πεντήκοντα πήχεων ἰστία.

14. Πέντε καὶ δέκα πήχεων τὸ κατὰ νότον, καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς.

15. Καὶ ἐπὶ τοῦ νότον τοῦ δευτέρου ἔθεν καὶ ἔθεν κατὰ τὴν πύλιν τῆς αὐλῆς, αὐλαῖαι πέντε καὶ δέκα πήχεων· καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς.

16. Πᾶσαι αἱ αὐλαῖαι τῆς σκηνῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης.

17. Καὶ αἱ βάσεις τῶν στύλων αὐτῶν χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ, καὶ οἱ στύλοι περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ, πάντες οἱ στύλοι τῆς αὐλῆς.

18. Καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς ἔργον ποικιλοῦ ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης· εἰκοσι πήχεων τὸ μῆκος, καὶ τὸ ὕψος, καὶ τὸ εὖρος πέντε πήχεων, ἐξισούμενον τοῖς ἰστίοις τῆς αὐλῆς.

19. Καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν τέσσαρες, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ.

20. Καὶ πάντες οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς κύκλῳ χαλκοῖ.

21. Καὶ αὕτη ἡ σύνταξις τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καθὰ συνέταξε Μωϋσῇ, τὴν λειτουργίαν εἶναι τῶν Λευιτῶν διὰ Ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως.

22. Καὶ Βεσελεὶλ ὁ τοῦ Οὐρί ἐκ τῆς φυλῆς Ἰουδά ἐποίησε καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ,

23. καὶ Ἐλιὰβ ὁ τοῦ Ἀχισαμὲχ ἐκ τῆς φυλῆς Δάν, ὃς ἤρχι- τεκτώνευσεν τὰ ὑφάντα, καὶ τὰ βαφειδεντά, καὶ τὰ ποικιλτά ὕφανε τῷ ὑακίνθῳ, καὶ πορφύρᾳ, καὶ κοκκίνῳ νενησμένῳ, καὶ βύσσῳ.

24. Πᾶν τὸ χρυσίον ὃ κατεργάσθη εἰς τὰ ἔργα κατὰ πᾶσαν

12. Et latus quod est ad mare tentoria cubitorum quinquaginta : columnae eorum decem, et bases earum decem, et circuli earum, et arcus earum argentei.

13. Et latus quod est ad orientem quinquaginta cubitorum vela.

14. Quindecim cubitorum quod est a dorso, et columnae eorum tres, et bases earum tres.

15. Et e dorso secundo hinc et hinc juxta portam atrii, tentoria quindecim cubitorum, et columnae eorum tres et bases earum tres.

16. Et omnia tentoria atrii ex bysso torta.

17. Et bases columnarum eorum aereae, et ansae earum argenteae, et capita earum inargentata argento, et columnae inargentatae argento, omnes columnae atrii.

18. Et velamen portae atrii opus variatoris ex hyacintho, et purpura, et cocco neto, et bysso torta : viginti cubitorum longitudo et altitudo, et latitudo quinque cubitorum, exaequatum tentorii atrii.

19. Et columnae eorum quatuor, et bases earum quatuor aeneae, et ansae eorum argenteae, et capita eorum inargentata argento.

20. Et omnes paxilli atrii in circuitu aerei.

21. Et haec est constructio tabernaculi testimonii, sicut praeceptum fuit Moysi, ministerium esse Levitarum per Ithamar filium Aaron sacerdotis.

22. Et Beseleel filius Uri de tribu Juda fecit sicut praecepit Dominus Moysi,

23. et Eliab filius Achisamach de tribu Dan, qui architectonatus est textilia et consutilla et diversi coloris textit de hyacintho, et de purpura, et de cocco neto et bysso.

24. Et omne aurum quod elaboratum est ad opera secundum

κους εἰς τὸ ἐκτείνειν τὸ κατακάλυμμα ἀνωθεν χαλκοῦς. Οὗτος ἐγώνευσε τὰς κεφαλίδας τὰς ἀργυρᾶς τῆς σκηνῆς, καὶ τὰς κεφαλίδας τὰς χαλκᾶς τῆς θύρας τῆς σκηνῆς, καὶ τὴν πύλην τῆς αὐλῆς. Καὶ ἀγκύλας ἐποίησεν τοῖς στύλοις ἀργυρᾶς, ἐπὶ τῶν στύλων. Οὗτος περιηργύρωσεν αὐτάς.

20. (XXXVIII, 20.) Οὗτος ἐποίησε τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς χαλκοῦς.

1. Οὗτος ἐποίησε τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἐκ τῶν πυρείων τῶν χαλκῶν ἃ ἦσαν τοῖς ἀνδράσι τοῖς καταστασιάσασιν μετὰ τῆς Κορὲ συναγωγῆς.

3. Οὗτος ἐποίησε πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, καὶ τὴν βάσιν, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰς κρεάγρας τὰς χαλκᾶς.

4. Οὗτος ἐποίησε θυσιαστηρίῳ παράθεμα, ἔργον δικτυωτῶν κάτωθεν τοῦ πυρείου ὑπὸ αὐτὸ ἕως τοῦ ἡμίσεος αὐτοῦ.

5-6. καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ τέσσαρας δακτυλίους ἐκ τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ παραθέματος τοῦ θυσιαστηρίου χαλκοῦς,

7. εὐρεῖς τοῖς μοχλοῖς ὥστε αἶρειν ἐν αὐτοῖς τὸ θυσιαστήριον.

29. (XXXVII, 29.) Οὗτος ἐποίησε τὸ ἐλαιον τῆς χρίσεως τὸ ἅγιον, καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος, καθάρων ἔγον μυρεψοῦ.

8. (XXXIII, 8.) Οὗτος ἐποίησε τὸν λουτήρα τὸν χαλκοῦν, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ χαλκῆν ἐκ τῶν κατόπτρων τῶν νηστευσασῶν, αἱ ἐνήστευσαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ἐν ἡμέρᾳ ἐπηξεν αὐτήν.

(XL, 30, 31.) 30. 31. Καὶ ἐποίησε τὸν λουτήρα, ἵνα νίπτωνται ἐξ αὐτοῦ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας,

32. εἰς πορευομένων αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ἥ ὅταν προσπορεύωνται πρὸς τὸ θυσιαστήριον λειτουργεῖν, ἐνίπτοντο ἐξ αὐτοῦ, καθάπερ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

τὴν ἐργασίαν τῶν ἁγίων, ἐγένετο χρυσοῦ τοῦ τῆς ἀπαρχῆς ἑνέα καὶ εἰκοσι τάλαντα, καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα σίκλοι κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἁγίον.

25. Καὶ ἀργυρίου καὶ ἀφαίρεμα παρὰ τῶν ἐπισκευεμένων ἀνδρῶν τῆς συναγωγῆς, ἑκατὸν τάλαντα, καὶ χίλιοι ἑπτακόσιοι ἐβδομήκοντα πέντε σίκλοι· δραχμὴ μία τῇ κεφαλῇ, τὸ ἥμισυ τοῦ σίκλου κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἁγίον.

26. Πᾶς ὁ παραπορευόμενος εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, εἰς τὰς ἐξήκοντα μυριάδας καὶ τριεχλίους καὶ πεντακοσίους πενήκοντα.

27. Καὶ ἐγένθη τὰ ἑκατὸν τάλαντα τοῦ ἀργυρίου εἰς τὴν χώνευσιν τῶν κεφαλίδων τῆς σκηνῆς, καὶ εἰς τὰς κεφαλίδας τοῦ καταπετάσματος· ἑκατὸν κεφαλίδας εἰς τὰ ἑκατὸν τάλαντα, τάλαντον τῇ κεφαλίδῃ.

28. Καὶ τοὺς χιλίους ἑπτακοσίους ἐβδομήκοντα πέντε σίκλους ἐποίησεν εἰς τὰς ἀγκύλας τῶν στύλων· καὶ κατεγύρωσε τὰς κεφαλίδας αὐτῶν, καὶ κατεκόσμησεν αὐτούς.

29. Καὶ ὁ χαλκὸς τοῦ ἀφαιρέματος τριακόσια ἐβδομήκοντα τάλαντα, καὶ δεχίλιοι καὶ τετρακόσιοι σίκλοι·

30. καὶ ἐποίησαν ἐξ αὐτοῦ τὰς βάσεις τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν σὺν τῇ ἐσχάρᾳ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου,

31. καὶ τὰς βάσεις τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ τὰς βάσεις τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ. (Compl.)

ostium atrii. Et ansulas fecit columnis argenteas, super columnas. Hic inargentavit eas.

(XXXVIII, 20.) Hic fecit palos tabernaculi, et palos atrii aereos.

1. Hic fecit altare æreum, ex thuribulis æreis qui fuerunt viris illis qui moverunt seditionem cum synagoga Core.

3. Hic fecit omnia vasa altaris, et focum ejus, et basim, et phialas, et fuscinulas æreas.

4. Hic fecit altari additamentum, opus reticulatum ab imo foci sub ipso usque ad dimidium ejus :

5-6. et imposuit ei quatuor annulos e quatuor partibus additamenti altaris aereos,

7. capaces vectibus ad portandum in eis altare.

(XXXVII, 29.) Hic fecit oleum unctionis sanctum, et compositionem incensi, purum opus unguentarii.

(XXXVIII, 8.) Hic fecit labrum æreum, et basim ejus æream ex speculis earum quæ jejunaverunt apud portas tabernaculi testimonii, in qua die fixit illud.

(XL, 30, 31.) Et fecit labrum ut lavent ex eo Moyses et Aaron et filii ejus manus suas et pedes,

32. ingredientibus ipsis in tabernaculum testimonii, vel quando accedent ad altare ad ministrandum, lavabantur ex eo sicut præcepit Dominus Moysi.

omnem operationem sanctorum, fecit auri ejus quod primitiarum, novem et viginti talenta, et septingentos siclos juxta siclum sanctum.

25. Et argenti demptio a visitatis viris synagoge centum talenta, et mille septingenti septuaginta quinque sicli : drachma una capiti, dimidium sicli juxta siclum sanctum.

26. Omnis transiens ad visitationem a vigesimo anno et supra, ad sexaginta myriadas et ter mille quingentos et quinquaginta.

27. Et facta sunt centum talenta argenti in conflationem centum capitellorum tabernaculi, et in capitella velaminis : centum capitella ad centum talenta, talentum capitello.

28. Et mille illos septingentos septuaginta quinque siclos fecit in ansulas columnis : et inauravit capitella earum, et ornavit eas.

29. Et æs demptionis, trecenta septuaginta talenta, et duo millia et quadringenti sicli :

30. et fecerunt ex eo bases ostii tabernaculi testimonii, et altare æreum cum craticula ejus, et omnia vasa altaris,

31. et bases atrii in circuitu, et bases portæ atrii et paxillos tabernaculi et paxillos atrii in circuitu.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΘ' (*).

24. (*Vulg. XXXVIII, 24.*) Πᾶν τὸ χρυσίον δ κατεργάσθη εἰς τὰ ἔργα κατὰ πᾶσαν τὴν ἐργασίαν τῶν ἁγίων, ἐγένετο χρυσίου τοῦ τῆς ἀπαρχῆς, ἑνῆα καὶ εἴκοσι τάλαντα, καὶ ἑπτακόσιοι εἴκοσι σίκλοι κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον·

25. καὶ ἀργυρίου ἀφαίρεμα παρὰ τῶν ἐπεσκεμμένων ἀνδρῶν τῆς συναγωγῆς ἑκατὸν τάλαντα, καὶ χίλιοι ἑπτακόσιοι ἑβδομηκονταπέντε σίκλοι·

26. Δραχμὴ μία τῇ κεφαλῇ, τὸ ἥμισυ τοῦ σίκλου, κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον. Πᾶς δ παραπορευόμενος τὴν ἐπίσκεψιν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, εἰς τὰς ἐξήκοντα μυριάδας, καὶ τρις χίλιοι πεντακόσιοι καὶ πεντήκοντα.

27. Καὶ ἐγενήθη τὰ ἑκατὸν τάλαντα τοῦ ἀργυρίου εἰς τὴν χώνευσιν τῶν ἑκατὸν κεφαλίδων τῆς σκηνῆς, καὶ εἰς τὰς κεφαλίδας τοῦ καταπετάσματος, ἑκατὸν κεφαλίδες εἰς τὰ ἑκατὸν τάλαντα, τάλαντον τῇ κεφαλίδι.

28. Καὶ τοὺς χιλίους ἑπτακοσίους ἑβδομηκονταπέντε σίκλους ἐποίησεν εἰς τὰς ἀγκύλας τοῖς στύλοις· καὶ κατεγρύσωσε τὰς κεφαλίδας αὐτῶν, καὶ κατεκόσμησεν αὐτούς.

29. Καὶ δ χαλκὸς τοῦ ἀφαίρεματος, ἑβδομηκοντα τάλαντα, καὶ χίλιοι πεντακόσιοι σίκλοι,

30. καὶ ἐποίησαν ἐξ αὐτοῦ τὰς βάσεις τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὰς βάσεις τῆς αὐλῆς κύκλῳ,

31. καὶ τὰς βάσεις τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ τὸ παράθεμα τὸ χαλκοῦν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

32. (XXXIX, 33.) Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν. Τὸ δὲ λοιπὸν χρυσίον τοῦ ἀφαίρεματος ἐποίησαν σκεύη εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν αὐτοῖς ἐναντὶ Κυρίου.

(*) 1. Καὶ τὴν καταληφθεῖσαν ὑακίνθον καὶ τὸ κόκκινον ἐποίησαν στολὰς λειτουργικὰς Ἀαρὼν εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν αἰπαῖς ἐν τῷ ἁγίῳ, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.
(Cætera usque ad v. 32 inveniuntur in cap. 36. a fine versus octavi.)

32. Καὶ συνετελέσθη πᾶν ἔργον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

33. Καὶ ἤνεγκαν τὴν σκηνὴν πρὸς Μωϋσῆν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς δακτυλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τοὺς μογλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς,

34. καὶ τὰς διεθέραις δέρματα κριῶν ἡνυβροδανωμένα, καὶ τὰ κατακαλύμματα, δέρματα ὑακίνθινα, καὶ τὸ καταπέτασμα,

35. καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τοὺς διωστήρας αὐτῆς, καὶ τὸ ἱλαστήριον,

36. καὶ τὴν τράπεζαν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως,

37. καὶ τὴν λυχνίαν τὴν καθαρὰν, καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς, λύχνους τῆς καύσεως, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτός,

38. καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς,

39. καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν, καὶ τὴν ἰσχάραν αὐτοῦ τὴν χαλκῆν, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ τὸν λουτήρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ,

CAPUT XXXIX.

(*Vulg. XXXVIII, 24.*) Omne aurum quod elaboratum est ad opera secundum omnem operationem sanctorum, fuit auri ejus quod primitiarum, novem et viginti talenta, et septingenti viginti sicli juxta siclum sanctum :

25. et argenti demptio a visitatis viris synagogæ centum talenta, et mille septingenti septuaginta quinque sicli :

26. drachma una capiti, dimidium sicli, juxta siclum sanctum. Omnis transiens ad visitationem a vigesimo anno et supra, ad sexaginta myriadas, et ter mille quingenti et quinquaginta.

27. Et facta sunt centum talenta argenti in conflationem centum capitellorum tabernaculi, et in capitella velaminis, centum capitella ad centum talenta, talentum capitello.

28. Et mille illos septingentos septuaginta quinque siclos fecit in ansulas columnis : et inauravit capitella earum, et ornavit eas.

29. et æs demptionis, septuaginta talenta, et mille quingenti sicli,

30. Et fecerunt ex eo bases ostii tabernaculi testimonii, et bases atrii in circuitu,

31. et bases portæ atrii, et palos tabernaculi, et palos atrii in circuitu, et additamentum æreum altaris, et omnia vasa altaris, et omnia instrumenta tabernaculi testimonii.

(XXXIX, 32.) Et fecerunt filii Israel sicut præcepit Dominus Moysi, ita fecerunt. Reliquum vero aurum demptionis fecerunt vasa ad ministrandum in eis coram Domino.

1. Et reliquum hyacinthum et purpuram et coccum fecerunt stolas ministratorias Aaron, ad ministrandum in eis in sancto, sicut præcepit Dominus Moysi.

(Cætera usque ad v. 32 inveniuntur in cap. 36. a fine versus octavi.)

32. Et perfectum est omne opus tabernaculi testimonii, et fecerunt filii Israel secundum omnia quæ præcepit Dominus Moysi.

33. Et attulerunt ad Moysen tabernaculum, et omnia vasa ejus, et annulos ejus, et columnas ejus, et vectes ejus, et paxillos ejus, et bases ejus,

34. et opercula pelles arietum rubricatas, et superoperimenta, operimenta hyacinthina et velamen,

35. et arcam testamenti, et vectes ejus, et propitiatorium,

36. et mensam et omnia vasa ejus, et panes propositionis,

37. et candelabrum purum, et lucernas ejus, lucernas incensionis, et omnia vasa ejus, et oleum luminis,

38. et altare aureum et oleum unctionis, et incensum compositionis, et tentorium ostii tabernaculi,

39. et altare æreum et craticulam ejus æream et vectes ejus et omnia vasa ejus, et labrum et basim ejus,

1. Καὶ τὴν καταλειφθεῖσαν ὀκκίνθον, καὶ πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον ἐποίησαν στολὰς λειτουργικὰς Ἀαρὼν, ὥστε λειτουργεῖν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ.

33. Καὶ ἤνεγκαν τὰς στολὰς πρὸς Μωϋσῆν, καὶ τὴν σκηνὴν, καὶ τὰ σκεύη αὐτῆς, τὰς βάσεις καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους,

35. καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, καὶ τοὺς διωστήρας αὐτῆς,

38. καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως,

37. καὶ τὴν λυχνίαν τὴν καθαρὰν, καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς, λύχνους τῆς καύσεως, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτός,

36. καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς προκειμένους, καὶ τὰς στολὰς τοῦ ἁγίου, αἱ εἰσιν Ἀαρὼν,

41 καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἱερατείαν,

40. καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στύλους, καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς, καὶ τῆς πύλης τῆς αὐλῆς καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς σκηνῆς, καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα αὐτῆς,

34. καὶ τὰς διφθέρας δέρματα κριῶν ἡρυθροδανωμένα, καὶ τὰ καλύμματα βακίνθινα, καὶ τῶν λοιπῶν τὰ ἐπικαλύμματα,

40. καὶ τοὺς πασσάλους, καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα τὰ εἰς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

42. Ὅσα συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν.

43. Καὶ εἶδε Μωϋσῆς πάντα τὰ ἔργα, καὶ ἦσαν πεποιηκότες αὐτὰ ὡς τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν αὐτὰ, καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Μωϋσῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μ'.

1. Καὶ ἔαλυσεν Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου νομηνίου στήσεις τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου,

3. καὶ θήσεις τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, καὶ σκεπάσεις τὴν κιβωτὸν τοῦ καταπετάσματος.

4. Καὶ εἰσίοσεις τὴν πρᾶπξαν, καὶ προθήσεις τὴν πρόθεσιν αὐτῆς. Καὶ εἰσίοσεις τὴν λυχνίαν, καὶ ἐπιθήσεις τοὺς λύχνους αὐτῆς.

5. Καὶ θήσεις τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, εἰς τὸ θυμιᾶν ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ. Καὶ ἐπιθήσεις κάλυμμα καταπετάσματος ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου,

6. καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων θήσεις παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ περιθήσεις τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ αὐτῆς ἁγιάσεις κύκλῳ.

40. καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στύλους, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ τὸ ἐπίπαστρον τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ σχοινία αὐτῆς, καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα τὰ εἰς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου·

41. καὶ τὰς στολὰς τὰς λειτουργικὰς εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ, στολὰς τοῦ ἁγίου, αἱ εἰσιν Ἀαρὼν, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἱερατείαν·

42. κατὰ πάντα ὅσα συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν παρασκευὴν.

43. Καὶ εἶδε Μωϋσῆς πάντα τὰ ἔργα, καὶ ἦσαν πεποιηκότες αὐτὰ ὡς τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν αὐτὰ, καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Μωϋσῆς. (Compl.)

1. Et reliquam hyacinthum, et purpuram, et coccum fecerunt stolas ministratorias Aaron, ad ministrandum in eis in sancto.

33. Et attulerunt stolas ad Moysem, et tabernaculum, et vasa ejus, bases, et vectes ejus, et columnas;

35. et arcam testamenti, et vectes ejus;

38. et altare, et omnia vasa ejus; et oleum unctionis, et incensum compositionis;

37. et candelabrum purum, et lucernas ejus, lucernas incensionis, et oleum luminis;

36. et mensam propositionis, et omnia vasa ejus; et panes ipsos propositos; et stolas sancti, quae sunt Aaron,

41. et stolas filiorum ejus ad sacerdotium;

40. et tentoria atrii, et columnas; et velamen ostii tabernaculi, et portae atrii; et omnia vasa tabernaculi, et omnia instrumenta ejus;

34. et opercula pelles arietum rubricatas, et operimenta hyacinthinia et ceterorum superoperimenta;

40. et palos, et omnia instrumenta quae ad opera tabernaculi testimonii.

42. Quaecumque praecepit Dominus Moysi, sic fecerunt filii Israel omnem apparatus.

43. Et vidit Moyses omnia opera, et fecerant ea quemadmodum praeceperat Dominus Moysi, sic fecerant ea, et benedixit eos Moyses.

CAPUT XL.

1. Et locutus est Dominus ad Moysem, dicens:

2. In die una mensis primi in neomenia statues tabernaculum testimonii,

3. et pones arcam testimonii, et teges arcam velamine.

4. Et inferes mensam, et propones propositionem ejus. Et inferes candelabrum, et impones lucernas ejus.

5. Et pones altare aureum, ad incensandum coram ara. Et impones operimentum velaminis super ostium tabernaculi testimonii,

6. Et altare holocaustorum pones apud januas tabernaculi testimonii. Et circumpones tabernaculum, et omnia ejus sanctificabis in circuitu:

40. et vela atrii, et columnas, et bases ejus, et velamen ostii atrii, et funiculos ejus, et paxillos ejus, et omnia instrumenta quae ad opera tabernaculi testimonii,

41. et stolas ministratorias ministrandum in eis in sancto, stolas sancti quae sunt Aaron, et stolas filiorum ejus ad sacerdotium:

42. secundum omnia quaecumque praecepit Dominus Moysi, sic fecerunt filii Israel omnem apparatus.

43. Et vidit Moyses omnia opera, et fecerunt ea quemadmodum praeceperat Dominus Moysi, sic fecerunt ea, et benedixit eos Moyses.

(*) 9. Καὶ λήψῃ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος, καὶ χρίσεις τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἀγιάσεις αὐτήν, καὶ πάντα τὰ σκευὴ αὐτῆς, καὶ ἔσται ἁγία.

10. Καὶ χρίσεις τὸ θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων, καὶ πάντα τὰ σκευὴ αὐτοῦ. Καὶ ἀγιάσεις τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἔσται τὸ θυσιαστήριον ἅγιον τῶν ἁγίων.

(**) 12. Καὶ προσάξεις Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ λούσεις αὐτοὺς ὕδατι·

13. καὶ ἐνδύσεις Ἀαρὼν τὰς στολὰς τὰς ἁγίας, καὶ χρίσεις αὐτὸν, καὶ ἀγιάσεις αὐτὸν, καὶ ἱερατεύσει μοι. Καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις, καὶ ἐνδύσεις αὐτοὺς χιτῶνας· καὶ ἀλείψεις αὐτοὺς ὃν τρόπον ἤλειψας τὸν πατέρα αὐτῶν, καὶ ἱερατεύσουσι μοι. Καὶ ἔσται, ὥστε εἶναι αὐτοῖς χρίσμα ἱερατείας εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν.

14. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος, οὕτως ἐποίησε.

15. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, τῷ δευτέρῳ ἔτει, ἐκπορευομένων αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου νομηνία, ἑσταθῇ ἡ σκηνή.

16. Καὶ ἔστησε Μωϋσῆς τὴν σκηνὴν, καὶ ἐπέθηκε τὰς κεφαλίδας, καὶ διενέβαλε τοὺς μοχλοὺς, καὶ ἔστησε τοὺς στύλους,

17. καὶ ἐξέτεινε τὰς αὐλαίας ἐπὶ τὴν σκηνὴν, καὶ ἐπέθηκε τὸ κατακάλυμμα τῆς σκηνῆς ἐπ' αὐτὴν ἄνωθεν, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

18. Καὶ λαβὼν τὰ μαρτύρια ἐνέβαλεν εἰς τὴν κιβωτὸν· καὶ ὑπέθηκε τοὺς διωστήρας ὑπὸ τὴν κιβωτὸν,

19. καὶ εἰσήνεγκε τὴν κιβωτὸν εἰς τὴν σκηνὴν, καὶ ἐπέθηκε τὸ κατακάλυμμα τοῦ καταπετάσματος, καὶ ἐσχέπασε τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

20. Καὶ ἐπέθηκε τὴν τράπεζαν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, τὸ πρὸς βορρᾶν, ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος τῆς σκηνῆς,

21. καὶ προσέθηκεν ἐπ' αὐτῆς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔναντι Κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

22. Καὶ ἔθηκε τὴν λυχνίαν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, εἰς τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς νότον.

23. Καὶ ἐπέθηκε τοὺς λύχνους αὐτῆς ἔναντι Κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

24. Καὶ ἔθηκε τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσαῦν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἄπέναντι τοῦ καταπετάσματος,

25. καὶ ἐθυμίασεν ἐπ' αὐτοῦ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καθάπερ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

(***) 27. Καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων ἔθηκε παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς, (***)

9. Et sames oleum unctionis, et unges tabernaculum, et omnia quae in eo, et sanctificabis illud, et omnia vasa ejus, et erunt sancta.

10. Et unges altare holocaustorum, et omnia vasa ejus. Et sanctificabis altare, et erit altare sanctum sanctorum.

12. Et adduces Aaron et filios ejus ad januas tabernaculi testimonii, et lavabis eos aqua :

13. et indues Aaron stolas sanctas, et unges eum, et sanctificabis eum, et sacerdotio fungetur mihi. Et filios ejus adduces, et indues eos tunicas : et linies eos quemadmodum linivisti patrem eorum, et sacerdotio fungentur mihi. Et erit, ut sit ipsis chrisma sacerdotii in seculum in progenies eorum.

14. Et fecit Moyses omnia quae praecepit ei Dominus, ita fecit.

15. Et factum est in mense primo, anno secundo, egredientibus ipsis de Aegypto in neomenia, constitutum est tabernaculum.

16. Et statuit Moyses tabernaculum, et imposuit capitella, et injectit vectes, et statuit columnas,

17. et extendit aulae super tabernaculum, et imposuit cooperimentum tabernaculi super illud desuper, sicut praecepit Dominus Moysi.

18. Et sumens testimonia injectit in arcam, et supposuit vecte sub arca,

19. et intulit arcam in tabernaculum, et imposuit cooperimentum velaminis, et texit arcam testimonii, quemadmodum praeceperat Dominus Moysi.

20. Et imposuit mensam in tabernaculo, qua ad aquilonem, extra velamen tabernaculi,

21. et apposuit in ea panes propositionis ante Dominum, quemadmodum praeceperat Dominus Moysi.

22. Et posuit candelabrum in tabernaculo testimonii, ad latus tabernaculi quod ad austrum.

23. Et imposuit lucernas ejus ante Dominum, quemadmodum praeceperat Dominus Moysi.

24. Et posuit altare aureum in tabernaculo testimonii e regione velaminis,

25. et super illud incensavit incensum compositionis, quemadmodum praeceperat Dominus Moysi.

27. Et altare holocaustorum posuit apud januas tabernaculi,

(*) 7. Καὶ θήσεις τὸν λουτήρα ἀναμέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ θήσεις ἐν αὐτῷ ὕδωρ. (Compl.)

8. Καὶ περιθήσεις τὴν αὐλὴν κύκλῳ, καὶ θήσεις τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς. (Alex. et Ox.)

(**) 11. Καὶ χρίσεις τὸν λουτήρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ ἀγιάσεις αὐτόν. (Compl.)

(***) 26. Καὶ ἔθηκε τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. (Compl.)

27. (****) καὶ ἀνήγεινέν αὐτῷ ὀλοκαύτωματα καὶ θυσίαν, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ. (Alex.)

7. Et pones labrum inter tabernaculum testimonii et altare, et pones in eo aquam.

8. Et circumdabis atrium in circuitu et pones velamen portae atrii.

11. Et unges labrum, et basin ejus, et sanctificabis illud.

26. Et posuit tentorium portae tabernaculi.

27. et attulit in eo holocausta et sacrificium, sicut praecepit Dominus Moysi.

1. Καὶ τὴν καταλειφθεῖσαν ὑάκινθον, καὶ πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον ἐποίησαν στολὰς λειτουργικὰς Ἀαρὼν, ὥστε λειτουργεῖν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ.

33. Καὶ ἤνεγκαν τὰς στολὰς πρὸς Μωϋσῆν, καὶ τὴν σκηνὴν, καὶ τὰ σκεύη αὐτῆς, τὰς βάσεις καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους,

35. καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, καὶ τοὺς διωστήρας αὐτῆς,

36. καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως,

37. καὶ τὴν λυχνίαν τὴν καθαρὰν, καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς, λύχνους τῆς καύσεως, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτός,

38. καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς προκειμένους, καὶ τὰς στολὰς τοῦ ἁγίου, αἱ εἰσιν Ἀαρὼν,

41 καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἱερατείαν,

40. καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στύλους, καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς, καὶ τῆς πύλης τῆς αὐλῆς· καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς σκηνῆς, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτῆς,

34. καὶ τὰς διφθέρας δέρματα κριῶν ἡρυθοδανωμένα, καὶ τὰ καλύμματα ὑακίνθινα, καὶ τῶν λοιπῶν τὰ ἐπικαλύμματα,

40. καὶ τοὺς πασσάλους, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτῆς εἰς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

42. Ὅσα συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν.

43. Καὶ εἶδε Μωϋσῆς πάντα τὰ ἔργα, καὶ ἦσαν πεποιηκότες αὐτὰ ὡς τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν αὐτὰ, καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Μωϋσῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου νομηνία στήσεις τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου,

3. καὶ θήσεις τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, καὶ σκεπάσεις τὴν κιβωτὸν τῷ καταπέτασματι.

4. Καὶ εἰροῖσεις τὴν πρᾶπτεζαν, καὶ προθήσεις τὴν πρόθεσιν αὐτῆς. Καὶ εἰροῖσεις τὴν λυχνίαν, καὶ ἐπιθήσεις τοὺς λύχνους αὐτῆς.

5. Καὶ θήσεις τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, εἰς τὸ θυμιαῖν ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ. Καὶ ἐπιθήσεις κάλυμμα καταπετάσματος ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου,

6. καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων θήσεις παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ περιθήσεις τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ αὐτῆς ἁγιάσεις κύκλῳ.

40. καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στύλους, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ σχοινία αὐτῆς, καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτῆς εἰς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου·

41. καὶ τὰς στολὰς τὰς λειτουργικὰς εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ, στολὰς τοῦ ἁγίου, αἱ εἰσιν Ἀαρὼν, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἱερατείαν·

42. κατὰ πάντα ὅσα συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν παρασκευὴν.

43. Καὶ εἶδε Μωϋσῆς πάντα τὰ ἔργα, καὶ ἦσαν πεποιηκότες αὐτὰ ὡς τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν αὐτὰ, καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Μωϋσῆς. (Compl.)

1. Et reliquam hyacinthum, et purpuram, et coccum fecerunt stolas ministratorias Aaron, ad ministrandum in eis in sancto.

33. Et attulerunt stolas ad Moysen, et tabernaculum, et vasa ejus, bases, et vectes ejus, et columnas;

35. et arcam testamenti, et vectes ejus;

36. et altare, et omnia vasa ejus; et oleum unctionis, et incensum compositionis;

37. et candelabrum purum, et lucernas ejus, lucernas incensionis, et oleum luminis;

38. et mensam propositionis, et omnia vasa ejus; et panes ipsos propositos; et stolas sancti, quæ sunt Aaron,

41. et stolas filiorum ejus ad sacerdotium;

40. et tentoria atrii, et columnas; et velamen ostii tabernaculi, et portæ atrii; et omnia vasa tabernaculi, et omnia instrumenta ejus;

34. et opercula pelles arietum rubricatas, et operimenta hyacinthina et ceterorum superoperimenta;

40. et palos, et omnia instrumenta quæ ad opera tabernaculi testimonii.

42. Quæcumque præcepit Dominus Moysi, sic fecerunt filii Israel omnem apparatusum.

43. Et vidit Moyses omnia opera, et fecerant ea quemadmodum præceperat Dominus Moysi, sic fecerant ea, et benedixit eos Moyses.

CAPUT XL.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

2. In die una mensis primi in neomenia statues tabernaculum testimonii,

3. et pones arcam testimonii, et teges arcam velamine.

4. Et inferes mensam, et propones propositionem ejus. Et inferes candelabrum, et impones lucernas ejus.

5. Et pones altare aureum, ad incensandum coram arca. Et impones operimentum velaminis super ostium tabernaculi testimonii,

6. Et altare holocaustorum pones apud januas tabernaculi testimonii. Et circumpones tabernaculum, et omnia ejus sanctificabis in circuitu.

40. et vela atrii, et columnas, et bases ejus, et velamen ostii atrii, et funiculos ejus, et paxillos ejus, et omnia instrumenta quæ ad opera tabernaculi testimonii,

41. et stolas ministratorias administrandum in eis in sancto, stolas sancti quæ sunt Aaron, et stolas filiorum ejus ad sacerdotium;

42. secundum omnia quæcumque præcepit Dominus Moysi, sic fecerant filii Israel omnem apparatusum.

43. Et vidit Moyses omnia opera, et fecerunt ea quemadmodum præceperat Dominus Moysi, sic fecerunt ea, et benedixit eos Moyses.

(*) 9. Καὶ λήψῃ τὸ ἐλαίον τοῦ χρίσματος, καὶ χρίσεις τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἀγιάσεις αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ ἔσται ἅγια.

10. Καὶ χρίσεις τὸ θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ. Καὶ ἀγιάσεις τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἔσται τὸ θυσιαστήριον ἅγιον τῶν ἁγίων.

(**) 12. Καὶ προσάξεις Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ λούσεις αὐτοὺς ὕδατι·

13. καὶ ἐνδύσεις Ἀαρὼν τὰς στολὰς τὰς ἁγίας, καὶ χρίσεις αὐτὸν, καὶ ἀγιάσεις αὐτὸν, καὶ ἱερατεύσει μοι. Καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις, καὶ ἐνδύσεις αὐτοὺς χιτῶνας· καὶ ἀλείψεις αὐτοὺς ὃν τρόπον ἤλειψας τὸν πατέρα αὐτῶν, καὶ ἱερατεύσουσί μοι. Καὶ ἔσται, ὥστε εἶναι αὐτοῖς χρίσμα ἱερατείας εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν.

14. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος, οὕτως ἐποίησε.

15. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, τῷ δευτέρῳ ἔτει, ἐκπορευομένων αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου νομηνίᾳ, ἑστάθη ἡ σκηνή.

16. Καὶ ἔστησε Μωϋσῆς τὴν σκηνὴν, καὶ ἐπέθηκε τὰς κεφαλίδας, καὶ διενέβαλε τοὺς μοχλοὺς, καὶ ἔστησε τοὺς στύλους,

17. καὶ ἐξέτεινε τὰς αὐλαίας ἐπὶ τὴν σκηνὴν, καὶ ἐπέθηκε τὸ κατακάλυμμα τῆς σκηνῆς ἐπ' αὐτὴν ἄνωθεν, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

18. Καὶ λαβὼν τὰ μαρτύρια ἐνέβαλεν εἰς τὴν κιβωτὸν· καὶ ὑπέθηκε τοὺς διωστήρας ὑπὸ τὴν κιβωτὸν,

19. καὶ εἰσήνεγκε τὴν κιβωτὸν εἰς τὴν σκηνὴν, καὶ ἐπέθηκε τὸ κατακάλυμμα τοῦ καταπετάσματος, καὶ ἐσκέπασε τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

20. Καὶ ἐπέθηκε τὴν τράπεζαν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, τὸ πρὸς βορρᾶν, ἐξωθεν τοῦ καταπετάσματος τῆς σκηνῆς,

21. καὶ προσέθηκεν ἐπ' αὐτῆς ἄρτους τῆς προθέσεως ἐναντὶ Κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

22. Καὶ ἔθηκε τὴν λυχνίαν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, εἰς τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς νότον.

23. Καὶ ἐπέθηκε τοὺς λύχνους αὐτῆς ἐναντὶ Κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

24. Καὶ ἔθηκε τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἀπέναντι τοῦ καταπετάσματος,

25. καὶ ἐθυμίασεν ἐπ' αὐτοῦ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καθάπερ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

(***) 27. Καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων ἔθηκε παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς, (****)

9. Et sumes oleum unctionis, et unges tabernaculum, et omnia quae in eo, et sanctificabis illud, et omnia vasa ejus, et erunt sancta.

10. Et unges altare holocaustorum, et omnia vasa ejus. Et sanctificabis altare, et erit altare sanctum sanctorum.

12. Et adduces Aaron et filios ejus ad januas tabernaculi testimonii, et lavabis eos aqua :

13. et indues Aaron stolas sanctas, et unges eum, et sanctificabis eum, et sacerdotio fungetur mihi. Et filios ejus adduces, et indues eos tunicas : et linies eos quemadmodum linivisti patrem eorum, et sacerdotio fungentur mihi. Et erit, ut sit ipsis chrisma sacerdotii in seculum in progenies eorum.

14. Et fecit Moyses omnia quae praecepit ei Dominus, ita fecit.

15. Et factum est in mense primo, anno secundo, egredientibus ipsis de Aegypto in neomenia, constitutum est tabernaculum.

16. Et statuit Moyses tabernaculum, et imposuit capitella, et injecti vectes, et statuit columnas,

17. et extendit aulae super tabernaculum, et imposuit cooperimentum tabernaculi super illud desuper, sicut praecepit Dominus Moysi.

18. Et sumens testimonia injecti in arcam, et supposuit vecte sub arca,

19. et intulit arcam in tabernaculum, et imposuit cooperimentum velaminis, et textit arcam testimonii, quemadmodum praeceperat Dominus Moysi.

20. Et imposuit mensam in tabernaculo, qua ad aquilonem, extra velamen tabernaculi,

21. et apposuit in ea panes propositionis ante Dominum, quemadmodum praeceperat Dominus Moysi.

22. Et posuit candelabrum in tabernaculo testimonii, ad latus tabernaculi quod ad austrum.

23. Et imposuit lucernas ejus ante Dominum, quemadmodum praeceperat Dominus Moysi.

24. Et posuit altare aureum in tabernaculo testimonii e regione velaminis,

25. et super illud incensavit incensum compositionis, quemadmodum praeceperat Dominus Moysi.

(***) 27. Et altare holocaustorum posuit apud januas tabernaculi,

7. Et pones labrum inter tabernaculum testimonii et altare, et pones in eo aquam.

8. Et circumdabis atrium in circuitu et pones velamen portae atrii.

11. Et unges labrum, et basim ejus, et sanctificabis illud.

26. Et posuit tentorium portae tabernaculi.

27. et attulit in eo holocausta et sacrificium, sicut praecepit Dominus Moysi.

10.

(*) 7. Καὶ θέσεις τὸν λουτήρα ἀναμέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ θέσεις ἐν αὐτῷ ὕδωρ. (Compl.)

8. Καὶ περιθήσεις τὴν αὐλὴν κύκλῳ, καὶ θέσεις τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς. (Alex. et Ox.)

(**) 11. Καὶ χρίσεις τὸν λουτήρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ ἀγιάσεις αὐτόν. (Compl.)

(***) 26. Καὶ ἔθηκε τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς. (Compl.)

27. (****) καὶ ἀνήνεγκέν αὐτῷ ὀλοκαύτωματα καὶ θυσιάν, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ. (Alex.)

(*) 31. Καὶ ἔσθησε τὴν αὐλὴν κύκλῳ τῆς σκηνῆς καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. Καὶ συνετέλεσε Μωϋσῆς πάντα τὰ ἔργα.

32. Καὶ ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ δόξης Κυρίου ἐπλήσθη ἡ σκηνή.

33. Καὶ οὐκ ἠδυνάσθη Μωϋσῆς εἰσελθεῖν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ὅτι ἐπεσκίαζεν ἐπ' αὐτὴν ἡ νεφέλη, καὶ δόξης Κυρίου ἐνεπλήσθη ἡ σκηνή.

34. Ἦνίκα δ' ἂν ἀνέβῃ ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς, ἀνεξεύγνυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ σὺν τῇ ἀπαρτίᾳ αὐτῶν.

35. Εἰ δὲ μὴ ἀνέβῃ ἡ νεφέλη, οὐκ ἀνεξεύγνυσαν ἕως ἡμέρας ἥς ἀνέβῃ ἡ νεφέλη.

36. Νεφέλη γάρ ἦν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡμέρας, καὶ πῦρ ἦν ἐπ' αὐτῆς νυκτὸς ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ, ἐν πάσαις ταῖς ἀναζυγαῖς αὐτῶν.

31. Et statuit atrium in circuitu tabernaculi et altaris. Et consummavit Moyses omnia opera.

32. Et operuit nubes tabernaculum testimonii, et gloria Domini impletum est tabernaculum.

33. Et non potuit Moyses ingredi in tabernaculum testimonii, quia obumbrabat super ipsum nubes, et gloria Domini impletum erat tabernaculum.

34. Quando autem ascendeat nubes a tabernaculo, disjungebant filii Israel cum sarcinis suis.

35. Si autem non ascendeat nubes, non disjungebant usque ad diem qua ascendeat nubes.

36. Nubes enim erat super tabernaculum die, et ignis erat super ipsum nocte coram omni Israel, in omnibus disjunctionibus eorum.

ΛΕΥΙΤΙΚΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἀνεκάλεσε Μωϋσῆν, καὶ ἐλάλησεν Κύριος αὐτῷ ἐκ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔαν προσαγάγῃ δῶρα τῷ Κυρίῳ, ἀπὸ τῶν κτηνῶν καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων προσοίσετε τὰ δῶρα ὑμῶν.

3. Ἐὰν ὀλοκαύτωμα τὸ δῶρον αὐτοῦ, ἐκ τῶν βοῶν ἄρσεν ἄμωμον προσάξει πρὸς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, προσοίσει αὐτὸ δεκτὸν ἐναντίον Κυρίου.

4. Καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κρπώματος δεκτὸν αὐτῷ, ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ.

5. Καὶ σφάζουσι τὸν μύσχον ἐναντὶ Κυρίου· καὶ προσοίσουσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα, καὶ προσχεύουσιν τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ τὸ ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

6. Καὶ ἐκδείραντες τὸ ὀλοκαύτωμα, μεριοῦσιν αὐτὸ κατὰ μέλη,

7. καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς πῦρ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐπιστοιβάσουσι ξύλα ἐπὶ τὸ πῦρ.

8. Καὶ ἐπιστοιβάσουσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὰ διχοτομήματα, καὶ τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ στέαρ ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς τὰ θντα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου.

9. Τὰ δὲ ἐγκοιλια καὶ τοὺς πόδας πλυνούσιν ὕδατι, καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ ἱερεῖς τὰ πάντα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· κάρπωμά ἐστι, θυσία, ὁσμὴ εὐωδίας τῷ Κυρίῳ.

10. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν προβάτων τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ Κυρίῳ, ἀπὸ τε τῶν ἀρνῶν, καὶ τῶν ἐρίφων εἰς ὀλοκαυτώματα, ἄρσεν ἄμωμον προσάξει αὐτό. Καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ·

(*) 28. Καὶ ἐποίησε τὸν λουτήρα ἀναμέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐπέθηκεν ἐν αὐτῷ ὕδωρ,

29. ἵνα νίπωνται ἐξ αὐτοῦ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας,

30. εἰς τορευσμένον αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου· ἢ ὅταν προπορεύωνται πρὸς τὸ θυσιαστήριον λειτουργεῖν, ἐνίπτοντο ἐξ αὐτοῦ, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ. (Alex.)

LEVITICUS.

CAPUT I.

1. Et revocavit Moysen, et locutus est Dominus ei ex tabernaculo testimonii, dicens :

2. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Homo ex vobis si afferat munera Domino, de pecoribus et de bobus et de ovibus offeretis munera vestra.

3. Si holocaustoma munus ejus, de bobus masculum immaculatum adducet ad ostium tabernaculi testimonii, offeret illud acceptabile ante Dominum.

4. Et imponent inanum super caput holocausti acceptabile ei, ad depropitiandum pro ipso.

5. Et jugulabunt vitulum ante Dominum : et offerent filii Aaron sacerdotes sanguinem, et effundent sanguinem ad altare in circuitu quod est super januas tabernaculi testimonii.

6. Et decorantes holocaustoma, membratim dividant illud per membra,

7. et imponent filii Aaron sacerdotes ignem super altare et constipabunt ligna super ignem.

8. Et constipabunt filii Aaron sacerdotes membra divisa, et caput, et adipem super ligna quæ super ignem quæ sunt super altare.

9. Interanea vero et pedes lavabunt aqua, et imponent sacerdotes omnia super altare : holocaustum est, sacrificium, odor suavitatis Domino.

10. Si autem de ovibus munus ejus Domino, et de agnis, et de lædis in holocaustomata, masculum immaculatum adducet illud. Et imponent manum super caput ejus :

28. Et fecit labrum inter tabernaculum testimonii et altare et posuit in eo aquam,

29. ut lavent ex eo Moyses et Aaron et filii ejus manus eorum et pedes,

30. ingredientibus ipsis in tabernaculum testimonii; vel quando accedent ad altare ad ministrandum, lavabantur ex eo, sicut præcepit Dominus Moysi.

11. καὶ σφάξουσιν αὐτὸ ἐκ πλαγίων τοῦ θυσιαστηρίου πρὸς βορρᾶν ἐναντὶ Κυρίου· καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

12. Καὶ διελοῦσιν αὐτὸ κατὰ μέλη, καὶ τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ στέαρ· καὶ ἐπιστοιβάσουσιν οἱ ἱερεῖς αὐτὰ ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρός τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου.

13. Καὶ τὰ ἐγκοιλια, καὶ τοὺς πόδας πλυνούσιν ὕδατι. Καὶ προσοίσει ὁ ἱερεὺς τὰ πάντα, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· κάρπωμά ἐστι, θυσία, ὁσμὴ εὐωδίας τῷ Κυρίῳ.

14. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν πετεινῶν κάρπωμα προσφέρει δῶρον αὐτοῦ τῷ Κυρίῳ, καὶ προσοίσει ἀπὸ τῶν τρυγόνων, ἢ ἀπὸ τῶν περιστέρων τὸ δῶρον αὐτοῦ·

15. καὶ προσοίσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἀποκνίσει τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ στραγγιεῖ τὸ αἷμα πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου.

16. Καὶ ἀρελεῖ τὸν πρόλοβον σὺν τοῖς πτεροῖς, καὶ ἐκβαλεῖ αὐτὸ παρὰ τὸ θυσιαστήριον κατ' ἀνατολὰς εἰς τὸν τόπον τῆς σποδοῦ·

17. καὶ ἐκκλάσει αὐτὸ ἐκ τῶν πετερίγων, καὶ οὐ διελεῖ, καὶ ἐπιθήσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρός. Κάρπωμά ἐστι, θυσία, ὁσμὴ εὐωδίας τῷ Κυρίῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Ἐὰν δὲ ψυχὴ προσφέρῃ δῶρον θυσίαν τῷ Κυρίῳ, σμιδάλις ἐσται τὸ δῶρον αὐτοῦ, καὶ ἐπιγεῖ ἐπ' αὐτὸ ἔλαιον, καὶ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ λίβανον· θυσία ἐστί.

2. Καὶ ὅσει πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν τοὺς ἱερεῖς· καὶ δραξάμενος ἀπ' αὐτῆς πλήρη τὴν δράχα ἀπὸ τῆς σμιδάλεως σὺν τῷ ἐλαίῳ, καὶ πάντα τὸν λίβανον αὐτῆς, καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· θυσία, ὁσμὴ εὐωδίας τῷ Κυρίῳ.

3. Καὶ τὸ λοιπὸν ἀπὸ τῆς θυσίας Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ἅγιον τῶν ἁγίων ἀπὸ τῶν θυσιῶν Κυρίου.

4. Ἐὰν δὲ προσφέρῃ δῶρον θυσίαν πεπεμμένην ἐκ κλιβάνου δῶρον Κυρίῳ ἐκ σμιδάλεως, ἄρτους ἀζύμους πεφυραμένους ἐν ἐλαίῳ, καὶ λάγανα ἀζύμα διακεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ.

5. Ἐὰν δὲ θυσία ἀπὸ τηγάνου τὸ δῶρόν σου, σμιδάλις πεφυραμένη ἐν ἐλαίῳ, ἀζυμὰ ἐστί.

6. Καὶ διαθρύψεις αὐτὰ κλάσματα, καὶ ἐπιχεῖς ἐπ' αὐτὰ ἔλαιον· θυσία ἐστί Κυρίῳ.

7. Ἐὰν δὲ θυσία ἀπὸ ἐσχάρας τὸ δῶρόν σου, σμιδάλις ἐν ἐλαίῳ ποιηθήσεται.

8. Καὶ προσοίσει τὴν θυσίαν ἣν ἂν ποιήσῃ ἐκ τούτων τῷ Κυρίῳ, καὶ προσοίσει πρὸς τὸν ἱερέα. Καὶ προσεγγίσας πρὸς τὸ θυσιαστήριον,

9. ἀρελεῖ ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυσίας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς, καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, κάρπωμα· ὁσμὴ εὐωδίας Κυρίῳ.

10. Τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπὸ τῆς θυσίας, Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ἅγια τῶν ἁγίων ἀπὸ τῶν καρπωμάτων Κυρίου.

11. Πᾶσαν θυσίαν, ἣν ἂν προσφέρῃς Κυρίῳ, οὐ ποιήσετε ζυμωτὴν· πᾶσαν γὰρ ζύμη, καὶ πᾶν μέλι οὐ προσοίσετε ἀπ' αὐτοῦ, καρπῶσαι Κυρίῳ δῶρον.

12. Ἀπαργῆς προσοίσετε αὐτὰ Κυρίῳ, ἐπὶ δὲ τὸ θυσιαστήριον οὐκ ἀναβιβασθήσεται εἰς ὁσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ.

11. et jugulabunt illud a latere altaris ad aquilonem ante Dominum : et effundent filii Aaron sacerdotes sanguinem ejus super altare in circuitu.

12. Et dividunt illud per membra, et caput, et adipem : et constipabunt sacerdotes ea super ligna quæ super ignem quæ super altare.

13. Et intestina, et pedes lavabunt aqua. Et offeret sacerdos omnia, et imponet super altare : holocaustum est, sacrificium, odor suavitatis Domino.

14. Si autem de volatilibus holocaustum offert munus suum Domino, et offeret de turturibus, vel de columbis munus suum :

15. et offeret illud sacerdos ad altare, et retorquebit caput, et imponet sacerdos super altare, et exstillabit sanguinem ad basim altaris.

16. Et auferet vesiculam gutturis cum plumis, et projiciet eam apud altare ad orientem in locum cineris :

17. et effringet eam ab alis, et non dividet, et imponet eam sacerdos super altare super ligna quæ super ignem. Holocaustum est, sacrificium, odor suavitatis Domino.

CAPUT II.

1. Si vero anima offerat munus sacrificium Domino, simila erit munus ejus, et effundet oleum super illud, et imponet thus super illud : sacrificium est.

2. Et afferet ad filios Aaron sacerdotes : et faciens de ea plenum pugillum de simila cum oleo, et omne thus ejus, et imponet sacerdos memoriale ejus super altare : sacrificium, odor suavitatis Domino.

3. Et reliquum de sacrificio est Aaron et filiis ejus, sanctum sanctorum de sacrificiis Domini.

4. Si autem offerat sacrificium coctum ex clibano munus Domino ex simila, panes azymos conspersos in oleo, et lagana azyma peruncta in oleo.

5. Si autem sacrificium de sartagine munus tuum, simila conspersa in oleo, azyma est.

6. Et comminues ea in frusta, et effundes super ea oleum : sacrificium est Domino.

7. Si autem sacrificium de oraticula munus tuum, simila in oleo fiet.

8. Et offeret sacrificium quodcumque fecerit de his Domino, et afferet ad sacerdotem. Et accedens ad altare,

9. auferet sacerdos de sacrificio memoriale ejus, et imponet sacerdos super altare, holocaustum : odor suavitatis Domino.

10. Quod autem remansit de sacrificio, Aaron et filiis ejus, sancta sanctorum de holocaustis Domini.

11. Omne sacrificium, quodcumque offeratis Domino, non facietis fermentatum : omne enim fermentum, et omne mel non offeretis de eo, ad offerendum Domino munus.

12. De primitiis offeretis ea Domino, super altare autem non importabuntur in odorem suavitatis Domino.

13. Καὶ πᾶν δῶρον θυσίας ὑμῶν ἀλλ' ἀλισθήσεται· οὐ διαπαύσετε θλας διαθήκης Κυρίου ἀπὸ θυσιασμάτων ὑμῶν. Ἐπὶ παντὸς δῶρου ὑμῶν προσοίσατε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν ἅλας.

14. Ἐὰν δὲ προσφέρῃς θυσίαν πρωτογεννημάτων τῷ Κυρίῳ, νέα πεφυγμένα χίδρα ἐρικτὰ τῷ Κυρίῳ· καὶ προσοίσεις τὴν θυσίαν τῶν πρωτογεννημάτων.

15. Καὶ ἐπιχεεῖς ἐπ' αὐτὴν ἔλαιον, καὶ ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτὴν λίβανον· θυσία ἐστὶ.

16. Καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἀπὸ τῶν χίδρων σὺν τῷ ἔλαιῳ, καὶ πάντα τὸν λίβανον αὐτῆς· κάρπωμά ἐστι Κυρίῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Ἐὰν δὲ θυσία σωτηρίου τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ Κυρίῳ, ἐὰν μὲν ἐκ τῶν βοῶν αὐτὸ προσαγάγῃ, ἐὰν τε ἄρσεν, ἐὰν τε θῆλυ, ἄμωμον προσάξει αὐτὸ ἐναντὶ Κυρίου.

2. Καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δώρου, καὶ σφάζει αὐτὸ ἐναντίον Κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων κύκλῳ.

3. Καὶ προσάξουσιν ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου κάρπωμα Κυρίῳ, τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας.

4. Καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ·

5. καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὰ ὀλοκαυτώματα ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου· κάρπωμα, ὅσμη εὐωδίας Κυρίῳ.

6. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν προβάτων τὸ δῶρον αὐτοῦ, θυσία σωτηρίου τῷ Κυρίῳ, ἄρσεν ἢ θῆλυ, ἄμωμον προσοίσει αὐτό.

7. Ἐὰν ἄρνα προσαγάγῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ, προσάξει αὐτὸ ἐναντὶ Κυρίου·

8. καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δώρου αὐτοῦ, καὶ σφάζει αὐτὸ παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

9. Καὶ προσοίσει ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου κάρπωμα τῷ Κυρίῳ· τὸ στέαρ καὶ τὴν ὀσφύν ἄμωμον σὺν ταῖς ψαῖς περιελεῖ αὐτό, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας,

10. καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ,

11. ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· ὅσμη εὐωδίας, κάρπωμα Κυρίῳ.

12. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν αἰγῶν τὸ δῶρον αὐτοῦ, καὶ προσάξει ἐναντὶ Κυρίου·

13. καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ σφάζουσιν αὐτὸ ἐναντὶ Κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

14. Καὶ ἀνοίσει ἀπ' αὐτοῦ κάρπωμα Κυρίῳ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας,

13. Et omne munus sacrificii vestri sale salietur : non omittetis sales testamenti Domini a sacrificiis vestris. Super omne munus vestrum offeretis Domino Deo vestro sales.

14. Si autem offeras sacrificium primarum frugum, novas torrefactas spicas vigentes, comminutas Domino : et offeres sacrificium primarum frugum.

15. Et effundes oleum super illud, et impones thus super illud : sacrificium est.

16. Et offeret sacerdos memoriale ejus de farribus cum oleo, et omne thus ejus : hostia est Domino.

CAPUT III.

1. Si autem sacrificium salutaris munus ejus Domino, siquidem ex bobus illud adduxerit, sive masculinum, sive femininum, immaculatum adducet illud ante Dominum.

2. Et imponet manus super caput muneris, et jugulabit illud ante Dominum apud januas tabernaculi testimonii : et effluent filii Aaron sacerdotes sanguinem super altare holocaustorum in circuitu.

3. Et offerent de sacrificio salutaris oblationem Domino, adipem qui cooperit ventrem, et omnem adipem qui super ventrem.

4. Et duos renes, et adipem qui super ipsos, qui super femora, et pennam quæ super jecur cum renibus auferet :

5. et offerent ea filii Aaron sacerdotes super altare super holocaustomata super ligna quæ super ignem super altare : hostia, odor suavitatis Domino.

6. Si autem de ovibus munus ejus, sacrificium salutaris Domino, masculinum sive femininum, immaculatum offeret illud.

7. Si agnum adduxerit munus ejus, adducet illud ante Dominum :

8. et imponet manus super caput muneris sui : et jugulabit illud apud januas tabernaculi testimonii. Et profudent filii Aaron sacerdotes sanguinem super altare in circuitu.

9. Et offeret de sacrificio salutaris hostiam Domino : adipem et lumbum immaculatum cum ilibus auferet illum, et omnem adipem qui cooperit ventrem, et omnem adipem qui super ventrem,

10. et utrosque renes, et adipem qui super ipsos, cum qui super femora, et pennam quæ super jecur, cum renibus auferens,

11. offeret sacerdos super altare : odor suavitatis, hostia Domino.

12. Si autem de capris munus ejus, et adducet ante Dominum :

13. et imponet manus super caput ejus, et jugulabit illud ante Dominum apud januas tabernaculi testimonii. Et effluent filii Aaron sacerdotes sanguinem super altare in circuitu.

14. Et offeret de eo hostiam Domino adipem qui cooperit ventrem, omnem adipem qui super ventrem,

15. καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ,

16. καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· κάρπωμα, ὡς καὶ εὐωδίας τοῦ Κυρίου. Πᾶν τὸ στέαρ τοῦ Κυρίου

17. νόμιμον εἰς τὸν αἰῶνα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν. Πᾶν στέαρ καὶ πᾶν αἷμα οὐκ ἔδεσθε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγων· Ψυχὴ ἐὰν ἁμάρτη ἔναντι Κυρίου ἀκουσίως ἀπὸ πάντων τῶν προσταγμάτων Κυρίου, ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν, καὶ ποιήσῃ ἐν τι ἀπ' αὐτῶν·

3. ἐὰν μὲν ὁ ἀρχιερεὺς ὁ κεχρισμένος ἁμάρτη τοῦ τὸν λαὸν ἁμαρτεῖν, καὶ προσάξει περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἧς ἤμαρτε, μόσχον ἐκ βοῶν ἁμωμον τῷ Κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας.

4. Καὶ προσάξει τὸν μόσχον παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι Κυρίου, καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μοσχοῦ ἔναντι Κυρίου, καὶ σφάξει τὸν μόσχον ἐνώπιον Κυρίου.

5. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ὁ τετελειωμένος τὰς γεῖρας ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μοσχοῦ, καὶ εἰσίοισι αὐτὸ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου.

6. Καὶ βάψει ὁ ἱερεὺς τὸν δάκτυλον εἰς τὸ αἷμα, καὶ προσρानεῖ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπτάκις ἔναντι Κυρίου, κατὰ τὸ καταπέτασμα τὸ ἅγιον.

7. Καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μοσχοῦ ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος τῆς συνθέσεως τοῦ ἑναντίον Κυρίου, ὃ ἐστὶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· καὶ πᾶν τὸ αἷμα τοῦ μοσχοῦ ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βᾶσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν δλοκαυτωμάτων, ὃ ἐστὶ παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

8. Καὶ πᾶν τὸ στέαρ τοῦ μοσχοῦ τοῦ τῆς ἁμαρτίας, περιελεῖ ἀπ' αὐτοῦ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὰ ἐνδόσθια, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδόσθιων,

9. καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, ὃ ἐστὶν ἐπὶ μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ αὐτὸ,

10. ὃν τρόπον ἀφαιρεῖται αὐτὸ ἀπὸ τοῦ μοσχοῦ τοῦ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου, καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς καρπώσεως,

11. καὶ τὸ δέρμα τοῦ μοσχοῦ, καὶ πᾶσιν αὐτοῦ τὴν σάρκα σὺν τῇ κεφαλῇ καὶ τοῖς ἀκροτηρίοις καὶ τῇ κοιλίᾳ καὶ τῇ κόπρῳ·

12. καὶ ἔξουσιν ὅλον τὸν μόσχον ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρὸν, οὗ ἐκχεοῦσι τὴν σποδιάν· καὶ κατακαύσουσιν αὐτὸν ἐπὶ ὕλων ἐν πυρὶ· ἐπὶ τῆς ἐκχύσεως τῆς σποδιᾶς καυθήσεται.

13. Ἐὰν δὲ πᾶσα συναγωγὴ Ἰσραὴλ ἀγνοήσῃ ἀκουσίως, καὶ λάθῃ ῥῆμα ἐξ ὀφθαλμῶν τῆς συναγωγῆς, καὶ ποιήσῃ μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν Κυρίου, ἣ οὐ ποιεῖται, καὶ πλημμελήσῃ·

14. καὶ γνωσθῇ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία ἣν ἤμαρτον ἐν αὐτῇ, καὶ προσάξει ἡ συναγωγὴ μόσχον ἐκ βοῶν ἁμωμον περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ προσάξει αὐτὸν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου·

15. et utrosque renes, et omnem adipem qui super eos, qui super femora, et pennam jecoris cum renibus auferet,

16. et offeret sacerdos super altare : hostia, odor suavitatis Domino. Omnis adeps Domino

17. legitimum in aeculum in progenies vestras in omni habitatione vestra : omnem adipem et omnem sanguinem non comedetis.

CAPUT IV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere ad filios Israel, dicens : Anima si peccaverit ante Dominum non sponte de omnibus præceptis Domini quæ non oportet facere, et fecerit unum aliquid de eis ;

3. siquidem princeps sacerdotum qui unctus est, peccaverit, ut populus peccaret ; et adducet pro peccato suo quod peccavit, vitulum e bobus immaculatum Domino pro peccato.

4. Et adducet vitulum apud ostium tabernaculi testimonii ante Dominum, et imponet manum suam super caput vituli ante Dominum, et jugulabit vitulum coram Domino.

5. Et sumens sacerdos qui unctus, qui consummatus manus, de sanguine vituli, et inferet illum in tabernaculum testimonii.

6. Et intinget sacerdos digitum in sanguine, et asperget de sanguine septies ante Dominum contra velum sanctum.

7. Et imponet sacerdos de sanguine vituli super cornua altaris incensi compositionis, quod est ante Dominum, quod est in tabernaculo testimonii : et omnem sanguinem vituli effundet ad basim altaris holocaustatum, quod est apud januas tabernaculi testimonii.

8. Et omnem adipem vituli, qui peccati, auferet ab eo ; adipem operientem intestina, et omnem adipem qui super intestina,

9. et duos renes, et adipem qui super ipsos, qui est super femora, et pennam quæ super jecur, cum renibus auferet ipsam,

10. quemadmodum auferitur a vitulo sacrificii salutaris. Et offeret sacerdos super altare holocausti,

11. et pellem vituli, et omnem ejus carnem cum capite, et extremitatibus, et ventre, et fimo.

12. Et efferent totum vitulum extra castra in locum mundum, ubi effundunt cinerem : et comburent eum super ligna in igni : super effusione cineris cremabitur.

13. Si autem omnis synagoga Israel ignoraverit non sponte, et latuerit verbum ab oculis synagogæ, et fecerint unum de omnibus mandatis Domini, quod non fiet, et deliquerint :

14. et innotuerit eis peccatum quod peccaverunt in eo, et adducet synagoga vitulum ex bobus immaculatum pro peccato, et adducet eum apud januas tabernaculi testimonii :

13. Καὶ πᾶν δῶρον θυσίας ὑμῶν ἀλλ' ἀλισθήσεται· οὐ διαπαύσετε ἄλλας διαθήκας Κυρίου ἀπὸ θυσιασμάτων ὑμῶν. Ἐπὶ παντὸς δώρου ὑμῶν προσοίσετε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν ἄλλας.

14. Ἐὰν δὲ προσέρῃς θυσίαν πρωτογεννημάτων τῷ Κυρίῳ, νέα πεφυγμένα χίδρα ἐρικτὰ τῷ Κυρίῳ· καὶ προσοίσεις τὴν θυσίαν τῶν πρωτογεννημάτων.

15. Καὶ ἐπιχεῖς ἐπ' αὐτὴν ἔλαιον, καὶ ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτὴν λίθανον· θυσία ἐστὶ.

16. Καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἀπὸ τῶν χίδρων σὺν τῷ ἔλαιῳ, καὶ πάντα τὸν λίθανον αὐτῆς· κάρπωμά ἐστι Κυρίῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Ἐὰν δὲ θυσία σωτηρίου τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ Κυρίῳ, ἐὰν μὲν ἐκ τῶν βοῶν αὐτὸ προσαγάγῃ, ἐὰν τε ἄρσεν, ἐὰν τε θῆλυ, ἄμωμον προσάξει αὐτὸ ἔναντι Κυρίου.

2. Καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δώρου, καὶ σφάζει αὐτὸ ἐναντίον Κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων κύκλῳ.

3. Καὶ προσάξουσιν ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου κάρπωμα Κυρίῳ, τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας.

4. Καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ·

5. καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὰ ὀλοκαυτώματα ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου· κάρπωμα, ὁσμὴ εὐωδίας Κυρίῳ.

6. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν προβάτων τὸ δῶρον αὐτοῦ, θυσία σωτηρίου τῷ Κυρίῳ, ἄρσεν ἢ θῆλυ, ἄμωμον προσοίσει αὐτό.

7. Ἐὰν ἄρνα προσαγάγῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ, προσάξει αὐτὸ ἔναντι Κυρίου·

8. καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δώρου αὐτοῦ, καὶ σφάζει αὐτὸ παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

9. Καὶ προσοίσει ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου κάρπωμα τῷ Κυρίῳ· τὸ στέαρ καὶ τὴν ὀσφύν ἄμωμον σὺν ταῖς ψαῖς περιελεῖ αὐτό, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας,

10. καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελών,

11. ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· ὁσμὴ εὐωδίας, κάρπωμα Κυρίῳ.

12. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν αἰγῶν τὸ δῶρον αὐτοῦ, καὶ προσάξει ἔναντι Κυρίου·

13. καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ σφάζουσιν αὐτὸ ἔναντι Κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

14. Καὶ ἀνοίσει ἀπ' αὐτοῦ κάρπωμα Κυρίῳ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας,

13. Et omne munus sacrificii vestri sale salietur : non omittetis sales testamenti Domini a sacrificiis vestris. Super omne munus vestrum offeretis Domino Deo vestro sales.

14. Si autem offeras sacrificium primarum frugum, novas torrefactas spicas vigentes, comminutas Domino : et offeres sacrificium primarum frugum.

15. Et effundes oleum super illud, et impones thus super illud : sacrificium est.

16. Et offeret sacerdos memoriale ejus de farribus cum oleo, et omne thus ejus : hostia est Domino.

CAPUT III.

1. Si autem sacrificium salutaris munus ejus Domino, siquidem ex bobus illud adduxerit, sive masculinum, sive femininum, immaculatum adducet illud ante Dominum.

2. Et imponet manus super caput muneris, et jugulabit illud ante Dominum apud januas tabernaculi testimonii : et effundent filii Aaron sacerdotes sanguinem super altare holocaustum in circuitu.

3. Et offerent de sacrificio salutaris oblationem Domino, adipem qui cooperit ventrem, et omnem adipem qui super ventrem.

4. Et duos renes, et adipem qui super ipsos, qui super femora, et pennam quae super jecur cum renibus auferet :

5. et offerent ea filii Aaron sacerdotes super altare super holocaustum super ligna quae super ignem super altare : hostia, odor suavitatis Domino.

6. Si autem de ovibus munus ejus, sacrificium salutaris Domino, masculinum sive femininum, immaculatum offeret illud.

7. Si agnum adduxerit munus suum, adducet illud ante Dominum :

8. et imponet munus super caput muneris sui : et jugulabit illud apud januas tabernaculi testimonii. Et profundent filii Aaron sacerdotes sanguinem super altare in circuitu.

9. Et offeret de sacrificio salutaris hostiam Domino : adipem et lumbum immaculatum cum ilibus auferet illum, et omnem adipem qui cooperit ventrem, et omnem adipem qui super ventrem,

10. et utrosque renes, et adipem qui super ipsos, cum qui super femora, et pennam quae super jecur, cum renibus auferens,

11. offeret sacerdos super altare : odor suavitatis, hostia Domino.

12. Si autem de capris munus ejus, et adducet ante Dominum :

13. et imponet manus super caput ejus, et jugulabit illud ante Dominum apud januas tabernaculi testimonii. Et effundent filii Aaron sacerdotes sanguinem super altare in circuitu.

14. Et offeret de eo hostiam Domino adipem qui cooperit ventrem, omnem adipem qui super ventrem,

15. καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ,

16. καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· κάρπωμα, ὁσμὴ εὐωδίας τῷ Κυρίῳ. Πᾶν τὸ στέαρ τῷ Κυρίῳ

17. νόμιμον εἰς τὸν αἰῶνα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν. Πᾶν στέαρ καὶ πᾶν αἷμα οὐκ ἐδεσθε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγων· Ψυχὴ ἐὰν ἁμάρτη ἔναντι Κυρίου ἀκουσίως ἀπὸ πάντων τῶν προσταγμάτων Κυρίου, ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν, καὶ ποιήσῃ ἐν τι ἀπ' αὐτῶν·

3. ἐὰν μὲν ὁ ἀρχιερεὺς ὁ κεχρισμένος ἁμάρτη τοῦ τὸν λαὸν ἁμαρτεῖν, καὶ προσάξει περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἥς ἤμαρτε, μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον τῷ Κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας.

4. Καὶ προσάξει τὸν μόσχον παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι Κυρίου, καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μοσχοῦ ἔναντι Κυρίου, καὶ σφάξει τὸν μόσχον ἐνώπιον Κυρίου.

5. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ὁ τετελειωμένος τὰς χειρας ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μοσχοῦ, καὶ εἰσίοισι αὐτὸ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου.

6. Καὶ βάψει ὁ ἱερεὺς τὸν δάκτυλον εἰς τὸ αἷμα, καὶ προσρανεῖ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπτάκις ἔναντι Κυρίου, κατὰ τὸ καταπέτασμα τὸ ἄγιον.

7. Καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μοσχοῦ ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος τῆς συνθέσεως τοῦ ἐναντίον Κυρίου, ὅ ἐστιν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· καὶ πᾶν τὸ αἷμα τοῦ μοσχοῦ ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν δλοκαυτωμάτων, ὅ ἐστι παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

8. Καὶ πᾶν τὸ στέαρ τοῦ μοσχοῦ τοῦ τῆς ἁμαρτίας, περιελεῖ ἀπ' αὐτοῦ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὰ ἐνδοσθία, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων,

9. καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, ὅ ἐστιν ἐπὶ μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ αὐτὸ,

10. ὃν τρόπον ἀφαιρεῖται αὐτὸ ἀπὸ τοῦ μοσχοῦ τοῦ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου, καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς καρπώσεως,

11. καὶ τὸ δέρμα τοῦ μοσχοῦ, καὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν σάρκα σὺν τῇ κεφαλῇ καὶ τοῖς ἀκρωτηρίοις καὶ τῇ κοιλίᾳ καὶ τῇ κόπρῳ

12. καὶ ἐξοίσουσιν ὅλον τὸν μόσχον ἐξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρὸν, οὗ ἐκχεοῦσι τὴν σποδιάν· καὶ κατακαύσουσιν αὐτὸν ἐπὶ ξύλων ἐν πυρὶ· ἐπὶ τῆς ἐκχύσεως τῆς σποδιᾶς καυθήσεται.

13. Ἐὰν δὲ πᾶσα συναγωγὴ Ἰσραὴλ ἀγνοήσῃ ἀκουσίως, καὶ λάθῃ ῥῆμα ἐξ ὀφθαλμῶν τῆς συναγωγῆς, καὶ ποιήσῃσι μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν Κυρίου, ἣ οὐ ποιηθήσεται, καὶ πλημμελήσουσι·

14. καὶ γνωσθῇ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία ἣν ἤμαρτον ἐν αὐτῇ, καὶ προσάξει ἡ συναγωγὴ μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ προσάξει αὐτὸν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου·

15. et utrosque renes, et omnem adipem qui super eos, qui super femora, et pennam jecoris cum renibus auferet,

16. et offeret sacerdos super altare : hostia, odor suavitatis Domino. Omnis adeps Domino

17. legitimum in sæculum in progenies vestras in omni habitatione vestra : omnem adipem et omnem sanguinem non comedetis.

CAPUT IV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere ad filios Israel, dicens : Anima si peccaverit ante Dominum non sponte de omnibus præceptis Domini quæ non oportet facere, et fecerit unum aliquid de eis ;

3. siquidem princeps sacerdotum qui unctus est, peccaverit, ut populus peccaret ; et addacet pro peccato suo quod peccavit, vitulum e bobus immaculatum Domino pro peccato.

4. Et adducet vitulum apud ostium tabernaculi testimonii ante Dominum, et imponet manum suam super caput vituli ante Dominum, et jugulabit vitulum coram Domino.

5. Et sumens sacerdos qui unctus, qui consummatus manus, de sanguine vituli, et inferet illum in tabernaculum testimonii.

6. Et intinget sacerdos digitum in sanguine, et asperget de sanguine septies ante Dominum contra velum sanctum.

7. Et imponet sacerdos de sanguine vituli super cornua altaris incensi compositionis, quod est ante Dominum, quod est in tabernaculo testimonii : et omnem sanguinem vituli effundet ad basim altaris holocaustorum, quod est apud januas tabernaculi testimonii.

8. Et omnem adipem vituli, qui peccati, auferet ab eo ; adipem operientem intestina, et omnem adipem qui super intestina,

9. et duos renes, et adipem qui super ipsos, qui est super femora, et pennam quæ super jecur, cum renibus auferet ipsi,

10. quemadmodum auferitur a vitulo sacrificii salutaris. Et offeret sacerdos super altare holocausti,

11. et pellem vituli, et omnem ejus carnem cum capite, et extremitatibus, et ventre, et limbo.

12. Et efferent totum vitulum extra castra in locum mundum, ubi effundunt cinerem : et comburent eum super ligna in igni : super effusione cineris cremabitur.

13. Si autem omnis synagoga Israel ignoraverit non sponte, et latuerit verbum ab oculis synagogæ, et fecerint unum de omnibus mandatis Domini, quod non fiet, et deliquerint :

14. et innoverit eis peccatum quod peccaverunt in eo, et adducet synagoga vitulum ex bobus immaculatum pro peccato, et adducet eum apud januas tabernaculi testimonii :

15. καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου ἑναντι Κυρίου, καὶ σφάζουσι τὸν μόσχον ἑναντι Κυρίου.

16. Καὶ εἰσάγει δὲ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου·

17. καὶ βάψει ὁ ἱερεὺς τὸν δάκτυλον ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ βρανεῖ ἐπτάκις ἑναντι Κυρίου, κατενώπιον τοῦ καταπετάσματος τοῦ ἁγίου.

18. Καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων τῆς συνθέσεως, ὃ ἐστὶν ἐνώπιον Κυρίου, ὃ ἐστὶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· καὶ τὸ πᾶν αἷμα ἔχχει πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν καρπώσεων, τοῦ πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

19. Καὶ τὸ πᾶν στέαρ περιελεί ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

20. Καὶ ποιήσει τὸν μόσχον, ὃν τρόπον ἐποίησε τὸν μόσχον τὸν τῆς ἁμαρτίας, οὕτω ποιηθήσεται. Καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῶν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἀφιεθήσεται αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία.

21. Καὶ ἐξοίσουσι τὸν μόσχον ὅλον ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ κατακαύσουσι τὸν μόσχον, ὃν τρόπον κατέκαυσαν τὸν μόσχον τὸν πρότερον· ἁμαρτία συναγωγῆς ἐστίν.

22. Ἐὰν δὲ ὁ ἄρχων ἁμάρτη, καὶ ποιήσῃ μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, ἣ οὐ ποιηθήσεται, ἀκουσίως, καὶ ἁμάρτη, καὶ πλημμελήσῃ,

23. καὶ γνωσθῇ αὐτῷ ἡ ἁμαρτία ἣν ἥμαρτεν ἐν αὐτῇ, καὶ προσοίσει τὸ δῶρον αὐτοῦ γίμῃαρον ἐξ αἰγῶν ἄρσεν ἁμωμον.

24. Καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ γίμῃαρου, καὶ σφάζουσιν αὐτὸν ἐν τόπῳ οὐ σφάζουσι τὰ δλοκαυτώματα ἐνώπιον Κυρίου· ἁμαρτία ἐστὶ.

25. Καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς ἁμαρτίας τῷ δακτύλῳ ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν δλοκαυτωμάτων, καὶ τὸ πᾶν αἷμα αὐτοῦ ἔχχει παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν δλοκαυτωμάτων.

26. Καὶ τὸ πᾶν στέαρ αὐτοῦ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ὥσπερ τὸ στέαρ θυσίας σωτηρίου· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ἀφιεθήσεται αὐτῷ.

27. Ἐὰν δὲ ψυχὴ μία ἁμάρτη ἀκουσίως ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, ἐν τῷ ποιῆσαι μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν Κυρίου, ἣ οὐ ποιηθήσεται, καὶ πλημμελήσῃ·

28. καὶ γνωσθῇ αὐτῷ ἡ ἁμαρτία ἣν ἥμαρτεν ἐν αὐτῇ, καὶ οἴσει γίμῃαιραν ἐξ αἰγῶν· θήλειαν ἁμωμον οἴσει περὶ τῆς ἁμαρτίας ἣς ἥμαρτε.

29. Καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁμαρτήματος αὐτοῦ, καὶ σφάζουσιν τὴν γίμῃαιραν τὴν τῆς ἁμαρτίας ἐν τῷ τόπῳ οὐ σφάζουσι τὰ δλοκαυτώματα.

30. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς τῷ δακτύλῳ, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν δλοκαυτωμάτων· καὶ πᾶν τὸ αἷμα αὐτῆς ἔχχει παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου.

31. Καὶ πᾶν τὸ στέαρ περιελεί, ὃν τρόπον περιαιρεῖται στέαρ ἀπὸ θυσίας σωτηρίου· καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον εἰς ὁσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἀφιεθήσεται αὐτῷ.

32. Ἐὰν δὲ πρόβατον προσενέγκῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας, ὅγῃλ ἁμωμον προσοίσει αὐτό.

15. et imponent seniores synagogæ manus suas super caput vituli ante Dominum, et jugulabunt vitulum ante Dominum.

16. Et inferet sacerdos qui unctus, de sanguine vituli in tabernaculum testimonii :

17. et tinget sacerdos digitum de sanguine vituli, et asperget septies ante Dominum ad faciem velaminis sancti.

18. Et de sanguine imponet sacerdos super cornua altaris incensorum compositionis, quod est coram Domino, quod est in tabernaculo testimonii : et omnem sanguinem effundet ad basim altaris holocaustorum, quod est apud ostium tabernaculi testimonii.

19. Et omnem adipem auferet ab eo, et offeret super altare.

20. Et faciet vitulum, quemadmodum fecerat vitulum, qui peccati, sic fiet. Et depropitiabit pro eis sacerdos, et dimittetur eis peccatum.

21. Et efferent vitulum totum extra castra, et comburent vitulum, quemadmodum combusserunt vitulum priorem. Peccatum synagogæ est.

22. Si autem princeps peccaverit, et fecerit unum de omnibus mandatis Domini, quod non fiet, non sponte, et peccaverit, et deliquerit,

23. et innotuerit ei peccatum quod peccavit in eo ; et offeret munus suum hircum ex capris masculum immaculatum.

24. Et imponet manum super caput hirci, et jugulabunt illum in loco ubi jugulant holocaustomata coram Domino : peccatum est.

25. Et imponet sacerdos de sanguine, qui peccati, digito super cornua altaris holocaustomatum : et omnem sanguinem ejus effundet ad basim altaris holocaustomatum.

26. Et omnem adipem ejus offeret super altare, sicut adipem sacrificii salutaris. Et depropitiabit pro eo sacerdos de peccato ejus, et dimittetur ei.

27. Si autem anima una peccaverit non sponte de populo terræ, in faciendo unum de mandatis Domini, quod non fiet, et deliquerit ;

28. et innotuerit ei peccatum quod peccavit in eo ; et feret capellam ex capris : feminam immaculatam feret pro peccato quod peccavit.

29. Et imponet manum super caput peccati sui, et jugulabunt capellam, quæ peccati, in loco ubi jugulant holocaustomata.

30. Et sumet sacerdos de sanguine ejus digito, et imponet super cornua altaris holocaustomatum : et omnem sanguinem ejus effundet apud basim altaris.

31. Et omnem adipem auferet ; quemadmodum auferitur adeps a sacrificio salutaris : et offeret sacerdos super altare in odorem suavitatis Domino : et depropitiabit pro eo sacerdos, et dimittetur ei.

32. Si autem ovem obtulerit munus suum pro peccato feminam immaculatam offeret illud.

33. Καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ τῆς ἁμαρτίας· καὶ σφάζουσιν αὐτὸ ἐν τόπῳ οὐ σφάζουσι τὰ δλοκαυτώματα.

34. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς ἁμαρτίας τῷ δακτύλῳ, ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῆς δλοκαρπώσεως· καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ αἷμα ἔχρει παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῆς δλοκαυτώσεως.

35. Καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ στέαρ περιελεῖ, ὃν τρόπον περιαιρεῖται στέαρ προβάτου ἐκ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου, καὶ ἐπιθήσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὸ δλοκαύτωμα Κυρίου. Καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Ἐὰν δὲ ψυχὴ ἁμάρτη, καὶ ἀκούσῃ φωνὴν ὀρκισμοῦ, καὶ οὗτος μάρτυς ἢ ἑώρακεν ἢ σύνοιδεν, ἔὰν μὴ ἀπαγγεῖλῃ, λήψεται τὴν ἁμαρτίαν.

2. Ἡ ψυχὴ ἡκεῖνη ἧτις ἔὰν ᾄσῃται παντός πράγματος ἀκαθάρτου, ἢ θνησιμαίου, ἢ θηριαλώτου ἀκαθάρτου, ἢ τῶν θνησιμαίων βδελυγμάτων τῶν ἀκαθάρτων, ἢ τῶν θνησιμαίων κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων,

3. ἢ ᾄσῃται ἀπὸ ἀκαθαρσίας ἀνθρώπου, ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας αὐτοῦ, ἧς ἂν ἀψάμενος μianθῇ, καὶ ἔλαθεν αὐτὸν, μετὰ τοῦτο δὲ γνῶ, καὶ πλημμελήσῃ·

4. ἢ ψυχὴ ἢ ἄνομος, ἢ διαστελλοῦσα τοῖς χεῖλεσι κακοποιῆσαι ἢ καλῶς ποιῆσαι κατὰ πάντα ὅσα ἔὰν διαστείλῃ ὁ ἄνθρωπος μεθ' ὅρκου, καὶ λάθῃ αὐτὸν πρὸ ὀφθαλμῶν, καὶ οὗτος γνῶ, καὶ ἁμάρτη ἐν τῷ τούτῳ,

5. Καὶ ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν περὶ ὧν ἥμαρτηκε κατ' αὐτῆς,

6. καὶ οἴσει περὶ ὧν ἐπλημμελήσει Κυρίῳ, περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτε, θῆλῳ ἀπὸ τῶν προβάτων, ἀμνάδα ἢ χίμαιραν ἐξ αἰγῶν περὶ ἁμαρτίας. Καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ ἡ ἁμαρτία.

7. Ἐὰν δὲ μὴ ἰσχύῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τὸ ἱκανὸν εἰς τὸ πρόβατον, οἴσει περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτε, δύο τρυγόνες, ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν Κυρίῳ, ἓνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ ἓνα εἰς δλοκαύτωμα·

8. καὶ οἴσει αὐτὰ πρὸς τὸν ἱερέα. Καὶ προσάξει ὁ ἱερεὺς τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας πρότερον, καὶ ἀποκνίσει ὁ ἱερεὺς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ σπονδύλου, καὶ οὐ διελεῖ.

9. Καὶ θανεῖ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ θυσιαστηρίου· τὸ δὲ κατάλοιπον τοῦ αἵματος καταστραγγεῖ ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου· ἁμαρτία γάρ ἐστι.

10. Καὶ τὸ δεύτερον ποιήσει δλοκάρπωμα, ὡς καθήκει. Καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.

11. Ἐὰν δὲ μὴ εὐρίσκη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ζεῦγος τρυγόνων, ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν, καὶ οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ περὶ οὗ ἥμαρτε τὸ δέκατον τοῦ οἴφι σπειδάλεως περὶ ἁμαρτίας· οὐκ ἐπιχρεῖ ἐπ' αὐτὸ ἔλαιον, οὐδὲ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτῷ λίβανον, ὅτι περὶ ἁμαρτίας ἐστὶ.

12. Καὶ οἴσει αὐτὸ πρὸς τὸν ἱερέα· καὶ δραξάμενος

33. et imponet manum super caput ejus, quæ peccati : et jugulabunt eam in loco ubi jugulant holocaustomata.

34. Et sumens sacerdos de sanguine ejus, quæ peccati, digito, imponet super cornua altaris holocaustionis : et omnem ejus sanguinem effundet apud basim altaris holocaustionis.

35. Et omnem ejus adipem auferet ; quemadmodum auferetur adeps ovis de sacrificio salutaris, et imponet eum sacerdos super altare super holocaustoma Domini. Et depolitabit pro eo sacerdos de peccato quod peccavit, et dimittetur ei.

CAPUT V.

1. Si autem anima peccaverit, et audierit vocem jurationis, et ipse testis vel vidit, vel conscius fuit ; si non annuntiaverit, accipiet peccatum.

2. Anima illa quæcumque tetigerit omnem rem immun-dam, aut morticinum, aut a bestia captum immundum, aut morticina abominationum immundarum, aut morticina pecorum immundorum,

3. aut tetigerit de immunditia hominis, ab omni immunditia ejus, quamcumque tangens inquinatus fuerit, et latuit eum, post hoc autem cognoverit, etiam deliquerit :

4. anima iniqua distinguens labiis malefacere aut benefacere, secundum omnia quæcumque distinxerit homo cum jurejurando, et latuerit eum ante oculos, et id cognoverit, et peccaverit unum quiddam ex his ;

5. et confitebitur peccatum, pro quibus peccavit adversus ipsum :

6. et offeret pro iis quæ deliquit Domino, pro peccato quod peccavit, fœminam ab ovibus agnam, aut capellam de capris pro peccato : et exorabit pro eo sacerdos pro peccato, et remittetur illi peccatum.

7. Si autem non valet manus ejus quod satis est in ovem, offeret pro peccato suo, quod peccavit, duos turtures, aut duos pullos columbarum Domino, unum pro peccato, et unum pro holocaustomate ;

8. et afferet ea ad sacerdotem. Et adducet sacerdos, quod pro peccato, prius, et retorquetur sacerdos caput ejus a vertebra, et non dividet.

9. Et asperget de sanguine ejus, quod pro peccato, super parietem altaris : reliquum autem sanguinis destillabit ad basim altaris : peccatum enim est.

10. Et secundum faciet holocaustoma, sicut decet. Et exorabit sacerdos pro ejus peccato quod peccavit, et dimittetur ei.

11. Si autem non inveniat manus ejus par turturum, vel duos pullos columbarum ; et feret munus suum pro quo peccavit decimam partem orphi similæ pro peccato : non effundet oleum super illud, neque super illud imponet thus, quia pro peccato est.

12. Et afferet illud ad sacerdotem : et faciens sacerdos de

ὁ ἱερεὺς ἀπ' αὐτῆς πλήρη τὴν δράκα, τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν βλοκαυτωμάτων Κυρίου· ἁμαρτία ἐστὶ.

13. Καὶ ἐξιλιάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτεν ἀπ' ἐνός τούτων, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ· τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔσται τῷ ἱερεῖ, ὡς ὁυσία τῆς σεμιδάλευς.

14. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

15. Ψυχὴ ἡ ἂν λάθῃ αὐτὸν λήθῃ, καὶ ἁμάρτη ἀκουσίως ἀπὸ τῶν ἁγίων Κυρίου, καὶ οἴσῃ τῆς πλημμελείας αὐτοῦ τῷ Κυρίῳ κριὸν ἁμωμον ἐκ τῶν προβάτων, τιμῆς ἀργυρίου σίκλων, τῷ σίκλῳ τῶν ἁγίων, περὶ οὗ ἐπλημμέλησε.

16. Καὶ ὁ ἥμαρτεν ἀπὸ τῶν ἁγίων ἀποτίσει αὐτὸ, καὶ τὸ ἐπίπεμπτον προσθήσει ἐπ' αὐτὸ, καὶ δώσει αὐτὸ τῷ ἱερεῖ. Καὶ ὁ ἱερεὺς ἐξιλιάσεται περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ κριῷ τῆς πλημμελείας, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.

17. Καὶ ἡ ψυχὴ ἡ ἂν ἁμάρτη, καὶ ποιήσῃ μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν Κυρίου ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν, καὶ οὐκ ἔγνω, καὶ πλημμέλησῃ, καὶ λάθῃ τὴν ἁμαρτίαν·

18. καὶ οἴσῃ κριὸν ἁμωμον ἐκ τῶν προβάτων, τιμῆς ἀργυρίου εἰς πλημμελίαν πρὸς τὸν ἱερέα. Καὶ ἐξιλιάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἀγνοίας αὐτοῦ ἧς ἠγνόησε, καὶ αὐτὸς οὐκ ᾔδει, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ·

19. ἐπλημμέλησε γὰρ πλημμελίᾳ ἐναντὶ Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ζ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Ψυχὴ ἡ ἂν ἁμάρτη, καὶ παριδὼν παρίδῃ τὰς ἐντολάς Κυρίου, καὶ ψεύσῃται τὰ πρὸς τὸν πλησίον ἐν παραθήκῃ, ἢ περὶ κοινωνίας, ἢ περὶ ἀρπαγῆς, ἢ ἡδίκησέ τι τὸν πλησίον,

3. ἢ εὗρεν ἀπόλειαν, καὶ ψεύσῃται περὶ αὐτῆς, καὶ ὁμώσει ἀδίκως περὶ ἐνός ἀπὸ πάντων ὧν ἐὰν ποιήσῃ ὁ ἀνὴρ, ὥστε ἁμαρτεῖν ἐν τούτοις·

4. καὶ ἔσται ἡνίκα ἐὰν ἁμάρτη, καὶ πλημμέλῃσῃ, καὶ ἀποδῶ τὸ ἀρπαγμα ὃ ἤρπασεν, ἢ τὸ ἀδίκημα ὃ ἡδίκησεν, ἢ τὴν παραθήκην ἧτις παρετέθη αὐτῷ, ἢ τὴν ἀπόλειαν ἣν εὗρεν

5. ἀπὸ πάντος πράγματος οὗ ὁμωσε περὶ αὐτοῦ ἀδίκως, καὶ ἀποτίσει αὐτὸ τὸ κεφάλαιον, καὶ τὸ ἐπίπεμπτον προσθήσει ἐπ' αὐτό· τίνος ἐστίν, αὐτῷ ἀποδώσει ἢ ἡμέρα ἐλεγχθῇ.

6. Καὶ τῆς πλημμελείας αὐτοῦ οἴσῃ τῷ Κυρίῳ κριὸν ἀπὸ τῶν προβάτων ἁμωμον, τιμῆς, εἰς ὃ ἐπλημμέλησε.

7. Καὶ ἐξιλιάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἐναντὶ Κυρίου, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ περὶ ἐνός ἀπὸ πάντων ὧν ἐποίησε καὶ ἐπλημμέλησεν ἐν αὐτῷ.

8. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

9. Ἐντείλει τῷ Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων· Οὗτος ὁ νόμος τῆς βλοκαυτώσεως· αἷτις ἡ βλοκαύτωσις ἐπὶ τῆς καύσεως αὐτῆς, ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ὅλην τὴν νύκτα ἕως τοπρωῇ, καὶ τὸ πῦρ τοῦ θυσιαστηρίου καυθήσεται ἐπ' αὐτοῦ, οὐ σβεσθήσεται.

10. Καὶ ἐνδύσεται ὁ ἱερεὺς χιτῶνα λινούν, καὶ περισκελὲς λινούν ἐνδύσεται περὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἀφελεῖ τὴν κατακάρπωσιν ἣν ἂν καταναλώσῃ τὸ πῦρ, τὴν βλοκαύτωσιν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ παραθήσει αὐτὸ ἐχόμενον τοῦ θυσιαστηρίου.

ea plenum pugillum memoriale ejus, imponet super altare holocaustotatum Domino : peccatum est.

13. Et exorabit pro eo sacerdos pro peccato ejus, quod peccavit de uno horum, et dimittetur ei : reliquum autem erit sacerdoti, ut sacrificium similes.

14. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

15. Anima quaecumque latuerit eum oblitio, et peccaverit non sponte a sanctis Domini ; et afferet delicti sui Domino arietem immaculatam de ovibus, pretio argenti siclorum, siclo sanctorum, pro quo deliquit.

16. Et quod peccavit a sanctis, reddet illud, et quas adjiciet super illud, et dabit eas sacerdoti. Et sacerdos exorabit pro eo in ariete delicti, et dimittetur ei.

17. Et anima quaecumque peccaverit, et fecerit unum ab omnibus praeceptis Domini quae non oportet fieri, et non agnoverit, et deliquerit, et acceperit peccatum ;

18. et afferet arietem immaculatum de ovibus pretio argenti in delictum ad sacerdotem. Et exorabit pro eo sacerdos, propter ejus ignorantiam quam ignoravit, et ipse non scivit, et remittetur illi :

19. deliquit enim delicto ante Dominum.

CAPUT VI.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Anima quaecumque peccaverit, et despiciens despexerit mandata Domini, et mentitus fuerit quae sunt ad proximum, in deposito aut de societate, aut de rapina, aut injuriam fecerit aliquam proximo,

3. aut invenit perditionem, et mentitus fuerit de ea et juraverit injuste de uno ab omnibus quaecumque fecerit homo, ita ut peccet in his,

4. et erit cum peccaverit, et deliquerit ; et reddat rapinam quam rapuit, aut nocumentum quod nocuit, aut depositum quod depositum est apud eum, aut perditionem quam invenit

5. ab omni re pro qua juravit de ea injuste : et restituat ipsum caput, et quintas adjiciet super illud : cujus est, ipsi reddet, qua die convictus fuerit.

6. Et delicti sui offeret Domino arietem de ovibus sine macula, pretio, in quod deliquit.

7. Et exorabit pro eo sacerdos ante Dominum, et remittetur illi de uno ab omnibus quae fecit, et deliquit in eo.

8. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

9. Praeceptum Aaron et filiis ejus, dicens : Ista lex holocausti : ista holocaustosis super incensionem ejus, super altare totam noctem usque in mane, et ignis altaris ardebit super illud, non exstinguetur.

10. Et induet sacerdos tunicam lineam, et feminale lineum induet circa corpus suum, et auferet catacarposim quam consumpsit ignis, illam holocaustosisim ab altari : et apponet illud juxta altare.

11. Καὶ ἐκδύσεται τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐνδύσεται στολὴν ἄλλην· καὶ ἐξοίσει τὴν κατακάρπωσιν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρόν.

12. Καὶ πῦρ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καυθήσεται ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οὐ σβεσθήσεται, καὶ καύσει ἐπ' αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἕλα τοκρωὶ πρῶτῃ, καὶ στοιβάσει ἐπ' αὐτοῦ τὴν δλοκαύτωσιν, καὶ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ τὸ στέαρ τοῦ σωτηρίου·

13. καὶ πῦρ διαπαντός καυθήσεται ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, οὐ σβεσθήσεται.

14. Οὗτος ὁ νόμος τῆς θυσίας, ἣν προσάξουσιν αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν ἐναντὶ Κυρίου, ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου.

15. Καὶ ἀφελεῖ ἀπ' αὐτοῦ τῇ ὀρακί ἀπὸ τῆς σμειδάλεως τῆς θυσίας σὺν τῷ ἐλαίῳ αὐτῆς, καὶ σὺν παντὶ τῷ λιβάνῳ αὐτῆς τὰ ὄντα ἐπὶ τῆς θυσίας· καὶ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα, ὁσμὴν εὐωδίας, τὸ μνημόσυνον αὐτῆς τῷ Κυρίῳ·

16. τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπ' αὐτῆς ἔδεται Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. Ἄζυμα βρωθήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ἐν αὐλῇ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἰδονταὶ αὐτήν.

17. Οὐ πεφθῇσεται ἐξυμωμένη· μερίδα αὐτῆς ἔδωκα αὐτοῖς ἀπὸ τῶν καρπωμάτων Κυρίου· ἁγία ἁγίων ἐστίν, ὥσπερ τὸ τῆς ἁμαρτίας, καὶ ὥσπερ τὸ τῆς πλημμελείας.

18. Πᾶν ἀρσενικὸν τῶν ἱερέων ἔδονται αὐτήν· νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἀπὸ τῶν καρπωμάτων Κυρίου· πᾶς δὲ ἐὰν ἔβληται αὐτῶν, ἁγιασθήσεται.

19. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

20. Τοῦτο τὸ δῶρον Ἀαρὼν καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ὃ προσάξουσιν Κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἂν κρίσης αὐτὸν, τὸ δέκατον τοῦ οἴφι σμειδάλεως εἰς θυσίαν διαπαντός· τὸ ἥμισυ αὐτῆς τοπρῶτῃ, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῆς τοδειλινόν.

21. Ἐπὶ τηγάνου ἐν ἐλαίῳ ποιηθήσεται, πεφυραμένην ὀσει αὐτήν, ἐλυτὰ, θυσίαν ἐκ κλασμάτων, θυσίαν εἰς ὁσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ·

22. ὁ ἱερεὺς δὲ χριστὸς δ' ἀντ' αὐτοῦ ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ποιήσει αὐτήν· νόμος αἰώνιος, ὅπαν ἐπιτελεσθήσεται.

23. Καὶ πᾶσα θυσία ἱερῆως δόλοκαυτος ἔσται, καὶ οὐ βρωθήσεται.

24. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

25. Λάλησον τῷ Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων· Οὗτος ὁ νόμος τῆς ἁμαρτίας· ἐν τόπῳ οὐ σφάζουσιν τὸ δλοκαύτωμα, σφάζουσι τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐναντὶ Κυρίου· ἁγία ἁγίων ἐστίν.

26. Ὁ ἱερεὺς δὲ ἀναφέρων αὐτήν, ἔδεται αὐτήν ἐν τόπῳ ἁγίῳ βρωθήσεται, ἐν αὐλῇ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

27. Πᾶς δὲ ἀπτόμενος τῶν κρεῶν αὐτῆς, ἁγιασθήσεται. Καὶ ὃ ἐὰν ἐπιρῶντισθῇ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς ἐπὶ τὸ ἱμάτιον, ὃς ἐὰν βαντισθῇ ἐπ' αὐτὸ, πλυθήσεται ἐν τῷπρ ἁγίῳ.

28. Καὶ σκεῦος ὀστράκινον οὐ ἐὰν ἐβλήθῃ ἐν αὐτῷ, συντριβήσεται. Ἐὰν δὲ ἐν σκεύει χαλκῷ ἐβλήθῃ, ἐκτρίψει αὐτὸ, καὶ ἐκκλύσει ὕδατι.

29. Πᾶς ἄρσεν ἐν τοῖς ἱερεῦσι φάγεται αὐτά· ἁγία ἁγίων ἐστὶ Κυρίῳ.

30. Καὶ πάντα τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας, ὧν ἐὰν εἰσενεγθῇ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἐξιλιάσασθα· ἐν τῷ ἁγίῳ, οὐ βρωθήσεται· ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται.

11. Et exuet stolam suam, et induet stolam aliam : et abjiciet catacarposim extra castra in locum mundum.

12. Et ignis super altare ardebit ab eo, et non exstinguetur, et exuret super illud sacerdos ligna mane mane, et stipabit super illud holocaustosim, et superponet super illud adipem salutaris :

13. et ignis semper ardebit super altare, non exstinguetur.

14. Ista lex sacrificii, quod adducent illud filii Israel ante Dominum coram altari.

15. Et ab eo auferet pugillo de simila sacrificii cum oleo ejus, et cum omni thure ejus, quas sunt super sacrificium : et offeret super altare hostiam, odorem suavitatis, memoriale ejus Domino :

16. residuum autem ejus manducabit Aaron, et filii ejus. Azyma comedetur in loco sancto; in atrio tabernaculi testimonii manducabunt eam.

17. Non coquetur fermentata : partem hanc dedi eis ab hostiis Domini : sancta sanctorum sunt, sicut quod peccati, et sicut quod delicti.

18. Omne masculinum sacerdotum comedant eam : legitimum æternum in progenies vestras ab hostiis Domini : omnis qui tetigerit eas, sanctificabitur.

19. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

20. Istud donum Aaron et filiorum ejus, quod offerent Domino, in die quacumque unxeris eum, decimam partem ophi similaginis in sacrificium semper : dimidium ejus mane, et dimidium ejus vesperi.

21. Super sartagine in oleo fiet, conspersam afferet eam, circumvoluta, sacrificium de fragmentis, sacrificium in odorem suavitatis Domino :

22. sacerdos unctus, qui pro eo ex filiis ejus, faciet eam : lex æterna, omne consummabitur.

23. Et omne sacrificium sacerdotis holocaustum erit : et non edetur.

24. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

25. Loquere ad Aaron et filios ejus, dicens : Hæc lex peccati : in loco ubi jugulant holocaustoma, jugulabunt, quæ pro peccato ante Dominum : sancta sanctorum sunt.

26. Sacerdos qui offert illud, manducabit illud : in loco sancto comedetur, in atrio tabernaculi testimonii.

27. Omnis tangens carnes ejus, sanctificabitur. Et cuiusque aspersum fuerit de sanguine ejus super vestimentum, quicumque aspersus fuerit super illud; lavabitur in loco sancto.

28. Et vas testaceum, in quocumque fuerit coctum in eo, conteretur. Si autem in vase æreo coctum fuerit, defricabit illud, et diluet aqua.

29. Omnis masculus in sacerdotibus comedet ea : sancta sanctorum sunt Domino.

30. Et omnia quæ pro peccato sunt, quorumcumque illatum fuerit a sanguine eorum in tabernaculum testimonii exorari in sancto, non edetur : in igni cremabitur.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ κυρίου τοῦ περὶ τῆς πλημμελείας· ἅγια ἁγίων ἐστίν·
2. ἐν τόπῳ οὐ σφάζουσι τὸ δλοκαύτωμα, σφάζουσι τὸν κρὶν τῆς πλημμελείας ἐναντι Κυρίου. Καὶ τὸ αἷμα προσχεεῖ ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ,
3. καὶ πᾶν τὸ στέαρ αὐτοῦ προσοίσει ἀπ' αὐτοῦ, καὶ τὴν ὀσφύν καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὰ ἐνδόσθια, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδόσθίων.
4. Καὶ τοὺς δύο νεφρούς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοθὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς, περιελεῖ αὐτά·
5. καὶ ἀνοίσει αὐτά ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα τῷ Κυρίῳ· περὶ πλημμελείας ἐστί.
6. Πᾶς ἄρσῃ ἐκ τῶν ἱερῶν ἔδεται αὐτά, ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἔδονται αὐτά· ἅγια ἁγίων ἐστίν.
7. Ὡς περὶ τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, οὕτω καὶ τὸ τῆς πλημμελείας· νόμος εἷς αὐτῶν. Ὁ ἱερεὺς ὅστις ἐξιλίσσεται ἐν αὐτῷ, αὐτῷ ἔσται.
8. Καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ προσάγων δλοκαύτωμα ἀνθρώπου, τὸ δέρμα τῆς δλοκαυτώσεως, ἧς προσφέρει αὐτός, αὐτῷ ἔσται.
9. Καὶ πᾶσα θυσία ἥτις ποιηθήσεται ἐν τῷ κλιβάνῳ, καὶ πᾶσα ἥτις ποιηθήσεται ἐπ' ἐσχάρας, ἢ ἐπὶ τηγάνου, τοῦ ἱερέως τοῦ προσφέροντος αὐτήν, αὐτῷ ἔσται.
10. Καὶ πᾶσα θυσία ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ, καὶ μὴ ἀναπεποιημένη, πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν ἔσται ἐκαστῷ τὸ ἴσον.
11. Οὗτος ὁ νόμος θυσίας σωτηρίου, ἣν προσοίσουσι Κυρίῳ.
12. Ἐὰν μὲν περὶ αἰνέσεως προσφέρῃ αὐτήν, καὶ προσοίσει ἐπὶ τῆς θυσίας τῆς αἰνέσεως ἄρτους ἐκ σμιδάλεως ἀναπεποιημένους ἐν ἐλαίῳ, καὶ λάγανα ἄζυμα διακεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ, καὶ σμιδάλιν πεφυραμένην ἐν ἐλαίῳ.
13. Ἐπ' ἄρτοις ζυμίταις προσοίσει τὰ δῶρα αὐτοῦ ἐπὶ θυσία αἰνέσεως σωτηρίου.
14. Καὶ προσάξει ἐν ἀπὸ πάντων τῶν δώρων αὐτοῦ, ἀφάρεμα Κυρίῳ. Τῷ ἱερεὶ τῷ προσχέοντι τὸ αἷμα τοῦ σωτηρίου, αὐτῷ ἔσται·
15. καὶ τὰ κρέα θυσίας αἰνέσεως σωτηρίου, αὐτῷ ἔσται. Καὶ ἐν ἡμέρᾳ δωρεῖται, βρωθήσεται· οὐ καταλείψουσιν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωῒ.
16. Καὶ ἐὰν εὐχὴ ᾖ, ἢ ἐκούσιον θυσιάζῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ, ἢ ἂν ἡμέρᾳ προαγάγῃ τὴν θυσίαν αὐτοῦ, βρωθήσεται καὶ τῇ αὔριον·
17. καὶ τὸ καταλειφθὲν ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας ἕως ἡμέρας τρίτης, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται.
18. Ἐὰν δὲ φαγὼν φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς ἡμέρας τῇ τρίτῃ, οὐ δεχθήσεται αὐτῷ τῷ προσφέροντι αὐτό· οὐ λογισθήσεται αὐτῷ· μίσμὰ ἐστίν. Ἡ δὲ ψυχὴ ἥτις ἐὰν φάγῃ ἀπ' αὐτοῦ, τὴν ἁμαρτίαν λήψεται.
19. Καὶ κρέα ὅσα ἐὰν ἀφῇται παντός ἀκαθάρτου, οὐ βρωθήσεται, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται. Πᾶς καθαρὸς φάγεται κρέα.
20. Ἡ δὲ ψυχὴ ἥτις ἐὰν φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου, ὃ ἐστὶ Κυρίου, καὶ ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

CAPUT VII.

1. Et ista est lex arietis qui pro delicto : sancta sanctorum sunt.
2. In loco in quo jugulant holocaustum, jugulabunt arietem delicti ante Dominum. Et sanguinem effundet ad basim altaris in circuitu,
3. et omnem adipem ejus offeret ex eo, et lumbum, et omnem adipem operientem intestina, et omnem adipem qui super intestina.
4. Et duos renes, et adipem qui super eos, qui super femora, et pennam quae super jecur, cum renibus auferet ea :
5. et offeret ea sacerdos super altare, hostiam Domino : pro delicto est.
6. Omnis masculus ex sacerdotibus comedet ea, in loco sancto comedent ea : sancta sanctorum sunt.
7. Quomodo quod pro peccato, ita et quod delicti : lex una est eorum. Sacerdos quicumque exorabit in eo, ipsi erit.
8. Et sacerdos adducens holocaustoma hominis, pellis holocausti, quod ipse offert, ipsi erit.
9. Et omne sacrificium quodcumque fiet in clibano, et omne quodcumque fiet super craticulam, vel super sartaginem, sacerdotis offerentis illud ; ipsi erit.
10. Et omne sacrificium reffectum in oleo, et non reffectum omnibus filiis Aaron erit cuique aequale.
11. Haec est lex sacrificii salutaris, quod offerent Domino.
12. Siquidem pro laudatione offerat illud, et offeret super sacrificium laudationis panes ex simila factos in oleo, et lagana azyma uncta in oleo, et similia conspersam in oleo.
13. Super panes fermentatos offeret munera sua super sacrificio laudationis salutaris.
14. Et offeret unum de omnibus muneribus suis, donationem Domino. Sacerdoti, qui effundit sanguinem salutaris, ipsi erit :
15. et carnes sacrificii laudationis salutaris ipsi erunt. Et in qua die donum offertur, manducabitur : non derelinquent ex eo usque in mane.
16. Quod si votum fuerit, aut voluntarium sacrificaverit munus suum ; quacumque die obtulerit sacrificium suum, edetur, et crastina die :
17. et quod superfuerit de carnibus sacrificii usque in diem tertium, in igne cremabitur.
18. Si autem manducans manducaverit ex carnibus die tertia ; non erit acceptum ei qui offert illud : non reputabitur ei : inquinatio est. Anima autem, si qua manducaverit ex eo, peccatum accipiet.
19. Et carnes, quaecumque tetigerint omne immundum, non manducabuntur, in igni cremabuntur. Omnis mundus manducabit carnes.
20. Anima autem, quaecumque manducaverit de carnibus sacrificii salutaris, quod est Domini, et immunditia ejus super ipsum ; peribit anima illa de populo suo.

21. Καὶ ἡ ψυχὴ ἡ ἄν ἀψηται παντὸς πράγματος ἀκαθάρτου, ἡ ἀπὸ ἀκαθαρσίας ἀνθρώπου, ἡ τῶν τετραπόδων τῶν ἀκαθάρτων, ἡ παντὸς βδελύγματος ἀκαθάρτου, καὶ φάγη ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου, ὃ ἐστὶ Κυρίου, ἀπολείται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

22. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

23. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Πᾶν στέαρ βοῶν, καὶ προβάτων, καὶ αἰγῶν οὐκ ἐδεσθε.

24. Καὶ στέαρ θησιμαίων καὶ θηριαλῶτων ποιηθήσεται εἰς πᾶν ἔργον, καὶ εἰς βρώσιν οὐ βρωθήσεται.

25. Πᾶς ὁ ἐσθὼν στέαρ ἀπὸ τῶν κτηνῶν, ὧν προσάξει ἀπ' αὐτῶν κάρπωμα Κυρίῳ, ἀπολείται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

26. Πᾶν αἷμα οὐκ ἐδεσθε ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν, ἀπὸ τε τῶν κτηνῶν καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν·

27. πᾶσα ψυχὴ ἡ ἄν φάγη αἷμα, ἀπολείται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

28. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

29. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις, λέγων· Ὁ προσφέρων θυσίαν σωτηρίου, ὅσει το δῶρον αὐτοῦ Κυρίῳ καὶ ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου·

30. αἱ χεῖρες αὐτοῦ προσοίσουσιν τὰ καρπώματα Κυρίῳ· τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τοῦ στηθύνου, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος προσοίσει αὐτὰ, ὥστε ἐπιτιθεῖναι δόμα ἔναντι Κυρίου.

31. Καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ στέαρ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ ἔσται τὸ στηθύνιον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ.

32. Καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν δώσετε ἀφαίρεμα τῷ ἱερεῖ ἀπὸ τῶν θυσίων τοῦ σωτηρίου ὑμῶν.

33. Ὁ προσφέρων τὸ αἷμα τοῦ σωτηρίου, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀαρὼν, αὐτῷ ἔσται ὁ βραχίον ὁ δεξιὸς ἐν μερίδι·

34. τὸ γὰρ στηθύνιον τοῦ ἐπιθέματος καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος εἴληφα παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν θυσίων τοῦ σωτηρίου ὑμῶν, καὶ ἔδωκα αὐτὰ Ἀαρὼν τῷ ἱερεῖ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, νόμιμον αἰώνιον παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

35. Αὕτη ἡ χρίσις Ἀαρὼν, καὶ ἡ χρίσις τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρπωμάτων Κυρίου, ἐν ἡμέρᾳ προσηγάγετο αὐτοὺς τοῦ ἱερατεύειν τῷ Κυρίῳ,

36. καθὰ ἐνετείλατο Κύριος δοῦναι αὐτοῖς ἡ ἡμέρᾳ ἔχρισεν αὐτοὺς παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν.

37. Οὗτος ὁ νόμος τῶν ὀλοκαυτωμάτων, καὶ θυσίας, καὶ περὶ ἁμαρτίας, καὶ τῆς πλημμελείας, καὶ τῆς τελειώσεως, καὶ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου,

38. ὃν τρόπον ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ, ἡ ἡμέρᾳ ἐνετείλατο τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, προσφέρειν τὰ δῶρα αὐτῶν ἔναντι Κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάβε Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ τοὺς δύο κριοὺς, καὶ τὸ κανὼν τῶν ἀζύμων,

3. καὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ἐκκλησίασον ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

21. Et anima, quaecumque tetigerit omnem rem impuram, vel ab immunditia hominis, vel quadrupedum immundorum, vel omnis abominationis immundæ, et manducaverit ex carnibus sacrificii salutaris, quod est Domini; peribit anima illa de populo suo.

22. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

23. Loquere filiis Israel, dicens : Omnem adipem boum, et ovium, et caprarum non edetis.

24. Et adeps morticinorum, et a fera captorum fiet in omne opus, et in esca non edetur.

25. Omnis qui adipem edit, adipem ex pecoribus, ex quibus offeret de eis hostiam Domino, peribit anima illa de populo suo.

26. Omnem sanguinem non edetis in omni habitatione vestra, et a pecoribus, et a volatilibus :

27. omnis anima quaecumque manducaverit sanguinem, peribit anima illa de populo suo.

28. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

29. Et filiis Israel loqueris, dicens : Qui offert sacrificium salutaris, asferet munus suum Domino et de sacrificio salutaris :

30. manus ejus offerent hostiam Domino, adipem qui super pectusculum, et pennam jecoris offeret ea, ita ut imponatur donum ante Dominum.

31. Et offeret sacerdos adipem super altare : et erit pectusculum Aaron et filius ejus.

32. Et brachium dextrum dabitis demptionem sacerdoti de sacrificiis salutaris vestri.

33. Qui offert sanguinem salutaris, et adipem ex filiis Aaron, ipsi erit brachium dextrum in parte.

34. Pectusculum enim impositionis, et brachium demptionis accipi a filiis Israel de sacrificiis salutaris vestri ; et dedi ea Aaron sacerdoti et filiis ejus, legitimum æternum a filiis Israel.

35. Hæc unctio Aaron, et unctio filiorum ejus ab hostiis Domini, in qua die applicuit eos sacerdotio fungi Domino,

36. sicut præcepit Dominus dare illis, qua die unxit illos, a filiis Israel, legitimum æternum in progenies eorum.

37. Hæc lex est holocaustorum, et sacrificii, et pro peccato, et delicto, et consummatione, et sacrificio salutaris,

38. sicut mandavit Dominus Moysi in monte Sina, qua die præcepit filiis Israel offerre munera sua ante Dominum in deserto Sina.

CAPUT VIII.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Sume Aaron, et filios ejus, et stolas ejus, et oleum unctionis, et vitulum qui pro peccato, et duos arietes, et canistrum azymorum :

3. et omnem synagogam convoca ad ostium tabernaculi testimonii.

4. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς ὃν τρόπον συνέταξεν αὐτῷ Κύριος· καὶ ἐξεκκλησίασε τὴν συναγωγὴν ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

6. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς τῇ συναγωγῇ· Τοῦτό ἐστι τὸ ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο Κύριος ποιῆσαι.

6. Καὶ προσήνεγκε Μωϋσῆς τὸν Ἀαρὼν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ ἔλουσεν αὐτοὺς ὕδατι·

7. καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸν χιτῶνα, καὶ ἔωσεν αὐτὸν τὴν ζώνην, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸν ὑποδύτην, καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὸν τὴν ἐπωμίδα,

8. καὶ συνέζωσεν αὐτὸν κατὰ τὴν ποίησιν τῆς ἐπωμίδος, καὶ συνέσφιγξεν αὐτὸν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὴν τὸ λογεῖον, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ λογεῖον τὴν δέλωσησιν καὶ τὴν ἀλήθειαν·

9. καὶ ἐπέθηκε τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν μίτραν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τὸ πέταλον τὸ χρυσοῦν τὸ καθηγιασμένον ἅγιον, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

10. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως,

11. καὶ ἔβρανε ἀπ' αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπτάκις. Καὶ ἔχρισεν τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἡγίασεν αὐτό, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὸν λουτήρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ ἡγίασεν αὐτά. Καὶ ἔχρισεν τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ σκευὴ αὐτῆς, καὶ ἡγίασεν αὐτήν.

12. Καὶ ἐπέχεε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἀαρὼν, καὶ ἔχρισεν αὐτὸν, καὶ ἡγίασεν αὐτόν.

13. Καὶ προσήγαγε Μωϋσῆς τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν, καὶ ἐνέδυσεν αὐτοὺς χιτῶνας, καὶ ἔωσεν αὐτοὺς ζώνας, καὶ περιέθηκεν αὐτοῖς κιθάρεις, καθάπερ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

14. Καὶ προσήγαγε Μωϋσῆς τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας. Καὶ ἐπέθηκεν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μοσχοῦ τοῦ τῆς ἁμαρτίας,

15. καὶ ἔσφαξεν αὐτόν. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ τῷ δακτύλῳ, καὶ ἐκαθάρισε τὸ θυσιαστήριον· καὶ τὸ αἷμα ἐπέχεεν ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἡγίασεν αὐτό, τοῦ ἐξιδάσθαι ἐπ' αὐτοῦ.

16. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος, καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν· καὶ ἀνήνεγκε Μωϋσῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

17. Καὶ τὸν μόσχον, καὶ τὴν βύρσαν αὐτοῦ, καὶ τὰ κρέα αὐτοῦ, καὶ τὴν κόπρον αὐτοῦ κατέκαυσεν αὐτὰ πυρὶ ἔξω τῆς παρεμβολῆς, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

18. Καὶ προσήγαγε Μωϋσῆς τὸν κριὸν τὸν εἰς δλοκαύτωμα, καὶ ἐπέθηκεν Ἀαρὼν καὶ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ· καὶ ἔσφαξε Μωϋσῆς τὸν κριόν· καὶ προσέχεε Μωϋσῆς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

19. Καὶ τὸν κριὸν ἐκρεανόμησε κατὰ μέλη, καὶ ἀνήνεγκε Μωϋσῆς τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰ μέλη, καὶ τὸ στέαρ· καὶ τὴν κοιλίαν, καὶ τοὺς πόδας ἐπλυνεν ὕδατι·

20. Καὶ ἀνήνεγκε Μωϋσῆς ὅλον τὸν κριὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· δλοκαύτωμά ἐστιν εἰς ὁσμὴν εὐωδίας· κάρπωμά ἐστι τῷ Κυρίῳ, καθάπερ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

21. Καὶ προσήγαγε Μωϋσῆς τὸν κριόν, τὸν δεύτερον

4. Et fecit Moyses sicut praecepit ei Dominus : et evocavit synagoga ad ostium tabernaculi testimonii.

5. Et dixit Moyses synagoga : Hoc est verbum quod mandavit Dominus facere.

6. Et applicuit Moyses Aaron et filios ejus, et lavit eos aqua :

7. et vestivit eum tunica, et cinxit eum zona, et induit eum subuculam, et imposuit super eum superhumerales,

8. et praecinxit illum secundum facturam superhumeralis, et constrinxit eum in ipso, et imposuit super eum rationale, et imposuit super rationale manifestationem, et veritatem :

9. et imposuit mitram super caput ejus, et imposuit super mitram secundum faciem ejus laminam auream illam sanctificatam sanctam ; sicut praeceperat Dominus Moysi.

10. Et sumpsit Moyses de oleo unctionis,

11. et aspersit de eo super altare septies. Et unxit altare, et sanctificavit illud, et omnia ejus, et labrum, et basim ejus : et sanctificavit ea. Et unxit tabernaculum et omnia vasa ejus, et sanctificavit illud.

12. Et effudit Moyses de oleo unctionis super caput Aaron, et unxit eum, et sanctificavit eum.

13. Et applicuit Moyses filios Aaron, et induit eos tunicas, et cinxit eos zonis, et circumposuit eis cidaras ; sicut praecepit Dominus Moysi.

14. Et adduxit Moyses vitulum qui pro peccato. Et imposuit Aaron, et filii ejus manum super caput vituli qui pro peccato,

15. et jugulavit eum. Et sumpsit Moyses de sanguine, et imposuit super cornua altaris in circuitu digito, et munda vit altare : et sanguinem effudit ad basim altaris, et sanctificavit illud ad exorandum super illud.

16. Et sumpsit Moyses omnem adipem qui super intestina, et pennam quae super jecur, et utrosque renes, et adipem qui super eos : et obtulit Moyses super altare.

17. Et vitulum, et pellem ejus, et carnes ejus, et firmum ejus combussit ea igne extra castra ; quemadmodum praecepit Dominus Moysi.

18. Et adduxit Moyses arietem qui in holocaustum, et imposuit Aaron et filii ejus manus suas super caput arietis : et jugulavit Moyses arietem : et effudit Moyses sanguinem super altare in circuitu.

19. Et arietem in frusta concidit membratim ; et obtulit Moyses caput, et membra, et adipem : et ventrem, et pedes lavit aqua :

20. Et obtulit Moyses totum arietem super altare : holocaustoma est in odorem suavitatis : hostia est Domino ; sicut praecepit Dominus Moysi.

21. Et adduxit Moyses arietem, arietem illum secundum

κρίων τελειώσεως, καὶ ἐπέθηκεν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ·

22. καὶ ἔσφαξεν αὐτόν. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὤτος Ἀαρὼν τοῦ δεξιῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ.

23. Καὶ προσέγαγε Μωϋσῆς τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν· καὶ ἐπέθηκεν Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὠτων τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν· καὶ προσέχεε Μωϋσῆς τὸ αἶμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

24. Καὶ ἔλαβε τὸ στέαρ καὶ τὴν ὀσφύν, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος, καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν.

25. Καὶ ἀπὸ τοῦ κανοῦ τῆς τελειώσεως, τοῦ ὄντος ἐναντὶ Κυρίου, καὶ ἔλαβεν ἄρτον ἑνα ἄζυμον, καὶ ἄρτον ἕξ ἑλαίου ἑνα, καὶ λάγανον ἕν· καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ στέαρ, καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν·

26. καὶ ἐπέθηκεν ἅπαντα ἐπὶ τὰς χεῖρας Ἀαρὼν, καὶ ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ· καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ ἀφαιρέμα ἐναντὶ Κυρίου.

27. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ Μωϋσῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα τῆς τελειώσεως, ὅ ἐστιν ὁσμὴ εὐωδίας, κάρπωμά ἐστι τῷ Κυρίῳ.

28. Καὶ λαβὼν Μωϋσῆς τὸ στηθύνιον ἀφείλεν αὐτὸ ἐπίθεμα ἐναντὶ Κυρίου, ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως· καὶ ἐγένετο Μωϋσῆς ἐν μερίδι, καθὰ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

29. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ προσέβραθεν ἐπὶ Ἀαρὼν, καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

30. Καὶ ἡγίασεν Ἀαρὼν, καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

31. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ· Ἐψήσατε τὰ κρέα ἐν τῇ αὐλῇ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τόπῳ ἁγίῳ· καὶ ἐκεῖ φάγεσθε αὐτὰ, καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς ἐν τῷ κανῷ τῆς τελειώσεως, ὃν τρόπον συντάσσεται μοι, λέγων· Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ φάγονται αὐτά·

32. καὶ τὸ καταλειφθὲν τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἄρτων ἐν πυρὶ κατακαύσατε.

33. Καὶ ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου οὐκ ἐξελεύσεσθε ἑπτὰ ἡμέρας, ἕως ἡμέρα πληρωθῇ, ἡμέρα τελειώσεως ὑμῶν· ἑπτὰ γὰρ ἡμέρας τελειώσει τὰς χεῖρας ὑμῶν,

34. καθάπερ ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἣ ἐνετείλατο Κύριος τοῦ ποιῆσαι, ὥστε ἐξιλιάσασθαι περὶ ὑμῶν.

35. Καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καθίσεσθε ἑπτὰ ἡμέρας, ἡμέραν καὶ νύκτα. Φυλάξεσθε τὰ φυλάγματα Κυρίου, ἵνα μὴ ἀποθάνητε· οὕτω γὰρ ἐνετείλατο μοι Κύριος ὁ Θεός.

36. Καὶ ἐποίησεν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντα τοὺς λόγους οὓς συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

consummationis. Et imposuit Aaron, et filii ejus, manus suas super caput arietis :

22. et jugulavit eum. Et sumpsit Moyses de sanguine ejus, et imposuit super pennam auris dextræ Aaron, super summitatem manus dextræ, et super summitatem pedis dexteri.

23. Et applicuit Moyses filios Aaron : et imposuit Moyses de sanguine super pennas aurium dexterarum, et super summitates manuum eorum dexterarum, et super summitates pedum eorum dexterorum : et effudit Moyses sanguinem super altare in circuitu.

24. Et sumpsit adipem, et lumbum, et adipem qui super ventrem, et pennam jecoris, et ambos renes, et adipem qui super eos, et brachium dextrum.

25. Et de canistro consummationis, quod est ante Dominum, sumpsit panem unum azymum, et panem ex oleo unum, et laganum unum : et imposuit super adipem, et brachium dextrum :

26. et imposuit omnia super manus Aaron, et super manus filiorum ejus : et obtulit ea demptionem ante Dominum.

27. Et sumpsit Moyses ex manibus eorum, et obtulit ea Moyses super altare, super holocaustoma consummationis, quod est odor suavitatis, hostia est Domino.

28. Et sumens Moyses pectusculum, abstulit illud impositionem ante Dominum, de ariete consummationis : et factum est Moysi in parte, sicut præceperat Dominus Moysi.

29. Et sumpsit Moyses de oleo unctionis, et de sanguine qui super altare : et aspersit super Aaron, et stolas ejus, et filios ejus, et stolas filiorum ejus cum eo.

30. Et sanctificavit Aaron, et stolas ejus, et filios ejus, et stolas filiorum ejus cum eo.

31. Et dixit Moyses ad Aaron et filios ejus : Coquite carnes in atrio tabernaculi testimonii in loco sancto : et ibi comedetis eas, et panes qui in canistro consummationis, quemadmodum præceptum est mihi, dicens : Aaron et filii ejus comedent ea :

32. et residuum carniū, et panum, in igni comburite.

33. Et ex ostio tabernaculi testimonii non egrediemini septem dies ; donec dies impleatur, dies consummationis vestræ : septem enim diebus consummabit manus vestras,

34. sicut fecit in die hac, qua præcepit Dominus ad faciendum ad depropitiandum pro vobis.

35. Et ad ostium tabernaculi testimonii sedebitis septem dies, die ac nocte. Custodietis custodias Domini, ut non moriamini. Ita enim mandavit mihi Dominus Deus.

36. Et fecit Aaron, et filii ejus, omnia verba quæ præcepit Dominus Moysi.

1. Καὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, ἐκάλεσε Μωϋσῆς Ἀαρὼν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὴν γερουσίαν Ἰσραὴλ.

2. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρὼν· Λάβε σεαυτῷ μοσχάριον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κριὸν εἰς ὀλοκαύτωμα ἁμώμα, καὶ προσενεγκε αὐτὰ ἔναντι Κυρίου.

3. Καὶ τῇ γερουσίᾳ Ἰσραὴλ λάλησον, λέγων· Λάβετε χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ μοσχάριον, καὶ ἄμνον ἐνιαύσιον εἰς ὀλοκαρπώσιν, ἁμώμα,

4. καὶ μόσχον, καὶ κριὸν εἰς θυσίαν σωτηρίου ἔναντι Κυρίου, καὶ σμίδαλιν πεφυραμένην ἐν ἐλαίῳ, ὅτι σήμερον Κύριος ὀρθήσεται ἐν ὑμῖν.

5. Καὶ ἔλαβον, καθὼ ἐνετείλατο Μωϋσῆς, ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ προσῆλθεν πᾶσα συναγωγὴ, καὶ ἔστησαν ἔναντι Κυρίου.

6. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ εἶπε Κύριος· ποιήσατε, καὶ ὀρθήσεται ἐν ὑμῖν ἡ δόξα Κυρίου.

7. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς τῷ Ἀαρὼν· Πρόσελθε πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ποιήσον τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας σου, καὶ τὸ ὀλοκαύτωμά σου· καὶ ἐξίλασαι περὶ σεαυτοῦ, καὶ τοῦ οἴκου σου· καὶ ποιήσον τὰ δῶρα τοῦ λαοῦ, καὶ ἐξίλασαι περὶ αὐτῶν, καθάπερ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

8. Καὶ προσῆλθεν Ἀαρὼν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἔσφαξε τὸ μοσχάριον τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ.

9. Καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν τὸ αἷμα πρὸς αὐτόν· καὶ ἔβαψε τὸν δάκτυλον εἰς τὸ αἷμα· καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὸ αἷμα ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου.

10. καὶ τὸ στέαρ καὶ τοὺς νεφροὺς καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος τοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ὃν τρόπον ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

11. Καὶ τὰ κρέα καὶ τὴν βύρσαν κατέκαυσεν αὐτὰ πυρὶ, ἔξω τῆς παρεμβολῆς.

12. Καὶ ἔσφαξε τὸ ὀλοκαύτωμα, καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν τὸ αἷμα πρὸς αὐτόν, καὶ προσέχεεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

13. Καὶ τὸ ὀλοκαύτωμα προσήνεγκαν αὐτὸ κατὰ μέλη· αὐτὰ καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

14. Καὶ ἔπλυνε τὴν κοιλίαν καὶ τοὺς πόδας ὕδατι· καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ ὀλοκαύτωμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

15. καὶ προσήνεγκε τὸ δῶρον τοῦ λαοῦ. Καὶ ἔλαβε τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ, καὶ ἔσφαξεν αὐτόν, καὶ ἐκαθάρισεν αὐτόν, καθὰ καὶ τὸν πρῶτον.

16. Καὶ προσήνεγκε τὸ ὀλοκαύτωμα, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ ὡς καθήκει.

17. Καὶ προσήνεγκε τὴν θυσίαν, καὶ ἔπλησε τὰς χεῖρας ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον χωρὶς τοῦ ὀλοκαυτώματος τοῦ πρωῒνου.

18. Καὶ ἔσφαξε τὸν μόσχον, καὶ τὸν κριὸν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου τῆς τοῦ λαοῦ. Καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν τὸ αἷμα πρὸς αὐτόν, καὶ προσέχεε πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

19. Καὶ τὸ στέαρ τὸ ἀπὸ τοῦ μόσχου, καὶ τοῦ κριοῦ τὴν ὀσφύν, καὶ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον ἐπὶ τῆς κοιλίας, καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος·

1. Et factum est die octavo, vocavit Moyses Aaron, et filios ejus, et seniores Israel.

2. Et dixit Moyses ad Aaron : Sume tibi vitulum ex bobus pro peccato, et arietem in holocaustum, sine macula, et offer ea ante Dominum.

3. Et senioribus Israel loquere, dicens : Accipite hircum ex capris unum pro peccato, et vitulum, et agnum anniculum in holocarposim, sine macula,

4. et vitulum, et arietem in sacrificium salutaris, ante Dominum, et similam conspersam in oleo ; quoniam hodie Dominus videbitur in vobis.

5. Et sumpserunt, sicut mandavit Dominus, ante tabernaculum testimonii. Et accessit omnis synagoga, et steterunt ante Dominum.

6. Et dixit Moyses : Hoc est verbum quod dixit Dominus. Facite, et videbitur in vobis gloria Domini.

7. Et dixit Moyses ad Aaron : Accede ad altare, et fac quod pro peccato tuo, et holocaustum tuum : et exora pro te et pro domo tua : et fac munera populi, et exora pro eis ; sicut mandavit Dominus Moysi.

8. Et accessit Aaron ad altare, et jugulavit vitulum illum pro peccato suo.

9. Et attulerunt filii Aaron sanguinem ad eum : et tinxit digitum in sanguine : et imposuit super cornua altaris, et sanguinem effudit ad basim altaris :

10. Et adipem, et renes, et pennam jecoris, ejus qui pro peccato, obtulit super altare, quemadmodum mandavit Dominus Moysi.

11. Et carnes et pellem combussit ea igni extra castra.

12. Et jugulavit holocaustoma, et attulerunt filii Aaron sanguinem ad eum, et effudit super altare in circuitu.

13. Et holocaustoma obtulerunt illud secundum membra : ejus, et caput imposuit super altare.

14. Et lavit ventrem et pedes aqua : et imposuit super holocaustoma super altare :

15. Et obtulit munus populi, et sumpsit hircum pro peccato populi, et jugulavit eum, et mundavit eum, sicut et primum.

16. Et obtulit holocaustoma, et fecit illud sicut decet.

17. Et obtulit sacrificium, et implevit manus de eo, et imposuit super altare absque holocausto matutino.

18. Et jugulavit vitulum, et arietem sacrificii salutaris, ejus qui populi. Et attulerunt filii Aaron sanguinem ad eum, et effudit ad altare in circuitu.

19. Et adipem qui de vitulo, et ariete, lumbum, et adipem qui operit super ventrem et ambos renes, et adipem qui super eos, et pennam quæ super jecur :

20. καὶ ἐπέθηκε τὰ στέατα ἐπὶ τὰ στηθύνια, καὶ ἀνέθηκε τὰ στέατα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

21. Καὶ τὸ στηθύνιον, καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν ἀφείλεν Ἀαρὼν ἀφαίρεμα ἔναντι Κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

22. Καὶ ἐξάρας Ἀαρὼν τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν λαόν, εὐλόγησεν αὐτούς· καὶ κατέβη ποιήσας τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ τὰ δλοκαυτώματα, καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου.

23. Καὶ εἰῆλθε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐξελθόντες εὐλόγησαν πάντα τὸν λαόν· καὶ ὤφθη δόξα Κυρίου παντὶ τῷ λαῷ.

24. Καὶ ἐξῆλθε πῦρ παρὰ Κυρίου, καὶ κατέφαγε τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, τὰ τε δλοκαυτώματα, καὶ τὰ στέατα· καὶ εἶδε πᾶς ὁ λαός, καὶ ἐξέστη καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ λαβόντες οἱ δύο υἱοὶ Ἀαρὼν, Ναδάβ καὶ Ἀβιυδ, ἕκαστος τὸ πῦρ τοῦ αὐτοῦ, ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτὸ πῦρ, καὶ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτὸ θυμίαμα, καὶ προσήνεγκαν ἔναντι Κυρίου πῦρ ἄλλοτριον, ὃ οὐ προσέταξε Κύριος αὐτοῖς·

2. καὶ ἐξῆλθε πῦρ παρὰ Κυρίου, καὶ κατέφαγεν αὐτούς, καὶ ἀπέθανον ἔναντι Κυρίου.

3. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρὼν· Τούτῳ ἐστιν ὃ εἶπε Κύριος, λέγων· Ἐν τοῖς ἐγγίζουσὶ μοι ἁγιασθήσομαι, καὶ ἐν πάσῃ τῇ συναγωγῇ δοξασθήσομαι. Καὶ κατενύχθη Ἀαρὼν.

4. Καὶ ἐκάλεσε Μωϋσῆς τὸν Μισαδάη καὶ τὸν Ἐλισαφάν, υἱοὺς Ὀζιήλ, υἱοὺς τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς Ἀαρὼν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Προσέλθατε καὶ ἄρατε τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν ἐκ προσώπου τῶν ἁγίων ἔξω τῆς παρεμβολῆς.

5. Καὶ προσῆλθον, καὶ ἦσαν αὐτοὺς ἐν τοῖς χιτῶσιν αὐτῶν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, ὃν τρόπον εἶπε Μωϋσῆς.

6. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρὼν, καὶ Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ, τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς καταλειμμένους· Τὴν κεφαλὴν ὑμῶν οὐκ ἀποκιδαρώσετε, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν οὐ διαβήξετε, ἵνα μὴ ἀποθάνητε, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ἔσται θυμός. Οἱ δὲ ἀδελφοὶ ὑμῶν πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ, κλαύσονται τὸν ἐμπυρισμὸν ὃν ἐνεπύρισθον ὑπὸ Κυρίου.

7. Καὶ ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου οὐκ ἐξελεύσεσθε, ἵνα μὴ ἀποθάνητε· τὸ ἔλαιον γὰρ τῆς χρίσεως τὸ παρὰ Κυρίου ἐφ' ὑμῖν. Καὶ ἐποίησαν κατὰ τὸ ῥῆμα Μωϋσῆ.

8. Καὶ ἐλάλησε Κύριος τῷ Ἀαρὼν, λέγων·

9. Οἶνον καὶ σίκερα οὐ πίεσθε, σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου μετὰ σοῦ, ἥνικα ἐὰν εἰσπορεύσθε εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ἢ προσπορευομένων ὑμῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνητε· νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν,

10. διαστεῖλαι ἀναμέσον τῶν ἁγίων καὶ τῶν βεβήλων, καὶ ἀναμέσον τῶν ἀκαθάρτων καὶ τῶν καθαρῶν,

11. καὶ συμβιβάζειν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἅπαντα τὰ νόμιμα ἃ ἐλάλησε Κύριος πρὸς αὐτοὺς διὰ χειρὸς Μωϋσῆ.

12. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρὼν καὶ πρὸς Ἐλεάζαρ καὶ πρὸς Ἰθάμαρ τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν τοὺς καταλειφθέν-

20. et imposuit adipēs super pectuscula, et obtulit adipēs super altare.

21. Et pectusculum, et brachium dextrum abstulit Aaron demptionem ante Dominum; quemadmodum praecepit Dominus Moysi.

22. Et extollens Aaron manus super populum, benedixit eos: et descendit, cum fecisset illud pro peccato, et ipsum holocaustonia, et illa salutaris.

23. Et intravit Moyses et Aaron in tabernaculum testimonii, et exeuntes benedixerunt omnem populum: et apparuit gloria Domini omni populo.

24. Et exiit ignis a Domino, et devoravit quae super altare, et holocaustomata, et adipēs: et vidit omnis populus, et mente excessit et ceciderunt in faciem.

CAPUT X.

1. Et sumentes duo filii Aaron, Nadab et Abiud, unusquisque thuribulum suum, imposuerunt super illud ignem, et injecerunt super illud incensum, et obtulerunt ante Dominum ignem alienum, quem non praeceperat Dominus eis:

2. et exiit ignis a Domino, et devoravit eos, et mortui sunt ante Dominum.

3. Et dixit Moyses ad Aaron: Hoc est quod dixit Dominus, dicens: In iis qui mihi appropinquant sanctificabor: et in omni synagoga glorificabor. Et compunctus est Aaron.

4. Et vocavit Moyses Misadæ et Elisaphan, filios Oziel, filios fratris patris Aaron, et dixit eis: Accedite et tollite fratres vestros a facie sanctorum extra castra.

5. Et accesserunt, et sustulerent eos in tunicis suis extra castra, quemadmodum dixit Moyses.

6. Et dixit Moyses ad Aaron, et Eleazar et Ithamar, filios ejus reliquos: Caput vestrum cidara non denudabitis, et vestimenta vestra non discindetis, ut non moriamini, et super omnem synagogam erit indignatio. Fratres autem vestri, omnis domus Israel, plorabunt incendium quo incensi sunt a Domino.

7. Et ab ostio tabernaculi testimonii non egrediemini, ut non moriamini: oleum enim unctionis, quod est a Domino, super vos est. Et fecerunt juxta verbum Moysi.

8. Et locutus est Dominus ad Aaron, dicens:

9. Vinum et siceram non bibetis, tu et filii tui tecum, cum intrabitis in tabernaculum testimonii, aut cum acceditis ad altare; et non moriemini: legitimum æternum in progenies vestras:

10. distinguere inter medium sanctorum et contaminatorum, et inter medium immundorum et mundorum,

11. et instruere filios Israel omnia legitima, quae locutus est Dominus ad eos, per manum Moysi.

12. Et dixit Moyses ad Aaron, et ad Eleazar et Ithamar, filios Aaron reliquos: Sumite sacrificium residuum ad ho-

τας· Λάβετε τὴν θυσίαν τὴν καταλειφθεῖσαν ἀπὸ τῶν καρπωμάτων Κυρίου, καὶ φάγεσθε ἄζυμα παρὰ τὸ θυσιαστήριον· ἅγια ἁγίων ἐστί.

13. Καὶ φάγεσθε αὐτὴν ἐν τόπῳ ἁγίῳ· νόμιμον γάρ σοι ἐστί, καὶ νόμιμον τοῖς υἱοῖς σου τοῦτο ἀπὸ τῶν καρπωμάτων Κυρίου· οὕτω γὰρ ἐντέταλται μοι.

14. Καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἀφορίσματος, καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος φάγεσθε ἐν τόπῳ ἁγίῳ, σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ ὁ οἶκός σου μετὰ σοῦ· νόμιμον γάρ σοι, καὶ νόμιμον τοῖς υἱοῖς σου ἐδόθη ἀπὸ τῶν θυσίων τοῦ σωτηρίου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

15. Τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος, καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἀφορίσματος ἐπὶ τῶν καρπωμάτων τῶν στεάτων προσοίσουσιν ἀφορίσμα ἀφορίσαι ἐναντὶ Κυρίου· καὶ ἔσται σοι καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατράσι σου μετὰ σοῦ νόμιμον αἰώνιον, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

16. Καὶ τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας ζητῶν ἐξεζήτησε Μωϋσῆς· καὶ ὃ δὲ ἐνεπεπύριστο. Καὶ ἐθιμώθη Μωϋσῆς ἐπὶ Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ, τοὺς υἱούς Ἀαρὼν τοὺς καταλειμμένους, λέγων·

17. Διατί οὐκ ἐφάγετε τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐν τόπῳ ἁγίῳ; Ὅτι γὰρ ἅγια ἁγίων ἐστί, τοῦτο ἔδωκεν ὑμῖν φαγεῖν, ἵνα ἀφέλῃτε τὴν ἁμαρτίαν τῆς συναγωγῆς, καὶ ἐξιλάσῃσθε περὶ αὐτῶν ἐναντὶ Κυρίου·

18. οὐ γὰρ εἰσῆλθῃ τοῦ αἵματος αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον κατὰ πρόσωπον ἔσω φάγεσθε αὐτὸ ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ὃν τρόπον μοι συνέταξε Κύριος.

19. Καὶ ἐλάλησεν Ἀαρὼν πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Εἰ σήμερον προκατηγόρησαι τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα αὐτῶν ἐναντὶ Κυρίου, καὶ συμβέβηκέ μοι τοιαῦτα, καὶ φάγομαι τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας σήμερον, μὴ ἀρεστὸν ἔσται Κυρίῳ;

20. Καὶ ἤκουσε Μωϋσῆς, καὶ ἤρρεσεν αὐτῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἐλάλησεν Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

2. Λαλήσατε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες· Ταῦτα τὰ κτήνη ἃ φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς.

3. Πᾶν κτήνος διχηλοῦν ὀπλὴν καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν, καὶ ἀνάγον μνηρυσισμὸν ἐν τοῖς κτήνεσι, ταῦτα φάγεσθε.

4. Πλὴν ἀπὸ τούτων οὐ φάγεσθε, ἀπὸ τῶν ἀναγόντων μνηρυσισμὸν, καὶ ἀπὸ τῶν διχηλοῦντων τὰς ὀπλάς, καὶ ὀνυχίζόντων ὀνυχιστῆρας· τὸν κάμηλον, ὅτι ἀνάγει μνηρυσισμὸν τοῦτο, ὀπλὴν δὲ οὐ διχηλεῖ, ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν·

5. καὶ τὸν δασύποδα, ὅτι οὐκ ἀνάγει μνηρυσισμὸν τοῦτο, καὶ ὀπλὴν οὐ διχηλεῖ, ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν·

6. καὶ τὸν χοιρογρύλλιον, ὅτι οὐκ ἀνάγει μνηρυσισμὸν τοῦτο, καὶ ὀπλὴν οὐ διχηλεῖ, ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν·

7. καὶ τὸν ὄν, ὅτι διχηλεῖ ὀπλὴν τοῦτο, καὶ ὀνυχίζει ὀνυχας ὀπλῆς, καὶ τοῦτο οὐκ ἀνάγει μνηρυσισμὸν, ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν.

8. Ἀπὸ τῶν κρεῖων αὐτῶν οὐ φάγεσθε, καὶ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν οὐχ ἄψεσθε· ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν.

stis Domini, et comedetis azyrna juxta altare : sancta sanctorum sunt.

13. Et comedetis illud in loco sancto : legitimum enim tibi est, et legitimum filiis tuis hoc ab hostiis Domini : sic enim mandatum est mihi.

14. Et pectusculum segregationis, et brachium demptionis manducabitis in loco sancto, tu et filii tui et domus tua tecum : legitimum enim tibi, et legitimum filiis tuis datum est de sacrificiis salutaris filiorum Israel.

15. Brachium demptionis, et pectusculum segregationis super hostias adipum offerent ad segregandum segregationem ante Dominum : et erit tibi et filiis tuis et filiabus tuis tecum legitimum æternum, quemadmodum præcepit Dominus Moysi.

16. Et caprum qui pro peccato querens quæsit Moyses : ille vero incensus fuerat. Et indignatus est Moyses in Eleazar et Ithamar, filios Aaron reliquos, dicens :

17. Quare non comedistis illud, quod fuit pro peccato, in loco sancto? Quoniam enim sancta sanctorum sunt, hoc dedit vobis edere, ut auferatis peccatum synagogæ, et exoretis pro eis ante Dominum :

18. non enim illatum est de sanguine ejus in sanctum : ante faciem intus edetis illud in loco sancto, quomodo mihi constituit Dominus.

19. Et locutus est Aaron ad Moysen, dicens : Si hodie obtulerunt, quæ pro peccato illorum sunt, et holocausta sua ante Dominum, et contigerunt mihi talla, et comedam quæ pro peccato hodie, numquid placitum erit Deo?

20. Et audivit Moyses, et placuit ei.

CAPUT XI.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

2. Loquimini filiis Israel, dicentes : Hæc sunt pecora, quæ comedetis de omnibus pecoribus, quæ super terram.

3. Omne pecus, quod ungulam dividit, et fissuras findit duarum ungularum, et reducit ruminationem in pecoribus ; hæc manducabitis.

4. Tantum ab his non manducabitis, ab iis, quæ reducunt ruminationem, et ab iis, quæ dividunt ungulas, et findunt fissuras unguium : camelum, quoniam reducit ruminationem hic, ungulam autem non dividit, immundum hoc vobis :

5. et leporem, quia reducit ruminationem hoc, et ungulam non dividit, immundum hoc vobis :

6. et chirogryllum, quoniam non reducit ruminationem hoc, et ungulam non dividit, immundum hoc vobis :

7. et suem, quoniam hoc dividit ungulam, et findit fissuras ungulæ, et hoc non reducit ruminationem, immundum hoc vobis.

8. De carnibus eorum non comedetis, et morticina eorum non tangetis : immunda hæc vobis.

9. Καὶ ταῦτα ἃ φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασι· πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς πετερίγια καὶ λεπίδες ἐν τοῖς ὕδασι, καὶ ἐν ταῖς θαλάσσαις, καὶ ἐν τοῖς χειμάρροις, ταῦτα φάγεσθε.

10. Καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἐστὶν αὐτοῖς πετερίγια, οὐδὲ λεπίδες ἐν τῷ ὕδατι, ἢ ἐν ταῖς θαλάσσαις, καὶ ἐν τοῖς χειμάρροις, ἀπὸ πάντων ὧν ἐραύγεται τὰ ὕδατα, καὶ ἀπὸ πάσης ψυχῆς τῆς ζωῆς ἐν τῷ ὕδατι, βδελυγμὰ ἐστὶ,

11. καὶ βδελύγματα ἐσονται ὑμῖν ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐκ ἐδεσθε, καὶ τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν βδελύξεσθε.

12. Καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἐστὶν αὐτοῖς πετερίγια, οὐδὲ λεπίδες τῶν ἐν τοῖς ὕδασι, βδελυγμα τοῦτό ἐστιν ὑμῖν.

13. Καὶ ταῦτα, ἃ βδελύξεσθε ἀπὸ τῶν πετεινῶν, καὶ οὐ βρωθήσεται, βδελυγμὰ ἐστὶ· τὸν ἀετὸν, καὶ τὸν γρύπα, καὶ τὸν ἀλκίετον,

14. καὶ τὸν γύπα, καὶ τὸν ἰκτινον, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῶ,

15. καὶ στρουθὸν, καὶ γλαῦκα, καὶ λάρον, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῶ,

16. καὶ πάντα κόρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῶ, καὶ ἱέρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῶ,

17. καὶ νυκτικόρακα, καὶ καταράκτην, καὶ ἴβιν,

18. καὶ πορφυρίωνα, καὶ πελεκῆνα, καὶ κύκνον,

19. καὶ ἐρωδιὸν, καὶ χαρადριὸν, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῶ, καὶ ἔποπα, καὶ νυκτερίδα.

20. Καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῶν πετεινῶν, ἃ πορεύεται ἐπὶ τέσσαρα, βδελυγμὰ ἐστὶν ὑμῖν.

21. Ἀλλὰ ταῦτα φάγεσθε ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν τῶν πετεινῶν, ἃ πορεύεται ἐπὶ τέσσαρα, ἃ ἔχει σκῆλη ἀνώτερον τῶν ποδῶν αὐτοῦ, πηδᾷ ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τῆς γῆς·

22. καὶ ταῦτα φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν τὸν βροῦχον, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῶ, καὶ τὸν ἀττάκην, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῶ, καὶ ὀριομάχην, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῶ, καὶ τὴν ἀκρίδα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῆ.

23. Πᾶν ἑρπετὸν ἀπὸ τῶν πετεινῶν, οἷς εἰσι τέσσαρες πόδες, βδελύγμὰ ἐστὶν ὑμῖν,

24. καὶ ἐν τοῖς τοῖς μιανθήσεσθε· πᾶς ὁ ἀπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἐστί· ἕως ἑσπέρας·

25. καὶ πᾶς ὁ αἶρων τῶν θνησιμαίων αὐτῶν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἐστί· ἕως ἑσπέρας.

26. Καὶ ἐν πᾶσι τοῖς κτήνεσιν ὃ ἐστὶ διγυλοῦν πλὴν, καὶ ὄνυχιστῆρας ὄνυχίζει, καὶ μηρυκισμὸν οὐ μηρυκᾷται, ἀκάθαρτα ἐσονται ὑμῖν· πᾶς ὁ ἀπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἐστί· ἕως ἑσπέρας.

27. Καὶ πᾶς ὃς πορεύεται ἐπὶ χειρῶν ἐν πᾶσι τοῖς θηρίοις, ἃ πορεύεται ἐπὶ τέσσαρα, ἀκάθαρτα ἐστὶν ὑμῖν· πᾶς ὁ ἀπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἐστί· ἕως ἑσπέρας.

28. Καὶ ὁ αἶρων τῶν θνησιμαίων αὐτῶν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἐστί· ἕως ἑσπέρας· ἀκάθαρτα ταῦτα ἐστὶν ὑμῖν.

29. Καὶ ταῦτα ὑμῖν ἀκάθαρτα ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· ἡ γαλῆ, καὶ ὁ μῦς, καὶ ὁ κροκόδειλος ὁ γερσαῖος,

30. μυγᾶλη, καὶ χαμαιλέων, καὶ χαλαδῶτης, καὶ σαῦρα, καὶ ἀσπαλαξ.

31. Ταῦτα ἀκάθαρτα ὑμῖν ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· πᾶς ὁ ἀπτόμενος αὐτῶν τεθνηκότων ἀκάθαρτος ἐστί· ἕως ἑσπέρας.

32. Καὶ πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἐπιπέσῃ ἀπ' αὐτῶν ἐπ' αὐτὸ τεθνηκότων αὐτῶν, ἀκάθαρτον ἐστί, ἀπὸ παντὸς σχεύ-

9. Et hæc sunt, quæ comedetis ex omnibus, quæ in aqua: omnia, quibuscumque sunt eis alæ, et squamæ in aquis, et in maribus, et in torrentibus, hæc comedetis.

10. Et omnia quibuscumque non sunt eis alæ, neque squamæ in aqua, vel in maribus, et in torrentibus, de omnibus, quæ eructant aquæ, et de omni anima vivente in aqua, abominatio est,

11. et abominaciones erunt vobis. De carnibus eorum non comedetis, et morticina eorum abominabimini.

12. Et omnia, quibuscumque non sunt eis alæ, neque squamæ ex iis, quæ in aqua; hoc abominatio est vobis.

13. Et hæc sunt, quæ abominabimini de volatilibus, et non comedentur, abominatio est: aquilam, et gryphum, et halietum,

14. et vulturem, et milvum, et similia ei,

15. et struthionem, et noctuam, et larum, et similia ei,

16. et omnem corvum, et similia ei; et accipitrem, et similia ei,

17. et nycticoracem, et mergulum, et ibin,

18. et porphyriionem, et pelecanem, et cycnum,

19. et herodionem, et charadriionem, et similia ei, et upupam, et vespertilionem.

20. Et omnia reptilia volatiliū, quæ gradiuntur super quatuor, abominaciones erunt vobis.

21. Sed ista comedetis de reptilibus volatiliū, quæ gradiuntur super quatuor, quæ habent crura desuper pedes suos, ad saltandum in ipsis super terram:

22. et hæc comedetis de eis: bruchum, et similia ei, et attacum, et similia ei, et ophimachum, et similia ei, et locustam, et similia ei.

23. Omne reptile de volatilibus, quibus sunt quatuor pedes, abominaciones sunt vobis,

24. et in his polluemini: omnis qui tangit morticina eorum, immundus erit usque ad vesperam:

25. et omnis qui tollit morticina eorum; lavabit vestimenta sua, et immundus erit usque ad vesperam.

26. Et in omnibus pecoribus, quod est dividens ungulam, et findit fissuras ungularum, et non ruminat ruminationem; immunda erunt vobis: omnis, qui tangit morticina eorum, immundus erit usque ad vesperam.

27. Et omnis gradiens super manus in omnibus bestiis, quæ gradiuntur super manus; immunda sunt vobis: omnis, qui tangit morticina eorum, immundus erit usque ad vesperam.

28. Et qui tollit morticina eorum, lavabit vestimenta sua, et immundus erit usque ad vesperam: immunda hæc sunt vobis.

29. Et hæc vobis immunda ex reptilibus, quæ super terram: mustela, et mus, et crocodilus terrestris,

30. mygale, et chamæleon, et chalabotes, et lacerta, et talpa.

31. Hæc immunda vobis ex omnibus reptilibus, quæ super terram: omnis tangens ea mortua immundus erit usque ad vesperam.

32. Et omne in quod incidit de eis super illud, de mortuis ipsis, immundam erit, de omni vase ligneo, vel veste,

ους ἑλίνου ἢ ἱματίου ἢ δέρματος ἢ σάκκου. Πᾶν σκεῦος, ἂν ποιηθῇ ἔργον ἐν αὐτῷ, εἰς ὕδωρ βαφθήσεται, καὶ ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας, καὶ καθαρὸν ἔσται.

33. Καὶ πᾶν σκεῦος ὀστράκινον, εἰς δ' ἐὰν πέσῃ ἀπὸ τούτων ἔνδον, ὅσα ἐὰν ἔνδον ᾖ, ἀκάθαρτα ἔσται, καὶ αὐτὸ συντριβήσεται.

34. Καὶ πᾶν βρῶμα δ' ἐσθεται, εἰς δ' ἂν ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὸ ὕδωρ, ἀκάθαρτον ἔσται· καὶ πᾶν ποτὸν δ' πίνεται ἐν παντὶ ἀγγεῖω, ἀκάθαρτον ἔσται.

35. καὶ πᾶν δ' ἐὰν ἐπιπέσῃ ἀπὸ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπ' αὐτὸ, ἀκάθαρτον ἔσται. Κλίβανοι καὶ χυτρόποδες καθαιρεθήσονται· ἀκάθαρτα ταῦτά ἐστι, καὶ ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν ἔσονται.

36. Πλὴν πηγῶν ὕδατων καὶ λάκκου καὶ συναγωγῆς ὕδατος, ἔσται καθαρὸν· δ' δὲ ἀπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται.

37. Ἐὰν δὲ ἐπιπέσῃ ἀπὸ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπὶ πᾶν σπέρμα σπύριμον δ' σπαρήσεται, καθαρὸν ἔσται.

38. Ἐὰν δὲ ἐπιχυθῇ ὕδωρ ἐπὶ πᾶν σπέρμα, καὶ ἐπιπέσῃ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπ' αὐτὸ, ἀκάθαρτόν ἐστιν ὑμῖν.

39. Ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ τῶν κτηνῶν, ὃ ἐστὶν ὑμῖν φαγεῖν τοῦτο, ὃ ἀπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

40. καὶ δ' ἐσθίων ἀπὸ τῶν θνησιμαίων τούτων, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας· καὶ δ' αἶρων ἀπὸ θνησιμαίων αὐτῶν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

41. Καὶ πᾶν ἔρπετόν, ὃ ἔρπει ἐπὶ τῆς γῆς, βδέλυγμα ἔσται τοῦτο ὑμῖν, οὐ βρωθήσεται.

42. Καὶ πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπὶ κοιλίας, καὶ πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπὶ τέσσαρα διαπαντός, ὃ πολυπληθεῖ ποσὶν ἐν πᾶσι τοῖς ἔρπετοῖς τοῖς ἔρπουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, οὐ φάγεσθε αὐτὸ, ὅτι βδέλυγμα ὑμῖν ἐστὶ.

43. Καὶ οὐ μὴ βδελύξητε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἔρπετοῖς τοῖς ἔρπουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οὐ μισανθήσεσθε ἐν τούτοις, καὶ οὐκ ἀκάθαρτοι ἐσεσθε ἐν αὐτοῖς,

44. ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν. Καὶ ἁγιασθήσεσθε, καὶ ἅγιοι ἐσεσθε, ὅτι ἅγιος εἰμι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν· καὶ οὐ μισνεῖτε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἔρπετοῖς τοῖς κινουμένοις ἐπὶ τῆς γῆς,

45. ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ ἀναγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου εἶναι ὑμῶν Θεός· καὶ ἐσεσθε ἅγιοι, ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ Κύριος.

46. Οὗτος ὁ νόμος περὶ τῶν κτηνῶν καὶ τῶν πετεινῶν καὶ πάσης ψυχῆς τῆς κινουμένης ἐν τῷ ὕδατι, καὶ πάσης ψυχῆς ἔρπουσης ἐπὶ τῆς γῆς,

47. διαστεῖλαι ἀναμέσον τῶν ἀκαθάρτων καὶ ἀναμέσον τῶν καθάρων, καὶ ἀναμέσον τῶν ζωογονούντων τὰ ἐσθιόμενα, καὶ ἀναμέσον τῶν ζωογονούντων τὰ μὴ ἐσθιόμενα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ εἰρεῖς πρὸς αὐτούς· Γυνὴ ᾗτις ἐὰν σπερματισθῇ, καὶ τέκῃ ἄρσεν, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἐπτά ἡμέρας, κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ χωρισμοῦ τῆς ἀφόδου αὐτῆς, ἀκάθαρτος ἔσται.

vel pelle, vel sacco. Omne vas in quo factum fuerit opus in eo, in aqua mergetur, et immundum erit usque ad vesperam : et mundum erit.

33. Et omne vas testaceum, in quod ceciderit ex eis intus, quæcumque fuerint intus, immunda erunt : et illud conlretur.

34. Et omnis cibus, qui manducatur, in quemcumque, venerit super illum aqua, immundus erit : et omne potabile, quod bibitur in omni vase, immundum erit :

35. et omne in quod inciderit de morticinis eorum in illud, immundum erit. Clibani et chytropodes destruentur : immunda hæc sunt, et immunda hæc vobis erunt.

36. Tantum de fontibus aquarum, et lacu, et congregatione aquarum erit mundum : qui autem tangit morticina eorum, immundus erit.

37. Si autem inciderit de morticinis eorum super omne semen seminabile quod seminabitur, mundum est.

38. Si autem effusa fuerit aqua super omne semen, et inciderit de morticinis eorum super illud ; immundum est vobis.

39. Si autem mortuum fuerit de pecoribus, quod est vobis comedere istud ; qui tangit morticina eorum, immundus erit usque ad vesperam :

40. et qui manducat de morticinis eorum, lavabit vestes, et immundus erit usque ad vesperam : et qui tollit de morticinis eorum, lavabit vestes et lavabitur aqua, et immundus erit usque ad vesperam.

41. Et omne reptile quod repit super terram, abominatio erit hoc vobis, non manducabitur.

42. Et omnis gradiens super ventrem, et omnis gradiens super quatuor semper, quod multiplicat pedibus in omnibus reptilibus repentibus super terram ; non comedetis illud, quoniam abominatio vobis est.

43. Et non faciatis abominabiles animas vestras in omnibus reptilibus repentibus super terram, et non polluemini in his, et non immundi eritis in eis,

44. quoniam ego sum Dominus Deus vester. Et sanctificabimini, et sancti eritis ; quoniam sanctus sum ego Dominus Deus vester : et non polluetis animas vestras in omnibus reptilibus, quæ moventur super terram,

45. quoniam ego sum Dominus, qui eduxi vos de terra Ægypto, ut essem Deus vester : et eritis sancti, quia sanctus ego Dominus.

46. Hæc est lex de pecoribus, et volatilibus, et omni anima quæ movetur in aqua, et omni anima repente super terram,

47. ad distinguendum inter immunda, et munda, et inter vivificantia quæ manducantur, et inter vivificantia quæ non manducantur.

CAPUT XII.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Mulier, quæcumque conceperit semen, et pepererit masculum ; et immunda erit septem dies, secundum dies secessionis purgationis ejus immunda erit.

1. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ περιτεμεῖ τὴν σάρκα τῆς ἀπροουστίας αὐτοῦ.

4. Καὶ τριάκοντα καὶ τρεῖς ἡμέρας καθήσεται ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ αὐτῆς. Παντὸς ἁγίου οὐχ ἄφεται, καὶ εἰς τὸ ἁγιαστήριον οὐκ εἰσελεύσεται, ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι καθάρσεως αὐτῆς.

5. Ἐὰν δὲ θῇλυ τέκη, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται δις ἑπτὰ ἡμέρας, κατὰ τὴν ἀφῆδρον αὐτῆς· καὶ ἐξήκοντα ἡμέρας καὶ ἕξ καθεσθῆσεται ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ αὐτῆς.

6. Καὶ ὅταν ἀναπληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι καθάρσεως αὐτῆς ἐφ' οὗ ἡ ἐπὶ θυγατρὶ, προσοίσει ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἀμωμον εἰς ὀλοκαύτωμα, καὶ νοσὸν περιστερᾶς ἢ τρυγὸνα περὶ ἁμαρτίας ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου πρὸς τὸν ἱερέα·

7. καὶ προσοίσει αὐτὸν ἔναντι Κυρίου. Καὶ ἐξιλιάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς, καὶ καθαριεῖ αὐτὴν ἀπὸ τῆς πηγῆς τοῦ αἵματος αὐτῆς· οὗτος ὁ νόμος τῆς τικτούσης ἄρσεν ἢ θῆλυ.

8. Ἐὰν δὲ μὴ εὗρισκῇ ἡ χεὶρ αὐτῆς τὸ ἱκανὸν εἰς ἀμνὸν, καὶ λήφεται δύο τρυγὸνας ἢ δύο νοσοὺς περιστερῶν, μίαν εἰς ὀλοκαύτωμα, καὶ μίαν περὶ ἁμαρτίας· καὶ ἐξιλιάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς, καὶ καθαρισθήσεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

2. Ἀνθρώπῳ ἐὰν τινι γένηται ἐν δέρματι χρωτὸς αὐτοῦ οὐλὴ σημασίας τηλαυγῆς, καὶ γένηται ἐν δέρματι χρωτὸς αὐτοῦ ἀφῆ λέπρας, ἀγθῆσεται πρὸς Ἀαρὼν τὸν ἱερέα, ἢ ἓνα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν ἱερέων.

3. Καὶ ὀφεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν ἐν δέρματι τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ, καὶ ἡ θριξ ἐν τῇ ἀφῇ μεταβάλλῃ λευκῇ, καὶ ἡ ὄψις τῆς ἀφῆς ταπεινὴ ἀπὸ τοῦ δερματος τοῦ χρωτὸς, ἀφῆ λέπρας ἐστὶ· καὶ ὀφεται ὁ ἱερεὺς, καὶ μιανεῖ αὐτόν.

4. Ἐὰν δὲ καὶ τηλαυγῆς λευκῇ ἢ ἐν τῷ δέρματι τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ, καὶ ταπεινὴ μὴ ἢ ἡ ὄψις αὐτῆς ἀπὸ τοῦ δερματος, καὶ ἡ θριξ αὐτοῦ οὐ μετέβαλε τρίχα λευκὴν, αὕτη δὲ ἐστὶν ἁμαυρά, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν ἑπτὰ ἡμέρας.

5. Καὶ ὀφεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ, καὶ ἰδοὺ ἡ ἀφῆ μένει ἐναντίον αὐτοῦ, οὐ μετέπεσεν ἡ ἀφῆ ἐν τῷ δέρματι, καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἑπτὰ ἡμέρας τοδεύτερον,

6. καὶ ὀφεται ὁ ἱερεὺς αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ τοδεύτερον· καὶ ἰδοὺ ἁμαυρά ἡ ἀφῆ, οὐ μετέπεσεν ἡ ἀφῆ ἐν τῷ δέρματι· καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, σημασία γάρ ἐστι· καὶ πλυνάμενος τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καθαρὸς ἔσται.

7. Ἐὰν δὲ μεταβαλοῦσα μεταπέσῃ ἡ σημασία ἐν τῷ δέρματι, μετὰ τὸ ἰδεῖν αὐτὸν τὸν ἱερέα τοῦ καθαρῶσαι αὐτόν, καὶ ὀφθήσεται τοδεύτερον τῷ ἱερεῖ.

8. Καὶ ὀφεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ μετέπεσεν ἡ σημασία ἐν τῷ δέρματι, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς· λέπρα ἐστὶ.

9. Καὶ ἀφῆ λέπρας ἐὰν γένηται ἐν ἀνθρώπῳ, καὶ ᾗξει πρὸς τὸν ἱερέα·

10. καὶ ὀφεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ οὐλὴ λευκῇ ἐν τῷ δέρματι, καὶ αὕτη μετέβαλε τρίχα λευκὴν, καὶ ἀπὸ τοῦ βυγῶς τῆς σαρκὸς τῆς ζωσῆς ἐν τῇ οὐλῃ·

3. Et in die octavo circumcidet carnem præputii ejus.

4. Et triginta tres dies sedebit in sanguine suo immundo. Omne quod sanctum est non continget, et in sanctuarium non intrabit, donec impleti fuerint dies purificationis ejus.

5. Si autem fœminam pepererit; et immunda erit bis septem dies secundum purgationem ejus: et sexaginta dies et sex sedebit in sanguine suo immundo.

6. Et cum impleti fuerint dies purificationis ejus pro filio aut pro filia, offeret agnum anniculum sine macula in holocaustum, et pullum columbæ aut turturem pro peccato ad ostium tabernaculi testimonii, ad sacerdotem:

7. et offeret eum ante Dominum. Et exorabit pro ea sacerdos, et purificabit eam a fonte sanguinis ejus: hæc est lex parentis masculinum vel fœminam.

8. Si autem non invenerit manus ejus quod satis est in agnum, et accipiet duos turtures aut duos pullos columbarum, unum in holocaustum, et unum pro peccato: et exorabit pro ea sacerdos, et mundabitur.

CAPUT XIII.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens:

2. Homini si cui facta fuerit in cute corporis ejus cicatrix signi lucida, et factus fuerit in cute carnis ejus tactus lepræ; ducetur ad Aaron sacerdotem vel unum filiorum ejus sacerdotum.

3. Et videbit sacerdos tactum in cute carnis ejus, et pilus in tactu mutatus fuerit albus, et aspectus ipsius tactus, humilis a cute carnis; tactus lepræ est: et videbit sacerdos, et inquinabit eum.

4. Si autem et lucidus albus erit in cute carnis ejus, et humilis non fuerit aspectus ejus a cute, et pilus ejus non mutavit pilum album, ipse autem est obscurus; et segregabit sacerdos tactum septem diebus.

5. Et videbit sacerdos tactum die septimo, et ecce tactus manet coram ipso, non est commutatus tactus in cute; et segregabit illum sacerdos septem diebus secundo;

6. et videbit illum sacerdos die septimo secundo: et ecce obscurus tactus, non est conversus; et purgabit eum sacerdos: significatio enim est: et lavans vestimenta sua mundus erit.

7. Si autem conversea, mutata fuerit significatio in cute, postea quam vidit illum sacerdos, ut purgaret eum; et videbitur denuo a sacerdote.

8. Et videbit eum sacerdos; et ecce commutata est significatio in cute, et inquinabit eum sacerdos: lepra est.

9. Et tactus lepræ si factus fuerit in homine; et veniet ad sacerdotem:

10. et videbit sacerdos, et ecce cicatrix alba in cute, et hæc mutavit pilum album et a sano carnis vivæ in cicatrice:

11. λέπρα παλαιουμένη ἐστὶν ἐν τῷ δέρματι τοῦ χρωτὸς, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἀφοριεῖ αὐτόν, ὅτι ἀκάθαρτός ἐστιν.

12. Ἐὰν δὲ ἀνθοῦσα ἐξανθήσῃ λέπρα ἐν τῷ δέρματι, καὶ καλύψῃ ἡ λέπρα πᾶν τὸ δέσμα τῆς ἀφῆς ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν, καθ' ὅλην τὴν ὄρασιν τοῦ ἱερέως·

13. καὶ ὁφεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ ἐκάλυψεν ἡ λέπρα πᾶν τὸ δέσμα τοῦ χρωτὸς· καὶ καθαριεῖ αὐτόν ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφῆν, ὅτι πᾶν μετέβαλε λευκὸν, καθαρὸν ἐστὶ.

14. Καὶ ἥ ἂν ἡμέρα ὁφθῇ ἐν αὐτῷ χρώς ζῶν, μιανθήσεται.

15. Καὶ ὁφεται ὁ ἱερεὺς τὸν χρωτὰ τὸν ὀγιῇ, καὶ μιανεῖ αὐτόν ὁ χρώς ὁ ὀγιῆς, ὅτι ἀκάθαρτός ἐστι· λέπρα ἐστὶν.

16. Ἐὰν δὲ ἀπεκαταστή ὁ χρώς ὁ ὀγιῆς, καὶ μεταβάλλῃ λευκῇ, καὶ ἐλευσεται πρὸς τὸν ἱερέα·

17. καὶ ὁφεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ μετέβαλεν ἡ ἀφῆ εἰς τὸ λευκὸν, καὶ καθαριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφῆν, καθαρὸς ἐστὶ.

18. Καὶ σὰρξ ἐὰν γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ ἔλκος, καὶ ὑγιασθῇ,

19. καὶ γένηται ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ἔλκους οὐλὴ λευκῇ, ἢ τηλαυγὴς λευκαίνουσα, ἢ πυρρίζουσα, καὶ ὁφθήσεται τῷ ἱερεῖ·

20. καὶ ὁφεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις ταπεινωτέρα τοῦ δέρματος, καὶ ἡ θριξ αὐτῆς μετέβαλεν εἰς λευκὴν, καὶ μιανεῖ αὐτόν ὁ ἱερεὺς, ὅτι λέπρα ἐστὶν· ἐν τῷ ἔλκει ἐξήνθησεν.

21. Ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἐστὶν ἐν αὐτῷ θριξ λευκῇ, καὶ ταπεινὸν μὴ ἦ ἀπὸ τοῦ δέρματος τοῦ χρωτὸς, καὶ αὐτὴ ἦ ἀμαυρά, καὶ ἀφοριεῖ αὐτόν ὁ ἱερεὺς ἑπτὰ ἡμέρας.

22. Ἐὰν δὲ διαχύσει διαχέηται ἐν τῷ δέρματι, καὶ μιανεῖ αὐτόν ὁ ἱερεὺς, ἀφῆ λέπρας ἐστὶν· ἐν τῷ ἔλκει ἐξήνθησεν.

23. Ἐὰν δὲ κατὰ χώραν μείνῃ τὸ τηλαύγημα καὶ μὴ διαχέηται, οὐλὴ τοῦ ἔλκους ἐστὶ, καὶ καθαριεῖ αὐτόν ὁ ἱερεὺς.

24. Καὶ σὰρξ ἐὰν γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ, κατάκαυμα πυρὸς, καὶ γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ τὸ ὑγιασθὲν τοῦ κατακαύματος αὐγάζον τηλαυγὲς λευκὸν, ὑπεπυρρίζον ἢ ἐκλευκόν·

25. καὶ ὁφεται αὐτόν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ μετέβαλε θριξ λευκῇ εἰς τὸ αὐγάζον, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ταπεινὴ ἀπὸ τοῦ δέρματος, λέπρα ἐστὶν· ἐν τῷ κατακαύματι ἐξήνθησεν. Καὶ μιανεῖ αὐτόν ὁ ἱερεὺς, ἀφῆ λέπρας ἐστὶν.

26. Ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἐστὶν ἐν τῷ αὐγάζοντι θριξ λευκῇ, καὶ ταπεινὸν μὴ ἦ ἀπὸ τοῦ δέρματος, αὐτὸ δὲ ἀμαυρὸν, καὶ ἀφοριεῖ αὐτόν ὁ ἱερεὺς ἑπτὰ ἡμέρας·

27. καὶ ὁφεται αὐτόν ὁ ἱερεὺς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ· ἐὰν δὲ διαχύσει διαχέηται ἐν τῷ δέρματι, καὶ μιανεῖ αὐτόν ὁ ἱερεὺς, ἀφῆ λέπρας ἐστὶν· ἐν τῷ ἔλκει ἐξήνθησεν.

28. Ἐὰν δὲ κατὰ χώραν μείνῃ τὸ αὐγάζον, καὶ μὴ διαχυθῇ ἐν τῷ δέρματι, αὐτὴ δὲ ἀμαυρά ἦ, οὐλὴ τοῦ κατακαύματος ἐστὶ, καὶ καθαριεῖ αὐτόν ὁ ἱερεὺς· ὁ γὰρ χαρακτήρ τοῦ κατακαύματος ἐστὶ.

29. Καὶ ἀνδρὶ ἢ γυναικὶ ἐὰν γένηται ἐν αὐτοῖς ἀφῆ λέπρας ἐν τῇ κεφαλῇ ἢ ἐν τῷ πώγωνι,

30. καὶ ὁφεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφῆν, καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις

11. lepra veterascens est in cute carnis ejus, et inquinabit eum sacerdos, et segregabit eum, quia immundus est.

12. Si autem florescens effloruerit lepra in cute, et operuerit lepra omnem cutem tactus a capite usque ad pedes, secundum totum aspectum sacerdotis :

13. et videbit sacerdos, et ecce operuit lepra omnem cutem carnis : et mundabit eum sacerdos in tactu : quoniam omne mutavit album, et mundum est.

14. Et quacumque die visa fuerit in eo caro viva ; inquinabitur.

15. Et videbit sacerdos carnem sanam, et inquinabit eum caro sana ; quoniam immundus est : lepra est.

16. Si autem restituta fuerit caro sana, et conversus fuerit albus ; et veniet ad sacerdotem :

17. et videbit sacerdos, et ecce conversus est tactus in album, et purgabit sacerdos tactum ; mundus est.

18. Et caro, si facta fuerit in cute ejus ulcus, et sanatum fuerit,

19. et facta fuerit in loco ulceris cicatrix alba, vel lucida albescent, vel rubescens ; et videbitur a sacerdote :

20. et videbit sacerdos : et ecce aspectus humilior cute, et pilus ejus conversus est in album : et inquinabit eum sacerdos, quoniam lepra est : in ulcere effloruit.

21. Si autem viderit sacerdos, et ecce non est in eo pilus albus, et humilis non fuerit a cute carnis, et ipse fuerit obscurus ; et segregabit eum sacerdos septem dies.

22. Si autem diffusionem diffundatur in cute, et inquinabit eum sacerdos ; tactus lepræ est : in ulcere effloruit.

23. Si autem in loco manserit luciditas, et non diffundatur ; cicatrix ulceris est : et mundabit eum sacerdos.

24. Et caro, si facta fuerit in cute ejus combustio ignis, et factum fuerit in cute ejus, quod sanatum est ex combustionem, clarum, lucidum, album, subrubescens, vel exalbium :

25. et videbit eum sacerdos, et ecce conversus est pilus albus in splendidum, et aspectus ejus humilis a cute ; lepra est : in combustionem effloruit. Et inquinabit eum sacerdos, tactus lepræ est.

26. Si autem viderit sacerdos, et ecce non est in splendido pilus albus, et humile non fuerit a cute, ipsum autem obscurum ; et segregabit eum sacerdos septem dies :

27. et videbit eum sacerdos die septimo : si autem diffusionem diffundatur in cute ; et inquinabit eum sacerdos ; tactus lepræ est : in ulcere effloruit.

28. Si autem in loco manserit splendidum, neque fuerit diffusum in cute, ipse autem obscurus fuerit ; cicatrix combustionis est : et mundabit eum sacerdos : character enim combustionis est.

29. Et viro, et mulieri si factus fuerit in eis tactus lepræ in capite vel in barba ;

30. et videbit sacerdos tactum, et ecce aspectus ejus do-

αὐτῆς ἐγκολιότερα τοῦ δέρματος, ἐν αὐτῇ δὲ θρίξ ξανθίζουσα λεπτή, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, θραῦσμα ἔστι, λέπρα τῆς κεφαλῆς ἢ λέπρα τοῦ πώγωνος ἔστι.

31. Καὶ ἐὰν ἴδῃ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν τοῦ θραύσματος, καὶ ἰδοὺ οὐχ ἡ ὄψις ἐγκολιότερα τοῦ δέρματος, καὶ θρίξ ξανθίζουσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν τοῦ θραύσματος ἐπτά ἡμέρας.

32. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ, καὶ ἰδοὺ οὐ διεχύθη τὸ θραῦσμα, θρίξ ξανθίζουσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἡ ὄψις τοῦ θραύσματος οὐκ ἔστι κοιλὴ ἀπὸ τοῦ δέρματος.

33. καὶ ξυρηθήσεται τὸ δέσμα, τὸ δὲ θραῦσμα οὐ ξυρηθήσεται· καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὸ θραῦσμα ἐπτά ἡμέρας τὸ δεύτερον.

34. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὸ θραῦσμα τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ, καὶ ἰδοὺ ὡς διεχύθη τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέσματι μετὰ τὸ ξυρηθῆναι αὐτὸν, καὶ ἡ ὄψις τοῦ θραύσματος οὐκ ἔστι κοιλὴ ἀπὸ τοῦ δέρματος, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καὶ πλυνάμενος τὰ ἱμάτια καθαρὸς ἔσται.

35. Ἐὰν δὲ διαχύσει διαχέηται τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέσματι μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτὸν,

36. καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ διακέχυται τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέσματι, οὐκ ἐπισκέψεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς τριχὸς τῆς ξανθῆς, ὅτι ἀκάθαρτος ἔστιν.

37. Ἐὰν δὲ ἐνώπιον μείνῃ ἐπὶ χώρας τὸ θραῦσμα, καὶ θρίξ μελαινα ἀνατελῇ ἐν αὐτῷ, ὄψακε τὸ θραῦσμα, καθαρὸς ἔστι, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς.

38. Καὶ ἀνδρὶ ἢ γυναικὶ, ἐὰν γένηται ἐν δέσματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ αὐγάσματα αὐγάζοντα λευκανθίζοντα.

39. καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ ἐν δέσματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ αὐγάσματα αὐγάζοντα λευκανθίζοντα· ἀλφός ἔστιν, ἐξανθεῖ ἐν τῷ δέσματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καθαρὸς ἔστι.

40. Ἐὰν δὲ τινι μαδήσῃ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ, φαλαχρός ἔστιν, καθαρὸς ἔστιν.

41. Ἐὰν δὲ κατὰ πρόσωπον μαδήσῃ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ, ἀναφαλαντός ἔστι, καθαρὸς ἔστιν.

42. Ἐὰν δὲ γένηται ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ ἀφὴ λευκὴ ἢ πυρρίζουσα, λέπρα ἔστιν ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ, ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ.

43. Καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις τῆς ἀφῆς λευκὴ ἢ πυρρίζουσα ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ ὡς εἶδος λέπρας ἐν δέσματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ,

44. ἀνθρωπος λεπρός ἔστι· μιανέσει μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ἢ ἀφῇ αὐτοῦ.

45. Καὶ ὁ λεπρὸς ἐν ᾧ ἔστιν ἡ ἀφὴ, τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔστω παραλελυμένα, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀκάλυπτος, καὶ περὶ τὸ στήμα αὐτοῦ περιβαλέσθω· καὶ ἀκάθαρτος καλεῖται.

46. πάσας τὰς ἡμέρας, ὅσας ἐὰν ᾖ ἐπ' αὐτὸν ἡ ἀφὴ, ἀκάθαρτος ὢν ἀκάθαρτος ἔσται· κειχωρισμένος καθήσεται, ἕως τῆς παρεμβολῆς αὐτοῦ ἔσται ἡ διατριβή.

47. Καὶ ἱματίῳ ἐὰν γένηται ἀφὴ ἐν αὐτῷ λέπρας ἐν ἱματίῳ ἑρέω, ἢ ἐν ἱματίῳ στυππύνῳ,

48. ἢ ἐν στήμονι, ἢ ἐν χροκῇ, ἢ ἐν τοῖς λινόις, ἢ ἐν τοῖς ἐρέοις, ἢ ἐν δέσματι, ἢ ἐν παντὶ ἐργασίμῳ δέσματι,

49. καὶ γένηται ἡ ἀφὴ χλωρίζουσα ἢ πυρρίζουσα ἐν

pressior cute, in ipso autem pilus flavescens subtilis, et inquinabit eum sacerdos, vulnus est, lepra capitis, vel lepra barbæ est.

31. Et si viderit sacerdos tactum vulneris, et ecce non est aspectus depressior cute, et pilus flavescens non est in eo; et segregabit sacerdos tactum vulneris septem dies.

32. Et videbit sacerdos tactum die septimo: et ecce non est diffusum vulnus, et pilus flavescens non est in eo, et aspectus vulneris non est depressus a cute:

33. et radetur cutis, vulnus autem non radetur: et segregabit sacerdos vulnus septem dies secundo:

34. et videbit sacerdos vulnus die septimo, et ecce non est diffusum vulnus, postquam ille raseus est, et aspectus vulneris non est depressus a cute, et mundabit eum sacerdos: et lavans vestes mundus erit.

35. Si autem diffusionem diffusum fuerit vulnus in cute, postquam ille mundatus fuit;

36. et videbit sacerdos, et ecce diffusum est vulnus in cute; non considerabit sacerdos de pili flavo, quoniam immundus est.

37. Si autem coram manserit in loco vulnus, et pilus niger repululet in eo, sanatum est vulnus, mundus est, et mundabit eum sacerdos.

38. Et viro, vel mulieri, si facti fuerint in cute carnis ejus splendores splendentes albescentes:

39. et videbit sacerdos, et ecce in cute carnis ejus splendores splendentes albescentes: impetigo est, efflorescit in cute carnis ejus, mundus est.

40. Si autem alicui effluxerint pili e capite; calvus est, mundus est.

41. Si autem secundum faciem glabrum fuerit caput ejus; recalvus est, mundus est.

42. Si autem factus fuerit in calvitie ejus vel in recalvitie ejus tactus albus, vel rubescens; lepra est in calvitie ejus, vel in recalvitie ejus.

43. Et videbit eum sacerdos, et ecce aspectus ejus factus est albus, vel rubescens in calvitie ejus, vel in recalvitie ejus, sicut species lepræ in cute carnis ejus;

44. homo leprosus est: iniquatione inquinabit eum sacerdos: in capite ejus tactus ejus.

45. Et leprosus, in quo est tactus, vestimenta ejus dissuta sint, et caput ejus revelatum, et circa os ejus contegatur: et immundus vocabitur

46. omnibus diebus, quibuscumque fuerit super eum tactus immundus cum sit, immundus erit: separatus sedebit, extra castra erit conversatio ejus.

47. Et vestimento si factus fuerit tactus in eo lepræ, aut in vestimento laneo, aut in vestimento stupeo,

48. aut in stamine, aut in subtegmine, aut in lineis, aut in laneis, vel in pelle vel in omni operaria pelle,

49. et factus fuerit tactus virescens, vel rubescens in pel-

τῷ δέρματι, ἢ ἐν τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ, ἢ ἐν παντὶ σκεύει ἐργασίμου δέρματος, ἀφ' ἧς λέπρας ἐστὶ. Καὶ δεῖξαι τῷ ἱερεὶ·

50. καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν, καὶ ἀφοριεῖ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν ἑπτὰ ἡμέρας.

51. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ· ἐὰν δὲ διαχέηται ἡ ἀφὴ ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ ἢ ἐν τῷ δέρματι, κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν ποιηθῇ δερμάματα ἐν τῇ ἐργασίᾳ, λέπρα ἐμμονός ἐστιν ἡ ἀφὴ, ἀκάθαρτός ἐστι.

52. Κατακαύσει τὸ ἱμάτιον, ἢ τὸν στήμονα, ἢ τὴν κρόκην ἐν τοῖς ἐρείοις, ἢ ἐν τοῖς λινόις, ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ, ἐν ᾧ ἂν ἢ ἐν αὐτῷ ἡ ἀφὴ, ὅτι λέπρα ἐμμονός ἐστιν, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται.

53. Ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεὺς, καὶ μὴ διαχέηται ἡ ἀφὴ ἐν τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ, ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ·

54. καὶ συντάξει ὁ ἱερεὺς, καὶ πλυνεῖ ἐφ' οὗ ἐὰν ἢ ἐπ' αὐτοῦ ἡ ἀφὴ, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν ἑπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον.

55. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς μετὰ τὸ πλυθῆναι αὐτὸ τὴν ἀφὴν, καὶ ἥδε οὐ μὴ μετέβαλεν ἡ ἀφὴ τὴν ὄψιν, καὶ ἡ ἀφὴ οὐ διαχεῖται, ἀκάθαρτός ἐστιν, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται· ἐσθίρηται ἐν τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ.

56. Καὶ ἐὰν ἴδῃ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἢ ἀμαυρὰ ἡ ἀφὴ μετὰ τὸ πλυθῆναι αὐτὸ, ἀποβρῆξει αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, ἢ ἀπὸ τοῦ στήμονος, ἢ ἀπὸ τῆς κρόκης, ἢ ἀπὸ τοῦ δέρματος.

57. Ἐὰν δὲ ὀφθῇ ἔτι ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ, ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ, λέπρα ἐξανθοῦσα ἐστίν, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ ἀφὴ.

58. Καὶ τὸ ἱμάτιον, ἢ ὁ στήμων, ἢ ἡ κρόκη, ἢ πᾶν σκεῦος δερματίνον, δὲ πλυθήσεται, καὶ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ ἡ ἀφὴ, καὶ πλυθήσεται τὸ δεύτερον, καὶ καθαρόν ἐσται.

59. Οὗτος ὁ νόμος ἀφ' ἧς λέπρας ἱματίου ἐρέου, ἢ στυπνίου, ἢ στήμονος, ἢ κρόκης, ἢ παντὸς σκεύους δερματίνου, εἰς τὸ καθαρίσαι αὐτὸ ἢ μῖναι αὐτό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
2. Οὗτος ὁ νόμος τοῦ λεπροῦ. Ἦ ἂν ἡμέρα καθαρῶς, καὶ προσαχθήσεται πρὸς τὸν ἱερέα.

3. Καὶ ἐξελεύσεται ὁ ἱερεὺς ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ ἱάται ἡ ἀφὴ τῆς λέπρας ἀπὸ τοῦ λεπροῦ.

4. Καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς, καὶ λήφονται τῷ κεκαθαρισμένῳ δύο ὀρνίθια ζῶντα καθαρά, καὶ ξύλον κέδρινον, καὶ κεκλωσμένον κόκκινον, καὶ ὑσσώπον.

5. Καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς, καὶ σφάζουσι τὸ ὀρνίθιον τὸ ἐν εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον ἐφ' ὕδατι ζῶντι.

6. Καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν λήφεται αὐτό, καὶ τὰ ξύλον τὸ κέδρινον, καὶ τὸ κλωστὸν κόκκινον, καὶ τὸν ὑσσώπον, καὶ βάψει αὐτὰ καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν εἰς τὸ αἷμα τοῦ ὀρνίθιου τοῦ σφαγέντος ἐφ' ὕδατι ζῶντι·

le, vel in vestimento, vel in stamine, vel in subtegmine, vel in omni vase operario pellis; tactus lepræ est. Et ostendet sacerdoti :

50. et videbit sacerdos tactum, et segregabit sacerdos tactum septem dies.

51. Et videbit sacerdos tactum in die septimo : si autem diffusus fuerit tactus in vestimento, vel in stamine, vel in subtegmine, vel in pelle, secundum omnia, quaecumque factæ fuerint pelles in operatione; lepra permanens est ipse tactus; immundus est.

52. Comburet vestimenta, vel stamen, vel subtegmen in laneis, vel in lineis, aut in omni vase pelliceo, in quocumque fuerit in eo tactus, quoniam lepra permanens est, in igni comburetur.

53. Si autem viderit sacerdos, et non diffundatur tactus in vestimento, vel in stamine, vel in subtegmine, vel in omni vase pelliceo :

54. et præcipiet sacerdos, et lavabit, in quocumque fuerit in eo tactus : et segregabit sacerdos tactum septem dies secundo.

55. Et aspiciet sacerdos, postquam lotum fuerit ipsum in tactu, et ecce non commutavit tactus aspectum, et tactus non diffunditur; immundum est, in igni comburetur : fixit se in vestimento vel in stamine, vel in subtegmine.

56. Et si viderit sacerdos, et fuerit obscurus tactus, postquam ipsum lotum fuerit; dirumpet illud a vestimento, vel a stamine, vel a subtegmine, vel a pelle.

57. Si autem apparuerit adhuc in vestimento, vel in stamine, vel in subtegmine, vel in omni vase pelliceo; lepra efflorescens est, in igni comburetur id, in quo est tactus.

58. Et vestimentum, vel stamen, vel subtegmen, vel omne vas pelliceum, quod lavabitur, et abscedet ab eo tactus; et lavabitur secundo, et erit mundum.

59. Hæc est lex tactus lepræ vestimenti lanei, vel stupei, vel staminis, vel subtegminis, vel omnis vasis pellicei, ut illud mundetur, vel illud inquinetur.

CAPUT XIV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Hæc est lex leprosi. Quicumque die mundatus fuerit, et adducetur ad sacerdotem.

3. Et exhibit sacerdos extra castra, et aspiciet sacerdos, et ecce sanatur tactus lepræ a leproso.

4. Et præcipiet sacerdos, et sument ei, qui mundatus est, duas aviculas viventes mundas, et lignum cedrinum, et coccum tortum, et hyssopum.

5. Et præcipiet sacerdos, et jugulabunt aviculam unam in vase testaceo super aquam viventem.

6. Et aviculam viventem sumet illam, et lignum cedrinum et coccum tortum, et hyssopum; et tinget ea, et aviculam viventem in sanguine aviculæ jugulatæ super aquam viventem :

7. καὶ περιβρανεῖ ἐπὶ τὸν καθαρισθέντα ἀπὸ τῆς λέπρας ἐπτάκις, καὶ καθαρὸς ἔσται· καὶ ἐξαποστελεῖ τὸ ὄρνιθιον τὸ ζῶν εἰς τὸ πεδίον.

8. Καὶ πλυνεῖ ὁ καθαρισθεὶς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ξυρῆθήσεται αὐτοῦ πᾶσαν τὴν τρίχα, καὶ λούσεται ἐν ὕδατι, καὶ καθαρὸς ἔσται· καὶ μετὰ ταῦτα εἰσλεύσεται εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ διατρίψει ἔξω τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας.

9. Καὶ ἔσται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, ξυρῆθήσεται πᾶσαν τὴν τρίχα αὐτοῦ, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τὸν πώγωνα, καὶ τὰς ὀφρύς, καὶ πᾶσαν τὴν τρίχα αὐτοῦ ξυρῆθήσεται· καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ καθαρὸς ἔσται.

10. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήψεται δύο ἀμνοὺς ἀμώμους ἑνιαυσίους, καὶ πρόβατον ἀμώμον ἑνιαυσιον, καὶ τρία δέκατα σμιδαλέως εἰς θυσίαν πεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ, καὶ κοτύλην ἐλαίου μίαν.

11. Καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς ὁ καθαρίζων τὸν ἄνθρωπον τὸν καθαριζόμενον καὶ ταῦτα ἔναντι Κυρίου, ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

12. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς τὸν ἀμνὸν τὸν ἓνα, καὶ προσάξει αὐτὸν τῆς πλημμελείας, καὶ τὴν κοτύλην τοῦ ἐλαίου, καὶ ἀφοριεῖ αὐτὰ ἀφορίσμα ἔναντι Κυρίου.

13. Καὶ σφάξουσι τὸν ἀμνὸν ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσι τὰ δλοκαύτωματα, καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας, ἐν τόπῳ ἁγίῳ· ἔστι γὰρ τὸ περὶ ἁμαρτίας, ὥσπερ τὸ τῆς πλημμελείας ἔστι τῇ ἱερεί· ἅγια ἁγίων ἐστὶ.

14. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας, καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ.

15. καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς κοτύλης τοῦ ἐλαίου ἐπιχειεῖ ἐπὶ τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως τὴν ἀριστεράν·

16. καὶ βάψει τὸν δακτύλον τὸν δεξιὸν ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς ἀριστερᾶς· καὶ βρανεῖ τῷ δακτύλῳ ἐπτάκις ἔναντι Κυρίου.

17. Τὸ δὲ καταλειφθὲν ἐλαίον τὸ ἐν τῇ χειρὶ, ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ, ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας.

18. Τὸ δὲ καταλειφθὲν ἐλαίον τὸ ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καθαρισθέντος, καὶ ἐξιδάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι Κυρίου.

19. Καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἐξιδάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τοῦ καθαριζομένου ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ. Καὶ μετὰ τοῦτο σφάξει ὁ ἱερεὺς τὸ δλοκαύτωμα.

20. Καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ δλοκαύτωμα καὶ τὴν θυσίαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἔναντι Κυρίου· καὶ ἐξιδάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς, καὶ καθαρισθήσεται.

21. Ἐὰν δὲ πένηται, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ μὴ εὗρισκῃ, λήψεται ἀμνὸν ἓνα εἰς ὃ ἐπλημμέλησεν εἰς ἀφαίρεμα, ὥστε ἐξιδάσασθαι περὶ αὐτοῦ, καὶ δέκατον σμιδαλέως πεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν, καὶ κοτύλην ἐλαίου

22.

22. καὶ δύο τρυγόνες, ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν,

7. et asperget super mundatum a lepra septies, et mundus erit: et emittet aviculum viventem in campum.

8. Et lavabit mundatus vestimenta sua, et radetur omnem pilum suum, et lavabitur in aqua, et mundus erit: et post hæc ingreditur in castra, et manebit extra domum suam septem dies.

9. Et erit die septimo, radetur omnem pilum suum, caput suum, et barbam, et supercilia, et omnem pilum suum radetur: et lavabit vestimenta, et lavabitur corpus ejus aqua, et mundus erit.

10. Et die octavo sumet duos agnos sine macula anniculos, et ovem sine macula anniculam, et tres decimas similæ in sacrificium conspersæ in oleo, et cotylam olei unam.

11. Et sistet sacerdos mundans, hominem qui mundatur, et hæc ante Dominum, ad ostium tabernaculi testimonii.

12. Et sumet sacerdos agnum unum, et offeret eum qui delicti, et cotylam olei, et separabit ea separationem ante Dominum.

13. Et jugulabunt agnum in loco in quo jugulant holocaustomata, et ea quæ pro peccato, in loco sancto: est enim illud pro peccato, sicut illud delicti, est sacerdoti: sancta sanctorum sunt.

14. Et sumet sacerdos de sanguine ejus qui delicti, et imponet sacerdos super pennam auris dextræ ejus qui mundatur, et super summitatem manus dextræ, et super summitatem pedis dextri:

15. et sumens sacerdos de cotyla olei, effundet super manum sacerdotis sinistram:

16. et tinget digitum dextrum de oleo quod est super manum suam sinistram: et sparget digito septies ante Dominum.

17. Residuum autem oleum quod est in manu, imponet sacerdos super pennam auris dextræ ejus qui mundatur, et super summitatem manus dextræ, et super summitatem pedis dextri, et super locum sanguinis ejus qui delicti.

18. Residuum autem oleum quod in manu sacerdotis, imponet sacerdos super caput ejus qui mundatus est: et exorabit pro eo sacerdos ante Dominum.

19. Et faciet sacerdos illud quod pro peccato, et exorabit sacerdos pro eo qui mundatur a peccato ejus. Et post hoc jugulabit sacerdos holocaustum.

20. Et offeret sacerdos holocaustum et sacrificium super altare ante Dominum: et exorabit pro eo sacerdos, et munda-bitur.

21. Si autem paupertate laboret, et manus ejus non inveniat, sumet agnum unum, in quod deliquit in demptionem, ut exoret pro eo, et decimam similæ conspersæ in oleo in sacrificium, et cotylam olei unam,

22. et duas turtures, vel duos pullos columbarum, quæ

δσα εὔρεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἔσται ἡ μία περὶ ἁμαρτίας, καὶ ἡ μία εἰς ὀλοκαύτωμα.

23. Καὶ προσοίσει αὐτὰ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ εἰς τὸ καθαρίσαι αὐτὸν πρὸς τὸν ἱερέα, ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι Κυρίου.

24. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸν αἷμὸν τῆς πλημμελείας, καὶ τὴν κοτύλην τοῦ ἐλαίου, ἐπιθήσει αὐτὰ ἐπίθεμα ἔναντι Κυρίου.

25. Καὶ σφάζει τὸν αἷμὸν τὸν τῆς πλημμελείας, καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιῦ.

26. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου ἐπιχεεὶ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως τὴν ἀριστεράν·

27. καὶ βρανεὶ ὁ ἱερεὺς τῷ δακτύλῳ τῷ δεξιῷ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τῇ ἀριστερᾷ ἐπτάκις ἔναντι Κυρίου.

28. Καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιῦ, ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας.

29. Τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τὸ ἐν ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως, ἐπιθήσει ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καθαρισθέντος· καὶ ἐξιλιάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι Κυρίου.

30. Καὶ ποιήσει μίαν ἀπὸ τῶν τρυγόνων ἢ ἀπὸ τῶν νοσσῶν τῶν περιστέρων, καθότι εὔρεν αὐτοῦ ἡ χεὶρ,

31. τὴν μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὴν μίαν εἰς ὀλοκαύτωμα σὺν τῇ θυσίᾳ· καὶ ἐξιλιάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τοῦ καθαριζομένου ἔναντι Κυρίου.

32. Οὗτος ὁ νόμος ἐν ᾧ ἔστιν ἡ ἀφή τῆς λέπρας, καὶ τοῦ μὴ ἐδράκοντος τῇ χειρὶ εἰς τὸν καθαρισμὸν αὐτοῦ.

33. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

34. Ὡς ἂν εἰσελθῃτε εἰς τὴν γῆν τῶν Χαναανίων, ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν ἐν κτήσει, καὶ δώσω ἀφ᾽ ἡν λέπρας ἐν ταῖς οἰκίαις τῆς γῆς ἐγκτήτου ὑμῖν.

35. Καὶ ἤξει τινὸς αὐτοῦ ἡ οἰκία, καὶ ἀναγγελεῖ τῷ ἱερεῖ, λέγων· Ὡς περ ἀφ᾽ ἐώραται μοι ἐν τῇ οἰκίᾳ.

36. Καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς ἀποσκευάσαι τὴν οἰκίαν, πρὸ τοῦ εἰσελθόντα τὸν ἱερέα ἰδεῖν τὴν ἀφῆν, καὶ οὐ μὴ ἀκάθαρτα γένηται ὅσα ἂν ᾖ ἐν τῇ οἰκίᾳ· καὶ μετὰ ταῦτα εἰσλεύσεται ὁ ἱερεὺς καταμαθεῖν τὴν οἰκίαν,

37. καὶ ὁφεται τὴν ἀφῆν, καὶ ἰδοὺ ἡ ἀφῆ ἐν τοῖς τοίχοις τῆς οἰκίας, κοιλάδας χλωρίζουσας, ἢ πυρρίζουσας, καὶ ἡ ὄψις αὐτῶν ταπεινότερα τῶν τοίχων.

38. Καὶ ἐξελθὼν ὁ ἱερεὺς ἐκ τῆς οἰκίας ἐπὶ τὴν θύραν τῆς οἰκίας, καὶ ἀφοριεὶ ὁ ἱερεὺς τὴν οἰκίαν ἐπτά ἡμέρας.

39. Καὶ ἐπανήξει ὁ ἱερεὺς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ὄψεται τὴν οἰκίαν· καὶ ἰδοὺ διεχύθη ἡ ἀφῆ ἐν τοῖς τοίχοις τῆς οἰκίας.

40. Καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐξελεύσιν τοὺς λίθους ἐν οἷς ἔστιν ἡ ἀφῆ, καὶ ἐκβαλοῦσιν αὐτοὺς ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον.

41. Καὶ τὴν οἰκίαν ἀποξύουσιν ἔσωθεν κύκλῳ, καὶ ἐκχεοῦσι τὸν χοῦν τὸν ἀπεψυμένον ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον.

cumque invenit manus ejus, et erit unum pro peccato, et unum in holocaustum.

23. Et offeret ea die octavo, ut ipse mundetur ad sacerdotem, ad ostium tabernaculi testimonii ante Dominum.

24. Et sumens sacerdos agnum delicti, et cotylam olei, imponet ea impositionem ante Dominum.

25. Et jugulabit agnum, qui delicti, et sumet sacerdos de sanguine qui delicti, et imponet super pennam auris dextræ ejus qui mundatur, et super summitatem manus dextræ, et super summitatem pedis dextræ.

26. Et de oleo effundet sacerdos in manum sacerdotis sinistram :

27. et asperget sacerdos digito dextro de oleo, quod in manu ejus sinistra, septies ante Dominum.

28. Et imponet sacerdos de oleo, quod in manu ejus, super pennam auris dextræ ejus qui mundatur, et super summitatem manus ejus dextræ, et super summitatem pedis ejus dextræ, in locum sanguinis ejus qui delicti.

29. Residuum autem de oleo, quod est in manu sacerdotis, imponet super caput mundati : et exorabit pro eo sacerdos ante Dominum.

30. Et faciet unam de turturibus, vel de pullis columbarum, sicut invenit ejus manus,

31. unum pro peccato, et unum in holocaustum simul cum sacrificio : et exorabit sacerdos pro eo qui mundatur ante Dominum.

32. Hæc lex ejus in quo est tactus lepræ, et non invenit manu ad mundationem suam.

33. Et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

34. Cum ingressi fueritis in terram Chananæorum, quam ego do vobis in possessione, et dabo tactum lepræ in domibus terræ possessæ vobis.

35. Et veniet cujus est ipsius domus, et annuntiabit sacerdoti, dicens : Quasi tactus visus est mhi in domo.

36. Et præcipiet sacerdos vasis vacuare domum, priusquam ingressus sacerdos videat tactum, et non fiant immunda quæcumque fuerint in domo : et post hæc ingreditur sacerdos ad cognoscendam domum,

37. et aspiciet tactum, et ecce tactus in parietibus domus, cavitates viridantes, vel rubescentes, et aspectus eorum humilior parietibus.

38. Et egressus sacerdos e domo ad ostium domus, et segregabit sacerdos domum septem dies.

39. Et redibit sacerdos die septimo, et aspiciet domum : et ecce diffusus est tactus in parietibus domus.

40. Et præcipiet sacerdos, et eruent lapides, in quibus est tactus, et ejicient eos extra civitatem in locum immundum.

41. Et domum radent ab intus in circuitu, et effundent pulverem rasum extra civitatem in locum immundum.

42. Καὶ λήθονται λίθους ἀπεισμένους ἑτέρους, καὶ ἀντιθίσουσιν ἀντὶ τῶν λίθων· καὶ χοῦν ἕτερον λήθονται, καὶ ἐξαλείψουσι τὴν οἰκίαν.

43. Ἐὰν δὲ ἐπέλθῃ πάλιν ἡ ἀφῆ, καὶ ἀνατελῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ μετὰ τὸ ἐξελεῖν τοὺς λίθους, καὶ μετὰ τὸ ἀποξυσθῆναι τὴν οἰκίαν, καὶ μετὰ τὸ ἐξαλειφθῆναι,

44. καὶ εἰσελεύσεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ὀψεται. Εἰ διακέχυται ἡ ἀφῆ ἐν τῇ οἰκίᾳ, λέπρα ἑμμόνος ἐστὶν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀκάθαρτός ἐστι.

45. Καὶ καθελοῦσι τὴν οἰκίαν, καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς, καὶ τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ πάντα τὸν χοῦν ἐξοίσουσιν ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον.

46. Καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὴν οἰκίαν πάσας τὰς ἡμέρας ὡς ἀφωρισμένη ἐστίν, ἀκάθαρτος ἐστὶ ἕως ἐσπέρας.

47. Καὶ ὁ κοιμώμενος ἐν τῇ οἰκίᾳ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἐστί ἕως ἐσπέρας. Καὶ ὁ ἐσθων ἐν τῇ οἰκίᾳ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἐστί ἕως ἐσπέρας.

48. Ἐὰν δὲ παραγενόμενος εἰέλθῃ ὁ ἱερεὺς καὶ ἴδῃ, καὶ ἰδοὺ διαχύσει οὐ διαχεῖται ἡ ἀφῆ ἐν τῇ οἰκίᾳ μετὰ τὸ ἐξαλειφθῆναι τὴν οἰκίαν, καὶ καθαριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν οἰκίαν, ὅτι ἰάθη ἡ ἀφῆ.

49. Καὶ λήψεται ἀραγνίσαι τὴν οἰκίαν δύο ὀρνίθια ζῶντα καθαρὰ, καὶ ξύλον κέδρινον, καὶ κεκλωσμένον κόκκινον, καὶ ὑσσωπον·

50. καὶ σπάζει τὸ ὀρνίθιον τὸ ἐν εἰς σκεῦος ὀστράκινον ἐφ' ὕδατι ζῶντι.

51. Καὶ λήψεται τὸ ξύλον τὸ κέδρινον, καὶ τὸ κεκλωσμένον κόκκινον, καὶ τὸν ὑσσωπον, καὶ τὸν ὀρνίθιον τὸ ζῶν· καὶ βάψει αὐτὸ εἰς τὸ αἷμα τοῦ ὀρνιθίου τοῦ ἐσφαγμένου ἐφ' ὕδατι ζῶντι· καὶ περιβράνει ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐπτάκις,

52. καὶ ἀραγνίει τὴν οἰκίαν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ὀρνιθίου, καὶ ἐν τῷ ὕδατι τῷ ζῶντι, καὶ ἐν τῷ ὀρνιθίῳ τῷ ζῶντι, καὶ ἐν τῷ ξύλῳ τῷ κεδρίνῳ, καὶ ἐν τῷ ὑσσωπῳ, καὶ ἐν τῷ κεκλωσμένῳ κόκκινῳ.

53. Καὶ ἐξαποστελεῖ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν ἔξω τῆς πόλεως εἰς τὸ πεδῖον· καὶ ἐξέλσεται περὶ τῆς οἰκίας, καὶ καθαρὰ ἐστί.

54. Οὗτος ὁ νόμος κατὰ πᾶσαν ἀφῆν λέπρας, καὶ θραύσματος,

55. καὶ τῆς λέπρας ἱματίου, καὶ οἰκίας,

56. καὶ οὐλῆς, καὶ σημασίας, καὶ τοῦ αὐγάζοντος,

57. καὶ τοῦ ἐξηγήσασθαι ἡ ἡμέρα ἀκάθαρτον, καὶ ἡ ἡμέρα καθαρισθήσεται· οὗτος ὁ νόμος τῆς λέπρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

2. Λαλήσον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ εἰπὲς αὐτοῖς· Ἄνδρ', ἀνδρὶ ὃ ἐὰν γένηται ῥύσις ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἡ ῥύσις αὐτοῦ ἀκάθαρτος ἐστί.

3. Καὶ οὗτος ὁ νόμος τῆς ἀκαθαρσίας αὐτοῦ· ῥέων γόνον ἐκ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς ῥύσεως ἧς συνέστηκε τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ τῆς ῥύσεως, αὕτη ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐν αὐτῇ. Πᾶσαι αἱ ἡμέραι ῥύσεως σώματος αὐτοῦ ἡ συνέστηκε τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ τῆς ῥύσεως, ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐστί.

42. Et sument alios lapides ramos, et ponent pro lapidibus : et pulverem alium sument, et linient domum.

43. Si autem redierit rursus tactus, et repullularit in domo, postquam eruti fuerint lapides, et postquam domus fuerit rasa, et postquam linita,

44. et ingreditur sacerdos, et aspiciet. Si diffusus est tactus in domo, lepra permanens est in domo, immunda est.

45. Et destruent domum, et ligna ejus, et lapides ejus, et omnem pulverem efferent extra civitatem in locum immundum.

46. Et qui ingreditur in domum omnibus diebus quibus segregata est, immundus erit usque ad vesperam.

47. Et qui dormit in domo, lavabit vestimenta sua, et immundus erit usque ad vesperam. Et qui manducat in domo, lavabit vestimenta sua, et immundus erit usque ad vesperam.

48. Si autem accedens intraverit sacerdos, et viderit, et ecce diffusionem diffusus non est tactus in domo, postquam linita fuit domus ; et mundabit sacerdos domum, quia sanatus est tactus.

49. Et sumet ad purificandam domum duas aviculas viventes mundas, et lignum cedrinum, et coccum tortum, et hyssopum :

50. et jugulabit aviculam unam in vase testaceo super aquam viventem.

51. Et sumet lignum cedrinum, et coccum tortum, et hyssopum, et aviculam viventem : et tinget ea in sanguine aviculæ jugulatae super : et asperget in eis super domum septies,

52. et purificabit domum in sanguine aviculæ, et in aqua vivente, et in avicula vivente, et in ligno cedrino, et in hyssopo, et in cocco torto.

53. Et emittet aviculam viventem extra civitatem in campum : et exorabit pro domo, et munda erit.

54. Hæc est lex secundum omnem tactum lepræ, et ulceris,

55. et lepræ vestimenti, et domus,

56. et cicatricis, et significationis, et splendentis,

57. et declarandi qua die immundum, et qua die mundabitur : hæc est lex lepræ.

CAPUT XV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

2. Loquere filiis Israel, et dices eis : Viro, viro cuicumque fuerit fluor ex corpore ejus, fluor ejus immundus est.

3. Et hæc est lex immunditatis ejus : fluens genituram e corpore suo ex fluore, quo constituit corpus ejus per fluxum, hæc immunditia ejus in eo. Omnes dies fluxionis corporis ejus, qua constituit corpus ejus, per fluxionem, immunditia ejus est.

4. Πᾶσα κοίτη ἐφ' ἧς ἂν κοιμηθῇ ἐπ' αὐτῆς ὁ γονορρυῆς, ἀκάθαρτός ἐστι, καὶ πᾶν σκεῦός ἐφ' ὃ ἂν καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ ὁ γονορρυῆς, ἀκάθαρτον ἔσται.

6. Καὶ ἄνθρωπος, ὃς ἐὰν ἄψῃται τῆς κοίτης αὐτοῦ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

6. Καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ σκεύους ἐφ' ὃ ἂν καθίσῃ ὁ γονορρυῆς, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

7. Καὶ ὁ ἀπτόμενος τοῦ χρωτὸς τοῦ γονορρυῶς, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

8. Ἐὰν δὲ προσιέλῃ ὁ γονορρυῆς ἐπὶ τὸν καθαρὸν, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

9. Καὶ πᾶν ἐπίσασμα ὄνου, ἐφ' ὃ ἂν ἐπιθῇ ἐπ' αὐτὸ ὁ γονορρυῆς, ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας.

10. Καὶ πᾶς ὁ ἀπτόμενος ὅσα ἂν ᾖ ὑποκάτω αὐτοῦ, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας· καὶ ὁ αἵρων αὐτὰ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

11. Καὶ ὅσων ἐὰν ἄψῃται ὁ γονορρυῆς, καὶ τὰς χεῖρας οὐ νένιπται ὕδατι, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, καὶ λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

12. Καὶ σκεῦος ὀστράκινον, οὗ ἂν ἄψῃται ὁ γονορρυῆς, συντριβήσεται· καὶ σκεῦος ξυλινόν νιφῆσεται ὕδατι, καὶ καθαρὸν ἔσται.

13. Ἐὰν δὲ καθαρισθῇ ὁ γονορρυῆς ἐκ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ, καὶ ἐξαριθμηθῇσεται αὐτῷ ἑπτὰ ἡμέρας εἰς τὸν καθαρισμὸν αὐτοῦ, καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι, καὶ καθαρὸς ἔσται.

14. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήφεται ἑαυτῷ δύο τρυγόνας, ἡ δύο νοσσοῦς περιστερῶν, καὶ οἶσει αὐτὰ ἐναντι Κυρίου ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ δώσει αὐτὰ τῷ ἱερεῖ.

15. Καὶ ποιήσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ μίαν εἰς ὀλοκαύτωμα· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἐναντι Κυρίου ἀπὸ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ.

16. Καὶ ἄνθρωπος, ὃς ἂν ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρματος, καὶ λούσεται ὕδατι πᾶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

17. Καὶ πᾶν ἱμάτιον, καὶ πᾶν δέρμα ἐφ' ὃ ἂν ᾖ ἐπ' αὐτὸ κοίτη σπέρματος, καὶ πλυθήσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας.

18. Καὶ γυνὴ ἐὰν κοιμηθῇ ἀνὴρ μετ' αὐτῆς κοίτην σπέρματος, καὶ λούσονται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτοι ἔσονται ἕως ἑσπέρας.

19. Καὶ γυνὴ ἥτις ἂν ᾖ ῥέουσα αἵματι, καὶ ἔσται ἡ ῥύσις αὐτῆς ἐν τῷ σώματι αὐτῆς, ἑπτὰ ἡμέρας ἔσται ἐν τῇ ἀφόδρῳ αὐτῆς· πᾶς ὁ ἀπτόμενος αὐτῆς ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

20. Καὶ πᾶν, ἐφ' ὃ ἂν κοιτάζῃται ἐπ' αὐτὸ ἐν τῇ ἀφόδρῳ αὐτῆς, ἀκάθαρτον ἔσται· καὶ πᾶν, ἐφ' ὃ ἂν ἐπι καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ, ἀκάθαρτον ἔσται.

21. Καὶ πᾶς ὃς ἂν ἄψῃται τῆς κοίτης αὐτῆς, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

22. Καὶ πᾶς ὁ ἀπτόμενος παντὸς σκεύους οὗ ἐὰν καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

4. Omnis lectus super quem dormierit super eum qui fluorem seminis patitur, immundus est, et omne vas super quod sederit super illud, qui fluorem seminis patitur, immundum erit.

5. Et homo quicumque tetigerit lectum ejus, lavabit vestimenta sua, et lavabitur aqua, et immundus erit usque ad vesperam.

6. Et qui sedet super vas, super quod sederit qui fluorem seminis patitur, lavabit vestimenta sua, et lavabitur aqua, et immundus erit usque ad vesperam.

7. Et qui tangit carnem ejus qui fluorem seminis patitur, lavabit vestimenta, et lavabitur aqua, et immundus erit usque ad vesperam.

8. Si autem spuerit is, qui fluorem seminis patitur, super mundum, lavabit vestimenta sua, et lavabitur aqua, et immundus erit usque ad vesperam.

9. Et omne stramen asini, in quodcumque ascenderit super illud, qui fluorem seminis patitur, immundum erit usque in vesperam.

10. Et omnis tangens, quaecumque fuerint sub eo, immundus erit usque in vesperam: et qui tollit ea, lavabit vestimenta sua, et lavabitur aqua, et immundus erit usque in vesperam.

11. Et quaecumque tetigerit, qui fluorem seminis patitur, et manus non lavit aqua, lavabit vestimenta, et lavabit corpus aqua, et immundus erit usque in vesperam.

12. Et vas testaceum, quodcumque tetigerit, qui fluorem seminis patitur, conteretur: et vas ligneum lavabitur aqua, et mundum erit.

13. Si autem mundatus fuerit is, qui fluorem seminis patitur, a fluxu suo; et enumerabit sibi septem dies ad purificationem suam, et lavabit vestimenta sua, et lavabit corpus aqua, et mundus erit.

14. Et die octavo sumet sibi duos turtures, vel duos pullos columbarum, et feret ea ante Dominum ad januas tabernaculi testimonii, et dabit ea sacerdoti.

15. Et faciet ea sacerdos, unum pro peccato, et unum in holocaustum: et exorabit pro eo sacerdos ante Dominum a fluxu ejus.

16. Et homo, quicumque exierit ex eo concubitus seminis, et lavabit aqua omne corpus suum, et immundus erit usque in vesperam.

17. Et omnis vestis, et omnis pellis, super quam fuerit super eam concubitus seminis, et lavabitur aqua, et immunda erit usque in vesperam.

18. Et mulier, si cubuerit vir cum ea concubitum seminis, et lavabuntur aqua, et immundi erunt usque in vesperam.

19. Et mulier quaecumque fuerit fluens sanguine, et erit fluxus ejus in corpore ejus, septem dies erit in purgatione sua: omnis tangens eam erit immundus usque in vesperam.

20. Et omne super quodcumque cubuerit super illud in purgatione sua, immundum erit: et omne, super quodcumque sederit super illud, immundum erit.

21. Et omnis quicumque tetigerit lectum ejus, lavabit vestimenta sua, et lavabit corpus suum aqua, et immundus erit usque in vesperam.

22. Et omnis tangens omne vas, in quo sederit super illud, lavabit vestimenta sua, et lavabitur aqua, et immundus erit usque in vesperam.

23. Ἐὰν δὲ ἐν τῇ κοίτῃ αὐτῆς οὖσης, ἢ ἐπὶ τοῦ σκαύου, οὗ ἐὰν καθίσῃ ἐπ' αὐτῷ ἐν τῷ ἄπτεσθαι αὐτὸν αὐτῆς, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

24. Ἐὰν δὲ κοίτῃ κοιμηθῇ τις μετ' αὐτῆς, καὶ γένηται ἡ ἀκαθαρσία αὐτῆς ἐπ' αὐτῷ, ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ πᾶσα κοίτη, ἐφ' ἣ ἂν κοιμηθῇ ἐπ' αὐτῇ, ἀκάθαρτος ἔσται.

25. Καὶ γυνὴ ἐὰν ῥέῃ ῥύσει αἵματος ἡμέρας πλείους, οὐκ ἐν καιρῷ τῆς ἀφόδρου αὐτῆς, ἐὰν καὶ ῥέῃ μετὰ τὴν ἀφόδρον αὐτῆς, πᾶσαι αἱ ἡμέραι ῥύσεως ἀκαθαρσίας αὐτῆς, καθάπερ αἱ ἡμέραι τῆς ἀφόδρου αὐτῆς, ἔσται ἀκάθαρτος.

26. Καὶ πᾶσα κοίτη, ἐφ' ἣς ἂν κοιμηθῇ ἐπ' αὐτῆς πᾶσας τὰς ἡμέρας τῆς ῥύσεως, κατὰ τὴν κοίτην τῆς ἀφόδρου ἔσται αὐτῇ καὶ πᾶν σκεῦος, ἐφ' ὃ ἂν καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ, ἀκάθαρτον ἔσται κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀφόδρου.

27. Πᾶς δ' ἀπτόμενος αὐτῆς ἀκάθαρτος ἔσται, καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται τὸ σῶμα ὑδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

28. Ἐὰν δὲ καθαρισθῇ ἀπὸ τῆς ῥύσεως, καὶ ἐξαριθμησεται αὐτῇ ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ μετὰ ταῦτα καθαρισθήσεται.

29. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήφεται αὕτη δύο τρυγόνας, ἡ δύο νοσοῦς περιστερῶν, καὶ οἶσαι αὐτὰ πρὸς τὸν ἱερέα ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

30. Καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὴν μίαν εἰς ὀλοκαύτωμα· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς ἔναντι Κυρίου ἀπὸ ῥύσεως ἀκαθαρσίας αὐτῆς.

31. Καὶ εὐλαθεῖς ποιήσετε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν αὐτῶν· καὶ οὐκ ἀποθάνουσι διὰ τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῶν, ἐν τῷ μαινεῖν αὐτοὺς τὴν σκηνὴν μου τὴν ἐν αὐτοῖς.

32. Οὗτος ὁ νόμος τοῦ γονοῤῥουος· καὶ ἐὰν τινὶ ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτῃ σπέρματος, ὥστε μιανθῇαι ἐν αὐτῇ·

33. καὶ τῇ αἰμοῤῥουόσῃ ἐν τῇ ἀφόδρῳ αὐτῆς, καὶ ὁ γονοῤῥουός ἐν τῇ ῥύσει αὐτοῦ τῷ ἄρσενι ἢ τῇ θηλείᾳ, καὶ τῷ ἀνδρὶ, ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ ἀποκαθήμενης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσὴν μετὰ τὸ τελευτῆσαι τοὺς δύο υἱοὺς Ἀαρὼν ἐν τῷ προσάγειν αὐτοὺς πῦρ ἀλλότριον ἔναντι Κυρίου, καὶ ἐτελεύτησαν.

2. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσὴν· Λάλησον πρὸς Ἀαρὼν τὸν ἀδελφόν σου, καὶ μὴ εἰσπορευέσθω πᾶσαν ὥραν εἰς τὸ ἅγιον ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος εἰς πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου, καὶ οὐκ ἀποθάνειται· ἐν γὰρ νεφέλῃ ὀφύησονται ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου.

3. Οὕτως εἰσελεύσεται Ἀαρὼν εἰς τὸ ἅγιον, ἐν μόσχῳ ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κριὸν εἰς ὀλοκαύτωμα.

4. Καὶ χιτῶνα λινοῦν ἁγιασμένον ἐνδύσεται, καὶ περισκελές λινοῦν ἔσται ἐπὶ τοῦ χρωτός αὐτοῦ· καὶ ζώνη λινῇ ζώσεται, καὶ κιθάρην λινὴν περιθήσεται· ἱμάτια ἁγιά ἐστι. Καὶ λούσεται ὑδατι πᾶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ βδύσεται αὐτά.

5. Καὶ παρὰ τῆς συναγωγῆς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ λήψεται δύο χιμάρους ἐξ αἰγῶν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κριὸν ἓνα εἰς ὀλοκαύτωμα.

23. Si autem dum ea in lecto est vel in vase, in quo sederit super illud tangente eo illam, immundus erit usque in vespem.

24. Si autem cubitu cubuerit quis cum ea, et facta fuerit immunditia ejus super ipsum, immundus erit septem dies : et omnis lectus, super quem cubuerit super illum, immundus erit.

25. Et mulier, si fluat fluxu sanguinis plures dies, non in tempore purgationis suæ, si etiam fluat post purgationem suam, omnes dies fluoris immunditiæ ejus, sicut dies purgationis ejus, erit immunda.

26. Et omnis lectus, super quem cubuerit super illum omnes dies fluoris, secundum lectum purgationis erit ei : et omne vas, super quod sederit super illud, immundum erit secundum immunditiam purgationis.

27. Omnis tangens eam immundus erit, et lavabit vestimenta, et lavabit corpus aqua, et immundus erit usque in vespem.

28. Si autem mundata fuerit a fluore, et enumerabit sibi septem dies, et post hæc mundabitur.

29. Et die octavo sumet hæc duos turtures, vel duos pullos columbarum, et feret ea ad sacerdotem ad ostium tabernaculi testimonii.

30. Et faciet sacerdos unum pro peccato, et unum in holocaustum : et exorabit pro ea sacerdos ante Dominum a fluore immunditiæ ejus.

31. Et abstinentes facietis filios Israel ab immunditiis suis : et non morientur propter immunditiam suam, in eo quod ipsi inquinent tabernaculum meum quod in eis.

32. Hæc est lex ejus qui patitur fluorem seminis : et si cui exeat ex eo concubitus seminis, ut inquinetur in eo :

33. et ei quæ patitur fluorem sanguinis in purgatione sua, et qui patitur fluxum seminis, in fluxu suo, masculo, vel femina, et viro, quicumque dormierit cum menstruata.

CAPUT XVI.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, postquam defuncti erant duo filii Aaron, dum ipsi offerrent ignem alienum ante Dominum, et defuncti sunt.

2. Et dixit Dominus ad Moysen : Loquere ad Aaron fratrem tuum, et non intret omni hora in sanctum interius velamine ad faciem propitiatorii, quod est super arcam testimonii, et non morietur : in nube enim videbor super propitiatorium.

3. Sic intrabit Aaron in sanctum, in vitulo ex bobus pro peccato, et arietem in holocaustum.

4. Et tunicam lineam sanctificatam induet ; et femorale lineum erit super corpus ejus : et zona lineæ cingetur, et cidarum lineam circumponet : vestimenta sancta sunt. Et lavabit aqua omne corpus suum, et induet ea.

5. Et a synagoga filiorum Israel accipiet duos hircos ex capris pro peccato, et arietem unum in holocaustum.

6. Καὶ προσάξει Ἀαρὼν τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ, καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ.

7. Καὶ λήψεται τοὺς δύο χιμάρους, καὶ στήσει αὐτοὺς ἔναντι Κυρίου παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

8. Καὶ ἐπιθήσει Ἀαρὼν ἐπὶ τοὺς δύο χιμάρους κλήρους· κλήρον ἓνα τῷ Κυρίῳ, καὶ κλήρον ἓνα τῷ ἀποπομπαίῳ.

9. Καὶ προσάξει Ἀαρὼν τὸν χίμαρον ἐφ' ὃ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὸν ὁ κλήρος τῷ Κυρίῳ, καὶ προσείσει περὶ ἁμαρτίας.

10. Καὶ τὸν χίμαρον ἐφ' ὃν ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὸν ὁ κλήρος τοῦ ἀποπομπαίου, στήσει αὐτὸν ζῶντα ἔναντι Κυρίου, τοῦ ἐξιλάσασθαι ἐπ' αὐτοῦ, ὥστε ἀποστεῖλαι αὐτὸν εἰς τὴν ἀποπομπήν, καὶ ἀφήσει αὐτὸν εἰς τὴν ἔρημον.

11. Καὶ προσάξει Ἀαρὼν τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ, καὶ τοῦ οἴκου· καὶ σφάξει τὸν μόσχον περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ.

12. Καὶ λήψεται τὸ πῦρ εἰς πλῆρες ἀνθράκων πυρὸς ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, τοῦ ἀπέναντι Κυρίου, καὶ κλήσει τὰς χεῖρας θυμιάματος συνθέσεως λεπτῆς· καὶ εἰσείσει ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος.

13. Καὶ ἐπιθήσει τὸ θυμίαμα ἐπὶ τὸ πῦρ ἔναντι Κυρίου· καὶ καλύψει ἡ ἀτμίς τοῦ θυμιάματος τὸ ἱλαστήριον τὸ ἐπὶ τῶν μαρτυρίων· καὶ οὐκ ἀποθανεῖται.

14. Καὶ λήψεται ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ βανεῖ τῷ δακτύλῳ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον κατὰ ἀνατολάς· κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου βανεῖ ἐπτάκις ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δακτύλου.

15. Καὶ σφάξει τὸν χίμαρον τὸν περὶ ἁμαρτίας, τὸν περὶ τοῦ λαοῦ ἔναντι Κυρίου, καὶ εἰσείσει τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος, καὶ ποιήσει τὸ αἷμα αὐτοῦ, ὃν τρόπον ἐποίησε τὸ αἷμα τοῦ μόσχου. Καὶ βανεῖ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον, κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου.

16. Καὶ ἐξιλάσεται τὸ ἅγιον ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀδικημάτων αὐτῶν περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Καὶ οὕτω ποιήσει τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου τῇ ἐκτισμένῃ ἐν αὐτοῖς ἐν μέσῳ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῶν.

17. Καὶ πᾶς ἄνθρωπος οὐκ ἔσται ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, εἰσπορευομένου αὐτοῦ ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ, ἕως ἂν ἐξέλθῃ. Καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ, καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ περὶ πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραὴλ.

18. Καὶ ἐξελεύσεται ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ὃν ἀπέναντι Κυρίου, καὶ ἐξιλάσεται ἐπ' αὐτοῦ· καὶ λήψεται ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ χιμάρου, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ.

19. Καὶ βανεῖ ἐπ' αὐτὸ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δακτύλου ἐπτάκις, καὶ καθαριεῖ αὐτὸ, καὶ ἀγιάσει αὐτὸ ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

20. Καὶ συντελέσει ἐξιλασόμενος τὸ ἅγιον, καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ περὶ τῶν ἱερῶν καθαριεῖ. Καὶ προσάξει τὸν χίμαρον τὸν ζῶντα·

21. καὶ ἐπιθήσει Ἀαρὼν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμάρου τοῦ ζώντος, καὶ ἐξαγορεύσει ἐπ'

6. Et offeret Aaron vitulum qui pro peccato suo, et exorabit pro se et domo sua.

7. Et sumet duos illos hircos, et statuet eos ante Dominum apud ostium tabernaculi testimonii.

8. Et imponet Aaron super duos hircos sortes : sortem unam Domino, et sortem unam emissario.

9. Et adducet Aaron hircum super quem supervenit super eum sors Domino, et offeret pro peccato.

10. Et hircum super quem supervenit super eum sors emissarii, statuet eum viventem ante Dominum, ad exorandum super eum, ut emittat eum in emissionem, et dimittet eum in desertum.

11. Et adducet Aaron vitulum qui pro peccato suo, et exorabit pro seipso et domo : et jugulabit vitulum pro peccato suo.

12. Et sumet thuribulum plenum carbonum ignis de altari, quod est coram Domino, et implebit manus incenso compositionis subtilis : et inferet intra velum.

13. Et imponet incensum super ignem ante Dominum : et operiet vapor incensi propitiatorium quod est super testimonia : et non morietur.

14. Et sumet de sanguine vituli, et asperget digito super propitiatorium ad orientem : ad faciem propitiatorii asperget septies de sanguine digito.

15. Et jugulabit hircum qui pro peccato, eum qui pro populo, ante Dominum, et inferet de sanguine ejus intra velum, et faciet sanguinem ejus quemadmodum fecit sanguinem vituli. Et asperget sanguinem ejus super propitiatorium, secundum faciem propitiatorii.

16. Et exorabit sanctum ab immunditiis filiorum Israel, et ab injustis eorum pro omnibus peccatis eorum. Et sic faciet tabernaculo testimonii, quod creatum est in eis in medio immunditiae eorum.

17. Et omnis homo non erit in tabernaculo testimonii, ingrediente eo ad exorandum in sancto, donec exierit. Et exorabit pro seipso, et domo sua, et pro omni synagoga filiorum Israel.

18. Et egredietur ad altare quod est ante Dominum, et exorabit super illud : et sumet de sanguine vituli, et de sanguine hirci, et imponet super cornua altaris in circuitu.

19. Et asperget super illud de sanguine septies digito, et mundabit illud, et sanctificabit illud ab immunditiis filiorum Israel.

20. Et perficiet exorans sanctum, et tabernaculum testimonii et altare ; et pro sacerdotibus mundabit. Et adducet hircum illum viventem :

21. et imponet Aaron manus suas super caput hirci viventis, et confitebitur super eo omnes iniquitates filiorum

αὐτοῦ πάσας τὰς ἀνομίας τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ πάσας τὰς ἀδικίας αὐτῶν, καὶ πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν· καὶ ἐπιθήσει αὐτὰς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμάρου τοῦ ζῶντος· καὶ ἐξαποστελεῖ ἐν χειρὶ ἀνθρώπου ἐτοίμου εἰς τὴν ἔρημον.

22. Καὶ λήψεται ὁ χιμάρως ἐφ' ἑαυτῷ τὰς ἀδικίας αὐτῶν εἰς γῆν ἄβατον, καὶ ἐξαποστελεῖ τὸν χιμάρων εἰς τὴν ἔρημον.

23. Καὶ εἰσελεύσεται Ἀαρὼν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐκδύσεται τὴν στολὴν τὴν λινὴν ἣν ἐνδεδύκει, εἰσπορευομένου αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον, καὶ ἀποθήσει αὐτὴν ἐκεῖ.

24. Καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι ἐν τόπῳ ἁγίῳ, καὶ ἐνδύσεται τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐξελθὼν ποιήσει τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ καὶ τὸ ὁλοκάρπωμα τοῦ λαοῦ, καὶ ἐξιδάσεται περὶ αὐτοῦ, καὶ περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ περὶ τοῦ λαοῦ, ὡς περὶ τῶν ἱερέων.

25. Καὶ τὸ στέαρ τὸ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

26. Καὶ ὁ ἐξαποστελλὼν τὸν χιμάρων τὸν διεσταλμένον εἰς ἀφ᾿ ἑσιν, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν.

27. Καὶ τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ τὸν χιμάρων τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας, ὃν τὸ αἷμα εἰσενέχθη ἐξιδάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ, ἐξοίσουσιν αὐτὰ ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ κατακαύσουσιν αὐτὰ ἐν πυρὶ, καὶ τὰ δέρματα αὐτῶν καὶ τὰ κρέα αὐτῶν καὶ τὴν κόπρον αὐτῶν.

28. Ὁ δὲ κατακαίων αὐτὰ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν.

29. Καὶ ἔσται τοῦτο ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον. Ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, δεκάτῃ τοῦ μηνός, ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε, ὃ αὐτόχθων καὶ ὁ προσήλυτος ὁ προσκείμενος ἐν ὑμῖν.

30. Ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξιδάσεται περὶ ὑμῶν, καθαρῆσαι ὑμᾶς ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν ἔναντι Κυρίου, καὶ καθαρισθήσεσθε.

31. Σάββata σαββάτων ἀνάπαυσις αὐτῇ ἔσται ὑμῖν· καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, νόμιμον αἰώνιον.

32. Ἐξιδάσεται ὁ ἱερεὺς ὃν ἂν χρίσωσιν αὐτὸν, καὶ ὃν ἂν τελειώσωσι τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἱερατεύειν μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐνδύσεται τὴν στολὴν τὴν λινὴν, στολὴν ἁγίαν.

33. Καὶ ἐξιδάσεται τὸ ἅγιον τοῦ ἁγίου, καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐξιδάσεται, καὶ περὶ τῶν ἱερέων, καὶ περὶ πάσης συναγωγῆς ἐξιδάσεται.

34. Καὶ ἔσται τοῦτο ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον ἐξιδάσκειν περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν· ἅπαξ τοῦ ἑνιαυτοῦ ποιηθήσεται, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

Israel, et omnes injustitias eorum : et imponet eas super caput hirci viventis : et emittet in manu hominis parati in eremum.

22. Et tollet hircus super se ipsum injustitias eorum in terram inviam, et emittet hircum in eremum.

23. Et ingreditur Aaron in tabernaculum testimonii, et exuet stolam lineam quam induerat, ingrediente eo in sanctum, et deponet eam ibi.

24. Et lavabit corpus suum aqua in loco sancto, et induet stolam suam, et exiens faciet holocaustum suum, et holocausta populi, et exorabit pro se, et pro domo sua, et pro populo, sicut pro sacerdotibus.

25. Et adipem qui pro peccatis, offeret super altare.

26. Et qui emittit hircum segregatum in dimissionem, lavabit vestimenta, et lavabit corpus suum aqua, et post hæc ingreditur in castra.

27. Et vitulum qui pro peccato, et hircum qui pro peccato, quorum sanguis illatus est ad exorandum in sancto, efferent ea extra castra, et comburent ea in igni, et pelles eorum, et carnes eorum, et fimum eorum.

28. Qui autem combusserit ea, lavabit vestimenta, et lavabit corpus suum aqua ; et post hæc ingreditur in castra.

29. Et erit hoc vobis legitimum sempiternum. In mense septimo, in decima mensis, humiliabitis animas vestras, et omne opus non facietis, indigena et proselytus qui appositus est in vobis.

30. In hac enim die exorabit pro vobis ad mundandum vos ab omnibus peccatis vestris ante Dominum, et munda-bimini.

31. Sabbata sabbatorum, requies hæc erit vobis : et humiliabitis animas vestras legitimum sempiternum.

32. Exorabit sacerdos, quem unxerint eum, et quem consummaverint manus ejus ad fungendum sacerdotio post patrem ejus, et induet stolam lineam, stolam sanctam.

33. Et exorabit sanctum sancti, et tabernaculum testimonii, et altare exorabit, et pro sacerdotibus, et pro omni synagoga exorabit.

34. Et erit hoc vobis legitimum sempiternum ad exorandum pro filiis Israel ab omnibus peccatis eorum : semel in anno fiet, sicut præcepit Dominus Moysi.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ΄.

CAPUT XVII.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
2. Λάλησον πρὸς Ἀαρὼν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο Κύριος, λέγων·

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :
2. Loquere ad Aaron et ad filios ejus, et ad omnes filios Israel, et dices ad eos : Hoc est verbum quod mandavit Dominus, dicens :

3. Ἄνθρωπος, ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἡ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἂν σφάξῃ μὲσσον ἢ πρόβατον ἢ αἶγα ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ ὃς ἂν σφάξῃ ἔξω τῆς παρεμβολῆς,

4. καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ, ὥστε ποιῆσαι αὐτὸ εἰς δλοκαύτωμα ἢ σωτήριον Κυρίῳ δεκτὸν εἰς ὁσμὴν εὐωδίας· καὶ ὃς ἂν σφάξῃ ἔξω, καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ αὐτὸ, ὥστε προσενέγκαι δῶρον τῷ Κυρίῳ ἀπέναντι τῆς σκηνῆς Κυρίου, καὶ λογισθῆσεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐκεῖνῳ αἷμα· αἷμα ἐξέχεεν· ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκεῖνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

5. Ὅπως ἀναφέρωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς θυσίας αὐτῶν, ὅσας ἂν αὐτοὶ σφάξωσιν ἐν τοῖς πεδίοις καὶ οἰσουσι τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου πρὸς τὸν ἱερέα· καὶ θύσουσι θυσίαν σωτηρίου τῷ Κυρίῳ αὐτά.

6. Καὶ προσχεεῖ ὁ ἱερεὺς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ ἀπέναντι Κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἀνοίσει τὸ στέαρ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ.

7. Καὶ οὐ θύσουσιν ἐτι τὰς θυσίας αὐτῶν τοῖς ματαίοις, αὗτοι αὐτοὶ ἐκπορευόμενοι ὅπως αὐτῶν νόμιμον αἰώνιον ἔσται ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

8. Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἄνθρωπος, ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἡ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἂν ποιῇ δλοκαύτωμα ἢ θυσίαν, 9. καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ ποιῆσαι αὐτὸ τῷ Κυρίῳ, ἐξολοθρευθήσεται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

10. Καὶ ἄνθρωπος, ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἡ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἂν φάγῃ πᾶν αἷμα, καὶ ἐπιστήσῃ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν ψυχὴν τὴν ἐσθουσάν τὸ αἷμα, καὶ ἀπολώ αὐτὴν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς·

11. ἡ γὰρ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστὶ. Καὶ ἐγὼ δέδωκα αὐτὸ ὑμῖν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἐξιλάσκεισθαι περὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν· τὸ γὰρ αἷμα αὐτοῦ ἀντὶ ψυχῆς ἐξιλάζεται.

12. Διὰ τοῦτο εἶρηκα τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· Πᾶσα ψυχὴ ἐξ ὑμῶν οὐ φάγεται αἷμα· καὶ ὁ προσήλυτος ὁ προσκειμένος ἐν ὑμῖν οὐ φάγεται αἷμα.

13. Καὶ ἄνθρωπος, ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἡ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἂν θηρεύσῃ θήρευμα, θηρίον ἢ πετεινόν, ὃ ἐσθεται, καὶ ἐκχεεῖ τὸ αἷμα, καὶ καλύψει αὐτὸ τῇ γῇ·

14. ἡ γὰρ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστὶ. Καὶ εἶπα τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· Αἷμα πάσης σαρκὸς οὐ φάγεσθε, ὅτι ἡ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστὶ· πᾶς ὁ ἐσθὼν αὐτὸ ἐξολοθρευθήσεται.

15. Καὶ πᾶσα ψυχὴ, ἥτις φάγεται θνησιμαῖον ἢ θηριάλωτον, ἐν τοῖς αὐτοχθόσις ἢ ἐν τοῖς προσηλύτοις, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας, καὶ καθαρὸς ἔσται.

16. Ἐὰν δὲ μὴ πλύνῃ τὰ ἱμάτια, καὶ τὸ σῶμα μὴ λούσῃται ὕδατι, καὶ λήψεται ἀνόμημα αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

3. Homo, homo filiorum Israel, vel proselytorum qui appositi sunt in vobis, quicumque jugulaverit vitalium aut ovem aut capram in castris, et quicumque jugulaverit extra castra,

4. et ad ostium tabernaculi testimonii non attulerit, ut faciat illud in holocaustum vel salutare Domino, acceptum in odorem suavitatis : et quicumque jugulaverit extra, et ad ostium tabernaculi testimonii non attulerit illud, ut offerat munus Domino ante tabernaculum Domini, et imputabitur homini illi sanguis : sanguinem effudit : disperdetur anima illa ex populo suo.

5. Ut offerant filii Israel sacrificia sua, quaecumque ipsi jugulaverint in campis : et ferent Domino ad ostia tabernaculi testimonii ad sacerdotem ; et sacrificabunt sacrificium salutaris Domino ea.

6. Effundet sacerdos sanguinem super altare in circuitu ante Dominum apud januas tabernaculi testimonii : et offeret adipem in odorem suavitatis Domino.

7. Et non sacrificabunt amplius sacrificia sua vanis, quibus exformicantur post eos : legitimum sempiternum erit vobis in progenies vestras.

8. Et dices ad eos : Homo, homo filiorum Israel, vel de filiis proselytorum qui appositi sunt in vobis, quicumque fecerit holocaustum vel sacrificium,

9. et ad ostium tabernaculi testimonii non attulerit, ut faciat illud Domino ; disperdetur homo ille de populo suo.

10. Et homo, homo filiorum Israel, aut de proselytis qui appositi sunt in vobis, quicumque ederit omnem sanguinem, et statum faciem meam super animam quae manducat sanguinem, et perdam illam de populo suo :

11. anima enim omnis carnis, sanguis ejus est. Et ego dedi illum vobis ad altare ad exorandum pro animabus vestris : sanguis enim ejus pro anima exorabit.

12. Propterea dixi filiis Israel : Omnis anima ex vobis non edet sanguinem : et proselytus qui appositus est in vobis, non edet sanguinem.

13. Et homo, homo filiorum Israel, vel proselytorum qui appositi sunt in vobis, quicumque venatus fuerit venationem, bestiam vel volatile, quod comedet ; et effundet sanguinem, et operiet eum terra :

14. anima enim omnis carnis, sanguis ejus est. Et dixi filiis Israel : Sanguinem omnis carnis non manducabitis, quoniam anima omnis carnis, sanguis ejus est : omnis qui comedit illum, exterminabitur.

15. Et omnis anima quaecumque comedet morticinum vel a fera captum, in indigenis vel in proselytis ; lavabit vestimenta sua, et lavabitur aqua, et immundus erit usque in vesperam, et mundus erit.

16. Si autem non absternerit vestimenta, et corpus non laverit aqua, et accipiet iniquitatem suam.

CAPUT XVIII.

1. Et ait Dominus ad Moysen, dicens :

2. Ἀλάησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

3. Κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα Αἰγύπτου, ἐν ᾗ κατωκήσατε ἐπ' αὐτῇ, οὐ ποιήσετε· καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα γῆς Χαναάν, εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ, οὐ ποιήσετε, καὶ τοῖς νομίμοις αὐτῶν οὐ πορεύσεσθε.

4. Τὰ κρίματά μου ποιήσετε, καὶ τὰ προστάγματα μου φυλάξεσθε, καὶ πορεύσεσθε ἐν αὐτοῖς· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

5. Καὶ φυλάξεσθε πάντα τὰ προστάγματα μου, καὶ πάντα τὰ κρίματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτά· ὃ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

6. Ἄνθρωπος, ἄνθρωπος πρὸς πάντα οἰκεῖα σαρκὸς αὐτοῦ οὐ προσελεύσεται ἀποκαλύψαι ἀσχημοσύνην· ἐγὼ Κύριος.

7. Ἀσχημοσύνην πατρός σου, καὶ ἀσχημοσύνην μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις· μήτηρ γάρ σου ἐστίν, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς.

8. Ἀσχημοσύνην γυναικὸς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις· ἀσχημοσύνην πατρός σου ἐστίν.

9. Ἀσχημοσύνην τῆς ἀδελφῆς σου ἐκ πατρός σου ἢ ἐκ μητρός σου ἐνδογενούς ἢ γεγεννημένης ἔξω, οὐκ ἀποκαλύψεις ἀσχημοσύνην αὐτῶν.

10. Ἀσχημοσύνην θυγατρὸς υἱοῦ σου ἢ θυγατρὸς θυγατρὸς σου οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῶν, ὅτι σὴ ἀσχημοσύνη ἐστίν.

11. Ἀσχημοσύνην θυγατρὸς γυναικὸς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις, δημοπατρία ἀδελφῆ σου ἐστίν, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς.

12. Ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις· οἰκεῖα γάρ πατρός σου ἐστίν.

13. Ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις· οἰκεῖα γάρ μητρός σου ἐστίν.

14. Ἀσχημοσύνην ἀδελφοῦ τοῦ πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις, καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ οὐκ εἰσελεύσῃ· συγγενὴς γάρ σου ἐστίν.

15. Ἀσχημοσύνην νύμφης σου οὐκ ἀποκαλύψεις· γυνὴ γάρ υἱοῦ σου ἐστίν, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς.

16. Ἀσχημοσύνην γυναικὸς ἀδελφοῦ σου οὐκ ἀποκαλύψεις· ἀσχημοσύνη ἀδελφοῦ σου ἐστίν.

17. Ἀσχημοσύνην γυναικὸς καὶ θυγατρὸς αὐτῆς οὐκ ἀποκαλύψεις· τὴν θυγατέρα τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, καὶ τὴν θυγατέρα τῆς θυγατρὸς αὐτῆς οὐ λήψῃ ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῶν· οἰκεῖα γάρ σου εἰσὶν, ἀσέβημα ἐστὶ.

18. Γυναῖκα ἐπ' ἀδελφῇ αὐτῆς οὐ λήψῃ ἀντίζηλον ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς ἐπ' αὐτῇ, ἔτι ζώσης αὐτῆς.

19. Καὶ πρὸς γυναῖκα ἐν χωρισμῷ ἀκαθαρσίας αὐτῆς οὐκ εἰσελεύσῃ ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς.

20. Καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου οὐ δώσεις κοίτην σπέρματός σου, ἐκμεινθῆναι πρὸς αὐτήν.

21. Καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματος σου οὐ δώσεις λατρεῖν ἄρχοντι, καὶ οὐ βεβηλώσεις τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον· ἐγὼ Κύριος.

22. Καὶ μετὰ ἄρσενος οὐ κοιμηθήσῃ κοίτην γυναικεῖαν, βδέλυγμα γάρ ἐστι.

23. Καὶ πρὸς πᾶν τετράπουον οὐ δώσεις τὴν κοίτην

2. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Ego Dominus Deus vester.

3. Secundum instituta Ægypti, in qua habitastis in ea, non facietis : et secundum instituta terræ Chanaan, in quam ego induco vos illuc, non facietis, et in legitimis eorum non ambulabitis.

4. Judicia mea facietis, et præcepta mea custodietis, et ambulabitis in eis : ego Dominus Deus vester.

5. Et custodietis omnia præcepta mea, et omnia judicia mea, et facietis ea : quæ si fecerit ea homo, vivet in eis : ego Dominus Deus vester.

6. Homo, homo ad omnia domestica carnis suæ non ingredietur ad revelandam turpitudinem : ego Dominus.

7. Turpitudinem patris tui, et turpitudinem matris tuæ non revelabis : mater enim tua est, non revelabis turpitudinem ejus.

8. Turpitudinem uxoris patris tui non revelabis : turpitude patris tui est.

9. Turpitudinem sororis tuæ ex patre tuo, aut ex matre tua, quæ domi nata est, vel quæ foris nata est, non revelabis turpitudinem earum.

10. Turpitudinem filiæ filii tui, vel filiæ filiæ tuæ non revelabis turpitudinem earum, quoniam turpitude tua est.

11. Turpitudinem filiæ uxoris patris tui non revelabis, ex eodem patre soror tua est, non revelabis turpitudinem ejus.

12. Turpitudinem sororis patris tui non revelabis : domestica enim patris tui est.

13. Turpitudinem sororis matris tuæ non revelabis : domestica enim matris tuæ est.

14. Turpitudinem fratris patris tui non revelabis, et ad uxorem ejus non introibis : cognata enim tua est.

15. Turpitudinem nurus tuæ non revelabis : uxorem enim filii tui est, non revelabis turpitudinem ejus.

16. Turpitudinem uxoris fratris tui non revelabis, turpitude fratris tui est.

17. Turpitudinem uxoris, et filiæ ejus non revelabis : filiam filii ejus, et filiam filiæ ejus non accipies ad revelandam turpitudinem earum : domesticæ enim tuæ sunt, impium factum est.

18. Uxorem super sororem ejus non accipies pellicem ad revelandam turpitudinem ejus super eam, adhuc vivente ea.

19. Et ad mulierem in segregatione immunditiæ ejus non accedes revelare turpitudinem ejus.

20. Et ad uxorem proximi tui non dabis concubitum seminis tui, inquinari ad eam.

21. Et a semine tuo non dabis servire principi, et non profanabis nomen sanctum : ego Dominus.

22. Et cum masculo non cubabis concubitum muliebrem, abominatio enim est.

23. Et ad omne quadrupes non dabis concubitum tuum

σου εἰς σπερματισμὸν, ἐκμεινῆναι πρὸς αὐτό· καὶ γυνὴ οὐ στήσεται πρὸς πᾶν τετράπουν βιβασθῆναι· μυσαρὸν γάρ ἐστι.

21. Μὴ μιαινέσθε ἐν πᾶσι τούτοις· ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις ἐμεινῶσαν τὰ ἔθνη, ἃ ἐγὼ ἐξαποστέλλω πρὸ προσώπου ὑμῶν.

25. καὶ ἐξεμεινῆθη ἡ γῆ, καὶ ἀνταπέδωκα ἀδικίαν αὐτοῖς δι' αὐτήν, καὶ προσώχθισεν ἡ γῆ τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπ' αὐτῆς.

26. Καὶ φυλάξεσθε πάντα τὰ νόμιά μου, καὶ πάντα τὰ προστάγματά μου, καὶ οὐ ποιήσετε ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τούτων, ὃ ἐγγώριος καὶ ὃ προσγεγόνειος προσήλυτος ἐν ὑμῖν.

27. Πάντα γὰρ τὰ βδελύγματα ταῦτα ἐποίησαν οἱ ὄντες πρότερον ὑμῶν, καὶ ἐμεινῆθη ἡ γῆ.

28. Καὶ ἵνα μὴ προσοχθίσῃ ὑμῖν ἡ γῆ ἐν τῇ μιαινείν ὑμᾶς αὐτήν, ὃν τρόπον προσώχθισε τοῖς ἔθνεσι τοῖς πρὸ ὑμῶν.

29. Ὅτι πᾶς ὃς ἐὰν ποιήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τούτων, ἐξολοθρευθήσονται αἱ ψυχαὶ αἱ ποιῶσαι ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν.

30. Καὶ φυλάξετε τὰ προστάγματά μου, ὅπως μὴ ποιήσῃτε ἀπὸ πάντων τῶν νομίμων τῶν ἐβδελυγμένων, ἃ γέγονε πρὸ τοῦ ὑμᾶς καὶ οὐ μεινῆσθε ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
2. Λάλησον τῇ συναγωγῇ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ εἰρεὶ πρὸς αὐτούς· Ἅγιοι ἔσεσθε, ὅτι ἅγιος ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

3. Ἐκαστος πατέρα αὐτοῦ καὶ μητέρα αὐτοῦ φοβεῖσθαι, καὶ τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

4. Οὐκ ἐπακολουθήσετε εἰδώλοις, καὶ θεοῖς χωνευτοῦς οὐ ποιήσετε ὑμῖν· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

5. Καὶ ἐὰν θύσῃτε θυσίαν σωτηρίου τῇ Κυρίῳ, δεκτὴν ὑμῶν θύσετε.

6. Ἢ ἂν ἡμέρα θύσετε, βρωθήσεται, καὶ τῇ αὔριον· καὶ ἐὰν καταλειφθῇ ἕως ἡμέρας τρίτης, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται.

7. Ἐὰν δὲ βρώσῃ βρωθὴ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ἄθυτόν ἐστιν, οὐ δεκθῆσεται.

8. Ὅ δὲ ἔσθων αὐτὸ ἁμαρτίαν λήψεται, ὅτι τὰ ἅγια Κυρίου ἐβεβήλωσε· καὶ ἐξολοθρευθήσονται αἱ ψυχαὶ αἱ ἔσθουσαι ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν.

9. Καὶ ἐκθερίζοντων ὑμῶν τὸν θερισμὸν τῆς γῆς ὑμῶν, οὐ συντελέσετε τὸν θερισμὸν ὑμῶν τοῦ ἀγροῦ σου ἐκθερίσαι, καὶ τὰ ἀποπίπτοντα τοῦ θερισμοῦ σου οὐ συλλέξετε,

10. καὶ τὸν ἀμπελώνα σου οὐκ ἐπανατρυγήσεις, οὐδὲ τὰς ῥωγὰς τοῦ ἀμπελώνός σου συλλέξεις· τῷ πτωχῷ καὶ τῷ προσήλυτῷ καταλείψεις αὐτά· ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

11. Οὐ κλέψετε, οὐ ψεύσεσθε, οὐδὲ συκοφαντήσῃτε ἕκαστος τὸν πλησίον.

12. Καὶ οὐκ ὀμείσετε τῷ ὀνόματί μου ἐπ' ἀδίκῳ, καὶ οὐ βεβηλώσετε τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν· ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

in seminationem, ut inquineris ad illud : et mulier non stabit ad omne quadrupes, ut inscendatur : scelestum enim est.

24. Ne inquinemini in omnibus his : in omnibus enim his inquinatae sunt gentes, quas ego emitto a facie vestra,

25. et inquinata est terra, et retribui injustitiam ipsis propter eam, et exhorruit terra eos qui insident super eam.

26. Et custodietis omnia legitima mea, et omnia praecepta mea, et non facietis de omnibus abominationibus his, indigena et additus proselytus in vobis.

27. Omnes enim abominationes has fecerunt homines terrae qui erant ante vos, et inquinata est terra.

28. Et ut non exhorrescat vos terra, dum vos illam inquinatis, quemadmodum exhorruit gentes quae ante vos.

29. Quoniam omnis quicumque fecerit de omnibus abominationibus his, exterminabuntur animae, quae faciunt, de populo suo.

30. Et custodietis praecepta mea, ut non faciat de omnibus legitimis abominatis, quae facta sunt ante vos : et non inquinabimini in eis, quoniam ego Dominus Deus vester.

CAPUT XIX.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere synagogae filiorum Israel, et dices ad eos : Estote sancti, quia sanctus ego Dominus Deus vester.

3. Unusquisque patrem suum et matrem suam timeat, et sabbata mea custodietis : ego Dominus Deus vester.

4. Non sequimini idola, et deos fusiles non facietis vobis : ego Dominus Deus vester.

5. Et si sacrificetis sacrificium salutaris Domino, acceptum vestrum sacrificabitis.

6. Qua utique die sacrificabitis, comedetur, et crastina : et si residuum fuerit usque in diem tertiam, in igni comburetur.

7. Si autem manducatione manducatum fuerit die tertia, insacrificabile est, non acceptabitur.

8. Qui autem manducat illud, peccatum accipiet, quoniam sancta Domini profanavit : et disperdentur animae, quae comederint, de populo suo.

9. Et permittentibus vobis messem terrae vestrae, non perficietis messem vestram agri tui permeter, et quae de messe tua deciderint non colliges,

10. et vineam tuam non revindemiabis, neque grana vineae tuae colliges : mendico et proselyto derelinques ea : ego sum Dominus Deus vester.

11. Non furtum facietis, non mentiemini, neque calumniam faciet unusquisque proximo suo.

12. Non iurabis nomine meo super injusto, et non profanabis nomen sanctum Dei vestri : ego sum Dominus Deus vester.

13. Οὐκ ἀδικήσεις τὸν πλησίον, καὶ οὐχ ἄρπᾶ· καὶ οὐ μὴ κοιμηθῇσεται ὁ μισθὸς τοῦ μισθωτοῦ σου παρὰ σοὶ ἕως πρωῒ.

14. Οὐ κακῶς ἐρεῖς κωφόν, καὶ ἀπέναντι τυφλοῦ οὐ προσθήσεις σκάνδαλον· καὶ φοβηθήσῃ Κύριον τὸν Θεόν σου· ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

15. Οὐ ποιήσετε ἀδικον ἐν κρίσει. Οὐ λήψῃ πρόσωπον πτωχοῦ, οὐδὲ μὴ θαυμαστῆς πρόσωπον δυνάστου· ἐν δικαιοσύνῃ κρινεῖς τὸν πλησίον σου.

16. Οὐ πορεύσῃ δόλῳ ἐν τῷ ἔθνει σου. Οὐκ ἐπιστήσῃ ἐφ' αἷμα τοῦ πλησίον σου· ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

17. Οὐ μισήσεις τὸν ἀδελφόν σου τῇ διανοίᾳ σου· ἐλεγχμῶ ἐλέγξεις τὸν πλησίον σου, καὶ οὐ λήψῃ δι' αὐτὸν ἁμαρτίαν.

18. Καὶ οὐκ ἐκδικᾷται σου ἡ χεὶρ· καὶ οὐ μηνιεῖς τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου· καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν· ἐγὼ εἰμι Κύριος,

19. τὸν νόμον μου φυλάξεσθε. Τὰ κτήνη σου οὐ κατοχεύσεις ἑτεροζύγω, καὶ τὸν ἀμπελῶνά σου οὐ κατασπερεῖς διάφορον. Καὶ ἱμάτιον ἐκ δύο ὑφασμένον κίβδηλον οὐκ ἐπιθαλεῖς σεαυτῷ.

20. Καὶ ἐάν τις κοιμηθῇ μετὰ γυναϊκὸς κοίτην σπέρματος, καὶ αὕτη ἢ οἰκέτις διαπεφυλαγμένη ἀνθρώπῳ, καὶ αὕτη λύτρωσις οὐ λελύτρῳται, ἢ ἐλευθερία οὐκ ἐδόθη αὐτῇ, ἐπισκοπῇ ἔσται αὐτοῖς· οὐκ ἀποθανοῦνται, ὅτι οὐκ ἀπηλευθερώθη.

21. Καὶ προσάξει τῆς πλημμελείας αὐτοῦ τῷ Κυρίῳ παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου κρινὸν πλημμελείας.

22. Καὶ ἐξιλιάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ κρῷ τῆς πλημμελείας ἐναντὶ Κυρίου περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἤμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ ἡ ἁμαρτία ἣν ἤμαρτεν.

23. Ὅταν δὲ εἰσελθῇτε εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ὀδῶσιν ὑμῖν, καὶ καταφυτεύετε πᾶν ξύλον βρώσιμον, καὶ περικαθαριεῖτε τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ· ὁ καρπὸς αὐτοῦ τρία ἔτη ἔσται ὑμῖν ἀπερικάθαρος, οὐ βρωθήσεται.

24. Καὶ τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἔσται πᾶς ὁ καρπὸς αὐτοῦ ἅγιος αἰνετὸς τῷ Κυρίῳ.

25. Ἐν δὲ τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ φάγεσθε τὸν καρπὸν, πρόσθεμα ὑμῖν τὰ γεννήματα αὐτοῦ· ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

26. Μὴ ἐσθῆτε ἐπὶ τῶν ὀρέων, καὶ οὐκ οἰωνιεῖσθε, ὅτι ὀρνιθοσκοπήσεσθε.

27. Οὐ ποιήσετε σισόην ἐκ τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς ὑμῶν, οὐδὲ φθερεῖτε τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος ὑμῶν.

28. Καὶ ἐντομίδας οὐ ποιήσετε ἐπὶ ψυχῇ ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ γράμματα στικτὰ οὐ ποιήσετε ἐν ὑμῖν· ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

29. Οὐ βεβηλώσεις τὴν θυγατέρα σου ἐκπορνεύσαι αὐτήν· καὶ οὐκ ἐκπορνεύσει ἡ γῆ, καὶ ἡ γῆ πλησθήσεται ἀνομίας.

30. Τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε, καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων μου φοβηθήσεσθε· ἐγὼ εἰμι Κύριος.

31. Οὐκ ἐπακολουθήσετε ἐγγαστριμύθοις, καὶ τοῖς ἐπακοῖδοις οὐ προσκολληθήσεσθε, ἐκμιανῆναι ἐν αὐτοῖς· ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

32. Ἀπὸ προσώπου πολλοῦ ἔξαναστήσῃ, καὶ τιμῆσεις πρόσωπον πρεσβυτέρου, καὶ φοβηθήσῃ τὸν Θεόν σου· ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

13. Non noceris proximo, et non rapies : et non dormiet merces mercenarii tui usque mane.

14. Non maledices surdum, et ante caecum non appones scandalum : et timebis Dominum Deum tuum : ego sum Dominus Deus vester.

15. Non facietis injustum in judicio. Non sumes faciem mendici, neque admiraberis faciem potentis : in justitia judicabis proximum tuum.

16. Non ambulabis dolo in gente tua. Non instabis in sanguinem proximi tui : ego sum Dominus Deus vester.

17. Non odio habebis fratrem tuum animo tuo : arguendo argues proximum tuum, et non accipies propter istum peccatum.

18. Et non vindicabitur manus tua : et non irasceris filiis populi tui : et diliges proximum tuum sicut te ipsum : ego sum Dominus,

19. legem meam custodietis. Pecora tua non dabis in admissuram animali diversi generis, et vineam tuam non seminabis differentem. Et vestimentum ex duobus textum adulteratum non injicies tibi ipsi.

20. Et si quis cubuerit cum muliere cubitum seminis, et haec fuerit famula reservata homini, et haec redemptionibus redempta non est, libertas ei data non est ; animadversio erit eis : non morientur, quia in libertatem vindicata non est.

21. Et adducet delicti sui Domino apud ostium tabernaculi testimonii arietem delicti.

22. Et exorabit pro eo sacerdos in ariete delicti ante Dominum pro peccato quod peccavit, et remittetur ei peccatum quod peccavit.

23. Quando autem ingressi fueritis in terram quam Dominus Deus vester dat vobis, et plantaveritis omne lignum manducabile ; et circummundabitis immunditiam ejus. Fructus ejus tres annos erit vobis immundus, non comedetur.

24. Et anno quarto erit omnis fructus ejus sanctus laudabilis Domino.

25. In anno autem quinto comedetis fructum, adjectio est vobis genimina ejus : ego sum Dominus Deus vester.

26. Non edetis super montes, et non augurabimini, neque auspicabimini.

27. Non facietis sisoem ex coma capitis vestri, neque corruptetis aspectum barbae vestrae.

28. Et incisiones non facietis super animam in corpore vestro, et litteras impressas non facietis in vobis : ego sum Dominus Deus vester.

29. Non profanabis filiam tuam prostituendo eam : et non fornicabitur terra, et terra implebitur iniquitate.

30. Sabbata mea custodietis, et a sanctis meis timebitis : ego sum Dominus.

31. Non sequemini ventriloquos, et incantatoribus non adhaerebitis, ut inquinemini in eis : ego sum Dominus Deus vester.

32. A facie cani exsurges, et honorabis faciem senioris, et timebis Deum tuum : ego sum Dominus Deus vester.

33. Ἐάν δέ τις προσέλθῃ ὑμῖν προσήλυτος ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, οὐ ὀλίψετε αὐτόν.

34. Ὡς δ' αὐτόχθων ἐν ὑμῖν ἔσται ὁ προσήλυτος ὁ προσπορευόμενος πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀγαπήσεις αὐτόν ὡς σεαυτόν· ὅτι προσήλυτοι ἐγενήθητε ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

35. Οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει, ἐν μέτροις καὶ ἐν σταθμοῖς καὶ ἐν ζυγοῖς.

36. Ζυγὰ δίκαια καὶ σταθμία δίκαια καὶ χοῦς δίκαιος ἔσται ἐν ὑμῖν· ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

37. Καὶ φυλάξεσθε πάντα τὸν νόμον μου, καὶ πάντα τὰ προστάγματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτά· ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις· Ἐάν τις ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἢ ἀπὸ τῶν γεγεννημένων προσηλύτων ἐν Ἰσραὴλ, ὃς ἂν δῶ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρχοντι, θανάτῳ θανατούσθω· τὸ ἔθνος τὸ ἐπὶ τῆς γῆς λιθοβολήσουσιν αὐτόν ἐν λίθοις.

3. Καὶ ἐγὼ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ ἀπολώ αὐτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὅτι τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἔδωκεν ἄρχοντι, ἵνα μιάνῃ τὰ ἅγια μου, καὶ βεβηλώσῃ τὸ ὄνομα τῶν ἡγιασμένων μου.

4. Ἐάν δὲ ὑπερβῇ ὑπερίδωσιν οἱ αὐτόχθονες τῆς γῆς τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ἐν τῷ δοῦναι αὐτόν τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρχοντι, τοῦ μὴ ἀποκτείνειν αὐτόν,

5. καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ τὴν συγγένειαν αὐτοῦ, καὶ ἀπολώ αὐτόν, καὶ πάντας τοὺς ὁμονοῦντας αὐτῷ, ὥστε ἐκπορευεῖν αὐτὸν εἰς τοὺς ἄρχοντας, ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν.

6. Καὶ ψυχὴ ἢ ἂν ἐπακολουθήσῃ ἐγγαστριμύθους ἢ ἐπαοιδῶς, ὥστε ἐκπορευεῖν ὅπισθεν αὐτῶν, ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἐκείνην, καὶ ἀπολώ αὐτὴν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

7. Καὶ ἔσεσθε ἅγιοι, ὅτι ἅγιος ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

8. Καὶ φυλάξεσθε τὰ προστάγματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτά· ἐγὼ Κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς.

9. Ἄνθρωπος, ἄνθρωπος ὃς ἂν κακῶς εἴπῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ, θανάτῳ θανατούσθω. Πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ κακῶς εἶπεν· ἔνοχος ἔσται.

10. Ἄνθρωπος ὃς ἂν μοιχεύσῃται γυναῖκα ἄνδρος, ἢ ὃς ἂν μοιχεύσῃται γυναῖκα τοῦ πλησίον, θανάτῳ θανατούσθωσαν, ὁ μοιχεύων καὶ ἡ μοιχευομένη.

11. Καὶ ἔάν τις κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀσχημοσύνην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀπεκάλυψε, θανάτῳ θανατούσθωσαν, ἀμφοτέροι ἔνοχοι εἰσι.

12. Καὶ ἔάν τις κοιμηθῇ μετὰ νύμφης αὐτοῦ, θανάτῳ θανατούσθωσαν ἀμφοτέροι· ἡσεβήκασι γὰρ, ἔνοχοι εἰσιν.

13. Καὶ ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ ἄρσεως κοίτην γυναῖκος, βδέλυγμα ἐποίησαν ἀμφοτέροι, θανάτῳ θανατούσθωσαν, ἔνοχοι εἰσιν.

14. Ὃς ἂν λάβῃ γυναῖκα καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, ἀνόμιμά ἐστιν· ἐν πυρὶ κατακαύσουσιν αὐτόν καὶ αὐτὰς, καὶ οὐκ ἔσται ἄνομία ἐν ὑμῖν.

33. Si quis autem advenerit vobis advena in terra vestra, non affligetis eum.

34. Tamquam indigena erit in vobis proselytus accedens ad vos, et diliges eum sicut te ipsum : quoniam proselyti fuistis in terra Aegypti : ego sum Dominus Deus vester.

35. Non facietis injustum in iudicio, in mensuris et in ponderibus et in stateris.

36. Stateræ justæ et pondera justæ, et congius justus erit in vobis : ego sum Dominus Deus vester, qui eduxi vos de terra Aegypti.

37. Et custodietis omnem legem meam, et omnia præcepta mea, et facietis ea : ego sum Dominus Deus vester.

CAPUT XX.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Et filiis Israel loqueris : Si quis de filiis Israel, vel de iis qui facti sunt proselyti, quicumque dederit de semine suo principi, morte moriatur : gens quæ super terram, lapidabunt eum in lapidibus.

3. Et ego statuam faciem meam super hominem illum, et perdam eum de populo ejus, quia de semine suo dedit principi, ut inquinaret sancta mea, et profanaret nomina sanctificationum mihi.

4. Si autem despectione despexerint indigenæ terræ oculis suis ab homine illo, dum ille daret de semine suo principi, ut non occidant ipsum ;

5. et statuam faciem meam super hominem illum, et cognationem ejus, et perdam eum, et omnes consentientes ei, ut fornicaretur ipse in principes, de populo suo.

6. Et anima quæcumque secuta fuerit ventriloquos aut incantatores, ut fornicetur post eos ; statuam faciem meam super animam illam, et perdam eam de populo ejus.

7. Et eritis sancti, quia sanctus ego Dominus Deus vester.

8. Et custodietis præcepta mea, et facietis ea : ego Dominus qui sanctifico vos.

9. Homo, homo quicumque maledixerit patrem suum vel matrem suam, morte moriatur. Patrem suum vel matrem suam maledixit ? reus erit.

10. Homo quicumque adulteraverit uxorem viri, aut quicumque adulteraverit uxorem proximi, morte moriantur, qui adulterat et quæ adulteratur.

11. Et si quis dormierit cum uxore patris sui, turpitudinem patris sui revelavit, morte moriantur, utrique rei sunt.

12. Et si quis dormierit cum nuru sua, morte moriantur utrique : impie enim egerunt, rei sunt.

13. Et quicumque cubuerit cum masculo cubitum mulieris, abominationem fecerunt utrique, morte moriantur, rei sunt.

14. Quicumque acceperit mulierem et matrem ejus, iniquitas est : in igni comburent eum et eas, non erit iniquitas in vobis.

15. Καὶ ὃς ἂν δῶ κοιτασίαν αὐτοῦ ἐν τετραπόδι, θανάτῳ θανατούσῃ, καὶ τὸ τετράπουν ἀποκτενεῖτε.

16. Καὶ γυνή, ἥτις προσελεύσεται πρὸς πᾶν κτήνος, βιβασθῆναι αὐτὴν ἐπ' αὐτοῦ, ἀποκτενεῖτε τὴν γυναῖκα καὶ τὸ κτήνος· θανάτῳ θανατούσῃσαν, ἐνοχοὶ εἰσιν.

17. Ὃς ἂν λάβῃ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ ἐκ πατρὸς αὐτοῦ, ἢ ἐκ μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἴδῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, καὶ αὕτη ἴδῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ, ὁνειδὸς ἔστιν· ἐξολοθρευθήσονται ἐνώπιον υἱῶν γένους αὐτῶν· ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν· ἁμαρτίαν κομιοῦνται.

18. Καὶ ἀνὴρ, ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ γυναῖκός ἀποκαθμμένης, καὶ ἀποκαλύψῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, τὴν πηγὴν αὐτῆς ἀπεκάλυψε, καὶ αὕτη ἀπεκάλυψε τὴν ῥύσιν τοῦ αἵματος αὐτῆς· ἐξολοθρευθήσονται ἀμφότεροι ἐκ τῆς γενεᾶς αὐτῶν.

19. Καὶ ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς πατρὸς σου, καὶ μητρὸς σου οὐκ ἀποκαλύψεις· τὴν γὰρ οἰκειότητα ἀπεκάλυψεν, ἁμαρτίαν ἀπολοῦνται.

20. Ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ τῆς συγγενοῦς αὐτοῦ, ἀσχημοσύνην τῆς συγγενείας αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν· ἄτεκνοι ἀποθάνουσι.

21. Ὃς ἂν λάβῃ γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀκαθαρσία ἐστίν· ἀσχημοσύνην τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν· ἄτεκνοι ἀποθάνουσι.

22. Καὶ φυλάξατε πάντα τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰ κρίματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτὰ, καὶ οὐ μὴ προσοχθίσῃ ὑμῖν ἡ γῆ εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ κατοικεῖν ἐπ' αὐτῆς.

23. Καὶ οὐ γὰρ πορεύεσθε τοῖς νομίμοις τῶν ἐθνῶν, οὓς ἐξαποστελέω ἀπ' ὑμῶν, ὅτι ταῦτα πάντα ἐποίησαν, καὶ ἐβδελυξάμην αὐτούς.

24. Καὶ εἰπα ὑμῖν· Ὑμεῖς κληρονομήσετε τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν αὐτὴν ἐν κτήσει, γῆν ῥέουσάν γάλα καὶ μέλι· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, ὃς δώρισα ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν.

25. Καὶ ἀφοριεῖτε αὐτοὺς ἀναμέσον τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀναμέσον τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων, καὶ ἀναμέσον τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν καὶ τῶν ἀκαθάρτων, καὶ οὐ βδελύξετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν τοῖς κτήνεσι, καὶ ἐν τοῖς πετεινοῖς, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐρπετοῖς τῆς γῆς, ἃ ἐγὼ ἀφώρισα ὑμῖν ἐν ἀκαθαρσία.

26. Καὶ ἐσεσθέ μοι ἅγιοι, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, ὁ ἀφορίσας ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν, εἶναί μοι.

27. Καὶ ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὃς ἂν γένῃται αὐτῶν ἐγγαστρίμυθος ἢ ἐπαοῖδος, θανάτῳ θανατούσῃσαν ἀμφότεροι· λίθοις λιθοβολήσετε αὐτούς, ἐνοχοὶ εἰσι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Εἴπουν τοῖς ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἐν ταῖς ψυχαῖς οὐ μιανθήσονται ἐν τῷ ἔθνει αὐτῶν,

2. ἀλλ' ἡ ἐν τῷ οἰκείῳ τῷ ἐγγίῳ αὐτῶν, ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ, καὶ υἱοῖς καὶ θυγατράσιν, ἐπ' ἀδελφῶν

3. καὶ ἐπ' ἀδελφῇ παρθένῳ τῇ ἐγγιζούσῃ αὐτῷ, τῇ μὴ ἐκδεδομένη ἀνδρὶ· ἐπὶ τούτοις μιανθήσεται.

4. Οὐ μιανθήσεται ἐξάπινα ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ εἰς βεβήλωσιν αὐτοῦ.

15. Et quicumque dederit concubitum suum in quadrupede, morte moriatur, et quadrupedem occidetis.

16. Et mulier quaecumque accesserit ad omne pecus, ascendi ab eo; interficietis mulierem et pecus : morte moriantur, rei sunt.

17. Quicumque acceperit sororem suam ex patre suo aut ex matre sua, et viderit turpitudinem ejus, et ipsa viderit turpitudinem illius; improprium est : exterminabuntur in conspectu filiorum generis eorum : turpitudinem sororis suae revelavit : peccatum accipient.

18. Et vir quicumque dormierit cum muliere menstruata, et revelaverit turpitudinem ejus, fontem ejus revelavit, et ipsa revelavit fluxum sanguinis sui : exterminabuntur utrique de progenie ipsorum.

19. Et turpitudinem sororis patris tui, et sororis matris tuae non revelabis : consanguinitatem enim revelavit, peccatum reportabunt.

20. Quicumque dormierit cum cognata sua, turpitudinem cognationis suae revelavit : sine filiis morientur.

21. Quicumque acceperit uxorem fratris sui, immunditia est : turpitudinem fratris sui revelavit : sine filiis morientur.

22. Et custodite omnia praecepta mea, et judicia mea, et facietis ea, et non exhorrescet vos terra in quam ego introduco vos illuc ad habitandum super eam.

23. Et non ambulate legitimis gentium, quos expello a vobis; quoniam haec omnia fecerunt, et abominatus sum eos.

24. Et dixi vobis : Vos haereditabitis terram eorum, et ego dabo vobis eam in possessione, terram fluentem lac et mel : ego Dominus Deus vester, qui distinxī vos ab omnibus gentibus.

25. Et segregabitis vosmetipsos inter medium pecorum mundorum et inter medium pecorum immundorum, et inter medium volucrum mundarum et immundarum, et non execrabiles facietis animas vestras in pecoribus, et in volucribus, et in omnibus reptilibus terrae, quae ego segregavi vobis in immunditiam.

26. Et eritis mihi sancti, quia ego sanctus sum Dominus Deus vester, qui segregavi vos ex omnibus gentibus, ut sitis mihi.

27. Et vir aut mulier, quicumque eorum fuerit ventrilocus, aut incantator, morte moriantur ambo : lapidibus lapidabitis eos, rei sunt.

CAPUT XXI.

1. Et dixit Dominus ad Moysen, dicens : Dic sacerdotibus filiis Aaron, et dices ad eos : In animabus non inquinabuntur in gente eorum,

2. nisi in propinquo qui proximus est eis, super patrem et matrem, et filios et filias, super fratrem

3. et super sororem virginem, quae propinqua est ei, quae tradita non est viro : super his inquinabitur.

4. Non inquinabitur subito in populo suo ad profanationem suam.

6. Καὶ φαλάκρωμα οὐ ξυρηθήσεσθε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ νεκρῶν· καὶ τὴν δύν τοῦ πώγωνος οὐ ξυρήσονται· καὶ ἐπὶ τὰς σάρκας αὐτῶν οὐ κατατεμοῦσιν ἐντομίδας.

6. Ἅγιοι ἔσονται τῷ Θεῷ αὐτῶν καὶ οὐ βεβηλώσουσι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ αὐτῶν· τὰς γὰρ θυσίας Κυρίου δῶρα τοῦ Θεοῦ αὐτῶν αὐτοὶ προσφέρουσι, καὶ ἔσονται ἅγιοι.

7. Γυναῖκα πόρνην καὶ βεβηλωμένην οὐ λήφονται, καὶ γυναῖκα ἐκβεβηλωμένην ἀπὸ ἀνδρὸς αὐτῆς, ὅτι ἅγιός ἐστι Κύριος τῷ Θεῷ αὐτοῦ.

8. Καὶ ἁγιάσεις αὐτόν. Τὰ δῶρα Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν οὗτος προσφέρει, ἅγιος ἔσται· ὅτι ἅγιος ἐγὼ Κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς.

9. Καὶ θυγάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως ἐὰν βεβηλωθῇ τοῦ ἐκπορευέσθαι, τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτῆς αὐτὴ βεβηλοῖ· ἐπὶ πυρὸς κατακαυθήσεται.

10. Καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τοῦ ἐπικεχυμένου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐλαίου τοῦ χριστοῦ καὶ τετελειωμένου ἐνδύσασθαι τὰ ἱμάτια, τὴν κεφαλὴν οὐκ ἀποκιδάρῳσιν, καὶ τὰ ἱμάτια οὐ διαβρήξει,

11. καὶ ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυῖα οὐκ εἰσελεύσεται· ἐπὶ πατρὶ αὐτοῦ οὐδὲ ἐπὶ μητρὶ αὐτοῦ οὐ μιανθήσεται.

12. Καὶ ἐκ τῶν ἁγίων οὐκ ἐξελεύσεται, καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ ἡγιασμένον τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, ὅτι τὸ ἅγιον ἐλαίον τὸ χριστὸν τοῦ Θεοῦ ἐπ' αὐτῶν ἐγὼ Κύριος.

13. Οὗτος γυναῖκα παρθένον ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ λήψεται·

14. χήραν δὲ καὶ ἐκβεβηλωμένην καὶ βεβηλωμένην καὶ πόρνην, ταύτας οὐ λήψεται, ἀλλ' ἡ παρθένον ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ λήψεται γυναῖκα.

15. Καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἐγὼ Κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτόν.

16. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

17. Εἰπὼν Ἀαρὼν· Ἄνθρωπος ἐκ τοῦ γένους σοῦ εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, τινὲς ἐὰν ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος, οὐ προσελεύσεται προσφέρειν τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ.

18. Πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἐστὶν ἐν αὐτῷ μῶμος, οὐ προσελεύσεται· ἄνθρωπος τυφλός, ἢ χωλός, ἢ κολοβόριν, ἢ ὠπτόμητος,

19. ἢ ἄνθρωπος ὃς ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ σύντριμμα χειρὸς, ἢ σύντριμμα ποδός,

20. ἢ κυρτός, ἢ ἐφελος, ἢ πτίλλος τοὺς ὀφθαλμούς, ἢ ἄνθρωπος ὃς ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ ψώρα ἀγρία, ἢ λειχήν, ἢ μονόρχος,

21. πᾶς ὃς ἐστὶν ἐν αὐτῷ μῶμος ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, οὐκ ἐγγιεῖ τοῦ προσενεγκεῖν τὰς θυσίας τῷ Θεῷ σου, ὅτι μῶμος ἐν αὐτῷ· τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ οὐ προσελεύσεται προσενεγκεῖν.

22. Τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων φάγεται.

23. Πλὴν πρὸς τὸ καταπέτασμα οὐ προσελεύσεται, καὶ πρὸς τὸ θυσιαστήριον οὐκ ἐγγιεῖ, ὅτι μῶμον ἔχει. Καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος, ὁ ἁγιάζων αὐτούς.

24. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱούς αὐτοῦ, καὶ πρὸς πάντας υἱούς Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

5. Et calvitium non rademini caput super mortuum : et aspectum barbae non radent : et super carnes suas non secabunt sectiones.

6. Sancti erunt Deo suo, et non profanabunt nomen Dei sui : sacrificia enim Domini munera Dei sui ipsi offerunt, et erunt sancti.

7. Mulierem meretricem et profanam non accipiet, et mulierem ejectam a viro suo, quoniam sanctus est Domino suo.

8. Et sanctificabis eum. Munera Domini Dei vestri iste offert, sanctus erit : quoniam sanctus ego Dominus qui sanctifico eos.

9. Et filia hominis sacerdotis si profanata fuerit ad fornicandum, nomen patris sui ista profanat : super ignem comburetur.

10. Et sacerdos magnus ex fratribus suis, cui fustum est super caput ex oleo christo, et qui consummatus est ad induenda vestimenta, caput non nudabit cidari, et vestimenta non scindet,

11. et ad omnem animam mortuam non introibit : super patrem suum et super matrem suam non inquinabitur.

12. Et de sanctis non exibat, et non profanabit sanctificationem Dei sui, quoniam sanctum oleum christum Dei super ipsum : ego Dominus.

13. Hic uxorem virginem de genere suo accipiet :

14. viduam autem et ejectam et profanatam et meretricem, has non accipiet ; sed virginem ex populo suo accipiet uxorem.

15. Et non profanabit semen suum in populo suo : ego Dominus qui sanctifico eum.

16. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

17. Dic ad Aaron : Homo de genere tuo in progenies vestras, cuicumque fuerit in eo macula, non ingreditur ad offerendum munera Dei sui.

18. Omnis homo, cui est in eo macula, non ingreditur : homo caecus vel claudus, vel naso mutilato, vel auribus sectis,

19. vel homo, cuicumque fuerit in eo contractio manus, vel contractio pedis,

20. vel gibbosus, vel ephehus, vel maculosus oculos, vel homo, cui fuerit in eo scabies agrestis, vel impetigo, vel uncus testiculus,

21. omnis homo cui est in eo macula ex semine Aaron sacerdotis, non appropinquabit ad offerendum sacrificia Deo suo, quoniam macula est in eo : munera Dei non ingreditur offerre.

22. Munera Dei sancta sanctorum, et de sanctis comedet.

23. Tantummodo ad velamen non ingreditur, et ad altare non appropinquabit, quoniam maculam habet. Et non profanabit sanctum Dei sui, quoniam ego sum Dominus, qui sanctifico eos.

24. Et locutus est Moyses ad Aaron et filios ejus, et ad omnes filios Israel.

CAPUT XXII.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Εἶπον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ· καὶ προσεγέ-
-τωσαν ἀπὸ τῶν ἁγίων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐ βεβή-
-λωσουσιν τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου μου, ὅσα αὐτοὶ ἁγιάζουσίν
-μοι· ἐγὼ Κύριος.

3. Εἶπον αὐτοῖς· Εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν πᾶς ἀνθρώ-
-πος, ὃς ἂν προσέλθῃ ἀπὸ παντὸς τοῦ σπέρματος ὑμῶν
-πρὸς τὰ ἅγια, ὅσα ἂν ἁγιάζωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ Κυ-
-ρίῳ, καὶ ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ ἦ, ἐξολοθρευ-
-θήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπ' ἐμοῦ· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς
-ὑμῶν.

4. Καὶ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀαρὼν τοῦ ἱε-
-ρέως, καὶ οὗτος λεπρᾷ ἢ γονορροεῖ, τῶν ἁγίων οὐκ
-ἔδεται, ἕως ἂν καθαρισθῇ· καὶ ὁ ἀπτόμενος πάσης ἀκα-
-θαρσίας ψυχῆς, ἡ ἀνθρωπος ὃ ἂν ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη
-σπέρματος,

5. ἢ ὅστις ἂν ἄψῃται παντὸς ἐρπετοῦ ἀκαθάρτου, ὃ
-μιανεῖ αὐτὸν, ἢ ἐπ' ἀνθρώπῳ, ἐν ᾧ μιανεῖ αὐτὸν κατὰ
-πᾶσαν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ·

6. ψυχὴ ἥτις ἐὰν ἄψῃται αὐτῶν, ἀκάθαρτος ἔσται
-ἕως ἑσπέρας. Οὐκ ἔδεται ἀπὸ τῶν ἁγίων, ἐὰν μὴ λού-
-σῃται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι,

7. καὶ δὴ ὁ ἥλιος, καὶ καθάρως ἔσται· καὶ τότε φά-
-γεται τῶν ἁγίων, ὅτι ἄρτος αὐτοῦ ἔστι.

8. Θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον οὐ φάγεται, μιαν-
-θῆναι αὐτὸν ἐν αὐτοῖς· ἐγὼ Κύριος.

9. Καὶ φυλάσσονται τὰ φυλάγματά μου, ἵνα μὴ λά-
-βωσι δι' αὐτὰ ἁμαρτίαν, καὶ ἀποθάνωσι δι' αὐτὰ, ἐὰν
-βεβηλώσουσιν αὐτὰ· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὁ ἁγιάζων αὐ-
-τούς.

10. Καὶ πᾶς ἀλλογενὴς οὐ φάγεται ἅγια· πάροικος
-ἱερέως ἢ μισθωτὸς οὐ φάγεται ἅγια.

11. Ἐὰν δὲ ἱερεὺς κτήσῃται ψυχὴν ἐγκτηνον ἀργυ-
-ρίου, οὗτος φάγεται ἐκ τῶν ἄρτων αὐτοῦ· καὶ οἱ οἰκο-
-γενεὶς αὐτοῦ, καὶ οὗτοι φάγονται τῶν ἄρτων αὐτοῦ.

12. Καὶ θυγάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως ἐὰν γέννηται ἀνδρὶ
-ἀλλογενεῖ, αὐτὴ τῶν ἀπαρχῶν ἁγίου οὐ φάγεται.

13. Καὶ θυγάτηρ ἱερέως ἐὰν γέννηται χήρα ἢ ἐκβε-
-βλημένη, σπέρμα δὲ μὴ ἦ αὐτῇ, ἐπαναστρέψει ἐπὶ τὸν
-οἶκον τὸν πατρικὸν κατὰ τὴν νεότητά αὐτῆς· ἀπὸ τῶν
-ἄρτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς φάγεται, καὶ πᾶς ἀλλογενὴς
-οὐ φάγεται ἀπ' αὐτῶν.

14. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν φάγῃ ἅγια κατ' ἀγνοίαν,
-προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸ, καὶ δώσει τῷ
-ἱερεῖ τὸ ἅγιον.

15. Καὶ οὐ βεβηλώσουσιν τὰ ἅγια τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ,
-ὡς αὐτοὶ ἀπαυροῦσιν τῷ Κυρίῳ.

16. Καὶ ἐπάξουσιν ἐφ' ἑαυτοὺς ἀνομίαν πλημμελείας
-ἐν τῷ ἐσθίειν αὐτοὺς τὰ ἅγια αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ
-ἁγιάζων αὐτούς.

17. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

18. Λάλησον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ πάσης
-συναγωγῇ Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἄνθρωπος,
-ἄνθρωπος ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἢ τῶν προσελτύτων
-τῶν προσκειμένων πρὸς αὐτοὺς ἐν Ἰσραὴλ, ὃς ἂν προσ-
-ενέγκῃ τὰ δῶρα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν ὁμολογίαν αὐτῶν,
-ἢ κατὰ πᾶσαν αἵρεσιν αὐτῶν, ὅσα ἂν προσενέγκωσι τῷ
-Θεῷ εἰς ὁλοκαύτωμα·

19. δεκτὰ ὑμῖν ἄμωμα, ἄρσενα, ἐκ τῶν βουκολίων
-ἢ ἐκ τῶν προβάτων καὶ ἐκ τῶν αἰγῶν.

2. Dic Aaron, et filiis ejus : et attendant a sanctis filiorum
-Israel, et non profanabunt nomen sanctum meum, quæcum-
-que ipsi sanctificant mihi : ego Dominus.

3. Dices illis : In progenies vestras omnis homo, qui-
-cumque accesserit ab omni semine vestro ad sancta, quæ-
-cumque sanctificaverint filii Israel Domino, et fuerit immun-
-ditia ejus in illo; exterminabitur anima illa a me : ego
-Dominus Deus vester.

4. Et homo ex semine Aaron sacerdotis, et hic laborat
-lepra, vel patitur fluorem seminis; de sanctis non comedet,
-donec mundatus fuerit : et quicumque tetigerit omnem im-
-munditiam animæ, vel homo quicumque exierit ex eo cu-
-bitus seminis,

5. vel quicumque tetigerit omne reptile immundum, quod
-inquinabit eum, vel super hominem, in quo inquinabit ipsum
-secundum omnem immunditiam ejus :

6. anima quæcumque tetigerit ea, immunda erit usque ad
-vesperam. Non edet de sanctis, nisi lavarit corpus suum
-aqua,

7. et occiderit sol, et mundus erit : et tunc edet de sanctis,
-quoniam panis ejus est.

8. Morticinum et a fera captum non comedet, ad inqui-
-nandum se in iis : ego Dominus.

9. Et custodient custodias meas, ut non accipiant pro-
-pter eas peccatum, et moriantur propter eas, si profanaverint
-eas : ego Dominus Deus, qui sanctifico eos.

10. Et omnis alienigena non comedet sancta : inquilius
-sacerdotis vel mercenarius non comedet sancta.

11. Si autem sacerdos possederit animam emptam argento,
-hic edet de panibus ejus : et vernaculi ejus, et hi edent de
-panibus ejus.

12. Et filia hominis sacerdotis, si fuerit viro alienigena,
-hæc de primitiis sancti non edet.

13. Et filia sacerdotis si facta fuerit vidua vel ejecta, se-
-men autem non fuerit ei, redibit in domum paternam secun-
-dum juventutem suam : de panibus patris sui comedet, et
-omnis alienigena non comedet de eis.

14. Et homo quicumque comederit sancta per ignoratio-
-nem, et adjiciet quintas illius super illud, et dabit sacerdoti
-sanctum.

15. Et non profanabunt sancta filiorum Israel, quæ ipsi
-segregant Domino.

16. Et inducent super seipsos iniquitatem delicti, dum
-ipsi comedunt sancta eorum, quia ego Dominus, qui sanc-
-tifico eos.

17. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

18. Loquere ad Aaron, et filiis ejus, et omni synagogæ
-Israel, et dices ad eos : Homo, homo de filiis Israel, vel de
-proselitis qui adjecti sunt ad eos in Israel, quicumque ob-
-tulerit munera sua secundum confessionem suam, vel se-
-cundum omnem electionem ipsorum, quæcumque obtulerint
-Domino in holocaustoma :

19. accepta vobis sine macula, masculina, ex armentis
-bœum vel ex ovibus vel ex capris.

20. Πάντα ὅσα ἂν ἔχη μῶμον ἐν αὐτῷ οὐ προσάξουσιν Κυρίῳ, διότι οὐ δεκτὸν ἔσται ὑμῖν.

21. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν προσενέγκῃ θυσίαν σωτηρίου τῷ Κυρίῳ διαστείλας εὐχὴν, ἢ κατὰ αἵρεσιν, ἢ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν, ἐκ τῶν βουκολῶν ἢ ἐκ τῶν προβάτων, ἁμῶμον ἔσται εἰςδεκτὸν· πᾶς μῶμος οὐκ ἔσται ἐν αὐτῷ.

22. Τυφλὸν ἢ συντετριμμένον ἢ γλωσσότμητον ἢ μυρμηκιοῦντα ἢ ψωραγριῶντα ἢ λειγῆνας ἔχοντα, οὐ προσάξουσιν ταῦτα τῷ Κυρίῳ, καὶ εἰς κάρπωσιν οὐ δώσετε ἀπ' αὐτῶν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ.

23. Καὶ μόσχον ἢ πρόβατον ὠτότμητον, ἢ κολοδόκερρον, σφάγια ποιήσεις αὐτὰ σεαυτῶν· εἰς δὲ εὐχὴν σου οὐ δευθήσεται.

24. Θλαδίαν, καὶ ἐκτεθλιμμένον, καὶ ἐκτομίαν, καὶ ἀπασπαμένον, οὐ προσάξεις αὐτὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν οὐ ποιήσετε.

25. Καὶ ἐκ χειρὸς ἀλλογενοῦς οὐ προσοίσετε τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ ὑμῶν ἀπὸ πάντων τούτων· ὅτι φθάρματα ἔστιν ἐν αὐτοῖς, μῶμος ἐν αὐτοῖς· οὐ δευθήσεται ταῦτα ὑμῖν.

26. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

27. Μόσχον ἢ αἶγα, ὡς ἂν τεθῇ, καὶ ἔσται ἐπτά ἡμέρας ὑπὸ τὴν μητέρα· τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, καὶ ἐπέκεινα, δευθήσεται εἰς δῶρα, κάρπωμα Κυρίῳ.

28. Καὶ μόσχον καὶ πρόβατον, αὐτὴν καὶ τὰ παῖδιά αὐτῆς, οὐ σφάζεις ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.

29. Ἐάν δὲ θύσῃς θυσίαν εὐχὴν χαρμοσύνης Κυρίῳ, εἰςδεκτὸν ὑμῖν θύσετε αὐτό.

30. Αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ βρωθήσεται· οὐκ ἀπολείψετε ἀπὸ τῶν κρεῶν εἰς τοπρῶν· ἐγὼ εἰμι Κύριος.

31. Καὶ φυλάξετε τὰς ἐντολάς μου, καὶ ποιήσετε αὐτάς.

32. Καὶ οὐ βεβηλώσετε τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου, καὶ ἁγιασθῆσομαι ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· ἐγὼ Κύριος ὁ ἀγαθὸς ὑμᾶς,

33. ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὥστε εἶναι ὑμῶν Θεός· ἐγὼ Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Αἱ ἑορταὶ Κυρίου ἃς καλέσετε αὐτάς κλητὰς ἁγίας, αὐταὶ εἰσιν αἱ ἑορταὶ μου.

3. Ἐξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ σάββατα, ἀνάπαυσις κλητὴ ἁγία τῷ Κυρίῳ· πᾶν ἔργον οὐ ποιήσεις, σάββατά ἐστι τῷ Κυρίῳ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν.

4. Αὗται αἱ ἑορταὶ τῷ Κυρίῳ κληταὶ ἁγίαι, ἃς καλέσετε αὐτάς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν.

5. Ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἐν τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς, ἀναμείσον τῶν ἑσπερινῶν, πάσχα τῷ Κυρίῳ.

6. Καὶ ἐν τῇ πεντεκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τούτου, ἑορτὴ τῶν ἀζύμων τῷ Κυρίῳ· ἐπτά ἡμέρας ἀζυμα ἐδεσθε.

7. Καὶ ἡμέρα ἡ πρώτη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

8. Καὶ προσάξετε ὀλοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ ἐπτά ἡμέρας, καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἐβδόμη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

9. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

20. Omnia quaecumque habuerint maculam in se, non adducent Domino : propterea quod non acceptum erit vobis.

21. Et homo quicumque obtulerit sacrificium salutaris distinguens votum, vel secundum electionem, vel in festivitibus vestris, ex armentis boum vel ex ovibus, sine macula erit ad placitum : omnis macula non erit in eo.

22. Caecum vel confractum vel sectum lingua vel formiculosa vel scabiosa vel habentia impetigines, non adducent haec Domino, et in hostiam non dabitis de eis super altare Domino.

23. Et vitulum aut ovem sectam auribus, vel mutilatam cauda, jugulata facies ea tibi ipsi : in votum autem tuum non accipietur.

24. Cui sunt testiculi contriti, et cui contusi, et exsecti, et avulsi, non offeres ea Domino, et super terram vestram non facietis.

25. Et de manu alienigenae non offeretis munera Dei vestri ex omnibus his : quoniam vitia sunt in eis, macula in eis : non accipientur haec vobis.

26. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

27. Vitulum aut ovem aut capram, cum natum fuerit, et erit septem diebus sub matre : die autem octavo, et ultra, accipietur in munera, hostiam Domino.

28. Et vitulum et ovem, ipsam et filios ejus, non jugulabis in die uno.

29. Si autem sacrificaveris sacrificium votum gratiarum actionis Domino, ad placitum vobis sacrificabitis illud.

30. Illo ipso die comedetur : non relinquetis de carnibus in mane : ego sum Dominus.

31. Et custodietis mandata mea, et facietis ea.

32. Et non profanabitis nomen sancti ; et sanctificabor in medio filiorum Israel : ego Dominus, qui sanctifico vos,

33. qui eduxi vos de terra Aegypti, ut sim vester Deus : ego Dominus.

CAPUT XXIII.

1. Et dixit Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere ad filios Israel, et dices ad eos : Solemnia Domini, quae vocabitis ea vocata sancta, ista sunt solemnia mea.

3. Sex diebus facies opera, septimo autem die sabbata, requies vocata sancta Domino : omne opus non facies, sabbata sunt Domino in omni habitatione vestra.

4. Haec sunt solemnitates Domino vocatae sanctae, quas vocabitis eas in temporibus earum.

5. In primo mense in quarta decima die mensis, inter medium vespertarum, pascha Domino.

6. Et in quintadecima die mensis hujus, solemnitas azymorum Domino : septem diebus azyma comedetis.

7. Et dies prima vocata sancta erit vobis : omne opus servile non facietis.

8. Et adducetis holocaustomata Domino septem dies, et dies septima vocata sancta erit vobis : omne opus servile non facietis.

9. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

10. Εἶπον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ὅταν εἰσέλθῃτε εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν, καὶ θερίζητε τὸν θερισμὸν αὐτῆς, καὶ ὀσέτε τὸ δράγμα ἀπαρχῆς τοῦ θερισμοῦ ὑμῶν πρὸς τὸν ἱερέα·

11. καὶ ἀνοίσει τὸ δράγμα ἔναντι Κυρίου, δεκτὸν ὑμῖν, τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης ἀνοίσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς.

12. Καὶ ποιήσετε ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ ἂν φέρετε τὸ δράγμα, πρόβατον ἁμῶν ἑνιάσιον εἰς δλοκαύτωμα τῷ Κυρίῳ.

13. Καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ δύο δέκατα σμιδάλειος ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ, θυσία τῷ Κυρίῳ, ὁσμὴ εὐωδίας Κυρίῳ, καὶ σπονδὴν αὐτοῦ τὸ τέταρτον τοῦ ἴν οἴνου.

14. Καὶ ἄρτον, καὶ πεφυρμένην χίδρα νέα οὐ φάγεσθε ἕως εἰς αὐτὴν τὴν ἡμέραν ταύτην, ἕως ἂν προσενέγκητε ὑμεῖς τὰ δῶρα τῷ Θεῷ ὑμῶν· νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεάς ὑμῶν ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν.

15. Καὶ ἀριθμήσετε ὑμῖν ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τῶν σαββάτων, ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἧς ἂν προσενέγκητε τὸ δράγμα τοῦ ἐπιθέματος, ἑπτὰ ἐβδομάδας δλοκλήρους,

16. ἕως τῆς ἐπαύριον τῆς ἐσχάτης ἐβδομάδος ἀριθμήσετε πεντήχοντα ἡμέρας, καὶ προσοίσετε θυσίαν νέαν τῷ Κυρίῳ.

17. Ἀπὸ τῆς κατοικίας ὑμῶν προσοίσετε ἄρτους ἐπιθέμα, δύο ἄρτους· ἐκ δύο δεκάτων σμιδάλειος ἔσονται, ζυμωμένοι πεφθῇσονται πρωτογεννημάτων τῷ Κυρίῳ.

18. Καὶ προσάετε μετὰ τῶν ἄρτων ἑπτὰ ἁμνοὺς ἁμώμους ἑνιαυσίους, καὶ μόσχον ἕνα ἐκ βουκολίου, καὶ κριοὺς δύο ἁμώμους· καὶ ἔσονται δλοκαύτωμα τῷ Κυρίῳ· καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν θυσία ὁσμὴ εὐωδίας τῷ Κυρίῳ.

19. Καὶ ποιήσουσι χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ δύο ἁμνοὺς ἑνιαυσίους εἰς θυσίαν σωτηρίου μετὰ τῶν ἄρτων τοῦ πρωτογεννηματος.

20. Καὶ ἐπιθήσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν ἄρτων τοῦ πρωτογεννηματος ἐπιθέμα ἑναντίον Κυρίου μετὰ τῶν δύο ἁμνῶν, ἅγια ἔσονται τῷ Κυρίῳ· τῇ ἱερῇ τῇ προσφέροντι αὐτὰ, αὐτῷ ἔσται.

21. Καὶ καλέσετε ταύτην τὴν ἡμέραν κλητὴν· ἅγια ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ· νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεάς ὑμῶν ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν.

22. Καὶ ὅταν θερίζητε τὸν θερισμὸν τῆς γῆς ὑμῶν, οὐ συντελέσετε τὸ λοιπὸν τοῦ θερισμοῦ τοῦ ἀγροῦ σου, ἐν τῷ θερίζειν σε, καὶ τὰ ἀποπίπτοντα τοῦ θερισμοῦ σου οὐ συλλέξεις· τῷ πτωχῷ καὶ τῷ προσηλύτῳ ὑπολείψεις αὐτά· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

23. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

24. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Τοῦ μηνὸς τοῦ ἐβδόμου μῆς τοῦ μηνὸς ἔσται ὑμῖν ἀνάπαυσις, μην-μόσιον σαλπύγων· κλητὴ ἅγια ἔσται ὑμῖν· καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, καὶ προσάξετε δλοκαύτωμα τῷ Κυρίῳ.

25. Πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε· καὶ προσάξετε δλοκαύτωμα Κυρίῳ.

26. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

27. Καὶ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐβδόμου τούτου, ἡμέρα ἐξίλασμοῦ· κλητὴ ἅγια ἔσται ὑμῖν· καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, καὶ προσάξετε δλοκαύτωμα τῷ Κυρίῳ.

28. Πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ· ἔστι γὰρ ἡμέρα ἐξίλασμοῦ αὕτη ὑμῖν, ἐξίλασθαι περὶ ὑμῶν ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν.

10. Dic filiis Israel, et dices ad eos : Cum intraveritis in terram quam ego do vobis, et messueritis messem ejus, et feretis manipulum primitiam messis vestrae ad sacerdotem :

11. et offeret manipulum coram Domino, acceptum vobis, crastina die a prima offeret illum sacerdos.

12. Et facietis in die, in quacumque attuleritis manipulum, ovem sine macula anniculam in holocaustoma Domino.

13. Et sacrificium ipsius, duas decimas simile refectae in oleo, sacrificium Domino, odor suavitatis Domino, et libamen ejus, quartam partem in vini.

14. Et panem, et fricta chidra nova non comedetis usque in hunc ipsum diem, quoadusque obtuleritis vos munera Deo vestro : legitimum sempiternum in progenies vestras in omni habitatione vestra.

15. Et numerabitis vobis a die crastino sabbatorum, a die quo obtuleritis manipulum superpositionis, septem septimanas integras,

16. usque ad crastinum ultimae septimanae numerabitis quinquaginta dies, et offeretis sacrificium novum Domino.

17. De habitatione vestra offeretis panes superpositionem, duos panes : ex duabus decimis simile erunt, fermentati coquantur de primis frugibus Domino.

18. Et adducetis cum panibus septem agnos sine macula anniculos, et vitulum unum ex armento boum, et arietes duos sine macula : et erunt holocaustoma Domino : et sacrificia eorum, et libamina eorum, sacrificium odor suavitatis Domino.

19. Et facient hircum ex capris unum pro peccato, et duos agnos anniculos in sacrificium salutaris cum panibus primae frugis.

20. Et imponet ea sacerdos cum panibus primae frugis superpositionem ante Dominum cum duobus agnis, sancta erunt Domino : sacerdoti offerenti illa, ei erunt.

21. Et vocabitis hanc diem vocatam : sancta erit vobis : omne opus servile non facietis in ea : legitimum sempiternum in progenies vestras in omni habitatione vestra.

22. Et cum messueritis messem terrae vestrae, non consummabitis residuum messis agri tui, dum tu metis, et quae decidunt de messe tua, non colliges : mendico et proselyto relinques ea : ego Dominus Deus vester.

23. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

24. Loquere filiis Israel, dicens : Mensis septimi una mensis erit vobis requies, memoriale tubarum, vocata sancta erit vobis.

25. Omne opus servile non facietis : et adducetis holocaustoma Domino.

26. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

27. Et decima mensis septimi hujus, dies propitiationis : vocata sancta erit vobis : et humiliabitis animas vestras, et adducetis holocaustoma Domino.

28. Omne opus non facietis in hac ipsa die : est enim dies propitiationis haec vobis, ad propitiandum pro vobis, ante Dominum Deum vestrum.

29. Πᾶσα ψυχὴ, ἥτις μὴ ταπεινωθῇσεται ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

30. Καὶ πᾶσα ψυχὴ, ἥτις ποιήσῃ ἔργον ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἀπολείται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

31. Πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε· νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσαις κατοικίαις ὑμῶν.

32. Σάββατα σαββάτων ἔσται ὑμῖν καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Ἀπὸ ἐνάτης τοῦ μηνὸς, ἀπὸ ἐσπέρας ἕως ἐσπέρας σαββατιεῖτε τὰ σάββατα ὑμῶν.

33. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

34. Αἰσθήσον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἐγὼ πεντεκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἐβδόμου τούτου ἑορτὴ σκηνοῦν ἐπτά ἡμέρας τῷ Κυρίῳ.

35. Καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κλητὴ ἁγία· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

36. Ἐπτά ἡμέρας προσάξετε ὀλοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ, καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ὀγδόη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν. Καὶ προσάξετε ὀλοκαυτώματα Κυρίῳ· ἐξόδιόν ἐστι· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

37. Αὐταὶ ἑορταὶ Κυρίῳ, ἃς καλέσετε κλητὰς ἁγίας, ὥστε προσενέγκαι καρτώματα τῷ Κυρίῳ, ὀλοκαυτώματα καὶ θυσίας αὐτῶν, καὶ σπονδὰς αὐτῶν τὸ καθ' ἡμέραν εἰς ἡμέραν.

38. Πλὴν τῶν σαββάτων Κυρίου, καὶ πλὴν τῶν δομάτων ὑμῶν, καὶ πλὴν πασῶν τῶν εὐχῶν ὑμῶν, καὶ πλὴν τῶν ἐκουσίων ὑμῶν, ἃ ἂν ὤτε τῷ Κυρίῳ.

39. Καὶ ἐν τῇ πεντεκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἐβδόμου τούτου, ὅταν συντελέσητε τὰ γεννήματα τῆς γῆς, ἑορτάσατε τῷ Κυρίῳ ἐπτά ἡμέρας· τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ ἀνάπαυσις, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἀνάπαυσις.

40. Καὶ λήψετε τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ καρπὸν ξύλου ὠραίων, καὶ κάλλυνθρα φοινίκων, καὶ κλάδους ξύλου δασεῖς, καὶ ἵτεας, καὶ ἄγρου κλάδους ἐκ χειμάρρου, εὐφρανθῆναι ἐναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν ἐπτά ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ.

41. Νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν· ἐν τῷ μηνί τῷ ἐβδόμῳ ἑορτάσατε αὐτήν.

42. Ἐν σκηναῖς κατοικήσετε ἐπτά ἡμέρας. Πᾶς ὁ αὐτόχθων ἐν Ἰσραὴλ κατοικήσει ἐν σκηναῖς,

43. ὅπως ἴδωσιν αἱ γενεαὶ ὑμῶν, ὅτι ἐν σκηναῖς κατώκησα τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

44. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τὰς ἑορτὰς Κυρίου τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Ἐντειλὰι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ λαβέτωσάν σοι ἔλαιον ἐλαίνων καθαρὸν κεκομμένον εἰς φῶς, καύσαι λύχνον διαπαντός

3. ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· καὶ καύσουσιν αὐτὸ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἀπὸ ἐσπέρας ἕως πρωῇ ἐνώπιον Κυρίου ἐνδεδεχώς· νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

4. Ἐπὶ τῆς λυχνίας τῆς καθαρᾶς καύσετε τοὺς λύχνους ἐναντίον Κυρίου ἕως εἰς τοπρωί.

5. Καὶ λήψετε σεμιδαλιν, καὶ ποιήσετε αὐτὴν δύο δεκά ἄρτους· δύο δεκάτων ἔσται ὁ ἄρτος ὁ εἷς.

29. Omnis anima, quaecumque non humiliabitur in hac ipsa die, exterminabitur de populo suo.

30. Et omnis anima, quaecumque faciet opus in hac ipsa die, peribit anima illa de populo suo.

31. Omne opus non facietis : legitimum sempiternum in progenies vestras in omnibus habitationibus vestris.

32. Sabbata sabbatorum erunt vobis : et humiliabitis animas vestras. A nona mensis, a vespera usque ad vesperam sabbatizabitis sabbata vestra.

33. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

34. Loquere filiis Israel, dicens : Quinta decima mensis septimi hujus sollemnitas tabernaculorum septem dies Domino.

35. Et dies prima vocata sancta : omne opus servile non facietis.

36. Septem diebus adducetis holocaustomata Domino, et dies octava vocata sancta erit vobis. Et adducetis holocaustomata Domino : exodium est : omne opus servile non facietis.

37. Hæ sollemnitates Domino, quas vocabitis vocatas sanctas, ad offerendum hostias Domino, holocaustomata, et sacrificia eorum, et libamina eorum quod secundum diem in diem.

38. Præter sabbata Domini, et præter munera vestra, et præter omnia vota vestra, et præter spontanea vestra, quaecumque dederitis Domino.

39. Et in quintadecima die mensis septimi hujus, cum consummaveritis genimina terræ, festum celebrabitis Domino septem dies : die primo requies, et die octavo requies.

40. Et sumetis die primo fructum ligni speciosum, et spatulas palmarum, et ramos ligui densos, et salices, et agni ramos de torrente, ad lætandum ante Dominum Deum vestrum septem diebus anni.

41. Legitimum sempiternum in progenies vestras : in mense septimo sollemnitate istam celebrabitis.

42. In tabernaculis habitabit septem dies. Omnis indigena in Israel habitabit in tabernaculis :

43. ut sciant progenies vestræ, quod in tabernaculis habitare feci filios Israel, cum educerem eos de terra Ægypti : ego Dominus Deus vester.

44. Et locutus est Moyses sollemnitates Domini filiis Israel.

CAPUT XXIV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Præcipe filiis Israel, et sumant tibi oleum de olivis mundum expressum ad lumen, ut ardeat lucerna semper

3. extra velum in tabernaculo testimonii : et accendent illud filii Aaron et filii ejus, a vespera usque in mane coram Domino indesinenter : legitimum sempiternum in progenies vestras.

4. Super candelabrum mundum accendetis lucernas ante Dominum usque in mane.

5. Et sumetis similaginem, et facietis eam duodecim panes : de duabus decimis erit unus panis.

6. Καὶ ἐπιθήσετε αὐτοὺς δύο θέματα, ἕξ ἄρτους τὸ ἐν θέμα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τὴν καθαρὰν ἐναντι Κυρίου.

7. Καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τὸ θέμα λίβανον καθαρὸν καὶ ὤλα, καὶ ἔσονται εἰς ἄρτους εἰς ἀνάμνησιν προκειμένα τῷ Κυρίῳ.

8. Τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων προσθήσεται ἐναντι Κυρίου διαπαντός ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, διαθήκην αἰώνιον.

9. Καὶ ἔσται Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ φάγονται αὐτὰ ἐν τόπῳ ἁγίῳ· ἔστι γὰρ ἅγια τῶν ἁγίων. Τοῦτο αὐτῶν ἀπὸ τῶν θυσιαζομένων τῷ Κυρίῳ, νόμιμον αἰώνιον.

10. Καὶ ἐξῆλθεν υἱὸς γυναικὸς Ἰσραηλίδος, καὶ οὗτος ἦν υἱὸς Αἰγυπτίου ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· καὶ ἐμαγέσαντο ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὃ ἐκ τῆς Ἰσραηλίδος καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ Ἰσραηλῆτης.

11. Καὶ ἐπονομάσας ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς τῆς Ἰσραηλίδος τὸ ὄνομα κατηράσατο· καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς Μωϋσῆν. Καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Σαλωμειὺς θυγάτηρ Δαβρεὶ ἐκ τῆς φυλῆς Δάν.

12. Καὶ ἀπέθεντο αὐτὸν εἰς φυλακὴν διακρίναι αὐτὸν διὰ προστάγματος Κυρίου.

13. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

14. Ἐξάγαγε τὸν καταρασάμενον ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐπιθήσουσιν πάντες οἱ ἀκούσαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ.

15. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λάλησον, καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἄνθρωπος ὃς ἐὰν καταράσῃται Θεὸν, ἀμαρτίαν λήψεται.

16. Ὅνομάζων δὲ τὸ ὄνομα Κυρίου, θανάτῳ θανατούσθω· λίθοις λιθοβολεῖτω αὐτὸν ἡ πᾶσα συναγωγὴ Ἰσραὴλ· ἐὰν τε προσήλυτος ἐάν τε αὐτόχθων, ἐν τῷ ὀνομάσαι αὐτὸν τὸ ὄνομα Κυρίου, τελευτάτω.

17. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν πατάξῃ ψυχὴν ἀνθρώπου, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω.

18. Καὶ ὃς ἂν πατάξῃ κτήνος, καὶ ἀποθάνῃ, ἀποτίσάτω ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς.

19. Καὶ ἐὰν τις δῶ μῶμιον τῷ πλησίον, ὡς ἐποίησεν αὐτῷ, ὁκαύτως ἀντιποινηθήσεται αὐτῷ.

20. Συντριμμα ἀντὶ συντριμματος, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, καθότι ἂν δῶ μῶμιον τῷ ἀνθρώπῳ, οὕτω δοθήσεται αὐτῷ.

21. Ὃς ἂν πατάξῃ ἄνθρωπον, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω.

22. Δικαιώσις μία ἔσται τῷ προσελύτῳ καὶ τῷ ἐγγωρίῳ, ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

23. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· καὶ ἐξήγαγον τὸν καταρασάμενον ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐλιθοβολήσαν αὐτὸν ἐν λίθοις, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐποίησαν καθάπερ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν τῷ ὄρει Σινᾷ, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτούς· Ὅταν εἰσελθῇτε εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν, καὶ ἀναπαύσεται ἡ γῆ ἣν ἐγὼ ὑμῖν δίδωμι, σάββατα τῷ Κυρίῳ.

6. Et imponetis eos duas positiones : sex panes unam positionem super mensam mundam ante Dominum.

7. Et imponetis super positionem thus mundum et sal, et erunt in panes ad rememorationem proposita Domino.

8. Die sabbatorum apponentur ante Dominum semper coram filiis Israel, testamentum sempiternum.

9. Et erunt Aaron et filii ejus, et edent ea in loco sancto : sunt enim sancta sanctorum. Hoc erit eorum de iis quae offeruntur Domino, legitimum sempiternum.

10. Et exiit filius mulieris Israelitidis, et hic erat filius Aegyptii inter filios Israel : et rixati sunt in castris, is qui erat ex Israelitide et homo Israelita.

11. Et cum nominasset filius mulieris Israelitidis nomen maledixit : et adduxerunt eum ad Moysen. Et nomen matris erat Salomith filia Dabri de tribu Dan.

12. Et depocuerunt eum in custodiam, ut judicaretur de illo per praeceptum Domini.

13. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

14. Ejice illum qui maledixit extra castra, et imponent omnes qui audierunt manus suas super caput ejus, et lapidabunt eum omnis synagoga.

15. Et filiis Israel loquere, et dices ad eos : Homo, quicumque maledixerit Deum, peccatum accipiet.

16. Nominans autem nomen Domini, morte moriatur : lapidibus lapidet eum omnis synagoga Israel : sive proselytus, sive indigena, cum ipse nominat nomen Domini, moriatur.

17. Et homo quicumque percusserit animam hominis, et mortuus fuerit, morte moriatur.

18. Et quicumque percusserit pecus, et mortuum fuerit, reddat animam pro anima.

19. Et si quis dederit maculam proximo, sicut fecit ei, ita vicissim fiet ipsi.

20. Contritionem pro contritione, oculum pro oculo, dentem pro dente, quemadmodum utique dederit maculam homini, ita dabitur ei.

21. Quicumque percusserit hominem, et mortuus fuerit, morte moriatur.

22. Justificatio una erit proselyto et indigenae, quoniam ego sum Dominus Deus vester.

23. Et locutus est Moyses filiis Israel : et eduxerunt eum qui maledixit extra castra, et lapidaverunt illum in lapidibus, et filii Israel fecerunt sicut praeceperat Dominus Moysi.

CAPUT XXV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen in monte Sina, dicens :

2. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Cum introieritis in terram quam ego do vobis, et requiescet terra quam ego do vobis, sabbata Domino.

3. Ἐξ ἔτη σπερείς τὸν ἀγρόν σου, καὶ ἐξ ἔτη τεμεῖς τὴν ἀμπελὸν σου, καὶ συνάξεις τὸν καρπὸν αὐτῆς·

4. τῷ δὲ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ σάββατα· ἀνάπαυσις ἔσται τῇ γῇ, σάββατα τῷ Κυρίῳ. Τὸν ἀγρόν σου οὐ σπερείς, καὶ τὴν ἀμπελὸν σου οὐ τεμεῖς,

5. καὶ τὰ αὐτόματα ἀναβαίνοντα τοῦ ἀγροῦ σου οὐκ ἐκθερίσεις, καὶ τὴν σταφυλὴν τοῦ ἀγιάσματος σου οὐκ ἐκτρυγήσεις· ἐνιαυτὸς ἀναπαύσεως ἔσται τῇ γῇ.

6. Καὶ ἔσται τὰ σάββατα τῆς γῆς βρώματά σοι, καὶ τῷ παιδί σου, καὶ τῇ παιδίᾳ σου, καὶ τῷ μισθῷ σου, καὶ τῷ παροίκῳ τῷ προσκειμένῳ πρὸς σέ·

7. καὶ τοῖς κτήνεσί σου, καὶ τοῖς θηρίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ σου ἔσται πᾶν τὸ γέννημα αὐτοῦ εἰς βρώσιν.

8. Καὶ ἐξαριθμήσεις σεαυτῷ ἑπτὰ ἀναπαύσεις ἐτῶν, ἑπτὰ ἔτη ἑπτάκι· καὶ ἔσονται σοι ἑπτὰ ἑβδομάδες ἐτῶν, ἐννέα καὶ τεσσαράκοντα ἔτη.

9. Διαγγελεῖτε σάλπιγγος φωνῇ ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὑμῶν ἐν τῷ μηνί τῷ ἑβδόμῳ, τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνός· τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἱλασμοῦ διαγγελεῖτε σάλπιγγι ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὑμῶν.

10. Καὶ ἀγιάσετε τὸ ἔτος, τὸν πεντηχοστὸν ἐνιαυτὸν, καὶ διαβοήσετε ἄφρσιν ἐπὶ τῆς γῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν· ἐνιαυτὸς ἀφρέσεως, σημασία αὕτη ἔσται ὑμῖν. Καὶ ἀπελεύσεται εἰς ἕκαστος εἰς τὴν κτήσιν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος εἰς τὴν πατρίαν αὐτοῦ ἀπελεύσεται.

11. Ἀφρέσεως σημασία αὕτη, τὸ ἔτος τὸ πεντηχοστὸν, ἐνιαυτὸς ἔσται ὑμῖν· οὐ σπερεῖτε, οὐδὲ ἀμήσετε τὰ αὐτόματα ἀναβαίνοντα αὐτῆς, καὶ οὐ τρυγήσετε τὰ ἡγιασμένα αὐτῆς,

12. ὅτι ἀφρέσεως σημασία ἔστιν· ἅγιον ἔσται ὑμῖν ἀπὸ τῶν πεδίων φάγεσθε τὰ γεννήματα αὐτῆς.

13. Ἐν τῷ ἔτει τῆς ἀφρέσεως σημασίας αὐτῆς ἐπαυλεύσεται εἰς τὴν ἔγκτησιν αὐτοῦ.

14. Ἐὰν δὲ ἀποδῷ πράσιν τῷ πλησίον σου, ἐὰν δὲ καὶ κτήσῃ παρὰ τοῦ πλησίον σου, μὴ θλιβέτω ἄνθρωπος τὸν πλησίον.

15. Κατὰ ἀριθμὸν ἐτῶν μετὰ τὴν σημασίαν κτήσῃ παρὰ τοῦ πλησίον, κατὰ ἀριθμὸν ἐνιαυτῶν γεννημάτων ἀποδύσεται σοι.

16. Καθότι ἂν πλεῖον τῶν ζῶν πληθυνεῖ τὴν ἔγκτησιν αὐτοῦ, καὶ καθότι ἂν ἕλαττον τῶν ἐτῶν ἕλαττονῶσιν τὴν ἔγκτησιν αὐτοῦ· ὅτι ἀριθμὸν γεννημάτων αὐτοῦ, οὕτως ἀποδύσεται σοι.

17. Μὴ θλιβέτω ἄνθρωπος τὸν πλησίον. Καὶ φοβήσῃ Κύριον τὸν Θεόν σου· ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

18. Καὶ ποιήσετε πάντα τὰ δικαιώματά μου, καὶ πάσας τὰς κρίσεις μου, καὶ φυλάξασθε, καὶ ποιήσετε αὐτά, καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς πεποιοότες.

19. Καὶ δώσει ἡ γῇ τὰ ἐκφόρια αὐτῆς, καὶ φάγεσθε εἰς πλησμονὴν, καὶ κατοικήσετε πεποιοότες ἐπ' αὐτῆς.

20. Ἐὰν δὲ λέγητε· Τί φαγόμεθα ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ τούτῳ, ἐὰν μὴ σπείρωμεν μὴ δὲ συναγάγωμεν τὰ γεννήματα ἡμῶν;

21. καὶ ἀποστέλλω τὴν εὐλογίαν μου ὑμῖν ἐν τῷ ἔτει τῷ ἕκτῳ, καὶ ποιήσει τὰ γεννήματα αὐτῆς εἰς τὰ τρία ἔτη.

22. Καὶ σπερεῖτε τὸ ἔτος τὸ ὄγδοον, καὶ φάγεσθε ἀπὸ τῶν γεννημάτων παλαιὰ ἕως τοῦ ἔτους τοῦ ἐνάτου· ἕως ἂν ἔλθῃ τὸ γέννημα αὐτῆς, φάγεσθε παλαιὰ παλαιῶν.

3. Sex annis seminabis agrum tuum, et sex annis putabis vineam tuam, et congregabis fructum ejus :

4. anno autem septimo sabbata : requies erit terræ, sabbata Domino. Agrum tuum non seminabis, et vineam tuam non putabis,

5. et quæ ab se surgunt de agro tuo non metes, et uvam sanctificationis tuæ non vindemiabis : annus requietis erit terræ.

6. Et erunt sabbata terræ escæ tibi, et puero tuo, et ancillæ tuæ, et mercenario tuo, et inquilino qui applicatus est ad te :

7. et pecoribus tuis, et bestiis quæ sunt in terra tua, erit omnis fructus ejus in escam.

8. Et enumerabis tibi ipsi septem requietes annorum, septem annos septies : et erunt tibi septem septimanæ annorum, novem et quadraginta anni.

9. Annuntiabis tubæ voce in omni terra vestra in mense septimo, decima mensis : die propitiationis annuntiabis tuba in omni terra vestra.

10. Et sanctificabis annum, quinquagesimum annum, et acclamabis remissionem super terram omnibus inhabitantibus eam : annus remissionis, significatio hæc erit vobis. Et redibit unusquisque in possessionem suam, et unusquisque in familiam suam redibit.

11. Remissionis significatio hæc, annus quinquagesimus, annus erit vobis : non seminabit neque metetis quæ ab se surgunt ex ea, neque vindemiabit sanctificata ejus ;

12. quoniam remissionis significatio est : sanctum erit vobis : de campis comedetis fructus ejus.

13. In anno remissionis significationis ipsius redibit rursus in possessionem suam.

14. Si autem vendideris venditionem proximo tuo, si autem et emeris a proximo tuo, non affligat homo proximum.

15. Secundum numerum annorum post significationem emes a proximo, secundum numerum annorum fructuum vendet tibi.

16. Secundum quod plus annorum multiplicabit emptio nem suam, et secundum quod minus annorum minuet emptionem suam : quoniam numerum fructuum suorum, si vendet tibi.

17. Non affliget homo proximum. Et timebis Dominum Deum tuum : ego sum Dominus Deus vester.

18. Et faciet omnes justificationes meas, et omnia judicia mea, et custodietis, et facietis ea, et habitabit super terram fidentes.

19. Et dabit terra proventus suos, et comedetis ad saturitatem, et habitabit fidentes super eam.

20. Si autem dicatis : Quid comedemus in anno isto septimo, nisi seminaverimus neque collegerimus fructus nostros ?

21. et mitto benedictionem meam vobis in anno sexto, et faciet fructus suos in tres annos.

22. Et seminabit anno octavo, et comedetis de fructibus veteres usque ad annum nonum : quoadusque venerit fructus ejus, comedetis veteres veterum.

21. Καὶ ἡ γῆ οὐ πραθήσεται εἰς βεβαίωσιν· ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ γῆ, διότι προσήλυτοι καὶ πάροικοι ὑμεῖς ἐστε ἐναντίον μου.

24. Καὶ κατὰ πᾶσαν γῆν κατασχέσεως ὑμῶν λύτρα ὧσατε τῆς γῆς.

25. Ἐὰν δὲ πένηται ὁ ἀδελφός σου ἢ μετὰ σοῦ, καὶ ἀποδῶται ἀπὸ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ ὁ ἀγχιστεύων ὁ ἐγγίζων αὐτῷ, καὶ λυτρώσεται τὴν πρᾶσιν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

26. Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ τινι ὁ ἀγχιστεύων, καὶ εὐπορηθῇ τῇ χειρὶ, καὶ εὑρεθῇ αὐτῷ τὸ ἱκανόν, λύτρα αὐτοῦ.

27. Καὶ συλλογίζεται τὰ ἔτη τῆς πρᾶσεως αὐτοῦ, καὶ ἀποδώσει ὁ ὑπερέχει τῷ ἀνθρώπῳ ὃ ἀπέδοτο αὐτῷ, καὶ ἀπελεύσεται εἰς τὴν κατάσχασιν αὐτοῦ.

28. Ἐὰν δὲ μὴ εὐπορηθῇ αὐτοῦ ἡ χειρὶ τὸ ἱκανόν ὥστε ἀποδοῦναι αὐτῷ, καὶ ἔσται ἡ πρᾶσις τῷ κτησαμένῳ αὐτὰ ἕως τοῦ ἔκτου ἔτους τῆς ἀφέσεως, καὶ ἐξελεύσεται ἐν τῇ ἀφέσει, καὶ ἀπελεύσεται εἰς τὴν κατάσχασιν αὐτοῦ.

29. Ἐὰν δὲ τις ἀποδῶται οἰκίαν οἰκητὴν ἐν πόλει τετειγισμένη, καὶ ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς, ἕως πληρωθῇ ἑνιαυτὸς ἡμερῶν ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς.

30. Ἐὰν δὲ μὴ λυτρωθῇ ἕως ἂν πληρωθῇ αὐτῆς ἑνιαυτὸς ὅλος, κυρωθήσεται ἡ οἰκία ἡ οὖσα ἐν πόλει τῇ ἐχούσῃ τεῖχος βεβαίως τῷ κτησαμένῳ αὐτὴν εἰς τὰς γενεὰς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξελεύσεται ἐν τῇ ἀφέσει.

31. Αἱ δὲ οἰκίαι αἱ ἐν ἐπαύλεσιν, αἷς οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς τεῖχος κύκλῳ, πρὸς τὸν ἀγρὸν τῆς γῆς λογισθήσονται· λυτρωταὶ διαπαντός ἔσονται, καὶ ἐν τῇ ἀφέσει ἐξελεύσονται.

32. Καὶ αἱ πόλεις τῶν Λευιτῶν, οἰκίαι τῶν πόλεων κατασχέσεως αὐτῶν, λυτρωταὶ διαπαντός ἔσονται τοῖς Λευίταις.

33. Καὶ ὅς ἂν λυτρώσῃται παρὰ τῶν Λευιτῶν, καὶ ἐξελεύσεται ἡ διάπρασις αὐτῶν οἰκιῶν πόλεως κατασχέσεως αὐτῶν ἐν τῇ ἀφέσει, ὅτι οἰκίαι τῶν πόλεων τῶν Λευιτῶν κατάσχασιν αὐτῶν ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ.

34. Καὶ οἱ ἀγροὶ ἀφωρισμένοι ταῖς πόλεσιν αὐτῶν οὐ πραθήσονται, ὅτι κατάσχασιν αἰωνία τοῦτο αὐτῶν ἔστιν.

35. Ἐὰν δὲ πένηται ὁ ἀδελφός σου ὁ μετὰ σοῦ, καὶ αὐνατήσῃ ταῖς χερσὶ παρὰ σοί, ἀντιλήψῃ αὐτοῦ ὡς προσήλυτον καὶ παρόικον, καὶ ζήσεται ὁ ἀδελφός σου μετὰ σοῦ.

36. Οὐ λήψῃ παρ' αὐτοῦ τόκον, οὐδὲ ἐπὶ πλήθει, καὶ φοβηθήσῃ τὸν Θεόν σου· ἐγὼ Κύριος· καὶ ζήσεται ὁ ἀδελφός σου μετὰ σοῦ.

37. Τὸ ἀργύριόν σου οὐ δώσεις αὐτῷ ἐπὶ τόκῳ, καὶ ἐπὶ πλεονασμῷ οὐ δώσεις αὐτῷ τὰ βρώματά σου.

38. Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, δοῦναι ὑμῖν τὴν γῆν Χαναάν, ὥστε εἶναι ὑμῶν Θεός.

39. Ἐὰν δὲ ταπεινωθῇ ὁ ἀδελφός σου παρὰ σοί, καὶ πραθῇ σοί, οὐ δουλεύσει σοὶ δουλείαν οἰκέτου·

40. ὡς μισθωτὸς ἢ πάροικος ἔσται σοί. Ἔως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως ἐργᾶται παρὰ σοί,

41. καὶ ἐξελεύσεται τῇ ἀφέσει, καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀπελεύσεται εἰς τὴν γενεὰν αὐτοῦ, εἰς τὴν κατάσχασιν τὴν πατρικὴν ἀποδραμεῖται.

42. Διότι οἰκέται μου εἰσιν οὗτοι, οὓς ἐξήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Οὐ πραθήσεται ἐν πράσει οἰκέτου.

23. Et terra non venundabitur in confirmationem : mea est enim terra, propter quod proselyti et incolae vos astis ante me.

24. Et per omnem terram possessionis vestrae redemptio nem dabitis terrae.

25. Si autem inopia laboret frater tuus qui tecum, et vendiderit de possessione sua, et venerit propinquus qui prope est ei, et redimet venditionem fratris sui.

26. Si cui autem non fuerit propinquus, et abundaverit manu, et inventum ipsi fuerit quod satis sit, redemptio ejus.

27. Et computabit annos venditionis ejus, et reddet quod superest homini cui venditum erat illud ei, et redibit in possessionem suam.

28. Si autem non abundaverit ejus manus quod satis est ut reddat ei, et erit venditio ei qui emit ea usque ad sextum annum remissionis, et egredietur in remissione, et redibit in possessionem suam.

29. Si quis autem vendiderit domum habitabilem in ci vitate murata, et erit redemptio ejus, donec compleatur : annus dierum erit redemptio ejus.

30. Si autem non fuerit redempta, dum impletus fuerit ejus annus totus, confirmabitur domus quæ est in civitate habente murum stabiliter ei qui emit eam in progenies ejus, et non egredietur in remissione.

31. Domus autem quæ in vicis, in quibus non est in eis murus in circuitu, ad agrum terræ computabuntur : redem ptibiles semper erunt, et in remissione egredientur.

32. Et civitates Levitarum, domus civitatum possessionis eorum, redemptibiles semper erunt Levitis.

33. Et quicumque redemerit a Levitis, et egredietur ven ditio ipsarum domorum civitatis possessionis eorum in re missione, quoniam domus civitatum Levitarum, possessio eorum in medio filiorum Israel.

34. Et agri segregati civitatibus eorum non vendentur, quoniam possessio æterna hoc eorum est.

35. Si autem paupertate laboret frater tuus qui tecum est, et non valeat manibus apud te, suscipe eum tamquam proselytum, et incolam ; et vivet frater tuus tecum.

36. Non accipies ab eo usuram, neque super multiplic a tionem, et timebis Deum tuum : ego Dominus : et vivet frater tuus tecum.

37. Argentum tuum non dabis ei pro usura, et pro excre scentia non dabis ei escas tuas.

38. Ego Dominus Deus vester, qui eduxi vos de terra Ægypti, ad dandum vobis terram Chanaan, ut sim Deus vester.

39. Si autem humiliatus fuerit frater tuus apud te, et venditus fuerit tibi, non serviet tibi servitutem famuli :

40. tamquam mercenarius vel incola erit tibi. Usque ad annum remissionis operabitur apud te,

41. et egredietur remissione, et filii ejus cum eo, et redi bit ad progeniem suam, ad possessionem paternam recur ret.

42. Propterea quod famuli mei sunt isti, quos eduxi de terra Ægypti. Non vendetur in venditione famuli.

43. Οὐ κατατενεῖς αὐτὸν ἐν τῷ μόχθῳ, καὶ φοβή-
θήσῃ Κύριον τὸν Θεόν σου.

44. Καὶ παῖς καὶ παιδίσκη ὅσοι ἂν γένωνται σοι,
ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ὅσοι κύκλῳ σου εἰσὶν, ἀπ' αὐτῶν κτή-
σεσθε δοῦλον καὶ δούλην,

45. καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν παροίκων τῶν ὄντων ἐν
ὑμῖν, ἀπὸ τούτων κτήσεσθε καὶ ἀπὸ τῶν συγγενῶν αὐ-
τῶν, ὅσοι ἂν γένωνται ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, ἕστωσαν ὑμῖν
εἰς κατάσχεσιν.

46. Καὶ καταμεριεῖτε αὐτοὺς τοῖς τέκνοις ὑμῶν μεθ'
ὑμᾶς· καὶ ἔσονται ὑμῖν κατόχιοι εἰς τὸν αἰῶνα· τῶν
δὲ ἀδελφῶν ὑμῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἕκαστος τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ οὐ κατατενεῖ αὐτὸν ἐν τοῖς μόχθοις.

47. Ἐὰν δὲ εὕρῃ ἡ χεὶρ τοῦ προσηλύτου ἢ τοῦ πα-
ροίκου τοῦ παρὰ σοί, καὶ ἀπορῃθεὶς ὁ ἀδελφός σου πραθῇ
τῷ προσηλύτῳ ἢ τῷ παροίκῳ τῷ παρὰ σοί, ἡ ἐκ γενε-
τῆς προσηλύτῳ,

48. μετὰ τὸ πραθῆναι αὐτῷ, λύτρωσις ἔσται αὐτοῦ·
εἰς τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ λυτρώσεται αὐτόν.

49. Ἀδελφὸς πατὸς αὐτοῦ, ἡ υἷς ἀδελφοῦ πατὸς
λυτρώσεται αὐτόν, ἢ ἀπὸ τῶν οἰκείων τῶν σαρκῶν αὐ-
τοῦ ἐκ τῆς φυλῆς αὐτοῦ λυτρώται αὐτόν. Ἐὰν δὲ εὐ-
πορηθεὶς ταῖς χερσὶ λυτρώται ἑαυτόν,

50. καὶ συλλογιέται πρὸς τὸν κεκτημένον αὐτόν ἀπὸ
τοῦ ἔτους οὗ ἀπέδοτο ἑαυτὸν αὐτῷ ἕως τοῦ ἐνιαυτοῦ
τῆς ἀφέσεως, καὶ ἔσται τὸ ἀργύριον τῆς πράσεως αὐτοῦ
ὡς μισθίου· ἔτος ἐξ ἔτους ἔσται μετ' αὐτοῦ.

51. Ἐὰν δὲ τινι πλείον τῶν ἐτῶν ᾗ, πρὸς ταῦτα
ἀποδώσει τὰ λύτρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου τῆς πρά-
σεως αὐτοῦ.

52. Ἐὰν δὲ ὀλίγον καταλειφθῇ ἀπὸ τῶν ἐτῶν εἰς τὸν
ἐνιαυτὸν τῆς ἀφέσεως, καὶ συλλογιέται αὐτῷ κατὰ τὰ
ἔτη αὐτοῦ, καὶ ἀποδώσει τὰ λύτρα αὐτοῦ

53. ὡς μισθωτός· ἐνιαυτὸν ἐξ ἐνιαυτοῦ ἔσται μετ'
αὐτοῦ· οὐ κατατενεῖς αὐτὸν ἐν τῷ μόχθῳ ἐνώπιόν σου.

54. Ἐὰν δὲ μὴ λυτρώται κατὰ ταῦτα, ἐξελεύσεται
ἐν τῷ ἔτει τῆς ἀφέσεως αὐτὸς καὶ τὰ παιδιά αὐτοῦ μετ'
αὐτοῦ.

55. Ὅτι ἐμοὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἰκέται εἰσὶν, παῖδες
μου οὗτοί εἰσιν οὓς ἐξήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κς'.

1. Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν. Οὐ ποιήσετε ὑμῖν
αὐτοῖς χειροποίητα, οὐδὲ γλυπτὰ, οὐδὲ στήλην ἀνα-
στήσετε ὑμῖν, οὐδὲ λίθον σκοπὸν θήσετε ἐν τῇ γῇ ὑμῶν
προσκυνῆσαι αὐτῷ· ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

2. Τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε, καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων
μου φοβήσεσθε· ἐγὼ εἰμι Κύριος.

3. Ἐὰν τοῖς προστάγμασί μου πορεύσθε, καὶ τὰς
ἐντολάς μου φυλάσσησθε, καὶ ποιήσετε αὐτάς,

4. καὶ δώσω τὸν βετὸν ὑμῖν ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ ἡ
γῇ δώσει τὰ γεννήματα αὐτῆς, καὶ τὰ ξύλα τῶν πε-
δίων ἀποδώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν·

5. καὶ καταλήψεται ὑμῖν ὁ ἄλοττος τὸν τρυγητὸν,
καὶ ὁ τρυγητὸς καταλήψεται τὸν σπὸρον· καὶ φάγεσθε
τὸν ἄρτον ὑμῶν εἰς πλησμονήν, καὶ κατοικήσετε μετὰ
ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν, καὶ πόλεμος οὐ διελεύ-
σεται διὰ τῆς γῆς ὑμῶν,

6. καὶ δώσω εἰρήνην ἐν τῇ γῇ ὑμῶν· καὶ κοιμηθή-

43. Non distendes eum in labore, et timebis Dominum
Deum tuum.

44. Et puer et ancilla quicumque fuerint tibi ex gentibus,
quicumque in circuitu tuo sunt, ex eis emetis servum et
servam,

45. et ex filiis incolarum qui sunt in vobis, et ex cognatis
eorum, quicumque facti fuerint in terra vestra, sint vobis
in possessionem.

46. Et distribuetis eos filiis vestris post vos, et erunt vobis
possessi in aeternum : ex fratribus autem vestris filius
Israel, unusquisque fratrem suum non distendet cum in
laboribus.

47. Si autem invenerit manus proselyti vel incolae qui
apud te, et ad inopiam redactus frater tuus venditus fuerit
proselyto vel incolae qui apud te, vel ex stirpe proselyto,

48. postquam venditus ei fuerit, redemptio erit ejus :
unus frater ejus redimet eum.

49. Frater patris ejus, vel filius fratris redimet eum, vel
ex propinquis carniū ejus de tribu ejus redimet eum. Si
autem abundans factus manibus redimat seipsum,

50. et computabit cum eo qui emit eum, ab anno quo
vendidit seipsum ei, usque ad annum remissionis, et erit
argentum venditionis ejus tamquam mercenarii : annum ex
anno erit cum eo.

51. Si cui autem plus annorum fuerit, ad haec reddet
redemptionem suam de argento venditionis suae.

52. Si autem parum restet de annis ad annum remissionis,
et computabit ei secundum annos ejus, et reddet
redemptionem suam

53. tamquam mercenarius : annum ex anno erit cum eo :
non distendes eum in labore ante te.

54. Si autem non redimatur per haec, egredietur in anno
remissionis ipse et filii ejus cum eo.

55. Quia mihi filii Israel famuli sunt, pueri mei hi sunt,
quos eduxi de terra Aegypti.

CAPUT XXVI.

1. Ego Dominus Deus vester. Non facietis vobis ipsa ma-
nufacta neque sculptilia, neque titulum erigetis vobis, ne-
que lapidem signum ponetis in terra vestra ad adorandum
illum : ego sum Dominus Deus vester.

2. Sabbata mea custodietis, et a sanctis meis timebitis :
ego sum Dominus.

3. Si in praeceptis meis ambulaveritis, et mandata mea
custodieritis, et feceritis ea,

4. et dabo pluviam vobis in tempore suo, et terra dabit
genimina sua, et ligna camporum reddent fructum suum :

5. et comprehendet vobis trituratio vindemiam, et vin-
demia comprehendet sationem : et manducabitis panem
vestrum ad saturitatem, et habitabitis cum securitate super
terram vestram, et bellum non pertransibit per terram ves-
tram,

6. et dabo pacem in terra vestra : et dormietis, et non

σεσθε, καὶ οὐκ ἔσται ὑμᾶς ὁ ἐκφοβῶν καὶ ἀπολῶ θηρία πονηρὰ ἐκ τῆς γῆς ὑμῶν.

7. Καὶ διώξεσθε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ πεσοῦνται ἐναντίον ὑμῶν φόνῳ.

8. Καὶ διώζονται ἐξ ὑμῶν πέντε ἑκατὸν, καὶ ἑκατὸν ὑμῶν διώζονται μυριάδας· καὶ πεσοῦνται οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν ἐναντίον ὑμῶν μαχαίρᾳ.

9. Καὶ ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς, καὶ αὐξανῶ ὑμᾶς, καὶ πληθυνῶ ὑμᾶς, καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου μεθ' ὑμῶν.

10. Καὶ φάγεσθε παλαιὰ καὶ παλαιὰ παλαιῶν, καὶ παλαιὰ ἐκ προσώπου νέων ἐξοίσετε.

11. Καὶ θήσω τὴν σκηνὴν μου ἐν ὑμῖν, καὶ οὐ βδελύσσεται ἡ ψυχὴ μου ὑμᾶς,

12. καὶ ἐμπεριπατήσω ἐν ὑμῖν· καὶ ἔσομαι ὑμῶν Θεός, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι λαός.

13. Ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὄντων ὑμῶν δούλων· καὶ συνέτριψα τὸν δεσμόν τοῦ ζυγοῦ ὑμῶν, καὶ ἤγαγον ὑμᾶς μετὰ παύρησις.

14. Ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσητέ μου, μὴ δὲ ποιήσετε τὰ προστάγματά μου ταῦτα,

15. ἀλλὰ ἀπειθήσητε αὐτοῖς, καὶ τοῖς κρίμασί μου προσχθήσῃ ἡ ψυχὴ ὑμῶν, ὥστε ὑμᾶς μὴ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολάς μου, ὥστε διασκαδᾶσαι τὴν διαθήκην μου,

16. καὶ ἐγὼ ποιήσω οὕτως ὑμῖν· καὶ ἐπιστήσω ἐφ' ὑμᾶς τὴν ἀπορίαν, τὴν τε ψώραν, καὶ τὸν ἰκτερα σφακαλίζοντα τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ τὴν ψυχὴν ὑμῶν ἐκτῆκυσαν· καὶ σπερεῖτε διακενῆς τὰ σπέρματα ὑμῶν, καὶ ἔδονται οἱ ὑπεναντίοι ὑμῶν.

17. Καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ πεσεῖσθε ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ διώζονται ὑμᾶς οἱ μισοῦντες ὑμᾶς, καὶ φευξέσθε οὐδενὸς διώκοντος ὑμᾶς.

18. Καὶ ἐὰν ἕως τούτου μὴ ὑπακούσητέ μου, καὶ προσθήσω τοῦ παιδεῦσαι ὑμᾶς ἐπτάκις ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν.

19. Καὶ συντρίψω τὴν ὕβριν τῆς ὑπερηφανίας ὑμῶν· καὶ θήσω τὸν οὐρανὸν ὑμῖν σιδηροῦν, καὶ τὴν γῆν ὑμῶν ὥσει χαλκῇ.

20. Καὶ ἔσται εἰς κενὸν ἡ ἰσχύς ὑμῶν· καὶ οὐ δώσει ἡ γῆ ὑμῶν τὸν σπόρον αὐτῆς, καὶ τὸ ξύλον τοῦ ἀγροῦ ὑμῶν οὐ δώσει τὸν καρπὸν αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐὰν μετὰ ταῦτα πορεύσθε πλάγιοι, καὶ μὴ βούλησθε ὑπακοῦειν μου, προσθήσω ὑμῖν πληγὰς ἐπτά κατὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν.

22. Καὶ ἀποστέλλω ἐφ' ὑμᾶς τὰ θηρία τὰ ἄγρια τῆς γῆς, καὶ κατέδεται ὑμᾶς, καὶ ἐξαναλώσει τὰ κτήνη ὑμῶν, καὶ ὀλιγοστοὺς ποιήσω ὑμᾶς, καὶ ἐρημωθήσονται αἱ ὁδοὶ ὑμῶν.

23. Καὶ ἐπὶ τούτοις ἐὰν μὴ παιδευθῇτε, ἀλλὰ πορεύσθε πρὸς με πλάγιοι,

24. πορεύσομαι κατὰ μεθ' ὑμῶν θυμῷ πλάγιω, καὶ πατάξω ὑμᾶς κατὰ ἐπτάκις ἀντὶ τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν.

25. Καὶ ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς μάχαιραν ἐκδικουσαν δίκην διαθήκης, καὶ καταφείξεσθε εἰς τὰς πόλεις ὑμῶν· καὶ ἐξποστελῶ θάνατον εἰς ὑμᾶς, καὶ παραδοθήσεσθε εἰς γείρας τῶν ἐχθρῶν.

26. Ἐν τῷ ὀλίῳ ὑμᾶς σιτοδεία ἄρτων, καὶ πέψουσιν δέκα γυναῖκες τοὺς ἄρτους ὑμῶν ἐν κλιβάνῳ ἑνί, καὶ ἀποδώσουσι τοὺς ἄρτους ὑμῶν ἐν σταθμῷ, καὶ φάγεσθε, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῇτε.

erit qui vos exterreat : et exterminabo bestias malas de terra vestra.

7. Et persequemini inimicos vestros, et cadent in conspectu vestro corde.

8. Et persequentur ex vobis quinque centum, et centum ex vobis persequentur decem millia : et cadent inimici vestri in conspectu vestro gladio.

9. Et respiciam super vos, et augeo vos, et multiplicabo vos, et statuam testamentum meum vobiscum.

10. Et manducabitis vetera et vetera veterum, et ejicietis vetera a conspectu novorum.

11. Et ponam tabernaculum meum in vobis, et non abominabitur anima mea vos,

12. et inambulabo inter vos : et ero Deus vester, et vos eritis mihi populus.

13. Ego sum Dominus Deus vester, qui eduxi vos de terra Aegypti, cum essetis servi : et contrivi vinculum jugi vestri, et duxi vos cum fiducia.

14. Si autem non obedieritis mihi, neque feceritis praecepta mea haec,

15. sed increduli fueritis illis, et judicia mea exhorruerit anima vestra, ut non faciat omnia mandata mea, ut dissipet testamentum meum ;

16. et ego faciam sic vobis : et obfirmabo super vos egestatem, et scabiem, et morbum regium consumentem oculos vestros, et animam vestram liquefacientem : et seminabit frustra semina vestra, et comedent adversarii vestri.

17. Et obfirmabo faciem meam in vos, et cadetis ante inimicos vestros, et persequentur vos qui oderunt vos, et fugietis nemine persequente vos.

18. Et si usque adhuc non obedieritis mihi, et apponam castigare vos septies in peccatis vestris.

19. Et conteram contumeliam superbiae vestrae, et ponam caelum vobis ferreum, et terram vestram tanquam aeneam.

20. Et erit frustra fortitudo vestra : et non dabit terra vestra semen suum, et lignum agri vestri non dabit fructum suum.

21. Et si post haec ambulaveritis obliqui, et nolueritis obedire mihi, adjiciam vobis plagas septem secundum peccata vestra.

22. Et mitto in vos bestias agrestes terrae, et comedent vos, et consument pecora vestra, et paucos faciam vos, et desertae fient viae vestrae.

23. Et in his si non eritis castigati, sed ambulaveritis erga me obliqui,

24. ambulabo et ego vobiscum furore obliquo, et percutiam vos et ego septies pro peccatis vestris.

25. Et inducam super vos gladium vindicantem vindictam testamenti, et confugietis in civitates vestras, et emittam mortem in vos, et trademini in manus inimicorum.

26. In tribulando vos penuria panum, et coquent decem mulieres panes vestros in clibano uno, et reddent panes vestros in pondere, et comedetis, et non saturabimini.

27. Ἐάν δὲ ἐπὶ τούτοις μὴ ὑπακούσῃτέ μου, καὶ πορεύσθε πρὸς με πλάγιοι,

28. καὶ αὐτὸς πορεύσεται μεθ' ὑμῶν ἐν θυμῷ πλάγιω, καὶ παιδεύσω ὑμᾶς ἐγὼ ἐπτάκις κατὰ τὰς ἀμαρτίας ὑμῶν.

29. Καὶ φάγεσθε τὰς σάρκας τῶν υἱῶν ὑμῶν, καὶ τὰς σάρκας τῶν θυγατέρων ὑμῶν φάγεσθε.

30. Καὶ ἐρημώσω τὰς στήλας ὑμῶν, καὶ ἐξολοθρεύσω τὰ ξύλινα χειροποίητα ὑμῶν, καὶ θήσω τὰ κῶλα ὑμῶν ἐπὶ τὰ κῶλα τῶν εἰδῶλων ὑμῶν, καὶ προσοχθιεῖ ἡ ψυχὴ μου ὑμῖν.

31. Καὶ θήσω τὰς πόλεις ὑμῶν ἐρήμους, καὶ ἐξηρμώσω τὰ ἅγια ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ ὀσφρανθῶ τῆς ὁσμῆς τῶν θυσιῶν ὑμῶν.

32. Καὶ ἐξηρμώσω ἐγὼ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ θαυμάσονται ἐπ' αὐτῇ οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν, οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ.

33. Καὶ διασπερῶ ὑμᾶς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ ἐξανάλωσει ὑμᾶς ἐπιπορευομένη ἡ μάχαιρα, καὶ ἔσται ἡ γῆ ὑμῶν ἐρημος, καὶ αἱ πόλεις ὑμῶν ἔσονται ἐρημοί.

34. Τότε εὐδοκήσει ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς,

35. καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν· τότε σαββατιεῖ ἡ γῆ, καὶ εὐδοκήσει ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς· σαββατιεῖ δ' οὐκ ἐσαββάτισεν ἐν τοῖς σαββάτοις ὑμῶν, ἡνίκα κατοκεῖτε αὐτήν.

36. Καὶ τοῖς καταλειφθεῖσιν ἐξ ὑμῶν ἐπάξω δουλείαν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· καὶ διώξεται αὐτοὺς φωνὴ φύλλου φερομένου, καὶ φεύγεται ὡς φεύγοντες ἀπὸ πολέμου, καὶ πεσοῦνται οὐδενὸς διώκοντος.

37. Καὶ ὑπερόψεται ὁ ἀδελφὸς τὸν ἀδελφὸν ὥσει ἐν πολέμῳ, οὐθενὸς κατατρέχοντος, καὶ οὐ δυνήσεσθε ἀντιστῆναι τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν.

38. Καὶ ἀπολείσθω ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ κατέδετα ὑμᾶς ἡ γῆ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

39. Καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀπ' ὑμῶν καταφθαρήσονται διὰ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν, καὶ διὰ τὰς ἀμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ταχέσονται.

40. Καὶ ἐξαγορεύσουσι τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν, καὶ τὰς ἀμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν, ὅτι παρέβησαν καὶ ὑπερείδόν με, καὶ ὅτι ἐπορεύθησαν ἐναντίον μου πλάγιοι,

41. καὶ ἐγὼ ἐπορεύθην μετ' αὐτῶν ἐν θυμῷ πλάγιω· καὶ ἀπολῶ αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. Τότε ἐντραπήσεται ἡ καρδία αὐτῶν ἡ ἀπερίτμητος, καὶ τότε εὐδοκήσουσι τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν.

42. Καὶ μνησθήσονται τῆς διαθήκης Ἰακώβ, καὶ τῆς διαθήκης Ἰσαὰκ, καὶ τῆς διαθήκης Ἀβραάμ μνησθήσονται·

43. καὶ τῆς γῆς μνησθήσονται, καὶ ἡ γῆ ἐγκαταλειφθήσεται ἀπ' αὐτῶν· τότε προσδέξεται ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς, ἐν τῷ ἐρημιῶθῃναι αὐτὴν δι' αὐτοὺς· καὶ αὐτοὶ προσδέξονται τὰς αὐτῶν ἀνομίας, ἀνθ' ὧν τὰ κρίματά μου ὑπερείδον, καὶ τοῖς προστάγμασί μου προσώχθισαν τῇ ψυχῇ αὐτῶν.

44. Καὶ οὐδ' ὡς ὄντων αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν οὐκ ὑπερείδον αὐτοὺς, οὐδὲ προσώχθισα αὐτοῖς, ὥστε ἐξανάλωσαι αὐτοὺς τοῦ διασχεδάσαι τὴν διαθήκην μου τὴν πρὸς αὐτούς· ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶν.

45. Καὶ μνησθήσονται διαθήκης αὐτῶν τῆς πρὸτε-

27. Si autem in his non obedieritis mihi, et ambulaveritis erga me obliqui;

28. et ipse ambulabo vobiscum in furore obliquo, et castigabo ego vos septies secundum peccata vestra.

29. Et comedetis carnes filiorum vestrorum, et carnes filiarum vestrarum comedetis.

30. Et desolabo titulos vestros, et disperdam lignea manufacta vestra, et ponam cadavera vestra super cadavera idolorum, et exhorrescet anima mea vos.

31. Et ponam urbes vestras, desertas, et desolabo sancta vestra, et non olfaciam odorem sacrificiorum vestrorum.

32. Et desolabo ego terram vestram, et mirabuntur super eam inimici vestri, inhabitantes in ea.

33. Et dispergam vos in gentes, et consumet vos perambulans gladius, et erit terra vestra deserta, et civitates vestrae erunt desolatae.

34. Tunc bene sentiet terra sabbata sua omnes dies desolationis suae,

35. et vos eritis in terra inimicorum vestrorum : tunc sabbatizabit terra, et bene sentiet terra sabbata sua omnes dies desolationis suae : sabbatizabit quae non sabbatizavit in sabbatis vestris, quando inhabitabatis eam.

36. Et eis qui residui fuerint ex vobis superducam servitutem in cor eorum in terra inimicorum suorum : et persequetur eos vox folii volantis, et fugiet sicut fugientes de bello, et cadent nemine persequente.

37. Et despiciet frater fratrem sicut in bello, nemine incurrente, et non poteritis resistere inimicis vestris.

38. Et peribitis inter gentes, et comedet vos terra inimicorum vestrorum.

39. Et qui residui fuerint ex vobis corrumpentur propter peccata sua, et propter peccata patrum suorum : in terra inimicorum suorum tabescent.

40. Et confitebuntur peccata sua, et peccata patrum suorum, quoniam praevaricati sunt et despexerunt me, et quoniam ambulaverunt coram me obliqui,

41. et ego ambulavi cum eis in furore obliquo : et perdam eos in terra inimicorum eorum. Tunc confundetur cor eorum incircumcisum, et tunc bene sentient peccata sua.

42. Et recordabor testamenti Jacob, et testamenti Isaac, et testamenti Abraham recordabor :

43. et terrae recordabor, et terra derelinquetur ab eis : tunc accipiet terra sabbata sua, cum ipsa desolata fuerit propter eos : et ipsi accipient iniquitates suas, pro eo quod iudicia mea despexerunt, et praecepta mea exhorruerunt animo suo.

44. Verumtamen neque cum essent in terra inimicorum suorum despexi eos, neque exhorui eos, ut delerem illos dissipando testamentum meum quod erga illos : ego enim sum Dominus Deus eorum.

45. Et recordabor testamenti eorum prioris, cum edu-

ρας, ὅτε ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας ἐναντί τῶν ἐθνῶν, τοῦ εἶναι αὐτῶν Θεός ἐγώ εἰμι Κύριος.

45. Ταῦτα τὰ κρίματά μου, καὶ τὰ προστάγματά μου, καὶ ὁ νόμος ὃν ἔδωκε Κύριος ἀναμέσον αὐτοῦ καὶ ἀναμέσον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
2. Λαλήσον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς· Ὃς ἂν εὐξῇται εὐχὴν ὥστε τιμὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τῷ Κυρίῳ,
3. ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος ἀπὸ εἰκοσαετοῦς ἕως ἐξηκονταετοῦς, ἔσται αὐτοῦ ἡ τιμὴ πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυρίου τῷ σταθμῷ τῷ ἁγίῳ·
4. τῆς δὲ θηλείας ἔσται ἡ συντίμησις τριάκοντα δίδραχμα.
5. Ἐὰν δὲ ἀπὸ πενταετοῦς ἕως εἰκοσι ἐτῶν, ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος εἰκοσι δίδραχμα· τῆς δὲ θηλείας, δέκα δίδραχμα.
6. Ἀπὸ δὲ μηνιαίου ἕως πενταετοῦς, ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος πέντε δίδραχμα· τῆς δὲ θηλείας, τρία δίδραχμα ἀργυρίου.
7. Ἐὰν δὲ ἀπὸ ἐξηκονταετῶν καὶ ἐπάνω, ἂν μὲν ἄρσεν ᾖ, ἔσται ἡ τιμὴ αὐτοῦ πεντεκαίδεκα δίδραχμα ἀργυρίου· ἂν δὲ θήλεια, δέκα δίδραχμα.
8. Ἐὰν δὲ ταπεινὸς ᾖ τῇ τιμῇ, στήσεται ἐναντίον τοῦ ἱερέως, καὶ τιμῆσεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς· καθάπερ ἰσχύει ἡ γαίρη τοῦ εὐξαμένου, τιμῆσεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς.
9. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν προσφερομένων ἀπ' αὐτῶν δῶρον τῷ Κυρίῳ, ὅς ἂν δῶ ἀπὸ τούτων τῷ Κυρίῳ, ἔσται ἅγιον.
10. Οὐκ ἀλλάξει αὐτὸ καλὸν πονηρῷ, οὐδὲ πονηρὸν καλῷ· ἂν δὲ ἀλλάσσων ἀλλάξῃ αὐτὸ κτήνος κτήνει, ἔσται αὐτὸ καὶ τὸ ἀλλαγμῇ ἅγια.
11. Ἐὰν δὲ πᾶν κτήνος ἀκάθαρτον, ἀπ' ὧν οὐ προσφέρεται ἀπ' αὐτῶν δῶρον τῷ Κυρίῳ, στήσῃ τὸ κτήνος ἐναντί τοῦ ἱερέως,
12. καὶ τιμῆσεται αὐτὸ ὁ ἱερεὺς, ἀναμέσον καλοῦ καὶ ἀναμέσον πονηροῦ· καὶ καθότι ἂν τιμῆσῃται αὐτὸ ὁ ἱερεὺς, οὕτω στήσεται.
13. Ἐὰν δὲ λυτρούμενος λυτρώσῃται αὐτὸ, προσθήσῃ τὸ ἐπίπεμπτον πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ.
14. Καὶ ἄνθρωπος δεῖ ἂν ἀγιάσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἁγίαν τῷ Κυρίῳ, καὶ τιμῆσῃται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς ἀναμέσον καλῆς καὶ ἀναμέσον πονηρᾶς· ὡς ἂν τιμῆσῃται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, οὕτω σταθῇσεται.
15. Ἐὰν δὲ ὁ ἀγιάσας αὐτὴν λυτρώται τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, προσθήσῃ ἐπ' αὐτὸ τὸ ἐπίπεμπτον τοῦ ἀργυρίου τῆς τιμῆς, καὶ ἔσται αὐτῷ.
16. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τῆς κατασκέψεως αὐτοῦ ἀγιάσῃ ἄνθρωπος τῷ Κυρίῳ, καὶ ἔσται ἡ τιμὴ κατὰ τὸν σπόρον αὐτοῦ· κόρου κριθῶν πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυρίου.
17. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως ἀγιάσῃ τὸν ἄγρον αὐτοῦ, κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ στήσεται.
18. Ἐὰν δὲ ἴσχατον μετὰ τὴν ἀρεσιν ἀγιάσῃ τὸν ἄγρον αὐτοῦ, προσλογίζεται αὐτῷ ὁ ἱερεὺς τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὰ ἔτη τὰ ἐπλοῖπα, ἕως εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τῆς ἀφέσεως, καὶ ἀνθυφαιρεθήσεται ἀπὸ τῆς συντιμῆσεως αὐτοῦ.

VELUT TESTAMENTUM. — I.

eos de terra Egypti, de domo servitutis, coram gentibus, ut sim eorum Deus : ego sum Dominus.

46. Hæc sunt judicia mea, et præcepta mea, et lex quam dedit Dominus inter se et inter filios Israel, in monte Sina in manu Moysis.

CAPUT XXVII.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :
2. Loquere filiis Israel, et dices eis : Quicumque voverit votum tamquam pretium animæ suæ Domino ;
3. erit pretium masculi, a viginti annis usque ad sexaginta annos, erit ejus pretium quinquaginta didrachma argenti pondere ipso sancto :
4. feminae autem erit æstimatio triginta didrachma.
5. Si autem a quinque annis usque ad viginti annos, erit pretium masculi viginti didrachma : feminae autem decem didrachma.
6. Ab uno autem mense usque ad quinque annos, erit pretium masculi quinque didrachma : feminae autem tria didrachma argenti.
7. Si autem a sexaginta annis et supra, siquidem masculus fuerit, erit pretium ejus quindecim didrachma argenti : si autem femina, decem didrachma.
8. Si autem humilis fuerit pretio, stabit ante sacerdotem, et æstimabit eum sacerdos : sicut valet manus ejus qui vovit, æstimabit eum sacerdos.
9. Si autem de pecoribus quæ offeruntur de eis munus Domino, quicumque dederit de eis Domino, erit sanctum.
10. Non permutabit illud bonum malo, neque malum bono : si autem permutans permutaverit illud, ipsum et permutatio erunt sancta.
11. Si autem omne pecus immundum, de quibus non offertur de eis munus Domino, statuet pecus ante sacerdotem,
12. et æstimabit illud sacerdos inter bonum, et inter malum : et prout æstimaverit illud sacerdos, sic statuatur.
13. Si autem redimens redemerit illud, adjiciet quintas ad pretium ejus.
14. Et homo quicumque sanctificaverit domum suam sanctam Domino, et æstimabit eam sacerdos inter bonam et malam : quomodocumque æstimaverit eam sacerdos, sic constabit.
15. Si autem qui sanctificavit eam redimat domum suam, adjiciet super illud quintas argenti pretii, et erit ei.
16. Si autem de agro possessionis suæ sanctificaverit homo Domino, et erit pretium secundum sementem ejus : pro coro hordei quinquaginta didrachma argenti.
17. Si autem ab anno remissionis sanctificaverit agrum suum, secundum pretium ejus statuatur.
18. Si autem ultimo post remissionem sanctificaverit agrum suum, computabit ei sacerdos argentum ad annos qui restant usque ad annum remissionis, et subluetur ab æstimatione illius.

19. Ἐάν δὲ λυτῶται τὸν ἀγρὸν ὁ ἀγιάσας αὐτὸν, προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον τοῦ ἀργυρίου πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ, καὶ ἔσται αὐτῷ.

20. Ἐάν δὲ μὴ λυτῶται τὸν ἀγρὸν, καὶ ἀποδῶται τὸν ἀγρὸν ἀνθρώπῳ ἑτέρῳ, οὐκέτι μὴ λυτῶσεται αὐτόν.

21. Ἄλλ' ἔσται ὁ ἀγρὸς, ἐξεληλυθυίας τῆς ἀφάσεως, ἅγιος τῷ Κυρίῳ, ὥσπερ ἡ γῆ ἡ ἀφωρισμένη τῷ ἱερεῖ ἔσται κατάσχεσις αὐτοῦ.

22. Ἐάν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ οὗ κέκτηται, ὃς οὐκ ἔστιν ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τῆς κατασχύσεως αὐτοῦ, ἀγιάσῃ τῷ Κυρίῳ.

23. λογισίται πρὸς αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τὸ τέλος τῆς τιμῆς ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφάσεως, καὶ ἀποδώσει τὴν τιμὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκαλὴν ἁγίαν τῷ Κυρίῳ.

24. Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς ἀφάσεως ἀποδοθήσεται ὁ ἀγρὸς τῷ ἀνθρώπῳ παρ' οὗ κέκτηται αὐτόν, οὗ ᾧν ἡ κατάσχεσις τῆς γῆς.

25. Καὶ πᾶσα τιμὴ ἔσται σταθμίαις ἁγίαις· εἴκοσι ὀβολοὶ ἔσται τὸ δίδραχμον.

26. Καὶ πᾶν πρωτότοκον ὃ ἐὰν γένηται ἐν τοῖς κτήνεσί σου, ἔσται τῷ Κυρίῳ, καὶ οὐ καθαγιάσει αὐτὸ οὐδεὶς· ἐάν τε μόσχον, ἐάν τε πρόβατον, τῷ Κυρίῳ ἔστιν.

27. Ἐάν δὲ τῶν τετραπόδων τῶν ἀκαθάρτων, ἀλλάξῃ κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ, καὶ προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον πρὸς αὐτό, καὶ ἔσται αὐτῷ· ἐάν δὲ μὴ λυτῶται, πραθήσεται κατὰ τὸ τίμημα αὐτοῦ.

28. Πᾶν δὲ ἀνάθεμα, ὃ ἂν ἀναθῇ ἄνθρωπος τῷ Κυρίῳ ἀπὸ πάντων, ὅσα αὐτῷ ἔστιν, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἀπὸ ἀγροῦ κατασχύσεως αὐτοῦ, οὐκ ἀποδώσεται, οὐδὲ λυτῶσεται· πᾶν ἀνάθεμα, ἅγιον ἁγίων ἔσται τῷ Κυρίῳ.

29. Καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἀνατεθῇ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, οὐ λυτῶθήσεται, ἀλλὰ θανάτῳ θανατωθήσεται.

30. Πᾶσα δεκάτῃ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς γῆς, καὶ τοῦ καρποῦ τοῦ συλίνου, τῷ Κυρίῳ ἔστιν, ἅγιον τῷ Κυρίῳ.

31. Ἐάν δὲ λυτῶται λύτρω ἀνθρώπος τὴν δεκάτην αὐτοῦ, τὸ ἐπίπεμπτον προσθήσει πρὸς αὐτόν, καὶ ἔσται αὐτῷ.

32. Καὶ πᾶσα δεκάτῃ βοῶν, καὶ προβάτων, καὶ πᾶν ὃ ἂν ἐλθῇ ἐν τῷ ἀριθμῷ ὑπὸ τὴν ῥάβδον, τὸ δέκατον ἔσται ἅγιον τῷ Κυρίῳ.

33. Οὐκ ἀλλάξεις καλὸν πονηρῷ, οὐδὲ πονηρὸν καλῷ· ἐάν δὲ ἀλλάσῃς ἀλλάξῃς αὐτό, καὶ τὸ ἀλλαγμὰ αὐτοῦ ἔσται ἅγιον, οὐ λυτῶθήσεται.

34. Αὗται εἰσιν αἱ ἐντολαὶ ἃς ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ὄρει Σινᾷ.

19. Si autem redimat agrum is qui sanctificavit eum, adjiciet quintas argenti ad pretium ejus, et erit ipsi.

20. Si autem non redimat agrum, et vendat agrum homini alteri, non ultra redimet eum :

21. sed erit ager, postquam exierit remissio, sanctus Domino, tamquam terra quæ segregata est sacerdoti erit possessio ejus.

22. Si autem de agro quem acquisivit, qui non est de agro possessionis suæ, sanctificaverit Domino,

23. supputabit erga eum sacerdos finem pretii ex anno remissionis, et reddet pretium in die illa sanctum Domino.

24. Et in anno remissionis reddetur ager homini a quo acquisivit eum, cujus erat possessio terræ.

25. Et omne pretium erit ponderibus sanctis : viginti oboli erit didrachma.

26. Et omne primogenitum quodcumque natum fuerit in pecoribus tuis, erit Domino, et nemo sanctificabit illud : sive vitulum, sive ovem, Domino erit.

27. Si autem quadrupedum immundorum, permutabit juxta pretium ejus, et adjiciet quintas ad illud, et erit ipsi : si autem non redimat, vendetur secundum æstimationem ejus.

28. Omnis autem consecratio, quæcumque consecraverit homo Domino de omnibus quæ ipsi sunt, ab homine usque ad pecus, et de agro possessionis suæ, non vendetur, neque redimetur : omnis consecratio, sanctum sanctorum erit Domino.

29. Et omnis consecratio quæ consecrata fuerit ab hominibus, non redimetur, sed morte morietur.

30. Omnis decima de semine terræ, et fructu ligneo, Domino est, sanctum Domino.

31. Si autem redimat redemptione homo decimam suam, quintam adjiciet ad illud, et erit ipsi.

32. Et omnis decima boum, et ovium, et quodcumque venerit in numerum sub virga, decimum quodque erit sanctum Domino.

33. Non permutabis bonum malo, neque malum bono : si autem permutans permutaveris illud, et permutatio ejus erit sancta, non redimetur.

34. Hæc sunt mandata quæ mandavit Dominus Moysi ad filios Israel in monte Sina.

ΑΡΙΘΜΟΙ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Σινᾷ, ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου, ἔτους δευτέρου, ἐξεληθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, λέγων·

NUMERI.

CAPUT I.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen in deserto Sina, in tabernaculo testimonii, in una mensis secundi, anno secundo, egressis ipsis de terra Ægypti, dicens :

2. Λάβετε ἀρχὴν πάσης συναγωγῆς Ἰσραὴλ κατὰ συγγενείας, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν·

3. πᾶς ἄρσεν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν δυνάμει Ἰσραὴλ, ἐπισκέψασθε αὐτοὺς σὺν δυνάμει αὐτῶν· σὺ καὶ Ἀαρὼν ἐπισκέψασθε αὐτούς.

4. Καὶ μεθ' ὑμῶν ἔσονται ἕκαστος κατὰ φυλὴν ἑκάστου ἀρχόντων, κατ' οἴκους πατριῶν ἔσονται.

5. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν οἱ τινες παραστήσονται μεθ' ὑμῶν· τῶν Ῥουβὴν· Ἐλισούρ υἱὸς Σεδιούρ.

6. τῶν Συμεὼν· Σαλαμιὴλ υἱὸς Σουρισαδαί.

7. τῶν Ἰούδα· Ναασσὼν υἱὸς Ἀμιναδάβ.

8. τῶν Ἰσάχαρ· Ναθαναὴλ υἱὸς Σωγάρ.

9. τῶν Ζαβουλὼν· Ἐλιὰβ υἱὸς Χαιλῶν.

10. τῶν υἱῶν Ἰωσήφ τῶν Ἐφραίμ· Ἐλισαμὰ υἱὸς Ἑμιοῦδ· τῶν Μανασσῆ· Γαμαλιὴλ υἱὸς Φαδασούρ.

11. τῶν Βενιαμίν· Ἀβιδὰν υἱὸς Γαδεωνί.

12. τῶν Δάν· Ἀχιέζερ υἱὸς Ἀμισαδαί.

13. τῶν Ἀσήρ· Φαγαίηλ υἱὸς Ἐχράν.

14. τῶν Γάδ· Ἐλισάφ υἱὸς Ῥαγουήλ.

15. τῶν Νεφθαλί· Ἀχιρέ υἱὸς Αἰνάν.

16. Οὗτοι ἐπὶ κλητοὶ τῆς συναγωγῆς, ἄρχοντες τῶν φυλῶν κατὰ πατριὰς αὐτῶν, χιλιάρχοι Ἰσραὴλ εἰσι.

17. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν τοὺς ἀνδράς τούτους τὼς ἀνακληθέντας ἐξ ὀνόματος.

18. Καὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν συνήγαγον ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου ἔτους, καὶ ἐπηξονοῦσαν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατὰ πατριὰς αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶν ἄρσενικὸν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν,

19. ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ· καὶ ἐπεσκέπησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Σινᾶ.

20. Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν πρωτοτόκου Ἰσραὴλ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δῆμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἄρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

21. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, ἐξ καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πενταχόσιοι.

22. τοῖς υἱοῖς Συμεὼν κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δῆμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἄρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

23. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Συμεὼν, ἐννέα καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τριαχόσιοι. (a)

24. τοῖς υἱοῖς Ἰούδα κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δῆμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἄρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

25. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, τέσσαρες καὶ ἑξοστήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξαχόσιοι.

26. τοῖς υἱοῖς Ἰσάχαρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δῆμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἄρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

2. Sumite principium omnis synagoga Israel secundum cognationes, secundum domos patriarum eorum, secundum numerum ex nomine eorum, secundum caput eorum :

3. omnis masculus a viginti annis et supra, omnis egrediens Israel, recognoscite eos cum virtute eorum : tu et Aaron recognoscite eos.

4. Et vobiscum erunt unusquisque secundum tribum uniuscujusque principum, secundum domos patriarum erunt.

5. Et haec sunt nomina virorum qui quidem assistant vobiscum. Ex iis qui Ruben : Elisur filius Sediur.

6. Ex iis qui Symeon : Salamiel filius Surisadai.

7. Ex iis qui Juda : Naasson filius Aminadab.

8. Ex iis qui Issachar : Nathanael filius Sogar.

9. Ex iis qui Zabulon : Eliab filius Chelon.

10. Ex filiis Joseph, qui Ephraim : Elisama filius Emiud.

Ex iis qui Manasse : Gamaliel filius Phadasur.

11. Ex iis qui Benjamin : Abidan filius Gadeoni.

12. Ex iis qui Dan : Achiezer filius Amisadai.

13. Ex iis qui Aser : Phagael filius Echran.

14. Ex iis qui Gad : Elisaph filius Raguel.

15. Ex iis qui Nephthali : Achire filius Aenan.

16. Hi evocati synagoga, principes tribuum secundum familias eorum, chiliarchi Israel sunt.

17. Et snmpsit Moyses et Aaron viros hos evocatos ex nomine.

18. Et omnem synagogam congregaverunt in una mensis anni secundi, et recensuerunt secundum progenies eorum, secundum familias eorum, secundum numerum nominum eorum a viginti annis et supra, omne masculinum secundum caput eorum,

19. quemadmodum praecepit Dominus Moysi : et recogniti sunt in deserto ipsius Sina.

20. Et fuerunt filii Ruben primogeniti Israel secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis egrediens in virtute,

21. recognitio eorum de tribu Ruben, sex et quadraginta millia et quingenti.

22. Filiis Symeon secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,

23. recognitio eorum de tribu Symeon, novem et quinquaginta millia et trecenti.

24. Filiis Juda secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,

25. recognitio eorum de tribu Juda, quatuor et septuaginta millia et sexcenti.

26. Filiis Issachar secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,

29. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ἰσάαχαρ, τέσσαρες καὶ πενήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

30. Τοῖς υἱοῖς Ζαβουλὼν κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

31. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ζαβουλὼν, ἐπτὰ καὶ πενήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

32. Τοῖς υἱοῖς Ἰωσήφ, υἱοῖς Ἐφραΐμ, κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

33. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ἐφραΐμ, τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

34. Τοῖς υἱοῖς Μανασσῆ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

35. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Μανασσῆ, δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ διακόσιοι.

36. Τοῖς υἱοῖς Βενιαμὴν κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

37. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Βενιαμὴν, πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

(α) 24. Τοῖς υἱοῖς Γὰδ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

25. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Γὰδ, πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι καὶ πενήκοντα.

38. Τοῖς υἱοῖς Δὰν κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

39. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Δὰν, δύο καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι.

40. Τοῖς υἱοῖς Ἀσὴρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

41. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Ἀσὴρ, μία καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

42. Τοῖς υἱοῖς Νεφθαλὶ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει,

43. ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς Νεφθαλὶ, τρεῖς καὶ πενήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

44. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις ἣν ἐπεσκέψαντο Μωϋσῆς καὶ

29. *recognitio eorum de tribu Issachar, quatuor et quinquaginta millia et quadringenti.*

30. *Filiis Zabulon secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,*

31. *recognitio eorum de tribu Zabulon, septem et quinquaginta millia et quadringenti.*

32. *Filiis Joseph, filiis Ephraim, secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,*

33. *recognitio eorum de tribu Ephraim, quadraginta millia et quingenti.*

34. *Filiis Manasse secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,*

35. *recognitio eorum de tribu Manasse, duo et triginta millia et ducenti.*

36. *Filiis Benjamin secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,*

37. *recognitio eorum de tribu Benjamin, quinque et triginta millia et quadringenti.*

24. *Filiis Gad secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,*

25. *recognitio eorum de tribu Gad, quinque et quadraginta millia et sexcenti et quinquaginta.*

38. *Filiis Dan secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,*

39. *recognitio eorum de tribu Dan, duo et sexaginta millia et septingenti.*

40. *Filiis Aser secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,*

41. *recognitio eorum de tribu Aser, unum et quadraginta millia et quingenti.*

42. *Filiis Nephthali secundum propinquitates eorum, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, secundum numerum nominum eorum, secundum caput eorum, omnia masculina a viginti annis et supra, omnis procedens in virtute,*

43. *recognitio eorum de tribu Nephthali, tria et quinquaginta millia et quadringenti.*

44. *Hæc est recognitio quam recognoverunt Moyses et*

Ἀαρὼν καὶ οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ, δώδεκα ἄνδρες· ἀνὴρ εἷς κατὰ φυλὴν μίαν, κατὰ φυλὴν οἰκῶν πατριᾶς ἦσαν.

46. Καὶ ἐγένετο πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις υἱῶν Ἰσραὴλ σὺν δυνάμει αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος παρατάξασθαι ἐν Ἰσραὴλ,

46. ἑξακόσιοι χιλιάδες, καὶ τριςχιλιοὶ καὶ πεντακόσιοι καὶ πενήκοντα.

47. Οἱ δὲ Λευῖται ἐκ τῆς φυλῆς πατριᾶς αὐτῶν οὐκ ἐπεσκέπησαν ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ.

48. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

49. Ὅρα, τὴν φυλὴν Λεὺὶ οὐ συνεπισκέψῃ, καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν οὐ λήψῃ ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ.

50. Καὶ σὺ ἐπιστήσῃς τοὺς Λευῖτας ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ· ἀροῦσιν αὐτοὶ τὴν σκηνήν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς καὶ αὐτοὶ λειτουργήσουσιν ἐν αὐτῇ, καὶ κύκλῳ τῆς σκηνῆς παρεμβαλοῦσι.

51. Καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν σκηνήν, καθελούσιν αὐτὴν οἱ Λευῖται, καὶ ἐν τῷ παρεμβάλλειν τὴν σκηνήν, ἀναστήσουσι· καὶ ὁ ἀλλογενὴς δὲ προσπορευόμενος ἀποθάνετω.

52. Καὶ παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἀνὴρ ἐν τῇ ἑαυτοῦ τάξει, καὶ ἀνὴρ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἡγεμονίαν, σὺν δυνάμει αὐτῶν.

53. Οἱ δὲ Λευῖται παρεμβαλλέτωσαν ἐναντίῳ κύκλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ οὐκ ἔσται ἀμάρτημα ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ. Καὶ φυλάξουσιν οἱ Λευῖται αὐτοὶ τὴν φυλακὴν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

54. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ καὶ Ἀαρὼν, οὕτως ἐποίησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

2. Ἄνθρωπος ἐχόμενος αὐτοῦ κατὰ τάγμα, κατὰ σημαίας, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, παρεμβαλλέτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐναντίῳ κύκλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.

3. Καὶ οἱ παρεμβαλλόντες πρῶτοι κατὰ ἀνατολάς, τάγμα παρεμβολῆς Ἰούδα σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἰούδα, Ναασσὼν υἱὸς Ἀμιναδάβ.

4. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, τέσσαρες καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι.

5. Καὶ οἱ παρεμβαλλόντες ἐχόμενοι φυλῆς Ἰσάχαρ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἰσάχαρ, Ναθαναὴλ υἱὸς Σωγάρ.

6. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, τέσσαρες καὶ πενήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

7. Καὶ οἱ παρεμβαλλόντες ἐχόμενοι φυλῆς Ζάβουλων, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ζαβουλων, Ἐλιὰβ υἱὸς Χαλιών.

8. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι, ἑπτὰ καὶ πενήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

9. Πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι ἐκ τῆς παρεμβολῆς Ἰούδα, ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακισχιλιοὶ καὶ τετρακόσιοι, σὺν δυνάμει αὐτῶν πρῶτοι ἐξαροῦσι.

10. Τάγματα παρεμβολῆς Ῥουβὴν πρὸς λίβα δύναμις αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ῥουβὴν, Ἐλισούρ υἱὸς Σεδιούρ.

Aaron et principes Israel, duodecim viri : vir unus secundum tribum unam, secundum tribum domorum ipsius familie fuerunt.

45. Et fuit omnis recognitio filiorum Israel cum virtute eorum a viginti annis et supra, omnis procedens ad standum in acie in Israel,

46. sexcenta millia, et ter mille et quingenti et quinquaginta.

47. Levitæ autem de tribu familie eorum non fuerunt recogniti in filiis Israel.

48. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

49. Vide, tribum Levi ne simul recognoscas, et numerum eorum ne sumas in medio filiorum Israel.

50. Et tu constitue Levitas super tabernaculum testimonii, et super omnia vasa ejus, et super omnia quæcumque sunt in eo : levabunt ipsi tabernaculum, et omnia vasa ejus : et ipsi ministrabunt in eo, et in circuitu tabernaculi castrametabuntur.

51. Et in promovendo tabernaculum, deponent ipsum Levitæ, et in collocando tabernaculum, erigent : et alienigena qui accesserit moriatur.

52. Et castrametabuntur filii Israel, vir in suo ipsius ordine, et vir secundum suum ipsius principatum cum virtute ipsorum.

53. Levitæ autem castrametentur adversi in circuitu tabernaculi testimonii, et non erit peccatum in filiis Israel. Et custodient Levitæ ipsi custodiam tabernaculi testimonii.

54. Et fecerunt filii Israel secundum omnia quæ mandavit Dominus Moysi et Aaron, ita fecerunt.

CAPUT II.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

2. Homo contiguus secundum ordinem suum, secundum signa, secundum domos familiarum suarum, castrametentur filii Israel ex adverso : in circuitu tabernaculi testimonii castrametabuntur filii Israel.

3. Et castrametantes primi ad orientem, ordo castrorum Juda cum virtute eorum, et princeps filiorum Juda, Naasson filius Aminadab.

4. Virtus ejus ii qui recogniti, quatuor et septuaginta millia et sexcenti.

5. Et castrametantes juxta de tribu Issachar, et princeps filiorum Issachar Nathanael filius Sogar.

6. Virtus ejus qui recogniti, quatuor et quinquaginta millia et quadringenti.

7. Et castrametantes juxta de tribu Zabulon, et princeps filiorum Zabulon, Eliab filius Chelon.

8. Virtus ejus ii qui recogniti, septem quinquaginta millia et quadringenti :

9. omnes recogniti de castris Juda, centum octoginta millia et sex mille et quadringenti, cum virtute sua primi promovebunt.

10. Ordines castrorum Ruben ad africanum virtus eorum, et princeps filiorum Ruben, Elisur filius Seduir.

11. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκευμένοι, ἕξ καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πενταχόσιοι.

12. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλῆς Συμεὼν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Συμεὼν, Σαλαμιήλ υἱὸς Σουρισαδαί.

13. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκευμένοι, ἑνέα καὶ πενήκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι.

14. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλῆ Γὰδ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Γὰδ, Ἑλισάφ υἱὸς Ραγουήλ.

15. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκευμένοι, πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι καὶ πενήκοντα.

16. Πάντες οἱ ἐπεσκευμένοι τῆς παρεμβολῆς Ῥουβὴν, ἑκατὸν πενήκοντα μία χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι καὶ πενήκοντα, σὺν δυνάμει αὐτῶν δεύτεροι ἐξαροῦσι.

17. Καὶ ἀρθῆσεται ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἡ παρεμβολὴ τῶν Λευιτῶν μέσον τῶν παρεμβολῶν ὡς καὶ παρεμβαλοῦσιν, οὕτω καὶ ἐξαροῦσιν ἕκαστος ἐχόμενος καθ' ἡγεμονίας.

18. Τάγμα παρεμβολῆς Ἐφραὶμ παρὰ θάλασσαν σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, Ἑλισαμά υἱὸς Ἐμιούδ.

19. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκευμένοι, τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πενταχόσιοι.

20. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς Μανασσῆ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Μανασσῆ, Γαμαλιήλ υἱὸς Φαδασσοῦρ.

21. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκευμένοι, δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ διακόσιοι.

22. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς Βενιαμὴν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Βενιαμὴν, Ἀβιδάν υἱὸς Γαδεωνί.

23. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκευμένοι, πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

24. Πάντες οἱ ἐπεσκευμένοι τῆς παρεμβολῆς Ἐφραὶμ, ἑκατὸν χιλιάδες καὶ ὀκτακίχλιοι καὶ ἑκατὸν, σὺν δυνάμει αὐτῶν τρίτοι ἐξαροῦσι.

25. Τάγμα παρεμβολῆς Δάν πρὸς βορρᾶν σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Δάν, Ἀχιέζερ υἱὸς Ἀμισαδαί.

26. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκευμένοι, δύο καὶ ἐξήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι.

27. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλῆ Ἀσέρ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἀσέρ, Φαγεήλ υἱὸς Ἐχράν.

28. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκευμένοι, μία καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πενταχόσιοι.

29. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς Νεφθαλί, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Νεφθαλί, Ἀχιρέ υἱὸς Αἰνάν.

30. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκευμένοι, τρεῖς καὶ πενήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

31. Πάντες οἱ ἐπεσκευμένοι τῆς παρεμβολῆς Δάν, ἑκατὸν καὶ πενήκοντα ἑπτὰ χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι, ἔσχατοι ἐξαροῦσι κατὰ τάγμα αὐτῶν.

32. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κατ' οἴκους πατρῶν αὐτῶν· πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις τῶν παρεμβολῶν σὺν ταῖς δυνάμεσιν αὐτῶν, ἑξακόσιοι χιλιάδες καὶ τρις χιλιοὶ πεντακόσιοι πενήκοντα.

33. Οἱ δὲ Λευῖται οὐ συνεπεσκέπησαν ἐν αὐτοῖς, καθὼς ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

34. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πάντα ὅσα συνέ-

11. Virtus eorum ii qui cogniti, sex et quadraginta millia et quingenti.

12. Et castrametantes juxta eum de tribu Symeon, et princeps filiorum Symeon, Salamiel filius Surisadai.

13. Virtus ejus ii qui cogniti, novem et quinquaginta millia et trecenti.

14. Et castrametantes juxta eum tribus Gad, et princeps filiorum Gad, Helisaph filius Raguel.

15. Virtus ejus ii qui cogniti, quinque et quadraginta millia et sexcenti et quinquaginta.

16. Omnes cogniti de castris Ruben, centum quinquaginta unum millia et quadringenti et quinquaginta; cum virtute sua secundi promovebunt.

17. Et levabitur tabernaculum testimonii, et castra Levitarum medium castrorum: et sicut castrametabuntur, ita et promovebunt unusquisque juxta secundum principatus.

18. Ordo castrorum Ephraim apud mare cum virtute eorum, et princeps filiorum Ephraim, Elisama filius Emiud.

19. Virtus eorum ii qui cogniti, quadraginta millia et quingenti.

20. Et castrametantes juxta de tribu Manasse, et princeps filiorum Manasse, Gamaliel filius Phadassur.

21. Virtus ejus ii qui cogniti, duo et triginta millia et ducenti.

22. Et castrametantes juxta de tribu Benjamin, et princeps filiorum Benjamin, Abidan filius Gadeoni.

23. Virtus ejus ii qui cogniti, quinque et triginta millia et quadringenti.

24. Omnes qui cogniti de castris Ephraim, centum millia et octo mille et centum, cum virtute sua tertii promovebunt.

25. Ordo castrorum Dan ad aquilonem cum virtute eorum, et princeps filiorum Dan, Achiezer filius Amisadai.

26. Virtus ejus ii qui cogniti, duo et sexaginta millia et septingenti.

27. Et castrametantes juxta eum tribus Aser, et princeps filiorum Aser, Phageel filius Echran.

28. Virtus ejus ii qui cogniti, unum et quadraginta millia et quingenti.

29. Et castrametantes juxta de tribu Nephthali, et princeps filiorum Nephthali, Achire filius Aenan.

30. Virtus ejus ii qui cogniti, tria et quinquaginta millia et quadringenti.

31. Omnes cogniti de castris Dan, centum et quinquaginta septem millia et sexcenti, ultimi promovebunt secundum ordinem suum.

32. Haec est recognitio filiorum Israel secundum domos familiarum eorum: omnis recognitio castrorum cum virtutibus eorum, sexcenta millia et ter mille quingenti quinquaginta.

33. Levitae autem non fuerunt simul cogniti in eis, sicut mandavit Dominus Moysi.

34. Et fecerunt filii Israel omnia quaecunque praecepit

ταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ· οὕτω παρενέβαλον κατὰ τάγμα αὐτῶν, καὶ οὕτως ἐξῆρον ἕκαστος ἐχόμενοι κατὰ δῆμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ αὗται αἱ γενεαίς Ἀαρὼν καὶ Μωϋσῇ, ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐλάλησε Κύριος τῷ Μωϋσῇ ἐν ὄρει Σινᾷ.

2. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἀαρὼν. Πρωτότοκος Ναδάβ, καὶ Ἀβιδ, Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθάμαρ.

3. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἀαρὼν, οἱ ἱερεῖς οἱ ἡλειμμένοι, οὓς ἐτελείωσαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἱερατεύειν.

4. Καὶ ἐτελεύτησε Ναδάβ καὶ Ἀβιδ ἐναντὶ Κυρίου, προσφερόντων αὐτῶν πῦρ ἀλλότριον ἐναντὶ Κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾷ, καὶ παιδία οὐκ ἦν αὐτοῖς. Καὶ ἱεράτευσεν Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ μετὰ Ἀαρὼν τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

5. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῇ, λέγων·

6. Λάβε τὴν φυλὴν Λευὶ, καὶ στήσεις αὐτοὺς ἐναντίον Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ λειτουργήσουσιν αὐτῷ,

7. καὶ φυλάξουσιν τὰς φυλακὰς αὐτοῦ, καὶ τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐναντὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς·

8. καὶ φυλάξουσιν πάντα τὰ σκεύη τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς.

9. Καὶ δώσεις τοὺς Λευίτας Ἀαρὼν, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τοῖς ἱερεῦσι· δεδομένοι δόμα οὗτοί μοι εἰσὶν ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

10. Καὶ Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καταστήσεις ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ φυλάξουσιν τὴν ἱερατείαν αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ κατὰ τὸν βωμὸν, καὶ ἔσω τοῦ καταπετάσματος· καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ ἀπτόμενος ἀποβαίνεται.

11. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῇ, λέγων·

12. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἴληφα τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀντὶ παντὸς πρωτότοκου διανοίγοντος μήτραν παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· λύτρα αὐτῶν ἔσονται, καὶ ἔσονται ἔμοι οἱ Λευῖται.

13. Ἐμοὶ γὰρ πᾶν πρωτότοκον. Ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐπάταξα πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτου, ἡγήσατο ἔμοι πᾶν πρωτότοκον ἐν Ἰσραὴλ· ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους ἔμοι ἔσονται· ἐγὼ Κύριος.

14. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῇ ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾷ, λέγων·

15. Ἐπίσχεσαι τοὺς υἱοὺς Λευὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ δῆμους αὐτῶν· πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ἐπισκέψασθε αὐτούς.

16. Καὶ ἐπεσκέψαντο αὐτοὺς Μωϋσῇ καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς Κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξεν αὐτοῖς Κύριος.

17. Καὶ ἦσαν οὗτοί οἱ υἱοὶ Λευὶ ἐξ ὀνομάτων αὐτῶν· Γεδσὼν, Καάθ, καὶ Μεραρί.

18. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Γεδσὼν, κατὰ δῆμους αὐτῶν· Λοβενὶ καὶ Σεμεί.

19. Καὶ υἱοὶ Καάθ κατὰ δῆμους αὐτῶν· Ἀμράμ καὶ Ἰσσαὰρ, Χεβρόν καὶ Ὀζιήλ.

20. Καὶ υἱοὶ Μεραρί κατὰ δῆμους αὐτῶν· Μοολὶ καὶ Μουσί. Οὗτοί εἰσι δῆμοι τῶν Λευιτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

Dominus Moysi : sic castrametati sunt secundum ordinem suum, et sic promoverunt unusquisque juxta secundum populos suos, secundum domos familiarum suarum.

CAPUT III.

1. Et hae sunt generationes Aaron et Moysi, in qua die locutus est Dominus Moysi in monte Sina.

2. Et hae sunt nomina filiorum Aaron. Primogenitus Nadab, et Abiud, Eleazar, et Ithamar.

3. Hae sunt nomina filiorum Aaron, sacerdotes qui uncti sunt, quorum consummaverunt manus eorum sacerdotio fungi.

4. Et mortuus est Nadab et Abiud ante Dominum, offerentibus ipsis ignem alienum ante Dominum in deserto Sina, et filii non fuerunt eis. Et sacerdotio functus est Eleazar et Ithamar, cum Aaron patre suo.

5. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

6. Accipe tribum Levi, et constitues eos in conspectu Aaron sacerdotis, et ministrabunt ei,

7. et custodient custodias ejus, et custodias filiorum Israel ante tabernaculum testimonii, ad operandum opera tabernaculi :

8. et custodient omnia vasa tabernaculi testimonii, et custodias filiorum Israel, secundum omnia opera tabernaculi.

9. Et dabis Levitas Aaron, et filiis ejus sacerdotibus : dati munus hi mihi sunt ex omnibus filiis Israel.

10. Et Aaron et filios ejus constitues super tabernaculum testimonii : et custodient sacerdotium suum, et omnia quae ad altare, et intra velum : et alienigena qui tetigerit, morietur.

11. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

12. Et ecce ego assumpsi Levitas de medio filiorum Israel pro omni primogenito adaperiente vulvam a filiis Israel : redemptiones eorum erunt, et erunt mihi Levitae.

13. Mihi enim omne primogenitum. In qua die percussi omne primogenitum in terra Aegypti, sanctificavi mihi omne primogenitum in Israel : ab homine usque ad pecus mihi erunt : ego Dominus.

14. Et locutus est Dominus ad Moysen in deserto Sina, dicens :

15. Recognosce filios Levi secundum domos familiarum eorum, secundum populos eorum : omne masculinum ab uno mense et supra, recognoscite eos.

16. Et recognoverunt eos Moyses et Aaron per vocem Domini, quemadmodum praecepit eis Dominus.

17. Et fuerunt hi filii Levi ex nominibus eorum : Gedson, Caath, et Merari.

18. Et hae sunt nomina filiorum Gedson secundum populos eorum : Lobeni et Semei.

19. Et filii Caath secundum populos eorum : Amram et Issaak, Chebron et Oziel.

20. Et filii Merari secundum populos eorum : Mooli et Musi. Hi sunt populi Levitarum secundum domos familiarum eorum.

21. Τῷ Γεδσὼν δῆμος τοῦ Λοβενί, καὶ δῆμος τοῦ Σεμεί· οὗτοι δῆμοι τοῦ Γεδσὼν.

22. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν παντὸς ἀρσενικοῦ ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν, ἑπτακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι.

23. Καὶ οἱ υἱοὶ Γεδσὼν ὀπίσω τῆς σκηνῆς παρεμβάλοῦσι παρὰ θάλασσαν.

24. Καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριᾶς τοῦ δήμου τοῦ Γεδσὼν, Ἑλισάφ υἱὸς Δαήλ.

25. Καὶ ἡ φυλακὴ υἱῶν Γεδσὼν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ἡ σκηνὴ καὶ τὸ κάλυμμα, καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου,

26. καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς οὐσῆς ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καὶ τὰ κατάλοιπα πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ.

27. Τῷ Καὰθ δῆμος ὁ Ἀμράμ εἷς, καὶ δῆμος ὁ Ἰσσαὰρ εἷς, καὶ δῆμος ὁ Χεβρόν εἷς, καὶ δῆμος ὁ Ὄζιηλ εἷς· οὗτοι εἰσιν οἱ δῆμοι τοῦ Καὰθ, κατὰ ἀριθμὸν.

28. Πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ὀκτακισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι, φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων.

29. Οἱ δῆμοι τῶν υἱῶν Καὰθ παρεμβάλοῦσιν ἐκ πλαγίων τῆς σκηνῆς κατὰ λίβα.

30. Καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριῶν τῶν δῆμων τοῦ Καὰθ, Ἑλισαφάν υἱὸς Ὄζιηλ.

31. Καὶ ἡ φυλακὴ αὐτῶν ἡ κιβωτός, καὶ ἡ τράπεζα, καὶ ἡ λυχνία, καὶ τὰ θυσιαστήρια, καὶ τὰ σκεύη τοῦ ἁγίου ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, καὶ τὸ κατακάλυμμα, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν.

32. Καὶ ὁ ἄρχων ἐπὶ τῶν ἀρχόντων τῶν Λευιτῶν, Ἑλεάζαρ ὁ υἱὸς Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καθεσταμένος φυλάσσειν τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων.

33. Τῷ Μεραρί δῆμος ὁ Μοολί, καὶ δῆμος ὁ Μουσὶ· οὗτοι εἰσὶν δῆμοι τοῦ Μεραρί.

34. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ἑξακισχίλιοι καὶ πεντήκοντα.

35. Καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριῶν τοῦ δήμου τοῦ Μεραρί, Σουριήλ υἱὸς Ἀβιχάη· ἐκ πλαγίων τῆς σκηνῆς παρεμβάλοῦσι πρὸς βορρᾶν.

36. Ἡ ἐπίσκεψις τῆς φυλακῆς υἱῶν Μεραρί, τὰς κεφαλίδας τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς μογλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν, καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν,

37. καὶ τοὺς στύλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν, καὶ τοὺς πασσάλους, καὶ τοὺς ἀλούς αὐτῶν.

38. Οἱ παρεμβόλλοντες κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἀπὸ ἀνατολῆς, Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τοῦ ἁγίου εἰς τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ ἀπτόμενος ἀποθάνειται.

39. Πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις τῶν Λευιτῶν, οὓς ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς Κυρίου κατὰ δῆμους αὐτῶν, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, δύο καὶ εἰκοσι χιλιάδες.

40. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Ἐπίσκειται πᾶν πρωτότοκον ἄρσεν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω· καὶ λάβετε τὸν ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος.

41. Καὶ λήψῃ τοὺς Λευίτας ἐμοί, ἐγὼ Κύριος, ἀντὶ

21. Ipsi Gedson populus ipsius Lobeni, et populus ipsius Semei : hi populi Gedson.

22. Recognitio eorum secundum numerum omnis masculini ab uno mense et supra, recognitio eorum, septem mille et quingenti.

23. Et filii Gedson post tabernaculum castrametabuntur ad mare.

24. Et princeps domus familiae populi ipsius Gedson, Helisaph filius Dael.

25. Et custodia filiorum Gedson in tabernaculo testimonii, ipsum tabernaculum et operimentum, et cooperimentum ostii tabernaculi testimonii,

26. et tentoria atrii, et velamen portae atrii quod est super tabernaculum, et reliqua omnium operum ejus.

27. Ipsi Caath populus qui Amram unus, et populus qui Issaar unus, et populus qui Chebron unus, et populus qui Ozziel unus : hi sunt populi ipsius Caath, secundum numerum.

28. Omne masculinum ab uno mense et supra, octo mille et sexcenti, custodientes custodias sanctorum.

29. Populi filiorum Caath castrametabuntur a latere tabernaculi ad africanum.

30. Et princeps domus familiarum populorum ipsius Caath, Helisaphan filius Ozziel.

31. Et custodia eorum, arca, et mensa, et candelabrum, et altaria, et vasa sancti quibusque ministrabunt in ipsis, et cooperimentum, et omnia opera eorum.

32. Et princeps super principes Levitarum, Eleazar filius Aaron sacerdotis, constitutus custodire custodias sanctorum.

33. Ipsi Merari populus qui Mooli, et populus qui Musi : hi sunt populi ipsius Merari.

34. Recognitio eorum secundum numerum, omne masculinum ab uno mense et supra, sex mille et quinquaginta.

35. Et princeps domus familiarum populi Merari, Suriel filius Abichael : a latere tabernaculi castrametabuntur ad aquilonem.

36. Recognitio custodiæ filiorum Merari, capita tabernaculi, et velles ejus, et columnas ejus, et bases ejus, et omnia vasa eorum, et opera eorum,

37. et columnas atrii in circuitu, et bases earum, et paxillos, et funes earum.

38. Castrametantes ad faciem tabernaculi testimonii ab oriente, Moyses et Aaron et filii ejus, custodientes custodias sancti ad custodias filiorum Israel : et alienigena qui tetigerit morietur.

39. Omnis recognitio Levitarum, quos recognovit Moyses et Aaron per vocem Domini secundum populos eorum, omne masculinum ab uno mense et supra, duo et viginti millia.

40. Et dixit Dominus ad Moysen, dicens : Recognosce omne primogenitum masculinum filiorum Israel ab uno mense et supra : et accipite numerum ex nomine.

41. Et sumes Levitas mihi, ego Dominus, pro omnibus

πάντων τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ τὰ κτήνη τῶν Λευιτῶν ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων ἐν τοῖς κτήνεσι τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

42. Καὶ ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς, ὃν τρόπον ἐνετείλατο Κύριος, πᾶν πρωτότοκον ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ.

43. Καὶ ἐγένοντο πάντα τὰ πρωτότοκα τὰ ἀρσενικὰ κατὰ ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διακόσιοι.

44. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

45. Λάβε τοὺς Λευίτας ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ τὰ κτήνη τῶν Λευιτῶν ἀντὶ τῶν κτηνῶν αὐτῶν, καὶ ἔσονται ἐμοὶ οἱ Λευῖται· ἐγὼ Κύριος.

46. Καὶ τὰ λύτρα τριῶν καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διακοσίων, οἱ πλεονάζοντες παρὰ τοὺς Λευίτας ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ·

47. καὶ λήψῃ πέντε σίκλους κατὰ κεφαλὴν, κατὰ τὸ δίδραχμον τὸ ἅγιον λήψῃ, εἴκοσι ὀβολοὺς τοῦ σίκλου.

48. Καὶ δώσεις τὸ ἀργύριον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λύτρα τῶν πλεοναζόντων ἐν αὐτοῖς.

49. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς τὸ ἀργύριον, τὰ λύτρα τῶν πλεοναζόντων εἰς τὴν ἐκλύτρωσιν τῶν Λευιτῶν,

50. παρὰ τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἔλαβε τὸ ἀργύριον, χιλίους τριακοσίους ἑξήκονταπέντε σίκλους, κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον.

51. Καὶ ἔδωκε Μωϋσῆς τὰ λύτρα τῶν πλεοναζόντων Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, διὰ φωνῆς Κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

2. Λάβε τὸ κεφάλαιον τῶν υἱῶν Καὰθ ἐκ μέσου υἱῶν Λευὶ, κατὰ δῆμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν,

3. ἀπὸ εἴκοσι καὶ πέντε ἑτῶν καὶ ἐπάνω ἕως πενήκοντα ἑτῶν, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν, ποιῆσαι πάντα τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

4. Καὶ ταῦτα τὰ ἔργα τῶν υἱῶν Καὰθ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· ἅγιον τῶν ἁγίων.

5. Καὶ εἰσελευσεται Ἀαρὼν καὶ υἱοὶ αὐτοῦ, ὅταν ἐξαίρῃ ἡ παρεμβολή, καὶ καθελούσιν τὸ καταπέτασμα τὸ συσκιάζον, καὶ κατακαλύψουσιν ἐν αὐτῇ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου.

6. Καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπ' αὐτὸ κατακάλυμμα· δέρμα ὑακίνθινον, καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ἱμάτιον ὅλον ὑακίνθινον ἄνωθεν, καὶ διεμβалоῦσιν τοὺς ἀναφορεῖς.

7. Καὶ ἐπὶ τὴν τράπεζαν τὴν προκειμένην ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ἱμάτιον ὀλοπόρφυρον, καὶ τὰ τρυβλία, καὶ τὰς θύσκακας, καὶ τοὺς κυάθους, καὶ τὰ σπονδεῖα ἐν οἷς σπένδει, καὶ οἱ ἄρτοι οἱ διαπαντός ἐπ' αὐτῆς ἔσονται.

8. Καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ἱμάτιον κόκκινον, καὶ καλύψουσιν αὐτὴν καλύμματι δερματίνῳ ὑακινθίνῳ, καὶ διεμβалоῦσιν δι' αὐτῆς τοὺς ἀναφορεῖς.

9. Καὶ λήψονται ἱμάτιον ὑακίνθινον, καὶ καλύψουσιν τὴν λυγνίαν τὴν φωτίζουσαν, καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς, καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς, καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ ἄγγεῖα τοῦ ἐλαίου οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς.

primogenitis filiorum Israel, et pecora Levitarum pro omnibus primogenitis in pecoribus filiorum Israel.

42. Et recognovit Moyses, quemadmodum mandavit Dominus, omne primogenitum in filiis Israel.

43. Et fuerunt omnia primogenita masculina secundum numerum ex nomine ab uno mense et supra, ex recognitione eorum, duo et viginti millia et tres et septuaginta et ducenti.

44. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

45. Sume Levitas pro omnibus primogenitis filiorum Israel, et pecora Levitarum pro pecoribus eorum, et erunt mihi Levitae : ego Dominus.

46. Et redemptiones trium et septuaginta et ducentorum, qui superant ad Levitas ex primogenitis filiorum Israel :

47. et accipies quinque siclos secundum caput, juxta didrachmum sanctum accipies, viginti obolos ipsius sicli.

48. Et dabis argentum Aaron et filiis ejus, redemptiones superantium in eis.

49. Et accepit Moyses argentum, redemptiones superantium ad redemptionem Levitarum,

50. a primogenitis filiorum Israel accepit argentum, mille trecentos sexaginta quinque siclos, juxta siclum sanctum.

51. Et dedit Moyses redemptiones eorum qui superabant Aaron et filiis ejus, per vocem Domini, quemadmodum praecepit Dominus Moysi.

CAPUT IV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

2. Sume caput filiorum Caath de medio filiorum Levi, secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum,

3. a viginti et quinque annis et supra usque ad quinquaginta annos, omnis ingrediens ministrare, facere omnia opera in tabernaculo testimonii.

4. Et haec sunt opera filiorum Caath in tabernaculo testimonii : sanctum sanctorum.

5. Et ingreditur Aaron et filii ejus, cum promovebunt castra, et deponent velum obumbrans, et cooperient in eo arcam testimonii.

6. Et super illud imponent cooperimentum pellem hyacinthinam, et injicient super eam vestimentum totum hyacinthinum desuper, et trajicient gestatoria.

7. Et super mensam propositam injicient super eam vestimentum totum purpureum, et patellas, et cochlearia, et cyathos, et libatoria in quibus libat, et panes qui semper super eam erunt.

8. Et injicient super eam vestimentum coccineum, et operient eam operimento pelliceo hyacinthino, et trajicient per eam gestatoria.

9. Et sument vestimentum hyacinthinum, et operient candelabrum quod lucet, et lucernas ejus, et forcipes ejus, et receptacula ejus, et omnia vasa olei quibus ministrant in eis.

10. Καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, εἰς κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ ἐπιθήσουσιν αὐτὴν ἐπ' ἀναφορέων.

11. Καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν ἐπικαλύψουσιν ἱμάτιον ὑακίνθινον, καὶ καλύψουσιν αὐτὸ καλύμματι δερματίνῳ ὑακίνθινῳ, καὶ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ.

12. Καὶ λήφονται πάντα τὰ σκεύη τὰ λειτουργικὰ ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἁγίοις, καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς ἱμάτιον ὑακίνθινον, καὶ καλύψουσιν αὐτὰ καλύμματι δερματίνῳ, καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ ἀναφορεῖς.

13. Καὶ τὸν καλυπτῆρα ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐπικαλύψουσιν ἐπ' αὐτὸ ἱμάτιον ὀλοπόρφυρον.

14. Καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπ' αὐτὸ πάντα τὰ σκεύη ὅσοις λειτουργοῦσιν ἐπ' αὐτῷ ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ πυρεῖα, καὶ τὰς κρεάγρας, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὸν καλυπτῆρα, καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὸ κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ· καὶ λήφονται ἱμάτιον πορφυροῦν, καὶ συγκαλύψουσι τὸν λουτήρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὸ εἰς κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ ἀναφορεῖς.

15. Καὶ συντελέσουσιν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καλύπτοντες τὰ ἅγια, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια, ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν παρεμβολήν· καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσονται υἱοὶ Καθὼ αἶρειν, καὶ οὐχ ἄφονται τῶν ἁγίων, ἵνα μὴ ἀποθάνωσι· ταῦτα ἀρῶσιν οἱ υἱοὶ Καθὼ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

16. Ἐπίσκοπος Ἐλεάζαρ υἱὸς Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, τὸ ἔλαιον τοῦ φωτός, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καὶ ἡ οὐσία ἡ καλ' ἡμέραν, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ἡ ἐπίσκοπη ὅλης τῆς σκηνῆς, καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἐν τῷ ἁγίῳ, ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις.

17. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

18. Μὴ ὀλοθρεύσητε τῆς φυλῆς τὸν δῆμον τὸν Καθὼ ἐκ μέσου τῶν Λευιτῶν.

19. Τοῦτο ποιήσατε αὐτοῖς, καὶ ζήσονται, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωσι, προσπορευμένων αὐτῶν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων. Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ προσπορευέσθωσαν, καὶ καταστήσουσιν αὐτοὺς, ἕκαστον κατὰ τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ,

20. καὶ οὐ μὴ εἰσελθῶσιν ἰδεῖν ἐξάπιστα τὰ ἅγια, καὶ ἀποθανοῦνται.

21. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

22. Λάβε τὴν ἀργὴν υἱῶν Γεδσὼν, καὶ τούτους κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ δῆμους αὐτῶν,

23. ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πενητηκονταετοῦς ἐπίσχεψαι αὐτοὺς, πᾶς δ' εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν, ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

24. Αὕτη ἡ λειτουργία τοῦ δήμου τοῦ Γεδσὼν, λειτουργεῖν καὶ αἶρειν.

25. Καὶ ἀρεῖ τὰς δέρβεις τῆς σκηνῆς, καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ κάλυμμα αὐτῆς, καὶ τὸ κατακάλυμμα τὸ ὑακίνθινον τὸ ἐν ἐπ' αὐτῆς ἄνωθεν, καὶ τὸ κάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

26. Καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, ὅσα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὰ περισσά, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ λειτουργικὰ ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς ποιήσουσι.

10. Et injicient illud, et omnia vasa ejus, in operimentum pelliceam hyacinthinum, et imponent illud super gestatoria.

11. Et super altare aureum adoperient vestimentum hyacinthinum, et operient illud operimento pelliceo hyacinthino, et trajicient gestatoria ejus.

12. Et sument omnia vasa ministratoria quibus ministrant in ipsis in sanctis, et injicient in vestimentum hyacinthinum, et operient ea operimento pelliceo hyacinthino, et imponent super gestatoria.

13. Et opertorium imponent super altare, et adoperient super illud vestem totam purpuream.

14. Et imponent super illud omnia vasa quibus ministrant super illud in eis, et ignium receptacula, et fuscinas, et phialas, et opertorium, et omnia vasa altaris : et injicient super illud operimentum pelliceam hyacinthinum, et trajicient gestatoria ejus : et sument vestimentum purpureum, et cooperient labrum et basim ejus, et injicient illud in operimentum pelliceam hyacinthinum, et imponent super gestatoria.

15. Et consummabunt Aaron et filii ejus, operientes sancta, et omnia vasa sancta, in promovendo castra : et post hæc introibunt filii Caath ad levandum, et non targent sancta, ut non moriantur : hæc levabunt filii Caath in tabernaculo testimonii.

16. Visitator Eleazar filius Aaron sacerdotis, oleum luminis et incensum compositionis, et sacrificium quotidianum, et oleum unctionis, superintendentia totius tabernaculi, et quaecunque sunt in eo in sancto, in omni operibus.

17. Et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

18. Ne exterminetis de tribu populum Caath, de medio Levitarum.

19. Hoc facite eis, et vivent, et non morientur, accedentibus ipsis ad sancta sanctorum. Aaron et filii ejus accedant, et collocabunt eos unumquemque secundum gestationem suam,

20. et non ingrediantur videre confestum sancta, et morientur.

21. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

22. Accipe principium filiorum Gedson, et hos secundum domos familiarum eorum, secundum populos eorum,

23. a quinque et viginti annis et supra usque ad quinquaginta annos recognosce eos, omnis ingrediens ministrare, facere opera ejus in tabernaculo testimonii.

24. Hoc est ministerium populi Gedson, ministrare et levare.

25. Et levabit pelles tabernaculi, et tabernaculum testimonii, et operimentum ejus, et cooperimentum hyacinthinum quod est super ipsum desuper, et operimentum ostii tabernaculi testimonii.

26. Et tentoria atrii, quaecunque super tabernaculum testimonii, et quæ superant, et omnia vasa ministratoria quaecunque ministrant in eis facient.

27. Κατὰ στόμα Ἀαρὼν καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἔσται ἡ λειτουργία τῶν υἱῶν Γεδσὼν, κατὰ πάσας τὰς λειτουργίας αὐτῶν, καὶ κατὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν· καὶ ἐπισκέψῃ αὐτοὺς ἐξ ὀνόματος πάντα τὰ ἄρτα ὑπ' αὐτῶν.

28. Αὕτη ἡ λειτουργία τῶν υἱῶν Γεδσὼν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἡ φυλακὴ αὐτῶν ἐν χειρὶ Ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως.

29. Οἱ υἱοὶ Μεραρὶ κατὰ δῆμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν ἐπισκέψασθε αὐτοὺς,

30. ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς ἐπισκέψασθε αὐτοὺς, πᾶς δ' εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

31. Καὶ ταῦτα τὰ φυλάγματα τῶν αἰρομένων ὑπ' αὐτῶν κατὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, τὰς κεφαλίδας τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς μοχλοὺς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ τὸ κατακάλυμμα, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν, καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν, καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς,

32. καὶ τοὺς στύλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν, καὶ τοὺς στύλους τοῦ καταπετάσματος τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν, καὶ τοὺς πασσαλοὺς αὐτῶν, καὶ τοὺς κάλους αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ λειτουργήματα αὐτῶν· ἐξ ὀνομάτων ἐπισκέψασθε αὐτοὺς, καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς φυλακῆς τῶν αἰρομένων ὑπ' αὐτῶν.

33. Αὕτη ἡ λειτουργία δῆμου υἱῶν Μεραρὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἐν χειρὶ Ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως.

34. Καὶ ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ ἀρχόντες Ἰσραὴλ τοὺς υἱοὺς Καὰθ κατὰ δῆμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν,

35. ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς δ' εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

36. Καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δῆμους αὐτῶν, διςχιλίοι ἐπτακόσιοι πεντήκοντα.

37. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δῆμου Καὰθ, πᾶς δ' λειτουργῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καθὰ ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς Κυρίου, ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

38. Καὶ ἐπεσκέπησαν υἱοὶ Γεδσὼν κατὰ δῆμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν,

39. ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς δ' εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

40. καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δῆμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, διςχιλίοι ἑξακόσιοι τριάκοντα.

41. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δῆμου υἱῶν Γεδσὼν, πᾶς δ' λειτουργῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, οὗς ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς Κυρίου, ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

42. Ἐπεσκέπησαν δὲ καὶ δῆμος υἱῶν Μεραρὶ κατὰ δῆμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν,

43. ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς δ' εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν πρὸς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

44. Καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δῆμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, τρισχιλίοι καὶ διςχιλίοι.

27. Juxta os Aaron et filiorum ejus, erit ministerium filiorum Gedson, secundum omnia ministeria eorum, et secundum omnia opera eorum : et recognoscas eos ex nomine omnia quæ levanda sunt ab eis.

28. Hoc est ministerium filiorum Gedson in tabernaculo testimonii, et custodia eorum in manu Ithamar filii Aaron sacerdotis.

29. Filii Merari secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum recognoscite eos,

30. a quinque et viginti annis et supra usque ad quinquaginta annos recognoscite eos, omnis ingrediens ministrare opera tabernaculi testimonii.

31. Et hæc sunt observationes eorum quæ levantur ab eis secundum omnia opera eorum in tabernaculo testimonii : capitella tabernaculi, et vectes, et columnas ejus, et bases ejus, et cooperimentum et bases eorum, et columnæ eorum, et cooperimentum ostii tabernaculi,

32. et columnas atrii in circuitu, et bases earum, et columnas veli portæ atrii, et bases earum, et paxillos earum, et funes earum, et omnia vasa earum, et omnia ministeria earum : ex nomine recognoscite eos, et omnia vasa custodia eorum quæ levantur ab eis.

33. Hoc est ministerium populi filiorum Merari in omnibus operibus eorum in tabernaculo testimonii in manu Ithamar filii Aaron sacerdotis.

34. Et recognovit Moyses et Aaron et principes Israel filios Caath secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum,

35. a quinque et viginti annis et supra usque ad quinquaginta annos, omnis ingrediens ministrare et facere in tabernaculo testimonii.

36. Et fuit recognitio eorum secundum populos eorum, bis mille septingenti quinquaginta.

37. Hæc est recognitio populi Caath, omnis qui ministrat in tabernaculo testimonii, sicut recognovit Moyses et Aaron per vocem Domini, in manu Moysis.

38. Et recogniti sunt filii Gedson secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum,

39. a quinque et viginti annis et supra usque ad quinquaginta annos, omnis ingrediens ministrare et facere opera in tabernaculo testimonii.

40. Et fuit recognitio eorum secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum bis mille sexcenti triginta.

41. Hæc est recognitio populi filiorum Gedson, omnis ministrans in tabernaculo testimonii, quos recognovit Moyses et Aaron per vocem Domini, in manu Moysis.

42. Recogniti autem sunt et populus filiorum Merari secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum,

43. a quinque et viginti annis et supra usque ad quinquaginta annos, omnis ingrediens ministrare ad opera tabernaculi testimonii.

44. Et fuit recognitio eorum secundum populos eorum, secundum domos familiarum eorum, ter mille et ducenti.

45. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δῆμου υἱῶν Μεραρί, οὓς ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς Κυρίου, ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

46. Πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι, οὓς ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ ἀρχόντες Ἰσραὴλ τοὺς Λευίτας, κατὰ δῆμους καὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν,

47. ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πενηκονταετοῦς, πᾶς δ' εἰσπορευόμενος πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἔργων, καὶ τὰ ἔργα τὰ αἰρόμενα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

48. Καὶ ἐγενήθησαν οἱ ἐπισκεπέντες, ὀκτακισχίλιοι πενταχόσιοι ὀγδοήκοντα.

49. Διὰ φωνῆς Κυρίου ἐπεσκέψατο αὐτοὺς ἐν χειρὶ Μωϋσῆ, ἄνδρα κατὰ ἄνδρα ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν, καὶ ἐπὶ ὧν αἰρουσιν αὐτοί· καὶ ἐπεσκέπησαν ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
2. Πρόσταξον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐξαποστείλα-
τωσαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς πάντα λεπρόν, καὶ πάντα γο-
νοῦργον, καὶ πάντα ἀκάθαρτον ἐπὶ ψυχῇ,

3. ἀπὸ ἀρσενικοῦ ἕως θηλυκοῦ, ἐξαποστείλατε ἔξω
τῆς παρεμβολῆς, καὶ οὐ μὴ μιανῶσι τὰς παρεμβολὰς
αὐτῶν, ἐν οἷς ἐγὼ καταγίνομαι ἐν αὐτοῖς.

4. Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξαπέ-
στειλαν αὐτοὺς ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καθὰ ἐλάλησε
Κύριος Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.

5. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
α. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἄνθρωπε ἢ γυνή,
ὅς τις ἂν ποιήσῃ ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν τῶν ἀνθρω-
πίνων, καὶ παρίδῳ παρίδῃ, καὶ πλημμελήσῃ ἢ ψυχὴ
ἐκείνη,

7. ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν ἣν ἐποίησεν, καὶ ἀπο-
δώσει τὴν πλημμέλειαν τὸ κεφάλαιον, καὶ τὸ ἐπι-
πεμπτον αὐτοῦ προσθήσει ἐπ' αὐτὸ, καὶ ἀποδώσει τίνι
ἐπλημμέλησεν αὐτῷ.

8. Ἐάν δέ μὴ ᾖ τῷ ἀνθρώπῳ ὁ ἀγχιτεύων, ὥστε
ἀποδοῦναι αὐτῷ τὸ πλημμέλημα πρὸς αὐτὸν, τὸ πλημ-
μέλημα τὸ ἀποδιδόμενον Κυρίῳ, τῷ ἱερεῖ ἔσται, πλην
τοῦ κριοῦ τοῦ ἱλασμοῦ, δι' οὗ ἐξιλάσεται ἐν αὐτῷ περὶ
αὐτοῦ.

9. Καὶ πᾶσα ἀπαρχὴ κατὰ πάντα τὰ ἁγιαζόμενα
ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὅσα ἐὰν προσφέρωσι Κυρίῳ, τῷ ἱερεῖ
αὐτῷ ἔσται·

10. καὶ ἐκάστου τὰ ἁγιασμένα αὐτοῦ ἔσται, καὶ
ἀνὴρ, ὅς ἂν δῶ τῷ ἱερεῖ, αὐτῷ ἔσται.

11. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

12. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐ-
τούς· Ἄνδρες, ἄνδρες ἐὰν παραβῇ ἢ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ
ὑπεριδοῦσα παρίδῃ αὐτὸν,

13. καὶ κοιμηθῇ τις μετ' αὐτῆς κόντην σπέρματος,
καὶ λάθῃ ἐξ ὀφθαλμῶν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ κρύψῃ,
αὕτη δέ ᾗ μεμιασμένη, καὶ μάρτυς μὴ ᾗ μετ' αὐτῆς,
καὶ αὕτη μὴ ᾗ συνευλημμένη,

14. καὶ ἐπέλθῃ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, αὕτη δέ μεμianται, ᾗ ἐπέλθῃ αὐτῷ
πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
αὕτη δέ μὴ ᾗ μεμιασμένη,

45. Hæc est cognitio populi filiorum Merari, quos re-
cognovit Moyses et Aaron per vocem Domini, in manu
Moysi.

46. Omnes cogniti quos cognovit Moyses et Aaron, et
principes Israel Levitas, secundum populos et secundum
domos familiarum eorum,

47. a quinque et viginti annis et supra usque ad quinquaginta annos, omnis ingrediens ad opus operum, et opera quæ levantur in tabernaculo testimonii.

48. Et fuerunt qui cogniti sunt, octo mille quingenti octoginta.

49. Per vocem Domini cognovit eos in manu Moysi, virum ad virum super opera eorum, et super illa quæ ipsi levant: et cogniti sunt quemadmodum præcepit Dominus Moysi.

CAPUT V.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

2. Præcipe filiis Israel, et emittant e castris omnem leprosum, et omnem qui patitur fluorem sanguinis, et omnem immundum super anima,

3. a masculino usque ad femininum, emittite extra castra; et non inquinabunt castra ipsorum, in quibus ego versor in eis.

4. Et fecerunt sic filii Israel, et emiserunt eos extra castra, sicut locutus est Dominus Moysi, sic fecerunt filii Israel.

5. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

6. Loquere filiis Israel, dicens: Vir aut mulier, quicumque fecerit ab omnibus peccatis humanis, et despiciens despexerit, et deliquerit anima illa,

7. annuntiabit peccatum quod fecit et reddet delictum: caput, et quintas ejus adjiciet super illud, et reddet cui deliquit ei.

8. Si autem non fuerit homini proximus, ita ut reddat illi delictum ad ipsum, delictum quod redditur Domino, sacerdoti erit, excepto ariete propitiationis, per quem depropiatibit in illo pro eo.

9. Et omnes primitiæ secundum omnia quæ sanctificantur in filiis Israel, quæcumque offerent Domino, sacerdoti ipsi erunt:

10. et cujusque sanctificata ipsius erunt, et vir, qui dedit sacerdoti, ei erit.

11. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

12. Loquere filiis Israel, et dices ad eos: Viri, viri si prævaricata fuerit uxor ejus, et despiciens despexerit eum,

13. et cubuerit quis cum ea concubitus seminis, et latuerit ab oculis viri sui, et absconderit, ipsa autem sit inquinata, et testis non sit cum ea, et ipsa non sit prehensa,

14. et supervenerit ei spiritus zelandi, et zelet uxorem suam, ipsa autem inquinata est, vel supervenerit ei spiritus zelandi, et zelet uxorem suam, ipsa autem non sit inquinata,

15. καὶ ἄξει ὁ ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ προσοίσει τὸ δῶρον περὶ αὐτῆς, τὸ δέκατον τοῦ οἴφι ἁλευρον κριθίνον, οὐκ ἐπιχειεῖ ἐπ' αὐτὸ ἔλαιον, οὐδὲ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ λίβανον· ἔστι γὰρ θυσία ζηλοτυπίας, θυσία μνημοσύνου, ἀναμνησκούσα ἁμαρτίαν.

16. Καὶ προσάξει αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, καὶ στήσει αὐτὴν ἔναντι Κυρίου.

17. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ὕδωρ καθαρὸν ζῶν ἐν ἀγ-
γεῖω ὀστρακίνῳ, καὶ τῆς γῆς τῆς οὐσῆς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους
τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐμβαλεῖ
εἰς τὸ ὕδωρ.

18. Καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἔναντι Κυρίου,
καὶ ἀποκαλύψει τὴν κεφαλὴν τῆς γυναίκος, καὶ δώσει
ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς τὴν θυσίαν τοῦ μνημοσύνου, τὴν
θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας· ἐν δὲ τῇ χειρὶ τοῦ ἱερέως ἔσται
τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρώμενου τούτου.

19. Καὶ ὀρκιεῖ αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἔρει τῇ γυναί-
κί· Εἰ μὴ κοικοῖμαι τις μετὰ σοῦ, εἰ μὴ παραβέβηκας
μιανθῆναι ὑπὸ τὸν ἄνδρα τὸν σεαυτῆς, ἀθῶα ἴσθι ἀπὸ
τοῦ ὕδατος τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρώμενου τούτου.

20. Εἰ δὲ σὺ παραβέβηκας, ὑπανδρὸς οὖσα, ἡ με-
μῖανσαι, καὶ ἔδωκε τις τὴν κοίτην αὐτοῦ ἐν σοὶ, πλὴν
τοῦ ἀνδρός σου·

21. καὶ ὀρκιεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἐν τοῖς ὄρκιοις
τῆς ἀρχῆς ταύτης, καὶ ἔρει ὁ ἱερεὺς τῇ γυναίκί· Δὴ σε
Κύριος ἐν ἀρχῇ καὶ ἐνόρκιον ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, ἐν
τῷ δοῦναι Κύριον τὸν μηρόν σου διαπεπτωκότα καὶ τὴν
κοιλίαν σου πεπρησμένην.

22. Καὶ εἰσελεύσεται τὸ ὕδωρ τὸ ἐπικαταρώμενον
τοῦτο εἰς τὴν κοιλίαν σου πρῆσαι γαστέρα, καὶ διαπεσεῖν
μηρόν σου. Καὶ ἔρει ἡ γυνὴ· Ἰένοίτο, γένοίτο.

23. Καὶ γράψει ὁ ἱερεὺς τὰς ἀρχὰς ταύτας εἰς βιβλίον,
καὶ ἐξαλείψει εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρώ-
μενου.

24. Καὶ ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ
ἐπικαταρώμενου· καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τὸ
ἐπικαταρώμενον τοῦ ἐλεγμοῦ.

25. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἐκ χειρὸς τῆς γυναίκος τὴν
θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας, καὶ ἐπιθήσει τὴν θυσίαν ἔναντι
Κυρίου, καὶ προσοίσει αὐτὴν πρὸς τὸ θυσιαστήριον.

26. Καὶ δράξεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ μνημό-
συνον αὐτῆς, καὶ ἀνοίσεται αὐτὸ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον,
καὶ μετὰ ταῦτα ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ.

27. Καὶ ἔσται, ἐὰν ἡ μειμισμένη καὶ λήθῃ λάθῃ τὸν
ἄνδρα αὐτῆς, καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τοῦ
ἐλεγμοῦ τὸ ἐπικαταρώμενον, καὶ πρησθήσεται τὴν κοι-
λίαν, καὶ διαπεσεῖται ὁ μηρὸς αὐτῆς, καὶ ἔσται γυνὴ εἰς
ἀρὰν τῷ λαῷ αὐτῆς.

28. Ἐὰν δὲ μὴ μιανθῇ ἡ γυνὴ, καὶ καθαρὰ ἦ, καὶ
ἀθῶα ἔσται, καὶ ἐκσπερματιεῖ σπέρμα.

29. Οὗτος ὁ νόμος τῆς ζηλοτυπίας, ᾧ ἂν παραβῇ ἡ
γυνὴ ὑπανδρὸς οὖσα, καὶ μιανθῇ,

30. ἡ ἄνθρωπος δὲ ἐὰν ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα
ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ στήσῃ
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔναντι Κυρίου, καὶ ποιήσῃ αὐτῇ ὁ
ἱερεὺς πάντα τὸν νόμον τούτων,

31. καὶ ἀθῶος ἔσται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ ἁμαρτίας· καὶ
γυνὴ ἐκείνη λήψεται τὴν ἁμαρτίαν αὐτῆς.

15. et adducet homo uxorem suam ad sacerdotem, et offeret munus pro ea, decimam αphi farinam hordeaceam, non effundet super ipsam oleum, neque imponet super eam thus: est enim sacrificium zelotypiae, sacrificium memorialis, rememorans peccatum.

16. Et adducet eam sacerdos, et statuet eam ante Domi-
num.

17. Et sumet sacerdos aquam mundam viventem in vase testaceo, et de terra quae est super pavementum tabernaculi testimonii, et sumens sacerdos injiciet in aquam.

18. Et statuet sacerdos mulierem ante Dominum, et re-
velabit caput mulieris, et dabit super manus ejus sacrificium memorialis, sacrificium zelotypiae: in manu autem sacer-
dotis erit aqua argutionis quae maledicetur hujus.

19. Et adjurabit eam sacerdos, et dicet mulieri: Si non concubuit quis tecum, si non praevaricata es ut inquinare-
ris sub viro tuo, innocens esto ab aqua argutionis quae maledicetur hujus.

20. Si autem praevaricata es, cum sub viro sis, vel in-
quinata es, et dedit quis concubitum suum in te, praeter virum tuum:

21. et adjurabit sacerdos mulierem in juramentis maledi-
ctionis hujus, et dicet sacerdos mulieri: Det te Dominus in maledictum et execramentum in medio populi tui, in
dando Dominus femur tuum collapsum, et ventrem tuum disruptum.

22. Et ingreditur aqua quae maledicetur haec in ventrem
tuum, ad dirumpendum uterum, et faciendum cadere femur
tuum. Et dicet mulier: Fiat, fiat.

23. Et scribet sacerdos maledicta haec in libro, et delebit
in aqua argutionis quae maledicetur.

24. Et potabit mulierem de aqua argutionis quae maledi-
citur: et intrabit in eam aqua quae maledicetur argutionis.

25. Et sumet sacerdos de manu mulieris sacrificium ze-
lotypiae, et imponet sacrificium ante Dominum, et offeret
illud ad altare.

26. Et tollet pugio sacerdos de sacrificio memoriale ejus,
et offeret illud super altare, et post haec potabit mulierem de
aqua.

27. Et erit, si fuerit inquinata et latendo latuerit virum
suum, et intrabit in eam aqua maledicta redargutionis, et
inflabitur ventrem, et decidet femur ejus, et erit mulier in
maledictum populo suo.

28. Si autem non fuerit inquinata mulier, et munda fue-
rit, et innocens erit, et seminare faciet semen.

29. Haec est lex zelotypiae, cuicumque praevaricata fuerit
mulier quae sub viro est, et inquinata fuerit,

30. aut homo cui supervenerit super eum spiritus zelandi,
et zelaverit uxorem suam, et statuet uxorem suam ante Do-
minum, et faciet ei sacerdos omnem legem hanc,

31. et innocens erit homo a peccato: et mulier illa acci-
piet peccatum suum.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἄνθρωπος ὃν γυνὴ ὅς ἂν μεγάλως εὐχῆται εὐχὴν ἀφ' ἀγνίστασθαι ἀγγεῖαν Κυρίου,
3. ἀπὸ οἴνου καὶ σίκερα ἀγνισθήσεται· καὶ ὄξος ἐξ οἴνου καὶ ὄξος ἐκ σίκερα οὐ πίνεται· καὶ ὅσα κατεργάζονται ἐκ σταφυλῆς οὐ πίνεται· καὶ σταφυλὴν πρόσφατον καὶ σταφίδα οὐ φάγεται·
4. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ· ἀπὸ πάντων ὅσα γίνεται ἐξ ἀμπέλου, οἶνον ἀπὸ στεμφύλων ἕως γιγάρτου οὐ φάγεται·
5. πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ ἀγνισμού. Ξυρὸν οὐκ ἐπελεύσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὥς ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι ὅσας ἤψατο Κυρίῳ· ἅγιος ἔσται τρέφων κόμην τρίχα κεφαλῆς·
6. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς Κυρίῳ· ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυῖα οὐκ ἐξελευσεται·
7. Ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ, καὶ ἐπ' ἀδελφῶν καὶ ἐπ' ἀδελφῇ, οὐ μιανθήσεται ἐπ' αὐτοὺς ἀποθανόντων αὐτῶν, ὅτι εὐχὴ Θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῖς ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ.
8. Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ ἅγιος ἔσται Κυρίῳ.
9. Ἐὰν δέ τις ἀποθάνῃ ἐπ' αὐτῷ ἐξάπινα, παραχρῆμα μιανθήσεται ἡ κεφαλὴ εὐχῆς αὐτοῦ· καὶ ξυρήσεται τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἢ ἂν ἡμέρᾳ καθαρισθῇ· τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ξυρηθήσεται.
10. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ οἴσει δύο τρυγόνες, ἢ δύο νοσοῦς περισσετέρων πρὸς τὸν ἱερέα, ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.
11. Καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ μίαν εἰς δλοκαύτωμα· καὶ ἐξέλσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ ὧν ἤμαρτε περὶ τῆς ψυχῆς, καὶ ἀγιάσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ·
12. ἢ ἡγιασθῇ Κυρίῳ, τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς. Καὶ προσάξει ἄμνον ἐνιαύσιον εἰς πλημμέλειαν· καὶ αἱ ἡμέραι αἱ πρότεροι ἄλογοι ἔσονται, ὅτι ἐμιάνθη ἡ κεφαλὴ εὐχῆς αὐτοῦ.
13. Καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐχαμένου. Ἡ ἂν ἡμέρᾳ πληρώσῃ ἡμέρας εὐχῆς αὐτοῦ, προσοίσει αὐτὸς παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.
14. Καὶ προσάξει τὸ δῶρον αὐτοῦ Κυρίῳ ἄμνον ἐνιαύσιον ἁμωμον ἕνα εἰς δλοκαύτωσιν, καὶ ἁμνάδα ἐνιαυσίαν μίαν ἁμωμον εἰς ἁμαρτίαν, καὶ κριὸν ἕνα ἁμωμον εἰς σωτήριον,
15. καὶ κανοὺν ἀζύμων σμιδάλειως ἄρτους ἀναπεποιημένους ἐν ἐλαίῳ, καὶ λάγανα ἀζύμα χειρισμένα ἐν ἐλαίῳ, καὶ θυσίαν αὐτῶν, καὶ σπονδὴν αὐτῶν.
16. Καὶ προσοίσει ὁ ἱερεὺς ἔναντι Κυρίου, καὶ ποιήσει τὸ περὶ ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ τὸ δλοκαύτωμα αὐτοῦ.
17. Καὶ τὸν κριὸν ποιήσει θυσίαν σωτηρίου τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τῷ κανοῖ τῶν ἀζύμων· καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ.
18. Καὶ ξυρήσεται ὁ ὑψόμενος παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὴν κεφαλὴν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει τὰς τρίχας ἐπὶ τὸ πῦρ, ὃ ἐστὶν ὑπὸ τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου.
19. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς τὸν βραχίονα ἐξ ὅθεν ἀπὸ τοῦ χριοῦ, καὶ ἄρτον ἕνα ἀζύμων ἀπὸ τοῦ κανοῦ, καὶ

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :
2. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Vir aut mulier quicumque magne voverit votum purificandi puritatem Domini,
3. a vino et sicera temperabit : et acetum ex vino, et acetum ex sicera non bibet : et quaecumque conficiuntur ex uva, non bibet : et uvam recentem et uvam passam non comedet
4. omnibus diebus voti sui : ab omnibus quaecumque fiant ex vite, vinum a corticibus uvæ, usque ad acinum non comedet
5. omnibus diebus purificationis. Novacula non superveniet super caput ejus, donec impleantur dies quoscumque vovit Domino : sanctus erit nutriendi comam capillum capitis
6. omnibus diebus voti Domino : super omnem animam mortuam non ingreditur.
7. Super patrem et matrem, et super fratrem et super sororem, non inquinabitur in eis, cum illi mortui fuerint, quoniam votum Dei ejus in eo super caput ejus.
8. Omnibus diebus voti sui sanctus erit Domino.
9. Si quis autem mortuus fuerit super eum repente, statim inquinabitur caput voti ejus, et radetur caput suum quæ die mundabitur : die septimo radetur.
10. Et die octavo feret duos turtures, vel duos pullos columbarum ad sacerdotem, ad januas tabernaculi testimonii.
11. Et faciet sacerdos unum pro peccato, et unum in holocaustum : et depropitiabit pro eo sacerdos de quibus peccavit pro anima : et sanctificabit caput suum in die illa
12. qua sanctificatus est Domino, dies voti. Et adducet agnum anniculum in delictum : et priores dies innumerati erunt, quoniam inquinatum fuit caput voti ejus.
13. Et hæc est lex ejus qui vovit. Quaecumque die impleverit dies voti sui, offeret ipse ad januas tabernaculi testimonii.
14. Et offeret munus suum Domino agnum anniculum sine vitio unum in holocaustoma, et agnam anniculam unam sine vitio in peccatum, et arietem unum sine vitio in salutare,
15. et canistrum azymorum sinilæ panes refectos in oleo, et lagana azyma uncta in oleo, et sacrificium eorum, et libamen eorum.
16. Et offeret sacerdos ante Dominum, et faciet quod pro peccato ejus, et holocaustum ejus.
17. Et arietem faciet sacrificium salutaris Domino super canistro azymorum : et faciet sacerdos sacrificium ejus et libamen ejus.
18. Et radetur qui vovit ad januas tabernaculi testimonii caput voti sui, et imponet capillos super ignem, qui est sub sacrificio salutaris.
19. Et sumet sacerdos brachium coctum de ariete, et panem unum azymum de canistro, et laganum azymum

λάγανον ἄζυμον ἐν, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ ὑψιμένου, μετὰ τὸ ξυρήσασθαι αὐτὸν τὴν εὐχὴν αὐτοῦ,

20. καὶ προσοίσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐπιθεμα ἔναντι Κυρίου· ἅγιον ἔσται τῷ ἱερεὶ ἐπὶ τοῦ στηθηνίου τοῦ ἐπιθέματος, καὶ ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ἀφαιρέματος· καὶ μετὰ ταῦτα πίεται ὁ ὑψιμένος, οἶνον.

21. Οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐχαμένου, ὃς ἂν εὐξῇται Κυρίῳ δῶρον αὐτοῦ Κυρίῳ περὶ τῆς εὐχῆς, χωρὶς ὧν ἂν εὐρῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ κατὰ δύναμιν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, ἣν ἂν εὐξῇται κατὰ νόμον ἀγνείας.

22. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

23. Λάλησον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων· Οὗτως εὐλογήσετε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγοντες αὐτοῖς·

24. Εὐλογῆσαι σε Κύριος καὶ φυλάξαι σε.

25. Ἐπιφάναι Κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σέ, καὶ ἐλεῆσαι σε.

26. Ἐπάροι Κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σέ, καὶ δώῃ σοι εἰρήνην.

27. Καὶ ἐπιθήσουσι τὸ ὄνομά μου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ Κύριος εὐλογήσω αὐτούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

1. Καὶ ἐγένετο ἡ ἡμέρα συνετέλεσε Μωϋσῆς, ὥστε ἀναστῆσαι τὴν σκηνὴν, καὶ ἔχρισεν αὐτὴν, καὶ ἡγίασεν αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ ἔχρισεν αὐτὰ, καὶ ἡγίασεν αὐτὰ.

2. Καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ, δώδεκα ἄρχοντες οἰκων πατριῶν αὐτῶν· οὗτοι οἱ ἄρχοντες φυλῶν, οὗτοι οἱ παρεστηκότες ἐπὶ τῆς ἐπισκοπῆς.

3. Καὶ ἤνεγκαν τὸ δῶρον αὐτῶν ἔναντι Κυρίου, ἑξ ἁμάξας λαμπηνίκας, καὶ δώδεκα βόας· ἁμαζαν παρὰ δύο ἄρχόντων, καὶ μόσχον παρὰ ἑκάστου· καὶ προσήγαγον ἔναντι τῆς σκηνῆς.

4. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

5. Λάβε παρ' αὐτῶν, καὶ ἔσονται πρὸς τὰ ἔργα τὰ λειτουργικὰ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ δώσεις αὐτὰ τοῖς Λευίταις, ἑκάστῳ κατὰ τὴν αὐτοῦ λειτουργίαν.

6. Καὶ λαβὼν Μωϋσῆς τὰς ἁμάξας καὶ τοὺς βόας, ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς Λευίταις.

7. Καὶ τὰς δύο ἁμάξας καὶ τοὺς τέσσαρας βόας ἔδωκε τοῖς υἱοῖς Γεδσὼν κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν,

8. καὶ τὰς τέσσαρας ἁμάξας καὶ τοὺς ὀκτὼ βόας ἔδωκε τοῖς υἱοῖς Μεραρί κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν, διὰ Ἰοάμαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως.

9. Καὶ τοῖς υἱοῖς Καθὼ οὐ δέδωκεν, ὅτι τὰ λειτουργήματα τοῦ ἁγίου ἔχουσιν ἐπ' ὤμων ἀροῦσιν.

10. Καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἔχρισεν αὐτὸ, καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες τὰ δῶρα αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἀρχων εἷς καθ' ἡμέραν, ἀρχων καθ' ἡμέραν προσοίσουσι τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου.

12. Καὶ ἦν ὁ προσφέρων ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ Ναασσὼν υἱὸς Ἀμιναδάβ, ἀρχων τῆς φυλῆς Ἰούδα.

13. Καὶ προσήνεγκε τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν

unum, et imponet super manus ejus qui vovit, postquam ipse rasmus fuerit votum suum,

20. et offeret ea sacerdos impositionem ante Dominum. Sanctum erit sacerdoti super pectusculum impositionis, et super brachium demptionis : et post hæc bibet qui vovit, vinum.

21. Hæc est lex ejus qui vovit, quicumque voverit munus suum Domino pro voto, absque iis quæ invenerit manus ejus secundum potentiam voti sui, quod utique voverit juxta legem puritatis.

22. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

23. Loquere Aaron et filiis ejus, dicens : Sic benedicetis filios Israel, dicentes eis :

24. Benedicat te Dominus et custodiat te.

25. Illuminet Dominus faciem tuam super te, et misereatur tui.

26. Elevet Dominus faciem suam super te, et det tibi pacem.

27. Et imponent nomen meum super filios Israel, et ego Dominus benedicam eos.

CAPUT VII.

1. Et factum est qua die consummavit Moyse, ut erigeret tabernaculum, et unxit illud, et sanctificavit illud, et omnia vasa ejus, et altare, et omnia vasa ejus, et unxit ea, et sanctificavit ea.

2. Et obtulerunt principes Israel, duodecim principes domorum familiarum suarum : hi sunt principes tribuum, hi assistentes super recognitione.

3. Et tulerunt munus suum ante Dominum, sex vehicula lampanica, et duodecim boves : vehiculum a duobus principibus, et vitulum ab unoquoque : et adduxerunt ante tabernaculum.

4. Et ait Dominus ad Moysen, dicens :

5. Accipe ab eis, et erunt ad opera ministratoria tabernaculi testimonii, et dabis ea Levitis, unicuique secundum ministerium ejus.

6. Et sumens Moyses vehicula et boves, dedit ea Levitis.

7. Et duo vehicula et quatuor boves dedit filiis Gedsom secundum ministeria eorum,

8. et quatuor vehicula et octo boves dedit filiis Merari secundum ministeria eorum, per Ithamar filium Aaron sacerdotis.

9. Et filiis Caath non dedit, quoniam ministeria ipsius sancti habent : super humeros levabunt.

10. Et obtulerunt principes in dedicationem altaris, in die qua unxit illud, et obtulerunt principes munera sua e regione altaris.

11. Et dixit Dominus ad Moysen : Princeps unus quotidie, princeps quotidie offerent dona sua in dedicationem altaris.

12. Et fuit offerens in die prima donum suum Naasson filius Aminadab, princeps tribus Juda.

13. Et obtulit donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam,

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
2. Ἀλάησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἄνθρωπος ἡ γυνὴ ὅς ἂν μεγάλως εὐξῆται εὐχὴν ἀπαργίσσασθαι ἀγνείαν Κυρίῳ,
3. ἀπὸ οἴνου καὶ σίκερα ἀγνισθήσεται· καὶ ὀξὺς ἐξ οἴνου καὶ ὀξὺς ἐκ σίκερα οὐ πίνεται· καὶ ὅσα κατεργάζονται ἐκ σταφυλῆς οὐ πίνεται· καὶ σταφυλὴν πρόσφατον καὶ σταφίδα οὐ φάγεται·
4. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ· ἀπὸ πάντων ὅσα γίνεται ἐξ ἀμπέλου, οἶνον ἀπὸ στεμφύλων ἕως γιγάρτου οὐ φάγεται·
5. πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ ἀγνισμού. Ξυρὸν οὐκ ἐπελεύσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι ὅσας ἡΐστατο Κυρίῳ· ἅγιος ἔσται τρέφων κόμην τρίχα κεφαλῆς·
6. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς Κυρίῳ· ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυία οὐκ εἰσλεύσεται·
7. Ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ, καὶ ἐπ' ἀδελφῶ καὶ ἐπ' ἀδελφῇ, οὐ μιανθήσεται ἐπ' αὐτοῖς ἀποθανόντων αὐτῶν, ὅτι εὐχὴ Θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῶ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ.
8. Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ ἅγιος ἔσται Κυρίῳ.
9. Ἐὰν δέ τις ἀποθάνῃ ἐπ' αὐτῷ ἐξ ἀπηναι, παραχρῆμα μιανθήσεται ἡ κεφαλὴ εὐχῆς αὐτοῦ· καὶ ξυρήσεται τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἢ ἂν ἡμέρα καθαρισθῇ· τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ξυρηθήσεται.
10. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ οἴσει δύο τρυγόνας, ἡ δύο νοσσοὺς περιστερῶν πρὸς τὸν ἱερεῖα, ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.
11. Καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ μίαν εἰς δλοκαύτωμα· καὶ ἐξιλιάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ ὧν ἤμαρτε περὶ τῆς ψυχῆς, καὶ ἀγιάσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ·
12. ἡ ἡγιασθὴ Κυρίῳ, τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς. Καὶ προσάξει ἁμὸν ἐνιαυσίον εἰς πλημμέλειαν· καὶ αἱ ἡμέραι αἱ πρότεραι ἄλογοι ἔσονται, ὅτι ἐμιάνη ἡ κεφαλὴ εὐχῆς αὐτοῦ.
13. Καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐξαμένου. Ἢ ἂν ἡμέρα πληρώσῃ ἡμέρας εὐχῆς αὐτοῦ, προσοίσει αὐτὸς παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.
14. Καὶ προσάξει τὸ δῶρον αὐτοῦ Κυρίῳ ἁμὸν ἐνιαυσίον ἁμωμον ἓνα εἰς δλοκαύτωσιν, καὶ ἁμνάδα ἐνιαυσίαν μίαν ἁμωμον εἰς ἁμαρτίαν, καὶ κριὸν ἓνα ἁμωμον εἰς σωτήριον,
15. καὶ κανοὺν ἀζύμων σεμιδάλεως ἄρτους ἀναπεποιημένους ἐν ἐλαίῳ, καὶ λάγανα ἀζυμα κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ, καὶ θυσίαν αὐτῶν, καὶ σπονδὴν αὐτῶν.
16. Καὶ προσοίσει ὁ ἱερεὺς ἐναντὶ Κυρίου, καὶ ποιήσει τὸ περὶ ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ τὸ δλοκαύτωμα αὐτοῦ.
17. Καὶ τὸν κριὸν ποιήσει θυσίαν σωτηρίου τοῦ Κυρίου ἐπὶ τῷ κανῷ τῶν ἀζύμων· καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ.
18. Καὶ ξυρήσεται ὁ ἡγμένους παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὴν κεφαλὴν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει τὰς τρίχας ἐπὶ τὸ πῦρ, ὃ ἔστιν ὑπὸ τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου.
19. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς τὸν βραχίονα ἐξ ὧν ἀπὸ τοῦ κριοῦ, καὶ ἄρτον ἓνα ἀζύμων ἀπὸ τοῦ κανοῦ, καὶ

CAPUT VI.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :
2. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Vir aut mulier quicumque magne voverit votum purificandi puritatem Domino,
3. a vino et sicera temperabit : et acetum ex vino, et acetum ex sicera non bibet : et quaecumque conficiuntur ex uva, non bibet : et uvam recentem et uvam passam non comedit
4. omnibus diebus voti sui : ab omnibus quaecumque fiant ex vite, vinum a corticibus uvæ, usque ad acinum non comedit
5. omnibus diebus purificationis. Novacula non superveniet super caput ejus, donec impleantur dies quoscumque vovit Domino : sanctus erit nutriens comam capillum capitis
6. omnibus diebus voti Domino : super omnem animam mortuam non ingreditur.
7. Super patrem et matrem, et super fratrem et super sororem, non inquinabitur in eis, cum illi mortui fuerint, quoniam votum Dei ejus in eo super caput ejus.
8. Omnibus diebus voti sui sanctus erit Domino.
9. Si quis autem mortuus fuerit super eum repente, statim inquinabitur caput voti ejus, et radetur caput suum quæ die mundabitur : die septimo radetur.
10. Et die octavo feret duos turtures, vel duos pullos columbarum ad sacerdotem, ad januas tabernaculi testimonii.
11. Et faciet sacerdos unum pro peccato, et unum in holocaustum : et depropitiabit pro eo sacerdos de quibus percavit pro anima : et sanctificabit caput suum in die illa
12. qua sanctificatus est Domino, dies voti. Et adducet agnum anniculum in delictum : et priores dies innumerati erunt, quoniam inquinatum fuit caput voti ejus.
13. Et hæc est lex ejus qui vovit. Quacumque die impleverit dies voti sui, offeret ipse ad januas tabernaculi testimonii.
14. Et offeret munus suum Domino agnum anniculum sine vitio unum in holocaustoma, et agnam anniculam unam sine vitio in peccatum, et arietem unum sine vitio in salutare,
15. et canistrum azymorum similæ panes refectos in oleo, et lagana azyma uncta in oleo, et sacrificium eorum, et libamen eorum.
16. Et offeret sacerdos ante Dominum, et faciet quod pro peccato ejus, et holocaustum ejus.
17. Et arietem faciet sacrificium salutaris Domino super canistro azymorum : et faciet sacerdos sacrificium ejus et libamen ejus.
18. Et radetur qui vovit ad januas tabernaculi testimonii caput voti sui, et imponet capillos super ignem, qui est sub sacrificio salutaris.
19. Et sumet sacerdos brachium coctum de arietem, et panem unum azymum de canistro, et laganum azymum

λάγανον αζυμον ἐν, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ ἡγμένου, μετὰ τὸ ξυρῆσασθαι αὐτὸν τὴν εὐχὴν αὐτοῦ,

20. καὶ προσίοις αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐπιθέμα ἑναντί Κυρίου· ἅγιον ἵσται τῷ ἱερεὶ ἐπὶ τοῦ στηθηνίου τοῦ ἐπιθέματος, καὶ ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ἀφαιρέματος· καὶ μετὰ ταῦτα πίεται ὁ ἡγμένος, οἶνον.

21. Οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐξαμένου, ὃς ἂν εὐξῆται Κυρίου δῶρον αὐτοῦ Κυρίῳ περὶ τῆς εὐχῆς, χωρὶς ὧν ἂν εὐρῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ κατὰ δύναμιν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, ἣν ἂν εὐξῆται κατὰ νόμον ἀγγελίας.

22. Καὶ ἐλάλησεν Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

23. Λάλησον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων· Οὕτως εὐλογήσετε τοὺς υἱούς Ἰσραὴλ, λέγοντες αὐτοῖς·

24. Εὐλογῆσαι σε Κύριος καὶ φυλάξαι σε.

25. Ἐμφάναι Κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σέ, καὶ ἐλεήσει σε.

26. Ἐπάροι Κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σέ, καὶ δώῃ σοι εἰρήνην.

27. Καὶ ἐπιθήσουσι τὸ ὄνομά μου ἐπὶ τοὺς υἱούς Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ Κύριος εὐλογήσω αὐτούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἐγένετο ἡ ἡμέρα συνετέλεσε Μωϋσῆς, ὥστε ἀναστῆσαι τὴν σκηνήν, καὶ ἔχρισεν αὐτήν, καὶ ἡγίασεν αὐτήν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ ἔχρισεν αὐτὰ, καὶ ἡγίασεν αὐτά.

2. Καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ, δώδεκα ἄρχοντες οἰκῶν πατριῶν αὐτῶν· οὗτοι οἱ ἄρχοντες φυλῶν, οὗτοι οἱ παρεστηκότες ἐπὶ τῆς ἐπισκοπῆς.

3. Καὶ ἦνεγκαν τὸ δῶρον αὐτῶν ἑναντί Κυρίου, ἑξ ἁμάξας λαμπηνίας, καὶ δώδεκα βόας· ἁμάξαν παρὰ δύο ἄρχόντων, καὶ μόσχον παρὰ ἑκάστου· καὶ προσήνεγκαν ἑναντίον τῆς σκηνῆς.

4. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

5. Λάβε παρ' αὐτῶν, καὶ ἔσονταί πρὸς τὰ ἔργα τὰ λειτουργικὰ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ δώσεις αὐτὰ τοῖς Λευίταις, ἑκάστῳ κατὰ τὴν αὐτοῦ λειτουργίαν.

6. Καὶ λαβὼν Μωϋσῆς τὰς ἁμάξας καὶ τοὺς βόας, ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς Λευίταις.

7. Καὶ τὰς δύο ἁμάξας καὶ τοὺς τέσσαρας βόας ἔδωκε τοῖς υἱοῖς Γεδσὼν κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν,

8. καὶ τὰς τέσσαρας ἁμάξας καὶ τοὺς ὀκτὼ βόας ἔδωκε τοῖς υἱοῖς Μεραρί κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν, διὰ Ἰθάμαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως.

9. Καὶ τοῖς υἱοῖς Καθὼ οὐ δέδωκεν, ὅτι τὰ λειτουργήματα τοῦ ἁγίου ἔχουσιν ἐπ' ὤμων ἀροῦσιν.

10. Καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἔχρισεν αὐτό, καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες τὰ δῶρα αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἀρχὼν εἷς καθ' ἡμέραν, ἀρχὼν καθ' ἡμέραν προσίοισι τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου.

12. Καὶ ἦν ὁ πρόσφερον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ναασσών υἱὸς Ἀμιναδάβ, ἀρχὼν τῆς φυλῆς Ἰούδα.

13. Καὶ προσήνεγκε τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυρῶν ἐν, τριακόντα καὶ ἑκατὸν δλχὴ αὐτοῦ· ψάλλον μίαν

anum, et imponet super manus ejus qui vovit, postquam ipse rasus fuerit votum suum,

20. et offeret ea sacerdos impositionem ante Dominum. Sanctum erit sacerdoti super pectusculum impositionis, et super brachium demptionis : et post hæc bibit qui vovit, vinum.

21. Hæc est lex ejus qui vovit, quicumque voverit munus suum Domino pro voto, absque iis quæ invenerit manus ejus secundum potentiam voti sui, quod utique voverit juxta legem puritatis.

22. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

23. Loquere Aaron et filiis ejus, dicens : Sic benedicetis filios Israel, dicentes eis :

24. Benedicat te Dominus et custodiat te.

25. Illuminet Dominus faciem tuam super te, et misereatur tui.

26. Elevet Dominus faciem suam super te, et det tibi pacem.

27. Et imponent nomen meum super filios Israel, et ego Dominus benedicam eos.

CAPUT VII.

1. Et factum est qua die consummavit Moyses, ut erigeret tabernaculum, et unxit illud, et sanctificavit illud, et omnia vasa ejus, et altare, et omnia vasa ejus, et unxit ea, et sanctificavit ea.

2. Et obtulerunt principes Israel, duodecim principes domorum familiarum suarum : hi sunt principes tribuum, hi assistentes super recognitione.

3. Et tulerunt munus suum ante Dominum, sex vehicula lampenica, et duodecim boves : vehiculum a duobus principibus, et vitulum ab unoquoque : et adduxerunt ante tabernaculum.

4. Et ait Dominus ad Moysen, dicens :

5. Accipe ab eis, et erunt ad opera ministratoria tabernaculi testimonii, et dabis ea Levitis, unicuique secundum ministerium ejus.

6. Et sumens Moyses vehicula et boves, dedit ea Levitis.

7. Et duo vehicula et quatuor boves dedit filiis Gedson secundum ministeria eorum,

8. et quatuor vehicula et octo boves dedit filiis Merari secundum ministeria eorum, per Ithamar filium Aaron sacerdotis.

9. Et filiis Caath non dedit, quoniam ministeria ipsius sancti habent : super humeros levabunt.

10. Et obtulerunt principes in dedicationem altaris, in die qua unxit illud, et obtulerunt principes munera sua e regione altaris.

11. Et dixit Dominus ad Moysen : Principes quotidie offerent dona sua altaris.

12. Et fuit offerens in die prima filius Aminadab, princeps tribus

13. Et obtulit donum suum triginia et centum pondus vj

ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σπειδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

14. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

15. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἄμνον ἓνα ἐνιαυσίον εἰς δλοκαύτωμα·

16. καὶ χίμαρον ἑξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·

17. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο δῶρον Ναασσῶν υἱοῦ Ἀμιναδάβ.

18. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ προσήνεγκε Ναθαναὴλ υἱὸς Σωγάρ, ὁ ἄρχων τῆς φυλῆς Ἰσάχαρ.

19. Καὶ προσήνεγκε τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν δλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σπειδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

20. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

21. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἄμνον ἓνα ἐνιαυσίον εἰς δλοκαύτωμα·

22. καὶ χίμαρον ἑξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·

23. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ναθαναὴλ υἱοῦ Σωγάρ.

24. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ζαβουλών, Ἐλιάβ υἱὸς Χαϊλὼν.

25. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν δλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σπειδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

26. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

27. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἄμνον ἓνα ἐνιαυσίον εἰς δλοκαύτωμα·

28. καὶ χίμαρον ἑξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·

29. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἐλιάβ υἱοῦ Χαϊλὼν.

30. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ῥουβὴν, Ἐλισούρ υἱὸς Σεδιούρ.

31. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν δλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σπειδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

32. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

33. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἄμνον ἓνα ἐνιαυσίον εἰς δλοκαύτωμα·

34. καὶ χίμαρον ἑξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·

35. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἐλισούρ υἱοῦ Σεδιούρ.

36. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Συμεὼν, Σλαμιήλ υἱὸς Σουρισαδάι.

37. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν δλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σπειδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

38. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

39. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἄμνον ἓνα ἐνιαυσίον εἰς δλοκαύτωμα·

septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :

14. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

15. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

16. et hircum ex capris unum pro peccato :

17. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Naasson filii Aminadab.

18. Die secunda obtulit Nathanael filius Sogar, princeps tribus Issachar.

19. Et obtulit donum suum, patellam agenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo in sacrificium :

20. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

21. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

22. et hircum ex capris unum pro peccato :

23. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Nathanael filii Sogar.

24. Die tertia princeps filiorum Zabulon, Heliab filius Chælon.

25. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo in sacrificium :

26. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

27. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

28. et hircum ex capris unum pro peccato :

29. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Heliab filii Chælon.

30. Die quarta princeps filiorum Ruben, Helisur filius Sediur.

31. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :

32. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

33. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

34. et hircum ex capris unum pro peccato :

35. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Helisur filii Sediur.

36. Die quinta princeps filiorum Symeon, Salamiel filius Surisadaï.

37. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ refectæ in oleo ad sacrificium :

38. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

39. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

40. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·
 41. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Σαλαμιὴλ υἱοῦ Σουρσαδαί.
 42. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑκτῇ ἀρχῶν τῶν υἱῶν Γὰδ, Ἐλειαυὶ υἱὸς Ῥαγουήλ.
 43. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλκῆ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·
 44. θυῖσκη μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·
 45. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὀλοκαύτωμα·
 46. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·
 47. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἐλισαφ υἱοῦ Ῥαγουήλ.
 48. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀρχῶν τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, Ἐλισταμὰ υἱὸς Ἐμίουδ.
 49. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλκῆ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·
 50. θυῖσκη μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·
 51. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὀλοκαύτωμα·
 52. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·
 53. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἐλισταμὰ υἱοῦ Ἐμίουδ.
 54. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἀρχῶν τῶν υἱῶν Μανασσῆ, Γαμαλιήλ υἱὸς Φαδασσοῦρ.
 55. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλκῆ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·
 56. θυῖσκη μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·
 57. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὀλοκαύτωμα·
 58. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·
 59. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Γαμαλιήλ υἱοῦ Φαδασσοῦρ.
 60. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐνάτῃ ἀρχῶν τῶν υἱῶν Βενιαμὴν, Ἀβιδὰν υἱὸς Γαδεωνί.
 61. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλκῆ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·
 62. θυῖσκη μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·
 63. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὀλοκαύτωμα·
 64. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·
 65. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἀβιδὰν υἱοῦ Γαδεωνί.
 66. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δεκάτῃ ἀρχῶν τῶν υἱῶν Δάν, Ἀχιέζερ υἱὸς Ἀμισαδαί.

VETUS TESTAMENTUM. — I.

40. et hircum ex capris unum pro peccato :
 41. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Salamiel filii Surisadai.
 42. Die sexta princeps filiorum Gad, Elisaph filius Raguel.
 43. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similae reflectae in oleo ad sacrificium :
 44. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :
 45. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :
 46. et hircum ex capris unum pro peccato :
 47. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Elisaph filii Raguel.
 48. Die septima princeps filiorum Ephraim, Elisama filius Etniud.
 49. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similae reflectae in oleo ad sacrificium :
 50. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :
 51. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :
 52. et hircum ex capris unum pro peccato :
 53. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Elisama filii Etniud.
 54. Die octava princeps filiorum Manasse, Gamaliel filius Phadassur.
 55. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similae reflectae in oleo ad sacrificium :
 56. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :
 57. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :
 58. et hircum ex capris unum pro peccato :
 59. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Gamaliel filii Phadassur.
 60. Die nono princeps filiorum Benjamin, Abidan filius Gadeoni,
 61. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similae reflectae in oleo ad sacrificium :
 62. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :
 63. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :
 64. et hircum ex capris unum pro peccato :
 65. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Abidan filii Gadeoni.
 66. Die decima princeps filiorum Dan, Achiezer filius Amisadai.

67. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἐβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρω πλήρη σμειδάλωος ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

68. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

69. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἓνα ἐνι-
αύσιον εἰς ὀλοκαύτωμα·

70. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·

71. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἀχίεζερ υἱοῦ Ἀμισαδαί.

72. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐνδεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἀσθρ, Φαγεὴλ υἱὸς Ἑχράν.

73. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἐβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρω πλήρη σμειδάλωος ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

74. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

75. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἓνα εἰς ὀλοκαύτωμα·

76. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·

77. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Φαγεὴλ υἱοῦ Ἑχράν.

78. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δωδεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Νεφθαλ, Ἀχιρὲ υἱὸς Αἰνάν.

79. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἐβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρω πλήρη σμειδάλωος ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

80. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

81. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἓνα ἐνι-
αύσιον εἰς ὀλοκαύτωμα·

82. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·

83. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἀχιρὲ υἱοῦ Αἰνάν.

84. Οὗτος δ' ἐγκαίνισμός τοῦ θυσιαστηρίου τῇ ἡμέρᾳ ἔγριπεν αὐτὸ παρὰ τῶν ἀρχόντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, τρυβλία ἀργυρᾶ δώδεκα, φιάλαι ἀργυραὶ δώδεκα, θυίσκαι χρυσαὶ δώδεκα.

85. Τριάκοντα καὶ ἑκατὸν σίκλων τὸ τρυβλίον τὸ ἐν, καὶ ἐβδομήκοντα σίκλων ἡ φιάλη ἡ μία· πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν σκευῶν, δις χίλιοι καὶ τετρακόσιοι σίκλοι· σίκλοι, ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ.

86. Θυίσκαι χρυσαὶ δώδεκα, πλήρεις θυμιάματος· πᾶν τὸ χρυσίον τῶν θυίσκων, εἴκοσι καὶ ἑκατὸν χρυσοί.

87. Πᾶσαι αἱ βόες αἱ εἰς ὀλοκαύτωσιν, μόσχοι δώδεκα, κριοὶ δώδεκα, ἀμνοὶ ἐνιαύσιοι δώδεκα, καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν, καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν· καὶ χίμαροι ἐξ αἰγῶν δώδεκα περὶ ἁμαρτίας.

88. Πᾶσαι αἱ βόες εἰς θυσίαν σωτηρίου, δαμάλεις εἰκοσιτέσσαρες, κριοὶ ἐξήκοντα, τράγοι ἐξήκοντα ἐνι-
αύσιοι, ἀμνάδες ἐξήκοντα ἐνιαύσιοι ἄμμοι· αὕτη ἡ ἐγκαίνισις τοῦ θυσιαστηρίου, μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ μετὰ τὸ χρίσαι αὐτόν.

89. Ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι Μωϋσῆν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λαλήσαι αὐτῷ, καὶ ἄκουσε τὴν φωνὴν

67. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus: phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum: utraque plena similis reffectae in oleo ad sacrificium:

68. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi:

69. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum:

70. et hircum ex capris unum pro peccato:

71. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque: hoc est donum Achiezer filii Amisadai.

72. Die undecima princeps filiorum Aser, Phageel filius Echran.

73. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus: phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum: utraque plena similis reffectae in oleo ad sacrificium:

74. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi:

75. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum anniculum unum in holocaustum:

76. et hircum ex capris unum pro peccato:

77. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque: hoc est donum Phageel filii Echran.

78. Die duodecima princeps filiorum Nephthali, Achire filius Aenan.

79. Munus suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus: phialam unam argenteam septuaginta siclorum juxta siclum sanctum: utraque plena similis reffectae in oleo ad sacrificium:

80. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi:

81. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum anniculum unum in holocaustum:

82. et hircum ex capris unum pro peccato:

83. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque: hoc est donum Achire filii Aenan.

84. Haec est dedicatio altaris qua die unxit illud a principibus filiorum Israel, patellae argenteae duodecim, phialae argenteae duodecim, mortariola aurea duodecim.

85. Triginta et centum siclorum patella una, et septuaginta siclorum phiala una; omne argentum vasorum, his mille et quadringenti sicli: sicli, in siclo sancto.

86. Mortariola aurea duodecim, plena incensi: omne aurum mortariolorum, viginti et centum aurei.

87. Omnes boves quae in holocaustosim, vituli duodecim, arietes duodecim, agni anniculi duodecim, et sacrificia eorum, et libamina eorum: et hirci ex capris duodecim pro peccato.

88. Omnes boves in sacrificium salutaris, vitulae viginti quatuor, arietes sexaginta, hirci sexaginta anniculi, agnae sexaginta anniculae immaculae: haec est dedicatio altaris, postquam implevit manus suas, et postquam unxit eum.

89. In ingrediendo Moyses in tabernaculum testimonii ad loquendum ei, et audiebat vocem Domini loquentis ad

Κυρίου λαλοῦντος πρὸς αὐτὸν ἄνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ μαρτυρίου, ἀναμέσον τῶν δύο Χερουβίμ· καὶ ἐλάλει πρὸς αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
2. Ἀἴλησον τῷ Ἀαρὼν, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· Ὅταν ἐπιτιθῇς τοὺς λύχνους, ἐκ μέρους κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας φωτιοῦσιν οἱ ἑπτὰ λύχνοι.
3. Καὶ ἐποίησεν οὕτως Ἀαρὼν· ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας ἐξῆψε τοὺς λύχνους αὐτῆς, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.
4. Καὶ αὕτη ἡ κατασκευὴ τῆς λυχνίας· στερεὰ, χρυσεῖ, ὁ καυλὸς αὐτῆς καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς στερεὰ ὅλη· κατὰ τὸ εἶδος ὃ εἶδει Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησε τὴν λυχνίαν.
5. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
6. Λάβε τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀφανίσεις αὐτούς.
7. Καὶ οὕτω ποιήσεις αὐτοῖς τὸν ἀγνισμὸν αὐτῶν· περιβράνεις αὐτοὺς ὕδαρ ἁγνισμοῦ· καὶ ἐπελεύσεται ξυρὸν ἐπὶ πᾶν τὸ σῶμα αὐτῶν, καὶ πλυνοῦσι τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ καθαροὶ ἔσονται.
8. Καὶ λήψονται μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, καὶ τούτου θυσίαν σεμίδαλιν ἀναπεποιημένην ἐν ἐλαίῳ· καὶ μόσχον ἐνιαυσίον ἐκ βοῶν λήψῃ περὶ ἁμαρτίας.
9. Καὶ προσάξεις τοὺς Λευίτας ἑναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ συνάξεις πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραὴλ.
10. Καὶ προσάξεις τοὺς Λευίτας ἑναντι Κυρίου, καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς Λευίτας.
11. Καὶ ἀφοριεῖ Ἀαρὼν τοὺς Λευίτας ἀπόδομα ἑναντι Κυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· καὶ ἔσονται ὥστε ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα Κυρίου.
12. Οἱ δὲ Λευῖται τὰς χεῖρας ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν μόσχων· καὶ ποιήσεις τὸν ἓνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὸν ἓνα εἰς ὀλοκαύτωμα Κυρίῳ ἐξιδάσασθαι περὶ οὐτῶν.
13. Καὶ στήσεις τοὺς Λευίτας ἑναντι Κυρίου, καὶ ἑναντι Ἀαρὼν, καὶ ἑναντι τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἀποδώσεις αὐτοὺς ἀπόδομα ἑναντι Κυρίου.
14. Καὶ διαστελεῖς τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἔσονται μοι.
15. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσλεύσονται οἱ Λευῖται ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ καθαριεῖς αὐτούς, καὶ ἀποδώσεις αὐτοὺς ἑναντι Κυρίου· ὅτι ἀπόδομα ἀποδομένοι οὗτοί μοι εἰσὶν ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραὴλ.
16. Ἄντι τῶν διανοιγόντων πᾶσαν μήτραν πρωτοτόκων πάντων ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ εἴληφα αὐτοὺς ἐμοί·
17. ὅτι ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνθρώπων ἕως κτήνους· ἡ ἡμέρα ἐπάταξα πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἡγάσσα αὐτοὺς ἐμοί,
18. καὶ ἔλαβον τοὺς Λευίτας ἄντι παντὸς πρωτοτόκου ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ,
19. καὶ ἀπέδωκα τοὺς Λευίτας ἀπόδομα δεδομένους Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ

se desuper propitiatorio, quod est super arcam testimonii inter duos Cherubim : et loquebatur ad eum.

CAPUT VIII.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :
2. Loquere ad Aaron, et dices ad eum : Cum imposueris lucernas, a parte secundum faciem candelabri lucebunt septem lucernæ.
3. Et fecit sic Aaron : ab una parte secundum faciem candelabri accendit lucernas ejus, sicut præcepit Dominus Moysi.
4. Et hæc est structura candelabri : solidum, aureum, stipes ejus et lilia ejus solidum totum : secundum speciem quam ostendit Dominus Moysi, sic fecit candelabrum.
5. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :
6. Sume Levitas de medio filiorum Israel, et purificabis eos.
7. Et sic facies eis purificationem eorum : asperges eos aqua purificationis : et superveniet novacula super omne corpus eorum, et lavabunt vestimenta sua, et mundi erunt.
8. Et sument vitulum unum ex bobus, et hujus sacrificium similam refectam in oleo : et vitulum anniculum ex bobus sumes pro peccato.
9. Et adduces Levitas ante tabernaculum testimonii, et congregabis omnem synagogam filiorum Israel.
10. Et adduces Levitas ante Dominum, et imponent filii Israel manus suas super Levitas.
11. Et segregabit Aaron Levitas munus ante Dominum a filiis Israel : et erunt ut operentur opera Domini.
12. Levitæ autem imponent manus super capita vitulorum : et facies unum pro peccato, et unum in holocaustum Domino ad exorandum pro eis.
13. Et statues Levitas ante Dominum, et ante Aaron, et ante filios ejus, et donabis illos donum ante Dominum.
14. Et distingues Levitas de medio filiorum Israel, et erunt mihi.
15. Et post hæc ingredientur Levitæ ad operandum opera tabernaculi testimonii : et mundabis eos, et donabis eos ante Dominum : quoniam donum donati hi mihi sunt de medio filiorum Israel :
16. pro adaperientibus omnem vulvam primogenitis omnibus ex filiis Israel sumpsi eos mihi :
17. quoniam mihi omne primogenitum in filiis Israel ab hominibus usque ad pecus : qua die percussi omne primogenitum in terra Ægypti, sanctificavi eos mihi,
18. et sumpsi Levitas pro omni primogenito in filiis Israel,
19. et donavi Levitas donum donatos Aaron et filiis ejus de medio filiorum Israel, ad operandum opera filiorum Israel in tabernaculo testimonii, et propitiandum pro

μαρτυρίου, καὶ ἐξιλάσκεισθαι περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· καὶ οὐκ ἔσται ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ προσεγγίζων πρὸς τὰ ἅγια.

20. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή υἱῶν Ἰσραὴλ τοῖς Λευίταις καθὰ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ περὶ τῶν Λευιτῶν, οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.

21. Καὶ ἡγνίσαντο οἱ Λευῖται, καὶ ἐπλύναντο τὰ ἱμάτια· καὶ ἀπέδωκεν αὐτοὺς Ἀαρὼν ἀπόδομα ἔναντι Κυρίου, καὶ ἐξιλάσατο περὶ αὐτῶν Ἀαρὼν ἀφαγνίσασθαι αὐτούς.

22. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθον οἱ Λευῖται λειτουργεῖν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἔναντι Ἀαρὼν, καὶ ἔναντι τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ περὶ τῶν Λευιτῶν, οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς.

23. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

24. Τοῦτο ἔστι τὸ περὶ τῶν Λευιτῶν· ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω εἰσελεύσονται ἐνεργεῖν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

25. Καὶ ἀπὸ πεντηκονταετοῦς ἀποστήσεται ἀπὸ τῆς λειτουργίας, καὶ οὐκ ἐργᾶται ἔτι.

26. Καὶ λειτουργήσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου φυλάσσειν φυλακὰς, ἔργα δὲ οὐκ ἐργᾶται· οὕτω ποιήσεις τοῖς Λευίταις ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, λέγων·

2. Εἴπον, καὶ ποιείτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πάσχα καθ' ὥραν αὐτοῦ,

3. τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου πρὸς ἑσπέραν, ποιήσεις αὐτὸ κατὰ καιρούς· κατὰ τὸν νόμον αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ποιήσεις αὐτό.

4. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πάσχα

5. ἐναρχομένου τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Σινᾶ· καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.

6. Καὶ παρεγένοντο οἱ ἄνδρες οἱ ἦσαν ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου, καὶ οὐκ ἠδύναντο ποιῆσαι τὸ πάσχα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ προσῆλθον ἔναντιόν Μωϋσῇ καὶ Ἀαρὼν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ,

7. καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι πρὸς αὐτόν· Ἡμεῖς ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου, μὴ οὖν ὑστερήσωμεν προσεγγίῃαι τὸ δῶρον Κυρίῳ κατὰ καιρὸν αὐτοῦ ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ;

8. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Μωϋσῆς· Στήτε αὐτοῦ, καὶ ἀκούσομαι τί ἐντελεῖται Κύριος περὶ ὑμῶν.

9. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

10. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἄνθρωπος, ἄνθρωπος, ὃς ἐὰν γένῃται ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου, ἢ ἐν δότῳ μακρὰν ὑμῖν, ἢ ἐν ταῖς γενεαῖς ὑμῶν, καὶ ποιήσει τὸ πάσχα Κυρίῳ

11. ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐν τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ· τὸ πρὸς ἑσπέραν ποιήσουσιν αὐτό, ἐπ' ἀζύμων καὶ πικρίδων φάγονται αὐτό.

filiis Israel : et non erit in filiis Israel accedens ad sancta.

20. Et fecit Moyses et Aaron et omnis synagoga filiorum Israel Levitis secundum quæ præcepit Dominus Moysi de Levitis, ita fecerunt eis filii Israel.

21. Et purificati sunt Levitæ, et laverunt vestimenta : et donavit eos Aaron donum ante Dominum, et exoravit pro eis Aaron ad purificandos eos.

22. Et post hæc intrarunt Levitæ ad ministrandum ministerium suum in tabernaculo testimonii ante Aaron, et ante filios ejus, sicut præcepit Dominus Moysi de Levitis, sic fecerunt eis.

23. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

24. Hoc est quod de Levitis : a quinto et vigesimo anno et supra introibunt operari in tabernaculo testimonii.

25. Et a quinquagenario recedet a ministratone, et non operabitur ultra.

26. Et ministrabit frater ejus in tabernaculo testimonii custodire custodias, opera autem non operabitur : sic facies Levitis in custodiis eorum.

CAPUT IX.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen in deserto Sina in anno secundo, egressis ipsis de terra Ægypti in mense primo, dicens :

2. Dic, et faciant filii Israel pascha juxta tempus ejus,

3. quarta et decima die mensis primi ad vesperam, facies illud secundum tempora, et secundum legem ejus : et secundum constitutionem ejus facies illud.

4. Et locutus est Moyses filiis Israel ut facerent pascha

5. incipiente quarta et decima die mensis in deserto Sina : sicut præcepit Dominus Moysi, ita fecerunt filii Israel.

6. Et affuerunt viri qui erant immundi super animam hominis, et non potuerant facere pascha in die illa : et accesserunt ante Moysen et Aaron in die illa,

7. et dixerunt viri illi ad eum : Nos immundi super animam hominis, numquid igitur fraudandi erimus offerre donum Domino juxta tempus suum in medio filiorum Israel?

8. Et dixit ad eos Moyses : State istic, et audiam quid præcipiet Dominus de vobis.

9. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

10. Loquere filiis Israel, dicens : Homo, homo, quicumque fuerit immundus super animam hominis, vel in via longe a vobis, vel in generationibus vestris, faciet pascha Domino

11. in mense secundo in quarta et decima die : ad vesperam faciet illud, super azyma et picridas comedent illud.

12. Οὐ καταλείψουσιν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρῶτ', καὶ ὅστων οὐ συντρίψουσιν ἀπ' αὐτοῦ, κατὰ τὸν νόμον τοῦ πάσχα ποιήσουσιν αὐτό.

13. Καὶ ἄνθρωπος θς ἐὰν καθαρὸς ᾖ, καὶ ἐν ὁδῷ μακρὰν οὐκ ἔστι, καὶ ὑστερήσῃ ποιῆσαι τὸ πάσχα, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς, ὅτι τὸ δῶρον Κυρίῳ οὐ προσήνεγκε κατὰ τὸν καιρὸν αὐτοῦ· ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

14. Ἐὰν δὲ προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, καὶ ποιήσῃ τὸ πάσχα Κυρίῳ, κατὰ τὸν νόμον τοῦ πάσχα καὶ κατὰ τὴν συνταξίν αὐτοῦ ποιήσει αὐτό· νόμος εἴς ἐσται ὑμῖν, καὶ τῷ προσηλύτῳ, καὶ τῷ αὐτόχθονι τῆς γῆς.

15. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐστάθη ἡ σκηνή, ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνήν, τὸν οἶκον τοῦ μαρτυρίου· καὶ τὸ ἑσπέρας ᾗ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὡς εἶδος πυρὸς ἕως πρῶτ'.

16. Οὕτως ἐγένετο διαπαντός· ἡ νεφέλη ἐκάλυπτεν αὐτὴν ἡμέρας, καὶ εἶδος πυρὸς τὴν νύκτα.

17. Καὶ ἡνίκα ἀνέβῃ ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ· καὶ ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἂν ἔσθῃ ἡ νεφέλη, ἐκεῖ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.

18. Διὰ προστάγματος Κυρίου παρεμβάλλουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ διὰ προστάγματος Κυρίου ἀπαροῦσι· πάσας τὰς ἡμέρας ἐν αἷς σκιάζει ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς, παρεμβάλλουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.

19. καὶ ὅταν ἐφέλκεται ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡμέρας πλείους, καὶ φυλάσσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν φυλακὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἐξάρωσι.

20. Καὶ ἔσται ὅταν σκεπάσῃ ἡ νεφέλη ἡμέρας ἀριθμῷ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, διὰ φωνῆς Κυρίου παρεμβάλλουσι, καὶ διὰ προστάγματος Κυρίου ἀπαροῦσι.

21. Καὶ ἔσται ὅταν γένηται ἡ νεφέλη ἀπ' ἑσπέρas ἕως πρῶτ', καὶ ἀναβῇ ἡ νεφέλη τοπρῶτ', καὶ ἀπαροῦσιν ἡμέρας ἢ νυκτός.

22. Μηνὸς ἡμέρας, πλεοναζούσης τῆς νεφέλης σκιάζουσας ἐπ' αὐτῆς, παρεμβάλλουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ μὴ ἀπάρωσιν.

23. Ὅτι διὰ προστάγματος Κυρίου ἀπαροῦσι· τὴν φυλακὴν Κυρίου ἐφυλάξαντο διὰ προστάγματος Κυρίου ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Ποίησον σεαυτῷ δύο σάλπιγγας ἀργυρᾶς· ἐλάτας ποιήσεις αὐτάς, καὶ ἔσονται σοι ἀνακαλεῖν τὴν συναγωγὴν, καὶ ἐξαίρειν τὰς παρεμβολάς.

3. Καὶ σαλπιεῖς ἐν αὐταῖς, καὶ συναχθήσεται πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

4. Ἐὰν δὲ ἐν μιᾷ σαλπίσωσι, προσελεύσονται πρὸς σὲ πάντες οἱ ἄρχοντες ἄρχηγοὶ Ἰσραὴλ.

5. Καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι ἀνατολάς.

6. Καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν δευτέραν, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι λίβα. Καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν τρίτην, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι παρὰ θάλασσαν. Καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν τετάρτην, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι πρὸς βορρᾶν· σημασίαν σαλπιοῦσιν ἐν τῇ ἐξάρσει αὐτῶν.

12. Non relinquent de eo in mane, et os non confringent de eo, secundum legem ipsius pascha facient illud.

13. Et homo quicumque mundus fuerit, et in via longe non est, et defuerit facere pascha, exterminabitur anima illa de populo suo, quia donum Domino non obtulit juxta tempus ejus : peccatum suum accipiet homo ille.

14. Si autem accesserit ad vos proselytus in terra vestra, et fecerit pascha Domino, secundum legem ipsius pascha et secundum constitutionem ejus faciet illud : lex una erit vobis, et proselyto, et indigenae terrae.

15. Et die qua statutum est tabernaculum, texit nubes tabernaculum, domum testimonii : et vespere erat super tabernaculum velut species ignis usque mane.

16. Ita fiebat semper : nubes tegebat illud die, et species ignis nocte.

17. Et cum ascendisset nubes a tabernaculo, et postea promovebant filii Israel : et in loco ubicumque steterat nubes, ibi castra collocabant filii Israel.

18. Per praeceptum Domini promovebunt : omnes dies in quibus obumbrat nubes super tabernaculum, in castris erunt filii Israel :

19. et quando protraxerit nubes super tabernaculum dies plures, et custodient filii Israel custodiam Dei, et non promovebunt.

20. Et erit cum texerit nubes dies numero super tabernaculum, per vocem Domini in castris erunt, et per praeceptum Domini promovebunt.

21. Et erit cum fuerit nubes a vespere usque ad mane, et ascenderit nubes mane, et promovebunt die vel nocte.

22. Mense diei, abundante nube obumbrante super illud, in castris erunt filii Israel, non promovebunt.

23. Quoniam per praeceptum Domini promovebunt : custodiam Domini custodierunt per praeceptum Domini in manu Moysi.

CAPUT X.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Fac tibi duas tubas argenteas : ductiles facies eas, et erunt tibi ad revocandam synagogam, et promovenda castra.

3. Et clanges in illis, et congregabitur omnis synagoga ad ostium tabernaculi testimonii.

4. Si autem in una clangent, accedent ad te omnes principes duces Israel.

5. Et clangetis significationem, et promovebunt castra applicantia ad orientem.

6. Et clangetis significationem secundam, et promovebunt castra applicantia ad africanum. Et clangetis significationem tertiam, et promovebunt castra applicantia juxta mare. Et clangetis significationem quartam, et promovebunt castra applicantia ad aquilonem : significatione clangent in promotione eorum.

45. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δῆμου υἱῶν Μεραρί, οὓς ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς Κυρίου, ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

46. Πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι, οὓς ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ τοὺς Λευίτας, κατὰ δῆμους καὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν,

47. ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πενηκονταετοῦς, πᾶς δ' εἰσπαρευόμενος πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἔργων, καὶ τὰ ἔργα τὰ αἰρόμενα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

48. Καὶ ἐγενήθησαν οἱ ἐπισκεπέντες, ὀκτακισχίλιοι πεντακόσιοι ὀγδοήκοντα.

49. Διὰ φωνῆς Κυρίου ἐπεσκέψατο αὐτοὺς ἐν χειρὶ Μωϋσῆ, ἄνδρα κατὰ ἄνδρα ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν, καὶ ἐπὶ ὧν αἵρουσιν αὐτοί· καὶ ἐπεσκέπησαν ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Πρόσταξον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐξαποστείλας τωσαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς πάντα λεπρὸν, καὶ πάντα γονορροῖαν, καὶ πάντα ἀκάθαρτον ἐπὶ ψυχῇ,

3. ἀπὸ ἀρσενικοῦ ἕως θηλυκοῦ, ἐξαποστείλατε ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ οὐ μὴ μιανοῦσι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν, ἐν οἷς ἐγὼ καταγίνομαι ἐν αὐτοῖς.

4. Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτοὺς ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καθὰ ἐλάλησε Κύριος Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.

5. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

6. Ἀάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἄνθρωπε ἡ γυνή, ὅς τις ἂν ποιῇ ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ παριδὼν παρίδῃ, καὶ πλημμελήσῃ ἡ ψυχὴ ἐκείνη,

7. ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν ἣν ἐποίησε, καὶ ἀποδώσει τὴν πλημμελείαν τὸ κεφάλαιον, καὶ τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ προσθήσει ἐπ' αὐτὸ, καὶ ἀποδώσει τίνι ἐπλημμέλησεν αὐτῷ.

8. Ἐάν δὲ μὴ ᾗ τῷ ἀνθρώπῳ ὁ ἀγγιστεύων, ὥστε ἀποδοῦναι αὐτῷ τὸ πλημμέλημα πρὸς αὐτόν, τὸ πλημμέλημα τὸ ἀποδιδόμενον Κυρίῳ, τῷ ἱερεῖ ἔσται, πλην τοῦ κριοῦ τοῦ ἱλασμοῦ, δι' οὗ ἐξιλάσεται ἐν αὐτῷ περὶ αὐτοῦ.

9. Καὶ πᾶσα ἀπαργὴ κατὰ πάντα τὰ ἁγιαζόμενα ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὅσα ἂν προσφέρωσι Κυρίῳ, τῷ ἱερεῖ αὐτῷ ἔσται·

10. καὶ ἐκάστου τὰ ἁγιασμένα αὐτοῦ ἔσται, καὶ ἄνθρωπος, ὅς ἂν δῶ τῷ ἱερεῖ, αὐτῷ ἔσται.

11. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

12. Ἀάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες, ἄνδρος ἂν παραβῇ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ ὑπεριδοῦσα παρίδῃ αὐτόν,

13. καὶ κοιμηθῇ τις μετ' αὐτῆς κοίτην σπέρματος, καὶ λάθῃ ἐξ ὀφθαλμῶν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ κρύψῃ, αὕτη δὲ ᾗ μεμιασμένη, καὶ μάρτυς μὴ ᾗ μετ' αὐτῆς, καὶ αὕτη μὴ ᾗ συνευλημένη,

14. καὶ ἐπέλθῃ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, αὕτη δὲ μεμιάται, ᾗ ἐπέλθῃ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, αὕτη δὲ μὴ ᾗ μεμιασμένη,

45. Hæc est recognitio populi filiorum Merari, quos recognovit Moyses et Aaron per vocem Domini, in manu Moysi.

46. Omnes recogniti quos recognovit Moyses et Aaron, et principes Israel Levitas, secundum populos et secundum domos familiarum eorum,

47. a quinque et viginti annis et supra usque ad quinquaginta annos, omnis ingrediens ad opus operum, et opera quæ levantur in tabernaculo testimonii.

48. Et fuerunt qui recogniti sunt, octo mille quingenti octoginta.

49. Per vocem Domini recognovit eos in manu Moysi, virum ad virum super opera eorum, et super illa quæ ipsi levant: et recogniti sunt quemadmodum præcepit Dominus Moysi.

CAPUT V.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

2. Præcipe filiis Israel, et emittant e castris omnem leprosum, et omnem qui patitur fluorem sanguinis, et omnem immundum super anima,

3. a masculino usque ad foemininum, emittite extra castra; et non inquinabunt castra ipsorum, in quibus ego versor in eis.

4. Et fecerunt sic filii Israel, et emiserunt eos extra castra, sicut locutus est Dominus Moysi, sic fecerunt filii Israel.

5. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

6. Loquere filiis Israel, dicens: Vir aut mulier, quicumque fecerit ab omnibus peccatis humanis, et despiciens despexerit, et deliquerit anima illa,

7. annuntiabit peccatum quod fecit et reddet delictum: caput, et quintas ejus adjiciet super illud, et reddet cui deliquit ei.

8. Si autem non fuerit homini proximus, ita ut reddat illi delictum ad ipsum, delictum quod redditur Domino, sacerdoti erit, excepto ariete propitiations, per quem depropiabit in illo pro eo.

9. Et omnes primitiæ secundum omnia quæ sanctificantur in filiis Israel, quæcumque offerent Domino, sacerdoti ipsi erunt:

10. et cujusque sanctificata ipsius erunt, et vir, qui dedit sacerdoti, ei erit.

11. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

12. Loquere filiis Israel, et dices ad eos: Viri, viri si prævaricata fuerit uxor ejus, et despiciens despexerit eum,

13. et cubuerit quis cum ea concubitus seminis, et latuerit ab oculis viri sui, et absconderit, ipsa autem sit inquinata, et testis non sit cum ea, et ipsa non sit deprehensa,

14. et supervenerit ei spiritus zelandi, et zelet uxorem suam, ipsa autem inquinata est, vel supervenerit ei spiritus zelandi, et zelet uxorem suam, ipsa autem non sit inquinata,

15. καὶ ἄξει ὁ ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ προσοίσει τὸ δῶρον περὶ αὐτῆς, τὸ δέκατον τοῦ οἴφι ἄλευρον κριθῶνον, οὐκ ἐπιχειεῖ ἐπ' αὐτὸ ἔλαιον, οὐδὲ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ λίθον· ἐστὶ γὰρ θυσία ζηλοτυπίας, θυσία μνημοσύνου, ἀναμνηνίσκουσα ἁμαρτίαν.

16. Καὶ προσάξει αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, καὶ στήσει αὐτὴν ἔναντι Κυρίου.

17. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ὕδωρ καθαρὸν ζῶν ἐν ἀγγεῖῳ ὀστρακίῳ, καὶ τῆς γῆς τῆς οὔσης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐμβαλεῖ εἰς τὸ ὕδωρ.

18. Καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἔναντι Κυρίου, καὶ ἀποκαλύψει τὴν κεφαλὴν τῆς γυναίκος, καὶ δώσει ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς τὴν θυσίαν τοῦ μνημοσύνου, τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας· ἐν δὲ τῇ χειρὶ τοῦ ἱερέως ἔσται τὸ ὕδωρ τοῦ ἔλεγκτος τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου.

19. Καὶ ὀρκιεῖ αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐρεῖ τῇ γυναίκα· Ἢ μὴ κεκοίμηταί τις μετὰ σοῦ, εἰ μὴ παραβέβηκας μianθῆναι ὑπὸ τὸν ἄνδρα τὸν σεαυτῆς, ἀθῶα ἴσθι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἔλεγκτος τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου.

20. Εἰ δὲ σὺ παραβέβηκας, ὕπανδρος οὖσα, ἡ μεμίανσαι, καὶ ἔδωκε τις τὴν κοίτην αὐτοῦ ἐν σοὶ, πλην τοῦ ἀνδρός σου·

21. καὶ ὀρκιεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἐν τοῖς ὀρκίοις τῆς ἀρᾶς ταύτης, καὶ ἐρεῖ ὁ ἱερεὺς τῇ γυναίκα· Δώῃ σε Κύριος ἐν ἀρᾷ καὶ ἐνόρκιον ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, ἐν τῷ δοῦναι Κύριον τὸν μηρόν σου διαπεπτωκότα καὶ τὴν κοιλίαν σου πεπρησμένην.

22. Καὶ εἰσέλυσεται τὸ ὕδωρ τὸ ἐπικαταρωμένον τοῦτο εἰς τὴν κοιλίαν σου πρῆσαι γαστέρα, καὶ διαπεσεῖν μηρόν σου. Καὶ ἐρεῖ ἡ γυνή· Ἰένειτο, γένοιτο.

23. Καὶ γράψει ὁ ἱερεὺς τὰς ἀρὰς ταύτας εἰς βιβλίον, καὶ ἐξαλείψει εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ ἔλεγκτος τοῦ ἐπικαταρωμένου.

24. Καὶ ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ τοῦ ἔλεγκτος τοῦ ἐπικαταρωμένου· καὶ εἰσέλυσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τὸ ἐπικαταρωμένον τοῦ ἔλεγκτος.

25. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἐκ χειρὸς τῆς γυναίκος τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας, καὶ ἐπιθήσει τὴν θυσίαν ἔναντι Κυρίου, καὶ προσοίσει αὐτὴν πρὸς τὸ θυσιαστήριον.

26. Καὶ δράζεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυσίας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς, καὶ ἀνοίσεται αὐτὸ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ μετὰ ταῦτα ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ.

27. Καὶ ἔσται, ἐὰν ἡ μεμιασμένη καὶ λήθη λάθῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ εἰσέλυσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τοῦ ἔλεγκτος τὸ ἐπικαταρωμένον, καὶ πρησθήσεται τὴν κοιλίαν, καὶ διαπεσεῖται ὁ μηρὸς αὐτῆς, καὶ ἔσται γυνὴ εἰς ἀράν τῷ λαῷ αὐτῆς.

28. Ἐὰν δὲ μὴ μianθῇ ἡ γυνή, καὶ καθαρὰ ᾖ, καὶ ἀθῶα ἔσται, καὶ ἐκσπερματιεῖ σπέρμα.

29. Οὗτος ὁ νόμος τῆς ζηλοτυπίας, ᾧ ἂν παραβῇ ἡ γυνὴ ὕπανδρος οὖσα, καὶ μianθῇ,

30. ἢ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ στήσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔναντι Κυρίου, καὶ ποιήσῃ αὐτῇ ὁ ἱερεὺς πάντα τὸν νόμον τούτον,

31. καὶ ἀθῶος ἔσται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ ἁμαρτίας· καὶ γυνὴ ἐκείνη λήψεται τὴν ἁμαρτίαν αὐτῆς.

15. et adducet homo uxorem suam ad sacerdotem, et offeret munus pro ea, decimam tritici farinam hordeaceam, non effundet super ipsam oleum, neque imponet super eam thus : est enim sacrificium zelotypiae, sacrificium memoriae, rememorans peccatum.

16. Et adducet eam sacerdos, et statuet eam ante Dominum.

17. Et sumet sacerdos aquam mundam viventem in vase testaceo, et de terra quae est super pavimentum tabernaculi testimonij, et sumens sacerdos injiciet in aquam.

18. Et statuet sacerdos mulierem ante Dominum, et revelabit caput mulieris, et dabit super manus ejus sacrificium memoriae, sacrificium zelotypiae : in manu autem sacerdotis erit aqua argutionis quae maledicitur hujus.

19. Et adjurabit eam sacerdos, et dicet mulieri : Si non concubuit quis tecum, si non praevaticata es ut inquinare sub viro tuo, innocens esto ab aqua argutionis quae maledicitur hujus.

20. Si autem praevaticata es, cum sub viro sis, vel inquinata es, et dedit quis concubitum suum in te, praeter virum tuum :

21. et adjurabit sacerdos mulierem in juramentis maledictionis hujus, et dicet sacerdos mulieri : Det te Dominus in maledictum et execramentum in medio populi tui, in dando Dominus femur tuum collapsum, et ventrem tuum diruptum.

22. Et ingredietur aqua quae maledicitur haec in ventrem tuum, ad dirupendum uterum, et faciendum cadere femur tuum. Et dicet mulier : Fiat, fiat.

23. Et scribet sacerdos maledicta haec in libro, et delebit in aqua argutionis quae maledicitur.

24. Et potabit mulierem de aqua argutionis quae maledicitur : et intrabit in eam aqua quae maledicitur argutionis.

25. Et sumet sacerdos de manu mulieris sacrificium zelotypiae, et imponet sacrificium ante Dominum, et offeret illud ad altare.

26. Et tollet pugillo sacerdos de sacrificio memoriale ejus, et offeret illud super altare, et post haec potabit mulierem de aqua.

27. Et erit, si fuerit inquinata et latendo latuerit virum suum, et intrabit in eam aqua maledicta redargutionis, et inflabitur ventrem, et decidet femur ejus, et erit mulier in maledictum populo suo.

28. Si autem non fuerit inquinata mulier, et munda fuerit, et innocens erit, et seminare faciet semen.

29. Haec est lex zelotypiae, cuicumque praevaticata fuerit mulier quae sub viro est, et inquinata fuerit,

30. aut homo cui supervenerit super eum spiritus zelandi, et zelaverit uxorem suam, et statuet uxorem suam ante Dominum, et faciet ei sacerdos omnem legem hanc,

31. et innocens erit homo a peccato : et mulier illa accipiet peccatum suum.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ εἰπὺν πρὸς αὐτούς· Ἄνθρωπος ὃς ἂν ἐκείνη ἐξ ἡμέρας εὐχῇ ἀφαγνίσασθαι ἀγνείαν Κυρίου,
3. ἀπὸ οἴνου καὶ σίκερα ἀγνισθήσεται· καὶ ὅσος ἐξ οἴνου καὶ ὅσος ἐκ σίκερα οὐ πίνεται· καὶ ὅσα κατεργάζονται ἐκ σταφυλῆς οὐ πίνεται· καὶ σταφυλὴν πρόσφατον καὶ σταφίδα οὐ φάγεται·
4. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ· ἀπὸ πάντων ὅσα γίνονται ἐξ ἀμπέλου, οἶνον ἀπὸ στεμφύλων ἕως γιγάρτου οὐ φάγεται·
5. πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ ἀγνισμού. Ξυρὸν οὐκ ἐπελεύσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι ὅσας ἠύξατο Κύριος· ἅγιος ἔσται τρέφων κόμην τρίχα κεφαλῆς·
6. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς Κυρίου· ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυῖα οὐκ εἰσέλυσεται·
7. Ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ, καὶ ἐπ' ἀδελφῶν καὶ ἐπ' ἀδελφῇ, οὐ μιανθήσεται ἐπ' αὐτοὺς ἀποθανόντων αὐτῶν, ὅτι εὐχὴ Θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῶν ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ.
8. Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ ἅγιος ἔσται Κύριος.
9. Ἐὰν δέ τις ἀποθάνῃ ἐπ' αὐτῷ ἐξάπναια, παραχρῆμα μιανθήσεται ἡ κεφαλὴ τῆς εὐχῆς αὐτοῦ· καὶ ζυρήσεται τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἢ ἂν ἡμέρα καθαρισθῇ· τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ζυρήσεται.
10. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ οἶσει δύο τρυγόνες, ἡ δύο νοσοῦντες περισσεύων πρὸς τὸν ἱερεῖα, ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.
11. Καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ μίαν εἰς δλοκαύτωμα· καὶ ἐξιδάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ ὧν ἡμαρτε περὶ τῆς ψυχῆς, καὶ ἀγιάσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ·
12. ἡ ἡγιασθὴ Κυρίως, τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς. Καὶ προσάξει ἄμνον ἐνιαύσιον εἰς πλημμελείαν· καὶ αἱ ἡμέραι αἱ πρότεραι ἀλογοὶ ἔσονται, ὅτι ἐμιάνθη ἡ κεφαλὴ τῆς εὐχῆς αὐτοῦ.
13. Καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐξαμένου. Ἡ ἂν ἡμέρα πληρώσῃ ἡμέρας εὐχῆς αὐτοῦ, προσοίσει αὐτὸς παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.
14. Καὶ προσάξει τὸ δῶρον αὐτοῦ Κυρίως ἄμνον ἐνιαύσιον ἁμωμον ἕνα εἰς δλοκαύτωσιν, καὶ ἁμνάδα ἐνιαυσίαν μίαν ἁμωμον εἰς ἁμαρτίαν, καὶ κριὸν ἕνα ἁμωμον εἰς σωτήριον,
15. καὶ κανοὺν ἀζύμων σεμιδάλεως ἄρτους ἀναπεποιημένους ἐν ἐλαίῳ, καὶ λάγανα ἄζυμα κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ, καὶ θυσίαν αὐτῶν, καὶ σπονδὴν αὐτῶν.
16. Καὶ προσοίσει ὁ ἱερεὺς ἑναντι Κυρίου, καὶ ποιήσει τὸ περὶ ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ τὸ δλοκαύτωμα αὐτοῦ.
17. Καὶ τὸν κριὸν ποιήσει θυσίαν σωτηρίου τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τῷ κανῷ τῶν ἀζύμων· καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ.
18. Καὶ ζυρήσεται ὁ ἡγμένος παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὴν κεφαλὴν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει τὰς τρίχας ἐπὶ τὸ πῦρ, ὃ ἔστιν ὑπὸ τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου.
19. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς τὸν βραχίονα ἐρῶν ἀπὸ τοῦ κριοῦ, καὶ ἄρτον ἕνα ἀζύμων ἀπὸ τοῦ κανοῦ, καὶ

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :
2. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Vir aut mulier quicumque magne voverit votum purificandi puritatem Domino,
3. a vino et sicera temperabit : et acetum ex vino, et acetum ex sicera non bibet : et quaecumque conficiuntur ex uva, non bibet : et uvam recentem et uvam passam non comedet
4. omnibus diebus voti sui : ab omnibus quaecumque fiant ex vite, vinum a corticibus uvæ, usque ad acinum non comedet
5. omnibus diebus purificationis. Novacula non superveniet super caput ejus, donec impleantur dies quoscumque vovit Domino : sanctus erit nutriens comam capillum capitis
6. omnibus diebus voti Domino : super omnem animam mortuam non ingreditur.
7. Super patrem et matrem, et super fratrem et super sororem, non inquinabitur in eis, cum illi mortui fuerint, quoniam votum Dei ejus in eo super caput ejus.
8. Omnibus diebus voti sui sanctus erit Domino.
9. Si quis autem mortuus fuerit super eum repente, statim inquinabitur caput voti ejus, et radetur caput suum qua die mundabitur : die septimo radetur.
10. Et die octavo feret duos turtures, vel duos pullos columbarum ad sacerdotem, ad januas tabernaculi testimonii.
11. Et faciet sacerdos unum pro peccato, et unum in holocaustum : et depropitiabit pro eo sacerdos de quibus percavit pro anima : et sanctificabit caput suum in die illa
12. qua sanctificatus est Domino, dies voti. Et adducet agnum anniculum in delictum : et priores dies innumerati erunt, quoniam inquinatum fuit caput voti ejus.
13. Et hæc est lex ejus qui vovit. Quaecumque die impleverit dies voti sui, offeret ipse ad januas tabernaculi testimonii.
14. Et offeret munus suum Domino agnum anniculum sine vitio unum in holocaustoma, et agnam anniculam unam sine vitio in peccatum, et arietem unum sine vitio in salutare,
15. et canistrum azymorum similæ panes refectos in oleo, et lagana azyma uncta in oleo, et sacrificium eorum, et libamen eorum.
16. Et offeret sacerdos ante Dominum, et faciet quod pro peccato ejus, et holocaustum ejus.
17. Et arietem faciet sacrificium salutaris Domino super canistro azymorum : et faciet sacerdos sacrificium ejus et libamen ejus.
18. Et radetur qui vovit ad januas tabernaculi testimonii caput voti sui, et imponet capillos super ignem, qui est sub sacrificio salutaris.
19. Et sumet sacerdos brachium coctum de ariete, et panem unum azymum de canistro, et laganum azymum

λάγανον αζυμον ἐν, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ ἡγμένου, μετὰ τὸ ξυρῆσασθαι αὐτὸν τὴν εὐχὴν αὐτοῦ,

20. καὶ προσοίσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐπίθεμα ἔναντι Κυρίου· ἄγιον ἔσται τῷ ἱερεὶ ἐπὶ τοῦ στήθην τοῦ ἐπιθέματος, καὶ ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ἀφαιρέματος· καὶ μετὰ ταῦτα πίεται ὁ ἡγμένος, οἶνον.

21. Οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐχαμένου, ὃς ἂν εὐχεται Κυρίου δῶρον αὐτοῦ Κυρίῳ περὶ τῆς εὐχῆς, χωρὶς ὧν ἂν εὐρῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ κατὰ δύναμιν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, ἣν ἂν εὐχεται κατὰ νόμον ἀγνείας.

22. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

23. Λάλησον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων· Οὕτως εὐλογήσετε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγοντες αὐτοῖς·

24. Εὐλόγησαι σε Κύριος καὶ φυλάξαι σε.

25. Ἐπιφάναι Κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σέ, καὶ ἐλεῆσαι σε.

26. Ἐπάροι Κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σέ, καὶ δόξῃ σοι εἰρήνην.

27. Καὶ ἐπιθήσουσι τὸ ὄνομά μου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ Κύριος εὐλογήσω αὐτούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἐγένετο ἡ ἡμέρα συνετέλεσε Μωϋσῆς, ὥστε ἀναστῆσαι τὴν σκηνήν, καὶ ἔχρισεν αὐτήν, καὶ ἡγίασεν αὐτήν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ ἔχρισεν αὐτὰ, καὶ ἡγίασεν αὐτά.

2. Καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ, δώδεκα ἄρχοντες οἰκων πατριῶν αὐτῶν· οὗτοι οἱ ἄρχοντες φυλῶν, οὗτοι οἱ παρεστηκότες ἐπὶ τῆς ἐπισκοπῆς.

3. Καὶ ἤνεγκαν τὸ δῶρον αὐτῶν ἔναντι Κυρίου, ἑξ ἁμάξας λαμπηνίκας, καὶ δώδεκα βόας· ἁμαξάν παρὰ δύο ἄρχόντων, καὶ μόσχον παρὰ ἑκάστου· καὶ προσήγαγον ἔναντι τῆς σκηνῆς.

4. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

5. Λάβε παρ' αὐτῶν, καὶ ἔσονταί πρὸς τὰ ἔργα τὰ λειτουργικὰ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ δώσεις αὐτὰ τοῖς Λευίταις, ἑκάστῳ κατὰ τὴν αὐτοῦ λειτουργίαν.

6. Καὶ λαβὼν Μωϋσῆς τὰς ἁμάξας καὶ τοὺς βόας, ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς Λευίταις.

7. Καὶ τὰς δύο ἁμάξας καὶ τοὺς τέσσαρας βόας ἔδωκε τοῖς υἱοῖς Γεδσὼν κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν,

8. καὶ τὰς τέσσαρας ἁμάξας καὶ τοὺς ὀκτὼ βόας ἔδωκε τοῖς υἱοῖς Μεραρί κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν, διὰ Ἰθαμάρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως.

9. Καὶ τοῖς υἱοῖς Καθθ οὐ δέδωκεν, ὅτι τὰ λειτουργήματα τοῦ ἁγίου ἔχουσιν· ἐπ' ὧμων ἀροῦσιν.

10. Καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες εἰς τὸν ἐγκαίνισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἔχρισεν αὐτό, καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες τὰ δῶρα αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἀρχων εἷς καθ' ἡμέραν, ἄρχων καθ' ἡμέραν προσοίσουσι τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸν ἐγκαίνισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου.

12. Καὶ ἦν ὁ προσφέρων ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ Ναασσὼν υἱὸς Ἀμιναδάβ, ἄρχων τῆς φυλῆς Ἰούδα.

13. Καὶ προσήνεγκε τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλκῇ αὐτοῦ· ψιᾶλην μίαν

unum, et imponet super manus ejus qui vovit, postquam ipse rasus fuerit votum suum,

20. et offeret ea sacerdos impositionem ante Dominum. Sanctum erit sacerdoti super pectusculum impositionis, et super brachium demptionis : et post hæc bibet qui vovit, vinum.

21. Hæc est lex ejus qui vovit, quicumque voverit munus suum Domino pro voto, absque iis quæ invenerit manus ejus secundum potentiam voti sui, quod utique voverit juxta legem puritatis.

22. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

23. Loquere Aaron et filiis ejus, dicens : Sic benedicetis filios Israel, dicentes eis :

24. Benedicat te Dominus et custodiat te.

25. Illuminet Dominus faciem tuam super te, et misereatur tui.

26. Elevet Dominus faciem suam super te, et det tibi pacem.

27. Et imponent nomen meum super filios Israel, et ego Dominus benedicam eos.

CAPUT VII.

1. Et factum est qua die consummavit Moyses, ut erigeret tabernaculum, et unxit illud, et sanctificavit illud, et omnia vasa ejus, et altare, et omnia vasa ejus, et unxit ea, et sanctificavit ea.

2. Et obtulerunt principes Israel, duodecim principes domorum familiarum suarum : hi sunt principes tribuum, hi assistentes super recognitione.

3. Et tulerunt munus suum ante Dominum, sex vehicula lampenica, et duodecim boves : vehiculum a duobus principibus, et vitulum ab unoquoque : et adduxerunt ante tabernaculum.

4. Et ait Dominus ad Moysen, dicens :

5. Accipe ab eis, et erunt ad opera ministratoria tabernaculi testimonii, et dabis ea Levitis, unicuique secundum ministerium ejus.

6. Et sumens Moyses vehicula et boves, dedit ea Levitis.

7. Et duo vehicula et quatuor boves dedit filiis Gedson secundum ministeria eorum,

8. et quatuor vehicula et octo boves dedit filiis Merari secundum ministeria eorum, per Ithamar filium Aaron sacerdotis.

9. Et filiis Caath non dedit, quoniam ministeria ipsius sancti habent : super humeros levabunt.

10. Et obtulerunt principes in dedicationem altaris, in die qua unxit illud, et obtulerunt principes munera sua e regione altaris.

11. Et dixit Dominus ad Moysen : Princeps unus quotidie, princeps quotidie offerent dona sua in dedicationem altaris.

12. Et fuit offerens in die prima donum suum Naasson filius Aminadab, princeps tribus Juda.

13. Et obtulit donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phylalam unam argenteam,

ἀργυρᾶν, ἐβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σμειδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

14. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

15. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἓνα ἐνιαυσίον εἰς δλοκαύτωμα·

16. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·

17. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο δῶρον Ναασσὸν υἱοῦ Ἀμιναδάβ.

18. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ προσήνεγκε Ναθαναὴλ υἱὸς Σωγάρ, ὁ ἄρχων τῆς φυλῆς Ἰσάχαρ.

19. Καὶ προσήνεγκε τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν δλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἐβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σμειδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

20. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

21. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἓνα ἐνιαυσίον εἰς δλοκαύτωμα·

22. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·

23. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ναθαναὴλ υἱοῦ Σωγάρ.

24. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ζαβουλὼν, Ἐλιὰβ υἱὸς Χαϊλὼν.

25. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν δλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἐβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σμειδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

26. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

27. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἓνα ἐνιαυσίον εἰς δλοκαύτωμα·

28. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·

29. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἐλιὰβ υἱοῦ Χαϊλὼν.

30. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Ῥουβὴν, Ἐλισούρ υἱὸς Σεδιούρ.

31. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν δλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἐβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σμειδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

32. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

33. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἓνα ἐνιαυσίον εἰς δλοκαύτωμα·

34. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·

35. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἐλισούρ υἱοῦ Σεδιούρ.

36. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Συμεὼν, Σλαμὶηλ υἱὸς Σουρισαδαί.

37. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν δλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἐβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σμειδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

38. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

39. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἓνα ἐνιαυσίον εἰς δλοκαύτωμα·

septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ relectæ in oleo ad sacrificium :

14. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

15. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

16. et hircum ex capris unum pro peccato :

17. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Naasson filii Aminadab.

18. Die secunda obtulit Nathanael filius Sogar, princeps tribus Issachar.

19. Et obtulit donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ relectæ in oleo in sacrificium :

20. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

21. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

22. et hircum ex capris unum pro peccato :

23. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Nathanael filii Sogar.

24. Die tertia princeps filiorum Zabulon, Heliab filius Chælon.

25. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ relectæ in oleo in sacrificium :

26. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

27. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

28. et hircum ex capris unum pro peccato :

29. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Heliab filii Chælon.

30. Die quarta princeps filiorum Ruben, Helisur filius Sediur.

31. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ relectæ in oleo ad sacrificium :

32. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

33. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

34. et hircum ex capris unum pro peccato :

35. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Helisur filii Sediur.

36. Die quinta princeps filiorum Symeon, Salamiel filius Surisadai.

37. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similæ relectæ in oleo ad sacrificium :

38. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

39. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

40. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·
 41. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Σαλαμιὴλ υἱοῦ Σουρισαδάι.
 42. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐκτῇ ἀρχῶν τῶν υἱῶν Γὰδ, Ἐλεῖσακ υἱὸς Ῥαγουήλ.
 43. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἐβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σμιιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·
 44. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·
 45. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὀλοκαύτωμα·
 46. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·
 47. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἐλισαφ υἱοῦ Ῥαγουήλ.
 48. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀρχῶν τῶν υἱῶν Ἐφραΐμ, Ἐλισαμ υἱὸς Ἐμιούδ.
 49. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἐβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σμιιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·
 50. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·
 51. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὀλοκαύτωμα·
 52. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·
 53. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἐλισαμ υἱοῦ Ἐμιούδ.
 54. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἀρχῶν τῶν υἱῶν Μανασσῆ, Γαμαλιήλ υἱὸς Φαδασσοῦρ.
 55. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἐβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σμιιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·
 56. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·
 57. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὀλοκαύτωμα·
 58. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·
 59. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Γαμαλιήλ υἱοῦ Φαδασσοῦρ.
 60. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐνάτῃ ἀρχῶν τῶν υἱῶν Βενιαμίν, Ἀβιδάν υἱὸς Γαδεωνί.
 61. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἐβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σμιιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·
 62. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·
 63. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὀλοκαύτωμα·
 64. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·
 65. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἀβιδάν υἱοῦ Γαδεωνί.
 66. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δεκάτῃ ἀρχῶν τῶν υἱῶν Δάν, Ἀχιέζερ υἱὸς Ἀμισαδάι.

VETUS TESTAMENTUM. — I.

40. et hircum ex capris unum pro peccato :
 41. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Salamiel filii Surisadai.
 42. Die sexta princeps filiorum Gad, Elisaph filius Raguel.
 43. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similae reffectae in oleo ad sacrificium :
 44. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :
 45. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :
 46. et hircum ex capris unum pro peccato :
 47. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Elisaph filii Raguel.
 48. Die septima princeps filiorum Ephraim, Elisama filius Emiud.
 49. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similae reffectae in oleo ad sacrificium :
 50. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :
 51. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :
 52. et hircum ex capris unum pro peccato :
 53. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Elisama filii Emiud.
 54. Die octava princeps filiorum Manasse, Gamaliel filius Phadassur.
 55. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similae reffectae in oleo ad sacrificium :
 56. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :
 57. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :
 58. et hircum ex capris unum pro peccato :
 59. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Gamaliel filii Phadassur.
 60. Die nona princeps filiorum Benjamin, Abidan filius Gadeoni,
 61. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similae reffectae in oleo ad sacrificium :
 62. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :
 63. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :
 64. et hircum ex capris unum pro peccato :
 65. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Abidan filii Gadeoni.
 66. Die decima princeps filiorum Dan, Achiezer filius Amisadai.

67. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν δλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἐβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σμιδάλειος ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

68. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

69. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἓνα ἐν-
αύσιον εἰς δλοκαύτωμα·

70. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·

71. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἀχίεζερ υἱοῦ Ἀμισαδαί.

72. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐνδεκάτῃ ἄρχουν τῶν υἱῶν Ἀσὴρ, Φαγεὴλ υἱὸς Ἑχράν.

73. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν δλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἐβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σμιδάλειος ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

74. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

75. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἐνιαύσιον
ἐν εἰς δλοκαύτωμα·

76. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·

77. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Φαγεὴλ υἱοῦ Ἑχράν.

78. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δωδεκάτῃ ἄρχουν τῶν υἱῶν Νεφθαλὶ, Ἀχίρ υἱὸς Αἰνάν.

79. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν δλκῇ αὐτοῦ· φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἐβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον· ἀμφοτέρα πλήρη σμιδάλειος ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν·

80. θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος·

81. μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἓνα, ἀμνὸν ἓνα ἐν-
αύσιον εἰς δλοκαύτωμα·

82. καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας·

83. καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε· τοῦτο τὸ δῶρον Ἀχίρ υἱοῦ Αἰνάν.

84. Οὗτος ὁ ἐγκαινισμὸς τοῦ θυσιαστηρίου τῇ ἡμέρᾳ ἔγρισε αὐτὸ παρὰ τῶν ἀρχόντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, τρυβλία ἀργυρᾶ δώδεκα, φιάλαι ἀργυραὶ δώδεκα, θυίσκαι χρυσαὶ δώδεκα.

85. Τριάκοντα καὶ ἑκατὸν σίκλων τὸ τρυβλίον τὸ ἐν, καὶ ἐβδομήκοντα σίκλων ἡ φιάλη ἡ μία· πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν σκευῶν, διςχιλιοὶ καὶ τετρακόσιοι σίκλοι· σίκλοι, ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ.

86. Θυίσκαι χρυσαὶ δώδεκα, πλήρεις θυμιάματος· πᾶν τὸ χρυσίον τῶν θυίσκων, εἰκοσι καὶ ἑκατὸν χρυσοί.

87. Πᾶσαι αἱ βόες αἱ εἰς δλοκαύτωσιν, μόσχοι δώδεκα, κριοὶ δώδεκα, ἀμνοὶ ἐνιαύσιοι δώδεκα, καὶ αἱ θυίσκαι αὐτῶν, καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν· καὶ χίμαροι ἐξ αἰγῶν δώδεκα περὶ ἁμαρτίας.

88. Πᾶσαι αἱ βόες εἰς θυσίαν σωτηρίου, δαμάλεις εἰκοσιτέσσαρες, κριοὶ ἐξήκοντα, τράγοι ἐξήκοντα ἐν-
αύσιοι, ἀμνάδες ἐξήκοντα ἐνιαύσιοι ἁμωμοὶ· αὕτη ἡ ἐγκαινίσις τοῦ θυσιαστηρίου, μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ μετὰ τὸ χρίσαι αὐτόν.

89. Ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι Μωϋσῆν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λαλῆσαι αὐτῷ, καὶ ἤκουσε τὴν φωνὴν

67. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similae reffectae in oleo ad sacrificium :

68. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

69. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum unum anniculum in holocaustum :

70. et hircum ex capris unum pro peccato :

71. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Achiezer filii Amisadai.

72. Die undecima princeps filiorum Aser, Phageel filius Ecliran.

73. Donum suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam, septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similae reffectae in oleo ad sacrificium :

74. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

75. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum anniculum unum in holocaustum :

76. et hircum ex capris unum pro peccato :

77. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Phageel filii Echran.

78. Die duodecima princeps filiorum Nephthali, Achire filius Aenan.

79. Munus suum, patellam argenteam unam, triginta et centum pondus ejus : phialam unam argenteam septuaginta siclorum juxta siclum sanctum : utraque plena similae reffectae in oleo ad sacrificium :

80. mortariolum unum decem aureorum, plenum incensi :

81. vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnum anniculum unum in holocaustum :

82. et hircum ex capris unum pro peccato :

83. et in sacrificium salutaris vitulas duas, arietes quinque, hircos quinque, agnas anniculas quinque : hoc est donum Achire filii Aenan.

84. Haec est dedicatio altaris qua die unxit illud a principibus filiorum Israel, patellae argenteae duodecim, phialae argenteae duodecim, mortariola aurea duodecim.

85. Triginta et centum siclorum patella una, et septuaginta siclorum phiala una ; omne argentum vasorum, bis mille et quadringenti sicli : sicli, in siclo sancto.

86. Mortariola aurea duodecim, plena incensi : omne aurum mortariolorum, vinginti et centum aurei.

87. Omnes boves quae in holocaustosim, vituli duodecim, arietes duodecim, agni anniculi duodecim, et sacrificia eorum, et libamina eorum : et hirci ex capris duodecim pro peccato.

88. Omnes boves in sacrificium salutaris, vitulae viginti quatuor, arietes sexaginta, hirci sexaginta anniculi, agnae sexaginta anniculae immaculae : haec est dedicatio altaris, postquam implevit manus suas, et postquam unxit eum.

89. In ingrediendo Moyses in tabernaculum testimonii ad loquendum ei, et audiebat vocem Domini loquentis ad

Κυρίου λαλοῦντος πρὸς αὐτὸν ἀνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ μαρτυρίου, ἀναμέσον τῶν δύο Χερουβίμ· καὶ ἐλάλει πρὸς αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
2. Ἀἶψαν τῷ Ἀαρὼν, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· Ὅταν ἐπιτιθῇς τοὺς λύχνους, ἐκ μέρους κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας φωτιοῦσιν οἱ ἑπτὰ λύχνοι.
3. Καὶ ἐποίησεν οὕτως Ἀαρὼν· ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας ἐξῆλθε τοὺς λύχνους αὐτῆς, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.
4. Καὶ αὕτη ἡ κατασκευὴ τῆς λυχνίας· στερεὰ, χρυσῇ, ὁ καυλὸς αὐτῆς καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς στερεὰ ὅλη· κατὰ τὸ εἶδος ὃ ἔδειξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησε τὴν λυχνίαν.
5. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
6. Λάβε τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπαγνίεις αὐτούς.
7. Καὶ οὕτω ποιήσεις αὐτοῖς τὸν ἁγνισμὸν αὐτῶν· περιῤῥανεις αὐτοὺς ὕδωρ ἁγνισμοῦ· καὶ ἐπελεύσεται ξυρὸν ἐπὶ πᾶν τὸ σῶμα αὐτῶν, καὶ πλυνοῦσι τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ καθαροὶ ἔσονται.
8. Καὶ λήψονται μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν, καὶ τούτου θυσίαν σμιῶσαι ἀναπεποιημένην ἐν ἐλαίῳ· καὶ μόσχον ἐνιαυσιον ἐκ βοῶν λήψῃ περὶ ἁμαρτίας.
9. Καὶ προσάξεις τοὺς Λευίτας ἐναντὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ συνάξεις πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραὴλ.
10. Καὶ προσάξεις τοὺς Λευίτας ἐναντὶ Κυρίου, καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς Λευίτας.
11. Καὶ ἀφορεῖ Ἀαρὼν τοὺς Λευίτας ἀπόδομα ἐναντὶ Κυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· καὶ ἔσονται ὥστε ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα Κυρίου.
12. Οἱ δὲ Λευῖται τὰς χεῖρας ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν μόσχων καὶ ποιήσεις τὸν ἓνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὸν ἓνα εἰς ὀλοκαύτωμα Κυρίῳ ἐξίλασασθαι περὶ αὐτῶν.
13. Καὶ στήσεις τοὺς Λευίτας ἐναντὶ Κυρίου, καὶ ἐναντὶ Ἀαρὼν, καὶ ἐναντὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἀποδώσεις αὐτοὺς ἀπόδομα ἐναντὶ Κυρίου.
14. Καὶ διαστελεῖς τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἔσονται μοι.
15. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσονται οἱ Λευῖται ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ καθαριεῖς αὐτοὺς, καὶ ἀποδώσεις αὐτοὺς ἐναντὶ Κυρίου· ὅτι ἀπόδομα ἀποδοδόμενοι οὗτοί μοι εἰσὶν ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραὴλ·
16. ἀντὶ τῶν διανοιγόντων πᾶσαν μήτραν πρωτοτόκων πάντων ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐλῆφα αὐτοὺς ἐμοί·
17. ὅτι ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνθρώπων ἕως κτήνους ἡ ἡμέρα ἐπάταξα πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτου, ἡγίασα αὐτοὺς ἐμοί,
18. καὶ ἔλαβον τοὺς Λευίτας ἀντὶ παντός πρωτοτόκου ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ,
19. καὶ ἀπέδωκα τοὺς Λευίτας ἀπόδομα δεδομένους Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐκ μέσου υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ

se desuper propitiatorio, quod est super arcam testimonii inter duos Cherubim : et loquebatur ad eum.

CAPUT VIII.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :
2. Loquere ad Aaron, et dices ad eum : Cum imposueris lucernas, a parte secundum faciem candelabri lucebunt septem lucernae.
3. Et fecit sic Aaron : ab una parte secundum faciem candelabri accendit lucernas ejus, sicut praecepit Dominus Moysi.
4. Et haec est structura candelabri : solidum, aureum, stipes ejus et lilia ejus solidum totum : secundum speciem quam ostendit Dominus Moysi, sic fecit candelabrum.
5. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :
6. Sume Levitas de medio filiorum Israel, et purificabis eos.
7. Et sic facies eis purificationem eorum : asperges eos aqua purificationis : et superveniet novacula super omne corpus eorum, et lavabunt vestimenta sua, et mundi erunt.
8. Et sument vitulum unum ex bobus, et hujus sacrificium simillam refectam in oleo : et vitulum anniculum ex bobus sumes pro peccato.
9. Et adduces Levitas ante tabernaculum testimonii, et congregabis omnem synagogam filiorum Israel.
10. Et adduces Levitas ante Dominum, et imponent filii Israel manus suas super Levitas.
11. Et segregabit Aaron Levitas munus ante Dominum a filiis Israel : et erunt ut operentur opera Domini.
12. Levitae autem imponent manus super capita vitulorum : et facies unum pro peccato, et unum in holocaustum Domino ad exorandum pro eis.
13. Et statues Levitas ante Dominum, et ante Aaron, et ante filios ejus, et donabis illos donum ante Dominum.
14. Et distingues Levitas de medio filiorum Israel, et erunt mihi.
15. Et post haec ingredientur Levitae ad operandum opera tabernaculi testimonii : et mundabis eos, et donabis eos ante Dominum : quoniam donum donati hi mihi sunt de medio filiorum Israel :
16. pro adaperientibus omnem vulvam primogenitis omnibus ex filiis Israel sumpsi eos mihi :
17. quoniam inhi omne primogenitum in filiis Israel ab hominibus usque ad pecus : qua die percussi omne primogenitum in terra Aegypti, sanctificavi eos mihi,
18. et sumpsi Levitas pro omni primogenito in filiis Israel,
19. et donavi Levitas donum donatos Aaron et filiis ejus de medio filiorum Israel, ad operandum opera filiorum Israel in tabernaculo testimonii, et propitiandum pro

μαρτυρίου, καὶ ἐξιλάσκεισθαι περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· καὶ οὐκ ἔσται ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ προσεγγίζων πρὸς τὰ ἄγια.

20. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ τοῖς Λευίταις καθὰ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ περὶ τῶν Λευιτῶν, οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.

21. Καὶ ἡγνίσαντο οἱ Λευῖται, καὶ ἐπλύναντο τὰ ἱμάτια· καὶ ἀπέδωκεν αὐτοὺς Ἀαρὼν ἀπόδομα ἔναντι Κυρίου, καὶ ἐξιλάσατο περὶ αὐτῶν Ἀαρὼν ἀφαγνίσασθαι αὐτούς.

22. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰῆλθον οἱ Λευῖται λειτουργεῖν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἔναντι Ἀαρὼν, καὶ ἔναντι τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ περὶ τῶν Λευιτῶν, οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς.

23. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

24. Τοῦτο ἔστι τὸ περὶ τῶν Λευιτῶν· ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω εἰσαλεύσονται ἐνεργεῖν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

25. Καὶ ἀπὸ πεντηκονταετοῦς ἀποστήσεται ἀπὸ τῆς λειτουργίας, καὶ οὐκ ἐργάζεται ἔτι.

26. Καὶ λειτουργήσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου φυλάσσειν φυλακὰς, ἔργα δὲ οὐκ ἐργάζεται· οὕτω ποιήσεις τοῖς Λευίταις ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, λέγων·

2. Εἴπον, καὶ ποιείτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πάσχα καθ' ὅραν αὐτοῦ,

3. τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου πρὸς ἑσπέραν, ποιήσεις αὐτὸ κατὰ καιρούς· κατὰ τὸν νόμον αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ποιήσεις αὐτό.

4. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ποιήσαι τὸ πάσχα

5. ἐναρχομένου τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Σινᾶ· καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.

6. Καὶ παρεγένοντο οἱ ἄνδρες οἱ ἦσαν ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου, καὶ οὐκ ἠδύναντο ποιήσαι τὸ πάσχα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ προσῆλθον ἔναντιον Μωϋσῇ καὶ Ἀαρὼν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ,

7. καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι πρὸς αὐτόν· Ἡμεῖς ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου, μὴ οὖν ὑστερήσωμεν προσεγγίῃ καὶ τὸ δῶρον Κυρίῳ κατὰ καιρὸν αὐτοῦ ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ;

8. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Μωϋσῆς· Στήτε αὐτοῦ, καὶ ἀκούσομαι τί ἐντελεῖται Κύριος περὶ ὑμῶν.

9. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

10. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἄνθρωπος, ἀνθρώπος, ὃς ἐὰν γένηται ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου, ἢ ἐν δότῳ μακρὰν ὁμῖν, ἢ ἐν ταῖς γενεαῖς ὑμῶν, καὶ ποιήσει τὸ πάσχα Κυρίῳ

11. ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐν τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ· τὸ πρὸς ἑσπέραν ποιήσουσιν αὐτό, ἐπ' ἀζύμων καὶ πικρίδων φάγονται αὐτό.

filiis Israel : et non erit in filiis Israel accedens ad sancta.

20. Et fecit Moyses et Aaron et omnis synagoga filiorum Israel Levitis secundum quae praecepit Dominus Moysi de Levitis, ita fecerunt eis filii Israel.

21. Et purificati sunt Levitae, et laverunt vestimenta : et donavit eos Aaron donum ante Dominum, et exoravit pro eis Aaron ad purificandos eos.

22. Et post haec intrarunt Levitae ad ministrandum ministerium suum in tabernaculo testimonii ante Aaron, et ante filios ejus, sicut praecepit Dominus Moysi de Levitis, sic fecerunt eis.

23. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

24. Hoc est quod de Levitis : a quinto et vigesimo anno et supra introibunt operari in tabernaculo testimonii.

25. Et a quinquagenario recedet a ministracione, et non operabitur ultra.

26. Et ministrabit frater ejus in tabernaculo testimonii custodire custodias, opera autem non operabitur : sic facies Levitis in custodiis eorum.

CAPUT IX.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen in deserto Sina in anno secundo, egressis ipsis de terra Aegypti in mense primo, dicens :

2. Dic, et faciant filii Israel pascha juxta tempus ejus,

3. quarta et decima die mensis primi ad vesperam, facies illud secundum tempora, et secundum legem ejus : et secundum constitutionem ejus facies illud.

4. Et locutus est Moyses filiis Israel ut facerent pascha

5. incipiente quarta et decima die mensis in deserto Sina : sicut praecepit Dominus Moysi, ita fecerunt filii Israel.

6. Et affuerunt viri qui erant immundi super animam hominis, et non potuerant facere pascha in die illa : et accesserunt ante Moysen et Aaron in die illa,

7. et dixerunt viri illi ad eum : Nos immundi super animam hominis, numquid igitur fraudandi erimus offerre donum Domino juxta tempus suum in medio filiorum Israel?

8. Et dixit ad eos Moyses : State istic, et audiam quid praecipiet Dominus de vobis.

9. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

10. Loquere filiis Israel, dicens : Homo, homo, quicumque fuerit immundus super animam hominis, vel in via longe a vobis, vel in generationibus vestris, faciet pascha Domino

11. in mense secundo in quarta et decima die : ad vesperam faciet illud, super azyma et picridas comedent illud.

12. Οὐ καταλείψουσιν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρῶτ, καὶ ὅστων οὐ συντρίψουσιν ἀπ' αὐτοῦ, κατὰ τὸν νόμον τοῦ πάσχα ποιήσουσιν αὐτό.

13. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν καθαρὸς ᾖ, καὶ ἐν ὁδῷ μακρὰν οὐκ ἔστι, καὶ ὑστερήσῃ ποιῆσαι τὸ πάσχα, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς, ὅτι τὸ δῶρον Κυρίῳ οὐ προσήνεργε κατὰ τὸν καιρὸν αὐτοῦ· ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

14. Ἐὰν δὲ προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, καὶ ποιῇ τὸ πάσχα Κυρίῳ, κατὰ τὸν νόμον τοῦ πάσχα καὶ κατὰ τὴν συνταξίν αὐτοῦ ποιήσει αὐτό· νόμος εἷς ἔσται ὑμῖν, καὶ τῷ προσηγλυτῷ, καὶ τῷ αὐτόχθονι τῆς γῆς.

15. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐστάθῃ ἡ σκηνή, ἐκάλυπεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνήν, τὸν οἶκον τοῦ μαρτυρίου· καὶ τὸ ἑσπέρας ᾗ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὡς εἶδος πυρὸς ἕως πρωῒ.

16. Οὕτως ἐγένετο διαπαντός· ἡ νεφέλη ἐκάλυπτεν αὐτὴν ἡμέρας, καὶ εἶδος πυρὸς τὴν νύκτα.

17. Καὶ ἡνίκα ἀνέβῃ ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ· καὶ ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἂν ἔσται ἡ νεφέλη, ἐκεῖ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.

18. Διὰ προστάγματος Κυρίου παρεμβάλλουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ διὰ προστάγματος Κυρίου ἀπαροῦσι· πάσας τὰς ἡμέρας ἐν αἷς σκιάει ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς, παρεμβάλλουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.

19. καὶ ὅταν ἐφέλκεται ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡμέρας πλείους, καὶ φυλάσσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν φυλακὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἐξάρωσι.

20. Καὶ ἔσται ὅταν σκεπάσῃ ἡ νεφέλη ἡμέρας ἀριθμῷ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, διὰ φωνῆς Κυρίου παρεμβάλλουσι, καὶ διὰ προστάγματος Κυρίου ἀπαροῦσι.

21. Καὶ ἔσται ὅταν γένηται ἡ νεφέλη ἀπ' ἑσπέρας ἕως πρωῒ, καὶ ἀναβῇ ἡ νεφέλη τοπρῶτ, καὶ ἀπαροῦσιν ἡμέρας ἢ νυκτός.

22. Μηνὸς ἡμέρας, πλεοναζούσης τῆς νεφέλης σκιαζούσης ἐπ' αὐτῆς, παρεμβάλλουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ μὴ ἀπάρωσιν.

23. Ὅτι διὰ προστάγματος Κυρίου ἀπαροῦσι· τὴν φυλακὴν Κυρίου ἐφυλάξαντο διὰ προστάγματος Κυρίου ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Ποίησον σεαυτῷ δύο σάλπιγγας ἀργυρᾶς· ἐλατὰς ποιήσεις αὐτάς, καὶ ἔσονται σοι ἀνακαλεῖν τὴν συναγωγὴν, καὶ ἐξαίρειν τὰς παρεμβολάς.

3. Καὶ σαλπικίαι ἐν αὐταῖς, καὶ συναχθήσεται πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

4. Ἐὰν δὲ ἐν μιᾷ σαλπίσῃσι, προσελύουσιν πρὸς σὲ πάντες οἱ ἄρχοντες ἄρχηγοι Ἰσραὴλ.

5. Καὶ σαλπικίαι σηματοῖαν, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι ἀνατολάς.

6. Καὶ σαλπικίαι σηματοῖαν δευτέραν, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι λίβα. Καὶ σαλπικίαι σηματοῖαν τρίτην, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι παρὰ θάλασσαν. Καὶ σαλπικίαι σηματοῖαν τετάρτην, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι πρὸς βορρᾶν· σηματοῖα σαλπικίαι ἐν τῇ ἐξάρσει αὐτῶν.

12. Non relinquent de eo in mane, et os non confringent de eo, secundum legem ipsius pascha facient illud.

13. Et homo quicumque mundus fuerit, et in via longe non est, et defuerit facere pascha, exterminabitur anima illa de populo suo, quia donum Domino non obtulit juxta tempus ejus : peccatum suum accipiet homo ille.

14. Si autem accesserit ad vos proselytus in terra vestra, et fecerit pascha Domino, secundum legem ipsius pascha et secundum constitutionem ejus faciet illud : lex una erit vobis, et proselyto, et indigenae terrae.

15. Et die qua statutum est tabernaculum, texit nubes tabernaculum, domum testimonii : et vespere erat super tabernaculum velut species ignis usque mane.

16. Ita fiebat semper : nubes tegebat illud die, et species ignis nocte.

17. Et cum ascendisset nubes a tabernaculo, et postea promovebant filii Israel : et in loco ubicumque steterat nubes, ibi castra collocabant filii Israel.

18. Per praeceptum Domini castra collocabant filii Israel, et per praeceptum Domini promovebunt : omnes dies in quibus obumbrat nubes super tabernaculum, in castris erunt filii Israel :

19. et quando protraxerit nubes super tabernaculum dies plures, et custodient filii Israel custodiam Dei, et non promovebunt.

20. Et erit cum texerit nubes dies numero super tabernaculum, per vocem Domini in castris erunt, et per praeceptum Domini promovebunt.

21. Et erit cum fuerit nubes a vespere usque ad mane, et ascenderit nubes mane, et promovebunt die vel nocte.

22. Mense diei, abundante nube obumbrante super illud, in castris erunt filii Israel, non promovebunt.

23. Quoniam per praeceptum Domini promovebunt : custodiam Domini custodierunt per praeceptum Domini in manu Moysi.

CAPUT X.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Fac tibi duas tubas argenteas : ductiles facies eas, et erunt tibi ad revocandam synagogam, et promovenda castra.

3. Et clanges in illis, et congregabitur omnis synagoga ad ostium tabernaculi testimonii.

4. Si autem in una clangent, accedent ad te omnes principes duces Israel.

5. Et clangetis significationem, et promovebunt castra applicantia ad orientem.

6. Et clangetis significationem secundam, et promovebunt castra applicantia ad africanum. Et clangetis significationem tertiam, et promovebunt castra applicantia juxta mare. Et clangetis significationem quartam, et promovebunt castra applicantia ad aquilonem : significatione clangent in promotione eorum.

7. Καὶ ὅταν συναγάγητε τὴν συναγωγὴν, σαλπείτε, καὶ οὐ σημασία.

8. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς σαλπιούσιν ταῖς σάλπιγξι· καὶ ἔσται ὑμῖν νόμιμον αἰῶνων εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

9. Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃτε εἰς πόλεμον ἐν τῇ γῇ ὑμῶν πρὸς τοὺς ὑπεναντίους τοὺς ἀνθεστηκότας ὑμῖν, καὶ σημανεῖτε ταῖς σάλπιγξι, καὶ ἀναμνησθήσεσθε ἔναντι Κυρίου, καὶ διασωθήσεσθε ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

10. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς εὐφροσύνης ὑμῶν, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν, καὶ ἐν ταῖς νομηνίαις ὑμῶν, σαλπείτε ταῖς σάλπιγξιν ἐπὶ τοῖς δλοκαυτώμασι, καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ὑμῶν· καὶ ἔσται ὑμῖν ἀνάμνησις ἔναντι τοῦ Θεοῦ ὑμῶν· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

11. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνιαντῷ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ, εἰκάδι τοῦ μηνός, ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου,

12. καὶ ἐξῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ σὺν ἀπαρτίαις αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ· καὶ ἔσται ἡ νεφέλη ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Φαράν.

13. Καὶ ἐξῆραν πρῶτοι διὰ φωνῆς Κυρίου ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

14. Καὶ ἐξῆραν τάγμα παρεμβολῆς υἱῶν Ἰούδα πρῶτοι σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν, Ναασσὼν υἱὸς Ἀμιναδάβ.

15. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Ἰσάχαρ, Ναθαναὴλ υἱὸς Σωγάρ.

16. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Ζαβουλών, Ἑλιάδ υἱὸς Χαιλών.

17. Καὶ καθελούσιν τὴν σκηνὴν, καὶ ἐξαροῦσιν οἱ υἱοὶ Γεδσών, καὶ οἱ υἱοὶ Μεραρί, οἱ αἵροντες τὴν σκηνήν.

18. Καὶ ἐξῆραν τάγμα παρεμβολῆς Ῥουβὴν σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν, Ἐλισούρ υἱὸς Σεδιούρ.

19. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Συμεὼν, Σαλαμιὴλ υἱὸς Σουρσεδάι.

20. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Γὰδ, Ἑλισάφ ὁ τοῦ Ῥαγουήλ.

21. Καὶ ἐξαροῦσιν οἱ υἱοὶ Καθὰ αἵροντες τὰ ἅγια, καὶ στήσουσι τὴν σκηνὴν ἕως παραγένωνται.

22. Καὶ ἐξαροῦσι τάγμα παρεμβολῆς Ἐφραΐμ σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν, Ἐλισαμά υἱὸς Σεμιούδ.

23. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Μανασσῆ, Γαμαλιήλ ὁ τοῦ Φαδασσούρ.

24. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Βενιαμίν, Ἀβιδάν ὁ τοῦ Γαδεωνί.

25. Καὶ ἐξαροῦσι τάγμα παρεμβολῆς υἱῶν Δάν, ἔσχατοι πᾶσων τῶν παρεμβολῶν, σὺν δυνάμει αὐτῶν· καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν, Ἀχιέζερ ὁ τοῦ Ἀμισαδαί.

26. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Ἀσέρ, Φαγεὴλ υἱὸς Ἑχράν.

27. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Νεφθαλί, Ἀχιρὲ υἱὸς Αἰνάν.

28. Αὗται αἱ στρατιαὶ υἱῶν Ἰσραὴλ· καὶ ἐξῆραν σὺν δυνάμει αὐτῶν.

29. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς τῷ Ὁδὰδ υἱῷ Ῥαγουήλ τῷ Μαδιανίτῃ τῷ γαμβρῷ Μωϋσῆ· Ἐξαίρομεν ἡμεῖς εἰς

7. Et quando congregabitis synagogam, clangetis, et non significatione.

8. Et filii Aaron sacerdotes clangent tubis : et erit vobis legitimum sempiternum in progenies vestras.

9. Si autem exibitis in bellum in terra vestra erga adversarios qui steterunt contra vos, et significabitis tubis, et erit recordatio vestri coram Domino, et salvabimini de inimicis vestris.

10. Et in diebus lætitiæ vestræ, et in solemnitatibus vestris, et in neomeniis vestris, clangetis tubis super holocaustomata, et super sacrificia salutarium vestrorum : et erit vobis rememoratio coram Deo vestro : ego Dominus Deus vester.

11. Et factum est in anno secundo in mense secundo, vigesima mensis, ascendit nubes a tabernaculo testimonii,

12. et promoverunt filii Israel cum vasis suis in deserto Sina : et stetit nubes in deserto Pharan.

13. Et promoverunt primi per vocem Domini in manu Moysi.

14. Et promoverunt ordo castrorum filiorum Juda primi cum virtute sua : et super virtutem eorum, Naasson filius Aminadab.

15. Et super virtutem tribus filiorum Issachar, Nathanael filius Sogar.

16. Et super virtutem tribus filiorum Zabulon, Eliab filius Chelon.

17. Et deponent tabernaculum, et promovebunt filii Gedson, et filii Merari, qui sunt levantes tabernaculum.

18. Et promoverunt ordo castrorum Ruben cum virtute sua : et super virtutem eorum, Elisur filius Sediur.

19. Et super virtutem tribus filiorum Symeon, Salamiel filius Surisadai.

20. Et super virtutem tribus filiorum Gad, Helisaph filius Raguel.

21. Et promovebunt filii Caath, levantes sancta, et stare facient tabernaculum quoadusque accesserint.

22. Et promovebunt ordo castrorum Ephraim cum virtute sua : et super virtutem eorum, Elisama filius Semiud.

23. Et super virtutem tribus filiorum Manasse, Gamaliel filius Phadassur.

24. Et super virtutem tribus filiorum Benjamin, Abidan filius Gadeoni.

25. Et promovebunt ordo castrorum filiorum Dan, ultimi omnium castrorum, cum virtute sua : et super virtutem eorum, Achiezer filius Amisadai.

26. Et super virtutem tribus filiorum Aser, Phageel filius Echran.

27. Et super virtutem tribus filiorum Nephthali, Achire filius Ænan.

28. Hæ sunt acies filiorum Israel : et promoverunt cum virtute sua.

29. Et dixit Moyses ipsi Obab filio Raguel Madianiti socero Moysi : Promovemus nos in locum quem dixit Dominus :

τὸν τόπον ὃν εἶπε Κύριος· Τοῦτον δώσω ὑμῖν δεῦρο μεθ' ἡμῶν, καὶ εὖ σε ποιήσομεν, ὅτι Κύριος ἐλάλησε καλὰ περὶ Ἰσραὴλ.

30. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Οὐ πορεύσομαι, ἀλλὰ εἰς τὴν γῆν μου, καὶ εἰς τὴν γενεάν μου.

31. Καὶ εἶπε· Μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς, ὃς ἔνεκεν ἦσθα μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἔσῃ ἐν ἡμῖν πρεσβύτερος.

32. Καὶ ἔσται ἐὰν πορευθῇς μεθ' ἡμῶν, καὶ ἔσται τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα ὅσα ἂν ἀγαθοποιήσῃ Κύριος ἡμᾶς, καὶ εὖ σε ποιήσομεν.

33. Καὶ ἐξῆραν ἐκ τοῦ ὄρους Κυρίου ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν· καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης Κυρίου προπορεύετο προτέρα αὐτῶν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν κατασκέψασθαι αὐτοῖς ἀνάπαυσιν. (α)

35. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν κιβωτὸν, καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Ἐξεγέρθητι, Κύριε, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ σου, φυγέτωσαν πάντες οἱ μισοῦντές σε.

36. Καὶ ἐν τῇ καταπαύσει εἶπεν· Ἐπίστρεψε, Κύριε, χιλιάδας μυριάδας ἐν τῷ Ἰσραὴλ.

(α) 34. Καὶ ἡ νεφέλη ἐγένετο σκιάζουσα ἐπ' αὐτοῖς ἡμέρας, ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτοὺς ἐκ τῆς παρεμβολῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἦν ὁ λαὸς γογγύζων πονηρὰ ἐναντὶ Κυρίου· καὶ ἤκουσε Κύριος, καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ, καὶ ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς πῦρ παρὰ Κυρίου, καὶ κατέφαγε μέρος τι τῆς παρεμβολῆς.

2. Καὶ ἐκέκραξεν ὁ λαὸς πρὸς Μωϋσῆν, καὶ ᾤξαστο Μωϋσῆς πρὸς Κύριον, καὶ ἐκόπασε τὸ πῦρ.

3. Καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκεῖνου, Ἑμ-
πυρισμός· ὅτι ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς παρὰ Κυρίου.

4. Καὶ ὁ ἐπιμιχτός ὁ ἐν αὐτοῖς ἐπεθύμησεν ἐπιθυ-
μίαν· καὶ καθίσαντες ἔκλειον καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ εἶπαν· Τίς ἡμᾶς ψωμίει κρέα;

5. Ἐμνήσθημεν τοὺς ἰχθύας οὗς ἡσθίομεν ἐν Αἰγύπτῳ δωρεάν, καὶ τοὺς σικύους, καὶ τοὺς πέποννας, καὶ τὰ πράσα, καὶ τὰ κρίμμυα, καὶ τὰ σκόρδα·

6. νυνὶ δὲ ἡ ψυχὴ ἡμῶν καταξήρος· οὐδὲν πλὴν εἰς μάννα οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.

7. Τὸ δὲ μάννα ὡς σπέρμα χορίου ἐστὶ, καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ εἶδος χρυστάλλου.

8. Καὶ διεπορεύετο ὁ λαὸς, καὶ συνέλεγον, καὶ ἤλη-
θον αὐτὸ ἐν τῷ μύλῳ, καὶ ἔτριβον ἐν τῇ θύτῃ, καὶ
ῥίψουν αὐτὸ ἐν τῇ χύτρῃ, καὶ ἐποίουν αὐτὸ ἐγκρυφίας·
καὶ ἦν ἡ ἡδονὴ αὐτοῦ ὡς γαῖμα, ἐγχρις ἐξ ἐλαίου.

9. Καὶ ὅταν κατέβῃ ἡ δρόσος ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν
νυκτὸς, κατέβαινε τὸ μάννα ἐπ' αὐτῆς.

10. Καὶ ἤκουσε Μωϋσῆς κλαίωντων αὐτῶν κατὰ ὀή-
μους αὐτῶν, ἕκαστος ἐπὶ τῆς θύρας αὐτοῦ· καὶ ἐθυ-
μώθη ὀργῇ· Κύριος σφόδρα, καὶ ἐναντὶ Μωϋσῆ ἦν
πονηρόν.

11. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Κύριον· Ἰνατί ἐκάκωσας
τὸν θεράποντά σου, καὶ διατὶ οὐκ εὗρηκα χάριν ἐναν-
τίον σου, ἐπιθεῖναι τὴν ὀργὴν τοῦ λαοῦ τούτου ἐπ' ἐμέ;

12. Μὴ ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔλαβον πάντα τὸν λαὸν τοῦτον,
ἡ ἐγὼ ἔτεχον αὐτοὺς, ὅτι λέγεις μοι· Λάβε αὐτὸν εἰς τὸν
κόλπον σου, ὥς ἀραὶ τεινὸς τὸν θηλάζοντα, εἰς τὴν
γῆν ἣν ὁμώσας τοῖς πατράσιν αὐτῶν;

13. Πόθεν μοι κρέα δοῦναι παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ,

Hunc dabo vobis : veni nobiscum, et bene tibi faciemus, quoniam Dominus locutus est bona de Israel.

30. Et dixit ad eum : Non ibo, sed ad terram meam, et ad progeniem meam.

31. Et dixit : Ne derelinquas nos, quoniam fuisti nobiscum in deserto, et eris in nobis presbyter.

32. Et erit si iveris nobiscum, et erunt bona illa quæcumque benefaciet nobis Dominus, et bene tibi faciemus.

33. Et promoverunt a monte Domini viam trium dierum : et arca testamenti Domini præcedebat prior eis viam trium dierum ad explorandum eis requietem. (a)

35. Et factum est in promovendo arcam, et dixit Moyses : Exurge, Domine, et dissipentur inimici tui, fugiant omnes qui odio habent te.

36. Et in requiete dixit : Revertere, Domine, millia decem millia in Israel.

(a) 34. Et nubes fuit obumbrans super eos die, dum promoverent ipsi e castris.

CAPUT XI.

1. Et erat populus murmurans mala ante Dominum : et audivit Dominus, et indignatus est ira, et accensus est in eis ignis à Domino, et devoravit partem quamdam castrorum.

2. Et clamavit populus ad Moysen, et oravit Moyses ad Dominum, et cessavit ignis.

3. Et vocatum est nomen loci illius, Incendium : quia accensus est in eis a Domino.

4. Et promiscuus qui erat in eis concupivit concupiscen-
tiam : et sedentes flebant et filii Israel, et dicebant : Quis nos
cibabit carnibus?

5. Recordati sumus piscium quos edebamus in Ægypto
gratis, et cucumerum, et peponum, et porrorum, et ceparum,
et alliorum :

6. nunc autem anima nostra arida : nihil præter in manna
oculi nostri.

7. Manna autem quasi semen coriandri est, et species
ejus species crystalli.

8. Et perambulabat populus, et colligebant, et molebant
illud in mola, et contrebant in mortario, et coquebant il-
lud in olla, et faciebant illud subcineritia : et erat suavitas
ejus tamquam quod gustatur, laganum ex oleo.

9. Et quando descendebat ros super castra nocte, de-
scendebat manna super ea.

10. Et audivit Moyses plorantes illos secundum populos
suos, unumquemque ad ostium suum : et indignatus est
ira Dominus valde, et coram Moyse fuit in alium.

11. Et dixit Moyses ad Dominum : Ut quid afflixisti
servum tuum, et quare non inveni gratiam coram te,
imponendo impetum populi hujus super me?

12. Numquid ego in utero concepì omnem populum hunc,
aut ego peperì eos, quoniam dicis mihi : Accipe illum in si-
num tuum, quasi tollat nutrix lactentem, in terram quam
jurasti patribus eorum?

13. Unde mihi carnes ad dandum omni populo huic,

ὅτι κλαίουσιν ἐπ' ἐμοί, λέγοντες· Δὸς ἡμῖν κρέα, ἵνα φάγωμεν.

14. Οὐ δύνησονται ἐγὼ μόνος φέρειν τὸν λαὸν τούτων, ὅτι βαρύτερόν μοι ἐστὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο.

15. Εἰ δ' οὕτω σὺ ποιεῖς μοι, ἀπόκτεινόν με ἀναιρέσει, εἰ εὖρηκα ἔλεος παρὰ σοί, ἵνα μὴ ἴδω τὴν κάκωσίν μου.

16. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Συναγάγε μοι ἐβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ, οὓς αὐτὸς σὺ οἶδας, ὅτι οὗτοί εἰσι πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ γραμματεῖς αὐτῶν· καὶ ἄξεις αὐτοὺς πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ στήσονται ἐκεῖ μετὰ σοῦ.

17. Καὶ καταθήσονται, καὶ λαλήσω ἐκεῖ μετὰ σοῦ, καὶ ἀφελῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπὶ σοί, καὶ ἐπιθήσω ἐπ' αὐτούς· καὶ συναντιλήφονται μετὰ σοῦ τὴν ὁρμὴν τοῦ λαοῦ, καὶ οὐκ οἴσεις αὐτοὺς σὺ μόνος.

18. Καὶ τῷ λαῷ ἐρεῖς· Ἀγνίσασθε εἰς αὐρίον, καὶ φάγεσθε κρέα· ὅτι ἐκλαύσατε ἐναντὶ Κυρίου, λέγοντες· Τίς ἡμᾶς φωμειῖ κρέα; ὅτι καλὸν ἡμῖν ἐστὶν ἐν Αἰγύπτῳ. Καὶ δώσει Κύριος ὑμῖν φαγεῖν κρέα, καὶ φάγεσθε κρέα.

19. Οὐχ ἡμέραν μίαν φάγεσθε, οὐδὲ δύο, οὐδὲ πέντε ἡμέρας, οὐδὲ δέκα ἡμέρας, οὐδὲ εἴκοσι ἡμέρας·

20. ὥς μηνὸς ἡμερῶν φάγεσθε, ὥς ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν μυκτηρίων ὑμῶν· καὶ ἔσται ὑμῖν εἰς χολέραν, ὅτι ἠπειθήσατε Κυρίῳ, ὃς ἐστὶν ἐν ὑμῖν, καὶ ἐκλαύσατε ἐναντίον αὐτοῦ, λέγοντες· Ἰνατί ἡμῖν ἐξελθεῖν ἐξ Αἰγύπτου;

21. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Ἐξακόσιοι χιλιάδες πεζῶν ὁ λαὸς, ἐν οἷς εἰμι ἐν αὐτοῖς· καὶ σὺ εἶπας· Κρέα δώσω αὐτοῖς φαγεῖν, καὶ φάγονται μῆνα ἡμερῶν.

22. Μὴ πρόβατα καὶ βόες σφαγήσονται αὐτοῖς, καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς, ἢ πᾶν τὸ ὄψος τῆς θαλάσσης συναχθήσεται αὐτοῖς, καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς;

23. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Μὴ χεὶρ Κυρίου οὐκ ἐξαρκέσει; Ἥδη γινώσκῃς εἰ ἐπικαταλήψεται σε ὁ λόγος μου, ἢ οὐ.

24. Καὶ ἐξῆλθε Μωϋσῆς, καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸν λαὸν τὰ ῥήματα Κυρίου· καὶ συνήγαγεν ἐβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ, καὶ ἕστησεν αὐτοὺς κύκλῳ τῆς σκηνῆς.

25. Καὶ κατέβη Κύριος ἐν νεφέλῃ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτόν· καὶ παρεῖλατο ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ἐβδομήκοντα ἄνδρας τοὺς πρεσβυτέρους· ὥς δὲ ἐπανεπαύσατο πνεῦμα ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐπροφήτευσαν, καὶ οὐκ ἔτι προσέθεντο.

26. Καὶ κατελείφθησαν δύο ἄνδρες ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὄνομα τῷ ἐνὶ Ἑλδὰδ, καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ Μωδὰδ· καὶ ἐπανεπαύσατο ἐπ' αὐτοὺς πνεῦμα· καὶ οὗτοι ἦσαν τῶν καταγεγραμμένων, καὶ οὐκ ἦλθον πρὸς τὴν σκηνήν· καὶ ἐπροφήτευσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ.

27. Καὶ προσδραμὼν ὁ νεανίσκος, ἀπήγγειλε Μωϋσῇ, καὶ εἶπε, λέγων· Ἑλδὰδ καὶ Μωδὰδ προφητεύουσιν ἐν τῇ παρεμβολῇ.

28. Καὶ ἀποκριθεὶς Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, ὁ παρεστηκὼς Μωϋσῇ ὁ ἐκλεκτὸς, εἶπε· Κύριε Μωϋσῇ, κώλυσον αὐτούς.

29. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς αὐτῷ· Μὴ ζηλοῖς ἐμέ; Καὶ τίς δώῃ πάντα τὸν λαὸν Κυρίου προφήτας, ὅταν δῶ Κύριος τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς;

quoniam plorant super me, dicentes : Da nobis carnes , ut edamus.

14. Non potero ego solus ferre populum hunc, quia gravius est mihi verbum hoc.

15. Si autem sic tu facis mihi, occide me interemptione, si inveni misericordiam apud te, ut non videam afflictionem meam.

16. Et dixit Dominus ad Moysen : Congrega mihi septuaginta viros de senioribus Israel, quos tu ipse nosti, quod hi sunt seniores populi et scribæ eorum : et adduces eos ad tabernaculum testimonii, et stabunt illic tecum.

17. Et descendam, et loquar ibi tecum, et auferam de spiritu qui est in te, et superponam super eos : et sustinebunt tecum impetum populi, et non portabis eos tu solus.

18. Et populo dices : Purificamini in crastinum, et comedetis carnes : quoniam plorastis ante Dominum, dicentes : Quis nos cibabit carnibus? quia bonum est nobis in Ægypto. Et dabit vobis Dominus carnes ad edendum, et edetis carnes.

19. Non diem unum edetis, neque duos, neque quinque dies, neque decem dies, neque viginti dies :

20. usque ad mensem dierum edetis, donec exeat e naribus vestris : et erit vobis in choleram, quoniam increduli fuistis Domino, qui est in vobis, et plorastis ante eum, dicentes : Ut quid nobis exire de Ægypto?

21. Et dixit Moyses : Sexcenta millia peditum populus, in quibus sum in eis : et tu dixisti : Carnes dabo eis comedere, et comedent mensem dierum.

22. Numquid oves et boves occiduntur illis, et sufficiet illis, aut omne edulium maris congregabitur eis, et sufficiet eis?

23. Et dixit Dominus ad Moysen : Numquid manus Domini non sufficiet? Jam cognosces si super comprehendet te verbum meum, an non.

24. Et egressus est Moyses, et locutus est ad populum verba Domini : et congregavit septuaginta viros de senioribus populi, et statuit eos in circuitu tabernaculi.

25. Et descendit Dominus in nube, et locutus est ad eum : et abstulit de spiritu qui super ipsum, et superposuit super septuaginta viros seniores : ut autem requievit spiritus super eos, prophetarunt, et non ultra adjecerunt.

26. Et remanserunt duo viri in castris, nomen uni Heldad, et nomen secundo Modad : et requievit super eos spiritus : et hi erant ex descriptis, et non venerant ad tabernaculum : et prophetarunt in castris.

27. Et accurrens adolescens, annuntiavit Moysi, et dixit, dicens : Heldad et Modad prophetant in castris.

28. Et respondens Jesus Nave, qui adstabat Moysi electus ille, dixit : Domine Moyses, prohibe eos.

29. Et dixit Moyses ei : Numquid æmularis me? Et quis det omnem populum Domini prophetas, cum dederit Dominus spiritum suum super eos?

30. Καὶ ἀπῆλθε Μωϋσῆς εἰς τὴν παρεμβολὴν, αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ.

31. Καὶ πνεῦμα ἐξῆλθε παρὰ Κυρίου, καὶ ἐξεπέρασεν ὀρυγομήτραν ἀπὸ τῆς θαλάσσης· καὶ ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν, ὅδον ἡμέρας ἐντεῦθεν καὶ ὅδον ἡμέρας ἐντεῦθεν, κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς· ὥς ἐτι δίπληχυν ἀπὸ τῆς γῆς.

32. Καὶ ἀναστὰς ὁ λαὸς ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν ἐπαύριον, καὶ συνήγαγον τὴν ὀρυγομήτραν· ὃ τὸ ὀλίγον, συνήγαγε δέκα χορούς· καὶ ἐψύξαν ἑαυτοὶς ψυγμούς κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς.

33. Τὰ χρέα ἐτι ἦν ἐν τοῖς ὁδοῦσιν αὐτῶν πρὶν ἢ ἐκλείπειν, καὶ Κύριος ἐθυμώθη εἰς τὸν λαόν, καὶ ἐπάταξε Κύριος τὸν λαόν πληγὴν μεγάλην σφόδρα.

34. Καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Μνήματα τῆς ἐπιθυμίας· ὅτι ἐκεῖ ἔθαψαν τὸν λαόν τὸν ἐπιθυμητὴν. Ἀπὸ Μνημάτων ἐπιθυμίας ἐξῆρεν ὁ λαὸς εἰς Ἀσερὼθ, καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς ἐν Ἀσερὼθ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Μαριάμ καὶ Ἀαρὼν κατὰ Μωϋσῆ ἕνεκεν τῆς γυναίκος τῆς Αἰθιοπίσσης ἣν ἔλαβε Μωϋσῆς, ὅτι γυναῖκα Αἰθιοπίσσαν ἔλαβε.

2. Καὶ εἶπαν· Μὴ Μωϋσῆ μόνον λελάληκε Κύριος; οὐχὶ καὶ ἡμῖν ἐλάλησε; Καὶ ἤκουσε Κύριος.

3. Καὶ ὁ ἄνθρωπος Μωϋσῆς παύς σφόδρα παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς γῆς.

4. Καὶ εἶπε Κύριος παραχρῆμα πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν καὶ Μαριάμ. Ἐξέλθετε ὑμεῖς οἱ τρεῖς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἐξῆλθον οἱ τρεῖς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου.

5. Καὶ κατέβη Κύριος ἐν στύλῳ νεφέλης, καὶ ἔστη ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ἐκλήθησαν Ἀαρὼν καὶ Μαριάμ, καὶ ἐξῆλθον ἀμφοτέροι.

6. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀκούσατε τῶν λόγων μου. Ἐὰν γένηται προφήτης ὑμῶν Κυρίῳ, ἐν δράματι αὐτῷ γνωσθήσομαι, καὶ ἐν ὑπνῷ λαλήσω αὐτῷ.

7. Οὐχ οὕτως ὁ θεράπων μου Μωϋσῆς, ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ μου πιστός ἐστι·

8. στόμα κατὰ στόμα· λαλήσω αὐτῷ ἐν εἶδει, καὶ οὐ δι' αἰνιγμάτων, καὶ τὴν δόξαν Κυρίου εἶδε· καὶ διατί οὐκ ἐφοβήθητε καταλαλῆσαι κατὰ τοῦ θεράποντός μου Μωϋσῆ;

9. Καὶ ὀργὴ θυμοῦ Κυρίου ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἀπῆλθεν.

10. Καὶ ἡ νεφέλη ἀπέστη ἀπὸ τῆς σκηνῆς, καὶ ἰδοὺ Μαριάμ λεπρῶσα ὥς ἐτι χιών. Καὶ ἐπέβλεψεν Ἀαρὼν ἐπὶ Μαριάμ, καὶ ἰδοὺ λεπρῶσα.

11. Καὶ εἶπεν Ἀαρὼν πρὸς Μωϋσῆν· Δέομαι, κύριε, μὴ συνεπιθῇ ἡμῖν ἁμαρτίαν, διότι ἠγνοήσαμεν καθ' ὅτι ἡμάρτομεν.

12. Μὴ γένηται ὥς ἐτι ἴσον θανάτῳ, ὥς ἐτι ἔκτρωμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μητρὸς, καὶ κατεσθίει τὸ ἥμισυ τῶν σαρκῶν αὐτῆς.

13. Καὶ ἐβόησε Μωϋσῆς πρὸς Κύριον, λέγων· Ὁ Θεὸς, δέομαι σου, ἴασαι αὐτήν.

14. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Εἰ ὁ πατήρ αὐτῆς πτύων ἐνέπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπόν αὐτῆς, οὐκ

30. Et abiit Moyses in castra, ipse et seniores Israel.

31. Et spiritus exiit a Domino, et transtulit coturnicem a mari : et iniecit super castra, viam diei hinc et viam diei hinc, in circuitu castrorum, quasi bicubitum a terra.

32. Et exurgens populus totam diem, et totam noctem, et totam diem crastinam, et congregavit coturnicem : qui parum, congregavit decem coros : et refrigeraverunt sibi refrigeria in circuitu castrorum.

33. Carnes adhuc erant in dentibus eorum antequam deficerent, et Dominus indignatus est in populum, et percussit Dominus plagam magnam valde.

34. Et vocatum est nomen loci illius, Sepulchra concupiscentiae : quia illic sepelierunt populum concupitorem. A Sepulchris concupiscentiae promovit populus in Aseroth, et factus est populus in Aseroth.

CAPUT XII.

1. Et locuta est Maria et Aaron contra Moysen, propter uxorem Aethiopissam quam sumpsit Moyses, quoniam uxorem Aethiopissam sumpsit.

2. Et dixerunt : Numquid soli Moysi locutus est Dominus? nonne et nobis locutus est? Et audivit Dominus.

3. Et homo Moyses mansuetus valde praeter omnes homines qui essent super terram.

4. Et dixit Dominus statim ad Moysen et Aaron et Mariam : Exite vos tres ad tabernaculum testimonii : et exierunt ipsi tres ad tabernaculum testimonii.

5. Et descendit Dominus in columna nubis, et stetit super ostium tabernaculi testimonii. Et vocati sunt Aaron et Maria, et exierunt ambo.

6. Et dixit ad eos : Audite verba mea. Si fuerit propheta ex vobis Domino, in visione ei agnoscar, et in somno loquar ei.

7. Non sic famulus meus Moyses, in tota domo mea fidelis est :

8. os ad os loquar ei in specie, et non per aenigmata, et gloriam Domini vidit : et quare non timuistis detrahare servo meo Moysi?

9. Et ira furoris Domini super eos, et abiit.

10. Et nubes discessit a tabernaculo, et ecce Maria leprosa sicut nix. Et respexit Aaron super Mariam, et ecce leprosa.

11. Et ait Aaron ad Moysen : Precor, domine, ne imposueris nobis peccatum, quoniam ignoravimus quoniam peccavimus.

12. Ne fiat tamquam aequale morti, ut abortus ejectus de vulva matris, et comedit dimidium carnis ejus.

13. Et clamavit Moyses ad Dominum, dicens : Deus, precor te, sana eam,

14. Et dixit Dominus ad Moysen : Si pater ejus exspuens exspuisset in faciem ejus, non confundetur septem dies? Se-

ἐντραπήσεται ἑπτὰ ἡμέρας· Ἀφορισθήτω ἑπτὰ ἡμέρας ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται.

16. Καὶ ἀφωρίσθη Μαριάμ ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἐξῆρεν, ἕως ἑκαθαρίσθη Μαριάμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆρεν ὁ λαὸς ἐξ Ἀσηρώθ, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Φαράν.

2. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

3. Ἀποστείλον σεαυτῷ ἄνδρας, καὶ κατασκέψασθαι τὴν γῆν τῶν Χαναανίων, ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εἰς κατάσχεσιν· ἄνδρα ἓνα κατὰ φυλὴν, κατὰ δῆμους πατριῶν αὐτῶν, ἀποστείλεις αὐτούς, πάντα ἀρχηγὸν ἐξ αὐτῶν.

4. Καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Μωϋσῆς ἐκ τῆς ἐρήμου Φαράν διὰ φωνῆς Κυρίου· πάντες ἄνδρες ἀρχηγοὶ υἱῶν Ἰσραὴλ οὗτοι,

5. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, Σαμουὴλ υἱὸς Ζαχούρ.

6. Τῆς φυλῆς Συμεὼν, Σαφάτ υἱὸς Σουρί.

7. Τῆς φυλῆς Ἰούδα, Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννή.

8. Τῆς φυλῆς Ἰσάχαρ, Διαβλ υἱὸς Ἰωσήφ.

9. Τῆς φυλῆς Ἐφραΐμ, Αὐσὴ υἱὸς Ναυή.

10. Τῆς φυλῆς Βενιαμὴν, Φαλτί υἱὸς Ῥαφού.

11. Τῆς φυλῆς Ζαβουλὼν, Γουδιὴλ υἱὸς Σουδί.

12. Τῆς φυλῆς Ἰωσήφ τῶν υἱῶν Μανασσῆ, Γαδδί υἱὸς Σουσὶ.

13. Τῆς φυλῆς Δάν, Ἀμιὴλ υἱὸς Γαμαλί.

14. Τῆς φυλῆς Ἀσέρ, Σαθούρ υἱὸς Μιχαήλ.

15. Τῆς φυλῆς Νεφθαλί, Ναβὶ υἱὸς Σαβί.

16. Τῆς φυλῆς Γὰδ, Γουδιὴλ υἱὸς Μακχί.

17. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν οὓς ἀπέστειλε Μωϋσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν. Καὶ ἐπωνόμασε Μωϋσῆς τὸν Αὐσὴ υἱὸν Ναυή, Ἰησοῦν.

18. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς Μωϋσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν Χαναάν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀνάβητε ταύτη τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀναβήσεσθε εἰς τὸ ὄρος,

19. καὶ ὄψεσθε τὴν γῆν τίς ἐστι, καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐγκαθήμενον ἐπ' αὐτῆς, εἰ ἰσχυρὸς ἐστὶν ἢ ἀσθενής, ἢ ὀλίγοι εἰσὶν ἢ πολλοί·

20. καὶ τίς ἡ γῆ εἰς ἣν οὗτοι ἐγκάθηνται ἐπ' αὐτῆς, ἢ καλὴ ἐστὶν ἢ πονηρά· καὶ τίνας αἱ πόλεις ἂν οὗτοι κατοικοῦσιν ἐν αὐταῖς, εἰ ἐν τευχῆρεσιν ἢ ἐν ἀτειχίστοις·

21. καὶ τίς ἡ γῆ, ἢ πῶον ἢ παρειμένη· εἰ ἐστὶν ἐν αὐτῇ δένδρα ἢ οὐ. Καὶ προσκαρτερήσαντες λήψεσθε ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς. Καὶ ἡμέραι ἡμέραι ἑαρος, πρόδρομοι σταφυλῆς.

22. Καὶ ἀναβάντες, κατεσκέψαντο τὴν γῆν ἀπὸ τῆς ἐρήμου Σιν ἕως Ῥοδ, εἰς πορευομένων Αἰμάθ.

23. Καὶ ἀνέβησαν κατὰ τὴν ἐρημον, καὶ ἀπῆλθον ἕως Χεβρών, καὶ ἐκεῖ Ἀχιμάν, καὶ Σεσί, καὶ Θελαμί, γενεαὶ Ἐνάχ. Καὶ Χεβρών ἑπτὰ ἔτεσιν ὠκοδομήθη πρὸ τοῦ Τανὶν Αἰγύπτου.

24. Καὶ ἤλθοσαν ἕως φάραγος βότρου, καὶ κατεσκέψαντο αὐτήν. Καὶ ἐκόναν ἐκείθεν κλήμα καὶ βότρυν σταφυλῆς ἓνα ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἦραν αὐτὸν ἐπ' ἀναφορεῦσι, καὶ ἀπὸ τῶν ροῦν, καὶ ἀπὸ τῶν συκῶν.

gregetur septem diebus extra castra, et post hæc ingrodiatur.

15. Et segregata est Maria extra castra septem diebus : et populus non promovit, quoadusque mundata est Maria.

CAPUT XIII.

1. Et post hæc promovit populus ex Aseroth, et castrametati sunt in deserto Pharan.

2. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

3. Mitte tibi viros, et considerent terram Chananeorum, quam ego do filiis Israel in possessionem : virum unum per tribum, secundum populos familiarum eorum, mittes eos, omnem ducem ex eis.

4. Et emisit eos Moyses e deserto Pharan per vocem Domini : omnes viri duces filiorum Israel hi,

5. et hæc nomina eorum : De tribu Ruben, Samuel filius Zachur.

6. De tribu Symeon, Saphat filius Suri.

7. De tribu Juda, Chaleb filius Jephonne.

8. De tribu Issachar, Ilaal filius Joseph.

9. De tribu Ephraim, Ause filius Nave.

10. De tribu Benjamin, Phalti filius Raphu.

11. De tribu Zabulon, Gudiel filius Sudi.

12. De tribu Joseph filiorum Manasse, Gaddi filius Susi.

13. De tribu Dan, Amiel filius Gamali.

14. De tribu Aser, Sathur filius Michael.

15. De tribu Nephthali, Nabi filius Sabi.

16. De tribu Gad, Gudiel filius Macchi.

17. Hæc nomina virorum quos misit Moyses ad considerandam terram. Et cognominavit Moyses Ause filium Nave, Jesum.

18. Et misit eos Moyses ad explorandam terram Chanaan, et dixit ad eos : Ascendite ista eremo, et ascendetis in montem,

19. et videbitis terram quæ sit, et populum qui insidet super eam, si fortis est an infirmus, si pauci sunt an multi :

20. et quæ terra in qua isti insident super eam, utrum bona est an mala : et quæ civitates in quibus isti habitant in eis, si in muratis vel in non muratis :

21. et quæ terra, utrum pinguis an macra : si sunt in ea arbores an non. Et constanter agentes sumetis de fructibus terræ. Et dies erant dies veris, præcursores uvæ.

22. Et ascendentes consideraverunt terram a deserto Sin usque Roob, intrantibus Æmath.

23. Et ascenderunt secundum desertum, et abierunt usque Chebron, et ibi Achiman, et Sessi, et Thelami, progenies Enach. Et Chebron septem annis ædificata est ante Tani Ægypti.

24. Et venerunt usque ad vallem botri, et consideraverunt eam. Et absciderunt inde palmitem, et botrum uvæ unum super eum, et tulerunt illud super gestatoria, et de malis puniceis, et de ficibus.

25. Καὶ τὸν τόπον ἐκείνον ἐπωνόμασαν, Φάραγξ βότρου, διὰ τὸν βότρον ὃν ἐκοψαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.

26. Καὶ ἀπέστρεψαν ἐκεῖθεν κατασκευάμενοι τὴν γῆν μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας.

27. Καὶ πορευθέντες ἦλθον πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν καὶ πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραὴλ, εἰς τὴν ἐρημον Φαράν Κάδης. Καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς ῥῆμα καὶ πάσῃ συναγωγῇ, καὶ ἔδειξαν τὸν καρπὸν τῆς γῆς,

28. καὶ διηγήσαντο αὐτῷ καὶ εἶπαν· Ἥλλαμεν εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἀπέστειλας ἡμᾶς, γῆν βέουσαν γάλα καὶ μέλι· καὶ οὗτος ὁ καρπὸς αὐτῆς.

29. Ἄλλ' ἢ ὅτι θρασὺ τὸ ἔθνος τὸ κατοικοῦν ἐπ' αὐτῆς, καὶ πόλεις ὄχυραι τετειχισμέναι, μεγάλαι σφόδρα. Καὶ τὴν γενεάν Ἐνάχ ἐωράκαμεν ἐκεῖ.

30. Καὶ Ἀμαλὴκ κατοικεῖ ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς νότον· καὶ ὁ Χετταῖος, καὶ ὁ Εὐαῖος, καὶ ὁ Ἰεθουσαῖος, καὶ ὁ Ἀμορραῖος κατοικεῖ ἐν τῇ ὀρεινῇ· καὶ ὁ Χαναταῖος κατοικεῖ παρὰ θάλασσαν, καὶ παρὰ τὸν Ἰορδάνην ποταμόν.

31. Καὶ κατεσιώπησε Χάλεβ τὸν λαὸν πρὸς Μωϋσῆν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Οὐχί, ἀλλὰ ἀναβάντες ἀναβησόμεθα, καὶ κατακληρονομήσομεν αὐτήν, ὅτι δυνατοὶ ὀνησόμεθα πρὸς αὐτούς.

32. Καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ συναναβάντες μετ' αὐτοῦ, εἶπαν· Οὐκ ἀναβαίνομεν, ὅτι οὐ μὴ δυνώμεθα ἀναβῆναι πρὸς τὸ ἔθνος, ὅτι ἰσχυρότερον ἡμῶν ἐστὶ μέλλον.

33. Καὶ ἐξήνεγκαν ἑκστασιν τῆς γῆς ἣν κατεσκέψαντο αὐτὴν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, λέγοντες· Τὴν γῆν ἣν παρηλθομεν αὐτὴν κατασκέψασθαι, γῇ κατέσθουσα τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτῆς ἐστὶ· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὃν ἐωράκαμεν ἐν αὐτῇ, ἄνδρες ὑπερμηχεῖς.

34. Καὶ ἐκεῖ ἐωράκαμεν τοὺς γίγαντας, καὶ ἤμεν ἐνώπιον αὐτῶν ὥς ἐι ἀκρίδες· ἀλλὰ καὶ οὗτως ἤμεν ἐνώπιον αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ ἀναλαβοῦσα πᾶσα ἡ συναγωγὴ, ἐνέδωκε φωνήν· καὶ ἔκλαιεν ὁ λαὸς ὅλην τὴν νύκτα ἐκεῖνην,

2. καὶ διεγόγγυζον ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ· καὶ εἶπαν πρὸς αὐτοὺς πᾶσα ἡ συναγωγὴ·

3. Ὁφείλον ἀπεθάνομεν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ἢ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ εἰ ἀπεθάνομεν. Καὶ ἰνατί Κύριος εἰσάγει ἡμᾶς εἰς τὴν γῆν ταύτην πεσεῖν ἐν πολέμῳ; Αἱ γυναῖκες ἡμῶν καὶ τὰ παῖδιά ἐσονται εἰς διαρπαγὴν· νῦν οὖν βέλτιόν ἐστιν ἀποστραφῆναι εἰς Αἴγυπτον.

4. Καὶ εἶπαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ· Δώμεν ἀρχηγόν, καὶ ἀποστρέψωμεν εἰς Αἴγυπτον.

5. Καὶ ἔπρεσε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐναντίον πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραὴλ.

6. Ἰησοῦς δὲ ὁ τοῦ Ναυῆ, καὶ Χάλεβ ὁ τοῦ Ἰεφοννῆ, τῶν κατασκευασμένων τὴν γῆν, διέβρῃξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν,

7. καὶ εἶπαν πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραὴλ, λέγοντες· Ἡ γῇ ἣν κατεσκέψαμεθα αὐτήν, ἀγαθὴ ἐστὶ σφόδρα σφόδρα.

8. Εἰ αἰρεῖται ἡμᾶς Κύριος, εἰσάξει ἡμᾶς εἰς τὴν γῆν ταύτην καὶ δώσει αὐτὴν ἡμῖν· γῇ ἥτις ἐστὶ βέουσα γάλα καὶ μέλι.

25. Et locum illum cognominaverunt, Vallis botri, propter hotrum quem absceiderunt inde filii Israel.

26. Et reverterunt inde cum considerassent terram post quadraginta dies.

27. Et profecti venerunt ad Moysen et Aaron et ad omnem synagoga filiorum Israel, in desertum Pharan Cades. Et responderunt eis verbum et omni synagoga, et ostenderunt fructum terrae,

28. et narraverunt ei et dixerunt : Venimus in terram in quam misisti nos, terram fluentem lac et mel : et hic fructus ejus.

29. Nisi quod audax est gens quae habitat super eam, et civitates munitae muratae, magnae valde. Et progeniem Enach vidimus ibi.

30. Et Amalec habitat in terra quae ad austrum : et Chettæus, et Evæus, et Jebuseus, et Amorhæus habitat in montana : et Chananeus habitat juxta mare, et juxta Jordanem flumen.

31. Et tacere fecit Chaleb populum erga Moysen, et dixit ei : Nequaquam, sed ascendentes ascendemus, et hereditabimus eam, quoniam valentes valebimus erga eos.

32. Et homines qui simul ascenderant cum eo, dixerunt : Non ascendemus, quoniam non poterimus ascendere ad gentem, quia fortior est nobis magis.

33. Et protulerunt pavorem terrae quam exploraverunt eam ad filios Israel, dicentes : Terram quam transivimus eam explorare, terra comedens eos qui habitant super ea est : et omnis populus quem vidimus in ea, viri praelongi.

34. Et ibi vidimus gigantes, et eramus in conspectu eorum sicut locustae : sed et sic eramus coram illis.

CAPUT XIV.

1. Et resumens omnis synagoga, edidit vocem : et flevit populus totam noctem illam,

2. et murmuraverunt in Moysen et Aaron omnes filii Israel : et dixerunt ad eos omnis synagoga :

3. Utinam mortui essemus in terra Ægypto, vel in deserto hoc si mortui essemus ! Et ut quid Dominus introducit nos in terram hanc ad cadendum in bello ? Uxores nostrae et parvuli erunt in direptionem : nunc igitur melius est reverti in Ægyptum.

4. Et dixerunt alter alteri : Demus ducem, et revertamur in Ægyptum.

5. Et cecidit Moyses et Aaron in faciem ante omnem synagoga filiorum Israel.

6. Jesus autem filius Nave, et Chaleb filius Jephonne, de iis qui exploraverunt terram, disciderunt vestimenta sua,

7. et dixerunt ad omnem synagoga filiorum Israel, dicentes : Terra quam exploravimus eam, bona est valde valde.

8. Si eligit nos Dominus, introducet nos in terram hanc et dabit eam nobis : terra quae quidem est fluens lac et mel.

9. Ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ Κυρίου μὴ ἀποστάται· γίνεσθε· ὑμεῖς δὲ μὴ φοβηθῆτε τὸν λαὸν τῆς γῆς, ὅτι κατὰ βρωμα ἡμῖν ἐστίν. Ἀφῆστηκε γὰρ ὁ καιρὸς ἀπ' αὐτῶν· ὁ δὲ Κύριος ἐν ἡμῖν, μὴ φοβηθῆτε αὐτούς.

10. Καὶ εἶπε πᾶσα ἡ συναγωγὴ καταλιθοβολῆσαι αὐτοὺς ἐν λίθοις· καὶ ἡ δόξα Κυρίου ὤφθη ἐν τῇ νεφέλῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ὡς τίνος παροξύνει με ὁ λαὸς οὗτος; καὶ ὥς τίνος οὐ πιστεύουσίν μοι ἐπὶ πᾶσι τοῖς σημείοις οἷς ἐποίησα ἐν αὐτοῖς;

12. Πατάξω αὐτοὺς θανάτῳ, καὶ ἀπολώ αὐτούς· καὶ ποιήσω σε καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς σου εἰς ἔθνος μέγα, καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ τοῦτο.

13. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Κύριον· Καὶ ἀκούσεται Αἴγυπτος ὅτι ἀνήγαγες τῇ ἰσχυί σου τὸν λαὸν τοῦτον ἐξ αὐτῶν.

14. Ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης ἀκηκόασιν ὅτι σὺ εἶ Κύριος ἐν τῷ λαῷ τούτῳ, ὅστις ὀφθαλμοῖς κατ' ὀφθαλμοὺς ὀπτάζει, Κύριε, καὶ ἡ νεφέλη σου ἐφέστηκεν ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐν στύλῳ νεφέλης σὺ πορεύῃ πρότερος αὐτῶν τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν στύλῳ πυρὸς τὴν νύκτα.

15. Καὶ ἐκτρίψεις τὸν λαὸν τοῦτον ὥς ἐν ἄνθρωπον ἓνα. Καὶ ἐροῦσι τὰ ἔθνη ὅσοι ἀκηκόασιν τὸ ὄνομά σου, λέγοντες·

16. Παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι Κύριον εἰσαγαγεῖν τὸν λαὸν τοῦτον εἰς τὴν γῆν ἣν ὥμοσεν αὐτοῖς, κατέστρωσεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ.

17. Καὶ νῦν ὁμολογήτω ἡ ἰσχύς σου, Κύριε, ὃν τρόπον εἶπας, λέγων·

18. Κύριος μακρόθυμος, καὶ πολυέλεος, καὶ ἀληθινός, ἀφαιρῶν ἀνομίας καὶ ἀδικίας καὶ ἁμαρτίας, καὶ καθαρισμόν οὐ καθαρίζει τὸν ἔνοχον, ἀποδιδούς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς.

19. Ἄφες τὴν ἁμαρτίαν τῷ λαῷ τούτῳ κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καθάπερ ἔλεως ἐγένου αὐτοῖς ἀπ' Αἰγύπτου ἕως τοῦ νῦν.

20. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ὡς αὐτοῖς εἶμι κατὰ τὸ ῥῆμά σου·

21. ἀλλὰ ζῶ ἐγὼ καὶ ζῶν τὸ ὄνομά μου, καὶ ἐμπλήσει ἡ δόξα Κυρίου πᾶσαν τὴν γῆν·

22. ὅτι πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ὄρωντες τὴν δόξαν μου, καὶ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίησα ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐπείρασάν με τοῦτο δέκατον, καὶ οὐκ εἰσέηκουσαν τῆς φωνῆς μου,

23. ἢ μὴν οὐκ ὄφονται τὴν γῆν ἣν ὥμοσα τοῖς πατέραςιν αὐτῶν· ἀλλ' ἢ τὰ τέκνα αὐτῶν ἃ ἐστὶ μετ' ἐμοῦ ὧδε, ὅσοι οὐκ οἶδασιν ἀγαθὸν οὐδὲ κακὸν, πᾶς νεώτερος ἁπείρος, τοῖς τοῖς δώσω τὴν γῆν· πάντες δὲ οἱ παροξύναντές με οὐκ ὄφονται αὐτήν.

24. Ὁ δὲ παῖς μου Χαλεβ, ὅτι πνεῦμα ἕτερον ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπηκολούθησέ μοι, εἰσάξω αὐτὸν εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν εἰσῆλθον ἐκεῖ, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κληρονομήσει αὐτήν.

25. Ὁ δὲ Ἀμαλὴκ καὶ ὁ Χαναναῖος κατοικοῦσιν ἐν τῇ κοιλάδι· αὐριοὶ ἐπιστρέψατε καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς εἰς τὴν ἐρήμον, ἐδὼν θάλασσαν ἐρυθράν.

26. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

27. Ὡς τίνος τὴν συναγωγὴν τὴν πονηρὰν ταύτην;

9. Sed a Domino nolite fieri apostatae: vos autem ne timueritis populum terrae, quoniam cibus nobis sunt. Abscessit enim tempus ab eis: Dominus autem in nobis, nolite timere eos.

10. Et ait omnis synagoga lapidare eos in lapidibus: et gloria Domini apparuit in nube super tabernaculum testimonii omnibus filiis Israel.

11. Et dixit Dominus ad Moysen: Quousque irritat me populus iste? et quousque non credent mihi in omnibus signis quae feci in eis?

12. Percutiam eos morte, et perdam eos: et faciam te et domum patris tui in gentem magnam, et multo magis quam haec.

13. Et dixit Moyses ad Dominum: Et audiet Aegyptus quod eduxisti fortitudine tua populum hunc ex eis.

14. Sed et omnes qui habitant super terram hanc, audierunt quia tu es Dominus in populo hoc, qui quidem oculis ad oculos aspiariis, Domine, et nubes tua stat super eos, et in columna nubis tu incedis prior eis die, et in columna ignis nocte.

15. Et conteres populum hunc tamquam hominem unum. Et dicent gentes quaecumque audierunt nomen tuum, dicentes:

16. Eo quod non posset Dominus introducere populum hunc in terram, quam juraverat eis, prostravit eos in deserto.

17. Et nunc exaltetur fortitudo tua, Domine, quemadmodum dixisti, dicens:

18. Dominus longanimis, et multum misericors, et verax, auferens iniquitates, et injustitias, et peccata, et mundatione non mundabit reum, reddens peccata patrum super filios usque ad tertiam et quartam progeniem.

19. Dimitte peccatum populo huic secundum magnam misericordiam tuam, sicut propitius fuisti eis ab Aegypto usque nunc.

20. Et dixit Dominus ad Moysen: Propitius eis sum juxta verbum tuum:

21. sed vivo ego et vivens nomen meum, et implebit gloria Domini omnem terram:

22. quia omnes viri videntes gloriam meam, et signa quae feci in Aegypto, et in deserto, et tentaverunt me jam decies, et non exaudierunt vocem meam,

23. profecto non videbunt terram quam juraui patribus eorum; sed filii eorum qui sunt mecum hic, quicumque non noverunt bonum neque malum, omnis junior inexper-tus, his dabo terram: omnes autem irritantes me non videbunt eam.

24. Puer autem meus Chaleb, quoniam spiritus alius in eo, et obsecutus est mihi, inducam eum in terram in quam intravit illuc, et semen ejus haereditabit eam.

25. Amalec autem et Chananaeus habitant in convalle: cras revertimini, et promovete vos in desertum, viam mare rubrum.

26. Et ait Dominus ad Moysen et Aaron, dicens:

27. Quousque synagogam malam hanc? quae ipsi mur-

ἃ αὐτοὶ γογγύουσιν ἐναντίον μου, τὴν γόγγυσιν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἣν ἐγόγγυσαν περὶ ὑμῶν, ἀκήκοα.

28. Εἶπον αὐτοῖς· Ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος· ἢ μὴν διὰ τρόπον λελαλήκατε εἰς τὰ ὠτά μου, οὕτω ποιήσω ὑμῖν.

29. Ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ πεσεῖται τὰ κῶλα ὑμῶν, καὶ πᾶσα ἡ ἐπισκοπὴ ὑμῶν καὶ οἱ καθηριθμημένοι ὑμῶν ἀπὸ εἰκοσαετούς καὶ ἐπάνω, ὅσοι ἐγόγγυσαν ἐπ' ἐμοί·

30. εἰ ὑμεῖς εἰσελεύσεσθε εἰς τὴν γῆν ἐφ' ἣν ἐξέτεινα τὴν χεῖρά μου κατασκηνοῦσαι ὑμᾶς ἐπ' αὐτῆς· ἀλλ' ἡ Χαλὲβ υἱὸς Ἰεφοννῆ, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ,

31. καὶ τὰ παιδία ἃ εἶπατε ἐν διαρπαγῇ ἕσθαι, εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν· καὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν, ἣν ὑμεῖς ἀπέστητε ἀπ' αὐτῆς.

32. Καὶ τὰ κῶλα ὑμῶν πεσεῖται ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ.

33. Οἱ δὲ υἱοὶ ὑμῶν ἔσονται νεμόμενοι ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη· καὶ ἀνοίσουσι τὴν πορνεῖαν ὑμῶν, ἕως ἂν ἀναλωθῇ τὰ κῶλα ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ,

34. κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, ὅσας κατεσχέψασθε τὴν γῆν τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἡμέραν τοῦ ἐνιαυτοῦ λήψετε τὰς ἀμαρτίας ὑμῶν τεσσαράκοντα ἔτη· καὶ γνώσεσθε τὸν θυμὸν τῆς ὀργῆς μου.

35. Ἐγὼ Κύριος ἐλάλησα, ἢ μὴν οὕτω ποιήσω τῇ συναγωγῇ τῇ πονηρᾷ ταύτῃ, τῇ ἐπισυνισταμένῃ ἐπ' ἐμέ· ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἐξαναλωθήσονται, καὶ ἐκεῖ ἀποθάνονται.

36. Καὶ οἱ ἄνθρωποι οὓς ἀπέστειλε Μωϋσῆς κατασέφασθαι τὴν γῆν, καὶ παραγενθέντες διεγόγγυσαν κατ' αὐτῆς πρὸς τὴν συναγωγὴν ἐξενέγκαι ῥήματα πονηρὰ περὶ τῆς γῆς,

37. καὶ ἀπέθανον οἱ ἄνθρωποι οἱ κατέπαντες πονηρὰ κατὰ τῆς γῆς ἐν τῇ πληγῇ ἐναντὶ Κυρίου.

38. Καὶ Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ, καὶ Χαλὲβ υἱὸς Ἰεφοννῆ ἔζησαν, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν πεπορευμένων κατασέφασθαι τὴν γῆν.

39. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τὰ ῥήματα ταῦτα πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ· καὶ ἐπένθησεν ὁ λαὸς σφόδρα.

40. Καὶ ὀρθίσαντες τοπρῶι ἀνέβησαν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, λέγοντες· Ἰδοὺ ὁδε ἡμεῖς ἀναβησόμεθα εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπε Κύριος, ὅτι ἡμάρτομεν.

41. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Ἰνατί ὑμεῖς παραβαίνετε τὸ ῥῆμα Κυρίου; οὐκ εὐδοᾷ ἔσται ὑμῖν.

42. Μὴ ἀναβαίνετε, οὐ γάρ ἐστι Κύριος μεθ' ὑμῶν, καὶ πεσεῖσθε πρὸ προσώπου τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν,

43. ὅτι ὁ Ἀμαλὴκ καὶ ὁ Χαναναῖος ἐκεῖ ἐμπροσθεν ὑμῶν, καὶ πεσεῖσθε μαχαίρα, οὐ εἵνεκεν ἀπεστράφητε ἀπειθοῦντες Κυρίῳ, καὶ οὐκ ἔσται Κύριος ἐν ὑμῖν.

44. Καὶ διαδισάμενοι ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους· ἡ δὲ κνωτὸς τῆς διαθήκης Κυρίου καὶ Μωϋσῆς οὐκ ἐκινήθησαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς.

45. Καὶ κατέβη ὁ Ἀμαλὴκ καὶ ὁ Χαναναῖος ὁ ἐγκαθήμενος ἐν τῷ ὄρει ἐκείνῳ, καὶ ἐτρέψαντο αὐτοὺς, καὶ κατέκοψαν αὐτοὺς ἕως Ἑρμάν, καὶ ἀπεστράφησαν εἰς τὴν παρεμβολήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ὅταν εἰσελθῇτε εἰς τὴν γῆν τῆς κατοικήσεως ὑμῶν ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν,

murant contra me, murmurationem filiorum Israel, quam murmuraverunt de vobis, audiui.

28. Dic eis : Vivo ego, dicit Dominus : si non quemadmodum locuti estis in aures meas, sic faciam vobis.

29. In eremo hac cadent cadavera vestra, et omnis recognitionis vestra et qui ex vobis enumerati sunt a vigesimo anno et supra, quicumque murmuraverunt super me :

30. si vos ingrediemini in terram super quam extendi manum meam ad collocandum vos super eam : sed Chaleb filius Jephonne, et Jesus filius Nave,

31. et parvuli quos dixistis in directionem futuros, inducam eos in ipsam terram : et hæreditate possidebunt terram, quam vos abscessistis ab ea.

32. Et cadavera vestra cadent in deserto hoc.

33. Filii autem vestri erunt vagi in deserto quadraginta annos : et reportabunt fornicationem vestram, quoadusque consumpta fuerint cadavera vestra in deserto,

34. juxta numerum dierum, quibuscumque considerastis terram quadraginta diebus, diem anno accipietis peccata vestra quadraginta annos : et cognoscetis furorem iræ meæ.

35. Ego Dominus locutus sum, si non sic fecero synagogæ malæ huic quæ consurrexit super me : in deserto hoc absumentur, et illic morientur.

36. Et homines quos miserat Moyses ad explorandam terram, et cum advenissent murmuraverunt contra eam ad synagogam proferendo verba mala de terra,

37. et mortui sunt homines qui oblocuti sunt mala contra terram in plaga ante Dominum.

38. Et Jesus filius Nave, et Chaleb filius Jephonne, vixerunt, ex hominibus illis qui iverunt explorare terram.

39. Et locutus est Moyses omnia verba hæc ad omnes filios Israel : et luxit populus valde.

40. Et surgentes mane ascenderunt in cacumen montis, dicentes : Ecce jam nos ascendemus in locum quem dixit Dominus, quoniam peccavimus.

41. Et dixit Moyses : Ut quid vos transgredimini verbum Domini? non prospera erunt vobis.

42. Nolite ascendere, non enim est Dominus vobiscum, et cadetis ante faciem inimicorum vestrorum,

43. quoniam Amalec et Chanaanæus illic adversus vos, et cadetis gladio, eo quod aversi estis increduli Domino, et non erit Dominus in vobis.

44. Et vim facientes ascenderunt super cacumen montis : arca autem testamenti Domini et Moyses non se moverunt de castris.

45. Et descendit Amalec et Chanaanæus qui insidebat in monte illo, et fugaverunt eos, et conciderunt eos usque Herman, et reversi sunt in castra.

CAPUT XV.

1. Et ait Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Cum ingressi fueritis in terram habitationis vestræ quam ego do vobis;

3. καὶ ποιήσεις δλοκαυτώματα Κυρίῳ, δλοκάρπωμα ἢ θυσίαν, μεγαλύναι εὐχὴν ἢ καθ' ἐκούσιον, ἢ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν ποιῆσαι ὁσμὴν εὐωδίας τοῦ Κυρίου, εἰ μὲν ἀπὸ τῶν βοῶν, ἢ ἀπὸ τῶν προβάτων·

4. καὶ προσοίσει ὁ προσφέρων τὸ δῶρον αὐτοῦ Κυρίῳ, θυσίαν σεμιδάλεως δέκατον τοῦ οἴφ, ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ ἐν τέταρτῳ τοῦ ἴν.

5. Καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν, τὸ τέταρτον τοῦ ἴν ποιήσετε ἐπὶ τῆς δλοκαυτώσεως, ἢ ἐπὶ τῆς θυσίας. Τῷ ἀμνῷ τῷ ἐνὶ ποιήσεις τοσοῦτο, κάρπωμα ὁσμὴν εὐωδίας τοῦ Κυρίου.

6. Καὶ τῷ κριῷ, ὅταν ποιῇτε αὐτὸν εἰς δλοκαύτωμα, ἢ εἰς θυσίαν, ποιήσεις θυσίαν σεμιδάλεως δύο δέκατα ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τὸ τρίτον τοῦ ἴν.

7. Καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ τρίτον τοῦ ἴν προσοίσετε εἰς ὁσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ.

8. Ἐὰν δὲ ποιῇτε ἀπὸ τῶν βοῶν εἰς δλοκαύτωσιν, ἢ εἰς θυσίαν μεγαλύναι εὐχὴν, ἢ εἰς σωτήριον Κυρίῳ,

9. καὶ προσοίσει ἐπὶ τοῦ μόσχου θυσίαν σεμιδάλεως τρία δέκατα ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ ἡμισυ τοῦ ἴν,

10. καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ ἡμισυ τοῦ ἴν, κάρπωμα ὁσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ.

11. Οὕτω ποιήσεις τῷ μόσχῳ τῷ ἐνὶ, ἢ τῷ κριῷ τῷ ἐνὶ, ἢ τῷ ἀμνῷ τῷ ἐνὶ ἐκ τῶν προβάτων ἢ ἐκ τῶν αἰγῶν.

12. Κατὰ τὸν ἀριθμὸν ὧν ἔαν ποιήσητε, οὕτως ποιήσετε τῷ ἐνὶ, κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.

13. Πᾶς ὁ αὐτόχθων ποιήσει οὕτως τοιαῦτα, προσ- ἐνέγκαι καρπώματα εἰς ὁσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ.

14. Ἐὰν δὲ προσήλυτος ἐν ὑμῖν προγένῃται ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, ἢ δὲ ἂν γένῃται ἐν ὑμῖν ἐν ταῖς γενεαῖς ὑμῶν, καὶ ποιήσει κάρπωμα ὁσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ, ὃν τρόπον ποιεῖτε ὑμεῖς, οὕτω ποιήσει ἡ συναγωγὴ Κυρίῳ.

15. Νόμος εἰς ἔσται ὑμῖν καὶ τοῖς προσήλυτοις τοῖς προσκειμένοις ἐν ὑμῖν, νόμος αἰώνιος εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ὡς ὑμεῖς, καὶ ὁ προσήλυτος ἔσται ἕναντι Κυρίου. Νόμος εἰς ἔσται καὶ δικαίωμα ἐν ἔσται ὑμῖν καὶ τῷ προσ- ηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν ὑμῖν.

16. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

17. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐ- τοὺς·

18. Ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ,

19. καὶ ἔσται ὅταν ἔσθῃτε ὑμεῖς ἀπὸ τῶν ἄρτων τῆς γῆς, ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα, ἀφόρισμα Κυρίῳ,

20. ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν ἄρτον ἀφοριεῖτε, ἀφαίρεμα αὐτό· ὡς ἀφαίρεμα ἀπὸ ἄλλω, οὕτως ἀφελεῖτε αὐτόν,

21. ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν, καὶ δώσετε Κυρίῳ ἀφαίρεμα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

22. Ὅταν δὲ διαμάρτητε καὶ μὴ ποιήσητε πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ἃς ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν,

23. καθὰ συνέταξε Κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν χειρὶ Μωϋσῆ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς συνέταξε Κύριος πρὸς ὑμᾶς καὶ ἐπέκεινα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν,

24. καὶ ἔσται ἐὰν ἐξ ὀφθαλμῶν τῆς συναγωγῆς γε- νηθῇ ἀκουσίως, καὶ ποιήσει πᾶσα ἡ συναγωγὴ μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν ἄμωμον εἰς δλοκαύτωμα εἰς ὁσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ, καὶ θυσίαν τούτου καὶ σπονδὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν σύνταξιν, καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας.

25. Καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ πάσης συναγωγῆς

3. et facies holocaustomata Domino, oblationem vel sacrificium, ad magnificandum votum aut secundum volunta- tem, aut in solemnitatibus vestris ad faciendum odorem suavitatis Domino, sive de bobus, sive de pecoribus :

4. Et offeret offerens munus suum Domino, sacrificium similae decimam ipsius asphi, refectae in oleo in quarta In.

5. et vinum in libamen, quartam In facietis super holo- caustosim, vel super sacrificium. Agno uni facies tantum, oblationem odorem suavitatis Domino.

6. Et arieti, cum feceritis eum in holocaustoma, vel in sacrificium, facies sacrificium similae duas decimas refectae in oleo tertiam In.

7. Et vinum in libamen tertiam In offeretis in odorem suavitatis Domino.

8. Si autem feceritis de bobus in holocaustosim, vel in sacrificium ad magnificandum votum, vel in salutare Do- mino,

9. et offeret super vitulum sacrificium similae tres deci- mas refectae in oleo dimidium In,

10. et vinum in libamen dimidium In, oblationem odo- rem suavitatis Domino.

11. Sic facies vitulo uni, aut arieti uni, aut agno uni ex ovibus vel ex capris.

12. Juxta numerum eorum quae feceritis, sic facietis uni, juxta numerum eorum.

13. Omnis indigena faciet sic ista, offerendo oblationes in odorem suavitatis Domino.

14. Si autem proselytus in vobis advenit in terra ve- stra, vel quicumque factus fuerit in vobis in generationibus vestris, et faciet oblationem odorem suavitatis Domino, quemadmodum facitis vos, sic faciet synagoga Domino.

15. Lex una erit vobis et proselytis qui appositus sunt in vobis, lex aeterna in progenies vestras : sicut vos, etiam proselytus erit coram Domino. Lex una erit et justificatio una vobis et proselyto appposito in vobis.

16. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

17. Loquere filiis Israel, et dices ad eos :

18. In ingrediendo vos in terram in quam ego induco vos illuc,

19. et erit quando comeditis vos de panibus terrae, deme- tis demptionem, segregationem Domino,

20. primitias conspersionis vestrae : panem segregabi- tis, demptionem ipsum : sicut demptionem ab area, sic de- mite ipsum,

21. primitias conspersionis vestrae, et dabitis Domino demptionem in progenies vestras.

22. Quando autem peccaveritis, et non feceritis omnia mandata haec quae locutus est Dominus ad Moysen,

23. sicut praecipit Dominus ad vos in manu Moysi, a die qua praecipit Dominus ad vos et ultra in progenies vestras,

24. et erit si ab oculis synagogae factum fuerit aliquid non sponte, et faciet omnis synagoga vitulum unum ex bo- bus immaculatum in holocaustoma in odorem suavitatis Domino, et sacrificium hujus et libamen ejus juxta consti- tutionem, et hircum ex capris unum pro peccato.

25. Et exorabit sacerdos pro omni synagoga filiorum

υἱὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἀφεθήσεται αὐτοῖς, ὅτι ἀκούσιόν ἐστι· καὶ αὐτοὶ ἤνεγκαν τὸ δῶρον αὐτῶν, κάρπωμα Κυρίου περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν ἔναντι Κυρίου περὶ τῶν ἀκούσιων αὐτῶν.

26. Καὶ ἀφεθήσεται κατὰ πᾶσαν συναγωγὴν υἱὸν Ἰσραὴλ, καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ πρὸς ὑμᾶς, ὅτι παντὶ τῷ λαῷ ἀκούσιον.

27. Ἐὰν τε ψυχὴ μία ἁμάρτη ἀκούσιως, προσᾷξει αἶγχα μίαν ἑνιαυσίαν περὶ ἁμαρτίας.

28. Καὶ ἐξιλιάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ψυχῆς τῆς ἀκουσιασθείσης καὶ ἁμαρτοῦσης ἀκούσιως ἔναντι Κυρίου, ἐξιλιάσασθαι περὶ αὐτοῦ.

29. Τῷ ἐγγυρίῳ ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς, νόμος εἰς ἔσται αὐτοῖς, ὅς ἐάν ποιῇσιν ἀκούσιως.

30. Καὶ ψυχὴ ἥτις ποιῇσιν ἐν χειρὶ ὑπερηφανίας ἀπὸ τῶν αὐτοχρόνων ἢ ἀπὸ τῶν προσηλύτων, τὸν Θεὸν οὕτως παροξυνεῖ, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς,

31. ὅτι τὸ ῥῆμα Κυρίου ἐφαύλισε, καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ διεσκέδασεν· ἐκτρίψει ἐκτρίβησεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη, ἡ ἁμαρτία αὐτῆς ἐν αὐτῇ.

32. Καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἔδρον ἄνδρα συλλέγοντα ξύλα τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,

33. καὶ προσήγαγον αὐτὸν οἱ εὐρόντες συλλέγοντα ξύλα τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν καὶ πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν Ἰσραὴλ.

34. Καὶ ἀπέθεντο αὐτὸν εἰς φυλακὴν, οὐ γὰρ συνέκριναν τί ποιήσωσιν αὐτόν.

35. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Θανάτω θανατούσθω ὁ ἄνθρωπος· λιθοβολήσατε αὐτὸν λίθοις πᾶσα ἡ συναγωγὴ.

36. Καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐλιθοβόλησεν αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ λίθοις ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

37. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

38. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς, καὶ ποιησάτωσαν ἑαυτοῖς κράσπεδα ἐπὶ τὰ πτερύγια τῶν ἱματίων αὐτῶν εἰς τὰς γενεάς αὐτῶν· καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τὰ κράσπεδα τῶν πτερυγίων κλῶσμα ὑακίνθινον.

39. Καὶ ἔσται ὑμῖν ἐν τοῖς κράσπεδοις, καὶ ὀψεσθε αὐτά· καὶ μνησθήσεσθε πασῶν τῶν ἐντολῶν Κυρίου, καὶ ποιήσετε αὐτάς· καὶ οὐ διαστραφήσεσθε ὀπίσω τῶν διανοῶν ὑμῶν, καὶ τῶν ἀφλαμῶν ἐν οἷς ὑμεῖς ἐκπορευέεσθε ὀπίσω αὐτῶν,

40. ὅπως ἂν μνησθῇτε καὶ ποιήσητε πᾶσας τὰς ἐντολάς μου, καὶ ἔσεσθε ἅγιοι τῷ Θεῷ ὑμῶν.

41. Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, εἶναι ὑμῶν ἑεός· ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κορὲ υἱὸς Ἰσαὰρ υἱοῦ Καθὼ υἱοῦ Λευὶ, καὶ Δαθὰν καὶ Ἀβιρων υἱοὶ Ἑλιαβ, καὶ Ἀν υἱὸς Φαλὲθ υἱοῦ Ῥουβὴν.

2. Καὶ ἀνέστησαν ἔναντι Μωϋσῇ, καὶ ἄνδρες τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πενήκοντα καὶ διακόσιοι, ἀρχηγοὶ συναγωγῆς, σύγκλητοι βουλῆς, καὶ ἄνδρες ὀνομαστοί.

Israel, et remitteretur eis, quoniam non spontaneum est : et ipsi obtulerunt munus suum, oblationem Domino pro peccato suo ante Dominum pro non spontaneis suis.

26. Et dimittetur per omnem synagogam filiorum Israel, et omni proselyto apposito ad vos, quoniam omni populo non spontaneum.

27. Quod si anima una peccavit non sponte, offeret capram unam anniculam pro peccato.

28. Et exorabit sacerdos pro anima quæ non sponte egit et peccavit non sponte ante Dominum, exorare pro eo.

29. Indigenæ in filiis Israel, et proselyto apposito in vobis, lex una erit eis, quicumque fecerit non sponte.

30. Et anima quæcumque fecerit in manu superbiæ de indigenis vel de proselytis, Deum hic exacerbat, exterminabitur anima illa de populo suo,

31. quoniam verbum Domini contempsit, et mandata ejus disperdidit : extritione exteretur anima illa, peccatum ejus in ea.

32. Et erant filii Israel in deserto, et invenerunt hominem colligentem ligna die sabbatorum,

33. et adduxerunt eum illi qui invenerunt colligentem ligna die sabbatorum, ad Moysen et Aaron et ad omnem synagogam filiorum Israel.

34. Et deposuerunt eum in custodia, non enim decreverant quid facturi essent eum.

35. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens : Morte moriatur homo : lapidate eum lapidibus omnis synagoga.

36. Et eduxerunt eum omnis synagoga extra castra, et lapidavit eum omnis synagoga extra castra, sicut præcepit Dominus Moysi.

37. Et ait Dominus ad Moysen, dicens :

38. Loquere filiis Israel, et dices ad eos, et faciet sibi fimbrias super alas vestimentorum suorum in progenies suas : et imponetis super fimbrias alarum vittam hyacinthinam.

39. Et erit vobis in fimbriis, et aspicietis eas : et recordabimini omnium mandatorum Domini, et facietis ea : et non pervertemini post cogitationes vestras, et oculos in quibus vos fornicamini post eos,

40. ut recordemini et faciat omnia mandata mea, et eritis sancti Deo vestro.

41. Ego Dominus Deus vester qui eduxi vos de terra Ægypti, ut sim vester Deus : ego Dominus Deus vester.

CAPUT XVI.

1. Et locutus est Core filius Isaar filii Caath filii Levi, et Dathan et Abiron filii Heliab, et Ayn filius Phaleth filii Ruben.

2. Et insurrexerunt contra Moysen, et viri de filiis Israel quinquaginta et ducenti : duces synagogæ, senatores consilii, et viri nominati.

3. Συνέστησαν ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, καὶ εἶπαν· Ἐχέτω ὑμῖν ὅτι πᾶσα ἡ συναγωγὴ, πάντες ἅγιοι, καὶ ἐν αὐτοῖς Κύριος· καὶ διατί κατανίστασθε ἐπὶ τὴν συναγωγὴν Κυρίου;

4. Καὶ ἀκούσας Μωϋσῆς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον,

5. καὶ ἐλάλησε πρὸς Κορέ καὶ πρὸς πᾶσαν αὐτοῦ τὴν συναγωγὴν, λέγων· Ἐπέσκεπται καὶ ἔγνω ὁ Θεὸς τοὺς ὄντας αὐτοῦ καὶ τοὺς ἁγίους, καὶ προσηγάγετο πρὸς ἑαυτὸν· καὶ οὐς ἐξελέξατο ἑαυτῷ, προσηγάγετο πρὸς ἑαυτόν.

6. Τοῦτο ποιήσατε· λάβετε ὑμῖν αὐτοῖς πυρεῖα, Κορέ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ,

7. καὶ ἐπίθετε ἐπ' αὐτὰ πῦρ, καὶ ἐπίθετε ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα ἔναντι Κυρίου αὐριον, καὶ ἔσται ὁ ἀνὴρ ὃν ἐκλέλεται Κύριος, οὗτος ἅγιος. Ἰκανούσθω ὑμῖν, υἱοὶ Λευί.

8. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Κορέ· Εἰσακούσατέ μου, υἱοὶ Λευί.

9. Μὴ μικρόν ἐστι τοῦτο ὑμῖν, ὅτι διέστειλεν ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ὑμᾶς ἐκ συναγωγῆς Ἰσραὴλ, καὶ προσηγάγετο ὑμᾶς πρὸς ἑαυτὸν λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς Κυρίου, καὶ παρίστασθαι ἔναντι τῆς σκηνῆς λατρεῖν αὐτοῖς;

10. Καὶ προσηγάγέτο σε, καὶ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς σου υἱοὺς Λευί μετὰ σοῦ, καὶ ζητεῖτε καὶ ἱερατεῦναι;

11. Οὕτως σὺ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ σου ἡ συνθηρομένη πρὸς τὸν Θεόν· καὶ Ἀαρὼν τίς ἐστιν, ὅτι διαγογγύζετε κατ' αὐτοῦ;

12. Καὶ ἀπέστειλε Μωϋσῆς καλέσαι Δαθὰν καὶ Ἀβιρὼν υἱοὺς Ἑλιδᾶ, καὶ εἶπαν· Οὐκ ἀναβαίνομεν.

13. Μὴ μικρόν τοῦτο, ὅτι ἀνήγαγες ἡμᾶς εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, ἀποκτεῖναι ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι κατάρχεις ἡμῶν;

14. Ἀρχὼν εἶ· καὶ σὺ εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι εἰσῆγαγες ἡμᾶς, καὶ ἔδωκας ἡμῖν κληρὸν ἀγροῦ καὶ ἀμπελώνων· τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων ἂν ἐξέκοψας· οὐκ ἀναβαίνομεν.

15. Καὶ ἐβαρυθύμησε Μωϋσῆς σφόδρα, καὶ εἶπε πρὸς Κύριον· Μὴ πρόσχης εἰς τὴν θυσίαν αὐτῶν· οὐκ ἐπιθύμημα οὐδενὸς αὐτῶν εἴληφα, οὐδὲ ἐκάκωσα οὐδένα αὐτῶν.

16. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Κορέ· Ἀγίσσον τὴν συναγωγὴν σου, καὶ γίνεσθε ἔτοιμοι ἔναντι Κυρίου σὺ καὶ Ἀαρὼν καὶ αὐτοὶ αὐριον.

17. Καὶ λάβετε ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσετε ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα, καὶ προσάξετε ἔναντι Κυρίου ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, πεντήκοντα καὶ διακόσια πυρεῖα, καὶ σὺ καὶ Ἀαρὼν ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ.

18. Καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκον ἐπ' αὐτὰ πῦρ, καὶ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα· καὶ ἔστησαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν.

19. Καὶ ἐπισυνέστησεν ἐπ' αὐτοὺς Κορέ τὴν πᾶσαν αὐτοῦ συναγωγὴν παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ ὤφθη ἡ ὁδὸς Κυρίου πάσῃ τῇ συναγωγῇ.

20. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

21. Ἀποσχίσθητε ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς ταύτης, καὶ ἐξαναλώσω αὐτοὺς εἰςάπαξ.

22. Καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ εἶπαν·

3. Coiverunt super Moysen et Aaron, et dixerunt : Sufficiat vobis quia omnis synagoga, omnes sancti, et in ipsis Dominus : et quare consurgitis super synagogam Domini ?

4. Et audiens Moyses cecidit in faciem,

5. et locutus est ad Core et ad omnem illius synagogam, dicens : Consideravit et novit Deus eos qui ipsius sunt et sanctos, et adduxit ad se : et quos elegit sibi, adduxit ad se.

6. Hoc facite : sumite vobis ipsis thuribula, Core et omnis synagoga ejus,

7. et imponite super ea ignem, et imponite super ea incensum ante Dominum cras, et erit ille vir quem elegit Dominus, hic sanctus. Sufficiat vobis, filii Levi.

8. Et dixit Moyses ad Core : Exaudite me, filii Levi :

9. Numquid pusillum est hoc vobis, quod distinxit Deus Israel vos de synagoga Israel, et adduxit vos ad se ministrare ministeria tabernaculi Domini, et assistere ante tabernaculum ad ministrandum eis ?

10. Et adduxit te, et omnes fratres tuos filios Levi tecum, et quaeritis etiam sacerdotio fungi ?

11. Sic tu et omnis synagoga tua congregata erga Deum : et Aaron quis est, quia obmurmuratis contra eum ?

12. Et misit Moyses vocare Dathan et Abiron filios Heliab, et dixerunt : Non ascendimus.

13. Numquid pusillum hoc, quoniam eduxisti nos in terram fluentem lac et mel, interficere nos in eremo, quoniam praes nobis ?

14. Princeps es : et tu in terram fluentem lac et mel induxisti nos, et dedisti nobis sortem agri et vineas : oculis hominum illorum utique abscidisti : non ascendimus.

15. Et graviter tulit Moyses valde, et dixit ad Dominum : Ne attendas ad sacrificium eorum : non desiderium ullius eorum sumpsi, neque afflixi quemquam eorum.

16. Et dixit Moyses ad Core : Sanctifica synagogam tuam, et sitis parati ante Dominum tu et Aaron et ipsi cras.

17. Et sumite unusquisque thuribulum suum, et imponetis super ea incensum, et adducetis unusquisque ante Dominum thuribulum suum, quinquaginta et ducenta thuribula, et tu et Aaron unusquisque thuribulum suum.

18. Et sumpsit unusquisque thuribulum suum, et imposuerunt super ea ignem, et iniecerunt in ea incensum : et steterunt apud januas tabernaculi testimonii Moyses et Aaron.

19. Et coacervavit adversus eos Core universam suam synagogam apud ostium tabernaculi testimonii : et apparuit gloria Domini universae synagogae.

20. Et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

21. Abscedite de medio synagogae istius, et consumam eos confestim.

22. Et ceciderunt in faciem suam, et dixerunt : Deus,

Θεός, Θεός τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός· εἰ ἀν-
θρωπος εἰς ἡμαρτεν, ἐπὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ὀργὴ
Κυρίου;

23. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

24. Λαλήσον τῇ συναγωγῇ λέγων· Ἀναχωρήσατε
κύκλῳ ἀπὸ τῆς συναγωγῆς Κορέ.

25. Καὶ ἀνέστη Μωϋσῆς, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Δαθὰν
καὶ Ἀβειρών, καὶ συνεπορεύθησαν μετ' αὐτοῦ πάντες
οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ.

26. Καὶ ἐλάλησε πρὸς τὴν συναγωγὴν, λέγων· Ἀπο-
σχίσθητε ἀπὸ τῶν σκηνῶν τῶν ἀνθρώπων τῶν σκλη-
ρῶν τούτων, καὶ μὴ ἀπτεσθε ἀπὸ πάντων ὧν ἐστὶν αὐ-
τοῖς, μὴ συναπολήσθε ἐν πάσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτῶν.

27. Καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς σκηνῆς Κορὲ κύκλῳ.
Καὶ Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν ἐξῆλθον, καὶ εἰστήκεισαν παρὰ
τὰς θύρας τῶν σκηνῶν αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν,
καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ἡ ἀποσκευὴ αὐτῶν.

28. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· Ἐν τούτῳ γνώσεσθε ὅτι Κύ-
ριος ἀπέστείλε με ποιῆσαι πάντα τὰ ἔργα ταῦτα, ὅτι
οὐκ ἀπ' ἐμαυτοῦ.

29. Εἰ κατὰ θάνατον πάντων ἀνθρώπων ἀποθανοῦνται
οὗτοι, εἰ καὶ κατ' ἐπίσκεψιν πάντων ἀνθρώπων ἐπι-
σκοπὴ ἐστὶν αὐτῶν, οὐχὶ Κύριος ἀπέσταλκέ με;

30. Ἀλλ' ἡ ἐν φάσματι δείξει Κύριος, καὶ ἀνοίξασα
ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καταπίεται αὐτοὺς, καὶ τοὺς
οἴκους αὐτῶν, καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν, καὶ πάντα ὅσα
ἐστὶν αὐτοῖς, καὶ καταθήσονται ζῶντες εἰς ᾄδου, καὶ
γνώσεσθε ὅτι παρώξυναν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι τὸν Κύριον.

31. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν πάντας τοὺς λόγους τού-
τους, ἐβράβη ἡ γῆ ὑποκάτω αὐτῶν,

32. καὶ ἠνοίχθη ἡ γῆ, καὶ κατέπιεν αὐτοὺς, καὶ
τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς
ζῆντας μετὰ Κορὲ, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν.

33. Καὶ κατέβησαν αὐτοὶ, καὶ ὅσα ἐστὶν αὐτῶν ζῶντα
εἰς ᾄδου, καὶ ἐκάλυψεν αὐτοὺς ἡ γῆ, καὶ ἀπώλοντο ἐκ
μέσου τῆς συναγωγῆς.

34. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ οἱ κύκλῳ αὐτῶν ἔφυγον ἀπὸ
τῆς φωνῆς αὐτῶν, ὅτι λέγοντες· Μὴ ποτε καταπίῃ ἡμᾶς
ἡ γῆ.

35. Καὶ πῦρ ἐξῆλθε παρὰ Κυρίου, καὶ κατέφαγε
τοὺς πεντήκοντα καὶ διακοσίους ἀνδρας τοὺς προσφέ-
ροντας τὸ θυμίαμα.

36. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν,

37. καὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν Ἀαρὼν τὸν ἱερέα·
Ἀνέλεσθε τὰ πυρεῖα τὰ χαλκᾶ ἐκ μέσου τῶν κατακε-
καυμένων, καὶ τὸ πῦρ τὸ ἀλλότριον τοῦτο σπείρον ἐκεῖ,
ὅτι ἡγίασαν τὰ πυρεῖα

38. τῶν ἁμαρτωλῶν τούτων ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν,
καὶ ποιήσον αὐτὰ λεπίδας ἐλατὰς περιθεμα τῷ θυσια-
στηρίῳ, ὅτι προσηγήθησαν ἐναντὶ Κυρίου καὶ ἡγιά-
σθησαν, καὶ ἐγένοντο εἰς σημεῖον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ.

39. Καὶ ἔλαβεν Ἐλεάζαρ υἱὸς Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως τὰ
πυρεῖα τὰ χαλκᾶ, ὅσα προσήνεγκαν οἱ κατακεκαυμένοι,
καὶ προσέθηκαν αὐτὰ περιθεμα τῷ θυσιαστηρίῳ,

40. μνημόσυνον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὅπως ἂν μὴ προς-
έλθῃ μηδεὶς ἀλλογενὴς ὃς οὐκ ἐστὶν ἐκ τοῦ σπέρματος
Ἀαρὼν, ἐπιβίνειν θυμίαμα ἐναντὶ Κυρίου, καὶ οὐκ ἔσται
ὥσπερ Κορὲ καὶ ἡ ἐπιστάσις αὐτοῦ, καθὰ ἐλάλησε
Κύριος ἐν χειρὶ Μωϋσῆ αὐτοῦ.

41. Καὶ ἐγόγγυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῇ ἐπαύριον ἐπὶ

Deus spirituum et universæ carnis : si homo unus peccavit,
super omnem synagagam ira Domini?

23. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

24. Loquere synagagæ, dicens : Secedite in circuitu a
synagaga Core.

25. Et surrexit Moyses, et ivit ad Dathan et Abiron, et
iverunt simul cum eo omnes seniores Israel.

26. Et locutus est ad synagagam, dicens : Separamini a
tabernaculis hominum durorum istorum, et nolite tangere
ab omnibus quæ sunt eis, ne simul pereatis in omni pec-
cato eorum.

27. Et secesserunt a tabernaculo Core in circuitu. Et
Dathan, et Abiron egressi sunt, et steterunt ad januas ta-
bernaculorum suorum, et uxores eorum, et filii eorum, et
apparatus eorum.

28. Et dixit Moyses : In hoc cognoscetis quia Dominus
misit me facere omnia opera hæc, quia non a meipso.

29. Si secundum mortem omnium hominum moriantur
hi, si et secundum visitationem omnium hominum, visi-
tatio erit eorum, non Dominus misit me?

30. Sed in visione ostendet Dominus, et aperiens terra
os suum absorbebit eos, et domos eorum, et tabernacula
eorum; et omnia quæcumque sunt eis, et descendent vi-
vientes in infernum : et cognoscetis quia exacerbaverunt
homines isti Dominum.

31. Ut autem cessavit loquens omnia verba hæc, dis-
rupta est terra de sub eis,

32. et aperta est terra, et deglutivit eos, et domos eo-
rum, et omnes homines qui erant cum Core, et pecora
eorum.

33. Et descenderunt ipsi, et quæcumque sunt eorum,
vivientia in infernum, et operuit eos terra, et perierunt de
medio synagagæ.

34. Et omnis Israel qui in circuitu eorum, fugerunt a
voce eorum, quia dicentes : Ne forte absorbeat nos terra.

35. Et ignis exiit a Domino, et devoravit quinquaginta
illos et ducentos viros qui offerebant incensum.

36. Et dixit Dominus ad Moysen,

37. et ad Eleazarum filium Aaron sacerdotem : Tollite
thuribula ærea de medio exustorum, et ignem alienum
hunc semina ibi; quia sanctificaverunt thuribula

38. peccatorum istorum in animabus suis, et fac ea la-
minas ductiles circumpositionem altari, quoniam oblata
sunt ante Dominum et sanctificata sunt, et facta sunt in
signum filiis Israel.

39. Et sumpsit Eleazar filius Aaron sacerdotis thuribula
ærea, quæcumque obtulerant ii qui sunt exusti, et ad-
diderunt ea circumpositionem altari,

40. memoriale filiis Israel, ut non accedat ullus filius alie-
nigena qui non est de semine Aaron, imponere incensum
ante Dominum, et non erit sicut Core et conspiratio ejus,
sicut locutus est Dominus in manu Moysi.

41. Et murmuraverunt filii Israel postridie contra Moy-

Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγοντες· Ὑμεῖς ἀπεκτάκατε τὸν λαὸν Κυρίου.

42. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ ἐπισυστρέφειν τὴν συναγωγὴν ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, καὶ ὤρμησαν ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου· καὶ τῇνδε ἐκάλυψεν αὐτὴν ἡ νεφέλη, καὶ ὤφθη ἡ δόξα Κυρίου.

43. Καὶ εἰσῆλθε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου,

44. καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

45. Ἐκχωρήσατε ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς ταύτης, καὶ ἐξαναλώσω αὐτοὺς εἰς πάσας. Καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν.

46. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρὼν· Λάβε τὸ πυρεῖον, καὶ ἐπίθεε ἐπ' αὐτὸ πῦρ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐπίβαλε ἐπ' αὐτὸ θυμίαμα, καὶ ἀπένεγκε τοτὰχος εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἐξίλασαι περὶ αὐτῶν· ἐξῆλθε γὰρ ὀργὴ ἀπὸ προσώπου Κυρίου, ἥρκαται θραῦειν τὸν λαόν.

47. Καὶ ἔλαβεν Ἀαρὼν καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ Μωϋσῆς, καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἤδη ἐνῆρκε ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ. Καὶ ἐπέβαλε τὸ θυμίαμα, καὶ ἐξιλιάσατο περὶ τοῦ λαοῦ.

48. Καὶ ἔσθη ἀναμέσον τῶν τεθνηκότων καὶ τῶν ζώντων, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις.

49. Καὶ ἐγένοντο οἱ τεθνηκότες ἐν τῇ θραύσει τεσσαρεσκαίδεκα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι, χωρὶς τῶν τεθνηκότων ἐνεκεν Κορέ.

50. Καὶ ἐπέστρεφεν Ἀαρὼν πρὸς Μωϋσῆν ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ λάβε παρ' αὐτῶν ῥάβδον, ῥάβδον κατ' οἴκους πατριῶν παρὰ πάντων τῶν ἀρχόντων αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, δώδεκα ῥάβδους, καὶ ἐκάστου τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπίγραφον ἐπὶ τῆς ῥάβδου.

3. Καὶ τὸ ὄνομα Ἀαρὼν ἐπίγραφον ἐπὶ τῆς ῥάβδου Λευί· ἔστι γὰρ ῥάβδος μία· κατὰ φυλὴν οἴκου πατριῶν αὐτῶν δώσουσι.

4. Καὶ θήσεις αὐτάς ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου κατέναντι τοῦ μαρτυρίου, ἐν οἷς γνωσθήσονται σοι ἐκεῖ.

5. Καὶ ἔσται, ὁ ἄνθρωπος ὃν ἂν ἐκλέξωμαι αὐτὸν, ἡ ῥάβδος αὐτοῦ ἐκβλαστήσει· καὶ περιελθὼν ἀπ' ἐμοῦ τὸν γογγυσμὸν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἃ αὐτοὶ γογγύουσιν ἐφ' ἐμὴν.

6. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκαν αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχόντες αὐτῶν ῥάβδον· τῷ ἀρχόντῃ τῷ ἐνὶ ῥάβδον κατ' ἀρχόντα, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, δώδεκα ῥάβδους· καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἀναμέσον τῶν ῥάβδων αὐτῶν.

7. Καὶ ἀπέθηκε Μωϋσῆς τὰς ῥάβδους ἐναντὶ Κυρίου ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

8. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον, καὶ εἰσῆλθε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἰδοὺ ἐβλάστησεν ἡ ῥάβδος ἡ Ἀαρὼν εἰς οἶκον Λευί, καὶ ἐξῆνεγκε βλαστὸν, καὶ ἐξῆνθησεν ἄνθη, καὶ ἐβλάστησε κάρυα.

sen, et Aaron, dicentes : Vos occidistis populum Domini.

42. Et factum est, cum irrueret synagoga super Moysen et Aaron, et cum impetu iverunt ad tabernaculum testimonii : illud vero obtexit nubes, et apparuit gloria Domini.

43. Et intravit Moyses et Aaron ad faciem tabernaculi testimonii,

44. et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

45. Discedite de medio synagogae istius, et consumam eos confestim. Et ceciderunt in faciem suam.

46. Et ait Moyses ad Aaron : Sume thuribulum, et impone super illud ignem ab altari, et injice super illud incensum, et effle velociter in castra, et exora pro eis : exiit enim ira a facie Domini, coepit vulnerare populum.

47. Et sumpsit Aaron sicut locutus est ei Moyses, et currit ad synagoga : et jam incooperat vulneratio in populo. Et injecit incensum, et exoravit pro populo.

48. Et stetit inter medium mortuorum et vivorum, et cessavit plaga.

49. Et fuerunt mortui in plaga quatuor et decem millia et septingenti, praeter eos qui mortui erant propter Core.

50. Et reversus est Aaron ad Moysen ad ostium tabernaculi testimonii, et cessavit plaga.

CAPUT XVII.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Loquere filiis Israel, et accipe ab eis virgam, virgam secundum domos familiarum ab omnibus principibus eorum, secundum domos familiarum eorum, duodecim virgas, et uniuscujusque nomen ejus scribe in virga.

3. Et nomen Aaron scribe in virga Levi : est enim virga una : secundum tribum domus familiarum suarum dabunt.

4. Et pones eas in tabernaculo testimonii, e regione testimonii, in quibus agnoscar tibi illic.

5. Et erit, homo quem elegero eum, virga ejus germinabit : et auferam a me murmurationem filiorum Israel, quae ipsi murmurant super vos.

6. Et locutus est Moyses filiis Israel, et dederunt ei omnes principes eorum virgam : principi uni virgam secundum principem, secundum domos familiarum eorum, duodecim virgas : et virga Aaron inter virgas eorum.

7. Et deposuit Moyses virgas ante Dominum in tabernaculo testimonii.

8. Et factum est postridie, et intravit Moyses et Aaron in tabernaculum testimonii : et ecce germinavit virga Aaron in domum Levi, et protulit germen, et effloruit flores, et germinavit nuces.

9. Καὶ ἐξήνεγκε Μωϋσῆς πάσας τὰς ράβδους ἀπὸ προσώπου Κυρίου πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ· καὶ εἶδον, καὶ ἔλαβον ἕκαστος τὴν ράβδον αὐτοῦ.

10. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἀπόθεε τὴν ράβδον Ἀαρὼν ἐνώπιον τῶν μαρτυρίων εἰς διατήρησιν, σημεῖον τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνηκούων· καὶ παυσάσθω ὁ γογγυσμὸς αὐτῶν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωσι.

11. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν.

12. Καὶ εἶπαν υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Μωϋσῆν, λέγοντες· Ἰδοὺ ἐξανηλώμεθα, ἀπολώλαμεν, παρανηλώμεθα.

13. Πᾶς ὁ ἀπτόμενος τῆς σκηνῆς Κυρίου ἀποθνήσκει· ἔως εἰς τέλος ἀποθάνομεν·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἀαρὼν, λέγων· Σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου, καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς σου λήψετε τὰς ἁμαρτίας τῶν ἁγίων, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου λήψετε τὰς ἁμαρτίας τῆς ἱερατείας ὑμῶν.

2. Καὶ τοὺς ἀδελφούς σου φυλὴν Λευὶ δῆμον τοῦ πατρὸς σου προσάγαγε πρὸς σεαυτὸν, καὶ προστεθήτωσαν σοι, καὶ λειτουργήτωσάν σοι, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου μετὰ σοῦ ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

3. Καὶ φυλάσσονται τὰς φυλακὰς σου, καὶ τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς· πλὴν πρὸς τὰ σκεύη τὰ ἅγια καὶ πρὸς τὸ θυσιαστήριον οὐ προσελεύσονται, καὶ οὐκ ἀποθάνουσιν· καὶ οὗτοι καὶ ὑμεῖς.

4. Καὶ προστεθήσονται πρὸς σέ, καὶ φυλάσσονται τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, κατὰ πάσας τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς· καὶ ὁ ἀλλογενὴς οὐ προσελεύσεται πρὸς σέ.

5. Καὶ φυλάξεσθε τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων, καὶ τὰς φυλακὰς τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ οὐκ ἔσται θυμὸς ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ.

6. Καὶ ἐγὼ εἴληφα τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν τοὺς Λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, δόμα δεδομένον Κυρίῳ, λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

7. Καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σοῦ μετὰ σοῦ διατηρήσετε τὴν ἱερατείαν ὑμῶν, κατὰ πάντα τρόπον τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὸ ἐνδοθεν τοῦ καταπετάσματος· καὶ λειτουργήσετε τὰς λειτουργίας, δόμα τῆς ἱερατείας ὑμῶν· καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσπορευόμενος ἀποθάνειται.

8. Καὶ ἔλαλσε Κύριος πρὸς Ἀαρὼν· Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ δέδοικα ὑμῖν τὴν διατήρησιν τῶν ἀπαργῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἡγιασμένων μοι παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· σοὶ δέδοικα αὐτὰ εἰς γέρας, καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σέ, νόμιμον αἰώνιον.

9. Καὶ τοῦτο ἔστω ὑμῖν ἀπὸ τῶν ἡγιασμένων ἁγίων τῶν καρπωμάτων, ἀπὸ πάντων τῶν ὧρων αὐτῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θυσιασμάτων αὐτῶν, καὶ ἀπὸ πάσης πλημμελείας αὐτῶν, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ὅσα ἀποδιόσασί μοι ἀπὸ πάντων τῶν ἁγίων, σοὶ ἔσται καὶ τοῖς υἱοῖς σου.

10. Ἐν τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων φάγεσθε αὐτά· πᾶν ἀρσενικὸν φάγεται αὐτά· σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου· ἅγια ἔσται σοί.

11. Καὶ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἀπαργῶν δομάτων αὐτῶν, ἀπὸ πάντων τῶν ἐπιθεμάτων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· σοὶ

9. Et protulit Moyses omnes virgas a facie Domini ad omnes filios Israel : et viderunt, et sumpserunt unusquisque virgam suam.

10. Et dixit Dominus ad Moysen : Depone virgam Aaron in conspectu testimoniorum in conservationem, signum filiis inobedientium : et cesset murmuratio eorum a me, et non moriantur.

11. Et fecit Moyses et Aaron sicut praecepit Dominus Moysi, ita fecerunt.

12. Et dixerunt filii Israel ad Moysen, dicentes : Ecce absumpti sumus, perimus, consumpti sumus.

13. Omnis tangens tabernaculum Domini moritur : usque in finem moriemur ?

CAPUT XVIII.

1. Et ait Dominus ad Aaron, dicens : Tu et filii tui, et domus patris tui accipietis peccata sanctorum, et tu et filii tui accipietis peccata sacerdotii vestri.

2. Et fratres tuos tribum Levi domum patris tui assume ad te, et adjungantur tibi, et ministrent tibi, et tu et filii tui tecum coram tabernaculo testimonii.

3. Et custodient custodias tuas, et custodias tabernaculi : tantummodo ad vasa sancta et ad altare non accedent, et non morientur et hi et vos.

4. Et addentur ad te, et custodient custodias tabernaculi testimonii secundum omnia ministeria tabernaculi : et alienigena non accedet ad te.

5. Et custodietis custodias sanctorum, et custodias altaris : et non erit furor in filios Israel.

6. Et ego accepi fratres vestros Levitas de medio filiorum Israel, dationem datam Domino, ad ministranda ministeria tabernaculi testimonii.

7. Et tu et filii tui tecum conservabitis sacerdotium vestrum, ad omnem modum altaris, et quod est intra velum : et ministrabitis ministeria, dationem sacerdotii vestri : et alienigena accedens morietur.

8. Et locutus est Dominus ad Aaron : Et ecce ego dedi vobis conservationem primitiarum, de omnibus quae sanctificata sunt mihi a filiis Israel : tibi dedi ea in honorem, et filiiis tuis post te, legitimum sempiternum.

9. Et hoc sit vobis de sanctificatis sanctis oblationibus, de omnibus muneribus eorum, et de omnibus sacrificiis eorum, et de omni delicto eorum, et de omnibus peccatis eorum, quaecumque reddunt mihi de omnibus sanctis, tibi erunt et filiis tuis.

10. In sancto sanctorum comedetis ea : omne masculinum comedet ea : tu et filii tui : sancta erunt tibi.

11. Et hoc erit vobis de primitiis dationum eorum, de omnibus impositionibus filiorum Israel : tibi dedi ea et filiis

δέδωκα αὐτὰ καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατράσι σου μετὰ σοῦ, νόμιμον αἰώνιον· πᾶς καθαρὸς ἐν τῇ οἰκῇ σου ἔδεται αὐτά.

12. Πᾶσα ἀπαρχὴ ἐλαίου, καὶ πᾶσα ἀπαρχὴ οἴνου, σίτου, ἀπαρχὴ αὐτῶν, ὅσα ἂν δῶσι τῷ Κυρίῳ, σοὶ δέδωκα αὐτά.

13. Τὰ πρωτογεννήματα πάντα ὅσα ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, ὅσα ἂν ἐνέγκωσι Κυρίῳ, σοὶ ἔσται· πᾶς καθαρὸς ἐν τῇ οἰκῇ σου ἔδεται αὐτά.

14. Πᾶν ἀνατεθεματισμένον ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ σοὶ ἔσται.

15. Καὶ πᾶν διανοῖγον μήτραν ἀπὸ πάσης σαρκὸς, ὅσα προσφέρουσι Κυρίῳ, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, σοὶ ἔσται· ἄλλ' ἢ λύτροις λυτρωθήσεται τὰ πρωτότοκα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰ πρωτότοκα τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων λυτρώσῃ.

16. Καὶ ἡ λύτρωσις αὐτοῦ ἀπὸ μηνιαίου· ἡ συντήμησις πέντε σίκλων, κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, εἴκοσι ὀβολοὶ εἰσι.

17. Πλὴν πρωτότοκα μόσχων καὶ πρωτότοκα προβάτων καὶ πρωτότοκα αἰγῶν οὐ λυτρώσῃ· ἁγία ἔστι. Καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν προσχεεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ τὸ στέαρ ἀνοίσεις κάρπωμα εἰς ὄσμην εὐωδίας Κυρίῳ.

18. Καὶ τὰ κρέα ἔσται σοι, καθὰ καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἐπιθέματος· καὶ κατὰ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν, σοὶ ἔσται.

19. Πᾶν ἀφαίρεμα τῶν ἁγίων, ὅσα ἐὰν ἀφέλωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ Κυρίῳ, δέδωκά σοι καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατράσι σου μετὰ σοῦ, νόμιμον αἰώνιον· διαθήκη ἄλλος αἰωνίου ἔστιν ἐναντὶ Κυρίου, σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ.

20. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Ἀαρὼν· Ἐν τῇ γῇ αὐτῶν οὐ κληρονομήσεις, καὶ μερὶς οὐκ ἔσται σοι ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐγὼ μερὶς σου, καὶ κληρονομία σου ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

21. Καὶ τοῖς υἱοῖς Λευὶ ἰδοὺ δέδωκα πᾶν ἐπιδέκατον ἐν Ἰσραὴλ ἐν κλήρῳ ἀντὶ τῶν λειτουργιῶν αὐτῶν, ὅσα αὐτοὶ λειτουργοῦσι λειτουργίαν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

22. Καὶ οὐ προσελεύονται ἔτι οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λαβεῖν ἁμαρτίαν θανατηφόρον.

23. Καὶ λειτουργήσῃ ὁ Λευίτης αὐτὸς τὴν λειτουργίαν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ αὐτοὶ λήψονται τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. Καὶ ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ οὐ κληρονομήσουσι κληρονομίαν·

24. ὅτι τὰ ἐπιδέκατα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅσα ἐὰν ἀφορίσῃσι Κυρίῳ, ἀφαίρεμα δέδωκα τοῖς Λευίταις ἐν κλήρῳ· διὰ τοῦτο εἴρηκα αὐτοῖς· Ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ οὐ κληρονομήσουσι κληρὸν.

25. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

26. Καὶ τοῖς Λευίταις λαλήσεις, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ἐὰν λάβητε παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τὸ ἐπιδέκατον, ὃ δέδωκα ὑμῖν παρ' αὐτῶν ἐν κλήρῳ, καὶ ἀφελεῖτε ὑμεῖς ἀπ' αὐτοῦ ἀφαίρεμα Κυρίῳ ἐπιδέκατον ἀπὸ τοῦ ἐπιδεκάτου.

27. Καὶ λογισθήσεται ὑμῖν τὰ ἀφαίρεματα ὑμῶν ὡς σίτος ἀπὸ ἁλῶ, καὶ ἀφαίρεμα ἀπὸ ληνοῦ.

tuis et filiabus tuis tecum, legitimum sempiternum : omnis mundus in domo tua edet ea.

12. Omnis primitia olei, et omnis primitia vini, tritici, primitia eorum, quaecumque dederint Domino, tibi dedi ea.

13. Primogenita omnia quaecumque in terra eorum, quaecumque attulerint Domino, tibi erunt : omnis mundus in domo tua edet ea.

14. Omne consecratum in filiis Israel tibi erit.

15. Et omne adaperiens vulvam de omni carne, quaecumque offerunt Domino, ab homine usque ad pecus, tibi erit : sed redemptionibus redimentur primogenita hominum, et primogenita pecorum immundorum redimes.

16. Et redemptio ejus ab uno mense : aestimatio quinque siclorum, juxta siclum sanctum, viginti oboli sunt.

17. Verumtamen primogenita vitulorum et primogenita ovium et primogenita caprarum non redimes : sancta sunt. Et sanguinem eorum effundes ad altare, et adipem offeres oblationem in odorem suavitatis Domino.

18. Et carnes erunt tibi, sicut etiam pectusculum impositionis : et ad brachium dextrum, tibi erit.

19. Omnis demptio sanctorum, quaecumque dempserint filii Israel Domino, dedi tibi et filiis tuis et filiabus tuis tecum, legitimum sempiternum : testamentum salis sempiterni est ante Dominum, tibi et scmini tuo post te.

20. Et locutus est Dominus ad Aaron : In terra eorum non hæreditabis, et pars non erit tibi in eis, quoniam ego pars tua, et hæreditas tua in medio filiorum Israel.

21. Et filiis Levi ecce dedi omnem decimam in Israel in sorte pro ministeriis eorum, quaecumque ipsi ministrant, ministerium in tabernaculo testimonii.

22. Et non accedent ultra filii Israel in tabernaculum testimonii ad accipiendum peccatum mortiferum.

23. Et ministrabit Levita ipse ministerium tabernaculi testimonii, et ipsi accipient peccata eorum, legitimum sempiternum in progenies eorum. Et in medio filiorum Israel non hæreditabunt hæreditatem :

24. quoniam decimas filiorum Israel, quaecumque segregaverint Domino, demptionem dedi Levitis in sorte : propterea dixi eis : In medio filiorum Israel non hæreditabunt sortem.

25. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

26. Et Levitis loqueris, et dices ad eos : Si acceperitis a filiis Israel decimam, quam dedi vobis ab eis in sorte, et demetis vos de ea demptionem Domino, decimam de decima.

27. Et computabuntur vobis demptiones vestrae sicut triticum de area, et demptio a torculari.

28. Οὗτος ἀφελείτε αὐτοὺς καὶ ὑμεῖς ἀπὸ πάντων τῶν ἀφαιρεμάτων Κυρίου ἀπὸ πάντων τῶν ἐπιδεκάτων ὑμῶν, ὅσα ἐὰν λάβητε παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· καὶ δώσετε ἀπ' αὐτῶν ἀφαίρεμα Κυρίῳ Ἀαρὼν τῷ ἱερεῖ.

29. Ἀπὸ πάντων τῶν δομάτων ὑμῶν ἀφελείτε ἀφαίρεμα Κυρίῳ, ἡ ἀπὸ πάντων τῶν ἀπαρχῶν τὸ ἡγιασμένον ἀπ' αὐτοῦ.

30. Καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτούς· Ὅταν ἀφαιρῇτε τὴν ἀπαρχὴν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ λογισθήσεται τοῖς Λευίταις ὡς γέννημα ἀπὸ ἄλλω, καὶ ὡς γέννημα ἀπὸ ληνοῦ.

31. Καὶ ἐδεσθε αὐτὸ ἐν παντὶ τόπῳ ὑμεῖς καὶ οἱ οἴκοι ὑμῶν, ὅτι μισθὸς οὗτος ὑμῖν ἐστιν ἀντὶ τῶν λειτουργιῶν ὑμῶν τῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

32. Καὶ οὐ λήψετε δι' αὐτὸ ἁμαρτίαν, ὅτι ἂν ἀφαιρῇτε τὴν ἀπαρχὴν ἀπ' αὐτοῦ· καὶ τὰ ἅγια τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐ βεβηλώσετε, ἵνα μὴ ἀποθάνητε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων·

2. Αὕτη ἡ διαστολὴ τοῦ νόμου, ὅσα συνέταξε Κύριος, λέγων· Ἀάτησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ λαβέτωσαν πρὸς σὲ δάμαλιν πυρρὰν ἄμωμον, ἥτις οὐκ ἔχει ἐν αὐτῇ μῶμον, καὶ ἥ οὐκ ἐπεβλήθη ἐπ' αὐτὴν ζυγός.

3. Καὶ δώσεις αὐτὴν πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ ἐξάξουσιν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρὸν, καὶ σπάζουσιν αὐτὴν ἐνώπιον αὐτοῦ.

4. Καὶ λήψεται Ἐλεάζαρ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ῥανεῖ ἀπέναντι τοῦ προσώπου τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς ἐπτάκις.

5. Καὶ κατακαύσουσιν αὐτὴν ἐναντίον αὐτοῦ· καὶ τὸ δέσμα καὶ τὰ κρέα αὐτῆς καὶ τὸ αἷμα αὐτῆς σὺν τῇ κόπρῳ αὐτῆς κατακαυθήσεται.

6. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ξύλον κέδρινον καὶ ὑσσώπον καὶ κόκκινον, καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς μέσον τοῦ κατακαύματος τῆς δαμάλεως.

7. Καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι· καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ὁ ἱερεὺς ἕως ἐσπέρας.

8. Καὶ ὁ κατακαίων αὐτὴν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἐσπέρας.

9. Καὶ συναξει ἄνθρωπος καθαρὸς τὴν σποδὸν τῆς δαμάλεως, καὶ ἀποθήσει ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρὸν· καὶ ἔσται τῇ συναγωγῇ υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς διατήρησιν ὕδαρ ῥαντισμοῦ ἁγισμά ἐστι.

10. Καὶ ὁ συνάγων τὴν σποδὴν τῆς δαμάλεως πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἐσπέρας. Καὶ ἔσται τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ τοῖς προσηλύτοις προκηρμένοις, νόμιμον αἰώνιον.

11. Ὁ ἀπτόμενος τοῦ τεθνηκότος πάσης ψυχῆς ἀνθρώπου, ἀκάθαρτος ἔσται ἐπτά ἡμέρας.

12. Οὗτος ἁγισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ, καὶ καθαρὸς ἔσται· ἐὰν δὲ μὴ ἀφ᾽ ἁγισθῇ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ, οὐ καθαρὸς ἔσται.

13. Πᾶς ὁ ἀπτόμενος τοῦ τεθνηκότος ἀπὸ ψυχῆς ἀνθρώπου, ἐὰν ἀποθάνῃ καὶ μὴ ἀφ᾽ ἁγισθῇ, τὴν σκηνὴν

28. Sic demetis eos et vos ab omnibus demptionibus Domini ab omnibus decimis vestris, quascumque acceperitis a filiis Israel : et dabitis de eis demptionem Domino Aaron sacerdoti.

29. Ab omnibus datis vestris demetis demptionem Domino, vel de omnibus primitiis quod sanctificatum est de eo.

30. Et dices ad eos : Cum dempseritis primitiam de eo, et computabitur Levitis tamquam genimen ab area, et tamquam genimen a torculari.

31. Et comedetis illud in omni loco vos et domus vestrae, quoniam merces hæc vobis est pro ministeriis vestris in tabernaculo testimonii.

32. Et propter hoc non accipietis peccatum, eo quod dempseritis primitiam ab eo : et sancta filiorum Israel non profanabitis, ut non moriamini.

CAPUT XIX.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen et Aaron, dicens :

2. Hæc est distinctio legis, quæcumque constituit Dominus, dicens : Loquere filiis Israel, et accipiet ad te juvenecam rufam sine vitio, quæ non habet in se vitium, et cui non est superpositum super eam jugum.

3. Et dabis eam ad Eleazarum sacerdotem, et ejicient eam extra castra in locum mundum, et occident eam in conspectu ejus.

4. Et accipiet Eleazar de sanguine ejus, et asperget contra faciem tabernaculi testimonii de sanguine ejus septies.

5. Et cremabunt eam in conspectu ejus : et pellis et carnes ejus et sanguis ejus cum stercore ejus comburetur.

6. Et accipiet sacerdos lignum cedrinum et hyssopum et coccinum, et immittent in medium combustionis juvenecæ.

7. Et lavabit vestimenta sua sacerdos, et lavabit corpus suum aqua : et postea introibit in castra, et immundus erit sacerdos usque ad vesperam.

8. Et qui comburit eam lavabit vestimenta sua, et lavabit corpus suum, et immundus erit usque ad vesperam.

9. Et congregabit homo mundus cinerem juvenecæ, et reponet extra castra in locum mundum : et erit synagoga filiorum Israel in conservationem : aqua aspersionis purificatio est.

10. Et qui congregat cinerem juvenecæ lavabit vestimenta sua, et immundus erit usque ad vesperam. Et erit filiis Israel, et proselytis qui apponuntur, legitimum æternum.

11. Qui tetigerit mortuum de omni anima hominis, immundus erit septem diebus.

12. Hic purificabitur die tertio et die septimo, et mundus erit : si autem non fuerit purificatus die tertio et die septimo, non erit mundus.

13. Omnis qui tetigerit mortuum ab omni anima hominis, si mortuus fuerit et non fuerit purificatus, tabernacu-

Κυρίου ἐμίανεν· ἐκτριβήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐξ Ἰσραὴλ, ὅτι ὕδωρ βαντισμοῦ οὐ περιεβράντισθη ἐπ' αὐτόν· ἀκάθαρτος ἐστίν· ἐπὶ ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστὶ.

14. Καὶ οὗτος ὁ νόμος· ἄνθρωπος ἐὰν ἀποθάνῃ ἐν οἰκίᾳ, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀκάθαρτα ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας.

15. Καὶ πᾶν σκεῦος ἀνεωγμένον ὅσα οὐχὶ δεσμὸν καταδέδεται ἐπ' αὐτῷ, ἀκάθαρτά ἐστι.

16. Καὶ πᾶς δς ἂν ἄψῃται ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τραυματίου, ἢ νεκροῦ, ἢ ὁστέου ἀνθρωπίνου, ἢ μνήματος, ἑπτὰ ἡμέρας ἀκάθαρτος ἔσται.

17. Καὶ λήψονται τῷ ἀκαθάρτῳ ἀπὸ τῆς σποδιᾶς τῆς κατακεκαυμένης τοῦ ἀγνισμοῦ, καὶ ἐκχεύουσιν ἐπ' αὐτὴν ὕδωρ ζῶιν εἰς σκεῦος.

18. Καὶ λήψεται ὕσσων, καὶ βάψκει εἰς τὸ ὕδωρ ἄνθρωπος καθαρὸς, καὶ περιβρᾷναι ἐπὶ τὸν οἶκον, καὶ ἐπὶ τὰ σκευή, καὶ ἐπὶ τὰς ψυχάς, ὅσαι ἂν ὦσιν ἐκεῖ, καὶ ἐπὶ τὸν ἡμιμέμον τοῦ ὁστέου τοῦ ἀνθρωπίνου, ἢ τοῦ τραυματίου, ἢ τοῦ τεθνηκότος, ἢ τοῦ μνήματος.

19. Καὶ περιβρᾷναι ὁ καθαρὸς ἐπὶ τὸν ἀκάθαρτον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ, καὶ ἀφαγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ, καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

20. Καὶ ἄνθρωπος δς ἂν μιανθῇ, καὶ μὴ ἀφαγνισθῇ, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς, ὅτι τὰ ἅγια Κυρίου ἐμίανεν, ὅτι ὕδωρ βαντισμοῦ οὐ περιεβράντισθη ἐπ' αὐτόν· ἀκάθαρτος ἐστὶ.

21. Καὶ ἔσται ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον· καὶ ὁ περιβρᾷναι ὕδωρ βαντισμοῦ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ὁ ἀπτόμενος τοῦ ὕδατος τοῦ βαντισμοῦ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

22. Καὶ παντὸς οὗ ἂν ἄψῃται αὐτοῦ ὁ ἀκάθαρτος, ἀκάθαρτον ἔσται· καὶ ψυχὴ ἡ ἀπτόμενη ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶσα ἡ συναγωγὴ εἰς τὴν ἔρημον Σιν ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, καὶ κατέμεινεν ὁ λαὸς ἐν Κάδης· καὶ ἐτελεύτησεν ἐκεῖ Μαριάμ, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ.

2. Καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τῇ συναγωγῇ, καὶ ἠθροίσθησαν ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν,

3. καὶ ἐλοιδορεῖτο ὁ λαὸς πρὸς Μωϋσῆν, λέγοντες· Ὁφελον ἀπεθάνομεν ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ἐναντὶ Κυρίου.

4. Καὶ ἵνατί ἀνηγάγετε τὴν συναγωγὴν Κυρίου εἰς τὴν ἔρημον ταύτην, ἀποκτεῖναι ἡμᾶς καὶ τὰ κτήνη ἡμῶν;

5. Καὶ ἵνατί τοῦτο; Ἀνηγάγετε ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, παραγνέσθαι εἰς τὸν τόπον τὸν πονηρὸν τοῦτον· τόπος οὗ οὐ σπεῖρεται, οὐδὲ συκαί, οὐδὲ ἀμπέλοι, οὔτε ῥοαί, οὔτε ὕδωρ ἐστὶ πιεῖν.

6. Καὶ ἦλθε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν ἀπὸ προσώπου τῆς συναγωγῆς ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον, καὶ ὤφθη ἡ δόξα Κυρίου πρὸς αὐτούς.

7. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

8. Λάβε τὴν ῥάβδον σου, καὶ ἐκκλησιάσων τὴν συν-

lum Domini polleat : exterminabitur anima illa ex Israel, quoniam aqua aspersionis non circumaspersa est super eum : immundus est : adhuc immunditia ejus in eo est.

14. Et hæc est lex : homo si mortuus fuerit in domo, omnis ingrediens in domum, et quæcumque sunt in domo, immunda erunt septem diebus.

15. Et omne vas apertum quæcumque non habent alligaturam alligatam super eo, immunda sunt.

16. Et omnis qui tetigerit super faciem campi vubera-tum, aut mortuum, aut os hominis, aut monumentum, septem diebus immundus erit.

17. Et sument immundo de cinere ejus quæ combusta est purificationis, et effundent super eam aquam viventem in vase.

18. Et sumet hyssopum, et tinget in aqua vir mundus, et circumasperget super domum, et super vasa, et super animas, quæcumque fuerint ibi, et super eum qui tetigit os hominis, aut cæsum, aut mortuum, aut monumentum.

19. Et circumasperget mundus super immundum in die tertio et in die septimo, et purificabitur die septimo, et lavabit vestimenta sua, et lavabit aqua, et immundus erit usque ad vesperam.

20. Et homo quicumque inquinatus fuerit, et non fuerit purificatus, exterminabitur anima illa de medio synagogæ, quoniam sancta Domini inquinavit, quoniam aqua aspersionis non circumaspersa est super eum : immundus est.

21. Et erit vobis legitimum sempiternum : et qui circumaspergit aquam aspersionis lavabit vestimenta sua : et qui tetigerit aquam aspersionis immundus erit usque ad vesperam.

22. Et omne quodcumque tetigerit illud immundus, immundum erit : et anima quæ tetigerit immunda erit usque ad vesperam.

CAPUT XX.

1. Et venerunt filii Israel omnis synagoga in desertum Sin in mense primo, et permansit populus in Cades : et mortua est ibi Maria, et sepulta est ibi.

2. Et non erat aqua ipsi synagogæ, et congregati sunt super Moysen et Aaron,

3. et maledixit populus erga Moysen, dicentes : Utinam mortui essemus in perditione fratrum nostrorum ante Dominum!

4. Et ut quid eduxistis synagoram Domini in desertum hoc, ad occidendos nos et pecora nostra?

5. Et quare hoc? Eduxistis nos de Ægypto, ut adveniremus in locum malum hunc : locus ubi non seminatur, neque ficus, neque vites, neque mala punica, neque aqua est ad bibendum.

6. Et venit Moyses et Aaron a facie synagogæ super ostium tabernaculi testimonii, et ceciderunt in faciem, et apparuit gloria Domini ad eos.

7. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

8. Sume virgam tuam, et convoca synagoram tu et

αγωγὴν σὺ καὶ Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου, καὶ λαλήσατε πρὸς τὴν πέτραν ἐναντίον αὐτῶν, καὶ δώσει τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ ἐξοίσετε αὐτοὺς ὕδωρ ἐκ τῆς πέτρας, καὶ ποτίετε τὴν συναγωγὴν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν.

9. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς τὴν ῥάβδον τὴν ἀπέναντι Κυρίου, καθὰ συνέταξε Κύριος.

10. Καὶ ἐξεκκλησίασε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν τὴν συναγωγὴν ἀπέναντι τῆς πέτρας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀκούσατέ μου, οἱ ἀπειθεῖς· Μὴ ἐκ τῆς πέτρας ταύτης ἐξάξωμεν ὑμῖν ὕδωρ;

11. Καὶ ἐπάρας Μωϋσῆς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἐπάταξε τὴν πέτραν τῇ ῥάβδῳ δις· καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ πολὺ, καὶ ἔπιεν ἡ συναγωγὴ, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν.

12. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν· Ὅτι οὐκ ἐπιστεύσατε ἀγιάσαι με ἐναντίον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο οὐκ εἰσάξετε ὑμεῖς τὴν συναγωγὴν ταύτην εἰς τὴν γῆν ἣν δέδωκα αὐτοῖς.

13. Τοῦτο τὸ ὕδωρ Ἀντιλογίας, ὅτι ἐλοιδορήθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐναντι Κυρίου, καὶ ἠτιάσθη ἐν αὐτοῖς.

14. Καὶ ἀπέστειλε Μωϋσῆς ἀγγέλους ἐκ Κάδης πρὸς βασιλέα Ἐδὼμ, λέγων· Τὰς λέγει ὁ ἀδελφός σου Ἰσραὴλ· Σὺ ἐπίστη πάντα τὸν μύθον τὸν εὐρόντα ἡμᾶς.

15. Καὶ κατέβησαν οἱ πατέρες ἡμῶν εἰς Αἴγυπτον, καὶ παρωκῆσαμεν ἐν Αἰγύπτῳ ἡμέρας πλείους, καὶ ἐκάκωσαν ἡμᾶς οἱ Αἰγύπτιοι καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν.

16. Καὶ ἀνεβοῦσαμεν πρὸς Κύριον, καὶ εἰσέηκουσε Κύριος τῆς φωνῆς ἡμῶν, καὶ ἀποστείλας ἄγγελον ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου· καὶ νῦν ἐσμέν ἐν Κάδης πόλει, ἐκ μέρους τῶν ὀρίων σου.

17. Παρελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου· οὐ διελευσόμεθα δι' ἀγρῶν, οὐδὲ δι' ἀμπελώνων, οὐδὲ πίομεθα ὕδωρ ἐκ λάκκου σου· δώω βασιλικὴν πορευσόμεθα· οὐκ ἐκκλινοῦμεν δεξιὰ οὐδὲ ἐξωνύμια, ἕως ἂν παρέλθωμεν τὰ ὄρια σου.

18. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἐδὼμ· Οὐ διελεύσει δι' ἐμοῦ· εἰ δὲ μὴ, ἐν πολέμῳ ἐξελεύσομαι εἰς συνάντησίν σοι.

19. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ· Παρὰ τὸ ὄρος παρελευσόμεθα· ἐὰν δὲ τοῦ ὕδατός σου πίομεν ἐγὼ τε καὶ τὰ κτήνη μου, δώσω τιμὴν σοι· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα οὐδὲν ἔστι· παρὰ τὸ ὄρος παρελευσόμεθα.

20. Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐ διελεύσει δι' ἐμοῦ. Καὶ ἐξῆλθεν Ἐδὼμ εἰς συνάντησιν αὐτῷ ἐν ὄχλῳ βαρεῖ, καὶ ἐν χειρὶ ἰσχυρᾷ.

21. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἐδὼμ δοῦναι τῷ Ἰσραὴλ παρελθεῖν διὰ τῶν ὀρίων αὐτοῦ· καὶ ἐξέκλινεν Ἰσραὴλ ἀπ' αὐτοῦ.

22. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Κάδης, καὶ παρεγένοντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶσα ἡ συναγωγὴ εἰς Ὄρ τὸ ὄρος.

23. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν ἐν Ὄρ τῷ ὄρει ἐπὶ τῶν ὀρίων γῆς Ἐδὼμ, λέγων·

24. Προσθεῖτω Ἀαρὼν πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὅτι οὐ μὴ εἰσελθῇτε εἰς τὴν γῆν ἣν δέδωκα τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, διότι παροξύναντέ με ἐπὶ τοῦ ὕδατος τῆς λοιδορίας.

25. Λάβε τὸν Ἀαρὼν καὶ Ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναβίβασον αὐτοὺς εἰς Ὄρ τὸ ὄρος, ἐναντι πάσης τῆς συναγωγῆς.

26. Καὶ ἐκδύσον Ἀαρὼν τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐνδύσον Ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· καὶ Ἀαρὼν προστεθεῖς ἀποθανέντω ἐκεῖ.

Aaron frater tuus, et loquimini ad petram coram eis, et dabit aquas suas, et proferetis eis aquam de petra, et potabitis synagogam et pecora eorum.

9. Et sumpsit Moyses virgam quæ ante Dominum, sicut præcepit Dominus.

10. Et evocavit Moyses et Aaron synagogam ante petram, et dixit ad eos : Audite me, increduli : Numquid ex petra hac educemus vobis aquam?

11. Et extollens Moyses manum suam, percussit petram virga bis : et exiit aqua multa ; et bibit synagoga, et pecora eorum.

12. Et dixit Dominus ad Moysen et Aaron : Quia non credidistis sanctificare me in conspectu filiorum Israel, propterea non inducetis vos synagogam hanc in terram quam dedi eis.

13. Hæc aqua Contradictionis, quia maledixerunt filii Israel ante Dominum, et sanctificatus est in ipsis.

14. Et misit Moyses nuntios e Cades ad regem Edom, dicens : Hæc ait frater tuus Israel : Tu nosti omnem laborem qui invenit nos.

15. Et descenderunt patres nostri in Ægyptum, et incolæ fuimus in Ægypto dies plures, et affluerunt nos Ægyptii et patres nostros.

16. Et exclamavimus ad Dominum, et exaudivit Dominus vocem nostram, et mittens angelum eduxit nos de Ægypto : et nunc sumus in Cades civitate, a parte finium tuorum.

17. Transibimus per terram tuam : non pertransibimus per agros, neque per vineas, neque bibemus aquam de lacu tuo : via regia ibimus : non declinabimus in dextera neque in sinistra, quoadusque præterierimus fines tuos.

18. Et dixit ad eum Edom : Non pertransibis per me : si autem non, in bello egrediar in occursum tibi.

19. Et dicunt ei filii Israel : Juxta montem transibimus : si autem de aqua tua biberimus et ego et pecora mea, dabo pretium tibi : sed res nulla est : juxta montem transibimus.

20. At ille dixit : Non pertransibis per me. Et exiit Edom obviam ei in turba gravi, et in manu forti.

21. Et non voluit Edom dare ipsi Israel transire per fines suos : et declinavit Israel ab eo.

22. Et promoverunt e Cades, et advenerunt filii Israel omnis synagoga in Or montem.

23. Et dixit Dominus ad Moysen et Aaron in Or monte super fines terræ Edom, dicens :

24. Apponatur Aaron ad populum suum, et non introibitis in terram quam dedi filiis Israel, quoniam exacerbastis me super aquam maledictionis.

25. Sume Aaron et Eleazarum filium ejus, et fac eos ascendere in Or montem, coram omni synagoga.

26. Et exue Aaron stola ejus, et indue Eleazarum filium ejus : et Aaron appositus moriatur ibi.

27. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς καθὰ συνέταξε Κύριος αὐτῷ· καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν εἰς Ὀρ τὸ ὄρος ἐναντίον πάσης τῆς συναγωγῆς.

28. Καὶ ἐξέδυσεν τὸν Ἀαρὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὰ Ἑλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· καὶ ἀπέθανεν Ἀαρὼν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους. Καὶ κατέβη Μωϋσῆς καὶ Ἑλεάζαρ ἐκ τοῦ ὄρους·

29. καὶ εἶδε πᾶσα ἡ συναγωγὴ ὅτι ἀπελύθη Ἀαρὼν· καὶ ἐκλαυσαν τὸν Ἀαρὼν τριάκοντα ἡμέρας πᾶς οἴκος Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ ἤκουσεν ὁ Χανανεὺς βασιλεὺς Ἀράδ ὁ κατοικῶν κατὰ τὴν ἐρημον, ὅτι ἦλθεν Ἰσραὴλ δὸδὸν Ἀθαρεὶν, καὶ ἐπολέμησε πρὸς Ἰσραὴλ, καὶ κατεπροενόμευσεν ἐξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν.

2. Καὶ ἠύξατο Ἰσραὴλ εὐχὴν Κυρίῳ, καὶ εἶπεν· Ἐάν μοι παραδῶς τὸν λαὸν τοῦτον ὑποχείριον, ἀναθεματώ αὐτὸν καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ.

3. Καὶ εἰσῆκουσε Κύριος τῆς φωνῆς Ἰσραὴλ, καὶ παρέδωκε τὸν Χανανεὶν ὑποχείριον αὐτοῦ· καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτὸν καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ. Καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Ἀνάθεμα.

4. Καὶ ἀπάραντες ἐξ Ὀρ τοῦ ὄρους δὸδὸν ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθράν, περιεκύκλωσαν γῆν Ἐδὼμ· καὶ ὠλιγοβύχησεν ὁ λαὸς ἐν τῇ δόδῳ,

5. καὶ κατελάλει ὁ λαὸς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ κατὰ Μωϋσῆν, λέγοντες· Ἰνατί τοῦτο; Ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, ἀποκατεῖναι ἐν τῇ ἐρήμῳ· ὅτι οὐκ ἐστὶν ἄρτος οὐδὲ ὕδωρ. Ἡ δὲ ψυχὴ ἡμῶν προσώχθισεν ἐν τῷ ἄρτι τῷ διακένῳ τούτῳ.

6. Καὶ ἀπέστειλε Κύριος εἰς τὸν λαὸν τοὺς ὄφεις τοὺς θανατοῦντας, καὶ ἔδακνον τὸν λαόν, καὶ ἀπέθανε λαὸς πολλὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ·

7. καὶ παραγενόμενος ὁ λαὸς πρὸς Μωϋσῆν, ἔλεγον· Ὅτι ἡμάρτομεν, ὅτι κατεαλῆσαμεν κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ σοῦ· εὐξαι οὖν πρὸς Κύριον, καὶ ἀφελέτω ἀφ' ἡμῶν τὸν ὄφιν.

8. Καὶ ἠύξατο Μωϋσῆς πρὸς Κύριον περὶ τοῦ λαοῦ, καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Πόισον σεαυτῷ ὄφιν, καὶ θές αὐτὸν ἐπὶ σημείου· καὶ ἔσται ἐὰν δάκῃ ὄφιν ἀνθρώπον, πᾶς ὁ δεδηγμένος ἰδὼν αὐτὸν ζήσεται.

9. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς ὄφιν χαλκοῦν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ σημείου· καὶ ἐγένετο ὅταν ἔδακνεν ὄφιν ἀνθρώπον, καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὸν ὄφιν τὸν χαλκοῦν, καὶ ἔζη.

10. Καὶ ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ παρενέβαλον ἐν Ὠβὼθ.

11. Καὶ ἐξάραντες ἐξ Ὠβὼθ, καὶ παρενέβαλον ἐν Ἀχαλγαὶ ἐκ τοῦ πέραν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἣ ἐστὶ κατὰ πρόσωπον Μωᾶβ, κατ' ἀνατολὰς ἡλίου.

12. Καὶ ἐκείθεν ἀπῆραν, καὶ παρενέβαλον εἰς φάργαν Ζαρέδ.

13. Καὶ ἐκείθεν ἀπάραντες παρενέβαλον εἰς τὸ πέραν Ἀρνὼν ἐν τῇ ἐρήμῳ, τὸ ἐξέχον ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Ἀμορρᾶϊων· ἐστὶ γὰρ Ἀρνὼν ὁρια Μωᾶβ, ἀναμέσον Μωᾶβ καὶ ἀναμέσον τοῦ Ἀμορρᾶϊοῦ.

14. Διὰ τοῦτο λέγεται ἐν βιβλίῳ· Πόλεμος τοῦ Κυρίου τὴν Ζωὴν ἐφλόγησε, καὶ τοὺς χιμαῖρους Ἀρνὼν,

27. Et fecit Moyses sicut constituit Dominus ei : et ascendere eum fecit in Or montem, coram omni synagoga.

28. Et exuit Aaron vestimentis ejus, et induit ea Eleazarum filium ejus : et mortuus est Aaron super cacumen montis. Et descendit Moyses et Eleazar de monte :

29. et vidit omnis synagoga quia dimissus est Aaron : et flevērunt Aaron triginta dies omnis domus Israel.

CAPUT XXI.

1. Et audivit Chanaanæus rex Arad qui habitabat ad desertum, quia venit Israel viam Atharin, et bellavit adversus Israel, et prædatus est ex eis captivitatem.

2. Et vovit Israel votum Domino, et dixit : Si mihi tradideris populum istum subjectum, anathemabo illum et civitates ejus.

3. Et exaudivit Dominus vocem Israel, et tradidit Chanaanæum subjectum ejus : et anathemavit eum et civitates ejus. Et vocatum est nomen loci illius, Anathema.

4. Et promoventes ex Or monte viam ad mare rubrum, circumierunt terram Edom : et animum abiecit populus in via,

5. et detrahebat populus ad Deum et adversus Moysen, dicentes : Ut quid hoc? Eduxisti nos de Ægypto, ad occidendum in deserto : quoniam non est panis neque aqua. Anima autem nostra exhorruit in pane inani hoc.

6. Et misit Dominus in populum serpentes mortem affe-
rentes, et mordebant populum, et mortuus est populus multus de filiis Israel :

7. et adveniens populus ad Moysen, dicebant : Quia peccavimus, quia male locuti sumus contra Dominum et contra te : ora ergo ad Deum, et auferat a nobis serpentem.

8. Et oravit Moyses ad Dominum pro populo, et dixit Dominus ad Moysen : Fac tibi serpentem, et pone eum super signum : et erit si momorderit serpens hominem, omnis qui morsus fuerit aspiciens eum vivet.

9. Et fecit Moyses serpentem æneum, et statuit eum super signum : et factum est quando momordit serpens hominem, et aspexit in serpentem æneum, et vivebat.

10. Et promoverunt filii Israel, et castrametati sunt in Oboth.

11. Et elevantes ex Oboth, et castra collocaverunt in Achalgai trans in eremo, quæ est ad faciem Moab, ad ortum solis.

12. Et inde promoverunt, et castrametati sunt in convalle Zared.

13. Et inde promoventes castrametati sunt trans Arnnon in eremo, quod exat a limitibus Amorrhæorum : est enim Arnnon limes Moab, inter Moab et inter Amorrhæum.

14. Propterea dicitur in libro : Bellum Domini ipsam Zoob inflammavit, et torrentes Arnnon,

16. καὶ τοὺς χεიმάρρους κατέστησε κατοικίσαι Ἱερ καὶ πρόκειται τοῖς ὄρις Μωάβ.

16. Καὶ ἐκείθεν τὸ φρέαρ· Τοῦτο φρέαρ δὲ ἔειπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Συνάγαγε τὸν λαὸν, καὶ δώσω αὐτοῖς ὕδωρ πίνειν.

17. Τότε ᾤσεν Ἰσραὴλ τὸ ἄσμα τοῦτο ἐπὶ τοῦ φρέατος· Ἐξάρχετε αὐτῷ φρέαρ,

18. ὥρξαν αὐτὸ ἄρχοντες, ἐξελατόμησαν αὐτὸ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτῶν, ἐν τῷ κυριεῦσαι αὐτῶν. Καὶ ἀπὸ φρέατος εἰς Μανθαναεῖν,

19. καὶ ἀπὸ Μανθαναεῖν εἰς Νααλιήλ, καὶ ἀπὸ Νααλιήλ εἰς Βαμῶθ,

20. καὶ ἀπὸ Βαμῶθ εἰς Ἰανὴν ἣ ἐστὶν ἐν τῷ πεδίῳ Μωάβ ἀπὸ κορυφῆς τοῦ λελαξευμένου, τὸ βλέπον κατὰ πρόσωπον τῆς ἐρήμου.

21. Καὶ ἀπέστειλε Μωϋσῆς πρέσβεις πρὸς Σηὸν βασιλέα Ἀμορραίων, λόγοις εἰρηνικοῖς, λέγων·

22. Παρελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου, τῇ ὁδῷ πορευόμεθα· οὐκ ἐκλινοῦμεν οὔτε εἰς ἀγρὸν, οὔτε εἰς ἀμπελῶνα· οὐ πίομεθα ὕδωρ ἐκ φρεατός σου· ὁδῷ βασιλικῇ πορευόμεθα, ἕως παρελθωμεν τὰ ὅριά σου.

23. Καὶ οὐκ ἔδωκε Σηὸν τῷ Ἰσραὴλ παρελθεῖν διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ· καὶ συνήγαγε Σηὸν πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε παρατάσσαι τῷ Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἐρήμον, καὶ ἦλθεν εἰς Ἰασσά, καὶ παρετάξατο τῷ Ἰσραὴλ.

24. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰσραὴλ φόνω μαχαίρας, καὶ κατεκυρίευσαν τῆς γῆς αὐτοῦ ἀπὸ Ἀρνῶν ἕως Ἰαβὼκ, ἕως υἰῶν Ἀμμὼν· ὅτι Ἰαζήρ ὄρια υἰῶν Ἀμμὼν ἐστὶ.

25. Καὶ ἔλαβεν Ἰσραὴλ πάσας τὰς πόλεις ταύτας, καὶ κατώκησεν Ἰσραὴλ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῶν Ἀμορραίων ἐν Ἑσεβὼν, καὶ ἐν πάσαις ταῖς συγκυρούσαις αὐτῇ·

26. ἔστι γὰρ Ἑσεβὼν, πόλις Σηὸν τοῦ βασιλέως τῶν Ἀμορραίων ἐστίν. Καὶ οὗτος ἐπολέμησε βασιλέα Μωάβ τὸ πρότερον· καὶ ἔλαβον πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ ἀπὸ Ἀροὴρ ἕως Ἀρνῶν.

27. Διὰ τοῦτο ἐροῦσιν οἱ αἰνιγματισταί· Ἐλθετε εἰς Ἑσεβὼν, ἵνα οἰκοδομηθῇ καὶ κατασκευασθῇ πόλις Σηὸν,

28. ὅτι πῦρ ἐξῆλθεν ἐξ Ἑσεβὼν, φλὸξ ἐκ πόλεως Σηὸν, καὶ κατέφαγεν ἕως Μωάβ, καὶ κατέπτε στήλας Ἀρνῶν.

29. Οὐαὶ σοι, Μωάβ, ἀπώλου, λαὸς Χαμὼς· ἀπεδόθησαν οἱ υἱοὶ αὐτῶν διασωθῆσθαι, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν αἰχμαλῶτοι τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀμορραίων Σηὸν,

30. καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπολείται Ἑσεβὼν ἕως Δαιβὼν· καὶ αἱ γυναῖκες ἐτι προσεξέκαυσαν πῦρ ἐπὶ Μωάβ.

31. Κατώκησε δὲ Ἰσραὴλ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῶν Ἀμορραίων.

32. Καὶ ἀπέστειλε Μωϋσῆς κατασέφασθαι τὴν Ἰαζήρ, καὶ κατελάβοντο αὐτήν, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ ἐξέβαλον τὸν Ἀμορραῖον τὸν κατοικοῦντα ἐκεῖ.

33. Καὶ ἐπιστρέψαντες ἀνέβησαν ὁδὸν τὴν εἰς Βασάν· καὶ ἐξῆλθεν Ὁγ βασιλεὺς τῆς Βασάν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς πόλεμον εἰς Ἑδραεῖν.

34. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Μὴ φοβηθῇς

15. et torrentes constituit inhabitare Er : et adjacet finibus Moab.

16. Et inde puteus : Hic est puteus quem dixit Dominus ad Moysen : Congrega populum, et dabo eis aquam bibere.

17. Tunc cecinit Israel canticum hoc super puteum : Pracinite illi puteum,

18. foderunt illum principes, excuderunt illum reges gentium in regno ipsorum, dum dominarentur eis. Et a puteo in Manthanain,

19. et a Manthanain in Naaliel, et a Naaliel in Bamoth,

20. et a Bamoth in Ianen quæ est in campo Moab a vertice excisi, quod spectat ad faciem deserti.

21. Et misit Moyses legatos ad Seon regem Amorrhæorum, verbis pacificis, dicens :

22. Transibimus per terram tuam, via incedemus : non declinabimus neque in agrum, neque in vineam : non bibemus aquam de puteo tuo : via regia incedemus, quoadusque transierimus fines tuos.

23. Et non dedit Seon ipsi Israel transire per fines suos ; et congregavit Seon omnem populum suum, et exiit congregari cum Israel in desertum, et venit in Jassa, et congressus est cum Israel.

24. Et percussit eum Israel nece gladii, et dominati sunt terræ ejus ab Arnon usque Jaboc, usque ad filios Ammon : quoniam Iazer termini filiorum Ammon sunt.

25. Et cepit Israel omnes civitates has, et habitavit Israel in omnibus civitatibus Amorrhæorum in Esebon, et in omnibus pertinentibus ad eam :

26. est enim Esebon, civitas Seon regis Amorrhæorum est. Et hic debellaverat regem Moab antea : et ceperant omnem terram ejus ab Aroer usque Arnon.

27. Propterea dicent ænigmatistæ : Venite in Esebon, ut ædificetur et construat civitas Seon,

28. quoniam ignis processit de Esebon, flamma de civitate Seon, et devoravit usque Moab, et absorbit columnas Arnon.

29. Væ tibi, Moab ! periisti, popule Chamos ! Venditi sunt filii eorum ut servarentur, et filię eorum captivæ regi Amorrhæorum Seon,

30. et semen eorum peribit Esebon usque Dæbon : et mulieres adhuc succenderunt ignem in Moab.

31. Habitavit autem Israel in omnibus civitatibus Amorrhæorum.

32. Et misit Moyses ad considerandam Iazer, et ceperunt eam et vicos ejus, et ejecerunt Amorrhæum habitantem ibi.

33. Et revertentes ascenderunt yiam quæ in Basan : et exiit Og rex Basan in occursum eis, et omnis populus ejus in prælium in Edrain.

34. Et dixit Dominus ad Moysen : Ne timueris eum, quo-

αὐτὸν, ὅτι εἰς τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτόν, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ ποιήσεις αὐτῷ καθὼς ἐποίησας τῷ Σηὼν βασιλεὶ τῶν Ἀμορραίων, ὃς κατῴκει ἐν Ἐσεβὼν.

35. Καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ ζωνγρεῖαν, καὶ ἐκληρονομήσαν τὴν γῆν αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Καὶ ἀπάραντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ παρενέβαλον ἐπὶ δυσμῶν Μωάβ παρὰ τὸν Ἰορδάνην κατὰ Ἱεριχῶ.

2. Καὶ ἰδὼν Βαλὰκ υἱὸς Σεπφὼρ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἰσραὴλ τῷ Ἀμορραίῳ,

3. καὶ ἐφοβήθη Μωάβ τὸν λαὸν σφόδρα, ὅτι πολλοὶ ἦσαν, καὶ προσώχθισε Μωάβ ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ.

4. Καὶ εἶπε Μωάβ τῇ γερουσίᾳ Μαδιάμ· Νῦν ἐκλείζει ἡ συναγωγὴ αὕτη πάντας τοὺς κύκλῳ ἡμῶν, ὥς ἐκλείζει ὁ μόσχος τὰ χλωρὰ ἐκ τοῦ πεδίου. Καὶ Βαλὰκ υἱὸς Σεπφὼρ βασιλεὺς Μωάβ ἦν κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον·

5. καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς Βαλαάμ υἱὸν Βεὼρ Φαθουρά, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ γῆς υἱῶν λαοῦ αὐτοῦ, καλεῖσαι αὐτόν, λέγων· Ἰδοὺ λαὸς ἐξεληλύθεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἰδοὺ κατεκάλυψε τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐχόμενός μου.

6. Καὶ νῦν δεῦρο, ἄρασαί μοι τὸν λαὸν τοῦτον, ὅτι ἰσχύει οὗτος ἡ ἡμεῖς, ἐὰν δυνώμεθα πατάξαι ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐκβαλῶ αὐτούς ἐκ τῆς γῆς· ὅτι οἶδα οὐς ἐὰν εὐλόγησῃς σὺ, ἐυλογηγῇται, καὶ οὐς ἂν καταράσῃ σὺ, κεκατρίρηνται.

7. Καὶ ἐπορεύθη ἡ γερουσία Μωάβ, καὶ ἡ γερουσία Μαδιάμ, καὶ τὰ μαντεία ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ ἦλθον πρὸς Βαλαάμ, καὶ εἶπαν αὐτῷ τὰ ῥήματα Βαλὰκ.

8. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Καταλύσατε αὐτοῦ τὴν νύκτα, καὶ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν πράγματα ἃ ἂν λαλήσῃ Κύριος πρὸς μέ. Καὶ κατέμειναν οἱ ἄρχοντες Μωάβ παρὰ Βαλαάμ.

9. Καὶ ἦλθεν ὁ Θεὸς πρὸς Βαλαάμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τί οἱ ἄνθρωποι οὗτοι παρὰ σοί;

10. Καὶ εἶπε Βαλαάμ πρὸς τὸν Θεόν· Βαλὰκ υἱὸς Σεπφὼρ βασιλεὺς Μωάβ ἀπέστειλεν αὐτούς πρὸς μέ, λέγων·

11. Ἰδοὺ λαὸς ἐξεληλύθεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ κεκάλυψε τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐχόμενός μου· καὶ νῦν δεῦρο, ἄρασαί μοι αὐτόν, εἰ ἄρα δυνήσομαι πατάξαι αὐτόν, καὶ ἐκβαλῶ αὐτόν ἀπὸ τῆς γῆς.

12. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Βαλαάμ· Οὐ πορεύσῃ μετ' αὐτῶν, οὐδὲ καταράσῃ τὸν λαόν· ἔστι γὰρ εὐλογημένος.

13. Καὶ ἀναστὰς Βαλαάμ τοπρωτὶ εἶπε τοῖς ἄρχουσι Βαλὰκ· Ἀποτρέχετε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν οὐκ ἀφήσῃ με ὁ Θεὸς πορευέσθαι μεθ' ὑμῶν.

14. Καὶ ἀναστάντες οἱ ἄρχοντες Μωάβ ἦλθον πρὸς Βαλὰκ, καὶ εἶπαν· Οὐ θέλει Βαλαάμ πορευθῆναι μεθ' ἡμῶν.

15. Καὶ προσέθετο Βαλὰκ ἔτι ἀποστεῖλαι ἄρχοντας πλείους, καὶ ἐντιμοτέρους τούτων,

16. καὶ ἦλθον πρὸς Βαλαάμ, καὶ λέγουσιν αὐτῷ·

niam in manus tuas tradidi eum, et omnem populum ejus, et omnem terram ejus, et facies ei sicut fecisti Seon regi Amorrhæorum, qui habitabat in Esebon.

35. Et percussit eum, et filios ejus, et omnem populum ejus, eo usque ut non relinqueretur de eo vivens, et hæreditaverunt terram ejus.

CAPUT XXII.

1. Et promoventes filii Israel castrametati sunt ad occidentem Moab juxta Jordanem contra Jericho.

2. Et ut vidit Balac filius Sephor omnia quæcumque fecerat Israel Amorrhæo,

3. et Moab timuit populum illum valde, quoniam multi erant, et exhorruit Moab a facie filiorum Israel.

4. Et dixit Moab senioribus Madiam : Nunc abtinget synagoga hæc omnes qui in circuitu nostro, sicut ablingeret vitulus virentia de campo. Et Balac filius Sephor rex Moab erat in tempore illo :

5. et misit legatos ad Balaam filium Beor in Phatura, quod est super flumen terræ filiorum populi illius, ad vocandum eum, dicens : Ecce populus exivit de Ægypto, et ecce cooperuit aspectum terræ, et hic sedet juxta me.

6. Et nunc veni, maledic mihi populum istum, quoniam prævalet hic quam nos, si possumus percutere de eis, et ejiciam eos de terra : quia scio quoscumque benedixeris tu, benedicti sunt, et quoscumque maledixeris tu, maledicti sunt.

7. Et iverunt seniores Moab, et seniores Madiam, et divinationes in manibus eorum, et venerunt ad Balaam, et dixerunt ei verba Balac.

8. Et dixit ad eos : Quiescite hic nocte, et respondebo vobis res quascumque locutus fuerit Dominus ad me. Et manserunt principes Moab apud Balaam.

9. Et venit Deus ad Balaam, et dixit ei : Quid homines isti qui penes te?

10. Et dixit Balaam ad Deum : Balac filius Sephor rex Moab misit eos ad me, dicens :

11. Ecce populus exiit de Ægypto, et cooperuit faciem terræ, et hic sedet juxta me : et nunc veni, et maledic mihi eum, si forte potero percutere eum, et ejiciam eum de terra.

12. Et dixit Deus ad Balaam : Non eas cum illis, neque maledicas populum : est enim benedictus.

13. Et exurgens Balaam mane dixit principibus Balac : Revertite ad dominum vestrum : non sinit me Deus ire vobiscum.

14. Et exsurgentes principes Moab venerunt ad Balac, et dixerunt : Non vult Balaam ire nobiscum.

15. Et adjecit adhuc Balac mittere principes plures, et honoratiores istis,

16. et venerunt ad Balaam, et dicunt ei : Hæc dicit

Τὰδε λέγει Βαλαὰμ ὁ τοῦ Σεπφὼρ· Ἀξίω σε, μὴ ὀκνήσης ἐλθεῖν πρὸς μέ·

17. ἐντίμως γὰρ τιμήσω σε, καὶ ὅσα ἐὰν εἴπης, ποιήσω σοι· καὶ δεῦρο, ἐπικατάρασαί μοι τὸν λαὸν τοῦτον.

18. Καὶ ἀπεκρίθη Βαλαὰμ, καὶ εἶπε τοῖς ἄρχουσι Βαλαὰμ· Ἐὰν δῶ μοι Βαλαὰμ πλήρη τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσίου, οὐ δυνήσομαι παραβῆναι τὸ ῥῆμα Κυρίου τοῦ Θεοῦ, ποιῆσαι αὐτὸ μικρὸν ἢ μέγα ἐν τῇ διανοίᾳ μου.

19. Καὶ νῦν ὑπομείνατε αὐτοῦ καὶ ὑμεῖς τὴν νύκτα ταύτην, καὶ γνῶσθαι τί προσθήσει Κύριος λαλήσαι πρὸς μέ.

20. Καὶ ἦλθεν ὁ Θεὸς πρὸς Βαλαὰμ νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἰ καλέσαι σε πάρισιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, ἀναστὰς ἀκολούθησον αὐτοῖς· ἀλλὰ τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν λαλήσω πρὸς σέ, τοῦτο ποιήσεις.

21. Καὶ ἀναστὰς Βαλαὰμ τοπρῶι ἐπέσχεε τὴν ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη μετὰ τῶν ἀρχόντων Μωαβ.

22. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ ὁ Θεός, ὅτι ἐπορεύθη αὐτός· καὶ ἀνέστη ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ διαβαλεῖν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἐπιβέβηκει ἐπὶ τῆς ὄνου αὐτοῦ, καὶ οἱ δύο παῖδες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

23. Καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ Θεοῦ ἀνθεστηκότα ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ τὴν ῥομφαίαν ἐσπασμένην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐξέκλινεν ἡ ὄνος ἐκ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδίον. Καὶ ἐπάταξε τὴν ὄνον ἐν τῇ ῥάβδῳ αὐτοῦ, τοῦ εὐθύναι αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ.

24. Καὶ ἔστη ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς αὐλαξὶ τῶν ἀμπέλων· φραγμὸς ἐντεῦθεν καὶ φραγμὸς ἐντεῦθεν.

25. Καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ Θεοῦ, προσέβληκεν ἑαυτὴν πρὸς τὸν τοίχον, καὶ ἀπέβληκε τὸν πόδα Βαλαὰμ πρὸς τὸν τοίχον. Καὶ προσέθετο ἔτι μαστίξαι αὐτήν.

26. Καὶ προσέθετο ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπελθὼν ὑπέστη ἐν τόπῳ στενῷ, εἰς ὃν οὐκ ἦν ἐκκλίνειν δεξιὰν οὐδὲ ἀριστεράν.

27. Καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ Θεοῦ συνεχάθισεν ὑποκάτω Βαλαὰμ· καὶ ἐθυμώθη Βαλαὰμ, καὶ ἔτυπτε τὴν ὄνον τῇ ῥάβδῳ.

28. Καὶ ἠνοιξεν ὁ Θεὸς τὸ στόμα τῆς ὄνου, καὶ λέγει τῷ Βαλαὰμ· Τί ἐποίησά σοι, ὅτι πέπαικάς με τρίτον τοῦτο;

29. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ τῇ ὄνῳ· Ὅτι ἐμπέπαικάς μοι, καὶ εἰ εἶχον μάχαιραν ἐν τῇ χειρὶ, ἥδη ἂν ἐξεκέντησά σε.

30. Καὶ λέγει ἡ ὄνος τῷ Βαλαὰμ· Οὐκ ἐγὼ ἡ ὄνος σου, ἐφ' ἧς ἐπέβαινες ἀπὸ νεότητός σου ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας· μὴ ὑπεροράσει ὑπεριδοῦσα ἐποίησά σοι οὕτως; Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐγί.

31. Ἀπεκάλυψε δὲ ὁ Θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς Βαλαὰμ, καὶ ὅρα τὸν ἄγγελον Κυρίου ἀνθεστηκότα ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ τὴν μάχαιραν ἐσπασμένην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ κύβητα προσεκύνησε τῷ προσώπῳ αὐτοῦ.

32. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ· Διατί ἐπάταξας τὴν ὄνον σου τοῦτο τρίτον; Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐξῆλθον εἰς διαβολὴν σου, ὅτι οὐκ ἀστείᾳ ἡ ὁδός σου ἐναντίον μου, καὶ ἰδοῦσά με ἡ ὄνος ἐξέκλινεν ἀπ' ἐμοῦ τρίτον τοῦτο·

33. καὶ εἰ μὴ ἐξέκλινεν, νῦν οὖν σέ μὲν ἀπέκτεινα, ἐκείνην δ' ἂν περιποίησάμην.

Balac filius Sephor : Oro te, ne cuncteris venire ad me :

17. honorate enim honorabo te, et quaecumque dixeris, faciam tibi : et veni, maledic mihi populum hunc.

18. Et respondit Balaam, et dixit principibus Balac : Si dederit mihi Balac plenam domum suam argento et auro, non potero praevaricare verbum Domini, faciendo illud pusillum vel magnum in mente mea.

19. Et nunc sustinete hic et vos nocte hac, et sciam quid adjiciet Deus loqui ad me.

20. Et venit Deus ad Balaam nocte, et ait illi : Si vocare te venerunt homines hi, exsurgens sequere eos : sed verbum quodcumque locutus fuero ad te, hoc facies.

21. Et exsurgens Balaam mane stravit asinam suam, et abiit cum principibus Moab.

22. Et iratus est animatione Deus, quia ibat ipse : et insurrexit angelus Dei differre eum : et ipse inscenderat super asinam suam, et duo pueri ejus cum eo.

23. Et cum vidisset asina angelum Dei resistentem in via, et gladium evaginatum in manu ejus, et declinavit asina de via, et ibat in campum. Et percussit asinam in virga sua, ut dirigeret eam in via.

24. Et stetit angelus Dei in sulcis vinearum : maceria hinc et maceria hinc.

25. Et cum vidisset asina angelum Dei, compressit se ad parietem, et compressit pedem Balaam ad parietem. Et adjecit adhuc caedere eam.

26. Et apposuit angelus Dei, et abiens substituit in loco angusto in quo non fuit declinare in dexteram neque sinistram.

27. Et cum vidisset asina angelum Dei concidit sub Balaam. Et iratus est Balaam, et percutiebat asinam virga.

28. Et aperuit Deus os asinae, et ait ad Balaam : Quid feci tibi, quia percussisti me tertio hoc?

29. Et ait Balaam asinae : Quia illusisti mihi, et si habuissem gladium in manu, jam transfixissem te.

30. Et ait asina ad Balaam : Nonne ego sum asina tua super quam inscendisti a juventute tua usque ad hodiernum diem? numquid despectione despiciens feci sic tibi? At ille dixit : Non.

31. Revelavit autem Deus oculos Balaam, et videt angelum Domini resistentem in via, et gladium evaginatum in manu ejus, et procumbens adoravit facie sua.

32. Et dixit ei angelus Dei : Cur percussisti asinam tuam tertio hoc? Et ecce ego exii in dilationem tuam, quia non est urbana via tua ante me, et cum vidisset me asina, declinavit a me tertio hoc :

33. et nisi declinasset, nunc sane te quidem interfecissem : illam vero incolumem conservassem.

34. Καὶ εἶπε Βαλαάμ τῷ ἄγγέλῳ Κυρίου· Ἠμάρτηκα· οὐ γὰρ ἠπιστάμην ὅτι σύ μοι ἀνέστηκας ἐν τῇ ὁδῷ εἰς συνάντησιν· καὶ νῦν εἰ μὴ σοι ἀρκέσει, ἀποστραφήσομαι.

35. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ πρὸς Βαλαάμ· Συμπορεύθητι μετὰ τῶν ἀνθρώπων· πλὴν τὸ ῥῆμα δ' ἐὰν εἶπω πρὸς σέ, τοῦτο φυλάξῃ λαλῆσαι. Καὶ ἐπορεύθη Βαλαάμ μετὰ τῶν ἀρχόντων Βαλάκ.

36. Καὶ ἀκούσας Βαλάκ ὅτι ἦκει Βαλαάμ, ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ· εἰς πόλιν Μωάβ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τῶν ὁρίων Ἀρνών, ἥ ἐστιν ἐκ μέρους τῶν ὁρίων.

37. Καὶ εἶπε Βαλάκ πρὸς Βαλαάμ· Οὐχὶ ἀπέστειλα πρὸς σέ καλέσαι σε· διατί οὐκ ἔρχου πρὸς μέ; Ὅντως οὐ δυνήσομαι τιμῆσαι σε.

38. Καὶ εἶπε Βαλαάμ πρὸς Βαλάκ· Ἰδοὺ ἦκω πρὸς σέ νῦν· δυνατὸς ἔσομαι λαλῆσαι τί· τὸ ῥῆμα δ' ἐὰν ἐμβάλῃ ὁ Θεὸς εἰς τὸ στόμα μου, τοῦτο λαλήσω.

39. Καὶ ἐπορεύθη Βαλαάμ μετὰ Βαλάκ, καὶ ἦλθον εἰς πόλεις ἐπαύλειον.

40. Καὶ ἔθυσε Βαλάκ πρόβατα καὶ μόσχους, καὶ ἀπέστειλε τῷ Βαλαάμ καὶ τοῖς ἀρχουσι τοῖς μετ' αὐτοῦ.

41. Καὶ ἐγενήθη πρωὶ, καὶ παραλαβὼν Βαλάκ τὸν Βαλαάμ ἀνέβιβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν στήλην τοῦ Βαάλ, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ ἐκείθεν μέρος τι τοῦ λαοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Καὶ εἶπε Βαλαάμ τῷ Βαλάκ· Οἰκοδόμησόν μοι ἐνταῦθα ἑπτὰ βωμοὺς, καὶ ἐτοίμασόν μοι ἐνταῦθα ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς.

2. Καὶ ἐποίησε Βαλάκ ὃν τρόπον εἶπεν αὐτῷ Βαλαάμ, καὶ ἀνήνεγκε μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν.

3. Καὶ εἶπε Βαλαάμ πρὸς Βαλάκ· Παράστηθι ἐπὶ τῆς θυσίας σου, καὶ πορεύσομαι εἰ μοι φανεῖται ὁ Θεὸς ἐν συνάντησει, καὶ ῥῆμα δ' ἐὰν μοι δεῖξῃ, ἀναγγελῶ σοι. Καὶ παρέστη Βαλάκ ἐπὶ τῆς θυσίας αὐτοῦ.

4. Καὶ Βαλαάμ ἐπορεύθη ἐπερωτῆσαι τὸν Θεόν· καὶ ἐπορεύθη εὐθείαν. Καὶ ἐφάνη ὁ Θεὸς τῷ Βαλαάμ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Βαλαάμ· Τοὺς ἑπτὰ βωμοὺς ἡτοίμασα, καὶ ἀνέβιβασα μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν.

5. Καὶ ἐνέβαλεν ὁ Θεὸς ῥῆμα εἰς τὸ στόμα Βαλαάμ, καὶ εἶπεν· Ἐπιστραφεῖς πρὸς Βαλάκ οὕτω λαλήσεις.

6. Καὶ ἀπεστράφη πρὸς αὐτόν· καὶ ὁ δὲ ἐφειστήκει ἐπὶ τῶν δλοκαυτωμάτων αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἀρχοντες Μωάβ μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἐγενήθη πνεῦμα Θεοῦ ἐπ' αὐτῷ.

7. Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν· Ἐκ Μεσοποταμίας μετεπέμψατό με Βαλάκ βασιλεὺς Μωάβ, ἐξ ὁρέων ἀπ' ἀνατολῶν, λέγων· Δεῦρο, ἄρσασαί μοι τὸν Ἰακώβ, καὶ δεῦρο, ἐπικατάρσασαί μοι τὸν Ἰσραήλ.

8. Τί ἀράσωμαι ὃν μὴ ἀρᾶται Κύριος; ἢ τί καταράσωμαι ὃν μὴ καταρᾶται ὁ Θεός;

9. Ὅτι ἀπὸ κορυφῆς ὁρέων ὄψομαι αὐτόν, καὶ ἀπὸ βουνῶν προσνοήσω αὐτόν· ἰδοὺ λαὸς μόνος κατοικήσει, καὶ ἐν ἔθνεσιν οὐ συλλογισθήσεται.

10. Τίς ἐξηκριβάσατο τὸ σπέρμα Ἰακώβ, καὶ τίς ἐξαριθμῆσεται δῆμους Ἰσραήλ; Ἀποθάνοι ἡ ψυχὴ μου ἐν ψυγαῖς δικαίων, καὶ γένοιτο τὸ σπέρμα μου ὡς τὸ σπέρμα τούτων.

11. Καὶ εἶπε Βαλάκ πρὸς Βαλαάμ· Τί πεποίηκας

34. Et dixit Balaam angelo Domini : Peccavi : non enim sciebam quia tu mihi resistebas in via in occursum : et nunc si tibi non satisfaciet, revertar.

35. Et dixit angelus Dei ad Balaam : Vade simul cum hominibus : tantummodo verbum quodcumque dixerō ad te, hoc observabis loqui. Et ivit Balaam cum principibus Balac.

36. Et audiens Balac quia venit Balaam, exiit in occursum ei in civitatem Moab, quae est super fines Arnon, quae est a parte finium.

37. Et dixit Balac ad Balaam : Nonne misi ad te vocare te; quare non veniebas ad me? Vere non potero honorare te.

38. Et ait Balaam ad Balac : Ecce venio ad te nunc : potens ero loqui quippiam? verbum quodcumque injecerit Deus in os meum, hoc loquor.

39. Et profectus est Balaam cum Balac, et venerunt in civitates platearum.

40. Et sacrificavit Balac oves et vitulos, et misit ad Balaam et ad principes qui eum eo.

41. Et factum est mane, et assumens Balac ipsum Balaam, ascendere eum fecit ad statuum Baal, et inde ostendit ei partem quamdam populi.

CAPUT XXIII.

1. Et dixit Balaam ad Balac : Aedifica mihi hic septem aras, et para mihi hic septem vitulos et septem arietes.

2. Et fecit Balac quemadmodum dixit ei Balaam, et obtulit vitulum et arietem super aram.

3. Et dixit Balaam ad Balac : Assiste super sacrificium tuum, et ibo si apparebit mihi Deus in occursum, et verbum quodcumque mihi ostenderit, annuntiabo tibi. Et adstitit Balac super sacrificium suum.

4. Et Balaam ivit interrogare Deum : et ivit recta. Et apparuit Deus ipsi Balaam, et dixit ad eum Balaam : Septem aras paravi, et ascendere feci vitulum et arietem super aram.

5. Et immisit Deus verbum in os Balaam, et dixit : Reversus ad Balac sic loqueris.

6. Et reversus est ad eum : et ecce ille stabat super holocaustomata sua, et omnes principes Moab cum eo. Et factus est spiritus Domini super illum.

7. Et assumens parabolam suam, dixit : Ex Mesopotamia accersivit me Balac rex Moab, ex montibus ab oriente, dicens : Veni, maledic mihi Jacob, et veni, supermaledic mihi Israel.

8. Quid maledicam quem non maledicit Dominus? vel quid supermaledicam quem non supermaledicit Deus?

9. Quoniam de vertice montium intuebor eum, et a collibus intelligam eum : ecce populus solus habitabit, et in gentibus non reputabitur.

10. Quis investigavit semen Jacob, et quis dinumerabit populos Israel? Moriatur anima mea inter animas justorum, et fiat semen meum ut semen istorum.

11. Et dixit Balac ad Balaam : Quid fecisti mihi? Ad ma-

μοι· Εἰς κατάρσιν ἐχθρῶν μου κέκληκά σε, καὶ ἰδοὺ εὐλόγηκας εὐλογίαν.

12. Καὶ εἶπε Βαλαάμ πρὸς Βαλάκ· Οὐχὶ ὅσα ἂν ἐμ-
βάλῃ ὁ Θεὸς εἰς τὸ στόμα μου, τοῦτο φυλάξω λαλήσαι;

13. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Βαλάκ· Δεῦρο ἔτι μετ' ἐμοῦ
εἰς τόπον ἄλλον ἐξ οὗ οὐκ ὄφει αὐτὸν ἐκείθεν, ἀλλ' ἢ
μέρος τι αὐτοῦ ὄφει, πάντας δὲ οὐ μὴ ἰδῆς, καὶ κατάρ-
ρασαι μοι αὐτὸν ἐκείθεν.

14. Καὶ παρέλαβεν αὐτὸν εἰς ἀγροῦ σκοπιὰν ἐπὶ
κορυφῇν λελαξευμένον· καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ ἐπτὰ βω-
μούς, καὶ ἀνεβίβασε μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν.

15. Καὶ εἶπε Βαλαάμ πρὸς Βαλάκ· Παράστηθι ἐπὶ
τῆς θυσίας σου, ἐγὼ δὲ πορεύσομαι ἐπερωτῆσαι τὸν
Θεόν.

16. Καὶ συνήντησεν ὁ Θεὸς τῷ Βαλαάμ, καὶ ἐνέβαλε
ῥῆμα εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἀποστράφηθι πρὸς
Βαλάκ, καὶ τάδε λαλήσεις.

17. Καὶ ἀπεστράφη πρὸς αὐτόν· καὶ ὁ δὲ ἐφειστήκει
ἐπὶ τῆς ὀλοκαυτώσεως αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες
Μωάβ μετ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Βαλάκ· Τί ἐλάλησε
Κύριος;

18. Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν· Ἀνά-
στηθι, Βαλάκ, καὶ ἄκουε, ἐνώτισαι μάρτυς, υἱὸς Σεπ-
φὼρ.

19. Οὐχὶ ὡς ἄνθρωπος ὁ Θεὸς διαρτηθῆναι, οὐδ' ὡς
υἱὸς ἀνθρώπου ἀπειληθῆναι· αὐτὸς εἶπας, οὐχὶ ποιήσεις;
λαλήσει, καὶ οὐχὶ ἐμμενεῖ;

20. Ἰδοὺ εὐλογεῖν παρείλημμαι· εὐλογήσω, καὶ οὐ
μὴ ἀποστρέψω.

21. Οὐκ ἔσται μόχθος ἐν Ἰακώβ, οὐδὲ ὀφθήσεται
πόνος ἐν Ἰσραὴλ· Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, τὰ
ἐνδοξα ἄρχόντων ἐν αὐτῷ.

22. Θεὸς ὁ ἐξαγαγὼν αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτου, ὡς δόξα
μονοκέρωτος αὐτοῦ.

23. Οὐ γάρ ἐστιν οἰωνισμὸς ἐν Ἰακώβ, οὐδὲ μαντεία
ἐν Ἰσραὴλ· κατὰ καιρὸν ῥηθήσεται Ἰακώβ, καὶ τῷ
Ἰσραὴλ, τι ἐπιτελέσει ὁ Θεός;

24. Ἰδοὺ λαὸς ὡς σκύμνος ἀναστήσεται, καὶ ὡς λέων
γαυρωθήσεται· οὐ κοιμηθήσεται ἕως φάγῃ θήραν, καὶ
αἷμα τραυματιῶν πίεται.

25. Καὶ εἶπε Βαλάκ πρὸς Βαλαάμ· Οὔτε κατάρσας
καταράσῃ μοι αὐτόν, οὔτε εὐλογῶν μὴ εὐλογήσῃς αὐτόν.

26. Καὶ ἀποκριθεὶς Βαλαάμ εἶπε τῷ Βαλάκ· Οὐκ
ἐλάλησά σοι, λέγων· Τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν λαλήσῃ ὁ Θεός,
τοῦτο ποιήσω;

27. Καὶ εἶπε Βαλάκ πρὸς Βαλαάμ· Δεῦρο, παραλάβω
σε εἰς τόπον ἄλλον, εἰ ἄρῃσει τῷ Θεῷ, καὶ κατάρρασαι
μοι αὐτόν ἐκείθεν.

28. Καὶ παρέλαβε Βαλάκ τὸν Βαλαάμ ἐπὶ κορυφῇν
ταῦ Φογὼρ, τὸ παρατεῖνον εἰς τὴν ἔρημον.

29. Καὶ εἶπε Βαλαάμ πρὸς Βαλάκ· Οἰκοδόμησόν μοι
ᾧδε ἐπτὰ βωμούς, καὶ ἐτοίμασόν μοι ᾧδε ἐπτὰ μό-
σχους καὶ ἐπτὰ κριοὺς.

30. Καὶ ἐποίησε Βαλάκ καθάπερ εἶπεν αὐτῷ Βα-
λαάμ, καὶ ἀνήνεγκε μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Καὶ ἰδὼν Βαλαάμ ὅτι καλόν ἐστιν ἐναντίον Κυ-
ρίου εὐλογεῖν τὸν Ἰσραὴλ, οὐκ ἐπορεύθη κατὰ τὸ εἰω-

ledictionem inimicorum meorum vocavi te, et ecce bene-
dixisti benedictionem?

12. Et dixit Balaam ad Balac : Nonne quaecumque mise-
rit Deus in os meum, hoc observabo loqui?

13. Et dixit ad eum Balac : Veni adhuc mecum in locum
alium de quo non videbis eum inde, sed partem quandam
ejus, omnes autem non videbis, et maledic mihi eum inde.

14. Et assumpsit eum in agri speculam in verticem ex-
cisi : et aedificavit ibi septem aras, et imposuit vitulum et
arietem super aram.

15. Et dixit Balaam ad Balac : Assiste super sacrificium
tuum, ego autem ibo interrogare Deum.

16. Et occurrit Deus ipsi Balaam, et immisit verbum in
os ejus, et dixit : Revertere ad Balac, et haec loqueris.

17. Et reversus est ad eum : et ille stabat super holocau-
stosim suam, et omnes principes Moab cum eo. Et dixit
ei Balac : Quid locutus est Dominus?

18. Et assumens parabolam suam, dixit : Exsurge, Balac,
et audi; auribus percipe testis, filius Sephor.

19. Non quasi homo Deus suspenditur, neque quasi filius
hominis minas patitur : ipse cum dixerit, nonne faciet? lo-
quetur, et non permanebit?

20. Ecce ad benedicendum assumptus sum : benedicam,
et non avertam.

21. Non erit labor in Jacob, neque videbitur dolor in
Israel : Dominus Deus ejus cum eo, praeclara principum
in eo.

22. Deus qui eduxit eum de Aegypto, sicut gloria unicor-
nis ei.

23. Non est enim auguratio in Jacob, neque divinatio in
Israel : in tempore dicitur ipsi Jacob, et Israel, quid perfici-
et Deus?

24. Ecce populus sicut catulus leonis exsurget, et sicut
leo exsultabit : non dormiet donec comedat praedam, et san-
guinem caesorum bibat.

25. Et dixit Balac ad Balaam : Neque maledictionibus
maledicas mihi eum, neque benedicens benedicas eum.

26. Et respondens Balaam dixit ad Balac : Nonne locutus
sum tibi, dicens : Verbum quodcumque locutus fuerit Do-
minus, hoc faciam?

27. Et ait Balac ad Balaam : Veni, assumam te in locum
alium, si placebit Deo, et maledic mihi eum inde.

28. Et assumpsit Balac ipsum Balaam in verticem Pho-
gor, quod extenditur in desertum.

29. Et ait Balaam ad Balac : Aedifica mihi hic septem aras,
et para mihi hic septem vitulos et septem arietes.

30. Et fecit Balac sicut dixit ei Balaam, et obtulit vitu-
lum et arietem super aram.

CAPUT XXIV.

1. Et videns Balaam quia bonum est in conspectu Domini
benedicere Israel, non ivit sicut consuetum ei erat in oc-

ὅς αὐτῷ εἰς συνάντησιν τοῖς οἰωνοῖς, καὶ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον.

2. Καὶ ἐξάρας Βαλαάμ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ὁρᾷ τὸν Ἰσραὴλ ἐστρατοπεδευκόςτα κατὰ φυλάς, καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτῷ πνεῦμα Θεοῦ.

3. καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπε· Φησὶ Βαλαάμ υἱὸς Βεὼρ, φησὶν δ' ἄνθρωπος ὁ ἀληθινὸς ὁρῶν,

4. φησὶν ἀκούων λόγια Ἰσχυροῦ, ὅστις ὄρασιν Θεοῦ εἶδεν ἐν ὑπνῷ· ἀποκεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ.

5. Ὡς καλοὶ οἱ οἶκοί σου, Ἰακώβ, αἱ σκηναὶ σου, Ἰσραὴλ.

6. Ὡς νάπαι σκιαζούσαι, καὶ ὥς ἐπὶ παράδεισοι ἐπὶ ποταμῷ, καὶ ὥς ἐπὶ σκηναὶ ἀς ἐπηξεν Κύριος, καὶ ὥς ἐπὶ κέδροι παρ' ὕδατα.

7. Ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ, καὶ κυριεύσει ἐθνῶν πολλῶν· καὶ ὑψωθήσεται ἡ Γῶγ βασιλεία, καὶ αὐξηθήσεται βασιλεία αὐτοῦ.

8. Θεὸς ὠδήγησεν αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτου, ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ· ἔδεται ἔθνη ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ τὰ πάχη αὐτῶν ἐκμυελιεῖ, καὶ ταῖς βολίσιν αὐτοῦ κατατοξεύσει ἐχθρόν.

9. Κατακλιθεὶς ἀνεπαύσατο ὡς λέων, καὶ ὡς σκύμνος· τίς ἀναστήσει αὐτόν; Οἱ εὐλογοῦντές σε εὐλόγηται, καὶ οἱ καταρώμενοί σε κεκατήρηνται.

10. Καὶ ἐθυμώθη Βαλαάμ ἐπὶ Βαλαάμ, καὶ συνεκρότησε ταῖς χερσὶν αὐτοῦ· καὶ εἶπε Βαλαάμ πρὸς Βαλαάμ· Καταρᾶσθαι τὸν ἐχθρόν μου κέκληκά σε, καὶ ἰδοὺ εὐλογῶν εὐλόγησας τρίτον τοῦτο.

11. Nūn οὖν φεύγε εἰς τὸν τόπον σου. Εἶπα· Τιμῶ σε, καὶ νῦν ἐστέρησέ σε Κύριος τῆς δόξης.

12. Καὶ εἶπε Βαλαάμ πρὸς Βαλαάμ· Οὐχὶ καὶ τοῖς ἀγγέλοις σου, ὅς ἀπέστειλās πρὸς με, ἐλάλησα, λέγων·

13. Ἐάν μοι δῷ Βαλαάμ πλήρη τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσίου, οὐ δυνήσομαι παραβῆναι τὸ ῥῆμα Κυρίου, ποιῆσαι αὐτὸ καλὸν ἢ πονηρὸν παρ' ἐμαυτοῦ· ὅσα ἂν εἴπῃ ὁ Θεός, ταῦτα ἐροῖ;

14. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἀποτρέχω εἰς τὸν τόπον μου. Δεῦρο, συμβουλεύσω σοι, τί ποιῇς ὁ λαὸς οὗτος τὸν λαόν σου ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν.

15. Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπε· Φησὶ Βαλαάμ υἱὸς Βεὼρ, φησὶν δ' ἄνθρωπος ὁ ἀληθινὸς ὁρῶν,

16. ἀκούων λόγια Θεοῦ, ἐπιστάμενος ἐπιστήμην παρὰ Ὑψίστου, καὶ ὄρασιν Θεοῦ ἰδὼν ἐν ὑπνῷ· ἀποκεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ.

17. Δεῖξω αὐτῷ, καὶ οὐχὶ νῦν· μακαρίζω, καὶ οὐκ ἐγγίξει. Ἀνατελεῖ ἀστρον ἐξ Ἰακώβ, ἀναστήσεται ἄνθρωπος ἐξ Ἰσραὴλ· καὶ θαύσει τοὺς ἀρχηγούς Μωάβ, καὶ προνομεύσει πάντας υἱοὺς Σήθ.

18. Καὶ ἔσται Ἐδὼμ κληρονομία, καὶ ἔσται κληρονομία Ἡσαῦ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ· καὶ Ἰσραὴλ ἐποίησεν ἐν ἰσχυί.

19. Καὶ ἐξεγερθήσεται ἐξ Ἰακώβ, καὶ ἀπολεῖ σωζόμενον ἐκ πόλεως.

20. Καὶ ἰδὼν τὸν Ἀμαλῆκ, καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν· Ἀρχὴ ἐθνῶν Ἀμαλῆκ, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπολείπεται.

21. Καὶ ἰδὼν τὸν Κεναῖον, καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν· Ἰσχυρὰ ἡ κατοικία σου· καὶ ἐάν τις ἐν πέτρᾳ τὴν νοσσιὰν σου,

cursum auspiciis, et convertit faciem suam in desertum.

2. Et elevans Balaam oculos suos, videt Israel castrametatum per tribus, et factus est super eum spiritus Dei :

3. et assumens parabolam suam, dixit : Dicit Balaam filius Beor, dicit homo vere videns,

4. dicit audiens eloquia ipsius Fortis, qui quidem visionem Dei vidit in somno : revelati oculi ejus.

5. Quam bonae domus tuae, Jacob ! tabernacula tua, Israel !

6. Sicut nemora umbrantia, et sicut paradisi super flumen, et sicut tabernacula quae fixit Dominus, et sicut cedri juxta aquas.

7. Exibit homo de semine ejus, et dominabitur gentibus multis : et exaltabitur Gog regnum, et crescet regnum ejus.

8. Deus deduxit eum ex Aegypto, sicut gloria unicornis ei : comedet gentes inimicorum suorum, et crassitudines eorum emedullabit, et jaculis suis sagittabit inimicum.

9. Recumbens requievit ut leo, et ut catulus leonis : quis excitabit eum ? Qui benedicunt te benedicti sunt, et qui maledicunt te maledicti sunt.

10. Et iratus est Balac super Balaam, et plausum dedit manibus suis : et dixit Balac ad Balaam : Maledicere inimicum meum vocavi te, et ecce benedicens benedixisti jam tertio.

11. Nunc ergo fuge in locum tuum. Dixi : Honorabo te, et nunc fraudavit te Dominus honore.

12. Et dixit Balaam ad Balac : Nonne et nuntiis tuis, quos misisti ad me, locutus sum, dicens :

13. Si mihi dederit Balac plenam domum suam argento et auro, non potero transgredi verbum Domini, facere illud bonum aut malum apud me ipsum : quaecumque dixerit Deus haec dicam ?

14. Et ecce nunc recurro in locum meum. Veni, consilium dabo tibi, quid faciet populus hic populum tuum in novissimo dierum.

15. Et assumens parabolam suam, dixit : Dicit Balaam filius Beor, dicit homo vere videns,

16. audiens eloquia Dei, sciens scientiam ab Altissimo, et visionem Dei videns in somno : revelati oculi ejus.

17. Ostendam ei, et non modo : beatifico, et non appropinquat. Orietur stella ex Jacob, exsurgit homo ex Israel : et percutiet duces Moab, et praedabitur omnes filios Seth.

18. Et erit Edom haereditas, et erit haereditas Esau inimicus ejus : et Israel fecit in fortitudine.

19. Et exsurgit ex Jacob, et perdet eum qui salvatur de civitate.

20. Et videns Amalec, et assumens parabolam suam, dixit : Initium gentium Amalec, et semen eorum peribit.

21. Et videns Cenaeum, et assumens parabolam suam, dixit : Fortis habitatio tua : et si posueris in petra nidum tuum,

22. καὶ ἐν γένηται τῷ Βεὼρ νοσιὰ πανουργίας, Ἀσσύριοι αἰχμαλωτεύσουσί σε.

23. Καὶ ἰδὼν τὸν Ὠγ, καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν· Ὡ, τίς ζήσεται, ὅταν θῇ ταῦτα ὁ Θεός;

24. Καὶ ἐξελεύσεται ἐκ χειρῶν Κιτιαίων, καὶ κακώσουσιν Ἀσσοῦρ, καὶ κακώσουσιν Ἑβραίους, καὶ αὐτοὶ δημοθυμαδὸν ἀπολοῦνται.

25. Καὶ ἀναστὰς Βαλαὰμ ἀπῆλθεν ἀποστραφεὶς εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ Βαλαὰμ ἀπῆλθε πρὸς ἑαυτὸν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Καὶ κατέλυσεν Ἰσραὴλ ἐν Σαττειν, καὶ ἐβεβηλώθη ὁ λαὸς ἐκπορνεῦσαι εἰς τὰς θυγατέρας Μωάβ,

2. καὶ ἐκάλεσαν αὐτοὺς εἰς τὰς θυσιάς τῶν εἰδώλων αὐτῶν, καὶ ἔφαγεν ὁ λαὸς τὸν θυσιῶν αὐτῶν, καὶ προσέκυνησαν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν,

3. καὶ ἐτελέσθη Ἰσραὴλ τῷ Βεελφεγὼρ. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος τῷ Ἰσραὴλ.

4. Καὶ εἶπε Κύριος τῷ Μωϋσῇ· Λάβε πάντας τοὺς ἀρχηγούς τοῦ λαοῦ, καὶ παραδειγματίσον αὐτοὺς Κυρίῳ κατέναντι τοῦ ἔθλου, καὶ ἀποστραφήσεται ὀργὴ θυμοῦ Κυρίου ἀπὸ Ἰσραὴλ.

5. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς ταῖς φυλαῖς Ἰσραὴλ· Ἀποκτείνετε ἕκαστος τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ τὸν τετελεσμένον τῷ Βεελφεγὼρ.

6. Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἔλθων προσήγαγε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πρὸς τὴν Μαδιανίτιν ἐναντίον Μωϋσῆ, καὶ ἐναντίον πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραὴλ· αὐτοὶ δὲ ἔκλαιον παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

7. Καὶ ἰδὼν Φινεὲς υἱὸς Ἑλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, ἐξάνεστη ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς· καὶ λαβὼν σειρομάστιγον ἐν τῇ χειρὶ,

8. εἰσῆλθεν ὀπίσω τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Ἰσραηλῆτος εἰς τὴν κάμινον, καὶ ἀπεκέντησεν ἀμφοτέρους, τὸν τε ἄνθρωπον τὸν Ἰσραηλίτην, καὶ τὴν γυναῖκα διὰ τῆς μήτρας αὐτῆς, καὶ ἐπαύσατο ἡ πληγὴ ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ.

9. Καὶ ἐγένοντο οἱ τεθνηκότες ἐν τῇ πληγῇ, τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες.

10. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

11. Φινεὲς υἱὸς Ἑλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως κατέπαυσε τὸν θυμὸν μου ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῷ ζηλώσάι μου τὸν ζῆλον ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐξανήλωσα τοὺς υἱούς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ζήλω μου.

12. Οὕτως εἶπον· Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτῷ διαθήκην εἰρήνης,

13. καὶ ἔσται αὐτῷ καὶ τῷ στέμματι αὐτοῦ μετ' αὐτὸν διαθήκη ἱερατείας αἰωνία, ἀνθ' ὧν ἐζήλωσε τῷ Θεῷ αὐτοῦ, καὶ ἐξήλασας περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

14. Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Ἰσραηλῆτος τοῦ πεπληγότος, δε ἐπλήγη μετὰ τῆς Μαδιανίτιδος, Ζαμβρί, υἱὸς Σαλμὼν, ἀρχὸν οἴκου πατριᾶς τῶν υἱῶν Συμεὼν.

15. Καὶ ὄνομα τῇ γυναίκῃ τῇ Μαδιανίτιδι τῇ πεπληγύᾳ, Χασθί, θυγάτηρ Σοῦρ, ἀρχόντος ἔθνους Ὀμμὼθ, οἴκου πατριᾶς ἐστὶ τῶν Μαδιαμ.

16. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Ἀλάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων·

17. Ἐχθράνizzate τοῖς Μαδιανταῖς καὶ πατάξατε αὐτούς,

22. et si fuerit ipsi Boor nidus astutiae, Assyrii captivum te ducent.

23. Et videns Og, et assumens parabolam suam, dixit: Heu! heu! quis vivet, cum posuerit haec Deus?

24. Et exibunt de manu Citiæorum, et affligent Assur, et affligent Hebræos, et ipsi pariter peribunt.

25. Et exsurgens Balaam abiit reversus in locum suum, et Balac abiit ad seipsum.

CAPUT XXV.

1. Et mansit Israel in Sattin, et pollutus est populus ut fornicaretur in filias Moab,

2. et vocaverunt eos ad sacrificia idolorum suorum, et manducavit populus de sacrificiis eorum, et adoravit idola eorum,

3. et consecratus est Israel ipsi Beelphegor. Et iratus est furore Dominus in Israel.

4. Et dixit Dominus Moysi: Accipe omnes principes populi, et ostenta eos Domino contra solem, et avertetur ira furoris Domini ab Israel.

5. Et dixit Moyses tribus Israel: Occidite unusquisque proximum suum qui consecratus est ipsi Beelphegor.

6. Et ecce homo de filiis Israel veniens adduxit fratrem suum ad Madianitidem in conspectu Moysi, et in conspectu omnis synagogæ filiorum Israel: ipsi autem flebant ad ostium tabernaculi testimonii.

7. Et videns Phinees filius Eleazari filii Aaron sacerdotis, exsurrexit de medio synagogæ: et capiens syromastem in manu,

8. ingressus est post hominem Israelitem in caminum, et transfodit utrosque, hominem Israelitam, et mulierem per vulvam ejus, et cessavit plaga a filiis Israel.

9. Et fuerunt mortui in plaga, quatuor et viginti millia.

10. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens:

11. Phinees filius Eleazari sacerdotis sedavit furorem meum a filiis Israel, dum ego zelarem zelum in eos, et non consumpsi filios Israel in zelo meo.

12. Sic dicito: Ecce ego do ei testamentum pacis,

13. et erit ei et semini ejus post eum testamentum sacerdotii sempiternum, pro eo quod zelavit Deo suo, et depropiavit pro filiis Israel.

14. Nomen autem hominis Israelitæ illius percussus, qui percussus est cum Madianitide, Zambri filius Salmon, princeps domus familiae filiorum Symeon.

15. Et nomen mulieri Madianitidi illi percussæ, Chashi, filia Sur principis gentis Ommoth, domus familiae est Madiam.

16. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens: Loquere filiis Israel, dicens:

17. Hostes sitis Madianitis et percutite eos,

18. ὅτι ἐχθραίνουσιν αὐτοὶ ὑμῖν ἐν δολιότητι, ὅσα δολιοῦσιν ὑμᾶς διὰ Φογὼρ καὶ διὰ Χασβὶ θυγατέρα ἄρχοντος Μαδιάμ ἀδελφῆν αὐτῶν, τὴν πεπληγυῖαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πληγῆς διὰ Φογὼρ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κς'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν πληγὴν, καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, λέγων·

2. Λάβε τὴν ἀρχὴν πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος παρατάσσεται ἐν Ἰσραὴλ.

3. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς ἐν Ἀραβὼθ Μωάβ ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχὼ, λέγων·

4. Ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ ἐξεληθόντες ἐξ Αἰγύπτου·

5. Ῥουβὴν πρωτότοκος Ἰσραὴλ. Υἱοὶ δὲ Ῥουβὴν· Ἐνὼχ, καὶ δῆμος τοῦ Ἐνὼχ· τῷ Φαλλοῦ, δῆμος τοῦ Φαλλοῦ·

6. τῷ Ἀσρών, δῆμος τοῦ Ἀσρωνί· τῷ Χαρμί, δῆμος τοῦ Χαρμί.

7. Οὗτοι δῆμοι Ῥουβὴν. Καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν, τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα.

8. Καὶ υἱοὶ Φαλλοῦ· Ἐλιάβ.

9. Καὶ υἱοὶ Ἐλιάβ· Ναμουήλ, καὶ Δαθάν, καὶ Ἀβειρών· οὗτοι ἐπὶ κλητοὶ τῆς συναγωγῆς, οὗτοι εἰσιν οἱ ἐπισυστάντες ἐπὶ Μωϋσῇ καὶ Ἀαρὼν ἐν τῇ συναγωγῇ Κυρὲ, ἐν τῇ ἐπισυστάσει Κυρίου·

10. καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς κατέπιεν αὐτοὺς καὶ Κυρὲ, ἐν τῷ θανάτῳ τῆς συναγωγῆς αὐτοῦ, ὅτε κατέφαγε πῦρ τοὺς πεντήκοντα καὶ διακοσίους, καὶ ἐγενήθησαν ἐν σημείῳ.

11. Οἱ δὲ υἱοὶ Κυρὲ οὐκ ἀπέθανον.

12. Καὶ οἱ υἱοὶ Συμεὼν, ὁ δῆμος τῶν υἱῶν Συμεὼν· τῷ Ναμουήλ, δῆμος ὁ Ναμουηλί· τῷ Ἰαμὶν, δῆμος ὁ Ἰαμινί· τῷ Ἰαχιν, δῆμος ὁ Ἰαχινί·

13. τῷ Ζαρά, δῆμος ὁ Ζαραί· τῷ Σαοὺλ, δῆμος ὁ Σαουλί.

14. Οὗτοι δῆμοι Συμεὼν ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ διακοσίοι. (α)

15. Υἱοὶ δὲ Ἰούδα· Ἡρ καὶ Αὐνάν· καὶ ἀπέθανον Ἡρ καὶ Αὐνάν ἐν γῇ Χαναάν.

16. Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Ἰούδα κατὰ δῆμους αὐτῶν· τῷ Σηλὼμ, δῆμος ὁ Σηλωνί· τῷ Φαρές, δῆμος ὁ Φαρεσί· τῷ Ζαρά, δῆμος ὁ Ζαραί·

17. καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Φαρές, τῷ Ἀσρών, δῆμος ὁ Ἀσρωνί· τῷ Ἰαμὺν, δῆμος ὁ Ἰαμουνί.

18. Οὗτοι δῆμοι τοῦ Ἰούδα κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν, ἑξ καὶ ἑξομῆκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

19. Καὶ υἱοὶ Ἰσάακ κατὰ δῆμους αὐτῶν· τῷ Θωλᾷ, δῆμος ὁ Θωλαί· τῷ Φουᾷ, δῆμος ὁ Φουαί·

20. τῷ Ἰασοῦδ, δῆμος ὁ Ἰασουδί· τῷ Σαμράμ, δῆμος ὁ Σαμραμί.

21. Οὗτοι δῆμοι Ἰσάακ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τέσσαρες καὶ ἐξήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

22. Υἱοὶ Ζαβουλὼν κατὰ δῆμους αὐτῶν· τῷ Σαρὲδ, δῆμος ὁ Σαρεδί· τῷ Ἀλλὼν, δῆμος ὁ Ἀλλωνί· τῷ Ἀλλήλ, δῆμος ὁ Ἀλληλί.

18. quoniam hostes ipsi sunt vobis in dolo, quaecunque decipiunt vos per Phogor et per Chasbi filiam principis Madiam sororem eorum, quae percussa est in die plagae propter Phogor.

CAPUT XXVI.

1. Et factum est post plagam, et locutus est Dominus ad Moysen et Eleazarum sacerdotem, dicens :

2. Accipe principium totius synagogae filiorum Israel a viginti annis et supra secundum domos familiarum eorum, omnis qui procedit ad standum in acie in Israel.

3. Et locutus est Moyses et Eleazar sacerdos in Araboth Moab super Jordanem contra Jericho, dicens :

4. A viginti annis et supra, quemadmodum constituit Dominus Moysi. Et filii Israel qui exierunt ex Aegypto :

5. Ruben primogenitus Israel. Filii autem Ruben : Enoch, et populus ipsius Enoch : ipsi Phallu, populus Phallui :

6. ipsi Asron, populus Asron : ipsi Charmi, populus Charmi.

7. Hi sunt populi Ruben. Et fuit cognitio eorum, tria et quadraginta millia et septingenti et triginta.

8. Et filii Phallu : Heliab.

9. Et filii Heliab : Namuel, et Dathan, et Abiron : hi nominati synagogae, hi sunt qui conjurarunt super Moysen et Aaron in synagoga Core, in conjuratione Domini :

10. et aperiens terra os suum deglutivit eos et Core, in morte synagogae ejus, quando devoravit ignis quinquaginta et ducentos, et facti sunt in signum.

11. Filii autem Core non sunt mortui.

12. Et filii Symeon, populus filiorum Symeon : ipsi Namuel, populus qui Namueli : ipsi Jamin, populus qui Jamin : ipsi Jachin, populus Jachini :

13. ipsi Zare, populus qui Sarai : ipsi Saul populus qui Sauli.

14. Hi sunt populi Symeon ex recognitione eorum, duo et viginti millia et ducenti.

15. Filii autem Juda : Er et Aynan : et mortui sunt Er et Aynan in terra Chanaan.

16. Et fuerunt filii Juda secundum populos eorum : ipsi Selom, populus qui Seloni : ipsi Phares, populus qui Pharesi : ipsi Zara, populus qui Zarai :

17. et fuerunt filii Phares, ipsi Asron, populus qui Asroni : ipsi Jamun, populus qui Jamuni.

18. Hi sunt populi Juda secundum recognitionem eorum, sex et septuaginta millia et quingenti.

19. Et filii Issachar secundum populos eorum : ipsi Thola, populus qui Tholai : ipsi Phua, populus qui Phuai :

20. ipsi Jasub, populus qui Jasubi : ipsi Samram, populus qui Samrami.

21. Hi populi Issachar ex recognitione eorum, quatuor et sexaginta millia et quadringenti.

22. Filii Zabulon secundum populos eorum : ipsi Sared, populus qui Saredi : ipsi Allon, populus qui Alloni : ipsi Allel, populus qui Alleli.

27. Οὗτοι δῆμοι Ζαβουλὼν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, ἐξήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι. (b)

(a) 15. Υἱοὶ Γὰδ κατὰ δῆμους αὐτῶν τῷ Σαφὼν, δῆμος ὁ Σαφωνί· τῷ Ἀγγί, δῆμος ὁ Ἀγγί· τῷ Σουνί, δῆμος ὁ Σουνί·

16. τῷ Ἀζενί, δῆμος ὁ Ἀζενί· τῷ Ἀδδί, δῆμος ὁ Ἀδδί·

17. τῷ Ἀροαδί, δῆμος ὁ Ἀροαδί· τῷ Ἀριήλ, δῆμος ὁ Ἀριήλ·

18. Οὗτοι δῆμοι υἱῶν Γὰδ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τέσσαρες καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

(c) 44. Υἱοὶ Ἀσὴρ κατὰ δῆμους αὐτῶν· τῷ Ἰαμίν, δῆμος ὁ Ἰαμινί· τῷ Ἰεσοῦ, δῆμος ὁ Ἰεσοῦ· τῷ Βαριά, δῆμος ὁ Βαριαί·

45. τῷ Χοβέρ, δῆμος ὁ Χοβερί· τῷ Μελχιήλ, δῆμος ὁ Μελχιήλ·

46. Καὶ τὸ ὄνομα θυγατρὸς Ἀσὴρ, Σάρα.

47. Οὗτοι δῆμοι Ἀσὴρ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

(b) 38. Υἱὸς Ἰωσὴφ κατὰ δῆμους αὐτῶν, Μανασσὴ καὶ Ἐφραΐμ.

29. Υἱοὶ Μανασσὴ, τῷ Μαχίρ, δῆμος ὁ Μαχίρι· καὶ Μαχίρ ἐγέννησε τὸν Γαλααδ· τῷ Γαλααδ, δῆμος ὁ Γαλααδί·

30. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Γαλααδ· Ἀχίεζερ, δῆμος ὁ Ἀχιεζέρι· τῷ Χελέγ, δῆμος ὁ Χελεγί·

31. τῷ Ἐσριήλ, δῆμος ὁ Ἐσριηλί· τῷ Συχέμ, δῆμος ὁ Συχεμί·

32. τῷ Συμαέρ, δῆμος ὁ Συμαερί· καὶ τῷ Ὀφέρ, δῆμος ὁ Ὀφερί·

33. Καὶ τῷ Σαλπαὰδ υἱὸς Ὀφέρ οὐκ ἐγένοντο αὐτῷ υἱοί, ἀλλ' ἡ θυγατέρες. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν θυγατέρων Σαλπαὰδ· Μααλὰ, καὶ Νουὰ, καὶ Ἐγλὰ, καὶ Μελχὰ, καὶ Θερσὰ.

34. Οὗτοι δῆμοι Μανασσὴ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ πενήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι.

35. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Ἐφραΐμ· τῷ Σουθαλὰ, δῆμος ὁ Σουθαλάν· τῷ Ταναχ, δῆμος ὁ Ταναχί·

36. Οὗτοι υἱοὶ Σουθαλὰ· τῷ Ἐδέν, δῆμος ὁ Ἐδενί·

37. Οὗτοι δῆμοι Ἐφραΐμ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

38. Οὗτοι δῆμοι υἱῶν Ἰωσὴφ κατὰ δῆμους αὐτῶν. Υἱοὶ Βενιαμίν κατὰ δῆμους αὐτῶν· τῷ Βαλέ, δῆμος ὁ Βαλί· τῷ Ἀσυδὴρ, δῆμος ὁ Ἀσυδηρί· τῷ Ἰαχिरὰν, δῆμος ὁ Ἰαχιρανί·

39. τῷ Σωφάν, δῆμος ὁ Σωφανί·

40. Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Βαλέ· Ἀδὰρ καὶ Νοεμάν· τῷ Ἀδὰρ, δῆμος ὁ Ἀδαρί· καὶ τῷ Νοεμάν, δῆμος ὁ Νοεμανί·

41. Οὗτοι υἱοὶ Βενιαμίν κατὰ δῆμους αὐτῶν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

42. Καὶ υἱοὶ Δάν κατὰ δῆμους αὐτῶν· τῷ Σαμέ, δῆμος ὁ Σαμεί· οὗτοι δῆμοι Δάν κατὰ δῆμους αὐτῶν.

43. Πάντες οἱ δῆμοι Σαμεί κατ' ἐπισκοπὴν αὐτῶν, τέσσαρες καὶ ἐξήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

48. Υἱοὶ Νεφθαλί κατὰ δῆμους αὐτῶν· τῷ Ἀσιήλ, δῆμος ὁ Ἀσιηλί· τῷ Γαυνί, δῆμος ὁ Γαυνί· (c)

49. τῷ Ἰεσέρ, δῆμος ὁ Ἰεσερί· τῷ Σελλήμ, δῆμος ὁ Σελλημί·

27. Hi populi Zabulon ex recognitione eorum, sexaginta millia et quingenti.

15. Filii Gad secundum populos eorum : ipsi Saphon, populus qui Saphoni : ipsi Angi, populus qui Angi : ipsi Suni, populus qui Suni :

16. ipsi Azeni, populus qui Azeni : ipsi Addi, populus qui Addi :

17. ipsi Aroadi, populus qui Aroadi : ipsi Arieli, populus qui Arieli.

18. Hi populi filiorum Gad ex recognitione eorum, quatuor et quadraginta millia et quingenti.

44. Filii Aser secundum populos eorum : ipsi Jamin, populus qui Jamini : ipsi Jesu, populus qui Jesui : ipsi Baria, populus qui Bariai :

45. ipsi Chober, populus qui Choberi : ipsi Melchiel, populus qui Melchieli.

46. Et nomen filiae Aser, Sara.

47. Hi populi Aser ex recognitione eorum, tria et quadraginta millia et quadringenti.

38. Filii Joseph secundum populos eorum, Manasse et Ephraim.

29. Filii Manasse, ipsi Machir, populus qui Machiri. Et Machir genuit Galaad : ipsi Galaad, populus qui Galaadi.

30. Et hi filii Galaad : ipsi Achiezer, populus qui Achiezeri : ipsi Cheleg, populus qui Chelegi :

31. ipsi Esriel, populus qui Esrieli : ipsi Sychem, populus qui Sychemi :

32. ipsi Symaer, populus qui Symaeri : et ipsi Opher, populus qui Opheri.

33. Et ipsi Salpaad filio Opher non fuerunt ei filii, sed filiae. Et haec nomina filiarum Salpaad : Maala, et Nua, et Egla, et Melcha, et Thersa.

34. Hi populi Manasse ex recognitione eorum, duo et quinquaginta millia et septingenti.

35. Et hi filii Ephraim : ipsi Suthala, populus qui Suthalan : ipsi Tanach, populus qui Tanachi.

36. Hi filii Suthala : ipsi Eden, populus qui Edeni.

37. Hi populi Ephraim ex recognitione eorum, duo et triginta millia et quingenti.

38. Hi populi filiorum Joseph secundum populos eorum. Filii Benjamin secundum populos eorum : ipsi Bale, populus qui Bali : ipsi Asyber, populus qui Asyberi : ipsi Jachiran, populus qui Jachirani :

39. ipsi Sophan, populus qui Sophani.

40. Et fuerunt filii Bale : Adar et Noeman : ipsi Adar, populus qui Adari : et ipsi Noeman, populus qui Noemani.

41. Hi filii Benjamin secundum populos eorum ex recognitione eorum, quinque et triginta millia et quingenti.

42. Et filii Dan secundum populos eorum : ipsi Same, populus qui Samci : hi populi Dan secundum populos eorum.

43. Omnes populi Samei secundum recognitionem eorum, quatuor et sexaginta millia et quadringenti.

48. Filii Nephthali secundum populos eorum : ipsi Asiel, populus qui Asieli : ipsi Gayni, populus qui Gayni :

49. ipsi Jeser, populus qui Jeseri : ipsi Sellem, populus qui Sellemi.

18. ὅτι ἐχθραίνουσιν αὐτοὶ ὑμῖν ἐν δολιότητι, ὅσα δολιοῦσιν ὑμᾶς διὰ Φογὼρ καὶ διὰ Χασβὶ θυγατέρα ἄρχοντος Μαδιάμ ἀδελφὴν αὐτῶν, τὴν πεπληγυῖαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πληγῆς διὰ Φογὼρ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κς'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν πληγὴν, καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, λέγων·
2. Λάβε τὴν ἀρχὴν πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος παρατάσσασθαι ἐν Ἰσραὴλ.
3. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς ἐν Ἀραβὺθ Μωὰβ ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχὼν, λέγων·
4. Ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου·
5. Ῥουβὴν πρωτότοκος Ἰσραὴλ. Υἱοὶ δὲ Ῥουβήν· Ἐνὼχ, καὶ δῆμος τοῦ Ἐνὼχ· τῷ Φαλλού, δῆμος τοῦ Φαλλού·
6. τῷ Ἀσρὼν, δῆμος τοῦ Ἀσρωνί· τῷ Χαρμί, δῆμος τοῦ Χαρμί.
7. Οὗτοι δῆμοι Ῥουβήν. Καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν, τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα.
8. Καὶ υἱοὶ Φαλλού· Ἐλιὰβ.
9. Καὶ υἱοὶ Ἐλιὰβ· Ναμουήλ, καὶ Δαθάν, καὶ Ἀβειρών· οὗτοι ἐπικλήτοι τῆς συναγωγῆς, οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπισυστάντες ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν ἐν τῇ συναγωγῇ Κορὲ, ἐν τῇ ἐπισυστάσει Κυρίου·
10. καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς κατέπιεν αὐτοὺς καὶ Κορὲ, ἐν τῷ θανάτῳ τῆς συναγωγῆς αὐτοῦ, ὅτε κατέφαγε πῦρ τοὺς πενήκοντα καὶ διακοσίους, καὶ ἐγενήθησαν ἐν σημείῳ.
11. Οἱ δὲ υἱοὶ Κορὲ οὐκ ἀπέθανον.
12. Καὶ οἱ υἱοὶ Συμεὼν, ὁ δῆμος τῶν υἱῶν Συμεὼν· τῷ Ναμουήλ, δῆμος ὁ Ναμουηλί· τῷ Ἰαμὶν, δῆμος ὁ Ἰαμινί· τῷ Ἰαχὶν, δῆμος ὁ Ἰαχινί·
13. τῷ Ζαρά, δῆμος ὁ Ζαραί· τῷ Σαούλ, δῆμος ὁ Σαουλί.
14. Οὗτοι δῆμοι Συμεὼν ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ διακόσιοι. (α)
15. Υἱοὶ δὲ Ἰούδα· Ἡρ καὶ Αὐνάν· καὶ ἀπέθανον Ἡρ καὶ Αὐνάν ἐν γῇ Χαναάν.
16. Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Ἰούδα κατὰ δῆμους αὐτῶν· τῷ Σηλώμ, δῆμος ὁ Σηλωνί· τῷ Φαρὲς, δῆμος ὁ Φαρεσί· τῷ Ζαρά, δῆμος ὁ Ζαραί·
17. καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Φαρὲς, τῷ Ἀσρὼν, δῆμος ὁ Ἀσρωνί· τῷ Ἰαμουὺν, δῆμος ὁ Ἰαμουνί.
18. Οὗτοι δῆμοι τοῦ Ἰούδα κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν, ἕξ καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.
19. Καὶ υἱοὶ Ἰσάχαρ κατὰ δῆμους αὐτῶν· τῷ Θωλά, δῆμος ὁ Θωλαί· τῷ Φουαί, δῆμος ὁ Φουαί·
20. τῷ Ἰασουβ, δῆμος ὁ Ἰασουβί· τῷ Σαμράμ, δῆμος ὁ Σαμραμί.
21. Οὗτοι δῆμοι Ἰσάχαρ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τέσσαρες καὶ ἐξήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.
22. Υἱοὶ Ζαβουλὼν κατὰ δῆμους αὐτῶν· τῷ Σαρὲδ, δῆμος ὁ Σαρεδί· τῷ Ἀλλών, δῆμος ὁ Ἀλλωνί· τῷ Ἀλλήλ, δῆμος ὁ Ἀλληλί.

18. quoniam hostes ipsi sunt vobis in dolo, quaecumque decipiunt vos per Phogor et per Chasbi filiam principis Madiam sororem eorum, quæ percussa est in die plagæ propter Phogor.

CAPUT XXVI.

1. Et factum est post plagam, et locutus est Dominus ad Moysen et Eleazarum sacerdotem, dicens :
2. Accipe principium totius synagogæ filiorum Israel a viginti annis et supra secundum domos familiarum eorum, omnis qui procedit ad standum in acie in Israel.
3. Et locutus est Moyses et Eleazar sacerdos in Araboth Moab super Jordanem contra Jericho, dicens :
4. A viginti annis et supra, quemadmodum constituit Dominus Moysi. Et filii Israel qui exierunt ex Ægypto :
5. Ruben primogenitus Israel. Filii autem Ruben : Enoch, et populus ipsius Enoch : ipsi Phallu, populus Phallui :
6. ipsi Asron, populus Asroni : ipsi Charmi, populus Charmi.
7. Hi sunt populi Ruben. Et fuit recognitio eorum, tria et quadraginta millia et septingenti et triginta.
8. Et filii Phallu : Heliab.
9. Et filii Heliab : Namuel, et Dathan, et Abiron : hi nominati synagogæ, hi sunt qui conjurarunt super Moysen et Aaron in synagoga Core, in conjuratione Domini :
10. et aperiens terra os suum deglutivit eos et Core, in morte synagogæ ejus, quando devoravit ignis quinquaginta et ducentos, et facti sunt in signum.
11. Filii autem Core non sunt mortui.
12. Et filii Symeon, populus filiorum Symeon : ipsi Namuel, populus qui Namueli : ipsi Jamin, populus qui Jamini : ipsi Jachin, populus Jachini :
13. ipsi Zare, populus qui Sarai : ipsi Saul populus qui Sauli.
14. Hi sunt populi Symeon ex recognitione eorum, duo et viginti millia et ducenti.
15. Filii autem Juda : Er et Aynan : et mortui sunt Er et Aynan in terra Chanaan.
16. Et fuerunt filii Juda secundum populos eorum : ipsi Selom, populus qui Seloni : ipsi Phares, populus qui Pharesi : ipsi Zare, populus qui Zarai :
17. et fuerunt filii Phares, ipsi Asron, populus qui Asroni : ipsi Jamun, populus qui Jamuni.
18. Hi sunt populi Juda secundum recognitionem eorum, sex et septuaginta millia et quingenti.
19. Et filii Issachar secundum populos eorum : ipsi Thola, populus qui Tholai : ipsi Phua, populus qui Phuai :
20. ipsi Jasub, populus qui Jasubi : ipsi Samram, populus qui Samrami.
21. Hi populi Issachar ex recognitione eorum, quatuor et sexaginta millia et quadringenti.
22. Filii Zabulon secundum populos eorum : ipsi Sared, populus qui Saredi : ipsi Allon, populus qui Alloni : ipsi Allel, populus qui Alleli.

27. Οὗτοι δῆμοι Ζαβουλὼν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, ἐξήκοντα χιλιάδες καὶ πενταχόσιοι. (b)

(a) 16. Ἰοὶ Γὰδ κατὰ δῆμους αὐτῶν· τῷ Σαφὼν, δῆμος ὁ Σαφωνί· τῷ Ἀγγί, δῆμος ὁ Ἀγγί· τῷ Σουνί, δῆμος ὁ Σουνί·

16. τῷ Ἀζενί, δῆμος ὁ Ἀζενί· τῷ Ἀδδί, δῆμος ὁ Ἀδδί·

17. τῷ Ἀροαδί, δῆμος ὁ Ἀροαδί· τῷ Ἀριήλ, δῆμος ὁ Ἀριήλ.

18. Οὗτοι δῆμοι υἱῶν Γὰδ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τέσσαρες καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πενταχόσιοι.

(c) 44. Ἰοὶ Ἀσὴρ κατὰ δῆμους αὐτῶν· τῷ Ἰαμίν, δῆμος ὁ Ἰαμινί· τῷ Ἰεσοῦ, δῆμος ὁ Ἰεσοῦ· τῷ Βαριά, δῆμος ὁ Βαριαί·

45. τῷ Χοβέρ, δῆμος ὁ Χοβερί· τῷ Μελχιήλ, δῆμος ὁ Μελχιήλ.

46. Καὶ τὸ ὄνομα θυγατρὸς Ἀσὴρ, Σάρα.

47. Οὗτοι δῆμοι Ἀσὴρ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ τετραχόσιοι.

(b) 28. Ἰοὶ Ἰωσήφ κατὰ δῆμους αὐτῶν, Μανασσὴ καὶ Ἐφραΐμ.

29. Ἰοὶ Μανασσὴ, τῷ Μαχίρ, δῆμος ὁ Μαχίρι· καὶ Μαχίρ ἐγέννησε τὸν Γαλαάδ· τῷ Γαλαάδ, δῆμος ὁ Γαλααδί.

30. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Γαλααδ· Ἀχίεζερ, δῆμος ὁ Ἀχιεζερι· τῷ Χελέγ, δῆμος ὁ Χελεγί·

31. τῷ Ἐσριήλ, δῆμος ὁ Ἐσριηλί· τῷ Συχέμ, δῆμος ὁ Συχεμί·

32. τῷ Συμαέρ, δῆμος ὁ Συμαερί· καὶ τῷ Ὀφέρ, δῆμος ὁ Ὀφερί.

33. Καὶ τῷ Σαλπαάδ υἱὸς Ὀφὲρ οὐκ ἐγένοντο αὐτῷ υἱοί, ἀλλ' ἡ θυγατέρες. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν θυγατέρων Σαλπαάδ· Μααλά, καὶ Νουά, καὶ Ἐγλά, καὶ Μελέα, καὶ Θερσαί.

34. Οὗτοι δῆμοι Μανασσὴ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ πενήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπταχόσιοι.

35. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Ἐφραΐμ· τῷ Σουθαλά, δῆμος ὁ Σουθαλάν· τῷ Τανάχ, δῆμος ὁ Ταναχί.

36. Οὗτοι υἱοὶ Σουθαλά· τῷ Ἐδέν, δῆμος ὁ Ἐδενί.

37. Οὗτοι δῆμοι Ἐφραΐμ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ πενταχόσιοι.

38. Οὗτοι δῆμοι υἱῶν Ἰωσήφ κατὰ δῆμους αὐτῶν. Ἰοὶ Βενιαμὴν κατὰ δῆμους αὐτῶν· τῷ Βαλέ, δῆμος ὁ Βαλί· τῷ Ἀσυβήρ, δῆμος ὁ Ἀσυβηρί· τῷ Ἰαχιράν, δῆμος ὁ Ἰαχιρανί·

39. τῷ Σωφάν, δῆμος ὁ Σωφανί.

40. Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Βαλέ· Ἀδάρ καὶ Νοεμάν· τῷ Ἀδάρ, δῆμος ὁ Ἀδαρί· καὶ τῷ Νοεμάν, δῆμος ὁ Νοεμανί.

41. Οὗτοι υἱοὶ Βενιαμὴν κατὰ δῆμους αὐτῶν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ πενταχόσιοι.

42. Καὶ υἱοὶ Δάν κατὰ δῆμους αὐτῶν· τῷ Σαμέ, δῆμος ὁ Σαμεί· οὗτοι δῆμοι Δάν κατὰ δῆμους αὐτῶν.

43. Πάντες οἱ δῆμοι Σαμεὶ κατ' ἐπισκοπὴν αὐτῶν, τέσσαρες καὶ ἐξήκοντα χιλιάδες καὶ τετραχόσιοι.

48. Ἰοὶ Νεφθαλί κατὰ δῆμους αὐτῶν· τῷ Ἀσιήλ, δῆμος ὁ Ἀσιηλί· τῷ Γαυνί, δῆμος ὁ Γαυνί· (c)

49. τῷ Ἰεσέρ, δῆμος ὁ Ἰεσερί· τῷ Σελλήμ, δῆμος ὁ Σελλημί.

27. Hi populi Zabulon ex recognitione eorum, sexaginta millia et quingenti.

15. Filii Gad secundum populos eorum : ipsi Saphon, populus qui Saphoni : ipsi Angi, populus qui Angi : ipsi Suni, populus qui Suni :

16. ipsi Azeni, populus qui Azeni : ipsi Addi, populus qui Addi :

17. ipsi Aroadi, populus qui Aroadi : ipsi Ariel, populus qui Arieli.

18. Hi populi filiorum Gad ex recognitione eorum, quatuor et quadraginta millia et quingenti.

44. Filii Aser secundum populos eorum : ipsi Jamin, populus qui Jamini : ipsi Jesu, populus qui Jesui : ipsi Baria, populus qui Bariai :

45. ipsi Chober, populus qui Choberi : ipsi Melchiel, populus qui Melchieli.

46. Et nomen filiae Aser, Sara.

47. Hi populi Aser ex recognitione eorum, tria et quadraginta millia et quadringenti.

28. Filii Joseph secundum populos eorum, Manasse et Ephraim.

29. Filii Manasse, ipsi Machir, populus qui Machiri. Et Machir genuit Galaad : ipsi Galaad, populus qui Galaadi.

30. Et hi filii Galaad : ipsi Achiezer, populus qui Achiezeri : ipsi Cheleg, populus qui Chelegi :

31. ipsi Esriel, populus qui Esrieli : ipsi Sychem, populus qui Sychemi :

32. ipsi Symaer, populus qui Symaeri : et ipsi Opher, populus qui Opheri.

33. Et ipsi Salpaad filio Opher non fuerunt ei filii, sed filiae. Et haec nomina filiarum Salpaad : Maala, et Nua, et Egla, et Melcha, et Thersa.

34. Hi populi Manasse ex recognitione eorum, duo et quinquaginta millia et septingenti.

35. Et hi filii Ephraim : ipsi Suthala, populus qui Suthalan : ipsi Tanach, populus qui Tanachi.

36. Hi filii Suthala : ipsi Eden, populus qui Edeni.

37. Hi populi Ephraim ex recognitione eorum, duo et triginta millia et quingenti.

38. Hi populi filiorum Joseph secundum populos eorum. Filii Benjamin secundum populos eorum : ipsi Bale, populus qui Bali : ipsi Asyber, populus qui Asyberi : ipsi Jachiran, populus qui Jachirani :

39. ipsi Sophan, populus qui Sophani.

40. Et fuerunt filii Bale : Adar et Noeman : ipsi Adar, populus qui Adari : et ipsi Noeman, populus qui Noemani.

41. Hi filii Benjamin secundum populos eorum ex recognitione eorum, quinque et triginta millia et quingenti.

42. Et filii Dan secundum populos eorum : ipsi Samei, populus qui Samei : hi populi Dan secundum populos eorum.

43. Omnes populi Samei secundum recognitionem eorum, quatuor et sexaginta millia et quadringenti.

48. Filii Nephthali secundum populos eorum : ipsi Asiel, populus qui Asieli : ipsi Gayni, populus qui Gayni :

49. ipsi Jeser, populus qui Jeseri : ipsi Sellemi, populus qui Sellemi.

50. Οὗτοι δῆμοι Νεφθαλί ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι.

51. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐξακόσιοι χιλιάδες καὶ χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριακόντα.

52. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

53. Τούτοις μερισθήσεται ἡ γῆ, κληρονομεῖν ἐξ ἀριθμοῦ ὀνομάτων,

54. τοῖς πλείοσι πλεονάσεις τὴν κληρονομίαν, καὶ τοῖς ἐλάττοσιν ἐλαττώσεις τὴν κληρονομίαν αὐτῶν· ἐκάστῳ, καθὼς ἐπεσκέπησαν, δοθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν.

55. Διὰ κλήρων μερισθήσεται ἡ γῆ τοῖς ὀνόμασι, κατὰ φυλάς πατρῶν αὐτῶν κληρονομήσουσιν.

56. Ἐκ τοῦ κλήρου μερίεις τὴν κληρονομίαν αὐτῶν ἀναμέσον πολλῶν καὶ ὀλίγων.

57. Καὶ υἱοὶ Λευὶ κατὰ δῆμους αὐτῶν· τῷ Γεδσών, δῆμος ὁ Γεδσών· τῷ Κααθ, δῆμος ὁ Κααθ· τῷ Μεραρί, δῆμος ὁ Μεραρί.

58. Οὗτοι δῆμοι υἱῶν Λευί· δῆμος ὁ Λοβενί, δῆμος ὁ Χεβρωνί, δῆμος ὁ Κορέ, καὶ δῆμος ὁ Μουσί. Καὶ Κααθ ἐγέννησε τὸν Ἀμράμ·

59. τὸ δὲ ὄνομα τῆς γυναῖκος αὐτοῦ, Ἰωχαβὶδ θυγάτηρ Λευί, ἣ ἔτεκε τούτους τῷ Λευί ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἔτεκε τῷ Ἀμράμ τὸν Ἀαρών καὶ Μωϋσῆν, καὶ Μαριάμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν.

60. Καὶ ἐγεννήθησαν τῷ Ἀαρών, ὁ, τε Ναδάβ, καὶ Ἀβιουδ, καὶ Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθαμάρ.

61. Καὶ ἀπέθανε Ναδάβ καὶ Ἀβιουδ ἐν τῷ προσφέρειν αὐτοὺς πῦρ ἀλλότριον ἔναντι Κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ.

62. Καὶ ἐγεννήθησαν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τρεῖς καὶ εἴκοσι χιλιάδες, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω· οὐ γὰρ συνεπεσκέπησαν ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅτι οὐ δοῖτο αὐτοῖς κλῆρος ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ.

63. Καὶ αὕτη ἡ ἐπίσκεψις Μωϋσῆ καὶ Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, οἱ ἐπεσκέψαντο τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν Ἀραβῶθ Μωάβ, ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχώ.

64. Καὶ ἐν τούτοις οὐκ ἦν ἄνθρωπος τῶν ἐπεσκεμμένων ὑπὸ Μωϋσῆ καὶ Ἀαρών, οὓς ἐπεσκέψαντο τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ.

65. Ὅτι εἶπε Κύριος αὐτοῖς· Θανάτῳ ἀποθανοῦνται ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἰς, πλην Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννῆ, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

1. Καὶ προσελθοῦσαι αἱ θυγατέρες Σαλπαὰ υἱοῦ Ὀφὲρ, υἱοῦ Γαλαὰδ, υἱοῦ Μαχίρ, τοῦ δῆμου Μανασσῆ, τῶν υἱῶν Ἰωσῆφ, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν, Μααλὰ, καὶ Νουὰ, καὶ Ἐγλὰ, καὶ Μελχὰ, καὶ Θερσὰ,

2. καὶ στᾶσαι ἔναντι Μωϋσῆ, καὶ ἔναντι Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἔναντι τῶν ἀρχόντων, καὶ ἔναντι πάσης συναγωγῆς ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, λέγουσιν·

3. Ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀπέθανεν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ αὐτὸς οὐκ ἦν ἐν μέσῳ τῆς συναγωγῆς τῆς ἐπιστάσεως ἔναντι Κυρίου ἐν τῇ συναγωγῇ Κορέ, ὅτι δι' ἁμαρτίαν αὐτοῦ ἀπέθανε, καὶ υἱοὶ οὐκ ἐγένοντο αὐτῷ. Μὴ ἐξαλειφθῇ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἐκ μέσου τοῦ δῆμου αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ υἱός· ὅτε ἡμῖν κατάρχησιν ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πατρὸς ἡμῶν.

50. Hi populi Nephthali ex recognitione eorum, quadraginta millia et trecenti.

51. Haec est recognitio filiorum Israel, sexcenta millia et mille et septingenti et triginta.

52. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

53. His dividetur terra, ad haereditandum ex numero nominum,

54. iis qui plures sunt multiplicabis haereditatem, et iis qui pauciores minus haereditatem eorum : unicuique, sicut recogniti sunt, dabitur haereditas eorum.

55. Per sortes distribuetur terra nominibus, secundum tribus familiarum suarum haereditabunt.

56. Ex sorte distribues haereditatem eorum inter multos et paucos.

57. Et filii Levi secundum populos eorum : ipsi Gedson, populus qui Gedsoni : ipsi Caath, populus qui Caathi : ipsi Merari, populus qui Merari.

58. Hi populi filiorum Levi : populus qui Lobeni, populus qui Chebronni, populus qui Core, et populus qui Musi. Et Caath genuit Amram :

59. nomen autem uxoris ejus, Jochabed filia Levi, quae genuit istos ipsi Levi in Aegypto, et genuit ipsi Amram Aaron et Moysen, et Mariam sororem eorum.

60. Et nati sunt ipsi Aaron, Nadab, et Abiud, et Eleazar, et Ithamar.

61. Et mortuus est Nabad et Abiud in offerendo eos ignem alienum ante Dominum in deserto Sina.

62. Et fuerunt ex recognitione eorum, tria et viginti millia, omne masculinum ab uno mense et supra : non enim recogniti sunt in medio filiorum Israel, quia non datur eis sors in medio filiorum Israel.

63. Et haec est recognitio Moysi et Eleazari sacerdotis, qui recognoverunt filios Israel in Araboth Moab super Jordanem contra Jericho.

64. Et in his non fuit homo ex iis qui recogniti fuerant sub Moysen et Aaron, quos recognoverunt filios Israel in deserto Sina.

65. Quoniam dixit Dominus eis : Morte morientur in deserto, et non remansit ex eis ullus, nisi Chaleb filius Jephonne, et Jesus filius Nave.

CAPUT XXVII.

1. Et accedentes filiae Salpaad filii Opher, filii Galaad, filii Machir, populi Manasse, de filiis Joseph, et haec nomina earum, Maala, et Nua, et Egla, et Melcha, et Thersa,

2. et stantes ante Moysen, et ante Eleazarum sacerdotem, et ante principes, et ante omnem synagogam ad ostium tabernaculi testimonii, dicunt :

3. Pater noster mortuus est in deserto, et ipse non fuit in medio synagogae conjurantis contra Dominum in synagoga Core, quoniam propter peccatum suum mortuus est, et filii non fuerunt ei. Ne deleatur nomen patris nostri de medio populi sui, quoniam non est ei filius : date nobis possessionem in medio fratrum patris nostri.

4. Καὶ προσήγαγε Μωϋσῆς τὴν κρίσιν αὐτῶν ἔναντι Κυρίου.

5. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

6. Ὁρῶς θυγατέρες Σαλπαὰδ λελαλήκασι. Δόμα δώσεις αὐταῖς κατὰσχῆσιν κληρονομίας ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πατρὸς αὐτῶν, καὶ περιθήσεις τὸν κλῆρον τοῦ πατρὸς αὐτῶν αὐταῖς.

7. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις, λέγων.

8. Ἄνθρωπος ἐὰν ἀποθάνῃ, καὶ υἱὸς μὴ ᾖ αὐτῷ, περιθήσετε τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ.

9. Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ θυγάτηρ αὐτῷ, δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

10. Ἐὰν δὲ μὴ ᾖσιν αὐτῷ ἀδελφοί, δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ ἀδελφῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

11. Ἐὰν δὲ μὴ ᾖσιν ἀδελφοὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ οἰκίῳ τῷ ἔγγιστα αὐτοῦ ἐκ τῆς φυλῆς αὐτοῦ, κληρονομήσαι τὰ αὐτοῦ. Καὶ ἔσται τοῦτο τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ δικαίωμα κρίσεως, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

12. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος τὸ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τοῦτο τὸ ὄρος Ναβαὺ, καὶ ἴδε τὴν γῆν Χαναάν, ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν κατασχέσει.

13. Καὶ ὅψῃ αὐτὴν, καὶ προστεθήσῃ πρὸς τὸν λαόν σου καὶ σὺ, καθὰ προσετέθη Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου ἐν Ὄρ τῷ ὄρει.

14. Διότι παρέβητε τὸ βῆμά μου ἐν τῇ ἐρήμῳ Σίν, ἐν τῷ ἀντιτίππειν τὴν συναγωγὴν ἁγιάσαι με, οὐχ ἡγιάσατέ με ἐπὶ τῷ ὕδατι ἔναντι αὐτῶν τοῦτ' ἔστι τὸ ὕδωρ ἀντιλογίας ἐν Κάδες ἐν τῇ ἐρήμῳ Σίν.

15. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Κύριον·

16. Ἐπισκεψάσθω Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκὸς ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς συναγωγῆς ταύτης,

17. ὅστις ἐξελεύσεται πρὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ὅστις ἐξάξει αὐτοὺς, καὶ ὅστις εἰσάξει αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἔσται ἡ συναγωγὴ Κυρίου ὡς ἐπὶ πρόβατα οἷς οὐκ ἔστι ποιμήν.

18. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· Ἀάβε πρὸς σεαυτὸν Ἰησοὺν υἱὸν Ναυή, ἀνθρώπον ὅστις ἔχει πνεῦμα ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπιθήσεις τὰς χεῖράς σου ἐπ' αὐτόν,

19. καὶ στήσεις αὐτὸν ἔναντι Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐντελῇ αὐτῷ ἔναντι πάσης συναγωγῆς, καὶ ἐντελῇ περὶ αὐτοῦ ἐναντίον αὐτῶν.

20. Καὶ δώσεις τῆς δόξης σου ἐπ' αὐτόν, ὥπως ἂν εἰσακούσωσιν αὐτὸ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.

21. Καὶ ἔναντι Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως στήσεται, καὶ ἐπερωτήσουσιν αὐτὸν τὴν κρίσιν τῶν δῆλων ἔναντι Κυρίου. Ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ ἐξελεύσονται, καὶ ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ εἰσλεύσονται, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὁμοθυμαδόν, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ.

22. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος· καὶ λαβὼν τὸν Ἰησοὺν ἔστησεν αὐτὸν ἐναντίον Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐναντίον πάσης συναγωγῆς,

23. καὶ ἐπέθηκε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν, καὶ συνέστησεν αὐτόν, καθάπερ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

4. Et retulit Moyses iudicium earum ante Dominum.

5. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

6. Recte filiae Salpaad locutae sunt. Datum dabis eis possessionem hereditatis in medio fratrum patris earum, et appones sortem patris earum eis.

7. Et filiis Israel loqueris, dicens :

8. Homo si mortuus fuerit, et filius non fuerit ei, apponetis hereditatem ejus filiae ejus.

9. Si autem non fuerit ei filia, dabitis hereditatem fratri ejus.

10. Si autem non fuerint ei fratres, dabitis hereditatem fratri patris ejus.

11. Si autem non fuerint fratres patris ejus, dabitis hereditatem domestico qui propinquior sit ei de tribu ejus, ad hereditandum ea quae illius. Et erit hoc filiis Israel iustitiae iudicii, sicut constituit Dominus Moysi.

12. Et dixit Dominus ad Moysen : Ascende in montem istum qui trans Jordanem, hic est mons Nabau, et vide terram Chanaan, quam ego do filiis Israel in possessionem.

13. Et videbis eam, et apponeris ad populum tuum et tu, sicut appositus est Aaron frater tuus in Or monte.

14. Propterea quod transgressi estis verbum meum in deserto Sin, cum resisteret synagoga sanctificare me, non sanctificastis me super aqua ante eos : haec est aqua contradictionis in Cades in deserto Sin.

15. Et dixit Moyses ad Dominum :

16. Provideat Dominus Deus spirituum et omnis carnis hominem super synagoga hanc,

17. qui egrediatur ante faciem eorum, et qui educat eos, et qui inducat eos, et non erit synagoga Domini sicut oves quibus non est pastor.

18. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens : Accipe ad te ipsum Jesum filium Nave, hominem qui habet spiritum in seipso, et impones manus tuas super eum,

19. et statues eum in conspectu Eleazari sacerdotis, et mandabis ei in conspectu omnis synagogae, et mandabis de eo coram eis.

20. Et dabis de gloria tua super eum, ut exaudiant eum filii Israel.

21. Et in conspectu Eleazari sacerdotis statuatur, et interrogabunt eum iudicium manifestorum ante Dominum. In ore ejus exhibunt, et in ore ejus introibunt, ipse et filii Israel pariter, et omnis synagoga.

22. Et fecit Moyses sicut praecepit ei Dominus : et assumens Jesum statuit eum in conspectu Eleazari sacerdotis, et in conspectu omnis synagogae,

23. et imposuit manus suas super eum, et commendavit eum, sicut praecepit Dominus Moysi.

CAPUT XXVIII.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

16.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Ἐντείλει τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἔρεις πρὸς αὐτοὺς, λέγων· Ὅρα μου, δοματά μου, καρπώματά μου εἰς ὁσμὴν εὐωδίας διατηρήσετε προσφέρειν ἔμοι ἐν ταῖς ἑορταῖς μου.

3. Καὶ ἔρεις πρὸς αὐτούς· Ταῦτα τὰ καρπώματα ὅσα προσάξετε Κυρίῳ, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους δύο τὴν ἡμέραν εἰς ὀλοκαύτωσιν ἐνδελεχῶς.

4. Τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα ποιήσεις τὸ τοπρωτῇ, καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ πρὸς ἑσπέραν.

5. Καὶ ποιήσεις τὸ δέκατον τοῦ οἴφι σεμιδάλιν εἰς θυσίαν ἀναπεποιημένην ἐν ἐλαίῳ ἐν τετάρτῳ τοῦ ἴν.

6. Ὁλοκαύτωμα ἐνδελεχισμού, ἡ γενομένη ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ.

7. Καὶ σπονδὴν αὐτοῦ τὸ τέταρτον τοῦ ἴν τῷ ἀμνῷ τῷ ἐνί. Ἐν τῷ ἁγίῳ στείσεις σπονδὴν σίκερα Κυρίῳ.

8. Καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ πρὸς ἑσπέραν κατὰ τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ ποιήσετε εἰς ὁσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ.

9. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων προσάξετε δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους, καὶ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν καὶ σπονδὴν,

10. ὀλοκαύτωμα σαββάτων ἐν τοῖς σαββάτοις, ἐπὶ τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐν ταῖς νεομηνίαις προσάξετε ὀλοκαύτωμα τῷ Κυρίῳ, μόσχους ἐκ βοῶν δύο, καὶ κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους.

12. Τρία δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ μόσχῳ τῷ ἐνί, καὶ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ κριῷ τῷ ἐνί.

13. δέκατον δέκατον σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ ἀμνῷ τῷ ἐνί θυσίαν, ὁσμὴν εὐωδίας, κάρπωμα Κυρίῳ.

14. Ἡ σπονδὴ αὐτῶν τὸ ἡμισυ τοῦ ἴν ἔσται τῷ μόσχῳ τῷ ἐνί· καὶ τὸ τρίτον τοῦ ἴν ἔσται τῷ κριῷ τῷ ἐνί· καὶ τὸ τέταρτον τοῦ ἴν ἔσται τῷ ἀμνῷ τῷ ἐνί οἴνου. Τοῦτο τὸ ὀλοκαύτωμα μῆνα ἐκ μηνός εἰς τοὺς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ.

15. Καὶ χίμαρον ἕξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας Κυρίῳ, ἐπὶ τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός ποιηθήσεται, καὶ ἡ σπονδὴ αὐτοῦ.

16. Καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνός πάσχα Κυρίῳ.

17. Καὶ τῇ πεντεκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνός τούτου ἑορτῇ, ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε.

18. Καὶ ἡμέρα ἡ πρώτη ἐπὶ κλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

19. Καὶ προσάξετε ὀλοκαυτώματα κάρπωμα Κυρίῳ, μόσχους ἐκ βοῶν δύο, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ· ἀμώμοι ἔσονται ὑμῖν.

20. Καὶ θυσία αὐτῶν σεμιδάλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ· τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἐνί, καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἐνί.

21. Δέκατον δέκατον ποιήσεις τῷ ἀμνῷ τῷ ἐνί, τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς.

22. Καὶ χίμαρον ἕξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν.

23. πλὴν τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός τῆς πρωινής, ἧ ἔστιν ὀλοκαύτωμα ἐνδελεχισμού.

24. Ταῦτα κατὰ ταῦτα ποιήσετε τὴν ἡμέραν εἰς τὰς

2. Præcipe filiis Israel, et dices ad eos, dicens : Munera mea, data mea, oblationes meas in odorem suavitatis observabitis offerre mihi in solemnitatibus meis.

3. Et dices ad eos : Hæ sunt oblationes quas adducetis Domino, agnos anniculos sine macula duos die in holocaustosim jugiter.

4. Agnum unum facies maue, et agnum secundum facies ad vesperam.

5. Et facies decimam cephi similaginem in sacrificium relectam in oleo in quarta In.

6. Holocaustoma continuationis, facta in monte Sina in odorem suavitatis Domino.

7. Et libamen ejus quartam In agno uni. In sancto libabis libamen sicera Domino.

8. Et agnum secundum facies ad vesperam : juxta sacrificium ejus et juxta libamen ejus facietis in odorem suavitatis Domino.

9. Et die sabbatorum offeretis duos agnos anniculos sine macula, et duas decimas similaginis relectæ in oleo in sacrificium et libamen,

10. holocaustoma sabbatorum in sabbatis super holocaustosim jugem et libamen ejus.

11. Et in neomeniis offeretis holocaustoma Domino, vitulos ex bobus duos, et arietem unum, agnos anniculos septem sine macula.

12. Tres decimas similaginis relectæ in oleo vitulo uni, et duas decimas similaginis relectæ in oleo arieti uni :

13. decimam decimam similaginis conspersæ in oleo agno uni sacrificium, odorem suavitatis, oblationem Domino.

14. Libamen eorum dimidium In erit vitulo uni : et tertia In erit arieti uni : et quarta In erit agno uni vini. Hoc est holocaustoma mensem ex mense in menses anni.

15. Et hircum e capris unum pro peccato Domino, super holocaustosim jugem fiet, et libamen ejus.

16. Et in mense primo quarta et decima die mensis pascha Domino.

17. Et quinta et decima die mensis hujus solemnitas, septem diebus azyma edetis.

18. Et dies prima celebris sancta erit vobis : omne opus servile non facietis.

19. Et offeretis holocaustomata oblationem Domino, vitulos ex bobus duos, arietem unum, agnos anniculos septem : sine macula erunt vobis.

20. Et sacrificium eorum similago conspersa in oleo : tres decimæ vitulo uni, et duæ decimæ arieti uni.

21. Decimam decimam facies agno uni, septem istis agnis

22. Et hircum ex capris unum pro peccato, ad depropiandandum pro vobis :

23. præter holocaustosim jugem matutinam, quod est holocaustoma continuationis.

24. Hæc secundum hæc facietis die in septem dies, mu-

ἑπτὰ ἡμέρας, ὧρον κάρπωμα εἰς ὄσμην εὐωδίας Κυρίου, ἐπὶ τοῦ δλοκαυτώματος τοῦ διαπαντός ποιήσεις τὴν σπονδὴν αὐτοῦ.

25. Καὶ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ.

26. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν νέων, ὅταν προσφέρῃτε θυσίαν νέαν Κυρίῳ τῶν ἑβδομάδων, ἐπικλητός ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

27. Καὶ προσάξετε δλοκαυτώματα εἰς ὄσμην εὐωδίας Κυρίῳ, μόσχους ἕκ βοῶν δύο, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἑνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους.

28. Ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἑλαίῳ· τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἐνὶ, καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἐνὶ.

29. Δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἐνὶ, τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς, καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα.

30. περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν.

31. πλὴν τοῦ δλοκαυτώματος τοῦ διαπαντός. Καὶ τὴν θυσίαν αὐτῶν ποιήσετέ μοι, ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν, καὶ τὰς σπονδὰς αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

1. Καὶ τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, μιᾷ τοῦ μηνός, ἐπικλητός ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε· ἡμέρα σημασίας ἔσται ὑμῖν.

2. Καὶ ποιήσετε δλοκαυτώματα εἰς ὄσμην εὐωδίας Κυρίῳ, μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἑνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους.

3. Ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἑλαίῳ· τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἐνὶ, καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἐνὶ.

4. Δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἐνὶ, τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς.

5. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν.

6. πλὴν τῶν δλοκαυτωμάτων τῆς νομηνίας· καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν, καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν, καὶ τὸ δλοκαύτωμα τὸ διαπαντός· καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν εἰς ὄσμην εὐωδίας Κυρίῳ.

7. Καὶ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνός τούτου ἐπικλητός ἁγία ἔσται ὑμῖν· καὶ κακώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε.

8. Καὶ προσοίσετε δλοκαυτώματα εἰς ὄσμην εὐωδίας Κυρίῳ, καρπώματα Κυρίῳ, μόσχον ἕκ βοῶν ἕνα, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἑνιαυσίους ἑπτὰ· ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν.

9. Ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἑλαίῳ· τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἐνὶ, καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἐνὶ.

10. Δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἐνὶ, εἰς τοὺς ἑπτὰ ἀμνοὺς.

11. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν, πλὴν τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας τῆς ἐξιλάσεως, καὶ ἡ δλοκαύτωσις ἡ διαπαντός· ἡ θυσία αὐτῆς, καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῆς κατὰ τὴν σύγκρισιν εἰς ὄσμην εὐωδίας κάρπωμα Κυρίῳ.

12. Καὶ τῇ πεντεκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνός τοῦ ἑβδόμου τούτου ἐπικλητός ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε· καὶ ἑορτάσατε αὐτὴν ἑορτὴν Κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας.

nus oblationem in odorem suavitatis Domino, super holocaustoma jube facies libamen ejus.

25. Et dies septima vocata sancta erit vobis : omne opus servile non facietis in ea.

26. Et die novorum, quando offeretis sacrificium novum Domino hebdomadam, celebris sancta erit vobis : omne opus servile non facietis.

27. Et adducetis holocaustomata in odorem suavitatis Domino, vitulos ex bobus duos, arietem unum, agnos anniculos septem sine macula.

28. Sacrificium eorum similago refecta in oleo : tres decimas vitulo uni, et duas decimas arieti uni.

29. Decimam decimam agno uni, septem istis agnis, et hircum ex capris unum.

30. pro peccato, ad depropiandum pro vobis :

31. præter holocaustoma jube. Et sacrificium eorum facietis mihi, sine macula erunt vobis, et libamina eorum.

CAPUT XXIX.

1. Et mense septimo, una mensis, celebris sancta erit vobis : omne opus servile non facietis : dies significationis erit vobis.

2. Et facietis holocaustomata in odorem suavitatis Domino, vitulum unum ex bobus, arietem unum, agnos anniculos septem sine macula.

3. Sacrificium eorum similago refecta in oleo : tres decimas vitulo uni, et duas decimas arieti uni.

4. Decimam decimam agno uni, septem istis agnis.

5. Et hircum ex capris unum pro peccato, ad depropiandum pro vobis :

6. præter holocaustomata neomeniæ : et sacrificia eorum, et libamina eorum, et holocaustoma jube : et sacrificia eorum et libamina eorum juxta ritum eorum in odorem suavitatis Domino.

7. Et decima mensis hujus celebris sancta erit vobis. Et affligetis animas vestras, et omne opus non facietis.

8. Et offeretis holocaustomata in odorem suavitatis Domino, oblationes Domino, vitulum ex bobus unum, arietem unum, agnos anniculos septem : sine macula erunt vobis.

9. Sacrificium eorum similago conspersa in oleo : tres decimas vitulo uni, et duas decimas arieti uni.

10. Decimam decimam agno uni, in septem istos agnos.

11. Et hircum ex capris unum pro peccato, ad depropiandum pro vobis, præter illud quod pro peccato depropiationis, et holocaustosis jugis : sacrificium ejus, et libamen ejus juxta ritum in odorem suavitatis oblatio Domino.

12. Et quinta decima die mensis septimi celebris sancta erit vobis : omne opus servile non facietis : et celebrate eam solemnitatem Domini septem diebus.

13. Καὶ προσάξατε ὀλοκαυτώματα κάρπωμα εἰς ὁσμὴν εὐωδίας Κυρίῳ, τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ μόσχους ἑκ βοῶν τρεῖς καὶ δέκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἑνιαυσίους δεκατέσσαρας· ἄμωμοι ἔσονται.

14. Αἱ θυσίαι αὐτῶν σεμιδαλὶς ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ τρία δέκατα τοῦ μόσχου τοῦ ἐνι, τοῖς τρικαίδεκα μόσχοις, καὶ δύο δέκατα τοῦ κριοῦ τοῦ ἐνι, ἐπὶ τοὺς δύο κριοὺς.

15. Δέκατον δέκατον τοῦ ἀμνοῦ τοῦ ἐνι, ἐπὶ τοὺς τέσσαρας καὶ δέκα ἀμνοὺς.

16. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

17. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ μόσχους δώδεκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἑνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους.

18. Ἡ θυσία αὐτῶν καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

19. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

20. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ μόσχους ἑνδεκά, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἑνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους.

21. Ἡ θυσία αὐτῶν καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

22. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

23. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ μόσχους δέκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἑνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους.

24. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

25. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

26. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ μόσχους ἑννέα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἑνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους.

27. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

28. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

29. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑκτῇ μόσχους ὀκτώ, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἑνιαυσίους δεκατέσσαρας ἀμώμους.

30. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

31. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

32. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ μόσχους ἑπτὰ, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἑνιαυσίους δεκατέσσαρας ἀμώμους.

33. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

13. Et adducite holocaustomata oblationem in odorem suavitatis Domino, die prima vitulos ex bobus tres et decem, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim : sine macula erunt.

14. Sacrificia eorum similagis conspersa in oleo : tres decimas vitulo uni, tredecim istis vitulis, et duas decimas arietibus uni, in duos istos arietes.

15. Decimam decimam agno uni in quatuordecim istos agnos.

16. Et hircum ex capris unum pro peccato : praeter holocaustosim jugem : sacrificia eorum et libamina eorum.

17. Et die secunda vitulos duodecim, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim sine macula.

18. Sacrificium eorum et libamen eorum vitulis et arietibus et agnis juxta numerum eorum, juxta ritum eorum.

19. Et hircum ex capris unum pro peccato : praeter holocaustosim jugem : sacrificia eorum et libamina eorum.

20. Die tertia vitulos undecim, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim sine macula.

21. Sacrificium eorum et libamen eorum vitulis et arietibus et agnis juxta numerum eorum, juxta ritum eorum.

22. Et hircum ex capris unum pro peccato : praeter holocaustosim jugem : sacrificia eorum et libamina eorum.

23. Die quarta vitulos decem, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim sine macula.

24. Sacrificia eorum et libamina eorum vitulis et arietibus et agnis juxta numerum eorum, juxta ritum eorum.

25. Et hircum ex capris unum pro peccato : praeter holocaustosim jugem : sacrificia eorum et libamina eorum.

26. Die quinta vitulos novem, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim sine macula.

27. Sacrificia eorum et libamina eorum vitulis et arietibus et agnis juxta numerum eorum, juxta ritum eorum.

28. Et hircum ex capris unum pro peccato : praeter holocaustosim jugem : sacrificia eorum et libamina eorum.

29. Die sexta vitulos octo, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim sine macula.

30. Sacrificia eorum et libamina eorum vitulis et arietibus et agnis juxta numerum eorum, juxta ritum eorum.

31. Et hircum ex capris unum pro peccato : praeter holocaustosim jugem : sacrificia eorum et libamina eorum.

32. Die septima vitulos septem, arietes duos, agnos anniculos quatuordecim sine macula.

33. Sacrificia eorum et libamina eorum vitulis et arietibus et agnis juxta numerum eorum, juxta ritum eorum.

34. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς δλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

35. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ.

36. Καὶ προσάξετε δλοκαυτώματα εἰς ὄσμην εὐωδίας καρπύωματα τοῦ Κυρίου, μόσχον ἓνα, κριὸν ἓνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους.

37. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῦ μόσχω καὶ τοῦ κριῶ καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

38. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας· πλὴν τῆς δλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός· αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

39. Ταῦτα ποιήσετε Κυρίῳ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν, πλὴν τῶν εὐχῶν ὑμῶν, καὶ τὰ ἐκούσια ὑμῶν, καὶ τὰ δλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰς θυσίας ὑμῶν, καὶ τὰς σπονδὰς ὑμῶν, καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

2. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, λέγων· Τοῦτο τὸ ῥῆμα δ συνέταξε Κύριος·

3. Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὃς ἂν εὐχῇται εὐχὴν Κυρίῳ, ἢ ὁμόσῃ ὅρκον, ἢ ὀρίσῃται ὀρισμὸν περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, οὐ βεβηλώσει τὸ ῥῆμα αὐτοῦ· πάντα ὅσα ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ποιήσει.

4. Ἐὰν δὲ εὐχῇται γυνὴ εὐχὴν Κυρίῳ, ἢ ὀρίσῃται ὀρισμὸν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐν τῇ νεότητι αὐτῆς, καὶ ἀκούσῃ ὁ πατὴρ αὐτῆς τὰς εὐχὰς αὐτῆς, καὶ τοὺς ὀρισμοὺς αὐτῆς οὓς ὥρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, καὶ παρασιωπήσῃ αὐτῆς ὁ πατὴρ, καὶ στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς,

5. καὶ πάντες οἱ ὀρισμοὶ οὓς ὥρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, μενοῦσιν αὐτῇ.

6. Ἐὰν δὲ ἀνανεύων ἀνανεύσῃ ὁ πατὴρ αὐτῆς, ἢ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ πᾶσας τὰς εὐχὰς αὐτῆς καὶ τοὺς ὀρισμοὺς οὓς ὥρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐ στήσονται· καὶ Κύριος καθαριεῖ αὐτὴν, ὅτι ἀνένευσεν ὁ πατὴρ αὐτῆς.

7. Ἐὰν δὲ γενομένη γένῃται ἀνδρὶ, καὶ αἱ εὐχαὶ αὐτῆς ἐπ' αὐτῇ κατὰ τὴν διαστολὴν τῶν χειλέων αὐτῆς, οὓς ὥρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς,

8. καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ παρασιωπήσῃ αὐτῇ ἢ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, καὶ οὕτω στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ οἱ ὀρισμοὶ αὐτῆς οὓς ὥρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, στήσονται.

9. Ἐὰν δὲ ἀνανεύων ἀνανεύσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἢ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ οἱ ὀρισμοὶ αὐτῆς οὓς ὥρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐ μενοῦσιν, ὅτι ὁ ἀνὴρ ἀνένευσεν ἀπ' αὐτῆς, καὶ Κύριος καθαριεῖ αὐτὴν.

10. Καὶ εὐχὴ γήρας καὶ ἐκβεβλημένης ὅσα ἂν εὐχῇται κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, μενοῦσιν αὐτῇ.

11. Ἐὰν δὲ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἢ εὐχῇ αὐτῆς, ἢ ὁ ὀρισμὸς κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς μετ' ὅρκου,

12. καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ παρασιωπήσῃ αὐ-

34. Et hircum ex capris unum pro peccato; præter holocaustosim jugem: sacrificia eorum et libamina eorum.

35. Et die octava exodium erit vobis: omne opus servile non facietis in ea.

36. Et adducetis holocaustomata in odorem suavitatis oblationes Domino, vitulum unum, arietem unum, agnos anniculos septem sine macula.

37. Sacrificia eorum et libamina eorum vitulo et arieti et agnis juxta numerum eorum, juxta ritum eorum.

38. Et hircum ex capris unum pro peccato: præter holocaustosim jugem: sacrificia eorum et libamina eorum.

39. Hæc facietis Domino in solemnitatibus vestris, exceptis votis vestris, et spontanea vestra, et holocaustomata vestra, et sacrificia vestra, et libamina vestra, et salutaria vestra.

CAPUT XXX.

1. Et locutus est Moyses filiis Israel secundum omnia quaecumque mandavit Dominus Moysi.

2. Et locutus est Moyses ad principes tribuum filiorum Israel, dicens: Hoc est verbum quod præcepit Dominus:

3. Homo homo quicumque voverit votum Domino, aut juraverit juramentum, aut definierit definitione de anima sua, non profanabit verbum suum: omnia quaecumque exierint de ore ejus, faciet.

4. Si autem voverit mulier votum Domino, aut definierit definitionem in domo patris sui in juventute sua, et audierit pater ejus vota ejus, et definitiones ejus quas definivit adversus animam suam, et tacuerit pater ejus, et stabunt omnia vota ejus,

5. et omnes definitiones quas definivit adversus animam suam, manebunt ei.

6. Si autem abnuens abnuerit pater ejus, quacumque die audierit omnia vota ejus, et definitiones quas definivit adversus animam suam, non stabunt: et Dominus emundabit eam, quia abnuif pater ejus.

7. Si autem facta fuerit viro, et vota ejus super eam secundum distinctionem labiorum ejus, quas definivit adversus animam suam,

8. et audierit vir ejus, et tacuerit ei quacumque die audierit, et ita stabunt omnia vota ejus, et definitiones ejus quas definivit adversus animam suam, stabunt.

9. Si autem abnuens abnuerit vir ejus quacumque die audierit, omnia vota ejus, et definitiones ejus, quas definivit adversus animam suam, non manebunt, quoniam vir abnuif ab ea, et Dominus mundabit eam.

10. Et votum viduæ expulsæque quaecumque voverit adversus animam suam, manebunt ei.

11. Si autem in domo viri ejus votum ejus, aut definitio adversus animam ejus cum jurejurando,

12. et audierit vir ejus, et tacuerit ei, et non abnuerit

τῇ, καὶ μὴ ἀνανεύσῃ αὐτῇ, καὶ στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ ὀρίσμοι αὐτῆς οὐς ὥριστο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, στήσονται κατ' αὐτῆς.

13. Ἐὰν δὲ περιελὼν περιελῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἢ ἂν ἡμέρα ἀκούσῃ, πάντα ὅσα ἔαν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν χειλέων αὐτῆς κατὰ τὰς εὐχὰς αὐτῆς, καὶ κατὰ τοὺς ὀρίσμοὺς τοὺς κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐ μενεῖ αὐτῇ· ὁ ἀνὴρ αὐτῆς περιεῖλε, καὶ Κύριος καθαριεῖ αὐτήν.

14. Πᾶσα εὐχὴ καὶ πᾶς ὀρκος δεσμοῦ κακῶσαι ψυχὴν, ὁ ἀνὴρ αὐτῆς στήσῃ αὐτῇ, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς περιελεῖ.

15. Ἐὰν δὲ σωπῶν παρασιωπήσῃ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ στήσῃ αὐτῇ πᾶσας τὰς εὐχὰς αὐτῆς, καὶ τοὺς ὀρίσμοὺς τοὺς ἐπ' αὐτῆς, στήσῃ αὐτῇ, ὅτι ἐσιώπησεν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἤκουσεν.

16. Ἐὰν δὲ περιελὼν περιελῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς μετὰ τὴν ἡμέραν ἣν ἤκουσε, καὶ λήψεται τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ.

17. Ταῦτα τὰ δικαιώματα ὅσα ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ, ἀναμέσον ἀνδρῶς καὶ γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἀναμέσον πατρὸς καὶ θυγατρὸς ἐν νεότητι ἐν οἴκῳ πατρὸς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·
2. Ἐκδίκηαι τὴν ἐκδίκησιν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ τῶν Μαδιανιτῶν, καὶ ἔσχατον προστεθήσῃ πρὸς τὸν λαὸν σου.
3. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν, λέγων· Ἐξοπίσσετε ἐξ ὑμῶν ἄνδρας, καὶ παρατάξασθε ἑναντι Κυρίου ἐπὶ Μαδιάν, ἀποδοῦναι ἐκδίκησιν παρὰ τοῦ Κυρίου τῇ Μαδιάν.
4. Χιλίους ἐκ φυλῆς, χιλίους ἐκ φυλῆς, ἐκ πασῶν φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἀποστείλατε παρατάξασθαι.
5. Καὶ ἐξηρίθμησαν ἐκ τῶν χιλιάδων Ἰσραὴλ χιλίους ἐκ φυλῆς, δώδεκα χιλιάδας· ἐνωπλισμένοι εἰς παρατάξιν.
6. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς Μωϋσῆς χιλίους ἐκ φυλῆς, χιλίους ἐκ φυλῆς σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ Φινεὶς υἱὸν Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως· καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια, καὶ αἱ σάλπιγγες τῶν σημασιῶν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.
7. Καὶ παρετάξαντο ἐπὶ Μαδιάν, καθὰ ἐνετείλατο Κύριος Μωϋσῇ· καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν.
8. Καὶ τοὺς βασιλεῖς Μαδιάν ἀπέκτειναν ἅμα τοῖς τραυματίαις αὐτῶν· καὶ τὸν Εὐν, καὶ τὸν Ροχόν, καὶ τὸν Σούρ, καὶ τὸν Οὐρ, καὶ τὸν Ροβὸχ, πέντε βασιλεῖς Μαδιάν· καὶ τὸν Βαλαάμ υἱὸν Βεωῖ· ἀπέκτειναν ἐν βομφαίᾳ σὺν τοῖς τραυματίαις αὐτῶν.
9. Καὶ ἐπρονόμυσαν τὰς γυναῖκας Μαδιάν, καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἐγκτήνη αὐτῶν· καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐπρονόμυσαν,
10. καὶ πᾶσας τὰς πόλεις αὐτῶν τὰς ἐν ταῖς κατοικίαις αὐτῶν, καὶ τὰς ἐπαύλεις αὐτῶν ἐνέπρησαν ἐν πυρί.
11. Καὶ ἔλαβον πᾶσαν τὴν προνομὴν αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ σκύλα αὐτῶν ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους.
12. Καὶ ἤγαγον πρὸς Μωϋσῆν καὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ, τὴν αἰχμα-

ei, et stabunt omnia vota ejus, et omnes definitiones ejus quas definivit adversus animam suam, stabunt adversus eam.

13. Si autem circumanserens circumafferat vir ejus quaecumque die audierit, omnia quaecumque exierint ex labiis ejus secundum vota, et secundum definitiones quæ adversus animam ejus, non manebunt ei : vir ejus circumabstulit, et Dominus mundabit eam.

14. Omne votum et omne jusjurandum vinculi affligere animam, vir ejus statuet ei, et vir ejus circumafferet.

15. Si autem tacens tacuerit ei diem ex die, et statuet ei omnia vota ejus, et definitiones quæ super ipsam, statuet ei, quoniam tacuit ei die qua audivit.

16. Si autem circumanserens circumafferat vir ejus post diem quam audivit, et accipiet peccatum suum.

17. Hæ sunt justificationes quascumque mandavit Dominus Moysi inter virum et uxorem ejus, et inter patrem et filiam in juventute in domo patris.

CAPUT XXXI.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :
2. Ulciscere ultionem filiorum Israel de Madianitis, et postremo apponeris ad populum tuum.
3. Et locutus est Moyses ad populum, dicens : Armate ex vobis viros, et militate coram Domino super Madian, ad reddendam vindictam a Domino ipsi Madian.
4. Mille ex tribu, mille ex tribu, ex omnibus tribubus filiorum Israel, mittite ad militandum.
5. Et enumerarunt ex millibus Israel mille ex tribu, duodecim millia : armati ad militiam.
6. Et misit eos Moyses mille ex tribu, mille ex tribu cum virtute eorum, et Phinees filium Eleazari filii Aaron sacerdotis : et vasa sancta, et tubæ significationum in manibus eorum.
7. Et militaverunt super Madian, sicut præcepit Dominus Moysi : et occiderunt omne masculinum.
8. Et reges Madian interfecerunt simul cum cæsis eorum : et Evin, et Rhocon, et Sur, et Ur, et Roboc, quinque reges Madian : et Balaam filium Beor interfecerunt in gladio cum cæsis eorum.
9. Et prædati sunt mulieres Madian, et suppellectilem eorum, et pecora eorum, et omnia quæ possederant : et virtutem eorum deprædati sunt,
10. et omnes civitates eorum quæ in habitationibus eorum, et villas eorum succenderunt in igni.
11. Et tulerunt omnem prædam eorum, et omnia spolia eorum ab homine usque ad pecus.
12. Et adduxerunt ad Moysen et ad Eleazarum sacerdotem, et ad omnes filios Israel, captivitatem et spolia, et

λωσίαν καὶ τὰ σκύλα, καὶ τὴν προνομὴν εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Ἀραβὼθ Μωάβ, ἥ ἐστὶν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχώ.

13. Καὶ ἐξῆλθε Μωϋσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἔξω τῆς παρεμβολῆς.

14. Καὶ ὠργίσθη Μωϋσῆς ἐπὶ τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως, χιλιάρχοις καὶ ἑκατοντάρχοις τοῖς ἐρχομένοις ἐκ τῆς παρατάξεως τοῦ πολέμου,

15. καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωϋσῆς· Ἰνατί ἐζωγρήσατε πᾶν ὄχλου;

16. Αὗται γὰρ ἦσαν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, κατὰ τὸ ῥῆμα Βαλαάμ, τοῦ ἀποστῆσαι καὶ ὑπεριδεῖν τὸ ῥῆμα Κυρίου, ἔνεκεν Φογώρ· καὶ ἐγένετο ἡ πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ Κυρίου.

17. Καὶ νῦν ἀποκτείνετε πᾶν ἄρσενικὸν ἐν πάσῃ τῇ ἀπαρτίᾳ, πᾶσαν γυναῖκα ἣτις ἐγνω κοίτην ἄρσενος ἀποκτείνετε.

18. Καὶ πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν τῶν γυναικῶν ἣτις οὐκ οἶδε κοίτην ἄρσενος, ζωγρήσατε αὐτάς.

19. Καὶ ὑμεῖς παρεμβάλετε ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἑπτὰ ἡμέρας· πᾶς ὁ ἀνέλων καὶ ὁ ἀπτόμενος τοῦ τετρωμένου ἀγνισθῆσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ὑμεῖς καὶ ἡ αἰχμαλωσία ὑμῶν.

20. Καὶ πᾶν περιβλημα καὶ πᾶν σκεῦος δερματίνον, καὶ πᾶσαν ἐργασίαν ἐξ αἰγείας, καὶ πᾶν σκεῦος ξύλινον ἀφαινεῖτε.

21. Καὶ εἶπεν Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως τοὺς ἐρχομένους ἐκ τῆς παρατάξεως τοῦ πολέμου· Τοῦτο τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου ὁ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

22. Πλὴν τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργυρίου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μολύβου καὶ κασιτέρου,

23. πᾶν πρᾶγμα ὁ διελεύσεται ἐν πυρὶ, καὶ καθαρισθῆσεται, ἀλλ' ἡ τῷ ὕδατι τοῦ ἀγνισμοῦ ἀγνισθῆσεται· καὶ πάντα ὅσα ἐὰν μὴ διαπορεύηται διὰ πυρὸς, διελεύσεται δι' ὕδατος.

24. Καὶ πλυνεῖσθε τὰ ἱμάτια τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ, καὶ καθαρισθήσεσθε· καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεσθε εἰς τὴν παρεμβολήν.

25. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

26. Λάβε τὸ κεφάλαιον τῶν σκύλων τῆς αἰχμαλωσίας ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, σὺ καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῆς συναγωγῆς.

27. Καὶ διελεῖτε τὰ σκύλα ἀναμέσον τῶν πολεμιστῶν τῶν ἐκπεπορευμένων εἰς τὴν παράταξιν, καὶ ἀναμέσον πάσης συναγωγῆς.

28. Καὶ ἀφελεῖτε τέλος Κυρίῳ παρὰ τῶν ἀνθρώπων τῶν πολεμιστῶν τῶν ἐκπεπορευμένων εἰς τὴν παράταξιν, μίαν ψυχὴν ἀπὸ πενταχοσίων, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων, καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων, καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίους αὐτῶν λήψεσθε.

29. Καὶ δώσεις Ἐλεάζαρ τῷ ἱερεὶ τὰς ἀπαρχὰς Κυρίου.

30. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίους τοῦ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ λήβῃ ἓνα ἀπὸ πενήκοντα, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων, καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν· καὶ δώσεις αὐτὰ τοῖς Λευίταις τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς ἐν τῇ σκηνῇ Κυρίου.

prædam in castra in Araboth Moab, quæ est super Jordanem contra Jericho.

13. Et egressus est Moyses et Eleazar sacerdos et omnes principes synagogæ in occursum eis extra castra.

14. Et iratus est Moyses in visitatores virtutis, chiliarchos et centuriones qui veniebant ex acie belli,

15. et dixit eis Moyses : Ut quid vivificastis omne femininum?

16. Hæ enim fuerunt filii Israel, secundum verbum Balaam, ut recedere facerent et despicere verbum Domini, propter Phogor : et facta est plaga in synagoga Domini.

17. Et nunc interficite omne masculinum in omni multitudine, omnem mulierem quæ novit concubitum masculi interficite.

18. Et omnem multitudinem mulierum quæ non novit concubitum masculi, vivificate eas.

19. Et vos castrametamini extra castra septem diebus : omnis qui interfecerit et tetigerit vulneratum, purificabitur die tertia, et die septima vos et captivitas vestra.

20. Et omne indumentum et omne vas pelliceum, et omnem facturam ex caprina, et omne vas ligneum purificabitur.

21. Et dixit Eleazar sacerdos ad viros virtutis qui veniebant ab acie belli : Hæc est legis justificatio quam præcepit Dominus Moysi.

22. Præter aurum et argentum et æs et ferrum et plumbum et stannum,

23. omnis res quæ pertransibit in igni, et mundabitur, sed et aqua purificationis purificabitur : et omnia quæcumque non transeunt per ignem, transibunt per aquam.

24. Et lavabitis vestimenta die septima, et mundabimini : et post hæc ingrediemini in castra.

25. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

26. Accipe caput spollarum captivitatis ab homine usque ad pecus, tu et Eleazar sacerdos et principes familiarum synagogæ.

27. Et dividetis spolia inter bellatores qui processerunt in aciem, et inter omnem synagogam.

28. Et demetis tributum Domino ab hominibus bellatoribus qui processerunt in aciem, unam animam de quingentis, ex hominibus, et pecoribus, et ex bobus, et ex ovibus, et ex asinis, et de dimidio eorum sumetis :

29. Et dabis Eleazaro sacerdoti primitias Domini.

30. Et de dimidio quod filiorum Israel sumes unum de quinquaginta, ex hominibus, et ex bobus, et ex ovibus, et ex asinis, et ex omnibus pecoribus : et dabis ea Levitis custodientibus custodias in tabernaculo Domini.

31. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

32. Καὶ ἐγενήθη τὸ πλεονασμα τῆς προνομῆς ὁ προνομέυσαν οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἀπὸ τῶν προβάτων, ἑξακόσιοι χιλιάδες καὶ ἑβδομήκοντα καὶ πέντε χιλιάδες·

33. καὶ βόες, δύο καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες·

34. καὶ ὄνοι, μία καὶ ἐξήκοντα χιλιάδες·

35. καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων, ἀπὸ τῶν γυναικῶν αἱ οὐκ ἔγνωσαν κοίτην ἀνδρὸς, πᾶσαι ψυχαὶ, δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες.

36. Καὶ ἐγενήθη τὸ ἡμίσευμα ἡ μερὶς τῶν ἐκπεπορευμένων εἰς τὸν πόλεμον, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προβάτων, τριακόσιοι καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακισχίλια καὶ πεντακόσια.

37. Καὶ ἐγένετο τὸ τέλος Κυρίῳ ἀπὸ τῶν προβάτων, ἑξακόσιοι ἑβδομήκοντα πέντε·

38. καὶ βόες, ἑξ καὶ τριάκοντα χιλιάδες, καὶ τὸ τέλος Κυρίῳ, δύο καὶ ἑβδομήκοντα·

39. καὶ ὄνοι, τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι, καὶ τὸ τέλος Κυρίῳ, εἰς καὶ ἐξήκοντα·

40. καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων, ἑκαίδεκα χιλιάδες, καὶ τὸ τέλος αὐτῶν Κυρίῳ, δύο καὶ τριάκοντα ψυχαί.

41. Καὶ ἔδωκε Μωϋσῆς τὸ τέλος Κυρίῳ τὸ ἀπαίρεμα τοῦ Θεοῦ Ἐλεάζαρ τῷ ἱερεῖ, καθὰ συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

42. Ἀπὸ τοῦ ἡμισεύματος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, οὓς διεῖλε Μωϋσῆς ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν.

43. Καὶ ἐγένετο τὸ ἡμίσευμα ἀπὸ τῆς συναγωγῆς ἀπὸ τῶν προβάτων, τριακόσιοι καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακισχίλια καὶ πεντακόσια·

44. καὶ βόες, ἑξ καὶ τριάκοντα χιλιάδες·

45. ὄνοι, τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι·

46. καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων, ἑξ καὶ δέκα χιλιάδες.

47. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ ἡμισεύματος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τὸ ἐν ἀπὸ τῶν πεντήκοντα, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν, καὶ ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς Λευίταις τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς Κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

48. Καὶ προσήλθον πρὸς Μωϋσῆν πάντες οἱ καθεσταμένοι εἰς τὰς χιλιάρχιας τῆς δυνάμεως, χιλιάρχιοι καὶ ἑκατόνταρχοι, καὶ εἶπαν πρὸς Μωϋσῆν·

49. Οἱ παῖδες σου εἰλήφασιν τὸ κεφάλαιον τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν παρ' ἡμῖν, καὶ οὐ διαπεφώνηκεν ἀπ' αὐτῶν οὐδὲ εἷς.

50. Καὶ προσεγνώχαμεν τὸ δῶρον Κυρίῳ, ἀνὴρ δ' εὗρε σκεὺς χρυσοῦν καὶ χλιδῶνα καὶ ψέλλιον καὶ δακτύλιον καὶ περιδέξιον καὶ ἐμπλόκιον, ἐξιδάσασθαι περὶ ἡμῶν ἔναντι Κυρίου.

51. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσίον παρ' αὐτῶν, πᾶν σκεὺς εἰργασμένον·

52. καὶ ἐγένετο πᾶν τὸ χρυσίον τὸ ἀπαίρεμα ὁ ἀρεῖλον Κυρίῳ, ἑκαίδεκα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ πενήκοντα σίκλοι παρὰ τῶν χιλιάρχων καὶ παρὰ τῶν ἑκατοντάρχων.

53. Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἐπρονόμεισαν ἕκαστος ἑαυτῷ.

54. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσίον παρὰ τῶν χιλιάρχων καὶ παρὰ τῶν ἑκατοντάρχων, καὶ εἰσέθηκεν αὐτὰ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, μνημόσυνον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἔναντι Κυρίου.

31. Et fecit Moyses et Eleazar sacerdos sicut præcepit Dominus Moysi.

32. Et fuit abundantia prædæ quam prædati sunt viri bellatores ex ovibus, sexcenta millia et septuaginta et quinque millia :

33. et boves, duo et septuaginta millia :

34. et asini, unum et sexaginta millia :

35. et animæ hominum, ex mulieribus quæ non noverunt concubitum viri, omnes animæ, duo et triginta millia.

36. Et fuit dimidium pars eorum qui processerunt in prælium, ex numero ovium, trecenta et triginta millia et septem millia et quingentæ.

37. Et fuit tributum Domino ex ovibus, sexcentæ septuaginta quinque :

38. et boves, sex et triginta millia, et tributum Domino, duo et septuaginta :

39. et asini, triginta millia et quingenti, et tributum Domino, unus et sexaginta :

40. et animæ hominum, sex et decem millia, et tributum eorum Domino, duæ et triginta animæ.

41. Et dedit Moyses tributum Domino demptionem Dei Eleazaro sacerdoti, sicut præcepit Dominus Moysi.

42. De dimidio filiorum Israel, quos distinxit Moyses a viris bellatoribus.

43. Et fuit dimidium a synagoga ex ovibus, trecenta et triginta millia et septem millia et quingentæ :

44. et boves, sex et triginta millia :

45. asini, triginta millia et quingenti :

46. et animæ hominum, sex et decem millia.

47. Et sumpsit Moyses ex dimidio quod filiorum Israel unum ex quinquaginta, ex hominibus et ex pecoribus, et dedit ea Levitis custodientibus custodias tabernaculi Domini, quemadmodum præcepit Dominus Moysi.

48. Et accesserunt ad Moysen omnes qui constituti erant super millia virtutis, chiliarchi et centuriones, et dixerunt ad Moysen :

49. Pueri tui acceperunt caput virorum bellatorum qui apud nos, et non dissonuit ex eis ullus.

50. Et obtulimus munus Domino, vir quod invenit vas aureum et torquem et violam et annulum et dextrale et catenulam, ad depropitiandum pro nobis ante Dominum.

51. Et accepit Moyses et Eleazar sacerdos aurum ab eis, omne vas factum :

52. et fuit omne aurum demptio quam dempserunt Domino, sexdecim millia et septingenti et quinquaginta sicli a chiliarchis et centurionibus.

53. Et viri bellatores prædati sunt unusquisque sibi.

54. Et accepit Moyses et Eleazar aurum a chiliarchis et a centurionibus, et intulit ea in tabernaculum testimonii, memoriale filiorum Israel coram Domino.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΒ'.

CAPUT XXXII.

1. Καὶ κτήνη πλήθος ἦν τοῖς υἱοῖς 'Ρουβὴν καὶ τοῖς υἱοῖς 'Γὰδ, πλήθος σφόδρα· καὶ εἶδον τὴν χώραν 'Ιαζήρ καὶ τὴν χώραν Γαλαὰδ, καὶ ἦν ὁ τόπος, τόπος κτήνεσι.

2. Καὶ προσελθόντες οἱ υἱοὶ 'Ρουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ 'Γὰδ εἶπαν πρὸς Μωϋσῆν καὶ πρὸς 'Ελεάζαρ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς τοὺς ἀρχοντας τῆς συναγωγῆς, λέγοντες·

3. Ἀταρόθ καὶ Δαιβὼν, καὶ 'Ιαζήρ καὶ Ναμρά, καὶ 'Εσεβὼν, καὶ 'Ελεαλή, καὶ Σεθαμά, καὶ Ναβὰν, καὶ Βαϊάν,

4. τὴν γῆν ἣν παραδέδωκε Κύριος ἐνώπιον τῶν υἱῶν 'Ισραὴλ, γῆ κτηνοτρόφος ἐστὶ, καὶ τοῖς παισὶ σου κτήνη ὑπάργει.

5. Καὶ ἔλεγον· Εἰ εὗρομεν χάριν ἐνώπιόν σου, δοθήτω ἡ γῆ αὐτῇ τοῖς οἰκέταις σου ἐν κατασχίσει, καὶ μὴ διαβιάσης ἡμᾶς τὸν 'Ιορδάνην.

6. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς 'Γὰδ καὶ τοῖς υἱοῖς 'Ρουβὴν· Οἱ ἀδελφοί ὑμῶν πορεύονται εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ὑμεῖς καθήσεσθε αὐτοῦ;

7. Καὶ ἰνατὶ διαστρέφετε τὰς διανοίας τῶν υἱῶν 'Ισραὴλ, μὴ διαβῆναι εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος δίδωσιν αὐτοῖς;

8. Οὐχ οὕτως ἐποίησαν οἱ πατέρες ὑμῶν, ὅτε ἀπέστειλα αὐτοὺς ἐκ Κάνης Βαρνὴ κατανόησαι τὴν γῆν;

9. καὶ ἀνέβησαν φάραγγα Βόρρος, καὶ κατενόησαν τὴν γῆν, καὶ ἀπέστησαν τὴν καρδίαν τῶν υἱῶν 'Ισραὴλ, ὅπως μὴ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκεν Κύριος αὐτοῖς.

10. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὤμωσε, λέγων·

11. Εἰ ὄφονται οἱ ἄνθρωποι οὗτοι οἱ ἀναβάντες ἐξ Αἰγύπτου ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, οἱ ἐπιστάμενοι τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν, τὴν γῆν ἣν ὤμωσα τῷ Ἀβραάμ καὶ 'Ισαὰκ καὶ 'Ιακώβ, οὐ γὰρ συνεπηκολούθησαν ὅπισω μου,

12. πλὴν Χαλεβ υἱὸς 'Ιεφοννῆ ὁ διαχωρισμένος, καὶ 'Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, οἱ συνεπηκολούθησαν ὀπίσω Κυρίου.

13. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐπὶ τὸν 'Ισραὴλ· καὶ κατερόμειυσεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη, ἕως ἐξανηλώθη πᾶσα ἡ γενεὰ, οἱ ποιοῦντες τὰ πονηρὰ ἐναντὶ Κυρίου.

14. 'Ἰδοὺ ἀνέστητε ἀντὶ τῶν πατέρων ὑμῶν, συντριμμα ἀνθρώπων ἀμαρτωλῶν, προσθίνειν ἔτι ἐπὶ τὸν θυμὸν τῆς ὀργῆς Κυρίου ἐπὶ 'Ισραὴλ·

15. ὅτι ἀποστραφήσεσθε ἀπ' αὐτοῦ, προσθίνειν ἔτι καταλιπεῖν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀνομήσετε εἰς ὅλην τὴν συναγωγὴν ταύτην.

16. Καὶ προσήλθον αὐτῷ, καὶ ἔλεγον· 'Επαύλεις προβάτων οἰκοδομήσομεν ὥστε τοῖς κτήνεσιν ἡμῶν, καὶ πόλεις ταῖς ἀποσκευαῖς ἡμῶν·

17. καὶ ἡμεῖς ἐνοπλισάμενοι προφυλαχὴν πρότεροι τῶν υἱῶν 'Ισραὴλ, ἕως ἂν ἀγαγῶμεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἑαυτῶν τόπον· καὶ κατοικήσει ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν ἐν πόλει τετειχισμένης διὰ τούτων κατοικοῦντας τὴν γῆν.

18. Οὐ μὴ ἀποστραφῶμεν εἰς τὰς οἰκίας ἡμῶν, ἕως ἂν καταμερισθῶσιν οἱ υἱοὶ 'Ισραὴλ, ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

19. Καὶ οὐκέτι κληρονομήσομεν ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ

1. Et pecora multitudo erat filiis Ruben et filiis Gad, multitudo valde : et viderunt regionem Iazer et regionem Galaad, et erat locus ille, locus pecoribus.

2. Et accedentes filii Ruben et filii Gad dixerunt ad Moysen et ad Eleazarum sacerdotem et ad principes synagogae, dicentes :

3. Ataroth et Debon, et Iazer et Namra, et Esebon, et Eleale, et Sebanua, et Nabay, et Baan,

4. terram quam tradidit Dominus in conspectu filiorum Israel, terra pecorum nutrix est, et pueris tuis sunt pecora.

5. Et dicebant : Si invenimus gratiam in conspectu tuo, detur terra ista famulis tuis in possessionem, et ne traducas nos Jordanem.

6. Et dixit Moyses filiis Gad et filiis Ruben : Fratres vestri eunt in bellum, et vos sedebitis hic ?

7. Et ut quid pervertitis mentes filiorum Israel, ut non transeant in terram quam Dominus dat eis ?

8. Nonne sic fecerunt patres vestri, quando misi eos ex Cades Barne ad considerandam terram ?

9. et ascenderunt vallem Botri, et consideraverunt terram, et averterunt cor filiorum Israel, ut non introirent in terram quam dedit Dominus eis.

10. Et iratus est furore Dominus in die illa, et iuravit, dicens :

11. Si videbunt homines hi qui ascenderunt ex Aegypto a viginti annis et supra, qui cognoscunt bonum et malum, terram quam iuravi ipsi Abraham et Isaac et Jacob, non enim secuti sunt post me,

12. praeter Chaleb filius Jephonne ille segregatus, et Jesus filius Nave, quoniam simul secuti sunt post me.

13. Et iratus est furore Dominus adversus Israel : et circumaggravavit eos in deserto quadraginta annos, donec consumpta est omnis generatio, facientes maligna in conspectu Domini.

14. Ecce surrexistis pro patribus vestris, contritio hominum peccatorum, ad adjiciendum adhuc ad furorem irae Domini super Israel :

15. quoniam avertetis vos ab eo, adjiciendo adhuc derelinquere eum in deserto, et inique facietis in totam synagogam hanc.

16. Et accesserunt ei, et dixerunt : Caulas ovium aedificabimus hic pecoribus nostris, et civitates impedimentis nostris :

17. et nos armati in prima acie priores filiis Israel, quoadusque adduxerimus eos in suum ipsorum locum : et habitabunt impedimenta nostra in civitatibus muratis propter eos qui inhabitant terram.

18. Non revertemur ad domos nostras, quoadusque distributi fuerint filii Israel, unusquisque in hereditatem suam.

19. Et non ultra haereditabimus in eis a regione trans Jor-

πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἐπέκεινα, ὅτι ἀπέχομεν τοὺς κλήρους ἡμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν ἀνατολαίς.

20. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Μωϋσής· Ἐὰν ποιήσῃτε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο, ἐὰν ἐξοπλισθῇτε ἔναντι Κυρίου εἰς πόλεμον,

21. καὶ παρελεύσεται ὑμῶν πᾶς ὁπλίτης τὸν Ἰορδάνην ἔναντι Κυρίου, ἕως ἂν ἐκτριβῇ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ,

22. καὶ κατακυριευθῇ ἡ γῆ ἔναντι Κυρίου, καὶ μετὰ ταῦτα ἀποστραφήσεσθε καὶ ἔσεσθε ἀθῶοι ἔναντι Κυρίου, καὶ ἀπὸ Ἰσραήλ· καὶ ἔσται ἡ γῆ αὕτη ὑμῖν ἐν κατασχεύῃ ἔναντι Κυρίου.

23. Ἐὰν δὲ μὴ ποιήσῃτε οὕτως, ἁμαρτήσεσθε ἔναντι Κυρίου· καὶ γνώσεσθε τὴν ἁμαρτίαν ὑμῶν ὅταν ὑμᾶς καταλάβῃ τὰ κακά.

24. Καὶ οἰκοδομήσετε ὑμῖν ἑαυτοὺς πόλεις τῇ ἀποσκευῇ ὑμῶν, καὶ ἐπαυλεῖς τοῖς κτήνεσιν ὑμῶν· καὶ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν ποιήσετε.

25. Καὶ εἶπαν υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ υἱοὶ Γὰδ πρὸς Μωϋσῆν, λέγοντες· Οἱ παῖδές σου ποιήσουσι κατὰ ὃ κύριος ἡμῶν ἐντέλλεται.

26. Ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν, καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν, καὶ πάντα τὰ κτήνη ἡμῶν ἔσονται ἐν ταῖς πόλεσι Γαλαὰδ·

27. οἱ δὲ παῖδές σου παρελεύσονται πάντες ἐνωπλισμένοι καὶ ἐκτεταγμένοι ἔναντι Κυρίου εἰς τὸν πόλεμον, ὃν τρόπον ὃ Κύριος λέγει.

28. Καὶ συνέστησεν αὐτοῖς Μωϋσῆς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ Ἰησοῦν υἱὸν Ναυή, καὶ τοὺς ἀρχοντας πατρῴων τῶν φυλῶν Ἰσραήλ.

29. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Μωϋσῆς· Ἐὰν διαβῶσιν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ μεθ' ὑμῶν τὸν Ἰορδάνην, πᾶς ἐνωπλισμένος εἰς πόλεμον ἔναντι Κυρίου, καὶ κατακυριεύσῃτε τῆς γῆς ἀπέναντι ὑμῶν, καὶ δώσετε αὐτοῖς τὴν γῆν Γαλαὰδ ἐν κατασχεύῃ.

30. Ἐὰν δὲ μὴ διαβῶσιν ἐνωπλισμένοι μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν πόλεμον ἔναντι Κυρίου, καὶ διαβιβάσετε τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν πρότερον ὑμῶν εἰς γῆν Χαναάν, καὶ συγκατακληρονομηθήσονται ἐν ὑμῖν ἐν τῇ γῇ Χαναάν.

31. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, λέγοντες· Ὅσα ὁ κύριος λέγει τοῖς θεράπουσιν, οὕτω ποιήσομεν ἡμεῖς.

32. Διαθυσάμεθα ἐνωπλισμένοι ἔναντι Κυρίου εἰς γῆν Χαναάν, καὶ δώσετε τὴν κατάσχεσιν ἡμῖν ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

33. Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Γὰδ, καὶ τοῖς υἱοῖς Ῥουβὴν, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ υἱὸν Ἰωσήφ, τὴν βασιλείαν Σὴὼν βασιλείως Ἀμορραίων, καὶ τὴν βασιλείαν Ὠγ βασιλείως τῆς Βασάν, τὴν γῆν καὶ τὰς πόλεις σὺν ταῖς ὁρίοις αὐτῆς, πόλεις τῆς γῆς κύκλω.

34. Καὶ ὠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ Γὰδ τὴν Δαιβὼν, καὶ τὴν Ἀταρόθ, καὶ τὴν Ἀρορ,

35. καὶ τὴν Σοφάρ, καὶ τὴν Ἰαζήρ, καὶ ὕψωσαν αὐτάς,

36. καὶ τὴν Ναμράμ, καὶ τὴν Βαθαράν, πόλεις ὀχυράς, καὶ ἐπαυλεῖς προβάτων.

37. Καὶ οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν ὠκοδόμησαν τὴν Ἑσεβὼν, καὶ τὴν Ἐλεάλην, καὶ Καραθάμ,

38. καὶ τὴν Βεελμεὼν, περικεκυλωμένας, καὶ τὴν Σεβημά· καὶ ἐπωνόμασαν κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων ἃς ὠκοδόμησαν.

danem et supra, quia oblinemus sortes nostras in transitu Jordanis in oriente.

20. Et dixit ad eos Moyses : Si feceritis juxta verbum hoc, si arma sumpseritis ante Dominum in praelium,

21. et transibit ex vobis omnis armatus Jordanem ante Dominum, quoadusque contritus fuerit hostis ejus a facie ejus,

22. et subjecta fuerit terra ante Dominum, et post hac revertimini, et eritis innocentes ante Dominum, et ab Israel : et erit terra hac vobis in possessionem ante Dominum.

23. Si autem non feceritis ita, peccabitis ante Dominum : et cognoscetis peccatum vestrum quando vos comprehenderit mala.

24. Et aedificabitis vobismetipsis civitates impediementis vestris, et caulas pecoribus vestris : et quod procedit ex ore vestro facietis.

25. Et dixerunt filii Ruben et filii Gad ad Moysen, dicentes : Pueri tui facient secundum quae dominus noster mandat.

26. Impedimenta nostra, et uxores nostrae, et omnia pecora nostra erunt in civitatibus Galaad :

27. pueri autem tui transibunt omnes armati et ordinati ante Dominum in praelium, quemadmodum Dominus ait.

28. Et commendavit eis Moyses Eleazarum sacerdotem et Jesum filium Nave, et principes familiarum tribuum Israel.

29. Et dixit ad eos Moyses : Si transierint filii Ruben et filii Gad vobiscum Jordanem, omnis armatus in praelium ante Dominum, et subjeceritis terram ante vos, et dabitis eis terram Galaad in possessionem.

30. Si autem non transierint armati vobiscum in praelium ante Dominum, et traducetis impedimenta eorum, et uxores eorum, et pecora eorum priora vobis in terram Chanaan, et cohaereditabunt in vobis in terra Chanaan.

31. Et responderunt filii Ruben et filii Gad, dicentes : Quaecumque dominus dicit servis, sic faciemus nos.

32. Transibimus armati ante Dominum in terram Chanaan, et dabitis possessionem nobis trans Jordanem.

33. Et dedit eis Moyses filiis Gad, et filiis Ruben, et dimidiae tribui Manasse filiorum Joseph, regnum Seon regis Amorrhæorum, et regnum Og regis Basan, et civitates cum finibus ejus, et civitates terrae in circuitu.

34. Et aedificaverunt filii Gad Daëbon, et Atarothe, et Aroer,

35. et Sophar, et Iazer, et exaltaverunt eas,

36. et Namram, et Betharan, civitates munitas, et caulas ovium.

37. Et filii Ruben aedificaverunt Esebon, et Elealen, et Cariatham,

38. et Beelmeon, circumdatas, et Sebama : et cognominaverunt secundum nomina sua nomina civitatum quas aedificaverunt.

39. Καὶ ἐπορεύθη υἱὸς Μαχὶρ υἱοῦ Μανασσὴ Γαλαὰδ, καὶ ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπώλεσε τὸν Ἀμορραῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ.

40. Καὶ ἔδωκε Μωϋσῆς τὴν Γαλαὰδ τῷ Μαχὶρ υἱῷ Μανασσῇ, καὶ κατήκτισεν ἐκεῖ.

41. Καὶ Ἰαὶρ ὁ τοῦ Μανασσῇ ἐπορεύθη, καὶ ἔλαβε τὰς ἐπαύλεις αὐτῶν, καὶ ἐπωνόμασεν αὐτάς, ἐπαύλεις Ἰαὶρ.

42. Καὶ Ναβαὺ ἐπορεύθη, καὶ ἔλαβε τὴν Καὰθ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ ἐπωνόμασεν αὐτάς Ναβῶθ ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΓ'.

1. Καὶ οὗτοι οἱ σταθμοὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὡς ἐξῆλθον ἐκ γῆς Αἰγύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν, ἐν χειρὶ Μωϋσῆ καὶ Ἀαρών.

2. Καὶ ἔγραψε Μωϋσῆς τὰς ἀπάρσεις αὐτῶν καὶ τοὺς σταθμοὺς αὐτῶν διὰ βήματος Κυρίου. Καὶ οὗτοι σταθμοὶ τῆς πορείας αὐτῶν.

3. Ἀπῆραν ἐκ Ῥαμεσσῇ τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τῇ πεντεκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, τῇ ἐπαύριον τοῦ πάσχα ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ ὑψηλῇ ἐναντίον πάντων τῶν Αἰγυπτίων.

4. Καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἔθαπτον ἐξ αὐτῶν τοὺς τεθνηκότας πάντας οὓς ἐπάταξε Κύριος, πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐποίησε τὴν ἐκδίκησιν Κύριος.

5. Καὶ ἀπάραντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ Ῥαμεσσῇ, παρενέβαλον εἰς Σοχωῦθ.

6. Καὶ ἀπάραντες ἐκ Σοχωῦθ, παρενέβαλον εἰς Βουθάν, ὃ ἐστὶ μέρος τι τῆς ἐρήμου.

7. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Βουθάν, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ στόμα Εἰρώθ, ὃ ἐστὶν ἀπέναντι Βεελοσεφῶν, καὶ παρενέβαλον ἀπέναντι Μαγδώλου.

8. Καὶ ἀπῆραν ἀπέναντι Εἰρώθ, καὶ διέβησαν μέσον τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἐρήμον· καὶ ἐπορεύθησαν δδὸν τριῶν ἡμερῶν διὰ τῆς ἐρήμου αὐτοὶ, καὶ παρενέβαλον ἐν Πικρίαῖς.

9. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Πικριῶν, καὶ ἦλθον εἰς Αἰλίμ· καὶ ἐν Αἰλίμ δώδεκα πηγαὶ ὕδατων, καὶ ἐβδομήκοντα στελέγη φοινίκων, καὶ παρενέβαλον ἐκεῖ παρὰ τὸ ὕδωρ.

10. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Αἰλείμ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθράν.

11. Καὶ ἀπῆραν ἀπὸ θαλάσσης ἐρυθρᾶς, καὶ παρενέβαλον εἰς τὴν ἐρήμον Σίν.

12. Καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου Σίν, καὶ παρενέβαλον εἰς Ῥαφακά.

13. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥαφακά, καὶ παρενέβαλον ἐν Αἰλούς.

14. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Αἰλούς, καὶ παρενέβαλον ἐκ Ῥαφιδίν· καὶ οὐκ ἦν ἐκεῖ ὕδωρ τῷ λαῷ πιεῖν.

15. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥαφιδίν, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ.

16. Καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου Σινᾶ, καὶ παρενέβαλον ἐν Μνήμασι τῆς ἐπιθυμίας.

17. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Μνήμάτων τῆς ἐπιθυμίας, καὶ παρενέβαλον ἐν Ἀσηρώθ.

18. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Ἀσηρώθ, καὶ παρενέβαλον ἐν Ῥαθαμᾶ.

39. Et ivit filius Machir filii Manasse Galaad, et cepit eam, et perdidit Amorrhæum habitantem in ea.

40. Et dedit Moyses Galaad ipsi Machir filio Manasse, et habitavit ibi.

41. Et Jair filius Manasse ivit, et cepit caulas eorum, et cognominavit ea, caulas Jair.

42. Et Nabay ivit, et cepit Caath, et pagos ejus, et cognominavit eos Naboth ex nomine suo.

CAPUT XXXIII.

1. Et hæ sunt mansiones filiis Israel, ex quo exierunt de terra Ægypti cum virtute sua, in manu Moysi et Aaron.

2. Et scripsit Moyses promotiones eorum et mansiones eorum per verbum Domini. Et hæ sunt mansiones itineris eorum.

3. Promoverunt de Ramesse mense primo quintadecima die mensis primi, postridie ipsius pascha exierunt filii Israel in manu excelsa coram omnibus Ægyptiis.

4. Et Ægyptii sepelebant mortuos ex ipsis omnes quos percusserat Dominus, omne primogenitum in terra Ægypto, et in diis eorum fecerat ultionem Dominus.

5. Et promoventes filii Israel de Ramesse, castrametati sunt in Socchoth.

6. Et promoventes de Socchoth, castrametati sunt in Buthan, quæ est pars quædam deserti.

7. Et promoverunt de Buthan, et castrametati sunt ad os Iroth, quod est contra Beelsephon, et castrametati sunt e regione Magdoli.

8. Et promoverunt contra Iroth, et transierunt medium maris in desertum : et iverunt viam trium dierum per desertum ipsi, et castrametati sunt in Amaritudinibus.

9. Et promoverunt de Amaritudinibus, et venerunt in Ælim : et in Ælim duodecim fontes aquarum et septuaginta arbores palmarum, et castrametati sunt ibi apud aquam.

10. Et promoverunt de Ælim, et castrametati sunt super mare rubrum.

11. Et promoverunt a mari rubro, et castrametati sunt in deserto Sin.

12. Et promoverunt e deserto Sin, et castrametati sunt in Raphaca,

13. Et promoverunt de Raphaca, et castrametati sunt in Ælus.

14. Et promoverunt ex Ælus, et castrametati sunt in Raphidin : et non erat ibi aqua populo bibere.

15. Et promoverunt de Raphidin, et cantrametati sunt in deserto Sina.

16. Et promoverunt e deserto Sina, et castrametati sunt in Monumentis concupiscentiæ.

17. Et promoverunt de Monumentis concupiscentiæ, et castrametati sunt in Aseroth.

18. Et promoverunt de Aseroth, et castrametati sunt in Rathama.

19. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥαθαμᾶ, καὶ παρενέβαλον ἐν Ῥεμμὼν Φαρές.
20. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥεμμὼν Φαρές, καὶ παρενέβαλον εἰς Λεβωνᾶ.
21. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Λεβωνᾶ, καὶ παρενέβαλον εἰς Ῥεσσάν.
22. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥεσσάν, καὶ παρενέβαλον εἰς Μακελλάθ.
23. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Μακελλάθ, καὶ παρενέβαλον εἰς Σαφάρ.
24. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Σαφάρ, καὶ παρενέβαλον εἰς Χαραδάθ.
25. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Χαραδάθ, καὶ παρενέβαλον εἰς Μακηλώθ.
26. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Μακηλώθ, καὶ παρενέβαλον εἰς Καταάθ.
27. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Καταάθ, καὶ παρενέβαλον εἰς Ῥαράθ.
28. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Ῥαράθ, καὶ παρενέβαλον εἰς Μαθεκκά.
29. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Μαθεκκά, καὶ παρενέβαλον εἰς Σελμωνᾶ.
30. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Σελμωνᾶ, καὶ παρενέβαλον εἰς Μασουρούθ.
31. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Μασουρούθ, καὶ παρενέβαλον εἰς Βαναία.
32. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Βαναία, καὶ παρενέβαλον εἰς τὸ ὄρος Γαδγάδ.
33. Καὶ ἀπῆραν ἐκ τοῦ ὄρους Γαδγάδ, καὶ παρενέβαλον εἰς Ἐτεβαθά.
34. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Ἐτεβαθά, καὶ παρενέβαλον εἰς Ἐβρωνά.
35. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Ἐβρωνά, καὶ παρενέβαλον εἰς Γεσιὼν Γάβερ.
36. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Γεσιὼν Γάβερ, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ Σίν. Καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου Σίν, καὶ παρενέβαλον εἰς τὴν ἐρήμον Φαράν· αὕτη ἐστὶ Κάδης.
37. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Κάδης, καὶ παρενέβαλον εἰς Ὠρ τὸ ὄρος πλησίον γῆς Ἐδὼμ.
38. Καὶ ἀνέβη Ἀαρὼν ὁ ἱερεὺς διὰ προεπάγγελματος Κυρίου, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ μιᾶς τοῦ μηνός.
39. Καὶ Ἀαρὼν ἦν τριῶν καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἐτῶν, ὅτε ἀπέθνησκειν ἐν Ὠρ τῷ ὄρει.
40. Καὶ ἀκούσας ὁ Χανανίτις βασιλεὺς Ἀράδ, καὶ οὗτος κατῴκει ἐν γῇ Χαναάν, ὅτε εἰσπορεύοντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.
41. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Ὠρ τοῦ ὄρους, καὶ παρενέβαλον εἰς Σελμωνά.
42. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Σελμωνᾶ, καὶ παρενέβαλον εἰς Φινώ.
43. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Φινώ, καὶ παρενέβαλον ἐν Ὠβόθ.
44. Καὶ ἀπῆραν ἐξ Ὠβόθ, καὶ παρενέβαλον ἐν Γαῖ, ἐν τῇ περὶ τῶν ὁρίων Μωάβ.
45. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Γαῖ, καὶ παρενέβαλον εἰς Δαιβὼν Γάδ.
46. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Δαιβὼν Γάδ, καὶ παρενέβαλον ἐν Γελμὼν Δεβλαθαῖμ.

19. Et promoverunt de Rathama, et castrametati sunt in Remmon Phares.
20. Et promoverunt de Remmon Phares, et castrametati sunt in Lebona.
21. Et promoverunt de Lebona, et castrametati sunt in Rissan.
22. Et promoverunt de Rissan, et castrametati sunt in Macellath.
23. Et promoverunt de Macellath, et castrametati sunt in Saphar.
24. Et promoverunt de Saphar, et castrametati sunt in Caradath.
25. Et promoverunt de Caradath, et castrametati sunt in Maceloth.
26. Et promoverunt de Maceloth, et castrametati sunt in Cathaath.
27. Et promoverunt de Cathaath, et castrametati sunt in Tarath.
28. Et promoverunt de Tarath, et castrametati sunt in Mathecca.
29. Et promoverunt de Mathecca, et castrametati sunt in Selmona.
30. Et promoverunt de Selmona, et castrametati sunt in Masuruth.
31. Et promoverunt de Masuruth, et castrametati sunt in Banaea.
32. Et promoverunt de Banaea, et castrametati sunt in monte Gadgad.
33. Et promoverunt de monte Gadgad, et castrametati sunt in Etebatha.
34. Et promoverunt de Etebatha, et castrametati sunt in Ebrona.
35. Et promoverunt de Ebrona, et castrametati sunt in Gesion Gaber.
36. Et promoverunt de Gesion Gaber, et castrametati sunt in deserto Sin. Et promoverunt de deserto Sin, et castrametati sunt in deserto Pharan : haec est Cades.
37. Et promoverunt e Cades, et castrametati sunt in Or monte prope terram Edom.
38. Et ascendit Aaron sacerdos per praeceptum Domini, et mortuus est ibi in quadagesimo anno exitus filiorum Israel de terra Aegypti mense quinto una mensis.
39. Et Aaron erat trium et viginti et centum annorum, quando mortuus est in Or monte.
40. Et audiens Chanaanæus rex Arad, et hic habitabat in terra Chanaan, quando ingrediebantur filii Israel.
41. Et promoverunt de Or monte, et castrametati sunt in Selmona.
42. Et promoverunt de Selmona, et castrametati sunt in Phino.
43. Et promoverunt de Phino, et castrametati sunt in Oboth.
44. Et promoverunt de Oboth, et castrametati sunt in Gai in ulteriore super fines Moab.
45. Et promoverunt de Gai, et castrametati sunt in Dabon Gad.
46. Et promoverunt e Dabon Gad, et castrametati sunt in Gelmon Deblathaim.

47. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Γελμών Δεβλαθαίμ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἀβαρίμ, ἀπέναντι Ναβαῦ.

48. Καὶ ἀπῆραν ἀπὸ ὁρέων Ἀβαρίμ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ δυσμὼν Μωάβ, ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἰεριχώ.

49. Καὶ παρενέβαλον παρὰ τὸν Ἰορδάνην, ἀναμέσον Αἰσιμὼθ ἕως Βελσᾶ τὸ κατὰ δυσμὰς Μωάβ.

50. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐπὶ δυσμὼν Μωάβ παρὰ τὸν Ἰορδάνην κατὰ Ἰεριχώ, λέγων·

51. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἔρεις πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην εἰς γῆν Χαναάν·

52. καὶ ἀπολείτε πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ γῇ πρὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἐξαρείτε τὰς σκοπιάς αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ εἰδωλά τὰ χωνευτὰ αὐτῶν ἀπολείτε αὐτά, καὶ πάσας τὰς στήλας αὐτῶν ἐξαρείτε.

53. Καὶ ἀπολείτε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, καὶ κατοικήσετε ἐν αὐτῇ· ὑμῖν γὰρ δέδωκα τὴν γῆν αὐτῶν ἐν κλήρῳ.

54. Καὶ κατακληρονομήσετε τὴν γῆν αὐτῶν ἐν κλήρῳ κατὰ φυλὰς ὑμῶν, τοὶ πλείοσι πληθυνεῖτε τὴν κατὰσχέσιν αὐτῶν, καὶ τοῖς ἐλάττοσιν ἐλαττώσετε τὴν κατὰσχέσιν αὐτῶν, εἰς ὃ ἀν ἐξέλθῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐκεῖ αὐτοῦ ἔσται, κατὰ φυλὰς πατριῶν ὑμῶν κληρονομήσετε.

55. Ἐὰν δὲ μὴ ἀπολέσῃτε τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔσται οὗς ἐὰν καταλίπητε ἐξ αὐτῶν, σκολοπες ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ βολίδες ἐν ταῖς πλευραῖς ὑμῶν, καὶ ἐχθρεύσουσιν ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς ἐφ' ἣν ὑμεῖς κατοικήσετε.

56. Καὶ ἔσται, καθότι διεγνώκειν ποιῆσαι αὐτοὺς, ποιήσω ὑμᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΔ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Ἐντείλει τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἔρεις πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε εἰς τὴν γῆν Χαναάν, αὕτη ἔσται ὑμῖν εἰς κληρονομίαν, γῆ Χαναάν σὺν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς.

3. Καὶ ἔσται ὑμῖν τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα ἀπὸ ἐρήμου Σὶν ἕως ἐχόμενον Ἐδὼμ, καὶ ἔσται ὑμῖν τὰ ὅρια πρὸς λίβα ἀπὸ μέρους τῆς θαλάσσης τῆς ἀλυκῆς ἀπὸ ἀνατολῶν.

4. Καὶ κυκλώσει ὑμᾶς τὰ ὅρια ἀπὸ λιθὸς πρὸς ἀνάβασιν Ἀκραβὶν, καὶ παρελεύσεται Ἐννάχ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ πρὸς λίβα Κάδης τοῦ Βαρνή, καὶ ἐξελεύσεται εἰς ἑπαυλὶν Ἀράδ, καὶ παρελεύσεται Ἀσεμωνᾶ.

5. Καὶ κυκλώσει τὰ ὅρια ἀπὸ Ἀσεμωνᾶ χειμάρρουν Αἰγύπτου, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος ἡ θάλασσα.

6. Καὶ τὰ ὅρια τῆς θαλάσσης ἔσται ὑμῖν, ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁρεῖ, τοῦτο ἔσται ὑμῖν τὰ ὅρια τῆς θαλάσσης.

7. Καὶ τοῦτο ἔσται ὑμῖν τὰ ὅρια πρὸς βεβρᾶν, ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης καταμετρήσετε ὑμῖν αὐτοὺς παρὰ τὸ ὄρος, τὸ ὄρος·

8. καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρους τὸ ὄρος καταμετρήσετε αὐτοὺς, εἰσπορευομένων εἰς Ἐμάθ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ τὰ ὅρια Σαραδάκ.

9. Καὶ ἐξελεύσεται τὰ ὅρια Δεφρωνᾶ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ Ἀρσεναῖν, τοῦτο ἔσται ὑμῖν ὅρια ἀπὸ βορρᾶ.

47. Et promoverunt e Gelmon Deblathæm, et castrametati sunt super montes Abarim contra Nabay.

48. Et promoverunt e montibus Abarim, et castrametati sunt ad occasum Moab super Jordanem contra Jericho.

49. Et castrametati sunt apud Jordanem inter Æsimoth usque Belsa qua ad occasum Moab.

50. Et locutus est Dominus ad Moysen super occasum Moab apud Jordanem contra Jericho, dicens :

51. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Vos transitis Jordanem in terram Chanaan :

52. et perdetis omnes habitantes in terra ante faciem vestram, et auferetis speculas eorum, et omnia idola fusilia eorum perdetis ea, et omnes statuas eorum auferetis.

53. Et perdetis omnes inhabitantes terram, et inhabitabitis in ea : vobis enim dedi terram eorum in sortem.

54. Et hæreditabitis terram eorum in sorte per tribus vestras, iis qui sunt plures multiplicabitis possessionem eorum, et iis qui pauciores minuetis possessionem eorum, ad quodcumque exierit nomen ejus, ibi illius erit, per tribus familiarum vestrarum hæreditabitis.

55. Si autem non perdideritis habitantes super terram a facie vestra, et erunt quoscumque reliqueritis ex eis, aculei in oculis vestris, et jacula in costis vestris, et adversabuntur vobis super terram in qua vos habitabitis.

56. Et erit, sicut decreveram facere illos, faciam vos.

CAPUT XXXIV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

2. Præcipe filiis Israel, et dices ad eos : Vos ingredimini in terram Chanaan, hæc erit vobis in hæreditatem, terra Chanaan cum finibus ejus.

3. Et erit vobis latus quod ad africanum a deserto Sin usque ad contiguum Edom, et erunt vobis fines ad africanum a parte maris salsi ab oriente.

4. Et circumdabunt vos fines ab africo ad ascensum Acrabin, et pertransibunt Ennach, et erit transitus ejus ad africanum Cades ipsius Barne, et exhibit in villam Arad, et transibit Asemona.

5. Et circumdabunt fines ab Asemona torrentem Ægypti, et erit exitus ejus mare.

6. Et fines maris erunt vobis, mare magnum terminabit, hoc erit vobis fines maris.

7. Et hoc erit vobis fines ad aquilonem, a mari magno dimetiemi vobis ipsis apud montem, montem :

8. et a monte montem dimetiemi vobis ipsis, ingredientibus in Emath, et erit exitus ejus fines Saradac.

9. Et egredientur fines Dephrona, et erit exitus ejus Arsenain, hoc erit vobis fines ab aquilone.

10. Καὶ καταμετρήσετε ὑμῖν αὐτοῖς τὰ θρία ἀνατολῶν ἀπὸ Ἀρσεναιν Σεπφαμάρ.

11. Καὶ καταβήσεται τὰ θρία ἀπὸ Σεπφαμάρ Βηλά ἀπὸ ἀνατολῶν ἐπὶ πηγὰς, καὶ καταβήσεται τὰ θρία Βηλά, ἐπὶ νότου θαλάσσης Χενερέθ ἀπὸ ἀνατολῶν.

12. Καὶ καταβήσεται τὰ θρία ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος θάλασσα ἡ ἄλυκῃ· αὕτη ἔσται ὑμῖν ἡ γῆ καὶ τὰ θρία αὐτῆς κύκλῳ.

13. Καὶ ἐνετείλατο Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Αὕτη ἡ γῆ ἣν κατακληρονομήσετε αὐτὴν μετὰ κλήρου, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος δοῦναι αὐτὴν ταῖς ἐννέα φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ.

14. Ὅτι ἔλαβε φυλὴ υἱῶν Ρουβὴν, καὶ φυλὴ υἱῶν Γὰδ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν· καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ ἀπέλαβον τοὺς κλήρους αὐτῶν.

15. Δύο φυλαὶ καὶ ἥμισυ φυλῆς ἔλαβον τοὺς κλήρους αὐτῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχώ ἀπὸ νότου κατ' ἀνατολάς.

16. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

17. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν οἱ κληρονομήσουσιν ὑμῖν τὴν γῆν· Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυή.

18. Καὶ ἄρχοντα ἓνα ἐκ φυλῆς λήψεσθε κατακληρονομήσαι ὑμῖν τὴν γῆν.

19. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν· τῆς φυλῆς Ἰούδα, Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννὴ·

20. τῆς φυλῆς Συμεὼν, Σαλαμιὴλ υἱὸς Σεμιούδ·

21. τῆς φυλῆς Βενιαμὴν, Ἐλδὰδ υἱὸς Χασλὼν.

22. τῆς φυλῆς Δάν, ἄρχων Βακχίρ υἱὸς Ἐγλί·

23. τῶν υἱῶν Ἰωσήφ φυλῆς υἱῶν Μανασσῆ, ἄρχων Ἀνιὴλ υἱὸς Σουφί·

24. τῆς φυλῆς υἱῶν Ἐφραὶμ, ἄρχων Καμουὴλ υἱὸς Σαβαθάν·

25. τῆς φυλῆς Ζαβουλὼν, ἄρχων Ἐλισαφάν υἱὸς Φαρνάγ·

26. τῆς φυλῆς υἱῶν Ἰσάακ, ἄρχων Φαλτιὴλ υἱὸς Ὀζᾶ·

27. τῆς φυλῆς υἱῶν Ἀσέρ, ἄρχων Ἀχιὼρ υἱὸς Σελεμί·

28. τῆς φυλῆς Νεφθαλί, ἄρχων Φαδαὴλ υἱὸς Ἰαμιούδ.

29. Τούτοις ἐνετείλατο Κύριος καταμερίσαι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν γῇ Χαναάν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΕ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐπὶ δυσμῶν Μωὰβ παρὰ τὸν Ἰορδάνην κατὰ Ἱεριχώ, λέγων·

2. Σύνταξον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ δώσουσι τοῖς Λευίταις ἀπὸ τῶν κλήρων κατασχέσεως αὐτῶν πόλεις κατοικεῖν, καὶ τὰ προάστεια τῶν πόλεων κύκλῳ αὐτῶν δώσουσι τοῖς Λευίταις.

3. Καὶ ἔσονται αὐτοῖς αἱ πόλεις κατοικεῖν, καὶ τὰ ἀπορίσματα αὐτῶν ἔσται τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν, καὶ πᾶσι τοῖς τετράποσιν αὐτῶν.

4. Καὶ τὰ συγκυροῦντα τῶν πόλεων ἅς δώσετε τοῖς Λευίταις, ἀπὸ τεύχους τῆς πόλεως καὶ ἕξω δις χιλίους πῆγεις κύκλῳ.

5. Καὶ μετρήσεις ἕξω τῆς πόλεως τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολάς δις χιλίους πῆγεις, καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα

10. Et dimetiimini vobis ipsis fines orientis ab Arsenaim Sepphamar.

11. Et descendent fines a Sepphamar Bela ab oriente ad fontes, et descendent fines Bela super dorsum maris Chenereth ab oriente.

12. Et descendent fines ad Jordanem, et erit exitus mare salsum : hæc erit vobis terra et fines ejus in circuitu.

13. Et mandavit Moyses filiis Israel, dicens : Hæc est terra quam hæreditabitis eam cum sorte, quemadmodum præcepit Dominus dare eam novem tribubus, et dimidiæ tribui Manasse.

14. Quoniam accepit tribus filiorum Ruben, et tribus filiorum Gad secundum domos familiarum eorum : et dimidia tribus Manasse receperunt sortes suas.

15. Duæ tribus et dimidium tribus acceperunt sortes suas trans Jordanem contra Jericho ab austro ad orientem.

16. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

17. Hæc sunt nomina virorum qui in hæreditatem sortientur vobis terram : Eleazar sacerdos et Jesus filius Nave.

18. Et principem unum de tribu assumetis ad sortiendum vobis terram.

19. Et hæc sunt nomina virorum : de tribu Juda, Chaleb filius Jephonne :

20. de tribu Symeon, Salamiel filius Semiud :

21. de tribu Benjamin, Eldad filius Chaslon :

22. de tribu Dan, princeps Bacchir filius Egli :

23. de filiis Joseph de tribu filiorum Manasse, princeps Aniel filius Suphi :

24. de tribu filiorum Ephraim, princeps Camuel filius Sabathan :

25. de tribu Zabulon, princeps Elisaphan filius Pharnach :

26. de tribu filiorum Issachar, princeps Phaltiel filius Oza :

27. De tribu filiorum Aser, princeps Achior filius Selemi :

28. de tribu Nephthali, princeps Phadael filius Lamiud.

29. His mandavit Dominus distribuere filiis Israel in terra Chanaan.

CAPUT XXXV.

1. Et locutus est Dominus ad Moysen super occasum Moab apud Jordanem contra Jericho, dicens :

2. Præcipe filiis Israel, et dabunt Levitis de sortibus possessionis ipsorum civitates habitare, et suburbia civitatum in circuitu earum dabunt Levitis.

3. Et erunt civitates eis ad habitandum, et segregationes earum erunt pecoribus eorum, et omnibus quadrupedibus eorum.

4. Et pertinentia ad civitates quæ dabitur Levitis, a muro civitates et extra bis mille cubitos in circuitu.

5. Et metieris extra civitatem latus quod est ad orientem bis mille cubitos, et latus quod est ad africanum bis mille

διςχιλίους πήχεις, καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς θάλασσαν διςχιλίους πήχεις, καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς βορρᾶν διςχιλίους πήχεις· καὶ ἡ πόλις μέσον τούτου ἔσται ὑμῖν, καὶ τὰ ὅμορα τῶν πόλεων.

6. Καὶ τὰς πόλεις δώσετε τοῖς Λευίταις, τὰς ἐξ πόλεως τῶν φυγαδευτηρίων ἅς δώσετε φυγεῖν ἐκεῖ τῷ φονεύσαντι, καὶ πρὸς ταύταις τεσσαράκοντα καὶ δύο πόλεις.

7. Πάσας τὰς πόλεις δώσετε τοῖς Λευίταις τεσσαράκοντα καὶ ἑκτὼ πόλεις· ταύτας καὶ τὰ πρόσθεια αὐτῶν.

8. Καὶ τὰς πόλεις ἅς δώσετε ἀπὸ τῆς κατασφύσεως οὐσὶν Ἰσραὴλ, ἀπὸ τῶν τὰ πολλὰ, πολλὰ· καὶ ἀπὸ τῶν ἐλαττώων, ἐλάττω· ἕκαστος κατὰ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ἢν κατακληρονομήσουσι, δώσουσιν ἀπὸ τῶν πόλεων τοῖς Λευίταις.

9. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

10. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην εἰς γῆν Χαναάν.

11. Καὶ διαστελεῖτε ὑμῖν αὐτοῖς πόλεις· φυγαδευτήρια ἔσται ὑμῖν φυγεῖν ἐκεῖ τὸν φονεὺν, πᾶς ὁ πατάξας ψυχὴν ἀκουσίως.

12. Καὶ ἔσονται αἱ πόλεις ὑμῖν φυγαδευτήρια ἀπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ ὁ φονεύων ἕως ἂν στῇ ἐναντὶ τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν.

13. Καὶ αἱ πόλεις ἅς δώσετε τὰς ἐξ πόλεως, φυγαδευτήρια ἔσονται ὑμῖν.

14. Τὰς τρεῖς πόλεις δώσετε πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ τὰς τρεῖς πόλεις δώσετε ἐν γῇ Χαναάν.

15. Φυγαδεῖον ἔσται τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ παροίκῳ τῷ ἐν ὑμῖν· ἔσονται αἱ πόλεις αὗται εἰς φυγαδευτήριον, φυγεῖν ἐκεῖ παντὶ πατάξαντι ψυχὴν ἀκουσίως.

16. Ἐὰν δὲ ἐν σκεύει σιδήρου πατάξῃ αὐτὸν, καὶ τελευτήσῃ, φονευτὴς ἔστι, θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτής.

17. Ἐὰν δὲ ἐν λίθῳ ἐκ χειρὸς ἐν ᾧ ἀποθάνῃται ἐν αὐτῷ πατάξῃ αὐτὸν, καὶ ἀποθάνῃ, φονευτὴς ἔστι, θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτής.

18. Ἐὰν δὲ ἐν σκεύει ξυλίνῳ ἐκ χειρὸς ἐξ οὗ ἀποθάνῃται ἐν αὐτῷ πατάξῃ αὐτὸν, καὶ ἀποθάνῃ, φονευτὴς ἔστι, θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτής.

19. Ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα οὗτος ἀποκτενεῖ τὸν φονεύσαντα· ὅταν συναντήσῃ αὐτῷ οὗτος, ἀποκτενεῖ αὐτόν.

20. Ἐὰν δὲ δι' ἐχθρῶν ὥσῃ αὐτὸν, καὶ ἐπιβρίβῃ ἐπ' αὐτὸν πᾶν σκεῦος ἐξ ἐνέδρου, καὶ ἀποθάνῃ,

21. ἢ διὰ μῆνιν ἐπάταξεν αὐτὸν τῇ χειρὶ, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω ὁ πατάξας, φονευτὴς ἔστι, θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονεύων. Ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ἀποκτενεῖ τὸν φονεύσαντα ἐν τῷ συναντῆσαι αὐτῷ.

22. Ἐὰν δὲ ἐξάπινα οὐ δι' ἐχθρῶν ὥσῃ αὐτὸν, ἢ ἐπιβρίβῃ ἐπ' αὐτὸν πᾶν σκεῦος οὐκ ἐξ ἐνέδρου,

23. ἢ παντὶ λίθῳ, ἐν ᾧ ἀποθάνῃται ἐν αὐτῷ, οὐκ εἰδώς, καὶ ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἀποθάνῃ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἦν, οὐδὲ ζητῶν κακοποιῆσαι αὐτόν·

24. καὶ κρίνει ἡ συναγωγὴ ἀναμέσον τοῦ πατάξαντος καὶ ἀναμέσον τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, κατὰ τὰ κρίματα ταῦτα.

25. Καὶ ἐξελεῖται ἡ συναγωγὴ τὸν φονεύσαντα ἀπὸ

cubitos, et latus quod est ad mare bis mille cubitos, et latus quod est ad aquilonem bis mille cubitos : et civitas medium hujus erit vobis, et confinia civitatum.

6. Et civitates dabitis Levitis, sex ipsas civitates refugiorum quas dabitis fugere illo homicidam, et ad has quadraginta et duas civitates.

7. Omnes civitates dabitur Levitis quadraginta et octo civitates : has et suburbia earum.

8. Et civitates quas dabitur de possessione filiorum Israel, ab iis qui multa, multa : et a minoribus, minora : unusquisque secundum hereditatem suam quam hereditabunt, dabitur de civitatibus, ipsis Levitis.

9. Et locutus est Dominus ad Moysen, dicens :

10. Loquere filiis Israel, et dices ad eos : Vos transitis Jordanem in terram Chanaan.

11. Et distinguetis vobis ipsis civitates : refugia erunt vobis fugere illo homicidam, omnis qui percussit animam non sponte.

12. Et erunt civitates vobis refugia a vindicante sanguinem, et non morietur is qui occidit quoadusque stet in conspectu synagogae in iudicium.

13. Et civitates quas dabitur sex ipsas civitates, refugia erunt vobis.

14. Tres civitates dabitur trans Jordanem, et tres civitates dabitur in terra Chanaan.

15. Refugium erit filiis Israel, et proselyto et incolae qui in vobis : erunt civitates istae in refugium, ad fugiendum illuc omni percutienti animam non sponte.

16. Si autem in vase ferri percusserit eum, et mortuus fuerit, homicida est, morte moriatur homicida.

17. Si autem in lapide ex manu in quo morietur in eo percusserit eum, et mortuus fuerit, homicida est, morte moriatur homicida.

18. Si autem in vase ligneo ex manu ex quo morietur in eo percusserit eum, et mortuus fuerit, homicida est, morte moriatur homicida.

19. Qui vindicat sanguinem ipse interficiet homicidam : cum occurrerit ei iste, interficiet eum.

20. Si autem propter inimicitiam impulerit, et projecerit in eum quodcumque vas ex insidiis, et mortuus fuerit,

21. vel propter odium percussit eum manu, et mortuus fuerit, morte moriatur is qui percussit, homicida est, morte moriatur homicida. Qui vindicat sanguinem interficiet homicidam cum occurrerit ei.

22. Si autem repente non propter inimicitiam impulerit eum, vel projecerit in eum quodcumque vas non ex insidiis,

23. vel omni lapide, in quo morietur in eo, non sciens, et inciderit super eum, et mortuus fuerit, ipse autem non inimicus ejus erat, nec querens malefacere ei :

24. et judicabit synagoga inter eum qui percussit et inter eum qui vindicat sanguinem, secundum iudicia haec.

25. Et eximet synagoga homicidam a vindicante sangui-

τοῦ ἀγγιστεύοντος τὸ αἷμα, καὶ ἀποκαταστήσουσιν αὐτὸν ἡ συναγωγὴ εἰς τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτηρίου αὐτοῦ, οὐ κατέφυγε, καὶ κατοικήσει ἐκεῖ ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃν ἔχρισαν αὐτὸν τῷ ἐλαίῳ τῷ ἁγίῳ.

26. Ἐὰν δὲ ἐξόδῳ ἐξέλθῃ ὁ φονεύσας τὰ ὅρια τῆς πόλεως εἰς ἣν κατέφυγεν ἐκεῖ,

27. καὶ εὕρῃ αὐτὸν ὁ ἀγγιστεύων τὸ αἷμα ἔξω τῶν ὁρίων τῆς πόλεως καταφυγῆς αὐτοῦ, καὶ φονεύσῃ ὁ ἀγγιστεύων τὸ αἷμα τὸν φονεύσαντα, οὐκ ἐνοχὸς ἐστὶν.

28. ἐν γὰρ τῇ πόλει τῆς καταφυγῆς κατοικεῖται ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, ἐπαναστραφήσεται ὁ φονεύσας εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ.

29. Καὶ ἔσται ταῦτα ὑμῖν εἰς δικαίωμα κρίματος εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς κατοικίαις ὑμῶν.

30. Πᾶς καταξίας ψυχὴν, διὰ μαρτύρων φονεύσεις τὸν φονεύσαντα, καὶ μαρτυς εἰς οὐ μαρτυρήσῃ ἐπὶ ψυχὴν ἀποθανεῖν.

31. Καὶ οὐ λήψεσθε λύτρα περὶ ψυχῆς παρὰ τοῦ φονεύσαντος τοῦ ἐνόχου ὄντος ἀναιρεθῆναι, θανάτῳ γὰρ θανατωθήσεται.

32. Οὐ λήψεσθε λύτρα τοῦ φυγεῖν εἰς πόλιν τῶν φυγαδευτηρίων, τοῦ πάλιν κατοικεῖν ἐπὶ τῆς γῆς, ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας,

33. καὶ οὐ μὴ φονοκτονήσῃτε τὴν γῆν εἰς ἣν ὑμεῖς κατοικεῖτε· τὸ γὰρ αἷμα τοῦτο φονοκτονεῖ τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἐξιλασθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐκχυθέντος ἐπ' αὐτῆς, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ αἵματος τοῦ ἐκχέοντος·

34. καὶ οὐ μανιεῖτε τὴν γῆν ἐφ' ἧς κατοικεῖτε ἐπ' αὐτῆς, ἐφ' ἧς ἐγὼ κατασκηνῶ ἐν ὑμῖν· ἐγὼ γὰρ εἰμι Κύριος κατασκηνῶν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΖ'.

Καὶ προσῆλθον οἱ ἄρχοντες φυλῆς υἱῶν Γαλαὰδ υἱοῦ Μαχὶρ υἱοῦ Μανασσὴ ἐκ τῆς φυλῆς υἱῶν Ἰωσήφ, καὶ ἐλάλησαν ἐναντὶ Μωϋσῇ, καὶ ἐναντὶ Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐναντὶ τῶν ἀρχόντων οἰκῶν πατριῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ,

2. καὶ εἶπαν· Τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἐνετείλατο Κύριος ἀποδοῦναι τὴν γῆν τῆς κληρονομίας ἐν κλήρῳ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· καὶ τῷ κυρίῳ συνέταξε Κύριος δοῦναι τὴν κληρονομίαν Σαλπαὰδ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν ταῖς θυγατρῶσιν αὐτοῦ.

3. Καὶ ἔσονται ἐνὶ τῶν φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ γυναῖκες· καὶ ἀφαιρεθήσεται ὁ κλῆρος αὐτῶν ἐκ τῆς κατασχέσεως τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ προστεθήσεται εἰς κληρονομίαν τῆς φυλῆς, οἷς ἂν γένωνται γυναῖκες, καὶ ἐκ τοῦ κλήρου τῆς κληρονομίας ἡμῶν ἀφαιρεθήσεται.

4. Ἐὰν δὲ γένῃται ἡ ἀρεσις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ προστεθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν ἐπὶ τὴν κληρονομίαν τῆς φυλῆς, οἷς ἂν γένωνται γυναῖκες, καὶ ἀπὸ τῆς κληρονομίας φυλῆς πατριᾶς ἡμῶν ἀφαιρεθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν.

5. Καὶ ἐνετείλατο Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ διὰ προσταγματος Κυρίου, λέγων· Οὕτως φυλὴ υἱῶν Ἰωσήφ λέγουσι·

6. Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὁ συνέταξε Κύριος ταῖς θυγατρῶσιν Σαλπαὰδ, λέγων· Οὐ ἀρίσκη ἐναντίον αὐτῶν, ἔστωσαν γυναῖκες, πλὴν ἐκ τοῦ ὅμιλου τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἔστωσαν γυναῖκες.

nem, et restituent eum synagoga in civitatem refugii ejus, quo confugit, et habitabit ibi quoadusque mortuus fuerit sacerdos magnus, quem unxerunt eum oleo sancto.

26. Si autem exitu exeat homicida fines civitatis in quam confugit illuc,

27. et invenerit eum is qui vindicat sanguinem extra fines civitatis refugii ejus, et vindicans sanguinem occiderit homicidam, non erit reus :

28. nam in civitate refugii habitat quoadusque mortuus fuerit sacerdos magnus, et postquam mortuus fuerit sacerdos magnus, revertetur homicida in terram possessionis suæ.

29. Et erunt hæc vobis in justificationem judicii in progenies vestras in omnibus habitationibus vestris.

30. Omnis qui percusserit animam, per testes occidet homicidam, et testis unus non testabitur in animam ut moriatur.

31. Et non accipietis redemptiones pro anima ab homicida qui reus est moriendi, morte enim morietur.

32. Non accipietis redemptiones ad fugiendum in civitatem refugiorum, ut rursus inhabitet in terra, quoadusque mortuus fuerit sacerdos magnus,

33. et non contaminetis terram in qua vos habitatis : sanguis enim hic contaminat terram, et non expiabitur terra a sanguine effuso super eam, sed per ejus sanguinem qui alterius sanguinem effudit :

34. et non polletis terram super quam habitatis super eam, super quam ego commoror in vobis : ego enim sum Dominus commorans in medio filiorum Israel.

CAPUT XXXVI.

1. Et accesserunt principes tribus filiorum Galaad filii Machir filii Manasse de tribu filiorum Joseph, et locuti sunt coram Moyse, et coram Eleazaro sacerdote, et coram principibus domorum familiarum filiorum Israel,

2. et dixerunt : Domino nostro mandavit Dominus assignare terram hæreditatis in sorte filiis Israel, et domino præcepit Dominus dare hæreditatem Salpaal fratris nostri filiabus ejus.

3. Et erunt uni tribuum filiorum Israel uxores : et auferetur sors earum de possessione patrum nostrorum, et addetur ad hæreditatem tribus, quibus factæ fuerint uxores, et de sorte hæreditatis nostræ auferetur.

4. Si autem fuerit remissio filiorum Israel, et addetur hæreditas earum super hæreditatem tribus, quibus factæ fuerint uxores, et ab hæreditate tribus familie nostræ auferetur hæreditas earum.

5. Et mandavit Moyses filiis Israel per præceptum Domini, dicens : Sic tribus filiorum Joseph dicunt :

6. Hoc est verbum quod constituit Dominus filiabus Salpaal, dicens : Cujus placuerit coram eis, sint uxores, tantummodo e populo patris sui sint uxores.

7. Καὶ οὐχὶ περιστραφήσεται κληρονομία τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἀπὸ φυλῆς ἐπὶ φυλὴν, ὅτι ἕκαστος ἐν τῇ κληρονομίᾳ τῆς φυλῆς τῆς πατρὶδος αὐτοῦ προσκολληθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.

8. Καὶ πᾶσα θυγάτηρ ἀγχιστεύουσα κληρονομίαν ἐκ τῶν φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐν τῶν ἐκ τοῦ δήμου τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἔσονται γυναῖκες, ἵνα ἀγχιστεύσωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕκαστος τὴν κληρονομίαν τὴν πατρικὴν αὐτοῦ.

9. Καὶ οὐ περιστραφήσεται ὁ κλῆρος ἐκ φυλῆς ἐπὶ φυλὴν ἑτέραν, ἀλλ' ἕκαστος ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ προσκολληθήσονται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.

10. Ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν θυγατράσι Σαλπαὰδ.

11. Καὶ ἐγένοντο Θερσὰ καὶ Ἐγλὰ καὶ Μελχὰ καὶ Νούα καὶ Μαλαὰ θυγατέρες Σαλπαὰδ, τοῖς ἀνεψιοῖς αὐτῶν,

12. ἐκ τοῦ δήμου τοῦ Μανασσὴ υἱῶν Ἰωσήφ ἐγενήθησαν γυναῖκες· καὶ ἐγενήθη ἡ κληρονομία αὐτῶν ἐπὶ τὴν φυλὴν δήμου τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

13. Αὗται αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ἃ ἐνετείλατο Κύριος ἐν χειρὶ Μωϋσῇ ἐπὶ δυσμῶν Μωάβ ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχὺ.

7. Et non circumvertetur hæreditas filiis Israel a tribu in tribum, quoniam unusquisque in hæreditate tribus familiæ suæ conjungentur filii Israel.

8. Et omnis filia vindicans hæreditatem ex tribubus filiorum Israel, uni eorum qui de populo patris sui erunt uxores, ut vindicent filii Israel unusquisque hæreditatem paternam suam.

9. Et non circumvertetur sors a tribu in tribum aliam, sed unusquisque in hæreditate sua conjungentur filii Israel.

10. Quemadmodum præcepit Dominus Moysi, sic fecerunt filiabus Salpaad.

11. Et fuerunt Thersa et Eglæ et Melcha et Nua et Malaa filiæ Salpaad, consobrinis suis,

12. de populo Manasse filiorum Joseph factæ fuerunt uxores: et facta est hæreditas earum ad tribum populi patris earum.

13. Hæc sunt mandata et justificationes et judicia quæ mandavit Dominus in manu Moysi super occasum Moab super Jordanem contra Jericho.

ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

1. Οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε Μωϋσῆς παντὶ Ἰσραὴλ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῇ ἐρήμῳ πρὸς δυσμαῖς πλησίον τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ἀναμέσον Φαράν Τοφὸλ, καὶ Λοβὸν, καὶ Αὐλών, καὶ Καταχρύσεια.

2. Ἐνδεκα ἡμερῶν ἐκ Χωρήβ δὸς ἐπ' ὄρος Σηεῖρ ἕως Κάδης Βαρνή.

3. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς, ἐλάλησε Μωϋσῆς πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ, κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Κύριος αὐτῷ πρὸς αὐτοὺς,

4. μετὰ τὸ πατάξαι Σηὸν βασιλεῖα Ἀμορραίων τὸν κατοικήσαντα ἐν Ἑσεβὼν, καὶ τὸν Ὠγ βασιλεῖα τῆς Βασάν τὸν κατοικήσαντα ἐν Ἀσταρὼθ καὶ ἐν Ἐδραῖν,

5. ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν γῇ Μωάβ, ἤρξατο Μωϋσῆς διδασκῆσαι τὸν νόμον τοῦτον, λέγων·

6. Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν Χωρήβ, λέγων· Ἰκανούσθι ὑμῖν κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ.

7. Ἐπιστρέφητε καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς ὄρος Ἀμορραίων, καὶ πρὸς πάντας τοὺς περὶ τοὺς Ἀραβὰς, εἰς ὄρος καὶ πεδῖον, καὶ πρὸς λίβαν, καὶ παραλίαν γῆν Χαναναίων, καὶ Ἀντιλίβανον ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ Εὐφράτου.

8. Ἴδετε, παραδέδωκεν ἐνώπιον ὑμῶν τὴν γῆν, εἰσπορευθέντες κληρονομήσατε τὴν γῆν ἣν ὡμοσα τοῖς πατέρεσιν ὑμῶν τῷ Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακώβ δοῦναι αὐτοῖς καὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν μετ' αὐτοὺς.

DEUTERONOMIUM.

CAPUT I.

1. Hæc sunt verba quæ locutus est Moyses omni Israel trans Jordanem in deserto ad occidentem prope rubrum mare, inter Pharan Tophol, et Lobon, et Aulon, et Aurifodinas.

2. Undecim dierum ex Choreb via super montem Seir usque Cades Barne.

3. Et factum est in quadagesimo anno in undecimo mense una mensis, locutus est Moyses ad omnes filios Israel juxta omnia quæcumque mandavit Dominus ei ad eos,

4. postquam percussit Seon regem Amorrhæorum habitantem in Esebon, et Og regem Basan habitantem in Astaroth et in Edrain,

5. trans Jordanem in terra Moab, cæpit Moyses declarare legem hanc, dicens :

6. Dominus Deus noster locutus est nobis e Choreb, dicens : Sufficiat vobis habitare in monte hoc.

7. Revertimini et promovete vos et ingredimini in montem Amorrhæorum, et ad omnes accolæ Arabæ, in monte et campo, et ad africanum, et maritimam terram Chananæorum, et Antilibanum usque ad flumen magnum flumen Euphratem.

8. Videte, tradidit in conspectu vestro terram, ingressi hæreditate terram quam juravi patribus vestris Abraham, Isaac, et Jacob dare eis et semini eorum post eos.

9. Καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων· Οὐ δύνησμαι μόνος φέρειν ὑμᾶς.

10. Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐπλήθυνεν ὑμᾶς, καὶ ἰδοὺ ἐστὲ σήμερον ὡς αἱ τὰ ἀστρα τοῦ οὐρανοῦ τῇ πλήθει.

11. Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν προσθεῖη ὑμῖν ὡς ἐστὲ γλιτοπλασίως, καὶ εὐλογῆσαι ὑμᾶς καθότι ἐλάλησεν ὑμῖν.

12. Πῶς δύνησμαι μόνος φέρειν τὸν κόπον ὑμῶν καὶ τὴν ὑπόστασιν ὑμῶν καὶ τὰς ἀντιλογίας ὑμῶν;

13. Δότε ἑαυτοῖς ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς εἰς τὰς φυλάς ὑμῶν, καὶ καταστήσω ἐφ' ὑμῶν ἡγουμένους ὑμῶν.

14. Καὶ ἀπεκρίθητέ μοι, καὶ εἶπατε· Καλὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας ποιῆσαι.

15. Καὶ ἔλαβον ἐξ ὑμῶν ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς, καὶ κατέστασα αὐτοὺς ἡγεῖσθαι ἐφ' ὑμῶν χιλιάρχους, καὶ πεντηκοντάρχους, καὶ δεκάρχους, καὶ γραμματοεξαγωγεῖς τοῖς κριταῖς ὑμῶν.

16. Καὶ ἐντεταλμὴν τοῖς κριταῖς ὑμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων· Διακούετε ἀναμέσον τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, καὶ κρίνατε δικαίως ἀναμέσον ἀνδρὸς καὶ ἀναμέσον ἀδελφοῦ, καὶ ἀναμέσον προσελύτου αὐτοῦ.

17. Οὐκ ἐπιγνώσῃ πρόσωπον ἐν κρίσει, κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν κρινεῖς, οὐ μὴ ὑποστελῇ πρόσωπον ἀνθρώπου, οἷ ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ ἐστὶ καὶ τὸ ῥῆμα ὃ ἐάν σκληρὸν ᾖ ἀφ' ὑμῶν, ἀνοίσετε αὐτὸ ἐπ' ἐμέ, καὶ ἀκούσομαι αὐτό.

18. Καὶ ἐντεταλμὴν ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ πάντας τοὺς λόγους οὓς ποιήσετε.

19. Καὶ ἀπάραντες ἐκ Χωρὲθ ἐπορεύθημεν πᾶσαν τὴν ἔρημον τὴν μεγάλην καὶ τὴν φοβεράν ἐκείνην, ἣν εἶδετε ὁδὸν, ὅρους τοῦ Ἀμορρᾶιου, καθότι ἐντεταλατο Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἡμῖν, καὶ ἦλθομεν ἕως Κάδης Βαρνή.

20. Καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς· Ἦλθατε ἕως τοῦ ὅρους τοῦ Ἀμορρᾶιου, ὃ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ὑμῖν.

21. Ἴδετε, παραδέδωκε ἡμῖν Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν γῆν, ἀναβάντες κληρονομήσατε, ὃν τρόπον εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμῖν· μὴ φοβεῖσθε, μηδὲ δειλιάσητε.

22. Καὶ προσῆλθατέ μοι πάντες, καὶ εἶπατε· Ἀποστελωμεν ἄνδρας προτέρους ἡμῶν, καὶ ἐφοδυσάτωσαν ἡμῖν τὴν γῆν, καὶ ἀναγγελάτωσαν ἡμῖν ἀπόκρισιν, τὴν ὁδὸν δι' ἧς ἀναβησόμεθα ἐν αὐτῇ, καὶ τὰς πόλεις εἰς αἷς εἰσπορευσόμεθα εἰς αὐτάς.

23. Καὶ ἤρεσεν ἐναντὶν μου τὸ ῥῆμα, καὶ ἔλαβον ἐξ ὑμῶν δώδεκα ἄνδρας, ἄνδρα ἓνα κατὰ φυλὴν.

24. Καὶ ἐπιστραφέντες ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἦλθον ἕως φάραγγος βότρου, καὶ κατεσκόπευσαν αὐτήν.

25. Καὶ ἔλαβον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ καρποῦ τῆς γῆς, καὶ κατήνεγκαν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἔλεγον· Ἀγαθὴ ἡ γῆ ἣν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ἡμῖν.

26. Καὶ οὐκ ἠελόησατε ἀναβῆναι, ἀλλ' ἠπειθήσατε τῷ ῥήματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν.

27. Καὶ διεγογγύζετε ἐν ταῖς σκηναῖς ὑμῶν, καὶ εἶπατε· Διὰ τὸ μισεῖν Κύριον ἡμᾶς ἐξῆγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, παραδούναί ἡμᾶς εἰς χεῖρας Ἀμορρᾶιων, ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς.

28. Πού ἡμεῖς ἀναβαίνομεν; Οἱ δὲ ἀδελφοὶ ὑμῶν

9. Et dixi ad vos in tempore illo, dicens : Non potero solus portare vos.

10. Dominus Deus vester multiplicavit vos, et ecce estis hodie velut sidera caeli multitudine.

11. Dominus Deus patrum vestrorum adjiciat vobis sicut estis millies, et benedicat vos sicut locutus est vobis.

12. Quomodo potero solus portare molestiam vestram et pondus vestrum et contradictiones vestras?

13. Date vobisipsis viros sapientes et scientes et intelligentes in tribubus vestris, et constituam super vos duces vestros.

14. Et respondistis mihi, et dixistis : Bonum est verbum quod locutus es facere.

15. Et assumpsi ex vobis viros sapientes et scientes et intelligentes, et constitui eos praesae super vos chiliarchos, et centuriones, et quinquagenarios, et decanos, et magistros judicibus vestris.

16. Et mandavi judicibus vestris in tempore illo, dicens : Audite inter fratres vestros, et judicate juste inter virum et inter fratrem, et inter proselytum ejus.

17. Non agnosces faciem in judicio, juxta eum qui parvus et juxta eum qui magnus judicabis, non vereberis faciem hominis, quoniam judicium Dei est : et verbum quod durum fuerit a vobis, asseretis illud ad me, et et audiam illud.

18. Et mandavi vobis in tempore illo omnia verba quae facietis.

19. Et promoventes e Choreb ivimus omne illud desertum magnum et terribile, quod vidistis, viam montis Amorrhæi, sicut mandavit Dominus Deus noster nobis, et venimus usque Cades Barne.

20. Et dixi ad vos : Venistis usque ad montem Amorrhæi, quem Dominus Deus noster dat vobis.

21. Videte, tradidit nobis Dominus Deus vester ante faciem vestram terram, ascendentes hereditate, quemadmodum dixit Dominus Deus patrum vestrorum vobis : nolite terri, neque consternari.

22. Et accessistis ad me omnes, et dixistis : Mittamus viros priores nobis, et explorent nobis terram, et renuntient nobis responsionem, viam per quam ascendemus in ea, et civitates in quas ingrediemur in eas.

23. Et placuit coram me verbum, et sumpsi ex vobis duodecim viros, virum unum per tribum.

24. Et conversi ascenderunt in montem, et venerunt in vallem botri, et speculati sunt eam.

25. Et sumpserunt in manibus suis de fructu terræ, et attulerunt ad vos, et dicebant : Bona est terra quam Dominus Deus noster dat nobis.

26. Et nolulistis ascendere, sed increduli fuistis verbo Domini Dei nostri.

27. Et obmurmurastis in tabernaculis vestris, et dixistis : Eo quod Dominus odit nos, eduxit nos de terra Aegypti, ad tradendum nos in manus Amorrhæorum, ad exterminandos nos.

28. Quo nos ascendimus? Fratres autem vestri averterunt

ἀπέστησαν τὴν καρδίαν ὑμῶν, λέγοντες· Ἔθνος μέγα καὶ πολλὰ καὶ δυνατότερον ἡμῶν, καὶ πόλεις μεγάλαι καὶ τετειγισμέναι ἕως τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλὰ καὶ υἱοὺς γιγάντων ἐωράκαμεν ἐκεῖ.

29. Καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς· Μὴ πτήζητε, μηδὲ φοβεθῆτε ἀπ' αὐτῶν.

30. Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου ὑμῶν, αὐτὸς συνεκπολεμήσει αὐτοὺς μεθ' ὑμῶν, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ,

31. καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἣν εἶδετε, ὁδὸν ὄρους τοῦ Ἀμορραίου· ὃς τροφοφορήσει σε Κύριος ὁ Θεός σου, ὥς εἴ τις τροφοφορήσαι ἀνθρώπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ, κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδὸν εἰς ἣν ἐπορεύθητε ἕως ἡλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον.

32. Καὶ ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ οὐκ ἐνεπιστεύσατε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν,

33. ὃς προπορεύεται πρότερος ὑμῶν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκλέγεσθαι ὑμῖν τόπον, ὁδηγῶν ὑμᾶς ἐν πυρὶ νυκτός, δεικνύων ὑμῖν τὴν ὁδὸν καθ' ἣν πορεύεσθε ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἐν νεφελῇ ἡμέρας.

34. Καὶ ἤκουσε Κύριος τὴν φωνὴν τῶν λόγων ὑμῶν, καὶ παροξυνθεὶς ὤμωσε, λέγων·

35. Εἰ ὀφεται τις τῶν ἀνδρῶν τούτων τὴν γῆν ἀγαθὴν ταύτην, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν,

36. πλὴν Χάλεβ υἱὸς Ἰεφοννῆ· οὗτος ὀφεται αὐτὴν, καὶ τούτῳ δώσω τὴν γῆν ἐφ' ἣν ἐπέβη, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, διὰ τὸ προσκεῖσθαι αὐτὸν τὰ πρὸς Κύριον.

37. Καὶ ἐμοὶ ἐθυμώθη Κύριος δι' ὑμᾶς, λέγων· Οὐδὲ σὺ οὐ μὴ εἰσέλθῃς ἐκεῖ.

38. Ἰησοῦς υἱὸς Ναυὴ ὁ παρεστηκώς σοι, οὗτος ἐξελεύσεται ἐκεῖ· αὐτὸν κατίσχυσον, ὅτι αὐτὸς κατακληρονομήσει αὐτὴν τῷ Ἰσραὴλ.

39. Καὶ πᾶν παιδίον νέον ὅστις οὐκ οἶδε σήμερον ἀγαθὸν ἢ κακόν, οὗτοι ἐξελεύσονται ἐκεῖ, καὶ τούτοις δώσω αὐτήν, καὶ αὐτοὶ κληρονομήσουσιν αὐτήν.

40. Καὶ ὑμεῖς ἐπιστραφέντες ἐστρατοπεδεύσατε εἰς τὴν ἐρήμον, ὁδὸν τὴν ἐπὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

41. Καὶ ἀπεκρίθητε, καὶ εἶπατε· Ἠμάρτομεν ἐναντὶ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· ἡμεῖς ἀναβάντες πολεμήσομεν κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἡμῖν. Καὶ ἀναλαβόντες ἕκαστος τὰ σκευὴ τὰ πολεμικὰ αὐτοῦ, καὶ συναθροισθέντες ἀνεβαίνετε εἰς τὸ ὄρος.

42. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Εἶπον αὐτοῖς· Οὐκ ἀναβήσεσθε, οὐδὲ μὴ πολεμήσετε, οὐ γάρ εἰμι μεθ' ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ συντριβῇτε ἐνώπιον τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

43. Καὶ ἐλάλησα ὑμῖν, καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου, καὶ παρέβητε τὸ ρῆμα Κυρίου· καὶ παραβιασάμενοι ἀνέβητε εἰς τὸ ὄρος.

44. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἀμορραῖος ὁ κατοικῶν ἐν τῷ ὄρει ἐκείνῳ εἰς συνάντησιν ὑμῖν, καὶ κατεδίωξεν ὑμᾶς ὥς ἐι ποιήσαισαν αἱ μελισσαι, καὶ ἐτίρωσκον ὑμᾶς ἀπὸ Σηεὶρ ἕως Ἑρμαῖ.

45. Καὶ καθίσαντες, ἐκλαίετε ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ οὐκ εἰσῆκουσε Κύριος τῆς φωνῆς ὑμῶν, οὐδὲ προσέσχεν ὑμῖν.

46. Καὶ ἐνεκάθησθε ἐν Κὰδης ἡμέρας πολλὰς, ὅσας ποτὲ ἡμέρας ἐνεκάθησθε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ ἐπιστραφέντες ἀπῆραμεν εἰς τὴν ἐρήμον, ὁδὸν

cor vestrum, dicentes : Gens magna et multa et potentior nobis, et civitates magnae et muratae usque ad caelum, sed et filios gigantum illic vidimus.

29. Et dixi ad vos : Ne paveatis, neque timeatis ab eis.

30. Dominus Deus vester qui praecedit ante faciem vestram, ipse simul debellabit eos vobiscum, secundum omnia quaecumque fecit vobis in terra Aegyptio,

31. et in deserto hoc quod vidistis, viam montis Amorrhæi : quoniam gestabit te Dominus Deus tuus, sicuti si quis homo gestet filium suum, per omnem viam in qua ivistis donec venistis ad locum hunc.

32. Et in verbo hoc non credidistis Domino Deo nostro,

33. qui procedit prior vobis in via ad eligendum vobis locum, deducens vos in igni nocte, ostendens vobis viam per quam ambulatis super eam, et in nube die.

34. Et audivit Dominus vocem sermonum vestrorum, et exacerhatus juravit, dicens :

35. Si videbit aliquis virorum istorum terram bonam hanc, quam iuravi patribus eorum,

36. præter Chaleb filius Iephonne : hic videbit eam, et huic dabo terram in quam ascendit, et filiis ejus, quoniam ipse adhæsit iis quæ ad Dominum.

37. Et mihi iratus est Dominus propter vos, dicens : Neque tu introibis illic.

38. Jesus filius Nave, qui assistit tibi, hic introibit illic : ipsum conforta, quoniam ipse in hæreditatem sortietur eam ipsi Israel.

39. Et omnis parvulus junior, quicumque non novit hodie bonum vel malum, hi introibunt illic, et eis dabo eam, et ipsi hæreditabunt eam.

40. Et vos conversi castra movistis in desertum, viam quæ super rubrum mare.

41. Et respondistis, et dixistis : Peccavimus ante Dominum Deum nostrum : nos ascendentes bellabimus juxta omnia quaecumque mandavit Dominus Deus noster nobis. Et sumentes unusquisque vasa sua bellica, et congregati ascendistis in montem.

42. Et dixit Dominus ad me : Dic eis : Non ascendetis, neque bellabitis, non enim sum vobiscum, et non conteramini in conspectu inimicorum vestrorum.

43. Et locutus sum vobis, et non exaudistis me, et transgressi estis verbum Domini : et vim facientes ascendistis in montem.

44. Et exiit Amorrhæus habitans in monte illo in occursum vobis, et persecutus est vos sicut facerent apes, et vulnerabant vos a Seir usque Herma.

45. Et sedentes, flebatis ante Dominum Deum nostrum, et non exaudivit Dominus vocem vestram, neque attendit vobis.

46. Et sedistis in Cades diebus multis, quot utique diebus sedistis.

CAPUT II.

1. Et conversi promovimus in desertum, viam maro

οάλασσαν ἐρυθράν, ὃν τρόπον ἐλάλησε Κύριος πρὸς μέ, καὶ ἐκυκλώσαμεν τὸ ὄρος τὸ Σηεὶρ ἡμέρας πολλάς.

2. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ·

3. Ἰκανούσθω ὑμῖν κυκλοῦν τὸ ὄρος τοῦτο· ἐπιστρέψετε οὖν ἐπὶ βορρᾶν.

4. Καὶ τοὶ λαὸν ἐντείλει, λέγων· Ὑμεῖς παραπορεύεσθε διὰ τῶν ὁρίων τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἡσαῦ οἱ κατοικοῦσιν ἐν Σηεὶρ, καὶ φοβηθήσονται ὑμᾶς, καὶ εὐλαβηθήσονται ὑμᾶς σφόδρα.

5. Μὴ συναψήτε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, οὐ γὰρ δῶ ὑμῖν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν οὐδὲ βῆμα ποδός, ὅτι ἐν κλήρῳ δέδωκα τοῖς υἱοῖς Ἡσαῦ τὸ ὄρος τὸ Σηεὶρ.

6. Ἀργυρίου βρώματα ἀγοράσατε παρ' αὐτῶν καὶ φάγεσθε, καὶ ὕδωρ μέτρω λήψεσθε παρ' αὐτῶν ἀργυρίου καὶ πίεσθε·

7. ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν εὐλόγησέ σε ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου. Διάγνωθι πῶς διήλθες τὴν ἔρημον τὴν μεγάλην καὶ τὴν φοβεράν ἐκείνην. Ἰδοὺ τες-σαράκοντα ἔτη Κύριος ὁ Θεός σου μετὰ σοῦ· οὐκ ἐπε-δεήθης ῥήματος.

8. Καὶ παρήλθομεν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν υἱοὺς Ἡσαῦ, τοὺς κατοικοῦντας ἐν Σηεὶρ παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν Ἀραβὰ ἀπὸ Αἰλῶν καὶ ἀπὸ Γεσιῶν Γάβερ· καὶ ἐπιστρέψαντες παρήλθομεν ὁδὸν ἔρημον Μωάβ.

9. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Μὴ ἐχθραίνετε τοῖς Μωαβίταις, καὶ μὴ συναψήτε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, οὐ γὰρ μὴ δῶ ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν ὑμῖν ἐν κλήρῳ, τοῖς γὰρ υἱοῖς Λὼτ δέδωκα τὴν Ἀροὴρ κληρονομεῖν.

10. Οἱ Ὁμμίιν πρότεροι ἐνεκάθητο ἐπ' αὐτῆς, ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ ἰσχυρόν, ὥστε οἱ Ἐνακίμ.

11. Ῥαφαὶν λογισθήσονται καὶ οὗτοι ὥστε καὶ οἱ Ἐνακίμ· καὶ οἱ Μωαβίται ἐπονομάζουσιν αὐτοὺς Ὁμμίιν.

12. Καὶ ἐν Σηεὶρ ἐνεκάθητο ὁ Χορράϊος τὸ πρότερον, καὶ υἱοὶ Ἡσαῦ ἀπώλεσαν αὐτοὺς, καὶ ἐξέτριψαν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· καὶ κατοικήθησαν ἀντ' αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐποίησεν Ἰσραὴλ τὴν γῆν τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, ἣν δέδωκε Κύριος αὐτοῖς.

13. Νῦν οὖν ἀνάστητε, καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς, καὶ παραπορεύεσθε τὴν φάραγγα Ζαρέτ.

14. Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς παρεπορεύθημεν ἀπὸ Κάδης Βαρνὴ ἕως οὗ παρήλθομεν τὴν φάραγγα Ζαρέτ, τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη, ἕως οὗ διέπεσε πᾶσα γενεὰ ἀνδρῶν πολεμιστῶν ἀποθνήσκοντες ἐκ τῆς παρεμβολῆς, καθότι ὥμοσε Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῖς.

15. Καὶ ἡ χεὶρ τοῦ Θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτοῖς ἐξαναλώσαι αὐτοὺς ἐκ μέσου τῆς παρεμβολῆς, ἕως οὗ διέπεσαν.

16. Καὶ ἐγενήθη, ἐπειδὴν ἔπεσαν πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἀποθνήσκοντες ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ,

17. καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς μέ, λέγων·

18. Σὺ παραπορεύῃ σήμερον τὰ ὅρια Μωάβ τὴν Ἀροὴρ,

19. καὶ προσάξετε ἐγγὺς υἱῶν Ἀμμάν· μὴ ἐχθραίνετε αὐτοῖς, μηδὲ συναψήτε αὐτοῖς εἰς πόλεμον, οὐ γὰρ μὴ δῶ ἀπὸ τῆς γῆς υἱῶν Ἀμμάν σοι ἐν κλήρῳ, ὅτι τοῖς υἱοῖς Λὼτ δέδωκα αὐτὴν ἐν κλήρῳ.

20. Ἰγὶ Ῥαφαὶν λογισθήσεται, καὶ γὰρ ἐπ' αὐτῆς κατήκουν οἱ Ῥαφαὶν τὸ πρότερον, καὶ οἱ Ἀμμανῖται ἐπονομάζουσιν αὐτοὺς Ζοχομμῖιν.

21. Ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ δυνατώτερον ὑμῶν,

rubrum, quemadmodum locutus est Dominus ad me, et circuitimus montem Seir diebus multis.

2. Et dixit Dominus ad me :

3. Sufficiat vobis circuire montem hunc : convertimini igitur ad aquilonem.

4. Et populo præcipe, dicens : Vos transitis per fines fratrum vestrorum filiorum Esau habitantium in Seir, et timebunt vos, et verebuntur vos valde.

5. Ne conseratis cum eis prælium, non enim dabo vobis de terra eorum neque vestigium pedis, quoniam in sorte dedi filiis Esau montem Seir.

6. Argento escas emite ab eis et comedetis, et aquam mensura accipietis ab eis et bibetis :

7. Dominus enim Deus noster benedixit te in omni opere manuum tuarum. Agnosce quomodo transisti desertum illud magnum et terribile. Ecce quadraginta annos Dominus Deus tuus tecum : non indignisti verbo.

8. Et præterivimus fratres nostros filios Esau, habitantes in Seir apud viam quæ Araba ab Ælon et a Gesion Gaber : et conversi pertransivimus viam desertum Moab.

9. Et dixit Dominus ad me : Non oppugnetis Moabitæ, et non conseratis cum eis prælium, non enim dabo de terra eorum vobis in sorte, filiis enim Lot dedi Aroer ad hæreditæ laudum.

10. Omnin priores insederunt super eam, gens magna et multa et fortes, sicut Enacim.

11. Raphaïm reputabuntur et hi sicut et Enacim : et Moabitæ cognominant eos Ommin.

12. Et in Seir insidebat Chorraeus antea, et filii Esau perdiderunt eos, et attriverunt eos a facie sua : et inhabitant pro eis, quemadmodum fecit Israel terram hæreditatis suæ, quam dedit Dominus eis.

13. Nunc igitur exsurge, et promovete vos, et transite vallem Zaret.

14. Et dies quibus pertransivimus a Cades Barne usque quo transivimus vallem Zaret, triginta et octo anni, quoad usque decidit omnis progenies virorum bellatorum morientes e castris, sicut juravit Dominus Deus eis.

15. Et manus Domini fuit super eos ad consumendos eos de medio castrorum, quoad usque deciderunt.

16. Et factum est, postquam deciderunt omnes viri bellatores morientes de medio populi,

17. et locutus est Dominus ad me, dicens :

18. Tu transibis hodie fines Moab ipsam Aroer,

19. et accedetis prope filios Amman : nolite oppugnare eos, neque congregiamini cum eis in bellum, non enim dabo tibi de terra filiorum Amman in sorte, quoniam filiis Lot dedi eam in sorte.

20. Terra Raphaïm reputabitur, nam et super eam habitabant Raphaïm antea, et Ammanitæ cognominant eos Zochommin.

21. Gens magna et multa et potentior vobis, sicut et Ena-

ὥς περ καὶ οἱ Ἐνακίμ. Καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς Κύριος πρὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ κατεκληρονόμησαν, καὶ κατοικήσθησαν ἀντ' αὐτῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

22. Ὡς περ ἐποίησαν τοῖς υἱοῖς Ἡσαὺ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Σηεῖρ, ὃν τρόπον ἐξέτριψαν τὸν Χορρβαῖον ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτοὺς, καὶ κατοικήσθησαν ἀντ' αὐτῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

23. Καὶ οἱ Εὐαῖοι οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἀσηδόθ ἕως Γάζης, καὶ οἱ Καππάδοκες οἱ ἐξελθόντες ἐκ Καππαδοκίας, ἐξέτριψαν αὐτοὺς, καὶ κατοικήσθησαν ἀντ' αὐτῶν.

24. Νῦν οὖν ἀνάστητε καὶ ἀπάρατε, καὶ παρελθετε ὑμεῖς τὴν φάραγγα Ἀρνὼν· ἰδοὺ παραδεδόχκα εἰς τὰς χεῖράς σου τὸν Σηὼν βασιλέα Ἐσεβὼν τὸν Ἀμορρβαῖον, καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ· ἐνάρχου κληρονομεῖν, συναπτε πρὸς αὐτὸν πόλεμον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

25. Ἐνάρχου δοῦναι τὸν τρόπον σου καὶ τὸν φόβον σου ἐπὶ προσώπου πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι νιν ἀκούσαντες τὸ ὄνομά σου ταραχθήσονται, καὶ ὠδίνας ἔξουσιν ἀπὸ προσώπου σου.

26. Καὶ ἀπέστειλα πρέσβεις ἐκ τῆς ἐρήμου Κεδμοῦθ πρὸς Σηὼν βασιλέα Ἐσεβὼν, λόγοις εἰρηνικοῖς, λέγων·

27. Παρελεύσομαι διὰ τῆς γῆς σου· ἐν τῇ ὁδῷ πορεύσομαι, οὐκ ἐκκλινῶ δεξιὰ οὐδ' ἀριστερά.

28. Βρώματα ἀργυρίου ἀποδώσω μοι, καὶ φάγομαι, καὶ ὕδωρ ἀργυρίου ἀποδώσω μοι, καὶ πίωμαι· πλὴν ὅτι παρελεύσομαι τοῖς ποσὶ,

29. καθὼς ἐποίησάν μοι οἱ υἱοὶ Ἡσαὺ οἱ κατοικοῦντες ἐν Σηεῖρ, καὶ οἱ Μωαβῖται οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἀροήρ, ἕως ἂν παρέλθω τὸν Ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν οἰδῶσιν ἡμῖν.

30. Καὶ οὐκ ἠθέλησε Σηὼν βασιλεὺς Ἐσεβὼν παρελθεῖν ἡμᾶς δι' αὐτοῦ, ὅτι ἐσκήληρνε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ κατίσχυσε τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἵνα παραδοθῇ εἰς τὰς χεῖράς σου ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

31. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ἰδοὺ ἔρχομαι παραδόναι πρὸ προσώπου σου τὸν Σηὼν βασιλέα Ἐσεβὼν τὸν Ἀμορρβαῖον, καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ ἐνάρξαι κληρονομεῖσαι τὴν γῆν αὐτοῦ.

32. Καὶ ἐξῆλθε Σηὼν βασιλεὺς Ἐσεβὼν εἰς συνάντησιν ἡμῖν, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ, εἰς πόλεμον εἰς Ἰασσά.

33. Καὶ παρέδωκεν αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν πρὸ προσώπου ἡμῶν, καὶ ἐπατάξαμεν αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ.

34. Καὶ ἐκραθήσαμεν πασῶν τῶν πόλεων αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ ἐξώλοθρεύσαμεν πᾶσαν πόλιν, ἐξῆς καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν οὐ κατελίπομεν ζωνταῖαν.

35. Πλὴν τὰ κτήνη ἐπρονομεύσαμεν, καὶ τὰ σκύλα τῶν πόλεων ἐλάβομεν.

36. Ἐξ Ἀροήρ, ἣ ἐστὶ παρὰ τὸ χεῖλος γειμαρβρου Ἀρνῶν, καὶ τὴν πόλιν τὴν οὖσαν ἐν τῇ φάραγγι, καὶ ἕως ὄρους τοῦ Γαλαὰδ· οὐκ ἐγενήθη πόλις ἥτις διεφυγεν ἡμᾶς· τὰς πόλεις παρέδωκε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν.

37. Πλὴν ἐγγὺς υἱῶν Ἀμμὰν οὐ προσήλθομεν, πάντα τὰ συγκυροῦντα γειμαρβρὺ Ἰαβὼκ καὶ τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ ὀρεινῇ, καθότι ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἡμῖν.

cim. Et perdidit eos Dominus ante faciem eorum, et hæreditarunt, et habitaverunt pro eis usque in diem hanc.

22. Sicut fecerunt filiis Esau habitantibus in Seir, quemadmodum attriverunt Chorrhæum a facie sua, et hæreditarunt eos, et habitaverunt pro eis usque in diem hanc.

23. Et Evæi qui habitabant in Asedoth usque Gazam, et Cappadoces qui exierunt e Cappadocia, attriverunt eos, et habitaverunt pro eis.

24. Nunc ergo surgite et promovete, et transite vos vallem Arnou : ecce tradidi in manus tuas Seon regem Esebon Amorrhæum, et terram ejus : incipe hæreditare, consere cum eo prælium in die hac.

25. Incipe dare tremorem tuum et timorem tuum super faciem omnium gentium quæ sub celo, qui audientes nomen tuum turbabuntur, et dolores habebunt a facie tua.

26. Et misi legatos e deserto Cedamoth ad Seon regem Esebon, verbis pacificis, dicens :

27. Transibo per terram tuam : in via ibo, non declinabo in dextram neque in sinistram.

28. Escas argento tribues mihi, et comedam, et aquam argento tribues mihi, et bibam : tantum transibo pedibus,

29. sicut fecerunt mihi filii Esau habitantes in Seir, et Moabitæ habitantes in Aroer, quoadusque transiero Jordanem in terram quam Dominus Deus noster dat nobis.

30. Et noluit Seon rex Esebon transire nos per ipsum, quoniam induraverat Dominus Deus noster spiritum ejus, et confortavit cor ejus, ut traderetur in manus tuas sicut in die hac.

31. Et dixit Dominus ad me : Ecce cæpi tradere ante faciem tuam Seon regem Esebon Amorrhæum, et terram ejus, et incipe hæreditare terram ejus.

32. Et exiit Seon rex Esebon in occursum nobis, ipse et omnis populus ejus, in prælium in Jassa.

33. Et tradidit eum Dominus Deus noster ante faciem nostram, et percussimus eum et filios ejus et omnem populum ejus.

34. Et obtinuimus omnes civitates ejus in tempore illo, et disperdidimus omnem civitatem, deinde et uxores eorum et filios eorum : non reliquimus vivum.

35. Tantum pecora prædati sumus, et spolia civitatum cepimus.

36. ab Aroer, quæ est apud labium torrentis Arnou, et civitatem quæ erat in valle, et usque ad montem Galaad : non fuit civitas quæ effugeret nos : omnes tradidit Dominus Deus noster in manus nostras.

37. Tantum prope filios Amman non accessimus, omnia pertinentia ad torrentem Jaboc et civitates quæ in montana, sicut mandavit Dominus Deus noster nobis.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

CAPUT III.

1. Καὶ ἐπιστραφέντες ἀνέβημεν ὁδὸν τὴν εἰς Βασάν· καὶ ἐξῆλθεν Ὁ βασιλεὺς τῆς Βασάν εἰς συνάντησιν ἡμῖν, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ, εἰς πόλεμον εἰς Ἑδραΐμ.
2. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Μὴ φοβηθῇς αὐτόν, ὅτι εἰς τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτόν, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ· καὶ ποιήσεις αὐτῷ ὥσπερ ἐποίησας Σηὼν βασιλεῖ τῶν Ἀμορραίων, ὃς κατώκει ἐν Ἑσεβὼν.
3. Καὶ παρέδωκεν αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν, καὶ τὸν Ὁ βασιλεὺς τῆς Βασάν, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ· καὶ ἐπατάξαμεν αὐτόν, ὥς τοῦ μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ σπέρμα.
4. Καὶ ἐκρατήσαμεν πασῶν τῶν πόλεων αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ· οὐκ ἦν πόλις ἣν οὐκ ἐλάβομεν παρ' αὐτῶν· ἐξήκοντα πόλεις, πάντα τὰ περίχωρα Ἀργὸβ βασιλέως Ὁ ἐν Βασάν.
5. Πᾶσαι πόλεις ὄχυραί, τείχη ὑψηλά, πύλαι καὶ μοχλοί· πλὴν τῶν πόλεων τῶν Φερεζαίων τῶν πολλῶν σφόδρα·
6. ἐξωλοθρεύσαμεν, ὥσπερ ἐποίησαμεν τὸν Σηὼν βασιλεῖα Ἑσεβὼν, καὶ ἐξωλοθρεύσαμεν πᾶσαν πόλιν, ἐξῆς καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ παῖδας,
7. καὶ πάντα τὰ κτήνη· καὶ τὰ σκύλα τῶν πόλεων ἐπρονομεύσαμεν ἑαυτοῖς.
8. Καὶ ἐλάβομεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν γῆν ἐκ χειρῶν δύο βασιλέων τῶν Ἀμορραίων, οἱ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ τοῦ χειμάρρου Ἀρνῶν καὶ ὥς Ἀερμῶν.
9. Οἱ Φοίνικες ἐπονομάζουσι τὸ Ἀερμῶν Σανιὼρ, καὶ ὁ Ἀμορραῖος ἐπωνόμασεν αὐτὸ Σανίρ.
10. Πᾶσαι πόλεις Μισὼρ, καὶ πᾶσα Γαλαὰδ, καὶ πᾶσα Βασάν ὥς Ἐλχᾶ καὶ Ἑδραΐμ, πόλεις βασιλείας τοῦ Ὁ ἐν τῇ Βασάν.
11. Ὅτι πλὴν Ὁ βασιλεὺς Βασάν κατελείφθη ἀπὸ τῶν Ῥαφαῖν. Ἰδοὺ ἡ κλίνη αὐτοῦ κλίνη σιδηρᾶ, ἰδοὺ αὕτη ἐν τῇ ἄκρᾳ τῶν υἰῶν Ἀμμάν· ἐννέα πῆγεραι τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ τεσσαρῶν πῆγεραι τὸ εὖρος αὐτῆς ἐν πῆχει ἀνδρός.
12. Καὶ τὴν γῆν ἐκείνην ἐκληρονομήσαμεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπὸ Ἀροὲρ, ἣ ἐστὶ παρὰ τὸ χεῖλος χειμάρρου Ἀρνῶν, καὶ τὸ ἡμισυ τοῦ ὄρους Γαλαὰδ, καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ ἔδωκα τῷ Ῥουβὲν καὶ τῷ Γὰδ.
13. Καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ Γαλαὰδ, καὶ πᾶσαν τὴν Βασάν βασιλείαν Ὁ ἔδωκα τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ, καὶ πᾶσαν περίχωρον Ἀργὸβ, πᾶσαν Βασάν ἐκείνην, γῆ Ῥαφαὶν λογισθήσεται.
14. Καὶ Ἰαὶρ υἱὸς Μανασσῆ ἔλαβε πᾶσαν τὴν περίχωρον Ἀργὸβ ὥς τῶν ὄριων Γαργασὶ καὶ Μαχαθὶ· ἐπωνόμασεν αὐτάς ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, τὴν Βασάν, Θαυὼθ Ἰαὶρ ὥς τῆς ἡμέρας ταύτης.
15. Καὶ τῷ Μαχίρ ἔδωκα τὴν Γαλαὰδ.
16. Καὶ τῷ Ῥουβὲν καὶ τῷ Γὰδ δέδωκα, ὑπὸ τῆς Γαλαὰδ ὥς χειμάρρου Ἀρνῶν, μέσον τοῦ χειμάρρου ὄριον καὶ ὥς τοῦ Ἰαβὼκ· ὁ χειμάρρους ὄριον τοῖς υἱοῖς Ἀμμάν.
17. Καὶ ἡ Ἀραβα καὶ ὁ Ἰορδάνης ὄριον Μαχαναρεθ, καὶ ὥς θαλάσσης Ἀραβα, θαλάσσης ἀλκῆς ὑπὸ Ἀσηδὼθ τὴν Φασγά ἀνατολῶν.
18. Καὶ ἐνετείλαμην ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέ-

1. Et conversi ascendimus viam quæ in Basan : et exiit Og rex Basan in occursum nobis, ipse et omnis populus ejus, in prælium in Edraim.
2. Et ait Dominus ad me : Ne timeas eum, quoniam in manus tuas tradidi eum, et omnem populum ejus, et omnem terram ejus : et facies ei sicut fecisti Seon regi Amorrhæorum, qui habitabat in Esebon.
3. Et tradidit eum Dominus Deus noster in manus nostras, et Og regem Basan, et omnem populum ejus : et percussimus eum, eo usque ut non relinqueretur ipsius semen.
4. Et obtinuimus omnes civitates ejus in tempore illo : non fuit civitas quam non ceperimus ab eis : sexaginta civitates, omnia adjacentia Argob regis Og de Basan.
5. Omnes civitates munitæ, mœnia excelsa, portæ et vectes : præter civitates Pherezæas multas valde :
6. exterminavimus, sicut feceramus Seon regem Esebon, et exterminavimus omnem civitatem, deinde et uxores, et parvulos,
7. et omnia pecora : et spolia civitatum prædati sumus nobis ipsis.
8. Et cepimus in tempore illo terram de manibus duorum regum Amorrhæorum, qui erant trans Jordanem a torrente Arnon et usque Ærmon.
9. Phœnices cognominant ipsum Ærmon Sanior, et Amorrhæus cognominavit illud Sanir.
10. Omnes civitates Misor, et omnis Galaad, et omnis Basan usque Elcha et Edraim, civitates regni Og in Basan.
11. Quia tantum Og rex Basan reliquus factus est a Raphain. Ecce lectus ejus lectus ferreus, ecce hic est in arce filiorum Amman : novem cubitorum longitudo ejus, et quatuor cubitorum latitudo ejus in cubito viri.
12. Et terram illam hæreditavimus in tempore illo ab Aroer, quæ est juxta labium torrentis Arnon, et dimidium montis Galaad, et civitates ejus dedi Ruben et Gad.
13. Et reliquum Galaad, et omnem Basan regnum Og dedi dimidiæ tribui Manasse, et omnem regionem Argob, omnem Basan illam, terra Raphain reputabitur.
14. Et Jair filius Manasse cepit omnem regionem Argob usque ad fines Gargasi et Machathi : cognominavit eas in nomine suo, ipsam Basan, Thacuothe Jair usque in diem hanc.
15. Et Machir dedi Galaad.
16. Et Ruben et Gad dedi, sub Galaad usque ad torrentem Arnon, medium torrentis terminum et usque Jaboo : et torrens terminus filiis Amman.
17. Et Araba et Jordanis terminus Machanareth, et usque ad mare Araba, mare salsum sub Asedoth Phasga orientis.
18. Et mandavi vobis in tempore illo, dicens : Dominus

γων· Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἔδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην ἐν κλήρῳ· ἐνοπλισάμενοι προπορεύεσθε πρὸ προσώπου τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πᾶς δυνατός.

19. Πλὴν αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν, ὅσα εἰσι πολλὰ κτήνη ὑμῶν, κατοικεῖ-
τωσαν ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, αἷς ἔδωκα ὑμῖν,

20. ἕως ἂν καταπαύσῃ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν τοὺς ἀδελ-
φοὺς ὑμῶν ὥσπερ καὶ ὑμᾶς, καὶ κατακληρονομήσωσι
καὶ οὗτοι τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν δίδωσιν αὐ-
τοῖς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἐπαναστραφήσεσθε
ἐκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, ἣν ἔδωκα ὑμῖν.

21. Καὶ τῷ Ἰησοὶ ἐνετείλαμην ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ,
λέγων· Οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἐωράκασι πάντα ὅσα ἐποίησε
Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι τούτοις· οὕτως
ποιήσει Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν πάσας τὰς βασιλείας ἐφ'
ἃς σὺ διαβαίνεις ἐκεῖ.

22. Οὐ φοβηθήσεσθε ἀπ' αὐτῶν, εἰ Κύριος ὁ Θεὸς
ἡμῶν αὐτοὺς πολεμήσει περὶ ὑμῶν.

23. Καὶ ἐδέσθηεν Κυρίου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγων·

24. Κύριε Θεέ, σὺ ἤρξω δεῖξαι τῷ σῷ θεράποντι τὴν
ἰσχύν σου καὶ τὴν δύναμίν σου, καὶ τὴν χεῖρα τὴν κρα-
ταίαν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν· τίς γὰρ ἐστὶ θεὸς ἐν
τῷ οὐρανῷ ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅστις ποιήσει καθὰ ἐποίησας
σὺ καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου;

25. Διαβάς οὖν ὄψομαι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην
τὴν οὖσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τὸ ὄρος τοῦτο τὸ ἀγα-
θὸν καὶ τὸν Ἀντιλίβανον.

26. Καὶ ὑπερεῖδε Κύριος ἐμὲ ἔνεκεν ὑμῶν, καὶ οὐκ
εἰσέτυχέ μου· καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ἰκανούσθω σοι,
μὴ προσθῇς ἐτι λαλήσαι τὸν λόγον τούτον.

27. Ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ λελαξευμένου, καὶ
ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατὰ θάλασσαν καὶ βορ-
ρᾶν καὶ λίβα καὶ ἀνατολάς, καὶ ἴδε τοῖς ὀφθαλμοῖς σου,
εἰ οὐ διαβήσῃ τὸν Ἰορδάνην τούτον.

28. Καὶ ἐντεῖλαι Ἰησοὶ καὶ κατῆχυσον αὐτὸν καὶ
παρακάλεσον αὐτὸν, εἰ οὗτος διαβήσεται πρὸ προσώπου
τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ οὗτος κατακληρονομήσει αὐτοῖς
πᾶσαν τὴν γῆν ἣν ἐώρακας.

29. Καὶ ἐνεκαθήμεθα ἐν νάπη συνέγγυς οἴκου Φογώρ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ νῦν, Ἰσραὴλ, ἀκουε τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν
κριμάτων, ὅσα ἐγὼ διδάσκω ὑμᾶς σήμερον ποιεῖν, ἵνα
ζῆτε, καὶ πολυπλασιασθῆτε, καὶ εἰσελθόντες κληρονο-
μήσῃτε τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν
δίδωσιν ὑμῖν.

2. Οὐ προσθήσετε πρὸς τὸ ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι
ὑμῖν, καὶ οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ' αὐτοῦ. Φυλάσσεσθε τὰς ἐν-
τολάς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν
σήμερον.

3. Οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἐωράκασι πάντα ὅσα ἐποίησε
Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τῷ Βεελφεγὼρ, εἰ πᾶς ἄνθρωπος
ὅστις ἐπορεύθη ὀπίσω Βεελφεγῶρ, ἐξέτριψεν αὐτὸν Κύριος
ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐξ ὑμῶν.

4. Ὑμεῖς δὲ οἱ προσκείμενοι Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν,
ζῆτε πάντες ἐν τῇ σήμερον.

5. Ἰδετε, δέδειχα ὑμῖν δικαιώματα καὶ κρίσεις καθὰ
ἐνετεῖλάτο μοι Κύριος, ποιῆσαι οὕτως ἐν τῇ γῇ εἰς ἣν
ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομεῖν αὐτήν.

Deus vester dedit vobis terram hanc in sorte : armati præ-
cedite ante faciem fratrum vestrorum filiorum Israel omnis
potens.

19. Tantum uxores vestrae et filii vestri et pecora vestra,
novi quia multa pecora vobis, habitent in civitatibus ves-
tris, quas dedi vobis,

20. quoadusque quiescere faciat Dominus Deus vester
fratres vestros sicut et vos, et hæreditaverint et hi terram
quam Dominus Deus noster dat eis in ulteriore Jordanis,
et revertimini unusquisque in hæreditatem suam, quam
dedi vobis.

21. Et Jesu mandavi in tempore illo, dicens : Oculi ves-
tri viderunt omnia quæcumque fecit Dominus Deus noster
duobus regibus istis : sic faciet Dominus Deus noster omnia
regna in quæ tu transis illuc.

22. Ne timueritis ab eis, quoniam Dominus Deus noster
ipse pugnabit pro vobis.

23. Et oravi Dominum in tempore illo, dicens :

24. Domine Deus, tu cepisti ostendere servo tuo forti-
tudinem tuam et virtutem tuam, et manum validam, et
brachium excelsum : quis enim est deus in caelo vel super
terram, qui faciet secundum quæ fecisti tu et secundum
fortitudinem tuam ?

25. Transiens igitur videbo terram bonam hanc quæ est
trans Jordanem, montem istum bonum et Antilibanum.

26. Et despexit Dominus me propter vos, et non exau-
divit me : et dixit Dominus ad me : Sufficiat tibi, non adji-
cias ultra loqui sermonem istum.

27. Ascende in cacumen excisi, et respiciens oculis tuis
ad mare et aquilonem et africanum et orientem, et vide
oculis tuis, quoniam non transibis Jordanem hunc.

28. Et præcipe Jesu et conforta eum et cohortare eum,
quoniam hic transibit ante faciem populi hujus, et hic in
hæreditatem sortietur eis omnem terram quam vidisti.

29. Et sedimus in valle prope domum Phogor.

CAPUT IV.

1. Et nunc, Israel, audi justificationes et judicia, quæ-
cumque ego doceo vos hodie facere, ut vivatis, et multi-
plicemini, et ingressi hæreditetis terram quam Dominus
Deus patrum vestrorum dat vobis.

2. Non adjicietis ad verbum quod ego mando vobis, et non
auferetis ab eo. Custodite mandata Domini Dei nostri, quæ-
cumque ego mando vobis hodie.

3. Oculi vestri viderunt omnia quæcumque fecit Domi-
nus Deus noster ipsi Beelphegor, quoniam omnis homo
quicumque ivit post Beelphegor, extrivit eum Dominus Deus
vester ex vobis.

4. Vos autem qui appositi estis Domino Deo vestro,
vivitis omnes in die hodierna.

5. Videte, ecce ostendi vobis justificationes et judicia
sicut mandavit mihi Dominus, ad faciendum sic in terra in
quam vos ingredimini illuc hæreditare eam.

6. Καὶ φυλάξεσθε καὶ ποιήσετε· ὅτι αὕτη ἡ σοφία ὑμῶν καὶ ἡ σύνεσις ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν, ὅσοι ἂν ἀκούσωσι πάντα τὰ δικαίωματα ταῦτα, καὶ ἐροῦσιν· Ἰδοὺ λαὸς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων τὸ ἔθνος τὸ μέγα τοῦτο.

7. Ὅτι ποῖον ἔθνος μέγα ᾧ ἐστὶν αὐτῷ θεὸς ἐγγίζων αὐτοῖς, ὡς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν πᾶσιν οἷς ἐάν αὐτὸν ἐπικαλεσώμεθα;

8. Καὶ ποῖον ἔθνος μέγα ᾧ ἐστὶν αὐτῷ δικαίωματα καὶ κρίματα δίκαια κατὰ πάντα τὸν νόμον τοῦτον, ὃν ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον;

9. Πρόσεχε σεαυτῷ, καὶ φύλαξον τὴν ψυχὴν σου σφόδρα· μὴ ἐπιλάβῃ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου, καὶ μὴ ἀποστήτωσαν ἀπὸ τῆς καρδίας σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου· καὶ συμβιβάσεις τοὺς υἱούς σου καὶ τοὺς υἱούς τῶν υἱῶν σου,

10. ἡμέραν ἣν ἐστήτε ἐνώπιον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐν Χωρὲβ, τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας· ὅτι εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ἐκκλησίασον πρὸς με τὸν λαόν, καὶ ἀκουσάτωσαν τὰ ῥήματά μου, ὥπως μάθωσι φοβεῖσθαι με πάσας τὰς ἡμέρας ἃς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τοὺς υἱούς αὐτῶν διδάξουσιν.

11. Καὶ προσήλθετε καὶ ἐστήτε ὑπὸ τὸ ὄρος· καὶ τὸ ὄρος ἐκάετο πυρὶ ἕως τοῦ οὐρανοῦ· σκότος, γνόφος, θύελλα.

12. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς φωνὴν ῥημάτων, ἣν ὑμεῖς ἤκουσατε· καὶ ὁμοίωμα οὐκ εἶδετε, ἀλλ' ἡ φωνή.

13. Καὶ ἀνήγγειλεν ὑμῖν τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἣν ἐνετείλατο ὑμῖν ποιεῖν τὰ δέκα ῥήματα, καὶ ἔγραψεν αὐτὰ ἐπὶ δύο πλάκας λιθίνας.

14. Καὶ ἐμοὶ ἐνετείλατο Κύριος ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, διδάξαι ὑμᾶς δικαίωματα καὶ κρίσεις, ποιεῖν ὑμᾶς αὐτὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομησαὶ αὐτήν.

15. Καὶ φυλάξεσθε σφόδρα τὰς ψυχὰς ὑμῶν, ὅτι οὐκ εἶδατε ὁμοίωμα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐλάλησε Κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν Χωρὲβ, ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς·

16. μὴ ἀνομιήσητε καὶ ποιήσητε ὑμῖν ἑαυτοῖς γλυπτὸν ὁμοίωμα, πᾶσαν εἰκόνα ὁμοίωμα ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ,

17. ὁμοίωμα παντὸς κτήνους τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς γῆς, ὁμοίωμα παντὸς ὀρνέου πτερωτοῦ, ὃ πέταται ὑπὸ τὸν οὐρανόν,

18. ὁμοίωμα παντὸς ἐρπετοῦ, ὃ ἔρπει ἐπὶ τῆς γῆς, ὁμοίωμα παντὸς ἰχθύος, ὅσα ἐστὶν ἐν τοῖς ὕδασι· ὑποκάτω τῆς γῆς·

19. καὶ μὴ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἰδὼν τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας, καὶ πάντα τὸν κόσμον τοῦ οὐρανοῦ, πλανηθεὶς προσκυνήσης αὐτοῖς, καὶ λατρεύσης αὐτοῖς, ἃ ἀπένειμε Κύριος ὁ Θεός σου αὐτὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τοῖς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ.

20. Ὑμᾶς δὲ ἔλαθεν ὁ Θεός, καὶ ἐξήγαγεν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐκ τῆς χαλμῖνος τῆς σιδηρᾶς ἐξ Αἰγύπτου, εἶναι αὐτῷ λαὸν ἐγκληρον, ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

21. Καὶ Κύριος ὁ Θεός ἐθυμώθη μοι περὶ τῶν λεγομένων ὑφ' ὑμῶν, καὶ ὤμωσεν ἵνα μὴ διαβῶ τὸν Ἰορδάνην τοῦτον, καὶ ἵνα μὴ εἰέλθω εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσι σοι ἐν κλήρῳ.

22. Ἐγὼ γὰρ ἀποθνήσκω ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, καὶ οὐ διαβαίνω τὸν Ἰορδάνην τοῦτον· ὑμεῖς δὲ διαβαίνετε, καὶ ληρονομήσετε τὴν γῆν ἀγαθὴν ταύτην.

23. Προσέχετε ὑμῖν, μὴ ἐπιλάβησθε τὴν διαθήκην

6. Et custodietis et facietis : quoniam hæc est sapientia vestra et intellectus coram omnibus gentibus, quicumque audient omnes justificationes istas, et dicent : Ecce populus sapiens et sciens gens magna hæc.

7. Quoniam quæ est gens magna cui est ei Deus approprians illis, sicut Dominus Deus noster in omnibus quibuscumque eum invocaverimus ?

8. Et quæ est gens magna cui sunt ei justificationes et judicia justa secundum omnem legem hanc, quam ego do coram vobis hodie ?

9. Attende tibi ipsi, et custodi animam tuam valde : ne obliviscaris omnium verborum quæ viderunt oculi tui, et non recedant a corde tuo omnibus diebus vitæ tuæ : et docebis filios tuos et filios filiorum tuorum,

10. diem qua stetistis coram Domino Deo nostro in Choreb, die ecclesiæ : quia dixit Dominus ad me : Convoca ad me populum, et audiant verba mea, ut discant timere me omnibus diebus quibus ipsi vivunt super terram, et filios suos docebunt.

11. Et accessistis et stetistis sub monte : et mons flagrabat igni usque ad cælum : tenebræ, caligo, procella.

12. Et locutus est Dominus ad vos de medio ignis vocem verborum, quam vos audistis : et similitudinem non vidistis, sed vocem.

13. Et annuntiavit vobis testamentum suum quod mandavit vobis facere decem verba, et scripsit illa super duas tabulas petrinæ.

14. Et mihi mandavit Dominus in tempore illo docere vos justificationes et judicia, ad faciendum vos ea super terram in quam vos ingredimini illuc hereditare eam.

15. Et custodietis valde animas vestras, quoniam non vidistis similitudinem in die qua locutus est Dominus ad vos in Choreb, in monte de medio ignis :

16. ne feceritis iniquitatem et non faciatis vobis ipsis sculptilem similitudinem, omnem imaginem similitudinem masculini vel feminini,

17. similitudinem omnis pecoris eorum quæ sunt super terram, similitudinem omnis avis alatæ, quæ volat sub cælo,

18. similitudinem omnis reptilis, quod reptat super terram, similitudinem omnis piscis, quæcumque sunt in aquis sub terra :

19. et ne suspiciens in cælum, et videns solem et lunam et stellas, et omnem ornatum cæli, errans adores ea, et servias illis, quæ distribuit Dominus Deus tuus ea omnibus gentibus quæ sunt sub cælo.

20. Vos autem assumpsit Deus, et eduxit vos de terra Ægypti, de fornace ferrea ex Ægypto, ut sitis ei populus hereditarius, sicut in die hac.

21. Et Dominus Deus indignatus est mihi pro iis quæ dicebantur a vobis, et juravit quod non transeam Jordanem hunc, et quod non ingrediar in terram quam Dominus Deus tuus dat tibi in sorte.

22. Ego enim morior in terra hac, et non transeo Jordanem hunc : vos autem transitis, et hereditabitis terram bonam istam.

23. Attendite vobis, ne obliviscamini testamentum Do-

Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἣν διέθετο πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀνομήσητε, καὶ ποιήσητε ὑμῖν ἑαυτοὺς γλυπτὸν ὁμοίωμα πάντων ὧν συνέταξε σοὶ Κύριος ὁ Θεός σου.

24. Ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου πῦρ καταναλίσκων ἐστὶ, Θεὸς ζηλωτής.

25. Ἐὰν δὲ γεννήσῃς υἱούς καὶ υἱούς τῶν υἱῶν σου, καὶ χρονίσῃτε ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀνομήσητε καὶ ποιήσητε γλυπτὸν ὁμοίωμα παντός, καὶ ποιήσητε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν παροργίσαι αὐτόν,

26. διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τὸν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὅτι ἀπολεία ἀπολείσθε ἀπὸ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομήσαι· οὐχὶ πολυχρονεῖτε ἡμέρας ἐπ' αὐτῆς, ἀλλ' ἡ ἐκτριβὴ ἐκτριβήσεσθε.

27. Καὶ διασπερεῖ Κύριος ὑμᾶς ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, καὶ καταλειθθήσεσθε ὀλίγοι ἀριθμῷ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν εἰς οὓς εἰσάξει Κύριος ὑμᾶς ἐκεῖ.

28. Καὶ λατρεύετε ἐκεῖ θεοὶς ἐτέροις, ἔργοις χειρῶν ἀνθρώπων, ξύλοις καὶ λίθοις, οἳ οὐκ ὄψονται, οὔτε μὴ ἀκούσωσιν, οὔτε μὴ φάγωσιν, οὔτε μὴ ὀσφρανθῶσι.

29. Καὶ ζητήσετε ἐκεῖ Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν, καὶ εὐρήσετε αὐτόν, ὅταν ἐκζητήσῃτε αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου ἐν τῇ θλίψει σου.

30. Καὶ εὐρήσουσιν σε πάντες οἱ λόγοι οὗτοί ἐπ' ἐσχάτῳ τῶν ἡμερῶν, καὶ ἐπιστραφήσῃ πρὸς Κύριον τὸν Θεόν σου, καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

31. Ὅτι Θεὸς οἰκτιρῶν Κύριος ὁ Θεός σου· οὐκ ἐγκαταλείψει σε, οὐδὲ μὴ ἐκτρίψει σε· οὐκ ἐπιλήσεται τὴν διαθήκην τῶν πατέρων σου, ἣν ὁμοσεν αὐτοῖς Κύριος.

32. Ἐπερωτήσατε ἡμέρας προτέρας τὰς γενομένας προτέρας σου, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐκτίσεν ὁ Θεὸς ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ οὐρανοῦ ἕως τοῦ ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, εἰ γέγονε κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο, εἰ ἤκουσται τοιοῦτο.

33. Εἰ ἀκήκοεν ἔθνος φωνὴν Θεοῦ ζῶντος λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ πυρός, ὃν τρόπον ἀκήκοας σὺ καὶ ζήσας.

34. Εἰ ἐπείρασεν ὁ Θεὸς εἰσελθὼν λαβεῖν ἑαυτῷ ἔθνος ἐκ μέσου ἔθνους ἐν πειρασμῷ, καὶ ἐν σημείοις, καὶ ἐν τέρασιν, καὶ ἐν πολέμοις, καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐν δράμασι μεγάλοις, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἐνώπιόν σου βλέποντος.

35. Ὡστε εἰδῆσαι σε ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου οὗτος Θεός ἐστι, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ.

36. Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀκουστὴ ἐγένετο ἡ φωνὴ αὐτοῦ παιδεῦσαι σε, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἔδειξε σοὶ τὸ πῦρ αὐτοῦ τὸ μέγα, καὶ τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἤκουσας ἐκ μέσου τοῦ πυρός.

37. Διὰ τὸ ἀγαπήσαι αὐτὸν τοὺς πατέρας σου, καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτοὺς ὑμᾶς, καὶ ἐξήγαγέ σε αὐτὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ τῇ μεγάλῃ ἐξ Αἰγύπτου,

38. ἐξολοθρεῦσαι ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρότερα σου πρὸ προσώπου σου, εἰσαγαγεῖν σε, δοῦναί σοι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομεῖν, καθὼς ἔχεις σήμερον.

39. Καὶ γνώσῃ σήμερον καὶ ἐπιστραφήσῃ τῇ διανοίᾳ, ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου οὗτος Θεός ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ.

40. Καὶ φυλάξασθε τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοὶ σήμερον, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σέ, ὅπως μακροήμεροι γέννησθε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσι σοὶ πάσας τὰς ἡμέρας.

mini Dei nostri, quod disposuit ad vos, et faciatis iniquitatem, et faciatis vobismetipsis sculptilem similitudinem omnium quæ præcepit tibi Dominus Deus tuus.

24. Quoniam Dominus Deus tuus ignis consumens est, Deus zelotes.

25. Si autem genueris filios et filios filiorum tuorum, et moram feceritis super terram, et iniquitatem feceritis et feceritis sculptilem similitudinem cujuslibet, et feceritis malignum coram Domino Deo vestro ad exacerbandum eum,

26. contestor vobis hodie cælum et terram, quia perditione perdemini de terra in quam vos transitis Jordanem illuc ad hæreditandum : non multos dies morabimini super eam, sed attritione atteremini.

27. Et disperget Dominus vos in omnibus gentibus, et relinquemini pauci numero in omnibus gentibus ad quos introducet Dominus vos illuc.

28. Et servietis ibi diis aliis, operibus manuum hominum, lignis et lapidibus, qui non videbunt, neque audient, neque comedent, neque olfacent.

29. Et queretis ibi Dominum Deum vestrum, et invenietis eum, quando exquiretis eum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua in tribulatione tua.

30. Et invenient te omnes sermones hi in extremo dierum, et converteris ad Dominum Deum tuum, et exaudies vocem ejus.

31. Quoniam Deus misericors Dominus Deus tuus : non derelinquet te, neque exeret te : non obliviscetur testamentum patrum tuorum, quod juravit eis Dominus.

32. Interrogate dies priores qui fuerunt priores te, ex die qua creavit Dominus hominem super terram, et ad summum cæli usque ad summum cæli, si factum est secundum verbum magnum hoc, si auditum est tale quid.

33. Si audivit gens vocem Domini Dei viventis loquentis e medio ignis, quemadmodum audisti tu et vixisti.

34. Si tentavit Deus ingressus accipere sibi gentem de media gente in tentatione, et in signis, et in prodigiis, et in bello, et in manu valida, et in brachio excelso, et in visionibus magnis, secundum omnia quæcumque fecit Dominus Deus noster in Ægypto coram te vidente.

35. Ut scires tu quia Dominus Deus tuus hic Deus est, et non est amplius præter eum.

36. De cælo audita facta est vox ejus ad erudiendum te, et super terram ostendit tibi ignem suum magnum, et verba ejus audisti de medio ignis.

37. Eo quod ipse dilexit patres tuos, et elegit semen eorum post eos vos, et eduxit te ipse in fortitudine sua magna ex Ægypto,

38. exterminare gentes magnas et fortiores te ante faciem tuam, introducere te, dare tibi terram eorum ad hæreditandum, sicut habes hodie.

39. Et cognosces hodie et converteris mente, quia Dominus Deus tuus hic Deus in cælo supra et super terram deorsum, et non est amplius præter eum.

40. Et custodite mandata ejus, et justificationes ejus, quascumque ego mando vobis hodie, ut bene tibi sit et filiis tuis post te, ut longævi sitis super terram, quam Dominus Deus tuus dat tibi omnibus diebus.

41. Τότε ἀφώρισε Μωϋσῆς πόλεις τρεῖς πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου,

42. φυγεῖν ἐκεῖ τὸν φονευτὴν, ὃς ἂν φονεύσῃ τὸν πλησίον οὐκ εἰδὼς, καὶ οὗτος οὐ μισῶν αὐτὸν πρὸ τῆς χθρὸς καὶ τῆς τρίτης, καὶ καταφεύζεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ ζήσεται.

43. Τὴν Βοσόρ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ γῇ τῇ πεδινῇ τῷ Ρουβὴν, καὶ τὴν Ῥαμὼθ ἐν Γαλαὰθ τῷ Γαδδί, καὶ τὴν Γαυλὼν ἐν Βασάν τῷ Μανασσῇ.

44. Οὗτος ὁ νόμος ὃν παρέθετο Μωϋσῆς ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραὴλ.

45. Ταῦτα τὰ μαρτύρια, καὶ τὰ δικαίωματα, καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐλάλησε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου,

46. ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ἐν φάραγγι, ἐγγὺς οἴκου Φογορ, ἐν γῇ Σηὼν βασιλέως τῶν Ἀμορραίων, ὃς κατώκει ἐν Ἐσεβὼν, ὃν ἐπάταξε Μωϋσῆς καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

47. Καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ τὴν γῆν Ὠγ βασιλέως τῆς Βασάν, δύο βασιλείων τῶν Ἀμορραίων, οἱ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ ἀνατολὰς ἡλίου,

48. ἀπὸ Ἀρορ, ἣ ἐστὶν ἐπὶ τοῦ χειλὸς χειμάρρου Ἀρνὼν, καὶ ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ Σηὼν, ὃ ἐστὶν Ἀερμών.

49. Πᾶσαν τὴν Ἀραβὰ πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ ἀνατολὰς ἡλίου ὑπὸ Ἀσηδόθ τὴν λαζετυτήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ ἐκάλεσε Μωϋσῆς πάντα Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἄκουε, Ἰσραὴλ, τὰ δικαίωματα καὶ τὰ κρίματα, ὅσα ἐγὼ λαλῶ ἐν τοῖς ὤσιν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ μαθήσεσθε αὐτὰ καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν αὐτά.

2. Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν διέθετο πρὸς ὑμᾶς διαθήκην ἐν Χωρήβ.

3. Οὐχὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν διέθετο Κύριος τὴν διαθήκην ταύτην, ἀλλ' ἡ πρὸς ὑμᾶς· ὑμεῖς ὦδε πάντες ζῶντες σήμερον.

4. Πρόσωπον κατὰ πρόσωπον ἐλάλησε Κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός.

5. Καὶ γὰρ εἰστήκειν ἀναμέσον Κυρίου καὶ ὑμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν τὰ ῥήματα Κυρίου, ὅτι ἐροθήθητε ἀπὸ προσώπου τοῦ πυρός, καὶ οὐκ ἀνέβητε εἰς τὸ ὄρος, λέγων·

6. Ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, ὃ ἐξαγαγὼν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.

7. Οὐκ ἔσονται σοι θεοὶ ἕτεροι πρὸ προσώπου μου.

8. Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδωλόν, οὐδὲ παντὸς δμοῖωμά, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασι ὑποκάτω τῆς γῆς.

9. Οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσης αὐτοῖς, ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, Θεὸς ζηλωτής, ἀποδίδους ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεάν τοῖς μισοῦσί με,

10. καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσί με, καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὰ προστάγματά μου.

11. Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ· οὐ γὰρ μὴ καθαρῶς Κύριος ὁ Θεός σου τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ.

41. Tunc separavit Moyses tres civitates trans Jordanem ab ortu solis,

42. ad fugiendum illum homicidam, quicumque interfecerit proximum non sciens, et hic non odio habens eum ante hesternam et nudiustertianam, et confugiet in unam civitatum harum, et vivet.

43. Bosor in deserto in terra campestri Ruben, et Ramoth in Galaath Gaddi, et Gaulon in Basan Manasse.

44. Hæc est lex quam proposuit Moyses coram filiis Israel.

45. Hæc sunt testimonia, et justificationes, et judicia quæcumque locutus est Moyses filiis Israel, egressis ipsis de terra Egypti,

46. trans Jordanem, in valle, prope domum Phogor, in terra Seon regis Amorrhæorum, qui habitabat in Esebon, quem percussit Moyses et filii Israel, egressis ipsis de terra Egypti.

47. Et hæreditaverunt terram ejus, et terram Og regis Basan, duorum regum Amorrhæorum, qui erant trans Jordanem ad ortum solis,

48. ab Aroer, quæ est super labium torrentis Arnon, et super montem ipsius Seon, qui est Ermon.

49. Omnem Araba trans Jordanem ad ortum solis sub Asedoth excisam.

CAPUT V.

1. Et vocavit Moyses omnem Israel, et dixit ad eos : Audi, Israel, justificationes et judicia, quæcumque ego loquor in auribus vestris in die hac, et discetis ea et custodietis facere ea.

2. Dominus Deus vester disposuit ad vos testamentum in Choreb.

3. Non patribus vestris disposuit Dominus testamentum hoc, sed ad vos : vos hic omnes viventes hodie.

4. Facie ad faciem locutus est Dominus ad vos in monte de medio ignis.

5. Et ego stabam inter Dominum et vos in tempore illo annuntiare vobis verba Domini, quoniam timuistis a facie ignis, et non ascendistis in montem, dicens :

6. Ego sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Egypti, e domo servitutis.

7. Non erunt tibi dii alii ante faciem meam.

8. Non facies tibi idolum, neque cujusquam similitudinem, quæcumque in cælo sursum, et quæcumque in terra deorsum, et quæcumque in aquis sub terra.

9. Non adorabis ea, neque servies eis, quia ego sum Dominus Deus tuus, Deus zelotes, reddens peccata patrum in filios in tertiam et quartam progeniem iis qui oderunt me,

10. et faciens misericordiam in millia iis qui diligunt me, et custodiunt præcepta mea.

11. Non assumes nomen Domini Dei tui in vano : non enim mundabit Dominus Deus tuus assumentem nomen ejus in vano.

12. Φύλαξαι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων ἀγιάζειν αὐτήν, ὃν τρόπον ἐνετειλατό σοι Κύριος ὁ Θεός σου.

13. Ἐξ ἡμέρας ἔργῃ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου,

14. τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου· οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, καὶ πᾶν κτήνός σου, καὶ προσήλυτος ὁ παροικῶν ἐν σοί, ἵνα ἀναπαύσῃται ὁ παῖς σου, καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, ὥσπερ καὶ σὺ.

15. Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἐξήγαγέ σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐκείθεν ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ· διὰ τοῦτο συνέταξέ σοι Κύριος ὁ Θεός σου, ὥστε φυλάσσεσθαι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων καὶ ἀγιάζειν αὐτήν.

16. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ὃν τρόπον ἐνετειλατό σοι Κύριος ὁ Θεός σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένη ἐπὶ τῆς γῆς ἧς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσι σοι.

17. Οὐ φονεύσεις.

18. Οὐ μοιχεύσεις.

19. Οὐ κλέψεις.

20. Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδοῦ.

21. Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου· οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, οὔτε τὸν ἀγρόν αὐτοῦ, οὔτε τὸν παιδᾶ αὐτοῦ, οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὔτε τοῦ βοῦς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ, οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ, οὔτε πάντα ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστί.

22. Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησε Κύριος πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν ὑμῶν ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός· σκότος, γνόφος, θύελλα, φωνὴ μεγάλη, καὶ οὐ προσέθηκε, καὶ ἔγραψεν αὐτὰ ἐπὶ δύο πλακάς λιθίνας, καὶ ἔδωκέ μοι.

23. Καὶ ἐγένετο ὡς ἠκούσατε τὴν φωνὴν ἐκ μέσου τοῦ πυρός, καὶ τὸ ὅρος ἐκαίετο πυρὶ, καὶ προσήλυτε πρὸς μὲ πάντες οἱ ἡγούμενοι τῶν φυλῶν ὑμῶν, καὶ ἡ γερούσια ὑμῶν,

24. καὶ ἐλέγετε· Ἰδοὺ ἔδειξεν ἡμῖν Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἠκούσαμεν ἐκ μέσου τοῦ πυρός· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἶδομεν ὅτι λαλήσει ὁ Θεός πρὸς ἄνθρωπον, καὶ ζήσεται.

25. Καὶ νῦν μὴ ἀποθάνωμεν, ὅτι ἐξανάλωσει ἡμᾶς τὸ πῦρ τὸ μέγα τοῦτο, ἐὰν προσθώμεθα ἡμεῖς ἀκοῦσαι τὴν φωνὴν Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἔτι, καὶ ἀποθανούμεθα.

26. Τίς γὰρ σὰρξ ἦτις ἤκουσε φωνὴν Θεοῦ ζῶντος, λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ πυρός, ὡς ἡμεῖς, καὶ ζήσεται;

27. Πρόσελθε σὺ καὶ ἀκούσον πάντα ὅσα ἂν εἴπῃ Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν, καὶ σὺ λαλήσεις πρὸς ἡμᾶς πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν πρὸς σέ, καὶ ἀκουσόμεθα καὶ ποιήσομεν.

28. Καὶ ἤκουσε Κύριος τὴν φωνὴν τῶν λόγων ὑμῶν λαλοῦντων πρὸς μὲ, καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μὲ· Ἦκουσα τὴν φωνὴν τῶν λόγων τοῦ λαοῦ τούτου, ὅσα ἐλάλησαν πρὸς σέ· ὁρθῶς πάντα ὅσα ἐλάλησαν.

29. Τίς ὥσει εἶναι οὕτω τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, ὥστε φοβεῖσθαι με καὶ φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολάς μου πάσας τὰς ἡμέρας, ἵνα εὖ ᾦ αὐτοῖς, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν δι' αἰῶνος;

12. Custodi diem sabbatorum sanctificare eam, quemadmodum mandavit tibi Dominus Deus tuus.

13. Sex diebus operaberis et facies omnia opera tua,

14. die autem septima sabbata Domino Deo tuo : non facies in ea omne opus tu et filius tuus et filia tua, puer tuus et ancilla tua, bos tuus et subjugale tuum, et omne pecus tuum, et advena qui incolit in te, ut requiescat puer tuus, et ancilla tua, et subjugale tuum, quemadmodum et tu.

15. Et memento quia famulus fuisti in terra Ægypto, et eduxit te Dominus Deus tuus inde in manu valida, et in brachio excelso : propter hoc constituit tibi Dominus Deus tuus, ut observes diem sabbatorum et sanctifices eam.

16. Honora patrem tuum et matrem tuam, quemadmodum mandavit tibi Dominus Deus tuus, ut bene tibi sit, et ut longævus sis super terram quam Dominus Deus tuus dat tibi.

17. Non occides.

18. Non mœchaberis.

19. Non furaberis.

20. Non falso testaberis contra proximum tuum testimonium falsum.

21. Non concupisces uxorem proximi tui : non concupisces domum proximi tui, neque agrum ejus, neque puerum ejus, neque ancillam ejus, neque bovem ejus, neque subjugale ejus, neque omne pecus ejus, neque omnia quæcumque proximo tuo sunt.

22. Hæc verba locutus est Dominus ad omnem synagoga vestram in monte de medio ignis : tenebræ, caligo, procella, vox magna, et non adjecit, et scripsit ea super duas tabulas lapideas, et dedit mihi.

23. Et factum est ut audistis vocem e medio ignis, et mons ardebat igni, et accessistis ad me omnes duces tribuum vestrarum, et seniores vestri,

24. et dixistis : Ecce ostendit nobis Dominus Deus noster gloriam suam, et vocem ejus audivimus e medio ignis : in die hac cognovimus quia loquetur Deus ad hominem, et vivet.

25. Et nunc ne moriamur, nam consumet nos ignis hic magnus, si adjecerimus nos audire vocem Domini Dei nostri adhuc, et moriemur.

26. Quæ enim caro quæ audierit vocem Dei viventis, loquentis e medio ignis, sicut nos, et vivet?

27. Accede tu et audi omnia quæcumque dixerit Dominus Deus noster, et tu loqueris ad nos omnia quæcumque loquetur Dominus Deus noster ad te, et audiemus et faciemus.

28. Et audivit Dominus vocem sermonum vestrorum quos loquebamini ad me, et ait Dominus ad me : Audivi vocem sermonum populi hujus, quæcumque locuti sunt ad te : recte omnia quæcumque locuti sunt.

29. Quis dabit esse sic cor eorum in eis, ut timeant me et custodiant mandata mea omnibus diebus, ut bene sit eis, et filiis eorum per sæculum?

30. Βάδισον, εἶπον αὐτοῖς· Ἀποστράφητε ὑμεῖς εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν·

31. σὺ δὲ αὐτοῦ στήθι μετ' ἐμοῦ, καὶ λαλήσω πρὸς σὲ τὰς ἐντολάς καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα διδάξεις αὐτοὺς, καὶ ποιείτωσαν οὕτως ἐν τῇ γῇ ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς ἐν κλήρῳ.

32. Καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι Κύριος ὁ Θεός σου. Οὐκ ἐκκλινείτε εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς ἀριστερὰ,

33. κατὰ πᾶσαν τὴν δδὸν ἣν ἐνετείλατό σοι Κύριος ὁ Θεός σου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, ὅπως καταπαύσῃ σε, καὶ εὖ σοι ᾗ· καὶ μακροημερεύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἣν κληρονομήσετε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ αὗται αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν διδάξαι ὑμᾶς ποιεῖν οὕτως ἐν τῇ γῇ εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν·

2. ἵνα φοβῆσθε Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν· φυλάσσεσθε πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, ἵνα μακροημερεύσητε.

3. Καὶ ἀκούσον, Ἰσραὴλ, καὶ φύλαξον ποιεῖν, ὅπως εὖ σοι ᾗ, καὶ ἵνα πληθυνθῇτε σφόδρα, καθάπερ ἐλάλησε Κύριος ὁ Θεός τῶν πατέρων σου δοῦναι σοι γῆν βέουσαν γάλα καὶ μέλι. Καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, ὅσα ἐνετείλατο Κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐξεληθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

4. Ἀκουε, Ἰσραὴλ, Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν, Κύριος εἷς ἐστι.

5. Καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου.

6. Καὶ ἔσται τὰ ῥήματα ταῦτα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον, ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν τῇ ψυχῇ σου.

7. Καὶ προιδάσεις αὐτὰ τοὺς υἱούς σου, καὶ λαλήσεις ἐν αὐτοῖς καθήμενος ἐν οἴκῳ, καὶ πορευόμενος ἐν δδῷ, καὶ κοιταζόμενος, καὶ διανιστάμενος.

8. Καὶ ἀράψεις αὐτὰ εἰς σημείον ἐπὶ τῆς χειρός σου, καὶ ἔσται ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν σου.

9. Καὶ γράψετε αὐτὰ ἐπὶ τὰς φλιάς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν.

10. Καὶ ἔσται, ὅταν εἰσαγάγῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὴν γῆν ἣν ὡμοσε τοῖς πατράσι σου τῷ Ἀβραάμ, καὶ τῷ Ἰσαὰκ, καὶ τῷ Ἰακώβ, δοῦναι σοι πόλεις μεγάλας καὶ καλὰς ἃς οὐκ ὠκοδόμησας,

11. οἰκίας πλήρεις πάντων ἀγαθῶν ἃς οὐκ ἐνέπλησας, λάκκους λεηλατομημένους οὓς οὐκ ἐξελατόμησας, ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιώνας οὓς οὐ κατεφύτευσας, καὶ φάγων καὶ ἐμπλησθεῖς,

12. πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐπιλάβῃ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.

13. Κύριον τὸν Θεόν σου φοβηθήσῃ, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις, καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὁμῇ.

14. Οὐ πορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἐτέρων ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ ὑμῶν,

30. Vade, dic eis : Revertimini vos in domos vestras :

31. tu autem hic sta mecum, et loquar ad te mandata et justificationes et judicia quae docebis eos, et faciant sic in terra quam ego do eis in sorte.

32. Et custodietis facere quemadmodum mandavit tibi Dominus Deus tuus. Non declinabis in dextram neque in sinistram,

33. secundum omnem viam quam mandavit tibi Dominus Deus tuus ambulare in ea, ut requiescere faciat te, et bene tibi sit : et longaevis sis super terram quam haereditabis.

CAPUT VI.

1. Et haec sunt mandata et justificationes et judicia quaecumque mandavit Dominus Deus noster docere vos facere sic in terra in quam vos ingredimini illuc haereditare eam :

2. ut timeatis Dominum Deum vestrum : custodietis omnes justificationes ejus, et mandata ejus, quae ego mando tibi hodie, tu et filii tui, et filii filiorum tuorum, omnibus diebus vitae tuae, ut longaevis sis.

3. Et audi, Israel, et observa facere, ut bene tibi sit, et ut multiplicemini valde, sicut locutus est Dominus Deus patrum tuorum dare tibi terram fluentem lac et mel. Et haec sunt justificationes et judicia, quaecumque mandavit Dominus filiis Israel in deserto, egressis ipsis de terra Aegypti.

4. Audi, Israel, Dominus Deus noster, Dominus unus est.

5. Et diliges Dominum Deum tuum ex tota mente tua, et ex tota anima tua, et ex tota virtute tua.

6. Et erunt verba haec, quaecumque mando tibi hodie, in corde tuo, et in anima tua.

7. Et praescribes ea filiis tuis, et loqueris in eis sedens in domo, et ambulans in via, et dormiens, et exurgens.

8. Et alligabis ea in signum super manum tuam, et erit immobile ante oculos tuos.

9. Et scribetis ea super limina domorum vestrarum, et portarum vestrarum.

10. Et erit, cum induerit te Dominus Deus tuus in terram quam juravit patribus tuis Abraham, et Isaac, et Jacob, dare tibi civitates magnas et bonas quas non aedificasti,

11. domos plenas omnium bonorum quas non implevisti, cisternas effossas quas non effodisti, vineta et oliveta quae non plantasti, et cum manducaveris et saturatus fueris,

12. attende tibi ne obliviscaris Domini Dei tui qui eduxit te de terra Aegypto, e domo servitutis.

13. Dominum Deum tuum timebis, et ei soli servies, et ad illum adhaerebis, et in nomine ejus jurabis.

14. Non ambulate post deos alios ex diis gentium quae circa vos,

15. ὅτι ὁ Θεὸς ζηλωτὴς Κύριος ὁ Θεός σου ἐν σοί· μὴ ὀργισθεῖς θυμῷ Κύριος ὁ Θεός σου σοὶ ἐξολοθρεύσῃ σε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

16. Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου, ὃν τρόπον ἐξεπειράσατε ἐν τῷ πειρασμῷ.

17. Φυλάσσων φυλάξῃ τὰς ἐντολάς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, τὰ μαρτύρια καὶ τὰ δικαιώματα ὅσα ἐνετείλατο σοί.

18. Καὶ ποιήσεις τὸ ἀρεστὸν καὶ τὸ καλὸν ἐναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ εἰσελθῇς καὶ κληρονομήσῃς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ἣν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν,

19. ἐκδιώξῃ πάντας τοὺς ἐχθρούς σου πρὸ προσώπου σου, καθὰ ἐλάλησε Κύριος.

20. Καὶ ἔσται, ὅταν ἐρωτήσῃ σε ὁ υἱός σου αὐρίον, λέγων· Τί ἐστὶ τὰ μαρτύρια καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν ἡμῖν;

21. καὶ εἶπῃς τῷ υἱῷ σου· Οἰκέται ἦμεν τῷ Φαραὼ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἐξήγαγεν ἡμᾶς Κύριος ἐκεῖθεν ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ.

22. Καὶ ἔδωκε Κύριος σημεῖα καὶ τέρατα μεγάλα καὶ πονηρὰ ἐν Αἰγύπτῳ ἐν Φαραὼ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐνώπιον ἡμῶν,

23. καὶ ἡμᾶς ἐξήγαγεν ἐκεῖθεν, δοῦναι ἡμῖν τὴν γῆν ταύτην ἣν ὤμοσε δοῦναι τοῖς πατράσιν ἡμῶν.

24. Καὶ ἐνετείλατο ἡμῖν Κύριος ποιεῖν πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα· φοβεῖσθαι Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, ἵνα εὖ ᾖ ἡμῖν πάσας τὰς ἡμέρας, ἵνα ζῶμεν ὥστερ καὶ σήμερον.

25. Καὶ ἐλεημοσύνη ἔσται ἡμῖν ἐὰν φυλασσώμεθα ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολάς ταύτας ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καθὰ ἐνετείλατο ἡμῖν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Ἐὰν δὲ εἰσάγῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν, καὶ ἐξάρῃ ἔθνη μεγάλα ἀπὸ προσώπου σου, τὸν Χετταῖον καὶ Γεργεσαῖον καὶ Ἀμορραῖον καὶ Χαναναῖον καὶ Φερεζαῖον καὶ Εὐαῖον καὶ Ἰεβουσαῖον, ἑπτὰ ἔθνη πολλὰ καὶ ἰσχυρότερα ὑμῶν·

2. καὶ παραδώσει αὐτοὺς Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ πατάξεις αὐτούς· ἀφανισμῷ ἀφανιεῖς αὐτούς. Οὐ διαθήσῃ πρὸς αὐτοὺς διαθήκην, οὐδὲ μὴ ἐλεήσῃτε αὐτούς,

3. οὐδὲ μὴ γαμβρεύσῃτε πρὸς αὐτούς· τὴν θυγατέρα σου οὐ δώσεις τῷ υἱῷ αὐτοῦ, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ οὐ λήψῃ τῷ υἱῷ σου·

4. ἀποστήσῃ γὰρ τὸν υἱόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ λατρεύσει θεοὺς ἑτέροις· καὶ ὀργισθῇσεται θυμῷ Κύριος εἰς ὑμᾶς, καὶ ἐξολοθρεύσει σε τοτάρως.

5. Ἀλλ' οὕτω ποιήσετε αὐτοῖς· τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καθελεῖτε, καὶ τὰς στήλας αὐτῶν συντρίψετε, καὶ τὰ εἶδω αὐτῶν ἐκκόψετε, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρὶ·

6. ὅτι λαὸς ἅγιος εἰ Κύριῳ τῷ Θεῷ σου, καὶ σὲ προεἰλετο Κύριος ὁ Θεός σου εἶναι αὐτῷ λαὸν περιούσιον παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς.

7. Οὐ γὰρ πολλοὶ ἐσθίετε παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, προεἰλετο Κύριος ὑμᾶς, καὶ ἐξελέξατο Κύριος ὑμᾶς, ὑμεῖς γὰρ ἐστε ὀλιγοστοὶ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη·

8. ἀλλὰ παρὰ τὸ ἀγαπᾶν Κύριον ὑμᾶς, καὶ δια-

15. quoniam Deus zelotes Dominus Deus tuus in te : ne iratus furore Dominus Deus tuus tibi exterminet te a facie terræ.

16. Non tentabis Dominum Deum tuum, quemadmodum tentavistis in tentatione.

17. Custodiens custodies mandata Domini Dei tui, testimonia et justificationes quascumque mandavit tibi.

18. Et facies quod acceptum et bonum est ante Dominum Deum tuum, ut bene tibi sit, et intres et hæredites terram istam bonam quam juravit Dominus patribus vestris,

19. expellere omnes inimicos tuos a facie tua, sicut locutus est Dominus.

20. Et erit, cum interrogabit te filius tuus cras, dicens : Quid sunt testimonia et justificationes et judicia quæcumque mandavit Dominus Deus noster nobis ?

21. et dices filio tuo : Famuli eramus Pharaoni in terra Ægypto, et eduxit nos Dominus inde in manu valida et brachio excelso.

22. Et dedit Dominus signa et prodigia magna et mala in Ægypto in Pharaone et in domo ejus coram nobis,

23. et nos eduxit inde, ut daret nobis terram hanc quam juravit dare patribus nostris.

24. Et mandavit nobis Dominus facere omnes justificationes has : timere Dominum Deum nostrum, ut bene nobis sit omnibus diebus, ut vivamus sicut et hodie.

25. Et misericordia erit nobis si observaverimus facere omnia mandata hæc ante Dominum Deum nostrum, sicut mandavit nobis.

CAPUT VII.

1. Si autem induxerit te Dominus Deus tuus in terram in quam ingrederis illuc hereditare eam, et sustulerit gentes magnas a facie tua, Chettæum et Gergesæum et Amorrhæum et Chananæum et Pherezæum et Evæum et Jebusæum, septem gentes multas et fortiores vobis :

2. et tradet eos Dominus Deus tuus in manus tuas, et percuties eos : deletionem delebis eos. Non dispones ad eos testamentum, neque miserebimini eorum,

3. neque contrahetis affinitatem cum eis : filiam tuam non dabis filio ejus, et filiam ejus non sumes filio tuo :

4. recedere enim faciet filium tuum a me, et serviet diis aliis : et irascetur furore Dominus in vos, et exterminabit te cito.

5. Sed sic facietis eis : aras eorum destruetis, et statuas eorum conteretis, et lucos eorum excidelis, et sculptilia deorum eorum comburetis igni :

6. quoniam populus sanctus es Domino Deo tuo, et te prælegit Dominus Deus tuus esse sibi populum peculiarem præter omnes gentes, quæcumque super faciem terræ.

7. Non quia multi estis præ omnibus gentibus, præsumpsit Dominus vos, et elegit Dominus vos, vos enim estis paucissimi præ omnibus gentibus :

8. sed propterea quod diligit vos Deus, et servans jura-

τηρῶν τὸν ὄρκον ὃν ὤμοσε τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ἐξήγαγεν ὑμᾶς Κύριος ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐλυτρώσατό σε Κύριος ἐξ οἴκου δουλείας, ἐκ χειρὸς Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου.

9. Καὶ γνώσῃ ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου, οὗτος Θεός Θεός πιστός, ὁ φυλάσσων διαθήκην καὶ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν, καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, εἰς χιλιάς γενεάς,

10. καὶ ἀποδίδους τοῖς μισοῦσιν κατὰ πρόσωπον ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς· καὶ οὐχὶ βραδυνεῖ τοῖς μισοῦσι, κατὰ πρόσωπον ἀποδώσει αὐτοῖς.

11. Καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολάς καὶ τὰ δικαιώματα, καὶ τὰ κρίματα ταῦτα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον ποιεῖν.

12. Καὶ ἔσται ἡνίκα ἂν ἀκούσῃτε τὰ δικαιώματα ταῦτα, καὶ φυλάξῃτε καὶ ποιήσῃτε αὐτὰ, καὶ διαφυλάξῃ Κύριος ὁ Θεός σου σοὶ τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος, ὃ ὤμοσε τοῖς πατράσιν ὑμῶν.

13. Καὶ ἀγαπήσει σε, καὶ εὐλογήσει σε, καὶ πληθυνεῖ σε, καὶ εὐλογήσει τὰ ἔργονα τῆς κοιλίας σου, καὶ τὸν καρπὸν τῆς γῆς σου, τὸν σίτον σου, καὶ τὸν οἶνόν σου, καὶ τὸ ἔλαιόν σου, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσι σου δοῦναι σοι.

14. Εὐλογητός ἔσθι παρὰ πάντα τὰ ἔθνη. Οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν ἄγονος οὐδὲ στείρα καὶ ἐν τοῖς κτήνεσί σου.

15. Καὶ περιελεῖ Κύριος ὁ Θεός σου ἀπὸ σοῦ πᾶσαν μαλακίαν, καὶ πάσας νόσους Αἰγύπτου τὰς πονηράς, ἃς ἐώρακας, καὶ ὅσα ἐγνῶς, οὐκ ἐπιθήσει ἐπὶ σέ, καὶ ἐπιθήσει αὐτὰ ἐπὶ πάντας τοὺς μισοῦντάς σε.

16. Καὶ φαγῇ πάντα τὰ σκῦλα τῶν ἐθνῶν ἡ Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι· οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ λατρεύσῃς τοῖς θεοῖς αὐτῶν· ὅτι σκῶλον τοῦτό ἐστι σοι.

17. Ἐὰν δὲ λέγῃς ἐν τῇ διανοίᾳ σου, ὅτι πολὺ τὸ ἔθνος τοῦτο ἢ ἐγὼ, πῶς δυνήσομαι ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς;

18. οὐ φοβήσῃ αὐτούς. Μνεῖα μνησθήσῃ ὅσα ἐποίησε Κύριος ὁ Θεός σου τῷ Φαραὼ καὶ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις,

19. τοὺς πειρασμοὺς τοὺς μεγάλους οὓς ἴδωσαν οἱ ὀφθαλμοί σου, τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα ἐκεῖνα, τὴν χειρὰ τὴν κραταιὰν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν· ὥς ἐξήγαγέ σε Κύριος ὁ Θεός σου, οὕτω ποιήσει Κύριος ὁ Θεός ὑμῶν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, οὓς σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.

20. Καὶ τὰς σφηκίας ἀποστελεῖ Κύριος ὁ Θεός σου εἰς αὐτούς, ἕως ἂν ἐκτριβῶσιν οἱ καταλελειμμένοι καὶ οἱ κεκρυμμένοι ἀπὸ σοῦ.

21. Οὐ τρωθήσῃ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου ἐν σοί, Θεός μέγας καὶ κραταῖος.

22. Καὶ καταναλώσει Κύριος ὁ Θεός σου τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου κατὰ μικρὸν μικρόν· οὐ δυνήσῃ ἐξανάλωσαι αὐτοὺς τοτάρως, ἵνα μὴ γένηται ἡ γῆ ἔρημος, καὶ πληθυνθῇ ἐπὶ σέ τὰ θηρία τὰ ἄγρια.

23. Καὶ παραδώσει αὐτοὺς Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἀπολεῖς αὐτοὺς ἀπώλειᾳ μεγάλῃ, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃτε αὐτούς.

24. Καὶ παραδώσει τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν, καὶ ἀπολεῖτε τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐκ τοῦ τοποῦ ἐκεῖνον· οὐκ ἀντιστήσεται οὐδεὶς κατὰ πρόσωπόν σου, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃς αὐτούς.

mentum quod juravit patribus vestris, eduxit vos Dominus in manu potenti, et redemit te Dominus e domo servitutis, de manu Pharaonis regis Aegypti.

9. Et noveris quia Dominus Deus tuus, hic Deus : Deus fidelis, servans testamentum et misericordiam iis qui diligunt eum, et iis qui custodiunt mandata ejus, in mille progenies,

10. et reddens iis qui oderunt ad faciem ad exterminandum eos : et non tardabit iis qui odio habent, ad faciem reddet eis.

11. Et custodies mandata et justificationes, et judicia haec, quaecumque mando hodie tibi facere.

12. Et erit cum audieritis justificationes has, et custodieritis et feceritis ea, et conservabit Dominus Deus tibi testamentum et misericordiam, quam juravit patribus vestris.

13. Et diligit te, et benedict te, et multiplicabit te, et benedict foetus ventris tui, et fructum terrae tuae, frumentum tuum, et vinum tuum, et oleum tuum, armenta bouum tuorum et greges ovium tuarum super terram quam juravit Dominus patribus tuis dare tibi.

14. Benedictus eris praee omnibus gentibus. Non erit in vobis infecundus neque infecunda et in pecoribus tuis.

15. Et circumauferet Dominus Deus tuus a te omnem languorem, et omnes morbos Aegypti malignos, quos vidisti, et quaecumque nosti, non imponet super te, et imponet ea super omnes odio habentes te.

16. Et comedes omnia spolia gentium quas Dominus Deus tuus dat tibi : non parcat oculus tuus in eis, et non servies diis eorum : quoniam offendiculum hoc est tibi.

17. Si autem dicas in mente tua, quia multa gens haec quam ego, quomodo potero exterminare eos?

18. ne timearis eos. Recordatione recordare quaecumque fecit Dominus tuus Pharaoni et omnibus Aegyptiis,

19. tentationes magnas quas viderunt oculi tui, signa et prodigia magna illa, manum validam, et brachium excelsum : ut eduxit te Dominus Deus tuus, sic faciet Dominus Deus vester omnibus gentibus, quos tu timearis a facie eorum.

20. Et crabrones mittet Dominus Deus tuus in eos, quoadusque deleantur residui et qui se absconderunt a te.

21. Non vulneraberis a facie eorum, quoniam Dominus Deus tuus in te, Deus magnus et potens.

22. Et consumet Dominus Deus tuus gentes has a facie tua paulatim paulatim : non poteris consumere eos cito, ut non fiat terra deserta, et multiplicentur super te bestiae agrestes.

23. Et tradet eos Dominus Deus tuus in manus tuas, et perdes eos perditione magna, quoadusque exterminaveritis eos.

24. Et tradet reges eorum in manus vestras, et disperdetis nomen eorum de loco illo : non resistet ullus ad faciem tuam, quoadusque exterminaveris eos.

25. Τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν καύσετε πυρί· οὐκ ἐπιθυμήσεις ἀργύριον οὐδὲ χρυσίον ἀπ' αὐτῶν οὐ λήψῃ σεαυτῷ, μὴ πταισῇς δι' αὐτό, ὅτι βδελύγμα Κυρίου τῷ Θεῷ σου ἐστί.

26. Καὶ οὐκ εἰσέλσεις βδελύγμα εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ ἀνάθεμα ἔσῃ ὥσπερ τοῦτο· προσοχθίσματι προσοχθίεις, καὶ βδελύγματι βδελύξῃ, ὅτι ἀνάθεμά ἐστι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Πάσας τὰς ἐντολάς αἱ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον φυλάξεσθε ποιεῖν, ἵνα ζήτε καὶ πολυπλασιασθῇτε, καὶ εἰσελθῇτε καὶ κληρονομήσητε τὴν γῆν ἣν ὠμοσε Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν τοῖς πατράσιν ὑμῶν.

2. Καὶ μνησθήσῃ πᾶσαν τὴν ὁδὸν ἣν ἡγαγέ σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅπως ἂν κακώσῃ σε, καὶ πειράσῃ σε, καὶ διαγνώσῃ τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, εἰ φυλάξῃ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, ἢ οὐ.

3. Καὶ ἐκάκωσέ σε, καὶ ἐλιμαγχρόνησέ σε, καὶ ἐψώμισέ σε τὸ μάννα, ὃ οὐκ ἤδεισαν οἱ πατέρες σου· ἵνα ἀναγγεῖλῃ σοι, ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ βρώματι τῷ ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος.

4. Τὰ ἱμάτιά σου οὐκ ἐπαλαιώθη ἀπὸ σοῦ, τὰ ὑποδήματά σου οὐ κατερίθῃ ἀπὸ σοῦ, οἱ πόδες σου οὐκ ἐτυλώθησαν· ἰδοὺ τεσσαράκοντα ἔτη.

5. Καὶ γνώσῃ τῇ καρδίᾳ σου ὅτι, ὥς εἰ τις ἄνθρωπος παιδεύσῃ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, οὕτω Κύριος ὁ Θεός σου παιδεύσει σε.

6. Καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολάς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ φοβεῖσθαι αὐτόν.

7. Ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεός σου εἰσάξει σε εἰς γῆν ἀγαθὴν καὶ πολλήν, οὗ χεῖμαρροι ὕδατων, καὶ πηγαὶ ἀβύσσων ἐκπορευόμεναι διὰ τῶν πεδίων καὶ διὰ τῶν ὀρέων·

8. γῆ πυροῦ καὶ κριθῆς, ἀμπελοὶ, συκαὶ, ῥοαὶ, γῆ ἐλαίας ἐλαίου καὶ μελίτος·

9. γῆ ἐπ' ἣς οὐ μετὰ πτωχείας φαγῇ τὸν ἄρτον σου, καὶ οὐκ ἐνδεδηθήσῃ ἐπ' αὐτῆς οὐδέν· γῆ ἣς οἱ λίθοι σίδηρος, καὶ ἐκ τῶν ὀρέων αὐτῆς μεταλλεύσεις χαλκόν.

10. Καὶ φαγῇ καὶ ἐμπλησθήσῃ, καὶ εὐλογῇσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ἣς δέδωκέ σοι.

11. Πρόσχε σεαυτῷ μὴ ἐπιλάβῃ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, τοῦ μὴ φυλάξαι τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, καὶ τὰ κρίματά καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον.

12. Μὴ, φαγὼν καὶ ἐμπλησθεὶς καὶ οἰκίας καλὰς οἰκοδομήσας καὶ κατοικήσας ἐν αὐταῖς,

13. καὶ τῶν βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου πληθυνθέντων σοι, ἀργυρίου καὶ χρυσίου πληθυνθέντων σοι, καὶ πάντων ὧν σοι ἔσται πληθυνθέντων σοι,

14. ὑψώσῃς τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐπιλάβῃ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας·

15. τοῦ ἀγαγόντος σε διὰ τῆς ἐρήμου τῆς μεγάλης καὶ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης, οὗ ὅφεις δάκνων, καὶ σκορπίος, καὶ δίψα, οὗ οὐκ ἦν ὕδωρ· τοῦ ἐξαγαγόντος σοι ἐκ πέτρας ἀκροτόμου πηγὴν ὕδατος·

16. τοῦ ψωμίσαντός σε τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὃ οὐκ ἤδεις σὺ, καὶ οὐκ ἤδεισαν οἱ πατέρες σου, ἵνα κακώσῃ σε, καὶ ἐκπειράσῃ σε, καὶ εὖ σε ποιήσῃ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν σου.

VETUS TESTAMENTUM. — I.

25. Sculptilia eorum eorum comburetis igni : non concupisces argentum neque aurum ab eis sumes tibi, ne cadas propter illud, quoniam abominatio est Domino Deo tuo.

26. Et non inferes abominationem in domum tuam, et eris anathema sicut istud : detestatione detestaberis, et abominatione abominaberis, quoniam anathema est.

CAPUT VIII.

1. Omnia mandata quæ ego mando vobis hodie custoditis facere, ut vivatis et multiplicemini, et intretis et hæreditetis terram quam juravit Dominus Deus vester patribus vestris.

2. Et recordaberis omnem viam qua duxit te Dominus Deus tuus in deserto, ut affligeret te, et tentaret te, et cognita fierent quæ in corde tuo sunt, si observabis mandata ejus, an non.

3. Et afflixit te, et esurire te fecit, et cibavit te manna, quod non noverant patres tui : ut indicaret tibi, quia non in pane solo vivit homo, sed de omni verbo quod procedit per os Dei vivit homo.

4. Vestes tuæ non inveteraverunt a te, soleæ tuæ non sunt extritæ a te, pedes tui non occalluerunt : ecce quadraginta annis.

5. Et cognosces corde tuo quia, sicut si quis homo erudiat filium suum, ita Dominus Deus tuus erudiet te.

6. Et custodies mandata Domini Dei tui, ambulare in viis ejus et timere eum.

7. Dominus enim Deus tuus inducet te in terram bonam et multam, ubi torrentes aquarum, et fontes abyssorum procedentes per campos et per montes :

8. terra tritici et hordei, vites, ficus, mala punica, terra olivæ olei et mellis :

9. terra super quam non cum inopia comedes panem tuum, et non egebis super eam quoquam : terra cujus lapides ferrum, et de montibus ejus effodies æs.

10. Et comedes et saturaberis, et benedices Dominum Deum tuum super terram bonam quam dedit tibi.

11. Attende tibi ne obliviscaris Domini Dei tui, ad non custodiendum mandata ejus, et judicia et justificationes ejus, quascumque ego præcipio tibi hodie.

12. Ne, cum comederis et saturatus fueris et domos bonas edificaveris et habitaveris in eis,

13. et bobus tuis et ovibus tuis multiplicatis tibi, argento et auro multiplicato tibi, et omnibus quæcumque sunt tibi multiplicatis tibi,

14. exalteris corde, et obliviscaris Domini Dei tui, qui eduxit te de terra Ægypti, e domo servitutis :

15. qui duxit te per desertum illud magnum et horribile, ubi serpens mordens, et scorpio, et dipsas, ubi non erat aqua : qui eduxit tibi de petra durissima fontem aquæ :

16. qui cibavit te in deserto manna, quod non noveras, neque noverant patres tui, ut affligeret te, et tentaret te, et bene tibi faceret in novissimis diebus tuis.

17. Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου· Ἡ ἰσχὺς μου, καὶ τὸ κράτος τῆς χειρός μου ἐποίησέ μοι τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην.

18. Καὶ μνησθήσῃ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, ὅτι αὐτὸς σοι δίδωσιν ἰσχύϊν τοῦ ποιῆσαι δύναμιν, καὶ ἵνα στήσῃ τὴν διαθήκην αὐτοῦ, ἣν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσι σου ὡς σήμερον.

19. Καὶ ἔσται, ἐὰν λήθῃ ἐπιλάθῃ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ πορευθῇς ὀπίσω θεῶν ἐτέρων, καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς, καὶ προκυνήσῃς αὐτοῖς, διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τὸν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὅτι ἀπολείψα ἀπολείψῃς,

20. καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη, ὅσα Κύριος ὁ Θεὸς ἀπολλύει πρὸ προσώπου ὑμῶν, οὕτως ἀπολείψῃς, ἀνθ' ὧν οὐκ ἤκουσατε τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Ἄκουε, Ἰσραὴλ· σὺ διαβαίνεις σήμερον τὸν Ἰορδάνην εἰσελθεῖν κληρονομήσαι ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρότερα μᾶλλον ἢ ὑμεῖς, πόλεις μεγάλας καὶ τευχῆρεις ἕως τοῦ οὐρανοῦ,

2. λαὸν μέγαν καὶ πολλὸν καὶ εὐμήκη, υἱοὺς Ἐνὰκ, οὓς σὺ οἶσθα, καὶ σὺ ἀκήκοας· τίς ἀντιστήσεται κατὰ πρόσωπον υἱῶν Ἐνὰκ;

3. Καὶ γνώσῃ σήμερον ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου οὗτος προπορεύεται πρὸ προσώπου σου· πῦρ καταναλίσκον ἐστίν. Οὗτος ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς, καὶ οὗτος ἀποστρέψει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἀπολεῖ αὐτοὺς ἐν τάχει, καθάπερ εἶπέ σοι Κύριος.

4. Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ἐν τῷ ἐξαναλωσάι Κύριον τὸν Θεόν σου τὰ ἔθνη ταῦτα πρὸ προσώπου σου, λέγων· Διὰ τὴν δικαιοσύνην μου εἰσῆγαγέ με Κύριος κληρονομήσαι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην.

5. Οὐχὶ διὰ τὴν δικαιοσύνην σου, οὐδὲ διὰ τὴν δσιότητα τῆς καρδίας σου σὺ εἰσπορεύσῃ κληρονομήσαι τὴν γῆν αὐτῶν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν ἐθνῶν τούτων· Κύριος ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἵνα στήσῃ τὴν διαθήκην ἣν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν ἡμῶν τῷ Ἀβραάμ καὶ τῷ Ἰσαὰκ καὶ τῷ Ἰακώβ.

6. Καὶ γνώσῃ σήμερον ὅτι οὐχὶ διὰ τὰς δικαιοσύνας σου Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσέ σοι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην κληρονομήσαι, ὅτι λαὸς σκληροτράχηλος εἷ.

7. Μνήσθητι μὴ ἐπιλάθῃ ὅσα παρώξυνας Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξῆλθετε ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἦλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ἀπειθοῦντες διετελεῖτε τὰ πρὸς Κύριον.

8. Καὶ ἐν Χωρὲβ παρώξυνετε Κύριον, καὶ ἐθυμώθη Κύριος ἐφ' ὑμῖν, ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς,

9. ἀναβαίνοντός μου εἰς τὸ ὄρος λαβεῖν τὰς πλάκας τὰς λιθίνας, πλάκας διαθήκης, ἃς διέθετο Κύριος πρὸς ὑμᾶς, καὶ κατεγεγόμεν ἑν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, ἄρτον οὐκ ἔφαγον καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιον.

10. Καὶ ἔδωκε μοι Κύριος τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας γεγραμμένας ἐν τῷ δακτύλῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπ' αὐταῖς ἐγγέγραπτο πάντες οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε Κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει, ἡμέρᾳ ἐκκλησίας.

11. Καὶ ἐγένετο διὰ τεσσαράκοντα ἡμερῶν καὶ διὰ

17. Ne dixeris in corde tuo : Fortitudo mea, et robor manus meae fecit mihi virtutem magnam hanc.

18. Et recordaberis Domini Dei tui, quia ipse tibi dat fortitudinem ad faciendam virtutem, et ut firmet testamentum suum, quod juravit Dominus patribus tuis usque hodie.

19. Et erit, si oblivione oblitus fueris Domini Dei tui, et ambulaveris post deos alios, et servieris eis, et adoraveris eos, testor vobis hodie caelum et terram, quia perditione perdemini,

20. sicut et reliquae gentes, quascumque Dominus Deus perdit ante faciem vestram, sic perdemini, pro eo quod non audistis vocem Domini Dei vestri.

CAPUT IX.

1. Audi, Israel : tu transis hodie Jordanem ut intres ad hæreditandum gentes magnas et fortiores magis quam ves, civitates magnas et muratas usque in caelum,

2. populum magnum et multum et procerum, filios Enac, quos tu nosti, et tu audisti : Quis resistet contra faciem filiorum Enac?

3. Et cognosces hodie quia Dominus Deus tuus hic præcedet ante faciem tuam : ignis consumens est. Hic exterminabit eos, et hic avertet eos a facie tua, et perdet eos velociter, sicut dixit tibi Dominus.

4. Ne dicas in corde tuo, cum consumpserit Dominus Deus tuus gentes istas ante faciem tuam, dicens : Propter justitiam meam induxit me Dominus hæreditare terram bonam istam.

5. Non propter justitiam tuam, neque propter sanctitatem cordis tui tu intrabis hæreditare terram eorum ; sed propter impietatem gentium istarum Dominus exterminabit eos a facie tua, et ut firmet testamentum quod juravit Dominus patribus nostris Abraham et Isaac et Jacob.

6. Et scies hodie quia non propter justitias tuas Dominus Deus tuus dat tibi terram bonam istam hæreditare, quoniam populus dura cervice es.

7. Memor esto ne obliviscaris quanta exacerbasti Dominum Deum tuum in deserto : ex qua die existis de Ægypto et venistis in locum hunc, increduli perseverastis quæ ad Dominum.

8. Et in Choreb exacerbasti Dominum, et indignatus est Dominus in vos, ad exterminandum vos,

9. ascendente me in montem accipere tabulas lapideas, tabulas testamenti, quas disposuit Dominus ad vos, et perstiti in monte quadraginta diebus et quadraginta noctibus, panem non manducavi et aquam non bibi.

10. Et dedit mihi Dominus duas tabulas lapideas scriptas in digito Dei, et in eis scripta erant omnia verba quæ locutus est Dominus ad vos in monte, die ecclesiarum.

11. Et factum est per quadraginta dies et quadraginta

τεσσαράκοντα νυκτῶν ἔδωκε Κύριος ἔμοι τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας, πλάκας διαθήκης,

12. καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ἀνάστηθι, κατέβηθι τοτάχος ἐντεῦθεν, ὅτι ἠνόμησεν ὁ λαός σου, οὗς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου· παρέβησαν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐντεταίλω αὐτοῖς, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα.

13. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ, λέγων· Λελάληχα πρὸς σέ ἀπαξ καὶ δις, λέγων· Ἐώραχα τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ ἰδοὺ λαὸς σκληροτραχὺς ἐστίν·

14. καὶ νῦν ἑσόν με ἐξολοθρεῦσαι αὐτοὺς, καὶ ἐξαιλίψω τὸ ὄνομα αὐτῶν ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα καὶ ἰσχυρὸν, καὶ πολλὸ μᾶλλον ἢ τοῦτο.

15. Καὶ ἐπιστρέψας κατέβην ἐκ τοῦ ὄρους· καὶ τὸ ὄρος ἑκαίετο πυρὶ ἕως τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ αἱ δύο πλάκες τῶν μαρτυριῶν ἐπὶ ταῖς δυσὶ χερσὶ μου.

16. Καὶ ἰδὼν ὅτι ἠμάρτετε ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, καὶ ἐποίησατε ὑμῖν αὐτοῖς χωνευτὸν, καὶ παρέβητε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐντεταίλατο Κύριος ὑμῖν ποιεῖν,

17. καὶ ἐπιλαβόμενος τῶν δύο πλακῶν ἔρριψα αὐτάς ἀπὸ τῶν δύο χειρῶν μου, καὶ συνέτριψα ἐναντίον ὑμῶν.

18. Καὶ ἐδεήθην ἐναντίον Κυρίου δεῦτερον καθάπερ καὶ τὸ πρότερον τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, ἄρτον οὐκ ἔφαγον καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιον, περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν, ὧν ἠμάρτετε ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ παροξύναι αὐτόν.

19. Καὶ ἐκφοβός εἰμι διὰ τὸν θυμὸν καὶ τὴν ὀργήν, ὅτι παρωχύνθη Κύριος ἐφ' ὑμῖν τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς· καὶ εἰσῆχουσε Κύριος ἔμοι καὶ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ.

20. Καὶ ἐπὶ Ἀαρὼν ἐθυμώθη ἐξολοθρεῦσαι αὐτόν, καὶ ἠυξάμην καὶ περὶ Ἀαρὼν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

21. Καὶ τὴν ἁμαρτίαν ὑμῶν ἣν ἐποίησατε τὸν μόσχον λαβὼν αὐτόν, καὶ κατέκαυσά αὐτόν ἐν πυρὶ, καὶ συνέκοβα αὐτόν καταλάσας σφόδρα ἕως ἐγένετο λεπτόν, καὶ ἐγένετο ὥς κωνιορτός, καὶ ἔρριψα τὸν κωνιορτὸν εἰς τὸν γεμάρβρουν τὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ ὄρους.

22. Καὶ ἐν τῷ Ἐμπυρισμῷ, καὶ ἐν τῷ Πειρασμῷ, καὶ ἐν τοῖς Μνημασι τῆς ἐπιθυμίας παροξύναντες ἦτε Κύριον.

23. Καὶ ὅτε ἐξαπέστειλεν ὑμᾶς Κύριος ἐκ Κάδης Βαρνῆ, λέγων· Ἀνάστη καὶ κληρονομήσατε τὴν γῆν ἣν δίδωμι ὑμῖν, καὶ ἠπειθήσατε τῷ ῥήματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ, καὶ οὐκ εἰσῆκούσατε τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

24. Ἀπειθοῦντες ἦτε τὰ πρὸς Κύριον ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐγνώσθη ὑμῖν.

25. Καὶ ἐδεήθην ἐναντι Κυρίου τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, ὅσας ἐδεήθην· εἶπε γὰρ Κύριος ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς.

26. Καὶ ἠυξάμην πρὸς τὸν Θεόν, καὶ εἶπα· Κύριε βασιλεῦ τῶν θεῶν, μὴ ἐξολοθρεύσης τὸν λαόν σου καὶ τὴν μερίδα σου, ἣν ἐλυτρώσω, οὗς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ σου τῇ κραταίᾳ, καὶ ἐν τῷ βραχίονι σου τῷ ὑψηλῷ.

27. Μνησθήτι Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τῶν θεραπόντων σου, οἱς ὥμοσας κατὰ σεαυτοῦ· μὴ ἐπιβλήψης ἐπὶ τὴν σκληρότητα τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τὰ ἀπειθήματα, καὶ ἐπὶ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν.

noctes dedit Dominus mihi duas tabulas lapideas, tabulas testamenti,

12. et dixit Dominus ad me : Surge, descende velociter hinc, quia iniquitatem fecit populus tuus, quos eduxisti de terra Aegypti : transgressi sunt cito de via quam mandasti eis, et fecerunt sibi fusile.

13. Et ait Dominus ad me, dicens : Locutus sum ad te semel et bis, dicens : Vidi populum hunc, et ecce populus dura cervice est :

14. et nunc dimitte me exterminare eos, et delebo nomen eorum de sub caelo, et faciam te in gentem magnam et fortem, et multam magis quam hanc.

15. Et revertens descendi de monte : et mons ardebat igni usque ad caelum. Et duae tabulae testimoniorum in ambabus manibus meis.

16. Et videns quia peccaveratis ante Dominum Deum vestrum, et feceratis vobis ipsis fusile, et transgressi eratis de via quam mandaverat Dominus vobis facere,

17. et sumens ambas tabulas projeci eas ex ambabus manibus meis, et contrivi coram vobis.

18. Et oravi ante Dominum secundo sicut et antea quadraginta diebus et quadraginta noctibus, panem non manducavi et aquam non bibi, pro omnibus peccatis vestris, quae peccastis faciendo malum ante Dominum Deum ad exacerbandum eum.

19. Et timidus sum propter furorem et iram, quia exacerbatus erat Dominus in vos ad exterminandos vos : et exaudivit Dominus me etiam in tempore isto.

20. Et super Aaron indignatus est ad exterminandum eum, et oravi et pro Aaron in tempore illo.

21. Et peccatum vestrum quod feceratis vitulum cepi eum, et combussi eum in igni, et confregi eum molens valde donec factum est minutum, et fuit sicut pulvis, et projeci pulverem in torrentem descendantem de monte.

22. Et in Incendio, et in Tentatione, et in Monumentis concupiscentiae exacerbantes fuistis Dominum.

23. Et quando emisit vos Dominus de Cades Barne, dicens : Surgite et haereditate terram quam do vobis, et increduli fuistis verbo Domini Dei vestri, et non credidistis ei, et non exaudistis vocem ejus.

24. Increduli fuistis quae ad Dominum ex ea die qua cognitus est vobis.

25. Et oravi ante Dominum quadraginta diebus et quadraginta noctibus, quibus oravi : dixit enim Dominus exterminare vos.

26. Et oravi ad Deum, et dixi : Domine rex deorum, ne extermines populum tuum et partem tuam, quam redemisti, quos eduxisti de terra Aegypti in fortitudine tua magna, et in manu tua valida, et in brachio tuo excelso.

27. Recordare Abraham et Isaac et Jacob servorum tuorum, quibus jurasti per te ipsum : ne respicias super duritiam populi huius, et impietates, et super peccata eorum.

28. Μὴ εἴπωσιν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ὅθεν ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐκεῖθεν, λέγοντες· Παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι Κύριον εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν εἶπεν αὐτοῖς, καὶ παρὰ τὸ μισῆσαι αὐτοὺς, ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀποκτείναι αὐτούς.

29. Καὶ οὗτοι λαὸς σου καὶ κληρὸς σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ σου τῇ κραταίᾳ, καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Λάξεσον σεαυτῷ δύο πλάκας λιθίνας ὥσπερ τὰς πρώτας, καὶ ἀνάβηθι πρὸς μέ εἰς τὸ ὄρος, καὶ ποιήσεις σεαυτῷ κιβωτὸν ξυλίνην.

2. Καὶ γράψεις ἐπὶ τὰς πλάκας τὰ ῥήματα ἃ ἦν ἐν ταῖς πλααῖ ταῖς πρώταις ἃς συνέτριψας, καὶ ἐμβαλεῖς αὐτάς εἰς τὴν κιβωτὸν.

3. Καὶ ἐποίησα κιβωτὸν ἐκ ξύλων ἀσήτητων, καὶ ἐλάξευσα τὰς πλάκας λιθίνας ὡς αἱ πρώται, καὶ ἀνέβην εἰς τὸ ὄρος, καὶ αἱ δύο πλάκες ἐπὶ ταῖς γροῖ μου.

4. Καὶ ἔγραψεν ἐπὶ τὰς πλάκας κατὰ τὴν γραφὴν τὴν πρώτην τοὺς δέκα λόγους οὓς ἐλάλησε Κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός, καὶ ἔδωκεν αὐτάς Κύριος ἐμοί.

5. Καὶ ἐπιστρέψας κατέβην ἐκ τοῦ ὄρους, καὶ ἐνέβαλον τὰς πλάκας εἰς τὴν κιβωτὸν ἣν ἐποίησα, καὶ ἦσαν ἐκεῖ, καθὰ ἐνετελατό μοι Κύριος.

6. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπήρσαν ἐκ Βηρώθ υἱῶν Ἰαχίμ Μισαδαί· ἐκεῖ ἀπέθανεν Ἀαρὼν, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ, καὶ ἱεράτευσεν Ἐλεάζαρ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

7. Ἐκεῖθεν ἀπήρσαν εἰς Γαδγάδ, καὶ ἀπὸ Γαδγάδ εἰς Ἐτεβάθα, γῇ χεῖμαρροι ὑδάτων.

8. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ διέστειλε Κύριος τὴν φυλὴν τὴν Λευὶ, αἰρεῖν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου, παρεστάναι ἐναντὶ Κυρίου, λειτουργεῖν καὶ ἐπεύχεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

9. Διὰ τοῦτο οὐκ ἔστι τοῖς Λευίταις μερὶς καὶ κληρὸς ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν, Κύριος αὐτὸς κληρὸς αὐτοῦ, καθὼς εἶπεν αὐτῷ.

10. Κάγω εἰςτήκειν ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, καὶ εἰσπορεύεσθωσαν καὶ κληρονομήτωσαν τὴν γῆν ἣν ὥμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν δοῦναι αὐτοῖς.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Βάδιζε, ἄπαρον ἐναντίον τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ εἰσπορεύεσθωσαν καὶ κληρονομήτωσαν τὴν γῆν ἣν ὥμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν δοῦναι αὐτοῖς.

12. Καὶ νῦν, Ἰσραὴλ, τί Κύριος ὁ Θεός σου αἰτεῖται παρὰ σοῦ, ἀλλ' ἢ φοβέσθαι Κύριον τὸν Θεόν σου, καὶ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς δόξαις αὐτοῦ, καὶ ἀγαπᾶν αὐτόν, καὶ λατρεύειν Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου,

13. φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολάς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον, ἵνα εὖ σοι ᾔ;

14. Ἰδοὺ Κύριος τοῦ Θεοῦ σου ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ, ἡ γῆ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ.

15. Πλήν τοὺς πατέρας ὑμῶν προεἰλετο Κύριος ἀγα-

28. Ne dicant inhabitantes terram unde eduxisti nos inde, dicentes : Eo quod non potuerit Dominus inducere eos in terram quam dixit eis, et quod odio haberet eos, eduxit eos in deserto interficere eos.

29. Et hi populus tuus et sors tua, quos eduxisti de terra Ægypti in fortitudine tua magna, et in manu tua valida, et in brachio tuo excelso.

CAPUT X.

1. In illo tempore dixit Dominus ad me : Excide tibi duas tabulas lapideas quemadmodum priores, et ascende ad me in montem, et facies tibi arcam ligneam.

2. Et scribes in tabulis verba quæ erant in tabulis prioribus quas contrivisti, et immittes eas in arcam.

3. Et feci arcam ex lignis imputribilibus, et excidi tabulas lapideas sicut priores, et ascendi in montem, et duæ tabulæ in manibus meis.

4. Et scripsit in tabulis secundum scripturam priorem decem verba quæ locutus est Dominus ad vos in monte e medio ignis, et dedit eas Dominus mihi.

5. Et revertens descendi de monte, et misi tabulas in arcam quam feci, et fuerunt ibi, sicut mandavit mihi Dominus.

6. Et filii Israel promoverunt e Beroth filiorum Iacim in Misadai : ibi mortuus est Aaron, et sepultus est ibi, et sacerdotio functus est Eleazar filius ejus pro eo.

7. Inde promoverunt in Gadgad, et de Gadgad in Etebata, terra torrentes aquarum.

8. In illo tempore distinxit Dominus tribum Levi, portare arcam testamenti Domini, assistere coram Domino, ministrare et orare in nomine ejus usque in hanc diem.

9. Propter hoc non est Levitis pars et sors in fratribus suis, Dominus ipse pars ejus est, sicut dixit ei.

10. Et ego steti in monte quadraginta dies et quadraginta noctes, et exaudivit Dominus me etiam in tempore isto, et noluit Dominus exterminare vos.

11. Et dixit Dominus ad me : Vade, promove ante populum, et ingrediantur et hæreditent terram quam juravi patribus eorum dare eis.

12. Et nunc, Israel, quid Dominus Deus petit a te, nisi timere Dominum Deum tuum, et ambulare in omnibus viis ejus, et diligere eum, et servire Domino Deo tuo ex toto corde tuo, et ex tota anima tua,

13. custodire mandata Domini Dei tui, et justificationes ejus, quascumque ego præcipio tibi hodie, ut bene tibi sit?

14. Ecce Domini Dei tui cælum et cælum cæli, et terra et omnia quæcumque sunt in ea.

15. Tantummodo patres vestros prælegit ad diligend-

πᾶν αὐτοὺς, καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτοῦς, ὑμᾶς παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην.

16. Καὶ περιτεμείσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, καὶ τὸν τράχηλον ὑμῶν οὐ σκληρυνεῖτε·

17. ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, ὁὗτος Θεὸς τῶν θεῶν, καὶ Κύριος τῶν κυρίων, ὁ Θεὸς ὁ μέγας, καὶ ἰσχυρὸς, καὶ φοβερός, ὅστις οὐ θαυμάζει πρόσωπον, οὐδὲ οὐ μὴ λάβῃ ἔδωρον.

18. Ποιῶν κρίσιν προσήλυτῳ καὶ ὀρφανῷ καὶ χήρᾳ, καὶ ἀγαπᾷ τὸν προσήλυτον δοῦναι αὐτῷ ἄρτον καὶ ἱμάτιον.

19. Καὶ ἀγαπήσετε τὸν προσήλυτον, προσήλυτοι γὰρ ἦτε ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

20. Κύριον τὸν Θεόν σου φοβηθήσῃ, καὶ αὐτῷ λατρεύσεις, καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὁμῇ.

21. Οὗτος καύχημά σου, καὶ ὁὗτος Θεός σου, ὅστις ἐποίησε ἐν σοὶ τὰ μεγάλα καὶ τὰ ἐνδοξα ταῦτα, ἃ ἴδωσαν οἱ ὀφθαλμοί σου.

22. Ἐν ἑβδομήκοντα ψυχαῖς κατέβησαν οἱ πατέρες σου εἰς Αἴγυπτον, νυνὶ δὲ ἐποίησέν σε Κύριος ὁ Θεός σου ὥστε τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου, καὶ φυλάξῃ τὰ φυλάγματα αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.

2. Καὶ γνῶσεσθε σήμερον ὅτι οὐχὶ τὰ παιδία ὑμῶν, ὅσοι οὐκ ὀδᾶσιν οὐδὲ ἴδωσαν τὴν παιδείαν Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ, καὶ τὴν γεῖρα τὴν κραταιάν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν,

3. καὶ τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ, ὅσα ἐποίησεν ἐν μέσῳ Αἰγύπτου Φαραὼ βασιλεῖ Αἰγύπτου, καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ,

4. καὶ ὅσα ἐποίησε τὴν δύναμιν τῶν Αἰγυπτίων, καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ τὴν ἰππον αὐτῶν, καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν, ὡς ἐπέκλυσε τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης τῆς ἐρυθρᾶς ἐπὶ προσώπου αὐτῶν, καταδιωκόντων αὐτῶν ἐκ τῶν ὀπίσω ὑμῶν, καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς Κύριος ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας,

5. καὶ ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἕως ἡλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον,

6. καὶ ὅσα ἐποίησε τῷ Δαθὰν καὶ Ἀβειρών υἱοῖς Ἐλιδὸς υἱοῦ Ρουβὴν, ὃς ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς κατέπιεν αὐτοὺς, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν, καὶ πᾶσαν αὐτῶν τὴν ὑπόστασιν τὴν μετ' αὐτῶν ἐν μέσῳ παντὸς Ἰσραὴλ.

7. Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἑώρακαν πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὰ μεγάλα, ὅσα ἐποίησεν ἐν ὑμῖν σήμερον.

8. Καὶ φυλάξετε πάσας τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι σοὶ σήμερον, ἵνα ζῆτε, καὶ πολυπλασιασθῆτε, καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν.

9. Ἵνα μακροημερεύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὁμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς, καὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν μετ' αὐτοὺς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.

eos, et elegit semen eorum post eos, vos prae omnibus gentibus, secundum diem hanc.

16. Et circumcidimini duritiem cordis vestri, et cervicem vestram non indurabitis :

17. Dominus enim Deus vester, hic Deus deorum, et Dominus dominorum, Deus magnus, et fortis, et terribilis, qui non admiratur personam, neque accipiet munus,

18. Faciens judicium proselyto et pupillo et viduae, et diligit proselytum dando ei panem et vestimentum.

19. Et diligetis proselytum, proselyti enim fuistis in terra Aegypto.

20. Dominum Deum tuum timebis, et ei servies, et ad eum adhaerebis, et in nomine ejus jurabis.

21. Hic gloriatio tua, et hic Deus tuus, qui fecit in te magna et gloriosa ista, quae viderunt oculi tui.

22. In septuaginta animabus descenderunt patres tui in Aegyptum, nunc autem fecit te Dominus Deus tuus sicut astra caeli multitudine.

CAPUT XI.

1. Et diliges Dominum Deum tuum, et custodies custodias ejus, et justificationes ejus, et mandata ejus, et judicia ejus omnibus diebus.

2. Et cognoscetis hodie quia non filii vestri, qui non novērunt neque viderunt disciplinam Domini Dei tui, et magnalia ejus, et manum potentem, et brachium excelsum,

3. et signa ejus, et prodigia ejus, quaecumque fecit in medio Aegypti Pharaoni regi Aegypti, et omni terrae ejus,

4. et quaecumque fecit virtutem Aegyptiorum, et currus eorum, et equitatum eorum, et virtutem eorum, quomodo inundavit aqua maris rubri super faciem eorum, persequentibus ipsis a tergo vos, et perdidit eos Dominus usque in hodiernum diem,

5. et quaecumque fecit vobis in deserto, donec venistis in locum hunc,

6. et quaecumque fecit Dathan et Abiron filiis Eliab filii Ruben, quos aperiens terra os suum deglutivit eos, et domos eorum, et tabernacula eorum, et omnem eorum substantiam quae cum eis in medio totius Israel.

7. Quia oculi vestri viderunt omnia opera Domini magna, quaecumque fecit in vobis hodie.

8. Et custodietis omnia mandata ejus, quaecumque ego praecipio tibi hodie, ut vivatis, et multiplicemini, et ingressi haereditetis terram in quam vos transitis Jordanem illuc haereditare eam.

9. Ut longævi sitis super terram quam Dominus juravit patribus vestris dare eis, et semini eorum post eos, terram fluentem lac et mel.

10. Ἔστι γὰρ ἡ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύη ὑμεῖς ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν, οὐχ ὥσπερ γῆ Αἰγύπτου ἐστίν, ὅθεν ἐκπορεύεσθε ἐκείθεν, ὅταν στείρωσι τὸν σπόρον, καὶ ποτίζωσι τοὺς ποσὶν αὐτῶν, ὥςτε κῆπον λαχανείας·

11. ἡ δὲ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύη ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν, γῆ ὀρεινὴ καὶ πεδινὴ, ἐκ τοῦ ὑετοῦ τοῦ οὐρανοῦ πίεται ὕδωρ.

12. Ἰῆ ἦν Κύριος ὁ Θεός σου ἐπισκοπεῖται αὐτὴν διαπαντός, οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπ' αὐτῆς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἔνιαυτοῦ καὶ ἕως συντελείας τοῦ ἔνιαυτοῦ.

13. Ἐὰν δὲ ἀκοῇ ἀκούσῃτε πάσας τὰς ἐντολάς ἀς ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον, ἀγαπᾶν Κύριον τὸν Θεόν σου, καὶ λατρεύειν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου,

14. καὶ δώσει τὸν ὑετὸν τῇ γῇ σου καθ' ὥραν πρωΐμου καὶ ὄψιμου, καὶ εἰκοίσεις τὸν σῖτόν σου, καὶ τὸν οἶνόν σου, καὶ τὸ ἐλαίόν σου.

15. Καὶ δώσει χορτάσματα ἐν τοῖς ἀγροῖς σου τοῖς κτήνεσί σου. Καὶ φαγὼν καὶ ἐμπλησθεῖς,

16. πρόσεχε σεαυτῷ μὴ πλατυνθῇ ἡ καρδία σου, καὶ παραβῇτε, καὶ λατρεύσητε θεοὺς ἑτέροις, καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς·

17. καὶ θυμωθεὶς ὀργῇ Κύριος ἐφ' ὑμῖν, καὶ συσχῇ τὸν οὐρανόν, καὶ οὐκ ἔσται ὑετός, καὶ ἡ γῆ οὐ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς, καὶ ἀπολείσθῃ ἐν τάχει ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ἧς Κύριος ἔδωκεν ὑμῖν.

18. Καὶ ἐμβαλεῖτε τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν καὶ εἰς τὴν ψυχὴν ὑμῶν, καὶ ἀράψετε αὐτὰ εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρὸς ὑμῶν, καὶ ἔσται ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν ὑμῶν.

19. Καὶ διδάξετε αὐτὰ τὰ τέκνα ὑμῶν λαλεῖν ἐν αὐτοῖς, καθήμενου σου ἐν οἴκῳ, καὶ πορευομένου σου ἐν ὁδῷ, καὶ καθυδοντός σου καὶ διανισταμένου σου.

20. Καὶ γράψετε αὐτὰ ἐπὶ τὰς φιλίας τῶν οἰκιῶν ὑμῶν καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν,

21. ἵνα μακροήμερεύσητε, καὶ αἱ ἡμέραι τῶν υἱῶν ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὡμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς, καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

22. Καὶ ἔσται, ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃτε πάσας τὰς ἐντολάς ταύτας ἀς ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον ποιεῖν, ἀγαπᾶν Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν, καὶ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ προσκολληθῆναι αὐτῷ,

23. καὶ ἐκβάλῃ Κύριος πάντα τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ κληρονομήσητε ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρὰ μᾶλλον ἢ ὑμεῖς.

24. Πάντα τὸν τόπον οὗ ἐὰν πατήσῃ τὸ ἵχνος τοῦ ποδὸς ὑμῶν, ὑμῖν ἔσται ἀπὸ τῆς ἐρήμου καὶ Ἀντιλιβάνου, καὶ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ Εὐφράτου, καὶ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐπὶ δυσμῶν, ἔσται τὰ ὅρια σου.

25. Οὐκ ἀντιστήσεται οὐδεὶς κατὰ πρόσωπον ὑμῶν· καὶ τὸν φόβον ὑμῶν καὶ τὸν τρόμον ὑμῶν ἐπιθήσει Κύριος ὁ Θεός ὑμῶν ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς ἐφ' ἧς ἀν' ἐπιβῇτε ἐπ' αὐτῆς, ὃν τρόπον ἐλάλησε πρὸς ὑμᾶς.

26. Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν κατάραν·

27. τὴν εὐλογίαν, ἐὰν ἀκούσῃτε τὰς ἐντολάς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον·

10. Est enim terra in quam ingredimini vos illuc hereditare eam, non sicut terra Aegypti est, unde egredimini inde, quando seminabunt semen, et irrigabunt pedibus suis, tamquam hortum olerum :

11. terra autem in quam ingrederis illuc hereditare eam, terra montana et campestris, ex pluvia caeli bibit aquam.

12. Terra quam Dominus Deus tuus visitat eam semper, oculi Domini Dei tui super eam a principio anni et usque ad consummationem anni.

13. Si autem audita audieritis omnia mandata quae ego mando tibi hodie, diligere Dominum Deum tuum, et servare ei ex toto corde tuo, et ex tota anima tua,

14. et dabit pluviam terrae tuae tempore suo matutinam et serotinam, et inferes frumentum tuum, et vinum tuum, et oleum tuum.

15. Et dabit pabula in agris tuis pecoribus tuis. Et cum comederis et satius fueris,

16. attende tibi ipsi ne dilatetur cor tuum, et praevaticomini, et servatis diis aliis, et adoretis eos :

17. et animatus ira Dominus in vos, et claudat coelum, et non erit pluvia, et terra non dabit fructum suum, et peribitis velociter de terra bona quam Dominus dedit vobis.

18. Et mittetis verba haec in cor vestrum et in animam vestram, et alligabitis ea in signum super manum vestram, et erit immobile ante oculos vestros.

19. Et docebitis ea filios vestros loqui in eis, sedente te in domo, et eunte te in via, et dormiente et exsurgente te.

20. Et scribetis ea super limina domorum vestrarum et portarum vestrarum,

21. ut longevi sitis, et dies filiorum vestrorum super terram quam juravit Dominus patribus vestris dare eis, sicut dies caeli super terram.

22. Et erit, si auditu audieritis omnia mandata haec quae ego mando tibi hodie facere, diligere Dominum Deum nostrum, et ambulare in omnibus viis ejus, et adherere ei,

23. et ejiciet Dominus omnes gentes has a facie vestra, et hereditabitis gentes magnas et fortes magis quam vos.

24. Omnem locum quemcumque calcaverit vestigium pedum vestrorum, vobis erit : a deserto et Antilibano, et a flumine magno flumine Euphrate, et usque ad mare quod ad occidentem, erunt fines vestri.

25. Non resistet ullus ad faciem vestram : et timorem vestrum et tremorem vestrum imponet Dominus Deus vester super faciem universae terrae super quam ascendetis super eam, quemadmodum locutus est ad vos.

26. Ecce ego do coram vobis hodie benedictionem et maledictionem :

27. benedictionem, si audieritis mandata Domini Dei vestri, quaecumque ego mando vobis hodie :

28. καὶ τὴν κατάραν, ἐὰν μὴ ἀκούσητε τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, καὶ πλανηθῆτε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐντεταλάμεν ὑμῖν, πορευθέντες λατρεύειν θεοῖς ἑτέροις, οὓς οὐκ οἶδατε.

29. Καὶ ἔσται, ὅταν εἰσαγάγῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν διαβαίνεις ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν, καὶ δώσεις εὐλογίαν ἐπ' ὅρος Γαριζίν, καὶ τὴν κατάραν ἐπ' ὅρος Γαιβάλ.

30. Οὐκ ἰδοὺ ταῦτα πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπισω ὁδὸν δυσμῶν ἡλίου ἐν γῇ Χαναάν, τὸ κατοικοῦν ἐπὶ δυσμῶν ἐρχόμενον τοῦ Γολγὸλ πλησίον τῆς ὕδρος τῆς ὑψηλῆς;

31. Ὑμεῖς γὰρ διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην, εἰσελθόντες κληρονομήσαι τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ κατοικήσετε ἐν αὐτῇ.

32. Καὶ φυλάξεσθε τοῦ ποιεῖν πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις ταύτας ὅσας ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ ταῦτα τὰ προστάγματα καὶ αἱ κρίσεις ἀς φυλάξετε τοῦ ποιεῖν ἐν τῇ γῇ ἣν Κύριος ὁ Θεός τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ πάσας τὰς ἡμέρας ἀς ὑμεῖς ζῆτε ἐπὶ τῆς γῆς.

2. Ἀπωλεία ἀπολείτε πάντας τοὺς τόπους ἐν οἷς ἐλάτρευσαν ἐκεῖ τοῖς θεοῖς αὐτῶν, οὓς ὑμεῖς κληρονομεῖτε αὐτοὺς, ἐπὶ τῶν ὀρέων τῶν ὑψηλῶν, καὶ ἐπὶ τῶν θινῶν, καὶ ὑποκάτω δένδρου δασέως.

3. Καὶ κατασκάψετε τοὺς βωμοὺς αὐτῶν, καὶ συντρίψετε τὰς στήλας αὐτῶν, καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρὶ, καὶ ἀπολείται τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐκ τοῦ τόπου ἐκεῖνου.

4. Οὐ ποιήσετε οὕτω Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν,

5. ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου ἐν μιᾷ τῶν πόλεων ὑμῶν, ἐπονομάσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ καὶ ἐπικληθῆναι, καὶ ἐκζητήσετε καὶ ἀευσήσεσθε ἐκεῖ.

6. Καὶ ὁσέτε ἐκεῖ τὰ δλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰ θυσιάσματα ὑμῶν, καὶ τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν, καὶ τὰς εὐχὰς ὑμῶν, καὶ τὰ ἐκούσια ὑμῶν, καὶ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν, τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν ὑμῶν καὶ τῶν προβάτων ὑμῶν.

7. Καὶ φάγεσθε ἐκεῖ ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, καὶ εὐφρανθήσεσθε ἐπὶ πᾶσιν οὓς ἐὰν ἐπιβάλητε τὴν χεῖρα, ὑμεῖς καὶ οἱ οἴκοι ὑμῶν, καθότι εὐλόγησέ σε Κύριος ὁ Θεός σου.

8. Οὐ ποιήσετε πάντα ὅσα ἡμεῖς ποιοῦμεν ὧδε σήμερον, ἕκαστος τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ.

9. οὐ γὰρ ἤκατε ἕως τοῦ νῦν εἰς τὴν κατάπαυσιν, καὶ εἰς τὴν κληρονομίαν ἣν Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν δίδωσιν ὑμῖν.

10. Καὶ διαθήσεσθε τὸν Ἰορδάνην, καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν κατακληρονομεῖ ὑμῖν, καὶ καταπαύσει ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν τὸν κύκαρ, καὶ κατοικήσετε μετὰ ἀσφαλείας.

11. Καὶ ἔσται ὁ τόπος ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, ἐκεῖ ὁσέτε πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον τὰ δλοκαυ-

28. et maledictionem, si non audieritis mandata Domini Dei nostri, quaecumque ego mando vobis hodie, et erraveritis a via quam mandavi vobis, euntes servire diis aliis, quos non novistis.

29. Et erit, cum induxerit te Dominus Deus tuus in terram in quam transis illuc hæreditare eam, et dabis benedictionem super montem Garizin, et maledictionem super montem Gæbal.

30. Nunc ecce hi trans Jordanem, post viam occasus solis in terra Chanaan, qui habitat super occasum juxta Golgol prope quercum excelsam?

31. Vos enim transitis Jordanem, intrantes hæreditare terram quam Dominus Deus noster dat vobis in sorte omnibus diebus, et habitabitis in ea.

32. Et observabitis facere omnia præcepta ejus, et judicia hæc quaecumque ego do coram vobis hodie.

CAPUT XII.

1. Et hæc sunt præcepta et judicia quæ observabitis facere in terra quam Dominus Deus patrum vestrorum dat vobis in sorte omnibus diebus quibus vos vivetis super terram.

2. Perditione perdetis omnia loca in quibus servierunt illic diis suis, quæ vos hæreditabitis ea, super montes excelsos, et super colles, et sub arbore frondosa.

3. Et destruetis aras eorum, et conteretis statuas eorum, et lucos eorum excidetis, et sculptilia deorum eorum comburetis igni, et disperdetis nomen eorum de loco illo.

4. Non facietis sic Domino Deo vestro,

5. sed in locum quemcumque elegerit Dominus Deus tuus in una civitatum vestrarum, ut annominetur nomen ejus ibi et invocetur, et exquiretis et venietis illuc.

6. Et feretis illuc holocaustomata vestra, et sacrificia vestra, et primitias vestras, et vota vestra, et spontanea vestra, et confessiones vestras, primogenita boum vestrorum et ovium vestrarum.

7. Et comedetis ibi ante Dominum Deum vestrum, et lætabimini in omnibus quocumque miseritis manum, vos et domus vestra, sicut benedixit te Dominus Deus tuus.

8. Non facietis omnia quæ nos facimus hic hodie, unusquisque quod placitum est in conspectu suo:

9. non enim venistis lucusque in requiem, et in hæreditatem quam Dominus Deus noster dat vobis.

10. Et transibitis Jordanem, et habitabitis super terram quam Dominus Deus noster distribuet vobis in hæreditatem, et quiescere vos faciet ab omnibus inimicis vestris in circuitu, et habitabitis cum securitate.

11. Et erit locus quemcumque elegerit Dominus Deus tuus, ut invocetur nomen ejus ibi, illuc feretis omnia quancumque ego mando vobis hodie: holocaustomata vestra, et

τώματα ὑμῶν, καὶ τὰ θυσιασάματα ὑμῶν, καὶ τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν, καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν ὑμῶν, καὶ πᾶν ἐκλεκτὸν τῶν δώρων ὑμῶν, ὅσα ἂν εὕξησθε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ὑμῶν.

12. Καὶ εὐφρανθήσεσθε ἐναντίον τοῦ Κυρίου ὑμῶν, ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν, καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ παῖδες ὑμῶν, καὶ αἱ παιδίσκαι ὑμῶν, καὶ ὁ Λευίτης ὁ ἐπὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερίς οὐδὲ κληῖρος μεθ' ὑμῶν.

13. Πρόσχε σεαυτῷ, μὴ ἀνενέγκῃς τὰ δλοκαυτώματα σου ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἂν ἴδῃς,

14. ἀλλ' ἡ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου αὐτόν, ἐν μιᾷ τῶν πυλῶν σου, ἐκεῖ ἀνοίσετε τὰ δλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ ἐκεῖ ποιήσεις πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον.

15. Ἀλλ' ἡ ἐν πάσῃ ἐπιθυμίᾳ σου θύσεις, καὶ φαγῇ κρέα κατὰ τὴν εὐλογίαν Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, ἣν ἔδωκε σοι ἐν πάσῃ πόλει. Ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ἐπὶ τὸ αὐτὸ φάγεται αὐτό, ὡς δορκάδα ἢ ἔλαφον.

16. Πλὴν τὸ αἷμα οὐ φάγεσθε, ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖτε αὐτό, ὡς ὕδωρ.

17. Οὐ δυνήσῃ φαγεῖν ἐν ταῖς πόλεσὶ σου τὸ ἐπιδέκατον τοῦ σίτου σου, καὶ τοῦ οἴνου σου, καὶ τοῦ ἐλαίου σου, τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου, καὶ πάσας τὰς εὐχὰς ὅσας ἂν εὕξησθε, καὶ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν, καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν σου.

18. ἀλλ' ἡ ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου φαγῇ αὐτὸ ἐν τῷ τόπῳ ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου αὐτῷ, σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, καὶ εὐφρανθήσῃ ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ πάντα οὗ ἂν ἐπιβάλης τὴν χεῖρά σου.

19. Πρόσχε σεαυτῷ μὴ ἐγκαταλίπῃς τὸν Λευίτην πάντα τὸν χρόνον ὅσον ἂν ζῇς ἐπὶ τῆς γῆς.

20. Ἐὰν δὲ ἐμπλατύνῃ Κύριος ὁ Θεός σου τὰ ὁριά σου, καθάπερ ἐλάλησέ σοι, καὶ ἔρείς· Φάγομαι κρέα, ἂν ἐπιθυμήσῃ ἡ ψυχὴ σου ὥστε φαγεῖν κρέα, ἐν πάσῃ ἐπιθυμίᾳ τῆς ψυχῆς σου φαγῇ κρέα.

21. Ἐὰν δὲ μακρὰν ἀπέχῃ σου ὁ τόπος ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου, ἐκεῖ ἐπικληθῇ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ θύσεις ἀπὸ τῶν βοῶν σου καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων σου, ὧν ἂν δῶ ὁ Θεός σοι, ὃν τρόπον ἐνετείλαμην σοι, καὶ φαγῇ ἐν ταῖς πόλεσὶ σου κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς σου.

22. Ὡς ἔσθεται ἡ δορκὰς καὶ ἡ ἔλαφος, οὕτω φαγῇ αὐτό· ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ὡσαύτως ἔδεται.

23. Πρόσχε ἰσχυρῶς τοῦ μὴ φαγεῖν αἷμα, ὅτι αἷμα αὐτοῦ ψυχὴ· οὐ βρωθήσεται ψυχὴ μετὰ τῶν κρεῶν.

24. Οὐ φάγεσθε, ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖτε αὐτό ὡς ὕδωρ.

25. Οὐ φαγῇ αὐτό, ἵνα εὖ σοὶ γέννηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σέ, ἐὰν ποιήσῃς τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

26. Πλὴν τὰ ἁγία σου, ἂν γέννηταί σοι, καὶ τὰς εὐχὰς σου λαβὼν ἤξεις εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου, ἐπικληθῇ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.

27. Καὶ ποιήσεις τὰ δλοκαυτώματά σου, τὰ κρέα ἀνοίσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, τὸ δὲ αἷμα τῶν θυσιῶν σου προσχέεις πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, τὰ δὲ κρέα φαγῇ.

28. Φυλάσσου καὶ ἀκουε, καὶ ποιήσεις πάντας τοὺς

sacrificia vestra, et decimas vestras, et primitias manuum vestrarum, et omne electum munus vestrorum, quaecumque voveritis Domino Deo vestro.

12. Et lætabimini ante Dom'num Deum vestrum, vos et filii vestri, et filiae vestrae, et pueri vestri et ancillae vestrae, et Levita qui est super portas vestras, quoniam non est ei pars neque sors vobiscum.

13. Attende tibi ipsi, ne offeras holocaustomata tua in omni loco quocumque aspexeris,

14. sed ad locum quemcumque elegerit Dominus Deus tuus, in una tribuum tuarum, iluc offeretis holocaustomata vestra, et ibi facies omnia quaecumque ego mando tibi hodie.

15. Sed in omni cupiditate tua mactabis, et comedes carnes secundum benedictionem Domini Dei tui, quam dedit tibi in omni civitate. Immundus in te et mundus pariter comedet illud, sicut capream aut cervum.

16. Tantummodo sanguinem non comedetis, in terram effundetis illud, sicut aquam.

17. Non poteris manducare in civitatibus tuis decimationem frumenti tui, et vini tui, et olei tui, primogenita bovum tuorum et ovium tuarum, et omnia vota quaecumque voveritis, et confessiones vestras, et primitias manuum tuarum :

18. sed ante Dominum Deum tuum comedes illud in loco quemcumque elegerit Dominus Deus tuus illum, tu et filius tuus, et filia tua, puer tuus et ancilla tua, et proselytus qui in civitatibus vestris : et lætaberis ante Dominum Deum tuum in omnibus quocumque miseris manum tuam.

19. Attende tibi ipsi ne derelinquas Levitam omni tempore quocumque vixeris super terram.

20. Si autem dilataverit Dominus Deus tuus fines tuos, sicut locutus est tibi, et dices : Manducabo carnes, si concupierit anima tua ad manducandum carnes, in omni cupiditate animæ tuæ manducabis carnes.

21. Si autem longe a te abfuerit locus quemcumque elegerit Dominus Deus tuus, ut ibi invocetur nomen ejus ibi, et mactabis de bobus tuis et de ovibus tuis, quaecumque dederit Deus tibi, quemadmodum mandavi tibi, et manducabis in civitatibus tuis secundum cupiditatem animæ tuæ.

22. Sicut comeditur caprea et cervus, sic comedes illud : immundus in te et mundus pariter comedet.

23. Attende valde ne comedas sanguinem, quia sanguis ejus anima : non manducabitur anima cum carnibus.

24. Non comedetis, in terram effundetis illud sicut aquam.

25. Non comedes illum, ut bene tibi sit et filiis tuis post te, si feceris quod bonum et acceptum ante Dominum Deum tuum.

26. Tantummodo sancta tua, si fuerint tibi, et vota tua sumens venies in locum quemcumque elegerit Dominus Deus tuus, ut invocetur nomen suum ibi.

27. Et facies holocaustomata tua, carnes offeres super altare Domini Dei tui, sanguinem autem sacrificiorum tuorum effundes ad basim altaris Domini Dei tui, carnes autem comedes.

28. Observa et audi, et facies omnia verba quæ ego mando

λόγους οὓς ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου δι' αἰῶνος, ἐὰν ποιήσης τὸ ἀρεστὸν καὶ τὸ καλὸν ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

29. Ἐὰν δὲ ἐξολοθρεύσῃ Κύριος ὁ Θεός σου τὰ ἔθνη, εἰς οὓς εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομήσῃ τὴν γῆν αὐτῶν, ἀπὸ προσώπου σου, καὶ κατακληρονομήσῃς αὐτὴν, καὶ κατοικήσῃς ἐν τῇ γῇ αὐτῶν,

30. πρόσκεισε σεαυτῷ μὴ ἐκζητήσῃς ἐπακολουθεῖν αὐτοῖς, μετὰ τὸ ἐξολοθρευθῆναι αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου, λέγων· Πῶς ποιοῦσι τὰ ἔθνη ταῦτα τοῖς θεοῖς αὐτῶν, ποιήσω καὶ γὰρ ἐγώ.

31. Οὐ ποιήσεις οὕτως τῷ Θεῷ σου· τὰ γὰρ βδελύγματα Κυρίου, ἃ ἐμίσησεν, ἐποίησαν ἐν τοῖς θεοῖς αὐτῶν, ὅτι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν κατακαίουσιν ἐν πυρὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν.

32. Πᾶν ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, τοῦτο φυλάξῃ ποιεῖν οὐ προσθήσεις ἐπ' αὐτὸ, οὐδὲ ἀφελείς ἀπ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Ἐὰν δὲ ἀναστῇ ἐν σοὶ προφήτης ἢ ἐνυπνιαζόμενος τὸ ἐνύπνιον, καὶ ᾄδῃ σοι σημεῖον ἢ τέρας,

2. καὶ εἴλθῃ τὸ σημεῖον ἢ τὸ τέρας ὃ ἐλάλησε πρὸς σέ, λέγων· Πορεύωμαι καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἐτέροις οὓς οὐκ οἶδατε,

3. οὐκ ἀκούσεσθε τῶν λόγων τοῦ προφήτου ἐκείνου ἢ τοῦ ἐνυπνιαζομένου τοῦ ἐνύπνιον ἐκεῖνο, ὅτι πειράζει Κύριος ὁ Θεός σου ὑμᾶς, εἰδέναι εἰ ἀπαπᾶτε τὸν Θεὸν ὑμῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν.

4. Ὅπισω Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν πορεύσεσθε, καὶ τοῦτον φοβηθήσεσθε, καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσεσθε, καὶ αὐτῷ προστεθήσεσθε.

5. Καὶ ὁ προφήτης ἐκεῖνος ἢ ὁ ἐνύπνιον ἐνυπνιαζόμενος ἐκεῖνος ἀποθάνειται· ἐλάλησε γὰρ πλανησαί σε ἀπὸ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, τοῦ λυτρωσαμένου σε ἐκ τῆς δουλείας, ἐξῶσαι σε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλατό σοι Κύριος ὁ Θεός σου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, καὶ ἀφανεῖς τὸ πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

6. Ἐὰν δὲ παρακλήσῃ σε ὁ ἀδελφός σου ἐκ πατρὸς σου ἢ ἐκ μητρὸς σου, ἢ ὁ υἱός σου ἢ ἡ θυγάτηρ, ἢ ἡ γυνὴ σου ἢ ἐν κόλπῳ σου, ἢ φίλος ἴσος τῇ ψυχῇ σου, λάθρα λέγων· Βαδίσωμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἐτέροις, οὓς οὐκ ᾔδεις σὺ καὶ οἱ πατέρες σου,

7. ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περὶ κύκλῳ ὑμῶν, τῶν ἐγγιζόντων σοι ἢ τῶν μακρὰν ἀπὸ σοῦ, ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς,

8. οὐ συνβλήσεις αὐτῷ καὶ οὐκ εἰσακούσῃ αὐτοῦ, καὶ οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῷ, οὐκ ἐπιποθήσεις ἐπ' αὐτῷ οὐδ' οὐ μὴ σκεπάσῃς αὐτόν.

9. Ἀναγγέλλων ἀναγγελεῖς περὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ χεῖρές σου ἔσονται ἐπ' αὐτὸν ἐν πρώτοις ἀποκτεῖναι αὐτόν, καὶ αἱ χεῖρες παντὸς τοῦ λαοῦ ἐπ' ἐσχάτῳ.

10. Καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν ἐν λίθοις, καὶ ἀποθάνειται, ὅτι ἐξήτησεν ἀποστῆσαι σε ἀπὸ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.

11. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀκούσας φοβηθήσεται, καὶ οὐ προσθήσει παῖσιν ἐτι κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν ταῦτο ἐν ὑμῖν.

tibi, ut bene tibi sit et filiis tuis per sæculum, si feceris quod placitum et bonum ante Dominum Deum tuum.

29. Si autem exterminaverit Dominus Deus tuus gentes, ad quos ingrederis illuc ad hæreditandum terram eorum, a facie tua, et hæreditaveris eam, et habitaveris in terra eorum,

30. attende tibi ipsi ne exquiras sequi eos, postquam ipsi exterminati fuerint a facie tua, dicens : Quomodo faciunt gentes hæ diis suis, faciam et ego.

31. Non facies ita Deo tuo : abominationes enim Domini, quas odio habuit, fecerunt in diis suis, quoniam filios suos et filias suas comburunt in igni diis suis.

32. Omne verbum quod ego mando vobis hodie, hoc observabis facere : non adjicies ad illud, neque auferes ab eo.

CAPUT XIII.

1. Si autem surrexerit in te propheta seu somnians somnium, et dederit tibi signum vel prodigium,

2. et venerit signum sive prodigium quod locutus est ad te, dicens : Eamus et serviamus diis aliis, quos nescistis,

3. non audietis verba prophetæ illius vel somniantis somnium illud, quoniam tentat Dominus tuus vos, scire an diligatis Deum vestrum ex toto cordo vestro et ex tota anima vestra.

4. Post Dominum Deum vestrum ambulabit, et hunc timebit, et vocem ejus audiet, et ei apponemini.

5. Et propheta ille vel somnium somnians ille moriatur : locutus est enim ut faceret te errare a Domino Deo tuo qui eduxit te de terra Ægypti, qui redemit te de domo servitutis, ut expelleret te de via quam mandavit tibi Dominus Deus tuus ambulare in ea, et delebis malum ex vobis ipsis.

6. Si autem hortatus te fuerit frater tuus ex patre tuo vel ex matre tua, vel filius tuus vel filia, vel uxor tua quæ in sinu tuo, vel amicus æqualis animæ tuæ, clanculum dicens : Eamus et serviamus diis aliis, quos non nosti tu et patres tui,

7. ex diis gentium quæ in circuitu vestro, quæ propinquæ sunt tibi vel quæ procul absunt a te, ab extremo terræ usque ad extremum terræ,

8. non consenties ei neque exaudies eum, neque parces oculus tuus super eum, non desiderabis super eum neque teges eum.

9. Annuntians annuntiabis de eo, et manus tuæ erunt super eum in primis ad occidendum illum, et manus populi totius in postremo.

10. Et lapidabit eum in lapidibus, et morietur, quoniam quæsitit avertere te a Domino Deo tuo qui eduxit te de terra Ægypti, de domo servitutis.

11. Et omnis Israel audiens timebit, et non adjiciet facere ultra juxta verbum malum istud in vobis.

12. Ἐάν δὲ ἀκούσης ἐν μιᾷ τῶν πόλεόν σου, ὃν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι κατοικεῖν σε ἐκεῖ, λεγόντων·

13. Ἐξήλθοσαν ἄνδρες παράνομοι ἐξ ὑμῶν, καὶ ἀπέστησαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν αὐτῶν, λέγοντες· Πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἐτέροις, οὓς οὐκ ᾔδειτε,

14. καὶ ἐτάσεις καὶ ἐρωτήσεις, καὶ ἐρευνήσεις σφόδρα, καὶ ἰδοὺ ἀληθὴς σαφῶς ὁ λόγος, γεγένηται τὸ βδέλυγμα τοῦτο ἐν ὑμῖν·

15. ἀναιρῶν ἀνελείς πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ ἐν φόβῳ μαχαίρας, ἀναθέματι ἀναθεματίζετε αὐτήν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ.

16. Καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς συνάξεις εἰς τὰς διόδους αὐτῆς, καὶ ἐμπρήσεις τὴν πόλιν ἐν πυρὶ, καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς πανδημεὶ ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου· καὶ ἔσται δόκιμος εἰς τὸν αἰῶνα, οὐκ ἀνοικοδομηθήσεται ἔτι.

17. Καὶ οὐ προσκολληθήσεται οὐδὲν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος ἐν τῇ χειρὶ σου, ἵνα ἀποστραφῇ Κύριος ἀπὸ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ δώσῃ σοι ἔλεος, καὶ ἐλεήσει σε, καὶ πληθύνῃ σε, ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς πατράσι σου·

18. Ἐάν ἀκούσης τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, φυλάσσειν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον, ποιεῖν τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Πόῃ ἐστε Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, οὐκ ἐπιθήσετε φαλάκρουμα ἀναμέσον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν ἐπὶ νεκρῶν·

2. ὅτι λαὸς ἅγιος εἰ Κύριῳ τῷ Θεῷ σου, καὶ σε ἐξελέξατο Κύριος ὁ Θεός σου, γενέσθαι σε λαὸν αὐτῷ περιούσιον ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ἐπὶ προσώπῳ τῆς γῆς.

3. Οὐ φάγεσθε πᾶν βδέλυγμα.

4. Ταῦτα κτήνη ἃ φάγεσθε· μόσχον ἐκ βοῶν, καὶ ἀμνὸν ἐκ προβάτων, καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν.

5. Ἐλαφον, καὶ δορκάδα, καὶ πύγαργον, ὄρυγα, καὶ καμηλοπάρδαλιν.

6. Πᾶν κτῆνος διχλοῦν ὀπλὴν, καὶ ὄνυχιστήρας ὄνυχον δύο χηλῶν, καὶ ἀνάγον μνηρυσμὸν ἐν τοῖς κτήνεσι, ταῦτα φάγεσθε.

7. Καὶ ταῦτα οὐ φάγεσθε ἀπὸ τῶν ἀναγόντων μνηρυσμὸν, καὶ ἀπὸ τῶν διχλοῦντων τὰς ὀπλὰς, καὶ ὄνυχον ὄνυχιστήρας τὸν κάμηλον, καὶ δασύποδα, καὶ χοιρογρύλλιον, ὅτι ἀνάγουσι μνηρυσμὸν, καὶ ὀπλὴν οὐ διχλοῦσιν, ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν ἐστί.

8. Καὶ τὸν ὄν, ὅτι διχλεῖ ὀπλὴν τοῦτο, καὶ ὄνυχιστήρας ὄνυχον δύο, καὶ τὸ τοῦ μνηρυσμὸν οὐ μνηρυσμὸν, ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν· ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐ φάγεσθε, τῶν θησιμαίων αὐτῶν οὐχ ἄψετε.

9. Καὶ ταῦτα φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν ἐν τῷ ὕδατι, πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτοῖς πετερίγια καὶ λεπίδες, φάγεσθε.

10. Καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἐστὶν αὐτοῖς πετερίγια καὶ λεπίδες, οὐ φάγεσθε· ἀκάθαρτα ὑμῖν ἐστί.

11. Πᾶν ὄρνειον καθαρὸν φάγεσθε.

12. Καὶ ταῦτα οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν τὸν ἀετὸν, καὶ τὸν γρύπα, καὶ τὸν ἀλκιέτον,

12. Si autem audieris in una civitatum tuarum, quas Dominus Deus tuus dat tibi habitare te illic, dicentes :

13. Exierunt viri iniqui ex vobis, et averterunt omnes habitantes terram eorum, dicentes : Eamus et serviamus diis aliis, quos non nostis,

14. et examinabis et interrogabis, et investigabis valde, et ecce verus manifesto sermo, facta est abominatio haec in vobis :

15. interficiens interficies omnes habitantes in terra illa in caede gladii, anathemate anathemabitis eam, et omnia quae in ea.

16. Et omnia spolia ejus congregabis in plateas ejus, et incendes civitatem in igni, et omnia spolia ejus penitus ante Dominum Deum tuum : et erit inhabitabilis in saeculum, non reedificabitur ultra.

17. Et non adhærebit quicquam de anathemate in manu tua, ut avertatur Dominus a furore irae suae, et det tibi misericordiam, et misereatur tui, et multiplicet te quemadmodum juravit patribus tuis :

18. si audieris vocem Domini Dei tui, custodiendo mandata ejus quaecumque ego mando tibi hodie, faciendo quod bonum et placitum ante Dominum Deum tuum.

CAPUT XIV.

1. Filii estote Domini Dei vestri, non imponetis calvitium inter medium oculorum vestrorum super mortuum :

2. quoniam populus sanctus es Domino Deo tuo, et te elegit Dominus Deus tuus, ut sis populus ei peculiaris ex omnibus gentibus quae super faciem terrae.

3. Non comedetis omnem abominationem.

4. Haec sunt pecora quae comedetis : vitulum ex bobus, et agnum ex ovibus, et haedum ex capris.

5. Cervum, et capream, et pygargum, orygem, et camelopardum.

6. Omne pecus diffissam habens ungulam, et findens fissuram duarum ungularum, et redocens ruminationem in pecoribus, haec comedetis.

7. Et haec non comedetis ex reducentibus ruminationem, et ex diffidentibus ungulam, et dividitibus ungues : camelum, et leporem, et chaerogryllum, quia reducunt ruminationem, et ungulam non diffidunt, immunda haec vobis sunt.

8. Et suem, quoniam diffidit ungulam hoc, et dividit ungues ungulae, et ruminationem hoc non ruminat, immundum hoc vobis : de carnibus eorum non comedetis, morticina eorum non tangetis.

9. Et haec edetis de omnibus quae in aqua, omnia quibus sunt in eis pennulae et squamae, comedetis.

10. Et omnia quibus non sunt eis pennulae et squamae, non comedetis : immunda vobis sunt.

11. Omnem avem mundam comedetis.

12. Et haec non edetis ex eis : aquilam, et gryphem, et halizetum,

13. καὶ τὸν γύπα, καὶ τὸν ἰκτινον, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῶ.
 (*) 15. καὶ στρουθὸν, καὶ γλαῦκα, καὶ ἄλκρον,
 16. καὶ ἑρωδιὸν, καὶ κύκνον, καὶ ἰβιν,
 17. καὶ καταράκτην, καὶ ἰέρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῶ,
 καὶ ἔποπα, καὶ νυκτικόρακα,

18. καὶ πελακῆνα, καὶ χαραδριὸν, καὶ τὰ ὅμοια
 αὐτῶ, καὶ πορφυρίωνα, καὶ νυκτερίδα.

19. Πάντα τὰ ἐρπετὰ τῶν πετεινῶν ἀκάθαρτά ἐστιν
 ὑμῖν· οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν.

20. Πᾶν πετεινὸν καθαρὸν φάγεσθε.

21. Πᾶν θνησιμαῖον οὐ φάγεσθε· τῷ παροίκῳ τῷ ἐν
 ταῖς πόλεσιν σου δοθήσεται καὶ φάγεται, ἢ ἀποδώσῃ τῷ
 ἀλλοτρίῳ, ὅτι λαὸς ἅγιος εἰ Κύριῳ τῷ Θεῷ σου. Οὐχ
 ἐψήσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ.

22. Δεκάτην ἀποδεκατώσεις παντὸς γεννήματος τοῦ
 σπέρματός σου, τὸ γέννημα τοῦ ἀγροῦ σου ἐνιαυτὸν
 κατ' ἐνιαυτόν.

23. Καὶ φαγῇ αὐτὸ ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται Κύ-
 ριος ὁ Θεός σου, ἐπικληθῇναί το ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.
 Ὄψετε τὰ ἐπιδέκατα τοῦ σίτου σου, καὶ τοῦ οἴνου σου,
 καὶ τοῦ ἐλαίου σου, τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν σου καὶ
 τῶν προβάτων σου, ἵνα μάθῃς φοβεῖσθαι Κύριον τὸν
 Θεόν σου πάσας τὰς ἡμέρας.

24. Ἐὰν δὲ μακρὰν γένηται ἡ ὁδὸς ἀπὸ σοῦ, καὶ μὴ
 δύνη ἀναφέρειν αὐτά, ὅτι μακρὰν ἀπὸ σοῦ ὁ τόπος ὃν
 ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου, ἐπικληθῇναί το ὄνομα
 αὐτοῦ ἐκεῖ, ὅτι εὐλογῇ σε Κύριος ὁ Θεός σου,

25. καὶ ἀποδώσῃ αὐτά ἀργυρίου, καὶ λήψῃ τὸ ἀρ-
 γύριον ἐν ταῖς χερσὶ σου, καὶ πορεύσῃ εἰς τὸν τόπον
 ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου αὐτόν.

26. Καὶ δώσεις ἀργύριον ἐπὶ παντὸς οὗ ἂν ἐπιθυμῇ
 ἡ ψυχὴ σου, ἐπὶ βουσὶν ἢ ἐπὶ προβάτοις, ἢ ἐπ' οἴνῳ ἢ
 ἐπὶ σίκερα, ἢ ἐπὶ παντὸς οὗ ἂν ἐπιθυμῇ ἡ ψυχὴ σου,
 καὶ φαγῇ ἐκεῖ ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ εὐ-
 φρανθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου,

27. καὶ ὁ Λευίτης δ' ἐν ταῖς πόλεσιν σου, ὅτι οὐκ
 ἐστιν αὐτῷ μερίς οὐδὲ κλῆρος μετὰ σοῦ.

28. Μετὰ τρία ἔτη ἐξοίσεις πᾶν τὸ ἐπιδέκατον τῶν
 γεννημάτων σου, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ θήσεις αὐτὸ ἐν
 ταῖς πόλεσιν σου,

29. καὶ ἐλευσεται ὁ Λευίτης, ὅτι οὐκ ἐστιν αὐτῷ
 μερίς οὐδὲ κλῆρος μετὰ σοῦ, καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ
 ὄρφανός καὶ ἡ χήρα ἢ ἐν ταῖς πόλεσιν σου, καὶ φάγον-
 ται καὶ ἐμπλησθήσονται, ἵνα εὐλογῇ σε Κύριος ὁ
 Θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις οἷς ἐὰν ποιῇς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Δι' ἑπτὰ ἔτων ποιήσεις ἀφεσιν,

2. καὶ οὕτω τὸ πρόσταγμα τῆς ἀφέσεως Ἀφήσεις
 πᾶν χρέος ἰδίου, ὃ ὀφείλει σοι ὁ πλησίον, καὶ τὸν ἀδελ-
 φόν σου οὐκ ἀπαιτήσεις· ἐπικληθῇ γὰρ ἀφεσις Κυρίῳ
 τῷ Θεῷ σου.

3. Τὸν ἀλλότριον ἀπαιτήσεις ὅσα ἐὰν ᾖ σοι παρ'
 αὐτῷ, τῷ δὲ ἀδελφῷ σου ἀφεσιν ποιήσεις τοῦ χρέους σου·

4. ὅτι οὐκ ἐστὶ ἐν σοι ἐνδεής, ὅτι εὐλογῶν εὐλογῇ σε
 Κύριος ὁ Θεός σου ἐν τῇ γῇ ᾗ Κύριος ὁ Θεός σου
 ἰδωσί σοι ἐν κλήρῳ κατακληρονομεῖν σε αὐτήν.

(*) 14. Καὶ πάντα κόρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῶ. (Alex.)

13. et vulturem, et milvium, et similia ei,

15. et struthion, et noctuam, et larum,

16. et herodium, et cycnum, et ibin,

17. et mergulum, et accipitrem, et similia ei, et upopam,
 et nycticooracem,

18. et pelecانem, et charandrium, et similia ei, et por-
 phyriونem, et noctuam.

19. Omnia reptilia volatilium immunda sunt vobis : non
 comedetis de eis.

20. Omne volatile mundum comedetis.

21. Omne morticinum non comedetis : incolae qui in ci-
 vitatibus tuis dabitur et comedet, aut vendes alieno, quo-
 niam populus sanctus es Domino Deo tuo. Non coques agnum
 in lacte matris ejus.

22. Decimam decimabis omnis generum seminis tui, ge-
 nimen agri tui annum per annum.

23. Et comedes illud in loco quemcumque elegerit Dominus
 Deus tuus, ut invocetur nomen ejus ibi. Feretis decimatio-
 nes frumenti tui, et vini tui, et olei tui, primogenita boum
 tuorum et ovium tuarum, ut discas timere Dominum Deum
 tuum omnibus diebus.

24. Si autem longe fuerit via a te, et non potueris offerre
 ea, quia longe a te locus quemcumque elegerit Dominus Deus
 tuus, ut invocetur nomen ejus ibi, quia benedictio te Domi-
 nus Deus tuus,

25. et vendes ea argento, et somes argentum in manibus
 tuis, et ibis ad locum quemcumque elegerit Dominus Deus
 tuus illum :

26. Et dabis argentum in omni quodcumque concupierit
 anima tua, in bobus aut in ovibus, aut in vino aut in siccera,
 aut in omni quodcumque concupierit anima tua, et come-
 des ibi ante Dominum Deum tuum, et laetaberis tu et domus
 tua,

27. et Levita qui est in civitatibus tuis, quia non est ei
 pars neque sors tecum.

28. Post tres annos produces omnem decimam fructuum
 tuorum, in anno illo pones illud in civitatibus tuis,

29. et veniet Levita, quia non est ei pars nec sors tecum,
 et advena et pupillus et vidua quae in civitatibus tuis, et
 manducabunt et saturabuntur, ut benedicat te Dominus
 Deus tuus in omnibus operibus quaecumque feceris.

CAPUT XV.

1. Per septem annos facies remissionem,

2. et sic constitutio remissionis : Remittes omne debitum
 proprium, quod debet tibi proximus, et a fratre tuo non re-
 petes : invocata enim est remissio Domino Deo tuo.

3. Ab alieno repetes quaecumque fuerint tibi ab eo, fratri
 autem tuo remissionem facies debiti tui :

4. quia non erit in te egenus, quia benedicens benedictet
 te Dominus Deus tuus in terra quam Dominus Deus tuus dat
 tibi in sorte ut haereditas eam.

14. Et omnem corvum, et similia ei.

6. Ἐὰν δὲ ἀκοῇ εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολάς ταύτας ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι σοὶ σήμερον, ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου εὐλόγησέ σε ὃν τρόπον ἐλάλησέ σοι,

6. καὶ θανεῖς ἐννεσι πολλοῖς, σὺ δὲ οὐ θανεῖς, καὶ ἄρξεις ἐθνῶν πολλῶν, σοὺ δὲ οὐκ ἄρξουσιν.

7. Ἐὰν δὲ γένῃται ἐν σοὶ ἐνδεὴς ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου ἐν μιᾷ τῶν πόλεων σου ἐν τῇ γῇ ἣ ὁ Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι, οὐκ ἀποστέρεις τὴν καρδίαν σου, οὐδ' οὐ μὴ συσφίγεις τὴν χεῖρά σου ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ σου τοῦ ἐπιδομένου.

8. Ἀνοίγων ἀνοίξεις τὰς χεῖράς σου αὐτῷ, καὶ δάνειον θανεῖς αὐτῷ ὅσον ἐπιδέεται, καθότι ἐνδεεῖται.

9. Πρόσχευε σεαυτῷ μὴ γένῃται ῥῆμα κρυπτόν ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀνόμημα, λέγων· Ἐγγίξει τὸ ἔτος τὸ ἑβδόμον, ἔτος τῆς ἀφέσεως, καὶ πονηρεύσεται ὁ ὀφθαλμός σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ ἐπιδομένῳ, καὶ οὐ δώσεις αὐτῷ, καὶ καταβήσεται κατὰ σοῦ πρὸς Κύριον, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία μεγάλη.

10. Διδούς δώσεις αὐτῷ, καὶ δάνειον θανεῖς αὐτῷ ὅσον ἐπιδέεται, καθότι ἐνδεεῖται· καὶ οὐ λυπηθήσῃ τῇ καρδίᾳ σου, δίδοντας σου αὐτῷ, ὅτι διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο εὐλόγησέ σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις, καὶ ἐν πᾶσιν οὗ ἂν ἐπιβάλλῃς τὴν χεῖρά σου.

11. Οὐ γὰρ μὴ ἐκλίπῃ ἐνδεὴς ἀπὸ τῆς γῆς σου διὰ τοῦτα ἐγὼ σοὶ ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο, λέγων· Ἀνοίγων ἀνοίξεις τὰς χεῖράς σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ πέννῃ καὶ τῷ ἐπιδομένῳ τῷ ἐπὶ τῆς γῆς σου.

12. Ἐὰν δὲ παρῇ σοὶ ὁ ἀδελφός σου ὁ Ἑβραῖος, ἡ Ἑβραία, δουλεύσει σοὶ ἕξ ἔτη, καὶ τῷ ἑβδόμῳ ἔξαποστελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ σοῦ.

13. Ὅταν δὲ ἔξαποστελλῇς αὐτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ σοῦ, οὐκ ἔξαποστελεῖς αὐτὸν κενόν·

14. ἐφόδιον ἐφοδιάσεις αὐτὸν ἀπὸ τῶν προβάτων σου, καὶ ἀπὸ τοῦ σίτου σου, καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου σου· καθὰ εὐλόγησέ σε Κύριος ὁ Θεός σου, δώσεις αὐτῷ.

15. Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ ἐλυτρώσατό σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐκείθεν· διὰ τοῦτο ἐγὼ σοὶ ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο.

16. Ἐὰν δὲ λέγῃ πρὸς σέ· Οὐκ ἐξέλυσόμαι ἀπὸ σοῦ, ὅτι ἡγάπηκέ σε καὶ τὴν οἰκίαν σου, ὅτι εὖ ἔστιν αὐτῷ παρὰ σοί·

17. καὶ λήψῃ τὸ ὀπτήτιον, καὶ τρυπήσεις τὸ ὠτίον αὐτοῦ πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἔσται σοὶ οἰκέτης εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὴν παιδείαν σου ὡς αὐτὸς ποιήσεις.

18. Οὐ σκληρὸν ἔσται ἐναντίον σου ἔξαποστελλομένων αὐτῶν ἐλευθέρων ἀπὸ σοῦ, ὅτι ἐπέτειον μισθὸν τοῦ μισθωτοῦ ἐδούλευσέ σοι ἕξ ἔτη, καὶ εὐλόγησέ σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐν πᾶσιν οἷς ἔαν ποιῇς.

19. Πᾶν πρωτότοκον ὃ ἐὰν τελέῃ ἐν ταῖς βουαῖς σου καὶ ἐν τοῖς προβάτοις σου, τὰ ἀρσενικά ἀγιάσεις Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου. Οὐκ ἐργᾷ ἐν τῷ πρωτοτόκῳ μόσχῳ σου, καὶ οὐ μὴ κείρης τὰ πρωτότοκα τῶν προβάτων σου.

20. Ἐναντι Κυρίου φαγῇ αὐτὸ ἐνιαυτὸν ἕξ ἐνιαυτοῦ ἐν τῷ τόπῳ ὃ ἐὰν ἐκλέγῃται Κύριος ὁ Θεός σου, σὺ καὶ ὁ οἶκός σου.

21. Ἐὰν δὲ ᾗ ἐν αὐτῷ μῶμος, χυλὸν ἢ τυφλόν, μῶμον πονηρόν, οὐ θύσεις αὐτὸ Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου.

22. Ἐν ταῖς πόλεσι σου φαγῇ αὐτό, ὃ ἀκαθάρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρός, ὡς αὐτὸς ἐδεῖται ὡς θορκάδα ἢ ἐλαφόν.

5. Si autem auditu exaudieritis vocem Domini Dei vestri, custodiendo et faciendo omnia mandata haec quaecumque ego mando tibi hodie, quoniam Dominus Deus tuus benedixit te quemadmodum locutus est tibi,

6. et fœnerabis gentibus multis, tu autem mutuum non accipies, et principaberis gentium multarum, tui autem non principabuntur.

7. Si autem fuerit in te egenus ex fratribus tuis in una civitatum tuarum in terra quam Dominus Deus tuus dedit tibi, non indurabis cor tuum, neque constringes manum tuam a fratre tuo egente.

8. Aperiens aperies manus tuas ei, et fœnus fœnerabis ei quantum poscit, secundum quod egebit.

9. Attende tibi ipsi ne fiat verbum occultum in corde tuo iniquitas, dicens: Appropriat annus septimus, annus remissionis, et malignetur oculus tuus in fratrem tuum egenum, et non dabis ei, et exclamabit adversus te ad Dominum, et erit in te peccatum magnum.

10. Dans dabis ei, et fœnus fœnerabis ei quantum postulat, secundum quod egebit: et non contristaberis corde tuo, dante te ei, quoniam propter verbum hoc benedict te Dominus Deus tuus in omnibus operibus, et in omnibus quocumque miseris manum tuam.

11. Non enim deerit egenus a terra tua: propter hoc ego tibi mando facere verbum hoc, dicens: Aperiens aperies manus tuas fratri tuo pauperi et postulanti qui super terram tuam.

12. Si autem venumdatus fuerit tibi frater tuus Hebræus, aut Hebræa, serviet tibi sex annis, et septimo dimittes eum liberum a te.

13. Quando autem dimittis eum liberum a te, non dimittes eum vacuum:

14. viaticum suppeditabis ei ex ovibus tuis, et ex frumento tuo, et ex vino tuo: prout benedixit te Dominus Deus tuus, dabis ei.

15. Et recordaberis quia famulus fuisti in terra Aegypti, et redemit te Dominus Deus tuus inde: propter hoc ego tibi mando facere verbum hoc.

16. Si autem dicat ad te: Non exibo a te, quoniam dilexit te et domum tuam, quoniam bene est ei apud te:

17. et accipies subulam, et perforabis auriculam ejus ad januam, et erit tibi famulus in sæculum, et ancillam tuam similiter facies.

18. Non erit durum coram te cum ipsi dimittuntur liberi a te, quoniam annum mercædem mercenarii servivit tibi sex annos, et benedict te Dominus Deus tuus in omnibus quaecumque feceris.

19. Omne primogenitum quod natum fuerit in bobus tuis et ovibus tuis, masculina sanctificabis Domino Deo tuo. Non operaberis in primogenito vitulo tuo, neque tondabis primogenita ovium tuarum.

20. Ante Dominum comedes illud annum ex anno in loco quemcumque elegerit Dominus Deus tuus, tu et domus tua.

21. Si autem fuerit in eo vitium, claudum aut cæcum, vitium malum, non sacrificabis illud Domino Deo tuo.

22. In civitatibus tuis comedet illud, qui immundus in te et mundus, similiter comedet ut capream vel cervum.

22. Πλὴν αἷμα οὐ φάγεσθε, ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖς αὐτὸ ὡς ὕδωρ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Φύλαξαι τὸν μῆνα τῶν νέων, καὶ ποιήσεις τὸ πάσχα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, ὅτι ἐν τῷ μηνὶ τῶν νέων ἐξῆλθες ἐξ Αἰγύπτου νυκτός.

2. Καὶ θύσεις τὸ πάσχα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου πρόβατα καὶ βόας ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου αὐτόν, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.

3. Οὐ φαγῇ ἐπ' αὐτοῦ ζύμην. Ἑπτὰ ἡμέρας φαγῇ ἐπ' αὐτοῦ ἄζυμα, ἄρτον κακώσεως, ὅτι ἐν σπουδῇ ἐξῆλθετε ἐξ Αἰγύπτου, ἵνα μνησθῆτε τὴν ἡμέραν τῆς ἐξόδου ὑμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν.

4. Οὐκ ὀφθῆσεται σοι ζύμη ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ οὐ κοιμηθήσεται ἀπὸ τῶν κρεῶν ὧν ἐὰν θύσῃς τὸ ἑσπέρας τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ εἰς τοπρωί.

5. Οὐ δύνησιν οὖσαι τὸ πάσχα ἐν οὐδεμίᾳ τῶν πόλεων σου ὧν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι,

6. ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, θύσεις τὸ πάσχα ἑσπέρας πρὸς δυσμὰς ἡλίου, ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἐξῆλθες ἐξ Αἰγύπτου.

7. Καὶ ἐψησεις καὶ ὀπτῇσεις καὶ φαγῇ ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐὰν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου αὐτόν· καὶ ἀποστράφησιν τοπρωί, καὶ ἐλεύσῃ εἰς τοὺς οἴκους σου.

8. Ἐξ ἡμέρας φαγῇ ἄζυμα, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἐξόδιον ἑορτῇ Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου· οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον, πλὴν ὅσα ποιηθήσεται ψυχῇ.

9. Ἑπτὰ ἐβδομάδας ἐξαριθμήσεις σεαυτῷ, ἀρξαμένου σου δρέπανον ἐπ' ἀμνητὸν ἀρξῇ ἐξαριθμῆσαι ἑπτὰ ἐβδομάδας.

10. Καὶ ποιήσεις ἑορτὴν ἐβδομάδων Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, καθὼς ἡ χεὶρ σου ἰσχύει, ὅσα ἂν δῷ Κύριος ὁ Θεός σου.

11. Καὶ εὐφρανθήσῃ ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ ὁ Λεῦιτης, καὶ ὁ προσήλυτος, καὶ ὁ ὀρφανός, καὶ ἡ χήρα ἡ οὖσα ἐν ὑμῖν, ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου αὐτόν, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.

12. Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης γέγονο ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ φυλάξῃ καὶ ποιήσεις τὰς ἐντολάς ταύτας.

13. Ἐορτὴν σκηνῶν ποιήσεις σεαυτῷ ἑπτὰ ἡμέρας ἐν τῷ συναγαγεῖν σε ἐκ τῆς ἀλωνός σου καὶ ἀπὸ τῆς ληνοῦ σου.

14. Καὶ εὐφρανθήσῃ ἐν τῇ ἑορτῇ σου σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ ὁ Λεῦιτης, καὶ ὁ προσήλυτος, καὶ ὁ ὀρφανός, καὶ ἡ χήρα ἡ οὖσα ἐν ταῖς πόλεσί σου.

15. Ἑπτὰ ἡμέρας ἑορτάσεις Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου αὐτόν· ἐὰν δὲ εὐλογῇ σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐν πᾶσι γεννήμασί σου, καὶ ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου, καὶ ἔσῃ εὐφραίνόμενος.

16. Τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀφθῆσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐν τῷ τόπῳ

23. Tantummodo sanguinem non comedetis, in terram effundes eum sicut aquam.

CAPUT XVI.

1. Observa mensem novorum, et facies pascha Domino Deo tuo, quoniam in mense novorum existi de Ægypto nocte.

2. Et immolabis pascha Domino Deo tuo oves et hoves in loco quem elegerit Dominus Deus tuus, ut invocetur nomen ejus ibi.

3. Non comedes fermentum super illud. Septem diebus comedes super illud azyma, panem afflictionis, quoniam in festinatione existis de Ægypto, ut recordemini diem exitus vestri de terra Ægypti omnibus diebus vitæ vestræ.

4. Non apparebit tibi fermentum in omnibus finibus tuis septem dies, et non dormiet de carnibus de quibus immolaveris vesperi die primo usque in mane.

5. Non poteris immolare pascha in ulla civitatum tuarum quas Dominus Deus tuus dat tibi,

6. sed in loco quem elegerit Dominus Deus tuus, ut invocetur nomen ejus ibi, immolabis pascha vesperi ad occasum solis, in tempore quo existi de Ægypto.

7. Et coques et assabis et comedes in loco quem elegerit Dominus tuus eum : et convertes te mane, et venies ad domos tuas.

8. Sex diebus comedes azyma, et die septima exodium solemnitas Domino Deo tuo : non facies in ea omne opus, præter ea quæ fient animæ.

9. Septem septimanas dinumerabis tibi ipsi, inchoante te falcem in messem incipies numerare septem septimanas.

10. Et facies diem festum septimanarum Domino Deo tuo, prout valet manus tua, quæcumque dederit Dominus Deus tuus.

11. Et epulaberis ante Dominum Deum tuum tu et filius tuus, et filia tua, puer tuus et ancilla, et Levita, et proselytus, et pupillus, et vidua quæ est in vobis, in loco quem elegerit Dominus tuus eum, ut invocetur nomen ipsius ibi.

12. Et recordaberis quia famulus fuisti in terra Ægypto, et custodies et facies mandata hæc.

13. Solemnitatem tabernaculorum facies tibi septem diebus cum tu collegeris ex area tua et ex torculari tuo.

14. Et lætaberis in solemnitate tua tu et filius tuus, et filia tua, puer tuus et ancilla tua, et Levita, et proselytus, et pupillus, et vidua quæ est in civitatibus tuis.

15. Septem diebus festivitatem celebrabis Domino Deo tuo in loco quem elegerit Dominus Deus tuus sibi : si autem benedixerit te Dominus Deus tuus in omnibus fructibus tuis, et in omni opere manuum tuarum, et eris lætans.

16. Tribus temporibus anni apparebit omne masculinum tuum ante Dominum Deum tuum in loco quem elegerit cum

ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται αὐτὸν Κύριος, ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἀζύμων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἑβδομάδων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς σκηνοπηγίας· οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου κενός·

17. ἕκαστος κατὰ δύναμιν τῶν χειρῶν ὑμῶν, κατὰ τὴν εὐλογίαν Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἣν ἐδώκε σοι.

18. Κριτὰς καὶ γραμματοεξαγωγεῖς ποιήσεις σεαυτῶν ἐν ταῖς πόλεσί σου, αἱς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι κατὰ φυλάς, καὶ κρινούσιν τὸν λαὸν κρίσιν δικαίαν.

19. Οὐκ ἐκκλινούσι κρίσιν, οὐδὲ ἐπιγνώσκονται πρόσωπον, οὐδὲ λήφονται δῶρον· τὰ γὰρ ὄψρα ἀποτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν, καὶ ἐξαίρει λόγους δικαίων.

20. Δικαίως τὸ δίκαιον διώξῃ, ἵνα ζῇτε, καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσῃτε τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι.

21. Οὐ φυτεύσεις σεαυτῶ ἀλσος· πᾶν ξύλον παρὰ τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ σου οὐ ποιήσεις σεαυτῶ.

22. Οὐ στήσεις σεαυτῶ στήλην, ἢ ἐμίσησας Κύριος ὁ Θεός σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Οὐ θύσεις Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου μόσχον ἢ πρόβατον ἐν ᾧ ἔστιν ἐν αὐτῷ μῶμος, πᾶν ῥῆμα πονηρὸν, ὅτι βδέλυγμα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου ἔστιν.

2. Ἐὰν δὲ εὐρεθῇ ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου, ὧν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι, ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὅς ποιήσει τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, παρελθεῖν τὴν διαθήκην αὐτοῦ,

3. καὶ ἐλθόντας λατρεύσῃσι θεοῖς ἑτέροις, καὶ προσκυνήσῃσιν αὐτοῖς, τῷ ἡλίῳ ἢ τῇ σελήνῃ, ἢ παντὶ τῶν ἐκ τοῦ κόσμου τοῦ οὐρανοῦ, ἃ οὐ προσέταξε σοι,

4. καὶ ἀναγγελῇ σοι καὶ ἐκζητήσῃς σφόδρα, καὶ ἰδοὺ ἀληθὺς γέγονε τὸ ῥῆμα, γεγέννηται τὸ βδέλυγμα τοῦτο ἐν Ἰσραὴλ,

5. καὶ ἐξάξεις τὸν ἀνθρώπον ἐκεῖνον, ἢ τὴν γυναῖκα ἐκεῖνην, καὶ λιθοβολήσετε αὐτοὺς ἐν λίθοις, καὶ τελευτήσουσιν.

6. Ἐπὶ δυσὶ μάρτυσιν ἢ ἐπὶ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθάνειται· ὁ ἀποθνήσκων οὐκ ἀποθανέεται ἐπ' ἐνὶ μάρτυρι.

7. Καὶ ἡ χεὶρ τῶν μαρτύρων ἔσται ἐπ' αὐτῶ ἐν πρώτοις θανατώσαι αὐτὸν, καὶ ἡ χεὶρ τοῦ λαοῦ ἐπ' ὀσχάτων· καὶ ἐξαρείς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

8. Ἐὰν δὲ ἀδυνατήσῃ ἀπὸ σοῦ ῥῆμα ἐν κρίσει ἀναμέσον αἵμα αἵματος, καὶ ἀναμέσον κρίσις κρίσεως, καὶ ἀναμέσον ἀφ' ἀφῆς, καὶ ἀναμέσον ἀντιλογία ἀντιλογίας, ῥήματα κρίσεως ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, καὶ ἀναστὰς ἀναθήσῃ εἰς τὸν τόπον ὃν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου ἐκεῖ,

9. καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς Λευίτας καὶ πρὸς τὸν κριτὴν ὃς ἐν γέννηται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις, καὶ ἐκζητήσαντες ἀναγγελοῦσί σοι τὴν κρίσιν,

10. καὶ ποιήσεις κατὰ τὸ πρᾶγμα ὃ ἐν ἀναγγελίῳ σοι ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἐὰν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου, καὶ φυλάξῃ ποιῆσαι πάντα ὅσα ἐν νομοθετηῇ σοι.

11. Κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὴν κρίσιν ἣν ἐν εἰπωσί σοι, ποιήσεις· οὐκ ἐκκλινεῖς ἀπὸ τοῦ ῥήματος οὐ ἐλ· ἀναγγελοῦσί σοι δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά.

12. Καὶ ὁ ἀνθρώπος ὃς ἐὰν ποιήσῃ ἐν ὑπερηφανίᾳ, ὥστε μὴ ὑπακοῦσαι τοῦ ἱερέως τοῦ παρεστηκότος Λει-

Dominus, in solemnitate azymorum, et in solemnitate septimanarum, et in solemnitate scenopegiæ : non apparebis coram Domino Deo tuo vacuus :

17. unusquisque secundum facultatem manuum vestrarum, secundum benedictionem Domini Dei tui quam dedit tibi.

18. Judices et magistros facies tibi in civitatibus tuis, quas Dominus Deus tuus dat tibi secundum tribus, et iudicabunt populum iudicium justum.

19. Non declinabunt iudicium, neque agnoscent personam, neque accipient donum : dona enim excecant oculos sapientum, et auferunt verba justorum.

20. Juste quod justum est persequeris, ut vivatis, et ingressi hereditetis terram quam Dominus Deus tuus dat tibi.

21. Non plantabis tibi ipsi lucum : omne lignum apud altare Domini Dei tui non facies tibi.

22. Non statues tibi statuam, quæ odit Dominus Deus tuus.

CAPUT XVII.

1. Non immolabis Domino Deo tuo vitulum vel ovem in quo est in ipso vitium, omne verbum malum, quoniam abominatio Domino Deo tuo est.

2. Si autem inventus fuerit in una civitatum tuarum, quas Dominus Deus tuus dat tibi, vir aut mulier qui faciet malum ante Dominum Deum tuum, transgrediendo testamentum ejus,

3. et euntes servierint diis aliis, et adoraverint eos, solem vel lunam, vel quodcumque eorum quæ sunt ex ornatu cœli, quæ non præcepit tibi,

4. et annuntiatum fuerit tibi et exquisieris valde, et ecce vere factum est verbum, facta est abominatio hæc in Israel,

5. et educes hominem illum, aut mulierem illam, et lapidabis eos in lapidibus, et morientur.

6. In duobus testibus vel in tribus testibus morientur : qui moritur non morietur in uno teste.

7. Et manus testium erit super eum in primis ad interficiendum eum, et manus populi in novissimis : et auferes malum ex vobis ipsis.

8. Si autem impossibile fuerit a te verbum in iudicio inter sanguinem a sanguine, et inter iudicium a iudicio, et inter tactum a tactu, et inter controversiam a controversia, verba iudicii in civitatibus vestris, et surgens ascendes ad locum quem elegerit Dominus Deus tuus illum,

9. et venies ad sacerdotes Levitas et ad iudicem qui fuerit in diebus illis, et exquirentes annuntiabunt tibi iudicium,

10. et facies secundum rem quancumque annuntiaverint tibi de loco quem elegerit Dominus Deus tuus, et observabis facere omnia quæcumque sancita fuerint tibi.

11. Secundum legem et secundum iudicium quodcumque dixerint tibi, facies : non declinabis a verbo quod annuntiaverint tibi ad dextram neque ad sinistram.

12. Et homo quicumque fecerit in superbia, ut non obediatur sacerdoti assistenti ministrare in nomine Domini Dei

τουργεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, ἢ τοῦ κριτοῦ ὃς ἂν ᾖ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις, καὶ ἀποθάνειται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ Ἰσραὴλ.

13. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας φοβηθήσεται, καὶ οὐκ ἀσεθήσει ἔτι.

14. Ἐὰν δὲ εἰέλθῃς εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι, καὶ κληρονομήσῃς αὐτήν, καὶ κατοικήσῃς ἐπ' αὐτήν, καὶ εἴπῃς· Καταστήσω ἐπ' ἐμαυτὸν ἄρχοντα, καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ μου,

15. καθιστῶν καταστήσεις ἐπὶ σεαυτὸν ἄρχοντα, ὃν ἂν ἐκλέξῃται Κύριος ὁ Θεός αὐτόν· ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου καταστήσεις ἐπὶ σεαυτὸν ἄρχοντα· οὐ δυνήσῃ καταστήσαι ἐπὶ σεαυτὸν ἄνθρωπον ἀλλότριον, ὅτι οὐκ ἀδελφός σου ἐστί.

16. Διότι οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ ἵππον, οὐδὲ μὴ ἀποστρέψῃ τὸν λαὸν εἰς Αἴγυπτον, ὅπως μὴ πληθύνῃ αὐτῷ ἵππον· ὁ δὲ Κύριος εἶπεν· Οὐ προσθήσεσθε ἀποστρέψαι τῇ δόδῳ ταύτῃ ἔτι.

17. Καὶ οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ γυναῖκας, ἵνα μὴ μεταστῇ αὐτοῦ ἡ καρδία· καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ σφόδρα.

18. Καὶ ὅταν καθίσῃ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, καὶ γράψῃ αὐτῷ τὸ Δευτερονόμιον τοῦτο εἰς βιβλίον παρὰ τῶν ἱερέων τῶν Λευιτῶν,

19. καὶ ἔσται μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀναγνώσεται ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἵνα μάθῃ φοβεῖσθαι Κύριον τὸν Θεόν σου, καὶ φυλάσσεσθαι πάσας τὰς ἐντολάς ταύτας, καὶ τὰ δικαίωματα ταῦτα ποιεῖν.

20. Ἴνα μὴ ὑφωθῇ ἡ καρδία αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ἵνα μὴ παραβῇ ἀπὸ τῶν ἐντολῶν δεξιὰ ἢ ἀριστερά, ὅπως ἂν μακροχρονίσῃ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ αὐτός καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Οὐκ ἔσται τοῖς ἱερεῦσι τοῖς Λευίταις ὅλη φυλὴ Λευὶ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μετὰ Ἰσραὴλ· καρπώματα Κυρίου ὁ κλῆρος αὐτῶν, φάγονται αὐτά.

2. Κλῆρος δὲ οὐκ ἔσται αὐτοῖς ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν· Κύριος αὐτὸς κλῆρος αὐτοῦ, καθότι εἶπεν αὐτῷ.

3. Καὶ αὕτη ἡ κρίσις τῶν ἱερέων τὰ παρὰ τοῦ λαοῦ παρὰ τῶν θυόντων τὰ θύματα, ἐάν τε μόσχον, ἐάν τε πρόβατον· καὶ δώσεις τὸν βραχίονα τῷ ἱερεὶ καὶ τὰ σιαγόνια καὶ τὸ ἐνυστρον,

4. καὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου σου, καὶ τοῦ οἴνου σου, καὶ τοῦ ἐλαίου σου, καὶ τὴν ἀπαρχὴν τῶν κουρῶν τῶν προβάτων σου δώσεις αὐτῷ.

5. Ὅτι αὐτὸν ἐξελέξατο Κύριος ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν σου, παρεστάναι ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ, λειτουργεῖν καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ.

6. Ἐὰν δὲ παραγένηται ὁ Λευίτης ἐκ μιᾶς τῶν πόλεων ἐκ πάντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, οὐ αὐτὸς παροικεῖ, καὶ ὅτι ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέγῃται,

7. λειτουργήσῃ τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, ὥσπερ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ Λευῖται οἱ παρεστηκότες ἐκεῖ ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

8. Μερὶδα μεμερισμένην φάγεται, πλὴν τῆς πράσεως τῆς κατὰ πατριάν.

tui, vel judici quicumque fuerit in diebus illis, et morietur homo ille, et auferes malum ex Israel.

13. Et omnis populus audiens timebit, et imple non aget ultra.

14. Si autem intraveris in terram quam Dominus Deus tuus dat tibi, et hereditaveris eam, et habitaveris in ea, et dixeris : Constituam super me principem, sicut et ceterae gentes quae circa me sunt,

15. constituendo constitues super te principem, quem elegerit Dominus Deus tuus ipsum : ex fratribus tuis constitues super te principem : non poteris constituere super te hominem alienum, quia non est frater tuus.

16. Quare non multiplicabit sibi equum, neque reducet populum in Aegyptum, ut non multiplicet sibi equum : Dominus autem dixit : Non adjicietis reverti via hac ultra.

17. Et non multiplicabit sibi uxores, ut non discedat cor ejus : et argentum et aurum non multiplicabit sibi valde.

18. Et cum sederit super principatum suum, et scribet sibi Deuteronomion hoc in libro a sacerdotibus Levitis,

19. et erit secum, et leget in eo omnibus diebus vitae suae, ut discat timere Dominum Deum suum, et custodire omnia mandata haec, et justificationes has facere.

20. Ut non exaltetur cor ejus a fratribus suis, ut non transgrediatur a mandatis in dextram aut ad sinistram, ut longaevis sit super principatum suum ipse et filii ejus in filiis Israel.

CAPUT XVIII.

1. Non erit sacerdotibus Levitis toti tribui Levi pars neque sors cum Israel : oblationes Domini sors eorum, comedent eas.

2. Sors autem non erit eis in fratribus ipsorum : Dominus ipse pars ejus, sicut dixit ei.

3. Et hoc est judicium sacerdotum quae a populo ab immolantibus immolationes, sive vitulum, sive ovem : et dabis brachium sacerdoti et maxillas et ventriculum,

4. et primitias frumenti tui, et vini tui, et olei tui, et primitiam lenarum ovium tuarum dabis ei.

5. Quoniam ipsum elegit Dominus ex omnibus tribubus tuis, assistere ante Dominum Deum tuum, ministrare et benedicere in nomine ejus, ipse et filii ejus in filiis Israel.

6. Si autem supervenerit Levita ex una civitatum ex omnibus filiis Israel, ubi ipse incolit, secundum quod cupit anima ejus, ad locum quem elegerit,

7. ministrabit nomini Domini Dei sui, sicut omnes fratres ejus Levitae qui adstant ibi coram Domino.

8. Partem partitam edet, praeter venditionem quae est secundum familiam.

9. Ἐάν δὲ εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσι σοι, οὐ μαθήσῃ ποιεῖν κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ἐκείνων.

10. Οὐχ εὐρεθήσεται ἐν σοὶ περικαθαίρων τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἐν πυρὶ, μαντευόμενος μαντεῖαν, κληδονίζομενος, καὶ οἰωνιζόμενος,

11. φαρμακὸς ἐπαείδων ἐπαοιδὴν, ἐγγαστρίμυθος, καὶ τερατοσκόπος, ἐπερωτῶν τοὺς νεκρούς·

12. ἔστι γὰρ βδελύγμα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου πᾶς ποιὼν ταῦτα. Ἐνεκεν γὰρ τῶν βδελυγμάτων τούτων Κύριος ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου.

13. Τέλειος ἔσῃ ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου·

14. τὰ γὰρ ἔθνη ταῦτα, οὓς σὺ κατακληρονομήεις αὐτοὺς, οὗτοι κληδόνων καὶ μαντεῶν ἀκούσονται· καὶ σοὶ οὐχ οὕτως ἔδωκε Κύριος ὁ Θεός σου.

15. ΠΡΟΦΗΤΗΝ ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου, ὡς ἐμέ, ἀναστήσει σοὶ Κύριος ὁ Θεός σου· αὐτοῦ ἀκούσεσθε.

16. Κατὰ πάντα ὅσα ᾗτήσω παρὰ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐν Χωρὲ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας, λέγοντες· Οὐ προσήθισμεν ἀκούσαι τὴν φωνὴν Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ τὸ πῦρ τοῦτο τὸ μέγα οὐκ ὀψόμεθα ἔτι, οὐδὲ μὴ ἀποθάνομεν.

17. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς μέ· Ὅρθῳς πάντα ὅσα ἐλάλησαν πρὸς σέ.

18. Προφήτην ἀναστήσω αὐτοῖς ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, ὡς περ σὺ, καὶ δώσω τὰ ῥήματα ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ λαλήσει αὐτοῖς καθ' ὃ τι ἂν ἐντελιώμαι αὐτῷ.

19. Καὶ ὁ ἄνθρωπος δὲ ἐὰν μὴ ἀκούσῃ ὅσα ἂν λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐκείνος ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ἐκδικήσω ἐξ αὐτοῦ.

20. Πλὴν ὁ προφήτης δὲ ἂν ἀσεδήσῃ, λαλήσαι ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ῥῆμα δὲ οὐ προσέταξα λαλήσαι, καὶ δὲ ἂν λαλήσῃ ἐν ὀνόματι θεῶν ἐτέρων, ἀποθάνειται ὁ προφήτης ἐκείνος.

21. Ἐάν δὲ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου· Πῶς γνωσόμεθα τὸ ῥῆμα δὲ οὐκ ἐλάλησε Κύριος;

22. ὅσα ἐὰν λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐκείνος τῷ ὀνόματι Κυρίου, καὶ μὴ γένηται, καὶ μὴ συμβῇ, τοῦτο τὸ ῥῆμα δὲ οὐκ ἐλάλησε Κύριος· ἐν ἀσεβείᾳ ἐλάλησεν ὁ προφήτης ἐκείνος, οὐκ ἀφῆξεσθε αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Ἐάν δὲ ἀφανίσῃ Κύριος ὁ Θεός σου τὰ ἔθνη ἃ ὁ Θεός δίδωσι σοὶ τὴν γῆν, καὶ κατακληρονομήσητε αὐτούς, καὶ κατοικήσητε ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς οἰκοῖς αὐτῶν,

2. τρεῖς πόλεις διαστελεῖς σεαυτῷ ἐν μέσῳ τῆς γῆς σου ἧς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσι σοὶ.

3. Στόχασαί σοι τὴν δδὸν, καὶ τριμερίεις τὰ ὅρια τῆς γῆς σου, ἣν καταμερίζει σοὶ Κύριος ὁ Θεός σου, καὶ ἔσται ἐκεῖ καταφυγὴ παντὶ φονευτῇ.

4. Τοῦτο δὲ ἔσται τὸ πρόσταγμα τοῦ φονευτοῦ δὲ ἂν φυγῇ ἐκεῖ, καὶ ζήσεται· δὲ ἂν πατάξῃ τὸν πλησίον αὐτοῦ οὐκ εἰδὼς, καὶ οὗτος οὐ μισῶν αὐτὸν πρὸ τῆς χθὲς καὶ τρίτης.

5. Καὶ δὲ ἐὰν εἰέλθῃ μετὰ τοῦ πλησίον εἰς τὸν δρυμὸν συναγαγεῖν ξύλα, καὶ ἐκκρουσθῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τῇ ἀξίνῃ κόπτοντος τὸ ξύλον, καὶ ἐκπεσὸν τὸ σιδήριον

9. Si autem intraveris in terram quam Dominus Deus tuus dat tibi, non discas facere secundum abominaciones gentium illarum.

10. Non inveniatur in te qui lustret filium suum vel filiam suam in igni, vaticinans vaticinium, vel divinationes observans, et augurans,

11. veneficus incantans incantationem, ventriloquus, et portentorum inspector, interrogans mortuos :

12. est enim abominatio Domino Deo tuo omnis qui facit hæc. Nam propter abominaciones has Dominus exterminabit eos a facie tua.

13. Perfectus eris coram Domino Deo tuo :

14. gentes enim hæ, quos tu hæreditas eos, hi divinationes et vaticinia audient : et tibi non sic dedit Dominus Deus tuus.

15. PROPHETAM ex fratribus tuis, sicut me, suscitabit tibi Dominus Deus tuus : ipsum audietis.

16. Secundum omnia quæ petisti a Domino Deo tuo in Choreb in die convocationis, dicentes : Non adjiciemus audire vocem Domini Dei tui, et ignem hunc magnum non aspiciemus ultra, neque moriamur.

17. Et ait Dominus ad me : Recte omnia quæ locuti sumt ad te.

18. Prophetam suscitabo eis ex fratribus eorum, sicut te, et dabo verba in ore ejus, et loquetur eis secundum quod mandabo ei.

19. Et homo qui non audierit quæcumque locutus fuerit propheta ille in nomine meo, ego vindictam sumam de eo.

20. Verumtamen propheta qui impie egerit, loquendo in nomine meo verbum quod non præcepi loqui, et qui locutus fuerit in nomine deorum aliorum, morietur propheta ille.

21. Si autem dixeris in corde tuo : Quomodo cognoscemus verbum quod non est locutus Dominus?

22. quæcumque locutus fuerit propheta ille nomine Domini, et factum non fuerit, et non evenierit, hoc est verbum quod locutus non est Dominus : in impietate locutus est propheta ille, non timebitis ab eo.

CAPUT XIX.

1. Si autem deleverit Dominus Deus tuus gentes quarum Deus dat tibi terram, et possederitis eos, et habitaveritis in civitatibus eorum, et in domibus eorum,

2. tres civitates secernes tibi in medio terræ tuæ quam Dominus Deus tuus dat tibi.

3. Conjecta tibi viam, et trifariam partieris fines terræ tuæ, quam distribuit tibi Dominus Deus tuus, et erit ibi refugium omni homicidæ.

4. Hæc autem erit constitutio homicidæ qui fugerit illum, et vivet : quicumque percusserit proximum suum non sciens, et hic non odio habens eum ante hesternam et nudiustertianam.

5. Et quicumque intraverit cum proximo in sylvam ad colligenda ligna, et impulerit manus ejus securim cadentis lignum, et clapsum ferrum de ligno incurrit in proxi-

ἀπὸ τοῦ ξύλου τύχη τοῦ πλησίον, καὶ ἀποθάνῃ, οὗτος καταφεύσεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ ζήσεται.

6. Ἴνα μὴ διώξας ὁ ἀγχιστεύων τοῦ αἵματος ὀπίσω τοῦ φονεύσαντος, ὅτι παρατεθέρμανται τῇ καρδίᾳ, καὶ καταλάβῃ αὐτὸν, ἐὰν μακροτέρα ᾖ ἡ ὁδὸς, καὶ πατάξῃ αὐτοῦ ψυχὴν· καὶ τοῦτω οὐκ ἐστὶ κρίσις θανάτου, ὅτι οὐ μισῶν ἦν αὐτὸν πρὸ τῆς χθὲς οὐδὲ πρὸ τῆς τρίτης.

7. Διὰ τοῦτο ἐγὼ σοι ἐντέλλομαι τὸ ῥῆμα τοῦτο, λέγων· Τρεῖς πόλεις διαστελεῖς σεαυτῷ.

8. Ἐὰν δὲ ἐμπλατύνῃ Κύριος ὁ Θεός σου τὰ ὅρια σου, ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς πατράσι σου, καὶ ὃς σοι Κύριος πᾶσαν τὴν γῆν ἣν εἶπε δοῦναι τοῖς πατράσι σου,

9. ἐὰν ἀκούσης ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον, ἀγαπᾷν Κύριον τὸν Θεόν σου, πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας, προσθήσεις σεαυτῷ ἑτὶ τρεῖς πόλεις πρὸς τὰς τρεῖς ταύτας.

10. Καὶ οὐκ ἐκχυθήσεται αἷμα ἀνάτιον ἐν τῇ γῇ ᾗ Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ, καὶ οὐκ ἔσται ἐν σοὶ αἵματι ἐνοχος.

11. Ἐὰν δὲ γέννηται ἐν σοὶ ἄνθρωπος μισῶν τὸν πλησίον, καὶ ἐνεδρεύσῃ αὐτὸν, καὶ ἐπαναστῇ ἐπ' αὐτόν, καὶ πατάξῃ αὐτοῦ ψυχὴν, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ φύγῃ εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων,

12. καὶ ἀποστελοῦσιν ἡ γερουσία τῆς πόλεως αὐτοῦ, καὶ λήβονται αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν εἰς χεῖρας τῶν ἀγχιστευόντων τοῦ αἵματος, καὶ ἀποθανεῖται.

13. Οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῷ, καὶ καθαρῆεις τὸ αἷμα τὸ ἀνάτιον ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ εὖ σοι ἔσται.

14. Οὐ μετακινήσεις ὅρια τοῦ πλησίον ἃ ἔστησαν οἱ πατέρες σου ἐν τῇ κληρονομίᾳ ἣ κατεκληρονομήθης ἐν τῇ γῇ ἣν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ.

15. Οὐκ ἐμμενεῖ μάρτυς εἰς μαρτυρῆσαι κατὰ ἀνθρώπου κατὰ πᾶσαν ἀδικίαν, καὶ κατὰ πᾶν ἁμάρτημα, καὶ κατὰ πᾶσαν ἁμαρτίαν ἣν ἐὰν ἁμάρτῃ ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων, καὶ ἐπὶ στόματος τριῶν μαρτύρων, στήσεται πᾶν ῥῆμα.

16. Ἐὰν δὲ καταστή μάρτυς ἄδικος κατὰ ἀνθρώπου, καταλέγων αὐτοῦ ἀσέβειαν,

17. καὶ στήσονται οἱ δύο ἄνθρωποι οἷς ἐστὶν αὐτοῖς ἡ ἀντιλογία ἐναντὶ Κυρίου, καὶ ἐναντὶ τῶν ἱερέων, καὶ ἐναντὶ τῶν κριτῶν οἱ ἄνθρωποι ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις,

18. καὶ ἐξετάσωσιν οἱ κριταὶ ἀκριβῶς, καὶ ἰδοὺ μάρτυς ἄδικος ἐμαρτύρησεν ἄδικα, ἀντίστη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ,

19. καὶ ποιήσετε αὐτῷ ὃν τρόπον ἐπονηρεύσατο ποιῆσαι κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἔαρεις τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

20. Καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται, καὶ οὐ προσθήσουσιν ἑτὶ ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐν ὑμῖν.

21. Οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῷ ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, χεῖρα ἀντὶ χειρός, πόδα ἀντὶ ποδός.

mum, et mortuus fuerit, hic confugiet in unam civitatum harum, et vivet.

6. Ne persequens redemptor sanguinis post homicidam, quoniam incaluit corde, et assequatur eum, si longior sit via, et percutiat ejus animam : et huic non est judicium mortis, quoniam non habebat eum odio ante hesternam neque ante nudiustertianam.

7. Propter hoc ego tibi mando verbum hoc, dicens : Tres civitates secernes tibi.

8. Si autem dilataverit Dominus Deus tuus fines tuos, quemadmodum juravit patribus tuis, et dederit tibi Dominus omnem terram quam dixit dare patribus tuis,

9. si audieris facere omnia mandata hæc quæ ego mando tibi hodie, diligere Dominum Deum tuum, ambulare in omnibus viis ejus omnes dies, adjicies tibi adhuc tres civitates ad tres has.

10. Et non effundetur sanguis innoxius in terra quam Dominus Deus dat tibi in sorte, et non erit in te sanguinis reus.

11. Si autem fuerit in te homo odio habens proximum, et insidiatus fuerit ei, et insurrexerit in eum, et percusserit ejus animam, et mortuus fuerit, et fugerit in unam civitatum harum,

12. et mittent seniores civitatis ejus, et tollent eum inde, et tradent eum in manus vindicantium sanguinem, et morietur.

13. Non parcat oculus tuus super eum, et purgabis sanguinem innoxium ex Israel, et bene tibi erit.

14. Non dimovebis fines proximi quos statuerunt patres tui in hæreditate quam hæreditaveris in terra quam Dominus Deus tuus dat tibi in sorte.

15. Non stabit testis unus ad testificandum contra hominem secundum omnem injustitiam, et secundum omne delictum, et secundum omne peccatum quod peccaverit. Super os duorum testium, et super os trium testium, stabit omne verbum.

16. Si autem insteterit testis injustus contra hominem, accusans ejus impietatem,

17. et stabunt ambo homines quibus est eis controversia ante Dominum, et ante sacerdotes, et ante judices quicumque fuerint in diebus illis,

18. et judices exquirant diligenter, et ecce testis injustus testatus est injusta, institit contra fratrem suum,

19. et facielis ei quemadmodum malignatus est facere contra fratrem suum, et auferes malignum ex vobis ipsis.

20. Et reliqui audientes timebunt, et non adjicient ultra facere juxta verbum hoc malignum in vobis.

21. Non parcat oculus tuus super eum : animam pro anima, oculum pro oculo, dentem pro dente, manum pro manu, pedem pro pede.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Ἐάν δὲ ἐξέλθῃς εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς σου, καὶ ἰδῇς ἵππον καὶ ἀναβάτην καὶ λαὸν πλείονά σου, οὐ φοβηθήσῃ ἀπ' αὐτῶν, ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου μετὰ σοῦ, ὁ ἀναβιδάσας σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

2. Καὶ ἔσται, ὅταν ἐγγίσῃς τῷ πολέμῳ, καὶ προσ-εγγίσας ὁ ἱερεὺς λαλήσει τῷ λαῷ, καὶ ἐρεῖ πρὸς αὐτούς·

3. Ἄκουε, Ἰσραὴλ· ὑμεῖς πορεύεσθε σήμερον εἰς τὸν πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, μὴ ἐκλυέσθω ἡ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ φοβείσθε μηδὲ θραύεσθε μηδὲ ἐκκλίνετε ἀπὸ προσώπου αὐτῶν·

4. ὅτι Κύριος ὁ Θεός ὑμῶν ὁ προπορευόμενος μεθ' ὑμῶν, συνεκπολεμήσῃ ὑμῖν τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, δια-σῶσαι ὑμᾶς.

5. Καὶ λαλήσουσιν οἱ γραμματεῖς πρὸς τὸν λαόν, λέγοντες· Τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ οἰκοδομήσας οἰκίαν καινὴν, καὶ οὐκ ἐνεκαίνισεν αὐτήν; πορεύεσθω καὶ ἀποστρα-φήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πο-λέμῳ, καὶ ἄνθρωπος ἕτερος ἐγκαινίει αὐτήν.

6. Καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ οὐκ εὐφράνθη ἐξ αὐτοῦ; πορεύεσθω καὶ ἀποστρα-φήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἄνθρωπος ἕτερος εὐφρανθήσεται ἐξ αὐτοῦ.

7. Καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἐμενύσεται γυναικα, καὶ οὐκ ἔλαβεν αὐτήν; πορεύεσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἄνθρωπος ἕτερος λήψεται αὐτήν.

8. Καὶ προσθήσουσιν οἱ γραμματεῖς λαλήσαι πρὸς τὸν λαόν, καὶ ἐροῦσι· Τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ; πορεύεσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἵνα μὴ δειλιάνῃ τὴν καρδίαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὥςπερ ἡ αὐτοῦ.

9. Καὶ ἔσται, ὅταν παύσωνται οἱ γραμματεῖς λα-λῶντες πρὸς τὸν λαόν, καὶ καταστήσουσιν ἄρχοντας τῆς στρατιᾶς προηγουμένους τοῦ λαοῦ.

10. Ἐάν δὲ προσέλθῃς πρὸς πόλιν ἐκπολεμήσῃς αὐ-τούς, καὶ ἐκκαλέσῃ αὐτοὺς μετ' εἰρήνης·

11. Ἐάν μὲν εἰρηνικὰ ἀποκριθῶσί σοι, καὶ ἀνοί-ξωσί σοι, ἔσται πᾶς ὁ λαὸς οἱ εὐρεθέντες ἐν αὐτῇ ἔσον-ταί σοι φορολόγητοι καὶ ὑπήκοοί σου·

12. Ἐάν δὲ μὴ ὑπακούωσί σοι, καὶ ποιῶσι πρὸς σὲ πόλεμον, περικαθίεις αὐτήν,

13. ὥς ἂν παραδῶ σοι αὐτὴν Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ πατάξεις πᾶν ἄρσενικὸν αὐτῆς ἐν φόνῳ μαχαίρας,

14. πλὴν τῶν γυναικῶν καὶ τῆς ἀποσκευῆς καὶ πάν-τα τὰ κτήνη, καὶ πάντα ὅσα ἂν ὑπάρχῃ ἐν τῇ πόλει, καὶ πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν προνομεύσεις σεαυτῷ, καὶ φαγῇ πᾶσαν τὴν προνομὴν τῶν ἐχθρῶν σου, ὧν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι.

15. Οὕτω ποιήσεις πᾶσας τὰς πόλεις τὰς μακρὰν οὐσας σου σφόδρα, οὐχὶ ἐκ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τού-των ὧν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι κληρονομεῖν τὴν γῆν αὐτῶν.

16. Οὐ ζωγρήσετε πᾶν ἐμπνέον,

17. ἀλλ' ἡ ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτούς, τὸν Χετταῖον, καὶ Ἀμορραῖον, καὶ Χαναναῖον, καὶ Φερε-ζαῖον, καὶ Εὐαῖον, καὶ Ἰεβουσαῖον, καὶ Γεργεσαῖον, ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι Κύριος ὁ Θεός σου,

CAPUT XX.

1. Si autem exieris in bellum super hostes tuos, et vide-ris equum et ascensorem et populum majorem te, ne time-ris ab eis, quoniam Dominus Deus tuus tecum, qui ascendere te fecit de terra Aegypti.

2. Et erit, quando appropinquabis praelio, et accedens sacerdos loquetur populo, et dicet ad eos :

3. Audi, Israel : vos itis hodie in praelium contra inimicos vestros, non dissolvatur cor vestrum, neque timeatis ne-que frangamini neque declinetis a facie eorum :

4. quoniam Dominus Deus vester qui procedit vobiscum, ad simul debellandos vobiscum inimicos vestros, ad salvan-dos vos.

5. Et loquentur scribae ad populum, dicentes : Quis est homo qui aedificavit domum novam, et non dedicavit eam? vadat et revertatur in domum suam, ne moriatur in bello, et homo alius dedicabit eam.

6. Et quis est homo qui plantavit vineam, et non est epula-tus ex ea? vadat et revertatur in domum suam, ne moriatur in bello, et homo alius epulabitur ex ea.

7. Et quis est homo qui sponsavit uxorem, et non accepit eam? vadat et revertatur in domum suam, ne moriatur in bello, et homo alius accipiet eam.

8. Et adjicient scribae loqui ad populum, et dicent : Quis est homo timens et meticulosus corde? vadat et revertatur in domum suam, ne pavere faciat cor fratris sui, sicut suum.

9. Et erit, cum cessaverint scribae loquentes ad populum, et constituent principes exercitus duces populi.

10. Si autem accesseris ad civitatem ad debellandum illos, et evocabis eos cum pace :

11. si quidem pacifica responderint tibi, et aperuerint tibi, erit omnis populus qui inventi fuerint in ea erunt tibi tribu-tarii et obedientes tibi.

12. Si autem non obedierint tibi, et fecerint adversus te bellum, obsidebis eam,

13. donec tradiderit tibi eam Dominus Deus tuus in manus tuas, et percuties omne masculinum ejus in caede gladii,

14. absque mulieribus et apparatu : et omnia pecora, et omnia quaecumque fuerint in civitate, et omnia impedimenta praedaberis tibi ipsi, et comedes omnem praedam inimico-rum tuorum, quos Dominus Deus tuus dat tibi.

15. Sic facies omnes civitates quae longe absunt a te valde, non de civitatibus gentium harum quas Dominus Deus tuus dat tibi haereditare terram eorum.

16. Non vivificabis omne spirans,

17. sed anathemate anathemabis eos, Chettheum, et Amorrihaeum, et Chananaeum, et Pherezaeum, et Evaeum, et Jebuseum, et Gergesaeum, quemadmodum mandavit tibi Dominus Deus tuus,

18. ἵνα μὴ διδάξωσι ποιεῖν ὑμᾶς πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν, ὅσα ἐποίησαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν, καὶ ἀμαρτήσεσθε ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν.

19. Ἐὰν δὲ περικαθίσῃς περὶ πόλιν μίαν ἡμέρας πλείους ἐκπολεμῆσαι αὐτὴν εἰς κατάληψιν αὐτῆς, οὐκ ἐξολοθρεύσεις τὰ δένδρα αὐτῆς, ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὰ σίδηρον, ἀλλ' ἢ ἀπ' αὐτοῦ φαγῇ, αὐτὸ δὲ οὐκ ἐκκόψεις· μὴ ἄνθρωπος τὸ ξύλον τὸ ἐν τῷ ἀγρῷ, εἰσελθεῖν ἀπὸ προσώπου σου εἰς τὸν χάρακα;

20. Ἀλλὰ ξύλον δ' ἐπίστασαι ὅτι οὐ καρποφόρον ἐστὶ, τοῦτο δλοθρεύσεις καὶ ἐκκόψεις καὶ οἰκοδομήσεις χαρακῶσιν ἐπὶ τὴν πόλιν ἣτις ποιεῖ πρὸς σὲ τὸν πόλεμον, ὥς ἂν παραδοθῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Ἐὰν δὲ εὗρεθῇ τραυματίας ἐν τῇ γῇ ἢ Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι κληρονομῆσαι, πεπιτωκὸς ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ οὐκ οἶδαι τὸν πατάξαντα,

2. ἐξελεύσεται ἡ γερουσία σου καὶ οἱ κριταὶ σου, καὶ ἐκμετρήσουσιν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ τοῦ τραυματίου,

3. καὶ ἔσται ἡ πόλις ἡ ἐγγίζουσα τῷ τραυματίᾳ, καὶ λήψεται ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης δάμαλιν ἐκ βοῶν, ἣτις οὐκ εἰργασται, καὶ ἣτις οὐχ εἰλκυσε ζυγόν,

4. καὶ καταδιδάσουσιν ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης δάμαλιν εἰς φάραγγα τραχεῖαν, ἣτις οὐκ εἰργασται οὐδὲ σπείρεται, καὶ νευροκοπήσουσι τὴν δάμαλιν ἐν τῇ φάραγγι.

5. Καὶ προσελύουσιν οἱ Ἰσραεῖς οἱ Λευῖται, ὅτι αὐτοὺς ἐπέλεξεν Κύριος ὁ Θεός παρεστηκέναι αὐτῷ, καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ· καὶ ἐπὶ τῷ στόματι αὐτῶν ἔσται πᾶσα ἀντιλογία καὶ πᾶσα ἀφή.

6. Καὶ πᾶσα ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης οἱ ἐγγίζοντες τῷ τραυματίᾳ νύφονται τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς δαμάλεως τῆς νευροκοπημένης ἐν τῇ φάραγγι.

7. καὶ ἀποκριθέντες ἐροῦσιν· Αἱ χεῖρες ἡμῶν οὐκ ἔσχον τὸ αἷμα τοῦτο, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν οὐκ ἑώρακαν.

8. Πλεὺς γενοῦ τῷ λαῷ σου Ἰσραὴλ, ὅς ἐλυτρώσω, Κύριε, ἵνα μὴ γένηται αἷμα ἀναίτιον ἐν τῷ λαῷ σου Ἰσραὴλ. Καὶ ἐξιλασθήσεται αὐτοῖς τὸ αἷμα.

9. Σὺ δὲ ἔξαρες τὸ αἷμα τὸ ἀναίτιον ἐξ ὑμῶν αὐτῶν, ἐὰν ποιήσῃς τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

10. Ἐὰν δὲ ἐξελθὼν εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ παραδῷ σοι Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ προνομήσῃς τὴν προνομήν αὐτῶν,

11. καὶ ἴδῃς ἐν τῇ προνομῇ γυναῖκα καλὴν τῷ εἶδει, καὶ ἐνθυμηθῇς αὐτῆς, καὶ λαβὼς αὐτὴν σεαυτῷ γυναῖκα,

12. καὶ εἰσάξῃς αὐτὴν ἐνδὸν εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ ἐνυφῇς τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ περιονυχῇς αὐτὴν,

13. καὶ περιελίξῃς τὰ ἱμάτια τῆς αἰμαλωσίας ἀπ' αὐτῆς, καὶ καθιεῖται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, καὶ κλαύσεται τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα μηνὸς ἡμέρας, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσῃ πρὸς αὐτὴν, καὶ συνσκηνοθήσῃ αὐτῇ, καὶ ἔσται σου γυνή.

14. Καὶ ἔσται, ἐὰν μὴ θέλῃς αὐτὴν, ἐξαποστελεῖς

18. ut non doceant vos facere omnes abominationes suas, quascumque fecerunt diis suis, et peccabitis ante Dominum Deum vestrum.

19. Si autem obsederis circa civitatem unam diebus pluribus oppugnando eam ad capiendam eam, non exterminabis arbores ejus, mittendo in eas ferrum, sed de ea comes, ipsam autem non excides: numquid lignum quod in agro homo est, ut ingrediatur a facie tua in vallum?

20. Sed lignum quod nosti, quia non fert fructum esui aptum, hoc disperdes et excides et aedificabis vallum super civitatem quæ faciet adversus te bellum, quoadusque tradita fuerit.

CAPUT XXI.

1. Si autem inventus fuerit occisus in terra quam Dominus Deus tuus dat tibi ad hæreditandum, jacens in campo, et non noverunt percussorem,

2. exibunt seniores tui et judices tui, et dimetientur ad civitates quæ in circuitu occisi,

3. et erit civitas propinqua occiso, et sument seniores civitatis illius vitulam ex bobus, quæ operata non est, et quæ non traxit jugum,

4. et descendere facient seniores civitatis illius vitulam in vallem asperam, quæ non est culta neque seminatur, et cædent cervicem vitulæ in valle.

5. Et accedent sacerdotes Levitæ, quoniam eos elegit Dominus Deus adstare ei, et benedicere in nomine ipsius: et super os eorum erit omnis controversia et omnis tactus.

6. Et omnes seniores civitatis illius qui proximi sunt occiso lavabunt manus super caput vitulæ excervicatæ in valle:

7. et respondentes dicent: Manus nostræ non effuderunt sanguinem huic, et oculi nostri non viderunt.

8. Propitius sis populo tuo Israel, quos redemisti, Domine, ut non sit sanguis innocens in populo tuo Israel. Et expiabitur eis sanguis.

9. Tu autem auferes sanguinem innocentem ex vobis ipsis, si feceris quod bonum et placitum coram Domino Deo tuo.

10. Si autem exieris in prælium contra inimicos tuos, et tradiderit tibi Dominus Deus tuus in manus tuas, et prædatus fueris prædam eorum,

11. et videris in præda mulierem pulchram specie, et concupiveris eam, et acceperis eam tibi uxorem,

12. et induxeris eam intus in domum tuam, et rades caput ejus, et circumcides ungues ejus,

13. et circumauferes vestimenta captivitatis ab ea, et sedebit in domo tua, et lugebit patrem et matrem mense diei, et post hæc ingredieris ad eam, et cohabitabis ei, et erit uxor tua.

14. Et erit, si nolueris eam, dimittes eam liberam, et

αὐτὴν ἐλευθέραν, καὶ πράξει οὐ πραθήσεται ἀργυρίου· οὐκ ἀθετήσεις αὐτήν, διότι ἐταπείνωσας αὐτήν.

15. Ἐὰν δὲ γένωνται ἀνθρώπων δύο γυναῖκες, μία αὐτῶν ἡγαπημένη, καὶ μία αὐτῶν μισουμένη, καὶ τέκωσιν αὐτῷ ἡ ἡγαπημένη καὶ ἡ μισουμένη, καὶ γένηται υἱὸς πρωτότοκος τῆς μισουμένης,

16. καὶ ἔσται ἡ ἡμέρα κατακληρονομῇ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, οὐ δυνήσεται πρωτοτοκεῖναι τῷ υἱῷ τῆς ἡγαπημένης, ὑπεριδὼν τὸν υἱὸν τῆς μισουμένης τὸν πρωτότοκον,

17. ἀλλὰ τὸν πρωτότοκον υἱὸν τῆς μισουμένης ἐπιγνώσεται, δοῦναι αὐτῷ διπλὰ ἀπὸ πάντων ὧν ἂν εὐρεθῇ αὐτῷ, ὅτι οὗτός ἐστιν ἀρχὴ τέκνων αὐτοῦ, καὶ τούτῳ καθήκει τὰ πρωτοτοκεῖα.

18. Ἐὰν δὲ τινι ᾗ υἱὸς ἀπειθὴς καὶ ἐρεθιστὴς, οὐχ ὑπακούων φωνὴν πατρὸς καὶ φωνὴν μητρὸς, καὶ παιδεύωσιν αὐτὸν καὶ μὴ εἰσακούῃ αὐτῶν,

19. καὶ συλλαβόντες αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἐξάξουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γερούσιαν τῆς πόλεως αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλιν τοῦ τόπου·

20. καὶ ἐροῦσι τοῖς ἀνδράσι τῆς πόλεως αὐτῶν· Ὁ υἱὸς ἡμῶν οὗτος ἀπειθεῖ καὶ ἐρεθίζει, οὐχ ὑπακούει τῆς φωνῆς ἡμῶν, συμβολακοπῶν οἶνονφυεῖ.

21. Καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτοῦ ἐν λίθοις, καὶ ἀποθάνειται· καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐπιλοιποὶ ἀκούσαντες φοβηθήσονται.

22. Ἐὰν δὲ γένηται ἐν τινι ἁμαρτία κρίμα θανάτου, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ κρεμάσῃτε αὐτὸν ἐπὶ ξύλου,

23. οὐ κοιμηθήσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἀλλὰ ταφῇ θάψετε αὐτὸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι κεκατηραμένος ὑπὸ Θεοῦ πᾶς κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου· καὶ οὐ μὴ μιανεῖτε τὴν γῆν ἣν Κύριος Θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ KB'.

1. Μὴ ἰδὼν τὸν μόσχον τοῦ ἀδελφοῦ σου ἢ τὸ πρόβατον αὐτοῦ, πλανώμενα ἐν τῇ ὁδῷ, ὑπερίδης αὐτά· ἀποστροφῇ ἀποστρέψεις αὐτὰ τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ ἀποδώσεις αὐτῷ.

2. Ἐὰν δὲ μὴ ἐγγίξῃ ὁ ἀδελφός σου πρὸς σέ, μὴ δὲ ἐπίστῃ αὐτὸν, συναΐξεις αὐτὸν ἐνδον εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ ἔσται μετὰ σοῦ ἕως ἂν ζητήσῃ αὐτὰ ὁ ἀδελφός σου, καὶ ἀποδώσεις αὐτῷ.

3. Οὕτω ποιήσεις τὸν ὄνον αὐτοῦ, καὶ οὕτω ποιήσεις κατὰ πᾶσαν ἀπώλειαν τοῦ ἀδελφοῦ σου· ὅσα ἂν ἀπολῇται παρ' αὐτοῦ καὶ εὗρης, οὐ δυνήσῃ ὑπεριδεῖν.

4. Οὐκ ὄψῃ τὸν ὄνον τοῦ ἀδελφοῦ σου ἢ τὸν μόσχον αὐτοῦ πεπτωκότας ἐν τῇ ὁδῷ, μὴ ὑπερίδης αὐτούς, ἀνιστῶν ἀναστήσεις μετ' αὐτοῦ.

5. Οὐκ ἔσται σκευὴ ἀνδρὸς ἐπὶ γυναικί, οὐδὲ μὴ ἐνδύσῃται ἀνὴρ στολὴν γυναικείαν, ὅτι βδελυγμα Κυρίου τῷ Θεῷ σου ἐστὶ πᾶς ποιοῦν ταῦτα.

6. Ἐὰν δὲ συναντήσῃς νοσσοῖ ἀρνέων πρὸ προσώπου σου ἐν τῇ ὁδῷ ἢ ἐπὶ παντὶ δένδρῳ, ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, νοσοῖς ἢ ὡοῖς, καὶ ἡ μήτηρ θάλλῃ ἐπὶ τῶν νοσσοῶν ἢ ἐπὶ τῶν ὡῶν, οὐ λήψῃ τὴν μητέρα μετὰ τῶν τέκνων.

7. Ἀποστολῇ ἀποστειλεῖς τὴν μητέρα, τὰ δὲ παιδιά· ἡ ψὴ σεαυτῷ, ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ πολυήμερος γένῃ.

venditione non vendetur argento : non contemnes eam , propterea quod humiliasti eam.

15. Si autem fuerint homini duæ uxores , una earum dilecta , et una earum odiosa , et pepererint ei dilecta et odiosa , et fuerit filius primogenitus ipsius odiosæ ,

16. et erit quacumque die distribuat filiis suis substantiam suam , non poterit primatum dare filio dilectæ , despicens filium odiosæ primogenitum ,

17. sed primogenitum ipsum filium odiosæ agnoscat , dando ei dupla de omnibus quæcumque inventa fuerint ei , quoniam hic est initium filiorum ejus , et huic conveniant jura primogeniturse.

18. Si cui autem fuerit filius incredulus et protervus , non obediens voci patris et voci matris , et corripiant eum et non exaudiat eos ,

19. et assumentes illum simul pater ejus et mater ejus et educent ad seniores civitatis suæ , et ad portam loci :

20. et dicent viris civitatis suæ : Filius noster hic contemaciter se gerit et protervit , non obedit voci nostræ , commensationibus vacans vino inebriatur.

21. Et lapidabunt eum viri civitatis ejus in lapidibus , et morietur : et auferes malum ex vobis ipsis , et reliqui audientes timebunt.

22. Si autem fuerit in aliquo peccatum judicium mortis , et mortuus fuerit , et suspenderit eum super lignum ,

23. non dormiet corpus ejus super lignum , sed sepultura sepelietis illud in die illa , quoniam maledictus a Deo omnis qui pendet in ligno : et non inquinabitis terram quam Dominus Deus tuus dat tibi in sortem.

CAPUT XXII.

1. Ne videns vitulum fratris tui vel ovem ejus , errantia in via , despicias ea : reductione reduces ea fratri tuo , et reddes ei.

2. Si autem non appropinquat frater tuus ad te , neque cognoscis eum , adduces ipsum intus in domum tuam , et erit tecum quoadusque quæsierit ea frater tuus , et reddes ei.

3. Sic facies asinum ejus , et sic facies vestimentum ejus , et sic facies per omnem perditionem fratris tui : quæcumque amissa fuerint ab eo et inveneris , non poteris despiciere.

4. Non videbis asinum fratris tui vel vitulum ejus jacentes in via , ne despexeris eos , sublevans sublevabis cum eo.

5. Non erunt vasa viri super mulierem , neque induetur vir stolam muliebrem , quoniam abominatio Domino Deo tuo est omnis faciens hæc.

6. Si autem occurreris nido avium ante faciem tuam in via vel in omni arbore , vel super terram , pullis aut ovis , et mater incubet super pullos vel super ova , non capies matrem cum filiis.

7. Dimittendo dimittes matrem , filios autem tolles tibi , ut bene tibi sit et longævus sis.

8. Ἐὰν οἰκοδομήσῃς οἰκίαν καινὴν, καὶ ποιήσῃς σταφάνην τῷ δώματί σου, καὶ οὐ ποιήσῃς φόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, ἐὰν πέσῃ ὁ πεσὼν ἀπ' αὐτοῦ.

9. Οὐ κατασπερείς τὸν ἀμπελιῶνά σου διάφορον, ἵνα μὴ ἁγιασθῇ τὸ γέννημα καὶ τὸ σπέρμα ὃ ἐὰν σπείρῃς μετὰ τοῦ γεννήματος τοῦ ἀμπελιῶνός σου.

10. Οὐκ ἀροτριάσεις ἐν μόσχῳ καὶ ὄνῳ ἐπὶ τὸ αὐτό.

11. Οὐκ ἐνδύσῃς χιθῶνα, ἑρία καὶ λίνον ἐν τῷ αὐτῷ.

12. Στρεπτὰ ποιήσεις σεαυτῷ ἐπὶ τῶν τεσσάρων χρασπέδων τῶν περιβολαίων σου, ἃ ἐὰν περιβάλῃς ἐν αὐτοῖς.

13. Ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα καὶ συνοικήσῃ αὐτῇ, καὶ μισήσῃ αὐτήν,

14. καὶ ἐπιθῇ αὐτῇ προφασιστικούς λόγους, καὶ κατενέγκῃ αὐτῇ ὄνομα πονηρὸν καὶ λέγῃ· Τὴν γυναῖκα ταύτην εἰληφα, καὶ προσελθὼν αὐτῇ οὐχ εὗρηκα αὐτῆς τὰ παρθένια·

15. καὶ λαθὼν ὁ πατὴρ τῆς παιδὸς καὶ ἡ μήτηρ ἐξοίσουσιν τὰ παρθένια τῆς παιδὸς πρὸς τὴν γερουσίαν ἐπὶ τὴν πύλην,

16. καὶ ἐρεῖ ὁ πατὴρ τῆς παιδὸς τῇ γερουσίᾳ· Τὴν θυγατέρα μου ταύτην δέδωκα τῷ ἀνθρώπῳ· τούτῳ γυναῖκα, καὶ μισήσας αὐτήν

17. νῦν οὗτος ἐπιτίθεται αὐτῇ προφασιστικούς λόγους, λέγων· Οὐχ εὗρηκα τῇ θυγατρὶ σου παρθένια· καὶ ταῦτα τὰ παρθένια τῆς θυγατρὸς μου. Καὶ ἀναπτύξουσιν τὸ ἱμάτιον ἐναντίον τῆς γερουσίας τῆς πόλεως.

18. Καὶ λήψεται ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ παιδεύουσιν αὐτόν,

19. καὶ ζημιώσουσιν αὐτὸν ἑκατὸν σίκλους, καὶ δώσουσι τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδος, ὅτι ἐξήνεγκεν ὄνομα πονηρὸν ἐπὶ παρθένον Ἰσραηλῖτιν, καὶ αὐτοῦ ἔσται γυνή· οὐ δυνήσεται ἐξαποστεῖλαι αὐτήν τὸν ἅπαντα χρόνον.

20. Ἐὰν δὲ ἐπ' ἀληθείας γένηται ὁ λόγος οὗτος, καὶ μὴ εὐρεθῇ παρθένια τῇ νεάνιδι,

21. καὶ ἐξάξουσιν τὴν νεᾶνιν ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτήν ἐν λίθοις, καὶ ἀποθάνειται, ὅτι ἐποίησεν ἀφροσύνην ἐν οἴκῳ Ἰσραὴλ, ἐκπορευῆσαι τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς· καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

22. Ἐὰν δὲ εὐρεθῇ ἄνθρωπος κοιμώμενος μετὰ γυναῖκός συνεκισμένης ἀνδρὶ, ἀποκτενεῖτε ἀμφοτέρους, τὸν ἄνδρα τὸν κοιμώμενον μετὰ τῆς γυναῖκός, καὶ τὴν γυναῖκα· καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ Ἰσραὴλ.

23. Ἐὰν δὲ γένηται παῖς παρθένος μεμνηστευμένη ἀνδρὶ, καὶ εὐρὼν αὐτὴν ἄνθρωπος ἐν πόλει κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς,

24. ἐξάξετε ἀμφοτέρους ἐπὶ τὴν πύλιν τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ λιθοβολήθουσιν ἐν λίθοις, καὶ ἀποθάνουσιν· τὴν νεᾶνιν, ὅτι οὐκ ἐδόξεν ἐν τῇ πόλει· καὶ τὸν ἄνθρωπον, ὅτι ἐταπείνωσε τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον· καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

25. Ἐὰν δὲ ἐν πεδίῳ εὗρῃ ἄνθρωπος τὴν παῖδα τὴν μεμνηστευμένην, καὶ βιασάμενος κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς, ἀποκτενεῖτε τὸν κοιμώμενον μετ' αὐτῆς μόνον.

26. Καὶ τῇ νεάνιδι οὐκ ἔστιν ἁμάρτημα θανάτου. Ὡς, εἰ τις ἐπανάστῃ ἄνθρωπος ἐπὶ τὸν πλησίον, καὶ φονεύσῃ αὐτοῦ ψυχὴν, οὕτω τὸ πρᾶγμα τοῦτο,

27. ὅτι ἐν τῷ ἀγρῷ εὗρεν αὐτήν· ἐδόξεν ἡ νεᾶνις ἡ μεμνηστευμένη, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθήσων αὐτῇ.

8. Si edificaveris domum novam, et facies coronam solarium tuo, et non facies homicidium in domo tua, si cadat qui cecidit ab eo.

9. Non seminabis vineam tuam variam, ut non sanctificetur genimen et semen quodcumque seminaveris cum gemine vineæ tuæ.

10. Non arabis in vitulo et asino in idipsum.

11. Non indueris adulteratum, lanas et linum in eodem.

12. Funiculos facies tibi super quatuor angulos indumentorum tuorum, quæcumque indutus fueris in eis.

13. Si quis autem acceperit uxorem, et habitaverit cum ea, et oderit eam,

14. et imponat ei occasionis verba, et detulerit ei nomen malignum, et dixerit : Mulierem hanc accepi, et accedens ad eam non inveni ejus virginalia :

15. et accipiens pater puellæ et mater producent virginalia puellæ ad seniores ad portam,

16. et dicet pater puellæ senioribus : Filiam meam hanc dedi homini huic uxorem, et odio habens eam

17. nunc ipse imponit ei occasionis verba, dicens : Non inveni filiæ tuæ virginalia : et ecce virginalia filiæ meæ. Et replicabunt pallium coram senioribus civitatis.

18. Et accipient senes civitatis illius hominem illum, et castigabunt eum,

19. et damnificabunt eum centum siclis, et dabunt patri adolescentulæ, quia protulit nomen malum super virginem Israelitem, et ipsius erit uxor : non poterit dimittere eam omni tempore.

20. Si autem in veritate factum sit verbum hoc, et non inveniantur virginalia puellæ,

21. et producent adolescentulam ad januam domus patris sui, et lapidabunt eam in lapidibus, et morietur, quoniam fecit impudentiam in filiis Israel, prostituere domum patris sui : et auferes malignum ex vobis ipsis.

22. Si autem inventus fuerit homo dormiens cum muliere habitante cum viro, occidetis utrosque, virum dormientem cum muliere, et mulierem : et auferes malum ex Israel.

23. Si autem fuerit puella virgo sponsata viro, et inveniens eam homo in civitate dormierit cum ea,

24. educetis utrosque ad portam civitatis eorum, et lapidabuntur in lapidibus, et morientur : adolescentulam, quia non clamavit in civitate : et hominem, quia humiliavit uxorem proximi : et auferes malignum ex vobis ipsis.

25. Si autem in campo invenerit homo puellam sponsatam, et vim faciens dormierit cum ea, occidetis dormientem cum ea solum.

26. Et adolescentulæ non est peccatum mortis. Sicut, si quis insurrexerit homo in proximum, et occiderit ejus animam, sic res hæc,

27. quoniam in campo invenit eam : clamavit adolescentula sponsata, et non fuit qui auxiliaretur ei.

28. Ἐὰν δέ τις εὕρῃ τὴν παῖδα τὴν παρθένον, ἥτις οὐ μεμνηστέυται, καὶ βιασάμενος κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς, καὶ εὐρεθῇ,

29. δώσει ὁ ἄνθρωπος ὁ κοιμηθεὶς μετ' αὐτῆς τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδος πεντήκοντα δίδραγμα ἀργυρίου, καὶ αὐτοῦ ἔσται γυνή, ἀνθ' ὧν ἐταπείνωσεν αὐτήν· οὐ δυνήσεται ἐξαποστεῖλαι αὐτὴν τὸν ἅπαντα χρόνον.

30. Οὐ λήψεται ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀποκαλύψει συγκαλυμμένα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Οὐκ εἰσελεύσεται θλαδίας, οὐδὲ ἀποκεκομμένος, ἐκκλησίαν Κυρίου.

2. Οὐκ εἰσελεύσεται ἐκ πόρνῃς εἰς ἐκκλησίαν Κυρίου.

3. Οὐκ εἰσελεύσεται Ἀμμανίτης καὶ Μωαβίτης εἰς ἐκκλησίαν Κυρίου, καὶ ἕως δεκάτης γενεᾶς οὐκ εἰσελεύσεται εἰς ἐκκλησίαν Κυρίου, καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα,

4. παρὰ τὸ μὴ συναντῆσαι αὐτοὺς ὑμῖν μετὰ ἄρτων καὶ ὕδατος ἐν τῇ ὁδῷ, ἐκπορευομένων ὑμῶν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ οἱ ἐμισθώσαντο ἐπὶ σέ τὸν Βαλαάμ υἱὸν Βεὼρ ἐκ τῆς Μεσοποταμίας, καταρᾶσθαι ἐς.

5. Καὶ οὐκ ἠθέλησε Κύριος ὁ Θεός σου εἰσακοῦσαι τοῦ Βαλαάμ, καὶ μετέστρεψε Κύριος ὁ Θεός σου τὴν κατάρα εἰς εὐλογίαν, ὅτι ἠγάπησέ σε Κύριος ὁ Θεός σου.

6. Οὐ προσαγορεύσεις εἰρηνικὰ αὐτοῖς καὶ συμφέροντα αὐτοῖς πάσας τὰς ἡμέρας σου εἰς τὸν αἰῶνα.

7. Οὐ βδελύξῃ Ἰδουμαίον, ὅτι ἀδελφός σου ἐστίν· οὐ βδελύξῃ Αἰγύπτιον, ὅτι πάροικος ἐγένου ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.

8. Υἱοὶ ἐὰν γεννηθῶσιν αὐτοῖς, γενεᾶ τρίτῃ εἰσελεύσονται εἰς ἐκκλησίαν Κυρίου.

9. Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς παρεμβολαῖν ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ φυλάξῃ ἀπὸ παντός βήματος πονηροῦ.

10. Ἐὰν ᾗ ἐν σοὶ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἔσται καθαρὸς ἐκ ῥύσεως αὐτοῦ νυκτός, καὶ ἐξελεύσεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν.

11. Καὶ ἔσται, τὸ πρὸς ἑσπέραν λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ δεδυκότος ἡλίου εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν.

12. Καὶ τόπος ἔσται σοὶ ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐξελεύσῃ ἐκεῖ ἔξω.

13. Καὶ πάσσαλος ἔσται σοὶ ἐπὶ τῆς ζώνης σου· καὶ ἔσται, ὅταν διακαθίζῃς ἔξω, καὶ δρύξεις ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπαγαγὼν καλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην σου.

14. ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου ἐμπεριπατεῖ ἐν τῇ παρεμβολῇ σου, ἐξελεῖσθαι σε καὶ παραδοῦναι τὸν ἐχθρόν σου πρὸ προσώπου σου· καὶ ἔσται ἡ παρεμβολή σου ἁγία, καὶ οὐκ ὀφθήσεται ἐν σοὶ ἀσχημοσύνη πράγματος, καὶ ἀποστρέψει ἀπὸ σοῦ.

15. Οὐ παραδώσεις παῖδα τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, ὃς προστίθεται σοὶ παρὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

16. Μετὰ σοῦ κατοικήσει, ἐν ὑμῖν κατοικήσει οὗ ἂν ἀρέσῃ αὐτῷ, οὗ θλίψει αὐτόν.

17. Οὐκ ἔσται πόρνη ἀπὸ θυγατέρων Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἔσται πορνεύων ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ.

18. Οὐκ ἔσται τελεφόρος ἀπὸ θυγατέρων Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἔσται τελισκόμενος ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ. Οὐ προσ-

28. Si autem invenerit aliquis puellam virginem, quae sponsata non est, et vim faciens dormierit cum ea, et inventus fuerit,

29. dabit homo qui dormivit cum ea patri puellae quinquaginta didrachmata argenti, et ipsius erit uxor, quia humiliavit eam : non poterit dimittere eam per omne tempus.

30. Non accipiet homo uxorem patris sui, et non revelabit operimentum patris sui.

CAPUT XXIII.

1. Non ingreditur attritus, neque abscisus, in ecclesiam Domini.

2. Non ingreditur de scorto in ecclesiam Domini.

3. Non intrabit Ammanites et Moabites in ecclesiam Domini, et usque ad decimam generationem non intrabit in ecclesiam Domini, et usque in aeternum,

4. eo quod non occurrerint vobis cum panibus et aqua in via, cum exiretis de Aegypto, et quia conduxerunt adversum te Balaam filium Beor de Mesopotamia, ut malediceret te.

5. Et non voluit Dominus Deus exaudire Balaam, et transtulit Dominus Deus tuus maledictiones in benedictionem, quoniam dilexit te Dominus Deus tuus.

6. Non alloqueris pacifica eis et utilia eis omnes dies tuos in saeculum.

7. Non abominaberis Idumaeum, quoniam frater tuus est : non abominaberis Aegyptium, quoniam incola fuisti in terra illius.

8. Filii si fuerint eis, progenie tertia intrabunt in ecclesiam Domini.

9. Si autem exieris castrametari adversus inimicos tuos, et cavebis ab omni verbo malo.

10. Si fuerit in te homo qui non erit mundus a fluore suo nocte, et exibit extra castra, et non intrabit in castra.

11. Et erit, ad vesperviam lavabit corpus suum aqua, et cum occiderit sol intrabit in castra.

12. Et locus erit tibi extra castra, et egredieris illuc foras.

13. Et paxillus erit tibi super zonam tuam : et erit, quando sedebis foras, et fodies in eo, et obducens operies turpitudinem tuam :

14. quoniam Dominus Deus tuus inambulat in castris tuis, ut eruat te et tradat inimicum tuum ante faciem tuam : et erunt castra tua sancta, et non apparebit in te turpitudine rei, et recedet a te.

15. Non trades puerum domino suo, qui appositus est tibi a domino suo.

16. Tecum habitabit, in vobis habitabit ubicumque placuerit ei, non tribulabis eum.

17. Non erit meretrix a filiabus Israel, et non erit fornicans in filiis Israel.

18. Non erit ferens teletas de filiabus Israel, et non erit initiatus de filiis Israel. Non offeres mercedem meretricis, ne-

οἰσεις μίσθωμα πόρνης, οὐδὲ ἀλλαγμα κυνὸς εἰς τὸν οἶκον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου πρὸς πᾶσαν εὐχὴν, ὅτι βδέλυγμα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου ἐστὶ καὶ ἀμφοτέρω.

19. Οὐκ ἔκτοκίεις τῷ ἀδελφῷ σου τόκον ἀργυρίου, καὶ τόκον βρωμάτων, καὶ τόκον παντὸς πράγματος οὗ ἐὰν ἐκδανείσῃς.

20. Τῷ ἄλλοτρίῳ ἔκτοκίεις, τῷ δὲ ἀδελφῷ σου οὐκ ἔκτοκίεις, ἵνα εὐλογῇ σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου ἐπὶ τῇ γῆς εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν.

21. Ἐὰν δὲ εὗξῃ εὐχὴν Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, οὐ χρονεῖς ἀποδοῦναι αὐτήν, ὅτι ἐκζητῶν ἐκζητήσει Κύριος ὁ Θεός σου παρὰ σοῦ, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία.

22. Ἐὰν δὲ μὴ θέλῃς εὐχασθαι, οὐκ ἔστι ἐν σοὶ ἁμαρτία.

23. Τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων σου φυλάξῃ, καὶ ποιήσεις ὃν τρόπον ἠΰξῃ Κυρίῳ τῷ Θεῷ δόμα δ' ἐλάλησας τῷ στόματί σου. (a)

25. Ἐὰν δὲ εἰσελθῇς εἰς ἀμπελὸν τοῦ πλησίον σου, καὶ συλλέξῃς ἐν ταῖς χερσὶ σου στάχυν, καὶ δρέπανον οὐ μὴ ἐπιβάλλῃς ἐπ' ἀμπελὸν τοῦ πλησίον σου.

(a) 24. Ἐὰν δὲ εἰσελθῇς εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ πλησίον σου, φαγῇ σταφυλὴν, ὅσον ψυχὴν σου ἐμπλησθῆναι, εἰς δὲ ἄγγος οὐκ ἐμβάλλῃς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα, καὶ συνοικήσῃ αὐτῇ, καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εὕρῃ χάριν ἐναντίον αὐτοῦ, ὅτι εὗρεν ἐν αὐτῇ ἀσχημον πρᾶγμα, καὶ γράψῃ αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου, καὶ δώσῃ εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς, καὶ ἐξαποσταλεῖ αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ,

2. καὶ ἀπελθοῦσα γένηται ἀνδρὶ ἐτέρῳ,

3. καὶ μισθῇ αὐτὴν ὁ ἀνὴρ ὁ ἐσχατος, καὶ γράψῃ αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου, καὶ δώσῃ εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς, καὶ ἐξαποσταλεῖ αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, καὶ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ ὁ ἐσχατος δὲ λαβὼν αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα,

4. οὐ δυνήσεται ὁ ἀνὴρ ὁ πρότερος ὁ ἐξαποστειλάς αὐτὴν ἐπαναστρέφας λαβεῖν αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα, μετὰ τὸ μιανθῆναι αὐτήν, ὅτι βδέλυγμα ἐστὶν ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ.

5. Ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα προσφάτως, οὐκ ἐξελεύσεται εἰς πόλεμον, καὶ οὐκ ἐπιβληθήσεται αὐτῷ οὐδὲν πρᾶγμα· ἀθῶος ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ἐνιαυτὸν ἕνα εὐφρανεῖ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἣν ἔλαβεν.

6. Οὐκ ἐνεχυράσεις μύλον, οὐδὲ ἐπιμύλιον, ὅτι ψυχὴν ὁ ἄνθρωπος ἐνεχυράζει.

7. Ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἄνθρωπος κλέπτων ψυχὴν ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ καταδυναστεύσας αὐτὸν ἀποδώται, ἀποθανέεται ὁ κλέπτης ἐκεῖνος· καὶ ἔαρεις τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

8. Πρόσχε σεαυτῷ ἐν τῇ ἀφῇ τῆς λέπρας· φυλάξῃ σφόδρα ποιεῖν κατὰ πάντα τὸν νόμον ὃν ἂν ἀναγγεῖλωσιν ὑμῖν οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται· ὃν τρόπον ἐνετείλαμην ὑμῖν, φυλάξασθε ποιεῖν.

9. Μνησθῇτι ὅσα ἐποίησε Κύριος ὁ Θεός σου τῇ Μαρίμ, ἐν τῇ ὁδῷ, ἐκπορευομένην ὑμῶν ἐξ Αἰγύπτου.

que communicationem canis in domum Domini Dei tui ad omne votum, quoniam abominatio Domino Deo tuo est et utrumque.

19. Non fœnerabis fratri tuo usuram argenti, et usuram ciborum, et usuram cujuslibet rei quamcumque dederis mutuum.

20. Alieno fœnerabis, fratri autem tuo non fœnerabis, ut benedicat te Dominus Deus tuus in omnibus operibus tuis super terram in quam ingrederis illuc hæreditare eam.

21. Si autem voveris votum Domino Deo tuo, non tardabis reddere illud, quoniam inquirens inquireret Dominus Deus tuus a te, et erit in te peccatum.

22. Si autem nolueris vovere, non est in te peccatum.

23. Quæ egrediuntur per labia tua observabis, et facies quemadmodum vovisti Domino Deo donum quod locutus es ore tuo.

25. Si autem intraveris in segetem proximi tui, et colliges in manibus tuis spicas, et falcem non immittes in segetem proximi tui.

24. Si autem intraveris in vineam proximi tui, comedes uvam, quantum anima tua saturetur, in vas autem non injicies.

CAPUT XXIV.

1. Si quis autem acceperit uxorem, et habitaverit cum ea, et erit si non inveniit gratiam coram eo, quia invenit in ea rem turpem, et scribet ei libellum repudii, et dabit in manus ejus, et demittet eam e domo sua,

2. et abiens fuerit viro alteri,

3. et oderit eam vir novissimus, et scripserit ei libellum repudii, et dabit in manus ejus, et dimittet eam e domo sua, et mortuus fuerit vir novissimus qui accepit eam sibi uxorem,

4. non poterit vir prior qui dimisit eam reversus accipere eam sibi uxorem, postquam illa contaminata est, quoniam abominatio est ante Dominum Deum tuum, et non inquinabitis terram quam Dominus Deus tuus dat tibi in sorte.

5. Si quis autem acceperit uxorem nuper, non exibat ad bellum, neque injungetur ei res ulla : immunis erit in domo sua, annum unum lætificabit uxorem suam quam accepit.

6. Non pignorbis molam, neque superiorem lapidem molæ, quia animam iste pignorat.

7. Si autem deprehendatur homo furans animam ex fratribus suis filiis Israel, et opprimens eum venderit, morietur fur ille : et auferes malignum ex vobis ipsis.

8. Attende tibi in tactu lepræ : observa valde facere secundum omnem legem quam annuntiaverint vobis sacerdotes Levitæ : quemadmodum mandavi vobis, observate facere.

9. Memento quæcumque fecit Dominus Deus tuus Mariæ in via, egredientibus vobis ex Ægypto.

10. Ἐὰν ὀφείλημα ᾖ ἐν τῷ πλησίον σου, ὀφείλημα δτιοῦν, οὐκ εἰσέλυσῃ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐνεχυράσαι τὸ ἐνεχυρον αὐτοῦ.

11. Ἐξω στήσῃ, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗ τὸ δάνειόν σου ἔστί· ἐν αὐτῷ, ἐξοίσει σοι τὸ ἐνεχυρον ἔξω.

12. Ἐὰν δὲ ὁ ἄνθρωπος πένηται, οὐ κοιμηθήσῃ ἐν τῷ ἐνεχυρῷ αὐτοῦ.

13. Ἀποδοῖσι ἀποδώσεις τὸ ἐνεχυρον αὐτοῦ πρὸς δυσμὰς ἡλίου, καὶ κοιμηθήσεται ἐν τῷ ἱματίῳ αὐτοῦ, καὶ εὐλογήσει σε, καὶ ἔσται σοι ἐλεημοσύνη ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

14. Οὐκ ἀπαδικήσεις μισθὸν πένητος καὶ ἐνδεοῦς ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου, ἢ ἐκ τῶν προσηλύτων τῶν ἐν ταῖς πόλεσι σου.

15. Αὐθιμὲρον ἀποδώσεις τὸν μισθὸν αὐτοῦ, οὐκ ἐπιδύσεται ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτῷ, ὅτι πένης ἔστι, καὶ ἐν αὐτῷ ἔχει τὴν ἐλπίδα, καὶ καταβήσεται κατὰ σοῦ πρὸς Κύριον, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία.

16. Οὐκ ἀποθάνουσι πατέρες ὑπὲρ τέκνων, καὶ οἱ υἱοὶ οὐκ ἀποθάνονται ὑπὲρ πατέρων· ἕκαστος ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθάνειται.

17. Οὐκ ἐκκλινεῖς κρίσιν προσηλύτου καὶ ὀρφανοῦ καὶ χήρας· οὐκ ἐνεχυράσεις ἱμάτιον χήρας.

18. Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἐλυτρώσατό σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐκείθεν· διὰ τοῦτο ἐγὼ σοὶ ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο.

19. Ἐὰν δὲ ἀμῆσης ἀμῆτον ἐν τῷ ἀγρῷ σου, καὶ ἐπιλάβῃ δράγμα ἐν τῷ ἀγρῷ σου, οὐκ ἀναστραφήσῃ λαβεῖν αὐτό· τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται, ἵνα εὐλόγησῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου.

20. Ἐὰν δὲ ἐλαιολογῇς, οὐκ ἐπαναστρέψεις καλαμῆσαι τὰ ὀπίσω σου· τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται, καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· διὰ τοῦτο ἐγὼ σοὶ ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο.

21. Ἐὰν δὲ τρυγήσῃς τὸν ἀμπελῶνά σου, οὐκ ἐπανατρυγήσῃς αὐτὸν τὰ ὀπίσω σου· τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται,

22. καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ· διὰ τοῦτο ἐγὼ σοὶ ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Ἐὰν δὲ γένηται ἀντιλογία ἀναμέσον ἀνθρώπων, καὶ προσέλθωσιν εἰς κρίσιν, καὶ κρίνωσι, καὶ δικαιώσωσι τὸν δίκαιον, καὶ καταγνώσιν τοῦ ἀσεβοῦς·

2. Καὶ ἔσται, ἐὰν ἀξίος ᾖ πληγῶν ὁ ἀσεβῶν, καθεῖς αὐτὸν ἐναντὶ τῶν κριτῶν, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν κατὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ,

3. Καὶ ἀριθμῶ τεσσαράκοντα μαστιγώσουσιν αὐτόν· οὐ προσθήσουσι. Ἐὰν δὲ προσθῇς μαστιγῶσαι ὑπὲρ ταύτας τὰς πληγὰς πλείους, ἀσχημονήσει ὁ ἀδελφός σου ἐναντίον σου.

4. Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλώωντα.

5. Ἐὰν δὲ κατοικῶσιν ἀδελφοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ ἀποθάνῃ εἷς ἐξ αὐτῶν, σπέρμα δὲ μὴ ᾖ αὐτῷ, οὐκ ἔσται ἡ γυνὴ τοῦ τεθνηκότος ἔξω ἀνδρὶ μὴ ἐγγίζοντι· ὁ ἀδελφός τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς εἰσέλυσεται πρὸς αὐτήν, καὶ λήψεται αὐτὴν ἑαυτῇ γυναῖκα, καὶ συνοικήσει αὐτῇ.

10. Si debitum fuerit in proximo tuo, debitum quoddamque, non intrabis in domum ejus pignorare pignus ejus.

11. Foris stabis, et homo apud quem debitum tuum est in eo, proferet tibi pignus foras.

12. Si autem homo eget, non dormies in pignore ejus.

13. Redditiōne reddes ei pignus suum ad occasum solis, et dormiet in vestimento suo, et benedicet te, et tibi erit misericordia coram Domino Deo tuo.

14. Non fraudabis mercedem pauperis et egeni ex fratribus tuis, vel ex advenis qui sunt in civitatibus tuis.

15. Eadem die reddes mercedem ejus, non occidet sol super eam, quia pauper est, et in ea habet spem, et clamabit contra te ante Dominum, et erit in te peccatum.

16. Non morientur patres pro filiis, et filii non morientur pro patribus: unusquisque in peccato suo morietur.

17. Non declinabis judicium advenæ et orphani et viduæ: non pignoraabis vestem viduæ.

18. Et memento quia famulus fuisti in terra Ægypto, et redemit te Dominus Deus tuus inde: propterea ego tibi mando facere verbum hoc.

19. Si autem messueris messem in agro tuo, et oblitus fuerit manipulus in agro tuo, non redibis accipere illum: advenæ et pupillo et viduæ erit, ut benedicat te Dominus Deus tuus in omnibus operibus manuum tuarum.

20. Si autem olivas colligas, non redibis repetere quæ post te: advenæ et pupillo et viduæ erunt, et memento quia famulus fuisti in terra Ægypto: propterea ego mando tibi facere verbum hoc.

21. Si autem vindemias vineam tuam, non revindemiabis eam ab iis quæ post te: advenæ et pupillo et viduæ erunt,

22. et memento quia famulus fuisti in terra Ægypto: propter hoc ego tibi mando facere verbum hoc.

CAPUT XXV.

1. Si autem fuerit altercatio inter homines, et accesserint ad judicium, et judicaverint, et justificaverint justum, et reprehenderint impium,

2. et erit, si dignus fuerit plagis qui impie agit, constitues eum in conspectu judicis, et flagellabunt eum ante se secundum impietatem ejus,

3. et numero quadraginta flagellabunt eum: non apponent. Si autem apposueris flagellare super has plagas plures, deturbabitur frater tuus coram te.

4. Non obturabis bovem triturantem.

5. Si autem habitaverint fratres in unum, et mortuus fuerit unus ex eis, semen autem non fuerit ei, non erit uxor defuncti foras viro non approprianti: frater viri ejus intrabit ad eam, et accipiet eam sibi uxorem, et cohabitabit ei.

6. Καὶ ἔσται τὸ παιδίον ὃ ἐὰν τέκη, κατασταθήσεται ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ τετελευτηκότος, καὶ οὐκ ἐξαλειφθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐξ Ἰσραὴλ.

7. Ἐὰν δὲ μὴ βούληται ὁ ἄνθρωπος λαβεῖν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἀναβήσεται ἡ γυνὴ ἐπὶ τὴν πύλην ἐπὶ τὴν γερουσίαν, καὶ εἰρή: Οὐ θέλει ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρός μου ἀναστήσαι τὸ ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ, οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρός μου.

8. Καὶ καλέσουσιν αὐτὸν ἡ γερουσία τῆς πόλεως αὐτοῦ, καὶ ἐροῦσιν αὐτῷ, καὶ στάς εἴπη: Οὐ βούλομαι λαβεῖν αὐτήν·

9. καὶ προσελθοῦσα ἡ γυνὴ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἔναντι τῆς γερουσίας, καὶ ὑπολύσει τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ τὸ ἐν ἀπὸ τοῦ ποδὸς αὐτοῦ, καὶ ἐμπτύσεται κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀποκριθεῖσα εἰρή: Οὕτω ποιήσουσι τῷ ἀνθρώπῳ ὃς οὐκ οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ,

10. καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ, οἶκος τοῦ ὑπολυθέντος τὸ ὑπόδημα.

11. Ἐὰν δὲ μάχωνται ἄνθρωποι ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἄνθρωπος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ προσέλθῃ ἡ γυνὴ ἑνὸς αὐτῶν ἐξελέσθαι τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἐκ χειρὸς τοῦ τύπτοντος αὐτὸν, καὶ ἐκτείνασα τὴν χεῖρα ἐπιλάβῃται τῶν διδύμων αὐτοῦ,

12. ἀποκόψεις τὴν χεῖρα· οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμὸς σου ἐπ' αὐτῇ.

13. Οὐκ ἔσται ἐν τῷ μαρσίπῳ σου στάθμιον καὶ στάθμιον, μέγα ἢ μικρόν.

14. Οὐκ ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου μέτρον καὶ μέτρον, μέγα ἢ μικρόν·

15. στάθμιον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι, καὶ μέτρον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι, ἵνα πολυήμερος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς ἧς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσι σοι ἐν κλήρῳ·

16. ὅτι βδελύγμα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου πᾶς ποιῶν ταῦτα, πᾶς ποιῶν ἀδικον.

17. Μνήσθητι ὅσα ἐποίησέ σοι Ἀμαλὴχ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐκπορευομένου σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου,

18. πῶς ἀντίστη σοι ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἐκοψέ σου τὴν οὐραγίαν τοὺς κοπιῶντας ὀπίσω σου, σὺ δὲ ἐπέινας καὶ ἐκοπίας, καὶ οὐκ ἐφοβήθη τὸν Θεόν.

19. Καὶ ἔσται, ἡνίκα ἐὰν καταπαύσῃ σε Κύριος ὁ Θεός σου ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν σου τῶν κύκλῳ σου ἐν τῇ γῇ ἧς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσι σοι κληρονομήσαι, ἐξαλείψεις τὸ ὄνομα Ἀμαλὴχ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν, καὶ οὐ μὴ ἐπιλάβῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣ'.

1. Καὶ ἔσται, ἐὰν εἰσελθῇς εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσι σοι κληρονομήσαι, καὶ κατακληρονομήσῃς αὐτήν, καὶ κατοικήσῃς ἐπ' αὐτήν,

2. καὶ λήψῃ ἀπὸ τῆς ἀπαρχῆς τῶν καρπῶν τῆς γῆς σου ἧς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσι σοι, καὶ ἐμβαλεῖς εἰς κάρταλλον, καὶ πορεύσῃ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξῃται Κύριος ὁ Θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.

3. Καὶ ἀλεύσῃ πρὸς τὸν ἱερεῖα ὃς ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ εἰρής πρὸς αὐτόν· Ἀναγγέλλω σήμερον Κυρίῳ τῷ Θεῷ μου, ὅτι εἰσελήλυθα εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν ἡμῶν δοῦναι ἡμῖν.

6. Et erit infans quicumque natus fuerit, constituetur ex defuncti nomine, et non delebitur nomen ejus ex Israel.

7. Si autem noluerit homo accipere uxorem fratris sui, et ascendet mulier in porta ad senatum, et dicet : Non vult frater viri mei suscitare nomen fratris sui in Israel, noluit frater viri mei.

8. Et vocabunt eum seniores civitatis ejus, et dicent ei, et stans dixerit : Nolo accipere eam :

9. et accedens uxor fratris ejus ante seniores, et solvet calceamentum ejus unum de pede ejus, et spuet in faciem ejus, et respondens dicet : Sic facient homini qui non ædificabit domum fratris sui in Israel,

10. et vocabitur nomen ejus in Israel, domus discalceati calceamentum.

11. Si autem rixati fuerint homines pariter, homo cum fratre suo, et accesserit uxor unius eorum ad eruendum virum suum de manu verberantis eum, et extendens manum apprehenderit testes ejus,

12. abscindes manum : non parcat oculus tuus super eam.

13. Non erit in marsupio tuo pondus et pondus, magnum aut parvum.

14. Non erit in domo tua mensura et mensura, magna vel parva.

15. Pondus verax et justum erit tibi, et mensura verax et justa erit tibi, ut longævus sis super terram quam Dominus Deus tuus dat tibi in sorte :

16. quoniam abominatio Domino Deo tuo omnis faciens hæc, omnis faciens injustum.

17. Recordare quæcumque fecit tibi Amalec in via, exeunte te de terra Ægypti,

18. quomodo restitit tibi in via, et percussit caudam agminis tui, defessos post te, tu autem esuriebas et laborabas, et non timuit Deum.

19. Et erit, postquam quiescere fecerit te Dominus Deus tuus ab omnibus inimicis tuis qui in circuitu tuo in terra quam Dominus Deus tuus dat tibi hæreditare, delebis nomen Amalec de sub cælo, et non obliviscaris.

CAPUT XXVI.

1. Et erit, si intraveris in terram quam Dominus tuus dat tibi hæreditare, et hæreditaveris eam, et habitaveris in ea,

2. et sumes de primitiis fructuum terræ tuæ quam Dominus Deus tuus dat tibi, et mittes in cartallum, et ibis in locum quem elegerit Dominus Deus tuus ut invocetur nomen suum ibi.

3. Et venies ad sacerdotem qui erit in diebus illis, et dicet ad eum : Annuntio hodie Domino Deo meo, quia intravi in terram quam juravit Dominus patribus nostris dare nobis.

4. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς τὸν κάρταλλον ἐκ τῶν χειρῶν σου, καὶ θήσει αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

5. Καὶ ἀποκριθεὶς ἔρει ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου Συρίαν ἀπέβαλεν ὁ πατήρ μου, καὶ κατέβη εἰς Αἰγύπτου, καὶ παρώκησεν ἐκεῖ ἐν ἀριθμῷ βραχεί, καὶ ἐγένετο ἐκεῖ εἰς ἔθνος μέγα καὶ πλῆθος πολύ.

6. Καὶ ἐκάκωσαν ἡμᾶς οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ἐταπείνωσαν ἡμᾶς, καὶ ἐπέθηκαν ἡμῖν ἔργα σκληρά.

7. Καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ εἰσέκουσε Κύριος τῆς φωνῆς ἡμῶν, καὶ εἶδε τὴν ταπείνωσιν ἡμῶν, καὶ τὸν μόχθον ἡμῶν, καὶ τὸν θλιμὸν ἡμῶν.

8. Καὶ ἐξήγαγεν ἡμᾶς Κύριος ἐξ Αἰγύπτου αὐτὸς ἐν ἰσχύϊ αὐτοῦ τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐν δράμασι μεγάλοις, καὶ ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασιν.

9. Καὶ εἰσέγαγεν ἡμᾶς εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἔδωκεν ἡμῖν τὴν γῆν ταύτην, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.

10. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐνήνοχα τὴν ἀπαρχὴν τῶν γεννημάτων τῆς γῆς ἧς ἔδωκάς μοι, Κύριε, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. Καὶ ἀφήσεις αὐτὸ ἀπέναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ προσκυνήσεις ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

11. καὶ εὐφρανθήσῃ ἐν πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἔδωκέ σοι Κύριος ὁ Θεός σου, καὶ ἡ οἰκία σου, καὶ ὁ Λευίτης, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν σοί.

12. Ἐὰν δὲ συντελέσης ἀποδεκατῶσαι πᾶν τὸ ἐπιδέκατον τῶν γεννημάτων σου ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ, τὸ δεύτερον ἐπιδέκατον δώσεις τῷ Λευίτῃ καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ, καὶ φάγονται ἐν ταῖς πόλεσιν σου, καὶ εὐφρανθήσονται.

13. Καὶ ἔρει ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου Ἐξεκάρθαρα τὰ ἅγια ἐκ τῆς οἰκίας μου, καὶ ἔδωκα αὐτὰ τῷ Λευίτῃ καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ, κατὰ πάσας τὰς ἐντολάς ἃς ἐνετείλω μοι· οὐ παρήλθον τὴν ἐντολήν σου, καὶ οὐκ ἐπελαθόμην.

14. Καὶ οὐκ ἔφαγον ἐν ὀδύνῃ μου ἀπ' αὐτῶν, οὐκ ἐκάρπωσα ἀπ' αὐτῶν εἰς ἀκάθαρτον, οὐκ ἔδωκα ἀπ' αὐτῶν τῷ τεθνηκότι, ὑπήκουσα τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἐποίησα καθὰ ἐνετείλω μοι.

15. Κἀτίδες ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εὐλόγησον τὸν λαόν σου τὸν Ἰσραὴλ, καὶ τὴν γῆν ἣν ἔδωκας αὐτοῖς, καθὰ ὤμοσας τοῖς πατράσιν ἡμῶν, δοῦναι ἡμῖν γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.

16. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ Κύριος ὁ Θεός σου ἐνετείλατό σοι ποιῆσαι πάντα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα· καὶ φυλάξεσθε καὶ ποιήσετε αὐτὰ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν.

17. Τὸν Θεὸν εἰλου σήμερον εἶναι σου Θεόν, καὶ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ φυλάσσεσθαι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα, καὶ ὑπακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

18. Καὶ Κύριος ἐλάτῳ σε σήμερον γενέσθαι σε αὐτῷ λαὸν περιούσιον, καθάπερ εἶπε, φυλάττειν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ,

19. καὶ εἶναι σε ὑπεράνω πάντων τῶν ἐθνῶν, ὥς ἐποικήσῃ σε ὀνομαστὸν καὶ καύχημα καὶ δοξαστὸν, εἶναι σε λαὸν ἅγιον Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, καθὼς ἐλάλησε.

4. Et sumet sacerdos cartallum de manibus tuis, et ponet illum ante altare Domini Dei tui.

5. Et respondens dicit ante Dominum Deum tuum : Syriam rejectit pater meus, et descendit in Ægyptum, et incoluit ibi in numero brevi, et factus est ibi in gentem magnam et multitudinem copiosam.

6. Et afflixerunt nos Ægyptii, et humiliaverunt nos, et imposuerunt nobis opera dura.

7. Et exclamavimus ad Dominum Deum nostrum, et exaudivit Dominus vocem nostram, et vidit humiliationem nostram, et laborem nostrum, et tribulationem nostram.

8. Et eduxit nos Dominus de Ægypto ipse in fortitudine sua magna, et in manu valida, et in brachio excelso, et in visionibus magnis, et in signis et in prodigiis.

9. Et induxit nos in locum hunc, et dedit nobis terram hanc, terram fluentem lac et mel.

10. Et nunc ecce attuli primitiam geniminum terræ quam dedisti mihi, Domine, terram fluentem lac et mel. Et dimitte illud ante Dominum Deum tuum, et adorabis ante Dominum Deum tuum,

11. et lætaberis in omnibus bonis quæ dedit tibi Dominus Deus tuus, et domus tua, et Levita, et advena qui est in te.

12. Si autem consummaveris decimare decimam geniminum tuorum in anno tertio, secundam decimam dabis Levitæ et advenæ et pupillo et viduæ, et comedent in civitatibus tuis, et lætabuntur.

13. Et dices ante Dominum Deum tuum : Abstuli sancta e domo mea, et dedi ea Levitæ et advenæ et pupillo et viduæ, secundum omnia mandata quæ mandasti mihi : non sum transgressus mandatum tuum, neque oblitus sum.

14. Et non comedi in luctu meo de eis, non obtuli de eis in immundum, non dedi ex eis mortuo, obedi vi voci Domini Dei nostri, feci sicut mandasti mihi.

15. Respice de domo sancta tua de cælo, et benedic populum tuum Israel, et terram quam dedisti eis, sicut juraveras patribus nostris dare nobis terram fluentem lac et mel.

16. In die hac Dominus Deus tuus mandavit tibi facere omnes justificationes et judicia : et observabis et facietis omnia ex toto corde vestro et ex tota anima vestra.

17. Deum elegisti hodie esse Deum tuum, et ambulare in omnibus viis ejus, et observare justificationes et judicia, et obedire voci ejus.

18. Et Dominus elegit te hodie esse te sibi populum peculiarem, sicut dixit, ut custodias mandata ejus.

19. et sis tu super omnes gentes, sicut fecit te nominatum et gloriationem et celebrem, ut sis tu populus sanctus Domino Deo tuo, sicut locutus est.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

CAPUT XXVII.

1. Καὶ προσέταξε Μωϋσῆς καὶ ἡ γερουσία Ἰσραὴλ, λέγων· Φυλάσσετε πάσας τὰς ἐντολάς ταύτας, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον.

2. Καὶ ἔσται ἡ ἡμέρα διαβῆτε τὸν Ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι, καὶ στήσεις σεαυτῷ λίθους μεγάλους, καὶ κονιάσεις αὐτοὺς κονία,

3. καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν λίθων τούτων πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου, ὡς ἂν διαβῆτε τὸν Ἰορδάνην, ἥνικα ἂν εἰσέλθῃτε εἰς τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεός τῶν πατέρων σου δίδωσί σοι, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, ὃν τρόπον εἶπε Κύριος ὁ Θεός τῶν πατέρων σου σοί.

4. Καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τὸν Ἰορδάνην, στήσετε τοὺς λίθους τούτους ὅς ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον, ἐν ὄρει Γαιβάλ, καὶ κονιάσεις αὐτοὺς κονία.

5. Καὶ οἰκοδομήσεις ἐκεῖ θυσιαστήριον Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, θυσιαστήριον ἐκ λίθων· οὐκ ἐπιθαλεῖς ἐπ' αὐτὸ σίδηρον.

6. Λίθους ὀλοκλήρους οἰκοδομήσεις θυσιαστήριον Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, καὶ ἀνοίσεις ἐπ' αὐτὸ ὀλοκαυτώματα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου.

7. Καὶ θύσεις ἐκεῖ θυσίαν σωτηρίου· καὶ φαγῇ, καὶ ἐμπλησθήσῃ, καὶ εὐφρανθήσῃ ἐναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

8. Καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν λίθων πάντα τὸν νόμον τοῦτον σαφῶς σφόδρα.

9. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται παντὶ Ἰσραὴλ, λέγοντες· Σιώπα καὶ ἀκουε, Ἰσραὴλ· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ γέγονας εἰς λαὸν Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου,

10. καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ ποιήσεις πάσας τὰς ἐντολάς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον.

11. Καὶ ἐνετελέατο Μωϋσῆς τῷ λαῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων·

12. Οὗτοι στήσονται εὐλογεῖν τὸν λαὸν ἐν ὄρει Γαριζὶν, διαβάντες τὸν Ἰορδάνην· Συμεὼν, Λευὶ, Ἰούδας, Ἰσάαχάρ, Ἰωσήφ καὶ Βενιαμὴν.

13. Καὶ οὗτοι στήσονται ἐπὶ τῆς κατάρας ἐν ὄρει Γαιβάλ· Ρουβὴν, Γάδ καὶ Ἀσὴρ, Ζαβουλὼν, Δὰν καὶ Νεφθαλί.

14. Καὶ ἀποκριθέντες ἐροῦσιν οἱ Λευῖται παντὶ Ἰσραὴλ φωνῇ μεγάλῃ·

15. Ἐπικατάρατος ἄνθρωπος ὅστις ποιήσει γλυπτὸν καὶ ῥωνευτὸν, βδέλυγμα Κυρίῳ, ἔργον χειρῶν τεχνιτῶν, καὶ θήσῃ αὐτὸ ἐν ἀποκρύφῳ· καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς ἐροῦσι· Γένοιτο.

16. Ἐπικατάρατος ὁ ἀτιμάζων πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

17. Ἐπικατάρατος ὁ μετατιθεὶς ὄρια τοῦ πλησίον· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

18. Ἐπικατάρατος ὁ πλανῶν τυφλὸν ἐν ὁδῷ· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

19. Ἐπικατάρατος ὅς ἂν ἐκκλίνῃ κρίσιν προσηλύτου καὶ ὀρφανοῦ καὶ χήρας· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

20. Ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀπεκάλυψε συγκαλύμμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

21. Ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ παντὸς κτήνους· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

1. Et præcepit Moyses et seniores Israel, dicens : Custodite omnia mandata hæc, quæcumque ego mando vobis hodie.

2. Et erit quacumque die transieritis Jordanem in terram quam Dominus Deus tuus dat tibi, et statues tibi lapides magnos, et levigabis eos calce,

3. et scribes super lapides hos omnia verba legis hujus, postquam transieritis Jordanem, cum intraveritis in terram quam Dominus Deus patrum tuorum dat tibi, terram fluentem lac et mel, quemadmodum dixit Dominus Deus patrum tuorum tibi.

4. Et erit postquam transieritis Jordanem, statuetis lapides hos quos ego mando tibi hodie, in monte Gæbal, et levigabis eos calce.

5. Et ædificabis ibi altare Domino Deo tuo, altare ex lapidibus : non immittes ferrum in illud.

6. Lapidem integro ædificabis altare Domino Deo tuo, et offeres super illud holocaustomata Domino Deo tuo.

7. Et sacrificabis ibi sacrificium salutaris : et comedes, et saturaberis, et lætaberis ante Dominum Deum tuum.

8. Et scribes super lapides omnem legem hanc manifeste valde.

9. Et locutus est Moyses et sacerdotes Levitæ omni Israel, dicentes : Tace et audi, Israel : in die hac factus es in populum Domino Deo tuo,

10. et exaudies vocem Domini Dei tui, et facies omnia mandata ejus et justificationes ejus, quascumque ego mando tibi hodie.

11. Et mandavit Moyses populo in die illa, dicens :

12. Hi stabunt benedicere populum in monte Garizin, transgressi Jordanem : Symeon, Levi, Judas, Issachar, Joseph et Benjamin.

13. Et hi stabunt super maledictionem in monte Gæbal : Ruben, Gad et Aser, Zabulon, Dan et Nephthali.

14. Et respondentes dicent Levitæ universo Israel voce magna :

15. Maledictus homo quisquis faciet sculptile et fusile, abominationem Domino, opus manuum artificum, et ponet illud in abscondito : et respondens omnis populus dicent : Fiat.

16. Maledictus qui spernit patrem suum vel matrem suam : et dicent omnis populus : Fiat :

17. Maledictus qui transfert terminos proximi : et dicent omnis populus : Fiat.

18. Maledictus qui errare faciet cæcum in via : et dicent omnis populus : Fiat.

19. Maledictus quicumque perverterit judicium advenæ et pupilli et viduæ : et dicent omnis populus : Fiat.

20. Maledictus qui dormit cum uxore patris sui, quoniam revelavit cooperimentum patris sui : et dicent omnis populus : Fiat.

21. Maledictus qui dormit cum omni pecore : et dicent omnis populus : Fiat.

22. Ἐπικατάρματος ὁ κοιμώμενος μετὰ ἀδελφῆς ἐκ πατρὸς ἢ μητρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

23. Ἐπικατάρματος ὁ κοιμώμενος μετὰ νύμφης αὐτοῦ· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο. Ἐπικατάρματος ὁ κοιμώμενος μετὰ τῆς ἀδελφῆς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

24. Ἐπικατάρματος ὁ τύπτων τὸν πλησίον δόλῳ· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

25. Ἐπικατάρματος ὃς ἂν λάβῃ δῶρα πατάξαι ψυχὴν αἵματος ἀνθρώπου· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

26. Ἐπικατάρματος πᾶς ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις τοῦ νόμου τούτου ποιῆσαι αὐτούς· καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· Γένοιτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Καὶ ἔσται, ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσης τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πᾶσας τὰς ἐντολάς ταύτας ὃς ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον, καὶ δώσει σε Κύριος ὁ Θεός σου ὑπεράνω ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς,

2. καὶ ἤξουσιν ἐπὶ σέ πᾶσαι αἱ εὐλογίαι αὗται, καὶ εὐρήσουσί σε. Ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσης τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου,

3. εὐλογημένος σὺ ἐν πόλει, καὶ εὐλογημένος σὺ ἐν ἀγρῷ.

4. Εὐλογημένα τὰ ἔχγονα τῆς κοιλίας σου, καὶ τὰ γεννήματα τῆς γῆς σου, καὶ τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου.

5. Εὐλογημένοι αἱ ἀποθήκαι σου, καὶ τὰ ἐγκαταλείμματά σου.

6. Εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι σε, καὶ εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι σε.

7. Παραδῶ Κύριος ὁ Θεός σου τοὺς ἐχθρούς σου τοὺς ἀνθεστηκότας σοι συντετριμμένους πρὸ προσώπου σου· ὁδῶ μὲν ἐξελεύσονται πρὸς σέ, καὶ ἐν ἑπτὰ ὁδοῖς φεύξονται ἀπὸ προσώπου σου.

8. Ἀποστείλαι Κύριος ἐπὶ σέ τὴν εὐλογίαν ἐν τοῖς ταμείοις σου, καὶ ἐπὶ πάντα οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χειρά σου ἐπὶ τῆς γῆς ἧς Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι.

9. Ἀναστήσαι σε Κύριος ἐαυτῷ λαὸν ἅγιον, ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς πατράσι σου. Ἐὰν ἀκούσης τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ πορευθῇς ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ,

10. καὶ ὀφνταί σε πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς ὅτι τὸ ὄνομα Κυρίου ἐπικέκληταί σοι, καὶ φοβηθήσονται σε.

11. Καὶ πληθυνεῖ σε Κύριος ὁ Θεός σου εἰς ἀγαθὰ ἐν τοῖς ἐχθόνοις τῆς κοιλίας σου, καὶ ἐπὶ τοῖς ἐχθόνοις τῶν κτηνῶν σου, καὶ ἐπὶ τοῖς γεννήμασι τῆς γῆς σου, ἐπὶ τῆς γῆς σου ἧς ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσι σου δοῦναι σοι.

12. Ἀνοίξαι σοι Κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ τὸν ἀγαθόν, τὸν οὐρανόν, δοῦναι τὸν ὑετὸν τῇ γῇ σου ἐπὶ καιροῦ. Εὐλογησαί πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου. Καὶ δανειεῖς ἔθνεσι πολλοῖς, σὺ δὲ οὐ δανειτῇ, καὶ ἄρξεις σὺ ἐθνῶν πολλῶν, σὺ δὲ οὐκ ἄρξῃ.

13. Καταστήσει σε Κύριος ὁ Θεός σου εἰς κεφαλὴν, καὶ μὴ εἰς οὐράν, καὶ ὅση τότε ἐπάνω καὶ οὐκ ὅση ὑποκάτω. Ἐὰν ἀκούσης τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον φυλάσσειν,

22. Maledictus qui dormit cum sorore ex patre aut matre sua : et dicent omnis populus : Fiat.

23. Maledictus qui dormit cum nuru sua : et dicent omnis populus : Fiat. Maledictus qui dormit cum sorore uxoris suæ : et dicent omnis populus : Fiat.

24. Maledictus qui percutit proximum dolo : et dicent omnis populus : Fiat.

25. Maledictus quicumque acceperit munera ad percutiendam animam sanguinis innocentis : et dicent omnis populus : Fiat.

26. Maledictus homo qui non permanet in omnibus verbis legis hujus ad faciendum ea : et dicent omnis populus : Fiat.

CAPUT XXVIII.

1. Et erit, si auditione audieris vocem Domini Dei tui ad custodiendum et faciendum omnia mandata hæc quæ ego mando tibi hodie, et dabit te Dominus Deus tuus supra omnes gentes terræ,

2. et venient ad te omnes benedictiones istæ, et invenient te. Si auditione audieris vocem Domini Dei tui,

3. benedictus tu in civitate, et benedictus tu in agro.

4. Benedicti fetus ventris tui, et genimina terræ tuæ, et armenta bouum tuorum, et greges ovium tuarum.

5. Benedictæ apothecæ tuæ, et reliquæ tuæ.

6. Benedictus tu cum ingrederis, et benedictus tu cum egrederis.

7. Tradat Dominus Deus tuus inimicos tuos qui stant contra te contritos ante faciem tuam : via una exibunt ad te, et in septem viis fugient a facie tua.

8. Mittat Dominus super te benedictionem in cellariis tuis, et ad omnia quocumque miseris manum tuam super terram quam Dominus Deus tuus dat tibi.

9. Suscitet te Dominus sibi populum sanctum, quemadmodum juravit patribus tuis. Si audieris vocem Domini Dei tui, et ambulaveris in omnibus viis ejus,

10. et videbunt te omnes gentes terræ quia nomen Domini invocatum est tibi, et timebunt te.

11. Et multiplicabit te Dominus Deus tuus ad bona in fructibus ventris tui, et in fructibus pecorum tuorum, et in fructibus terræ tuæ, super terram tuam quam juravit Dominus patribus tuis dare tibi.

12. Aperiat tibi Dominus thesaurum suum bonum, cælum, ad dandam pluviam terræ tuæ in tempore. Benedicat omnia opera manuum tuarum. Et fenerabis gentibus multis, tu autem mutuum non accipies, et principaberis tu gentium multarum, tui autem non principabuntur.

13. Constituet te Dominus Deus tuus in caput, et non in caudam, eteris tunc supra et non eris subter. Si audieris vocem Domini Dei tui, quæcumque ego mando tibi hodie custodire,

14. οὐ παραθήσῃ ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν ὧν ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον δεξιά οὐδὲ ἀριστερά, πορεύεσθαι ὅπισθω θεῶν ἐτέρων λατρεύειν αὐτοῖς.

15. Καὶ ἔσται, ἐὰν μὴ εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, φυλάσσεσθαι πάσας τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον, καὶ ἐλεύσονται ἐπὶ σέ πᾶσαι αἱ καταραὶ αὗται, καὶ καταλήφονται σε.

16. Ἐπικατάρατος σὺ ἐν πόλει, καὶ ἐπικατάρατος σὺ ἐν ἀγρῷ.

17. Ἐπικατάρατοι αἱ ἀποθήκαι σου, καὶ τὰ ἐγκαταλείμματά σου.

18. Ἐπικατάρατα τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου, καὶ τὰ γεννήματα τῆς γῆς σου, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου.

19. Ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι σε, καὶ ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι σε.

20. Ἀποστείλει Κύριος ἐπὶ σέ τὴν ἔνδειαν καὶ τὴν ἐκλιμίαν καὶ τὴν ἀνάλωσιν ἐπὶ πάντα οὗ ἐὰν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε, καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε ἐν τάχει διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματά σου, διότι ἔγκατέλιπες με.

21. Προσκολλήσαι Κύριος εἰς σέ τὸν θάνατον, ἕως ἂν ἐξανάλωσῃ σε ἀπὸ τῆς γῆς εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν.

22. Πατάξει σε Κύριος ἐν ἀπορίᾳ, καὶ πυρετῷ, καὶ ῥίγῃ, καὶ ἐρεθισμῷ, καὶ ἀνεμοφθορίᾳ, καὶ τῇ ὄλῃ, καὶ καταδιώξονται σε ἕως ἂν ἀπολέωσί σε.

23. Καὶ ἔσται σοι ὁ οὐρανὸς ὁ ὑπὲρ κεφαλῆς σου χαλκοῦς, καὶ ἡ γῆ ἡ ὑποκάτω σου σιδηρᾷ.

24. Δῶν Κύριος ὁ Θεός σου τὸν βέτον τῆς γῆς σου κομπορὸν, καὶ χούς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταθήσεται, ἕως ἂν ἐκτρίψῃ σε, καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε ἐν τάχει.

25. Δὼν σε Κύριος ἐπὶ κοπὴν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ἐν ὁδῷ μὴ ἐξελεύσῃ πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἐν ἑπτά ὁδοῖς φεύγῃ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν καὶ ἔσῃ διασπορὰ ἐν πάσαις βασιλείαις τῆς γῆς.

26. Καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ ὑμῶν κατάθρωμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφροβῶν.

27. Πατάξει σε Κύριος ἔλκει Αἰγυπτίῳ εἰς τὴν ἔδραν, καὶ φῶρα ἀγρία, καὶ κνήφῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι σε ἰαθῆναι.

28. Πατάξει σε Κύριος παραπληξίᾳ, καὶ ἀορασίᾳ, καὶ ἐκτάσσει διανοίας.

29. Καὶ ἔσῃ ψηλαφῶν μεσημβρίας, ὥς τις ψηλαφῇσαι τυρλὸς ἐν τῷ σκότει, καὶ οὐκ εὐδώσει τὰς ὁδοὺς σου· καὶ ἔσῃ τότε ἀδικούμενος καὶ διαρπαζόμενος πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐκ ἔσται ὁ βοηθῶν.

30. Ἰυναῖκα λήψῃ, καὶ ἀνὴρ ἕτερος ἔξει αὐτήν· οἰκίαν οἰκοδομήσεις, καὶ οὐκ οἰκήσεις ἐν αὐτῇ· ἀμπελῶνα φυτεύσεις, καὶ οὐ μὴ τρυγήσεις αὐτόν.

31. Ὁ μόσχος σου σφαγμένος ἐναντίον σου, καὶ οὐ φαίῃ ἐξ αὐτοῦ· ὁ ὄνος σου ἥρπασμένος ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκ ἀποδοθήσεται σοι· τὰ πρόβάτά σου δεδομένα τοῖς ἐχθροῖς σου, καὶ οὐκ ἔσται σοι ὁ βοηθῶν.

32. Οἱ υἱοὶ σου καὶ αἱ θυγατέρες σου δεδομένα ἔθνη ἐτέρῳ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ σου βλέφονται σφακελίζοντες εἰς αὐτὰ, οὐκ ἰσχύσει ἡ χεὶρ σου.

33. Τὰ ἐκφρορία τῆς γῆς σου, καὶ πάντας τοὺς πόρους σου φάγεται ἔθνος ὃ οὐκ ἐπίστασαι, καὶ ἔσῃ ἀδικούμενος καὶ τεθραυσμένος πάσας τὰς ἡμέρας.

14. non prateribis ab omnibus mandatis quæ ego mando tibi hodie dextra aut sinistra, ire post deos alienos ærvire illis.

15. Et erit, si non exaudieris vocem Domini Dei tui, custodiendo omnia mandata ejus quæcumque ego mando tibi hodie, et venient in te omnes maledictiones istæ, et apprehendent te.

16. Maledictus tu in civitate, et maledictus tu in agro.

17. Maledictæ apothecæ tuæ, et reliquæ tuæ.

18. Maledicti fœtus ventris tui, et genimina terræ tuæ, armenta bonum tuorum, et greges ovium tuarum.

19. Maledictus tu cum ingrederis, et maledictus tu cum egrederis.

20. Mittat Dominus in te egestatem et famiem et consumptionem super omnia quocumque miseris manum tuam, quoadusque exterminaverit te, et quoadusque disperdiderit te velociter propter malignas adinventiones tuas, eo quod dereliquisti me.

21. Adjungat Dominus in te mortem, donec absumpserit te de terra in quam ingrederis illuc hæreditare eam.

22. Percutiat te Dominus in penuria, et febris, et rigore, et rosione, et aeris corruptione, et rubigine, et persequetur te donec disperdiderint te.

23. Et erit tibi cælum quod super caput tuum, æneum, et terra quæ sub te ferrea.

24. Det Dominus Deus tuus pluviam terræ tuæ pulverem, et cinis de cælo descendet, quoadusque attriverit te, et quoadusque disperdiderit te velociter.

25. Det te Dominus in occisionem coram inimicis : in via una exhibis ad eos, et in septem viis fugies a facie eorum : et eris dispersio in omnibus regnis terræ.

26. Et erunt mortui vestri esca volatilibus cæli et bestiis terræ, et non erit qui exterreat.

27. Percutiat te Dominus ulcere Ægyptio in sede, et scabie agresti, et prurigine, ita ut non possis tu curari.

28. Percutiat te Dominus amentia, et cæcitate, et excessu mentis.

29. Et eris palrans meridie, veluti si palparet cæcus in tenebris, et non prosperabit vias tuas : et eris tunc injuriis affectus et direptus omnibus diebus, et non erit qui auxilium ferat.

30. Uxorem accipies, et vir alius habebit eam : domum ædificabis, et non habitabis in ea : vineam plantabis, et non vindemiabis eam.

31. Vitulus tuus jugulatus ante te, et non comedes ex eo : asinus tuus ereptus a te, et non reddetur tibi : oves tuæ datæ inimicis tuis, et non erit tibi qui auxilietur.

32. Filii tui et filiæ tuæ datæ genti alteri, et oculi tui aspicient tabescentes ad ea, non valebit manus tua.

33. Proventus terræ tuæ, et omnes labores tuos comedet gens quam non nosti, et eris injuriis affectus et quassatus omnibus diebus.

34. Καὶ ἔση παράπληκτος διὰ τὰ ὁράματα τῶν ὀφθαλμῶν σου ἃ βλέψῃ.

35. Πατάξαι σε Κύριος ἐν ἑλκεῖ πονηρῷ ἐπὶ τὰ γόνατα καὶ ἐπὶ τὰς κνήμας, ὥστε μὴ δύνασθαι ἰαθῆναι σε ἀπὸ ἰγνους τῶν ποδῶν σου ἕως τῆς κορυφῆς σου.

36. Ἀπαγάγοι Κύριος σε καὶ τοὺς ἀρχοντας σου οὓς ἂν καταστήσῃς ἐπὶ σεαυτὸν ἐπ' ἔθνος ὃ οὐκ ἐπίστασαι σὺ καὶ οἱ πατέρες σου, καὶ λατρεύσεις ἐκεῖ θεοὶς ἑτέροις, ξύλοις καὶ λίθοις.

37. Καὶ ἔση ἐκεῖ ἐν αἰνίγματι καὶ παραβολῇ καὶ διηγήματι ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν εἰς οὓς ἂν ἀπαγάγῃ σε Κύριος ἐκεῖ.

38. Σπέρμα πολλὸ ἐξοίσεις εἰς τὸ πεδίον, καὶ ὀλίγα εἰσίσεις, ὅτι κατέδεται αὐτὰ ἡ ἀκρίς.

39. Ἀμπελῶνα φυτεύσεις καὶ κατεργᾷ, καὶ οἶνον οὐ πλεσαι, οὐδὲ εὐφρανθήσῃ ἐξ αὐτοῦ, ὅτι καταφάγεται αὐτὰ ὁ σκώληξ.

40. Ἐλαῖαι ἔσσονται σοι ἐν πᾶσι τοῖς ὄρεois σου, καὶ ἔλαιον οὐ χρῖσῃ, ὅτι ἐκρυσῆται ἡ ἑλαία σου.

41. Υἱοὺς καὶ θυγατέρας γεννήσεις καὶ οὐκ ἔσονται, ἀπελεύσονται γὰρ ἐν αἰγμάλωσι.

42. Πάντα τὰ ξύλινα σου, καὶ τὰ γεννήματα τῆς γῆς σου ἐξαναλώσει ἡ ἐρίσῦβη.

43. Ὁ προσήλυτος ὃς ἐστὶν ἐν σοὶ ἀναθήσεται ἄνω ἄνω, σὺ δὲ καταθήσῃ κάτω κάτω.

44. Οὗτος δανείσει σοι, σὺ δὲ τούτῳ οὐ δανείεις· οὗτος ἔσται κεφαλὴ, σὺ δὲ ἔση οὐρά.

45. Καὶ ἐλεύσονται ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ κατάραι αὐται, καὶ καταδιώκονται σε, καὶ καταλήψονται σε, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε· ὅτι οὐκ εἰσῆλθου τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, φυλάξαι τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα ὅσα ἐνετειλάτο σοι.

46. Καὶ ἔσται ἐν σοὶ σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος,

47. ἀνθ' ὧν οὐκ ἐλάτρευσας Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου ἐν εὐπροσύνῃ καὶ ἀγαθῇ διανοίᾳ διὰ τὸ πλῆθος πάντων.

48. Καὶ λατρεύσεις τοῖς ἑχθροῖς σου, οὓς ἐπαποστείλει Κύριος ἐπὶ σέ, ἐν λιμῷ, καὶ ἐν δίψει, καὶ ἐν γυμνότητι, καὶ ἐν ἐκλείψει πάντων καὶ ἐπιθήσῃ κλοιδὸν σιδηροῦν ἐπὶ τὸν τράχηλόν σου, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε.

49. Ἐπάξει ἐπὶ σέ Κύριος ἔθνος μακρόθεν ἀπ' ἐσθῆτος τῆς γῆς, ὥς ἐν δρμημα αἰετοῦ, ἔθνος ὃ οὐκ ἀκούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ,

50. ἔθνος ἀναιδὲς προσώπων, βετις οὐ θαυμάσει πρόσωπον πρεσβύτου, καὶ νέον οὐκ ἐλεήσει.

51. Καὶ κατέδεται τὰ ἔκγονα τῶν κτηνῶν σου, καὶ τὰ γεννήματα τῆς γῆς σου, ὥστε μὴ καταλιπεῖν σοι σίτον, οἶνον, ἔλαιον, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου, ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε,

52. καὶ ἐκτρέψῃ σε ἐν ταῖς πόλεσι σου· ἕως ἂν καταιρεθῶσι τὰ τεῖχη καὶ ὑψηλὰ καὶ τὰ ὄχυρά ἐφ' οἷς σὺ πέποιθας ἐπ' αὐτοῖς, ἐν πάσῃ τῇ γῇ σου. Καὶ θλίψει σε ἐν ταῖς πόλεσι σου αἵς ἔδωκέ σοι.

53. Καὶ φαγῇ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου, χρέα υἱῶν σου καὶ θυγατέρων σου, ὅσα ἔδωκέ σοι, ἐν τῇ στενοχωρίᾳ σου καὶ ἐν τῇ θλίψει σου, ἥ θλίψις σε ὁ ἑχθρός σου.

54. Ὁ ἀπαλὸς ὁ ἐν σοὶ καὶ ὁ τρυφερός σφόδρα βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ, καὶ τὴν γυναῖκα τὴν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ, καὶ τὰ καταλειμμένα τέκνα, ἃ ἂν καταλειφθῇ αὐτῷ.

34. Et eris stupidus propter visiones oculorum tuorum quas cernes.

35. Percutiat te Dominus in ulcere maligno super genua et super suras, ut non possis tu curari a vestigio pedum tuorum usque ad verticem tuum.

36. Abducat Dominus te et principes tuos quos constitues super te ad gentem quam non nosti tu et patres tui, et servies ibi diis aliis, lignis et lapidibus.

37. Et eris ibi in ænigma et parabolam et fabulam in omnibus gentibus ad quas abduxerit te Deus illuc.

38. Semen multum proferes in campum, et pauca inferes, quoniam locusta comedet ea.

39. Vineam plantabis et operaberis, et vinum non bibes, neque lactaberis ex eo, quoniam comedet ea vermis.

40. Olivæ tibi erunt in omnibus finibus tuis, et oleo non ungeris, quoniam defluet oliva tua.

41. Filios et filias generabis et non erunt, abibunt enim in captivitatem.

42. Omnia lignea tua, et genimina terræ tuæ absument rubigo.

43. Advena qui est in te ascendet sursum sursum, tu autem descendes deorsum deorsum.

44. Hic fœnerabit tibi, tu autem huic non fœnerabis: hic erit caput, tu autem eris cauda.

45. Et venient super te omnes maledictiones hæc, et persequentur te, et apprehendent te, quoadusque exterminaverint te et quoadusque disperdiderint te: quoniam non exaudisti vocem Domini Dei tui, ad custodiendum mandata ejus, et justificationes quascumque mandavit tibi.

46. Et erunt in te signa et prodigia in semine tuo usque in sæculum,

47. pro eo quod non servisti Domino Deo tuo in lætitia et bona mente propter multitudinem omnium.

48. Et servies inimicis tuis, quos immittet Dominus super te, in fame, et in siti, et in nuditate, et in omnium inopia: et imponet jugum ferreum super cervicem tuam, quoadusque exterminaverit te.

49. Inducet super te Dominus gentem de longe ab extremo terræ, tamquam impetum aquilæ, gentem ejus non audies vocem ejus,

50. gentem impudentem facie, qui non mirabitur faciem senis, et juvenis non miserebitur.

51. Et comedet fetus pecorum tuorum, et genimina terræ tuæ, ita ut non relinquat tibi frumentum, vinam, oleum, armenta boum tuorum, et græges ovium tuarum, quoadusque perdidit te,

52. et attriverit te in civitatibus tuis: quoadusque destructa fuerint mœnia excelsa et munita in quibus tu confidisti in eis, in omni terra tua. Et tribulabit te in civitatibus tuis quas dedit tibi.

53. Et comedes fetas ventris tui, carnes filiorum tuorum et filiarum tuarum, quas dedit tibi, in angustia tua et in tribulatione tua, qua tribulabit te inimicus tuus.

54. Mollis qui in te et tener valde fascinabit oculo suo fratrem suum, et uxorem quæ est in sinu suo, et filios qui reliqui sunt, quicumque relictii fuerint illi:

55. ὄψετε δοῦναι ἐνὶ αὐτῶν ἀπὸ τῶν σαρκῶν τῶν τέκνων αὐτοῦ, ὧν ἂν κατέστη διὰ τὸ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶ ὡδὲν ἐν τῇ στενοχωρίᾳ σου, καὶ ἐν τῇ θλίψει σου, ἥ ἂν θλίψῃ σὲ οἱ ἐχθροὶ σου ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν σου.

56. Καὶ ἡ ἀπαλὴ ἐν ὑμῖν καὶ ἡ τρυφερὰ, ἥ οὐχὶ πείραν ἔλαβεν ὁ ποὺς αὐτῆς βαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὴν τρυφερότητα καὶ διὰ τὴν ἀπαλότητα, βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ αὐτῆς τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν ἐν κόλπῳ αὐτῆς, καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς,

57. καὶ τὸ κόριον αὐτῆς τὸ ἐξελθὼν διὰ τῶν μηρῶν αὐτῆς, καὶ τὸ τέκνον αὐτῆς ὃ ἐὰν τέκῃ καταράγεται γὰρ αὐτὰ διὰ τὴν ἐνδειαν πάντων κρυφῇ ἐν τῇ στενοχωρίᾳ σου, καὶ ἐν τῇ θλίψει σου, ἥ θλίψει σὲ ὁ ἐχθρὸς σου ἐν ταῖς πόλεσιν σου,

58. ἐὰν μὴ εἰσακοῦσης ποιεῖν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου, τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ, φοβεῖσθαι τὸ ὄνομα τὸ ἐντίμον, τὸ θαυμαστὸν τούτο, ΚΥΡΙΟΝ τὸν ΘΕΟΝ σου.

59. Καὶ παραδοξάσει Κύριος τὰς πληγὰς σου, καὶ τὰς πληγὰς τοῦ σπέρματός σου, πληγὰς μεγάλας καὶ θαυμαστάς, καὶ νόσους πονηράς καὶ πιστάς.

60. Καὶ ἐπιστρέψει πᾶσαν τὴν ὁδὸν Ἀιγύπτου τὴν πονηράν, ἣν διευλαβοῦ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ κολληθήσονται ἐν σοί.

61. Καὶ πᾶσαν μαλακίαν, καὶ πᾶσαν πληγὴν τὴν μὴ γεγραμμένην, καὶ πᾶσαν τὴν γεγραμμένην ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου, ἐπάξει Κύριος ἐπὶ σέ, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε.

62. Καὶ καταλειφθήσεσθε ἐν ἀριθμῷ βραχέϊ, ἀνθ' ὧν ὅτι ἤτε ὡς αἱ τὰ ἀστρα τοῦ οὐρανοῦ τῶν πλήθει, ὅτι οὐκ εἰσῆκουσας τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

63. Καὶ ἔσται, ὃν τρόπον εὐφράνθη Κύριος ἐφ' ὑμῖν εἰ ποιῆσαι ὑμᾶς καὶ πληθύναι ὑμᾶς, οὕτως εὐφρανθήσεται Κύριος ἐφ' ὑμῖν ἐξολοθρεύσαι ὑμᾶς καὶ ἐξαρθῆσεσθε ἐν τάχει ἀπὸ τῆς γῆς εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν.

64. Καὶ διασπερεῖ σε Κύριος ὁ Θεός σου εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς, καὶ δουλεύσεις ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ἑλλοῖς καὶ λίθαις, οὓς οὐκ ἠπίστω σὺ καὶ οἱ πατέρες σου.

65. Ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκεῖνοις οὐκ ἀναπαύσει σε, οὐδ' οὐ μὴ γένηται στάσις τῷ ἵχνει τοῦ ποδός σου· καὶ δώσει σοι Κύριος ἐκεῖ καρδίαν ἑτέραν ἀπειθοῦσαν, καὶ ἐκλείποντας ὀφθαλμούς, καὶ τηκομένην ψυχὴν.

66. Καὶ ἔσται ἡ ζωὴ σου κρεμασμένη ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου, καὶ φοβηθήσῃ ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ οὐ πιστεύσεις τῇ ζωῇ σου.

67. Τοκοῦν ἔρεις· Πῶς ἂν γένοιτο ἑσπέρα· καὶ τὸ ἑσπέρας ἔρεις· Πῶς ἂν γένοιτο πρωί· ἀπὸ τοῦ φόβου τῆς καρδίας σου ὃν φοβηθήσῃ, καὶ ἀπὸ τῶν δραμάτων τῶν ὀφθαλμῶν σου ὧν ὄψῃ.

68. Καὶ ἀποστρέψει σε Κύριος εἰς Αἴγυπτον ἐν πλοῖ-
ας ἐν τῇ ὁδῷ ἥ ἔειπα· Οὐ προσθήσῃ ἐπὶ ἰδεῖν αὐτήν, καὶ παθήσεσθε ἐκεῖ τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν εἰς παῖδας καὶ καிடίσκας, καὶ οὐκ ἔσται ὁ κτώμενος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

1. Οὗτοι οἱ λόγοι τῆς διαθήκης, οὓς ἐνετεῖλατο Κύ-

55. ut det uni eorum de carnibus filiorum suorum, de quibuscumque edet eo quod non derelictum sit ei quicquam in angustia tua, et in tribulatione tua, qua tribulabunt te inimici tui in omnibus civitatibus tuis.

56. Et mollis in vobis et delicosa, cujus non cepit experientiam pes ejus ingredi super terram propter teneritudinem et propter molliorem, fasciabit oculo suo virum suum qui in sinu suo, et filium et filiam suam,

57. et corium suum quod exiit per femora sua, et filium suum quem pepererit : comedet enim ea propter egestatem omnium clam in angustia tua, et in tribulatione tua qua tribulabit te inimicus tuus in civitatibus tuis,

58. si non exaudieris facere omnia verba legis hujus, quæ scripta sunt in libro hoc, timere nomen honoratum, admirabile hoc, DOMINUM DEUM tuum.

59. Et incredibiles faciet Dominus plagas tuas, et plagas seminis tui, plagas magnas et admirabiles, et morbos malignos et stabiles.

60. Et redire faciet omnem dolorem Ægypti malignum, quem timuisti a facie eorum, et adhærebunt in te.

61. Et omnem languorem, et omnem plagam quæ non scripta, et omnem quæ scripta est in libro legis hujus, inducet Dominus super te, quoadusque exterminaverit te.

62. Et derelinquemini in numero brevi, pro eo quod fuistis sicut astra cæli multitudine, quoniam non exaudisti vocem Domini Dei tui.

63. Et erit, sicut lætatus est Dominus in vobis bene facere vobis et multiplicare vos, sic lætabitur Dominus in vobis exterminare vos : et auferemini velociter de terra in quam ingrederis illuc hæreditare eam.

64. Et disseminabit te Dominus Deus tuus in omnes gentes, ab extremo terræ usque ad extremum terræ, et servies ibi diis aliis, lignis et lapidibus, quos non noveras tu et patres tui.

65. Sed et in gentibus illis non dabit tibi quietem, neque erit requies vestigio pedis tui : et dabit tibi Dominus ibi cor aliud incredulum, et deficientes oculos, et tabescentem animam.

66. Et erit vita tua pendens ante oculos tuos, et timebis die ac nocte, et non credes vitæ tuæ.

67. Mane dices : Quomodo fiat vespera? et vesperi dices : Quomodo fiat mane? præ timore cordis tui quem timebis, et præ visionibus oculorum tuorum quas videbis.

68. Et redire te faciet Dominus in Ægyptum in navigiis in via qua dixi : Non adjicies ultra videre eam, et vendemini illic inimicis vestris in pueros et ancillas, et non erit qui emat.

CAPUT XXIX.

1. Hæc verba testamenti, quæ mandavit Dominus Moysi

ριος Μωϋσῆ στήναι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν γῇ Μωάβ, πλὴν τῆς διαθήκης ἧς διέθετο αὐτοῖς ἐν Χωρήβ.

2. Καὶ ἐκάλεσε Μωϋσῆς πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς ἐωράκατε πάντα ὅσα ἐποίησε Κύριος ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐνώπιον ὑμῶν Φαραὼ καὶ τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ, καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ,

3. τοὺς πειρασμοὺς τοὺς μεγάλους οὓς ἐωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου, τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα ἐκεῖνα.

4. Καὶ οὐκ ἔδωκε Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῖν καρδίαν εἰδέναι, καὶ ὀφθαλμοὺς βλέπειν, καὶ ὦτα ἀκούειν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

5. Καὶ ἤγαγεν ὑμᾶς τεσσαράκοντα ἔτη ἐν τῇ ἐρήμῳ· οὐκ ἐπαλαϊώθη τὰ ἱμάτια ὑμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα ὑμῶν οὐ κατετριβή ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν.

6. Ἄρτον οὐκ ἐφάγετε, οἶνον καὶ σίκερα οὐκ ἐπίετε, ἵνα γνῶτε ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐγώ.

7. Καὶ ἤλθετε ἕως τοῦ τόπου τούτου· καὶ ἐξῆλθε Σηὼν βασιλεὺς Ἑσβεῶν, καὶ Ὠγ βασιλεὺς Βασάν, εἰς συνάντησιν ἡμῖν ἐν πολέμῳ· καὶ ἐπατάξαμεν αὐτούς,

8. καὶ ἐλάβομεν τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ἔδωκα αὐτὴν ἐν κληρῳ τῷ Ῥουβὲν, καὶ τῷ Γαδδί, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ.

9. Καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν πάντας τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, ἵνα συνῆτε πάντα ὅσα ποιήσετε.

10. Ὑμεῖς ἐστήκατε πάντες σήμερον ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, οἱ ἀρχίφυλοι ὑμῶν καὶ ἡ γερουσία ὑμῶν, καὶ οἱ κριταὶ ὑμῶν, καὶ οἱ γραμματισταὶ αἰσχυροὶ ὑμῶν, πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ,

11. αἱ γυναῖκες ὑμῶν, καὶ τὰ ἔκγονα ὑμῶν, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς ὑμῶν, ἀπὸ ξυλακόπου ὑμῶν καὶ ἕως ὑδροφόρου ὑμῶν,

12. παρελθεῖν ἐν τῇ διαθήκῃ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, καὶ ἐν ταῖς ἀραῖς αὐτοῦ, ὅσα Κύριος ὁ Θεὸς σου διατίθεται πρὸς σέ σήμερον·

13. ἵνα στήσῃ σὲ αὐτῷ εἰς λαὸν, καὶ αὐτὸς ἔσται σου Θεός, ὃν τρόπον εἶπέ σοι, καὶ ὃν τρόπον ὥμοσε τοῖς πατράσι σου Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ.

14. Καὶ οὐχ ὑμῖν μόνους ἐγὼ διατίθεμαι τὴν διαθήκην ταύτην καὶ τὴν ἀρὰν ταύτην,

15. ἀλλὰ καὶ τοῖς ὧδε οὐσι μεθ' ὑμῶν σήμερον ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, καὶ τοῖς μὴ οὐσι μεθ' ὑμῶν ὧδε σήμερον.

16. Ὅτι ὑμεῖς οἴδατε πῶς κατωκίσαμεν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, ὥς παρήλθομεν ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν οὓς παρήλθετε.

17. Καὶ ἴδετε τὰ βδελύγματα αὐτῶν, καὶ τὰ εἰδωλα αὐτῶν, ξύλον καὶ λίθον, ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἃ ἐστὶ παρ' αὐτοῖς.

18. Μὴ τις ἐστὶν ἐν ὑμῖν ἀνὴρ ἢ γυνὴ ἢ πατριὰ ἢ φυλὴ, τινὸς ἡ διάνοια ἐξέκλινεν ἀπὸ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, πορευθέντες λατρεῖν τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν ἐκεῖνων· μή τις ἐστὶν ἐν ὑμῖν ῥίζα ἄνω φύουσα ἐν χολῇ καὶ πικρίᾳ·

19. καὶ ἔσται ἐὰν ἀκούσῃ τὰ ῥήματα τῆς ἀρᾶς ταύτης, καὶ ἐπιφημίσθαι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, λέγων· Ὅσιά μοι γένοιτο, ὅτι ἐν τῇ ἀποπλάνῃσει τῆς καρδίας μου πορεύσομαι, ἵνα μὴ συναπολέσῃ ὁ ἀμαρτωλὸς τὸν ἀναμάρτητον·

20. οὐ μὴ θελήσει ὁ Θεὸς εὐλίπατεῦσαι αὐτῷ, ἀλλ' ἢ τότε ἐκκαυθήσεται ὀργῇ Κυρίου καὶ ὁ ζῆλος αὐτοῦ ἐν

statuere filiis Israel in terra Moab, præter testamentum quod testatus est eis in Choreb.

2. Et vocavit Moyses omnes filios Israel, et dixit ad eos : Vos vidistis omnia quaecumque fecit Dominus in terra Egypto coram vobis Pharaoni et servis ejus, et omni terra illius,

3. tentationes magnas quas viderunt oculi tui, signa et prodigia illa magna.

4. Et non dedit Dominus Deus vobis cor scire, et oculos videre, et aures audire usque in diem istam.

5. Et adduxit vos quadraginta annis in deserto : non inveteraverunt vestimenta vestra, et calceamenta vestra non sunt attrita a pedibus vestris.

6. Panem non manducastis, vinum et siceram non bibistis, ut sciretis quia Dominus Deus vester ego.

7. Et venistis usque ad locum hunc : et exiit Seon rex Esebon, et Og rex Basan, in occursum nobis in bellum : et percussimus eos.

8. Et cepimus terram eorum, et dedi eam in sorte Ruben, et Gaddi, et dimidiæ tribui Manasse.

9. Et custodietis facere omnia verba testamenti hujus, ut intelligatis omnia quaecumque facietis.

10. Vos stetistis omnes hodie ante Dominum Deum vestrum, principes tribuum vestri et seniores vestri, et iudices vestri, et magistri vestri, omnis vir Israel,

11. uxores vestrae, et foetus vestri, et advena qui in medio castrorum vestrorum, a caesore lignorum vestrorum et usque ad portatorem aquae vestrum,

12. ad transeundum in testamentum Domini Dei vestri, et in imprecationes ejus, quascumque Dominus Deus tuus disposuit erga te hodie :

13. ut statuat te sibi in populum, et ipse erit Deus tuus, quemadmodum dixit tibi, et quemadmodum juravit patribus tuis Abraham et Isaac et Jacob.

14. Et non vobis solis ego testatus sum testamentum hoc et imprecationem hanc,

15. sed et iis qui hic sunt vobiscum hodie ante Dominum Deum vestrum, et iis qui non sunt vobiscum hic hodie.

16. Quoniam vos novistis quomodo habitavimus in terra Aegypto, quomodo transivimus in medio gentium quos transivistis.

17. Et vidistis abominationes earum, et idola earum, lignum et lapidem, argentum et aurum, quae sunt apud eas.

18. Numquid est aliquis inter vos vir aut mulier vel familia vel tribus, cujus mens declinavit a Domino Deo vestro, profecti servire diis gentium illarum : num quis est in vobis radix sursum germinans in felle et amaritudine :

19. Et erit cum audierit verba maledictionis hujus, et benedixerit in corde suo, dicens : Sancta mihi fiant, quoniam in errore cordis mei incedam, ut non simul perdat peccator eum qui sine peccato est :

20. nolet Deus propitiari ei, sed tunc incendetur ira Domini et zelus ejus in homine illo : et adhærebunt in eo

τῶ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ· καὶ κολληθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ ἀραὶ τῆς διαθήκης ταύτης, αἱ γεγραμμέναι ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· καὶ ἐξαλείψει Κύριος τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

21. Καὶ διαστελεῖ αὐτὸν Κύριος εἰς κακὰ ἐκ πάντων υἱῶν Ἰσραὴλ, κατὰ πάσας τὰς ἀράς τῆς διαθήκης τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου.

22. Καὶ ἐροῦσιν ἡ γενεὰ ἡ ἑτέρα οἱ υἱοὶ ὑμῶν, οἱ ἀναστήσονται μεθ' ὑμᾶς, καὶ ὁ ἀλλότριος ὃς ἂν ἔλθῃ ἐκ γῆς μακρόθεν, καὶ ὄψονται τὰς πληγὰς τῆς γῆς ἐκείνης, καὶ τὰς νόσους αὐτῆς ἃς ἀπέστειλε Κύριος ἐπ' αὐτήν,

23. Θεῖον καὶ ἄλλα κατακαυμένον· πᾶσα ἡ γῆ αὐτῆς οὐ σπαρήσεται, οὐδὲ ἀνατελεῖ, οὐδὲ μὴ ἀναβῇ ἐπ' αὐτήν πᾶν χλωρόν· ὥσπερ κατεστράφη Σόδομα καὶ Γόμορρα, Ἰδαμὰ καὶ Σεβωίμ, ἃς κατέστρεψε Κύριος ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ·

24. καὶ ἐροῦσι πάντα τὰ ἔθνη· Διὰ τί ἐποίησε Κύριος οὕτω τῇ γῇ ταύτῃ; τίς ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς ὁ μέγας οὗτος;

25. Καὶ ἐροῦσιν· Ὅτι κατέλιπον τὴν διαθήκην Κυρίου τοῦ Θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν, ἃ διέθετο τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

26. Καὶ πορευθέντες ἐλάτρευσαν θεοὶ ἐτέροις οὓς οὐκ ᾔπισταντο, οὐδὲ διένειμεν αὐτοῖς·

27. καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐτὴν κατὰ πάσας τὰς κατὰ τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου.

28. Καὶ ἐξῆρεν αὐτοὺς Κύριος ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ καὶ παροξυσμῷ μεγάλῳ σφόδρα, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς εἰς γῆν ἑτέραν ὡς ἐπὶ νῦν.

29. Τὰ χρυπὰ Κυρίου τῷ Θεῷ ἡμῶν, τὰ δὲ φανερά ἡμῖν καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, ποιεῖν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἔσται, ὡς ἂν ἔλθωσιν ἐπὶ σὲ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, ἡ ἐβλογία καὶ ἡ κατάρα, ἣν ἔδωκα πρὸ προσώπου σου, καὶ δέξῃ εἰς τὴν καρδίαν σου, ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν οὐ ἐὰν διασκορπίσῃ σε Κύριος ἐκεῖ,

2. καὶ ἐπιστραφήσῃ ἐπὶ Κύριον τὸν Θεόν σου, καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ κατὰ πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου,

3. καὶ ἰάσεται Κύριος τὰς ἀμαρτίας σου, καὶ ἐλεήσει σε, καὶ πάλιν συνάξει σε ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν εἰς οὓς διεσκορπίσεν σε Κύριος ἐκεῖ.

4. Ἐὰν ἡ ἡ διασπορά σου ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, ἐκείθεν συνάξει σε Κύριος ὁ Θεός σου, καὶ ἐκείθεν λήψεται σε Κύριος ὁ Θεός σου.

5. Καὶ εἰσάξει σε ὁ Θεός σου ἐκείθεν εἰς τὴν γῆν ἣν ἐκληρονόμησαν οἱ πατέρες σου· καὶ κληρονομήσεις αὐτήν, καὶ εὖ σε ποιήσει, καὶ πλεοναστόν σε ποιήσει ὑπὲρ τῶν πατέρων σου.

6. Καὶ περικαθαριεῖ Κύριος τὴν καρδίαν σου, καὶ τὴν καρδίαν τοῦ σπέρματός σου, ἀγαπᾶν Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, ἵνα ζῇς σὺ.

7. Καὶ δώσει Κύριος ὁ Θεός σου τὰς ἀράς ταύτας ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ ἐπὶ τοὺς μισοῦντάς σε, οἱ ἐδίωξαν σε.

omnia maledicta testamenti huius, quæ scripta sunt in libro hoc : et delebit Dominus nomen ejus de sub cælo.

21. Et dividet eum Dominus in mala ab omnibus filiis Israel, secundum omnia maledicta testamenti scripta in libro legis hujus.

22. Et dicent progenies altera filii vestri, qui exsurgent post vos, et alienus quicumque venerit de terra longinqua, et videbunt plagas terræ illius, et morbos ejus quos immisit Dominus super eam,

23. sulphur et sal ardens : omnis terra ejus non seminabitur, neque germinabit, neque ascendet super eam omne viride : sicut eversa est Sodomā et Gomorrhā, Adama et Seboim, quas evertit Dominus in furore et ira :

24. et dicent omnes gentes : Propter quid fecit Dominus sic terræ huic? quis furor iræ magnus hic?

25. Et dicent : Quoniam dereliquerunt testamentum Domini Dei patrum suorum, quæ testatus est patribus eorum, quando eduxit eos de terra Ægypti.

26. Et euntes servierunt diis aliis quos non noverunt, neque distribuit eis :

27. et iratus est furore Dominus in terram illam ad inducendum in eam secundum omnia maledicta scripta in libro legis hujus.

28. Et abstulit eos Dominus de terra eorum in furore et ira et exacerbatione magna valde, et ejecit eos in terram alienam sicut nunc.

29. Occulta Domino Deo nostro, manifesta autem nobis et filiis nostris in sæculum, ad faciendum omnia verba legis hujus.

CAPUT XXX.

1. Erit, postquam venerint super te omnia verba hæc, benedictio et maledictio, quam dedi ante faciem tuam, et admiseris in cor tuum, in omnibus gentibus quocumque disperserit te Dominus illuc,

2. et conversus fueris ad Dominum Deum tuum, et exaudieris vocem ejus secundum omnia quæcumque ego mando tibi hodie, ex toto corde tuo et ex tota anima tua,

3. et sanabit Dominus peccata tua, et miserebitur tui, et rursus congregabit te ex omnibus gentibus in quos dispersit te Dominus illuc.

4. Si fuerit dispersio tua a summo cæli usque ad summum cæli, inde congregabit te Dominus Deus tuus, et inde assumet te Dominus Deus tuus.

5. Et inducet te Deus tuus inde in terram quam hæreditaverant patres tui : et hæreditabis eam, et bene tibi faciet, et abundantem te faciet super patres tuos.

6. Et circumpurgabit Dominus cor tuum, et cor seminis tui, diligere Dominum Deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua, ut vivas tu.

7. Et dabit Dominus Deus tuus maledictiones has super inimicos tuos, et super eos qui oderunt te, qui persecuti sunt te.

8. Καὶ σὺ ἐπιστραφήσῃ καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ ποιήσῃς τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, δάσας ἐγὼ ἐντέλλομαι σοὶ σήμερον.

9. Καὶ εὐλογῇ σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου, ἐν τοῖς ἐκγόνοις τῆς κοιλίας σου, καὶ ἐν τοῖς ἐκγόνοις τῶν πτηνῶν σου, καὶ ἐν τοῖς γεννήμασι τῆς γῆς σου, ὅτι ἐπιστρέψει Κύριος ὁ Θεός σου εὐφρανθῆναι ἐπὶ σοὶ εἰς ἀγαθὰ, καθότι εὐφράνθη ἐπὶ τοῖς πατράσι σου.

10. Ἐὰν εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολάς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου, ἔαν ἐπιστραφῇς ἐπὶ Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου.

11. Ὅτι ἡ ἐντολὴ αὕτη, ἣν ἐγὼ ἐντέλλομαι σοὶ σήμερον, οὐχ ὑπερογκός ἐστιν, οὐδὲ μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἐστίν.

12. Οὐκ ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω ἐστὶ, λέγων· Τίς ἀναβήσεται ἡμῖν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ λήψεται ἡμῖν αὐτήν, καὶ ἀκούσαντες αὐτὴν ποιήσομεν;

13. Οὐδὲ πέραν τῆς θαλάσσης ἐστὶ, λέγων· Τίς διαπεράσει ἡμῖν εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, καὶ λάβῃ ἡμῖν αὐτήν, καὶ ἀκουστήν ἡμῖν ποιήσῃ αὐτήν, καὶ ποιήσομεν;

14. Ἐγγὺς σου ἐστὶ τὸ ῥῆμα σφόδρα, ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ταῖς χερσὶ σου ποιεῖν αὐτό.

15. Ἰδοὺ δέδωκα πρὸ προσώπου σου σήμερον τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν.

16. Ἐὰν εἰσακούσῃς τὰς ἐντολάς Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, ὡς ἐγὼ ἐντέλλομαι σοὶ σήμερον, ἀγαπᾷν Κύριον τὸν Θεόν σου, πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ φυλάσσεσθαι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ, καὶ ζήσεσθε, καὶ πολλοὶ ἔσεσθε, καὶ εὐλογῇ σε Κύριος ὁ Θεός σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ εἰς ἣν εἰσπορεύῃ· ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν.

17. Καὶ ἔαν μεταστῇ ἡ καρδίᾳ σου, καὶ μὴ εἰσακούσῃς, καὶ πλανηθεῖς προσκυνήσῃς θεοὺς ἑτέροις καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς,

18. ἀναγγέλλω σοὶ σήμερον ὅτι ἀπωλεία ἀπολείσθῃ, καὶ οὐ μὴ πολὺήμεροι γένῃσθε ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν.

19. Διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τὸν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον δέδωκα πρὸ προσώπου ὑμῶν, τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν κατάραν· ἐκλεξάι τὴν ζωὴν σὺ, ἵνα ζήσῃς σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου,

20. ἀγαπᾷν Κύριον τὸν Θεόν σου, εἰσακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἔχεσθαι αὐτοῦ, ὅτι τοῦτο ἡ ζωὴ σου καὶ ἡ μακρότης τῶν ἡμερῶν σου, τὸ κατοικεῖν ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσι σου Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ δδύναι αὐτοῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΑ'.

1. Καὶ συνετέλεσε Μωϋσὴς λαλῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ,

2. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐκατὸν καὶ εἴκοσι ἔτων ἐγὼ εἶμι σήμερον· οὐ δυνήσομαι ἔτι εἰσπορεύεσθαι καὶ ἐκπορεύεσθαι· Κύριος δὲ εἶπε πρὸς μέ· Οὐ διαθήσῃ τὸν Ἰορδάνην τοῦτον.

3. Κύριος ὁ Θεός σου ὁ προπορεύόμενος πρὸ προσώπου

8. Et tu converteris et exaudies vocem Domini Dei tui, et facies mandata ejus, quæcumque ego mando tibi hodie.

9. Et benedicet te Dominus Deus tuus in omni opere manuum tuarum, in fortibus ventris tui, et in fortibus pecorum tuorum, et in fructibus terræ tuæ, quoniam revertetur Dominus Deus tuus lætari super te in bonis, sicut lætatus est super patres tuos.

10. Si exaudieris vocem Domini Dei tui, custodiendo mandata ejus et justificationes ejus, et judicia ejus scripta in libro legis hujus, si conversus fueris ad Dominum Deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua.

11. Quoniam mandatum hoc, quod ego mando tibi hodie, non est supra modum, neque longe abs te est.

12. Non in cælo sursum est, dicens: Quis ascendet nobis in cælum, et accipiet nobis illud, et audientes illud faciemus?

13. Neque trans mare est, dicens: Quis transfretabit nobis trans maro, et accipiet nobis illud, et auditum nobis faciet illud, et faciemus?

14. Prope te est verbum valde, in ore tuo, et in corde tuo, et in manibus tuis facere illud.

15. Ecce dedi ante faciem tuam hodie vitam et mortem, bonum et malum.

16. Si exaudieris mandata Domini Dei tui, quæ ego mando tibi hodie, diligere Dominum Deum tuum, ambulare in omnibus viis ejus, et observare justificationes ejus et judicia ejus, et vivetis, et multi eritis, et benedicet te Dominus Deus tuus in omni terra in quam ingrederis illuc hæreditare eam.

17. Et si translatus fuerit cor tuum, et non exaudieris, et errans adoraveris deos alios et servieris eis,

18. annuntio tibi hodie quia perditione perdemini, et non eritis longævi super terram in quam vos transitis Jordanem illuc hæreditare eam.

19. Contestor vobis hodie cælum et terram, vitam et mortem dedi ante faciem vestram, benedictionem et maledictionem: elige vitam tu, ut vivas tu et semen tuum,

20. diligere Dominum Deum tuum, exaudire vocem ejus, et adherere ei, quoniam hoc vita tua et longitudo dierum tuorum, ad habitandum super terram quam juravit Dominus patribus tuis Abraham et Isaac et Jacob dare eis.

CAPUT XXXI.

1. Et consummavit Moyses loquens omnia verba hæc ad omnes filios Israel,

2. et dixit ad eos: Centum et viginti annorum ego sum hodie: non potero ultra ingredi et egredi: Dominus autem dixit ad me: Non transibis Jordanem hunc.

3. Dominus Deus tuus qui præcedit ante faciem tuam,

σου, οὗτος ἐξολοθρεύσει τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου, καὶ κατακληρονομήσεις αὐτούς, καὶ Ἰησοῦς ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου σου, καθὰ ἐλάλησε Κύριος.

4. Καὶ ποιήσει Κύριος ὁ Θεός σου αὐτοῖς καθὼς ἐποίησε Σηὼν καὶ Ὠγ δύοι βασιλεῦσι τῶν Ἀμορραίων, οἱ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ τῇ γῇ αὐτῶν, καθότι ἐξολοθρεύσεν αὐτούς,

5. καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος ὑμῖν· καὶ ποιήσετε αὐτοῖς καθότι ἐνετείλαμην ὑμῖν.

6. Ἀνδρίζου καὶ ἰσχυε, μὴ φοβοῦ, μηδὲ δειλιάσης, μηδὲ πτοηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν· ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου ὁ προπορευόμενος μεθ' ὑμῶν ἐν ὑμῖν, οὔτε μὴ σε ἀνῇ, οὔτε μὴ σε ἐγκαταλίπη.

7. Καὶ ἐκάλεσε Μωϋσῆς Ἰησοῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐναντι παντὸς Ἰσραὴλ· Ἀνδρίζου καὶ ἰσχυε, σὺ γὰρ εἰς-ελεύσῃ πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ τούτου εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς, καὶ σὺ κατακληρονομήσεις αὐτοῖς.

8. Καὶ Κύριος ὁ συμπορευόμενος μετὰ σοῦ οὐκ ἀνήσει σε, οὐδὲ μὴ σε ἐγκαταλίπη· μὴ φοβοῦ, μηδὲ δειλία.

9. Καὶ ἔγραψε Μωϋσῆς τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου εἰς βιβλίον, καὶ ἔδωκε τοῖς ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς Λευὶ τοῖς αἰρωσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου, καὶ τοῖς πρεσβυτέροις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

10. Καὶ ἐνετείλατο Μωϋσῆς αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων· Μετὰ ἑπτὰ ἔτη ἐν καιρῷ ἐνιαυτοῦ ἀφέσεως ἐν ἑορτῇ σκηνοπηγίας,

11. ἐν τῷ συμπορεύεσθαι πάντα Ἰσραὴλ ὁρῆναι ἐνώπιον Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἂν ἐκλέξηται Κύριος, ἀναγνώσεσθε τὸν νόμον τούτον ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ εἰς τὰ ὥτα αὐτῶν,

12. ἐκκλησιάσας τὸν λαόν, τοὺς ἀνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ ἔκγονα, καὶ τὸν προσήλυτον τὸν ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, ἵνα ἀκούσωσι, καὶ ἵνα μάθωσι φοβεῖσθαι Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν. Καὶ ἀκούσονται ποιεῖν πάντα τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου.

13. Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, οἱ οὐκ οἶδασιν, ἀκούσονται, καὶ μαθήσονται φοβεῖσθαι Κύριον τὸν Θεόν σου πάσας τὰς ἡμέρας ὅσας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν.

14. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἴδου ἐγγίκασιν αἱ ἡμέραι τοῦ θανάτου σου· κάλεσον Ἰησοῦν, καὶ στήτε παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐντελούμαι αὐτῷ. Καὶ ἐπορεύθη Μωϋσῆς καὶ Ἰησοῦς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἔστησαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

15. Καὶ κατέβη Κύριος ἐν νεφέλῃ, καὶ ἔστη παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἔστη ὁ σῦλος τῆς νεφέλης παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

16. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἴδου σὺ κοιμᾷ μετὰ τῶν πατέρων σου, καὶ ἀναστὰς οὗτος ὁ λαὸς ἐκπορεύεται ὀπίσω θεῶν ἄλλοτρίων τῆς γῆς εἰς ἣν οὗτος εἰσπορεύεται, καὶ καταλείψουσίν με, καὶ διασχεδάσουσι τὴν διαθήκην μου ἣν διεθέμην αὐτοῖς.

17. Καὶ ὀργισθήσονται θυμῷ εἰς αὐτούς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ καταλείψω αὐτούς, καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἔσται κατὰ βρομᾶ· καὶ ἐρήσουσιν αὐτὸν κακὰ πολλὰ καὶ θλίψεις. Καὶ ἐρεῖ ἐν

hic exterminabit gentes has a facie tua, et possidebis eos, et Jesus qui praecedit ante faciem tuam, sicut locutus est Dominus.

4. Et faciet Dominus Deus tuus eis sicut fecit Seon et Og duobus regibus Amorrhæorum, qui erant trans Jordanem, et terræ eorum, secundum quod exterminavit eos,

5. et tradidit eos Dominus vobis : et facietis eis sicut mandavi vobis.

6. Viriliter age et confortare, ne timeas, neque paveas, neque stupeas a facie eorum : quoniam Dominus Deus tuus qui praecedit vobiscum in vobis, non te dimittet, neque te derelinquet.

7. Et vocavit Moyses Jesum, et dixit ei coram omni Israel : Viriliter age et confortare, tu enim ingredieris ante faciem populi hujus in terram quam juravit Dominus patribus vestris dare eis, et tu in hæreditatem distribues eis.

8. Et Dominus qui simul procedit tecum non dimittet te, neque te derelinquet : ne timeas, neque paveas.

9. Et scripsit Moyses verba legis hujus in libro, et dedit sacerdotibus filiis Levi qui levant arcam testamenti Domini, et senioribus filiorum Israel.

10. Et mandavit Moyses eis in die illa, dicens : Post septem annos in tempore anni remissionis in solemnitate scenopægiæ,

11. cum simul procedit omnis Israel ad apparendum in conspectu Domini Dei vestri, in loco quem elegerit Dominus, legetis legem hanc coram omni Israel in aures eorum,

12. convocans populum, viros et mulieres et fœtus, et advenam qui in civitatibus vestris, ut audiant, atque ut discant timere Dominum Deum vestrum. Et audient facere omnia verba legis hujus.

13. Et filii eorum, qui non noverunt, audient, et discant timere Dominum Deum tuum omnibus diebus quibus ipsi vixerint super terram in quam vos transitis Jordanem illuc hæreditare eam.

14. Et dixit Dominus ad Moysen : Ecce appropinquarunt dies mortis tuæ : voca Jesum, et stete ad januas tabernaculi testimonii, et mandabo ei. Et ivit Moyses et Jesus ad tabernaculum testimonii, et steterunt apud januas tabernaculi testimonii.

15. Et descendit Dominus in nube, et stetit apud januas tabernaculi testimonii : et stetit columna nubis apud januas tabernaculi testimonii.

16. Et dixit Dominus ad Moysen : Ecce tu dormies cum patribus tuis, et exsurgens hic populus exfornicabitur post deos alienos terræ in quam hic ingreditur, et derelinquent me, et dissipabunt testamentum meum quod testatus sum eis.

17. Et irascar furore in eos in die illa, et derelinquam eos, et avertam faciem meam ab eis, et erit esca : et invenient eum mala multa et tribulationes. Et dicet in die illa :

τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· Διότι οὐκ ἔστι Κύριος ὁ Θεός μου ἐν ἔμοι, εὐροσάν με τὰ κακὰ ταῦτα.

18. Ἐγὼ δὲ ἀποστροφῇ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διὰ πάσας τὰς κακίας ἃς ἐποίησαν, ὅτι ἀπέστρεψαν ἐπὶ θεοὺς ἄλλοτρίους.

19. Καὶ νῦν γράψατε τὰ ῥήματα τῆς ᾠδῆς ταύτης, καὶ διδάξατε αὐτὴν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐμβαλεῖτε αὐτὴν εἰς τὸ στόμα αὐτῶν, ἵνα γένηταί μοι ἡ ᾠδὴ αὕτη κατὰ πρόσωπον μαρτυροῦσα ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ.

20. Εἰσαῶς γὰρ αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν δούναι αὐτοῖς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· καὶ φάγονται, καὶ ἐμπλησθέντες κορήσουσι, καὶ ἐπιστραφύσονται ἐπὶ θεοὺς ἄλλοτρίους, καὶ λατρεύουσιν αὐτοῖς, καὶ παροξυνούσιν με, καὶ διασκεδάσουσι τὴν διαθήκην μου.

21. Καὶ ἀντικαταστήσεται ἡ ᾠδὴ αὕτη κατὰ πρόσωπον μαρτυροῦσα· οὐ γὰρ μὴ ἐπιλησὺν ἀπὸ στόματος αὐτῶν, καὶ ἀπὸ στόματος τοῦ σπέρματος αὐτῶν· ἐγὼ γὰρ οἶδα τὴν πονηρίαν αὐτῶν, ὅσα ποιοῦσιν ὧδε σήμερον, πρὸ τοῦ εἰσαγαγεῖν με αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν.

22. Καὶ ἔγραψε Μωϋσῆς τὴν ᾠδὴν ταύτην ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ.

23. Καὶ ἐνετείλατο Ἰησοὶ, καὶ εἶπεν· Ἀνδρίζου καὶ Ἰσχυε, σὺ γὰρ εἰσάξεις τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν αὐτοῖς Κύριος, καὶ αὐτὸς ἔσται μετὰ σοῦ.

24. Ἦνίκα δὲ συνετέλεσε Μωϋσῆς γράφων πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου εἰς βιβλίον ἕως εἰς τέλος,

25. καὶ ἐνετείλατο τοῖς Λευίταις τοὺς αἰροῦσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου, λέγων·

26. Λαβόντες τὸ βιβλίον τοῦ νόμου τούτου, θήσετε αὐτὸ ἐκ πλαγίων τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, καὶ ἔσται ἐκεῖ ἐν σοὶ εἰς μαρτύριον,

27. ὅτι ἐγὼ ἐπίσταμαι τὸν ἐρεθισμόν σου καὶ τὸν τράχηλόν σου τὸν σκληρόν· ἐτι γὰρ ἐμοῦ ζῶντος μεθ' ὑμῶν σήμερον, παραπικραίνοντες ἦτε τὰ πρὸς τὸν Θεόν· πῶς οὐκ καὶ ἔσχατον τοῦ θανάτου μου;

28. Ἐκκλησιάσατε πρὸς με τοὺς φυλάρχους ὑμῶν, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ὑμῶν, καὶ τοὺς κριτὰς ὑμῶν, καὶ τοὺς γραμματοεξαγωγεῖς ὑμῶν, ἵνα λαλήσω εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ διαμαρτύρομαι αὐτοῖς τὸν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

29. Οἶδα γὰρ ὅτι ἔσχατον τῆς τελευταίας μου ἀνομίας ἀνομήσετε, καὶ ἐκκλινεῖτε ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλαμην ὑμῖν, καὶ συναγθῆσεται ὑμῖν τὰ κακὰ ἔσχατον τῶν ἡμερῶν, ὅτι ποιήσετε τὰ πονηρὰ ἐναντίον Κυρίου, παροργίσατε αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν.

30. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς εἰς τὰ ὦτα πάσης ἐκκλησίας τὰ ῥήματα τῆς ᾠδῆς ταύτης ἕως εἰς τέλος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΒ'.

1. Πρόσεχε, οὐρανὲ, καὶ λαλήσω, καὶ ἀκούετω ἡ γῆ ῥήματα ἐκ στόματός μου.

2. Προσδοκᾶσθω ὡς ὑετὸς τὸ ἀπόφθεγμά μου, καὶ καταβῆτω ὡς δρόσος τὰ ῥήματά μου, ὥσει ὁμοῖος ἐπ' ἄρρωστον, καὶ ὥσει ὑετὸς ἐπὶ χόρτον.

3. Ὅτι τὸ ὄνομα Κυρίου ἐκάλεσα· δότε μεγαλowsύνην τῷ Θεῷ ὑμῶν.

Quoniam non est Dominus Deus meus in me, invenerunt me mala hæc

18. Ego autem avertendo avertam faciem meam ab eis in die illa propter omnia mala quæ fecerunt, quoniam abierunt ad deos alienos.

19. Et nunc scribite verba cantici hujus, et docete illud filios Israel, et immittetis illud in os eorum, ut fiat mihi canticum hoc contra faciem testificans in filios Israel.

20. Inducam enim eos in terram bonam quam juraui patribus eorum dare eis, terram fluentem lac et mel : et comedent, et saturati fastidient, et convertentur ad deos alienos, et servient eis, et exacerbabunt me, et dissipabunt testamentum meum.

21. Et respondebit canticum hoc in faciem testificans : non enim tradetur oblivioni ab ore eorum, et ab ore seminis eorum : ego enim novi malignitatem eorum, quæ faciunt hic hodie, antequam inducam eos in terram istam bonam quam juraui patribus eorum.

22. Et scripsit Moyses canticum hoc in illa die, et docuit illud filios Israel.

23. Et mandavit Jesu, et dixit : Viriliter age et confortare, tu enim induces filios Israel in terram quam juraui eis Dominus, et ipse erit tecum.

24. Postquam autem consummavit Moyses scribens omnia verba legis hujus in libro usque in finem,

25. et mandavit Levitis portantibus arcam testamenti Domini, dicens :

26. Sumentes librum legis hujus, ponite illum e latere arcæ testamenti Domini Dei vestri, et erit ibi in te in testimonium,

27. quia ego novi contentionem tuam et cervicem tuam duram : adhuc enim vivente me vobiscum hodie, amaricantes eratis quæ ad Deum : quomodo non etiam post mortem meam ?

28. Convocate ad me vestros principes tribuum, et seniores vestros, et judices vestros, et magistros vestros, ut loquar in aures eorum omnia verba hæc, et contestor eis cælum et terram.

29. Scio enim quia post obitum meum iniquitate iniquitatem facietis, et declinabitis de via quam mandavi vobis, et occurrent vobis mala novissimum dierum, quoniam facietis mala ante Dominum, exacerbando eum in operibus manuum vestrarum.

30. Et locutus est Moyses in aures universæ ecclesiæ verba cantici hujus usque in finem.

CAPUT XXXII.

1. Attende, cælum, et loquar, et audiat terra verba ex ore meo.

2. Expectetur ut pluvia eloquium meum, et descendant sicut ros verba mea, tamquam imber super herbam, et tamquam stilla super gramen.

3. Quoniam nomen Domini vocavi : date magnificentiam Deo nostro.

4. Θεός, ἀληθινὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κρίσεις. Θεὸς πιστὸς, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία· δίκαιος καὶ ὁσιος Κύριος.

5. Ἠμάρτοσαν οὐκ αὐτῷ τέκνα μωμητὰ· γενεὰ σχολιὰ καὶ διεστραμμένη,

6. ταῦτα Κυρίῳ ἀνταποδίδετε· οὕτω λαὸς μωρὸς καὶ οὐχὶ σοφός· Οὐκ αὐτὸς οὗτός σου πατὴρ ἐκτίσαστό σε καὶ ἐποίησέ σε καὶ ἐπλάσέ σε·

7. Μνησθήτε ἡμέρας αἰῶνος, σύνετε ἔτη γενεῶν γενεαῖς· ἐπερώτησον τὸν πατέρα σου καὶ ἀναγγελεῖ σοι, τοὺς πρεσβυτέρους σου, καὶ ἐροῦσί σοι.

8. Ὅτε διμερίζεν ὁ Ὑψιστος ἔθνη, ὡς διέσπειρεν υἱὸς Ἀδάμ, ἔστησεν ὄρια ἔθνων κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων Θεοῦ.

9. Καὶ ἐγενήθη μερίς Κυρίου λαὸς αὐτοῦ Ἰακώβ, σχοίνισμα κληρονομίας αὐτοῦ Ἰσραήλ.

10. Αὐτάρχησεν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν δίψει καύματος ἐν γῇ ἀνύδρῳ· ἐκύκλωσεν αὐτὸν καὶ ἐπαίδευσεν αὐτὸν, καὶ διερύλαξεν αὐτὸν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ.

11. Ὡς ἀετὸς σκεπάσαι νοστίαν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς νοστίσι αὐτοῦ ἐπέπότησε· διείς τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐδέξατο αὐτοὺς, καὶ ἀνελαβεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν μεταφρένων αὐτοῦ.

12. Κύριος μόνος ἦγεν αὐτοὺς, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν θεὸς ἄλλότριος.

13. Ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς, ἐφώμισεν αὐτοὺς γεννήματα ἀγρῶν· ἐθήλασαν μελὶ ἐκ πέτρας, καὶ ἄλειον ἐκ στερεῆς πέτρας.

14. Βούτυρον βοῶν καὶ γάλα προβάτων, μετὰ στέατος ἀρνῶν καὶ κριῶν, υἱῶν ταύρων καὶ τράγων, μετὰ στέατος νεφρῶν πυροῦ, καὶ ἄϊμα σταφυλῆς ἐπιεν οἶνον.

15. Καὶ ἔφαγεν Ἰακώβ καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ ἀπελάτισεν ὁ ἡγαπημένος, ἐλιπάνθη, ἐπαχύνθη, ἐπλατύνθη, καὶ ἐγκατέλιπε τὸν Θεὸν τὸν ποιήσαντα αὐτὸν, καὶ ἀπέστη ἀπὸ Θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ.

16. Παρώξυνάν με ἐπ' ἁλλοτρίοις· ἐν βδελύγμασιν αὐτῶν παρεπίκρανάν με.

17. Ἐθυσαν δαιμονίους, καὶ οὐ Θεῷ· θεοὶ οἷς οὐκ ᾔδεισαν. Καινοὶ καὶ πρόσφατοι ἦκασιν, οὓς οὐκ ᾔδεισαν οἱ πατέρες αὐτῶν.

18. Θεὸν τὸν γεννήσαντά σε ἐγκατέλιπες, καὶ ἐπελάθου Θεοῦ τοῦ τρέφοντός σε.

19. Καὶ εἶδε Κύριος, καὶ ἐζήλωσε, καὶ παρωξύνθη δι' ὀργὴν υἱῶν αὐτοῦ καὶ θυγατέρων,

20. καὶ εἶπεν· Ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ δεῖξω τί ἔσται αὐτοῖς ἐπ' ἐσχάτων ἡμερῶν, ὅτι γενεὰ ἐξεστραμμένη ἐστίν, υἱοὶ οἷς οὐκ ἔστι πίστις ἐν αὐτοῖς.

21. Αὐτοὶ παρεζήλωσάν με ἐπ' οὐ Θεῷ, παρώξυνάν με ἐν τοῖς εἰδωλοῖς αὐτῶν· καὶ ἐπαρζήλωσά με αὐτοὺς ἐπ' οὐκ ἔθνει· ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιστὴν αὐτοὺς.

22. ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου, καυθήσεται ἕως ἁδου κάτω· καταφάγεται γῆν καὶ τὰ γεννήματα αὐτῆς, φλέξει θεμέλια ὁρέων.

23. Συναῶμαι εἰς αὐτοὺς κακὰ, καὶ τὰ βελή μου συμπλημήσω εἰς αὐτοὺς.

24. Τηχάμειοι λιμῶν καὶ βρώσει ὀρνέων, καὶ ὀπισθότονος ἀνίατος· δόκτας θηρίων ἐπαποστελῶ εἰς αὐτοὺς, μετὰ θυμοῦ συρόντων ἐπὶ γῆν.

25. Ἐξώθεν ἀτεκνώσει αὐτοὺς μάχαιρα, καὶ ἐκ τῶν

4. Deus, veracia opera ejus, et omnes viæ ejus judicia. Deus fidelis, et non est injustitia : justus et sanctus Dominus.

5. Peccaverunt non ei filii vituperabiles : generatio prava et perversa,

6. hæc Domino redditus? sic populus stultus et non sapiens? Nonne hic ipse pater tuus possedit te et fecit te et creavit te?

7. Mementote dierum sæculi, intelligite annos generationum generationibus : interroga patrem tuum, et annuntiabit tibi, seniores tuos, et dicent tibi.

8. Quando dividebat Altissimus gentes, quando disseminavit filios Adam, constituit terminos gentium secundum numerum angelorum Dei.

9. Et factus est pars Domini populus ejus Jacob, funiculus hæreditatis ejus Israel.

10. Necessaria tribuit ei in deserto, in siti æstus in terra inaquosa : circumduxit eum et erudit eum, et custodivit eum sicut papillam oculi.

11. Sicut aquila tegat nidum suum, et super pullos suos desideravit : expandens alas suas suscepit eos, et assumpsit eos super scapulas suas.

12. Dominus solus duxit eos, non erat cum eis deus alienus.

13. Ascendere fecit eos super fortitudinem terræ, cibavit eos fructibus agrorum : suxerunt mel de petra, et oleum ex dura petra.

14. Butyrum boum et lac ovium, cum adipe agnorum et arietum, filiorum taurorum et hircorum, cum adipe renum tritici, et sanguinem uvæ bibit vinum.

15. Et comedit Jacob et saturatus est, et recalcitravit dilectus, impinguatus est, incrassatus est, dilatatus est, et dereliquit Deum qui fecit eum, et recessit a Deo salvatore suo.

16. Irritaverunt me in alienis : in abominationibus eorum exacerbaverunt me.

17. Sacrificaverunt demoniis, et non Deo : diis quos non noverant. Novi et recentes venerunt, quos non noverunt patres eorum.

18. Deum qui te genuit dereliquisti, et oblitus es Dei nutriendis te.

19. Et vidit Deus, et zelavit, et exacerbatus est propter iram filiorum suorum et filiarum,

20. et dixit : Avertam faciem meam ab eis, et ostendam quid erit eis in novissimis diebus, quoniam generatio perversa est, filii quibus non est fides in eis.

21. Ipsi ad zelum provocaverunt me in non Deo, exacerbaverunt me in idolis suis : et ego provocabo eos ad zelum in non gente : in gente stulta irritabo illos.

22. Quoniam ignis accensus est ex furore meo, ardebit usque ad infernum deorsum : devorabit terram et genimina ejus, comburet fundamenta montium.

23. Congregabo in eos mala, et sagittas meas computgnabo in eos.

24. Liquescentes fame et comestione avium, et opisthotonus insanabilis : dentes bestiarum immittam in eos, cum furore trahentium super terram.

25. De foris sine liberis faciet eos gladius, et ex penetra-

ταμειών φόβος· νεανίσκος σὺν παρθένῳ, θηλάζων μετὰ καθεστηκότος πρεσβύτου.

26. Εἶπα· Διασπερῶ αὐτοὺς, παύσω δὲ ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.

27. Εἰ μὴ δι' ὀργὴν ἐχθρῶν, ἵνα μὴ μακροχρονίσωσι, ἵνα μὴ συνεπιθῶνται οἱ ὑπεναντίοι· μὴ εἰπωσιν· Ἡ χεὶρ ἡμῶν ἡ ὑψηλὴ, καὶ οὐχὶ Κύριος ἐποίησε ταῦτα πάντα.

28. Ἔθνος ἀπολωλεκὸς βουλὴν ἔστι, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἐπιστήμη.

(*) 29. Οὐκ ἐφρόνησαν συνιέναι· ταῦτα καταδεξάσθωσαν εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον.

30. Πῶς διώθεται εἰς γιλίους, καὶ δύο μετακινήσουσι μυριάδας, εἰ μὴ ὁ Θεὸς ἀπέδοτο αὐτοὺς, καὶ Κύριος παρέδωκεν αὐτούς;

31. Ὅτι οὐκ εἰσὶν ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν οἱ θεοὶ αὐτῶν· οἱ δὲ ἐχθροὶ ἡμῶν ἀνόητοι.

32. Ἐκ γὰρ ἀμπέλου Σοδόμων ἡ ἀμπελος αὐτῶν, καὶ ἡ κληματὶς αὐτῶν ἐκ Γομόρρας· σταφυλὴ αὐτῶν σταφυλὴ χολῆς, βότρυς πικρίας αὐτοῖς.

33. Θυμὸς δρακόντων ὁ οἶνος αὐτῶν, καὶ θυμὸς ἀσπίδων ἀνιάτος.

34. Οὐκ ἰδοὺ ταῦτα συνήκται παρ' ἐμοί, καὶ ἐσφράγισται ἐν τοῖς θησαυροῖς μου;

35. Ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω, ὅταν σφαλῇ ὁ ποὺς αὐτῶν, ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα ἀπωλείας αὐτοῖς, καὶ πάρεστιν ἔτοιμα ἡμῖν.

36. Ὅτι κρινεῖ Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται· εἶδε γὰρ παραλελυμένους αὐτοὺς καὶ ἐκλειποτάτας ἐν ἐπαγωγῇ καὶ παρεμένους.

37. Καὶ εἶπε Κύριος· Ποῦ εἰσὶν οἱ θεοὶ αὐτῶν, ἐφ' οἷς ἐπεποιθείσαν ἐπ' αὐτοῖς,

38. ὃν τὸν στέαρ τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἡσθέτε, καὶ ἐπίνετε τὸν οἶνον τῶν σπονδῶν αὐτῶν; Ἀναστήτωσαν καὶ βοηθησάτωσαν ἡμῖν, καὶ γενηθήτωσαν ἡμῖν σκεπασταί.

39. Ἰδετε, ἴδετε ὅτι ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστι Θεὸς πλὴν ἐμοῦ· ἐγὼ ἀποκτείνω, καὶ ζῆν ποιῶ· πατάξω, καὶ γὰρ ἰάσομαι· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου.

40. Ὅτι ἄρῳ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν χειρὰ μου, καὶ δοῦμαι τὴν δεξιάν μου, καὶ ἔρῳ· Ζῶ ἐγὼ εἰς τὸν αἰῶνα.

41. Ὅτι παροξυνῶ ὡς ἀστραπὴν τὴν μάχαιράν μου, καὶ ἀνθέξεται κρίματος ἡ χεὶρ μου, καὶ ἀποδώσω δίκην τοῖς ἐχθροῖς, καὶ τοῖς μισοῦσί με ἀνταποδώσω.

42. Μεθύσω τὰ βέλη μου ἀφ' αἵματος, καὶ ἡ μάχαιρά μου φάγεται κρέα ἀφ' αἵματος τραυματιῶν καὶ αἰχμαλωσίας, ἀπὸ κεφαλῆς ἀρχόντων ἐχθρῶν.

43. Εὐφράνθητε, οὐρανοί, ἅμα αὐτῷ, καὶ προσκυνήσάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ. Εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνισχυσάτωσαν αὐτῷ πάντες υἱοὶ Θεοῦ, ὅτι τὸ αἷμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκδικᾶται· καὶ ἐκδικήσει καὶ ἀνταποδώσει δίκην τοῖς ἐχθροῖς, καὶ τοῖς μισοῦσιν ἀνταποδώσει· καὶ ἐκκαθαριεῖ Κύριος τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

(*) 29. Ὅφελον ἐσαφίσθησαν ἐπίστασθαι αὐτὴν, συνετίσθησαν εἰς ἐσχάτην αὐτῶν. (Aquil.)

libus pavor : adolescens cum virgine, lactens cum sene constante.

26. Dixi : Disperdam eos, et cessare faciam ex hominibus memoriale eorum.

27. Nisi propter iram inimicorum, ut non permaneant, ut non simul insurgant adversarii : ne dicant : Manus nostra excelsa, et non Dominus fecit haec omnia.

28. Gens perdita consilium est, et non est in eis scientia.

29. Non sapuerunt intelligere : haec suscipiant in sequens tempus.

30. Quomodo persequetur unus mille, et duo fugabunt decem millia, nisi quod Deus vendidit eos, et Dominus tradidit eos?

31. Quoniam non sunt sicut Deus noster dii eorum : inimici autem nostri amentes.

32. Etenim ex vite Sodomorum vitis eorum, et palmes eorum ex Gomorra : uva eorum, uva fellis, botrus amaritudinis eis.

33. Furor draconum vinum eorum, et furor aspidum insanabilis.

34. Nonne ecce haec condita sunt apud me, et signata sunt in thesauris meis?

35. In die ultionis retribuam cum labetur pes eorum, quoniam prope est dies perditionis eis, et adsunt parata vobis.

36. Quoniam judicabit Dominus populum suum, et in servis suis consolabitur : vidit enim dissolutos eos et deficientes in obductione et remissos.

37. Et dixit Dominus : Ubi sunt dii eorum, in quibus fidebant in eis,

38. quorum adipem sacrificiorum eorum comedebatis, et bibebatis vinum libaminum eorum? Exsurgant et auxilientur vobis, et fiant vobis protectores.

39. Videte, videte quia ego sum, et non est Deus praeter me : ego occido, et vivere faciam : percutiam, et ego sanabo : et non est qui eruat de manibus meis.

40. Quoniam levabo in caelum manum meam, et jurabo dexteram meam, et dicam : Vivo ego in saeculum.

41. Quia exacuum ut fulgur gladium meum, et arripiet iudicium manus mea, et reddam vindictam inimicis, et iis qui oderunt me retribuam.

42. Inebriabo sagittas meas a sanguine, et gladius meus comedit carnes de sanguine occisorum et captivitate, a capite principum inimicorum.

43. Laetamini, coeli, simul cum eo et adorent eum omnes angeli Dei. Laetamini, gentes, cum populo ejus, et confortentur in eo omnes filii Dei, quoniam sanguinem filiorum suorum vindicat : et ulciscetur et retribuet ultionem inimicis, et iis qui oderunt retribuet : et expurgabit Dominus terram populi sui.

29. Utinam meditarentur scire eam, intelligerent in novissimo suo, id est in novissimis diebus suis.

44. Καὶ ἔγραψε Μωϋσῆς τὴν ὥδὴν ταύτην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ. Καὶ εἰσῆλθε Μωϋσῆς, καὶ ἐλάλησε πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, αὐτοὺς καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ.

45. Καὶ ἐξετέλεσε Μωϋσῆς λαλῶν παντὶ Ἰσραὴλ,

46. καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς· Προσέχετε τῇ καρδίᾳ ἐπὶ πάντας τοὺς λόγους τούτους οὓς ἐγὼ διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον· ἃ ἐντελεῖσθε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, φυλάσσειν καὶ ποιῖν πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου.

47. Ὅτι οὐχὶ λόγος κενὸς οὗτος ὑμῖν· ὅτι αὕτη ἡ ζωὴ ὑμῶν, καὶ ἐνεκεν τοῦ λόγου τούτου μακροημερεύσετε ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομήσαι.

48. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, λέγων·

49. Ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος τὸ Ἀβαρίμ, τοῦτο ὄρος Ναβαῦ ὃ ἐστὶν ἐν γῇ Μωὰβ κατὰ πρόσωπον Ἰεριχώ, καὶ ἴδε τὴν γῆν Χαναάν, ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ,

50. καὶ τελεύτα ἐν τῷ ὄρει εἰς ὃ ἀναβαίνεις ἐκεῖ, καὶ προστέθητι πρὸς τὸν λαόν σου, ὃν τρόπον ἀπέθανεν Ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου ἐν Ὄρ τῷ ὄρει, καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ·

51. ὅτι ἠπειθήσατε τῷ ῥήματί μου ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἀντιλογίας Κάδης ἐν τῇ ἐρήμῳ Σιν, διότι οὐχ ἠγιάσατέ με ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ.

52. Ἀπέναντι ὅβει τὴν γῆν, καὶ ἐκεῖ οὐκ εἰσελεύσῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΓ'.

1. Καὶ αὕτη ἡ εὐλογία ἣν ὑψόλογησε Μωϋσῆς ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ πρὸ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ.

2. Καὶ εἶπε· Κύριος ἐκ Σινὰ ἦκει, καὶ ἐπέφανε ἐκ Σηεὶρ ἡμῖν, καὶ κατέσπευσεν ἐξ ὄρους Φαράν, σὺν μυριάδι Κάδης, ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ.

3. Καὶ ἐφείσατο τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἠγιασμένοι ὑπὸ τὰς χεῖράς σου· καὶ οὗτοι ὑπὸ σὲ εἰσί. Καὶ ἐδέξατο ἀπὸ τῶν λόγων αὐτοῦ

4. νόμον, ὃν ἐνετείλατο ἡμῖν Μωϋσῆς, κληρονομίαν συναγωγῆς Ἰακώβ.

5. Καὶ ἔσται ἐν τῷ ἡγαπημένῳ ἄρχων, συναχθέντων ἀρχόντων λαῶν ἅμα φυλαῖς Ἰσραὴλ.

6. Ζήτω Ρουβὴν, καὶ μὴ ἀποθανέτω, καὶ ἔστω πολὺς ἐν ἀριθμῷ.

7. Καὶ αὕτη Ἰούδα· Εἰσάκουσον, Κύριε, φωνῆς Ἰούδα, καὶ εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἔλθοις ἀν' αἱ χεῖρες αὐτοῦ διακρινοῦσιν αὐτῷ, καὶ βοηθὸς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἔσθι.

8. Καὶ τῷ Λευὶ εἶπε· Δότε Λευὶ δῆλους αὐτοῦ, καὶ ἀλθθειαν αὐτοῦ τῷ ἀνδρὶ τῷ ὁσίῳ ὃν ἐπείρασεν αὐτὸν ἐν πεύρᾳ· ἐλοιδόρησαν αὐτὸν ἐξ' ὕδατος ἀντιλογίας·

9. ὃ λέγων τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρί· Οὐχ ἑώρακά σε, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνων, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἀπέγνων. Ἐφύλαξε τὰ λόγια σου, καὶ τὴν διαθήκην σου διετήρησε.

10. Δηλώσουσι τὰ δικαιώματά σου τῷ Ἰακώβ, καὶ τὸν νόμον σου τῷ Ἰσραὴλ· ἐπιθήσουσι θυμίαμα ἐν ὄργῃ σου διαπαντός ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου.

44. Et scripsit Moyses canticum hoc in die illa, et docuit illud filios Israel. Et ingressus est Moyses, et locutus est omnia verba legis hujus in aures populi, ipse et Jesus filius Nave.

45. Et finem fecit Moyses loquens omni Israel,

46. et dixit ad eos : Attendite corde ad omnia verba hæc quæ ego testificor vobis hodie : quæ mandabit filii vestris, custodire et facere omnia verba legis hujus.

47. Quoniam non verbum vanum hoc vobis : quoniam hæc vita vestra, et propter verbum hoc longevi eritis super terram in quam vos transitis Jordanem illuc ad hereditandum.

48. Et locutus est Dominus ad Moysen in die ista, dicens :

49. Ascende in montem Abarim, montem istum Nabay qui est in terra Moab contra faciem Jericho, et vide terram Chanaan, quam ego do filiis Israel,

50. et morere in monte in quem ascendis illuc, et apponere ad populum tuum, quemadmodum mortuus est Aaron frater tuus in Or monte, et appositus est ad populum suum :

51. quoniam increduli fuistis verbo meo in filiis Israel super aquam contradictionis Cades in deserto Sin, eo quod non sanctificastis me in filiis Israel.

52. E regione videbis terram, et illuc non ingredieris.

CAPUT XXXIII.

1. Et hæc benedictio qua benedixit Moyses homo Dei filios Israel priusquam defungeretur.

2. Et dixit : Dominus ex Sina venit, et alluxit ex Seir nobis, et festinavit ex monte Pharan, cum decem millibus Cades, a dextris ejus angeli cum eo.

3. Et pepercit populo suo, et omnes sanctificati sub manus tuas : et hi sub te sunt. Et accepit de verbis ipsius

4. legem, quam mandavit nobis Moyses, hereditatem congregationibus Jacob.

5. Et erit in dilecto princeps, congregatis principibus populorum simul cum tribus Israel.

6. Vivat Ruben, et non moriatur, et sit multus in numero.

7. Et hæc ipsi Juda : Exaudi, Domine, vocem Juda, et ad populum ejus venias utique : manus ipsius dijudicabunt ei, et auxiliator ex inimicis eris.

8. Et ipsi Levi dixit : Date Levi manifestationes ejus, et veritatem ejus viro sancto quem tentaverunt eum in tentatione : jurgati sunt in eum super aquam contradictionis :

9. qui dicit patri et matri : Non vidi te, et fratres suos non agnovit, et filios suos reprobavit. Custodivit eloquia tua, et testamentum tuum conservavit.

10. Manifestabunt justificationes tuas ipsi Jacob, et legem tuam Israel : imponent incensum in ira tua semper super altare tuum.

11. Εὐλόγησον, Κύριε, τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ δέξαι. Πάταξον ὀσφύν ἐχθρῶν ἐπανεστηκότων αὐτῷ, καὶ οἱ μισοῦντες αὐτὸν μὴ ἀναστήτωσαν.

12. Καὶ τῷ Βενιαμὴν εἶπεν· Ἡγαπημένος ὑπὸ Κυρίου κατασκηνώσει πεποιθώς, καὶ ὁ Θεὸς σκιάζει ἐπ' αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ ἀναμέσον τῶν ὤμων αὐτοῦ κατέπαυσε.

13. Καὶ τῷ Ἰωσήφ εἶπεν· Ἀπ' εὐλογίας Κυρίου ἡ γῆ αὐτοῦ, ἀπὸ ὠρῶν οὐρανοῦ καὶ δρόσου, καὶ ἀπὸ ἀβύσσων πηγῶν κατωθεν.

14. Καὶ καθ' ὧραν γεννημάτων ἡλίου τροπῶν, καὶ ἀπὸ συνόδων μηνῶν,

15. ἀπὸ κορυφῆς ὄρεων ἀρχῆς, καὶ ἀπὸ κορυφῆς βουνῶν ἀενάων.

16. Καὶ καθ' ὧραν γῆς πληρώσεως· καὶ τὰ δεκτὰ τῷ ὀφθέντι ἐν τῇ βᾶτῳ ἔλθοισαν ἐπὶ κεφαλὴν Ἰωσήφ, καὶ ἐπὶ κορυφῆς δοξασθεὶς ἐπ' ἀδελφοῖς.

17. Πρωτότοκος ταύρου τὸ κάλλος αὐτοῦ· κέρατα μονοκέρωτος τὰ κέρατα αὐτοῦ· ἐν αὐτοῖς ἔθνη κερατιεῖ ἅμα ἕως ἀπ' ἄκρου γῆς. Αὐταὶ μυριάδες Ἐφραϊμ, καὶ αὐταὶ χιλιάδες Μανασσῆ.

18. Καὶ τῷ Ζαβουλὼν εἶπεν· Εὐφράνῃτι, Ζαβουλὼν, ἐν ἐξοδία σου, καὶ Ἰσάαχ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτοῦ.

19. Ἐθνη ἐξολοθρεύσουσι, καὶ ἐπικαλέσεσθε ἐκεῖ, καὶ θύσετε ἐκεῖ θυσίαν δικαιοσύνης, ὅτι πλούτος θαλάσσης θηλάσει σε, καὶ ἐμπορία παράλιον κατοικούντων.

20. Καὶ τῷ Γὰδ εἶπεν· Εὐλογημένος ἐμπλατύνων Γὰδ· ὡς λέων ἀνεπαύσατο, συντρίψας βραχίονα καὶ ἀρχοντα.

21. Καὶ εἶδεν ἀπαρχὴν αὐτοῦ, ὅτι ἐκεῖ ἐμερίσθη γῆ ἀρχόντων συνηγμένων ἅμα ἀρχηγοῖς λαῶν. Δικαιοσύνην Κύριος ἐποίησε, καὶ κρίσιν αὐτοῦ μετὰ Ἰσραὴλ.

22. Καὶ τῷ Δάν εἶπεν· Δάν σκύμνος λέοντος, καὶ ἐκπιθήσεται ἐκ τοῦ Βασάν.

23. Καὶ τῷ Νεφθαλί εἶπεν· Νεφθαλί πλησμονὴ δεκτῶν· καὶ ἐμπλησθήτω εὐλογίας παρὰ Κυρίου· θάλασσαν καὶ λίβα κληρονομήσει.

24. Καὶ τῷ Ἀσέρ εἶπεν· Εὐλογημένος ἀπὸ τέκνων Ἀσέρ· καὶ ἔσται δεκτὸς τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ· βάψει ἐν ἐλαίῳ τὸν πόδα αὐτοῦ.

25. Σίδηρος καὶ χαλκὸς τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ ἔσται· ὡς αἱ ἡμέραι σου ἡ ἰσχὺς σου.

26. Οὐκ ἔστιν ὥσπερ ὁ Θεὸς τοῦ ἡγαπημένου, ὁ ἐπιθαίνων ἐπὶ τὸν οὐρανὸν βοηθός σου, καὶ ὁ μεγαλοπρεπὴς τοῦ στερεώματος.

27. Καὶ σκεπάσει σε Θεοῦ ἀρχή, καὶ ὑπὸ ἰσχὺν βραχιόνων ἀενάων. Καὶ ἐκβαλεῖ ἀπὸ προσώπου σου ἐχθρὸν, λέγων· Ἀπόλοιτο.

28. Καὶ κατασκηνώσει Ἰσραὴλ πεποιθὸς μόνος ἐπὶ γῆς Ἰακώβ, ἐπὶ σίτῳ καὶ οἴνῳ· καὶ ὁ οὐρανός σοι συννεφὴς δρόσω.

29. Μακάριος σὺ, Ἰσραὴλ· τίς ὅμοιός σοι λαὸς, σωζόμενος ὑπὸ Κυρίου; Ὑπερασπίζει ὁ βοηθός σου, καὶ ἡ μάχηρα καύχημά σου. Καὶ ψεύσονται σε οἱ ἐχθροί σου, καὶ σὺ ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῶν ἐπιθήσῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΔ'.

1. Καὶ ἀνέβη Μωϋσῆς ἀπὸ Ἀραβῶθ Μωὰβ ἐπὶ τὸ

11. Benedic, Domine, fortitudinem ejus, et opera manuum ejus suscipe. Frange lumbos inimicorum insurgentium in eum, et qui oderunt eum non resurgant.

12. Et ad Benjamin dixit: Dilectus a Domino habitabit fidens, et Deus obumbrat super eum omnibus diebus, et inter humeros ejus requievit.

13. Et ad Joseph dixit: A benedictione Domini terra ejus, a fructibus caeli et rore, et ab abyssis fontium deorum.

14. Et a fructibus secundum horam solis conversionem, et a convenientibus mensibus,

15. a vertice montium principii, et a vertice collium aeternorum.

16. Et ad horam terrae plenitudinis: et accepta ei qui visus est in rubo veniant super caput Joseph, et super verticem glorificatus in fratribus.

17. Primogenitus tauri pulchritudo ejus: cornua unicornis cornua ejus: in ipsis gentes ventilabit simul usque ad extremum terrae. Haec myriades Ephraim, et haec chiliades Manasse.

18. Et ad Zabulon dixit: Laetare, Zabulon, in egressu tuo, et Issachar in tabernaculis suis,

19. Gentes exterminabunt, et invocabis illic, et sacrificabis ibi sacrificium justitiae, quoniam divitiae maris lactabant te, et emporia maritimam habitantium.

20. Et ad Gad dixit: Benedictus dilatans Gad: sicut leo requievit, confringens brachium et principem.

21. Et vidit primitiam suam, quia ibi divisa est terra principum collectorum simul cum ducibus populorum. Justitiam Dominus fecit, et judicium suum cum Israel.

22. Et ad Dan dixit: Dan catulus leonis, et prosiliet e Basan.

23. Et ad Nephthali dixit: Nephthali satiety acceptabilium: et saturetur benedictione a Domino: mare et africanum haereditabit.

24. Et ad Aser dixit: Benedictus a filiis Aser: et erit acceptus fratribus suis: intinget in oleo pedem suum.

25. Ferrum et aes calceamentum ejus erit: sicut dies tui fortitudo tua.

26. Non est sicut Deus dilecti, qui ascendit super caelum adjutor tuus, et magnificus firmamenti.

27. Et teget te Dei principatus, et sub fortitudine brachiorum aeternorum. Et ejiciet a facie tua inimicum, dicens: Pereas.

28. Et habitabit Israel fidens solus super terram Jacob, in frumento et vino: et caelum tibi caligans rore.

29. Beatus tu, Israel: quis similis tibi populus, qui salvatur a Domino? Scuto proteget adjutor tuus, et gladius gloriatio tua. Et mentientur tibi inimici tui, et tu super cervicem eorum conscendes.

CAPUT XXXIV.

1. Et ascendit Moyses ab Arabothi Moab super montem

δρος Ναβαῦ, ἐπὶ κορυφὴν Φασγὰ ἥ ἐστι ἐπὶ προσώ-
που Ἱεριχῶ· καὶ ἔδειξεν αὐτῷ Κύριος πᾶσαν τὴν γῆν
Γαλαὰδ ἕως Δάν,

2 καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Νεφθαλί, καὶ πᾶσαν τὴν
γῆν Ἐφραΐμ, καὶ Μανασσῆ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Ἰούδα
ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης,

3. καὶ τὴν ἔρημον, καὶ τὰ περίχωρα Ἱεριχῶ, πόλιν
φοινίκων ἕως Σηγώρ.

4. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Αὕτη ἡ γῆ ἦν
ὡμοσα τῷ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, λέγων· Τῷ
σπέρματι ὑμῶν δώσω αὐτήν. Καὶ ἔδειξα τοῖς ὀφθαλμοῖς
σου, καὶ ἐκεῖ οὐκ εἰσελεύσῃ.

5. Καὶ ἐτελεύτησε Μωϋσῆς ὁ οἰκέτης Κυρίου ἐν γῇ
Μωὰβ διὰ ῥήματος Κυρίου.

α. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Γαὶ ἐγγὺς οἴκου Φογοῦρ·
καὶ οὐκ εἶδεν οὐδεὶς τὴν ταφὴν αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας
ταύτης.

7. Μωϋσῆς δὲ ἦν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐν τῷ τε-
λευτᾷ αὐτόν· οὐκ ἡμαυρώθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ,
οὐδὲ ἐφθάρησαν τὰ χεῖλῶνά αὐτοῦ.

8. Καὶ ἔκλαυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ Μωϋσῆν ἐν Ἀραβῶθ
Μωὰβ ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἱεριχῶ τριάκοντα ἡμέ-
ρας· καὶ συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι πένθους κλαυθμοῦ
Μωϋσῆ,

9. καὶ Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ ἐνεπλήσθη πνεύματος
συνέσεως, ἐπέθηκε γὰρ Μωϋσῆς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπ’
αὐτόν· καὶ εἰσῆλθον αὐτοῦ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίη-
σαν καθότι ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ.

10. Καὶ οὐκ ἀνέστη ἐτι προφήτης ἐν Ἰσραὴλ ὡς Μωϋ-
σῆς· ὃν ἔγνω Κύριος αὐτὸν πρόσωπον κατὰ πρόσωπον,

11. ἐν πᾶσι τοῖς σημεῖοις καὶ τέρασιν, ὃν ἀπέστειλεν
αὐτὸν Κύριος ποιῆσαι αὐτὰ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ Φαραῶ, καὶ
τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ, καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ,

12. τὰ θαυμάσια τὰ μεγάλα, καὶ τὴν γαῖαν τὴν κρα-
ταίαν, ἃ ἐποίησε Μωϋσῆς ἐναντὶ παντός Ἰσραὴλ.

Nabay, in verticem Phasga qui est super faciem Jericho :
et ostendit ei Dominus omnem terram Galaad usque Dan,

2. et omnem terram Nephthali, et omnem terram Ephraim,
et Manasse, et omnem terram Juda usque ad mare ulti-
mum,

3. et desertum, et adjacentia Jericho, civitatem pal-
marum usque Segor.

4. Et dixit Dominus ad Moysen : Hæc est terra quam
juravi ipsi Abraham et Isaac et Jacob, dicens : Semini ve-
stro dabo eam. Et ostendi oculis tuis, et illuc non ingredieris.

5. Et defunctus est Moyses famulus Domini in terra Moab
per verbum Domini.

6. Et sepelierunt eum in Gai prope domum Phogor : et
non novit quisquam sepulchrum ejus usque in diem hanc.

7. Moyses autem erat centum et viginti annorum cum de-
functus est : non caligaverunt oculi ejus, neque corrupta
sunt labia ejus.

8. Et flevit filii Israel Moysen in Araboth Moab super
Jordanem contra Jericho triginta diebus : et consummati
sunt dies luctus fletus Moysi,

9. et Jesus filius Nave impletus est spiritu intellectus,
imposuit enim Moyses manus suas super eum : et exaudierunt
eum filii Israel, et fecerunt sicut mandaverat Dominus Moysi.

10. Et non surrexit ultra propheta in Israel sicut Moyses :
quem novit Dominus eum faciem ad faciem,

11. in omnibus signis et prodigiis, quem misit eum Do-
minus facere ea in terra Ægypto Pharaoni, et servis ejus, et
universæ terræ ejus,

12. mirabilia magna, et manum validam, quæ fecit Moyses
coram omni Israel.

ΙΗΣΟΥΣ ΝΑΥΗ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Μωϋσῆ, εἶπε Κύ-
ριος τῷ Ἰησοὶ υἱῷ Ναυῆ, τῷ ὑπουργῷ Μωϋσῆ, λέγων·

2. Μωϋσῆς ὁ θεράπων μου τετελεύτησε· νῦν οὖν ἀνα-
στὰς διάβηθι τὸν Ἰορδάνην σὺ καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος
εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς.

3. Πᾶς ὁ τόπος ἐφ’ ὃν ἂν ἐπιβῇτε τῷ ἵχνει τῶν πο-
δῶν ὑμῶν, ὑμῖν δώσω αὐτόν, ὃν τρόπον εἶρηκα τῷ
Μωϋσῇ·

4. τὴν ἔρημον καὶ τὸν Ἀντιλίβανον ἕως τοῦ ποταμοῦ
τοῦ μεγάλου, ποταμοῦ Εὐφράτου, καὶ ἕως τῆς θαλάσσης
τῆς ἐσχάτης ἀπ’ ἡλίου δυσμῶν ἔσται τὰ ὅρια ὑμῶν.

5. Οὐκ ἀντιστήσεται ἄνθρωπος κατενώπιον ὑμῶν πά-
σας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, καὶ ὥσπερ ἤμην μετὰ
Μωϋσῆ, οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ, καὶ οὐκ ἐγκατα-
λείψω σε, οὐδ’ ὑπερόψομαί σε.

JESUS NAVE.

CAPUT I.

1. Et factum est post mortem Moysi, dixit Dominus Je-
su filio Nave, ministro Moysi, dicens :

2. Moyses servus meus mortuus est : nunc igitur exsur-
gens transi Jordanem tu et omnis populus iste in terram
quam ego do eis.

3. Omnis locus super quem ascenderitis vestigio pedum
vestrorum, vobis dabo eum, quemadmodum dixi Moysi :

4. desertum et Antilibanum usque ad flumen magnum,
flumen Eufratem, et usque ad mare ultimum : ab occasu
solis erunt fines vestri.

5. Non resistet homo ante faciem vestram omnibus die-
bus vitæ tuæ, et sicut eram cum Moyse, ita ero et tecum,
et non derelinquam te, neque despiciam te.

6. Ἰσχυε καὶ ἀνδρίζου, σὺ γὰρ ἀποδιελίς τῷ λαῷ τούτῳ τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς.

7. Ἰσχυε οὖν καὶ ἀνδρίζου, φυλάσσεσθαι καὶ ποιεῖν καθότι ἐνετείλατό σοι Μωϋσῆς ὁ παῖς μου· καὶ οὐκ ἐκκλινεῖς ἀπ' αὐτῶν εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς ἀριστερά, ἵνα συνῆς ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν πράσῃς.

8. Καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἡ βίβλος τοῦ νόμου τούτου ἐκ τοῦ στόματός σου, καὶ μελετήσεις ἐν αὐτῇ ἡμέρας καὶ νυκτός, ἵνα εἰδῇς ποιεῖν πάντα τὰ γεγραμμένα. Τότε εὐδοθήσῃ, καὶ εὐδώσεις τὰς δδούς σου, καὶ τότε συνήσεις.

9. Ἴδου ἐντέταλμαί σοι Ἰσχυε καὶ ἀνδρίζου, μὴ δειλιάσης, μηδὲ φοβηθῇς, ὅτι μετὰ σοῦ Κύριος ὁ Θεός σου εἰς πάντα οὗ ἐὰν πορεύῃ.

10. Καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς γραμματεῦσι τοῦ λαοῦ, λέγων· Εἰσέλθατε κατὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς τοῦ λαοῦ, καὶ ἐνετίλασθε τῷ λαῷ, λέγοντες·

11. Ἐτοιμάζεσθε ἐπισιτισμόν, ὅτι ἔτι τρεῖς ἡμέραι καὶ ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην τούτον, εἰσελθόντες κατασχεῖν τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν.

12. Καὶ τῷ Ῥουβὴν, καὶ τῷ Γὰδ, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσὴ εἶπεν Ἰησοῦς·

13. Μνήσθητε τὸ ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο ὑμῖν Μωϋσῆς ὁ παῖς Κυρίου, λέγων· Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν κατέπαυσεν ὑμᾶς, καὶ ἔδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην.

14. Αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ παῖδιά ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν κατοικεῖτωσαν ἐν τῇ γῇ ἣ ἔδωκεν ὑμῖν· ὑμεῖς δὲ διαθήσεσθε εὐζῶνοι, πρότεροι τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν πᾶς ὁ ἰσχυών· καὶ συμμαχήσετε αὐτοῖς,

15. ὥς ἂν καταπαύσῃ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ὥσπερ καὶ ὑμᾶς, καὶ κληρονομήσωσι καὶ οὗτοι τὴν γῆν ἣν Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν δίδωσιν αὐτοῖς· καὶ ἀπελεύσεσθε ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, ἣν ἔδωκεν ὑμῖν Μωϋσῆς εἰς τὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐπ' ἀνατολῶν ἡλίου.

16. Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπαν· Πάντα ὅσα ἐὰν ἐντέλῃ ἡμῖν ποιήσομεν, καὶ εἰς πάντα τόπον οὗ ἐὰν ἀποστείλῃς ἡμᾶς πορευομένους.

17. Κατὰ πάντα ὅσα ἤκούσαμεν Μωϋσῇ, ἀκουσόμεθα σου· πλὴν ἔστω Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν μετὰ σοῦ, ὃν τρόπον ἦν μετὰ Μωϋσῇ.

18. Ὁ δὲ ἄνθρωπος ὃς ἂν ἀπειθήσῃ σοι, καὶ ὅστις μὴ ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων σου, καθότι ἐὰν ἐντέλῃ αὐτῷ, ἀποθανέτω· ἀλλὰ ἰσχυε καὶ ἀνδρίζου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυὴ ἐκ Σαττὶν δύο νεανίσκους κατασκοπεῦσαι, λέγων· Ἀνάβητε καὶ ἴδετε τὴν γῆν καὶ τὴν Ἱερικὴν. Καὶ πορευθέντες οἱ δύο νεανίσκοι εἰσῆλθον εἰς Ἱερικὴν, καὶ εἰσῆλθον εἰς οἰκίαν γυναῖκος πόρνης, ἥ ὄνομα Ῥαὰβ, καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ.

2. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ Ἱερικῶν, λέγοντες· Εἰσπεπόρευνται ὧδε ἄνδρες τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν.

3. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἱερικῶν, καὶ εἶπε πρὸς Ῥαὰβ, λέγων· Εἰπάγε μου τοὺς ἄνδρας τοὺς εἰσπεπορευμένους εἰς τὴν οἰκίαν σου τὴν νύκτα, κατασκοπεύσαι γὰρ τὴν γῆν ἡκαστός.

6. Confortare et viriliter age, tu enim distribues populo huic terram quam juravi patribus vestris dare etc.

7. Confortare igitur et viriliter age, ad custodiendum et faciendum sicut mandavit tibi Moyses puer meus : et non declinabis ab eis in dextram neque in sinistram, ut intelligas in omnibus quaecumque feceris.

8. Et non recedet liber legis hujus ex ore tuo, et mediteris in eo die ac nocte, ut scias facere omnia quae scripta sunt. Tunc prosperaberis, et prosperabis vias tuas, et tunc intelliges.

9. Ecce mandavi tibi : confortare et viriliter age, ne paveas, neque timeas, quoniam tecum Dominus Deus tuus ad omnia quocumque iveris.

10. Et mandavit Jesus scribis populi, dicens : Introite per medium castrorum populi, et mandate populo, dicentes :

11. Praeparate cibaria, quoniam adhuc tres dies et vos transitis Jordanem hunc, intrantes possidere terram quam Dominus Deus patrum vestrorum dat vobis.

12. Et ad Ruben, et Gad, et dimidium tribus Manasse dixit Jesus :

13. Mementote verbi quod mandavit vobis Moyses puer Domini, dicens : Dominus Deus vester quiescere vos fecit, et dedit vobis terram hanc.

14. Uxores vestrae et parvuli vestri et pecora vestra habitent in terra quam dedit vobis : vos autem transibitis bene accincti, priores fratribus vestris omnis fortis : et commilitabitis eis,

15. quoadusque quiescere faciat Deus noster fratres vestros sicut et vos, et haereditent etiam hi terram quam Dominus Deus noster dat eis : et abibitis unusquisque in hereditatem suam, quam dedit vobis Moyses trans Jordanem ad ortum solis.

16. Et respondentes Jesu dixerunt : Omnia quaecumque mandaveris nobis faciemus, et in omnem locum quocumque miseris nos ibimus.

17. Juxta omnia in quibus audivimus Moysen, audimus te : tantummodo sit Dominus Deus noster tecum, quemadmodum fuit cum Moyse.

18. Homo autem quicumque incredulus fuerit tibi, et quicumque non audierit verba tua, secundum quod mandaveris ei, moriatur : sed confortare et viriliter age.

CAPUT II.

1. Et misit Jesus filius Naue de Sattin duos juvenes ad explorandum, dicens : Ascendite et videte terram et Jericho. Et profecti duo juvenes intraverunt in Jericho, et intrarunt in domum mulieris meretricis, cui nomen Raab, et quieverunt ibi.

2. Et annuntiatum est regi Jericho, dicentes : Ingressi sunt huc viri de filiis Israel ad explorandam terram.

3. Et misit rex Jericho, et dixit ad Raab, dicens : Educ viros qui ingressi sunt in domum tuam nocte, nam ad explorandam terram venerunt.

4. Καὶ λαβοῦσα ἡ γυνὴ τοὺς δύο ἀνδρας ἔκρυψεν αὐτούς. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγουσα· Εἰσεληλύθασι πρὸς μέ οἱ ἄνδρες (*),

5. ὥς δὲ ἡ πύλη ἐκλείετο ἐν τῷ σκότει, καὶ οἱ ἄνδρες ἐξῆλθον, οὐκ ἐπίσταμαι ποῦ πεπόμενται· καταδιώξατε ὅπισω αὐτῶν, εἰ καταλήψασθε αὐτούς.

6. Αὕτη δὲ ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δῶμα, καὶ ἔκρυψεν αὐτοὺς ἐν τῇ λινοκαλάμῃ τῇ ἐστοιχασμένῃ αὐτῇ ἐπὶ τοῦ δώματος.

7. Καὶ οἱ ἄνδρες κατεδίωξαν ὅπισω αὐτῶν ὁδὸν τὴν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου ἐπὶ τὰς διαβάσεις, καὶ ἡ πύλη ἐκλείσθη.

8. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐξῆλθον οἱ διώκοντες ὅπισω αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ δὲ πρὶν ἢ κοιμηθῆναι αὐτοὺς, αὕτη δὲ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δῶμα,

9. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐπίσταμαι ὅτι ἔδωκε ὑμῖν Κύριος τὴν γῆν, ἐπιπέπτωκε γὰρ ὁ φόβος ὑμῶν ἐφ' ἡμᾶς (**).

10. Ἀκηκόαμεν γὰρ ὅτι κατεξήρανε Κύριος ὁ Θεὸς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, ὅτε ἐξεπορεύεσθε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ὅσα ἐποίησε τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι τῶν Ἀμορραίων, οἱ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τῶν Σηὼν καὶ Ὡγ, οὓς ἐξολοθρεύσατε αὐτούς·

11. καὶ ἀκούσαντες ἡμεῖς ἐξέστημεν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔσται ἐν πνεύμῃ ἐν οὐδενὶ ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν· ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν, Θεὸς ἐν οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω.

12. Καὶ νῦν ὁμολογεῖτε μοι Κύριον τὸν Θεόν, ὅτι ποιῶ ὑμῖν ἔλεος, καὶ ποιήσατε καὶ ὑμεῖς ἔλεος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου,

13. καὶ ζωογήσατε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, τὴν μητέρα μου καὶ τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ πάντα τὸν οἶκόν μου, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς, καὶ ἐξελεῖσθε τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου.

14. Καὶ εἶπαν αὕτη οἱ ἄνδρες· Ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἀνθ' ὑμῶν εἰς θάνατον. Καὶ αὕτη εἶπεν· Ὡς ἂν παραδῷ Κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν, ποιήσετε εἰς ἐμέ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν.

15. Καὶ κατεγάλασεν αὐτοὺς διὰ τῆς θυρίδος (***),

16. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Εἰς τὴν ὄρεινὴν ἀπέλθετε, μὴ συναντήσωσιν ὑμῖν οἱ καταδιώκοντες, καὶ χρυσήσεσθε ἑκεῖ τρεῖς ἡμέρας, ἕως ἂν ἀποστρέψωσιν οἱ καταδιώκοντες ὅπισω ὑμῶν, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν.

17. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὴν οἱ ἄνδρες· Ἀθῶοι ἐσμέν τῷ ὄρκῳ σου τούτῳ.

18. Ἴδου ἡμεῖς εἰσπορευόμεθα εἰς μέρος τῆς πόλεως, καὶ θήσεις τὸ σημεῖον, τὸ σπαρτίον τὸ κόκκινον τοῦτο ἐκδήσεις εἰς τὴν θυρίδα δι' ἧς κατεβίβασας ἡμᾶς δι' αὐτῆς τὸν δὲ πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα σου, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου, καὶ πάντα τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου συναΐξεις πρὸς σεαυτὴν εἰς τὴν οἰκίαν σου.

19. Καὶ ἔσται, πᾶς ὅς ἂν ἐξέλθῃ τὴν θύραν τῆς οἰ-

4. Et sumens mulier ambos viros occultavit eos. Et dixit illis, dicens : Ingressi sunt ad me viri,

5. sed cum porta clauderetur in tenebris, et viri egressi sunt, nescio quo iverint : persequimini post eos, si comprehenditis eos.

6. Ipsa autem ascendere fecit eos in solarium, et occultavit eos in lini stipula constipata sibi super solarium.

7. Et viri persecuti sunt post eos viam quæ super Jordannem ad transitus, et porta clausa est.

8. Et factum est, postquam exierunt persequentes post eos, et ipsi vero priusquam ipsi dormirent, et ipsa vero ascendit ad eos in solarium,

9. et dixit ad eos : Scio quia dedit vobis Dominus terram, incidit enim timor vestri super nos.

10. Audivimus enim quia exsiccat Dominus Deus rubrum mare a facie vestra, quando egrediebamini de terra Ægypti, et quæcumque fecit duobus regibus Amorrhæorum, qui erant trans Jordanem, Seon et Og, quos exterminastis eos :

11. et audientes nos obstupuimus corde nostro, et non stetit ultra spiritus in ullo nostrum a facie vestra : quoniam Dominus Deus vester, Deus in cælo sursum et super terram deorsum.

12. Et nunc jurate mihi Dominum Deum, quoniam facio vobis misericordiam, et facite etiam vos misericordiam in domo patris mei,

13. et vivificate domum patris mei, matrem meam et fratres meos, et universam domum meam, et omnia quæcumque sunt eis, et eximetis animam meam de morte.

14. Et dixerunt ei viri : Anima nostra pro vobis in mortem. Et ipsa dixit : Postquam tradiderit Dominus vobis civitatem, facietis in me misericordiam et veritatem.

15. Et demisit eos per fenestram,

16. et dixit eis : In montanam abite, ne occurrant vobis persequentes, et latitabitis ibi tres dies, quoadusque reverterint qui persequuntur post vos, et postea abibitis in viam vestram.

17. Et dixerunt ad eam viri : Innoxii sumus a juramento tuo hoc.

18. Ecce nos intramus in partem civitatis, et pones signum, funiculum coccineum hunc ligabis ad fenestram per quam demisisti nos per eam : patrem vero tuum, et matrem tuam, et fratres tuos, et omnem domum patris tui congregabis ad teipsam in domum tuam.

19. Et erit, omnis quicumque exierit portam domus tuæ

(*) 4. καὶ οὐκ οἶδα πόθεν ἦσαν. (Compl.)

(**) 9. καὶ κατέπηκτον πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἀφ' ὑμῶν. (Compl.)

(***) 15. ἐν σχοινίῳ, ὅτι ὁ οἶκος αὐτῇ ἦν ἐν τῷ τείχει. (Ox.)

4. et nesciebam unde essent.

9. et elanguerunt omnes inhabitantes terram a vobis.

15. fune, quoniam domus ei erat in muro.

κίας σου ἔξω, ἔνοχος ἑαυτῷ ἔσται, ἡμεῖς δὲ ἀθῶοι τῷ ὄρκῳ σου τούτῳ· καὶ ὅσοι ἐὰν γένωνται μετὰ σοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, ἡμεῖς ἔνοχοι ἐσόμεθα.

20. Ἐὰν δέ τις ἡμᾶς ἀδικήσῃ, ἢ καὶ ἀποκαλύψῃ τοὺς λόγους ἡμῶν τούτους, ἐσόμεθα ἀθῶοι τῷ ὄρκῳ σου τούτῳ.

21. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Κατὰ τὸ ῥῆμα ὑμῶν ἔστω. Καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς, καὶ ἐπορεύθησαν (*).

22. Καὶ ἦλθον εἰς τὴν ὄρεινὴν, καὶ κατέμειναν ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας. Καὶ ἐξεζήτησαν οἱ καταδιώκοντες, πάσας τὰς ὁδοὺς, καὶ οὐχ εὑροσαν.

23. Καὶ ἐπέστρεψαν οἱ δύο νεανίσκοι, καὶ κατέβησαν ἐκ τοῦ ὄρους, καὶ διέβησαν πρὸς Ἰησοῦν υἱὸν Ναυῆ, καὶ διηγήσαντο αὐτῷ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς.

24. Καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν, ὅτι παραδέδωκε Κύριος πᾶσαν τὴν γῆν ἐν χειρὶ ἡμῶν, καὶ κατέπτυχε πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν γῆν ἐκείνην ἀφ' ἡμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ὠρθρίσεν Ἰησοὺς τοπρωτὶ, καὶ ἀπῆρεν ἐκ Σαττίν, καὶ ἦλθον εἰς τὸν Ἰορδάνου, καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ πρὸ τοῦ διαβῆναι.

2. Καὶ ἐγένετο, μετὰ τρεῖς ἡμέρας διτλθόν οἱ γραμματεῖς διὰ τῆς παρεμβολῆς,

3. καὶ ἐνετείλαντο τῷ λαῷ, λέγοντες· Ὅταν ἴδῃτε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ τοὺς ἱερεῖς ἡμῶν καὶ τοὺς Λευίτας αἰροντας αὐτήν, ἀπαρεῖτε ἀπὸ τῶν τόπων ὑμῶν, καὶ πορεύσεσθε ὀπίσω αὐτῆς·

4. ἀλλὰ μακρὰν ἔστω ἀναμέσον ὑμῶν καὶ ἐκείνης, ὅσον διχιλίους πῆχεις στήσεσθε· μὴ προσεγγίσῃτε αὐτῇ, ἵνα ἐπίστυθε τὴν ὁδὸν ἣν πορεύσεσθε αὐτήν· οὐ γὰρ πεπόρευσε τὴν ὁδὸν ἀπ' ἐχθρῶν καὶ τρίτης ἡμέρας.

5. Καὶ εἶπεν Ἰησοὺς τῷ λαῷ· Ἀγνίσασθε εἰς αὐριον, ὅτι αὐριον ποιήσει Κύριος ἐν ὑμῖν θαυμαστά.

6. Καὶ εἶπεν Ἰησοὺς τοῖς ἱερεῦσιν· Ἀρατε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου, καὶ προπορεύεσθε τοῦ λαοῦ. Καὶ ἦσαν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου, καὶ ἐπορεύοντο ἐμπροσθεν τοῦ λαοῦ.

7. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἄρχομαι ὑφῶσαι σε κατενώπιον πάντων υἱῶν Ἰσραὴλ, ἵνα γινώσιν ὅτι, καθότι ἤμην μετὰ Μωϋσῆ, οὕτως ἐσομαι καὶ μετὰ σοῦ.

8. Καὶ νῦν ἐντεταίη τοῖς ἱερεῦσι τοῖς αἵρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, λέγων· Ὡς ἂν εἰέλθῃτε ἐπὶ μέρους τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἐν τῷ Ἰορδάνῳ στήσεσθε.

9. Καὶ εἶπεν Ἰησοὺς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· Προκαγάγετε ὧδε, καὶ ἀκούσατε τὸ ῥῆμα Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

10. Ἐν τούτῳ γινώσεσθε ὅτι Θεὸς ζῶν ἐν ὑμῖν, καὶ ὀλοθρεύων ὀλοθρεύσει ἀπὸ προσώπου ἡμῶν τὸν Χανααῖον, καὶ τὸν Χετταῖον, καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἀμορραῖον, καὶ τὸν Γεργεσαῖον, καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον.

11. Ἰδοὺ ἡ κιβωτὸς διαθήκης Κυρίου πάσης τῆς γῆς διαβαίνει τὸν Ἰορδάνην.

foras, reus sibi ipsi erit, nos autem innoxii a juramento tuo hoc : et quicumque fuerint tecum in domo tua, nos rei erimus.

20. Si quis autem nobis nocuerit, vel etiam revelaverit verba nostra haec, erimus innoxii a juramento tuo hoc.

21. Et dixit eis : Juxta vestrum verbum sit. Et emisit eos, et iverunt.

22. Et venerunt in montanā, et permanserunt ibi tres dies. Et exquisierunt ii qui persequabantur, omnes vias, et non invenerunt.

23. Et reverterunt ambo juvenes, et descenderunt de monte, et transierunt ad Jesum filium Nave, et narraverunt ei omnia quae sibi acciderant.

24. Et dixerunt ad Jesum, quia tradidit Dominus omnem terram in manu nostra, et consternatus est omnis habitans terram illam a nobis.

CAPUT III.

1. Et diluculo surrexit Jesus mane, et promovit de Sattin, et venerunt usque ad Jordanem, et diverterunt ibi primum quam transirent.

2. Et factum est, post tres dies transierunt scribae per castra,

3. et mandaverunt populo, dicentes : Cum videritis arcam testamenti Domini Dei nostri et sacerdotes nostros et Levitas tollentes eam, proficiscimini de locis vestris, et ibitis post eam :

4. sed longum intervallum sit inter vos et illam, quantum duo millia cubitorum stabitis : ne propinquetis ei, ut sciat is viam quam ibitis eam : non enim ivistis viam abbesterna et nudius tertius die.

5. Et dixit Jesus populo : Purificamini in crastinum, quoniam cras faciet Dominus in vobis mirabilia.

6. Et dixit Jesus sacerdotibus : Tollite arcam testamenti Domini, et praecedite populum. Et levaverunt sacerdotes arcam testamenti Domini, et ibant ante populum.

7. Et dixit Dominus ad Jesum : In die hac incipio exaltare te in conspectu omnium filiorum Israel, ut cognoscant quia, sicut eram cum Moyse, ita ero et tecum.

8. Et nunc manda sacerdotibus qui levant arcam testamenti, dicens : Cum intraveritis super partem aquae Jordanis, et in Jordane stabitis.

9. Et dixit Jesus filiis Israel : Accedite huc, et audite verbum Domini Dei nostri.

10. In hoc cognoscetis quia Deus vivens in vobis, et exterminans exterminabit a facie nostra Chanaanum, et Chethaen, et Pherezæum, et Evæum, et Amorrhæum, et Gergesæum, et Jebusæum.

11. Ecce arca testamenti Domini universae terrae transit Jordanem.

(*) 21. καὶ εἶδεν τὸ σημεῖον τὸ κόκκινον ἐν τῇ θυρίδι, καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἦλθον. (Ald.)

21. et ligavit signum coccineum in fenestra, et profecti sunt et venerunt.

12. Προχειρίσασθε ὑμῖν δώδεκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἓνα ἀφ' ἑκάστης φυλῆς.

13. Καὶ ἔσται, ὡς ἂν καταπαύσωνιν οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου πάσης τῆς γῆς, ἐν τῷ ὕδατι τοῦ Ἰορδάνου, τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου ἐκλείψει, τὸ δὲ ὕδωρ τὸ καταβαίνειν στήσεται.

14. Καὶ ἀπῆρεν ὁ λαὸς ἐκ τῶν σκηνοματίων αὐτῶν διαβῆναι τὸν Ἰορδάνην, οἱ δὲ ἱερεῖς ἤρσαν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου πρότεροι τοῦ λαοῦ.

15. Ὡς δὲ εἰσπορεύοντο οἱ ἱερεῖς οἱ αἰρόντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου ἐβάφησαν εἰς μέρος τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνου, ὁ δὲ Ἰορδάνης ἐπληροῦτο καθ' ὅλην τὴν χρηπίδα αὐτοῦ ὥς ἐκ τῆς ἡμέρας θερισμοῦ πυρῶν.

16. καὶ ἔσθη τὰ ὕδατα τὰ καταβαίνοντα ἄνωθεν, ἔσθη πῆγμα ἐν ἀρεσθηκὸς μακρὰν σφόδρα σφοδρῶς ἕως μέρους Καριαθιάρημ· τὸ δὲ καταβαίνειν κατέβη εἰς τὴν θάλασσαν Ἀραβ, θάλασσαν ἄλλος, ἕως εἰς τὸ τέλος ἐξέλιπε.

17. Καὶ ὁ λαὸς εἰσῆλθε ἀπέναντι Ἱεριχώ· καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἰρόντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου ἐπὶ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τοῦ Ἰορδάνου· καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ διέβαινον διὰ ξηρᾶς, ἕως συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν Ἰορδάνην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐπεὶ συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν Ἰορδάνην, καὶ εἶπε Κύριος τῷ Ἰησοῖ, λέγων·

2. Παραλαβὼν ἄνδρας ἀπὸ τοῦ λαοῦ, ἓνα ἀφ' ἑκάστης φυλῆς,

3. σύνταξον αὐτοῖς· Καὶ ἀνέλεσθε ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου ἑτοιμούς δώδεκα λίθους, καὶ τούτους διακομίσαντες ἅμα ὑμῖν αὐτοῖς, θέτε αὐτοὺς ἐν τῇ στρατοπέδει ὑμῶν, οὗ ἐν παρεμβάλητε ἐκεῖ τὴν νύκτα.

4. Καὶ ἀνακαλεσάμενος Ἰησοὺς δώδεκα ἄνδρας τῶν ἐνδοξῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἓνα ἀφ' ἑκάστης φυλῆς,

5. εἶπεν αὐτοῖς· Προσαγάγετε ἔμπροσθέν μου πρὸ προσώπου Κυρίου εἰς μέσον τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἀνελόμενος ἐκείθεν ἕκαστος λίθον, ἅράτω ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ,

6. ἵνα ὑπάργωσιν ὑμῖν οὗτοι εἰς σημεῖον κείμενον διαπαντός· ἵνα ὅταν ἐρωτᾷ σε ὁ υἱός σου αὐρίον, λέγων· Τί εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι ἡμῖν;

7. καὶ σὺ δηλώσεις τῷ υἱῷ σου, λέγων, ὅτι ἐξέλιπεν ὁ Ἰορδάνης ποταμὸς ἀπὸ προσώπου κιβωτοῦ διαθήκης Κυρίου πάσης τῆς γῆς, ὡς διέβαινεν αὐτόν. Καὶ ἔσονται οἱ λίθοι οὗτοι ὑμῖν μνημόσυνον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἕως τοῦ αἰῶνος.

8. Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καθότι ἐνετείλατο Κύριος τῷ Ἰησοῖ· καὶ ἀναλαβόντες δώδεκα λίθους ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου, καθάπερ συνέταξε Κύριος τῷ Ἰησοῖ ἐν τῇ συντελείᾳ τῆς διαβάσεως τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ διεκόμισαν ἅμα ἑαυτοῖς εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ ἀπέθηκαν ἐκεῖ.

9. Ἔστησε δὲ Ἰησοὺς καὶ ἄλλους δώδεκα λίθους ἐν αὐτῷ τῷ Ἰορδάνῃ ἐν τῷ γενομένῳ τόπῳ ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου, καὶ εἰσὶν ἐκεῖ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

10. Εἰστήκεισαν δὲ οἱ ἱερεῖς οἱ αἰρόντες τὴν κιβωτὸν

12. Assumite vobis duodecim viros ex filiis Israel, unum ex unaquaque tribu.

13. Et erit, cum quieverint pedes sacerdotum levantium arcam testamenti Domini universæ terræ, in aqua Jordanis, aqua Jordanis deficiet, aqua autem descendens stabit.

14. Et promovit populus e tabernaculis suis ad transeundum Jordanem, sacerdotes autem levaverunt arcam testamenti Domini priores populo.

15. Dum autem ingrediebantur sacerdotes levantes arcam testamenti in Jordanem, et pedes sacerdotum levantium arcam testamenti Domini tincti sunt in parte aquæ Jordanis, Jordanes autem plenus erat per totam crepidinem suam sicut dies messis tritici :

16. et steterunt aquæ descendentes desuper, stetit concretio una recedens longe valde vehementer usque ad partem Cariathiarim : quæ autem descendebat descendit in mare Araba, mare salis, donec in finem defecit.

17. Et populus stetit contra Jericho : et steterunt sacerdotes levantes arcam testamenti Domini super aridam in medio Jordanis et omnes filii Israel transibant per aridam, donec consummavit omnis populus transiens Jordanem.

CAPUT IV.

1. Et postquam consummavit omnis populus transiens Jordanem, et dixit Dominus Jesu, dicens :

2. Assumens viros de populo, unum ex unaquaque tribu,

3. præcipe eis : Et tollite de medio Jordanis paratos duodecim lapides, et hos transferentes simul vobiscum ipsis, ponite eos in castris vestris, ubicumque castrametati fueritis ibi nocte.

4. Et revocans Jesu duodecim viros de honoratis ex filiis Israel, unum ex unaquaque tribu,

5. dixit eis : Accedite coram me ante faciem Domini in medium Jordanis : et auferens inde unusquisque lapidem, tollat super humeros suos secundum numerum duodecim tribuum Israel,

6. ut sint vobis hi in signum positum semper : ut quando interrogaverit te filius tuus cras, dicens : Quid sunt lapides hi nobis ?

7. et tu manifestabis filio tuo, dicens, quoniam defecit Jordanis fluvius a facie arcæ testamenti Domini universæ terræ, dum transibat eum. Et erunt vobis lapides isti memoriale filiis Israel usque in æternum.

8. Et fecerunt filii Israel secundum quod mandavit Dominus Jesu : et assumentes duodecim lapides de medio Jordanis, sicut præcepit Dominus Jesu in consummatione transitus filiorum Israel, et portaverunt una secum in castra, et deposuerunt ibi.

9. Statuit autem Jesus et alios duodecim lapides in ipso Jordane in loco qui fuit sub pedibus sacerdotum levantium arcam testamenti Domini, et sunt ibi usque in hodiernam diem.

10. Steterunt autem sacerdotes qui levabant arcam testa-

τῆς διαθήκης ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, ἕως οὗ συνετέλεσεν Ἰησοῦς πάντα & ἐντεταίλατο Κύριος ἀναγγεῖλαι τῷ λαῷ· καὶ ἔσπευσεν ὁ λαὸς, καὶ διέβησαν.

11. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβῆναι, καὶ διέβη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης Κυρίου, καὶ οἱ λίθοι ἔμπροσθεν αὐτῶν.

12. Καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς Μανασσὴ διεσπασμένοι ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καθάπερ ἐντεταίλατο αὐτοῖς Μωϋσῆς.

13. Τετρακισμύριοι εὐζῖνοι εἰς μάχην διέβησαν ἐναντίον Κυρίου εἰς πόλεμον πρὸς τὴν Ἱεριγῷ πόλιν.

14. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἠύξησε Κύριος τὸν Ἰησοῦν ἐναντίον τοῦ παντὸς γένους Ἰσραὴλ, καὶ ἐροῦσιν αὐτὸν ὡςπερ Μωϋσῆς, ὅσον χρόνον ἔζη.

15. Καὶ εἶπε Κύριος τῷ Ἰησοῖ, λέγων·

16. Ἐντεταίλατο τοῖς ἱερεῦσι τοῖς αἵρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ μαρτυρίου Κυρίου, ἐκβῆναι ἐκ τοῦ Ἰορδάνου.

17. Καὶ ἐντεταίλατο Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσι, λέγων· Ἐκβητε ἐκ τοῦ Ἰορδάνου.

18. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐξέβησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἵροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου ἐκ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἔθηκαν τοὺς πόδας ἐπὶ τῆς γῆς, ὀρμησε τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ χώραν, καὶ ἐπορεύετο καθὰ χεῖρας καὶ τρίτην ἡμέραν δι' ὅλης τῆς κρητίδος.

19. Καὶ ὁ λαὸς ἀνέβη ἐκ τοῦ Ἰορδάνου δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου· καὶ κατεστρατοπέδευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλις κατὰ μέρος τὸ πρὸς ἡλίου ἀνατολὰς ἀπὸ τῆς Ἱεριγῷ.

20. Καὶ τοὺς δώδεκα λίθους τούτους οὗς ἔλαβεν ἐκ τοῦ Ἰορδάνου ἔστησεν Ἰησοῦς ἐν Γαλγάλις,

21. λέγων· Ὅταν ἐρωτῶσιν ὑμεῖς οἱ υἱοὶ ὑμῶν, λέγοντες· Τί εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι;

22. ἀναγγεiliate τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, ὅτι ἐπὶ ξηρᾶς διέβη Ἰσραὴλ τὸν Ἰορδάνην τοῦτον,

23. ἀποξηράναντος Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου ἐκ τῶν ἔμπροσθεν αὐτῶν, μέχρις οὗ διέβησαν·

24. καθάπερ ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἣν ἀπέξηρᾶνε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἔμπροσθεν ἡμῶν, ἕως παρήλθομεν.

25. Ὅπως γινώσι πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς ὅτι ἡ δύναμις τοῦ Κυρίου ἰσχυρά ἐστι, καὶ ἵνα ὑμεῖς σέβησθε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐν παντὶ ἔργῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

1. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσαν οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων οἱ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς Φοινίκης οἱ παρὰ τὴν θάλασσαν, ὅτι ἀπεξήρᾶνε Κύριος ὁ Θεὸς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῷ διαβαίνειν αὐτοὺς, καὶ ἐτάκῃσαν αὐτῶν αἱ διάνοιαι καὶ κατεπλάγησαν, καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς φρόνησις οὐδεμία ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

2. Ὑπὸ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν εἶπε Κύριος τῷ Ἰησοῖ· Ποίησον σεαυτῷ μαχαίρας πετρίνας ἐκ πέτρας ἀκροτόμου, καὶ καθίσας περίτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ δευτέρου.

3. Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς μαχαίρας πετρίνας ἀκροτόμους, καὶ περίτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ καλοῦμένου τόπου, Βουνὸς τῶν ἀκροβυστιῶν.

menti in Jordane, quoadusque consummavit Jesus omnia quæ mandavit Dominus annuntiare populo : et festinavit populus, et transierunt.

11. Et factum est, postquam consummavit omnis populus transire, et transivit arca testamenti Domini, et lapides ante eos.

12. Et transierunt filii Ruben, et filii Gad, et dimidii de tribu Manasse parati ante filios Israel, sicut mandaverat eis Moyses.

13. Quadraginta mille bene accincti in pugnam transierunt coram Domino in bellum ad Jericho civitatem.

14. In illa die auxit Dominus Jesum coram universo genere Israel, et timebant eum sicut Moysen, quanto tempore vixit.

15. Et dixit Dominus ad Jesum, dicens :

16. Manda sacerdotibus portantibus arcam testamenti testimonii Domini, ascendere e Jordane.

17. Et mandavit Jesus sacerdotibus, dicens : Ascendite e Jordane.

18. Et factum est, posteaquam ascenderunt sacerdotes levantes arcam testamenti Domini e Jordane, et posuerunt pedes super terram, fluxit aqua Jordanis ad regionem, et ibat sicut heri et nudius tertius per totam crepulinem.

19. Et populus ascendit e Jordane decima mensis primi : et castrametati sunt filii Israel in Galgalis ad partem quæ est ad ortum solis a Jericho.

20. Et duodecim lapides istos quos sumpsit ex Jordane statuit Jesus in Galgalis,

21. dicens : Quando interrogant vos filii vestri, dicentes : Quid sunt lapides hi ?

22. annuntiate filiis vestris, quia super aridam transiit Israel Jordanem hunc,

23. Exsiccante Domino Deo nostro aquam Jordanis ante eos, quoadusque transierunt.

24. Sicut fecit Dominus Deus noster rubrum mare, quod exsicavit Dominus Deus noster ante nos, quoadusque præterivimus.

25. Ut cognoscant omnes gentes terræ quia virtus Domini fortis est, et ut vos revercamini Dominum Deum nostrum in omni opere.

CAPUT V.

1. Et factum est, ut audierunt reges Amorrhæorum qui erant trans Jordanem, et reges Phœnicie qui juxta mare, quia exsicavit Dominus Deus Jordanem fluvium ante filios Israel dum ipsi transirent, et liquefactæ sunt eorum mentes et consternati sunt, et non erat in eis prudentia ulla a facie filiorum Israel.

2. Sub hoc autem tempus dixit Dominus Jesu : Fac tibi ipsi cultros petrinus de petra acula, et sedens circumcide filios Israel secundo.

3. Et fecit Jesus cultros petrinus acutos, et circumcidit filios Israel in loco qui vocatur, Collis præputiorum.

(*) 4. Ὃν δὲ τρόπον περιεκάθαρεν Ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, ὅσοι ποτὲ ἐγένοντο ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὅσοι ποτὲ ἀπερίτμητοι ἦσαν τῶν ἐξεληλυθόντων ἐξ Αἰγύπτου,

5. πάντας τοὺς περιέτεμεν Ἰησοῦς· τεσσαράκοντα γὰρ καὶ δύο ἐτὶ ἀνέστραπται Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Μαβδαρίτιδι.

6. Διὸ ἀπερίτμητοι ἦσαν οἱ πλείστοι αὐτῶν τῶν μαθητῶν τῶν ἐξεληλυθόντων ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οἱ ἀπειθήσαντες τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, οἷς καὶ διώρισε μὴ ἰδεῖν αὐτοὺς τὴν γῆν ἣν ὤμοσε Κύριος τοῖς πατράσιν αὐτῶν δοῦναι, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.

7. Ἀντὶ δὲ τούτων ἀντικατέστησε τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, οὓς Ἰησοῦς περιέτεμεν, διὰ τὸ αὐτοὺς γεγενῆσθαι κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπεριτμήτους.

8. Περιτμηθέντες δὲ ἡσυχίαν εἶχον αὐτόθι καθήμενοι ἐν τῇ παρεμβολῇ ἕως ὑγιαίστησαν.

9. Καὶ εἶπε Κύριος τῷ Ἰησοῖ υἱῷ Ναυῆ· Ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ἀφείλον τὸν ὀνειδισμόν Αἰγύπτου ἀφ' ὑμῶν· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Γαλγала.

10. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πάσχα τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἀπ' ἑσπέρας ἐπὶ δυσμῶν Ἰεριχώ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῷ πεδίῳ.

11. Καὶ ἐφάγσαν ἀπὸ τοῦ σίτου τῆς γῆς ἀζύμα καὶ νέα.

12. Ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐξέλιπε τὸ μάννα μετὰ τὸ βεβραμέναι αὐτοὺς ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι ὑπῆρχε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ μάννα· ἐκαρπίσαντο δὲ τὴν χώραν τῶν Φοινίκων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ.

13. Καὶ ἐγένετο, ὥς ἦν Ἰησοῦς ἐν Ἰεριχῷ, καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν ἄνθρωπον ἐστικτότα ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ ἡ ῥομφαία ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· καὶ προσελθὼν Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἡμέτερος εἶ, ἢ τῶν ὑπεναντίων;

14. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἐγὼ ἀρχιστράτηγος δυνάμειν Κυρίου, νυνὶ παραγέγονα·

15. Καὶ Ἰησοῦς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δέσποτα, τί προστάσεις τῷ σῷ οἰκέτῃ;

16. Καὶ λέγει ὁ ἀρχιστράτηγος Κυρίου πρὸς Ἰησοῦν· Λύσαι τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου, ὁ γὰρ τόπος ἐφ' ᾧ νῦν ἑστηκας ἐπ' αὐτοῦ, ἁγίος ἐστίν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

1. Καὶ Ἰεριχὼ συγκεκλεισμένη καὶ ὠχυρωμένη, καὶ οὐδεὶς ἐξεπορεύετο ἐξ αὐτῆς, οὐδὲ εἰσεπορεύετο.

2. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι ὑποχείριόν σοι τὴν Ἰεριχῷ, καὶ τὸν βασιλεῖα αὐτῆς τὸν ἐν αὐτῇ, δυνατοὺς ὄντας ἐν ἰσχύϊ.

(**) 3. Σὺ δὲ πρίστωσον αὐτῇ τοὺς μαχίμους κύκλῳ.

(*) 4. Καὶ οὗτος ὁ λόγος ἐν περιέτεμεν Ἰησοῦς· πᾶς ὁ λαός, οἱ ἐκπορευόμενοι ἐξ Αἰγύπτου, τὸ ἀρσενικὸν πάντες ἄνδρες πολέμου, οἱ ἀπέθανον ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι περιτετμημένοι ἦσαν πᾶς ὁ λαός ὁ ἐξελθὼν· καὶ πᾶς ὁ λαός οἱ γεννηθέντες ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐ περιτετμήθησαν. (Compl.)

(**) 3. Καὶ κυκλώσατε τὴν πόλιν πάντας ἄνδρες πολέμου κύκλῳ τῆς πόλεως ἀπαλ· οὕτω ποιήσετε ἐξ ἡμέρας.

4. Hoc autem modo circumpurgavit Jesus filios Israel, quicumque aliquando nati fuerant in via, et quicumque aliquando incircumcisi erant eorum qui exierant ex Aegypto,

5. omnes istos circumcidit Jesus : quadraginta enim et duobus annis conversatus est Israel in deserto Mabdaritide.

6. Ideo incircumcisi erant illorum plurimi pugnatorum qui exierunt de terra Aegypti, qui inobedientes fuerant mandatis Dei, quibus et definierat ne viderent illi terram quam juraverat Dominus patribus eorum dare, terram fluentem lac et mel.

7. Pro his autem substituit filios eorum, quos circumcidit Jesus, eo quod nati fuissent in itinere incircumcisi.

8. Circumcisi autem quietem habuerunt illic sedentes in castris donec sanati sunt.

9. Et dixit Dominus ad Jesum filium Nave : In hodierna die abstuli opprobrium Aegypti a vobis : et vocavit nomen loci illius, Galgala.

10. Et fecerunt filii Israel pascha quarta decima die mensis a vespera super occasum Jericho trans Jordanem in campo.

11. Et comederunt de frumento terre azyma et nova.

12. In hac die defecit manna postquam ipsi manducaverunt de frumento terre, et non ultra affuit filiis Israel manna : et comederunt de fructu regionis Phnicum in anno illo.

13. Et factum est, cum esset Jesus in Jericho, et respiciens oculis vidit hominem stantem contra se, et gladius evaginatus in manu ejus : et accedens Jesus dixit ei : No-ster es, an adversarium?

14. At ille dixit ei : Ego sum princeps militiae virtutis Domini, nunc adveni.

15. Et Jesus cecidit in faciem super terram, et dixit ei : Domine, quid præcipis tuo famulo?

16. Et ait princeps militiae Domini ad Jesum : Solve calceamentum de pedibus tuis, locus enim in quo nunc stas super eum, sanctus est.

CAPUT VI.

1. Et Jericho clausa ac munita, et nemo prodibat ex illa, neque introibat.

2. Et dixit Dominus ad Jesum : Ecce ego trado tibi subjugatam Jericho, et regem ejus qui est in ea, potentes qui sunt in fortitudine.

3. Tu autem admove ei bellatores in circuitu.

4. Et hæc est causa propter quam circumcidit Jesus : omnis populus, hi qui egressi fuerant ex Aegypto, masculini generis omnes viri belli qui mortui sunt in deserto in via, egressis e terra Aegypti, quia circumcisi erant omnis populus egressus : et omnis populus, hi qui nati fuerant in deserto in via, egressis ipsis e terra Aegypti, non erant circumcisi.

3. Et circuite urbem cuncti viri belli in circuitu civitatis semel : sic facietis sex diebus.

τῆς διαθήκης ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, ἕως οὗ συνετέλεσεν Ἰησοῦς πάντα ἃ ἐνετείλατο Κύριος ἀναγγεῖλαι τῷ λαῷ· καὶ ἔσπευσεν ὁ λαὸς, καὶ διέβησαν.

11. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβῆναι, καὶ διέβη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης Κυρίου, καὶ οἱ λίθοι ἐμπροσθεν αὐτῶν.

12. Καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς Μανασσὴ διεσκευασμένοι ἐμπροσθεν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς Μωϋσῆς.

13. Τετρακισμύριοι εὗζωνοι εἰς μάχην διέβησαν ἐναντίον Κυρίου εἰς πολέμον πρὸς τὴν Ἰεριγὼ πόλιν.

14. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἤβησεν Κύριος τὸν Ἰησοῦν ἐναντίον τοῦ παντός γένους Ἰσραὴλ, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ὥσπερ Μωϋσῆν, ὅσον χρόνον ἔζη.

15. Καὶ εἶπε Κύριος τῷ Ἰησοῖ, λέγων·

16. Ἐντεῖλαι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς αἵρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ μαρτυρίου Κυρίου, ἐκβῆναι ἐκ τοῦ Ἰορδάνου.

17. Καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσι, λέγων· Ἐκβῆτε ἐκ τοῦ Ἰορδάνου.

18. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐξέβησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἵροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου ἐκ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἔθηκαν τοὺς πόδας ἐπὶ τῆς γῆς, ὄρμησε τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ χώραν, καὶ ἐπορεύετο καθὰ χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν δι' ὅλης τῆς κρηπίδος.

19. Καὶ ὁ λαὸς ἀνέβη ἐκ τοῦ Ἰορδάνου δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου· καὶ κατεστρατοπέδευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Γαλγάλοις κατὰ μέρος τὸ πρὸς ἡλίου ἀνατολὰς ἀπὸ τῆς Ἰεριγῶ.

20. Καὶ τοὺς δώδεκα λίθους τούτους οὗς ἔλαβεν ἐκ τοῦ Ἰορδάνου ἔστησεν Ἰησοῦς ἐν Γαλγάλοις,

21. λέγων· Ὅταν ἐρωτῶσιν ὑμᾶς οἱ υἱοὶ ὑμῶν, λέγοντες· Τί εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι;

22. ἀναγγεῖλατε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, ὅτι ἐπὶ ξηρᾷ διέβη Ἰσραὴλ τὸν Ἰορδάνην τοῦτον,

23. ἀποξηράναντος Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τοῦ Ἰορδάνου ἐκ τῶν ἐμπροσθεν αὐτῶν, μέχρις οὗ διέβησαν·

24. καθάπερ ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἣν ἀπεξήρανε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐμπροσθεν ἡμῶν, ἕως παρήλθομεν.

25. Ὅπως γινώσι πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς ὅτι ἡ δύναμις τοῦ Κυρίου ἰσχυρά ἐστι, καὶ ἵνα ὑμεῖς σέβησθε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐν παντὶ ἔργῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσαν οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων οἱ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς Φοινίκης οἱ παρὰ τὴν θάλασσαν, ὅτι ἀπεξήρανε Κύριος ὁ Θεὸς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν ἐκ τῶν ἐμπροσθεν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῷ διαβαίνειν αὐτοὺς, καὶ ἐτάκυσαν αὐτῶν αἱ διανοίαι καὶ κατεπλάγησαν, καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς φρόνησις οὐδεμία ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

2. Ὑπὸ δὲ τούτῳ τὸν καιρὸν εἶπε Κύριος τῷ Ἰησοῖ· Πόησον σεαυτῷ μαχαίρας πετρίνας ἐκ πέτρας ἀκροτόμου, καὶ καθίσας περίεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ δευτέρου.

3. Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς μαχαίρας πετρίνας ἀκροτόμου, καὶ περίεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ καλοῦμένου τόπου, Βουνὸς τῶν ἀκροβυστιῶν.

menti in Jordane, quoadusque consummavit Jesus omnia quae mandavit Dominus annuntiare populo : et festinavit populus, et transierunt.

11. Et factum est, postquam consummavit omnis populus transire, et transivit arca testamenti Domini, et lapides ante eos.

12. Et transierunt filii Ruben, et filii Gad, et dimidii de tribu Manasse parati ante filios Israel, sicut mandaverat eis Moyses.

13. Quadraginta mille bene accincti in pugnam transierunt coram Domino in bellum ad Jericho civitatem.

14. In illa die auxit Dominus Jesum coram universo genere Israel, et timebant eum sicut Moysen, quanto tempore vixit.

15. Et dixit Dominus ad Jesum, dicens :

16. Manda sacerdotibus portantibus arcam testamenti testimonii Domini, ascendere e Jordane.

17. Et mandavit Jesus sacerdotibus, dicens : Ascendite e Jordane.

18. Et factum est, posteaquam ascenderunt sacerdotes levantes arcam testamenti Domini e Jordane, et posuerunt pedes super terram, fluxit aqua Jordanis ad regionem, et ibat sicut heri et nudius tertius per totam crepulinem.

19. Et populus ascendit e Jordane decima mensis primi : et castrametati sunt filii Israel in Galgalis ad partem quae est ad ortum solis a Jericho.

20. Et duodecim lapides istos quos sumpsit ex Jordane statuit Jesus in Galgalis,

21. dicens : Quando interrogant vos filii vestri, dicentes : Quid sunt lapides hi ?

22. annuntiate filiis vestris, quia super aridam transiit Israel Jordanem hunc,

23. Exsiccante Domino Deo nostro aquam Jordanis ante eos, quoadusque transierunt.

24. Sicut fecit Dominus Deus noster rubrum mare, quod exsicavit Dominus Deus noster ante nos, quoadusque praeterivimus.

25. Ut cognoscant omnes gentes terrae quia virtus Domini fortis est, et ut vos vereamini Dominum Deum nostrum in omni opere.

CAPUT V.

1. Et factum est, ut audierunt reges Amorrhæorum qui erant trans Jordanem, et reges Phoeniciæ qui juxta mare, quia exsicavit Dominus Deus Jordanem fluvium ante filios Israel dum ipsi transirent, et liquefactæ sunt eorum mentes et consternati sunt, et non erat in eis prudentia ulla a facie filiorum Israel.

2. Sub hoc autem tempus dixit Dominus Jesu : Fac tibi ipsi cultros petrinus de petra acula, et sedens circumcide filios Israel secundo.

3. Et fecit Jesus cultros petrinus acutos, et circumcidit filios Israel in loco qui vocatur, Collis praepitiorum.

(*) 1. Ὃν δὲ τρόπον περιεκάθαρεν Ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, ὅσοι ποτὲ ἐγένοντο ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὅσοι ποτὲ ἀπερίτμητοι ἦσαν τῶν ἐξεληλυθόντων ἐξ Αἰγύπτου,

2. πάντος τούτους περιέτεμεν Ἰησοῦς· τεσσαράκοντα γὰρ καὶ δύο ἔτη ἀνέστραπται Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Μαβδαριτίδι.

3. Διὸ ἀπερίτμητοι ἦσαν οἱ πλείστοι αὐτῶν τῶν ματῶν τῶν ἐξεληλυθόντων ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οἱ ἀπειθήσαντες τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, οἷς καὶ διώρισε μὴ ἰδεῖν αὐτοὺς τὴν γῆν ἣν ὠμοσε Κύριος τοῖς πατέρας αὐτῶν δοῦναι, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.

4. Ἀντὶ δὲ τούτων ἀντικατέστησε τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, οὓς Ἰησοῦς περιέτεμεν, διὰ τὸ αὐτοὺς γεγενῆσθαι κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπεριτμήτους.

5. Περιτμηθέντες δὲ ἡσυχίαν εἶχον αὐτοῖσι καθήμενοι ἐν τῇ παρεμβολῇ ἕως ὑγιασθῆσαν.

6. Καὶ εἶπε Κύριος τῷ Ἰησοῦ υἱῷ Ναυῆ· Ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ἀφείλον τον θνειδισμὸν Αἰγύπτου ἀφ' ὑμῶν· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Γαλγάλα.

7. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πάσχα τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἀφ' ἐσπέρας ἐπὶ δυσμῶν Ἱεριχὼ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῷ πεδίῳ.

8. Καὶ ἐφάγσαν ἀπὸ τοῦ σίτου τῆς γῆς ἀζυμα καὶ νέα.

9. Ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐξέλιπε τὸ μάννα μετὰ τὸ βεβρωκέναι αὐτοὺς ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι ὑπῆρχε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ μάννα· ἐκαρπίσαντο δὲ τὴν χώραν τῶν Φοινίκων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ.

10. Καὶ ἐγένετο, ὥς ἦν Ἰησοῦς ἐν Ἱεριχῷ, καὶ ἀναβλέψας τοὺς ὀρθαλμοὺς εἶδεν ἄνθρωπον ἐστηκότα ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ ἡ ῥομφαία ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· καὶ προσελθὼν Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἡμέτερος εἶ, ἢ τῶν ὑπεναντίων;

11. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἐγὼ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως Κυρίου, νυνὶ παραγέγονα·

12. Καὶ Ἰησοῦς ἐπεσεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δέσποτα, τί προστάσεις τῷ σῷ οἰκέτῃ;

13. Καὶ λέγει ὁ ἀρχιστράτηγος Κυρίου πρὸς Ἰησοῦν· Λύσαι τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου, ὃ γὰρ τόπος ἐφ' ᾧ νῦν ἐστῆκας ἐπ' αὐτοῦ, ἁγίος ἐστι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ Ἱεριχὼ συγκαλεισμένη καὶ ὥχρωμένη, καὶ οὐδεὶς ἐξεπορεύετο ἐξ αὐτῆς, οὐδὲ εἰσπορεύετο.

2. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι ὑπογεῖρίον σοι τὴν Ἱεριχὼ, καὶ τὸν βασιλεῖα αὐτῆς τὸν ἐν αὐτῇ, δυνατοὺς ὄντας ἐν ἰσχύϊ.

(**) 3. Σὺ δὲ περὶστῆσον αὐτῇ τοὺς μαχίμους κύκλῳ.

(*) 4. Καὶ οὗτος ὁ λόγος ὃν περιέτεμεν Ἰησοῦς· πᾶς ὁ λαὸς, οἱ ἐκπορευόμενοι ἐξ Αἰγύπτου, τὸ ἀρσενικὸν πάντες ἄνδρες πολέμου, οἱ ἀπέθανον ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι περιετμημένοι ἦσαν πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐξελθὼν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ γεννηθέντες ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐ περιετμήθησαν. (Comp.)

(**) 3. Καὶ κυκλώσατε τὴν πόλιν πάντες ἄνδρες πολέμου κύκλῳ τῆς πόλεως ἀπα· οὕτω ποιήσετε ἐξ ἡμέρας.

4. Hoc autem modo circumcumpurgavit Jesus filios Israel, quicumque aliquando nati fuerant in via, et quicumque aliquando incircumcisi erant eorum qui exierant ex Aegypto,

5. omnes istos circumcidit Jesus : quadraginta enim et duobus annis conversatus est Israel in deserto Mabdaritide.

6. Ideo incircumcisi erant illorum plurimi pugnatorum qui exierunt de terra Aegypti, qui inobedientes fuerant mandatis Dei, quibus et defmiera ne viderent illi terram quam juraverat Dominus patribus eorum dare, terram fluentem lac et mel.

7. Pro his autem substituit filios eorum, quos circumcidit Jesus, eo quod nati fuissent in itinere incircumcisi.

8. Circumcisi autem quietem habuerunt illic sedentes in castris donec sanati sunt.

9. Et dixit Dominus ad Jesum filium Nave : In hodierna die abstuli opprobrium Aegypti a vobis : et vocavit nomen loci illius, Galgala.

10. Et fecerunt filii Israel pascha quarta decima die mensis a vespera super occasum Jericho trans Jordanem in campo.

11. Et comederunt de frumento terre azyma et nova.

12. In hac die defecit manna postquam ipsi manducaverunt de frumento terre, et non ultra affuit filiis Israel manna : et comederunt de fructu regionis Phœnicum in anno illo.

13. Et factum est, cum esset Jesus in Jericho, et respiciens oculis vidit hominem stantem contra se, et gladius evaginatus in manu ejus : et accedens Jesus dixit ei : Noster es, an adversariorum?

14. At ille dixit ei : Ego sum princeps militiæ virtutis Domini, nunc adveni.

15. Et Jesus cecidit in faciem super terram, et dixit ei : Domine, quid præcipis tuo famulo?

16. Et ait princeps militiæ Domini ad Jesum : Solve calcamentum de pedibus tuis, locus enim in quo nunc stas super eum, sanctus est.

CAPUT VI.

1. Et Jericho clausa ac munita, et nemo prodibat ex illa, neque introibat.

2. Et dixit Dominus ad Jesum : Ecce ego trado tibi subjugatam Jericho, et regem ejus qui est in ea, potentes qui sunt in fortitudine.

3. Tu autem admove ei bellatores in circuitu.

4. Et hæc est causa propter quam circumcidit Jesus : omnis populus, hi qui egressi fuerant ex Aegypto, masculini generis omnes viri belli qui mortui sunt in deserto in via, egressis e terra Aegypti, quia circumcisi erant omnis populus egressus : et omnis populus, hi qui nati fuerant in deserto in via, egressis ipsi e terra Aegypti, non erant circumcisi.

3. Et circuite urbem cuncti viri belli in circuitu civitatis semel : sic facietis sex diebus.

5. Καὶ ἔσται, ὡς ἂν σαλπίσσητε τῇ σάλπιγγι, ἀνακραγέτω πᾶς ὁ λαὸς ἅμα, καὶ ἀνακραγόντων αὐτῶν πεσεῖται αὐτόματα τὰ τεῖχη τῆς πόλεως, καὶ εἰσελεύσεται πᾶς ὁ λαὸς ὁρμήσας ἕκαστος κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν πόλιν.

7. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγων· Παραγγεῖλατε τῷ λαῷ περιελθεῖν, καὶ κυκλώσαι τὴν πόλιν· καὶ οἱ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἐνωπλισμένοι ἐναντίον Κυρίου.

8. Καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς ἔχοντες ἑπτὰ σάλπιγγας ἱερὰς παρελθέτωσαν ὡσαύτως ἐναντίον τοῦ Κυρίου, καὶ σημαίνετωσαν εὐτόνως· καὶ ἡ κιθωτὸς τῆς διαθήκης Κυρίου ἐπακολουθεῖτω.

9. Οἱ δὲ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἔμπροσθεν, καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ οὐραγοῦντες ὀπίσω τῆς κιθωτοῦ τῆς διαθήκης Κυρίου σαλπίζοντες.

10. Τῷ δὲ λαῷ ἐνετείλατο Ἰησοῦς, λέγων· Μὴ βοᾷτε, μὴδὲ ἀκούσασθε μὴδεὶς τὴν φωνὴν ὑμῶν, ἕως ἂν ἡμέραν διαγγεῖλῃ αὐτὸς ἀναβοῆσαι, καὶ τότε ἀναβοήσετε.

11. Καὶ περιελθοῦσα ἡ κιθωτὸς τῆς διαθήκης τοῦ Θεοῦ εὐθέως ἀπῆλθεν εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ.

12. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἀνέστη Ἰησοῦς τοπρῶτ, καὶ ἦσαν οἱ ἱερεῖς τὴν κιθωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου.

13. Καὶ οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς οἱ φέροντες τὰς σάλπιγγας τὰς ἑπτὰ προεπορεύοντο ἐναντίον Κυρίου· καὶ μετὰ ταῦτα εἰσεπορεύοντο οἱ μάχιμοι, καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ὅπισθεν τῆς κιθωτοῦ τῆς διαθήκης Κυρίου· καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγγι,

14. καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας περιεκύκλωσε τὴν πόλιν ἑξάκις ἐγγύθεν, καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν παρεμβολήν· οὕτως ἐποίει ἐπὶ ἑξ ἡμέρας.

15. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἀνέστησαν ὄρθρου, καὶ περιήλθοσαν τὴν πόλιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπτάκις.

16. Καὶ ἐγένετο, τῇ περιόδῳ τῇ ἐβδόμῃ ἐσάλπισαν οἱ ἱερεῖς, καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· Κεκραῖξτε, παρέδωκε γὰρ Κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν.

17. Καὶ ἔσται ἡ πόλις ἀνάθεμα, αὕτη καὶ πάντα

5. Et erit, postquam cecineritis tuba, conclamet omnis populus simul, et conclamantibus eis cadent sponte mœnia civitatis, et introibit omnis populus impetum faciens unusquisque secundum faciem in civitatem.

7. Et intravit Jesus filius Nave ad sacerdotes, et dixit illis, dicens : Annuntiate populo circumire, et circumdare civitatem : et bellatores prætergrediantur armati ante Dominum.

8. Et septem sacerdotes habentes septem tubas sacras prætergrediantur similiter ante Dominum, et significant consonanter : et arca testamenti Domini insequatur.

9. Bellatores autem prætergrediantur in anteriori parte, et sacerdotes claudentes agmen post arcam testamenti Domini clangentes.

10. Populo autem mandavit Jesus, dicens : Ne clametis, neque audiat ullus vocem vestram, quoadusque diem annuntiet ipse acclamandi, et tunc acclamabit.

11. Et circumiens arca testamenti Dei statim abiit in castra, et dormivit ibi.

12. Et die secunda surrexit Jesus mane, et levaverunt sacerdotes arcam testamenti Domini.

13. Et septem sacerdotes portantes septem tubas præcedebant ante Dominum : et post hæc ingrediebantur bellatores, et reliqua turba post arcam testamenti Domini : et sacerdotes clangunt tubis,

14. et reliqua turba omnis circumvit civitatem sexies de propinquo, et abiit rursus in castra : sic faciebat per sex dies.

15. Et die septima surrexerunt diluculo, et circumierunt civitatem in die illa septies.

16. Et factum est, circuitu septimo clangunt sacerdotes, et dixit Jesus filiis Israel : Vociferamini, tradidit enim vobis Dominus civitatem.

17. Et erit civitas anathema, ipsa et omnia quæcumque

4. Καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς λήφοντα ἑπτὰ κερατίνας τοῦ ἰωθὴλ ἐνώπιον τῆς κιθωτοῦ· καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ κυκλώσατε τὴν πόλιν ἑπτάκις, καὶ οἱ ἱερεῖς σαλπιοῦσι ταῖς κερατίνας.

5. Καὶ ἔσται ὡς ἂν σαλπίσσητε τῇ σάλπιγγι τοῦ ἰωθὴλ, ἐν τῷ ἀκούσαι ὑμᾶς τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης ἀνακραγέτωσαν πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἀνακραγόντων αὐτῶν πεσεῖται αὐτόματα τὰ τεῖχη τῆς πόλεως· καὶ εἰσελεύσεται πᾶς ὁ λαὸς ὁρμήσας ἕκαστος κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν πόλιν.

Καὶ εἰσῆλθεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Λάβετε τὴν κιθωτὸν τῆς διαθήκης· καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς λήφοντα ἑπτὰ κερατίνας τοῦ ἰωθὴλ κατὰ πρόσωπον τῆς κιθωτοῦ Κυρίου.

7. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγων· Παραγγεῖλατε τῷ λαῷ περιελθεῖν καὶ κυκλώσαι τὴν πόλιν, καὶ οἱ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἐνωπλισμένοι ἐναντὶ Κυρίου.

8. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν· καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς ἔχοντες ἑπτὰ σάλπιγγας ἱερὰς παρελθέτωσαν ὡσαύτως ἐναντίον τοῦ Κυρίου, παραπορευέσθωσαν, καὶ σημαίνετωσαν εὐτόνως, καὶ ἡ κιθωτὸς τῆς διαθήκης Κυρίου ἐπακολουθεῖτω. (Ald. ed. et Francof.)

4. Et septem sacerdotes tollent septem buccinas jubilæi ante arcam et septimo die circuite urbem septies et sacerdotes clangunt buccinis.

5. Et erit cum clamaveritis buccinis Jubilæi, in audiendo vos vocem buccinæ conclamabit omnis populus vociferatione magna, et conclamantibus eis corrueant sponte muri civitatis : et ingredietur omnis populus prorumpens unusquisque secundum faciem in civitatem.

6. Et ivit Jesus Nave ad sacerdotes et dixit ad eos : Sumite arcam testamenti : et septem sacerdotes tollent septem buccinas jubilæi secundum faciem arcæ Domini.

7. Et locutus est eis dicens : Annuntiate populo circumire et circumdare urbem, et bellatores prætergrediantur armati ante Dominum.

8. Et factum est sicut dixit Jesus ad populum : et septem sacerdotes habentes septem buccinas sacras prætergrediantur similiter ante Dominum, incedant et significant consonanter, et arca testamenti Domini insequatur.

ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ, Κυρίῳ Σαβαώθ· πλὴν Ῥαὰβ τὴν πόρνην περιποιήσασθε αὐτήν, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς.

18. Ἀλλὰ ὑμεῖς φυλάξτεσθε σφόδρα ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, μήποτε ἐνθυμηθέντες ὑμεῖς αὐτοὶ λάβητε ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, καὶ ποιήσητε τὴν παρεμβολὴν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀνάθεμα, καὶ ἐκτρίψητε ἡμᾶς.

19. Καὶ πᾶν ἀργύριον ἢ χρυσίον, ἢ χαλκὸς ἢ σίδηρος, ἅγιον ἔσται τῷ Κυρίῳ· εἰς θησαυρὸν Κυρίου εἰς-εγεγνήσεται.

20. Καὶ ἐσάλπισαν τὰς σάλπιγξιν οἱ ἱερεῖς· ὥς δὲ ἤκουσεν ὁ λαὸς τῶν σαλπύγων, ἠλάλαξε πᾶς ὁ λαὸς ὅμιμα ἀλαλαγμῷ μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ, καὶ ἔπεσεν ἅπαν ὁ τεῖχος κυκλῶ, καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὴν πόλιν.

21. Καὶ ἀνεβemaτίσεν αὐτὴν Ἰησοῦς, καὶ ὅσα ἦν ἐν τῇ πόλει ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς, ἀπὸ νεανίσκου καὶ ἕως πρεσβύτου, καὶ ἕως μύσχου καὶ ὑποζυγίου ἐν στόματι βρμφαίας.

22. Καὶ τοῖς δυοῖ νεανίσκοις τοῖς κατασκοπεύουσιν εἶπεν Ἰησοῦς· Εἰσέλθατε εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς, καὶ ἐξαγάγετε αὐτὴν ἐκεῖθεν, καὶ ὅσα ἐστὶν αὐτῇ.

23. Καὶ εἰσῆλθον οἱ δύο νεανίσκοι οἱ κατασκοπεύσαντες τὴν πόλιν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς, καὶ ἐξηγάγosan Ῥαὰβ τὴν πόρνην, καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς, καὶ τὴν συγγένειαν αὐτῆς, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῇ· καὶ κατέστησαν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς Ἰσραὴλ.

24. Καὶ ἡ πόλις ἐνεπρήσθη ἐν πυρισμῷ σὺν πᾶσι τοῖς ἐν αὐτῇ· πλὴν ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου ἔδωκαν εἰς θησαυρὸν Κυρίου εἰσνεχθῆναι.

25. Καὶ Ῥαὰβ τὴν πόρνην, καὶ πάντα τὸν οἶκον αὐτῆς τὸν πατρικὸν ἐξώγησεν Ἰησοῦς, καὶ κατώκησεν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, διότι ἐκρύψε τοὺς κατασκοπεύσαντας οὐς ἀπέστειλεν Ἰησοῦς κατασκοπεῦσαι τὴν Ἱερικῶν.

26. Καὶ ὥρμησεν Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐναντίον Κυρίου, λέγων· Ἐπικατάρματος ὁ ἄνθρωπος ὃς οἰκοδομήσει τὴν πόλιν ἐκείνην ἐν τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ θεμελιώσεται αὐτήν, καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ αὐτοῦ ἐπιστήσεται τὰς πύλας αὐτῆς. « Καὶ οὕτως ἐποίησεν Ὁζάν « ὁ ἐκ Βαιθὴλ· ἐν τῷ Ἀβιρών τῷ πρωτοτόκῳ ἐθεμελίω- « σεν αὐτήν, καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ διασωθέντι ἐπέστησε « τὰς πύλας αὐτῆς. »

27. Καὶ ἦν Κύριος μετὰ Ἰησοῦ, καὶ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἐπλημμέλησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πλημμελῶν μεγάλην, καὶ ἐνοσφίσαντο ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος· καὶ ἔλαβεν Ἀχαρ υἱὸς Χαρμὶ υἱοῦ Ζαμβρί υἱοῦ Ζαρά ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος· καὶ ἐθυμώθη Κύριος ὀργῇ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς ἄνδρας εἰς Γαὶ ἣ ἐστὶ κατὰ Βαιθὴλ, λέγων· Κατασκέψασθε τὴν Γαί. Καὶ ἀνέβησαν οἱ ἄνδρες καὶ κατεσκέψαντο τὴν Γαί,

3. καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς Ἰησοῦν, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· Μὴ ἀναβῆτω πᾶς ὁ λαὸς, ἀλλ' ὥς ἐστι δις χίλιοι ἢ τρις χίλιοι ἄνδρες ἀναβήτωσαν, καὶ ἐκπολιορκήσωσαν τὴν πόλιν· μὴ ἀναγᾶγῃς ἐκεῖ τὸν λαὸν ἅπαντα, ὧλγοι γὰρ εἰσι.

sunt in ea, Domino Sabaoth, tantum Raab meretricem incolumem servate eam, et omnia quaecumque sunt in domo ejus.

18. Sed vos observabitis valde ab anathemate, ne forte in animum inducentes vos ipsi sumatis de anathemate, et faciatis castra filiorum Israel anathema, et exteratis nos.

19. Et omne argentum vel aurum, vel æs vel ferrum, sanctum erit Domino : in thesaurum Domini inferetur.

20. Et claxerunt tubis sacerdotes : ut vero audivit populus tubas, jubilavit universus populus simul jubilatione magna et forti, et cecidit universus murus in circuitu, et ascendit universus populus in civitatem.

21. Et anathemavit eam Jesus, et quaecumque erant in civitate ab homine et usque ad mulierem, a juvene et usque ad senem, et usque ad vitulum et subjugale in ore gladii.

22. Et ambobus juvenibus qui exploraverant dixit Jesus : Introite in domum mulieris, et educite eam inde, et quaecumque sunt ei.

23. Et intraverunt ambo juvenes qui exploraverant civitatem in domum mulieris, et eduxerunt Raab meretricem, et patrem ejus, et matrem ejus, et fratres ejus, et cognationem ejus, et omnia quaecumque erant ei : et collocarunt eam extra castra Israel.

24. Et civitas incensa est in incendio cum omnibus quæ in ea : tantummodo argentum et aurum et æs et ferrum dederunt in thesaurum Domini inferri.

25. Et Raab meretricem, et universam domum ejus paternam vivificavit Jesus, et habitavit in Israel usque in hodiernam diem, eo quod occultavit exploratores quos miserat Jesus ad explorandam Jericho.

26. Et juravit Jesus in die illa ante Dominum, dicens : Maledictus homo qui ædificabit civitatem hanc : in primo genito suo fundabit eam, et in minimo suo collocabit portas ejus. « Et ita fecit Hozan qui ex Bæthel : in Abiron primo genito fundavit eam, et in salvato novissimo imposuit « portas ejus. »

28. Et fuit Dominus cum Jesu, et fuit nomen ejus per omnem terram.

CAPUT VII.

1. Et deliquerunt filii Israel delictum magnum, et usurpaverunt de anathemate : et sumpsit Achar filius Charmi filii Zambri filii Zara ex tribu Juda de anathemate : et indignatus est Dominus ira filiis Israel.

2. Et misit Jesus viros in Gai quæ est contra Bæthel, dicens : Explorate Gai. Et ascenderunt viri et exploraverunt Gai,

3. et reverterunt ad Jesum, et dixerunt ad eum : Non ascendat omnis populus, sed quasi bis mille aut ter mille viri ascendant, et expugnent civitatem : ne adduxeris illic populum universum, pauci enim sunt.

4. Καὶ ἀνέβησαν ὡσεὶ τριςχίλιοι ἄνδρες, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου ἀνδρῶν Γαί.

5. Καὶ ἀπέκτειναν ἀπ' αὐτῶν ἄνδρες Γαί, εἰς τριακονταεὶς ἄνδρας, καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης, καὶ συνέτριψαν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ καταφεροῦς· καὶ ἐποτήθη ἡ καρδία τοῦ λαοῦ, καὶ ἐγένετο ὡς περ ὕδωρ.

6. Καὶ διέβρῃξεν Ἰησοῦς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐπεσεν Ἰησοῦς ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρόσωπον ἐναντίον Κυρίου ἑως ἑσπέρας, αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ. Καὶ ἐπέβαλοντο γοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν.

7. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς· Δέομαι, Κύριε· ἵνα τί διεβίβασεν ὁ παῖς σου τὸν λαὸν τούτον τὸν Ἰορδάνην παραδῶναι αὐτὸν τῷ Ἀμορραίῳ, ἀπολέσαι ἡμᾶς; Καὶ εἰ κατεμείναμεν καὶ κατωκίσθημεν παρὰ τὸν Ἰορδάνην.

8. Καὶ τί ἐρῶ, ἐπεὶ μετέβαλεν Ἰσραὴλ αὐχένα ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ;

9. Καὶ ἀκούσας ὁ Χαναναῖος καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν περικυκλώσουσιν ἡμᾶς, καὶ ἐκτρίψουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ τί ποιήσεις τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα;

10. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Ἀνάστηθι; ἵνα τί τούτο σὺ πέπτωκας ἐπὶ πρόσωπόν σου;

11. Ἠμάρτηκεν ὁ λαὸς καὶ παρέβη τὴν διαθήκην ἣν διεθέμην πρὸς αὐτοὺς, κλέψαντες ἀπὸ τοῦ ἀναθήματος ἐνέβαλον εἰς τὰ σκεύη αὐτῶν,

12. καὶ οὐ μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν· αὐχένα ὑποστρέψουσιν ἐναντι τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ὅτι ἐγενήθησαν ἀνάθεμα. Οὐ προσθήσῃ ἐτι εἶναι μεθ' ὑμῶν, ἐὰν μὴ ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

13. Ἀναστάς ἀγίασον τὸν λαόν, καὶ εἶπον ἀγιάσθῃναι εἰς αὔριον. Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Τὸ ἀνάθεμά ἐστιν ἐν ὑμῖν· οὐ δύνησεσθε ἀντιστῆναι ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, ὥς ἂν ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ ὑμῶν.

14. Καὶ συναρθήσεσθε πάντες τοπρωὶ κατὰ φυλάς, καὶ ἔσται ἡ φυλὴ ἣν ἂν δείξῃ Κύριος, προσάξετε κατὰ δῆμους· καὶ τὸν δῆμον ὃν ἂν δείξῃ Κύριος, προσάξετε κατ' οἶκον· καὶ τὸν οἶκον ὃν ἂν δείξῃ Κύριος, προσάξετε κατ' ἄνδρα.

15. Καὶ ὃς ἂν ἐνδειγθῇ, κατακαυθήσεται ἐν πυρὶ, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτῷ· ὅτι παρέβη τὴν διαθήκην Κυρίου, καὶ ἐποίησεν ἀνόμημα ἐν Ἰσραὴλ.

16. Καὶ ὥρθρισεν Ἰησοῦς, καὶ προσήγαγε τὸν λαόν κατὰ φυλάς· καὶ ἐνεδείχθη ἡ φυλὴ Ἰούδα.

17. Καὶ προσήχθη κατὰ δῆμους, καὶ ἐνεδείχθη δῆμος Ζαραί.

18. Καὶ προσήχθη κατ' ἄνδρα, καὶ ἐνεδείχθη Ἀχαρ υἱὸς Ζαμβρί υἱοῦ Ζαρά.

19. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τῷ Ἀχαρ· Δὸς δόξαν σήμερον τῷ Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ, καὶ δὸς τὴν ἐξομολόγησιν, καὶ ἀναγγεῖλόν μοι τί ἐποίησας, καὶ μὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ.

20. Καὶ ἀπεκρίθη Ἀχαρ τῷ Ἰησοῖ, καὶ εἶπεν· Ἀληθῶς ἤμαρτον ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ· οὕτως καὶ οὕτως ἐποίησα.

21. Εἶδον ἐν τῇ προνομῇ ψιλὴν ποικίλην, καὶ διακόσια διδραχμα ἀργυρίου, καὶ γλῶσσαν μίαν χρυστὴν πεντήκοντα διδράχμων, καὶ ἐνθυμηθεὶς αὐτῶν ἔλαβον· καὶ ἰδοὺ αὐτὰ ἐγκρύπτται ἐν τῇ σκηνῇ μου, καὶ τὸ ἀργύριον κέκρυπται ὑποκάτω αὐτῶν.

22. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς ἀγγέλους, καὶ ἔδραμον

4. Et ascenderunt circiter ter mille viri, et fugerunt a facie virorum Gai.

5. Et interfecerunt de eis viri Gai ad triginta sex viros, et persecuti sunt eos a porta, et contriverunt eos a declivi : et expavit cor populi, et factum est ut aqua.

6. Et discidit Jesus vestimenta sua, et cecidit Jesus super terram in faciem ante Dominum usque ad vesperam, ipse et seniores Israel. Et iniecerunt pulverem super capita sua.

7. Et ait Jesus : Precor, Domine : ut quid transierit puer tuus populum hunc Jordanem ad tradendum eum Amorrhæo, ad perdendum nos? Et utinam mansissemus atque habitassemus apud Jordanem!

8. Et quid dicam, quia vertit Israel cervicem coram inimico suo?

9. Et audiens Chananæus et omnes inhabitantes terram undique circumdabunt nos, et exterent nos de terra. Et quid facies nomen tuum magnum?

10. Et dixit Dominus ad Jesum : Surge, ut quid hoc tu cecidisti in faciem tuam?

11. Peccavit populus et transgressus est testamentum quod disposui ad eos, furati de anathemate iniecerunt in vasa sua,

12. et non poterunt filii Israel subsistere ad faciem inimicorum suorum : cervicem vertent coram inimicis suis, quia facti sunt anathema. Non adjiciam ultra esse vobiscum, nisi abstuleritis anathema ex vobis ipsis.

13. Surgens sanctifica populum, et dic ut sanctificentur in crastinum. Hæc dicit Dominus Deus Israel : Anathema est in vobis : non poteritis resistere coram inimicis vestris, quoadusque abstuleritis anathema ex vobis.

14. Et congregabimini omnes mane per tribus, et erit tribus quam ostenderit Dominus, applicabitis per populos : et populum quem ostenderit Dominus, applicabitis per domum : et domum quam ostenderit Dominus, applicabitis per virum.

15. Et quicumque deprehensus fuerit, comburetur in igni, et omnia quæcumque sunt ei : quoniam transgressus est testamentum Domini, et fecit iniquitatem in Israel.

16. Et diluculo surrexit Jesus, et applicuit populum per tribus : et deprehensa est tribus Juda.

17. Et applicata est per populos, et deprehensus est populus Zarai.

18. Et applicatus est per virum, et deprehensus est Achar filius Zambri filii Zara.

19. Et dixit Jesus ad Achar : Da gloriam hodie Domino Deo Israel, et da confessionem, et annuntia mihi quid fecisti, et ne abscondas a me.

20. Et respondit Achar Jesu, et dixit : Vere peccavi coram Domino Deo Israel : sic et sic feci.

21. Vidi in prada vestem variam, et ducentas didrachmas argenti, et linguam unam auream quinquaginta didrachmarum, et animo commotus illa cepi : et ecce ipsa abscondita sunt in tabernaculo meo, et argentum occultatum est sub eis.

22. Et misit Jesus nuntios, et cucurrerunt ad taberna-

εἰς τὴν σκηνὴν εἰς τὴν παρεμβολήν· καὶ ταῦτα ἦν κεκρυμμένα εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ τὸ ἀργύριον ὑποκάτω αὐτῶν.

23. Καὶ ἐξήνεγκαν αὐτὰ ἐκ τῆς σκηνῆς, καὶ ἤνεγκαν πρὸς Ἰησοῦν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, καὶ ἔθηκαν αὐτὰ ἐναντὶ Κυρίου.

24. Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς τὸν Ἀχαρ υἱὸν Ζαρά, καὶ ἀνήγαγεν αὐτὸν εἰς φάραγγα Ἀχὼρ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ τοὺς μόσχους αὐτοῦ καὶ τὰ ὑποζύγια αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ πρόβατα αὐτοῦ, καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ· καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς εἰς Ἑμεκχώρ.

25. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τῷ Ἀχαρ· Τί ὀλοόρευσας ἡμᾶς; Ἐξολοθρεύσαι σε Κύριος, καθὰ καὶ σήμερον. Καὶ ἐλιθοβολήσαν αὐτὸν λίθοις πᾶς Ἰσραὴλ,

26. Καὶ ἐπίστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων μέγαν. Καὶ ἐπαύσατο Κύριος τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς· διὰ τοῦτο ἐπώμασεν αὐτὸ Ἑμεκχώρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Μὴ φοβηθῇς, μὴ δὲ δειλιάσῃς· λάβε μετὰ σοῦ πάντας τοὺς ἀνδράς τοὺς πολεμιστάς, καὶ ἀναστὰς ἀνάβηθι εἰς Γαί· ἰδοὺ δέδωκα εἰς τὰς χειράς σου τὸν βασιλέα Γαί καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ.

2. Καὶ ποιήσεις τὴν Γαί ὃν τρόπον ἐποίησας τὴν Ἰερικὴν καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς· καὶ τὴν προνομὴν τῶν κτηνῶν προνομήσεις σεαυτῷ. Κατάστησον δὲ σεαυτῷ ἐνέδρα τῇ πόλει εἰς τὰ ὀπίσω.

3. Καὶ ἀνέστη Ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστῆς ὥστε ἀναβῆναι εἰς Γαί· ἐπέλεξεν δὲ Ἰησοῦς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατοὺς ἐν ἰσχύϊ, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς νυκτός.

4. Καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων· Ὑμεῖς ἐνεδρεύσατε ὀπίσω τῆς πόλεως· μὴ μακρὰν γίνεσθε ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ ἔσεσθε πάντες ἔτοιμοι.

5. Καὶ ἐγὼ καὶ πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ προσάξομεν πρὸς τὴν πόλιν. Καὶ ἔσται, ὡς ἂν ἐξέλθωσιν οἱ κατοικοῦντες Γαί εἰς συνάντησιν ἡμῖν καθάπερ καὶ πρῶην, καὶ φευξόμεθα ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.

6. καὶ ὡς ἂν ἐξέλθωσιν ὀπίσω ἡμῶν, ἀποσπάσομεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως. Καὶ ἐροῦσι· Φεύγουσιν οὗτοι ἀπὸ προσώπου ἡμῶν ὃν τρόπον καὶ ἔμπροσθεν.

7. Ὑμεῖς δὲ ἐξαναστήσεσθε ἐκ τῆς ἐνέδρας, καὶ πορεύσεσθε εἰς τὴν πόλιν.

8. Κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ποιήσετε, ἰδοὺ ἐντέταλμαι ὑμῖν.

9. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν ἐνέδραν· καὶ ἐνεκάθισαν ἀναμέσον Βαιθὴλ καὶ ἀναμέσον Γαί, ἀπὸ θαλάσσης τῆς Γαί.

10. Καὶ ὁρβήσας Ἰησοῦς τοπρῶτ, ἐπεσκέψατο τὸν λαόν· καὶ ἀνέβησαν αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι κατὰ πρόσωπον τοῦ λαοῦ ἐπὶ Γαί.

11. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστῆς μετ' αὐτοῦ ἀνέβησαν· καὶ πορευόμενοι ἦλθον ἐξεναντίας τῆς πόλεως ἀπὸ ἀνατολῶν,

(*) 12. καὶ τὰ ἐνέδρα τῆς πόλεως ἀπὸ θαλάσσης.

culum in castra : et haec erant abscondita in tabernaculo ejus, et argentum sub eis.

23. Et exportaverunt ea de tabernaculo, et attulerunt ad Jesum et seniores Israel, et posuerunt ea ante Dominum.

24. Et cepit Jesus Achar filium Zara, et duxit eum in vallem Achor, et filios ejus et filias ejus, et vitulos ejus et subjugalia ejus et omnes oves ejus, et tabernacula ejus, et omnia quae erant ejus, et omnis populus cum eo : et adduxit eos in Emecachor.

25. Et ait Jesus ad Achar : Quid turbasti nos? Ex turbet te Deus, secundum quae et hodie. Et lapidaverunt eum lapidibus omnis Israel,

26. et superposuerunt ei acervum lapidum magnum. Et cessavit Dominus ab indignatione irae : propter hoc cognominavit illud Emecachor usque in diem hanc.

CAPUT VIII.

1. Et dixit Dominus ad Jesum : Ne timeas, neque formides : sume tecum omnes viros bellatores, et surgens ascende in Gai : ecce dedi in manus tuas regem Gai et terram ejus.

2. Et facies Gai quemadmodum fecisti Jericho et regem ejus : et praedam pecorum praedaberis tibi. Colloca autem tibi insidias civitati retrorsum.

3. Et surrexit Jesus et omnis populus bellator ad ascendendum in Gai : elegit autem Jesus triginta millia virorum potentes in fortitudine, et misit eos nocte.

4. Et mandavit eis, dicens : Vos insidiabimini post civitatem : non longe eritis a civitate, et eritis omnes parati.

5. Et ego et omnes qui mecum accedemus ad civitatem. Et erit, cum exierint qui commorantur in Gai in obviam nobis sicut et antea, et fugiemus a facie eorum :

6. et cum exierint post nos, abducemus illos a civitate. Et dicent : Fugiant hi a facie nostra sicut et antea.

7. Vos autem exsurgetis de insidiis, et ibitis in civitatem.

8. Secundum verbum istud facietis, ecce praecepi vobis.

9. Et misit eos Jesus, et iverunt ad insidias : et insederunt inter Bethel et Gai, a mari ipsius Gai.

10. Et surgens Jesus mane recognovit populum : et ascenderunt ipse et seniores ad faciem populi super Gai.

11. Et omnis populus bellator cum eo ascenderunt : et pergentes venerunt ex adverso civitatis ab oriente,

12. et insidiae civitatis a mari.

12. Et sumpsit circa quinque millia virorum et posuit eos in insidiis inter Bethau et Gai, versus mare Gai.

(*) 12. Καὶ ἔλαβεν ὡς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐνέδραν ἀναμέσον τῆς Βηθαὺ καὶ τῆς Γαί, θάλασσαν τῆς Γαί.

14. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδεν βασιλεὺς Γαί, ἔσπευσε καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἐπ' εὐθείας εἰς τὸν πόλεμον, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς οὐκ ᾔδει ὅτι ἐνεδρα αὐτῷ ἔστιν ὀπίσω τῆς πόλεως.

15. Καὶ εἶδε, καὶ ἀνεχώρησεν Ἰησοῦς καὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.

16. Καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· καὶ αὐτοὶ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς πόλεως.

17. Οὐ κατελείφθη οὐδεὶς ἐν τῇ Γαί ὃς οὐ κατεδίωξεν ὀπίσω Ἰσραὴλ· καὶ κατέλιπον τὴν πόλιν ἡνεωγμένην, καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω Ἰσραὴλ.

18. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐν τῷ γαισῷ τῷ ἐν τῇ χειρὶ σου ἐπὶ τὴν πόλιν, εἰς γὰρ τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτήν· καὶ τὰ ἐνεδρα ἐξαναστήσονται ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν.

19. Καὶ ἐξέτεινε Ἰησοῦς τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὸν γαισὸν ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὰ ἐνεδρα ἐξανέστησαν ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν, καὶ ἐξήλθοσαν ὅτε ἐξέτεινε τὴν χεῖρα, καὶ εἰσῆλθοσαν ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ κατελάβοντο αὐτήν· καὶ σπεύσαντες ἐνέπρησαν τὴν πόλιν ἐν πυρὶ.

20. Καὶ περιβλέψαντες οἱ κάτοικοι Γαί εἰς τὰ ὀπίσω αὐτῶν, καὶ θεώρουν καπνὸν ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ οὐκ ἔτι εἶχον ποῦ φύγωσιν ὧδε ἢ ὧδε.

21. Καὶ Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἶδον ὅτι ἔλαβον τὰ ἐνεδρα τὴν πόλιν, καὶ ὅτι ἀνέβη ὁ καπνὸς τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ μεταβαλλόμενοι ἐπάταξαν τοὺς ἀνδρας τῆς Γαί.

22. Καὶ οὗτοι ἐξήλθοσαν ἐκ τῆς πόλεως εἰς συνάντησιν, καὶ ἐγενήθησαν ἀναμέσον τῆς παρεμβολῆς, οὗτοι ἐντεῦθεν καὶ οὗτοι ἐντεῦθεν· καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν σεωσμένον καὶ διαπεφυγόντα.

23. Καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαί συνέλαβον ζῶντα, καὶ προσήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἰησοῦν.

24. Καὶ ὡς ἐπαύσαντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀποκτείνοντες πάντας τοὺς ἐν τῇ Γαί, καὶ τοὺς ἐν τοῖς πεδίοις, καὶ ἐν τῷ ὄρει ἐπὶ τῆς καταβάσεως, οὗ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς εἰς τέλος, καὶ ἐέστρεψεν Ἰησοῦς εἰς Γαί, καὶ ἐπάταξεν αὐτήν ἐν στόματι ῥομφαίας.

25. Καὶ ἐγενήθησαν οἱ πεσόντες ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναϊκὸς, δώδεκα χιλιάδες, πάντας αὐτοὺς κατοικοῦντας Γαί·

(*) 27. πλὴν τῶν σκύλων τῶν ἐν τῇ πόλει πάντα, ἃ ἐπρονόμεισαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ πρόσταγμα Κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Ἰησοῖ.

28. Καὶ ἐνεπύρισεν Ἰησοῦς τὴν πόλιν ἐν πυρὶ· χῶμα ἀοίκητον εἰς τὸν αἰῶνα ἔθηκεν αὐτήν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

29. Καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαί ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου διδύμου, καὶ ἦν ἐπὶ τοῦ ξύλου ἕως ἐσπέρας· καὶ ἐπι-

14. Et factum est, ut vidit rex Gai, festinavit et exiit in occursum eis recta in praelium, ipse et omnis populus qui cum eo : et ipse non sciebat quia insidiae sibi sunt post civitatem.

15. Et vidit, et recessit Jesus et Israel a facie eorum.

16. Et persecuti sunt post filios Israel : et ipsi abcesserunt a civitate.

17. Non remansit quisquam in Gai qui non persequeretur post Israel : et reliquerunt civitatem apertam, et persecuti sunt post Israel.

18. Et dixit Dominus ad Jesus : Extende manum tuam in gaso quod in manu tua contra civitatem, in manus enim tuas tradii eam : et insidiae exsurgent velociter de loco suo.

19. Et extendit Jesus manum suam gasum in civitatem, et insidiae surrexerunt velociter de loco suo, et exierunt quando extendit manum, et intraverunt in civitatem, et ceperunt eam : et festinantes incenderunt civitatem in igni.

20. Et circumspicientes habitatores Gai in posteriora sua, et spectabant fumum ascendentem de civitate in coelum, et non ultra habebant quo fugerent huc vel huc.

21. Et Jesus et omnis Israel viderunt quia ceperant insidiae civitatem, et quia ascenderat fumus civitatis in coelum : et conversi percusserunt viros Gai.

22. Et hi exierunt de civitate in occursum, et facti sunt inter medium castrorum, hi hinc et hi hinc : et percusserunt eos quoadusque nemo remansit salvus et qui evaserit.

23. Et regem Gai ceperunt vivum, et adduxerunt eam ad Jesum.

24. Et postquam cessaverunt filii Israel interficientes omnes qui in Gai, et qui in campis, et in monte super descensum, quo persecuti sunt eos ab ea in finem, et revertit Jesus in Gai, et percussit eam in ore gladii.

25. Et fuerunt qui ceciderunt in die illa a viro et usque ad mulierem, duodecim millia, omnes inhabitantes Gai :

27. praeter spolia quae in civitate omnia, quae praedati sunt sibi filii Israel juxta praeceptum Domini, quemadmodum constituit Dominus Jesus.

28. Et incendit Jesus civitatem in igni : tumulum inhabitabilem in saeculum posuit eam usque in diem hanc.

29. Et regem Gai suspendit super lignum geminum, et fuit super lignum usque ad vesperam : et occidente sole pra-

13. Καὶ ἔταξεν ὁ λαὸς πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν ἣ ἦν ἀπὸ βορρᾶ τῇ πόλει, καὶ τὰ ἔσχατα αὐτοῦ θάλασσαν τῆς πόλεως· καὶ ἐπορεύθη Ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνῃ ἐν μέσῳ τῆς κοιλάδος. (Οx. Ald. ed. et Francof.)

(*) 26. Καὶ οὐκ ἐπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ Ἰησοῦς ἐν τῷ γαισῷ, ἕως ἀνεθεμάτισε πάντας τοὺς κατοικοῦντας Γαί. (Οx.)

13. Et dirigebat populus omnem aciem quae erat ab aquilone civitati, et novissima illius contra mare urbis : et incedebat Jesus nocte illa in medio vallis.

26. Et Jesus non contraxit manum in Gaso, donec anathemisaret omnes habitatores Gai.

δύνοντας τοῦ ἡλίου συνένταζεν Ἰησοῦς, καὶ καθέλισαν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἔβρισαν αὐτὸ εἰς τὸν βόθρον· καὶ ἐπέστρεψαν αὐτῷ σωρὸν λίθων ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. (a)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Ὡς δὲ ἤκουσαν οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμορρᾶϊων οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, οἱ ἐν τῇ ὄρεινῃ, καὶ οἱ ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ οἱ ἐν πάσῃ τῇ παραλίᾳ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης, καὶ οἱ πρὸς τῷ Ἀντιλιβάνῳ, καὶ αἱ Χετταῖοι, καὶ οἱ Χαναναῖοι, καὶ οἱ Φερεζαῖοι, καὶ οἱ Εὐαῖοι, καὶ οἱ Ἀμορρᾶιοι, καὶ οἱ Γεργεσαῖοι, καὶ οἱ Ἰεβουσαῖοι, 2. συνήλθουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐκπολεμῆσαι Ἰησοῦν καὶ Ἰσραὴλ ἅμα πάντες. (b)

(a) (Vulg. VIII, 30.) Τότε ᾠκοδόμησεν Ἰησοῦς θυσιαστήριον Κυρίου τῷ Θεῷ Ἰσραὴλ ἐν ὄρει Γαιβάλ·

31. καθότι ἐνετείλατο Μωϋσῆς ὁ θεράπων Κυρίου τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καθὰ γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσῆ, θυσιαστήριον λίθων δολοκλήρων, ἐφ' οὓς οὐκ ἐπεβλήθη σίδηρος· καὶ ἀνεβίβασεν ἐκεῖ δολοκαυτώματα Κυρίου, καὶ θυσίαν σωτηρίου.

32. Καὶ ἔγραψεν Ἰησοῦς ἐπὶ τῶν λίθων τὸ Δευτερονόμιον, νόμον Μωϋσῆ, ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

33. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι αὐτῶν, καὶ οἱ δικασταί, καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν παρεπορεύοντο ἐνθεν καὶ ἐνθεν τῆς κιβωτοῦ ἀπέναντι· καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἦσαν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου· καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ αὐτόχθων, οἱ ἦσαν ἡμισυ πλησίον δρους Γαριζίν, καὶ οἱ ἦσαν ἡμισυ πλησίον δρους Γαιβάλ, καθότι ἐνετείλατο Μωϋσῆς ὁ θεράπων Κυρίου εὐλογῆσαι τὸν λαὸν ἐν πρώτῳ.

34. Καὶ μετὰ ταῦτα οὕτως ἀνέγνω Ἰησοῦς πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου, τὰς εὐλογίας καὶ τὰς κατάρτας, κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσῆ.

35. Οὐκ ἦν ῥῆμα ἀπὸ πάντων ὧν ἐνετείλατο Μωϋσῆς τῷ Ἰησοῖ, δὲ οὐκ ἀνέγνω Ἰησοῦς εἰς τὰ ὅλα πάσης ἐκκλησίας υἱῶν Ἰσραὴλ, τοῖς ἀνδράσι καὶ ταῖς γυναῖξιν καὶ τοῖς παιδίοις καὶ τοῖς προσελητοῖς τοῖς προσπορευομένοις τῷ Ἰσραὴλ.

(b) 3. Καὶ οἱ κατοικοῦντες Γαβαὼν ἤκουσαν πάντα ὅσα ἐποίησε Κύριος τῇ Ἱεριχὼ καὶ τῇ Γαί·

4. Καὶ ἐποίησαν καὶ γε αὐτοὶ μετὰ πανουργίας. Καὶ ἐλθόντες ἐπεσπείσαντο καὶ ἠτοιμάσαντο· καὶ λαβόντες σάκκους παλαιούς ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῶν, καὶ ἀσχοὺς αἰνῶν παλαιούς καὶ κατεβρώγους, ἀποδεδεμένους,

5. καὶ τὰ κοῖλα τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν, καὶ τὰ σανδάλια αὐτῶν παλαιὰ καὶ καταπετελματωμένα ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν πεπαλαιωμένα ἐπάνω αὐτῶν· καὶ ὁ ἄρτος αὐτῶν τοῦ ἐπισιτισμοῦ ξηρὸς καὶ εὐρωτιῶν καὶ βεβρωμένους.

6. Καὶ ἦλθουσιν πρὸς Ἰησοῦν εἰς τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ εἰς Γάλαλα, καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν καὶ Ἰσραὴλ· Ἐκ γῆς μακρῆθεν ἤκαμεν· καὶ νῦν διάθεσθε ἡμῖν διαθήκην.

7. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς τὸν Χορβαῖον· Ὁρα μὴ ἐν ἡμοῖς κατοικεῖς· καὶ πῶς σοι διαθῶμαι διαθήκην;

8. Καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν· Οὐκ εἶται σου ἐσμέν. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἰησοῦς· Πόθεν ἐστὲ, καὶ πόθεν παρεγγόνετα;

cepit Jesus, et deposuerunt corpus illius de ligno, et projecerunt illud in foveam : et superposuerunt ei acervum lapidum usque in diem hanc.

CAPUT IX.

1. Postquam autem audierunt reges Amorrhæorum qui trans Jordanem, qui in montana, et qui in campestri, et qui in universa maritima maris magni, et qui ad Antilibanum, et Chetæi, et Chananæi, et Pherezæi, et Evæi, et Amorrhæi, et Gergesæi, et Jebusæi,

2. convenerunt in idipsum ad expugnandum Jesum et Israel simul omnes.

(Vulg. VIII, 30.) Tunc ædificavit Jesus altare Domino Deo Israel in monte Gæbal :

31. secundum quod mandavit Moyses servus Domini filiis Israel, secundum quæ scriptum est in lege Moysi, altare lapidum integrorum, super quos non est missum ferrum : et ascendere illuc fecit holocaustomata Domino, et sacrificium salutaris.

32. Et scripsit Jesus super lapides Deuteronomium, legem Moysi, coram filiis Israel.

33. Et omnis Israel, et seniores eorum, et judices, et scribæ eorum juxta ibant hinc et hinc arcæ in conspectu : et sacerdotes et Levitæ tulerunt arcam testamenti Domini : et advena et indigena, qui erant dimidium juxta montem Garizin, et qui erant dimidium juxta montem Gæbal, sicut mandavit Moyses servus Domini ad benedicendum populum in primis.

34. Et post hæc sic recitavit Jesus omnia verba legis hujus, benedictiones et maledictiones, secundum omnia quæ scripta sunt in lege Moysi.

35. Non fuit verbum ex omnibus quæ mandavit Moyses Jesu, quod non legerit Jesus in aures universæ ecclesiæ filiorum Israel, viris et mulieribus et parvulis et proselytis qui accedebant ad Israel.

3. Et qui inhabitabant Gabaon audierunt omnia quæcumque fecit Dominus Jericho et Gai :

4. et fecerunt etiam ipsi cum astutia. Et euntes paraverunt cibaria et appararunt se : et sumentes saccos veteres super humeros suos, et utres vini veteres et disruptos, alligatos .

5. et cava calceamentorum suorum, et sandalia sua vetera et pittaciis consuta in pedibus suis, et vestimenta sua inveterata super se : et panis eorum viatici aridus et cariem passus et corrosus.

6. Et venerunt ad Jesum in castra Israel in Galgala, et dixerunt ad Jesum et Israel : De terra longinqua venimus : et nunc disponite nobis testamentum.

7. Et dixerunt filii Israel ad Chorbaem : Vide ne in me habites : et quomodo disponam tibi testamentum?

8. Et dixerunt ad Jesum : Famuli tui sumus. Et dixit ad eos Jesus : Unde estis, et unde advenistis?

9. Καὶ εἶπαν· Ἐκ γῆς μακρόθεν σφόδρα ἤκασιν οἱ παῖδες σου ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου· ἀκηκόαμεν γὰρ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ὅσα ἐποίησεν ἐν Αἰγύπτῳ,

10. καὶ ὅσα ἐποίησε τοῖς βασιλεῦσι τῶν Ἀμορραίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου· τῷ Σηὼν βασιλεῖ τῶν Ἀμορραίων, καὶ τῷ Ὀγ βασιλεῖ τῆς Βασάν, ὃς κατῴκει ἐν Ἀσταρῶθ καὶ ἐν Ἐδραῖν.

11. Καὶ ἀκούσαντες εἶπαν πρὸς ἡμᾶς οἱ πρεσβύτεροι ἡμῶν καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἡμῶν, λέγοντες· Λάβετε ἑαυτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν δόδον, καὶ πορεύθητε εἰς συνάντησιν αὐτῶν, καὶ ἐρεῖτε πρὸς αὐτούς· Οἰκέται σου ἐσμέν, καὶ νῦν διάβιασθε ἡμῖν τὴν διαθήκην.

12. Οὗτοι οἱ ἄρτοι, θερμοὶ ἐφωδιάσθημεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐξηλλομεν παραγενέσθαι πρὸς ὑμᾶς· νῦν δὲ ἐξηράνθησαν, καὶ γεγόνاسι βεβρωμένοι.

13. Καὶ οὗτοι οἱ ἀσχοὶ τοῦ οἴνου οὓς ἐπλήσαμεν καινοὺς, καὶ οὗτοι ἐβρώχασι. Καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα ἡμῶν πεπαλαιῶνται ἀπὸ τῆς πολλῆς δόδου σφόδρα.

14. Καὶ ἔλαβον οἱ ἄρχοντες τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν, καὶ Κύριον οὐκ ἐπηρεώτησαν.

15. Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς εἰρήνην, καὶ διέθεντο πρὸς αὐτοὺς διαθήκην τοῦ διασῶσαι αὐτούς, καὶ ὥμοσαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς.

16. Καὶ ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας, μετὰ τὸ διαθέσθαι πρὸς αὐτοὺς διαθήκην, ἤκουσαν ὅτι ἐγγύθεν αὐτῶν εἰσι, καὶ ὅτι ἐν αὐτοῖς κατοικοῦσι·

17. καὶ ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἦλθον εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν· αἱ δὲ πόλεις αὐτῶν Γαβών καὶ Κεφίρ καὶ Βηρότ, καὶ πόλεις Ἰαρίν.

18. Καὶ οὐκ ἐμαχέσαντο αὐτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ὅτι ὥμοσαν αὐτοῖς πάντες οἱ ἄρχοντες Κύριον τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ· καὶ διεγόγγυσαν πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἐπὶ τοῖς ἀρχουσι.

19. Καὶ εἶπαν οἱ ἄρχοντες πᾶσιν τῇ συναγωγῇ· Ἡμεῖς ὥμοσαμεν αὐτοῖς Κύριον τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ νῦν οὐ δυνησόμεθα ἀψάσθαι αὐτοὺν.

20. Τοῦτο ποιήσομεν, ζωγρήσαι αὐτούς, καὶ περιποιήσόμεθα αὐτούς· καὶ οὐκ ἐσται καθ' ἡμῶν ὀργὴ διὰ τὸν ὅρκον ὃν ὥμοσαμεν αὐτοῖς.

21. Ζήσονται, καὶ ἔσονται ὑλοκόποι καὶ ὑδροφόροι πᾶσιν τῇ συναγωγῇ, καθάπερ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες.

22. Καὶ συνεκάλεσεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τί παρελογίσασθέ με, λέγοντες· Μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἐσμεν σφόδρα, ὑμεῖς δὲ ἐγγύριοι ἐστέ τῶν κατοικούντων ἐν ἡμῖν;

23. Καὶ νῦν ἐπικατάρτοι ἐστε, οὐ μὴ ἐκλείπη ἐξ ὑμῶν δοῦλος οὐδὲ ὑλοκόπος οὐδὲ ὑδροφόρος ἐμοὶ καὶ τοῖς Θεοῖς μου.

24. Καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ Ἰησοῖ, λέγοντες· Ἀνηγγέλη ἡμῖν ὅσα συνέταξε Κύριος ὁ Θεός σου Μωϋσῇ τῷ παιδί αὐτοῦ, δοῦναι ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτῆς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν· καὶ ἐροθήθημεν σφόδρα περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἐποιήσαμεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο.

25. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἡμεῖς ὑποχείριτοι ὑμῖν ὡς ἀρέσκει ὑμῖν καὶ ὡς δοκεῖ ὑμῖν, ποιήσατε ἡμῖν.

26. Καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς οὕτως· καὶ ἐξέλιτο αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἀνείλον αὐτούς.

9. Et dixerunt : De terra longinqua valde venerunt pueri tui in nomine Domini Dei tui : audivimus enim nomen ejus, et quaecumque fecit in Aegypto,

10. et quaecumque fecit regibus Amorrhæorum, qui erant trans Jordanem : Seon regi Amorrhæorum, et Og regi Basan, qui habitabat in Astaroth et in Edrain.

11. Et audientes dixerunt ad nos seniores nostri et omnes inhabitantes terram nostram, dicentes : Sumite vobis ipsis cibaria in viam, et ite in occursum eorum, et dicetis ad eos : Famuli tui sumus, et nunc disponite nobis testamentum.

12. Hi sunt panes, calidos in viaticum accepimus eos in die qua exivimus advenire ad vos : nunc autem exaruerunt, et facti sunt corrosi.

13. Et hi utres vini quos implevimus novos, et hi rupti sunt. Et vestimenta nostra, et calceamenta nostra inveteraverunt ex multa via valde.

14. Et sumpserunt principes de cibariis eorum, et Dominum non interrogaverunt.

15. Et fecit Jesus erga eos pacem, et disposuerunt ad eos testamentum salvandi eos, et juraverunt eis principes synagoge.

16. Et factum est post tres dies, postquam disposuerant ad eos testamentum, audierunt quia prope se sunt, et quia inter se habitant :

17. et promoverunt filii Israel, et venerunt ad civitates eorum : civitates autem eorum Gabæon et Cephira et Berot, et civitates Iarim.

18. Et non pugnaverunt cum eis filii Israel, quoniam juraverant eis omnes principes Dominum Deum Israel : et murmuraverunt omnis synagoga super principes.

19. Et dixerunt principes omni synagoge : Nos juravimus eis Dominum Deum Israel, et nunc non poterimus tangere eos.

20. Hoc faciemus, vivificando eos, et reservabimus eos : et non erit contra nos ira propter juramentum quod juravimus eis.

21. Vivent, et erunt cædentes ligna et portantes aquam omni synagoge, sicut dixerunt eis principes.

22. Et convocavit eos Jesus, et dixit eis : Cur decepistis me, dicentes : Procul a te sumus valde, vos autem de regione estis habitantium in nobis ?

23. Et nunc maledicti estis, non deficiet ex vobis servus neque cædens ligna neque aquam portans mihi et Deo meo.

24. Et responderunt Jesu, dicentes : Annuntiata sunt nobis quaecumque præcepit Dominus tuus Moysi puero suo, ad dandum vobis terram hanc, et exterminandum nos et omnes inhabitantes super eam a facie vestra : et timuimus valde de animabus nostris a facie vestra, et fecimus rem hanc.

25. Et nunc ecce nos subjugati vobis : prout placet vobis et prout videtur vobis, facite nobis.

26. Et fecerunt eis ita : et eripuit eos Jesus in die illa de manibus filiorum Israel, et non occiderunt eos.

27. Καὶ κατέστησεν αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυλοκόπους καὶ ὑδροφόρους πάσῃ τῇ συναγωγῇ καὶ τῷ θυσιαστηρίῳ τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ἐγένοντο οἱ κατοικοῦντες Γαβὼν ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ Θεοῦ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἀδωνιβεζὲξ βασιλεὺς Ἱερουσαλήμ ὅτι ἔλαθεν Ἰησοῦς τὴν Γαί, καὶ ἐξωλόθρευσεν αὐτὴν ὃν τρόπον ἐποίησαν τὴν Ἱεριχὼ καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, οὕτως ἐποίησαν καὶ τὴν Γαί καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, καὶ ὅτι ἡτοίμοι ἦσαν οἱ κατοικοῦντες Γαβὼν πρὸς Ἰησοῦν καὶ πρὸς Ἰσραὴλ,

2. καὶ ἐφοβήθησαν ἀπ' αὐτῶν σφόδρα· ᾔδει γὰρ ὅτι πόλις μεγάλη Γαβὼν, ὅκει μία τῶν μητροπόλεων, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτῆς ἰσχυροί·

3. καὶ ἀπέστειλαν Ἀδωνιβεζὲξ βασιλεὺς Ἱερουσαλήμ πρὸς Ἐλάμ βασιλέα Χεβρών, καὶ πρὸς Φιδὼν βασιλέα Ἱεριμοῦθ, καὶ πρὸς Ἱερὸθ βασιλέα Λαχίς, καὶ πρὸς Δαβὶν βασιλέα Ὀδολλάμ, λέγων·

4. Δεῦτε, ἀνάβητε πρὸς με καὶ βοηθήσατέ μοι, καὶ ἐκπολεμήσωμεν Γαβὼν· ἡτοίμοι ἦσαν γὰρ πρὸς Ἰησοῦν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ.

5. Καὶ ἀνέβησαν οἱ πέντε βασιλεῖς τῶν Ἰεβουσαίων, βασιλεὺς Ἱερουσαλήμ, καὶ βασιλεὺς Χεβρών, καὶ βασιλεὺς Ἱεριμοῦθ, καὶ βασιλεὺς Λαχίς, καὶ βασιλεὺς Ὀδολλάμ, αὐτοὶ καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτῶν, καὶ περιέκαθισαν τὴν Γαβὼν, καὶ ἐξεπολιόρκουν αὐτήν.

6. Καὶ ἀπέστειλαν οἱ κατοικοῦντες Γαβὼν πρὸς Ἰησοῦν εἰς τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ εἰς Γάλγαλα, λέγοντες· Μὴ ἐκλύσης τὰς χεῖράς σου ἀπὸ τῶν παίδων σου· ἀνάστη πρὸς ἡμᾶς τοτᾶνος, καὶ βοηθήσον ἡμῖν καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς· ὅτι συνηγμένοι εἰσιν ἐφ' ἡμᾶς πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων, οἱ κατοικοῦντες τὴν ὄρειν.

7. Καὶ ἀνέβη Ἰησοῦς ἐκ Γαλγάλων, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ' αὐτοῦ, πᾶς δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ.

8. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Μὴ φοβηθῇς αὐτούς, εἰς γὰρ τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτούς· οὐχ ὑπολειφθήσεται ἐξ αὐτῶν οὐδεὶς ἐνώπιον ὑμῶν.

9. Καὶ ἐπεὶ παρεγένετο Ἰησοῦς ἐπ' αὐτοὺς ἄφνω, ὄλην τὴν νύκτα εἰσπορεύθη ἐκ Γαλγάλων.

10. Καὶ ἐξέστησεν αὐτοὺς Κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ συνέτριψεν αὐτοὺς Κύριος συντρίψει μεγάλῃ ἐν Γαβὼν· καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ὁδὸν ἀναβάσεως Ὠρωνίμ, καὶ κατέκοπτον αὐτοὺς ἕως Ἀζηχά καὶ ἕως Μαχηδά.

11. Ἐν δὲ τῷ φεύγειν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπὶ τῆς καταβάσεως Ὠρωνίμ, καὶ Κύριος ἐπεβάρυνεν αὐτοὺς λίθους χαλάζης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἕως Ἀζηχά· καὶ ἐγένοντο πλείους οἱ ἀποθανόντες διὰ τοὺς λίθους τῆς χαλάζης ἢ οὗς ἀπέκτειναν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ μαχαίρᾳ ἐν τῷ πολέμῳ.

12. Τότε ἐλάλησεν Ἰησοῦς πρὸς Κύριον, ἥ ἡμέρα παρέδωκεν ὁ Θεὸς τὸν Ἀμορραῖον ὑποχείριον Ἰσραὴλ, ἥνικα συνέτριψεν αὐτοὺς ἐν Γαβὼν. καὶ συνετρίβησαν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς· Στήτω ὁ ἥλιος κατὰ Γαβὼν, καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα Αἰλὼν.

27. Et constituit eos Jesus in die illa cæsores lignorum et portatores aquæ omni synagagæ et altari Dei. Propter hoc facti sunt habitatores Gabaon cæsores lignorum et portatores aquæ altaris Dei usque in hodiernam diem, et ad locum quem elegerit Dominus.

CAPUT X.

1. Postquam autem audivit Adonibezec rex Jerusalem quia cepit Jesus Gai, et exterminavit eam quemadmodum fecerat Jericho et regem eius, sic fecerunt et Gai et regem eius, et quia transfugerunt habitatores Gabaon ad Jesum et ad Israel,

2. et timuerunt ab eis valde : sciebat enim quia civitas magna Gabaon, quasi una ex iis quæ sunt metropoles, et omnes viri ejus fortes :

3. et misit Adonibezec rex Jerusalem ad Elam regem Chebron, et ad Phidon regem Jerimuth, et ad Jephtha regem Lachis, et ad Dabin regem Odollam, dicens :

4. Venite, ascendite ad me et auxiliamini mihi, et expugnabimus Gabaon : transfugerunt enim ad Jesum et ad filios Israel.

5. Et ascenderunt quinque reges Jebusæorum, rex Jerusalem, et rex Chebron, et rex Jerimuth, et rex Lachis, et rex Odollam, ipsi et omnis populus eorum, et obsederunt Gabaon et oppugnabant eam.

6. Et miserunt habitatores Gabaon ad Jesum in castra Israel in Galgala, dicentes : Ne relaxes manus tuas a pueris tuis : ascende ad nos velociter, et auxiliare nobis et eripe nos : quoniam congregati sunt super nos omnes reges Amorrhæorum, qui habitant montanam.

7. Et ascendit Jesus de Galgalis, ipse et omnis populus bellator cum eo, omnis potens in fortitudine.

8. Et dixit Dominus ad Jesum : Ne timeas illos, in manus enim tuas tradidi eos : non remanebit ex illis quisquam coram vobis.

9. Et quoniam adveniebat Jesus super eos repente, totam noctem perrexit de Galgalis.

10. Et exturbavit eos Dominus a facie filiorum Israel, et contrivit eos Dominus contritione magna in Gabaon : et persecuti sunt eos viam ascensionis Oronim, et conciderunt eos usque Azeca et usque Maceda.

11. Dum autem illi fugerent a facie filiorum Israel super descensum Oronim, et Dominus projecit in eos lapides grandinis de cælo usque Azeca : et fuerunt plures qui mortui sunt propter lapides grandinis quam quos occiderunt filii Israel gladio in prælio.

12. Tunc locutus est Jesus ad Dominum, qua die tradidit Deus Amorrhæum subjugatum Israel, quando contrivit eos in Gabaon, et contriti sunt a facie filiorum Israel. Et dixit Jesus : Stet sol super Gabaon, et luna super vallem Elom.

13. Καὶ ἔστη ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἐν στάσει, ἕως ἡμῶνато ὁ Θεὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν. Καὶ ἔστη ὁ ἥλιος κατὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ· οὐ προεπορεύετο εἰς δυσμὰς εἰς τέλος ἡμέρας μιᾶς·

14. καὶ οὐκ ἐγένετο ἡμέρα τοιαύτη οὐδὲ τὸ πρότερον οὐδὲ τὸ ἔσχατον, ὥστε ἐπακοῦσαι Θεὸν ἀνθρώπου, ὅτι Κύριος συνεξεπολέμησε τῷ Ἰσραὴλ.

(*) 16. Καὶ ἔφυγον οἱ πέντε βασιλεῖς οὗτοι, καὶ κατεκρύβησαν εἰς τὸ σπηλαῖον τὸ ἐν Μακκιδά.

17. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες· Εὗρηνται οἱ πέντε βασιλεῖς κεκρυμμένοι ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ ἐν Μακκιδά.

18. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς· Κυλίσατε λίθους ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ σπηλαίου, καὶ καταστήσατε ἀνδρας φυλάσσειν ἐπ' αὐτούς.

19. Ὑμεῖς δὲ μὴ ἐστίχκατε καταδιώκοντες ὀπίσω τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ καταλάβετε τὴν οὐραγίαν αὐτῶν, καὶ μὴ ἀφήτε εἰσελθεῖν εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν· παρέδωκε γὰρ αὐτοὺς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν.

20. Καὶ ἐγένετο, ὡς κατέπαυσεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς υἱὸς Ἰσραὴλ κόπτοντες αὐτοὺς κοπὴν μεγάλην σφόδρα ἕως εἰς τέλος, καὶ οἱ διασωζόμενοι διεσώθησαν εἰς τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς.

21. Καὶ ἀπεστράφη πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν εἰς Μακκιδά ὑγίεις, καὶ οὐκ ἔγρυξεν οὐδεὶς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ.

22. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς· Ἀνοίξατε τὸ σπηλαῖον, καὶ ἐξαγάγετε τοὺς πέντε βασιλεῖς τούτους ἐκ τοῦ σπηλαίου.

23. Καὶ ἐξηγάσαν τοὺς πέντε βασιλεῖς ἐκ τοῦ σπηλαίου, τὸν βασιλέα Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν βασιλέα Χεβρών, καὶ τὸν βασιλέα Ἱεριμοῦθ, καὶ τὸν βασιλέα Λαχίς, καὶ τὸν βασιλέα Ὀδολλάμ.

24. Καὶ ἐπεὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς πρὸς Ἰησοῦν, καὶ συνεκάλεσεν Ἰησοῦς πάντα Ἰσραὴλ, καὶ τοὺς ἐναρχομένους τοῦ πολέμου τοὺς συμπορευομένους αὐτῷ, λέγων αὐτοῖς· Προπορεύεσθε καὶ ἐπίθετε τοὺς πόδας ὑμῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν. Καὶ προσελθόντες ἐπέθηκαν τοὺς πόδας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν.

25. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς· Μὴ φοβηθῆτε αὐτούς, μηδὲ δειλιάσητε· ἀνδρίζεσθε καὶ ἰσχύετε, ὅτι οὕτω ποιήσει Κύριος πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν, οὓς ὑμεῖς καταπολεμεῖτε αὐτούς.

26. Καὶ ἐπέκεινεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ ἐκρέμασεν αὐτοὺς ἐπὶ πέντε ξύλων· καὶ ἦσαν κρεμάμενοι ἐπὶ τῶν ξύλων ἕως ἑσπέρας.

27. Καὶ ἐγενήθη πρὸς ἡλίου δυσμὰς, ἐντετετατο Ἰησοῦς, καὶ καθεῖλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ξύλων, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς τὸ σπηλαῖον εἰς ὃ κατεφύγισαν ἐκεῖ, καὶ ἐπεκύλισαν λίθους ἐπὶ τὸ σπηλαῖον ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

28. Καὶ τὴν Μακκιδά ἐλάβοσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐφόρευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, καὶ ἐξωλόθρευσαν πᾶν ἔμπνεον ὃ ἦν ἐν αὐτῇ· καὶ οὐ κατελείφθη οὐδεὶς ἐν αὐτῇ διασσωσμένος καὶ διαφευγώς. Καὶ ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ Μακκιδά ὅν τρόπον ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ Ἱεριχῷ.

13. Et stetit sol et luna in statione, donec ultus est Dominus inimicos eorum. Et stetit sol ad medium caeli : non procedebat ad occasum in finem diei unius :

14. et non fuit dies talis neque antea neque postremo, ut obediret Deus homini, quoniam Dominus simul expugnabat cum Israel.

16. Et fugerunt quinque reges hi, et absconderunt se in speluncam quæ in Maceda.

17. Et nuntiatum est Jesu, dicentes : Inveni sunt quinque reges absconditi in spelunca quæ in Maceda.

18. Et dixit Jesus : Volvite lapides ad os speluncæ, et constituite viros ad custodiendum super eos.

19. Vos autem ne stetis persequentes post inimicos vestros, et apprehendite caudam eorum, et ne sinatis ingredi in civitates suas : tradidit enim eos Dominus Deus noster in manus nostras.

20. Et factum est, postquam cessavit Jesus et omnis filius Israel cardentes eos cæde magna valde usque in finem, et superstites evaserunt in civitates munitas.

21. Et reversus est omnis populus ad Jesum in Maceda sani, et non mutavit quisquam de filiis Israel lingua sua.

22. Et dixit Jesus : Aperite speluncam, et educite quinque istos reges e spelunca.

23. Et eduxerunt quinque reges e spelunca, regem Jerusalem, et regem Chebron, et regem Jerimuth, et regem Lachis, et regem Odollam.

24. Et postquam eduxerunt eos ad Jesum, et convocavit Jesus omnem Israel et principes praelii qui simul processerant cum ipso, dicens eis : Procedite et imponite pedes vestros super cervices eorum. Et accedentes imposuerunt pedes suos super cervices eorum.

25. Et dixit Jesus ad eos : Ne timeatis eos, neque formidetis : viriliter agite et confortamini, quia sic faciet Dominus omnibus inimicis vestris, quos vos debellabitis eos.

26. Et occidit eos Jesus, et suspendit eos super quinque ligna : et fuerunt pendentes super ligna usque ad vesperam.

27. Et factum est circiter solis occasum, mandavit Jesus, et deposuerunt eos de lignis, et projecerunt eos in speluncam in quam confugerant illuc, et advolverunt lapides ad speluncam usque in hodiernam diem.

28. Et ipsam Maceda ceperunt in die illa, et occiderunt eam in ore gladii, et exterminaverunt omne spirans quod erat in ea : et non remansit ullus in ea superstes et qui evaserit. Et fecerunt regi Maceda quemadmodum fecerant regi Jericho.

(*) 15. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Γάλγαλα. (Ox. Ald. Compl.)

15. Et reversus est Jesus et omnis Israel cum eo in castra in Galgala.

29. Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ Μακηδᾶ εἰς Λεβνὰ, καὶ ἐπολιοῖρκει Λεβνὰ.

30. Καὶ παρέδωκε αὐτὴν Κύριος εἰς χεῖρας Ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβον αὐτήν, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, καὶ πᾶν ἔμπνέον ἐν αὐτῇ· καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ διασσεωσμένος καὶ διαπεφευγώς. Καὶ ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ αὐτῆς ὃν τρόπον ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ Ἱεριχώ.

31. Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ Λεβνὰ εἰς Λαχίς· καὶ περιεκάθισεν αὐτήν, καὶ ἐπολιοῖρκει αὐτήν.

32. Καὶ παρέδωκε Κύριος τὴν Λαχίς εἰς τὰς χεῖρας Ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβεν αὐτήν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, καὶ ἐφόνευσαν αὐτήν ἐν στόματι ξίφους, καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτήν ὃν τρόπον ἐποίησαν τὴν Λεβνὰ.

33. Τότε ἀνέβη Ἐλάμ βασιλεὺς Γαζερ βοηθήσων τῇ Λαχίς· καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰησοῦς ἐν στόματι ξίφους, καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἕως τοῦ μὴ καταλείβηται αὐτῶν σεσωσμένον καὶ διαπεφευγότα.

34. Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ Λαχίς εἰς Ὀδολλάμ, καὶ περιεκάθισεν αὐτήν, καὶ ἐξεπολιοῖρκεν αὐτήν.

35. Καὶ παρέδωκεν αὐτήν Κύριος ἐν χειρὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβεν αὐτήν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐφόνευσεν αὐτήν ἐν στόματι ξίφους, καὶ πᾶν ἔμπνέον ἐν αὐτῇ ἐφόνευσαν, ὃν τρόπον ἐποίησαν τῇ Λαχίς.

36. Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς Χεβρών, καὶ περιεκάθισεν αὐτήν,

37. καὶ ἐπάταξεν αὐτήν ἐν στόματι ξίφους, καὶ πᾶν τὸ ἔμπνέον ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ· οὐκ ἦν διασσεωσμένος· ὃν τρόπον ἐποίησαν τὴν Ὀδολλάμ, ἐξωλόθρευσαν αὐτήν καὶ ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ.

38. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἰς Δαβὶρ, καὶ περιεκάθισαντες αὐτήν,

39. ἔλαβον αὐτήν, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ τὰς κώμας αὐτῆς· καὶ ἐπάταξεν αὐτήν ἐν στόματι ξίφους, καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτήν καὶ πᾶν ἔμπνέον ἐν αὐτῇ· καὶ οὐ κατέλιπον αὐτῇ οὐδένᾳ διασσεωσμένον· ὃν τρόπον ἐποίησαν τῇ Χεβρών καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, οὕτως ἐποίησαν τῇ Δαβὶρ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς.

40. Καὶ ἐπάταξεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τῆς ὀρεινῆς καὶ τὴν Ναγέβ, καὶ τὴν πεδινὴν, καὶ τὴν Ἀσηδὼθ, καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς· οὐ κατέλιπον αὐτῶν σεσωσμένον· καὶ πᾶν ἔμπνέον ζωῆς ἐξωλόθρευσεν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ,

41. ἀπὸ Κάδης Βαρνὴ ἕως Γάζης, πᾶσαν τὴν Γοσσὺμ ἕως τῆς Γαβαὼν.

42. Καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν, καὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπάταξεν Ἰησοῦς εἰς ἅπασι· ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ συνεπολέμει τῷ Ἰσραὴλ (*).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Ὡς δὲ ἤκουσεν Ἰαβὶς βασιλεὺς Ἀσὼρ, ἀπέστειλε πρὸς Ἰωβὰβ βασιλέα Μαρών, καὶ πρὸς βασιλέα Συμῶν, καὶ πρὸς βασιλέα Ἀζίφ,

29. Et abiit Jesus et omnis Israel cum eo de Maceda in Lebna, et oppugnabat Lebna.

30. Et tradidit eam Dominus in manus Israel, et ceperunt eam, et regem ejus, et occiderunt eam in ore gladii, et omne spirans in ea : et non remansit in ea superstes et qui evaserit. Et fecerunt regi ejus quemadmodum fecerant regi Jericho.

31. Et abiit Jesus et omnis Israel cum eo de Lebna in Lachis : et obsedit eam, et oppugnabat eam.

32. Et tradidit Dominus ipsam Lachis in manum Israel, et cepit eam in die secunda, et occiderunt eam in ore gladii, et exterminaverunt eam quemadmodum fecerant Lebna.

33. Tunc ascendit Elam rex Gazer auxilium laturus ipsi Lachis : et percussit eum Jesus in ore gladii, quoadusque non remansit de eis superstes et qui evaserit.

34. Et abiit Jesus et omnis Israel cum eo de Lachis in Odollam, et obsedit eam, et oppugnavit eam.

35. Et tradidit eam Dominus in manu Israel, et cepit eam in die illa, et occidit eam in ore gladii, et omne spirans in ea occiderunt, quemadmodum fecerant Lachis.

36. Et abiit Jesus et omnis Israel cum eo in Chebron, et obsedit eam,

37. et percussit eam in ore gladii, et omne spirans quaecumque erant in ea : non fuit superstes : quemadmodum fecerant Odollam, exterminaverunt eam et quaecumque erant in ea.

38. Et revertit Jesus et omnis Israel in Dabir, et obsidentes eam,

39. ceperunt eam, et regem ejus et oppida ejus : et percussit eam in ore gladii, et exterminaverunt eam et omne spirans in ea : et non reliquerunt ei quemquam superstitem : quemadmodum fecerant Chebron et regi ejus, sic fecerunt Dabir et regi ejus.

40. Et percussit Jesus omnem terram montanæ et ipsam Nageb, et campestrem, et Asedoth, et reges ejus : non reliquerunt ex eis superstitem : et omne spirans vitæ exterminavit, quemadmodum mandavit Dominus Deus Israel,

41. a Cades Barne usque Gazam, omnem Gosom usque Gabaon.

42. Et omnes reges eorum, et terram eorum percussit Jesus uno tempore : quoniam Dominus Deus Israel simul pugnabat cum Israel.

CAPUT XI.

1. Ut autem audivit Jabin rex Asor, misit ad Jobab regem Maron, et ad regem Symoon, et ad regem Azipli,

(*) 43. Καὶ ἀνέστρεψεν Ἰησοῦς εἰς Γάλαλα. (Compl. et Francof.)

43. Et reversus est Jesus in Galgala.

2. καὶ πρὸς βασιλεῖς τοὺς κατὰ Σιδῶνα τὴν μεγάλην, εἰς τὴν ὀρεινὴν καὶ εἰς Ἀραβα ἀπέναντι Κενερῶθ, καὶ εἰς τὸ πεδῖον καὶ εἰς Φενεδδῶρ,

3. καὶ εἰς τοὺς παραλίους Χαναναίους ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ εἰς τοὺς παραλίους Ἀμορραίους, καὶ τοὺς Χετταίους, καὶ Φερεζαίους, καὶ Ἰεβουσαίους τοὺς ἐν τῷ ὄρει, καὶ τοὺς Εὐαίους, καὶ τοὺς ὑπὸ τὴν Ἀερμών εἰς γῆν Μασσούμα.

4. Καὶ ἐξῆλθον αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν μετ' αὐτῶν, ὥσπερ ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης τῇ πληθῇ, καὶ ἵπποι καὶ ἄρματα πολλὰ σφόδρα.

5. Καὶ συνῆλθον πάντες οἱ βασιλεῖς αὐτοὶ καὶ παρεγένοντο ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τοῦ ὕδατος Μαρὼν πολεμῆσαι τὸν Ἰσραὴλ.

6. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι αὐριοὶ ταύτην τὴν ὥραν ἐγὼ παραδίδωμι τετροπωμένους αὐτοὺς ἐναντίον τοῦ Ἰσραὴλ· τοὺς ἵππους αὐτῶν νευροκοπήσεις, καὶ τὰ ἄρματα αὐτῶν κατακαύσεις ἐν πυρὶ.

7. Καὶ ἦλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστῆς ἐπ' αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ὕδωρ Μαρὼν ἐξάπινα· καὶ ἐπέπεσαν ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ὀρεινῇ.

8. Καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος ὑποχειρίους Ἰσραὴλ· καὶ κόπτοντες αὐτοὺς κατεδίωκον ἕως Σιδῶνος τῆς μεγάλης, καὶ ἕως Μασερὼν, καὶ ἕως τῶν πεδίων Μασσῶχ κατ' ἀνατολάς. Καὶ κατέκοψαν αὐτοὺς ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν διασσεωσμένον.

9. Καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς Ἰησοῦς ὃν τρόπον ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος· τοὺς ἵππους αὐτῶν ἐνευροκόπησεν, καὶ τὰ ἄρματα αὐτῶν ἐνέπρησε πυρὶ.

10. Καὶ ἐπεστράφη Ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ καταλάβετε Ἀσὼρ καὶ τὸν βασιλεῖα αὐτῆς· ἦν δὲ Ἀσὼρ τοπρότερον ἀρχοῦσα πασῶν τῶν βασιλειῶν τούτων.

11. Καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ ἐν ζίφει, καὶ ἐξωλόθρευσαν πάντας, καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ ἐμπνέον καὶ τὴν Ἀσὼρ ἐνέπρησαν ἐν πυρὶ.

12. Καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν βασιλειῶν, καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβεν Ἰησοῦς, καὶ ἀνείλεν αὐτοὺς ἐν στόματι ζίφους· καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτοὺς ὃν τρόπον συνέταξε Μωϋσῆς ὁ παῖς Κυρίου.

13. Ἀλλὰ πάσας τὰς πόλεις τὰς χειρωματισμένας οὐκ ἐνέπρησεν Ἰσραὴλ· πλὴν Ἀσὼρ μόνην ἐνέπρησεν Ἰσραὴλ,

14. καὶ πάντα τὰ σκύλα αὐτῆς ἐπρονόμειυσαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ· αὐτοὺς δὲ πάντας ἐξωλόθρευσαν ἐν στόματι ζίφους, ἕως ἀπώλεσεν αὐτοὺς, οὐ κατέλιπον ἐξ αὐτῶν οὐδὲν ἐμπνέον.

15. Ὅν τρόπον συνέταξε Κύριος τῷ Μωϋσῇ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, καὶ Μωϋσῆς ὡς αὐτοὺς ἐνετείλατο τῷ Ἰησοῖ· καὶ οὕτως ἐποίησεν Ἰησοῦς, οὐ παρέβη οὐδὲν ἀπὸ πάντων ὧν συνέταξε αὐτῷ Μωϋσῆς.

16. Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τὴν ὀρεινὴν, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Ναγέβ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Γοσὸμ, καὶ τὴν πεδινὴν, καὶ τὴν πρὸς δυσμαῖς, καὶ τὸ ὄρος Ἰσραὴλ, καὶ τὰ ταπεινὰ τὰ πρὸς τῷ ὄρει

17. ἀπὸ ὄρους Χελχά, καὶ ὁ προαναβαίνει εἰς Σειρ, καὶ ἕως Βαλαγάδ, καὶ τὰ πεδία τοῦ Λιβάνου ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ Ἀερμών· καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβε, καὶ ἀνείλεν καὶ ἀπέκτεινε.

18. Καὶ ἡμέρας πλείους ἐποίησεν Ἰησοῦς πρὸς τοὺς βασιλεῖς τούτους τὸν πόλεμον.

2. et ad reges qui ad Sidonem magnam, in montana et in Araba e regione Ceneroth, et in campum et in Phenaceddor,

3. et ad maritimos Chananaeos ab oriente, et ad maritimos Amorriaeos, et Chetthaeos, et Pherezaeos, et Jebuseos qui in monte, et Evaeos, et qui sub Aermom in terra Massyma.

4. Et exierunt ipsi et reges eorum cum ipsis, sicut arena maris multitudine, et equi et currus multi valde.

5. Et convenerunt omnes reges ipsi et coiverunt in idipsum, et castrametati sunt super aquam Maron ad debellandum Israel.

6. Et dixit Dominus ad Jesum : Ne timeas a facie eorum, quia cras hac ipsa hora ego trado fugatos eos ante Israel : equos eorum subnervabis, et currus eorum combures in igni.

7. Et venit Jesus et omnis populus bellator super eos ad aquam Maron repente : et irrurunt super eos in montana.

8. Et tradidit eos Dominus subjugatos Israel : et cades eos persecuti sunt usque Sidonem magnam, et usque Maseron, et usque ad campos Massoch ad orientem. Et trucidaverunt eos donec non remansit ex eis superstes.

9. Et fecit eis Jesus quemadmodum mandavit ei Dominus : equos eorum subnervavit, et currus eorum incendit igni.

10. Et reversus est Jesus in tempore illo, et cepit Asor et regem ejus : erat autem Asor antea princeps omnium regnorum horum.

11. Et occiderunt omne spirans in ea in gladio, et exterminarunt omnes, et non remansit in ea spirans : et ipsam Asor incenderunt in igni.

12. Et omnes civitates regnorum, et reges eorum cepit Jesus, et interfecit eos in ore gladii : et exterminarunt eos quemadmodum praeceperat Moyses puer Domini.

13. Sed omnes civitates exaggeratas non incendit Israel : tantum Asor solam incendit Israel,

14. et omnia spolia ejus praedati sunt sibi filii Israel : ipsos autem omnes exterminarunt in ore gladii, quoadusque disperdidit eos, non reliquerunt ex eis quicquam spirans.

15. Quemadmodum praecepit Dominus Moysi puero suo, et Moyses similiter mandavit Jesu : et sic fecit Jesus, non est transgressus quicquam ab omnibus quae praecepit ei Moyses.

16. Et cepit Jesus omnem terram montanam, et omnem terram Nageb, et omnem terram Gosom, et campestrem, et eam quae versus occasum, et montem Israel, et humilia quae ad montem

17. a monte Chelcha, et qui ascendit in Seir, et usque Balagad, et campos Libani sub monte Aermom : et omnes reges eorum cepit, et sustulit et occidit.

18. Et dies plures fecit Jesus adversus reges istos bellum.

19. Καὶ οὐκ ἦν πόλις ἣν οὐκ ἔλαβεν Ἰσραὴλ· πάντα ἐλάβουσιν ἐν πολέμῳ.

20. Ὅτι διὰ Κυρίου ἐγένετο κατισχύσαι αὐτῶν τὴν καρδίαν συναντῶν εἰς πόλεμον πρὸς Ἰσραὴλ, ἵνα ἐξολοθρευθῶσιν, ὅπως μὴ δοθῇ αὐτοῖς ἔλεος, ἀλλ' ἵνα ἐξολοθρευθῶσιν ὃν τρόπον εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν.

21. Καὶ ἦλθεν Ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, καὶ ἐξωλόθρευσε τοὺς Ἐνακίμ ἐκ τῆς ὄρεινῆς, ἐκ Χεβρόν, καὶ ἐκ Δαβὶρ, καὶ ἐξ Ἀναβώθ, καὶ ἐκ παντὸς γένους Ἰσραὴλ, καὶ ἐκ παντὸς ὄρους Ἰούδα σὺν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν, καὶ ἐξωλόθρευσεν αὐτοὺς Ἰησοῦς.

22. Οὐ κατελείφθη τῶν Ἐνακίμ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἀλλὰ πλὴν ἐν Γάζῃ καὶ ἐν Γέθ, καὶ ἐν Ἀσελδῷ κατελείφθη.

23. Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν, καθότι ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν κληρονομίᾳ Ἰσραὴλ ἐν μερισμῷ κατὰ φυλὰς αὐτῶν. Καὶ ἡ γῆ κατέπαυσε πολεμουμένην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς οὓς ἀνείλυν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ κατεκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπ' ἡλίου ἀνατολῶν ἀπὸ φάραγγος Ἀρνῶν ἕως τοῦ ὄρους Ἀερμῶν, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Ἀραβὰ ἀπ' ἀνατολῶν.

2. Σὺν τὸν βασιλέα τῶν Ἀμορραίων, ὃς κατοικεῖ ἐν Ἑσεβὼν, κυριεύων ἀπὸ Ἀρνῶν, ἣ ἐστιν ἐν τῇ φάραγγι κατὰ μέρος τῆς φάραγγος, καὶ τὸ ἡμισυ τῆς Γαλαὰδ ἕως Ἰαβὼκ, ὅρια υἱῶν Ἀμμῶν.

3. Καὶ Ἀραβὰ ἕως τῆς θαλάσσης Χενερέθ κατ' ἀνατολὰς, καὶ ἕως τῆς θαλάσσης Ἀραβὰ, θάλασσαν τῶν ἁλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ὁδὸν τὴν κατὰ Ἀσειμόθ, ἀπὸ Θαμῶν τὴν ὑπὸ Ἀσθδὼθ Φασγά.

4. Καὶ Ὡγ βασιλεὺς Βασάν ὑπελείφθη ἐκ τῶν γιγάντων, ὁ κατοικῶν ἐν Ἀσταρῶθ καὶ ἐν Ἐδραῖν,

5. ἄρχων ἀπὸ ὄρους Ἀερμῶν καὶ ἀπὸ Σεργαί· καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Βασάν ἕως ὁρίων Γεργεσί, καὶ τὴν Μαχί, καὶ τὸ ἡμισυ Γαλαὰδ ὁρίων Σὺν βασιλείως Ἑσεβὼν.

6. Μωϋσῆς ὁ παῖς Κυρίου καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπάταξαν αὐτούς. Καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Μωϋσῆς ἐν κληρονομίᾳ Ρουβὴν καὶ Γὰδ, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ.

7. Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμορραίων οὓς ἀνείλυν Ἰησοῦς καὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου παρὰ θάλασσαν Βαλάγαδ ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Λιθάνου καὶ ἕως ὄρους τοῦ Χελγά ἀναβαινόντων εἰς Σηεῖρ· καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰησοῦς ταῖς φυλαῖς Ἰσραὴλ κληρονομεῖν κατὰ κλῆρον αὐτῶν

8. ἐν τῷ ὄρει, καὶ ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐν Ἀραβὰ, καὶ ἐν Ἀσθδὼθ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ Ναγέβ, τὸν Χετταῖον, καὶ τὸν Ἀμορραῖον, καὶ τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον.

9. Τὸν βασιλέα Ἰεριχώ καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαί, ἣ ἐστι πλῆσιον Βαιθίλ,

10. βασιλέα Ἱερουσαλήμ, βασιλέα Χεβρόν,

11. βασιλέα Ἱεριμουθ, βασιλέα Λαχίς,

12. βασιλέα Αἰλάμ, βασιλέα Γαζέρ,

13. βασιλέα Δαβὶρ, βασιλέα Γαδέρ,

14. βασιλέα Ἑρμάθ, βασιλέα Ἀδέρ,

19. Et non fuit civitas quam non ceperit Israel : omnia ceperunt in bello.

20. Quia per Dominum factum est confortari cor eorum ut obviam irent ad bellum ad Israel, ut exterminarentur, ita ut non daretur eis misericordia, sed ut exterminarentur quemadmodum dixit Dominus ad Moysen.

21. Et venit Jesus in tempore illo, et exterminavit ipsos Enacim de montana, de Chebron, et de Dabir, et de Anaboth, et de omni genere Israel, et de omni monte Juda cum civitatibus eorum, et exterminavit eos Jesus.

22. Non remansit de ipsis Enacim a filiis Israel, sed tantum in Gaza et in Geth, et in Aseldo remansit.

23. Et cepit Jesus omnem terram, secundum quod mandavit Dominus Moysi, et dedit eos Jesus in hereditatem Israel in partitione secundum tribus eorum. Et terra quievit a proeliis.

CAPUT XII.

1. Et hi reges terræ quos sustulerunt filii Israel, et posederunt terram eorum trans Jordanem ab ortu solis a valle Arnon usque ad montem Aermom, et omnem terram Araba ab oriente :

2. Seon regem Amorrhæorum, qui habitabat in Esebon, dominans ab Arnon, quæ est in valle ad partem vallis, et dimidium Galaad usque Jaboe, fines filiorum Ammon.

3. Et Araba usque ad mare Chenereth ad orientem, et usque ad mare Araba, mare salis ab oriente per viam quæ ad Asimoth, a Thæman quæ sub Asedoth Phasga.

4. Et Og rex Basan remansit ex gigantibus, qui habitabat in Astaroth et in Edrain,

5. princeps a monte Aermom et a Secchæ : et omnem terram Basan usque ad fines Gergesi, et ipsam Machi, et dimidium Galaad de finibus Seon regis Esebon.

6. Moyses puer Domini et filii Israel percusserunt eos. Et dedit eam Moyses in hereditatem Ruben et Gad, et dimidiæ tribui Manasse.

7. Et hi reges Amorrhæorum quos sustulit Jesus et filii Israel trans Jordanem juxta mare Balagad in campo Libani, et usque ad montem Chelcha ascendentibus in Seir : et dedit eam Jesus tribubus Israel hereditare secundum sortem eorum

8. in monte, et in campo, et in Araba, et in Asedoth, et in deserto, et Nageb, Chettæum, et Amorrhæum, et Chananæum, et Pherezæum, et Evæum, et Jebusæum.

9. Regem Jericho et regem Gai, quæ est prope Bæthel :

10. regem Jerusalem, regem Chebron,

11. regem Jerimuth, regem Lachis,

12. regem Elam, regem Gazer,

13. regem Dabir, regem Gader,

14. regem Hermath, regem Ader,

15. βασιλέα Λεβνά, βασιλέα Ὀδολλάμ, βασιλέα Ἡλάθ, βασιλέα Ταφούτ, βασιλέα Ὀφέρ, βασιλέα Ὀφέκ τῆς Ἀρώκ, βασιλέα Ἀσώμ, βασιλέα Συμόων, βασιλέα Μαρβρόθ, βασιλέα Ἀζίφ, βασιλέα Κάδης, βασιλέα Ζαχάκ, βασιλέα Μαρεδώθ, βασιλέα Ἰεκώμ τοῦ Χερμέλ,

23. βασιλέα Ὀδολλάμ τοῦ Φεννεαλδώρ, βασιλέα Γεὶ τῆς Γαλιλαίας,

24. βασιλέα Θερά· πάντες οὗτοι βασιλεῖς εἰκοσιεννέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Καὶ Ἰησοῦς πρεσβύτερος προεβηκώς τῶν ἡμερῶν καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Σὺ προεβήκας τῶν ἡμερῶν, καὶ ἡ γῆ ὑπολείπεται πολλὴ εἰς κληρονομίαν.

2. Καὶ αὕτη ἡ γῆ καταλειμμένη· Ὅρια Φυλιστιεὶμ, ὁ Γεσιρί, καὶ ὁ Χαναναῖος,

3. ἀπὸ τῆς αὐκίτου τῆς κατὰ πρόσωπον Αἰγύπτου ἕως τῶν ὁρίων Ἀκκαρῶν ἐξ εὐνύμων τῶν Χαναναίων προσλογίζεται ταῖς πέντε σατραπείαις τῶν Φυλιστιεὶμ, τῶ Γαζαίω, καὶ τῷ Ἀζωτίῳ, καὶ τῷ Ἀσκαλωνίτῃ, καὶ τῷ Γεθθαίῳ, καὶ τῷ Ἀκκαρωνίτῃ, καὶ τῷ Εὐδαίῳ,

4. ἐκ Θαμιάν καὶ πάση γῇ Χαναάν ἐναντίον Γαζης, καὶ οἱ Σιδώνιοι ἕως Ἀφέκ ἕως τῶν ὁρίων τῶν Ἀμορραίων,

5. καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Γαλιὰθ Φυλιστιεὶμ, καὶ πάντα τὸν Λιβάνον ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου ἀπὸ Γαλγάλ ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ Ἀερμών ἕως τῆς εἰσόδου Ἑμὰθ,

6. πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν ὀρεινὴν ἀπὸ τοῦ Λιβάνου ἕως τῆς Μασερέθ Μεμφωμαίμ, πάντας τοὺς Σιδωνίους, ἐγὼ αὐτοὺς ἐξολοθρεύσω ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ· ἀλλὰ διάδος αὐτὴν ἐν κλήρῳ τῷ Ἰσραὴλ, ὃν τρόπον σοὶ ἐνετείλαμην.

7. Καὶ νῦν μέρισον τὴν γῆν ταύτην ἐν κληρονομίᾳ ταῖς ἐννέα φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ. Ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης κατὰ δυσμὰς ἡλίου δώσεις αὐτὴν· ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὀρει.

8. Ταῖς δυσὶ φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ, τῷ Ρουβὴν, καὶ τῷ Γὰδ ἐδώκεν Μωϋσῆς· ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου· κατ' ἀνατολὰς ἡλίου δέδωκεν αὐτῷ Μωϋσῆς ὁ παῖς Κυρίου,

9. ἀπὸ Ἀρορή ἣ ἐστὶν ἐπὶ τοῦ χεῖλους χειμαῤῥου Ἀρῶν· καὶ τὴν πόλιν τὴν ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος, καὶ πᾶσαν τὴν Μισὼρ ἀπὸ Μαυιδάβαν·

15. βασιλέα Λεβνά, βασιλέα Ὀδολλάμ·

16. βασιλέα Μακχά, βασιλέα Βαιθήλ·

17. βασιλέα Ἀκφού (C. Ταπφού), βασιλέα Ὀφέρ (C. Ἐφέρ)·

18. βασιλέα Ἀφέκ, βασιλέα Χεσαρόν (C. Λεσαρόν)·

19. βασιλέα Σαμβρόν (C. Μαδών), βασιλέα Φούα (C. Ἀσσώρ)·

20. βασιλέα Μαβρόν (C. Ἀμαρόν), βασιλέα Ἀχσάφ·

21. βασιλέα Θανάχ, βασιλέα Μαγεδδῶ (C. Μαγεδδών)·

22. βασιλέα Κεδέ, βασιλέα Ἰεκονάμ τοῦ Γερμέλ (C. Χερμέλ)·

23. βασιλέα Ἀδώρ τοῦ Ναφεδδώρ, βασιλέα Γωεῖμ τῆς Γαλιλ. (Ald. Franc. et Compl.)

15. regem Lebna, regem Odollam, regem Elath, regem Taphut, regem Opher, regem Ophec ipsius Aroc, regem Asom, regem Symoon, regem Mambroth, regem Azipli, regem Cades, regem Zachac, regem Maredoth, regem Jecom ipsius Chermel,

23. regem Odollam ipsius Phennealdor, regem Gei Galilææ,

24. regem Thersa : omnes hi reges viginti novem.

CAPUT XIII.

1. Et Jesus erat senior proventus dierum : et dixit Dominus ad Jesum : Tu proventus es in diebus, et terra relicta est multa in hæreditatem.

2. Et hæc est terra quæ remansit : Fines Phylistiim, ipse Gesiri, et ipse Chananæus,

3. ab inhabitata quæ ad faciem Egypti usque ad fines Accaron a sinistris Chananæorum computatur quinque satrapiis Phylistiim, Gazæo, et Azotio, et Ascalonitæ, et Getthæo, et ipse Accaronitæ, et Evæo,

4. de Theman et omni terra Chanaan contra Gazam, et Sidonii usque Aphec usque ad fines Amorrhæorum,

5. et omnem terram Galiath Phylistiim, et omnem Libanum ab ortu solis a Galgal sub monte Aermom usque in ingressum Emath,

6. omnis habitans montanam a Libano usque Masereth Memphomaim, omnes Sidonios, ego eos exterminabo a facie Israel : sed distribue illam in sortem ipsi Israel, quem admodum tibi mandavi.

7. Et nunc divide terram hanc in hæreditatem novem tribubus, et dimidiæ tribui Manasse. A Jordane usque ad mare magnum ad occasum solis dabis eam : mare magnum terminabit.

8. Duabus tribubus, et dimidiæ tribui Manasse, ipsi Ruben, et ipsi Gad dedit Moyses trans Jordanem : ad ortum solis dedit ei Moyses puer Domini,

9. ab Aroer quæ est super labium torrentis Arnon : et civitatem quæ in medio vallis, et universam Misor a Madaban :

15. Regem Lebna, regem Odollam :

16. regem Maceda, regem Bethel :

17. regem Apphu (C. Tapphu) regem Opher (C. Ephr) :

18. regem Aphec, regem Chesarom : (C. Lesaron) :

19. regem Sambron (C. Madon), regem Phua (C. Assor) :

20. regem Marrhon (C. Amaron), regem (Achsap) :

21. regem Thanac, regem Mageddo (C. Mageddon) :

22. regem Cedes, regem Jekonom Germell (C. Chermell) :

23. regem Ador Napheddoris, regem Golm Galgeli :

10. πάσας τὰς πόλεις Σηὼν βασιλέως Ἀμορρᾶϊων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἑσεβὼν ἕως τῶν ὀρίων υἱῶν Ἀμμὼν·

11. καὶ τὴν Γαλααδίτιδα, καὶ τὰ ὄρια Γεσιρί, καὶ τοὺς Μαχατί, πᾶν ὄρος Ἀερμῶν, καὶ πᾶσαν τὴν Βασανίτιν ἕως Ἀχά·

12. πᾶσαν τὴν βασιλείαν Ὠγ ἐν τῇ Βασαντίτι, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἀσταρῶθ καὶ ἐν Ἑδραῖν· οὗτος κατελείφθη ἀπὸ τῶν γιγάντων, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Μωϋσῆς, καὶ ἐξωλόθρευσεν.

13. Καὶ οὐκ ἐξωλόθρευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν Γεσιρί, καὶ τὸν Μαχατί, καὶ τὸν Χαναναῖον· καὶ κατῴκει βασιλεὺς Γεσιρί καὶ ὁ Μαχατί ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

14. Πλὴν τῆς φυλῆς Λευὶ οὐκ ἐδόθη κληρονομία· Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, οὗτος κληρονομία αὐτῶν, καθὰ εἶπεν αὐτοῖς Κύριος. Καὶ οὗτος ὁ καταμερισμὸς ὃν κατεμέρισε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν Ἀραβῶθ Μωάβ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἰεριχὼ.

15. Καὶ ἔδωκε Μωϋσῆς τῇ φυλῇ Ῥουβὴν κατὰ δήμους αὐτῶν·

16. καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὄρια ἀπὸ Ἀροὴρ, ἣ ἐστὶ κατὰ πρόσωπον φάραγγος Ἀρνῶν, καὶ ἡ πόλις ἡ ἐν τῇ φάραγγι Ἀρνῶν, καὶ πᾶσαν τὴν Μισὼρ

17. ἕως Ἑσεβὼν, καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς οὐσας ἐν τῇ Μισὼρ, καὶ Δαιθῶν, καὶ Βαιμῶν Βαὰλ, καὶ οἴκου Μεελθῶθ,

18. καὶ Βασάν, καὶ Βακεδμῶθ, καὶ Μαίφααδ,

19. καὶ Καραθαίμ, καὶ Σεβαμά, καὶ Σεραδά, καὶ Σιών ἐν τῷ ὄρει Ἐνάβ,

20. καὶ Βαιθφογὼρ, καὶ Ἀσηδὼθ Φασγά, καὶ Βαιθ-
θασεινῶθ,

21. καὶ πάσας τὰς πόλεις τοῦ Μισὼρ, καὶ πᾶσαν τὴν βασιλείαν τοῦ Σηὼν βασιλέως τῶν Ἀμορρᾶϊων, ὃν ἐπάταξε Μωϋσῆς αὐτὸν καὶ τοὺς ἡγουμένους Μαδιάμ, καὶ τὸν Εὐί, καὶ τὸν Ῥοδόκ, καὶ τὸν Σοὺρ, καὶ τὸν Οὐρ, καὶ τὸν Ῥοβὲ ἄρχοντα, ἕναρα Σιών καὶ τοὺς κατοικοῦντας Σιών.

22. Καὶ τὸν Βαλαάμ τὸν τοῦ Βαιὼρ τὸν μάντιν ἀπέκτειναν ἐν τῇ ῥοπῇ.

23. Ἐγένετο δὲ τὰ ὄρια Ῥουβὴν, Ἰορδάνης ὄριον· αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν Ῥουβὴν κατὰ δήμους αὐτῶν, αἱ πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ ἐπαυλεις αὐτῶν.

24. Ἐδωκε δὲ Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Γὰδ κατὰ δήμους αὐτῶν.

25. Καὶ ἐγένετο τὰ ὄρια αὐτῶν Ἰαζήρ· πᾶσαι πόλεις Γαλααδ καὶ τὸ ἥμισυ γῆς υἱῶν Ἀμμὼν ἕως Ἀραβα, ἣ ἐστὶ κατὰ πρόσωπον Ἀράδ·

26. καὶ ἀπὸ Ἑσεβὼν ἕως Ἀραβῶθ κατὰ τὴν Μασσηρά, καὶ Βοτανίμ, καὶ Μαάν ἕως τῶν ὀρίων Δαιθῶν,

27. καὶ Ἐναδὼμ καὶ Ὀθαργαί καὶ Βαινθαναβρά καὶ Σοκχωθά καὶ Σαφάν, καὶ τὴν λοιπὴν βασιλείαν Σηὼν βασιλέως Ἑσεβὼν· καὶ ὁ Ἰορδάνης ὄριεῖ ἕως μέρους τῆς θαλάσσης Χενερὲθ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπ' ἀνατολῶν.

28. Αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν Γὰδ κατὰ δήμους αὐτῶν καὶ κατὰ πόλεις αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν· αὐχένα ἐπιστρέφουσιν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ὅτι ἐγενήθη κατὰ δήμους αὐτῶν αἱ πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ ἐπαυλεις αὐτῶν.

10. omnes civitates Seon regis Amorrhæorum, qui regnavit in Esebon usque ad fines filiorum Ammon :

11. et Galaaditidem, et fines Gesiri, et ipsos Machati, universum montem Aermom, et universam Basanitidem usque Acha :

12. omne regnum Og in Basanitide, qui regnavit in As-taro-th et in Hedrain : hic remanserat ex gigantibus, et percussit eum Moyses, et exterminavit.

13. Et non exterminarunt filii Israel ipsum Gesiri, et ipsum Machati, et ipsum Chananæum : et habitabat rex Gesiri et Machati in filiis Israel usque in hodiernum diem.

14. Tantum tribui Levi non est data hæreditas : Dominus Deus Israel, hic hæreditas eorum, secundum quæ dixit eis Dominus. Et hæc est divisio quam divisit Moyses filiis Israel in Araboth Moab trans Jordanem contra Jericho.

15. Et dedit Moyses tribui Ruben secundum populos eorum :

16. et fuerunt eorum fines ab Aroer, quæ est ad faciem vallis Arnon, et civitas quæ in valle Arnon, et universam Misor

17. usque Esebon, et omnes civitates quæ erant in Misor, et Dæbon, et Bæmon Baal, et domus Meelboth,

18. et Basan, et Bacedmoth, et Mæphaad,

19. et Cariathæm, et Sebama, et Serada, et Sion in monte Enab,

20. et Bæthphogor, et Asedoth Phasga, et Bæththasinoth,

21. et omnes civitates ipsius Misor, et omne regnum Seon regis Amorrhæorum, quem percussit Moyses eum et Iu-ces Madiam, et ipsum Evi, et ipsum Roboc, et ipsum Sur, et ipsum Ur, et ipsum Robe principem, spolia Sion et habitantes Sion.

22. Et Balaam filium Beor ariolum occiderunt in impetu.

23. Fuerunt autem fines Ruben, Jordanes terminus : hæc hæreditas filiorum Ruben secundum populos eorum, civitates eorum et pagi eorum.

24. Dedit autem Moyses filiis Gad secundum populos eorum.

25. Et fuerunt fines eorum Jazer ; omnes civitates Galaad et dimidium terræ filiorum Ammon usque ad Araba, quæ est ad faciem Arad :

26. et ab Esebon usque Araboth ad Massepha, et Botanim, et Maam usque ad fines Debon,

27. et Enadon et Othargai, et Bænthanabra et Socchotha et Sapham, et reliquum regnum Seon regis Esebon : et Jordanis terminabit usque ad partem maris Chenereth trans Jordanem ab oriente.

28. Hæc est hæreditas filiorum Gad secundum populos eorum et secundum civitates eorum : secundum populos suos cervicem vertent coram inimicis suis, quoniam fuerunt secundum populos eorum civitates eorum et pagi eorum.

29. Καὶ ἔδωκε Μωϋσῆς τῇ ἡμίσει φυλῆς Μανασσὴ κατὰ δήμους αὐτῶν.

30. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ Μαάν, καὶ πᾶσα βασιλεία Βασάν, καὶ πᾶσα βασιλεία Ὠγ βασιλεύς τῆς Βασάν, καὶ πᾶσας τὰς κόμας Ἰαίρ, αἱ εἰσιν ἐν τῇ Βασανίτιδι, ἐξήκοντα πόλεις.

31. Καὶ τὸ ἥμισυ τῆς Γαλαὰδ· καὶ ἐν Ἀσταρῶθ, καὶ ἐν Ἑδραῖν πόλεις βασιλείας Ὠγ ἐν τῇ Βασανίτιδι, τοῖς υἱοῖς Μαχίρ υἱοῖς Μανασσῆ, καὶ τοῖς ἡμίσεσιν υἱοῖς Μαχίρ υἱοῖς Μανασσῆ κατὰ δήμους αὐτῶν.

32. Οὗτοι οὖς κατεκληρονόμησε Μωϋσῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν Ἀραβὼθ Μωάβ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου τοῦ κατὰ Ἰεριχώ ἀπ' ἀνατολῶν (*).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ οὗτοι οἱ κατακληρονομήσαντες υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ Χαναάν, οἱς κατεκληρονόμησαν αὐτοῖς Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ Ἰησοὺς ὁ τοῦ Ναυῆ, καὶ οἱ ἄρχοντες πατριῶν φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

2. Κατὰ κλήρους ἐκληρονόμησαν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο Κύριος ἐν χειρὶ Ἰησοῦ ταῖς ἐννέα φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς, ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

3. Καὶ τοῖς Λευίταις οὐκ ἔδωκε κλήρον ἐν αὐτοῖς,

4. ὅτι ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰωσήφ δύο φυλαί, Μανασσῆ καὶ Ἑφραῖμ· καὶ οὐκ ἐδόθη μέρος ἐν τῇ γῇ τοῖς Λευίταις, ἀλλ' ἡ πόλις κατοικεῖν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῶν τοῖς κτήνεσιν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν.

5. Ὅν τρόπον ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐμέρισαν τὴν γῆν.

6. Καὶ προσήλθοσαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα πρὸς Ἰησοῦν ἐν Γαλαὰλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Χάλεβ ὁ τοῦ Ἰεφονῆ ὁ Κενεζαῖος· Σὺ ἐπίστη τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, περὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ, ἐν Κάδης Βαρνῇ.

7. Τεσσαράκοντα γὰρ ἔτων ἤμην ὅτε ἀπέστείλε με Μωϋσῆς ὁ παῖς τοῦ Θεοῦ ἐκ Κάδης Βαρνῆ κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν· καὶ ἀπεκρίθην αὐτῷ λόγον κατὰ τὸν νοῦν αὐτοῦ.

8. Οἱ ἀδελφοί μοι οἱ ἀναβάντες μετ' ἐμοῦ μετέστησαν τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ, ἐγὼ δὲ προσετέθην ἐπακολουθεῖν Κυρίῳ τῷ Θεῷ μου·

9. καὶ ὥμοσε Μωϋσῆς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγων· Ἡ γῆ, ἐφ' ἣν ἐπέβης, σοὶ ἔσται ἐν κλήρῳ καὶ τοῖς τέκνοις σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι προσετέθης ἐπακολουθεῖν σοὶ ὁπίσω Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

10. Καὶ νῦν διέθρεψέ με Κύριος ὃν τρόπον εἶπε· τοῦτο τεσσαράκοντον καὶ πέμπτον ἔτος ἀπ' οὗ ἐλάλησε Κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο πρὸς Μωϋσῆν καὶ ἐπορεύθη Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ σήμερον ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ἔτων.

11. Ἔτι εἰμὶ σήμερον ἰσχύων ὥσπερ ὅτε ἀπέστείλε με Μωϋσῆς, ὡσαύτως ἰσχύω νῦν ἐξελθεῖν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὸν πόλεμον.

12. Καὶ νῦν αἰτοῦμαι σε τὸ ὅρος τοῦτο καθά εἶπε Κύριος τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι σὺ ἀκήκοας τὸ ῥῆμα τοῦτο

29. Et dedit Moyses dimidiæ tribui Manasse secundum populos eorum.

30. Et fuerunt fines eorum a Maan, et omne regnum Basan, et omne regnum Og regis Basan, et omnes pagos Jair, qui sunt in Basanitide, sexaginta civitates.

31. Et dimidium Galaad : et in Astaroth, et in Hedraim civitates regni Og in Basanitide, filiis Machir filiis Manasse, et dimidiis filiorum Machir filiis Manasse secundum populos eorum.

32. Hi sunt quibus possessionem dedit Moyses trans Jordanem in Araboth Moab trans Jordanem contra Jericho ab oriente.

CAPUT XIV.

1. Et hi sunt qui possederunt de filiis Israel in terra Chanaan, quibus distribuerunt hæreditatem eis Eleazar sacerdos et Jesus filius Nave, et principes familiarum tribuum filiorum Israel.

2. Secundum sortes hæditarunt, quemadmodum mandavit Dominus in manu Jesu novem tribubus, et dimidiæ tribui, ex eo quod trans Jordanem.

3. Et Levitis non dedit sortem in eis,

4. quoniam fuerunt filii Joseph duæ tribus, Manasse et Ephraim : et non fuit data portio in terra Levitis, sed civitates ad habitandum, et segregata earum pecoribus et pecora eorum.

5. Quemadmodum mandaverat Dominus Moysi, sic fecerunt filii Israel, et partiti sunt terram.

6. Et accesserunt filii Juda ad Jesum in Galgal, et dixit ad eum Chaleb filius Jephone Cenezæus : Tu nosti verbum quod locutus est Dominus ad Moysen hominem Dei, de me et te, in Cades Barne.

7. Quadraginta enim annorum eram quando misit me Moyses puer Dei de Cades Barne explorare terram : et respondi ei verbum secundum mentem ejus.

8. Fratres mei qui ascenderant mecum transtulerunt cor populi, ego autem appositus fui obsequi Domino Deo meo :

9. et juravit Moyses in illa die, dicens : Terra, super quam ascendisti, tibi erit in sorte et filiis tuis in sæculum, quoniam apposuisti obsequi post Dominum Deum nostrum.

10. Et nunc enutrivit me Dominus quemadmodum dixit : hic est quadagesimus et quintus annus ex quo locutus est Dominus verbum hoc ad Moysen : et ivit Israel in deserto, et nunc ecce ego hodie octoginta et quinque annorum.

11. Adhuc sum hodie valens sicut quando misit me Moyses, similiter valeo nunc egredi et ingredi in prælium.

12. Et nunc peto a te montem hunc, secundum quæ dixit Dominus die illa, quoniam tu audisti verbum hoc in die

(*) 33. Καὶ τῇ φυλῇ Λευὶ οὐκ ἔδωκεν Μωϋσῆς κληρονομίαν· Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, αὐτὸς κληρονομία αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐλάλησεν αὐτοῖς. (Ox. Compl. et Francof.)

33. Et tribui Levi non dedit Moyses hæreditatem : Dominus Deus Israel, ipse hæreditas eorum, quemadmodum locutus erat eis.

ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνη. Nūn δὲ οἱ Ἐνακίμ ἐκεῖ εἰσι πόλεις ὄχυραὶ καὶ μεγάλαι· ἐὰν οὖν Κύριος μετ' ἐμοῦ ᾤ, ἐξολοθρεύσω αὐτοὺς ὃν τρόπον εἶπέ μοι Κύριος.

13. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν Ἰησοῦς, καὶ ἔδωκε Χεβρόν τῷ Χάλεθ υἱῷ Ἰεφονῇ υἱῷ Κενεζ' ἐν κλήρῳ.

14. Διὰ τοῦτο ἐγενήθη ἡ Χεβρόν τῷ Χάλεθ τῷ τοῦ Ἰεφονῇ τοῦ Κενεζαίου ἐν κλήρῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, διὰ τὸ αὐτὸν ἐπακολουθῆσαι τῷ προστάγματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ.

15. Τὸ δὲ ὄνομα τῆς Χεβρόν ἦν τὸ πρότερον πόλις Ἀργόβ· μητρόπολις τῶν Ἐνακίμ αὕτη· καὶ ἡ γῆ ἐκόπασε τοῦ πολέμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς Ἰουδα κατὰ δήμους αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς Ἰδουμαίας ἀπὸ τῆς ἐρήμου Σιν ἕως Κάδης πρὸς λίβα.

2. Καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ λιβὸς ἕως μέρους θαλάσσης τῆς ἀλυκῆς ἀπὸ τῆς λοριᾶς τῆς φερούσης ἐπὶ λίβα.

3. Καὶ διαπορεύεται ἀπέναντι τῆς προσαναβάσεως Ἀκραβίν· καὶ ἐκπεριπορεύεται Σενά, καὶ ἀναβαίνει ἀπὸ λιβὸς ἐπὶ Κάδης Βαρνῇ· καὶ ἐκπορεύεται Ἀσωρόν, καὶ προσαναβαίνει εἰς Σάραδα· καὶ ἐκπορεύεται τὴν κατὰ δυσμὰς Κάδης,

4. καὶ ἐκπορεύεται ἐπὶ Σελμωνάν, καὶ διεκβάλλει ἕως φάραγος Αἰγύπτου· καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ τὴν θάλασσαν· τοῦτο ἐστὶν αὐτῶν ὅρια ἀπὸ λιβὸς.

5. Καὶ τὰ ὅρια ἀπὸ ἀνατολῶν πᾶσα ἡ θάλασσα ἡ ἀλυκὴ ἕως τοῦ Ἰορδάνου· καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἀπὸ τῆς λοριᾶς τῆς θαλάσσης καὶ ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ Ἰορδάνου

6. ἐπιβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ Βαιθαγλαάμ· καὶ παραπορεύεται ἀπὸ βορρᾶ ἐπὶ Βαιθάραβα, καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ λίθον Βαῶν υἱοῦ Ρουβὴν.

7. Καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς φάραγος Ἀχώρ, καὶ καταβαίνει ἐπὶ Γαλγάλ, ἥ ἐστὶν ἀπέναντι τῆς προσβάσεως Ἀδαμμίν, ἥ ἐστὶ κατὰ λίβα τῇ φάραγγι, καὶ διεκβάλλει ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς πηγῆς τοῦ ἡλίου· καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος πηγῇ Ρωγήλ.

8. Καὶ ἀναβαίνει τὰ ὅρια εἰς φάραγγα Ἐννόμ ἐπὶ νότον τοῦ Ἰεβοῦς ἀπὸ λιβὸς αὕτη ἐστὶν Ἱερουσαλήμ· καὶ διεκβάλλει τὰ ὅρια ἐπὶ κορυφὴν ὄρους ἥ ἐστὶ κατὰ πρόσωπον φάραγος Ἐννόμ πρὸς θαλάσσης, ἥ ἐστὶν ἐκ μέρους γῆς Παράιν ἐπὶ βορρᾶ.

9. Καὶ διεκβάλλει τὸ ὄριον ἀπὸ κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐπὶ πηγὴν ὕδατος Ναφθῶ, καὶ διεκβάλλει εἰς τὸ ὄρος Ἐρρών· καὶ ἀξεῖ τὸ ὄριον εἰς Βαῶλ· αὕτη ἐστὶ πόλις Ἰαρίμ.

10. Καὶ περιελεύσεται ὄριον ἀπὸ Βαῶλ ἐπὶ θάλασσαν, καὶ παρελεύσεται εἰς ὄρος Ἀσσάρ ἐπὶ νότον πόλιν Ἰαρίν ἀπὸ βορρᾶ· αὕτη ἐστὶ Χασλὼν· καὶ καταθήσεται ἐπὶ πόλιν ἡλίου, καὶ παρελεύσεται ἐπὶ λίβα.

11. Καὶ διεκβάλλει τὸ ὄριον κατὰ νότον Ἀκκαρόν ἐπὶ βορρᾶν, καὶ διεκβάλλει τὰ ὅρια εἰς Σοχώθ, καὶ παρελεύσεται ὅρια ἐπὶ λίβα, καὶ διεκβάλλει ἐπὶ Λεβνά, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ θάλασσαν, καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ θαλάσσης, ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὀρεῖ.

illa. Nunc autem ipsi Enacim ibi sunt civitates munitæ et magnæ : si igitur Dominus mecum fuerit, exterminabo eos quemadmodum dixit mihi Dominus.

13. Et benedixit eum Jesus, et dedit Chebron ipsi Caleb filio Jephone filio Cenez in sortem.

14. Propter hoc fuit Chebron ipsi Caleb filio Jephone Cenezæi in sortem usque in diem hanc, eo quod ipse obsecutus fuit præcepto Domini Dei Israel.

15. Nomen autem ipsius Chebron erat antea civitas Argob : metropolis ipsorum Enacim hæc : et terra quievit a bello.

CAPUT XV.

1. Et facti sunt fines tribus Juda secundum populos eorum a finibus Idumææ a deserto Sin usque Cades ad africanum.

2. Et fuerunt fines eorum ab africo usque ad partem maris salsi a summitate quæ fert ad africanum.

3. Et egrediuntur contra ascensum Acrabin : et pertrans-eunt Sena, et ascendunt ab africo in Cades Barne : et egrediuntur Asoron, et ascendunt in Sarada : et obeunt eam quæ ad occidentem Cades,

4. et egrediuntur in Selmonan, et transeunt usque ad vallem Egypti : et erit ejus finium exitus ad mare : hic est eorum terminus ab africo.

5. Et fines ab oriente universum mare salsum usque ad Jordanem : et fines eorum ab aquilone, et a summitate maris et a parte Jordanis

6. ascendunt fines ad Bæthaglaam : et transeunt ab aquilone in Bætharaba, et ascendunt fines ad lapidem Bæon filii Ruben.

7. Et ascendunt fines ad quartam vallis Achor, et descendunt ad Galgal, quæ est e regione ascensionis Adammin, quæ est ad africanum ipsi valli, et pertranseunt ad aquam fontis solis : et erit ejus exitus fons Rogel.

8. Et ascendunt fines ad vallem Ennoim super dorsum Jebus ab africo : hæc est Jerusalem : et trajiciunt fines ad cacumen montis quod est ad faciem vallis Ennom ad mare, quod est a parte terræ Raphaim ad aquilonem.

9. Et pertransit terminus a cacumine montis ad fontem aque Naphtho, et transit ad montem Ephron : et ducet terminum ad Baal : hæc est civitas Jarim.

10. Et circuibit terminus a Baal ad mare, et præteribit ad montem Assar super dorsum civitatem Jarim ab aquilone : hæc est Chaslon : et descendet ad civitatem solis, et præteribit ad africanum.

11. Et transit terminus contra dorsum Accaron ad aquilonem, et pervenient termini ad Socchoth, et præteribunt fines ad africanum, et pervenient ad Lebna, et erit exitus finium ad mare, et fines eorum a mari, mare magnum terminabit.

12. Ταῦτα τὰ ὅρια υἱῶν Ἰούδα κύκλῳ κατὰ δήμους αὐτῶν.

13. Καὶ τῷ Χάλεβ υἱῷ Ἰεφονῆ ἔδωκε μερίδα ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰούδα διὰ προσηγάγματος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἰησοῦς τὴν πόλιν Ἀρβὸκ μητρόπολιν Ἐνάκ· αὕτη ἐστὶ Χεβρών.

14. Καὶ ἐξωλόθρευσεν ἐκεῖθεν Χάλεβ υἱὸς Ἰεφονῆ τοὺς τρεῖς υἱοὺς Ἐνάκ τὸν Σουσί καὶ Θολαμί καὶ τὸν Ἀχιμαῖ.

15. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν Χάλεβ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Δαβὶρ· τὸ δὲ ὄνομα Δαβὶρ ἦν τὸ πρότερον πόλις Γραμμάτων.

16. Καὶ εἶπε Χάλεβ· Ὃς ἂν λάβῃ καὶ ἐκκόψῃ τὴν πόλιν τῶν Γραμμάτων καὶ κυριεύσῃ αὐτῆς, δώσω αὐτῇ τὴν Ἀσχάν θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα.

17. Καὶ ἔλαθεν αὐτὴν Γοθονιὴλ υἱὸς Κενεζ ἀδελφοῦ Χάλεβ· καὶ ἔδωκεν αὐτῇ τὴν Ἀσχάν θυγατέρα αὐτοῦ γυναῖκα.

18. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτὴν, καὶ συνελουέσαστο αὐτῷ, λέγουσα· Αἰτήσομαι τὸν πατέρα μου ἀγρόν. Καὶ ἐβόησεν ἐκ τοῦ ὄνου. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Χάλεβ· Τί ἐστὶ σοι;

19. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Δός μοι εὐλογίαν, ὅτι εἰς γῆν Ναγέβ δέδωκάς με· δός μοι τὴν Βοθθανίς. Καὶ ἔδωκεν αὐτῇ τὴν Γοναιθλάν τὴν ἄνω καὶ τὴν Γοναιθλάν τὴν κάτω.

20. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Ἰούδα.

21. Ἐγενήθησαν δὲ πόλεις αὐτῶν, πόλεις πρὸς τῇ φυλῇ υἱῶν Ἰούδα ἐφ' ὧν ἔδωκεν ἐπὶ τῆς ἐρήμου, καὶ Βαισελελλ, καὶ Ἀρά, καὶ Ἀσώρ,

22. καὶ Ἰκάμ, καὶ Ρεγμά, καὶ Ἀρουήλ,

23. καὶ Κάδης, καὶ Ἀσοριωναῖν, καὶ Μαινάμ,

24. καὶ Βαλμαινάν, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν,

25. καὶ αἱ πόλεις Ἀσερών, αὕτη Ἀσώρ,

26. καὶ Σήν, καὶ Σαλμαά, καὶ Μωλαδᾶ,

27. καὶ Σερί, καὶ Βαιφαλάθ,

28. καὶ Χολασεωλά, καὶ Βηρσαβεέ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.

29. Βαλά, καὶ Βακώκ, καὶ Ἀσὸμ,

30. καὶ Ἐλβωδᾶδ, καὶ Βαιθίηλ, καὶ Ἑρμά,

31. καὶ Σεκελάκ, καὶ Μαχαρίμ, καὶ Σεθεννάκ,

32. καὶ Λαβός, καὶ Σαλή, καὶ Ἑρωμώθ, πόλεις εἰκοσιεννέα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν,

33. ἐν τῇ πεδινῇ Ἀσταώλ, καὶ Ράα, καὶ Ἀσσα,

34. καὶ Ράμεν, καὶ Τανώ, καὶ Δουθώθ, καὶ Μαιανί,

35. καὶ Ἰερμουθ, καὶ Ὀδολλάμ, καὶ Μεμβρά, καὶ Σαωχώ, καὶ Ἰαζηκᾶ,

36. καὶ Σακαρίμ, καὶ Γάδηρα, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς, πόλεις δεκατέσσαρες, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν,

37. Σεννά, καὶ Ἀδασάν, καὶ Μαγαδαγάδ,

38. καὶ Δαλαδ, καὶ Μασφά, καὶ Ἰαχαρεήλ,

39. καὶ Βασηδῶθ, καὶ Ἰδεαδάλεια,

40. καὶ Χαβρά, καὶ Μαχές, καὶ Μααχός,

41. καὶ Γεδδώρ, καὶ Βαγαδιήλ, καὶ Νωμάν, καὶ Μαχηδάν· πόλεις ἐξακαίδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν,

42. Λεβνά, καὶ Ἰθάκ, καὶ Ἀνόχ,

43. καὶ Ἰανά, καὶ Νασιβ,

44. καὶ Κεϊλάμ, καὶ Ἀκιεζί, καὶ Κεζιβ, καὶ Βαθησάρ, καὶ Αἰλὼμ, πόλεις δέκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

12. Hi sunt fines filiorum Juda in circuitu secundum populos eorum.

13. Et Chaleb filio Jephone dedit partem in medio filiorum Juda per praeceptum Dei, et dedit ei Jesus civitatem Arboc metropolim Enac : haec est Chebron.

14. Et exterminavit inde Chaleb filius Jephone tres ipsos filios Enac Susi et Tholami et Achima.

15. Et ascendit inde Chaleb super habitantes Dabir : nomen autem Dabir erat antea civitas Litterarum.

16. Et dixit Chaleb : Qui ceperit et exciderit civitatem Litterarum et dominatus fuerit ejus, dabo ei Aschan filiam meam in uxorem.

17. Et cepit eam Gothoniell filius Cenez fratris Chaleb : et dedit ei Aschan filiam suam uxorem.

18. Et factum est, dum ea egrederetur, et habuit consilium cum eo dicens : Petam patrem meum agrum. Et exclamavit de asino. Et dixit ei Chaleb : Quid est tibi?

19. Et dixit ei : Da mihi benedictionem, quoniam in terram Nageb dedisti me : da mihi ipsam Bothanis. Et dedit ei Gonæthlan superiorem et Gonæthlan inferiorem.

20. Haec est haereditas tribus filiorum Juda.

21. Fuerunt autem civitates eorum, civitates ad tribum filiorum Juda super fines Edom super desertum, et Baseleel, et Ara, et Asor,

22. et Icam et Regma, et Aruel,

23. et Cades, et Asorionain, et Mænam,

24. et Balmanan, et oppida earum,

25. et civitates Aseron, haec est Asor,

26. et Sen, et Salmaa, et Molada,

27. et Seri, et Baphalath,

28. et Cholaseola, et Bersabee, et oppida earum, et villae earum.

29. Bala, et Bacoc, et Asom,

30. et Elboydad, et Bethel, et Herma,

31. et Secelac, et Macharim, et Sethennac,

32. et Labos, et Sale, et Eromoth, civitates viginti novem, et oppida earum,

33. in campestri Astaol, et Raal, et Assa,

34. et Rhamen, et Tano, et Iluthoth, et Mæani,

35. et Jermuth, et Odollam, et Membra, et Saocho, et Jazeca,

36. et Sacarim, et Gadera, et villae ejus, civitates quatuordecim, et oppida earum.

37. Senna, et Adasam, et Magada gad,

38. et Dalad, et Maspha, et Jachareel,

39. et Basedoth, et Ideadalea,

40. et Chabra, et Maches, et Maachos,

41. et Geddor, et Bagadiel, et Noman, et Machedan : civitates sexdecim, et oppida earum,

42. Lebna, et Ithac, et Anoch,

43. et Iana, et Nasib,

44. et Ceilam, et Aciezi, et Cezib, et Bathesar, et Ælom, civitates decem, et oppida earum.

45. Ἀκκάρων, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.

46. Ἀπὸ Ἀκκάρων Γεμνά, καὶ πᾶσαι ὅσαι εἰσὶ πλῆσιον Ἀσιεδῶθ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

47. Ἀσιεδῶθ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς, Γάζα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ ἐπαύλεις αὐτῆς ἕως τοῦ χειμάρρου Αἰγύπτου, καὶ ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη διορίζει.

48. Καὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ Σαμίρ καὶ Ἰεθέρ καὶ Σωγὰ, 49. καὶ Ρεννά, καὶ πόλις Γραιμμάτων αὐτῇ Δαβίρ, 50. καὶ Ἀνών, καὶ Ἑς, καὶ Μάν, καὶ Αἰσάμ, 51. καὶ Γοσὸμ, καὶ Χαλὸν, καὶ Χαννά, καὶ Ἰηλὼμ, πόλεις ἑνδεκά, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

52. Αἰρέμ, καὶ Ρεμνά, καὶ Σομά, 53. καὶ Ἰεμαῖν, καὶ Βαιθαγού, καὶ Φακούα, 54. καὶ Εὐμά, καὶ πόλις Ἀρβόκ αὕτη ἐστὶ Χεβρών, καὶ Σωραῖθ, πόλεις ἑννέα, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν, 55. Μαώρ, καὶ Χερμελ, καὶ Ὀζιβ, καὶ Ἰτάν, 56. καὶ Ἰαριήλ, καὶ Ἀρικάμ, καὶ Ζακαναῖμ, 57. καὶ Γαβαά, καὶ Θαμναθά, πόλεις ἑννέα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

58. Αἰλουά, καὶ Βηθσοῦρ, καὶ Γεδδών, 59. καὶ Μαγαρώθ, καὶ Βαιθανάμ, καὶ Θεκούμ, πόλεις ἕξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν,

60. Θεκώ, καὶ Ἐφραθά· αὕτη ἐστὶ Βαιθλεέμ, καὶ Φαγώρ, καὶ Αἰτάν, καὶ Κουλὸν, καὶ Τατάμ, καὶ Θωβής, καὶ Καρέμ, καὶ Γαλέμ, καὶ Θεθήρ, καὶ Μανωχώ, πόλεις ἑνδεκά, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, Καραθβαλ· αὕτη ἡ πόλις Ἰαρίμ, καὶ Σωθηβᾶ, πόλεις δύο, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν,

61. καὶ Βαδδαργίς, καὶ Θαραβαάμ, καὶ Αἰνών, 62. καὶ Αἰοχιόζα, καὶ Ναφλαζών, καὶ αἱ πόλεις Σαδών καὶ Ἀγκαδής, πόλεις ἑπτὰ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 63. Καὶ ὁ Ἰεβουσαιὸς κατώκει ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἠδυνάστησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα ἀπολέσαι αὐτοῦ· καὶ κατώκησαν οἱ Ἰεβουσαιὸι ἐν Ἱερουσαλὴμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.

1. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια υἱῶν Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου τοῦ κατὰ Ἱεριχὼ ἀπὸ ἀνατολῶν. Καὶ ἀναβήσεται ἀπὸ Ἱεριχὼ εἰς τὴν ὀρεινὴν, τὴν ἔρημον, εἰς Βαιθήλ Λουζά.

2. Καὶ ἐξελεύσεται εἰς Βαιθήλ, καὶ παρελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια τοῦ Ἀχαταρωθί.

3. Καὶ διελεύσεται ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τὰ ὅρια Ἀπταλὶμ ἕως τῶν ὁρίων Βαιθωρὼν τὴν κάτω, καὶ ἔσται ἡ διεξόδος αὐτῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν.

4. Καὶ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ Ἰωσήφ Ἐφραῖμ καὶ Μανασσῆ.

5. Καὶ ἐγενήθη ὅρια υἱῶν Ἐφραῖμ κατὰ δῆμους αὐτῶν καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας αὐτῶν ἀπ' ἀνατολῶν Ἀταρώθ, καὶ Ἐρώκ ἕως Βαιθωρὼν τὴν ἄνω, καὶ Γαζαρά.

6. Καὶ ἐλεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ τὴν θάλασσαν εἰς Ἰκασμὸν ἀπὸ βορρᾶ Θερμαῖ· περιελεύσεται ἐπ' ἀνατολῆς εἰς Ἀθηνασά, καὶ Σέλλης, καὶ παρελεύσεται ἀπ' ἀνατολῶν εἰς Ἰανωκά,

7. καὶ εἰς Μαχώ, καὶ Ἀταρώθ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Καὶ ἐλεύσεται ἐπὶ Ἱεριχὼ, καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην.

45. Accaron, et oppida ejus, et villæ eorum.

46. Ab Accaron Gemna, et omnes quæcumque sunt prope Asedoth, et oppida earum.

47. Asiedoth, et oppida ejus et villæ ejus, Gaza, et oppida ejus, et villæ ejus usque ad torrentem Ægypti, et mare magnum disternat.

48. Et in montana Samir et Iether et Socha, 49. et Renna, et civitas Litterarum : hæc est Dabir, 50. et Anon, et Es, et Man, et Æsam, 51. et Gosom, et Calu, et Channa, et Gelom, civitates undecim, et oppida earum :

52. Ærem, et Remna, et Soma, 53. et Jemain, et Bæthacui, et Phacua, 54. et Euma, et civitas Arboc : hæc est Chebron, et Soræth, civitates novem, et villæ earum, 55. Maor, et Chermel, et Ozib, et Itan, 56. et Jariel, et Aricam, et Zacanaïn, 57. et Gabaa, et Thamnatha, civitates novem, et oppida earum,

58. Ælua, et Bethsur, et Geddon, 59. et Magaroth, et Bæthanam, et Thecum, civitates sex, et oppida earum,

60. Theco, et Ephrata : hæc est Bæthleem, et Phagor, et Ætan, et Culon, et Tatam, et Thobes, et Carem, et Galem, et Thether, et Manoch, civitates undecim, et oppida earum, Cariatbaal : hæc est civitas Jarim, et Sotheba, civitates duæ, et villæ earum,

61. et Baddargis, et Tharabaam, et Enon, 62. et Æochioza, et Naphlazon, et civitates Sadon et Ancades, civitates septem, et oppida earum.

63. Et Jebusæus habitabat in Jerusalem, et non potuerunt filii Juda disperdere eos : et habitaverunt Jebusæi in Jerusalem usque in diem hanc.

CAPUT XVI.

1. Et facti sunt fines filiorum Joseph a Jordane qui contra Jericho ab oriente. Et ascendat a Jericho in montanam, desertum, in Bæthel Luza.

2. Et egredientur in Bæthel, et præteribunt ad fines Acharoth.

3. Et transibunt ad mare super fines Aptalim usque ad fines Bæthoron quæ infra, et erit exitus eorum ad mare.

4. Et hæreditaverunt filii Joseph Ephraim et Manasse.

5. Et fuerunt fines filiorum Ephraim secundum populos eorum : et fuerunt fines hæreditatis eorum ab oriente Ataroth, et Eroc usque ad Bæthoron superiorem, et Gazara.

6. Et venient fines ad mare in Icasmon ab aquilone Thermana : circuibunt ad orientem in Thenasa, et Selles, et præteribunt ab oriente in Janoca,

7. et in Macho, et Ataroth, et pagi earum. Et venient ad Jericho, et transibunt ad Jordanem.

8. Καὶ ἀπὸ Τάφου πορεύσεται τὰ ὄρια τὰ ἐπὶ θάλασσαν ἐπὶ Χελκανά· καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ θάλασσαν αὐτὴν ἡ κληρονομία φυλῆς Ἐφραὶμ κατὰ δῆμους αὐτῶν.

9. Καὶ αἱ πόλεις αἱ ἀφορισθεῖσαι τοῖς υἱοῖς Ἐφραὶμ ἀναμέσον τῆς κληρονομίας υἱῶν Μανασσῆ, πᾶσαι αἱ πόλεις καὶ αἱ κώμαι αὐτῶν.

10. Καὶ οὐκ ἀπώλεσεν Ἐφραὶμ τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Γαζέρ· καὶ κατῴκει ὁ Χαναναῖος ἐν τῷ Ἐφραὶμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, « ἕως ἀνέβη Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἐνέπρησεν αὐτήν ἐν πυρὶ· καὶ τοὺς Χαναναίους καὶ τοὺς Φερεζαίους, καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Γαζέρ ἐξεκέντησαν, « καὶ ἔδωκεν αὐτήν Φαραὼ ἐν φερνῇ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ ἐγένετο τὰ ὄρια φυλῆς υἱῶν Μανασσῆ, ὅτι οὗτος πρωτότοκος τῷ Ἰωσήφ, τῷ Μαχὶρ πρωτοτόκῳ Μανασσῆ, πατρὶ Γαλαὰδ, ἀνὴρ γὰρ πολεμιστὴς ἦν, ἐν τῇ Γαλααδίτιδι καὶ ἐν τῇ Βασανίτιδι.

2. Καὶ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς Μανασσῆ τοῖς λοιποῖς κατὰ δῆμους αὐτῶν· τοῖς υἱοῖς Ἰεζὶ, καὶ τοῖς υἱοῖς Κελεζ, καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰεζήλ, καὶ τοῖς υἱοῖς Συχεμ, καὶ τοῖς υἱοῖς Συμαρίμ, καὶ τοῖς υἱοῖς Ὀφέρ· οὗτοι ἀρσενες κατὰ δῆμους αὐτῶν.

3. Καὶ τῷ Σαλπαὰδ υἱῷ Ὀφέρ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοί, ἀλλ' ἡ θυγατέρες· καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν θυγατέρων Σαλπαὰδ· Μααλὰ, καὶ Νουὰ, καὶ Ἐγλὰ, καὶ Μεχλὰ, καὶ Θερσα.

4. Καὶ ἔστησαν ἐναντίον Ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐναντίον Ἰησοῦ καὶ ἐναντίον τῶν ἀρχόντων, λέγουσαι· Ὁ Θεὸς ἐνετείλατο διὰ χειρὸς Μωϋσῆ δοῦναι ἡμῖν κληρονομίαν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν· καὶ ἐδόθη αὐταῖς διὰ προστάγματος Κυρίου κλῆρος ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

5. Καὶ ἔπεσεν ὁ σχοινισμὸς αὐτῶν ἀπὸ Ἀνάσσα καὶ πεδίον Λαβέκ ἐκ τῆς γῆς Γαλαὰδ, ἣ ἐστὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

6. ὅτι θυγατέρες υἱῶν Μανασσῆ ἐκληρονόμησαν κλῆρον ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν· ἡ δὲ γῆ Γαλαὰδ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς Μανασσῆ τοῖς καταλειμμένοις.

7. Καὶ ἐγενήθη ὄρια υἱῶν Μανασσῆ Δηλανάθ, ἣ ἐστὶ κατὰ πρόσωπον υἱῶν Ἀνάθ, καὶ πορεύεται ἐπὶ τὰ ὄρια ἐπὶ Ἰαμὶν καὶ Ἰασσὶβ ἐπὶ πηγὴν Θαφθώθ.

8. Τῷ Μανασσῆ ἔσται· καὶ Θαφθὲ ἐπὶ τῶν ὀρίων Μανασσῆ, τοῖς υἱοῖς Ἐφραὶμ.

9. Καὶ καταθήσεται τὰ ὄρια ἐπὶ φάραγγα Καρανά ἐπὶ λίβα κατὰ φάραγγα Ἰαριήλ περὶ μινθος τῷ Ἐφραὶμ ἀναμέσον πόλεως Μανασσῆ. Καὶ ὄρια Μανασσῆ ἐπὶ τὸν βορρᾶν εἰς τὸν χειμάρρουν. Καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος θάλασσα.

10. ἀπὸ λιβὸς τῷ Ἐφραὶμ, καὶ ἐπὶ βορρᾶν Μανασσῆ· καὶ ἔσται ἡ θάλασσα ὄρια αὐτοῖς· καὶ ἐπὶ Ἀσθὲ συναψουσιν ἐπὶ βορρᾶν, καὶ τῷ Ἰσσάχαρ ἀπὸ ἀνατολῶν.

11. Καὶ ἔσται Μανασσῆ ἐν Ἰσσάχαρ καὶ ἐν Ἀσθρ Βαιθσάν καὶ αἱ κώμαι αὐτῶν, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δώρ, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Μαγεδδῶν, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὸ τρίτον τῆς Μαφετά, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς.

8. Et a Taphu ibunt fines ad mare in Chalcada : et erit exitus eorum ad mare : hæc est hæreditas tribus Ephraim secundum populos eorum.

9. Et civitates segregatæ filiis Ephraim inter medium hæreditatis filiorum Manasse, omnes civitates et pagi earum.

10. Et non disperdidit Ephraim Chananæum habitantem in Gazer : et habitabat Chananæus in Ephraim usque in diem istum, « donec ascendit Pharaos rex Ægypti, et cepit eam, et incendit eam in igni : et Chananæos et Pheræææos, et habitantes in Gazer transpulerunt, et dedit eam Pharaos in dotem filie sue. »

CAPUT XVII.

1. Et facti sunt fines tribus filiorum Manasse, quoniam hic primogenitus Joseph, ipsi Machir primogenito Manasse, patri Galaad, vir enim bellator erat, in Galaaditide et Basanitide.

2. Et facti sunt filiis Manasse reliquis secundum populos eorum filii Jezi, et filii Celez, et filii Jeziel, et filii Sychem, et filii Symarim, et filii Opher : hi masculi secundum populos eorum.

3. Et Salpaad filio Opher non fuerant ei filii, sed filie : et hæc sunt nomina filiarum Salpaad : Maala, et Noa, et Egla, et Melcha, et Thersa.

4. Et steterunt coram Eleazaro sacerdote, et coram Jesu et coram principibus, dicentes : Deus mandavit per manum Moysi dari nobis hæreditatem in medio fratrum nostrorum : et data est eis per præceptum Domini sors in fratribus patris earum.

5. Et cecidit funiculus earum ab Anassa et campus Labec de terra Galaad, quæ est trans Jordanem :

6. quoniam filie filiorum Manasse hæditarunt sortem in medio fratrum suorum : terra autem Galaad fuit filiis Manasse reliquis.

7. Et facti sunt fines filiorum Manasse Delanath, quæ est ad faciem filiorum Anath, et vadunt ad fines in Iamin et Iassib ad fontem Thaphthoth.

8. Ipsi Manasse erit : et Thaphet super fines Manasse, filiis Ephraim.

9. Et descendent fines ad vallem Carana ad africanum secundum vallem Iariel terebinthus ipsi Ephraim inter medium civitatis Manasse. Et fines Manasse ad aquilonem in torrentem. Et erit ejus exitus mare

10. ab africo ipsi Ephraim, et ad aquilonem Manasse : et erit mare terminus eis : et in Aseb contigui erunt ad aquilonem, et ipsi Issachar ab oriente.

11. Et erit Manasse in Issachar et in Aser Baethsan et pagi earum, et habitantes Dor, et pagos ejus, et habitantes Maggeddo, et pagos ejus, et tertiam partem ipsius Napheta, et pagos ejus.

12. Καὶ οὐκ ἠδυνάσθησαν οἱ υἱοὶ Μανασσῆ ἐξολοθρεῦσαι τὰς πόλεις ταύτας· καὶ ἤρχετο ὁ Χαναναῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ.

13. Καὶ ἐγενήθη, καὶ ἐπεὶ κατίσχυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησαν τοὺς Χαναναίους ὑπηκόους, ἐξολοθρεῦσαι δὲ αὐτοὺς οὐκ ἐξωλόθρευσαν.

14. Ἀντίειπαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰωσήφ τῷ Ἰησοὶ, λέγοντες· Διατί ἐκληρονόμησας ἡμᾶς κλῆρον ἓνα καὶ σχοίνισμα ἓν; Ἐγὼ δὲ λαὸς πολὺς εἰμι, καὶ ὁ Θεὸς εὐλόγησέ με.

15. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰησοὺς· Εἰ λαὸς πολὺς εἶ, ἀνάβηθι εἰς τὸν δρυμὸν, καὶ ἐκκάθαρον σεαυτῷ, εἰ στενοχωρεῖ σε τὸ ὄρος τὸ Ἐφραΐμ.

16. Καὶ εἶπεν· Οὐκ ἀρέσκει (ἀρκέσει) ἡμῖν τὸ ὄρος τὸ Ἐφραΐμ· καὶ ἵππος ἐπιλεκτός, καὶ σίδηρος τῷ Χαναναίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν αὐτῷ ἐν Βαιθσάν, καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῆς, ἐν τῇ κοιλάδι Ἰεζραὲλ.

17. Καὶ εἶπεν Ἰησοὺς τοῖς υἱοῖς Ἰωσήφ· Εἰ λαὸς πολὺς εἶ, καὶ ἰσχὺν μεγάλην ἔχεις, οὐκ ἔσται σοι κλῆρος εἷς.

18. Ὁ γὰρ δρυμὸς ἔσται σοι, ὅτι δρυμὸς ἐστὶ, καὶ ἐκκαθαριεῖς αὐτόν, καὶ ἔσται σοι. Καὶ ὅταν ἐξολοθρεύσῃς τὸν Χαναναῖον, ὅτι ἵππος ἐπιλεκτός αὐτῷ ἐστὶ· σὺ γὰρ ὑπερισχύεις αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Καὶ ἐξεκλησιάσθη πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς Σηλῶ, καὶ ἐπῆξαν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἡ γῇ ἐκρατήθη ὑπ' αὐτῶν.

2. Καὶ κατελείφθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, οἱ οὐκ ἐκληρονόμησαν, ἑπτὰ φυλαί.

3. Καὶ εἶπεν Ἰησοὺς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· Ὅπως τίνος ἐκλυθήσεσθε κληρονομεῖσθαι τὴν γῆν ἣν ἔδωκε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν;

4. Δότε ἐξ ὑμῶν ἀνδρας τρεῖς ἐκ φυλῆς, καὶ ἀναστάντες διελθέτωσαν τὴν γῆν, καὶ διαγραφάτωσαν αὐτὴν ἐναντίον μου, καθὰ δεήσει διελεῖν αὐτήν.

5. Καὶ διήλθοσαν πρὸς αὐτόν, καὶ διεῖλεν αὐτοῖς ἑπτὰ μερίδας. Ἰούδας στήσεται αὐτοῖς ὄριον ἀπὸ λιβὸς, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰωσήφ στήσονται αὐτοῖς ἀπὸ βορρᾶ.

6. Ὑμεῖς δὲ μερίσατε τὴν γῆν ἑπτὰ μερίδας, καὶ ἐνέγκατε ὧδε πρὸς με, καὶ ἐξοίσω ὑμῖν κλῆρον ἐναντὶ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

7. οὐ γάρ ἐστι μερίς τοῖς υἱοῖς Λευὶ ἐν ὑμῖν· ἱερατεία γὰρ Κυρίου μερίς αὐτοῦ. Καὶ Γὰδ καὶ Ρουβὴν καὶ τὸ ἡμισυ φυλῆς Μανασσῆ ἐλάβοσαν τὴν κληρονομίαν αὐτῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐπ' ἀνατολῆς, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς Μωϋσῆς ὁ παῖς Κυρίου.

8. Καὶ ἀναστάντες οἱ ἄνδρες ἐπορεύθησαν· καὶ ἐνετεῖλατο Ἰησοὺς τοῖς ἀνδράσι τοῖς πορευομένοις χωροβατῆσαι τὴν γῆν, λέγων· Πορεύεσθε καὶ χωροβατῆσατε τὴν γῆν, καὶ παραγενήθητε πρὸς με, καὶ ὧδε ἐξοίσω ὑμῖν κλῆρον ἐναντὶ Κυρίου ἐν Σηλῶ.

9. Καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἐχωροβάτησαν τὴν γῆν· καὶ εἶδον αὐτήν, καὶ ἔγραψαν αὐτήν κατὰ πόλεις ἑπτὰ μερίδας εἰς βιβλίον, καὶ ἤνεγκαν πρὸς Ἰησοῦν.

10. Καὶ ἐνέβαλεν αὐτοῖς Ἰησοὺς κλῆρον ἐν Σηλῶ ἐναντὶ Κυρίου.

11. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος φυλῆς Βενιαμὴν πρῶτος κατὰ δήμους αὐτῶν· καὶ ἐξῆλθεν ὄρια τοῦ κλήρου αὐτῶν ἀναμέσον υἱῶν Ἰούδα καὶ ἀναμέσον τῶν υἱῶν Ἰωσήφ.

12. Et non potuerunt filii Manasse exterminare civitates has : et cepit Chananæus habitare in terra hac.

13. Et factum est, et postquam invaluerunt filii Israel, et fecerunt Chananæos subjectos, exterminando autem non eos exterminarunt.

14. Contradixerunt autem filii Joseph Jesu, dicentes : Cur hæreditare fecisti nos sortem unam et funiculum unum? Ego autem populus multus sum, et Deus benedixit me.

15. Et dixit eis Jesus : Si populus multus es, ascende in sylvam, et succide tibi ipsi, si coarctat te mons Ephraim.

16. Et dixerunt : Non satisfacit (sufficiet) nobis mons Ephraim : et equus electus, et ferrum Chananæo habitanti in eo in Bæthsan, et in pagis ejus, in convalle Iezrael.

17. Et dixit Jesus filiis Joseph : Si populus multus es, et fortitudinem magnam habes, non erit tibi sors una.

18. Sylva enim erit tibi, quoniam sylva est, et emundabis eam, et erit tibi. Et quando exterminaveris Chananæum, quoniam equus electus ei est : tu enim prævalebis ei.

CAPUT XVIII.

1. Et convocata est omnis synagoga filiorum Israel in Selo, et fixerunt ibi tabernaculum testimonii, et terra subacta est ab eis.

2. Et remanserant filii Israel, qui non hæreditaverant, septem tribus.

3. Et dixit Jesus filiis Israel : Quoadusque remissi eritis hæreditare terram quam dedit Dominus Deus noster?

4. Date ex vobis viros tres de tribu, et surgentes peragrent terram, et describant eam coram me, sicut oportebit dividere eam.

5. Et pervenerunt ad eum, et divisit eis septem partes. Judas statuet sibi terminum ab africo, et filii Joseph statuent sibi ab aquilone.

6. Vos autem dividite terram septem partes, et afferite huc ad me, et educam vobis sortem ante Dominum Deum nostrum :

7. non est enim pars filiis Levi in vobis : sacerdotum enim Domini pars ejus. Et Gad et Ruben et dimidium tribus Manasse acceperunt hæreditatem suam trans Jordanem ad orientem, quam dedit eis Moyses puer Domini.

8. Et surgentes viri iverunt : et mandavit Jesus viris euntibus describere terram, dicens : Ite et describite terram, et advenite ad me, et hic educam vobis sortem coram Domino in Selo.

9. Et iverunt, et descripserunt terram : et viderunt eam, et scripserunt eam secundum civitates septem partes in libro, et attulerunt ad Jesum.

10. Et misit eis Jesus sortem in Selo ante Dominum.

11. Et exiit sors tribus Benjamin prima secundum populos eorum : et exierunt fines sortis eorum inter medium filiorum Juda et filiorum Joseph.

12. Καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ θρία ἀπὸ βορρᾶ, ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου προσαναθήσεται τὰ θρία κατὰ νότου Ἰεριχώ ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἀναθήσεται ἐπὶ τὸ ὄρος ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος ἡ Μαβδαρίτις Βαιθών.

13. Καὶ διελεύσεται ἐκεῖθεν τὰ θρία Λουζά ἐπὶ νότου Λουζά ἀπὸ λιθὸς αὐτῆς· αὕτη ἐστὶ Βαιθὴλ· καὶ καταθήσεται τὰ θρία Μααταρῶδ Ὀρεχ ἐπὶ τὴν ὄρειν, ἥ ἐστι πρὸς λίβα Βαιθωρὼν ἡ κάτω.

14. Καὶ διελεύσεται τὰ θρία καὶ παρελεύσεται ἐπὶ τὸ μέρος τὸ βλέπον παρὰ θάλασσαν ἀπὸ λιθὸς ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐπὶ πρόσωπον Βαιθωρὼν λίβα· καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος εἰς Καριάθ Βαάλ· αὕτη ἐστὶ Καριαθιαρὶν, πόλις υἱῶν Ἰούδα· τοῦτο ἐστὶ τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν.

15. Καὶ μέρος τὸ πρὸς λίβα ἀπὸ μέρους Καριάθ Βαάλ· καὶ διελεύσεται θρία εἰς Γασίν, ἐπὶ πηγὴν ὕδατος Ναφθώ.

16. Καὶ καταθήσεται τὰ θρία ἐπὶ μέρους, τοῦτο ἐστὶ κατὰ πρόσωπον νάπης Σοννάμ, ὃ ἐστὶν ἐκ μέρους Ἐμεχ Ῥαφαὶν ἀπὸ βορρᾶ, καὶ καταθήσεται Γαίεννα ἐπὶ νότον Ἰεβουσαι ἀπὸ λιθός· καταθήσεται ἐπὶ πηγὴν Ῥωγὴλ.

17. Καὶ διελεύσεται ἐπὶ πηγὴν Βαιθσαμύς,

18. καὶ παρελεύσεται ἐπὶ Γαλιλῶθ, ἥ ἐστὶν ἀπέναντι πρὸς ἀνάβασιν Αἰθαμίν· καὶ καταθήσεται ἐπὶ λίθον Βαιὼν υἱῶν Ῥουβὴν, καὶ διελεύσεται κατὰ νότου Βαιθάραβα ἀπὸ βορρᾶ, καὶ καταθήσεται ἐπὶ τὰ θρία ἐπὶ νότον θάλασσαν ἀπὸ βορρᾶ.

19. Καὶ ἔσται ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ λοφίαν τῆς θαλάσσης τῶν ἁλῶν ἐπὶ βορρᾶν εἰς μέρος τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ λιθός· ταῦτα τὰ θρία ἐστὶν ἀπὸ λιθός.

20. Καὶ ὁ Ἰορδάνης ὁριεῖ ἀπὸ μέρους ἀνατολῶν· αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν Βενιαμίν, τὰ θρία αὐτῆς κύκλω κατὰ δήμους.

21. Καὶ ἐγενήθησαν αἱ πόλεις τῶν υἱῶν Βενιαμίν κατὰ δήμους αὐτῶν, Ἰεριχώ, καὶ Βεθεγαϊώ, καὶ Ἀμεκασίς,

22. καὶ Βαιθαβαρα, καὶ Σαρά, καὶ Βησανά,

23. καὶ Αἰεὶν, καὶ Φαρά, καὶ Ἐφραθά,

24. καὶ Καραφά, καὶ Κεφίρα, καὶ Μονί, καὶ Γαθαά· πόλεις δώδεκα, καὶ αἱ κώμαι αὐτῶν,

25. Γαθαὼν, καὶ Ῥαμά, καὶ Βεθρωθά,

26. καὶ Μασσημά, καὶ Μιρών, καὶ Ἀμωκή,

27. καὶ Φιρά, καὶ Καφάν, καὶ Ναχάν, καὶ Σεληκάν, καὶ Θαραηλά,

28. καὶ Ἰηβοῦς· αὕτη ἐστὶν Ἱερουσαλὴμ, καὶ Γαβαθ, Ἰαρίμ· πόλεις δεκατρεῖς, καὶ αἱ κώμαι αὐτῶν. Αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν Βενιαμίν κατὰ δήμους αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ δευτέρος κληρὸς τῶν υἱῶν Συμεὼν, καὶ ἐγενήθη ἡ κληρονομία αὐτῶν ἀναμέσον κληρῶν υἱῶν Ἰούδα.

2. Καὶ ἐγενήθη ὁ κληρὸς αὐτῶν Βηρσαβεὲ, καὶ Σαμαά, καὶ Καλαδάμ,

3. καὶ Ἀρσολά, καὶ Βολά, καὶ Ἰασόν,

4. καὶ Ἐρθουλά, καὶ Βουλά, καὶ Ἐρμά,

5. καὶ Σικελάχ, καὶ Βαιθμαχερέβ, καὶ Σαρσουσίν,

12. Et facti sunt eorum fines ab aquilone, a Jordana ascendent fines per dorsum Jericho ab aquilone, et ascendent super montem ad mare, et erit ejus exitus Mabdarius Bethon.

13. Et transibunt inde fines Luza super dorsum Luza ab africo ejus : hæc est Bethel : et descendant fines Maatarob Orech ad montanam, quæ est ad africanum Bethoron quæ infra.

14. Et transibunt fines et præteribunt ad partem quæ spectat ad mare ab africo a monte ad faciem Bethoron africanum : et erit ejus exitus ad Cariath Baal : hæc est Cariathiarim, civitas filiorum Juda : hæc est pars quæ ad mare.

15. Et pars quæ ad africanum a parte Cariath Baal : et transibunt fines in Gasin, ad fontem aquæ Naphtho.

16. Et descendant fines in parte, hæc est secundum faciem nemoris Sonnam, qui est a parte Emech Raphaim ab aquilone, et descendant Gaenna super dorsum Jebusæ ab africo : descendant ad fontem Rogel.

17. Et transibunt ad fontem Bathsamys,

18. et præteribunt in Galiloth, quæ est e regione ad ascensum Ethamim : et descendant ad lapidem Bacon filiorum Ruben, et transibunt super dorsum Batharabat ab aquilone, et descendant ad fines ad dorsum mare ab aquilone.

19. Et erit exitus finium ad extremitatem maris salis ad aquilonem in partem Jordanis ab africo : hi fines sunt ab africo.

20. Et Jordanis terminabit a parte orientis : hæc est hæreditas filiorum Benjamin, fines ejus in circuitu secundum populos.

21. Et factæ sunt civitates filiorum Benjamin secundum populos eorum, Jericho, et Bethgazo, et Amecasis,

22. et Bathabara, et Sara, et Besana,

23. et Ain, et Phara, et Ephrata,

24. et Carapha, et Cephira, et Moni, et Gabaa : civitates duodecim, et pagi earum,

25. Gabaon, et Rama, et Beerotha,

26. et Massema, et Miron, et Amoce,

27. et Phira, et Caphan, et Nacan, et Selecan, et Thareela,

28. et Jebus : hæc est Jerusalem, et Gabaoth, Jarim : civitates tredecim, et pagi earum. Hæc est hæreditas filiorum Benjamin secundum populos eorum.

CAPUT XIX.

1. Et exiit secunda sors filiorum Symeon, et facta est hæreditas eorum inter sortes filiorum Juda.

2. Et facta est sors eorum Bersabee, et Samaa, et Caladama,

3. et Arsola, et Bola, et Jason,

4. et Erthula, et Bula, et Herma,

5. et Sicelac, et Bathmachereb, et Sarsusin,

6. καὶ Βαθαρῶθ, καὶ οἱ ἀγροὶ αὐτῶν πόλεις δεκα-
τρεῖς, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.
7. Ἐρεμμὼν, καὶ Θαλχά, καὶ Ἰεθέρ, καὶ Ἀσάν·
πόλεις τέσσαρες, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.
8. κύκλῳ τῶν πόλεων αὐτῶν ἕως Βαλέκ πορευομέ-
νων Βαμέθ κατὰ λίβα, Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν
Συμεὼν κατὰ δῆμους αὐτῶν.
9. Ἀπὸ τοῦ κλήρου τοῦ Ἰούδα ἡ κληρονομία φυλῆς
υἱῶν Συμεὼν, ὅτι ἐγενήθη ἡ μερίσις τοῦ Ἰούδα μετῶν
τῆς αὐτῶν, καὶ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ Συμεὼν ἐν μέσῳ
τοῦ κλήρου αὐτῶν.
10. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ τρίτος τῷ Ζαβουλὼν
κατὰ δῆμους αὐτῶν· ἔσται τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας
αὐτῶν, Ἐσεδεκωλά ὅρια αὐτῶν,
11. ἡ θάλασσα καὶ Μαγελδὰ, καὶ συνάψει ἐπὶ Βαιθά-
ραβα εἰς τὴν φάραγγα ἣ ἐστὶ κατὰ πρόσωπον Ἰεκμάν.
12. Καὶ ἀνέστρεψεν ἀπὸ Σεδδοῦκ ἐξ ἐναντίας ἀπὸ
ἀνατολῶν Βαιθσαμὺς ἐπὶ τὰ ὅρια Χασελοθαῖθ, καὶ διε-
λεύσεται ἐπὶ Δαβιρῶθ, καὶ προσαναβήσεται ἐπὶ Φαγ-
γαί.
13. Καὶ ἐκείθεν περιελεύσεται ἐξ ἐναντίας ἐπὶ ἀνα-
τολὰς ἐπὶ Γεβερέ ἐπὶ πόλιν Κατασέμ, καὶ διελεύσεται
ἐπὶ Ῥεμμωναὶ Μαθαραζά.
14. Καὶ περιελεύσεται ὅρια ἐπὶ βορρᾶν ἐπὶ Ἀμῶθ,
καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ Γαιφαῖλ,
15. καὶ Κατανάθ, καὶ Ναθαλ, καὶ Συμοὼν, καὶ
Ἰεριχώ, καὶ Βαιθμάν.
16. Αὕτη ἡ κληρονομία τῆς φυλῆς υἱῶν Ζαβουλὼν
κατὰ δῆμους αὐτῶν, πόλεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.
17. Καὶ τῷ Ἰσάχαρ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ τέταρτος,
18. καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν Ἰαζήλ, καὶ Χασα-
λῶθ, καὶ Σουνάμ,
19. καὶ Ἀγιν, καὶ Σιωνά, καὶ Ῥερωθ,
20. καὶ Ἀναχερέθ, καὶ Δαβιρῶν, καὶ Κισὼν, καὶ
Ῥεβίς,
21. καὶ Ῥεμμάς, καὶ Ἰεὼν, καὶ Τομμάν, καὶ Αἰμα-
ρεῖς, καὶ Βηρσαφίς.
22. Καὶ συνάψει τὰ ὅρια ἐπὶ Γαιθβὼρ, καὶ ἐπὶ Σα-
λίμ κατὰ θάλασσαν καὶ Βαιθσαμὺς· καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ
διέξοδος τῶν ὁρίων ὁ Ἰορδάνης.
23. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Ἰσάχαρ κατὰ
δῆμους αὐτῶν, αἱ πόλεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.
24. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ πέμπτος Ἀσήρ κατὰ
δῆμους αὐτῶν,
25. καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν Ἐξελεκέθ, καὶ Ἀλέφ,
καὶ Βαιθὼκ, καὶ Κεάφ,
26. καὶ Ἐλιμελέχ, καὶ Ἀμιήλ, καὶ Μαασά· καὶ
συνάψει τῷ Καρμηλέμ κατὰ θάλασσαν, καὶ τῷ Σιών,
καὶ Λαβανάθ.
27. Καὶ ἐπιστρέψει ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου καὶ Βαιθε-
γενιθ, καὶ συνάψει τῷ Ζαβουλὼν καὶ Ἐκγαί, καὶ
Φθαῖλ κατὰ βορρᾶν, καὶ εἰσελεύσεται ὅρια Σαφθαί-
βαιμὲς, καὶ Ἰναῖλ, καὶ διελεύσεται εἰς Χωδαμασομέλ,
28. καὶ Ἐλβὼν, καὶ Ῥαβ, καὶ Ἐμεμαὼν, καὶ Καν-
θὼν ἕως Σιδῶνος τῆς μεγάλης.
29. Καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια εἰς Ῥαμὰ καὶ ἕως πη-
γῆς Μασφασάτ καὶ τῶν Τυρίων, καὶ ἀναστρέψει τὰ
ὅρια ἐπὶ Ἰασιφ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ ἡ θάλασσα,
καὶ Ἀπολέβ, καὶ Ἐχοζὼθ,
30. καὶ Ἀρχὼβ, καὶ Ἀφέκ, καὶ Ῥααῦ.
6. et Batharoth, et agri earum : civitates tredecim, et
pagi earum.
7. Eremmon, et Thalcha, et Jether, et Asan : civitates
quatuor, et pagi earum
8. in circuitu civitatum earum usque Balec euntibus Ba-
meth ad africanum. Hæc est hæreditas tribus filiorum Symeon
secundum populos eorum.
9. De sorte Juda hæreditas tribus filiorum Symeon, quo-
niam fuit pars filiorum Juda major ea quæ ipsorum, et hæ-
reditaverunt filii Symeon in medio sortis eorum.
10. Et exiit sors tertia ipsi Zabulon secundum populos
eorum : erunt fines sortis eorum, Esedergola fines eorum,
11. mare et Magelda, et contingent ad Bætharaba in valle
quæ est ad faciem Jeman.
12. Et reverterunt a Sedduc ex adverso ab oriente Bæthsa-
mys ad fines Chaschothæth, et transibunt in Dabiroth, et
ascendent in Phiangæ.
13. Et inde circuibunt ex adverso ad orientem in Gebere
ad civitatem Catasem, et pertransibunt in Remmonaa Ma-
tharaoza.
14. Et circuibunt fines ad aquilonem ad Amoth, et erit
exitus eorum ad Gaphael,
15. et Catanath, et Nabaal, et Symoon, et Jericho, et
Bæthman.
16. Hæc est hæreditas tribus filiorum Zabulon secundum
populos eorum, civitates et pagi earum.
17. Et ipsi Issachar exiit sors quarta,
18. et facti sunt fines eorum Jazel, et Chasaloth, et Sunam,
19. et Agim, et Siona, et Reeroth,
20. et Anachereth, et Dabiron, et Cison, et Rebes,
21. et Remmas, et Jeon, et Tomman, et Æmarec, et
Bersaphes.
22. Et contingent fines ad Gæthbor, et ad Salim ad mare
et Bæthsamys : et erit ejus exitus finium Jordanis.
23. Hæc est hæreditas tribus filiorum Issachar secundum
populos eorum, civitates et pagi earum.
24. Et exiit sors quinta Aser secundum populos eorum,
25. et facti sunt fines eorum Exceleceth, et Aleph, et
Bæthoc, et Ceaph,
26. et Elimelech, et Amiel, et Maasa : et contingent
Carmelum ad mare, et Sion, et Labanath.
27. Et revertent ab ortu solis et Bæthegeneth, et contin-
gent Zabulon et Ecgai, et Phthæel ad aquilonem, et ingre-
dientur fines Saphthæbæthme, et Inael, et transibunt in
Chobamasomel,
28. et Elbon, et Raab, et Ememaon, et Canthan usque
Sidonem magnam.
29. Et revertent fines in Rama et usque ad fontem Mas-
phasat et Tyrios, et revertent fines ad Jasiph, et erit exi-
tus ejus mare, et Apoleb, et Echozob,
30. et Archob, et Aphec, et Raay.

31. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Ἀσὴρ κατὰ δέ-
μους αὐτῶν, πόλεις καὶ αἱ κώμαι αὐτῶν.

32. Καὶ τῷ Νεφθαλί ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ ἕκτος,

33. καὶ ἐγενήθη τὰ ὄρια αὐτῶν Μοολάμ, καὶ Μωλά,
καὶ Βεσεμίν, καὶ Ἀρμέ, καὶ Ναβόκ, καὶ Ἰεφθαμαὶ
ἕως Δωδάμ· καὶ ἐγενήθησαν αἱ διεξοδοὶ αὐτοῦ Ἰορδά-
νης.

34. Καὶ ἐπιστρέφει τὰ ὄρια ἐπὶ θάλασσαν ἐν Ἀθθα-
βώρ, καὶ διελεύσεται ἐκεῖθεν Ἰκανά, καὶ συνάψει τῷ Ζα-
βουλὼν ἀπὸ νότου, καὶ Ἀσὴρ συνάψει κατὰ θάλασσαν,
καὶ ὁ Ἰορδάνης ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου.

35. Καὶ αἱ πόλεις τειγῆραις τῶν Τυρίων· Τύρος, καὶ
Ἰμαθαδακὲθ, καὶ Κενερέθ,

36. καὶ Ἀρμαῖθ, καὶ Ἀραήλ, καὶ Ἀσώρ,

37. καὶ Κάδες, καὶ Ἀσσαρί, καὶ πηγὴ Ἀσὸρ,

38. καὶ Κερωῆ, καὶ Μεγαλααρίμ, καὶ Βαιθθαμέ,
καὶ Θεσσαμίς.

39. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Νεφθαλί.

40. Καὶ τῷ Δάν ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ ἕβδομος,

41. καὶ ἐγενήθη τὰ ὄρια αὐτῶν Σαράθ, καὶ Ἀσά,
καὶ πόλεις Σαμμάς,

42. καὶ Σαλαμίν, καὶ Ἀμμών, καὶ Σιλαθά,

43. καὶ Ἐλὼν, καὶ Θαμναθά, καὶ Ἀκκαρών,

44. καὶ Ἀλκαθά, καὶ Βεγεθὼν, καὶ Γεβεελάν,

45. καὶ Ἀζώρ, καὶ Βαναεβακάτ, καὶ Γεθρεμμών,

46. καὶ ἀπὸ θαλάσσης Ἰεράκων ὄριον πλησίον Ἰόπ-
της. (α)

(*) 48. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν Δάν κατὰ δέ-
μους αὐτῶν, αἱ πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ κώμαι αὐτῶν. Καὶ
οὐκ ἐξέθλιψαν οἱ υἱοὶ Δάν τὸν Ἀμορραῖον τὸν ὀλίγοντα
αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει, καὶ οὐκ εἶων αὐτοὺς οἱ Ἀμορραῖοι
καταστῆναι εἰς τὴν κοιλάδα, καὶ ἐθλίψαν ἀπ' αὐτῶν τὸ
ὄριον τῆς μερίδος αὐτῶν.

(α) 47. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δάν, καὶ ἐπολέμησαν
τὴν Ἀσχις, καὶ καταλάβοντο αὐτήν, καὶ ἐπάταξαν αὐ-
τήν ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ κατώκησαν αὐτήν, καὶ
ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἀσενδάν. Καὶ ὁ Ἀμορραῖος
ὑπέμεινε τοῦ κατοικεῖν ἐν Ἐλὼμ καὶ ἐν Σαλαμίν· καὶ
ἐβάρυνθη ἡ χεὶρ τοῦ Ἑφραὶμ ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐγένοντο
αὐτοῖς εἰς φόρον.

49. Καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβάτευσαι τὴν γῆν κατὰ τὸ
ὄριον αὐτῶν· καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κλῆρον τῷ
Ἰησοὶ τῷ υἱῷ Ναυῆ ἐν αὐτοῖς.

60. διὰ προστάγματος τοῦ Θεοῦ· καὶ ἔδωκαν αὐτῷ
τὴν πόλιν ἣν ἠτήσατο, Θαμνασαράχ, ἣ ἔστιν ἐν τῷ
ὄρει Ἑφραὶμ. Καὶ ὠκοδόμησε τὴν πόλιν, καὶ κατώκει
ἐν αὐτῇ.

61. Αὗται αἱ διαιρέσεις αἷς κατεκληρονόμησεν Ἐλεά-
ζαρ ὁ ἱερεὺς, καὶ Ἰησοὺς ὁ τοῦ Ναυῆ, καὶ οἱ ἄρχοντες
τῶν πατριῶν ἐν ταῖς φυλαῖς Ἰσραὴλ, κατὰ κλήρους ἐν
Σηλὼ, ἐναντὶ Κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ
μαρτυρίου. Καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβάτευσαι τὴν γῆν.

31. Hæc est hæreditas tribus filiorum Aser secundum po-
pulos eorum, civitates et pagi earum.

32. Et Nephthali exiit sors sexta,

33. et facti sunt fines eorum Moolam et Mola, et Bes-
miin, et Arme, et Naboc, et Jephthame usque Dodam : et
facti sunt exitus ejus Jordanes.

34. Et revertent fines ad mare in Atthabor, et transibunt
inde Jacana, et contingent Zabulon ab austro, et Aser co-
tingent ad mare, et Jordanes ab ortu solis.

35. Et civitates muratæ Tyrionum : Tyrus, et Omatha-
daceth, et Cenereth,

36. et Armæth et Aracl, et Asor,

37. et Cades, et Assari, et fons Asor,

38. et Ceroe, et Megalaarim, et Beththamæ, et Thessamys.

39. Hæc est hæreditas tribus filiorum Nephthali.

40. Et Dan exiit sors septima,

41. et facti sunt fines eorum Sarath, et Asa, et civitates
Samnays,

42. et Salamin, et Ammon, et Silatha,

43. et Elon, et Thamnatha, et Accaron,

44. et Alcatha, et Begelhon, et Gebecan,

45. et Azor, et Banæbacat, et Gethremmon,

46. et a mari Hieracon terminus prope Joppen.

48. Hæc hæreditas tribus filiorum Dan secundum popu-
los eorum, civitates eorum et pagi earum. Et non extrixe-
runt filii Dan Amorrhæum vexantem eos in monte, et non
sinebant eos Amorrhæi descendere in convallem, et venie-
runt a se terminus portionis eorum.

47. Et iverunt filii Dan, et oppugnaverunt Lachis, et ce-
perunt eam, et percusserunt eam in ore gladii, et habita-
verunt eam, et vocaverunt nomen ejus Lasendan. Et Amor-
rhæus permansit habitare in Elom et in Salamin : et graval-
a est manus Ephraim super eos, et facti sunt illis tributarii.

49. Et iverunt adire terram secundum terminum ipso-
rum : et dederunt filii Israel sortem Jesu filio Nave inter
ipsos

50. per præceptum Dei : et dederunt ei civitatem quam
petiit, Thamnasarach, quæ est in monte Ephraim. Et ædi-
ficavit civitatem, et habitabat in ea.

51. Hæc sunt divisiones quas in hæreditatem dedit Elea-
zar sacerdos, et Jesus Nave, et principes familiarum in tri-
bus Israel, secundum sortes in Selo, ante Dominum apud
januas tabernaculi testimonii. Et iverunt adire terram.

(*) 47. Καὶ ἐξῆλθεν τὸ ὄριον υἱῶν Δάν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ
Δάν, καὶ ἐπολέμησαν τὴν Ἀσέν, καὶ καταλάβοντο αὐτήν, καὶ
ἐπάταξαν αὐτήν ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ κατεκληρονόμησαν
αὐτήν, καὶ κατώκησαν αὐτήν, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆς Ἀσέν
Δάν, κατὰ τὸ ὄνομα Δάν τοῦ πατρὸς αὐτῶν. (Compl. et Fran-
cof.)

47. Et egressus est terminus filiorum Dan, et profecti sunt
filii Dan, et pugnaverunt contra Lesen, ceperuntque eam, et
percusserunt eam in ore gladii, et possederunt eam, et habi-
taverunt in ea, et vocaverunt nomen ejus Lesen Dan, secun-
dum nomen Dan patris eorum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἐλάλησε Κύριος τῷ Ἰησοῦ, λέγων·
2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Δότε τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, ἃς εἶπα πρὸς ὑμᾶς διὰ Μωϋσῆ·

3. φυγαδευτήριον τῷ φονευτῇ τῷ πατάξαντι ψυχὴν ἀκουσίως. Καὶ ἔσονται ὑμῖν αἱ πόλεις φυγαδευτήριον, καὶ οὐκ ἀποθάνειται ὁ φονευτὴς ὑπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, ἕως ἂν καταστῇ ἐναντίον τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν.

(*) 7. Καὶ διέστειλεν τὴν Κάδης ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἐν τῷ ὄρει τῷ Νεφθαλί, καὶ Συχὲμ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἐφραΐμ, καὶ τὴν πόλιν Ἀρβὼκ, αὕτη ἐστὶ Χεβρών, ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἰούδα.

8. Καὶ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἔδωκε Βοσόρ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ πεδίῳ ἀπὸ τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, καὶ Ἀρμημὺθ ἐν τῇ Γαλαὰδ ἐκ τῆς φυλῆς Γαδ, καὶ τὴν Γαυλὼν ἐν τῇ Βασανίτιδι ἐκ τῆς φυλῆς Μανασσῆ.

9. Αὗται αἱ πόλεις αἱ ἐπίκλητοι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ τῷ προσήλυτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς, καταφυγεῖν ἐκεῖ παντὶ παίοντι ψυχὴν ἀκουσίως, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ ἐν χειρὶ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, ἕως ἂν καταστῇ ἐναντι τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ προσήλθοσαν οἱ ἀρχιπατριῶται τῶν υἱῶν Λευὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερεᾶ, καὶ Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ναυῆ, καὶ πρὸς τοὺς ἀρχιφύλους πατριῶν ἐκ τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ,

2. καὶ εἶπον πρὸς αὐτοὺς ἐν Σηλὼ ἐν γῇ Χαναάν, λέγοντες· Ἐνεστελιατο Κύριος ἐν χειρὶ Μωϋσῆ δοῦναι ἡμῖν πόλεις κατοικεῖν, καὶ τὰ περισπόρια τοῖς κτήνεσιν ἡμῶν.

3. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς Λευίταις ἐν τῷ κατακληρονομεῖν διὰ προσταγματος Κυρίου τὰς πόλεις καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν.

4. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος τῷ δήμῳ Καὰθ, καὶ ἐγένετο τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερεῦσι τοῖς Λευίταις ἀπὸ φυλῆς Ἰούδα καὶ ἀπὸ φυλῆς Συμεὼν καὶ ἀπὸ φυλῆς Βενιαμὴν, κληρωτὶ πόλεις δεκατρεῖς.

5. Καὶ τοῖς υἱοῖς Καὰθ τοῖς καταλειμμένοις ἐκ τῆς φυλῆς Ἐφραΐμ καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Δάν καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσεος φυλῆς Μανασσῆ, κληρωτὶ πόλεις δέκα.

(*) 4. Καὶ φεύεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ στήσεται ἐπὶ τὴν θύραν τῆς πόλεως, καὶ λαλήσει ἐν τοῖς ὁσιν τῶν προσευτέρων τῆς πόλεως ἐκείνης τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐπιστρέψουσιν αὐτὸν ἡ συναγωγὴ πρὸς αὐτούς, καὶ δώσωσιν (*leg. δώσουσιν*) αὐτῷ τόπον, καὶ κατοικήσει μετ' αὐτῶν.

5. Καὶ οἱ διώξεται ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ὁπίσω αὐτοῦ, καὶ οὐ συνάλίσσουσιν (*leg. συγκαλίσσουσιν*) τὸν φονεύσαντα ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ εἰδὼς ἐπάταξεν τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ οὐ μισῶν αὐτὸν ἀπ' ἐχθρῶς καὶ τρίτης.

6. Καὶ κατοικήσει ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, ἕως (Ο.Σ. ἂν καταστῇ) κατὰ πρόσωπον τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν, ἕως ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας ὃς ἐστὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις· τότε ἐπιστρέψει ὁ φονεύσας, καὶ ἐλεύσεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ πρὸς πόλιν θῆεν ἐργυν ἐκεῖθεν. (*Alcx.*)

CAPUT XX.

1. Et locutus est Dominus Jesu, dicens :

2. Loquere filiis Israel, dicens : Date civitates refugiorum, quas dixi ad vos per Moysen :

3. refugium homicidæ qui percussit animam non sponte. Et erunt vobis civitates refugium, et non morietur homicida a persequente sanguinem, quoadusque constiterit coram synagoga in judicium.

7. Et distinxit Cades in Galilæa in monte ipsi Nephthali, et Sychem in monte ipsi Ephraim, et civitatem Arboc, hæc est Chebron, in monte ipsi Juda.

8. Et trans Jordanem dedit Bosor in deserto in campo de tribu Ruben, et Aremoth in Galaad de tribu Gad, et Gaylon in Basanitide de tribu Manasse.

9. Hæ sunt civitates celebres filiis Israel, et proselyto apposito in eis, ad confugiendum illuc omni percutienti animam non sponte, ut non moriatur in manu persequentis sanguinem, donec constiterit coram synagoga in judicium.

CAPUT XXI.

1. Et accesserunt principes familiarum filiorum Levi ad Eleazarum sacerdotem, et ad Jesum filium Nave, et ad principes tribuum familiarum ex tribubus Israel,

2. et dixerunt ad eos in Selo in terra Chanaan, dicentes : Mandavit Dominus in manu Moysi dare nobis civitates ad habitandum, et suburbana pecoribus nostris.

3. Et dederunt filii Israel Levitis in adeunda hæreditate per præceptum Domini civitates et suburbana earum.

4. Et exiit sors populo Caath, et factæ sunt filiis Aaron sacerdotibus Levitis de tribu Juda et de tribu Symeon et de tribu Benjamin, per sortem civitates tredecim.

5. Et filiis Caath reliquis de tribu Ephraim et de tribu Dan et de dimidio tribus Manasse, per sortem civitates decem.

4. Et fugiet in unam civitatum harum, et stabit ad portam civitatis, et loquetur in auribus seniorum istius civitatis hos sermones, et adducent eum synagoga ad eos, et dabunt illi locum, et habitabit cum eis.

5. Cumque persequetur propinquus sanguinem post ipsum, et non concludent homicidam in manu ejus, quia nesciens percussit proximum suum, et non odio habens ipse eum ab hesternâ et nudius tertianâ.

6. Et habitabit in civitate illa, donec steterit ante faciem synagoge in judicium, donec moriatur sacerdos magnus qui erit in illis diebus : tunc revertetur homicida, et ingredietur in civitatem suam, et ad domum suam, et ad urbem de qua fugerat inde.

6. Καὶ τοῖς υἱοῖς Γεδσὺν ἀπὸ τῆς φυλῆς Ἰσάχαρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Ἀσήρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Νεφθαλί καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσεος φυλῆς Μανασσὴ ἐν τῇ Βασάν, πόλεις δεκατρεῖς.

7. Καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρί κατὰ δῆμους αὐτῶν ἀπὸ φυλῆς Ῥουβὴν καὶ ἀπὸ φυλῆς Γὰδ καὶ ἀπὸ φυλῆς Ζαβουλὼν, κληρωτὶ πόλεις δώδεκα.

8. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς Λευίταις τὰς πόλεις καὶ τὰ περισπῶρια αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ, κληρωτὶ.

9. Καὶ ἔδωκεν ἡ φυλὴ υἱῶν Ἰούδα καὶ ἡ φυλὴ υἱῶν Συμεὼν καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς υἱῶν Βενιαμὴν τὰς πόλεις ταύτας· καὶ ἐπεκλήθησαν

10. τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν ἀπὸ τοῦ δήμου τοῦ Καὰθ τῶν υἱῶν Λευί, ὅτι τούτοις ἐγενήθη ὁ κληρὸς.

11. Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν Καριαθαρβὸκ μητροπόλιν τῶν Ἑνάχ· αὕτη ἐστὶ Χεβρών ἐν τῷ ὄρει Ἰούδα· τὰ δὲ περισπῶρια κύκλῳ αὐτῆς,

12. καὶ τοὺς ἀγροὺς τῆς πόλεως καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἔδωκεν Ἰησοὺς τοῖς υἱοῖς Χάλεβ υἱοῦ Ἰεφονῆ ἐν κατασέσει.

13. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν ἔδωκε τὴν πόλιν φυγαδευτήριον τῷ φονευσάντι, τὴν Χεβρίων, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ σὺν αὐτῇ· καὶ τὴν Λεμνά, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ·

14. καὶ τὴν Αἰλὼμ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν Τεμά, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ·

15. καὶ τὴν Γελλά, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν Δαβὶρ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ·

16. καὶ Ἀσά, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ Τανὺ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ Βαιθσαμὺς, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις ἑννέα παρὰ τῶν δύο φυλῶν τούτων.

17. Καὶ παρὰ τῆς φυλῆς Βενιαμὴν τὴν Γαβαὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ Γαθὲθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ·

18. καὶ Ἀναθὼθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ Γάμαλα, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες.

19. Πᾶσαι αἱ πόλεις υἱῶν Ἀαρὼν τῶν ἱερέων, δεκατρεῖς.

20. Καὶ τοῖς δῆμοις υἱοῖς Καὰθ τοῖς Λευίταις τοῖς καταλειμμένοις ἀπὸ τῶν υἱῶν Καὰθ, καὶ ἐγενήθη ἡ πόλις τῶν ἱερέων αὐτῶν

21. ἀπὸ φυλῆς Ἐφραΐμ. Καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτηρίου τὴν τοῦ φονεύσαντος, τὴν Συχέμ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ Γάζαρα καὶ τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ·

22. καὶ Βαιθωρὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες.

23. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Δάν, τὴν Ἑλκωθαίμ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν Γεθεδάν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ·

24. καὶ Αἰλὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν Γεθερεμμὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες.

25. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσεος φυλῆς Μανασσὴ, τὴν Τανὰχ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· καὶ τὴν Ἰεβαθά, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις δύο.

26. Πᾶσαι πόλεις δέκα, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ τὰ πρὸς αὐταῖς τοῖς δῆμοις υἱῶν Καὰθ τοῖς ὑπολειμμένοις.

6. Et filiis Gedson de tribu Issachar et de tribu Aser et de tribu Nephthali et de dimidio tribus Manasse in Basan, civitates tredecim.

7. Et filiis Merari secundum populos eorum de tribu Ruben et de tribu Gad et de tribu Zabulon, per sortem civitates duodecim.

8. Et dederunt filii Israel Levitis civitates et suburbana earum, quemadmodum mandaverat Dominus Moysi, per sortem.

9. Et dedit tribus filiorum Juda et tribus filiorum Symeon et de tribu filiorum Benjamin civitates has : et vocatae sunt

10. filiis Aaron de populo Caath filiorum Levi, quoniam his fuit sors.

11. Et dedit eis Cariatharhoc metropolim Enac : haec est Chebron in monte Juda : suburbana autem in circuitu,

12. et agros civitatis et pagos ejus dedit Jesus filiis Chaleb filii Jephone in possessionem.

13. Et filiis Aaron dedit civitatem refugium homicidae, ipsam Chebron, et segregata quae cum ea : et Lemna, et segregata quae ad eam :

14. et Elom, et segregata ei : et Tema, et segregata ei :

15. et Gella, et segregata ei : et Dabir, et segregata ei :

16. et Asa, et segregata ei : et Tany, et segregata ei : et Baethsamys, et segregata ei : civitates novem a duabus tribubus his.

17. Et a tribu Benjamin Gabaon, et segregata ei : et Gatheth, et segregata ei :

18. et Anathoth, et segregata ei : et Gamala, et segregata ei : civitates quatuor.

19. Omnes civitates filiorum Aaron sacerdotum, tredecim.

20. Et populis filiis Caath Levitis reliquis de filiis Caath, et facta est civitas sacerdotum eorum

21. de tribu Ephraim. Et dederunt eis civitatem refugii homicidae, Sychem et segregata ei : et Gazara et quae ad eam, et segregata ei :

22. et Baethoron, et segregata ei : civitates quatuor.

23. Et de tribu Dan, Helcothæm, et segregata ei : et Gethedan, et segregata ei :

24. et Elon, et segregata ei : et Getheremmon, et segregata ei : civitates quatuor.

25. Et de dimidio tribus Manasse, Tanach, et segregata ei : et Jebatha, et segregata ei : civitates duas.

26. Omnes civitates decem, et segregata ipsi quae ad eas populis filiorum Caath reliquis.

27. Καὶ τοῖς υἱοῖς Γεδσὼν τοῖς Λευίταις ἐκ τοῦ ἡμί-
σους φυλῆς Μανασσὴ τὰς πόλεις τὰς ἀφωρισμένας τοῖς
φονεύσασιν, τὴν Γαυλὼν ἐν τῇ Βασανίτιδι, καὶ τὰ ἀφω-
ρισμένα αὐτῇ καὶ τὴν Βοσορὰν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα
αὐτῇ· πόλεις δύο.

28. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰσάχαρ, τὴν Κισὼν, καὶ τὰ
ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ τὴν Δεββά, καὶ τὰ ἀφωρισμένα
αὐτῇ·

29. καὶ τὴν Ῥεμμαθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ
Πηγὴν γραμμάτων, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις
τέσσαρες.

30. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Ἀσὴρ, τὴν Βασιλλάν, καὶ τὰ
ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ τὴν Δαβδών, καὶ τὰ ἀφωρισμένα
αὐτῇ·

31. καὶ Χελκατ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ τὴν
Ῥαῦθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες.

32. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Νεφθαλί, τὴν πόλιν τὴν ἀφω-
ρισμένην τῷ φονεύσαντι, τὴν Κάδης ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ,
καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ τὴν Νεμμάθ, καὶ τὰ
ἀφωρισμένα αὐτῇ καὶ Θεμμὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα
αὐτῇ· πόλεις τρεῖς.

33. Πᾶσαι αἱ πόλεις τοῦ Γεδσὼν κατὰ δήμους αὐτῶν,
πόλεις δεκατρεῖς.

34. Καὶ τῷ δήμῳ υἱὸν Μεραρὶ τοῖς Λευίταις τοῖς
λοιποῖς ἐκ τῆς φυλῆς Ζαβουλὼν, τὴν Μαάν, καὶ τὰ πε-
ρισπόμενα αὐτῆς καὶ τὴν Κάδης, καὶ τὰ περισπόμενα
αὐτῆς·

35. καὶ Σελλά, καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς· πόλεις τρεῖς.

36. Καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου τοῦ κατὰ Ἰεριχὼ, ἐκ
τῆς φυλῆς Ῥουβὴν, τὴν πόλιν τὸ φυγαδευτήριον τοῦ
φονεύσαντος, τὴν Βοσορ ἐν τῇ ἐρήμῳ τὴν Μισώ, καὶ
τὰ περισπόμενα αὐτῆς καὶ τὴν Ἰαζήρ, καὶ τὰ περισπό-
ρια αὐτῆς καὶ τὴν Δεκμὼν, καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς
καὶ τὴν Μαφά, καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς· πόλεις τέσ-
σαρες.

37. Καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Γάδ, τὴν πόλιν τὸ φυγαδευ-
τήριον τοῦ φονεύσαντος, καὶ τὴν Ῥαμὼθ ἐν τῇ Γαλαὰδ,
καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς τὴν Καμίν, καὶ τὰ περισπό-
ρια αὐτῆς καὶ τὴν Ἑσβὼν, καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς
καὶ τὴν Ἰαζήρ, καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῆς· πᾶσαι αἱ
πόλεις τέσσαρες.

38. Πᾶσαι αἱ πόλεις τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ κατὰ δήμους
αὐτῶν τῶν καταλειμμένων ἀπὸ τῆς φυλῆς τῆς Λευί.
Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αἱ πόλεις δεκαδύο.

39. Πᾶσαι πόλεις τῶν Λευιτῶν ἐν μέσῳ κατασχέ-
σεως υἱὸν Ἰσραὴλ, τεσσαρακονταοκτὼ πόλεις,

40. καὶ τὰ περισπόμενα αὐτῶν κύκλῳ τῶν πόλεων
τούτων, πόλις καὶ τὰ περισπόμενα κύκλῳ τῆς πόλεως
πάσαις ταῖς πόλεσι ταύταις. « Καὶ συνετέλεσεν Ἰησοῦς
« διαμερίσας τὴν γῆν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν καὶ ἔδωκεν
« οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ μερίδα τῷ Ἰησοῦ διὰ πρόσταγμα Κυ-
« ρίου· ἔδωκεν αὐτῷ τὴν πόλιν ἣν ᾠκίσαστο, τὴν Θα-
« μνασαχάρ ἔδωκεν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ. Καὶ ὥκο-
« ὁμησεν Ἰησοῦς τὴν πόλιν, καὶ ὥκησεν ἐν αὐτῇ καὶ
« ἔλαβεν Ἰησοῦς τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας, ἐν αἷς πε-
« ριέτεμε τοὺς υἱούς Ἰσραὴλ τοὺς γενομένους ἐν τῇ δδῷ
« ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἔθηκεν αὐτὰς ἐν Θαμνασαχάρ. »

41. Καὶ ἔδωκε Κύριος τῷ Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν γῆν
ἣν ὁμοσε δοῦναι τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ κατεκλη-
ρονόμησαν αὐτήν, καὶ κατοικήσαν ἐν αὐτῇ.

27. Et filiis Gedson Levitis de dimidio tribus Manasse
civitates segregatas homicidis, Gaulon in Basanitide, et
segregata ei : et Bosoram, et segregata ei : civitates duas.

28. Et de tribu Issachar, Cison, et segregata ei : et Deb-
ba, et segregata ei :

29. et Rhemmath, et segregata ei : et Fontem litterarum,
et segregata ei : civitates quatuor.

30. Et de tribu Aser, Basellam, et segregata ei : et Dal-
bon, et segregata ei :

31. et Chelcat, et segregata ei : et Raab, et segregata
ei : civitates quatuor.

32. Et de tribu Nephthali, civitatem segregatam homi-
cidæ, Cades in Galilæa, et segregata ei : et Nemmath, et
segregata ei : et Themon, et segregata ei : civitates tres.

33. Omnes civitates ipsius Gedson secundum populos
eorum, civitates tredecim.

34. Et populo filiorum Merari Levitis reliquis de tribu
Zabulon, Maan, et suburbana ejus : et Cades, et suburbana
ejus :

35. et Sella, et suburbana ejus : civitates tres.

36. Et trans Jordanem qua contra Jericho, de tribu Ru-
ben, civitatem refugium homicidæ, Bosor in deserto : Mi-
so, et suburbana ejus : et Jazer, et suburbana ejus : et
Beemon, et suburbana ejus : et Mapha, et suburbana ejus :
civitates quatuor.

37. Et de tribu Gad, civitatem refugium homicidæ, et
Rhamoth in Galaad, et suburbana ejus : Camin, et sub-
urbana ejus : et Esbon, et suburbana ejus : et Jazer, et sub-
urbana ejus : omnes civitates quatuor.

38. Omnes civitates filiis Merari secundum populos eo-
rum residuorum de tribu Levi. Et factæ sunt fines civitates
duodecim.

39. Omnes civitates Levitarum in medio possessionis
filiorum Israel, quadraginta octo civitates,

40. et suburbana earum in circuitu civitatum istarum,
civitas et suburbana in circuitu civitatis omnibus civitatibus
istis. « Et consummavit Jesus dividens terram in finibus
« eorum : et dederunt filii Israel portionem Jesu per con-
« stitutionem Domini : dederunt ei civitatem quam petiit,
« Thamnasachar dederunt ei in monte Ephraim. Et ædifi-
« cavit Jesus civitatem, et habitavit in ea : et accepit Jesus
« cultros petrinus, in quibus circumciderat filios Israel
« qui nati fuerant in via in deserto, et posuit eos in Thamna-
sachar. »

41. Et dedit Dominus ipsi Israel omnem terram quam ju-
raverat dare patribus eorum, et hæreditaverunt eam, et
habitaverunt in ea.

42. Καὶ κατέπαυσεν αὐτοὺς Κύριος κυκλόθεν, καθότι ὤμοσε τοῖς πατράσιν αὐτῶν· οὐκ ἀντέστη οὐδεὶς κατενώπιον αὐτῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν παρέδωκεν Κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν.

43. Οὐ διέπεσεν ἀπὸ πάντων τῶν ῥημάτων τῶν καλῶν ὧν ἐλάλησε Κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, πάντα παρ-εγένετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Τότε συνεκάλεσεν Ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς Ῥουβὴν, καὶ τοὺς υἱοὺς Γὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ,

2. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἀκηκόατε πάντα ὅσα ἐνε-τείλατο ὑμῖν Μωϋσῆς ὁ παῖς Κυρίου, καὶ ὑπακούσατε τῆς φωνῆς μου κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο ὑμῖν.

3. Οὐκ ἐγκαταλείπατε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ταύ-τας τὰς ἡμέρας πλείους· ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας ἐφυλάξατε τὴν ἐντολὴν Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν.

4. Νῦν δὲ κατέπαυσε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν τοὺς ἀδελ-φοὺς ἡμῶν, ὃν τρόπον εἶπεν αὐτοῖς· νῦν οὖν ἀποστρα-φέντες ἀπελθετε εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν, καὶ εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως ὑμῶν ἣν ἔδωκεν ὑμῖν Μωϋσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

5. Ἀλλὰ φυλάξαθε σφόδρα ποιεῖν τὰς ἐντολάς καὶ τὸν νόμον ὃν ἐνετείλατο ἡμῖν ποιεῖν Μωϋσῆς ὁ παῖς Κυρίου, ἀγαπᾶν Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, πορεύεσθαι πάσαις ταῖς δόδοις αὐτοῦ, φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, καὶ προσκείσθαι αὐτῷ, καὶ λατρεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν.

6. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Ἰησοῦς, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν.

7. Καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ ἔδωκε Μωϋσῆς ἐν τῇ Βασιτανίδι, καὶ τῷ ἡμίσει ἔδωκεν Ἰησοῦς μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου παρὰ θά-λασσαν. Καὶ ἡνίκα ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Ἰησοῦς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ εὐλόγησεν αὐτούς,

8. καὶ ἐν χρήμασι πολλοῖς ἀπλήθυσαν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν· καὶ κτήνη πολλὰ σφόδρα, καὶ ἀργύριον, καὶ χρυσίον, καὶ σίδηρον, καὶ ἱματισμὸν πολὺν διείλαντο τὴν προνομήν τῶν ἐχθρῶν μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

9. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ, ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν Σηλῷ ἐν γῇ Χαναὰν ἀπελθεῖν εἰς τὴν Γαλαὰδ, εἰς γῆν κατασχέσεως αὐτῶν, ἣν ἐκληρονόμησαν αὐτὴν διὰ πρωτόγαμτος Κυρίου ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

10. Καὶ ἦλθον εἰς Γαλαὰδ τοῦ Ἰορδάνου, ἥ ἐστιν ἐν γῇ Χαναὰν, καὶ ὠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ ἐκεῖ βωμὸν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου, βωμὸν μέγαν τοῦ ἰδεῖν.

11. Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ λεγόντων· Ἰδοὺ ὠκο-δομήκασιν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ βωμὸν ἐφ' ὁρίων γῆς Χαναὰν ἐπὶ τοῦ Γαλαὰδ τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῷ πέραν υἱῶν Ἰσραὴλ.

12. Καὶ συνηθροίσθησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς Σηλῷ, ὥστε ἀναβάντες ἐκπολεμῆσαι αὐτούς.

13. Καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ῥουβὴν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Γὰδ καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ εἰς γῆν Γαλαὰδ τὸν τε Φινεὲς υἱὸν Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἀρχιερέως,

42. Et requiem dedit illis Dominus in circuitu, sicut pra-
verat patribus eorum : non restitit quisquam ante faciem
eorum ab omnibus inimicis eorum : omnes inimicos eorum
tradidit Dominus in manus eorum.

43. Non decedit ex omnibus verbis bonis quae locutus est
Dominus filiis Israel, omnia advenerunt.

CAPUT XXII.

1. Tunc convocavit Jesus filios Ruben, et filios Gad, et
dimidium tribus Manasse,

2. et dixit eis : Vos audistis omnia quaecumque mandavi
vobis Moyses puer Domini, et obedistis voci meae secundum
omnia quaecumque mandavit vobis.

3. Non dereliquistis fratres vestros his diebus pluribus
usque ad hodiernam diem servastis mandatum Domini De
vestri.

4. Nunc autem requiem dedit Dominus Deus noster fra-
tribus nostris, quemadmodum dixerat eis : nunc igitur re-
vertentes redite ad domos vestras, et ad terram possessio-
nis vestrae quam dedit vobis Moyses trans Jordanem.

5. Sed custodite valde facere mandata et legem quam
mandavit nobis facere Moyses puer Domini, diligere Domi-
num Deum nostrum, ambulare omnibus viis ejus, servare
mandata ejus, et adherere ei, et servire ei ex tota ment-
vestra et ex tota anima vestra.

6. Et benedixit eos Jesus, et dimisit eos. Et iverunt ad
domos suas.

7. Et dimidia tribui Manasse dedit Moyses in Basanitide,
et dimidia dedit Jesus cum fratribus ejus trans Jordanem
juxta mare. Et ubi dimisit eos Jesus in domos suas, et ben-
dixit eis,

8. et in divitiis multis abierunt in domos suas : et pecora
multa valde, et argentum, et aaurum, et ferrum, et vestem
multam dividerunt praedam inimicorum cum fratribus suis.

9. Et iverunt filii Ruben, et filii Gad, et dimidium tribus
Manasse, a filiis Israel in Selo in terra Chanaan ad abundum
in terram Galaad, in terram possessionis eorum, quam
haereditaverunt eam per constitutionem Domini in manu
Moysi.

10. Et venerunt in Galaad Jordanis, qui est in terra Cha-
naan, et aedificaverunt filii Ruben et filii Gad et dimidia
tribus Manasse illic aram super Jordanem, aram magnam
videre.

11. Et audierunt filii Israel dicentium : Ecce aedificave-
runt filii Ruben et filii Gad et dimidia tribus Manasse aram
super fines terrae Chanaan super Galaad Jordanis in transitu
filiorum Israel.

12. Et congregati sunt omnes filii Israel in Selo, ut ascen-
dentes debellarent eos.

13. Et miserunt filii Israel ad filios Ruben et ad filios Gad
et ad filios dimidia tribus Manasse in terram Galaad Phinees
filium Eleazari filii Aaron principis sacerdotum,

14. καὶ δέκα τῶν ἀρχόντων μετ' αὐτοῦ· ἄρχων εἷς ἀπὸ οἴκου πατριᾶς ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ· ἄρχοντες οἴκων πατριῶν εἰσιν χιλιάρχοι Ἰσραὴλ.

15. Καὶ παρεγένοντο πρὸς τοὺς υἱοὺς Ῥουβὴν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Γὰδ καὶ πρὸς τοὺς ἡμίσεις φυλῆς Μανασσὴ εἰς γῆν Γαλαὰδ, καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτοὺς, λέγοντες·

16. Τάδε λέγει πᾶσα ἡ συναγωγὴ Κυρίου· Τίς ἡ πλημμελεία αὐτῇ ἦν ἐπλημμελήσατε ἐναντίον τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ, ἀποστραφῆναι σήμερον ἀπὸ Κυρίου, οἰκοδομήσαντες ὑμῖν ἑαυτοῖς βωμὸν, ἀποστάτας ὑμᾶς γενέσθαι ἀπὸ τοῦ Κυρίου;

17. Μὴ μικρὸν ὑμῖν τὸ ἁμάρτημα Φογὼρ, ὅτι οὐκ ἐκαθαρίσθημεν ἀπ' αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐγενήθη πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ Κυρίου;

18. Καὶ ὑμεῖς ἀπεστράφητε σήμερον ἀπὸ Κυρίου· καὶ ἔσται, ἐὰν ἀποστήτε σήμερον ἀπὸ Κυρίου καὶ αὐριον, ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ ἔσται ἡ ὀργή.

19. Καὶ νῦν εἰ μικρὰ ἡ γῆ ὑμῶν τῆς κατασχέσεως ὑμῶν, διάβητε εἰς τὴν γῆν τῆς Κυρίου κατασχέσεως, οὗ κατασκηνοῖ ἐκεῖ ἡ σκηνὴ Κυρίου, καὶ κατακληρονομήσετε ἐν ἡμῖν, καὶ μὴ ἀπὸ Θεοῦ ἀποστάται γενήθητε καὶ ὑμεῖς, μὴδ' ἀποστήτε ἀπὸ Κυρίου, διὰ τὸ οἰκοδομῆσαι ὑμᾶς βωμὸν ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν.

20. Οὐκ ἰδοὺ Ἀχαρ ὁ τοῦ Ζαρὰ πλημμελεῖα ἐπλημμελήσεν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, καὶ ἐπὶ πᾶσαν συναγωγὴν Ἰσραὴλ ἐγενήθη ὀργή; καὶ οὗτος εἰς αὐτὸς ἀπέθανεν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ;

21. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, καὶ τὸ ἔθνος φυλῆς Μανασσὴ, καὶ ἐλάλησαν τοῖς χιλιάρχοις Ἰσραὴλ, λέγοντες·

22. Ὁ Θεὸς Θεὸς Κύριός ἐστι, καὶ ὁ Θεὸς Θεὸς αὐτὸς οἶδε, καὶ Ἰσραὴλ αὐτὸς γινώσκεται· εἰ ἐν ἀποστασίᾳ ἐπλημμελήσαμεν ἐναντὶ τοῦ Κυρίου, μὴ ῥύσαιτο ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

23. Καὶ εἰ ὡκοδομήσαμεν ἑαυτοῖς βωμὸν ὥστε ἀποστήναι ἀπὸ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, ὥστε ἀναθίβασαι ἐπ' αὐτὸν θυσιαν ὀλοκαυτωμάτων, ὥστε ποιῆσαι ἐπ' αὐτοῦ θυσίαν σωτηρίου, Κύριος ἐκζητήσει.

24. Ἀλλ' ἔνεκεν εὐλαβείας ῥήματος ποιήσαμεν τοῦτο, λέγοντες, ἵνα μὴ εἰπῶσι αὐριον τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις ὑμῶν· Τί ὑμῖν καὶ Κυρίῳ τῷ Θεῷ Ἰσραὴλ;

25. Καὶ ὅρια ἔθηκε Κύριος ἀναμέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν τὸν Ἰορδάνην, καὶ οὐκ ἐστὶν ὑμῖν μερὶς Κυρίου, καὶ ἀπαλλοτριώσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν τοὺς υἱοὺς ὑμῶν, ἵνα μὴ σέβωνται Κύριον.

26. Καὶ εἶπαμεν ποιῆσαι οὕτω, τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν βωμὸν τοῦτον, οὐχ ἔνεκεν καρπωμάτων οὐδὲ ἐνεκεν θυσιῶν,

27. ἀλλ' ἵνα ᾗ τοῦτο μαρτύριον ἀναμέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν, καὶ ἀναμέσον τῶν γενεῶν ἡμῶν μετ' ἡμᾶς, τοῦ λατρεῖν λατρείαν Κυρίου ἐναντίον αὐτοῦ, ἐν τοῖς καρπωμασιν ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς θυσίαις ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ἡμῶν καὶ οὐκ ἐροῦσι τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις ὑμῶν αὐριον· Οὐκ ἐστὶν ὑμῖν μερὶς Κυρίου.

28. Καὶ εἶπαμεν· Ἐὰν γένηται ποτε καὶ λαλήσωσι πρὸς ἡμᾶς, ἡ ταῖς γενεαῖς ἡμῶν αὐριον, καὶ ἐροῦσιν· Ἰδετε ὁμοίωμα τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου, ὃ ἐποίησαν

14. et decem ex principibus cum eo : princeps unus de domo familiæ ex omnibus tribubus Israel : principes domorum familiarum sunt chiliarchi Israel.

15. Et advenerunt ad filios Ruben et ad filios Gad et ad dimidios tribus Manasse in terram Galaad, et locuti sunt ad eos, dicentes :

16. Hæc dicit universa synagoga Domini : Quod est delictum hoc quod deliquistis ante Deum Israel, averti hodie a Domino, ædificantes vobis ipsis aram, apostatas vos fieri a Domino?

17. Numquid parvum vobis peccatum Phogor, quod non sumus mundati ab eo usque in diem hanc, et facta est plaga in synagoga Domini?

18. Et vos aversi estis hodie a Domino : et erit, si receseritis hodie a Domino et cras, super omnem Israel erit ira.

19. Et nunc si parva terra vestra possessionis vestræ, transite ad terram possessionis Domini, ubi habitat illud tabernaculum Domini, et possidebitis in nobis, et nolite a Deo fieri apostatæ et vos, et nolite recedere a Domino, eo quod ædificetis vos aram extra altare Domini Dei nostri.

20. Nonne ecce Achar filius Zara delicto deliquit ab anathemate, et super universam synagogam Israel facta est ira? et unus hic ipse mortuus est in suo ipsius peccato?

21. Et responderunt filii Ruben, et filii Gad, et dimidium tribus Manasse, et locuti sunt chiliarchis Israel, dicentes :

22. Deus Deus Dominus est, et Deus Deus ipse novit, et Israel ipse cognosceat : si in apostasia deliquimus ante Dominum, non eximat nos in die hac.

23. Et si ædificavimus nobis ipsis aram ut recedamus a Domino Deo nostro, ut ascendere faciamus super eam sacrificium holocaustorum, ut faciamus super eam sacrificium salutis, Dominus exquiret.

24. Sed propter cautelam verbi fecimus hoc, dicentes, ut non dicant cras filii vestri filiis nostris : Quid vobis et Domino Deo Israel?

25. Et fines posuit Dominus inter nos et vos Jordanem, et non est vobis pars Domini, et abalienabunt filii vestri filios nostros, ut non venerentur Dominum.

26. Et diximus facere sic, ædificare aram hanc, non propter oblationes neque propter sacrificia,

27. sed ut sit hoc testimonium inter nos et vos, et inter progenies nostras post nos, servire servitutem Domini coram eo, in oblationibus nostris et in sacrificiis nostris et in sacrificiis salutarium nostrorum : et non dicent filii vestri filiis nostris cras : Non est vobis pars Domini.

28. Et diximus : Si quando factum fuerit et locuti fuerint ad nos, vel generationibus nostris cras, et dicent : Videte simulachrum altaris Domini quod fecerunt patres

οἱ πατέρες ἡμῶν, οὐκ ἔνεκεν καρπιωμάτων οὐδὲ ἔνεκεν θυσιῶν, ἀλλὰ μαρτύριον ἐστὶν ἀναμέσον ὑμῶν καὶ ἀναμέσον ἡμῶν, καὶ ἀναμέσον τῶν υἱῶν ἡμῶν.

29. Μὴ γένοιτο οὖν ἡμᾶς ἀποστραφῆναι ἀπὸ Κυρίου ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ἀποστῆναι ἀπὸ Κυρίου, ὥστε οἰκοδομῆσαι ἡμᾶς θυσιαστήριον τοῖς καρπώμασι καὶ ταῖς θυσίαις Σαλαμὶν καὶ τῇ θυσίᾳ τοῦ σωτηρίου, πλὴν τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου ὃ ἐστὶν ἐναντίον τῆς σκηνῆς αὐτοῦ.

30. Καὶ ἀκούσας Φινεὺς ὁ ἱερεὺς καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς Ἰσραὴλ οἱ ἦσαν μετ' αὐτοῦ τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησαν οἱ υἱοὶ 'Ρουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς Μανασσῆ, καὶ ἤρρεσεν αὐτοῖς.

31. Καὶ εἶπε Φινεὺς ὁ ἱερεὺς τοῖς υἱοῖς 'Ρουβὴν καὶ τοῖς υἱοῖς Γὰδ καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ· Σήμερον ἐγνώκαμεν ὅτι μεθ' ἡμῶν Κύριος, διότι οὐκ ἐπλημμελήσατε ἐναντίον Κυρίου πλημμελείαν, καὶ ὅτι ἐρρύσασθε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς Κυρίου.

32. Καὶ ἀπέστρεψε Φινεὺς ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες ἀπὸ τῶν υἱῶν 'Ρουβὴν καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Γὰδ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσεος φυλῆς Μανασσῆ ἐκ τῆς Γαλαὰδ εἰς γῆν Χαναάν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς τοὺς λόγους·

33. καὶ ἤρρεσε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ. Καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ εὐλόγησαν τὸν Θεὸν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπαν μηκέτι ἀναβῆναι πρὸς αὐτοὺς εἰς πόλεμον ἐξολοθρεῦσαι τὴν γῆν τῶν υἱῶν 'Ρουβὴν καὶ τῶν υἱῶν Γὰδ καὶ τοῦ ἡμίσεος φυλῆς Μανασσῆ, καὶ κατήχησαν ἐπ' αὐτῆς.

34. Καὶ ἐπωνόμασεν Ἰησοῦς τὸν βωμὸν τῶν 'Ρουβὴν καὶ τῶν Γὰδ καὶ τοῦ ἡμίσεος φυλῆς Μανασσῆ, καὶ εἶπεν, ὅτι μαρτύριον ἐστὶν ἀναμέσον αὐτῶν, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς αὐτῶν ἐστι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ΄.

1. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας πλείους, μετὰ τὸ καταπαῦσαι Κύριον τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κυκλόθεν, καὶ Ἰησοῦς πρεσβύτερος προβέδῃ καὶ ταῖς ἡμέραις·

2. καὶ συνεκάλεσεν Ἰησοῦς πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ τὴν γερούσιαν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν, καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν, καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐγὼ γεγῆρα καὶ προβέβηκα ταῖς ἡμέραις·

3. ὑμεῖς δὲ ἐωράκατε ὅσα ἐποίησε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τούτοις ἀπὸ προσώπου ἡμῶν, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἐκπολεμήσας ὑμῖν.

4. Ἰδετε ὅτι ἐπέβριφα ὑμῖν τὰ ἔθνη τὰ καταλειμμένα ὑμῖν ταῦτα ἐν τοῖς κλήροις εἰς τὰς φυλάς ὑμῶν, ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐξολοθρεύσα, καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης ὀρίει ἐπὶ δυσμὰς ἡλίου.

5. Κύριος δὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν οὗτος ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ἡμῶν, ἕως ἂν ἀπόλυνται· καὶ ἀποστελεῖ αὐτοῖς τὰ θηρία τὰ ἄγρια ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ αὐτοὺς καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ κατακληρονομήσατε τὴν γῆν αὐτῶν, καθὰ ἐλάλησε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ὑμῖν.

nostri, non propter oblationes neque propter sacrificia, sed testimonium est inter vos et inter nos, et inter filios nostros.

29. Absit igitur nos averti a Domino in hodierna die, recedere a Domino, ædificando nos altare oblationibus et sacrificiis Salamin et sacrificio salutaris, præter altare Domini quod est ante tabernaculum ejus.

30. Et audiens Phinees sacerdos et omnes principes synagoge Israel qui erant cum eo verba quæ locuti sunt filii Ruben et filii Gad et dimidium tribus Manasse, et placuit eis.

31. Et dixit Phinees sacerdos filiis Ruben et filiis Gad et dimidiæ tribui Manasse : Hodie cognovimus quia nobiscum Dominus, eo quod non deliquistis ante Dominum delictum, et quia eruistis filios Israel de manu Domini.

32. Et revertit Phinees sacerdos et principes a filiis Ruben et a filiis Gad et a dimidia tribu Manasse de Galaad in terram Chanaan ad filios Israel, et responderunt eis verba :

33. et placuit filiis Israel. Et locuti sunt ad filios Israel et benedixerunt Deum filiorum Israel, et dixerunt non ultra ascendere ad eos in bellum ad exterminandam terram filiorum Ruben et filiorum Gad et dimidiæ tribus Manasse, et habitaverunt super eam.

34. Et cognominavit Jesus aram ipsorum Ruben et ipsorum Gad et dimidiæ tribus Manasse, et dixit, quoniam testimonium est inter eos, quia Dominus Deus eorum est.

CAPUT XXIII.

1. Et factum est post dies plures, postquam Dominus quiescere fecit Israel ab omnibus inimicis ejus in circuitu, et Jesus senior provecus diebus :

2. et convocavit Jesus omnes filios Israel, et seniores eorum, et principes eorum, et judices eorum, et scribas eorum, et dixit ad eos : Ego senex et provecus sum diebus :

3. vos autem vidistis quæcumque fecit Dominus Deus noster omnibus gentibus his a facie nostra, quoniam Dominus Deus vester qui debellavit pro vobis.

4. Videtis quia feci cadere vobis gentes residuas vobis in sortibus in tribus vestras, a Jordane omnes gentes, et exterminavi, et a mari magno terminabit ad occasum solis.

5. Dominus autem Deus noster hic exterminabit eos a facie nostra, donec pereant : et mittet eis bestias agresas quoadusque exterminaverit eos et reges eorum a facie vestra, et hæreditabitis terram eorum, sicut locutus est Dominus Deus noster vobis.

6. Κατισχύσατε οὖν σφόδρα φυλάσσειν καὶ ποιεῖν ἵνα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου Μωϋσῆ, καὶ μὴ ἐκκλίνητε εἰς δεξιὰ ἢ εὐώνυμα,

7. ὅπως μὴ εἰσέλθῃτε εἰς τὰ ἔθνη τὰ καταλειμμένα ταῦτα· καὶ τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν αὐτῶν οὐκ ὀνομασθήσεται ἐν ὑμῖν, οὐδὲ μὴ λατρεύσητε, οὐδὲ μὴ ροκυνήσητε αὐτοῖς,

8. ἀλλὰ Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν προσκολληθήσεσθε, καθάπερ ἐποιήσατε ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

9. Καὶ ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς Κύριος ἀπὸ προσώπου μῶν ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρά· καὶ οὐδεὶς ἀντίστη κατενώπιον ἡμῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

10. Εἰς ὑμῶν ἐδόξα χιλιούς, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν οὗτος ἐξεπολέμει ὑμῖν, καθάπερ εἶπεν ἡμῖν.

11. Καὶ φυλάξασθε σφόδρα τοῦ ἀγαπᾶν Κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν.

12. Ἐὰν γὰρ ἀποστραφῇτε καὶ προσθῇτε τοῖς ὑποειρηθείσιν ἔθνεσι τούτοις τοῖς μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐπιγυμνάζητε τοὺς πόδας αὐτοῦς, καὶ συγκαταμιγνῆτε αὐτοῖς καὶ αὐτοὶ ὑμῖν,

13. γινώσκατε ὅτι οὐ μὴ προσθῇ Κύριος τοῦ ἐξολοθρεῦσαι τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου ὑμῶν· καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς παγίδας καὶ εἰς σκάνδαλα καὶ εἰς ἥλους ἐν ταῖς πέτραις ὑμῶν, καὶ εἰς βολίδας ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, ἕως ἂν ἀπολησθε ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ταύτης ἣν ἔδωκεν ὑμῖν Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν.

14. Ἐγὼ δὲ ἀποτρέγω τὴν ὁδόν, καθὰ καὶ πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ γινώσκατε τῇ καρδίᾳ ὑμῶν καὶ τῇ ψυχῇ ὑμῶν, διότι οὐκ ἔπεσεν εἰς λόγος ἀπὸ πάντων τῶν λόγων ὧν εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν πρὸς πάντα τὰ ἀντίχοντα ὑμῖν, οὐ διεφύνησεν ἐξ αὐτῶν.

15. Καὶ ἔσται ὁν τρόπον ἥκει πρὸς ἡμᾶς πάντα τὰ ῥήματα τὰ καλὰ ἃ ἐλάλησε Κύριος ἐφ' ὑμᾶς, οὕτως ἐπάξει Κύριος ὁ Θεὸς ἐφ' ὑμᾶς πάντα τὰ ῥήματα τὰ πονηρὰ ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ταύτης ἣς ἔδωκε Κύριος ὑμῖν,

16. ἐν τῷ παραθεῖναι ὑμᾶς τὴν διαθήκην Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν ἣν ἐνετείλατο ἡμῖν, καὶ πορευθέντες λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς (*).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Καὶ συνήγαγεν Ἰησοῦς πάσας φυλάς Ἰσραὴλ εἰς Σηλῶ, καὶ συνεκάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν, καὶ ἔστησεν αὐτοὺς ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ,

2. καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς πάντα τὸν λαόν· Τὰδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Πέραν τοῦ ποταμοῦ παρῆλθον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ ἀπαρχῆς, Θάρα ὁ πατὴρ Ἀβραάμ, καὶ ὁ πατὴρ Ναχώρ, καὶ ἐλάτρευσαν θεοὺς ἑτέροις.

3. Καὶ ἔλαβον τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν Ἀβραάμ ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὠδήγησα αὐτὸν ἐν πάσῃ τῇ γῇ· καὶ ἐπλήθυνα αὐτοῦ σπέρμα,

4. καὶ ἔδωκα αὐτῷ τὸν Ἰσαὰκ, καὶ τῷ Ἰσαὰκ τὸν

6. Confortamini igitur valde ad custodiendum et faciendum omnia quæ scripta sunt in libro legis Moysi, ut non declinetis in dextra vel sinistra,

7. ut non intretis in gentes residuas istas : et nomina deorum eorum non nominabuntur in vobis, neque servietis, neque adorabitis eos,

8. sed Domino Deo nostro adhærebitis, sicut fecistis usque in diem hanc.

9. Et exterminabit eos Dominus a facie vestra gentes magnas et fortes : et nemo restitit coram nobis usque in diem hanc.

10. Unus e vobis persecutus est mille, quoniam Dominus Deus noster hic debellabat pro vobis, sicut dixit nobis.

11. Et observate valde diligere Dominum Deum nostrum.

12. Si enim aversi fueritis et appositi fueritis residuis gentibus istis quæ vobiscum, et connubia feceritis ad eos, et commistis fueritis eis et ipsi vobis,

13. noscite quia non adjiciet Dominus exterminare gentes istas a facie vestra : et erunt vobis in laqueos et in scandala et in clavos in calcaneis vestris, et in jacula in oculis vestris, donec disperdamini de terra bona hac quam dedit vobis Dominus Deus vester.

14. Ego autem recurro viam, sicut et omnes qui sunt super terram : et cognoscetis corde vestro et anima vestra, quoniam non cecidit unum verbum de omnibus verbis quæ dixit Dominus Deus noster ad omnia pertinentia nobis, non dissonuit ex eis.

15. Et erit quemadmodum veniunt ad nos omnia verba bona quæ locutus est Dominus super vos, ita inducet Dominus Deus super vos omnia verba mala quoadusque exterminaverit vos de terra bona hac quam dedit Dominus vobis,

16. in transgrediendo vos testamentum Domini Dei nostri quod mandavit nobis, et ambulantes servieritis diis aliis et adoraveritis eos.

CAPUT XXIV.

1. Et congregavit Jesus omnes tribus Israel in Selo, et convocavit seniores eorum et scribas eorum et iudices eorum, et statuit eos ante Deum,

2. et dixit Jesus ad omnem populum : Hæc dicit Dominus Deus Israel : Trans flumen inhabitaverunt patres vestri ab initio, Thara pater Abraham, et pater Nachor, et servierunt diis alienis.

3. Et assumpsi patrem vestrum Abraham de trans flumine, et deduxi eum in omnem terram : et multiplicavi ejus semen,

4. et dedi ei Isaac, et ipsi Isaac Jacob et Esau. Et dedi

(*) 16. Καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ Κύριος ἐν ὑμῖν, καὶ ἀποσπάσει σε τὸ τάχος ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἣς ἔδωκε Κύριος ὑμῖν. (Ald.)

16 Et irascetur furore Dominus in vos, et expellet te cito de terra ista bona quam dedit Dominus vobis.

Ἰακώβ καὶ τὸν Ἡσαῦ. Καὶ ἔδωκε τῷ Ἡσαῦ τὸ μέρος τὸ Σηεὶρ κληρονομήσαι αὐτῷ, καὶ Ἰακώβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ κραταῖον. Καὶ ἐκάκωσαν αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι.

(*) 5. Καὶ ἐπάταξε τὴν Αἴγυπτον ἐν σημείοις οἷς ἐποίησα ἐν αὐτοῖς,

6. καὶ μετὰ ταῦτα ἐξήγαγε τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ εἰσῆλθε εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθρὰν, καὶ κατεδίωξαν οἱ Αἰγύπτιοι ὀπίσω τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν ἄρμασι καὶ ἐν ἵπποις εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθρὰν.

7. καὶ ἀνεδοῦσαμεν πρὸς Κύριον, καὶ ἔδωκε νεφέλην καὶ γνόφον ἀναμέσον ἡμῶν καὶ ἀναμέσον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκάλυψε αὐτούς. Καὶ εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν ὅσα ἐποίησε Κύριος ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ ἦτε ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας πλείους.

8. Καὶ ἤγαγεν ἡμᾶς εἰς γῆν Ἀμορρᾶϊων τῶν κατοικούντων πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν καὶ κατεκληρονομήσατε τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ἐξωλοθεύσατε αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν.

9. Καὶ ἀνέστη Βαλὰχ ὁ τοῦ Σεπφὼρ βασιλεὺς Μωὰβ, καὶ παρετάξατο τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσε τὸν Βαλαάμ ἀράσασθαι ἡμῖν.

10. Καὶ οὐκ ἠθέλησε Κύριος ὁ Θεὸς σου ἀπολέσαι σε· καὶ εὐλογίαις εὐλόγησεν ἡμᾶς, καὶ ἐξέιλτο ἡμᾶς ἐκ χειρῶν αὐτῶν, καὶ παρέδωκεν αὐτούς.

11. Καὶ διέβητε τὸν Ἰορδάνην, καὶ παρεγενήθητε εἰς Ἱεριχῶν καὶ ἐπολέμησαν πρὸς ἡμᾶς οἱ κατοικοῦντες Ἱεριχῶν, ὁ Ἀμορρᾶϊος, καὶ ὁ Χαναναῖος, καὶ ὁ Φερεζαῖος, καὶ ὁ Εὐαῖος, καὶ ὁ Ἰεβουσαῖος, καὶ ὁ Χετταῖος, καὶ ὁ Γεργεσαῖος· καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν.

12. Καὶ ἐξαπέστειλε προτέραν ὑμῶν τὴν σφηκίαν, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ἡμῶν δώδεκα βασιλεῖς τῶν Ἀμορρᾶϊων, οὐκ ἐν τῇ βομβραῖα σου οὐδὲ ἐν τῷ τόξῳ σου.

13. Καὶ ἔδωκεν ὑμῖν γῆν ἐφ' ἣν οὐκ ἐκοπιάσατε ἐπ' αὐτῆς, καὶ πόλεις ἃς οὐκ ὠκοδομήκατε, καὶ κατοικήσθητε ἐν αὐταῖς· καὶ ἀμπελώνας καὶ ἐλαιῶνας οὓς οὐκ ἐρυτεύσατε ὑμεῖς, ἐδεσθε.

14. Καὶ νῦν φοβήθητε Κύριον, καὶ λατρεύσατε αὐτῷ ἐν εὐθύτητι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλοτρίους, οἷς ἐλάτρευσαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ λατρεύσατε Κυρίῳ.

15. Εἰ δὲ μὴ ἀρέσκει ὑμῖν λατρεύειν Κυρίῳ, ἐκλέξασθε ὑμῖν αὐτοῖς σήμερον τίνι λατρεύσητε, εἴτε τοῖς θεοῖς τῶν πατέρων ὑμῶν, τοῖς ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, εἴτε τοῖς θεοῖς τῶν Ἀμορρᾶϊων ἐν οἷς ὑμεῖς κατοικεῖτε ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν· ἐγὼ δὲ καὶ ἡ οἰκία μου λατρεύσομεν Κυρίῳ, ὅτι ἅγιός ἐστι.

Esau montem Seir ad hereditandum ei, et Jacob et filii ejus descenderunt in Egyptum, et facti sunt ibi in gentem magnam et multam et validam. Et afflixerunt eos Egyptii.

5. Et percussi Egyptum in signis quæ feci in eis.

6. Et post hæc eduxit patres nostros de Egypto, et intrastis in mare rubrum, et persecuti sunt Egyptii post patres nostros in curribus et in equis in mare rubrum :

7. et exclamavimus ad Dominum, et dedit nubem et caliginem inter nos et inter Egyptios, et induxit super eos mare et operuit illos. Et viderunt oculi vestri quæcumque fecit Dominus in terra Egypto, et fuistis in deserto dies plures.

8. Et duxit nos in terram Amorrhæorum habitantium trans Jordanem, et tradidit eos Dominus in manus nostras : et hereditastis terram eorum, et exterminastis eos a facie vestra.

9. Et surrexit Balac filius Sephor rex Moab, et instruxit exercitum contra Israel, et mittens vocavit Balaam ad maledicendum nos.

10. Et noluit Dominus Deus tuus perdere te : et benedictionibus benedixit nos, et eripuit nos de manibus eorum, et tradidit eos.

11. Et transistis Jordanem, et advenistis in Jericho : et bellaverunt adversus nos qui habitabant Jericho, Amorrhæus, et Chananæus, et Pherezeus, et Evæus, et Jebasæus, et Chettæus, et Gergesæus : et tradidit eos Dominus in manus nostras.

12. Et misit ante vos vespas, et emisit eos a facie nostra duodecim reges Amorrhæorum, non in gladio tuo neque in arcu tuo.

13. Et dedit vobis terram super quam non laborastis super eam, et civitates quas non ædificastis, et habitastis in eis : et vineas et oliveta quæ non plantastis vos, comeditis.

14. Et nunc timete Dominum, et servite ei in rectitudine et in justitia, et circumauferte deos alienos, quibus servierunt patres nostri trans flumen et in Egypto, et servite Domino.

15. Si autem non placet vobis servire Domino, eligite vobis ipsis hodie cui serviat, sive diis patrum vestrorum, iis qui in transfluviali, sive diis Amorrhæorum in quibus vos habitabitis super terram eorum : ego autem et domus mea serviemus Domino, quia sanctus est.

5. Καὶ ἀπέστειλε Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, καὶ ἐπάταξεν τὴν Αἴγυπτον, ἐν οἷς ἐποίησεν ἐν αὐτοῖς.

6. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξήγαγεν ἡμᾶς, καὶ ἐξήγαγεν τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ Αἰγύπτου.... (Compl.)

5. Misique Moysen et Aaron, et percussit Egyptum, in iis quæ fecit in eis.

6. Et post hæc eduxit vos, et eduxit patres vestros de Egypto....

16. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ λαὸς εἶπε· Μὴ γένοιτο ἡμῖν ἰταλιτεῖν Κύριον, ὥστε λατρεύειν θεοὺς ἑτέροις.

17. Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, αὐτὸς Θεὸς ἐστίν· αὐτὸς ἡγάγεον ἡμᾶς καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἐκάλυψε ἡμᾶς ἐν πάσῃ τῇ ὁδῷ ἣ ἐπορεύθημεν ἐν ἣ, καὶ ἐν πάσι τοῖς ἔθνεσιν οὓς παρήλαθον δι' αὐτῶν.

18. Καὶ ἐξέβαλε Κύριος τὸν Ἀμορραῖον καὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κατοικοῦντα τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου ἡμῶν· ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς λατρεύσομεν Κυρίῳ, οὗτος γὰρ Θεὸς ἡμῶν ἐστί.

19. Καὶ εἶπεν Ἰησοὺς πρὸς τὸν λαόν· Οὐ μὴ δύσθε λατρεύειν Κυρίῳ, ὅτι ὁ Θεὸς ἅγιός ἐστι· καὶ ζηώσας οὗτος οὐκ ἀνήσει τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν καὶ τὰ νομήματα ὑμῶν,

20. ἥνίκα ἂν ἐγκαταλίπητε Κύριον καὶ λατρεύσητε τοῖς ἑτέροις· καὶ ἐπελθὼν κακώσῃ ὑμᾶς, καὶ ἐξανάλῃει ὑμᾶς ἀνθ' ὧν εὖ ἐποίησεν ὑμᾶς.

21. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν· Οὐχί, ἀλλὰ Κυρίῳ λατρεύσομεν.

22. Καὶ εἶπεν Ἰησοὺς πρὸς τὸν λαόν· Μάρτυρες ὑμεῖς καθ' ὑμῶν, ὅτι ὑμεῖς ἐξελέξασθε Κυρίῳ λατρεύειν αὐτῷ.

23. Καὶ νῦν περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς ἐν ὑμῖν, καὶ εὐθύνατε τὴν καρδίαν ὑμῶν πρὸς Κύριον Θεόν Ἰσραὴλ.

24. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν· Κυρίῳ λατρεύσομεν, καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκουσόμεθα.

25. Καὶ διέθετο Ἰησοὺς διαθήκην πρὸς τὸν λαόν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ νόμον καὶ κρίσιν ἐν Σηλῷ ἐνώπιον τῆς σκηνῆς τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ.

26. Καὶ ἔγραψε τὰ ρήματα ταῦτα εἰς βιβλίον νόμων τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἔλαβε λίθον μέγαν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν Ἰησοὺς ὑπὸ τὴν τέρμινθον ἀπέναντι Κυρίου.

27. Καὶ εἶπεν Ἰησοὺς πρὸς τὸν λαόν· Ἰδοὺ ὁ λίθος οὗτος ἐστὶ ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον, ὅτι αὐτὸς ἀνήκει πάντα τὰ λεχθέντα αὐτῷ ὑπὸ Κυρίου, ὅτι ἐλάλησε πρὸς ὑμᾶς σήμερον, καὶ οὗτος ἐστὶ ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ἥνίκα ἂν ψεύσῃσθε Κυρίῳ τῷ Θεῷ μου.

28. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοὺς τὸν λαόν, καὶ ἐπορεύθησαν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. (a)

(b) 31. Καὶ ἐλάτρευσε Ἰσραὴλ τῷ Κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰησοῦ, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων ὅσοι ἐπειλκυσαν τὸν χρόνον μετὰ Ἰησοῦ, καὶ ὅσοι εἶδον πάντα τὰ ἔργα Κυρίου ὅσα ἐποίησε τῷ Ἰσραὴλ.

(a) 29. Καὶ ἐγένετο μετ' ἐκείνου, καὶ ἀπέθανεν Ἰησοὺς υἱὸς Ναυῆ, δούλος Κυρίου, ἑκατὸν δέκα ἐτῶν.

30. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν πρὸς τοῖς ὁρίοις τοῦ κλήρου αὐτοῦ ἐν Θαμνασαράχ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἐφραὶμ ἀπὸ βορρᾶ τοῦ ὄρους τοῦ Γαλααδ· « ἐκεῖ ἔθηκαν μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ μνήμα εἰς ὃ ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεῖ τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας ἐν αἷς περιέτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν Γαλααίοις, ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου, » καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς Κύριος· καὶ ἐκεῖ εἰσιν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. »

(b) 32. Καὶ τὰ ὅσα Ἰωσήφ ἀνήγαγον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ κατώρυζαν ἐν Σικίμοις ἐν τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ ὃς ἐκτήσατο Ἰακώβ παρὰ τῶν Ἀμορραίων τῶν κατοικούντων ἐν Σικίμοις ἀγνάθων ἑκατὸν, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰωσήφ ἐν μερίδι.

16. Et respondens populus dixit : Absit a nobis derelinquere Dominum, ut serviamus diis aliis.

17. Dominus Deus noster, ipse Deus est : ipse eduxit nos et patres nostros de Ægypto, et custodivit nos in omni via qua ivimus in ea, et in omnibus gentibus quas transivimus per eas.

18. Et ejecit Dominus Amorrhæum et omnes gentes inhabitantes terram a facie nostra : sed et nos serviemus Domino, hic enim Deus noster est.

19. Et dixit Jesus ad populum : Non poteritis servire Domino, quoniam Deus sanctus est : et zelans ipse non dimittet peccata vestra et iniquitates vestras,

20. quancumque dereliqueritis Dominum et servieritis diis aliis : et invadens affliget vos, et delebit vos pro iis quæ benefecit vobis.

21. Et dixit populus ad Jesum : Nequaquam, sed Domino serviemus.

22. Et dixit Jesus ad populum : Testes vos contra vos, quia vos elegistis Domino servire ei.

23. Et nunc circumauferte deos alienos qui in vobis, et dirigite cor vestrum ad Dominum Deum Israel.

24. Et dixit populus ad Jesum : Domino serviemus, et vocem ejus audiemus.

25. Et disposuit Jesus testamentum ad populum in illa die, et dedit illi legem et judicium in Selo coram tabernaculo Dei Israel.

26. Et scripsit verba hæc in libro legum Dei. Et accepit lapidem magnum, et statuit illum Jesus sub terebintho ante Dominum.

27. Et dixit Jesus ad populum : Ecce lapis iste erit in vobis in testimonium, quia hic audivit omnia quæ dicta sunt ei a Domino, quicquid locutus est ad vos hodie, et hic erit in vobis in testimonium in novissimis diebus, cum mentiti fueritis Domino Deo meo.

28. Et misit Jesus populum, et iverunt unusquisque ad locum suum.

31. Et servivit Israel Domino omnes dies Jesu, et omnes dies seniorum quicumque traduxerant tempus cum Jesu, et quicumque viderant omnia opera Domini quæ fecerat ipsi Israel.

29. Et factum est post illa, et mortuus est Jesus filius Nave, servus Domini, centum decem annorum.

30. Et sepelierunt eum ad fines sortis ejus in Thamnasachar in monte qui Ephraim ab aquilone montis qui Galaad : « ibi posuerunt cum eo in monumento in quo sepelierunt eum ibi cultros petrinus in quibus circumcidit filios Israel in Galgalis, cum eduxit eos de Ægypto, sicut constituit eis Dominus : et ibi sunt usque in hodiernam diem. »

32. Et ossa Joseph extulerunt filii Israel de Ægypto, et defoderunt in Sicimis in parte agri quem acquisivit Jacob ab Amorrhæis habitantibus in Sicimis agnabum centum, et dedit eam Joseph in parte.

33. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ Ἐλεάζαρ υἱὸς Ἀαρὼν ὁ ἀρχιερεὺς ἐτελεύτησε, καὶ ἐτάφη ἐν Γαβαὰρ Φινεὲς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἐφραιμ. « Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λαβόντες οἱ υἱοὶ « Ἰσραὴλ τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ περιέφερον ἐν ἑαυ- « τοῖς καὶ Φινεὲς ἐράτευσεν ἀντὶ Ἐλεάζαρ τοῦ πα- « τρός αὐτοῦ ἕως ἀπέθανε, καὶ κατωρύγη ἐν Γαβαὰρ « τῇ ἑαυτοῦ. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς « τὸν τόπον αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ἑαυτῶν πόλιν· καὶ ἐσέ- « θοντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν Ἀστάρτην, καὶ Ἀσταρῶθ, « καὶ τοὺς θεοὺς τῶν ἔθνων τῶν κύκλῳ αὐτῶν· καὶ πα- « ρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος εἰς χεῖρας Ἐγλὼμ τῷ βασι- « λεὶ Μωάβ, καὶ ἐκυρίευσεν αὐτῶν ἔτη δεκαπκτώ. »

33. Et factum est post hæc, et Eleazar filius Aaron prin-
ceps sacerdotum defunctus est, et sepultus est in Gabaar
Phinees filii sui, quam dedit ei in monte qui Ephraim. « In
« illa die sumentes filii Israel arcam Dei circumtulērunt in
« seipsis : et Phinees functus est sacerdotio pro Eleazaro
« patre suo quoadusque mortuus est, et defossus est in
« Gabaar quæ ipsius. Filii autem Israel abierunt unus-
« quisque ad locum suum et ad suam civitatem : et coluerunt
« filii Israel Astarten, et Astaroth, et deos gentium quæ in
« circuitu ipsorum : et tradidit eos Dominus in manus
« Eglom regi Moab, et dominatus est eorum annos decem
« octo. »

ΚΡΙΤΑΙ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευταίην Ἰησοῦ, καὶ ἐπη-
ρώτων οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ διὰ τοῦ Κυρίου, λέγοντες· Τίς
ἀναθήσεται ἡμῖν πρὸς τοὺς Χαναναίους ἀφηγούμενος
τοῦ πολεμῆσαι πρὸς αὐτούς;

2. Καὶ εἶπε Κύριος· Ἰούδας ἀναθήσεται, ἰδοὺ δέδωκα
τὴν γῆν ἐν χειρὶ αὐτοῦ.

3. Καὶ εἶπεν Ἰούδας τῷ Συμεὼν ἀδελφῷ αὐτοῦ·
Ἀνάβηθι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ κλήρῳ μου, καὶ παραταξώ-
μεθα πρὸς τοὺς Χαναναίους, καὶ πορεύσομαι καὶ γὼ
μετὰ σοῦ ἐν τῷ κλήρῳ σου· καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτοῦ
Συμεὼν.

4. Καὶ ἀνέβη Ἰούδας, καὶ παρέδωκε Κύριος τὸν
Χαναταῖον καὶ τὸν Φερεζαῖον εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν·
καὶ ἔκοψαν αὐτοὺς ἐν Βεζέκ εἰς δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν.

6. Καὶ κατέλαβον τὸν Ἀδωνιβεζέκ ἐν τῇ Βεζέκ, καὶ
παρετάξαντο πρὸς αὐτόν· καὶ ἔκοψαν τὸν Χαναταῖον
καὶ Φερεζαῖον.

6. Καὶ ἔφυγεν Ἀδωνιβεζέκ, καὶ κατέδραμον ὀπίσω
αὐτοῦ καὶ ἐλάβοσαν αὐτόν, καὶ ἀπέκοψαν τὰ ἄκρα
τῶν χειρῶν αὐτοῦ καὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

7. Καὶ εἶπεν Ἀδωνιβεζέκ· Ἐβδομήκοντα βασιλεῖς
τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν
αὐτῶν ἀποκεκομμένοι, ἦσαν συλλέγοντες τὰ ὑποκάτω
τῆς τραπέζης μου· καθὼς οὖν ἐποίησα, οὕτως ἀνταπέ-
δωκέ μοι ὁ Θεός. Καὶ ἀγούσιν αὐτόν εἰς Ἱερουσαλὴμ,
καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

8. Καὶ ἐπολιέμουν υἱοὶ Ἰούδα τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ
κατελάβοντο αὐτήν, καὶ ἐπάταξαν αὐτήν ἐν στοματι
βομφαίαις, καὶ τὴν πόλιν ἐνέπρησαν ἐν πυρὶ.

9. Καὶ μετὰ ταῦτα κατέδρασαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα πολε-
μῆσαι πρὸς τὸν Χαναταῖον τὸν κατοικοῦντα τὴν ὄρεινὴν
καὶ τὸν νότον καὶ τὴν πεδινήν.

10. Καὶ ἐπορεύθη Ἰούδας πρὸς τὸν Χαναταῖον τὸν
κατοικοῦντα ἐν Χεβρών· καὶ ἐξῆλθε Χεβρὼν ἐξ ἐναντίας·
καὶ τὸ ὄνομα ἦν Χεβρὼν τὸ πρότερον Καριαθαρβοκ-
σεφέρ, καὶ ἐπάταξαν τὸν Σεσσί καὶ Ἀχιμάν καὶ Θολμί,
γεννήματα τοῦ Ἐνάκ.

JUDICES.

CAPUT I.

1. Et factum est postquam defunctus est Jesus, et inter-
rogabant filii Israel per Dominum, dicentes : Quis ascendet
nobis ad Chananæos dux ad bellandum adversus eos ?

2. Et dixit Dominus : Judas ascendet, ecce dedi terram
in manu ejus.

3. Et dixit Judas ad Symeon fratrem suum : Ascende
mecum in sortem meam, et instruamus exercitum adversus
Chananæos, et ibo etiam ego tecum in sortem tuam : et ivit
cum eo Symeon.

4. Et ascendit Judas et tradidit Dominus Chananæum et
Pherezæum in manus eorum : et conciderunt eos in Beze-
ad decem millia virorum.

5. Et assecuti sunt Adonibezec in Bezece, et struxerunt
aciem adversus eum : et conciderunt Chananæum et Phere-
zæum.

6. Et fugit Adonibezec, et cucurrerunt post eum et ce-
perunt eum, et præciderunt summitates manuum ejus et
summitates pedum ejus.

7. Et dixit Adonibezec : Septuaginta reges summitates
manuum suarum et summitates pedum suorum abscissi,
erant colligentes quæ sub mensa mea : sicut igitur feci, sic
retribuit mihi Deus. Et ducunt eum in Jerusalem, et mor-
tuus est ibi.

8. Et oppugnabant filii Juda Jerusalem, et ceperunt eam,
et percusserunt eam in ore gladii, et civitatem incenderunt
in igni.

9. Et post hæc descenderunt filii Juda bellare in Chana-
næum inhabitantem montanam et austrum et campestem.

10. Et ivit Judas ad Chananæum habitantem in Chebron :
et exiit Chebron ex adverso : et nomen erat Chebron antea
Cariatharhocsepher, et percusserunt Sessi et Achiman et
Tholmi, genimina ipsius Enac.

11 Καὶ ἀνέβησαν ἐκεῖθεν πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Δαβὶρ· τὸ δὲ ὄνομα τῆς Δαβὶρ ἦν ἐμπροσθεν Καριαθ-σεφέρ, πόλις Γραμμάτων.

12. Καὶ εἶπε Χάλεβ· Ὅς ἂν πατάξῃ τὴν πόλιν τῶν Γραμμάτων καὶ προκαταλάβῃται αὐτήν, δώσω αὐτῇ τὴν Ἀσχά θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα.

13. Καὶ προκατέλαβετο αὐτὴν Γοθονιὴλ υἱὸς Κενὲξ ἀδελφοῦ Χάλεβ, ὁ νεώτερος· καὶ ἔδωκεν αὐτῇ Χάλεβ τὴν Ἀσχά θυγατέρα αὐτοῦ εἰς γυναῖκα.

14. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ εἰσόδῳ αὐτῆς, καὶ ἐπέσειεν αὐτὴν Γοθονιὴλ τοῦ αἰτῆσαι παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἄγρόν. Καὶ ἐγόγγυζεν καὶ ἐκραζεν ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου· Εἰς γῆν νότου ἐκδέδοσαι με. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Χάλεβ· Τί ἐστὶ σοι;

15. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀσχά· Δὸς δὴ μοι εὐλογίαν, ὅτι εἰς γῆν νότου ἐκδέδοσαι με, καὶ δώσεις μοι λύτρωσιν ὕδατος. Καὶ ἔδωκεν αὐτῇ Χάλεβ κατὰ τὴν καρδίαν αὐτῆς λύτρωσιν μετῴρων καὶ λύτρωσιν ταπεινῶν.

16. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰοθὺρ τοῦ Κιναίου τοῦ γαμβροῦ Μωϋσῆ ἀνέβησαν ἐκ πόλεως τῶν Φοινίκων μετὰ τῶν υἱῶν Ἰούδα εἰς τὴν ἔρημον τὴν οὖσαν ἐν τῷ νότῳ Ἰούδα, ἣ ἐστὶν ἐπὶ καταβάσεως Ἀράδ, καὶ κατῴκησαν μετὰ τοῦ λαοῦ.

17. Καὶ ἐπορεύθη Ἰούδας μετὰ Συμεὼν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἔκοψε τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα Σεφέθ, καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτούς. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, Ἀνάθεμα.

18. Καὶ οὐκ ἐκληρονόμησεν Ἰούδας τὴν Γάζαν οὐδὲ τὰ θρία αὐτῆς, οὐδὲ τὴν Ἀσκάλωνα οὐδὲ τὰ θρία αὐ-τῆς, καὶ τὴν Ἀκκαρὼν οὐδὲ τὰ θρία αὐτῆς, τὴν Ἀζωτον οὐδὲ τὰ περισπῶρια αὐτῆς.

19. Καὶ ἦν Κύριος μετὰ Ἰούδα· καὶ ἐκληρονόμησε τὸ ἔρος, ὅτι οὐκ ἠδυνάσθησαν ἐξολοθρεῦσαι τοὺς κατοικοῦν-τας τὴν κοιλάδα, ὅτι Πηγάβ διεστείλατο αὐτοῖς.

20. Καὶ ἔδωκαν τῷ Χάλεβ τὴν Χεδρὼν, καθὼς ἐλά-λησε Μωϋσῆς· καὶ ἐκληρονόμησεν ἐκεῖθεν τὰς τρεῖς πό-λεις τῶν υἱῶν Ἐνάχ.

21. Καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Ἱερουσα-λὴμ οὐκ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμίν· καὶ κατῴκησεν ὁ Ἰεβουσαῖος μετὰ τῶν υἱῶν Βενιαμὴν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

22. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰωσήφ, καὶ γε αὐτοὶ εἰς Βαιθλῆλ, καὶ Κύριος ἦν μετ' αὐτῶν.

23. Καὶ παρενέβαλον, καὶ κατεσχέψαντο Βαιθλῆλ· τὸ δὲ ὄνομα τῆς πόλεως ἦν ἐμπροσθεν Λουζά.

24. Καὶ εἶδον οἱ φυλάσσοντες, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐξεπο-ρεύετο ἐκ τῆς πόλεως, καὶ λαβὼν αὐτὸν, καὶ εἶπον αὐτῷ· Δεῖξον ἡμῖν τῆς πόλεως τὴν εἰσόδον, καὶ ποιήσο-μεν μετὰ σοῦ ὤλεος.

25. Καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὴν εἰσόδον τῆς πόλεως· καὶ ἐπάταξεν τὴν πόλιν ἐν στόματι βρομφαίας· τὸν δὲ ἀνδρα καὶ τὴν συγγένειαν αὐτοῦ ἐξαπέστειλαν.

26. Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀνὴρ εἰς γῆν Χεττίν, καὶ ὠκο-δόμησεν ἐκεῖ πόλιν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς Λουζά· τοῦτο ὄνομα αὐτῆς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

27. Καὶ οὐκ ἐξῆρε Μανασσὴ τὴν Βαιθσάν ἣ ἐστὶ Σκυλὼν πόλις, οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς οὐδὲ τὰ πε-ρίοικα αὐτῆς, οὐδὲ τὴν Θανάχ οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Δωρ οὐδὲ τὰς θυγατέ-ρας αὐτῆς, οὐδὲ τὸν κατοικοῦντα Βαλάχ οὐδὲ τὰ πε-

11. Et ascenderunt inde ad habitantes Dabir : nomen au-tem Dabir erat antea Cariathsepher, civitas Litterarum.

12. Et dixit Chaleb : Quicumque percusserit civitatem Litterarum et praecupaverit eam, dabo ei Ascha filiam meam in uxorem.

13. Et praecupavit eam Gothonieli filius Cenez fratris Chaleb, qui junior : et dedit ei Chaleb Ascha filiam suam in uxorem.

14. Et factum est in ingressu ejus, et incitavit eam Go-thoniel ad petendum a patre suo agrum. Et murmuravit et clamavit de subjugali : In terram austri tradidisti me. Et dixit ei Chaleb : Quid est tibi?

15. Et dixit ei Ascha : Da nunc mihi benedictionem, quo- niam in terram austri tradidisti me, et dabis mihi redem-ptionem aquae. Et dedit ei Chaleb secundum cor ejus redem-ptionem excelsorum et redemptionem humilium.

16. Et filii Jothor Cinai affinis Moysi ascenderunt de ci- vitate Palmarum cum filiis Juda in desertum quod est in austro Juda, quod est super descensum Arad, et habitave- runt cum populo.

17. Et ivit Judas cum Symeon fratre suo, et concidit Chananæum habitantem Sephet, et exterminaverunt eos. Et vocavit nomen civitatis, Anathema.

18. Et non hæreditavit Judas Gazam neque fines ejus, neque Ascalonem neque fines ejus, et Accaron neque fines ejus, Azotum neque adjacentia ejus.

19. Et erat Dominus cum Juda : et hæreditavit montem, quoniam non potuerunt exterminare inhabitantes in valle, quoniam Rechab obstitit eis.

20. Et dederunt ipsi Chaleb Chebron, sicut locutus est Moyses : et hæreditavit inde tres civitates filiorum Enac.

21. Et Jebusæum habitantem in Jerusalem non hære- ditaverunt filii Benjamin : et habitavit Jebusæus cum filiis Benjamin in Jerusalem usque in diem hanc.

22. Et ascenderunt filii Joseph, et utique ipsi in Baethel, et Dominus fuit cum eis.

23. Et castrametati sunt, et exploraverunt Baethel : no- men autem civitatis erat antea Luza.

24. Et viderunt qui observabant, et ecce vir egrediebatur e civitate, et ceperunt eum, et dixerunt ei : Ostende nobis civitatis ingressum, et faciemus tecum misericordiam.

25. Et ostendit eis ingressum civitatis : et percusserunt civitatem in ore gladii : virum autem et cognationem ejus dimiserunt.

26. Et ivit vir in terram Chettin, et edificavit ibi civita- tem, et vocavit nomen ejus Luza : hoc est nomen ejus us- que in diem hanc.

27. Et non abstulit Manasses Bathsan quæ est Scytharum civitas, neque filias ejus neque adjacentia ejus, neque Thanac neque filias ejus, neque habitantes Dor neque filias ejus, neque habitantem Balac neque adjacentia ejus neque filias ejus, neque habitantes Magedo neque adjacentia ejus

ρίοικα αὐτῆς οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Μαγεδὺν οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Ἰεβλαὰμ οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς· καὶ ἤρξατο ὁ Χαναναῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ.

28. Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐνίσχυσεν Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησε τὸν Χαναναῖον εἰς φόρον, καὶ ἐξαίρων οὐκ ἐξῆρεν αὐτόν.

29. Καὶ Ἐφραὶμ οὐκ ἐξῆρε τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Γαζέρ· καὶ κατώκησεν ὁ Χαναναῖος ἐν μέσῳ αὐτοῦ ἐν Γαζέρ, καὶ ἐγένετο εἰς φόρον.

30. Καὶ Ζαβουλὼν οὐκ ἐξῆρε τοὺς κατοικοῦντας Κέδρων, οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Δωμανά· καὶ κατώκησεν ὁ Χαναναῖος ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον.

31. Καὶ Ἀσὴρ οὐκ ἐξῆρε τοὺς κατοικοῦντας Ἀχχὼ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δὼρ, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Σιδῶνα, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δαλάφ, τὸν Ἀσχαζὶ, καὶ τὸν Χεβδὰ, καὶ τὸν Ναὶ, καὶ τὸν Ἐρεὺ.

32. Καὶ κατώκησεν ὁ Ἀσὴρ ἐν μέσῳ τοῦ Χαναναίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν, ὅτι οὐκ ἠδυνήθη ἐξάραι αὐτόν.

33. Καὶ Νεφθαλὶ οὐκ ἐξῆρε τοὺς κατοικοῦντας Βαιθσαμὺς καὶ τοὺς κατοικοῦντας Βαιθανάχ· καὶ κατώκησεν Νεφθαλὶ ἐν μέσῳ τοῦ Χαναναίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν· οἱ δὲ κατοικοῦντες Βαιθσαμὺς καὶ τὴν Βαιθενὲθ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς φόρον.

34. Καὶ ἐξέθλιψεν ὁ Ἀμορρᾶιος τοὺς υἱοὺς Δὰν εἰς τὸ ὄρος, ὅτι οὐκ ἀρῆξαν αὐτὸν καταβῆναι εἰς τὴν κοιλάδα.

35. Καὶ ἤρξατο ὁ Ἀμορρᾶιος κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τῷ ὀστρακῶδεϊ ἐν ᾧ αἱ ἀρκτοὶ καὶ ἐν ᾧ αἱ ἀλώπεκες, ἐν τῷ Μυρσινῶνι, καὶ ἐν Θαλαβίν. Καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ οἴκου Ἰωσήφ ἐπὶ τὸν Ἀμορρᾶιον, καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς φόρον.

36. Καὶ τὸ ὄριον τοῦ Ἀμορρᾶίου ἀπὸ τῆς ἀναβάσεως Ἀκραβὶν ἀπὸ τῆς πέτρας καὶ ἐπάνω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ ἀνέβη ἄγγελος Κυρίου ἀπὸ Γαλαὰ ἐπὶ τὸν Κλαυθμῶνα καὶ ἐπὶ Βαιθὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Τάδε λέγει Κύριος· Ἀνεβίβασα ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, καὶ εἰσῆγαγον ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν· καὶ εἶπα· Οὐ διασκεδάσω τὴν διαθήκην μου τὴν μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

2. Καὶ ὑμεῖς οὐ διαθήσεσθε διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις εἰς τὴν γῆν ταύτην, οὐδὲ τοῖς θεοῖς αὐτῶν προσκυνήσετε, ἀλλὰ τὰ γλυπτὰ αὐτῶν συντρίψετε, τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν καθελεῖτε· καὶ οὐκ εἰσυχούσατε τῆς φωνῆς μου, ὅτι ταῦτα ἐποίησατε.

3. Καγὼ εἶπον· Οὐ μὴ ἐξάρω αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς συνοχάς, καὶ οἱ θεοὶ αὐτῶν ἔσονται ὑμῖν εἰς σκάνδαλον.

4. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐλάλησεν ὁ ἄγγελος Κυρίου τοὺς λόγους τούτους πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐπῆραν ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἐκλαυσαν.

5. Καὶ ἐπωνόμασαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκεῖνου, Κλαυθμῶνες· καὶ ἐθυσίασαν ἐκεῖ τῷ Κυρίῳ.

et filias ejus, neque habitantes Jebllaam neque adjacentia ejus neque filias ejus : et cepit Chananæus habitare in terra hac.

28. Et factum est, quando prævaluit Israel, et fecit Chananæum in tributum, et auferens non abstulit eum.

29. Et Ephraim non abstulit Chananæum habitantem in Gazer : et habitavit Chananæus in medio ejus in Gazer, et factus est in tributum.

30. Et Zabulon non abstulit habitantes Cedron, neque habitantes Domana : et habitavit Chananæus in medio eorum, et factus est ei in tributum.

31. Et Aser non abstulit habitantes Accho, et factus est ei in tributum, et habitantes Dor, et habitantes Sidona, et habitantes Dalaph, et Aschazi, Chebda, et Nai, et Ereo.

32. Et habitavit Aser in medio Chananæi habitantis terram, quoniam non potuit auferre eum.

33. Et Nephthali non abstulit habitantes Bethsamys et habitantes Bethanac : et habitavit Nephthali in medio Chananæi habitantis terram : habitantes autem Bethsamys et Betheneth facti sunt eis in tributum.

34. Et contribulavit Amorrhæus filios Dan in monte, quoniam non permisierunt eum descendere in vallem.

35. Et cepit Amorrhæus habitare in monte testaceo in quo ursi et in quo vulpes, in Myrsinoni, et in Thalabin. Et gravata est manus domus Joseph super Amorrhæum, et factus est eis in tributum.

36. Et terminus Amorrhæi ab ascensu Acrabin a petra et supra.

CAPUT II.

1. Et ascendit Angelus Domini de Galgal super Clauthmona et super Bethel et super domum Israel, et dixit ad eos : Hæc dicit Dominus : Ascendere vos feci de Ægypto, et induxi vos in terram quam juravi patribus vestris : et dixi : Non dissipabo testamentum meum quod vobiscum in sæculum.

2. Et vos non disponetis testamentum iis qui insident in terra hac, neque deos eorum adorabitis, sed sculptilia eorum conteretis, altaria eorum destruetis : et non exaudistis vocem meam, quoniam hæc fecistis :

3. Et ego dixi : Non auferam eos a facie vestra, et erunt vobis in angustias, et dii eorum erunt vobis in scandalum.

4. Et factum est, postquam locutus est angelus Domini verba hæc ad omnes filios Israel, et elevaverunt populus vocem suam et ploraverunt.

5. Et cognominaverunt nomen loci illius, Clauthmones, id est, plorationes : et sacrificaverunt ibi Domino.

α. Καὶ ἐξαπέστειλεν Ἰησοῦς τὸν λαὸν, καὶ ἦλθεν ἀνὴρ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ κατακληρονομησάμενος τὴν γῆν.

7. Καὶ ἐδοῦλευσεν ὁ λαὸς τῷ Κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰησοῦ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων, ὅσοι ἐμακροήμερουσαν μετὰ Ἰησοῦ, ὅσοι ἐγνώσαν πᾶν τὸ ἔργον Κυρίου τὸ μέγα, ὅσα ἐποίησε ἐν τῷ Ἰσραὴλ.

8. Καὶ ἐτελεύτησεν Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ, δοῦλος Κυρίου, υἱὸς ἑκατὸν δέκα ἐτῶν.

9. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ὄρει τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν Θαμναθαρεῖ, ἐν ὄρει Ἐφραὶμ ἀπὸ βορρᾶ τοῦ ὄρους Γαὰς.

10. Καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη προσετέθησαν πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν καὶ ἀνέστη γενεὰ ἑτέρα μετ' αὐτοὺς, οἱ οὐκ ἐγνώσαν τὸν Κύριον, καὶ γε τὸ ἔργον ὃ ἐποίησε ἐν τῷ Ἰσραὴλ.

11. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐλάτρευσαν τοὺς βααλῖμ.

12. Καὶ ἐγκατέλιπον τὸν Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλω αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς· καὶ παρώργισαν τὸν Κύριον,

13. καὶ ἐγκατέλιπον αὐτὸν, καὶ ἐλάτρευσαν τῷ Βαάλ καὶ ταῖς Ἀστάρταις.

14. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας προνομιούντων, καὶ κατεπρόνομευσαν αὐτοὺς· καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν ἐτι ἀντιστῆναι κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν.

15. ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύοντο. Καὶ χεὶρ Κυρίου ἦν ἐπ' αὐτοὺς εἰς κακὰ, καθὼς ἐλάλησε Κύριος, καὶ καθὼς ᾤμασε Κύριος αὐτοῖς, καὶ ἐξέθλιψεν αὐτοὺς σφόδρα.

16. Καὶ ἤγειρε Κύριος κριτὰς, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς Κύριος ἐκ χειρὸς τῶν προνομιούντων αὐτοὺς. Καὶ γε τῶν κριτῶν οὐχ ὑπάρχουσιν,

17. ὅτι ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς· καὶ ἐξέκλιναν ταχὺ ἐκ τῆς δόξης ἧς ἐπορεύθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ εἰσακούειν τῶν λόγων Κυρίου· οὐκ ἐποίησαν οὕτω.

18. Καὶ ὅτι ἤγειρε Κύριος αὐτοῖς κριτὰς, καὶ ἦν Κύριος μετὰ τοῦ κριτοῦ, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ κριτοῦ, ὅτι παρεκλήθη Κύριος ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἀπὸ προσώπου τῶν πολιορκούντων αὐτοὺς καὶ ἐκθλιβόντων αὐτούς.

19. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπέθνησκειν ὁ κριτής, καὶ ἀπέστρεψαν καὶ πάλιν διεφθέρην ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν, πορεύεσθαι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, λατρεύειν αὐτοῖς καὶ προσκυνεῖν αὐτοῖς. Οὐκ ἀπέβριψαν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν, καὶ τὰς δόδους αὐτῶν τὰς σκληράς.

20. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν Ἀνὴρ ὢν ὅσα ἐγκατέλιπον τὸ ἔθνος τοῦτο τὴν διαθήκην μου ἣν ἐνετείλαμην τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ οὐκ εἰσέκουσαν τῆς φωνῆς μου,

21. καὶ ἐγὼ οὐ προσθήσω τοῦ ἐξῆραι ἀνδρὰ ἐκ προσώπου αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ὧν κατέλιπον Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ ἐν τῇ γῇ· καὶ ἀρῆκε

6. Et dimisit Jesus populum, et venit vir ad hereditatem suam hereditare terram.

7. Et servivit populus Domino omnes dies Jesu et omnes dies seniorum, qui prolongaverunt dies cum Jesu, quicumque cognoverunt omne opus Domini magnum, quaecumque fecit in Israel.

8. Et mortuus est Jesus filius Nave, servus Domini, filius centum decem annorum.

9. Et sepelierunt eum in termino hereditatis ejus in Thamnathares, in monte Ephraim ab aquilone montis Gaas.

10. Et omnis generatio illa appositi sunt ad patres suos: et surrexit generatio altera post eos, qui non scierunt Dominum, et opus quod fecerat in Israel.

11. Et fecerunt filii Israel malignum coram Domino, et servierunt Baalim.

12. Et dereliquerunt Dominum Deum patrum suorum, qui eduxit eos de terra Aegypti, et ambulaverunt post deos alios de diis gentium quae in circuitu eorum, et adoraverunt eos: et exacerbarunt Dominum,

13. et dereliquerunt eum, et servierunt Baal et Astartibus.

14. Et iratus est furore Dominus in Israel, et tradidit eos in manus praedantium, et deprædati sunt eos: et vendidit eos in manibus inimicorum suorum in circuitu, et non potuerunt ultra resistere ad faciem inimicorum suorum

15. in omnibus in quibus ibant. Et manus Domini erat super eos in mala, sicut locutus est Dominus, et sicut juravit Dominus eis, et contribulavit eos valde.

16. Et suscitavit Dominus judices, et salvavit eos Dominus de manu deprædantium eos. Ac ne iudicibus quidem obediunt,

17. quoniam exornati sunt post deos alios, et adoraverunt eos: et declinaverunt cito de via qua ambulaverunt patres eorum ad exaudiendum verba Domini: non fecerunt ita.

18. Et quia suscitabat Dominus eis judices, et fuit Dominus cum iudice, et salvavit eos de manu inimicorum eorum omnes dies iudicis, quoniam flectebatur Dominus a gemitu eorum a facie obsidentium eos et contribulantium eos.

19. Et factum est, postquam mortuus est iudex, et reverterunt et iterum corruperunt super patres suos, eundo post deos alios, ad serviendum illis et adorandum illos. Non abjecerunt studia sua et vias suas duras.

20. Et iratus est furore Dominus in Israel, et dixit: Pro iis quanta dereliquerunt gens haec testamentum meum quod mandavi patribus eorum, et non obediunt voci meae,

21. et ego non apponam auferre virum a facie ipsorum de gentibus quos reliquit Jesus filius Nave in terra: et dimisit

22. τοῦ πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσραὴλ, εἰ φυλάσσονται τὴν ὁδὸν Κυρίου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ ὃν τρόπον ἐφυλάξαν οἱ πατέρες αὐτῶν, ἡ οὐ.

23. Καὶ ἀφήσει Κύριος τὰ ἔθνη ταῦτα τοῦ μὴ ἐξῆραι αὐτὰ τὸ τάχος, καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὰ ἐν χειρὶ Ἰησοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ταῦτα τὰ ἔθνη ἃ ἀφῆκε Κύριος αὐτὰ ὥστε πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσραὴλ, πάντας τοὺς μὴ ἐγνωκότας τοὺς πολέμους Χαναάν.

2. Πλὴν διὰ τὰς γενεὰς υἱῶν Ἰσραὴλ τοῦ διδάξει αὐτοὺς πόλεμον, πλὴν οἱ ἐμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἐγνώσαν αὐτά.

3. Τὰς πέντε σατραπείας τῶν ἀλλοφύλων, καὶ πάντα τὸν Χαναναῖον, καὶ τὸν Σιδωνίον, καὶ τὸν Εὐαῖον τὸν κατοικοῦντα τὸν Λίβανον ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ Ἀερμών ὥς Λαβωεμάθ.

4. Καὶ ἐγένετο ὥστε πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσραὴλ, γυνῶνα εἰ ἀκούσονται τὰς ἐντολάς Κυρίου, ἃς ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

5. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατώκησαν ἐν μέσῳ τοῦ Χαναναίου, καὶ τοῦ Χετταίου, καὶ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ τοῦ Φερεζαίου, καὶ τοῦ Εὐαίου, καὶ τοῦ Ἰεβουσαίου.

6. Καὶ ἔλαβον τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἔδωκαν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν.

7. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου, καὶ ἐπελάθοντο Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς Βααλμ καὶ τοῖς ἄλσεσι.

8. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ Χουσαρσαθαὶμ βασιλέως Συρίας ποταμῶν καὶ ἐδούλευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ Χουσαρσαθαίμ ἕτη ὀκτώ.

9. Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον, καὶ ἤγειρε Κύριος σωτήρα τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς, τὸν Γοθονιὴλ υἱὸν Κενέζ ἀδελφοῦ Χάλεβ τὸν νεώτερον ὑπὲρ αὐτόν.

10. Καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου, καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ· καὶ ἐξῆλθεν εἰς πόλεμον πρὸς Χουσαρσαθαίμ, καὶ παρέδωκε Κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὸν Χουσαρσαθαίμ, βασιλέα Συρίας ποταμῶν καὶ ἐκραταιώθη χεὶρ αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Χουσαρσαθαίμ,

11. καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἕτη τεσσαράκοντα, καὶ ἀπέθανε Γοθονιὴλ υἱὸς Κενέζ.

12. Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου· καὶ ἐνίσχυσε Κύριος τὸν Ἐγλῶμ βασιλέα Μωάβ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, διὰ τὸ πεποικῆναι αὐτοὺς τὸ πονηρὸν ἐναντὶ Κυρίου.

13. Καὶ συνήγαγε πρὸς ἑαυτὸν πάντας τοὺς υἱοὺς Ἀμμων καὶ Ἀμαλῆκ, καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπάταξε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκληρονόμησε τὴν πόλιν τῶν Φοινίκων.

14. Καὶ ἐδούλευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ Ἐγλῶμ βασιλεὶ Μωάβ ἕτη δεκάοκτώ.

15. Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον· καὶ ἤγειρεν αὐτοῖς σωτήρα τὸν Ἀὐδ υἱὸν Γηρά υἱὸν τοῦ Ἰεμενὶ ἄνδρα ἀμφοτεροδέξιον καὶ ἐξαπέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ δῶρα ἐν χειρὶ αὐτοῦ τῷ Ἐγλῶμ βασιλεὶ Μωάβ.

22. ad tentandum in eis Israel, si observarent viam Domini in ea quemadmodum custodierunt patres eorum, an non.

23. Et dimittet Dominus gentes has ut non auferat illas celeriter, et non tradidit eas in manu Jesu.

CAPUT III.

1. Et hae gentes quas reliquit Dominus eas ut tentare in eis Israel, omnes qui nescierunt bella Chanaan.

2. Tantum propter generationes filiorum Israel ut doceret illos bellum, verum qui ante illos nescierunt illas.

3. Quinque satrapias alienigenarum, et omnem Chananaeum, et Sidonium, et Evaeum inhabitantem Libanum a monte Aermom usque Laboemath.

4. Et factum est ut tentaret in ipsis Israel, ad sciendum si audient mandata Domini, quae mandavit patribus eorum in manu Moysi.

5. Et filii Israel habitaverunt in medio Chanaan, et Chet, et Amorrhaei, et Pherezzei, et Evaei, et Jebusaei.

6. Et acceperunt filias eorum sibi ipsis in uxores, et filias suas dederunt filiis eorum, et servierunt diis eorum.

7. Et fecerunt filii Israel malum ante Dominum, et oblii sunt Domini Dei sui, et servierunt Baalim et lucis.

8. Et iratus est furore Dominus in Israel, et vendidit eos in manu Chusarsathæ regis Syriae fluminum: et servierunt filii Israel Chusarsathæ annos octo.

9. Et clamaverunt filii Israel ad Dominum, et excitavit Dominus salvatorem Israel, et salvavit eos, Gothoniël filium Cenez fratris Chaleb minorem super ipsum.

10. Et factus est super eum spiritus Domini, et iudicavit Israel: et exiit ad bellum adversus Chusarsathæm, et tradidit Dominus in manu ejus Chusarsathæm, regem Syriae fluminum: et praevaluit manus ejus super Chusarsathæm,

11. et quievit terra annos quadraginta, et mortuus est Gothoniël filius Cenez.

12. Et adiecerunt filii Israel, facere malum in conspectu Domini: et confortavit Dominus Eglom regem Moab super Israel, eo quod ipsi fecerant malum ante Dominum.

13. Et congregavit ad se omnes filios Ammon et Amalec, et ivit et percussit Israel, et haereditavit civitatem Palmarum.

14. Et servierunt filii Israel Eglom regi Moab annos decem octo.

15. Et clamaverunt filii Israel ad Dominum: et suscitavit eis salvatorem Aod filium Gera filium Jemeni virum ambidexterum: et miserunt filii Israel munera in manu ejus Eglom regi Moab.

16. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Ἀὼδ μάχαιραν δίστομον, σπιθαμῆς τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ περιέζωσατο αὐτὴν ὑπὸ τὸν μανδύαν ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ τὸν δεξιόν.

17. Καὶ ἐπορεύθη καὶ προσήνεγκε τὰ δῶρα τῷ Ἐγλῶμ βασιλεὶ Μωάβ· καὶ Ἐγλῶμ ἀνὴρ ἀστείος σφόδρα.

18. Καὶ ἐγένετο, ἡνίκα συνετέλεσεν Ἀὼδ προσφέρειν τὰ δῶρα, καὶ ἐξαπέστειλε τοὺς φέροντας τὰ δῶρα,

19. καὶ αὐτὸς ὑπέστρεψεν ἀπὸ τῶν γλυπτῶν τῶν μετὰ τῆς Γαλγάλ, καὶ εἶπεν Ἀὼδ· Λόγος μοι κρύφιος πρὸς σέ, βασιλεῦ. Καὶ εἶπεν Ἐγλῶμ πρὸς αὐτόν· Σιώπα. Καὶ ἐξαπέστειλεν ἀφ' ἑαυτοῦ πάντας τοὺς ἐφεστῶτας ἐπ' αὐτόν.

20. Καὶ Ἀὼδ εἰσῆλθε πρὸς αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν τῇ ὑπερώῳ τῷ θερινῷ τῷ ἑαυτοῦ μονώτατος. Καὶ εἶπεν Ἀὼδ· Λόγος Θεοῦ μοι πρὸς σέ, βασιλεῦ. Καὶ ἐξανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου Ἐγλῶμ ἐγγὺς αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ ἀναστῆναι αὐτόν, καὶ ἐξέτεινεν Ἀὼδ τὴν χεῖρα τὴν ἀριστεράν αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε τὴν μάχαιραν ἐπάνωθεν τοῦ μηροῦ αὐτοῦ τοῦ δεξιού, καὶ ἐνέπηξεν αὐτὴν ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτοῦ,

22. καὶ ἐπειρήνευκε καὶ γε τὴν λαβὴν ὀπίσω τῆς φλογός, καὶ ἀπέκλεισε τὸ στέαρ κατὰ τῆς φλογός, ὅτι οὐκ ἐξέσπασε τὴν μάχαιραν ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ.

23. Καὶ ἐξῆλθεν Ἀὼδ τὴν προστάδα· καὶ ἐξῆλθε τοὺς διατεταγμένους, καὶ ἀπέκλεισε τὰς θύρας τοῦ ὑπερώου κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐσφόνησε.

24. Καὶ αὐτὸς ἐξῆλθε, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπῆλθον καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ ὑπερώου ἐσφηνωμέναι· καὶ εἶπαν· Μὴ ποτε ἀποκονοῖ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐν τῷ ταμείῳ τῷ θερινῷ;

25. Καὶ ὑπέμειναν ἕως ἡσχύνοντο· καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ὁ ἀνοίγων τὰς θύρας τοῦ ὑπερώου· καὶ ἔλαβον τὴν κλεῖδα, καὶ ἤνοιξαν· καὶ ἰδοὺ ὁ κύριος αὐτῶν πεπτωκὼς ἐπὶ τὴν γῆν τεθνηκώς.

26. Καὶ Ἀὼδ διεσώθη ἕως ἐθροβοῦντο, καὶ οὐκ ἦν ὁ προσκύνων· καὶ αὐτὸς παρήλθε τὰ γλυπτὰ, καὶ διεσώθη εἰς Σετιρωθὰ.

27. Καὶ ἐγένετο, ἡνίκα ἦλθεν Ἀὼδ εἰς γῆν Ἰσραὴλ καὶ ἐσάλπισεν ἐν κερατίνῃ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραιμ, καὶ κατέβησαν σὺν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ ὄρους, καὶ αὐτὸς ἐμπροσθεν αὐτῶν.

28. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Κατάβητε ὀπίσω μου, ὅτι παρέδωκε Κύριος ὁ Θεὸς τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν τὴν Μωάβ ἐν χειρὶ ἡμῶν. Καὶ κατέβησαν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ προκατελάβοντο τὰς διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου τῆς Μωάβ, καὶ οὐκ ἀφῆκεν ἄνδρα διαβῆναι.

29. Καὶ ἐπάταξαν τὴν Μωάβ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὥς ἐι δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν, πᾶν λιπαρόν, καὶ πάντα ἄνδρα δυνάμεις, καὶ οὐ διεσώθη ὁ ἀνὴρ.

30. Καὶ ἐνεφύση Μωάβ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπὸ χεῖρα Ἰσραὴλ, καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ὀγδοήκοντα ἔτη. Καὶ ἐκρινεν αὐτούς Ἀὼδ ἕως οὗ ἀπέθανε.

31. Καὶ μετ' αὐτὸν ἀνέστη Σαμεγὰρ υἱὸς Δινάχ, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους εἰς ἑξακοσίους ἄνδρας ἐν τῷ ἀροτρώποδι τῶν βοῶν, καὶ ἔσωσε καὶ γε αὐτὸς τὸν Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ Ἀὼδ ἀπέθανε.

16. Et fecit sibi Aod gladium habentem duo ora, palmi longitudo ejus, et accinctus est eo sub sago super femur suum dextrum.

17. Et ivit et attulit munera Eglom regi Moab : et Eglom vir urbanus valde.

18. Et factum est, postquam consummavit Aod offerens munera, et dimisit ferentes munera,

19. et ipse reversus est a sculptilibus quæ cum Galgal, et dixit Aod : Verbum occultum mihi est ad te, rex. Et dixit Eglom ad eum : Tace. Et dimisit a se omnes qui adstabant super eum.

20. Et Aod intravit ad eum, et ipse sedebat in cœnaculo æstivo suo prorsus solus. Et dixit Aod : Verbum Dei mihi ad te, rex. Et exsurrexit Eglom de throno prope eum.

21. Et factum est simul dum ille surgeret, et extendit Aod manum sinistram suam, et sumpsit gladium desuper femore suo dextro, et infixit illum in ventre ejus,

22. et superimmisit etiam capulum post flammam, et conclusit adeps super flammam, quoniam non extraxit gladium e ventre ejus.

23. Et exiit Aod vestibulum : et transiit observantes, et clausit januas cœnaculi super se, et coarctavit.

24. Et ipse exiit, et pueri ejus supervenerunt et viderunt, et ecce januæ cœnaculi coarctatæ : et dixerunt : Numquid forte evacuat pedes suos in conclavi æstivo ?

25. Et sustinuerunt quoadusque erubuerunt : et ecce non est qui aperiat januas cœnaculi : et sumpserunt clavim, et aperuerunt : et ecce dominus eorum prolapsus in terram mortuus.

26. Et Aod salvus evasit dum turbabantur, et non erat qui attenderet ei : et ipse transiit sculptilia, et evasit salvus in Setirotha.

27. Et factum est, postquam venit Aod in terram Israel et cecinit in cornea in monte Ephraim, et descenderunt cum eo filii Israel de monte, et ipse ante eos.

28. Et dixit ad eos : descendite post me, quia tradidit Dominus Deus inimicos nostros ipsam Moab in manu nostra. Et descenderunt post eum, et præoccuparunt transitus Jordanis ipsius Moab, et non permisit virum transire.

29. Et percusserunt ipsam Moab die illa, circiter decem millia virorum, omnem pinguem, et omnem virum virtutis, et non evasit salvus vir.

30. Et confusa est Moab in die illa sub manu Israel, et quievit terra octoginta annos. Et iudicavit eos Aod quoadusque mortuus est.

31. Et post eum surrexit Samegar filius Dinach, et percussit alienigenas in sexcentos viros in vomere boum, et salvavit et ipse Israel.

CAPUT IV.

1. Et adjecerunt filii Israel facere malum in conspectu Domini, et Aod mortuus est.

2. Καὶ ἀπέδοτο τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ Κύριος ἐν χειρὶ Ἰαβὶν βασιλέως Χαναάν, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἀσώρ· καὶ ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως αὐτοῦ Σισάρα, καὶ αὐτὸς κατοῖκε ἐν Ἀρισὼθ τῶν ἐθνῶν.

3. Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον, ὅτι ἐνναχόσια ἄρματα σιδηρᾶ ἦν αὐτῶ· καὶ αὐτὸς ἐθλίψε τὸν Ἰσραὴλ κατακράτος εἰκοσιν ἔτη.

4. Καὶ Δεββώρα γυνὴ προφῆτις γυνὴ Λαφιδῶθ, αὕτη ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

5. Καὶ αὕτη ἐκάθητο ὑπὸ φοίνικα Δεββώρα ἀναμέσον τῆς Ῥαμὰ καὶ ἀναμέσον τῆς Βαιθλ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραιμ, καὶ ἀνέβαινον πρὸς αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς κρίσιν.

6. Καὶ ἀπέστειλε Δεββώρα καὶ ἐκάλεσε τὸν Βαράχ υἱὸν Ἀβινεὲμ ἐκ Κάδης Νεφθαλὶ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Οὐχὶ ἐντεταλατο Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ σοι, καὶ ἀπελεύσῃ εἰς ὅρος Θαβώρ, καὶ λήψῃ μετὰ σεαυτοῦ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκ τῶν υἱῶν Νεφθαλὶ καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ζαβουλών,

7. καὶ ἐπάξω πρὸς σέ εἰς τὸν χειμάρρουν Κισῶν (ἐπὶ) τὸν Σισάρα ἄρχοντα τῆς δυνάμεως Ἰαβὶν, καὶ τὰ ἄρματα αὐτοῦ καὶ τὸ πλῆθος αὐτοῦ, καὶ παραδώσω αὐτὸν εἰς χειράς σου;

8. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Βαράχ· Ἐὰν πορευθῇς μετ' ἐμοῦ πορεύσομαι, καὶ ἐὰν μὴ πορευθῇς οὐ πορεύσομαι, ὅτι οὐκ οἶδα τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ εὐδοοί· Κύριος τὸν ἀγγέλον μετ' ἐμοῦ.

9. Καὶ εἶπε· Πορευομένη πορεύσομαι μετὰ σοῦ· πλὴν γίνωσκε ὅτι οὐκ ἔστι τὸ προτέρημά σου ἐπὶ τὴν δδὸν ἣν σὺ πορεύῃ, ὅτι ἐν χειρὶ γυναικὸς ἀποδώσεται Κύριος τὸν Σισάρα. Καὶ ἀνέστη Δεββώρα, καὶ ἐπορεύθη μετὰ τοῦ Βαράχ ἐκ Κάδης.

10. Καὶ ἐβόησε Βαράχ τὸν Ζαβουλών καὶ τὸν Νεφθαλὶ ἐκ Κάδης, καὶ ἀνέβησαν κατὰ πόδας αὐτοῦ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν, καὶ ἀνέβη Δεββώρα μετ' αὐτοῦ.

11. Καὶ Χαβὲρ ὁ Κιναῖος ἐγυρίσθη ἀπὸ Κιναὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰωβὰβ γαμβροῦ Μωϋσῆ· καὶ ἐπηγε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἕως δρυὸς πλεονεκτούντων, ἣ ἐστὶν ἐγγόμενα Κεδές.

12. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σισάρα ὅτι ἀνέβη Βαράχ υἱὸς Ἀβινεὲμ εἰς ὅρος Θαβώρ.

13. Καὶ ἐκάλεσε Σισάρα πάντα τὰ ἄρματα αὐτοῦ, ἐνναχόσια ἄρματα σιδηρᾶ, καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ ἀπὸ Ἀρισὼθ τῶν ἐθνῶν εἰς τὸν χειμάρρουν Κισῶν.

14. Καὶ εἶπε Δεββώρα πρὸς Βαράχ· Ἀνάστηθι, ὅτι αὕτη ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ παρέδωκε Κύριος τὸν Σισάρα ἐν τῇ χειρὶ σου, ὅτι Κύριος ἐξελεύσεται ἐμπροσθέν σου. Καὶ κατέβη Βαράχ κατὰ τοῦ ὄρους Θαβώρ, καὶ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν ὀπίσω αὐτοῦ.

15. Καὶ ἐξέστρεψε Κύριος τὸν Σισάρα καὶ πάντα τὰ ἄρματα αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐν στόματι βομφαίας ἐνώπιον Βαράχ· καὶ κατέβη Σισάρα ἐπάνωθεν τοῦ ἁρματος αὐτοῦ, καὶ ἔφυγε τοῖς ποσὶν αὐτοῦ.

16. Καὶ Βαράχ διώκων ὀπίσω τῶν ὁπμάτων καὶ ὀπίσω τῆς παρεμβολῆς ἕως Ἀρισὼθ τῶν ἐθνῶν· καὶ ἔπεσε πᾶσα παρεμβολὴ Σισάρα ἐν στόματι βομφαίας· οὐ κατελείφθη ἕως ἐνός.

17. Καὶ Σισάρα ἔφυγε τοῖς ποσὶν αὐτοῦ εἰς σκηνὴν

2. Et vendidit filios Israel Dominus in manu Jabin regis Chanaan, qui regnavit in Asor : et princeps virtutis ejus Sisara, et ipse habitabat in Arisoth gentium.

3. Et clamaverunt filii Israel ad Dominum, quoniam nongenti currus ferrei erant ei : et ipse vexavit Israel imperiose viginti annos.

4. Et Debbora mulier prophetissa uxor Laphidoth, ipse judicabat Israel in tempore illo.

5. Et ipsa sedebat sub palma Debbora inter Rhama et inter Bethel in monte Ephraim, et ascendeant ad eam filii Israel ad judicium.

6. Et misit Debbora et vocavit Barac filium Abineem e Cades Nephthali, et dixit ad eum : Nunc praecepit Dominus Deus Israel tibi, et perges ad montem Thabor, et accipies tecum decem millia virorum ex filiis Nephthali et ex filiis Zabulon,

7. et inducam ad te ad torrentem Cison super Sisaram principem virtutis Jabin, et currus ejus et multitudinem ejus, et tradam eum in manus tuas :

8. Et dixit ad eam Barac : Si iveris mecum ibo, et si non iveris non ibo, quoniam nescio diem in qua prosperat Dominus angelum mecum.

9. Et dixit : Pergens pergam tecum : verum cognosce quia non erit primatus tuus super viam quam tu ambulas, quoniam in manu mulieris vendet Dominus Sisaram. Et surrexit Debbora, et ivit cum Barac e Cades.

10. Et Barac conclamavit Zabulon et Nephthali e Cades, et ascenderunt juxta pedes ejus decem millia virorum. Et ascendit Debbora cum eo.

11. Et Chaber Cinseus secesserat a Caina de filiis Jobab affinis Moyse : et fixerat tabernaculum suum usque ad quercum rapacium, quae est juxta Cedes.

12. Et nuntiatum est Sisarae quia ascendit Barac filius Abineem in montem Thabor.

13. Et vocavit Sisara omnes currus suos, nongentos currus ferreos, et omnem populum qui secum ab Arisoth gentium ad torrentem Cison.

14. Et dixit Debbora ad Barac : Surge, quoniam haec est dies in qua tradidit Dominus Sisaram in manu tua, quoniam Dominus egredietur ante te. Et descendit Barac de monte Thabor, et decem millia virorum post eum.

15. Et pafecit Dominus Sisaram et omnes currus ejus, et omnia castra ejus in ore gladii in conspectu Barac : et descendit Sisara de super curru suo, et fugit pedibus suis.

16. Et Barac persequens post currus et post castra usque Arisoth gentium : et ceciderunt omnia castra Sisarae in ore gladii : non remansit usque ad unum.

17. Et Sisara fugit pedibus suis ad tabernaculum Jael

Ἰαήλ γυναῖκος Χαβὲρ ἐταίρου τοῦ Κιναίου, ὅτι εἰρήνη ἦν ἀναμέσον Ἰαβὶν βασιλέως Ἀσὼρ καὶ ἀναμέσον τοῦ οἴκου Χαβὲρ τοῦ Κιναίου.

18. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰαήλ εἰς συνάντησιν Σισάρα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐκκλινον, κύριέ μου, ἐκκλινον πρὸς μέ, μὴ φοβοῦ. Καὶ ἐξέκλινε πρὸς αὐτὴν εἰς τὴν σκηνὴν, καὶ περιέβαλεν αὐτὸν ἐπιβολαίῳ.

19. Καὶ εἶπε Σισάρα πρὸς αὐτήν· Πότισόν με δὴ μικρὸν ὕδωρ, ὅτι ἐδίψησα. Καὶ ἤνοιξε τὸν ἀσχὸν τοῦ γάλακτος, καὶ ἐπότισεν αὐτὸν, καὶ περιέβαλεν αὐτόν.

20. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Σισάρα· Στήθι δὴ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς, καὶ ἔσται, ἐὰν ἀνὴρ ἔλθῃ πρὸς σέ, καὶ ἐρωτήσῃ σε, καὶ εἰπῇ εἰ ἔστιν ὧδε ἀνὴρ, καὶ ἔρεις· Οὐκ ἔστι.

21. Καὶ ἔλαθεν Ἰαήλ γυνὴ Χαβὲρ τὸν πάσσαλον τῆς σκηνῆς καὶ ἔθηκε τὴν σφύραν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἐν κρυφῇ, καὶ ἐπηξεν τὸν πάσσαλον ἐν τῷ κροτάφῳ αὐτοῦ, καὶ διεξῆλθεν ἐν τῇ γῇ· καὶ αὐτὸς ἐξεστὼς ἐσκοτώθη, καὶ ἀπέθανε.

22. Καὶ ἰδοὺ Βαράκ διώκων τὸν Σισάρα, καὶ ἐξῆλθεν Ἰαήλ εἰς συνάντησιν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δεῦρο καὶ δεῖξω σοι τὸν ἀνδρα δν σύ ζητεῖς· καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν· καὶ ἰδοὺ Σισάρα ἐβριμμένος νεκρὸς, καὶ ὁ πάσσαλος ἐν τῷ κροτάφῳ αὐτοῦ.

23. Καὶ ἐτρόπωσεν ὁ Θεὸς τὸν Ἰαβὶν βασιλέα Χαναάν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐμπροσθεν υἱῶν Ἰσραήλ.

24. Καὶ ἐπορεύετο χεὶρ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πορευομένη καὶ σκληρυνομένη ἐπὶ Ἰαβὶν βασιλέα Χαναάν, ἕως οὗ ἐξολόθρευσαν τὸν Ἰαβὶν βασιλέα Χαναάν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

1. Καὶ ἦσαν Δεββώρα καὶ Βαράκ υἱὸς Ἀβινεὲμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγοντες·

2. Ἀπεκαλύφθη ἀποκάλυμμα ἐν Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἔκουσασθῆναι λαὸν, εὐλογεῖτε Κύριον.

3. Ἀκούσατε, βασιλεῖς, καὶ ἐνωτίσασθε, σατραπαὶ· ἄσσομαι ἐγὼ εἰμι τῷ Κυρίῳ, ἐγὼ εἰμι ψαλῶ τῷ Κυρίῳ τῷ Θεῷ Ἰσραὴλ.

4. Κύριε, ἐν τῇ ἐξόδῳ σου ἐν Σηὶρ, ἐν τῷ ἀπαίρειν σε ἐξ ἀγροῦ Ἐδὼμ, γῇ ἑρείσῃ, καὶ ὁ οὐρανὸς ἔσταξε δρόσους, καὶ αἱ νεφέλαι ἔσταξαν ὕδωρ.

5. Ὅρη ἑσταυῆθσαν ἀπὸ προσώπου Κυρίου Ἐλωὶ, τοῦτο Σινά, ἀπὸ προσώπου Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ.

6. Ἐν ἡμέραις Σαμεγὰρ υἱοῦ Ἀνάθ, ἐν ἡμέραις Ἰαήλ, ἐξέλιπον ὁδοὺς, καὶ ἐπορεύθησαν ἀτραπὺς, ἐπορεύθησαν ὁδοὺς διεστραμμένας.

7. Ἐξέλιπον δυνατοὶ ἐν Ἰσραὴλ, ἐξέλιπον ἕως οὗ ἀνέστη Δεββώρα, ἕως οὗ ἀνέστη μήτηρ ἐν Ἰσραὴλ.

8. Ἐξελέξαντο θεοὺς καινοὺς, τότε ἐπολέμησαν πόλεις ἀρχόντων. Θυρεὸς ἔαν ὀρθῇ καὶ λόγχῃ ἐν τεσσαράκοντα χιλιάσιν ἐν Ἰσραὴλ,

9. ἡ καρδία μου εἰς τὰ διατεταγμένα τῷ Ἰσραὴλ, οἱ ἐκουσάζοντες ἐν λαῷ, εὐλογεῖτε Κύριον.

10. Ἐπιβέβηκότες ἐπὶ ὄνου θηλείας μεσημβρίας, κατήμουν ἐπὶ κρητηρίου καὶ πορευόμενοι ἐπὶ ὁδοῦς συνέβησαν ἐφ' ὁδοῦ, δηγείσθη

11. ἀπὸ φωνῆς ἀνακρουομένων ἀναμέσον ὕδρευομένων· ἐκεῖ δώσουσι δικαιοσύνας. Κύριε, δικαιοσύνας αὐξήσον ἐν Ἰσραὴλ. Τότε κατέβη εἰς τὰς πόλεις λαὸς Κυρίου.

uxoris Chaber sodalis Cinazi, quoniam pax erat inter Jabin regem Asor et inter domum Chaber Cinai.

18. Et exiit Jael in occursum Sisarae, et dixit ei : Declina, domine mi, declina ad me, ne timeas. Et declinavit ad eam in tabernaculum, et circumvolvit eum indumento.

19. Et dixit Sisara ad eam : Pota me nunc pusilla aqua, quoniam sitivi. Et aperuit utrem lactis, et potavit eum, et operuit eum.

20. Et dixit ad eam Sisara : Sta nunc ad portam tabernaculi, et erit, si vir venerit ad te, et interrogaverit te, et dixerit si est hic vir, et dices : Non est.

21. Et sumpsit Jael uxor Chaber paxillum tabernaculi et posuit malleum in manu sua, et intravit ad eum in occulto, et fixit paxillum in tempore ejus, et transivit in terram : et ipse soporatus obtenebratus est, et perit.

22. Et ecce Barac persequens Sisaram, et exiit Jael in occursum ei, et dixit ei : Veni et ostendam tibi virum quem tu quaeris : et intravit ad eam : et ecce Sisara projectus mortuus, et paxillus in tempore ejus.

23. Et fugavit Deus Jabin regem Chanaan in die illa ante filios Israel.

24. Et pergebat manus filiorum Israel pergens et indurata super Jabin regem Chanaan, quoadusque exterminaverunt Jabin regem Chanaan.

CAPUT V.

1. Et cecinerunt Debbora et Barac filius Abineem in die illa, dicentes :

2. Revelata est revelatio in Israel dum sponte se offerret populus, benedicite Dominum.

3. Audite, reges, et auribus percipite, satrapae : canam ego quidem Domino, ego quidem psallam Domino Deo Israel.

4. Domine, in exitu tuo in Seir, dum promoveres tu ex agro Edom, terra commota est, et coelum stillavit rores, et nubes stillarunt aquam.

5. Montes commoti sunt a facie Domini Heloi, iste Sina, a facie Domini Dei Israel.

6. In diebus Samegar filii Anath, in diebus Jael, reliquerunt vias, et ambulaverunt diverticula, ambulaverunt vias distortas.

7. Defecerunt potentes in Israel, defecerunt quoadusque surrexit Debbora, quoadusque surrexit mater in Israel.

8. Elegerunt deos novos, tunc expugnaverunt civitates principum. Clypeus si apparuerit et lancea in quadraginta millibus in Israel,

9. cor meum ad ea quae disposita sunt huic Israel, qui sponte agitis in populo, benedicite Dominum.

10. Qui ascendistis super asinam femellam meridie, sedentes super tribunal et ambulantes super vias consessorum super viam, narrate

11. a voce agitantium in medio haurientium aquam : ibi dabunt justitias. Domine, justitias auge in Israel. Tunc descendit ad civitates populus Domini.

12. Ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, Δεββώρα· ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, λάλησον ᾠδὴν· ἀνάστα, Βαράκ, καὶ αἰχμαλώτισον αἰχμαλωσίαν σου, υἱὸς Ἀβινεὲμ.

13. Τότε κατέβη κατάλειμμα τοῖς ἰσχυροῖς· λαὸς Κυρίου κατέβη αὐτῶ ἐν τοῖς κραταιοῖς ἐξ ἐμοῦ.

14. Ἐφραΐμ ἐξεβρίζωσεν αὐτοὺς ἐν τῷ Ἀμαλήκ, ὀπίσω σου, Βενιαμὴν, ἐν τοῖς λαοῖς σου. Ἐν ἐμοὶ Μαχὶρ κατέβησαν ἐξερευνῶντες, καὶ ἀπὸ Ζαβουλὼν ἔλκοντες ἐν βάρβω διηγγήσεως γραμματέως.

15. Καὶ ἄρχηγοὶ ἐν Ἰσάακ μετὰ Δεβδώρας καὶ Βαράκ· οὗτοι Βαράκ ἐν κοιλάσιν ἀπέστειλεν ἐν ποσὶν αὐτοῦ, εἰς τὰς μερίδας Ῥουβὴν, μεγάλοι ἐξικνούμενοι καρδίαν.

16. Εἰς τί ἐκάθισαν ἀναμέσον τῆς διγομίας, τοῦ ἀκούσαι συρισμοῦ ἀγγέλων εἰς διαιρέσεις Ῥουβὴν· μεγάλοι ἐξετασμοὶ καρδίας.

17. Γαλαὰδ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου οὐ ἐσκήνωσε· καὶ Δὰν εἰς τί παροικεῖ πλοίοις· Ἀσὴρ ἐκάθισε παραλίαν θαλασσῶν, καὶ ἐπὶ διεξόδοις αὐτοῦ σκηνώσει.

18. Ζαβουλὼν λαὸς ὠνείδισε ψυχὴν αὐτοῦ εἰς θάνατον, καὶ Νεφθαλὶ ἐπὶ ὕψι ἀγροῦ ἤλθον αὐτῶν.

19. Βασιλεῖς παρετάξαντο, τότε ἐπολέμησαν βασιλεῖς Χαναὰν ἐν Θαναὰχ ἐπὶ ὕδατι Μαγεδδῶ, ὄωρον ἀργυρίου οὐκ ἔλαβον.

20. Ἐξ οὐρανοῦ παρετάξαντο οἱ ἀστέρες, ἐκ τριῶν αὐτῶν παρετάξαντο μετὰ Σισάρα.

21. Χειμάρβρους Κισῶν ἐξέσπυρεν αὐτοὺς, χειμάρβρους ἀρχαίων, χειμάρβρους Κισῶν· καταπατήσει αὐτὸν ψυχῇ μου δυνατῇ.

22. Ὅτε ἐνεποδίσθησαν πτέρναι ἵππου, σπουδῇ ἐσπυσαν ἰσχυροὶ αὐτοῦ.

23. Καταρᾶσθαι Μηρῶζ, εἶπεν ἄγγελος Κυρίου, καταρᾶσθε· ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κατοικῶν αὐτήν, ὅτι οὐκ ἤλθοσαν εἰς βοήθειαν Κυρίου, εἰς βοήθειαν ἐν δυνατοῖς.

24. Εὐλόγηθῆ ἐν γυναιξὶν Ἰαὴλ γυνὴ Χαβὲρ τοῦ Κιναίου, ἀπὸ γυναικῶν ἐν σκηναῖς εὐλόγηθῆ.

25. Ὅδωρ ἤτση, γάλα ἔδωκεν ἐν λεκάνῃ· ὑπερεχόντων προσήνεγκε βουτύρον.

26. Χεῖρα αὐτῆς ἀρίστερὰν εἰς πᾶσσαλον ἐξέτεινε, καὶ δεξιὰν αὐτῆς εἰς σφύραν κοπιώντων, καὶ ἐσφυροκόπησεν Σισάρα, διήλωσε κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπάταξε, διήλωσε κρόταφον αὐτοῦ,

27. ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς κατεκυλίσθη· ἐπεσεν καὶ ἐκοιμήθη ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς, κατακλιθεὶς ἐπεσεν, καθὼς κατεκλήθη ἐκεῖ ἐπεσεν ἐξοδευθεὶς.

28. Διὰ τῆς θυρίδος παρέκυψε μήτηρ Σισάρα ἐκτὸς τοῦ τοξικοῦ· διότι ἡσγύνθη ἄρμα αὐτοῦ· διότι ἐχρόνισαν πόδες ἀρμάτων αὐτοῦ·

29. Αἱ σοφαὶ ἀρχουσαὶ αὐτῆς ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτήν, καὶ αὐτὴ ἀπέστρεψε λόγους αὐτῆς ἑαυτῇ.

30. Οὐχ εὐρήσουσιν αὐτὸν διαμερίζοντα σκῦλα· Οἰκτῖρμον οἰκτεῖρήσει εἰς κεφαλὴν ἀνδρός· σκῦλα βαμμάτων τῷ Σισάρα, σκῦλα βαμμάτων ποικιλίας, βάμματα ποικιλτῶν αὐτῇ τῇ τραχήλῳ αὐτοῦ σκῦλα.

31. Οὕτως ἀπολόντο πάντες οἱ ἐχθροὶ σου, Κύριε· καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν, ὡς ἐξοδος ἡλίου ἐν δυνάμει αὐτοῦ. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη.

12. Expergiscere, expergiscere, Debbora : expergiscere. expergiscere, loquere canticum : exsurge, Barac, et captiva captivitatem tuam, filius Abineem.

13. Tunc descendit residuum fortibus : populus Domini descendit ei in potentibus ex me.

14. Ephraim eradicavit eos in Amalec, post te Benjamin, in populis tuis. In me Machir descenderunt perscrutantes, et de Zabulon trahentes in virga narrationis scribae.

15. Et principes in Issachar cum Debbora et Barac : sic Barac in vallibus misit in pedibus suis, in portionibus Ruben, magni penetrantes corde.

16. Ad quid sederunt inter medium digomiae, ad audendum sibilum gregum in divisionibus Ruben? magnae perscrutationes cordis.

17. Galaad trans Jordanem ubi habitavit : et Dan ad quid incolit navibus? Aser sedit ad littus marium, et super exitus ejus habitabit.

18. Zabulon populus impropavit animam suam in mortem, et Nephthali venerunt ad altitudines agri sui.

19. Reges pugnaverunt, tunc pugnaverunt reges Chanaan in Thanach super aquam Mageddo, munus argenti non acceperunt.

20. De caelo pugnaverunt stellae, e semitis suis pugnaverunt cum Sisara.

21. Torrens Cison devolvit eos, torrens antiquitatum, torrens Cison : conculcabit eum anima mea potens.

22. Quando impediti sunt calcanei equi, festinatione festinauerunt fortes ejus.

23. Maledicite Meroz, dixit angelus Domini, maledicite : maledictus omnis inhabitans eam, quoniam non venerunt in auxilium Domini, in auxilium in potentibus.

24. Benedicatur in mulieribus Jael uxor Chaber Cimri, a mulieribus in tabernaculis benedicatur.

25. Aquam petiit, lac dedit in phiala : praestantium attulit butyrum.

26. Manum suam sinistram ad paxillum extendit, et dextram suam in malleum laborantium, et malleo terebrauit Sisaram, perforavit caput ejus et percussit, perforavit tempus ejus,

27. inter pedes ipsius devolutus est : cecidit et dormivit inter pedes ejus, procumbens cecidit, sicut procubuit ibi cecidit expirans.

28. Per fenestram respexit mater Sisarae extra fenestellam : Cur erubuit currus ejus? cur tardaverunt pedes currum ejus?

29. Sapientes principes ejus responderunt ad eam, et ipsa convertit sermones suos sibi.

30. Nonne invenient eum dividentem spolia? Misericors miserebitur in caput viri : spolia tincturarum ipsi Sisarae, spolia tincturarum varietatis, spolia variatorum ipsa capiti ejus spolia.

31. Sic pereant omnes inimici tui, Domine : et qui diligunt eum, sicut exitus solis in virtute sua. Et quievit terra quadraginta annis

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

1. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς Κύριος ἐν χειρὶ Μαδιάμ ἑπτὰ ἔτη.

2. Καὶ ἰσχυσε χεὶρ Μαδιάμ ἐπὶ Ἰσραὴλ. Καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου Μαδιάμ τὰς τρυμαλιὰς τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ τὰ σπηλαία, καὶ τὰ κρεμαστά.

3. Καὶ ἐγένετο, ἐὰν ἔσπειραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβαινον Μαδιάμ καὶ Ἀμαλὴκ, καὶ οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν συνανέβαινον αὐτοῖς, καὶ παρενέβαλον εἰς αὐτοὺς,

4. καὶ διέφθειρον τοὺς καρποὺς αὐτῶν ἕως ἐλθεῖν εἰς Γάζαν· καὶ οὐ κατελείποντο ὑπόστασιν ζωῆς ἐν τῇ γῇ Ἰσραὴλ, οὐδὲ ἐν τοῖς ποιμνίοις ταύρων καὶ ὄνων.

5. Ὅτι αὐτοὶ καὶ αἱ κτήσεις αὐτῶν ἀνέβαινον, καὶ αἱ σκῆλαι αὐτῶν παρεγίνοντο, καθὼς ἀπὸ εἰς πλῆθος, καὶ αὐτοῖς καὶ ταῖς καμηλοῖς αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός. Καὶ ἤρχοντο εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ, καὶ διέφθειρον αὐτήν.

6. Καὶ ἐπτώχευσεν Ἰσραὴλ σφόδρα ἀπὸ προσώπου Μαδιάμ.

7. Καὶ ἐβόησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον ἀπὸ προσώπου Μαδιάμ.

8. Καὶ ἐπαπέστειλε Κύριος ἄνδρα προφήτην πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ἐγὼ εἰμι ὃς ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξήγαγον ὑμᾶς ἐξ οἴκου δουλείας ὑμῶν.

9. Καὶ ἐρρύσάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Αἰγύπτου καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων ὑμᾶς, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔδωκα ὑμῖν τὴν γῆν αὐτῶν.

10. Καὶ εἶπα ὑμῖν· Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν· οὐ φρονησέσθε τοὺς θεοὺς τοῦ Ἀμορραίου, ἐν οἷς ὑμεῖς κάθησθε ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, καὶ οὐκ εἰσρχοῦσθε τῆς φωνῆς μου.

11. Καὶ ἦλθεν ἄγγελος Κυρίου, καὶ ἐκάθισεν ὑπὸ τὴν τερέμινθον τὴν ἐν Ἐφραθὰ ἐν γῇ Ἰωᾶς πατὴρ τοῦ Ἐσδρὶ καὶ Γεδεὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ βαδίζων σίτον ἐν ληνῷ εἰς ἐκφυγεῖν ἀπὸ προσώπου τοῦ Μαδιάμ.

12. Καὶ ὤφθη αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Κύριος μετὰ σοῦ, ἰσχυρὸς τῶν δυνάμεων.

13. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεὼν· Ἐν ἐμοί, Κύριέ μου καὶ εἰ ἐστὶ Κύριος μεθ' ἡμῶν, εἰς τί εὗρεν ἡμᾶς τὰ κακὰ ταῦτα; καὶ ποῦ ἐστὶ πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ὃ διηγῆσαντο ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν, λέγοντες· Μὴ οὐκ ἐξ Αἰγύπτου ἀνήγαγεν ἡμᾶς Κύριος; Καὶ νῦν ἐξέβηκεν ἡμᾶς καὶ ἔδωκεν ἡμᾶς ἐν χειρὶ Μαδιάμ.

14. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος Κυρίου, καὶ εἶπε· Πορεύου ἐν τῇ ἰσχύϊ σου ταύτῃ, καὶ σώσεις τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς Μαδιάμ· ἰδοὺ ἐξαπέστειλά σε.

15. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεὼν· Ἐν ἐμοί, Κύριέ μου, ἐν τίνι σώσω τὸν Ἰσραὴλ; Ἰδοὺ ἡ χιλιάς μου ἡσθένησεν ἐν Μανασσή, καὶ ἐγὼ εἰμι μικρότερος ἐν οἴκῳ τοῦ πατρὸς μου.

16. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος Κυρίου· Κύριος ἐστὶ μετὰ σοῦ, καὶ πατάξεις τὴν Μαδιάμ ὥς ἐν ἄνδρῳ ἑνῷ.

17. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Γεδεὼν· Εἰ δὴ εὗρον ἔλεος ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ποιήσεις μοι σήμερον πᾶν ὅτι ἐλάλησας μετ' ἐμοῦ,

CAPUT VI.

1. Et fecerunt filii Israel malum in conspectu Domini, et tradidit eos Dominus in manu Madiam septem annos.

2. Et invaluit manus Madiam super Israel. Et fecerunt sibi filii Israel a facie Madiam antra quæ in montibus, et speluncas, et pensilia.

3. Et factum est, si seminaverunt filii Israel, et ascenderant Madiam et Amalec, et filii orientis simul ascenderant cum eis, et castrametabantur adversus eos,

4. et corrumpabant fructus eorum donec venias in Gaza : et non relinquebant substantiam vitæ in terra Israel, neque in gregibus taurum et asinum.

5. Quoniam ipsi et possessiones eorum ascenderant, et tabernacula eorum adveniebant, tamquam locusta in multitudine, et eis et camelis eorum non erat numerus. Et veniebant in terram Israel, et corrumpabant eam.

6. Et mendicavit Israel valde a facie Madiam.

7. Et clamaverunt filii Israel ad Dominum a facie Madiam.

8. Et misit Dominus virum prophetam ad filios Israel, et dixit eis : Hæc dicit Dominus Deus Israel : Ego sum qui eduxi vos de terra Ægypti, et eduxi vos de domo servitutis vestræ.

9. Et liberavi vos de manu Ægypti et de manu omnium tribulantium vos, et eeci eos a facie vestra, et dedi vobis terram eorum.

10. Et dixi vobis : Ego Dominus Deus vester : non timebitis deos Amorrhæi, in quibus sedetis in terra eorum, et non exaudistis vocem meam.

11. Et venit angelus Domini, et sedit sub terebintho quæ in Ephrata in terra Joas patris Esdri : et Gedeon filius ejus excutens frumentum in torculari ad effluendum a facie ipsius Madiam.

12. Et apparuit ei angelus Domini, et dixit ad eum : Dominus tecum, fortis virtutum.

13. Et dixit ad eum Gedeon : In me, Domine mi : et si est Dominus nobiscum, ad quid invenerunt nos mala hæc? et ubi sunt omnia mirabilia ejus quæ narraverunt nobis patres nostri, dicentes : Nonne ex Ægypto eduxit nos Dominus? Et nunc projecit nos et dedit nos in manu Madiam.

14. Et respexit ad eum angelus Domini, et dixit : Vade in fortitudine tua hac, et salvabis Israel de manu Madiam : ecce misi te.

15. Et dixit ad eum Gedeon : In me, Domine mi, in quo salvabo Israel? Ecce chillas mea infirmata est in Manasse, et ego sum minor in domo patris mei.

16. Et dixit ad eum angelus Domini : Dominus erit tecum, et percuties ipsam Madiam tamquam virum unum.

17. Et dixit ad eum Gedeon : Si nunc inveni misericordiam in oculis tuis, et facies mihi hodie omne quicquid locutus es mecum,

12. Ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, Δεββώρα· ἐξεγείρου, ἐξεγείρου, ἀλήθῃς ἀνάστα, Βαράκ, καὶ αἰχμαλώτισον αἰχμαλωσίαν σου, υἱὸς Ἀβινεὲμ.
13. Τότε κατέβη κατάλειμμα τοῖς ἰσχυροῖς λαὸς Κυρίου κατέβη αὐτῶ ἐν τοῖς κραταιοῖς ἐξ ἐμοῦ.
14. Ἐφραίμ ἐξερρίζωσεν αὐτοὺς ἐν τῷ Ἀμαλήκ, ὀπίσω σου, Βενιαμὴν, ἐν τοῖς λαοῖς σου. Ἐν ἐμοὶ Μαχὶρ κατέβησαν ἐξερευνῶντες, καὶ ἀπὸ Ζαβουλὼν ἔλκοντες ἐν ῥάβδῳ διηγήσεως γραμματέως.
15. Καὶ ἄρχηγοὶ ἐν Ἰσάχαρ μετὰ Δεβδώρας καὶ Βαράκ· οὕτω Βαράκ ἐν κοιλάσιν ἀπέστειλεν ἐν ποσὶν αὐτοῦ, εἰς τὰς μερίδας Ῥουβὴν, μεγάλοι ἐξικνούμενοι καρδίαν.
16. Εἰς τί ἐκάθισαν ἀναμέσον τῆς διγομίας, τοῦ ἀκοῦσαι σωρισμοῦ ἀγγέλων εἰς διαιρέσεις Ῥουβὴν; μεγάλοι ἐξετασμοὶ καρδίας.
17. Γαλαὰδ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου οὗ ἐσκήνωσε· καὶ Δὰν εἰς τί παροικεῖ πλοίοις; Ἀσὴρ ἐκάθισε παραλίαν θαλασσῶν, καὶ ἐπὶ διεξόδοις αὐτοῦ σκηνώσει.
18. Ζαβουλὼν λαὸς ὤνεϊσε ψυχὴν αὐτοῦ εἰς θάνατον, καὶ Νεφθαλὶ ἐπὶ ὕψι ἀγροῦ ἦλθον αὐτῶν.
19. Βασιλεῖς παρετάξαντο, τότε ἐπολέμησαν βασιλεῖς Χαναὰν ἐν Θαναὰχ ἐπὶ ὕδατι Μαγεδδῶ, ὧρον ἀργυρίου οὐκ ἔλαβον.
20. Ἐξ οὐρανοῦ παρετάξαντο οἱ ἀστέρες, ἐκ τρίβων αὐτῶν παρετάξαντο μετὰ Σισάρα.
21. Χειμάρβρους Κισῶν ἐξέσπυρεν αὐτοὺς, χειμάρβρους ἀρχαίων, χειμάρβρους Κισῶν καταπατήσῃ αὐτὸν ψυχὴ μου δυνατῇ.
22. Ὅτε ἐνεποδίσθησαν πτέρναι ἵππου, σπουδῇ ἔσπευσαν ἰσχυροὶ αὐτοῦ.
23. Καταρᾶσθαι Μηρώξ, εἶπεν ἄγγελος Κυρίου, καταρᾶσθε· ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κατοικῶν αὐτήν, ὅτι οὐκ ἤλθοσαν εἰς βοήθειαν Κυρίου, εἰς βοήθειαν ἐν δυνατοῖς.
24. Εὐλογηθεῖ ἐν γυναιξὶν Ἰσὴλ γυνὴ Χαβὲρ τοῦ Κιναιοῦ, ἀπὸ γυναικῶν ἐν σκηναῖς εὐλογηθεῖ.
25. Ὅδωρ ᾔτησε, γάλα ἔδωκεν ἐν λεκάνῃ ὑπερχόντων προσέηνεγκε βούτυρον.
26. Χεῖρα αὐτῆς ἀριστεράν εἰς πᾶσσαλον ἐξέτεινε, καὶ δεξιὰν αὐτῆς εἰς σφύραν κοπιώντων, καὶ ἐσφυροκόπησεν Σισάρα, διήλωσε κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπάταξε, διήλωσε κρόταφον αὐτοῦ,
27. ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς κατεκυλίσθη· ἔπεσεν καὶ ἐκοιμήθη ἀναμέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς, κατακλιθεὶς ἔπεσεν, καθὼς κατεκλίθη ἐκεῖ ἔπεσεν ἐξοδευθεὶς.
28. Διὰ τῆς θυρίδος παρέκυψε μήτηρ Σισάρα ἐκτὸς τοῦ τοξικοῦ· διότι ἡσχύνθη ἄρμα αὐτοῦ; διότι ἐχρόνισαν πόδες ἁρμάτων αὐτοῦ;
29. Αἱ σοφαὶ ἄρχουσαι αὐτῆς ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτήν, καὶ αὐτὴ ἀπέστρεφεν λόγους αὐτῆς ἑαυτῇ.
30. Οὐχ εὐρήσουσιν αὐτὸν διαμερίζοντα σκύλα; Οἰκτῆρων οἰκτηρήσῃ εἰς κεφαλὴν ἀνδρός· σκύλα βαμμάτων τῷ Σισάρα, σκύλα βαμμάτων ποικιλίας, βάμματα ποικιλτῶν αὐτὰ τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ σκύλα.
31. Οὕτως ἀπολόντο πάντες οἱ ἐχθροὶ σου, Κύριε· καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν, ὡς ἐξοδος ἡλίου ἐν δυνάμει αὐτοῦ. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη.
12. Expergiscere, expergiscere, Debbora : expergiscere, expergiscere, loquere canticum : exsurge, Barac, et captiva captivitatem tuam, filius Abineem.
13. Tunc descendit residuum fortibus : populus Domini descendit ei in potentibus ex me.
14. Ephraim eradicavit eos in Amalec, post te Benjamin, in populis tuis. In me Machir descenderunt perscrutantes, et de Zabulon trahentes in virga narrationis scribæ.
15. Et principes in Issachar cum Debbora et Barac : sic Barac in vallibus misit in pedibus suis, in portionibus Ruben, magni penetrantes corde.
16. Ad quid sederunt inter medium digomizæ, ad audendum sibilum gregum in divisionibus Ruben? magis perscrutationes cordis.
17. Galaad trans Jordanem ubi habitavit : et Dan ad quid incolit navibus? Aser sedit ad litus marium, et super exitus ejus habitabit.
18. Zabulon populus impropioravit animam suam in mortem, et Nephthali venerunt ad altitudines agri sui.
19. Reges pugnaverunt, tunc pugnaverunt reges Chanana in Thanac super aquam Mageddo, munus argenti non acceperunt.
20. De cælo pugnaverunt stellæ, e semitis suis pugnaverunt cum Sisara.
21. Torrens Cison devolvit eos, torrens antiquitatum, torrens Cison : conculcabit eum anima mea potens.
22. Quando impediti sunt calcanei equi, festinatione festinauerunt fortes ejus.
23. Maledicite Meroz, dixit angelus Domini, maledicite : maledictus omnis inhabitans eam, quoniam non venerunt in auxilium Domini, in auxilium in potentibus.
24. Benedicatur in mulieribus Jael uxor Chaber Cinæi, a mulieribus in tabernaculis benedicatur.
25. Aquam petiit, lac dedit in phiala : præstantium attulit butyrum.
26. Manum suam sinistram ad paxillum extendit, et dextram suam in malleum laborantium, et malleo terebrauit Sisaram, perforavit caput ejus et percussit, perforavit tempus ejus,
27. inter pedes ipsius devolutus est : cecidit et dormivit inter pedes ejus, procumbens cecidit, sicut procubuit ibi cecidit expirans.
28. Per fenestram respexit mater Sisaræ extra fenestellam : Cur erubuit currus ejus? cur tardaverunt pedes curruum ejus?
29. Sapientes principes ejus responderunt ad eam, et ipsa convertit sermones suos sibi.
30. Nonne invenient eum dividentem spolia? Misericors miserebitur in caput viri : spolia tincturarum ipsi Sisaræ, spolia tincturarum varietatis, spolia variatorum ipsa capiti ejus spolia.
31. Sic pereant omnes inimici tui, Domine : et qui diligunt eum, sicut exitus solis in virtute sua. Et quievit terra quadraginta annis

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

1. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς Κύριος ἐν χειρὶ Μαδιάμ ἐπτά ἔτη.

2. Καὶ ἰσχυσε χεὶρ Μαδιάμ ἐπὶ Ἰσραὴλ. Καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου Μαδιάμ τὰς τρυμαλιὰς τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ τὰ σπήλαια, καὶ τὰ κρεμαστά.

3. Καὶ ἐγένετο, ἔὰν ἔσπειραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβαινον Μαδιάμ καὶ Ἀμαλὴκ, καὶ οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν συνανέβαινον αὐτοῖς, καὶ παρενέβαλον εἰς αὐτούς,

4. καὶ διέφθειρον τοὺς καρποὺς αὐτῶν ἕως ἐλθεῖν εἰς Γάζαν· καὶ οὐ κατελείποντο ὑπόστασιν ζωῆς ἐν τῇ γῇ Ἰσραὴλ, οὐδὲ ἐν τοῖς ποιμνίοις ταύρων καὶ ὄνων.

5. Ὅτι αὐτοὶ καὶ αἱ κτήσεις αὐτῶν ἀνέβαινον, καὶ αἱ σκηναὶ αὐτῶν παρεγίνοντο, καθὼς ἀρχὴς εἰς πληθός, καὶ αὐτοῖς καὶ ταῖς καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός. Καὶ ἤρχοντο εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ, καὶ διέφθειρον αὐτήν.

6. Καὶ ἐπώχευσεν Ἰσραὴλ σφόδρα ἀπὸ προσώπου Μαδιάμ.

7. Καὶ ἐβόησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον ἀπὸ προσώπου Μαδιάμ.

8. Καὶ ἐξαπέστειλε Κύριος ἄνδρα προφήτην πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ἐγὼ εἰμι ὃς ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐξήγαγον ὑμᾶς ἐξ οἴκου δουλείας ὑμῶν.

9. Καὶ ἐρύσαμήν ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Αἰγύπτου καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων ὑμᾶς, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔδωκα ὑμῖν τὴν γῆν αὐτῶν.

10. Καὶ εἶπα ὑμῖν· Ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν· οὐ φοβηθήσεσθε τοὺς θεοὺς τοῦ Ἀμορραίου, ἐν οἷς ὑμεῖς κάθησθε ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, καὶ οὐκ εἰσχήκατε τῆς φωνῆς μου.

11. Καὶ ἦλθεν ἄγγελος Κυρίου, καὶ ἐκάθισεν ὑπὸ τὴν τερέμινθον τὴν ἐν Ἐφραθὰ ἐν γῇ Ἰωὰς πατὴρ τοῦ Ἐσδρὶ καὶ Γεδωνὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ· βαδίζων σίτον ἐν ληνῷ εἰς ἐκφυγεῖν ἀπὸ προσώπου τοῦ Μαδιάμ.

12. Καὶ ὤρθη αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Κύριος μετὰ σοῦ, ἰσχυρὸς τῶν δυνάμεων.

13. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Γεδων· Ἐν ἐμοί, Κύριε μου καὶ εἰ ἐστὶ Κύριος μεθ' ἡμῶν, εἰς τί εὔρον ἡμᾶς τὰ κακὰ ταῦτα; καὶ ποῦ ἐστὶ πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ διηγῆσαντο ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν, λέγοντες· Μὴ οὐχὶ ἐξ Αἰγύπτου ἀνήγαγεν ἡμᾶς Κύριος; Καὶ νῦν ἐξέρρουσιν ἡμᾶς καὶ ἔδωκεν ἡμᾶς ἐν χειρὶ Μαδιάμ.

14. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς αὐτόν ὁ ἄγγελος Κυρίου, καὶ εἶπε· Πορεύου ἐν τῇ ἰσχύϊ σου ταυτῇ, καὶ σώσεις τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς Μαδιάμ· ἰδοὺ ἐξαπέστειλά σε.

15. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Γεδων· Ἐν ἐμοί, Κύριε μου, ἐν τίνι σώσω τὸν Ἰσραὴλ; Ἰδοὺ ἡ χιλιάς μου ἡσθένησεν ἐν Μανασσῇ, καὶ ἐγὼ εἰμι μικρότερος ἐν οἴκῳ τοῦ πατρὸς μου.

16. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ ἄγγελος Κυρίου· Κύριος ἐστὶ μετὰ σοῦ, καὶ πατάξεις τὴν Μαδιάμ ὥςτις ἄνδρα ἑνα.

17. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Γεδων· Εἰ δὴ εὔρον ἔλεος ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ποιήσεις μοι σήμερον πᾶν ὅτι ἐλάλησας μετ' ἐμοῦ,

CAPUT VI.

1. Et fecerunt filii Israel malum in conspectu Domini, et tradidit eos Dominus in manu Madiam septem annos.

2. Et invaluit manus Madiam super Israel. Et fecerunt sibi filii Israel a facie Madiam antra quæ in montibus, et speluncas, et pensilia.

3. Et factum est, si seminaverunt filii Israel, et ascendebant Madiam et Amalec, et filii orientis simul ascendebant cum eis, et castrametabantur adversus eos,

4. et corrumpabant fructus eorum donec venias in Gaza: et non relinquebant substantiam vitæ in terra Israel, neque in gregibus taurum et asinum.

5. Quoniam ipsi et possessiones eorum ascendebant, et tabernacula eorum adveniebant, tamquam locusta in multitudine, et eis et camelis eorum non erat numerus. Et veniebant in terram Israel, et corrumpabant eam.

6. Et mendicavit Israel valde a facie Madiam.

7. Et clamaverunt filii Israel ad Dominum a facie Madiam.

8. Et misit Dominus virum prophetam ad filios Israel, et dixit eis: Hæc dicit Dominus Deus Israel: Ego sum qui eduxi vos de terra Ægypti, et eduxi vos de domo servitutis vestræ.

9. Et liberavi vos de manu Ægypti et de manu omnium tribulantium vos, et ejeci eos a facie vestra, et dedi vobis terram eorum.

10. Et dixi vobis: Ego Dominus Deus vester: non timebitis deos Amorrhæi, in quibus sedetis in terra eorum, et non exaudistis vocem meam.

11. Et venit angelus Domini, et sedit sub terebintho quæ in Ephrata in terra Joas patris Esdri: et Gedeon filius ejus excutens frumentum in torculari ad effluendum a facie ipsius Madiam.

12. Et apparuit ei angelus Domini, et dixit ad eum: Dominus tecum, fortis virtutum.

13. Et dixit ad eum Gedeon: In me, Domine mi: et si est Dominus nobiscum, ad quid invenerunt nos mala hæc? et ubi sunt omnia mirabilia ejus quæ narraverunt nobis patres nostri, dicentes: Nonne ex Ægypto eduxit nos Dominus? Et nunc projecit nos et dedit nos in manu Madiam.

14. Et respexit ad eum angelus Domini, et dixit: Vado in fortitudine tua hac, et salvabis Israel de manu Madiam: ecce misi te.

15. Et dixit ad eum Gedeon: In me, Domine mi, in quo salvabo Israel? Ecce chilas mea infirmata est in Manasse, et ego sum minor in domo patris mei.

16. Et dixit ad eum angelus Domini: Dominus erit tecum, et percuties ipsam Madiam tamquam virum unum.

17. Et dixit ad eum Gedeon: Si nunc inveni misericordiam in oculis tuis, et facies mihi hodie omne quicquid locutus es mecum,

18. μὴ χωρισθῆς ἐντεῦθεν ἕως τοῦ ἔλθειν με πρὸς σέ, καὶ ἐξοίσω τὴν θυσίαν καὶ θύσω ἐνώπιόν σου. Καὶ εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι καθίσομαι ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι σε.

19. Καὶ Γεδεὼν εἰσῆλθε, καὶ ἐποίησεν ἔριπον αἰγῶν καὶ οἶφι ἀλεύρου ἄζυμα, καὶ τὰ κρέα ἐθήκεν ἐν τῷ κοφίνῳ, καὶ τὸν ζυμὸν ἐβάλεν ἐν τῇ χύτρᾳ, καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὰ πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τὴν τερέμινθον καὶ προσήγγισεν.

20. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ· Λάβε τὰ κρέα καὶ τὰ ἄζυμα, καὶ θές πρὸς τὴν πέτραν ἐκείνην, καὶ τὸν ζυμὸν ἐχόμενα ἔχες· καὶ ἐποίησεν οὕτως.

21. Καὶ ἐξέτεινεν ὁ ἄγγελος Κυρίου τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου τῆς ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ῥῆματο τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἁζύμων· καὶ ἀνέθη πῦρ ἐκ τῆς πέτρας, καὶ κατέφαγε τὰ κρέα καὶ τοὺς ἁζύμους. Καὶ ὁ ἄγγελος Κυρίου ἐπορεύθη ἀπ' ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

22. Καὶ εἶδε Γεδεὼν ὅτι ἄγγελος Κυρίου οὗτός ἐστι, καὶ εἶπε Γεδεὼν· Ἄ ἃ, Κύριέ μου Κύριε, ὅτι εἶδον τὸν ἄγγελον Κυρίου πρόσωπον πρὸς πρόσωπον.

23. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος· Εἰρήνη σοι, μὴ φοβοῦ, οὐ μὴ ἀποθάνῃς.

24. Καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ Γεδεὼν θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐπεκάλεσεν αὐτῷ, Εἰρήνη Κυρίου, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, εἰ αὐτοῦ ὄντος ἐν Ἐφραθᾷ πατρός τοῦ Ἑσδρί.

25. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος· Λάβε τὸν μόσχον, τὸν ταῦρον ὃς ἐστὶ τῷ πατρί σου, καὶ μόσχον δεύτερον ἐπταετῆ, καὶ καθελεῖς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ ὃ ἐστὶ τῷ πατρί σου, καὶ τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτὸ ὀλοθρεύσεις.

26. Καὶ οἰκοδομήσεις θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου ἐπὶ κορυφῇ Μαωζὶ τοῦτου ἐν τῇ παρατάξει, καὶ λήψῃ τὸν μόσχον τὸν δεύτερον, καὶ ἀνοίσεις ὀλοκαυτώματα ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ ἄλσους ὃ ἐξολοθρεύσεις.

27. Καὶ ἔλαβε Γεδεὼν δέκα ἀνδρας ἀπὸ τῶν δούλων ἑαυτοῦ, καὶ ἐποίησε ὃν τρόπον ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν Κύριος· καὶ ἐγενήθη, ὡς ἐφοβήθη τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀνδρας τῆς πόλεως τοῦ ποιῆσαι ἡμέρας, καὶ ἐποίησε νυκτός.

28. Καὶ ὠρθρισαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως τοπρωτῇ, καὶ ἰδοὺ καθήρηντο τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ, καὶ τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ ὠλόθρευτο. Καὶ εἶδον τὸν μόσχον τὸν δεύτερον ὃν ἀνῆνεγκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ὠκοδομημένον.

29. Καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· Τίς ἐποίησε τὸ ῥῆμα τοῦτο; Καὶ ἐπεζήτησαν καὶ ἠρεύνησαν καὶ ἔγνωσαν ὅτι Γεδεὼν υἱὸς Ἰωᾶς ἐποίησε τὸ ῥῆμα τοῦτο.

30. Καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς Ἰωᾶς· Ἐξένεγκε τὸν υἱόν σου, καὶ ἀποθανέτω, ὅτι καθεῖλε τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ, καὶ ὅτι ὠλόθρευσεν τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ.

31. Καὶ εἶπε Γεδεὼν υἱὸς Ἰωᾶς τοῖς ἀνδράσι πᾶσιν οἱ ἐπανεστήσαν αὐτῷ· Μὴ ὑμεῖς νῦν δικάζεσθε ὑπὲρ τοῦ Βάαλ, ἢ ὑμεῖς σώσετε αὐτόν; Ὃς ἐὰν δικάσῃται αὐτῷ, θανατωθήτω ἕως πρωτῇ. Εἰ θεὸς ἐστὶ, δικάξέσθω αὐτῷ, ὅτι καθεῖλε τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ.

32. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Ἰεροβάαλ, λέγων· Δικάξέσθω ἐν αὐτῷ ὁ Βάαλ, ὅτι κατήρεψεν τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ.

18. ne sededas hinc quoadusque ego veniam ad te, et proferam sacrificium et sacrificabo coram te. Et dixit : Ego quidem sededo donec tu reverteris.

19. Et Gedeon intravit, et fecit haedum caprarum et asphi farinae azima, et carnes imposuit in cophino, et jus iniecit in ollam, et protulit ea ad eum sub terebintho et appropinquavit.

20. Et dixit ad eum angelus Dei : Accipe carnes et azyma, et pone ad petram illam, et jus juxta effunde : et fecit sic.

21. Et extendit angelus Domini summum virgæ quæ in manu sua, et tetigit carnes et azymos : et ascendit ignis de petra, et comedit carnes et azymos. Et angelus Domini ivit ab oculis ejus.

22. Et vidit Gedeon quoniam angelus Domini hic est, et dixit Gedeon : Ah ! ah ! Domine mi Domine, quia vidi angelum Domini faciem ad faciem.

23. Et dixit ei Dominus : Pax tibi, ne timeas, non morieris.

24. Et aedificavit ibi Gedeon altare Domino, et vocavit ei, Pax Domini, usque in diem hanc, adhuc illo existente in Ephrata patris Esdri.

25. Et factum est in nocte illa, et dixit ei Dominus : Accipe vitulum, taurum qui est patri tuo, et vitulum secundum septem annorum, et destrues altare ipsius Baal quod est patri tuo, et lucum qui est super illud exterminabis.

26. Et edificabis altare Domino Deo tuo super cacumen Maozi hujus in ordine, et sumes vitulum secundum, et offers holocaustomata in lignis lucus quem exterminabis.

27. Et sumpsit Gedeon decem viros ex servis suis, et fecit quemadmodum locutus est ad eum Dominus : et factum est, sicut timuit domum patris sui et viros civitatis faciendo in die, et fecit nocte.

28. Et diluculo surrexerunt viri civitatis mane, et ecce destructum erat altare ipsius Baal, et lucus qui super illud, erat exterminatus. Et viderunt vitulum secundum quem obtulerat super altare aedificatum.

29. Et dixit vir ad proximum suum : Quis fecit verbum hoc? Et inquisierunt et investigarunt et cognoverunt quia Gedeon filius Joas fecit verbum hoc.

30. Et dixerunt viri civitatis ad Joas : Profer filium tuum, et moriatur, quoniam destruxit altare Baal, et quoniam exterminavit lucum qui super illud.

31. Et dixit Gedeon filius Joas viris omnibus qui insurrexerant ei : Numquid vos nunc judicium facitis pro Baal, aut vos salvatis eum? Quicumque judicium fecerit ei, morti detur usque mane. Si deus est, judicium faciat sibi, quoniam destruxit altare ejus.

32. Et vocavit eum in die illa Jeroaal, dicens : Judicet in eum Baal, quia diruit altare ejus.

33. Καὶ πᾶσα Μαδιάμ, καὶ Ἀμαλήκ, καὶ υἱοὶ ἀν-
τολῶν συνήχθησαν ἐπὶ τοκουτὸ, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ
κοιλάδι Ἰεζραὲλ.

34. Καὶ πνεῦμα Κυρίου ἐνέδυσε τὸν Γεδεὼν, καὶ
ἐβάλτισεν ἐν κερατίνῃ, καὶ ἐβόησεν Ἀβιέζερ ὀπίσω
αὐτοῦ.

35. Καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν εἰς πάντα Μανασσῇ,
καὶ ἐν Ἀσῆρ, καὶ ἐν Ζαβουλὼν, καὶ ἐν Νεφθαλί· καὶ
ἀνέβη εἰς συνάντησιν αὐτῶν.

36. Καὶ εἶπε Γεδεὼν πρὸς τὸν Θεόν· Εἰ σὺ σώσεις ἐν
χειρί μου τὸν Ἰσραὴλ καθὼς ἐλάλησας,

37. Ἰδοὺ ἐγὼ τίθημι τὸν πόκον τοῦ ἐρίου ἐν τῇ ἄλυνι·
ἐὰν δρόσος γέννηται ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, καὶ ἐπὶ πᾶσιν
τὴν γῆν ξηρασία, γινώσκωμαι ὅτι σώσεις ἐν χειρί μου
τὸν Ἰσραὴλ, καθὼς ἐλάλησας.

38. Καὶ ἐγένετο οὕτως· καὶ ὄρθρισεν τῇ ἐπαύριον,
καὶ ἐξέπιασε τὸν πόκον, καὶ ἐσταξε δρόσος ἀπὸ τοῦ πό-
κου, πλήρης λεκάνη ὕδατος.

39. Καὶ εἶπε Γεδεὼν πρὸς τὸν Θεόν· Μὴ δὴ ὀργι-
σθῇται ὁ θυμός σου ἐν ἐμοί, καὶ λαλήσω ἐτι ἅπαξ,
πειράσω δὴ καὶ γε ἐτι ἅπαξ ἐν τῷ πόκῳ, καὶ γενέσθω
ἡ ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν
γενηθήτω δρόσος.

40. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς οὕτως ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ·
καὶ ἐγένετο ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, καὶ ἐπὶ πᾶ-
σαν τὴν γῆν ἐγενήθη δρόσος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ὄρθρισεν Ἰεροβάαλ, αὐτὸς ἐστὶ Γεδεὼν, καὶ
πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ πηγὴν
Ἀράδ· καὶ παρεμβολῇ Μαδιάμ ἦν αὐτῷ ἀπὸ βορρᾶ
ἀπὸ Γαθαθαμωραὶ ἐν κοιλάδι.

2. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Γεδεὼν· Πολλὺς ὁ λαὸς ὁ
μετὰ σοῦ, ὥστε μὴ παραδοῦναι με τὴν Μαδιάμ ἐν χειρί
αὐτῶν, μὴ ποτε καυχῆσθαι· Ἰσραὴλ ἐπ' ἐμέ, λεγὼν·
Ἡ χεὶρ μου ἐσωσέ με.

3. Καὶ νῦν λαλήσον δὴ ἐν ὧσιν τοῦ λαοῦ, λέγων· Τίς
ὁ φοβούμενος καὶ δειλός; ἐπιστραφέτω καὶ ἐκχωρεῖτω
ἀπὸ δόρου Γαλαὰδ. Καὶ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ λαοῦ εἰκοσι
καὶ οὐο χιλιάδες, καὶ δέκα χιλιάδες ὑπελείφθησαν.

4. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Γεδεὼν· Ἐτι ὁ λαὸς πολὺς
ἐστὶ κατίνεγκον αὐτοὺς πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐκκαθαρῶ
σοι αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ ἔσται ὃν ἐὰν εἴπω πρὸς σέ, οὗτος
πορεύσεται σὺν σοί, αὐτὸς πορεύσεται σὺν σοί· καὶ πᾶς
ὃν ἂν εἴπω πρὸς σέ, οὗτος οὐ πορεύσεται μετὰ σοῦ,
αὐτὸς οὐ πορεύσεται μετὰ σοῦ.

5. Καὶ κατήνεγκε τὸν λαὸν πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ εἶπε
Κύριος πρὸς Γεδεὼν· Πᾶς ὃς ἂν λάβῃ τῇ γλώσσῃ αὐ-
τοῦ ἀπὸ τοῦ ὕδατος ὡς ἂν λάβῃ ὁ κύων, στήσεις αὐτὸν
κατὰ μόνας, καὶ πᾶς ὃς ἂν κλίνη ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ
πιεῖν.

6. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῶν λαψάντων ἐν χειρί
αὐτῶν πρὸς τὸ στόμα αὐτῶν, τριακόσιοι ἄνδρες· καὶ
πᾶν τὸ καταλοιπὸν τοῦ λαοῦ ἐκλιναν ἐπὶ τὰ γόνατα
αὐτῶν πιεῖν ὕδωρ.

7. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Γεδεὼν· Ἐν τοῖς τριακο-
σίοις ἀνδράσι τοῖς λάψασιν σώσω ὑμᾶς, καὶ δώσω τὴν
Μαδιάμ ἐν χειρί σου, καὶ πᾶς ὁ λαὸς πορεύσονται ἀνὴρ
εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

33. Et universa Madiam, et Amalec, et filii orientis con-
gregati sunt in idipsum, et castrametati sunt in valle
Jezrael.

34. Et spiritus Domini induit Gedeon, et cecinit in cor-
nea, et clamavit Abiezer post se.

35. Et nuntios misit in omnem Manasse, et in Aser, et in
Zabulon, et in Nephthali: et ascendit in occursum eorum.

36. Et dixit Gedeon ad Deum: Si tu salvas in manu mea
Israel sicut locutus es,

37. ecce ego pono vellus lanæ in area: si ros factus fue-
rit super vellus solum, et super universam terram siccitas,
cognoscam quia salvabis in manu mea Israel, sicut locutus es.

38. Et factum est sic: et surrexit diluculo die crastina,
et expressit vellus, et stillavit ros de vellere, plena lagena
aquæ.

39. Et dixit Gedeon ad Deum: Ne irascatur nunc furor
tuus in me, et loquar adhuc semel, tentabo nunc et quidem
adhuc semel in vellere, et fiat siccitas super vellus solum,
et super universam terram fiat ros.

40. Et fecit Deus sic in nocte illa: et facta est siccitas
super vellus solum, et super universam terram factus est ros.

CAPUT VII.

1. Et diluculo surrexit Jerobaal, ipse est Gedeon, et om-
nis populus cum eo, et castrametati sunt super fontem
Arad: et castra Madiam erant ei ab aquilone a Gabaathmo-
ræ in convalle.

2. Et dixit Dominus ad Gedeon: Multus est populus qui
tecum, ita ut non ego traditurus sim Madiam in manu eo-
rum, ne quando gloriatur Israel super me, dicens: Manus
mea salvavit me.

3. Et nunc loquere utique in auribus populi, dicens: Quis
est timens et formidolosus? revertatur et recedat a monte
Galaad. Et reverterunt de populo viginti et duo millia, et
remanserunt decem millia.

4. Et dixit Dominus ad Gedeon: Adhuc populus multus
est: fac eos descendere ad aquam, et emundabo tibi eum il-
lic. Et erit quemcumque dixerò ad te, hic ibit tecum, ipse
ibit tecum: et omnis quemcumque dixerò ad te, hic non ibit
tecum, ipse non ibit tecum.

5. Et descendere fecit populum ad aquam, et dixit Domi-
nus ad Gedeon: Omnis quicumque lambuerit lingua sua de
aqua tamquam si lambet canis, statues eum seorsum, et
omnis quicumque inclinaverit super genua sua ad bibendum.

6. Et factus est numerus eorum qui lambuerunt in manu
sua ad os suum, trecenti viri: et omne residuum populi pro-
cubuerunt super genua sua ad bibendam aquam.

7. Et dixit Dominus ad Gedeon: In trecentis viris lam-
bentibus salvabo vos, et dabo Madiam in manu tua, et
omnis populus ibunt vir ad locum suum.

8. Καὶ ἔλαβον τὸν ἐπισιτισμὸν τοῦ λαοῦ ἐν χειρὶ αὐτῶν, καὶ τὰς κερατίνας αὐτῶν, καὶ τὸν πάντα ἄνδρα Ἰσραὴλ ἐξάπέστειλεν, ἄνδρα εἰς σκηνὴν αὐτοῦ· καὶ τοὺς τριακοσίους ἄνδρας κατίσχυσεν. Καὶ ἡ παρεμβολὴ Μαδιάμ ἦσαν αὐτοῦ ὑποκάτω ἐν τῇ κοιλάδι.

9. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Κύριος· Ἀνάστα, κατὰβηθι ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὅτι παρέδωκα αὐτὴν ἐν τῇ χειρὶ σου.

10. Καὶ εἰ φοβῇ σὺ καταβῆναι, κατὰβηθι σὺ καὶ Φαρά τὸ παιδάριόν σου εἰς τὴν παρεμβολήν,

11. καὶ ἀκούσῃ τί λαλήσουσι, καὶ μετὰ τοῦτο ἰσχύσουσιν αἱ χεῖρές σου καὶ κατὰβήσῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ. Καὶ κατέβη αὐτὸς καὶ Φαρά τὸ παιδάριον αὐτοῦ πρὸς ἀρχὴν τῶν πενήτηντα οἱ ἦσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ.

12. Καὶ Μαδιάμ καὶ Ἀμαλὴ καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν βεβλημένοι ἐν τῇ κοιλάδι ὡς ἄχρις εἰς πλῆθος, καὶ ταῖς καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμὸς, ἀλλ' ἦσαν ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ χειλοῦς τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος.

13. Καὶ ἦλθε Γεδεὼν, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐξηγουμένος τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐνύπνιον, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον, καὶ ἰδοὺ μαγὶς ἄρτου κριθίνου στρεφομένη ἐν τῇ παρεμβολῇ Μαδιάμ, καὶ ἦλθεν ἕως τῆς σκηνῆς, καὶ ἐπάταξεν αὐτήν, καὶ ἔπεσεν, καὶ ἀνέστρεψεν αὐτήν ἄνω, καὶ ἔπεσεν ἡ σκηνή.

14. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ πλησίον αὐτοῦ καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔστιν οὕτῃ ἐμὴ ῥομφαία Γεδεὼν υἱοῦ Ἰωᾶς ἀνδρὸς Ἰσραὴλ· παρέδωκεν ὁ Θεὸς ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὴν Μαδιάμ καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολήν.

15. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσε Γεδεὼν τὴν ἐξήγησιν τοῦ ἐνυπνίου καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ, καὶ προσεκυνήσκει Κύριον, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὴν παρεμβολήν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν· Ἀνάστητε, ὅτι παρέδωκε Κύριος ἐν χειρὶ ἡμῶν τὴν παρεμβολήν Μαδιάμ.

16. Καὶ διέιλε τοὺς τριακοσίους ἄνδρας εἰς τρεῖς ἀρχάς, καὶ ἔδωκε κερατίνας ἐν χειρὶ πάντων καὶ ὑδρίας κενὰς καὶ λαμπάδας ἐν ταῖς ὑδρίαις,

17. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀπ' ἐμοῦ ὀψεσθε, καὶ οὕτως ποιήσετε. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἰσπορευομαι ἐν ἀρχῇ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἔσται καθὼς ἂν ποιήσω, οὕτως ποιήσετε.

18. Καὶ σαλπῶν ἐν τῇ κερατίνῃ ἐγὼ, καὶ πάντες μετ' ἐμοῦ σαλπείτε ἐν ταῖς κερατίναϊς κύκλῳ ὅλης τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐρεῖτε· Τῷ Κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεὼν.

19. Καὶ εἰσῆλθε Γεδεὼν καὶ οἱ ἑκατὸν ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν ἀρχῇ τῆς παρεμβολῆς ἐν ἀρχῇ τῆς φυλακῆς μέσης· καὶ ἐγείροντες ἤγειραν τοὺς φυλάσσοντας, καὶ ἐσάλπισαν ἐν ταῖς κερατίναϊς, καὶ ἐξετίναξαν τὰς ὑδρίας τὰς ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.

20. Καὶ ἐσάλπισαν αἱ τρεῖς ἀρχαὶ ἐν ταῖς κερατίναϊς, καὶ συνέτριψαν τὰς ὑδρίας, καὶ ἐκράτησαν ἐν χερσὶν ἀριστεραῖς αὐτῶν τὰς λαμπάδας, καὶ ἐν χερσὶ δεξιαῖς αὐτῶν τὰς κερατίνας τοῦ σαλπίζειν καὶ ἀνέκραξαν· Ῥομφαία τῷ Κυρίῳ καὶ τῷ Γεδεὼν.

21. Καὶ ἔστησεν ἀνὴρ ἐφ' ἑαυτῷ κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ὄδραμε πᾶσα ἡ παρεμβολή, καὶ ἐσήμεναν καὶ ἔφυγον.

22. Καὶ ἐσάλπισαν ἐν ταῖς τριακοσίαις κερατίναϊς· καὶ ἔθηκε Κύριος τὴν ῥομφαίαν ἀνδρὸς ἐν τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐν πάσῃ τῇ παρεμβολῇ.

23. Καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολή ἕως Βηθσεδ Ταγα-

8. Et sumpserunt cibaria populi in manu sua, et corneas suas, et omnem virum Israel dimisit, virum in tabernaculum ejus : et trecentos viros confortavit. Et castra Madiam erant de subter ejus in convalle.

9. Et factum est in nocte illa, et dixit ad eum Dominus : Exsurge, descende in castra, quoniam tradidi ea in manu tua.

10. Et si times tu descendere, descende tu et Phara puer tuus in castra,

11. et audies quid loquentur, et post hoc invalescent manus tuae et descendes in castra. Et descendit ipse et Phara puer ejus ad principium ipsorum quinquaginta qui erant in castris.

12. Et Madiam et Amalec et omnes filii orientis jacentes in valle sicut locusta in multitudine, et camelis eorum non erat numerus, sed erant velut arena quae est ad labium maris in multitudine.

13. Et venit Gedeon, et ecce vir narrans proximo suo somnium, et dixit : Ecce somniavi somnium, et ecce mensa (vel masa) panis hordeacei volvens se in castra Madiam, et venit usque ad tabernaculum, et percussit illud, et cecidit, et subvertit illud desuper, et cecidit tabernaculum.

14. Et respondit proximus ejus et dixit : Non est haec nisi gladius Gedeon filii Joas viri Israel : tradidit Deus in manu ejus Madiam et universa castra.

15. Et factum est, postquam audivit Gedeon narrationem somnii et interpretationem ejus, et adoravit Dominum, et revertit in castra Israel, et dixit : Surgite, quoniam tradidit Dominus in manu nostra castra Madiam.

16. Et divisit trecentos viros in tria principia, et dedit corneas in manu omnium et hydrias vacuas et lampadas in hydriis,

17. et dixit ad eos : Ex me videbitis, et sic facietis. Et ecce ego ingredior in principium castrorum, et erit sicut utique fecero, sic facietis.

18. Et canam in cornea ego, et omnes mecum canetis in corneis in circuitu omnium castrorum, et dicetis : Domino et ipsi Gedeon !

19. Et intravit Gedeon et centum viri qui cum eo in principium castrorum in principio custodiarum mediae : et excitantes excitarunt custodes, et cecinerunt in corneis, et excusserunt hydrias quae in manibus eorum.

20. Et cecinerunt tria principia in corneis, et contriverunt hydrias, et tenuerunt in manibus sinistris suis lampadas, et in manibus dextris suis corneas ad clangendum : et exclamaverunt : Gladius Domino et ipsi Gedeon !

21. Et stetit vir super se in circuitu castrorum, et accurrerunt universa castra, et significaverunt et fugerunt.

22. Et cecinerunt in trecentis corneis : et posuit Dominus gladium viri in proximum ejus in universis castris.

23. Et fugerunt castra usque Bethseed Tagaragatha

ραγαθὰ Ἀβελμεουλά ἐπὶ Ταβάθ. Καὶ ἐβόησαν ἄνθρωποι Ἰσραὴλ ἀπὸ Νεφθαλὶ, καὶ ἀπὸ Ἀσέρ, καὶ ἀπὸ παντὸς Μανασσή, καὶ ἐδίωξαν ὀπίσω Μαδιάμ.

24. Καὶ ἀγγέλους ἀπέστειλε Γεδεὼν ἐν παντὶ ὄρει Ἐφραΐμ, λέγων· Καταβήτε εἰς συνάντησιν Μαδιάμ, καὶ καταλάβετε ἑαυτοὺς τὸ ὕδωρ ἕως Βαιθηρά καὶ τὸν Ἰορδάνην. Καὶ ἐβόησε πᾶς ἄνθρωπος Ἐφραΐμ, καὶ προκατελάδοντο τὸ ὕδωρ ἕως Βαιθηρά καὶ τὸν Ἰορδάνην.

25. Καὶ συνελάβοντο τοὺς ἄρχοντας Μαδιάμ καὶ τὸν Ὀρήβ καὶ τὸν Ζήβ, καὶ ἀπέκτειναν τὸν Ὀρήβ ἐν Σούρ Ὀρήβ, καὶ τὸν Ζήβ ἀπέκτειναν ἐν Ἰακεφζήφ. Καὶ κατεδίωξαν τὴν Μαδιάμ, καὶ τὴν κεφαλὴν Ὀρήβ καὶ Ζήβ ἤνεγκαν πρὸς Γεδεὼν ἀπὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ εἶπαν πρὸς Γεδεὼν ἄνθρωποι Ἐφραΐμ· Τί τοῦ ῥήματος τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν τοῦ μὴ καλέσαι ἡμᾶς ὅτε ἐπορεύθης παρατάξασθαι ἐν Μαδιάμ; καὶ διελέξαντο πρὸς αὐτὸν ἰσχυρῶς.

2. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Τί ἐποίησα νῦν καθὼς ὑμεῖς; ἢ οὐχὶ κρείττων ἐπιφυλλῆς Ἐφραΐμ ἢ τρυγητὸς Ἀβιέρ;

3. Ἐν χειρὶ ὑμῶν παρέδωκε Κύριος τοὺς ἄρχοντας Μαδιάμ, τὸν Ὀρήβ καὶ τὸν Ζήβ· καὶ τί ἡδυνήθητε ποιῆσαι ὡς ὑμεῖς; Τότε ἀνέβη τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν τὸν λόγον τοῦτον.

4. Καὶ ἦλθε Γεδεὼν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ διέβη αὐτὸς καὶ οἱ τριακόσιοι ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ, πεινῶντες καὶ διώκοντες.

5. Καὶ εἶπε τοῖς ἀνδράσι Σοκχώθ· Ὅτε δὴ ἄρτους εἰς τροφήν τῷ λαῷ τῷ ἐν ποσίν μου ὅτι ἐκλείπουσιν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι διώκων ὀπίσω τοῦ Ζεβεὶ καὶ Σαλμανὰ βασιλέων Μαδιάμ.

6. Καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες Σοκχώθ· Μὴ χεὶρ Ζεβεὶ καὶ Σαλμανὰ νῦν ἐν χειρὶ σου, ὅτι δώσομεν τῇ δυνάμει σου ἄρτους;

7. Καὶ εἶπε Γεδεὼν· Διὰ τοῦτο ἐν τῷ δοῦναι Κύριον τὸν Ζεβεὶ καὶ τὸν Σαλμανὰ ἐν χειρὶ μου, καὶ ἐγὼ ἀλῶσω τὰς σάρκας ὑμῶν ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου, καὶ ἐν ταῖς βαρκενίμ.

8. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς Φανουήλ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς ὡσαύτως· καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Φανουήλ ὅτι τρόπον ἀπεκρίθησαν ἄνδρες Σοκχώθ.

9. Καὶ εἶπε Γεδεὼν πρὸς ἄνδρας Φανουήλ· Ἐν ἐπιστροφῇ μου μετ' εἰρήνης κατασκάψω τὸν πύργον τοῦτον.

10. Καὶ Ζεβεὶ καὶ Σαλμανὰ ἐν Καρκάρ, καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτῶν μετ' αὐτῶν ὥς ἐκατὸν χιλιάδες πάντες οἱ καταλειμμένοι ἀπὸ πάσης παρεμβολῆς ἀλλοφύλων, καὶ οἱ πεπτωκότες, ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν σπαιμένων ῥομφαίαν.

11. Καὶ ἀνέβη Γεδεὼν ὁδὸν τῶν σκηνοῦντων ἐν σκηναῖς ἀπὸ ἀνατολῶν τῆς Ναβὰ καὶ Ἰεγεβὰλ, καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολήν, καὶ ἡ παρεμβολὴ ἦν πεποθειῖα.

12. καὶ ἔφυγον Ζεβεὶ καὶ Σαλμανὰ· καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ἐκράτησε τοὺς δύο βασιλεῖς Μαδιάμ τὸν Ζεβεὶ καὶ τὸν Σαλμανὰ, καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν ἐξόστισε.

13. Καὶ ἐπέστρεψε Γεδεὼν υἱὸς Ἰωὰς ἀπὸ τῆς παρατάξεως ἀπὸ ἐπάνωθεν τῆς παρατάξεως Ἀρές,

Abelineula super Thabath. Et clamaverunt vir Israel ex Nephthali, et ex Aser, et ex omni Manasse, et persecuti sunt post Madiam.

24. Et nuntios misit Gedeon in omnem montem Ephraim, dicens : Descendite in occursum Madiam, et occupate eis aquam usque Bæthæra et Jordanem. Et clamavit omnis vir Ephraim, et præoccuparunt aquam usque Bæthæra et Jordanem.

25. Et comprehenderunt principes Madiam et Oreb et Zeb, et interfecerunt Oreb in Sur Oreb, et Zeb interfecerunt in Hiacephzeph. Et persecuti sunt Madiam, et caput Oreb et Zeb attulerunt ad Gedeon de trans Jordanem.

CAPUT VIII.

1. Et dixerunt ad Gedeon vir Ephraim : Quid verbum hoc fecisti nobis ut non vocares nos quando ivisti pugnare in Madiam? et jurgabant adversus eum fortiter.

2. Et dixit ad eos : Quid feci nunc sicut vos? nonne melior racemus Ephraim quam vindemia Abiezer?

3. In manu vestra tradidit Dominus principes Madiam, Oreb et Zeb : et quid potui facere sicut vos? Tunc remisit se spiritus eorum ab eo dum ille loqueretur sermonem hunc.

4. Et venit Gedeon ad Jordanem, et transit ipse et trecenti viri qui cum eo, esurientes et persequentes.

5. Et dixit viris Socchoth : Date nunc panes in alimentum populo huic qui in pedibus meis quoniam deficiunt, et ecce ego sum persequens post Zebæ et Salmana reges Madiam.

6. Et dixerunt principes Socchoth : Numquid manus Zebæ et Salmana nunc in manu tua, quia dabimus virtuti tue panes?

7. Et dixit Gedeon : Propter hoc in dando Dominus Zebæ et Salmana in manu mea, et ego trituro carnes vestras in spinis deserti, et in Barcenim.

8. Et ascendit inde in Phanuel, et locutus est ad eos similiter : et responderunt ei viri Phanuel quemadmodum responderant viri Socchoth.

9. Et dixit Gedeon ad viros Phanuel : In reditu meo cum pace demoliar turrim hanc.

10. Et Zebæ et Salmana in Carcar, et castra eorum cum eis circiter quindecim millia : omnes qui residui fuerant de universis castris alienigenarum, et qui ceciderant, centum viginti millia virorum educit gladium.

11. Et ascendit Gedeon viam habitantium in tabernaculis ab oriente ipsius Nabæ et Jegebal, et percussit castra, et castra erant confidentia,

12. et fugerunt Zebæ et Salmana : et persecutus est post eos, et tenuit ambos reges Madiam Zebæ et Salmana, et universa castra pavfecit.

13. Et revertit Gedeon filius Joas a prælio desuper acie Ares,

14. καὶ συνέλαβε παιδάριον ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν Σοχωῦθ, καὶ ἐπρωτότησεν αὐτόν· καὶ ἔγραψε πρὸς αὐτὸν ὀνόματα τῶν ἀρχόντων Σοχωῦθ καὶ τῶν πρεσβυτέρων αὐτῶν, ἑβδομηκοντα καὶ ἑπτὰ ἀνδρας.

15. Καὶ παρεγένετο Γεδεὼν πρὸς τοὺς ἀρχοντας Σοχωῦθ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ Ζεβεὶ καὶ Σαλμανὰ ἐν οἷς ὠνεϊδίσατέ με, λέγοντες· Μὴ χεὶρ Ζεβεὶ καὶ Σαλμανὰ νῦν ἐν χειρὶ σου, ὅτι δώσομεν τοῖς ἀνδράσι σου τοῖς ἐκλείπουσιν ἄρτους·

16. Καὶ ἔλαβε τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου καὶ ταῖς Βαρκενήμ, καὶ ἠλόησεν ἐν αὐτοῖς τοὺς ἀνδρας τῆς πόλεως.

17. Καὶ τὸν πύργον Φανουὴλ κατέστρεψε, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἀνδρας τῆς πόλεως.

18. Καὶ εἶπε πρὸς Ζεβεὶ καὶ Σαλμανά· Ποῦ οἱ ἄνδρες οὓς ἀπέκτεινατε ἐν Θαβώρ; Καὶ εἶπαν· Ὡς σὺ, ὡς αὐτοί, εἰς ὁμοίωμά υἱοῦ βασιλέως,

19. Καὶ εἶπε Γεδεὼν· Ἀδελφοί μου καὶ υἱοὶ τῆς μητρός μου ἦσαν, ζῇ Κύριος, εἰ ἐξωγονήκατε αὐτοὺς, οὐκ ἂν ἀπέκτεινα ὑμᾶς.

20. Καὶ εἶπεν Ἰσθὲρ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ· Ἀναστάς ἀπόκτεινον αὐτούς· καὶ οὐκ ἔσπασε τὸ παιδάριον τὴν βομφαίαν αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη, ὅτι ἔτι νεώτερος ἦν.

21. Καὶ εἶπε Ζεβεὶ καὶ Σαλμανά· Ἀνάστα σὺ καὶ συνάντησον ἡμῖν, ὅτι ὡς ἀνδρὸς ἡ δύναμις σου. Καὶ ἀνέστη Γεδεὼν, καὶ ἀπέκτεινε τὸν Ζεβεὶ καὶ τὸν Σαλμανά. Καὶ ἔλαβε τοὺς μηνίσκους τοὺς ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμῆλων αὐτῶν.

22. Καὶ εἶπον ἄνθρωποι Ἰσραὴλ πρὸς Γεδεὼν· Κύριε, ἄρνον ἡμῶν καὶ σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ υἱοῦ σου, ὅτι σὺ ἔσωσας ἡμᾶς ἐκ χειρὸς Μαδιάμ.

23. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Γεδεὼν· Οὐκ ἄρξω ἐγώ, καὶ οὐκ ἄρξει ὁ υἱός μου ἐν ὑμῖν· Κύριος ἄρξει ὑμῶν.

24. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Γεδεὼν· Αἰτήσομαι παρ' ὑμῶν αἰτήματα, καὶ δότε μοι ἄνθρωποι ἐνώτιον ἐκ σκύλων αὐτοῦ, ὅτι ἐνώτια χρυσᾶ αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν Ἰσμηλιταί.

25. Καὶ εἶπαν· Διδόντες δώσομεν· καὶ ἀνέπτυξε τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἔβαλεν ἐκεῖ ἄνθρωποι ἐνώτιον σκύλων αὐτοῦ.

26. Καὶ ἐγένετο ὁ σταθμὸς τῶν ἐνωτίων τῶν χρυσῶν ὧν ἤτησε, χίλιοι καὶ ἑξακόσιοι χρυσοί, παρὲς τῶν μηνίσκων καὶ τῶν στραγγαλίδων καὶ τῶν ἱματίων καὶ πορφυρίδων τῶν ἐπὶ βασιλευσὶ Μαδιάμ, καὶ ἐκτὸς τῶν περιθεμάτων ἃ ἦν ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμῆλων αὐτῶν.

27. Καὶ ἐποίησεν αὐτὸ Γεδεὼν εἰς Ἐφωδ, καὶ ἔστησεν αὐτὸ ἐν πόλει αὐτοῦ ἐν Ἐφραθά· καὶ ἐξεπόρνευσε πᾶς Ἰσραὴλ ὀπίσω αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ ἐγένετο τῷ Γεδεὼν καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εἰς σκῶλον.

28. Καὶ συνεστάλη Μαδιάμ ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐ προσέθηκαν ἄραι κεφαλὴν αὐτῶν· καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη ἐν ἡμέραις Γεδεὼν.

29. Καὶ ἐπορεύθη Ἰεροβὰλ υἱὸς Ἰωᾶς, καὶ ἐκάθισεν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ.

30. Καὶ τῷ Γεδεὼν ἦσαν υἱοὶ ἑβδομηκοντα ἐκπορευόμενοι ἐκ μηρῶν αὐτοῦ, ὅτι γυναῖκες πολλαὶ ἦσαν αὐτῷ.

31. Καὶ καλλαχὴ αὐτοῦ ἦν ἐν Συχέμ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ καὶ γε αὐτῇ υἱόν, καὶ ἔθηκε τὸ ὄνομα, Ἀβιμελὲχ·

14. et cepit puerum de viris Socchoth, et interrogavit eum : et scripsit apud se nomina principum Socchoth et seniorum eorum, septuaginta et septem viros.

15. Et advenit Gedeon ad principes Socchoth, et dixit : Ecce Zebee et Salmana in quibus exprobastis me, dicentes : Numquid manus Zebee et Salmana nunc in manu tua, quia dabimus viris tuis deficientibus panes?

16. Et apprehendit seniores civitatis in spinis deserti et Barcenim, et trituvit in eis viros civitatis.

17. Et turrin Phamuel evertit, et interfecit viros civitatis.

18. Et dixit ad Zebee et Salmana : Ubi viri quos interfecistis in Thabor? Et dixerunt : Sicut tu, sicut ipsi, in simulacrum filii regis.

19. Et dixit Gedeon : Fratres mei et filii matris mee erant, vivit Dominus, si vivificassetis eos, non interfecissem vos.

20. Et dixit ad Jether primogenitum suum : Interfice eos : et non eduxit puer gladium suum, quia timuit, quoniam adhuc junior erat.

21. Et dixit Zebee et Salmana : Surge tu et occurre nobis, quoniam tamquam viri est virtus tua. Et surrexit Gedeon, et interfecit Zebee et Salmana. Et sumpsit lunulas quae in cervicibus camelorum eorum.

22. Et dixerunt vir Israel ad Gedeon : Domine, principare nostri et tu et filius tuus, et filius filii tui, quoniam tu salvasti nos de manu Madiam.

23. Et dixit ad eos Gedeon : Non principabor ego, et non principabitur filius meus in vobis : Dominus principabitur vestri.

24. Et dixit ad eos Gedeon : Petam a vobis petitionem, et date mihi vir in aurem de spoliis suis, quoniam in aures aureae illis, quia erant Ismaelitae.

25. Et dixerunt : Dantes dabimus : et expandit vestimentum suum, et misit eo vir in aurem spoliis eorum.

26. Et factum est pondus inaurium aurearum quas petiit, mille et septinginti aurei, praeter lunulas et monilia et vestimenta et purpurea quae super reges Madiam, et praeter torques quae erant in cervicibus camelorum ipsorum.

27. Et fecit illud Gedeon in Ephod, et statuit illud in civitate sua in Ephratha : et fornicatus est omnis Israel post illud illic, et factum est Gedeon et domui ejus in scandalum.

28. Et compressus est Madiam coram filiis Israel, et non adjecerunt levare caput suum : et quievit terra quadraginta annos in diebus Gedeon.

29. Et ivit Jerobaal filius Joas, et sedit in domo sua.

30. Et ipsi Gedeon fuerunt filii septuaginta exeuntes e femoribus ejus, quoniam uxores multae fuerunt ei.

31. Et concubina ipsius fuit in Sychem, et peperit ei etiam ipsa filium, et posuit nomen, Abimelech.

32. Καὶ ἀπέθανε Γεδεὼν υἱὸς Ἰωὰς ἐν πόλει αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ Ἰωὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Ἐφραθὰ Ἀβὶ Ἐσδρί.

33. Καὶ ἐγενήθη ὡς ἀπέθανε Γεδεὼν, καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω τῶν βααλῶν, καὶ ἔθηκαν ἑαυτοὺς τῷ Βάαλ διαθήκην, τοῦ εἶναι αὐτοῖς αὐτὸν εἰς θεόν.

34. Καὶ οὐκ ἐμνησθήσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ Κυρίου τοῦ Θεοῦ τοῦ βυσαμένου αὐτοὺς ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων αὐτοὺς κυκλόθεν.

35. Καὶ οὐκ ἐποίησαν ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου Ἰεροβάαλ, αὐτὸς ἐστὶ Γεδεὼν, κατὰ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐποίησε μετὰ Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ ἐπορεύθη Ἀβιμέλεχ υἱὸς Ἰεροβάαλ εἰς Συχημ πρὸς ἀδελφοὺς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς πᾶσαν συγγένειαν οἴκου πατρὸς μητρὸς αὐτοῦ, λέγων·

2. Ἀληθίστα δὴ ἐν τοῖς ὡσὶ πάντων τῶν ἀνδρῶν Συχημ· τί τὸ ἀγαθὸν ὑμῖν κυριεῦσαι ὑμῶν ἐβδομήκοντα ἀνδράς πάντας υἱοὺς Ἰεροβάαλ, ἢ κυριεῦεν ὑμῶν ἄνδρα ἓνα; Καὶ μνησθήτε ὅτι ὅσπου ὑμῶν καὶ σὰρξ ὑμῶν εἰμι.

3. Καὶ ἐλάλησαν περὶ αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν τοῖς ὡσὶ πάντων τῶν ἀνδρῶν Συχημ πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐκλινεν ἡ καρδία αὐτῶν ὀπίσω Ἀβιμέλεχ, ὅτι εἶπαν· Ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστὶ.

4. Καὶ ἔδωκαν αὐτῷ ἐβδομήκοντα ἀργυρίου ἐξ οἴκου Βααλβερίθ, καὶ ἐμισθώσατο ἑαυτῷ Ἀβιμέλεχ ἀνδράς κενούς καὶ δειλοὺς, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτοῦ.

5. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς Ἐφραθὰ, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ υἱοὺς Ἰεροβάαλ ἐβδομήκοντα ἀνδράς ἐπὶ λίθον ἓνα· καὶ ἀκατέλειφθ' Ἰωάθαμ υἱὸς Ἰεροβάαλ ὁ νεώτερος, ὅτι ἐκρύβη.

6. Καὶ συνήχθησαν πάντες ἀνδρες Σικίμων, καὶ πᾶς οἶκος Βηθμααλὼ, καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἐβασίλευσαν τὸν Ἀβιμέλεχ πρὸς τῇ βαλάνῃ τῇ εὐρετῇ τῆς στάσεως τῆς ἐν Σικίμοις.

7. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Ἰωάθαμ, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔστη ἐπὶ κορυφὴν ὄρους Γαρίζιν, καὶ ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἐκλαυσε, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀκούσατέ μου, ἄνδρες Σικίμων, καὶ ἀκούσεται ὑμῶν ὁ Θεός.

8. Πορευόμενα ἐπορεύθη τὰ ξύλα τοῦ χρίσαι ἐφ' ἑαυτὰ βασιλέα, καὶ εἶπον τῇ ἐλαίᾳ· Βασιλευσον ἐφ' ἡμῶν.

9. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἐλαία· Μὴ ἀπολείψασα τὴν πύττάν μου, ἐν ᾗ δοξάζουσιν τὸν Θεὸν ἄνδρες, πορεύσασθαι κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων;

10. Καὶ εἶπον τὰ ξύλα τῇ συκῇ· Δεῦρο, βασιλευσον ἐφ' ἡμῶν.

11. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ συκὴ· Μὴ ἀπολείψασα ἐγὼ τὴν γλυκύτητά μου καὶ τὰ γεννήματά μου τὰ ἀγαθὰ, πορεύσασθαι κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων;

12. Καὶ εἶπαν τὰ ξύλα πρὸς τὴν ἄμπελον· Δεῦρο, βασιλευσον ἐφ' ἡμῶν.

13. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἄμπελος· Μὴ ἀπολείψασα τὸν οἶνον μου τὸν εὐφραίνοντα Θεὸν καὶ ἀνθρώπους, πορεύσασθαι κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων;

32. Et mortuus est Gedeon filius Joas in civitate sua, et sepultus est in sepulchro Joas patris sui in Ephratha Abi Esdri.

33. Et factum est postquam mortuus est Gedeon, et reverterunt filii Israel, et fornicati sunt post Baalim, et posuerunt sibi ipsi Baal testamentum, ut esset eis ipse in deum.

34. Et non sunt recordati filii Israel Domini Dei qui eruerat eos de manu omnium tribulantium eos in circuitu.

35. Et non fecerunt misericordiam cum domo Jerobaal, ipse est Gedeon, secundum omnia bona quæ fecerat cum Israel.

CAPUT IX.

1. Et ivit Abimelech filius Jerobaal in Sychem ad fratres matris suæ, et locutus est ad eos et ad universam cognationem domus patris matris suæ, dicens :

2. Loquimini nunc in auribus omnium virorum Sychem : Quid bonum vobis dominari vobis septuaginta viros omnes filios Jerobaal, an dominari vobis virum unum? Et recordamini quia os vestrum et caro vestra sum.

3. Et locuti sunt de eo fratres matris ejus in auribus omnium virorum Sychem omnia verba hæc, et inclinavit cor eorum post Abimelech, quia dixerunt : Frater noster est.

4. Et dederunt ei septuaginta argenti de domo Baalberith, et conduxit sibi Abimelech viros inanes et miseros, et iverunt post eum.

5. Et intravit in domum patris sui in Ephratha, et interfecit fratres suos filios Jerobaal septuaginta viros super lapidem unum : et remansit Joatham filius Jerobaal junior, quoniam abscondit se.

6. Et congregati sunt omnes viri Sicimorum, et universa domus Bethmaalo, et iverunt, et fecerunt regem Abimelech juxta quercum inventam stationis quæ in Sicimis.

7. Et nuntiatum est ipsi Joatham, et ivit, et stetit super cacumen montis Garizin, et elevavit vocem suam, et ploravit, et dixit eis : Audite me, viri Sicimorum, et audiet vos Deus.

8. Euntia iverunt ligna ad ungendum super se regem, et dixerunt ipsi olivæ : Regna super nos.

9. Et dixit eis oliva : Numquid derelinquens pinguedinem meam, in qua glorificabunt Deum viri, ibo ut promovear super ligna?

10. Et dixerunt ligna ficui : Veni, regna super nos.

11. Et dixit eis ficus : Numquid derelinquens ego dulcedinem meam et genimina mea bona, ibo ut promovear super ligna?

12. Et dixerunt ligna ad vitem : Veni, regna super nos.

13. Et dixit eis vitis : Numquid derelinquens vinum meum quod lætificat Deum et homines, ibo promoveri super ligna?

14. καὶ συνέλαβε παιδάριον ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν Σοχὼθ, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτόν· καὶ ἔγραψε πρὸς αὐτὸν ὀνόματα τῶν ἀρχόντων Σοχὼθ καὶ τῶν πρεσβυτέρων αὐτῶν, ἑβδομήκοντα καὶ ἑπτὰ ἀνδρας.

15. Καὶ παρεγένετο Γεδεὼν πρὸς τοὺς ἀρχοντας Σοχὼθ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ Ζεβὲε καὶ Σαλμανὰ ἐν οἷς ὠνειδίσαστέ με, λέγοντες· Μὴ χεὶρ Ζεβὲε καὶ Σαλμανὰ νῦν ἐν χειρὶ σου, ὅτι δώσομεν τοῖς ἀνδράσι σου τοῖς ἐκλείπουσιν ἄρτους;

16. Καὶ ἔλαβε τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου καὶ ταῖς Βαρκηνίμ, καὶ ἠλόησεν ἐν αὐτοῖς τοὺς ἀνδρας τῆς πόλεως.

17. Καὶ τὸν πύργον Φανουὴλ κατέστρεψε, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἀνδρας τῆς πόλεως.

18. Καὶ εἶπε πρὸς Ζεβὲε καὶ Σαλμανὰ· Ποῦ οἱ ἄνδρες οὓς ἀπέκτεινате ἐν Θαβώρ; Καὶ εἶπαν· Ὡς σὺ, ὡς αὐτοὶ, εἰς ὁμοίωμα υἱοῦ βασιλέως,

19. Καὶ εἶπε Γεδεὼν· Ἀδελφοί μου καὶ υἱοὶ τῆς μητρὸς μου ἦσαν, ᾧ Κύριος, εἰ ἐξωγογήκετε αὐτοὺς, οὐκ ἂν ἀπέκτεινα ὑμᾶς.

20. Καὶ εἶπεν Ἰσθέρ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ· Ἀναστάς ἀπόκτεινον αὐτούς· καὶ οὐκ ἔσπασε τὸ παιδάριον τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη, ὅτι ἐστὶ νεώτερος ἦν.

21. Καὶ εἶπε Ζεβὲε καὶ Σαλμανὰ· Ἀνάστα σὺ καὶ συνάντησον ἡμῖν, ὅτι ὡς ἀνδρὸς ἡ δύναμις σου. Καὶ ἀνέστη Γεδεὼν, καὶ ἀπέκτεινε τὸν Ζεβὲε καὶ τὸν Σαλμανὰ. Καὶ ἔλαβε τοὺς μηνίσκους τοὺς ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμῆλων αὐτῶν.

22. Καὶ εἶπον ἄνθρωποι Ἰσραὴλ πρὸς Γεδεὼν· Κύριε, ἄρξον ἡμῶν καὶ σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ὁ υἱός τοῦ υἱοῦ σου, ὅτι σὺ ἐσωσας ἡμᾶς ἐκ χειρὸς Μαδιάμ.

23. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Γεδεὼν· Οὐκ ἄρξω ἐγώ, καὶ οὐκ ἄρξει ὁ υἱός μου ἐν ὑμῖν· Κύριος ἄρξει ὑμῶν.

24. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Γεδεὼν· Αἰτήσομαι παρ' ὑμῶν αἶτημα, καὶ δότε μοι ἄνθρωποι ἐνώτιον ἐκ σκύλων αὐτοῦ, ὅτι ἐνώτια χρυσᾶ αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν Ἰσμαηλίται.

25. Καὶ εἶπαν· Διδόντες δώσομεν· καὶ ἀνέπτυξε τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἔβαλεν ἐκεῖ ἄνθρωποι ἐνώτιον σκύλων αὐτοῦ.

26. Καὶ ἐγένετο ὁ σταθμὸς τῶν ἐνώτιων τῶν χρυσῶν ὧν ἤττησε, χίλιοι καὶ ἑξακόσιοι χρυσοὶ, παρὲς τῶν μηνίσκων καὶ τῶν στραγγαλίδων καὶ τῶν ἱματίων καὶ πορφυρίδων τῶν ἐπὶ βασιλεῦσι Μαδιάμ, καὶ ἐκτὸς τῶν περιθεμάτων αἱ ἦν ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμῆλων αὐτῶν.

27. Καὶ ἐποίησεν αὐτὸ Γεδεὼν εἰς Ἐφωδ, καὶ ἐστησεν αὐτὸ ἐν πόλει αὐτοῦ ἐν Ἐφραθᾶ· καὶ ἐξεπόρνευσε πᾶς Ἰσραὴλ ὅπως αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ ἐγένετο τῷ Γεδεὼν καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εἰς σκῶλον.

28. Καὶ συνεστάλη Μαδιάμ ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐ προσέθηκαν ἄραι κεφαλὴν αὐτῶν· καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη ἐν ἡμέραις Γεδεὼν.

29. Καὶ ἐπορεύθη Ἰεροβόαλ υἱὸς Ἰωᾶς, καὶ ἐκάθισεν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ.

30. Καὶ τῷ Γεδεὼν ἦσαν υἱοὶ ἑβδομήκοντα ἐκπορευόμενοι ἐκ μηρῶν αὐτοῦ, ὅτι γυναῖκες πολλαὶ ἦσαν αὐτῷ.

31. Καὶ παλλαχὴ αὐτοῦ ἦν ἐν Συχημ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ καὶ γε αὐτῇ υἱόν, καὶ ἔθηκε τὸ ὄνομα, Ἀβιμελεχ·

14. et cepit puerum de viris Socchoth, et interrogavit eum : et scripsit apud se nomina principum Socchoth et seniorum eorum, septuaginta et septem viros.

15. Et advenit Gedeon ad principes Socchoth, et dixit : Ecce Zebec et Salmana in quibus exprobastis me, dicentes : Numquid manus Zebec et Salmana nunc in manu tua, quia dabimus viris tuis deficientibus panes ?

16. Et apprehendit seniores civitatis in spinis deserti et Barcenim, et trituvit in eis viros civitatis.

17. Et turrim Phanael evertit, et interfecit viros civitatis.

18. Et dixit ad Zebec et Salmana : Ubi viri quos interfecistis in Thabor ? Et dixerunt : Sicut tu, sicut ipsi, in simulacrum filii regis.

19. Et dixit Gedeon : Fratres mei et filii matris meae erant, vivit Dominus, si vivificassetis eos, non interfecissem vos.

20. Et dixit ad Jether primogenitum suum : Interfice eos : et non eduxit puer gladium suum, quia timuit, quoniam adhuc junior erat.

21. Et dixit Zebec et Salmana : Surge tu et occurre nobis, quoniam tamquam viri est virtus tua. Et surrexit Gedeon, et interfecit Zebec et Salmana. Et sumpsit lunulas quae in cervicibus camelorum eorum.

22. Et dixerunt vir Israel ad Gedeon : Domine, principare nostri et tu et filius tuus, et filius filii tui, quoniam tu salvasti nos de manu Madiam.

23. Et dixit ad eos Gedeon : Non principabor ego, et non principabitur filius meus in vobis : Dominus principabitur vestri.

24. Et dixit ad eos Gedeon : Petam a vobis petitionem, et date mihi vir in aurem de spoliis suis, quoniam in aures aureae illis, quia erant Ismaelitae.

25. Et dixerunt : Dantes dabimus : et expandit vestimentum suum, et misit eo vir in aurem spoliolorum suorum.

26. Et factum est pondus inaurium aurearum quas petiit, mille et septinginti aurei, praeter lunulas et monilia et vestimenta et purpurea quae super reges Madiam, et praeter torques quae erant in cervicibus camelorum ipsorum.

27. Et fecit illud Gedeon in Ephod, et statuit illud in civitate sua in Ephratha : et fornicatus est omnis Israel post illud illic, et factum est Gedeon et domui ejus in scandalum.

28. Et compressus est Madiam coram filiis Israel, et non adjecerunt levare caput suum : et quievit terra quadraginta annos in diebus Gedeon.

29. Et ivit Jeroabaal filius Joas, et sedit in domo sua.

30. Et ipsi Gedeon fuerunt filii septuaginta exeuntes e femoribus ejus, quoniam uxores multae fuerunt ei.

31. Et concubina ipsius fuit in Sychem, et peperit ei etiam ipsa filium, et posuit nomen, Abimelech.

32. Καὶ ἀπέθανε Γεδεὼν υἱὸς Ἰωᾶς ἐν πόλει αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ Ἰωᾶς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Ἐφραθὰ Ἀβὶ Ἐσδρί.

33. Καὶ ἐγενήθη ὥς ἀπέθανε Γεδεὼν, καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω τῶν βααλῶν, καὶ ἔθηκαν ἑαυτοὺς τῷ Βάαλ διαθήκην, τοῦ εἶναι αὐτοῖς αὐτὸν εἰς θεόν.

34. Καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ Κυρίου τοῦ Θεοῦ τοῦ βυσαμένου αὐτοὺς ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιόντων αὐτοὺς κυκλόθεν.

35. Καὶ οὐκ ἐποίησαν ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου Ἰεροβάαλ, αὐτὸς ἐστὶ Γεδεὼν, κατὰ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐποίησε μετὰ Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ ἐπορεύθη Ἀβιμέλεχ υἱὸς Ἰεροβάαλ εἰς Συχημ πρὸς ἀδελφούς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς πᾶσαν συγγένειαν οἴκου πατρὸς μητρὸς αὐτοῦ, λέγων·

2. Ἀλήθευτε ὃ ἐν τοῖς ὡσὶ πάντων τῶν ἀνδρῶν Συχημ· τί τὸ ἀγαθὸν ὑμῖν κυριεῦσαι ὑμῶν ἐβδομήκοντα ἀνδράς πάντας υἱοὺς Ἰεροβάαλ, ἢ κυριεῦναι ὑμῶν ἀνδρά ἓνα; Καὶ μνήσθητε ὅτι ὅσους ὑμῶν καὶ σὰρξ ὑμῶν εἰμι.

3. Καὶ ἐλάλησαν περὶ αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν τοῖς ὡσὶ πάντων τῶν ἀνδρῶν Συχημ πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἔκλινεν ἡ καρδία αὐτῶν ὀπίσω Ἀβιμέλεχ, ὅτι εἶπαν· Ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστὶ.

4. Καὶ ἔδωκαν αὐτῷ ἐβδομήκοντα ἀργυρίου ἐξ οἴκου βααλβερίθ, καὶ ἐμισθώσατο ἑαυτῷ Ἀβιμέλεχ ἀνδράς κενοὺς καὶ δειλοὺς, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτοῦ.

5. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς Ἐφραθὰ, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ υἱοὺς Ἰεροβάαλ ἐβδομήκοντα ἀνδράς ἐπὶ λίθον ἓνα· καὶ κατελείφθη Ἰωάθαμ υἱὸς Ἰεροβάαλ ὁ νεώτερος, ὅτι ἐκρύβη.

6. Καὶ συνήχθησαν πάντες ἀνδρες Σικίμων, καὶ πᾶς οἶκος Βηθμααλὼ, καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἐβασίλευσαν τὸν Ἀβιμέλεχ πρὸς τῇ βαλάνῳ τῇ εὐρετῇ τῆς στάσεως τῆς ἐν Σικίμοις.

7. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Ἰωάθαμ, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔστη ἐπὶ κορυφῇ ὄρους Γαριζίν, καὶ ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσε, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀκούσατέ μου, ἄνδρες Σικίμων, καὶ ἀκούσεται ὑμῶν ὁ Θεός.

8. Πορευόμενα ἐπορεύθη τὰ ξύλα τοῦ χρίσαι ἐφ' ἑαυτὰ βασιλέα, καὶ εἶπον τῇ ἐλαίᾳ· Βασιλευσον ἐφ' ἡμῶν.

9. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἐλαία· Μὴ ἀπολείψασα τὴν πίστιντά μου, ἐν ᾗ δοξάσῃς τὸν Θεὸν ἄνδρες, πορεύεσθαι κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων;

10. Καὶ εἶπον τὰ ξύλα τῇ συκῇ· Δεῦρο, βασιλευσον ἐφ' ἡμῶν.

11. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ συκὴ· Μὴ ἀπολείψασα ἐγὼ τὴν γλυκύτητά μου καὶ τὰ γεννήματά μου τὰ ἀγαθὰ, πορεύεσθαι κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων;

12. Καὶ εἶπαν τὰ ξύλα πρὸς τὴν ἄμπελον· Δεῦρο, βασιλευσον ἐφ' ἡμῶν.

13. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἄμπελος· Μὴ ἀπολείψασα τὸν ὄινον μου τὸν εὐφραίνοντα Θεὸν καὶ ἀνθρώπους, πορεύεσθαι κινεῖσθαι ἐπὶ τῶν ξύλων;

32. Et mortuus est Gedeon filius Joas in civitate sua, et sepultus est in sepulchro Joas patris sui in Ephrathia Abi Esdri.

33. Et factum est postquam mortuus est Gedeon, et reverterunt filii Israel, et fornicati sunt post Baalim, et posuerunt sibi ipsi Baal testamentum, ut esset eis ipse in deum.

34. Et non sunt recordati filii Israel Domini Dei qui eruerat eos de manu omnium tribulantium eos in circuitu.

35. Et non fecerunt misericordiam cum domo Jerobaal, ipse est Gedeon, secundum omnia bona quæ fecerat cum Israel.

CAPUT IX.

1. Et ivit Abimelech filius Jerobaal in Sychem ad fratres matris suæ, et locutus est ad eos et ad universam cognationem domus patris matris suæ, dicens :

2. Loquimini nunc in auribus omnium virorum Sychem : Quid bonum vobis dominari vobis septuaginta viros omnes filios Jerobaal, an dominari vobis virum unum? Et recordamini quia os vestrum et caro vestra sum.

3. Et locuti sunt de eo fratres matris ejus in auribus omnium virorum Sychem omnia verba hæc, et inclinavit cor eorum post Abimelech, quia dixerunt : Frater noster est.

4. Et dederunt ei septuaginta argenti de domo Baalberith, et conduxit sibi Abimelech viros inanes et miseros, et iverunt post eum.

5. Et intravit in domum patris sui in Ephratha, et interfecit fratres suos filios Jerobaal septuaginta viros super lapidem unum : et remansit Joatham filius Jerobaal junior, quoniam abscondit se.

6. Et congregati sunt omnes viri Sicimorum, et universa domus Bethmaalo, et iverunt, et fecerunt regem Abimelech juxta quercum inventam stationis quæ in Sicimis.

7. Et nuntiatum est ipsi Joatham, et ivit, et stetit super cacumen montis Garizin, et elevavit vocem suam, et ploravit, et dixit eis : Audite me, viri Sicimorum, et audiet vos Deus.

8. Euntes iverunt ligna ad ungendum super se regem, et dixerunt ipsi olivæ : Regna super nos.

9. Et dixit eis oliva : Numquid derelinquens pinguedinem meam, in qua glorificabunt Deum viri, ibo ut promovear super ligna?

10. Et dixerunt ligna ficai : Veni, regna super nos.

11. Et dixit eis ficus : Numquid derelinquens ego dulcedinem meam et genimina mea bona, ibo ut promovear super ligna?

12. Et dixerunt ligna ad vitem : Veni, regna super nos.

13. Et dixit eis vitis : Numquid derelinquens vinum meum quod lætificat Deum et homines, ibo promoveri super ligna?

14. Καὶ εἶπαν πάντα τὰ ξύλα τῇ ῥάμνῳ· Δεῦρο σὺ, βασιλευσον ἐφ' ἡμῶν.

15. Καὶ εἶπεν ὁ ῥάμνος πρὸς τὰ ξύλα· Εἰ ἐν ἀληθείᾳ χριτέτε με ὑμεῖς τοῦ βασιλεύειν ἐφ' ὑμᾶς, δεῦτε, ὑπόσσητε ἐν τῇ σκιᾷ μου· καὶ εἰ μὴ, ἐξέλθοι πῦρ ἀπ' ἐμοῦ καὶ καταφάγοι τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου.

16. Καὶ νῦν εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ τελειότητι ἐποιήσατε, καὶ ἐβασίλευσατε τὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ εἰ ἀγαθωσύνην ἐποιήσατε μετὰ Ἰεροβάαλ, καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ εἰ, ὥς ἀνταπόδοσις χειρὸς αὐτοῦ, ἐποιήσατε αὐτῷ,

17. ὥς παρετάξατο ὁ πατὴρ μου ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἐξέβριψε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξεναντίας, καὶ ἐβρύσατο ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Μωδιάμ·

18. καὶ ὑμεῖς ἐπανεστήτη ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου σήμερον, καὶ ἀπεκτείνετε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἑβδομήκοντα ἀνδρας ἐπὶ λίθον ἓνα, καὶ ἐβασίλευσατε τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν παιδίσκης αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνδρας Σικίμων, ὅτι ἀδελφὸς ὑμῶν ἐστίν.

19. Καὶ εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ τελειότητι ἐποιήσατε μετὰ Ἰεροβάαλ, καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, εὐφρανθεῖσθε ἐν Ἀβιμέλεχ, καὶ εὐφρανθεῖσθε καὶ γε αὐτὸς ἐφ' ὑμῖν.

20. Εἰ δὲ οὐ, ἐξέλθοι πῦρ ἀπὸ Ἀβιμέλεχ, καὶ καταφάγοι τοὺς ἀνδρας Σικίμων καὶ τὸν οἶκον Βηθμααλῶν, καὶ ἐξέλθοι πῦρ ἀπὸ ἀνδρῶν Σικίμων, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου Βηθμααλῶν, καὶ καταφάγοι τὸν Ἀβιμέλεχ.

21. Καὶ ἔφυγεν Ἰωθάμ καὶ ἀπέδρα καὶ ἐπορεύθη εἰς Βαιθρ, καὶ ὥκησεν ἐκεῖ ἀπὸ προσώπου Ἀβιμέλεχ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

22. Καὶ ἤρξεν Ἀβιμέλεχ ἐπὶ Ἰσραὴλ τρία ἔτη.

23. Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς πνεῦμα πονηρὸν ἀναμέσον Ἀβιμέλεχ καὶ ἀναμέσον τῶν ἀνδρῶν Σικίμων, καὶ ἠθέτησαν ἀνδρες Σικίμων ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβιμέλεχ,

24. τοῦ ἐπαγαγεῖν τὴν ἀδικίαν τῶν ἑβδομήκοντα υἱῶν Ἰεροβάαλ, καὶ τὰ αἵματα αὐτῶν τοῦ θείναι ἐπὶ Ἀβιμέλεχ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν ὃς ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ ἀνδρας Σικίμων, ὅτι ἐνίσχυσαν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἀποκτείνειν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ.

25. Καὶ ἔθηκαν αὐτῷ οἱ ἀνδρες Σικίμων ἐνεδρεῖν· τας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ὁρέων, καὶ διήρπαζον πάντα ὃς παρεπορεύετο ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ὁδῷ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεὶ Ἀβιμέλεχ.

26. Καὶ ἦλθε Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ παρῆλθον ἐν Σικίμοις, καὶ ἤλπισαν ἐν αὐτῷ οἱ ἀνδρες Σικίμων.

27. Καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀγρὸν, καὶ ἐτρούγησαν τοὺς ἀμπέλωνας αὐτῶν, καὶ ἐπάτησαν, καὶ ἐποίησαν Ἐλλουλίμ· καὶ εἰσῆνεγκαν εἰς οἶκον Θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ κατηράσαντο τὸν Ἀβιμέλεχ.

28. Καὶ εἶπε Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ· Τίς ἐστὶν Ἀβιμέλεχ, καὶ τίς ἐστὶν υἱὸς Συχέμ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; Οὐχ υἱὸς Ἰεροβάαλ, καὶ Ζεβούλ ἐπίσκοπος αὐτοῦ, δούλος αὐτοῦ σὺν τοῖς ἀνδράσιν Ἑμμούρ πατρὸς Συχέμ; Καὶ τί ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ ἡμεῖς;

29. Καὶ τίς δώη τὸν λαὸν τοῦτον ἐν χειρὶ μου; καὶ μεταστήσω τὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτόν· Πλήθυνον τὴν δυνάμιν σου καὶ ἐξελθε.

30. Καὶ ἤκουσε Ζεβούλ ἀρχων τῆς πόλεως τοὺς λόγους Γαὰλ υἱοῦ Ἰωβὴλ, καὶ ὀργίσθη θυμῷ αὐτός.

31. Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἀβιμέλεχ ἐν

14. Et dixerunt omnia ligna rhamno : Veni tu, regna super nos.

15. Et dixit rhamnus ad ligna : Si in veritate ungitis me vos regnare super vos, venite, subsistite in umbra mea : et si non, exeat ignis a me et comedat cedros Libani.

16. Et nunc si in veritate et perfectione fecistis, et regem constituistis Abimelech, et si bonitatem fecistis cum Jerobaal, et cum domo ejus, et si, prout retributio manus ejus, fecistis ei,

17. sicut praelatus est pater meus pro vobis, et projecit animam suam ex adverso, et eruit vos de manu Madiam :

18. et vos insurrexistis super domum patris mei hodie, et interfecistis filios ejus septuaginta viros super lapidem unum, et fecistis regem Abimelech filium ancillae ejus super viros Sicimorum, quoniam frater vester est.

19. Et si in veritate et perfectione fecistis cum Jerobaal, et cum domo ejus in die hac, laetamini in Abimelech, et laetetur etiam ipse in vobis.

20. Si autem non, exeat ignis ab Abimelech, et comedat viros Sicimorum et domum Bethmaalo, et exeat ignis a viris Sicimorum, et de domo Bethmaalo, et comedat ipsum Abimelech.

21. Et fugit Joatham et secessit et ivit usque Baer, et habitavit ibi a facie Abimelech fratris sui.

22. Et dominatus est Abimelech super Israel tres annos.

23. Et emisit Deus spiritum malignum inter Abimelech et inter viros Sicimorum, et spreverunt viri Sicimorum in domo Abimelech,

24. ad inducendam injustitiam septuaginta filiorum Jerobaal, et sanguines eorum ad ponendum super Abimelech fratrem eorum qui interfecit eos, et super viros Sicimorum, quoniam confortaverunt manus ejus ad interficiendos fratres suos.

25. Et posuerunt ei viri Sicimorum insidiantes super capita montium, et diripiebant omnem qui praeteribat super eos in via. Et nuntiatum est regi Abimelech.

26. Et venit Gaal filius Jobel, et fratres ejus, et transierunt in Sicima, et speraverunt in eo viri Sicimorum.

27. Et egressi sunt in agrum, et vindemiaverunt vineas suas, et calcaverunt, et fecerunt Ellulin : et intulerunt in domum Dei sui, et comederunt et biberunt, et maledixerunt Abimelech.

28. Et dixit Gaal filius Jobel : Quis est Abimelech, et quis est filius Sychem, quia servimus ei? Nonne filius Jerobaal, et Zebul visitator ejus, servus ejus cum viris Emmor patris Sychem? Et quid quod servimus ei nos?

29. Et quis det populum hunc in manu mea? et amovebo Abimelech, et dicam ad eum : Multiplica virtutem tuam et egredere.

30. Et audivit Zebul princeps civitatis verba Gaal filii Jobel, et iratus est furore ipse.

31. Et misit nuntios ad Abimelech clam, dicens : Ecce

κρυφῇ, λέγων· Ἰδοὺ Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐρχονται εἰς Συχέμ, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ περιβάθνεται τὴν πόλιν ἐπὶ σέ.

32. Καὶ νῦν ἀνίσταθι νυκτὸς, καὶ ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, καὶ ἐνέδρευσον ἐν τῷ ἀγρῷ,

33. καὶ ἔσται τοπρωί, ἅμα τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, ὀρθριεὺς καὶ ἐκτενεὺς ἐπὶ τὴν πόλιν· καὶ ἰδοὺ αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐκπορεύονται πρὸς σέ, καὶ ποιήσεις αὐτῷ ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χεὶρ σου.

34. Καὶ ἀνέστη Ἀβιμελεχ καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ νυκτὸς, καὶ ἐνήδρευσαν ἐπὶ Συχέμ τέτρασιν ἀρχαῖς.

35. Καὶ ἐξῆλθε Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ, καὶ ἔστη πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς πόλεως τῆς πόλεως, καὶ ἀνέστη Ἀβιμελεχ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἐνέδρου.

36. Καὶ εἶδε Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ τὸν λαόν, καὶ εἶπε πρὸς Ζεβούλ· Ἰδοὺ λαὸς καταβαίνει ἀπὸ τῶν κεφαλῶν τῶν ὄρεων. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ζεβούλ· Τὴν σκίαν τῶν ὄρεων σὺ βλέπεις ἢ ἀνδράς.

37. Καὶ προσέθετο ἔτι Γαὰλ τοῦ λαλῆσαι, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ λαὸς καταβαίνων κατὰ θάλασσαν ἀπὸ τοῦ ἐχόμενου ὁμφραλοῦ τῆς γῆς, καὶ ἀρχὴ ἑτέρα ἐρχεται δι' ὅδου Ἠλῶν Μαωνενίμ.

38. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ζεβούλ· Καὶ ποῦ ἔστι τὸ στόμα σου ὡς ἐλάλησας· τίς ἐστιν Ἀβιμελεχ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; μὴ οὐχὶ οὗτος ὁ λαὸς ὃν ἐξουδένωσας; Ἐξέλαθε δὴ νῦν καὶ παράταξαι αὐτῷ.

39. Καὶ ἐξῆλθε Γαὰλ ἐνώπιον ἀνδρῶν Συχέμ, καὶ παρατάξατο πρὸς Ἀβιμελεχ.

40. Καὶ εἰδὼξεν αὐτὸν Ἀβιμελεχ, καὶ ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔπεσον τραυματῖαι πολλοὶ ἕως τῆς θύρας τῆς πόλεως.

41. Καὶ εἰσῆλθεν Ἀβιμελεχ ἐν Ἀρημὰ, καὶ ἐξέβαλε Ζεβούλ τὸν Γαὰλ καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, μὴ οἰκεῖν ἐν Συχέμ.

42. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ ἀνήγγειλε τῷ Ἀβιμελεχ.

43. Καὶ ἔλαβε τὸν λαόν, καὶ διέκλεν αὐτοὺς εἰς τρεῖς ἀρχάς, καὶ ἐνήδρευσεν ἐν ἀγρῷ· καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ λαὸς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἀνέστη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐπάταξεν αὐτούς.

44. Καὶ Ἀβιμελεχ καὶ οἱ ἀρχηγοὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐξέτειναν, καὶ ἔστησαν παρὰ τὴν θύραν τῆς πόλεως τῆς πόλεως. Καὶ αἱ δύο ἀρχαὶ ἐξέτειναν ἐπὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ ἐπάταξαν αὐτούς.

45. Καὶ Ἀβιμελεχ παρατάσσετο ἐν τῇ πόλει ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην, καὶ κατελάθετο τὴν πόλιν, καὶ τὸν λαόν τὸν ἐν αὐτῇ ἀπέκτεινεν, καὶ τὴν πόλιν καθεῖλε καὶ ἐσπεῖρεν αὐτὴν ἅλας.

46. Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἄνδρες πύργου Συχέμ, καὶ ἦλθον εἰς συνέλευσιν Βαιθηλθερίθ.

47. Καὶ ἀνήγγειλε τῷ Ἀβιμελεχ, ὅτι συνήχθησαν πάντες οἱ ἄνδρες πύργου Συχέμ·

48. καὶ ἀνέβη Ἀβιμελεχ εἰς ὄρος Σελμών, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν Ἀβιμελεχ τὰς ἀξίνας ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔκοψε κλάδον ξύλου, καὶ ἤρην, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ ὤμων αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ· Ὁ εἰδετέ με ποιοῦντα, ταχέως ποιήσατε ὡς ἐγώ.

49. Καὶ ἔκοψαν καὶ γε ἀνὴρ κλάδον πᾶς ἀνὴρ, καὶ ἐπορεύθησαν ὅπισω Ἀβιμελεχ, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν

Gaal filius Jobel et fratres ejus adveniunt in Sychem, et ecce ipsi obsident civitatem super te.

32. Et nunc surge nocte, et populus qui tecum, et insidiare in agro,

33. et erit mane, simul ut oritur sol, surges diluculo et extendes super civitatem: et ecce ipse et populus qui cum eo egrediuntur ad te, et facies ei quaecumque invenerit manus tua.

34. Et surrexit Abimelech et omnis populus cum eo nocte, et insidiati sunt super Sychem quatuor principii.

35. Et egressus est Gaal filius Jobel, et stetit ad ostium portæ civitatis, et surrexit Abimelech et populus qui cum eo ex insidiis.

36. Et vidit Gaal filius Jobel populum, et dixit ad Zebul: Ecce populus descendit de capitibus montium. Et dixit ad eum Zebul: Umbram montium tu vides tamquam viros.

37. Et adjecit adhuc Gaal loqui, et dixit: Ecce populus descendens juxta mare de contiguo umbilico terræ, et principium aliud venit per viam Helon Maonenim.

38. Et dixit ad eum Zebul: Et ubi est os tuum sicut locutus es: Quis est Abimelech, quia serviemus ei? nonne hic est populus quem sprevisti? Exi utique nunc et congregare cum eo.

39. Et exivit Gaal in conspectu virorum Sychem, et congressus est cum Abimelech.

40. Et persecutus est eum Abimelech, et fugit a facie ejus, et ceciderunt cæsi multi usque ad ostium portæ.

41. Et intravit Abimelech in Arema, et Zebul ejecit Gaal et fratres ejus, ut non habitarent in Sychem.

42. Et factum est in crastina et exiit populus in agrum, et annuntiavit ipsi Abimelech.

43. Et accepit populum, et divisit eos in tria principia, et insiliatus est in agro: et vidit, et ecce populus exivit e civitate, et surrexit super eos et percussit eos.

44. Et Abimelech et principes qui cum eo extenderunt, et steterunt apud ostium portæ civitatis. Et duo principia tetenderunt super omnes qui in agro et percusserunt eos.

45. Et Abimelech pugnavit in urbem tota die illa, et cepit civitatem, et populum qui in ea interfecit, et civitatem destruxit et seminavit eam sale.

46. Et audierunt omnes viri turris Sychem, et venerunt in conventum Bethelberith.

47. Et nuntiatum est Abimelech quia congregati sunt omnes viri turris Sychem:

48. et ascendit Abimelech in montem Selmon, et omnis populus qui cum eo, et sumpsit Abimelech securis in manu sua, et succidit ramum ligni, et tulit, et posuit super humeros suos, et dixit populo qui secum: Quod vidistis me facientem, cito facite sicut ego.

49. Et succiderunt etiam viri ramum omnis vir, et iverunt post Abimelech, et imposuerunt super conventum, et in-

14. Καὶ εἶπαν πάντα τὰ ξύλα τῇ ῥάμνῳ· Δεῦρο σὺ, βασιλεύσον ἐφ' ἡμῶν.

15. Καὶ εἶπεν ἡ ῥάμνος πρὸς τὰ ξύλα· Εἰ ἐν ἀληθείᾳ χρίτετέ με ὑμεῖς τοῦ βασιλεύειν ἐφ' ὑμᾶς, δεῦτε, ὑπόστητε ἐν τῇ σκιά μου· καὶ εἰ μὴ, ἐξέλθοι πῦρ ἀπ' ἐμοῦ καὶ καταφάγοι τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου.

16. Καὶ νῦν εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ τελειότητι ἐποιήσατε, καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ εἰ ἀγαθωσύνην ἐποιήσατε μετὰ Ἰεροβάαλ, καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ εἰ, ὡς ἀνταπόδοσις χειρὸς αὐτοῦ, ἐποιήσατε αὐτῷ,

17. ὡς παρετάξατο ὁ πατήρ μου ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἐξέβριψε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξεναντίας, καὶ ἐβρύσατο ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Μαδιάμ·

18. καὶ ὑμεῖς ἐπανεστῆτε ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου σήμερον, καὶ ἀπέκτεινατε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐβδομήκοντα ἀνδρας ἐπὶ λίθον ἓνα, καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν παιδίσκης αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνδρας Σικίμων, ὅτι ἀδελφὸς ὑμῶν ἐστὶ.

19. Καὶ εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ τελειότητι ἐποιήσατε μετὰ Ἰεροβάαλ, καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, εὐφρανθεῖτε ἐν Ἀβιμέλεχ, καὶ εὐφρανθεῖτε καὶ γὰρ αὐτὸς ἐφ' ὑμῖν.

20. Εἰ δὲ οὐ, ἐξέλθοι πῦρ ἀπὸ Ἀβιμέλεχ, καὶ καταφάγοι τοὺς ἀνδρας Σικίμων καὶ τὸν οἶκον Βηθμααλῶ, καὶ ἐξέλθοι πῦρ ἀπὸ ἀνδρῶν Σικίμων, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου Βηθμααλῶ, καὶ καταφάγοι τὸν Ἀβιμέλεχ.

21. Καὶ ἔφυγεν Ἰωάθαμ καὶ ἀπέδρα καὶ ἐπορεύθη εἰς Βαιθρ, καὶ ὤκισεν ἐκεῖ ἀπὸ προσώπου Ἀβιμέλεχ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

22. Καὶ ἤρξεν Ἀβιμέλεχ ἐπὶ Ἰσραὴλ τρία ἔτη.

23. Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς πνεῦμα πονηρὸν ἀναμέσον Ἀβιμέλεχ καὶ ἀναμέσον τῶν ἀνδρῶν Σικίμων, καὶ ἠθέτησαν ἄνδρες Σικίμων ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβιμέλεχ,

24. τοῦ ἐπαγαγεῖν τὴν ἀδικίαν τῶν ἐβδομήκοντα υἱῶν Ἰεροβάαλ, καὶ τὰ αἵματα αὐτῶν τοῦ θείναι ἐπὶ Ἀβιμέλεχ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν ὃς ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ ἀνδρας Σικίμων, ὅτι ἐνίσχυσαν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἀποκτείνειν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ.

25. Καὶ ἔθραυν αὐτῷ οἱ ἀνδρες Σικίμων ἐνδρεούοντας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ὀρέων, καὶ διήρπαζον πάντα ὃς παρεπορεύετο ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ὁδῷ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ Ἀβιμέλεχ.

26. Καὶ ἦλθε Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ παρήλθον ἐν Σικίμοις, καὶ ἤλπισαν ἐν αὐτῷ οἱ ἀνδρες Σικίμων.

27. Καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀγρὸν, καὶ ἐτρύγησαν τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν, καὶ ἐπάτησαν, καὶ ἐποίησαν Ἑλλουλίμ· καὶ εἰσῆνεγκαν εἰς οἶκον Θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ κατηράσαντο τὸν Ἀβιμέλεχ.

28. Καὶ εἶπε Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ· Τίς ἐστὶν Ἀβιμέλεχ, καὶ τίς ἐστὶν υἱὸς Συχέμ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; Οὐχ υἱὸς Ἰεροβάαλ, καὶ Ζεβούλ ἐπίσκοπος αὐτοῦ, δούλος αὐτοῦ συν τοῖς ἀνδράσιν Ἐμμὼρ πατὴρ Συχέμ; Καὶ τί ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ ἡμεῖς;

29. Καὶ τίς δώη τὸν λαὸν τούτων ἐν χειρὶ μου; καὶ μεταστήσω τὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτόν· Πλήθυνον τὴν δυνάμιν σου καὶ ἐξελεθε.

30. Καὶ ἤκουσε Ζεβούλ ἀρχὼν τῆς πόλεως τοὺς λόγους Γαὰλ υἱοῦ Ἰωβὴλ, καὶ ὠργίσθη θυμῷ αὐτός.

31. Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἀβιμέλεχ ἐν

14. Et dixerunt omnia ligna rhamno : Veni tu, regna super nos.

15. Et dixit rhamnus ad ligna : Si in veritate ungitis me vos regnare super vos, venite, subsistite in umbra mea : et si non, exeat ignis a me et comedat cedros Libani.

16. Et nunc si in veritate et perfectione fecistis, et regem constituistis Abimelech, et si bonitatem fecistis cum Jerobaal, et cum domo ejus, et si, prout retributio mannis ejus, fecistis ei,

17. sicut praelatus est pater meus pro vobis, et projecit animam suam ex adverso, et eruit vos de manu Madiam :

18. et vos insurrexistis super domum patris mei hodie, et interfecistis filios ejus septuaginta viros super lapidem unum, et fecistis regem Abimelech filium ancillae ejus super viros Sicimorum, quoniam frater vester est.

19. Et si in veritate et perfectione fecistis cum Jerobaal, et cum domo ejus in die hac, letamini in Abimelech, et letetur etiam ipse in vobis.

20. Si autem non, exeat ignis ab Abimelech, et comedat viros Sicimorum et domum Bethmaalo, et exeat ignis a viris Sicimorum, et de domo Bethmaalo, et comedat ipsam Abimelech.

21. Et fugit Joatham et secessit et ivit usque Baer, et habitavit ibi a facie Abimelech fratris sui.

22. Et dominatus est Abimelech super Israel tres annos.

23. Et emisit Deus spiritum malignum inter Abimelech et inter viros Sicimorum, et spreverunt viri Sicimorum in domo Abimelech,

24. ad inducendam injustitiam septuaginta filiorum Jerobaal, et sanguines eorum ad ponendum super Abimelech fratrem eorum qui interfecit eos, et super viros Sicimorum, quoniam confortaverunt manus ejus ad interficiendos fratres suos.

25. Et posuerunt ei viri Sicimorum insidiantes super capita montium, et diripiebant omnem qui praeteribat super eos in via. Et nuntiatum est regi Abimelech.

26. Et venit Gaal filius Jobel, et fratres ejus, et transierunt in Sicima, et speraverunt in eo viri Sicimorum.

27. Et egressi sunt in agrum, et vindemiaverunt vineas suas, et calcaverunt, et fecerunt Ellulim : et intulerunt in domum Dei sui, et comederunt et biberunt, et maledixerunt Abimelech.

28. Et dixit Gaal filius Jobel : Quis est Abimelech, et quis est filius Sychem, quia servimus ei? Nonne filius Jerobaal, et Zebul visitator ejus, servus ejus cum viris Emmor patris Sychem? Et quid quod servimus ei nos?

29. Et quis det populum hunc in manu mea? et amovebo Abimelech, et dicam ad eum: Multiplica virtutem tuam et egredere.

30. Et audivit Zebul princeps civitatis verba Gaal filii Jobel, et iratus est furore ipse.

31. Et misit nuntios ad Abimelech clam, dicens : Ecce

κρυφῇ, λέγων· Ἰδοὺ Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἔρχονται εἰς Συχέμ, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ περικἀθηνται τὴν πόλιν ἐπὶ σέ.

32. Καὶ νῦν ἀνάστητι νυκτὸς, καὶ ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, καὶ ἐνέδρευον ἐν τῷ ἀγρῷ,

33. καὶ ἔσται τοπρῶι, ἅμα τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, ὀρθριεὶς καὶ ἔκτενεὶς ἐπὶ τὴν πόλιν· καὶ ἰδοὺ αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐκπορεύονται πρὸς σέ, καὶ ποιήσεις αὐτῷ ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χεὶρ σου.

34. Καὶ ἀνέστη Ἀβιμέλεχ καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ νυκτὸς, καὶ ἐνήδρευσαν ἐπὶ Συχέμ τέτρασιν ἀρχαῖς.

35. Καὶ ἐξῆλθε Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ, καὶ ἔστη πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς πόλεως τῆς πόλεως, καὶ ἀνέστη Ἀβιμέλεχ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἐνέδρου.

36. Καὶ εἶδε Γαὰλ υἱὸς Ἰωβὴλ τὸν λαόν, καὶ εἶπε πρὸς Ζεβούλ· Ἰδοὺ λαὸς καταβαίνει ἀπὸ τῶν κεφαλῶν τῶν ὄρεων. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ζεβούλ· Τὴν σκιὰν τῶν ὄρεων σὺ βλέπεις ὡς ἀνδρας.

37. Καὶ προσέθετο ἔτι Γαὰλ τοῦ λαλῆσαι, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ λαὸς καταβαίνων κατὰ θάλασσαν ἀπὸ τοῦ ἐχόμενου ὀμφαλοῦ τῆς γῆς, καὶ ἀρχὴ ἑτέρα ἔρχεται δι' ὁδοῦ Ἠλὼν Μαωνενίμ.

38. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ζεβούλ· Καὶ ποῦ ἐστὶ τὸ στόμα σου ὡς ἐλάλησας· Τίς ἐστὶν Ἀβιμέλεχ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; μὴ οὐχὶ οὗτος ὁ λαὸς ὃν ἐξουδένωσας; Ἐξέλαθε δὴ νῦν καὶ παράταξαι αὐτῷ.

39. Καὶ ἐξῆλθε Γαὰλ ἐνώπιον ἀνδρῶν Συχέμ, καὶ παρετάξατο πρὸς Ἀβιμέλεχ.

40. Καὶ εἰδὼξεν αὐτὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔπεσον τραυματῖαι πολλοὶ ἕως τῆς θύρας τῆς πόλεως.

41. Καὶ εἰσῆλθεν Ἀβιμέλεχ ἐν Ἀρημᾷ, καὶ ἐξέβαλε Ζεβούλ τὸν Γαὰλ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, μὴ οἰκεῖν ἐν Συχέμ.

42. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ ἀνήγγειλε τῷ Ἀβιμέλεχ.

43. Καὶ ἔλαβε τὸν λαόν, καὶ διεῖλεν αὐτοὺς εἰς τρεῖς ἀρχάς, καὶ ἐνήδρευον ἐν ἀγρῷ· καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ λαὸς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἀνέστη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐπάταξεν αὐτούς.

44. Καὶ Ἀβιμέλεχ καὶ οἱ ἀρχηγοὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐξέτειναν, καὶ ἔστησαν παρὰ τὴν θύραν τῆς πόλεως τῆς πόλεως. Καὶ αἱ δύο ἀρχαὶ ἐξέτειναν ἐπὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ ἐπάταξαν αὐτούς.

45. Καὶ Ἀβιμέλεχ παρετάσσετο ἐν τῇ πόλει ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν, καὶ τὸν λαόν τὸν ἐν αὐτῇ ἀπέκτεινεν, καὶ τὴν πόλιν καθεῖλε καὶ ἔσπειρεν αὐτὴν ἄλας.

46. Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἄνδρες πύργου Συχέμ, καὶ ἦλθον εἰς συνέλευσιν Βαιθηλθερίθ.

47. Καὶ ἀνήγγειλε τῷ Ἀβιμέλεχ, ὅτι συνήχθησαν πάντες οἱ ἄνδρες πύργου Συχέμ·

48. καὶ ἀνέβη Ἀβιμέλεχ εἰς ὄρος Σελμών, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν Ἀβιμέλεχ τὰς ἀξίνας ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔκοψε κλάδον ξύλου, καὶ ἤρην, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ ὤμων αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ· Ὁ εἰδετέ με ποιοῦντα, ταχεύς ποιήσατε ὡς ἐγώ.

49. Καὶ ἔκοψαν καὶ γε ἀνὴρ κλάδον πᾶς ἀνὴρ, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω Ἀβιμέλεχ, καὶ ἐπέθηκον ἐπὶ τὴν

Gaal filius Jobel et fratres ejus adveniunt in Sychem, et ecce ipsi obsident civitatem super te.

32. Et nunc surge nocte, et populus qui tecum, et insidiare in agro,

33. et erit mane, simul ut oritur sol, surges diluculo et extends super civitatem : et ecce ipse et populus qui cum eo egrediuntur ad te, et facies ei quaecumque invenerit manus tua.

34. Et surrexit Abimelech et omnis populus cum eo nocte, et insidiati sunt super Sychem quatuor principiis.

35. Et egressus est Gaal filius Jobel, et stetit ad ostium portæ civitatis, et surrexit Abimelech et populus qui cum eo ex insidiis.

36. Et vidit Gaal filius Jobel populum, et dixit ad Zebul : Ecce populus descendit de capitibus montium. Et dixit ad eum Zebul : Umbram montium tu vides tamquam viros.

37. Et adjecit adhuc Gaal loqui, et dixit : Ecce populus descendens juxta mare de contiguo umbilico terræ, et principium aliud venit per viam Helon Maonenim.

38. Et dixit ad eum Zebul : Et ubi est os tuum sicut locutus es : Quis est Abimelech, quia serviemus ei? nonne hic est populus quem sprevisi? Exi utique nunc et congregare cum eo.

39. Et exivit Gaal in conspectu virorum Sychem, et congressus est cum Abimelech.

40. Et persecutus est eum Abimelech, et fugit a facie ejus, et ceciderunt cæsi multi usque ad ostium portæ.

41. Et intravit Abimelech in Arema, et Zebul ejecit Gaal et fratres ejus, ut non habitarent in Sychem.

42. Et factum est in crastina et exiit populus in agrum, et annuntiavit ipsi Abimelech.

43. Et accepit populum, et divisit eos in tria principia, et insidiatus est in agro : et vidit, et ecce populus exivit e civitate, et surrexit super eos et percussit eos.

44. Et Abimelech et principes qui cum eo extenderunt, et steterunt apud ostium portæ civitatis. Et duo principia tetenderunt super omnes qui in agro et percusserunt eos.

45. Et Abimelech pugnavit in urbem tota die illa, et cepit civitatem, et populum qui in ea interfecit, et civitatem destruxit et seminavit eam sale.

46. Et audierunt omnes viri turris Sychem, et venerunt in conventum Bethelberith.

47. Et nuntiatum est Abimelech quia congregati sunt omnes viri turris Sychem :

48. et ascendit Abimelech in montem Selmon, et omnis populus qui cum eo, et sumpsit Abimelech secures in manu sua, et succidit ramum ligni, et tulit, et posuit super humeros suos, et dixit populo qui secum : Quod vidistis me facientem, cito facite sicut ego.

49. Et succiderunt etiam viri ramum omnis vir, et iverunt post Abimelechi, et imposuerunt super conventum, et in-

συνέλευσιν, καὶ ἐνεπύρισαν ἐπ' αὐτοὺς τὴν συνέλευσιν ἐν πυρὶ· καὶ ἀπέθανον καὶ γε πάντες οἱ ἄνδρες πύργου Σικιμῶν, ὥς τε χίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

50. Καὶ ἐπορεύθη Ἀβιμέλεχ ἐκ Βαιθηλεριθ, καὶ παρενέβαλεν ἐν Θήβης, καὶ κατέλαθεν αὐτήν.

51. Καὶ πύργος ἰσχυρὸς ἦν ἐν μέσῳ τῆς πόλεως, καὶ ἔφυγον ἐκεῖ πάντες οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες τῆς πόλεως, καὶ ἔκλεισαν ἔξωθεν αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ δῶμα τοῦ πύργου.

52. Καὶ ἦλθεν Ἀβιμέλεχ ἕως τοῦ πύργου, καὶ παρετάξαντο αὐτῷ· καὶ ἤγγισεν Ἀβιμέλεχ, ἕως τῆς θύρας τοῦ πύργου τοῦ ἐμπρῆσαι αὐτὸν ἐν πυρὶ.

53. Καὶ ἔρριψε γυνὴ μία κλάσμα ἐπιμύλιον ἐπὶ κεφαλὴν Ἀβιμέλεχ, καὶ ἔκλασε τὸ κρανίον αὐτοῦ.

54. Καὶ ἐβόησε ταχὺ πρὸς τὸ παιδάριον τὸ αἶρον τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σπᾶσον τὴν ῥομφαίαν μου καὶ θανάτωσόν με, μὴ ποτε εἴπωσιν· Γυνὴ ἀπέκτεινεν αὐτόν· Καὶ ἐξεκέντησεν αὐτὸν τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε.

55. Καὶ εἶδεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὅτι ἀπέθανεν Ἀβιμέλεχ, καὶ ἐπορεύθησαν ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

56. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ Θεὸς τὴν πονηρίαν Ἀβιμέλεχ ἣν ἐποίησε τῷ πατρὶ αὐτοῦ, ἀποκτείνειν τοὺς ἐβδομήκοντα ἀδελφοὺς αὐτοῦ.

57. καὶ τὴν πᾶσαν πονηρίαν ἀνδρῶν Συχέμ ἐπέστρεψεν ὁ Θεὸς εἰς κεφαλὴν αὐτῶν, καὶ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς ἡ κατάρα Ἰωάθαμ υἱοῦ Ἰεροβάαλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ ἀνέστη μετὰ Ἀβιμέλεχ, τοῦ σῶσαι τὸν Ἰσραὴλ, Θωλὰ υἱὸς Φουὰ, υἱὸς πατραδέλφου αὐτοῦ, ἀνὴρ Ἰσάχαρ· καὶ αὐτὸς ὄκει ἐν Σαμίρ ἐν ὄρει Ἐφραΐμ.

2. Καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσι τρία ἔτη, καὶ ἀπέθανε, καὶ ἐτάφη ἐν Σαμίρ.

3. Καὶ ἀνέστη μετ' αὐτὸν Ἰαῖρ ὁ Γαλαὰδ, καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσι δύο ἔτη.

4. Καὶ ἦσαν αὐτῷ τριάκοντα καὶ δύο υἱοὶ ἐπιβαίνοντες ἐπὶ τριάκοντα δύο πύλους, καὶ τριάκοντα δύο πόλεις αὐτοῖς· καὶ ἐκάλουν αὐτὰς ἐπαύλεις Ἰαῖρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἐν γῇ Γαλαὰδ.

5. Καὶ ἀπέθανεν Ἰαῖρ, καὶ ἐτάφη ἐν Ῥαμμών.

6. Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐδούλευσαν τοῖς Βααλῖμ, καὶ ταῖς Ἀσταρόθ, καὶ τοῖς θεοῖς Ἀράμ, καὶ τοῖς θεοῖς Σιδῶνος, καὶ τοῖς θεοῖς Μωάβ, καὶ τοῖς θεοῖς υἱῶν Ἀμμων, καὶ τοῖς θεοῖς Φυλιστιῖμ, καὶ ἐγκατέλιπον τὸν Κύριον, καὶ οὐκ ἐδούλευσαν αὐτῷ.

7. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ Φυλιστιῖμ, καὶ ἐν χειρὶ υἱῶν Ἀμμων.

8. Καὶ ἐθλίψαν καὶ ἐθλάσαν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὀκτωκαίδεκα ἔτη, τοὺς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν γῇ τοῦ Ἀμορρί τοῦ ἐν Γαλαὰδ.

9. Καὶ διέθησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμων τὸν Ἰορδάνην παρτάσσασθαι πρὸς Ἰούδαν, καὶ Βενιαμὴν, καὶ πρὸς Ἐφραΐμ· καὶ ἐθλίβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ σφόδρα.

10. Καὶ ἐβόησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον, λέ-

cenderunt super eos conventum in igni : et mortui sunt etiam omnes viri turris Sicimorum, circiter mille viri et mulieres.

50. Et ivit Abimelech de Batelberith, et castrametatus est in Thebes, et cepit eam.

51. Et turris fortis erat in medio civitatis, et fugerunt illuc omnes viri et mulieres civitatis, et clauserunt deforis se, et ascenderunt super tectum turris.

52. Et venit Abimelech usque ad turrin, et pugnaverunt cum eo : et appropinquavit Abimelech usque ad ostium turris ad incendendam eam in igni.

53. Et projecit mulier una fragmentum supermolare super caput Abimelech, et fregit cranium ejus.

54. Et clamavit cito ad puerum qui ferebat vasa ejus, et dixit ei : Educ gladium meum et interfice me, ne quando dicant : Mulier occidit eum. Et transfodit eum puer ejus, et mortuus est.

55. Et vidit vir Israel quia mortuus est Abimelech, et iverunt vir ad locum suum.

56. Et retulit Deus malignitatem Abimelech quam fecerat patri suo, interficiendo septuaginta fratres suos :

57. et omnem malignitatem virorum Sychem retulit Deus in caput eorum, et supervenit super eos maledictio Joatham filii Jerobaal.

CAPUT X.

1. Et surrexit post Abimelech, qui salvum faceret Israel, Thola filius Phua, filius patris ejus, vir de Issachar : et ipse habitabat in Samir in monte Eubraim.

2. Et judicavit Israel viginti tres annos, et mortuus est, et sepultus est in Samir.

3. Et surrexit post eum Jair qui de Galaad, et judicavit Israel viginti duos annos.

4. Et erant ei triginta et duo filii inscendentes super triginta duos pullos, et triginta duae civitates eis : et vocabant eas oppida Jair usque in diem hanc in terra Galaad.

5. Et mortuus est Jair, et sepultus est in Rhammon.

6. Et addiderunt filii Israel facere malum in conspectu Domini, et servierunt ipsis Baalim, et Astaroth, et diis Aram, et diis Sidonis, et diis Moab, et diis filiorum Ammon, et diis Phylistiim, et dereliquerunt Dominum, et non servierunt ei.

7. Et iratus est furore Dominus in Israel, et vendidit eos in manu Phylistiim, et in manu filiorum Ammon.

8. Et tribulaverunt et fregerunt filios Israel in tempore illo octo et decem annis, omnes filios Israel qui trans Jordanem in terra ipsius Amorrhii qui in Galaad.

9. Et transierunt filii Ammon Jordanem ad pugnandum adversus Judam, et Benjamin, et adversus Ephraim : et vexati sunt filii Israel valde.

10. Et clamaverunt filii Israel ad Dominum, dicentes :

γοντες· Ἡμάρτομέν σοι, ὅτι ἐγκατελίπομεν τὸν Θεόν, καὶ ἐδουλεύσαμεν τῷ Βααλίμ.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ· Μὴ οὐχὶ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἀμμων, καὶ ἀπὸ Φυλιστιίμ,

12. καὶ Σιδωνίων, καὶ Ἀμαλήχ, καὶ Μαδιάμ, οἱ ἐθλιψαν ὑμᾶς; καὶ ἐδοῦσάτε πρὸς με, καὶ ἔσωσα ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν;

13. Καὶ ὑμεῖς ἐγκατελίπετέ με, καὶ ἐδουλεύσατε θεοῖς ἑτέροις; διὰ τοῦτο οὐ προσθήσω τοῦ σῶσαι ὑμᾶς.

14. Πορεύεσθε καὶ βοήσατε πρὸς τοὺς θεοὺς οὓς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς, καὶ αὐτοὶ σωσάτωσαν ὑμᾶς ἐν καιρῷ ὀλίφῃς ὑμῶν.

15. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον· Ἡμάρτομεν, ποιήσον σὺ ἡμῖν κατὰ πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, πλην ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

16. Καὶ ἐξέκλιναν τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλοτρίους ἐκ μέσου αὐτῶν, καὶ ἐδούλευσαν τῷ Κυρίῳ μόνῳ, καὶ ὠλιγώθη ἡ ψυχή αὐτοῦ ἐν κόπῳ Ἰσραὴλ.

17. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμων, καὶ παρενέβαλον ἐν Γαλαάδ· καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ σκοπιᾷ.

18. Καὶ εἶπον ὁ λαὸς οἱ ἄρχοντες Γαλαάδ, ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· Τίς ὁ ἀνὴρ ὅστις ἀν' ἄρξεταί παρατάσσεται πρὸς υἱοὺς Ἀμμων, καὶ ἔσται εἰς ἄρχοντα πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι Γαλαάδ;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ Ἰεφθάς ὁ Γαλααδίτης ἐπηρμένος δυνάμει, καὶ αὐτὸς υἱὸς γυναικὸς πόρνης, ἡ ἐγέννησε τῷ Γαλαάδ τὸν Ἰεφθά.

2. Καὶ ἔτεκεν ἡ γυνὴ Γαλαάδ αὐτῷ υἱοὺς, καὶ ἡδρόνθησαν οἱ υἱοὶ τῆς γυναικὸς, καὶ ἐξέβαλον τὸν Ἰεφθά, καὶ εἶπαν αὐτῷ· Οὐ κληρονομήσεις ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ὅτι υἱὸς γυναικὸς ἑταίρας σὺ.

3. Καὶ ἔφυγεν Ἰεφθάς ἀπὸ προσώπου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ὤκησεν ἐν γῇ Τῶβ· καὶ συνεστράφησαν πρὸς Ἰεφθά ἀνδρες κενοὶ, καὶ ἐξῆλθον μετ' αὐτοῦ.

4. Καὶ ἐγένετο, ἥνικα παρετάξαντο οἱ υἱοὶ Ἀμμων μετὰ Ἰσραὴλ,

5. καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλαάδ λαβεῖν τὸν Ἰεφθά ἀπὸ τῆς γῆς Τῶβ,

6. καὶ εἶπαν τῷ Ἰεφθά· Δεῦρο, καὶ ἔση ἡμῖν εἰς ἀρχηγόν, καὶ παραταξόμεθα πρὸς υἱοὺς Ἀμμων.

7. Καὶ εἶπεν Ἰεφθάς τοῖς πρεσβυτέροις Γαλαάδ· Οὐχὶ ὑμεῖς ἐμισήσατέ με, καὶ ἐξεβάλετέ με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἐξαπεστεῖλάτέ με ἀφ' ὑμῶν; Καὶ διατί ἦλθατε πρὸς με νῦν ἥνικα γρηΐζετε;

8. Καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλαάδ πρὸς Ἰεφθά· Διὰ τοῦτο νῦν ἐπεστρέψαμεν πρὸς σέ, καὶ πορεύσῃ μεθ' ἡμῶν, καὶ παρατάξῃ πρὸς υἱοὺς Ἀμμων, καὶ ἔση ἡμῖν εἰς ἄρχοντα πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι Γαλαάδ.

9. Καὶ εἶπεν Ἰεφθάς πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Γαλαάδ· Εἰ ἐπιστρέφετέ με ὑμεῖς παρατάσσασθαι ἐν υἱοῖς Ἀμμων, καὶ παραδῶ αὐτοὺς Κύριος ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ ἐγὼ ὑμῖν ἔσομαι εἰς ἄρχοντα.

10. Καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλαάδ πρὸς Ἰεφθά· Κύριος ἔστω ἀκούων ἀναμίστρον ἡμῶν, εἰ μὴ κατὰ τὸ βῆμά σου οὕτω ποιήσομεν.

Peccavimus tibi, quia dereliquimus Deum, et servivimus ipsi Baalim.

11. Et dixit Dominus ad filios Israel : Nonne ab Ægypto, et ab Amorrhæo, et a filiis Ammon, et a Phylistiim,

12. et Sidoniis, et Amalec, et Madiam, ii qui tribulaverunt vos? et clamastis ad me, et salvavi vos de manu eorum?

13. Et vos dereliquistis me, et servivistis diis aliis? propter hoc non apponam salvare vos.

14. Ite et clamate ad deos quos elegistis vobis ipsis, et ipsi salvent vos in tempore tribulationis vestræ.

15. Et dixerunt filii Israel ad Dominum : Peccavimus, fac tu nobis juxta omne quod bonum in oculis tuis, verumtamen erue nos in die hac.

16. Et removerunt deos alienos de medio sui, et servierunt Domino soli, et diminuta est anima ejus in labore Israel.

17. Et ascenderunt filii Ammon, et castrametati sunt in Galaad : et congregati sunt filii Israel, et castrametati sunt in specula.

18. Et dixerunt populus ipsi principes Galaad, vir ad proximum suum : Quis est vir qui incipiet pugnare adversus filios Ammon, et erit in principem omnibus inhabitantibus Galaad?

CAPUT XI.

1. Et Jephthe Galaadites elevatus virtute, et ipse filius mulieris meretricis, quæ genuit ipsi Galaad ipsum Jephthe.

2. Et peperit uxor Galaad ei filios, et creverunt filii uxoris, et ejecerunt Jephthe, et dixerunt ei : Non hæreditabis in domo patris nostri, quoniam filius mulieris fornicariæ es.

3. Et fugit Jephthe a facie fratrum suorum, et habitavit in terra Tob : et conglobati sunt ad Jephthe viri inanes, et egressi sunt cum eo.

4. Et factum est, quando pugnarunt filii Ammon cum Israel,

5. et iverunt seniores Galaad assumere Jephthe de terra Tob,

6. et dixerunt Jephthe : Veni, et eris nobis in principem, et pugnabimus adversus filios Ammon.

7. Et dixit Jephthe senioribus Galaad : Nonne vos odio habuistis me, et ejecistis me de domo patris mei, et emisistis me a vobis? Et propter quid venistis ad me nunc quando egetis?

8. Et dixerunt seniores Galaad ad Jephthe : Propter hoc nunc revertimus ad te, et ibis nobiscum, et pugnabis adversus filios Ammon, et eris nobis in principem omnibus inhabitantibus Galaad.

9. Et dixit Jephthe ad seniores Galaad : Si reducitis me vos ad pugnandum in filios Ammon, et tradiderit eos Dominus coram me, et ego vobis ero in principem.

10. Et dixerunt seniores Galaad ad Jephthe : Dominus sit audiens inter nos, si non juxta verbum tuum sic faciemus.

11. Καὶ ἐπορεύθη Ἰεφθάε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων Γαλαὰδ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐπ' αὐτοὺς εἰς κεφαλὴν καὶ εἰς ἀρχηγόν· καὶ ἐλάλησεν Ἰεφθάε πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐνώπιον Κυρίου ἐν Μασσηφά.

12. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰεφθάε ἀγγέλους πρὸς βασιλέα υἱὸν Ἀμμών, λέγων· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, ὅτι ἦλθες πρὸς μέ τοῦ παρατάξασθαι ἐν τῇ γῇ μου;

13. Καὶ εἶπε βασιλεὺς υἱὸν Ἀμμών πρὸς τοὺς ἀγγέλους Ἰεφθάε· Ὅτι ἔλαθεν Ἰσραὴλ τὴν γῆν μου ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτου ἀπὸ Ἀρνὼν ἕως Ἰαβὼκ καὶ ἕως τοῦ Ἰορδάνου, καὶ νῦν ἐπίστρεψον αὐτὰς ἐν εἰρήνῃ καὶ πορεύσονται.

14. Καὶ προσέθηκε ἔτι Ἰεφθάε, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς βασιλέα υἱὸν Ἀμμών,

15. καὶ εἶπεν αὐτῷ· Οὕτω λέγει Ἰεφθάε· Οὐκ ἔλαθεν Ἰσραὴλ τὴν γῆν Μωὰβ καὶ τὴν γῆν υἱὸν Ἀμμών,

16. ὅτι ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου ἐπορεύθη Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἕως θαλάσσης Σιφ, καὶ ἦλθεν εἰς Κάδης.

17. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰσραὴλ ἀγγέλους πρὸς βασιλέα Ἐδὼμ, λέγων· Παρελεύσονται δὴ ἐν τῇ γῇ σου· καὶ οὐκ ἤκουσε βασιλεὺς Ἐδὼμ. Καὶ γε πρὸς βασιλέα Μωὰβ ἀπέστειλε, καὶ οὐκ εὐδόκησεν. Καὶ ἐκάθισεν Ἰσραὴλ ἐν Κάδης,

18. καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ ἐκύκλωσε τὴν γῆν Ἐδὼμ καὶ τὴν γῆν Μωὰβ, καὶ ἦλθεν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου τῇ γῇ Μωὰβ, καὶ παρενέβαλεν ἐν πέραν Ἀρνὼν, καὶ οὐκ εἰσῆλθεν ἐν ὁρίοις Μωὰβ, ὅτι Ἀρνὼν ὄριον Μωὰβ.

19. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰσραὴλ ἀγγέλους πρὸς Σηὼν βασιλέα τοῦ Ἀμορραίου βασιλέα Ἐσεβὼν, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰσραὴλ· Παρέλθωμεν δὴ ἐν τῇ γῇ σου ἕως τοῦ τόπου ἡμῶν.

20. Καὶ οὐκ ἐνεπίστευσε Σηὼν τῷ Ἰσραὴλ παρελθεῖν ἐν τῷ ὁρίῳ αὐτοῦ· καὶ συνῆξε Σηὼν πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ παρενέβαλον εἰς Ἰασά, καὶ παρετάξατο πρὸς Ἰσραὴλ.

21. Καὶ ἔδωκε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ τὸν Σηὼν καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν χειρὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτόν· καὶ ἐκληρονόμησεν Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν γῆν τοῦ Ἀμορραίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν ἐκείνην.

22. ἀπὸ Ἀρνὼν καὶ ἕως τοῦ Ἰαβὼκ, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐρήμου ἕως τοῦ Ἰορδάνου.

23. Καὶ νῦν Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἐξῆρε τὸν Ἀμορραῖον ἀπὸ προσώπου λαοῦ αὐτοῦ Ἰσραὴλ, καὶ σὺ κληρονομήσεις αὐτόν;

24. Οὐχὶ ἂ ἐὰν κληρονομήσει σε Χαμὼς ὁ θεός σου, αὐτὰ κληρονομήσεις, καὶ τοὺς πάντας οὓς ἐξῆρε Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, αὐτοὺς κληρονομήσομεν;

25. Καὶ νῦν μὴ ἐν ἀγαθῷ ἀγαθώτερος σὺ ὑπὲρ Βαλακ υἱὸν Σεπφὼρ βασιλέως Μωὰβ; Μὴ μαχόμενος ἐμαχέσαιο μετὰ Ἰσραὴλ, ἢ πολεμῶν ἐπολέμησεν αὐτόν,

26. ἐν τῷ οἰκῆσαι ἐν Ἐσεβὼν καὶ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, καὶ ἐν γῇ Ἀρορ καὶ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, καὶ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι ταῖς παρὰ τὸν Ἰορδάνην, τριακόσια ἔτη; Καὶ διατί οὐκ ἐβρύσω αὐτοὺς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ;

27. Καὶ νῦν ἐγὼ εἰμι οὐχ ἡμαρτόν σοι, καὶ σὺ ποιεῖς μετ' ἐμοῦ πονηρίαν τοῦ παρατάξασθαι ἐν ἐμοί· κρίναι Κύριος ὁ κρίνων σήμερον ἀναμέσον υἱὸν Ἰσραὴλ καὶ ἀναμέσον υἱὸν Ἀμμών.

11. Et ivit Jephthe cum senioribus Galaad, et posuerunt eum populus super se in caput et in principem : et locutus est Jephthe omnia verba sua coram Domino in Massepha.

12. Et misit Jephthe nuntios ad regem filiorum Ammon, dicens : Quid mihi et tibi, quia venisti ad me ad pugnandum in terra mea ?

13. Et dixit rex filiorum Ammon ad nuntios Jephthe : Quoniam cepit Israel terram meam dum ipse ascenderet ex Aegypto ab Arnon usque Jaboc et usque ad Jordanem, et nunc restitue eas in pace et ibo.

14. Et apposuit adhuc Jephthe, et misit nuntios ad regem filiorum Ammon,

15. et dixit ei : Sic dicit Jephthe : Non cepit Israel terram Moab et terram filiorum Ammon,

16. quoniam cum ascenderent ipsi ex Aegypto ivit Israel in deserto usque ad mare Siph, et venit in Cades.

17. Et misit Israel nuntios ad regem Edom, dicens : Præteribo scilicet in terra tua : et non audivit rex Edom. Atque etiam ad regem Moab misit, et non bene sensit. Et sedit Israel in Cades,

18. et ivit in deserto : et circumvit terram Edom et terram Moab, et venit ab ortu solis terræ Moab, et castrametatus est trans Arnon, et non intravit in fines Moab, quoniam Arnon est terminus Moab.

19. Et misit Israel nuntios ad Seon regem ipsius Amorrhæi regem Esehon, et dixit ei Israel : Prætereamus nunc in terra tua usque ad locum nostrum.

20. Et Seon non credidit Israeli transire in termino suo : et congregavit Seon omnem populum suum, et castrametatus est in Jasa, et pugnavit adversus Israel.

21. Et tradidit Dominus Deus Israel Seon et universum populum ejus in manu Israel, et percussit eum : et hæreditavit Israel omnem terram Amorrhæi inhabitantis terram illam

22. ab Arnon et usque Jaboc, et a deserto usque ad Jordanem.

23. Et nunc Dominus Deus Israel abstulit Amorrhæum a facie populi sui Israel, et tu hæreditabis eum ?

24. Nonne quæcumque hæreditabit te Chamos deus tuus, hæc hæreditabis, et omnes quos abstulit Dominus Deus noster a facie vestra, eos hæreditabimus ?

25. Et nunc numquid in bono melior tu super Balac filium Sephor regis Moab ? Numquid pugnans pugnavit cum Israel, aut bellans bello aggressus est eum,

26. cum habitaret in Esehon et in finibus ejus, et in terra Aroer et in finibus ejus, et in omnibus civitatibus quæ apud Jordanem, trecentos annos ? Et cur non eruisi eos in tempore illo ?

27. Et nunc ego quidem non peccavi tibi, et tu facis mecum malignitatem pugnando in me : judicet Dominus qui judicat hodie inter filios Israel et inter filios Ammon.

28. Καὶ οὐκ ἤκουσε βασιλεὺς υἱὸν Ἀμμὼν τῶν λόγων Ἰεφθάε ὃν ἀπέστειλε πρὸς αὐτόν.

29. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ Ἰεφθάε πνεῦμα Κυρίου, καὶ παρῆλθε τὸν Γαλαὰδ καὶ τὸν Μανασσῆ, καὶ παρῆλθε τὴν σκοπίαν Γαλαὰδ εἰς τὸ πέραν υἱὸν Ἀμμὼν.

30. Καὶ ἠύξατο Ἰεφθάε εὐχὴν τῷ Κυρίῳ, καὶ εἶπε· Ἐάν διδοὺς ὄψις μοι τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν ἐν τῇ χειρὶ μου,

31. καὶ ἔσται, ὃ ἐκπορεύομενος ὃς ἂν ἐξέλθῃ ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ οἴκου μου εἰς συνάντησίν μου, ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με ἐν εἰρήνῃ ἀπὸ υἱὸν Ἀμμὼν, καὶ ἔσται τῷ Κυρίῳ· ἀνοίσω αὐτὸν ὀλοκαύτωμα.

32. Καὶ παρῆλθεν Ἰεφθάε πρὸς υἱοὺς Ἀμμὼν παρτάσασθαι πρὸς αὐτοὺς, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ.

33. Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀπὸ Ἀροὴρ ἕως ἐλθεῖν ἄγρις Ἀρῶν, ἐν ἀριθμῷ εἰκοσι πόλεις, καὶ ἕως Ἐβελχαρμίν, πληγὴν μεγάλην σφόδρα· καὶ συνεστάλησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν ἀπὸ προσώπου υἱὸν Ἰσραὴλ.

34. Καὶ ἦλθεν Ἰεφθάε εἰς Μασσηφά εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἐξεπορεύετο εἰς ὑπάντησιν ἐν τυμπάνοις καὶ χοροῖς· καὶ αὕτη ἦν μονογενὴς αὐτοῦ, οὐκ ἦν αὐτῷ ἕτερος υἱὸς ἢ θυγάτηρ.

35. Καὶ ἐγένετο, ὥς εἶδεν αὐτὴν αὐτός, διέβηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἄ ἄ, θυγάτηρ μου, ταραχῇ ἐτάραξάς με, καὶ σὺ ἦς ἐν τῷ ταραχῷ μου, καὶ ἐγὼ εἰμι ἡνοῖα κατὰ σοῦ τὸ στόμα μου πρὸς Κύριον, καὶ οὐ δυνήσομαι ἀποστρέψαι.

36. Ἡ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Πάτερ, ἡνοῖας τὸ στόμα σου πρὸς Κύριον· ποιήσόν μοι ὃν τρόπον ἐξῆλθεν ἐκ στόματός σου ἐν τῷ ποιῆσαι σοὶ Κύριον ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν σου ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀμμὼν.

37. Καὶ ἦδε εἶπε πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς· Ποιησάτω δὴ ὁ πατήρ μου τὸν λόγον τούτου· ἑασόν με δύο μῆνας, καὶ πορεύσομαι καὶ καταβήσομαι ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ κλαύσομαι ἐπὶ τὰ παρθέнія μου, ἐγὼ εἰμι καὶ αἱ συνεταιρίδες μου.

38. Καὶ εἶπε· Πορεύου· καὶ ἀπέστειλεν αὐτὴν δύο μῆνας, καὶ ἐπορεύθη αὕτη καὶ αἱ συνεταιρίδες αὐτῆς, καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ τὰ παρθέнія αὐτῆς ἐπὶ τὰ ὄρη.

39. Καὶ ἐγένετο ἐν τέλει τῶν δύο μηνῶν, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ ἐποίησεν ἐν αὐτῇ τὴν εὐχὴν αὐτοῦ ἣν ἠύξατο· καὶ αὕτη οὐκ ἔγνω ἄνδρα, καὶ ἐγένετο εἰς πρόσταγμα ἐν Ἰσραὴλ.

40. ἀπὸ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ἐπορεύοντο θυγατέρες Ἰσραὴλ θρηνεῖν τὴν θυγατέρα Ἰεφθάε τοῦ Γαλααδίτου ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας ἐν τῷ ἐνιαυτῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ ἐβόησεν ἄνθρωπος Ἐφραΐμ, καὶ παρῆλθεν εἰς βορρᾶν, καὶ εἶπαν πρὸς Ἰεφθάε· Διατί παρῆλθες παρτάσασθαι ἐν υἱοῖς Ἀμμὼν, καὶ ἡμεῖς οὐ κέκληκας πορευθῆναι μετὰ σοῦ; Τὸν οἶκόν σου ἐμπρήσομεν ἐπὶ σὲ ἐν πυρὶ.

2. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἰεφθάε· Ἄνθρωπος μαχητὴς ἤμην ἐγὼ καὶ ὁ λαός μου, καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν σφόδρα· καὶ ἐβόησα ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἐσώσατέ με ἐκ χειρὸς αὐτῶν.

3. Καὶ εἶδον ὅτι οὐκ εἶ σωτὴρ, καὶ ἔθνηκα τὴν ψυχὴν

28. Et non audivit rex filiorum Ammon verba Jephthe quae misit ad eum.

29. Et factus est super Jephthe spiritus Domini, et praeteriit Galaad et Manasse, et praeteriit speculam Galaad trans filios Ammon.

30. Et vovit Jephthe votum Domino, et dixit : Si dans dederis mihi filios Ammon in manu mea,

31. et erit, exiens quicumque exierit de janua domus meae in obviam mihi, in revertendo me in pace a filiis Ammon, et erit Domino : offeram eum holocaustoma.

32. Et transiit Jephthe ad filios Ammon pugnare adversus eos, et tradidit eos Dominus in manu ejus.

33. Et percussit eos ab Aroer donec venias usque Arnon, in numero viginti civitates, et usque Ebelcharmin, plagam magnam valde : et humiliati sunt filii Ammon a facie filiorum Israel.

34. Et venit Jephthe in Massepha in domum suam : et ecce filia ejus egrediebatur in occursum in tympanis et choris ; et haec erat unigenita ei, non erat ei alius filius vel filia.

35. Et factum est, ut vidit eam ipse, discidit vestimenta sua, et dixit : Ah ! ah ! filia mea, perturbatio perturbasti me, et tu fuisti in turbamentum meum, et ego ipse aperui contra te os meum ad Dominum, et non potero revocare.

36. Illa vero dixit ad eum : Pater, aperuisti os tuum ad Dominum ? fac mihi quemadmodum exiit ex ore tuo dum faceret tibi Dominus vindictam inimicorum tuorum de filiis Ammon.

37. Atque ipsa dixit ad patrem suum : Faciat nunc pater meus verbum hoc : permitte me duos menses, et ibo et descendam super montes, et plorabo super virginalibus meis, ego ipsa et sodales meae.

38. Et dixit : Vade : et dimisit eam duos menses, et ivit ipsa et sodales ejus, et ploravit super virginalibus suis super montes.

39. Et factum est in fine duorum mensium, et revertit ad patrem suum, et fecit in ea votum suum quod voverat : et ipsa non cognoverat virum, et factum est in praeeptum in Israel :

40. ex diebus in dies ibant filiae Israel lamentari filiam Jephthe Galaaditis ad quatuor dies in anno.

CAPUT XII.

1. Et clamavit vir Ephraim, et transierunt ad aquilonem, et dixerunt ad Jephthe : Propter quid transisti pugnare in filios Ammon, et nos non vocasti ire tecum ? Domum tuam incendemus super te in igni.

2. Et dixit ad eos Jephthe : Vir pugnator eram ego et populus meus, et filii Ammon valde : et clamavi vos, et non salvastis me de manu eorum.

3. Et vidi quia non es salvator, et posui animam meam.

μου ἐν χειρί μου, καὶ παρῆλθον πρὸς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς Κύριος ἐν χειρί μου. Καὶ εἰς τί ἀνέβητε ἐπ' ἐμὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, παρατάξασθαι ἐν ἐμοί;

4. Καὶ συνέστρεψεν Ἰεφθάε πάντα τοὺς ἀνδρας Γαλαὰδ, καὶ παρετάξατο τῷ Ἐφραΐμ· καὶ ἐπάταξαν ἄνδρες Γαλαὰδ τὸν Ἐφραΐμ, ὅτι εἶπαν οἱ διασωζόμενοι τοῦ Ἐφραΐμ· Ὑμεῖς Γαλαὰδ ἐν μέσῳ τοῦ Ἐφραΐμ καὶ ἐν μέσῳ τοῦ Μανασσῆ.

5. Καὶ προκατελάβετο Γαλαὰδ τὰς διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου τοῦ Ἐφραΐμ· καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ διασωζόμενοι Ἐφραΐμ· Διαβῶμεν. Καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄνδρες Γαλαὰδ· Μὴ Ἐφραθίτης εἶ; Καὶ εἶπεν· Οὐ.

6. Καὶ εἶπαν αὐτῷ· Εἶπον δὲ στάχυς καὶ οὐ κατέβυνεν τοῦ λαλῆσαι οὕτως· καὶ ἐπελάβοντο αὐτοῦ, καὶ ἔθυσαν αὐτὸν πρὸς τὰς διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ ἔπεσαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἀπὸ Ἐφραΐμ δύο καὶ τεσσαράκοντα γιλιάδες.

7. Καὶ ἔκρινεν Ἰεφθάε τὸν Ἰσραὴλ ἕξ ἔτη, καὶ ἀπέθανεν Ἰεφθάε ὁ Γαλααδίτης, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει αὐτοῦ Γαλαὰδ.

8. Καὶ ἔκρινε μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ Ἀβαισσάν ἀπὸ Βηθλέμ.

9. Καὶ ἦσαν αὐτῷ τριάκοντα υἱοί, καὶ τριάκοντα θυγατέρες, ἃς ἐξαπέστειλεν ἔξω, καὶ τριάκοντα θυγατέρας εἰσῆνεγκεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἔξωθεν. Καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἑπτὰ ἔτη.

10. Καὶ ἀπέθανεν Ἀβαισσάν, καὶ ἐτάφη ἐν Βηθλέμ.

11. Καὶ ἔκρινε μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ Αἰλὼν ὁ Ζαβουλωνίτης δέκα ἔτη.

12. Καὶ ἀπέθανεν Αἰλὼν ὁ Ζαβουλωνίτης, καὶ ἐτάφη ἐν Αἰλὼμ ἐν γῇ Ζαβουλών.

13. Καὶ ἔκρινε μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ Ἀβδὼν υἱὸς Ἑλλήλ ὁ Φαραθωνίτης.

14. Καὶ ἦσαν αὐτῷ τεσσαράκοντα υἱοί, καὶ τριάκοντα υἱῶν υἱοὶ ἐπιβαίνοντες ἐπὶ ἐβδομήκοντα πώλους. Καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ὀκτὼ ἔτη.

15. Καὶ ἀπέθανεν Ἀβδὼν υἱὸς Ἑλλήλ ὁ Φαραθωνίτης, καὶ ἐτάφη ἐν Φαραθὼν ἐν γῇ Ἐφραΐμ ἐν ὄρει τοῦ Ἀμαλήκ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Καὶ προσέθηκαν ἔτι οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος ἐν χειρὶ Φυλιστιμῶν τεσσαράκοντα ἔτη.

2. Καὶ ἦν ἀνὴρ εἰς ἀπὸ Σαραὰ, ἀπὸ δῆμου συγγενείας τοῦ Δανὶ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Μανωὲ, καὶ γυνὴ αὐτοῦ στείρα καὶ οὐκ ἔτεκε.

3. Καὶ ὤφθη ἄγγελος Κυρίου πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· Ἰδοὺ σὺ στείρα καὶ οὐ τέτοκας, καὶ συλλήψῃ υἱόν.

4. Καὶ νῦν φύλαξαι δὴ καὶ μὴ πῖναι οἶνον καὶ μέθυ· καὶ μὴ φάγῃς πᾶν ἀκάθαρτον,

5. ὅτι ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις καὶ τέξῃ υἱόν· καὶ σιδηρὸς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ οὐκ ἀναθήσεται, ὅτι Ναζὶρ Θεοῦ ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ τῆς κοιλίας, καὶ αὐτὸς ἄρξεται σῶσαι τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς Φυλιστιμῶν.

6. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ, καὶ εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, λέγουσα· Ἀνὼρωπος Θεοῦ ἦλθε πρὸς μέ· καὶ εἶδος αὐ-

in manu mea, et transii ad filios Ammon, et dedit eos Dominus in manu mea. Et ad quid ascendistis super me in die hac, ad pugnandum in me?

4. Et conglobavit Jephthe omnes viros Galaad, et conflixit cum Ephraim : et percusserunt viri Galaad ipsam Ephraim, quia dixerunt evasores ipsius Ephraim : Vos Galaad in medio ipsius Ephraim et in medio ipsius Manasse.

5. Et praeccepit Galaad transitus Jordanis ipsius Ephraim : et dicebant eis ii qui evaserant de Ephraim : Transeamus. Et dixerunt eis viri Galaad : Numquid Ephraimites es? Et dixit : Non.

6. Et dixerunt ei : Dic igitur spica : et non dirigebat loqui sic : et apprehendebant eum, et immolabant eum ad transitus Jordanis. Et ceciderunt in tempore illo de Ephraim duo et quadraginta millia.

7. Et judicavit Jephthe Israel sex annis, et mortuus est Jephthe Galaadites, et sepultus est in civitate sua Galaad.

8. Et post eum judicavit Israel Abaessan de Bethleem.

9. Et erant ei triginta filii, et triginta filiae, quas emisit foras, et triginta filias introduxit filiis suis deforis. Et judicavit Israel septem annis.

10. Et mortuus est Abaessan, et sepultus est in Bethleem.

11. Et judicavit post eum Israel Aelon Zabulonites decem annis.

12. Et mortuus est Aelon Zabulonites, et sepultus est in Aelom in terra Zabulon.

13. Et judicavit post eum Israel Abdon filius Ellet Pharithonites.

14. Et erant ei quadraginta filii, et triginta filiorum filii inscendentes super septuaginta pullos. Et judicavit Israel octo annis.

15. Et mortuus est Abdon filius Ellet Pharithonites, et sepultus est in Pharithon in terra Ephraim in monte ipsius Amalec.

CAPUT XIII.

1. Et addiderunt adhuc filii Israel facere malum in conspectu Domini, et tradidit eos Dominus in manu Phylisium quadraginta annos.

2. Et erat vir unus de Saraa, de populo cognationis Dani, et nomen ei Manoe, et uxor ejus sterilis et non pariebat.

3. Et apparuit angelus Domini ad uxorem, et dixit ad eam : Ecce tu sterilis et non peperisti, et concipies filium.

4. Et nunc observa vero et non bibas vinum et inebriamentum, et non manduces omne immundum,

5. quoniam ecce tu in utero habes et paries filium : et ferrum super caput ejus non ascendet, quoniam Nazir Dei erit puerulus a ventre, et ipse incipiet salvare Israel de manu Phylisium.

6. Et intravit mulier, et dixit viro suo, dicens : Homo Dei venit ad me, et species ejus sicut species angeli Dei,

τοῦ ὧς εἶδος ἀγγέλου Θεοῦ, φοβερὸν σφόδρα, καὶ οὐκ ἠρώτησα αὐτὸν πόθεν ἐστὶ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλέ μοι.

7. Καὶ εἶπέ μοι· Ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις καὶ τέθηκόν. Καὶ νῦν μὴ πῖναι οἶνον καὶ μέθυσιμα, καὶ μὴ φάγῃς πᾶν ἀκάθαρτον, ὅτι Θεοῦ ἅγιον ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ γαστροῦ ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ.

8. Καὶ προσήυξατο Μανωὲ πρὸς Κύριον, καὶ εἶπεν· Ἐν ἐμοί, Κύριε Ἀδωναϊέ, τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ δὴ ἀπέστειλας, ἐλθέτω δὴ ἐπὶ πρὸς ἡμᾶς, καὶ συμβιβάσάτω ἡμᾶς τί ποιήσωμεν τῷ παιδίῳ τῷ τικτομένῳ.

9. Καὶ εἰσέχουσεν ὁ Θεὸς τῆς φωνῆς Μανωῆ, καὶ ἦλθεν ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ ἐπὶ πρὸς τὴν γυναῖκα· καὶ αὕτη ἐκάθηντο ἐν ἀγρῷ, καὶ Μανωὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς οὐκ ἦν μετ' αὐτῆς.

10. Καὶ ἐτάχυνεν ἡ γυνὴ καὶ ἔδραμε καὶ ἀνήγγειλε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ ὥπται πρὸς μέν ὁ ἀνὴρ ὅς ἦλθεν ἐν ἡμέρᾳ πρὸς μέν.

11. Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη Μανωὲ ὀπίσω τῆς γυναίκος αὐτοῦ, καὶ ἦλθε πρὸς τὸν ἄνδρα, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Εἰ σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ λαλήσας πρὸς τὴν γυναῖκα; Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος· Ἐγώ.

12. Καὶ εἶπε Μανωῆ· Νῦν ἐλευσεται ὁ λόγος· τίς ἐσται κρίσις τοῦ παιδιοῦ καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ;

13. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος Κυρίου πρὸς Μανωῆ· Ἀπὸ πάντων ὧν εἶρηκα πρὸς τὴν γυναῖκα φυλάσσεται,

14. ἀπὸ παντὸς ὃ ἐκπορεύεται ἐξ ἀμπέλου τοῦ οἴνου, οὐ φάγεται, καὶ οἶνον καὶ μέθυσιμα μὴ πίνω, καὶ πᾶν ἀκάθαρτον μὴ φαγέτω, πάντα ὅσα ἐνταλάμην αὐτῇ, φυλάσσεται.

15. Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὸν ἄγγελον Κυρίου· Κατάσχωμεν ὧδέ σε, καὶ ποιήσωμεν ἐνώπιόν σου ἔριφον αἰγῶν.

16. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος Κυρίου πρὸς Μανωῆ· Ἐὰν κατάσχῃς, οὐ φάγομαι ἀπὸ τῶν ἔριφων σου· καὶ ἐὰν ποιήσῃς δολοκαύτωμα, τῷ Κυρίῳ ἀνοίσσεις αὐτό· ὅτι οὐκ ἔγωγ Μανωὲ ὅτι ἄγγελος Κυρίου αὐτός.

17. Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὸν ἄγγελον Κυρίου· Τί τὸ ὄνομά σοι, ὅτι ἔλθοι τὸ ῥῆμά σου, καὶ δοξάσομέν σε;

18. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου· Εἰς τί τοῦτο ἔρωτᾷς τὸ ὄνομά μου; καὶ αὐτό ἐστὶ θαυμαστόν.

19. Καὶ ἔλαβε Μανωὲ τὸν ἔριφον τῶν αἰγῶν καὶ τὴν θυσίαν, καὶ ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὴν πέτραν τῷ Κυρίῳ, καὶ διεχώρισε ποιῆσαι, καὶ Μανωὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ βλέποντες.

20. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀναβῆναι τὴν φλόγα ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου ἕως τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀνέβη ὁ ἄγγελος Κυρίου ἐν τῇ φλογί· καὶ Μανωὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ βλέποντες, καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν ἐπὶ τὴν γῆν.

21. Καὶ οὐ προσέβηκεν ἐπὶ ὁ ἄγγελος Κυρίου ὀφθῆναι πρὸς Μανωῆ καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Τότε ἔγωγ Μανωὲ ὅτι ἄγγελος Κυρίου οὗτος,

22. καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· Θανάτω ἀποθανούμεθα, ὅτι Θεὸν εἶδομεν.

23. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· Εἰ ἤθελεν ὁ Κύριος θανατῶσαι ἡμᾶς, οὐκ ἂν ἔλαβεν ἐκ χειρὸς ἡμῶν δολοκαύτωμα καὶ θυσίαν, καὶ οὐκ ἂν ἔδειξεν ἡμῖν ταῦτα πάντα, καὶ καθὼς καιρὸς οὐκ ἂν ἠκούσισεν ἡμᾶς ταῦτα.

terribilis valde, et non interrogavi eum unde est, et nomen suum non annuntiavit mihi.

7. Et dixit mihi : Ecce tu in utero habes et paries filium. Et nunc ne bibas vinum et inebriamentum, et non manduces omne immundum, quoniam Dei sanctus erit puer a ventre usque ad diem mortis suae.

8. Et deprecatus est Manoe ad Dominum, et dixit : In me, Domine Adonaie, hominem Dei quem misisti, veniat nunc adhuc ad nos, et instruat nos quid facturi sumus puero nascenti.

9. Et exaudivit Deus vocem Manoe, et venit angelus Dei adhuc ad mulierem : et ipsa sedebat in agro, et Manoe vir ejus non erat cum ea.

10. Et festinavit mulier et cucurrit et annuntiavit viro suo, et dixit ad eum : Ecce apparuit ad me vir qui venit in die ad me.

11. Et surrexit et ivit Manoe post uxorem suam, et venit ad virum, et dixit ei : Si tu es vir qui locutus es ad mulierem? Et dixit angelus : Ego.

12. Et ait Manoe : Nunc veniet verbum : quod erit iudicium pueri et opera ejus?

13. Et dixit angelus Domini ad Manoe : Ab omnibus quae dixi ad mulierem custodietur,

14. ab omni quod egreditur de vite vini, non comedet, et vinum et inebriamentum non bibet, et omne immundum non manducet, omnia quaecumque mandavi ei, observabit.

15. Et dixit Manoe ad angelum Domini : Retineamus nunc te, et faciemus in conspectu tuo haedum caprarum.

16. Et dixit angelus Domini ad Manoe : Si retinueris, non manducabo de panibus tuis : et si feceris holocaustum, Domino offeres illud : quoniam ignoravit Manoe quia angelus Dei ipse.

17. Et dixit Manoe ad angelum Domini : Quod nomen tibi, quoniam veniat verbum tuum, et glorificabimus te?

18. Et dixit ei angelus Domini : Ad quid hoc interrogas nomen meum? et ipsum est admirabile.

19. Et sumpsit Manoe haedum caprarum et sacrificium, et obtulit super petram Domino, et discessit ad faciendum, et Manoe et uxor ejus aspicientes.

20. Et factum est dum ascenderet flamma de super altari usque ad coelum, et ascendit angelus Domini in flamma : et Manoe et uxor ejus aspicientes, et ceciderunt super faciem suam super terram.

21. Et non apposuit ultra angelus Domini apparere ad Manoe et ad uxorem ejus. Tunc cognovit Manoe quoniam angelus Domini hic,

22. et dixit Manoe ad uxorem suam : Morte moriemur, quoniam Deum vidimus.

23. Et dixit ei uxor ejus : Si vellet Dominus mortificare nos, non accepisset de manu nostra holocaustoma et sacrificium, et non ostendisset nobis haec omnia, et sicut tempus non audire fecisset nos haec.

24. Καὶ ἔτεκεν ἡ γυνὴ υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σαμφών· καὶ ἡδυνήθη τὸ παιδάριον, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸ Κύριος.

25. Καὶ ἤρξατο πνεῦμα Κυρίου συνεκπορεύεσθαι αὐτῷ ἐν παρεμβολῇ Δάν καὶ ἀναμέσον Σαραὰ καὶ ἀναμέσον Ἑσθαὸλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ κατέβη Σαμφών εἰς Θαμναθὰ, καὶ εἶδε γυναῖκα ἐν Θαμναθὰ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἀλλοφύλων.

2. Καὶ ἀνέβη καὶ ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Γυναῖκα ἐώρακα ἐν Θαμναθὰ ἀπὸ τῶν θυγατέρων Φυλιστίμ, καὶ νῦν λάβετε αὐτήν μοι εἰς γυναῖκα.

3. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ· Μὴ οὐκ εἰσὶ θυγατέρες τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ μου γυνή, ὅτι σὺ πορεύῃ λαβεῖν γυναῖκα ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων τῶν ἀπεριτμήτων; Καὶ εἶπε Σαμφών πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· Ταύτην λάβε μοι, ὅτι αὕτη εὐθεία ἐν ὀφθαλμοῖς μου.

4. Καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι παρὰ Κυρίου ἐστὶν ὅτι ἐκδίκησιν αὐτὸς ζητεῖ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ οἱ ἀλλοφύλοι κυριεύοντες ἐν Ἰσραὴλ.

5. Καὶ κατέβη Σαμφών καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἰς Θαμναθὰ, καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ ἀμπελώinos Θαμναθὰ, καὶ ἰδοὺ σκύμνος λέοντος ὠρυόμενος εἰς συνάντησιν αὐτοῦ.

6. Καὶ ἦλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου, καὶ συνέτριψεν αὐτὸν ὥστε συντρίψει ἔριπον αἰγῶν, καὶ οὐδὲν ἦν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ ὃ ἐποίησε.

7. Καὶ κατέβησαν καὶ ἐλάλησαν τῇ γυναίκα, καὶ ἡδυνήθη ἐν ὀφθαλμοῖς Σαμφών.

8. Καὶ ὑπέστρεψε μεθ' ἡμέρας λαβεῖν αὐτήν, καὶ ἐξέκλινεν ἰδεῖν τὸ πῦμα τοῦ λέοντος, καὶ ἰδοὺ συναγωγὴ μελισσῶν ἐν τῷ στόματι τοῦ λέοντος καὶ μέλι·

9. καὶ ἐξέειλεν αὐτὸ εἰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἐσθίων. Καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ ἔφαγον, καὶ οὐκ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ἀπὸ στόματος τοῦ λέοντος ἐξέειλε τὸ μέλι.

10. Καὶ κατέβη ὁ πατὴρ αὐτοῦ πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ ἐποίησεν ἐκεῖ Σαμφών πότον ἡμέρας ἑπτὰ, ὅτι οὕτω ποιοῦσιν οἱ νεανίσκοι.

11. Καὶ ἐγένετο ὅτε εἶδον αὐτὸν, καὶ ἔλαβον τριάκοντα κλητούς, καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ.

12. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμφών· Πρόβλημα ὑμῖν προβάλλομαι, ἐὰν ἀπαγγέλλοντες ἀπαγγέλιγτε αὐτὸ ἐν ταῖς ἑπτὰ ἡμέραις τοῦ ποτοῦ καὶ εὔρητε, δώσω ὑμῖν τριάκοντα σινδόνας καὶ τριάκοντα στολὰς ἱματίων.

13. Καὶ ἐὰν μὴ δύνῃθε ἀπαγγεῖλαι μοι, δώσετε ὑμεῖς ἐμοὶ τριάκοντα ὀθόνια καὶ τριάκοντα ἀλλασσομένας στολὰς ἱματίων. Καὶ εἶπαν αὐτῷ· Προβάλου τὸ πρόβλημά σου, καὶ ἀκουσόμεθα αὐτό.

14. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τὶ βρωτὸν ἐξῆλθεν ἐκ βιβρώσκοντος, καὶ ἀπὸ ἰσχυροῦ γλυκύ. Καὶ οὐκ ἠδύναντο ἀπαγγεῖλαι τὸ πρόβλημα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.

24. Et peperit mulier filium, et vocavit nomen ejus Sampson : et crevit puer, et benedixit eum Dominus.

25. Et cepit spiritus Domini simul egredi cum eo in castra Dan et inter Saraa et inter Esthaol.

CAPUT XIV.

1. Et descendit Sampson in Thamnatha, et vidit mulierem in Thamnatha de filiabus alienigenarum.

2. Et ascendit et nuntiavit patri suo et matri suæ, et dixit : Mulierem vidi in Thamnatha de filiabus Phylistiim, et nunc accipite eam mihi in uxorem.

3. Et dixit ei pater ejus et mater ejus : Nonne sunt filiae fratrum tuorum, et de omni populo meo mulier, quia tu vadis accipere uxorem de alienigenis incircumcisis? Et dixit Sampson ad patrem suum : Hanc accipe mihi, quoniam hæc recta in oculis meis.

4. Et pater ejus et mater ejus ignorabant quia a Domino est quoniam vindictam ipse querit de alienigenis, et in tempore illo alienigenæ dominantes in Israel.

5. Et descendit Sampson et pater ejus et mater ejus in Thamnatha, et venit usque ad vineam Thamnatha, et ecce catulus leonis rugiens in occursum ejus.

6. Et insiliit in eum spiritus Domini, et contrivit eum sicut conteret hedum caprarum, et nihil erat in manibus ejus, et non annuntiavit patri suo et matri suæ quod fecerat.

7. Et descenderunt et locuti sunt mulieri, et recta visa est in oculis Sampson.

8. Et revertit post dies accipere eam, et declinavit ad videndum cadaver leonis, et ecce congregatio apum in ore leonis et mel :

9. et abstulit illud in manus suas, et perrexit pergens et comedens. Et ivit ad patrem suum et ad matrem suam, et dedit eis et comederunt, et non annuntiavit eis quia de ore leonis abstulit mel :

10. Et descendit pater ejus ad mulierem, et fecit ibi Sampson convivium dies septem, quia sic faciunt juvenes.

11. Et factum est quando viderunt eum, et acceperunt triginta vocatos, et fuerunt cum eo.

12. Et dixit eis Sampson : Problema vobis propono, si indicantes indicaveritis mihi illud in septem his diebus convivii et inveneritis, dabo vobis triginta sindones et triginta stolas vestimentorum.

13. Et si non potueritis indicare mihi, dabitur vos mihi triginta lintea et triginta mutatorias stolas vestimentorum. Et dixerunt ei : Propone problema tuum, et audiemus illud.

14. Et dixit eis : Manducabile quid exiit de manducante et de forti dulce. Et non potuerunt indicare problema per tres dies.

15. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ, καὶ εἶπαν τῇ γυναίκῃ Σαμψών· Ἀπάτησον δὴ τὸν ἄνδρα σου καὶ ἀπαγγείλῃς σοι τὸ πρόβλημα, μὴ ποτε κατακαύσωμέν σε καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς σου ἐν πυρὶ. Ἡ ἐκδιᾶσαι ἡμᾶς κεκληράτε;

16. Καὶ ἔκλαυσεν ἡ γυνὴ Σαμψών πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπε· Πλὴν μεμίσσηκάς με καὶ οὐκ ἠγάπησάς με, οὗτις τὸ πρόβλημα ὃ προεβάλου τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ μου, οὐκ ἀπήγγειλάς μοι αὐτό. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Σαμψών· Εἰ τῷ πατρὶ μου καὶ τῇ μητρὶ μου οὐκ ἀπήγγειλα, σοὶ ἀπαγγείλω;

17. Καὶ ἔκλαυσε πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, ἃς ἦν αὐτοῖς ὁ πότος, καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ, οὗτις παρηνόγησεν αὐτῷ· καὶ αὕτη ἀπήγγειλε τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ αὐτῆς,

18. καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον· Τί γλυκυτέρον μέλιτος, καὶ τί ισχυρότερον λέοντος; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψών· Εἰ μὴ ἡροτριάσατε ἐν τῇ δαμάλει μου, οὐκ ἂν ἐγνώτε τὸ πρόβλημά μου.

19. Καὶ ἤλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου, καὶ κατέβη εἰς Ἀσκάλιον, καὶ ἐπάταξεν ἐξ αὐτῶν τριάκοντα ἄνδρας, καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἔδωκε τὰς στολὰς τοῖς ἀπαγγεῖλαις τὸ πρόβλημα. Καὶ ὀργισθὲν θυμῷ Σαμψών, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

20. Καὶ ἐγένετο ἡ γυνὴ Σαμψών ἐνὶ τῶν φίλων αὐτοῦ, ὃν ἐφίλεισεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν, καὶ ἐπεσκέψατο Σαμψών τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐν ἐρίφῳ αἰγῶν, καὶ εἶπεν· Εἰσελεύσομαι πρὸς τὴν γυναῖκά μου καὶ εἰς τὸ ταμειόν. Καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτῆς εἰσελθεῖν.

2. Καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ αὐτῆς, λέγων· Εἶπα οὗτις μισῶν ἐμίσησας αὐτήν, καὶ ἔδωκε αὐτήν ἐνὶ τῶν ἐκ τῶν φίλων σου. Μὴ οὐχὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς ἡ νεωτέρα ἀγαθωτέρα ὑπὲρ αὐτήν; ἔστω δὴ σοὶ ἀντὶ αὐτῆς.

3. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψών· Ἡθώωμαι καὶ τὸ ἀπαξ ἀπὸ ἀλλοφύλων, οὗτις ποῦν ἐγὼ μετ' αὐτῶν πονηρῶν.

4. Καὶ ἐπορεύθη Σαμψών, καὶ συνέλαβε τριακοσίας αἰώπικας, καὶ ἔλαβε λαμπάδας, καὶ ἐπέστρεψε κέρκον πρὸς κέρκον, καὶ ἔθηκε λαμπάδα μίαν ἀναμέσου τῶν δύο κέρκων καὶ ἔθηκε,

5. καὶ ἐξέκαυσε πῦρ ἐν ταῖς λαμπάσαις, καὶ ἐξάπέστειλεν ἐν τοῖς στάχυσι τῶν ἀλλοφύλων· καὶ ἐκάησαν ἀπὸ αἰῶνος καὶ ἕως σταχύων ὀρθῶν, καὶ ἕως ἀμπελῶνος καὶ ἐλαίας.

6. Καὶ εἶπαν οἱ ἀλλόφυλοι· Τίς ἐποίησε ταῦτα; Καὶ εἶπαν Σαμψών ὁ νυμφίος τοῦ Θαμνὶ, οὗτις ἔλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτήν τῷ ἐκ τῶν φίλων αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ ἐνέπρησαν αὐτήν, καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐν πυρὶ.

7. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψών· Ἐάν ποιήσητε οὕτως ταύτην, οὗτις ἡ μὴν ἐκδικήσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἐσχάτον κοπάσω.

8. Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς κνήμην ἐπὶ μηρὸν πληγὴν μεγάλην. Καὶ κατέβη καὶ ἐκάθισεν ἐν τρυμαλιᾷ τῆς πέτρας Ἡτάμ.

15. Et factum est in die quarta, et dixerunt uxori Sampson : Decipe nunc virum tuum et annuntiet tibi problema, ne forte incendamus te et domum patris tui in igni. Numquid ad extorquendum nos vocastis?

16. Et ploravit uxor Sampson ad eum, et dixit : Verumtamen odio habuisti me et non dilexisti me, quoniam problema quod proposuisti filiis populi mei, non indicasti mihi illud. Et dixit ei Sampson : Si patri meo et matri meae non indicavi, tibi indicabo?

17. Et ploravit ad eum per septem dies, quos fuit eis convivium, et factum est in die septima et indicavit ei, quoniam perturbaverat eum : et ipsa indicavit filiis populi sui,

18. et dixerunt ei viri civitatis in die septima antequam oriretur sol : Quid dulcius melle, et quid fortius leone? Et dixit eis Sampson : Si non arassetis in vitula mea, non intellexissetis problema meum.

19. Et insiliit in eum spiritus Domini, et descendit in Ascalonem, et percussit ex eis triginta viros, et cepit vestimenta eorum, et dedit stolas iis qui indicaverant problema. Et iratus est indignatione Sampson, et ascendit in domum patris sui.

20. Et facta est uxor Sampson uni amicorum ejus, quos dilexit.

CAPUT XV.

1. Et factum est post dies in diebus messis tritici, et visitavit Sampson uxorem suam in hœdo caprarum, et dixit : Intrabo ad uxorem meam et in cubiculum. Et non dedit eum pater ejus intrare.

2. Et dixit pater ejus, dicens : Dixi quia odio habens odisti eam, et dedi eam uni ex amicis tuis. Nonne soror ejus junior melior super eam? sit nunc tibi pro ea.

3. Et dixit eis Sampson : Innocens factus sum etiam semel ab alienigenis, quia facio ego cum eis malum.

4. Et ivit Sampson, et comprehendit trecentas vulpes, et cepit lampadas, et convertit caudam ad caudam, et posuit lampadem unam inter duas caudas et ligavit,

5. et accendit ignem in lampadibus, et emisit in spicas alienigenarum : et arserunt ab area et usque ad spicas rectas, et usque ad vineam et olivetum.

6. Et dixerunt alienigenae : Quis fecit hæc? Et dixerunt : Sampson gener ipsius Thamni, quoniam tulit uxorem ejus, et dedit eam uni ex amicis ejus. Et ascenderunt alienigenae, et combusserunt eam, et domum patris ejus in igni.

7. Et dixit eis Sampson : Si feceritis sic hanc, quinimo ulciscar in vobis, et tandem quiescam.

8. Et percussit eos tibiham super femur plagam magnam. Et descendit et sedit in spelunca petrae Etam.

9. Καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ παρενέβαλον ἐν Ἰούδα, καὶ ἐξέρριψαν ἐν Λεβί.

10. Καὶ εἶπαν ἀνὴρ Ἰούδα· τίς τίς ἀνέβητε ἐφ' ἡμᾶς; Καὶ εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι· Δῆσαι τὸν Σαμψών ἀνέβημεν, καὶ ποιῆσαι αὐτῷ ὃν τρόπον ἐποίησεν ἡμῖν.

11. Καὶ κατέβησαν τρισχίλιοι ἀπὸ Ἰούδα ἄνδρες εἰς τρυμαλιὰν πέτρας Ἠτάμ, καὶ εἶπαν πρὸς Σαμψών· Οὐκ οἶδας ὅτι κυριεύουσιν οἱ ἀλλόφυλοι ἡμῶν, καὶ τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψών· Ὅν τρόπον ἐποίησάν μοι, οὕτως ἐποίησα αὐτοῖς.

12. Καὶ εἶπαν αὐτῷ· Δῆσαι σε κατέβημεν τοῦ δοῦναί σε ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψών· Ὁμολογεῖτε μοι μὴ ποτε συναντήσητε ἐν ἔμοι ὑμεῖς.

13. Καὶ εἶπον αὐτῷ, λέγοντες· Οὐχί, ὅτι ἀλλ' ἡ δεσμῷ δέσμομέν σε, καὶ παραδωσόμεν σε ἐν χειρὶ αὐτῶν, καὶ θανάτω οὐ θανατώσομεν σε. Καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐν δυσὶ καλωδίοις καινοῖς, καὶ ἀνήνεγκαν αὐτὸν ἀπὸ τῆς πέτρας ἐκείνης,

14. καὶ ἦλθον ἕως Σιαγόνος· καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἡλάλαξαν, καὶ ἔδραμον εἰς συνάντησιν αὐτοῦ. Καὶ ἤλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου, καὶ ἐγενήθη τὰ καλωδία τὰ ἐπὶ βραχίονσιν αὐτοῦ ὥστε στυππίον δ' ἐξεκαύθη ἐν πυρὶ, καὶ ἐτάκησαν δεσμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ χειρῶν αὐτοῦ.

15. Καὶ εὔρε σιαγὸνα ὄνου ἐξέριμμένην, καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῇ χιλίους ἄνδρας.

16. Καὶ εἶπε Σαμψών· Ἐν σιαγόνῃ ὄνου ἐξαλείψω ἐξηλείψω αὐτοὺς, ὅτι ἐν τῇ σιαγόνῃ τοῦ ὄνου ἐπάταξα χιλίους ἄνδρας.

17. Καὶ ἐγένετο ὥς ἐπαύσατο λαλῶν, καὶ ἐβρίψε τὴν σιαγὸνα ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσε τὸν τόπον ἐκεῖνον, Ἀναίρεσις σιαγόνος.

18. Καὶ ἐδίδωκε σφόδρα, καὶ ἔκλαυσε πρὸς Κύριον, καὶ εἶπε· Σὺ εὐδόκησας ἐν χειρὶ δούλου σου τὴν σωτηρίαν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ νῦν ἀποθάνομαι τῷ διψεῖν, καὶ ἐμπεσοῦμαι ἐν χειρὶ τῶν ἀπεριτμητῶν;

19. Καὶ ἐβρίξεν ὁ Θεὸς τὸν λάκκον τὸν ἐν τῇ σιαγόνῃ, καὶ ἐξηλθεν ἐξ αὐτοῦ ὕδωρ, καὶ ἔπιε· καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ἐξῆσεν· διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς, Πηγὴ τοῦ ἐπικαλουμένου, ἥ ἐστιν ἐν σιαγόνῃ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

20. Καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἐν ἡμέραις ἀλλοφύλων εἴκοσιν ἔτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ ἐπορεύθη Σαμψών εἰς Γάζαν, καὶ εἶδεν ἐκεῖ γυναῖκα πόρνην, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν.

2. Καὶ ἀνηγγέλη τοῖς Γαζαίοις, λέγοντες· Ἦκει Σαμψών ὧδε. Καὶ ἐκύκλωσαν, καὶ ἐνήδρευσαν ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν νύκτα ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως· καὶ ἐκώφευσαν ὅλην τὴν νύκτα, λέγοντες· Ἔως διαφάσῃ ὁ ὀρθρὸς, καὶ φονεύσομεν αὐτόν.

3. Καὶ ἐκοιμήθη Σαμψών ἕως μεσονυκτίου, καὶ ἀνέστη ἐν ἡμίσει τῆς νυκτός, καὶ ἐπελάβετο τῶν θυρῶν τῆς πύλης τῆς πόλεως σὺν τοῖς δυσὶ σταθμοῖς, καὶ ἀνέβαστα ἐν αὐτᾶς σὺν τῷ μοχλῷ, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ ὤμων αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους τοῦ ἐπὶ προσώπου τοῦ Χεβρόν, καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐκεῖ.

4. Καὶ ἐγένετο μετὰ τοῦτο, καὶ ἡγάγησε γυναῖκα ἐν Ἀλωρῇ, καὶ ὄνομα αὐτῇ Δαλιδά.

9. Et ascenderunt alienigenae, et castrametati sunt in Juda, et dispersi sunt in Lechi.

10. Et dixerunt vir Juda : Ad quid ascendistis super nos? Et dixerunt alienigenae : Ligare Sampson ascendimus, et facere ei quemadmodum fecit nobis.

11. Et descenderunt ter mille viri de Juda in speluncam petrae Etam, et dixerunt ad Sampson : Nomen nosti quia alienigenae dominantur nostri, et quid hoc fecisti nobis? Et dixit eis Sampson : Quemadmodum fecerunt mihi, sic feci eis.

12. Et dixerunt ei : Ligare te descendimus ut demus te in manu alienigenarum. Et dixit eis Sampson : Jurate mihi ne forte occurratis in me vos.

13. Et dixerunt ei, dicentes : Non, quia tantum vincabo vinciemus te, et trademus te in manu eorum, et morte non mortificabimus te. Et ligaverunt eum in duobus funibus novis, et eduxerunt eum de petra illa,

14. et venerunt usque ad Maxillam : et alienigenae vociferati sunt, et cucurrerunt in occursum ejus. Et insiliit in eum spiritus Domini, et facti sunt funes qui super brachiis ejus tamquam stупpa quae succensa est in igni, et resoluti sunt vincula ejus de manibus ejus.

15. Et invenit maxillam asini projectam, et extendit manum suam et accepit eam, et percussit in ea mille viros.

16. Et dixit Sampson : In maxilla asini delens delevi eos, quia in maxilla asini percussi mille viros.

17. Et factum est ut cessavit loquens, et projecit maxillam de manu sua, et vocavit locum illum, Elevatio maxillae.

18. Et sitivit valde, et ploravit ad Dominum, et dixit : Tu benedixisti in manu servi tui salutem magnam hanc, et nunc moriar siti, et incidam in manum incircumcisorum?

19. Et rupit Deus lacum qui in maxilla, et exiit ex eo aqua, et bibit : et revertit spiritus ejus et vixit : propter hoc vocatum est nomen ejus, Fons invocantis, qui est in maxilla, usque in diem hanc.

20. Et judicavit Israel in diebus alienigenarum viginti annos.

CAPUT XVI.

1. Et ivit Sampson in Gazam, et vidit ibi mulierem meretricem, et intravit ad eam.

2. Et nuntiatum est Gazzeis, dicentes : Venit Sampson huc. Et circumdederunt, et insidiati sunt in eum tota nocte in porta civitatis : et mutiverunt tota nocte, dicentes : Donec illuxerit mane, et interficiamus eum.

3. Et dormivit Sampson usque ad mediam noctem, et surrexit in dimidio noctis, et apprehendit januas porte civitatis cum ambabus postibus, et sustulit eas cum veste, et posuit super humeros suos. Et ascendit in cacumen montis qui est super faciem Chebron, et posuit ea ibi.

4. Et factum est post hoc, et amavit mulierem in Alsorech, et nomen ei Dalida.

5. Καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, καὶ εἶπαν αὐτῇ· Ἀπάτησον αὐτὸν, καὶ ἴδε ἐν τίνι ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἡ μεγάλη, καὶ ἐν τίνι δυνήσόμεθα αὐτῷ, καὶ δῆσομεν αὐτὸν τοῦ ταπεινώσαι αὐτόν. Καὶ ἡμεῖς δώσομέν σοι ἀνὴρ χιλίους καὶ ἑκατὸν ἀργυρίου.

6. Καὶ εἶπε Δαλιδὰ πρὸς Σαμφών· Ἀπάγγειλον δὴ μοι ἐν τίνι ἡ ἰσχὺς σου μεγάλη, καὶ ἐν τίνι δεθήσῃ τοῦ ταπεινωθῆναί σε.

7. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Σαμφών· Ἐὰν δῆσωσί με ἐν ἑπτὰ νευραῖς ὑγραῖς μὴ διεφθαρμέναις, καὶ ἀσθενήσω καὶ ἔσομαι ὡς εἰς τῶν ἀνθρώπων.

8. Καὶ ἀνήνεγκαν αὐτῇ οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων ἑπτὰ νευρὰς ὑγρας μὴ διεφθαρμένας, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐν αὐταῖς.

9. Καὶ τὸ ἐνεδρον αὐτῇ ἐκάθητο ἐν τῷ ταμείῳ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σέ, Σαμφών. Καὶ διέσπασεν τὰς νευρὰς ὡς εἰ τις ἀποσπάσαι στρέμμα στυππίου ἐν τῷ ὁσφρανθῆναι αὐτὸ πυρὸς, καὶ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ.

10. Καὶ εἶπε Δαλιδὰ πρὸς Σαμφών· Ἰδοὺ ἐπλάνησάς με, καὶ ἐλάλησας πρὸς μέ ψευδῇ· νῦν οὖν ἀνάγγειλόν μοι ἐν τίνι δεθήσῃ.

11. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν· Ἐὰν δεσμεύοντες δῆσωσί με ἐν χαλωδίῳ καινοῖς οἷς οὐκ ἐγένετο ἐν αὐτοῖς ἔργον, καὶ ἀσθενήσω καὶ ἔσομαι ὡς εἰς τῶν ἀνθρώπων.

12. Καὶ ἔλαβε Δαλιδὰ καλωδία καινὰ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ ἐνεδρα ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ταμείου, καὶ εἶπεν· Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σέ, Σαμφών. Καὶ διέσπασεν αὐτὰ ἀπὸ βραχιόνων αὐτοῦ ὡς εἰς σπαρτίον.

13. Καὶ εἶπε Δαλιδὰ πρὸς Σαμφών· Ἰδοὺ ἐπλάνησάς με, καὶ ἐλάλησας πρὸς μέ ψευδῇ· ἀνάγγειλον δὴ μοι ἐν τίνι δεθήσῃ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν· Ἐὰν ὑφάνῃς τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς μου σὺν τῷ διάσματι, καὶ ἐγκρούσῃς τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοῖχον, καὶ ἔσομαι ὡς εἰς τῶν ἀνθρώπων ἀσθενής.

14. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ κοιμᾶσθαι αὐτὸν, καὶ ἔλαβε Δαλιδὰ τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ὑφάνεν ἐν τῷ διάσματι, καὶ ἔπληξεν τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοῖχον, καὶ εἶπεν· Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σέ, Σαμφών. Καὶ ἐκτυπίσθη ἀπὸ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, καὶ ἐξῆρε τὸν πασσάλον τοῦ ὑφάσματος ἐκ τοῦ τοίχου.

15. Καὶ εἶπε πρὸς Σαμφών Δαλιδὰ· Πῶς λέγεις, ἡγάπηκά σε, καὶ ἡ καρδία σου οὐκ ἐστι μετ' ἐμοῦ; Τοῦτο τρίτον ἐπλάνησάς με, καὶ οὐκ ἀπήγγειλάς μοι ἐν τίνι ἡ ἰσχὺς σου ἡ μεγάλη.

16. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐξέθλιψεν αὐτὸν ἐν λόγοις αὐτῆς πᾶσας τὰς ἡμέρας, καὶ ἐστενωχώρησεν αὐτόν, καὶ ὀλιγοψύχησεν ἕως τοῦ ἀποθάνειν.

17. καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῇ πᾶσαν τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Σίδηρος οὐκ ἀνέβη ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου, ὅτι ἅγιος Θεοῦ ἐγώ εἰμι ἀπὸ κοιλίας μητρὸς μου· ἐὰν οὖν ζυρήσωμαι, ἀποστήσεται ἀπ' ἐμοῦ ἡ ἰσχὺς μου, καὶ ἀσθενήσω, καὶ ἔσομαι ὡς πάντες οἱ ἄνθρωποι.

18. Καὶ εἶδε Δαλιδὰ ὅτι ἀπήγγειλεν αὐτῇ πᾶσαν τὴν καρδίαν αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλε καὶ ἐκάλεσε τοὺς ἄρχοντας τῶν ἀλλοφύλων, λέγουσα· Ἀνάβητε ἔτι τὸ ἅπαρ τοῦτο, ὅτι ἀπήγγειλέ μοι πᾶσαν τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἀνήνεγκαν τὸ ἀργύριον ἐν χερσὶν αὐτῶν.

5. Et ascenderunt ad eam principes alienigenarum, et dixerunt ei : Decipe eum, et vide in quo fortitudo ejus magna, et in quo praevalerimus ei, et ligabimus eum ad humiliandum eum. Et nos dabimus tibi vir mille et centum argenti.

6. Et ait Dalida ad Sampson : Annuntia nunc mihi in quo fortitudo tua magna, et in quo ligaberis ad humiliandum te :

7. Et dixit ad eam Sampson : Si ligaverint me in septem nervis humidis nondum siccatis, et infirmabor et ero sicut unus hominum.

8. Et attulerunt ad eam principes alienigenarum septem nervos humidos nondum siccatos, et ligavit eum in illis.

9. Et insidiae ei sedebant in cubiculo. Et dixit ad eum : Alienigenae super te, Sampson. Et dirupit nervos ac si quis rumperet globum stuppae dum ea olfecerit ignem, et non est cognita fortitudo ejus.

10. Et dixit Dalida ad Sampson : Ecce decepisti me, et locutus es ad me falsa : nunc igitur annuntia mihi in quo ligaberis.

11. Et dixit ad eam : Si ligantes ligaverint me in funiculis novis quibus non est factum in eis opus, et infirmabor et ero sicut unus hominum.

12. Et sumpsit Dalida funiculos novos, et ligavit eum in illis, et insidiae exierunt de cubiculo, et dixit : Alienigenae super te, Sampson. Et dirupit eas a brachiis suis tamquam filum.

13. Et dixit Dalida ad Sampson : Ecce decepisti me, et locutus es ad me falsa : annuntia nunc mihi in quo ligaberis. Et dixit ad eam : Si intexueris septem cincinnos capitis mei cum licio, et infixeris paxillo in parietem, et ero tamquam unus hominum infirmus.

14. Et factum est, cum ille dormiret, et sumpsit Dalida septem cincinnos capitis ejus, et intexuit in licio, et infixit paxillo in parietem, et dixit : Alienigenae super te, Sampson. Et expergefactus est e somno suo, et abstulit paxillum texturae de pariete.

15. Et dixit ad eum Dalida : Quomodo dicis, amavi te, et cor tuum non est mecum? Hoc tertium fefellisti me, et non annuntiasti mihi in quo fortitudo tua magna.

16. Et factum est quando vexavit eum in verbis suis omnes dies, et angustiauit eum, et defecit animo usque ad moriendum,

17. et annuntiavit ei omne cor suum, et dixit ad eam : Ferrum non ascendit super caput meum, quoniam sanctus Dei ego sum a ventre matris meae : si igitur rاسus fuero, discedet a me fortitudo mea, et infirmabor, et ero sicut omnes homines.

18. Et intellexit Dalida quia annuntiaverat ei omne cor suum : et misit et vocavit principes alienigenarum, dicens : Ascendite adhuc vice hac, quoniam annuntiavit mihi omne cor suum. Et ascenderunt ad eam principes alienigenarum, et attulerunt argentum in manibus suis.

19. Καὶ ἐκοίμισε Δαλιδὰ τὸν Σαμφὼν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς, καὶ ἐκάλεσεν ἄνδρα, καὶ ἐξύρῃσε τὰς ἐπτά σείρας τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο ταπεινῶσαι αὐτόν, καὶ ἀπέστη ἡ ἰσχύς αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ.

20. Καὶ εἶπε Δαλιδὰ· Ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ, Σαμφὼν. Καὶ ἐξυπνίσθη ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἐξελεύσομαι ὡς ἀπᾶς καὶ ἀπᾶς, καὶ ἐκτιναγθήσομαι· καὶ αὐτὸς οὐκ ἔγνω ὅτι ὁ Κύριος ἀπέστη ἐπάνωθεν αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ ἐξέκοψαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ κατήνεγκαν αὐτόν εἰς Γάζαν, καὶ ἐπέδωκαν αὐτόν ἐν πέδαις χαλκαίαις· καὶ ἦν ἀλῆθων ἐν οἴκῳ τοῦ δεσμωτηρίου.

22. Καὶ ἤρξατο θρίξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ βλαστάνειν καθὼς ἐξυρῃσατο.

23. Καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων συνήχθησαν θυσάσαι θυσάσμα μέγα τῷ Δαγὼν θεῷ αὐτῶν, καὶ εὐφρανθῆναι, καὶ εἶπαν· Ἐδωκεν ὁ Θεὸς ἐν χειρὶ ἡμῶν τὸν Σαμφὼν τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν.

24. Καὶ εἶδον αὐτὸν ὁ λαὸς, καὶ ὕμνησαν τὸν θεὸν αὐτῶν, ὅτι παρέδωκεν ὁ θεὸς ἡμῶν τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν ἐν χειρὶ ἡμῶν, τὸν ἐρημούντα τὴν γῆν ἡμῶν, καὶ ὃς ἐπλήθυνε τοὺς τραυματίας ἡμῶν.

25. Καὶ ὅτε ἡγαθύνθη ἡ καρδιά αὐτῶν, καὶ εἶπαν· Καλέσατε τὸν Σαμφὼν ἐξ οἴκου φυλακῆς, καὶ παιζάτω ἐνώπιον ἡμῶν. Καὶ ἐκάλεσαν τὸν Σαμφὼν ἐξ οἴκου δεσμωτηρίου, καὶ ἔπαιζεν ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ ἐβράπιζον αὐτόν, καὶ ἔστησαν αὐτὸν ἀναμέσον τῶν κίωνων.

26. Καὶ εἶπε Σαμφὼν πρὸς τὸν νεανίαν τὸν κρατοῦντα τὴν χεῖρα αὐτοῦ· Ἀφες με, καὶ ψηλαφήσω τοὺς κίονας ἐφ' οἷς ὁ οἶκος ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐπιστηριχθήσομαι ἐπ' αὐτούς.

27. Καὶ ὁ οἶκος πλήρης τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, καὶ ἐκεῖ πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐπὶ τὸ δῶμα ὡς ἐις τριχίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες οἱ θεωροῦντες ἐν παιγνίαις Σαμφὼν.

28. Καὶ ἐκλαυσεν Σαμφὼν πρὸς Κύριον, καὶ εἶπε· Ἀδωναὶὲ Κύριε, μνησθήτι ὅμ' μου, καὶ ἐνίσχυσόν με ἔτι τὸ ἀπᾶς τοῦτο, Θεέ, καὶ ἀνταποδώσω ἀνταπόδοσιν μίαν περὶ τῶν δύο ὀφθαλμῶν μου τοῖς ἀλλοφύλοις.

29. Καὶ περιέλαβε Σαμφὼν τοὺς δύο κίονας τοῦ οἴκου ἐφ' οὓς ὁ οἶκος εἰστήκει, καὶ ἐπεστηρίχθη ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐκράτησεν ἓνα τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ καὶ ἓνα τῇ ἀριστερᾷ αὐτοῦ.

30. Καὶ εἶπε Σαμφὼν· Ἀποθανέτω ψυχὴ μου μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ ἐβάσταξεν ἐν ἰσχύϊ, καὶ ἔπεσεν ὁ οἶκος ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῷ· καὶ ἦσαν οἱ τεθνηκότες οὓς ἐθανάτωσε Σαμφὼν ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, πλείους ἢ οὓς ἐθανάτωσεν ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ.

31. Καὶ κατέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔλαβον αὐτόν· καὶ ἀνέβησαν καὶ ἐθαψάν αὐτὸν ἀναμέσον Σαραὰ καὶ ἀναμέσον Ἑσθαὶλ, ἐν τῷ τάφῳ Μανωὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ εἰκοσιν ἔτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ ἐγένετο ἀνὴρ ἀπὸ θροῦς Ἑφραιμ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Μιχαίας.

2. Καὶ εἶπε τῇ μητρὶ αὐτοῦ· Οἱ χίλιοι καὶ ἑκατὸν

19. Et dormire fecit Dalida Sampson super genua sua, et vocavit virum, et rasil septem cincinnos capitis ejus, et coepit humiliare eum, et discessit fortitudo ejus ab eo.

20. Et dixit Dalida : Alienigenae super te, Sampson. Et expergefactus est e somno suo, et dixit : Exibo ut semel et semel, et excutiam me : et ipse non intellexerat quia Dominus recesserat desuper eo.

21. Et tenuerunt eum alienigenae, et exciderunt oculos ejus, et deposuerunt eum in Gazam, et ligaverunt eum in compedibus aeneis : et erat molens in domo carceris.

22. Et coepit capillus capitis ejus germinare sicut rasis fuerat.

23. Et principes alienigenarum congregati sunt ad sacrificandum sacrificium magnum Dagon deo suo, et ad ludum, et dixerunt : Dedit Deus in manu nostra Sampson inimicum nostrum.

24. Et viderunt eum populus, et hymnis celebrant deum suum, quia tradidit deus noster inimicum nostrum in manu nostra, qui vastabat terram nostram, et qui multiplicabat caesos nostros.

25. Et quando bonum fuit cor eorum, et dixerunt : Vocate Sampson e domo custodiae, et ludat coram nobis. Et vocaverunt Sampson e domo carceris, et ludebat coram eis, et alapis percutiebant eum, et statuerunt eum inter columnas.

26. Et dixit Sampson ad puerum qui tenebat manum ejus : Dimitte me, et palpabo columnas super quas domus super eas, et innitit super eas.

27. Et domus plena virorum et mulierum, et ibi omnes principes alienigenarum, et in solario circiter ter mille viri et mulieres spectantes ad ludos Sampson.

28. Et ploravit Sampson ad Dominum, et dixit : Adonae Domine, memento nunc mei, et conforta me adhuc vice hac, Dee, et retribuam retributionem unam alienigenis pro duobus oculis meis.

29. Et apprehendit Sampson ambas columnas domus super quas domus stabat, et innixus est super illas, et tenuit unam dextra sua et unam sinistra sua.

30. Et dixit Sampson : Moriatut anima mea cum alienigenis. Et sustulit in fortitudine, et cecidit domus super principes et super omnem populum qui in ea : et fuerunt mortui quos mortificavit Sampson in morte sua, plures quam quos mortificavit in vita sua.

31. Et descenderunt fratres ejus, et domus patris ejus, et tulerunt eum : et ascenderunt et sepelierunt eum inter Saraa et inter Esthaol, in sepulchro Manoe patris ejus. Et ipse judicavit Israel viginti annis.

CAPUT XVII.

1. Et fuit vir de monte Ephraim, et nomen ei Michas.

2. Et dixit matri suae : Mille et centum quos accepisti

ὁδὸς Ἰαβες ἀργυρίου σεαυτῇ, καὶ με ἤρασω, καὶ προσ-
εἶπας ἐν ὧσι μου, Ἰδοὺ τὸ ἀργύριον παρ' ἐμοί, ἐγὼ
ἔλαβον αὐτό. Καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ· Εὐλόγητός ἐστι
ὁ υἱός μου τοῦ Κυρίου.

3. Καὶ ἀπέδωκε τοὺς χιλιούς καὶ ἑκατὸν τοῦ ἀργυ-
ρίου τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ· Ἀγιά-
ζουσα ἡγίασα τὸ ἀργύριον τοῦ Κυρίου ἐκ τῆς χειρός
μου τοῦ υἱῷ μου τοῦ ποιῆσαι γλυπτὸν καὶ χωνευτὸν,
καὶ νῦν ἀποδώσω αὐτό σοι.

4. Καὶ ἀπέδωκε τὸ ἀργύριον τῇ μητρὶ αὐτοῦ· καὶ
ἔλαβεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ διακοσίους ἀργυρίου, καὶ ἔδω-
κεν αὐτὸ ἀργυροκόπῳ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ γλυπτὸν καὶ
χωνευτὸν, καὶ ἐγενήθη ἐν οἴκῳ Μιχαῖα.

5. Καὶ ὁ οἶκος Μιχαῖα, αὐτῷ οἴκῳ Θεοῦ· καὶ ἐποίησεν
Ἐφὼδ καὶ Θεραφὶν, καὶ ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα ἀπὸ ἐνὸς
υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς ἱερέα.

6. Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν
Ἰσραὴλ· ἀνὴρ τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίηται.

7. Καὶ ἐγενήθη νεανίας ἐκ Βηθλεὲμ δήμου Ἰούδα,
καὶ αὐτὸς Λευίτης, καὶ οὗτος παρώκει ἐκεῖ.

8. Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀνὴρ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς πόλεως
Ἰούδα παροικῆσαι ἐν ᾧ ἔαν εὕρῃ τόπων· καὶ ἦλθεν ἕως
ὁρους Ἐφραιμ, καὶ ἕως οἴκου Μιχαῖα τοῦ ποιῆσαι
δῶν αὐτοῦ.

9. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Μιχαῖας· Πόθεν ἔρχῃ; Καὶ εἶπε
πρὸς αὐτόν· Λευίτης εἰμὶ ἐκ Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ ἐγὼ
πορεύομαι παροικῆσαι ἐν ᾧ ἔαν εὕρῃ τόπων.

10. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Μιχαῖας· Κάθου μετ' ἐμοῦ,
καὶ γίνου μοι εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερέα, καὶ ἐγὼ δώσω
σοι δέκα ἀργυρίου εἰς ἡμέραν, καὶ στολὴν ἱματίων,
καὶ τὰ πρὸς ζωὴν σου.

11. Καὶ ἐπορεύθη ὁ Λευίτης, καὶ ἤρξατο παροικεῖν
παρὰ τῷ ἀνδρὶ· καὶ ἐγενήθη ὁ νεανίας αὐτῷ ὡς εἷς
ἀπὸ υἱῶν αὐτοῦ.

12. Καὶ ἐπλήρωσε Μιχαῖας τὴν χεῖρα τοῦ Λευίτου,
καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς ἱερέα, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ
Μιχαῖα.

13. Καὶ εἶπε Μιχαῖας· Νῦν ἔγνω ὅτι ἀγαθὸν μοι
Κύριος, ὅτι ἐγένετο μοι ὁ Λευίτης εἰς ἱερέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν
Ἰσραὴλ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἡ φυλὴ Δὰν
ἔζητει ἑαυτῇ κληρονομίαν κατοικῆσαι, ὅτι οὐκ ἐνέπε-
σεν αὐτῇ ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐν μέσῳ φυλῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ κληρονομία.

2. Καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Δὰν ἀπὸ δήμων αὐτῶν
πέντε ἀνδράς υἱοὺς δυνάμεως ἀπὸ Σαραὰ καὶ ἀπὸ
Ἑσθαὺ τοῦ κατασκέψασθαι τὴν γῆν καὶ ἐξιχνιάσαι
αὐτήν· καὶ εἶπαν πρὸς αὐτούς· Πορεύεσθε καὶ ἐξιχνιά-
σατε τὴν γῆν. Καὶ ἦλθον ἕως ὁρους Ἐφραιμ, ἕως οἴ-
κου Μιχαῖα. Καὶ ἠύλισθησαν αὐτοὶ ἐκεῖ.

3. ἐν οἴκῳ Μιχαῖα, καὶ αὐτοὶ ἐπέγνωσαν τὴν φω-
νὴν τοῦ νεανίσκου τοῦ Λευίτου, καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ,
καὶ εἶπαν αὐτῷ· Τίς ἡνεγκέν σε ᾧδε; καὶ σὺ τί ποιεῖς
ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ; καὶ τί σοι ὁδε;

4. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Οὗτος καὶ οὗτος ἐποίησέ
μοι Μιχαῖας, καὶ ἐμισθώσατό με, καὶ ἐγενόμεν αὐτῷ
εἰς ἱερέα.

argenti tibi ipsi, et me maledictis adjurasti, et etiam dixi-
sti in auribus meis; Ecce argentum apud me, ego accepi
illud. Et dixit mater ejus: Benedictus filius meus Domino.

3. Et reddidit mille et centum argenti matri suæ, et
dixit mater ejus: Sanctificans sanctificavi argentum Domino
de manu mea filio meo ad faciendum sculptile et fusile, et
nunc reddam illud tibi.

4. Et reddidit argentum matri suæ: et sumpsit mater
ejus ducentos argenti, et dedit illud argentario, et fecit
ipsum sculptile et fusile, et fuit in domo Michææ.

5. Et domus Michææ, ipsi domus Dei: et fecit Ephod et
Theraphim, et implevit manum unius de filiis suis, et fac-
tus est ei in sacerdotem.

6. In diebus autem illis non erat rex in Israel: vir quod
rectum in oculis suis faciebat.

7. Et fuit adolescens de Bethlehem de populo Juda, et
ipse Levita, et hic incolebat ibi.

8. Et ivit vir de Bethlehem civitate Juda ad incolendum
in quocumque invenisset loco: et venit usque ad montem
Ephraim, et usque ad domum Michææ ad faciendum iter
suum.

9. Et dixit ei Michæas: Unde venis? Et dixit ad eum:
Levita sum de Bethlehem Juda, et ego vado ad incolendum
in quocumque loco invenero.

10. Et dixit ei Michæas: Sede mecum, et sis mecum in
patrem et in sacerdotem, et ego dabo tibi decem argenti in
diem, et stolam vestimentorum, et ea quæ ad vitam tuam.

11. Et ivit Levita, et cepit incolere apud virum: et fac-
tus est adolescens ei sicut unus de filiis ejus.

12. Et implevit Michæas manum Levitæ, et factus est ei
in sacerdotem, et fuit in domo Michææ.

13. Et dixit Michæas: Nunc cognovi quia benefaciet mihi
Dominus, quoniam factus est mihi Levita in sacerdotem.

CAPUT XVII.

1. In diebus illis non erat rex in Israel, et in diebus illis
tribus Dan quærebat sibi hereditatem ad habitandum, quia
non ceciderat ei usque in diem illam in medio tribuum fi-
liorum Israel hereditas.

2. Et miserunt filii Dan de populis suis quinque viros
filios virtutis de Saraa et de Esthaol ad considerandam ter-
ram et investigandam eam: et dixerunt ad eos: Ite et in-
vestigatē terram. Et venerunt usque ad montem Ephraim,
usque ad domum Michææ. Et manserunt ipsi illic.

3. in domo Michææ, et ipsi agnoverunt vocem adolescen-
tis Levitæ, et declinaverunt illuc, et dixerunt ei: Quis at-
tulit te huc? et tu quid facis in loco hoc? et quid tibi hic?

4. Et dixit ad eos: Sic et sic fecit mihi Michæas, et mer-
cede conduxit me, et factus sum ei in sacerdotem.

6. Καὶ εἶπαν αὐτῶν· Ἐπερώτησον δὴ ἐν τῷ Θεῷ, καὶ γνωσόμεθα εἰ εὐδοθήσεται ἡ ὁδὸς ἡμῶν ἐν ᾗ ἡμεῖς πορευόμεθα ἐν αὐτῇ.

6. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἱερεὺς· Πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ· ἐνώπιον Κυρίου ἡ ὁδὸς ὑμῶν ἐν ᾗ πορεύεσθε ἐν αὐτῇ.

7. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες, καὶ ἦλθον εἰς Λαϊσά· καὶ εἶδον τὸν λαὸν τὸν ἐν μέσῳ αὐτῆς καθήμενον ἐπ' ἐλπίδι, ὡς κρίσις Σιδωνίων ἡσυχάζουσα, καὶ οὐκ ἔστι διατρέπων ἢ κατασχύνων λόγον ἐν τῇ γῇ, κληρονόμος ἐκπιέζων θησαυροὺς, καὶ μακράν εἰσι Σιδωνίων, καὶ λόγον οὐκ ἔχουσι πρὸς ἄνθρωπον.

8. Καὶ ἦλθον οἱ πέντε ἄνδρες πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν εἰς Σαραὰ καὶ Ἑσθαὸλ, καὶ εἶπον τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν· Τί ὑμεῖς κάθησθε;

9. Καὶ εἶπαν· Ἀνάστητε, καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτοὺς, ὅτι εἶδομεν τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ ἀγαθὴ σφόδρα, καὶ ὑμεῖς ἡσυχάζετε· μὴ ὀκνήσητε τοῦ πορευθῆναι, καὶ εἰσελθεῖν τοῦ κληρονομήσαι τὴν γῆν.

10. Καὶ ἦν ἡ ἐὰν ἔλθῃτε, εἰσελεύσεσθε πρὸς λαὸν ἐπ' ἐλπίδι, καὶ ἡ γῇ πλατεία, ὅτι ἔδωκεν αὐτὴν ὁ Θεὸς ἐν χειρὶ ὑμῶν· τόπος ὅπου οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ὑστέρημα παντὸς ῥήματος τῶν ἐν τῇ γῇ.

11. Καὶ ἀπῆραν ἐκείθεν ἀπὸ δῆμων τοῦ Δάν ἀπὸ Σαραὰ καὶ ἀπὸ Ἑσθαὸλ ἑξακόσιοι ἄνδρες ἐξωσμένοι σκευὴ παρατάξεως.

12. Καὶ ἀνέβησαν καὶ παρενέβαλον ἐν Καριαθιαρὶμ ἐν Ἰούδα· διὰ τοῦτο ἐκλήθη ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ, Παρεμβολὴ Δάν, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· ἰδοὺ ὀπίσω Καριαθιαρὶμ.

13. Καὶ παρῆλθον ἐκείθεν ὁρος Ἐφραΐμ, καὶ ἦλθον ἕως οἴκου Μιχαία.

14. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν Λαϊσά, καὶ εἶπαν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς· Ἐγνώτε ὅτι ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ Ἐφωδ καὶ Θεραφὶν καὶ γλυπτὸν καὶ χωνευτὸν· καὶ νῦν γνῶτε ὅ τι ποιήσετε.

15. Καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίσκου τοῦ Λευίτου εἰς τὸν οἶκον Μιχαία, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν εἰς εἰρήνην.

16. Καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ ἀνεξωσμένοι τὰ σκευὴ τῆς παρατάξεως αὐτῶν, ἐστῶτες παρὰ θύρας τῆς πύλης οἱ ἐκ τῶν υἱῶν Δάν.

17. Καὶ ἀνέβησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευθέντες κατασκέψασθαι τὴν γῆν, καὶ εἰσῆλθον ἐκεῖ εἰς οἶκον Μιχαία, καὶ ὁ ἱερεὺς ἐστῶς.

18. Καὶ ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ Ἐφωδ καὶ τὸ Θεραφὶν καὶ τὸ χωνευτὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς· Τί ὑμεῖς ποιεῖτε;

19. Καὶ εἶπαν αὐτῶν· Κώφευσον· ἐπιθέε τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ στόμα σου, καὶ δεῦρο μεθ' ἡμῶν, καὶ γένου ἡμῖν εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερέα. Μὴ ἀγαθὸν εἶναί σε ἱερέα οἴκου ἀνδρὸς ἐνός, ἢ γενέσθαι σε ἱερέα φυλῆς καὶ οἴκου εἰς δῆμον Ἰσραὴλ;

20. Καὶ ἡγαθύνθη ἡ καρδιά τοῦ ἱερέως, καὶ ἔλαβε τὸ Ἐφωδ καὶ τὸ Θεραφὶν καὶ τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν, καὶ ἦλθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ.

21. Καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἀπῆλθον, καὶ ἔθηκαν τὰ τέκνα καὶ τὴν κτήσιν καὶ τὸ βάρος ἔμπροσθεν αὐτῶν.

22. Αὐτοὶ ἐμάκρυναν ἀπὸ οἴκου Μιχαία, καὶ ἰδοὺ

5. Et dixerunt ei : Interroga nunc in Deo, et cognosceamus si prosperabitur via nostra in qua nos imus in ea.

6. Et dixit eis sacerdos : Ite in pace : coram Domino via vestra in qua pergitis in ea.

7. Et perrexerunt quinque viri, et venerunt in Laïsa : et viderunt populum qui in medio ejus sedentem in spe, sicut est judicium Sidoniorum quiescens, et non est deterrens vel confundens verbum in terra, possessor exprimens thesauros, et procul sunt a Sidoniis, et non habent verbum ad hominem.

8. Et venerunt quinque viri ad suos in Sarai et Esthaol, et dixerunt fratribus suis : Quid vos sedetis ?

9. Et dixerunt : Surgite, et ascendamus super eos, quoniam vidimus terram, et ecce bona valde, et vos quiescitis : ne torpeatis ire, et intrare ad hæreditandam terram.

10. Et quancumque venietis, intrabitis ad populum in spe, et terra lata, quoniam dedit eam Deus in manu vestra : locus ubi non est ibi inopia omnis verbi eorum quæ in terra.

11. Et promoverunt inde de populis Dan a Sarai et ab Esthaol sexcenti viri accincti vasis belli.

12. Et ascenderunt et castrametati sunt in Cariathiarim in Juda : propter hoc vocatum est in loco illo, Castra Dan, usque in diem hanc : ecce post Cariathiarim.

13. Et præterierunt inde montem Ephraim, et venerunt usque ad domum Michææ.

14. Et responderunt quinque viri euntes considerare terram Laïsa, et dixerunt ad fratres : Nostis quia est in domo hac Ephod et Theraphim et sculptile et fusile : et nunc intelligite quid facietis.

15. Et declinaverunt inde et intraverunt in domum adolescentis Levitæ in domum Michææ, et interrogaverunt eum in pace.

16. Et sexcenti viri qui erant accincti vasis belli suis, stantes apud januas portæ qui erant de filiis Dan.

17. Et ascenderunt quinque viri qui iverant considerare terram, et intraverunt illuc in domum Michææ, et sacerdos stans.

18. Et sumpserunt sculptile et Ephod et Theraphim et fusile, et dixit ad eos sacerdos : Quid vos facitis ?

19. Et dixerunt ei : Tace : impone manum tuam super os tuum, et veni nobiscum, et esto nobis in patrem et in sacerdotem. Numquid est bonum esse te sacerdotem domus viri unius, an fieri te sacerdotem tribus et domus in populo Israel ?

20. Et factum est bonum cor sacerdotis, et sumpsit Ephod et Theraphim et sculptile et fusile, et venit in medio populi.

21. Et reverterunt et abierunt, et posuerunt filios et possessionem et quod pretiosum ante se.

22. Ipsi elongaverant a domo Michææ, et ecce Michæas

Μιχαίας καὶ οἱ ἄνδρες οἱ ἐν ταῖς οἰκίαις ταῖς μετὰ οἴκου Μιχαίας, ἐδόξαν καὶ κατελάβοντο τοὺς υἱοὺς Δάν.

23. Καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Δάν τὸ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ εἶπαν τῷ Μιχαίᾳ· Τί ἐστὶ σοι, ὅτι ἐδόξας;

24. Καὶ εἶπε Μιχαίας· Ὅτι τὸ γλυπτόν μου δ' ἐποίησα ἐλάβετε καὶ τὸν ἱερέα, καὶ ἐπορεύθητε. Καὶ τί μοι ἐτι; καὶ τί τοῦτο λέγετε πρὸς μέ· Τί κράξεις;

25. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν οἱ υἱοὶ Δάν· Μὴ ἀκουσθήτω δὴ φωνή σου μετ' ἡμῶν, μή ποτε συναντήσωσιν ὑμῖν ἄνδρες πικροὶ ψυχῇ, καὶ προσθήσουσι ψυχὴν σου, καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ οἴκου σου.

26. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Δάν εἰς δὸδὸν αὐτῶν· καὶ εἶδε Μιχαίας ὅτι δυνατότεροί εἰσιν ὑπὲρ αὐτὸν, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

27. Καὶ οἱ υἱοὶ Δάν ἔλαβον δ' ἐποίησε Μιχαίας, καὶ τὸν ἱερέα δὲ ἦν αὐτῶν, καὶ ἦλθον ἐπὶ Λαῖσά ἐπὶ λαὸν ἡσυχάζοντα καὶ πεποιστότα ἐπ' ἐλπίδι. Καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ τὴν πόλιν ἐνέπρησαν ἐν πυρὶ.

28. καὶ οὐκ ἦν δ' ῥυόμενος, ὅτι μακρὰν ἐστὶν ἀπὸ Σιδωνίων, καὶ λόγος οὐκ ἐστὶν αὐτοῖς μετὰ ἀνθρώπου, καὶ αὕτη ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ οἴκου Ῥαάβ. Καὶ ὠκοδόμησαν τὴν πόλιν, καὶ κατεσκήνωσαν ἐν αὐτῇ.

29. καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Δάν, ἐν ὀνόματι Δάν πατρὸς αὐτῶν, δὲ ἐτέθη τῷ Ἰσραήλ· καὶ ἦν Ὑλαμζὶς ὄνομα τῆς πόλεως τοπρότερον.

30. Καὶ ἔστησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ Δάν τὸ γλυπτόν. Καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς Γηρῶν υἱὸς Μανασσῆ, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ἱερεῖς τῇ φυλῇ Δάν ἕως ἡμέρας τῆς ἀποικίας τῆς γῆς.

31. Καὶ ἐθῆκαν ἑαυτοῖς τὸ γλυπτόν δ' ἐποίησε Μιχαίας πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἦν ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ ἐν Σηλὼμ. Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ ἐγένετο ἀνὴρ Λευίτης παροικῶν ἐν μηροῖς ὄρους Ἑφραῖμ, καὶ ἔλαβεν αὐτῷ γυναῖκα παλλακὴν ἀπὸ Βηθλεέμ· Ἰούδα.

2. Καὶ ἐπορεύθη ἀπ' αὐτοῦ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθε παρ' αὐτοῦ εἰς οἶκον πατρὸς αὐτῆς εἰς Βηθλεέμ· Ἰούδα, καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας μηνῶν τεσσάρων.

3. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτῆς τοῦ λαλῆσαι ἐπὶ καρδίαν αὐτῆς, τοῦ ἐπιστρέψαι αὐτὴν αὐτῷ· καὶ νεανίας αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ζευγὸς ὄνων· ἡ δὲ εἰσῆνεγκεν αὐτὸν εἰς οἶκον πατρὸς αὐτῆς· καὶ εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, καὶ ἠυφράνθη εἰς συνάντησιν αὐτοῦ.

4. Καὶ κατέσχευεν αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, καὶ ἐκάθισεν μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ἠύλισθησαν ἐκεῖ.

5. Καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ, καὶ ὥρθρισαν τοπρῶ καὶ ἀνέστη τοῦ πορεύεσθαι, καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν νεμρίον αὐτοῦ· Στήρισον τὴν καρδίαν σου ψωμῷ ἄρτου, καὶ μετὰ τοῦτο πορεύεσθε.

6. Καὶ ἐνάβισαν καὶ ἔφαγον οἱ δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἔπιον. Καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν ἄνδρα· Ἄγε δὴ, αὐλίσθητι, καὶ ἀγαθυνθήσεται ἡ καρδία σου.

et viri qui in domibus quæ cum domo Michææ, clamaverunt et assecuti sunt filios Dan.

23. Et converterunt filii Dan faciem suam, et dixerunt Michææ : Quid est tibi, quia clamasti?

24. Et dixit Michæas : Quoniam sculptile meum quod feci tulistis et sacerdotem, et ivistis. Et quid mihi ultra? et quid hoc dicitis ad me : Quid clamas?

25. Et dixerunt ad eum filii Dan : Non audiat nunc vox tua nobiscum, ne forte occurrant vobis viri anari animo, et apponent animam tuam, et animam domus tuæ.

26. Et iverunt filii Dan in viam suam : et vidit Michæas quia potentiores sunt super ipsum, et revertit in domum suam.

27. Et filii Dan tulerunt quod fecerat Michæas, et sacerdotem qui erat ei, et venerunt super Laisa super populum quiescentem et confidentem in spe. Et percusserunt eos in ore gladii, et civitatem incenderunt in igni,

28. et non fuit qui erueret, quoniam longe est a Sidoniis, et verbum non est eis cum homine, et ipsa in valle domus Rhaab. Et edificaverunt civitatem, et habitaverunt in ea,

29. et vocaverunt nomen civitatis Dan, in nomine Dan patris eorum, qui natus est ipsi Israel : et erat Ulanais nomen civitatis antea.

30. Et statuerunt sibi filii Dan sculptile. Et Jonathan filius Gerson filius Manasse, ipse et filii ejus erant sacerdotes tribui Dan usque in diem transmigrationis terræ.

31. Et posuerunt sibi sculptile quod fecerat Michæas omnibus diebus quibus fuit domus Dei in Selom. Et factum est in diebus illis non erat rex in Israel.

CAPUT XIX.

1. Et fuit vir Levita incolens in femoribus montis Ephraim, et accepit sibi uxorem concubinam de Bethleem Juda.

2. Et ivit ab eo concubina ejus, et abiit ab eo in domum patris sui in Bethleem Juda, et fuit ibi diebus mensium quatuor.

3. Et surrexit vir ejus, et ivit post eam ad loquendum ad cor ejus, ad revocandam eam sibi : et puer ejus cum eo, et par asinorum : illa vero introduxit eum in domum patris sui : et vidit eum pater adolescentulæ, et lætatus est in occursum ejus.

4. Et retinuit cum socer ejus pater adolescentulæ, et sedit cum eo ad tres dies, et comederunt et biberunt et manserunt ibi.

5. Et factum est die quarta, et surrexerunt mane et surrexit ad eundem, et dixit pater adolescentulæ ad generum suum : Firma cor tuum buccella panis, et post hoc ibitis.

6. Et sederunt et comederunt ambo in idipsum et biberunt. Et dixit pater adolescentulæ ad virum : Age nunc, maneat, et bonum fiet cor tuum.

7. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ τοῦ πορεύεσθαι αὐτός· καὶ ἐδίασατο αὐτὸν ὁ γαμβρός αὐτοῦ, καὶ ἐκάθισε καὶ ἡγύσθη ἐκεῖ.

8. Καὶ ὥρρισε τοπρῶτ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ τοῦ πορευθῆναι, καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεανίδος· Στήρισον δὴ τὴν καρδίαν σου, καὶ στρατεύσου ἕως τοῦ κλίνειν τὴν ἡμέραν, καὶ ἔραγον οἱ δύο.

9. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ τοῦ πορευθῆναι αὐτός, καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, καὶ ὁ νεανίας αὐτοῦ· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γαμβρός αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεανίδος· Ἴδου δὴ ἡσθένησεν ἡμέρα εἰς τὴν ἑσπέραν· αὐλισθητὶ ὧδε καὶ ἀγαθυνθήσεται ἡ καρδία σου, καὶ ὀρριεῖτε αὐρίον εἰς ὁδὸν ὑμῶν, καὶ πορεύσῃ εἰς τὸ σκηνώμα σου.

10. Καὶ οὐκ εὐδόκησεν ὁ ἀνὴρ αὐλισθῆναι, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθε καὶ ἦλθεν ἕως ἀπέναντι Ἰεβούς, αὕτη ἐστὶν Ἰερουσαλὴμ, καὶ μετ' αὐτοῦ ζεύγος ὄνων ἐπισεσαγμένον, καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ,

11. καὶ ἦλθοσαν ἕως Ἰεβούς. Καὶ ἡ ἡμέρα προβέβηκε σφόδρα, καὶ εἶπεν ὁ νεανίας πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ· Δεῦρο δὴ, καὶ ἐκκλινώμεν εἰς πόλιν τοῦ Ἰεβουσι ταύτην, καὶ αὐλισθώμεν ἐν αὐτῇ.

12. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ· Οὐκ ἐκκλινώμεν εἰς πόλιν ἀλλοτρίαν ἐν ᾗ οὐκ ἐστὶν ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ ὧδε, καὶ παρελευσόμεθα ἕως Γαβαά.

13. Καὶ εἶπε τῷ νεανίᾳ αὐτοῦ· Δεῦρο καὶ ἐγγίσσωμεν ἐνὶ τῶν τόπων, καὶ αὐλισθώμεθα ἐν Γαβαά ἢ ἐν Ῥαμᾷ.

14. Καὶ παρῆλθον καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἔβου αὐτοῖς ὁ ἥλιος ἐγόμενα τῆς Γαβαά, ἣ ἐστὶ ἐν τῷ Βενιαμίν.

15. Καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ τοῦ εἰσελθεῖν αὐλισθῆναι ἐν Γαβαά· καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐκάθισαν ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως, καὶ οὐκ ἦν ἀνὴρ συνάγων αὐτοὺς εἰς οἰκίαν αὐλισθῆναι.

16. Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πρεσβύτης ἤρχετο ἐξ ἔργων αὐτοῦ ἐξ ἄγρου ἐν ἑσπέρᾳ, καὶ ὁ ἀνὴρ ἦν ἐξ ὄρους Ἐφραΐμ, καὶ αὐτὸς παρῴκει ἐν Γαβαά, καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου υἱοὶ Βενιαμίν.

17. Καὶ ἤρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδε τὸν ὁδοπόρον ἀνδρᾶ ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης· Πού πορεύῃ, καὶ πόθεν ἔρχῃ;

18. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Παραπορεύομεθα ἡμεῖς ἀπὸ Βηθλεέμ· Ἰούδα ἕως μερῶν ὄρους Ἐφραΐμ· ἐκεῖθεν ἐγὼ εἰμι, καὶ ἐπορεύθην ἕως Βηθλεέμ· Ἰούδα, καὶ εἰς τὸν οἶκόν μου ἐγὼ πορεύομαι, καὶ οὐκ ἐστὶν ἀνὴρ συνάγων με εἰς τὴν οἰκίαν.

19. Καὶ γε ἄχυρα καὶ χορτάσματά ἐστι τοῖς ὄνοις ἡμῶν, καὶ ἄρτος καὶ οἶνός ἐστιν ἐμοὶ καὶ τῇ παιδίᾳ καὶ τῷ νεανίσκῳ, μετὰ τῶν παίδων σου οὐκ ἐστὶν ὑστέρημα παντὸς πράγματος.

20. Καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ πρεσβύτης· Εἰρήνη σοι· πλὴν πᾶν τὸ ὑστέρημά σου ἐπ' ἐμέ, πλὴν ἐν τῇ πλατείᾳ οὐ μὴ αὐλισθῇ.

21. Καὶ εἰσῆνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τόπον ἐποίησε τοῖς ὄνοις, καὶ αὐτοὶ ἐνίψαντο τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔραγον καὶ ἔπιον.

22. Αὐτοὶ δὲ ἀγαθύνοντες καρδίαν αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες τῆς πόλεως υἱοὶ παρανόμων ἐκύκλωσαν τὴν οἰκίαν, κρούοντες ἐπὶ τὴν θύραν, καὶ εἶπον πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν κύριον τοῦ οἴκου τὸν πρεσβύτην, λέγοντες· Ἐξένεγκε τὸν ἄνδρα ὃς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν σου, ἵνα γνῶμεν αὐτόν.

7. Et surrexit vir ad eundem ipse : et coegit eum socer ejus, et sedit et mansit ibi.

8. Et surrexit mane die quinta ad eundem, et dixit pater adolescentulæ : Firma nunc cor tuum, et instrue doctorem inclinet dies, et comederunt ambo.

9. Et surrexit vir ad eundem ipse, et concubina ejus, et puer ejus : et dixit ei socer ejus pater adolescentulæ : Ecce jam infirmata est dies in vespem : maneto hic et bonum fiet cor tuum, et diluculo surgetis cras ad viam vestram, et ibis ad tabernaculum tuum.

10. Et non probavit vir manere, et surrexit et abiit et venit usque contra Jebus, hæc est Jerusalem, et cum eo par asinorum superstratorum, et concubina ejus cum eo,

11. et venerunt usque Jebus. Et dies processerat valde, et dixit puer ad dominum suum : Veni nunc, et declinamus ad civitatem Jebusi hanc, et maneamus in ea.

12. Et dixit ad eum dominus ejus : Non declinabimus ad civitatem alienam in qua non est de filiis Israel istæ, et transibimus usque Gabaa.

13. Et dixit puero suo : Veni et appropinquemus uni locorum, et manebimus in Gabaa vel in Rhama.

14. Et præterierunt et iverunt, et occidit eis sol juxta Gabaa, quæ est in Benjamin.

15. Et declinarunt illuc ut intrarent ad manendum in Gabaa : et intrarunt et sederunt in platea civitatis, et non erat vir conducens eos in domum ad manendum.

16. Et ecce vir senex veniebat ab operibus suis ex agro ad vespem, et vir erat de monte Ephraim, et ipse incolebat in Gabaa, et viri loci filii Benjamin.

17. Et levavit oculos suos, et vidit virum iter facientem in platea civitatis, et dixit vir senex : Quo vadis, et unde venis?

18. Et dixit ad eum : Transimus nos a Bethleem Juda usque ad femora montis Ephraim : inde ego sum, et ivi usque Bethleem Juda, et ad domum meam ego vado, et non est vir conducens me in domum,

19. et quidem paleæ et pabula sunt asinis nostris, et panis et vinum est mihi et ancillæ et adolescenti, cum pueris tuis non est defectus ullius rei.

20. Et dixit vir senex : Pax tibi : tantum omnis defectus tuus super me, tantum in platea non manebis.

21. Et introduxit eum in domum suam, et locum fecit asinis, et ipsi laverunt pedes suos et comederunt et biberunt.

22. Ipsi autem bonum reddentes cor suum, et ecce viri civitatis filii iniquorum circuierunt domum, pulsantes ad ostium, et dixerunt ad virum dominum domus senem, dicentes : Produci virum qui intravit in domum tuam, ut cognoscamus eum.

23. Καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ ἀνὴρ ὁ κύριος τοῦ οἴκου, καὶ εἶπε· Μὴ, ἀδελφοί, μὴ κακοποιήσητε δὴ μετὰ τὸ εἰσελθεῖν τὸν ἀνδρα τούτον εἰς τὴν οἰκίαν μου, μὴ ποιήσητε τὴν ἀφροσύνην ταύτην.

24. Ἴδε ἡ θυγάτηρ μου ἡ παρθένος, καὶ ἡ παλλαχὴ αὐτοῦ· ἐξάτω αὐτάς, καὶ ταπεινώσατε αὐτάς, καὶ ποιήσατε αὐταῖς τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ τῷ ἀνδρὶ τούτῳ μὴ ποιήσητε τὸ ῥῆμα τῆς ἀφροσύνης ταύτης.

25. Καὶ οὐκ εὐδόκησαν οἱ ἄνδρες τοῦ εἰσακοῦσαι αὐτοῦ. Καὶ ἐπελάβετο ὁ ἀνὴρ τῆς παλλαχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐξήγαγεν αὐτὴν πρὸς αὐτοὺς ἔξω· καὶ ἔγνωσαν αὐτήν, καὶ ἐνέπαιζον ἐν αὐτῇ ὅλην τὴν νύκτα ἕως τοπρωῇ, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὴν ὡς ἀνέστη τοπρωῇ.

26. Καὶ ἦλθεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν ὄρθρον, καὶ ἔπρεσε παρὰ τὴν θύραν τοῦ οἴκου οὗ ἦν αὐτῆς ἐκεῖ ὁ ἀνὴρ, ἕως οὗ διέφραυσεν.

27. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ αὐτῆς τοπρωῇ, καὶ ἤνοιξε τὰς θύρας τοῦ οἴκου, καὶ ἐξῆλθε τοῦ πορευθῆναι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡ παλλαχὴ πεπωκυῖα παρὰ τὰς θύρας τοῦ οἴκου, καὶ αἱ χεῖρες αὐτῆς ἐπὶ τὸ πρόθυρον.

28. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· Ἀνάστα καὶ ἀπέλθωμεν. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη, ὅτι ἦν νεκρά· καὶ ἔλαθεν αὐτὴν ἐπὶ τὸν ὄνον, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

29. Καὶ ἔλαθε τὴν ῥομφαίαν, καὶ ἐκράτησε τὴν παλλαχὴν αὐτοῦ, καὶ ἐμέλισεν αὐτὴν εἰς δώδεκα μέλη, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὰ ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσραὴλ.

30. Καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ βλέπων ἔλεγεν· Οὐκ ἐγένετο καὶ οὐχ ἑώραται ἀπὸ ἡμέρας ἀναβάσεως υἱὸν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ὡς αὕτη· θέσθε ὑμῖν αὐτοῖς βουλήν ἐπ' αὐτὴν καὶ λαλήσατε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἐξῆλθον πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξεκκλησιάσθη ἡ συναγωγὴ ὡς ἀνὴρ εἰς ἀπὸ Δάν καὶ ἕως Βηρσαβεί, καὶ γῆ τοῦ Γαλαὰδ πρὸς Κύριον εἰς Μασσηφά.

2. Καὶ ἐστάθησαν κατὰ πρόσωπον Κυρίου πᾶσαι αἱ φυλαὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἐν ἐκκλησίᾳ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, τετρακόσαι χιλιάδες ἀνδρῶν πεζῶν ἔλκοντες ῥομφαίαν.

3. Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ὅτι ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς Μασσηφά· καὶ ἐλθόντες εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ· Αὐλήσατε ποῦ ἐγένετο ἡ πονηρία αὕτη;

4. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ Λευίτης, ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς τῆς φονευθείσης, καὶ εἶπεν· Εἰς Γαβὰ τῆς Βενιαμίν ἦλθον ἐγὼ καὶ ἡ παλλαχὴ μου τοῦ αὐλισθῆναι.

5. Καὶ ἀνέστησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ἄνδρες τῆς Γαβὰ, καὶ ἐκύκλωσαν ἐπ' ἐμὲ ἐπὶ τὴν οἰκίαν νυκτός· ἐμὲ ἤθελσαν φονεῦσαι, καὶ τὴν παλλαχὴν μου ἐταπείνωσαν, καὶ ἀπέθανε.

6. Καὶ ἐκράτησα τὴν παλλαχὴν μου, καὶ ἐμέλισα αὐτήν, καὶ ἐξαπέστειλα ἐν παντὶ ὁρίῳ κληρονομίας υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅτι ἐποίησαν ζῆμα καὶ ἀπόπτωμα ἐν Ἰσραὴλ.

7. Ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς υἱοὶ Ἰσραὴλ, δότε ἑαυτοῖς λόγον καὶ βουλήν ἐκεῖ.

8. Καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς, λέγοντες· Οὐκ ἀπελευσόμεθα ἰδὼν εἰς σκῆνωμα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπιστρέφομεν ἀνὴρ εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ.

VETUS TESTAMENTUM. — I.

23. Et exiit ad eos vir dominus domus, et dixit : Non, fratres, non malefaciatis nunc postquam intravit hic vir in domum meam, non faciatis imprudentiam hanc.

24. Ecce filia mea virgo, et concubina ejus : educam eas, et humiliare eas, et facite eis quod bonum in oculis vestris, et viro huic ne faciatis verbum imprudentiæ hujus.

25. Et non probaverunt viri audire eum. Et apprehendit vir concubinam ejus, et eduxit eam ad eos foras : et cognoverunt eam, et illuserunt in ea totam noctem usque mane, et dimiserunt eam ut ascendit ipsum mane.

26. Et venit mulier diluculum versus, et cecidit ad ostium domus ubi erat ibi suus vir, quoadusque illuxit.

27. Et surrexit vir ejus mane, et aperuit januas domus, et exiit ad eundem viam suam : et ecce mulier ejus concubina jacens apud januas domus, et manus ejus super limen.

28. Et dixit ad eam : Surge et abeamus. Et non respondit, quoniam erat mortua : et tulit eam super asinum, et ivit ad locum suum.

29. Et sumpsit gladium, et tenuit concubinam suam, et partitus est eam in duodecim membra, et misit ea in omnem terminum Israel.

30. Et factum est omnis aspiciens dicebat : Non fuit neque visa est a die ascensionis filiorum Israel de terra Egypti usque in diem hanc sicut hæc : ponite vobis ipsis consilium super eam et loquimini.

CAPUT XX.

1. Et exierunt omnes filii Israel, et evocata est synagoga tamquam vir unus a Dan et usque Bersabee, et terra Galaad ad Dominum in Massepha.

2. Et steterunt ad faciem Domini omnes tribus Israel in ecclesia populi Dei, quadringenta millia virorum peditum trahentium gladium.

3. Et audierunt filii Benjamin quia ascenderant filii Israel in Massepha : et venientes dixerunt filii Israel : Loquimini ubi facta est malignitas hæc ?

4. Et respondit vir Levita, vir mulieris occisæ, et dixit : In Gabaa Benjamin veni ego et concubina mea ad manendum,

5. et surrexerunt super me viri Gabaa, et circumdederunt super me domum nocte : me voluerunt occidere, et concubinam meam humiliaverunt, et mortua est.

6. Et tenui concubinam meam, et divisi eam membratim, et emis in omnem terminum hæreditatis filiorum Israel, quia fecerunt fervorem et ruinam in Israel.

7. Ecce omnes vos filii Israel, date vobis verbum et consilium illic.

8. Et surrexit omnis populus tamquam vir unus, dicentes : Non abibimus vir ad tabernaculum suum, et non revertemus vir in domum suam.

9. Καὶ νῦν τοῦτο τὸ ῥῆμα δ ποιηθήσεται τῇ Γαβαᾷ· ἀναβήσομεθα ἐπ' αὐτὴν ἐν κλήρῳ.

10. Πλὴν ληψόμεθα δέκα ἀνδράς τοῖς ἑκατὸν εἰς πάσας φυλάς Ἰσραὴλ, καὶ ἑκατὸν τοῖς χιλίοις, καὶ χιλίους τοῖς μυρίοις, λαβεῖν ἐπισιτισμὸν, τοῦ ποιῆσαι ἔλθειν αὐτοὺς εἰς Γαβαὰ Βενιαμίν, ποιῆσαι αὐτῇ κατὰ πᾶν τὸ ἀπόπτωμα δ ἐποίησεν ἐν Ἰσραὴλ.

11. Καὶ συνήχθη πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰς τὴν πόλιν ὡς ἀνὴρ εἷς.

12. Καὶ ἀπέστειλαν αἱ φυλαὶ Ἰσραὴλ ἀνδράς ἐν πάσῃ φυλῇ Βενιαμίν, λέγοντες· Τίς ἡ πονηρία αὕτη ἡ γενομένη ἐν ὑμῖν;

13. Καὶ νῦν δότε τοὺς ἀνδράς υἱοὺς παρανόμων τοὺς ἐν Γαβαᾷ, καὶ θανατώσωμεν αὐτοὺς, καὶ ἐκκαθαρισόμεν πονηρίαν ἀπὸ Ἰσραὴλ. Καὶ οὐκ εὐδόκησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμίν ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

14. Καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμίν ἀπὸ τῶν πόλεων αὐτῶν εἰς Γαβαὰ ἐξελθεῖν εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Ἰσραὴλ.

15. Καὶ ἐπισκέπησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμίν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ τῶν πόλεων εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες ἀνὴρ ἑλκων ῥομφαίαν, ἐκτὸς τῶν οἰκούντων τὴν Γαβαὰ,

16. οἱ ἐπισκέπησαν ἑπτακόσιοι ἀνδρες ἐκλεκτοὶ ἐκ παντὸς λαοῦ ἀμφοτεροδέξιοι· πάντες οὗτοι σφενδονῇται ἐν λίθοις πρὸς τρίχα, καὶ οὐκ ἐξαμαρτάνοντες.

17. Καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐπισκέπησαν ἐκτὸς τοῦ Βενιαμίν, τετρακόσιοι χιλιάδες ἀνδρῶν ἐλκόντων ῥομφαίαν· πάντες οὗτοι ἀνδρες παρατάξεως.

18. Καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀνέβησαν εἰς Βαιθὴλ, καὶ ἠρώτησαν ἐν τῷ Θεῷ, καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ· Τίς ἀναβήσεται ἡμῖν ἐν ἀρχῇ εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμίν; Καὶ εἶπε Κύριος· Ἰούδας ἐν ἀρχῇ ἀναβήσεται ἀρηγούμενος.

19. Καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοπρωτῇ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ Γαβαὰ.

20. Καὶ ἐξῆλθον πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰς παράταξιν πρὸς Βενιαμίν, καὶ συνῆψαν αὐτοὺς ἐπὶ Γαβαὰ.

21. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμίν ἀπὸ τῆς Γαβαὰ, καὶ διέφθειραν ἐν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν.

22. Καὶ ἐνίσγυσαν ἀνὴρ Ἰσραὴλ, καὶ προσέθηκαν συνάψαι παράταξιν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου συνῆψαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ.

23. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἔκλαυσαν ἐνώπιον Κυρίου ἕως ἑσπέρας, καὶ ἠρώτησαν ἐν Κυρίῳ, λέγοντες· Εἰ προσθῶμεν ἐγγίσει εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμίν ἀδελφούς ἡμῶν; Καὶ εἶπε Κύριος· Ἀνάβητε πρὸς αὐτούς.

24. Καὶ προσῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς υἱοὺς Βενιαμίν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ.

25. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμίν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς Γαβαὰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, καὶ διέφθειραν ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ ἑπτὰ καὶ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν· πάντες οὗτοι ἔλκοντες ῥομφαίαν.

26. Καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ πᾶς ὁ λαός, καὶ ἦλθον εἰς Βαιθὴλ· καὶ ἔκλαυσαν, καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐνήστευσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἕως ἑσπέρας, καὶ ἀνήνεγκαν ὀλοκαυτώσεις καὶ τελείας

9. Et nunc hoc est verbum quod fiet ipsi Gabaa : ascendemus super eam in sorte.

10. Tantum sumemus decem viros e centum in omnibus tribubus Israel, et centum e mille, et mille e decem millibus, ad accipienda cibaria, ad faciendum venire eos in Gabaa Benjamin, ad faciendum ei secundum omnem ruinam quam fecit in Israel.

11. Et congregatus est omnis vir Israel in civitatem tanquam vir unus.

12. Et miserunt tribus Israel viros in omnem tribum Benjamin, dicentes : Quae est malignitas haec quae facta est in vobis?

13. Et nunc date viros filios iniquorum qui in Gabaa, et morti trademus eos, et expurgabimus malignitatem ab Israel. Et non probaverunt filii Benjamin audire vocem fratrum suorum filiorum Israel.

14. Et congregati sunt filii Benjamin de civitatibus suis in Gabaa ad exeundum in bellum adversus filios Israel.

15. Et recensiti sunt filii Benjamin in die illa de civitatibus viginti tria millia vir trahens gladium, praeter habitates Gabaa,

16. qui recensiti sunt septingenti viri electi de omni populo ambidexteri : omnes hi funditores in lapidibus ad capillum, et non aberrantes.

17. Et vir Israel recensiti sunt praeter Benjamin, quadringenta millia virorum trahentium gladium : omnes hi viri belli.

18. Et surrexerunt et ascenderunt in Bethel, et interrogaverunt in Deo, et dixerunt filii Israel : Quis ascendet nobis in principio ad bellum adversus filios Benjamin? Et dixit Dominus : Judas in principio ascendet dux.

19. Et surrexerunt filii Israel mane, et castrametati sunt super Gabaa.

20. Et exierunt omnis vir Israel ad bellum adversus Benjamin, et congressi sunt eis super Gabaa.

21. Et exierunt filii Benjamin de Gabaa, et corruerunt in Israel in die illa duo et viginti millia virorum super terram.

22. Et confortaverunt se vir Israel, et adjecerunt conserrere praedium in loco ubi conseruerant in die prima.

23. Et ascenderunt filii Israel, et ploraverunt coram Domino usque ad vesperam, et interrogaverunt in Domino, dicentes : Si adiciamus appropinquare in praedium adversus filios Benjamin fratres nostros? Et dixit Dominus : Ascendite adversus eos.

24. Et accesserunt filii Israel adversus filios Benjamin in die secunda.

25. Et exierunt filii Benjamin in occursum eis de Gabaa in die secunda, et corruerunt de filiis Israel adhuc octo et decem millia virorum super terram : omnes hi trahentes gladium.

26. Et ascenderunt omnes filii Israel et omnis populus, et venerunt in Bethel : et ploraverunt, et sederunt ibi coram Domino, et jejunarunt in die illa usque ad vesperam, et obtulerunt holocaustos et consummatas

27. ἐνώπιον Κυρίου, ὅτι ἐκεῖ κιβωτὸς διαθήκης Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις,

28. καὶ Φινεὲς υἱὸς Ἑλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν παρεστηκὼς ἐνώπιον αὐτῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. Καὶ ἐπηρώτησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν Κυρίῳ, λέγοντες· Εἰ προσθῶμεν ἐπὶ ἐξελεῖν εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν ἀδελφούς ἡμῶν; Καὶ εἶπε Κύριος· Ἀνάβητε, αὔριον δώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρας ὑμῶν.

29. Καὶ ἔβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐνεδρα τῇ Γαβαά κύκλῳ.

30. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς υἱοὺς Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ συνῆψαν πρὸς τὴν Γαβαά ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ.

31. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν εἰς συνάντησιν τοῦ λαοῦ, καὶ ἐξεκενώθησαν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρξαντο πατάσσειν ἀπὸ τοῦ λαοῦ τραυματίας ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἥ ἐστι μία ἀναβαίνουσα εἰς Βαιθλῆλ, καὶ μία εἰς Γαβαά ἐν ἀγρῷ, ὡς τριάκοντα ἀνδρας ἐν Ἰσραὴλ.

32. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν· Πίπτουσιν ἐνώπιον ἡμῶν ὡς τὸ πρῶτον. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἶπαν· Φύγωμεν καὶ ἐκκενώσωμεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τὰς ὁδοὺς. Καὶ ἐποίησαν οὕτως.

33. Καὶ πᾶς ἀνὴρ ἀνέστη ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν, καὶ συνῆψαν ἐν Βαὰλ Θαμάρ. Καὶ τὸ ἐνεδρον Ἰσραὴλ ἐπῆρχετο ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ ἀπὸ Μαρααγαβέ.

34. Καὶ ἦλθον ἐξεναντίας Γαβαά δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν ἐκ παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ παράταξις βαρεῖα· καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι φθάνει ἐπ' αὐτοὺς ἡ κακία.

35. Καὶ ἐπάταξε Κύριος τὸν Βενιαμὶν ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ διέφθειραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ τοῦ Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰκοσι καὶ πέντε χιλιάδας καὶ ἑκατὸν ἀνδρας· πάντες οὗτοι εἶλκον ῥομφαίαν.

36. Καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ὅτι ἐπλήγησαν, καὶ ἔδωκεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ τῷ Βενιαμὶν τόπον, ὅτι ἤλπισαν πρὸς τὸ ἐνεδρον ὃ ἔβησαν ἐπὶ τῇ Γαβαά.

37. Καὶ ἐν τῷ αὐτοὺς ὑποχωρῆσαι, καὶ τὸ ἐνεδρον ἐκινήθη· καὶ ἐξέτειναν ἐπὶ τὴν Γαβαά, καὶ ἐξεχύθη τὸ ἐνεδρον, καὶ ἐπάταξαν τὴν πόλιν ἐν στόματι ῥομφαίας.

38. Καὶ σημεῖον ἦν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ μετὰ τοῦ ἐνέδρου τῆς μάχης, ἀνεγέχαι αὐτοὺς σύσσημον καπνοῦ ἀπὸ τῆς πόλεως.

39. Καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὅτι προκατελάβετο τὸ ἐνεδρον τὴν Γαβαά, καὶ ἔστησαν ἐν τῇ παρατάξει, καὶ Βενιαμὶν ἤρξατο πατάσσειν τραυματίας ἐν ἀνδράσιν Ἰσραὴλ ὡς τριάκοντα ἀνδρας, ὅτι εἶπαν· Πάλιν πτώσει πίπτουσιν ἐνώπιον ἡμῶν ὡς ἡ παράταξις ἡ πρώτη.

40. Καὶ τὸ σύσσημον ἀνέβη ἐπὶ πλεῖον ἐπὶ τῆς πόλεως ὡς στύλος καπνοῦ· καὶ ἐπέβλεψε Βενιαμὶν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἀνέβη συντέλεια τῆς πόλεως ἕως οὐρανοῦ.

41. Καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐπέστρεψε, καὶ ἔσπευσαν ἄνδρες Βενιαμὶν, ὅτι εἶδον ὅτι συνήντησεν ἐπ' αὐτοὺς ἡ πονηρία.

42. Καὶ ἐπέβλεψαν ἐνώπιον υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἰδὸν τῆς ἐρήμου, καὶ ἔφυγον· καὶ ἡ παράταξις ἐφθασεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων διέφθειρον αὐτοὺς ἐν μέσῳ αὐτῶν.

27. in conspectu Domini, quoniam illic arca testamenti Domini Dei in diebus illis,

28. et Phinees filius Eleazari filii Aaron assistens coram ea in diebus illis. Et interrogaverunt filii Israel in Domino, dicentes : Si adjiciamus ultra exire in praelium adversus filios Benjamin fratres nostros? Et dixit Dominus : Ascendite, cras dabo eos in manus vestras.

29. Et posuerunt filii Israel insidias Gabaa in circuito.

30. Et ascenderunt filii Israel ad filios Benjamin in die tertia, et congressi sunt ad Gabaa sicut semel et semel.

31. Et exierunt filii Benjamin in occursum populi, et evacuati sunt de civitate, et ceperunt percutere de populo caesos sicut semel et semel in vis, quæ est una ascendens in Bethel, et una in Gabaa in agro, circiter triginta viros in Israel.

32. Et dixerunt filii Benjamin : Cadunt coram nobis ut antea. Et filii Israel dixerunt : Fugiamus et evacuemus eos de civitate in vias. Et fecerunt sic.

33. Et omnis vir surrexit de loco suo, et congressi sunt in Baal Thamar. Et insidie Israel adveniebant de loco suo a Maraagabe.

34. Et venerunt ex adverso Gabaa decem millia virorum electorum ex omni Israel, et praelium erat grave : et ipsi non noverant quia advenit super ipsos malum.

35. Et percussit Dominus Benjamin coram filiis Israel, et corruerunt filii Israel de Benjamin in die illa viginti et quinque millia et centum viros : omnes hi trahebant gladium.

36. Et viderunt filii Benjamin quia percussi sunt, et dedit vir Israel ipsi Benjamin locum, quoniam speraverunt ad insidias quas posuerant super Gabaa.

37. Et dum ipsi secederent, et insidie moverunt se : et extenderunt super Gabaa, et effuderunt se insidie, et percusserunt civitatem in ore gladii.

38. Et signum erat filiis Israel cum insidiis pugnae, ut extollerent significationem fumi a civitate.

39. Et viderunt filii Israel quia præoccupaverant insidias Gabaa, et steterunt in praelio, et Benjamin cepit percutere vulneratos in viris Israel circiter triginta viros, quoniam dixerunt : Rursus casu cadunt coram nobis sicut praelium primum.

40. Et significatio ascendit in plus super civitatem tamquam columna fumi : et respexit Benjamin post se, et ecce ascendit consummatio civitatis usque ad coelum.

41. Et vir Israel revertit, et festinaverunt viri Benjamin, quoniam viderunt quia occurrit super eos malum.

42. Et respexerunt coram filiis Israel ad viam deserti, et fugerunt : et acies advenit super eos, et de civitatibus corruerunt eos in medio sui.

43. Καὶ κατέκοπτον τὸν Βενιαμὴν, καὶ ἐδίωξαν αὐτὸν ἀπὸ Νουὰ κατὰ πόδα αὐτοῦ ἕως ἀπέναντι Γαβαὰ πρὸς ἀνατολὰς ἡλίου.

44. Καὶ ἔπεσον ἀπὸ Βενιαμὴν ὀκτωκαίδεκα χιλιάδες ἀνδρῶν, οἱ πάντες οὗτοι ἄνδρες δυνάμειος.

45. Καὶ ἐπέβλεψαν οἱ λοιποὶ, καὶ ἔφρουγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν τοῦ Ῥεμμῶν. Καὶ ἐκαλαμήσαντο ἐξ αὐτῶν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πεντακισχιλίου ἀνδρας. Καὶ κατέβησαν ὀπίσω αὐτῶν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕως Γεδῶν, καὶ ἐπάταξαν ἐξ αὐτῶν διςχιλίου ἀνδρας.

46. Καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ πεπτωκότες ἀπὸ Βενιαμὴν, εἰκοσιπέντε χιλιάδες ἀνδρῶν ἐλκόντων ῥομφαίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, οἱ πάντες οὗτοι ἄνδρες δυνάμειος.

47. Καὶ ἐπέβλεψαν οἱ λοιποὶ, καὶ ἔφρουγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν τοῦ Ῥεμμῶν ἐξακόσιοι ἄνδρες, καὶ ἐκάθισαν ἐν πέτρᾳ Ῥεμμῶν τέσσαρας μῆνας.

48. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπέστρεψαν πρὸς υἱούς Βενιαμὴν, καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπὸ πόλεως Μεθλὰ καὶ ἕως κτήνους, καὶ ἕως παντὸς τοῦ εὑρισκομένου εἰς πάσας τὰς πόλεις· καὶ τὰς πόλεις τὰς εὐρεθείσας ἐνέπρησαν ἐν πυρὶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὤμωσαν ἐν Μασσηφὰθ, λέγοντες· Ἄνθρωπος ἐξ ἡμῶν οὐ δώσει θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Βενιαμὴν εἰς γυναῖκα.

2. Καὶ ἦλθεν ὁ λαὸς εἰς Βαιθὴλ, καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ ἕως ἑσπέρας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· καὶ ἤραν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν κλαυθμὸν μέγαν,

3. καὶ εἶπαν· Εἰς τί, Κύριε Θεέ Ἰσραὴλ, ἐγενήθη αὕτη, τοῦ ἐπισκεπθῆναι σήμερον ἀπὸ Ἰσραὴλ φυλὴν μίαν;

4. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον, καὶ ὤρθρισεν ὁ λαὸς, καὶ ὠκοδόμησαν ἐκεῖ θυσιαστήριον, καὶ ἀνέγειραν ὀλοκαυτώσεις καὶ τελείας.

5. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ· Τίς οὐκ ἀνέβη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ πρὸς Κύριον; Ὅτι ὁ ὅρκος μέγας ἦν τοῖς οὐκ ἀναβέβηκόσι πρὸς Κύριον εἰς Μασσηφὰθ, λέγοντες· Θανάτῳ θανατωθήσεται.

6. Καὶ παρεκλήθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Βενιαμὴν ἀδελφὸν αὐτῶν, καὶ εἶπαν· Ἐξεκόπη σήμερον φυλὴ μία ἀπὸ Ἰσραὴλ·

7. τί ποιήσωμεν αὐτοῖς τοῖς περισσοῖς τοῖς ὑπολειφθεῖσιν εἰς γυναῖκας; Καὶ ἡμεῖς ὤμωσαμεν ἐν Κυρίῳ τοῦ μὴ δοῦναι αὐτοὺς ἀπὸ τῶν θυγατέρων ἡμῶν εἰς γυναῖκας.

8. Καὶ εἶπαν· Τίς εἷς ἀπὸ φυλῶν Ἰσραὴλ θεὸς οὐκ ἀνέβη πρὸς Κύριον εἰς Μασσηφὰθ; Καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦλθεν ἄνθρωπος εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπὸ Ἰαβεὶς Γαλαὰδ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

9. Καὶ ἐπεσκέπη ὁ λαὸς, καὶ οὐκ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἀπὸ οἰκούντων Ἰαβεὶς Γαλαὰδ.

10. Καὶ ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἡ συναγωγὴ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἀπὸ υἱῶν τῆς δυνάμειος, καὶ ἐνετείλαντο αὐτοῖς, λέγοντες· Πορεύεσθε καὶ πατάξατε τοὺς οἰκούντας Ἰαβεὶς Γαλαὰδ ἐν στόματι ῥομφαίας,

11. καὶ τοῦτο ποιήσετε· Πᾶν ἄρσεν καὶ πᾶσαν γυναῖκα εἰδυῖαν κοίτην ἄρσενος, ἀναθεματιεῖτε· τὰς δὲ παρθένας περιποιήσεσθε. Καὶ ἐποίησαν οὕτως·

43. Et conciderunt Benjamin, et persecuti sunt eum a Nua juxta pedem ejus usque contra Gabaa ad ortum solis.

44. Et ceciderunt e Benjamin octo et decem millia virorum, omnes isti viri virtutis.

45. Et respexerunt reliqui, et fugerunt in desertum ad petram ipsius Rhemmon. Et racemarunt ex eis filii Israel quinquies mille viros. Et descenderunt post eos filii Israel usque Gedan, et percusserunt ex eis his mille viros.

46. Et fuerunt omnes qui ceciderunt de Benjamin, viginti quinque millia virorum trahentium gladium in die illa, omnes hi viri virtutis.

47. Et respexerunt reliqui, et fugerunt in desertum ad petram Rhemmon sexcenti viri, et sederunt in petra Rhemmon quatuor menses.

48. Et filii Israel reverterunt ad filios Benjamin, et percusserunt eos in ore gladii a civitate Methla et usque ad pecus, et usque ad omne inventum in omnibus civitatibus: et civitates inventas incenderunt in igni.

CAPUT XXI

1. Et filii Israel juraverunt in Massepha, dicentes: Viri nobis non dabit filiam suam ipsi Benjamin in uxorem.

2. Et venit populus in Bethel, et sederunt ibi usque ad vespem coram Deo, et elevarunt vocem suam, et ploraverunt plorationem magnam,

3. et dixerunt: Ad quid, Domine Dee Israel, facta est haec, ut requireretur hodie de Israel tribus una?

4. Et factum est crastina, et diluculo surrexit populus, et aedificaverunt ibi altare, et obtulerunt holocaustos et consummatas.

5. Et dixerunt filii Israel: Quis non ascendit in ecclesiam de omnibus tribubus Israel ad Dominum? Quoniam juramentum magnum erat iis qui non ascendissent ad Dominum in Massepha, dicentes: Morte mortificetur.

6. Et poenituit filios Israel erga Benjamin fratrem suum, et dixerunt: Excisa est hodie tribus una de Israel:

7. quid faciemus superstitibus iis qui residui sunt ad uxores? Et nos juravimus in Domino non dare eis de filiabus nostris in uxores.

8. Et dixerunt: Quis unus de tribubus Israel qui non ascendit ad Dominum in Massepha? Et ecce non venerat vir in castra de Jabis Galaad ad ecclesiam.

9. Et recognitus est populus, et non fuit ibi vir de habitantibus Jabis Galaad.

10. Et misit illic synagoga duodecim millia virorum de filiis virtutis, et mandaverunt eis, dicentes: Ite et percutite habitantes Jabis Galaad in ore gladii,

11. et hoc facietis: Omne masculinum et omnem mulierem quae novit cubile masculi, anathemabitis: virgines autem conservabitis. Et fecerunt sic:

12. καὶ ἔβρον ἀπὸ οἰκούντων Ἰαβεὶς Γαλαὰδ τετρα-
ποσίας νεάνιδας παρθένους αἱ τινες οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα
εἰς κοίτην ἄρσενος, καὶ ἤνεγκαν αὐτάς εἰς τὴν παρεμ-
βολὴν εἰς Σηλὼμ τὴν ἐν γῇ Χαναάν.

13. Καὶ ἀπέστειλαν πᾶσα ἡ συναγωγὴ, καὶ ἐλάλη-
σαν πρὸς τοὺς υἱοὺς Βενιαμὴν ἐν τῇ πέτρᾳ Ῥεμμών, καὶ
ἐκάλεσαν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην.

14. καὶ ἐπέστρεψε Βενιαμὴν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
τὰς γυναῖκας ὥς ἐξωποίησαν ἀπὸ τῶν θυγατέρων Ἰα-
βεὶς Γαλαὰδ· καὶ ἤρσεν αὐτοῖς οὕτω.

15. Καὶ ὁ λαὸς παρεκλήθη ἐπὶ τῷ Βενιαμίν, ὅτι
ἐποίησε Κύριος διακοπὴν ἐν ταῖς φυλαῖς Ἰσραὴλ.

16. Καὶ εἶπον οἱ πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς· τί
ποιήσωμεν τοῖς περισσοῖς εἰς γυναῖκας; ὅτι ἠφανίσθη
ἀπὸ Βενιαμὴν γυνή.

17. Καὶ εἶπαν· Κληρονομία διασωζομένων τῶν Βεν-
ιαμίν, καὶ οὐκ ἐξαλειφθήσεται φυλὴ ἀπὸ Ἰσραὴλ,

18. ὅτι ἡμεῖς οὐ δυνησόμεθα δοῦναι αὐτοῖς γυναῖκας
ἀπὸ τῶν θυγατέρων ἡμῶν, ὅτι ὠμώσαμεν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ,
λέγοντες· Ἐπικατάρατος ὁ διδούς γυναῖκα τῷ Βενιαμίν.

19. Καὶ εἶπαν· Ἰδοὺ δὴ ἑορτὴ Κυρίου ἐν Σηλὼμ ἀφ'
ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, ἥ ἐστιν ἀπὸ βορρᾶ τῆς Βαιθὴλ κατ'
ἀνατολὰς ἡλίου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀναβαινούσης ἀπὸ
Βαιθὴλ εἰς Συγέμ, καὶ ἀπὸ νότου τῆς Λεβωνᾶ.

20. Καὶ ἐνέτειλαντο τοῖς υἱοῖς Βενιαμίν, λέγοντες·
Πορεύεσθε, καὶ ἐνεδρεύσατε ἐν τοῖς ἀμπελώσι,

21. καὶ ὄψεσθε, καὶ ἰδοὺ, ἐὰν ἐξέλθωσιν αἱ θυγα-
τέρες τῶν οἰκούντων Σηλὼμ χορεύειν ἐν τοῖς χοροῖς, καὶ
ἐξελεύσεσθε ἐκ τῶν ἀμπελώνων, καὶ ἄρπάσατε αὐτοῖς
ἄνθρωποι γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων Σηλὼμ, καὶ πορεύ-
εσθε εἰς γῆν Βενιαμίν.

22. Καὶ ἔσται, ὅταν ἔλθωσιν οἱ πατέρες αὐτῶν ἢ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτῶν κρίνεσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἐροῦμεν αὐ-
τοῖς· Ἐλεος ποιήσατε ἡμῖν αὐτάς, ὅτι οὐκ ἐλάβομεν
ἄνθρωποι γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῇ παρατάξει, ὅτι οὐχ ὑμεῖς
ἐδώκατε αὐτοῖς, ὥς κληῖρος πλημμελήσατε.

23. Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Βενιαμίν, καὶ ἔλα-
βον γυναῖκας εἰς ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ τῶν χορευουσῶν
ὧν ἤρπασαν· καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ὑπέστρεψαν εἰς τὴν
κληρονομίαν αὐτῶν καὶ ὠκοδόμησαν τὰς πόλεις, καὶ
ἐκάθισαν ἐν αὐταῖς.

24. Καὶ περιεπάτησαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῷ
καιρῷ ἐκείνῳ ἄνθρωποι εἰς φυλὴν αὐτοῦ καὶ εἰς συγγένειαν
αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθον ἐκεῖθεν ἄνθρωποι εἰς τὴν κληρονομίαν
αὐτοῦ.

25. Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν
Ἰσραὴλ· ἄνθρωπος τὸ εὐθὲς ἐνώπιον αὐτοῦ ἐποίει.

12. et invenerunt de habitantibus Jabis Galaad quadrin-
gentas adolescentulas virgines quæ non noverant virum in
cubili masculi, et attulerunt eas in castra in Sylo que in
terra Chanaan.

13. Et misit universa synagoga, et locuti sunt ad filios
Benjamin in petra Rhemmon, et vocaverunt eos in pace :

14. et revertit Benjamin ad filios Israel in tempore illo,
et dederunt eis filii Israel mulieres quas vivificaverant de
filiabus Jabis Galaad : et placuit eis sic.

15. Et poenituit populum super Benjamin, quoniam fe-
cerat Dominus scissuram in tribubus Israel.

16. Et dixerunt seniores synagogæ : Quid faciemus re-
siduis in uxoribus? quoniam deleta est de Benjamin mulier.

17. Et dixerunt : Hæreditas superstitum de Benjamin,
et non delebitur tribus de Israel,

18. quoniam nos non poterimus dare eis uxores de filia-
bus nostris, quoniam juravimus in filiis Israel, dicentes :
Maledictus qui dederit uxorem ipsi Benjamin.

19. Et dixerunt : Ecce nunc solemnitas Domini in Selo
ex diebus in dies, quæ est ab aquilone ipsius Bæthel ab
ortu solis super viam ascendentem a Bæthel in Sychem,
et ab austro ipsius Lebona.

20. Et mandaverunt filiis Benjamin, dicentes : Ite, et
insidiamini in vineis,

21. et aspicietis, et ecce, si exierint filiæ habitantium
Selo ducere choræas in choris, et exitote e vineis, et ra-
pите vobis ipsis vir mulierem de filiabus Selo, et ite in ter-
ram Benjamin.

22. Et erit, quando venerint patres earum vel fratres
earum contendere in judicio ad nos, et dicemus eis : Mis-
ericordiam facite nobis eas, quoniam non cepimus vir ux-
orem suam in bello, quia non vos dedistis eis, sicut sors
deliquistis.

23. Et fecerunt sic filii Benjamin, et ceperunt mulieres
ad numerum suum de choræas agentibus quas rapuerunt :
et iverunt, et reverterunt ad hæreditatem suam : et ædifi-
caverunt civitates, et sederunt in eis.

24. Et obambulaverunt inde filii Israel in tempore illo
vir ad tribum suam et ad cognitionem suam, et exierunt
inde vir ad hæreditatem suam.

25. In diebus autem illis non erat rex in Israel : vir quod
rectum coram se faciebat.

ΡΟΥΘ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κρίνειν τοὺς κρίτας, καὶ ἐγένετο λιμός ἐν τῇ γῇ· καὶ ἐπορεύθη ἀνὴρ ἀπὸ Βηθλεὲμ Ἰούδα τοῦ παροικῆσαι ἐν ἀγρῷ Μωάβ, αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ.

2. Καὶ ὄνομα τῷ ἀνδρὶ Ἐλιμέλεχ, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Νωεμὶν, καὶ ὄνομα τοῖς δυσὶν υἱοῖς αὐτοῦ Μααλὼν καὶ Χελαὼν, Ἐφραθαῖοι ἐκ Βηθλεὲμ τῆς Ἰούδα. Καὶ ἦλθον εἰς ἀγρὸν Μωάβ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ.

3. Καὶ ἀπέθανεν Ἐλιμέλεχ ὁ ἀνὴρ τῆς Νωεμὶν, καὶ κατελείφθη αὐτὴ καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτῆς.

4. Καὶ ἐλάβον αὐτοὺς γυναῖκας Μωαβίτιδας· ὄνομα τῇ μιᾷ, Ὀρφα, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, Ρούθ. Καὶ κατήκονσαν ἐκεῖ ὡς δέκα ἔτη.

5. Καὶ ἀπέθανον καὶ γε ἀμφότεροι Μααλὼν καὶ Χελαὼν, καὶ κατελείφθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τοῦ ἀνδρός αὐτῆς καὶ ἀπὸ τῶν δύο υἱῶν αὐτῆς.

6. Καὶ ἀνέστη αὐτὴ καὶ αἱ δύο νύμφαι αὐτῆς, καὶ ἀπέστρεψαν ἐξ ἀγροῦ Μωάβ, ὅτι ἤκουσεν ἐν ἀγρῷ Μωάβ ὅτι ἐπέσκειπται Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, δοῦναι αὐτοῖς ἄρτους.

7. Καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἦν ἐκεῖ, καὶ αἱ δύο νύμφαι αὐτῆς μετ' αὐτῆς· καὶ ἐπορεύοντο ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἐπιστρέψαι εἰς τὴν γῆν Ἰούδα.

8. Καὶ εἶπε Νωεμὶν ταῖς δυσὶ νύμφαις αὐτῆς· Πορεύεσθε δὴ, ἀποστράφητε ἑκάστη εἰς οἶκον μητρὸς αὐτῆς· ποιῆσαι Κύριος μεθ' ὑμῶν ἔλεος, καθὼς ἐποιήσατε μετὰ τῶν τεθνηκότων καὶ μετ' ἐμοῦ.

9. Δύῃ Κύριος ὑμῖν καὶ εὕρητε ἀνάπαυσιν ἑκάστη ἐν οἴκῳ ἀνδρός αὐτῆς. Καὶ κατεφίλησεν αὐτάς· καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν,

10. καὶ εἶπαν αὐτῇ· Μετὰ σοῦ ἐπιστρέφομεν εἰς τὸν λαὸν σου.

11. Καὶ εἶπε Νωεμὶν· Ἐπιστράφητε δὴ, θυγατέρες μου. Καὶ ἵνα τί πορεύεσθε μετ' ἐμοῦ; μὴ ἔτι μοι υἱοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ μου, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς ἀνδρας;

12. Ἐπιστράφητε δὴ, θυγατέρες μου, διότι γεγήρακα τοῦ μὴ εἶναι ἀνδρὶ. Ὅτι εἶπα, ὅτι ἔστι μοι ὑπόστασις τοῦ γεννηθῆναι με ἀνδρὶ, καὶ τέξομαι υἱούς·

13. μὴ αὐτοὺς προσδέξεσθε ἕως οὗ ἀδρυνθῶσιν; ἢ αὐτοῖς κατασχεθήσεσθε, τοῦ μὴ γενέσθαι ἀνδρὶ; Μὴ δὴ, θυγατέρες μου, ὅτι ἐπικράνθη μοι ὑπὲρ ὑμᾶς, ὅτι ἐξῆλθεν ἐν ἐμοὶ χεὶρ Κυρίου.

14. Καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν ἔτι· καὶ κατεφίλησεν Ὀρφα τὴν πενθερὰν αὐτῆς, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν λαὸν αὐτῆς, Ρούθ δὲ ἠκολούθησεν αὐτῇ.

15. Καὶ εἶπε Νωεμὶν πρὸς Ρούθ· Ἰδοὺ ἀνέστρεψε σύννυμφός σου πρὸς λαὸν αὐτῆς καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς αὐτῆς, ἐπιστράφητι δὴ καὶ σὺ ὀπίσω τῆς συννύμφου σου.

16. Εἶπε δὲ Ῥούθ· Μὴ ἀπάντησάι μοι τοῦ καταλιπεῖν σε, ἢ ἀποστρέψαι ὅπισθεν σου, ὅτι σὺ θποὺ ἐὰν πορευθῇς, πορεύσομαι, καὶ οὐ ἐὰν αὐλισθῇς, αὐλισθήσομαι. Ὁ λαός σου, λαός μου, καὶ ὁ Θεός σου, Θεός μου.

RUTH.

CAPUT I.

1. Et factum est cum iudices judicarent, et facta est fames in terra : et ivit vir de Bethleem Juda ad incolendum in agro Moab, ipse et uxor ejus, et duo filii ejus.

2. Et nomen viro Elimelech, et nomen uxori ejus Noemin, et nomen duobus filiis ejus Maalon et Chelaon, Ephraethae de Bethleem Juda. Et venerunt in agrum Moab, et fuerunt ibi.

3. Et mortuus est Elimelech vir ipsius Noemin, et remansit ipsa et duo filii ejus.

4. Et sumpserunt sibi uxores Moabitidas : nomen uni, Orpha, et nomen secundae, Ruth. Et habitaverunt ibi circiter decem annos.

5. Et mortui quidem sunt utrique Maalon et Chelaon, et relicta est mulier a viro suo et a duobus filiis suis.

6. Et surrexit ipsa et duae nurus ejus, et reverterunt ex agro Moab, quoniam audivit in agro Moab quia visitavit Dominus populum suum, dando eis panes.

7. Et exiit e loco ubi fuerat ibi, et duae nurus ejus cum ea : et ibant in via ad revertendum in terram Juda.

8. Et dixit Noemin duabus nuribus suis : Ite nunc, revertimini unaquaeque in domum matris suae : faciat Dominus vobiscum misericordiam, sicut fecistis cum mortuis et mecum.

9. Det Dominus vobis et inveniat is requiem unaquaeque in domo viri sui. Et osculata est eas : et elevaverunt vocem suam, et ploraverunt,

10. et dixerunt ei : Tecum revertimur ad populum tuum.

11. Et dixit Noemin : Revertimini nunc, filiae meae. Et ut quid itis mecum? numquid ultra mihi filii in utero meo. et erunt vobis in viros?

12. Revertimini nunc, filiae meae, quoniam senui ut non sim viro. Quia dixi, quia est mihi substantia ut ego fiam viro, et pariam liberos :

13. numquid ipsos exspectabitis donec adoleverint? aut ipsis detinebimini, ut non sitis viro? Nequaquam nunc, filiae meae, nam amaritudo est mihi super vos, quoniam exiit in me manus Domini.

14. Et elevaverunt vocem suam, et ploraverunt adhuc : et osculata est Orpha socrum suam, et revertit ad populum suum, Ruth autem secuta est eam.

15. Et dixit Noemin ad Ruth : Ecce rediit cognata tua ad populum suum et ad deos suos, revertere nunc et tu post cognatam tuam.

16. Dixit autem Ruth : Ne occurrat mihi ut derelinquam te, aut avertat a post te, quoniam quocumque tu iveris, ibo, et ubicumque manseris, manebo. Populus tuus, populus meus, et Deus tuus, Deus meus.

17. Καὶ οὐ ἂν ἀποθάνῃς, ἀποθανοῦμαι, καὶ αἰεὶ ταφῇ-
σομαι. Ταῦτα ποιῆσαι μοι Κύριος, καὶ τὰδε προσθήῃ,
ὅτι θάνατος διαστελεῖ ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ.

18. Ἰδοῦσα δὲ Νωεμὶν ὅτι κραταιοῦται αὕτη τοῦ
πορεύεσθαι μετ' αὐτῆς, ἐκόπασε τοῦ λαλῆσαι πρὸς αὐ-
τὴν ἐτι.

19. Ἐπορεύθησαν δὲ ἀμφότεραι, ἕως τοῦ παραγενέ-
σθαι αὐτάς εἰς Βηθλεὲμ· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔλθειν αὐ-
τάς εἰς Βηθλεὲμ, καὶ ἤχησε πᾶσα ἡ πόλις ἐπ' αὐταῖς,
καὶ εἶπον· Εἰ αὕτη ἐστὶ Νωεμὶν;

20. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτάς· Μὴ δὴ καλεῖτέ με Νωε-
μὶν· καλέσατέ με πικράν, ὅτι ἐπικράνθη ἐν ἐμοὶ ὁ Ἰκα-
νὸς σφόδρα.

21. Ἐγὼ πλήρης ἐπορεύθην, καὶ κενὴν ἀπέστρεψέ
με ὁ Κύριος· καὶ ἵνατί καλεῖτέ με Νωεμὶν, καὶ Κύριος
ἐταπείνωσέ με, καὶ ὁ Ἰκανὸς ἐκάκωσέ με;

22. Καὶ ἀπέστρεψε Νωεμὶν καὶ Ῥούθ ἡ Μωαβίτις
ἡ νόμφη αὐτῆς ἐπιστρέφουσαι ἐξ ἀγροῦ Μωάβ· αὗται
δὲ παρεγενήθησαν εἰς Βηθλεὲμ ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κρι-
θῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ τῇ Νωεμὶν ἀνὴρ γνῶριμος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς,
ὁ δὲ ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχύϊ ἐκ τῆς συγγενείας Ἐλιμέλεχ,
καὶ ὄνομα αὐτοῦ Βοόζ.

2. Καὶ εἶπε Ῥούθ ἡ Μωαβίτις πρὸς Νωεμὶν· Πο-
ρευθῶ δὴ εἰς ἀγρὸν, καὶ συνάξω ἐν τοῖς στάχυσι κατό-
πισθεν οὐ ἂν εὖρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Εἶπε
δὲ αὕτη Πορεύου, θυγατερ.

3. Καὶ ἐπορεύθη· καὶ ἔλθοῦσα συνέλεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ
κατόπισθε τῶν θερίζοντων· καὶ περιέπεσε περιπτώματι
τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ Βοόζ τοῦ ἐκ τῆς συγγενείας Ἐλι-
μέλεχ.

4. Καὶ ἰδοὺ Βοόζ ἦλθεν ἐκ Βηθλεὲμ, καὶ εἶπε τοῖς
θερίζουσι· Κύριοι μετ' ὑμῶν. Καὶ εἶπον αὐτῷ· Εὐλο-
γήσαι σε Κύριος.

5. Καὶ εἶπε Βοόζ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ ἐφροσῶτι
ἐπὶ τοὺς θερίζοντας· Τίνος ἡ νεῆνις αὕτη;

6. Καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον τὸ ἐφροσὸς ἐπὶ τοὺς
θερίζοντας, καὶ εἶπεν· Ἡ καὶς ἡ Μωαβίτις ἐστὶν ἡ
ἀποστραφεῖσα μετὰ Νωεμὶν ἐξ ἀγροῦ Μωάβ,

7. καὶ εἶπε· Συλλέξω δὴ καὶ συνάξω ἐν τοῖς δρά-
γμασι κατόπισθεν τῶν θερίζοντων· καὶ ἦλθε καὶ ἔστη
ἀπὸ πρωῒθεν καὶ ἕως ἑσπέρας, οὐ κατέπαυσεν ἐν τῷ
ἀγρῷ μικρόν.

8. Καὶ εἶπε Βοόζ πρὸς Ῥούθ· Οὐκ ἤκουσας, θύγα-
τερ; Μὴ πορευθῇς ἐν ἀγρῷ συλλέξαι ἐτέρῳ, καὶ σὺ οὐ
πορεύῃς ἐντεῦθεν· ὧδε κολλήθητι μετὰ τῶν κορασίων
μου.

9. Οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς τὸν ἀγρὸν οὗ ἂν θερίξωσι,
καὶ πορεύῃς κατόπισθεν αὐτῶν· ἰδοὺ ἐντειλάμην τοῖς
παιδαρίοις τοῦ μὴ ἄψασθαι σου. Καὶ ὅτε διψήσεις, καὶ
πορευθῇς εἰς τὰ σκεύη, καὶ πῖσαι ὅθεν ἂν ὑδρεύω-
ται τὰ παιδάρια.

10. Καὶ ἔκπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ προσεκύ-
νησεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τί ὅτι εὖρον
χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ ἐπιγνῶναί με, καὶ ἐγὼ
αἶμι ζῆν;

11. Καὶ ἀπεκρίθη Βοόζ, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Ἀπαγγεῖλάν
ἀπηγγέλη μοι ὅσα πεποίηκας μετὰ τῆς πενθερᾶς σου

17. Et ubicumque morieris, moriar, et ibi sepeliar. Hæc
vero faciat mihi Dominus, et hæc adjiciat, quia mors dividet
inter me et te.

18. Videns autem Noemin quia illa perdurat ad eundum
secum, cessavit loqui ad eam ultra.

19. Iverunt autem ambæ, quoadusque ipsæ advenirent
in Bethleem : et factum est dum ipsæ venirent in Bethleem,
et sonuit universa civitas super eas, et dixerunt : Si hæc est
Noemin?

20. Et dixit ad eas : Nequaquam nunc vocate me Noemin :
vocate me amaram : quoniam inamaruit in me Omnipotens
valde.

21. Ego plena ivi, et inanem reduxit me Dominus : et ut
quid vocatis me Noemin, et Dominus humiliavit me, et
Omnipotens afflixit me?

22. Et rediit Noemin et Ruth Moabites nurus ejus re-
deantes ex agro Moab : hæc vero advenerunt in Bethleem in
principio messis hordeorum.

CAPUT II.

1. Et ipsi Noemin erat vir notus viro ejus, vir autem po-
tens fortitudine ex cognatione Elimelech, et nomen ei Booz.

2. Et dixit Ruth Moabites ad Noemin : Vadam nunc in
agrum, et colligam in spicis a tergo cujuscumque invenero
gratiam in oculis ejus. Dixit autem ei : Vade, filia.

3. Et ivit : et veniens collegit in agro a tergo metentium :
et eventit eventu ad partem agri Booz qui ex cognatione
Elimelech.

4. Et ecce Booz venit de Bethleem, et dixit messoribus :
Dominus vobiscum. Et dixerunt ei : Benedicat te Dominus.

5. Et dixit Booz puero suo qui assistebat super messoras :
Cujus est adolescentula hæc?

6. Et respondit puer assistens super messoras, et dixit :
Puella Moabites est quæ revertit cum Noemin ex agro Moab,

7. et dixit : Colligam nunc et congregabo in manipulis
post messoras : et venit et stetit a mane et usque ad ve-
speram, non cessavit in agro pusillum.

8. Et dixit Booz ad Ruth : Nonne audisti, filia? Ne iveris
colligere in agro altero, et tu ne eas hinc : hic adhære cum
puellis meis.

9. Oculi tui ad agrum quemcumque messuerint, et ibis
post eas : ecce mandavi pueris ne tangant te. Et quando
sities, et ibis ad vasa, et bibes undecumque hauscrint
pueri.

10. Et cecidit super faciem suam, et adoravit super ter-
ram, et dixit ad eum : Quid quod inventi gratiam in oculis
tuis ut agnosceres me, et ego sum peregrina?

†1. Et respondit Booz, et dixit ei : Renuntiatione renun-
tiata sunt mihi quæcumque fecisti cum socru tua postquam

μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν ἄνδρα σου, καὶ πῶς κατέλιπες τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου καὶ τὴν γῆν γενέσεώς σου, καὶ ἐπορεύθης πρὸς λαὸν ὃν οὐκ ᾔδεις ἐχθὲς καὶ τριτῆς.

12. Ἀποτίσαι Κύριος τὴν ἐργασίαν σου· γένοιτο ὁ μισθός σου πλήρης παρὰ Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, πρὸς ὃν ἦλθες πεποιθέναι ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ.

13. Ἡ δὲ εἶπεν· Εὐροίμι χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, κύριε, ὅτι παρεκάλεσάς με, καὶ ὅτι ἐλάλησας ἐπὶ καρδίαν τῆς δούλης σου, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἔσομαι ὡς μία τῶν παιδισκῶν σου.

14. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Βοὺζ· Ἡὼρ ὥρα τοῦ φαγεῖν, πρόσθε δῶδε καὶ φάγεσαι τῶν ἄρτων, καὶ βάψεις τὸν ψυμὸν σου ἐν τῷ ὀρει. Καὶ ἐκάθισεν Ῥοῦθ ἐκ πλαγίων τῶν θερίζοντων, καὶ ἐβούνισεν αὐτῇ Βοὺζ ἀλφίτον, καὶ ἔφαγε καὶ ἐνεπλήσθη καὶ κατέλιπε,

15. καὶ ἀνέστη τοῦ συλλέγειν. Καὶ ἐνετείλατο Βοὺζ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, λέγων· Καὶ γε ἀναμέσον τῶν δραγμάτων συλλέγετω, καὶ μὴ καταισχύνητε αὐτήν.

16. Καὶ βασιτάζοντες βαστάσατε αὐτῇ, καὶ γε παραβάλλοντες παραβαλεῖτε αὐτῇ ἐκ τῶν βεβουνισμένων, καὶ φάγεται καὶ συλλέξει, καὶ οὐκ ἐπιτιμήσετε αὐτῇ.

17. Καὶ συνέλεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ ἕως ἑσπέρας, καὶ ἐρράβδιον αὐτῇ συνέλεξε, καὶ ἐγενήθη ὡς οἶφι κριθῶν.

18. Καὶ ἦρε καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ εἶδεν ἡ πενθερὰ αὐτῆς αὐτὴν, καὶ ἐξενέγκασα Ῥοῦθ ἔδωκεν αὐτῇ καὶ κατέλιπεν ἐξ ὧν ἐνεπλήσθη.

19. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ἡ πενθερὰ αὐτῆς· Ποῦ συνέλεξας σήμερον καὶ ποῦ ἐποίησας; Εἶη ὁ ἐπιγινούς σε εὐλογημένος. Καὶ ἀνήγγειλε Ῥοῦθ τῇ πενθερᾷ αὐτῆς ποῦ ἐποίησε, καὶ εἶπε· Τὸ ὄνομα τοῦ ἀνδρός μεθ' οὗ ἐποίησα σήμερον, Βοὺζ.

20. Εἶπε δὲ Νωεμὶν τῇ νύμφῃ αὐτῆς· Εὐλογητός ἐστι τῷ Κυρίῳ, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπε τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετὰ τῶν ζώντων καὶ μετὰ τῶν τεθνηκότων. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Νωεμὶν· Ἐγγίξει ἡμῖν ὁ ἀνὴρ, ἐκ τῶν ἀγχιστευόντων ἡμῖν ἐστὶ.

21. Καὶ εἶπε Ῥοῦθ πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς· Καὶ γε ὅτι εἶπε πρὸς με· Μετὰ τῶν κορασίων τῶν ἐμῶν προσκολληθήτι, ἕως ἂν τελέσωσιν ὅλον τὸν ἀμυτὸν ὃς ὑπάρχει μοι.

22. Καὶ εἶπε Νωεμὶν πρὸς Ῥοῦθ τὴν νύμφην αὐτῆς· Ἀγαθόν, θυγάτερ, ὅτι ἐξῆλθες μετὰ τῶν κορασίων αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀπαντήσονται σοὶ ἐν ἀγρῷ ἐτέρῳ.

23. Καὶ προσκολληθήτι Ῥοῦθ τοῖς κορασίοις τοῦ Βοὺζ τοῦ συλλέγειν, ἕως τοῦ συντελέσαι τὸν θερισμὸν τῶν κριθῶν καὶ τῶν πυρῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ἐκάθισεν μετὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς· εἶπε δὲ αὐτῇ Νωεμὶν ἡ πενθερὰ αὐτῆς· Θυγάτερ, οὐ μὴ ζητήσω σοὶ ἀνάπαυσιν ἵνα εὖ γένηται σοι;

2. Καὶ νῦν οὐχὶ Βοὺζ γινώριμος ἡμῶν οὗ ἦς μετὰ τῶν κορασίων αὐτοῦ; Ἰδοὺ αὐτὸς λιμᾷ τὸν ἄλωνα τῶν κριθῶν ταύτῃ τῇ νυκτί.

3. Σὺ δὲ λούσῃ καὶ ἀλείψῃ, καὶ περιθήσεις τὸν ἱματισμὸν σου ἐπὶ σέ, καὶ ἀναθήσῃ ἐπὶ τὴν ἀλω. Μὴ γνωρισθῇς τῷ ἀνδρὶ ἕως τοῦ συντελέσαι αὐτὸν τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν.

mortuus est vir tuus, et quomodo reliquisti patrem tuum et matrem tuam et terram generationis tuæ, et ivisti ad populum quem non noveras heri et nudius tertius.

12. Rependat Dominus operationem tuam : fiat merces tua plena a Domino Deo Israel, ad quem venisti ad confidendum sub alis ejus.

13. Illa vero dixit : Inveniam gratiam in oculis tuis, domine, quia consolatus es me, et quia locutus es ad cor servæ tuæ, et ecce ego ero tamquam una ancillarum tuarum.

14. Et dixit ei Booz : Jam hora comedendi, accede huc et comedes panes, et tinges buccellam tuam in aceto. Et sedit Ruth a latere messorum, et porrexit ei Booz polentam, et comedit et saturata est et reliquit,

15. et surrexit ad colligendum. Et mandavit Booz pueris suis, dicens : Et quidem inter manipulos colligat, et ne confundatis eam.

16. Et portantes portate ei, et quidem projicientes projicite ei ex congestis, et comedet et colliget, et non increpabitis eam.

17. Et collegit in agro usque ad vesperam, et virga excussit quæ collegerat, et fuit circiter ophi hordeorum.

18. Et tulit et intravit in civitatem : et vidit socrus ejus quæ collegerat, et proferens Ruth dedit ei quæ reliquerat ex iis quibus saturata fuerat.

19. Et dixit ei socrus ejus : Ubi collegisti hodie et ubi fecisti? Sit qui agnovit te benedictus. Et nuntiavit Ruth socru suæ ubi fecisset, et dixit : Nomen viri cum quo feci hodie, Booz.

20. Dixit autem Noemin nurui suæ : Benedictus est Domino, quoniam non dereliquit misericordiam suam cum viventibus et cum mortuis. Et dixit ei Noemin : Propinquus est nobis vir, de redemptoribus est nobis.

21. Et dixit Ruth ad socrum suam : Et quidem quia dixit ad me : Cum puellis meis adhaere, quoadusque consummaverint totam messem quæ est mihi.

22. Et dixit Noemin ad Ruth nurum suam : Bonum, filia, quia existi cum puellis ejus, et non occurrent tibi in agro alio.

23. Et adhæsit Ruth puellis Booz colligendo, quoadusque consummaretur messis hordeorum et triticorum.

CAPUT III.

1. Et sedit cum socru sua : dixit autem ei Noemin socrus ejus : Filia, nonne quaeram tibi requiem ut bene sit tibi?

2. Et nunc nonne Booz notus noster cujus fuisti cum puellis ejus? Ecce ipse ventilat aream hordeorum hac nocte.

3. Tu autem lavaberis et ungeris, et circumpones vestimentum tuum super te, et ascendes ad aream. Ne innotescas viro quoadusque ipse consummaverit edere et bibere.

4. Καὶ ἔσται ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὸν, καὶ γνώσῃ τὸν τόπον οὗ κοιμᾶται ἐκεῖ, καὶ ἐλεύσῃ καὶ ἀποκαλύψει τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ, καὶ κοιμηθήσῃ, καὶ αὐτὸς ἀπαγγελεῖ σοι ἃ ποιήσεις.

5. Εἶπε δὲ Ῥούθ πρὸς αὐτήν· Πάντα ὅσα ἂν εἴπῃς ποιήσω.

6. Καὶ κατέβη εἰς τὴν ἀλω, καὶ ἐποίησε κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῇ ἡ πενθερὰ αὐτῆς.

7. Καὶ ἔφαγε βοῶζ καὶ ἔπιε, καὶ ἡγαθύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἤλθε κοιμηθῆναι ἐν μερίδι τῆς στοιβῆς· ἡ δὲ ἤλθεν ἐν κρυφῇ, καὶ ἀπεκάλυψε τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ.

8. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ μεσονυκτίῳ, καὶ ἐξέστη ὁ ἀνὴρ, καὶ ἐταράχθη, καὶ ἰδοὺ γυνὴ κοιμᾶται πρὸς ποδῶν αὐτοῦ.

9. Εἶπε δέ· Τίς εἶ σύ; Ἡ δὲ εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι Ῥούθ ἡ δούλη σου, καὶ περιβαλεῖς τὸ πτερύγιόν σου ἐπὶ τὴν δούλην σου, ὅτι ἀγχιστεὺς εἶ σύ.

10. Καὶ εἶπε βοῶζ· Εὐλογομένη σὺ τῷ Κυρίῳ Θεῷ, θύγατερ, ὅτι ἡγάθυνας τὸ ἑλὸς σου τὸ ἔσχατον ὑπὲρ τὸ πρῶτον, μὴ πορευθῆναί σε ὅπισω νεανίων, εἴτοι πτωχὸς εἴτοι πλούσιος.

11. Καὶ νῦν, θύγατερ, μὴ φοβοῦ, πάντα ὅσα ἐὰν εἴπῃς ποιήσω σοι· οἶδεν γὰρ πᾶσα φυλὴ λαοῦ μου ὅτι γυνὴ δυνάμεως εἶ σύ.

12. Καὶ νῦν ὁ ἀληθὺς ἀγχιστεὺς ἐγὼ εἰμι· καὶ γε ἐστὶν ἀγχιστεὺς ἐγγίων ὑπὲρ ἐμέ.

13. Αὐλίσθητι τὴν νύκτα, καὶ ἔσται τοπρωτὶ ἐὰν ἀγχιστεύσῃ σε, ἀγαθόν, ἀγχιστευέτω· ἐὰν δὲ μὴ βούληται ἀγχιστεῦσάί σε, ἀγχιστεύσω σε ἐγὼ, ζῇ Κύριος. Κοιμήθητι ἕως τοπρωτὶ.

14. Καὶ ἐκοιμήθη πρὸς ποδῶν αὐτοῦ ἕως πρωτῆ· ἡ δὲ ἀνέστη πρὸ τοῦ ἐπιγυνῶναι ἄνδρα τὸν πλησίον αὐτοῦ. Καὶ εἶπε βοῶζ· Μὴ γνωσθήτω ὅτι ἤλθε γυνὴ εἰς τὴν ἀλω.

15. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Φέρε τὸ περιζώμα τὸ ἐπάνω σου. Καὶ ἐκράτησεν αὐτὰ, καὶ ἐμέτρησεν ἐξ κριθῶν, καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτήν, καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὴν πόλιν.

16. Καὶ Ῥούθ εἰςῆλθε πρὸς τὴν πενθεράν αὐτῆς· ἡ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Θύγατερ. Καὶ εἶπεν αὐτῇ πάντα ὅσα ἐποίησεν αὐτῇ ὁ ἀνὴρ.

17. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Τὰ ἐξ τῶν κριθῶν ταῦτα ἔδωκέ μοι, ὅτι εἶπε πρὸς μέ· Μὴ εἰςέλθῃς κενὴ πρὸς τὴν πενθεράν σου.

18. Ἡ δὲ εἶπε· Κάθου, θύγατερ, ἕως τοῦ ἐπιγυνῶναι σε πῶς οὐ πεσεῖται ῥῆμα· οὐ γὰρ μὴ ἡσυχάσῃ ὁ ἀνὴρ ἕως ἂν τελεσθῇ τὸ ῥῆμα σήμερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ βοῶζ ἀνέβη ἐπὶ τὴν πύλην, καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ ὁ ἀγχιστεὺς παρεπορεύετο ὃν ἐλάλησε βοῶζ· καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν βοῶζ· Ἐκκλίνας καθίσον ὧδε κρύφιε. Καὶ ἐξέκλινε καὶ ἐκάθισεν.

2. Καὶ λαβὼς βοῶζ δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως, καὶ εἶπε· Καθίσατε ὧδε. Καὶ ἐκάθισαν.

3. Καὶ εἶπε βοῶζ τῷ ἀγχιστῇ· Τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ ἥ ἐστι τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦ Ἑλιμελεχ, ἡ δέδοται Νοεμὲν τῇ ἐπιστροφῇ ἐξ ἀγροῦ Μωάβ,

4. Et erit cum ipse dormierit, et nosces locum ubi dormit illic, et venies et discooperies quæ ad pedes ejus, et dormies, et ipse indicabit tibi quæ facies.

5. Dixit autem Ruth ad eam : Omnia quæcumque dixeris faciam.

6. Et descendit ad aream, et fecit juxta omnia quæcumque mandavit ei socrus ejus.

7. Et comedit Booz et bibit, et bonum factum est cor ejus, et venit ad dormiendum in parte acervi : illa autem venit in occulto, et discooperuit quæ ad pedes ejus.

8. Factum est autem in media nocte, et expavit vir, et turbatus est, et ecce mulier dormit ad pedes ejus.

9. Dixit autem : Quis es tu ? At illa dixit : Ego sum Ruth serva tua, et circumpones alas tuas super servam tuam, quoniam redemptor es tu.

10. Et dixit Booz : Benedicta tu Domino Deo, filia, quoniam bonam fecisti misericordiam tuam postremam super primam, non eundo post juvenes, sive inops sive dives.

11. Et nunc, filia, ne timeas, omnia quæcumque dixeris faciam tibi : novit enim universa tribus populi mei quia mulier virtutis tu es.

12. Et nunc vere redemptor ego sum : et quidem est redemptor propinquus super me.

13. Maneto nocte, et erit mane si redemerit te, bonum, redimat : si autem noluerit redimere te, redimam te ego, vivit Dominus ! Dormi usque mane.

14. Et dormivit ad pedes ejus usque mane : illa vero surrexit antequam agnosceret vir proximum suum. Et dixit Booz : Ne innotescat quia venit mulier ad aream.

15. Et dixit ei : Da pallium quod super te. Et tenuit illud, et mensus est sex hordeorum, et imposuit super eam, et intravit in civitatem.

16. Et Ruth intravit ad socrum suam : at illa dixit ei : Filia. Et dixit ei omnia quæcumque fecerat ei vir.

17. Et dixit ei : Sex hordeorum hæc dedit mihi, quoniam dixit ad me : Ne intres vacua ad socrum tuam.

18. At illa dixit : Sede, filia, quoadusque tu cognoscas quomodo non cadet verbum : non enim quiescet vir quoadusque consummaverit verbum hodie.

CAPUT IV.

1. Et Booz ascendit ad portam, et sedit ibi, et ecce redemptor prætergredebatur quem locutus est Booz : et dixit ad eum Booz : Declinans sede hic abscondite. Et declinavit et sedit.

2. Et sumpsit Booz decem viros de senioribus civitatis, et dixit : Sedete hic. Et sederunt.

3. Et dixit Booz redemptori : Partem agri quæ est fratris nostri Elimelech quæ data est ipsi Noemin reversæ ex agro Moab,

4. καὶ ὡς εἶπα· Ἀποκαλύψω τὸ ὄς σου, λέγων· Κτῆσαι ἐναντίον τῶν καθήμενων καὶ ἐναντίον τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ μου. Εἰ ἀγχιστεύεις, ἀγχιστεύει· εἰ δὲ μὴ ἀγχιστεύεις, ἀνάγγελόν μοι καὶ γνώσωμαι ὅτι οὐκ ἔστι παρὲς σοῦ τοῦ ἀγχιστεῦσαι, καὶ γὰρ εἰμι μετὰ σέ. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι, ἀγχιστεύσω.

5. Καὶ εἶπε Βοὺζ· Ἐν ἡμέρᾳ τοῦ κτήσασθαί σε τὸν ἀγρὸν ἐκ χειρὸς Νωεμὶν καὶ παρὰ Ῥούθ τῆς Μωαβιτιδος γυναίκας τοῦ τεθνηκότος, καὶ αὐτὴν κτήσασθαί σε δεῖ, ὥστε ἀναστῆσαι τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ.

6. Καὶ εἶπεν ὁ ἀγχιστεὺς· Οὐ δυνήσομαι ἀγχιστεῦσαι ἑμαυτῷ, μή ποτε διαφθέρω τὴν κληρονομίαν μου· ἀγχιστεύουσιν σεαυτῷ τὴν ἀγχιστείαν μου, ὅτι οὐ δυνήσομαι ἀγχιστεῦσαι.

7. Καὶ τοῦτο τὸ δικαίωμα ἔμπροσθεν ἐν τῇ Ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν ἀγχιστείαν καὶ ἐπὶ τὸ ἀντάλλαγμα, τοῦ στήσαι πάντα λόγον, καὶ ὑπαλύετο ἀνὴρ τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ, καὶ ἐδίδου τῷ πλησίον αὐτοῦ τῷ ἀγχιστεύοντι τὴν ἀγχιστείαν αὐτοῦ· καὶ τοῦτο ἦν μαρτύριον ἐν Ἰσραὴλ.

8. Καὶ εἶπεν ὁ ἀγχιστεὺς τῷ Βοὺζ· Κτῆσαι σεαυτῷ τὴν ἀγχιστείαν μου, καὶ ὑπαλύσατο τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ.

9. Καὶ εἶπε Βοὺζ τοῖς πρεσβυτέροις καὶ παντὶ τῷ λαῷ· Μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον ὅτι κέκτημαι πάντα τὰ τοῦ Ἑλμελεχ, καὶ πάντα ὅσα ὑπάρχει τῷ Χελαίων καὶ τῷ Μααλὼν ἐκ χειρὸς Νωεμίν.

10. Καὶ γὰρ Ῥούθ τὴν Μωαβιτὶν τὴν γυναῖκα Μααλὼν κέκτημαι ἑμαυτῷ εἰς γυναῖκα, τοῦ ἀναστῆσαι τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξολοθρευθήσεται τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῆς φυλῆς λαοῦ αὐτοῦ. Μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον.

11. Καὶ εἶπσαν πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐν τῇ πύλῃ· Μάρτυρες. Καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπσαν· Δὴ Κύριος τὴν γυναῖκα σου τὴν εἰσπορευομένην εἰς τὸν οἶκόν σου, ὡς Ραχὴλ καὶ ὡς Λίαν, αἱ ὁκοδόμησαν ἀμφοτέραι τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησαν δύναμιν ἐν Ἐφραθᾷ, καὶ ἔσται ὄνομα ἐν Βηθλεὲμ.

12. Καὶ γένοιτο οἶκός σου ὡς οἶκος Φαρές ὃν ἔτεκε Θάμαρ τῷ Ἰούδᾳ, ἐκ τοῦ σπέρματος οὗ δώσει Κύριός σοι ἐκ τῆς παιδείας ταύτης.

13. Καὶ ἔλαβε Βοὺζ τὴν Ῥούθ, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ ἐστῆλθε πρὸς αὐτήν καὶ ἔδωκεν αὐτῇ Κύριος κύνειν, καὶ ἔτεκεν υἱόν.

14. Καὶ εἶπαν αἱ γυναῖκες πρὸς Νωεμίν· Εὐλογητὸς Κύριος ὃς οὐ κατέλυσε σοι σήμερον τὸν ἀγχιστεῖα, καὶ καλέσαι τὸ ὄνομά σου ἐν Ἰσραὴλ.

15. Καὶ ἔσται σοι εἰς ἐπιστρέφοντα ψυχὴν, καὶ τοῦ διαθρῆψαι τὴν πολιάν σου, ὅτι ἡ νύμφη ἡ ἀγαπήσασά σε, ἔτεκεν αὐτόν, ἥ ἐστιν ἀγαθὴ σοι ὑπὲρ ἑπτὰ υἱούς.

16. Καὶ ἔλαβε Νωεμίν τὸ παιδίον, καὶ ἔθηκεν εἰς τὸν κόλπον αὐτῆς, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς τιθηνόν.

17. Καὶ ἐκάλεσαν αὐτοῦ αἱ γείτονες ὄνομα, λέγουσαι· Ἐτέθη υἱὸς τῇ Νωεμίν, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ὠβὲδ. Οὗτος πατὴρ Ἰεσσαὶ πατρὸς Δαυὶδ.

18. Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Φαρέ· Φαρές ἐγέννησε τὸν Ἐσρώμ·

4. et ego dixi : Discooperiam aurem tuam, dicens : Acquire coram sedentibus et coram senioribus populi mei. Si redimis, redime : si autem non redimis, annuntia mihi et cognoscam quia non est præter te ad redimendam, et ego sum post te. At ille dixit : Ego sum, redimam.

5. Et dixit Booz : In die acquirendi te agrum de manu Noemin et a Ruth Moabitide uxore defuncti, et ipsam te acquirere oportet, ut suscites nomen mortui super hæreditatem ejus.

6. Et dixit redemptor : Non potero redimere mihi, ne forte corrumpam hæreditatem meam : redime tibi redemptionem meam, quoniam non potero redimere.

7. Et hæc justificatio erat antea in Israel super redemptione et super permutatione, ad firmandum omne verbum, et solvebat vir calceamentum suum, et dabat proximo suo redimenti redemptionem suam. Et hoc erat testimonium in Israel.

8. Et dixit redemptor ad Booz : Acquire tibi redemptionem meam, et solvit calceamentum suum, et dedit ei.

9. Et dixit Booz senioribus et universo populo : Testes vos hodie quia acquisivi omnia quæ ipsius Elimelech, et omnia quæcumque sunt ipsi Chelam et ipsi Maalon de manu Noemin.

10. Et etiam Ruth Moabitidem uxorem Maalon acquisivi mihi in uxorem, ad suscitandum nomen mortui super hæreditatem ejus, et non exterminabitur nomen mortui de fratribus suis, et de tribu populi sui. Testes vos hodie.

11. Et dixerunt universus populus qui in porta : Testes. Et seniores dixerunt : Det Dominus uxorem tuam intrantem in domum tuam, sicut Rachel et sicut Liam, quæ edificaverunt utraque domum Israel, et fecerunt virtutem in Ephrata, et erit nomen in Bethleem.

12. Et fiat domus tua sicut domus Phares quem peperit Thamar ipsi Juda, ex semine quod dabit Dominus tibi et ancilla hæc.

13. Et accepit Booz Ruth, et facta est ei in uxorem, et intravit ad eam : et dedit ei Dominus conceptionem, et peperit filium.

14. Et dixerunt mulieres ad Noemin : Benedictus Dominus qui non fecit deesse tibi hodie redemptorem, et vocet nomen tuum in Israel.

15. Et erit tibi in revocantem animam, et ad nutriendum canitiem tuam, quoniam nurus quæ dilexit te, peperit eum, quæ est bona tibi super septem filias.

16. Et sumpsit Noemin puerum, et posuit in sinu suo, et facta est ei in nutrice.

17. Et vocaverunt ejus vicinas nomen, dicentes : Natus est filius ipsi Noemin, et vocaverunt nomen ejus Obed. Hic pater Jesse patris David.

18. Et hæc generationes Phares : Phares genuit Esrom :

19. Ἐσρώμ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ· καὶ Ἀράμ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ·
20. καὶ Ἀμιναδάβ ἐγέννησε τὸν Ναασσών· καὶ Ναασσών ἐγέννησε τὸν Σαλμών·
21. καὶ Σαλμών ἐγέννησε τὸν Βοὺζ· καὶ Βοὺζ ἐγέννησε τὸν Ὠβὲδ·
22. καὶ Ὠβὲδ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί· καὶ Ἰεσσαί ἐγέννησε τὸν Δαυὶδ.

19. Esrom genuit Aram : et Aram genuit Aminadab :
20. et Aminadab genuit Naasson : et Naasson genuit Salmon :
21. et Salmon genuit Booz : et Booz genuit Obed :
22. et Obed genuit Jesse : et Jesse genuit David.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ

ΠΡΩΤΗ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ἄνθρωπος ἦν ἐξ Ἀρμαθαίμ Σιφά, ἐξ ὅρου Ἐφραιμ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἑλκανὰ υἱὸς Ἰερεμελῆ υἱοῦ Ἡλιοῦ υἱοῦ Θοκὲ ἐν Νασίβ Ἐφραιμ.

2. Καὶ τούτῳ δύο γυναῖκες· ὄνομα τῇ μιᾷ, Ἄννα, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, Φεννάνᾳ. Καὶ ἦν τῇ Φεννάνᾳ παιδίᾳ, καὶ τῇ Ἄννᾳ οὐκ ἦν παιδίον.

3. Καὶ ἀνέβαινεν ὁ ἄνθρωπος ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ἐκ πόλεως αὐτοῦ ἐξ Ἀρμαθαίμ προσκυνεῖν καὶ θύειν Κυρίῳ τῷ Θεῷ Σαβαὼθ εἰς Σηλώμ· καὶ ἐκεῖ Ἥλ καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ Ὀφνὶ καὶ Φινεὲς, ἱερεῖς τοῦ Κυρίου.

4. Καὶ ἐγενήθη ἡμέρα, καὶ ἔδυσεν Ἑλκανὰ, καὶ ἔδωκε τῇ Φεννάνᾳ γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς μερίδας,

5. καὶ τῇ Ἄννᾳ ἔδωκε μερίδα μίαν, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῇ παιδίον· πλὴν ὅτι τὴν Ἄνναν ἡγάπα Ἑλκανὰ ὑπὲρ ταύτην. Καὶ Κύριος ἀπέκλεισε τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς,

(*) 6. ὅτι οὐκ ἔδωκεν αὐτῇ Κύριος παιδίον κατὰ τὴν θλίψιν αὐτῆς, καὶ κατὰ τὴν ἀθυμίαν τῆς θλίψεως αὐτῆς. Καὶ ἠθύμει διὰ τοῦτο, ὅτι συνέκλεισε Κύριος τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς, τοῦ μὴ δοῦναι αὐτῇ παιδίον.

7. Οὕτως ἐποίησεν ἑαυτὸν κατ' ἑαυτὸν ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν εἰς οἶκον Κυρίου· καὶ ἠθύμει, καὶ ἔκλαιε, καὶ οὐκ ἤσθιε.

8. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἑλκανὰ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· Ἄννα. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Τί ἐστὶ σοι ὅτι κλαίεις; καὶ ἰνατί οὐκ ἐσθίεις; καὶ ἰνατί τύπτει σε ἡ καρδίᾳ σου; Οὐκ ἀγαθὸς ἐγὼ σοι ὑπὲρ δέκα τέκνα;

9. Καὶ ἀνέστη Ἄννα μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτοὺς ἐν Σηλώμ, καὶ κατέστη ἐνώπιον Κυρίου. Καὶ Ἥλ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τοῦ ὀφρου ἐπὶ τῶν φλιῶν ναοῦ Κυρίου.

10. Καὶ αὐτὴ κατὰ δυνος ψυχῇ, καὶ προσκύζατο πρὸς Κύριον, καὶ κλαίουσα ἔκλαυσε,

11. καὶ ᾤχετο εὐχὴν Κυρίῳ, λέγουσα· Ἀδωναὶ Κύριε· Ἐλκε Σαβαὼθ, ἐάν ἐπιβλέπω ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης σου, καὶ μνηστῆς μου, καὶ

(*) 6. Καὶ παρώργισεν αὐτὴν ἡ ἀντίζηλος αὐτῆς, καὶ γὰρ παρώργισεν διὰ τὸ ἐξουθενεῖν αὐτὴν, ὅτι (Compl.)

REGNORUM

LIBER PRIMUS.

CAPUT I.

1. Homo fuit de Armathæm Siphā, de monte Ephraim, et nomen ei Elcana filius Jeremeel filii Eliu filii Thoece in Nasib Ephraim.

2. Et huic duæ uxores : nomen uni, Anna, et nomen secundæ, Phennanā. Et erant Phennanæ filii, et Annæ non erat filius.

3. Et ascendebat homo ex diebus in dies de civitate sua de Armathæm adorare et sacrificare Domino Deo Sabaoth in Selom : et ibi Heli et duo filii ejus Ophni et Phinees, sacerdotes Domini.

4. Et facta est dies, et sacrificavit Elcana, et dedit Phennanæ uxori suæ et filiis ejus partes,

5. et Annæ dedit partem unam, quia non erat ei filius : verumtamen Annam diligebat Elcana super hanc. Et Dominus concluderat quæ circa vulvam ejus,

6. quia non dederat ei Dominus filium secundum tribulationem ejus, et secundum tristitiam tribulationis ejus. Et tristabatur propter hoc, quoniam concluderat Dominus quæ circa vulvam ejus, non dando ei filium.

7. Sic faciebat annum per annum in ascendendo ipsam in domum Domini : et tristabatur, et plorabat, et non comedeat.

8. Et dixit ei Elcana vir ejus : Anna. Et dixit ei : Ecce ego, domine. Et dixit ad eam : Quid est tibi quia ploras ? et ut quid non comedis ? et ut quid verberat te cor tuum ? Nonne bonus ego tibi super decem filios ?

9. Et surrexit Anna postquam ipsi comederant in Selom, et stetit coram Domino. Et Heli sacerdos super sellam super limina templi Domini.

10. Et ipsa mœsta animo, et oravit ad Dominum, et plorans ploravit,

11. et vovit votum Domino, dicens : Adonai Domine Elœ Sabaoth, si respiciens respexeris super humiliationem servæ tuæ, et recordatus fueris mei, et dederis servæ tuæ semen

6. Et irritabat eam æmula ejus etiam irratione, eo quod sperneret eam, quia

δῶς τῇ δούλῃ σου σπέρμα ἀνδρῶν, καὶ δώσω αὐτὸν ἐνώπιόν σου δοτὸν ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ, καὶ οἶνον καὶ μέθυσα οὐ πίεται, καὶ σίδηρος οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

12. Καὶ ἐγενήθη, ὅτε ἐπλήθυσε προσευχόμενη ἐνώπιον Κυρίου, καὶ Ἥλι ὁ ἱερεὺς ἐφύλαξε τὸ στόμα αὐτῆς.

13. Καὶ αὕτη ἐλάλει ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, καὶ τὰ χεῖλη αὐτῆς ἐκίνητο, καὶ φωνὴ αὐτῆς οὐκ ἤκούετο· καὶ ἐλογίσαστο αὐτὴν Ἥλι εἰς μεθύουσαν.

14. Καὶ εἶπεν αὐτῇ τὸ παιδάριον Ἥλι· Ὅπως ποτε μεθύσῃ; Περιελῶ τὸν οἶνόν σου, καὶ πορεύου ἐκ προσώπου Κυρίου.

15. Καὶ ἀπεκρίθη Ἄννα, καὶ εἶπεν· Οὐχί, κύριε· γυνὴ ἡ σκληρὰ ἡμέρα ἐγώ εἰμι, καὶ οἶνον καὶ μέθυσα οὐ πέπωκα, καὶ ἐχέω τὴν ψυχὴν μου ἐνώπιον Κυρίου.

16. Μὴ δῶς τὴν δούλην σου εἰς θυγατέρα λοιμῆν, ὅτι ἐκ πληθους ἀδολασγίας μου ἐκτέτακα ἕως νῦν.

17. Καὶ ἀπεκρίθη Ἥλι, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Πορεύου εἰς εἰρήνην, ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ δῶή σοι πᾶν αἴτημά σου ὃ ἡτήσῃ παρ' αὐτοῦ.

18. Καὶ εἶπεν· Ἐύρεν ἡ δούλη σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ εἰς τὴν δόδον αὐτῆς· καὶ εἰς-ῆλθεν εἰς τὸ καταλύμα αὐτῆς, καὶ ἔφαγε μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ἔπινε, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς οὐ συνέπενεν ἔτι.

19. Καὶ ὀρθρῶσι τοπρωτὶ καὶ προσκυνοῦσι τῷ Κυρίῳ, καὶ πορεύονται τὴν δόδον αὐτῶν. Καὶ εἰσῆλθεν Ἐλκανὰ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ Ἀρμαθαίμ, καὶ ἔγνω τὴν Ἄνναν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἐμνήσθη αὐτῆς Κύριος, καὶ συνέλαβε.

20. Καὶ ἐγενήθη τῷ καιρῷ τῶν ἡμερῶν, καὶ ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σαμουὴλ, καὶ εἶπεν· Ὅτι παρὰ Κυρίου Θεοῦ Σαβαὼθ ἡτησάμην αὐτόν.

21. Καὶ ἀνέβη ὁ ἀνθρωπος Ἐλκανὰ καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ θῦσαι ἐν Σηλὼμ τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν, καὶ τὰς εὐχὰς αὐτοῦ, καὶ πάσας τὰς δεκάτας τῆς γῆς αὐτοῦ.

22. Καὶ Ἄννα οὐκ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ, ὅτι εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· Ὅπως τοῦ ἀναβῆναι τὸ παιδάριον, ἐὰν ἀπογαλακτίσω αὐτό, καὶ ὀφθήσεται τῷ προσώπῳ Κυρίου, καὶ καθήσεται ἕως αἰῶνος ἐκεῖ.

23. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἐλκανὰ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· Ποίει τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, κάθου ἕως ἂν ἀπογαλακτίσῃς αὐτό, ἀλλὰ στήσαι Κύριος τὸ ἐξελθὸν ἐκ τοῦ στόματός σου. Καὶ ἐκάθισεν ἡ γυνὴ καὶ ἐθήλασε τὸν υἱὸν αὐτῆς, ἕως ἂν ἀπογαλακτίσῃ αὐτόν.

24. Καὶ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ εἰς Σηλὼμ ἐν μόσχῳ τριετίῳ, καὶ ἄρτοις, καὶ οἶφι σεμιδάλεως, καὶ νέβελ οἶνου· καὶ εἰσῆλθεν εἰς οἶκον Κυρίου ἐν Σηλὼμ, καὶ τὸ παιδάριον μετ' αὐτῶν.

25. Καὶ προσήγαγον ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἔσφαξεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ τὴν θυσίαν ἣν ἔποιε· ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας τῷ Κυρίῳ· καὶ προσήγαγε τὸ παιδάριον, καὶ ἔσφαξε τὸν μόσχον. Καὶ προσήγαγεν Ἄννα ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου πρὸς Ἥλι,

26. καὶ εἶπεν· Ἐν ἐμοί, κύριε, ᾤξῃ ἡ ψυχὴ σου· ἐγὼ ἡ γυνὴ ἡ καταστᾶσα ἐνώπιόν σου μετὰ σοῦ ἐν τῷ προσεύεσθαι πρὸς Κύριον,

27. ὑπὲρ τοῦ παιδαρίου τούτου προσηξάμην, καὶ ἔδωκέ μοι Κύριος τὸ αἴτημά μου ὃ ἡτησάμην παρ' αὐτοῦ.

virorum, et dabo eum coram te datum usque ad diem mortis ejus, et vinum et inebriamentum non bibit, et ferrum non ascendet super caput ejus.

12. Et factum est, quando multiplicabat orans coram Domino, et Heli sacerdos observabat os ejus.

13. Et ipsa loquebatur in corde suo, et labia ejus movebantur, et vox ejus non audiebatur : et reputavit eam Heli in ebriam.

14. Et dixit ei puer Heli : Quousque eris ebria. Aufer vinum tuum, et vade a facie Domini.

15. Et respondit Anna, et dixit : Nequaquam, domine : mulier dura dies ego sum, et vinum et inebriamentum non bibi, et effundo animam meam coram Domino.

16. Ne dederis servam tuam in filiam pestilentem, quoniam ex multitudine meditationis meae extendi usque nunc.

17. Et respondit Heli, et dixit ei : Vade in pace, Deus Israel det tibi omnem petitionem tuam quam petisti ab eo.

18. Et dixit : Invenit serva tua gratiam in oculis tuis. Et ivit mulier in viam suam : et intravit in diversorium suum, et comedit cum viro suo et bibit, et facies ejus non concidit ultra.

19. Et surgunt mane et adorant Dominum, et vadunt viam suam. Et intravit Elcana in domum suam Armatham, et cognovit Annam uxorem suam, et recordatus est ejus Dominus, et concepit.

20. Et factum est tempore dierum, et peperit filium, et vocavit nomen ejus Samuel, et dixit : Quoniam a Domino Deo Sabaoth petii eum.

21. Et ascendit homo Elcana et universa domus ejus sacrificare in Selom sacrificium dierum, et vota sua, et omnes decimas terrae suae.

22. Et Anna non ascendit cum eo, quoniam dixit viro suo : Donec ascendat puer, si ablactavero eum, et apparebit faciei Domini, et sedebit usque in saeculum ibi.

23. Et dixit ei Elcana vir ejus : Fac quod bonum in oculis tuis, sede quoadusque ablactaveris eum, sed firmet Dominus quod exiit ex ore tuo. Et sedit mulier et lactavit filium suum, donec ablactasset eum.

24. Et ascendit cum eo in Selom in vitulo trienni, et panibus, et ophi simlaginis, et nebel vini : et intravit in domum Domini in Selom, et puer cum eis.

25. Et adduxerunt coram Domino, et mactavit pater ejus sacrificium quod faciebat a diebus in dies Domino : et adduxit puerum, et sacrificavit vitulum. Et adduxit Anna mater pueri ad Heli,

26. et dixit : In me, domine, vivit anima tua : ego illa mulier quae steti coram te tecum cum orarem ad Dominum,

27. pro puero hoc oravi, et dedit mihi Dominus petitionem meam quam petii ab eo.

28. Καὶ γὰρ κίχρῳ αὐτὸν τῷ Κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας
ἔς τῇ αὐτὸς, χρῆσιν τῷ Κυρίῳ, καὶ εἶπεν·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ. Β'.

1. Ἐστερεώθη ἡ καρδία μου ἐν Κυρίῳ, ὑψώθη κέρας
μου ἐν Θεῷ μου, ἐπλατύνθη ἐπ' ἐχθρούς μου τὸ στόμα
μου, εὐφράνθη ἐν σωτηρίᾳ σου.

2. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς Κύριος, καὶ οὐκ ἔστι δι-
καιος ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὐκ ἔστιν ἅγιος πλὴν σου.

3. Μὴ καυχᾶσθε, καὶ μὴ λαλεῖτε ὑψηλά· μὴ ἐξελ-
θέτω μεγαλοβρῆμοσύνη ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν, ὅτι Θεὸς
γινώσκων Κύριος, καὶ Θεὸς ἐτοιμάζων ἐπιτηδεύματα
αὐτοῦ.

4. Τόσον δυνατῶν ἡσθένησε, καὶ ἀσθενοῦντες περι-
ζώσαντο δύναμιν.

5. Πλήρεις ἄρων ἡλαττώθησαν, καὶ οἱ πεινῶντες
παρῆκαν γῆν· ὅτι στείρα ἔτεκεν ἑπτὰ, καὶ ἡ πολλὴ ἐν
τέκνοις ἡσθένησε.

6. Κύριος θανατοῖ καὶ ζωογονεῖ, καταγάγει εἰς ἔξου
καὶ ἀνύγει.

7. Κύριος πτωχίζει καὶ πλουτίζει, ταπεινοὶ καὶ
ἀνυψοῖ.

8. Ἀνιστᾷ ἀπὸ γῆς πένθητα, καὶ ἀπὸ κοπρίας ἐγείρει
πτωχόν, καθίσαι μετὰ δυναστῶν λαοῦ, καὶ θρόνον δό-
ξης κατακληρονομῶν αὐτοῖς·

9. διδοὺς εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ καὶ εὐλόγησεν ἔτη
δικαίου, ὅτι οὐκ ἐν ἰσχύϊ δυνατὸς ἀνὴρ.

10. Κύριος ἀσθενῇ ποιήσει ἀντίδικον αὐτοῦ, Κύριος
ἅγιος « μὴ καυχᾶσθω ὁ φρόνιμος ἐν τῇ φρονήσει αὐτοῦ,
καὶ μὴ καυχᾶσθω ὁ δυνατὸς ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ, καὶ
μὴ καυχᾶσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ· ἀλλ'
ἐν τούτῳ καυχᾶσθω ὁ καυχώμενος, συνιέν καὶ γινώ-
σκαιν τὸν Κύριον, καὶ ποιῇν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐν
μέσῳ τῆς γῆς. » Κύριος ἀνέβη εἰς οὐρανοὺς, καὶ ἐβρόν-
τησεν αὐτὸς κρινεῖ ἅρα γῆς. Καὶ δίδωσιν ἰσχύν τοῖς
βασιλεῦσιν ἡμῶν, καὶ ὑψώσει κέρας Χριστοῦ αὐτοῦ. Καὶ
κατελίπεν αὐτὸν ἐκεῖ ἐνώπιον Κυρίου,

11. καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἀρμαθαίμ. Καὶ τὸ παιδάριον ἦν
λειτουρῶν τῷ προσώπῳ Κυρίου ἐνώπιον Ἡλὶ τοῦ
ιερέως.

12. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἡλὶ τοῦ ἱερέως υἱοὶ λοιμοί, οὐκ εἰ-
δότες τὸν Κύριον.

13. Καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἱερέως παρὰ τοῦ λαοῦ
παντὸς τοῦ θύοντος. Καὶ ἤρχετο τὸ παιδάριον τοῦ ἱε-
ρέως ὡς ἂν ἡψήθη τὸ κρέας, καὶ κρεάγγρα τριόδους ἐν
τῇ χειρὶ αὐτοῦ,

14. καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν εἰς τὸν λέβητα τὸν μέγαν ἢ
εἰς τὸ γαλκεῖον ἢ εἰς τὴν χύτραν, καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἀνέβη
ἐν τῇ κρεάγγρα, ἐλάβανεν ἐαυτῷ ὁ ἱερεύς. Κατὰ τὰδε
ἐποιοῦν παντὶ Ἰσραὴλ, τοῖς ἐρχομένοις θῆσαι Κυρίῳ ἐν
Σηλώμ.

15. Καὶ πρὶν θυμιαθῆναι τὸ στέαρ, ἤρχετο τὸ παι-
δάριον τοῦ ἱερέως, καὶ ἔλεγε τῷ ἀνδρὶ τῷ θύοντι· Δὸς
κρέας ὅπῃσαι τῷ ἱερεῖ, καὶ οὐ μὴ λάβω παρὰ σοῦ κρέας
ἐρθὼν ἐκ τοῦ λέβητος.

16. Καὶ ἔλεγεν ὁ ἀνὴρ ὁ θύων· Θυμιασθήτω πρῶτον
ὡς καθήκει τὸ στέαρ, καὶ λάβε σεαυτῷ ἐκ πάντων
ῶν ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ σου. Καὶ εἶπεν· Οὐχί, ὅτι νῦν
δώσεις καὶ ἐὰν μὴ, λήψομαι κραταιῶς.

28. Et ego commodo eum Domino omnes dies quos ipse
vivit, commodationem Domino, et dixit :

CAPUT II.

1. Confirmatum est cor meum in Domino, exaltatum est
cornu meum in Deo meo, dilatatum est super inimicos
meos os meum, lætata sum in salute tua.

2. Quoniam non est sanctus sicut Dominus, et non est
justus sicut Deus noster, non est sanctus præter te.

3. Nolite gloriari, et nolite loqui exelsa : non procedat
magniloquentia de ore vestro, quoniam Deus scientiarum
Dominus, et Deus præparans adinventiones suas.

4. Arcus potentium infirmatus est, et infirmi accincti
sunt virtute.

5. Pleni panibus minorati sunt, et esurientes transierunt
terram : quoniam sterilis peperit septem, et multa in filiis
infirmata est.

6. Dominus mortificat et vivificat, deducit ad inferos et
reducit.

7. Dominus pauperem facit et ditat, humiliat et exaltat.

8. Suscitavit a terra pauperem, et de stercore erigit inopem,
ut sedere faciat cum potentibus populi, et sedem
gloriæ hæreditatem dans eis :

9. dans votum voventi et benedixit annos justi, quoniam
non in virtute potens est vir.

10. Dominus infirmum faciet adversarium suum, Domi-
nus sanctus « non gloriatur prudens in prudentia sua, et
« non gloriatur potens in potentia sua, et non gloriatur di-
« ves in divitiis suis : sed in hoc gloriatur qui gloriatur,
« intelligere et scire Dominum, et facere judicium et justitiam
« in medio terræ. » Dominus ascendit in coelos, et tonuit : ipse
judicabit extrema terræ. Et dat virtutem regibus nostris,
et exaltabit cornu Christi sui. Et reliquit eum ibi ante Do-
minum,

11. et abiit in Armathæm. Et puer erat ministrans faciei
Domini coram Heli sacerdote.

12. Et filii Heli sacerdotis filii pestilentes, non scientes
Dominum.

13. Et justificatio sacerdotis ab universo populo sacrifi-
cante. Et veniebat puer sacerdotis dum coqueretur caro,
et fuscina tridens in manu ejus,

14. et percutiebat eam in lebetem magnum vel in caldariam
vel in ollam, et omne quodcumque ascenderat in fuscina,
sumebat sibi sacerdos. Juxta hæc faciebant universo Israel,
venientibus sacrificare Domino in Selom.

15. Et antequam adoleretur adeps, veniebat puer sacer-
dotis, et dicebat viro sacrificanti : Da carnem ad assandum
sacerdoti, et non accipiam a te carnem coctam de lebetem.

16. Et dicebat vir sacrificans : Adoleatur primum sicut
decret adeps, et sume tibi de omnibus quæ concupiscit
anima tua. Et dicebat : Nequaquam, quia nunc dabis : et
si non, sumam violentè.

17. Καὶ ἦν ἡ ἀμαρτία ἐνώπιον Κυρίου τῶν παιδῶν μεγάλη σφόδρα, ὅτι ἤθελουν τὴν θυσίαν Κυρίου.

18. Καὶ Σαμουὴλ ἦν λειτουργῶν ἐνώπιον Κυρίου, παιδάριον περιεζωσμένον Ἐφὸδ Βάδ.

19. Καὶ διπλοῖδα μικρὰν ἐποίησεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἀνέφερεν αὐτῷ ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς θῆσαι τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν.

20. Καὶ εὐλόγησεν Ἥλὶ τὸν Ἐλκανὰ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, λέγων. Ἀποτίσαι σοι Κύριος σπέρμα ἐκ τῆς γυναικὸς ταύτης, ἀντὶ τοῦ χρέους οὗ ἔγρησας τῷ Κυρίῳ. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἀνδρῶπις εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐπεσκέψατο Κύριος τὴν Ἄνναν, καὶ ἔτεκεν ἔτι τρεῖς υἱοὺς καὶ δύο θυγατέρας. Καὶ ἐμεγαλύνθη τὸ παιδάριον Σαμουὴλ ἐνώπιον Κυρίου.

22. Καὶ Ἥλὶ πρεσβύτερος σφόδρα· καὶ ἤκουσεν ἃ ἐποίουν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ,

23. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἰνατί ποιεῖτε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ ὁ ἐγὼ ἀκούω ἐκ στόματος παντὸς τοῦ λαοῦ Κυρίου;

24. Μὴ, τέκνα, ὅτι οὐκ ἀγαθὴ ἡ ἀκοή ἡ ἐγὼ ἀκούω· μὴ ποιεῖτε οὕτως, ὅτι οὐκ ἀγαθαὶ αἱ ἀκοαὶ ἃς ἐγὼ ἀκούω, τοῦ μὴ δουλεύειν λαὸν Θεῷ.

25. Ἐὰν ἀμαρτάνῃ ἀμαρτή ἀνὴρ εἰς ἄνδρα, καὶ προσεύχονται ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς Κύριον· καὶ ἐὰν τῷ Κυρίῳ ἀμαρτή, τίς προσεύξεται ὑπὲρ αὐτοῦ; Καὶ οὐκ ἔχουσιν τῆς φωνῆς τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ὅτι βουλόμενος ἐβούλετο Κύριος διαφθεῖραι αὐτούς.

26. Καὶ τὸ παιδάριον Σαμουὴλ ἐπορεύετο, καὶ ἦν ἀγαθὸν μετὰ Κυρίου καὶ μετὰ ἀνθρώπων.

27. Καὶ ἦλθεν ὁ ἀνδρῶπις Θεοῦ πρὸς Ἥλιν, καὶ εἶπε· Τάδε λέγει Κύριος· Ἀποκαλυφθεὶς ἀπεκαλύθη πρὸς οἶκον τοῦ πατρὸς σου, ὄντων αὐτῶν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ δούλων τῷ οἴκῳ Φαραῶ,

28. καὶ ἐξελεξάμην τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς σου ἐκ πάντων τῶν σκήπτρων Ἰσραὴλ, ἐμοὶ ἱερατεύειν, τοῦ ἀναβαίνειν ἐπὶ θυσιαστήριόν μου, καὶ θυμῶν θυμίαμα, καὶ αἶρην Ἐφὸδ· καὶ ἔδωκα τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς σου τὰ πάντα τοῦ πυρὸς υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς βρώσιν.

29. Καὶ Ἰνατί ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸ θυμίαμά μου καὶ εἰς τὴν θυσίαν μου ἀναίδει ὀφθαλμοί; καὶ ἔδοξασας τοὺς υἱούς σου ὑπὲρ ἐμέ, ἐνευλογεῖσθαι ἀπαρχῆς πάσης θυσίας τοῦ Ἰσραὴλ ἐμπροσθέν μου;

30. Διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Εἴπα, ὁ οἶκός σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς σου διελεύσεται ἐνώπιόν μου ἕως αἰῶνος. Καὶ νῦν φησι Κύριος· Μηδαμῶς ἐμοὶ, ὅτι ἄλλ' ἢ τοὺς δοξάζοντας με δοξάσω, καὶ ὁ ἐξουθενῶν με ἀτιμωθήσεται.

31. Ἴδου ἔρχονται ἡμέραι, καὶ ἐξολοθρεύσω τὸ σπέρμα σου καὶ τὸ σπέρμα οἴκου πατρὸς σου·

(*) 32. καὶ οὐκ ἔσται σοι πρεσβύτερος ἐν οἴκῳ μου πάσας τὰς ἡμέρας.

33. Καὶ ἄνδρα οὐκ ἐξολοθρεύσω σοι ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου, ἐκλείπειν τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ, καὶ καταβρεῖν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ πᾶς περισσεύων οἴκου σου πεσοῦνται ἐν βομφαίᾳ ἀνδρῶν.

17. Et erat peccatum coram Domino puerorum magnum valde, quoniam contemnebant sacrificium Domini.

18. Et Samuel erat ministrans coram Domino, puer acinctus Ephod Bad.

19. Et diploidem parvam fecit ei mater ejus, et afferebat ei ex diebus in dies, in ascendendo ipsam cum viro suo ad sacrificandum sacrificium dierum.

20. Et benedixit Heli Elcana et uxorem ejus, dicens. Retribuat tibi Dominus semen ex muliere hac, pro commodato quod commodasti Domino. Et abiit homo ad locum suum.

21. Et visitavit Dominus Annam, et peperit adhuc tres filios et duas filias. Et magnificatus est puer Samuel coram Domino.

22. Et Heli senex valde : et audivit quæ faciebant filii sui filiis Israel,

23. et dixit eis : Ut quid facitis juxta verbum hoc quod ego audio ex ore universi populi Domini?

24. Non, filii, quoniam non bona auditione quam ego audio : nolite facere ita, quoniam non bonæ auditiones quas ego audio, ut faciatis non servire populum Deo.

25. Si peccans peccaverit vir in virum, et orabunt pro eo ad Dominum : et si Domino peccaverit, quis orabit pro eo? Et non audiebant vocem patris sui, quoniam volens volebat Dominus disperdere illos.

26. Et puer Samuel ibat, et erat bonus cum Domino et cum hominibus.

27. Et venit homo Dei ad Heli, et dixit : Hæc dicit Dominus : Revelans revelatus sum ad domum patris tui, cum essent in terra Ægypto servi in domo Pharaonis,

28. et elegi domum patris tui ex omnibus sceptris Israel, mihi sacerdotio fungi, ut ascenderent ad altare meum, et incenderent incensum, et portarent Ephod : et dedi domui patris tui omnia quæ sunt ignis filiorum Israel in escam.

29. Et ut quid respexisti in incensum meum et in sacrificium meum impudenti oculo? et glorificasti filios tuos super me, benedicere de primordio omnis sacrificii Israel in conspectu meo?

30. Propter hoc hæc dicit Dominus Deus Israel : Dixi, domus tua et domus patris tui transibunt coram me usque in æternum : Et nunc dicit Dominus : Nequaquam mihi, quoniam tantum glorificantes me glorificabo, et qui spernit me honore privabitur.

31. Ecce dies veniunt, et exterminabo semen tuum et semen domus patris tui :

32. et non erit tibi senex in domo mea omnibus diebus.

33. Et virum non exterminabo tibi ab altari meo, ut deficiant oculi ejus, et defluat anima ejus, et omnis qui super erit domus tuæ decident in gladio virorum.

(*) 32. Καὶ ἐπιβλέψῃ κραταίωμά μου ὧν ἐν πᾶσιν οἷς ἀγαθύνει τὸν Ἰσραὴλ· καὶ οὐκ ἔσται πρεσβύτερος ἐν τῷ οἴκῳ σου πάσας τὰς ἡμέρας. (Alex.)

32. Et aspicias firmamentum meum ὧν (h. br. tabernaculi) in omnibus quibus benefaciet Israel, et non erit senex in domo tua omnibus diebus.

34. Καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον ὃ ἔξει ἐπὶ τοὺς δύο υἱούς σου, Ὀφνὶ καὶ Φινεὶς, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἀποθανοῦνται ἀμφοτέροι.

35. Καὶ ἀναστήσω ἐμαυτῷ ἱερέα πιστὸν, ὃς πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ μου καὶ τὰ ἐν τῇ ψυχῇ μου ποιήσει. Καὶ οἰκοδομήσω αὐτῷ οἶκον πιστὸν, καὶ διελεύσεται ἐνώπιον Χριστοῦ μου πάσας τὰς ἡμέρας.

36. Καὶ ἔσται ὁ περισσεύων ἐν οἴκῳ σου ἔξει προσκυνεῖν αὐτῷ ὁβολοῦ ἀργυρίου, λέγων· Παράβριψόν με ἐπὶ μίαν τῶν ἱερατειῶν σου, φαγεῖν ἄρτον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ τὸ παιδάριον Σαμουὴλ ἦν λειτουργῶν τῷ Κυρίῳ ἐνώπιον· Ἦλὶ τοῦ ἱερέως καὶ ῥῆμα Κυρίου ἦν τίμιον ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, οὐκ ἦν δρασὶς διαστέλλουσα.

2. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ Ἦλὶ ἐκάθευδεν ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἤρξαντο βαρύνεσθαι, καὶ οὐκ ᾔδυναντο βλέπειν.

3. Καὶ ὁ λύχνος τοῦ Θεοῦ πρὶν ἐπίσκεινασθῆναι, καὶ Σαμουὴλ ἐκάθευδεν ἐν τῷ ναῷ οὗ ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ.

4. Καὶ ἐκάλεσε Κύριος· Σαμουὴλ, Σαμουὴλ. Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ.

5. Καὶ ἔδραμε πρὸς Ἦλιν, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ, ὅτι κέκληκάς με. Καὶ εἶπεν· Οὐ κέκληκά σε· ἀνάστρεφε, κάθευδε, καὶ ἀνέστρεψε καὶ ἐκάθευδε.

6. Καὶ προσέθετο Κύριος, καὶ ἐκάλεσε· Σαμουὴλ, Σαμουὴλ. Καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἦλιν τὸ δεύτερον, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ, ὅτι κέκληκάς με. Καὶ εἶπεν· Οὐ κέκληκά σε, ἀνάστρεφε, κάθευδε.

7. Καὶ Σαμουὴλ πρὶν γινῶναι Θεόν, καὶ ἀποκαλυφθῆναι αὐτῷ ῥῆμα Κυρίου.

8. Καὶ προσέθετο Κύριος καλέσαι Σαμουὴλ ἐν τρίτῳ, καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἦλιν, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ, ὅτι κέκληκάς με. Καὶ ἐσοφίσατο Ἦλιν ὅτι Κύριος κέκληκε τὸ παιδάριον,

9. καὶ εἶπεν· Ἀνάστρεφε, κάθευδε, τέκνον· καὶ ἔσται ἐν καλήσῃ σε, καὶ ἐρεῖς· Ἀά, ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου. Καὶ ἐπορεύθη Σαμουὴλ, καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ.

10. Καὶ ἦλθε Κύριος καὶ κατέστη, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ, καὶ εἶπε Σαμουὴλ· Ἀά, ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμουὴλ· Ἰδοὺ ἐγώ ποιῶ τὰ ῥήματά μου ἐν Ἰσραὴλ· παντὸς ἀκούοντος αὐτὰ ἤχησιν ἀμφοτέρω τὰ ὦτα αὐτοῦ.

12. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπέγερῶ ἐπὶ Ἦλιν πάντα ὅσα ἐλάλησα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἄρξομαι καὶ ἐπιτελέσω.

13. Καὶ ἀνήγγελλε αὐτῷ ὅτι ἐκδικῶ ἐγὼ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐν ἀδικίαις υἱῶν αὐτοῦ, ὅτι κακολογῶντες Θεὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐνουθεῖτε αὐτούς.

14. Καὶ οὐδ' οὕτως. Ὡμοσα τῷ οἴκῳ Ἦλιν, εἰ ἐξηλασθήσεται ἀδικία οἴκου Ἦλιν ἐν θυμιάματι καὶ ἐν θυσίαις ἕως αἰῶνος.

15. Καὶ κοιμᾶται Σαμουὴλ ἕως πρωῆς, καὶ ὀρθρίσει τοπρεῖ καὶ ἤνοιξε τὰς θύρας οἴκου Κυρίου. Καὶ Σαμουὴλ ἐφοβήθη ἀπαγγεῖλαι τὴν δρασιν,

16. Καὶ εἶπεν Ἦλιν πρὸς Σαμουὴλ· Σαμουὴλ τέκνον. Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ.

34. Et hoc tibi signum quod veniet super duos filios tuos, Ophni et Phinees, una die morientur ambo.

35. Et suscitabo mihi sacerdotem fidelem, qui omnia quæ in corde meo et quæ in anima mea faciet. Et edificabo ei domum fidelem, et transibit coram Christo meo omnibus diebus.

36. Et erit qui supererit in domo tua veniet adorare eum obolo argenti, dicens : Jacta me ad unam sacerdotiorum tuorum, inanducare panem.

CAPUT III.

1. Et puer Samuel erat ministrans Domino coram Heli sacerdote : et verbum Domini erat pretiosum in diebus illis, non erat visio distinguens.

2. Et factum est in die illa, et Heli dormiebat in loco suo, et oculi ejus coeperant gravari, et non poterant videre.

3. Et lucerna Dei antequam esset instructa, et Samuel dormiebat in templo ubi arca Dei.

4. Et vocavit Dominus : Samuel, Samuel. Et dixit : Ecce ego.

5. Et cucurrit ad Heli, et dixit : Ecce ego, quoniam vocasti me. Et dixit : Non vocavi te : reverte, dormi, et revertit et dormivit.

6. Et adjecit Dominus, et vocavit : Samuel, Samuel. Et ivit ad Heli secundo, et dixit : Ecce ego, quoniam vocasti me. Et dixit : Non vocavi te, reverte, dormi.

7. Et Samuel antequam cognosceret Deum, et revelaretur ei verbum Domini.

8. Et adjecit Dominus vocare Samuel in tertio, et surrexit et ivit ad Heli, et dixit : Ecce ego, quoniam vocasti me. Et intellexit Heli quia Dominus vocavit puerum,

9. et dixit : Reverte, dormi, fili : et erit si vocaverit te, et dices : Loquere, quoniam audit servus tuus. Et ivit Samuel, et dormivit in loco suo.

10. Et venit Dominus et stetit, et vocavit eum, sicut semel et semel, et dixit Samuel : Loquere, quoniam audit servus tuus.

11. Et dixit Dominus ad Samuel : Ecce ego facio verba mea in Israel : omnis audientis ea tinnient ambæ aures ejus.

12. In die illa suscitabo super Heli omnia quæcumque locutus sum in domum ejus, incipiam et consummabo.

13. Et annuntiavi ei quia ulciscar ego domum ejus usque in æternum in injustitiis filiorum ejus, quoniam maledictæ Deum filii ejus, et non monebat eos.

14. Et neque sic. Juravi domui Heli, si propitiabitur injustitia domus Heli in incenso et in sacrificiis usque in æternum.

15. Et dormit Samuel usque mane, et surrexit mane et aperuit januas domus Domini. Et Samuel timebat annuntiare visionem,

16. Et dixit Heli ad Samuel : Samuel fili. Et dixit : Ecce ego.

17. Καὶ εἶπε· Τί τὸ ῥῆμα τὸ λαληθὲν πρὸς σέ; μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ. Τάδε ποιῆσαι σοὶ ὁ Θεὸς καὶ τάδε προσθεῖν, ἐκ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα ἐκ πάντων τῶν λόγων τῶν λαληθέντων σοὶ ἐν τοῖς ὡσί σου.

18. Καὶ ἀπήγγειλε Σαμουὴλ πάντας τοὺς λόγους, καὶ οὐκ ἔκρυψεν ἀπ' αὐτοῦ· καὶ εἶπεν Ἠλὶ· Κύριος αὐτὸς τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσει.

19. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαμουὴλ, καὶ ἦν Κύριος μετ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔπεσεν ἀπὸ πάντων τῶν λόγων αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ.

20. Καὶ ἐγνώσαν πᾶς Ἰσραὴλ ἀπὸ Δάν καὶ ἕως Βηρσαβὲ, ὅτι πιστὸς Σαμουὴλ εἰς προφήτην τῷ Κυρίῳ.

21. Καὶ προσέθετο Κύριος δηλωθῆναι ἐν Σηλῳμ, ὅτι ἀπεκαλύφθη Κύριος πρὸς Σαμουὴλ. Καὶ ἐπιστεύθη Σαμουὴλ τοῦ προφήτης γενέσθαι τῷ Κυρίῳ εἰς πάντα Ἰσραὴλ ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς καὶ ἕως ἄκρων. Καὶ Ἠλὶ πρεσβύτερος σφόδρα, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πορευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ πονηρὰ ἡ δὸς αὐτῶν ἐνώπιον Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συναθροίζονται ἀλλόφυλοι ἐπὶ Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον καὶ ἐξῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς εἰς πόλεμον. Καὶ πρερμβαλλοῦσιν ἐπὶ Ἀβενέζερ, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παρεμβαλλοῦσιν ἐν Ἀφεί.

2. Καὶ παρατάσσονται ἀλλόφυλοι εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραὴλ. Καὶ ἐκλινεν ὁ πόλεμος, καὶ ἔπταισεν ἄνθρωπος Ἰσραὴλ ἐνώπιον ἀλλοφύλων, καὶ ἐπλήγησαν ἐν τῇ παρατάξει ἐν ἀγρῷ τέσσαρες χιλιάδες ἀνδρῶν.

3. Καὶ ἦλθεν ὁ λαὸς εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ· Κατὰ τί ἔπταισεν ἡμᾶς Κύριος σήμερον ἐνώπιον ἀλλοφύλων; Λάβωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐκ Σηλῳμ, καὶ ἐξελθέτω ἐκ μέσου ἡμῶν, καὶ σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ἡμῶν.

4. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ λαὸς εἰς Σηλῳμ, καὶ αἵρουν τὴν κιβωτὸν Κυρίου καθημένου Χερουβίμ· καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοὶ Ἠλὶ μετὰ τῆς κιβωτοῦ, Ὀφνὶ καὶ Φινεές.

5. Καὶ ἐγενήθη ὡς ἦλθεν ἡ κιβωτὸς Κυρίου εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ ἀνέκραξε πᾶς Ἰσραὴλ φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἤχησεν ἡ γῆ.

6. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι τῆς κραυγῆς, καὶ εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι· Τίς ἡ κραυγὴ ἡ μεγάλη αὕτη ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἑβραίων; Καὶ ἐγνώσαν ὅτι κιβωτὸς Κυρίου ἦκει εἰς τὴν παρεμβολήν.

7. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ εἶπον· Οὗτοι οἱ θεοὶ ἤκασι πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν παρεμβολήν. Οὐαὶ ἡμῖν· ἐξελοῦ ἡμᾶς, Κύριε, σήμερον, ὅτι οὐ γέγονε τοιαύτη ἐχθὲς καὶ τρίτην.

8. Οὐαὶ ἡμῖν· τίς ἐξελεῖται ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν θεῶν τῶν στερεῶν τούτων; Οὗτοι οἱ θεοὶ οἱ πατάξαντες τὴν Αἴγυπτον ἐν πάσῃ πληγῇ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

9. Κραταυθῶτε καὶ γίνεσθε εἰς ἀνδρας, ἀλλόφυλοι, ὅπως μὴ δουλεύσητε τοῖς Ἑβραίοις, καθὼς ἐδούλευσαν ἡμῖν, καὶ ἔσεσθε εἰς ἀνδρας καὶ πολεμήσατε αὐτούς.

10. Καὶ ἐπολέμησαν αὐτοὺς, καὶ πταίει ἄνθρωπος Ἰσραὴλ, καὶ ἐφυγεν ἕκαστος εἰς σκήνωμα αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο πληγὴ μεγάλη σφόδρα, καὶ ἔπεσον ἐξ Ἰσραὴλ τριάκοντα χιλιάδες ταγματῶν.

17. Et dixit : Quod es verbum quod dictum est ad te? noli nunc occultare a me. Haec faciat tibi Deus et haec adjiciat, si occultaveris a me verbum ex omnibus sermonibus qui dicti sunt tibi in auribus tuis.

18. Et annuntiavit Samuel omnia verba, et non occultavit ab eo : et dixit Heli : Dominus ipse quod bonum in conspectu suo faciet.

19. Et magnificatus est Samuel, et erat Dominus cum eo, et non cecidit de omnibus verbis ejus super terram.

20. Et cognoverunt omnis Israel a Dan et usque Bersabee, quia fidelis Samuel in prophetam Domino.

21. Et adjecit Dominus manifestari in Selom, quoniam revelatus est Dominus ad Samuel. Et creditus est Samuel propheta esse Domino in omnem Israel ab extremis terrae et usque ad extrema. Et Heli senex valde, et filii ejus emites ibant, et maligna via eorum in conspectu Domini.

CAPUT IV.

1. Et factum est in diebus illis, et congregantur alienigenae adversus Israel ad bellum : et exiit Israel in occursum eis in bellum. Et castrametantur super Abenezzer, et alienigenae castrametantur in Aphec.

2. Et aciem instruunt alienigenae in praelium super Israel. Et inclinavit praelium, et cecidit vir Israel coram alienigenis, et percussi sunt in acie in agro quatuor millia virorum.

3. Et venit populus in castra, et dixerunt seniores Israel : Ad quid deficere nos fecit Dominus hodie coram alienigenis? Sumamus arcam Dei nostri de Selom, et egrediatur e medio nostri, et salvabit nos de manu inimicorum nostrorum.

4. Et misit populus in Selom, et tollunt inde arcam Domini insidentis Cherubim : et ambo filii Heli cum arca, Ophni et Phinees.

5. Et factum est ut venit arca Domini in castra, et exclamavit universus Israel voce magna, et sonuit terra.

6. Et audiverunt alienigenae clamorem, et dixerunt alienigenae : Quis clamor magnus hic in castris Hebraeorum? Et cognoverunt quia arca Domini venit in castra.

7. Et timuerunt alienigenae, et dixerunt : Hi dii venerunt ad eos in castra. Vae nobis! erue nos, domine, hodie : quoniam non est facta talis heri et nudius tertius.

8. Vae nobis! quis eruet nos de manu deorum firmiterum? Hi sunt dii qui percusserunt Aegyptum in omni plaga et in deserto.

9. Invalescite et estote in viros, alienigenae, ut non servialis Hebraeis, sicut servierunt nobis, et estote in viros et impugnat e eos.

10. Et impugnarunt eos, et cadit vir Israel, et fugit unusquisque ab tabernaculum suum : et facta est plaga magna valde, et ceciderunt de Israel triginta millia ordinum.

11. Καὶ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ ἐλήφθη, καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοὶ Ἦλὶ ἀπέθανον, Ὀφνὶ καὶ Φινεές.

12. Καὶ ἔδραμεν ἀνὴρ Ἰεμιναιὸς ἐκ τῆς παρατάξεως, καὶ ἦλθεν εἰς Σηλωμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ διεβρώγοντα, καὶ γῇ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ.

13. Καὶ ἦλθε, καὶ ἰδοὺ Ἦλὶ ἐπὶ τοῦ δίφρου παρὰ τὴν τύλην σκοπεύων τὴν δὸν, ὅτι ἦν καρδία αὐτοῦ ἐξεστηκυῖα περὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ ἀνθρώπος εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ἀπαγγεῖλαι, καὶ ἀνεβόησεν ἡ πόλις.

14. Καὶ ἤκουσεν Ἦλὶ τὴν φωνὴν τῆς βοῆς, καὶ εἶπε· Τίς ἡ φωνὴ τῆς βοῆς ταύτης; Καὶ ὁ ἀνθρώπος σπεύσας εἰσῆλθε, καὶ ἀπήγγειλε τῷ Ἦλὶ.

15. Καὶ Ἦλὶ υἱὸς ἐνενήκοντα ἐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπανεστήσαν καὶ οὐκ ἐπέβλεπε.

16. Καὶ εἶπεν Ἦλὶ τοῖς ἀνδράσι τοῖς περιεστηκόσιν αὐτῷ· Τίς ἡ φωνὴ τοῦ ἤχου τούτου; Καὶ ὁ ἀνὴρ σπεύσας προσῆλθε πρὸς Ἦλὶ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐγὼ εἰμι ὁ ἥκων ἐκ τῆς παρεμβολῆς, ἀγὼ πέφευγα ἐκ τῆς παρατάξεως σήμερον. Καὶ εἶπεν Ἦλὶ· Τί τὸ γεγονός ἦμα, τέκνον;

17. Καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον, καὶ εἶπε· Πέφευγεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐκ προσώπου ἀλλοφύλων, καὶ ἐγένετο πληγὴ μεγάλη ἐν τῷ λαῷ, καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοὶ σου τεθνήκασι, καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ ἐλήφθη.

18. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐμνήσθη τῆς κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ δίφρου ὀπισθίως ἐχόμενος τῆς πύλης, καὶ συνετρίβη ὁ νῶτος αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν, ὅτι πρεσβύτης ὁ ἀνθρώπος καὶ βαρὺς· καὶ αὐτὸς ἐκρίνε τὸν Ἰσραὴλ εἰκοσὶ ἐτη.

19. Καὶ νύμφη αὐτοῦ γυνὴ Φινεὺς συνεληφύα τοῦ τεκεῖν, καὶ ἤκουσε τὴν ἀγγελίαν ὅτι ἐλήφθη ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι τεθνήκεν ὁ πενθερὸς αὐτῆς καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἔκλαυσε καὶ ἔτεκεν, ὅτι ἐπεστράφησαν ἐπ' αὐτὴν ὠδίνες αὐτῆς,

20. καὶ ἐν τῷ καιρῷ αὐτῆς ἀποθνήσκει. Καὶ εἶπον αὐτῇ αἱ γυναῖκες αἱ παρεστηκυῖαι αὐτῇ· Μὴ φοβοῦ, ὅτι υἱὸν τέτοκας. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη, καὶ οὐκ ἐνόησεν ἡ καρδία αὐτῆς·

21. Καὶ ἐκάλεσε τὸ παιδάριον, Οὐαϊδαρχαβῶθ, ὑπὲρ τῆς κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὑπὲρ τοῦ πενθεροῦ αὐτῆς, καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς.

22. Καὶ εἶπαν· Ἀπώκισται δόξα Ἰσραὴλ ἐν τῷ ληρῇ τὴν κιβωτὸν Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ ἀλλόφυλοι ἔλαβον τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰσένεγκαν αὐτὴν ἐξ Ἀβενεζέρ εἰς Ἀζωτον.

2. Καὶ ἔλαβον ἀλλόφυλοι τὴν κιβωτὸν Κυρίου, καὶ εἰσένεγκαν αὐτὴν εἰς οἶκον Δαγών, καὶ παρέστησαν αὐτὴν παρὰ Δαγών.

3. Καὶ ὠρῆρισαν οἱ Ἀζῳτίοι, καὶ εἰσῆλθον εἰς οἶκον Δαγών· καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ Δαγὼν πεπτωκὸς ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἤγειραν τὸν Δαγὼν, καὶ κατέστησαν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. « Καὶ ἐβάρυνθη χεὶρ Κυρίου ἐπὶ τοὺς Ἀζωτίους, καὶ ἔθαν· σάνισεν αὐτούς, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς εἰς τὰς ἔδρας αὐτῶν, τὴν Ἀζωτον καὶ τὰ ὄρια αὐτῆς. »

TEXTUS TESTAMENTUM. — I.

11. Et arca Dei capta est, et utrique filii Heli mortui sunt, Ophni et Phinees.

12. Et cucurrit vir Jeminaeus e praelio, et venit in Selom in die illa, et vestimenta ipsius discissa, et terra super caput ejus.

13. Et venit, et ecce Heli super sellam apud ostium speculans viam, quoniam erat cor ejus pavens pro arca Dei. Et homo intravit in civitatem ad annuntiandum, et exclamavit civitas.

14. Et audivit Heli vocem clamoris, et dixit : Quæ vox clamoris hujus? Et homo festinans intravit, et annuntiavit Heli.

15. Et Heli erat filius nonaginta annorum, et oculi ejus steterant et non perspiciebat.

16. Et dixit Heli viris assistentibus sibi : Quæ vox soni hujus? Et vir festinans accessit ad Heli, et dixit ei · Ego sum qui veni e castris, et ego fugi e praelio hodie. Et dixit Heli : Quodnam verbum quod factum est, fili?

17. Et respondit puer, et dixit : Fugit vir Israel a facie alienigenarum, et facta est plaga magna in populo, et ambo filii tui mortui sunt, et arca Dei capta est.

18. Et factum est, ut meminit arcæ Dei, et cecidit de sella retrorsum juxta portam, et contribulatum est dorsum ejus, et mortuus est, quoniam senex erat homo et gravis : et ipse judicabat Israel viginti annos.

19. Et nurus ejus uxor Phinees cum concepisset ad pariendum, et audivit nuntium quia capta est arca Dei, et quia mortuus est socer suus et vir suus, et ploravit et peperit, quoniam irruerant in eam dolores sui.

20. Et in tempore suo moritur. Et dicebant ei mulieres assistentes ei : Ne timeas, quoniam filium peperisti. Et non respondit, et non cogitavit cor ejus.

21. Et vocavit puerum, Væbarchaboth, pro arca Dei, et pro socero suo, et pro viro suo.

22. Et dixerunt : Transmigravit gloria Israel in eo quod capta est arca Domini.

CAPUT V.

1. Et alienigenæ ceperunt arcam Dei, et intulerunt illam ex Abenezar in Azotum.

2. Et ceperunt alienigenæ arcam Domini, et intulerunt eam in domum Dagon, et collocaverunt illam juxta Dagon.

3. Et mane vigilaverunt Azotii, et intraverunt in domum Dagon, et viderunt, et ecce Dagon cecidit in faciem suam ante arcam Dei. Et erexerunt Dagon, et statuerunt in locum suum. « Et gravata est manus Domini super Azotios, et cruciavit illos, et percussit illos in sedibus eorum, Azotum et regiones ejus. »

4. Καὶ ἐγένετο, ὅτε ὠρθίσαν τοπρωί, καὶ ἰδοὺ Δαγῶν πεπτωκώς ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον κιβωτοῦ διαθήκης Κυρίου, καὶ κεφαλὴ Δαγῶν καὶ ἀμφοτέρω τὰ ἔγχευ χειρῶν αὐτοῦ ἀφηρημένα ἐπὶ τὰ ἐμπρόσθια Ἀμαφεθ ἕκαστοι, καὶ ἀμφοτέροι οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ πεπτωκότες ἐπὶ τὸ πρόθυρον.

5. πλὴν ἡ ῥάχις Δαγῶν ὑπελείφθη. Διὰ τοῦτο οὐκ ἐπιβαίνουσιν οἱ ἱερεῖς Δαγῶν, καὶ πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος εἰς οἶκον Δαγῶν ἐπὶ βαθμὸν οἴκου Δαγῶν ἐν Ἀζώτῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι ὑπερβαίνοντες ὑπερβαίνουσι.

6. Καὶ ἐδραρύνθη ἡ χεὶρ Κυρίου ἐπὶ Ἀζώτον, καὶ ἐπήγαγεν αὐτοῖς, καὶ ἐξέβησεν αὐτοῖς εἰς τὰς ναῦς, καὶ μέσον τῆς χώρας αὐτῆς ἀνεφύησαν μῦες· καὶ ἐγένετο σύγχυσις θανάτου μεγάλη ἐν τῇ πόλει.

7. Καὶ εἶδον οἱ ἄνδρες Ἀζώτου ὅτι οὕτως, καὶ λέγουσιν· Ὅτι οὐ καθήσεται κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ μεθ' ἡμῶν, ὅτι σκληρὰ χεὶρ αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ Δαγῶν θεὸν ἡμῶν.

8. Καὶ ἀποστελλοῦσι καὶ συνάγουσι τοὺς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων πρὸς αὐτοὺς, καὶ λέγουσι· Τί ποιήσωμεν τῇ κιβωτῇ Θεοῦ Ἰσραὴλ; Καὶ λέγουσιν οἱ Γεθαῖοι· Μεταλθέτω κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς. Καὶ μετήλθεν κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ εἰς Γέθ.

9. Καὶ ἐγενήθη μετὰ τὸ μεταλθεῖν αὐτήν, καὶ γίνεται χεὶρ Κυρίου τῇ πόλει, τάραχος μέγας σφόδρα· καὶ ἐπάταξε τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἑδρας αὐτῶν· καὶ ἐποίησαν οἱ Γεθαῖοι ἑαυτοῖς ἑδρας,

10. καὶ ἐξαποστελλοῦσι τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ εἰς Ἀσκαλῶνα· καὶ ἐγενήθη, ὡς εἰσῆλθε κιβωτὸς Θεοῦ εἰς Ἀσκαλῶνα, καὶ ἐδόθησαν οἱ Ἀσκαλωνῖται, λέγοντες· Τί ἀποστρέψατε τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ πρὸς ἡμᾶς, θανατῶσαι ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν;

11. Καὶ ἐξαποστελλοῦσι καὶ συνάγουσι τοὺς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων, καὶ εἶπον· Ἐξαποστείλατε τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ, καὶ καθισάτω εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ θανατώσῃ ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν.

12. ὅτι ἐγενήθη σύγχυσις ἐν ὅλῃ τῇ πόλει βαρεῖα σφόδρα, ὡς εἰσῆλθεν κιβωτὸς Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐκεῖ. Καὶ οἱ ζῶντες καὶ οὐκ ἀποθανόντες ἐπέληγαν εἰς τὰς ἑδρας· καὶ ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἦν ἡ κιβωτὸς ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων ἑπτὰ μῆνας, καὶ ἐξέβησεν ἡ γῆ αὐτῶν μύας.

2. Καὶ καλοῦσιν ἀλλοφύλοι τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς μάντις καὶ τοὺς ἐπαγοιδούς αὐτῶν, λέγοντες· Τί ποιήσωμεν τῇ κιβωτῇ Κυρίου; Ἰνωρίσατε ἡμῖν ἐν τίνι ἀποστελοῦμεν αὐτήν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς.

3. Καὶ εἶπαν· Εἰ ἐξαποστείλατε ὑμεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, μὴ δὴ ἐξαποστείλητε αὐτὴν κενήν, ἀλλὰ ἀποδιδόντες ἀπόδοτε αὐτῇ τῆς βασιάνου, καὶ τότε ταθήσεσθε, καὶ ἐξυλασθήσεται ὑμῖν. Μὴ οὐκ ἀποστῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐφ' ὑμῶν;

4. Καὶ λέγουσι· Τί τὸ τῆς βασιάνου ἀποδώσομεν αὐτῇ; Καὶ εἶπαν·

5. Κατὰ ἀριθμὸν τῶν σατραπῶν τῶν ἀλλοφύλων πέντε ἑδρας χρυσᾶς, ὅτι πταίσμα ἐν ὑμῖν καὶ τοῖς ἀρ-

4. Et factum est, cum mane vigilassent, et ecce Dagon ceciderat in faciem suam ante arcam testamenti Domini, et caput Dagon et ambo vestigia manuum ejus super anteriora Amapheth singuli, et ambo articuli manum ejus ceciderant in limen :

5. tantummodo truncus Dagon remanserat. Propter hoc non incedunt sacerdotes Dagon, et omnis intrans in domum Dagon super limen domus Dagon in Azoto usque in diem hanc, quoniam transcendentes transcendunt.

6. Et gravata est manus Domini super Azotum, et induxit eis, et efferbuit eis in navibus, et medium regionis ejus expullularunt mures : et facta est confusio mortis magna in civitate.

7. Et viderunt viri Azotii quoniam sic, et dicunt : Quoniam non sedebit arca Dei Israel nobiscum, quoniam dura est manus illius super nos et super Dagon deum nostrum.

8. Et mittunt et congregant satrapas alienigenarum ad se, et dicunt : Quid faciemus arcæ Dei Israel? Et dicunt Gethæi : Transeat arca Dei ad nos. Et transit arca Dei Israel in Geth.

9. Et factum est postquam ipsa transiit, et fit manus Domini civitati, turbatio magna valde : et percussit viros civitatis a parvo usque ad magnum, et percussit eos in sedibus eorum : et fecerunt sibi Gethæi sedes,

10. et emittunt arcam Dei in Ascalonem : et factum est, ut intravit arca Dei in Ascalonem, et clamaverunt Ascalonitæ, dicentes : Quid convertistis arcam Dei Israel ad nos, ad mortificandum nos et populum nostrum?

11. Et mittunt et congregant satrapas alienigenarum, et dixerunt : Emittere arcam Dei Israel, et resideat in loco suo, et non morti dabit nos et populum nostrum :

12. quia facta est confusio in civitate tota gravis valde, ut intravit arca Dei Israel illuc. Et qui vivebant et non mortui percussi sunt in sedibus : et ascendit clamor civitatis ad cælum.

CAPUT VI.

1. Et fuit arca in agro alienigenarum septem menses, et efferbuit terra eorum mures.

2. Et alienigenæ vocant sacerdotes et vates et incantatores suos, dicentes : Quid faciemus arcæ Domini? Notum facite nobis in quo mittemus eam ad locum suum.

3. Et dixerunt : Si dimittitis vos arcam testamenti Domini Dei Israel, ne dimittatis eam inanem, sed reddentes reddite ei pro cruciata, et tunc curabimini, et depropitiabitur vobis. Numquid non recedet manus ejus a vobis?

4. Et dicunt : Quid est quod pro cruciata reddemus ei? Et dixerunt :

5. Juxta numerum satraparum alienigenarum quinque sedes aureas, quoniam delictum in vobis et principibus ve-

χρυσιν ὑμῶν καὶ τῷ λαῷ, καὶ μὲς χρυσοῦς ὁμοίωμα τῶν μυνῶν ὑμῶν τῶν διαφθειρόντων τὴν γῆν. Καὶ δώσετε τῷ Κυρίῳ δοῦσαν ὅπως κουφίσῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀπ' ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ὑμῶν.

6. Καὶ ἰνατί βαρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐδάρυνεν Αἴγυπτος καὶ Φαραὼ τὴν καρδίαν αὐτῶν; Οὐχὶ ὅτε ἐνέπαιξεν αὐτοῖς, ἐξαπέστειλαν αὐτοὺς καὶ ἀπῆλθον;

7. Καὶ νῦν λάβετε καὶ ποιήσατε ἅμαξαν καὶνὴν, καὶ δύο βόας πρωτοτοκούσας ἀνευ τῶν τέκνων, καὶ ζεύξατε τὰς βόας ἐν τῇ ἀμάξῃ, καὶ ἀπαγάγετε τὰ τέκνα ἀπὸ ὀπισθεν αὐτῶν εἰς οἶκον.

8. Καὶ λήψετε τὴν κιβωτὸν, καὶ θήσετε αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἅμαξαν, καὶ τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ ἀποδώσετε αὐτῇ τῆς βασάνου, καὶ θήσετε ἐν θέματι Βερσεχθάν ἐκ μέρους αὐτῆς, καὶ ἐξαποστελεῖτε αὐτὴν, καὶ ἀπελάσετε αὐτὴν, καὶ ἀπελεύσεσθε,

9. καὶ ὁρᾶτε· εἰ δὸν ὁρίαν αὐτῆς πορεύεται μετὰ Βεθσαμὺς, αὐτὸς πεποίχεν ἡμῖν τὴν κακίαν τὴν μεγάλην ταύτην καὶ ἐὰν μὴ, καὶ γνωσόμεθα ὅτι οὐ χεῖρ αὐτοῦ ἦπται ἡμῶν, ἀλλὰ σύμπτωμα τοῦτο γέγονεν ἡμῖν.

10. Καὶ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι οὕτω καὶ ἔλαβον δύο βόας πρωτοτοκούσας, καὶ ἔζευξαν αὐτάς ἐν τῇ ἀμάξῃ, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἀπεκάλωσαν εἰς οἶκον.

11. Καὶ ἔθεντο τὴν κιβωτὸν Κυρίου ἐπὶ τὴν ἅμαξαν, καὶ τὸ θέμα Ἐργάβ καὶ τοὺς μὲς τοὺς χρυσοῦς.

12. Καὶ κατεύθυναν αἱ βόες ἐν τῇ ὁδῷ εἰς δὸν Βαιθσαμὺς, ἐν τρίβῳ ἐνὶ ἐπορεύοντο καὶ ἐκοπίων, καὶ οὐ μεθίσταντο οὐδέτι οὐδὲ ἀριστερά· καὶ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύοντο ὀπίσω αὐτῆς ἕως ὁρίων Βαιθσαμὺς.

13. Καὶ οἱ ἐν Βεθσαμὺς ἐθέριζον θορισμὸν πυρῶν ἐν κοιλάδι· καὶ ἦσαν ὀρθακμοῦς αὐτῶν, καὶ εἶδον κιβωτὸν Κυρίου, καὶ ἠυφράνθησαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς.

14. Καὶ ἡ ἅμαξα εἰσῆλθεν εἰς ἀγρὸν Ὡσὲ τὸν ἐν Βαιθσαμὺς, καὶ ἐστῆσαν ἐκεῖ παρ' αὐτῇ λίθον μέγαν. Καὶ σχίζουσι τὰ ξύλα τῆς ἀμάξης, καὶ τὰς βόας ἀνήνεγκαν εἰς δολοκαύσεις τῷ Κυρίῳ.

15. Καὶ οἱ Λευῖται ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ Κυρίου, καὶ τὸ θέμα Ἐργάβ μετ' αὐτῆς καὶ τὰ ἐπ' αὐτῆς σκεύη τὰ χρυσᾶ, καὶ ἔθεντο ἐπὶ τοῦ λίθου τοῦ μεγάλου. Καὶ οἱ ἄνδρες Βαιθσαμὺς ἀνήνεγκαν δολοκαυτώσεις καὶ θυσίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῷ Κυρίῳ.

16. Καὶ οἱ πέντε σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἐύρων, καὶ ἀνέστρεψαν εἰς Ἀσκαλῶνα τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

17. Καὶ αὗται αἱ Ἑβραῖ αἱ χρυσαῖ, ἃς ἀπέδωκαν οἱ ἀλλόφυλοι τῆς βασάνου τῷ Κυρίῳ· τῆς Ἀζώτου μίαν, τῆς Γάζης μίαν, τῆς Ἀσκαλῶνος μίαν, τῆς Γέθ μίαν, τῆς Ἀκκαρῶν μίαν.

18. Καὶ μὲς οἱ χρυσοὶ κατ' ἀριθμὸν πασῶν πόλεων τῶν ἀλλοφύλων τῶν πέντε σατραπῶν ἐκ πόλεως ἐστερωμένης καὶ ἕως κόμης τοῦ Φερεζαίου, καὶ ἕως λίθου τοῦ μεγάλου, οὗ ἐπέθῃσαν ἐπ' αὐτοῦ τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου, τοῦ ἐν ἀγρῷ Ὡσὲ τοῦ Βαιθσαμῆ.

19. Καὶ οὐκ ἡσμένισαν οἱ υἱοὶ Ἰεχονίου ἐν τοῖς ἀνδράσι Βαιθσαμὺς, ὅτι εἶδαν κιβωτὸν Κυρίου. Καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα ἄνδρας καὶ πενήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν· καὶ ἐπένθησεν ὁ λαὸς, ὅτι ἐπάταξε Κύριος ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην σφόδρα.

20. Καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες οἱ ἐκ Βαιθσαμὺς· Τίς δυνή-

stris et populo, et mures aureos similitudinem murium vestrorum corrumpentium terram. Et dabitis Domino gloriam ut allevet manum suam a vobis, et a diis vestris, et a terra vestra.

6. Et utquid aggravatis corda vestra, sicut aggravavit Aegyptus et Pharaos cor suum? Nonne quando illudit eis, dimiserunt eos et abierunt?

7. Et nunc sumite et facite plaustrum novum, et duas vacas primo enixas sine filiis, et jungite vacas in plastro, et abducite filios a post eas in domum.

8. Et sumetis arcam, et ponetis eam super plaustrum, et vasa aurea reddetis ei pro cruciati, et ponetis in capsula Bersechthan a parte ejus, et dimittetis eam, et expelletis eam, et abibitis,

9. et videbitis: si viam finium suorum ibit post Bethsamys, ipse fecit nobis malum magnum hoc: et si non, et cognoscemus quia non manus ejus tetigit nos, sed accidens hoc evenit nobis.

10. Et fecerunt alienigenae sic: et sumpserunt duas vacas primo enixas, et junxerunt eas in plastro, et filios earum abstraxerunt in domum.

11. Et posuerunt arcam Domini super plaustrum, et capsulam Ergab et mures aureos.

12. Et direxerunt vaccae in via ad viam Bethsamys, in semita una ibant et laborabant, et non declinaverunt a dextra neque a sinistra: et satrapae alienigenarum ibant post eam usque ad fines Bethsamys.

13. Et qui in Bethsamys metebant messem frumentorum, in valle: et elevaverunt oculos suos, et viderunt arcam Domini, et lætati sunt in occursum ejus.

14. Et plaustrum intravit in agrum Osee qui in Bethsamys, et statuerunt ibi apud eam lapidem magnum. Et scindunt ligna plastris, et vaccas attulerunt in holocaustis Domino.

15. Et Levitae attulerunt arcam Domini, et capsulam Ergab cum ea et quae super eam vasa aurea, et posuerunt super lapidem magnum. Et viri Bethsamys attulerunt holocaustos et sacrificia in die illa Domino.

16. Et quinque satrapae alienigenarum videbant, et reverterunt in Ascalonem die illa.

17. Et hæ sunt sedes aureæ, quas reddiderunt alienigenae pro cruciati Domino: Azoti unam, Gazæ unam, Ascalonis unam, Gethi unam, Accaron unam.

18. Et mures aurei juxta numerum omnium civitatum alienigenarum quinque satraparum a civitate confirmata et usque ad pagum Pherezaci, et usque ad lapidem magnum, in quo imposuerunt super eum arcam testamenti Domini, quæ erat in agro Osee Bethsamytæ.

19. Et non sunt delectati filii Jechonice in viris Bethsamys, quia viderant arcam Domini. Et percussit in eis septuaginta viros et quinquaginta millia virorum: et luxit populus, quia percusserat Dominus in populo plagam magnam valde.

20. Et dixerunt viri qui de Bethsamys: Quis poterit

σεται διελθεῖν ἐνώπιον Κυρίου τοῦ Θεοῦ τοῦ ἁγίου τούτου; καὶ πρὸς τίνα ἀναθήσεται κιβωτὸς Κυρίου ἂν' ἡμῶν;

21. Καὶ ἀποστέλλουσιν ἀγγέλους πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Καριαθιάρημ, λέγοντες· Ἀπεστρόφασιν ἀλλόφυλοι τὴν κιβωτὸν Κυρίου, κατάρθητε καὶ ἀναγάγετε αὐτὴν πρὸς ἑαυτοὺς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἔρχονται οἱ ἄνδρες Καριαθιάρημ, καὶ ἀνάγουσιν τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου, καὶ εἰσάγουσιν αὐτὴν εἰς οἶκον Ἀμιναδάβ τὸν ἐν τῷ βουνῷ· καὶ τὸν Ἑλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡγήσαν φυλάσσειν τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου.

2. Καὶ ἐγενήθη ἂν' ἧς ἡμέρας ἦν ἡ κιβωτὸς ἐν Καριαθιάρημ, ἐπλήθυναν αἱ ἡμέραι· καὶ ἐγένετο εἰκοσιν ἔτη, καὶ ἐπέβλεψεν πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ὅπισω Κυρίου.

3. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς πάντα οἶκον Ἰσραὴλ, λέγων· Εἰ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν ὑμεῖς ἐπιστρέφετε πρὸς Κύριον, περιέετε θεοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου ὑμῶν καὶ τὰ ἄλσιν, καὶ ἐτοιμάσατε τὰς καρδίας ὑμῶν πρὸς Κύριον καὶ δουλεύσατε αὐτῷ μόνῳ, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων.

4. Καὶ περιεῖλον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς Βααλὶμ καὶ τὰ ἄλσιν Ἀσταρῶθ, καὶ ἐδούλευσαν Κυρίῳ μόνῳ.

5. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ· Ἀθροίσате πάντα Ἰσραὴλ εἰς Μασσεφάθ, καὶ προσεύξαμι περὶ ὑμῶν πρὸς Κύριον.

6. Καὶ συνήχθησαν εἰς Μασσεφάθ, καὶ ὕδρευονται ὕδαρ, καὶ ἐξέχεαν ἐνώπιον Κυρίου ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐνήστευσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ εἶπαν· Ἡμαρτήκαμεν ἐνώπιον Κυρίου. Καὶ ἔδιδκαζε Σαμουὴλ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς Μασσεφάθ.

7. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι συνηθροίσθησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς Μασσεφάθ, καὶ ἀνέβησαν σατράπαι ἀλλοφύλων ἐπὶ Ἰσραὴλ· καὶ ἀκούουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων.

8. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Σαμουὴλ· Μὴ παρασωπῇς ἡμᾶς ἡμῶν, τοῦ μὴ βοᾶν πρὸς Κύριον Θεόν σου, καὶ σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων.

9. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ ἄρνα γαλαθινὸν ἓνα, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὀλοκαύτωςιν σὺν παντὶ τῷ λαῷ τῷ Κυρίῳ· καὶ ἐβόησε Σαμουὴλ πρὸς Κύριον περὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ Κύριος.

10. Καὶ ἦν Σαμουὴλ ἀναφέρων τὴν ὀλοκαύτωςιν, καὶ ἀλλόφυλοι προσῆγον εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραὴλ· καὶ ἐβρόντησε Κύριος ἐν φωνῇ μεγάλῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ συνεχύθησαν καὶ ἔπταισαν ἐνώπιον Ἰσραὴλ.

11. Καὶ ἐξῆλθον ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκ Μασσεφάθ, καὶ κατεδίωξαν τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ὥς ὑποκάτω τοῦ Βαιθχόρ.

12. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ λίθον ἓνα, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἀναμέσον Μασσεφάθ καὶ ἀναμέσον τῆς παλαιᾶς· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀβενέζερ, λίθος τοῦ βοηθοῦ· καὶ εἶπεν· Ὡς ἐνταῦθα ἐβοήθησεν ἡμῖν Κύριος.

13. Καὶ ἐταπεινώσε Κύριος τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι προσελθεῖν εἰς ὅριον Ἰσραὴλ· καὶ ἐγενήθη χεῖρ Κυρίου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ Σαμουὴλ.

transire coram Domino Deo sancto isto? et ad quem ascendet arca Domini a nobis?

21. Et mittunt nuntios ad inhabitantes Cariathiarim, dicentes : Redire fecerunt alienigenae arcam Domini, descendite et adducite eam ad vos ipsos.

CAPUT VII.

1. Et veniunt viri Cariathiarim, et reducant arcam testamenti Domini, et introducunt eam in domum Amiadab quae in colle : et Eleazarum filium ejus sanctificaverunt ad custodiendam arcam testamenti Domini.

2. Et factum est ex qua die fuit arca in Cariathiarim, multiplicati sunt dies : et fuerunt viginti anni, et respexit omnis domus Israel post Dominum.

3. Et dixit Samuel ad universam domum Israel, dicens : Si in toto corde vestro vos revertitis ad Dominum, circumferte deos alienos de medio vestri et lucos, et praeprate corda vestra erga Dominum et servite illi soli, et eruet vos de manu alienigenarum.

4. Et circumabstulerunt filii Israel Baalim et lucos Astaroth, et servierunt Domino soli.

5. Et dixit Samuel : Congregate universum Israel in Massephath, et orabo pro vobis ad Dominum.

6. Et convenerunt in Massephath, et hauriunt aquam, et effundebant coram Domino super terram : et jejunarunt in die illa, et dixerunt : Peccavimus coram Domino. Et judicabat Samuel universum Israel in Massephath.

7. Et audierunt alienigenae quia congregati sunt omnes filii Israel in Massephath, et ascenderunt satrapae alienigenarum super Israel : et audiunt filii Israel, et timuerunt a facie alienigenarum.

8. Et dixerunt filii Israel ad Samuel : Ne taceas a nobis, ut non clames ad Dominum Deum tuum, et salvabit nos de manu alienigenarum.

9. Et sumpsit Samuel agnum lactentem unum, et attulit eum holocaustosim cum universo populo Domino : et clamavit Samuel ad Dominum pro Israel, et exaudivit eum Dominus.

10. Et erat Samuel offerens holocaustosim, et alienigenae accesserunt in praedium super Israel : et tonuit Dominus in voce magna in die illa super alienigenas, et confusi sunt et ceciderunt coram Israel.

11. Et exierunt viri Israel e Massephath, et persecuti sunt alienigenas, et percusserunt eos usque sub Bethchor.

12. Et sumpsit Samuel lapidem unum, et statuit illum inter Massephath et inter veterem : et vocavit nomen ejus Abenezzer, lapis adjutoris : et dixit : Usque huc adjuvit nos Dominus.

13. Et humiliavit Dominus alienigenas, et non adjecerunt ultra accedere ad terminum Israel : et facta est manus Domini super alienigenas omnibus diebus Samuel.

14. Καὶ ἀπεδόθησαν αἱ πόλεις δὲ ἑλαβον οἱ ἀλλόφυλοι παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέδωκαν αὐτάς τῳ Ἰσραὴλ ἀπὸ Ἀσκαλῶνος ἕως Ἀζόβ. Καὶ τὸ θριὼν Ἰσραὴλ ἀφελόντο ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων. Καὶ ἦν εἰρήνη ἀναμείσον Ἰσραὴλ καὶ ἀναμείσον τοῦ Ἀμορραίου.

15. Καὶ ἐδίκαιζε Σαμουὴλ τὸν Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

16. Καὶ ἐπορεύετο κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτὸν, καὶ ἐκύκλου Βαιθλ καὶ τὴν Γαλαγά καὶ τὴν Μασσηφάθ· καὶ ἐδίκαιζε τὸν Ἰσραὴλ ἐν πᾶσι τοῖς ἡγιασμένοις τούτοις.

17. Ἡ δὲ ἀποστροφή αὐτοῦ εἰς Ἀμαθαίμ, ὅτι ἐκεῖ ἦν ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ ἐδίκαιζεν ἐκεῖ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκκοδόμηνεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῳ Κυρίῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐγήρασε Σαμουὴλ, καὶ κατέστησε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ δικαστὰς τῳ Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ· πρωτότοκος Ἰωθλ, καὶ ὄνομα τοῦ δευτέρου Ἀβιά, δικασταὶ ἐν Βηρσαβέε.

3. Καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν δόξῃ αὐτοῦ, καὶ ἐξέκλιναν ὀπίσω τῆς συντελείας, καὶ ἐλάμβανον δῶρα, καὶ ἐξέκλινον δικαιώματα.

4. Καὶ συναθροίζονται ἄνδρες Ἰσραὴλ, καὶ παραγίνονται εἰς Ἀρμαθαίμ πρὸς Σαμουὴλ,

5. καὶ εἶπαν αὐτῷ· Ἰδοὺ σὺ γεγήρακας, καὶ οἱ υἱοὶ σου οὐ πορεύονται ἐν τῇ δόξῃ σου· καὶ νῦν κατὰστησον ἐφ' ἡμᾶς βασιλέα, δικάζειν ἡμᾶς καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη.

6. Καὶ πονηρὸν τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς Σαμουὴλ, ὡς εἶπαν· Δὸς ἡμῖν βασιλέα δικάζειν ἡμᾶς. Καὶ προσηύξατο Σαμουὴλ πρὸς Κύριον.

7. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμουὴλ· Ἀκούε τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ, καθὰ ἂν λαλῶσί σοι, ὅτι οὐ σὲ ἐξουθενήκασιν, ἀλλ' ἡ ἐμέ ἐξουθενώκασι, τοῦ μὴ βασιλεύειν ἐπ' αὐτῶν.

8. Κατὰ πάντα τὰ ποιήματα δ' ἐποίησάν μοι, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐγκατελίπον με, καὶ ἐδούλευον θεοῖς ἑτέροις, οὕτως αὐτοὶ ποιοῦσι καὶ σὺ.

9. Καὶ νῦν ἀκούε τῆς φωνῆς αὐτῶν, πλὴν ὅτι διαμαρτυρόμενος διαμαρτύρη αὐτοῖς, καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως δὲ βασιλεύσει ἐπ' αὐτούς.

10. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πᾶν τὸ ῥῆμα τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν λαὸν τοὺς αἰτοῦντας παρ' αὐτοῦ βασιλέα,

11. καὶ εἶπε· Τοῦτο ἔσται τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως δὲ βασιλεύσει ἐφ' ὑμᾶς. Τοὺς υἱοὺς ὑμῶν λήψεται, καὶ θήσεται αὐτοὺς ἐν ἄρμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐν ἵππεσιν αὐτοῦ, καὶ προτρέχοντας τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ,

12. καὶ θέσθαι αὐτοὺς ἐαυτῷ ἐκατοντάρχους καὶ χιλιάρχους, καὶ θερίζειν θρισμὸν αὐτοῦ, καὶ τρυγᾶν τρυγητὸν αὐτοῦ, καὶ ποιεῖν σκεύη πολεμικὰ αὐτοῦ, καὶ σκευὴ ἁρμάτων αὐτοῦ.

13. Καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν λήψεται εἰς μυρεψοὺς, καὶ εἰς μαγειρίσσας, καὶ εἰς πεσσοῦσας.

14. Καὶ τοὺς ἀγροὺς ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν τοὺς ἀγαθοὺς λήψεται, καὶ δώσει τοῖς δούλοις ἐαυτοῦ.

14. Et redditæ sunt civitates quas ceperant alienigenæ de filiis Israel, et reddiderunt se ipsi Israel ab Ascalone usque Azob. Et terminum Israel abstulerunt de manu alienigenarum. Et fuit pax inter Israel et inter Amorrhæum.

15. Et judicabat Samuel Israel omnibus diebus vitæ suæ.

16. Et ibat per annum annum, et circuibat Bethel et Galgala et Massephath : et judicabat Israel in omnibus sanctificatis his.

17. Reversio autem ejus erat in Armathæm, quoniam ibi erat domus ejus, et judicabat ibi Israel, et edificavit ibi altare Domino.

CAPUT VIII.

1. Et factum est ut senuit Samuel, et constituit filios suos judices ipsi Israel.

2. Et hæc nomina filiorum ejus : primogenitus Joel, et nomen secundi Abia, judices in Bersabee.

3. Et non ambulaverunt filii ejus in via ejus, et declinaverunt post consummationem, et accipiebant dona, et pervertebant justificationes.

4. Et congregantur viri Israel, et veniunt in Armathæm ad Samuel,

5. et dixerunt ei : Ecce tu senuisti, et filii tui non ambulant in via tua : et nunc constitue super nos regem ad judicandum nos sicut et cæteræ gentes.

6. Et malum fuit verbum in oculis Samuel, quia dixerunt : Da nobis regem ad judicandum nos. Et oravit Samuel ad Dominum.

7. Et dixit Dominus ad Samuel : Audi vocem populi, juxta quæcumque loquantur tibi, quoniam non te spreverunt, sed me spreverunt, ut non regnem super eos.

8. Secundum omnia facta quæ fecerunt mihi, ex qua die eduxi eos ex Ægypto usque in diem hanc, et dereliquerunt me, et serviebant diis aliis, sic ipsi faciant et tibi.

9. Et nunc audi vocem eorum, tantummodo contestans contestaberis eis, et annuntiabis eis justificationem regis qui regnabit super eos.

10. Et dixit Samuel omne verbum Domini ad populum petentes ab eo regem,

11. et dixit : Hæc erit justificatio regis qui regnabit super vos. Filios vestros capiet, et ponet eos in curribus suis, et in equitibus suis, et præcursores currum suorum,

12. et ad ponendum eos sibi centuriones et chiliarchos, et ad metendum messem ipsius, et vindemiandam vindemiam ipsius, et ad faciendum vasa bellica ipsius, et vasa currum suorum.

13. Et filias vestras capiet in unguentarias, et in coquinarias, et in panificas.

14. Et agros vestros et vineas vestras et oliveta vestra bona capiet, et dabit servis suis.

15. Καὶ τὰ σπέρματα ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν ἀποδεκατώσει, καὶ δώσει τοῖς εὐνούχοις αὐτοῦ καὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ.

16. Καὶ τοὺς δούλους ὑμῶν καὶ τὰς δούλας ὑμῶν, καὶ τὰ βουκόλια ὑμῶν τὰ ἀγαθὰ καὶ τοὺς ὄνους ὑμῶν λήψεται, καὶ ἀποδεκατώσει εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ.

17. Καὶ τὰ ποίμνια ὑμῶν ἀποδεκατώσει, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε αὐτῶν δούλοι.

18. Καὶ βοήσεσθε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ προώπου βασιλεὺς ὑμῶν οὐ ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς, καὶ οὐκ ἐπακούσεται Κύριος ὑμῶν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ὅτι ὑμεῖς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς βασιλέα.

19. Καὶ οὐκ ἐβούλετο ὁ λαὸς ἀκοῦσαι τοῦ Σαμουὴλ, καὶ εἶπαν αὐτῷ· Οὐχί, ἀλλ' ἢ βασιλεὺς ἔσται ἐφ' ἡμᾶς,

20. καὶ ἐσόμεθα καὶ ἡμεῖς καθὰ πάντα τὰ ἔθνη. Καὶ δικάσει ἡμᾶς βασιλεὺς ἡμῶν, καὶ ἐξελεύσεται ἐμπροσθεν ἡμῶν, καὶ πολεμήσει τὸν πόλεμον ἡμῶν.

21. Καὶ ἤκουσε Σαμουὴλ πάντας τοὺς λόγους τοῦ λαοῦ, καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς εἰς τὰ ὦτα Κυρίου.

22. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμουὴλ· Ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῶν, καὶ βασιλεύσουσιν αὐτοῖς βασιλέα. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς ἀνδράς Ἰσραὴλ· Ἀποτρεχέτω ἕκαστος εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ ἀνὴρ ἐξ υἱῶν Βενιαμὴν, καὶ ὄνομα αὐτοῦ Κίς, υἱὸς Ἀβιήλ, υἱοῦ Ἰαρὲδ, υἱοῦ Βαχίρ, υἱοῦ Ἀφὰκ, υἱοῦ ἀνδρὸς Ἰεμιναιου, ἀνὴρ δυνατός.

2. Καὶ τούτῳ υἱός, καὶ ὄνομα αὐτοῦ Σαοὺλ, εὐμεγέθης, ἀνὴρ ἀγαθός, καὶ οὐκ ἦν ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ ἀγαθὸς ὑπὲρ αὐτόν· ὑπερωμίαν καὶ ἐπάνω ὕψηλός ὑπὲρ πάντων τῶν γγν.

3. Καὶ ἀπώλοντο αἱ ὄνοι Κίς πατρός Σαοὺλ, καὶ εἶπε Κίς πρὸς Σαοὺλ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· Λάβε μετὰ σεαυτοῦ ἐν τῶν παιδάρων, καὶ ἀνάστητε καὶ πορεύθητε καὶ ζητήσατε τὰς ὄνους.

4. Καὶ διήλθον δι' ὄρους Ἑρραῖμ, καὶ διήλθον διὰ τῆς γῆς Σελά, καὶ οὐχ εὗρον· καὶ διήλθον διὰ τῆς γῆς Σεγαλίμ, καὶ οὐκ ἦν· καὶ διήλθον διὰ τῆς γῆς Ἰαμίν, καὶ οὐχ εὗρον.

5. Αὐτῶν δὲ ἐλθόντων εἰς τὴν Σίφ, καὶ Σαοὺλ εἶπε τῷ παιδάρῳ αὐτοῦ τῷ μετ' αὐτοῦ· Δεῦρο, καὶ ἀποστρέψωμεν, μὴ ἀνέλθῃς πρὸς τὴν πόλιν μου τὰς ὄνους φροντίζῃ τὰ περὶ ἡμῶν.

6. Καὶ εἶπεν αὐτῷ τὸ παιδάριον· Ἰδοὺ δὴ ἀνθρώπος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ὁ ἀνθρώπος ἐνδοξοπᾶν ὃ ἐὰν λαλήσῃ παραγινώσκον παρῆσται. Καὶ νῦν πορευθῶμεν, ὅπως ἀπαγγεῖλῃ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν ἐφ' ἣν ἐπορεύθημεν ἐπ' αὐτήν.

7. Καὶ εἶπε Σαοὺλ τῷ παιδάρῳ αὐτοῦ τῷ μετ' αὐτοῦ· Καὶ ἰδοὺ πορευσόμεθα· καὶ τί ὀλοσόμεν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ, ὅτι οἱ ἄρτοι ἐκλελοίπασιν ἐκ τῶν ἀγγeliων ἡμῶν, καὶ πλείον οὐκ ἔστι μεθ' ἡμῶν εἰσενεγκεῖν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ τὸ ὑπάρχον ἡμῖν;

8. Καὶ προσέθετο τὸ παιδάριον ἀποκριθῆναι τῷ Σαοὺλ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ εὗρηται ἐν τῇ χειρὶ μου τέταρτον σίχλου ἀργυρίου, καὶ δώσεις τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπαγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν.

15. Et semina vestra et vineas vestras decimabit, et dabit eunuchis suis et servis suis.

16. Et servos vestros et servas vestras, et armenta hominum vestra bona et asinos vestros capiet, et decimabit ad opera sua.

17. Et greges vestros decimabit, et vos eritis ei servi.

18. Et clamabitis in die illa a facie regis vestri quem elegeritis vobis, et non exaudiet Dominus vos in diebus illis, quoniam vos elegistis vobis ipsis regem.

19. Et noluit populus audire Samuel, et dixerunt ei : Nequaquam, sed rex erit super nos,

20. et erimus etiam nos sicut omnes gentes. Et iudicabit nos rex noster, et egredietur ante nos, et habebit bellum nostrum.

21. Et audivit Samuel omnia verba populi, et locutus est ea in aures Domini.

22. Et dixit Dominus ad Samuel : Audi vocem eorum, et regnare fac eis regem. Et dixit Samuel ad viros Israel : Recurrat unusquisque ad civitatem suam.

CAPUT IX.

1. Et vir de filiis Benjamin, et nomen ei Cis, filius Abiel, filii Jared, filii Bachir, filii Aphac, filii viri Jeminaei, vir potens.

2. Et haec filius, et nomen ei Saul, procerus, vir bonus, et non erat in filiis Israel bonus super eum : ab humero et supra excelsus super omnem terram.

3. Et perierunt asinae Cis patris Saul, et dixit Cis ad Saul filium suum : Sume tecum unum puerorum, et surgite et ille et quaerite asinas.

4. Et transierunt per montem Ephraim, et transierunt per terram Selcha, et non invenerunt : et transierunt per terram Segalim, et non erant : et transierunt per terram Jamin, et non invenerunt.

5. Ipsi autem venientibus in Siph, et Saul dixit puero suo qui secum : Veni, et revertamur, ne omitteas pater meus asinas sollicitus sit quae de nobis.

6. Et dixit ei puer : Ecce nunc homo Dei in civitate hac, et homo honoratus omne quodcumque locutus fuerit eveniens aderit. Et nunc eamus, ut annuntiet nobis viam nostram super quam ibimus super eam.

7. Et dixit Saul puero suo qui secum : Et ecce ibimus : et quid feremus homini Dei, quoniam panes defecerunt de vasis nostris, et plus non est nobiscum ad afferendam homini Dei quod est nobis?

8. Et adjecit puer respondere Sauli, et dixit : Ecce inventa est in manu mea quarta pars sicli argenti, et dabis homini Dei, et annuntiabit nobis viam nostram.

9. Καὶ ἔμπροσθεν ἐν Ἰσραὴλ τὰδε ἔλεγεν ἕκαστος ἐν τῷ πορευέσθαι ἐπερωτᾶν τὸν Θεόν· Δεῦρο καὶ πορευθῶμεν πρὸς τὸν Βλέποντα· ὅτι τὸν προφήτην ἑκάλεσε ὁ λαὸς ἔμπροσθεν, ὁ Βλέπων.

10. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸ παιδάριον αὐτοῦ· Ἄγαθόν τὸ βῆμα, δεῦρο καὶ πορευθῶμεν· καὶ ἐπορευθήσαν εἰς τὴν πόλιν οὗ ἦν ἐκεῖ ὁ ἄνθρωπος ὁ τοῦ Θεοῦ.

11. Αὐτῶν ἀναβαίνόντων τὴν ἀνάβασιν τῆς πόλεως, καὶ αὐτοὶ εὐρίσκουσιν τὰ κοράσια ἐξεληλυθότα ὑδρεύεσθαι ὕδωρ, καὶ λέγουσιν αὐταῖς· Εἰ ἐστὶν ἐνταῦθα ὁ Βλέπων;

12. Καὶ ἀπεκρίθη τὰ κοράσια αὐτοῖς, καὶ λέγουσιν αὐτοῖς· Ἔστιν, ἰδοὺ κατὰ πρόσωπον ὑμῶν· νῦν διὰ τὴν ἡμέραν ἔχει εἰς τὴν πόλιν, ὅτι θυσία σήμερον τῷ λαῷ ἐν Βαμᾷ.

13. Ὡς ἂν εἰσελθῆτε εἰς τὴν πόλιν, οὕτως εὐρήσετε αὐτὸν ἐν τῇ πόλει, πρὶν ἀναβῆναι αὐτὸν εἰς Βαμᾶ τοῦ φαγεῖν· ὅτι οὐ μὴ φάγῃ ὁ λαὸς ἕως τοῦ εἰσελθεῖν αὐτὸν, ὅτι οὗτος εὐλογεῖ τὴν θυσίαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐσθίουσιν οἱ ξένοι. Καὶ νῦν ἀνάβητε, ὅτι διὰ τὴν ἡμέραν εὐρήσετε αὐτόν.

14. Καὶ ἀναβαίνουνσιν τὴν πόλιν· αὐτῶν εἰσπορευομένων εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ Σαμουὴλ ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἀπάντησιν αὐτῶν τοῦ ἀναβῆναι εἰς Βαμᾶ.

15. Καὶ Κύριος ἀπεκάλυψε τὸ ὤπτιον Σαμουὴλ ἡμέρᾳ μιᾷ, ἔμπροσθεν τοῦ ἔλθαι πρὸς αὐτὸν Σαοὺλ, λέγων·

16. Ὡς ὁ καιρὸς, αὐρίον ἀποστελῶ πρὸς σὲ ἄνδρα ἐκ γῆς Βενιαμὴν, καὶ χρίσεις αὐτὸν εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, καὶ σώσει τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων, ὅτι ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν ταπεινώσιν τοῦ λαοῦ μου, ὅτι ἤλθε βοή αὐτῶν πρὸς μέ.

17. Καὶ Σαμουὴλ εἶδε τὸν Σαοὺλ, καὶ Κύριος ἀπεκρίθη αὐτῷ· Ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος ὃν εἶπά σοι· οὗτος ἄρξει ἐν τῷ λαῷ μου.

18. Καὶ προσήγαγε Σαοὺλ πρὸς Σαμουὴλ εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν· Ἀπάγγειλον δὴ ποῖος ὁ οἶκος τοῦ Βλέποντος.

19. Καὶ ἀπεκρίθη Σαμουὴλ τῷ Σαοὺλ, καὶ εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι αὐτός· ἀνάβηθι ἔμπροσθέν μου εἰς Βαμᾶ, καὶ φάγε μετ' ἐμοῦ σήμερον, καὶ ἐξαποστελῶ σε πρωτὸς, καὶ πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀπαγγελοῦ σοι.

20. Καὶ περὶ τῶν δῶνων σου τῶν ἀπολωλυτῶν σήμερον τριταῖων, μὴ θῇς τὴν καρδίαν σου αὐταῖς, ὅτι εὐρηγνται. Καὶ τίνοι τὰ ὄρατα τοῦ Ἰσραὴλ; οὐ· σοί, καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς σου;

21. Καὶ ἀπεκρίθη Σαοὺλ, καὶ εἶπεν· Οὐχὶ ἄνδρὸς υἱὸς Ἰεμιναίου ἐγὼ εἰμι τοῦ μικροῦ σκήπτρου φυλῆς Ἰσραὴλ, καὶ τῆς φυλῆς τῆς ἐλαχίστης ἐξ ὅλου σκήπτρου Βενιαμὴν; Καὶ ἵνατί ἐλάλησας πρὸς ἐμέ κατὰ τὰ βῆμα τοῦτο;

22. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸν Σαοὺλ καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ εἰσῆγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸ κατὰλυμα, καὶ ἔθετο αὐτοῖς ἐκεῖ τόπον ἐν πρώταις τῶν κεκλημένων· ὥς ἐβδομήκοντα ἀνδρῶν.

23. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ τῷ μαγείρῳ· Δός μοι τὴν μερίδα ἣν ἔδωκά σοι, ἣν εἶπά σοι θεῖναι αὐτὴν παρὰ σοί.

24. Καὶ ἤφηνεν ὁ μάγειρος τὴν κυλιάν, καὶ παρέθηκεν αὐτὴν ἐνώπιον Σαοὺλ, καὶ εἶπε Σαμουὴλ τῷ Σαοὺλ· Ἰδοὺ ὑπολειμμένα, παρὰ τῆς αὐτῷ ἐνώπιόν σου

9. Et antea in Israel haec dicebat unusquisque in eundo ad interrogandum Deum : Veni et eamus ad Videntem : quoniam prophetam vocabat populus antea, Videns.

10. Et dixit Saul ad puerum suum : Bonum est verbum. veni et eamus : et iverunt in civitatem ubi erat ibi homo Dei.

11. Ipsi ascendentibus ascensionem civitatis, et ipsi inveniunt puellas exeuntes ad hauriendam aquam, et dicunt eis : Si est hic Videns?

12. Et responderunt puellae eis, et dicunt eis : Est, ecce ad faciem vestram : nunc per diem venit in civitatem, quoniam sacrificium hodie populo in Bama.

13. Cum ingressi fueritis in civitatem, sic invenietis eum in civitate, priusquam ipse ascendat in Bama ad manducandum : quoniam non manducabit populus quoadusque ipse ingrediatur, quoniam hic benedicit sacrificium, et post haec comedunt hospites. Et nunc ascendite, quia per diem invenietis eum.

14. Et ascendunt civitatem : ipsis ingredientibus in medium civitatis, et ecce Samuel exiit in occursum eorum ad ascendendum in Bama.

15. Et Dominus revelaverat aurem Samuel die una, antequam veniret ad eum Saul, dicens :

16. Sicut tempus, cras mittam ad te virum de terra Benjamin, et unges eum in principem super populum meum Israel, et salvabit populum meum de manu alienigenarum, quoniam respexi super humiliationem populi mei, quia venit clamor eorum ad me.

17. Et Samuel vidit Saul, et Dominus respondit ei : Ecce homo quem dixi tibi : hic principabitur in populo meo.

18. Et accessit Saul ad Samuel in medium civitatis, et dixit : Annuntia nunc qualis est domus Videntis.

19. Et respondit Samuel Sauli, et dixit : Ego sum ipse : ascende ante me in Bama, et manduca mecum hodie, et dimittam te mane, et omnia quae in corde tuo annuntiabo tibi.

20. Et de asinibus tuis quae perierunt hodie tres dies, ne ponas cor tuum eis, quoniam inventae sunt. Et cui speciosa Israel? nonne tibi, et domui patris tui?

21. Et respondit Saul, et dixit : Nonne viri filius Jeminae ego sum pusilli sceptri tribus Israel, et tribus minima ex toto sceptro Benjamin? Et ut quid locutus es ad me juxta verbum hoc?

22. Et sumpsit Samuel Saulem et puerum ejus, et introduxit eos in diversorium, et posuit eis ibi locum in primis vocatorum circiter septuaginta virorum.

23. Et dixit Samuel coquo : Da mihi partem quam dedi tibi, quam dixi tibi ut poneres eam apud te.

24. Et coxerat coquus armum, et apposuit illud coram Saul, et dixit Samuel Sauli : Ecce quod remansit, appone illud coram te et manduca, quoniam in testimonium est

καὶ φάγε, ὅτι εἰς μαρτύριον τέθειται σοι παρὰ τοὺς ἄλλους, ἀπόνκνυε. Καὶ ἔφαγε Σαουλ μετὰ Σαμουὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

25. Καὶ κατέβη ἐκ τῆς Βαμᾶ εἰς τὴν πόλιν· καὶ διέστρωσαν τῷ Σαουλ ἐπὶ τῷ δώματι, καὶ ἐκοιμήθη.

26. Καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέβαιναν ὁ ὄρθρος, καὶ ἐκάλεσε Σαμουὴλ τὸν Σαουλ ἐπὶ τῷ δώματι, λέγων· Ἀνάστα, καὶ ἐξαποστελῶ σε. Καὶ ἀνέστη Σαουλ, καὶ ἐξῆλθεν αὐτὸς καὶ Σαμουὴλ ἕως ἔξω.

27. Αὐτῶν καταβαινόντων εἰς μέρος τῆς πόλεως, καὶ Σαμουὴλ εἶπε τῷ Σαουλ· Εἰπον τῷ νεανίσκῳ, καὶ διελέθτω ἔμπροσθεν ἡμῶν· καὶ σὺ στήθι ὡς σήμερον, καὶ ἀκουσον ῥῆμα Θεοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

1. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου, καὶ ἐπέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐφίλησεν αὐτόν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Οὐγὶ κέκρικέ σε Κύριος εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἐπὶ Ἰσραὴλ· καὶ σὺ ἄρξεις ἐν λαῷ Κυρίου, καὶ σὺ σώσεις αὐτόν ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν αὐτοῦ· Καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον, ὅτι ἔκρισέ σε Κύριος ἐπὶ κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς ἄρχοντα.

2. Ὡς ἂν ἀπέλθης σήμερον ἀπ' ἐμοῦ, καὶ εὕρησεις δύο ἄνδρας πρὸς τοὺς τάφους Ῥαχὴλ ἐν τῷ ὄρει Βενιαμίν, ἀλλομένους μεγάλην, καὶ ἐροῦσί σοι· Εὐρηγνται αἱ ὁδοὶ ἅς ἐπορεύθητε ζητεῖν· καὶ ἰδοὺ ὁ πατήρ σου ἀποτεινᾶται τὸ ῥῆμα τῶν ὄνων, καὶ ἰδαφιλεύσατο δι' ὑμᾶς, λέγων· Τί ποιήσω ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ μου;

3. Καὶ ἀπελεύσῃ ἐκεῖθεν, καὶ ἐπέκεινα ἤξεις ἕως τῆς ὁδοῦ Θαβώρ, καὶ εὕρησεις ἐκεῖ τρεῖς ἄνδρας ἀναβαίνοντας πρὸς τὸν Θεὸν εἰς Βαιθὴλ, ἕνα αἰρόντα τρία αἰγίδια, καὶ ἕνα αἰρόντα τρία ἄγγεια ἄρτων, καὶ ἕνα αἰρόντα ἄσχον οἴνου.

4. Καὶ ἐρωτήσουσί σε τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ δώσουσί σοι δύο ἀπαρχὰς ἄρτων, καὶ λήψῃ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

5. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσῃ εἰς τὸν βουνὸν τοῦ Θεοῦ, οὗ ἐστιν ἐκεῖ τὸ ἀνάστημα τῶν ἀλλοφύλων· ἐκεῖ Νασιβ ὁ ἀλλοφύλος. Καὶ ἔσται, ὡς ἂν εἰσέλθῃτε ἐκεῖ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσεις χορῶν προφητῶν καταβαινόντων ἐκ τῆς Βαμᾶ, καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν νάβλα, καὶ τύμπανον, καὶ αὐλὸς, καὶ κινύρα, καὶ αὐτοὶ προφητεύοντες.

6. Καὶ ἐραλεῖται ἐπὶ σέ πνεῦμα Κυρίου, καὶ προφητεύσεις μετ' αὐτῶν, καὶ στραφήσῃ εἰς ἄνδρα ἄλλον.

7. Καὶ ἔσται, ὅταν ἤξῃ τὰ σημεῖα ταῦτα ἐπὶ σέ, ποίει πάντα ὅσα ἐὰν εὕρῃ ἡ χεὶρ σου, ὅτι Θεὸς μετὰ σοῦ.

8. Καὶ καταβήσῃ ἔμπροσθεν τῆς Γαλγάλ, καὶ ἰδοὺ καταβαίνω πρὸς σέ ἀνενεγκεῖν ὀλοκαύτωσιν καὶ θυσίαις εἰρηνικάς. Ἐπτά ἡμέρας διαλείψεις ἕως τοῦ ἔλθειν με πρὸς σέ, καὶ γνωρίσω σοι ἃ ποιήσεις.

9. Καὶ ἐγενήθη, ὥστε ἐπιστραφῆναι τῷ ὄμῳ αὐτοῦ ἀπελθεῖν ἀπὸ Σαμουὴλ, μετέστρεψεν αὐτῷ ὁ Θεὸς καρδίαν ἄλλην, καὶ ἤλθε πάντα τὰ σημεῖα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

10. Καὶ ἔρχεται ἐκεῖθεν εἰς τὸν βουνὸν, καὶ ἰδοὺ χορὸς προφητῶν ἐξεναντίας αὐτοῦ· καὶ ἤλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Θεοῦ, καὶ προεφύττευεν ἐν μέσῳ αὐτῶν.

11. Καὶ ἐγενήθησαν πάντες οἱ εἰδότες αὐτὸν ἐχθρὸς

positum tibi præter alios, carpe. Et comedit Saul cum Samuel in die illa.

25. Et descendit de Bama in civitatem : et straverunt Sauli super solarium, et dormivit.

26. Et factum est ut ascendit diluculum, et vocavit Samuel Saulem in solario, dicens : Surge, et dimittam te. Et surrexit Saul, et exiit ipse et Samuel usque foras.

27. Ipsis descendantibus ad partem civitatis, et Samuel dixit Sauli : Dic puero, et transeat ante nos : et tu sta ut hodie, et audi verbum Dei.

CAPUT X.

1. Et sumpsit Samuel lenticulam olei, et infudit super caput ejus, et osculatus est eum, et dixit ei : Nonne unxit te Dominus in principem super populum suum, super Israel? et tu principaberis in populo Domini, et tu salvabis eum de manu inimicorum ejus? Et hoc tibi signum, quia unxit te Dominus super hereditatem suam in principem.

2. Postquam abieris hodie a me, et invenies duos viros ad sepulchra Rachel in monte Benjamin, salientes granditer, et dicent tibi : Inventæ sunt asinæ quas ibatis quærere : et ecce pater tuus dimisit verbum asinarum, et profundebat propter vos, dicens : Quid faciam pro filio meo?

3. Et abibis inde, et ulterius venies usque ad quercum Thabor, et invenies ibi tres viros ascendentes ad Deum in Bethel, unum portantem tres hœdos, et unum portantem tria vasa panum, et unum portantem utrem vini.

4. Et interrogabunt te quæ ad pacem, et dabunt tibi duas primitias panum, et sumes de manu eorum.

5. Et post hæc ingredieris in collem Dei, ubi est ibi statio alienigenarum : ibi Nasib alienigena. Et erit, postquam intraveritis illuc in civitatem, et occurreris choro prophetarum descendantium de Bama, et ante eos nabis, et tympanum, et tibia, et cithara, et ipsi prophetantes.

6. Et insiliet super te spiritus Domini, et prophetabis cum eis, et verteris in virum alium.

7. Et erit, quando venient signa hæc super te, fac omnia quæcumque invenerit manus tua, quoniam Deus tecum.

8. Et descendes ante Galgal, et ecce descendo ad te ad offerendum holocaustum et sacrificia pacifica. Septem diebus differes donec ego veniam ad te, et ostendam tibi quæ facies.

9. Et factum est, ut convertit se humero suo ad abendum a Samuel, mutavit ei Deus cor aliud, et venerunt omnia signa in die illa.

10. Et pergit inde in collem, et ecce chorus prophetarum ex adverso ipsius : et insiliit in eum spiritus Dei, et prophetauit in medio eorum.

11. Et fuerunt omnes qui noverunt eum heri et nudi-

καὶ τρίτης καὶ εἶδον· καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐν μέσῳ τῶν προφητῶν. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· Τί τοῦτο τὸ γεγονός τῇ υἱῷ Κίς; ἢ καὶ Σαοὺλ ἐν προφήταις;

12. Καὶ ἀπεκρίθη τις αὐτῶν, καὶ εἶπε· Καὶ τίς πατήρ αὐτοῦ; Καὶ διὰ τοῦτο ἐγενήθη εἰς παραβολήν, ἢ καὶ Σαοὺλ ἐν προφήταις;

13. Καὶ συνετέλεσε προφητεύων, καὶ ἔρχεται εἰς τὸν βουνόν.

14. Καὶ εἶπεν ὁ οἰκεῖος αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὸ παιδάριον αὐτοῦ· Ποῦ ἐπορεύθητε; Καὶ εἶπαν· Ζητεῖν τὰς ὄνους, καὶ εἶδαμεν ὅτι οὐκ εἰσί, καὶ ἐξήλθομεν πρὸς Σαμουὴλ.

15. Καὶ εἶπεν ὁ οἰκεῖος πρὸς Σαοὺλ· Ἀπάγγειλον δὴ μοι τί εἶπέ σοι Σαμουὴλ;

16. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ· Ἀπήγγειλεν ἀπαγγέλλων μοι ὅτι εὐρηνται αἱ ὄνοι· τὸ δὲ ῥῆμα τῆς βασιλείας οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῷ.

17. Καὶ παρήγγειλε Σαμουὴλ παντὶ τῷ λαῷ πρὸς Κύριον εἰς Μασσέφθ, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς Ἰσραὴλ· Τάδε εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἐγὼ ἀνήγαγον τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἐξελαίμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Φαραῶ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ ἐκ πασῶν τῶν βασιλείων τῶν θλιβουσῶν ὑμᾶς.

18. Καὶ εἶπε πρὸς τοὺς Ἰσραὴλ· Τάδε εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἐγὼ ἀνήγαγον τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἐξελαίμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς Φαραῶ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ ἐκ πασῶν τῶν βασιλείων τῶν θλιβουσῶν ὑμᾶς.

19. Καὶ ὑμεῖς σήμερον ἐξουδενήκατε τὸν Θεόν, ὃς αὐτὸς ἐστὶν ὑμῶν σωτὴρ ἐκ πάντων τῶν κακῶν ὑμῶν καὶ θλίψεων ὑμῶν, καὶ εἶπατε· Οὐχί, ἀλλ' ἢ ὅτι βασιλέα καταστήσεις ἐφ' ἡμῶν. Καὶ νῦν κατὰσθη ἐνώπιον Κυρίου κατὰ τὰ σκῆπτρα ὑμῶν καὶ κατὰ τὰς φυλάς ὑμῶν.

20. Καὶ προσήγαγε Σαμουὴλ πάντα τὰ σκῆπτρα Ἰσραὴλ, καὶ κατακληροῦται σκῆπτρον Βενιαμίν·

21. καὶ προσάγει σκῆπτρον Βενιαμίν εἰς φυλάς, καὶ κατακληροῦται φυλὴ Μάτταρι· καὶ προσάγουσι τὴν φυλὴν Μάτταρι εἰς ἀνδράς, καὶ κατακληροῦται Σαοὺλ υἱὸς Κίς. Καὶ ἐζητεῖ αὐτὸν, καὶ οὐχ' εὐρίσκειτο.

22. Καὶ ἐπηρώτησε Σαμουὴλ ἔτι ἐν Κυρίῳ, εἰ ἔρχεται ὁ ἀνὴρ ἐνταῦθα; Καὶ εἶπε Κύριος· Ἰδοὺ αὐτὸς κειρῦπται ἐν τοῖς σκεύεσι.

23. Καὶ ἔδραμε καὶ λαμβάνει αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ κατέστησεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ, καὶ ὑψώθη ὑπὲρ πάντα τὸν λαὸν ὑπερωμίαν καὶ ἐπάνω.

24. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς πάντα τὸν λαόν· Εἰ ἐωράκατε ὃν ἐκλέλεκται ἐαυτῷ Κύριος, ὅτι οὐκ ἐστὶν ὁμοῖος αὐτῷ ἐν πᾶσιν ὑμῖν; Καὶ ἐγνώσαν πᾶς ὁ λαὸς, καὶ εἶπαν· Ζήτω ὁ βασιλεὺς.

25. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως, καὶ ἐγράψεν ἐν βιβλίῳ, καὶ ἔθηκεν ἐνώπιον Κυρίου. Καὶ ἐξαπέστειλε Σαμουὴλ πάντα τὸν λαόν, καὶ ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

26. Καὶ Σαοὺλ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Γαβὰ· καὶ ἐπορεύθησαν υἱοὶ δυνάμεων, ὧν ἤφατο Κύριος καρδίαν αὐτῶν, μετὰ Σαοὺλ.

27. Καὶ υἱοὶ λοιμοὶ εἶπαν· Τίς σώσει ἡμᾶς οὗτος; Καὶ ἠτίμασαν αὐτὸν, καὶ οὐκ ἤνεγκαν αὐτῷ ἔωρα.

tertius et viderunt : et ecce ipse in medio prophetarum. Et dixit populus unusquisque ad proximum suum : Quid est hoc quod evenit filio Cis? numquid et Saul in prophetis?

12. Et respondit quispiam eorum, et dixit : Et quis pater ejus? Et propter hoc factum est in parabolam, numquid et Saul in prophetis?

13. Et consummavit prophetans, et venit in collem.

14. Et dixit propinquus ejus ad eum et ad puerum ejus : Quo ivistis? Et dixerunt : Ad quærendas asinas, et vidi-mus quia non sunt, et intravimus ad Samuel.

15. Et dixit propinquus ad Saul : Annuntia nunc mihi quid dixit tibi Samuel?

16. Et dixit Saul ad propinquum suum : Annuntians annuntiavit mihi quia inventæ sunt asinæ : verbum autem regni non annuntiavit ei.

17. Et condixit Samuel universo populo ad Dominum in Massephath,

18. Et dixit ad filios Israel : Hæc dixit Dominus Deus Israël, dicens : Ego eduxi filios Israel ex Ægypto, et erui vos de manu Pharaonis regis Ægypti, et ex omnibus regnis tribulantibus vos.

19. Et vos hodie sprevestis Deum, qui ipse est salvator vester ex omnibus malis vestris et tribulationibus vestris, et dixistis : Nequaquam, sed quia regem constitues super nos. Et nunc state coram Domino secundum scepra vestra et secundum tribus vestras.

20. Et applicuit Samuel omnia scepra Israel, et sorte capitur sceptrum Benjamin :

21. et applicat sceptrum Benjamin in tribus, et sorte capitur tribus Mattari : et applicant tribum Mattari in viros, et sorte capitur Saul filius Cis. Et quærebat eum, et non inveniebatur.

22. Et interrogavit Samuel adhuc in Domino, si venit vir huc? Et dixit Dominus : Ecce ipse absconditus est in vasis.

23. Et cucurrit et sumit eum inde, et constituit in medio populi, et exaltatus est super omnem populum ab humero et supra.

24. Et dixit Samuel ad universum populum : Si vidistis quem elegit sibi Dominus, quia non est similis ei in omnibus vobis? Et cognoverunt universus populus, et dixerunt : Vivat rex!

25. Et dixit Samuel ad populum justificationem regis, et scripsit in libro, et posuit coram Domino. Et dimisit Samuel universum populum, et abiit unusquisque ad locum suum.

26. Et Saul abiit in domum suam in Gabaa : et iverunt filii virtutum, quorum tetigit Dominus corda eorum, cum Saul.

27. Et filii pestilentes dixerunt : Quis salvabit nos iste? Et contempserunt eum, et non attulerunt ei munera.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

CAPUT XI.

1. Καὶ ἐγενήθη ὡς μετὰ μῆνα, καὶ ἀνέβη Νάαξ δ

1. Et factum est quasi post mensem, et ascendit Naas

Ἀμμανίτης, καὶ παρεμβάλλει ἐπὶ Ἰαβὶς Γαλαὰδ. Καὶ εἶπαν πάντες οἱ ἄνδρες Ἰαβὶς πρὸς Νάας τὸν Ἀμμανίτην· Διὰ τοῦ ἡμῖν διαθήκη, καὶ δουλεύσομέν σοι.

2. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Νάας ὁ Ἀμμανίτης· Ἐν ταύτῃ διαθήσομαι διαθήκη ὑμῖν, ἐν τῇ ἐξορύξαι ὑμῶν πάντα ὀφθαλμὸν δεξιὸν, καὶ θήσομαι δνειδος ἐπὶ Ἰσραὴλ.

3. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Ἰαβὶς· Ἄνεξ ἡμῖν ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ἀποστελοῦμεν ἀγγέλους εἰς πᾶν ὄριον Ἰσραὴλ· ἐὰν μὴ ᾗ ὁ σῶζων ἡμᾶς, ἐξελευσόμεθα πρὸς ὑμᾶς.

4. Καὶ ἔρχονται οἱ ἀγγελοι εἰς Γαβαὰ πρὸς Σαούλ, καὶ λαλοῦσι τοὺς λόγους εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ· καὶ ᾄδον πᾶς ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν.

5. Καὶ ἰδοὺ Σαούλ ἤρχετο μετὰ τοπρωτῇ ἐξ ἀγροῦ, καὶ εἶπε Σαούλ· Τί ὅτι κλαίει ὁ λαός; Καὶ διηγούνται αὐτῷ τὰ ῥήματα τῶν ἀνδρῶν Ἰαβὶς.

6. Καὶ ἐφῆλτο πνεῦμα Κυρίου ἐπὶ Σαούλ ὡς ἤκουε τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἐθυμώθη ἐπ' αὐτοὺς ὀργῇ αὐτοῦ σφοδρά.

7. Καὶ ἔλαβε δύο βόας, καὶ ἐμέλισεν αὐτάς, καὶ ἀπέστειλεν εἰς πᾶν ὄριον Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ ἀγγέλων, λέγων· Ὅς οὐκ ἔστιν ἐκπορευόμενος ὀπίσω Σαούλ καὶ ὀπίσω Σαμουὴλ, κατὰ τὰδε ποιήσουσι τοῖς βουσί, αὐτοῦ. Καὶ ἐπῆλθεν ἔκστασις Κυρίου ἐπὶ τὸν λαὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐδόσαν ὡς ἀνήρ.

8. Καὶ ἐπισκέπτεται αὐτοὺς ἐν Βεζεκ ἐν Βαυῖ, πάντα ἄνδρα Ἰσραὴλ ἑξακοσίας χιλιάδας, καὶ ἄνδρας Ἰούδα ἑβδομήκοντα χιλιάδας,

9. καὶ εἶπε τοῖς ἀγγέλοις τοῖς ἐρχομένοις· Τὰδε ἔριτε τοῖς ἀνδράσιν Ἰαβὶς· Αὐρίον ὑμῖν ἡ σωτηρία διαθερμάναντος τοῦ ἡλίου. Καὶ ἦλθον οἱ ἀγγελοι εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαγγέλλουσι τοῖς ἀνδράσιν Ἰαβὶς, καὶ εὐφράνθησαν.

10. Καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες Ἰαβὶς πρὸς Νάας τὸν Ἀμμανίτην· Αὐρίον ἐξελευσόμεθα πρὸς ὑμᾶς, καὶ ποιήσετε ἡμῖν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον ὑμῶν.

11. Καὶ ἐγενήθη μετὰ τὴν αὐρίον, καὶ ἔθετο Σαούλ τὸν λαὸν εἰς τρεῖς ἀρχάς, καὶ εἰσπορεύονται μέσον τῆς παρεμβολῆς ἐν φυλακῇ τῇ ἐσθινῇ, καὶ ἐτυπτον τοὺς υἱοὺς Ἀμμων ἕως διεσπάρησαν, καὶ οὐχ ὑπελείφθησαν ἐν αὐτοῖς δύο κατὰ τὸ αὐτό.

12. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαμουὴλ· Τίς ὁ εἶπας ὅτι Σαούλ οὐ βασιλεύσει ἡμῶν; Παράδος τοὺς ἄνδρας, καὶ θανατώσομεν αὐτούς.

13. Καὶ εἶπε Σαούλ· Οὐκ ἀποθανεῖται οὐδεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ὅτι σήμερον ἐποίησε Κύριος σωτηρίαν ἐν Ἰσραὴλ.

14. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαὸν, λέγων· Πορευθῶμεν εἰς Γάλγαλα, καὶ ἐγκαθίσταμεν ἐκεῖ τὴν βασιλείαν.

15. Καὶ ἐπορεύθη πᾶς ὁ λαὸς εἰς Γάλγαλα, καὶ ἔρχετο Σαμουὴλ ἐκεῖ τὸν Σαούλ εἰς βασιλείαν ἐνώπιον Κυρίου ἐν Γαλααδ. Καὶ ἔθυσεν ἐκεῖ θυσίας καὶ εἰρηνικὰς ἐνώπιον Κυρίου. Καὶ εὐφράνθη Σαμουὴλ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ὥστε λίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς πάντα Ἰσραὴλ· Ἰδοὺ

Ammanites, et castrametatur super Jabis Galaad. Et dixerunt omnes viri Jabis ad Naas Ammanitem : Dispone nobis testamentum, et serviemus tibi.

2. Et dixit ad eos Naas Ammanites : In hac disponam testamentum vobis, in effodiendo vobis omnem oculum dextrum, et ponam opprobrium super Israel.

3. Et dicunt ei viri Jabis : Permite nobis septem dies, et mittemus nuntios in omnem terminum Israel : si non fuerit qui salvet nos, exhibimus ad vos.

4. Et veniunt nuntii in Gabaa ad Saul, et loquuntur verba in aures populi : et elevaverunt universus populus vocem suam, et ploraverunt.

5. Et ecce Saul veniebat post mane ex agro, et dixit Saul : Quid est quia plorat populus? Et narrant ei verba virorum Jabis.

6. Et insiliit spiritus Domini super Saul ut audivit verba haec, et indignatus est super eos ira sua valde.

7. Et sumpsit duas vaccas, et membratim divisit eas, et misit in omnem terminum Israel in manu nuntiorum, dicens : Qui non est egrediens post Saul et post Samuel, secundum haec facient bobus ejus. Et supervenit ecstasis Domini super populum Israel, et clamaverunt tamquam vir unus.

8. Et recenset eos in Bezek in Bama, omnem virum Israel sexcenta millia, et viros Juda septuaginta millia,

9. et dixit nuntiis qui venerant : Haec dicetis viris Jabis : Cras vobis salus cum incaluerit sol. Et venerunt nuntii in civitatem, et nuntiant viris Jabis, et letati sunt.

10. Et dixerunt viri Jabis ad Naas Ammanitem : Cras egrediemur ad vos, et facietis nobis quod bonum in conspectu vestro.

11. Et factum est post cras, et posuit Saul populum in tria principia, et ingrediuntur medium castrorum in custodia matutina, et percutiebant filios Ammon quousque incaluit dies. Et factum est et residui dispersi sunt, et non remanserunt in eis duo secundum idipsum.

12. Et dixit populus ad Samuel : Quis est qui dixit quia Saul non regnabit super nos? Trade viros, et mortificabimus eos.

13. Et dixit Saul : Non morietur ullus in die hac, quoniam hodie fecit Dominus salutem in Israel.

14. Et dixit Samuel ad populum, dicens : Eamus in Galgala, et innovemus ibi regnum.

15. Et ivit omnis populus in Galgala, et unxit Samuel ibi Saul in regem coram Domino in Galgalis. Et sacrificavit ibi sacrificia et pacificas coram Domino. Et letatus est Samuel et universas Israel quamplurimum.

CAPUT XII.

1. Et dixit Samuel ad universum Israel : Ecce audivi

ἔβασιλευσα φωνῆς ὑμῶν εἰς πάντα ὅσα εἶπατέ μοι, καὶ ἔβασιλευσα ἐφ' ὑμᾶς βασιλεύα,

2. καὶ νῦν ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς διαπορεύεται ἐνώπιον ὑμῶν· καὶ γὰρ γεγήρακα καὶ καθήσομαι, καὶ οἱ υἱοὶ μου ἔξου ἐν ὑμῖν. Καὶ ἰδοὺ διελθῆλυθα ἐνώπιον ὑμῶν ἐκ νεότητος καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

3. Ἰδοὺ ἐγὼ, ἀποκρίθητε κατ' ἐμοῦ ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἐνώπιον Χριστοῦ αὐτοῦ· μόνον τίνος εἴληφα ἢ ὄνον τίνος εἴληφα ἢ τίνα κατεδυνάστευσα ὑμῶν, ἢ τίνα ἐξέπτεσα, ἢ ἐκ χειρὸς τίνος εἴληφα ἐξίλασμα καὶ ὑπόδημα; Ἀποκρίθητε κατ' ἐμοῦ, καὶ ἀποδώσω ὑμῖν.

4. Καὶ εἶπαν πρὸς Σαμουὴλ· Οὐκ ἠδίκησας ἡμᾶς, καὶ οὐ κατεδυνάστευσας ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἔθλασας ἡμᾶς, καὶ οὐκ εἴληφας ἐκ χειρὸς οὐδενὸς οὐδέν.

5. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν· Μάρτυς Κύριος ἐν ὑμῖν, καὶ μάρτυς Χριστὸς αὐτοῦ σήμερον ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὅτι οὐχ εὐρήκατε ἐν χειρὶ μου οὐδέν. Καὶ εἶπαν· Μάρτυς.

6. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν, λέγων· Μάρτυς Κύριος ὁ ποιήσας τὸν Μωϋσῆν καὶ τὸν Ἀαρὼν, ὁ ἀναγαγὼν τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐξ Αἰγύπτου.

(*) 7. Καὶ νῦν κατάρστητε καὶ δικάσω ὑμᾶς ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἀπαγγελῶ ὑμῖν τὴν πᾶσαν δικαιοσύνην Κυρίου, ἃ ἐποίησεν ἐν ὑμῖν καὶ ἐν τοῖς πατράσιν ὑμῶν.

8. ὡς εἰσῆλθεν Ἰακώβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐταπείνωσεν αὐτοὺς Αἴγυπτος· καὶ ἐδόξσαν οἱ πατέρες ὑμῶν πρὸς Κύριον, καὶ ἀπέστειλε Κύριος τὸν Μωϋσῆν καὶ τὸν Ἀαρὼν, καὶ ἐξήγαγον τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ κατήκτισεν αὐτοὺς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.

9. Καὶ ἐπελάθοντο Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς εἰς χεῖρας Σισάρᾳ ἀρχιστρατήγου Ἰαβὶς βασιλέως Ἀσώρ, καὶ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων, καὶ εἰς χεῖρας βασιλέως Μωάβ, καὶ ἐπολέμησεν ἐν αὐτοῖς.

10. Καὶ ἐδόξαν πρὸς Κύριον, καὶ ἔλεγον· Ἠμάρτομεν, ὅτι ἐγκατελίπομεν τὸν Κύριον, καὶ ἐδουλεύσαμεν τοῖς Βααλὶμ καὶ τοῖς ἄθεοις· καὶ νῦν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ δουλεύσομεν σοι.

11. Καὶ ἀπέστειλε τὸν Ἰεροβάαλ, καὶ τὸν Βαράκ, καὶ τὸν Ἰερθάε, καὶ τὸν Σαμουὴλ, καὶ ἐξέλατο ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ἡμῶν τῶν κυκλόθεν, καὶ κατωκαίτε πεποιθότες.

12. Καὶ ἴδετε ὅτι Νάας βασιλεὺς υἱὸν Ἀμμων ἤλθεν ἐφ' ὑμᾶς, καὶ εἶπατε· Οὐχί, ἀλλ' ἢ ὅτι βασιλεὺς βασιλεύσει ἐφ' ἡμῶν. Καὶ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν βασιλεὺς ἡμῶν.

13. Καὶ νῦν ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ὃν ἐξελέξασθε, καὶ ἰδοὺ δέδωκε Κύριος ἐφ' ὑμᾶς βασιλεύα.

14. Ἐὰν φοβηθῆτε τὸν Κύριον, καὶ δουλεύσητε αὐτῷ, καὶ ἀκούσητε τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐρίσητε τῷ στόματι Κυρίου, καὶ ἦτε καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύων ἐφ' ὑμῶν ὅτις Κύριος πορευόμενος.

15. Ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς Κυρίου, καὶ ἐρίσητε τῷ στόματι Κυρίου, καὶ ἔσται χεὶρ Κυρίου ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὸν βασιλεῖα ὑμῶν.

vocem vestram in omnibus quaecumque dixistis mihi, et feci regnare super vos regem,

2. et nunc ecce rex graditur ante vos : et ego senex et sedebo, et filii mei ecce in vobis. Et ego ecce ambulavi coram vobis a juventute et usque ad diem hanc.

3. Ecce ego, respondete contra me coram Domino et coram Christo ejus : bovem cujus cepi aut asinum cujus cepi aut quem oppressi vestrum, aut quem expressi, aut de manu cujus cepi propitiationem et calceamentum ? Respondete contra me, et reddam vobis.

4. Et dixerunt ad Samuel : Non fecisti injuriam nobis, neque oppressisti nos, neque contrivisti nos, et non cepisti de manu cujusquam quicquam.

5. Et dixit Samuel ad populum : Testis Dominus in vobis et testis Christus ejus hodie in hac die, quia non invenistis in manu mea quicquam. Et dixerunt : Testis.

6. Et dixit Samuel ad populum, dicens : Testis Dominus qui fecit Moysem et Aaron, qui eduxit patres nostros ex Aegypto.

7. Et nunc stete et iudicabo vos coram Domino, et annuntiabo vobis omnem justitiam Domini, quae fecit in vobis et in patribus vestris :

8. postquam intravit Jacob et filii ejus in Aegyptum, et humiliavit eos Aegyptus : et clamaverunt patres nostri ad Dominum, et misit Dominus Moysen et Aaron, et eduxerunt patres vestros ex Aegypto, et habitare fecit eos in loco hoc.

9. Et obliti sunt Domini Dei sui, et vendidit eos in manus Sisarae magistri militiae Jabis regis Asor, et in manus alienigenarum, et in manus regis Moab, et pugnavit in eos.

10. Et clamaverunt ad Dominum, et dicebant : Peccavimus, quoniam dereliquimus Dominum, et servivimus Baalim et lucis : et nunc erue nos de manu inimicorum nostrorum, et serviemus tibi.

11. Et misit Jeroabaal, et Barac, et Jephthe, et Samuel, et eripuit nos de manu inimicorum nostrorum qui in circuitu, et habitastis confidentes.

12. Et vidistis quia Naas rex filiorum Ammon venit super vos, et dixistis : Nequaquam, sed quia rex regnabit super nos. Et Dominus Deus noster rex noster.

13. Et nunc ecce rex quem elegistis, et ecce dedit Dominus super vos regem.

14. Si timueritis Dominum, et servieritis ei, et audieritis vocem ejus, et non repugnaveritis ori Domini, et eritis et vos et rex regnans super vos post Dominum ambulantes.

15. Si autem non audieritis vocem Domini, et repugnaveritis ori Domini, et erit manus Domini super vos et super regem vestrum.

(*) 7. Καὶ νῦν κατάρστητε, ἵνα διακριθῇ πρὸς ὑμᾶς ἐμπροσθεν Κυρίου περὶ πασῶν ἐλεημοσυνῶν Κυρίου, ὧν ἐποίησε. (Symm).

7. Nunc ergo stete, ut iudicio contendam adversum vos coram Domino de omnibus misericordiis Domini, quas fecit.

16. Καὶ νῦν κατὰσθητε, καὶ ἴδετε τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο, ὃ ὁ Κύριος ποιήσει ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν.

17. Οὐχὶ θερισμός πυρῶν σήμερον; Ἐπικαλέσομαι Κύριον, καὶ δώσει φωνὰς καὶ ὑετὸν, καὶ γνώτε καὶ ἴδετε ὅτι ἡ κακία ὑμῶν μεγάλη ἦν ἐποίησατε ἐνώπιον Κυρίου, αἰτήσαντες ἑαυτοῖς βασιλέα.

18. Καὶ ἐπεκαλέσατο Σαμουὴλ τὸν Κύριον, καὶ ἔδωκε Κύριος φωνὰς καὶ ὑετὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ ἐφοβήθησαν πᾶς ὁ λαὸς τὸν Κύριον σφόδρα καὶ τὸν Σαμουὴλ.

19. Καὶ εἶπαν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Σαμουὴλ· Πρόσευξαι ὑπὲρ τῶν δούλων σου πρὸς Κύριον Θεόν σου, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν, ὅτι προστεθείκαμεν πρὸς πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν κακίαν, αἰτήσαντες ἑαυτοῖς βασιλέα.

20. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν· Μὴ φοβεῖσθε, ὑμεῖς πεποιθήκατε τὴν πᾶσαν κακίαν ταύτην, πλην μὴ ἐκκλίνετε ἀπὸ ὅπισθεν Κυρίου, καὶ δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν.

21. Καὶ μὴ παραβῆτε ὀπίσω τῶν μνηθὲν ὄντων, οἳ οὐ περνοῦσιν οὐθέν, καὶ οἳ οὐκ ἐξελϋνται, ὅτι οὐθέν εἰσιν.

22. Ὅτι οὐκ ἀπώσεται Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ μέγα, ὅτι ἐπιεικῶς Κύριος προσελάβετο ὑμᾶς ἑαυτῷ εἰς λαόν.

23. Καὶ ἐμοὶ μὴδαμῶς τοῦ ἁμαρτεῖν τῷ Κυρίῳ, ἀνιέναι τοῦ προσεύχεσθαι περὶ ὑμῶν· καὶ δουλεύσω τῷ Κυρίῳ, καὶ δεῖξω ὑμῖν τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν καὶ τὴν εὐθεῖαν.

24. Πλὴν φοβεῖσθε τὸν Κύριον, καὶ δουλεύσατε αὐτῷ ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν, ὅτι ἴδετε ἃ ἐμεγάλυνε μεθ' ὑμῶν.

25. Καὶ ἐὰν κακία κακοποιήσῃτε, καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὑμῶν προστεθήσεσθε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

2. Καὶ ἐκλέγεται ἑαυτῷ Σαοὺλ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκ τῶν ἀνδρῶν Ἰσραὴλ· καὶ ἦσαν μετὰ Σαοὺλ δισχιλιοὶ οἱ ἐν Μαχμάς, καὶ ἐν τῷ ὄρει Βαιθήλ, καὶ χιλιοὶ ἦσαν μετὰ Ἰωνάθαν ἐν Γαβὰ τοῦ Βενιαμίν· καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἐξαπέστειλεν ἕκαστον εἰς τὸ στήνωμα αὐτοῦ.

3. Καὶ ἐπάταξεν Ἰωνάθαν τὸν Νασιβ τὸν ἀλλόφυλον τὸν ἐν τῷ βουνῷ· καὶ ἀκούουσιν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ Σαοὺλ σάλπιγγι σαλπίζει εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, λέγων· Ἡθετήκασιν οἱ δοῦλοι.

4. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἤκουσε λεγόντων· Πέπαικε Σαοὺλ τὸν Νασιβ τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἡσχύνθησαν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὀπίσω Σαοὺλ ἐν Γαλααζις.

5. Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνάγονται εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀναβαίνουν ἐπὶ Ἰσραὴλ τριάκοντα χιλιάδες ἀρμάτων, καὶ ἑξ ἑκατὸν ἵππων, καὶ λαὸς ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν τῷ πλῆθει· καὶ ἀναβαίνουν καὶ παρεμβάλλουσιν ἐν Μαχμάς ἐξ ἐναντίας Βαιθωρὼν κατὰ νότον.

6. Καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἶδεν ὅτι στενὴς αὐτῷ μὴ

16. Et nunc state, et videte verbum magnum hoc, quod Dominus faciet in oculis vestris.

17. Nonne messis frumentorum hodie? Invocabo Dominum, et dabit voces et pluviam, et cognoscite et videte quia maleficium vestrum est magnum quod fecistis in conspectu Domini, petentes vobis ipsis regem.

18. Et invocavit Samuel Dominum, et dedit Dominus voces et pluviam in die illa: et timuerunt omnis populus Dominum valde et Samuel.

19. Et dixerunt omnis populus ad Samuel: Ora pro servis tuis ad Dominum Deum tuum, et non moriamur, quoniam addidimus ad omnia peccata nostra maleficium, petentes nobis ipsis regem.

20. Et dixit Samuel ad populum: Ne timeatis, vos fecistis omne maleficium hoc, verumtamen ne declinetis a post Dominum, et servite Domino in toto corde vestro.

21. Et non transgrediamini post eos qui nihil sunt, qui non perficient quicquam, et qui non eruent, quia nihil sunt.

22. Quoniam non abjiciet Dominus populum suum propter nomen suum magnum, quoniam admodum Dominus suscepit vos sibi in populum.

23. Et mihi nequaquam ut peccem Domino, omitiendo orare pro vobis: et serviam Domino, et ostendam vobis viam bonam et rectam.

24. Tantummodo timeate Dominum, et servite ei in veritate et in toto corde vestro, quoniam videtis quae magnificavit vobiscum.

25. Et si maleficio malefeceritis, et vos et rex vester apponemini.

CAPUT XIII.

2. Et eligit sibi Saul tria millia virorum ex viris Israel: et fuerant cum Saul bis mille qui in Machmas, et in monte Bethel, et mille fuerunt cum Jonathan in Gabaa Benjamin: et residuum populi dimisit unumquemque in tabernaculum suum.

3. Et percussit Jonathan Nasib alienigenam qui in colle: et audiunt alienigenae, et Saul tuba clangit in omnem terram, dicens: Spreverunt servi.

4. Et omnis Israel audivit dicentes: Percussit Saul Nasib alienigenam, et puduit Israel in alienigenas. Et ascenderunt filii Israel post Saul in Galgala.

5. Et alienigenae congregantur in praelium super Israel, et ascendunt super Israel triginta millia currum, et sex millia equitum, et populus tamquam arena quae juxta mare multitudine: et ascendunt et castrametantur in Machmas ex adverso Bethoron contra austrum.

6. Et vir Israel vidit quia anguste sibi ne ipse accedat,

(*) 1. Υἱὸς ἐνιαυτοῦ (Al. τριάκοντα ἐτῶν) Σαοὺλ ἐν τῷ βασιλευν αὐτὸν, καὶ δύο ἐτὴ ἐδασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ. (Compl.)

1. Filius unius anni (Al. triginta annorum) erat Saul, cum regnaret, et duobus annis regnavit in Israel.

προάγειν αὐτὸν, καὶ ἐκρύβη ὁ λαὸς ἐν τοῖς σπηλαίοις, καὶ ἐν ταῖς μάνδραις, καὶ ἐν ταῖς πέτραις, καὶ ἐν τοῖς ὕδροις, καὶ ἐν τοῖς λάκκοις.

7. Καὶ οἱ διαβαίνοντες διέβησαν τὸν Ἰορδάνην εἰς γῆν Γαδ καὶ Γαλαάδ. Καὶ Σαουλ ἔτι ἦν ἐν Γαλααίᾳ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐξέστη ὅπισω αὐτοῦ.

8. Καὶ διέλιπεν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ μαρτυρίῳ ὡς εἶπε Σαμουὴλ, καὶ οὐ παρεγένετο Σαμουὴλ εἰς Γαλαα, καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ.

9. Καὶ εἶπε Σαουλ· Προσαγάγετε ὅπως ποιήσω δολοφονίας καὶ εἰρηνικάς· καὶ ἀνήνεγκε τὴν δολοφονίαν.

10. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσεν ἀναφέρων τὴν δολοφονίαν, καὶ Σαμουὴλ παραγίνεται. Καὶ ἐξῆλθε Σαουλ εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ εὐλογῆσαι αὐτόν.

11. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ· Τί πεποίηκας; Καὶ εἶπε Σαουλ· Ὅτι εἶδον ὡς διεσπάρη ὁ λαὸς ἀπ' ἐμοῦ, καὶ σὺ οὐ παρεγένου ὡς διετάξω ἐν τῷ μαρτυρίῳ τῶν ἡμερῶν, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν εἰς Μαχμάς,

12. καὶ εἶπα· Νῦν καταθίσονται οἱ ἀλλόφυλοι πρὸς μὲ εἰς Γαλαα, καὶ τὸ πρὸςώπου τοῦ Κυρίου οὐκ ἐδεῖθην, καὶ ἐνεκρατευσάμην καὶ ἀνήνεγκα τὴν δολοφονίαν.

13. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαουλ· Μεταταίωταί σοι, ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολήν μου ἣν ἐνετείλατό σοι Κύριος, ὡς νῦν ἠτοίμασε Κύριος τὴν βασιλείαν σου ἐπὶ Ἰσραὴλ ἕως αἰῶνος.

14. Καὶ νῦν ἡ βασιλεία σου οὐ στήσεται σοι, καὶ ζητήσει Κύριος ἐαυτῷ ἄνθρωπον κατὰ τὴν καρδίαν αὐτοῦ· καὶ ἐντελείται Κύριος αὐτῷ εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἐφύλαξας ὅσα ἐνετείλατό σοι Κύριος.

15. Καὶ ἀνέστη Σαμουὴλ, καὶ ἀπῆλθεν ἐκ Γαλαα· καὶ τὸ κατέλειμμα τοῦ λαοῦ ἀνέβη ὅπισω Σαουλ εἰς ἀπάντησιν ὅπισω τοῦ λαοῦ τοῦ πολεμιστοῦ. Αὐτῶν παραγενομένων ἐκ Γαλαα εἰς Γαβαά Βενιαμίν, καὶ ἐπισκέφατο Σαουλ τὸν λαὸν τὸν εὐρεθέντα μετ' αὐτοῦ ὡς ἑξακιστὺς ἄνδρας.

16. Καὶ Σαουλ καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς αὐτοῦ καὶ ὁ λαὸς οἱ εὐρεθέντες μετ' αὐτῶν ἐκάθισαν ἐν Γαβαά Βενιαμίν καὶ ἔβλαιον, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παρεμβεβλήκεισαν ἐν Μαχμάς.

17. Καὶ ἐξῆλθε διαφθείρων ἐξ ἀγροῦ ἀλλοφύλων τρισὶν ἄρχαίς· ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα δὸδὸν Γοφερὰ ἐπὶ γῆν Σωγὰλ,

18. καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα δὸδὸν Βαιθωρὸν, καὶ ἡ ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα δὸδὸν Γαβαά τὴν εἰκνύουσαν ἐπὶ Γαὶ τὴν Σαβίμ.

19. Καὶ τέκτονιν σιδήρου οὐχ εὕρισκετο ἐν πάσῃ γῇ Ἰσραὴλ, ὅτι εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι, μὴ ποιήσωσιν οἱ Ἑβραῖοι ῥομφαία καὶ δόρυ.

20. Καὶ κατέβαινον πᾶς Ἰσραὴλ εἰς γῆν ἀλλοφύλων, χαλκεῖν ἕκαστος τὸ θερίστρον αὐτοῦ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὴν ἀξίνην αὐτοῦ καὶ τὸ δρέπανον αὐτοῦ.

21. Καὶ ἦν ὁ τρυγητὸς ἔτοιμος τοῦ θερίζειν· τὰ δὲ σκεύη ἦν τρεῖς σίχλοι εἰς τὸν ὀδόντα, καὶ τῇ ἀξίνῃ καὶ τῷ δρεπάνῳ ὑπόστασις ἦν ἡ αὐτή.

22. Καὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πολέμου Μαχμάς, καὶ οὐχ' εὐρέθη ῥομφαία καὶ δόρυ ἐν χειρὶ πάν-

et occultavit se populus in speluncis, et in abditiis, et in petris, et in foveis, et in cisternis.

7. Et transitores transierunt Jordanem in terram Gad et Galaad. Et Saul adhuc erat in Galgalis, et universus populus expavit post eum.

8. Et distulit septem dies testimonio, sicut dixerat Samuel, et non adveniebat Samuel in Galgala, et dispersus est populus ejus ab eo.

9. Et dixit Saul : Adducite ut faciam holocaustosim et pacificas : et obtulit holocaustosim.

10. Et factum est, ut consummavit offerens holocaustosim, et Samuel advenit. Et exiit Saul in occursum ei ad benedicendum eum.

11. Et dixit Samuel : Quid fecisti ? Et dixit Saul : Quoniam vidi quia dispersus erat populus a me, et tu non adveniebas sicut constitueras in testimonio dierum, et alienigenae congregati erant in Machmas,

12. et dixi : Nunc descendent alienigenae ad me in Galgala, et faciem Domini non sum deprecatus, et vim feci et obtuli holocaustosim.

13. Et dixit Samuel ad Saul : Stulte actum est tibi, quoniam non custodisti mandatum meum quod mandavit tibi Dominus, quia nunc preparaverat Dominus regnum tuum super Israel usque in saeculum.

14. Et nunc regnum tuum non stabit tibi, et quaeret sibi Dominus hominem secundum cor suum : et mandabit Dominus sibi in principem super populum suum, quoniam non custodisti quaecumque mandavit tibi Dominus.

15. Et surrexit Samuel, et abiit de Galgalis : et residuum populi ascendit post Saul in occursum post populum bellatorem. Ipsi advenientibus e Galgalis in Gabaa Benjamin, et recensuit Saul populum qui inventus erat cum eo circiter sexcentos viros.

16. Et Saul et Jonathan filius ejus et populus qui inventi sunt cum eis sederunt in Gabaa Benjamin et plorabant, et alienigenae castrametati erant in Machmas.

17. Et egressus est vastator ex agro alienigenarum tribus principibus : principium unum spectans viam Gophera ad terram Sogal,

18. et principium unum spectans viam Bethoron, et principium unum spectans viam Gabae vergentem ad Gae Sabim.

19. Et faber ferri non inveniebatur in universa terra Israel, quoniam dixerunt alienigenae, ne faciant Hebraei gladium et lanceam.

20. Et descendebant universus Israel ad terram alienigenarum, fabricari unusquisque messorium suum et vas suum, et unusquisque securim suam et falcem suam.

21. Et erat vindemia parata ad metendum : vasa autem erant tres sicli in dentem, et securi et falci substantia erat eadem.

22. Et factum est in diebus praelii Machmas, et non est inventus gladius et lancea in manu universi populi qui cum

τὸς τοῦ λαοῦ τοῦ μετὰ Σαούλ καὶ μετὰ Ἰωνάθαν. Καὶ εὗρέθη τῷ Σαούλ καὶ τῷ Ἰωνάθαν υἱὸς αὐτοῦ.

23. Καὶ ἐξῆλθεν ἐξ ὑποστάσεως τῶν ἀλλοφύλων τὴν ἐν τῷ περὶαν Μαχμάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ γίνεται ἡ ἡμέρα, καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν υἱὸς Σαούλ τῷ παιδαρίῳ τῷ αἶρωντι τὰ σκεύη αὐτοῦ· Δεῦρο, καὶ διαβῶμεν εἰς Μεσσάβ τῶν ἀλλοφύλων τὴν ἐν τῷ περὶαν ἐκείνῳ. Καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλε.

2. Καὶ Σαούλ ἐκάθητο ἐπ' ἄκρου τοῦ βουνοῦ, ὑπὸ τὴν ῥοάν τὴν ἐν Μαγδών, καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ὡς ἑξακόσιοι ἄνδρες.

3. Καὶ Ἀχιά υἱὸς Ἀχιτὼβ ἀδελφοῦ Ἰωγαβὴδ υἱοῦ Φινεὰς υἱοῦ Ἥλι ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ ἐν Σηλώμ αἶρων Ἐφρούδ. Καὶ ὁ λαὸς οὐκ ᾔδει ὅτι πετόρευται Ἰωνάθαν.

4. Καὶ ἀναμείσων τῆς διαδόσεως οὐ ἐζήτηε Ἰωνάθαν διαβῆναι εἰς τὴν ὑπόστασιν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ὁδοὺς πέτρας ἐκ τούτου, καὶ ὁδοὺς πέτρας ἐκ τούτου· ὄνομα τῶ ἐνὶ Βασίς, καὶ ὄνομα τῷ ἄλλῳ Σεννά.

5. Ἡ ὁδὸς ἡ μία ἀπὸ βορρᾶ ἐρχομένου Μαχμάς, καὶ ἡ ὁδὸς ἡ ἄλλη ἀπὸ νότου ἐρχομένου Γαβαέ.

6. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς τὸ παιδάριον τὸ αἶρων τὰ σκεύη αὐτοῦ· Δεῦρο, διαβῶμεν εἰς Μεσσάβ τῶν ἀπεριτμητῶν τούτων, εἴτι ποιήσαι Κύριος ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἔστι τῷ Κυρίῳ συνερχόμενον σώζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις.

7. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ αἶρων τὰ σκεύη αὐτοῦ· Ποιεῖ πᾶν ὃ ἐὰν ἡ καρδία σου ἐκκλίνη, ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ σοῦ, ὡς ἡ καρδία σου καρδία μου.

8. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν· Ἰδοὺ ἡμεῖς διαβαίνομεν πρὸς τοὺς ἄνδρας, καὶ κατακυλισθώμεθα πρὸς αὐτούς.

9. Ἐὰν τάδε εἴπωσι πρὸς ἡμᾶς· Ἀπόστητε ἐκεῖ ἕως ἂν ἀπαγγελωμεν ὑμῖν, καὶ στησώμεθα ἐφ' ἑαυτοῖς καὶ οὐ μὴ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτούς.

10. Ἐὰν τάδε εἴπωσι πρὸς ἡμᾶς· Ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἀναβησώμεθα, ὅτι παραδέδωκεν αὐτοὺς Κύριος εἰς χεῖρας ἡμῶν. Τοῦτο ἡμῖν τὸ σημεῖον.

11. Καὶ εἰσῆλθον ἀμφοτέροι εἰς Μεσσάβ τῶν ἀλλοφύλων· καὶ λέγουσιν οἱ ἀλλοφύλοι· Ἰδοὺ Ἑβραῖοι ἐκπορεύονται ἐκ τῶν τριγλῶν αὐτῶν, οὐ ἐκρύβησαν ἐκεῖ.

12. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἄνδρες Μεσσάβ πρὸς Ἰωνάθαν καὶ πρὸς τὸν αἶρωντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ λέγουσιν· Ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς, καὶ γνωριῶμεν ὑμῖν ῥῆμα. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς τὸν αἶρωντα τὰ σκεύη αὐτοῦ· Ἀνάβηθι ὀπίσω μου, ὅτι παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος εἰς χεῖρας Ἰσραὴλ.

13. Καὶ ἀνέβη Ἰωνάθαν ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ὁ αἶρων τὰ σκεύη αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐπέβλεψαν κατὰ πρόσωπον Ἰωνάθαν, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς. Καὶ ὁ αἶρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπεδίδου ὀπίσω αὐτοῦ.

14. Καὶ ἐγενήθη ἡ πληγὴ ἡ πρώτη ἣν ἐπάταξεν Ἰωνάθαν καὶ ὁ αἶρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὡς εἴκοσιν ἄνδρες ἐν βολίσι καὶ ἐν πετροβολοῖς καὶ ἐν κόχλασι τοῦ πεδίου.

15. Καὶ ἐγενήθη ἑστασίς ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ ἐν ἀγρῷ· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐν Μεσσάβ, καὶ οἱ διαφθείρον-

Saul et cum Jonathan. Et inventus est Sauli et Jonathan filio ejus.

23. Et exiit de statione alienigenarum trans Machmas.

CAPUT XIV.

1. Et fit dies, et dixit Jonathan filius Saul puero portanti vasa ipsius : Veni, et transeamus ad Messab alienigenarum quae trans locum illum. Et patri suo non annuntiavit.

2. Et Saul sedebat super summitatem collis, sub malo granato quod in Magdon, et erant cum eo quasi sexcenti viri.

3. Et Achia filius Achitob fratris Jochabed filii Phimeas filii Heli sacerdos Dei in Selom portans Ephud. Et populus non sciebat quia ivit Jonathan.

4. Et inter transitum ubi querebat Jonathan transire ad stationem alienigenarum, et dens petrae hinc, et dens petrae hinc : nomen uni Bases, et nomen alteri Senna.

5. Via una ab aquilone venienti Machmas, et via altera ab austro venienti Gabae.

6. Et dixit Jonathan ad puerum portantem vasa ipsius : Veni, transeamus ad Messab incircumcisorum horum, si quid faciat Dominus nobis, quoniam non est Domino restrictum salvare in multis vel in paucis.

7. Et dixit ei ille qui portabat vasa ejus : Fac omne quodcumque cor tuum inclinaverit, ecce ego tecum, sicut cor tuum cor meum.

8. Et dixit Jonathan : Ecce nos transimus ad viros, et devolvemur ad eos.

9. Si haec dixerint ad nos : Recedite illuc donec ananiciemus vobis, et stabimus super nos ipsos et non ascendemus ad eos.

10. Si autem dixerint ad nos : Ascendite ad nos, et ascendemus, quoniam tradidit eos Dominus in manus nostras. Hoc nobis signum.

11. Et intrarunt utrique in Messab alienigenarum : et dicunt alienigenae : Ecce Hebraei egrediuntur e cavernis suis, ubi absconditi erant illic.

12. Et responderunt viri Messab ad Jonathan et ad eum qui portabat vasa ejus, et dicunt : Ascendite ad nos, si notum faciemus vobis verbum. Et dixit Jonathan ad portantem vasa ipsius : Ascende post me, quoniam tradidit eos Dominus in manus Israel.

13. Et ascendit Jonathan super manus suas et super pedes suos, et portans vasa ejus cum eo : et inspexerunt ad faciem Jonathan, et percussit eos. Et portans vasa ejus procedebat post eum.

14. Et fuit plaga prima quam percussit Jonathan et portans vasa ejus, circiter viginti viri in jaculis et lapidum jactu et silicibus campi.

15. Et factus est pavor in castris et in agro : et universus populus qui in Messab, et qui vastabant obstupuerunt,

τες ἐξέστησαν, καὶ αὐτοὶ οὐκ ἤθελον ποιεῖν. Καὶ ἐθάμ-
νησεν ἡ γῆ, καὶ ἐγενήθη ἐκστασις παρὰ Κυρίου.

16. Καὶ εἶδον οἱ σκοποὶ τοῦ Σαουλ ἐν Γαβαὰ Βεν-
ιαμῖν, καὶ ἰδοὺ ἡ παρεμβολὴ τεταραγμένη ἐνθεν καὶ
ἐνθεν.

17. Καὶ εἶπε Σαουλ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ· Ἐπι-
σκέψασθε δὴ, καὶ ἴδετε τίς πεπορεύεται ἐξ ὑμῶν. Καὶ
ἐπισκέψαντο, καὶ ἰδοὺ οὐχ' εὗρίσκετο Ἰωνάθαν καὶ ὁ
αἵρων τὰ σκεύη αὐτοῦ.

18. Καὶ εἶπε Σαουλ τῷ Ἀχιὰ· Προσάγαγε τὸ Ἐφούδ,
ὅτι αὐτὸς ἦρε τὸ Ἐφούδ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον
Ἰσραὴλ.

19. Καὶ ἐγενήθη, ὡς λαλεῖ Σαουλ πρὸς τὸν ἱερέα,
καὶ ὁ ἦχος ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύετο
πορευόμενος καὶ ἐπλήθυνε. Καὶ εἶπε Σαουλ πρὸς τὸν
ἱερέα· Συνάγαγε τὰς χεῖράς σου.

20. Καὶ ἀνέβη Σαουλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ,
καὶ ἔρχονται ἕως τοῦ πολέμου· καὶ ἰδοὺ ἐγένετο ῥομφαία
ἀνδρὸς ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ, σύγγυσις μεγάλης σφόδρα.

21. Καὶ οἱ δοῦλοι οἱ ὄντες ἐχθρὸς καὶ τρίτην ἡμέραν
μετὰ τῶν ἀλλοφύλων, οἱ ἀναβάντες εἰς τὴν παρεμβο-
λὴν, ἐπιστράφησαν καὶ αὐτοὶ εἶναι μετὰ Ἰσραὴλ τῶν
μετὰ Σαουλ καὶ Ἰωνάθαν.

22. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ οἱ κρυπτόμενοι ἐν τῷ ὄρει
Ἐφραίμ, καὶ ἤκουσαν ὅτι πεφεύγασιν οἱ ἀλλόφυλοι·
καὶ συνάπτουσι καὶ αὐτοὶ ὀπίσω αὐτῶν εἰς πόλεμον.
Καὶ ἔσωσε Κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὸν Ἰσραὴλ· καὶ
ὁ πόλεμος διήλθε τὴν Βαμώθ· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἦν μετὰ
Σαουλ, ὡς δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν.

23. Καὶ ἦν ὁ πόλεμος διεσπαρμένος εἰς ὅλην πόλιν
ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ.

24. Καὶ Σαουλ ἠγνόησεν ἀγνοίαν μεγάλην ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἀρᾶται τῷ λαῷ, λέγων· Ἐπικατά-
ρατος ὁ ἄνθρωπος ὅς φάγεται ἄρτον ἕως ἑσπέρας, καὶ ἐκ-
δικήσω τὸν ἐχθρόν μου. Καὶ οὐκ ἐγέυσατο πᾶς ὁ λαὸς
ἄρτου· καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἡρίστα.

25. Καὶ Ἰαὰλ ὄρυμὸς ἦν μελισσῶνος κατὰ πρόσω-
πον τοῦ ἀγροῦ.

26. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸν μελισσῶνα, καὶ ἰδοὺ
ἐπορεύετο λαλῶν, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ἐπιστρέφων τὴν χεῖρα
αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, ὅτι ἐφοδῆθη ὁ λαὸς τὸν
ὄραον Κυρίου.

27. Καὶ Ἰωνάθαν οὐκ ἀκηχρεῖ ἐν τῷ ὀρκίζειν τὸν
πατέρα αὐτοῦ τὸν λαόν· καὶ ἐξέτεινε τὸ ἄκρον τοῦ
σκήπτρου αὐτοῦ τοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔβαψεν αὐτὸ
εἰς τὸ κηρίον τοῦ μέλιτος· καὶ ἐπέστρεψε τὴν χεῖρα αὐ-
τοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀνέβλεψαν οἱ ὀφθαλμοὶ
αὐτοῦ.

28. Καὶ ἀπεκρίθη εἰς ἐκ τοῦ λαοῦ, καὶ εἶπεν· Ὁρκί-
σας ὥρκισε τὸν λαόν ὁ πατήρ σου, λέγων· Ἐπικατά-
ρατος ὁ ἄνθρωπος ὅς φάγεται ἄρτον σήμερον. Καὶ ἐξε-
λύθη ὁ λαός.

29. Καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν, καὶ εἶπεν· Ἀπῆλλαχεν ὁ
πατήρ μου τὴν γῆν. Ἴδε, διότι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου
ὅτι ἐγευσάμην βραχύ τι τοῦ μέλιτος τούτου,

30. ἄλλ' ὅτι ἔφαγεν ἔσθων σήμερον ὁ λαὸς τῶν σκύ-
λων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὧν εὗρεν, ὅτι νῦν ἂν μελίζων ἦν
ἡ πληγὴ ἡ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις.

31. Καὶ ἐπάταξεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τῶν ἄλλο-
φύλων ἐν Μυχμαῖς· καὶ ἐκοπίασεν ὁ λαὸς σφόδρα.

et ipsi nolebant facere. Et obstupuit terra, et factus est
pavor a Domino.

16. Et viderunt speculatores Saulis in Gabaa Benjamin,
et ecce castra perturbata hinc et hinc.

17. Et dixit Saul populo qui cum ipso : Recognoscite
nunc, et videte quis ivit ex vobis. Et recognoverunt, et
ecce non inveniebatur Jonathan et portans vasa ejus.

18. Et dixit Saul ad Achia : Applica Ephud, quoniam
ipse tulit Ephud in die illa coram Israel.

19. Et factum est, ut loquitur Saul ad sacerdotem, et
sonus in castris alienigenarum pergebat pergens et multi-
plicabatur. Et dixit Saul ad sacerdotem : Collige manus
tuas.

20. Et ascendit Saul et omnis populus qui cum eo, et
veniunt usque in praelium : et ecce factus est gladius viri
super proximum suum, confusio magna valde.

21. Et servi qui erant heri et nudistertius cum alienige-
nis, qui ascenderant in castra, reverterunt et ipsi esse cum
Israel iis qui cum Saul et Jonathan.

22. Et omnis Israel qui se absconderant in monte
Ephraim, et audierunt quia fugerunt alienigenæ : et adha-
rent etiam ipsi post eos in praelium. Et salvavit Dominus
in die illa Israel : et praelium transiit ipsam Bamoth : et
omnis populus erat cum Saul, circiter decem millia virorum.

23. Et erat praelium dispersum in totam civitatem in
monte Ephraim.

24. Et Saul ignoravit ignorantiam magnam in die illa,
et maledicto obstringit populum, dicens : Maledictus
homo qui comedet panem usque ad vespem, et ulciscar
inimicum meum. Et non gustavit omnis populus panem :
et universa terra prandedat.

25. Et Jaal sylvæ erat apiarii ad faciem agri.

26. Et intravit populus in apiarium, et ecce ibat dicens,
et ecce non fuit convertens manum suam ad os suum, quo-
niam timuit populus juramentum Domini.

27. Et Jonathan non audierat cum adjuraret pater ejus
populum : et extendit summitatem sceptri sui quod in manu
sua, et tinxit illam in favo mellis, et convertit manum suam
ad os suum, et suspexerunt oculi ejus.

28. Et respondit unus de populo, et dixit : Adjurans
adjuravit populum pater tuus, dicens : Maledictus homo
qui comedet panem hodie. Et defecit populus.

29. Et cognovit Jonathan, et dixit : Perturbavit pater
meus terram. Vide, quia viderunt oculi mei quoniam
gustavi breve quid de melle hoc,

30. utinam comedisset comedens hodie populus de spoliis
inimicorum suorum quæ invenit, quoniam nunc major
fuisset plaga in alienigenis.

31. Et percussit in die illa de alienigenis in Machmas : et
laboravit populus valde.

32. Καὶ ἐκλήθη ὁ λαὸς εἰς τὰ σκύλα, καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς ποίμνια, καὶ βουκόλια, καὶ τέκνα βοῶν, καὶ ἔσφαζεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἤσθιον ὁ λαὸς σὺν τῷ αἵματι.

33. Καὶ ἀπήγγελλεν Σαούλ, λέγοντας· Ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς τοῦ Κυρίου, φαγὼν σὺν τῷ αἵματι. Καὶ εἶπε Σαούλ· Ἐκ Γεθθαίμ κυλίσατέ μοι λίθον ἐνταῦθα μέγαν.

34. Καὶ εἶπε Σαούλ· Διασπάρητε ἐν τῷ λαῷ, καὶ εἶπατε αὐτοῖς προσάγαγεῖν ἐνταῦθα ἕκαστος τὸν μόσχον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸ πρόβατον αὐτοῦ· καὶ σφαζέτω ἐπὶ τούτου, καὶ οὐ μὴ ἁμάρτητε τῷ Κυρίῳ τοῦ ἐσθίειν σὺν τῷ αἵματι. Καὶ προσῆγεν ὁ λαὸς ἕκαστος τὸ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσφαζον ἐκεῖ.

35. Καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ Σαούλ θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ· τοῦτο ἤρξατο Σαούλ οἰκοδομῆσαι θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ.

36. Καὶ εἶπε Σαούλ· Καταβῶμεν ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων τὴν νύκτα, καὶ διαρπάσωμεν ἐν αὐτοῖς ἕως διαφύσης ἡμέρα, καὶ μὴ ὑπολείπωμεν ἐν αὐτοῖς ἄνδρα. Καὶ εἶπαν· Πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου ποιεῖ. Καὶ εἶπεν ὁ ἱερεὺς· Προσέλθωμεν ἐνταῦθα πρὸς τὸν Θεόν.

37. Καὶ ἐπηρώτησε Σαούλ τὸν Θεόν, εἰ καταβῶ ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων, εἰ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς χεῖρας Ἰσραὴλ; Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

38. Καὶ εἶπε Σαούλ· Προσγάγετε ἐνταῦθα πάσας τὰς γωνίας τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ γνῶτε καὶ ἴδετε ἐν τίνι γέγονεν ἡ ἁμαρτία αὕτη σήμερον.

39. Ὅτι, ὅτι Κύριος ὁ σῶσας τὸν Ἰσραὴλ, ὅτι ἐὰν ἀποκριθῇ κατὰ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ μου, θανάτῳ ἀποθάνειται. Καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀποκρινόμενος ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ.

40. Καὶ εἶπε παντὶ ἀνδρὶ Ἰσραὴλ· Ὑμεῖς ἔσεσθε εἰς δουλείαν, καὶ ἐγὼ καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱός μου ἐσόμεθα εἰς δουλείαν. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαούλ· Τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου ποιεῖ.

41. Καὶ εἶπε Σαούλ· Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, τί ὅτι οὐκ ἀπεκρίθης τῷ δούλῳ σου σήμερον; Εἰ ἐν ἐμοὶ ἢ ἐν Ἰωνάθαν τῷ υἱῷ μου ἡ ἀδικία; Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, δὸς δῆλους. Καὶ ἐὰν τάδε εἶπη, δὸς δὴ τῷ λαῷ σου Ἰσραὴλ, δὸς δὴ δσιότητα. Καὶ κληροῦται Ἰωνάθαν καὶ Σαούλ, καὶ ὁ λαὸς ἐξῆλθε.

42. Καὶ εἶπε Σαούλ· Βάλλετε ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ μου· ὃν ἂν κατακληρώσεται Κύριος, ἀποθάνετω. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαούλ· Οὐκ ἔστι τὸ ῥῆμα τοῦτο· καὶ κατεκράτησε Σαούλ τοῦ λαοῦ, καὶ βάλλουσιν ἀναμέσον αὐτοῦ καὶ ἀναμέσον Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ κατακληροῦται Ἰωνάθαν.

43. Καὶ εἶπε Σαούλ πρὸς Ἰωνάθαν· Ἀπάγγειλόν μοι τί πεποίηκας. Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰωνάθαν, καὶ εἶπε· Γευόμενος ἐγευσάμην ἐν ἄκρῳ τοῦ σκήπτρου τῷ ἐν τῇ χειρὶ μου βραχὺ μέλι, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω.

44. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαούλ· Τάδε ποιῆσαι μοι ὁ Θεὸς καὶ τάδε προσθήη, ὅτι θανάτῳ ἀποθάνῃ σήμερον.

45. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαούλ· Εἰ σήμερον θανατωθήσεται ὁ ποιήσας τὴν σωτηρίαν τὴν μεγάλην ταύτην ἐν Ἰσραὴλ; Ζῇ Κύριος, εἰ πεσεῖται ὀρεῖς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, ὅτι ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ ἐποίησεν τὴν ἡμέραν ταύτην. Καὶ προσῆζατο ὁ λαὸς περὶ Ἰωνάθαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἀπέθανε.

46. Καὶ ἀνέβη Σαούλ ἀπὸ ὧσθε τῶν ἀλλοφύλων, καὶ οἱ ἀλλοφύλοι ἀπῆλθον εἰς τὸν τόπον αὐτῶν.

32. Et divertit populus ad spolia, et cepit populus greges, et armenta boum, et filios boum, et jugulavit super terram, et comedit populus cum sanguine.

33. Et annuntiatum est Sauli, dicentes : Peccavit populus Domino, comedens cum sanguine. Et dixit Saul : De Getthaim volvite mihi lapidem hunc magnum.

34. Et dixit Saul : Despergimini in populum, et dicite eis ut adducat huc unusquisque vitulum suum, et unusquisque ovem suam ; et jugulet super hunc, et non peccetis Domino comedendo cum sanguine. Et adduxit populus unusquisque quod in manu sua, et jugularunt ibi.

35. Et aedificavit ibi Saul altare Domino : istud cepit Saul aedificare altare Domino.

36. Et dixit Saul : Descendamus post alienigenas nocte, et depraedemur in eis donec illuceat dies, et non relinquamus in eis virum. Et dixerunt : Omne quod bonum coram te fac. Et dixit sacerdos : Accedamus huc ad Deum.

37. Et interrogavit Saul Deum, si descendero post alienigenas, si trades eos in manus Israel? Et non respondit ei in die illa.

38. Et dixit Saul : Adducite huc omnes angulos Israel, et cognoscite et videte in quo factum est peccatum hoc hodie.

39. Quoniam, vivit Dominus qui salvavit Israel, quia si responderit contra Jonathan filium meum, morte morietur. Et non erat respondens de omni populo.

40. Et dixit omni viro Israel : Vos eritis in servitatem, et ego et Jonathan filius meus erimus in servitatem. Et dixit populus ad Saul : Quod bonum coram te fac.

41. Et dixit Saul : Domine Deus Israel, quid quod non respondisti servo tuo hodie? Si in me vel in Jonathan filio meo injustitia? Domine Deus Israel, da manifestationes. Et si haec dixerit, da nunc populo tuo Israel, da nunc sanctitatem. Et sorte capitur Jonathan et Saul, et populus egressus est.

42. Et dixit Saul : Jacite inter me et inter Jonathan filium meum : quemcumque sorte ceperit Dominus, moriatur. Et dixit populus ad Saul : Non est verbum hoc : et praevaluit Saul populo, et jaciunt inter eum et inter Jonathan filium ejus, et sorte capitur Jonathan.

43. Et dixit Saul ad Jonathan : Annuntia mihi quid fecisti. Et annuntiavit ei Jonathan, et dixit : Gustans gustavi in summo sceptro quod in manu mea breve mel, et ecce ego morior.

44. Et dixit ei Saul : Haec faciat mihi Deus et haec adjiciat, quia morte morietur hodie.

45. Et dixit populus ad Saul : Si hodie morti tradetur, qui fecit salutem magnam hanc in Israel? Vivit Dominus, si cadet capillus de capite ejus super terram, quoniam populus Dei fecit diem hanc. Et oravit populus pro Jonathan in die illa, et non est mortuus.

46. Et ascendit Saul a post alienigenas, et alienigenae abierunt ad locum suum.

47. Καὶ Σαοὺλ ἔλαχε τοῦ βασιλεύειν, κατακληρού-
ται ἔργον ἐπὶ Ἰσραὴλ· καὶ ἐπολέμει κύκλῳ πάντας
τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς τὸν Μωάβ, καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς
Ἀμμών, καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς Ἑδὼμ, καὶ εἰς τὸν Βαι-
θαώρ, καὶ εἰς βασιλέα Σουβά, καὶ εἰς τοὺς ἀλλοφύ-
λους· οὐ ἂν ἐστράφη, ἐσώζετο.

48. Καὶ ἐποίησε δύναμιν, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἀμαλήκ·
καὶ ἐξέλιετο τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς τῶν καταπατούντων
αὐτόν.

49. Καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ Σαοὺλ Ἰωνάθαν καὶ Ἰεσίου
καὶ Μελχισά, καὶ ὀνόματα τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ·
ὄνομα τῇ πρωτοκόῳ Μερὸβ, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ
Μελχόλ.

50. Καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ἀχινόμ, θυγάτηρ
Ἀχιμάας· καὶ ὄνομα τῷ ἀρχιστρατήγῳ αὐτοῦ Ἀβεννήρ,
υἱὸς Νήρ, υἱοῦ οἰκείου Σαοὺλ.

51. Καὶ Κίς πατὴρ Σαοὺλ, καὶ Νήρ πατὴρ Ἀβεν-
νήρ υἱὸς Ἰαμὶν, υἱοῦ Ἀβιήλ.

52. Καὶ ἦν ὁ πόλεμος κραταῖος ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους
πάσας τὰς ἡμέρας Σαοὺλ· καὶ ἶδὼν Σαοὺλ πάντα ἄνδρα
δυνατὸν, καὶ πάντα ἄνδρα υἱὸν δυνάμεως, καὶ συνήγα-
γεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ· Ἐμὲ ἀπέστειλε
Κύριος χρίσαι σε εἰς βασιλείαν ἐπὶ Ἰσραὴλ· καὶ νῦν
ἀκούε τῆς φωνῆς Κυρίου.

2. Τὰδε εἶπε Κύριος Σαβαώθ· Νῦν ἐκδικήσω ἃ
ἐποίησεν Ἀμαλήκ τῷ Ἰσραὴλ, ὅς ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν
τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐξ Αἰγύπτου.

3. Καὶ νῦν πορεύου, καὶ πατάξεις τὸν Ἀμαλήκ καὶ
Ἰεριμ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ οὐ περιποιήσῃ ἐξ αὐ-
τοῦ, καὶ ἐξολοθρεύσεις αὐτόν· καὶ ἀναθεματίεις αὐτόν
καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ οὐ φείσῃ ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἀπο-
κτενείς ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἑως γυναικὸς, καὶ ἀπὸ νηπίου
ἕως θηλάζοντος, καὶ ἀπὸ μὸσχοῦ ἕως προβάτου, καὶ
ἀπὸ καμήλου ἕως ὄνου.

4. Καὶ παρήγγειλε Σαοὺλ τῷ λαῷ, καὶ ἐπισέπτε-
ται αὐτοὺς ἐν Γαλιλαίᾳ τετρακοσίας χιλιάδας ταγμά-
των, καὶ τὸν Ἰούδαν τριάκοντα χιλιάδας ταγμάτων.

5. Καὶ ἦλθε Σαοὺλ ἕως τῶν πόλεων Ἀμαλήκ, καὶ
ἐνήδρευσεν ἐν τῷ χειμαρρῷ.

6. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν Κιναιὸν· Ἀπελθε καὶ
ἐκκλινον ἐκ μέσου τοῦ Ἀμαληκίτου, μὴ προσθῷ σε μετ'
αὐτοῦ, καὶ σὺ ἐποίησας ἔλεος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου. Καὶ ἐξέκλινεν ὁ
Κιναιὸς ἐκ μέσου Ἀμαλήκ.

7. Καὶ ἐπάταξε Σαοὺλ τὸν Ἀμαλήκ ἀπὸ Εὐιλὰτ
ἕως Σούρ ἐπὶ προσώπῳ Αἰγύπτου.

8. Καὶ συνέλαβε τὸν Ἀγὰγ βασιλέα Ἀμαλήκ ζῶντα,
καὶ πάντα τὸν λαὸν καὶ Ἰεριμ ἀπέκτεινεν ἐν στόματι
βομφαίας.

9. Καὶ περιποιήσατο Σαοὺλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς τὸν
Ἀγὰγ ζῶντα, καὶ τὰ ἀγαθὰ τῶν ποιμνίων, καὶ τῶν
βουκόλων, καὶ τῶν ἐδεσμάτων, καὶ τῶν ἀμπελώνων,
καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ οὐκ ἐβούλοντο ἐξολοθρεῦ-
σαι αὐτά· καὶ πᾶν ἔργον ἡτιμωμένον καὶ ἐξουδενωμένον
ἐξολόθρευσαν.

10. Καὶ ἐγενήθη ῥῆμα Κυρίου πρὸς Σαμουὴλ, λέγων·

VELUT TESTAMENTUM. — I.

47. Et Saul sorte cepit regnare, sorte capit opus super
Israel : et oppugnabat in circuitu omnes inimicos suos in
Moab, et in filios Ammon, et in filios Edom, et in Be-
theor, et in regem Suba, et in alienigenas : quocumque se
vertebat, salvabatur.

48. Et fecit virtutem, et percussit Amalec : et eruit
Israel de manu conculcantium eum.

49. Et fuerunt filii Saulis Jonathan et Jessiu et Melchisa,
et nomina duarum filiarum ejus : nomen primogenitæ Me-
rob, et nomen secundæ Melchol.

50. Et nomen uxori ejus Achinoom, filia Achimaas : et
nomen principi militiæ ejus Abenner, filius Ner, filii propin-
qui Saul.

51. Et Cis pater Saul, et Ner pater Abenner filius Jamin,
filii Abiel.

52. Et fuit bellum validum super alienigenas omnibus
diebus Saul : et videns Saul omnem virum potentem, et
omnem virum filium virtutis, et colligebat eos ad se.

CAPUT XV.

1. Et dixit Samuel ad Saul : Me misit Dominus ungere te
in regem super Israel : et nunc audi vocem Domini.

2. Hæc dixit Dominus Sabaoth : Nunc ulciscar quæ fecit
Amalec Israeli, ut occurrit ei in via ascendente eo ex
Ægypto.

3. Et nunc vade, et percuties Amalec et Hierim, et
omnia quæ ejus, et non reservabis ex eo, et exterminabis
eum. Et anathemabis eum et omnia quæ ejus, et non par-
ces ab eo : et interficies a viro et usque ad mulierem, et ab
infante usque ad lactentem, et a vitulo usque ad ovem,
et a camelo usque ad asinum.

4. Et condixit Saul populo, et recenset eos in Galgalis
quadringenta millia ordinum, et Judam triginta millia ordi-
num.

5. Et venit Saul usque ad civitates Amalec, et tetendit
insidias in torrente.

6. Et dixit Saul ad Cinæum : Abi et declina de medio
Amalecitarum, ne addam te cum eo, et tu fecisti misericordiam
cum filiis Israel in ascendendo ipsos ex Ægypto. Et decli-
navit Cinæus de medio Amalec.

7. Et percussit Saul Amalec ab Evilat usque Sur super
faciem Ægypti.

8. Et cepit Agag regem Amalec vivum, et omnem popu-
lum et Hierim interfecit in ore gladii.

9. Et reservavit Saul et omnis populus ipsum Agag vi-
vum, et optima gregum, et armentorum, et ferculorum, et
vinearum, et omnium bonorum, et noluerunt exterminare
ea : et omne opus vile et contemptum exterminarunt.

10. Et factum est verbum Domini ad Samuel, dicens :

11. Παρακέκλημαι ὅτι ἐβασίλευσα τὸν Σαοὺλ εἰς βασιλέα, ὅτι ἀπέστρεψεν ἀπὸ ὁπισθέν μου, καὶ τοὺς λόγους μου οὐκ ἐτήρησε. Καὶ ἠθύμησε Σαμουὴλ, καὶ ἐβόησε πρὸς Κύριον διὰ τὴν νύκτα.

12. Καὶ ὠρθρίσας Σαμουὴλ, καὶ ἐπορεύθη εἰς ἀπάντησιν Ἰσραὴλ τοπρωί. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαοὺλ, λέγοντες· Ἦκει Σαμουὴλ εἰς Κάρμηλον, καὶ ἀνέσταξεν αὐτῷ χεῖρα. Καὶ ἐπέστρεψε τὸ ἄρμα, καὶ κατέβη εἰς Γάλαγα πρὸς Σαοὺλ, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἀνέφερεν ὀλοκαύτως τῷ Κυρίῳ, τὰ πρῶτα τῶν σκύλων ὧν ἤνεγκεν ἐξ Ἀμαλῆκ.

13. Καὶ παρεγένετο Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ, καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαοὺλ· Εὐλογητὸς σὺ τῷ Κυρίῳ· ἔστησα πάντα ὅσα ἐλάλησε Κύριος.

14. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ· Καὶ τίς ἡ φωνὴ τοῦ ποιμνίου τούτου ἐν τοῖς ὧσιν μου, καὶ φωνὴ τῶν βοῶν ἣν ἐγὼ ἀκούω;

15. Καὶ εἶπε Σαοὺλ· Ἐξ Ἀμαλῆκ ἤνεγκα αὐτὰ ἃ περιποιήσατο ὁ λαὸς τὰ κράτιστα τοῦ ποιμνίου καὶ τῶν βοῶν, ὅπως τυθῇ Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, καὶ τὰ λοιπὰ ἐξολόθρευσα.

16. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ· Ἄνες, καὶ ἀπαγγέλω σοι ἃ ἐλάλησε Κύριος πρὸς μετὰ τὴν νύκτα. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Λάλησον.

17. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ· Οὐχὶ μικρὸς εἶ σὺ ἐνώπιον αὐτοῦ ἡγούμενος σκήπτρου φυλῆς Ἰσραὴλ; Καὶ ἔγρισε σε Κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ.

18. Καὶ ἀπέστειλε σε Κύριος ἐν δόῳ, καὶ εἶπέ σοι· Πορεύθητι, καὶ ἐξολόθρευσον. Ἀνελεῖς τοὺς ἀμαρτάνοντας εἰς ἐμέ, τὸν Ἀμαλῆκ, καὶ πολεμήσεις αὐτοὺς ἕως συντελέσης αὐτούς.

19. Καὶ ἰνατί οὐκ ἤκουσας φωνῆς Κυρίου, ἀλλ' ἔρμησας τοῦ θέσθαι ἐπὶ τὰ σκύλα, καὶ ἐποίησας τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου;

20. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Σαμουὴλ· Διὰ τὸ ἀκοῦσαί με τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπορεύθην τῇ δόῳ ἣ ἀπέστειλε με Κύριος, καὶ ἤγαγον τὸν Ἀγὰγ βασιλέα Ἀμαλῆκ, καὶ τὸν Ἀμαλῆκ ἐξολόθρευσα.

21. Καὶ ἔλαθεν ὁ λαὸς τῶν σκύλων ποίμνια καὶ βουκόλια τὰ πρῶτα τοῦ ἐξολοθρευμάτος, θῦσαι ἐνώπιον Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν ἐν Γαλαγαίς.

22. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ· Εἰ θελήτῃ τῷ Κυρίῳ ὀλοκαυτώματα καὶ θυσίας ὡς τὸ ἀκοῦσαι φωνῆς Κυρίου; Ἰδοὺ ἀκοὴ ὑπὲρ θυσίας ἀγαθῆν, καὶ ἡ ἐπακρόασις ὑπὲρ στέαρ κριῶν.

(*) 23. Ὅτι ἀμαρτία οὐνίσμα ἐστίν, ὀδύνην καὶ πόνοους Θεραπὴν ἐπάγουσιν. Ὅτι ἐξουδένωσας τὸ ῥῆμα Κυρίου, καὶ ἐξουδένωσαι σε Κύριος μὴ εἶναι βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ.

24. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Σαμουὴλ· Ἠμάρτηκα, ὅτι παρέβην τὸν λόγον Κυρίου καὶ τὸ ῥῆμά σου, ὅτι ἐφοβήθην τὸν λαόν, καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς αὐτῶν.

25. Καὶ νῦν ἄρον δὴ τὸ ἀμαρτημά μου, καὶ ἀναστρέφον μετ' ἐμοῦ, καὶ προσκυνήσω Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου.

26. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαοὺλ· Οὐκ ἀναστρέφω

11. Revocavi me quia regnare feci Saul in regem, quoniam avertit se a post me, et verba mea non servavit. Et tristatus est Samuel, et clamavit ad Dominum totam noctem.

12. Et diluculo surrexit Samuel, et ivit in occursum Israel mane. Et annuntiavit ipsi Saul, dicentes: Venit Samuel in Carmelum, et constituit sibi manum. Et convertit currum, et descendit in Galgala ad Saul, et ecce ipse offerebat holocaustos Domino, prima spoliis quae talit ex Amalec.

13. Et advenit Samuel ad Saul, et dixit ei Saul: Benedictus tu Domino: firmavi omnia quaecumque locutus est Dominus.

14. Et dixit Samuel: Et quae est vox gregis huius in auribus meis, et vox boum quam ego audio?

15. Et dixit Saul: Ex Amalec tuli ea quae reservavit populus optima gregis et boum, ut sacrificentur Domino Deo tuo, et reliqua exterminavi.

16. Et dixit Samuel ad Saul: Permite, et annuntiabo tibi quae locutus est Dominus ad me nocte. Et dixit ei: Loquere.

17. Et dixit Samuel ad Saul: Nonne parvus es tu coram te ipso dux sceptri tribus Israel? Et unxit te Dominus in regem super Israel.

18. Et misit te Dominus in viam, et dixit tibi: Vade, et extermina. Destrues peccantes in me, ipsum Amalec, et oppugnabis eos donec consummaveris eos.

19. Et ut quid non audisti vocem Domini, sed irruisti ad ponendum super spolia, et fecisti malum coram Domino?

20. Et dixit Saul ad Samuel: Propterea quod ego audivi vocem populi, et ivi via qua misit me Dominus, et adduxi Agag regem Amalec, et ipsum Amalec exterminavi.

21. Et sumpsit populus de spoliis greges et armenta prima exterminationis, ad sacrificandum coram Domino Deo nostro in Galgalis.

22. Et dixit Samuel: Si volitum Domino holocaustomata et sacrificia sicut audire vocem Domini? Ecce auditio super sacrificium bonum, et obedientia super adipem arietum.

23. Quoniam peccatum augurium est, dolorem et labores Theraphin inducunt. Quia sprevisi verbum Domini, et spernet te Dominus ne sis rex super Israel.

24. Et dixit Saul ad Samuel: Peccavi, quoniam transgressus sum verbum Domini et verbum tuum, quoniam timui populum, et audivi vocem eorum.

25. Et nunc tolle, quaeso, peccatum meum, et reverti mecum, et adorabo Dominum Deum tuum.

26. Et dixit Samuel ad Saul: Non revertor tecum, quia

(*) 23. Ὅτι ἀμαρτία τῆς μαντείας τὸ προσερίζειν, ἡ δὲ ἀνομία τῶν εἰδωλῶν τὸ ἀπειθεῖν. Ὅτι. (Sym.)

23. Quoniam peccatum divinationis est repugnare, iniquitas vero idolorum non parere. Quia.

μετὰ σοῦ, ὅτι ἐξουδένωσας τὸ ῥῆμα Κυρίου, καὶ ἐξουδένωσαι σε Κύριος τοῦ μὴ εἶναι βασιλεῖα ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

27. Καὶ ἐπέστρεψε Σαμουὴλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ ἀπελθεῖν, καὶ ἐκράτησε Σαοὺλ τοῦ πτερυγίου τῆς δικλοΐδος αὐτοῦ, καὶ διέβηξεν αὐτό.

28. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Σαμουὴλ· Διέβηξέ Κυρίως τὴν βασιλείαν σου ἀπὸ Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς σου σήμερον, καὶ ὥσπερ αὐτὴν τῷ πλησίον σου τῷ ἀγαθῷ ὑπὲρ σέ.

29. Καὶ διαιρεθήσεται Ἰσραὴλ εἰς δύο, καὶ οὐκ ἀποστρέψει οὐδὲ μετανοήσει, ὅτι οὐχ ὡς ἄνθρωπός ἐστι τοῦ μετανοῆσαι αὐτός.

30. Καὶ εἶπε Σαοὺλ· Ἡμάρτηκα, ἀλλὰ δόξασόν με δὴ ἐνώπιον πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ καὶ ἐνώπιον λαοῦ μου, καὶ ἀνάστρεψον μετ' ἐμοῦ, καὶ προσκυνήσω Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου.

31. Καὶ ἀνέστρεψε Σαμουὴλ ὀπίσω Σαοὺλ, καὶ προσκύνησε τῷ Κυρίῳ.

32. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ· Προσάγαγέ μοι τὸν Ἀγάγ βασιλεῖα Ἀμαλὴκ. Καὶ προσῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἀγάγ τρέμων. Καὶ εἶπεν Ἀγάγ· Εἰ οὕτω πικρὸς ὁ θάνατός;

33. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Ἀγάγ· Καθότι ἠτέκνωσε γυναῖκας ἢ ῥομφαία σου, οὕτως ἀτεκνωθήσεται ἐκ γυναικῶν ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἐσφαξε Σαμουὴλ τὸν Ἀγάγ ἐνώπιον Κυρίου ἐν Γαλαὰ.

34. Καὶ ἀπῆλθεν Σαμουὴλ εἰς Ἀρμαθαΐμ· καὶ Σαοὺλ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Γαβὰ.

35. Καὶ οὐ προσέθετο ἔτι Σαμουὴλ ἰδεῖν τὸν Σαοὺλ ὥς ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ, ὅτι ἐπένθει Σαμουὴλ ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ Κύριος μετεμελήθη ὅτι ἐβάσιλευσε τὸν Σαοὺλ ἐπὶ Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.

1. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμουὴλ· Ἔως πότε σὺ πνέθεις ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ γὰρ ἐξουδένωκα αὐτόν, μὴ βασιλεύειν ἐπὶ Ἰσραὴλ; Πλῆσον τὸ κέρας σου ἐλαίου, καὶ δεῦρο, ἀποστείλω σε πρὸς Ἰεσσαὶ ὡς Βηθλεὲμ, ὅτι ἐώρακα ἐν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐμοὶ βασιλεῖα.

2. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ· Πῶς πορευθῶ; καὶ ἀκούσεται Σαοὺλ, καὶ ἀποκτενεῖ με. Καὶ εἶπε Κύριος· Δάμαλιν βοῶν λάβε ἐν τῇ χειρὶ σου, καὶ ἔρεις· Θῶσαι τῷ Κυρίῳ ἤκω.

3. Καὶ καλέσεις τὸν Ἰεσσαὶ εἰς τὴν θυσίαν, καὶ γνωρίῃ σοι ὃ ποιήσεις· καὶ χρίσεις ὃν ἂν εἶπω πρὸς σέ.

4. Καὶ ἐποίησε Σαμουὴλ πάντα ὃ ἐλάλησεν αὐτῷ Κύριος, καὶ ἦλθεν εἰς Βηθλεὲμ, καὶ ἐξέστησαν οἱ πρεσβύτεροι τῆς πόλεως τῇ ἀπαντήσει αὐτοῦ, καὶ εἶπαν· Ἡ εἰρήνη ἡ εἰσοδός σου, ὁ Βλέπων;

5. Καὶ εἶπεν· Εἰρήνη· θῶσαι τῷ Κυρίῳ ἤκω, ἀγιάσθητε καὶ εὐφρανθήτε μετ' ἐμοῦ σήμερον. Καὶ ἡγάγετε τὸν Ἰεσσαὶ καὶ τοὺς υἱούς αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς εἰς τὴν θυσίαν.

6. Καὶ ἀγενήθη ἐν τῷ εἰσεῖναι αὐτοὺς, καὶ εἶδε τὸν Ἰεσσαὶ, καὶ εἶπεν· Ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον Κυρίου Χριστὸς αὐτοῦ;

7. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμουὴλ· Μὴ ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ὄψιν αὐτοῦ, μηδὲ εἰς τὴν ἔξιν μεγέθους αὐτοῦ, ὅτι ἐξουδένωκα αὐτόν· ὅτι οὐχ ὡς ἐμβλέπεται ἄνθρωπος·

sprevisi verbum Domini, et spernet te Dominus ne sis rex super Israel.

27. Et convertit Samuel faciem suam ut abiret, et tenuit Saul pinnulam diploidis ejus, et dirupit eam.

28. Et dixit ad eum Samuel : Dirupit Dominus regnum tuum ab Israel de manu tua hodie, et dabit illud proximo tuo bono super te.

29. Et dividetur Israel in duo, et non avertet neque poenitebit eum, quoniam non est sicut homo ut poeniteat eum.

30. Et dixit Saul : Peccavi, sed glorifica me nunc coram senioribus Israel et coram populo meo, et revertre mecum, et adorabo Dominum Deum tuum.

31. Et revertit Samuel post Saul, et adoravit Dominum.

32. Et dixit Samuel : Adducite mihi Agag regem Amalec. Et advenit ad eum Agag tremens. Et dixit Agag : Si sic amara mors ?

33. Et dixit Samuel ad Agag : Sicut liberis orbavit mulieres gladius tuus, sic filii orbabitur ex mulieribus mater tua. Et jugulavit Samuel Agag coram Domino in Galgal.

34. Et abiit Samuel in Armathem : et Saul ascendit in domum suam in Gabaa.

35. Et non adjecit ultra Samuel videre Saul usque ad diem mortis ejus, quoniam lugebat Samuel super Saul, et Dominum poenituerat quia fecerat regem Saul super Israel.

CAPUT XVI.

1. Et dixit Dominus ad Samuel : Usquequo tu luges super Saul, et ego sprevi eum, ne regnet super Israel? Imple cornu tuum oleo, et veni, mittam te ad Jessæ usque Bethleem, quia vidi in filiis ejus mihi regem.

2. Et dixit Samuel : Quomodo ibo? et audiet Saul, et interficiet me. Et dixit Dominus : Vitulam boum cape in manu tua, et dices : Ad sacrificandum Domino venio.

3. Et vocabis Jessæ ad sacrificium, et nota faciam tibi quæ facies : et unges quemcumque dixerò ad te.

4. Et fecit Samuel omnia quæ locutus est Dominus ei, et venit in Bethleem, et expaverunt seniores civitatis occursu ejus, et dixerunt : Si pax introitus tuus, o Videns?

5. Et dixit : Pax : ad sacrificandum Domino venio, sanctificamini et lætamini mecum hodie. Et sanctificavit ipsam Jessæ et filios ejus, et vocavit eos ad sacrificium :

6. Et factum est cum illi ingrederentur, et vidit Eliab, et dixit : At enim coram Domino Christus ejus?

7. Et dixit Dominus ad Samuel : Ne respexeris in aspectum ejus, neque in habitum magnitudinis ejus, quoniam asprevi eum : quoniam non sicut inspiciet homo, aspiciet

πος, ὁφεται ὁ Θεός. Ὅτι ἄνθρωπος ὁφεται εἰς πρόσωπον, ὁ δὲ Θεός ὁφεται εἰς καρδίαν.

8. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰεσσαὶ τὸν Ἀμιναδάβ, καὶ παρῆλθε κατὰ πρόσωπον Σαμουὴλ, καὶ εἶπεν· Οὐδὲ τὸν ἐξελέξατο ὁ Θεός.

9. Καὶ παρήγαγεν Ἰεσσαὶ τὸν Σαμὰ, καὶ εἶπε· Καὶ ἐν τούτῳ οὐκ ἐξελέξατο Κύριος.

10. Καὶ παρήγαγεν Ἰεσσαὶ τοὺς ἑπτὰ υἱοὺς αὐτοῦ ἐνώπιον Σαμουὴλ, καὶ εἶπε Σαμουὴλ· Οὐκ ἐξελέξατο Κύριος ἐν τούτοις.

11. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Ἰεσσαί· Ἐκλελοίπασι τὰ παιδάρια· Καὶ εἶπεν· Ἐτι ὁ μικρὸς ἰδοὺ ποιμαίνει ἐν τῷ ποιμνίῳ. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Ἰεσσαί· Ἀπόστειλ· καὶ λάβε αὐτόν, ὅτι οὐ μὴ κατακλιθῶμεν ἕως τοῦ ἔλθειν αὐτόν.

12. Καὶ ἀπέστειλε καὶ εἰσήγαγεν αὐτόν· καὶ αὐτὸς πυρράκης μετὰ κάλλους ὀφθαλμῶν, καὶ ἀγαθὸς ὁράσει Κυρίῳ. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαμουὴλ· Ἀνάστα, καὶ χρίσον τὸν Δαυὶδ, ὅτι οὗτός ἐστιν ἀγαθός.

13. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου, καὶ ἔχρισεν αὐτόν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ· καὶ ἐφῆλτο πνεῦμα Κυρίου ἐπὶ Δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καὶ ἐπάνω. Καὶ ἀνέστη Σαμουὴλ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἀρμαθαΐμ.

14. Καὶ πνεῦμα Κυρίου ἀπέστη ἀπὸ Σαοὺλ, καὶ ἐπνίγεν αὐτόν πνεῦμα πονηρὸν παρὰ Κυρίου.

15. Καὶ εἶπαν οἱ παῖδες Σαοὺλ πρὸς αὐτόν· Ἴδὸς δὴ πνεῦμα Κυρίου πονηρὸν πνίγει σε.

16. Εἰπάτωσαν δὴ οἱ δούλοι σου ἐνώπιόν σου, καὶ ζητησάτωσαν τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἄνδρα εἰδότα ψάλλειν ἐν κινύρᾳ. Καὶ ἔσται ἐν τῷ εἶναι πνεῦμα πονηρὸν ἐπὶ σοί, καὶ ψαλῆ ἐν τῇ κινύρᾳ αὐτοῦ, καὶ ἀγαθὸν σοι ἔσται καὶ ἀναπαύσει σε.

17. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ· Ἴδετε δὴ μοι ἄνδρα ὁρθῶς ψάλλοντα, καὶ εἰσαγάγετε αὐτόν πρὸς μέ.

18. Καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν παιδαρίων αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἴδὸς εὗρακα υἱὸν τῷ Ἰεσσαί Βηθλεεμίτην, καὶ αὐτόν εἰδότα ψαλμῶν, καὶ ὁ ἀνὴρ συνετός, καὶ πολέμιστος, καὶ σοφὸς λόγῳ, καὶ ὁ ἀνὴρ ἀγαθὸς τῷ εἶδει, καὶ Κύριος μετ' αὐτοῦ.

19. Καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους πρὸς Ἰεσσαί, λέγων· Ἀπόστειλον πρὸς μέ τὸν υἱόν σου Δαυὶδ τὸν ἐν τῷ ποιμνίῳ σου.

20. Καὶ ἔλαβεν Ἰεσσαὶ γόμορ ἄρτων καὶ ἀσκὸν οἶνου, καὶ ἔριπον αἰγῶν ἓνα, καὶ ἐξάπεστειλεν ἐν χειρὶ Δαυὶδ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πρὸς Σαοὺλ.

21. Καὶ εἰσῆλθε Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, καὶ παρειστήκει ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἡγάπησεν αὐτόν σφόδρα· καὶ ἐγενήθη αὐτῷ αἰρων τὰ σκεύη αὐτοῦ.

22. Καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ πρὸς Ἰεσσαί, λέγων· Παριστάσθω δὴ Δαυὶδ ἐνώπιον ἐμοῦ, ὅτι εὔρε χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς μου.

23. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἶναι πνεῦμα πονηρὸν ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ ἐλάμβανε Δαυὶδ τὴν κινύραν, καὶ ἐψάλλεν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἀνέθυγε Σαοὺλ, καὶ ἀγαθὸν αὐτῷ, καὶ ἀφίστατο ἀπ' αὐτοῦ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ συναγόσυν ἀλλόφυλοι τὰς παρεμβολὰς αὐ-

Deus. Quoniam homo aspiciet in faciem, Deus autem aspiciet ad cor.

8. Et Jessæ vocavit Aminadab, et transiit ad faciem Samuel, et dixit : Neque hunc elegit Deus.

9. Et Jessæ adduxit Sama, et dixit : Et in hoc non elegit Dominus.

10. Et adduxit Jessæ septem filios suos coram Samuele, et dixit Samuel : Non elegit Dominus in his.

11. Et dixit Samuel ad Jessæ : Defecerunt filii ? Et dixit : Adhuc parvus ecce pascit in grege. Et dixit Samuel ad Jessæ : Mitte et sume eum, quoniam non discumbemus quoadusque ille venerit.

12. Et misit et introduxit eum : et ipse rufus cum palchritudine oculorum, et bonus aspectu Domino. Et dixit Dominus ad Samuel : Surge, et unge David, quoniam hic est bonus.

13. Et sumpsit Samuel cornu olei, et unxit eum in medio fratrum ejus : et insiliit spiritus Domini super David a die illa, et supra. Et surrexit Samuel, et abiit in Armathem.

14. Et spiritus Domini discessit a Saul, et suffocabat eum spiritus malignus a Domino.

15. Et dixerunt pueri Saul ad eum : Ecce nunc spiritus Domini malignus suffocat te.

16. Dicant nunc servi tui coram te, et quærant domino nostro virum scientem psallere in cithara. Et erit in existendo spiritum malignum super te, et psallet in cithara sua, et bonum tibi erit et requiescere te faciet.

17. Et dixit Saul ad pueros suos : Videte nunc mihi virum recte psallentem, et introducite eum ad me.

18. Et respondit unus puerorum ejus, et dixit : Ecce vidi filium Jessæ Bethleemitem, et ipsum scientem psallere, et vir intelligens, et bellator, et sapiens sermone, et vir bonus specie, et Dominus cum eo.

19. Et misit Saul nuntios ad Jessæ, dicens : Mitte ad me filium tuum David qui in grege tuo.

20. Et sumpsit Jessæ gomor panum et utrem vini, et hœdum caprarum unum, et misit in manu David filii sui ad Saul.

21. Et intravit David ad Saul, et assistebat coram eo, et dilexit eum valde : et factus est ei portans vasa ejus.

22. Et misit Saul ad Jessæ, dicens : Assistat nunc David coram me, quoniam invenit gratiam in oculis meis.

23. Et factum est cum esset spiritus malignus super Saul, et sumebat David citharam, et psallebat in manu sua, et refrigerabat Saul, et bonum ei, et discedebat ab eo spiritus malignus.

CAPUT XVII.

1. Et congregant alienigenæ castra sua in bellum, et con-

τῶν εἰς πόλεμον, καὶ συναγόνται εἰς Σοκχώθ τῆς Ἰουδαίας, καὶ παρεμβάλλουσιν ἀναμέσον Σοκχώθ καὶ ἀναμέσον Ἀζεκᾶ Ἐφερμέν.

2. Καὶ Σαουλ καὶ οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ συναγόνται, καὶ παρεμβάλλουσιν ἐν τῇ κοιλάδι αὐτοί, καὶ παρατάσσονται εἰς πόλεμον ἐξεναντίας τῶν ἀλλοφύλων.

3. Καὶ οἱ ἀλλοφύλοι ἴστανται ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐνταῦθα, καὶ Ἰσραὴλ ἴσταται ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐνταῦθα, καὶ ὁ αὐλῶν ἀναμέσον αὐτῶν.

4. Καὶ ἐξῆλθεν ἄνθρωπος δυνατὸς ἐκ τῆς παρατάξεως τῶν ἀλλοφύλων, Γολιάθ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ Γέθ, ὕψος αὐτοῦ τεσσάρων πήχων καὶ σπιθαμῆς·

5. καὶ περικεφαλαία ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ θώρακα ἀλυσιδωτὸν αὐτὸς ἐνδεδυκώς· καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ θώρακος αὐτοῦ, πέντε χιλιάδες σίκλων χαλκοῦ καὶ σιδήρου.

6. Καὶ κνημίδες χαλκαὶ ἐπὶ τῶν σκελῶν αὐτοῦ, καὶ ἀσπίς χαλκῇ ἀναμέσον τῶν ὤμων αὐτοῦ.

7. Καὶ ὁ κοντὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ ὡσεὶ μέσασκλον ὤφαινονταν, καὶ ἡ λόγχη αὐτοῦ ἑξακοσίων σίκλων σιδήρου. Καὶ ὁ αἶψων τὰ ὄπλα αὐτοῦ προεπορεύετο αὐτοῦ.

8. Καὶ ἔσθη καὶ ἀνέβησθε εἰς τὴν παράταξιν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί ἐκπορεύεσθε παρατάσθαι πολέμῳ ἐξεναντίας ἡμῶν; Οὐκ ἐγὼ εἰμι ἀλλοφύλος, καὶ ὑμεῖς Ἑβραῖοι τοῦ Σαουλ; Ἐκλέξασθε ἑαυτοῖς ἄνδρα, καὶ καταβήτω πρὸς με.

9. Καὶ ἐὰν δυνηθῇ πολεμῆσαι πρὸς με, καὶ ἐὰν πατάξῃ με, καὶ ἐσόμεθα ὑμῖν εἰς δούλους· ἐὰν δὲ ἐγὼ δυνηθῶ καὶ πατάξω αὐτόν, ἔσσεθε ἡμῖν εἰς δούλους καὶ δουλεύετε ἡμῖν.

10. Καὶ εἶπεν ὁ ἀλλοφύλος· Ἰδοὺ ἐγὼ ὠνεΐδισα τὴν παράταξιν Ἰσραὴλ σήμερον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ· ὅτε μοι ἄνδρα, καὶ μονομαχήσωμεν ἀμφοτέρω.

11. Καὶ ἤκουσε Σαουλ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ τὰ ῥήματα τοῦ ἀλλοφύλου ταῦτα, καὶ ἐξέστησαν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα (*).

(*) 12. Καὶ εἶπεν (*Ald. Compl.* Καὶ ἦν) Δαυὶδ υἱὸς ἀνθρώπου Ἐφραθαίου· οὗτος ἐκ Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεσσαί, καὶ αὐτῷ ὀκτὼ υἱοί. Καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐν ταῖς ἡμέραις Σαουλ πρεσβύτερος ἐληλυθὼς ἐν ἀνδράσιν.

13. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρεῖς υἱοὶ Ἰεσσαί οἱ μείζονες, ἐπορεύθησαν ὀπίσω Σαουλ εἰς πόλεμον· καὶ ὄνομα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν πορευθέντων εἰς τὸν πόλεμον, Ἐλιὰς ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ ὁ δεύτερος αὐτοῦ Ἀμιναδάβ, καὶ ὁ τρίτος αὐτοῦ Σαμμά.

14. Καὶ Δαυὶδ αὐτὸς ἐστὶν ὁ νεώτερος, καὶ οἱ τρεῖς οἱ μίζονες (*leg. μείζονες*) ἐπορεύθησαν ὀπίσω Σαουλ.

15. Καὶ Δαυὶδ ἀπῆλθε, καὶ ἀνέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Σαουλ, ποιμαίνων τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Βηθλεὲμ.

16. Καὶ προῆγεν ὁ ἀλλοφύλος ὀρεβρίζων καὶ οὐφίζων, καὶ ἔσθη λῶθι τεσσαρεσάνοντα ἡμέρας.

17. Καὶ εἶπεν Ἰεσσαί πρὸς Δαβὶδ· Λάβε δὴ τοὺς ἀδελφοὺς σου Οἶφι τοῦτούτου (*Ald. Compl.* Οἶφι τοῦ ἀφρίτου), καὶ δέκα ἄρτους τοῦτου, καὶ διάδραμε εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ δὸς τοῖς ἀδελφοῖς σου.

18. Καὶ τὰς δέκα στρυνφαλίδας (*Ald. Compl.* τρυφαλίδας) τοῦ γάλακτος τοῦτου εἰσίοσεις τῷ χυλῷ σου (*Ald. C.* χυλῷ σου), καὶ τοὺς ἀδελφοὺς σου ἐπισκέψῃ εἰς ἐρήνην, καὶ ὅσα ἂν χρήζωσιν, γνώσῃ.

19. Καὶ Σαουλ αὐτοὺς καὶ πᾶς ἄνθρωπος Ἰσραὴλ ἐν τῇ κοιλάδι τῆς ὄρους πολεμοῦντες μετὰ τῶν ἀλλοφύλων.

20. Καὶ ὥρθησε Δαυὶδ τοπρῶι, καὶ ἀρῆκεν τὰ πρόβατα

gregantur in Socchoth Judææ, et castrametantur inter Socchoth et inter Azeca Ephermen.

2. Et Saul et viri Israel congregantur, et castrametantur in valle ipsi, et instruuntur in prælium ex adverso alienigenarum.

3. Et alienigenæ stant super montem hinc, et Israel stat super montem hinc, et vallis inter eos.

4. Et exiit vir potens ex acie alienigenarum, Goliath nomen ei e Geth, altitudo ejus quatuor cubitorum et palmi :

5. et cassis super caput ejus, et thoracem hamatum ipse indutus : et pondus thoracis ejus, quinque millia siclorum æris et ferri.

6. Et ocreæ æneæ super crura ejus, et clypeus æneus inter humeros ejus.

7. Et hastile hastæ ejus sicut liciatorium textentium, et lancea ejus sexcentorum siclorum ferri. Et portans arma ejus antecedeat eum.

8. Et stetit et exclamavit in aciem Israel, et dixit eis : Quid egredimini congredi prælio adversum nos? Nonne ego sum alienigena, et vos Hebræi ipsius Saul? Eligite vobis ipsis virum, et descendat ad me.

9. Et si potuerit pugnare adversus me, et si percusserit me, et erimus vobis in servos : si autem ego potuero et percussero eum, eritis nobis in servos et serviatis nobis.

10. Et dixit alienigena : Ecce ego exprobravi aciem Israel hodie in die hac : date mihi virum, et singulariter pugnabimus utrique.

11. Et audivit Saul et universus Israel verba alienigenæ hæc, et expaverunt et timuerunt valde.

12. Et dixit (*Ald. Compl.* Et erat) David filius viri Ephratæi : hic ex Bethleem Juda, et nomen ei Jessæ, et ei octo filii. Et vir erat in diebus Saul senex profectus in viris.

13. Et abierunt tres filii Jessæ majores, abierunt post Saul in prælium, et nomen filiorum ejus qui porrexerunt ad bellum, Hellab primogenitus ejus, et secundus ejus Aminadab et tertius ejus Samma.

14. David autem ipse est junior et tres majores abierunt post Saul.

15. Et David abiit, et reversus est a Saul, pascens oves patris sui in Bethleem.

16. Et procedebat alienigena surgens mane et vespere, et stetit quadraginta diebus.

17. Et dixit Jessæ ad David : Accipe fratribus tuis OËphi hujus (*Ald. Compl.* OËphi farinæ) et decem panes istos, et percurrere in castra et da fratribus tuis.

18. Et decem caseos (*Ald. Compl.* formellas) lactis hujus afferes chiliarcho, et fratres tuos visitabis in pace, et omnia quibuscumque opus habent, cognosces.

19. Saul autem ipse et omnis vir Israel erant in valle quercus pugnantes cum alienigenis.

20. Et diluculo surrexit David mane, et dimisit oves custodi,

32. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ· Μὴ δὴ συμπεσέτω καρδίᾳ τοῦ κυρίου μου ἐπ' αὐτόν· ὁ δοῦλός σου πορεύεται καὶ πολεμήσει μετὰ τοῦ ἀλλοφύλου τούτου.

33. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς τὸν Δαυὶδ· Οὐ μὴ δυνήσῃ πορευθῆναι πρὸς τὸν ἀλλόφυλον τοῦ πολεμῆν μετ' αὐτοῦ, ὅτι παιδάριον εἰ σὺ, καὶ αὐτὸς ἀνὴρ πολεμιστῆς ἐκ νεότητος αὐτοῦ.

34. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ· Ποιμαίνων ἦν ὁ δοῦλός σου τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἐν τῷ ποιμνίῳ· καὶ ὅταν ἤρχετο ὁ λέων, καὶ ἡ ἀρκτος, καὶ ἐλάμβανε πρόβατον ἐκ τῆς ἀγέλης,

35. καὶ ἐξεπορεύομην ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξα αὐτόν, καὶ ἐξέσπασα ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ εἰ ἐπανίστατο ἐπ' ἐμέ, καὶ ἐκράτησα τοῦ φάρυγγος αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξα, καὶ ἐθανάτωσα αὐτόν.

36. Καὶ τὸν λέοντα καὶ τὴν ἀρκτον ἔτυπεν ὁ δοῦλός σου, καὶ ἔσται ὁ ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτμητος ὡς ἐν τούτων. Οὐχὶ πορεύσομαι καὶ πατάξω αὐτόν, καὶ ἀφελῶ σήμερον ὄνειδος ἐξ Ἰσραὴλ; Διότι τίς ὁ ἀπερίτμητος οὗτος ὡς ὠνείδισε παράταξιν Θεοῦ ζώντος;

37. Κύριος, ὃς ἐξεῖλατό με ἐκ χειρὸς τοῦ λέοντος καὶ

φύλακε (Ald. C. φύλακι), καὶ ἔλαβε, καὶ ἀπῆλθεν καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ Ἰεσοαί, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν στοργγύλωσιν καὶ δύναμιν τὴν ἐκπορευομένην εἰς τὴν παράταξιν· καὶ ἠλάλαξαν ἐν τῷ πολέμῳ.

21. Καὶ παρατάξαντο Ἰσραὴλ, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παράταξιν ἐξεναντίας παρατάξεως.

22. Καὶ ἀρῆκεν Δαυὶδ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἀπ' ἐαυτοῦ ἐπὶ χεῖρα φύλακος, καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν παράταξιν, καὶ ἦλθε καὶ ἠρώτησε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ εἰς εἰρήνην.

23. Καὶ αὐτοὺ λαλοῦντας μετ' αὐτῶν, ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὁ Ἀμεσσαῖος ἀνέβηκεν, (Ald. Compl. ἀνέβαινε) Γολιάθ ὁ Φιλισταῖος ὄνομα αὐτῷ, ἐκ Γεθ, ἐκ τῶν παρατάξεων τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐλάλησεν κατὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἤκουσεν Δαυὶδ.

24. Καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς τὸν ἄνδρα, καὶ ἔφυγον ἐκ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐροθήθησαν σφόδρα.

25. Καὶ εἶπεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ· Ἐλ ἐυράκατε τὸν ἄνδρα τὸν ἀναβαίνοντα τούτον, ὅτι ὠνείδισεν (Ald. C. ὠνείδισαι) τὸν Ἰσραὴλ ἑνέθῃ; καὶ ἔσται, ἀνὴρ ὃς ἂν πατάξῃ αὐτόν, πλουτίσει αὐτόν ὁ βασιλεὺς πλοῦτον μέγαν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ δώσει αὐτῷ, καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ποιήσει ἐλευθερον ἐν τῷ Ἰσραὴλ.

26. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς συνεστηκότας μετ' αὐτοῦ, λέγων· Ἦ (Ald. Compl. τί) ποιηθήσεται τῷ ἀνδρὶ ὃς ἂν πατάξῃ (Ald. C. πατάξῃ) τὸν ἀλλόφυλον ἐκεῖνον, καὶ ἀρεῖ; (Ald. C. ἀρελῇ), ὠνείδισμὸν ἀπὸ Ἰσραὴλ; ὅτι τίς ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτμητος οὗτος, ὅτι ὠνείδισεν (Ald. C. ὠνείδισεν), παράταξιν Θεοῦ ζώντος;

27. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ λαὸς κατὰ τὸ ῥῆμα τούτου, λέγων· Οὕτως ποιηθήσεται τῷ ἀνδρὶ ὃς ἂν πατάξῃ (leg. πατάξῃ) αὐτόν.

28. Καὶ ἤκουσεν Ἐλιάθ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ μείζων (leg. μείζων) ἐν τῷ λαλῆν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄνδρας, καὶ ὀργισθῇ θυμῷ· Ἐλιάθ ἐν τῷ Δαυὶδ, καὶ εἶπεν· Ἰναὶ τοῦτο κατέθης; καὶ ἐπὶ τίνα ἀφήκας τὰ μικρὰ πρόβατα ἐκεῖνα ἐν τῇ ἐρήμῳ; Ἐγὼ οἶδα τὴν ὑπερηφανίαν σου, καὶ τὴν κακίαν καρδίας σου, ὅτι ἐνεκεν τοῦ ἰδεῖν τὸν πόλεμον κατέθης.

29. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ· Τί ἐποίησα νῦν; οὐχὶ ῥῆμά ἐστι;

30. Καὶ ἐκίστρεψεν (Ald. C. ἐκίστρεψε) παρ' αὐτοῦ εἰς αἰναντίον (leg. ἐναντίον) ἐτέρου, καὶ εἶπε κατὰ τὸ ῥῆμα τούτου· καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ λαὸς κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ πρώτου.

31. Καὶ ἤκουσθησαν οἱ λόγοι οὗς ἐλάλησε Δαυὶδ, καὶ ἀνήγγελλον ὀπίσω (Ald. Compl. ἀνηγγέλλῃ ἐνώπιον) Σαοὺλ· καὶ παρέλαβεν αὐτόν. (Ald. Compl. καὶ παρέλαβον αὐτόν, καὶ εἰσῆγγαγον αὐτόν πρὸς Σαοὺλ.) (Alex.)

32. Et dixit David ad Saul : Non coudicat nunc cor domini mei super eum : servus tuus ibit et pugnabit cum alienigena hoc.

33. Et dixit Saul ad David : Non poteris ire adversas alienigenam ad pugnandum cum eo, quoniam puer es tu, et ipse vir bellator a juventute sua.

34. Et dixit David ad Saul : Pascens erat servus tuus patri suo in grege : et quando veniebat leo, vel ursus, et capiebat ovem de grege,

35. et egrediebar post eum, et percutiebam eum, et extrahebam ex ore ejus : et si insurgat in me, et teneui guttur ejus, et percussi, et morti tradidi eum.

36. Et leonem et ursam percutiebat servus tuus, et erit alienigena incircumcisis tamquam unum eorum. Nonne ibo et percutiam eum, et auferam hodie opprobrium ex Israel? Quoniam quis incircumcisis iste qui exprobravit aciem Dei viventis?

37. Dominus, qui eruit me de manu leonis et de manu

et sumpsit, et ablit sicut praeceperat ei Jesse, et venit ad rotunditatem valli et virtutem excurrentem in castrum, et vociferati sunt in praello.

21. Et instruxerunt Israel, et alienigenae aciem ex adverso aciei.

22. Et dereliquit David vasa sua a se super manum custodis, et cucurrit ad aciem, et venit et interrogavit fratres suos in pace.

23. Et loquente eo cum eis, ecce vir Amessaeus ascendit, Goliath Philistaeus nomen ei, de Geth, ex aciebus alienigenarum, et locutus est secundum verba ista et audivit David.

24. Et omnis vir Israel, dum ipsi viderent virum, et fugerunt a facie ejus, et timuerunt valde.

25. Et dixit vir Israel : Si vidistis virum hunc ascendentem ; quia exprobravit (Ald. C. exprobrandum) Israel ascendit? Et erit, vir quicumque percusserit eum, dilabit eum Rex divitiis magnis et filiam suam dabit ei, et domum patris ejus faciet liberam in Israel.

26. Et ait David ad viros qui stabant simul cum eo, dicens : Quae (Ald. Compl. quid) fiet viro percusserit alienigenam illum et abstulerit opprobrium de Israel? Praeterea quis est hic alienigena incircumcisis, quia exprobravit aciem Dei viventis?

27. Et locutus est ad eum populus secundum verbum hoc, dicens : sic fiet viro qui percusserit eum.

28. Et audivit Heliab frater ejus major cum ipse loqueretur ad viros, et iratus est furore Heliab in David et dixit : Quare huc descendisti et super quem dimisisti pascillas oves illas in deserto? Ego novi superbiam tuam, et nequitiam cordis tui, quia ut videres praellum descendisti.

29. Et dixit David : Quid feci nunc? nonne verbum est?

30. Et declinavit ab eo contra alterum et locutus juxta verbum istud : et respondit populus juxta verbum primi.

31. Et audita sunt verba quae locutus est David, et annuntiata sunt coram Saul : et assumpsit eum (assumpserunt eum, et introduxerunt eum ad Saul).

ἐκ χειρὸς τῆς ἀρκτου, αὐτὸς ἐξελαίται με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀλλοφύλου τοῦ ἀπεριτμήτου τούτου. Καὶ εἶπε Σαουλ πρὸς Δαυὶδ· Πορεύου, καὶ ἔσται Κύριος μετὰ σοῦ.

38. Καὶ ἐνέδυσσε Σαουλ τὸν Δαυὶδ μανδύαν, καὶ τὴν περικεφαλαίαν γαλκῆν περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ,

39. καὶ ἔβρωσε τὸν Δαυὶδ τὴν βομφαίαν αὐτοῦ ἐπάνω τοῦ μανδύου αὐτοῦ· καὶ ἐκοπίασε περιπατήσας ἀπαξ καὶ δις· καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαουλ· Οὐ μὴ δύναμαι πορευθῆναι ἐν τούτοις, ὅτι οὐ πετεῖραμαι. Καὶ ἀφαιροῦσιν αὐτὰ ἀπ' αὐτοῦ.

40. Καὶ ἔλαβε τὴν βακτηρίαν αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐξελέξατο ἐαυτῷ πέντε λίθους λείους ἐκ τοῦ χειμαῖβρου, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν τῇ καδίῳ τῷ ποιμενικῷ τῷ ὄντι αὐτῷ εἰς συλλογὴν, καὶ σφενδόνη αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· καὶ προσῆλθε πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἀλλόφυλον (*).

42. Καὶ εἶδε Γολιάθ τὸν Δαυὶδ, καὶ ἐξητίμασεν αὐτόν, ὅτι αὐτὸς ἦν παιδάριον καὶ αὐτὸς πυρρᾶκης μετὰ κάλλους ὀφθαλμῶν.

43. Καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος πρὸς Δαυὶδ· Ὡς κύνων ἐγὼ εἰμι, ὅτι σὺ ἔρχῃ ἐπ' ἐμέ ἐν ῥάβδῳ καὶ λίθοις· Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Οὐχί, ἀλλ' ἡ χεῖρων κυνός. Καὶ κατηγάστω ὁ ἀλλόφυλος τὸν Δαυὶδ ἐν τοῖς θεοῖς αὐτοῦ.

44. Καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος πρὸς Δαυὶδ· Δεῦρο πρὸς με, καὶ δώσω τὰς σάρκας σου τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς κτήνεσι τῆς γῆς.

45. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν ἀλλόφυλον· Σὺ ἔρχῃ πρὸς με ἐν βομφαίᾳ καὶ ἐν δόρατι καὶ ἐν ἀσπίδι, καὶ γὰρ πορεύομαι πρὸς σέ ἐν ὄνματι Κυρίου Θεοῦ Σαβαωθ παρατάξεως Ἰσραὴλ, ἣν ὠνείδισας

46. σήμερον, καὶ ἀποκλείσει σε Κύριος σήμερον εἰς τὴν χειρὰ μου, καὶ ἀποκτενῶ σε, καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλὴν σου ἀπὸ σοῦ, καὶ δώσω τὰ κῶλά σου καὶ τὰ κῶλα παρεμβολῆς ἀλλοφύλων ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. Καὶ γινώσεται πᾶσα ἡ γῆ ὅτι ἔστι Θεὸς ἐν Ἰσραὴλ,

47. καὶ γινώσεται πᾶσα ἡ ἐκκλησία αὕτη ὅτι οὐκ ἐν βομφαίᾳ καὶ δόρατι σώζει Κύριος, ὅτι τοῦ Κυρίου ὁ πόλεμος, καὶ παραδότης Κύριος ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν.

48. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀλλόφυλος καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν Δαυὶδ.

49. Καὶ ἐξέτεινε Δαυὶδ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ κάδιον, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν λίθον ἓνα, καὶ ἐσφενδόνησε καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτοῦ, καὶ διέδωκεν ὁ λίθος διὰ τῆς περικεφαλαίας εἰς τὸ μέτωπον αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ προσώπων αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν (**).

51. Καὶ ἔδραμε Δαυὶδ, καὶ ἐπέστη ἐπ' αὐτόν, καὶ ἔλαβε τὴν βομφαίαν αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν, καὶ ἀφείλε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ εἶδον οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι τέθνηκεν ὁ δυνατὸς αὐτῶν, καὶ ἔφυγον.

52. Καὶ ἀνίστανται ἄνδρες Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, καὶ ἠλάλαξαν, καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ἕως εἰσόδου

ursae, ipse eruet me de manu alienigenae incircumcisi huius. Et dixit Saul ad David : Vade, et erit Dominus tecum.

38. Et induit Saul David vestimentum, et cassidem aeneam circa caput ejus,

39. et cinxit David gladio suo super vestimentum suum : et laboravit cum ambulasset semel et bis : et dixit David ad Saul : Non potero ire in his, quia usum non habeo. Et auferunt ea ab eo.

40. Et sumpsit baculum suum in manu sua, et elegit sibi quinque lapides laeves de torrente, et posuit eos in pera pastorali quae erat sibi ad collectionem, et funda ejus in manu ejus : et accessit ad virum alienigenam.

42. Et vidit Goliath David, et contempsit eum, quoniam ipse erat puer et ipse rufus cum pulchritudine oculorum.

43. Et dixit alienigena ad David : Tamquam canis ego sum, quia tu venis super me in virga et lapidibus? Et dixit David : Nequaquam, sed pejor cane. Et maledixit alienigena David in diis suis.

44. Et dixit alienigena erga David : Veni ad me, et dabo carnes tuas volatilibus caeli et pecoribus terrae.

45. Et dixit David ad alienigenam : Tu venis ad me in gladio et in hasta et in clypeo, et ego venio ad te in nomine Domini Dei Sabaoth aciei Israel, quam exprobrasti

46. hodie, et intercludet te Dominus hodie in manum meam, et interficiam te, et auferam caput tuum a te, et dabo cadavera tua et cadavera castrorum alienigenarum in hac die volatilibus caeli et bestiis terrae. Et cognoscat universa terra quia est Deus in Israel,

47. et cognoscat universa ecclesia haec quia non in gladio et hasta salvat Dominus, quoniam Domini est bellum, et tradet Dominus vos in manus nostras.

48. Et surrexit alienigena et ivit in occursum David.

49. Et extendit David manum suam in peram, et sumpsit inde lapidem unum, et funda jecit et percussit alienigenam ad frontem ejus, et infixus est lapis per cassidem in frontem ejus, et cecidit in faciem suam super terram.

51. Et cucurrit David, et ascendit super eum, et sumpsit gladium ejus, et morti tradidit eum, et abstulit caput ejus. Et viderunt alienigenae quia mortuus est potens ipsorum, et fugerunt.

52. Et exsurgunt viri Israel et Juda, et vociferati sunt, et persecuti sunt post eos usque ad introitum Geth et

(*) 41. Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀλλόφυλος πορευόμενος καὶ ἐγγίζων πρὸς Δαυὶδ, καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ αἰρων τὸν θυρεὸν (Alex. θυραῖον) ἐμπροσθεν αὐτοῦ. (Alex. Ald. ed. et Compl.)

(**) 50. Καὶ ἐκραταίωσεν Δαυὶδ ὑπὲρ τὸν ἀλλόφυλον ἐν τῇ σφενδόνῃ καὶ ἐν τῷ λίθῳ, καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν, καὶ βομφαία οὐκ ἦν ἐν χειρὶ Δαυὶδ. (Alex.)

41. Et perrexit alienigena pergens et appropinquans adversus David, et vir portans scutum ante eum.

50. Et invaluit David super alienigenam in funda et in lapide, et percussit alienigenam et interfecit eum, et gladius non erat in manu David.

Γέθ καὶ ἕως τῆς πύλης Ἀσκάλωνος· καὶ ἔπесον τραυματῆται τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ὁδῷ τῶν πυλῶν καὶ ἕως Ι ἐθ, καὶ ἕως Ἀκκαρών.

53. Καὶ ἀνέστρεψαν ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκκλίνοντες ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων, καὶ κατεπάτουν τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν.

54. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀλλοφύλου, καὶ ἤνεγκεν αὐτὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἔθηκεν ἐν τῷ σκηνώματι αὐτοῦ (*).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

(**) 6. Καὶ ἐξῆλθον αἱ χορεύουσαι εἰς συνάντησιν Δαυὶδ ἐκ πασῶν πόλεων Ἰσραὴλ, ἐν τυμπάνοις, καὶ ἐν χαρμυσίνῃ, καὶ ἐν κυμβάλοις.

7. Καὶ ἐξῆρχον αἱ γυναῖκες, καὶ ἔλεγον· Ἐπάταξε Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ.

(***) 8. Καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς Σαοὺλ περὶ τοῦ λόγου τούτου, καὶ εἶπεν· Τῷ Δαυὶδ ἔδωκαν τὰς μυριάδας, καὶ ἐμοὶ ἔδωκαν τὰς χιλιάδας.

(*) 55. Καὶ ὡς εἶδε Σαοὺλ τὸν Δαυὶδ ἐκπορευόμενον εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου, εἶπεν πρὸς Ἀβενήρ (Ald. C. Ἀβεννήρ) τὸν ἀρχοντα τῆς δυνάμεως· Υἱὸς τίνας ὁ νεανίσκος οὗτος; Καὶ εἶπεν Ἀβενήρ· Ζῇ ἡ ψυχὴ σου, βασιλεῦ, εἰ οἶδα.

56. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Ἐπερώτησον σὺ, υἱὸς τίνας ὁ νεανίσκος οὗτος.

57. Καὶ ὡς ἐπέστρεψεν Δαυὶδ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλοφύλον, καὶ παρέλαβεν αὐτὸν Ἀθαινὴρ (leg. Ἀβεννήρ), καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν ἐνώπιον Σαοὺλ· καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀλλοφύλου ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.

58. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Σαοὺλ· Υἱὸς τίνας εἶ, παιδάριον; Καὶ εἶπεν Δαυὶδ· Υἱὸς δούλου σου Ἰεσσαὶ τοῦ Βηθλεεμίτου. (Alex.)

(**) 1. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσεν λαλῶν πρὸς Σαοὺλ, καὶ ἡ ψυχὴ Ἰωνάθαν συνεδέθη τῇ ψυχῇ Δαυὶδ, καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν Ἰωνάθαν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

2. Καὶ ἔλαβεν αὐτὸν Σαοὺλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτὸν ἐπιστρέφαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

3. Καὶ διέθετο Ἰωνάθαν καὶ Δαυὶδ, ἐν τῷ ἀγαπᾶν αὐτὸν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

4. Καὶ ἐξέδυσάτω Ἰωνάθαν τὸν ἐπενδύτην τὸν ἐπάνω, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῷ Δαυὶδ, καὶ τὸν μανδύαν αὐτοῦ, καὶ ἕως τῆς βομφαίας αὐτοῦ, καὶ ἕως τοῦ τόξου αὐτοῦ, καὶ ἕως τῆς ζώνης αὐτοῦ.

5. Καὶ ἐκπορεύετο Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἀπέστειλεν αὐτὸν Σαοὺλ. Συνῆκεν, καὶ κατέστησεν αὐτὸν Σαοὺλ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοῦ πολέμου· καὶ ἤρρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ γε ἐν ὀφθαλμοῖς δούλων Σαοὺλ.

6. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπιστρέφειν Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ πατάξαι τὸν ἀλλοφύλον, καὶ ἐξῆλθον αἱ χορεύουσαι εἰς συνάντησιν Δαυὶδ ἐκ πασῶν τῶν πόλεων Ἰσραὴλ, καὶ χορεύουσαι εἰς ἀπάντησιν Σαοὺλ τοῦ βασιλέως ἐν τυμπάνοις καὶ χαρμυσίνῃ, καὶ ἐν κυμβάλοις. (Alex.)

(***) 8. Καὶ ὠργίσθη Σαοὺλ (Compl.), καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς Σαοὺλ περὶ τοῦ λόγου, καὶ εἶπεν· Ἐδωκαν τῷ Δαυὶδ τὰς μυριάδας, καὶ ἐμοὶ ἔδωκαν τὰς χιλιάδας· καὶ τί αὐτῷ πλὴν ἡ βασιλεία; (Alex.)

9. Καὶ ἦν Σαοὺλ ὑποδιεπόμενος τὸν Δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπέκρινεν.

10. Καὶ ἐγενήθη ἀπὸ τῆς ἐπαύριον καὶ ἔπесе πνεῦμα Θεοῦ πονηρὸν ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ προεφύττευεν ἐν μέσῳ οἴκου αὐτοῦ. Καὶ Δαυὶδ ἐψάλλον ἐν χειρὶ αὐτοῦ ὡς καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Καὶ τὸ ὄρυ ἐν τῇ χειρὶ Σαοὺλ.

usque ad portam Ascalonis : et ceciderunt vulnerali alienigenarum in via portarum et usque Geth, et usque Accaron.

53. Et reverterunt viri Israel declinantes post alienigenas, et conculcarunt castra eorum.

54. Et cepit David caput alienigenae, et tulit illud in Jerusalem, et vasa ejus posuit in tabernaculo suo.

CAPUT XVIII.

6. Et egressae sunt choras ducentes in occursum David ex omnibus civitatibus Israel, in tympanis, et in lictia, et in cymbalis.

7. Et praecinebant mulieres, et dicebant : Percussit Saul in millibus suis, et David in decem millibus suis.

8. Et malum visum est verbum in oculis Saul de sermone isto, et dixit : Davidi dederunt decem millia, et mihi dederunt millia.

55. Et cum vidisset Saul David egredientem in occursum alienigenae, dixit ad Abenner principem virtutis : Filius cujus est adolescens iste? et ait Abenner : Vivit anima tua, rex, si novi.

56. Et ait rex : Interroga tu, filius cujus est juvenis iste?

57. Et ut revertit David percutiendo alienigenam, et assumpsit eum Abenner et introduxit eum coram Saul et caput alienigenae in manu ejus.

58. Et ait ad eum Saul : filius cujus es, puer? Dixitque David : filius servi tui Jesse Bethlehemite.

4. Et factum est, ut consummavit loquens ad Saul, et anima Jonathan conglutinata est animae David, et dilexit eum Jonathan juxta animam suam.

2. Et assumpsit eum Saul in die illa, et non dedit eum reverti in domum patris sui.

3. Et pactum inierunt Jonathan et David, in diligendo eum juxta animam suam.

4. Et exiit Jonathan pallium quod super se, et dedit illud David, et mantellum suum, et usque ad gladium suum, et usque ad arcum suum, et usque ad balteum suum.

5. Et egrediebatur David in omnibus ad quae mittebat eum Saul. Erat intelligens, et constituit eum Saul super viros belli : et placuit in oculis universi populi, et etiam in oculis servorum Saul.

6. Et factum est in ingrediendo eos in revertendo David a percutiendo alienigenam, et egressae sunt choras ducentes in occursum David ex omnibus civitatibus Israel, et choras ducentes in occursum Saul regis in tympanis et lictia, et in cymbalis.

8. Et iratus est Saul, et malum visum est verbum in oculis Saul de sermone, et dixit : Dederunt David decem millia, et mihi dederunt millia : et quid ei nisi regnum?

9. Et erat Saul invidens David ab illa die et deinceps.

10. Et factum est a crastina et cecidit spiritus Dei malus super Saul, et prophetavit in medio domus suae. Et David psalliebat manu sua sicut per unamquamque diem. Et hasta erat in manu Saul.

12. Καὶ ἐφοβήθη Σαοὺλ ἀπὸ προσώπου Δαυὶδ,
13. καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἑαυτῷ χιλιάρχον, καὶ ἐξεπορεύετο καὶ εἰσπορεύετο ἐμπροσθεν τοῦ λαοῦ.

14. Καὶ ἦν Δαυὶδ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ συνιῶν, καὶ Κύριος ἦν μετ' αὐτοῦ.

15. Καὶ εἶδε Σαοὺλ ὅς αὐτὸς συνιεὶ σφόδρα, καὶ ἐυλαβεῖτο ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.

16. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδας ἠγάπα τὸν Δαυὶδ, ὅτι αὐτὸς εἰσπορεύετο καὶ ἐξεπορεύετο πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ.

(*) 20. Καὶ ἠγάπησε Μελχὼλ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ τὸν Δαυὶδ· καὶ ἀπηγγέλη τῇ Σαοὺλ, καὶ ἡθύνηθη ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.

21. Καὶ εἶπε Σαοὺλ· Δώσω αὐτὴν αὐτῷ, καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς σκάνδαλον. Καὶ ἦν ἐπὶ Σαοὺλ χεὶρ ἀλλοφύλων.

22. Καὶ ἐνέτελλτο Σαοὺλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ, λέγων· Λαλήσατε ὑμεῖς λάθρα τῷ Δαυὶδ, λέγοντες· Ἰδοὺ θέλει ἐν σοὶ ὁ βασιλεὺς, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀγαπῶσί σε, καὶ σὺ ἐπιγάμβρευσον τῷ βασιλεῖ.

23. Καὶ ἐλάλησαν οἱ παῖδες Σαοὺλ εἰς τὰ ὦτα Δαυὶδ τὰ ῥήματα ταῦτα. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Εἰ κοῦφον ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ἐπιγαμβρεῦσαι βασιλεῖ· Κἀγὼ ἀνὴρ ταπεινός, καὶ οὐχὶ ἐνδοξός.

24. Καὶ ἀπηγγέλειαν οἱ παῖδες Σαοὺλ αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἃ ἐλάλησε Δαυὶδ.

25. Καὶ εἶπε Σαοὺλ· Τάδε ἐρεῖτε τῷ Δαυὶδ· Οὐ βούλεται ὁ βασιλεὺς ἐν δόματι, ἀλλ' ἢ ἐν ἑκατὸν ἀκροβυστίαις ἀλλοφύλων, ἐκδικήσαι ἐχθροὺς τοῦ βασιλέως· καὶ Σαοὺλ ἐλογίσατο ἐμβαλεῖν αὐτὸν εἰς χεῖρας τῶν ἀλλοφύλων.

26. Καὶ ἀπαγγέλλουσιν οἱ παῖδες Σαοὺλ τῷ Δαυὶδ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἡθύνηθη ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς Δαυὶδ ἐπιγαμβρεῦσαι τῷ βασιλεῖ.

27. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ ἐπορεύθη αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις ἑκατὸν ἄνδρας. Καὶ ἀνῆνεγκε τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν, καὶ ἐπιγαμβρεύεται τῷ βασιλεῖ, καὶ δίδωσιν αὐτῷ τὴν Μελχὼλ θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα.

28. Καὶ εἶδε Σαοὺλ ὅτι Κύριος μετὰ Δαυὶδ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἠγάπα αὐτόν·

(**) 29. καὶ προσέθετο εὐλαβεῖσθαι ἀπὸ Δαυὶδ ἔτι.

11. Καὶ ἤρην Σαοὺλ τὸ δόρυ καὶ εἶπε· Πατάξω ἐν Δαυὶδ καὶ ἐν τῷ τοίῳ. Καὶ ἐξέκλινε Δαυὶδ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ δις.

12. Καὶ ἐφοβήθη Σαοὺλ ἀπὸ προσώπου Δαυὶδ, ὅτι ἦν Κύριος μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ Σαοὺλ ἀπέστη. (Alex.)

(*) 17. Καὶ εἶπεν Σαοὺλ πρὸς Δαυὶδ· Ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ μου ἡ μεῖζων Μερὼβ, αὐτὴν δώσω σοι εἰς γυναῖκα· καὶ πλὴν γίνου μοι εἰς υἱὸν δυνάμεως, καὶ πολέμει τοὺς πολέμους Κυρίου. Καὶ Σαοὺλ εἶπεν· Μὴ ἔστω χεὶρ μου ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἔσται ἐπ' αὐτὸν χεὶρ ἀλλοφύλων.

18. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ· Τίς ἐγώ εἰμι, καὶ τίς ἡ (ω)τὴς συγγενείας σου (leg. τοῦ) πατρός μου ἐν Ἰσραὴλ, ὅτι ἵσται γαμβρός τοῦ βασιλέως;

19. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ καιρῷ τοῦ δοθῆναι τὴν Μερὼβ θυγατέρα Σαοὺλ τῷ Δαυὶδ, καὶ αὐτὴ ἐδόθη τῷ Ἀδριὴλ τῷ Μοθουλᾷ εἰς γυναῖκα. (Alex.)

(**) 29. Καὶ προσέθετο εὐλαβεῖσθαι ἀπὸ Δαυὶδ ἔτι· καὶ ἐγένετο Σαοὺλ ἐχθρῶν τὸν Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας.

30. Καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐγένετο ἄρ·

12. Et timuit Saul a facie David,

13. et removit eum a se, et constituit eum sibi chiliarchum, et egrediebatur et ingrediebatur ante populum.

14. Et erat David in omnibus viis suis intelligens, et Dominus erat cum eo.

15. Et vidit Saul quia ipse intelligit valde, et cavebat a facie ejus.

16. Et universus Israel et Judas diligebat David, quoniam ipse ingrediebatur et egrediebatur ante faciem populi.

20. Et dilexit Melchol filia Saul David : et annuntiatum est Sauli, et rectum fuit in oculis ejus.

21. Et dixit Saul : dabo eam ei, et erit illi in scandalum. Et fuit super Saul manus alienigenarum.

22. Et mandavit Saul pueris suis, dicens : Loquimini vos clanculum ipsi David, dicentes : Ecce vult in te rex, et omnes pueri ejus diligunt te, et tu esto gener regi.

23. Et locuti sunt pueri Saul in aures David verba ista. Et dixit David : Si leve in oculis vestris fieri generum regi? Et ego vir humilis, et non honoratus.

24. Et annuntiaverunt pueri Saul ei juxta verba ista quae locutus est David.

25. Et dixit Saul : Haec dicetis ipsi David : Non vult rex in dono, sed in centum praepuliis alienigenarum, ad ulciscendum inimicos regis : et Saul cogitabat injicere eum in manus alienigenarum.

26. Et annuntiant pueri Saul ipsi David verba haec, et rectum fuit verbum in oculis David generum fieri regi.

27. Et surrexit David, et ivit ipse et viri ejus, et percussit in alienigenis centum viros. Et attulit praepudia eorum, et fit gener regi, et dat ei Melchol filiam suam ei in uxorem.

28. Et vidit Saul quia Dominus cum David, et universus Israel diligebat eum :

29. et adjecit cavere a David amplius.

11. Et levavit Saul hastam et dixit : Percutiam in David et in parietem. Et declinavit David a facie ejus secundo.

12. Et timuit Saul a facie David, quoniam erat Dominus cum eo, et a Saul discesserat.

(*) 17. Dixitque Saul ad David : Ecce filia mea major Merob, eam dabo tibi in uxorem : tantummodo esto mihi in filium virtutis, et praeliare bella Domini. Et Saul Dixit : Non sit manus mea super eum, et erit super eum manus alienigenarum.

18. Dixitque David ad Saul : Quis ego sum, et quae vita cognationis patris mei in Israel, quia ero gener regis?

19. Et factum est in tempore dandi Merob filiam Saul ipsi David, et haec data est Adriel Mothulathitae in uxorem.

29. Et adjecit cavere a David amplius : et fuit Saul inimicitias exercens in David cunctis diebus.

30. Et egressi sunt principes alienigenarum, et factum est ab

1. Καὶ ἐλάλησε Σαοὺλ πρὸς Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ πρὸς πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ, θανατῶσαι τὸν Δαυὶδ.

2. Καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς Σαοὺλ ἤρετο τὸν Δαυὶδ σφόδρα. Καὶ ἀπήγγειλεν Ἰωνάθαν τῷ Δαυὶδ, λέγων· Σαοὺλ ζητεῖ θανατῶσαι σε· φύλαξαι οὖν αὐριον πρῶτ, καὶ κρύβῃθι καὶ κάθισον κρυφῇ,

3. καὶ ἐγὼ ἐξελεύσομαι καὶ στήσομαι ἐχόμενος τοῦ πατρὸς μου ἐν ἀγρῷ οὗ ἐὰν ᾖ ἐκεῖ· καὶ ἐγὼ λαλήσω περὶ σοῦ πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ ὁφείμαι ὁ, τι ἐὰν ᾖ, καὶ ἀπαγγεῶ σοι.

4. Καὶ ἐλάλησεν Ἰωνάθαν περὶ Δαυὶδ ἀγαθὰ πρὸς Σαοὺλ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Μὴ ἁμαρτησάτω ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν δοῦλόν σου Δαυὶδ, ὅτι οὐχ ἡμάρτηκεν εἰς σέ, καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ ἀγαθὰ σφόδρα,

5. καὶ ἔθετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλοφύλον, καὶ ἐποίησε Κύριος σωτηρίαν μεγάλην, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἶδον καὶ ἐχάρησαν· καὶ ἵνατί ἁμαρτανεὺς εἰς αἷμα ἀβδὼν, θανατῶσαι τὸν Δαυὶδ δωρεάν;

6. Καὶ ἤκουσε Σαοὺλ τῆς φωνῆς Ἰωνάθαν, καὶ ὤμωσε Σαοὺλ λέγων· Ζῇ Κύριος, εἰ ἀποθάνειται.

7. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰωνάθαν τὸν Δαυὶδ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ εἰσῆγαγεν Ἰωνάθαν τὸν Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, καὶ ᾔην ἐνώπιον αὐτοῦ ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν.

8. Καὶ προσέθετο ὁ πόλεμος γενέσθαι πρὸς Σαοὺλ, καὶ κατίσχυσε Δαυὶδ, καὶ ἐπολέμησε τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην σφόδρα, καὶ ἔφυγον ἐκ προσώπου αὐτοῦ.

9. Καὶ ἐγένετο πνεῦμα Θεοῦ πονηρὸν ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ αὐτὸς ἐν οἴκῳ καθεύδων, καὶ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ ἐψάλλεν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.

10. Καὶ ἐζήτησε Σαοὺλ πατάξαι τὸ δόρυ εἰς Δαυὶδ· καὶ ἀπέστη Δαυὶδ ἐκ προσώπου Σαοὺλ, καὶ ἐπάταξε τὸ δόρυ εἰς τὸν τοῖχον, καὶ Δαυὶδ ἀνεχώρησε καὶ διεσώθη.

11. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους εἰς οἶκον Δαυὶδ φυλάξαι αὐτόν τοῦ θανατῶσαι αὐτόν πρῶτ, καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ Μελχὼλ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα· Ἐὰν μὴ σὺ σώσης τὴν ψυχὴν σου τὴν νύκτα ταύτην, αὐριον θανατωθήσῃ.

12. Καὶ κατὰγει ἡ Μελχὼλ τὸν Δαυὶδ διὰ τῆς θυρίδος, καὶ ἀπῆλθε καὶ ἔφυγε καὶ σώζεται.

13. Καὶ ἔλαβεν ἡ Μελχὼλ τὰ κενοτάφια, καὶ ἔθετο ἐπὶ τὴν κλίνην, καὶ ἦπαρ τῶν αἰγῶν ἔθετο πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκάλυψεν αὐτὰ ἱματίῳ.

14. Καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους λαβεῖν τὸν Δαυὶδ, καὶ λέγουσιν ἐνοχλεῖσθαι αὐτόν.

15. Καὶ ἀποστέλλει ἐπὶ τὸν Δαυὶδ, λέγων· Ἀγάγετε αὐτόν ἐπὶ τῆς κλίνης πρὸς με τοῦ θανατῶσαι αὐτόν.

16. Καὶ ἔρχονται οἱ ἀγγελοι, καὶ ἰδοὺ τὰ κενοτάφια ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ ἦπαρ τῶν αἰγῶν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ.

Ἰκανοὶ ἐξοδίας αὐτῶν συνῆκεν Δαυὶδ παρὰ πάντας τοὺς δούλους Σαοὺλ, καὶ ἐτιμήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ σφόδρα. (Alex.)

1. Et locutus est Saul ad Jonathan filium suum et ad omnes pueros suos, ad interficiendum David.

2. Et Jonathan filius Saul diligebat David valde. Et annuntiavit Jonathan ipsi David, dicens : Saul querit morti tradere te : observa igitur cras mane, et abscondere et te de in occulto,

3. et ego egrediar et stabo adhærens patri meo in agro ubi fueris illic : et ego loquar pro te ad patrem meum, et videbo, quicquid fuerit, et annuntiabo tibi.

4. Et locutus est Jonathan de David bona ad Saul patrem suum, et dixit ad eum : Non peccet rex in servum suum David, quoniam non peccavit in te, et opera ejus bona valde,

5. et posuit animam suam in manu sua, et percussit alienigenam, et fecit Dominus salutem magnam, et universus Israel viderunt et gavisii sunt : et ut quid peccas in sanguinem innoxium, interficiendo David gratis?

6. Et audivit Saul vocem Jonathan, et juravit Saul dicens : Vivit Dominus, si morietur.

7. Et vocavit Jonathan David, et annuntiavit ei omnia verba hæc, et introduxit Jonathan David ad Saul, et erat in conspectu ejus sicut heri et nudiustertius.

8. Et processit bellum fieri adversus Saul, et invaluit David, et impugnavit alienigenas, et percussit in eis plagam magnam valde, et fugerunt a facie ejus.

9. Et factus est spiritus Dei malus super Saul, et ipse in domo sedens, et hasta in manu ejus, et David psallebat manibus suis.

10. Et querebat Saul percutere hastam in David : et recessit David a facie Saul, et percussit hastam in parietem, et David secessit et salvatus est.

11. Et factum est in nocte illa, et misit Saul nuntios in domum David ad custodiendum eum et interficiendum eum mane, et annuntiavit ipsi David Melchol uxor ejus, dicens : Si tu non salvaveris animam tuam nocte hac, cras interficeris.

12. Et descendere facit Melchol David per fenestram, et abiit et fugit et salvatur.

13. Et sumpsit Melchol cenotaphia, et posuit super lectum, et jecur caprarum posuit ad caput ejus, et operuit ea vestimento.

14. Et misit Saul nuntios ad capiendum David, et dicunt egrotare eum.

15. Et misit super David, dicens : Adducite eum super lectum ad me ad interficiendum eum.

16. Et veniunt nuntii, et ecce cenotaphia super lectum, et jecur caprarum ad caput ejus.

opportunitate egressionis eorum intellexit David præter omnes servos Saul, et honoratum fuit nomen ejus valde.

17. Καὶ εἶπε Σαουλ τῇ Μελχὼλ· Ἰνατί οὕτως παρελογίσω με, καὶ ἐξαπέστειλας τὸν ἐχθρόν μου, καὶ διεσώθῃ; Καὶ εἶπε Μελχὼλ τῷ Σαουλ· Αὐτὸς εἶπεν· Ἐξαπόστειλόν με, εἰ δὲ μὴ, θανατώσω σε.

18. Καὶ Δαυὶδ ἔφυγε καὶ διεσώθῃ, καὶ παραγίνεται πρὸς Σαμουὴλ εἰς Ἀρμαθαίμ, καὶ ἀπαγγέλλει αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ Σαουλ. Καὶ ἐπορεύθη Σαμουὴλ καὶ Δαυὶδ, καὶ ἐκάθισαν ἐν Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ.

19. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαουλ, λέγοντας· Ἴδου Δαυὶδ ἐν Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ.

20. Καὶ ἀπέστειλε Σαουλ ἀγγέλους λαβεῖν τὸν Δαυὶδ, καὶ εἶδον τὴν ἐκκλησίαν τῶν προφητῶν, καὶ Σαμουὴλ εἰστήκει καθιστηκῶς ἐπ' αὐτῶν· καὶ ἐγενήθη ἐπὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Σαουλ πνεῦμα Θεοῦ, καὶ προφητεύουσι.

21. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαουλ, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους ἑτέρους, καὶ ἐπροφήτευσαν καὶ αὐτοί. Καὶ προσέθετο Σαουλ ἀποστέλλαι ἀγγέλους τρίτους, καὶ ἐπροφήτευσαν καὶ αὐτοί.

22. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Σαουλ, καὶ ἐπορεύθη καὶ αὐτὸς εἰς Ἀρμαθαίμ, καὶ ἔρχεται ἕως τοῦ φρέατος τῆς ὕδατος ἐν τῷ Σεφί, καὶ ἠρώτησε καὶ εἶπε· Ποῦ Σαμουὴλ καὶ Δαυὶδ; Καὶ εἶπαν· Ἴδου ἐν Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ.

23. Καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ, καὶ ἐγενήθη καὶ ἐπ' αὐτῷ πνεῦμα Θεοῦ, καὶ ἐπορεύετο προφητεύων ἕως τοῦ ἔλθειν αὐτὸν εἰς Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ.

24. Καὶ ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐπροφήτευσεν ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ ἔπεσε γυμνὸς ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην καὶ ὅλην τὴν νύκτα· διὰ τοῦτο ἔλεγον, εἰ καὶ Σαουλ ἐν προφήταις;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἀπέδρα Δαυὶδ ἐκ Ναυὰθ ἐν Ῥαμᾷ, καὶ ἔρχεται ἐνώπιον Ἰωνάθαν, καὶ εἶπε· Τί πεποίηκα, καὶ τί τὸ ἀδικημά μου, καὶ τί ἡμάρτηκα ἐνώπιον τοῦ πατρὸς σου, ὅτι ἐπιζητεῖ τὴν ψυχὴν μου;

2. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωνάθαν· Μηδαμῶς σοι, οὐ μὴ ἀποθάνῃς· Ἴδού οὐ μὴ ποιήσῃ ὁ πατήρ μου ῥῆμα μέγα ἢ μικρὸν, καὶ οὐκ ἀποκαλύψει τὸ ὥτίον μου. Καὶ τί ὅτι κρύψει ὁ πατήρ μου ἀπ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα τοῦτο; οὐκ ἔστι τοῦτο.

3. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ τῷ Ἰωνάθαν, καὶ εἶπε· Γινώσκων οἶδεν ὁ πατήρ σου ὅτι εὗρηκα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ εἶπε· Μὴ γνῶναι τοῦτο Ἰωνάθαν, μὴ οὐ βούληται· ἀλλὰ ζῇ Κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχὴ σου, ὅτι, καθὼς εἶπον, ἐμπέπλησται ἀναμέσσω ἐμοῦ καὶ τοῦ θανάτου.

4. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυὶδ· Τί ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ σου, καὶ τί ποιήσω σοι;

5. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωνάθαν· Ἴδού δὴ νεομηνία αὐρίου, καὶ ἐγὼ καθίσας οὐ καθήσομαι φαγεῖν, καὶ ἐξαποστελεῖς με καὶ κρυβήσομαι ἐν τῷ πεδίῳ ἕως δεῖλης.

6. Καὶ ἐὰν ἐπισκεπτόμενος ἐπισκέψηται με ὁ πατήρ σου, καὶ ῥεῖ· Παραιτούμενος παρητήσατο ἀπ' ἐμοῦ Δαυὶδ δραμεῖν ἕως εἰς Βηθλεὲμ τὴν πόλιν αὐτοῦ, ὅτι θυσία τῶν ἡμερῶν ἐκεῖ ὅλη τῇ φυλῇ.

7. Ἐὰν τάδε εἶπῃ, ἀγαθῶς, εἰρήνη τῷ δούλῳ σου.

17. Et dixit Saul ad Melchol : Ut quid sic decepisti me, et emisisti inimicum meum, et salvatus est? Et dixit Melchol ad Saul : Ipse dixit : Emitte me, si autem non, interficiam te.

18. Et David fugit et salvatus est, et advenit ad Samuel in Armathem, et annuntiat ei omnia quaecumque fecit sibi Saul. Et ivit Samuel et David, et sederunt in Navath in Rhama.

19. Et annuntiatum est Saul, dicentes : Ecce David in Navath in Rhama.

20. Et misit Saul nuntios ad capiendum David, et viderunt ecclesiam prophetarum, et Samuel stabat assistens super eos : et factus est super nuntios Saul spiritus Dei, et prophetant.

21. Et annuntiatum est Saul, et misit nuntios alios, et prophetaverunt etiam ipsi. Et adjecit Saul mittere nuntios tertios, et prophetaverunt etiam ipsi.

22. Et indignatus est ira Saul, et ivit etiam ipse in Armathem, et venit usque ad puteum arcae quae in Sephi, et interrogavit et dixit : Ubi Samuel et David? Et dixerunt : Ecce in Navath in Rhama.

23. Et ivit inde in Navath in Rhama, et factus est etiam super eum spiritus Dei, et ibat prophetans quoadusque ipse veniret in Navath in Rhama.

24. Et exuit vestimenta sua, et prophetavit coram eis. Et cecidit nudus totam diem illam et totam noctem : propter hoc dicebant, si et Saul in prophetis?

CAPUT XX.

1. Et fugit David de Navath in Rhama, et venit coram Jonathan, et dixit : Quid feci, et quae injustitia mea, et quid peccavi coram patre tuo, quia inquit animam meam?

2. Et dixit ei Jonathan : Nequaquam tibi, non morieris : ecce non faciet pater meus verbum magnum aut parvum, et non revelabit auriculam meam. Et quid quia abscondet pater meus a me verbum hoc? non est istud.

3. Et respondit David ipsi Jonathan, et dixit : Cognoscens novit pater tuus quia inveni gratiam in oculis tuis, et dixit : Non cognoscat hoc Jonathan, ne minime velit : sed vivit Dominus et vivit anima tua, quia, sicut dixi, impletum est inter me et mortem.

4. Et dixit Jonathan ad David : Quid concupiscit anima tua, et quid faciam tibi?

5. Et dixit David ad Jonathan : Ecce nunc neomenia cras, et ego sedens non sedebo manducare, et dimittes me et abscondar in campo usque ad vesperviam.

6. Et si recensens recensuerit me pater tuus, et dices : Deprecans deprecatus est a me David currere usque in Bethleem civitatem suam, quoniam sacrificium dierum ibi universae tribui.

7. Si hac dixerit, bene, pax servo tuo. Et si dure re-

Καὶ ἐὰν σκληρῶς ἀποκριθῇ σοι, γινώθι ὅτι συντελέσεται ἡ κακία παρ' αὐτοῦ.

8. Καὶ ποιήσεις ἔλεος μετὰ τοῦ δούλου σου, ὅτι εἰσέγαγες εἰς διαθήκην Κυρίου τὸν δοῦλόν σου μετὰ σεαυτοῦ. Καὶ εἰ ἐστὶν ἀδικία ἐν τῷ δούλῳ σου, θανάτωσόν με σὺ, καὶ ἕως τοῦ πατρός σου ἵνατί οὕτως εἰράγεις με;

9. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν· Μηδαμῶς σοι, ὅτι ἐὰν γινώσκων γινώθι συντελέσεται ἡ κακία παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἔλθειν ἐπὶ σέ, καὶ ἐὰν μὴ ᾖ, εἰς τὰς πόλεις σου ἐγὼ ἀπαγγελῶ σοι.

10. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωνάθαν· Τίς ἀπαγγελεῖ μοι ἐὰν ἀποκριθῇ ὁ πατήρ σου σκληρῶς;

11. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυὶδ· Πορεύου, καὶ μένε εἰς ἀγρόν· καὶ ἐκπορεύονται ἀμφότεροι εἰς ἀγρόν.

12. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυὶδ· Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ οἶδεν ὅτι ἀνακρινῶ τὸν πατέρα μου ὥς ἂν ὁ καίριος τρισσῶς, καὶ ἰδοὺ ἀγαθὸν ἢ περὶ Δαυὶδ, καὶ οὐ μὴ ἀποστείλω πρὸς σέ εἰς ἀγρόν,

13. τάδε ποιῆσαι ὁ Θεὸς τῷ Ἰωνάθαν καὶ τάδε προσθεῖν, ὅτι ἀνοίσω τὰ κακὰ ἐπὶ σέ, καὶ ἀποκαλύψω τὸ ὄντιόν σου, καὶ ἐξαποστελῶ σε καὶ ἀπελεύσῃ εἰς εἰρήνην, καὶ ἔσται Κύριος μετὰ σοῦ καθὼς ἦν μετὰ τοῦ πατρός μου.

14. Καὶ ἐὰν μὲν ἔτι μου ζώντος καὶ ποιήσεις ἔλεος μετ' ἐμοῦ· καὶ ἐὰν θανάτῳ ἀποθάνω,

15. οὐκ ἐξαρείς ἔλεός σου ἀπὸ τοῦ οἴκου μου ἕως τοῦ αἰῶνος. Καὶ εἰ μὴ, ἐν τῷ ἐξαίρειν Κύριον τοὺς ἐχθροὺς Δαυὶδ ἕκαστον ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς, εὐρεθῆναι τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωνάθαν ἀπὸ τοῦ οἴκου Δαυὶδ, καὶ ἐκζητῆσαι Κύριος ἐχθροὺς τοῦ Δαυὶδ (*).

17. Καὶ προσέθετο ἔτι Ἰωνάθαν ὁμῶσαι τῷ Δαυὶδ, ὅτι ἠγάπησε ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτοῦ.

18. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν· Αὐρίον νεομηνία καὶ ἐπισκεπτήση, ὅτι ἐπισκεπτήσεται καθέδρα σου.

19. Καὶ τρισσεύσεις, καὶ ἐπισκέψῃ, καὶ ἤξεις εἰς τὸν τόπον σου οὐ κρυβῆς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐργασίμῃ, καὶ καθήσῃ παρὰ τὸ Ἐργάβ ἐκεῖνο.

20. Καὶ ἐγὼ τρισσεύσω ταῖς σχίζαις ἀκοντίζων, ἐκπέμπων εἰς τὴν Ἀματταρί.

21. Καὶ ἰδοὺ ἀποστείλω τὸ παιδάριον, λέγων· Δεῦρο, εὐρέ μοι τὴν σχίζαν.

22. Ἐὰν εἰπῶ λέγων τῷ παιδαρίῳ· Ὡδε ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ὦδε, λάβε αὐτήν, παραγίνου, ὅτι εἰρήνη σοι, καὶ οὐκ ἔστι λόγος· ζῇ Κύριος. Ἐὰν τὰδε εἰπῶ τῷ νεανίσκῳ· Ὡδε ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα· πορεύου, ὅτι ἐξαπέσταλκέ σε Κύριος.

23. Καὶ τὸ ῥῆμα ὃ ἐλαλήσαμεν ἐγὼ καὶ σὺ, ἰδοὺ Κύριος μάρτυς ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ ἕως αἰῶνος.

24. Καὶ κρύπτεται Δαυὶδ ἐν ἀγρῷ, καὶ παραγίνεται ὁ μὴν, καὶ ἔρχεται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ φαγεῖν.

25. Καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν καθέδραν αὐτοῦ ὡς ἀπαξ καὶ ἀπαξ, ἐπὶ τῆς καθέδρας παρὰ τοίχον, καὶ προέφθασε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ἐκάθισεν Ἀβεννήρ ἐκ πλαγίων Σαούλ, καὶ ἐπεσκέπη ὁ τόπος Δαυὶδ.

sponderit tibi, scito quia consummata est malitia ab eo.

8. Et facies misericordiam cum servo tuo, quoniam induxisti in testamentum Domini servum tuum cum te ipse. Et si est injustitia in servo tuo, interfice me tu, et usque ad patrem tuum ut quid ita introducis me?

9. Et dixit Jonathan : Nequaquam tibi, quoniam si cognoscens cognovero quia consummata est malitia a patre meo ad veniendum super te, et si non fuerit, in civitatibus tuis ego annuntiabo tibi.

10. Et dixit David ad Jonathan : Quis annuntiabit mihi si responderit pater tuus dure?

11. Et dixit Jonathan ad David : Vade, et maneto in campo : et egrediantur utrique in campum.

12. Et dixit Jonathan ad David : Dominus Deus Israel novit quia interrogavero patrem meum prout tempus ter, et ecce bonum fuerit de David, et non misero ad te in campum,

13. hæc faciat Deus ipsi Jonathan et hæc adjiciat, quoniam deferam mala super te, et revelabo auriculam tuam, et dimittam te et abibis in pace, et erit Dominus tecum sicut fuit cum patre meo.

14. Et si quidem adhuc me vivente et facies misericordiam mecum : et si morte mortuus fuero,

15. non auferes misericordiam tuam a domo mea usque in sæculum. Et si non, in auferendo Dominum inimicos David unumquemque a facie terræ, inveniatur nomen Jonathan a domo David, et requirat Dominus inimicos David.

17. Et adjecit adhuc Jonathan jurare ipsi David, quoniam amavit animam amantis se.

18. Et dixit Jonathan : Cras neomenia et visitaberis, quia visitabitur sedes tua.

19. Et tertiabis, et speculaberis, et venies ad locum tuum ubi abscondes te in die operaria, et sedebis apud Ergab illud.

20. Et ego tertiabo sagittis jaculans, emittens in Amatari.

21. Et ecce mitto puerum, dicens : Veni, reperiās mihi sagittam.

22. Si dixero dicens puero : Hic sagitta a te, et hic cape eam, accede, quoniam pax tibi, et non est verbum : vivit Dominus. Si autem hæc dixero adolescenti : Hic sagitta a te et ultra vade, quoniam dimisit te Dominus.

23. Et verbum quod locuti sumus ego et tu, ecce Dominus testis inter me et te usque in sæculum.

24. Et abscondit se David in agro, et advenit mensis, et venit rex ad mensam ad comedendum,

25. et sedit super cathedram suam sicut semel et semel, super cathedram apud parietem, et prævenit ipsum Jonathan, et sedit Abenner a latere Saul, et visitatus est locus David.

(*) 16. Καὶ ἐξαρθήσεται τῷ Ἰωνάθαν ὁμῶσαι τῷ Δαυὶδ, καὶ ἐκζητῆσαι Κύριος ἐκ χειρὶν ἐχθρῶν Δαυὶδ. (Polygl. Par.)

16. Et auferetur (misericordia) ipsi Jonathan ut juraret David, et requireret Dominus de manu inimicorum David.

26. Καὶ οὐκ ἐλάλησε Σαουλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι εἶρηκε· Σύμπωμα φαίνεται, μὴ καθαρὸς εἶναι, ὅτι οὐ κεκαθάρισται.

27. Καὶ ἐγενήθη τῇ ἐπαύριον τοῦ μηνὸς τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, καὶ ἐπεσκέτη ὁ τόπος τοῦ Δαυίδ. Καὶ εἶπε Σαουλ πρὸς Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ· Τί ὅτι οὐ παραγέγονεν ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ καὶ ἐχθὲς καὶ σήμερον ἐπὶ τὴν τράπεζαν;

28. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωνάθαν τῷ Σαουλ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Παρήτῃται παρ' ἐμοῦ Δαυὶδ ἕως εἰς Βηθλεέμ τὴν πόλιν αὐτοῦ πορευθῆναι,

29. καὶ εἶπεν· Ἐξαπόστειλον δὲ με, ὅτι θυσία τῆς φυλῆς ἡμῖν ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐνετείλαντο πρὸς με οἱ ἀδελφοί μου. Καὶ νῦν εἰ εὕρηκα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, διαθήσομαι δὴ καὶ ὄψομαι τοὺς ἀδελφούς μου. Διὰ τοῦτο οὐ παραγέγονεν ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως.

30. Καὶ ἐθυμώθη ὁργῇ Σαουλ ἐπὶ Ἰωνάθαν σφόδρα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὡς χορασίων αὐτομολούντων, οὐ γὰρ οἶδα ὅτι μέτογος εἶ σὺ τῷ υἱῷ Ἰεσσαὶ εἰς αἰσχύνην σου, καὶ τίς αἰσχύνῃ ἀποκαλύψῃς μητρός σου;

31. Ὅτι πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ ζῇ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐχ ἑτοιμασθήσεται ἡ βασιλεία σου. Νῦν οὖν ἀποστείλας λάβε τὸν νεανίαν, ὅτι υἱὸς θανάτου οὗτος.

32. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωνάθαν τῷ Σαουλ· Ἰνατί ἀποθήσῃ; τί πεποίηκεν;

33. Καὶ ἐπῆρε Σαουλ τὸ δόρυ ἐπὶ Ἰωνάθαν τοῦ θανατώσαι αὐτόν, καὶ ἔγνω Ἰωνάθαν ὅτι συνετέλεσται ἡ κακία αὕτη παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ θανατώσαι τὸν Δαυίδ.

34. Καὶ ἀνεπήδησεν Ἰωνάθαν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἐν ὁργῇ θυμοῦ, καὶ οὐκ ἔφαγεν ἐν τῇ δευτέρᾳ τοῦ μηνὸς ἄρτον, ὅτι ἐβραύσθη ἐπὶ τὸν Δαυίδ, ὅτι συνετέλεσεν ἐπ' αὐτόν ὁ πατήρ αὐτοῦ.

35. Καὶ ἐγενήθη πρῶτ' καὶ ἐξῆλθεν Ἰωνάθαν εἰς ἄγρον, καθὼς ἐτάξατο εἰς τὸ μαρτύριον Δαυίδ, καὶ παιδάριον μικρὸν μετ' αὐτοῦ,

36. καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ· Δράμε, εὐρέ μοι τὰς σχίζας ἐν αἷς ἐγὼ ἄκοντιζω. Καὶ τὸ παιδάριον ἔδραμε, καὶ αὐτὸς ἠκόντισε τῇ σχίζῃ, καὶ παρήγαγεν αὐτήν.

37. Καὶ ἦλθε τὸ παιδάριον ἕως τοῦ τόπου τῆς σχίζης οὗ ἠκόντιζεν Ἰωνάθαν.

38. Καὶ ἀνεβόησεν Ἰωνάθαν ὀπίσω τοῦ νεανίου, καὶ εἶπεν· Ἐκεῖ ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα. Καὶ ἀνεβόησεν Ἰωνάθαν ὀπίσω τοῦ παιδαρίου αὐτοῦ, λέγων· Ταχύνας σπεῦσον, καὶ μὴ στής. Καὶ ἀνέβηξε τὸ παιδάριον Ἰωνάθαν τὰς σχίζας, καὶ ἤνεγκε τὰς σχίζας πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ.

39. Καὶ τὸ παιδάριον οὐκ ἔγνω οὐδὲν, παρὲξ Ἰωνάθαν καὶ Δαυίδ.

40. Καὶ Ἰωνάθαν ἔδωκε τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ· Πορεύου, εἰέλθε εἰς τὴν πόλιν.

41. Καὶ ὡς εἰσῆλθε τὸ παιδάριον, καὶ Δαυὶδ ἀνέστη ἀπὸ τοῦ Ἀργάβ, καὶ ἔπесεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ τρίς, καὶ κατεφίλησεν ἑκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσεν ἑκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, ἕως συντελείας μεγάλης.

42. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν τῷ Δαυίδ· Πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ ὡς ὁμιμώκαμεν ἡμεῖς ἀμρότεροι ἐν ὀνόματι Κυρίου, λέγοντες· Κύριος ἔσται μάρτυς ἀναμέσον ἐμοῦ

26. Et non locutus est Saul in die illa, quoniam dixit : Accidens videtur, ut non sit purus, quoniam mundatus non est.

27. Et factum est crastina mensis die secunda, et visitatus est locus David. Et dixit Saul ad Jonathan filium suum : Quid quod non advenit filius Jessæ et heri et hodie ad mensam?

28. Et respondit Jonathan ad Saul, et dixit ei : Deprecatus est a me David usque in Bethleem civitatem suam ire,

29. et dixit : Dimitte nunc me, quoniam sacrificium ipsius tribus nobis in civitate, et mandaverunt ad me fratres mei. Et nunc si inveni gratiam in oculis tuis, transibo jam et videbo fratres meos. Propter hoc non advenit ad mensam regis.

30. Et indignatus est ira Saul super Jonathan valde, et dixit ei : Fili puellarum ultro venientium, non enim novi quia particeps es tu filio Jessæ in confusionem tuam, et in confusionem revelationis matris tuæ?

31. Quoniam omnibus diebus quibus filius Jessæ vixerit super terram, non parabitur regnum tuum. Nunc igitur mitens cape adolescentem, quia filius mortis iste.

32. Et respondit Jonathan ad Saul : Ut quid moritur? quid fecit?

33. Et elevavit Saul hastam super Jonathan ad interficiendum eum, et cognovit Jonathan quia consummata est malitia hæc a patre suo interficiendi David.

34. Et resiliit Jonathan a mensa in indignatione iræ, et non comedit in secunda mensis panem, quoniam saucius est super David, quoniam consummaverat super eum pater suos.

35. Et factum est mane et exiit Jonathan in campum, sicut constituerat in testimonium David, et puer parvulus cum eo,

36. et dixit puero : Curre, invento mihi sagittas in quibus ego jaculor. Et puer cucurrit, et ipse jaculatus est sagitta, et transire fecit eam.

37. Et venit puer usque ad locum sagittæ quo jaculatus fuerat Jonathan.

38. Et exclamavit Jonathan post puerum, et dixit : Illic sagitta a te et ultra. Et exclamavit Jonathan post puerum suum, dicens : Festinans propere, et non stes. Et collegit puer Jonathan sagittas, et attulit sagittas ad dominum suum.

39. Et puer non cognovit quicquam, tantum Jonathan et David.

40. Et Jonathan dedit vasa sua super puerum suum, et dixit puero suo : Vade, intra in civitatem.

41. Et ut intravit puer, et David surrexit ab Argab, et cecidit super faciem suam, et adoravit eum ter, et deosculatus est unusquisque proximum suum, et ploravit unusquisque proximum suum, usque ad consummationem magnam.

42. Et dixit Jonathan ipsi David : Vade in pace, et sicut juravimus nos utrique in nomine Domini, dicentes : Domi-

και σου, και αναμέσον τοῦ σπέρματός μου και αναμέσον τοῦ σπέρματός σου ἕως αἰῶνος.

43. Και ἀνίστη Δαυιδ και ἀπῆλθε, και Ἰωνάθαν εἰς ἧλθεν εἰς τὴν πόλιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Και ἔρχεται Δαυιδ εἰς Νομβὰ πρὸς Ἀβιμέλεχ τὸν ἱερέα· και ἐξέστη Ἀβιμέλεχ τῇ ἀπαντήσῃ αὐτοῦ, και εἶπεν αὐτῷ· Τί σὺ μόνος, και οὐδεὶς μετὰ σοῦ;

2. Και εἶπε Δαυιδ τῷ ἱερεῖ· Ὁ βασιλεὺς ἐντέταλται μοι ῥῆμα σήμερον, και εἶπέ μοι· Μηδεὶς γνότω τὸ ῥῆμα περὶ οὗ ἐγὼ ἀποστελλῶ σε και ὑπὲρ οὗ ἐγὼ ἐντέταλμαι σοι· και τοῖς παιδαρίοις διαμεμαρτύρημαι ἐν τῷ τόπῳ τῷ λεγομένῳ, Θεοῦ πίστις, Φελλανὶ Μαεμωνί.

3. Και νῦν εἰ εἰσὶν ὑπὸ τὴν χεῖρά σου πέντε ἄρτοι, δός εἰς χεῖρά μου τὸ εὐρεθέν.

4. Και ἀπεκρίθη ὁ ἱερεὺς τῷ Δαυιδ, και εἶπεν· Οὐκ εἰσὶν ἄρτοι βέβηλοι ὑπὸ τὴν χεῖρά μου, ὅτι ἀλλ' ἢ ἄρτοι ἁγιοὶ εἰσιν· εἰ πεφυλαγμένα τὰ παιδάρια ἐστὶ πλὴν ἀπὸ γυναικὸς, και φάγεται.

5. Και ἀπεκρίθη Δαυιδ τῷ ἱερεῖ, και εἶπεν αὐτῷ· Ἀλλὰ ἀπὸ γυναικὸς ἀπεσχήμεθα ἐχθὲς και τρίτην ἡμέραν ἐν τῷ ἐξελθεῖν με εἰς ὁδόν, γέγονε πάντα τὰ παιδία ἡγνισμένα, και αὐτὴ ἡ ὁδὸς βέβηλος, διότι ἁγιασθήσεται σήμερον διὰ τὰ σκεύη μου.

6. Και ἔδωκεν αὐτῷ Ἀβιμέλεχ ὁ ἱερεὺς τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, ὅτι ἐκεῖ οὐκ ἦν ἄρτοι ἀλλ' ἢ ἄρτοι τοῦ προσώπου οἱ ἀφηρημένοι ἐκ προσώπου Κυρίου, τοῦ παρατεθῆναι ἄρτον θερμὸν ἢ ἡμέρα ἔλαβεν αὐτούς.

7. Και ἐκεῖ ἦν ἐν τῶν παιδαρίων τοῦ Σαουλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συνεχόμενος Νεσσαράν ἐνώπιον Κυρίου, και ὄνομα αὐτῷ Δωὴκ ὁ Σύρος νέμων τὰς ἡμιόνας Σαουλ.

8. Και εἶπε Δαυιδ πρὸς Ἀβιμέλεχ· Ἴδε εἰ ἔστιν ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν χεῖρά σου δόρυ ἢ ῥομφαία, ὅτι τὴν ῥομφαίαν μου και τὰ σκεύη οὐκ εἰληφα ἐν τῇ χειρὶ μου, ὅτι ἦν τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως κατὰ σπουδὴν.

9. Και εἶπεν ὁ ἱερεὺς· Ἰδοὺ ἡ ῥομφαία Γολιάθ τοῦ ἀλλοφύλου, ὃν ἐπάταξας ἐν τῇ κοιλάδι· Ἠλᾶ. Και αὕτη ἐνελθμένη ἦν ἐν ἱματίῳ. Εἰ ταύτην λήψῃ, σεαυτῷ λάβε, ὅτι οὐκ ἔστιν ἑτέρα παρὲς ταύτης ἐνταῦθα. Και εἶπε Δαυιδ· Ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ὥσπερ αὕτη· δός μοι αὐτήν.

10. Και ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ, και ἀνέστη Δαυιδ, και ἔφυγεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ προσώπου Σαουλ. Και ἦλθε Δαυιδ πρὸς Ἀγγαῦς βασιλέα Γεθ,

11. και εἶπον οἱ παῖδες Ἀγγαῦς πρὸς αὐτόν· Οὐχὶ οὗτος Δαυιδ ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς; Οὐχὶ τούτῳ ἐξῆρχον αἱ χορεύουσαι, λέγουσαι· Ἐπάταξε Σαουλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ, και Δαυιδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ;

12. Και ἔθετο Δαυιδ τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, και ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου Ἀγγαῦς βασιλέως Γεθ,

13. και ἠλλόιωσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ, και προσποιήσατο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, και ἐτυμπάνιζεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς πόλεως, και παρεφέρετο ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, και ἐπιπτεν ἐπὶ τὰς θύρας τῆς πόλεως, και τὰ σιέλα αὐτοῦ κατέρρεει ἐπὶ τὸν πώγωνα αὐτοῦ.

nus erit testis inter me et te, et inter semen meum et inter semen tuum usque in saeculum.

43. Et surrexit David et abiit, et Jonathan ingressus est in civitatem.

CAPUT XXI.

1. Et venit David in Nomba ad Abimelech sacerdotem : et obstupuit Abimelech occursum ejus, et dixit ei : Quid quia tu solus, et nemo tecum?

2. Et dixit David sacerdoti : Rex mandavit mihi verbum hodie, et dixit mihi : Nemo sciat verbum de quo ego mitto te et pro quo ego mandavi tibi : et pueris condixi in loco dicto, Dei fides, Phelani Maemoni.

3. Et nunc si sunt sub manu tua quinque panes, da in manum meam quod inventum fuerit.

4. Et respondit sacerdos ipse David, et dixit : Non sunt panes profani sub manum meam, quia nisi panes sancti sunt : si custodierunt se pueri tantum a muliere, et comedent.

5. Et respondit David sacerdoti, et dixit ei : Sed a muliere abstinui heri et nudius tertius : in exeuendo me in viam, omnes pueri fuerunt purificati, et hac via profana, quoniam sanctificabitur hodie per vasa mea.

6. Et dedit ei Abimelech sacerdos panes propositionis, quoniam ibi non erant panes nisi panes faciei, qui ablati fuerant a facie Domini, ad apponendum panem calidum quae cepit eos.

7. Et ibi erat unus puerorum Saul in die illa detentus Neessaran coram Domino, et nomen ei Doec Syrus pasces mulas Saul.

8. Et dixit David ad Abimelech : Vide si est hic sub manum tuam hasta vel gladius, quoniam gladium meum et vasa non sumpsi in manu mea, quoniam fuit verbum regis secundum festinationem.

9. Et dixit sacerdos : Ecce gladius Goliath alienigenae, quem percussisti in valle Ela. Et hic involutus fuit in vestimento. Si hunc sumpseris, tibi sume, quoniam non est alius praeter hunc hic. Et dixit David : Ecce non est sicut hic : da mihi illum.

10. Et dedit illum ei, et surrexit David, et fugit in die illa a facie Saul. Et venit David ad Anchus regem Geth,

11. et dixerunt pueri Anchus ad eum : Nonne hic David rex terrae? Nonne huic praecinebant eae quas choros decabant, dicentes : Percussit Saul in millibus suis, et David in decem millibus suis?

12. Et posuit David verba in corde suo, et timuit valde a facie Anchus regis Geth,

13. et mutavit faciem suam coram eo, et affectabat in die illa, et tympanizabat ad ostia civitatis, et collabebatur in manibus suis, et cadebat ad portas civitatis, et salivae ejus defluebant in barbam ejus.

14. Καὶ εἶπεν Ἀγχούς πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ· Ἴδού
 ἔδετε ἄνδρα ἐπιληπτον, ἵνατί εἰσηγάγετε αὐτὸν πρὸς μέ;
 15. Μὴ ἐλαττοῦμαι ἐπιληπτῶν ἐγὼ, ὅτι εἰσαγγέχατε
 αὐτὸν ἐπιληπεύεσθαι πρὸς μέ; Οὗτος οὐκ εἰσλεύσεται
 εἰς οἰκίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν Δαυὶδ, καὶ διεσώθη, καὶ
 ἔρχεται εἰς τὸ σπήλαιον τὸ Ὀδολλάμ, καὶ ἀκούουσιν οἱ
 ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ κα-
 ταβαίνουνσιν πρὸς αὐτὸν ἐκεῖ.
 2. Καὶ συνήγοντο πρὸς αὐτὸν πᾶς ἐν ἀνάγκῃ, καὶ
 πᾶς ὑπόχρεως, καὶ πᾶς κατωδυνος ψυχῇ, καὶ ἦν ἐπ'
 αὐτῶν ἡγούμενος, καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ὡς τετρακόσιοι
 ἄνδρες.
 3. Καὶ ἀπῆλθε Δαυὶδ ἐκεῖθεν εἰς Μασσηφάθ τῆς
 Μωάβ, καὶ εἶπε πρὸς βασιλέα Μωάβ· Γινέσθωσαν δὴ
 ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου παρὰ σοί, ὥς ὅτου γνῶ
 τί ποιήσει μοι ὁ Θεός.
 4. Καὶ παρεκάλεσε τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως
 Μωάβ, καὶ κατοικούν μετ' αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας,
 ὅντος τοῦ Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ.
 5. Καὶ εἶπε Γὰδ ὁ προφήτης πρὸς Δαυὶδ· Μὴ κά-
 θου ἐν τῇ περιοχῇ πορείου, καὶ ἤξει εἰς γῆν Ἰούδα.
 Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ, καὶ ἦλθε καὶ ἐκάθισεν ἐν πόλει
 Σαρία.
 6. Καὶ ἤκουσε Σαούλ ὅτι ἐγνώσται Δαυὶδ, καὶ οἱ
 ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ. Καὶ Σαούλ ἐκάθητο ἐν τῷ βουνῷ
 ὑπὸ τὴν ἀρουραν τὴν ἐν Ῥαμὰ, καὶ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ
 αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ παρειστήκεισαν
 αὐτῷ.
 7. Καὶ εἶπε Σαούλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς
 παρεστηκότας αὐτῷ· Ἀκούσατε δὴ, υἱοὶ Βενιαμὴν, εἰ
 ἀληθῶς πᾶσιν ὑμῖν δώσει ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ ἀγροὺς καὶ ἀμ-
 πελώνας, καὶ πάντας ὑμᾶς τάζει ἑκατοντάρχους καὶ
 χιλιάρχους;
 8. Οἱ σὺγκεισθε πάντες ὑμεῖς ἐπ' ἐμέ, καὶ οὐκ
 ἔστιν ὁ ἀποκαλύπτων τὸ ὥπλιόν μου, ἐν τῷ διαθέσθαι
 τὸν υἱόν μου διαθήκην μετὰ τοῦ υἱοῦ Ἰεσσαί, καὶ οὐκ
 ἔστι πονῶν περὶ ἐμοῦ ἐξ ὑμῶν, καὶ ἀποκαλύπτων τὸ
 ὥπλιόν μου, ὅτι ἐπήγειρεν ὁ υἱός μου τὸν δοῦλόν μου ἐπ'
 ἐμέ εἰς ἐχθρόν, ὡς ἡμέρα αὕτη.
 9. Καὶ ἀποκρίνεται Δαὶθ ὁ Σύρος ὁ καθεστηκὺς
 ἐπὶ τὰς ἡμιόνας Σαούλ, καὶ εἶπεν· Εὗρακα τὸν υἱόν
 Ἰεσσαί παραγινόμενον εἰς Νομβὰ πρὸς Ἀβιμέλεχ υἱόν
 Ἀχιτὼβ τὸν ἱερέα.
 10. Καὶ ἤρῳτα αὐτῷ διὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπισιτισμὸν
 ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ τὴν ῥομφαίαν Γολιάθ τοῦ ἀλλοφύλου
 ἔδωκεν αὐτῷ.
 11. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καλέσαι τὸν Ἀβιμέ-
 λεχ υἱόν Ἀχιτὼβ καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ πατρὸς
 αὐτοῦ τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν Νομβὰ· καὶ παρεγένοντο
 πάντες πρὸς τὸν βασιλέα.
 12. Καὶ εἶπε Σαούλ· Ἀκουε δὴ, υἱὲ Ἀχιτὼβ. Καὶ
 εἶπεν· Ἴδού ἐγὼ, λάλει, κύριε.
 13. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαούλ· Ἰνατί συνέθου κατ' ἐμοῦ
 σὺ καὶ ὁ υἱὸς Ἰεσσαί, δοῦναί σε αὐτῷ ἄρτον καὶ ῥομ-
 φαίαν, καὶ ἐρωτᾷν αὐτῷ διὰ τοῦ Θεοῦ θέσθαι αὐτὸν
 ἐπ' ἐμέ εἰς ἐχθρόν, ὡς ἡμέρα αὕτη;
 14. Καὶ ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε· Καὶ τίς ἐν

14. Et dixit Anchus ad pueros suos : Ecce vidistis virum
 arreptitium correptum, ut quid introduxistis eum ad me ?
 15. Num indigens furentibus ego, quoniam introduxistis
 eum furere ad me ? Hic non ingreditur in domum.

CAPUT XXII.

1. Et abiit inde David, et salvatus est, et venit in spe-
 luncam Odollam, et audiunt fratres ejus, et domus patris
 ejus, et descendunt ad eum illuc.
 2. Et convenerunt ad eum omnis in necessitate, et
 omnis debitor, et omnis tristis animo, et fuit super eos dux,
 et fuerunt cum eo circiter quadringenti viri.
 3. Et abiit David inde in Massephat ipsius Moab, et dixit
 ad regem Moab : Sint nunc pater meus et mater mea apud
 te, quoadusque cognovero quid faciet mihi Deus.
 4. Et deprecatus est faciem regis Moab, et habitaverunt
 cum eo omnes dies, dum esset David in praesidio.
 5. Et dixit Gad propheta ad David : Ne sedeas in prae-
 sidio : vade, et venies ad terram Juda. Et ivit David, et
 venit et sedit in civitate Sarc.
 6. Et audivit Saul quia cognitus est David, et viri qui
 cum eo. Et Saul sedebat in colle sub arboreto quod in Rha-
 ma, et hasta in manu ejus, et omnes pueri ejus assiste-
 bant ei.
 7. Et dixit Saul ad pueros suos qui assistebant ei : Au-
 dite nunc, filii Benjamin, si vere omnibus vobis dabit filius
 Jesse agros et vineas, et omnes vos statuet centuriones et
 chiliarchos ?
 8. Quia compositi estis omnes vos super me, et non
 est qui revelet auriculam meam, cum disposuerit filius
 meus testamentum cum filio Jesse, et non est qui laboret
 pro me ex vobis, et revelans auriculam meam, quoniam
 suscitavit filius meus servum meum super me in inimicum,
 sicut dies haec.
 9. Et respondit Doec Syrus qui praesidebat super molas
 Saul, et dixit : Vidi filium Jesse advenientem in Nomba ad
 Abimelech filium Achitob sacerdotem.
 10. Et interrogavit ei per Deum, et cibaria dedit ei, et
 gladium Goliath alienigenae dedit ei.
 11. Et misit rex vocare Abimelech filium Achitob et
 omnes filios patris ejus sacerdotes qui in Nomba : et adve-
 nerunt omnes ad regem.
 12. Et dixit Saul : Audi nunc, fili Achitob. Et dixit :
 Ecce ego, loquere, domine.
 13. Et dixit ei Saul : Ut quid compositus es contra me
 tu et filius Jesse, ad dandum te ei panem et gladium, et
 interrogandum ei per Deum ad ponendum eum super me
 in inimicum, sicut dies haec ?
 14. Et respondit regi, et dixit : Et quis in omnibus ser-

πᾶσι τοῖς δούλοις σου ὡς Δαυὶδ πιστός; Καὶ γαμβρός τοῦ βασιλέως, καὶ ἄρχων παντός παραγγέλματός σου, καὶ ἐνδοξος ἐν τῷ οἴκῳ σου;

15. Ἡ σήμερον ἤργμα ἐρωτῶν αὐτῷ διὰ τοῦ Θεοῦ; Μηδαμῶς, μὴ δότω ὁ βασιλεὺς κατὰ τοῦ δούλου αὐτοῦ λόγον καὶ ἐφ' ὅλον τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου, ὅτι οὐκ ἔδει ὁ δούλος σου ἐν πᾶσι τοῖσι βῆμα μικρὸν ἢ μέγα.

16. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Σαοὺλ· Θανάτω ἀποθανῇ, Ἀβιμέλεχ, σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς σου.

17. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παρατρέχουσι τοῖς ἐφεστηκόσι πρὸς αὐτόν· Προσαγάγετε καὶ θανατοῦτε τοὺς ἱερεῖς τοῦ Κυρίου, ὅτι ἡ χεὶρ αὐτῶν μετὰ Δαυὶδ, καὶ ὅτι ἐγνώσαν ὅτι φεύγει αὐτός, καὶ οὐκ ἀπεκάλυψαν τὸ ὥτιόν μου. Καὶ οὐκ ἐδουλήθησαν οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως ἐπενεγκεῖν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἀπαντῆσαι εἰς τοὺς ἱερεῖς Κυρίου.

18. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δωὴκ· Ἐπιστρέφου σὺ, καὶ ἀπάντα εἰς τοὺς ἱερεῖς. Καὶ ἐπεστράφη Δωὴκ ὁ Σύρος, καὶ ἐθανάτωσε τοὺς ἱερεῖς τοῦ Κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τριακοσίου καὶ πέντε ἀνδρας, πάντας αἰρόντας Ἐφρούδ·

19. Καὶ τὴν Νομβὰ τὴν πόλιν τῶν ἱερέων ἐπάταξεν ἐν στόματι ῥομφαίας, ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικὸς, ἀπὸ νηπίου ἕως θηλάζοντος, καὶ μόσχου καὶ ὄνου καὶ προβάτου.

20. Καὶ διασώζεται υἱὸς εἰς τῷ Ἀβιμέλεχ υἱῷ Ἀχιτῶδ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἀβιάθαρ, καὶ ἐφυγεν ὀπίσω Δαυὶδ.

21. Καὶ ἀπήγγαλεν Ἀβιάθαρ τῷ Δαυὶδ ὅτι ἐθανάτωσε Σαοὺλ πάντας τοὺς ἱερεῖς τοῦ Κυρίου.

22. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ Ἀβιάθαρ· ἦδειν ὅτι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι Δωὴκ ὁ Σύρος ὅτι ἀπαγγέλλων ἀπαγγελεῖ τῷ Σαοὺλ· Ἐγὼ εἰμι αἰτίος τῶν ψυχῶν οἴκου τοῦ πατρὸς σου.

23. Κάθου μετ' ἐμοῦ· μὴ φοβοῦ, ὅτι οὗ ἐὰν ζητῷ τῇ ψυχῇ μου τόπον, ζητήσω καὶ τῇ ψυχῇ σου, ὅτι πεφύλαξαι σὺ παρ' ἐμοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Καὶ ἀπήγγαλεν τῷ Δαυὶδ, λέγοντες· Ἴδου οἱ ἀλλοφυλοὶ πολεμοῦσιν ἐν τῇ Κεῖλᾳ, καὶ αὐτοὶ διαρπάζουσι, καταπατοῦσι τοὺς ἄλως.

2. Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ τοῦ Κυρίου, λέγων· Εἰ πορευθῶ, καὶ πατάξω τοὺς ἀλλοφύλους τούτους; Καὶ εἶπε Κύριος· Πορεύου, καὶ πατάξεις ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις τούτοις, καὶ σώσεις τὴν Κεῖλᾳ.

3. Καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες τοῦ Δαυὶδ πρὸς αὐτόν· Ἴδου ἡμεῖς ἐνταῦθα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φοβούμεθα, καὶ πῶς ἔσται ἐὰν πορευθῶμεν εἰς Κεῖλᾳ, εἰς τὰ σκῦλα τῶν ἀλλοφύλων εἰς πορευσόμεθα;

4. Καὶ προσέθετο Δαυὶδ ἔτι ἐπερωτῆσαι διὰ τοῦ Κυρίου, καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ Κύριος, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀνάστηθι καὶ κατάβηθι εἰς Κεῖλᾳ, ὅτι ἐγὼ παραδίδωμι τοὺς ἀλλοφύλους εἰς χεῖράς σου.

5. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς Κεῖλᾳ, καὶ ἐπολέμησε τοῖς ἀλλοφύλοις. Καὶ ἐφυγον ἐκ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγε τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔσωσε Δαυὶδ τοὺς κατοικοῦντας Κεῖλᾳ.

6. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ φεύγειν Ἀβιάθαρ υἱὸν Ἀχιμέ-

vis tuis sicut David fidelis? Et gener regis, et princeps omnis præcepti tui, et honoratus in domo tua?

15. Numquid hodie cepi interrogare ei per Deum? Nequaquam, ne det rex contra servum suum verbum et super totam domum patris mei, quoniam ignoravit servus tuus in omnibus his verbum parvum vel magnum.

16. Et dixit rex Saul: Morte morieris, Abimelech, tu et universa domus patris tui.

17. Et dixit rex emissariis qui assistebant apud eam: Adducite et interficite sacerdotes Domini, quoniam manus eorum cum David, et quoniam cognoverunt quia fugit ipse, et non revelaverunt auriculam meam. Et non voluerunt pueri regis inferre manus suas ad occurrendum in sacerdotes Domini.

18. Et dixit rex ipsi Doec: Convertere tu, et occurre in sacerdotes. Et convertit se Doec Syrus, et interfecit sacerdotes Domini in die illa, trecentos et quinque viros, omnes portantes Ephod.

19. Et ipsam Nomba civitatem sacerdotum percussit in ore gladii, a viro usque ad mulierem, ab infante usque ad lactentem, et vitulum et asinum et ovem.

20. Et salvatur filius unus ipsi Abimelech filio Achitob, et nomen ei Abiathar, et fugit post David.

21. Et annuntiavit Abiathar ipsi David quia interfecit Saul omnes sacerdotes Domini.

22. Et dixit David ad Abiathar: Novi quia in die illa, quia Doec Syrus quia annuntians annuntiabit ipsi Saul. Ego fui causa animarum domus patris tui.

23. Sede mecum: ne timeas, quoniam ubicumque quaesiero animæ meæ locum, quaeram et animæ tuæ, quoniam custoditus es tu apud me.

CAPUT XXIII.

1. Et nuntiatum est ipsi David, dicentes: Ecce alienigenæ pugnant in Ceila, et ipsi diripiunt, conculcant areas.

2. Et interrogavit David per Dominum, dicens: Si ibo, et percutiam alienigenas hos? Et dixit Dominus: Vade, et percuties in alienigenis his, et salvabis Ceila.

3. Et dixerunt viri David ad eum: Ecce nos hic in Judæa timemus, et quomodo erit si iverimus in Ceila, in spolia alienigenarum ingrediemur?

4. Et adjecit adhuc David interrogare per Dominum, et respondit ei Dominus, et dixit ei: Surge et descende in Ceila, quoniam ego trado alienigenas in manus tuas.

5. Et ivit David et viri qui cum eo in Ceila, et bellum fecit alienigenis. Et fugerunt a facie ejus, et abduxit pecora eorum, et percussit in eis plagam magnam, et salvavit David habitantes Ceila.

6. Et factum est in fugiendo Abiathar filium Achimelech

λεχ πρὸς Δαυιδ, καὶ αὐτὸς μετὰ Δαυιδ εἰς Κεῖλā κατέβη ἔχων Ἐφουδ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.

7. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαουλ ὅτι ἦκει ὁ Δαυιδ εἰς Κεῖλā, καὶ εἶπε Σαουλ· Πέπρακεν αὐτὸν ὁ Θεὸς εἰς τὰς χεῖράς μου, ὅτι ἀποκλείσται, εἰσελθὼν εἰς πόλιν θυρῶν καὶ μοχλῶν.

8. Καὶ παρήγγειλε Σαουλ παντὶ τῷ λαῷ καταβαίνειν εἰς πόλεμον εἰς Κεῖλā, συνέχειν τὸν Δαυιδ καὶ τοὺς ἀνδράς αὐτοῦ.

9. Καὶ ἔγνω Δαυιδ ὅτι οὐ παρασιωπᾷ Σαουλ περὶ αὐτοῦ τὴν καχίαν· καὶ εἶπε Δαυιδ πρὸς Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα· Προσάγαγε τὸ Ἐφουδ Κυρίου.

10. Καὶ εἶπε Δαυιδ· Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἀκούων ἀκήκοεν ὁ δοῦλός σου ὅτι ζητεῖ Σαουλ ἐλθεῖν ἐπὶ Κεῖλā διαρθεῖραι τὴν πόλιν δι' ἐμέ.

11. Εἰ ἀποκλεισθήσεται· καὶ νῦν εἰ καταθήσεται Σαουλ, καθὼς ἤκουσεν ὁ δοῦλός σου· Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἀπάγγειλον τῷ δούλῳ σου. Καὶ εἶπε Κύριος· Ἀποκλεισθήσεται (*).

13. Καὶ ἀνέστη Δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὡς τετρακόσιοι, καὶ ἐξῆλθον ἐκ Κεῖλā, καὶ ἐπορεύοντο οὐ ἔαν ἐπορεύοντο. Καὶ τῷ Σαουλ ἀπηγγέλη ὅτι διασέσωσται Δαυιδ ἐκ Κεῖλā, καὶ ἀνῆκεν τοῦ ἐλθεῖν.

14. Καὶ ἐκάθισεν ἐν Μασερέμ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τοῖς στενοῖς, καὶ ἐκάθητο ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ ὄρει Ζίφ, ἐν τῇ γῇ τῇ αὐχμῶδει. Καὶ ἐζήτηε αὐτὸν Σαουλ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὸν Κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

15. Καὶ εἶδε Δαυιδ ὅτι ἐξέρχεται Σαουλ τοῦ ζητεῖν τὸν Δαυιδ· καὶ Δαυιδ ἦν ἐν τῷ ὄρει τῷ αὐχμῶδει, ἐν τῇ Καινῇ Ζίφ.

16. Καὶ ἀνέστη Ἰωνάθαν υἱὸς Σαουλ καὶ ἐπορεύθη πρὸς Δαυιδ εἰς Καινὴν, καὶ ἐκραταίωσε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐν Κυρίῳ,

17. καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Μὴ φοβοῦ, ὅτι οὐ μὴ εὕρῃ σε ἡ χεὶρ Σαουλ τοῦ πατρός μου, καὶ οὐ βασιλεύσεις ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ ἔσομαι σοι εἰς δεῦτερον, καὶ Σαουλ ὁ πατήρ μου οἶδεν οὕτως.

18. Καὶ διέθεντο ἀμφοτέροι διαθήκην ἐνώπιον Κυρίου. Καὶ ἐκάθητο Δαυιδ ἐν Καινῇ, καὶ Ἰωνάθαν ἀπῆλθεν εἰς οἶκον αὐτοῦ.

19. Καὶ ἀνέβησαν οἱ Ζιφαῖοι ἐκ τῆς αὐχμῶδους πρὸς Σαουλ ἐπὶ τὸν βουνόν, λέγοντες· Οὐκ ἰδοὺ Δαυιδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν ἐν Μεσσερά ἐν τοῖς στενοῖς ἐν τῇ Καινῇ, ἐν τῷ βουνῷ τοῦ Ἐγελά τοῦ ἐκ δεξιῶν τοῦ Ἰεσσαίμου·

20. Καὶ νῦν πᾶν τὸ πρὸς ψυχὴν τοῦ βασιλέως εἰς καταβάσιν, καταβαίνετω πρὸς ἡμᾶς· κεκλείχασιν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως.

21. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαουλ· Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἐπονέσαστε περὶ ἐμοῦ.

22. Πορεύθητε δὴ καὶ ἐτοιμάσατε ἔτι, καὶ γινώτε τὸν τόπον αὐτοῦ οὗ ἔσται ὁ πούς αὐτοῦ ἐν τάχει· ἐκεῖ οὐ εἶπατε, μὴ ποτε πανουργήσεται.

(**) 23. Καὶ ἴδετε καὶ γινώτε, καὶ πορεύσομαι μεθ'

ad David, et ipse cum David in Ceila descendit habens Ephud in manu sua.

7. Et nuntiatum est ipsi Saul quia venit David in Ceila, et dixit Saul : Vendidit eum Deus in manus meas, quoniam conclusus est, ingressus in civitatem portarum et serarum.

8. Et præcepit Saul universo populo descendere in bellum in Ceila, ad comprehendendum David et viros ejus.

9. Et cognovit David quia non tacet Saul de eo malitiam : et dixit David ad Abiathar sacerdotem : Applica Ephud Domini.

10. Et dixit David : Domine Deus Israel, audiens audit servus tuus quia quærit Saul venire super Ceila ad corruptendam civitatem propter me.

11. Numquid concludetur? et nunc numquid descendet Saul, sicut audivit servus tuus? Domine Deus Israel, annuntia servo tuo. Et dixit Dominus : Concludetur.

13. Et surrexit David et viri qui cum eo circiter quadringenti, et exierunt e Ceila, et ibant quo ibant. Et annuntiatum est Saul quia evasit David e Ceila, et omisit exire.

14. Et sedit in Maserem in deserto in angustis, et sedit in deserto in monte Ziph, in terra æstuosa. Et quærebat eum Saul omnibus diebus, et non tradidit eum Dominus in manus ejus.

15. Et vidit David quia egreditur Saul ad quærendum David : et David erat in monte æstuoso, in Cæne Ziph.

16. Et surrexit Jonathan filius Saul et ivit ad David in Cæne, et confirmavit manus ejus in Domino,

17. et dixit ad eum : Ne timeas, quoniam non inveniet te manus Saul patris mei, et tu regnabis super Israel, et ego ero tibi in secundum, et Saul pater meus novit ita.

18. Et disposuerunt utrique testamentum coram Domino. Et sedit David in Cæne, et Jonathan abiit in domum suam.

19. Et ascenderunt Ziphæi de æstuosa ad Saul in collem, dicentes : Nonne ecce David absconditus est apud nos in Messera in angustis in Cæne, in colle ipsius Echela qui a dextris Jessæmu?

20. Et nunc omne quod est ad animam regis in descensum, descendat ad nos : concluderunt eum in manus regis.

21. Et dixit eis Saul : Benedicti vos Domino, quia laborastis pro me.

22. Ite nunc et parate adhuc, et noscite locum ejus ubi erit pes ejus cito ibi ubi dixistis, ne forte versute agat.

23. Et videte et noscite, et ibo vobiscum : et erit si est

12. Dixitque David : Si tradent hi qui de Ceila me et viros meos in manus Saul? Et dixit Dominus : Tradent.

23. Et noscite et videte ex omnibus locis ubi se abscondit illte et revertimini ad me ad paratum, et ibimus vobiscum : et....

(*) 12. Καὶ εἶπεν Δαυιδ· Εἰ παραδώσουσιν παρὰ τῆς Κεεῖλā ἐμὴ καὶ τοὺς ἀνδράς μου εἰς χεῖρας Σαουλ· Καὶ εἶπεν Κύριος· Παραδώσουσιν. (Alex.)

(**) 23. Καὶ γινώτε καὶ εἰδότε ἐκ πάντων τῶν τόπων ὅπου κρύβεται ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψατε πρὸς μέ εἰς αἰτομον (leg. ἔτοιμον), καὶ πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν καὶ.... (Alex.)

ὁμῶν· καὶ ἔσται εἴ ἔστιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐξερευνήσω αὐτὸν ἐν πάσαις χιλιάσιν Ἰούδα.

24. Καὶ ἀνέστησαν οἱ Ζιφαῖοι, καὶ ἐπορεύθησαν ἐμπροσθεν Σαούλ. Καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Μαὼν κατ' ἐσπέραν ἐκ δεξιῶν τοῦ Ἰεσσαίμου.

25. Καὶ ἐπορεύθη Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ζητεῖν αὐτόν· καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυὶδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν πέτραν τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ Μαὼν. Καὶ ἤκουσε Σαοὺλ, καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω Δαυὶδ εἰς τὴν ἐρημον Μαὼν.

26. Καὶ πορεύονται Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ὄρους ἐκ τούτου, καὶ ἦν Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ὄρους ἐκ τούτου. Καὶ ἦν Δαυὶδ σκεπαζόμενος πορεύεσθαι ἀπὸ προσώπου Σαοὺλ. Καὶ Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ παρενέβαλον ἐπὶ Δαυὶδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ, συλλαβεῖν αὐτούς.

27. Καὶ πρὸς Σαοὺλ ἦλθεν ἄγγελος, λέγων· Σπεῦδε καὶ δεῦρο, ὅτι ἀλλόφυλοι ἐπέθεντο ἐπὶ τὴν γῆν.

28. Καὶ ἀνέστρεψε Σαοὺλ μὴ καταδιώκειν ὀπίσω Δαυὶδ, καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν τῶν ἀλλοφύλων· διὰ τοῦτο ἐπεκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος, Πέτρα ἡ μερισθεῖσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ ἐκεῖθεν, καὶ ἐκάθισεν ἐν τοῖς στενοῖς Ἐγγαδδὶ.

2. Καὶ ἐγενήθη, ὡς ἀνέστρεψε Σαοὺλ ἀπὸ ὀπισθεν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἀπήγγελεν αὐτῷ, λεγόντων· Ὅτι Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐγγαδδὶ.

3. Καὶ ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐλεχτούς ἐκ παντός Ἰσραὴλ, καὶ ἐπορεύθη ζητεῖν τὸν Δαυὶδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ἐπὶ προσώπων Σαδδαίμ.

4. Καὶ ἦλθεν εἰς τὰς ἀγέλας τῶν ποιμνίων τὰς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἦν ἐκεῖ σπήλαιον. Καὶ Σαοὺλ εἰσῆλθε παρασκευάσασθαι· καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐσώτερον τοῦ σπηλαίου ἐκάθηντο.

5. Καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες Δαυὶδ πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ ἡ ἡμέρα αὕτη ἣν εἶπε Κύριος πρὸς σέ, παραδοῦναι τὸν ἐχθρόν σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ ποιήσεις αὐτῷ ὡς ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ ἀφείλε τὸ περύγιον τῆς διπλοῖδος τοῦ Σαοὺλ λαθραίως.

6. Καὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάταξε καρδία Δαυὶδ αὐτόν, ὅτι ἀφείλε τὸ περύγιον τῆς διπλοῖδος αὐτοῦ.

7. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ· Μηδαμῶς μοι παρὰ Κυρίου, εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο τῷ κυρίῳ μου τῷ χριστῷ Κυρίου, ἐπενέγκαι χεῖρά μου ἐπ' αὐτόν, ὅτι χριστὸς Κυρίου ἐστὶν οὗτος.

8. Καὶ ἐπεισε Δαυὶδ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ἐν λόγοις, καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀναστάντας ὄψαι τὸν Σαοὺλ. Καὶ ἀνέστη Σαοὺλ καὶ κατέβη τὴν ὁδόν.

9. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ ὀπίσω αὐτοῦ ἐκ τοῦ σπηλαίου, καὶ ἐβόησε Δαυὶδ ὀπίσω Σαοὺλ, λέγων· Κύριε βασιλεῦ. Καὶ ἐπέβλεψε Σαοὺλ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἐκύψε Δαυὶδ ἐπὶ προσώπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

10. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ· Ἰνατὶ ἀκούεις τῶν λόγων τοῦ λαοῦ, λεγόντων· Ἰδοὺ Δαυὶδ ζητεῖ τὴν ψυχὴν σου;

super terram, et investigabo eum in omnibus millibus Juda.

24. Et surrexerunt Ziphæi, et iverunt ante Saul. Et David et viri ejus in deserto Maon ad occidentem a dextris Jessæmu.

25. Et ivit Saul et viri ejus ad quarendum eam : et annuntiaverunt ipsi David, et descendit ad petram quæ in deserto Maon. Et audivit Saul, et persecutus est post David in desertum Maon.

26. Et eunt Saul et viri ejus a parte montis ab hac, et erat David et viri ejus a parte montis ab hac. Et fuit David tegens se in eundo a facie Saul. Et Saul et viri ejus castrametati sunt super David et viros ejus, ad comprehendendum eos.

27. Et ad Saul venit nuntius, dicens : Festina et veni, quoniam alienigenæ incursionem fecerunt super terram.

28. Et reversus est Saul non persequendo post David, et ivit in occursum alienigenarum : propter hoc cognominatus est locus ille, Petra divisa.

CAPUT XXIV.

1. Et surrexit David inde, et sedit in angustis Engaddi.

2. Et factum est, ut revertit Saul a post alienigenas, et annuntiatum est ei, dicentibus : Quoniam David in deserto Engaddi.

3. Et sumpsit secum tria millia virorum electorum ex omni Israel, et ivit quærere David et viros ejus super faciem Saddaem.

4. Et venit ad greges pecorum quæ super viam, et erat ibi spelunca. Et Saul intravit ad provocandum : et David et viri ejus in interioribus speluncæ sedebant.

5. Et dixerunt viri David ad eum : Ecce dies hæc quam dixit Dominus ad te, tradere inimicum tuum in manus tuas, et facies ei sicut bonum in oculis tuis. Et exsurrexit David, et dempsit pinnam diploidis Saul occulte.

6. Et factum est post hæc, et percussit cor David eum, quia dempserat pinnam diploidis ejus.

7. Et dixit David ad viros suos : Nequaquam mihi a Domino, si faciam verbum hoc domino meo christo Domini, ut inferam manum meam super eum, quoniam christus Domini est hic.

8. Et suavit David viros suos in verbis, et non dedit eis ut surgentes immolarent Saul. Et surrexit Saul et descendit viam.

9. Et surrexit David post eum de spelunca, et clamavit David post Saul, dicens : Domine rex. Et respexit Saul post se, et inclinavit se David in faciem suam super terram, et adoravit eum.

10. Et dixit David ad Saul : Quare audis verba populi, dicentium : Ecce David quærît animam tuam?

11. Ἴδου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου ὡς παρέδωκέ σε Κύριος σήμερον εἰς χεῖράς μου ἐν τῷ σπηλαίῳ, καὶ οὐκ ἤθουλήθην ἀποκτεῖναί σε, καὶ ἐφείσάμην σου, καὶ εἶπα· Οὐκ ἐποίησω χεῖρά μου ἐπὶ κριόν μου, ὅτι χριστὸς Κυρίου οὗτός ἐστι.

12. Καὶ ἰδοὺ τὸ πτερύγιον τῆς διπλοῖδος σου ἐν τῇ χειρί μου, ἐγὼ ἀφῆρκα τὸ πτερύγιον, καὶ οὐκ ἀπέχτηκά σε· καὶ γινῶθι καὶ ἴδε σήμερον ὅτι οὐκ ἔστι κακία ἐν τῇ χειρί μου οὐδὲ ἀσέβεια καὶ ἀθέτης, καὶ οὐχ ἡμάρτηκα εἰς σέ, καὶ σὺ δεσμεύεις τὴν ψυχὴν μου λαβεῖν αὐτήν.

13. Δικάσαι Κύριος ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ ἐκδικῆσαι σοι Κύριος ἐκ σοῦ. Καὶ ἡ χεὶρ μου οὐκ ἔσται ἐπὶ σέ,

14. καθὼς λέγεται ἡ παραβολὴ ἡ ἀρχαία· Ἐξ ἀνόμων ἐξελεύσεται πλημμελία. Καὶ ἡ χεὶρ μου οὐκ ἔσται ἐπὶ σέ.

15. Καὶ νῦν ὀπίσω τίνος σὺ ἐκπορεύῃ, βασιλεῦ Ἰσραὴλ; ὀπίσω τίνος καταδιώκεις σὺ; ὀπίσω κυνὸς τετηνχότος, καὶ ὀπίσω ψύλλου ἐνόος.

16. Γένοιτο Κύριος εἰς χριτὴν καὶ δικαστὴν ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον σου, ἴδοι Κύριος καὶ κρίναι τὴν κρίσιν μου καὶ δικάσαι μοι ἐκ χειρὸς σου.

17. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσε Δαυὶδ τὰ ῥήματα ταῦτα λαλῶν πρὸς Σαοὺλ, καὶ εἶπε Σαοὺλ· Ἡ φωνὴ σου αὕτη, τέκνον Δαυὶδ; Καὶ ἤρε Σαοὺλ τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσε.

18. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Δαυὶδ· Δίκαιος σὺ ὑπὲρ ἐμέ, ὅτι σὺ ἀνταπέδωκάς μοι ἀγαθὰ, ἐγὼ δὲ ἀνταπέδωκά σοι κακά.

19. Καὶ σὺ ἀπήγγειλάς μοι σήμερον ὃ ἐποίησάς μοι ἀγαθὰ, ὡς ἀπέκλεισέ με Κύριος εἰς χεῖράς σου σήμερον, καὶ οὐκ ἀπέχτεινάς με.

20. Καὶ ὅτι εἰ εὗροι τις τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ ἐν θλίψει, καὶ ἐκπέμψοι αὐτὸν ἐν ὁδῷ ἀγαθῇ, καὶ Κύριος ἀποτίσει αὐτῷ ἀγαθὰ, καθὼς πεποίηκας σήμερον.

21. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ γινώσκω ὅτι βασιλεύων βασιλεύσεις, καὶ στήσεται ἐν χειρί σου ἡ βασιλεία Ἰσραὴλ.

22. Καὶ νῦν ὁμοσόν μοι ἐν Κυρίῳ ὅτι οὐκ ἐξολοθρεύσεις τὸ σπέρμα μου ὀπίσω μου, οὐκ ἀρτανεῖς τὸ ὄνομά μου ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς μου.

23. Καὶ ὤμοσε Δαυὶδ τῷ Σαοὺλ, καὶ ἀπῆλθε Σαοὺλ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀνέβησαν εἰς τὴν Μεσσερὰ στενὴν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ΄.

1. Καὶ ἀπέθανε Σαμουὴλ, καὶ συναθροίζονται πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ κόπτονται αὐτὸν, καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ἐν Ἀρμαθαίμ. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν ἐρημὸν Μαὼν.

2. Καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐν τῇ Μαὼν, καὶ τὰ ποίμνια αὐτοῦ ἐν τῷ Καρμηλῳ, καὶ ὁ ἄνθρωπος μέγας σφόδρα, καὶ τούτῳ ποίμνια τρισχίλια καὶ αἶγες χίλιαι· καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ κείρειν τοὺς ποίμνιον αὐτοῦ ἐν τῷ Καρμηλῳ,

3. καὶ ὄνομα τῷ ἀνθρώπῳ Νάβαλ, καὶ ὄνομα τῇ γυναίκῃ αὐτοῦ Ἀβιγαία· καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀγαθὴ συνέσει καὶ ἀγαθὴ τῷ εἶδει σφόδρα, καὶ ὁ ἄνθρωπος σκληρὸς καὶ πονηρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασι, καὶ ὁ ἄνθρωπος κυνικός.

11. Ecce in die hac viderunt oculi tui quia tradidit te Dominus hodie in manus meas in spelunca, et nolui te occidere, et peperci tibi, et dixi : Non injiciam manum meam in dominum meum, quoniam christus Domini hic est.

12. Et ecce pinna diploidis tuae in manu mea, ego abstuli pinnam, et non occidi te : et cognosce et vide hodie quoniam non est malitia in manu mea neque iniquitas et contemptus, et non peccavi in te, et tu ligas animam meam ad capiendum eam.

13. Judicet Dominus inter me et te, et vindicet tibi de te. Et manus mea non erit in te,

14. sicut dicitur parabola antiqua : Ex iniquis exibat delictum. Et manus mea non erit in te.

15. Et nunc post quem tu egrederis, rex Israel? post quem persequeris tu? Post canem mortuum, et post pulicem unum.

16. Fiat Dominus in judicem et vindicem inter me et inter te, videat Dominus et judicet judicium meum et vindicet me de manu tua.

17. Et factum est, cum consummasset David verba haec loquens ad Saul, et dixit Saul : Vox tua haec, fili David? Et elevavit Saul vocem suam, et ploravit.

18. Et dixit Saul ad David : Justus tu super me, quoniam tu reddidisti mihi bona, ego autem retribuui tibi mala.

19. Et tu renuntiasti mihi hodie quæ fecisti mihi bona, sicut conclusit me Dominus in manibus tuis hodie, et non occidisti me.

20. Et sicut si inveniat quis inimicum suum in tribulatione, et emittat eum in viam bonam, et Dominus reddet ei bona, sicut fecisti hodie.

21. Et nunc ecce ego cognosco quoniam regnans regnabis, et constituetur in manu tua regnum Israel.

22. Et nunc jura mihi in Domino quia non exterminabis semen meum post me, non delebis nomen meum de domo patris mei.

23. Et juravit David ipsi Saul, et abiit Saul ad locum suum, et David et viri ejus ascenderunt in Messera angustam.

CAPUT XXV.

1. Et mortuus est Samuel, et congregantur universus Israel, et plangunt eum, et sepeliunt eum in domo sua in Armathæm. Et surrexit David, et descendit in desertum Maon.

2. Et erat homo in Maon, et greges ejus in Carmelo, et homo magnus valde, et huic greges ter mille et caprarum mille : et factum est in tendendo gregem suum in Carmelo,

3. et nomen homini Nabal, et nomen uxori ejus Abigæa : et uxor ejus bona intellectu et bona specie valde, et homo durus et malignus in studiis, et homo caninus.

4. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅτι κείρει Νάβαλ ὁ Καρμηλῖος τὸ ποῖμνιον αὐτοῦ.

5. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ δέκα παιδάρια, καὶ εἶπε τοῖς παιδαρίοις· Ἀνάβητε εἰς Καρμηλὸν, καὶ ἀπέλθατε πρὸς Νάβαλ, καὶ ἐρωτήσατε αὐτὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου εἰς εἰρήνην,

6. καὶ ἐρεῖτε τάδε· Εἰς ὥρας καὶ σὺ ὑγιαίνων καὶ ὁ οἶκος σου, καὶ πάντα τὰ σὰ ὑγιαίνοντα.

7. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι κείρουσί σοι νῦν οἱ ποιμένες σου οἳ ἦσαν μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐκ ἀπεκλώσαμεν αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἐνετειλάμεθα αὐτοῖς οὐδὲν πάσας τὰς ἡμέρας ὄντων αὐτῶν ἐν Καρμηλίῳ.

8. Ἐρώτησον τὰ παιδάριά σου, καὶ ἀπαγγελοῦσί σοι· καὶ εὗρετῶσαν τὰ παιδάριά σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, ὅτι ἐφ' ἡμέραν ἀγαθὴν ἤκομεν· ὁδὸς δὲ ἢ ἐὰν εὕρῃ ἢ χεῖρ σου τῷ υἱῷ σου τῷ Δαυίδ.

9. Καὶ ἔρχονται τὰ παιδάρια, καὶ λαλοῦσι τοὺς λόγους τούτους πρὸς Νάβαλ κατὰ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῷ ὀνόματι Δαυίδ. Καὶ ἀνεπήδησε,

10. καὶ ἀπεκρίθη Νάβαλ τοῖς παισὶ Δαυίδ, καὶ εἶπε· Τίς ὁ Δαυίδ, καὶ τίς ὁ υἱὸς Ἰεσσαί; Σήμερον πεπληθυμένοι εἰσὶν οἱ δοῦλοι ἀναχωροῦντες ἕκαστος ἐκ προσώπου τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

11. Καὶ λήψομαι τοὺς ἄρτους μου καὶ τὸν οἶνόν μου καὶ τὰ θύματά μου ἃ τέθυκα τοῖς κείρουσί μου τὰ πρόβατα, καὶ δώσω αὐτὰ ἀνδράσιν οἷς οὐκ οἶδα πόθεν εἰσὶ;

12. Καὶ ἀπεστράφησαν τὰ παιδάρια Δαυίδ εἰς ὁδὸν αὐτῶν, καὶ ἀνέστρεψαν καὶ ἦλθον, καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Δαυίδ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

(*) 13. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τοῖς ἀνδράσιν αὐτοῦ· Ζώσασθε ἕκαστος τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβησαν ὀπίσω Δαυὶδ ὡς τετρακόσιοι ἄνδρες· καὶ οἱ διακόσιοι ἐκάθισαν μετὰ τῶν σκευῶν.

14. Καὶ τῇ Ἀβιγαίᾳ γυναίκεϊ Νάβαλ ἀπήγγειλεν ἐν τῶν παιδαρίων, λέγων· Ἰδοὺ Δαυὶδ ἀπέστειλεν ἀγγέλους ἐκ τῆς ἐρήμου εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν, καὶ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῶν.

15. Καὶ οἱ ἄνδρες ἀγαθοὶ ἡμῖν σφόδρα οὐκ ἀπεκλώσαν ἡμᾶς, οὐδὲ ἐνετείλαντο ἡμῖν οὐδὲν πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἤμεν παρ' αὐτοῖς.

16. Καὶ ἐν τῷ εἶναι ἡμᾶς ἐν ἀγρῷ, ὡς τεῖχος ἦσαν περὶ ἡμᾶς καὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἤμεν παρ' αὐτοῖς ποιμαίνοντες τὸ ποῖμνιον.

17. Καὶ νῦν γινώθι καὶ ἴδε σὺ τί ποιήσεις, ὅτι συντελεσται ἡ κακία εἰς τὸν κύριον ἡμῶν καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ οὗτος υἱὸς λοιμὸς, καὶ οὐκ ἔστι λαλῆσαι πρὸς αὐτόν.

18. Καὶ ἔσπευσεν Ἀβιγαία καὶ ἔλαβε διακοσίους ἄρτους καὶ δύο ἀγγεῖα οἴνου, καὶ πέντε πρόβατα πεποιημένα, καὶ πέντε οἶφι ἀλφίτου, καὶ γόμορ ἐν σταφίδος, καὶ διακοσίας παλάδας, καὶ ἔθετο ἐπὶ τοὺς δύνους.

4. Et audivit David in deserto quia tondet Nabal Carmelii gregem suum.

5. Et misit David decem pueros, et dixit pueris : Ascende in Carmelum, et abite ad Nabal, et interrogate eum in nomine meo in pacem,

6. et dicetis hæc : In horas et tu salvus et domus tua, et omnia tua salva.

7. Et nunc ecce audivi quia tondent tibi nunc pastores tui qui erant nobiscum in deserto, et non prohibuimus eos, et non imperavimus eis quicquam omnibus diebus cum inhiessent in Carmelo.

8. Interroga pueros tuos, et annuntiabunt tibi : et inveniant pueri tui gratiam in oculis tuis, quoniam super diem bonam venimus : da nunc quodcumque invenerit manus tua filio tuo David.

9. Et veniunt pueri, et loquuntur sermones hos ad Nabal juxta omnia verba hæc in nomine David. Et resiliit,

10. et respondit Nabal pueris David, et dixit : Quis est David, et quis filius Jessæ? Hodie multiplicati sunt servi recedentes unusquisque a facie domini sui.

11. Et capiam panes meos et vinum meum et victimas meas quas immolavi tondentibus pecora mea, et dabo ea viris quos non novi unde sunt?

12. Et reversi sunt pueri David ad viam suam, et reverterunt et venerunt, et annuntiaverunt David secundum verba hæc.

13. Et dixit David viris suis : Cingimini unusquisque gladium suum. Et ascenderunt post David circiter quadringenti viri : et ducenti sederunt cum vasis.

14. Et Abigææ uxori Nabal nuntiavit unus puerorum, dicens : Ecce David misit nuntios e deserto ad benedicendum dominum nostrum, et declinavit ab eis.

15. Et viri boni nobis valde non prohibuerunt nos, neque imperarunt nobis quicquam omnibus diebus quibus fuimus apud eos.

16. Et dum essemus nos in agro, tamquam murus erant circa nos et nocte et die omnibus diebus quibus fuimus apud eos pascentes gregem.

17. Et nunc cognosce et vide tu quid facies, quoniam consummata est malitia in dominum nostrum et in domum ejus, et hic est filius pestilens, et non est loqui ad eum.

18. Et festinavit Abigææ et sumpsit ducentos panes et duo vasa vini, et quinque oves factas, et quinque arphi farinæ, et gomor unum uvæ passæ, et ducentas palathas, et posuit super asinos.

(*) 13. Καὶ περιεβόωντο ἀνὴρ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ περιεβόωντο καὶ Δαυὶδ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ· καὶ ἀνέβησαν.... (Alex.)

13. Et accincti sunt unusquisque vir gladio suo, accinctus est et David gladio suo : et ascenderunt....

19. Καὶ εἶπε τοῖς παιδαρίοις αὐτῆς· Προπορεύεσθε ἔμπροσθέν μου, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ὀπίσω ὑμῶν παραγίνομαι. Καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς οὐκ ἀπήγγειλε.

20. Καὶ ἐγενήθη, αὐτῆς ἐπιβεβηκυῖς ἐπὶ τὴν ὄνον καὶ καταβαινούσης ἐν σκέπῃ τοῦ ὄρου, καὶ ἰδοὺ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ κατέβαινον εἰς συνάντησιν αὐτῆς. Καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς.

21. Καὶ Δαυὶδ εἶπεν· Ἴσως εἰς ἄδικον πεφύλακα πάντα τὰ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐκ ἐνετεilaμέθα λαβεῖν ἐκ πάντων τῶν αὐτοῦ οὐθέν, καὶ ἀνταπέδωκέ μοι πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν.

22. Τάδε ποιῆσαι ὁ Θεὸς τῷ Δαυὶδ καὶ τάδε προσθήῃ, εἰ ὑπολείψομαι ἐκ πάντων τῶν τοῦ Νάβαλ ἕως πρῶτῳ οὐρῶντα πρὸς τοῖχον.

23. Καὶ εἶδεν Ἀβιγαῖα τὸν Δαυὶδ καὶ ἔσπευσε καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς ὄνου, καὶ ἔπεσεν ἐνώπιον Δαυὶδ ἐπὶ πρὸςῶπον αὐτῆς, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν.

24. ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἐν ἐμοί, κύριέ μου, ἡ ἀδικία μου· λαλησάτω δὴ ἡ δούλη σου εἰς τὰ ὠτά σου, καὶ ἀκουσον λόγων τῆς δούλης σου.

25. Μὴ δὲ θέσθω ὁ κύριός μου καρδίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον τὸν λοιμὸν τοῦτον, ὅτι κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὗτός ἐστι· Νάβαλ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἀφροσύνη μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἐγὼ ἡ δούλη σου οὐκ εἶδον τὰ παιδάρια τοῦ κυρίου μου ἃ ἀπέστειλας.

26. Καὶ νῦν, κύριέ μου, ζῇ Κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχὴ σου, καθὼς ἐκώλυσέ σε Κύριος τοῦ μὴ ἔλθειν εἰς αἵμα ἀθῶν, καὶ σώσειν τὴν χειρὰ σου σοί. Καὶ νῦν γένοιτο ὡς Νάβαλ οἱ ἐχθροί σου καὶ οἱ ζητούντες τῷ κυρίῳ μου κακά.

27. Καὶ νῦν λάβε τὴν εὐλογίαν ταύτην, ἣν ἐνήνοχεν ἡ δούλη σου τῷ κυρίῳ μου, καὶ δώσεις τοῖς παιδαρίοις τοῖς παρεστηκόσι τῷ κυρίῳ μου.

28. Ἄρον δὲ τὸ ἀνόμημα τῆς δούλης σου, ὅτι ποιῶν ποιήσει Κύριος τῷ κυρίῳ μου οἶκον πιστὸν, ὅτι πολεμὸν κυρίου μου ὁ Κύριος πολεμεῖ, καὶ κακία οὐχ εὐρεθήσεται ἐν σοὶ πώποτε.

29. Καὶ ἀναστήσεται ἄνθρωπος καταδιώκων σε καὶ ζητῶν τὴν ψυχὴν σου, καὶ ἔσται ψυχὴ κυρίου μου ἐνδεδεμένη ἐν δεσμῷ τῆς ζωῆς παρὰ Κυρίῳ τῷ Θεῷ, καὶ ψυχὴν ἐχθρῶν σου σφενδονήσεις ἐν μέσῳ τῆς σφενδόνης.

30. Καὶ ἔσται, ὅτε ποιήσῃ Κύριος τῷ κυρίῳ μου πάντα ὅσα ἐλάλησεν ἀγαθὰ ἐπὶ σέ, καὶ ἐντελεῖται σοι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ Ἰσραὴλ.

31. Καὶ οὐκ ἔσται σοι τοῦτο βδελυγμὸς καὶ σκάνδαλον τῷ κυρίῳ μου ἐκχεῖν αἷμα ἀθῶν δωρεάν, καὶ σῶσαι χεῖρα κυρίου μου αὐτῷ. Καὶ ἀγαθῶσαι Κύριος τῷ κυρίῳ μου, καὶ μνησθήσῃ τῆς δούλης σου ἀγαθῶσαι αὐτῇ.

32. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῇ Ἀβιγαῖα· Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ὃς ἀπέστείλε σε σήμερον ἐν ταύτῃ εἰς ἀπάντησίν μοι,

33. καὶ εὐλογητὸς ὁ τρόπος σου, καὶ εὐλογημένη σὺ ἡ ἀποκαλύψασά με σήμερον ἐν ταύτῃ μὴ ἔλθειν εἰς αἵματα, καὶ σῶσαι χεῖρά μου ἐμοί.

34. Πλὴν ὅτι ζῇ Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπεκώλυσε με σήμερον τοῦ κακοποιῆσαι σε, ὅτι εἰ μὴ ἔσπευσας καὶ παρεγένου εἰς ἀπάντησίν μοι, τότε εἶπα· Εἰ ὑπολειφθήσεται τῷ Νάβαλ ἕως φωτὸς τοῦ πρῶτῳ οὐρῶν πρὸς τοῖχον.

19. Et dixit pueris suis : Præcedite ante me, et ecce ego post vos advenio. Et viro suo non annuntiavit.

20. Et factum est, cum ipsa inscendisset super asinum et descenderet in tegmine montis, et ecce David et viri ejus descendebant in occursum ejus. Et obviam ivit eis.

21. Et David dixit : Utique immerito custodivi omnia ejus in deserto, et non imperavimus capere ex omnibus ejus quicquam, et retribuit mihi mala pro bonis.

22. Hæc faciat Deus ipsi David et hæc adjiciat, si relinquam ex omnibus qui sunt ipsius Nabal usque mane mingentem ad parietem.

23. Et vidit Abigæa David et festinavit et descendit ab asino, et cecidit coram David in faciem suam, et adoravit eum super terram.

24. ad pedes ejus, et dixit : In me, domine mi, injustitia mea : loquatur nunc serva tua in aures tuas, et audi sermones servæ tuæ.

25. Ne nunc ponat dominus meus cor suum super hominem pestilentem hunc, quia juxta nomen suum hic est. Nabal nomen ei, et insipientia cum eo. Et ego serva tua non vidi pueros domini mei quos misisti.

26. Et nunc, domine mi, vivit Dominus et vivit anima tua, sicut prohibuit te Dominus ne venires in sanguinem innoxium, et servares manum tuam tibi. Et nunc fiant tamquam Nabal inimici tui et qui quærunt domino meo mala.

27. Et nunc accipe benedictionem hanc, quam attulit serva tua domino meo, et dabis pueris qui assistunt domino meo.

28. Tolle nunc iniquitatem ancillæ tuæ, quia faciens faciet Dominus domino meo domum fidelem, quia prælium domini mei Dominus præliatur, et malitia non invenietur in te unquam.

29. Et surget homo persequens te et quærens animam tuam, et erit anima domini mei illigata in vinculo vitæ apud Dominum Deum, et animam inimicorum tuorum rotabis in medio fundæ.

30. Et erit, cum fecerit Dominus domino meo omnia quæcumque locutus est bona super te, et mandabit tibi in duces super Israel.

31. Et non erit tibi hoc abominatio et scandalum domino meo effundere sanguinem innoxium gratis, et servare manum domino meo sibi. Et benefaciat Dominus domino meo, et recorderis ancillæ tuæ ad benefaciendum ei.

32. Et dixit David Abigææ : Benedictus Dominus Deus Israel qui misit te hodie in hac in occursum mihi,

33. et benedictus modus tuus, et benedicta tu quæ prohibuisti me hodie in hac ne venirem ad sanguines, et servando manum meam mihi.

34. Verumtamen vivit Dominus Deus Israel, qui prohibuit me hodie malefacere tibi, quia nisi festinabas atque adveniebas in occursum mihi, tunc dixeram : Si remanebit ipsi Nabal usque ad lucem matutinam mingens ad parietem.

35. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ ἐκ χειρὸς αὐτῆς πάντα ὃ ἐφ-
 ρεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Ἀνάβηθι εἰς εἰρήνην εἰς
 οἶκόν σου· βλέπε, ἤκουσα τῆς φωνῆς σου, καὶ ἡρέτισα
 τὸ πρόσωπόν σου.

36. Καὶ παρεγενήθη Ἀβιγαία πρὸς Νάβαλ· καὶ
 ἰδοὺ αὐτῷ πότος ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ὡς πότος βασιλέως, καὶ
 ἡ καρδία Νάβαλ ἀγαθὴ ἐπ' αὐτόν· καὶ αὐτὸς μεθύων
 ἕως σφόδρα. Καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ῥῆμα μικρὸν ἢ
 μέγα ἕως φωτός τοῦ πρωῒ.

37. Καὶ ἐγένετο πρωῒ, ὡς ἐξένηψεν ἀπὸ τοῦ οἴνου
 Νάβαλ, ἀπήγγειλεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ τὰ ῥήματα ταῦτα·
 καὶ ἐναπέθανεν ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς
 γίνεται ὡς λίθος.

38. Καὶ ἐγένετο ὥςτις δέκα ἡμέραι, καὶ ἐπάταξε
 Κύριος τὸν Νάβαλ, καὶ ἀπέθανε.

39. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, καὶ εἶπεν· Εὐλογητὸς Κύ-
 ριος, ὃς ἔκρινε τὴν κρίσιν τοῦ ὀνειδισμοῦ μου ἐκ χει-
 ρὸς Νάβαλ, καὶ τὸν δούλον αὐτοῦ περιποιήσατο ἐκ
 χειρὸς κακῶν, καὶ τὴν κακίαν Νάβαλ ἀπέστρεψε Κύ-
 ριος εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ καὶ ἐλά-
 λησε περὶ Ἀβιγαίας, λαβεῖν αὐτὴν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα.

40. Καὶ ἦλθον οἱ παῖδες Δαυὶδ πρὸς Ἀβιγαίαν εἰς
 Κάρμηλον, καὶ ἐλάλησαν αὐτῇ, λέγοντες· Δαυὶδ ἀπέ-
 στειλεν ἡμᾶς πρὸς σέ λαβεῖν σε αὐτῷ εἰς γυναῖκα.

41. Καὶ ἀνέστη καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ
 πρόσωπον, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἡ δούλη σου εἰς παιδίσκην
 νύφαι πόδας τῶν παίδων σου.

42. Καὶ ἀνέστη Ἀβιγαία, καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὴν ὄνον,
 καὶ πέντε κοράσια ἠκολούθουν αὐτῇ, καὶ ἐπορεύθη
 ὅπως τῶν παίδων Δαυὶδ, καὶ γίνεται αὐτῇ εἰς γυ-
 ναῖκα.

43. Καὶ τὴν Ἀχινάαμ ἔλαβε Δαυὶδ ἐξ Ἰεζραὲλ, καὶ
 ἀμφοτέραι ἦσαν αὐτῷ γυναῖκες.

44. Καὶ Σαοὺλ ἔδωκε Μελχὸλ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ,
 τὴν γυναῖκα Δαυὶδ, τῷ Φαλτί υἱῷ Ἀμὶς τῷ ἐκ Ῥομμᾶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κς'.

1. Καὶ ἔρχονται οἱ Ζιφαιοὶ ἐκ τῆς αὐχμώδους πρὸς
 τὸν Σαοὺλ εἰς τὸν βουνόν, λέγοντες· Ἰδοὺ Δαυὶδ σκε-
 πάζεται μεθ' ἡμῶν ἐν τῷ βουνῷ τῷ Ἐχέλᾳ, κατὰ πρόσω-
 πον τοῦ Ἰεσσεμοῦ.

2. Καὶ ἀνέστη Σαοὺλ καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον
 Ζιφ, καὶ μετ' αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτοὶ ἐξ
 Ἰσραὴλ, ζητεῖν τὸν Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ζιφ.

3. Καὶ παρενέβαλε Σαοὺλ ἐν τῷ βουνῷ τῷ Ἐχέλᾳ
 τῷ ἐπὶ προσώπῳ τοῦ Ἰεσσεμοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ Δαυὶδ
 ἐκάθισεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ εἶδε Δαυὶδ ὅτι ἔχει Σαοὺλ
 ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον,

4. καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ κατασκόπους, καὶ ἔγνω ὅτι
 ἔχει Σαοὺλ ἑτοιμος ἐκ Κεῖλά.

5. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ λάθρα, καὶ εἰσπορεύεται εἰς
 τὸν τόπον οὗ ἐκάθευεν ἐκεῖ Σαοὺλ, καὶ ἐκεῖ Ἀβεννήρ
 υἱὸς Νῆρ ἀρχιστράτηγος αὐτοῦ. Καὶ Σαοὺλ ἐκάθευεν
 ἐν λαμπήνῃ, καὶ ὁ λαὸς παρεμβεβληκὸς κύκλῳ αὐτοῦ.

6. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ, καὶ εἶπε πρὸς Ἀβιμέλεχ τὸν
 Χετταῖον, καὶ πρὸς Ἀβессά υἱὸν Σαρουῖτα, ἀδελφὸν
 Ἰωάβ, λέγων· Τίς εἰσελεύσεται μετ' ἐμοῦ πρὸς Σαοὺλ
 εἰς τὴν παρεμβολήν; Καὶ εἶπεν Ἀβессά· Ἐγὼ εἰσε-
 λεύσομαι μετὰ σοῦ.

35. Et accepit David de manu ejus omnia quae ferebat ei,
 et dixit ad eam : Ascende in pace in domum tuam : vide,
 audiavi vocem tuam, et suscepi faciem tuam.

36. Et advenit Abigæa ad Nabal : et ecce ei convivium
 in domo sua sicut convivium regis, et cor Nabal bonum in
 eo : et ipse ebrius usque valde. Et non annuntiavit ei ver-
 bum parvum vel magnum usque ad lucem matutinam.

37. Et factum est mane, ut resipuit a vino Nabal, an-
 nuntiavit uxor ejus verba hæc : et immortuum est cor ejus
 in eo, et ipse fit tamquam lapis.

38. Et facti sunt circiter decem dies, et percussit Domi-
 nus Nabal, et mortuus est.

39. Et audiuit David, et dixit : Benedictus Dominus,
 qui judicavit judicium opprobrii mei de manu Nabal, et
 servum suum reservavit de manu malorum, et malitiam
 Nabal convertit Dominus in caput ejus. Et misit David et
 locutus est de Abigæa, ad accipiendum eam sibi in ux-
 orem.

40. Et venerunt pueri David ad Abigæam in Carmelum,
 et locuti sunt ei, dicentes : David misit nos ad te ad acci-
 piendum te sibi in uxorem.

41. Et surrexit et adoravit super terram in faciem, et
 dixit : Ecce serva tua in ancillam ad lavandum pedes pue-
 rorum tuorum.

42. Et surrexit Abigæa, et inscendit super asinum, et
 quinque puellæ secutæ sunt eam, et ivit post pueros David,
 et fit ei in uxorem.

43. Et Achinaam sumpsit David de Jezrael, et utraq-
 ue fuerunt ei uxores.

44. Et Saul dedit Melchol filiam suam, quæ erat uxor
 David, Phalti filio Amis qui de Rhomma.

CAPUT XXVI.

1. Et veniunt Ziphæi ab æstuosa ad Saul in collem, di-
 centes : Ecce David tegitur nobiscum in colle Echela, ad æ-
 ciem Jessemu.

2. Et surrexit Saul et descendit in desertum Ziph, et cum
 eo tria millia virorum electi ex Israel, ad quaerendum David
 in deserto Zipli.

3. Et castrametatus est Saul in colle Echela qui super
 faciem Jessemu super viam, et David sedit in deserto. Et
 vidit David quia venit Saul post se in desertum,

4. et misit David exploratores, et cognovit quia venit
 Saul paratus de Ceila.

5. Et surrexit David clam, et ingreditur in locum ubi
 dormiebat illic Saul, et ibi Abenuer filius Ner princeps mi-
 litæ ejus. Et Saul dormiebat in lampene, et populus ca-
 strametatus circa eum.

6. Et respondit David, et dixit ad Abimelech Chetæum,
 et ad Abessa filium Sarvæ, fratrem Joab, dicens : Quis
 introibit mecum ad Saul in castra? Et dixit Abessa : Ego
 introibo tecum.

7. Καὶ εἰσπορεύεται Δαυὶδ καὶ Ἀβессά εἰς τὸν λαὸν τὴν νύκτα· καὶ ἰδοὺ Σαοὺλ καθεύδων ὑπνῷ ἐν λαμπήνῃ, καὶ τὸ δόρυ αὐτοῦ ἐμπεπηγὸς εἰς τὴν γῆν πρὸς κεφαλῇ αὐτοῦ· καὶ Ἀβεννήρ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκάθευδε κύκλῳ αὐτοῦ.

8. Καὶ εἶπεν Ἀβессά πρὸς Δαυὶδ· Ἀπέκλεισε Κύριος σήμερον τὸν ἐχθρόν σου εἰς χεῖράς σου, καὶ νῦν πατάξω αὐτὸν τῷ δόρατι εἰς τὴν γῆν ἅπαξ καὶ οὐ δευτέρῳ αὐτῷ.

9. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβессά· Μὴ ταπεινώσης αὐτόν, ὅτι τίς ἐποίει χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ χριστὸν Κυρίου καὶ ἀθωοθήσεται;

10. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Ζῇ Κύριος, ἐὰν μὴ Κύριος παῖσι αὐτόν, ἢ ἡμέρα αὐτοῦ ἔλθῃ καὶ ἀποθάνῃ, ἢ εἰς πόλεμον καταβῇ καὶ προστεθῇ.

11. Μηδαμῶς μοι παρὰ Κυρίου ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου ἐπὶ χριστὸν Κυρίου. Καὶ νῦν λάβε δὴ τὸ δόρυ ἀπὸ προκεφαλῆς αὐτοῦ καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος, καὶ ἀπέλθωμεν ἡμεῖς καθ' ἑαυτούς.

12. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὸ δόρυ καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος ἀπὸ προκεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθεν καθ' ἑαυτούς· καὶ οὐκ ἦν ὁ βλέπων, καὶ οὐκ ἦν ὁ γινώσκων, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξεγερόμενος· πάντες ὑπνοῦντες, ὅτι θάμβος Κυρίου ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτούς.

13. Καὶ διέβη Δαυὶδ εἰς τὸ πέραν, καὶ ἔστη ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους μακρόθεν, καὶ πολλὴ ἡ ὁδὸς ἀναμέσον αὐτῶν.

14. Καὶ προσεκάλεσάτο Δαυὶδ τὸν λαόν, καὶ τῷ Ἀβεννήρ ἐλάλησε, λέγων· Οὐκ ἀποκριθήσῃ, Ἀβεννήρ; Καὶ ἀπεκρίθη Ἀβεννήρ, καὶ εἶπε· Τίς εἰ σὺ ὁ καλῶν;

15. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβεννήρ· Οὐκ ἀνὴρ σύ; καὶ τίς ὡς σὺ ἐν Ἰσραὴλ; Καὶ διατί οὐ φυλάσσεις τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα; ὅτι εἰσῆλθεν εἰς ἐκ τοῦ λαοῦ διαφθεῖραι τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα.

16. Καὶ οὐκ ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα τοῦτο ὁ πεποίηκας. Ζῇ Κύριος, ὅτι υἱοὶ θανατώσεις ὑμεῖς, οἱ φυλάσσοντες τὸν βασιλέα τὸν κύριον ὑμῶν τὸν χριστὸν Κυρίου. Καὶ νῦν ἴδε δὴ τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ φακὸς τοῦ ὕδατος ποῦ ἐστὶ, τὰ πρὸς κεφαλῇ αὐτοῦ;

17. Καὶ ἐπέγνω Σαοὺλ τὴν φωνὴν Δαυὶδ, καὶ εἶπε· Ἡ φωνὴ σου αὕτη, τέκνον Δαυὶδ; Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Δούλος σου, κύριε βασιλεῦ.

18. Καὶ εἶπε· Ἰνατί τοῦτο καταδιώκει ὁ κύριος ὀπίσω τοῦ δούλου αὐτοῦ; ὅτι τί ἡμάρτηκα; καὶ τί εὗρέθῃ ἐν ἐμοὶ ἀδικήμα;

19. Καὶ νῦν ἀκουσάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸ ῥῆμα τοῦ δούλου αὐτοῦ. Εἰ ὁ Θεὸς ἐπιστεῖε σε ἐπ' ἐμὲ, ἀσφρανθεῖς θυσιά σου. Καὶ εἰ υἱοὶ ἀνθρώπων, ἐπικατάρατοι οὗτοι ἐνώπιον Κυρίου, ὅτι ἐξέβαλόν με σήμερον μὴ ἔσθλην εἶναι ἐν κληρονομίᾳ Κυρίου, λέγοντες· Πορεύου, δούλευε θεοῖς ἐτέροις.

20. Καὶ νῦν μὴ πέσοι τὸ αἷμά μου ἐπὶ τὴν γῆν ἐξανατῆας προσώπου Κυρίου, ὅτι ἐξέλθυσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ζητεῖν ψυχὴν μου καθὼς καταδιώκει ὁ νυκτικῶρα ἐν τοῖς ὄρεσι.

21. Καὶ εἶπε Σαοὺλ· Ἠμάρτηκα· ἐπίστρεφε, τέκνον Δαυὶδ, ὅτι οὐ κακοποίησα σε, ἀνθ' ὧν ἐντιμὸς ψυχῇ μου ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἐν τῇ σήμερον. Μεμαρτίωμαι καὶ ἠγνόηκα πολλὰ σφόδρα.

7. Et intrat David et Abessa ad populum nocte: et ecce Saul dormiens somno in lampene, et lancea ejus fixa in terram ad caput ejus: et Abenner et populus ejus dormiebat circa eum.

8. Et dixit Abessa ad David: Concludit Dominus hodie inimicum tuum in manus tuas, et nunc percutiam eum lancea in terram semel et non repetam ei.

9. Et dixit David ad Abessa: Ne humilies illum, quoniam quis injiciet manum suam in christum Domini et purus erit?

10. Et dixit David: Vivit Dominus, nisi Dominus percusserit illum, aut hora illius venerit et moriatur, vel in pugnam descenderit et apponatur.

11. Nequaquam mihi a Domino injicere manum meam in christum Domini. Et nunc accipe, quæso, lanceam a cervicali ejus et lentem aquæ, et abeamus nos per nos ipsi.

12. Et accepit David lanceam et lentem aquæ a cervicali ejus, et abierunt per se ipsi: et non erat qui videret, et non erat qui cognosceret, et non erat qui vigilaret: omnes somno sopiti, quoniam stupor Domini irruerat super illos.

13. Et transivit David ultra, et stetit in cacumine montis longe, et multa via inter eos.

14. Et advocavit David populum, et ad Abenner locutus est, dicens: Non respondebis, Abenner? Et respondit Abenner, et dixit: Quis es tu qui vocas?

15. Et dixit David ad Abenner: Nonne vir tu? et quis sicut tu in Israel? Et quare non custodis dominum tuum regem? quoniam intravit unus de populo disperdere dominum tuum regem.

16. Et non est bonum verbum hoc quod fecisti. Vivit Dominus, quoniam filii mortificationis vos, qui custoditis regem dominum vestrum christum Domini. Et nunc vide, quæso, lanceam regis, et lenticula aquæ ubi est, quæ ad caput ejus?

17. Et cognovit Saul vocem David, et dixit: Vox tua hæc, fili David? Et dixit David: Servus tuus, domine rex.

18. Et dixit: Ut quid hoc persequitur dominus post servum suum? quoniam quid peccavi? et quæ inventa est in me injustitia?

19. Et nunc audiat dominus meus rex verbum servi sui. Si Deus incutit te in me, olfiat sacrificium tuum. Quod si filii hominum, maledicti hi in conspectu Domini, quoniam ejecerunt me hodie non confirmatum esse in hæreditate Domini, dicentes: Vade, sergi diis alienis.

20. Et nunc non cadat sanguis meus in terram ante conspectum Domini, quoniam exiit rex Israel quærere animam meam sicut persequitur nycticorax in montibus.

21. Et dixit Saul: Peccavi: reverte, fili David, quoniam non malefaciam tibi, ideo quoniam pretiosa anima mea in oculis tuis et in hodierna. Stulte egi et ignoravi multa valde.

22. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ, καὶ εἶπεν· Ἴδου τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως, διελθέτω εἰς τῶν παιδάρων καὶ λαβέτω αὐτό·

23. καὶ Κύριος ἐπιστρέψει ἐκάστῳ κατὰ τὰς δικαιοσύνας αὐτοῦ καὶ τὴν πίστιν αὐτοῦ· ὥς παρέδωκέ σε Κύριος σήμερον εἰς χεῖράς μου, καὶ οὐκ ἠθέλησα ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου ἐπὶ χριστὸν Κυρίου.

24. Καὶ ἰδοὺ καθὼς ἐμεγαλύνθη ἡ ψυχὴ σου σήμερον ἐν ταύτῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου, οὕτως μεγαλυνθεῖ ἡ ψυχὴ μου ἐνώπιον Κυρίου, καὶ σκεπάσαι με, καὶ ἐξελεῖταί με ἐκ πάσης θλίψεως.

25. Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Δαυὶδ· Εὐλογημένος σὺ, τέκνον, καὶ ποιῶν ποιήσεις, καὶ δυνάμενος δυνήσῃ. Καὶ ἀπῆλθε Δαυὶδ εἰς τὴν ἑδὸν αὐτοῦ, καὶ Σαοὺλ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

1. Καὶ εἶπε Δαυὶδ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, λέγων· Νῦν προστεήσομαι ἐν ἡμέρᾳ μίᾳ εἰς χεῖρας Σαοὺλ, καὶ οὐκ ἔστι μοι ἀγαθὸν ἐάν μὴ σωθῶ εἰς γῆν ἀλλοφύλων, καὶ ἀνῇ ἀπ' ἐμοῦ Σαοὺλ τοῦ ζητεῖν με εἰς πᾶν ὄριον Ἰσραὴλ, καὶ σωθήσομαι ἐκ χεῖρός αὐτοῦ.

2. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ οἱ ἐξακόσιοι ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἀγχοῦς υἱὸν Ἀμμαχ, βασιλέα Γέθ.

3. Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ μετὰ Ἀγχοῦς, αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἕκαστος καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες αὐτοῦ, Ἀγινάα· Ἰεζραηλῆτις καὶ Ἀδигаία ἡ γυνὴ Νάβαλ τοῦ Καρμηλίου.

4. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σαοὺλ ὅτι πέφυγε Δαυὶδ εἰς Γέθ, καὶ οὐ προσέθετο ἔτι ζητεῖν αὐτόν.

5. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς· Εἰ δὴ εὗρηκεν ὁ δοῦλός σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, δότωσαν δὴ μοι τόπον ἐν μίᾳ τῶν πόλεων τῶν κατ' ἄγρον, καὶ καθήσομαι ἐκεῖ· καὶ ἰνατὶ κάθηται ὁ δοῦλός σου ἐν πόλει βασιλευομένη μετὰ σοῦ·

6. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν Σεκελάκ· διὰ τοῦτο ἐγενήθη Σεκελάκ τῷ βασιλεὶ τῆς Ἰουδαίας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

7. Καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν ὧν ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν ἄγρῳ τῶν ἀλλοφύλων, τέσσαρας μῆνας.

8. Καὶ ἀνέβαινε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, καὶ ἐπετίθεντο ἐπὶ πάντα τὸν Γεσιρὶ καὶ ἐπὶ τὸν Ἀμαληκίτην· καὶ ἰδοὺ ἡ γῆ κατοικεῖτο ἀπὸ ἀνηκόντων ἢ ἀπὸ Γελαμψοῦρ τετειχισμένων καὶ ἕως γῆς Αἰγύπτου.

9. Καὶ ἔτυπτε τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἐζωόγονει ἄνδρα ἢ γυναῖκα. Καὶ ἐλάμβανον ποίμνια καὶ βουκόλια καὶ θοῦς καὶ καμήλους καὶ ἱματισμὸν, καὶ ἀνέστρεψαν, καὶ ἤρχοντο πρὸς Ἀγχοῦς.

10. Καὶ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς Δαυὶδ· Ἐπὶ τίνα ἐπέθεσθε σήμερον; Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχοῦς· Κατὰ νότον τῆς Ἰουδαίας, καὶ κατὰ νότον Ἰεσμεγά, καὶ κατὰ νότον τοῦ Κενεζι,

11. καὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα οὐκ ἐζωογόνησα τοῦ εἰσαγαγεῖν εἰς Γέθ, λέγων· Μὴ ἀναγγεῖλωσιν εἰς Γέθ καθ' ἡμῶν, λέγοντες· Τάδε Δαυὶδ ποιεῖ. Καὶ τότε τὸ δίκαιωμα αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ὥς ἐκάθητο Δαυὶδ ἐν ἄγρῳ τῶν ἀλλοφύλων.

12. Καὶ ἐπιστεύθη Δαυὶδ ἐν τῷ Ἀγχοῦς σφόδρα,

22. Et respondit David, et dixit : Ecce lancea regis, transeat unus ex pueris et accipiat eam :

23. et Dominus restituet unicuique secundum justitias ejus et secundum fidem ejus : sicut tradidit te Dominus hodie in manus meas, et nolui injicere manum meam in christum Domini.

24. Et ecce sicut magnificata est anima tua hodie in hac in oculis meis, sic magnificetur anima mea in conspecta Domini, et tegat me, et eruat me ex omni tribulatione.

25. Et dixit Saul ad David : Benedictus tu, fili, et facies facies, et potens poteris. Et abiit David ad viam suam, et Saul revertit ad locum suum.

CAPUT XXVII.

1. Et dixit David in corde suo, dicens : Nunc apponam in die una in manus Saul, et non est mihi bonum nisi salvatus fuero in terram alienigenarum, et cesset a me Saul a querendo me in omnem terminum Israel, et salvabor de manu ejus.

2. Et surrexit David et sexcenti viri qui cum eo, et ivit ad Anchus filium Ammach, regem Geth.

3. Et sedit David cum Anchus, ipse et viri ejus unusquisque et domus ejus, et David et ambæ uxores ejus, Achinam Jezraelites et Abigæa uxor Nabal Carmelii.

4. Et annuntiatur est ipsi Saul quia fugit David in Geth, et non adjecit ultra querere eum.

5. Et dixit David ad Anchus : Si nunc invenit servus tuus gratiam in oculis tuis, dent nunc mihi locum in una civitatum quæ per agrum, et sedeo illic : et ut quid sedet servus tuus in civitate regia tecum ?

6. Et dedit ei in die illa ipsam Secelac : propter hoc facta est Secelac regi Judææ usque in diem hanc.

7. Et factus est numerus dierum quibus sedit David in agro alienigenarum, quatuor menses.

8. Et ascendit David et viri ejus, et incursiones faciebant in omnem Gesiri et in Amalecitem : et ecce terra habitabatur ab advenientibus quæ a Gelampsur murata et usque ad terram Ægypti.

9. Et percutiebat terram, et non vivificabat virum vel mulierem. Et capiebant greges et armenta boum et asinos et camelos et vestem, et revertebant, et veniebant ad Anchus.

10. Et dixit Anchus ad David : Super quem irruistis hodie ? Et dixit David ad Anchus : Ad austrum Judææ, et ad austrum Jesmega, et ad austrum Cenezi,

11. et virum et mulierem non vivificavi ad adducendum in Geth, dicens : Ne annuntient in Geth contra nos, dicentes : Hæc David facit. Et hæc autem fuit justificatio ejus omnibus diebus quibus sedit David in agro alienigenarum.

12. Et fidem sibi conciliavit David in Anchus valde,

λέγων· Ἡσυχνται αἰσχυνόμενος ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἔσται μοι δοῦλος εἰς τὸν αἰῶνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Καὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συναθροίζονται ἀλλόφυλοι ἐν ταῖς παρεμβολαῖς αὐτῶν ἐξελεῖν πολεμεῖν μετὰ Ἰσραὴλ. Καὶ εἶπεν Ἀγγοὺς πρὸς Δαυὶδ· Γινώσκων γνώση ὅτι μετ' ἐμοῦ ἐξελεύσῃ εἰς πόλεμον σὺ, καὶ οἱ ἄνδρες σου.

2. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγγοὺς· Οὐτῷ νῦν γνώση ἃ ποιήσει ὁ δοῦλός σου. Καὶ εἶπεν Ἀγγοὺς πρὸς Δαυὶδ· Οὕτως ἀρχισυματοφύλακα θήσομαι σε πάσας τὰς ἡμέρας.

3. Καὶ Σαμουὴλ ἀπέθανε, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐν Ἀρμαθαίμ ἐν πόλει αὐτοῦ· καὶ Σαοὺλ περιεῖλε τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς.

4. Καὶ συναθροίζονται οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ ἔρχονται καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς Σωνάμ· καὶ συναθροίζει Σαοὺλ πάντα ἄνδρα Ἰσραὴλ, καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς Γελβουέ.

5. Καὶ εἶδε Σαοὺλ τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐφοβήθη καὶ ἐξέστη τῆς καρδίας αὐτοῦ σφόδρα.

6. Καὶ ἐπηρώτησε Σαοὺλ διὰ Κυρίου, καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ Κύριος ἐν τοῖς ἐνυπνίοις καὶ ἐν τοῖς δῆλοις καὶ ἐν τοῖς προφήταις.

7. Καὶ εἶπε Σαοὺλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Ζητήσατέ μοι γυναῖκα ἐγγαστριμύθον, καὶ πορεύσομαι πρὸς αὐτήν, καὶ ζητήσω ἐν αὐτῇ. Καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ γυνὴ ἐγγαστριμύθος ἐν Ἀενδώρ.

8. Καὶ συνεκαλύφθη Σαοὺλ καὶ περιεβάλετο ἱμάτια ἕτερα, καὶ πορεύεται αὐτὸς καὶ δύο ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔρχονται πρὸς τὴν γυναῖκα νυκτός, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Μάντευσαι δὴ μοι ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ, καὶ ἀνάγαγέ μοι ὃν ἐὰν εἴπω σοι.

9. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ· Ἰδοὺ δὴ σὺ οἶδας ὅσα ἐποίησε Σαοὺλ, ὥς ἐξωλόθρευσε τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ ἰνατί σὺ παγιδεύεις τὴν ψυχὴν μου θανατῶσαι αὐτήν;

10. Καὶ ὤμωσεν αὐτῇ Σαοὺλ, λέγων· Ζῇ Κύριος, εἰ ἀπαντήσεται σοι ἀδικία ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ.

11. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ· Τίνα ἀναγάγω σοι; Καὶ εἶπε· Τὸν Σαμουὴλ ἀνάγαγέ μοι.

12. Καὶ εἶδεν ἡ γυνὴ τὸν Σαμουὴλ, καὶ ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Σαοὺλ· Ἰνατί παρελογίσω με; καὶ σὺ εἶ Σαοὺλ.

13. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς· Μὴ φοβοῦ, εἶπον τίνα ἑώρακας. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ἡ γυνὴ· Θεοὺς ἑώρακα ἀναβαίνοντας ἐκ τῆς γῆς.

14. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Τί ἔγνω; Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἄνδρα ὀρθιον ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς γῆς, καὶ οὗτος διπλοῖδα ἀναβεβλημένος. Καὶ ἔγνω Σαοὺλ ὅτι οὗτος Σαμουὴλ, καὶ ἐκυψεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

15. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ· Ἰνατί παρηνώχλησάς μοι ἀναθῆναί με; Καὶ εἶπε Σαοὺλ· Θλίβουμαι σφόδρα, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι πολεμοῦσιν ἐν ἐμοί, καὶ ὁ Θεὸς ἀφέστηκεν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἐπακήχθε μοι ἔτι καὶ ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν καὶ ἐν τοῖς ἐνυπνίοις· καὶ νῦν κέκληκτά σε γνωρίσαι μοι τί ποιήσω.

dicens : Abominans abominatus est in populo suo in Israel, et erit mihi servus in saeculum.

CAPUT XXVIII.

1. Et factum est in diebus illis, et congregantur alienigenae in castris suis ad exeundum pugnare cum Israel. Et dixit Anchus ad David : Cognoscens cognosces quia mecum exibis in bellum tu, et viri tui.

2. Et dixit David ad Anchus : Ita nunc cognosces quia faciet servus tuus. Et dixit Anchus ad David : Sic principem custodiae corporis ponam te omnibus diebus.

3. Et Samuel mortuus est, et planxerunt eum universus Israel, et sepeliunt eum in Armathem in civitate ejus : et Saul circumabstulit ventriloquos et gnostas de terra.

4. Et congregantur alienigenae, et veniunt et castrametantur in Sonam : et congregat Saul omnem virum Israel, et castrametantur in Gelbue.

5. Et vidit Saul castra alienigenarum, et timuit et expavit cor ejus valde.

6. Et interrogavit Saul per Dominum, et non respondit ei Dominus in somniis et in manifestationibus et in prophetis.

7. Et dixit Saul pueris suis : Querite mihi mulierem ventriloquam, et ibo ad eam, et quaram in ea. Et dixerunt pueri ejus ad eum : Ecce mulier ventriloqua in Aendor.

8. Et cooperuit se Saul et induit vestimenta alia, et vadit ipse et duo viri cum eo, et veniunt ad mulierem nocte, et dixit ad eam : Vaticinare nunc mihi in ventriloquo, et reduc mihi quemcumque dixerō.

9. Et dixit ei mulier : Ecce nunc tu nosti quaecumque fecit Saul, quomodo exterminavit ventriloquos et gnostas a terra : et ut quid tu illaqueas animam meam ad mortificandam eam?

10. Et juravit ei Saul, dicens : Vivit Dominus, si occurret tibi injustitia in verbo hoc.

11. Et dixit mulier : Quem reducam tibi? Et dixit : Ipsum Samuel reduc mihi.

12. Et vidit mulier ipsum Samuel, et exclamavit voce magna, et dixit mulier ad Saul : Ut quid decepisti me? et tu es Saul.

13. Et dixit ei rex : Ne timeas, dicito quem vidisti. Et dixit ei mulier : Deos vidi ascendentes e terra.

14. Et dixit ad eam : Quid cognovisti? Et dixit ei : Virum erectum ascendentem e terra, et hic diploidem indutus. Et novit Saul quia hic Samuel, et procubuit in faciem suam super terram, et adoravit eum.

15. Et dixit Samuel : Ut quid perturbasti me faciendo me ascendere? Et dixit Saul : Tribulor valde, et alienigenae bellant in me, et Deus discessit a me, et non exaudivit me ultra etiam in manu prophetarum et in somniis : et nunc vocavi te ad notificandum mihi quid faciam.

16. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ· Ἰνατί ἐπερωτᾷς με, καὶ Κύριος ἀφ' ἑσέω ἀπὸ σοῦ, καὶ γέγονε μετὰ τοῦ πλησίον σου;

17. Καὶ πεποίηκε Κύριος σοι καθὼς ἐλάλησε Κύριος ἐν χειρὶ μου, καὶ διαβρόχῃ· Κύριος τὴν βασιλείαν σου ἐκ χειρὸς σου, καὶ δώσει αὐτὴν τῷ πλησίον σου τῷ Δαυὶδ,

18. διότι οὐκ ἤκουσας φωνῆς Κυρίου, καὶ οὐκ ἐποίησας θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ ἐν Ἀμαλὴκ, διὰ τοῦτο τὸ ῥῆμα ἐποίησε Κύριος σοι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

19. Καὶ παραδώσει Κύριος τὸν Ἰσραὴλ μετὰ σοῦ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων, καὶ αὐρίον σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου μετὰ σοῦ πεσοῦνται, καὶ τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ δώσει Κύριος εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων.

20. Καὶ ἔσπευσε Σαοὺλ καὶ ἔπεσεν ἐστηκώς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ τῶν λόγων Σαμουὴλ, καὶ ἐν αὐτῷ οὐκ ἦν ἰσχύς ἐτι, οὐ γὰρ ἔφαγεν ἄρτον ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην.

21. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς Σαοὺλ, καὶ εἶδεν ὅτι ἔσπευσε σφόδρα, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ δὴ ἤκουσεν ἡ δούλη σου τῆς φωνῆς σου, καὶ ἐθέμην τὴν ψυχὴν μου ἐν τῇ χειρὶ μου, καὶ ἤκουσα τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησάς μοι.

22. Καὶ νῦν ἄκουσον δὴ φωνῆς τῆς δούλης σου, καὶ παρατήσω ἐνώπιόν σου ψωμὸν ἄρτου, καὶ φάγε, καὶ ἔσται σοι ἰσχύς, ὅτι πορεύῃ ἐν ὁδῷ.

23. Καὶ οὐκ ἐβουλήθη φαγεῖν· καὶ παρεβιάζοντο αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἡ γυνή, καὶ ἤκουσε τῆς φωνῆς αὐτῶν, καὶ ἀνέστη ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τὸν δίφρον.

24. Καὶ τῇ γυναικὶ ἦν δάμαλις νομάς ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἔσπευσε καὶ ἔθυσεν αὐτήν· καὶ ἔλαβεν ἄλευρα καὶ ἐφύρασε, καὶ ἐπέψεν ἄζυμα,

25. καὶ προσήγαγεν ἐνώπιον Σαοὺλ καὶ ἐνώπιον τῶν παίδων αὐτοῦ· καὶ ἔφαγον καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀπῆλθον τὴν νύκτα ἐκείνην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

1. Καὶ συναθροίζουσιν ἀλλοφύλοι πάσας τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς Ἀφὲκ, καὶ Ἰσραὴλ παρενέβαλεν ἐν Ἀενδώρ τὴν ἐν Ἰεζραὴλ.

2. Καὶ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων παρεπορεύοντο εἰς ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας, καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ παρεπορεύοντο ἐπ' ἐσχάτων μετὰ Ἀγχοῦς.

3. Καὶ εἶπον οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων· Τίνες οἱ διαπορευόμενοι οὗτοι; Καὶ εἶπεν Ἀγχοῦς πρὸς τοὺς στρατηγούς τῶν ἀλλοφύλων· Οὐχ οὗτος Δαυὶδ ὁ δοῦλος Σαοὺλ βασιλεὺς Ἰσραὴλ; Γέγονε μεθ' ἡμῶν ἡμέρας τοῦτο δεύτερον ἔτος, καὶ οὐχ εὖρηκα ἐν αὐτῷ οὐθὲν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐνέπεσε πρὸς μέ καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

4. Καὶ ἐλυπήθησαν ἐπ' αὐτῷ οἱ στρατηγοὶ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἀπόστρεψον τὸν ἄνδρα, καὶ ἀποστραφῆτω εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, οὗ κατέστησας αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ μὴ ἐρχέσθω μεθ' ἡμῶν εἰς τὸν πόλεμον, καὶ μὴ γινέσθω ἐπίθουλος τῆς παρεμβολῆς· καὶ ἐν τίνι διαλλαγῆσεται οὗτος τῷ κυρίῳ αὐτοῦ; οὐχὶ ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων;

5. Οὐχ οὗτος Δαυὶδ, ὃς ἐξηρχον ἐν χοροῖς, λέγοντες·

16. Et dixit Samuel : Ut quid interrogas me, et Dominus discessit a te, et factus est cum proximo tuo?

17. Et fecit Dominus tibi sicut locutus est Dominus in manu mea, et abscindet Dominus regnum tuum de manu tua, et dabit illud proximo tuo ipsi David,

18. propterea quod non audisti vocem Domini, et non fecisti indignationem iræ suæ in Amalec, propter hoc verbum fecit Dominus tibi in die hac.

19. Et tradet Dominus ipsum Israel tecum in manus alienigenarum, et cras tu et filii tui tecum cadent, et castrum Israel dabit Dominus in manus alienigenarum.

20. Et festinavit Saul et cecidit porrectus super terram, et timuit valde a sermonibus Samuel, et in eo non fuit fortitudo ultra, non enim comederat panem tota die et tota nocte illa.

21. Et intravit mulier ad Saul, et vidit quia festinabat valde, et dixit ad eum : Ecce nunc audit serva tua vocem tuam, et posui animam meam in manu mea, et audiavi verba quæ locutus es mihi.

22. Et nunc audi, quæso, vocem ancillæ tuæ, et appropinqua coram te buccellam panis, et comede, et erit tibi fortitudo, quoniam vadis in via.

23. Et noluit comedere : et coegerunt eum pueri ejus et mulier, et audit vocem eorum, et surrexit de terra, et sedit super sellam.

24. Et mulieri erat vitula pascualis in domo, et festinavit et immolavit eam : et sumpsit farinas et conspersit, et coxit azyma,

25. et attulit coram Saul et coram pueris ejus : et comederunt et surrexerunt et abierunt nocte illa.

CAPUT XXIX.

1. Et congregant alienigenæ omnia castra sua in Apher, et Israel castrametatus est in Aendor quæ in Jezrael.

2. Et satrapæ alienigenarum transibant ad centurias et ad millia, et David et viri ejus transibant in novissimis cum Anchus.

3. Et dixerunt satrapæ alienigenarum : Quinam isti pertranseunt? Et dixit Anchus ad duces alienigenarum : Nonne hic David servus Saul regis Israel? Fuit nobiscum dies hunc secundum annum, et non inveni in eo quicquam ex qua die incidit ad me et usque in diem hanc.

4. Et contristati sunt super eum duces alienigenarum, et dicunt ei : Fac reverti virum, et revertatur ad locum suum, ubi collocasti eum illic, et non veniat nobiscum ad bellum, et non fiat insidiator castrorum : et in quo conciliabitur hic domino suo? nonne in capitibus virorum istorum?

5. Nonne iste David cui præcinebant in choris, dicentes·

Ἐπάταξε Σαουλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ;

6. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀγχὺς τὸν Δαυὶδ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ζῇ Κύριος, ὅτι εὖθὺς σὺ καὶ ἀγαθὸς ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἡ ἐξοδός σου καὶ ἡ εἰσοδός σου μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ ὅτι οὐχ εὗρηκα κατὰ σοῦ κακίαν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἔχεις πρὸς μέ ἐως τῆς σήμερον ἡμέρας· καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν σατραπῶν οὐκ ἀγαθὸς σὺ.

7. Καὶ νῦν ἀνάστρεφε καὶ πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ οὐ μὴ ποιήσης κακίαν ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν σατραπῶν τῶν ἀλλοφύλων.

8. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀγχὺς· Τί πεποίηκά σοι καὶ τί εὔρες ἐν τῷ δούλῳ σου ἀφ' ἧς ἡμέρας ἤμην ἐνώπιόν σου καὶ ἐως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι οὐ μὴ ἔλθω πολεμήσας τοὺς ἐχθροὺς τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως;

9. Καὶ ἀπεκρίθη Ἀγχὺς πρὸς Δαυὶδ· Οἶδα ὅτι ἀγαθὸς σὺ ἐν ὀφθαλμοῖς μου, ἀλλ' οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων λέγουσιν· Οὐχ ἦξει μεθ' ἡμῶν εἰς πόλεμον.

10. Καὶ νῦν ὀρθρίσον τοπρῶι σὺ καὶ οἱ παῖδες τοῦ κυρίου σου οἱ ἥκοντες μετὰ σοῦ, καὶ πορεύεσθε εἰς τὸν τόπον οὗ κατέστησα ὑμᾶς ἐκεῖ, καὶ λόγον λοιμὸν μὴ θῆς ἐν καρδίᾳ σου, ὅτι ἀγαθὸς σὺ ἐνώπιόν μου. Καὶ ὀρθρίσατε ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ φουτισάτω ὑμῖν καὶ πορεύητε.

11. Καὶ ὠρθρίσε Δαυὶδ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀπελθεῖν καὶ φυλάσσειν τὴν γῆν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀνέβησαν πολεμεῖν ἐπὶ Ἱεζραήλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐγενήθη, εἰσελθόντος Δαυὶδ καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ τὴν Σεκελάκ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ Ἀμαλήκ ἐπέθετο ἐπὶ τὸν νότον καὶ ἐπὶ τὴν Σεκελάκ, καὶ ἐπάταξε τὴν Σεκελάκ καὶ ἐνεπύρισαν αὐτὴν ἐν πυρὶ.

2. Καὶ τὰς γυναῖκας καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου οὐκ ἐθανάτωσαν ἄνδρα καὶ γυναῖκα, ἀλλ' ἠχμαλωτεύσαν, καὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῶν.

3. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ ἐμπεπύριστα ἐν πυρὶ, αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν ἠχμαλωτευμένοι.

4. Καὶ ἦρε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν ἕως θουοῦ οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς ἰσχυρὸς ἐπὶ τοῦ κλαίειν.

5. Καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες Δαυὶδ ἠχμαλωτεύθησαν, Ἀχινάα ἡ Ἱεζραηλίτις, καὶ Ἀβιγαῖα ἡ γυνὴ Νάβλ τοῦ Καρμηλίου.

6. Καὶ ἐθλίβη Δαυὶδ σφόδρα, ὅτι εἶπεν ὁ λαὸς λιθοβολῆσαι αὐτὸν, ὅτι κατώδυνος ψυχῇ παντὸς τοῦ λαοῦ ἐκαστοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ ἐκραταιώθη Δαυὶδ ἐν Κυρίῳ Θεῷ αὐτοῦ.

7. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα υἱὸν Ἀχμελέϋ· Προσάγαγε τὸ Ἐφροῦδ.

8. Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ τοῦ Κυρίου, λέγων· Εἰ καταδιώξω ὅπισσω τοῦ Γεδδούρ τούτου, εἰ καταλήψομαι αὐτούς; Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Καταδιώκε, ὅτι καταλαμβάνων καταλήψῃ αὐτούς, καὶ ἐξαίρουμένος ἐξελεῖ.

9. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ αὐτὸς καὶ οἱ ἐξακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔρχονται ἕως τοῦ χειμάρρου Βοσορ, καὶ οἱ περισσοὶ ἐστῆσαν,

Percussit Saul in millibus suis, et David in decem millibus suis?

6. Et vocavit Anchus David, et dixit ei : Vivit Dominus, quia rectus tu et bonus in oculis meis, et exitus tuus et introitus tuus mecum in castris, et quia non inveni de te malum ex qua die venis ad me usque in hodiernam diem : et in oculis satraparum non bonus tu.

7. Et nunc revertite et vade in pace, et non facies malum in oculis satraparum alienigenarum.

8. Et dixit David ad Anchus : Quid feci tibi et quid investisti in servo tuo ex qua die fui coram te et usque ad diem hanc, ut non veniam impugnans inimicos domini mei regis?

9. Et respondit Anchus ad David : Novi quia bonus tu in oculis meis, sed satrapæ alienigenarum dicunt : Non veniet nobiscum ad bellum.

10. Et nunc diluculo surge mane tu et pueri domini tui qui veniunt tecum, et ite ad locum ubi collocavi vos illic, et verbum pestilens ne posueris in corde tuo, quoniam bonus tu coram me. Et diluculo surgite in viam, et illucescat vobis et ite.

11. Et diluculo surrexit David ipse et viri eius ad abeundum et custodiendum terram alienigenarum, et alienigenæ ascenderunt ad bellandum n Jezrael.

CAPUT XXX.

1. Et factum est, intrante David et viris ejus in Secelac die tertia, et Amalec incursionem fecit ad austrum et ad Secelac, et percussit ipsam Secelac et incenderunt eam in igni.

2. Et mulieres et omnia quæ in ea a parvo usque ad magnum non mortificaverunt virum et mulierem, sed captivarunt, et abierunt ad viam suam.

3. Et venit David et viri ejus in civitatem, et ecce incensa est in igni, uxores autem ipsorum et filii ipsorum et filie ipsorum captivatae.

4. Et elevavit David et viri ejus vocem suam, et ploraverunt quoadusque non fuit in eis ultra fortitudo ad plorandum.

5. Et ambæ uxores David captivatae fuerunt, Achinaam Jezraelites, et Abigæa uxor Nabal Carmelii.

6. Et tribulatus est David valde, quoniam dixit populus lapidare eum, quoniam amara anima universi populi cujusque super filios suos et super filias suas, et confortatus est David in Domino Deo suo.

7. Et dixit David ad Abiathar sacerdotem filium Achimelech : Applica Ephud.

8. Et interrogavit David per Dominum, dicens : Si persequar post Geddur istud, si assequar eos? Et dixit ei : Persequere, quoniam assequens assequeris eos, et eruens erues.

9. Et ivit David ipse et sexcenti viri cum eo, et veniunt usque ad torrentem Bosor, et residui substituerunt,

10. καὶ κατεδίωξεν ἐν τετρακοσίοις ἀνδράσιν· ὑπέσταναν δὲ διακοσίοι ἀνδρες οἱ τινες ἐκάθισαν πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ Βοσὸρ.

11. Καὶ εὗρισκουσιν ἄνδρα Αἰγύπτιον ἐν ἀγρῷ, καὶ λαμβάνουσιν αὐτὸν καὶ ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς Δαυὶδ· καὶ διδόασιν αὐτῷ ἄρτον καὶ ἔφαγε, καὶ ἐπότισαν αὐτὸν ὕδωρ.

12. Καὶ διδόασιν αὐτῷ κλάσμα παλάθης καὶ ἔφαγε, καὶ κατέστη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, ὅτι οὐ βεβρώκει ἄρτον καὶ οὐ πεπόκει ὕδωρ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.

13. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ· Τίνος σὺ εἶ, καὶ πόθεν εἶ; Καὶ εἶπε τὸ παιδάριον τὸ Αἰγύπτιον· Ἐγὼ εἰμι δούλος ἀνδρός Ἀμαληκίτου, καὶ κατέλιπέ με ὁ κύριός μου, ὅτι ἠνωχλήθην ἐγὼ σήμερον τριταῖος.

14. Καὶ ἡμεῖς ἐπεθέμεθα ἐπὶ τὸν νότον τοῦ Χελεθι, καὶ ἐπὶ τὰ τῆς Ἰουδαίας μέρη, καὶ ἐπὶ νότον Χελοῦθ, καὶ τὴν Σεκελάχ ἐνεπύρισαμεν ἐν πυρὶ.

15. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ· Εἰ καταξέεις με ἐπὶ τὸ Γεδδὺρ τοῦτο; Καὶ εἶπεν· Ὅμοσον δὴ μοι κατὰ τοῦ Θεοῦ μὴ θανατώσῃν με, καὶ μὴ παραδοῦναι με εἰς χεῖρας τοῦ κυρίου μου, καὶ καταξῶ σε ἐπὶ τὸ Γεδδὺρ τοῦτο.

16. Καὶ κατήγαγεν αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ οὗτοι διακεχυμένοι ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, ἐσθιοντες καὶ πίνοντες καὶ ἐορτάζοντες ἐν πᾶσι τοῖς σκύλοις τοῖς μεγάλοις οἷς ἔλαβον ἐκ γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἐκ γῆς Ἰούδα.

17. Καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς Δαυὶδ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀπὸ ἑωσφόρου ἕως δειλῆς καὶ τῇ ἐπαύριον, καὶ οὐκ ἐσώθη ἐξ αὐτῶν ἄνθρωπος, ὅτι ἄλλ' ἢ τετρακοσία παιδάρια ἃ ἦν ἐπιβεβηκότα ἐπὶ τὰς καμήλους καὶ ἔφυγον.

18. Καὶ ἀφείλατο Δαυὶδ πάντα ἃ ἔλαβον οἱ Ἀμαληκίται, καὶ ἀμφοτέρας τὰς γυναῖκας αὐτοῦ ἐξείλατο.

19. Καὶ οὐ διεφώνησεν αὐτοῖς ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἀπὸ τῶν σκύλων, καὶ ἕως υἱῶν καὶ θυγατέρων, καὶ ἕως πάντων ὧν ἔλαβον αὐτῶν, καὶ πάντα ἐπέστρεψε Δαυὶδ.

20. Καὶ ἔλαβε πάντα τὰ ποίμνια, καὶ τὰ βουκόλια, καὶ ἀπήγαγεν ἐμπροσθεν τῶν σκύλων· καὶ τοῖς σκύλοις ἐκέinois ἔλεγετο· Ταῦτα τὰ σκύλα Δαυὶδ.

21. Καὶ παραγίνεται Δαυὶδ πρὸς τοὺς διακοσίους ἀνδρας τοὺς ὑπολειφθέντας τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω Δαυὶδ, καὶ ἐκάθισεν αὐτοὺς ἐν τῷ χειμάρρῳ τοῦ Βοσὸρ, καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν Δαυὶδ καὶ εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ τοῦ μετ' αὐτοῦ· καὶ προσήγαγε Δαυὶδ ἕως τοῦ λαοῦ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην.

22. Καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἄνθρωπος λοιμός καὶ πονηρὸς τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν πορευθέντων μετὰ Δαυὶδ, καὶ εἶπον· Ὅτι οὐ κατεδίωξαν μεθ' ἡμῶν, οὐ δώσωμεν αὐτοῖς ἐκ τῶν σκύλων ὧν ἐξειλόμεθα, ὅτι ἄλλ' ἢ ἕκαστος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἀπαγέσθωσαν, καὶ ἀποστρέψωσαν.

23. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Οὐ ποιήσετε οὕτως, μετὰ τὸ παραδοῦναι τὸν Κύριον ἡμῶν καὶ φυλάξαι ἡμᾶς, καὶ παρέδωκε Κύριος τὸν Γεδδὺρ τὸν ἐπερχόμενον ἐφ' ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν.

24. Καὶ τίς ἐπακούσεται ὑμῶν τῶν λόγων τούτων; ὅτι οὐχ ἤττον ἡμῶν εἰσι, διότι κατὰ τὴν μερίδα τοῦ καταβαίνοντος εἰς τὸν πόλεμον, οὕτως ἔσται ἡ μερίς τοῦ καθημένου ἐπὶ τὰ σκεύη, κατὰ τὸ αὐτὸ μεριϋνται.

10. et persecutus est in quadringentis viris : substituerunt autem ducenti viri qui quidem sederant trans torrentem Bosor.

11. Et inveniunt virum Ægyptium in agro, et capiunt eum et adducunt eum ad David : et dant ei panem et manducavit, et potaverunt eum aqua.

12. Et dant ei fragmentum palathæ et manducavit, et restitutus est spiritus ejus in eo, quoniam non comederat panem et non biberat aquam tribus diebus et tribus noctibus.

13. Et dixit ei David : Cujus tu es, et unde es? Et dixit puer Ægyptius : Ego sum servus viri Amalecitzæ, et derexit me dominus meus, quia turbatus sum ego hodie tertianus.

14. Et nos incursionem fecimus ad austrum ipsius Chelathi, et super partes Judææ, et ad austrum Chelub, et ipsam Secelac incendimus in igni.

15. Et dixit ei David : Si deduces me ad Geddur istud? Et dixit : Jura nunc mihi per Deum non morti tradere me, neque tradere me in manus domini mei, et deducam te ad Geddur hoc.

16. Et deduxit eum illuc, et ecce isti profusi super faciem universæ terræ, comedentes et bibentes et festum celebrantes in omnibus spoliis illis magnis quæ ceperant de terra alienigenarum et de terra Juda.

17. Et venit super eos David, et percussit eos a locifero usque ad vespem et in crastina, et non evasit saluus ex eis vir, quia tantum quadringenti viri qui inscenderunt super camelos et fugerunt.

18. Et eripuit David omnia quæ ceperant Amalecitzæ, et utrasque uxores suas eripuit.

19. Et non dissonuit eis a parvo usque ad magnum, et de spoliis, et usque ad filios et filias, et usque ad omnia quæ ceperant ipsorum, et omnia redire fecit David.

20. Et cepit omnes greges, et armenta boum, et abduxit ante spolia : et spoliis illis dicebantur : Hæc spolia David.

21. Et advenit David ad ducentos viros qui remanserant ab eundo post David, et residere fecerat eos in torrente ipsius Bosor, et exierunt in occursum David et in occursum populi qui cum eo : et accessit David usque ad populum, et interrogaverunt eum quæ ad pacem.

22. Et respondit omnis vir pestilens et malignus de viris bellatoribus qui ierant cum David, et dixerunt : Quoniam non sunt persecuti nobiscum, non dabimus eis de spoliis quæ eripimus, quia tantum unusquisque uxorem suam et filios suos abducant, et revertantur.

23. Et dixit David : Non facietis sic, postquam tradidit Dominus nobis et custodivit nos, et tradidit Dominus Geddur qui irruerat super nos in manus nostras.

24. Et quis exaudiet vestros sermones istos? quoniam non minoris nobis sunt, quia secundum portionem descenditis in prælium, sic erit portio sedentis super vasa, justis idem dividuntur.

25. Καὶ ἐγενήθη ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπάνω καὶ ἐγένετο εἰς πρόσταγμα καὶ εἰς δικαίωμα τῷ Ἰσραὴλ ἕως τῆς σήμερον.

26. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ εἰς Σεκελάκ, καὶ ἀπέστειλε τοὺς πρεσβυτέρους τῶν σκύλων Ἰούδα καὶ τοὺς πλησίον αὐτοῦ, λέγων· Ἰδοὺ ἀπὸ τῶν σκύλων τῶν ἐχθρῶν Κυρίου,

27. τοὺς ἐν Βαιθσοῦρ, καὶ τοὺς ἐν Ῥαμὰ νότου, καὶ τοὺς ἐν Γεθὼρ,

28. καὶ τοὺς ἐν Ἀροὴρ, καὶ τοὺς ἐν Ἀμμαδί, καὶ τοὺς ἐν Σαφί, καὶ τοὺς ἐν Ἑσθιέ,

29. καὶ τοὺς ἐν Γέθ, καὶ τοὺς ἐν Κιμάθ, καὶ τοὺς ἐν Σαφέκ, καὶ τοὺς ἐν Θιμάθ, καὶ τοὺς ἐν Καρμήλω, καὶ τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ Ἱερμεήλ, καὶ τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ Κενεζί,

30. καὶ τοὺς ἐν Ἱεριμοῦθ, καὶ τοὺς ἐν Βηρσαβεέ, καὶ τοὺς ἐν Νομβέ,

31. καὶ τοὺς ἐν Χεβρών, καὶ πάντας τοὺς τόπους οὓς διήλθε Δαυὶδ ἐκεῖ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ΄.

1. Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐπολέμουν ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἔργον οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκ προσώπου τῶν ἀλλοφύλων, καὶ πίπτουσι τραυματίαι ἐν τῷ ὄρει τῷ Γελβουέ.

2. Καὶ συνάπτουσιν οἱ ἀλλόφυλοι τῷ Σαούλ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ τύπτουσιν ἀλλόφυλοι τὸν Ἰωνάθαν καὶ τὸν Ἀμιναδάβ καὶ τὸν Μελχισὰ υἱὸν Σαούλ.

3. Καὶ βαρύνεται ὁ πόλεμος ἐπὶ Σαούλ, καὶ εὐρίσκουσιν αὐτὸν οἱ ἀκοντισταὶ ἄνδρες τοξόται, καὶ ἐτραυματίσθη εἰς τὰ ὑποχόνδρια.

4. Καὶ εἶπε Σαούλ πρὸς τὸν αἰρόντα τὰ σκεύη αὐτοῦ· Σπάσαι τὴν ῥομφαίαν σου καὶ ἀποκέντησόν με ἐν αὐτῇ, μὴ ἔλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι καὶ ἀποκεντήσωσί με καὶ ἐμπαῖξωσιν ἐμοί. Καὶ οὐκ ἐβούλετο ὁ αἰρὼν τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη σφόδρα· καὶ ἔλαβε Σαούλ τὴν ῥομφαίαν, καὶ ἐπέτεσεν ἐπ' αὐτήν.

5. Καὶ εἶδεν ὁ αἰρὼν τὰ σκεύη αὐτοῦ ὅτι τέθνηκε Σαούλ, καὶ ἐπέπεσε καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε μετ' αὐτοῦ.

6. Καὶ ἀπέθανε Σαούλ καὶ οἱ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ὁ αἰρὼν τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κατὰ τὸ αὐτό.

7. Καὶ εἶδον οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ οἱ ἐν τῷ πέραν τῆς κοιλάδος καὶ οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅτι ἔφυγον οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ, καὶ ὅτι τέθνηκε Σαούλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ καταλείπουσι τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ φεύγουσι· καὶ ἔρχονται οἱ ἀλλόφυλοι καὶ κατοικοῦσιν ἐν αὐταῖς.

8. Καὶ ἐγενήθη τῇ ἐπαύριον ἔρχονται οἱ ἀλλόφυλοι ἐκδιόσκειν τοὺς νεκροὺς, καὶ εὐρίσκουσι τὸν Σαούλ καὶ τοὺς τρεῖς υἱούς αὐτοῦ πεπτωκότας ἐπὶ τὰ ὄρη Γελβουέ.

9. Καὶ ἀποστρέφουσιν αὐτὸν, καὶ ἐξέδυσαν τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτὰ εἰς γῆν ἀλλοφύλων κύκλῳ εὐαγγελίζοντες τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ τῷ λαῷ.

10. Καὶ ἀνέβησαν τὰ σκεύη αὐτοῦ εἰς τὸ Ἀσταρτίον, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ κατέπηξαν ἐν τῷ τείχει Βαιθσάμ.

11. Καὶ ἀκούουσιν οἱ κατοικοῦντες Ἰαβὶς τῆς Γαλααδίτιδος ὅτι ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι τῷ Σαούλ.

25. Et factum est a die illa et ultra et factum est in constitutionem et in justificationem ipsi Israel usque in hodiernam.

26. Et venit David in Secelac, et misit senioribus Juda de spoliis et proximis suis, dicens : Ecce de spoliis inimicorum Domini,

27. qui in Baethsur, et qui in Rhama austri, et qui in Gethor,

28. et qui in Aroer, et qui in Ammadi, et qui in Saphi, et qui in Esthie,

29. et qui in Geth, et qui in Cimath, et qui in Saphec, et qui in Themath, et qui in Carmelo, et qui in civitatibus ipsius Hieremeel, et qui in civitatibus ipsius Cenezi,

30. et qui in Hierimuth, et qui in Bersabee, et qui in Nombe,

31. et qui in Chebron, et omnia loca quo transierat David illuc ipse et viri ejus.

CAPUT XXXI.

1. Et alienigenae pugnabant in Israel, et fugerunt viri Israel a facie alienigenarum, et cadunt vulnerati in monte Gelbue.

2. Et congregiuntur alienigenae cum Saul et filiis ejus, et percutiunt alienigenae Jonathan et Aminadab et Melchisa filium Saul.

3. Et aggravatur praelium super Saul, et inveniunt eum jaculatores viri sagittarii, et vulneratus est in hypochondria.

4. Et dixit Saul ad eum qui portabat vasa ipsius : Educ gladium tuum et confige me in eo, ne veniant incircuncisi isti et configant me et illudant mihi. Et noluit qui portabat vasa ejus, quoniam timuit valde : et sumpsit Saul gladium, et incubuit super eum.

5. Et vidit portans vasa ejus quia mortuus est Saul, et incubuit etiam ipse super gladium suum, et mortuus est cum eo.

6. Et mortuus est Saul et tres filii ejus et portans vasa ejus in die illa in idipsum.

7. Et viderunt viri Israel qui trans vallem et qui trans Jordanem, quia fugerunt viri Israel, et quia mortuus est Saul et filii ejus, et derelinquunt civitates suas et fugiunt : et veniunt alienigenae et habitant in eis.

8. Et factum est crastina veniunt alienigenae ad spoliandos mortuos, et inveniunt Saul et tres filios ejus jacentes in montibus Gelbue.

9. Et convertunt eum, et spoliaverunt vasa ejus, et mittunt ea ad terram alienigenarum in circuitu evangelizantes idolis suis et populo.

10. Et reposuerunt vasa ejus in Astartio, et corpus ejus defixerunt in muro Baethsam.

11. Et audiunt inhabitantes Jabis Galaaditidis quae fecerant alienigenae ipsi Saul.

12. Καὶ ἀνέστησαν πᾶς ἀνὴρ δυνάμεως, καὶ ἐπορεύθησαν ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ἔλαβον τὸ σῶμα Σαοὺλ καὶ τὸ σῶμα Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τείχους Βαιθσάμ, καὶ φέρουσιν αὐτοὺς εἰς Ἰαβίς, καὶ κατακαίουσιν αὐτοὺς ἐκεῖ.

13. Καὶ λαμβάνουσιν τὰ ὀστέα αὐτῶν καὶ θάπτουσιν ὑπὸ τὴν ἄρουραν τὴν ἐς Ἰαβίς, καὶ νηστεύουσιν ἑπτὰ ἡμέρας.

12. Et surrexerunt omnis vir virtutis, et iverunt totam noctem, et sumpserunt corpus Saul et corpus Jonathan filii ejus de muro Bethsam, et ferunt eos in Jabis, et comburunt eos illic.

13. Et sumunt ossa eorum et sepeliunt sub arboreto quod in Jabis, et jejunant septem dies.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Σαοὺλ, καὶ Δαυὶδ ἀνέστρεψε τύπτων τὸν Ἀμαλῆκ, καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν Σεκελάκ ἡμέρας δύο.

2. Καὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἦλθεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἐκ τοῦ λαοῦ Σαοὺλ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ διεβρώγوتا, καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσελθεῖν αὐτὸν πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

3. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ· Πόθεν σὺ παραγίνῃ; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐκ τῆς παρεμβολῆς Ἰσραὴλ ἐγὼ διασέσωμαι.

4. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ· Τίς ὁ λόγος οὗτος; ἀπάγγελον μοι. Καὶ εἶπεν, ὅτι ἐφυγεν ὁ λαὸς ἐκ τοῦ πολέμου, καὶ πεπτώκασιν πολλοὶ ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ ἀπέθανον, καὶ Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀπέθανε.

5. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀπαγγέλλοντι αὐτῷ· Πῶς οἶδας ὅτι τέθνηκε Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ;

6. Καὶ εἶπε τὸ παιδάριον τὸ ἀπαγγέλλον αὐτῷ· Περιπτώματι περιέπεσον ἐν τῷ ὄρει τῷ Γελβουέ, καὶ ἰδοὺ Σαοὺλ ἐπεστήρικτο ἐπὶ τὸ δόρυ αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ τὰ ἄρματα καὶ οἱ ἱππάρχαι συνῆψαν αὐτῷ.

7. Καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ καὶ εἶδε με, καὶ ἐκάλεσέ με, καὶ εἶπα· Ἰδοὺ ἐγώ.

8. Καὶ εἶπέ μοι· Τίς εἶ σὺ; Καὶ εἶπα· Ἀμαληκίτης ἐγὼ εἰμι.

9. Καὶ εἶπε πρὸς μέ· Στήθι δὴ ἐπάνω μου καὶ θανάτωσόν με, ὅτι κατέσχε με σκότος δεινόν, ὅτι πᾶσα ἡ ψυχὴ μου ἐν ἐμοί.

10. Καὶ ἐπέστην ἐπ' αὐτόν καὶ ἐθανάτωσα αὐτόν, ὅτι ᾔδειν ὅτι οὐ ζήσεται μετὰ τὸ πεσεῖν αὐτόν. Καὶ ἔλαβον τὸ βασιλεῖον τὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τὸν χλίδονα τὸν ἐπὶ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ, καὶ ἐνήνοχα αὐτὰ τῷ κυρίῳ μου ὡδε.

11. Καὶ ἐκράτησε Δαυὶδ τῶν ἱματίων αὐτοῦ, καὶ διεβρόχεν αὐτά, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ διεβρόχζαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν.

12. καὶ ἐκόψαντο καὶ ἐκλυσαν καὶ ἐνήστευσαν ἕως δειλῆς ἐπὶ Σαοὺλ καὶ ἐπὶ Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ,

REGNORUM

LIBER SECUNDUS.

CAPUT I.

1. Et factum est postquam mortuus est Saul, et David revertit percutiens Amalec, et sedit David in Secelac dies duos.

2. Et factum est die tertia et ecce vir venit e castris de populo Saul, et vestes ejus discissae, et terra super caput ejus : et factum est in intrando ipsum ad David, et cecidit super terram et adoravit eum.

3. Et dixit ei David : Unde tu advenis? Et dixit ad eum : De castris Israel ego salvus evasi.

4. Et dixit ei David : Quod verbum hoc? annuntia mihi. Et dixit, quia fugit populus ex praelio, et ceciderunt multi de populo et mortui sunt, et Saul et Jonathan filius ejus mortuus est.

5. Et dixit David puero qui annuntiabat ei : Quomodo nosti quia mortuus est Saul et Jonathan filius ejus?

6. Et dixit puer qui annuntiabat ei : Eventu adveni in montem Gelbue, et ecce Saul innixus erat super lanceam suam, et ecce currus et praefecti equitum attingebant eum.

7. Et respexit in posteriora sua et vidit me, et vocavit me, et dixi : Ecce ego.

8. Et dixit mihi : Quis es tu? Et dixi : Amalecites esum.

9. Et dixit ad me : Sta nunc super me et interfee me, quoniam occupaverunt me tenebrae graves, quia omnis anima mea in me.

10. Et insurrexi super eum et interfeci eum, quia sciebam quod non vivet postquam ipse ceciderat. Et sumpsi regale quod super caput ejus, et armillam quae super brachium ejus, et attuli ea domino meo huc.

11. Et apprehendit David vestimenta sua, et discidit ea, et omnes viri qui cum eo disciderunt vestimenta sua :

12. et planxerunt et ploraverunt et jejunarunt usque ad vesperam super Saul et super Jonathan filium ejus, et super

καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν Ἰούδα καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπλήγησαν ἐν ῥομφαίᾳ.

13. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀπαγγέλλοντι αὐτῷ· Πόθεν εἰ σύ; Καὶ εἶπεν· Υἱὸς ἀνδρὸς παροίκου Ἀμαλχεΐτου ἐγὼ εἰμι.

14. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ· Πῶς οὐκ ἐφοβήθης ἐπενεγκεῖν χειρά σου διαφθεῖραι τὸν χριστὸν Κυρίου;

15. Καὶ ἐκάλεσε Δαυὶδ ἐν τῶν παιδαρίων αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Προσελθὼν ἀπάντησον αὐτῷ. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἀπέθανε.

16. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Δαυὶδ· Τὸ αἷμά σου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου, ὅτι τὸ στόμα σου ἀπεκρίθη κατὰ σοῦ, λέγον, ὅτι ἐγὼ ἐθανάτωσα τὸν χριστὸν Κυρίου.

17. Καὶ ἐθρήνησε Δαυὶδ τὸν ὄρθρον τοῦτον ἐπὶ Σαούλ καὶ ἐπὶ Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γέγραπται ἐπὶ βιβλίῳ τοῦ Εὐδοῦς·

18. Στήλωσον, Ἰσραὴλ, ὑπὲρ τῶν τεθνηκότων ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυματιῶν· πῶς ἔπεσαν δυνατοί;

19. Μὴ ἀναγγεῖλητε ἐν Γεθ, καὶ μὴ εὐαγγελίσθητε ἐν ταῖς ἐξόδοις Ἀσκάωνος, μή ποτε εὐφρανθῶσι θυγατέρες ἄλλοφύλων, μή ποτε ἀγαλλιᾶσονται θυγατέρες τῶν ἀπεριτμητῶν.

20. Ὅρη τὰ ἐν Γελβοῦ, μὴ καταβάτω δρόσος καὶ μὴ ὑετὶς ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἄγροι ἀπαρχῶν, ὅτι ἐκεῖ προσοργίσθη θυρεὸς δυνατῶν· θυρεὸς Σαούλ οὐκ ἐχρίσθη ἐν ἐλαίῳ.

21. Ἄφ' αἵματος τραυματιῶν καὶ ἀπὸ στέατος δυνατῶν, τόξον Ἰωνάθαν οὐκ ἀπεστράφη κενὸν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ῥομφαία Σαούλ οὐκ ἀνέκαμψε κενή.

22. Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν οἱ ἡγαπημένοι καὶ ὠραῖοι, οὐ διακεχωρισμένοι, εὐπρεπεῖς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν οὐ διεχωρίσθησαν ὑπὲρ ἀετοὺς κοῦφοι, καὶ ὑπὲρ λέοντας ἐκραταιώθησαν.

23. Θυγατέρες Ἰσραὴλ, ἐπὶ Σαοὺλ κλαύσατε, τὸν ἐνδιδύσκοντα ὑμᾶς κόκκινᾳ μετὰ κόσμου ὕμνῳ, τὸν ἀναφέροντα κόσμον χρυσοῦν ἐπὶ τὰ ἐνδύματα ὕμνῳ.

24. Πῶς ἔπεσαν δυνατοὶ ἐν μέσῳ τοῦ πολέμου, Ἰωνάθαν, ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυματίαι;

25. Ἀλγῶ ἐπὶ σοί, ἀδελφέ μου Ἰωνάθαν· ὥραιώθης μὴ σφόδρα, ἐθαυμαστώθη ἡ ἀγάπησίς σου ἐμοὶ ὑπὲρ ἀγάπην γυναικῶν.

26. Πῶς ἔπεσαν δυνατοὶ, καὶ ἀπώλοντο σκευὴ πολεμικά;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ ἐν Κυρίῳ, λέγων· Εἰ ἀναβῶ εἰς μίαν τῶν πόλεων Ἰούδα; Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς αὐτόν· Ἀνάβηθι. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Ποῦ ἀναβῶ; Καὶ εἶπεν· Εἰς Χεβρόν.

2. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖ Δαυὶδ εἰς Χεβρόν, καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες αὐτοῦ, Ἀχινάα ἡ Ἰεζραηλῖτις, καὶ Ἀβιγαία ἡ γυνὴ Νάβαλ τοῦ Καρμηλίου,

3. καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ἕκαστος, καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ κατώκουν ἐν ταῖς πόλεσι Χεβρόν.

4. Καὶ ἔρχονται ἄνδρες τῆς Ἰουδαίας, καὶ χρίουσι τὸν Δαυὶδ ἐκεῖ τοῦ βασιλεύειν ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα. Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυίδ, λέγοντες, ὅτι οἱ ἄνδρες Ἰαβὶς τῆς Γαλααδίτιδος ἐθαψαν τὸν Σαοὺλ.

populum Juda et super domum Israel, quoniam percussi fuerant in gladio.

13. Et dixit David puero qui annuntiaret ei : Unde es tu ? Et dixit : Filius hominis incolae Amalecitarum ego sum.

14. Et dixit ei David : Quomodo non timuisti injicere manum tuam ad disperdendum christum Domini ?

15. Et vocavit David unum ex pueris suis, et dixit : Accedens occurre ei. Et percussit eum et mortuus est.

16. Et dixit ad eum David : Sanguis tuus super caput tuum, quoniam os tuum respondit contra te, dicens, quia ego interfeci christum Domini.

17. Et lamentatus est David lamentationem hanc super Saul et super Jonathan filium ejus,

18. et dixit ad docendum filios Juda. Ecce scriptum est in libro Recti :

19. Sta, Israel, super mortuos in excelsis tuis vulneratos : quomodo ceciderunt potentes ?

20. Ne annuntietis in Geth, et non evangelizetis in exitibus Ascalonis, ne forte latentur filiae alienigenarum, ne quando exultent filiae incircumcisorum.

21. Montes qui in Gelbue, non descendat ros et non pluvia super vos, et agri primitiarum, quoniam ibi projectus est clypeus potentium : clypeus Saul non est unctus in oleo.

22. A sanguine vulneratorum et ab adipe potentium, arcus Jonathan non est reversus vacuus in posteriora, et gladius Saul non se reflexit vacuus.

23. Saul et Jonathan dilecti et speciosi, non separati, decori in vita sua, et in morte sua non sunt separati : leves super aquila et super leones valuerunt.

24. Filiae Israel, super Saul plorate, qui induebat vos cocino cum ornatu vestro, qui afferebat ornatum aureum super indumenta vestra.

25. Quomodo ceciderunt potentes in medio belli, Jonathan, in excelsis tuis occisi ?

26. Doleo super te, frater mi Jonathan : speciosus fuisti mihi valde, mirificata est dilectio tua mihi super dilectionem mulierum.

27. Quomodo ceciderunt potentes, et perierunt vasa bellica ?

CAPUT II.

1. Et factum est post hæc et interrogavit David in Domino, dicens : Si ascendam in unam civitatum Juda ? Et dixit Dominus ad eum : Ascende. Et dixit David : Quo ascendam ? Et dixit : In Chebron.

2. Et ascendit illuc David in Chebron, et ambæ uxores ejus, Achinam Jezeraelites, et Abigæa uxor Nabal Carmelii,

3. et viri qui cum eo unusquisque, et domus ejus, et habitabant in civitatibus Chebron.

4. Et veniunt viri Judææ, et unguunt David ibi ad regnandum super domum Juda. Et annuntiaverunt David, dicentes, quia viri Jabis Galaaditidis sepelierunt Saul.

5. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ ἀγγέλους πρὸς τοὺς ἡγούμενους Ἰαβὶς τῆς Γαλααδίτιδος, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Δαυὶδ· Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἐποίησατε τὸ ἔλεος τοῦτο ἐπὶ τὸν κύριον ὑμῶν, ἐπὶ Σαοὺλ τὸν χριστὸν Κυρίου, καὶ ἐθάψατε αὐτὸν καὶ Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

6. Καὶ νῦν ποιῆσαι Κύριος μεθ' ὑμῶν ἔλεος καὶ ἀλήθειαν, καὶ γὰρ ἐγὼ ποιήσω μεθ' ὑμῶν τὸ ἀγαθὸν τοῦτο, ὅτι ἐποίησατε τὸ ῥῆμα τοῦτο.

7. Καὶ νῦν κραταιούσθωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν, καὶ γίνεσθε εἰς υἱούς δυνατοὺς, ὅτι τέθνηκεν ὁ κύριος ὑμῶν Σαοὺλ, καὶ γὰρ ἐμὲ κέχρικεν ὁ οἶκος Ἰούδα ἐφ' ἑαυτὸν εἰς βασιλείαν.

8. Καὶ Ἀβεννὴρ υἱὸς Νῆρ ἀρχιστράτηγος τοῦ Σαοὺλ ἔλαβε τὸν Ἰεβοσθὲ υἱὸν Σαοὺλ, καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς Μαναὲμ,

9. καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν Γαλααδίτιν, καὶ ἐπὶ τὸν Θασιρὶ, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰεζραὴλ, καὶ ἐπὶ τὸν Ἐφραῖμ, καὶ ἐπὶ τὸν Βενιαμὴν, καὶ ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ.

10. Τεσσαράκοντα ἐτὼν Ἰεβοσθὲ υἱὸς Σαοὺλ, ὅτε ἐβασίλευσεν ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσε, πλὴν τοῦ οἴκου Ἰούδα, οἱ ἦσαν ὀπίσω Δαυὶδ.

11. Καὶ ἐγένοντο αἱ ἡμέραι αἱ Δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρών ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα, ἑπτὰ ἔτη καὶ μῆνας ἕξ.

12. Καὶ ἐξῆλθεν Ἀβεννὴρ υἱὸς Νῆρ, καὶ οἱ παῖδες Ἰεβοσθὲ υἱοῦ Σαοὺλ ἐκ Μαναὲμ εἰς Γαβαὼν.

13. Καὶ Ἰωάβ υἱὸς Σαρουῖα, καὶ οἱ παῖδες Δαυὶδ ἐξῆλθον ἐκ Χεβρών, καὶ συναντῶσιν αὐτοῖς ἐπὶ τὴν κρήνην τὴν Γαβαὼν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ ἐκάθισαν οὗτοι ἐπὶ τὴν κρήνην ἐντεῦθεν, καὶ οὗτοι ἐπὶ τὴν κρήνην ἐντεῦθεν.

14. Καὶ εἶπεν Ἀβεννὴρ πρὸς Ἰωάβ· Ἀναστήτωσαν ὅη τὰ παιδάριον, καὶ παίζάτωσαν ἐνώπιον ἡμῶν. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Ἀναστήτωσαν.

15. Καὶ ἀνέστησαν καὶ παρῆλθον ἐν ἀριθμῷ τῶν παίδων Βενιαμὴν δώδεκα τῶν Ἰεβοσθὲ υἱοῦ Σαοὺλ, καὶ δώδεκα ἐκ τῶν παίδων Δαυὶδ.

16. Καὶ ἐκράτησαν ἕκαστος τῇ χειρὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ μάχαιρα αὐτοῦ εἰς πλευρὰν τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ πίπτουσι κατὰ τὸ αὐτό. Καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Μερὶς τῶν ἐπιβούλων ἥ ἐστιν ἐν Γαβαὼν.

17. Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος σκληρὸς ὅστε λίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ ἔπαισαν Ἀβεννὴρ καὶ ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐνώπιον παίδων Δαυὶδ.

18. Καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ τρεῖς υἱοὶ Σαρουῖα, Ἰωάβ, καὶ Ἀβессά, καὶ Ἀσαήλ· καὶ Ἀσαήλ κοῦφος τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, ὥς μὴ μία δορκὰς ἐν ἀγρῷ.

19. Καὶ κατεδίωξεν Ἀσαήλ ὀπίσω Ἀβεννὴρ, καὶ οὐκ ἐξέκλινε τοῦ πορεύεσθαι εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς ἀριστερὰ κατόπισθεν Ἀβεννὴρ.

20. Καὶ ἐπέβλεψεν Ἀβεννὴρ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Εἰ σὺ εἶ αὐτὸς Ἀσαήλ; Καὶ εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι.

21. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀβεννὴρ· Ἐκκλινον σὺ εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ ἀριστερὰ, καὶ κάτασχε σεαυτῷ ἐν τῶν παιδαρίων, καὶ λάβε σεαυτῷ τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ᾔδελησεν Ἀσαήλ ἐκκλίνειν ἐκ τῶν ὀπισθεν αὐτοῦ.

5. Et misit David nuntios ad duces Jabis Galaaditidis, et dixit ad eos David : Benedicti vos Domino, quoniam fecistis misericordiam hanc super dominum vestrum, super Saul christum Domini, et sepelistis eum et Jonathan filium ejus.

6. Et nunc faciat Dominus vobiscum misericordiam et veritatem, et quidem ego faciam vobiscum bonum hoc, quoniam fecistis verbum istud.

7. Et nunc confortentur manus vestrae, et estote in filios potentes, quoniam mortuus est dominus vester Saul, et quidem me unxit domus Juda super se in regem.

8. Et Abenner filius Ner princeps militiae Saul suscepit Jebosthe filium Saul, et ascendere fecit eum e castris in Manaem,

9. et fecit eum regnare in Galaaditide, et in Thasiri, et in Jezrael, et in Ephraim, et in Benjamin, et super omnes Israel.

10. Quadraginta annorum erat Jebosthe filius Saul, quando regnavit super Israel, et duos annos regnavit, praeter domum Juda, qui erant post David.

11. Et facti sunt dies quibus David regnavit in Chetron super domum Juda, septem anni et menses sex.

12. Et exivit Abenner filius Ner, et pueri Jebosthe filii Saul de Manaem in Gabaon.

13. Et Joab filius Sarvia, et pueri David exierunt de Chetron, et occurrunt eis super fontem Gabaon in idipsum, et sederunt hi super fontem hinc, et hi super fontem hinc.

14. Et dixit Abenner ad Joab : Surgant nunc pueri, et ludant coram nobis. Et dixit Joab : Surgant.

15. Et surrexerunt et transierunt in numero de pueris Benjamin duodecim ex iis qui erant Jebosthe filii Saul, et duodecim de pueris David.

16. Et apprehenderunt unusquisque manu caput proximi sui, et gladius ejus in costam proximi sui, et cadunt pariter. Et vocatum est nomen loci illius, Portio irruentium quae est in Gabaon.

17. Et factum est praelium durum ut cum maxime in die illa : et cecidit Abenner et viri Israel coram pueris David.

18. Et fuerunt ibi tres filii Sarvia, Joab, et Abessa, et Asael : et Asael levis pedibus suis, tamquam una caprea in campo.

19. Et persecutus est Asael post Abenner, et non declinavit eundo in dextra neque in sinistra post Abenner.

20. Et inspexit Abenner in posteriora sua, et dixit : Si tu es ipse Asael? Et dixit : Ego sum.

21. Et dixit ei Abenner : Declina tu in dextra aut in sinistra, et apprehende tibi unum puerorum, et sume tibiam maturam ejus. Et noluit Asael declinare a post ipsum.

22. Καὶ προσέθετο ἔτι Ἀβεννήρ λέγων τῷ Ἀσαήλ· Ἀπόστηθι ἀπ' ἐμοῦ, ἵνα μὴ πατάξω σε εἰς τὴν γῆν· καὶ πῶς ἄρῳ τὸ πρόσωπόν μου πρὸς Ἰωάβ;

23. Καὶ ποῦ ἔστι ταῦτα; Ἐπίστρεψε πρὸς Ἰωάβ τὸν ἀδελφόν σου. Καὶ οὐκ ἐβούλετο τοῦ ἀποσπῆναι. Καὶ τύπτει αὐτὸν Ἀβεννήρ ἐν τῷ ὀπίσω τοῦ δόρατος ἐπὶ τὴν φάσιν, καὶ διεξῆλθε τὸ δόρυ ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ πίπτει ἐκεῖ καὶ ἀποθνήσκει ὑποκάτω αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο, πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἕως τοῦ τόπου οὗ ἔπεσεν ἐκεῖ Ἀσαήλ καὶ ἀπέθανε, καὶ ὑφίστατο.

24. Καὶ κατεδιώξεν Ἰωάβ καὶ Ἀβессά ὀπίσω Ἀβεννήρ, καὶ ὁ ἥλιος ἔδυνε· καὶ αὐτοὶ εἰσῆλθον ἕως τοῦ βουνοῦ Ἀμμάν, ὃ ἐστὶν ἐπὶ προσώπου Γαί, δὸν ἔρημον Γαβαὼν.

25. Καὶ συναθροίζονται οἱ υἱοὶ Βενιανὶμ οἱ ὀπίσω Ἀβεννήρ, καὶ ἐγενήθησαν εἰς συνάντησιν μίαν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ κεφαλὴν βουνοῦ ἑνός.

26. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβεννήρ Ἰωάβ, καὶ εἶπε· Μὴ εἰς νίκος καταράγεται ἡ βομαραία; Ἡ οὐκ οἶδας ὅτι πικρὰ ἔσται εἰς τὰ ἔσχατα; Καὶ ἕως πότε οὐ μὴ εἴπῃς τῷ λαῷ ἀποστρέφειν ἀπὸ ὅπισθε τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν;

27. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Ζῇ Κύριος, ὅτι εἰ μὴ ἐλάλησας, διότι τότε ἐκ πρωϊοῦ ἀνέβη ἂν ὁ λαὸς ἕκαστος κατόπισθε τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

28. Καὶ ἐσάλπισεν Ἰωάβ τῇ σάλπιγγι, καὶ ἀπέστησαν πᾶς ὁ λαὸς καὶ οὐ κατεδιώξαν ὀπίσω τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι τοῦ πολεμεῖν.

29. Καὶ Ἀβεννήρ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς δυσμὰς θλῆν τὴν νύκτα ἐκείνην, καὶ διέβαινον τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐπορεύθησαν θλῆν τὴν παρατείνουσιν, καὶ ἔρχονται εἰς τὴν παρεμβολήν.

30. Καὶ Ἰωάβ ἀνέστρεψεν ὀπίσθεν ἀπὸ τοῦ Ἀβεννήρ, καὶ συνήθροισε πάντα τὸν λαόν, καὶ ἐπεσκέπησαν τῶν παιδῶν Δαυὶδ ἐννεακαίδεκα ἄνδρες, καὶ Ἀσαήλ.

31. Καὶ οἱ παῖδες Δαυὶδ ἐπάταξαν τῶν υἱῶν Βενιανὶμ τῶν ἀνδρῶν Ἀβεννήρ τριακοσίους ἐξήκοντα ἄνδρας παρ' αὐτοῦ.

32. Καὶ αἶρουν τὸν Ἀσαήλ, καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Βηθλεέμ. Καὶ ἐπορεύθη Ἰωάβ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ θλῆν τὴν νύκτα, καὶ διέπραυσεν αὐτοῖς ἐν Χεβρόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐπὶ πολὺ ἀναμέσον τοῦ οἴκου Σαοὺλ καὶ ἀναμέσον τοῦ οἴκου Δαυὶδ· καὶ ὁ οἶκος Δαυὶδ ἐπορεύετο καὶ ἐκραταιοῦτο, καὶ ὁ οἶκος Σαοὺλ ἐπορεύετο καὶ ἡσθένει.

2. Καὶ ἐτέχθησαν τῷ Δαυὶδ υἱοὶ ἐν Χεβρόν, καὶ ἦν ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ Ἀμνὼν τῆς Ἀχινόαμ τῆς Ἰεζραηλίτιδος,

3. καὶ ὁ δεῦτερος αὐτοῦ Δαλουῖα τῆς Ἀβιγαίας τῆς Καρμηλιάς, καὶ ὁ τρίτος Ἀβεσσαλώμ υἱὸς Μααχά θυγατρὸς θολμὶ βασιλέως Γεσσὶρ,

4. καὶ ὁ τέταρτος Ὀρνά υἱὸς Ἀγγὶθ, καὶ ὁ πέμπτος Σαρατία τῆς Ἀδιδάλ,

5. καὶ ὁ ἕκτος Ἰεθεραάμ τῆς Αἰγὰλ γυναικὸς Δαυὶδ. Οὗτοι ἐτέχθησαν τῷ Δαυὶδ ἐν Χεβρόν.

6. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ εἶναι τὸν πόλεμον ἀναμέσον τοῦ οἴκου Σαοὺλ καὶ ἀναμέσον τοῦ οἴκου Δαυὶδ, καὶ Ἀβεννήρ ἦν κρατῶν τοῦ οἴκου Σαοὺλ.

VETUS TESTAMENTUM. — I.

22. Et adiecit adhuc Abenner dicens ipsi Asael: Recede a me, ut non percutiam te in terram: et quomodo levabo faciem meam erga Joab?

23. Et ubi sunt hæc? Reverte ad Joab fratrem tuum. Et noluit recedere. Et percutit eum Abenner in posteriore parte lanceæ in inguinem, et transiit lancea ex posterioribus ejus, et cadit ibi et moritur sub se. Factum est, omnis qui veniebat ad locum ubi ceciderat ibi Asael et mortuus erat, et subsistebat.

24. Et persecutus est Joab et Abessa post Abenner, et sol occidebat: et ipsi intraverunt usque ad collem Amman, qui est super faciem Gai, viam desertum Gabaon.

25. Et congregantur filii Benjamin qui post Abenner, et facti sunt in concursum unum, et steterunt super caput collis unius.

26. Et vocavit Abenner Joab, et dixit: Numquid ad victoriam comedet gladius? Nonne scis quia amara erunt in novissimis? Et usquequo non dices populo reverti a post fratres nostros?

27. Et dixit Joab: Vivit Dominus, quia nisi locutus esses, quia tunc a mane ascendisset populus unusquisque post fratrem suum.

28. Et clauxit Joab tuba, et recesserunt omnis populus et non sunt persecuti post Israel, et non adjecerunt ultra pugnare.

29. Et Abenner et viri ejus abierunt in occidentem tota nocte illa, et transierunt Jordanem, et iverunt totam portectam, et veniunt in castra.

30. Et Joab revertit a sequendo post Abenner, et congregavit universum populum, et visitati sunt de pueris David novem et decem viri, et Asael.

31. Et pueri David percusserunt de filiis Benjamin de viris Abenner trecentos sexaginta viros ab eo.

32. Et tollunt Asael, et sepeliunt eum in sepulchro patris sui in Bethleem. Et ivit Joab et viri qui cum eo totam noctem, et illuxit eis in Chebron.

CAPUT III.

1. Et fuit bellum ad multum inter domum Saul et inter domum David: et domus David ibat et convalescebat, et domus Saul ibat et infirmabatur.

2. Et nati sunt ipsi David filii in Chebron, et fuit primogenitus ejus Ammon ipsius Achinoam Jezraelitidis,

3. et secundus ejus Dalvia ipsius Abigæ Carmeliæ, et tertius Abessalom filius Maacha filiæ Tholmi regis Gessir,

4. et quartus Ornia filius Angith, et quintus Saphatia ipsius Abital,

5. et sextus Jetheraam filius Ægal uxoris David. Hi nati sunt ipsi David in Chebron.

6. Et factum est, dum esset bellum inter domum Saul et inter domum David, et Abenner erat tenens domum Saul.

29

7. Καὶ τῷ Σαούλ παλλακὴ Ῥεσφά θυγάτηρ Ἰώλ. Καὶ εἶπεν Ἰεβοσθὲ υἱὸς Σαούλ πρὸς Ἀβεννήρ· Τί δι ἐιρήνης πρὸς τὴν παλλακὴν τοῦ πατρός μου;

8. Καὶ ἐθυμώθη σφόδρα Ἀβεννήρ περὶ τοῦ λόγου τούτου τῷ Ἰεβοσθῇ, καὶ εἶπεν Ἀβεννήρ πρὸς αὐτόν· Μὴ κεφαλὴ κυνὸς ἐγὼ εἰμι; Ἐποίησα σήμερον ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου Σαούλ τοῦ πατρός σου, καὶ περὶ ἀδελφῶν καὶ περὶ γνωρίμων, καὶ οὐκ ἠτομόλησα εἰς τὸν οἶκον Δαυὶδ· καὶ ἐπζητεῖς ἐπ' ἐμέ σὺ ὑπὲρ ἀδικίας γυναικὸς σήμερον;

9. Τάδε ποιήσει ὁ Θεὸς τῷ Ἀβεννήρ καὶ τάδε προσθεῖται αὐτῷ, ὅτι καθὼς ὤμοσε Κύριος τῷ Δαυὶδ, ὅτι οὕτω ποιήσω αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ,

10. περιελεῖν τὴν βασιλείαν ἀπὸ τοῦ οἴκου Σαούλ, καὶ τοῦ ἀναστήσαι τὸν θρόνον Δαυὶδ ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν Ἰούδαν ἀπὸ Δάν ἕως Βηρσαβέ.

11. Καὶ οὐκ ἠδυνάσθη ἐτι Ἰεβοσθὲ ἀποκριθῆναι τῷ Ἀβεννήρ ῥῆμα, ἀπὸ τοῦ φοβεῖσθαι αὐτόν.

12. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεννήρ ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ εἰς Θαλάμ. οὗ ἦν, παραχρῆμα, λέγων· Διάθου διαθήκην σου μετ' ἐμοῦ, καὶ ἰδοὺ ἡ χεὶρ μου μετὰ σοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς σὲ πάντα τὸν οἶκον Ἰσραὴλ.

13. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Καλῶς ἐγὼ διαθήσομαι πρὸς σὲ διαθήκην, πλὴν λόγον ἓνα ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ, λέγων· Οὐκ ὄψει τὸ πρόσωπόν μου, ἐὰν μὴ ἀγάγῃς τὴν Μελχὼλ θυγατέρα Σαούλ, παραγινόμενου σου ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου.

14. Καὶ ἐξαπέστειλε Δαυὶδ πρὸς Ἰεβοσθὲ υἱὸν Σαούλ ἀγγέλους, λέγων· Ἀπόδος μοι τὴν γυναῖκα μου τὴν Μελχὼλ, ἣν ἔλαβον ἐν ἑκατὸν ἀκροβυστίαῖς ἀλλοφύλων.

15. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰεβοσθὲ, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, παρὰ Φαλιτὴλ υἱοῦ Σελλῆς.

16. Καὶ ἐπορεύετο ὁ ἀνὴρ αὐτῆς μετ' αὐτῆς κλαίων ὅπισω αὐτῆς ἕως Βαρακίμ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Ἀβεννήρ· Πορεύου, ἀνάστρεφε. Καὶ ἀνέστρεψε.

17. Καὶ εἶπεν Ἀβεννήρ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, λέγων· Χθὲς καὶ τρίτην ἐζητεῖτε τὸν Δαυὶδ βασιλεύειν ἐφ' ὑμᾶς·

18. καὶ νῦν ποιήσατε, ὅτι Κύριος ἐλάλησε περὶ Δαυὶδ, λέγων· Ἐν χειρὶ τοῦ δούλου μου Δαυὶδ σώσω τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν.

19. Καὶ ἐλάλησεν Ἀβεννήρ ἐν τοῖς ὡσὶ Βενιαμὴν, καὶ ἐπορεύθη Ἀβεννήρ τοῦ λαλήσαι εἰς τὰ ὦτα τοῦ Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν πάντα ὅσα ἤρπασεν ἐν ὀφθαλμοῖς Ἰσραὴλ καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς οἴκου Βενιαμὴν.

20. Καὶ ἦλθεν Ἀβεννήρ πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, καὶ μετ' αὐτοῦ εἴκοσι ἄνδρες· καὶ ἐποίησε Δαυὶδ τῷ Ἀβεννήρ καὶ τοῖς ἀνδράσι τοῖς μετ' αὐτοῦ πότον.

21. Καὶ εἶπεν Ἀβεννήρ πρὸς Δαυὶδ· Ἀναστήσομαι δὴ καὶ πορεύσομαι καὶ συναθροίσω πρὸς κύριόν μου τὸν βασιλέα πάντα Ἰσραὴλ, καὶ διαθήσομαι μετ' αὐτοῦ διαθήκην, καὶ βασιλεύσεις ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐπιθυμῇ ἡ ψυχὴ σου. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ τὸν Ἀβεννήρ, καὶ ἐπορεύθη ἐν εἰρήνῃ.

22. Καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδες Δαυὶδ καὶ Ἰωάβ παρεγένοντο ἐκ τῆς ἐξορίας, καὶ σκύλα πολλὰ ἔφερον μετ' αὐτῶν. Καὶ Ἀβεννήρ οὐκ ἦν μετὰ Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, ὅτι ἀπεστάλκει αὐτόν, καὶ ἀπεληλύθει ἐν εἰρήνῃ.

23. Καὶ Ἰωάβ καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ αὐτοῦ ἤλθοσαν,

7. Et ipsi Saul fuit concubina Rhespha filia Joel. Et dixit Jebosthe filius Saul ad Abenner : Quid quod intrasti ad concubinam patris mei?

8. Et indignatus est valde Abenner de verbo hoc ipsi Jebosthe, et dixit Abenner ad eum : Numquid caput canis ego sum? Feci hodie misericordiam cum domo Saul patris tui, et pro fratribus et pro notis, et non defeci ad domum David : et inquisis super me tu pro injuria mulieris hodie?

9. Haec faciat Deus ipsi Abenner et haec adjiciat ei, quia sicut juravit Dominus ipsi David, quia sic faciam ei in die hac,

10. auferendo regnum a domo Saul, et erigendo thronum David super Israel et super Judam a Dan usque Bersabee.

11. Et non potuit ultra Jebosthe respondere ipsi Abenner verbum, a timendo eum.

12. Et misit Abenner nuntios ad David in Thaim ubi erat, subito, dicens : Dispone testamentum tuum tecum : et ecce manus mea tecum ad convertendum ad te universam domum Israel.

13. Et dixit David : Recte ego disponam erga te testamentum, tantummodo verbum unum ego peto a te, dicens : Non videbis faciem meam, si non adduxeris Melchol filiam Saul, adveniente te videre faciem meam.

14. Et misit David ad Jebosthe filiam Saul nuntios, dicens : Redde mihi uxorem meam Melchol, quam accepi in centum praeputiis alienigenarum.

15. Et misit Jebosthe, et tulit eam a viro ejus, a Phaltiel filio Selles.

16. Et ibat vir ejus cum ea plorans post eam usque Bersacim. Et dixit ad eum Abenner : Vade, reverte. Et revertit.

17. Et dixit Abenner ad seniores Israel, dicens : Hec et nudius tertius quarebatis David regnare super vos :

18. et nunc facite, quoniam Dominus locutus est de David, dicens : In manu servi mei David salvabo Israel de manu alienigenarum, et de manu omnium inimicorum eorum.

19. Et locutus est Abenner in auribus Benjamin, et ivit Abenner ad loquendum in aures David in Chebron omnia quaecumque placebant in oculis Israel et in oculis domus Benjamin.

20. Et venit Abenner ad David in Chebron, et cum eo viginti viri : et fecit David ipsi Abenner et viris qui cum eo convivium.

21. Et dixit Abenner ad David : Surgam nunc et ibo et congregabo ad dominum meum regem universum Israel, et disponam cum eo testamentum, et regnabis in omnibus quae desiderat anima tua. Et misit David Abenner, et ivit in pacem.

22. Et ecce pueri David et Joab adveniebant ab excursionibus, et spolia multa ferebant secum. Et Abenner non erat cum David in Chebron, quoniam dimiserat eum, et abiit in pacem.

23. Et Joab et universus exercitus ejus venerunt,

καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἰωάβ, λέγοντες· Ἦκει Ἀβεννήρ υἱὸς Νήρ πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἀπέσταλκεν αὐτὸν καὶ ἀπῆλθεν ἐν εἰρήνῃ.

24. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰωάβ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπε· Τί τοῦτο ἐποίησας; ἰδοὺ ἦλθεν Ἀβεννήρ πρὸς σέ, καὶ ἰναὶ ἐξαπέσταλκας αὐτὸν καὶ ἀπελήλυθεν ἐν εἰρήνῃ;

25. Ἡ οὐκ οἶδας τὴν κακίαν Ἀβεννήρ υἱοῦ Νήρ, ὅτι ἀπατήσας σε παρεγένετο, καὶ γνῶναι τὴν ἐξοδὸν σου καὶ τὴν ἐισοδὸν σου, καὶ γνῶναι ἅπαντα ὅσα σὺ ποιεῖς;

26. Καὶ ἀνέστρεψεν Ἰωάβ ἀπὸ τοῦ Δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλεν ἄγγέλους πρὸς Ἀβεννήρ ὅπως, καὶ ἐπιστρέφουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ Σεειράμ, καὶ Δαυὶδ οὐκ ᾔδει.

27. Καὶ ἐπέστρεψε τὸν Ἀβεννήρ εἰς Χεβρόν, καὶ ἐξέκλινεν αὐτὸν Ἰωάβ ἐκ πλαγίων τῆς πύλης, λαλῆσαι πρὸς αὐτὸν, ἐνεδρεύων. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ εἰς τὴν ψῶν, καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ αἵματι Ἀσαήλ τοῦ ἀδελφοῦ Ἰωάβ.

28. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ μετὰ ταῦτα, καὶ εἶπεν· Ἀθῶός εἰμι ἐγὼ καὶ ἡ βασιλεία μου ἀπὸ Κυρίου καὶ ἕως αἰῶνος ἀπὸ τῶν αἱμάτων Ἀβεννήρ υἱοῦ Νήρ.

29. Καταντήσατ' ἐπὶ κεφαλὴν Ἰωάβ καὶ ἐπὶ πάντα τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκλείποι ἐκ τοῦ οἴκου Ἰωάβ γονοβρύχης καὶ λεπρὸς καὶ κρατῶν σκυτάλης, καὶ πίπτων ἐν ρομφαίᾳ καὶ ἐλασσόμενος ἄρτοις.

30. Ἰωάβ δὲ καὶ Ἀβессά ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διαπαρετηροῦντο τὸν Ἀβεννήρ ἐν ὧν ἐθανάτωσε τὸν Ἀσάηλ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν ἐν Γαβών, ἐν τῇ πολέμῳ.

31. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἰωάβ καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ· Διαβρῆξατε τὰ ἱμάτια ὑμῶν, καὶ περιζώσασθε σάκκους, καὶ κόπτεσθε ἐνώπιον Ἀβεννήρ. Καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐπορεύετο ὅπως τῆς κλίνης.

32. Καὶ θάπτουσι τὸν Ἀβεννήρ ἐν Χεβρόν καὶ ἤρην ὁ βασιλεὺς τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἐκλαυσεν ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ, καὶ ἐκλαυσε πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ἀβεννήρ.

33. Καὶ ἐθρήνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Ἀβεννήρ, καὶ εἶπεν· Εἰ κατὰ τὸν θάνατον Νάβαλ ἀποθανέεται Ἀβεννήρ;

34. Αἱ χεῖρές σου οὐκ ἐδέθησαν, οἱ πόδες σου οὐκ ἐν πέδαις· οὐ προσήγαγεν ὡς Νάβαλ, ἐνώπιον υἱῶν ἀδικίας ἔπεσας. Καὶ συνήχθη πᾶς ὁ λαὸς τοῦ κλαῦσαι αὐτόν.

35. Καὶ ἦλθε πᾶς ὁ λαὸς περιδαιπνῆσαι τὸν Δαυὶδ ἄρτοις ἔτι οὐσῆς ἡμέρας, καὶ ὤμοσε Δαυὶδ, λέγων· Τάδε ποιῆσαι μοι ὁ Θεὸς καὶ τάδε προσθήη, ὅτι ἐὰν μὴ δῶ ὁ ἥλιος οὐ μὴ γεύσομαι ἄρτου ἢ ἀπὸ παντός τινός.

36. Καὶ ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἤρσαν ἐνώπιον αὐτῶν πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς ἐνώπιον τοῦ λαοῦ.

37. Καὶ ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι οὐκ ἐγένετο παρὰ τοῦ βασιλέως θανατῶσαι τὸν Ἀβεννήρ υἱὸν Νήρ.

38. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ· Οὐκ οἶδατε ὅτι ἡγούμενος μέγας πέπτωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐν τῷ Ἰσραὴλ;

39. καὶ ὅτι ἐγὼ εἰμι συγγενὴς σήμερον καὶ καθεσταμένος ὑπὸ βασιλείᾳ; Οἱ δὲ ἄνδρες οὗτοι υἱοὶ Σαρουίας σκληρότεροί μου εἰσίν. Ἀποδῶ Κύριος τῇ ποιούντι τὰ πονηρὰ κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ.

nuntiatum est ipsi Joab, dicentes : Venit Abenner filius Ner ad David, et dimisit eum et abiit in pace.

24. Et intravit Joab ad regem, et dixit : Quid hoc fecisti? ecce venit Abenner ad te, et ut quid dimisisti eum et abiit in pace?

25. Nonne nosti malitiam Abenner filii Ner, quia ad decipiendam te advenit, et cognoscendum exitum tuum et introitum tuum, et cognoscendum omnia quaecumque tu facis?

26. Et revertit Joab a David, et misit nuntios ad Abenner retro, et redire faciunt eum a fonte Seetram, et David nescivit.

27. Et redire fecit ipsum Abenner in Chebron, et divertere eum fecit Joab a latere portæ, ad loquendum cum eo, insidiana. Et percussit eum ibi in inguine, et mortuus est in sanguine Asael fratris Joab.

28. Et audivit David post hæc, et dixit : Innocens sum ego et regnum meum a Domino et usque in sæculum a sanguinibus Abenner filii Ner.

29. Incurrant super caput Joab et super universam domum patris ejus, et non deficiat de domo Joab seminifluus et leprosus et tenens scytalæ, et cadens in gladio et egens panibus.

30. Joab autem et Abessa frater ejus captabant Abenner pro eo quod interfecerat Asael fratrem suum in Gabaon, in prælio.

31. Et dixit David ad Joab et ad universum populum qui secum : Discindite vestimenta vestra, et accingimini saccis, et plangite coram Abenner. Et rex David ibat post lectum.

32. Et sepeliunt Abenner in Chebron : et elevavit rex vocem suam et ploravit super sepulchrum ejus, et ploravit universus populus super Abenner.

33. Et lamentatus est rex super Abenner, et dixit : Si juxta mortem Nabal morietur Abenner?

34. Manus tuæ non erant ligatæ, pedes tui non in compedibus : non accessit ut Nabal, coram filiis injustitiæ cecidisti. Et convenit omnis populus ad plorandum eum.

35. Et venit omnis populus ad cibandum David panibus cum adhuc esset dies, et juravit David, dicens : Hæc faciat mihi Deus et hæc adjiciat, quia nisi occiderit sol non gustabo panem aut de quopiam ullo.

36. Et cognovit omnis populus, et placuerunt coram eis omnia quaecumque fecerat rex in conspectu populi.

37. Et cognovit omnis populus et omnis Israel in die illa, quia non fuit a rege interficere Abenner filium Ner.

38. Et dixit rex ad pueros suos : Non novistis quia dux magnus cecidit in die hac in Israel?

39. et quia ego sum propinquus hodie et constitutus a rege? Viri autem hi filii Sarviae duriores me sunt. Reddat Dominus facienti mala secundum malitiam ejus.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἤκουσεν Ἰεβοσθέ υἱὸς Σαούλ, ὅτι τέθνηκεν Ἀβεννὴρ υἱὸς Νήρ ἐν Χεβρών, καὶ ἐξελεύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ παρεῖθησαν.

2. Καὶ δύο ἄνδρες ἡγούμενοι συστρεμμάτων τῶ Ἰεβοσθέ υἱῶ Σαούλ· ὄνομα τῶ ἐνὶ Βαανᾷ, καὶ ὄνομα τῶ δευτέρῳ Ῥηχάβ, υἱοὶ Ῥεμμών τοῦ Βηρωθαίου ἐκ τῶν υἱῶν Βενιαμὴν, ὅτι Βηρώθ ἐλογίζετο τοῖς υἱοῖς Βενιαμὴν.

3. Καὶ ἀπέδρασαν οἱ Βηρωθαῖοι εἰς Γεθαίμ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ παροικοῦντες ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

4. Καὶ τῶ Ἰωνάθαν υἱῶ Σαούλ υἱὸς πεπληγὸς τοὺς πόδας, υἱὸς ἐτῶν πέντε, καὶ οὗτος ἐν τῷ ἐλθεῖν τὴν ἀγγελίαν Σαούλ καὶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ ἦρεν αὐτὸν ἡ τιθὴνός αὐτοῦ, καὶ ἔφυγε· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπεύδειν αὐτὸν καὶ ἀναχωρεῖν, καὶ ἔπεσε καὶ ἐχλωάνθη, καὶ ὄνομα αὐτῷ Μεμφιβοσθέ.

5. Καὶ ἐπορεύθησαν υἱοὶ Ῥεμμών τοῦ Βηρωθαίου Ῥηχάβ καὶ Βαανᾷ, καὶ εἰσῆλθον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας εἰς οἶκον Ἰεβοσθέ, καὶ αὐτὸς ἐκάθευδεν ἐν τῇ κοίτῃ τῆς μεσημβρίας.

6. Καὶ ἰδοὺ ἡ θυρωρὸς τοῦ οἴκου ἐκάθαιρε πυροὺς, καὶ ἐνύσταξε καὶ ἐκάθευδε, καὶ Ῥηχάβ καὶ Βαανᾷ οἱ ἀδελφοὶ διέλαβον,

7. καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον. Καὶ Ἰεβοσθέ ἐκάθευδεν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ, καὶ τυπτοῦσιν αὐτὸν καὶ θανατοῦσιν αὐτὸν, καὶ ἀφαιροῦσι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ λαβὼν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθον ὁδὸν τὴν κατὰ δυσμὰς ὅλην τὴν νύκτα.

8. Καὶ ἤνεγκαν τὴν κεφαλὴν Ἰεβοσθέ τῷ Δαυὶδ εἰς Χεβρών, καὶ εἶπον πρὸς τὸν βασιλέα· Ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ Ἰεβοσθέ υἱοῦ Σαούλ τοῦ ἐχθροῦ σου, ὃς ἐζήτει τὴν ψυχὴν σου, καὶ ἔδωκε Κύριος τῷ κυρίῳ βασιλεῖ ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη ἐκ Σαούλ τοῦ ἐχθροῦ σου καὶ ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ.

9. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ τῷ Ῥηχάβ καὶ τῷ Βαανᾷ ἀδελφῶ αὐτοῦ υἱοῖς Ῥεμμών τοῦ Βηρωθαίου, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ζῇ Κύριος, ὃς ἐλυτρώσατο τὴν ψυχὴν μου ἐκ πάσης θλίψεως,

10. ὅτι ὁ ἀπαγγέλλας μοι ὅτι τέθνηκε Σαούλ, καὶ αὐτὸς ἦν ὡς εὐαγγελιζόμενος ἐνώπιόν μου, καὶ κατέσχον αὐτὸν καὶ ἀπέκτεινα αὐτὸν ἐν Σεκελάκ, ὃ ἔδει με δοῦναι εὐαγγέλιον.

11. Καὶ νῦν ἄνδρες πονηροὶ ἀπεκτάγασιν ἄνδρα δίκαιον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ· καὶ νῦν ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ὑμῶν, καὶ ἐξολοθρεύσω ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς.

12. Καὶ ἐνετείλατο Δαυὶδ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, καὶ ἀποκτείνουσιν αὐτοὺς, καὶ κολοβοῦσι τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἐκρέμασαν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς κρήνης ἐν Χεβρών, καὶ τὴν κεφαλὴν Ἰεβοσθέ ἔθαψαν ἐν τῷ τάφῳ Ἀβεννὴρ υἱοῦ Νήρ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ παρσύνονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ Ἰσραὴλ πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρών, καὶ εἶπαν αὐτῷ· Ἰδοὺ ὅσα σου καὶ σάρκες σου ἡμεῖς·

CAPUT IV.

1. Et audivit Jebosthe filius Saul, quia mortuus est Abenner filius Ner in Chebron, et dissolutæ sunt manus ejus, et omnes viri Israel remiserunt se.

2. Et duo viri duces agminum erant ipsi Jebosthe filio Saul : nomen uni Baana, et nomen secundo Rhechab, filii Rhemmon Berothæi de filiis Benjamin, quoniam Beroth computabatur filiis Benjamin.

3. Et aufugerunt Berothæi in Gethæm, et fuerunt ibi incolentes usque in diem hanc.

4. Et ipsi Jonathan filio Saul erat filius percussus pedes, filius annorum quinque, et hic in veniendo nuntium Saul et Jonathan filii ejus ex Jezrael, et tulit eum matris ejus, et fugit ; et factum est in festinando ipsum et secundo, et cecidit et claudus factus est, et nomen huius Memphibosthe.

5. Et intraverunt filii Rhemmon Berothæi Rhechab et Baana, et intraverunt in æstu diei in domum Jebosthe, et ipse dormiebat in cubili meridiei.

6. Et ecce ostiaria domus purgabat frumenta, et dormitabat et dormiebat, et Rhechab et Baana fratres detulerunt,

7. et intraverunt in domum. Et Jebosthe dormiebat super lectum suum in cubiculo suo, et percutiunt eum et interficiunt eum, et auferunt caput ejus, et tulerunt caput ejus et abierunt viam quæ ad occidentem tota nocte.

8. Et attulerunt caput Jebosthe ipsi David in Chebron, et dixerunt ad regem : Ecce caput Jebosthe filii Saul inimici tui, qui querebat animam tuam, et dedit Dominus domino regi vindictam inimicorum ejus sicut dies hæc de Saul inimico tuo et de semine ejus.

9. Et respondit David ipsi Rhechab et ipsi Baana fratri ejus filiis Rhemmon Berothæi, et dixit eis : Vivit Dominus, qui redemit animam meam ex omni tribulatione,

10. quia qui nuntiavit mihi quod mortuus erat Saul, et ipse fuit tamquam evangelizans coram me, et tenui eum et interfeci eum in Secelac, cui oportebat me dare evangelia.

11. Et nunc viri mali interfecerunt hominem justum in domo ejus super cubile ejus : et nunc requiram sanguinem ejus de manu vestra, et exterminabo vos de terra.

12. Et mandavit David pueris suis, et interficiunt eos, et truncant manus eorum et pedes eorum, et suspenderunt eos super fontem in Chebron, et caput Jebosthe sepelierunt in sepulchro Abenner filii Ner.

CAPUT V.

1. Et adveniunt omnes tribus Israel ad David in Chebron, et dixerunt ei : Ecce ossa tua et carnes tuæ nos :

2. καὶ ἐγθῆς καὶ τρίτην, ὄντος Σαούλ βασιλέως ἐφ' ἡμῖν, σὺ ἦσθα ὁ ἐξάγων καὶ εἰσάγων τὸν Ἰσραὴλ. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς σέ· Σὺ ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ, καὶ σὺ ἔσῃ εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ.

3. Καὶ ἔρχονται πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Χεβρών, καὶ διάθετο αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ διαθήκην ἐν Χεβρών ἐνώπιον Κυρίου, καὶ χρίουσι τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ.

4. Ὡς τριάκοντα ἔτων Δαυὶδ ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν.

5. Ἑπτὰ ἔτη καὶ μῆνας ἕξ ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρών ἐπὶ τὸν Ἰούδαν, καὶ τριάκοντα τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδαν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

6. Καὶ ἀπῆλθε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν Ἰεβουσαῖον τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν, καὶ ἐβρέθη τῷ Δαυὶδ· Οὐκ εἰσελεύσῃ ὧδε, ὅτι ἀντέστησαν οἱ τυφλοὶ καὶ οἱ χωλοὶ, λέγοντες, ὅτι οὐκ εἰσελεύσεται Δαυὶδ ὧδε.

7. Καὶ προκατελάβετο Δαυὶδ τὴν περιοχὴν Σιών· αὕτη ἡ πόλις τοῦ Δαυὶδ.

8. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· Πᾶς τύπτων Ἰεβουσαῖον ἀπτίσθω ἐν παραξίφιδι καὶ τοὺς χωλοὺς καὶ τοὺς τυφλοὺς καὶ τοὺς μισοῦντας τὴν ψυχὴν Δαυὶδ. Διὰ τοῦτο ἐροῦσι· Τυφλοὶ καὶ χωλοὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς οἶκον Κυρίου.

9. Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ ἐκλήθη αὕτη ἡ πόλις Δαυὶδ. Καὶ ὠκοδόμησεν αὐτὴν πόλιν κύκλῳ ἀπὸ τῆς ἀκρας, καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ.

10. Καὶ διεπορεύετο Δαυὶδ πορευόμενος καὶ μεγαλυνόμενος, καὶ Κύριος παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ.

11. Καὶ ἀπέστειλε Χειράμ βασιλεὺς Τύρου ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ καὶ ξύλα κέδρινα, καὶ τέκτονας ξύλων καὶ τέκτονας λίθων, καὶ ὠκοδόμησαν οἶκον τῷ Δαυὶδ.

12. Καὶ ἔγνω Δαυὶδ ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν Κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ· καὶ ὅτι ἐπῆρθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ διὰ τὸν λαόν αὐτοῦ Ἰσραὴλ.

13. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ ἑπτὰ γυναῖκας καὶ παλλακὰς ἕξ Ἱερουσαλὴμ μετὰ τὸ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐκ Χεβρών· καὶ ἐγένοντο τῷ Δαυὶδ ἑπτὰ υἱοὶ καὶ θυγατέρες.

14. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν γεννηθέντων αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ· Σαμμὺς, καὶ Σωβάβ, καὶ Νάθαν, καὶ Σαλωμών,

15. καὶ Ἐβεάρ, καὶ Ἐλισουέ, καὶ Ναφέκ, καὶ Ἰεφιάς,

16. καὶ Ἐλισάμ, καὶ Ἐλιδάε, καὶ Ἐλιφαλάθ, Σαμαί, Ἰεσιβάθ, Νάθαν, Γαλαμαάν, Ἰεβαάρ, Θεησὺς, Ἐλιφαλάτ, Ναγέδ, Ναφέκ, Ἰανάνθαν, Λεασαμὺς, Βααλιμαθ, Ἐλιφαθ.

17. Καὶ ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι κέχρισται Δαυὶδ βασιλεὺς ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλόφυλοι ζητεῖν τὸν Δαυὶδ. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν περιοχὴν.

18. Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παραγίνονται, καὶ συνέπεσαν εἰς τὴν κοιλάδα τῶν Τιτάνων.

19. Καὶ ἠρώτησε Δαυὶδ διὰ Κυρίου, λέγων· Εἰ ἀναβῶ πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου; Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Δαυὶδ· Ἀνάβαινε, ὅτι παραδίδους παραδώσω τοὺς ἀλλοφύλους εἰς τὰς χεῖράς σου.

2. et heri et nudius tertius, cum esset Saul rex super nos, tu eras educens et introducens Israel. Et dixit Dominus ad te : Tu pasces populum meum Israel, et tu eris in ducem super populum meum Israel.

3. Et veniunt omnes seniores Israel ad regem in Chebron, et disposuit eis rex David testamentum in Chebron coram Domino, et ungunt David in regem super omnem Israel.

4. Fillus triginta annorum erat David cum ipse regnavit, et quadraginta annos regnavit.

5. Septem annos et menses sex regnavit in Chebron super Judam, et triginta tres annos regnavit super universum Israel et Judam in Jerusalem.

6. Et abiit David et viri ejus in Jerusalem ad Jebusæum habitantem terram, et dictum est ipsi David : Non ingredieris huc, quia adversati sunt cæci et claudi, dicentes, quia non ingreditur David huc.

7. Et præoccupavit David munitionem Sion : hæc est civitas David.

8. Et dixit David die illa : Omnis percutiens Jebusæum tangat in pugione et claudos et cæcos et odio habentes animam David. Propter hoc dicent : Cæci et claudi non ingredientur in civitatem Domini.

9. Et sedit David in munitione, et vocata est hæc civitas David. Et ædificavit ipsam civitatem in circuitu a summo, et domum suam.

10. Et transibat David vadens et magnificatus, et Dominus omnipotens cum eo.

11. Et misit Chiram rex Tyri nuntios ad David et ligna cedrina, et fabros lignorum et fabros lapidum, et ædificaverunt domum ipsi David.

12. Et cognovit David quia paravit eum Dominus in regem super Israel, et quia exaltatum est regnum suum propter populum ejus Israel.

13. Et accepit David adhuc uxores et concubinas ex Jerusalem postquam ipse venit e Chebron : et facti sunt ipsi David adhuc filii et filiae.

14. Et hæc nomina eorum qui nati sunt ei in Jerusalem : Saminus, et Sobab, et Nathan, et Salomon,

15. et Ehear, et Elisue, et Naphec, et Jephies,

16. et Elisama, et Elidae, et Eliphath, Samae, Jessibath, Nathan, Galamaan, Jehaar, Theesus, Eliphath, Naged, Naphec, Janathan, Leasamys, Baalimath, Eliphath.

17. Et audierunt alienigenæ quia unctus est David rex super Israel, et ascenderunt omnes alienigenæ ad querendum David. Et audivit David, et descendit in munitionem.

18. Et alienigenæ adveniunt, et concurrerunt in vallem Titanum.

19. Et interrogavit David per Dominum, dicens : Si descendero ad alienigenas, et trades eos in manus meas? Et dixit Dominus ad David : Ascende, quoniam tradens tradam alienigenas in manus tuas.

20. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ ἐκ τῶν ἐπάνω διακοπῶν, καὶ ἔκοψε τοὺς ἀλλοφύλους ἐκεῖ· καὶ εἶπε Δαυὶδ· Διέκοψε Κύριος τοὺς ἐχθροὺς ἀλλοφύλους ἐνώπιον ἐμοῦ, ὥς διακόπτεται ὕδατα· διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Ἐπάνω διακοπῶν.

21. Καὶ καταλιμπάνουσιν ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν, καὶ ἐλάβosan αὐτοὺς Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ.

22. Καὶ προσέθεντο ἐτι ἀλλόφυλοι τοῦ ἀναβῆναι, καὶ συνέπεσαν ἐν τῇ κοιλάδι τῶν Τιτάνων.

23. Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ διὰ Κυρίου, καὶ εἶπε Κύριος· Οὐκ ἀναβήσῃ εἰς συνάντησιν αὐτῶν, ἀποστρέφου ἀπ' αὐτῶν, καὶ παρέσθι αὐτοῖς πλησίον τοῦ Κλαυθυμῶνος.

24. Καὶ ἔσται, ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τὴν φωνὴν τοῦ συγκλεισμοῦ ἀπὸ τοῦ ἄλλου τοῦ Κλαυθυμῶνος, τότε καταβήσῃ πρὸς αὐτούς, ὅτι τότε ἐξελεύσεται Κύριος ἐμπροσθέν σου κόπτειν ἐν τῷ πολέμῳ τῶν ἀλλοφύλων.

25. Καὶ ἐποίησε Δαυὶδ καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους ἀπὸ Γαβαὼν ἕως τῆς γῆς Γαζήρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

1. Καὶ συνήγαγεν ἐτι Δαυὶδ πάντα νεανίαν ἐξ Ἰσραὴλ, ὡς ἐβδόμηκοντα χιλιάδες,

2. καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων Ἰούδα ἐν ἀναβάσει τοῦ ἀναγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, ἐφ' ἣν ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου τῶν δυνάμεων καθημένου ἐπὶ τῶν Χερουδὶν ἐπ' αὐτῆς.

3. Καὶ ἐπεβίβασαν τὴν κιβωτὸν Κυρίου ἐφ' ἁμαξάν καινὴν, καὶ ἦραν αὐτὴν ἐξ οἴκου Ἀμιναδάβ τοῦ ἐν τῷ βουνῷ. Καὶ Ὁζὰ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ Ἀμιναδάβ ἤγον τὴν ἁμαξάν σὺν τῇ κιβωτῷ,

4. καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπορεύοντο ἐμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ.

5. Καὶ Δαυὶδ καὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ παίζοντες ἐνώπιον Κυρίου ἐν ὀργάνοις ἡρμουςμένοις ἐν ἰσχύϊ, καὶ ἐν ᾠδαῖς, καὶ ἐν κινύραις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν τυμπάνοις, καὶ ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν αὐλοῖς,

6. καὶ παραγίνονται ἕως ἁλῶ Ναχώρ. Καὶ ἐξέτεινεν Ὁζὰ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ κατασχέειν αὐτήν, καὶ ἐκράτησεν αὐτήν, ὅτι περιέσπασεν αὐτὴν ὁ μύσχος.

7. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Κύριος τῷ Ὁζᾷ, καὶ ἐπαῖσεν αὐτὸν ἐκεῖ ὁ Θεός, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ παρὰ τὴν κιβωτὸν τοῦ Κυρίου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

8. Καὶ ἠθύμωσε Δαυὶδ ὑπὲρ οὗ διέκοψε Κύριος διακοπὴν ἐν τῷ Ὁζᾷ. Καὶ ἐκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος, Διακοπή Ὁζᾷ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

9. Καὶ ἐφοβήθη Δαυὶδ τὸν Κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων· Πῶς εἰσλεύσεται πρὸς με ἡ κιβωτὸς Κυρίου;

10. Καὶ οὐκ ἐβούλετο Δαυὶδ τοῦ ἐκκλίνειν πρὸς αὐτὸν τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ· καὶ ἀπέκλινεν αὐτὴν Δαυὶδ εἰς οἶκον Ἀβεδδάρᾳ τοῦ Γεθαίου,

11. καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ Κυρίου εἰς οἶκον Ἀβεδδάρᾳ τοῦ Γεθαίου μηνᾶς τρεῖς· καὶ εὐλόγησε Κύριος ὅλον τὸν οἶκον Ἀβεδδάρᾳ καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ.

20. Et venit David de superioribus rupturis, et concidit alienigenas ibi: et dixit David: Disrupit Dominus inimicos alienigenas coram me, sicut dirumpuntur aquae: propter hoc vocatum est nomen loci illius, Desuper rupturis.

21. Et derelinquunt ibi deos suos, et ceperunt eos David et viri qui cum eo.

22. Et adjeccerunt adhuc alienigenae ascendere, et concurrerunt in vallem Titanum.

23. Et interrogavit David per Dominum, et dixit Dominus: Non ascendes in occursum eorum, reverte ab eis, et accedes ad eos prope Plorationem.

24. Et erit, in audiendo te vocem constrictionis a semine Plorationis, tunc descendes ad eos, quoniam tunc egredietur Dominus ante te ad caedendum in bello alienigenarum.

25. Et fecit David sicut mandavit ei Dominus, et percussit alienigenas a Gaboon usque ad terram Gazera.

CAPUT VI.

1. Et congregavit adhuc David omnem adolescentem ex Israel, circiter septuaginta millia,

2. et surrexit et ivit David et omnis populus qui cum eo et de principibus Juda in ascensione ad reducendum inde arcam Dei, super quam invocatum est nomen Domini virtutum sedentis super Cherubin super eam.

3. Et ascendere fecerunt arcam Domini super plaustrum novum, et tulerunt eam de domo Aminadab quae in colle. Et Oza et fratres ejus filii Aminadab ducebant plaustrum cum arca,

4. et fratres ejus ibant ante arcam.

5. Et David et filii Israel ludentes coram Domino in organis modulatis in fortitudine, et in canticis, et in citharis, et in nablis, et in tympanis, et in cymbalis, et in tibis,

6. et adveniunt usque ad aream Nachor. Et extendit Oza manum suam ad arcam Dei ad retinendum eam, et laesit eam, quoniam circumflectebat eam vitulus.

7. Et indignatus est ira Dominus ipsi Ozæ, et percussit eum ibi Deus, et mortuus est ibi apud arcam Domini coram Deo.

8. Et tristatus est David pro eo quod ruperat Dominus rupturam in Ozam. Et vocatus est locus ille, Ruptura Ozæ, usque in diem hanc.

9. Et timuit David Dominum in die illa, dicens: Quomodo introibit ad me arca Domini?

10. Et noluit David divertere ad se arcam testamenti Domini in civitatem David: et divertere fecit eam David in domum Abeddara Gethæi,

11. et sedit arca Domini in domo Abeddara Gethæi mensures tres: et benedixit Dominus universam domum Abeddara et omnia ejus.

12. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεὶ Δαυὶδ, λέγοντες· Εὐλόγησε Κύριος τὸν οἶκον Ἀβεδδάρᾳ καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ ἕνεκα τῆς κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ, καὶ ἀνήγαγε τὴν κιβωτὸν τοῦ Κυρίου ἐκ τοῦ οἴκου Ἀβεδδάρᾳ εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ ἐν εὐφροσύνῃ.

13. Καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ αἰρόντες τὴν κιβωτὸν ἑπτὰ χοροὶ, καὶ θύμα, μόσχος καὶ ἀρνες.

14. Καὶ Δαυὶδ ἀνεκρούετο ἐν ὀργάνοις ἡρμουςμένοις ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ὁ Δαυὶδ ἐνδεδυκὼς στολὴν ἐξαλλων.

15. Καὶ Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ἀνήγαγον τὴν κιβωτὸν Κυρίου μετὰ κρουγῆς καὶ μετὰ φωνῆς σάλπιγγος.

16. Καὶ ἐγένετο, τῆς κιβωτοῦ παραγινομένης ἕως πόλεως Δαυὶδ, καὶ Μελχὼλ ἡ θυγάτηρ Σαουλ διέκυπτε διὰ τῆς θυρίδος, καὶ εἶδε τὸν βασιλέα Δαυὶδ ὀρχοῦμενον, καὶ ἀνακρούμενον ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

17. Καὶ φέρουσι τὴν κιβωτὸν τοῦ Κυρίου, καὶ ἀνέθηκαν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς εἰς μέσον τῆς σκηνῆς ἧς ἐπηξεν αὐτῇ Δαυὶδ· καὶ ἀνήνεγκε Δαυὶδ ὀλοκαυτώματα ἐνώπιον Κυρίου, εἰρηνικάς.

18. Καὶ συνετέλεσε Δαυὶδ συναναφέρων τὰς ὀλοκαυτώσεις καὶ τὰς εἰρηνικάς, καὶ εὐλόγησε τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι Κυρίου τῶν δυνάμεων.

19. Καὶ διεμέρισε παντὶ τῷ λαῷ εἰς πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ Δάν ἕως Βηρσοβεί, καὶ ἀπὸ ἀνδρῶς ἕως γυναικὸς ἑκάστῳ καλλυρίδα ἄρτου, καὶ ἰσχαρίτην, καὶ λάγανον ἀπὸ τηγάνου· καὶ ἀπῆλθε πᾶς ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

20. Καὶ ἐπέστρεψε Δαυὶδ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε Μελχὼλ ἡ θυγάτηρ Σαουλ εἰς ἀπάντησιν Δαυὶδ, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ εἶπε· Τί δεδόξαται σήμερον ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπεκαλύφθη σήμερον ἐν ὀφθαλμοῖς παιδισκῶν τῶν δοῦλων ἑαυτοῦ, καθὼς ἀποκαλύπτεται ἀποκαλυφθεὶς εἰς τῶν ὀρχοῦμενων.

21. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Μελχὼλ· Ἐνώπιον Κυρίου ὀρχήσομαι· εὐλογητὸς Κύριος ὃς ἐξελέξατό με ὑπὲρ τῶν πατέρων σου καὶ ὑπὲρ πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ, τοῦ κατεστήσασθαι με εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ,

22. καὶ παίζομαι καὶ ὀρχήσομαι ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἀποκαλυφθῆσομαι ἔτι οὕτως, καὶ ἔσομαι ἀρχιεὶς ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ μετὰ τῶν παιδισκῶν ὧν εἶπας με μὴ δοξασθῆναι.

23. Καὶ τῇ Μελχὼλ θυγατρὶ Σαουλ οὐκ ἐγένετο παιδίον ἕως τῆς ἡμέρας τοῦ ἀποθανεῖν αὐτήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ Κύριος κατεκληρονόμησεν αὐτὸν κύκλῳ ἀπὸ πάντων τῶν ἐγθρῶν αὐτοῦ τῶν κύκλῳ.

2. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Νάθαν τὸν προφῆτην· Ἰδοὺ δὴ ἐγὼ κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίνῳ, καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ καθύπαι ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς.

3. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς τὸν βασιλέα· Πάντα ὅσα ἀν ἐν τῇ καρδίᾳ σου, βάδιζε καὶ ποίει, ὅτι Κύριος μετὰ σοῦ.

12. Et annuntiatum est regi David, dicentes : Benedictus Dominus domum Abeddara et omnia ejus propter arcam Dei. Et ivit David, et adduxit arcam Domini de domo Abeddara in civitatem David in lætitia.

13. Et erant cum eo portantes arcam septem chori, et vitima, vitulus et agni.

14. Et David pulsabat in organis modulatis coram Domino, et David indutus stolam eximiam.

15. Et David et universa domus Israel adduxerunt arcam Domini cum jubilo et cum voce tubæ.

16. Et factum est, arca adveniente in civitatem David, et Melchol filia Saul prospiciebat per fenestram, et vidit regem David saltantem, et pulsantem coram Domino, et sprexit eum in corde suo.

17. Et ferunt arcam Domini, et reposuerunt eam in locum suum in medium tabernaculi quod fixerat ei David : et obtulit David holocaustomata coram Domino, pacificas.

18. Et consummavit David simul offerens holocaustos et pacificas, et benedixit populum in nomine Domini virtutum.

19. Et distribuit universo populo in omnem virtutem Israel a Dan usque Bersabee, et a viro usque ad mulierem unicuique collyridam panis, et assaturam unam, et laganum de sartagine : et abiit universus populus unusquisque in domum suam.

20. Et revertit David ad benedicendum domum suam, et exiit Melchol filia Saul in occursum David, et benedixit eum, et dixit : Quam glorificatus est hodie rex Israel, qui discooperuit se hodie in oculis ancillarum servorum suorum, sicut discooperit se discooperatus unus saltantium !

21. Et dixit David ad Melchol : Coram Domino saltabo : benedictus Dominus qui elegit me super patrem tuum et super universam domum ejus, constituendo me in ducem super populum suum super Israel,

22. et ludam et saltabo coram Domino, et discooperiar ultra sic, et ero inutilis in oculis tuis et cum ancillis de quibus dixisti me non esse glorificatum.

23. Et ipsi Melchol filię Saul non fuit filius usque ad diem in quo mortua est ipsa.

CAPUT VII.

1. Et factum est, quando sedit rex in domo sua, et Dominus hereditare fecit eum in circuitu ab omnibus inimicis ejus qui in circuitu.

2. Et dixit rex ad Nathan prophetam : Ecce nunc ego habito in domo cedrine, et arca Dei sedet in medio tabernaculi.

3. Et dixit Nathan ad regem : Omnia quæcumque in corde tuo, vade et fac, quoniam Dominus tecum.

4. Καὶ ἐγένετο τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς Νάθαν, λέγων·

5. Πορεύου, καὶ εἰπὸν πρὸς τὸν δούλόν μου Δαυὶδ· Τάδε λέγει Κύριος· Οὐ σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τοῦ κατοικῆσαι με.

6. Ὅτι οὐ κατώκηκα ἐν οἴκῳ ἀπ' ἧς ἡμέρας ἀνήγαγον τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἡμῖν ἐμπεριπατῶν ἐν καταλύματι καὶ ἐν σκηνῇ,

7. ἐν πᾶσιν οἷς διῆλθον ἐν παντὶ Ἰσραὴλ. Εἰ λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν φυλὴν τοῦ Ἰσραὴλ, ᾧ ἐνετειλάμην ποιμαίνειν τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, λέγων· Ἰνατί οὐκ ὠκοδομήκατέ μοι οἶκον κέδρινον;

8. Καὶ νῦν τάδε ἐρεῖς τῷ δούλῳ μου Δαυὶδ· Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐλαβόν σε ἐκ τῆς μάνδρας τῶν προβάτων τοῦ εἶναι σε εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ,

9. καὶ ἡμῖν μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύου, καὶ ἐξωλόθρευσά πάντας τοὺς ἐχθρούς σου ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἐποίησά σε ὀνομαστὸν κατὰ τὸ ὄνομα τῶν μεγάλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς.

10. Καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ μου τῷ Ἰσραὴλ, καὶ καταφυτεύσω αὐτόν, καὶ κατασκηνώσει καθ' ἑαυτόν, καὶ οὐ μεριμνήσει οὐκέτι· καὶ οὐ προσθήσει υἱὸς ἀδικίας τοῦ ταπεινῶσαι αὐτόν, καθὼς ἀπ' ἀρχῆς,

11. ἀπὸ τῶν ἡμερῶν ὧν ἔταξα κριτὰς ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ. Καὶ ἀναπαύσω σε ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν σου, καὶ ἀπαγγελεῖ σοι Κύριος ὅτι οἶκον οἰκοδομήσεις αὐτῷ.

12. Καὶ ἔσται, ἐὰν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι σου, καὶ κοιμηθῇ μετὰ τῶν πατέρων σου, καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ, ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ ἐτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

13. αὐτὸς οἰκοδομήσει μοι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα.

14. Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν· καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἡ ἀδικία αὐτοῦ, καὶ ἐλέγξω αὐτόν ἐν ῥάβδῳ ἀνδρῶν, καὶ ἐν ἄφαις υἱῶν ἀνθρώπων·

15. τὸ δὲ ἐλεός μου οὐκ ἀποστήσω ἀπ' αὐτοῦ, καθὼς ἀπέστησα ἀπ' ὧν ἀπέστησα ἐκ προσώπου μου.

16. Καὶ πιστωθήσεται ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐνώπιόν μου· καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται ἀνωρθωμένος εἰς τὸν αἰῶνα.

17. Κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὁρασιν ταύτην, οὕτως ἐλάλησε Νάθαν πρὸς Δαυὶδ.

18. Καὶ ἐστῆλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, καὶ ἐκάθισε ἐνώπιον Κυρίου, καὶ εἶπε· Τίς εἰμι ἐγὼ, Κύριέ μου κύριε, καὶ τίς ὁ οἶκός μου, ὅτι ἡγάπησάς με ἕως τούτων;

19. Καὶ κατεσμιχρύνθη μικρὸν ἐνώπιόν σου, Κύριέ μου κύριε, καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ οἴκου τοῦ δούλου σου εἰς μακράν. Οὗτος δὲ ὁ νόμος τοῦ ἀνθρώπου, Κύριέ μου κύριε.

20. Καὶ τί προσθήσει Δαυὶδ ἐτι τοῦ λαλῆσαι πρὸς σέ; καὶ νῦν σὺ οἶδας τὸν δούλόν σου, Κύριέ μου κύριε,

21. καὶ διὰ τὸν δούλόν σου πεποίηκας, καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας πᾶσαν τὴν μεγαλωσύνην ταύτην, γνωρίσαι τῷ δούλῳ σου,

22. ἔνεκεν τοῦ μεγαλύναι σε, Κύριέ μου· ὅτι οὐκ

4. Et factum est nocte illa, et factum est verbum Domini ad Nathan, dicens :

5. Vade, et dic ad servum meum David : Hæc dicit Dominus : Non tu ædificabis mihi domum ad habitandum me.

6. Quoniam non habitavi in domo ex qua die eduxi filios Israel de Ægypto usque in diem hanc, et fui inambulans in tentorio et in tabernaculo,

7. in omnibus per quas transii in omni Israel. Numquid loquens locutus sum ad unam tribum Israel, cui mandavi pascere populum meum Israel, dicens : Ut quid non ædificastis mihi domum cedrinam?

8. Et nunc hæc dices servo meo David : Hæc dicit Dominus omnipotens : Assumpsi te ex mandra ovium ut esses tu in ducem super populum meum super Israel,

9. et fui tecum in omnibus in quibus ibas, et exterminavi omnes inimicos tuos a facie tua, et feci te nominatum juxta nomen magnorum qui super terram.

10. Et ponam locum populo meo Israel, et plantabo eum, et habitabit per se, et non erit sollicitus ultra : et non adjiciet filius injustitiæ humiliare eum, sicut a principio,

11. a diebus quibus constitui judices super populum meum Israel. Et requiescere faciam te ab omnibus inimicis tuis, et annuntiabit tibi Dominus quia domum ædificabis ei.

12. Et erit, si impleti fuerint dies tui, et dormieris cum patribus tuis, et suscitabo semen tuum post te, qui erit ex ventre tuo, et parabo regnum ejus :

13. ipse ædificabit mihi domum nomini meo, et erigam thronum ejus usque in sæculum.

14. Ego ero ei in patrem, et ipse erit mihi in filium : et si venerit injustitia ejus, et arguam eum in virga virorum, et in tacilibus filiorum hominum :

15. misericordiam autem meam non removebo ab eo, sicut removi ab iis quos removi a facie mea.

16. Et fidelis erit domus ejus, et regnum ejus usque in sæculum coram me : et thronus ejus erit erectus in sæculum.

17. Juxta omnia verba hæc et juxta omnem visionem hanc, sic locutus est Nathan ad David.

18. Et intravit rex David, et sedit coram Domino, et dixit : Quis sum ego, Domine mi domine, et quæ domus mea, quia dilexisti me usque ad hæc ?

19. Et factus sum parvus parum coram te, Domine mi domine, et locutus es pro domo servi tui in longinquum. Hæc autem lex hominis, Domine mi domine.

20. Et quid adjiciet ultra David loqui ad te? et nunc nosti servum tuum, Domine mi domine,

21. et propter servum tuum fecisti, et secundum cor tuum fecisti omnem magnificentiam hanc, ad notum faciendum servo tuo,

22. ideo ut magnificares te, Domine mi : quoniam pro

ἐστιν ὡς σὺ, καὶ οὐκ ἔστι Θεὸς πλὴν σου ἐν πᾶσιν οἷς ἠκούσαμεν ἐν τοῖς ὡσὶν ἡμῶν.

23. Καὶ τίς ὡς ὁ λαὸς σου Ἰσραὴλ ἔθνος ἄλλο ἐν τῇ γῇ; Ὡς ὠδήγησεν αὐτὸν ὁ Θεὸς τοῦ λυτρώσασθαι αὐτῷ λαόν, τοῦ θέσθαι σε ὄνομα, τοῦ ποιῆσαι μεγαλοσύνην καὶ ἐπιφάνειαν, τοῦ ἐκβαλεῖν σε ἐκ προσώπου τοῦ λαοῦ σου, οὓς ἐλυτρώσω σεαυτῷ ἐξ Αἰγύπτου, ἔθνη καὶ σκηνώματα;

24. Καὶ ἡτοίμασας σεαυτῷ τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ εἰς λαὸν ἕως αἰῶνος, καὶ σὺ, Κύριε, ἐγένου αὐτοῖς εἰς Θεόν.

25. Καὶ νῦν, Κύριέ μου, ῥῆμα ὁ ἐλάλησας περὶ τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ πίστωνον ἕως τοῦ αἰῶνος, Κύριε παντοκράτωρ Θεὲ τοῦ Ἰσραὴλ, Καὶ νῦν, καθὼς ἐλάλησας,

26. μεγαλυνθεῖ τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος.

27. Κύριε παντοκράτωρ, Θεὸς Ἰσραὴλ, ἀπεκάλυψας τὸ ὥπτιον τοῦ δούλου σου, λέγων· Οἶκον οἰκοδομήσω σοι. διὰ τοῦτο εὗρεν ὁ δούλος σου τὴν καρδίαν ἑαυτοῦ τοῦ προσεύξασθαι πρὸς σὲ τὴν προσευχὴν ταύτην.

28. Καὶ νῦν, Κύριέ μου κύριε, σὺ εἶ Θεός, καὶ οἱ λόγοι σου ἔσονται ἀληθινοί, καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ δούλου σου τὰ ἀγαθὰ ταῦτα.

29. Καὶ νῦν ἄρξαι καὶ εὐλόγησον τὸν οἶκον τοῦ δούλου σου, τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιόν σου, ὅτι σὺ, Κύριέ μου κύριε, ἐλάλησας, καὶ ἀπὸ τῆς εὐλογίας σου εὐλογηθήσεται ὁ οἶκος τοῦ δούλου σου τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐτροπώσατο αὐτούς· καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὴν ἀφωρισμένην ἐκ χειρὸς τῶν ἀλλοφύλων.

2. Καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὴν Μωάβ, καὶ διεμέτρησεν αὐτοὺς ἐν σχοινοῖς, κοιμίσας αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο τὰ δύο σχοινίσματα τοῦ θανατῶσαι, καὶ τὰ δύο σχοινίσματα ἐζώγησε· καὶ ἐγένετο Μωάβ τῷ Δαυὶδ εἰς δούλους φέροντας ξένια.

3. Καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὸν Ἀδρααζάρ υἱὸν Ῥαάβ βασίλειά Σουβὰ, πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστῆσαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην.

4. Καὶ προκατελάβετο Δαυὶδ τῶν αὐτοῦ χίλια ἄρματα, καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἵππων, καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν· καὶ παρέλυσεν Δαυὶδ πάντα τὰ ἄρματα, καὶ ὑπελείπετο ἑαυτῷ ἑκατὸν ἄρματα.

5. Καὶ παραγίνεται Συρία Δαμασκοῦ βοηθῆσαι τῷ Ἀδρααζάρ βασιλεῖ Σουβὰ, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ ἐν τῷ Σύρῳ εἰκοσιδύο χιλιάδας ἀνδρῶν.

6. Καὶ ἔθετο Δαυὶδ φρουράν ἐν Συρίᾳ τῇ κατὰ Δαμασκόν, καὶ ἐγένετο ὁ Σύρος τῷ Δαυὶδ εἰς δούλους φέροντας ξένια. Καὶ ἔσωσε Κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο.

7. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τοὺς χλιδῶνας τοὺς χρυσοῦς οἱ ἦσαν ἐπὶ τῶν παίδων τῶν Ἀδρααζάρ βασιλέως Σουβὰ, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλὴμ· « καὶ ἔλαβεν αὐτὰ « Σουσακὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου, ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ἡμέραις Ῥοβοὰμ υἱοῦ Σαλομῶντος. »

8. Καὶ ἐκ τῆς Μετεβὰχ καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων

est sicut tu, et non est Deus præter te in omnibus quæ audivimus in auribus nostris.

23. Et quis sicut populus tuus Israel gens alia in terra? Quomodo duxit se Deus ad redimendum sibi populum, ad ponendum te nomen, ad faciendum magnificentiam et claritatem, ad ejiciendum te a facie populi tui, quos redemisti tibi ex Ægypto, gentes et tabernacula?

24. Et parasti tibi populum tuum Israel in populum usque in sæculum, et tu, Domine, factus es eis in Deum.

25. Et nunc, Domine mi, verbum quod locutus es de servo tuo et domo ejus fidele fac usque in sæculum, Domine omnipotens Dee Israel. Et nunc, sicut locutus es,

26. magnificetur nomen tuum usque in sæculum.

27. Domine omnipotens, Deus Israel, revelasti auriculam servi tui, dicens: Domum ædificabo tibi. Propter hoc invenit servus tuus cor suum ut oraret ad te orationem hanc.

28. Et nunc, Domine mi domine, tu es Deus, et verba tua erunt veracia, et locutus es de servo tuo bona hæc.

29. Et nunc incipe et benedic domum servi tui, ut sit in sæculum coram te, quoniam tu, Domine mi domine, locutus es, et a benedictione tua benedicetur domus servi tui ut sit in sæculum.

CAPUT VIII.

1. Et factum est post hæc, et percussit David alienigenas, et fugavit eos: et accepit David segregatam de manu alienigenarum.

2. Et percussit David Moab, et mensus est eos in funibus, sternens eos super terram: et fuerunt duo funiculi ad occidendum, et duos funiculos vivificavit: et fuit Moab ipsi David in servos ferentes xenia.

3. Et percussit David Adraazar filium Raab regem Suba, eunte eo ad imponendam manum suam super flumen Euphratem.

4. Et cepit David de rebus ejus mille currus, et septem millia equitum, et viginti millia virorum peditum: et dissolvit David omnes currus, et reliquit sibi ipsi centum currus.

5. Et advenit Syria Damasci ad auxiliandum Adraazar regi Suba, et percussit David in Syro viginti duo millia virorum.

6. Et posuit David præsidium in Syria quæ ad Damascus, et factus est Syrus ipsi David in servos ferentes xenia. Et salvavit Dominus David in omnibus ad quæ ibat.

7. Et cepit David armillas aureas quæ erant super pueros Adraazar regis Suba, et attulit ea in Jerusalem: « et cepit « ea Susacim rex Ægypti, in ascendendo ipsum in Jerusalem « in diebus Roboam filii Salomonis. »

8. Et de Metebac et de electis civitatibus Adraazar cepit

τοῦ Ἀδρααζάρ λαβεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ χαλκὸν πολλὸν σφόδρα· ἐν αὐτῷ ἐποίησε Σαλομών τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν, καὶ τοὺς στύλους, καὶ τοὺς λουτήρας, καὶ πάντα τὰ σκεύη.

9. Καὶ ἤκουσε Θεοῦ ὁ βασιλεὺς Ἡμάθ, ὅτι ἐπάταξε Δαυὶδ πᾶσαν τὴν δύναμιν Ἀδρααζάρ,

10. καὶ ἀπέστειλε Θεοῦ Ἰεδδουράμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ πρὸς βασιλέα Δαυὶδ, ἐρωτῆσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ εὐλογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ οὗ ἐπολέμησε τὸν Ἀδρααζάρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν, ὅτι ἀντικείμενος ἦν τῷ Ἀδρααζάρ. Καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἦσαν σκεύη ἀργυρᾶ, καὶ σκεύη χρυσᾶ, καὶ σκεύη χαλκᾶ.

11. Καὶ ταῦτα ἡγάσεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ Κυρίῳ μετὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ μετὰ τοῦ χρυσοῦ οὗ ἡγάσεν ἐκ πασῶν τῶν πόλεων ὧν κατεδυνάστευσεν,

12. ἐκ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ ἐκ τῆς Μωάβ, καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀμμὸν, καὶ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐξ Ἀμαλῆκ, καὶ ἐκ τῶν σκύλων Ἀδρααζάρ υἱοῦ Ραάβ βασιλέως Σουβά.

13. Καὶ ἐποίησε Δαυὶδ ὄνομα. Καὶ ἐν τῷ ἀνακάμπτειν αὐτὸν ἐπάταξε τὴν Ἰδουμαίαν ἐν Γεβελλίμ εἰς ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας.

14. Καὶ ἔθετο ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ φρουρὰν ἐν πάσῃ τῇ Ἰδουμαίᾳ· καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ Ἰδουμαῖοι δοῦλοι τῷ βασιλεῖ. Καὶ ἔσωσε Κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο.

15. Καὶ ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ· καὶ ἦν Δαυὶδ ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ.

16. Καὶ Ἰωάβ υἱὸς Σαρυάας ἐπὶ τῆς στρατιᾶς, καὶ Ἰωσάφατ υἱὸς Ἀχιλοῦδ ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων.

17. Καὶ Σαδόκ υἱὸς Ἀχιτοῦδ καὶ Ἀχμελέκ υἱὸς Ἀβιάθαρ, ἱερεῖς· καὶ Σασά ὁ γραμματεὺς.

18. Καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωθαὲ, σύμβουλος· καὶ ὁ Χελεθί, καὶ ὁ Φελεθί, καὶ οἱ υἱοὶ Δαυὶδ αὐλάρχαι ἦσαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Εἰ ἐστὶν ἐτι ὑπολειμμένος ἐν τῷ οἴκῳ Σαοὺλ, καὶ ποιήσω μετ' αὐτοῦ ἔλεος ἕνεκεν Ἰωνάθαν;

2. Καὶ ἐκ τοῦ οἴκου Σαοὺλ ἦν παῖς, καὶ ὄνομα αὐτοῦ Σιδά· καὶ καλοῦσιν αὐτὸν πρὸς Δαυὶδ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς· Σὺ εἶ Σιδά; Καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δοῦλος σός.

3. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Εἰ ὑπολείπεται ἐκ τοῦ οἴκου Σαοὺλ ἐτι ἀνὴρ, καὶ ποιήσω μετ' αὐτοῦ ἔλεος Θεοῦ; Καὶ εἶπε Σιδά πρὸς τὸν βασιλέα· Ἐτι ἐστὶν υἱὸς τῷ Ἰωνάθαν πεπληγὸς τοὺς πόδας.

4. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Ποῦ οὗτος; Καὶ εἶπε Σιδά πρὸς τὸν βασιλέα· Ἰδοὺ ἐν οἴκῳ Μαχίρ υἱοῦ Ἀμιηλ ἐκ τῆς Λοθάβαρ.

5. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, καὶ λαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ οἴκου Μαχίρ υἱοῦ Ἀμιηλ ἐκ τῆς Λοθάβαρ.

6. Καὶ παραγίνεται Μεμφιβοσθέ υἱὸς Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαοὺλ πρὸς τὸν βασιλέα Δαυὶδ, καὶ ἐπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ προσκύνησεν αὐτῷ· καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ· Μεμφιβοσθέ; Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου.

rex David aes multum valde : in eo fecit Salomon mare æneum, et columnas, et labra, et omnia vasa.

9. Et audivit Thou rex Hemath, quia percussit David omnem virtutem Adraazar,

10. et misit Thou Jeddaram filium suum ad regem David, interrogare eum quæ ad pacem, et benedicere eam pro eo quod impugnavit Adraazar, et percussit eum, quoniam adversarius erat ipsi Adraazar. Et in manibus ejus erant vasa argentea, et vasa aurea, et vasa ænea.

11. Et hæc sanctificavit rex David Domino cum argento et auro quod sanctificavit de omnibus civitatibus quas subegerat,

12. ex Idumæa, et ex Moab, et ex filiis Ammon, et ex alienigenis, et ex Amalec, et de spoliis Adraazar filii Raab regis Suba.

13. Et fecit David nomen. Et cum ipse reflexeretur percussit Idumæam in Gebelem ad octo et decem milia.

14. Et posuit in Idumæa præsidium in omni Idumæa : et facti sunt omnes Idumæi servi regi. Et salvavit Dominus David in omnibus ad quæ ibat.

15. Et regnavit David super omnem Israel : et erat David faciens judicium et justitiam super omnem populum suum.

16. Et Joab filius Sarvia super exercitum, et Josaphat filius Achilud super commentarios.

17. Et Sadoc filius Achitob et Achimelech filius Abiathar, sacerdotes : et Sasa scriba.

18. Et Banaas filius Jodæ, consiliarius : et ipse Chelethi, et ipse Phclethi, et filii David erant principes aulae.

CAPUT IX.

1. Et dixit David : Si est adhuc superstes in domo Saul, et faciam cum eo misericordiam propter Jonathan?

2. Et de domo Saul erat puer, et nomen ei Siba : et vocant eum ad David, et dixit ad eum rex : Tu es Siba? Et dixit : Ego servus tuus.

3. Et dixit rex : Si residuus est de domo Saul adhuc vir, et faciam cum eo misericordiam Dei? Et dixit Siba ad regem : Adhuc est filius ipsi Jonathan percussus pedes.

4. Et dixit rex : Ubi iste? Et dixit Siba ad regem : Ecce in domo Machir filii Amiel de ipsa Lodabar.

5. Et misit rex David, et sumpsit eum de domo Machir filii Amiel de Lodabar.

6. Et advenit Memphibosthe filius Jonathan filii Saul ad regem David, et occidit in faciem suam, et adoravit eum : et dixit ei David : Memphibosthe? Et dixit : Ecce servus tuus.

7. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ· Μὴ φοβοῦ, ὅτι ποιῶν ποιήσω μετὰ σοῦ ἔλεος διὰ Ἰωνάθαν τὸν πατέρα σου, καὶ ἀποκαταστήσω σοι πάντα ἀγρὸν Σαουλ πατρὸς τοῦ πατρὸς σου, καὶ σὺ φαγῇ ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης μου διαπαντός.

8. Καὶ προσεκύνησε Μεμφιβοσθέ, καὶ εἶπε· Τίς εἰμι ὁ δούλος σου, ὅτι ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸν κύνα τὸν τε-
ονηκότα τὸν ὅμοιον ἐμοί;

9. Καὶ ἐχάλεσεν ὁ βασιλεὺς Σιδά τὸ παιδάριον Σαουλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Πάντα ὅσα ἐστὶ τῷ Σαουλ καὶ ὅλα τῷ οἴκῳ αὐτοῦ δέδωκα τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου.

10. Καὶ ἐργᾷ αὐτῷ τὴν γῆν σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ οἱ δούλοι σου, καὶ εἰσρέσεις τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου ἄρτους, καὶ ἔδεται ἄρτους, καὶ Μεμφιβοσθέ υἱὸς τοῦ κυρίου σου φάγεται διαπαντός ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης μου. Καὶ τῷ Σιδᾷ ἦσαν πεντεκαίδεκα υἱοί, καὶ εἴκοσι δούλοι.

11. Καὶ εἶπε Σιδά πρὸς τὸν βασιλέα· Κατὰ πάντα ὅσα ἐντέταλται ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τῷ δούλῳ αὐ-
τῷ, οὕτως ποιήσει ὁ δούλος σου. Καὶ Μεμφιβοσθέ ἡσ-
θιεν ἐπὶ τῆς τραπέζης Δαυὶδ καθὼς εἰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ τοῦ βασιλέως.

12. Καὶ τῷ Μεμφιβοσθέ υἱὸς μικρὸς ἦν, καὶ ὄνομα αὐτῷ Μιχα, καὶ πᾶσα ἡ κατοίκησις τοῦ οἴκου Σιδά, δούλοι τοῦ Μεμφιβοσθέ.

13. Καὶ Μεμφιβοσθέ κατέκειτο ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως αὐτὸς διαπαντὸς ἡσθιε, καὶ αὐτὸς ἦν χωλὸς ἀμφοτέροις τοῖς ποσίν αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἀπέθανε βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀννὼν, υἱὸς αὐτοῦ, ἀντ' αὐτοῦ.

2. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Ποιήσω ἔλεος μετὰ Ἀννὼν υἱοῦ Ναας, ὃν τρόπον ἐποίησεν ὁ πατήρ αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἔλεος, καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ παρακαλέσαι αὐτόν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ παρεγένοντο οἱ παῖδες Δαυὶδ εἰς τὴν γῆν υἱῶν Ἀμμὼν.

3. Καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες υἱῶν Ἀμμὼν πρὸς Ἀν-
νὼν τὸν κύριον αὐτῶν· Μὴ παρὰ τὸ δεῶναι Δαυὶδ τὸν πατέρα σου ἐνώπιόν σου, ὅτι ἀπέστείλε σοι παρα-
καλοῦντας· ἀλλ' ὅπως οὐχὶ ἐρευνήσωσι τὴν πόλιν καὶ κατασκοπήσωσιν αὐτήν καὶ τοῦ κατασκέψασθαι αὐτήν ἀπέστειλε Δαυὶδ τοὺς παῖδας αὐτοῦ πρὸς σέ;

4. Καὶ ἔλαβεν Ἀννὼν τοὺς παῖδας Δαυὶδ, καὶ ἐξύ-
ρῃσε τοὺς πώγωνας αὐτῶν, καὶ ἀπέκοψε τοὺς μανδύας αὐτῶν ἐν τῷ ἡμίσει ἕως τῶν ἰσχυίων αὐτῶν, καὶ ἐξα-
πέστειλεν αὐτούς.

5. Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυὶδ ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν, καὶ ἀπέστειλεν εἰς ἀπαντὴν αὐτῶν, ὅτι ἦσαν οἱ ἄνδρες ἡτι-
μασμένοι σφόδρα. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Καθίσате ἐν Ἱεριχὼ ἕως τοῦ ἀνατελεῖν τοὺς πώγωνας ὑμῶν, καὶ ἐπιστραφήσεσθε.

6. Καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν ὅτι κατησχύνθησαν ὁ
λαὸς Δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν καὶ ἐμι-
σῶσαντο τὴν Συρίαν Βαιθραάμ, καὶ τὴν Συρίαν Σουβά,
καὶ Ῥωὺδ, εἴκοσι χιλιάδας πεζῶν, καὶ τὸν βασιλέα
Ἀμαλὴχ χιλιούς ἀνδρας, καὶ Ἰσθὺδ δώδεκα χιλιάδας
ἀνδρῶν.

7. Et dixit ei David : Ne timeas, quoniam faciens faciam tecum misericordiam propter Jonathan patrem tuum, et restituiam tibi omnem agrum Saul patris patris tui, et tu manducabis panem super mensam meam semper.

8. Et Memphibosthe adoravit, et dixit : Quis sum servus tuus, quia respexisti super canem mortuum similem mihi?

9. Et vocavit rex Siba puerum Saul, et dixit ad eum : Omnia quaecumque sunt ipsi Saul et universæ domui ejus dedi filio domini tui.

10. Et operare ei terram tu et filii tui, et servi tui, et introferes filio domini tui panes, et comedet panes, et Memphibosthe filius domini tui manducabit perpetuo panem super mensam meam. Et Siba erant quinque et decem filii, et viginti servi.

11. Et dixit Siba ad regem : Juxta omnia quaecumque mandavit dominus meus rex servo suo, sic faciet servus tuus. Et Memphibosthe comedebat super mensam David sicut unus filiorum ipsius regis.

12. Et ipsi Memphibosthe filius parvus erat, et nomen ei Michia, et omnis habitatio domus Siba, servi Memphibosthe.

13. Et Memphibosthe habitabat in Jerusalem, quoniam super mensam regis ipse semper comedebat, et ipse erat claudus ambobus pedibus suis.

CAPUT X.

1. Et factum est post hæc et mortuus est rex filiorum Ammon, et regnavit Annon filius ejus pro eo.

2. Et dixit David : Faciam misericordiam cum Annon filio Naas, quemadmodum fecit pater ejus mecum misericordiam, et misit David ad consolandum eum in manu servorum suorum de patre ejus, et adveniunt pueri David in terram filiorum Ammon.

3. Et dixerunt principes filiorum Ammon ad Annon domi-
num suum : Numquid eo quod David glorificet patrem tuum coram te, quia misit tibi consolatores? sed nonne ut scruten-
tur civitatem et speculentur eam et ad considerandam eam misit David pueros suos ad te?

4. Et cepit Annon pueros David, et rasisit barbas eorum, et præcidit mantella eorum in dimidio usque ad nates eorum, et dimisit eos.

5. Et annuntiaverunt David de viris, et misit in obviam eorum, quoniam erant viri inhonorati valde. Et dixit rex : Sedete in Jericho quoadusque pullulent barbæ vestræ, et revertemini.

6. Et viderunt filii Ammon quia ignominia affecti sunt populus David, et miserunt filii Ammon et mercede conduxe-
runt Syriam Bathraam, et Syriam Suba, et Rhoob, viginti
millia peditum, et regem Amalec mille viros, et Istob duo-
decim millia virorum.

7. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλε τὸν Ἰωάβ καὶ πάντας τὴν δύναμιν, τοὺς δυνατοὺς.

8. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν καὶ παρετάξαντο πόλεμον παρὰ τῇ θύρᾳ τῆς πυλῆς Συρίας Σουβά καὶ Ῥοὼβ καὶ Ἰστωβ καὶ Ἀμαλὴκ μόνοι ἐν ἀγρῷ.

9. Καὶ εἶδεν Ἰωάβ ὅτι ἐγενήθη πρὸς αὐτὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ πολέμου ἐκ τοῦ κατὰ πρόσωπον, ἐξεναντίας καὶ ἐκ τοῦ ὀπισθεν, καὶ ἐπελέξατο ἐκ πάντων τῶν νεανιῶν Ἰσραὴλ, καὶ παρετάξαντο ἐξ ἐναντίας Συρίας.

10. Καὶ τὸ καταλοιπὸν τοῦ λαοῦ ἔδωκεν ἐν χειρὶ Ἀβессά τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ παρετάξαντο ἐξεναντίας υἱῶν Ἀμμὼν,

11. καὶ εἶπεν· Ἐὰν κραταιωθῇ Συρία ὑπὲρ ἐμέ, καὶ ἔσθῃ μοι εἰς σωτηρίαν· καὶ ἐὰν κραταιωθῶσιν υἱοὶ Ἀμμὼν ὑπὲρ σέ, καὶ ἐσόμεθα τοῦ σώσαι σε.

12. Ἀνδρίζου καὶ κραταιωθῶμεν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ περὶ τῶν πόλεων τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ Κύριος ποιήσει τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.

13. Καὶ προσῆλθεν Ἰωάβ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον πρὸς Συρίαν, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.

14. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν εἶδον ὅτι ἔφυγε Συρία, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου Ἀβессά, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν. Καὶ ἀνέστρεψεν Ἰωάβ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ παρεγένετο εἰς Ἱερουσαλήμ.

15. Καὶ εἶδε Συρία ὅτι ἔπταισεν ἔμπροσθεν Ἰσραὴλ, καὶ συνήγαγον ἐπὶ τὸ αὐτό.

16. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀδρααζάρ, καὶ συνήγαγε τὴν Συρίαν τὴν ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ Χαλαμάκ, καὶ παρεγένετο εἰς Αἰλάμ· καὶ Σωβάκ ἀρχὼν τῆς δυνάμεως Ἀδρααζάρ ἔμπροσθεν αὐτῶν.

17. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυίδ, καὶ συνήγαγε τὸν πάντα Ἰσραὴλ, καὶ διέβη τὸν Ἰορδάνην, καὶ παρεγένετο εἰς Αἰλάμ· καὶ παρετάξατο Συρία ἀπέναντι Δαυίδ, καὶ ἐπολέμησαν μετ' αὐτοῦ.

18. Καὶ ἔφυγε Συρία ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέιλε Δαυὶδ ἐκ τῆς Συρίας ἑπτακόσια ἄρματα καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδας ἱππέων, καὶ τὸν Σωβάκ τὸν ἀρχὼνα τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐπάταξε, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

19. Καὶ εἶδαν πάντες οἱ βασιλεῖς οἱ δοῦλοι Ἀδρααζάρ ὅτι ἔπταισαν ἔμπροσθεν Ἰσραὴλ, καὶ ἠτομολοῆσαν μετὰ Ἰσραὴλ, καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς· καὶ ἐφοβήθη Συρία τοῦ σώσαι ἔτι τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἐγένετο, ἐπιστρέψαντος τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἐξορίας τῶν βασιλείων, καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ τὸν Ἰωάβ, καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ τὸν πάντα Ἰσραὴλ, καὶ διέθρεψαν τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ διεκάθισαν ἐπὶ Ῥαββάθ· καὶ Δαυὶδ ἐκάθισεν ἐν Ἱερουσαλήμ.

2. Καὶ ἐγένετο πρὸς ἑσπέραν, καὶ ἀνέστη Δαυὶδ ἀπὸ τῆς κοίτης αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ εἶδε γυναῖκα λουομένην ἀπὸ τοῦ δώματος, καὶ ἡ γυνὴ καλὴ τῷ εἶδει σφόδρα.

3. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ, καὶ ζήτησε τὴν γυναῖκα, καὶ εἶπεν· Οὐχὶ αὕτη Βηρσαβὲ θυγάτηρ Ἐλιαβ, γυνὴ Οὐρίου τοῦ Χετταίου;

7. Et audivit David, et misit Joab et omnem virtutem, ipsos potentes.

8. Et exierunt filii Ammon et instruxerunt bellum apud ostium portæ Syriæ Suba et Roob et Istob et Amalec sibi in agro.

9. Et vidit Joab quia erat ad se contraria facies prælii e loco ad faciem, ex adverso et a tergo, et elegit ex omnibus adolescentibus Israel, et struxerunt aciem ex adverso Syriæ.

10. Et residuum populi dedit in manu Abessa fratris sui, et struxerunt aciem ex adverso filiorum Ammon,

11. et dixit: Si invaluerit Syria super me, et eritis mihi in salutem: et si invaluerint filii Ammon super te, et erimus ad salvandum te.

12. Viriliter age et invaleamus pro populo nostro et pro civitatibus Dei nostri, et Dominus faciet quod bonum in oculis suis.

13. Et adventit Joab et populus ejus cum eo in prælium erga Syriam, et fugerunt a facie ejus.

14. Et filii Ammon viderunt quia fugit Syria, et fugerunt a facie Abessa, et intrarunt in civitatem. Et revertit Joab a filiis Ammon, et adventit in Jerusalem.

15. Et vidit Syria quia cecidit ante Israel, et congregati sunt in idipsum.

16. Et misit Adraazar, et congregavit Syriam quæ de trans flumine Chalamac, et adveniunt in Ælam: et Sobac princeps virtutis Adraazar ante eos.

17. Et nuntiatum est David, et congregavit universam Israel, et transivit Jordanem, et adventit in Ælam: et aciem struxit Syria ex adverso David, et pugnaverunt cum eo.

18. Et fugit Syria a facie Israel, et sustulit David de Syria septingentos currus et quadraginta millia equitum, et Sobac principem virtutis ejus percussit, et mortuus est ibi.

19. Et viderunt omnes reges servi Adraazar quia ceciderunt ante Israel, et confugerunt ad Israel, et servierunt eis: et timuit Syria salvare ultra filios Ammon.

CAPUT XI.

1. Et factum est, revertente anno ad tempus egressionis regum, et misit David Joab, et pueros suos cum eo, et omnem Israel, et disperdiderunt filios Ammon, et obsederunt super Rabbath: et David sedit in Jerusalem.

2. Et factum est ad vesperam, et surrexit David de cubili suo, et ambulabat super solarium domus regis, et vidit mulierem lavantem se de solario, et mulier pulchra specie valde.

3. Et misit David, et quæsit mulierem, et dixit: Nonne hæc Bersabee filia Eliab, uxor Uriæ Chettari?

4. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ ἀγγέλους, καὶ ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἐσχῆλθε πρὸς αὐτήν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς· καὶ αὕτη ἁγιαζομένη ἀπὸ ἀκαθαρσίας αὐτῆς, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

5. Καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνή· καὶ ἀποστείλασα ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ, καὶ εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι ἐν γαστρὶ ἔγω.

6. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ πρὸς Ἰωάβ, λέγων· Ἀπόστειλον πρὸς με τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον. Καὶ ἀπέστειλε Ἰωάβ τὸν Οὐρίαν πρὸς Δαυὶδ.

7. Καὶ παραγίνεται Οὐρίας καὶ ἐσχῆλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ εἰς εἰρήνην Ἰωάβ, καὶ εἰς εἰρήνην τοῦ λαοῦ, καὶ εἰς εἰρήνην τοῦ πολέμου.

8. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ Οὐρίᾳ· Κατάβηθι εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ νύψαι τοὺς πόδας σου. Καὶ ἐξῆλθεν Οὐρίας ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐξῆλθεν ὀπίσω αὐτοῦ ἄρσις τοῦ βασιλέως.

9. Καὶ ἐκοιμήθη Οὐρίας παρὰ τῇ θύρᾳ τοῦ βασιλέως μετὰ τῶν δούλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ οὐ κατέβη εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

10. Καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Δαυὶδ, λέγοντες, ὅτι οὐ κατέβη Οὐρίας εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Οὐρίαν· Οὐχὶ ἐξ ὁδοῦ σὺ ἔρχῃ; τί ὅτι οὐ κατέβης εἰς τὸν οἶκόν σου;

11. Καὶ εἶπεν Οὐρίας πρὸς Δαυὶδ· Ἡ κιβωτὸς, καὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδας κατοικοῦσιν ἐν σκηναῖς, καὶ ὁ κύριός μου Ἰωάβ, καὶ οἱ δούλοι τοῦ κυρίου μου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ἀγροῦ παρεμβάλλουσι· καὶ ἐγὼ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν μου τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ κοιμηθῆναι μετὰ τῆς γυναῖκος μου; Πῶς; Ζῆ ἡ ψυχὴ σου, εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο.

12. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Οὐρίαν· Κάθισον ἐνταῦθα καί γε σήμερον, καὶ αὔριον ἐξαποστελῶ σε. Καὶ ἐκάθισεν Οὐρίας ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ τῇ ἐπαύριον.

13. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Δαυὶδ καὶ ἔφαγεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἔπιε, καὶ ἐμέθυσεν αὐτὸν, καὶ ἐξῆλθεν ἐσπέρας τοῦ κοιμηθῆναι ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ μετὰ τῶν δούλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ οὐ κατέβη.

14. Καὶ ἐγένετο πρῶτ, καὶ ἔγραψε Δαυὶδ βιβλίον πρὸς Ἰωάβ, καὶ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ Οὐρίου.

15. Καὶ ἔγραψεν ἐν βιβλίῳ, λέγων· Εἰσάγαγε τὸν Οὐρίαν ἐξεναντίας τοῦ πολέμου τοῦ κραταιοῦ, καὶ ἀποστραφῆσεθε ἀπὸ ὀπίσθεν αὐτοῦ, καὶ πληγήσεται καὶ ἀποθανείται.

16. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ φυλάσσειν Ἰωάβ ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ἔθηκεν τὸν Οὐρίαν εἰς τὸν τόπον οὗ ᾗδει ὅτι ἄνδρες δυνάμειος ἐκεῖ.

17. Καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως, καὶ ἐπολέμουν μετὰ Ἰωάβ· καὶ ἔπεσαν ἐκ τοῦ λαοῦ ἐκ τῶν δούλων Δαυὶδ, καὶ ἀπέθανε καί γε Οὐρίας ὁ Χετταῖος.

18. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωάβ, καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ πάντας τοὺς λόγους τοῦ πολέμου λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα.

19. Καὶ ἐντεταίλατο τῷ ἀγγέλῳ, λέγων· Ἐν τῷ συντελέσαι πάντας τοὺς λόγους τοῦ πολέμου λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα,

20. καὶ ἔσται, ἐὰν ἀναβῇ ὁ θυμὸς τοῦ βασιλέως, καὶ

4. Et misit David nuntios, et sumpsit eam, et intravit ad eam, et dormivit cum ea : et hæc sanctificata ab immunditia sua, et revertit in domum suam.

5. Et in utero cepit mulier : et mittens annuntiavit David, et dixit : Ego quidem in ventre habeo.

6. Et misit David ad Joab, dicens : Mitte ad me Uriam Chetæum. Et misit Joab Uriam ad David.

7. Et advenit Urias et intravit ad eum, et interrogavit David ad pacem Joab, et ad pacem populi, et ad pacem belli.

8. Et dixit David Uriæ : Descende in domum tuam, et lava pedes tuos. Et exivit Urias e domo regis, et exivit post eum demensum regis.

9. Et dormivit Urias apud ostium regis cum servis domini sui, et non descendit in domum suam.

10. Et annuntiaverunt David, dicentes, quia non descendit Urias in domum suam. Et dixit David ad Uriam : Nonne ex itinere tu venis? quid quod non descendisti in domum tuam?

11. Et dixit Urias ad David : Arca, et Israel et Judas habitant in tabernaculis, et dominus meus Joab, et servi domini mei super faciem agri castrametantur : et ego intrabo in domum meam ad manducandum et bibendum, et dormiendum cum uxore mea? Quomodo? Vivit anima tua, si faciam verbum hoc.

12. Et dixit David ad Uriam : Sede hic etiam hodie, et cras dimittam te. Et sedit Urias in Jerusalem in die illa et crastina.

13. Et vocavit eum David et manducavit coram eo, et bibit, et inebriavit eum, et egressus est vespere ad dormiendum super cubile suum cum servis domini sui, et in domum suam non descendit.

14. Et factum est mane, et scripsit David libellum ad Joab, et misit in manu Uriæ.

15. Et scripsit in libello, dicens : Induc Uriam ex adverso prælii validi, et revertimini a tergo ejus, et percutietur et morietur.

16. Et factum est in observando Joab super civitatem, et posuit Uriam in locum ubi sciebat quia viri virtutis illic.

17. Et exierunt viri civitatis, et pugnabant cum Joab : et ceciderunt de populo de servis David, et mortuus est etiam Urias Chetæus.

18. Et misit Joab, et annuntiavit David omnia verba prælii ad loquendum ad regem.

19. Et mandavit nuntio, dicens : In consummando omnia verba prælii loqui ad regem,

20. et erit, si ascenderit furor regis, et dixerit tibi : Quid

εἰπὶ σοι· Τί ὅτι ἤγγισατε πρὸς τὴν πόλιν πολεμῆσαι; Οὐχ ἤδεите ὅτι τοξεύουσιν ἀπάνωθεν τοῦ τείχους;

21. Τίς ἐπάταξε τὸν Ἀβιμελὲχ υἱὸν Ἰεροβάαλ υἱοῦ Νήρ; Οὐχὶ γυνὴ ἐβρίφη κλάσμα μύλου ἐπ' αὐτὸν ἀπὸ ἄνωθεν τοῦ τείχους, καὶ ἀπέθανεν ἐν Θαμασί; Ἰνατί προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος; Καὶ ἔρεις· Καί γε ὁ δοῦλος σου Οὐρίας ὁ Χετταῖος ἀπέθανε.

22. Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἄγγελος Ἰωάβ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ παρεγένετο καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ πάντα ὅσα ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰωάβ, πάντα τὰ ῥήματα τοῦ πολέμου. «Καὶ ἐθυμώθη Δαυὶδ πρὸς Ἰωάβ, «καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄγγελον· Ἰνατί προσηγάγετε πρὸς «τὴν πόλιν τοῦ πολεμῆσαι; Οὐχ ἤδεите ὅτι πληγέσεσθε «ἀπὸ τοῦ τείχους; Τίς ἐπάταξε τὸν Ἀβιμελὲχ υἱὸν Ἰε- «ροβάαλ; Οὐχὶ γυνὴ ἐβρίφη ἐπ' αὐτὸν κλάσμα μύλου «ἀπὸ τοῦ τείχους, καὶ ἀπέθανεν ἐν Θαμασί; Ἰνατί «προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος;»

23. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς Δαυὶδ· «Ὅτι ἐκραταίωσαν ἐφ' ἡμᾶς οἱ ἄνδρες καὶ ἐξῆλθον ἐφ' ἡμᾶς εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ ἐγενήθημεν ἐπ' αὐτοὺς ἕως τῆς θύρας τῆς πόλης.

24. Καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξεύοντες πρὸς τοὺς παῖδας σου ἀπάνωθεν τοῦ τείχους, καὶ ἀπέθανον τῶν παίδων τοῦ βασιλέως, καὶ γε ὁ δοῦλος σου Οὐρίας ὁ Χετταῖος ἀπέθανε.

25. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν ἄγγελον· Τάδε ἔρεις πρὸς Ἰωάβ· Μὴ πονηρὸν ἔστω ἐν ὀφθαλμοῖς σου τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὅτι ποτὲ μὲν οὕτως καὶ ποτὲ οὕτως φάγεται ἡ μάχαιρα· κραταίωσον τὸν πόλεμόν σου εἰς τὴν πόλιν, καὶ κατὰψασον αὐτήν, καὶ κραταίωσον αὐτήν.

26. Καὶ ἤκουσεν ἡ γυνὴ Οὐρίου ὅτι ἀπέθανεν Οὐρίας ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἐκόψατο τὸν ἀνδρα αὐτῆς.

27. Καὶ διῆλθε τὸ πένθος, καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ, καὶ συνήγαγεν αὐτήν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν. Καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα ὁ ἐποίησε Δαυὶδ ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ ἀπέστειλε Κύριος τὸν Νάθαν τὸν προφῆτην πρὸς Δαυὶδ, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δύο ἦσαν ἄνδρες ἐν πόλει μιᾷ, εἷς πλούσιος καὶ εἷς πένης.

2. Καὶ τῷ πλουσίῳ ἦν ποίμνια καὶ βουκόλια πολλὰ σφόδρα.

3. Καὶ τῷ πένητι οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἀμνάς μία μικρά, ἣν ἐκτήσατο καὶ περιποιήσατο καὶ ἐξέθρεψεν αὐτήν καὶ ἠδρύνθη μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό· ἐκ τοῦ ἀρτου αὐτοῦ ἤσθιε, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου αὐτοῦ ἔπινε, καὶ ἐν τῷ κολπῷ αὐτοῦ ἐκάθευδε, καὶ ἦν αὐτῷ ὡς θυγάτηρ.

4. Καὶ ἦλθε πάροδος τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ, καὶ ἐφείσατο λαβεῖν ἐκ τῶν ποιμνίων αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν βουκολίων αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι τῷ ξένῳ ὁδοιπόρῳ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔλαβε τὴν ἀμνάδα τοῦ πένητος, καὶ ἐποίησεν αὐτήν τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτόν.

5. Καὶ ἐθυμώθη ὁργῇ Δαυὶδ σφόδρα τῷ ἀνδρὶ, καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Νάθαν· Ζῇ Κύριος, ὅτι υἱὸς θανάτου ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο,

6. καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει ἐπταπλασίονα ἀν' ὧν ὅτι ἐποίησε τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ περὶ οὗ οὐκ ἐφείσατο.

quod appropinquastis ad civitatem pugnare? Nonne sciebatis quia sagittabunt desuper muro?

21. Quis percussit Abimelech filium Jerobaal filii Ner? Nonne mulier projecit fragmentum molae super eum desuper muro, et mortuus est in Thamasi? Ut quid accessistis ad murum? Et dices: Etiam servus tuus Urias Chetthaeus mortuus est.

22. Et ivit nuntius Joab ad regem in Jerusalem, et advenit et annuntiavit David omnia quaecumque assumptiarat ei Joab, omnia verba praelii. «Et indignatus est David in Joab, «et dixit ad nuntium: Ut quid accessistis ad civitatem praeliando? Nonne sciebatis quia percutioni e muro? Quis percussit Abimelech filium Jerobaal? Nonne mulier projecit super eum fragmentum molae e muro, et mortuus est in Thamasi? Ut quid accessistis ad murum?»

23. Et dixit nuntius ad David: Quia invaluerunt super nos viri et exierunt super nos in agrum, et fuimus super eos usque ad ostium portae.

24. Et sagittaverunt sagittantes in servos tuos desuper muro, et mortui sunt de pueris regis, et etiam servus tuus Urias Chetthaeus mortuus est.

25. Et dixit David ad nuntium: Haec dices ad Joab: Ne malum sit in oculis tuis verbum hoc, quoniam interdum quidem sic et interdum sic comedit gladius: fac invalescere praedium tuum in civitatem, et destrue eam, et conforta eam.

26. Et audivit mulier Uriae quia mortuus est Urias vir suus, et planxit virum suum.

27. Et transiit luctus, et misit David, et conduxit eam in domum suam, et facta est ei in uxorem, et peperit ei filium. Et malum apparuit verbum quod fecit David in oculis Domini.

CAPUT XII.

1. Et misit Dominus Nathan prophetam ad David, et intravit ad eum, et dixit ei: Duo erant viri in civitate una, unus dives et unus pauper.

2. Et diviti erant greges et armenta bovm multa valde.

3. Et pauperi nihil nisi agna una parva, quam acquisiverat et reservaverat et educaverat eam et creverat cum eo et cum filiis ejus in idipsum: de pane ejus edebat, et de poculo ejus bibebat, et in sinu ejus dormiebat, et erat ei tamquam filia.

4. Et venit viator viro diviti, et pepercit sumere de gregibus suis et de armentis suis ad faciendum hospitii viatori qui venerat ad ipsum, et cepit agnam pauperis, et fecit eam viro qui venerat ad se.

5. Et indignatus est ira David valde viro, et dixit David ad Nathan: Vivit Dominus, quia filius mortis vir qui fecit hoc,

6. et agnam reddet in septuplum pro eo quod fecit verbum istud, et pro eo quod non pepercit.

7. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Δαυὶδ· Σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο. Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ἐγὼ εἰμι ὁ χρίσας σε εἰς βασιλείαν ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ εἰμι ἐβρυσάμην σε ἐκ χειρὸς Σαούλ,

8. καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον τοῦ κυρίου σου, καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ κυρίου σου ἐν τῷ κόλπῳ σου. Καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον Ἰσραὴλ, καὶ Ἰούδα, καὶ εἰ μικρὸν ἐστὶ, προσθήσω σοι κατὰ ταῦτα.

9. Τί ὅτι ἐφάυλισας τὸν λόγον Κυρίου, τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ; Τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον ἐπάταξας ἐν βομφαίᾳ, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔλαβες σεαυτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ αὐτὸν ἀπέκτεινας ἐν βομφαίᾳ υἱὸν Ἀμμών.

10. Καὶ νῦν οὐκ ἀποστήσεται βομφαίᾳ ἐκ τοῦ οἴκου σου ἕως αἰῶνος ἀνθ' ὧν ὅτι ἐξουδένωσάς με, καὶ ἔλαβες τὴν γυναῖκα τοῦ Οὐρίου τοῦ Χετταίου τοῦ εἶναι σοι εἰς γυναῖκα.

11. Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ σὲ κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου σου, καὶ λήψομαι τὰς γυναῖκάς σου κατ' ὀφθαλμούς σου, καὶ δώσω τῷ πλησίον σου, καὶ κοιμηθήσεται μετὰ τῶν γυναικῶν σου ἐναντίον τοῦ ἡλίου τούτου.

12. Ὅτι σὺ ἐποίησας κρυβῆ, καὶ γὰρ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ καὶ ἀπέναντι τοῦ ἡλίου τούτου.

13. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τῷ Νάθαν· Ἠμάρτηκα τῷ Κυρίῳ. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Δαυὶδ· Καὶ Κύριος παρέβησε τὸ ἀμάρτημά σου, οὐ μὴ ἀποθάνῃς.

14. Πλὴν ὅτι παροργίζων παρώργισας τοὺς ἐχθροὺς Κυρίου ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ, καὶ γὰρ ὁ υἱός σου ὁ τεχθεὶς σοι θανάτῳ ἀποθάνειται.

15. Καὶ ἀπῆλθε Νάθαν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἔβραυσεν Κύριος τὸ παιδίον ὃ ἔτεκεν ἡ γυνὴ Οὐρίου τοῦ Χετταίου τῷ Δαυίδ, καὶ ἠρρώσθησε.

16. Καὶ ἐζήτησε Δαυὶδ τὸν Θεὸν περὶ τοῦ παιδαρίου, καὶ ἐνήστευσε Δαυὶδ νηστείαν, καὶ εἰζῆλθε καὶ ἠύλισθη ἐπὶ τῆς γῆς.

17. Καὶ ἀνέστησαν ἐπ' αὐτὸν οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἵνα γείραι αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἠθέλησε, καὶ οὐ συνέφαγεν αὐτοῖς ἄρτον.

18. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ, καὶ ἀπέθανε τὸ παιδάριον· καὶ ἐφοβήθησαν οἱ δούλοι Δαυὶδ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ ὅτι τέθνηκε τὸ παιδάριον, ὅτι εἶπον· Ἰδοὺ ἐν τῷ τῷ παιδαρίῳ ἐστὶ ζῆν ἐλαλήσαμεν πρὸς αὐτὸν, καὶ οὐκ εἰσέχουσε τῆς φωνῆς ἡμῶν, καὶ πῶς εἰπωμεν πρὸς αὐτὸν ὅτι τέθνηκε τὸ παιδάριον, καὶ ποιήσει κακά;

19. Καὶ συνῆκε Δαυὶδ ὅτι οἱ παῖδες αὐτοῦ ψιθυρίζουσι, καὶ ἐνόησε Δαυὶδ ὅτι τέθνηκε τὸ παιδάριον, καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ· Εἰ τέθνηκε τὸ παιδάριον; Καὶ εἶπαν· Τέθνηκε.

20. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐλούσατο, καὶ ἠλείψατο, καὶ ἠλλαξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ εἰζῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ προσκύνησεν αὐτῷ, καὶ εἰζῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἤτησεν ἄρτον φαγεῖν, καὶ παρέθηκεν αὐτῷ ἄρτον καὶ ἔφαγε.

21. Καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ἐποίησας ἕνεκα τοῦ παιδαρίου; Ἐτι

7. Et dixit Nathan ad David : Tu es vir qui fecisti hoc. Hæc dicit Dominus Deus Israel : Ego sum qui unxi te in regem super Israel, et ego quidem erui te de manu Saul,

8. et dedi tibi domum domini tui, et mulieres domini tui in sinu tuo. Et dedi tibi domum Israel, et Juda, et si parum est, adjiciam tibi secundum hæc.

9. Quid quod vilipendisti verbum Domini, faciendo malum in oculis ejus? Uriam Chettheum percussisti in gladio, et uxorem ejus cepisti tibi in uxorem, et ipsum interfecisti in gladio filiorum Ammon.

10. Et nunc non recedet gladius de domo tua usque in sæculum pro eo quod sprevisi me, et sumpsisti uxorem Uriæ Chetthæi ut sit tibi in uxorem.

11. Hæc dicit Dominus : Ecce ego suscito super te mala e domo tua, et capiam uxores tuas ante oculos tuos, et dabo proximo tuo, et dormiet cum uxoribus tuis coram sole hoc.

12. Quoniam tu fecisti in occulto, et ego faciam verbum hoc coram universo Israel et coram sole hoc.

13. Et dixit David ad Nathan : Peccavi Domino. Et dixit Nathan ad David : Et Dominus transire fecit peccatum tuum, non morieris.

14. Verumtamen quia provocans provocasti ad iram inimicos Domini in verbo hoc, filius quidem tuus natus tibi morietur.

15. Et abiit Nathan in domum suam, et percussit Dominus parvulum quem pepererat uxor Uriæ Chetthæi ipsi David, et egrotavit.

16. Et quæsit David Deum pro parvulo, et jejunavit David jejunium, et intravit et mansit super terram.

17. Et surrexerunt super eum seniores domus ejus ad suscitandum eum de terra, et noluit, et non manducavit cum eis panem.

18. Et factum est in die septima, et mortuus est parvulus : et timuerunt servi David annuntiare ei quia mortuus est parvulus, quoniam dixerunt : Ecce dum viveret adhuc parvulus locuti sumus ad eum, et non exaudivit vocem nostram, et quomodo dicemus ad eum quia mortuus est parvulus, et faciet mala?

19. Et intellexit David quia pueri sui muasitant, et cogitavit David quia mortuus est parvulus, et dixit David ad pueros suos : Si mortuus est parvulus? Et dixerunt : Mortuus est.

20. Et surrexit David de terra, et lavit se, et unxit se, et mutavit vestimenta sua, et intravit in domum Dei, et adoravit eum, et intravit in domum suam, et petiit panem ad manducandum, et apposuerunt ei panem et manducavit.

21. Et dixerunt pueri ejus ad eum : Quod est verbum hoc quod fecisti propter parvulum? Cum adhuc viveret

ζώντος ἐνήστευες καὶ ἔκλαιες καὶ ἡγρύπνεις, καὶ ἡνίκα ἀπέθανε τὸ παιδάριον, ἀνέστης καὶ ἔφαγες ἄρτον καὶ πέπωκας;

22. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Ἐν τῷ τὸ παιδάριον ἐστὶ ζῆν, ἐνήστευσα καὶ ἔκλαυσα, ὅτι εἶπα· Τίς οἶδεν εἰ ἐλεήσει με Κύριος, καὶ ζήσεται τὸ παιδάριον;

23. Καὶ νῦν τίθνηκεν, ἵνατί τοῦτο ἐγὼ νηστεύω; Μὴ δυνήσονται ἐπιστρέφαι αὐτὸν ἐτι; Ἐγὼ πορεύσομαι πρὸς αὐτὸν, καὶ αὐτὸς οὐκ ἀναστρέψει πρὸς μέ.

24. Καὶ παρεκάλεσε Δαυὶδ Βηρσαβέε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ εἰῆλθε πρὸς αὐτήν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς, καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἑκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σαλωμών, καὶ Κύριος ἡγάπησεν αὐτόν.

25. Καὶ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ Νάθαν τοῦ προφήτου, καὶ ἑκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεδεδὶ, ἕνεκεν Κυρίου.

26. Καὶ ἐπολέμησεν Ἰωάβ ἐν Ῥαββὰθ υἱὸν Ἀμμών, καὶ κατέλαβε τὴν πόλιν τῆς βασιλείας.

27. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωάβ ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ, καὶ εἶπεν· Ἐπολέμησα ἐν Ῥαββὰθ, καὶ κατελαβόμεν τὴν πόλιν τῶν ὕδατων·

28. καὶ νῦν συνάγαγε τὸ καταλοιπὸν τοῦ λαοῦ, καὶ παρέμβαλε ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ προκαταλάβου αὐτήν, ἵνα μὴ προκαταλάβωμαι ἐγὼ τὴν πόλιν, καὶ κληθῇ τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτήν.

29. Καὶ συνήγαγε Δαυὶδ πάντα τὸν λαόν, καὶ ἐπορεύθη εἰς Ῥαββὰθ, καὶ ἐπολέμησεν ἐν αὐτῇ καὶ κατέλαβε αὐτήν.

30. Καὶ ἔλαβε τὸν στέφανον Μολχὸν τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ σταθμὸς αὐτοῦ τάλαντον χρυσοῦ, καὶ λίθου τιμίου, καὶ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς Δαυὶδ, καὶ σκύλα τῆς πόλεως ἐξήνεγκε πολλὰ σφόδρα.

31. Καὶ τὸν λαόν τὸν ὄντα ἐν αὐτῇ ἐξήγαγε, καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ πρίονι καὶ ἐν τοῖς τριβόλοις τοῖς σιδηροῖς, καὶ ὑποτομῆσι σιδηροῖς, καὶ διήγαγεν αὐτοὺς διὰ τοῦ πλινθίου. Καὶ οὕτως ἐποίησε πάσαις ταῖς πόλεσιν υἱὸν Ἀμμών. Καὶ ἐπέστρεψε Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς Ἱερουσαλὴμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Καὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα καὶ τῷ Ἀβессαλὸμ υἱῷ Δαυὶδ ἀδελφῇ καλῇ τῷ εἶδει σφόδρα, καὶ ὄνομα αὐτῇ Θημάρ, καὶ ἡγάπησεν αὐτήν Ἀμμὼν υἱὸς Δαυὶδ.

2. Καὶ ἐθλίβετο Ἀμμὼν ὅστε ἀρρωστεῖν διὰ Θημάρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, ὅτι παρθένος ἦν αὐτή, καὶ ὑπερόγκον ἐν ὀφθαλμοῖς Ἀμμών τοῦ ποιῆσαι τι αὐτῇ.

3. Καὶ ἦν τῷ Ἀμμών ἐταῖρος, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωνάδὰβ, υἱὸς Σαμαὰ τοῦ ἀδελφοῦ Δαυὶδ· καὶ Ἰωνάδὰβ ἀνὴρ σοφὸς σφόδρα,

4. καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τί σοι ἐστὶ σὺ οὕτως ἀσθενής, υἱὸς τοῦ βασιλέως, τοπρωτὶ πρωτὶ; Οὐκ ἀπαγγέλλεις μοι; Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀμμών· Θημάρ τὴν ἀδελφὴν Ἀβессαλὼν τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐγὼ ἀγαπῶ.

5. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωνάδὰβ· Κοιμήθητι ἐπὶ τῆς κοίτης σου καὶ μαλακίσθητι, καὶ εἰςλεύσεται ὁ πατήρ σου τοῦ ἰδεῖν σε, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· Ἐλθέτω δὴ Θημάρ ἡ ἀδελφή μου, καὶ ψωμισάτω με, καὶ ποιησάτω κατ' ὀφθαλμούς μου βρῶμα, ὅπως ἴδω καὶ φάγω ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῆς.

jejunabas et plorabas et vigilabas, et quando mortuus est parvulus, surrexisti et manducasti panem et bibisti?

22. Et dixit David : Dum viveret adhuc parvulus, jejunavi et ploravi, quoniam dixi : Quis novit si miseretur mei Dominus, et vivet parvulus?

23. Et nunc mortuus est, ut quid hoc ego jejuno? Numquid potero facere ipsum reverti ultra? Ego ibo ad eam, et ipse non revertet ad me.

24. Et consolatus est David Bersabee uxorem suam, et intravit ad eam, et dormivit cum ea, et concepit et peperit filium, et vocavit nomen ejus Salomon, et Dominus dilexit eum.

25. Et misit in manu Nathan prophetae, et vocavit nomen ejus Jeddedi, propter Dominum.

26. Et bellavit Joab in Rabbath filiorum Ammon, et cepit civitatem regni.

27. Et misit Joab nuntios ad David, et dixit : Bellavi in Rabbath, et cepi civitatem aquarum :

28. et nunc congrega residuum populi, et castrametare super civitatem, et cape eam, ut non capiam ego civitatem, et vocetur nomen meum super eam.

29. Et congregavit David universum populum, et ivit in Rabbath, et pugnavit in eam et cepit eam.

30. Et cepit coronam Molchom regis eorum de capite ejus, et pondus ejus talentum auri, et lapidis pretiosi, et fuit super caput David, et spolia civitatis exportavit multa valde.

31. Et populum qui erat in ea eduxit, et posuit in semet et in tribolis ferreis, et in securibus ferreis, et transire fecit eos per fornacem. Et sic fecit omnibus civitatibus filiorum Ammon. Et reversus est David et universus populus in Jerusalem.

CAPUT XIII.

1. Et factum est post hæc et ipsi Abessalom filio David soror pulchra specie valde, et nomen ei Themar, et dilexit eam Amnon filius David.

2. Et tribulabatur Amnon ita ut aegrotaret propter Themar sororem suam, quoniam virgo erat hæc, et difficile in oculis Amnon facere quicquam ei.

3. Et erat ipsi Amnon amicus, et nomen ei Jonadab, filius Samaa fratris David : et Jonadab vir sapiens valde,

4. et dixit ei : Quid tibi quia tu sic infirmus, fili regis, mane mane? Nonne annuntias mihi? Et dixit ei Amnon : Themar sororem Abessalom fratris mei amo.

5. Et dixit ei Jonadab : Cuba super cubile tuum et languesce, et ingrediatur pater tuus ad videndum te, et dices ad eum : Veniat nunc Themar soror mea, et cibus me, et faciat ante oculos meos cibum, ut videam et comedam de manu ejus.

6. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀμνὼν καὶ ἡβρώστησε, καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἰδεῖν αὐτὸν, καὶ εἶπεν Ἀμνὼν πρὸς τὸν βασιλέα· Ἐλθέτω δὴ Θημάρ ἡ ἀδελφή μου πρὸς με, καὶ κολλυρισάτω ἐν ὀφθαλμοῖς μου δύο κολλυρίδας, καὶ φάγομαι ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς.

7. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ πρὸς Θημάρ εἰς τὸν οἶκον, λέγων· Πορεύθητι δὴ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ ποιήσον αὐτῷ βρῶμα.

8. Καὶ ἐπορεύθη Θημάρ εἰς τὸν οἶκον Ἀμνὼν ἀδελφοῦ αὐτῆς, καὶ αὐτὸς κοιμώμενος. Καὶ ἔλαβε τὸ σταῖς καὶ ἐφύρασε, καὶ ἐκολλύρισε κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἤψησε τὰς κολλυρίδας.

9. Καὶ ἔλαβε τὸ τήγανον καὶ κατεκένωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἤθελσε φαγεῖν. Καὶ εἶπεν Ἀμνὼν· Ἐξαγάγετε πάντα ἄνδρα ἀπὸ ἐπάνωθεν μου. Καὶ ἐξήγαγον πάντα ἄνδρα ἐπάνωθεν αὐτοῦ.

10. Καὶ εἶπεν Ἀμνὼν πρὸς Θημάρ· Εἰσένεγκε τὸ βρῶμα εἰς τὸ ταμειῖον, καὶ φάγομαι ἐκ τῆς χειρὸς σου. Καὶ ἔλαβε Θημάρ τὰς κολλυρίδας ἃς ἐποίησε, καὶ εἰσένεγκε τῷ Ἀμνὼν ἀδελφῷ αὐτῆς εἰς τὸν κοιτῶνα.

11. Καὶ προσήγαγεν αὐτῷ τοῦ φαγεῖν, καὶ ἐπελάβετο αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Δεῦρο, κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ, ἀδελφή μου.

12. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Μὴ, ἀδελφέ μου, μὴ ταπεινώσης με, διότι οὐ ποιηθήσεται οὕτως ἐν Ἰσραὴλ· μὴ ποιήσης τὴν ἀφροσύνην ταύτην.

13. Καὶ ἐγὼ ποῦ ἀποίσω τὸ δνειδὸς μου; Καὶ σὺ ἔση ὡς εἰς τῶν ἀφρόνων ἐν Ἰσραὴλ. Καὶ νῦν ἀλάσων δὴ πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι οὐ μὴ κωλύσῃ με ἀπὸ σοῦ.

14. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἀμνὼν τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτῆς, καὶ ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὴν, καὶ ἐταπείνωσεν αὐτήν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς.

15. Καὶ ἐμίσησεν αὐτὴν Ἀμνὼν μῖσος μέγα σφόδρα, ὅτι μέγα τὸ μῖσος ὃ ἐμίσησεν αὐτὴν ὑπὲρ τὴν ἀγάπην ἣν ἠγάπησεν αὐτήν· ὅτι μείζων ἡ κακία ἢ ἐσχάτη ἡ ἢ πρώτη. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀμνὼν· Ἀνάστηθι, καὶ πορεύου.

16. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Θημάρ περὶ τῆς κακίας τῆς μεγάλης ταύτης ὑπὲρ ἑτέραν ἣν ἐποίησας μετ' ἐμοῦ, τοῦ ἐξαποστεῖλαί με· καὶ οὐκ ἠθέλησεν Ἀμνὼν ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτῆς,

17. καὶ ἐκάλεσε τὸ παιδάριον αὐτοῦ τὸν προεστηκότα τοῦ οἴκου, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐξαποστείλατε δὴ ταύτην ἀπ' ἐμοῦ ἔξω, καὶ ἀποκλείσον τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς.

18. Καὶ ἐπ' αὐτῆς ἦν χιτὼν καρπωτὸς, ὅτι οὕτως ἐνεδιόσχοντο αἱ θυγατέρες τοῦ βασιλέως αἱ παρθέναι τοὺς ἐπενδύτας αὐτῶν· καὶ ἐξήγαγεν αὐτὴν ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ ἔξω, καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς.

19. Καὶ ἔλαβε Θημάρ σποδὸν, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ τὸν χιτῶνα τὸν καρπωτὸν τὸν ἐπ' αὐτῆς διέβρηξε, καὶ ἐπέθηκε τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ ἐπορεύθη πορευομένη καὶ κλάουσα.

20. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ἀβессαλὼμ ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς· Μὴ Ἀμνὼν ὁ ἀδελφός σου ἐγένετο μετὰ σοῦ; Καὶ νῦν, ἀδελφή μου, κώφευσον, ὅτι ἀδελφός σου ἐστί. Μὴ θῆς τὴν καρδίαν σου τοῦ λαλῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ ἐκάθισε Θημάρ χηρεύουσα ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβессαλὼμ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς.

21. Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ πάντας τοὺς

6. Et cubuit Amnon et egrotavit, et intravit rex videre eum, et dixit Amnon ad regem : Veniat nunc Themar soror mea ad me, et collyrizet in oculis meis duas collyridas, et comedam de manu ejus.

7. Et misit David ad Themar in domum, dicens : Vade nunc in domum fratris tui, et fac ei cibum.

8. Et ivit Themar in domum Amnon fratris sui, et ipse cubans. Et sumpsit pastam et conspersit, et fecit collyridas ante oculos ejus, et coxit collyridas.

9. Et sumpsit sartaginem et effudit coram eo, et noluit comedere. Et dixit Amnon : Educite omnem virum desuper me. Et eduxerunt omnem virum desuper eo.

10. Et dixit Amnon ad Themar : Infer cibum in cubiculum, et comedam de manu tua. Et sumpsit Themar collyridas quas fecerat, et introtulit ad Amnon fratrem suum in cubiculum.

11. Et obtulit ei ad comedendum, et prehendit eam, et dixit ei : Veni, cuba mecum, soror mea.

12. Et dixit ei : Nequaquam, frater mi, nequaquam humiliet me, quoniam non fiet sic in Israel : ne facias stultitiam hanc.

13. Et ego quo auferam opprobrium meum? Et tu eris tamquam unus insipientium in Israel. Et nunc loquere, quaeso, ad regem, quoniam non prohibebit me a te.

14. Et noluit Amnon audire vocem ejus, et invaluit super eam, et humiliavit eam, et cubuit cum ea.

15. Et odivit eam Amnon odio magno valde, quoniam magnum fuit odium quo odivit eam super amorem quo amaverat eam : quoniam majus malum ultimum quam primum. Et dixit ei Amnon : Surge, et vade.

16. Et dixit ei Themar pro malo magno hoc super alterum quod fecisti mecum, emittendo me : et noluit Amnon audire vocem ejus.

17. et vocavit puerum suum praefectum domus, et dixit ei : Emittere nunc istam a me foras, et claude ostium post eam.

18. Et super eam erat tunica intexta fructibus, quia sic induebantur filiae regis virgines super indumenta sua : et eduxit eam minister ejus foras, et clausit ostium post eam.

19. Et sumpsit Themar cinerem, et imposuit super caput suum, et tunicam intextam fructibus quae super ipsam discidit, et imposuit manus suas super caput suum, et perrexit pergens et clamans.

20. Et dixit ad eam Abessalom frater ejus : Numquid Amnon frater tuus fuit tecum? Et nunc, soror mea, obmutesce, quoniam frater tuus est. Ne posueris cor tuum ad loquendum verbum hoc. Et sedit Themar viduata agens in domo Abessalom fratris sui.

21. Et audivit rex David omnia verba haec et indignatus

λόγους τούτους καὶ ἐθυμώθη σφόδρα, καὶ οὐκ ἐλύπησε τὸ πνεῦμα Ἀμνὼν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὅτι ἡγάπα αὐτὸν, ὅτι πρωτότοκος αὐτοῦ ἦν.

22. Καὶ οὐκ ἐλάλησεν Ἀβессαλώμ μετὰ Ἀμνὼν ἀπὸ πονηροῦ ἕως ἀγαθοῦ, ὅτι ἐμίσει Ἀβессαλώμ τὸν Ἀμνὼν ἐπὶ λόγου οὗ ἐταπείνωσε Θημάρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ.

23. Καὶ ἐγένετο εἰς διετηρίδα ἡμερῶν, καὶ ἦσαν κείροντες τῷ Ἀβессαλώμ ἐν Βελασὼρ τῇ ἐχόμενῃ Ἐφραΐμ, καὶ ἐκάλεσεν Ἀβессαλώμ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως.

24. Καὶ ἦλθεν Ἀβессαλώμ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ δὴ κείρουσι τῷ δούλῳ σου· πορευθήτω δὴ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετὰ τοῦ δούλου σου.

25. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀβессαλώμ· Μὴ δὴ, υἱέ μου, μὴ πορευθῶμεν πάντες ἡμεῖς, καὶ οὐ μὴ καταβαρυνθῶμεν ἐπὶ σέ. Καὶ ἐδιάσατο αὐτὸν, καὶ οὐκ ἠθέλησε τοῦ πορευθῆναι, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν.

26. Καὶ εἶπεν Ἀβессαλώμ πρὸς αὐτόν· Καὶ εἰ μὴ, πορευθήτω δὴ μετ' ἡμῶν Ἀμνὼν ὁ ἀδελφός μου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Ἰνατί πορευθῇ μετὰ σοῦ;

27. Καὶ ἐδιάσατο αὐτὸν Ἀβессαλώμ, καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτοῦ τὸν Ἀμνὼν καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως. Καὶ ἐποίησεν Ἀβессαλώμ πότον κατὰ τὸν πότον τοῦ βασιλέως.

28. Καὶ ἐντετίλατο Ἀβессαλώμ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, λέγων· Ἴδετε, ὥς ἂν ἀγαθυνθῇ ἡ καρδία Ἀμνὼν ἐν τῷ οἴνῳ, καὶ εἰπω πρὸς ὑμᾶς, πατάξατε τὸν Ἀμνὼν καὶ θανατώσατε αὐτόν, μὴ φοβηθῆτε, ὅτι οὐχὶ ἐγὼ εἰμι ὁ ἐντελλόμενος ὑμῖν; Ἀνδρίκεσθε καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνάμειως.

29. Καὶ ἐποίησαν τὰ παιδάρια Ἀβессαλώμ τῷ Ἀμνὼν καθὰ ἐντετίλατο αὐτοῖς Ἀβессαλώμ. Καὶ ἀνέστησαν πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπεκάθισαν ἀνὴρ ἐπὶ τὴν ἡμίονον αὐτοῦ, καὶ ἔφυγον.

30. Καὶ ἐγένετο, αὐτῶν ὄντων ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἡ ἀκοὴ ἦλθε πρὸς Δαυὶδ, λέγων· Ἐπάταξεν Ἀβессαλώμ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς.

31. Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ διέβρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ οἱ περιεστῶτες αὐτῷ διέβρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν.

32. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωναδὰβ υἱὸς Σαμαὰ ἀδελφοῦ Δαυὶδ, καὶ εἶπε· Μὴ εἰπάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ὅτι πάντα τὰ παιδάρια τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως ἐθανάτωσεν, ὅτι Ἀμνὼν μονώτατος ἀπέθανεν, ὅτι ἐπὶ στόματος Ἀβессαλώμ ἦν κείμενος ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐταπείνωσε Θημάρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ.

33. Καὶ νῦν μὴ θέσθω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ῥῆμα, λέγων· Πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἀπέθανον, ὅτι ἄλλ' ἢ Ἀμνὼν μονώτατος ἀπέθανε.

34. Καὶ ἀπέδρα Ἀβессαλώμ· καὶ ἦρε τὸ παιδάριον ὁ σκοπὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδε· καὶ ἰδοὺ λαὸς πολλὸς πορευόμενος ἐν τῇ ὁδῷ ὀπισθεν αὐτοῦ ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους ἐν τῇ καταβάσει· « καὶ παρεγέ-
« νετο ὁ σκοπὸς, καὶ ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπεν·
« Ἀνδρας ἐώρακα ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς Ὠρωνῆν ἐκ μέρους
« τοῦ ὄρους. »

est valde, et non contristavit spiritum Amnon filii sui quoniam diligebat eum, quoniam primogenitus suus erat.

22. Et non est locutus Abessalom cum Amnon a malo usque ad bonum, quoniam odio habebat Abessalom Amnon super verbo quod humiliaverat Themar sororem suam.

23. Et factum est in biennium dierum, et erant tondentes ipsi Abessalom in Belasor contigua Ephraim, et vocavit Abessalom omnes filios regis.

24. Et venit Abessalom ad regem, et dixit : Ecce nunc tondent servo tuo : eat, quæso, rex et pueri ejus cum servo tuo.

25. Et dixit rex ad Abessalom : Nequaquam nunc, fili mi, non eamus omnes nos, et non ingravescamus super te. Et coegit eum, et noluit ire, et benedixit eum.

26. Et dixit Abessalom ad eum : Et si non, eat, quæso, nobiscum Amnon frater meus. Et dixit ei rex : Ut quid eat tecum?

27. Et coegit eum Abessalom, et misit cum eo Amnon et omnes filios regis. Et fecit Abessalom convivium juxta convivium regis.

28. Et mandavit Abessalom pueris suis, dicens : Videte, cum bonum factum fuerit cor Amnon in vino, et dixero ad vos, percutite Amnon et interficite eum, ne timeatis, quoniam nonne ego sum qui mando vobis? Viriliter agite et sitis in filios virtutis.

29. Et fecerunt pueri Abessalom ipsi Amnon sicut mandavit eis Abessalom. Et surrexerunt omnes filii regis, et in-sederunt vir super mulam suam, et fugerunt.

30. Et factum est, dum ipsi essent in via, et fama venit ad David, dicens : Percussit Abessalom omnes filios regis, et non remansit de eis ullus.

31. Et surrexit rex et discidit vestimenta sua et cubavit super terram, et omnes pueri ejus assistentes ei disciderunt vestimenta sua.

32. Et respondit Jonadab filius Samaa fratris David, et dixit : Non dicat dominus meus rex quia omnes parvulos filios regis interfecerit, quoniam Amnon prorsus solus mortuus est, quoniam super os Abessalom erat positus a die qua humiliavit Themar sororem ejus.

33. Et nunc non ponat dominus meus rex super cor suum, verbum, dicens : Omnes filii regis mortui sunt, quoniam tantum Amnon solus mortuus est.

34. Et aufugit Abessalom : et elevavit puer speculatur oculos suos, et vidit : et ecce populus multus pergens in via post eum a latere montis in descensu : « et advenit specula-
« tor, et annuntiavit regi, et dixit : Viros vidi de via Oronim
« e parte montis. »

36. Καὶ εἶπεν Ἰωναδὰβ πρὸς τὸν βασιλέα· Ἴδου οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως πάρεσι, κατὰ τὸν λόγον τοῦ δούλου σου, οὕτως ἐγένετο.

36. Καὶ ἐγένετο, ἤνικα συνετέλεσε λαλῶν, καὶ ἰδοὺ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἦλθον, καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἐκλαυσαν, καὶ γε ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐκλαυσαν κλαυθμὸν μέγαν σφόδρα.

37. Καὶ Ἀβεσσαλώμ ἐφυγε καὶ ἐπορεύθη πρὸς Θολμὶ υἱὸν Ἐμιούδ βασιλέα Γεδσοῦρ εἰς γῆν Χαμαα-χάδ· καὶ ἐπένθησεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐπὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.

38. Καὶ Ἀβεσσαλώμ ἀπέδρα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Ἰ'εδσοῦρ, καὶ ἦν ἐκεῖ ἑτὶ τρία.

39. Καὶ ἐκόπασεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τοῦ ἐξελθεῖν πρὸς Ἀβεσσαλώμ, ὅτι παρεκλήθη ἐπὶ Ἀμνὼν ὅτι ἀπέθανε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ ἔγνω Ἰωάβ υἱὸς Σαρουίας ὅτι ἡ καρδία τοῦ βασιλέως ἐπὶ Ἀβεσσαλώμ.

2. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωάβ εἰς Θεκοῶ, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν γυναῖκα σοφὴν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· Πένθη-σον δὴ καὶ ἐνδύσαι ἱμάτια πένθικα, καὶ μὴ ἀλείψῃ ἔλαιον, καὶ ἔσῃ ὡς γυνὴ πενθοῦσα ἐπὶ τεθνηκότι τοῦτο ἡμέρας πολλὰς,

3. καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ ἔθηκεν Ἰωάβ τοὺς λόγους ἐν τῷ στόματι αὐτῆς.

4. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ ἡ Θεκοῖτις πρὸς τὸν βασι-λέα, καὶ ἐπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς εἰς τὴν γῆν, καὶ προεκύνυσεν αὐτῷ, καὶ εἶπε· Σῶσον, βασιλεῦ, σῶσον.

5. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν ὁ βασιλεὺς· Τί ἐστί σοι; Ἡ δὲ εἶπε· Καὶ μάλα γυνὴ χήρα ἐγὼ εἰμι, καὶ ἀπέ-θανεν ὁ ἀνὴρ μου.

6. Καὶ γε τῇ δούλῃ σου δύο υἱοί, καὶ ἐμαχέσαντο ἐμφότεροι ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἀναμέσον αὐτῶν. Καὶ ἔπαισεν ὁ εἰς τὸν ἕνα ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν.

7. Καὶ ἰδοὺ ἐπανεστῆ ὅλη ἡ πατριὰ πρὸς τὴν δού-λην σου, καὶ εἶπαν· Δὸς τὸν παῖσαντα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ θανατώσομεν αὐτὸν ἀντὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ οὗ ἀπέχτεινε, καὶ ἐξαοῦμεν καὶ γε τὸν κληρονόμον ὑμῶν. Καὶ σβέσουσι τὸν ἀνδρακά μου τὸν καταλειφθέντα ὥστε μὴ θέσθαι τῷ ἀνδρί μου κατά-λειμμα καὶ ὄνομα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς.

8. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὴν γυναῖκα· Ὑγιαί-νουσα βράδιζε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ γὰρ ἐντελοῦμαι περὶ σοῦ.

9. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ Θεκοῖτις πρὸς τὸν βασιλέα· Ἐπ' ἐμέ, κύριέ μου βασιλεῦ, ἡ ἀνομία καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἀθῶος.

10. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Τίς ὁ λαλῶν πρὸς σέ, καὶ ἀξίεις αὐτὸν πρὸς ἐμέ, καὶ οὐ προσθήσει ἑτὶ ἀψα-σθαι αὐτοῦ.

11. Καὶ εἶπε· Μνημονευσάτω δὴ ὁ βασιλεὺς τὸν Κύριον Θεὸν αὐτοῦ πληθυνθῆναι ἀγχιστέα τοῦ αἵμα-τος τοῦ διαφθεῖραι, καὶ οὐ μὴ ἐξάρωσι τὸν υἱὸν μου. Καὶ εἶπε· Ζῇ Κύριος, εἰ πεσεῖται ἀπὸ τῆς τριχὸς τοῦ υἱοῦ σου ἐπὶ τὴν γῆν.

35. Et dixit Jonadab ad regem : Ecce filii regis adsunt, juxta verbum servi tui, sic factum est.

36. Et factum est, postquam consummavit loquens, et ecce filii regis venerunt, et elevaverunt vocem suam et ploraverunt, et etiam rex, et omnes pueri ejus ploraverunt plorationem magnam valde.

37. Et Abessalom fugit et ivit ad Tholmi filium Emiud regem Gedsur in terram Clamaachad : et luxit rex David super filium suum omnibus diebus.

38. Et Abessalom aufugit, et ivit in Gedsur, et fuit ibi annos tres.

39. Et cessavit rex David exire ad Abessalom, quoniam consolatus est se super Amnon quia mortuus erat.

CAPUT XIV.

1. Et intellexit Joab filius Sarvia quia cor regis super Abessalom.

2. Et misit Joab in Thecoe, et sumpsit inde mulierem sapientem, et dixit ad eam : Luge nunc et indue vestimenta lugubria, et non ungaris oleo, et eris tamquam mulier lu-gens super mortuum jam diebus multis,

3. et venies ad regem, et loqueris ad eum juxta verbum hoc. Et posuit Joab verba in ore ejus.

4. Et intravit mulier Thecoites ad regem, et cecidit super faciem suam in terram, et adoravit eum, et dixit : Salva, rex, salva.

5. Et dixit ad eam rex : Quid est tibi? At illa dixit : Et valde vidua mulier ego sum, et mortuus est vir meus.

6. Et etiam ancillae tuae erant duo filii, et pugnarunt utrique in agro, et non fuit qui eximeret inter eos. Et percussit unus unum fratrem suum, et interfecit eum.

7. Et ecce insurrexit tota cognatio erga ancillam tuam, et dixerunt : Da eum qui percussit fratrem suum, et interficiemus eum pro anima fratris sui quem occidit, et tol-lemus etiam haeredom vestrum. Et exstinguent prunam meam residuum ita ut non ponatur viro meo residuum et nomen super faciem terrae.

8. Et dixit rex ad mulierem : Vadens vade in domum tuam, et ego mandabo pro te.

9. Et dixit mulier Thecoites ad regem : Super me, do-mine mi rex, iniquitas et super domum patris mei, et rex et thronus ejus innocens.

10. Et dixit rex : Quisquis est qui loquitur ad te, et duces eum ad me, et non adjiciet ultra tangere eum.

11. Et dixit : Recordetur nunc rex Domini Dei sui mul-tiplicando redemptorem sanguinis ad disperdendum, et non tollant filium meum. Et dixit : Vivit Dominus, si ca-det de capillo filii tui super terram.

12. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ· Ἀαλησάτω δὴ ἡ δούλη σου πρὸς τὸν κύριόν μου βασιλέα ῥῆμα. Καὶ εἶπε· Ἀάλη-
σον.

13. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ· Ἰνατί ἐλογίσω τοιοῦτο ἐπὶ λαὸν Θεοῦ; Ἦ ἐκ στόματος τοῦ βασιλέως ὁ λόγος οὗτος, ὡς πλημμέλεια, τοῦ μὴ ἐπιστρέφει τὸν βασιλέα τὸν ἐξωσμένον αὐτοῦ;

14. Ὅτι θανάτῳ ἀποθανούμεθα, καὶ ὥσπερ τὸ ὕδωρ τὸ καταφερόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ὃ οὐ συναχθήσεται, καὶ λήψεται ὁ Θεὸς ψυχὴν, καὶ λογίζομενος τοῦ ἐξῶσαι ἀπ' αὐτοῦ ἐξεωσμένον.

15. Καὶ νῦν ὃ ἦλθον καλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα τὸν κύριόν μου τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὅτι ὀφείτω με ὁ λαὸς, καὶ εἰρήνη ἡ δούλη σου. Ἀαλησάτω δὴ πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα, εἴ πως ποιήσει ὁ βασιλεὺς τὸ ῥῆμα τῆς δούλης αὐτοῦ,

16. ὅτι ἀκούσει ὁ βασιλεὺς· ῥυσάσθω τὴν δούλην αὐτοῦ ἐκ χειρὸς τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ζητούντος ἐξῆραί με καὶ τὸν υἱόν μου ἀπὸ κληρονομίας Θεοῦ.

17. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ· Εἰ ᾗδὴ ὁ λόγος τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως ἐς θυσίας· ὅτι καθὼς ἄγγελος Θεοῦ, οὕτως ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τοῦ ἀκούειν τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ πονηρὸν, καὶ Κύριος ὁ Θεὸς σου ἔσται μετὰ σοῦ.

18. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε πρὸς τὴν γυναῖκα· Μὴ δὴ χύψης ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐπερωτῶ σε. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ· Ἀαλησάτω δὴ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς.

19. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Μὴ ἡ χεὶρ Ἰωάβ ἐν παντὶ τούτῳ μετὰ σοῦ; Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ βασιλεῖ· Ζῇ ἡ ψυχὴ σου, κύριέ μου βασιλεῦ, εἰ ἔστιν εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ ἀριστερὰ ἐκ πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, ὅτι ὁ δούλος σου Ἰωάβ αὐτὸς ἐνετείλατό μοι, καὶ αὐτὸς ἔθετο ἐν τῷ στόματι τῆς δούλης σου πάντας τοὺς λόγους τούτους.

20. ἔνεκεν τοῦ περιελθεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ῥήματος τούτου ὃ ἐποίησεν ὁ δούλος σου Ἰωάβ τὸν λόγον τοῦτον. Καὶ ὁ κύριός μου σοφὸς καθὼς σοφία ἀγγέλου τοῦ Θεοῦ τοῦ γινῶναι πάντα τὰ ἐν τῇ γῇ.

21. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωάβ· Ἰδοὺ δὴ ἐποίησά σοι κατὰ τὸν λόγον σου τούτον· πορεύου, ἐπιστρέψον τὸ παιδάριον τὸν Ἀβессαλὼμ.

22. Καὶ ἔπεσεν Ἰωάβ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησε, καὶ εὐλόγησε τὸν βασιλέα. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Σήμερον ἔγνων ὁ δούλος σου ὅτι εὖρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, κύριέ μου βασιλεῦ, ὅτι ἐποίησεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸν λόγον τοῦ δούλου αὐτοῦ.

23. Καὶ ἀνέστη Ἰωάβ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεδσοῦρ, καὶ ἤγαγε τὸν Ἀβессαλὼμ εἰς Ἱερουσαλὴμ.

24. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Ἀποστραφῆτω εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπόν μου μὴ βλέπῃτω. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἀβессαλὼμ εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδε.

25. Καὶ ὡς Ἀβессαλὼμ οὐκ ἦν ἀνὴρ ἐν παντὶ Ἰσραὴλ αἰνετὸς σφόδρα, ἀπὸ ἱχνυὸς ποδὸς αὐτοῦ καὶ ἕως κορυφῆς αὐτοῦ οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ μώμος.

26. Καὶ ἐν τῇ κείρεσθαι αὐτὸν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, ὡς ἂν ἐκεῖ-

12. Et dixit mulier : Loquatur nunc ancilla tua ad dominum meum regem verbum. Et dixit : Loquere.

13. Et dixit mulier : Ut quid cogitasti tale super populum Dei? Numquid ex ore regis verbum hoc, tamquam delictum, ut non redire faciat rex ejectionem suam?

14. Quoniam morte moriemur, et tamquam aqua delabens super terram, quæ non colligetur, et accipiet Deus animam, et cogitans expellere a se expulsam?

15. Et nunc quod veneram loqui ad regem dominum meum verbum hoc, quia aspiciet me populus, et dicet ancilla tua : loquatur nunc ad dominum meum regem, si quo modo faciet rex verbum ancillæ suæ,

16. quoniam audiet rex : eruat ancillam suam de manibus viri querentis tollere me et filium meum ab hereditate Dei.

17. Et dixit mulier : Si jam sermo domini mei regis in sacrificia : quoniam sicut angelus Dei, sic dominus meus rex ad audiendum bonum et malum, et Dominus Deus tuus erit tecum.

18. Et respondit rex, et dixit ad mulierem : Ne nunc occultaveris a me verbum quod ego interrogo te. Et dixit mulier : Loquatur nunc dominus meus rex.

19. Et dixit rex : Numquid manus Joab in omni hoc tecum? Et dixit mulier regi : Vivit anima tua, domine mi rex, si est in dextra vel in sinistra de omnibus quæ locutus est dominus meus rex, quoniam servus tuus Joab ipse mandavit mihi, et ipse posuit in ore ancillæ tuæ omnia verba hæc :

20. ut verterem faciem verbi hujus quod fecit servus tuus Joab verbum hoc. Et dominus meus sapiens, sicut sapientia angeli Dei ad cognoscendum omnia quæ in terra.

21. Et dixit rex ad Joab : Ecce nunc feci tibi juxta verbum tuum hoc : vade, reduc puerum Abessalom.

22. Et cecidit Joab super faciem suam in terram, et adoravit, et benedixit regem. Et dixit Joab : Hodie cognovit servus tuus quia inveni gratiam in oculis tuis, domine mi rex, quoniam fecit dominus meus rex verbum servi sui.

23. Et surrexit Joab, et ivit in Gedsur, et duxit Abessalom in Jerusalem.

24. Et dixit rex : Revertatur in domum suam, et faciem meam non videat. Et revertit Abessalom in domum suam, et faciem regis non vidit.

25. Et sicut Abessalom non erat vir in omni Israel laudabilis valde, a vestigio pedis ejus et usque ad verticem ejus non erat in eo macula.

26. Et cum tonderetur ipse caput suum, et erat a principio dierum in dies, quando tondebatur, quoniam aggra-

ρετο, ὅτι κατεβαρύνετο ἐπ' αὐτόν, καὶ χειρόμενος αὐτὴν ἔστυσε τὴν τρίχα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ διακοσίους σίκλους ἐν τῷ σίκλῳ τῷ βασιλικῷ.

27. Καὶ ἐτέγχθησαν τῷ Ἀβессαλώμ τρεῖς υἱοὶ καὶ θυγάτηρ μία· καὶ ὄνομα αὐτῇ Θημάρ· αὕτη ἦν γυνὴ καλὴ σφόδρα· καὶ γίνεται γυνὴ Ῥοδόαμ υἱῷ Σαλωμών, καὶ τίκεται αὐτῷ τὸν Ἀβιά.

28. Καὶ ἐκάθισεν Ἀβессαλώμ ἐν Ἱερουσαλὴμ δύο ἔτη ἡμερῶν, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδε.

29. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβессαλώμ πρὸς Ἰωάβ. ἀποστεῖλαι αὐτόν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἔλθεῖν πρὸς αὐτόν. Καὶ ἀπέστειλεν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν, καὶ οὐκ ἠθέλησε παραγενέσθαι.

30. Καὶ εἶπεν Ἀβессαλώμ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ· Ἴδετε· μερὶς ἐν ἀγρῷ τοῦ Ἰωάβ ἐχόμενά μου, καὶ αὐτῷ ἐκεῖ κριθαί· πορεύεσθε καὶ ἐμπρήσατε αὐτὴν ἐν πυρὶ. Καὶ ἐνέπρησαν οἱ παῖδες Ἀβессαλώμ τὴν μερίδα. Καὶ παραγίνονται οἱ δούλοι Ἰωάβ πρὸς αὐτόν διεβήχοντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ εἶπον· Ἐνεπύρισαν οἱ δούλοι Ἀβессαλώμ τὴν μερίδα ἐν πυρὶ.

31. Καὶ ἀνέστῃ Ἰωάβ, καὶ ἦλθε πρὸς Ἀβессαλώμ εἰς τὸν οἶκόν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἰνατί ἐνεπύρισαν οἱ παῖδες σου τὴν μερίδα τὴν ἐμὴν ἐν πυρὶ;

32. Καὶ εἶπεν Ἀβессαλώμ πρὸς Ἰωάβ· Ἴδού ἀπέστειλα πρὸς σέ, λέγων· Ἦκω ὧδε, καὶ ἀποστελῶ σε πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων· Ἰνα τί ἦλθον ἐκ Γεδσοῦρ; Ἀγαθόν μοι ἦν εἶναι ἐκεῖ· καὶ νῦν ἰδοὺ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδον· εἰ δέ ἐστιν ἐν ἐμοὶ ἀδικία, καὶ θανάτωσόν με.

33. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰωάβ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ. Καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἀβессαλώμ, καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως· καὶ κατεφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀβессαλώμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Ἀβессαλώμ ἄρματα καὶ ἵππους, καὶ πεντήκοντα ἄνδρας παρατρέχειν ἐμπροσθεν αὐτοῦ.

2. Καὶ ὠρῆρισεν Ἀβессαλώμ, καὶ ἔσθη ἀνὰ χεῖρα τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης· καὶ ἐγένετο, πᾶς ἀνὴρ ὃς ἐγένετο κρίσις, ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα εἰς κρίσιν, καὶ ἐβόησε πρὸς αὐτόν Ἀβессαλώμ, καὶ ἔλεγεν αὐτῷ· Ἐκ ποίας πόλεως σὺ εἶ; Καὶ εἶπεν· Ἐκ μιᾶς φυλῶν Ἰσραὴλ ὁ δούλος σου.

3. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἀβессαλώμ· Ἴδού οἱ λόγοι σου ἀγαθοὶ καὶ εὐκολοὶ, καὶ ὁ ἀκούων οὐκ ἔστι σοὶ παρὰ τοῦ βασιλέως.

4. Καὶ εἶπεν Ἀβессαλώμ· Τίς με καταστήσει κριτὴν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐπ' ἐμὲ ἐλεύσεται πᾶς ἀνὴρ ὃς ἐάν ᾖ ἀνελόγια καὶ κρίσις, καὶ δικαιοῦσω αὐτόν;

5. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίζειν ἄνδρα τοῦ προσκυνησάι αὐτῷ, καὶ ἐβέβαιε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπελαμβάνετο αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

6. Καὶ ἐποίησεν Ἀβессαλώμ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο παντὶ Ἰσραὴλ τοῖς παραγιννομένοις εἰς κρίσιν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἰδιοποιεῖτο Ἀβессαλώμ τὴν καρδίαν ἀνδρῶν Ἰσραὴλ.

vabatur super eum, et tonsus ponderavit capillum capitis sui ducentos siclos in siclo regio.

27. Et nati sunt ipsi Abessalom tres filii et filia una : et nomen ei Themar : hæc fuit mulier pulchra valde : et fit uxor Roboam filio Salomon, et parit ei Abia.

28. Et sedit Abessalom in Jerusalem duos annos dierum, et faciem regis non vidit.

29. Et misit Abessalom ad Joab ad mittendum eum ad regem, et noluit venire ad eum. Et misit secundo ad eum, et noluit advenire.

30. Et dixit Abessalom ad pueros suos : Videte : portio in agro ipsius Joab est contigua mihi, et ei illic hordea : ite et succendite eam in igni. Et incenderunt pueri Abessalom portionem. Et adveniunt servi Joab ad eum discissi vestimenta sua, et dixerunt : Incenderunt servi Abessalom portionem in igni.

31. Et surrexit Joab, et venit ad Abessalom in domum, et dixit ad eum : Ut quid incenderunt pueri tui portionem meam in igni?

32. Et dixit Abessalom ad Joab : Ecce misi ad te, dicens : Veni huc, et mittam te ad regem, dicens : Ut quid veni de Gedsur? Bonum mihi erat esse ibi : et nunc ecce faciem regis non vidi : si autem est in me injustitia, et interfice me.

33. Et intravit Joab ad regem, et annuntiavit ei. Et vocavit Abessalom, et intravit ad regem, et adoravit eum, et cecidit super faciem suam in terram, et ad faciem regis : et deosculatus est rex ipsum Abessalom.

CAPUT XV.

1. Et factum est post hæc et fecit sibi Abessalom currus et equos, et quinquaginta viros ad currendum ante se.

2. Et diluculo surgebat Abessalom, et stabat super manum viæ portæ : et factum est, omnis vir cui erat iudicium, veniebat ad regem in iudicium, et clamabat ad eum Abessalom, et dicebat ei : Ex quali civitate tu es? Et dixit : Ex una tribuum Israel servus tuus.

3. Et dixit ad eum Abessalom : Ecce verba tua bona et facilia, et qui audiat non est tibi a rege.

4. Et dixit Abessalom : Quis me constituat iudicem in terra, et super me veniet omnis vir culcumque fuerit controversia et iudicium, et justificabo eum?

5. Et factum est cum appropinquaret vir ad adorandum eum, et extendebat manum suam, et apprehendebat eum et deosculabatur eum.

6. Et fecit Abessalom juxta verbum hoc omni Israel iis qui adveniebant in iudicium ad regem, et Abessalom suum faciebat cor virorum Israel.

7. Καὶ ἐγένετο ἀπὸ τέλους τεσσαράκοντα ἐτῶν, καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμῃ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· Πορεύσονται δὴ, καὶ ἀποτίσω τὰς εὐχάς μου ὥς ἠύξαμην τῷ Κυρίῳ ἐν Χεβρών.

8. Ὅτι εὐχὴν ἤφατο ὁ δοῦλός σου ἐν τῷ οἰκεῖν με ἐν Γεδσοῦρ ἐν Συρίᾳ, λέγων· Ἐὰν ἐπιστρέφω ἐπιστρέψῃ με Κύριος εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ λατρεύσω τῷ Κυρίῳ.

9. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Βάδιζε εἰς εἰρήνην. Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς Χεβρών.

10. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλώμῃ κατασκόπους ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραὴλ, λέγων· Ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης, καὶ εἰρεῖτε· Βεβασίλευκε βασιλεὺς Ἀβεσσαλώμῃ ἐν Χεβρών.

11. Καὶ μετὰ Ἀβεσσαλώμῃ ἐπορεύθησαν διακόσιοι ἄνδρες ἐξ Ἱερουσαλὴμ κλητοί· καὶ πορευόμενοι τῇ ἀπόλῃ αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔγνωσαν πᾶν ῥῆμα.

12. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλώμῃ τῷ Ἀχιτόφελ τῷ Θεκωνί σύμβουλον Δαυὶδ ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῦ, ἐκ Γωλὰ, ἐν τῷ θυσιάζειν αὐτόν. Καὶ ἐγένετο σύντριμμα ἰσχυρόν· καὶ ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος καὶ πολλὸς μετὰ Ἀβεσσαλώμῃ.

13. Καὶ παρεγένετο ἀπαγγέλλων πρὸς Δαυὶδ, λέγων· Ἐγενήθη ἡ καρδία ἀνδρῶν Ἰσραὴλ ὀπίσω Ἀβεσσαλώμῃ.

14. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς μετ' αὐτοῦ τοῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ· Ἀνάστητε καὶ φύγωμεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν σωτηρία ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλώμῃ. Ταχύνετε τοῦ πορευθῆναι, ἵνα μὴ ταχύνῃ καὶ καταλάβῃ ἡμᾶς, καὶ ἐξώσῃ ἐφ' ἡμᾶς τὴν κακίαν, καὶ πατάξῃ τὴν πόλιν ἐν στόματι μαχαίρας.

15. Καὶ εἶπον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν βασιλέα· Κατὰ πάντα ὅσα αἰρεῖται ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεὺς, ἰδοὺ οἱ παῖδές σου.

16. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ τοῖς ποσὶν αὐτῶν· καὶ ἀφῆκεν ὁ βασιλεὺς δέκα γυναῖκας τῶν παλλακῶν αὐτοῦ φυλάσσειν τὸν οἶκον.

17. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ πεζῇ, καὶ ἔστησαν ἐν οἴκῳ τῷ μακρᾷ.

18. Καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀνὰ χεῖρα αὐτοῦ παρῆγον, καὶ πᾶς Χελεθὶ καὶ πᾶς ὁ Φελεθὶ, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῆς ἐλαίας ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύετο ἐχόμενος αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτόν, καὶ πάντες οἱ ἄδρῳι, καὶ πάντες οἱ μαχηταὶ ἐξακόσιοι ἄνδρες. Καὶ παρῆσαν ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ. Καὶ πᾶς ὁ Χελεθὶ, καὶ πᾶς ὁ Φελεθὶ, καὶ πάντες οἱ Γεθαῖοι οἱ ἐξακόσιοι ἄνδρες οἱ ἐλθόντες τοῖς ποσὶν αὐτῶν ἐκ Γέθ, καὶ πορευόμενοι ἐπὶ πρόσωπον τοῦ βασιλέως.

19. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐθὶ τὸν Γεθαῖον· Ἰνατί πορεύῃ καὶ σὺ μετ' ἡμῶν; Ἐπίστρεψε, καὶ οἶκε μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι ξένος εἶ σὺ καὶ ὅτι μετώκησας σὺ ἐκ τοῦ τόπου σου.

20. Εἰ ἐχθὲς παραγέγονας, καὶ σήμερον κινήσω σε μετ' ἡμῶν; Καὶ γὰρ μεταναστήσεις τὸν τόπον σου. Χθὲς ἡ ἐξέλευσίς σου, καὶ σήμερον μετακινήσω σε μετ' ἡμῶν τοῦ πορευθῆναι; Καὶ ἐγὼ πορεύσομαι οὐ ἐὰν ἐγὼ πορευθῶ· ἐπιστρέφου καὶ ἐπίστρεψον τοὺς ἀδελφούς σου μετὰ σοῦ· καὶ Κύριος ποιήσει μετὰ σοῦ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν.

21. Καὶ ἀπεκρίθη Ἐθὶ τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε· Ζῇ ὁ Κύριος καὶ ζῇ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, ὅτι εἰς τὸν τό-

7. Et factum est a fine quadraginta annorum, et dixit Abessalom ad patrem suum : Ibo nunc, et reddam vota mea quæ vovi Domino in Chebron.

8. Quoniam votum vovit servus tuus cum ego habitarem in Gedsur in Syria, dicens : Si reducens reduxerit me Dominus in Jerusalem, et serviam Domino.

9. Et dixit ei rex : Vade in pace. Et surgens ivit in Chebron.

10. Et misit Abessalom exploratores in omnes tribus Israel, dicens : In audiendo vos vocem cornæ, et dicetis : Regnavit rex Abessalom in Chebron.

11. Et post Abessalom iverunt ducenti viri ex Jerusalem vocati : et euntes simplicitate sua, et non noverunt omne verbum.

12. Et misit Abessalom ad Achitophel Theconi consilium David de civitate ejus, de Gola, dum ille sacrificaret. Et facta est coitio fortis : et populus pergens et multus cum Abessalom.

13. Et advenit annuntians ad David, dicens : Factum est cor virorum Israel post Abessalom.

14. Et dixit David omnibus pueris suis qui secum qui in Jerusalem : Surgite et fugiamus, quoniam non est nobis salus a facie Abessalom. Festinate ad eundum, ut non festinet et apprehendat nos, et projiciat super nos malum, et percutiat civitatem in ore gladii.

15. Et dixerunt pueri regis ad regem : Juxta omnia quæcumque elegit dominus noster rex, ecce pueri tui.

16. Et egressus est rex et universa domus ejus pedibus suis : et dimisit rex decem mulieres de concubinis suis ad custodiendam domum.

17. Et egressus est rex et omnes pueri ejus pedibus, et steterunt in domo quæ longe.

18. Et omnes pueri ejus super manum ejus transibant, et universus Chelethi et universus Phelethi, et steterunt super oleam in deserto. Et omnis populus prætergredebatur juxta eum, et omnes qui circa eum, et omnes robusti, et omnes bellatores sexcenti viri. Et transierunt super manum ejus. Et universus Chelethi, et universus Phelethi, et omnes Gethæi sexcenti viri qui venerant pedibus suis e Geth, et euntes ad faciem regis.

19. Et dixit rex ad Ethî Gethæum : Ut quid vadis et tu nobiscum? Reverte, et habita cum rege, quoniam peregrinus es tu et quoniam transmigrasti tu de loco tuo.

20. Si heri advenisti, et hodie movebo te nobiscum? Et etiam mutabis rursus locum tuum. Heri exitus tuus, et hodie transmovebo te nobiscum ad eundum? Et ego ibo quocumque ivero : revertere et reduc fratres tuos tecum : et Dominus faciet tecum misericordiam et veritatem.

21. Et Ethî respondit regi, et dixit : Vivit Dominus et vivit dominus meus rex, quod in loco ubicumque fecit

πον ὁδὸν ἔαν ἡ δὲ κύριός μου, καὶ ἔαν εἰς θάνατον καὶ ἔαν εἰς ζωὴν, ὅτι ἐκεῖ ἐστὶ ὁ δούλος σου.

22. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐθὶ· Δεῦρο, καὶ διάβαινε μετ' ἐμοῦ. Καὶ παρῆλθεν Ἐθὶ ὁ Γεθαῖος καὶ ὁ βασιλεὺς, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ ὄχλος δὲ μετ' αὐτοῦ.

23. Καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἔκλαιε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύοντο ἐν τῷ χειμάρρῳ τῶν Κέδρων, καὶ ὁ βασιλεὺς διέβη τὸν χειμάρρουν Κέδρων. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς καὶ ὁ βασιλεὺς παρεπορεύοντο ἐπὶ πρόσωπον ὁδοῦ τὴν ἔρημον.

24. Καὶ ἰδοὺ καὶ γε Σαδὼκ καὶ πάντες οἱ Λευῖται μετ' αὐτοῦ, αἰρόντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου ἀπὸ Βαιθὰρ, καὶ ἔστησαν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ· καὶ ἀνέβη Ἀβιάθαρ ἕως ἐπαύσατο πᾶς ὁ λαὸς παρελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως.

25. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Σαδὼκ· Ἀποστρέφον τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν πόλιν· ἔαν εὕρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, καὶ ἐπιστρέψει με, καὶ δείξει μοι αὐτὴν καὶ τὴν εὐπρέπειαν αὐτῆς.

26. Καὶ ἔαν εἴπῃ οὕτως· Οὐκ ἠθέληκα ἐν σοὶ, ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι, ποιεῖτω μοι κατὰ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.

27. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Σαδὼκ τῷ ἱερεῖ· Ἰδετε, σὺ ἐπιστρέφεις εἰς τὴν πόλιν ἐν εἰρήνῃ, καὶ Ἀχιμάας ὁ υἱός σου, καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς Ἀβιάθαρ οἱ δύο υἱοὶ ὑμῶν μεθ' ὑμῶν.

28. Ἰδετε, ἐγὼ εἰμι στρατεύομαι ἐν Ἀραβῶθ τῆς ἐρήμου ἕως τοῦ ἔλθειν ῥῆμα παρ' ὑμῶν τοῦ ἀπαγγεῖλαι μοι.

29. Καὶ ἀπέστρεψε Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ.

30. Καὶ Δαυὶδ ἀνέβαινε ἐν τῇ ἀναβάσει τῶν ἑλαιῶν ἀναβαίνων καὶ κλαίων, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπικεκαλυμμένος, καὶ αὐτὸς ἐπορεύετο ἀνυπόδετος· καὶ πᾶς ὁ λαὸς δὲ μετ' αὐτοῦ ἐπεκάλυψεν ἀνὴρ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβαινον ἀναβαίνοντες καὶ κλαίοντες.

31. Καὶ ἀνηγγέλει Δαυὶδ, λέγοντες· Καὶ Ἀχitóφελ ἐν τοῖς συστρεφομένοις μετὰ Ἀβεσσαλώμ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Διασκέδασον δὴ τὴν βουλὴν Ἀχitóφελ, Κύριε ὁ Θεός μου.

32. Καὶ ἦν Δαυὶδ ἐρχόμενος ἕως τοῦ Ῥῶς, οὗ προσεκύνησεν ἐκεῖ τῷ Θεῷ· καὶ ἰδοὺ εἰς ἀπαντὴν αὐτῷ Χουσί ὁ ἀρχιεπαῖρος Δαυὶδ διεβρῆχεν τὸν χιτῶνα αὐτοῦ, καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ.

33. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ· Ἐὰν μὲν διαβῇς μετ' ἐμοῦ, καὶ ἔσῃ ἐπ' ἐμέ εἰς βάσταγμα,

34. Καὶ ἔαν ἐπιστρέψῃς ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ἐρεῖς τῷ Ἀβεσσαλώμ· Διεληλύθασιν οἱ ἀδελφοί σου, καὶ ὁ βασιλεὺς κατόπισθέ μου διελήλυθεν ὁ πατήρ σου· καὶ νῦν παῖς σου εἰμὶ, βασιλεῦ, ἕασόν με ζῆσαι παῖς τοῦ πατρὸς σου ἡμῖν τότε καὶ ἀρτίως, καὶ νῦν ἐγὼ δούλος σός· καὶ διασκεδάσεις μοι τὴν βουλὴν Ἀχitóφελ.

35. Καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ μετὰ σοῦ Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ οἱ ἱερεῖς· καὶ ἔσται πᾶν ῥῆμα ὃ ἔαν ἀκούσης ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπαγγελεῖς τῷ Σαδὼκ καὶ τῷ Ἀβιάθαρ τοῖς ἱερεῦσιν.

36. Ἰδοὺ ἐκεῖ μετ' αὐτῶν δύο υἱοὶ αὐτῶν, Ἀχιμάας υἱὸς τῷ Σαδὼκ, καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς τῷ Ἀβιάθαρ· καὶ ἀποστελεῖτε ἐν χειρὶ αὐτῶν πρὸς με πᾶν ῥῆμα ὃ ἔαν ἀκούσῃτε.

dominus meus, et si ad mortem et si ad vitam, quia ibi erit servus tuus.

22. Et dixit rex ad Ethī : Veni, et transcede mecum. Et transivit Ethī Gethæus et rex, et omnes pueri ejus et omnis turba quo cum eo.

23. Et universa terra plorabat voce magna, et universus populus præteribant in torrente Cedron, et rex transcendit torrentem Cedron. Et universus populus et rex præteribant ad faciem viæ quæ desertum.

24. Et ecce etiam Sadoc et omnes Levitæ cum eo, levantes arcam testamenti Domini de Bethar, et statuerunt arcam Dei : et ascendit Abiathar quoadusque cessavit universus populus transire de civitate.

25. Et dixit rex ad Sadoc : Reduc arcam Dei in civitatem : si invenero gratiam in oculis Domini, et reducet me, et ostendet mihi eam et decorem ejus.

26. Et si dixerit sic : Non volui in te, ecce ego sum, faciat mihi juxta id quod bonum in oculis suis.

27. Et dixit rex ad Sadoc sacerdotem : Videte, tu revertis in civitatem in pace, et Achimaas filius tuus, et Jonathan filius Abiathar duo filii vestri vobiscum.

28. Videte, ego quidem castra facio in Araboth deserti quoadusque veniat verbum a vobis ad annuntiandum mihi.

29. Et reduxit Sadoc et Abiathar arcam Dei in Jerusalem, et sedit ibi.

30. Et David ascendit in ascensione olivarum ascendens et plorans, et caput adoperatus, et ipse ibat discalceatus : et universus populus qui cum eo adoperuit vir caput suum. Et ascenderunt ascendentes et plorantes.

31. Et annuntiatur est David, dicentes : Et Achitophel in iis qui conglobantur cum Abessalom. Et dixit David : Dissipa nunc consilium Achitophel, Domine Deus mi.

32. Et fuit David pergens usque Rhos, ubi adoravit illic Deum : et ecce in obviam ei Chusi princeps amicus David discissus tunicam suam, et terra super caput ejus.

33. Et dixit ei David : Siquidem transcenderis mecum, et eris super me in onus.

34. Et si revertaris in civitatem, et dices ad Abessalom : Transierunt fratres tui, et rex de post me transiit pater tuus : et nunc puer tuus sum, o rex, permitte me vivere : puer patris tui eram tunc et nuper, et nunc ego servus tuus : et dissipabis mihi consilium Achitophel.

35. Et ecce ibi tecum Sadoc et Abiathar sacerdotes : et erit omne verbum quodcumque audieris e domo regis, et annuntiabis Sadoc et Abiathar sacerdotibus.

36. Ecce ibi cum eis duo filii eorum, Achimaas filius Sadoc, et Jonathan filius Abiathar : et mittetis in manu eorum ad me omne verbum quodcumque audieritis.

37. Καὶ εἰσῆλθε Χουσί ὁ ἑταῖρος Δαυὶδ εἰς τὴν πόλιν, καὶ Ἀβεσσαλώμ ἄρτι εἰσπορεύετο εἰς Ἱερουσαλήμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ Δαυὶδ παρῆλθε βραχύ τι ἀπὸ τῆς Ῥῶς, καὶ ἰδοὺ Σιβά τὸ παιδάριον Μεμφιβοσθέ εἰς ἀπάντην αὐτοῦ· καὶ ζεύγος ὄνων ἐπισεσπαγμένων, καὶ ἐπ' αὐτοῖς διακόσιοι ἄρτοι, καὶ ἑκατὸν σταφίδες, καὶ ἑκατὸν φοίνικες, καὶ νέβελ οἴνου.

2. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σιβά· Τί ταῦτά σοι; Καὶ εἶπε Σιβά· Τὰ ὑποκύγια τῇ οἰκίᾳ τοῦ βασιλέως τοῦ ἐπικαθῆσθαι, καὶ οἱ ἄρτοι καὶ οἱ φοίνικες εἰς βρῶσιν τοῖς παιδαρίοις, καὶ ὁ οἶνος πιεῖν τοῖς ἐκλελυμένοις ἐν τῇ ἐρήμῳ.

3. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Καὶ ποῦ ὁ υἱὸς τοῦ κυρίου σου; Καὶ εἶπε Σιβά πρὸς τὸν βασιλέα· Ἴδού κάθηται ἐν Ἱερουσαλήμ, ὅτι εἶπε· Σήμερον ἐπιστρέψουσίν μοι οἶκος Ἰσραὴλ τὴν βασιλείαν τοῦ πατρὸς μου.

4. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Σιβᾷ· Ἴδού σοι πάντα ὅσα ἐστὶ Μεμφιβοσθέ. Καὶ εἶπε Σιβά προσκυνήσας· Ἐύρωμι χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, κύριέ μου βασιλεῦ.

5. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἕως Βαουρίμ· καὶ ἰδοὺ ἐκεῖθεν ἀνὴρ ἐξεπορεύετο ἐκ συγγενείας οἴκου Σαούλ, καὶ ὄνομα αὐτοῦ Σεμεὶ υἱὸς Γηρά. Εἰσῆλθε ἐκπορευόμενος καὶ καταρώμενος,

6. καὶ λιθάζων ἐν λίθοις τὸν Δαυὶδ, καὶ πάντας τοὺς παῖδας τοῦ βασιλέως Δαυὶδ· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἦν, καὶ πάντες οἱ δυνατοὶ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων τοῦ βασιλέως.

7. Καὶ οὕτως ἔλεγε Σεμεὶ ἐν τῷ καταρᾶσθαι αὐτόν· Ἐξέλθε, ἐξέλθε, ἀνὴρ αἱμάτων καὶ ἀνὴρ ὁ παράνομος.

8. Ἐπέστρεψεν ἐπὶ σέ Κύριος πάντα τὰ αἵματα τοῦ οἴκου Σαούλ, ὅτι ἐδοκίμεισας αὐτ' αὐτοῦ· καὶ ἔδωκε Κύριος τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ Ἀβεσσαλώμ τοῦ υἱοῦ σου· καὶ ἰδοὺ σὺ ἐν τῇ κακίᾳ σου, ὅτι ἀνὴρ αἱμάτων σὺ.

9. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαὰ υἱὸς Σαρουίας πρὸς τὸν βασιλέα· Ἰνατί καταρᾶται ὁ κύων ὁ τεθνηκώς οὗτος τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα; Διαβήσονται δὴ καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

10. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν, υἱοὶ Σαρουίας; Καὶ ἀφετε αὐτόν, καὶ οὕτως καταράσθω, ὅτι Κύριος εἶπεν αὐτῷ καταρᾶσθαι τὸν Δαυίδ. Καὶ τίς ἐρεῖ, ὡς τί ἐποίησας οὕτως;

11. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβεσσαὰ καὶ πρὸς πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ· Ἴδού ὁ υἱὸς μου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῆς κοιλίας μου ζητεῖ τὴν ψυχὴν μου, καὶ προσέτι νῦν ὁ υἱὸς τοῦ Ἰεμινί· ἀφετε αὐτόν καταρᾶσθαι, ὅτι εἶπεν αὐτῷ Κύριος.

12. Εἰ πως ἴδοι Κύριος ἐν τῇ ταπεινώσει μου, καὶ ἐπιστρέψει μοι ἀγαθὰ ἀντὶ τῆς κατάρας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

13. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ Σεμεὶ ἐπορεύετο ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους ἐχόμενα αὐτοῦ πορευόμενος καὶ καταρώμενος καὶ λιθάζων ἐν λίθοις ἐκ πλαγίων αὐτοῦ καὶ τῷ χοί πάσων.

14. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ ἐκλελυμένοι, καὶ ἀνέψυξαν ἐκεῖ.

15. Καὶ Ἀβεσσαλώμ καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰσῆλθον εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ Ἀχitóφελ μετ' αὐτοῦ.

37. Et intravit Chusi amicus David in civitatem, et Abessalom jam ingrediebatur in Jerusalem.

CAPUT XVI.

1. Et David transiit breve quid a Rhos, et ecce Siba puer Memphibosthe in occursum ejus : et par asinorum constratorum, et super eos ducenti panes, et centum botri passi, et centum palmæ, et nebel vini.

2. Et dixit rex ad Siba : Quid hæc tibi? Et dixit Siba : Subjugalia domui regis ad insidendum, et panes et palmæ in escam pueris, et vinum ad bibendum iis qui lassati sunt in deserto.

3. Et dixit rex : Et ubi filius domini tui? Et dixit Siba ad regem : Ecce sedet in Jerusalem, quoniam dixit : Hodie redire facient ad me domus Israel regnum patris mei.

4. Et dixit rex ad Siba : Ecce tibi omnia quæcumque sunt Memphibosthe. Et dixit Siba adorans : Inveniam gratiam in oculis tuis, domine mi rex.

5. Et venit rex David usque Baurim : et ecce inde vir egrediebatur de cognatione domus Saul, et nomen ei Semei filius Gera. Egrediebatur egrediens et maledicens,

6. et lapidans in lapidibus David, et omnes pueros regis David. Et omnis populus erat, et omnes potentes a dextris et sinistris regis.

7. Et sic dicebat Semei in maledicendo eum : Egredere, egredere, vir sanguinum et vir qui iniquus.

8. Redire fecit super te Dominus omnes sanguines domus Saul, quoniam regnasti pro eo : et dedit Dominus regnum in manu Abessalom filii tui : et ecce tu in malo tuo, quoniam vir sanguinum tu.

9. Et dixit Abessa filius Sarviae ad regem : Ut quid maledicit canis mortuus hic dominum meum regem? Transcendam nunc et auferam caput ejus.

10. Et dixit rex : Quid mihi et vobis, filii Sarviae? Et permittite eum, et sic maledicat, quoniam Dominus dixit ei maledicere David. Et quis dicet, ut quid fecisti sic?

11. Et dixit David ad Abessa et ad omnes pueros suos : Ecce filius meus qui egressus est e ventre meo quærit animam meam, et multo magis nunc filius Jemini : permittite eum maledicere, quoniam dixit ei Dominus.

12. Si forte inspiciat Dominus in humiliationem meam, et redire faciet mihi bona pro maledictione illius in die hac.

13. Et ivit David et omnes viri ejus in via, et Semei ibat a latere montis juxta eum vadens et maledicens et lapidans in lapidibus ex obliquo ejus et pulvere aspergens.

14. Et venit rex et omnis populus cum eo lassati, et respirarunt ibi.

15. Et Abessalom et omnis vir Israel intrarunt in Jerusalem, et Achitophel cum eo.

16. Καὶ ἐγενήθη ἡνίκα ἦλθε Χουσί ὁ ἀρχισταῖρος Δαυὶδ πρὸς Ἀβεσσαλώμ, καὶ εἶπε Χουσί πρὸς Ἀβεσσαλώμ· Ζήτω ὁ βασιλεὺς.

17. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμ πρὸς Χουσί· Τοῦτο τὸ ἐλεός σου μετὰ τοῦ ἐταίρου σου; Ἰνατί οὐκ ἀπῆλθες μετὰ τοῦ ἐταίρου σου;

18. Καὶ εἶπε Χουσί πρὸς Ἀβεσσαλώμ· Οὐχί, ἀλλὰ κατόπισθεν οὗ ἐξελέξατο Κύριος καὶ ὁ λαὸς οὗτος καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ, αὐτῷ ἔσομαι, καὶ μετὰ αὐτοῦ καθήσομαι.

19. Καὶ τὸ δεύτερον τίνι ἐγὼ δουλεύσω, οὐχὶ ἐνώπιον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ; Καθάπερ ἐδούλευσα ἐνώπιον τοῦ πατρὸς σου, οὕτως ἔσομαι ἐνώπιόν σου.

20. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμ πρὸς Ἀχιτόφελ· Φέρετε ἱαυτοῖς βουλήν τί ποιήσωμεν;

21. Καὶ εἶπεν Ἀχιτόφελ πρὸς Ἀβεσσαλώμ· Εἰσελθε πρὸς τὰς παλλακὰς τοῦ πατρὸς σου ἃς κατέλιπε φυλάσσειν τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκούσεται πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι κατήσχυνας τὸν πατέρα σου, καὶ ἐνισχύσουσιν αἱ χεῖρες πάντων τῶν μετὰ σοῦ.

22. Καὶ ἐπηῖεν τὴν σκηνὴν τῷ Ἀβεσσαλώμ ἐπὶ τὸ δῶμα, καὶ εἰσῆλθεν Ἀβεσσαλώμ πρὸς τὰς παλλακὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κατ' ὀφθαλμούς παντός Ἰσραὴλ.

23. Καὶ ἡ βουλή Ἀχιτόφελ ἦν ἐβουλεύσατο ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρώταις, ὃν τρόπον ἐπερωτήσῃ τις ἐν λόγῳ τοῦ Θεοῦ· οὕτως πᾶσα ἡ βουλή τοῦ Ἀχιτόφελ καὶ γε τῷ Δαυίδ, καὶ γε τῷ Ἀβεσσαλώμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ εἶπεν Ἀχιτόφελ πρὸς Ἀβεσσαλώμ· Ἐπιλέξω δὴ ἑμυτῷ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ ἀναστήσομαι καὶ καταδιώξω ὀπίσω Δαυὶδ τὴν νύκτα,

2. καὶ ἐπελεύσομαι ἐπ' αὐτόν· καὶ αὐτὸς κοπιῶν καὶ ἐκλελυμένος χεροῖ, καὶ ἐκστήσω αὐτὸν καὶ φεύξεται πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ, καὶ πατάξω τὸν βασιλεῖα μονώτατον.

3. Καὶ ἐπιστρέψω πάντα τὸν λαὸν πρὸς σέ, ὃν τρόπον ἐπιστρέφει ἡ νύμφη πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς· πλὴν ψυχὴν ἀνδρός ἑνὸς σὺ ζητεῖς, καὶ παντὶ τῷ λαῷ ἔσται εἰρήνη.

4. Καὶ εὐθύς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς Ἀβεσσαλώμ καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ.

5. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμ· Καλέσατε δὴ καὶ γε τὸν Χουσί τὸν Ἀραχί, καὶ ἀκούσωμεν τί ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ καὶ γε αὐτοῦ.

6. Καὶ εἰσῆλθε Χουσί πρὸς Ἀβεσσαλώμ, καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμ πρὸς αὐτόν, λέγων· Κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐλάλησεν Ἀχιτόφελ· ποιήσωμεν κατὰ τὸν λόγον αὐτοῦ; Εἰ δέ μή, σὺ ἀλήσων.

7. Καὶ εἶπε Χουσί πρὸς Ἀβεσσαλώμ· Οὐκ ἀγαθὴ αὕτη ἡ βουλή ἦν ἐβουλεύσατο Ἀχιτόφελ τὸ ἅπαξ τοῦτο.

8. Καὶ εἶπε Χουσί· Σὺ οἶδας τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς ἀνδρας αὐτοῦ, ὅτι δυνατοὶ εἰσι σφόδρα καὶ κατὰ-πικροὶ τῇ ψυχῇ αὐτῶν· ὥς ἄρκος ἠτεκνωμένη ἐν ἀγρῷ, καὶ ὥς ὁ τραχεῖα ἐν τῷ πεδίῳ. Καὶ ὁ πατήρ σου ἀνὴρ πολεμιστῆς, καὶ οὐ μὴ καταλύσῃ τὸν λαόν.

9. Ἰδοὺ γὰρ αὐτὸς νῦν κέκρυπται ἐν ἑνὶ τῶν βουνῶν ἢ ἐν ἑνὶ τῶν τόπων· καὶ ἔσται ἐν τῷ ἐπιπείσειν αὐτοῖς ἐν ἀρχῇ, καὶ ἀκούσῃ ἀκούων καὶ εἰπῇ· Ἐγενήθη θραῦσις ἐν τῷ λαῷ τῷ ὀπίσω Ἀβεσσαλώμ.

16. Et factum est quando venit Chusi princeps amicus David ad Abessalom, et dixit Chusi ad Abessalom : Vivat rex.

17. Et dixit Abessalom ad Chusi : Hæc est misericordia tua cum amico tuo? Ut quid non abiisti cum amico tuo?

18. Et dixit Chusi ad Abessalom : Nequaquam, sed post eum quem elegit Dominus et populus hic et omnis vir Israel, ei ero, et cum eo sedebo.

19. Et secundo cui ego serviam, nonne coram filio ejus? Sicut servivi coram patre tuo, sic ero coram te.

20. Et dixit Abessalom ad Achitophel : Ferte vobis consilium quid facturi simus.

21. Et dixit Achitophel ad Abessalom : Intra ad concubinas patris tui quas reliquit custodire domum ejus, et audiet omnis Israel quia confudisti patrem tuum, et invalescent manus omnium qui tecum.

22. Et fixerunt tabernaculum ipsi Abessalom super solarium, et intravit Abessalom ad concubinas patris sui ante oculos universi Israel.

23. Et erat consilium Achitophel quod consulendo dabat in diebus primis, quemadmodum interroget quis in verbo Dei : sic omne consilium ipsius Achitophel etiam ipsi David, etiam ipsi Abessalom.

CAPUT XVII.

1. Et dixit Achitophel ad Abessalom : Eligam nunc mihi duodecim millia virorum, et surgam et persequar post David nocte,

2. et superveniam super eum : et ipse laborans et resolutus manibus, et pavefaciam eum et fugiet omnis populus qui cum eo, et percutiam regem prorsus solum.

3. Et reverti faciam omnem populum ad te, quemadmodum redit sponsa ad virum suum : tantummodo animam viri unius tu quaeris, et universo populo erit pax.

4. Et rectum fuit verbum in oculis Abessalom et in oculis omnium seniorum Israel.

5. Et dixit Abessalom : Vocate nunc etiam Chusi Arachi, et audiamus quid in ore ejus etiam ipsius.

6. Et intravit Chusi ad Abessalom, et dixit Abessalom ad eum, dicens : Juxta verbum hoc locutus est Achitophel : faciemus juxta verbum ejus? Si autem non, tu loquere.

7. Et dixit Chusi ad Abessalom : Non bonum hoc consilium quod consulendo dedit Achitophel vice hac.

8. Et dixit Chusi : Tu nosti patrem tuum et viros ejus, quia potentes sunt valde et amari animo suo : tamquam ursus orbatu filiis in agro, et tamquam sus aspera in campo. Et pater tuus vir bellator, et non dissolvat populum.

9. Ecce enim ipse nunc absconditus est in uno collium vel in uno locorum : et erit in incidendo eis in principio, et audiet audiens et dicet : Facta est percussio in populo qui post Abessalom.

10. Καί γε αὐτὸς υἱὸς δυνάμεως, οὗ ἡ καρδία καθὼς ἡ καρδία τοῦ λέοντος, τηκομένη ταχέσεται, ὅτι οἶδεν πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι δυνατὸς ὁ πατήρ σου, καὶ υἱοὶ δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ.

11. Ὅτι οὕτως συμβουλευόμενος ἐγὼ συνεβούλευσα, καὶ συναγόμενος συναχθήσεται ἐπὶ σέ πᾶς Ἰσραὴλ ἀπὸ Δάν καὶ ἕως Βηρσαβέ, ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος· καὶ τὸ πρόσωπόν σου πορευόμενον ἐν μέσῳ αὐτῶν.

12. Καὶ ἤξομεν πρὸς αὐτὸν εἰς ἓνα τῶν τόπων οὗ ἐὰν εὗρωμεν αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ παρεμβαλοῦμεν ἐπ' αὐτόν, ὡς πίπτει ὀρόσος ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ οὐχ ὑπολειψόμεθα ἐν αὐτῷ καὶ τοῖς ἀνδράσιν αὐτοῦ τοῖς μετ' αὐτοῦ καὶ γε ἓνα.

13. Καὶ ἐὰν εἰς τὴν πόλιν συναχθῇ, καὶ λήψεται πᾶς Ἰσραὴλ πρὸς τὴν πόλιν ἐκείνην σχοινία, καὶ συροῦμεν αὐτὴν ἕως εἰς τὸν χειμάρρουν, ὅπως μὴ καταλειφθῇ ἐκεῖ μηδὲ λίθος.

14. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλώμ καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ· Ἀγαθὴ ἡ βουλή Χουσί τοῦ Ἀραχὶ ὑπὲρ τὴν βουλὴν Ἀχισόφελ. Καὶ Κύριος ἐνετείλατο διασκεδάσαι τὴν βουλὴν τοῦ Ἀχισόφελ τὴν ἀγαθὴν, ὅπως ἂν ἐπαγάγῃ Κύριος ἐπὶ Ἀβεσσαλὼμ τὰ κακὰ πάντα.

15. Καὶ εἶπε Χουσί ὁ τοῦ Ἀραχὶ πρὸς Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ τοὺς ἱερεῖς· Οὕτως καὶ οὕτως συνεβούλευσεν Ἀχισόφελ τῷ Ἀβεσσαλῶμ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις Ἰσραὴλ· καὶ οὕτως καὶ οὕτως συνεβούλευσα ἐγὼ.

16. Καὶ νῦν ἀποστείλατε ταχὺ καὶ ἀναγγεῖλατε τῷ Δαυὶδ, λέγοντες· Μὴ αὐλισθῆς τὴν νύκτα ἐν Ἀραβὼθ τῆς ἐρήμου, καὶ γε διαβαίνων σπεῦσον, μὴ ποτε καταπέσῃ τὸν βασιλεῖα καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ.

17. Καὶ Ἰωνάθαν καὶ Ἀχιμάας εἰστήκεισαν ἐν τῇ πηγῇ Ῥωγῇ, καὶ ἐπορεύθη ἡ παιδίσκη, καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ πορεύονται καὶ ἀναγγέλλουσι τῷ βασιλεῖ Δαυὶδ ὅτι οὐκ ἤδυναντο βοηθῆναι τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν.

18. Καὶ εἶδεν αὐτοὺς παιδάριον, καὶ ἀνήγγειλε τῷ Ἀβεσσαλῶμ· καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ταχέως, καὶ εἰς-ῆλθαν εἰς οἰκίαν ἀνδρὸς ἐν Βαουρίμ. Καὶ αὐτῷ λάκκος ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ κατέβησαν ἐκεῖ.

19. Καὶ ἔλαθεν ἡ γυνή, καὶ διεπέτασε τὸ ἐπικάλυμμα ἐπὶ πρόσωπον τοῦ λάκκου καὶ ἔψυξεν ἐπ' αὐτῷ ἀραψὼθ, καὶ οὐκ ἐγνώσθη ῥῆμα.

20. Καὶ ἦλθον οἱ παῖδες Ἀβεσσαλῶμ πρὸς τὴν γυναῖκα εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ εἶπαν· Ποῦ Ἀχιμάας καὶ Ἰωνάθαν; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ γυνή· Παρῆλθαν μικρὸν τοῦ ὕδατος· καὶ ἐζήτησαν, καὶ οὐκ εὗραν, καὶ ἀνέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ.

21. Ἐγένετο δὲ, μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτοὺς, καὶ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ λάκκου, καὶ ἐπορεύθησαν· καὶ ἀπήγγειλεν τῷ βασιλεῖ Δαυὶδ, καὶ εἶπαν πρὸς Δαυὶδ· Ἀνάστητε καὶ διάβητε ταχέως τὸ ὕδωρ, ὅτι οὕτως ἐβουλεύσατο περὶ ὑμῶν Ἀχισόφελ.

22. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ, καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην ἕως τοῦ φωτός τοῦ πρωῒ, ἕως ἐνὸς οὐκ ἔλαθεν ὅς οὐ διήλθε τὸν Ἰορδάνην.

23. Καὶ Ἀχισόφελ εἶδεν ὅτι οὐκ ἐγενήθη ἡ βουλή αὐτοῦ, καὶ ἐπέσχετο τὴν δον αὐτοῦ καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ· καὶ

10. Et etiam ipse filius virtutis, cuius cor sicut cor leonis, liquescens liquescet, quoniam novit omnis Israel quia potens pater tuus, et filii virtutis qui cum eo.

11. Quoniam sic consulens ego consului, et congregatus congregabitur ad te universus Israel a Dan et usque Bersabee, tamquam arena quæ super mare in multitudinem: et facies tua pergens in medio eorum.

12. Et veniemus ad eum in unum locorum ubicumque invenerimus eum illic, et castrametabimur super eum, sicut cadit ros super terram, et non relinquentis in eo et viris ejus qui cum eo etiam unum.

13. Et si in civitatem se collegerit, et sumet omnis Israel erga civitatem illam funes, et pertrahemus eam usque in torrentem, ut non relinquantur ibi neque lapides.

14. Et dixit Abessalom et omnis vir Israel: Bonum consilium Chusi Arachi super consilium Achitophel. Et Dominus mandavit dissipare consilium Achitophel bonum, ut induceret Dominus super Abessalom mala omnia.

15. Et dixit Chusi qui Arachi ad Sadoc et Abiathar sacerdotes: Sic et sic consilium dedit Achitophel ipsi Abessalom et senioribus Israel: et sic et sic consilium dedi ego.

16. Et nunc mittite cito et annuntiate David, dicentes: Ne maneat nocte in Araboth deserti, etiam transiens festinus, ne forte absorbeat regem et omnem populum qui cum eo.

17. Et Jonathan et Achimaas steterant in fonte Roga, et ivit ancilla, et nuntiavit eis: et ipsi vadunt et annuntiant regi David quia non poterant videri ingredi in civitatem.

18. Et vidit eos puer, et annuntiavit Abessalom: et iverunt ambo velociter, et intrarunt in domum viri in Baurim. Et ei cisterna in atrio, et descenderunt illuc.

19. Et sumpsit mulier, et expandit velum super faciem cisternæ et siccavit super illum arapoth, et non est agnatum verbum.

20. Et venerunt pueri Abessalom ad mulierem in domum, et dixerunt: Ubi Achimaas et Jonathan? Et dixit eis mulier: Præterierunt pusillum aquæ: et quæsierunt, et non invenerunt, et reverterunt in Jerusalem.

21. Factum est autem, postquam ipsi abierunt, et ascenderunt e cisterna, et iverunt: et annuntiaverunt regi David, et dixerunt ad David: Surgite et transite velociter aquam, quoniam sic consilium dedit de vobis Achitophel.

22. Et surrexit David et omnis populus qui cum eo, et transierunt Jordanem usque ad lucem matutinam, usque ad unum non latuit qui non transierit Jordanem.

23. Et Achitophel vidit quia non est factum consilium suum, et intravit asinum suum et surrexit et abiit in domum suam in civitatem suam: et mandavit domui suæ, et

ἐνετείλατο τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἀπήγγατο καὶ ἀπέθανε, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

24. Καὶ Δαυὶδ διήλθεν εἰς Μαναιμ, καὶ Ἀβεσσαλὼμ διέβη τὸν Ἰορδάνην αὐτὸς καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ.

25. Καὶ τὸν Ἀμεσσαὶ κατέστησεν Ἀβεσσαλὼμ ἀντὶ Ἰωάβ ἐπὶ τῆς δυνάμεως. Καὶ Ἀμεσσαὶ υἱὸς ἀνδρὸς, καὶ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεθέρ ὁ Ἰεζραηλίτης· οὗτος εἰσῆλθε πρὸς Ἀβιγαίαν θυγατέρα Νάας, ἀδελφὴν Σαρουῖας μητρὸς Ἰωάβ.

26. Καὶ παρενέβαλεν πᾶς Ἰσραὴλ καὶ Ἀβεσσαλὼμ εἰς τὴν γῆν Γαλαάδ.

27. Καὶ ἐγένετο, ἥνικα ἦλθε Δαυὶδ εἰς Μαναιμ, καὶ Ουεσβὶ υἱὸς Νάας ἐκ Ῥαββάθ υἱῶν Ἀμμών, καὶ Μαχίρ υἱὸς Ἀμιήλ ἐκ Λωδαβάρ, καὶ Βερζελλὶ ὁ Γαλααδίτης ἐκ Ῥωγελλίμ.

28. ἤνεγκαν δέκα κοίτας, ἀμφιτάπους, καὶ λέβητας δέκα, καὶ σκεύη κεράμου, καὶ πυροὺς καὶ κριθὰς, καὶ ἄλευρον καὶ ἄλφιτον, καὶ κύσμον, καὶ φακόν,

29. καὶ μέλι, καὶ βούτυρον, καὶ πρόβατα, καὶ σαρῶθ βοῶν· καὶ προσήνεγκαν τῷ Δαυὶδ καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ φαγεῖν· ὅτι εἶπεν· Ὁ λαὸς πεινῶν καὶ ἐκλελυμένος καὶ διψῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Καὶ ἐπεσκέψατο Δαυὶδ τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ, καὶ κατέστησεν ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους.

2. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ τὸν λαὸν τὸ τρίτον ἐν χειρὶ Ἰωάβ, καὶ τὸ τρίτον ἐν χειρὶ Ἀβεσσαὶ υἱοῦ Σαρουῖας ἀδελφοῦ Ἰωάβ, καὶ τὸ τρίτον ἐν χειρὶ Ἐθὶ τοῦ Γεθαίου· καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν λαόν· Ἐξέλθω ἐξελύσσομαι καὶ γὰρ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν.

3. Καὶ εἶπον· Οὐκ ἐξελεύσῃ, ὅτι ἐὰν φυγῇ φύγωμεν, οὐ θήσουσιν ἐφ' ἡμᾶς καρδίαν· καὶ ἐὰν ἀποθάνωμεν τὸ ἥμισυ ἡμῶν, οὐ θήσουσιν ἐφ' ἡμᾶς καρδίαν, ὅτι σὺ ὡς ἡμεῖς δέκα χιλιάδας. Καὶ νῦν ἀγαθὸν ὅτι ἐστὶ ἡμῖν ἐν τῇ πόλει βοήθεια τοῦ βοηθεῖν.

4. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς· Ὁ ἐὰν ἀρήσῃ ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, ποιήσω. Καὶ ἐστὶ ὁ βασιλεὺς ἀνὰ χεῖρα τῆς πύλης, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐξεπορεύετο εἰς ἑκατοντάδας καὶ εἰς χιλιάδας.

5. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰωάβ καὶ τῷ Ἀβεσσαὶ καὶ τῷ Ἐθὶ, λέγων· Φείσασθέ μοι τοῦ παιδάριου τοῦ Ἀβεσσαλὼμ. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤκουσεν ἐντελλομένου τοῦ βασιλέως πᾶσι τοῖς ἀρχοῦσιν ὑπὲρ Ἀβεσσαλὼμ.

6. Καὶ ἐξῆλθε πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὸν δρυμὸν ἔξεναντίας Ἰσραὴλ, καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐν τῷ δρυμῷ Ἐρραΐμ.

7. Καὶ ἔπαισεν ἐκεῖ ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ἐνώπιον τῶν παίδων Δαυὶδ, καὶ ἐγένετο ἡ θραῦσις μεγάλη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν.

8. Καὶ ἐγένετο ἐκεῖ ὁ πόλεμος διεσπαρμένος ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· καὶ ἐπλεόνασεν ὁ δρυμὸς τοῦ καταπαγεῖν ἐκ τοῦ λαοῦ ὑπὲρ οὓς κατέφαγεν ἐν τῷ λαῷ ἡ μάχαιρα τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

9. Καὶ συνήνησεν Ἀβεσσαλὼμ ἐνώπιον τῶν παίδων Δαυὶδ, καὶ Ἀβεσσαλὼμ ἦν ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ τοῦ

suffocavit se et mortuus est, et sepultus est in sepulchro patris sui.

24. Et David transiit in Manaim : et Abessalom transiit Jordanem ipse et omnis vir Israel cum eo.

25. Et ipsum Amessai constituit Abessalom pro Joab super virtutem. Et Amessai filius viri, et nomen ejus Jether Jezraelites : hic intravit ad Abigeam filiam Naas, sororem Sarviae matris Joab.

26. Et castrametatus est omnis Israel et Abessalom in terra Galaad.

27. Et factum est, quando venit David in Manaim, et Vesbi filius Naas de Rhabbath filiorum Ammon, et Machir filius Amiel de Lodabar, et Berzelli Galaadites de Rhogellim

28. attulerunt decem cubilia, tapetia, et lebetes decem, et vasa figuli, et frumenta et hordea, et farinam et polentam, et fabam, et lentem,

29. et mel, et butyrum, et oves, et saphoth boum : et attulerunt David et populo qui cum eo ad comedendum : quoniam dixit : Populus esuriens et lassatus et sitiens in deserto.

CAPUT XVIII.

1. Et recognovit David populum qui cum eo, et super eos constituit chiliarchos et centuriones.

2. Et misit David populum tertiam partem in manu Joab, et tertiam in manu Abessa filii Sarviae fratris Joab, et tertiam in manu Ethii Gethaei : et dixit David ad populum : Exiens exhibeo etiam ego vobiscum.

3. Et dixerunt : Non exhibis, quoniam si fuga fugerimus, non ponent super nos cor : et si mortui fuerimus dimidium nostri, non ponent super nos cor, quia tu sicut nos decem millia. Et nunc bonum quod sis nobis in civitate auxilium ad auxiliandum.

4. Et dixit ad eos rex : Quodcumque placuerit in oculis vestris, faciam. Et stetit rex ad manum portae, et omnis populus egrediebatur in centuriis et in millibus.

5. Et mandavit rex ipsi Joab et Abessa et Ethii, dicens : Parcite mihi puero Abessalom. Et universus populus audivit mandantem regem omnibus principibus pro Abessalom.

6. Et exiit universus populus in sylvam ex adverso Israel, et factum est praelium in sylva Ephraim.

7. Et cecidit ibi populus Israel coram pueris David, et facta est plaga magna in die illa, viginti millia virorum.

8. Et factum est ibi praelium dispersum super faciem universae terrae : et multiplicavit sylvam devorare e populo super eos quos devoraverat in populo gladius die illa.

9. Et occurrit Abessalom coram pueris David, et Abessalom inscenderat super mulam suam, et intravit mula subter

ἡμίονος αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν ὁ ἡμίονος ὑπὸ τὸ δάσος τῆς δρυὸς τῆς μεγάλης, καὶ περιεπλάκη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐν τῇ δρυϊ, καὶ ἐκρεμάσθη ἀναμέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναμέσον τῆς γῆς, καὶ ὁ ἡμίονος ὑποκάτω αὐτοῦ παρῆλθε.

10. Καὶ εἶδεν ἀνὴρ εἰς καὶ ἀνήγγειλε τῷ Ἰωάβ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐώρακα τὸν Ἀβεσσαλώμ κρεμáμενον ἐν τῇ δρυϊ.

11. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀναγγέλλοντι αὐτῷ· Καὶ ἰδοὺ ἐώρακας, τί ἐστὶ οὐκ ἐπάταξας αὐτὸν ἐκεῖ εἰς τὴν γῆν; Καὶ ἐγὼ ἂν δεδώκειν σοι δέκα ἀργυρίου καὶ παραζώνην μίαν.

12. Εἶπε δὲ ὁ ἀνὴρ πρὸς Ἰωάβ· Καὶ ἐγὼ εἰμι ἴσστημι ἐπὶ τὰς χειράς μου χιλιούς σίκλους ἀργυρίου, οὐ μὴ ἐπιβάλω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, ἐπὶ ἐν τοῖς ὧσιν ἡμῶν ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς σοι καὶ τῷ Ἀβεσσά καὶ τῷ Ἐθί, λέγων· Φυλάξατέ μοι τὸ παιδάριον τὸν Ἀβεσσαλώμ,

13. μὴ ποιῆσαι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἄδικον. Καὶ πᾶς ὁ λόγος οὗ λήσεται ἀπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ σὺ στήσῃ ἐξεναντίας.

14. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Τοῦτο ἐγὼ ἄρξομαι, οὐχ οὕτως μενῶ ἐνώπιόν σου. Καὶ ἔλαβεν Ἰωάβ τρία βέλη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐνέπηξεν αὐτὰ ἐν τῇ καρδίᾳ Ἀβεσσαλώμ, ἐπὶ αὐτοῦ ζῶντος, ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς δρυὸς.

15. Καὶ ἐκύκλωσαν δέκα παιδάρια αἰρὼντα τὰ σκεύη Ἰωάβ, καὶ ἐπάταξαν τὸν Ἀβεσσαλώμ, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν.

16. Καὶ ἐσάλπισεν Ἰωάβ ἐν κερατίνῃ, καὶ ἀπέστρεψεν ὁ λαὸς τοῦ μὴ δῶκεν ὅπισω Ἰσραὴλ, ἐπὶ ἐφέεδετο Ἰωάβ τοῦ λαοῦ.

17. Καὶ ἔλαβε τὸν Ἀβεσσαλώμ, καὶ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς χάσμα μέγα ἐν τῷ δρυμῷ, εἰς τὸν βόθυνον τὸν μέγαν, καὶ ἐστῆλωσεν ἐπ' αὐτὸν σωρὸν λίθων μέγαν σφόδρα. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐφυγεν ἀνὴρ εἰς τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ.

18. Καὶ Ἀβεσσαλώμ ἐτι ζῶν ἔλαβε καὶ ἔστησεν ἐαυτῷ τὴν στήλην, ἐν ᾗ ἐλήφθη, καὶ ἐστῆλωσεν αὐτὴν λαβεῖν τὴν στήλην, τὴν ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ βασιλέως, ἐπὶ εἶπεν, ἐπὶ οὐκ ἐστὶν αὐτῷ υἱὸς ἕνεκα τοῦ ἀναμῆνθαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἐκάλεσε τὴν στήλην Χεῖρ Ἀβεσσαλώμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

19. Καὶ Ἀχιμαὰς υἱὸς Σαδώκ εἶπε· Δράμω δὴ καὶ εὐαγγελιωῦ τῷ βασιλεῖ ἐπὶ ἐκρίνε Κύριος ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ.

20. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάβ· Οὐκ ἀνὴρ εὐαγγελίας σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ εὐαγγελιῇ ἐν ἡμέρᾳ ἄλλῃ. Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ οὐκ εὐαγγελιῇ, οὐ εἵνεκεν ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως ἀπέθανε.

21. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ τῷ Χουσί· Βαδίσας ἀναγγέλιον τῷ βασιλεῖ ὅσα εἶδες. Καὶ προσεκύνησε Χουσί τῷ Ἰωάβ, καὶ ἐξῆλθε.

22. Καὶ προσέθετο ἐπὶ Ἀχιμαὰς υἱὸς Σαδώκ, καὶ εἶπε πρὸς Ἰωάβ· Καὶ ἔστω, ἐπὶ δράμω καὶ γὰρ ἐγὼ ὅπισω τοῦ Χουσί. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Ἰνατί σὺ τοῦτο τρέχεις, υἱέ μου; Δεῖρο, οὐκ ἐστὶ σοι εὐαγγέλιον εἰς ὠφέλειαν πορευομένῳ.

23. Καὶ εἶπε· Τί γάρ ἐὰν δράμω; Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάβ· Δράμε. Καὶ ἔδραμεν Ἀχιμαὰς τὴν ὁδὸν τὴν τοῦ Κεχάρ, καὶ ὑπερέβη τὸν Χουσί.

densitatem quercus magnæ, et circumplicatum est caput ejus in quercu, et pependit inter cœlum et inter terram, et mox subter eum præteriiit.

10. Et vidit vir unus et annuntiavit ipsi Joab, et dixit : Ecce vidi Abessalom pendentem in quercu.

11. Et dixit Joab viro annuntianti sibi : Et ecce vidisti, quid quod non percussisti eum illic in terram? Et ego dedissem tibi decem argenti et balteum unum?

12. Dixit autem vir ad Joab : Et ego quidem appendo in manibus meis mille siclos argenti, non injiciam manum meam super filium regis, quoniam in auribus nostris mandavit rex tibi et Abessa et Ethî, dicens : Custodite mibi puerum Abessalom,

13. non faciendo in animam ejus injuriam. Et omne verbum non latebit a rege, et tu stares ex adverso.

14. Et dixit Joab : Hoc ego aggrediar, non sic manebo coram te. Et sumpsit Joab tria spicula in manu sua, et infixit ea in corde Abessalom, adhuc illo vivente, in corde quercus.

15. Et circumierunt decem pueri portantes vasa Joab, et percusserunt Abessalom, et interfecerunt eum.

16. Et cecinit Joab in cornea, et revertit populus non persequendo post Israel, quoniam pepercit Joab populo.

17. Et sumpsit Abessalom, et projecit eum in histom magnum in sylva, in foveam magnam, et statuit super eum acervum lapidum magnum valde. Et omnis Israel fugit vir in tabernaculum suum.

18. Et Abessalom adhuc vivens tulerat et statuerat sibi titulum, in qua assumptus est, et statuerat illum capere titulum, qui in valle regis, quoniam dixit, quia non est ei filius ut memoretur nomen ejus. Et vocavit titulum Manas Abessalom usque in diem hanc.

19. Et Achimaas filius Sadoc dixit : Curram nunc et evangelizabo regi quoniam judicavit Dominus de manu inimicorum ejus.

20. Et dixit ei Joab : Non vir evangelii tu in die hac, et evangelizabis in die alia. In die autem hac non evangelizabis, propterea quod filius regis mortuus est.

21. Et dixit Joab ad Chusi : Ambulans annuntia regi quæcumque vidisti. Et adoravit Chusi Joab, et exiit.

22. Et adjecit adhuc Achimaas filius Sadoc, et dixit ad Joab : Et esto, quia curram etiam ego post Chusi. Et dixit Joab : Ut quid tu hoc curris, fili mi? Veni, non est tibi evangelium ad utilitatem eunti.

23. Et dixit : Quid enim si cucurrero? Et dixit ei Joab : Curre. Et cucurrit Achimaas viam quæ Cochar, et prætergressus est Chusi.

24. Καὶ Δαυὶδ ἐκάθητο ἀναμέσον τῶν δύο πυλῶν· καὶ ἐπορεύθη ὁ σκοπὸς εἰς τὸ δῶμα τῆς πύλης πρὸς τὸ τεῖχος, καὶ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ τρέχων μόνος ἐνώπιον αὐτοῦ.

25. Καὶ ἀνέβησεν ὁ σκοπὸς καὶ ἀπήγγειλε τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε ὁ βασιλεὺς· Εἰ μόνος ἐστίν, εὐαγγέλια ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἐγγίζων.

26. Καὶ εἶδεν ὁ σκοπὸς ἄνδρα ἕτερον τρέχοντα, καὶ ἐβόησεν ὁ σκοπὸς πρὸς τὴν πύλην, καὶ εἶπε· Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἕτερος τρέχων μόνος. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Καὶ γε οὗτος εὐαγγελιζόμενος.

27. Καὶ εἶπεν ὁ σκοπὸς· Ἐγὼ ὁρῶ τὸν δρόμον τοῦ πρώτου ὡς δρόμον Ἀχιμαᾶς υἱοῦ Σαδώκ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Ἀνὴρ ἀγαθὸς οὗτος, καὶ γε εἰς εὐαγγέλιον ἀγαθὴν ἐλεύσεται.

28. Καὶ ἐβόησεν Ἀχιμαᾶς, καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα· Εἰρήνην. Καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπεν· Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς σου ὃς ἀπέκλεισε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐπαραιμένους τὴν χειρὰ αὐτῶν ἐν τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ.

29. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Εἰρήνην τῷ παιδαρίῳ τῷ Ἀβессαλώμῳ; Καὶ εἶπεν Ἀχιμαᾶς· Εἶδον τὸ πλῆθος τὸ μέγα τοῦ ἀποστεῖλαι τὸν δούλον τοῦ βασιλέως Ἰωάβ καὶ τὸν δρυλὸν σου, καὶ οὐκ ἔγνων τί ἐκεῖ.

30. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Ἐπιστρέψον, σπηλωθήτι ὤδε. Καὶ ἐπεστράφη, καὶ ἔστη.

31. Καὶ ἰδοὺ ὁ Χουσί παρεγένετο, καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ· Εὐαγγελισθῆτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, ὅτι ἐκρίνέ σοι Κύριος σήμερον ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐπεγειρομένων ἐπὶ σέ.

32. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Χουσί· Εἰ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ τῷ Ἀβессαλώμῳ; Καὶ εἶπεν ὁ Χουσί· Γίνονται ὡς τὸ παιδάριον οἱ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως, καὶ πάντες ὅσοι ἐπανεστήσαν ἐπ' αὐτὸν εἰς κακὰ.

33. Καὶ ἐταράχθη ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὑπερὸν τῆς πύλης, καὶ ἔκλαυσε, καὶ οὕτως εἶπεν ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτόν· Ὑιέ μου Ἀβессαλώμ, υἱέ μου, υἱέ μου Ἀβессαλώμ, τίς δόνη τὸν θάνατόν μου ἀντί σου; Ἐγὼ ἀντί σου, Ἀβессαλώμ, υἱέ μου, υἱέ μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ ἀνηγγέλῃ τῷ Ἰωάβ, λέγοντες· Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κλαίει καὶ πένθει ἐπὶ Ἀβессαλώμῳ.

2. Καὶ ἐγένετο ἡ σωτηρία ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς πένθος παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων, ὅτι λυπεῖται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

3. Καὶ διεκλέπτετο ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ ἐκελθεῖν εἰς τὴν πόλιν, καθὼς διακλέπτεται ὁ λαὸς οἱ ἀισχυνομένοι ἐν τῷ αὐτοῦ φεύγειν ἐν τῷ πολέμῳ.

4. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκρυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐκραξεν ὁ βασιλεὺς φωνῇ μεγάλῃ, λέγων· Ὑιέ μου Ἀβессαλώμ, Ἀβессαλώμ, υἱέ μου.

5. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰωάβ πρὸς τὴν βασιλείαν εἰς τὸν οἶκον, καὶ εἶπε· Κατήσχυνας σήμερον τὰ πρόσωπα πάντων τῶν δούλων σου τῶν ἐξαιρουμένων σε σήμερον,

24. Et David sedebat inter duas portas : et ivit speculator in solarium portæ ad murum, et elevavit oculos suos et vidit, et ecce vir currens solus in conspectu ejus.

25. Et exclamavit speculator et annuntiavit regi, et dixit rex : Si solus est, evangelia in ore ejus. Et pergebat pergens et appropinquans.

26. Et vidit speculator virum alium currentem, et exclamavit speculator ad portam, et dixit : Et ecce vir alius currens solus. Et dixit rex : Etiam iste evangelizans.

27. Et dixit speculator : Ego video cursum primi tamquam cursum Achimaas filii Sadoc. Et dixit rex : Vir bonus iste, etiam ad evangelium bonum venit.

28. Et clamavit Achimaas, et dixit ad regem : Pax. Et adoravit regem super faciem suam in terram, et dixit : Benedictus Dominus Deus tuus qui conclusit viros qui extulerant manum suam in dominum meum regem.

29. Et dixit rex : Pax puero Abessalom? Et dixit Achimaas : Vidi multitudinem magnam in mittendo servum regis Joab et servum tuum, et non novi quid illic.

30. Et dixit rex : Convertite te, sta hic. Et convertit se, et stetit.

31. Et ecce Chusi advenit, et dixit regi : Evangelizetur dominus meus rex, quoniam judicavit tibi Dominus hodie de manu omnium insurgentium super te.

32. Et dixit rex ad Chusi : Si pax puero Abessalom? Et dixit Chusi : Fiant sicut puer inimici domini mei regis, et omnes quicumque insurrexerunt super eum in mala.

33. Et turbatus est rex, et ascendit in coenaculum portæ, et ploravit, et sic dixit dum ipse iret : Fili mi Abessalom! fili mi, fili mi Abessalom! quis dederit mortem meam pro tua? Ego pro te, Abessalom, fili mi, fili mi!

CAPUT XIX.

1. Et annuntiatum est Joab, dicentes : Ecce rex plorat et luget super Abessalom.

2. Et facta est salus in die illa in luctum omni populo, quoniam audivit populus in die illa, dicens, quia tristatur rex super filium suum.

3. Et suffuratus est se populus in die illa ab intrando in civitatem, sicut suffuratur se populus qui confunduntur in fugiendo ipsos in prælio.

4. Et rex abscondit faciem suam, et vociferatus est rex voce magna, dicens : Fili mi Abessalom! Abessalom fili mi!

5. Et intravit Joab ad regem in domum, et dixit : Confudisti hodie facies omnium servorum tuorum qui eripuerunt te hodie, et animam filiorum tuorum et filiarum tua-

καὶ τὴν ψυχὴν τῶν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγατέρων σου, καὶ τὴν ψυχὴν τῶν γυναικῶν σου καὶ τῶν παλλακῶν σου,

6. τοῦ ἀγαπᾶν τοὺς μισοῦντάς σε, καὶ μισεῖν τοὺς ἀγαπῶντάς σε. Καὶ ἀνήγγειλας σήμερον ὅτι οὐκ εἰσὶν οἱ ἄρχοντές σου, οὐδὲ παῖδες· ὅτι ἐγνώκα σήμερον, ὅτι εἰ Ἀβессαλώμ ἔζη, πάντες ἡμεῖς σήμερον νεκροί, ὅτι τότε τὸ εὐθὲς ἦν ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

7. Καὶ νῦν ἀναστὰς ἐξέλθε καὶ ἀάλησον εἰς τὴν καρδίαν τῶν δούλων σου, ὅτι ἐν Κυρίῳ ὡμοσα ὅτι εἰ μὴ ἐκπορεύσῃ σήμερον, εἰ αὐλισθήσεται ἀνὴρ μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην. Καὶ ἐπίγνωνθι σεαυτῷ καὶ καχὸν σοι τοῦτο ὑπὲρ πάν τὸ καχὸν τὸ ἐπελθόν σοι ἐκ νεότητός σου ἕως τοῦ νῦν.

8. Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάθισεν ἐν τῇ πύλῃ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀνήγγειλαν, λέγοντες· Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κάθεται ἐν τῇ πύλῃ. Καὶ εἰσῆλθε πᾶς ὁ λαὸς κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν πύλην, καὶ Ἰσραὴλ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ.

9. Καὶ ἦν πᾶς ὁ λαὸς κρινόμενος ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες· Ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐρρύσατο ἡμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ αὐτὸς ἐξέλειτο ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων· καὶ νῦν πέφευγεν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ Ἀβессαλώμ.

10. Καὶ Ἀβессαλώμ, ὃν ἐχρίσαμεν ἐφ' ἡμῶν, ἀπέθανεν ἐν τῇ πολέμῳ· καὶ νῦν ἵνατί ὑμεῖς κωφεύετε τοῦ ἐπιστρέφαι τὸν βασιλεῖα; Καὶ τὸ ῥῆμα παντός Ἰσραὴλ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλεῖα.

11. Καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἀπέστειλε πρὸς Σαδὼκ καὶ πρὸς Ἀβιάθαρ τοὺς ἱερεῖς, λέγων· Ἀληθίστατε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Ἰούδα, λέγοντες· Ἰνατί γίνεσθε ἐσχατοὶ τοῦ ἐπιστρέφαι τὸν βασιλεῖα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ; Καὶ λόγος παντός Ἰσραὴλ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλεῖα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

12. Ἀδελφοί μου ὑμεῖς, ὅσα μου καὶ σάρκες μου ὑμεῖς, ἵνατί γίνεσθε ἐσχατοὶ τοῦ ἐπιστρέφαι τὸν βασιλεῖα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ;

13. Καὶ τοῖς Ἀμεσσαὶ ἐρεῖτε· Οὐχὶ ὁσούν μου καὶ σὰρξ μου σύ; Καὶ νῦν τὰδε ποιήσαι μοι ὁ Θεὸς καὶ τὰδε προσθήῃ, εἰ μὴ ἄρχων δυνάμειος ἔσῃ ἐνώπιον ἐμοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἀντὶ Ἰωάβ.

14. Καὶ ἐκλίνε τὴν καρδίαν παντός ἀνδρὸς Ἰούδα ὡς ἀνδρὸς ἐνός, καὶ ἀπέστειλαν πρὸς τὸν βασιλεῖα, λέγοντες· Ἐπιστράφηθι σὺ καὶ πάντες οἱ δούλοι σου.

15. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἀνδρες Ἰούδα ἦλθαν εἰς Γάλαλα τοῦ πορεύεσθαι εἰς ἀπαντὴν τοῦ βασιλέως, διαβιβάσαι τὸν βασιλεῖα τὸν Ἰορδάνην.

16. Καὶ ἐτάχυνε Σεμεὶ υἱὸς Γηρὰ υἱοῦ τοῦ Ἰεμινὲ ἐκ Βαουρίμ, καὶ κατέβη μετὰ ἀνδρὸς Ἰούδα εἰς ἀπαντὴν τοῦ βασιλέως Δαυὶδ,

17. καὶ χίλιοι ἀνδρες μετ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ Βενιαμίν, καὶ Σιβά τὸ παιδάριον τοῦ οἴκου Σαουλ, καὶ πεντεκαίδεκα υἱοὶ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ εἴκοσι δούλοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· καὶ κατεύθυναν τὸν Ἰορδάνην ἐμπροσθεν τοῦ βασιλέως,

18. καὶ ἐλειτούργησαν τὴν λειτουργίαν τοῦ διαβιβάσαι τὸν βασιλεῖα· καὶ διέβη ἡ διάβασις τοῦ ἐξεγεῖραι τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν

rum, et animam uxorum tuarum et concubinarum tuarum,

6. diligendo eos qui oderunt te, et odiendo eos qui diligunt te. Et annuntiasti hodie quia non sunt principes tui, neque pueri : quoniam novi hodie, quia si Abessalom viveret, omnes nos hodie mortui, quia tunc rectum erat in oculis tuis.

7. Et nunc surgens egredere et loquere ad cor servorum tuorum, quoniam in Domino juravi quia nisi egrediaris hodie, si manebit vir tecum nocte hac. Et scito tibi et malum tibi hoc super omne malum quod supervenit tibi a juventute tua usque nunc.

8. Et surrexit rex et sedit in porta, et universus populus annuntiaverunt, dicentes : Ecce rex sedet in porta. Et intravit universus populus ad faciem regis ad portam, et Israel fugit vir ad tabernacula sua.

9. Et erat omnis populus concertans in omnibus tribus Israel, dicentes : Rex David eripuit nos ab omnibus inimicis nostris, et ipse eripuit nos de manu alienigenarum : et nunc fugit de terra, et de regno suo, et ab Abessalom.

10. Et Abessalom, quem unxeramus super nos, mortuus est in praelio : et nunc ut quid vos siletis ad revocandam regem? Et verbum universi Israel venit ad regem.

11. Et rex David misit ad Sadoc et ad Abiathar sacerdotes, dicens : Loquimini ad seniores Juda, dicentes : Ut quid estis ultimi ad reducendum regem in domum suam? Et verbum universi Israel venit ad regem in domum ejus.

12. Fratres mei vos, ossa mea et carnes meae vos, ut quid estis ultimi ad reducendum regem in domum suam?

13. Et ad Amessai dicitis : Nonne os meum et caro mea tu? Et nunc haec faciat mihi Deus et haec adjiciat, si non princeps virtutis fueris coram me omnibus diebus pro Joab.

14. Et inclinavit cor omnis viri Juda tamquam viri unius, et miserunt ad regem, dicentes : Revertere tu et omnes servi tui.

15. Et revertit rex, et venit usque ad Jordanem : et viri Juda venerunt in Galgala ad eundem in occursum regis, ad traducendum regem Jordanem.

16. Et festinavit Semei filius Gera filii Jemini de Baurim, et descendit cum viro Juda in occursum regis David,

17. et mille viri cum eo de Benjamin, et Siba puer domus Saul, et quindecim filii ejus cum eo, et viginti servi ejus cum eo : et direxerunt Jordanem ante regem,

18. et ministrarunt ministerium ad traducendum regem : et transiit transitus ad erigendam domum regis, et ad faciendum quod rectum in oculis ejus. Et Semei filius

ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Καὶ Σεμεὶ υἱὸς Γηρά ἐπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνὸπιον τοῦ βασιλέως, διαβαίνοντος αὐτοῦ τὸν Ἰορδάνην,

19. καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα· Μὴ δὴ λογισάσθω ὁ κύριός μου ἀνομίαν, καὶ μὴ μνηστῆς ὅσα ᾔδikhσεν ὁ παῖς σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ὁ κύριός μου ἐξεπορεύετο ἐξ Ἱερουσαλήμ, τοῦ θέσθαι τὸν βασιλέα εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ.

20. Ὅτι ἔγνων ὁ δοῦλός σου ὅτι ἐγὼ ἤμαρτον, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἦλθον σήμερον πρότερος παντὸς Ἰσραὴλ καὶ οἴκου Ἰωσήφ, τοῦ καταδῆναι με εἰς ἀπαντὴν τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως.

21. Καὶ ἀπεκρίθη Ἀβессαὶ υἱὸς Σαρούτας, καὶ εἶπε· Μὴ ἀντὶ τούτου οὐ θανατωθήσεται Σεμεὶ, ὅτι κατηράσατο τὸν χριστὸν Κυρίου;

22. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν, υἱοὶ Σαρούτας, ὅτι γίνεσθέ μοι σήμερον εἰς ἐπίδουλον; Σήμερον οὐ θανατωθήσεται τις ἀνὴρ ἐξ Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ οἶδα εἰ σήμερον βασιλεύω ἐγὼ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ;

23. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σεμεὶ· Οὐ μὴ ἀποβάνῃς. Καὶ ὤμωσεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς.

24. Καὶ Μεμφιβοσθὲ υἱὸς υἱοῦ Σαούλ κατέβη εἰς ἀπαντὴν τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ ἐθεράπευσε τοὺς πόδας αὐτοῦ, οὐδὲ ὠνυχίσατο, οὐδὲ ἐποίησε τὸν μύστακα αὐτοῦ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ οὐκ ἀπέπλυνεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἕως τῆς ἡμέρας ἧς αὐτὸς παρεγένετο ἐν εἰρήνῃ.

25. Καὶ ἐγένετο, ὅτε εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ εἰς ἀπάντησιν τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Τί ὅτι οὐκ ἐπορεύθης μετ' ἐμοῦ, Μεμφιβοσθέ;

26. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Μεμφιβοσθέ· Κύριέ μου βασιλεῦ, ὁ δοῦλός μου παρελογίσάτο με, ὅτι εἶπεν ὁ παῖς σου αὐτῷ· Ἐπίσασόν μοι τὴν ὄνον καὶ ἐπιβῶ ἐπ' αὐτὴν καὶ πορεύσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι χωλὸς ὁ δοῦλός σου,

27. καὶ μεθώδευσεν ἐν τῷ δούλῳ σου πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα. Καὶ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ὡς ἀγγελος τοῦ Θεοῦ, καὶ ποίησεν τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

28. Ὅτι οὐκ ἦν πᾶς ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου, ἀλλ' ἡ ὁδοὶ ἀνδρες θανάτου τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ, καὶ ἔθικας τὸν δοῦλόν σου ἐν τοῖς ἐσθίουσι τὴν τράπεζάν σου. Καὶ τί ἔστι μοι ἐτι δικαίωμα, καὶ τοῦ κεκραγῆναι με ἐτι πρὸς τὸν βασιλέα;

29. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Ἰνατί λαλεῖς ἐτι τοὺς λόγους σου; Εἶπον· Σὺ καὶ Σίβα, διελείσθε τὸν ἀγρόν.

30. Καὶ εἶπε Μεμφιβοσθέ πρὸς τὸν βασιλέα· Καὶ γε τὰ πάντα λαβέτω, μετὰ τὸ παραγενέσθαι τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα ἐν εἰρήνῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

31. Καὶ Βερζελλὶ ὁ Γαλααδίτης κατέβη ἐκ Ρωγγελίμ, καὶ διέβη μετὰ τοῦ βασιλέως τὸν Ἰορδάνην ἐκπέμψαι αὐτὸν τὸν Ἰορδάνην.

32. Καὶ Βερζελλὶ ἀνὴρ πρεσβύτερος σφόδρα, υἱὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν, καὶ αὐτὸς διέθρεψε τὸν βασιλέα ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐν Μαναιμ, ὅτι ἀνὴρ μέγας ἦν σφόδρα.

33. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Βερζελλί· Σὺ διαθήσῃ μετ' ἐμοῦ, καὶ διαθρέψω τὸ γῆρας σου μετ' ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ.

34. Καὶ εἶπε Βερζελλὶ πρὸς τὸν βασιλέα· Πόσαι ἡμέραι ἐτῶν ζωῆς μου, ὅτι ἀναθήσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως εἰς Ἱερουσαλήμ;

Gera cecidit super faciem suam coram rege, transeunte illo Jordanem,

19. et dixit ad regem : Ne nunc imputet dominus meus iniquitatem, et ne recorderis quaecumque injuste fecit puer tuus in die quo dominus meus egrediebatur e Jerusalem, ita ut ponat rex in corde suo.

20. Quoniam cognovit servus tuus quia ego peccavi, et ecce ego veni hodie prior universo Israel et domo Joseph, ut descenderem in occursum domini mei regis.

21. Et respondit Abessae filius Sarviae, et dixit : Numquid pro hoc non interficietur Semei, quia maledixit christum Domini?

22. Et dixit David : Quid mihi et vobis, filii Sarviae, quia estis mihi hodie in adversarium? Hodie non tradetur morti ullus vir de Israel, quoniam nonne novi si hodie regno ego super Israel?

23. Et dixit rex ad Semei : Non morieris. Et juravit ei rex.

24. Et Memphibosthe filius filii Saul descendit in occursum regis, et non curaverat pedes suos, neque fecerat ungues, neque fecerat labrum suum, et vestimenta sua non laverat a die qua abiit rex usque ad diem qua ipse advenit in pace.

25. Et factum est, quando intravit in Jerusalem in occursum regis, et dixit ei rex : Quid quod non ivisti mecum, Memphibosthe?

26. Et dixit ad eum Memphibosthe : Domine mi rex, servus meus decepit me, quoniam dixit puer tuus ei : Insterne mihi asinam et ascendam super eam et ibo cum rege, quoniam claudus servus tuus,

27. et fallaciter egit in servo tuo ad domini meum regem. Et dominus meus rex sicut angelus Dei, et fac quod bonum in oculis tuis.

28. Quoniam non erat universa domus patris mei, nisi viri mortis domino meo regi, et posuisti servum tuum in iis qui comedunt mensam tuam. Et quæ est mihi ultra justificatio, et ut ego vociferer ultra ad regem?

29. Et dixit ei rex : Ut quid loqueris ultra sermones tuos? Dixi : Tu et Siba, dividite agrum.

30. Et dixit Memphibosthe ad regem : Etiam omnia accipiat, postquam advenit dominus meus rex in pace in domum suam.

31. Et Berzelli Galaadites descenderat de Rhogellim, et transierat cum rege Jordanem ad transmittendum eum Jordanem.

32. Et Berzelli vir senior valde, filius octoginta annorum, et ipse aluerat regem cum ille habitaret in Manaim, quoniam vir magnus erat valde.

33. Et dixit rex ad Berzelli : Tu transibis mecum, et nutriam senectutem tuam mecum in Jerusalem.

34. Et dixit Berzelli ad regem : Quot dies annorum vitæ meæ, quia ascendam cum rege in Jerusalem?

35. Υἱὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐγώ εἰμι σήμερον· εἰ μὴν γινώσκει ἀναμέσον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ; εἰ γεύσεται ὁ δοῦλός σου ἐτι θ' φάγομαι ἢ πίομαι, ἢ ἀκούσομαι ἐτι φωνῇν ἀδόντων καὶ ἀδουσῶν; Καὶ ἵνατί ἔσται ἐτι ὁ δοῦλός σου εἰς φορτίον ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα;

36. Ὡς βραχὺ διαθήσεται ὁ δοῦλός σου τὸν Ἰορδάνην μετὰ τοῦ βασιλέως; Καὶ ἵνατί ἀνταποδίδωσί μοι ὁ βασιλεὺς τὴν ἀνταπόδοσιν ταύτην;

37. Καθισάτω δὴ ὁ δοῦλός σου, καὶ ἀποθανοῦμαι ἐν τῇ πόλει μου παρὰ τῷ τάφῳ τοῦ πατρός μου καὶ τῆς μητρός μου. Καὶ ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου Χαμαὰμ διαθήσεται μετὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως, καὶ ποιήσων αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

38. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Μετ' ἐμοῦ διαβήτω Χαμαὰμ, καὶ γὰρ ποιήσω αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ πάντα ὅσα ἂν ἐκλέξῃ ἐπ' ἐμοί, ποιήσω σοι.

39. Καὶ διέβη πᾶς ὁ λαὸς τὸν Ἰορδάνην, καὶ ὁ βασιλεὺς διέβη, καὶ κατεφιλήσεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βερζελλί, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

40. Καὶ διέβη ὁ βασιλεὺς εἰς Γάλγαλα, καὶ Χαμαὰμ διέβη μετ' αὐτοῦ· καὶ πᾶς ὁ λαὸς Ἰούδα διαβαίνοντες μετὰ τοῦ βασιλέως, καὶ γε τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ Ἰσραὴλ.

41. Καὶ ἰδοὺ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ παρεγένοντο πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα· Τί ἐτι ἐκλεψάν σε οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀνὴρ Ἰούδα, καὶ διεβίβασαν τὸν βασιλέα καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ τὸν Ἰορδάνην, καὶ πάντες ἀνδρες Δαυὶδ μετ' αὐτοῦ;

42. Καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα πρὸς ἀνδρὰ Ἰσραὴλ, καὶ εἶπαν· Διότι ἐγγίζει πρὸς μὲ ὁ βασιλεὺς; Καὶ ἵνατί οὕτως ἐθυμώθησιν περὶ τοῦ λόγου τούτου; Μὴ βρώσει ἐφάγομεν ἐκ τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ ἔδωκεν, ἢ ἄρσιν ἤρεν ἡμῖν;

43. Καὶ ἀπεκρίθη ἀνὴρ Ἰσραὴλ τῷ ἀνδρὶ Ἰούδα, καὶ εἶπε· Δέκα χεῖρές μοι ἐν τῷ βασιλεῖ, καὶ πρωτότοκος ἐγὼ ἢ σὺ, καὶ γε ἐν τῷ Δαυὶδ εἰμι ὑπὲρ σέ. Καὶ ἵνατί τοῦτο ἐβρισάς με, καὶ οὐκ ἐλογίσθη ὁ λόγός μου πρῶτός μοι τοῦ Ἰούδα ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα ἐμοί; Καὶ ἐσκληρύνθη ὁ λόγος ἀνδρὸς Ἰούδα ὑπὲρ τὸν λόγον ἀνδρὸς Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἐκεῖ ἐπικαλούμενος υἱὸς παράνομος, καὶ ὄνομα αὐτῷ Σαβεὶ, υἱὸς Βοχορί, ἀνὴρ ὁ Ἰεμινί, καὶ ἐσάλπισε τῇ κερατίνῃ καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔστιν ἡμῖν μερίς ἐν Δαυὶδ, οὐδὲ κληρονομία ἡμῖν ἐν τῷ οἴῳ Ἰεσσαί. Ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματά σου, Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ἀνέβη πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀπὸ ὀπισθεν Δαυὶδ ὅπως Σαβεὶ υἱοῦ Βοχορί, καὶ ἀνὴρ Ἰούδα ἐκολλήθη τῷ βασιλεῖ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἕως Ἱερουσαλήμ.

3. Καὶ εἰσῆλθε Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς τὰς δέκα γυναῖκας τὰς παλλακὰς αὐτοῦ ἃς ἀρῆκε φυλάσσειν τὸν οἶκον, καὶ ἔδωκεν αὐτάς ἐν οἴκῳ φυλακῆς, καὶ διέθρεψεν αὐτάς, καὶ πρὸς αὐτάς οὐκ εἰσῆλθε, καὶ ἦσαν συνεχόμεναι ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτῶν χῆραι ζῶσαι.

35. Filius octoginta annorum ego sum hodie : numquid cognoscam inter bonum et malum? numquid gustabit servus tuus ultra quid comedam aut bibam, aut audiam ultra vocem cantorum et cantatricum? Et ut quid erit ultra servus tuus in onus super dominum meum regem?

36. Perparum transibit servus tuus Jordanem cum rege? Et ut quid retribuit mihi rex retributionem hanc?

37. Sedeat nunc servus tuus, et moriar in civitate mea apud sepulcrum patris mei et matris meae. Et ecce servus tuus Chamaam transibit cum domino meo rege, et fac ei quod bonum in oculis tuis.

38. Et dixit rex : Mecum transeat Chamaam, et ego faciam ei quod bonum in oculis meis, et omnia quaecumque elegerit in me, faciam ei.

39. Et transivit universus populus Jordanem, et rex transivit, et deosculatus est rex ipsum Berzeeli, et benedixit eum, et revertit in locum suum.

40. Et transivit rex in Galgala, et Chamaam transivit cum eo : et universus populus Juda transeuntes cum rege, atque etiam dimidium populi Israel.

41. Et ecce omnis vir Israel advenerunt ad regem, et dixit ad regem : Quid quod furati sunt te fratres nostri viri Juda, et transmiserunt regem et domum ejus Jordanem, et omnes viri David cum eo?

42. Et respondit omnis vir Juda ad virum Israel, et dixerunt : Eo quod appropinquat ad me rex? Et ut quid ita indignatus es de verbo hoc? Numquid comestione comedimus ex rege, aut munus dedit, aut tributum sustulit nobis?

43. Et respondit vir Israel viro Juda, et dixit : Decem manus mihi in rege, et primogenitus ego quam tu, etiam in ipso David sum super te. Et ut quid hoc injuriam intulisti mihi, et non est reputatum verbum meum primum mihi a Juda ad reducendum regem mihi? Et durum fuit verbum viri Juda super verbum viri Israel.

CAPUT XX.

1. Et ibi advocatus filius iniquus, et nomen ei Sabee, filius Bochori, vir Jemini, et clancit cornea et dixit : Non est nobis pars in David, neque hereditas nobis in filio Jesse. Vir ad tabernacula tua, Israel.

2. Et ascendit omnis vir Israel a post David post Sabee filium Bochori, et vir Juda adhesit regi suo a Jordane et usque Jerusalem.

3. Et intravit David in domum suam in Jerusalem, et sumpsit rex decem illas mulieres concubinas quas reliquerat custodire domum, et dedit eas in domo custodiæ, et nutritivitas eas, et ad eas non intravit, et fuerunt detentæ usque ad diem mortis suæ viduæ viventes.

4. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀμεσσαί· Βόησόν μοι τὸν ἄνδρα Ἰούδα τρεῖς ἡμέρας, σὺ δὲ αὐτὸν στήθι.

5. Καὶ ἐπορεύθη Ἀμεσσαί τοῦ βοῆσαι τὸν Ἰούδαν, καὶ ἐχρόνισεν ἀπὸ τοῦ καιροῦ οὗ ἐτάξατο αὐτῷ Δαυὶδ.

6. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀμεσσαί· Νῦν κακοποιῇσαι ἡμᾶς Σαβεὲ υἱὸς Βογορί ὑπὲρ Ἀβεσσαλὼμ· καὶ νῦν σὺ λάβε μετὰ σεαυτοῦ τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου σου, καὶ καταδίωξον ὀπίσω αὐτοῦ, μή ποτε ἑαυτῷ εὕρῃ πόλεις ὀχυράς, καὶ σκιάσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν.

7. Καὶ ἐξῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ Ἀβεσσαί καὶ οἱ ἄνδρες Ἰωάβ, καὶ ὁ Χερεθὶ καὶ ὁ Φελεθὶ καὶ πάντες οἱ δυνατοί, καὶ ἐξῆλθον ἐξ Ἱερουσαλὴμ διώξαι ὀπίσω Σαβεὲ υἱοῦ Βογορί.

8. Καὶ αὐτοὶ παρὰ τῷ λίθῳ τῷ μεγάλῳ τῷ ἐν Γαβαὼν· καὶ Ἀμεσσαί εἰσῆλθεν ἐμπροσθεν αὐτῶν· Καὶ Ἰωάβ περιζωσμένος μανδύαν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ, καὶ ἐπ' αὐτῷ ἐζωσμένος μάχαιραν ἐξευγμένην ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ἐν κολῶϊ αὐτῆς· καὶ ἡ μάχαιρα ἐξῆλθε, καὶ αὐτὴ ἐξῆλθε καὶ ἐπείσσε.

9. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ τῷ Ἀμεσσαί· Εἰ θυγαίνεις σὺ, ἀδελφέ· Καὶ ἐκράτησεν ἡ χεὶρ ἡ δεξιὰ Ἰωάβ τοῦ πύγματος Ἀμεσσαί τοῦ καταριλῆσαι αὐτόν.

10. Καὶ Ἀμεσσαί οὐκ ἐφυλάξατο τὴν μάχαιραν τὴν ἐν τῇ χειρὶ Ἰωάβ, καὶ ἔπαυσεν αὐτὸν ἐν αὐτῇ Ἰωάβ εἰς τὴν ψῆαν, καὶ ἐξεγύθη ἡ κοιλία αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἐδευτέρωσεν αὐτῷ, καὶ ἀπέθανε. Καὶ Ἰωάβ καὶ Ἀβεσσαί ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐδίωξεν ὀπίσω Σαβεὲ υἱοῦ Βογορί.

11. Καὶ ἄνθρωπος ἦσθι ἐπ' αὐτὸν τῶν παιδαρίων Ἰωάβ, καὶ εἶπε· Τίς ὁ βουλούμενος Ἰωάβ, καὶ τίς τοῦ Δαυὶδ, ὀπίσω Ἰωάβ;

12. Καὶ Ἀμεσσαί πεφυρμένος ἐν τῷ αἵματι ἐν μέσῳ τῆς τρίβου. Καὶ εἶδεν ἄνθρωπος, ὅτι εἰστήκει πᾶς ὁ λαὸς· καὶ ἀπέστρεψε τὸν Ἀμεσσαί ἐκ τῆς τρίβου εἰς ἀγρόν, καὶ ἐπέβριψεν ἐπ' αὐτὸν ἱμάτιον, καθ' ὃ τι εἶδεν πάντα τὸν ἐργόμενον ἐπ' αὐτὸν ἐστηκότα.

13. Ἡνίκα δὲ ἐρῶσεν ἐκ τῆς τρίβου, παρῆλθε πᾶς ἄνθρωπος Ἰσραὴλ ὀπίσω Ἰωάβ τοῦ διώξαι ὀπίσω Σαβεὲ υἱοῦ Βογορί.

14. Καὶ διῆλθεν ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραὴλ εἰς Ἀβὲλ καὶ εἰς Βεθμαχά· καὶ πάντες ἐν Χαρβὶ καὶ ἐξεκκλησιάσθησαν, καὶ ἦλθον κατόπισθεν αὐτοῦ.

15. Καὶ παρεγενήθησαν καὶ ἐπολιόρχουν ἐπ' αὐτὸν ἐν Ἀβὲλ καὶ Φερμαχά· καὶ ἐξέχεαν πρὸς χεῖμα πρὸς τὴν πόλιν, καὶ ἦσθι ἐν τῷ προτειχίσματι· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ Ἰωάβ ἐνοούσαν καταβαλεῖν τὸ τεῖχος.

16. Καὶ ἐβόησε γυνὴ σοφὴ ἐκ τοῦ τεύχους, καὶ εἶπεν· Ἀκούσατε, ἀκούσατε, εἰπάτε δὴ πρὸς Ἰωάβ· Ἐγγισσον εἰς ὧδε, καὶ λαλήσω πρὸς αὐτόν.

17. Καὶ προσήγγισε πρὸς αὐτήν· Καὶ εἶπεν ἡ γυνή· Εἰ σὺ εἶ Ἰωάβ· Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγώ. Εἶπε δὲ αὐτῇ· Ἀκούσον τοὺς λόγους τῆς δούλης σου. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Ἀκούω ἐγὼ εἰμι.

18. Καὶ εἶπε λέγουσα· Λόγον ἐλάλησαν ἐν πρώτοις, λέγοντες· Ἠρωτῶμενος ἠρωτῶθι ἐν τῇ Ἀβὲλ καὶ ἐν Δάν εἰ ἐξέλιπον ἂν ἔθεντο οἱ πιστοὶ τοῦ Ἰσραὴλ. Ἐρωτῶντες ἐπερωτῶσουσιν ἐν Ἀβὲλ, καὶ οὕτως εἰ ἐξέλιπον.

19. Ἐγώ εἰμι εἰρηγικά τῶν στριγμάτων Ἰσραὴλ, σὺ δὲ ζητεῖς θανατῶσαι πόλιν καὶ μητρόπολιν ἐν Ἰσραὴλ· ἰνατί καταποντίζεις κληρονομίαν Κυρίου;

4. Et dixit rex ad Amessai : Clama mihi virum Juda tribus diebus, tu autem hic sta.

5. Et ivit Amessai ad clamandum Judam, et tardavit a tempore quo constituerat ei David.

6. Et dixit David ad Amessai : Nunc malefaciet nobis Sabee filius Bochori super Abessalom : et nunc tu sume tecum pueros domini tui, et persequere post eum, ne forte inveniat sibi civitates munitas, et teget oculos nostros.

7. Et exierunt post eum Abessai et viri Joab, et Cherethi et Phlethi et omnes potentes, et exierunt e Jerusalem ad persequendum post Sabee filium Bochori.

8. Et ipsi apud lapidem magnum qui in Gabaon : et Amessai intravit ante eos. Et Joab indutus mantellum vestimentum suum, et super illud accinctus gladio conjuncto super lumbum suum in vagina ejus : et gladius exivit, et ipse exivit et irruit.

9. Et dixit Joab ad Amessai : Si vales tu, frater? Et tenuit manus dextera Joab barbam Amessai ad osculandum illum.

10. Et Amessai non observavit gladium qui in manu Joab, et percussit illum in ipso Joab in inguinem, et effusus est venter ejus in terram, et non iteravit ei, et mortuus est. Et Joab et Abessai frater ejus persecutus est post Sabee filium Bochori.

11. Et vir stetit super eum de pueris Joab, et dixit : Quis volens Joab, et quis ipsius David, post Joab?

12. Et Amessai conspersus in sanguine in medio semitæ. Et vidit vir, quia subsistebat omnis populus : et transiit Amessai e semita in agrum, et injecit super eum vestem, secundum quod viderat omnem qui veniebat super eum subsistere.

13. Postquam autem declinavit de via, præteriiit omnis vir Israel post Joab ad persequendum post Sabee filium Bochori.

14. Et transit in omnibus tribubus Israel in Abel et in Bethmaca : et omnes in Charri et congregati sunt, et venerunt post eum.

15. Et advenerunt et obsederunt super eum in Abel et in Pharmacha : et effuderunt aggerem erga civitatem, et stetit in antemurali : et omnis populus qui cum Joab cogitaverunt dejicere murum.

16. Et clamavit mulier sapiens de muro, et dixit : Audite, audite, dicite nunc ad Joab : Appropinqua usque huc, et loquar ad eum.

17. Et appropinquavit ad eam. Et dixit mulier : Si tu es Joab? At ille dixit : Ego. Dixit autem ad eum : Audi verba servæ tuæ. Et dixit Joab : Audio equidem.

18. Et dixit dicens : Verbum locuti sunt in primis, dicentes : Interrogando interrogatus est in Abel et in Dan si defecerunt quæ posuerunt fideles Israel. Interrogantes interrogabant in Abel, et ita si defecerunt.

19. Ego sum pacifica de firmamentis Israel, tu autem quæris mortificare civitatem et metropolim in Israel : ut quid demergis hæreditatem Domini?

20. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωάβ, καὶ εἶπεν· Ὁρώς μοι, Ὁρώς μοι, εἰ καταποντιῶ καὶ εἰ φερώ.

21. Οὐχ οὕτως ὁ λόγος, ὅτι ἀνὴρ ἐξ ὄρους Ἐφραΐμ, Σαβεὲ υἱὸς Βοχορί ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλεῖα Δαυὶδ. Δότε αὐτόν μοι μόνον, καὶ ἀπελεύσομαι ἀπάνωθεν τῆς πόλεως. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ἰωάβ· Ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ῥιφήσεται πρὸς σὲ διὰ τοῦ τείχους.

22. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς πάντα τὸν λαόν, καὶ ἐλάλησε πρὸς πᾶσαν τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτῆς· καὶ ἀφείλε τὴν κεφαλὴν Σαβεὲ υἱοῦ Βοχορί, καὶ ἀφείλε καὶ ἔβαλε πρὸς Ἰωάβ· καὶ ἐσάλπισεν ἐν κερατίνῃ, καὶ διεσπάρησαν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀπ' αὐτοῦ ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ. Καὶ Ἰωάβ ἀπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν βασιλεῖα.

23. Καὶ ὁ Ἰωάβ πρὸς πάσῃ τῇ δυνάμει Ἰσραὴλ· καὶ Βαναὰς υἱὸς Ἰωδαὶ ἐπὶ τοῦ Χερεθὶ καὶ ἐπὶ τοῦ Φελεθί·

24. Καὶ Ἀδωνιράμ ἐπὶ τοῦ φόρου· καὶ Ἰωσαφάθ υἱὸς Ἀχιλὸυ ἀναμνηστικῶν·

25. καὶ Σουσὰ γραμματεὺς· καὶ Σαδὼκ καὶ Ἀβιά· θαρ ἱερεῖς·

26. καὶ γε Ἰρὰς ὁ Ἰαριν ἦν ἱερεὺς τῷ Δαυίδ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν ταῖς ἡμέραις Δαυὶδ τρία ἔτη, ἐνιαυτὸς ὁ ἐχόμενος ἐνιαυτοῦ· καὶ ἐζήτησε Δαυὶδ τὸ πρόσωπον Κυρίου, καὶ εἶπε Κύριος· Ἐπὶ Σαούλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀδικία ἐν θανάτῳ αἱμάτων αὐτοῦ, περὶ οὗ ἐθανάτωσε τοὺς Γαβαωνίτας.

2. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τοὺς Γαβαωνίτας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· καὶ ὁ Γαβαωνίτης οὐχ υἱὸς Ἰσραὴλ εἰσιν, ὅτι ἄλλ' ἢ ἐκ τοῦ ἐλλείμματος τοῦ Ἀμορραίου, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὥμοσαν αὐτοῖς, καὶ ἐζήτησε Σαούλ πατάξαι αὐτοὺς ἐν τῇ ζηλώσει αὐτὸν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα.

3. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς Γαβαωνίτας· Τί ποιήσω ὑμῖν, καὶ ἐν τίνι ἐξιδάσκαμαι, καὶ εὐλογήσετε τὴν κληρονομίαν Κυρίου;

4. Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ Γαβαωνίται· Οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀργύριον ἢ χρυσὸν μετὰ Σαούλ καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνὴρ θανατῶσαι ἐν Ἰσραὴλ. Καὶ εἶπε· Τί ὑμεῖς λέγετε, καὶ ποιήσω ὑμῖν;

5. Καὶ εἶπαν πρὸς τὸν βασιλεῖα· Ὁ ἀνὴρ ὃς συνετέλεσεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐδίωξεν ἡμᾶς, ὃς παρελόγισατο ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς, ἀφανίσωμεν αὐτόν, τοῦ μὴ ἐστάναι αὐτόν ἐν παντὶ ὀρίῳ Ἰσραὴλ.

6. Δότε ἡμῖν ἑπτὰ ἀνδρας ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἐξηλιάσωμεν αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ ἐν τῷ Γαβαὼν Σαούλ ἐκλεκτοὺς Κυρίου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Ἐγὼ δώσω.

7. Καὶ ἐφέισατο ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Μεμφιβοσθὲ υἱὸν Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαούλ, διὰ τὸν ὅρκον Κυρίου τὸν ἀναμέσον αὐτῶν, καὶ ἀναμέσον Δαυὶδ, καὶ ἀναμέσον Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαούλ.

8. Καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δύο υἱοὺς Ῥεσφὰ θυγατρός Αἰζ ὃς ἔτεκε τῷ Σαούλ, τὸν Ἑρμωνί καὶ τὸν Μεμφιβοσθὲ, καὶ τοὺς πέντε υἱοὺς τῆς Μιχὼλ θυγατρὸς Σαούλ, ὃς ἔτεκε τῷ Ἑσδριὴλ υἱῷ Βερζελλὶ τῷ Μωουλαθί.

20. Et respondit Joab, et dixit : Propitius mihi, propitius mihi, si demergam et si corrumpam.

21. Non sic verbum, quia vir de monte Ephraim, Sabee filius Bochori nomen ejus, et elevavit manum suam super regem David. Date eum mihi solum, et abibo desuper civitate. Et dixit mulier ad Joab : Ecce caput ejus jaciatur ad te per murum.

22. Et intravit mulier ad universum populum, et locuta est ad universam civitatem in sapientia sua : et abstulit caput Sabee filii Bochori, et abstulit et jecit ad Joab : et clancit in cornea, et dispersi sunt a civitate ab eo vir in tabernacula sua. Et Joab revertit in Jerusalem ad regem.

23. Et Joab ad omnem virtutem Israel ; et Banazas filius Jodae super Cherethi et super Phlethi ;

24. et Adoniram super tributum ; et Josaphat filius Achiluth commonefaciens ;

25. et Susa scriba ; et Sadoc et Abiathar sacerdotes ;

26. et etiam Iras qui Jarin erat sacerdos ipsi David.

CAPUT XXI.

1. Et facta est fames in diebus David tres annos, annos contiguus anno : et quaesivit David faciem Domini, et dixit Dominus : Super Saul et super domum ejus injustitia in morte sanguinum ejus, pro eo quod morti tradidit Gabaonitas.

2. Et vocavit rex David Gabaonitas, et dixit ad eos : et Gabaonitae non filii Israel sunt, quia tantum ex reliquiis Amorrhæi, et filii Israel juraverant eis, et quaesivit Saul percutere eos cum ipse zelaret filios Israel et Juda.

3. Et dixit David ad Gabaonitas : Quid faciam vobis, et in quo depropitiabor, et benedicetis hereditatem Domini ?

4. Et dixerunt ei Gabaonitæ : Non est nobis argentum vel aurum cum Saul et cum domo ejus, et non est nobis vir ad interficiendum in Israel. Et dixit : Quid vos dicitis, et faciam vobis ?

5. Et dixerunt ad regem : Vir qui consummavit super nos et persecutus est nos, qui male cogitavit exterminare nos, deleamus eum, ut non stet ipse in omni termino Israel.

6. Det nobis septem viros de filiis ejus, et soli exponamus eos Domino in Gabaon Saul electos Domini. Et dixit rex : Ego dabo.

7. Et pepercit rex super Memphibosthe filiam Jonathan filii Saul, propter juramentum Domini quod inter eos, et inter David, et inter Jonathan filium Saul.

8. Et cepit rex duos filios Resphæ filiæ Aja quos peperit ipsi Saul, Hermoni et Memphibosthe, et quinque filios Michol filiæ Saul, quos peperit ipsi Esdriel filio Berzeeli Moulathitæ.

9. Καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ τῶν Γαβαωνιτῶν, καὶ ἐξηλίκαν αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει ἔναντι Κυρίου· καὶ ἔπεσαν οἱ ἑπτὰ αὐτοὶ ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ αὐτοὶ δὲ ἐθανατώθησαν ἐν ἡμέραις θερισμοῦ, ἐν πρώτοις, ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν.

10. Καὶ ἔλαβε Ῥεσφὰ θυγάτηρ Ἀϊᾶ τὸν σάκκον καὶ ἐπῆξεν αὐτῇ πρὸς τὴν πέτραν ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν, ἕως ἔσταξεν ἐπ' αὐτοὺς ὕδωρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ οὐκ ἔδωκε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καταπαῦσαι ἐπ' αὐτοὺς ἡμέρας, καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ νυκτός.

11. Καὶ ἀπηγγέλει τῷ Δαυὶδ ὅσα ἐποίησε Ῥεσφὰ θυγάτηρ Ἀϊᾶ παλλακὴ Σαοὺλ. Καὶ ἐξελύθησαν, καὶ κατέλαβεν αὐτοὺς Δαν υἱὸς Ἰωᾶ ἐκ τῶν ἀπογόνων τῶν γιγάντων.

12. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ ἔλαβε τὰ ὀστέα Σαοὺλ καὶ τὰ ὀστέα Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ παρὰ τῶν ἀνδρῶν υἱῶν Ἰαβὶς Γαλαὰδ οἱ ἔκλεψαν αὐτοὺς ἐκ τῆς πλατείας Βαιθσάν, ὅτι ἔστησαν αὐτοὺς ἐκεῖ οἱ ἀλλόφυλοι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐπάταξαν οἱ ἀλλόφυλοι τὸν Σαοὺλ ἐν Γελβουέ.

13. Καὶ ἀνήνεγκεν ἐκεῖθεν τὰ ὀστέα Σαοὺλ καὶ τὰ ὀστέα Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ συνήγαγε τὰ ὀστέα τῶν ἐξηλιασμένων.

14. Καὶ ἔθαψαν τὰ ὀστέα Σαοὺλ καὶ τὰ ὀστέα Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ τὰ ὀστέα τῶν ἡλιασθέντων ἐν γῇ Βενιαμὴν ἐν τῇ πλευρᾷ, ἐν τῷ τάφῳ Κίς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἐποίησαν πάντα ὅσα ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐπήκουσεν ὁ Θεὸς τῇ γῇ μετὰ ταῦτα.

15. Καὶ ἐγενήθη ἔτι πόλεμος τοῖς ἀλλοφύλοις μετὰ Ἰσραὴλ. Καὶ κατέβη Δαυὶδ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπολέμησαν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων· καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ.

16. καὶ Ἰεσβὶ ὃς ἦν ἐν τοῖς ἐχθροῖς τοῦ Ῥαφᾶ, καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ, τριακοσίων σίκλων ὀλκῇ χαλκοῦ· καὶ αὐτὸς περιεζωμένος κορύνην, καὶ διεννοεῖτο τοῦ πατάξαι τὸν Δαυὶδ.

17. Καὶ ἐδοθήσεν αὐτῷ Ἀβεσσὰ υἱὸς Σαρουίας, καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. Τότε ὤμοσαν οἱ ἄνδρες Δαυὶδ, λέγοντες· Οὐκ ἐξελεύσῃ ἔτι μεθ' ἡμῶν εἰς πόλεμον, καὶ οὐ μὴ σθέσης τὸν λύχνον Ἰσραὴλ.

18. Καὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα ἔτι πόλεμος ἐν Γέθ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων· τότε ἐπάταξε Σεβοχὰ ὁ Ἀσταθὼ τὸν Σέφ ἐν τοῖς ἐγγόνιοις τοῦ Ῥαφᾶ.

19. Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐν Ῥὸμ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐπάταξεν Ἐλεανὰν υἱὸς Ἀριωργίμ ὁ Βαιθλεεμίτης τὸν Γολιάθ τὸν Γεθαῖον. Καὶ τὸ ξύλον τοῦ δόρατος αὐτοῦ ὡς ἀντίον ὑφαινόωνται.

20. Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γέθ· καὶ ἦν ἀνὴρ Μαδὼν, καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἕξ καὶ ἕξ, εἰκοσιτέσσαρες ἀριθμῷ. Καὶ γε αὐτὸς ἐτέγη τῷ Ῥαφᾶ.

21. Καὶ ὠνειδίσει τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωνάθαν υἱὸς Σεμεὶ ἀδελφοῦ Δαυὶδ.

22. Οἱ τέσσαρες οὗτοι ἐτέγησαν ἀπόγονοι τῶν γιγάντων ἐν Γέθ τῷ Ῥαφᾶ οἶκος, καὶ ἔπεσαν ἐν χειρὶ Δαυὶδ καὶ ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ.

9. Et dedit eos in manu Gabaonitarum, et soli exposuerunt eos in monte ante Dominum : et ceciderunt septem isti in idipsum. Et ipsi vero interfecti sunt in diebus messis, in primis, in principio messis hordeorum.

10. Et sumpsit Rhespha filia Aja saccum et defixit sibi ad petram in principio messis hordeorum, quoadusque stillavit super eos aqua de caelo : et non dedit volatilia caeli requiescere super eos die, et bestias agri nocte.

11. Et nuntiatum est David quaecumque fecit Rhespha filia Aja concubina Saul. Et resoluti sunt, et cepit eos Dan filius Joa ex pronepotibus gigantum.

12. Et ivit David et sumpsit ossa Saul et ossa Jonathan filii ejus a viris filiis Jabis Galaad qui furati erant eos e platea Baethsan, quia statuerant eos ibi alienigenae in die qua percusserunt alienigenae Saul in Gelbue.

13. Et asportavit inde ossa Saul et ossa Jonathan filii ejus, et congregavit ossa expositorum soli.

14. Et sepelierunt ossa Saul et ossa Jonathan filii ejus et ossa soli expositorum in terra Benjamin in latere, in sepulchro Cis patris ejus. Et fecerunt omnia quaecumque mandavit rex, et exaudivit Deus terram post haec.

15. Et fuit adhuc bellum alienigenis cum Israel. Et descendit David et pueri ejus cum eo, et pugnaverunt cum alienigenis : et ivit David.

16. et Jesbi qui erat in nepotibus ipsius Rhapsa, et pondus lanceae ejus, trecentorum siclorum pondere aeris : et ipse accinctus clava, et studuit percutere David.

17. Et auxiliatus est ei Abessa filius Sarviae, et percussit alienigenam et interfecit eum. Tunc jurarunt viri David, dicentes : Non egredieris ultra nobiscum ad bellum, et non extinguas lucernam Israel.

18. Et fuit post haec adhuc praelium in Geth cum alienigenis : tunc percussit Sebocha Astalothi ipsum Seph in nepotibus Rhapsa.

19. Et fuit praelium in Rhom cum alienigenis, et percussit Eleanan filius Ariorgim Baethleemites ipsum Goliath Gethaem. Et lignum lanceae ejus tamquam liciatorium texentium.

20. Et factum est adhuc praelium in Geth : et fuit vir Madon, et digiti manuum ejus, et digiti pedum ejus sex et sex, viginti quatuor numero. Etiam ipse natus erat ipsi Rhapsa.

21. Et exprobravit Israel, et percussit eum Jonathan filius Semei fratris David.

22. Quatuor hi nati sunt pronepotes gigantum in Geth ipsi Rhapsa domus, et ceciderunt in manu David et in manu servorum ejus.

1. Καὶ ἐλάλησε Δαυὶδ τῷ Κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς ταύτης ἐν ᾗ ἡμέρα ἐξήλετο αὐτὸν Κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκ χειρὸς Σαουλ.

2. Καὶ εἶπεν Ὁ ΔΗ· Κύριε, πέτρα μου καὶ ὀχύρωμά μου, καὶ ἐξαιρούμενός με ἐμοί,

3. ὁ Θεὸς μου φύλαξ μου ἔσται μοι, πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ ὑπερασπιστὴς μου, καὶ κέρασ σωτηρίας μου, ἀντιλήπτωρ μου καὶ καταφυγὴ μου σωτηρίας μου, ἐξ ἀδίκου σώσεις με.

4. Αἰνετὸν ἐπικαλέσομαι Κύριον, καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι.

5. Ὅτι περιέσχον με συντριμμοὶ θανάτου, χεῖμαρβοὶ ἀνομίας ἐθάμβησάν με.

6. Ὡδίνες θανάτου ἐκύκλωσάν με, προέφθασάν με σκληρότητες θανάτου.

7. Ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπικαλέσομαι τὸν Κύριον, καὶ πρὸς τὸν Θεόν μου βοήσομαι, καὶ ἐπακούσεται ἐκ ναοῦ αὐτοῦ φωνῆς μου, καὶ ἡ κραυγὴ μου ἐν τοῖς ὤσιν αὐτοῦ.

8. Καὶ ἐταράχθη καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τοῦ οὐρανοῦ συνεταράχθησαν καὶ ἐσπαράχθησαν, ὅτι ἐθυμώθη Κύριος αὐτοῖς.

9. Ἀνέβη καπνὸς ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἐκ στόματος αὐτοῦ κατέδεται· ἀνθρακες ἐξεκαύθησαν ἀπ' αὐτοῦ.

10. Καὶ ἐκλινεν οὐρανούς καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐπεκάθισεν ἐπὶ τῷ Χερουβὶμ καὶ ἐπετάσθη, καὶ ὤφθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμου,

12. καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ. Κύκλω αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ, σκότος ὑδάτων, ἐπάχυνεν ἐν νεφέλαις ἀέρος.

13. Ἀπὸ τοῦ φέγγους ἐναντίον αὐτοῦ ἐξεκαύθησαν ἀνθρακες πυρός.

14. Ἐδρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ Κύριος, καὶ ὁ Ὑψίστος ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ.

15. Καὶ ἀπέστειλε βέλη, καὶ ἐσχόρπισεν αὐτούς· καὶ ἥσυχωσεν ἄστραπην, καὶ ἐξέστισεν αὐτούς.

16. Καὶ ὤφθησαν ἀφέσεις θαλάσσης, καὶ ἀπεκαλύφθη θεμέλια τῆς οἰκουμένης ἐν τῇ ἐπιτιμῇ Κυρίου ἀπὸ πνοῆς πνεύματος θυμοῦ αὐτοῦ.

17. Ἀπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἔλαβέ με, εἰλκυσέ με ἐξ ὑδάτων πολλῶν.

18. Ἐβρύσατό με ἐξ ἐχθρῶν μου ἰσχύος, ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.

19. Προέφθασάν με ἡμέραι θλίψεώς μου· καὶ ἐγένετο Κύριος ἐπιστήριγμά μου,

20. καὶ ἐξηγάγέ με εἰς πλατυσμὸν, καὶ ἐξειλετό με, ὅτι ἠὺδόκησεν ἐν ἐμοί.

21. Καὶ ἀνταπέδωκέ μοι Κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀνταπέδωκέ μοι.

22. Ὅτι ἐφύλαξα ὁδοὺς Κυρίου, καὶ οὐκ ἡσέβησα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου.

23. Ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ κατεναντίον μου καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, οὐκ ἀπέστην ἀπ' αὐτῶν.

24. Καὶ ἔσομαι ἀμώμος αὐτῷ, καὶ προφυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου.

1. Et locutus est David Domino verba cantici hujus in qua die eripuit eum Dominus de manu omnium inimicorum ejus, et de manu Saul.

2. Et dixit CANTICUM : Domine, petra mea et munusculum meum, et eruens me mihi,

3. Deus meus custos meus erit mihi, confidens ero in eo : protector meus, et cornu salutis meae, susceptor meum et refugium meum salutis meae, de iniquo salvabis me.

4. Laudabilem invocabo Dominum, et de inimicis meis salvabor.

5. Quia circumdederunt me contritiones mortis, torrentes iniquitatis exterruerunt me.

6. Dolores mortis circumdederunt me, praevenierunt me asperitates mortis.

7. Dum ego tribulor invocabo Dominum, et ad Deum meum clamabo, et exaudiet de templo suo vocem meam, et vociferatio mea in auribus ejus.

8. Et turbata est et concussa est terra, et fundamenta caeli conturbata sunt et quassata sunt, quoniam indignatus est Dominus eis.

9. Ascendit fumus in ira ejus, et ignis de ore ejus vorabit : carbones succensi sunt ab eo.

10. Et inclinavit caelos et descendit, et caligo sub pedibus ejus.

11. Et insedit super Cherubim et volavit, et conspectus est super pennas venti,

12. et posuit tenebras latibulum suum. In circuitu suo tabernaculum suum, tenebras aquarum, condensavit in nubibus aeris.

13. A fulgore in conspectu ejus succensi sunt carbones ignis.

14. Intonuit e caelo Dominus, et Altissimus dedit vocem suam.

15. Et misit sagittas, et dissipavit eos : et coruscavit coruscationem, et exterruit eos.

16. Et apparuerunt emissiones maris, et revelata sunt fundamenta orbis in increpatione Domini a spiratione spiritus furoris ejus.

17. Misit de excelso et assumpsit me, traxit me de aquis multis.

18. Eripuit me de inimicis meis fortitudinis, de iis qui oderunt me, quoniam confortati fuerant super me.

19. Praevenerunt me dies tribulationis meae : et factus est Dominus firmamentum meum,

20. et eduxit me in latitudinem, et eripuit me, quoniam bene sensit in me.

21. Et retribuit mihi Dominus secundum justitiam meam, et secundum puritatem manuum mearum retribuit mihi.

22. Quoniam custodivi vias Domini, neque impie egi a Deo meo.

23. Quoniam omnia judicia ejus in conspectu meo et justificationes ejus, non discessi ab eis.

24. Et ero immaculatus ei, et praecavebo ab iniquitate mea.

25. Καὶ ἀποδώσει μοι Κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαρότητα τῶν χειρῶν μου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

26. Μετὰ ὁσίου δσωθήσῃ, καὶ μετὰ ἀνδρὸς τελείου τελειωθήσῃ.

27. Καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ, καὶ μετὰ στρεβλοῦ στρεβλωθήσῃ.

28. Καὶ τὸν λαὸν τὸν πτωχὸν σώσεις, καὶ ὀφθαλμοὺς ἐπὶ μετεώρων ταπεινώσεις.

29. Ὅτι σὺ ὁ λύχνος μου, Κύριε, καὶ Κύριος ἐκλάμψει μοι τὸ σκότος μου.

30. Ὅτι ἐν σοὶ δραμοῦμαι μονόζωνος, καὶ ἐν τῷ Θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεύχος.

31. Ὁ Ἰσχυρὸς, ἄμωμος ἡ δὸς αὐτοῦ· τὸ ῥῆμα Κυρίου κραταῖον, πεπτωμένον· ὑπερασπιστὴς ἐστὶ πᾶσι τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' αὐτόν.

32. Τίς Ἰσχυρὸς πλὴν Κυρίου; καὶ τίς κτίστης ἐστὶ πλὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν;

33. Ὁ Ἰσχυρὸς, ὁ κραταῖος με δυνάμει, καὶ ἐξετίναξεν ἄμωμον τὴν δόδον μου.

34. Τίθεις τοὺς πόδας μου ὡς ἐλάφω, καὶ ἐπὶ τὰ ὄρη ἱστῶν με.

35. Διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον, καὶ καταΐξας τόξον χαλκοῦν ἐν βραχίονί μου.

36. Καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας μου, καὶ ἡ ὑπακοή σου ἐπλήθυνέ με

37. εἰς πλατυσμὸν εἰς τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου, καὶ οὐκ ἐσαλεύθησαν τὰ σκέλη μου.

38. Διώξω ἐχθροὺς μου, καὶ ἀφανίσω αὐτούς, καὶ οὐκ ἀναστρέψω ἕως ἂν συντελέσω αὐτούς.

39. Καὶ θλάσω αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀναστήσονται, καὶ πσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου.

40. Καὶ ἐνισχύσεις με δυνάμει εἰς πόλεμον, κάμψεις τοὺς ἐπανιστανομένους μοι ὑποκάτω μου.

41. Καὶ τοὺς ἐχθροὺς μου ἔδωκάς μοι νῦτον, τοὺς μισούντάς με, καὶ ἐθανάτωσας αἰτούς.

42. Βοήσονται, καὶ οὐκ ἐστὶ βοήθης, πρὸς Κύριον, καὶ οὐκ ἐπήκουσεν αὐτῶν.

43. Καὶ ἐλέαυ αὐτούς ὡς χοῦν γῆς, ὡς πηλὸν ἐξόδων ἐλέπτυνα αὐτούς.

44. Καὶ ῥύσῃ με ἐκ μάχης λαῶν, φυλάξεις με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν. Λαὸς δὲν οὐκ ἐγνων ἐδούλευσάν μοι,

45. υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι, εἰς ἀκοὴν ὠτίου ἤκουσάν μου.

46. Υἱοὶ ἀλλότριοι ἀποβρίβησονται, καὶ σφαλοῦσιν ἐκ τῶν συγκλεισμένων αὐτῶν.

47. Ζῇ Κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ φύλαξ μου, καὶ ὑψωθήσεται ὁ Θεός μου ὁ φύλαξ τῆς σωτηρίας μου.

48. Ἰσχυρὸς Κύριος ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις ἐμοὶ, παιδεύων λαοὺς ὑποκάτω μου,

49. καὶ ἐξάγων με ἐξ ἐχθρῶν μου, καὶ ἐκ τῶν ἐπγειρομένων μοι ὑψώσεις με, ἐξ ἀνδρὸς ἀδικημάτων ῥύσῃ με.

50. Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαι σοι, Κύριε, ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ψάλλω.

51. Μεγαλύνων τὰς σωτηρίας βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ αὐτοῦ τῷ Δαυὶδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

25. Et reddet mihi Dominus secundum justitiam meam, et secundum puritatem manuum mearum in conspectu oculorum ejus.

26. Cum sancto sanctificaberis, et cum viro perfecto perfectus eris.

27. Et cum electo electus eris, et cum perverso perverteris.

28. Et populum inopem salvabis, et oculos super excelsos humiliabis.

29. Quoniam tu lucerna mea, Domine, et Dominus illuminabit mihi tenebras meas.

30. Quoniam in te curram accinctus, et in Deo meo transgrediar murum.

31. Fortis, immaculata via ejus: verbum Domini potens, igni examinatum: protector est omnibus confidentibus super eum.

32. Quis fortis praeter Dominum? et quis creator erit praeter Deum nostrum?

33. Fortis, confortans me virtute, et excussit immaculatam viam meam.

34. Ponens pedes meos tamquam cervorum, et super excelsa statuens me.

35. Docens manus meas ad praelium, et confringens arcum aeneum in brachio meo.

36. Et dedisti mihi protectionem salutis meae, et placabilitas tua multiplicavit me

37. in latitudinem in gressibus meis subtus me, et non vacillarunt crura mea.

38. Persequar inimicos meos, et delebo eos, et non revertam donec consummavero eos.

39. Et confringam eos et non resurgent, et cadent subtus pedes meos.

40. Et confortabis me virtute ad praelium, curvabis eos qui insurgunt mihi subtus me.

41. Et inimicos meos dedisti mihi dorsum, eos qui odio habent me, et morti tradidisti eos.

42. Clamabunt, et non est adjutor, ad Dominum, et non exaudivit eos.

43. Et contrivi eos tamquam pulverem terrae, tamquam lutum viarum comminui eos.

44. Et erues me de pugna populorum, custodies me in caput gentium. Populus quem non novi servierunt mihi,

45. filii alieni mentiti sunt mihi, in auditu auris audierunt me.

46. Filii alieni abjicientur, et contremiscent e clausuris suis.

47. Vivit Dominus, et benedictus custos meus, et exaltabitur Deus meus custos salutis meae.

48. Fortis Dominus dans vindictas mihi, castigans populos sub me,

49. et educens me ex inimicis meis, et de insurgentibus mihi exaltabis me, de viro iniquitatum eripies me.

50. Propter hoc confitebor tibi, Domine, in gentibus, et in nomine tuo psallam.

51. Magnificans salutis regis sui, et faciens misericordiam christo suo David et semini ejus usque in saeculum.

1. Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι Δαυὶδ οἱ ἔσχατοι· Πιστὸς Δαυὶδ υἱὸς Ἰσσαι, καὶ πιστὸς ἀνὴρ ὃν ἀνέστησε Κύριος ἐπὶ χριστὸν Θεοῦ Ἰακώβ, καὶ εὐπρεπεῖς ψαλμοὶ Ἰσραὴλ.

2. Πνεῦμα Κυρίου ἐλάλησεν ἐν ἡμοί, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἐπὶ γλώσσης μου.

3. Λέγει ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἡμοὶ ἐλάλησε φύλαξ ἐξ Ἰσραὴλ παραβολὴν, εἶπον ἐν ἀνθρώπῳ· Πῶς κραταίωσθε φόβον Χριστοῦ,

4. καὶ ἐν φωτὶ Θεοῦ πρωίας· Ἀνατεῖλαι ἥλιος το-
πρωί· οὐ Κύριος παρήλθεν ἐκ φέγγους, καὶ ὡς ἐξ ὕετοῦ
χλόης ἀπὸ γῆς.

5. Οὐ γὰρ οὕτως ὁ οἶκός μου μετὰ Ἰσχυροῦ· δια-
θήκην γὰρ αἰώνιον ἔθετό μοι ἐτοίμην ἐν παντὶ καιρῷ
πεφυλαγμένην, ὅτι πᾶσα σωτηρία μου καὶ πᾶν θέ-
λημα, ὅτι οὐ μὴ βλαστήσῃ δὲ παράνομος.

6. Ὡς περ ἄκανθα ἐξωσμένη πάντες οὗτοι, ὅτι οὐ
χειρὶ ληφθήσονται,

7. καὶ ἀνὴρ οὐ κοπιᾷσει ἐν αὐτοῖς· καὶ πληρὲς σι-
δήρου, καὶ ῥύλον δόρατος, καὶ ἐν πυρὶ καύσει, καὶ
καυθήσονται αἰσχύνῃ αὐτῶν.

8. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν Δαυὶδ· Ἰσο-
σθὲ δὲ Χαναναῖος, ἄρχων τοῦ τρίτου ἐστίν· Ἀδινὼν δὲ
Ἀσωναῖος, οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ
ὀνταχοσίους στρατιώτας εἰσάπαξ.

9. Καὶ μετ' αὐτὸν Ἐλεανὰν υἱὸς πατραδέλφου αὐ-
τοῦ, υἱὸς Δουδὲ τοῦ ἐν τοῖς τρισὶν δυνατοῖς μετὰ Δαυὶδ·
καὶ ἐν τῷ ὀνειδίσει αὐτὸν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις, συνήχ-
θησαν ἐκεῖ εἰς πόλεμον, καὶ ἀνέβησεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ.

10. Αὐτὸς ἀνέστη καὶ ἐπάταξεν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις,
ἕως οὗ ἐκοπίασεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ προσκολλήθη ἡ
χεὶρ αὐτοῦ πρὸς τὴν μάχαιραν. Καὶ ἐποίησε Κύριος
σωτηρίαν μεγάλην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὁ λαὸς
ἐκάθητο ὀπίσω αὐτοῦ πλην ἐκδιδύσκειν.

11. Καὶ μετ' αὐτὸν Σαμαΐα υἱὸς Ἀσα δὲ Ἀρουαῖος.
Καὶ συνήχθησαν οἱ ἀλλοφύλοι εἰς Θηρία, καὶ ἦν ἐκεῖ
μερὶς τοῦ ἀγροῦ πλήρης φακοῦ· καὶ ὁ λαὸς ἐφυγεν ἐκ
προσώπου ἀλλοφύλων,

12. καὶ ἐστηλώθη ἐν μέσῳ τῆς μερίδος, καὶ ἐξεί-
λατο αὐτὴν, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους. Καὶ ἐποίησε
Κύριος σωτηρίαν μεγάλην.

13. Καὶ κατέβησαν τρεῖς ἀπὸ τῶν τριάκοντα καὶ
κατέβησαν εἰς Κασὼν πρὸς Δαυὶδ εἰς τὸ σπηλαῖον
Ὀδολλάμ, καὶ τάγμα τῶν ἀλλοφύλων, καὶ παρενέ-
βαλον ἐν τῇ κοιλάδι Ραφαὶν.

14. Καὶ Δαυὶδ τότε ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ τὸ ὑπό-
στεμα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν Βηθλεέμ.

15. Καὶ ἐπεθύμησε Δαυὶδ, καὶ εἶπε· Τίς ποτιεῖ με
ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βηθλεέμ τοῦ ἐν τῇ πόλῃ;
Τὸ δὲ σύστημα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν Βηθλεέμ.

16. Καὶ διέβησαν οἱ τρεῖς δυνατοὶ ἐν τῇ παρεμ-
βολῇ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ὕδρευσαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ
λάκκου τοῦ ἐν Βηθλεέμ τοῦ ἐν τῇ πόλῃ· καὶ ἔλαβον
καὶ παρεγένοντο πρὸς Δαυὶδ, καὶ οὐκ ἠθέλησε πιεῖν
αὐτὸ, καὶ ἐσπείσεν αὐτὸ τῷ Κυρίῳ,

17. καὶ εἶπε· Πιῶές μοι, Κύριε, τοῦ ποιῆσαι τοῦτο,
εἰ αἷμα τῶν ἀνδρῶν τῶν πορευθέντων ἐν ταῖς ψυχαῖς
αὐτῶν πίομαι. Καὶ οὐκ ἠθέλησε πιεῖν αὐτό. Ταῦτα
ἐποίησαν οἱ τρεῖς δυνατοί.

1. Et hæc verba David ultima : Fidelis David filius Jesse, et fidelis vir quem suscitavit Dominus in christum Dei Jacob, et decori psalmi Israel.

2. Spiritus Domini locutus est in me, et verbum ejus super linguam meam.

3. Dicit Deus Israel, mihi locutus est custos ex Israel parabolam, dixi in homine : Quomodo tenebitis timorem Christi,

4. et in luce Dei matutina? Exoriatur sol mane : non Dominus transiit a splendore, et tamquam ex pluvia viroris a terra.

5. Non enim sic domus mea cum Forti : testamentum enim æternum posuit mihi paratum in omni tempore custoditum, quoniam universa salus mea et omnis voluntas, quoniam non germinabit iniquus.

6. Sicut spina ejecta omnes hi, quoniam non manuum su-
mentur,

7. et vir non laborabit in eis : et pleni ferro, et lignum lanceæ, et in igni combaret, et comburentur confusionem eorum.

8. Hæc nomina potentium David : Jebosthe Chamanæus, princeps tertii est : Adinon Asonæus, hic eduxit gladium suum super octingentos milites vice una.

9. Et post eum Eleanan filius patris ejus, filius Dudi qui in tribus potentibus cum David : et cum ipse exprobarer in alienigenas, congregati sunt illic in prælium, et ascendit vir Israel.

10. Ipse surrexit et percussit in alienigenis, quoadusque defatigata est manus ejus, et adhæsit manus ejus ad gla-
dium. Et fecit Dominus salutem magnam in die illa, et populus sedit post eum tantum ad spoliandum.

11. Et post eum Samaiia filius Asa Aruchæus. Et congre-
gati sunt alienigenæ in Theria, et erat ibi pars agri plena lentis : et populus fugit a facie alienigenarum,

12. et stetit in medio partis, et eripuit eam, et percussit alienigenas. Et fecit Dominus salutem magnam.

13. Et descenderunt tres e triginta et descenderunt in Ca-
son ad David in speluncam Odollam, et ordo alienigenarum, et castrametati sunt in valle Raphaim.

14. Et David tunc in præsidio, et statio alienigenarum tunc in Bethleem.

15. Et concupivit David, et dixit : Quis potabit me aqua de cisterna quæ in Bethleem quæ in porta? Statio autem alienigenarum tunc in Bethleem.

16. Et irruerunt tres illi potentes in castra alienigena-
rum, et aquti sunt aquam de cisterna quæ in Bethleem quæ in porta : et tulerunt et venerunt ad David, et noluit bibere eam, et libavit eam Domino,

17. et dixit : Propitius mihi, Domine, a faciendo hoc, et sanguinem virorum qui iverunt in animabus suis bibam. Et noluit bibere eam. Hæc fecerunt tres illi potentes.

18. Καὶ Ἀβессά δ' ἀδελφὸς Ἰωάβ υἱὸς Σαρούας αὐτὸς ἀρχὼν ἐν τοῖς τρισὶν, καὶ αὐτὸς ἐξήγειρε τὸ δόρυ αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίουσιν τραυματίας, καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τρισίν,

19. ἐκ τῶν τριῶν ἐκείνων ἐνδοξος, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἀρχοντα, καὶ ἕκ τῶν τριῶν οὐκ ἦλθε.

20. Καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωδαῆ, ἀνὴρ αὐτὸς πολλοστὸς ἐργοῖς, ἀπὸ Καβεσεθλ, καὶ αὐτὸς ἐπάταξε τοὺς δύο υἱοὺς Ἀριήλ τοῦ Μωάβ· καὶ αὐτὸς κατέβη καὶ ἐπάταξε τὸν λέοντα ἐν μέσῳ τοῦ λάκκου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς χιῶνος.

21. Αὐτὸς ἐπάταξε τὸν ἄνδρα τὸν Αἰγύπτιον ἄνδρα δρατὸν, ἐν δὲ τῇ χειρὶ τοῦ Αἰγυπτίου δόρυ ὡς ξύλον διαβάθρας· καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν ἐν βάρβῳ, καὶ ἤρπασε τὸ δόρυ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Αἰγυπτίου, καὶ ἀπέκτεινε αὐτὸν ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ.

22. Ταῦτα ἐποίησε Βαναίας υἱὸς Ἰωδαῆ, καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶν τοῖς δυνατοῖς,

23. ἐκ τῶν τριῶν ἐνδοξος, καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς οὐκ ἦλθε, καὶ ἔταξεν αὐτὸν Δαυὶδ πρὸς τὰς ἀκοὰς αὐτοῦ. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν Δαυὶδ τοῦ βασιλέως·

24. Ἀσαήλ ἀδελφὸς Ἰωάβ, οὗτος ἐν τοῖς τριάκοντα· Ἐλεανὰν υἱὸς Δουὶ πατραδέλφου αὐτοῦ ἐν Βηθλεέμ·

25. Σαιμά δ' Ῥουδαῖος·

26. Σελλῆς δ' Κελωθί· Ἰρας υἱὸς Ἰσχα δ' Θεκωίτης·

27. Ἀβιέζερ δ' Ἀνωθίτης, ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Ἀνωθίτου·

28. Ἐλλὼν δ' Ἀωίτης· Νοερέ δ' Νετωπατίτης·

29. Ἐσθαὶ υἱὸς Ῥιβᾶ ἐκ Γαβαὲθ υἱὸς Βενιαμὴν τοῦ Ἐφραθαίου· Ἀσμοὺθ δ' Βαρδιαμίτης· (α)

32. Ἐμασοὺ δ' Σαλαβωνίτης· υἱοὶ Ἀσάν, Ἰωνάθαν·

33. Σαμνάν δ' Ἀρωδίτης· Ἀμνάν υἱὸς Ἀραὶ Σαραουρίτης·

34. Ἀλιφαλέθ υἱὸς τοῦ Ἀσβίτου, υἱὸς τοῦ Μαχαχαχί· Ἐλιὰδ υἱὸς Ἀχιτόφελ τοῦ Γελωνίτου·

35. Ἀσαράδ δ' Καρμηλίου τοῦ Οὐραιοερχί·

36. Γαάλ υἱὸς Ναθανά· Πολυδυνάμευς υἱὸς Γαλααδί· Ἐλιὲ δ' Ἀμμανίτης· (β)

(α) 30. Ἀδροὶ ἀπὸ χειμάρρων.

31. Γαδαβιήλ υἱὸς τοῦ Ἀραβωθαίου.

(β) 37. Γελωρέ δ' Βηθωραῖος αἴρων τὰ σκεύη· Ἰωάβ υἱὸς Σαρούας·

38. Ἰρας δ' Ἐθιραῖος· Γηρήδ δ' Ἐθναῖος·

39. Οὐρίας δ' Χετταῖος. Οἱ πάντες τριάκοντα καὶ ἑπτὰ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ προσέθετο ὁργὴν Κύριος ἐκκαῖναν ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπίσειε τὸν Δαυὶδ ἐν αὐτοῖς, λέγων· Βάδιζε, ἀριθμήσον τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸν Ἰούδαν.

2. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωάβ ἀρχοντα τῆς ἰσχύος τὸν μετ' αὐτοῦ· Διέλθε δὴ πάσας φυλάς Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα ἀπὸ Δάν καὶ ἕως Βηρσαβεῖ, καὶ ἐπισκεψαί τὸν λαόν, καὶ γνῶσομαι τὸν ἀριθμὸν τοῦ λαοῦ.

3. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ πρὸς τὸν βασιλέα· Καὶ προσθεῖη Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς τὸν λαὸν ὥσπερ αὐτοὺς καὶ ὥσπερ αὐτοὺς ἑκατονταπλασίονα, καὶ ὀφθαλμοὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως ὁρῶντες. Καὶ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἱναὶ βούλεται ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ;

18. Et Abessa frater Joab filius Sarviae ipse princeps in tribus, et ipse suscitavit lanceam suam super trecentos caesos, et ei nomen in ipsis tribus,

19. ex tribus illis gloriosus, et factus est eis in principem, et usque ad tres non venit.

20. Et Banæas filius Jodæ, vir ipse multus operibus, a Cabeseel, et ipse percussit duos filios Ariel ipsius Moab : et ipse descendit et percussit leonem in medio cisternæ in die nivis.

21. Ipse percussit virum Ægyptium virum spectabilem, in manu autem Ægyptii lancea tamquam lignum scalæ nauticæ : et descendit ad eum in virga, et rapuit lanceam de manu Ægyptii, et occidit eum in lancea ejus.

22. Hæc fecit Banæas filius Jodæ, et ei nomen in tribus potentibus,

23. ex tribus gloriosus, et ad tres non venit, et constituit eum David ad auditiones suas. Et hæc nomina potentium David regis :

24. Asael frater Joab, hic in triginta : Eleanan filius Dudi patris ejus in Bethleem .

25. Sæma Rhudæus :

26. Selles Celothi : Iras filius Iaca Thecoites :

27. Abiezer Anothites, ex filiis Anothitæ :

28. Ellon Aoitæ : Noere Netophalites :

29. Esthai filius Rhiba de Gabæth filius Benjamin Ephraethæi : Asmoth Bardiamites.

32. Emasu Salabonites : filii Asan, Jonathan :

33. Samnan Arodites : Amnan filius Arai Saraurites :

34. Aliphaeth filius Asbitæ, filius Machachachi : Eliab filius Achitophel Gelonitæ :

35. Asarai Carmelius ipsius Uræoerchi :

36. Gaal filius Nathana : Polydnameus filius Galaaddi : Elie Ammanites.

30. Hadri de torrentibus :

31. Gadabiel filius Arabothæi.

37. Gelore Bethoræus portans vasa : Joab filius Sarviae :

38. Iras Ethiræus : Gerab Ethenæus :

39. Urias Obettæus. Omnes triginta et septem.

CAPUT XXIV.

1. Et addidit iram Dominus accendere in Israel, et commovit ipsum David in eis, dicens : Vade, numera Israel et Judam.

2. Et dixit rex ad Joab principem virtutis qui cum eo : Transi nunc omnes tribus Israel et Juda a Dan et usque Bersabee, et recognosce populum, et sciam numerum populi.

3. Et dixit Joab ad regem : Et adjiciat Dominus Deus ad populum sicut eos et sicut eos centuplum, et oculi domini mei regis videntes. Et dominus meus rex ut quid vult in verbo hoc?

4. Καὶ ὑπερίσχυεν ὁ λόγος τοῦ βασιλέως πρὸς Ἰωάβ καὶ εἰς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως· καὶ ἐξῆλθεν Ἰωάβ καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς ἰσχύος ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἐπισκέψασθαι τὸν λαὸν τὸν Ἰσραὴλ.

5. Καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην, καὶ παρενέβαλον ἐν Ἀρορ ἐκ δεξιῶν τῆς πόλεως τῆς ἐν μέσῳ τῆς φάραγος Γὰδ καὶ Ἐλιέζερ.

6. Καὶ ἦλθον εἰς Γαλαὰδ καὶ εἰς γῆν Θαβασὼν ἣ ἐστὶν Ἀδασαί, καὶ παρεγένοντο εἰς Δανιδὰν καὶ Οὐδὰν, καὶ ἐκύκλωσαν Σιδῶνα.

7. Καὶ ἦλθον εἰς Μάψαρ Τύρου καὶ εἰς πάσας τὰς πόλεις τοῦ Εὐαίου καὶ τοῦ Χαναναίου· καὶ ἦλθον κατὰ νότον Ἰούδα εἰς Βηρσαβέε,

8. καὶ περιώδευσαν ἐν πάσῃ τῇ γῇ· καὶ παρεγένοντο ἀπὸ τέλους ἐννέα μηνῶν καὶ εἰκοσι ἡμερῶν εἰς Ἱερουσαλὴμ.

9. Καὶ ἔδωκεν Ἰωάβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἐγένετο Ἰσραὴλ, οκτακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν δυνάμειος στωμένων ῥομφαίαν· καὶ ἀνὴρ Ἰούδα, πεντακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν μαχητῶν.

10. Καὶ ἐπάταξε καρδίᾳ Δαυὶδ αὐτὸν μετὰ τὸ ἀριθμῆσαι τὸν λαόν, καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Κύριον· Ὁμάρτον σφόδρα ὁ ἐποίησα νῦν, Κύριε· παραβίβασον δὴ τὴν ἀνομίαν τοῦ δούλου σου, ὅτι ἐμωράνθην σφόδρα.

11. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ τοπρωί, καὶ λόγος Κυρίου ἐγένετο πρὸς Γὰδ τὸν προφῆτην τὸν δρῶντα, λέγων·

12. Πορεύθητι καὶ ἀλάησον πρὸς Δαυὶδ, λέγων· Τάδε λέγει Κύριος· Τρία ἐγὼ εἰμι αἰῶν ἐπὶ σέ, καὶ ἔκλεξαι σεαυτῷ ἐν ἑξ αὐτῶν, καὶ ποιήσω σοί.

13. Καὶ εἰρήληθε Γὰδ πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἀνήγγειλε, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐκλεξαι σεαυτῷ γενέσθαι, εἰ ἔλθῃ σοι τρία ἔτη λιμοῦ ἐν τῇ γῇ σου, ἢ τρεῖς μῆνας φεύγειν σε ἐμπροσθεν τῶν ἐχθρῶν σου, καὶ ἔσονται διώκοντές σε, ἢ γενέσθαι τρεῖς ἡμέρας θάνατον ἐν τῇ γῇ σου. Νῦν οὖν γνῶθι καὶ ἴδε τί ἀποκριθῶ τῷ ἀποστειλαντί με ῥῆμα.

14. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Γὰδ· Στενά μοι πάντοθεν σφόδρα ἐστὶ· ἐμπεσοῦμαι δὴ εἰς χεῖρας Κυρίου, ὅτι πολλοὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ σφόδρα, εἰς δὲ χεῖρας ἀνθρώπου οὐ μὴ ἐμπέσω.

15. Καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ Δαυὶδ τὸν θάνατον. Καὶ ἡμέραι θερτισμοῦ πυρῶν, καὶ ἔδωκε Κύριος θάνατον ἐν Ἰσραὴλ ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ὄρας ἀρίστου. Καὶ ἤρξατο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ· καὶ ἀπέθανεν ἐκ τοῦ λαοῦ ἀπὸ Δὰν καὶ ξέως Βηρσαβέε, ἑβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν.

16. Καὶ ἐξέτεινεν ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ τοῦ διαφθεῖραι αὐτήν, καὶ παρεκλήθη Κύριος ἐπὶ τῇ κακίᾳ, καὶ εἶπε τῷ ἀγγέλῳ τῷ διαφθεῖροντι ἐν τῷ λαῷ· Ποῦ νῦν, ἄνες τὴν χεῖρά σου. Καὶ ὁ ἄγγελος Κυρίου ἦν παρὰ τῇ ἀλῶ Ὀρνά τοῦ Ἰεβουσαίου.

17. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Κύριον, ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν τὸν ἄγγελον τὸν τύπτοντα ἐν τῷ λαῷ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι ἡδίκησα, καὶ οὗτοι τὰ πρόβατα τι ἐποίησαν; Γενέσθω δὴ ἡ χεῖρ σου ἐν ἐμοὶ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς μου.

18. Καὶ ἦλθε Γὰδ πρὸς Δαυὶδ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀνάβηθι, καὶ στήσον τῷ Κυρίῳ θυσιαστήριον ἐν τῷ ἄλῳ· Ὀρνά τοῦ Ἰεβουσαίου.

4. Et praevaluit verbum regis ad Joab et ad principes virtutis : et egressus est Joab et principes virtutis in conspectu regis ad recognoscendum populum Israel.

5. Et transierunt Jordanem, et castrametati sunt in Aroer a dextris civitatis quae in medio convallis Gad et Eliezer.

6. Et venerunt in Galaad et in terram Thabason quae est Adasae, et advenerunt in Danidan et Udan, et circumserunt Sidona.

7. Et venerunt in Mapsar Tyri et in omnes civitates Evaei et Chananæi : et venerunt ad austrum in Juda in Bersabee,

8. et circumierunt in omni terra : et advenerunt a fine novem mensium et viginti dierum in Jerusalem.

9. Et dedit Joab numerum recognitionis populi ad regem : et fuit Israel, octingenta millia virorum virtutis trahentium gladium : et vir Juda, quingenta millia virorum bellatorum.

10. Et cor David percussit eum postquam numeraverat populum, et dixit David ad Dominum : Peccavi valde quod feci nunc, Domine : transfer nunc iniquitatem servi tui, quoniam desipui valde.

11. Et surrexit David mane, et verbum Domini factum est ad Gad prophetam videntem, dicens :

12. Vade et loquere ad David, dicens : Haec dicit Dominus : Tria ego porto super te, et elige tibi unum ex eis, et faciam tibi.

13. Et intravit Gad ad David, et annuntiavit, et dixit ei : Elige tibi fieri, si veniat tibi tres annos fames in terra tua, vel tres menses fugere te ante inimicos tuos, et erunt persequentes te, vel fieri tribus diebus mortem in terra tua. Nunc igitur scito et vide quod respondeam ei qui misit me verbum.

14. Et dixit David ad Gad : Angusta mihi undique valde sunt : incidam nunc in manus Domini, quoniam multae miserationes ejus valde, in manus autem hominis non incidam.

15. Et elegit sibi David mortem. Et erant dies messis frumentorum, et dedit Dominus mortem in Israel a mane usque ad horam prandii. Et cepit quassatio in populo, et perierunt de populo a Dan et usque Bersabee, septuaginta millia virorum.

16. Et extendit angelus Dei manum suam in Jerusalem ad corrumpendam eam, et revocavit se Dominus super malo, et dixit angelo corruptenti in populo : Multam nunc, remitte manum tuam. Et angelus Domini erat apud aream Orna Jebusaei.

17. Et dixit David ad Dominum, dum ipse videret angelum percutientem in populo, et dixit : Ecce ego ipse injuste egi, et hi oves quid fecerunt? Fiat nunc manus tua in me et in domo patris mei.

18. Et venit Gad ad David in die illa, et dixit ei : Ascende, et statue Domino altare in area Orna Jebusaei.

19. Καὶ ἀνέβη Δαυὶδ κατὰ τὸν λόγον Γὰδ, καθ' ὃν τρόπον ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος.

20. Καὶ διέκυψεν Ὀρνά, καὶ εἶδε τὸν βασιλέα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ παραπορευομένους ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ ἐξῆλθεν Ὀρνά, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν.

21. καὶ εἶπεν Ὀρνά· Τί ὅτι ἦλθεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν δούλον αὐτοῦ; Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Κτήσασθαι παρὰ σοῦ τὸν ἄλωνα τοῦ οἰκοδομήσαι θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ, καὶ συσχεθῇ ἡ θραῦσις ἐπάνω τοῦ λαοῦ.

22. Καὶ εἶπεν Ὀρνά πρὸς Δαυὶδ· Λαβέτω καὶ ἀνεψγάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τῷ Κυρίῳ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ· ἰδοὺ οἱ βόες εἰς ὀλοκαύτωμα, καὶ οἱ τροχοὶ καὶ τὰ σκεύη τῶν βοῶν εἰς ξύλα.

23. Τὰ πάντα ἔδωκεν Ὀρνά τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπεν Ὀρνά πρὸς τὸν βασιλέα· Κύριος ὁ Θεός σου εὐλογήσαι σε.

24. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ὀρνά· Οὐχί, ὅτι ἀλλὰ κτώμενος κτήσομαι παρὰ σοῦ ἐν ἀναλλάγματι, καὶ οὐκ ἀνοίσω τῷ Κυρίῳ μου Θεῷ ὀλοκαύτωμα δωρεάν. Καὶ ἐκτήσατο Δαυὶδ τὸν ἄλωνα καὶ τοὺς βόας ἐν ἀργυρίῳ σίκλων πεντήκοντα.

25. Καὶ οἰκοδόμησεν ἐκεῖ Δαυὶδ θυσιαστήριον Κυρίῳ, καὶ ἀνήνεγκεν ὀλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικάς. Καὶ προσέθηκε Σαλωμών ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπ' ἐσχάτῳ, ὅτι μικρὸν ἦν ἐν πρώτοις. Καὶ ἐπήκουσε Κύριος τῇ γῇ, καὶ συνεσχέθη ἡ θραῦσις ἐπάνωθεν Ἰσραὴλ.

19. Et ascendit David juxta verbum Gad, quemadmodum mandavit ei Dominus.

20. Et prospexit Orna, et vidit regem et pueros ejus accedentes desuper se : et egressus est Orna, et adoravit regem super faciem suam in terram,

21. et dixit Orna : Quid quod venit dominus meus rex ad servum suum? Et dixit David : Acquirere a te aream, ad ædificandum altare Domino, et cohibebitur quassatio desuper populo.

22. Et dixit Orna ad David : Accipiat et offerat dominus meus rex Domino quod bonum in oculis ipsius : ecce boves in holocaustoma, et rotæ et vasa boum in ligna.

23. Omnia dedit Orna regi, et dixit Orna ad regem : Dominus Deus tuus benedicat te.

24. Et dixit rex ad Orna : Nequaquam, quoniam tantum acquirens acquiram a te in permutatione, et non offeram Domino meo Deo holocaustoma gratis. Et acquisivit David aream et boves in argento siclorum quinquaginta.

25. Et ædificavit ibi David altare Domino, et obtulit holocaustoses et pacificas. Et addidit Salomon ad altare in novissimo, quoniam parvum erat in primis. Et exaudivit Dominus terram, et cohibita est quassatio desuper Israel.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ

ΤΡΙΤΗ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ πρεσβύτερος, προβεβηκότος ἡμέραις· καὶ περιέβαλλον αὐτὸν ἱματίοις, καὶ οὐκ ἐθερμαίνετο.

2. Καὶ εἶπον οἱ παῖδες αὐτοῦ· Ζητησάτωσαν τῷ βασιλεῖ παρθένον νεάνίδα, καὶ παραστήσεται τῷ βασιλεῖ, καὶ ἔσται αὐτὸν θάλπουσα, καὶ κοιμηθήσεται μετ' αὐτοῦ, καὶ θερμανθήσεται ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς.

3. Καὶ ἐζήτησαν νεάνίδα καλὴν ἐκ παντὸς ὁρίου Ἰσραὴλ, καὶ εὔρον τὴν Ἀβισὰγ τὴν Σωμανίτιν, καὶ ἤνεγκαν αὐτὴν πρὸς τὸν βασιλέα.

4. Καὶ ἡ νεᾶνις καλὴ ἕως σφόδρα· καὶ ἦν θάλπουσα τὸν βασιλέα, καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ· καὶ ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔγνω αὐτήν.

5. Καὶ Ἀδωνίας υἱὸς Ἀγγίθου ἐπήρετο, λέγων· Ἐγὼ βασιλεύσω. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἅρματα καὶ ἵππεις, καὶ πεντήκοντα ἄνδρας παρατρέχειν ἐμπροσθεν αὐτοῦ.

6. Καὶ οὐκ ἀπεκώλυσεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ οὐδέποτε, λέγων· Διατί σὺ ἐποίησας; Καὶ γὰρ αὐτὸς ὁραῖος τῇ ὄψει σφόδρα, καὶ αὐτὸν ἔτεκεν ὀπίσω Ἀβессαλώμ.

REGNORUM

LIBER TERTIUS.

CAPUT I.

1. Et rex David erat senior, provecus diebus : et operiebant eum vestibus, et non calefiebat.

2. Et dixerunt pueri ejus : Querant regi virginem adolescentulam, et assistet regi, et erit eum fovens, et cubabit cum eo, et calefiet dominus meus rex.

3. Et quæsierunt adolescentulam pulchram ex omni termino Israel, et invenerunt Abisag Somanitem, et adduxerunt eam ad regem.

4. Et adolescentula pulchra usque valde : et erat fovens regem, et ministrabat ei : et rex non cognovit eam.

5. Et Adonias filius Aggith elevabatur, dicens : Ego regnabo. Et fecit sibi currus et equites, et quinquaginta viros ad currendum ante se.

6. Et non prohibuit eum pater ejus unquam, dicens : Propter quid tu fecisti? Et etiam ipse speciosus aspectu valde, et eum pepererat post Abessalom.

7. Καὶ ἐγένοντο οἱ λόγοι αὐτοῦ μετὰ Ἰωάβ τοῦ υἱοῦ Σαρουίας, καὶ μετὰ Ἀβιάθαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐβοήθουν ὀπίσω Ἀδωνίου.

8. Καὶ Σαδὸκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωθαὲ, καὶ Νάθαν ὁ προφήτης, καὶ Σεμεὶ, καὶ Ῥησί, καὶ υἱοὶ δυνατοὶ τοῦ Δαυὶδ οὐκ ἦσαν ὅπισω Ἀδωνίου.

9. Καὶ ἐθυσίασεν Ἀδωνίας πρόβατα καὶ μόσχους καὶ ἄρνας μετὰ Αἰθῆ τοῦ Ζωελεθί, ὃς ἦν ἐγόμενα τῆς Ῥοιγῆλ· καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἀδρόους Ἰούδα παῖδας τοῦ βασιλέως.

10. Καὶ Νάθαν τὸν προφήτην, καὶ Βαναίαν, καὶ τοὺς δυνατοὺς, καὶ τὸν Σαλωμὼν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐκ ἐκάλεσε.

11. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Βηρσαβέε μητέρα Σαλωμὼν, λέγων· Οὐκ ἤκουσας ὅτι ἐβασίλευσεν Ἀδωνίας υἱὸς Ἀγρίθ, καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Δαυὶδ οὐκ ἔγνω;

12. Καὶ νῦν δεῦρο, συμβουλεύσω σοι δὴ συμβουλίαν, καὶ ἐξελοῦ τὴν ψυχὴν σου, καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ υἱοῦ σου Σαλωμὼν.

13. Δεῦρο, εἰσελθε πρὸς τὸν βασιλέα Δαυὶδ, καὶ εἰρεῖς πρὸς αὐτόν, λέγουσα· Οὐχὶ σὺ, κύριέ μου βασιλεῦ, ὥμοσας τῇ δούλῃ σου, λέγων, ὅτι ὁ υἱός σου Σαλωμὼν βασιλεύσει μετ' ἐμέ, καὶ αὐτὸς καθιεῖται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου; Καὶ τί ὅτι ἐβασίλευσεν Ἀδωνίας;

14. Καὶ ἰδοὺ, ἐτι λαλούσης σου ἐκεῖ μετὰ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐγὼ εἰσελεύσομαι ὀπίσω σου, καὶ πληρώσω τοὺς λόγους σου.

15. Καὶ εἰσῆλθε Βηρσαβέε πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸ ταμεῖον· καὶ ὁ βασιλεὺς προσδύτης σφόδρα, καὶ Ἀβισάγ ἡ Σωμανίτις ἦν λειτουργοῦσα τῷ βασιλεῖ.

16. Καὶ ἔκυψε Βηρσαβέε, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Τί ἐστὶ σοι;

17. Ἡ δὲ εἶπε· κύριε, σὺ ὥμοσας ἐν Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου τῇ δούλῃ σου, λέγων, ὅτι ὁ υἱός σου Σαλωμὼν βασιλεύσει μετ' ἐμέ, καὶ καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου.

18. Καὶ νῦν ἰδοὺ Ἀδωνίας ἐβασίλευσε, καὶ σὺ, κύριέ μου βασιλεῦ, οὐκ ἔγνων.

19. Καὶ ἐθυσίασε μόσχους καὶ ἄρνας καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα, καὶ Ἰωάβ τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως· καὶ τὸν Σαλωμὼν τὸν δοῦλόν σου οὐκ ἐκάλεσε.

20. Καὶ σὺ, κύριέ μου βασιλεῦ, οἱ ὀφθαλμοὶ παντὸς Ἰσραὴλ πρὸς σέ· ἀπάγγειλαι αὐτοῖς τίς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως μετ' αὐτόν.

21. Καὶ ἔσται, ὥς ἂν κοιμηθῇ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔσομαι ἐγὼ καὶ Σαλωμὼν ὁ υἱός μου ἁμαρτωλοί.

22. Καὶ ἰδοὺ, ἐτι αὐτῆς λαλούσης μετὰ τοῦ βασιλέως, καὶ Νάθαν ὁ προφήτης ἦλθε·

23. καὶ ἀνγγέλει τῷ βασιλεῖ· Ἰδοὺ Νάθαν ὁ προφήτης. Καὶ εἰσῆλθε κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν,

24. καὶ εἶπε Νάθαν· κύριέ μου βασιλεῦ, σὺ εἶπας Ἀδωνίας βασιλεύσει ὀπίσω μου, καὶ αὐτὸς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου;

25. Ὅτι κατέβη σήμερον, καὶ ἐθυσίασε μόσχους καὶ ἄγνας καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως,

7. Et fuerunt verba ejus cum Joab filio Sarviae, et cum Abiathar sacerdote, et adjuvabant post Adoniam.

8. Et Sadoc sacerdos, et Banæas filius Jodæ, et Nathan propheta, et Semei, et Rhesi, et filii potentes David non erant post Adoniam.

9. Et sacrificavit Adonias oves et vitulos et agnos cum Æthe ipsius Zoelethi, qui erat juxta Rhogel : et vocavit omnes fratres suos, et omnes robustos Juda pueros regis.

10. Et Nathan prophetam, et Banæam, et potentes, et Salomon fratrem suum non vocavit.

11. Et dixit Nathan ad Bersabee matrem Salomon, dicens : Nonne audisti quia regnavit Adonias filius Aggith, et dominus noster David non novit?

12. Et nunc veni, consulam tibi, quæso, consilium, et erue animam tuam, et animam filii tui Salomon.

13. Vade, ingredere ad regem David, et dices ad eum, dicens : Nonne tu, domine mi rex, jurasti ancillæ tuæ, dicens, quia filius tuus Salomon regnabit post me, et ipse sedebit super thronum meum? Et quid quod regnavit Adonias?

14. Et ecce, adhuc loquente te illic cum rege, et ego ingrediar post te, et complebo sermones tuos.

15. Et intravit Bersabee ad regem in cubiculum : et rex senex valde, et Abisag Somanites erat ministrans regi.

16. Et inclinavit se Bersabee, et adoravit regem, et dixit rex : Quid est tibi?

17. At illa dixit : domine, tu jurasti in Domino Deo tuo ancillæ tuæ, dicens, quia filius tuus Salomon regnabit post me, et sedebit super thronum meum.

18. Et nunc ecce Adonias regnavit, et tu, domine mi rex, non nosti.

19. Et sacrificavit vitulos et agnos et oves in multitudinem, et vocavit omnes filios regis, et Abiathar sacerdotem, et Joab principem virtutis : et Salomon servum tuum non vocavit.

20. Et tu, domine mi rex, oculi omnis Israel ad te : annuntia eis quis sedebit super thronum domini mei regis post eum.

21. Et erit, postquam dormierit dominus meus rex cum patribus suis, et ero ego et Salomon filius meus peccatores.

22. Et ecce, adhuc ea loquente cum rege, et Nathan propheta venit :

23. et annuntiatum est regi : Ecce Nathan propheta. Et intravit ad faciem regis, et adoravit regem super faciem suam super terram,

24. et dixit Nathan : domine mi rex, tu dixisti : Adonias regnabit post me, et ipse sedebit super thronum meum?

25. Quoniam descendit hodie, et sacrificavit vitulos et agnos et oves in multitudine, et vocavit omnes filios regis, et principes virtutis, et Abiathar sacerdotem : et ecce sunt

καὶ Ἀδιᾶθαρ τὸν ἱερέα· καὶ ἰδοὺ εἰσιν ἐσθλόντες καὶ πίνοντες ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ εἶπαν· Ζήτω ὁ βασιλεὺς Ἀδωνίας.

26. Καὶ ἐμέ αὐτὸν τὸν δούλόν σου, καὶ Σαδὼκ τὸν ἱερέα, καὶ Βαναϊάν υἱὸν Ἰωδαέ, καὶ Σαλωμών τὸν δούλόν σου οὐκ ἐκάλεσεν.

27. Εἰ διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ οὐκ ἐγνώρισας τῷ δούλῳ σου τίς καθήσεται ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως μετ' αὐτόν;

28. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, καὶ εἶπε· Καλέσατέ μοι τὴν Βηρσαβέε. Καὶ εἰσῆλθεν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ.

29. Καὶ ὤμωσεν ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε· Ζῇ Κύριος ὃς ἐλυτρώσατό τὴν ψυχὴν μου ἐκ πάσης θλίψεως,

30. ὅτι καθὼς ὤμοσά σοι ἐν Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ, λέγων, ὅτι Σαλωμὼν ὁ υἱός σου βασιλεύσει μετ' ἐμέ, καὶ αὐτὸς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου ἀντ' ἐμοῦ, ὅτι οὕτω ποιήσω τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

31. Καὶ ἐκυψε Βηρσαβέε ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε· Ζήτω ὁ κυριὸς μου ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ εἰς τὸν αἰῶνα.

32. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ· Καλέσατέ μοι Σαδὼκ τὸν ἱερέα, καὶ Νάθαν τὸν προφήτην, καὶ Βαναϊάν υἱὸν Ἰωδαέ. Καὶ εἰσῆλθον ἐνώπιον τοῦ βασιλέως,

33. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς αὐτοῖς· Λάβετε τοὺς δούλους τοῦ κυρίου ὑμῶν μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐπιθιδάσατε τὸν υἱόν μου Σαλωμὼν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τὴν ἐμὴν, καὶ καταγάγετε αὐτὸν εἰς τὴν Γιὼν,

34. καὶ χρυσάτω αὐτὸν ἐκεῖ Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς καὶ Νάθαν ὁ προφήτης εἰς βασιλεία ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ σάλπισατε κερατίνῃ, καὶ ἔρειτε· Ζήτω ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν.

(*) 35. Καὶ καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου, καὶ βασιλεύσει ἀντ' ἐμοῦ· καὶ ἐγὼ ἐντεταλάμην τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα.

36. Καὶ ἀπεκρίθη Βαναϊὰς υἱὸς Ἰωδαέ τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπε· Γένοιτο· οὕτως πιστώσαι Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως.

37. Καθὼς ἦν Κύριος μετὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως, οὕτως εἴη μετὰ Σαλωμὼν, καὶ μεγαλύναι τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως Δαυὶδ.

38. Καὶ κατέβη Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Νάθαν ὁ προφήτης, καὶ Βαναϊὰς υἱὸς Ἰωδαέ, καὶ ὁ Χερεθὶ, καὶ ὁ Φελεθὶ, καὶ ἐπεκάθισαν τὸν Σαλωμὼν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τοῦ βασιλέως Δαυὶδ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὴν Γιὼν.

39. Καὶ ἔλαβε Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου ἐκ τῆς σκηνῆς, καὶ ἔχρισε τὸν Σαλωμὼν, καὶ ἐσάλπισε τῇ κερατίνῃ, καὶ εἶπε πᾶς ὁ λαός· Ζήτω ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν.

40. Καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἐχόρευον ἐν χοροῖς, καὶ εὐφραίνόμενοι εὐφροσύνην μεγάλην, καὶ ἐρβάζον ἡ γῆ ἐν τῇ φωνῇ αὐτῶν.

41. Καὶ ἤκουσεν Ἀδωνίας καὶ πάντες οἱ κλητοὶ αὐ-

comedentes et bibentes coram eo, et dixerunt: Vivat rex Adonias!

26. Et meipsum servum tuum, et Sadoc sacerdotem, et Banæam filium Jodæ, et Salomon servum tuum non vocavit.

27. Si per dominum meum regem factum est verbum hoc, et non fecisti notum servo tuo quis sedebit super thronum domini mei regis post eum?

28. Et respondit rex David, et dixit: Vocate mihi Bersabee. Et intravit coram rege, et stetit coram eo.

29. Et juravit rex, et dixit: Vivit Dominus qui redemit animam meam ex omni tribulatione,

30. quia sicut juravi tibi in Domino Deo Israel, dicens, quia Salomon filius tuus regnabit post me, et ipse sedebit super thronum meum pro me, quia sic faciam die hac.

31. Et inclinavit se Bersabee super faciem super terram, et adoravit regem, et dixit: Vivat dominus meus rex David in sæculum!

32. Et dixit rex David: Vocate mihi Sadoc sacerdotem, et Nathan prophetam, et Banæam filium Jodæ. Et intrarunt coram rege,

33. et dixit rex eis: Sumite servos domini vestri vobiscum, et facite ascendere filium meum Salomon super mulam meam, et deducite eum in ipsam Gion,

34. et ungat eum ibi Sadoc sacerdos et Nathan propheta in regem super Israel, et clangite cornea, et dicetis: Vivat rex Salomon!

35. Et sedebit super thronum meum, et regnabit pro me: et ego mandavi esse in ducem super Israel et Judam.

36. Et respondit Banæas filius Jodæ regi, et dixit: Fiat: sic confirmet Dominus Deus domini mei regis.

37. Sicut fuit Dominus cum domino meo rege, ita sit cum Salomon, et magnificet thronum ejus super thronum domini mei regis David.

38. Et descendit Sadoc sacerdos, et Nathan propheta, et Banæas filius Jodæ, et Cherethi, et Phelathi, et insidere fecerunt Salomon super mulam regis David, et adduxerunt eum ad Gion.

39. Et sumpsit Sadoc sacerdos cornu olei de tabernaculo, et unxit Salomon, et clangit cornea, et dixit omnis populus: Vivat rex Salomon!

40. Et ascendit omnis populus post eum, et choræas ducebant in choris, et lætabantur lætitiā magnā, et concinabatur terra in voce eorum.

41. Et audivit Adonias et omnis invitati ejus, et ipsi con-

(*) 35. Καὶ ἀναβήσθε ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ εἰσελεύσεται, καὶ καθήσεται ἐπὶ... (Alex.)

(*) 35. Et ascendetis post eum, et veniet, et sedebit super...

τοῦ, καὶ αὐτοὶ συνετέλεσαν φαγεῖν. Καὶ ἤκουσεν Ἰωάβ τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης, καὶ εἶπε· Τίς ἡ φωνὴ τῆς πόλεως ἡκούσης;

42. Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος, καὶ ἰδοὺ Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀβιάθαρ τοῦ ἱερέως εἰσῆλθε, καὶ εἶπεν Ἀδωνίας· Εἰσελθε, ὅτι ἀνὴρ δυναμὲως εἰ σὺ, καὶ ἀγαθὰ εὐαγγελίσαι.

43. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωνάθαν, καὶ εἶπε· Καὶ μάλα ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐβασίλευσε τὸν Σαλωμῶν,

44. καὶ ἀπέστειλε μετ' αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς τὸν Σαδδὶκ τὸν ἱερέα, καὶ Νάθαν τὸν προφήτην, καὶ Βαναΐαν τὸν υἱὸν Ἰωδαῆ, καὶ τὸν Χερεθὶ, καὶ τὸν Φελεθὶ, καὶ ἐπεκάθισαν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τοῦ βασιλέως.

45. Καὶ ἔχρισαν αὐτὸν Σαδδὶκ ὁ ἱερεὺς καὶ Νάθαν ὁ προφήτης ἐν τῇ Γιὼν, καὶ ἀνέβησαν ἐκείθεν εὐφραϊνόμενοι, καὶ ἤχησεν ἡ πόλις· αὕτη ἡ φωνὴ ἦν ἡκούσατε.

46. Καὶ ἐκάθισε Σαλωμῶν ἐπὶ θρόνον βασιλείας,

47. καὶ εἰσῆλθον οἰδοῦλοι τοῦ βασιλέως εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν τὸν βασιλέα Δαυὶδ, λέγοντες· Ἀγαθὴν ὁ Θεὸς τὸ ὄνομα Σαλωμῶν ὑπὲρ τὸ ὄνομά σου, καὶ μεγαλύναι τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον σου. Καὶ προσεκύνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν κοίτην,

48. καὶ γε οὕτως εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἔδωκε σήμερον ἐκ τοῦ σπέρματός μου καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου μου, καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου βλέπουσι.

49. Καὶ ἐξέστησαν πάντες οἱ κλητοὶ τοῦ Ἀδωνίου, καὶ ἦλθον ἀνὴρ εἰς τὴν δόδον αὐτοῦ.

50. Καὶ Ἀδωνίας ἐφοβήθη ἀπὸ προσώπου Σαλωμῶν, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθε καὶ ἐπελάβετο τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου.

51. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σαλωμῶν, λέγοντες· Ἰδοὺ Ἀδωνίας ἐφοβήθη τὸν βασιλέα Σαλωμῶν, καὶ κατέχει τὸν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου, λέγων· Ὁμοσάτω μοι σήμερον Σαλωμῶν, εἰ οὐ θανατώσει τὸν δούλον αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ.

52. Καὶ εἶπε Σαλωμῶν· Ἐὰν γένηται εἰς υἱὸν δυναμῆως, εἰ πεσεῖται τῶν τριγῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐὰν κακία εὐρεθῇ ἐν αὐτῷ, θανατωθήσεται.

53. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμῶν, καὶ κατήνεγκαν αὐτὸν ἀπάνωθεν τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ εἰσῆλθε, καὶ προσεκύνησε τῷ βασιλεῖ Σαλωμῶν, καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαλωμῶν· Δεῦρο εἰς τὸν οἶκόν σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β.

1. Καὶ ἡγγισαν αἱ ἡμέραι Δαυὶδ ἀποθανεῖν αὐτὸν, καὶ ἀπεκρίνατο Σαλωμῶν υἱὸς αὐτοῦ, λέγων·

2. Ἐγὼ εἰμι πορευόμενος ἐν δόξῃ πάσης τῆς γῆς· καὶ ἰσχύσεις, καὶ ἐσθὶ εἰς ἀνδρα,

3. καὶ φυλάξεις φυλακὴν Κυρίου Θεοῦ σου τοῦ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, φυλάσσειν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως· ἵνα συνήσῃς ἅ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐντειλωμαί σοι.

4. Ἵνα στήσῃ Κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ ὃν ἐλάλησε, λέγων· Ἐὰν φυλάξωσιν οἱ υἱοί σου τὴν δόδον αὐτῶν πορεύεσθαι ἐνώπιόν μου ἐν ἀληθείᾳ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγων· Οὐκ ἐξολοθρευθήσεται σοὶ ἀνὴρ ἐπάνωθεν θρόνου Ἰσραὴλ.

summaverant manducare. Et audivit Joab vocem cornuæ, et dixit : Quænam vox civitatis sonantis?

42. Adhuc eo loquente, et ecce Jonathan filius Abiathar sacerdotis intravit, et dixit Adonias : Ingredere, quia vir virtutis es tu, et bona evangeliza.

43. Et respondit Jonathan, et dixit : Et quidem dominus noster rex David regem fecit Salomon,

44. et misit rex cum eo Sadoc sacerdotem, et Nathan prophetam, et Banæam filium Jodæ, et Cherethi, et Phelathi, et sedere eum fecerunt super mulam regis.

45. Et unxerunt eum Sadoc sacerdos et Nathan propheta in ipsa Gion, et ascenderunt inde lætantes, et sonavit civitas : hæc est vox quam audistis.

46. Et sedit Salomon super thronum regni,

47. et intrarunt servi regis ad benedicendum dominum nostrum regem David, dicentes : Bonum faciat Deus nomen Salomon super nomen tuum, et magnificet thronum ejus super thronum tuum. Et adoravit rex super cubile,

48. et etiam sic dixit rex : Benedictus Dominus Deus Israel, qui dedit hodie de semine meo sedentem super thronum meum, et oculi mei aspiciunt.

49. Et exterriti sunt omnes invitati Adonias, et iverunt vir in viam suam.

50. Et Adonias timuit a facie Salomon, et surrexit et abiit et apprehendit cornua altaris.

51. Et annuntiatum est Salomon, dicentes : Ecce Adonias timuit regem Salomon, et tenet cornua altaris, dicens : Juret mihi hodie Salomon, si non interficiet servum suum in gladio.

52. Et dixit Salomon : Si fuerit in virum virtutis, si cadet de capillis ejus super terram : et si malum inventum fuerit in eo, interficietur.

53. Et misit rex Salomon, et deduxerunt eum desuper altari : et intravit, et adoravit regem Salomon, et dixit ei Salomon : Vade in domum tuam.

CAPUT II.

1. Et appropinquaverunt dies David ut ipse moreretur, et respondit Salomon filio suo, dicens :

2. Ego quidem vado in via universæ terræ : et confortaberis, et eris in virum,

3. et custodies custodiam Domini Dei tui ad ambulandum in viis ejus, custodiendo mandata ejus, et justificationes et judicia quæ scripta sunt in lege Moysi : ut intelligas quæ facies secundum omnia quæcumque mandaverō tibi.

4. Ut stabiliat Dominus verbum suum quod locutus est, dicens : Si custodierint filii tui viam suam ad ambulandum coram me in veritate, in toto corde suo, dicens : Non exterminabitur tibi vir desuper throno Israel.

5. Καί γε σὺ ἔγνων ὅσα ἐποίησέ μοι Ἰωάβ υἱὸς Σαρραιῆς, ὅσα ἐποίησε τοῖς δυσὶν ἄρχουσι τῶν δυναμειῶν Ἰσραὴλ, τῷ Ἀβεννήρ υἱῷ Νήρ, καὶ τῷ Ἀμεσσαὶ υἱῷ Ἰεθέρ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, καὶ ἔταξε τὰ αἵματα πολέμου ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἔδωκεν αἷμα ἀθῶον ἐν τῇ ζώνῃ αὐτοῦ τῇ ἐν τῇ ὀσφύϊ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ὑποδήματι αὐτοῦ τῷ ἐν τῷ ποδὶ αὐτοῦ.

6. Καὶ ποιήσεις κατὰ τὴν σοφίαν σου, καὶ οὐ κατὰ ξεῖς τὴν πολιὰν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ εἰς ἄδου.

7. Καὶ τοῖς υἱοῖς Βερζελλὶ τοῦ Γαλααδίτου ποιήσεις ἔλεος, καὶ ἔσονται ἐν τοῖς ἐσθίουσι τὴν τράπεζάν σου· ὅτι οὕτως ἤγγισάν μοι ἐν τῷ με ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου Ἀβессαλώμ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

8. Καὶ ἰδοὺ μετὰ σοῦ Σεμεὶ υἱὸς Γηρά υἱὸς τοῦ Ἰεμενὶ ἐκ Βαουρίμ, καὶ αὐτὸς κατηράσατό με κατὰρὰν ὁδονηρὰν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐπορεύομην εἰς παρεμβολάς, καὶ αὐτὸς κατέβη εἰς ἀπαντὴν μου εἰς τὸν Ἰορδάνην. Καὶ ὤμοσα αὐτῷ ἐν Κυρίῳ, λέγων· Εἰ θανατώσω σε ἐν ῥομφαίᾳ.

9. Καὶ οὐ μὴ ἀθώωσῃς αὐτὸν, ὅτι ἀνὴρ σοφὸς εἴ σὺ, καὶ γνώσῃ ἃ ποιήσεις αὐτῷ, καὶ καταξείς τὴν πολιὰν αὐτοῦ ἐν αἵματι εἰς ἄδου.

10. Καὶ ἐκοιμήθη Δαυὶδ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ.

11. Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, τεσσαράκοντα ἔτη· ἐν Χεβρών ἐβασίλευσεν ἑπτὰ ἔτη, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ τριακοντατρία ἔτη.

12. Καὶ Σαλωμών ἐκάθισεν ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἠτοιμάσθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ σφόδρα.

13. Καὶ εἰσῆλθεν Ἀδωνίας υἱὸς Ἀγγίθ πρὸς Βηρσαβέ μῆτέρα Σαλωμών, καὶ προσεκύνησεν αὐτῇ· ἡ δὲ εἶπεν· Εἰρήνῃ ἡ εἰσοδός σου; Καὶ εἶπεν· Εἰρήνῃ.

14. Λόγος μοι πρὸς σέ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Λάλησον.

15. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Σὺ οἶδας ὅτι ἐμοὶ ἦν βασιλεία, καὶ ἐπ' ἐμέ ἔθετο πᾶς Ἰσραὴλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς βασιλείαν, καὶ ἐστράφη ἡ βασιλεία, καὶ ἐγένετο τῷ ἀδελφῷ μου, ὅτι παρὰ Κυρίου ἐγενήθη αὐτῷ.

16. Καὶ νῦν αἰτήσιν μίαν ἐγὼ αἰτούμαι παρὰ σοῦ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Βηρσαβέ· Λάλει.

17. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Εἶπον δὴ πρὸς Σαλωμών τὸν βασιλέα, ὅτι οὐκ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ δώσει μοι τὴν Ἀβισὰγ τὴν Σωμανίτιν εἰς γυναῖκα.

18. Καὶ εἶπε Βηρσαβέ· Καλῶς· ἐγὼ λαλήσω περὶ σοῦ τῷ βασιλεῖ.

19. Καὶ εἰσῆλθε Βηρσαβέ πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμών, λαλήσαι αὐτῷ περὶ Ἀδωνίου. Καὶ ἐξανέστη ὁ βαλεὺς εἰς ἀπαντὴν αὐτῇ, καὶ κατεφίλησεν αὐτήν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου· καὶ ἐτίθη θρόνος τῇ μητρὶ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ.

20. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Αἰτήσιν μίαν μικρὰν ἐγὼ αἰτούμαι παρὰ σοῦ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν μου. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς· Αἰτήσαι, μητὲρ ἐμὴ, καὶ οὐκ ἀποστρέψω σε.

21. Καὶ εἶπε· Δοθήτω δὴ Ἀβισὰγ ἡ Σωμανίτις τῷ Ἀδωνίᾳ τῷ ἀδελφῷ σου εἰς γυναῖκα.

22. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Σαλωμών, καὶ εἶπε τῇ μητρὶ αὐτοῦ· Καὶ ἰνατί σὺ ἤτῃσαι τὴν Ἀβισὰγ τῷ

5. Et etiam tu nosti quaecumque fecit mihi Joab filius Sarviae, quaecumque fecit duobus principibus virtutum Israel, Abenner filio Ner, et Amessai filio Jether, et interfecit eos, et posuit sanguines belli in pace, et dedit sanguinem innocentem in zona sua quae in lumbo suo, et in calceamento suo quod in pede suo.

6. Et facies secundum sapientiam tuam, et non deduces canitiem ejus in pace ad infernum.

7. Et filiis Berzelli Galaaditae facies misericordiam, et erunt in comedentibus mensam tuam : quoniam sic appropinquarunt mihi in fugiendo me a facie Abessalom fratris tui.

8. Et ecce tecum Semei filius Gera filius Jemeni e Baurim, et ipse maledixit me maledictionem acerbam die qua ibam in castra, et ipse descendit in occursum meum in Jordaniem. Et juravi ei in Domino, dicens : Si interficam te in gladio.

9. Et non justificabis eum, quoniam vir sapiens es tu, et cognosces quae facies ei, et deduces canitiem ejus in sanguine ad infernum.

10. Et dormivit David cum patribus suis, et sepultus est in civitate David.

11. Et dies quibus regnavit David super Israel, quadraginta anni : in Chebron regnavit septem annos, et in Jerusalem triginta tres annos.

12. Et Salomon sedit super thronum David patris sui, et paratum fuit regnum ejus valde.

13. Et intravit Adonias filius Aggith ad Bersabee matrem Salomon, et adoravit eam : at illa dixit : Pax introitus tuus? Et dixit : Pax.

14. Verbum mihi ad te. Et dixit ei : Loquere.

15. Et dixit ad eam : Tu nosti quia mihi erat regnum, et super me posuerat omnis Israel faciem suam in regem, et versum fuit regnum, et factum est fratri meo, quoniam a Domino factum est ei.

16. Et nunc petitionem unam peto a te, ne avertas faciem tuam. Et dixit ei Bersabee : Loquere.

17. Et dixit ad eam : Dic nunc ad Salomon regem, quia non avertet faciem tuam a te, et dabit mihi Abisag Somanitem in uxorem.

18. Et dixit Bersabee : Recte : ego loquar pro te regi.

19. Et intravit Bersabee ad regem Salomon, ad loquendum ei pro Adonia. Et exsurrexit rex in obviam ei, et osculatus est eam, et sedit super thronum : et positus est thronus matri regis, et sedit a dextris ejus.

20. Et dixit ei : Petitionem unam parvam ego peto a te, ne avertas faciem meam. Et dixit ei rex : Pete, mater mea, et non avertam te.

21. Et dixit : Detur, quaeso, Abisag Somanites Adoniae fratri tuo in uxorem.

22. Et respondit rex Salomon, et dixit matri suae : Et ut quid tu petisti Abisag Adoniae? Et pete ei regnum, quoniam

Ἀδωνία· Καὶ αἰτῆσαι αὐτῷ τὴν βασιλείαν, ὅτι οὗτος ἀδελφός μου ὁ μέγας ὑπὲρ ἐμέ, καὶ αὐτῷ Ἀβιάθαρ ὁ ἱερεὺς, καὶ αὐτῷ Ἰωάβ υἱὸς Σαρουίας ἀρχιστράτηγος ἐταῖρος.

23. Καὶ ὥμοσεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών κατὰ τοῦ Κυρίου, λέγων· Τάδε ποιῆσαι μοι ὁ Θεὸς καὶ τάδε προσθήῃ, ὅτι κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐλάλησεν Ἀδωνίας τὸν λόγον τοῦτον.

24. Καὶ νῦν ζῇ Κύριος δις ἡτοίμασέ με καὶ ἐθετό με ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ αὐτὸς ἐποίησέ μοι οἶκον καθὼς ἐλάλησε Κύριος, ὅτι σήμερον θανατωθήσεται Ἀδωνίας.

25. Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών ἐν χειρὶ Βαναίου υἱοῦ Ἰωαῶ, καὶ ἀνέειλεν αὐτὸν, καὶ ἀπέθανεν Ἀδωνίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

26. Καὶ τῷ Ἀβιάθαρ τῷ ἱερεῖ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Ἀπότρεγε σὺ εἰς Ἀναθὼ εἰς ἀγρόν σου, ὅτι ἀνὴρ θανάτου εἶ σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ οὐ θανατώσω σε, ὅτι ἤρας τὴν κεισῶν τῆς διαθήκης Κυρίου ἐνώπιον τοῦ πατρός μου, καὶ ὅτι ἐκακουχήθης ἐν πᾶσιν οἷς ἐκακουχήθη ὁ πατήρ μου.

27. Καὶ ἐξέβαλε Σαλωμών τὸν Ἀβιάθαρ τοῦ μὴ εἶναι ἱερέα τοῦ Κυρίου, πληρωθῆναι τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν οἶκον· Ἢλλ' ἐν Σηλώμ.

28. Καὶ ἡ ἀκοή ἦλθεν ἔως Ἰωάβ υἱοῦ Σαρουίας, ὅτι Ἰωάβ ἦν κεκληκὼς ὀπίσω Ἀδωνίου, καὶ ὀπίσω Σαλωμών οὐκ ἔκλινε· καὶ ἔφυγεν Ἰωάβ εἰς τὸ σκῆνωμα τοῦ Κυρίου, καὶ κατέχευε τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου.

29. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαλωμῶν, λέγοντες, ὅτι πέφυγεν Ἰωάβ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Κυρίου, καὶ ἰδοὺ κατέχει τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου. Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμών ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωάβ, λέγων· Τί γέγονέ σοι, ὅτι πέφυγας εἰς τὸ θυσιαστήριον; Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Ὅτι ἐφοβήθη ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἔφυγον πρὸς Κύριον. Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμών τὸν Βαναίου υἱὸν Ἰωαῶ, λέγων· Πορεύου, καὶ ἀνελε αὐτὸν, καὶ θάψον αὐτόν.

30. Καὶ ἦλθε Βαναίας υἱὸς Ἰωαῶ πρὸς Ἰωάβ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Κυρίου, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς· Ἐξέλθε. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Οὐκ ἐκπορεύομαι, ὅτι ὧδε ἀποθάνομαι. Καὶ ἐπέστρεψε Βαναίας υἱὸς Ἰωαῶ, καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ, λέγων· Τάδε λελάληκεν Ἰωάβ, καὶ τάδε ἀποκρίνεται μοι.

31. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Πορεύου, καὶ ποιήσον αὐτῷ καθὼς εἶρηκε, καὶ ἀνελε αὐτόν, καὶ θάψεις αὐτόν, καὶ ἐξαρεῖς σήμερον τὸ αἷμα ὃ ὠρεῖν ἐξέχευεν ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου.

32. Καὶ ἐπέστρεψε Κύριος τὸ αἷμα τῆς ἀδικίας αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, ὥς ἀπήντησε τοῖς δυσὶν ἀνθρώποις τοῖς δικαίοις καὶ ἀγαθοῖς ὑπὲρ αὐτόν, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ὁ πατήρ μου Δαυὶδ οὐκ ἔγνω τὸ αἷμα αὐτῶν, τὸν Ἀβεννήρ υἱὸν Νήρ, ἀρχιστράτηγον Ἰσραὴλ, καὶ τὸν Ἀμεσσά υἱὸν Ἰεθέρ, ἀρχιστράτηγον Ἰουδα.

33. Καὶ ἐπεστράφη τὰ αἵματα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ εἰς κεφαλὴν τοῦ σπέρματος αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ τῷ Δαυὶδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ τῷ θρόνῳ αὐτοῦ γένοιτο εἰρήνῃ ἕως αἰῶνος παρὰ Κυρίου.

hic frater meus magnus super me, et ei Abiathar sacerdos, et ei Joab filius Sarviae princeps militiae amicus.

23. Et juravit rex Salomon per Dominum, dicens : Hæc vero faciat mihi Deus et hæc adjiciat, quoniam contra animam suam locutus est Adonias verbum hoc.

24. Et nunc vivit Dominus qui paravit me et posuit me super thronum David patris mei, et ipse fecit mihi domum sicut locutus est Dominus, quia hodie occidetur Adonias.

25. Et misit rex Salomon in manu Banæe filii Jodæ, et sustulit illum, et mortuus est Adonias in die illa.

26. Et Abiathar sacerdoti dixit rex : Recurre in Anathoth in agrum tuum, quoniam vir mortis es tu in die hac, et non interficiam te, quia portasti arcam testamenti Domini coram patre meo, et quia afflicti fuisti in omnibus in quibus afflicti est pater meus.

27. Et ejecit Salomon Abiathar ne esset sacerdos Domini, ad implendum verbum Domini quod locutus est super domum Heli in Selom.

28. Et rumor venit usque ad Joab filium Sarviae, quoniam Joab fuerat inclinans post Adoniam, et post Salomonem non inclinaverat : et fugit Joab in tabernaculum Domini, et tenuit cornua altaris.

29. Et nuntiatum est Salomon, dicentes, quia fugit Joab in tabernaculum Domini, et ecce tenet cornua altaris. Et misit Salomon rex ad Joab, dicens : Quid factum est tibi, quia fugisti ad altare? Et dixit Joab : Quoniam timui a facie tua, et fugi ad Dominum. Et misit Salomon ipsum Banæe filium Jodæ, dicens : Vade, et tolle eum, et sepele eum.

30. Et venit Banæas filius Jodæ ad Joab in tabernaculum testimonii, et dixit ei : Hæc dicit rex : Egredere. Et dixit Joab : Non egrediar, quoniam hic moriar. Et revertit Banæas filius Jodæ, et dixit regi, dicens : Hæc locutus est Joab, et hæc respondit mihi.

31. Et dixit ei rex : Vade, et fac ei sicut dixit, et tolle eum, et sepelies eum, et amovebis hodie sanguinem quem gratis effudit a me et a domo patris mei.

32. Et reverti fecit Dominus sanguinem injustitiæ ejus in caput ejus, quia occurrit duobus hominibus justis et bonis super eum, et interfecit eos in gladio, et pater meus David ignoravit sanguinem eorum, Abenner filium Ner, ducem militiæ Israel, et Amessa filium Jether, ducem militiæ Juda.

33. Et reversi sunt sanguines eorum in caput ejus, et in caput seminis ejus in sæculum. Et David et semini ejus et domui ejus et throno ejus fiat pax usque in sæculum a Domino.

34. Καὶ ἀνέβη Βαναίας υἱὸς Ἰωδαῆ, καὶ ἀπήντησεν αὐτῷ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ ἔθαψεν αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

35. Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βαναίου υἱὸν Ἰωδαῆ ἀντ' αὐτοῦ ἐπὶ τὴν στρατηγίαν. Καὶ ἡ βασιλεία κατωρθοῦτο ἐν Ἱερουσαλὴμ. Καὶ Σαδὸκ τὸν ἱερέα ἔδωκεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς εἰς ἱερέα πρῶτον ἀντὶ Ἀβιάθαρ (α).

« Καὶ Σαλωμών υἱὸς Δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ἔδωκε Κύριος φρόνη-
« σιν τῷ Σαλωμῶν καὶ σοφίαν πολλὴν σφόδρα, καὶ
« πλάτος καρδίας, ὥς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. « Καὶ ἐπληθύνθη ἡ φρόνησις Σαλωμῶν σφόδρα
« ὑπὲρ τὴν φρόνησιν πάντων υἱῶν ἀρχαίων, καὶ ὑπὲρ
« πάντας φρονίμους Αἰγύπτου. » (*) Καὶ ἔλαβε τὴν
« θυγατέρα Φαραῶ, καὶ εἰσγάγεν αὐτὴν εἰς πόλιν Δαυὶδ
« ἕως συντελεσθαι αὐτὸν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ,
« καὶ τὸν οἶκον Κυρίου ἐν πρώτοις, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερου-
« σαλὴμ κυκλόθεν (b).

« Ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν ἐποίησε καὶ συνετέλεσε. Καὶ
« ἦν τῷ Σαλωμῶν ἑβδομήκοντα χιλιάδες αἰρόντες
« ἄρσιν, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες λατόμων ἐν τῷ ὄρει.
« Καὶ ἐποίησε Σαλωμών τὴν θάλασσαν, καὶ τὰ ὑπο-
« στηρίγματα, καὶ τοὺς λουτήρας τοὺς μεγάλους, καὶ
« τοὺς στύλους, καὶ τὴν κρήνην τῆς αὐλῆς, καὶ τὴν
« θάλασσαν τὴν χαλκῇ. Καὶ ὠκοδόμησε τὴν ἄκραν
« ἐπαλξίν ἐπ' αὐτῆς, διέκοψε τὴν πόλιν Δαυὶδ. Οὕτω
« θυγάτηρ Φαραῶ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς πόλεως Δαυὶδ εἰς
« τὸν οἶκον αὐτῆς, ὃν ὠκοδόμησεν αὐτῇ· τότε ὠκοδό-
« μησε τὴν ἄκραν, καὶ Σαλωμών ἀνέφερε τρεῖς ἐν τῷ
« ἑνιαυτῷ δλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικὰς ἐπὶ τὸ θυσιαστή-
« ριον ὃ ὠκοδόμησε τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐθυμιά ἐνώπιον
« Κυρίου, καὶ συνετέλεσε τὸν οἶκον. Καὶ οὗτοι οἱ ἀρχον-
« τες οἱ καθεσταμένοι ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ Σαλωμῶν, τρεῖς
« χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι ἐπιστάται τοῦ λαοῦ τῶν ποιούν-
« των τὰ ἔργα. Καὶ ὠκοδόμησε τὴν Ἀσσοῦρ, καὶ τὴν
« Μαγδῶ, καὶ τὴν Γαζερ, καὶ τὴν Βαιθωρὼν ἐπάνω,
« καὶ τὰ Βαλλάθ. Πλὴν μετὰ τὸ οἰκοδομῆσαι αὐτὸν τὸν
« οἶκον τοῦ Κυρίου, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ κύκλῳ,
« μετὰ ταῦτα ὠκοδόμησε τὰς πόλεις ταύτας. Καὶ ἐν
« τῷ ἔτι Δαυὶδ ζῆν, ἐνετεῖλατο τῷ Σαλωμῶν, λέγων·
« Ἰδοὺ μετὰ σοῦ Σεμεὶ υἱὸς Γηρά υἱὸς τοῦ σπέρματος
« τοῦ Ἰεμενὶ ἐκ Χεβρών· οὗτος κατηράσατό με κατὰ-
« ραν ὁδυνῆν ἐν ἡμέρᾳ ἐπορευομένῳ εἰς παρεμβο-
« λὰς, καὶ αὐτὸς κατέβαινεν εἰς ἀπαντὴν μοι ἐπὶ τὸν
« Ἰορδάνην, καὶ ὅμοσα αὐτῷ κατὰ τοῦ Κυρίου, λέγων,
« εἰ θανατωθήσεται ἐν βουφαίᾳ. Καὶ νῦν μὴ ἀθώωσθς
« αὐτὸν, ὅτι ἀνὴρ φρόνιμος σύ· καὶ γνώσῃς ἃ ποιήσεις αὐ-
« τῷ, καὶ κατὰξεις τὴν πολιάν αὐτοῦ ἐν αἵματι εἰς ἄδου. »

(α) 36. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τὸν Σεμεὶ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὤκοδόμησον σεαυτῷ οἶκον ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ κάθου ἐκεῖ, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ἐκεῖθεν οὐδαμῶς.

34. Et ascendit Banæas filius Jodæ, et occurrit ei, et interfecit eum, et sepelivit eum in domo ejus in deserto.

35. Et dedit rex ipsum Banæu filium Jodæ pro eo super exercitum. Et regnum dirigebatur in Jerusalem. Et Sadoc sacerdotem dedit eum rex in sacerdotem primum pro Abiathar.

« Et Salomon filius David regnavit super Israel et Juda
« in Jerusalem : et dedit Dominus prudentiam ipsi Salo-
« mon et sapientiam multam valde, et latitudinem cordis,
« velut arena quæ juxta mare. »

CAPUT III.

« 1. Et multiplicata est prudentia Salomon valde super
« prudentiam omnium filiorum antiquorum, et super omnes
« prudentes Ægypti. » Et accepit filiam Pharaonis, et in-
« troduxit eam in civitatem David quoadusque ipse consum-
« masset edificare domum suam, et domum Domini in pri-
« mis, et murum Jerusalem in circuitu.

« In septem annis fecit et consummavit. Et fuerunt
« Salomon septuaginta mille portantes onus, et octua-
« ginta millia lapididarum in monte. Et fecit Salomon
« mare, et sustentacula, et labra magna, et columnas
« et fontem atrii, et mare æneum. Et edificavit arcem
« propugnaculum super eam, abscidit civitatem David.
« Sic filia Pharaonis ascendit de civitate David in domum
« suam, quam edificaverat ei : tunc edificavit arcem,
« et Salomon offerebat tres in anno holocaustos et paci-
« ficas super altare quod edificaverat Domino, et adole-
« bat coram Domino, et consummavit domum. Et hi sunt
« principes qui erant præpositi super opera ipsius Salo-
« mon, ter mille et sexcenti præsides populi facientium
« opera. Et edificavit Assur, et Magdo, et Gazer, et
« Bethoron superiorem, et Ballath. Verum, postquam ipse
« edificarat domum Domini, et murum Jerusalem in cir-
« cuitu, post hæc edificavit civitates istas. Et dum ad-
« huc David viveret, mandavit Salomoni, dicens : Ecce te-
« cum Semei filius Gera filius seminis Jemeni de Chebron :
« hic maledixit me maledictionem acerbam in qua die egre-
« diebar in castra, et ipse descendit in obviam mihi
« super Jordanem, et juravi ei per Dominum, dicens, si
« occidetur in gladio. Et nunc non justificabis eum, quo-
« niam vir prudens tu : et cognoscies quæ facies ei, et
« deduces canitiem ejus in, sanguine ad infernum. »

36. Et vocavit rex Semei, et dixit ei : Ædifica tibi domum in Jerusalem, et sede ibi, et non egredieris inde usquam.

(*) 1. Τῆς δὲ βασιλείας ἐδραστεύσεις ἐν χειρὶ Σαλωμῶν ἐπιγαμίαν ἐποίησται Σαλωμῶν πρὸς Φαραῶ βασιλέα Αἰγύπτου· καὶ ἔλαβεν τὴν θυγατέρα Φαραῶ, καὶ εἰσγάγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ, ἕως οὗ συνετέλεσεν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ κύκλῳ. (Alex.)

1. Cum autem regnum confirmatum esset in manu Salom-
nis, affinitatem fecit Salomon ad Pharaonem regem Ægypti :
et accepit filiam Pharaonis, et introduxit eam in civitatem
David, quoadusque consummasset edificans domum suam,
et domum Domini, et murum Jerusalem in circuito.

37. Καὶ ἔσται, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐξόδου σου καὶ διαβήσῃ τὸν χειμάρρῳ Κέδρων, γινώσκων γνῶσιν ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ· τὸ αἷμά σου ἔσται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου. Καὶ ὥρπισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

38. Καὶ εἶπε Σεμεὶ πρὸς τὸν βασιλέα· Ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας, κυρίε μου βασιλεῦ· οὕτω ποιήσει ὁ δούλος σου. Καὶ ἐκάθισεν Σεμεὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ τρία ἔτη.

39. Καὶ ἐγενήθη μετὰ τὰ τρία ἔτη, καὶ ἀπέδρασαν δύο δούλοι τοῦ Σεμεὶ πρὸς Ἀγχούς υἱὸν Μααχᾶ βασιλέα Γέθ· καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σεμεὶ, λέγοντες· Ἰδοὺ οἱ δούλοι σου ἐν Γέθ.

40. Καὶ ἀνέστη Σεμεὶ καὶ ἐπέσασεν τὴν ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γέθ πρὸς Ἀγχούς, τοῦ ἐκζητῆσαι τοὺς δούλους αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύθη Σεμεὶ, καὶ ἤγαγε τοὺς δούλους αὐτοῦ ἐκ Γέθ.

41. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαλωμών, λέγοντες, ὅτι ἐπορεύθη Σεμεὶ ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γέθ, καὶ ἀνέστρεψε τοὺς δούλους αὐτοῦ.

42. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐκάλεσε τὸν Σεμεὶ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Οὐχὶ ὥρπισά σε κατὰ τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπεμαρτυράμην σοι, λέγων· Ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐξέλθῃς ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ πορευθῇς εἰς δεξιὰ ἢ εἰς ἀριστερά, γινώσκων γνῶσιν ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ (*);

43. Καὶ τί ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὸν ὄρκον Κυρίου, καὶ τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετείλαμην κατὰ σοῦ;

44. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σεμεὶ· Σὺ οἶδας πᾶσαν τὴν κακίαν σου ἣν οἶδεν ἡ καρδίᾳ σου, ἃ ἐποίησας Δαυιδ τῷ πατρὶ μου, καὶ ἀνταπέδωκε Κύριος τὴν κακίαν σου εἰς κεφαλὴν σου.

45. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών εὐλογημένος, καὶ ὁ θρόνος Δαυιδ ἔσται ἑτοιμος ἐνώπιον Κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα.

46. Καὶ ἐνετείατο ὁ βασιλεὺς Σαλωμών τῷ Βαναϊᾷ υἱῷ Ἰωδαῆ, καὶ ἐξῆλθε καὶ ἀνέilen αὐτόν. « Καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών φρόνιμος σφόδρα καὶ σοφός. « Καὶ Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ πολλοὶ σφόδρα, ὡς ἡ ἄμμος « ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ χαίροντες. Καὶ Σαλωμών ἦν ἄρχων ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις· καὶ ἦσαν προσφέροντες δῶρα, καὶ ἐδούλευον τῷ Σαλωμών πᾶσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Καὶ Σαλωμών ἤρξατο ἀνοίγειν τὰ δυναστεύματα τοῦ Λιβάνου. Καὶ αὐτὸς ὥκοδόμησε τὴν Θερμαὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ τοῦτο τὸ ἀριστον τῷ Σαλωμών· τριάκοντα κόροι σμιδάλεως, καὶ ἐξήκοντα κόροι ἀλεύρου κεκοπανισμένου· δέκα μόσχοι ἐκλεκτοί, καὶ εἴκοσι βόες νομάδες, καὶ ἑκατὸν πρόβατα, ἐκτὸς ἐλάφων καὶ δορκάδων καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν νομάδων· ὅτι ἦν ἄρχων ἐν παντὶ πέραν τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ Ῥαφὶ ἕως Γάζης ἐν πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι πέραν τοῦ ποταμοῦ. « Καὶ ἦν αὐτῷ εἰρήνη ἐκ πάντων τῶν μερῶν αὐτοῦ κυκλόθεν. Καὶ κατέκειτο Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ πεποιθότες, ἕκαστος ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τὴν συκὴν αὐτοῦ, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ εὐοδίζοντες ἀπὸ Δάν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ πᾶσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών. « Καὶ ὅσοι οἱ ἄρχοντες τοῦ Σαλωμών· Ἀζαρίου υἱὸς Σαδώκ τοῦ ἱερέως, καὶ Ὀρνίου υἱὸς Νάθαν ἄρχων τῶν ἐφεστρχάτων. Καὶ ἔδραμεν ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ Σουβᾶ γραμματεὺς, καὶ Βασά υἱὸς Ἀχιθαλάμ

37. Et erit, in die exitus tui et transieris torrentem Cedron, cognoscens cognosces quia morte morieris : sanguis tuus erit super caput tuum. Et adjuravit eum rex in die illa.

38. Et dixit Semei ad regem : Bonum est verbum quod locutus es, domine mi rex : sic faciet servus tuus. Et sedit Semei in Jerusalem tres annos.

39. Et factum est post tres annos, et aufugerunt duo servi Semei ad Anchlus filium Maacha regem Geth : et annuntiatum est Semei, dicentes : Ecce servi tui in Geth.

40. Et surrexit Semei et instravit asinum suum, et ivit in Geth ad Anchlus, ad exquirendum servos suos. Et ivit Semei, et duxit servos suos e Geth.

41. Et nuntiatum est Salomon, dicentes, quia ivit Semei de Jerusalem in Geth, et reduxit servos suos.

42. Et misit rex, et vocavit Semei, et dixit ad eum : Nonne adjuravi te per Dominum, et contestatus sum tibi, dicens : In quacumque die exieris de Jerusalem, et iveris in dextra vel in sinistra, cognoscens cognosces quia morte morieris?

43. Et quid quod non custodisti juramentum Domini, et mandatum quod mandavi contra te?

44. Et dixit rex ad Semei : Tu nosti omne malum tuum quod novit cor tuum, quæ fecisti David patri meo, et retribuit Dominus malum tuum in caput tuum.

45. Et rex Salomon benedictus, et thronus David erit paratus coram Domino in sæculum.

« 46. Et mandavit rex Salomon Banææ filio Jodæ, et egressus est et sustulit illum. Et fuit rex Salomon prudens « valde et sapiens. Et Juda et Israel multi valde, tamquam « arena quæ super mare in multitudinē, comedentes et bibentes et gaudentes. Et Salomon erat princeps in omnibus regnis : et erant offerentes dona, et serviebant Salomon omnes dies vitæ ejus. Et Salomon cepit aperire « præfecturas Libani. Et ipse edificavit Thermæ in deserto. « Et hoc prandium Salomon : triginta cori similæ, et sexaginta cori farinæ subactæ : decem vituli electi, et viginti « boves pascuales, et centum oves, præter cervos et capreas et aves electas pascuales : quoniam erat princeps « in omni trans flumen a Raphi usque Gazam in omnibus « regibus trans flumen. Et erat ei pax ex omnibus partibus « ejus in circuitu. Et habitabat Juda et Israel confidentes, « unusquisque sub vite sua et sub ficu sua, comedentes et bibentes et festivitatem celebrantes a Dan et usque Bersabee omnibus diebus Salomon. Et hi erant principes Salomon : Azariu filius Sadoc sacerdotis, et Orniu filius « Nathan princeps præfectorum. Et cucurrit ad domum « suam et Suba scriba, et Basa filius Achithalam commo-

(*) 42... Καὶ εἰπὰς μοι· ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἤκουσα. (Alex.)

42... Et dixisti mihi : bonum verbum quod audivi.

« ἀναμιμνήσκουν, καὶ Ἀβὶ υἱὸς Ἰωάβ ἀρχιστράτηγος,
« καὶ Ἀχιρὲ υἱὸς Ἐδραὶ ἐπὶ τὰς ἀρμείας, καὶ Βαναίας
« υἱὸς Ἰωδάβ ἐπὶ τῆς αὐλαρχίας καὶ ἐπὶ τοῦ πλινθίου,
« καὶ Καχοὺρ υἱὸς Νάθαν ὁ σύμβουλος. Καὶ ἦσαν τῷ
« Σαλωμῶν τεσσαράκοντα χιλιάδες τοκάδες ἵπποι εἰς
« ἄρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἵππων. Καὶ ἦν ἄρχων
« ἐν πᾶσι τοῖς βασιλεῦσιν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς
« ἀλλοφύλων καὶ ἕως ὁρίων Αἰγύπτου. Καὶ Σαλωμῶν
« υἱὸς Δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα ἐν
« Ἱερουσαλὴμ. »

(b) 2. Πλὴν ὁ λαὸς ἦσαν θυμῶντες ἐπὶ τοῖς ὑψηλοῖς,
« ὅτι οὐκ ὠκοδομήθη οἶκος τῷ Κυρίῳ ἕως τοῦ νῦν.

3. Καὶ ἠγάπησε Σαλωμῶν τὸν Κύριον, πορεύεσθαι
« ἐν τοῖς προτάγμασι Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· πλὴν ἐν
« τοῖς ὑψηλοῖς ἔθηκε καὶ ἐθυμία.

4. Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς Γαβαὼν θῦσαι ἐκεῖ,
« ὅτι αὕτη ὑψηλοτάτη καὶ μεγάλη. Χιλίαν ὀλοκαυτώσιν
« ἀνήνεγκε Σαλωμῶν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐν Γαβαὼν.

5. Καὶ ὤφθη Κύριος τῷ Σαλωμῶν ἐν ὕπνῳ τὴν
« νύκτα, καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαλωμῶν· Αἰτήσαι τι
« αἰτήματα σεαυτοῦ.

6. Καὶ εἶπε Σαλωμῶν· Σὺ ἐποίησας μετὰ τοῦ
« δούλου σου Δαυὶδ τοῦ πατρὸς μου ἔλεος μέγα, καθὼς
« διῆλθεν ἐνώπιόν σου ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ
« ἐν εὐθύτητι καρδίας μετὰ σοῦ. Καὶ ἐφύλαξας αὐτῷ τὸ
« ἔλεος τὸ μέγα τοῦτο, δοῦναι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θρό-
« νου αὐτοῦ, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

7. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεός μου, σὺ ἔδωκας τὸν δού-
« λόν σου ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς μου· καὶ ἐγὼ εἰμι παι-
« δάριον μικρὸν, καὶ οὐκ οἶδα τὴν ἐξοδὸν μου καὶ τὴν
« εἰσοδὸν μου.

8. Ὁ δὲ δούλος σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, ὃν ἐξε-
« λέξω λαὸν πολὺν, ὃς οὐκ ἀριθμηθήσεται.

9. Καὶ δώσεις τῷ δούλῳ σου καρδίαν ἀκούειν καὶ
« διακρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ τοῦ συν-
« εἶν ἀναμέσον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ· ὅτι τίς δυνηθήσεται
« κρίνειν τὸν λαόν σου τὸν βαρὺν τούτων;

10. Καὶ ἤρρεεν ἐνώπιον Κυρίου, ὅτι ἠτήσατο Σα-
« λωμῶν τὸ ῥῆμα τούτου.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς αὐτόν· Ἀνθ' ὧν ἠτήσω
« παρ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ οὐκ ἠτήσω σεαυτοῦ
« ἡμέρας πολλὰς, καὶ οὐκ ἠτήσω πλοῦτον, οὐδὲ ἠτήσω
« ψυχὰς ἐχθρῶν σου, ἀλλ' ἠτήσω σεαυτοῦ τοῦ συνεῖν τοῦ
« εἰσακούειν κρίμα,

12. Ἰδοὺ πεποίηκα κατὰ τὸ ῥῆμά σου· ἰδοὺ δέδωκά
« σοι καρδίαν φρονίμην καὶ σοφίαν· ὡς οὐ οὐ γέγονεν ἐμ-
« προσθέν σου, καὶ μετὰ σέ οὐκ ἀναστήσεται ὁμοίός σοι.

13. Καὶ ἃ οὐκ ἠτήσω δέδωκά σοι, καὶ πλοῦτον καὶ
« δόξαν, ὡς οὐ γέγονεν ἀνὴρ ὁμοίός σοι ἐν βασιλείῳ.

14. Καὶ ἐὰν πορευθῇς ἐν τῇ ὁδῷ μου, φυλάσσειν
« τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προτάγματά μου, ὡς ἐπορεύθη
« Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, καὶ πληθυνθῇ τὰς ἡμέρας σου.

15. Καὶ ἐξυπνίσθη Σαλωμῶν, καὶ ἰδοὺ ἐνύπνιον·
« καὶ ἀνέστη καὶ παραγίνεται εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστη
« κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ κατὰ πρόσωπον
« χειρωτοῦ διαθήκης Κυρίου ἐν Σιών, καὶ ἀνήγαγεν ὀλο-
« καυτώσεις, καὶ ἐποίησεν εἰρηνικάς, καὶ ἐποίησε πότον
« μέγαν ἑαυτοῦ καὶ πᾶσι τοῖς βασιλεῖ.

16. Τότε ὤφθησαν δύο γυναῖκες πόρνοι τῷ βασιλεῖ,
« καὶ ἔστησαν ἐνώπιον αὐτοῦ.

« nefaciens, et Abi filius Joab princeps militiæ, et Achire
« filius Edrai super onera, et Baneas filius Jodæ super aulæ
« præfecturam et super plinthium, et Cachur filius Na-
« than consiliarius. Et erant Salomon quadraginta mille
« sociæ equæ in curru, et duodecim millia equorum. Et
« fuit princeps in omnibus regibus a flumine et usque ad
« terram alienigenarum et usque ad fines Ægypti. Et Salo-
« mon filius David regnavit super Israel et Juda in Jerusa-
« lem. »

2. Verumtamen populus erant adolentes in excelsis,
« quoniam non erat ædificata domus Domino usque nunc.

3. Et dilexit Salomon Dominum, eundo in præceptis
« David patris sui : tantummodo in excelsis sacrificabat et
« adolebat.

4. Et surrexit et ivit in Gabaon ad sacrificandum ibi,
« quoniam ipsum erat excelsissimum et magnum. Millenariam
« holocaustosim obtulit Salomon super altare in Gabaon.

5. Et apparuit Dominus ipsi Salomon in somno nocte,
« et dixit Dominus ad Salomon : Pete aliquam petitionem
« tibi.

6. Et dixit Salomon : Tu fecisti cum servo tuo David
« patre meo misericordiam magnam, sicut transivit coram
« te in veritate et in justitia, et in rectitudine cordis tecum.
« Et custodisti ei misericordiam magnam hanc, dare filium
« ejus super thronum ejus, sicut dies hæc.

7. Et nunc, Domine Deus meus, tu dedisti servum
« tuum pro David patre meo : et ego sum puer parvus, et
« non novi exitum meum et introitum meum.

8. Servus autem tuus in medio populi tui, quem elegisti
« populum multum, qui non numerabitur.

9. Et dabis servo tuo cor ad audiendum et dijudicandum
« populum tuum in justitia, et ad intelligendum inter bonum
« et malum : quoniam quis poterit judicare populum tuum
« gravem hunc?

10. Et placuit coram Domino, quia petierat Salomon
« verbum hoc.

11. Et dixit Dominus ad eum : Pro eo quod petiisti a
« me verbum hoc, et non petiisti tibi dies multos, et non
« petiisti divitias, neque petiisti animas inimicorum tuorum,
« sed petiisti tibi intelligere ad exaudiendum judicium,

12. ecce feci juxta verbum tuum : ecce dedi tibi cor pru-
« dens et sapiens : sicut tu non fuit ante te, et post te non
« exsurget similis tibi.

13. Et quæ non petiisti dedi tibi, et divitias et gloriam,
« ita ut non fuerit vir similis tibi in regibus.

14. Et si ambulaveris in via mea, custodiendo mandata
« mea et præcepta mea, sicut ambulavit David pater tuus,
« et multiplicabo dies tuos.

15. Et expergefactus est Salomon, et ecce somnium :
« et surrexit, et advenit in Jerusalem, et stetit ad faciem
« altaris quod ad faciem arcæ testamenti Domini in Sion, et
« obtulit holocaustos, et fecit pacificas, et fecit convivium
« magnum sibi et omnibus pueris suis.

16. Tunc apparuerunt duæ mulieres meretrices regi,
« et steterunt coram eo.

17. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ μία· Ἐν ἐμοί, κύριε· ἐγὼ καὶ ἡ γυνὴ αὕτη ὥκοῦμεν ἐν οἴκῳ ἐνί, καὶ ἐτέκομεν ἐν τῷ οἴκῳ.

18. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, τεκούσης μου, ἔτεκε καὶ ἡ γυνὴ αὕτη· καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸ αὐτὸ, καὶ οὐκ ἔστιν οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν παρὲς ἀμφοτέρων ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ.

19. Καὶ ἀπέθανεν ὁ υἱὸς τῆς γυναῖκος ταύτης τὴν νύκτα, ὥς ἐπεκοιμήθη ἐπ' αὐτόν.

20. Καὶ ἀνέστη μέσης τῆς νυκτός, καὶ ἔλαβε τὸν υἱόν μου ἐκ τῶν ἀγκαλῶν μου, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς, καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν τεθνηκότα ἐκοίμισεν ἐν τῷ κόλπῳ μου.

21. Καὶ ἀνέστην τοπρῶτ' θηλάσαι τὸν υἱόν μου, καὶ ἐκεῖνος ἦν τεθνηκώς· καὶ ἰδοὺ κατενόησα αὐτὴν πρῶτ', καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ὁ υἱός μου ὃν ἔτεκον.

(*) 22. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ ἑτέρα· Οὐχί, ἀλλὰ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, ὁ δὲ υἱός σου ὁ τεθνηκώς· καὶ ἐλάλησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

23. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς αὐταῖς. Σὺ λέγεις· Οὐτος ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, καὶ ὁ υἱός ταύτης ὁ τεθνηκώς· καὶ σὺ λέγεις· Οὐχί, ἀλλὰ ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, καὶ ὁ υἱός σου ὁ τεθνηκώς.

24. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Ἀάθετε μάχαιραν. Καὶ προσήνεγκαν τὴν μάχαιραν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

25. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Διέλετε τὸ παιδίον τὸ ζῶν τὸ θηλάζον εἰς δύο, καὶ δότε τὸ ἡμισυ αὐτοῦ ταύτῃ, καὶ τὸ ἡμισυ αὐτοῦ ταύτῃ.

26. Καὶ ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ ἡ ζῶν ὁ υἱὸς ὁ ζῶν, καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι ἐπαράχθη ἡ μήτρα αὐτῆς ἐπὶ τῷ υἱῷ αὐτῆς, καὶ εἶπεν· Ἐν ἐμοί, κύριε· δότε αὐτῇ τὸ παιδίον, καὶ θανάτω μὴ θανατώσῃτε αὐτό. Καὶ αὕτη εἶπε· Μήτε ἐμοὶ μήτε αὐτῇ ἔστω, διέλετε.

27. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπε· Δότε τὸ παιδίον τῇ εἰπούσῃ· Δότε αὐτῇ αὐτό, καὶ θανάτω μὴ θανατώσῃτε αὐτό, αὕτη ἡ μήτηρ αὐτοῦ.

28. Καὶ ἤκουσαν πᾶς Ἰσραὴλ τὸ κρίμα τοῦτο ὁ ἔκρινεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου τοῦ βασιλέως, ὅτι εἶδον ὅτι φρόνησις Θεοῦ ἐν αὐτῇ τοῦ ποιεῖν δικαίωμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν βασιλεύων ἐπὶ Ἰσραὴλ.

2. Καὶ οὗτοι ἀρχόντες οἱ ἦσαν αὐτῷ· Ἀζαρίας υἱὸς Σαδὼκ·

3. Ἐλιὰφ καὶ Ἀχιά υἱὸς Σηβᾶ, γραμματεῖς· καὶ Ἰωσαφάτ υἱὸς Ἀχιλὺδ, ἀναμνηστικῶν·

4. καὶ Βανασίας υἱὸς Ἰωδαβ, ἐπὶ τῆς δυνάμεως· καὶ Σαδὼκ καὶ Ἀδιάθαρ, ἱερεῖς·

5. καὶ Ὀρνά υἱὸς Νάθαν, ἐπὶ τῶν καθεσταμένων· καὶ Ζαβούθ υἱὸς Νάθαν, ἐταῖρος τοῦ βασιλέως·

6. καὶ Ἀχισάρ ἦν οἰκονόμος, καὶ Ἐλιὰκ ὁ οἰκονόμος· καὶ Ἐλιὰδ υἱὸς Σάφ, ἐπὶ τῆς πατρὸς· καὶ Ἀδωνιὰμ υἱὸς Αὐδὼν, ἐπὶ τῶν φόρων.

(*) 22. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ ἑτέρα· Οὐχί, ἀλλ' ἡ ὁ υἱός σου ἐστὶν ὁ νεκρός, υἱὸς δὲ ἐμὸς ὁ ζῶν. Ἡ δὲ ἀλαῖ, καὶ αὐτῇ εἶπεν· Οὐχί, ἀλλ' ὁ υἱός μου ὁ ζῶν, ὁ δὲ υἱός σου ὁ τεθνηκώς· καὶ ἐλάλησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. (Alex.)

17. Et dixit mulier una : In me, domine : ego et mulier hæc habitabamus in domo una, et peperimus in domo.

18. Et factum est in die tertia, cum ego peperissem, peperit et mulier hæc : et nos simul, et non est ullus nobiscum præter ambas nos in domo.

19. Et mortuus est filius mulieris hujus nocte, quia incubuit super eum.

20. Et surrexit media nocte, et sumpsit filium meum ex ulnis meis, et collocavit eum in sinu suo, et filium suum mortuum collocavit in sinu meo.

21. Et surrexi mane ad lactandum filium meum, et illa erat mortuus : et ecce consideravi eum mane, et ecce non erat filius meus quem peperit.

22. Et dixit mulier altera : Nequaquam, sed filius meus est qui vivit, filius autem tuus qui mortuus : et locutæ sunt coram rege.

23. Et dixit rex eis : Tu dicis : Hic filius meus qui vivit, et filius hujus est qui mortuus : et tu dicis : Nequaquam, sed filius meus est qui vivit, et filius tuus qui mortuus.

24. Et dixit rex : Sumite gladium. Et attulerunt gladium coram rege.

25. Et dixit rex : Dividite puerum viventem lactentem in duo, et date dimidium ejus huic, et dimidium ejus huic.

26. Et respondit mulier cujus erat filius vivens, et dixit ad regem, quoniam turbatus est uterus ejus super filio suo, et dixit : In me, domine : date ei puerum, et morte non mortificetis eum. Et hæc dixit : Neque mihi neque ei sit, dividite.

27. Et respondit rex, et dixit : Date puerum ei quæ dixit : Date huic eum, et morte ne mortificetis eum, hæc mater ejus.

28. Et audierunt omnis Israel judicium hoc quod judicaverat rex, et timuerunt a facie regis, quoniam viderunt quia prudentia Dei in eo ad faciendum justificationem.

CAPUT IV.

1. Et erat rex Salomon regnans super Israel.

2. Et hi principes qui erant ei : Azarias filius Sadoc :

3. Eliaph et Achia filius Seba, scribæ : et Josaphat filius Achilud, commonefaciens :

4. et Banas filius Jodæ, super virtutem : et Sadoc et Abiathar, sacerdotes :

5. et Orna filius Nathan, super assistentes : et Zabuth filius Nathan, amicus regis :

6. et Achisar erat œconomus, et Eliac œconomus : et Ellab filius Saph, super familiam : et Adoniam filius Aydon, super tributa.

22. Et dixit mulier altera : Nequaquam, sed filius tuus est qui vivit. Hæc vero loquitur et illi dixit : Nequaquam, sed filius meus est qui vivit, filius autem tuus qui mortuus : et locutæ sunt coram rege.

7. Καὶ τῷ Σαλωμών δώδεκα καθεσταμένοι ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ, χορηγῶν τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, μῆνα ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐγένετο ἐπὶ τὸν ἕνα χορηγῶν.

8. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Βεὲν υἱὸς Ὀρ ἐν ὄρει Ἐφραιμ, εἷς·

9. υἱὸς Δακάρ ἐν Μακές, καὶ ἐν Σαλαβὶν, καὶ Βαιθσαμύς, καὶ Ἐλὼν ἕως Ἰηθανάν, εἷς.

10. Υἱὸς Ἐσδὶ ἐν Ἀραβὼθ, αὐτοῦ Σωχὼ καὶ πᾶσα ἡ γῆ Ὀφέρ.

11. Υἱοὶ Ἀμιναδὰβ πᾶσα Νεφθαδὼρ, Τεφὰθ θυγάτηρ Σαλωμών ἦν αὐτῷ εἰς γυναῖκα, εἷς.

12. Βανὰ υἱὸς Ἀχιλοῦθ τὴν Ἰθανάχ καὶ Μαγεδδὼν, καὶ πᾶς ὁ οἶκος Σάν ὁ παρὰ Σεσαθάν ὑποκάτω τοῦ Ἑσραὶ, καὶ ἐκ Βηθσάν ἕως Σαβελμαουλα, ἕως Μαεβέρ Λουκάμ, εἷς.

13. Υἱὸς Ναβέρ ἐν Ῥαβὼθ Γαλαὰδ, τούτῳ σχοίνισμα Ἐργάβ ἐν τῇ Βασάν, ἐξήκοντα πόλεις μεγάλαι τευχῆρεις καὶ μογλοὶ χαλκοί, εἷς.

14. Ἀχιναδὰβ υἱὸς Σαδδὼ Μαναιμ.

15. Ἀχιμαὰς ἐν Νεφθαλμ, καὶ οὗτος ἔλαβε τὴν Βασεμμάθ θυγατέρα Σαλωμών εἰς γυναῖκα, εἷς.

16. Βαανὰ υἱὸς Χουσί ἐν Ἀσὴρ καὶ ἐν Βααλὼθ, εἷς. (a)

18. Σεμεὶ υἱὸς Ἠλὰ ἐν τῷ Βενιαμίν. (*)

19. Γαβέρ υἱὸς Ἀδαὶ ἐν τῇ γῇ Γὰδ Σὴων βασιλείως τοῦ Ἑσεβὼν καὶ ὧν βασιλείως τοῦ Βασάν καὶ Νασέφ, εἷς ἐν γῇ Ἰούδα. (**)

(a) 17. Ἰωσαφάτ υἱὸς Φουασοῦδ ἐν Ἰσάχαρ.

(b) 27. Καὶ ἐχορήγουν οἱ καθεσταμένοι οὗτω τῷ βασιλεῖ Σαλωμών· καὶ πάντα τὰ διαγγέλματα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως, ἕκαστος μῆνα αὐτοῦ, οὐ παρλλάσσουσι λόγον.

28. Καὶ τὰς κριθὰς καὶ τὸ ἄχυρον τοῖς ἵπποις καὶ τοῖς ἄρμασιν ἦρον εἰς τὸν τόπον οὗ ἂν ᾗ ὁ βασιλεὺς, ἕκαστος κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ.

22. Καὶ ταῦτα τὰ δέοντα τῷ Σαλωμών ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ· τριάκοντα κόροι σιμιδάλεως, καὶ ἐξήκοντα κόροι αλεῦρου κεκοπανισμένου,

23. καὶ δέκα μοσχοὶ ἐλεκτοί, καὶ εἴκοσι βόες νομαδες, καὶ ἑκατὸν πρόβατα, ἐκτὸς ἁλάφων καὶ δορκάδων ἐλεκτῶν, σιτευτά,

24. ὅτι ἦν ἄρχων πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἦν αὐτῷ εἰρήνη ἐκ πάντων τῶν μερῶν κυκλόθεν. (**)

(b) 29. Καὶ ἔδωκε Κύριος φρόνησιν τῷ Σαλωμών καὶ σοφίαν πολλὴν σφόδρα καὶ χύμα καρδίας, ὥς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν.

(*) 20. Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ πολλοὶ ὥς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐκ πληθὸς, ἐσθοντες καὶ πίνοντες καὶ ἐφραινόμενοι.

21. Καὶ Σαλωμών ἦν ἐξουσιάζων ἐν πᾶσιν τοῖς βασιλείοις, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ γῆς Ἀλλοφύλων καὶ ἕως ὀρίου Αἰγύπτου· προσεγγίζοντες δῶρα καὶ δουλεύοντες τῷ Σαλωμών πάσας ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ. (Alex.)

(**) 25. Καὶ κατέφκει Ἰούδας καὶ Ἰσραὴλ πεποηθότες ἕκαστος ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ τὴν συκὴν αὐτοῦ, ἐσθίνοντες καὶ πίνοντες, ἀπὸ Δάν καὶ ἕως Βηρσαβέ, πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών.

26. Καὶ ἦν τῷ Σαλωμών τεσσαράκοντα χιλιάδες τοκάδες ἵππων εἰς ἄρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἵππῶν. (Alex.)

7. Et Salomoni duodecim præfecti super omnem Israel, ad præbendum regi et domui ejus, mensem in anno erat super unum præbere.

8. Et hæc nomina eorum : Been filius Or in monte Ephraim, unus :

9. Filius Dacar in Maces, et in Salabin, et Bathsamys, et Elom usque Bethanam, unus.

10. Filius Esdi in Araboth, ipsius Socho et universa terra Opher.

11. Filii Aminadab universa Nephthador, Tephath filia Salomon erat ei in uxorem, unus.

12. Bana filius Achiluth ipsam Ithanaach et Mageddo, et universa domus San quæ apud Sesathan sub Esrae, et de Bethisan usque Abelmaula, usque Maebor Lucam, unus.

13. Filius Naber in Rhaboth Galaad, huic funiculus Ergab in Basan, sexaginta civitates magnæ muratæ et vectes ænei, unus.

14. Achinadab filius Sardo Maanaim.

15. Achimaas in Nephthaim, et hic accepit Basemmath filiam Salomon in uxorem, unus.

16. Baana filius Chusi in Aser et in Baaloth, unus.

18. Semei filius Ela in Benjamin.

19. Gaber filius Adai in terra Gad Seon regis Esebon et Og regis Basan, et Naseph, unus in terra Juda.

17. Josaphat filius Phuasud in Issachar.

27. Et præbebant præfecti sic regi Salomon : et omnia mandata ad mensam regis, unusquisque mensem suum, non mutant verbum.

28. Et hordea et paleam equis et currubus forebant ad locum ubicumque esset rex, unusquisque juxta ordinem suum.

22. Et hæc erant necessaria Salomon in die una : triginta cori similæ, et sexaginta cori farinæ subactæ,

23. et decem vituli electi, et viginti boves pascuales, et centum oves, præter cervos et capreas electas, saginata,

24. quoniam erat princeps trans flumen, et erat ei pax ex omnibus partibus in circuitu.

29. Et dedit Dominus prudentiam ipsi Salomon et sapientiam multam valde et latitudinem cordis, velut arena quæ juxta mare.

20. Juda et Israel multi sicut arena quæ est ad mare in multitudine, comedentes et bibentes atque letantes.

21. Et erat Salomon regnans in omnibus regnis, a flumine terræ alienigenarum et usque ad terminum Ægypti : appropinquantes dona et servientes Salomoni cunctis diebus vite ejus.

25. Et habitabat Judas et Israel confidentes unusquisque sub vite sua, et sub ficu sua, comedentes et bibentes, a Dan et usque Bersabee, cunctis diebus Salomonis.

26. Et erant Salomoni quadraginta præsepia equorum curtilium, et duodecim millia equestrium.

30. Καὶ ἐπληθύνθη Σαλωμών σφόδρα ὑπὲρ τὴν φρόνησιν πάντων ἀρχαίων ἀνθρώπων, καὶ ὑπὲρ πάντας φρονίμους Αἰγύπτου.

31. Καὶ ἐσοφίσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐσοφίσατο ὑπὲρ Γαϊθάν τὸν Ζαρίτην, καὶ τὸν Αἰνάν, καὶ τὸν Χαλκάδ καὶ Δαράλα, υἱοὺς Μάλ. (*)

32. Καὶ ἐλάλησε Σαλωμών τρισχίλιας παραβολάς, καὶ ἦσαν ὡδαὶ αὐτοῦ πεντακισχίλιαι.

33. Καὶ ἐλάλησεν ὑπὲρ τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς κέδρου τῆς ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἕως τῆς ὑσσώπου τῆς ἐκπορευομένης διὰ τοῦ τοῖχου· καὶ ἐλάλησε περὶ τῶν κτηνῶν καὶ περὶ τῶν πετεινῶν, καὶ περὶ τῶν ἑρπετῶν καὶ περὶ τῶν ἰχθύων.

34. Καὶ παρεγίνοντο πάντες οἱ λαοὶ ἀκοῦσαι τῆς σοφίας Σαλωμών, καὶ παρὰ πάντων τῶν βασιλέων τῆς γῆς, ὅσοι ἤκουον τῆς σοφίας αὐτοῦ. « Καὶ ἔλαβε Σαλωμών τὴν θυγατέρα Φαραὼ αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ ἕως συντελέσαι αὐτὸν τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ τὸν οἶκον ἑαυτοῦ, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλήμ. Τότε ἀνέβη Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ προκατελάβετο τὴν Γάζερ, καὶ ἐνεπύρισε αὐτὴν, καὶ τὸν Χανανίτην τὸν κατοικοῦντα ἐν Μεργάδ· καὶ ἔδωκεν αὐτὰς Φαραὼ ἀποστολάς θυγατρὶ αὐτοῦ γυναῖκι Σαλωμών, καὶ Σαλωμών ᾤκοδόμησε τὴν Γάζερ. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

(**) 1. Καὶ ἀπέστειλε Χιράμ βασιλεὺς Τύρου τοὺς παῖδας αὐτοῦ χρίσαι τὸν Σαλωμὸν ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀγαπῶν ἦν Χιράμ τὸν Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας.

2. Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμὸν πρὸς Χιράμ, λέγων·

3. Σὺ οἶδας τὸν πατέρα μου Δαυὶδ, ὅτι οὐκ ἠδύνατο ἀκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ μου ἀπὸ προσώπου τῶν πολέμων τῶν κυκλωσάντων αὐτὸν, ἕως τοῦ δοῦναι Κύριον αὐτοὺς ὑπὸ τὰ ἰχνη τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

4. Καὶ νῦν ἀνέπαυσε Κύριος ὁ Θεός μου ἐμοὶ κυκλόθεν, οὐκ ἔστιν ἐπίδουλος καὶ οὐκ ἔστιν ἀμάρτημα πονηρόν.

5. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ λέγω οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ μου, καθὼς ἐλάλησε Κύριος ὁ Θεός πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, λέγων· Ὁ υἱός σου ὃν δώσω ἀντὶ σοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου.

6. Καὶ νῦν ἐντείλει, καὶ κοψάτωσάν μοι ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου· καὶ ἰδοὺ οἱ δούλοι μου μετὰ τῶν δούλων σου, καὶ τὸν μισθὸν δουλείας σου δώσω σοι κατὰ πάντα ὅσα ἂν εἴπῃς, ὅτι σὺ οἶδας ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν εἰδὼς ξύλα κόπτειν καθὼς οἱ Σιδωνῖοι.

7. Καὶ ἐγενήθη, καθὼς ἤκουσε Χιράμ τῶν λόγων

(*) 31. Καὶ ἦν ὀνομαστὸς ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν κύκλω. (Alex.)

(**) 1. Καὶ ἀπέστειλεν Χιράμ βασιλεὺς Τύρου τοὺς παῖδας αὐτοῦ πρὸς Σαλωμὸν ἤκουσεν γὰρ ὅτι αὐτὸν ἔχρισαν εἰς βασιλέα ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀγαπῶν ἦν Χιράμ τὸν Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας. (Alex.)

30. Et abundavit Salomon valde super prudentiam omnium antiquorum hominum, et super omnes prudentes Aegypti.

31. Et sapuit super omnes homines, et sapuit super Gaethan Zariten, et Enan, et Chalcad et Darala, filios Mal.

32. Et locutus est Salomon ter mille parabolas, et fuerunt cantica ejus quinque mille.

33. Et locutus est de lignis a cedro quae in Libano, et usque ad hyssopum egredientem per parietem : et locutus est de pecoribus et de volatilibus, et de reptilibus et de piscibus.

34. Et adveniebant omnes populi audire sapientiam Salomon, et ab omnibus regibus terrae, quicumque audiebant sapientiam ejus. « Et accepit Salomon filiam Pharaonis sibi in uxorem, et introduxit eam in civitatem David quoad usque ipse consummasset domum Domini, et domum suam, et murum Jerusalem. Tunc ascendit Pharaon rex Aegypti, et cepit Gazer, et incendit eam, et Chananitem habitantem in Mergab : et dedit eas Pharaon missiones filiae suae uxori Salomon, et Salomon aedificavit Gazer. »

CAPUT V.

1. Et misit Chiram rex Tyri pueros suos ad ungendum Salomon pro David patre ejus, quoniam Chiram fuerat diligens David omnibus diebus.

2. Et misit Salomon ad Chiram, dicens :

3. Tu nosti patrem meum David, quia non poterat aedificare domum Domini Dei mei a facie bellorum quae circumdederunt eum, quoadusque Dominus daret eos sub vestigiis pedum ejus.

4. Et nunc requiem dedit Dominus Deus meus mihi in circuitu, non est adversarius et non est peccatum malum.

5. Et ecce ego dico aedificare domum nomini Dei mei, sicut locutus est Dominus Deus ad David patrem meum, dicens : Filius tuus quem dabo pro te super thronum tuum, hic aedificabit domum nomini meo.

6. Et nunc manda, et cedant mihi ligna de Libano : et ecce servi mei cum servis tuis, et mercedem servitii tui dabo tibi secundum omnia quaecumque dixeris, quoniam tu nosti quia non est nobis sciens ligna caedere sicut Sidonii.

7. Et factum est, ut audivit Chiram verba Salomon, ga-

31. Et erat nominatus in universis gentibus per circuitum.

1. Et misit Chiram rex Tyri pueros suos ad Salomon : audivit enim quod ipsum unxissent regem pro David patre ejus, quoniam Chiram fuerat diligens David omnibus diebus.

Σαλωμών, ἐγάρη σφόδρα, καὶ εἶπεν· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς σήμερον, ὃς ἔδωκε τῷ Δαυὶδ υἱὸν φρονιμον ἐπὶ τὸν λαὸν τὸν πολὺν τούτου.

8. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς Σαλωμών, λέγων· Ἀχῆα περὶ πάντων ὧν ἀπέσταλκας πρὸς μέ· ἐγὼ ποιήσω πᾶν θέλημά σου. Ξύλα κέδρινα καὶ πεικινα

9. οἱ δοῦλοί μου κατὰξουσιν αὐτὰ ἐκ τοῦ Λιβάνου εἰς τὴν θάλασσαν, ἐγὼ θήσομαι αὐτὰ σχεδιάς ἕως τοῦ τόπου οὗ ἐὰν ἀποστείλῃς πρὸς μέ, καὶ ἐκτινάξω αὐτὰ ἐκεῖ, καὶ σὺ ἀρείς· καὶ ποιήσεις τὸ θέλημά μου, τοῦ δοῦναι ἄρτους τῷ οἴκῳ μου.

10. Καὶ ἦν Χιράμ διδούς τῷ Σαλωμών κέδρους καὶ πεύκας καὶ πᾶν θέλημα αὐτοῦ.

11. Καὶ Σαλωμών ἔδωκε τῷ Χιράμ εἴκοσι χιλιάδας κόρους πυροῦ καὶ μαχίρ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ εἴκοσι χιλιάδας βαῖθ ἐλαίου κεκοιμημένου. Κατὰ τοῦτο ἐδίδου Σαλωμών τῷ Χιράμ κατ' ἐνιαυτόν.

12. Καὶ Κύριος ἔδωκε σοφίαν τῷ Σαλωμών καθὼς ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ ἦν εἰρήνη ἀναμέσον Χιράμ καὶ ἀναμέσον Σαλωμών, καὶ διέθεντο διαθήκην ἀναμέσον αὐτῶν.

13. Καὶ ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς φόρον ἐκ παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἦν ὁ φόρος τριάκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν.

14. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν Λίβανον, δέκα χιλιάδες ἐν τῷ μηνὶ ἀλλασσόμενοι· μῆνα ἦσαν ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ δύο μῆνας ἐν οἴκῳ αὐτῶν καὶ Ἀδωνιράμ ἐπὶ τοῦ φόρου.

15. Καὶ ἦν τῷ Σαλωμών ἑβδομήκοντα χιλιάδες αἰζοντες ἄρσιν, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες λατόμων ἐν τῷ ὄρει,

16. χωρὶς τῶν ἀρχόντων τῶν καθισταμένων ἐπὶ τῶν ἔργων τῷ Σαλωμών· τρεῖς χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι ἐπιστάται οἱ ποιῶντες τὰ ἔργα. (α)

(b) 18. Καὶ ἠτοίμασαν τοὺς λίθους καὶ τὰ ξύλα τρία ἔτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

1. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ καὶ τετρακοσιοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου υἱῶν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐν μηνὶ τῷ δευτέρῳ βασιλεύοντος τοῦ βασιλέως Σαλωμών ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ,

(a) 17. καὶ ἐνετεῖλατο ὁ βασιλεὺς ἵνα αἴρῃσι λίθους μεγάλους τιμίους εἰς τὸν θεμέλιον τοῦ οἴκου καὶ λίθους ἀπεικέρτους.

(b) 18. Καὶ ἐπελέκσαν οἱ υἱοὶ Σαλωμών, καὶ οἱ υἱοὶ Χιράμ, καὶ ἔβαλαν αὐτούς.

(c) 37. Ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐθεμελίωσε τὸν οἶκον Κυρίου ἐν μηνὶ Ζιού, καὶ τῷ δευτέρῳ μηνί.

38. Ἐν ἑνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ, ἐν μηνὶ Βαβλ, οὗτος ὁ μῆν ὁ ὀγδοός, συνετελέσθη ὁ οἶκος εἰς πάντα λόγον αὐτοῦ, καὶ εἰς πᾶσαν διάταξιν αὐτοῦ.

2. Καὶ ὁ οἶκος ὃν ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς τῷ Κυρίῳ, τεσσαράκοντα ἐν πήχει μῆκος αὐτοῦ, καὶ εἴκοσιν ἐν πήχει πλάτος αὐτοῦ, καὶ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐν πήχει τὸ ὕψος αὐτοῦ.

3. Καὶ τὸ αἶλμα κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, εἴκοσιν ἐν πήχει μῆκος αὐτοῦ, εἰς τὸ πλάτος τοῦ οἴκου κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου. Καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον, καὶ συνετέλεσεν αὐτόν.

visus est valde, et dixit : Benedictus Deus hodie, qui dedit ipsi David filium prudentem super populum multum istum.

8. Et misit ad Salomon, dicens : Audi de omnibus de quibus misisti ad me : ego faciam omnem voluntatem tuam. Ligna cedrina et abiegna

9. servi mei deducunt ea de Libano ad mare, ego ponam ea rates usque ad locum quocumque miseris ad me, et excutiam ea ibi, et tu tolles : et facies voluntatem meam, dando panes domui meae.

10. Et fuit Chiram dans Salomon cedros et abietes et omnem voluntatem ejus.

11. Et Salomon dedit Chiram viginti mille coros frumenti et machir domui ejus, et viginti millia beeth olei contusi. Juxta hoc dabat Salomon ipsi Chiram per annum.

12. Et Dominus dedit sapientiam Salomon sicut locutus est ei, et fuit pax inter Chiram et inter Salomon, et disposerunt testamentum inter se.

13. Et retulit rex tributum ex omni Israel, et fuit tributum triginta millia virorum.

14. Et misit eos in Libanum, decem mille in mense mutantes se : mensem erant in Libano, et duos menses in domo sua : et Adoniram super tributum.

15. Et erant Salomon septuaginta mille portantes onus, et octuaginta millia lapicidarum in monte,

16. absque principibus qui praesidebant super opera Salomon : ter mille et sexcenti praefecti facientes opera.

18. Et paraverunt lapides et ligna tribus annis.

CAPUT VI.

1. Et factum est in quadagesimo et quadringentesimo anno exitus filiorum Israel de Aegypto, anno quarto in mense secundo regnante rege Salomon super Israel,

17. Et mandavit rex ut tollant lapides magnos pretiosos in fundamentum domus et lapides non dolatos.

18. Et dolaverunt filii Salomon, et filii Chiram, et fecerunt eos.

37. In anno quarto fundavit domum Domini in mense Ziu, et secundo mense.

38. In undecimo anno, in mense Baal, hic est mensis octavus, consummata est domus in omni ratione ejus, et in omni constitutione ejus.

2. Et domus quam edificavit rex Domino, quadraginta in cubito longitudo ejus, et viginti in cubito latitudo ejus, et quinque et viginti in cubito altitudo ejus.

3. Et ipsum aelam secundum faciem templi, viginti in cubito longitudo ejus, in latitudinem domus secundum faciem domus. Et edificavit domum, et consummavit eam.

4. Καὶ ἐποίησε τῷ οἴκῳ θυρίδας παρακυπτομένας κρυπτάς.

5. Καὶ ἔδωκεν ἐπὶ τὸν τοίχον τοῦ οἴκου μέλαθρα κυκλόθεν τῷ ναῷ καὶ τῷ δαβίρ.

6. Ἡ πλευρὰ ἡ ὑποκάτω, πάντα πῆχων ἐν πῆχει τὸ πλάτος αὐτῆς, καὶ τὸ μέσον ἕξ, καὶ ἡ τρίτη ἐκτὴ ἐν πῆχει τὸ πλάτος αὐτῆς· ὅτι διάστημα ἔδωκε τῷ οἴκῳ κυκλόθεν ἔξωθεν τοῦ οἴκου, ὅπως μὴ ἐπιλαμβάνωνται τῶν τοίγων τοῦ οἴκου.

7. Καὶ ὁ οἶκος, ἐν τῷ οἰκοδομῆσθαι αὐτὸν, λίθοις ἀκροτόμοις ἀργοῖς ὠκοδομήθη· καὶ σπύρα καὶ πέλεκυς καὶ πᾶν σκεῦος σιδηρῶν οὐκ ἤκουσθη ἐν τῷ οἴκῳ ἐν τῷ οἰκοδομῆσθαι αὐτόν.

8. Καὶ ὁ πυλὼν τῆς πλευρᾶς τῆς ὑποκάτωθεν, ὑπὸ τὴν ὠμίαν τοῦ οἴκου τὴν δεξιάν, καὶ ἐλικτὴ ἀνάβασις εἰς τὸ μέσον, καὶ ἐκ τῆς μέσης ἐπὶ τὰ τριόροφα.

9. Καὶ ὠκοδόμησε τὸν οἶκον καὶ συνετέλεσεν αὐτόν· καὶ ἐκοιλοστάθησε τὸν οἶκον κέδρις.

10. Καὶ ὠκοδόμησε τοὺς ἐνδύτους δι' ὁλοῦ τοῦ οἴκου, πέντε ἐν πῆχει τὸ ὕψος αὐτοῦ, καὶ συνέσχε τὸν σύνδεσμον ἐν ξύλοις κεδρίνοις. (*)

11. Καὶ ὠκοδόμησε τοὺς τοίγους τοῦ οἴκου ἔσωθεν διὰ ξύλων κεδρίνων ἀπὸ τοῦ ἑδάφους τοῦ οἴκου καὶ ἔως τῶν τοίγων καὶ ἔως τῶν δοκῶν· ἐκοιλοστάθησε συνεχόμενα ξύλοις ἔσωθεν καὶ περιέσχε τὸ ἔσω τοῦ οἴκου ἐν πλευραῖς πευκίνας.

12. Καὶ ὠκοδόμησε τοὺς εἴκοσι πῆχεις ἀπ' ἄκρου τοῦ τοίχου τὸ πλεῦρον τὸ ἐν ἀπὸ τοῦ ἑδάφους ἔως τῶν δοκῶν· καὶ ἐποίησεν ἐκ τοῦ δαβίρ εἰς τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων.

13. Καὶ τεσσαράκοντα πῆχων ἦν ὁ ναὸς (**)

14. κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβίρ ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσωθεν δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου.

15. Εἴκοσι πῆχεις μῆκος, καὶ εἴκοσι πῆχεις πλάτος, καὶ εἴκοσι πῆχεις τὸ ὕψος αὐτοῦ· καὶ περιέσχεν αὐτὸ χρυσίῳ συγκεκλισμένῳ. Καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβίρ, καὶ περιέσχεν αὐτὸ χρυσίῳ.

16. Καὶ ὅλον τὸν οἶκον περιέσχε χρυσίῳ, ἔως συντελείας παντὸς τοῦ οἴκου. (***)

17. Καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ δαβίρ δύο Χερουβίμ, δέκα πῆχων μέγεθος ἐσταθωμένον.

(*) 11. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Σαλωμών, λέγων·

12. Ὁ οἶκος οὗτος ὃν σὺ οἰκοδομεῖς, ἐὰν ὀδεύῃς τοῖς προτάγμασί μου, καὶ τὰ κρίματά μου ποιῇς, καὶ φυλάσῃς πάσας τὰς ἐντολάς μου ἀναστρέφεσθαι ἐν αὐταῖς, στήσω τὸν λόγον μου σὺν σοὶ ὃν ἐλάλησα πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα σου.

13. Καὶ κατασκευάσω ἐν μέσῳ υἱὸν Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ.

14. Καὶ ὠκοδόμησεν Σαλωμών τὸν οἶκον καὶ συνετέλεσεν αὐτόν. (Alex.)

(**) 18. Καὶ διὰ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔσω πλοκῆς ἐπαναστάσης, καὶ πέταλα καὶ ἀνάγλυφα πάντα κεδρίνα· οὐκ ἐφαίνετο λίθος,

19. κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβίρ, ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσωθεν ἡτοίμασεν δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου.

20. Καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ δαβίρ εἴκοσι πῆχεις μῆκος, καὶ εἴκοσι πῆχεις πλάτος, καὶ εἴκοσι πῆχεις τὸ ὕψος αὐτοῦ· καὶ περιέσχεν αὐτὸ χρυσίῳ συγκεκλισμένῳ. (Alex. et Ald.)

(***) 22. Καὶ ὅλον τὸ ἔσω τοῦ δαβίρ ἐπέτάλωσεν χρυσίῳ. (Alex.)

4. Et fecit domui fenestras oblique prospicientes occultas.

5. Et dedit super parietem domus melathra per circuitum templo et ipsi dabit.

6. Latus quod subter, quinque cubitorum in cubito latitudo ejus, et medium sex, et tertium septem in cubito latitudo ejus : quoniam intervallum dedit domui in circuitu ab extra ipsius domus, ut non haerent muris domus.

7. Et domus, cum ipsa aedificaretur, lapidibus ex rube excisis illaboratis aedificata est : et malleus et securis et omne vas ferreum non est auditum in domo dum ipsa aedificaretur.

8. Et ostium lateris quod subter, sub humero domus dextro, et cochlearis ascensus ad medium, et a medio ad tertia conclavia.

9. Et aedificavit domum et consummavit eam : et laquearibus textit eam cedris.

10. Et aedificavit ligamenta per totam domum, quinque cubitorum altitudo ejus, et conclusit colligaturam in lignis cedrinis.

11. Et aedificavit parietes domus ab intus per ligna cedrina a pavimento domus et usque ad parietes et usque ad trabes : laquearibus textit conjuncte lignis ab intus : et circumdedit internum domus in costis abiegnis.

12. Et aedificavit viginti cubitos a summo murum latus unum a pavimento usque ad trabes : et fecit e dabit in sanctum sanctorum.

13. Et quadraginta cubitorum fuit templum

14. ad faciem ipsius dabit in medio domus ad intus ad dandam ibi arcam testamenti Domini.

15. Viginti cubiti longitudo, et viginti cubiti latitudo, et viginti cubiti altitudo ejus : et circumdedit illud auro concluso. Et fecit altare ad faciem dabit, et circumdedit illud auro.

16. Et totam domum operuit auro, usque ad consummationem universae domus.

17. Et fecit in dabit duo Cherubim, decem cubitorum magnitudo mensurata.

11. Et factus est sermo Domini ad Salomon, dicens :

12. Domus haec quam tu aedificas, si ambulaveris in preceptis meis, et judicia mea feceris, et custodieris omnia mandata mea conversando in eis, firmabo sermonem meum tecum quem locutus sum ad David patrem tuum.

13. Et inhabitabo in medio filiorum Israel, et non derelinquam populum meum Israel.

14. Et aedificavit Salomon domum et consummavit eam.

18. Et per cedrum ad domum intrinsecus textura insurgente, et laminæ et cælaturæ prominentes omnia cedrina : non apparebat lapis,

19. ad faciem ipsius dabit, in medio domus intrinsecus paravit ad dandum ibi arcam testamenti Domini.

20. Et ad faciem dabit viginti cubiti longitudo, et viginti cubiti latitudo, et viginti cubiti altitudo ejus : et circumdedit illud auro concluso.

22. Et totum interius dabit textit lamina aurea.

24. Καὶ πέντε πῆχων πτερύγιον τοῦ Χερουβὶμ τοῦ ἐνός, καὶ πέντε πῆχων πτερύγιον αὐτοῦ τὸ δεύτερον, ἐν πῆχει δέκα ἀπὸ μέρους πτερυγίου αὐτοῦ εἰς μέρος πτερυγίου αὐτοῦ.

25. Οὕτως τῷ Χερουβὶμ τῷ δευτέρῳ, ἐν μέτρῳ ἐνὶ συντέλειᾳ μίᾳ ἀμφοτέρως.

26. Καὶ τὸ ὕψος τοῦ Χερουβὶμ τοῦ ἐνός, δέκα ἐν πῆχει· καὶ οὕτω τῷ Χερουβὶμ τῷ δευτέρῳ.

27. Καὶ ἀμφοτέρω Χερουβὶμ ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτάτου. Καὶ διεπέτασε τὰς πτέρυγας αὐτῶν, καὶ ἤπτετο πτέρυξ μία τοῦ τοίχου, καὶ πτέρυξ Χερουβὶμ τοῦ δευτέρου ἤπτετο τοῦ τοίχου τοῦ δευτέρου· καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἤπτοντο πτέρυξ πτέρυγος.

28. Καὶ περιέσχε τὰ Χερουβὶμ χρυσίῳ.

29. Πάντας τοὺς τοίχους τοῦ οἴκου κύκλῳ ἐγκολαπτά ἐγράψε γραφίδι Χερουβὶμ, καὶ φοίνικας τῷ ἐσωτέρῳ καὶ τῷ ἐξωτερῳ.

30. Καὶ τὸ ἔδαφος τοῦ οἴκου περιέσχε χρυσίῳ, τοῦ ἐσωτάτου καὶ τοῦ ἐξωτάτου.

31. Καὶ τῷ θυρώματι τοῦ δαβὶρ ἐποίησε θύρας ξύλων ἀρκευθίνων, στοαὶ τετραπλῶς. (*)

32. Ἐν ἀμφοτέραις ταῖς θύραις ξύλα πύκνινα· δύο πτυχαὶ ἡ θύρα ἡ μία καὶ στροφεῖς αὐτῶν, καὶ δύο πτυχαὶ ἡ θύρα ἡ δεύτερα, στρεφόμενα,

33. ἐγκυκλωαμμένα Χερουβὶμ καὶ φοίνικες, καὶ διαπεπτασμένα πέταλα, καὶ περιεχόμενα χρυσίῳ καταγομῆν ἐπὶ τὴν ἐκτύπωσιν.

34. Καὶ ὠκοδόμησε τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτάτην· τρεῖς στίχους ἀπλεκτήτων, καὶ στίχος κατειργασμένης κέδρου κυκλόθεν. Καὶ ὠκοδόμησε τὸ καταπέτασμα τῆς αὐλῆς τοῦ αἵλαμ τοῦ οἴκου τοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ. (c). (**)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

(b) 13. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν, καὶ ἔλαβε τὸν Χιράμ ἐκ Τύρου

14. υἱὸν γυναικὸς χήρας, καὶ οὗτος ἀπὸ τῆς φυλῆς τῆς Νεφθαλίμ· καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀνὴρ Τύριος, τέκτων χαλκοῦ καὶ πεπληρωμένος τῆς τέχνης καὶ συνέσεως καὶ ἐπιγνώσεως τοῦ ποιεῖν πᾶν ἔργον ἐν χαλκῷ. Καὶ εἰσηνέχθη πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμὼν, καὶ ἐποίησε πάντα τὰ ἔργα.

15. Καὶ ἐγώνευσε τοὺς δύο στύλους τῷ αἵλαμ τοῦ οἴκου· ὀκτωκαίδεκα πῆχεις ὕψος τοῦ στύλου· καὶ περίμετρον τεσσαρεσκαίδεκα πῆχεις, ἐκύκλου αὐτὸν τὸ πάχος τοῦ στύλου· τεσσάρων δακτύλων τὰ κοιλώματα· καὶ οὕτως ὁ στύλος ὁ δεύτερος.

(*) 32. Καὶ δύο θύρας ξύλων πευκίνων, καὶ ἐγκολαπτά ἐπ' αὐτῶν ἐγκυκλωαμμένα Χερουβὶν, καὶ φοίνικας καὶ πέταλα διαπεπτασμένα, καὶ περιέσχε χρυσίῳ, καὶ κατέβαιναν ἐπὶ τὰ Χερουβὶν καὶ ἐπὶ τοὺς φοίνικας τὸ χρυσίον.

33. Καὶ οὕτως ἐποίησε τῷ πυλῶνι τοῦ ναοῦ· φλιαὶ ξύλων ἀρκευθίνων, στοαὶ τετραπλῶς. (Alex.)

(**) 37. Ἐν τῷ ἔτει· τῷ τετάρτῳ ἐθεμελίωσεν τὸν οἶκον Κυρίου ἐν μηνὶ Ζεοῦ, καὶ τῷ δευτέρῳ μηνί.

38. Ἐν ἐνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ, ἐν μηνὶ Βοὺλ, οὗτος ὁ μὴν ὀγδοῦς, συντελέσθη ὁ οἶκος εἰς πάντα λόγον αὐτοῦ, καὶ εἰς πᾶσαν διάταξιν αὐτοῦ· καὶ ὠκοδόμησεν αὐτὸν ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν. (Alex.)

24. Et quinque cubitorum ala Cherubim unius, et quinque cubitorum ala ejus secunda, in cubito decem a parte alae ejus ad partem alae ejus.

25. Sic Cherubim secundo, in mensura una consummatio una utrisque.

26. Et altitudo Cherubim unius, decem in cubito : et sic Cherubim secundo.

27. Et utraque Cherubim in medio domus intima. Et expandit alas eorum, et tangebant ala una parietem, et ala Cherubim secundi tangebant parietem secundum : et alas eorum in medio domus tangebant ala alam.

28. Et operuit Cherubim auro.

29. Omnes parietes domus in circuitu caelatos scripsit scriptura Cherubim, et palmas interiore et exteriori.

30. Et pavementum domus operuit auro, intimae et extimae.

31. Et ostio ipsius dabit fecit januas ex lignis juniperinis, porticus quadrupliciter.

32. In utrisque januis ligna abiegna : duae plicae janua una et cardines earum, et duae plicae janua secunda, volubilia,

33. insculpta Cherubim et palmae, et expansae laminae, et aperta auro deducto super sculpturam.

34. Et aedificavit atrium intimum : tres ordines non dolatorum, et ordinem sabrefactae cedri in circuitu. Et aedificavit velamen atrii ipsius aelam domus quae ad faciem templi:

CAPUT VII.

13. Et misit rex Salomon, et accivit Chiram e Tyro

14. filium mulieris viduae, et hic de tribu Nephthalim : et pater ejus vir Tyrius, faber æris et plenus arte et intelligentia et scientia faciendo omne opus in ære. Et introductus est ad regem Salomon, et fecit omnia opera.

15. Et fudit duas columnas ipsi aelam domus : octo et decem cubiti altitudo columnarum : et perimetrum quatuordecim cubiti, circumdabant eam crassitiem columnarum : quatuor digitorum cavitates : et sic columna secunda.

32. Et duas portas ex lignis abiegna, et sculpturas insculptas super eas Cherubin, et palmas et laminas expansas, et circumdedit auro, et descendebat super Cherubin et super palmas aurum.

33. Et sic fecit vestibulo templi : limina de lignis juniperi, porticus quadrupliciter.

37. In anno quarto fundavit domum Domini in mense Zelou, et in mense secundo.

38. In anno undecimo, in mense Boul, hic est mensis octavus, perfecta est domus in omne verbum ejus, et in omnem ordinationem ejus : et aedificavit eam in septem annis.

16. Καὶ δύο ἐπιθέματα ἐποίησε δοῦναι ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν στύλων χωνευτά· πέντε πῆχεις τὸ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ ἐνός, καὶ πέντε πῆχεις τὸ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ δευτέρου.

17. Καὶ ἐποίησε δύο δίκτυα περικαλύψαι τὸ ἐπίθεμα τῶν στύλων· καὶ δίκτυον τῷ ἐπιθέματι τῷ ἐνὶ, καὶ δίκτυον τῷ ἐπιθέματι τῷ δευτέρῳ.

18. Καὶ ἔργον κρεμαστὸν, δύο στίχοι ῥοῦν χαλκῶν, δεδίκτυωμένοι, ἔργον κρεμαστὸν, στίχος ἐπὶ στίχον. Καὶ οὕτως ἐποίησε τῷ ἐπιθέματι τῷ δευτέρῳ. (*)

21. Καὶ ἔστησε τοὺς στύλους τοῦ αἰλάμ τοῦ ναοῦ. Καὶ ἔστησε τὸν στύλον τὸν ἕνα, καὶ ἐπεκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰαχοῦμ· καὶ ἔστησε τὸν στύλον τὸν δεύτερον, καὶ ἐπεκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Βολῶς.

(**) 22. Καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων ἔργον κρίνου κατὰ τὸ αἰλάμ τεσσάρων πηγῶν· καὶ μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων· καὶ ἐπάνωθεν τῶν πλευρῶν ἐπίθεμα τὸ μέλαθρον τῷ πάχει.

23. Καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν δέκα ἐν πῆχει ἀπὸ τοῦ χειλὸς αὐτῆς ἕως τοῦ χειλὸς αὐτῆς, στρογγύλον κύκλῳ τὸ αὐτό· πέντε ἐν πῆχει τὸ ὕψος αὐτῆς· καὶ συνηγμένη τρεῖς καὶ τριάκοντα ἐν πῆχει.

24. Καὶ ὑποστηρίγματα ὑποκάτωθεν τοῦ χειλὸς αὐτῆς κυκλῶν ἐκύκλουν αὐτὴν δέκα ἐν πῆχει κυκλῶν· καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς ἔργον χειλὸς ποτηρίου, βλαστὸς κρίνου· καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ, παλαιστής.

26. Καὶ δώδεκα βόες ὑποκάτω τῆς θαλάσσης, οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες βορρᾶν, καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες θάλασσαν, καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες νότον, καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες ἀνατολήν· καὶ πάντα τὰ ὀπίσθια εἰς τὸν οἶκον καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἐπάνωθεν. (***)

27. Καὶ ἐποίησε δέκα μηχανῶν χαλκᾶς· πέντε πῆχεις μήκος τῆς μηχανῶν τῆς μιᾶς, καὶ τέσσαρες πῆχεις τὸ πλάτος αὐτῆς, καὶ ἕξ ἐν πῆχει ὕψος αὐτῆς.

28. Καὶ τοῦτο τὸ ἔργον τῶν μηχανῶν συγκλειστὸν αὐτοῖς, καὶ συγκλειστὸν ἀναμέσον τῶν ἐξεχομένων.

29. Καὶ ἐπὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῶν ἀναμέσον ἐξεχομένων λέοντες καὶ βόες καὶ Χερουβὶμ, καὶ ἐπὶ τῶν ἐξεχομένων οὕτως καὶ ἐπάνωθεν, καὶ ὑποκάτωθεν τῶν λεόντων καὶ τῶν βοῶν χώραι, ἔργον καταδάσεως.

30. Καὶ τέσσαρες τροχοὶ χαλκοὶ τῇ μηχανῶν τῇ μιᾷ, καὶ τὰ προσέχοντα χαλκᾶ, καὶ τέσσαρα μέρη αὐτῶν, ὥμαιι ὑποκάτω τῶν λουτήρων. (****)

(*) 19. Καὶ ἐπιθέματα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων, ἔργον κρίνου, κατὰ τὸ αἰλάμ, τεσσάρων πηγῶν.

20. Καὶ μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων, καὶ ἐπάνωθεν τῶν πλευρῶν ἐπίθεμα μέλαθρον, καὶ τῶν βοῶν πέντε στίχοι κύκλῳ ἐπὶ τῆς κεφαλίδος τῆς δευτέρας. (Alex.)

(**) 22. Καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἔργον κρίνου, καὶ ἐτελειώθη τὸ ἔργον τῶν στύλων. (Alex.)

(***) 26. Καὶ τὸ πάχος αὐτῆς παλαιστής· καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς ἔργον χειλὸς ποτηρίου, βλαστὸς κρίνου, δισχυλίου χρεῖς χωροῦντας. (Alex.)

(****) 31. Καὶ στόμα αὐτοῦ ἔσθωθεν τῆς κεφαλίδος ἄνωθεν ἐν πῆχει, καὶ στόμα αὐτοῦ στρογγυλόν, ποιήμα οὕτως πῆχεις καὶ ἡμίσεις τοῦ πῆχειος· καὶ γε ἐπὶ στόματος αὐτοῦ διατορεύματα, καὶ διάπηγα αὐτῶν τετράγωνα, οὐ στρογγύλα.

32. Καὶ τέσσαρες τροχοὶ εἰς ὑποκάτωθεν τῶν διαπῆγων, καὶ χεῖρες ἐν τοῖς τροχοῖς ἐν τῇ μηχανῶν, καὶ τὸ ὕψος τοῦ τροχοῦ τοῦ ἐνός πῆχεις, καὶ ἡμίσεις τοῦ πῆχειος. (Alex.)

16. Et duo additamenta fecit ad dandum super capita columnarum fusilia : quinque cubiti altitudo additamenti unius, et quinque cubiti altitudo additamenti secundi.

17. Et fecit duo retia ad cooperiendum additamenta columnarum : et rete additamento uni, et rete additamento secundo.

18. Et opus pensile, duo ordines malogranatorum amecorum, reticulati, opus pensile, ordo super ordinem. Et sic fecit additamento secundo.

21. Et statuit columnas ipsius elam templi. Et statuit columnam unam, et vocavit nomen ejus Iachum : et statuit columnam secundam, et vocavit nomen ejus Bolos.

22. Et super capita columnarum opus lili secundum elam quatuor cubitorum : et melathrum super utrasque columnas : et desuper latera additamentum melathrum crassitieli.

23. Et fecit mare decem in cubito a labio ejus usque ad labium ejus, rotundum in circuitu ipsum : quinque in cubito altitudo ejus : et resticula tres et triginta in cubito.

24. Et fulcimenta sub labio ejus in circuitu circumdabant illud decem in cubito in circuitu : et labium ejus tanquam opus labii calicis, germen lili : et crassities ejus, palmus.

25. Et duodecim boves subter mare, tres spectantes aquilonem, et tres spectantes mare, et tres spectantes austrum, et tres spectantes orientem : et omnia posteriora ad domum et mare super eos desuper.

27. Et fecit decem mechonoth aeneas : quinque cubiti longitudo mechonoth unius, et quatuor cubiti latitudo ejus, et sex in cubito altitudo ejus.

28. Et hoc opus ipsarum mechonoth conclusum eis, et conclusum inter juncturas.

29. Et super clausuras earum inter juncturas leones et boves et Cherubim, et super juncturas sic et desuper, et subter leones et boves regiones, opus descensionis.

30. Et quatuor rotæ aeneæ mechonoth uni, et excedentia aenea, et quatuor partes earum, humeruli subter luterus.

19. Et additamenta super capita columnarum, opus lili, secundum elam, quatuor cubitorum.

20. Et melathron (epistylon) super utrasque columnas, et desuper latera additamentum melathron, et malogranatorum quinque ordines in circuitu super capitellum secunde.

22. Et super capita columnarum opus lili, et perfectum est opus columnarum.

26. Et crassitudo ejus palmi : et labium ejus sicut opus labii calicis, germen lili, duo millia batos capiebat.

31. Et os ejus ab intus capitelli supra in cubito, et os ejus rotundum, factura sic cubiti et dimidii cubiti : et super os ejus tornaturæ, et interrassilia eorum quadrangula, non rotunda.

32. Et quatuor rotæ subter interrassilia, et manus in rotis in ipsa mechonoth, et altitudo rotæ unius cubiti et dimidii cubiti.

32. Καὶ χεῖρες ἐν τοῖς τροχοῖς ἐν τῇ μηχανῷ· καὶ τὸ ὕψος τοῦ τροχοῦ τοῦ ἐνός, πῆχεως καὶ ἡμίσεως.

33. Καὶ τὸ ἔργον τῶν τροχῶν ἔργον τροχῶν ἄρματος. Αἱ χεῖρες αὐτῶν καὶ οἱ νότοι αὐτῶν καὶ ἡ πραγματεία αὐτῶν, πάντα χωνευτά.

34. Αἱ τέσσαρες ὠμῖαι ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς μηχανῷ τῆς μῖδς, ἐκ τῆς μηχανῷ οἱ ὠμοὶ αὐτῆς.

35. Καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μηχανῷ ἡμισυ τοῦ πῆχεως μέγεθος αὐτῆς στρογγύλον κύκλῳ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μηχανῷ· καὶ ἀρχὴ χειρῶν αὐτῆς καὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῆς· καὶ ἡνοίγετο ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τῶν χειρῶν αὐτῆς.

36. Καὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῆς Χερουβὶμ καὶ λέοντες καὶ φοῖνικες ἱστῶτα, ἐχόμενον ἕκαστον κατὰ πρόσωπον ἑσῶ καὶ τὰ κυκλόθεν.

37. Κατ' αὐτὴν ἐποίησε πάσας τὰς δέκα μηχανῷ, τάξιν μίαν καὶ μέτρον ἐν πάσαις.

38. Καὶ ἐποίησε δέκα χυτροκαύλους χαλκοῦς, τεσσαράκοντα χοεῖς χωροῦντα τὸν ἕνα χυτροκαύλον μετρήσει τεσσάρων πηχῶν· χυτροκαυλὸς δ' εἰς ἐπὶ τῇ μηχανῷ τῇ μῖδς, ταῖς δέκα μηχανῷ.

39. Καὶ ἔθετο τὰς πέντε μηχανῷ ἀπὸ τῆς ὠμῖας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν, καὶ πέντε ἀπὸ τῆς ὠμῖας τοῦ οἴκου ἐξ ἀριστερῶν· καὶ ἡ θάλασσα ἀπὸ τῆς ὠμῖας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν κατ' ἀνατολὰς ἀπὸ τοῦ κλιτοῦς τοῦ νότου.

40. Καὶ ἐποίησε Χιράμ τοὺς λέβητας καὶ τὰς θερμαστρεῖς καὶ τὰς φιάλας. Καὶ συνετέλεσε Χιράμ ποιῶν πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησε τῷ βασιλεῖ Σαλωμῶν ἐν οἴκῳ Κυρίου.

41. στύλους δύο, καὶ τὰ στρεπτά τῶν στύλων ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων δύο· καὶ τὰ δίκτυα δύο, τοῦ καλύπτειν ἀμφοτέρω τὰ στρεπτά τῶν γλυφῶν τὰ ὄντα ἐπὶ τῶν στύλων·

42. τὰς βόας τετρακοσίας ἀμφοτέροις τοῖς δικτύοις, δύο στήχοι βῶν τῷ δικτύῳ τῷ ἐνὶ, περικαλύπτειν ἀμφοτέρω τὰ ὄντα τὰ στρεπτά τῆς μηχανῷ ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς στύλοις.

43. Καὶ τὰ μηχανῷ δέκα, καὶ τοὺς χυτροκαύλους δέκα ἐπὶ τῶν μηχανῷ.

44. Καὶ τὴν θάλασσαν μίαν, καὶ τοὺς βόας δώδεκα ὑποκάτω τῆς θαλάσσης,

45. καὶ τοὺς λέβητας καὶ τὰς θερμαστρεῖς καὶ τὰς φιάλας, καὶ πάντα τὰ σκεύη ἃ ἐποίησε Χιράμ τῷ βασιλεῖ Σαλωμῶν, τῷ οἴκῳ Κυρίου· καὶ οἱ στύλοι τεσσαράκοντα καὶ ὅκτω τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ οἴκου Κυρίου. Πάντα τὰ ἔργα τοῦ βασιλέως ἃ ἐποίησε Χιράμ χαλκῇ ἄρῃ. (α)

47. Οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ οὗ ἐποίησε πάντα τὰ ἔργα ταῦτα ἐκ πλήθους σφόδρα· οὐκ ἦν τέρμα τῶν σταθμῶν τοῦ χαλκοῦ.

(α) 46. Ἐν τῷ περιόκῳ τοῦ Ἰορδάνου ἐγίνωνεσεν αὐτὰ ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς ἀναμέσον Σοχθῶ καὶ ἀναμέσον Σερά.

48. Καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμῶν τὰ σκεύη ἃ ἐποίησεν ἐν οἴκῳ Κυρίου, τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὴν τράπεζαν ἐφ' ἧς οἱ ἄρτοι τῆς προσφορᾶς χρυσοῦν,

49. καὶ τὰς λυχνίας πέντε ἐξ ἀριστερῶν, καὶ πέντε ἐκ δεξιῶν κατὰ πρόσωπον τοῦ θαβίρου χρυσαῖς συγκλειομένας, καὶ τὰ λαμπάδια, καὶ τοὺς λύχνους, καὶ τὰς ἐπαρυστρεῖς χρυσαῖς.

32. Et manus in rotis in ipsa mechonoth : et altitudo rotæ unius, cubiti ac dimidii.

33. Et opus rotarum opus rotarum currus. Manus earum et dorsa earum et tractatio earum, omnia fusilia.

34. Quatuor humeruli super quatuor angulos mechonoth unius, ex ipsa mechonoth humeri ejus.

35. Et super caput ipsius mechonoth dimidium cubiti magnitudo ejus rotunda in circuitu super caput ipsius mechonoth : et principium manuum ejus et clausuræ ejus : et aperiebatur super principia manuum suarum.

36. Et clausuræ ejus Cherubim et leones et palmæ stantia, coherens unumquodque ad faciem intus et quæ in circuitu.

37. Secundum hanc fecit omnes decem mechonoth, ordinem unum et mensuram in omnibus.

38. Et fecit decem chytrocaulos aeneos, quadraginta choas capientem unum chytrocaulum mensura quatuor cubitorum : chytrocaulus unus super mechonoth unam, decem ipsis mechonoth.

39. Et posuit quinque mechonoth ab humero domus a dextris, et quinque ab humero domus a sinistris : et mare ab humero domus a dextris ad orientem a latere austri.

40. Et fecit Chiram lebetes et calfactoria et phialas. Et consummavit Chiram faciens omnia opera quæ fecit regi Salomon in domo Domini :

41. columnas duas, et vertibilia columnarum super capita columnarum duo : et retia duo, ad operiendum utraque vertibilia sculpturarum existentia super columnas :

42. malogranata quadringenta utrisque retibus, duo ordines malogranatorum reti uni, ad cooperiendum utraque existentia vertibilia ipsius mechonoth super utrasque columnas.

43. Et mechonoth decem, et chytrocaulos decem super mechonoth.

44. Et mare unum, et boves duodecim subtus mare,

45. et lebetes et calfactoria et phialas, et omnia vasa quæ fecit Chiram regi Salomon, domo Domini : et columnæ quadraginta et octo domus regis et domus Domini. Omnia opera regis quæ fecit Chiram aeneæ abundanter.

47. Non erat pondus aeris quo fecit omnia opera hæc præ multitudine valde : non erat terminus ponderum aeris.

46. In vicinia Jordanis fudit ea in crassitie terræ inter Socchoth et inter Sira.

48. Et accepit rex Salomon vasa quæ fecerat in domo Domini, altare aureum, et mensam super quam panes oblationis auream,

49. et candelabra quinque a sinistris, et quinque a dextris secundum faciem dabit aurea conclusa, et lampadas, et lucernas, et eparystres aureas.

50. Καὶ τὰ πρόθυρα, καὶ οἱ ἥλοι, καὶ αἱ φιάλαι, καὶ τὰ τρυβλία, καὶ αἱ θύσσαι χρυσαῖ, συγκλειστά· καὶ τὰ θυρώματα τῶν θυρῶν τοῦ οἴκου τοῦ ἑσπιάτου ἁγίου τῶν ἁγίων, καὶ τὰς θύρας τοῦ ναοῦ χρυσαῖς.

51. Καὶ ἀνεπληρώθη τὸ ἔργον ὃ ἐποίησε Σαλωμὼν οἴκου Κυρίου. Καὶ εἰζήνευκε Σαλωμὼν τὰ ἅγια Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ἅγια Σαλωμὼν, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη ἔδωκεν εἰς τοὺς θησαυροὺς οἴκου Κυρίου.

(b) 1. Καὶ τὸν οἶκον ἐαυτῷ ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν τρικαίδεκα ἔτεσι.

2. Καὶ ᾠκοδόμησε τὸν οἶκον δρυμῷ τοῦ Λιβάνου· ἑκατὸν πῆχεις μῆκος αὐτοῦ, καὶ πενήκοντα πῆχεις πλάτος αὐτοῦ, καὶ τριακοντα πηγῶν ὕψος αὐτοῦ· καὶ τριῶν στύλων στύλων κεδρίνων, καὶ ὠμίαι κέδρινοι τοῖς στύλοις.

3. Καὶ ἐφάτνωσε τὸν οἶκον ἄνωθεν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν στύλων· καὶ ἀριθμὸς τῶν στύλων τεσσαράκοντα καὶ πέντε ὁ στίχος,

4. καὶ μελαθρα τρία, καὶ χῶρα ἐπὶ χῶραν τρισσῶς.

5. Καὶ πάντα τὰ θυρώματα, καὶ αἱ χῶραι τετραγῶνοι μεμελαθρωμέναι· καὶ ἀπὸ τοῦ θυρώματος ἐπὶ θύραν τρισσῶς.

6. Καὶ τὸ αἶλᾶμ τῶν στύλων, πενήκοντα μῆκος, καὶ πενήκοντα ἐν πλάτει ἐξυγυμμένα αἶλᾶμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν· καὶ στύλοι καὶ πάχος ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς τοῖς αἶλαιμιν.

7. Καὶ τὸ αἶλᾶμ τῶν θρόνων οὗ κρινεῖ ἑκαὶ, αἶλᾶμ τοῦ κριτηρίου, (*)

8. Καὶ ὁ οἶκος αὐτῶν ἐν ᾧ καθήσεται ἑκαὶ, αὐλὴ μία ἐξελισσομένη τοῦτοις κατὰ τὸ ἔργον τοῦτο· καὶ οἶκον τῇ θυγατρὶ Φαραὼ ἣν ἔλαβε Σαλωμὼν κατὰ τὸ αἶλᾶμ τοῦτο.

9. Πάντα ταῦτα ἐκ λίθων τιμίων κεκολαμμένα ἐκ διαστήματος ἑσθθεν, καὶ ἐκ τοῦ θεμελίου ἕως τῶν γεισῶν· καὶ ἔξωθεν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν μεγάλην

10. τὴν τεθεμελιωμένην ἐν τιμίοις λίθοις μεγάλοις, λίθοις δεκαπῆχεσι καὶ τοῖς ὀκταπῆχεσι·

11. καὶ ἐπάνωθεν τιμίοις κατὰ τὸ μέτρον ἀπελεκῆτων, καὶ κέδροις.

12. Τῆς αὐλῆς τῆς μεγάλης κύκλῳ τρεῖς στίχοι ἀπελεκῆτων, καὶ στίχος κεκολαμμένης κέδρου. Καὶ συνετέλεσε Σαλωμὼν ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσε Σαλωμὼν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον Κυρίου καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ μετὰ εἰκοσιν ἔτη, τότε ἐξεκκλησίασεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ ἐν Σιών, τοῦ ἐνεγκεῖν τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου ἐκ πόλεως Δαυὶδ, αὕτη ἐστὶ Σιών,

(*) 2. ἐν μηνὶ Ἀθανίν.

(*) 7... ἐποίησεν, καὶ ὠρόφωσεν ἐν κέδρῳ ἀπὸ τοῦ ἰδάρους ἕως τοῦ ἰδάρους. (Alex.)

(**) 2. Καὶ ἐξεκκλησίασθησαν πρὸς τὸν βασιλεῖα Σαλωμὼν πᾶς ἄνθρωπος Ἰσραὴλ ἐν μηνὶ Ἀθανείμ, ἐν τῇ ἑορτῇ· αὐτὸς ὁ μὴν ἐβδωμησοῦς ἑβδωμος.

3. Καὶ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ, καὶ ἦσαν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν. (Alex.)

50. Et vestibula, et clavi, et phialae, et patellae, et mortariola aurea, conclusa : et cardines ostiorum domus intus sancti sanctorum, et ostia templi aurea.

51. Et completum est opus quod fecit Salomon domus Domini. Et intulit Salomon sancta David patris sui, et omnia sancta Salomon, argentum et aurum et vasa dedit in thesauros domus Domini.

1. Et domum aedificavit sibi Salomon tribus et decem annis.

2. Et aedificavit domum sylvae Libani : centum cubiti longitudo ejus, et quinquaginta cubiti latitudo ejus, et triginta cubitorum altitudo ejus : et trium ordinum columnarum cedrinarum, et humeri cedrini columenis.

3. Et textuit domum desuper super latera columnarum : et numerus columnarum quadraginta et quinque ordo,

4. et melathra tria, et capacitas super capacitatem tripliciter.

5. Et omnia ostia, et capacitates quadrangulae melathris instructae : et ab ostio ad ostium tripliciter.

6. Et aelam columnarum, quinquaginta longitudo, et quinquaginta in latitudine juncta aelam super faciem earum : et columnae et crassities super faciem ejus ipsis aelamin.

7. Et aelam thronorum ubi jodicabit ibi, aelam tribunalis.

8. Et domus eorum in qua sedebitur illuc, atrium unum circumvolutum his juxta opus hoc : et domum filiae Pharaonis quam accepit Salomon juxta hoc aelam.

9. Omnia haec ex lapidibus pretiosis sculpta ex intervallo ab intus, et ex fundamento usque ad summities parietum : et ab extra ad atrium magnum

10. fundatum in pretiosis lapidibus magnis, lapidibus decem cubitorum et octo cubitorum :

11. et desuper pretiosis secundum mensuram non dolaborum, et cedris.

12. Atri magni in circuitu tres ordines non dolaborum, et ordo sculptae cedri. Et consummavit Salomon totam domum suam.

CAPUT VIII.

1. Et factum est, postquam consummavit Salomon aedificare domum Domini et domum suam post viginti annos. huc convocavit rex Salomon omnes seniores Israel in Sion, ad ferendum arcam testamenti Domini e civitate David, haec est Sion,

2. in mense Athanin.

7... fecit et textit in cedro a pavimento usque ad pavimentum.

2. Et congregati sunt ad regem Salomonem omnes viri Israel in mense Athanin, in die festo : hic est mensis septuagesimus septimus.

3. Veneruntque cuncti senes Israel, et tulerunt sacerdotes arcam.

3. Καὶ ἤσαν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν
4. καὶ τὸ σκηνώμα τοῦ μαρτυρίου καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῷ σκηνώματι τοῦ μαρτυρίου.
- (*) 5. Καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ, θύοντες πρόβατα, βόας, ἀναρίθμητα.
6. Καὶ εἰσφέρουσιν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, εἰς τὸ δαβὶρ τοῦ οἴκου, εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῶν Χερουβίμ·
7. ὅτι τὰ Χερουβίμ διαπεπτασμένα ταῖς πτέρυξιν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ, καὶ περιεκάλυπτον τὰ Χερουβίμ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν καὶ ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῆς ἐπάνωθεν.
8. Καὶ ὑπερεῖχον τὰ ἡγιασμένα, καὶ ἐνεβλέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν ἡγιασμένων ἐκ τῶν ἁγίων εἰς πρόσωπον τοῦ δαβὶρ, καὶ οὐκ ὤπτάνοντο ἔξω.
9. Οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ πλὴν δύο πλάκες λίθιναι, πλάκες τῆς διαθήκης, ἃς ἔθηκε Μωϋσῆς ἐν Χωρὲθ, ἃς διέθετο Κύριος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.
10. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐξῆλθον οἱ ἱερεῖς ἐκ τοῦ ἁγίου, καὶ ἡ νεφέλη ἐπλήσθη τὸν οἶκον,
11. καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς στήκειν λειτουργεῖν ἀπὸ προσώπου τῆς νεφέλης, ὅτι ἐπλήσθη δόξα Κυρίου τὸν οἶκον. (**)
12. Καὶ ἀπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν ὁ βασιλεὺς πάντα Ἰσραὴλ· καὶ πᾶσα ἐκκλησία Ἰσραὴλ εἰστήκει.
13. Καὶ εἶπεν· Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ σήμερον, ὃς ἐλάλησεν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ περὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς μου καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἐπλήρωσε, λέγων·
14. Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξήγαγον τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἐν ἐνὶ σκῆπτρῳ Ἰσραὴλ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον, τοῦ εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. Καὶ ἐξελεξάμην ἐν Ἱερουσαλὴμ εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ· καὶ ἐξελεξάμην τὸν Δαυὶδ τοῦ εἶναι ἐπὶ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ.
15. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ πατρὸς μου οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ.
16. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου· Ἀνθ' ὧν ἦλθεν ἐπὶ τὴν καρδίαν σου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καλῶς ἐποίησας, ὅτι ἐγενήθη ἐπὶ τὴν καρδίαν σου.
17. Ἰδὼν σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις τὸν οἶκον, ἀλλ' ἡ δὲ υἱός σου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῶν πλευρῶν σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου.
18. Καὶ ἀνέστησε Κύριος τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλάλησε· καὶ ἀνέστην ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ τοῦ θρόνου Ἰσραὴλ, κατὰ τὴν ἐλάλησιν Κυρίου, καὶ οἰκοδόμησα τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ.
19. Καὶ ἐθέμην ἐκεῖ τόπον τῇ κιβωτῷ ἐν ᾗ ἔστιν

3. Et tulerunt sacerdotes arcam.
4. et tabernaculum testimonii et vasa sancta quæ in tabernaculo testimonii.
5. Et rex et omnis Israel ante arcam, immolantes oves, boves, sine numero.
6. Et inferunt sacerdotes arcam in locum ejus, in dabit domus, in sancta sanctorum sub alas Cherubim :
7. quoniam Cherubim expansa alis super locum arcæ, et cooperiebant Cherubim super arcam et super sancta ejus desuper.
8. Et eminere faciebant sanctificata, et inspiciebantur capita sanctificatorum e sanctis ad faciem dabit, et non videbantur extra.
9. Non erat in arca nisi duæ tabulæ lapideæ, tabulæ testamenti, quas posuit Moyses in Choreb, quas disposuit Dominus cum filiis Israel in egrediendo eos e terra Ægypti.
10. Et factum est, quando exierunt sacerdotes e sancto, et nubes implevit domum,
11. et non potuerunt sacerdotes stare ad ministrandum a facie nubis, quoniam impleverat gloria Domini domum.
12. Et convertit rex faciem suam, et benedixit rex omnem Israel : et omnis ecclesia Israel stabat.
13. Et dixit : Benedictus Dominus Deus Israel hodie, qui locutus est in ore suo de David patre meo et in manibus suis implevit, dicens :
14. Ex qua die eduxi populum meum Israel de Ægypto, non elegi in civitate in uno sceptro Israel ad ædificandam domum, ut esset nomen meum ibi. Et elegi in Jerusalem esse nomen meum ibi : et elegi David ut esset super populum meum Israel.
15. Et fuit super cor patris mei ædificare domum nomini Domini Dei Israel.
16. Et dixit Dominus ad David patrem meum : Pro eo quod venit in cor tuum ædificare domum nomini meo, recte fecisti, quia factum est super cor tuum.
17. Verumtamen tu non ædificabis domum, sed filius tuus egressus e lateribus tuis, hic ædificabit domum nomini meo.
18. Et suscitavit Dominus verbum suum quod locutus est : et surrexi pro David patre meo, et sedi super thronum Israel, sicut locutus est Dominus, et ædificavi domum nomini Domini Dei Israel.
19. Et posui ibi locum arcæ in qua est ibi testamentum

(*) 5. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών καὶ πᾶσα συναγωγὴ Ἰσραὴλ, οἱ συνταγμαῖνοι ἐπ' αὐτὸν σὺν αὐτῷ ἐμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ, θύοντες πρόβατα καὶ βόας ἃ οὐ ψηφισθήσεται, ἀναρίθμητα ἀπὸ πλῆθους. (Alex.)

(**) 12. Τότε εἶπεν Σαλωμών· Κύριος εἶπεν τοῦ σκηνώσαι ἐν γνώφῃ.

13. Ὁκοδόμησα οἶκον κατοικητήριόν σοι, ἑώρασμα τῆς καθεύρας σου (Compl. εἰς τοὺς) αἰῶνας. (Alex.)

6. Rex autem Salomon et omnis multitudo Israel, qui ordinati ad ipsum gradiebatur cum ipso ante arcam, immolantes oves et boves qui calculis non computabuntur, innumerabiles a multitudine.

12. Tunc ait Salomon : Dominus dixit habitare in caligine.

13. Ædificavi domum habitaculi tibi, firmamentum sedis tuæ in sempiternum.

ἐκεῖ διαθήκη Κυρίου ἣν διέθετο Κύριος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν αὐτὸν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

22. Καὶ ἀνέστη Σαλωμὼν κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου ἐνώπιον πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ· καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν,

23. καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, οὐκ ἔστιν ὡς σὺ Θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, φυλάσσων διαθήκην καὶ ἔλεος τῷ δούλῳ σου τῷ πορευομένῳ ἐνώπιόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ,

24. ὃ ἐφύλαξας τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρὶ μου· καὶ γὰρ ἐλάλησας ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ἐν χερσὶ σου ἐπληρώσας, ὡς ἡμέρα αὕτη.

25. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, φύλαξον τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρὶ μου ὃ ἐλάλησας αὐτῷ, λέγων· Οὐκ ἐξαρθήσεται σου ἀνὴρ ἐκ προσώπου μου καθήμενος ἐπὶ θρόνου Ἰσραὴλ, πλὴν ἐὰν φυλάζωνται τὰ τέκνα σου τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, τοῦ πορεύεσθαι ἐνώπιόν μου καθὼς ἐπορεύθης ἐνώπιον ἐμοῦ.

26. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, πιστωθῆτω δὴ τὸ ῥῆμά σου τῷ Δαυὶδ τῷ πατρὶ μου.

27. Ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει ὁ Θεὸς μετὰ ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς· Εἰ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἀρκέσουσί σοι, πλὴν καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὃν ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου·

28. Καὶ ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν δέησίν μου, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ἀκούειν τῆς προσευχῆς ἧς ὁ δούλός σου προσεύχεται ἐνώπιόν σου πρὸς σήμερον,

29. τοῦ εἶναι τοὺς ὀφθαλμούς σου ἡνεωγμένους εἰς τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός, εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπας· Ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, τοῦ εἰσακούειν τῆς προσευχῆς ἧς προσεύχεται ὁ δούλός σου εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός.

30. Καὶ εἰσακούσῃ τῆς δεήσεως τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ ὃ ἂν προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον· καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικησεώς σου ἐν οὐρανῷ· καὶ ποιήσεις καὶ ἴλεως ἔσῃ.

31. Ὅσα ἂν ἁμαρτίαι ἕκαστος τῶ πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἐὰν λάβῃ ἐπ' αὐτὸν ἀρὰν τοῦ ἀράσασθαι αὐτόν, καὶ ἔλθῃ καὶ ἐξαγορεύσῃ κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου σου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ,

32. καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσεις· καὶ κρινεῖς τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ, ἀνομηθῆναι ἄνομον, δοῦναι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τοῦ δικαιοῦσαι δίκαιον, δοῦναι αὐτῷ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ.

33. Ἐν τῷ πταίσει τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ ἐνώπιον ἐχθρῶν, ὅτι ἁμαρτήσονται σοι· καὶ ἐπιστρέψουσιν καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, καὶ προσεύξονται καὶ δεηθήσονται ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ,

34. καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἴλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ ἐπιστρέψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν.

35. Ἐν τῷ συσχεθῆναι τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γενέσθαι ὑετόν, ὅτι ἁμαρτήσονται σοι· καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἀποστρέψουσιν ὅταν ταπεινώσῃς αὐτούς,

36. καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἴλεως ἔσῃ

Domini quod disposuit Dominus cum patribus nostris, cum ipse educeret eos de terra Aegypti.

22. Et surrexit Salomon ad faciem altaris Domini coram omni ecclesia Israel : et expandit manus suas ad coelum,

23. et dixit : Domine Deus Israel, non est sicut tu Deus in caelo sursum et super terram deorsum, custodies testamentum et misericordiam servo tuo ambulanti coram te in toto corde suo,

24. quae custodisti servo tuo David patri meo : dicens locutus es in ore tuo, et in manibus tuis implevisti, sicut dies haec.

25. Et nunc, Domine Deus Israel, custodi servo tuo David patri meo quae locutus es ei, dicens : Non auferetur a te vir a facie mea sedens super thronum Israel, dummodo custodiant filii tui vias suas, ambulando coram me sicut ambulasti coram me.

26. Et nunc, Domine Deus Israel, fidele sit, obsecro, verbum tuum David patri meo.

27. Quoniam si vere habitabit Deus cum hominibus super terram? Si coelum et coelum coeli non sufficiat tibi, tantum etiam domus haec quam aedificavi nomini tuo?

28. Et respicies super orationem meam, Domine Deus Israel, audiendo deprecationem quam servus tuus deprecatur coram te ad te hodie,

29. ut sint oculi tui aperti in domum hanc die et nocte, ad locum quem dixisti : Erit nomen meum ibi, ut exaudias deprecationem quam deprecatur servus tuus ad locum hunc die et nocte.

30. Et exaudies orationem servi tui et populi tui Israel quaecumque deprecati fuerint in loco hoc. Et tu exaudies in loco habitationis tuae in caelo : et facies et propitius eris.

31. Quaecumque peccaverit unusquisque proximo suo, et si acceperit in eum maledictionem ad maledicendum eum, et venerit et confessus fuerit ad faciem altaris tui in domo hac,

32. et tu exaudies de caelo et facies : et judicabis populum tuum Israel, iniquitatis condemnando iniquum, dando viam ejus in caput ejus, et ad justificandum justum, dando ei secundum justitiam ejus.

33. In cadendo populum tuum Israel coram inimicis, quoniam peccabunt tibi : et revertent et confitebuntur nomini tuo, et deprecabuntur et orabunt in domo hac,

34. et tu exaudies de caelo, et propitius eris peccatis populi tui Israel, et reduces eos in terram quam dedisti patribus eorum.

35. Cum cohibitum fuerit coelum et non fuerit facta pluvia, quoniam peccabunt tibi : et deprecabuntur in loco hoc et confitebuntur nomini tuo, et a peccatis suis avertent se cum humiliaveris eos,

36. et exaudies de caelo et propitius eris peccatis servi

ταῖς ἀμαρτίαις τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ· ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, καὶ δώσεις ὑστὸν ἐπὶ τὴν γῆν ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ σου ἐν κληρονομίᾳ.

37. Λιμὸς ἐὰν γένηται, θάνατος ἐὰν γένηται, ὅτι ἔσται ἐμπυρισμὸς, βροῦχος, ἐρυσίθη ἐὰν γένηται, καὶ ἐὰν θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἐν μιᾷ τῶν πόλεων αὐτοῦ, πᾶν συνάντημα, πᾶν πόνον,

38. πᾶσαν προσευχὴν, πᾶσαν δέησιν, ἐὰν γένηται παντὶ ἀνθρώπῳ, ὥς ἂν γνῶσιν ἕκαστος ἀφῆν καρδίας αὐτοῦ, καὶ διαπετάσῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦτον,

39. καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἐξ ἐτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ἴλεως ἔσῃ, καὶ ποιήσεις καὶ δώσεις ἀνδρὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καθὼς ἂν γνῶς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὅτι σὺ μονώτατος οἶδας τὴν καρδίαν πάντων υἱῶν ἀνθρώπων,

40. ὅπως φοβῶνται σε πάσας τὰς ἡμέρας ὅσας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς ἥς ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν.

41. Καὶ τῷ ἄλλοτρίῳ ὃς οὐκ ἔστιν ἀπὸ λαοῦ σου οὗτος,

42. καὶ ἤξουσιν καὶ προσεύχονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον,

43. καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἐξ ἐτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐπικαλεσθῇ σε ὁ ἄλλοτριος, ὅπως γνῶσι πάντες οἱ λαοὶ τὸ ὄνομά σου, καὶ φοβῶνται σε, καθὼς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ, καὶ γνῶσιν ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον δι' ἡκοδόμησα.

44. Ὅτι ἐξελεύσεται ὁ λαός σου εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐν ὁδῷ ἣ ἐπιστρέψῃς αὐτοὺς, καὶ προσεύχονται ἐν ὀνόματι Κυρίου ὁδὸν τῆς πόλεως ἥς ἐξελέξω ἐν αὐτῇ, καὶ τοῦ οἴκου οὗ ἡκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου,

45. καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τῆς δεήσεως αὐτῶν καὶ τῆς προσευχῆς αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτοῖς.

46. Ὅτι ἀμαρτήσονται σοι, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἀμαρτήσεται, καὶ ἐπάξεις αὐτοὺς καὶ παραδώσεις αὐτοὺς ἐνώπιον ἐχθρῶν, καὶ αἰχμαλωτισοῦσιν οἱ αἰχμαλωτίζοντες εἰς γῆν μακρὰν ἢ ἐγγύς,

47. καὶ ἐπιστρέψουσιν καρδίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ οὗ μετήχθησαν ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψωσι ἐν γῇ μετοικίας αὐτῶν, καὶ δεηθῶσί σου, λέγοντες· Ἡμάρτομεν, ἡδικήσαμεν, ἠνομήσαμεν,

48. καὶ ἐπιστρέψωσι πρὸς σέ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν, ἐν τῇ γῇ ἐχθρῶν αὐτῶν οὗ μετήγαγες αὐτοὺς, καὶ προσεύχονται πρὸς σέ ὁδὸν γῆς αὐτῶν ἥς ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ τῆς πόλεως ἥς ἐξελέξω, καὶ τοῦ οἴκου οὗ ἡκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου,

49. καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἐξ ἐτοίμου κατοικητηρίου σου,

50. καὶ ἴλεως ἔσῃ ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν αἷς ἡμαρτόν σοι, καὶ κατὰ πάντα τὰ ἀθετήματα αὐτῶν ἀθήτησάν σοι, καὶ δώσεις αὐτοὺς εἰς οἰκτιρμούς ἐνώπιον αἰχμαλωτευόντων αὐτοὺς, καὶ οἰκτιρήσουσιν εἰς αὐτοὺς,

51. ὅτι λαός σου καὶ κληρονομία σου, ὃς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐκ μέσου ὁρνευτηρίου σιδήρου.

52. Καὶ ἔστωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ σου καὶ τὰ ὠτά σου

tui et populi tui Israel : quoniam manifestabis eis viam bonam ad ambulandum in ea, et dabis pluviam super terram quam dedisti populo tuo in hereditate.

37. Fames si facta fuerit, mors si facta fuerit, quia erit incendium, bruchus, ærugo si fuerit, et si tribulaverit eum inimicus ejus in una civitatum ejus, omnem occursum, omnem laborem,

38. omnem deprecationem, omnem orationem, si acciderit omni homini, postquam cognoverint unusquisque tactum cordis sui, et expanderit manus suas in loco hoc,

39. et tu exaudies de cælo, ex parato habitaculo tuo, et propitius eris, et facies et dabis viro juxta vias ejus, sicut cognoveris cor ejus, quoniam tu prorsus solus novisti cor omnium filiorum hominum,

40. ut timeant te omnibus diebus quibus vixerint super terram quam dedisti patribus nostris.

41. Etiam alieno qui non est de populo tuo hic,

42. et venient et deprecabuntur in loco hoc,

43. et tu exaudies de cælo, de præparato habitaculo tuo, et facies juxta omnia quæcumque invocaverit te alienus, ut cognoscant omnes populi nomen tuum, et timeant te, sicut populus tuus Israel, et cognoscant quia nomen tuum invocatum est super domum hanc quam ædificavi.

44. Quia egredietur populus tuus in bellum super inimicos suos in via qua convertes eos, et deprecabuntur in nomine Domini viam civitatis quam elegisti in ea, et domus quam ædificavi nomini tuo,

45. et tu exaudies de cælo orationem eorum et deprecationem eorum, et facies justificationem eis.

46. Quia peccabunt tibi quoniam non est homo qui non peccabit, et induces eos et trades eos coram inimicis, et captivantes captivabunt in terram longe vel prope,

47. et converterent corda sua in terra quo translati fuerint illuc, et converterint se in terra transmigrationis suæ, et oraverint te, dicentes : Peccavimus, injuste egimus, iniquitatem fecimus,

48. et reverterint ad te in toto corde suo et in tota anima sua, in terra inimicorum suorum quo transtuleris eos, et deprecabuntur ad te viam terræ suæ quam dedisti patribus eorum, et civitatis quam elegisti, et domus quam ædificavi nomini tuo,

49. et exaudies de cælo, de præparato habitaculo tuo,

50. et propitius eris injustitiis eorum quibus peccaverint tibi, et juxta omnes prævaricationes eorum quas prævaricati fuerint tibi, et dabis eos in misericordias coram iis qui captivaverunt eos, et miserebuntur in eos.

51. quoniam populus tuus et hæreditas tua, quos eduxisti de terra Ægypti, e medio fornacis ferri.

52. Et stent oculi tui et aures tuæ apertæ ad orationem

ἡνεωγμένα εἰς τὴν δέσπιν τοῦ δούλου σου, καὶ εἰς τὴν δέσπιν τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, εἰσακούειν αὐτῶν ἐν πᾶσιν οἷς ἀν ἐπικαλέσωνται σε.

53. «Ὅτι οὐ διέστειλας αὐτοὺς σεαυτῷ εἰς κληρονομίαν ἐκ πάντων τῶν λαῶν τῆς γῆς, καθὼς ἐλάλησας ἐν χειρὶ δούλου σου Μωϋσῆ, ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, Κύριε, Κύριε. « Τότε « ἐλάλησε Σαλωμών ὑπὲρ τοῦ οἴκου ὡς συνετέλεσε τοῦ « οἰκοδομῆσαι αὐτόν· Ὁ ἅγιος ἐγνώρισεν ἐν οὐρανῷ· Κύ- « ριος εἶπε τοῦ κατοικεῖν ἐν γνώφῃ· Οἰκοδόμησον οἶκόν « μου, οἶκον εὐπρεπῆ σεαυτῷ τοῦ κατοικεῖν ἐπὶ καινότητος. Οὐκ ἰδοὺ αὕτη γέγραπται ἐν βιβλίῳ τῆς φώδης; »

54. Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσε Σαλωμών προσευχόμενος πρὸς Κύριον θεὸν τὴν προσευχὴν καὶ τὴν δέσπιν ταύτην, καὶ ἀνέστη ἀπὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου ὀκλακῶς ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ διαπεπετασμέναι εἰς τὸν οὐρανόν.

55. Καὶ ἔστι, καὶ εὐλόγησε πᾶσαν ἐκκλησίαν Ἰσραὴλ φωνῇ μεγάλῃ, λέγων·

56. Εὐλογητὸς Κύριος σήμερον, ὃς ἔδωκε κατάπαυσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ Ἰσραὴλ, κατὰ πάντα ὅσα ἐλάλησεν· οὐ διεφώνησε λόγος εἰς ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις αὐτοῦ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Μωϋσῆ.

57. Γένοιτο Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν μεθ' ἡμῶν καθὼς ἦν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, μὴ ἐγκαταλίποιτο ἡμᾶς, μηδὲ ἀποστρέψοιτο ἡμᾶς,

58. ἐπικλίνει καρδίας ἡμῶν ἐπ' αὐτόν, τοῦ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ φυλάσσειν πάσας ἐντολάς αὐτοῦ, καὶ τὰ προσταγήματα αὐτοῦ, ἃ ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν.

59. Καὶ ἔστωσαν οἱ λόγοι οὗτοι ὡς δεδομένοι ἐνώπιον Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν, ἐγγίζοντες πρὸς Κύριον Θεὸν ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, τοῦ ποιεῖν τὸ δικαίωμα τοῦ δούλου σου, καὶ τὸ δικαίωμα λαοῦ Ἰσραὴλ, βῆμα ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ ἐνιαυτοῦ·

60. ὅπως γινώσκει πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς ὅτι Κύριος ὁ Θεός, αὐτὸς Θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἕτερος.

61. Καὶ ἔστωσαν αἱ καρδίαι ἡμῶν τέλειαι πρὸς Κύριον Θεὸν ἡμῶν, καὶ δούλω πορεύεσθαι ἐν τοῖς προσταγήμασιν αὐτοῦ, καὶ φυλάσσειν ἐντολάς αὐτοῦ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

62. Καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἔθυσαν θυσίαν ἐνώπιον Κυρίου.

63. Καὶ ἔθυσεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών τὰς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν ἃς ἔθυσεν τῷ Κυρίῳ, βοῶν δύο καὶ εἰκοσι χιλιάδας, προβάτων ἑκατὸν καὶ εἰκοσι χιλιάδας. Καὶ ἐνεκαίνισεν τὸν οἶκον Κυρίου ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ.

64. Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἠγάσεν ὁ βασιλεὺς τὸ μέσον τῆς αὐλῆς τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου Κυρίου· ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν ὀλοκαύτωσιν καὶ τὰς θυσίας καὶ τὰ στέατα τῶν εἰρηνικῶν, ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν τὸ ἐνώπιον Κυρίου μικρόν, τοῦ μὴ δύνασθαι τὴν ὀλοκαύτωσιν καὶ τὰς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν ὑπενεγκεῖν.

65. Καὶ ἐποίησε Σαλωμών τὴν ἑορτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ, ἐκκλησία μεγάλη ἀπὸ τῆς ἐξόδου Ἡμᾶθ ἕως ποταμοῦ Αἰγύπτου, ἐνώπιον Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ ὀικοδόμησεν, ἐσθίων καὶ πίνων καὶ εὐφραίνόμενος ἐνώπιον Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν ἑπτὰ ἡμέρας.

servi tui, et ad orationem populi tui Israel, ad exaudien- dum eos in omnibus quaecumque invocaverint te.

53. Quoniam tu distinxisti eos tibi in hereditatem et omnibus populis terræ, sicut locutus es in manu servi in Moysi, in educendo te patres nostros e terra Ægypti, Domine, Domine. « Tunc locutus est Salomon pro domo postquam consummavit edificare eam : Solem fecit notum in « caelo : Dominus dixit habitare in caligine : Edifica domum « meam, domum decoram tibi ad inhabitandum super ac- « vitalem. Nonne ecce hæc scripta est in libro cantici? »

54. Et factum est, postquam consummavit Salomon deprecans ad Dominum totam deprecationem et orationem hanc, et surrexit a facie altaris Domini cum curvasset se super genua sua, et manus ejus expansæ ad coram.

55. Et stetit, et benedixit omnem ecclesiam Israel voce magna, dicens :

56. Benedictus Dominus hodie, qui dedit requiem populo suo Israel, juxta omnia quaecumque locutus est : non dissolvit verbum unum in omnibus verbis ejus bonis quæ locutus est in manu servi sui Moysi.

57. Sit Dominus Deus noster nobiscum sicut fuit cum patribus nostris, ne derelinquat nos neque avertat nos,

58. inclinando corda nostra ad ipsum, ut omnes in omni- bus viis ejus, et custodiamus omnia mandata ejus, et præcepta ejus, quæ mandavit patribus nostris.

59. Et sint verba hæc sicut oravi coram Domino Deo nostro, appropinquantia ad Dominum Deum nostrum de Æthiopia, ad faciendum justificationem servi tui, et justificationem populi Israel, verbum diei in die anni :

60. ut cognoscant omnes populi terre quia Dominus Deus, ipse est Deus, et non est ultra.

61. Et sint corda nostra perfecta erga Dominum Deum nostrum, et sancte ambulando in præceptis ejus, et custodiendo mandata ejus sicut dies hæc.

62. Et rex et omnes filii Israel sacrificaverunt sacrificium coram Domino.

63. Et sacrificavit rex Salomon sacrificia pacificorum quæ sacrificavit Domino, bovum duo et viginti millia, ovium centum et viginti millia. Et dedicavit domum Domini rei et omnes filii Israel.

64. Die illa sanctificavit rex medium atrii quod ad faciem domus Domini : quoniam fecit ibi holocaustosim et sacrificia et adipem pacificorum, quoniam altare æreum quod coram Domino parvum erat, ita ut non posset holocaustosim et sacrificia pacificorum sufferre.

65. Et fecit Salomon festivitatem in die illa, et omni Israel cum eo, ecclesia magna ab introitu Hemath usque ad flumen Ægypti, coram Domino Deo nostro in domo quam edificavit, comedens et bibens et lætans coram Domino Deo nostro septem dies.

αο. Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξαπέστειλε τὸν λαὸν, καὶ εὐλόγησεν τὸν βασιλέα, καὶ ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ χαίροντες· καὶ ἀγαθὴ ἡ καρδία ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησε Κύριος τῷ Δαυὶδ δούλῳ αὐτοῦ καὶ τῷ Ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ ἐγενήθη, ὡς συνετέλεσε Σαλωμὼν οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον Κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλείως, καὶ πᾶσαν τὴν πραγματείαν Σαλωμὼν, ὅσα ἠθέλησε ποιῆσαι,

2. καὶ ὤφθη Κύριος τῷ Σαλωμὼν δεύτερον καθὼς ὤφθη ἐν Γαβαὼν,

3. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Κύριος· Ἦκουσα τῆς φωνῆς τῆς προσευχῆς σου καὶ τῆς δεήσεώς σου ἧς ἐδεήθης ἐνώπιόν μου· πεποίηκά σοι κατὰ πᾶσαν τὴν προσευχὴν σου, ἡγίασα τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ᾠκοδόμησας τοῦ ὀνόματός μου· ἐκεί εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἔσονται οἱ ὀφθαλμοί μου ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία μου πάσας τὰς ἡμέρας.

4. Καὶ σὺ ἐὰν πορευθῇς ἐνώπιον ἐμοῦ, καθὼς ἐπορεύθη Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, ἐν δσιότητι καρδίας καὶ ἐν εὐθύτητι, καὶ τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλαμην αὐτῷ, καὶ τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου φυλάξης,

5. καὶ ἀναστήσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας σου ἐν Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα, καθὼς ἐλάλησα Δαυὶδ πατρί σου, λέγων· Οὐκ ἐξαρθήσεται σοι ἀνὴρ ἡγούμενος ἐν Ἰσραὴλ.

6. Ἐὰν δὲ ἀποστραφέντες ἀποστραφῇτε ὑμεῖς καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ μὴ φυλάξητε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἃ ἔδωκε Μωϋσῆς ἐνώπιον ὑμῶν, καὶ πορευθῇτε καὶ δουλεύσητε θεοῖς ἐτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς,

7. καὶ ἐξαρῶ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς, καὶ τὸν οἶκον τοῦτον, ὃν ἡγίασα τῷ ὀνόματί μου, ἀποβρῖψω ἐκ προσώπου μου· καὶ ἔσται Ἰσραὴλ εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς λάλημα εἰς πάντας τοὺς λαούς.

8. Καὶ ὁ οἶκος οὗτος ἔσται ὁ ὕψηλος, πᾶς ὁ διαπορευόμενος δι' αὐτοῦ ἐκστήσεται καὶ συριεῖ, καὶ ἐροῦσιν· Ἐνεκεν τίνος ἐποίησε Κύριος οὕτω τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τῷ οἴκῳ ταύτῃ;

9. Καὶ ἐροῦσιν· Ἀν' ὧν ἐγκατελίπον Κύριον Θεὸν αὐτῶν, ὃς ἐξήγαγε τοὺς πατέρας αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας, καὶ ἀντελάβοντο θεῶν ἀλλοτρίων, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς, διὰ τοῦτο ἐπῆγαγε Κύριος ἐπ' αὐτοὺς τὴν κακίαν ταύτην. Τότε ἀνήγαγε Σαλωμὼν τὴν θυγατέρα Φαραὼ ἐκ πόλεως Δαυὶδ εἰς οἶκον αὐτοῦ, ὃν ᾠκοδόμησεν ἑαυτῷ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις.

10. Ἐκίστην ἔτι ἐν ὧς ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν τοὺς δύο οἴκους, τὸν οἶκον Κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλείως,

11. Χιράμ βασιλεὺς Τύρου ἀντελάβετο τοῦ Σαλωμὼν ἐν ξύλοις κεδρίνοις καὶ ἐν ξύλοις πευκίνοις, καὶ ἐν χρυσῷ, καὶ ἐν παντὶ θαλάμῳ αὐτοῦ. Τότε ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τῷ Χιράμ ἐκίστοι πόλεις ἐν τῇ γῇ τῇ Γαλιλαίᾳ.

12. Καὶ ἐξῆλθε Χιράμ ἐκ Τύρου, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Γαλιλαίαν τοῦ ἰδεῖν τὰς πόλεις ἃς ἔδωκεν αὐτῷ Σαλωμὼν· καὶ οὐκ ἤρεσαν αὐτῷ,

66. Et in die octava dimisit populum, et benedixerunt regem, et abiit unusquisque ad tabernacula sua iustantes : et bonum fuit cor super bonis quas fecerat Dominus David servo suo et Israel populo suo.

CAPUT IX.

1. Et factum est, postquam consummavit Salomon aedificare domum Domini et domum regis, et omne opus Salomon, quaecumque voluit facere,

2. et apparuit Dominus ipsi Salomon secundo sicut apparuerat in Gabaon,

3. et dixit ad eum Dominus : Audiui vocem deprecationis tuae et orationis tuae quam orasti coram me : feci tibi secundum omnem deprecationem tuam, sanctificavi domum hanc quam aedificasti ad ponendum nomen meum ibi in aeculum, et erunt oculi mei illuc et cor meum omnibus diebus.

4. Et tu si ambulaveris coram me, sicut ambulavit David pater tuus, in sanctitate cordis et rectitudine, et faciendo juxta omnia quae mandavi ei, et praecepta mea et mandata mea custodieris,

5. et faciam surgere thronum regni tui in Israel in aeculum, sicut locutus sum David patri tuo, dicens : Non auferetur tibi vir dux in Israel.

6. Si autem aversi avertimini vos et filii vestri a me, et non custodieritis mandata mea et praecepta mea quae dedit Moyses coram vobis, et iveritis et servieritis diis aliis et adoraveritis eos,

7. et tollam Israel de terra quam dedi eis, et domum hanc, quam sanctificavi nomini meo, abjiciam a facie mea : et erit Israel in perditionem et in sermonem in omnibus populis.

8. Et domus ista erit excelsa, omnis transiens per eam stupebit et sibilabit, et dicent : Propter quid fecit Dominus sic terrae huic et domui huic?

9. Et dicent : Pro eo quod dereliquerunt Dominum Deum suum, qui eduxit patres eorum ex Aegypto, e domo servitutis, et susceperunt deos alienos, et adoraverunt eos et servierunt eis, propter hoc induxit Dominus super eos malum hoc. Tunc adduxit Salomon filiam Pharaonis e civitate David in domum suam, quam aedificaverat sibi in diebus illis.

10. Viginti annis in quibus aedificavit Salomon ambas domos, domum Domini et domum regis,

11. Chiram rex Tyri adjuvit Salomon in lignis cedrinis et in lignis abiegnis, et in auro, et in omni voluntate ejus. Tunc dedit rex ipsi Chiram viginti civitates in terra Galilaea.

12. Et exivit Chiram e Tyro, et ivit in Galileam ad videndum civitates quas dederat ei Salomon : et non placuerunt ei,

13. καὶ εἶπε· Τί αἱ πόλεις αὗται δὲ ἔδωκάς μοι, ἀδελφε; Καὶ ἐκάλεσεν αὐτάς· Ὅριον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

14. Καὶ ἤνεγκε Χιράμ τῷ Σαλωμών ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα χρυσοῦ. (*)

28. Καὶ ναὺν ὑπὲρ οὗ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών ἐν Γασίω Γαβὲρ τὴν οὖσαν ἐχόμενῃν Ἀλάθ, ἐπὶ τοῦ χειλὸς τῆς ἐσχάτης θαλάσσης ἐν γῇ Ἐδὼμ.

27. Καὶ ἀπέστειλε Χιράμ ἐν τῇ νηὶ τῶν παίδων αὐτοῦ ἄνδρας ναυτικούς ἐλαύνειν εἰδότας θάλασσαν μετὰ τῶν παίδων Σαλωμών.

28. Καὶ ἦλθον εἰς Σωφίρα, καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν χρυσοῦ ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα, καὶ ἤνεγκαν τῷ βασιλεὶ Σαλωμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ βασίλισσα Σαβὰ ἤκουσε τὸ ὄνομα Σαλωμών καὶ τὸ ὄνομα Κυρίου, καὶ ἤλθε πειράσαι αὐτὸν ἐν αἰνίγμασι.

2. Καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν δυνάμει βαρεῖα σφόδρα, καὶ κάμηλοι αἰρούσαι ἡδύσματα καὶ χρυσὸν

(*) 15. Αὕτη ἡ πραγματία τῆς προνοῆς, ἥς ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ σὺν τῇ Μελώ, καὶ τὴν ἄκραν τοῦ περιφράξαι τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυὶδ, καὶ τὴν Ἀσσοῦρ, καὶ σὺν τῇ Μεδάν, καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὴν Ἑσέρ, καὶ τὴν Μαγδώ, καὶ τὴν Γεζέρ.

16. Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἀνέβη, καὶ κατελάβετο τὴν Γεζέρ, καὶ ἐνέπηρσεν αὐτὴν ἐν πυρὶ· καὶ σὺν τὸν Χαναναίων τὸν καθημένον ἐν τῇ πόλει ἀπέκτεινεν· καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἀποστολὰς τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, γυναικὶ Σαλωμών.

17. Καὶ ὠκοδόμησεν Σαλωμών τὴν Γεζέρ, καὶ τὴν Βαιθωρὼν τὴν κατωτάτην,

18. καὶ τὴν Βαλάθ, καὶ τὴν Θερμάθ ἐν τῇ ἐρήμῳ,

19. καὶ ἐν τῇ γῇ πάσας τὰς πόλεις τῶν σκηνωμάτων, αἱ ἦσαν τῷ Σαλωμών, καὶ τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἵππων, καὶ τὴν πραγματίαν Σαλωμών ἦν ἐπραγματεύσατο οἰκοδομῆσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ.

20. Πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολειμμένον ὑπὸ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ τοῦ Χετταίου, καὶ τοῦ Φερεζαίου, καὶ τοῦ Χαναναίου, καὶ τοῦ Εὐαίου, καὶ τοῦ Ἰεθουσαίου, καὶ τοῦ Γεργεσαίου τοῦ μὴ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὄντων,

21. τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ὑπολειμμένα μετ' αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ, οὓς οὐκ ἐδύναντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς· καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σαλωμών εἰς φόρον δουλείας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

22. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκεν Σαλωμών εἰς πρᾶγμα, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες πολεμισταί, καὶ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντες αὐτοῦ, καὶ τριστοὶ αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντες αὐτοῦ τῶν ἁρμάτων, καὶ ἱππεῖς αὐτοῦ.

23. Οὗτοι οἱ ἄρχοντες οἱ ἐστηλωμένοι οἱ ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ Σαλωμών, πενήτηντα καὶ πεντακάσιοι, ἐπικρατοῦντες ἐν τῷ λαῷ, οἱ ποιοῦντες ἐν τῷ ἔργῳ.

24. Πλὴν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ ἀνέβη ἐκ πόλεως Δαυὶδ πρὸς οἶκον αὐτῆς, ὃν ὠκοδόμησεν σὺν τῇ Μελώ.

25. Καὶ ἀνετίθασεν Σαλωμών τρεῖς καθόδους ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ὀλοκαύτωμα, καὶ εἰρηνικὰς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ὃ ὠκοδόμησεν τῷ Κυρίῳ, καὶ ἔθυμα αὐτὸς εἰς πρόσωπον Κυρίου· καὶ ἀπῆρτισεν σὺν τὸν οἶκον. (Alex.)

13. et dixit : Quid civitates has quas dedisti mihi, frater? Et vocavit eas Terminum usque in diem hanc.

14. Et attulit Chiram Salomoni centum et viginti talenta auri.

26. Et navem pro ea re fecit rex Salomon in Casim Gaber quae est juxta Elath, super labium ultimi maris in terra Edom.

27. Et misit Chiram in navi puerorum suorum viros nauticos impellere scientes mare cum pueris Salomona.

28. Et venerunt in Sophira, et sumpserunt inde auri centum et viginti talenta, et attulerunt regi Salomoni.

CAPUT X.

1. Et regina Saba audivit nomen Salomon et nomen Domini, et venit tentare eum in aenigmatibus.

2. Et venit in Jerusalem in virtute gravi valde, et camelis portantes suavitates et aurum multum valde et lapides

15. Haec fuit summa distributionis, quam obtulit rex Salomon ad aedificandum domum Domini, et domum regis, et item Melo, et arcem ad circumsepiendum septem civitatis David, et Assur, et Medan, et murum Jerusalem, et Ezer, et Magdo, et Gezer.

16. Pharaon rex Aegypti ascendit et cepit Gezer, succenditque eam igni : et simul Chanaanum sedentem in civitate interfecit : et dedit eam missiones (in uxores) filiae suae, uxori Salomon.

17. Et aedificavit Salomon Gezer, et Bathoron inferiorem,

18. et Balath, et Thermath in deserto,

19. et in terra omnes civitates tabernaculorum, quae erant Salomon, et civitates curruum, et omnes civitates equitum, et negotiationem Salomonis quam negotiatus est aedificando in Jerusalem, et in Libano, et in omni terra, ut non opprimeret eum.

20. Universum populum residuum de Amorrhæo, et Chetæo, et Pherezeo, et Chanaanæo, et Evæo, et Jebusæo, et Gergæo de his qui non erant ex filiis Israel,

21. filios eorum residuos post eos in terra, quos non poterant filii Israel exterminare eos : et adduxit eos Salomon in tributum servitutis usque ad diem hanc.

22. Et de filiis Israel non dedit Salomon in molestiam, quia ipsi erant viri bellatores, et pueri ejus, et principes ejus, et iustitiarum ejus, et principes curruum ejus, et equites ejus.

23. Hi principes qui erant praepositi super opus Salomon, quingenti quinquaginta, imperantes in populo, qui faciebant opus.

24. Filia vero Pharaonis ascendit de civitate David ad domum suam, quam tunc aedificavit Melo.

25. Et provexit Salomon tribus vicibus in anno holocaustum et pacificas super altare quod aedificaverat Domino, et adolebat ipse coram Domino : et perfecit eodem tempore templum.

πολὺν σφόδρα καὶ λίθον τίμιον· καὶ εἰσῆλθε πρὸς Σαλωμών, καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ πάντα ὅσα ἦν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

3. Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ Σαλωμών πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς· οὐκ ἦν λόγος παρεωραμένος παρὰ τοῦ βασιλέως, ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ.

4. Καὶ εἶδε βασίλισσα Σαβὰ πᾶσαν τὴν φρόνησιν Σαλωμών, καὶ τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησε,

5. καὶ τὰ βρώματα Σαλωμών, καὶ τὴν καθέδραν παίδων αὐτοῦ, καὶ τὴν στάσιν λειτουργῶν αὐτοῦ, καὶ τὸν ἱματισμὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς οἰνογούους αὐτοῦ, καὶ τὴν δλοκαύτωςιν αὐτοῦ ἣν ἀνέφερεν ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο·

6. καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμών· Ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου

7. περὶ τοῦ λόγου σου καὶ περὶ τῆς φρονήσεώς σου· καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λαλοῦσί μοι, ἕως ὅτου παρεγενόμην καὶ ἐώρακασιν οἱ ὀφθαλμοί μου· καὶ ἰδοὺ οὐκ εἰσὶ τὸ ἥμισυ καθὼς ἀπήγγειλάν μοι· προστέθεικας ἀγαθὰ πρὸς αὐτὰ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἀκοὴν ἣν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου.

8. Μακάριαι αἱ γυναῖκές σου, μακάριοι οἱ παῖδες σου οὗτοι οἱ παρεστηκότες ἐνώπιόν σου διόλου, οἱ ἀκούοντες πᾶσαν τὴν φρόνησίν σου.

9. Γένοιτο Κύριος ὁ Θεὸς σου εὐλογημένος, ὃς ἠθέλησεν ἐν σοὶ, δοῦναί σε ἐπὶ θρόνον Ἰσραὴλ, διὰ τὸ ἀγαπᾶν Κύριον τὸν Ἰσραὴλ, στήσαι εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ἐθετό σε βασιλέα ἐπ' αὐτούς, τοῦ ποιεῖν κρίμα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίμασιν αὐτῶν.

10. Καὶ ἔδωκε τῷ Σαλωμὼν ἑκατὸν εἰκοσι τάλαντα χρυσοῦ, καὶ ἡδύσματα πολλὰ σφόδρα, καὶ λίθον τίμιον. Οὐκ ἐληλύθει κατὰ τὰ ἡδύσματα ἑκεῖνα ἔτι εἰς πλῆθος, ἃ ἔδωκε βασίλισσα Σαβὰ τῷ βασιλεῖ Σαλωμών.

11. Καὶ ἡ ναὺς Χιράμ ἡ αἵρουσα τὸ χρυσοῦν ἐκ Σουφίρ, ἤνεγκε ξύλα πελεκητὰ πολλὰ σφόδρα καὶ λίθον τίμιον.

12. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ πελεκητὰ ὑποστηρίγματα τοῦ οἴκου Κυρίου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ νάβλας καὶ κινύρας τοῖς ὤδοις. Οὐκ ἐληλύθει τοιαῦτα ξύλα ἀπελέκητα ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ ὠφθησάν που ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

13. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών ἔδωκε τῇ βασιλίσσῃ Σαβὰ πάντα ὅσα ἠθέλησεν, ὅσα ἠτήσατο, ἐκτὸς πάντων ὧν ἐδεδώκει αὐτῇ διὰ χειρὸς τοῦ βασιλέως Σαλωμών. Καὶ ἀπεστράφη, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτῆς, αὐτὴ καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτῆς.

14. Καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐληλυθότος τῷ Σαλωμὼν ἐν ἐνιαυτῷ ἐνὶ, ἑξακόσια καὶ ἐξηκονταεξ τάλαντα χρυσοῦ,

15. χωρὶς τῶν φόρων τῶν ὑποτεταγμένων καὶ τῶν ἐμπορῶν καὶ πάντων τῶν βασιλέων τοῦ πέραν, καὶ τῶν σατραπῶν τῆς γῆς.

16. Καὶ ἐποίησε Σαλωμών τριακόσια δόρατα χρυσοῦ ἑλατά· τριακόσιοι χρυσοὶ ἐπῆσαν ἐπὶ τὸ δόρυ τὸ ἐν,

17. καὶ τριακόσια θπλα χρυσοῦ ἑλατά· καὶ τρεῖς μναὶ ἐπῆσαν χρυσοῦ εἰς τὸ ἔπλον τὸ ἐν. Καὶ ἔδωκεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου.

18. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον ἐλεφάντινον μέγαν, καὶ περιεχύρυσσεν αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ.

pretiosum : et ingressa est ad Salomon, et locuta est ei omnia quaecumque erant in corde suo.

3. Et indicavit ei Salomon omnia verba ejus : non fuit verbum despectum a rege quod non indicavit ei.

4. Et vidit regina Saba omnem prudentiam Salomon, et domum quam aedificaverat,

5. et cibos Salomon, et cathedram puerorum ejus, et stationem ministrorum ejus, et vestem ejus, et pincernas ejus, et holocaustosim ejus quam offerebat in domo Domini, et extra se facta est :

6. et dixit ad regem Salomon : Verus est sermo quem audiavi in terra mea de sermone tuo et de prudentia tua.

7. Et non credidi iis qui dicebant mihi, donec veni et viderunt oculi mei : et ecce non sunt dimidium sicut annuntiarant mihi : apposuisti bona ad ea super omnem auditionem quam audiavi in terra mea.

8. Beatæ mulieres tuæ, beati pueri tui hi qui assistunt coram te semper, qui audiunt omnem prudentiam tuam.

9. Sit Dominus Deus tuus benedictus, qui voluit in te, ad dandum te super thronum Israel, eo quod Dominus diligat Israel, ad statuendum in sæculum : et posuit te regem super eos, ad faciendum judicium in justitia et in judiciis eorum.

10. Et dedit Salomoni centum viginti talenta auri, et suavitates multas valde, et lapidem pretiosum. Non venit juxta suavitates illas ultra in multitudo, quas dedit regina Saba regi Salomon.

11. Et navis Chiram portans aurum de Suphir, attulit ligna dolata multa valde et lapidem pretiosum.

12. Et fecit rex ligna dolata fulcimenta domus Domini et domus regis, et nablas et citharas cantoribus. Non venerunt hujusmodi ligna non dolata super terram, neque visa sunt usquam usque in diem hanc.

13. Et rex Salomon dedit reginæ Saba omnia quaecumque voluit, quaecumque petiit, præter ea quæ dederat ei per manum regis Salomon. Et revertit, et venit in terram suam, ipsa et omnes pueri ejus.

14. Et erat pondus auri quod veniebat ad Salomon in anno uno, sexcenta et sexaginta sex talenta auri,

15. absque tributis subditorum et mercatorum et omnium regum regionis ulterioris, et satraparum terra.

16. Et fecit Salomon trecentas lanceas aureas ductiles : trecenti aurei inerant in lancea una,

17. et trecenta scuta aurea ductilia : et tres minæ inerant auri in scuto uno. Et dedit ea rex in domum sylvæ Libani.

18. Et fecit rex thronum elephantinum magnum, et circumauravit illum auro probato.

19. Ὁ Εὐς ἀναβαθμοὶ τῷ θρόνῳ, καὶ προτομαὶ μόσχων τῷ θρόνῳ ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ χεῖρες ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς καθέδρας, καὶ δύο λέοντες ἐστηκότες παρὰ τὰς χεῖρας,

20. καὶ δώδεκα λέοντες ἐστῶτες ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀναβαθμῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν οὐ γέγονεν οὕτως πάση βασιλείᾳ.

21. Καὶ πάντα τὰ σκευὴ τὰ ὑπὸ τοῦ Σαλωμών γεγονότα χρυσᾷ, καὶ λουτήρες χρυσοὶ, καὶ πάντα τὰ σκευὴ οἴκου ὀρυμοῦ τοῦ Λιβάνου χρυσῷ συγκεκλεισμένα. Οὐκ ἦν ἀργύριον, ὅτι οὐκ ἦν λογιζόμενον ἐν ταῖς ἡμέραις Σαλωμών.

22. ὅτι ναὺς Θαρσίς τῷ βασιλεῖ Σαλωμών ἐν τῇ θαλάσῃ μετὰ τῶν νεῶν Χιράμ· μία διὰ τριῶν ἐτῶν ἤρχετο τῷ βασιλεῖ αὐτῆς ἐκ Θαρσίς χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου καὶ λίθων τορευτῶν καὶ πελεκητῶν· ἡ αὕτη ἦν ἡ πραγματεία τῆς προνομῆς ἧς ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ τὸ τέχος Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὴν ἀκρὰν, τοῦ περιφράζει τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυὶδ, καὶ τὴν Ἀσσορ, καὶ τὴν Μεγδόλ, καὶ τὴν Γαζερ, καὶ τὴν Βαιθωρὸν τὴν ἀνωτέρω, καὶ τὴν Ἱεθερμάθ, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ὁρμάτων, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἱππέων, καὶ τὴν πραγματείαν Σαλωμών ἣν ἐπραγματεύσατο οἰκοδομῆσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολειπόμενον ὑπὸ τοῦ Χετταίου καὶ τοῦ Ἀμορραίου καὶ τοῦ Φερεζαίου καὶ τοῦ Χαναναίου καὶ τοῦ Εὐαίου καὶ τοῦ Ἰεθουσαίου καὶ τοῦ Γεργεσαίου τῶν μὴ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὄντων, τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ὑπολειμμένα μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ, οὓς οὐκ ἐδύναντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς, καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σαλωμών εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκε Σαλωμών πρᾶγμα, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες οἱ πολεμισταί, καὶ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἀρχόντες καὶ τριστοὶ αὐτοῦ, καὶ ἀρχόντες τῶν ὁρμάτων αὐτοῦ, καὶ ἱππεῖς αὐτοῦ.

23. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλωμών ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς πλούτῳ καὶ φρονήσει.

24. Καὶ πάντες βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόσωπον Σαλωμών, τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φρονήσεως αὐτοῦ ἧς ἔδωκε Κύριος τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

25. Καὶ αὐτοὶ ἔφερον ἕκαστος τὰ δῶρα, σκευὴ χρυσᾷ καὶ ἱματισμὸν, στακτήν καὶ ἡδύσματα, καὶ ἵππους καὶ ἡμιόνους, τὸ κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτοῦ.

26. (*) Καὶ ἦσαν τῷ Σαλωμὼν τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵπποι εἰς ὅρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἱππέων· καὶ ἔθετο αὐτὰς ἐν ταῖς πόλεσι τῶν ὁρμάτων καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν Ἱερουσαλὴμ. Καὶ ἦν ἡγούμενος πάντων τῶν βασιλέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἕως ὁρίων Αἰγύπτου.

27. Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσὸν καὶ τὸ ἀργύριον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τὰς κέδρους ἔδωκεν ὡς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος.

28. Καὶ ἡ ἐξοδὸς Σαλωμών τῶν ἱππέων καὶ ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἐκ Θεκουὲ ἔμποροι τοῦ βασιλέως· καὶ ἐλάμβανον ἐκ Θεκουὲ ἐν ἀλλάγματι.

19. Sex gradus throno, et prominentiæ vitulorum ipsi throno ex posterioribus ejus, et manus hinc et hinc super locum cathedræ, et duo leones stantes juxta manus,

20. et duodecim leones stantes ibi super sex gradus hinc et hinc : non factum est sic omni regno.

21. Et omnia vasa quæ a Salomon facta aurea, et loteres aurei, et omnia vasa domus sylvæ Libani auro conclusa. Non fuit argentum, quoniam non erat reputatum in diebus Salomon :

22. quia navis Tharsis erat regi Salomon in mari cum navibus Chiram : una per tres annos veniebat regi navis e Tharsis auri et argenti et lapidum tornatorum et dolatorum : hæc fuit summa distributionis quam obtulit rex Salomon ad ædificandam domum Domini, et domum regis, et murum Jerusalem, et arcem, ad circumsepiendum semper civitatis David, et Assur, et Magdal, et Gazer, et Bathoron superiorem, et Jethermath, et omnes civitates curruum, et omnes civitates equitum, et negotiationum Salomon quam negotiatus est ædificando in Jerusalem et in omni terra, ut non opprimeret eum omnem populum residuum de Chetthæo et Amorrhæo et Pherezæo et Chanaanæo et Evæo et Jebusæo et Gergesæo de iis qui non erant ex filiis Israel, filios eorum residuos cum eo in terra, quos non potuerant filii Israel exterminare eos, et adduxit eos Salomon in tributum usque in diem hanc. Et de filiis Israel non dedit Salomon molestiam, quoniam ipsi erant viri bellatores, et pueri ejus et principes et tertiarri ejus, et principes curruum ejus, et equites ejus.

23. Et magnificatus est Salomon super omnes reges terræ divitiis et prudentia.

24. Et omnes reges terræ quærebant faciem Salomon, ad audiendam prudentiam ejus quam dederat Dominus cordi ejus.

25. Et ipsi ferebant unusquisque dona, vasa aurea et vestem, stactem et suavitates, et equos et mulos, quod per annum anno.

26. Et fuerunt Salomon quatuor mille feminae equarum ad currus, et duodecim millia equitum : et posuit ea in civitatibus curruum et cum rege in Jerusalem. Et fuit dux omnium regum a flumine et usque ad terram alienigenarum et usque ad terminos Ægypti.

27. Et dedit rex aurum et argentum in Jerusalem tamquam lapides, et cedros dedit tamquam sycomoros quæ in campestri in multitudo.

28. Et exiit Salomon equitum et ex Ægypto et ex Thecue mercatores regis : et accipiebant e Thecue in permutatione.

(*) 26. Καὶ συνέλεξεν Σαλωμὼν ὅρματα καὶ ἵππους, καὶ... (Alex.)

(*) 26. Et congregavit Salomon currus et equites, et...

20. Καὶ ἀνέβαινεν ἡ ἔξοδος ἐξ Αἰγύπτου, ἄρμα ἀντὶ ἑκατὸν ἄργυριού, καὶ ἵππος ἀντὶ πεντήκοντα ἄργυριού. Καὶ οὕτω πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι Χεττιῖν καὶ βασιλεῦσι Συρίας κατὰ θάλασσαν ἐξεπορεύοντο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών ἦν φιλογύνης. (a)
(b) 3. Καὶ ἦσαν αὐτῷ γυναῖκες ἄρχουσαι ἐπταχόσαι, καὶ παλλακαὶ τριαχόσαι. (c)

(a) 1. Καὶ ἔλαβε γυναῖκας ἄλλοτρίας, καὶ τὴν θυγατέρα Φαραὼ, Μωαβίτιδας, Ἀμμανίτιδας, Σύρας, καὶ Ἰδουμαίας, Χετταίας, καὶ Ἀμορραίας,

2. ἐκ τῶν ἐθνῶν ὧν ἀπέπεε Κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ· Οὐκ εἰσελεύσεσθε εἰς αὐτοὺς, καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς ὑμᾶς, μὴ ἐκκλίνωσι τὰς καρδίας ὑμῶν ὅπως εἰδῶλων αὐτῶν, εἰς αὐτοὺς ἐκολλήθη Σαλωμών, τοῦ ἀγαπήσαι. (b)

4. Καὶ ἐγενήθη ἐν καιρῷ γήρους Σαλωμών, καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδιά αὐτοῦ τελεία μετὰ Κυρίου Θεοῦ αὐτοῦ, καθὼς ἡ καρδιά Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. (*) (d)

(c) 3. Καὶ ἐξέκλιναν γυναῖκες αἱ ἄλλοτρίαι τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὅπισω θεῶν αὐτῶν.

(f) 7. Τότε ὠκοδόμησε Σαλωμών ὑψηλὸν τῷ Χαμὼς εἰδῶλον Μωᾶθ, καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν εἰδῶλον υἱῶν Ἀμμὼν, (g)

(d) 5. καὶ τῇ Ἀστάρτῃ βδελύγματι Σιδωνίων. (e)

(g) 8. Καὶ οὕτως ἐποίησε πάσαις ταῖς γυναῖξιν αὐτοῦ ταῖς ἄλλοτρίαις, αἱ ἐθνικαὶ καὶ ἐθνικαὶ τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν.

(e) 6. Καὶ ἐποίησε Σαλωμών τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου· οὐκ ἐπορεύθη ὅπισω Κυρίου ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. (f)

9. Καὶ ὠργίσθη Κύριος ἐπὶ Σαλωμών, ὅτι ἐξέκλινε καρδίαν αὐτοῦ ἀπὸ Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, τοῦ ὀφέντος αὐτῷ δις,

10. καὶ ἐντειλαμένου αὐτῷ ὑπὲρ τοῦ λόγου τούτου τὸ παράπαν μὴ πορευθῆναι ὅπως θεῶν ἑτέρων, καὶ φυλάσσειν πρὸς αὐτὸν ἐντεταλὰς αὐτοῦ Κύριος ὁ Θεός· οὐδ' ἦν ἡ καρδιά αὐτοῦ τελεία μετὰ Κυρίου κατὰ τὴν καρδίαν Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

11. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Σαλωμών· Ἀνθ' ὧν ἐγένετο ταῦτα μετὰ σοῦ, καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἃ ἐντεταλὰμην σοι, διαβρῆσων διαβρῆξω τὴν βασιλείαν σου ἐκ χειρὸς σου, καὶ δώσω αὐτὴν τῷ δούλῳ σου.

12. Πλὴν ἐν ταῖς ἡμέραις σου οὐ ποιήσω αὐτὰ διὰ Δαυὶδ τὸν πατέρα σου· ἐκ χειρὸς υἱοῦ σου λήψομαι αὐτήν.

13. Πλὴν ὅλην τὴν βασιλείαν οὐ μὴ λάβω· σκῆπτ-

(*) 5. Καὶ ἐπορεύθη Σαλωμών ὅπισω τῆς Ἀστάρτης βδελύγματι (leg. βδελύγματος) Σιδωνίων, καὶ ὅπισω τῶν βασιλέων αὐτῶν, εἰδώλων υἱῶν Ἀμμὼν.

6. Καὶ ἐποίησεν Σαλωμών τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου· καὶ οὐκ ἐπορεύθη ὅπισω Κυρίου ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

7. Τότε ὠκοδόμησεν Σαλωμών ὑψηλὸν τῷ Χαμὼς, εἰδῶλον Μωᾶθ, ἐν τῷ ὄρει δὲ ἐπὶ πρόσωπον Ἱερουσαλὴμ, καὶ τῷ Μελχὼ (leg. Μελχὼμ) εἰδώλον υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ τῇ Ἀστάρτῃ βδελύγματι Σιδωνίων. (Alex.)

29. Et ascendebat exitus ex Aegypto, curtus pro centum argenti, et equus pro quinquaginta argenti. Et sic omnibus regibus Chetiti et regibus Syriae per mare egrediebantur.

CAPUT XI.

Et rex Salomon erat amator mulierum.

3. Et fuerunt ei uxores principes septingentae, et concubinae trecentae.

1. Et accepit uxores alienas, et filiam Pharaon, Moabitidas, Ammanitidas, Syras, et Idumaeas, Chetlaas, et Amorrhaeas,

2. ex gentibus quibus interdixit Dominus filiis Israel : Non intrabitis ad eos, et ipsi non intrabunt ad vos, ne inclinent corda vestra post idola sua, ad eos adhæsit Salomon, amando.

4. Et factum est in tempore senectutis Salomon, et non fui cor ejus perfectum cum Domino Deo suo, sicut cor David patris ejus.

3. Et declinare fecerunt mulieres alienae cor ejus post deos suos.

7. Tunc aedificavit Salomon excelsum ipsi Chamos idolo Moab, et regi eorum idolo filiorum Ammon,

5. et Astarte abominationi Sidoniorum.

8. Et sic fecit omnibus uxoribus suis alienis, quae adolebant et sacrificabant idolis suis.

6. Et fecit Salomon malum in conspectu Domini : non ambulavit post Dominum sicut David pater ejus.

9. Et iratus est Dominus in Salomon, quoniam declinare fecit cor suum a Domino Deo Israel, qui apparuerat ei bis,

10. et mandaverat ei super verbo hoc omnino ut non iret post deos alios, et custodiret facere quae mandaverat ei Dominus Deus : neque erat cor ejus perfectum cum Domino juxta cor David patris ejus.

11. Et dixit Dominus ad Salomon : Pro eo quod facta sunt haec tecum, et non custodisti mandata mea et praecepta mea quae mandavi tibi, discindens discindam regnum tuum de manu tua, et dabo illud servo tuo.

12. Verumtamen in diebus tuis non faciam ea propter David patrem tuum : de manu filii tui tollam illud.

13. Verumtamen totum regnum non tollam : sceptrum

5 Et ivit Salomon post Astartem abominationem Sidoniorum, et post reges eorum, idolum filiorum Ammon.

6 Fecitque Salomon malum coram Domino : et non ivit post Dominum sicut David pater ejus.

7. Tunc aedificavit Salomon excelsum Chamos, idolo Moab, in monte qui est in conspectu Jerusalem, et Melchom, idolo filiorum Ammon, et Astarte abominationi Sidoniorum.

τρον ἐν δώσω τῷ υἱῷ σου διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου, καὶ διὰ Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην.

14. Καὶ ἤγειρε Κύριος σατὰν τῷ Σαλωμών τὸν Ἄδερ τὸν Ἰδουμαῖον, καὶ τὸν Ἐσρώμ υἱὸν Ἐλιαδάε τὸν ἐν Ῥαιμὰ, Ἀδαδέζερ βασιλεὺς Σουβὰ κύριον αὐτοῦ. Καὶ συνηθροίσθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες, καὶ ἦν ἄρχων συστρέμματος, καὶ προκατελάβετε τὴν Δαμασέκ· καὶ ἦσαν σατὰν τῷ Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών, καὶ Ἄδερ ὁ Ἰδουμαῖος ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας ἐν Ἰδουμαίᾳ.

15. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ ἐξολοθρεῦσαι Δαυὶδ τὸν Ἐδώμ, ἐν τῷ πορευθῆναι Ἰωάβ ἄρχοντα τῆς στρατιᾶς θάπτειν τοὺς τραυματίας, καὶ ἔκοψαν πᾶν ἄρσενικὸν ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ.

16. ὅτι ἐξ ἡμνης ἐνεκάθητο ἐκεῖ Ἰωάβ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ, ὥς ὅτου ἐξωλόθρευσε πᾶν ἄρσενικὸν ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ.

17. Καὶ ἀπέδρα Ἄδερ αὐτοὺς καὶ πάντες ἄνδρες Ἰδουμαῖοι τῶν παίδων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, καὶ Ἄδερ παιδάριον μικρὸν.

18. Καὶ ἀνίστανται ἄνδρες ἐκ τῆς πόλεως Μαδιὰμ, καὶ ἔρχονται εἰς Φαράν, καὶ λαμβάνουσιν ἄνδρας μεθ' αὐτῶν, καὶ ἔρχονται πρὸς Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου. Καὶ εἰσῆλθεν Ἄδερ πρὸς Φαραὼ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ οἶκον, καὶ ἄρτους διέταξεν αὐτῷ.

19. Καὶ εὗρεν Ἄδερ χάριν ἐναντίον Φαραὼ σφόδρα, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γυναῖκα ἀδελφὴν τῆς γυναῖκος αὐτοῦ, ἀδελφὴν Θεκεμίνας μείλῳ.

20. Καὶ ἔτεκεν αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ Θεκεμίνας τῷ Ἄδερ τὸν Γανηθά υἱὸν αὐτῆς· καὶ ἐξέθρεψεν αὐτὸν Θεκεμίνα ἐν μέσῳ υἱῶν Φαραὼ· καὶ ἦν Γανηθά ἐν μέσῳ υἱῶν Φαραὼ.

21. Καὶ Ἄδερ ἤκουσεν ἐν Αἰγύπτῳ ὅτι κεκοίμηται Δαυὶδ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ὅτι τέθνηκεν Ἰωάβ ὁ ἄρχων τῆς στρατιᾶς, καὶ εἶπεν Ἄδερ πρὸς Φαραὼ· Ἐξαποστείλον με, καὶ ἀποστρέψω εἰς τὴν γῆν μου.

22. Καὶ εἶπε Φαραὼ τῷ Ἄδερ· Τί νῦν ἐλλὰ τὸν μετ' ἐμοῦ; Καὶ ἰδοὺ σὺ ζητεῖς ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν σου; Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἄδερ, ὅτι ἐξαποστέλλων ἐξαποστελεῖς με. Καὶ ἀνέστρεψεν Ἄδερ εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. Αὕτη ἡ κακία ἦν ἐποίησεν Ἄδερ, καὶ ἐβαρυνύμησεν Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν γῇ Ἐδώμ. (*)

23. Καὶ Ἰεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ ὁ Ἐφραθὶ ἐκ τῆς Σαριρᾶ, υἱὸς γυναῖκος χήρας, δοῦλος Σαλωμών. (**)

24. Καὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ὡς ἐπῆρατο χεῖρας ἐπὶ βασιλείᾳ Σαλωμών. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών ὠκοδόμησε τὴν ἄκραν, συνέκλεισε τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

(*) 23. Καὶ ἤγειρεν Κύριος σατὰν τῷ Σαλωμών τὸν Ῥαζὼν υἱὸν Ἐλιαδάε τὸν Βαράμεθ Ἀδαδέζερ βασιλεὺς Σουβὰ, κύριον αὐτοῦ.

24. Καὶ συνηθροίσθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες, καὶ ἦν ἄρχων συστρέμματος, ἐν τῷ ἀποκτείνεσθαι Δαυὶδ αὐτούς· καὶ ἐπορεύθησαν Δαμασκὸν, καὶ ἐκάθισαν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐβασίλευσαν ἐν Δαμασκῷ.

25. Καὶ ἐγένετο ἀντικείμενος τῷ Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών. Αὕτη ἡ κακία Ἄδερ, καὶ ἐβαρυνύμησεν Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν τῇ Ἐδώμ. (Alex.)

(**) 26.... Σαριδὰ (καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Σαρούα, γυνὴ χήρα), δοῦλος Σαλωμών, καὶ ὕψωσεν χεῖρα ἐν τῷ βασιλεῖ. (Alex.)

unum dabo filio tuo propter David servum meum, et propter Jerusalem civitatem quam elegi.

14. Et suscitavit Dominus satan Salomoni Ader Idumæum, et Esrom filium Eliadae qui in Rhaema, Adadezer regem Suba dominum suum. Et congregati sunt super eum viri, et fuit princeps congregationis, et præoccupavit Damasec : et fuerunt satan Israeli omnibus diebus Salomon, et Ader Idumæus de semine regni in Idumæa.

15. Et factum fuerat, cum exterminaret David Edom, in eundo Joab principem militiar ad sepeliendum cæsos, et exciderunt omne masculinum in Idumæa :

16. quoniam sex menses obsedit ibi Joab et universus Israel in Idumæa, quoadusque exterminavit omne masculinum in Idumæa.

17. Et aufugit Ader ipse et omnes viri Idumæi de servis patris ejus cum eo, et intrarunt in Ægyptum, et Ader puerulus parvus.

18. Et exsurgunt viri de civitate Madia, et veniunt in Pharan, et assumunt viros secum, et veniunt ad Pharaon regem Ægypti. Et intravit Ader ad Pharaon, et dedit ei domum, et panes constituit ei.

19. Et invenit Ader gratiam in conspectu Pharaonis valde, et dedit ei uxorem sororem uxoris suæ, sororem Theceminae majorem.

20. Et peperit ei soror Theceminae ipsi Ader Ganebath filium suum : et enutrivit eum Thecemina in medio filiorum Pharaonis : et fuit Ganebath in medio filiorum Pharaonis.

21. Et Ader audivit in Ægypto quia dormivit David cum patribus suis, et quia mortuus est Joab princeps militiar, et dixit Ader ad Pharaon : Dimitte me, et revertam in terram meam.

22. Et dixit Pharaon ad Ader : Qua re tu egres mecum? Et ecce tu quæris abire in terram tuam? Et dixit ei Ader, quia dimittens dimittes me. Et revertit Ader in terram suam. Hoc est malum quod fecit Ader, et graviter affecit Israel, et regnavit in terra Edom.

23. Et Jeroboam filius Nabath Ephrati e Sarira, filius mulieris viduæ, servus Salomonis.

24. Et hæc res quia elevavit manus super regem Salomon. Et rex Salomon ædificavit arcem, conclusit septem civitatis David patris sui.

23. Et suscitavit Dominus Salomoni satan Rhason filium Eliadae qui fugerat Barameth Adadezer regem Suba, dominum suum.

24. Et congregati sunt super eum viri, et erat (Rhason) dux agminis seditiosorum, cum interficeret David eos; abieruntque Damascus, et sederunt in ea, et regnaverunt in Damasco.

25. Et factus est adversarius Israeli cunctis diebus Salomonis. Hoc est malum Ader, et graviter affecit Israel, et regnavit in Edom.

26.... Sarida (et nomen matris ejus Sarua, mulier vidua,) servus Salomonis, et levavit manum contra regem.

28. Καὶ ὁ ἄνθρωπος Ἰεροβοὰμ ἰσχυρὸς δυνάμει. Καὶ εἶδε Σαλωμών τὸ παιδάριον, ὅτι ἀνὴρ ἔργων ἐστὶ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἀρσεις οἴκου Ἰωσήφ.

29. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ, καὶ Ἰεροβοὰμ ἐξῆλθεν ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ εὗρεν αὐτὸν Ἀχία ὁ Σηλωνίτης ὁ προφήτης ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ. Καὶ Ἀχία περιβέβλημένος ἱματίῳ καινῷ, καὶ ἀμφότεροι μόνον ἐν τῷ πεδίῳ.

30. Καὶ ἐπελάβετο Ἀχία τοῦ ἱματίου αὐτοῦ τοῦ καινοῦ τοῦ ἐπὶ αὐτῷ, καὶ διέβρῃξεν αὐτὸ δώδεκα ῥήγματα, 31. καὶ εἶπε τῷ Ἰεροβοὰμ· Λάβε σεαυτῷ δέκα ῥήγματα, ὅτι τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ἴδού ἐγὼ ῥήσω τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς Σαλωμών, καὶ δώσω σοι δέκα σκῆπτρα.

32. Καὶ δύο σκῆπτρα ἔσονται αὐτῷ, διὰ τὸν δοῦλόν μου Δαυὶδ, καὶ διὰ Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην ἐν αὐτῇ ἐκ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ,

33. ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπέ με καὶ ἐποίησε τῇ Ἀστάρτῃ, βδελύγματι Σιδωνίων, καὶ τῷ Χάμοις καὶ τοῖς εἰδώλοις Μωάβ, καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν προσοχθίσματι υἱὸν Ἀμμών, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς μου, τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώπιον ἐμοῦ, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

34. Καὶ οὐ μὴ λάβω τὴν βασιλείαν ὅλην ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, διότι ἀντιτασσόμενος ἀντιτάξομαι αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, διὰ τὸν Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου ὃν ἐξελεξάμην αὐτόν.

35. Καὶ λήψομαι τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ δώσω σοι τὰ δέκα σκῆπτρα·

36. τῷ δὲ υἱῷ αὐτοῦ δώσω τὰ δύο σκῆπτρα, ὅπως ᾗ θεὰς τῷ δούλῳ μου Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, τῇ πόλει ἣν ἐξελεξάμην ἑμαυτῷ τοῦ θέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ.

37. Καὶ σὲ λήψομαι, καὶ βασιλεύσεις ἐν οἷς ἐπιθυμῇ ἡ ψυχὴ σου, καὶ σὺ ἔσῃ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

38. Καὶ ἔσται, ἐὰν φυλάξης πάντα ὅσα ἂν ἐντέλωμαι σοι, καὶ πορευθῇς ἐν ταῖς ὁδοῖς μου, καὶ ποιήσης τὸ εὐθὲς ἐνώπιον ἐμοῦ, τοῦ φυλάξασθαι τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου, καθὼς ἐποίησε Δαυὶδ ὁ δοῦλός μου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ καὶ οἰκοδομήσω σοι οἶκον πιστόν, καθὼς ὥκοδόμησα τῷ Δαυὶδ. (*)

40. Καὶ ἐζήτησε Σαλωμών θανατῶσαι τὸν Ἰεροβοὰμ· καὶ ἀνέστη καὶ ἀπέδρα εἰς Αἴγυπτον πρὸς Σουσακίμ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ ἕως οὗ ἀπέθανε Σαλωμών.

41. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Σαλωμών, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ πᾶσαν τὴν φρόνησιν αὐτοῦ, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐν βιβλίῳ ῥημάτων Σαλωμών;

42. Καὶ αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἐβασίλευε Σαλωμών ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ, τεσσαράκοντα ἔτη.

43. Καὶ ἐκοιμήθη Σαλωμών μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. « Καὶ ἐγενήθη, ὡς ἤκουσεν Ἰεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ, καὶ αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ, ὡς ἐφυγεν ἐκ προσώπου Σαλωμών καὶ ἐκάθητο ἐν Αἰγύπτῳ, κατευ- « θύνει καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν « Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει Ἐφραΐμ. »

28. Et homo Jeroboam fortis virtute. Et vidit Salomon parvulum, quia vir operum est, et constituit eum super onera domus Joseph.

29. Et factum est in tempore illo, et Jeroboam exivit e Jerusalem, et invenit eum Achia Selonites propheta in via, et removit eum de via. Et Achia indutus vestimento novo, et utrique soli in campo.

30. Et apprehendit Achia vestimentum suum novum quod super se, et discidit illud duodecim scissuras,

31. et dixit ad Jeroboam : Sume tibi decem scissuras, quoniam haec dicit Dominus Deus Israel : Ecce ego scindo regnum de manu Salomonis, et dabo tibi decem sceptras.

32. Et duo sceptras erunt ei, propter servum meum David, et propter Jerusalem civitatem quam elegi in ea ex omnibus tribubus Israel,

33. pro eo quod dereliquit me et fecit Astarte abominationi Sidoniorum, et Chamos et idolis Moab, et regi eorum offendiculo filiorum Ammon, et non ambulavit in viis meis, ad faciendum rectum coram me, sicut David pater ejus.

34. Et non tollam regnum totum de manu ejus, sed propugnans propugnabo ei omnes dies vitae ejus, propter David servum meum quem elegi eum.

35. Et tollam regnum de manu filii ejus, et dabo tibi decem sceptras :

36. filio autem ejus dabo duo sceptras, ut sit sedes servo meo David omnibus diebus coram me in Jerusalem, civitate quam elegi mihi ad ponendum nomen meum ibi.

37. Et te assumam, et regnabis in quibus concupiscit anima tua, et tu eris rex super Israel.

38. Et erit, si custodieris omnia quaecumque mandavero tibi, et ambulaveris in viis meis, et feceris rectum coram me, custodiendo praecepta mea et mandata mea, sicut fecit David servus meus, et ero tecum et aedificabo tibi domum fidelem, sicut aedificavi ipsi David.

40. Et quæsit Salomon interficere Jeroboam : et sur-rexit et aufugit in Ægyptum ad Susacim regem Ægypti, et fuit in Ægypto quoadusque mortuus est Salomon.

41. Et reliqua verborum Salomon, et omnia quaecumque fecit, et omnem prudentiam ejus, nonne ecce hæc scripta sunt in libro verborum Salomonis?

42. Et dies quibus regnabat Salomon in Jerusalem super omnem Israel, quadraginta anni.

43. Et dormivit Salomon cum patribus suis, et sepelie-runt eum in civitate David patris ejus. « Et factum est, « postquam audivit Jeroboam filius Nabat, et cum adhuc « ipse esset in Ægypto, ut fugerat a facie Salomonis et se- « derat in Ægypto, dirigit se et venit in civitatem suam « in terram Sarira quæ in monte Ephraim. »

(*) 39. Καὶ κακουχίσσω τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ (C. Δαυὶδ) διὰ ταύτην (C. ταῦτα) πλὴν οὐ πάσας τὰς ἡμέρας. (Alex.)

39 Et affligam semen Israel (C. David) propter hanc (C. hæc); verumtamen non cunctis diebus.

Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ πορεύεται βασιλεὺς Ῥοβοὰμ εἰς Σίκιμα, ὅτι εἰς Σίκιμα ἤρχοντο πᾶς Ἰσραὴλ βασιλεύσαι αὐτόν. (*)

3. Καὶ ἐλάλησεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα Ῥοβοὰμ, λέγοντες·

4. Ὁ πατὴρ σου ἐδάρυνε τὸν κλοιὸν ἡμῶν, καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρὸς σου τῆς σκληρᾶς, καὶ ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέως οὐ ἔδωκεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομέν σοι.

5. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀπελθετε ἕως ἡμερῶν τριῶν, καὶ ἀναστρέψατε πρὸς μέ. Καὶ ἀπῆλθον.

6. Καὶ ἀπήγγειλεν ὁ βασιλεὺς τοῖς πρεσβυτέροις οἱ ἦσαν παρεστώτες ἐνώπιον Σαλωμών τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐπὶ ζώοντος αὐτοῦ, λέγων· Πῶς ὑμεῖς βουλευέσθε, καὶ ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ λόγον;

7. Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτόν, λέγοντες· Εἰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἔση δοῦλος τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ δουλεύσεις αὐτοῖς, καὶ καλήσεις πρὸς αὐτοὺς λόγους ἀγαθοὺς, καὶ ἔσονται σοι δοῦλοι πάσας τὰς ἡμέρας.

8. Καὶ ἐγκατέλιπε τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων, ἃ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ, καὶ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν ἐκτραφέντων μετ' αὐτοῦ τῶν ποροστηκῶτων πρὸ προσώπου αὐτοῦ.

9. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί ὑμεῖς συμβουλευέτε; καὶ τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ, τοῖς λέγουσι πρὸς μέ, λεγόντων· Κούφισον ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ οὐ ἔδωκεν ὁ πατὴρ σου ἐφ' ἡμᾶς;

10. Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτόν τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' αὐτοῦ, οἱ παρεστηκότες πρὸ προσώπου αὐτοῦ, λέγοντες· Τάδε καλήσεις τῷ λαῷ τούτῳ, τοῖς καλήσασαι πρὸς σέ, λέγοντες· Ὁ πατὴρ σου ἐδάρυνε τὸν κλοιὸν ἡμῶν, καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀφ' ἡμῶν. Τάδε καλήσεις πρὸς αὐτούς· Ἡ μικρότης μου παχυτέρα τῆς ὀσφύος τοῦ πατρὸς μου.

11. Καὶ νῦν ὁ πατὴρ μου ἐπεσάσσετο ὑμᾶς κλοιῷ βαρεῖ, καὶ γὰρ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν· ὁ πατὴρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγι, ἐγὼ δὲ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

12. Καὶ παρεγένοντο πᾶς Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Ῥοβοὰμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καθότι ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, λέγων· Ἀναστράφητε πρὸς μέ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ.

13. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν λαὸν σκληρά· καὶ ἐγκατέλιπε Ῥοβοὰμ τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων, ἃ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ,

14. καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν παιδαρίων, λέγων· Ὁ πατὴρ μου ἐδάρυνε τὸν κλοιὸν ὑμῶν, καὶ γὰρ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν· ὁ πατὴρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγι, καὶ γὰρ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

(*) 2. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν Ἰεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ, καὶ αὐτοῦ ἐπὶ θνήσκον ἐν Αἰγύπτῳ ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως Σαλωμών, καὶ ἐπέστρεψεν Ἰεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου.

3. Καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν· καὶ ἦλθεν Ἰεροβοὰμ, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ, καὶ ἐλάλησεν... (Alex.)

Et rex Salomon dormivit cum patribus suis, et regnavit Roboam filius ejus pro eo.

CAPUT XII.

1. Et vadit rex Roboam in Sicima, quoniam in Sicima veniebant omnis Israel ad faciendum regem eum.

3. Et locutus est populus ad regem Roboam, dicentes :

4. Pater tuus aggravavit jugum nostrum, et tu nunc alleva de servitute patris tui dura, et de jugo ejus gravi quod dedit super nos, et serviemus tibi.

5. Et dixit ad eos : Abite usque ad dies tres, et revertite ad me. Et abierunt.

6. Et annuntiavit rex senioribus qui fuerant assistentes coram Salomone patre ejus, adhuc vivente eo, dicens : Quomodo vos consilium datis, et respondebo populo huic verbum?

7. Et locuti sunt ad eum, dicentes : Si in die hac eris servus populo huic, et servies eis, et loqueris ad eos verba bona, et erunt tibi servi omnibus diebus.

8. Et dereliquit consilium seniorum, ea quæ consulerant ei, et inivit consilium una cum pueris qui enutriti fuerant cum eo, qui assistebant ante faciem ejus.

9. Et dixit eis : Quod vos consilium datis? et quid respondebo populo huic, iis qui dicunt ad me, dicendo : Alleva de jugo quod dedit pater tuus super nos?

10. Et locuti sunt ad eum pueri enutriti cum eo, qui assistebant ante faciem ejus, dicentes : Hæc loqueris populo huic, iis qui locuti sunt ad te, dicentes : Pater tuus aggravavit jugum nostrum, et tu nunc alleva a nobis. Hæc loqueris ad eos : Parvitas mea crassior lumbo patris mei.

11. Et nunc pater meus stravit vos jugo gravi, et ego adjiciam super jugum vestrum : pater meus castigavit vos in flagellis, ego autem castigabo vos in scorpionibus.

12. Et advenerunt omnis Israel ad regem Roboam in die tertia, sicut locutus erat eis rex, dicens : Revertimini ad me die tertia.

13. Et respondit rex ad populum dura. Et dereliquit Roboam consilium seniorum, ea quæ consulerant ei,

14. et locutus est ad eos juxta consilium puerorum, dicens : Pater meus aggravavit jugum vestrum, et ego addam super jugum vestrum : pater meus castigavit vos in flagellis, et ego castigabo vos in scorpionibus.

2. Et factum est, postquam audivit Jeroboam filius Nabat, cum esset adhuc in Ægypto profugus a facie regis Salomon, et reversus est Jeroboam ab Ægypto.

3. Et miserunt et vocaverunt eum : venitque Jeroboam et omnis multitudo Israel, et locutus est....

15. Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ, ὅτι ἦν μεταστροφή παρὰ Κυρίου, ὅπως στήσῃ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἀχία τοῦ Σηλωνίτου, περὶ Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ναβάτ.

16. Καὶ εἶδον πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν· καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς τῷ βασιλεῖ, λέγων· Τίς ἡμῖν μερίς ἐν Δαυίδ; καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν κληρονομία ἐν υἱῷ Ἰεσσαί. Ἀπότρεχε, Ἰσραὴλ, εἰς τὰ σκηνώματά σου, νῦν βόσκει τὸν οἶκόν σου, Δαυίδ. Καὶ ἀπῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ. (*)

18. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀδωνιράμ τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν λίθοις, καὶ ἀπέθανε. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ῥοβοάμ ἐφθασεν ἀναβῆναι τοῦ φυγεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ.

19. Καὶ ἠθέτησεν Ἰσραὴλ εἰς τὸν οἶκον Δαυίδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

20. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσε πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι ἀνέκαμψεν Ἱεροβοάμ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἦν ὅπισω οἴκου Δαυίδ πάρεξ σκήπτρου Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν μόνον.

21. Καὶ Ῥοβοάμ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐξεκκλησίασε τὴν συναγωγὴν Ἰούδα καὶ σκήπτρον Βενιαμὴν, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας νεανῶν ποιοῦντων πόλεμον, τοῦ πολεμεῖν πρὸς οἶκον Ἰσραὴλ, ἐπιστρέψαι τὴν βασιλείαν Ῥοβοάμ υἱὸς Σαλωμών.

22. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Σαμαϊάν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, λέγων·

23. Εἶπον τῷ Ῥοβοάμ υἱὸς Σαλωμών βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα οἶκον Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν, καὶ τῷ καταλοίπῳ τοῦ λαοῦ, λέγων·

24. Τὰδε λέγει Κύριος· Οὐκ ἀναθήσεσθε οὐδὲ πολεμήσετε μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· ἀποστρεφέτω ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον ἑαυτοῦ, ὅτι παρ' ἐμοῦ γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ ἤκουσαν τοῦ λόγου Κυρίου, καὶ κατέπαυσαν τοῦ πορευθῆναι κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου.

« Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών κοιμᾶται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ· καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοάμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, υἱὸς ὢν ἐξῆκαδέκα ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ δώδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ. Καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ναανάν, θυγάτηρ Ἀνα υἱοῦ Ναὰς βασιλέως υἱῶν Ἀμμὼν. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Δαυίδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐξ ὄρους Ἐφραΐμ δοῦλος τῷ Σαλωμῶν, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἱεροβοάμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Σαριρὰ, θυγὴ πόρνη· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν Σαλωμῶν εἰς ἄρχοντα σκυτάλης ἐπὶ ἄρσεις οἴκου Ἰωσήφ. Καὶ ὠκοδόμησε τῷ Σαλωμῶν τὴν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει Ἐφραΐμ. Καὶ ἦσαν αὐτῷ τριακόσια ἄρματα ἵππων. Οὗτος ὠκοδόμησε τὴν ἄκραν ἐν ταῖς ἀρσεσιν οἴκου Ἐφραΐμ, οὗτος συνέκλεισε τὴν πόλιν Δαυίδ, καὶ ἦν ἐπαϊρόμενος ἐπὶ τὴν βασιλείαν. Καὶ ἐζήτει Σαλωμῶν θανατώσαι αὐτὸν. Καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἀπέδρα αὐτὸς πρὸς Σουσάκιμ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἦν μετ' αὐ-

15. Et non audivit rex populum, quoniam erat eversio a Domino, ut firmaret verbum suum quod locutus erat in manu Achia Selonitæ, de Jeroboam filio Nabat.

16. Et viderunt omnis Israel quia non audivit rex eos : et respondit populus regi, dicens : Quæ nobis pars in David ? et non est nobis hæreditas in filio Jessæ. Recurre, Israel, ad tabernacula tua, nunc pascere domum tuam, David. Et abierunt Israel ad tabernacula sua.

18. Et misit rex Adoniram qui super tributum, et lapidaverunt eum in lapidibus, et mortuus est. Et rex Roboam anticipavit ascendere ad fugiendum in Jerusalem.

19. Et rebellis fuit Israel in domum David usque in diem hanc.

20. Et factum est, postquam audivit omnis Israel quia revertit Jeroboam ex Ægypto, et miserunt et vocaverunt eum in synagoga, et regem fecerunt eum super Israel, et non fuit post domum David nisi de sceptro Juda et Benjamin soli.

21. Et Roboam intravit in Jerusalem, et evocavit synagoga Juda et sceptrum Benjamin, centum et viginti millia adolescentium facientium bellum, ad bellandum adversus domum Israel, ad restituendum regnum Roboam filio Salomon.

22. Et factum est verbum Domini ad Samæam hominem Dei, dicens :

23. Dic Roboam filio Salomon regi Juda, et ad universam domum Juda et Benjamin, et residuo populi, dicens :

24. Hæc dicit Dominus : Non ascendetis neque bellabitis cum fratribus vestris filiis Israel : revertatur unusquisque in domum suam, quoniam a me factum est verbum hoc. Et audierunt verbum Domini, et quieverunt ab eundo juxta verbum Domini.

« Et rex Salomon dormit cum patribus suis : et sepelitur cum patribus suis in civitate David : et regnavit Roboam filius ejus pro eo in Jerusalem, cum filius esset sex et decem annorum cum regnum ipse adivit, et duodecim annos regnavit in Jerusalem. Et nomen matri ejus Naanan, filia Ana filii Naas regis filiorum Ammon. Et fecit malum in conspectu Domini, et non ivit in via David patris sui. Et erat homo ex monte Ephraim servus Salomoni, et nomen ei Jeroboam, et nomen matris ejus Sarira, mulier fornicaria : et dedit eum Salomon in principem scytalæ super onera domus Joseph. Et ædificavit Salomoni ipsam Sarira quæ in monte Ephraim. Et fuerunt ei trecenti currus equorum. Hic ædificavit arcem in oneribus domus Ephraim, hic conclusit civitatem David, et erat elevans se super regnum. Et quærebat Salomon interficere eum. Et tinuit, et fugit : ipse ad Susacim regem Ægypti, et fuit cum eo donec

(*) 17. Καὶ υἱῶν Ἰσραὴλ τῶν κατῳκισμένων ἐν πόλει, Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἐπ' αὐτῶν Ῥοβοάμ. (Alex.)

17. Et super filios Israel habitantes in civitatibus Juda, et regnavit super eos Roboam.

Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοὰμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ πορεύεται βασιλεὺς Ῥοβοὰμ εἰς Σίκιμα, ὅτι εἰς Σίκιμα ἤρχοντο πᾶς Ἰσραὴλ βασιλεύσαι αὐτόν. (*)

3. Καὶ ἐλάλησεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα Ῥοβοὰμ, λέγοντες·

4. Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ἡμῶν, καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρὸς σου τῆς σκληρᾶς, καὶ ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέως οὐ ἔδωκεν ἔφ' ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομέν σοι.

5. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀπελθετε ἕως ἡμερῶν τριῶν, καὶ ἀναστρέψατε πρὸς μέ. Καὶ ἀπῆλθον.

6. Καὶ ἀπήγγειλεν ὁ βασιλεὺς τοῖς πρεσβυτέροις οἱ ἦσαν παρестώτες ἐνώπιον Σαλωμών τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἔτι ζῶντος αὐτοῦ, λέγων· Πῶς ὑμεῖς βουλευέσθε, καὶ ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ λόγον;

7. Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτόν, λέγοντες· Εἰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἔση δούλος τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ δουλεύσεις αὐτοῖς, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς λόγους ἀγαθοὺς, καὶ ἔσονται σοι δοῦλοι πάσας τὰς ἡμέρας.

8. Καὶ ἐγκατέλιπε τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων, ἃ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ, καὶ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν ἐκτραφέντων μετ' αὐτοῦ τῶν προεστηκότων πρὸ προσώπου αὐτοῦ.

9. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί ὑμεῖς συμβουλεύετε; καὶ τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ, τοῖς λέγουσι πρὸς μέ, λέγοντων· Κούφισον ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ οὐ ἔδωκεν ὁ πατήρ σου ἔφ' ἡμᾶς;

10. Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτόν τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' αὐτοῦ, οἱ παρεστηκότες πρὸ προσώπου αὐτοῦ, λέγοντες· Γάδε λαλήσεις τῷ λαῷ τούτῳ, τοῖς λαλήσας πρὸς σέ, λέγοντες· Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ἡμῶν, καὶ σὺ νῦν κούφισον ἄφ' ἡμῶν. Γάδε λαλήσεις πρὸς αὐτούς· Ἡ μικρότης μου παχυτέρα τῆς ὀσφύος τοῦ πατρὸς μου.

11. Καὶ νῦν ὁ πατήρ μου ἐπεσάσσετο ὑμᾶς κλοιῷ βαρεῖ, καὶ γὰρ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγι, ἐγὼ δὲ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

12. Καὶ παρεγένοντο πᾶς Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Ῥοβοὰμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καθότι ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, λέγων· Ἀναστράφητε πρὸς μέ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ.

13. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν λαὸν σκληρά· καὶ ἐγκατέλιπε Ῥοβοὰμ τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων, ἃ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ,

14. καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν παιδαρίων, λέγων· Ὁ πατήρ μου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν ὑμῶν, καὶ γὰρ προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν· ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγι, καὶ γὰρ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

(*) 2. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν Ἰεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ, καὶ αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν Αἰγύπτῳ ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως Σαλωμών, καὶ ἐπέστρεψεν Ἰεροβοὰμ ἐξ Αἰγύπτου.

3. Καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν· καὶ ἦλθεν Ἰεροβοὰμ, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ, καὶ ἐλάλησεν... (Alex.)

Et rex Salomon dormivit cum patribus suis, et regnavit Roboam filius ejus pro eo.

CAPUT XII.

1. Et vadit rex Roboam in Sicima, quoniam in Sicima veniebant omnis Israel ad faciendum regem eum.

3. Et locutus est populus ad regem Roboam, dicentes :

4. Pater tuus aggravavit jugum nostrum, et tu nunc alleva de servitute patris tui dura, et de jugo ejus gravi quod dedit super nos, et serviemus tibi.

5. Et dixit ad eos : Abite usque ad dies tres, et revertite ad me. Et abierunt.

6. Et annuntiavit rex senioribus qui fuerant assistentes coram Salomone patre ejus, adhuc vivente eo, dicens : Quomodo vos consilium datis, et respondebo populo huic verbum ?

7. Et locuti sunt ad eum, dicentes : Si in die hac eris servus populo huic, et servies eis, et loqueris ad eos verba bona, et erunt tibi servi omnibus diebus.

8. Et dereliquit consilium seniorum, ea quæ consulerant ei, et inivit consilium una cum pueris qui enutriti fuerant cum eo, qui assistebant ante faciem ejus.

9. Et dixit eis : Quod vos consilium datis ? et quid respondebo populo huic, iis qui dicunt ad me, dicendo : Alleva de jugo quod dedit pater tuus super nos ?

10. Et locuti sunt ad eum pueri enutriti cum eo, qui assistebant ante faciem ejus, dicentes : Hæc loqueris populo huic, iis qui locuti sunt ad te, dicentes : Pater tuus aggravavit jugum nostrum, et tu nunc alleva a nobis. Hæc loqueris ad eos : Parvitas mea crassior lumbo patris mei.

11. Et nunc pater meus stravit vos jugo gravi, et ego addiciam super jugum vestrum : pater meus castigavit vos in flagellis, ego autem castigabo vos in scorpionibus.

12. Et advenerunt omnis Israel ad regem Roboam in die tertia, sicut locutus erat eis rex, dicens : Revertimini ad me die tertia.

13. Et respondit rex ad populum dura. Et dereliquit Roboam consilium seniorum, ea quæ consulerant ei,

14. et locutus est ad eos juxta consilium puerorum, dicens : Pater meus aggravavit jugum vestrum, et ego addam super jugum vestrum : pater meus castigavit vos in flagellis, et ego castigabo vos in scorpionibus.

2. Et factum est, postquam audivit Jeroboam filius Nabat, cum esset adhuc in Ægypto profugus a facie regis Salomon, et reversus est Jeroboam ab Ægypto.

3. Et miserunt et vocaverunt eum : venitque Jeroboam et omnis multitudo Israel, et locutus est....

15. Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ, ὅτι ἦν μεταστροφή παρὰ Κυρίου, ὅπως στήσῃ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἀχιά τοῦ Σηλωνίτου, περὶ Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ναβιά.

16. Καὶ εἶδον πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν· καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς τῷ βασιλεῖ, λέγων· Τίς ἡμῖν μερίς ἐν Δαυίδ; καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν κληρονομία ἐν υἱῷ Ἰεσσαί. Ἀπότρεχε, Ἰσραὴλ, εἰς τὰ σκηνώματά σου, νῦν βόσκει τὸν οἶκόν σου, Δαυίδ. Καὶ ἀπῆλθεν Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ. (*)

18. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀδωνιράμ τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν λίθοις, καὶ ἀπέθανε. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ῥοβοάμ ἐρθασεν ἀναβῆναι τοῦ φυγεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ.

19. Καὶ ἠθέτησεν Ἰσραὴλ εἰς τὸν οἶκον Δαυίδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

20. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσε πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι ἀνέκαμψεν Ἱεροβοάμ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἦν ὅστις οἴκου Δαυίδ πᾶρεῖ σκῆπτρου Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν μόνοι.

21. Καὶ Ῥοβοάμ ἐιςῆλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐξεκκλησίασεν τὴν συναγωγὴν Ἰούδα καὶ σκῆπτρον Βενιαμὴν, ἑκατὸν καὶ ἐξοκισί χιλιάδας νεανιῶν ποιοῦντων πόλεμον, τοῦ πολεμεῖν πρὸς οἶκον Ἰσραὴλ, ἐπιτρέψαι τὴν βασιλείαν Ῥοβοάμ υἱῷ Σαλωμών.

22. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Σαμαίαν ἀνθρώπον τοῦ Θεοῦ, λέγων·

23. Εἶπον τῷ Ῥοβοάμ υἱῷ Σαλωμών βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα οἶκον Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν, καὶ τῷ καταλοῖπῳ τοῦ λαοῦ, λέγων·

24. Ταῦδε λέγει Κύριος· Οὐκ ἀναθήσεσθε οὐδὲ πολεμήσετε μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· ἀποστρεφέτω ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον ἑαυτοῦ, ὅτι παρ' ἐμοῦ γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ ἤκουσαν τοῦ λόγου Κυρίου, καὶ κατέπαυσαν τοῦ πορευθῆναι κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου.

« Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών κοιμᾶται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ· καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοάμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, υἱὸς ὢν ἐξαίδεκα ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεῦσιν αὐτὸν, καὶ δώδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ. Καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ναανάν, θυγάτηρ Ἀνα υἱοῦ Ναὰς βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμών. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Δαυίδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐξ ὄρους Ἐφραὶμ δοῦλος τῷ Σαλωμών, καὶ ὄνομα αὐτοῦ Ἱεροβοάμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Σαριρὰ, γυνὴ πόρνη· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν Σαλωμών εἰς ἄρχοντα σκυτάλης ἐπὶ ἄρσεις οἴκου Ἰωσήφ. Καὶ ὠκοδόμησε τῷ Σαλωμών τὴν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει Ἐφραὶμ. Καὶ ἦσαν αὐτῷ τριακόσια ἄρματα ἵππων. Οὗτος ὠκοδόμησε τὴν ἀκρὰν ἐν ταῖς ἀρσεσιν οἴκου Ἐφραὶμ, οὗτος συνέκλεισε τὴν πόλιν Δαυίδ, καὶ ἦν ἐπαιρόμενος ἐπὶ τὴν βασιλείαν. Καὶ ἐζήτει Σαλωμών θανατώσαι αὐτόν. Καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἀπέδρα αὐτὸς πρὸς Σουσάκιμ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ἦν μετ' αὐ-

15. Et non audivit rex populum, quoniam erat eversio a Domino, ut firmaret verbum suum quod locutus erat in manu Achia Selonitæ, de Jeroboam filio Nabat.

16. Et viderunt omnis Israel quia non audivit rex eos : et respondit populus regi, dicens : Quæ nobis pars in David? et non est nobis hæreditas in filio Jessæ. Recurre, Israel, ad tabernacula tua, nunc pasc domum tuam, David. Et abierunt Israel ad tabernacula sua.

18. Et misit rex Adoniram qui super tributum, et lapidaverunt eum in lapidibus, et mortuus est. Et rex Roboam anticipavit ascendere ad fugiendum in Jerusalem.

19. Et rebellis fuit Israel in domum David usque in diem hanc.

20. Et factum est, postquam audivit omnis Israel quia revertit Jeroboam ex Ægypto, et miserunt et vocaverunt eum in synagogam, et regem fecerunt eum super Israel, et non fuit post domum David nisi de sceptro Juda et Benjamin soli.

21. Et Roboam intravit in Jerusalem, et evocavit synagogam Juda et sceptrum Benjamin, centum et viginti millia adolescentium facientium bellum, ad bellandum adversus domum Israel, ad restituendum regnum Roboam filio Salomon.

22. Et factum est verbum Domini ad Samæam hominem Dei, dicens :

23. Dic Roboam filio Salomon regi Juda, et ad universam domum Juda et Benjamin, et residuo populi, dicens :

24. Hæc dicit Dominus : Non ascendetis neque bellabitis cum fratribus vestris filiis Israel : revertatur unusquisque in domum suam, quoniam a me factum est verbum hoc. Et audierunt verbum Domini, et quieverunt ab eundo juxta verbum Domini.

« Et rex Salomon dormit cum patribus suis : et sepelitur cum patribus suis in civitate David : et regnavit Roboam filius ejus pro eo in Jerusalem, cum filius esset sex et decem annorum cum regnum ipse adivit, et duodecim annos regnavit in Jerusalem. Et nomen matri ejus Naanan, filia Ana filii Naas regis filiorum Ammon. Et fecit malum in conspectu Domini, et non ivit in via David patris sui. « Et erat homo ex monte Ephraim servus Salomoni, et nomen ei Jeroboam, et nomen matris ejus Sarira, mulier fornicaria : et dedit eum Salomon in principem scytalæ super onera domus Joseph. Et ædificavit Salomoni ipsam Sarira quæ in monte Ephraim. Et fuerunt ei trecenti currus equorum. Hic ædificavit arcem in oneribus domus Ephraim, hic conclusit civitatem David, et erat elevans se super regnum. « Et quærebat Salomon interficere eum. Et timuit, et fugit ipse ad Susacim regem Ægypti, et fuit cum eo donec

(*) 17. Καὶ υἱὸν Ἰσραὴλ τῶν καθημένων ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἐπ' αὐτῶν Ῥοβοάμ. (Alec.)

17. Et super filios Israel habitantes in civitatibus Juda, et regnavit super eos Roboam.

« τοῦ ἕως ἀπέθανε Σαλωμών. Καὶ ἤκουσεν Ἰεροβοάμ
 « ἐν Αἰγύπτῳ ὅτι τέθνηκε Σαλωμών, καὶ ἐλάλησεν εἰς
 « τὰ ὕψα Σουσακίμ βασιλέως Αἰγύπτου, λέγων· Ἐξα-
 « ποστείλον με, καὶ ἀπελεύσομαι ἐγὼ εἰς τὴν γῆν μου.
 « Καὶ εἶπεν αὐτῷ Σουσακίμ· Αἰτῆσαι τι αἰτήμα, καὶ
 « δώσω σοι. Καὶ Σουσακίμ ἔδωκε τῷ Ἰεροβοάμ τὴν
 « Ἀνὸ ἀδελφὴν Θεκεμίναν τὴν πρεσβυτέραν τῆς γυ-
 « ναϊκὸς αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα. Αὕτη ἦν μεγάλη ἐν
 « μέσῳ τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως, καὶ ἔτεκε τῷ
 « Ἰεροβοάμ τὸν Ἀβιά υἱὸν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἰεροβοάμ
 « πρὸς Σουσακίμ· Ὅντως ἐξαποστείλον με, καὶ ἀπε-
 «λεύσομαι. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰεροβοάμ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ
 « ἦλθεν εἰς γῆν Σαριρὰ τὴν ἐν ὄρει Ἐφραΐμ· καὶ συνά-
 « γεται ἐκεῖ πᾶν σκήπτρον Ἐφραΐμ. Καὶ ὠκοδόμησεν
 « ἐκεῖ Ἰεροβοάμ χάρακα. Καὶ ἠρρώστησε τὸ παιδάριον
 « αὐτοῦ ἀρρώστια κραταίῃ σφόδρα· καὶ ἐπορεύθη Ἰερο-
 « βοάμ ἐρωτῆσαι περὶ τοῦ παιδαρίου, καὶ εἶπε πρὸς
 « Ἀνὸ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· Ἀνάστηθι, πορεύου, ἐπε-
 « ρώτησον τὸν Θεὸν περὶ τοῦ παιδαρίου, εἰ ζήσεται ἐκ
 « τῆς ἀρρώστιας αὐτοῦ. Καὶ ἄνθρωπος ἦν ἐν Σηλώμ,
 « καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἀχιά, καὶ οὗτος ἦν υἱὸς ἐξήκοντα
 « ἐτῶν, καὶ ῥῆμα Κυρίου μετ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἰερο-
 « βοάμ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· Ἀνάστηθι, καὶ λάβε
 « εἰς τὴν χεῖρά σου τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ ἄρτους, καὶ
 « κολλύρια τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, καὶ σταφυλὴν, καὶ στά-
 « μων μέλιτος. Καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ, καὶ ἔλαβε εἰς τὴν
 « χεῖρα αὐτῆς ἄρτους, καὶ δύο κολλύρια, καὶ σταφυλὴν,
 « καὶ στάμνον μέλιτος τῷ Ἀχιά. Καὶ ὁ ἄνθρωπος πρε-
 « σβύτερος, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἡμελυνώπουν τοῦ ἰδεῖν.
 « Καὶ ἀνέστη ἐκ Σαριρὰ καὶ πορεύεται. Καὶ ἐγένετο,
 « ἐλθούσης αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν πρὸς Ἀχιά τὸν Σηλω-
 « νίτην, καὶ εἶπεν Ἀχιά τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ· Ἐξέλθε
 « δὴ εἰς ἀπαντὴν Ἀνὸ τῇ γυναίκα Ἰεροβοάμ, καὶ ἐρεῖς
 « αὐτῇ· Εἰέλθε, καὶ μὴ στής, ὅτι τάδε λέγει Κύριος·
 « Σκληρὰ ἐγὼ ἐπαποστέλλω ἐπὶ σέ. Καὶ εἰσῆλθεν Ἀνὸ
 « πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀχιά·
 « Ἰνατί ἐνήνοχάς μοι ἄρτους, καὶ σταφυλὴν, καὶ κολ-
 « λύρια, καὶ στάμνον μέλιτος; Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ
 « σὺ ἀπέλευσθ' ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἔσται, ἐισελθούσης σου
 « τὴν πόλιν εἰς Σαριρὰ, καὶ τὰ κοράσια σου ἐξελεύ-
 « σονται σοι εἰς συνάντησιν, καὶ ἐροῦσί σοι· Τὸ παιδά-
 « ριον τέθνηκεν. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξο-
 « λοθρεύσω τὸν Ἰεροβοάμ οὐρούντα πρὸς τοῖχον, καὶ
 « ἔσονται οἱ τεθνηκότες τοῦ Ἰεροβοάμ ἐν τῇ πόλει, κα-
 « ταφάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα ἐν τῷ ἀγρῷ
 « καταφάγεται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸ παιδά-
 « ριον κόψεται, Οὐαί, Κύριε, ὅτι εὗρέθην ἐν αὐτῷ ῥῆ-
 « μα καλὸν περὶ τοῦ Κυρίου. Καὶ ἀπῆλθεν ἡ γυνὴ ὡς
 « ἤκουσεν· καὶ ἐγένετο, ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὴν Σαριρὰ,
 « καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανε. Καὶ ἐξῆλθεν ἡ κραυγὴ εἰς
 « ἀπαντὴν. Καὶ ἐπορεύθη Ἰεροβοάμ εἰς Σίκιμα τὴν
 « ἐν ὄρει Ἐφραΐμ, καὶ συνήθροισεν ἐκεῖ τὰς φυλάς τοῦ
 « Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβη ἐκεῖ Ῥοβοάμ υἱὸς Σαλωμών.
 « Καὶ λόγος Κυρίου ἐγένετο πρὸς Σαμαίαν τὸν Ἐν-
 « λαμί, λέγων· Λάβε σεαυτῷ ἱμάτιον καὶνὸν τὸ οὐκ
 « εἰς ἐληλυθὸς εἰς ὕδωρ, καὶ ῥῆξον αὐτὸ δώδεκα ῥήγ-
 « ματα, καὶ δώσεις τῷ Ἰεροβοάμ, καὶ ἐρεῖς αὐτῷ· Τάδε
 « λέγει Κύριος· Λάβε σεαυτῷ δέκα ῥήγματα τοῦ πε-
 « ριβαλέσθαι σε. Καὶ ἔλαβεν Ἰεροβοάμ, καὶ εἶπε Σα-
 « μαίας· Τάδε λέγει Κύριος ἐπὶ τὰς δέκα φυλάς τῷ

« mortuus est Salomon. Et audivit Jeroboam in Aegypto quia
 « mortuus est Salomon, et locutus est in aures Susacim regis
 « Aegypti, dicens : Dimitte me, et abibo ego in terram meam.
 « Et dixit ei Susacim : Pete aliquam petitionem, et dabo tibi.
 « Et Susacim dedit ipsi Jeroboam Ano sororem Theceminae
 « seniore uxoris suae ei in uxorem. Haec fuit magna in medio
 « filiarum regis, et peperit ipsi Jeroboam Abia filium ejus.
 « Et dixit Jeroboam ad Susacim : Omnino dimitte me, et
 « abibo. Et exiit Jeroboam de Aegypto, et venit in terram
 « Sarira quae in monte Ephraim : et congregatur illic
 « omne sceptrum Ephraim. Et aedificavit ibi Jeroboam
 « vallum. Et aegrotavit puer ejus aegrotatione valida valde :
 « et ivit Jeroboam interrogare de puero, et dixit ad Ano
 « uxorem suam : Surge, vade, interroga Deum de puero,
 « si vivet de infirmitate sua. Et homo erat in Sekem,
 « et nomen ei Achia, et hic erat filius sexaginta annorum,
 « et verbum Domini cum eo. Et dixit Jeroboam ad ux-
 « rem suam : Surge, et sume in manum tuam homini
 « Dei panes, et collyridas filiis ejus, et uvam, et vasculum
 « mellis. Et surrexit mulier, et sumpsit in manum suam
 « panes, et duas collyridas, et uvam, et vasculum mellis
 « ipsi Achia. Et homo senior, et oculi ejus obtusi erant
 « ad videndum. Et surrexit de Sarira et vadit. Et fa-
 « ctum est, veniente ea in civitatem ad Achia Selonitem, et
 « dixit Achia ad puerum suum : Exi nunc in occursum Ano
 « uxori Jeroboam, et dices ei : Intra, et noli stare, quoniam
 « haec dicit Dominus : Dura ego immitto super te. Et intra-
 « vit Ano ad hominem Dei, et dixit ei Achia : Ut quid at-
 « tulisti mihi panes, et uvam, et collyridas, et vasculum
 « mellis? Haec dicit Dominus : Ecce tu abibis a me, et eris,
 « ingrediente te civitatem in Sarira, et puellae tuae egredien-
 « tur tibi in occursum, et dicent tibi : Parvulus est mortuus.
 « Quoniam haec dicit Dominus : Ecce ego exterminabo de
 « Jeroboam mingentem ad parietem, et erunt mortui Jero-
 « boam in civitate, comedent canes, et mortuum in agro
 « comedent volatilia coeli, et parvulus plangetur, Vae, Do-
 « mine, quia inventum est in eo verbum bonum de Domino.
 « Et abiit mulier postquam audivit : et factum est, ut intra-
 « vit in Sarira, et parvulus mortuus est. Et exiit vociferatio
 « in occursum. Et ivit Jeroboam in Sicima quae in monte
 « Ephraim, et congregavit illuc tribus Israel, et ascendit
 « illuc Roboam filius Salomon. Et verbum Domini factum
 « est ad Samaeam Enlami, dicens : Sume tibi vestimentum
 « novum quod non intravit in aquam, et scinde illud duo-
 « decim scissuras, et dabis Jeroboam, et dices ei : Haec di-
 « cit Dominus : Sume tibi decem scissuras ad induendum
 « te. Et sumpsit Jeroboam, et dixit Samaeas : Haec dixit
 « Dominus super decem tribus Israel, et dixit populus ad

• Ἰσραὴλ. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Ῥοβοὰμ υἱὸν Σαλω-
• μών· Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν κλοιὸν αὐτοῦ ἐφ'
• ἡμᾶς, καὶ ἐβάρυνε τὰ βρῶματα τῆς τραπέζης αὐτοῦ·
• καὶ νῦν κουφιεῖς ἐφ' ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομέν σοι. Καὶ
• εἶπε Ῥοβοὰμ πρὸς τὸν λαόν· Ἐτι τριῶν ἡμερῶν,
• καὶ ἀποκριθήσονται ὑμῖν ῥῆμα. Καὶ εἶπε Ῥοβοὰμ·
• Εἰσαγάγετέ μοι τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ συμβουλεύ-
• σονται μετ' αὐτῶν τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ ῥῆμα ἐν τῇ
• ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. Καὶ ἐλάλησε Ῥοβοὰμ εἰς τὰ ὦτα
• αὐτῶν, καθὼς ἀπέστειλεν ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν. Καὶ
• εἶπον οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ· Οὕτως ἐλάλησε πρὸς
• σέ ὁ λαός. Καὶ διεσκέδασε Ῥοβοὰμ τὴν βουλὴν αὐ-
• τῶν, καὶ οὐκ ἤρесе ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλε,
• καὶ εἰσῆγαγε τοὺς συντρόφους αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν αὐ-
• τοῖς· Ταῦτα καὶ ταῦτα ἀπέσταλκεν ὁ λαὸς πρὸς με, λέ-
• γων. Καὶ εἶπαν οἱ σύντροφοι αὐτοῦ· Οὕτω λαλήσεις
• πρὸς τὸν λαόν, λέγων· Ἡ μικρότης μου παχυτέρα ὑπὲρ
• τὴν ὁσφύν τοῦ πατρός μου. Ὁ πατήρ μου ἐμαστίγουν
• ὑμᾶς μάστιγι, ἐγὼ δὲ κατάρζω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.
• Καὶ ἤρесе τὸ ῥῆμα ἐνώπιον Ῥοβοὰμ, καὶ ἀπεκρίθη
• τῷ λαῷ καθὼς συνεβούλευσαν αὐτῷ οἱ σύντροφοι αὐ-
• τοῦ, τὰ παιδάρια. Καὶ εἶπε πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἰς,
• ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἀνέκραξαν ἅπαντες,
• λέγοντες· Οὐ μερίς ἡμῖν ἐν Δαυὶδ, οὐδὲ κληρονομία
• ἐν υἱῷ Ἰεσσαί· ἕκαστος εἰς τὰ σκηνώματά σου, Ἰ-
• σραὴλ, ὅτι ὁ ἀνθρώπος οὗτος οὐκ εἰς ἄρχοντα οὐδὲ
• εἰς ἡγούμενον. Καὶ διεσπάρη πᾶς ὁ λαὸς ἐκ Σικίμων,
• καὶ ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὸ σκηνώμα αὐτοῦ. Καὶ κα-
• τεκράτησε Ῥοβοὰμ, καὶ ἀπῆλθε, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ
• ἄρμα αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Καὶ πο-
• ρευνοῦνται ὀπίσω αὐτοῦ πᾶν σκῆπτρον Ἰούδα, καὶ
• πᾶν σκῆπτρον Βενιαμίν. Καὶ ἐγένετο ἐνισταμένου
• τοῦ ἐνιαιτοῦ, καὶ συνήθροισε Ῥοβοὰμ πάντα ἀνδρά
• Ἰούδα καὶ Βενιαμίν, καὶ ἀνέβη τοῦ πολεμεῖν πρὸς
• Ἱεροβοὰμ εἰς Σίκιμα. Καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς
• Σαμαΐαν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, λέγων· Εἰπὼν τῷ Ῥο-
• βοὰμ βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα οἶκον Ἰούδα
• καὶ Βενιαμίν, καὶ πρὸς τὸ κατὰλειμμα τοῦ λαοῦ, λέ-
• γων· Τάδε λέγει Κύριος· Οὐκ ἀναθήσεσθε οὐδὲ πο-
• λεμήσετε πρὸς τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν υἱούς Ἰσραὴλ·
• ἀναστρέφετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ, ὅτι παρ'
• ἐμοῦ γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ ἤκουσαν τοῦ λόγου
• Κυρίου, καὶ ἀνέσχον μὴ πορευθῆναι, κατὰ τὸ ῥῆμα
• Κυρίου.

25. Καὶ οἰκοδόμησεν Ἱεροβοὰμ τὴν Σίκιμα τὴν ἐν
• ὄρει Ἐφραιμ, καὶ κατῴκει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖ-
• νεν, καὶ οἰκοδόμησε τὴν Φανουήλ.

26. Καὶ εἶπεν Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Ἰδοὺ
• νῦν ἐπιστρέψει ἡ βασιλεία εἰς οἶκον Δαυὶδ,

27. ἐὰν ἀναβῇ ὁ λαὸς οὗτος ἀναφέρειν θυσίαν ἐν
• οἴκῳ Κυρίου εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπιστραφήσεται καρ-
• διά τοῦ λαοῦ πρὸς Κύριον, καὶ κύριον αὐτῶν πρὸς Ῥο-
• βοὰμ βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ ἀποκτενοῦσί με.

28. Καὶ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐπορεύθη, καὶ
• ἐποίησε δύο θαυμάσιους χρυσᾶς, καὶ εἶπε πρὸς τὸν λαόν·
• Ἰκανούσθω ὑμῖν ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσαλὴμ· Ἰδοὺ θεοί
• σου, Ἰσραὴλ, οἱ ἀναγαγόντες σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

29. Καὶ ἔθετο τὴν μίαν ἐν Βαιθλ, καὶ τὴν μίαν
• Ἰδωκην ἐν Δάν.

30. Καὶ ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος εἰς ἁμαρτίαν· καὶ

• Roboam filium Salomonis : Pater tuus aggravavit jugum
• suum super nos, et aggravavit escas mensæ suæ : et nunc
• allevabis super nos, et serviemus tibi. Et dixit Roboam ad
• populum : Adhuc tribus diebus, et respondebo vobis ver-
• bum. Et dixit Roboam : Introducite mihi seniores, et con-
• sultabo cum eis quod respondeam populo verbum in die ter-
• tia. Et locutus est Roboam in aures eorum, sicut misit po-
• pulus ad eum. Et dixerunt seniores populi : Sic locutus
• est ad te populus. Et dissipavit Roboam consilium eorum,
• et non placuit coram eo : et misit, et introduxit coalumnos
• suos, et locutus est eis : Hæc et hæc misit populus ad me,
• dicens. Et dixerunt coalumni ejus : Sic loqueris ad populum,
• dicens : Parvitas mea crassior super lumbum patris mei.
• Pater meus castigabat vos flagellis, ego autem opprimam
• vos in scorpionibus. Et placuit verbum coram Roboam, et
• respondit populo sicut consilium dederant ei coalumni
• ejus, ipsi pueri. Et dixit omnis populus tamquam vir unus,
• unusquisque proximo suo, et vociferati sunt omnes, di-
• centes : Non pars nobis in David, neque hæreditas in filio
• Jessæ : unusquisque ad tabernacula sua, Israel, quoniam
• homo hic non in principem neque in ducem. Et dispersus
• est omnis populus e Sicimis, et abierunt unusquisque ad
• tabernaculum suum. Et vim fecit Roboam, et abiit, et as-
• cendit super currum suum, et intravit in Jerusalem. Et
• vadunt post eum omne sceptrum Juda, et omne sceptrum
• Benjamin. Et factum est ineunte anno, et congregavit
• Roboam omnem virum Juda et Benjamin, et ascendit ad
• bellandum adversus Jeroboam in Sicima. Et factum est
• verbum Domini ad Samæam hominem Dei, dicens : Dic
• ad Roboam regem Juda, et ad omnem domum Juda et
• Benjamin, et ad residuum populi, dicens : Hæc dicit Do-
• minus : Non ascendetis, neque bellabitis adversus fratres
• vestros filios Israel : revertite unusquisque in domum
• suam, quoniam a me factum est verbum hoc. Et audie-
• runt verbum Domini, et sustinuerunt non ire, juxta ver-
• bum Domini.

25. Et ædificavit Jeroboam Sicima quæ in monte Ephraim,
et habitabat in ea, et egressus est inde, et ædificavit Phanuel.

26. Et dixit Jeroboam in corde suo : Ecce nunc revertetur
regnum ad domum David,

27. si ascenderit populus hic sacrificium offerre in domo
Domini in Jerusalem, et convertetur cor populi ad Dominum,
et dominum suum ad Roboam regem Juda, et occident me.

28. Et consilium cepit rex, et ivit, et fecit duas vitulas
aureas, et dixit ad populum : Sufficiat vobis ascendere in
Jerusalem : ecce dii tui, Israel, qui reduxerunt te de terra
Ægypti.

29. Et posuit unam in Bethel, et unam dedit in Dan.

30. Et factum est verbum hoc in peccatum : et ibat po-

ἐπορεύετο ὁ λαὸς πρὸς προσώπου τῆς μιᾶς ἑως Δάν, καὶ εἶσαν τὸν οἶκον Κυρίου.

31. Καὶ ἐποίησεν οἴκους ἐφ' ὑψηλῶν, καὶ ἐποίησεν ἱερεῖς μέρος τι ἐκ τοῦ λαοῦ, οἳ οὐκ ἦσαν ἐν τῶν υἱῶν Λευί.

32. Καὶ ἐποίησεν Ἱεροβοὰμ ἑορτὴν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνός, κατὰ τὴν ἑορτὴν τὴν ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησεν ἐν Βαιθὴλ, τοῦ θύειν ταῖς δαμαλέσιν αἷς ἐποίησε, καὶ παρέστησεν ἐν Βαιθὴλ τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν ὧν ἐποίησε.

33. Καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησε τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἐν τῇ ἑορτῇ ἣ ἐπλάσαστο ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἑορτὴν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἐπιθῦσαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἐξ Ἰούδα παρεγένετο ἐν λόγῳ Κυρίου εἰς Βαιθὴλ, καὶ Ἱεροβοὰμ εἰστήκει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπιθῦσαι.

2. Καὶ ἐπεκάλεσε πρὸς τὸ θυσιαστήριον ἐν λόγῳ Κυρίου, καὶ εἶπε· Θυσιαστήριον, θυσιαστήριον, τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ υἱὸς τίκτεται τῷ οἴκῳ Δαυὶδ, Ἰωσίας ὄνομα αὐτῷ· καὶ θύσει ἐπὶ σέ τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν τῶν ἐπιθυόντων ἐπὶ σέ, καὶ ὅσα ἄνθρωπων καύσει ἐπὶ σέ.

3. Καὶ δώσει ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τέρας, λέγων· Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησε Κύριος, λέγων· Ἰδοὺ τὸ θυσιαστήριον ῥήγνυνται, καὶ ἐκχυθήσεται ἡ πύξις ἡ ἐπ' αὐτῷ.

4. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἱεροβοὰμ τῶν λόγων τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐπικαλεσαμένου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθὴλ, καὶ ἐξέτεινεν ὁ βασιλεὺς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, λέγων· Συλλαβετε αὐτόν, καὶ ἰδοὺ ἐξηράνθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἣν ἐξέτεινεν ἐπ' αὐτόν, καὶ οὐκ ἐδυνήθη ἐπιστρέψαι αὐτὴν πρὸς αὐτόν.

5. Καὶ τὸ θυσιαστήριον ῥέραγή, καὶ ἐξεχύθη ἡ πύξις ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, κατὰ τὸ τέρας ὃ ἔδωκεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἐν λόγῳ Κυρίου.

6. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἱεροβοὰμ τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ· Δεήθητι τοῦ προσώπου Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ ἐπιστρέψάτω ἡ χεὶρ μου πρὸς ἐμέ. Καὶ ἐδεήθη ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ τοῦ προσώπου Κυρίου, καὶ ἐπέστρεψε τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως πρὸς αὐτόν, καὶ ἐγένετο καθὼς τὸ πρότερον.

7. Καὶ ἐλάσθησεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ· Εἰσελθε μετ' ἐμοῦ εἰς οἶκον καὶ ἀρίστησον, καὶ δώσω σοι δόμα.

8. Καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν βασιλέα· Ἐὰν ὧς μοι τὸ ἡμισυ τοῦ οἴκου σου, οὐκ εἰσελεύσομαι μετὰ σοῦ, οὐδὲ μὴ φάγω ἄρτον, οὐδὲ μὴ πῖω ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ.

9. ὅτι οὕτως ἐνετετατό μοι Κύριος ἐν λόγῳ, λέγων· Μὴ φάγης ἄρτον, καὶ μὴ πῖες ὕδωρ, καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς ἐν τῇ ὁδῷ ἣ ἐπορεύθης ἐν αὐτῇ.

10. Καὶ ἀπῆλθεν ἐν ὁδῷ ἄλλῃ, καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν ἐν τῇ ὁδῷ ἣ ἦλθεν ἐν αὐτῇ εἰς Βαιθὴλ.

11. Καὶ προφήτης εἰς πρεσβύτης κατώκει ἐν Βαιθὴλ, καὶ ἐρχονται οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ διηγῶντο αὐτῷ

pulus ante faciem unius usque Dan, et dimiserunt domum Domini.

31. Et fecit domos super excelsa, et fecit sacerdotes partem quamdam de populo, qui non erant ex filiis Levi.

32. Et fecit Jeroboam festivitatem in mense octavo in quintadecima die mensis, secundum festivitatem quæ in terra Juda, et ascendit super altare quod fecit in Bethel, ut sacrificaret vitulabus quas fecit, et constituit in Bethel sacerdotes excelsorum quæ fecerat.

33. Et ascendit super altare quod fecit quinta et decima die in mense octavo in festivitate quam finxit e corde suo, et fecit festivitatem filiis Israel, et ascendit super altare ad sacrificandum.

CAPUT XIII.

1. Et ecce homo Dei de Juda advenit in verbo Domini in Bethel, et Jeroboam stabat ad altare ad adolendum.

2. Et invocavit adversus altare in verbo Domini, et dixit : Altare, altare, hæc dicit Dominus : Ecce filius nascitur domui David, Josias nomen ejus : et sacrificabit super te sacerdotes excelsorum adolentium super te, et ossa hominum comburet super te.

3. Et dabit in die illa prodigium, dicens : Hoc verbum quod locutus est Dominus, dicens : Ecce altare rumpitur, et effundetur pinguedo quæ super ipsum.

4. Et factum est, ut audivit rex Jeroboam verba hominis Dei invocantis super altare quod in Bethel, et extendit manum suam ab altari, dicens : Comprehendite eum, et ecce exaruit manus ejus quam extenderat in illum, et non potuit reducere illam ad se.

5. Et altare ruptum est, et effusa est pinguedo de altari, juxta prodigium quod dedit homo Dei in verbo Domini.

6. Et dixit rex Jeroboam homini Dei : Ora faciem Domini Dei tui, et revertatur manus mea ad me. Et oravit homo Dei faciem Domini, et reduxit manum regis ad eum, et facta est sicut antea.

7. Et locutus est rex ad hominem Dei : Intra mecum in domum et prande, et dabo tibi donum.

8. Et dixit homo Dei ad regem : Si dederis mihi dimidium domus tue, non intrabo tecum, neque bibam aquam, neque bibam aquam in loco hoc :

9. quoniam sic mandavit mihi Dominus in verbo, dicens : Ne comedas panem, neque bibas aquam, neque revertaris in via qua ivisti in ea.

10. Et abiit in via alia, et non revertit in via qua revertat in ea in Bethel.

11. Et propheta unus senex habitabat in Bethel, et veniunt filii ejus et narraverunt ei omnia opera quæ fecerat

πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν Βαίθηλ, καὶ τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησε τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐπέστρεψαν τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

12. Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς ὁ πατὴρ αὐτῶν, λέγων· Ποία ὁδὸς πεπόρευται; Καὶ δεικνύουσιν αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ ἀνῆλθεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ὁ ἐλθὼν ἐξ Ἰούδα.

13. Καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ· Ἐπιστάτέ μοι τὸν ὄνον. Καὶ ἐπέσαξαν αὐτῷ τὸν ὄνον, καὶ ἐπέβη ἐπ' αὐτόν,

14. καὶ ἐπορεύθη κατόπισθεν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ εὔρεν αὐτὸν καθήμενον ὑπὸ δρυῖν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἰ σὺ εἶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ὁ ἐληλυθὼς ἐξ Ἰούδα; Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐγώ.

15. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δεῦρο μετ' ἐμοῦ, καὶ φάγε ἄρτον.

16. Καὶ εἶπεν· Οὐ μὴ δύναμαι τοῦ ἐπιστρέψαι μετὰ σοῦ, οὐδὲ μὴ φάγομαι ἄρτον, οὐδὲ πόμα ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ·

17. ὅτι οὕτως ἐντέταλταί μοι ἐν λόγῳ Κύριος, λέγων· Μὴ φάγῃς ἄρτον ἐκεῖ, καὶ μὴ πίνῃς ὕδωρ, καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς ἐκεῖ ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἐπορεύθης ἐν αὐτῇ.

18. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Κἀγὼ προφῆτης εἰμὶ καθὼς σὺ, καὶ ἄγγελος λελάληκε πρὸς με ἐν ῥήματι Κυρίου, λέγων· Ἐπίστρεψον αὐτὸν πρὸς σεαυτὸν εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ φαγέτω ἄρτον καὶ πιέτω ὕδωρ, καὶ ἐφεύσατο αὐτῷ.

19. Καὶ ἐπέστρεψεν αὐτόν, καὶ ἔφαγεν ἄρτον καὶ ἔπιεν ὕδωρ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

20. Καὶ ἐγένετο, αὐτοῖν καθημένων ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς τὸν προφῆτην τὸν ἐπιστρέψαντα αὐτόν·

21. καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ τὸν ἥκοντα ἐξ Ἰούδα, λέγων· Τάδε λέγει Κύριος· Ἀνὴρ ὢν παρεπίκρανας τὸ ῥῆμα Κυρίου, καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετείλατό σοι Κύριος ὁ Θεός σου,

22. καὶ ἐπέστρεψας καὶ ἔφαγες ἄρτον καὶ ἔπιες ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ᾧ ἐλάλησε πρὸς σέ, λέγων· Οὐ μὴ φάγῃς ἄρτον καὶ μὴ πίνῃς ὕδωρ, οὐ μὴ εἰσέλθῃ τὸ σῶμά σου εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων σου.

23. Καὶ ἐγένετο, μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτὸν ἄρτον καὶ πιεῖν ὕδωρ, καὶ ἐπέσαξεν αὐτῷ τὸν ὄνον, καὶ ἐπέστρεψε, καὶ ἀπῆλθε.

24. Καὶ εὔρεν αὐτὸν λέων ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν· καὶ ἦν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ ὄνος εἰστήκει παρ' αὐτό, καὶ ὁ λέων εἰστήκει παρὰ τὸ σῶμα.

25. Καὶ ἰδοὺ ἄνδρες παραπορευόμενοι, καὶ εἶδον τὸ θνησιμαῖον ἐβριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ λέων εἰστήκει ἐχόμενα τοῦ θνησιμαίου· καὶ εἰσῆλθον, καὶ ἐλάλησαν ἐν τῇ πόλει οὗ ὁ προφῆτης ὁ πρεσβύτερος κατώκει ἐν αὐτῇ.

26. Καὶ ἥκουσεν ὁ ἐπιστρέψας αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ, καὶ εἶπεν· Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ οὗτός ἐστιν ὃς παρεπίκρανε τὸ ῥῆμα Κυρίου, (*)

homo Dei in die illa in Bethel, et verba quæ locutus fuerat regi, et averterunt faciem patris sui.

12. Et locutus est ad eos pater eorum, dicens: Quali via ivit? Et ostendunt ei filii ejus viam in qua abiit homo Dei qui venerat ex Juda.

13. Et dixit filiis suis: Sternite mihi asinum. Et straverunt ei asinum, et inscendit super eum,

14. et ivit post hominem Dei, et invenit illum sedentem sub quercu, et dixit ei: Si tu es homo Dei qui venisti ex Juda? Et dixit ei: Ego.

15. Et dixit ei: Veni mecum, et manduca panem.

16. Et dixit: Non potero reverti tecum, neque manducabo panem, neque bibam aquam in loco hoc:

17. quoniam sic mandavit mihi in verbo Dominus, dicens: Ne manducaveris panem ibi, neque biberis aquam, neque reverteris illic in via qua ivisti in ea.

18. Et dixit ad eum: Et ego propheta sum sicut tu, et angelus locutus est ad me in verbo Domini, dicens: Reduc eum ad te in domum tuam, et manducet panem et bibat aquam, et mentitus est ei.

19. Et reduxit eum, et manducavit panem et bibit aquam in domo ejus.

20. Et factum est, sedentibus illis ad mensam, et factum est verbum Domini ad prophetam qui reduxerat eum:

21. et dixit ad hominem Dei qui venerat ex Juda, dicens: Hæc dicit Dominus: Propterea quod exacerbasti verbum Domini, et non custodisti mandatum quod mandaverat tibi Dominus Deus tuus,

22. et revertisti et manducasti panem et bibisti aquam in loco hoc de quo locutus est ad te, dicens: Non manducabis panem neque bibes aquam, non intrabit corpus tuum in sepulcrum patrum tuorum.

23. Et factum est, postquam manducavit ipse panem et bibit aquam, et stravit ei asinum, et revertit, et abiit.

24. Et invenit eum leo in via, et occidit eum: et erat corpus ejus projectum in via, et asinus stabat apud ipsum, et leo stabat juxta corpus.

25. Et ecce viri prætereuntes, et viderunt morticinum projectum in via, et leo stabat juxta morticinum: et ingressi sunt, et locuti sunt in civitate ubi propheta senex habitabat in ea.

26. Et audivit qui reduxerat eum de via, et dixit: Homo Dei hic est qui exacerbavit verbum Domini,

(*) 26. καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ Κύριος τῷ λέοντι, καὶ συνέτριψεν αὐτόν, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησεν αὐτῷ.

26.... et tradidit eum Dominus leoni, et confregit eum, et occidit eum, juxta verbum Domini quod locutus est ei.

28. καὶ ἐπορεύθη καὶ εὔρε το σῶμα αὐτοῦ ἐρβιμμένον ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὁ ὄνος καὶ ὁ λέων εἰστήκεισαν παρὰ τὸ σῶμα, καὶ οὐκ ἔφαγεν ὁ λέων τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ οὐ συνέτριψε τὸν ὄνον.

29. Καὶ ᾤρεν ὁ προφήτης τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τὸν ὄνον, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ὁ προφήτης, τοῦ θάψαι αὐτὸν.

30. ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ, καὶ ἐκόψαντο αὐτόν· Οὐαί, ἀδελφέ.

31. Καὶ ἐγένετο, μετὰ τὸ κόψασθαι αὐτόν, καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων· Ἐὰν ἀποθάνω, θάψατέ με ἐν τῷ τάφῳ τούτῳ οὗ ὁ ἀνθρώπος τοῦ Θεοῦ τεθαπται ἐν αὐτῷ, παρὰ τὰ ὅσα αὐτοῦ θέτε με, ἵνα σωθῶσι τὰ ὅσα μου μετὰ τῶν ὁσῶν αὐτοῦ.

32. ὅτι γινόμενον ἔσται τὸ ῥῆμα ὁ ἐλάλησεν ἐν λόγῳ Κυρίου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐν Βαιθλ καὶ ἐπὶ τοὺς οἰκούς τοὺς ὑψηλοὺς τοὺς ἐν Σαμαρείᾳ.

33. Καὶ μετὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο οὐκ ἐπέστρεψεν Ἱεροβοὰμ ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἐποίησεν ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ ἱερεῖς ὑψηλῶν ὁ βουλούμενος ἐπλήρου τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἱερεὺς εἰς τὰ ὑψηλά.

34. Καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο εἰς ἀμαρτίαν τοῦ οἴκου Ἱεροβοὰμ, καὶ εἰς ὀλεθρον καὶ εἰς ἀφανισμόν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

(*) 21. Καὶ Ῥοβοὰμ υἱὸς Σαλωμὼν ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰούδαν. Ἰδὸς τεσσαράκοντα καὶ ἐνὸς ἐνιαυτῶν Ῥοβοὰμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν· καὶ ἑπτακαίδεκα ἔτη

27. Καὶ ἐλάλησεν πρὸς τοὺς υἱούς αὐτοῦ τῷ λέγειν· Ἐπιστάξατέ μοι τὴν δυνάμειν· καὶ ἐπέσταν. (Ald.)

(*) 1. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἠρρώσθησεν Ἀβιά υἱὸς Ἱεροβοὰμ.

2. Καὶ εἶπεν Ἱεροβοὰμ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· Ἀνάστηθι, καὶ ἀλλοιωθήσῃ, καὶ οὐ γνώσκονται ὅτι σὺ γυνὴ Ἱεροβοὰμ, καὶ πορευθήσῃ εἰς Σηλὼ, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ Ἀχία ὁ προφήτης, αὐτὸς ἐλάλησεν ἐμὲ τοῦ βασιλεύσαι ἐπὶ τὸν λαὸν τούτον.

3. Καὶ λάβε εἰς τὴν χεῖρά σου τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ ἄρτους, καὶ κολλυρίδα (Ald. κολλύρια) τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, καὶ σταφίδας, καὶ στάμνον μελιτος, καὶ ἐλεύσῃ πρὸς αὐτόν· αὐτὸς ἀναγγεῖλῃ (Ald. C. ἀναγγελεῖ) σοι τί ἔσται τῷ παιδί.

4. Καὶ ἐποίησεν οὕτως, (Ald. C. ἡ) γυνὴ Ἱεροβοὰμ, καὶ ἀνέστη, καὶ ἐπορεύθη εἰς Σηλὼ, καὶ εἰσῆλθεν ἐν οἴκῳ (Ald. C. εἰς τὸν οἶκον) Ἀχιά· καὶ ὁ ἀνθρώπος πρεσβύτερος τοῦ ἰδεῖν, καὶ ἡμιβλυῶν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ γῆρους (Ald. C. τοῦ γήρους) αὐτοῦ.

5. Καὶ Κύριος εἶπεν πρὸς Ἀχιά· Ἰδοὺ (Ald. C. ἡ) γυνὴ τοῦ Ἱεροβοὰμ εἰσέρχεται τοῦ ἐκζητῆσαι ῥῆμα παρὰ σοῦ (Ald. C. ὑπὲρ τοῦ) υἱοῦ αὐτῆς, ὅτι ἀβρῶτός ἐστιν κατὰ τοῦτο καὶ κατὰ τοῦτο λαλήσεις πρὸς αὐτήν. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι αὐτήν, καὶ αὕτη ἀπεξένοῦτο.

6. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν Ἀχία τὴν φωνὴν ποδῶν αὐτῆς, εἰσέρχουμένη αὐτῆς ἐν τῷ ἀνοίγματι, καὶ εἶπεν· Εἰσελθε, γυνὴ Ἱεροβοὰμ, ἵνατί σὺ τοῦτο ἀποξενούσαι; καὶ ἐγὼ εἰμι ἀπόστολος πρὸς σὲ σκληρός.

7. Πορευθεῖσα εἶπον τῷ Ἱεροβοὰμ· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ἀνθ' οὗ ὅσον ὑψώσαί σε ἀπὸ μέσου (Ald. C. τοῦ) λαοῦ, καὶ ἔδωκά σε ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ,

28. et ivit et invenit corpus ejus projectum in via, et asinus et leo stabant apud corpus, et non comedit leo corpus hominis Dei, et non contrivit asinum.

29. Et levavit propheta corpus hominis Dei, et imposuit illud super asinum et reduxit eum in civitatem propheta, ad sepeliendum eum.

30. in sepulcro suo, et planxerunt eum : Vae, frater.

31. Et factum est, postquam planxerunt eum, et dixit filiis suis, dicens : Si mortuus fuero, sepelite me in sepulcro hoc ubi homo Dei sepultus est in eo, apud ossa ejus ponite me, ut salventur ossa mea cum ossibus ejus :

32. quoniam eventurum erit verbum quod locutus est in sermone Domini super altare in Baethel et super domos excelsas quae in Samaria.

33. Et post verbum hoc non revertit Jeroboam a malitia sua, et revertit et fecit de parte populi sacerdotes excelsorum : qui volebat implebat manum suam, et fiebat sacerdos in excelsis.

34. Et factum est verbum hoc in peccatum domui Jeroboam, et in perditionem et in exterminium a facie terrae.

CAPUT XIV.

21. Et Roboam filius Salomonis regnavit super Judam. Filius quadraginta et unius annorum Roboam cum ipse init regnum : et septem et decem annos regnavit in Jerusalem.

27. Et locutus est ad filios suos dicendo : Sternite mihi sinum : et straverunt.

(*) 1. In tempore illo aegrotavit Abia filius Jeroboam.

2. Dixitque Jeroboam ad uxorem suam : Surge, et mutabis vestes, et non cognoscent quia tu uxor Jeroboam, et ibis in Selo, et ecce ibi Aschia propheta, ipse locutus est mihi quod regnaturus essem super populum hunc.

3. Et tolle in manu tua pro homine Dei panes, et collyrium (Ald. C. collyria) pro filiis ejus, et uvam passam, et vas mellis, et ibis ad eum : ipse annuntiet (Ald. C. annuntiabit) tibi quid erit puero.

4. Et fecit sic uxor Jeroboam, et surrexit, et abiit in Selo, et ingressus est in domum Achiae : et homo senior ad videndum, et caligabant oculi ejus pro senectute ejus.

5. Et Dominus dixit ad Achiam : Ecce uxor Jeroboam ingreditur ad exquirendum verbum a te super filio suo, quia aegrotat : juxta hoc et juxta hoc loqueris ad eam. Et factum est in ingrediendo eam, et ipsa aliam se faciebat.

6. Et factum est, ut audivit Achia vocem pedum ejus, ingrediente eam in ostium, et ait : Ingredere, uxor Jeroboam, ut quid hoc tu te aliam facis? et ego sum legatus ad te durus.

7. Vadens dicito Jeroboam : Haec dicit Dominus Deus Israel : Pro quo tantum exaltavi te de medio populi, et dedi te ducem super populum meum Israel,

ἐδασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ τῇ πόλει, ἣν ἐξελέξατο Κύριος θέσθαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκ πασῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ· καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααμὰ ἡ Ἀμμωνίτις.

22. Καὶ ἐποίησε Ῥοβοὰμ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ παρεξήλωσεν αὐτὸν ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτῶν ἐν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῶν αἷς ἡμαρτον.

23. Καὶ ὠκοδόμησεν ἑαυτοῖς ὑψηλὰ καὶ στήλας καὶ ἄλση ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου συσχίου.

24. Καὶ σύνδεσμος ἐγενήθη ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐποίησαν ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε Κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ.

25. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πέμπτῳ βασιλείοντος Ῥοβοὰμ, ἀνέβη Σουσακίμ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ.

26. καὶ ἔλαβε πάντας τοὺς θησαυροὺς οἴκου Κυρίου

civitate, quam elegit Dominus ad ponendum nomen suum ibi ex omnibus tribubus Israel: et nomen matris ejus Naama Ammonites.

22. Et fecit Roboam malum in conspectu Domini, et ad zelum provocavit eum in omnibus quas fecerant patres sui in peccatis suis quas peccaverunt.

23. Et ædificaverunt sibi excelsa et titulos et lucos super omnem collem excelsum, et subter omnem arborem umbrosam.

24. Et colligatio facta est in terra, et fecerunt de omnibus abominationibus gentium quas abstulit Dominus a facie filiorum Israel.

25. Et factum est in anno quinto regnante Roboam, ascendit Susacim rex Ægypti super Jerusalem:

26. et cepit omnes thesauros domus Domini et thesauros

8. καὶ ἐρρήξα σὺν τῷ βασιλείῳ ἀπὸ τοῦ οἴκου Δαυὶδ, καὶ ἔδωκα αὐτὸ σοί, καὶ οὐκ ἐγένου ὡς ὁ δούλος μου Δαυὶδ, ὃς ἐφύλαξεν τὰς ἐντολάς μου, καὶ ὃς ἐπορεύθη ὀπίσω μου ἐν πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ, (Ald. C. τοῦ) ποιῆσαι ἕκαστος (leg. ἕκαστον) τὸ εὖθές ἐν ὀφθαλμοῖς μου,

9. καὶ ἐπονηρεύσω τοῦ ποιῆσαι παρὰ παντὸς (Ald. C. πάντας) ὅσοι ἐγένοντο εἰς πρόσωπόν σου, καὶ ἐπορεύθης καὶ ἐποίησας σεαυτῷ θεοὺς ἑτέρους χωνευτὰ τοῦ παροργίσαι με, καὶ ἐμὲ ἐρρήξας ὀπίσω σώματός σου.

10. Διὰ τοῦτο (Ald. C. ἰδοὺ) ἐγὼ ἄγω κακίαν πρὸς σέ εἰς οἶκον Ἱεροβοὰμ, ἐξολοθρεύσω τοῦ Ἱεροβοὰμ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, ἐχόμενον καὶ ἐγκαταλειμμένον ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπιλέξω (Ald. C. ἐπὶ) οἴκου Ἱεροβοὰμ καθὼς ἐπιλέγεται ἡ κόπρος, ὡς (Ald. C. ἕως) τελειωθῇ αὐτόν.

11. Οἱ τεθνηκότες τοῦ Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ πόλει, καταράγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα ἐν τῷ ἀγρῷ καταράγονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι Κύριος ἐθάλησεν.

12. Καὶ σὺ ἀναστᾶσα πορεύθητι εἰς τὸν οἶκόν σου· ἐν τῷ εἰσερχεσθαι πόδα σου τὴν πόλιν, ἀποδανείσται τὸ παιδάριον.

13. Καὶ κόψονται αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ θάψουσιν αὐτόν, ὅτι οὗτος μόνος εἰσελεύσεται τῷ Ἱεροβοὰμ πρὸς τάφον, ὅτι εὐρέθη ἐν αὐτῷ ῥῆμα καλὸν περὶ τοῦ Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν οἴκῳ Ἱεροβοὰμ.

14. Καὶ ἀναστήσει Κύριος ἑαυτῷ βασιλεῖα ἐπὶ Ἰσραὴλ, ὃς κλήσει τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ τὴν καὶ νῦν (Ald. C. καὶ ἐτι καὶ γε νῦν).

15. Καὶ Κύριος κλήσει τὸν Ἰσραὴλ καθὰ κινεῖται ὁ ἄνεμος (Ald. C. κινεῖται ὁ κάλαμος) ἐν τῷ ὕδατι· καὶ ἐκτιλεῖ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ ὧν τῆς χθονὸς τῆς ἀγαθῆς ταύτης, ἣς ἔδωκε τοῖς πατράσιν αὐτῶν· καὶ λιμῆσει αὐτοὺς ἀπὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἀνθ' οὗ ὅσον ἐποίησαν τὰ ἄλση αὐτῶν, παροργίζοντες τὸν Κύριον.

16. Καὶ παραδώσει Κύριος τὸν Ἰσραὴλ χάριν ἀμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ, ὃς ἡμαρτεν καὶ ὃς ἐξῆμαρτεν τὸν Ἰσραὴλ.

17. Καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ Ἱεροβοὰμ, καὶ ἐπορεύθη εἰς γῆν Σαρρά. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἰσῆλθεν ἐν τῷ προθύρῳ τοῦ οἴκου, καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανεν.

18. Καὶ ἐθάψαν αὐτόν (Ald. C. αὐτὸ), καὶ ἐκόψαντο αὐτόν (Ald. C. αὐτὸ) πᾶς Ἰσραὴλ, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐθάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἀχιά τοῦ προφήτου.

19. Καὶ περιστὸν βημάτων Ἱεροβοὰμ ὅσα ἐπολέμησεν καὶ ὅσα ἐδασίλευσεν, ἰδοὺ αὐτὰ γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου βημάτων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλείων Ἰσραὴλ.

20. Καὶ αἱ ἡμέραι ὃς ἐδασίλευσεν Ἱεροβοὰμ, εἴκοσι δύο ἔτη· καὶ ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. Καὶ ἐδασίλευσεν Ναβὰτ (Ald. C. Ἀδάβ) υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. (Alex.)

8. et scidi eodem tempore regnum a domo David, et dedi illud tibi, et non fulisti sicut servus meus David, qui custodivit mandata mea, et qui ambulavit post me in toto corde suo, ut faceret unusquisque quod rectum in oculis meis,

9. et malefecisti faciundo ultra omnes quicumque fuerunt ad faciem tuam, et ivisti et fecisti tibi deos alienos (et fusilla) ad irritandum me, et me projecisti post corpus tuum.

10. Idcirco (ecce) ego adduco mala contra te in domum Jeroboam, exterminabo Jeroboam mingentem ad parietem, clausum et reliquum in Israel, et colligam de domo Jeroboam sicut colligitis (colligitur) fimo, usque dum perficiatur ipse.

11. Qui mortui fuerint Jeroboam in civitate, comedent eos canes, et mortuum in agro comedent volatilia cœli, quia Dominus locutus est.

12. Et tu surgens vade in domum tuam: in ingrediendo pedem tuum civitatem, morietur puer.

13. Et plangent eum omnis Israel, et sepellent eum quia hic solus ingreditur ipsi Jeroboam in sepulcrum, quia inventus est in eo sermo bonus a Domino Deo Israel in domo Jeroboam.

14. Et suscitabit Dominus sibi regem super Israel, qui percutiet domum Jeroboam hac die, et ultra et etiam nunc.

15. Et Dominus percutiet Israel sicut movetur ventus (Ald. C. calamus) in aqua: et evellat Israel desuper terram bonam hanc, quam dedit patribus eorum: et ventilabit eos a transitu fluminis, pro eo quantum fecerunt lucos suos, irritantes Dominum.

16. Et tradet Dominus Israel gratia peccatorum Jeroboam, qui peccavit et qui peccare fecit Israel.

17. Et surrexit uxor Jeroboam, et ivit in terram Sarira. Et factum est, ut intravit in vestibulum domus, et puer mortuus est.

18. Et sepelierunt eum, et planxerunt eum omnis Israel, juxta sermonem Domini quem locutus est in manu servi sui Achiae prophetae.

19. Et reliquum verborum Jeroboam quaecumque bellavit et quaecumque regnavit, ecce hæc scripta sunt super librum verborum dierum regum Israel.

20. Dies autem quibus regnavit Jeroboam, viginti duo anni: et dormivit cum patribus suis. Et regnavit Nabat (Ald. C. Adab) filius ejus pro eo.

καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ τὰ δόρατα τὰ χρυσᾶ ἃ ἔλαβεν Δαυὶδ ἐκ χειρὸς τῶν παίδων Ἀδραζὰρ βασιλέως Σουβᾶ, καὶ εἰσένηγεν αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλὴμ τὰ πάντα ἃ ἔλαβεν· ὅπλα τὰ χρυσᾶ ὅσα ἐποίησε Σαλωμών, καὶ ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς Αἴγυπτον.

27. Καὶ ἐποίησε Ῥοβοὰμ ὁ βασιλεὺς ὅπλα χαλκᾶ ἅντ' αὐτῶν· καὶ ἐπέθεντο ἐπ' αὐτὸν οἱ ἡγούμενοι τῶν παρατρεχόντων, οἱ φυλάσσοντες τὸν πυλῶνα οἴκου βασιλέως.

28. Καὶ ἐγένετο, ὅτε εἰσπορεύετο ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ ἦρον αὐτὰ οἱ παρατρεχόντες καὶ ἀπηρείδοντο αὐτὰ εἰς τὸ Θεὸν τῶν παρατρεχόντων.

29. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ῥοβοὰμ καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

30. Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ῥοβοὰμ καὶ ἀναμέσον Ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας.

31. Καὶ ἐκοιμήθη Ῥοβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἀβιὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἅντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει βασιλεύοντος Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, βασιλεύει Ἀβιὸς υἱὸς Ῥοβοὰμ ἐπὶ Ἰούδαν.

2. Καὶ τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μααχὰ, θυγάτηρ Ἀβεσσαλώμ.

3. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ταῖς ἀμαρτίαις τοῦ πατρὸς αὐτοῦ αἷς ἐποίησεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδιά αὐτοῦ τελεία μετὰ Κυρίου Θεοῦ αὐτοῦ, ὡς ἡ καρδιά τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

4. Ὅτι διὰ Δαυὶδ ἔδωκεν αὐτῷ Κύριος κατάλειμμα, ἵνα στήσῃ τὰ τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐτὸν, καὶ στήσῃ τὴν Ἱερουσαλὴμ,

5. ὡς ἐποίησε Δαυὶδ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου, οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὸ πάντων ὧν ἐνετείλατο αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, (*)

7. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀβιὸς καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ἀβιὸς καὶ ἀναμέσον Ἱεροβοὰμ.

8. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀβιὸς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τετάρτῳ ἔτει τοῦ Ἱεροβοὰμ, καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ· καὶ βασιλεύει Ἀσά υἱὸς αὐτοῦ ἅντ' αὐτοῦ.

9. Ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τετάρτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ Ἱεροβοὰμ βασιλέως Ἰσραὴλ, βασιλεύει Ἀσά ἐπὶ Ἰούδαν·

10. καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἐν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀνὰ, θυγάτηρ Ἀβεσσαλώμ.

11. Καὶ ἐποίησεν Ἀσά τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

5. ἐκτὸς ἐν ῥήματι Οὐρίου τοῦ Χετταίου.

6. Καὶ πόλεμος ἦν μετοξὺ (μεταξὺ) Ῥοβοὰμ καὶ μετοξὺ Ἱεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν. (Alex.)

domus regis, et lanceas aureas quas tulerat David de manu puerorum Adrazaar regis Suba, et intulerat ea in Jerusalem omnia quas tulerat: scuta aurea quaecumque fecerat Salomon, et abstulit ea in Aegyptum.

27. Et fecit Roboam rex scuta aenea pro eis: et praepositi sunt super ea duces praecursorum, qui custodiebant ostium domus regis.

28. Et factum est, quando ingrediebatur rex in domum Domini, et portabant ea praecursores et statuebant ea in Thee praecursorum.

29. Et reliqua verborum Roboam et omnia quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regibus Juda?

30. Et bellum fuit inter Roboam et inter Jeroboam omnibus diebus.

31. Et dormivit Roboam cum patribus suis, et sepelitur cum patribus suis in civitate David. Et regnavit Abi filius ejus pro eo.

CAPUT XV.

1. Et in anno octavo et decimo regnante Jeroboam filio Nabat, regnat Abi filius Roboam super Judam.

2. Et tribus annis regnavit in Jerusalem: et nomen matris ejus Maacha, filia Abessalom.

3. Et ambulavit in peccatis patris sui quae fecit in conspectu ejus, et non fuit cor ejus perfectum cum Domino Deo suo, sicut cor David patris ejus.

4. Quoniam propter David dedit ei Dominus reliquias, ut statuat filios ejus post eum, et statuat Jerusalem,

5. quia fecit David rectum coram Domino, non declinavit ab omnibus quae mandavit ei omnibus diebus vitae suae.

7. Et reliqua verborum Abi et omnia quae fecit, nonne ecce haec scripta in libro verborum dierum regum Juda? Et bellum fuit inter Abi et inter Jeroboam.

8. Et dormivit Abi cum patribus suis in vigesimo et quarto anno Jeroboam, et sepelitur cum patribus suis in civitate David: et regnat Asa filius ejus pro eo.

9. In anno quarto et vigesimo Jeroboam regis Israel, regnat Asa super Judam:

10. et quadraginta et unum annum regnavit in Jerusalem: et nomen matris ejus Ana, filia Abessalom.

11. Et fecit Asa rectum in conspectu Domini sicut David pater ejus.

5.... extra in sermone Urii Chettai.

6. Et bellum erat inter Roboam et Jeroboam omnibus diebus vite eorum.

12. Καὶ ἀφείλε τὰς τελετάς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐξά-
πέστευτε πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα ἃ ἐποίησαν οἱ πατέ-
ρες αὐτοῦ.

13. Καὶ τὴν Ἄνᾱ τὴν μητέρα ἑαυτοῦ μετέστησε
τοῦ μὴ εἶναι ἡγουμένην, καθὼς ἐποίησε σύνοδον ἐν τῷ
ἄλσει αὐτῆς· καὶ ἐξέκοθεν Ἀσὰ τὰς καταδόσεις αὐτῆς,
καὶ ἐνέπρησε πυρὶ ἐν τῷ γεμαρῶν τῶν Κέδρων.

14. Τὰ δὲ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρε· πλὴν ἡ καρδία Ἀσὰ ἦν
τελεία μετὰ Κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ.

15. Καὶ εἰσῆνεγκε τοὺς κίονας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
καὶ τοὺς κίονας αὐτοῦ εἰσῆνεγκεν εἰς τὸν οἶκον Κυρίου,
ἀργυροῦς καὶ χρυσοῦς, καὶ σκεύη.

16. Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ἀσὰ καὶ ἀναμέσον
Βαασὰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν.

17. Καὶ ἀνέβη Βαασὰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰού-
δαν, καὶ ὠκοδόμησε τὴν Ῥαμὰ, τοῦ μὴ εἶναι ἐκπο-
ρευόμενον καὶ εἰσπορευόμενον τῷ Ἀσὰ βασιλεῖ Ἰούδα.

18. Καὶ ἔλαβεν Ἀσὰ σύμπαν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ
χρυσίον τὸ εὑρεθὲν ἐν τοῖς θησαυροῖς οἴκου Κυρίου καὶ
ἐν τοῖς θησαυροῖς τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδωκεν
αὐτὰ εἰς χεῖρας παίδων αὐτοῦ, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐ-
τοὺς ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ πρὸς υἱὸν Ἀδερ υἱὸν Ταβερεμὰ
υἱοῦ Ἀζὶν βασιλέως Συρίας, τοῦ κατοικοῦντος ἐν Δα-
μασκῷ, λέγων·

19. Διάθου διαθήκην ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ ἀναμέσον
σοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρὸς μου καὶ τοῦ πατρὸς σου·
ἰδοὺ ἐξαπέσταλκά σοι δῶρα, ἀργύριον καὶ χρυσίον.
Δεῦρο, διασκέδασον τὴν διαθήκην σου τὴν πρὸς Βαασὰ
βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀναθήσεται ἀπ' ἐμοῦ.

20. Καὶ ἤκουσεν υἱὸς Ἀδερ τοῦ βασιλέως Ἀσὰ, καὶ
ἀπέστειλε τοὺς ἀρχοντας τῶν δυνάμεων αὐτοῦ ταῖς
πολεσι τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξαν τὴν Αἴν, τὴν Δάν,
καὶ τὴν Ἀβὲλ οἴκου Μααχὰ, καὶ πᾶσαν τὴν Χεννερὲθ,
ἕως πάσης τῆς γῆς Νεφθαλί.

21. Καὶ ἐγένετο, ὥς ἤκουσε Βαασὰ, καὶ διέλιπε
τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν Ῥαμὰ, καὶ ἀνέστρεφεν εἰς Θερσά.

22. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ παρήγγειλε παντὶ Ἰούδα
εἰς Ἐνακίμ, καὶ αἵρουν τοὺς λίθους τῆς Ῥαμὰ, καὶ
τὰ ξύλα αὐτῆς ἃ ὠκοδόμησε Βαασὰ, καὶ ὠκοδόμησεν
ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ πᾶν βουνὸν Βενιαμὴν καὶ
τὴν σκοπιάν.

23. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀσὰ καὶ πᾶσα ἡ δυ-
ναστεία αὐτοῦ ἦν ἐποίησε, καὶ τὰς πόλεις ἃς ὠκοδόμη-
σεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐστὶν ἐπὶ βιβλίῳ λόγων
τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα· πλὴν ἐν τῷ καιρῷ
τοῦ γήρως αὐτοῦ ἐπόνεσε τοὺς πόδας αὐτοῦ.

24. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀσὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ,
καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ
πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ βασιλεύει Ἰωσαφάτ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ'
αὐτοῦ.

25. Καὶ Ναβὰτ υἱὸς Ἰεροβοὰμ βασιλεύει ἐπὶ Ἰσραὴλ
ἐν ἔτει δευτέρῳ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασί-
λευσεν ἐν Ἰσραὴλ ἔτη δύο.

26. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ
ἐπορεύθη ἐν δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρ-
τίαις αὐτοῦ αἷς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

27. Καὶ περιεκάθισεν αὐτὸν Βαασὰ υἱὸς Ἀχιά ἐπὶ
τὸν οἶκον Βελαὴν υἱοῦ Ἀχιά, καὶ ἐγάραζεν αὐτὸν ἐν
Γαβαθὸν τῇ τῶν ἀλλοφύλων· καὶ Ναβὰτ καὶ πᾶς
Ἰσραὴλ περιεκάθητο ἐπὶ Γαβαθὸν.

12. Et abstulit teletas de terra, et dimisit omnes adinven-
tiones quas fecerant patres sui.

13. Et ipsam Ana matrem suam amovit ne esset hera,
sicut fecerat conventum in luco suo : et excidit Asa lustra
ejus, et combussit igni in torrente Cedron.

14. Excelsa autem non abstulit : verumtamen cor Asa
fuit perfectum cum Domino omnibus diebus ejus.

15. Et intulit columnas patris sui, et columnas ejus intu-
lit in domum Domini, argenteas et aureas, et vasa.

16. Et bellum fuit inter Asa et inter Baasa regem Israel
omnibus diebus eorum.

17. Et ascendit Baasa rex Israel super Judam, et ædifi-
cavit Rama, ut non esset egrediens et ingrediens ipsi Asa
regi Juda.

18. Et sumpsit Asa omne argentum et aurum inventum
in thesauris domus Domini et in thesauris domus regis, et
dedit ea in manus puerorum suorum, et misit eos rex Asa
ad filium Ader filium Taberema filii Azin regis Syriæ, habi-
tantis in Damasco, dicens :

19. Dispone testamentum inter me et inter te, et inter
patrem meum et patrem tuum : ecce misi tibi dona, argentum
et aurum. Vade, dissipa testamentum tuum quod erga
Baasa regem Israel, et ascendet a me.

20. Et audivit filius Ader regem Asa, et misit principes
virtutum suarum civitatibus Israel, et percusserunt Ain,
Dan, et Abel domus Maacha, et omnem Chennereth, usque
ad omnem terram Nephtali.

21. Et factum est, ut audivit Baasa, et omisit ædificare
Rama, et revertit in Thersa.

22. Et rex Asa condixit omni Juda in Enacim, et tollunt
lapides ipsius Rama, et ligna ejus quæ ædificaverat Baasa,
et ædificavit in eis rex Asa omnem collem Benjamin et spe-
culam.

23. Et reliqua verborum Asa et omnis potentatus ejus
quem fecit, et omnes civitates quas ædificavit, nonne ecce
hæc scripta sunt in libro verborum dierum regum Juda ?
tantum in tempore senectutis suæ laboravit pedibus suis.

24. Et dormivit Asa cum patribus suis, et sepelitur
cum patribus suis in civitate David patris sui. Et regnat
Josaphat filius ejus pro eo.

25. Et Nabat filius Jeroboam regnat super Israel in
anno secundo ipsius Asa regis Juda, et regnavit in Israel
annos duos.

26. Et fecit malum in conspectu Domini, et ambulavit
in via patris sui, et in peccatis ejus quibus peccare fecit
Israel.

27. Et insidiatus est ei Baasa filius Achia super domum
Belaan filii Achia, et secavit eum in Gabathon alienigena-
rum : et Nabat et omnis Israel obsidebat super Gaba-
thon.

28. Καὶ θανάτωσεν αὐτὸν Βαασά ἐν ἔτει τρίτῳ τοῦ Ἀσά υἱοῦ Ἀσά βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ.

29. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐβασίλευσε, καὶ ἐπάταξεν ὅλον τὸν οἶκον Ἱεροβοάμ, καὶ οὐκ ὑπελείπετο πᾶσαν πνοὴν τοῦ Ἱεροβοάμ, ἕως τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἀχιά τοῦ Σηλωνίτου.

30. περὶ τῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοάμ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐν τῷ παροργισμῷ αὐτοῦ ὃ παρώργισε τὸν Κύριον Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ.

31. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ναβὰτ καὶ πάντα ὃ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐστὶν ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ; (*)

32. Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ τοῦ Ἀσά βασιλέως Ἰούδα, βασιλεύει Βαασά υἱὸς Ἀχιά ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Θερσαῖ εἰκοσι καὶ τέσσαρα ἔτη.

34. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ις'.

1. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου ἐν χειρὶ Ἰοῦ υἱοῦ Ἀνανὶ πρὸς Βαασά·

2. Ἀνθ' ὧν ὑψώσῃ σε ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἔδωκά σε ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, καὶ ἐπορεύθης ἐν τῇ ὁδῷ Ἱεροβοάμ, καὶ ἐξήμαρτες τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ, τοῦ παροργίσει με ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν,

3. ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ὀπίσω Βαασά καὶ ὀπισθεν τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ δώσω τὸν οἶκόν σου ὡς τὸν οἶκον Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ.

4. Τὸν τεθνηκότα τοῦ Βαασά ἐν τῇ πόλει καταφάγονται αὐτὸν οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ καταφάγονται αὐτὸν τὰ πετεινά τοῦ οὐρανοῦ.

5. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Βαασά καὶ πάντα ὃ ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ;

6. Καὶ ἐκοιμήθη Βαασά μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται ἐν Θερσαῖ, καὶ βασιλεύει Ἡλὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

7. Καὶ ἐν χειρὶ Ἰοῦ υἱοῦ Ἀνανὶ ἐλάλησε Κύριος ἐπὶ Βαασά καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, πᾶσαν τὴν κακίαν ἣν ἐποίησεν ἐνώπιον Κυρίου, τοῦ παροργίσει αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ, τοῦ εἶναι κατὰ τὸν οἶκον Ἱεροβοάμ, καὶ ὑπὲρ τοῦ πατάξαι αὐτόν.

8. Καὶ Ἡλὰ υἱὸς Βαασά ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ δύο ἔτη ἐν Θερσαῖ.

9. Καὶ συνέστρεψεν ἐπ' αὐτὸν Ζαμβρί ὁ ἄρχων τῆς ἡμίσεως τῆς Ἰππου, καὶ αὐτὸς ἦν ἐν Θερσαῖ πίνων, μεθύων ἐν τῷ οἴκῳ Ὡσά τοῦ οἰκονόμου ἐν Θερσαῖ.

10. Καὶ εἰσῆλθε Ζαμβρί, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ θανάτωσεν αὐτόν, (**) καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτόν, ἐν τῷ καθίσει αὐτόν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ,

28. Et interfecit eum Baasa in anno tertio ipsius Asa filii Asa regis Juda, et regnavit pro eo.

29. Et factum est ut regnavit, et percussit totam domum Jeroboam, et non reliquit omne spiraculum ipsius Jeroboam, donec exterminaret eum juxta verbum Domini quod locutus est in manu servi sui Achia Selonite:

30. de peccatis Jeroboam qui peccare fecit Israel, et in irritatione sua qua irritavit Dominum Deum Israel.

31. Et reliqua verborum Nabat et omnia quae fecit, nonne ecce haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Israel?

32. Et in anno tertio ipsius Asa regis Juda, regnat Baasa filius Achia super Israel in Thersa viginti et quatuor annis.

34. Et fecit malum in conspectu Domini, et ambulavit in via Jeroboam filii Nabat, et in peccatis ejus quomodo peccare fecit Israel.

CAPUT XVI.

1. Et factum est verbum Domini in manu Ihu filii Anani ad Baasa:

2. Pro eo quod exaltavi te de terra, et dedi te ducem super populum meum Israel, et ambulasti in via Jeroboam, et peccare fecisti populum meum Israel, ad irritandum me in vanitatibus suis,

3. ecce ego suscito post Baasa et post domum ejus, et dabo domum tuam sicut domum Jeroboam filii Nabat.

4. Mortuum ipsius Baasa in civitate comedent eum canes, et mortuum ejus in campo comedent eum volatilia caeli.

5. Et reliqua verborum Baasa et omnia quae fecit, et potentatus ejus, nonne ecce haec scripta in libro verborum dierum regum Israel?

6. Et dormivit Baasa cum patribus suis, et sepelitur in Thersa, et regnat Ela filius ejus pro eo.

7. Et in manu Ihu filii Anani locutus est Dominus super Baasa et super domum ejus, omne malum quod fecit in conspectu Domini, ad irritandum eum in operibus manuum suarum, ut esset secundum domum Jeroboam, et propterea quod percussit eum.

8. Et Ela filius Baasa regnavit super Israel duobus annis in Thersa.

9. Et convertit se super eum Zambri princeps dimidii equitatus, et ipse erat in Thersa bibens, temulentus in dono Osa oeconomi in Thersa.

10. Et intravit Zambri, et percussit eum et interfecit eum, et regnavit pro eo.

11. Et factum est in regnando ipsum, in sedendo ipsum super thronum ejus,

(*) 32. Καὶ πόλεμος ἦν μεταξὺ Ἀσά καὶ μεταξὺ Βαασά βασιλέως Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν. (Alex.)

(**) 10... ἐν ἔτει εἰκοστῇ καὶ ἐβδόμῃ τοῦ Ἀσά βασιλέως Ἰούδα, (Alex.)

32. Et bellum erat inter Asa et Baasa regem Israel omnibus diebus eorum.

10... in anno vigesimo septimo Asa regis Juda,

12. καὶ ἐπάταξεν ὁλον τὸν οἶκον Βαασά, κατὰ τὸ ῥῆμα
δ' ἐλάλησε Κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Βαασά, καὶ πρὸς Ἰού
τὸν προφήτην,

13. περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν Βαασά καὶ Ἡλὰ τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, τοῦ παρόργισαι
Κύριον τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν.

14. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἡλὰ ἃ ἐποίησεν, οὐκ
ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν
τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ;

15. Καὶ Ζαμβρί ἐβασίλευσεν ἐν Θερσᾷ ἡμέρας ἑπτὰ·
καὶ ἡ παρεμβολὴ Ἰσραὴλ ἐπὶ Γαβαθὸν τὴν τῶν ἀλλο-
φύλων.

16. Καὶ ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ παρεμβολῇ, λεγόντων·
Συνεστράφη Ζαμβρί, καὶ ἐπάισε τὸν βασιλέα. Καὶ ἐβ-
σάλευσαν ἐν Ἰσραὴλ τὸν Ἀμβρί τὸν ἡγούμενον τῆς στρα-
τιᾶς ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ.

17. Καὶ ἀνέβη Ἀμβρί καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ
ἐκ Γαβαθῶν, καὶ περιεκάθισαν ἐπὶ Θερσᾷ.

18. Καὶ ἐγενήθη, ὡς εἶδε Ζαμβρί ὅτι προκατελι-
πται αὐτοῦ ἡ πόλις, καὶ πορεύεται εἰς ἄντρον τοῦ οἴκου
τοῦ βασιλέως, καὶ ἐνετύρισεν ἐπ' αὐτὸν τὸν οἶκον τοῦ
βασιλέως, καὶ ἀπέθανεν.

19. ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησε, τοῦ ποιῆ-
σαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, πορευθῆναι ἐν ὁδῷ
Ἰεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ὡς
ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

20. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ζαμβρί καὶ τὰς συνά-
ψεις αὐτοῦ ἃς συνῆψεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν
βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ;

21. Τότε μερίζεται ὁ λαὸς Ἰσραὴλ· ἡμισυ τοῦ λαοῦ
γίνονται ὀπίσω Θαμνὶ υἱοῦ Γωνάθ τοῦ βασιλεῦσαι αὐ-
τὸν, καὶ τὸ ἡμισυ τοῦ λαοῦ γίνεται ὀπίσω Ἀμβρί.

22. Ὁ λαὸς δ' ὦν ὀπίσω Ἀμβρί ὑπερεκράτησε τὸν
λαὸν ὀπίσω Θαμνὶ υἱοῦ Γωνάθ. Καὶ ἀπέθανε Θαμνὶ
καὶ Ἰωράμ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ καιρῷ ἐκείνῃ, καὶ
ἐβασίλευσεν Ἀμβρί μετὰ Θαμνί.

23. Ἐν τῷ ἔτει τῷ τριακοστῷ καὶ πρώτῳ τοῦ βα-
σιλέως Ἀσά, βασιλεύει Ἀμβρί ἐπὶ Ἰσραὴλ δώδεκα ἔτη·
ἐν Θερσᾷ βασιλεύει ἐξ ἑτῆ.

24. Καὶ ἐκτήσατο Ἀμβρί τὸ ὄρος τὸ Σεμηρὸν παρὰ
Σεμήρ τοῦ κυρίου τοῦ ὄρους ἐν δύο ταλάντων ἀργυρίου·
καὶ ὠκοδόμησε τὸ ὄρος, καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ
ὄρους οὗ ὠκοδόμησεν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Σεμήρ τοῦ κυρίου
τοῦ ὄρους, Σεμηρὸν.

25. Καὶ ἐποίησεν Ἀμβρί τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου,
καὶ ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς γενομένους ἔμπρο-
σθεν αὐτοῦ,

26. καὶ ἐπαυρῆθη ἐν πάσῃ ὁδῷ Ἰεροβοάμ υἱοῦ Να-
βὰτ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἐξήμαρτε τὸν
Ἰσραὴλ, τοῦ παροργίσει τὸν Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ ἐν
τοῖς ματαίοις αὐτῶν.

27. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀμβρί καὶ πάντα ἃ
ἐποίησε, καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα
γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων
Ἰσραὴλ;

28. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀμβρί μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ,
καὶ θάπτεται ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ βασιλεύει Ἀχαάβ ὁ υἱὸς
αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. « Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἐνδεκάτῳ
« ἔτει τοῦ Ἀμβρί, βασιλεύει Ἰωσαφάτ υἱὸς Ἀσά ἑτῶν
« τριάκοντα καὶ πέντε ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ εἰκο-

12. et percussit totam domum Baasa, juxta verbum quod
locutus est Dominus super domum Baasa, et ad Ihu pro-
phetam,

13. de omnibus peccatis Baasa et Ela filii ejus, quo-
modo peccare fecit Israel, irritando Dominum Deum Israel
in vanitatibus eorum.

14. Et reliqua verborum Ela quæ fecit, nonne ecce hæc
scripta in libro verborum dierum regum Israel?

15. Et Zambri regnavit in Thersa dies septem : et ca-
stra Israel erant super Gabathon alienigenarum.

16. Et audivit populus in castris, dicentes : Convertit
se Zambri, et percussit regem. Et regem fecerunt in Israel
Ambri ducem militiæ super Israel in die illa in castris.

17. Et ascendit Ambri et omnis Israel cum eo de Ga-
bathon, et obsederunt super Thersa.

18. Et factum est, ut vidit Zambri quia capta est ipsius
civitas, et vadit in antrum domus regis, et incendit super
se domum regis, et mortuus est.

19. pro peccatis suis quæ fecit, faciendo malum coram
Domino, ambulando in via Jeroboam filii Nabat, et in pec-
catis ejus quomodo peccare fecit Israel.

20. Et reliqua verborum Zambri et conjurationes ejus
quas conjuravit, nonne ecce hæc scripta in libro verborum
dierum regum Israel?

21. Tunc dividitur populus Israel : dimidium populi fit
post Thamni filium Gonath ad faciendum eum regem, et
dimidium populi fit post Ambri.

22. Populus qui erat post Ambri prævaluit populo qui
post Thamni filium Gonath. Et mortuus est Thamni et
Joram frater ejus in tempore illo, et regnavit Ambri post
Thamni.

23. In anno trigesimo et primo regis Asa, regnat Ambri
super Israel duodecim annos : in Thersa regnat sex annos.

24. Et acquisivit Ambri montem Semeron a Semer do-
mino montis in duobus talentis argenti : et edificavit mon-
tem, et invocaverunt nomen montis quem edificavit in no-
mine Semer domini montis, Semeron.

25. Et fecit Ambri malum in conspectu Domini, et ma-
lificavit super omnes qui fuerant ante eum,

26. et ambulavit in omni via Jeroboam filii Nabath, et
in peccatis ejus quibus peccare fecit Israel, ad irritandum
Dominum Deum Israel in vanitatibus eorum.

27. Et reliqua verborum Ambri et omnia quæ fecit, et
omnis potentatus ejus, nonne ecce hæc scripta in libro ver-
borum dierum regum Israel?

28. Et dormivit Ambri cum patribus suis, et sepelitur in
Samaria, et regnat Achaab filius ejus pro eo.

« Et in anno undecimo anno Ambri, regnat Josaphat filius
« Asa annorum triginta et quinque in regno suo, et viginti
« quinque annos regnavit in Jerusalem. Et nomen matris

« σιπέντε ἐτὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὄνομα
 « τῆς μητρὸς αὐτοῦ Γαζουβὰ, θυγάτηρ Σελί. Καὶ ἐπο-
 « ρεύθη ἐν τῇ δόδῳ Ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξέ-
 « κλινεν ἀπ' αὐτῆς, τοῦ ποιεῖν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου.
 « Πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξήραν ἔθυσον ἐν τοῖς ὑψηλοῖς
 « καὶ ἐθυμίων. Καὶ ἂ συνέθετο Ἰωσαφάτ μετὰ βασιλέως
 « Ἰσραὴλ, καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία ἦν ἐποίησε, καὶ οὐς
 « ἐπολέμησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ
 « λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; Καὶ τὰ
 « λοιπὰ τῶν συμπλοκῶν ἃς ἐπέθετο ἐν ταῖς ἡμέραις
 « Ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐξῆρξεν ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ βα-
 « σιλεὺς οὐκ ἦν ἐν Συρίᾳ Νασιβ. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰω-
 « σαφάτ ἐποίησε γαῖν εἰς Θαρσίς πορεύεσθαι εἰς Σωφίρ
 « ἐπὶ τὸ χρυσίον· καὶ οὐκ ἐπορεύθη, ὅτι συνετρίβη ἡ
 « ναὺς ἐν Ἰασιὼν Γαβέρ. Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ
 « πρὸς Ἰωσαφάτ· Ἐξαποστείλω τοὺς παῖδάς σου καὶ τὰ
 « παιδιάρια μου ἐν τῇ νηϊ, καὶ οὐκ ἐδούλετο Ἰωσαφάτ.
 « Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφάτ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ,
 « καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δα-
 « υίδ. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωράμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. »

(*) 29. Ἐν ἔτει δευτέρῳ τοῦ Ἰωσαφάτ βασιλέως Ἰού-
 « δα, Ἀχαάβ υἱὸς Ἀμβρί ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν
 « Σαμαρείᾳ εἴκοσι καὶ δύο ἐτὶ.

30. Καὶ ἐποίησεν Ἀχαάβ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυ-
 « ρίου, καὶ ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς ἔμπροσθεν
 « αὐτοῦ.

31. Καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ ἱκανὸν τοῦ πορεύεσθαι ἐν ταῖς
 « ἡμαρτίαις Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ἔλαβε γυναῖκα
 « τὴν Ἰεζάβελ θυγατέρα Ἰεθεβαλ βασιλέως Σιδωνίων·
 « καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐδούλεσε τῷ Βαάλ, καὶ προσεκύνησεν
 « αὐτῷ.

32. Καὶ ἔστησε θυσιαστήριον τῷ Βαάλ ἐν οὐκ τῶν
 « προσοχθισμάτων αὐτοῦ, ἐν ψυχοδόμησεν ἐν Σαμαρείᾳ.

33. Καὶ ἐποίησεν Ἀχαάβ ἄλσος· καὶ προσέθηκεν
 « Ἀχαάβ τοῦ ποιῆσαι παροργίσματα, τοῦ παροργίσει τὸν
 « Κύριον Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τοῦ
 « ἐξολοθρευθῆναι· ἐκακοποίησεν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασι-
 « λεῖς Ἰσραὴλ τοὺς γενομένους ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

34. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ψυχοδόμησεν Ἀχιλὴ δ
 « Βαυιηλῆτης τὴν Ἰεριχά, ἐν τῷ Ἀβιρὼν πρωτοτόκῳ αὐ-
 « τοῦ ἐθεμελίωσεν αὐτήν, καὶ τῷ Σεγούβ τῷ νεωτέρῳ
 « αὐτοῦ ἐπέστησε θύρας αὐτῆς, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου δ
 « ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ εἶπεν Ἠλιὺ ὁ προφήτης Θεσβίτης ὁ ἐκ Θεσ-
 « βῶν τῆς Γαλαὰδ πρὸς Ἀχαάβ· Ζῇ Κύριος ὁ Θεὸς τῶν
 « δυνάμεων ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὃ παρέστην ἐνώπιον αὐ-
 « τοῦ, εἰ ἔσται τὰ ἔτη ταῦτα δρόσος καὶ υετὸς, ὅτι εἰ μὴ
 « διὰ στόματος λόγου μου.

2. Καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς Ἠλιὺ.

3. Πορεύου ἐντεύθεν κατὰ ἀνατολάς, καὶ κρύβηθι ἐν
 « τῷ χειμάρρῳ Χορβάθ τοῦ ἐπὶ προσώπου τοῦ Ἰορδάνου.

4. Καὶ ἔσται, ἐκ τοῦ χειμάρρου πλεσαι ὕδωρ, καὶ
 « τοῖς κόραξιν ἐντελοῦμαι διατρέφειν σε ἐκεῖ.

(*) 29. Ὁ δὲ Ἀχαάβ, υἱὸς Ζαμβρί (leg. Ἀμβρί), ἐβασίλευ-
 « σεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὄγδωκ τοῦ Ἀσὰ βασιλέως
 « Ἰούδα· βασιλεύσας δὲ Ἀχαάβ υἱὸς Ζαμβρί (leg. Ἀμβρί) ἐπὶ
 « Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ εἴκοσι δύο ἐτὶ. (Alex.)

« ejus Gazuba, filia Seli. Et ambulavit in via Asa patris sui,
 « et non declinavit ab ea, faciendo rectum in conspectu
 « Domini. Tantum excelsa non abstulerunt : sacrificabant
 « in excelsis et adolebant. Et quæ composuit Josaphat cum
 « rege Israel, et omnis potentatus quem fecit, et quos im-
 « pugnavit, nonne ecce hæc scripta in libro verborum die-
 « rum regum Juda? Et reliqua complicationum quas im-
 « posuerant in diebus Asa patris sui sustulit de terra. Et
 « rex non erat in Syria Nasib. Et rex Josaphat fecit navem
 « in Tharsis ad eundem in Sophir ad aurum : et non ivit,
 « quoniam contrita est navis in Gasion Gaber. Tunc dixit
 « rex Israel ad Josaphat : Mittam pueros tuos et puerulos
 « meos in navi, et noluit Josaphat. Et dormivit Josaphat
 « cum patribus suis, et sepelitur cum patribus suis in ci-
 « vitate David. Et regnavit Joram filius ejus pro eo. »

29. In anno secundo Josaphat regis Juda, Achaab filius
 « Ambri regnavit super Israel in Samaria viginti et duos an-
 « nos.

30. Et fecit Achaab malum in conspectu Domini, et ma-
 « lefecit super omnes qui ante eum.

31. Et non fuit ei satis ire in peccatis Jeroboam filii Na-
 « bat, et accepit uxorem Jezabel filiam Jethobaal regis Sido-
 « niorum : et ivit et servivit Baal, et adoravit eum.

32. Et statuit altare ipsi Baal in domo offendiculorum
 « ejus, quam ædificavit in Samaria.

33. Et fecit Achaab lucum : et adjecit Achaab facere irri-
 « tationes, ad irritandum Dominum Deum Israel, et ad per-
 « dendum animam suam : malefecit super omnes reges Israel
 « qui fuerant ante eum.

34. Et in diebus ejus ædificavit Achiel Bethelita ipsam
 « Jericho, in Abiron primogenito suo fundavit eam, et Segub
 « juniori suo imposuit portas ejus, juxta verbum Domini quod
 « locutus est in manu Jesu filii Nave.

CAPUT XVII.

1. Et dixit Eliu propheta Thesbites qui de Thesbon Ga-
 « laad ad Achaab : Vivit Dominus Deus virtutum Deus Israel,
 « cui adstisti coram eo, si erit annis his ros et pluvia, nisi per
 « os verbi mei.

2. Et factum est verbum Domini ad Eliu :

3. Vade hinc ad orientem, et abscondere in torrente Chor-
 « rath qui super faciem Jordanis.

4. Et erit, de torrente bibes aquam, et corvis mandabo
 « nutrire te illic.

29. Achaab vero, filius Zambri (Ambri), regnavit super Is-
 « rael in anno trigesimo et octavo Asa regis Juda : postquam
 « vero regnavit Achaab filius Zambri (Ambri) super Israel in
 « Samaria viginti duobus annis.

6. Καὶ ἐποίησεν Ἥλιος κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου, καὶ ἐκάθισεν ἐν τῷ χειμαρρῷ Χορράθ ἐπὶ προσώπου τοῦ Ἰορδάνου·

8. καὶ οἱ κόρακες ἔφερον αὐτῷ ἄρτους τοπρωί, καὶ κρέα τοδεῖας, καὶ ἐκ τοῦ χειμαρρῷ ἐπινεν ὕδωρ.

7. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας, καὶ ἐξηράνθη ὁ χειμαρρὸς, ὅτι οὐκ ἐγένετο ὕετος ἐπὶ τῆς γῆς.

8. Καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς Ἥλιον·

9. Ἀνάστηθι, καὶ πορεύου εἰς Σαρεπτά τῆς Σιδωνίας· ἰδοὺ ἐνέταλμαι ἐκεῖ γυναίκεϊ χήρᾳ τοῦ διατρέφειν σε.

10. Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς Σαρεπτά, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως· καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυνὴ χήρα συνελεγε ξύλα· καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἥλιος, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Λάβε δὴ μοι ὀλίγον ὕδωρ εἰς ἀγγος, καὶ πίομαι.

11. Καὶ ἐπορεύθη λαβεῖν, καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἥλιος, καὶ εἶπε· Λήψη δὴ μοι ψωμὸν ἄρτου τοῦ ἐν τῇ χειρὶ σου.

12. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ· Ζῇ Κύριος ὁ Θεός σου εἰ ἐστὶ μοι ἐγκρυφίας, ἀλλ' ἢ ὅσον δρᾶς ἀλεύρου ἐν τῇ ὕδρῃ, καὶ ὀλίγον ἔλαιον ἐν τῷ καψάκῃ· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ συλλέξω δύο ξυλάρια, καὶ εἰσελεύσομαι καὶ ποιήσω αὐτὸ ἐμαυτῇ· καὶ τοῖς τέκνοις μου, καὶ φαγόμεθα, καὶ ἀποθανούμεθα.

13. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν Ἥλιος· Θάρσει, εἰσελθε καὶ ποιήσον κατὰ τὸ ῥῆμά σου· ἀλλὰ ποιήσόν μοι ἐκεῖθεν ἐγκρυφίαν μικρὸν, καὶ ἐξοίσεις μοι ἐν πρώτοις, σαυτῇ δὲ καὶ τοῖς τέκνοις σου ποιήσεις ἐπ' ἐσθάτω.

14. Ὅτι τάδε λέγει Κύριος· Ἡ ὕδρις τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐκλείψει, καὶ ὁ καψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονήσῃ, ἕως ἡμέρας τοῦ δοῦναι Κύριον τὸν ὑετὸν ἐπὶ τῆς γῆς.

15. Καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ καὶ ἐποίησε, καὶ ἤσθιεν αὐτὴ καὶ αὐτὸς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς.

16. Καὶ ἡ ὕδρις τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐξέλιπε, καὶ ὁ καψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονήθη, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἥλιου.

17. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἠρρώσθησεν ὁ υἱὸς τῆς γυναίκος τῆς κυρίας τοῦ οἴκου· καὶ ἦν ἡ ἀρρώστια αὐτοῦ κραταῖα σφόδρα, ἕως οὐχ ὑπελείφθη ἐν αὐτῷ πνεῦμα.

18. Καὶ εἶπε πρὸς Ἥλιον· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, ἀνθρώπε τοῦ Θεοῦ; Εἰσηλθες πρὸς μέ τοῦ ἀναμνησáι ἀδικίας μου, καὶ θανατῶσαι τὸν υἱόν μου;

19. Καὶ εἶπεν Ἥλιος πρὸς τὴν γυναῖκα· Δός μοι τὸν υἱόν σου. Καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸ ὑπερῶον ἐν ᾧ αὐτὸς ἐκάθητο ἐκεῖ, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης.

(*) 20. Καὶ ἀνεβόησεν Ἥλιος, καὶ εἶπεν· Οἱ μοι, Κύριε, ὁ μάρτυς τῆς χήρας μεθ' ἧς ἐγὼ κατοικῶ μετ' αὐτῆς, σὺ κεκάκωκας τὸν θανατῶσαι τὸν υἱόν αὐτῆς.

21. Καὶ ἐνεφύσησεν τῷ παιδαρίῳ τρίς, καὶ ἐπεκατέσατο τὸν Κύριον, καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεός μου, ἐπιστραφήτω δὴ ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου τούτου εἰς αὐτόν.

6. Et fecit Eliu juxta verbum Domini, et sedit in torrente Chorrath super faciem Jordanis :

8. et corvi ferebant ei panes mane, et carnes vesperi, et de torrente bibebat aquam.

7. Et factum est post dies, et exaruit torrens, quia non fuerat pluvia super terram.

8. Et factum est verbum Domini ad Eliu :

9. Surge, et vade in Sarepta Sidoniæ : ecce mandavi ibi mulieri viduæ de nutriendo te.

10. Et surrexit et ivit in Sarepta, et venit ad ostium civitatis : et ecce ibi mulier vidua colligebat ligna : et clamavit post eam Eliu, et dixit ad eam : Cape nunc mihi pusillum aquam in vase, et bibam.

11. Et ivit capere, et clamavit post eam Eliu, et dixit : Cape nunc mihi buccellam panis qui in manu tua.

12. Et dixit mulier : Vivit Dominus Deus tuus si est mihi subcineritius, nisi quantum pugillum farinæ in hydria, et paucum oleum in lecytho : et ecce ego colligam duo lignicula, et ingrediar et faciam illum mihi et filiis meis, et comedemus, et moriemur.

13. Et dixit ad eam Eliu : Confide, intra et fac juxta verbum tuum : sed fac mihi inde subcineritium parvum, et asferes mihi in primis, tibi autem et filiis tuis facies in ultimo.

14. Quoniam hæc dicit Dominus : Hydria farinæ non deficiet, et lecythus olei non minuetur, usque ad diem quo dabit Dominus pluviam super terram.

15. Et ivit mulier et fecit, et comedit ipsa et ipse et filii ejus.

16. Et hydria farinæ non defecit, et lecythus olei non est imminutus, juxta verbum Domini quod locutus est in manu Eliu.

17. Et factum est post hæc, et ægrotavit filius mulieris dominiæ domus : et erat infirmitas ejus valida valde, donec non remansit in eo spiritus.

18. Et dixit ad Eliu : Quid mihi et tibi, homo Dei ? Intrasti ad me ad rememorandum injustitias meas, et interficiendum filium meum ?

19. Et dixit Eliu ad mulierem : Da mihi filium tuum. Et sumpsit illum de sinu ejus, et attulit eum in cœnaculum in quo ipse sedebat ibi, et cubare eum fecit super lectum.

20. Et exclamavit Eliu, et dixit : Hei mihi, Domine, testis viduæ quacum ego habito cum ea, tu afflixisti interficiendo filium ejus ?

21. Et insufflavit puerulo ter, et invocavit Dominum, et dixit : Domine Deus meus, revertatur nunc anima pueruli hujus in ipsum.

(*) 20. Καὶ ἀνεβόησεν Ἥλιος, καὶ εἶπεν· Κύριε ὁ Θεός μου, καὶ γὰρ τὴν χήραν, μεθ' ἧς ἐγὼ οἰκῶ μετ' αὐτῆς, σὺ ἐκάκωκας. (Compl.)

20. Et exclamavit Eliu, et dixit : Domine Deus meus, etiam viduam, quacum ego habito cum ea, afflixisti!

(*) 22. Καὶ ἐγένετο οὕτως, καὶ ἀνεβόησε τὸ παιδάριον.

23. Καὶ κατήγαγεν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ὑπερώου εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν Ἥλιού· Βλέπε, ὅτι ὁ υἱός σου.

24. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ἥλιού· Ἰδοὺ ἔγνωκα ὅτι σὺ ἄνθρωπος Θεοῦ, καὶ ῥῆμα Κυρίου ἐν τῷ στόματί σου ἀληθινόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας πολλὰς, καὶ ῥῆμα Κυρίου ἐγένετο πρὸς Ἥλιού ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ, λέγων· Πορεύθητι, καὶ ὀφθητι τῷ Ἀχαάβ, καὶ δώσω ὑετὸν ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς.

2. Καὶ ἐπορεύθη Ἥλιού τοῦ ὀφθῆναι τῷ Ἀχαάβ, καὶ ἡ λιμὸς κραταῖα ἐν Σαμαρείᾳ.

3. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀχαάβ τὸν Ἀβδιὸν τὸν οἰκονόμον· καὶ Ἀβδιὸς ἦν φοβούμενος τὸν Κύριον σφόδρα.

4. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τύπτειν τὴν Ἰεζαβὲλ τοὺς προφῆτας Κυρίου, καὶ ἔλαβεν Ἀβδιὸς ἑκατὸν ἄνδρας προφῆτας καὶ κατέκρυψεν αὐτοὺς κατὰ πεντήκοντα ἐν σπηλαίῳ, καὶ διέτρεφεν αὐτοὺς ἐν ἄρτῳ καὶ ὕδατι.

5. Καὶ εἶπεν Ἀχαάβ πρὸς Ἀβδιού· Δεῦρο, καὶ διέλθωμεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ πηγὰς τῶν ὑδάτων καὶ ἐπὶ χειμάρρους, ἐάν πως εὑρωμεν βοτάνην, καὶ περιποιησώμεθα ἵππους καὶ ἡμίονους, καὶ οὐκ ἐξολοθρευθῇσονται ἀπὸ τῶν σκηνῶν.

6. Καὶ ἐμέρισαν ἑαυτοῖς τὴν ὁδὸν τοῦ διελθεῖν αὐτήν· Ἀχαάβ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ μιᾷ, καὶ Ἀβδιὸς ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ ἄλλῃ μόνος.

7. Καὶ ἦν Ἀβδιὸς ἐν τῇ ὁδῷ μόνος, καὶ ἦλθεν Ἥλιός εἰς συνάντησιν αὐτοῦ μόνος· καὶ Ἀβδιὸς ἔσπευσε καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Εἰ σὺ εἶ αὐτός, κύριέ μου Ἥλιού;

8. Καὶ εἶπεν Ἥλιός αὐτῷ· Ἐγώ. Πορεύου, λέγε τῷ κυρίῳ σου· Ἰδοὺ Ἥλιού.

9. Καὶ εἶπεν Ἀβδιός· Τί ἡμάρτηκα, ὅτι δίδως τὸν δούλόν σου εἰς χεῖρα Ἀχαάβ τοῦ θανατῶσαι με;

10. Ζῇ Κύριος ὁ Θεός σου, εἰ ἔστιν ἔθνος ἡ βασιλεῖα οὗ οὐκ ἀπέστειλεν ὁ κύριός μου ζητεῖν σε· καὶ εἰ εἶπον· Οὐκ ἔστι· καὶ ἐνέπρησε τὴν βασιλείαν καὶ τὰς χώρας αὐτῆς, ὅτι οὐχ εὕρηκέ σε.

11. Καὶ νῦν σὺ λέγεις· Πορεύου, ἀνάγγελε τῷ κυρίῳ σου· Ἰδοὺ Ἥλιού.

12. Καὶ ἔσται, ἐάν ἐγὼ ἀπέλθω ἀπὸ σοῦ, καὶ πνεῦμα Κυρίου ἄρει σε εἰς τὴν γῆν ἣν οὐκ οἶδα, καὶ εἰς ἐλεῦσόμαι ἀπαγγεῖλαι τῷ Ἀχαάβ, καὶ οὐχ εὕρησει σε, καὶ ἀποκτενεῖ με· καὶ ὁ δούλός σου ἐστὶ φοβούμενος τὸν Κύριον ἐκ νεότητος αὐτοῦ.

13. Ἡ οὐκ ἀπηγγέλη σοι τῷ κυρίῳ μου, οἷα πεποίηκα ἐν τῷ ἀποκτείνειν τὴν Ἰεζαβὲλ τοὺς προφῆτας Κυρίου, καὶ ἔκρυφα ἀπὸ τῶν προφητῶν Κυρίου ἑκατὸν ἄνδρας, ἀνὰ πεντήκοντα ἐν σπηλαίῳ, καὶ ἐθρεψα ἐν ἄρτοις καὶ ὕδατι;

(*) 22. Καὶ ἐγένετο οὕτως, καὶ ἀνεβόησεν, καὶ ἤκουσεν Κύριος ἐν φωνῇ Ἥλια· καὶ ἀπεστράφη ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου πρὸς ἑκατὸν αὐτοῦ, καὶ ἔκρησεν.

23. Καὶ ἔλαβεν Ἥλιός τὸ παιδάριον, καὶ κατήγαγεν.... (Alex.)

22. Et factum est sic, et exclamavit puerulus.

23. Et deduxit eum de coenaculo in domum, et dedit eum matri ejus, et dixit Eliu : Aspic, vivit filius tuus.

24. Et dixit mulier ad Eliu : Ecce cognovi quia tu homo Dei, et verbum Domini in ore tuo verum.

CAPUT XVIII.

1. Et factum est post dies multos, et verbum Domini factum est ad Eliu in anno tertio, dicens : Vade, et appare Achaab, et dabo pluviam super faciem terræ.

2. Et ivit Eliu apparere Achaab, et fames valida in Samaria.

3. Et vocavit Achaab Abdiu oconomum : et Abdiu erat timens Dominum valde.

4. Et factum est in percutiendo Jezabel prophetas Domini, et sumpsit Abdiu centum viros prophetas, et occultavit eos ad quinquaginta in spelunca, et nutritivit eos in aqua et pane.

5. Et dixit Achaab ad Abdiu : Heus, et transeamus super terram et ad fontes aquarum et ad torrentes, si quomodo inveniamus herbam et conservemus equos et mulos, et non exterminabuntur de tabernaculis.

6. Et diviserunt sibi viam ad transeundum eam : Achaab ivit in via una, et Abdiu ivit in via alia solus.

7. Eterat Abdiu in via solus, et venit Eliu in occursum ejus solus : et Abdiu festinavit et cecidit super faciem suam, et dixit : Si tu es ipse, domine mi Eliu ?

8. Et dixit Eliu ei : Ego. Vade, dic domino tuo : Ecce Eliu.

9. Et dixit Abdiu : Quid peccavi, quia das servum tuum in manum Achaab ad interficiendum me?

10. Vivit Dominus Deus tuus, si est gens aut regnum quo non misit dominus meus querere te : et si dixerunt : Non est : et incendit regnum et regiones ejus, quia non invenit te.

11. Et nunc tu dicis : Vade, annuntia domino tuo : Ecce Eliu.

12. Et erit, si ego abiero a te, et spiritus Domini tollet te in terram quam non novi, et ingrediar annuntiare Achaab, et non inveniet te, et occidet me : et servus tuus est timens Dominum a juventute sua.

13. Numquid non annuntiatum est tibi domino nunc, qualia feci in occidendo Jezabel prophetas Domini, et occultavi de prophetis Domini centum viros, singulos quinquaginta in spelunca, et nutritivi in panibus et aqua?

22. Exclamavit, et exaudivit Dominus in voce Eliu : et reversa est anima pueri ad viscera ejus, et revixit.

23. Et tulit Eliu puerum, et deduxit....

14. Καὶ νῦν σὺ λέγεις μοι· Πορεύου, λέγε τῷ κυρίῳ σου· Ἰδοὺ Ἡλιοῦ· καὶ ἀποκτενεῖ με.

15. Καὶ εἶπεν Ἡλιοῦ· Ζῇ Κύριος τῶν δυνάμεων ὃ περὶ ἐστὶν ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅτι σήμερον ὀφθήσομαι αὐτῷ.

16. Καὶ ἐπορεύθη Ἀβδιὸς εἰς συναντήν τῷ Ἀχαάβ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ· καὶ ἐξέδραμεν Ἀχαάβ, καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν Ἡλιοῦ.

17. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδεν Ἀχαάβ τὸν Ἡλιοῦ, καὶ εἶπεν Ἀχαάβ πρὸς Ἡλιοῦ· Εἰ σὺ εἶ αὐτὸς ὁ διαστρέφων τὸν Ἰσραὴλ;

18. Καὶ εἶπεν Ἡλιοῦ· Οὐ διαστρέφω τὸν Ἰσραὴλ, ὅτι ἄλλ' ἢ σὺ καὶ οἶκος τοῦ πατρός σου, ἐν τῷ καταλιμπάνειν ὑμᾶς τὸν Κύριον Θεὸν ὑμῶν, καὶ ἐπορεύθητε ὀπίσω τῶν Βααλῶν.

19. Καὶ νῦν ἀπόστειλον, συνάθροισον πρὸς με πάντα Ἰσραὴλ εἰς ὄρος τὸ Καρμήλιον, καὶ τοὺς προφῆτας τῆς αἰσχύνης τετρακοσίους καὶ πεντήκοντα, καὶ τοὺς προφῆτας τῶν ἄλλων τετρακοσίους ἐσθιόντας τράπεζαν Ἰεζάβελ.

20. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀχαάβ εἰς πάντα Ἰσραὴλ, καὶ ἐπισυνήγαγε πάντας τοὺς προφῆτας εἰς ὄρος τὸ Καρμήλιον.

21. Καὶ προσήγαγεν Ἡλιοῦ πρὸς πάντας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἡλιοῦ· Ὡς πότε ὑμεῖς χωλιανεῖτε ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς ἰγνύαις; Εἰ ἔστι Κύριος ὁ Θεός, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ· εἰ δὲ Βάαλ, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς λόγον.

22. Καὶ εἶπεν Ἡλιοῦ πρὸς τὸν λαόν· Ἐγὼ ὑπολέλειμμαι προφήτης τοῦ Κυρίου μονότατος· καὶ οἱ προφῆται τοῦ Βάαλ τετρακόσιοι καὶ πεντήκοντα ἄνδρες, καὶ οἱ προφῆται τοῦ ἄλλου τετρακόσιοι.

23. Δότωσαν ἡμῖν δύο βόας, καὶ ἐκλεξάσθωσαν ἑαυτοῖς τὸν ἕνα, καὶ μελισσάτωσαν, καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τῶν ξύλων, καὶ πῦρ μὴ ἐπιθέτωσαν· καὶ ἐγὼ ποιήσω τὸν βῶν τὸν ἄλλον, καὶ πῦρ οὐ μὴ ἐπιθῶ.

24. Καὶ βόητε ἐν ὀνόματι θεῶν ὑμῶν, καὶ ἐγὼ ἐπικαλέσομαι ἐν τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ μου. καὶ ἔσται ὁ Θεός, ὃς ἂν ἐπακούσῃ ἐν πυρὶ, οὗτος Θεός. Καὶ ἀπεκρίθησαν πᾶς ὁ λαός, καὶ εἶπον· Καλὸν τὸ ῥῆμα ὁ Ἰσραὴλ.

25. Καὶ εἶπεν Ἡλιοῦ τοῖς προφῆταις τῆς αἰσχύνης· Ἐκλέξασθε ἑαυτοῖς τὸν μόσχον τὸν ἕνα, καὶ ποιήσατε πρῶτοι, ὅτι πολλοὶ ὑμεῖς· καὶ ἐπικαλέσασθε ἐν ὀνόματι θεοῦ ὑμῶν, καὶ πῦρ μὴ ἐπιθῆτε.

26. Καὶ ἔλαβον τὸν μόσχον καὶ ἐποίησαν, καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν ὀνόματι τοῦ Βάαλ ἐκ πρωῒθεν ἕως μεσημβρίας, καὶ εἶπον· Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Βάαλ, ἐπάκουσον ἡμῶν. Καὶ οὐκ ἦν φωνή, καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις. Καὶ διέτρεχον ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου οὐ ἐποίησαν.

27. Καὶ ἐγένετο μεσημβρία, καὶ ἐμυκτήρισεν αὐτοὺς Ἡλιοῦ ὁ Θεοβίτης, καὶ εἶπεν· Ἐπικαλεῖσθε ἐν φωνῇ μεγάλῃ, ὅτι Θεός ἐστιν, ὅτι ἀδολεσχία αὐτῷ ἐστιν, καὶ ἅμα μὴ ποτε χρηματίζῃ αὐτὸς, ἢ μὴ ποτε καθέδῃ αὐτὸς, καὶ ἐξαναστήσεται.

28. Καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν φωνῇ μεγάλῃ, καὶ κατετέμνοντο κατὰ τὸν ἐθισμόν αὐτῶν ἐν μαχαίραις καὶ σιρομάστοις ἕως ἐκχύσεως αἵματος ἐπ' αὐτούς,

29. καὶ προφῆτην αἷμα οὐ παρῆλθε τὸ δειλινόν· καὶ ἐγένετο, ὡς ὁ καιρὸς τοῦ ἀναστῆναι τὴν θυσίαν, καὶ ἐλάλησεν Ἡλιοῦ ὁ Θεοβίτης πρὸς τοὺς προφῆτας τῶν

14. Et nunc tu dicis mihi : Vade, dic domino tuo : Ecce Eliu : et interficiet me.

15. Et dixit Eliu : Vivit Dominus virtutum cui adstisti in conspectu ejus, quia hodie apparebo ei.

16. Et ivit Abdiu in occursum Achaab, et annuntiavit ei : et cucurrit Achaab, et ivit in occursum Eliu.

17. Et factum est, ut vidit Achaab Eliu, et dixit Achaab ad Eliu : Si tu es ipse qui evertis Israel?

18. Et dixit Eliu : Non everto Israel, sed quoniam tu et domus patris tui, dum relinquitis vos Dominum Deum vestrum, et ivisti post Baalim.

19. Et nunc mitte, congrega ad me omnem Israel in montem Carmeli, et prophetas confusionis quadringentos et quinquaginta, et prophetas lucorum quadringentos manducantes mensam Jezabel.

20. Et misit Achaab in omnem Israel, et collegit omnes prophetas in montem Carmeli.

21. Et accessit Eliu ad omnes, et dixit eis Eliu : Usque quo vos claudicabitis in ambobus poplitibus? Si Deus est Dominus, ite post eum : si autem Baal, ite post eum. Et non respondit populus verbum.

22. Et dixit Eliu ad populum : Ego remansi propheta Domini solus : et prophetæ Baal quadringenti et quinquaginta viri, et prophetæ lucus quadringenti.

23. Dent nobis duos boves, et eligant sibi unum, et demembrent, et imponant super ligna, et ignem non apponant : et ego faciam bovem alterum, et ignem non apponam.

24. Et clamate in nomine deorum vestrorum, et ego invocabo in nomine Domini Dei mei, et erit Deus quicumque exaudierit in igne, hic Deus. Et responderunt omnis populus, et dixerunt : Bonum est verbum quod locutus es.

25. Et dixit Eliu ad prophetas confusionis : Eligite vobis vitulum unum, et facite primi, quoniam multi vos estis : et invoke in nomine dei vestri, et ignem ne apponatis.

26. Et acceperunt vitulum et fecerunt, et invocabant in nomine Baal a mane usque ad meridiem, et dicebant : Exaudi nos, Baal, exaudi nos. Et non fuit vox, et non fuit auditio. Et transiliebant super altare quod fecerant.

27. Et facta est meridies, et sub sannaviteos Eliu Theobites, et dixit : Invoke in voce magna, quia Deus est, quia fabulatio ei est, et simul ne forte responsa det ipse, vel ne forte dormiat ipse, et suscitabitur.

28. Et invocabant in voce magna, et secabant se secundum consuetudinem suam in gladiis et syromastibus usque ad effusionem sanguinis super se,

29. et prophetabant usque dum transiret vespere : et factum est, quando fuit tempus ut ascenderet sacrificium, et locutus est Eliu Theobites ad prophetas offendiculorum,

προσχοισμάτων, λέγων· Μετάσθητε ἀπὸ τοῦ νῦν, καὶ ἐγὼ ποιήσω τὸ δολοκαύτωμά μου. Καὶ μετέστησαν, καὶ ἀπῆλθον.

30. Καὶ εἶπεν Ἡλίου πρὸς τὸν λαόν· Προσαγάγετε πρὸς μέ. Καὶ προσήγαγε πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν.

31. Καὶ ἔλαβεν Ἡλίου δώδεκα λίθους κατὰ ἀριθμὸν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, ὡς ἐλάλησε Κύριος πρὸς αὐτόν, λέγων· Ἰσραὴλ ἔσται τὸ ὄνομά σου.

32. Καὶ ὠκοδόμησε τοὺς λίθους ἐν ὀνόματι Κυρίου, καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον τὸ κατεσκαμμένον, καὶ ἐποίησε θάλασσαν χωροῦσαν δύο μετρητάς σπέρματος κυκλόθεν τοῦ θυσιαστηρίου.

33. Καὶ ἐστοίβασε τὰς σχίδας ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησε, καὶ ἐμέλισε τὸ δολοκαύτωμα καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰς σχίδας, καὶ ἐστοίβασεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον,

34. καὶ εἶπε· Λάβετέ μοι τέσσαρας ὑδρίας ὕδατος, καὶ ἐπιχέετε ἐπὶ τὸ δολοκαύτωμα καὶ ἐπὶ τὰς σχίδας. Καὶ ἐποίησαν οὕτως. Καὶ εἶπε· Δευτερώσατε. Καὶ ἐδευτέρωσαν. Καὶ εἶπε· Τρισώσατε. Καὶ ἐτρίσωσαν.

35. Καὶ διεπορεύετο τὸ ὕδωρ κύκλῳ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὴν θάλασσαν ἐπλησαν ὕδατος.

36. Καὶ ἀνεδέχθη Ἡλίου εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰσραὴλ, ἐπάκουσόν μου, Κύριε, ἐπάκουσόν μου σήμερον ἐν πυρὶ, καὶ γνώτωσαν πᾶς ὁ λαὸς οὗτος ὅτι σὺ εἶ Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ δοῦλός σου, καὶ διὰ σέ πεποίηκα τὰ ἔργα ταῦτα.

37. Ἐπάκουσόν μου, Κύριε, ἐπάκουσόν μου, καὶ γνώτω ὁ λαὸς οὗτος ὅτι σὺ εἶ Κύριος ὁ Θεός, καὶ σὺ ἔστρεψας τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ τούτου ὀπίσω.

38. Καὶ ἔπεσε πῦρ παρὰ Κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγε τὰ δολοκαυτώματα καὶ τὰς σχίδας καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ τοὺς λίθους καὶ τὸν γοῦν ἐξέλειξε τὸ πῦρ.

39. Καὶ ἔπεσε πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ εἶπον· Ἀληθῶς Κύριος ὁ Θεὸς αὐτός ὁ Θεός.

40. Καὶ εἶπεν Ἡλίου πρὸς τὸν λαόν· Συλλάβετε τοὺς προφήτας τοῦ Βαάλ, μηδεὶς σωθῆτω ἐξ αὐτῶν. Καὶ συνέλαβον αὐτοὺς, καὶ κατὰγει αὐτοὺς Ἡλίου εἰς τὸν χειμάρρουν Κισσῶν, καὶ ἔσφαξεν αὐτοὺς ἐκεῖ.

41. Καὶ εἶπεν Ἡλίου τῷ Ἀχαάβ· Ἀνάβηθι, καὶ φάγε καὶ πίε, ὅτι φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ ὑετοῦ.

42. Καὶ ἀνέβη Ἀγαάβ τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ Ἡλίου ἀνέβη ἐπὶ τὴν Κάρμηλον καὶ ἐκυψεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἔθηκε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀναμέσον τῶν γονάτων αὐτοῦ,

43. καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ· Ἀνάβηθι, καὶ ἐπίβλεψον δὲδὸν τῆς θαλάσσης. Καὶ ἐπίβλεψε τὸ παιδαρίον, καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔστιν οὐθέν. Καὶ εἶπεν Ἡλίου· Καὶ σὺ ἐπίστρεψον ἐπτάχις.

44. Καὶ ἐπέστρεψε τὸ παιδαρίον ἐπτάχις, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐβδόμῳ, καὶ ἰδοὺ νεφέλη μικρὰ, ὡς ἴχνος ἀνδρός, ὀνάγουσα ὕδωρ. Καὶ εἶπεν· Ἀνάβηθι, καὶ εἶπον Ἀγαάβ· Ζεῦξον τὸ ἄρμα σου καὶ κατὰβηθι, μὴ καταλάβῃ σε ὁ υἱός.

45. Καὶ ἐγένετο ἔως ὧδε καὶ ὧδε, καὶ ὁ οὐρανὸς συνεσκότασε νεφέλαις καὶ πνεύματι, καὶ ἐγένετο ὑετὸς μέγας. Καὶ ἔκλανε καὶ ἐπορεύετο Ἀγαάβ ἕως Ἰεζράελ.

dicens : Discedite amodo, et ego faciam holocaustum meum. Et discesserunt, et abierunt.

30. Et dixit Eliu ad populum : Accedite ad me. Et accessit omnis populus ad eum.

31. Et accepit Eliu duodecim lapides secundum numerum tribuum Israel, sicut locutus est Dominus ad eum, dicens : Israel erit nomen tuum.

32. Et ædificavit lapides in nomine Domini, et curavit altare dirutum, et fecit mare quod caperet duas metretas seminis in gyro altaris.

33. Et constipavit schizas super altare quod fecit, et demembravit holocaustoma et imposuit super schizas, et stipavit super altare,

34. et dixit : Accipite mihi quatuor hydrias aquæ, et effundite super holocaustum et super schizas. Et fecerunt sic. Et dixit : Iterate. Et iteraverunt. Et dixit : Repetite tertio. Et tertio repetierunt.

35. Et manabat aqua in circuitu altaris, et mare impleverunt aqua.

36. Et exclamavit Eliu in cœlum, et dixit : Domine Deus Abraam et Isaac et Israel, exaudi me, Domine, exaudi me hodie in igne, et sciant omnis populus hic quoniam tu es Dominus Deus Israel, et ego servus tuus, et per te feci opera hæc.

37. Exaudi me, Domine, exaudi me, et cognoscat populus hic quia tu es Dominus Deus, et tu vertisti cor populi hujus retro.

38. Et cecidit ignis a Domino de cœlo, et comedit holocausta et schizas et aquam quæ in mari, et lapides et terram linxit ignis.

39. Et cecidit omnis populus super faciem suam, et dixerunt : Vere Dominus Deus ipse est Deus.

40. Et dixit Eliu ad populum : Comprehendite prophetas Baal, nemo sit salvus ex illis. Et comprehenderunt illos, et deduxit illos Eliu ad torrentem Cisson, et jugulavit eos ibi.

41. Et dixit Eliu ad Achaab : Ascende, et manduca et bibe, quoniam vox est pedum pluvie.

42. Et ascendit Achaab ad manducandum et bibendum, et Eliu ascendit in Carmelum et inclinavit se in terram, et posuit faciem suam inter genua sua,

43. et dixit puero suo : Ascende, et prospice viam maris. Et respexit puer, et dixit : Non est quicquam. Et dixit Eliu : Et tu reverte septies.

44. Et revertit puer septies, et factum est in septimo, et ecce nubes pusilla, quasi vestigium hominis, adducens aquam. Et dixit : Ascende, et dic ad Achaab : Junge currum tuum et descende, ne comprehendat te pluvia.

45. Et factum est usque huc et illuc, et cœlum contenebravit nubibus et vento, et facta est pluvia magna. Et perorabat et ibat Achaab usque Jezrael.

46. Καὶ χεὶρ Κυρίου ἐπὶ τὸν Ἡλίου, καὶ συνέσφιγξε τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, καὶ ἔτρεχεν ἔμπροσθεν Ἀχαάβ εἰς Ἱεζράελ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΟ'.

1. Καὶ ἀνήγγειλεν Ἀχαάβ τῇ Ἰεζάβελ γυναὶ αὐτοῦ πάντα ἃ ἐποίησεν Ἡλίου, καὶ ὡς ἀπέκτεινε τοὺς προφῆτας ἐν βομφαίᾳ.

2. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰεζάβελ πρὸς Ἡλίου, καὶ εἶπεν· Εἰ σὺ εἶ Ἡλίου καὶ ἐγὼ Ἰεζάβελ, τάδε ποιῆσαι μοι ὁ Θεὸς καὶ τὰδε προσθῆναι, ὅτι ταύτην τὴν ὥραν αὐρίον θήσομαι τὴν ψυχὴν σου καθὼς ψυχὴν ἐνός ἐξ αὐτῶν.

3. Καὶ ἐφοβήθη Ἡλίου, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθε κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται εἰς Βηρσαβὲ γῆν Ἰούδα, καὶ ἀπῆκε τὸ παιδάριον αὐτοῦ ἐκεῖ.

4. Καὶ αὐτὸς ἐπορεύθη ἐν τῇ ἐρήμῳ δδὸν ἡμέρας, καὶ ἦλθε καὶ ἐκάθισεν ὑποκάτω Ῥαθμὲν, καὶ ἠτήσατο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀποθανεῖν, καὶ εἶπεν· Ἰκανοῦσθω νῦν, λάβε δὴ τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ, Κύριε, ὅτι οὐ κρείσσων ἐγὼ εἰμι ὑπὲρ τοὺς πατέρας μου.

5. Καὶ ἐκοιμήθη καὶ ὑπνῶσεν ἐκεῖ ὑπὸ φυτὸν· καὶ ἰδοὺ τις ἦφατο αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀνάστηθι καὶ φάγε.

6. Καὶ ἐπέβλεψεν Ἡλίου, καὶ ἰδοὺ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐγκρυφίας ὀλυρίτης καὶ καψάκης ὕδατος· καὶ ἀνέστη καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιε, καὶ ἐπιστρέψας ἐκοιμήθη.

7. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος Κυρίου ἐκ δευτέρου, καὶ ἦφατο αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀνάστα, φάγε, ὅτι πολλὴ ἀπὸ σοῦ ἡ δόξ.

8. Καὶ ἀνέστη, καὶ ἔφαγε, καὶ ἔπιε· καὶ ἐπορεύθη ἐν ἰσχύϊ τῆς βρώσεως ἐκεῖνης τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἕως ὄρους Χωρήβ.

9. Καὶ εἰσῆλθεν ἐκεῖ εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ κατέλυσεν ἐκεῖ καὶ ἰδοὺ βῆμα Κυρίου πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπε· Τί σὺ ἐνταῦθα, Ἡλίου;

10. Καὶ εἶπεν Ἡλίου· Ζηλῶν ἐξήλωκα τῷ Κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι ἐγκατέλιπόν σε οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, τὰ θυσιαστήρια σου κατέσκαψαν, καὶ τοὺς προφῆτας σου ἀπέκτειναν ἐν βομφαίᾳ, καὶ ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχὴν μου λαβεῖν αὐτήν.

11. Καὶ εἶπεν· Ἐξελεύσῃ αὐρίον, καὶ στήσῃ ἐνώπιον Κυρίου ἐν τῷ ὄρει. Ἰδοὺ παρελεύσεται Κύριος, καὶ ἰδοὺ πνεῦμα μέγα κραταῖον διαλύον ὄρη καὶ συντρίβον πέτρας ἐνώπιον Κυρίου, οὐκ ἐν τῷ πνεύματι Κύριος· καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα συσσεισμός, οὐκ ἐν τῷ συσσεισμῷ Κύριος·

12. καὶ μετὰ τὸν συσσεισμόν πῦρ, οὐκ ἐν τῷ πυρὶ Κύριος· καὶ μετὰ τὸ πῦρ φωνὴ αὔρας λεπτῆς.

13. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἡλίου, καὶ ἐπεκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῇ μλητῇ αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε καὶ ἔστη ὑπὸ σπήλαιον· καὶ ἰδοὺ πρὸς αὐτόν φωνή, καὶ εἶπε· Τί σὺ ἐνταῦθα, Ἡλίου;

14. Καὶ εἶπεν Ἡλίου· Ζηλῶν ἐξήλωκα τῷ Κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην σου οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ τὰ θυσιαστήρια σου καθεῖλαν, καὶ τοὺς προφῆτας σου ἀπέκτειναν ἐν βομφαίᾳ· καὶ ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχὴν μου λαβεῖν αὐτήν.

15. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς αὐτόν· Πορεύου, ἀνά-

46. Et manus Domini super Eliu, et constrinxit lumbum suum, et currebat ante Achaab in Jezrael.

CAPUT XIX.

1. Et annuntiavit Achaab Jezabel uxori suae omnia quae fecerat Eliu, et quomodo interfecit prophetas in gladio.

2. Et misit Jezabel ad Eliu, et dixit : Si tu es Eliu et ego Jezabel, haec mihi faciat Deus et haec adjiciat, quia hac hora cras ponam animam tuam quemadmodum animam unius ex illis.

3. Et timuit Eliu, et surrexit et abiit secundum animam suam, et venit in Bersabee terram Juda, et dimisit puerum suum ibi.

4. Et ipse ivit in deserto viam diei, et venit et sedit sub Rathmen, et petivit animam suam mori, et dixit : Sufficiat nunc, tolle, quæso, animam meam a me, Domine, quoniam non melior ego sum super patres meos.

5. Et dormivit et soporatus est ibi subtus plantam : et ecce quidam tetigit eum, et dixit ei : Surge et comede.

6. Et Eliu respexit, et ecce ad caput ejus subcineritius ailigneus et lecythus aquae : et surrexit et manducavit et bibit, et revertens dormivit.

7. Et revertit angelus Domini secundo, et tetigit eum, et dixit ei : Surge, comede, quia multa a te via.

8. Et surrexit, et manducavit, et bibit : et ivit in fortitudine cibi illius quadraginta dies et quadraginta noctes usque ad montem Choreb.

9. Et intravit illic in speluncam, et mansit ibi : et ecce verbum Domini ad eum, et dixit : Quid tu hic, Eliu?

10. Et dixit Eliu : Zelans zelavi Domino omnipotenti, quia dereliquerunt te filii Israel, altaria tua diruerunt, et prophetas tuos occiderunt in gladio, et relictus sum ego solus, et quaerunt animam meam ad tollendam eam.

11. Et dixit : Egredieris cras, et stabis coram Domino in monte. Ecce transibit Dominus, et ecce spiritus magnus validus dissolvens montes et conterens petras coram Domino, non in spiritu Dominus : et post spiritum concussio, non in concussionem Dominus :

12. et post concussionem ignis, non in igne Dominus : et post ignem vox auræ tenuis.

13. Et factum est ut audivit Eliu, et cooperuit faciem suam in melote sua, et exiit et stetit sub spelunca : et ecce ad eum vox, et dixit : Quid tibi hic, Eliu?

14. Et dixit Eliu : Zelans zelavi Domino omnipotenti, quia dereliquerunt testamentum tuum filii Israel, et altaria tua destruxerunt, et prophetas tuos occiderunt in gladio : et relictus sum ego solus, et quaerunt animam meam ad tollendam eam.

15. Et dixit ad eum Dominus : Vade, reverte in viam.

στρεφε εἰς τὴν ὁδὸν σου, καὶ ἤξεις εἰς τὴν ὁδὸν ἐρήμου Δαμασκοῦ, καὶ ἤξεις καὶ χρίσεις τὸν Ἀζαήλ εἰς βασιλέα τῆς Συρίας.

16. Καὶ τὸν Ἰοὺ υἱὸν Ναμεσσί χρίσεις εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ· καὶ τὸν Ἐλισαίε υἱὸν Σαφάτ χρίσεις εἰς προφήτην ἀντὶ σοῦ.

17. Καὶ ἔσται, τὸν σωζόμενον ἐκ ῥομφαίας Ἀζαήλ θανατώσει Ἰοὺ, καὶ τὸν σωζόμενον ἐκ ῥομφαίας Ἰοὺ θανατώσει Ἐλισαίε.

18. Καὶ καταλείψεις ἐν Ἰσραὴλ ἑπτὰ χιλιάδας ἀνδρῶν, πάντα γόνата ἀ οὐκ ὠκλασαν γόνου τῷ Βάαλ, καὶ πᾶν στόμα δ οὐ προσεκύνησεν αὐτῷ.

19. Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ εὗρσκει τὸν Ἐλισαίε νῦν Σαφάτ, καὶ αὐτὸς ἡγορία ἐν βουσί· δώδεκα ζεύγη ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς δώδεκα. Καὶ ἀπῆλθεν ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐπέβριψε τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν.

20. Καὶ κατελίπεν Ἐλισαίε τὰς βοάς, καὶ κατέδραμεν ὀπίσω Ἥλιου, καὶ εἶπε· Καταφυλῆσω τὸν πατέρα μου, καὶ ἀκολουθήσω ὀπίσω σου. Καὶ εἶπεν Ἥλιου· Ἀνάστρεφε, ὅτι πεποίηκά σοι.

21. Καὶ ἀνέστρεψεν ἐξ ὀπισθεν αὐτοῦ· καὶ ἔλαβε τὰ ζεύγη τῶν βοῶν, καὶ ἔθυσσε καὶ ἤψησεν αὐτὰ ἐν τοῖς σκευαῖς τῶν βοῶν, καὶ ἔδωκε τῷ λαῷ καὶ ἔφαγον. Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω Ἥλιου, καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'. (Vulg. Cap. XXI.)

1. Καὶ ἀμπελὼν εἷς ἦν τῷ Ναβουθαί τῷ Ἰεζραηλίτῃ παρὰ τῇ ὄλῳ Ἀχαάβ βασιλέως Σαμαρείας.

2. Καὶ ἐλάλησεν Ἀχαάβ πρὸς Ναβουθαί, λέγων· Δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου, καὶ ἔσται μοι εἰς κῆπον λαχάνων, ὅτι ἐγγίζων οὗτος τῷ οἴκῳ μου, καὶ δώσω σοι ἀμπελῶνα ἄλλον ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτόν· εἰ δὲ ἀρέσκει ἐνώπιόν σου, δώσω σοι ἀργύριον ἄλλαγμα ἀμπελῶνός σου τούτου, καὶ ἔσται μοι εἰς κῆπον λαχάνων.

3. Καὶ εἶπε Ναβουθαί πρὸς Ἀχαάβ· Μὴ γένοιτό μοι παρὰ Θεοῦ μου δοῦναι κληρονομίαν πατέρων μου σοί.

4. Καὶ ἐγένετο τὸ πνεῦμα Ἀχαάβ τεταραγμένον, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ, καὶ συνεκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔφαγεν ἄρτον.

5. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτόν· Τί τὸ πνευμά σου τεταραγμένον, καὶ οὐκ εἰ σὺ ἐσθίων ἄρτον;

6. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· Ὅτι ἐλάλησα πρὸς Ναβουθαί τὸν Ἰεζραηλίτην, λέγων· Δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου ἀργυρίου· εἰ δὲ βούλη, δώσω σοι ἀμπελῶνα ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν· Οὐ δώσω σοι κληρονομίαν πατέρων μου.

7. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· Σὺ νῦν οὕτω ποιεῖς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ; Ἀνάστηθι καὶ φάγε ἄρτον, καὶ αὐτοῦ γενοῦ· ἐγὼ δὲ δώσω σοι τὸν ἀμπελῶνα Ναβουθαί τοῦ Ἰεζραηλίτου.

8. Καὶ ἔγραψε βιβλίον ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἀχαάβ, καὶ ἐσφραγίσατο τῇ σφραγίδι αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε τὸ βιβλίον πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς ἐλευθέρους, τοὺς κατοικοῦντας μετὰ Ναβουθαί.

9. Καὶ ἐγγράπτο ἐν τοῖς βιβλίοις, λέγων· Νηστεύσατε νηστείαν, καὶ καθίσατε τὸν Ναβουθαί ἐν ἀρχῇ τοῦ λαοῦ.

tuam, et venies in viam deserti Damasci, et venies et unges Azael in regem Syriae.

16. Et Ihu filium NameSSI unges in regem super Israel : et Elisae filium Saphat unges in prophetam pro te.

17. Et erit, evadentem e gladio Azael interficiet Ihu, et evadentem e gladio Ihu interficiet Elisae.

18. Et relinques in Israel septem millia virorum, omnia genua quae non flexerunt genu ipsi Baal, et omne os quod non adoravit eum.

19. Et abiit inde, et invenit Elisae filium Saphat, et ipse arabat in bobus : duodecim juga coram eo, et ipse in his duodecim. Et abiit ad eum, et projecit melotem suam super eum.

20. Et dereliquit Elisae boves, et cucurrit post Eliu, et dixit : Deosculabor patrem meum, et sequar post te. Et dixit Eliu : Reverte, quoniam feci tibi.

21. Et revertit a post eum : et cepit juga boum, et immolavit et coxit ea in vasis boum, et dedit populo et comederunt. Et surrexit et ivit post Eliu, et ministrabat ei.

CAPUT XX. (Vulg. Cap. XXI.)

1. Et vinea una erat Nabuthae Jezraelitae juxta aream Achaab regis Samariae.

2. Et locutus est Achaab ad Nabuthae, dicens : Da mihi vineam tuam, et erit mihi in hortum olerum, quoniam propinquat haec domui meae, et dabo tibi vineam aliam bonam super eam : si vero placet coram te, dabo tibi argentum permutationem vineae tuae istius, et erit mihi in hortum olerum.

3. Et dixit Nabuthae ad Achaab : Non fiat mihi a Deo meo ut dem haereditatem patrum meorum tibi.

4. Et turbatus est spiritus Achaab, et dormivit in lecto suo, et velavit faciem suam, et non manducavit panem.

5. Et intravit Jezabel uxor ejus ad eum, et locuta est ad eum : Quid spiritus tuus turbatus, et non es tu manducans panem?

6. Et dixit ad eam : Quia locutus sum ad Nabuthae Jezraelitam, dicens : Da mihi vineam tuam argento : si autem velis, dabo tibi vineam aliam pro ea. Et dixit : Non dabo tibi haereditatem patrum meorum.

7. Et dixit ad eum Jezabel uxor ejus : Tu nunc sic facis regem super Israel? Surge et manduca panem, et esto tui ipsius : ego vero dabo tibi vineam Nabuthae Jezraelitae.

8. Et scripsit librum in nomine Achaab, et signavit anulo illius, et misit librum ad seniores et liberos, eos qui habitabant cum Nabuthae.

9. Et erat scriptum in libris, dicens : Jejunate jejunium, et sedere facite Nabuthae in principio populi.

10. Καὶ ἐγκαθίστατε δύο ἀνδρας υἱοὺς παρανόμων ἐξεναντίας αὐτοῦ, καὶ καταμαρτυρήσατωσαν αὐτοῦ, λέγοντες· Εὐλόγησε Θεὸν καὶ βασιλέα. Καὶ ἐξαγαγέτωσαν αὐτὸν, καὶ λιθοβολήσατωσαν αὐτὸν, καὶ ἀποθανέτω.

11. Καὶ ἐποίησαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτοῦ, οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἐλεύθεροι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ, καθὼς ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς Ἰεζάβελ, καὶ καθὰ ἐγγράπτο ἐν τοῖς βιβλίοις οἷς ἀπέστειλε πρὸς αὐτούς.

12. Καὶ ἐκάλεσαν νηστείαν, καὶ ἐκάθισαν τὸν Ναβουθαὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ λαοῦ.

13. Καὶ εἰσῆλθον δύο ἄνδρες υἱοὶ παρανόμων, καὶ ἐκάθισαν ἐξεναντίας αὐτοῦ, καὶ καταμαρτύρησαν αὐτοῦ, λέγοντες· Εὐλόγησας Θεὸν καὶ βασιλέα. Καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν ἐξω τῆς πόλεως, καὶ ἐλιθοβολήσαν αὐτὸν ἐν λίθοις, καὶ ἀπέθανε.

14. Καὶ ἀπέστειλαν πρὸς Ἰεζάβελ, λέγοντες· Λελοδοῦται Ναβουθαὶ, καὶ τέθνηκε.

15. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν Ἰεζάβελ, καὶ εἶπε πρὸς Ἀχαάβ· Ἀνάστα, κληρονόμει τὸν ἀμπελῶνα Ναβουθαὶ τοῦ Ἰσραηλίου, ὃς οὐκ ἔδωκέ σοι ἀργυρίου, ὅτι οὐκ ἔστι Ναβουθαὶ ζῶν, ὅτι τέθνηκε.

16. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν Ἀχαάβ ὅτι τέθνηκε Ναβουθαὶ ὁ Ἰσραηλίτης, καὶ διέβρῃξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ περιέβαλετο σάκκον· καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἀνέστη καὶ κατέβη Ἀχαάβ εἰς τὸν ἀμπελῶνα Ναβουθαὶ τοῦ Ἰσραηλίου κληρονομήσαι αὐτόν.

17. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἡλίου τὸν Θεοσβίτην, λέγων·

18. Ἀνάστηθι καὶ κατάβηθι εἰς ἀπαντὴν Ἀχαάβ βασιλέως Ἰσραὴλ τοῦ ἐν Σαμαρείᾳ, ὅτι οὗτος ἐν ἀμπελῶνι Ναβουθαὶ, ὅτι καταβέβηκεν ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτόν.

19. Καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν, λέγων· Τάδε λέγει Κύριος· Ὡς σὺ ἐφόνευσας καὶ ἐκληρονομήσας, διὰ τοῦτο τάδε λέγει Κύριος· Ἐν παντὶ τόπῳ ᾧ ἔλειξαν αἱ ὕες καὶ οἱ κύνες τὸ αἷμα Ναβουθαὶ, ἐκεῖ λείξουσιν αἱ κύνες τὸ αἷμά σου, καὶ αἱ πόρναι λούσονται ἐν τῷ αἵματί σου.

20. Καὶ εἶπεν Ἀχαάβ πρὸς Ἡλίου· Εἰ εὕρηκάς με ὁ ἐχθρὸς μου; Καὶ εἶπεν· Εὕρηκα, διότι μάτην πέπρασαι, ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, παροργίσαι αὐτόν.

21. Ἴδου ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σέ κακὰ, καὶ ἐκκαύσω ὅπισω σου, καὶ ἐξολοθρεύσω τοῦ Ἀχαάβ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ συνεχόμενον καὶ ἐγκαταλειμμένον ἐν Ἰσραὴλ.

22. Καὶ δώσω τὸν οἶκόν σου ὡς οἶκον Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ναβάτ, καὶ ὡς τὸν οἶκον Βαασά υἱοῦ Ἀχιά, περὶ τῶν παροργισμάτων ὧν παρώργισας καὶ ἐξήμαρτες τὸν Ἰσραὴλ.

23. Καὶ τῇ Ἰεζάβελ ἐλάλησε Κύριος, λέγων· Οἱ κύνες καταφάγονται αὐτὴν ἐν τῷ προτειχίσματι τοῦ Ἰερζάελ.

24. Τὸν τεθνηκότα τοῦ Ἀχαάβ ἐν τῇ πόλει φάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ φάγονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.

25. Πλὴν ματαίως Ἀχαάβ ὃς ἐπράθη ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, ὡς μετέθηκεν αὐτὸν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ.

10. Et collocate duos viros filios iniquorum ex adverso ejus, et testentur contra eum, dicentes : Benedixit Deum et regem. Et producant eum, et lapident eum, et moriatur.

11. Et fecerunt viri civitatis illius, ipsi seniores et liberi qui habitabant in civitate ejus, sicut misit ad eos Jezabel, et sicut scriptum erat in libris quos miserat ad eos.

12. Et vocaverunt jejunium, et sedere fecerunt Nabutha in principio populi.

13. Et intrarunt duo viri filii iniquorum, et sederunt ex adverso ejus, et testati sunt contra eum, dicentes : Benedixisti Deum et regem. Et produxerunt eum extra civitatem, et lapidaverunt eum in lapidibus, et mortuus est.

14. Et miserunt ad Jezabel, dicentes : Lapidatus est Nabutha, et mortuus est.

15. Et factum est, ut audivit Jezabel, et dixit ad Achaab : Surge, haeredita vineam Nabutha Jezraelitae, qui non dederat tibi argento, quoniam non est Nabutha vivens, quia mortuus est.

16. Et factum est, ut audivit Achaab quia mortuus est Nabutha Jezraelita, et conscidit vestimenta sua, et cooperuit se cilicio : et factum est post haec, et surrexit et descendit Achaab ad vineam Nabutha Jezraelitae possidere eam.

17. Et dixit Dominus ad Eliu Thesbitem, dicens :

18. Surge et descende in obviam Achaab regis Israel qui est in Samaria, quia hic in vinea Nabutha, quia descendit illuc possidere eam.

19. Et loqueris ad eum, dicens : Haec dicit Dominus : Quomodo tu occidisti et possedisti, propter hoc haec dicit Dominus : In omni loco in quo linxerunt sues et canes sanguinem Nabutha, ibi lingent canes sanguinem tuum, et meretrices lavabunt in sanguine tuo.

20. Et dixit Achaab ad Eliu : Si invenisti me inimicus meus? Et dixit : Inveni, quoniam frustra venditus es ad faciendum malum in conspectu Domini, ad exacerbandum eum.

21. Ecce ego induco super te mala, et succendam post te, et disperdam de Achaab mingentem ad parietem, et clausum et derelictum in Israel.

22. Et dabo domum tuam sicut domum Jeroboam filii Nabath, et sicut domum Baasa filii Achia, pro exacerbationibus quibus exacerbasti et peccare fecisti Israel.

23. Et ad Jezabel locutus est Dominus, dicens : Canes manducabunt eam in antemurali Jezrael.

24. Mortuum de Achaab in civitate comedent canes, et mortuum ejus in campo comedent volatilia caeli.

25. Verumtamen frustra Achaab qui venumdatus est facere malum in conspectu Domini, sicut evertit eum Jezabel uxor ejus.

26. Καὶ ἐβδελύχθη σφόδρα, πορεύεσθαι ὀπίσω τῶν βδελυμάτων κατὰ πάντα ἃ ἐποίησεν ὁ Ἀμορραῖος, ὃν ἐξωλόθρευσε Κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ.

27. Καὶ ὑπὲρ τοῦ λόγου ὡς κατενύγη Ἀχαάβ ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπορεύετο κλαίων, καὶ διέβρῃξε τὸν γιτώννα αὐτοῦ, καὶ ἐζώσατο σάκκον ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἐνήστευσε· καὶ περιεβάλετο σάκκον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐπάταξε Ναβουθαὶ τὸν Ἰεζραηλῆτην, καὶ ἐπορεύθη·

28. καὶ ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἠλίου περὶ Ἀχαάβ, καὶ εἶπε Κύριος·

29. Ἐώρακας ὡς κατενύγη Ἀχαάβ ἀπὸ προσώπου μου; Οὐκ ἐπάξω τὴν κακίαν ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐπάξω τὴν κακίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'. (Vulg. Cap. XX.)

1. Καὶ συνήθροισεν υἱὸς Ἄδερ πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη καὶ περιεκάθισεν ἐπὶ Σαμάρειαν, καὶ τριακονταδύο βασιλεῖς μετ' αὐτοῦ, καὶ πᾶς ἵππος καὶ ἄρμα· καὶ ἀνέβησαν καὶ περιεκάθισαν ἐπὶ Σαμάρειαν, καὶ ἐπολέμησαν ἐπ' αὐτήν.

2. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἀχαάβ βασιλέα Ἰσραὴλ εἰς τὴν πόλιν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει υἱὸς Ἄδερ·

3. Τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον σου ἐμὸν ἐστί, καὶ αἱ γυναῖκές σου καὶ τὰ τέκνα σου ἐμὰ ἐστί.

4. Καὶ ἀπεκρίθη βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε· Καθὼς ἐλάλησας, κύριε μου βασιλεῦ, σὸς ἐγὼ εἰμι καὶ πάντα τὰ ἐμὰ.

5. Καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι, καὶ εἶπαν· Τάδε λέγει ὁ υἱὸς Ἄδερ· Ἐγὼ ἀπέστειλα πρὸς σέ, λέγων· Τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον σου καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα σου δώσεις ἐμοί,

6. ὅτι ταύτην τὴν ὥραν αὐρίον ἀποστελῶ τοὺς παῖδάς μου πρὸς σέ, καὶ ἐρευνήσουσι τὸν οἶκόν σου καὶ τοὺς οἴκους τῶν παιδῶν σου, καὶ ἔσται, πάντα τὰ ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ἐφ' ἃ ἂν ἐπιβάλωσι τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ λήψονται.

7. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πάντας τοὺς πρεσβυτέρους τῆς γῆς, καὶ εἶπε· Γινώτε δὴ καὶ ἴδετε ὅτι κακίαν οὗτος ζητεῖ, ὅτι ἀπέσταλκε πρὸς μέ περὶ τῶν γυναικῶν μου καὶ περὶ τῶν υἱῶν μου καὶ περὶ τῶν θυγατέρων μου. Τὸ ἀργύριόν μου καὶ τὸ χρυσίον μου οὐκ ἀπεκώλυσα ἀπ' αὐτοῦ.

8. Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ πρεσβύτεροι καὶ πᾶς ὁ λαός· Μὴ ἀκούσης, καὶ μὴ θελήσης.

9. Καὶ εἶπε τοῖς ἀγγέλοις υἱοῦ Ἄδερ· Λέγετε τῷ κυρίῳ ὑμῶν· Πάντα ὅσα ἀπέσταλκας πρὸς τὸν δούλόν σου ἐν πρώτοις ποιήσω, τὸ δὲ ῥῆμα τοῦτο οὐ δυνήσομαι ποιῆσαι. Καὶ ἀπῆραν οἱ ἄνδρες, καὶ ἐπέστρεψαν αὐτῷ λόγον.

10. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτόν υἱὸς Ἄδερ, λέγων· Τάδε ποιήσαι μοι ὁ Θεὸς καὶ τάδε προσβέη, εἰ ἐκποιήσῃ ὁ γοῦς Σαμαρείας ταῖς ἀλώπεξι παντὶ τῷ λαῷ, τοῖς πεζοῖς μου.

11. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν· Ἰκανούσθω· μὴ καυχάσθω ὁ κυρτὸς ὡς ὁ ὀρθός.

12. Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἀπεκρίθη αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ-

26. Et factus est abominabilis valde, cundo post abominaciones secundum omnia quae fecerat Amorrhæus, quem exterminavit Dominus a facie filiorum Israel.

27. Et pro verbo quomodo compunctus est Achaab a facie Domini, et ibat plorans, et conscidit tunicam suam, et accinxit saccum super corpus suum, et jejunavit : et indutus est saccum in die qua percussit Nabuthæ Jezraelitem, et ivit :

28. et factum est verbum Domini in manu servi sui Elii de Achaab, et dixit Dominus :

29. Vidisti quemadmodum compunctus est Achaab a facie mea? Non inducam malum in diebus ejus, sed in diebus filii ejus inducam malum.

CAPUT XXI. (Vulg. Cap. XX.)

1. Et congregavit filius Ader omnem virtutem suam, et ascendit et obsedit super Samariam, et triginta duo reges cum eo, et omnis equus et currus : et ascenderunt et obsederunt super Samariam, et pugnaverunt super eam.

2. Et misit ad Achaab regem Israel in civitatem, et dixit ad eum : Hæc dicit filius Ader :

3. Argentum tuum et aurum tuum meum est, et uxores tuæ et filii tui mei sunt.

4. Et respondit rex Israel, et dixit : Sicut locutus es, domine mi rex, tuus ego sum et omnia mea.

5. Et reverterunt nuntii, et dixerunt : Hæc dicit filius Ader : Ego misi ad te, dicens : Argentum tuum et aurum tuum et uxores et filios tuos dabis mihi,

6. quoniam hac hora cras mittam pueros meos ad te, et scrutabuntur domum tuam et domos puerorum tuorum, et erit, omnia desideria oculorum suorum super quaecumque injicient manus suas, et tollent.

7. Et vocavit rex Israel omnes seniores terræ, et dixit : Cognoscite nunc et videte quia malum iste querit, quoniam misit ad me pro uxoribus meis et pro filiis meis et pro filiabus meis. Argentum meum et aurum meum non prohiberi ab eo.

8. Et dixerunt ei seniores et omnis populus : Non audias, et non velis.

9. Et dixit nuntiis filii Ader : Dicite domino vestro : Omnia quaecumque misisti ad servum tuum in primis faciam, verbum autem hoc non potero facere. Et abierunt viri, et retulerunt ei verbum.

10. Et misit ad eum filius Ader, dicens : Hæc faciat mihi Deus et hæc adjiciat, si sufficet pulvis Samariæ vulpibus omni populo, peditibus meis.

11. Et respondit rex Israel, et dixit : Satis sit : non gloriatur gibbosus ut rectus.

12. Et factum est, quando respondit ei verbum hoc, hæ-

των, πίνων ἦν αὐτὸς καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν σκηναῖς· καὶ εἶπε τοῖς παῖσιν αὐτοῦ· Οἰκοδομήσατε χάρακα. Καὶ ἔθεντο χάρακα ἐπὶ τὴν πόλιν.

13. Καὶ ἰδοὺ προφήτης εἰς προσῆλθε τῷ Ἀχαάβ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε· Τάδε λέγει Κύριος· Εἰ εἰώρα-
κας τὸν ὄχλον τὸν μέγαν τοῦτον; Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐ-
τὸν σήμερον εἰς χεῖρας σὰς, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ Κύριος.

14. Καὶ εἶπεν Ἀχαάβ· Ἐν τίνι; Καὶ εἶπε· Τάδε λέγει Κύριος· Ἐν τοῖς παιδαρίοις τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν. Καὶ εἶπεν Ἀχαάβ· Τίς συνάψει τὸν πόλεμον; Καὶ εἶπε· Σὺ.

15. Καὶ ἐπεσκέψατο Ἀχαάβ τοὺς ἀρχοντας, τὰ παι-
δάρια τῶν χωρῶν, καὶ ἐγένοντο διακόσια τριάκοντα· καὶ μετὰ ταῦτα ἐπεσκέψατο τὸν λαόν, πάντα υἱὸν δυ-
νάμεως, ἑπτὰ χιλιάδας.

16. Καὶ ἐξῆλθε μεσημβρίας καὶ υἱὸς Ἄδερ πίνων, μεθύων ἐν Σοκχώθ, αὐτὸς καὶ οἱ βασιλεῖς, τριάκοντα καὶ δύο βασιλεῖς συμβοητοὶ αὐτοῦ.

17. Καὶ ἐξῆλθον ἀρχοντες παιδάρια τῶν χωρῶν ἐν πρώτοις, καὶ ἀποστέλλουσι καὶ ἀπαγγέλλουσι τῷ βασιλεῖ Συρίας, λέγοντες· Ἄνδρες ἐξεληλύθασιν ἐκ Σαμαρείας.

18. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Εἰ εἰς εἰρήνην ἐκπορεύονται, συλλαβεῖν αὐτοὺς ζῶντας, καὶ εἰ εἰς πόλεμον, ζῶντας συλλαβεῖν αὐτούς·

19. καὶ μὴ ἐξεληθάωσαν ἐκ τῆς πόλεως ἀρχοντα τὰ παιδάρια τῶν χωρῶν· καὶ ἡ δύναμις ὀπίσω αὐτῶν

20. ἐπάταξεν ἕκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ, καὶ ἔδευτέ-
ροσεν ἕκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ. Καὶ ἔφυγε Συρία, καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς Ἰσραὴλ· καὶ σώζεται υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας ἐν ἵππῳ ἱππέως.

21. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβε πάντας τοὺς ἵππους καὶ τὰ ἄρματα, καὶ ἐπάταξε πλη-
γὴν μεγάλην ἐν Συρίᾳ.

22. Καὶ προσῆλθεν ὁ προφήτης πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε· Κραταίῳ, καὶ γνώθι καὶ ἴδς τί ποιήσεις, ὅτι ἐπιστρέφοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ υἱὸς Ἄδερ βασιλεὺς Συρίας ἀναβαίνει ἐπὶ σέ,

23. καὶ οἱ παῖδες βασιλέως Συρίας, καὶ εἶπον· Θεὸς ὁρέων Θεὸς Ἰσραὴλ καὶ οὐ Θεὸς κοιλάδων, διὰ τοῦτο ἐκραταίωσεν ὑπὲρ ἡμῶν· ἔαν δὲ πολεμήσωμεν αὐτοὺς κατ' εὐθὺ, εἰ μὴν κραταιώσωμεν ὑπὲρ αὐτούς.

24. Καὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο ποίησον· ἀπόστησον τοὺς βασιλεῖς ἕκαστον εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, καὶ τοῦ ἀντ' αὐ-
τῶν σατράπας,

25. καὶ ἀλλάζομέν σοι δύναμιν κατὰ τὴν δύναμιν τὴν πεσοῦσαν, καὶ ἵππον κατὰ τὴν ἵππον, καὶ ἄρματα κατὰ τὰ ἄρματα, καὶ πολεμήσωμεν πρὸς αὐτοὺς κατ' εὐθὺ, καὶ κραταιώσωμεν ὑπὲρ αὐτούς. Καὶ ἤκουσε τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν οὕτως.

26. Καὶ ἐγένετο ἐπιστρέφοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ ἐπεσκέψατο υἱὸς Ἄδερ τὴν Συρίαν, καὶ ἀνέβη εἰς Ἀφεκά· εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραὴλ.

27. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπεσκέπησαν, καὶ παρεγένοντο εἰς ἀπαντὴν αὐτῶν· καὶ παρενέβαλεν Ἰσραὴλ ἐξεναντίας αὐτῶν ὡς εἰ δύο ποίμνια αἰγῶν, καὶ Συρία ἐπλησε τὴν γῆν.

28. Καὶ προσῆλθεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ· Τάδε λέγει Κύριος· Ἄνθ' ὧν εἶπε Συρία· Θεὸς ὁρέων Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ καὶ οὐ Θεὸς

bens erat ipse et omnes reges qui cum eo in tabernaculis : et dixit pueris suis : *Ædificate vallum. Et posuerunt vallum super civitalem.*

13. Et ecce propheta unus advenit Achaab regi Israel, et dixit : *Hæc dicit Dominus : Si vidisti turbam magnam hanc? Ecce ego do eam hodie in manus tuas, et cognosces quia ego Dominus.*

14. Et dixit Achaab : In quo? Et dixit : *Hæc dicit Dominus : In pueris principum regionum. Et dixit Achaab : Quis committet pugnam? Et dixit : Tu.*

15. Et recognovit Achaab principes, pueros regionum, et fuerunt ducenti triginta : et post hæc recognovit populum, omnem filium virtutis, septem millia.

16. Et egressus est meridie : et filius Ader bibens, temulentus in Socchoth, ipse et reges, triginta et duo reges coadjutores ejus.

17. Et egressi sunt principes pueri regionum in primis, et mittunt et annuntiant regi Syriæ, dicentes : *Viri exiverunt de Samaria.*

18. Et dixit eis : Si ad pacem egrediuntur, comprehendere eos vivos, et si ad bellum, vivos comprehendere eos :

19. et non exeant e civitate principes pueri regionum : et virtus post eos

20. percussit unusquisque eum qui juxta se, et iteravit unusquisque eum qui juxta se. Et fugit Syria, et persecutus est eos Israel : et salvatur filius Ader rex Syriæ super equum equitis.

21. Et egressus est rex Israel, et cepit omnes equos et currus, et percussit plagam magnam in Syria.

22. Et accessit propheta ad regem Israel, et dixit : Confortare, et cognosce et vide quid facies, quoniam revertente anno filius Ader rex Syriæ ascendit super te,

23. et pueri regis Syriæ, et dixerunt : Deus montium Deus Israel et non Deus vallium, propter hoc valuit super nos : si autem impugnemus eos per planum, profecto valebimus super eos.

24. Et verbum hoc fac : amove reges unumquemque in locum suum, et pone pro eis satrapas,

25. et instaurabimus tibi virtutem secundum virtutem quæ cecidit, et equum juxta equum, et currus juxta currus, et pugnabimus adversus eos per planum, et valebimus super eos. Et audivit vocem ejus, et fecit sic.

26. Et factum est revertente anno, et recognovit filius Ader Syriam, et ascendit in Apheca ad bellum super Israel.

27. Et filii Israel recogniti sunt, et advenerunt in occursum eorum : et castrametatus est Israel ex adverso eorum, tamquam duo greges caprarum, et Syria implevit terram.

28. Et accessit homo Dei, et dixit regi Israel : *Hæc dicit Dominus : Pro eo quod dixit Syria : Deus montium Dominus Deus Israel et non Deus vallium ipse, et dabo virtutem*

κοιλιάδων αὐτὰς, καὶ δώσω τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην εἰς χεῖρα σὴν, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ Κύριος.

29. Καὶ παρεμβάλλουσιν οὗτοι ἀπέναντι τούτων ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ προσήγαγεν ὁ πόλεμος. Καὶ ἐπάταξεν Ἰσραὴλ τὴν Συρίαν ἑκατὸν χιλιάδας πεζῶν μιᾷ ἡμέρᾳ.

30. Καὶ ἔφυγον οἱ καταλοίποι εἰς Ἀφεκά εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἔπεσε τὸ τεῖχος ἐπὶ εἰκοσι καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἀνδρῶν τῶν καταλοίπων. Καὶ υἱὸς Ἄδερ ἔφυγε, καὶ εἰς-ἦλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ κοιτῶνος, εἰς τὸ ταμιεῖον.

31. Καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Οἶδα ὅτι βασιλεῖς Ἰσραὴλ βασιλεῖς ἑλέους εἰσὶν· ἐπιθώμεθα δὴ σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας ἡμῶν καὶ σχοινία ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, καὶ ἐξέλθωμεν πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ, εἰ πως ζωογονήσει τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

32. Καὶ περιεζώσαντο σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν, καὶ ἔθεσαν σχοινία ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ εἶπον τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ· Δουλὸς σου υἱὸς Ἄδερ λέγει· Ζησάτω δὴ ἡ ψυχὴ ἡμῶν. Καὶ εἶπεν· Εἰ ἐτι ζῇ, ἀδελφός μου ἐστί.

33. Καὶ οἱ ἄνδρες οἰωνίσαντο, καὶ ἐσπεύσαντο, καὶ ἀνέλεξαντο τὸν λόγον ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ εἶπον· Ἀδελφός σου υἱὸς Ἄδερ. Καὶ εἶπεν· Εἰσελθατε καὶ λάβετε αὐτόν. Καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτὸν υἱὸς Ἄδερ, καὶ ἀναβιβάζουσιν αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἄρμα.

34. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τὰς πόλεις ἅς ἔλαβεν ὁ πατήρ μου παρὰ τοῦ πατρός σου ἀποδώσω σοι, καὶ ἐξόδους θήσεις σεαυτῷ ἐν Ἀμασασκῷ, καθὼς ἔθετο ὁ πατήρ μου ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἐγὼ ἐν διαθήκῃ ἐξαποστελῶ σε. Καὶ διέθετο αὐτῷ διαθήκην, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτόν.

35. Καὶ ἄνθρωπος εἷς ἐκ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν εἶπε πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐν λόγῳ Κυρίου· Πάταξον δὴ με. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἄνθρωπος πατάξαι αὐτόν.

36. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἄνθ' ὧν οὐκ ἤκουσας τῆς φωνῆς Κυρίου, καὶ ἰδοὺ σὺ ἀποτρέχεις ἀπ' ἐμοῦ, καὶ πατάξει σε λέων. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ εὗρίσκει αὐτὸν λέων, καὶ ἐπάταξεν αὐτόν.

37. Καὶ εὗρίσκει ἄνθρωπον ἄλλον, καὶ εἶπε· Πάταξόν με δὴ. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος πατάξας, καὶ συνέτριψε.

38. Καὶ ἐπορεύθη ὁ προφήτης, καὶ ἔστη τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ κατεδήσατο ἐν τελαμῶνι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

39. Καὶ ἐγένετο, ὡς παρεπορεύετο ὁ βασιλεὺς, καὶ οὗτος ἐβόα πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν· Ὁ δουλός σου ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν στρατιάν τοῦ πολέμου, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ εἰσῆγαγε πρὸς με ἄνδρα, καὶ εἶπε πρὸς μέ· Φύλαξον τοῦτον τὸν ἄνδρα· ἐὰν δὲ ἐκπηδῶν ἐκπηδήσῃ, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ σου ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ἢ τάλαντον ἀργυρίου στήσεις.

40. Καὶ ἐγενήθη, περιεβλέφατο ὁ δουλός σου ὧδε καὶ ὧδε, καὶ οὗτος οὐκ ἦν. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ· Ἰδοὺ καὶ τὰ ἐνεδρα παρ' ἐμοί· ἐφόνευσας.

41. Καὶ ἔσπευσε, καὶ ἀφείλε τὸν τελαμῶνα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ· καὶ ἐπέγνων αὐτόν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, ὅτι ἐκ τῶν προφητῶν οὗτος.

42. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει Κύριος· Δι-

magnam hanc in manum tuam, et cognosces quia ego Dominus.

29. Et castrametantur hi e regione horum septem dies : et factum est in die septima, et appropinquavit praelium, et percussit Israel Syriam centum millia peditum una die.

30. Et fugerunt reliqui in Apheca in civitatem et cecidit murus super viginti et septem millia virotrorum qui remanserant. Et filius Ader fugit, et intravit in domum cubiculi, in thalamum.

31. Et dixit pueris suis : Novi quia reges Israel reges misericordiae sunt : imponamus nunc saccos super lumbos nostros et funiculos super capita nostra, et exeamus ad regem Israel, si forte vivificabit animas nostras.

32. Et induti sunt sacculis super lumbos suos, et posuerunt funiculos super capita sua, et dixerunt regi Israel : Servus tuus filius Ader dicit : Vivat, quæso, anima nostra. Et dixit : Si adhuc vivit, frater meus est.

33. Et viri pro omine acceperunt, et pro foedere, et raperunt verbum de ore ejus, et dixerunt : Frater tuus filius Ader. Et dixit : Ingredimini et assumite eum. Et egressus est ad eum filius Ader, et faciunt ascendere eum ad eum super currum.

34. Et dixit ad eum : Civitates quas cepit pater meus a patre tuo reddam tibi, et exitus pones tibi in Damasco, sicut posuit pater meus in Samaria, et ego in testamento dimittam te. Et disposuit ei testamentum, et dimisit eum.

35. Et homo unus de filiis prophetarum dixit ad proximum suum in verbo Domini : Percute nunc me. Et noluit homo percutere eum.

36. Et dixit ad eum : Pro eo quod non audisti vocem Domini, et ecce tu recedis a me, et percutiet te leo. Et abiit ab eo, et invenit eum leo, et percussit eum.

37. Et invenit hominem alium, et dixit : Percute me nunc. Et percussit eum homo percutiens, et contrivit.

38. Et ivit propheta, et adstitit regi Israel super viam, et obligavit in vitta oculos suos.

39. Et factum est, ut præteribat rex, et hic clamabat ad regem, et dixit : Servus tuus exiit ad militiam belli, et ecce vir introduxit ad me virum, et dixit ad me : Custodi hunc virum : si autem exsiliens exsilierit, et erit anima tua pro anima ejus, vel talentum argenti appendes.

40. Et factum est, circumspexit servus tuus huc et huc, et hic non erat. Et dixit ad eum rex Israel : Ecce et insidiae apud me : occidisti.

41. Et festinavit, et abstulit vittam ab oculis suis : et agnovit eum rex Israel, quia ex prophetis hic.

42. Et dixit ad eum : Hæc dicit Dominus : Propterea quod

ὅτι ἐξήνεγκας σὺ ἄνδρα ὀλέθριον ἐκ τῆς χειρὸς σου, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ σου ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ λαὸς σου ἀντὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

43. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ συγκεχυμένος καὶ ἐκλελυμένος, καὶ ἔρχεται εἰς Σαμάρειαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Καὶ ἐκάθισε τὰ τρία ἔτη, καὶ οὐκ ἦν πόλεμος ἀναμέσον Συρίας καὶ ἀναμέσον Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ, καὶ κατέβη Ἰωσαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ,

3. καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ· Εἰ οἴδατε ὅτι ἡμῖν Ῥεμμάθ Γαλαὰδ, καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν λαβεῖν αὐτὴν ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας;

4. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ· Ἀναβήσῃ μεθ' ἡμῶν εἰς Ῥεμμάθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον;

5. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ· Καθὼς ἐγὼ, καὶ σὺ οὕτως· καθὼς ὁ λαὸς μου, ὁ λαὸς σου· καθὼς οἱ ἵπποι μου, οἱ ἵπποι σου. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ· Ἐπερωτήσατε δὴ σήμερον τὸν Κύριον.

6. Καὶ συνήθροισεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πάντας τοὺς προφῆτας, ὡς τετρακοσίους ἄνδρας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς· Εἰ πορευθῶ εἰς Ῥεμμάθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπισχῶ; Καὶ εἶπεν Ἀνάβαινε, καὶ διδοὺς δώσει Κύριος εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως.

7. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ· Οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπερωτήσομεν τὸν Κύριον δι' αὐτοῦ;

8. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ· Εἷς ἐστὶν ἄνθρωπος εἰς τὸ ἐπερωτῆσαι δι' αὐτοῦ τὸν Κύριον, καὶ ἐγὼ μεμίσηκα αὐτόν, ὅτι οὐ λαλεῖ περὶ ἐμοῦ καλὰ ἀλλ' ἢ κακὰ· Μιχαίας υἱὸς Ἰεμβλαὰ. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα· Μὴ λεγέτω ὁ βασιλεὺς οὕτως.

9. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ εὐνοῦχον ἓνα, καὶ εἶπε· Τοτάχος Μιχαῖαν υἱὸν Ἰεμβλαὰ.

10. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα ἐκάθηντο, ἄνθρωπος ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, ἐνοπλοὶ ἐν ταῖς πύλαις Σαμαρείας καὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπροφῆτευσον ἐνώπιον αὐτῶν.

11. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Σεδεκίας υἱὸς Χαναάν κέρατα σιδηρᾶ, καὶ εἶπε· Τάδε λέγει Κύριος· Ἐν τοῦτοις κεραιτείς τὴν Συρίαν ἕως συντελεσθῇ.

12. Καὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπροφῆτευσον οὕτως, λέγοντες· Ἀνάβαινε εἰς Ῥεμμάθ Γαλαὰδ, καὶ εὐδοῶσει καὶ δώσει Κύριος εἰς χεῖράς σου καὶ τὸν βασιλέα Συρίας.

13. Καὶ ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς καλεῖσαι τὸν Μιχαῖαν ἐλάλησεν αὐτῷ, λέγων· Ἰδοὺ δὴ λαλοῦσι πάντες οἱ προφῆται ἐν στόματι ἐνὶ καλὰ περὶ τοῦ βασιλέως· γίνου δὴ καὶ σὺ εἰς τοὺς λόγους σου κατὰ τοὺς λόγους ἐνὸς τούτων, καὶ λάλησον καλὰ.

14. Καὶ εἶπε Μιχαίας· Ζῇ Κύριος, ὅτι ἂν εἴπη Κύριος πρὸς με, ταῦτα λαλήσω.

15. Καὶ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Μιχαῖα, εἰ ἀναβῶ εἰς Ῥεμμάθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπισχῶ; Καὶ εἶπεν· Ἀνάβαινε, καὶ εὐδοῶσει Κύριος εἰς χεῖρα τοῦ βασιλέως.

16. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Ποσάκις ἐγὼ ὀρκίζω σε, ὅπως λαλήσης πρὸς με ἀλήθειαν ἐν ὀνόματι Κυρίου;

emisisti tu virum perniciosum de manu tua, et crit anima tua pro anima ejus, et populus tuus pro populo ejus.

43. Et abiit rex Israel confusus et tristis, et venit in Samariam.

CAPUT XXII.

1. Et sedit tribus annis, et non fuit bellum inter Syriam et inter Israel.

2. Et factum est in anno tertio, et descendit Josaphat rex Juda ad regem Israel,

3. et dixit rex Israel ad pueros suos : Si nostis quia nobis Rhemmath Galaad, et nos tacemus capere eam de manu regis Syriæ?

4. Et dixit rex Israel ad Josaphat : Ascendes nobiscum in Rhemmath Galaad ad bellum?

5. Et dixit Josaphat : Sicut ego, et tu sic : sicut populus meus, populus tuus : sicut equi mei, equi tui. Et dixit Josaphat rex Juda ad regem Israel : Interrogate, quæso, hodie Dominum.

6. Et congregavit rex Israel omnes prophetas, circiter quadringentos viros, et dixit eis rex : Si vadam in Rhemmath Galaad ad bellum, an cessem? Et dixerunt : Descende, et dans dabit Dominus in manus regis.

7. Et dixit Josaphat ad regem Israel : Non est hic propheta Domini, et interrogabimus Dominum per eum?

8. Et dixit rex Israel ad Josaphat : Unus est vir ad interrogandum Dominum per eum, et ego odi eum, quoniam non loquitur de me bona, sed mala : Michæas filius Jemblaæ. Et dixit Josaphat rex Juda : Non dicat rex sic.

9. Et vocavit rex Israel eunuchum unum, et dixit : Cito Michæam filium Jemblaæ.

10. Et rex Israel et Josaphat rex Juda sedebant, vir super thronum suum, armati in portis Samariæ : et omnes prophetæ prophetabant coram eis.

11. Et fecit sibi Sedecias filius Chanaan cornua ferrea, et dixit : Hæc dicit Dominus : In his cornupetes Syriam quoadusque consummata fuerit.

12. Et omnes prophetæ prophetabant sic, dicentes : Ascende in Rhemmath Galaad, et prosperabit et dabit Dominus in manus tuas et regem Syriæ.

13. Et nuntius qui iverat ad vocandum Michæam locutus est ei, dicens : Ecce nunc loquuntur omnes prophetæ in ore uno bona de rege : esto, quæso, et tu in verbis tuis juxta verbum unius eorum, et loquere bona.

14. Et dixit Michæas : Vivit Dominus, quia quæcumque dixerit Dominus ad me, hæc loquar.

15. Et venit ad regem, et dixit ei rex : Michæa, si ascendam in Rhemmath Galaad ad bellum, an cessem? Et dixit : Ascende, et prosperabit Dominus in manu regis.

16. Et dixit ei rex : Toties ego adjuro te, ut loquaris ad me veritatem in nomine Domini?

17. Καὶ εἶπεν· Οὐχ οὕτως· Ἐώρακα πάντα τὸν Ἰσραὴλ διεσπορμένον ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς ποιμνιον ᾧ οὐκ ἔστι ποιμὴν· καὶ εἶπε Κύριος· Οὐ Κύριος τούτοις Θεός; Ἐκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ ἀναστρεφέτω.

18. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ βασιλέα Ἰούδα· Οὐκ εἶπα πρὸς σέ, ὅτι οὐ προφητεύει οὗτός μοι καλὰ, διότι ἀλλ' ἢ κακὰ;

19. Καὶ εἶπε Μιχαίας· Οὐχ οὕτως, οὐκ ἐγώ· Ἀκουε ῥῆμα Κυρίου· Οὐχ οὕτως· Εἶδον Θεὸν Ἰσραὴλ καθήμενον ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ εἰστήκει περὶ αὐτὸν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ.

20. Καὶ εἶπε Κύριος· Τίς ἀπατήσει τὸν Ἀχαάβ βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀναθήσεται, καὶ πεσέεται ἐν Ῥεμμαθ Γαλαάδ; Καὶ εἶπεν οὗτος οὕτως, καὶ οὗτος οὕτως.

21. Καὶ ἐξῆλθε πνεῦμα καὶ ἔστη ἐνώπιον Κυρίου, καὶ εἶπεν· Ἐγὼ ἀπατήσω αὐτόν.

22. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Κύριος· Ἐν τίνι; Καὶ εἶπεν· Ἐξελεύσομαι, καὶ ἔσομαι πνεῦμα ψευδὲς εἰς τὸ στόμα πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν· Ἀπατήσεις, καὶ γε δυνήσῃ· ἐξέλθε καὶ ποιήσον οὕτως.

23. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἔδωκε Κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν σου τούτων, καὶ Κύριος ἐλάλησεν ἐπὶ σέ κακὰ.

24. Καὶ προσῆλθε Σεδεκίας υἱὸς Χαναάν, καὶ ἐπάταξε τὸν Μιχαῖαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα, καὶ εἶπε· Ποῖον πνεῦμα Κυρίου τὸ λαλήσαν ἐν σοί;

25. Καὶ εἶπε Μιχαίας· Ἰδοὺ σὺ ὅψῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν εἰέλθῃς ταμεῖον τοῦ ταμεῖου, τοῦ κρυβήναι ἐκεῖ.

26. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ· Λάβετε τὸν Μιχαῖαν, καὶ ἀποστρέψατε αὐτὸν πρὸς Σεμὴρ τὸν βασιλέα τῆς πόλεως, καὶ τῷ Ἰωᾶς υἱῷ τοῦ βασιλέως·

27. εἰπὼν θέσθαι τούτων ἐν φυλακῇ, καὶ ἐσθίειν αὐτὸν ἄρτον θλίψεως καὶ ὕδωρ θλίψεως ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ.

28. Καὶ εἶπε Μιχαίας· Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, οὐ λελάληκε Κύριος ἐν ἐμοί.

29. Καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα μετ' αὐτοῦ εἰς Ῥεμμαθ Γαλαάδ.

30. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ βασιλέα Ἰούδα· Συγκαλύψομαι καὶ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν πόλεμον, καὶ σὺ ἐνδύσαι τὸν ἱματισμόν μου. Καὶ συνεκαλύφατο βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον.

31. Καὶ βασιλεὺς Συρίας ἐνετείλατο τοῖς ἄρχουσιν τῶν ὁπλῶν αὐτοῦ τριάκοντα καὶ δυοῖ, λέγων· Μὴ πολεμεῖτε μικρὸν καὶ μέγαν, ἀλλ' ἢ τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ μονώτατον.

32. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ὁπλῶν τὸν Ἰωσαφάτ βασιλέα Ἰούδα, καὶ αὐτοὶ εἶπαν· Φαίνεται βασιλεὺς Ἰσραὴλ οὗτος, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν πολεμῆσαι· καὶ ἀνέκραζεν Ἰωσαφάτ.

33. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ὁπλῶν ὅτι οὐκ ἔστι βασιλεὺς Ἰσραὴλ οὗτος, καὶ ἀνέστρεψαν ἀπ' αὐτοῦ.

34. Καὶ ἐπέτεινεν εἰς τὸ τόξον εὐστόχως, καὶ ἐπάταξε τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ ἀναμέσον τοῦ πνεύμονος καὶ

17. Et dixit : Non sic. Vidi universum Israel dispersum in montibus tamquam gregem cui non est pastor : et dixit Dominus : Non Dominus his Deus? Unusquisque ad domum suam in pace revertatur.

18. Et dixit rex Israel ad Josaphat regem Juda : Nonne dixi ad te quia non prophetat mihi bona, quia tantum mala?

19. Et dixit Michæas : Non sic, non ego : audi verbum Domini : Non sic. Vidi Deum Israel sedentem super thronum suum, et omnis militia cæli stabat circa eum a dextris ejus et a sinistris ejus.

20. Et dixit Dominus : Quis decipiet Achaab regem Israel, et ascendet, et cadet in Rhemmath Galaad? Et dixit hic ita, et hic ita.

21. Et egressus est spiritus et stetit coram Domino, et dixit : Ego decipiam eum.

22. Et dixit ad eum Dominus : In quo? Et dixit : Egrediar, et ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum ejus. Et dixit : Decipies, et etiam praevaleris : egredere et fac sic.

23. Et nunc ecce dedit Dominus spiritum mendacem in os omnium prophetarum tuorum istorum, et Dominus locutus est super te mala.

24. Et accessit Sedecias filius Chanaan, et percussit Michæam super maxillam, et dixit : Qualis spiritus Domini qui locutus est in te?

25. Et dixit Michæas : Ecce tu videbis die illa, cum intrabis cubiculum cubiculi, ad latendum illic.

26. Et dixit rex Israel : Capite Michæam, et reducite eum ad Semer regem civitatis, et ad Joas filium regis :

27. dicito ut ponat eum in custodia, et ipse comedat panem tribulationis et aquam tribulationis quoadnasque revertero ego in pace.

28. Et dixit Michæas : Si revertens reverteris in pace, non est locutus Dominus in me.

29. Et ascendit rex Israel et Josaphat rex Juda cum eo ad Rhemmath Galaad.

30. Et dixit rex Israel ad Josaphat regem Juda : Cooperiar et ingrediar in prælium, et tu induere vestimentum meum. Et cooperuit se rex Israel, et intravit in prælium.

31. Et rex Syriæ mandaverat principibus currum suorum triginta et duobus, dicens : Non impugnetis parvum et magnum, sed regem Israel solum.

32. Et factum est, ut viderunt principes currum Josaphat regem Juda, et ipsi dixerunt : Videtur rex Israel hic, et circumdederunt eum ad impugnandum : et exclamavit Josaphat.

33. Et factum est, ut viderunt principes currum qui non est rex Israel hic, et reverterunt ab eo.

34. Et intendit unus arcum bene collimans, et percussit regem Israel inter pulmonem et inter thoracem. Et

ἀναμέσον τοῦ θώρακος. Καὶ εἶπε τῷ ἡνιόχῳ αὐτοῦ· Ἐπίστρεψον τὰς χεῖράς σου καὶ ἐξάγαγέ με ἐκ τοῦ πολέμου, ὅτι τέτρωμαι.

35. Καὶ ἐτροπώθη ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὁ βασιλεὺς ἦν ἐστηκώς ἐπὶ τοῦ ἄρματος ἐξεναντίας Συρίας ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας, καὶ ἀπέχυεν τὸ αἷμα ἀπὸ τῆς πληγῆς εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἄρματος, καὶ ἀπέθανεν ἑσπέρας, καὶ ἐξεπορευέτο τὸ αἷμα τῆς τροπῆς ἕως τοῦ κόλπου τοῦ ἄρματος.

36. Καὶ ἔστη ὁ στρατοκῆρυξ, δύνοντας τοῦ ἡλίου, λέγων· Ἐκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν καὶ εἰς τὴν ἑαυτοῦ γῆν,

37. ὅτι τέθνηκεν ὁ βασιλεὺς. Καὶ ἦλθον εἰς Σαμαρείαν, καὶ ἔθαψαν τὸν βασιλέα ἐν Σαμαρείᾳ.

38. Καὶ ἀπένειψαν τὸ αἷμα ἐπὶ τὴν κρήνην Σαμαρείας, καὶ ἐξέλιξαν αἱ ὕες καὶ οἱ κύνες τὸ αἷμα, καὶ αἱ πόρναι ἐλούσαντο ἐν τῷ αἵματι, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὁ ἐλάλησε.

39. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀχαάβ καὶ πάντα ἃ ἐποίησε, καὶ οἶκον ἐφεφάντινον ὃν οἰκοδόμησε, καὶ πάσας τὰς πόλεις ἃς ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ·

40. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀχαάβ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

41. Καὶ Ἰωσαφάτ υἱὸς Ἀσά ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰούδαν· ἐν ἔτει τετάρτῳ τοῦ Ἀχαάβ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφάτ,

42. υἱὸς τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἐν τῷ βασιλείῳ αὐτόν· καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ. Καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀζουβά θυγάτηρ Σαλαί.

43. Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ Ἀσά τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, οὐκ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῆς, τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου.

44. Πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆρεν· ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὄφελαις.

45. Κατεῖρήνευσεν Ἰωσαφάτ μετὰ βασιλέως Ἰσραὴλ.

46. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωσαφάτ καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν βασιλέων Ἰούδα· (*)

47. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφάτ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη παρὰ τοῖς πατράσιν αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωράμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

48. Καὶ Ὀχοζίας υἱὸς Ἀχαάβ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ· ἐν ἔτει ἑπτακαίδεκάτῳ Ἰωσαφάτ βασιλέως Ἰούδα, Ὀχοζίας υἱὸς Ἀχαάβ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ δύο ἔτη.

49. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Ἀχαάβ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν ὁδῷ

dixit aurigæ suo : Convertite manus tuas et educ me de prælio, quoniam vulneratus sum.

35. Et profligatus est prælium in die illa, et rex erat stans super currum ex adverso Syriæ a mane usque ad vesperam, et effundebat sanguinem e plaga in sinum currus, et mortuus est vesperi, et egrediebatur sanguis stragis usque ad sinum currus.

36. Et stetit præco exercitus, occidente sole, dicens : Unusquisque ad suam civitatem et ad suam terram,

37. quoniam mortuus est rex. Et venerunt in Samariam, et sepelierunt regem in Samaria.

38. Et abluerunt sanguinem super fontem Samariæ, et linxerunt sues et canes sanguinem, et meretrices laverunt se in sanguine, juxta verbum Domini quod locutus est.

39. Et reliqua verborum Achaab et omnia quæ fecit, et domum eburneam quam ædificavit, et omnes civitates quas fecit, nonne ecce hæc scripta sunt in libro verborum dierum regum Israel?

40. Et dormivit Achaab cum patribus suis, et regnavit Ochozias filius ejus pro eo.

41. Et Josaphat filius Asa regnavit super Judam : in anno quarto Achaab regis Israel regnavit Josaphat,

42. filius triginta et quinque annorum in regnando ipsum : et viginti et quinque annos regnavit in Jerusalem. Et nomen matri ejus Azuba filia Salai.

43. Et ambulavit in omni via Asa patris sui, non declinavit ab ea, faciendo rectum in oculis Domini.

44. Verumtamen excelsa non abstulit : adhuc populus sacrificabat et adolebant in excelsis.

45. Et pacem habuit Josaphat cum rege Israel.

46. Et reliqua verborum Josaphat et potentatus ejus quæcumque fecit, nonne ecce hæc scripta in libro verborum dierum regum Juda?

47. Et dormivit Josaphat cum patribus suis, et sepultus est apud patres suos in civitate David patris sui, et regnavit Joram filius ejus pro eo.

48. Et Ochozias filius Achaab regnavit super Israel in Samaria : in anno septimo et decimo Josaphat regis Juda, Ochozias filius Achaab regnavit in Israel in Samaria duos annos.

49. Et fecit malum ante Dominum, et ambulavit in via Achaab patris sui et in via Jezabel matris suæ, et

47. Et reliquum Immutati non (quod) remansit in diebus Asa patris ejus, selexit de terra.

48. Et rex non erat in Edom constitutus.

49. Et rex Josaphat fecit naves in Tharsis ad eundem in Ophiræ ad aurum, et non iverunt, quoniam contritiæ sunt naves in Asion Gaber.

50. Tunc dixit Ochosias filius Achaab ad Josaphat : Vadant servi tui cum servis meis et in navibus. Et noluit Josaphat.

(*) 47. Καὶ περισσὸν τοῦ ἐνδιηλλαγμένου οὐχ (leg. δ) υπε-
λείφθη ἐν ἡμέραις Ἀσά πατρὸς αὐτοῦ, ἐπέλεξεν ἀπὸ τῆς γῆς.

48. Καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν Ἐδὼμ ἐστηλωμένος.

49. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωσαφάτ ἐποίησεν νῆας τοῦ πορευθῆναι Ὀφειρά εἰς χρυσίον, καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν, ὅτι συνετρίβησαν νῆες ἐν Ἀσιὼν Γαβέρ.

50. Τότε εἶπεν Ὀχοζίας υἱὸς Ἀχαάβ πρὸς Ἰωσαφάτ· Πορευ-
θήτωσαν δοῦλοί σου μετὰ τῶν δούλων μου καὶ ταῖς ναυσίν. Καὶ
οὐκ ἠθέλησεν Ἰωσαφάτ. (Alex.)

Ἰεζάβελ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις οὗ-
κου Ἰεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ δὲ ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

54. Καὶ ἐδοῦλεuse τοῖς Βααλὶμ καὶ προσεκύνησεν
αὐτοῖς, καὶ παρώργισε τὸν Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ κατὰ
πάντα τὰ γενόμενα ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

in peccatis domus Jeroboam filii Nabath qui peccare fecit
Israel.

54. Et servivit Baalim et adoravit eos, et exacerbavit
Dominum Deum Israel secundum omnia quae facta fuerant
ante eum.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ

ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἠθέτησε Μωάβ ἐν Ἰσραὴλ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν
Ἀχαάβ.

2. Καὶ ἔπεσεν Ὀχοζίας διὰ τοῦ δικτυωτοῦ τοῦ ἐν τῷ
ὑπερώῳ αὐτοῦ τῷ ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἠρρώστησε· καὶ
ἀπέστειλεν ἀγγέλους, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Δεῦτε, καὶ
ἐπιζητήσατε ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν Ἀκχαρῶν, εἰ ζή-
σομαι ἐκ τῆς ἀρρώστιας μου ταύτης. Καὶ ἐπορεύθησαν
ἐπερωτῆσαι δι' αὐτοῦ.

3. Καὶ ἄγγελος Κυρίου ἐκάλεσεν Ἠλιοῦ τὸν Θεοβί-
την, λέγων· Ἀναστὰς δεῦρο εἰς συνάντησιν τῶν ἀγγέλων
Ὀχοζίου βασιλέως Σαμαρείας, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐ-
τούς· Εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι Θεὸν ἐν Ἰσραὴλ, ὅμεις πο-
ρεύεσθε ἐπιζητῆσαι ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν Ἀκχαρῶν;
Καὶ οὐχ οὕτως·

4. ὅτι τάδε λέγει Κύριος· Ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης
ἐκεῖ οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ. Καὶ
ἐπορεύθη Ἠλιοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς.

5. Καὶ ἐπιστράφησαν οἱ ἄγγελοι πρὸς αὐτὸν, καὶ
εἶπε πρὸς αὐτούς· Τί ἐτι ἐπιστρέψατε;

6. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· Ἀνὴρ ἀνέβη εἰς συνάν-
τησιν ἡμῶν, καὶ εἶπε πρὸς ἡμᾶς· Δεῦτε, ἐπιστράφητε
πρὸς τὸν βασιλέα τὸν ἀποστελλαντα ὑμᾶς, καὶ λαλήσατε
πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει Κύριος· Εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι
Θεὸν ἐν Ἰσραὴλ, οὐ πορεύῃ ἐπιζητῆσαι ἐν τῷ Βάαλ
μυῖαν θεὸν Ἀκχαρῶν; Οὐχ οὕτως· Ἡ κλίνη ἐφ' ἧς
ἀνέβης ἐκεῖ οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀπο-
θανῇ.

7. Καὶ ἐπιστρέψαντες ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ καθὰ
ἐλάλησεν Ἠλιοῦ. Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτούς· Τίς ἡ κρί-
σις τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἀναβάντος εἰς συνάντησιν ὑμῖν καὶ
λαλήσαντος πρὸς ὑμᾶς τοὺς λόγους τούτους;

8. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Ἀνὴρ δασύς, καὶ ζώνην
δερματίνην περιεζωσμένος τὴν ὀσφυν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν·
Ἠλιοῦ ὁ Θεοβίτης οὗτός ἐστι.

9. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πεντηκόνταρχον καὶ
τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτόν· καὶ ἰδοὺ
Ἠλιοῦ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους. Καὶ ἐλάλη-
σεν ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν· Ἀνθρῶπε
τοῦ Θεοῦ, ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσέ σε, κατὰβηθι.

10. Καὶ ἀπεκρίθη Ἠλιοῦ, καὶ εἶπε πρὸς τὸν πεν-
τηκόνταρχον· Καὶ εἰ ἄνθρωπος Θεοῦ ἐγώ, καταβήσεται
πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ καταφάγεται σε καὶ τοὺς πεν-
τήκοντά σου. Καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κα-
τέφαγεν αὐτόν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ.

REGNORUM

LIBER QUARTUS.

CAPUT I.

1. Et praevincatus est Moab in Israel postquam mor-
tuus est Achaab.

2. Et cecidit Ochozias per cancellum qui in coenaculo suo
in Samaria, et agrotavit : et misit nuntios, et dixit ad eos :
Ite, et inquire in Baal muscam deum Accaron, si vivam ex
infirmis meae hac. Et iverunt interrogare per eum.

3. Et angelus Domini vocavit Eliu Thesbiten, dicens :
Surgens vade in obviam nuntiorum Ochozia regis Samariae,
et loqueris ad eos : Si propterea quod non sit Deus in
Israel, vos itis inquire in Baal muscam deum Accaron?
Et non ita :

4. quoniam haec dicit Dominus : Lectus super quem as-
cendisti illuc non descendes ab eo, quia morte morieris. Et
ivit Eliu, et dixit ad eos.

5. Et reversi sunt nuntii ad eum, et dixit ad eos : Quid
quod revertistis?

6. Et dixerunt ad eum : Vir ascendit in occursum so-
strum, et dixit ad nos : Ite, revertite ad regem qui misit
vos, et loquimini ad eum : Haec dicit Dominus : Si pro-
pterea quod non sit Deus in Israel, tu vadis inquire in
Baal muscam deum Accaron? Non ita. Lectus super quem
ascendisti illuc non descendes ab eo, quia morte morieris.

7. Et reversi annuntiaverunt regi secundum quae locutus
fuerat Eliu. Et locutus est ad eos : Quoddam iudicium viri
qui ascendit in obviam vobis et locutus est ad vos verba
haec?

8. Et dixerunt ad eum : Vir pilosus, et zona pellicea ac-
cinctus lumbum suum. Et dixit : Eliu Thesbites hic est.

9. Et misit ad eum principem quinquagenarium et ipse
quinquaginta illius, et ascendit ad eum : et ecce Eliu sede-
bat super cacumen montis. Et locutus est princeps quin-
quagenarius ad eum, et dixit : Homo Dei, rex vocavit te,
descende.

10. Et respondit Eliu, et dixit ad principem quinquage-
narium : Et si homo Dei ego, descendet ignis de caelo,
et devorabit te et quinquaginta tuos. Et descendit ignis de
caelo, et devoravit eum et quinquaginta ejus.

11. Καὶ προσέθετο ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἄλλον πεντηκόνταρχον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. Καὶ ἐλάλησεν ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν· Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς· Τάχως καταβῆθι.

12. Καὶ ἀπεκρίθη Ἡλιοῦ καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν· Εἰ ἄνθρωπος Θεοῦ ἐγώ, καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ καταφάγεται σε καὶ τοὺς πεντήκοντά σου. Καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ.

13. Καὶ προσέθετο ὁ βασιλεὺς ἔτι ἀποστείλαι ἡγούμενον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ· καὶ ἦλθεν ὁ πεντηκόνταρχος ὁ τρίτος, καὶ ἐκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ κατέναντι Ἡλιοῦ, καὶ ἐδεήθη αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν· Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, ἐντιμωθῆτω ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου τούτων τῶν πεντήκοντα, ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

14. Ἰδοὺ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγε τοὺς δύο πεντηκόνταρχους τοὺς πρώτους· καὶ νῦν ἐντιμωθῆτω δὴ ἡ ψυχὴ μου ἐν ὀφθαλμοῖς σου.

15. Καὶ ἐλάλησεν ἄγγελος Κυρίου πρὸς Ἡλιοῦ, καὶ εἶπε· Κατάβηθι μετ' αὐτοῦ, μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. Καὶ ἀνέστη Ἡλιοῦ, καὶ κατέβη μετ' αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα,

16. καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν Ἡλιοῦ· Τάδε λέγει Κύριος· Τί ἐτι ἀπέστειλας ἀγγέλους ἐκζητῆσαι ἐν τῷ Βαάλ μυῖαν θεὸν Ἀχααρών; Οὐχ οὕτως. Ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς, ἐτι θανάτῳ ἀποθανῇ.

17. Καὶ ἀπέθανε κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὁ ἐλάλησεν Ἡλιοῦ.

18. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ὀχοζιὰς ὁ ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ; « Καὶ Ἰωράμ υἱὸς Ἀχαάβ βασιλεύει ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἔτη δεκάδυο, ἐν « ἐτεῖ ὀκτωκαίδεκάτῳ Ἰωσαφάτ βασιλέως Ἰούδα. Καὶ « ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, πλην οὐχ ὡς οἱ « ἀδελφοὶ αὐτοῦ, οὐδὲ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστησε « τὰς στηλας τοῦ Βαάλ ὃς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, « καὶ συνέτριψεν αὐτάς. Πλὴν ἐν ταῖς ἀμαρτίαις οἴκου « Ἱεροβοάμ, ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ἐκολλήθη· οὐκ « ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Κύριος εἰς τὸν « οἶκον Ἀχαάβ. »

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ ἀνάγειν Κύριον ἐν συσσεισμῷ τὸν Ἡλιοῦ ὡς εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐπορεύθη Ἡλιοῦ καὶ Ἐλισαῖ ἐκ Γαλαγάλιν.

2. Καὶ εἶπεν Ἡλιοῦ πρὸς Ἐλισαῖ· Κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι ὁ Θεὸς ἀπέσταλκέ με ἕως Βαιθήλ. Καὶ εἶπεν Ἐλισαῖ· Ζῇ Κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχὴ σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. Καὶ ἦλθον εἰς Βαιθήλ.

3. Καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Βαιθήλ πρὸς Ἐλισαῖ, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Εἰ ἔγνως ὅτι Κύριος σήμερον λαμβάνει τὸν κύριόν σου ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σου; Καὶ εἶπε· Κάγω ἔγνωκα, σιωπᾶτε.

4. Καὶ εἶπεν Ἡλιοῦ πρὸς Ἐλισαῖ· Κάθου δὴ ἐνταῦθα, ὅτι Κύριος ἀπέσταλκέ με εἰς Ἱεριχώ. Καὶ εἶπε· Ζῇ Κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχὴ σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. Καὶ ἦλθον εἰς Ἱεριχώ,

VETUS TESTAMENTUM. — I.

11. Et adjecit rex, et misit ad eum alium principem quinquagenarium et ipsos quinquaginta illius. Et locutus est princeps quinquagenarius ad eum, et dixit : Homo Dei, hæc dicit rex : Cito descende.

12. Et respondit Eliu et locutus est ad eum, et dixit : Si homo Dei ego, descendet ignis de cælo, et devorabit te et quinquaginta tuos. Et descendit ignis de cælo, et devoravit eum et quinquaginta ejus.

13. Et adjecit adhuc rex mittere ducem et quinquaginta ejus : et venit princeps quinquagenarius tertius, et curvavit se super genua sua ante Eliu, et oravit eum, et locutus est ad eum, et dixit : Homo Dei, pretiosa sit anima mea, et anima servorum tuorum horum quinquaginta, in oculis tuis.

14. Ecce descendit ignis de cælo, et devoravit duos principes quinquagenarios primos : et nunc pretiosa sit, quæso, anima mea in oculis tuis.

15. Et locutus est angelus Domini ad Eliu, et dixit Descende cum eo, ne timeas a facie eorum. Et surrexit Eliu, et descendit cum eo ad regem,

16. et locutus est ad eum, et dixit Eliu : Hæc dicit Dominus : Quid quod misisti nuntios exquirere in Baal muscam deum Accaron? Non sic. Lectus super quem ascendisti illuc non descendes ab eo, quia morte morieris.

17. Et mortuus est juxta verbum Domini quod locutus est Eliu.

18. Et reliqua verborum Ochoziæ quæ fecit, nonne ecce hæc scripta in libro verborum dierum regibus Israel? « Et « Joram filius Achaab regnat super Israel in Samaria annos « duodecim, in anno octavo et decimo Josaphat regis Juda. « Et fecit malum in conspectu Domini, verumtamen non « sicut fratres ejus, neque sicut mater ejus. Et amovit « titulos Baal quos fecerat pater ejus, et contrivit eos. Ve- « rumtamen in peccatis domus Jeroboam, qui peccare fecit « Israel, adhæsit : non recessit ab eis. Et indignatus est « ira Dominus in domum Achaab. »

CAPUT II.

1. Et factum est, cum elevaret Dominus in concussione ipsum Eliu tamquam in cælum, et ivit Eliu et Elisæe de Galgalis.

2. Et dixit Eliu ad Elisæe : Sede, quæso, hic quia Deus misit me usque Bethel. Et dixit Elisæe : Vivit Dominus et vivit anima tua, si derelinquam te. Et venerunt in Bethel.

3. Et venerunt filii prophetarum qui in Bethel ad Elisæe, et dixerunt ad eum : Si nosti quia Dominus hodie tollit dominum tuum desuper capite tuo? Et dixit : Et ego novi, silete.

4. Et dixit Eliu ad Elisæe : Sede, quæso, hic, quoniam Dominus misit me usque Jericho. Et dixit : Vivit Dominus et vivit anima tua, si derelinquam te. Et venerunt in Jericho,

5. καὶ ἤγγισαν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Ἱεριχὼ πρὸς Ἐλισαίην, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Εἰ ἔγνως ὅτι σήμερον λαμβάνει Κύριος τὸν κύριόν σου ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σου; Καὶ εἶπε· Καὶ γὰρ ἐγὼ ἔγνω, σιωπάτε.

6. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἠλίου· Κάθου δὴ ὧδε, ὅτι Κύριος ἀπέσταλκέ με ἕως εἰς τὸν Ἰορδάνην. Καὶ εἶπεν Ἐλισαί· Ζῇ Κύριος καὶ ζῇ ἡ φυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. Καὶ ἐπορεύθησαν ἀμφοτέροι,

7. καὶ πενήτηντα ἄνδρες υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ ἔστησαν ἐξεναντίας μακρόθεν· καὶ ἀμφοτέροι ἔστησαν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου.

8. Καὶ ἔλαβεν Ἠλίου τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ καὶ εἰλησε καὶ ἐπάταξε τὸ ὕδωρ, καὶ διηρέθη τὸ ὕδωρ ἔνθα καὶ ἔθνα· καὶ διέδωκαν ἀμφοτέροι ἐν ἐρήμῳ.

9. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαβῆναι αὐτοὺς, καὶ Ἠλίου εἶπε πρὸς Ἐλισαίην· Αἰτήσαι τί ποιήσω σοι πρὶν ἢ ἀναληφθῆναι με ἀπὸ σοῦ. Καὶ εἶπεν Ἐλισαί· Γεννηθήτω δὴ διπλᾶ ἐν πνεύματι σου ἐπ' ἐμεῖ.

10. Καὶ εἶπεν Ἠλίου· Ἐσκληρύνας τοῦ αἰτήσασθαι. Ἐὰν ἴδῃς με ἀναλαμβάνομενον ἀπὸ σοῦ, καὶ ἔσται σοι οὕτως· καὶ ἐὰν μὴ, οὐ μὴ γένηται.

11. Καὶ ἐγένετο αὐτῶν πορευομένων, ἐπορεύοντο καὶ ἐλάουν· καὶ ἰδοὺ ἄρμα πυρὸς καὶ ἵπποι πυρὸς, καὶ διέστειλεν ἀναμέσον ἀμφοτέρων. Καὶ ἀνελήφθη Ἠλίου ἐν συσσεισμῷ ὥς εἰς τὸν οὐρανόν.

12. Καὶ Ἐλισαίη εἶώρα, καὶ εἶόα· Πάτερ, πάτερ, ἄρμα Ἰσραὴλ καὶ ἵππεὺς αὐτοῦ. Καὶ οὐκ εἶδεν αὐτόν· ἐπὶ καὶ ἐπελάβετο τῶν ἱματίων αὐτοῦ, καὶ διέβρῃξεν αὐτὰ εἰς δύο ρήγματα.

13. Καὶ ὕψωσε τὴν μηλωτὴν Ἠλίου ἣ ἔπεσεν ἐπάνωθεν Ἐλισαίην. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἐλισαίη, καὶ ἔσθη ἐπὶ τοῦ χειλοῦς τοῦ Ἰορδάνου.

14. Καὶ ἔλαβε τὴν μηλωτὴν Ἠλίου ἣ ἔπεσεν ἐπάνωθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε τὸ ὕδωρ, καὶ εἶπε· Ποῦ ὁ Θεὸς Ἠλίου Ἀφρώ; Καὶ ἐπάταξε τὰ ὕδατα, καὶ διέβρῃξεν ἔνθα καὶ ἔνθα, καὶ διέβη Ἐλισαίη.

15. Καὶ εἶδον αὐτὸν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν Ἱεριχὼ ἐξεναντίας, καὶ εἶπον· Ἐπαναπέπαται τὸ πνεῦμα Ἠλίου ἐπὶ Ἐλισαίην. Καὶ ἦλθον εἰς συναντήν αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν,

16. καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ δὴ μετὰ τῶν παίδων σου πενήτηντα ἄνδρες υἱοὶ δυνάμεως· πορευθέντες δὴ ζητησάτωσαν τὸν κύριόν σου, μὴ ποτε ἦρεν αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου, καὶ ἐβρίβην αὐτὸν ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ἢ ἐφ' ἐν τῶν ὁρέων, ἢ ἐφ' ἐνα τῶν βουνῶν. Καὶ εἶπεν Ἐλισαί· Οὐκ ἀποστελεῖτε.

17. Καὶ παρεβιάσαντο αὐτόν, ἕως οὗ ἡσχύνετο· καὶ εἶπεν· Ἀποστελᾶτε. Καὶ ἀπέστειλαν πενήτηντα ἄνδρας, καὶ ἐζήτησαν τρεῖς ἡμέρας, καὶ οὐκ εὗρον αὐτόν.

18. Καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν Ἱεριχὼ, καὶ εἶπεν Ἐλισαί· Οὐκ εἶπον πρὸς ὑμᾶς· Μὴ πορευθῆτε;

19. Καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς Ἐλισαίην· Ἰδοὺ ἡ κατοικίῃς τῆς πόλεως ἀγαθὴ, καθὼς ὁ Κύριος βλέπει, καὶ τὰ ὕδατα πενήρᾳ, καὶ ἡ γῆ ἀτεκνούμενη.

20. Καὶ εἶπεν Ἐλισαί· Λάβετε μοι ὑδρίσκην καὶ νῆν, καὶ θέτε ἐκεῖ ἅλα. Καὶ ἔλαβον, καὶ ἤνεγκαν πρὸς αὐτόν.

21. Καὶ ἐξῆλθεν Ἐλισαίη εἰς τὴν διεξοδὸν τῶν ὁδῶν

5. et accesserunt filii prophetarum qui in Jericho ad Elisæe, et dixerunt ad eum : Si nosti quia hodie tollit Dominus dominum tuum desuper caput tuum? Et dixit : Ego novi, silete.

6. Et dixit ei Eliu : Sede, quæso, hic, quoniam Dominus misit me usque ad Jordanem. Et dixit Elisæe : Viva Dominus et vivit anima tua, si derelinquam te. Et iverunt ambo,

7. et quinquaginta viri filii prophetarum, et steterunt ex adverso longe, et ambo steterunt super Jordanem.

8. Et sumpsit Eliu melotem suam et convolvit et percussit aquam, et divisa est aqua hinc et hinc : et transierunt utrique in deserto.

9. Et factum est in transeundo ipsos, et Eliu dixit ad Elisæe : Pete quid faciam tibi antequam ego assumar a te. Et dixit Elisæe : Fiant, quæso, duplicia in spiritu tuo super me.

10. Et dixit Eliu : Dure egisti petendo. Si videris me dum assumor a te, et erit tibi sic : et si non, non fiet.

11. Et factum est ipsis euntibus, ibant et loquebantur : et ecce currus ignis et equi ignis, et diviserunt inter utroque. Et assumptus est Eliu in concussione tamquam in celum.

12. Et Elisæe videbat, et clamabat : Pater, pater, currus Israel et eques ejus. Et non vidit eum ultra : et apprehendit vestimenta sua, et discidit ea in duas scissuras.

13. Et elevavit melotem Eliu quæ ceciderat desuper Elisæe. Et revertit Elisæe, et stetit super labium Jordania.

14. Et sumpsit melotem Eliu quæ ceciderat desuper eo, et percussit aquam, et discissæ sunt hinc et hinc, et transiit Elisæe.

15. Et viderunt eum filii prophetarum qui in Jericho ex adverso, et dixerunt : Requievit spiritus Eliu super Elisæe. Et venerunt in occursum ejus, et adoraverunt eum in terram,

16. et dixerunt ad eum : Ecce nunc cum pueris tuis quinquaginta viri filii virtutis : euntes nunc quærant dominum tuum, ne forte tulerit eum spiritus Domini, et projecerit eum in Jordanem vel super unum montium, vel super unum collium. Et dixit Elisæe : Non mittetis.

17. Et coegerunt eum, quoadusque erubuit : et dixit : Mittite. Et miserunt quinquaginta viros, et quæsierunt tribus diebus, et non invenerunt eum.

18. Et reversi sunt ad eum, et ipse sedebat in Jericho, et dixit Elisæe : Nonne dixi ad vos : Nolite ire?

19. Et dixerunt viri civitatis ad Elisæe : Ecce habitatio civitatis bona, sicut dominus videt, et aquæ male, et terra sterilis.

20. Et dixit Elisæe : Sumite mihi hydriolam novam, et ponite ibi sal. Et sumpserunt, et attulerunt ad eum.

21. Et exivit Elisæe ad transitum aquarum, et projecit il-

των, καὶ ἔρριψεν ἐκεῖ ἄλα, καὶ εἶπε· Ὅδε λέγει Κύριος· Ἰαμαὶ τὰ ὕδατα ταῦτα, οὐκ ἔσται ἐπὶ ἐκεῖθεν θάνατος καὶ ἀτεκνυόμεν·

22. Καὶ ἰάθησαν τὰ ὕδατα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης κατὰ τὸ ῥῆμα Ἐλισαίῃ δ' ἐλάλησα.

23. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς Βαιθήλ· καὶ ἀναβαίνοντας αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ παιδάρια μικρὰ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πυλῶας, καὶ κατεπαίζον αὐτοῦ, καὶ εἶπον αὐτῷ· Ἀνάβαινε, γαλακρὲ, ἀνάβαινε.

24. Καὶ ἐξένευσεν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ εἶδεν αὐτὰ, καὶ κατηράσατο αὐτοῖς ἐν ὀνόματι Κυρίου· καὶ ἰδοὺ ἐξῆλθον δύο ἄρκοι ἐκ τοῦ ὄρυμψος, καὶ ἀνέβρῃζαν ἀπ' αὐτῶν τεσσαράκοντα καὶ δύο παῖδας.

25. Καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος τὸ Καρμηλίον, καὶ ἐκείθεν ἐπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ Ἰωράμ υἱὸς Ἀχαάβ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ ἐν ἔτει ὀκτωκαίδεκάτῳ Ἰωσαφάτ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσε δώδεκα ἔτη.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου· πλὴν οὐχ ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ· καὶ μετέστησε τὰς στήλας τοῦ Βάαλ ἃς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

3. Πλὴν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ Ἰεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ, ὃς ἐξῆμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ἐκολλήθη, οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῆς.

4. Καὶ Μωσὰ βασιλεὺς Μωὰβ ἦν Νωκῆδ, καὶ ἐπέστρεψε τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐπαναστάσει ἑκατὸν χιλιάδας ἀρμίων καὶ ἑκατὸν χιλιάδας κριῶν ἐπὶ πόλεων.

5. Καὶ ἐγένετο, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἀχαάβ, καὶ ἠθέτησε βασιλεὺς Μωὰβ ἐν βασιλείᾳ Ἰσραὴλ.

6. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς Ἰωράμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ Σαμάρειας, καὶ ἐπεσκέψατο τὸν Ἰσραὴλ.

7. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἐξαπέστειλε πρὸς Ἰωσαφάτ βασιλέα Ἰούδα, λέγων· Βασιλεὺς Μωὰβ ἠθέτησεν ἐν ἐμοὶ· εἰ πορεύσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς Μωὰβ εἰς πόλεμον; Καὶ εἶπεν· Ἀναθήσομαι· ὁμοίός μοι, ὁμοίός σοι· ὡς ὁ λαός μου, ὁ λαός σου· ὡς οἱ ἵπποι μου, οἱ ἵπποι σου.

8. Καὶ εἶπε· Ποία ὁδὸς ἀναβῶ; Καὶ εἶπεν· Ὅδὸν ἔρημον Ἐδὼμ.

9. Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰούδα καὶ ὁ βασιλεὺς Ἐδὼμ, καὶ ἐκύκλωσαν ὁδὸν ἑπτὰ ἡμερῶν καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τῇ παρεμβολῇ καὶ τοῖς κτήνεσι τοῖς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν.

10. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ· Ὡ, ὅτι κέκληκε Κύριος τοὺς τρεῖς βασιλεῖς παρερχομένους δοῦναι αὐτοὺς ἐν χειρὶ Μωὰβ.

11. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ· Οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπιζητήσωμεν τὸν Κύριον παρ' αὐτοῦ; Καὶ ἀπεκρίθη εἰς τῶν παίδων τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν· Ὡδε Ἐλισαί υἱὸς Σαφάτ, ὃς ἐπέχεεν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας Ἡλιοῦ.

12. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ· Ἔστιν αὐτῷ ῥῆμα Κυρίου. Καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα καὶ βασιλεὺς Ἐδὼμ.

13. Καὶ εἶπεν Ἐλισαί πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ· Τί ἐμοὶ καὶ σοί; Δεῦρο πρὸς τοὺς προφῆτας τοῦ πατρὸς σου

luc sal, et dixit : Hæc dicit Dominus : Sanavi aquas has : non erit ultra inde mors et sterilitas.

22. Et sanæ sunt aquæ usque in diem hanc juxta verbum Elisæe quod locutus est.

23. Et ascendit inde in Bethel : et ascendente eo in via, et pueruli parvi exierunt de civitate, et illudebant eum, et dixerunt ei : Ascende, calve, ascende.

24. Et respexit post eos, et vidit eos, et maledixit eis in nomine Domini : et ecce exierunt duo ursi de silva, et discerperunt de eis quadraginta et duos pueros.

25. Et ivit inde ad montem Carmelum, et inde revertit in Samariam.

CAPUT III.

1. Et Joram filius Achaab regnavit in Israel in anno octavo et decimo Josaphat regis Juda, et regnavit duodecim annos.

2. Et fecit malum in oculis Domini : verumtamen non sicut pater ejus, et non sicut mater ejus : et amovit titulos Baal quos fecerat pater ejus.

3. Tantummodo in peccato Jeroboam filii Nabath, qui peccare fecit Israel, adhesit, non recessit ab eo.

4. Et Mosa rex Moab erat Noded, et reddebat regi Israel in rebellionem centum millia agnorum et centum millia arietum in vellibus.

5. Et factum est, postquam mortuus est Achaab, et prævaricatus est rex Moab in regem Israel.

6. Et egressus est rex Joram in die illa e Samaria, et recensuit Israel.

7. Et ivit, et misit ad Josaphat regem Juda, dicens : Rex Moab prævaricatus est in me : si ibis mecum in Moab ad bellum? Et dixit : Ascendam : similis mihi, similis tibi : sicut populus meus, populus tuus : sicut equi mei, equi tui.

8. Et dixit : Quali viâ ascendam? Et dixit : Viâ desertum Edom.

9. Et ivit rex Israel et rex Juda et rex Edom, et circumierunt viâ septem dierum : et non erat aqua in castris et pecoribus quæ in pedibus eorum.

10. Et dixit rex Israel : Heu, quia vocavit Dominus tres reges advenientes ad dandum eos in manu Moab.

11. Et dixit Josaphat : Non est hic propheta Domini, et inquiramus Dominum ab eo? Et respondit unus puerorum regis Israel, et dixit : Hic Elisæe filius Saphat, qui effundebat aquam super manus Eliu.

12. Et dixit Josaphat : Est ei verbum Domini. Et descendit ad eum rex Israel et Josaphat rex Juda et rex Edom.

13. Et dixit Elisæe ad regem Israel : Quid mihi et tibi? Vade ad prophetas patris tui et prophetas matris tuæ. Et

καὶ τοὺς προφῆτας τῆς μητρὸς σου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ· Μὴ ὅτι κέκληκε Κύριος τοὺς τρεῖς βασιλεῖς τοῦ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς χεῖρας Μωάβ;

14. Καὶ εἶπεν Ἐλισαί· Ζῇ Κύριος τῶν δυνάμεων ὃ παρῆσθην ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅτι εἰ μὴ πρόσωπον Ἰωσαφάτ βασιλέως Ἰούδα ἐγὼ λαμβάνω, εἰ ἐπέδλεψα πρὸς σέ, καὶ εἶδόν σε.

15. Καὶ νῦν λάβε μοι ψάλλοντα. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐψάλλον ὁ ψάλλων, καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν χεὶρ Κυρίου,

16. καὶ εἶπε· Τάδε λέγει Κύριος· Ποιήσατε τὸν χειμάρρουν τοῦτον βοθύνους βοθύνους,

17. ὅτι τάδε λέγει Κύριος· Οὐκ ὄψεσθε πνεῦμα, καὶ οὐκ ὄψεσθε ὑετὸν, καὶ ὁ χειμάρρους οὗτος πλησθήσεται ὕδατος, καὶ πίεσθε ὑμεῖς καὶ αἱ κτήσεις ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν.

18. Καὶ κούφη αὐτὴ ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου· καὶ παρῶσω τὴν Μωάβ ἐν χειρὶ ὑμῶν,

19. καὶ πατάξετε πᾶσαν πόλιν ὄχυράν, καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν καταβαλεῖτε, καὶ πᾶσας πηγὰς ὕδατος ἐμφορέξεσθε, καὶ πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν ἀχρεώσετε ἐν λίθοις.

20. Καὶ ἐγένετο πρῶτὴ ἀναβαινούσης τῆς θυσιᾶς, καὶ ἰδοὺ ὕδατα ἤρχοντο ἐξ ὁδοῦ Ἐδὼμ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ὕδατος.

21. Καὶ πᾶσα Μωάβ ἤκουσαν ὅτι ἀνέβησαν οἱ τρεῖς βασιλεῖς πολεμεῖν αὐτούς· καὶ ἀνέβόησαν ἐκ παντὸς περιεζωσμένοι ζώνην, καὶ εἶπον· Ὡ, καὶ ἔσθην ἐπὶ τοῦ ὁρίου,

22. καὶ ὠρθρισαν τοπρωῖ, καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν ἐπὶ τὰ ὕδατα· καὶ εἶδε Μωάβ ἐξεναντίας τὰ ὕδατα πυρρὰ ὡς αἷμα,

23. καὶ εἶπον· Αἷμα τοῦτο τῆς βομφαίας· καὶ ἐμαχέσαντο οἱ βασιλεῖς, καὶ ἐπάταξεν ἀνὴρ τὸν πλησίον αὐτοῦ· καὶ νῦν ἐπὶ τὰ σκύλα, Μωάβ.

24. Καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ· καὶ Ἰσραὴλ ἀνέστησαν καὶ ἐπάταξαν τὴν Μωάβ· καὶ ἐφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ εἰσῆλθον εἰσπορευόμενοι καὶ τύπτοντες τὴν Μωάβ,

25. καὶ τὰς πόλεις καθέilon· καὶ πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν, ἐρρίψαν ἀνὴρ τὸν λίθον, καὶ ἐνέπλησαν αὐτήν, καὶ πᾶσαν πηγὴν ἐνέφραξαν· καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν κατέβαλον ἕως τοῦ καταλιπεῖν τοὺς λίθους τοῦ τοίγου καθρημένους. Καὶ ἐκύκλωσαν οἱ σφενδονῆται, καὶ ἐπάταξαν αὐτήν.

26. Καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς Μωάβ ὅτι ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὸν ὁ πόλεμος, καὶ ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ ἐπτακισίους ἀνδράς ἐσπασμένους βομφαίαν διακόφαι πρὸς βασιλέα Ἐδὼμ, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν.

27. Καὶ ἔλαβε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρωτότοκον ἐν ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ἀνῆνεγεν αὐτὸν δλοκαύτωμα ἐπὶ τοῦ τείγους, καὶ ἐγένετο μετὰ μελὸς μέγας ἐπὶ Ἰσραὴλ. Καὶ ἀπῆρ' ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ γυνὴ μία ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν ἐβόα πρὸς τὸν Ἐλισαί, λέγουσα· Ὁ δοῦλός σου ἀνὴρ μου ἀπέθανε, καὶ σὺ ἐγνων ὅτι δοῦλός σου ἦν φοβούμενος τὸν Κύριον· καὶ ὁ δανειστής ἤλθε λαβεῖν τοὺς δύο υἱούς μου ἑαυτῷ εἰς δούλους.

dixit ei rex Israel : Numquid vocavit Dominus tres istos reges ad tradendum eos in manus Moab?

14. Et dixit Elisee : Vivit Dominus virtutum cui adstisti coram eo, quia nisi faciem Josaphat regis Juda ego sumerem, si respexissem ad te et vidissem te.

15. Et nunc accipe mihi psallentem. Et factum est, ut psallebat psallens, et facta est super eum manus Domini,

16. et dixit : Hæc dicit Dominus : Facile torrentem hunc fossas fossas,

17. quoniam hæc dicit Dominus : Non videbitis spiritum, et non videbitis pluviam, et torrens hic implebitur aqua, et bibetis vos et possessiones vestrae et pecora vestra.

18. Et levis hæc in oculis Domini : et tradam Moab in manu vestra,

19. et percutietis omnem civitatem munitam, et omne lignum bonum dejicietis, et omnes fontes aquæ obstructis, et omnem portionem bonam inutilem reddetis in lapidibus.

20. Et factum est mane ascendente sacrificio, et ecce aquæ veniebant e via Edom, et terra impleta est aqua.

21. Et universa Moab audierunt quia ascenderant tres reges impugnare eos : et exclamaverunt ex omni accincti zona, et dixerunt : Hem, et steterunt super terminum,

22. et diluculo surrexerunt mane, et sol exortus est super aquas : et vidit Moab ex adverso aquas rubras tamquam sanguinem,

23. et dixerunt : Sanguis hic gladii : et pugnaverunt reges, et percussit vir proximum suum : et nunc ad spolia, Moab.

24. Et intraverunt in castra Israel : et Israel surrexerunt et percusserunt ipsam Moab : et fugerunt a facie eorum, et intraverunt ingredienti et percutientes ipsam Moab,

25. et civitates destruxerunt : et omnem portionem bonam, projecerunt vir lapidem, et impleverunt eam, et omnem fontem obstructerunt, et omne lignum bonum deiecerunt usque ad relinquendum lapides muri destructos. Et circumierunt fundibularii, et percusserunt eam.

26. Et vidit rex Moab quia invaluit super eum pugna, et sumpsit secum septingentos viros educentes gladium ad irrumpendum adversus regem Edom, et non potuerunt.

27. Et sumpsit filium suum primogenitum quem regem fecerat pro se, et obtulit eum holocaustoma super murum, et facta est poenitentia magna super Israel. Et recesserunt ab eo, et reverterunt in terram.

CAPUT IV.

1. Et mulier una de filiis prophetarum clamabat ad Elisee, dicens : Servus tuus vir meus mortuus est, et tu nosti quia servus tuus erat timens Dominum : et creditor venit tollere ambos filios meos sibi in servos.

2. Καὶ εἶπεν Ἐλισαί· Τί ποιήσω σοι; Ἀνάγγελόν μοι τί ἐστὶ σοι ἐν τῷ οἴκῳ; Ἡ δὲ εἶπεν· Οὐκ ἐστὶ τῇ δούλῃ σου οὐδὲν ἐν τῷ οἴκῳ, ὅτι ἄλλ' ἢ δ' ἀλείφωμαι ἔλαιον.

3. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν· Δεῦρο, αἰτήσαι σεαυτῇ σκεύη ξυθεν παρὰ πάντων τῶν γειτόνων, σκεύη κενά, μὴ ὀλιγώσης.

4. Καὶ εἰσελεύσῃ, καὶ ἀποκλείσεις τὴν θύραν κατὰ σοῦ καὶ κατὰ τῶν υἱῶν σου, καὶ ἀποχεῖς εἰς τὰ σκεύη ταῦτα, καὶ τὸ πληρωθὲν ἀρείς.

5. Καὶ ἀπῆλθε παρ' αὐτοῦ· καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν καθ' αὐτῆς καὶ κατὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς· αὐτοὶ προσήγγιζον πρὸς αὐτήν, καὶ αὕτη ἐπέχεεν ἕως ἐπλήσθησαν τὰ σκεύη.

6. Καὶ εἶπε πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῆς· Ἐγγίσατε ἐτι πρὸς μὲ τὸ σκεῦος. Καὶ εἶπον αὐτῇ· Οὐκ ἐστὶν ἐτι σκεῦος. Καὶ ἔστη τὸ ἔλαιον.

7. Καὶ ἦλθε, καὶ ἀνάγγειλε τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ· καὶ εἶπεν Ἐλισαί· Δεῦρο καὶ ἀπόδου τὸ ἔλαιον, καὶ ἀποτίσεις τοὺς τόκους σου, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου ζήσεσθε ἐν τῷ ἐπιλοίπῳ ἔλαιῳ.

8. Καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ διέβη Ἐλισαί εἰς Σωμάν, καὶ ἐκεῖ γυνὴ μεγάλη, καὶ ἐκράτησεν αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον· καὶ ἐγένετο ἀφ' ἱκανοῦ τοῦ εἰσπορεύεσθαι αὐτὸν ἐξέκλινε τοῦ ἐκεῖ φαγεῖν.

9. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς· Ἴδου δὴ ἔγνωσεν ὅτι ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἅγιος οὗτος διαπορεύεται ἐφ' ἡμᾶς διαπαντός.

10. Ποιήσωμεν δὴ αὐτῷ ὑπερῶνον, τόπον μικρὸν, καὶ θώμεν αὐτῷ ἐκεῖ κλίνην, καὶ τράπεζαν, καὶ δίφρον, καὶ λυχνίαν· καὶ ἔσται, ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἐκκλινεῖ ἐκεῖ.

11. Καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ εἰσῆλθεν ἐκεῖ, καὶ ἐξέκλινεν εἰς τὸ ὑπερῶνον, καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ.

12. Καὶ εἶπε πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ· Κάλεσόν μοι τὴν Σωμανίτιν ταύτην. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν, καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ.

13. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἶπον δὴ πρὸς αὐτήν· Ἴδου ἐξέστησας ἡμῖν πᾶσαν τὴν ἔσπασιν ταύτην· τί δεῖ ποιῆσαι σοι; Εἰ ἐστὶ λόγος σοι πρὸς τὸν βασιλέα ἢ πρὸς τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως; Ἡ δὲ εἶπεν· Ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ ἐγὼ εἰμι οἰκῶ.

14. Καὶ εἶπε πρὸς Γιεζὶ· Τί δεῖ ποιῆσαι αὐτῇ; Καὶ εἶπε Γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ· Καὶ μάλα υἱὸς οὐκ ἐστὶν αὐτῇ, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς πρεσβύτερος.

15. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν, καὶ ἔστη παρὰ τὴν θύραν.

16. Καὶ εἶπεν Ἐλισαί πρὸς αὐτήν· Εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον, ὡς ἡ ὥρα, ζωσα σὺ, περιειληφυῖα υἱόν. Ἡ δὲ εἶπε· Μὴ, κύριε, μὴ διαψεύσῃ τὴν δούλην σου.

17. Καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ, καὶ ἔτεκεν υἱὸν εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον, ὡς ἡ ὥρα, ζωσα, ὡς ἐλάλησε πρὸς αὐτήν Ἐλισαί.

18. Καὶ ἠδρόνθη τὸ παιδάριον· καὶ ἐγένετο, ἡνίκα ἐξῆλθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ πρὸς τοὺς θερζοντας,

19. καὶ εἶπε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· Τὴν κεφαλὴν μου, τὴν κεφαλὴν μου. Καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ· Ἄρον αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ.

20. Καὶ ἦρεν αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς ἕως μεσημβρίας, καὶ ἀπέθανε.

2. Et dixit Elisæe : Quid faciam tibi? Annuntia mihi quid est tibi in domo. At illa dixit : Non est ancillæ tuæ quicquam in domo, nisi quo ungar oleum.

3. Et dixit ad eam : Vade, pete tibi vasa de foris ab omnibus vicinis, vasa vacua, non parcas.

4. Et intrabis, et claudes ostium super te et super filios tuos, et effundes in vasa ista, et quod impletum fuerit tolles.

5. Et abiit ab eo : et clausit ostium super se et super filios suos : ipsi afferebant ad eam, et ipsa infundebat donec impleta sunt vasa.

6. Et dixit ad filios suos : Afferte adhuc ad me vas. Et dixerunt ei : Non est ultra vas. Et stetit oleum.

7. Et venit, et annuntiavit homini Dei : et dixit Elisæe : Vade et vende oleum, et reddes fenora tua, et tu et filii tui vivetis in residuo oleo.

8. Et facta est dies, et transivit Elisæe in Soman, et ibi mulier magna, et tenuit eum ad manducandum panem : et factum est ex multo ingressu ejus divertebat ad manducandum illic.

9. Et dixit mulier ad virum suum : Ecce nunc novi quia homo Dei sanctus hic transit per nos frequenter.

10. Faciamus, quæso, ei cœnaculum, locum parvum, et ponamus ei ibi lectum, et mensam, et sellam, et candelabrum : et erit, in ingrediendo ad nos, et divertet illic.

11. Et facta est dies, et intravit illuc, et divertit in cœnaculum, et dormivit ibi.

12. Et dixit ad Giezi puerum suum : Voca mihi Somanitem hanc. Et vocavit eam, et stetit coram eo.

13. Et dixit ad eum : Dic nunc ad eam : Ecce trepidasti nobis omnem trepidationem hanc : quid oportet facere tibi? Si est verbum tibi ad regem vel ad principem virtutis? At illa dixit : In medio populi ego quidem habito.

14. Et dixit ad Giezi : Quid oportet facere ei? Et dixit Giezi puer ejus : Et profecto filius non est ei, et vir ejus senex.

15. Et vocavit eam, et stetit apud ostium.

16. Et dixit Elisæe ad eam : In tempore hoc, sicut hora, vivens tu, habens in utero filium. At illa dixit : Non, domine, non fallas ancillam tuam.

17. Et in utero concepit mulier, et peperit filium in tempore isto, sicut hora, vivens, quemadmodum locutus erat ad eam Elisæe.

18. Et crevit puer : et factum est, quando egressus est ad patrem suum ad metentes,

19. et dixit ad patrem suum : Caput meum! caput meum! Et dixit puero : Tolle illum ad matrem suam.

20. Et tulit eum ad matrem ejus, et cubuit super genua ejus usque ad meridiem, et mortuus est.

21. Καὶ ἀνῆνεγεν αὐτὸν, καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν κλίνην τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ· καὶ ἀπέκλεισε κατ' αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθε,

22. καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ εἶπεν· Ἀπόσταν δὴ μοι ἐν τῶν παιδάρων καὶ μίαν τῶν ὄνων, καὶ δραμοῦμαι ἕως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπιστρέψω.

23. Καὶ εἶπε· Τί σὺ πορεῖς πρὸς αὐτὸν σήμερον; οὐ νομηνία οὐδὲ σάββατον; Ἡ δὲ εἶπεν· Εἰρήνη.

24. Καὶ ἐπέσασκε τὴν ὄνον, καὶ εἶπε πρὸς τὸ παιδάριον αὐτῆς· Ἄγε, πορεύου, μὴ ἐπίσχῃς μοι τοῦ ἐπιβῆναι ὅτι ἐὰν εἰπω σοι. Δεῦρο, καὶ πορεύσῃ καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ εἰς ὅρος τὸ Καρμῆλιον.

25. Καὶ ἐπορεύθη καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ὄρος. Καὶ ἐγένετο, ὥς εἶδεν Ἑλισαῖ ἐργαζομένην αὐτὴν, καὶ εἶπε πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ· Ἰδοὺ δὴ ἡ Σωμανίτις ἐκείνη.

26. Νῦν δράμε εἰς ἀπαντὴν αὐτῆς, καὶ εἰρεῖς· Ἡ εἰρήνη σοι, ἡ εἰρήνη τῷ ἀνδρὶ σου, ἡ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ; Ἡ δὲ εἶπεν· Εἰρήνη.

27. Καὶ ἦλθε πρὸς Ἑλισαῖ εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐπλάβετο τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Καὶ ἤγγισεν Γιεζὶ ἀπώσασθαι αὐτὴν, καὶ εἶπεν Ἑλισαῖ· Ἄφες αὐτὴν, ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῆς κατώδυνος αὐτῇ, καὶ Κύριος ἀπέκρυψεν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἀνήγγειλέ μοι.

28. Ἡ δὲ εἶπε· Μὴ ἤτησάμην υἱὸν παρὰ τοῦ κυρίου μου; ὅτι οὐκ εἶπα· Οὐ πλανήσεις μετ' ἐμοῦ;

29. Καὶ εἶπεν Ἑλισαῖ τῷ Γιεζὶ· Ζῶσαι τὴν ὀσφύν σου, καὶ λάβε τὴν βακτηρίαν μου ἐν τῇ χειρὶ σου, καὶ δεῦρο· ὅτι ἐὰν εὕρῃς ἄνδρα, οὐκ εὐλογῇσεις αὐτὸν, καὶ ἐὰν εὐλογήσῃ σε ἄνθρωπος, οὐκ ἀποκριθήσῃ αὐτῷ. Καὶ ἐπιθήσεις τὴν βακτηρίαν μου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου.

30. Καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου· Ζῇ Κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχὴ σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. Καὶ ἀνέστη Ἑλισαῖ, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτῆς.

31. Καὶ Γιεζὶ διήλθεν ἐμπροσθεν αὐτῆς, καὶ ἀπέθηκε τὴν βακτηρίαν ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου, καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις· καὶ ἐπέστρεφεν εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ, λέγων· Οὐκ ἠγέρθη τὸ παιδάριον.

32. Καὶ εἰσῆλθεν Ἑλισαῖ εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἰδοὺ τὸ παιδάριον τεθνηκὸς κεκοιμισμένον ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτοῦ.

33. Καὶ εἰσῆλθεν Ἑλισαῖ εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἀπέκλεισε τὴν θύραν κατὰ τῶν δύο ἑαυτῶν, καὶ προσήυξατο πρὸς Κύριον.

34. Καὶ ἀνέβη καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὸ παιδάριον, καὶ ἐθηκε τὸ στόμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ· καὶ διέκαμψεν ἐπ' αὐτόν, καὶ διεθερμάνθη ἡ σὰρξ τοῦ παιδαρίου.

35. Καὶ ἐπέστρεψε, καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔνθεν καὶ ἐνθεν· καὶ ἀνέβη καὶ συνέκαμψεν ἐπὶ τὸ παιδάριον ἕως ἐπτάκις· καὶ ἤνοιξε τὸ παιδάριον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

36. Καὶ ἐξεβόησεν Ἑλισαῖ πρὸς Γιεζὶ, καὶ εἶπε· Κάλεισον τὴν Σωμανίτιν ταύτην. Καὶ ἐκάλεσε, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτόν. Καὶ εἶπεν Ἑλισαῖ· Λάβε τὸν υἱὸν σου.

21. Et extulit eum, et cubare fecit eum super lectum hominis Dei : et clausit super eum et egressa est,

22. et vocavit virum suum, et dixit : Mitte, queso, mihi unum puerorum et unam asinarum, et curram usque ad hominem Dei, et revertam.

23. Et dixit : Quid quod in vadis ad eum hodie? non neomenia neque sabbatum? Ipsa autem dixit : Pax.

24. Et instravit asinam. et dixit ad puerum suum : Age, vade, ne moram facias mihi ad inscendendam quocumque dixerō tibi. Vade, et ibis et venies ad hominem Dei in montem Carmelium.

25. Et ivit et venit usque ad hominem Dei in montem. Et factum est, ut vidit Elisæe venientem eam, et dixit ad Giezi puerum suum : Ecce nunc Somanites illa.

26. Nunc curre in occursum ejus, et dices : Pax tibi, vel pax viro tuo, vel pax puerulo? At illa dixit : Pax.

27. Et venit ad Elisæe in montem, et apprehendit pedes ejus. Et accessit Giezi ad removendam eam, et dixit Elisæe : Dimitte eam, quoniam anima ejus tristis amara ei, et Dominus abscondit a me, et non annuntiavit mihi.

28. At illa dixit : Numquid postulavi filium a domine meo? quia nonne dixi : Non decipies mecum?

29. Et dixit Elisæe ad Giezi : Accinge lumbam tuam, et sume baculum meum in manu tua, et vade : quemcumque inveneris virum, non benedices eum, et si benedixerit vir, non respondebis ei. Et impones baculum meum super faciem pueri.

30. Et dixit mater pueri : Vivit Dominus et vivit anima tua, si derelinquam te. Et surrexit Elisæe, et ivit post eam.

31. Et Giezi transivit ante eam, et posuit baculum super faciem pueri, et non fuit vox et non fuit auscultatio : et revertit in occursum ejus, et annuntiavit ei, dicens : Non est expergefactus puer.

32. Et intravit Elisæe in domum, et ecce puer mortuus cubans super lectum ejus.

33. Et intravit Elisæe in domum, et clausit ostium super ambos se, et deprecatus est ad Dominum.

34. Et ascendit et cubuit super puerum, et posuit os suum super os ejus, et oculos suos super oculos ejus, et manus suas super manus ejus : et infixit se super eum, et calefacta est caro pueri.

35. Et convertit se, et ambulavit in domo hinc et hinc : et ascendit et curvavit se super puerum usque septies : et aperuit puer oculos suos.

36. Et exclamavit Elisæe ad Giezi, et dixit : Voca Somanitem istam. Et vocavit, et intravit ad eam. Et dixit Elisæe : Accipe filium tuum.

37. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἔλαβε τὸν ἰὸν αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθε.

38. Καὶ Ἐλισαῖ ἐπέστρεψεν εἰς Γάλαλα. Καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ γῇ, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν ἐκάρηνον ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἐλισαῖ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ· Ἐπίστησον τὸν λέβητα τὸν μέγαν, καὶ ἔψε ἕψημα τοῖς υἱοῖς τῶν προφητῶν.

39. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν συλλέξαι Ἀριὼθ· καὶ εὗρεν ἀμπελον ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ συνέλεξεν ἀπ' αὐτῆς τολύπην ἀγρίαν, πλήρες τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λέβητα τοῦ ἕψματος, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν.

40. Καὶ ἐνέχει τοῖς ἀνδράσι φαγεῖν· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔσθιεν αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἕψματος, καὶ ἰδοὺ ἀνέδησαν καὶ εἶπαν· Θάνατος ἐν τῷ λέβητι, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ. Καὶ οὐκ ἠδύναντο φαγεῖν.

41. Καὶ εἶπε· Λάβετε ἄλευρον, καὶ ἐμβάλετε εἰς τὸν λέβητα. Καὶ εἶπεν Ἐλισαῖ πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδαρίον· Ἐγγχει τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν. Καὶ οὐκ ἐγενήθη ἐκεῖ ἐτι ῥῆμα πονηρὸν ἐν τῷ λέβητι.

42. Καὶ ἀνὴρ διῆλθεν ἐκ Βαιθαρισᾶ, καὶ ἦνεγκε πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ πρωτογεννημάτων εἰκοσι ἄρτους κριθίνους καὶ παλάσας, καὶ εἶπε· Δότε τῷ λαῷ, καὶ ἐσθιέτωσαν.

43. Καὶ εἶπεν ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ· Τί δῶ τοῦτα ἐνώπιον ἑκατὸν ἀνδρῶν; Καὶ εἶπε· Δὸς τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν, ὅτι τάδε λέγει Κύριος· Φάγονται καὶ κατελείψουσιν.

44. Καὶ ἔφαγον, καὶ κατέλιπον κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ Ναμαν ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως Συρίας ἦν ἀνὴρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ τεθαυμασμένος προσώπῳ, ὅτι ἐν αὐτῷ ἔδωκε Κύριος σωτηρίαν Συρίᾳ· καὶ ὁ ἀνὴρ ἦν δυνατὸς ἰσχυί, λελεπτωμένος.

2. Καὶ Συρία ἐξῆλθον μονόκωνοι, καὶ ἡχμαλῶτευσαν ἐκ γῆς Ἰσραὴλ νεάνιδα μικράν, καὶ ἦν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς Ναμαν.

3. Ἡ δὲ εἶπε τῇ κυρίᾳ αὐτῆς· Ὁφελον ὁ κύριός μου ἐνώπιον τοῦ προφήτου τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐν Σαμαρείᾳ, τότε ἀποσυνάξει αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ.

4. Καὶ εἰσῆλθε καὶ ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ ἑαυτῆς, καὶ εἶπεν· Οὕτως καὶ οὕτως ἐλάλησεν ἡ νεάνις ἡ ἐκ γῆς Ἰσραὴλ.

5. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Συρίας πρὸς Ναμαν· Δεῦρο, εἰσελθε, καὶ ἐξαποστελῶ βιβλίον πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔλαβεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δέκα τάλαντα ἀργυρίου, καὶ ἑξακισχιλίου χρυσοῦς, καὶ δέκα ἀλλασσομένας στολάς.

6. Καὶ ἦνεγκε τὸ βιβλίον πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων· Καὶ νῦν, ὡς ἐν ἔλθῃ τὸ βιβλίον τοῦτο πρὸς σέ, ἰδοὺ ἀπέστειλα πρὸς σὲ Ναμαν τὸν δούλόν μου, καὶ ἀποσυνάξεις αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ.

7. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀνέγνω βασιλεὺς Ἰσραὴλ τὸ βιβλίον, διέβηκε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ὁ Θεὸς ἐγὼ, τοῦ θανατῶσαι καὶ ζωοποιῆσαι, ὅτι οὗτος ἀποστέλλει πρὸς με ἀποσυνάξαι ἄνδρα ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ; Ὅτι πλὴν γινώτε δὴ καὶ ἴδετε ὅτι προραρίζεται οὗτός μοι.

37. Et intravit mulier et cecidit super pedes ejus, et adoravit in terram : et sumpsit filium suum, et exiit.

38. Et Elisæe revertit in Galgala. Et fames in terra, et filii prophetarum sedebant coram eo. Et dixit Elisæe puero suo : Appone lebetem magnum, et coque coctionem filiis prophetarum.

39. Et exiit in agrum ad colligendum Arioth : et invenit vitem in agro, et collegit de ea colocyntidam agrestem, plenum vestimentum suum, et injecit in lebetem coctionis, quoniam non noverant.

40. Et effudit viris ad comedendum : et factum est in comedendo eos de coctione, et ecce exclamaverunt et dixerunt : Mors in lebete, homo Dei. Et non poterant comedere.

41. Et dixit : Sumite farinam, et injicite in lebetem. Et dixit Elisæe ad Giezi puerum : Effunde populo et comedant. Et non fuit illic ultra verbum malum in lebete.

42. Et vir transivit de Bætharisa, et attulit ad hominem Dei de primitiis viginti panes bordeaceos et palathas, et dixit : Date populo, et comedant.

43. Et dixit minister ejus : Quid dem hoc coram centum viris? Et dixit : Da populo, et comedant, quoniam hæc dicit Dominus : Comedent et relinquent.

44. Et comederunt, et reliquerunt juxta verbum Domini.

CAPUT V.

1. Et Næman princeps virtutis Syriæ erat vir magnus in conspectu domini sui, et acceptus facie, quia in eo dederat Dominus salutem Syriæ : et vir erat potens fortitudine, leprosus.

2. Et Syria exiverunt accincti, et captivam duxerunt de terra Israel adolescentulam parvam, et erat in conspectu uxoris Næman.

3. Hæc vero dixit dominæ suæ : Utinam dominus meus in conspectu prophetæ Dei qui in Samaria! tunc curabit eum a lepra ejus.

4. Et intravit et annuntiavit domino suo, et dixit : Sic et sic locuta est adolescentula quæ de terra Israel.

5. Et dixit rex Syriæ ad Næman : Veni, intra, et mittam librum ad regem Israel. Et ivit, et sumpsit in manu sua decem talcuta argenti, et sex mille aureos, et decem mutatorias stolas.

6. Et attulit librum ad regem Israel, dicens : Et nunc, cum venerit liber hic ad te, ecce misi ad te Næman servum meum, et curabis eum a lepra ejus.

7. Et factum est, cum legisset rex Israel librum, discidit vestimenta sua, et dixit : Deus ego, ad mortificandum et vivificandum, quoniam hic mittit ad me curare virum a lepra ejus? Verumtamen cognoscite, quæso, et videte quia occasionem quærit iste mihi.

8. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν Ἐλισαῖ, ὅτι διέβρηξεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων· Ἰνατί διέβρηξας τὰ ἱμάτια σου; Ἐλθέτω δὴ πρὸς με Ναιμάν, καὶ γνώτω ὅτι ἐστὶ προφήτης ἐν Ἰσραὴλ.

9. Καὶ ἦλθε Ναιμάν ἐν ἵππῳ καὶ ἄρματι, καὶ ἔστη ἐπὶ θύρας οἴκου Ἐλισαῖ.

10. Καὶ ἀπέστειλεν Ἐλισαῖ ἄγγελον πρὸς αὐτὸν, λέγων· Πορευθεὶς λούσαι ἐπτάκις ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, καὶ ἐπιστρέψει ἡ σὰρξ σου σοὶ καὶ καθαρισθήσῃ.

11. Καὶ ἐθυμώθη Ναιμάν καὶ ἀπῆλθε, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ εἶπον· Πρὸς με πάντως ἐξελεύσεται καὶ στήσεται, καὶ ἐπικαλέσεται ἐν ὀνόματι Θεοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τόπον, καὶ ἀποσυνάξει τὸ λεπρόν.

12. Οὐχὶ ἀγαθὸς Ἀβανὰ καὶ Φαρφάρ ποταμοὶ· Δαμασκοῦ ὑπὲρ πάντα τὰ ὕδατα Ἰσραὴλ; Οὐχὶ πορευθεὶς λούσομαι ἐν αὐτοῖς, καὶ καθαρισθήσομαι; Καὶ ἐξέκλινε καὶ ἀπῆλθεν ἐν θυμῷ.

13. Καὶ ἤγγισαν οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτόν· Μέγαν λόγον ἐλάλησεν ὁ προφήτης πρὸς σέ· οὐχὶ ποιήσεις; Καὶ ὅτι εἶπε πρὸς σέ· Λούσαι καὶ καθαρίσθῃ.

14. Καὶ κατέβη Ναιμάν, καὶ ἐβαπτίσατο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ἐπτάκις κατὰ τὸ ῥῆμα Ἐλισαῖ, καὶ ἐπέστρεψεν ἡ σὰρξ αὐτοῦ ὡς σὰρξ παιδαρίου μικροῦ, καὶ ἐκαθαρίσθη.

15. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς Ἐλισαῖ αὐτὸς καὶ πᾶσα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ἦλθε καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγνώκα ὅτι οὐκ ἔστι Θεὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ, ὅτι ἀλλ' ἢ ἐν τῷ Ἰσραὴλ· καὶ νῦν λάβε τὴν εὐλογίαν παρὰ τοῦ δούλου σου.

16. Καὶ εἶπεν Ἐλισαῖ· Ζῇ Κύριος ὃ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰ λήθομαι. Καὶ παρεδίασατο αὐτὸν λαβεῖν, καὶ ἡπείθησε.

17. Καὶ εἶπε Ναιμάν· Καὶ εἰ μὴ, δοθήτω δὴ τῷ δούλῳ σου γόμος, ζεύγος ἡμιόνων, ὅτι οὐ ποιήσει ἐτι ὁ δούλος σου ὁλοκαύτωμα καὶ θυσίασμα θεοῖς ἑτέροις, ἀλλ' ἢ τῷ Κυρίῳ τῷ ῥήματι τούτῳ.

18. Καὶ ἰάσεται Κύριος τῷ δούλῳ σου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν κύριόν μου εἰς οἶκον Ῥεμμάν προσκυνῆσαι ἐκεῖ, καὶ αὐτὸς ἐπαναπαύσεται ἐπὶ τῆς χειρὸς μου, καὶ προσκυνήσω ἐν οἴκῳ Ῥεμμάν ἐν τῷ προσκυνεῖν αὐτὸν ἐν οἴκῳ Ῥεμμάν, καὶ ἰάσεται δὴ Κύριος τῷ δούλῳ σου ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ.

19. Καὶ εἶπεν Ἐλισαῖ πρὸς Ναιμάν· Δεῦρο εἰς εἰρήνην. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς Δεβραθὰ τῆς γῆς.

20. Καὶ εἶπε Γιεζὶ τὸ παιδάριον Ἐλισαῖ· Ἰδοὺ ἐφέεσατο ὁ κύριός μου τοῦ Ναιμάν τοῦ Σύρου τούτου, τοῦ μὴ λαβεῖν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ ἃ ἐνήνοχε· ζῇ Κύριος, ὅτι εἰ μὴ δραμοῦμαι ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ λήθομαι ἀπ' αὐτοῦ τι.

21. Καὶ ἐδίδωκε Γιεζὶ ὀπίσω τοῦ Ναιμάν· καὶ εἶδεν αὐτὸν Ναιμάν τρέχοντα ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ ἄρματος εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ,

22. καὶ εἶπεν· Εἰρήνη. Ὁ κύριός μου ἀπέστειλέ με, λέγων· Ἰδοὺ νῦν ἦλθον πρὸς με δύο παιδάρια ἐξ ὄρους Ἐφραιμ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν· δὸς δὴ αὐτοῖς τάλαντον ἀργυρίου, καὶ δύο ἀλλασσομένους στολὰς.

23. Καὶ εἶπε· Λάβε διτάλαντον ἀργυρίου. Καὶ ἔλαβε

8. Et factum est, ut audivit Elisæe, quia discidit rex Israel vestimenta sua, et misit ad regem Israel, dicens: Ut quid discidisti vestimenta tua? Veniat nunc ad me Naaman, et cognoscat quia est propheta in Israel.

9. Et venit Naaman in equo et curru, et stetit super ostium domus Elisæe.

10. Et misit Elisæe nuntium ad eum, dicens: Vades lava septies in Jordane, et revertet caro tua tibi et mandaberis.

11. Et indignatus est Naaman et abiit, et dixit: Ecce dixi: Ad me omnino egredietur et stabit, et invocabit in nomine Dei sui, et imponet manum suam super locum, et curabit lepram.

12. Nonne bonus Abana et Pharphar fluvii Damasci super omnes aquas Israel? Nonne vadens lavabor in eis, et mundabor? Et declinavit et abiit in furore.

13. Et accesserunt pueri ejus, et locuti sunt ad eum: Magnum verbum locutus est propheta ad te: nonne facies? Etiam quia dixit ad te: Lavare et mundabere?

14. Et descendit Naaman, et mersit se in Jordane septies juxta verbum Elisæe, et revertit caro ejus sicut caro pueri parvi, et mundatus est.

15. Et revertit ad Elisæe ipse et universa castra ejus, et venit et stetit coram eo, et dixit: Ecce novi quia non est Deus in omni terra, nisi in Israel: et nunc accipe benedictionem a servo tuo.

16. Et dixit Elisæe: Vivit Dominus cui astiti coram eo, si accipiam. Et urgebat eum accipere, et recusavit.

17. Et dixit Naaman: Et si non, detur, quæso, servo tuo onus, par mulorum, quoniam non faciet ultra servus tuus holocaustuma et sacrificium diis aliis, sed Domino verbo hoc.

18. Et propitiabitur Dominus servo tuo in ingrediendo dominum meum in domum Rhemman ad adorandum ibi, et ipse requiescet super manum meam, et adorabo in domo Rhemman dum ipse adorât in domo Rhemman, et propitiabitur nunc Dominus servo tuo in verbo hoc.

19. Et dixit Elisæe ad Naaman: Vade in pace. Et abiit ab eo in Debratha terræ.

20. Et dixit Giezi puer Elisæe: Ecce pepercit Dominus meus ipsi Naaman Syro huic, non accipiendo de manu ejus quæ attulit: vivit Dominus, nisi curram post eum, et accipiam ab eo aliquid.

21. Et persecutus est Giezi post Naaman: et vidit eum Naaman currentem post se, et conversus est de curru in occursum ejus,

22. et dixit: Pax. Dominus meus misit me, dicens: Ecce nunc venerunt ad me duo pueri e monte Ephraim de filiis prophetarum: da, quæso, eis talentum argenti, et duas mutatorias stolas.

23. Et dixit: Accipe duplex talentum argenti. Et accepit

δύο τάλαντα ἀργυρίου ἐν δυοὶς θυλάκοις, καὶ δύο ἀλλασσομένας στολάς, καὶ ἔδωκεν ἐπὶ δύο παιδάρια αὐτοῦ, καὶ ἦσαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

24. Καὶ ἦλθεν εἰς τὸ σκοτεινόν, καὶ ἔλαβεν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ παρέθετο ἐν οἴκῳ, καὶ ἐξαπέστειλε τοὺς ἀνδράς.

25. Καὶ αὐτὸς εἰσῆλθε, καὶ παρεστήκει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἑλισαῖ· Πόθεν, Γιεζί; Καὶ εἶπε Γιεζί· Οὐ πεπόρευται ὁ δοῦλός σου ἐνθα καὶ ἐνθα.

26. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἑλισαῖ· Οὐχὶ ἡ καρδία μου ἐπορεύθη μετὰ σοῦ ὅτε ἐπέστρεψεν ὁ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ἄρματος εἰς συναντήν σοι; Καὶ νῦν ἔλαβες τὸ ἀργύριον, καὶ νῦν ἔλαβες τὰ ἱμάτια καὶ ἐλαιῶνας καὶ ἀμπελῶνας καὶ πρόβατα καὶ βόας καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας.

27. καὶ ἡ λέπρα Ναιμάν κολληθήσεται ἐν σοὶ καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξῆλθεν ἐκ προσώπου αὐτοῦ λελεπτρωμένος ὡς εἰ χιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

1. Καὶ εἶπον υἱοὶ τῶν προφητῶν πρὸς Ἑλισαῖ· Ἰδοὺ δὴ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἡμεῖς οἰκοῦμεν ἐνώπιόν σου στενὸς ἄφ' ἡμῶν.

2. πορευθῶμεν δὴ ἕως τοῦ Ἰορδάνου, καὶ λάβωμεν ἐκεῖθεν ἀνὴρ εἰς δοκὸν μίαν, καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ἐκεῖ τοῦ οἰκεῖν ἐκεῖ. Καὶ εἶπε· Δεῦτε.

3. Καὶ εἶπεν ὁ εἰς ἐπιεικῶς· Δεῦρο μετὰ τῶν δούλων σου. Καὶ εἶπεν· Ἐγὼ πορεύσομαι.

4. καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτῶν, καὶ ἦλθον εἰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἔτεμον τὰ ξύλα.

5. Καὶ ἰδοὺ ὁ εἰς καταβάλλων τὴν δοκὸν, καὶ τὸ σιδήριον ἐξέπεσεν εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐβόησεν· ὦ κύριε, καὶ αὐτὸ κεχυρμένον.

6. Καὶ εἶπεν ὁ ἀνθρωπος τοῦ Θεοῦ· Ποῦ ἔπεσε; Καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τὸν τόπον. Καὶ ἀπέκτισε ξύλον καὶ ἔβριψεν ἐκεῖ, καὶ ἐπεπόλασε τὸ σιδήριον.

7. Καὶ εἰρῆκεν· Ὑψωσον σεαυτῷ. Καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα, καὶ ἔλαβεν αὐτό.

8. Καὶ ὁ βασιλεὺς Συρίας ἦν πολεμῶν ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐβουλεύσατο πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, λέγων· Εἰς τὸν τόπον τόνδε τινὰ Ἑλμωνὶ παρεμβάλω.

9. Καὶ ἀπέστειλεν Ἑλισαῖ πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων· Φύλαξαι μὴ παρελθεῖν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ὅτι ἐκεῖ Συρία κέχυρπται.

10. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ Ἑλισαῖ, καὶ ἐφυλάξατο ἐκεῖθεν οὐ μίαν οὐδὲ δύο.

11. Καὶ ἐξεκινήθη ἡ ψυχὴ βασιλέως Συρίας περὶ τοῦ λόγου τούτου· καὶ ἐκάλεσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Οὐκ ἀναγγελεῖτέ μοι τίς προδίδωσί μοι βασιλεῖ Ἰσραὴλ;

12. Καὶ εἶπεν εἰς τῶν παίδων αὐτοῦ· Οὐχὶ, κύριέ μου βασιλεῦ, ὅτι Ἑλισαῖ ὁ προφήτης ὁ ἐν Ἰσραὴλ ἀναγγέλλει τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ πάντα τοὺς λόγους οὓς ἐὰν λαλήσῃς ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ κοιτῶνός σου.

13. Καὶ εἶπε· Δεῦτε, ἴδετε ποῦ οὗτος, καὶ ἀποστείλας λήψομαι αὐτόν. Καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες· Ἰδοὺ ἐν Δωθαίμ.

duo talenta argenti in duobus marsupiiis, et duas mutatorias stolas, et dedit super duos pueros suos, et tulerunt ante eum.

24. Et venit in tenebrosum, et sumpsit de manu eorum et deposuit in domo, et dimisit viros.

25. Et ipse intravit, et adstitit apud dominum suum. Et dixit ad eum Elisæe : Unde, Giezi? Et dixit Giezi : Non ivit servus tuus huc et huc.

26. Et dixit ad eum Elisæe : Nonne cor meum ivit tecum quando conversus est vir de curru in obviam tibi? Et nunc accepisti argentum, et nunc accepisti vestimenta et oliveta et vineta et oves et boves et pueros et ancillas :

27. et lepra Næman adhærebit in te et in semine tuo in sæculum. Et egressus est a facie ejus leprosus tamquam nix.

CAPUT VI.

1. Et dixerunt filii prophetarum ad Elisæe : Ecce nunc locus in quo nos habitamus coram te angustus a nobis :

2. eamus nunc usque ad Jordanem, et capiamus inde vir unus trabem unam, et faciamus nobis ipsis ibi ad habitandum ibi. Et dixit : Vadite.

3. Et dixit unus leniter : Veni cum servis tuis. Et dixit : Ego ibo.

4. Et ivit cum eis, et venerunt ad Jordanem, et cædebant ligna.

5. Et ecce unus dejiciens trabem, et ferrum cecidit in aquam, et clamavit : Heu domine ! et hoc absconditum.

6. Et dixit homo Dei : Ubi cecidit? Et ostendit ei locum. Et amputavit lignum et projecit illuc, et enativit ferrum.

7. Et dixit : Eleva tibi. Et extendit manum, et cepit illud.

8. Et rex Syriæ erat bellans in Israel, et consultabat apud pueros suos, dicens : In loco isto quodam Elmoni castrametabor.

9. Et misit Elisæe ad regem Israel, dicens : Observa non transire in locum istum, quoniam ibi Syria abscondita est.

10. Et misit rex Israel ad locum quem dixerat ei Elisæe, et observavit se inde non semel neque bis.

11. Et emota est anima regis Syriæ de verbo hoc : et vocavit pueros suos, et dixit ad eos : Non annuntiabitis mihi quis prodit me regi Israel?

12. Et dixit unus puerorum ejus : Nequaquam, domine mi rex, quoniam Elisæe propheta qui in Israel annuntiat regi Israel omnia verba quæcumque locutus fueris in thalamo cubiculi tui.

13. Et dixit : Vadite, videte ubi iste, et mittens capiam eum. Et annuntiaverunt ei, dicentes : Ecce in Dothaim.

14. Καὶ ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἵππον καὶ ἄρμα καὶ δύναμιν βαρεῖαν, καὶ ἦλθον νυκτὸς καὶ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν.

15. Καὶ ὠρθρίσεν ὁ λειτουργὸς Ἑλισαῖ ἀναστῆναι, καὶ ἐξῆλθε· καὶ ἰδοὺ δύναμις κυκλῶσα τὴν πόλιν, καὶ ἵππος καὶ ἄρμα· καὶ εἶπε τὸ παιδάριον πρὸς αὐτόν· ὦ κύριε, πῶς ποιήσομεν;

16. Καὶ εἶπεν Ἑλισαῖ· Μὴ φοβοῦ, ὅτι πλείους οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τοὺς μετ' αὐτῶν.

17. Καὶ προσηύξατο Ἑλισαῖ, καὶ εἶπε· Κύριε, διάνοιξον δὴ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ παιδαρίου, καὶ ἰδέτω. Καὶ διήνοιξε Κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδε· καὶ ἰδοὺ τὸ ὄρος πλήρες ἵππων, καὶ ἄρμα πυρὸς περικύκλω· Ἑλισαῖ,

18. καὶ κατέβησαν πρὸς αὐτόν. Καὶ προσηύξατο πρὸς Κύριον, καὶ εἶπε· Πάταξον δὴ τὸ ἔθνος τοῦτο ἀορασίᾳ. Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀορασίᾳ κατὰ τὸ ῥῆμα Ἑλισαῖ.

19. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ἑλισαῖ· Οὐχὶ αὕτη ἡ πόλις καὶ αὕτη ἡ ὁδός; Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ἀξω ὑμᾶς πρὸς τὸν ἄνδρα ὃν ζητεῖτε. Καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς Σαμάρειαν.

20. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἰσῆλθον εἰς Σαμάρειαν, καὶ εἶπεν Ἑλισαῖ· Ἀνοιξον δὴ, Κύριε, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἰδέτωσαν. Καὶ διήνοιξε Κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ εἶδον· καὶ ἰδοὺ ἦσαν ἐν μέσῳ Σαμαρείας.

21. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἑλισαῖ, ὡς εἶδεν αὐτούς· Οὐ πατάξας πατάξω, πάτερ;

22. Καὶ εἶπεν· Εἰ πατάξεις, εἰ μὴ οὐδ' ἡγμάλωτέουσας, ἐν ῥομφαίᾳ σου καὶ τόξῳ σου σὺ τύπτεις; Παράθες ἄρτους καὶ ὕδωρ ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ φαγέτωσαν καὶ πίετωσαν, καὶ ἀπελθέτωσαν πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν.

23. Καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς παράθεσιν μεγάλην, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον· καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς, καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν. Καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι μονόζωνοι Συρίας τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν Ἰσραὴλ.

24. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἤθροισεν υἱὸς Ἀδερ βασιλεὺς Συρίας πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη, καὶ περιεκάθισε ἐπὶ Σαμάρειαν.

25. Καὶ ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐν Σαμαρείᾳ· καὶ ἰδοὺ περιεκάθητο ἐπ' αὐτὴν ἕως οὗ ἐγενήθη κεφαλὴ ὄνου πεντήκοντα ἀργυρίου, καὶ τέταρτον τοῦ κάβου κόπρου περιστερεῶν πέντε ἀργυρίου.

26. Καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ διαπορευόμενος ἐπὶ τοῦ τείχους· καὶ γυνὴ ἐδόθησε πρὸς αὐτόν, λέγουσα· Σῶσον, κύριε βασιλεῦ.

27. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Μὴ σὲ σώσαι Κύριος· πόθεν σώσω σε, μὴ ἀπὸ θλῶνος ἢ ἀπὸ ληνοῦ;

28. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς· Τί ἐστὶ σοί; Καὶ εἶπεν· Ἡ γυνὴ αὕτη εἶπε πρὸς μέ· Ἀδὲς τὸν υἱόν σου καὶ φαγόμεθα αὐτὸν σήμερον, καὶ τὸν υἱόν μου φαγόμεθα αὐτὸν αὔριον.

29. Καὶ ἠψήσαμεν τὸν υἱόν μου καὶ ἐφάγομεν αὐτόν, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ· Ἀδὲς τὸν υἱόν σου, καὶ φάγομεν αὐτόν. Καὶ ἐκρύψε τὸν υἱὸν αὐτῆς.

30. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τοὺς λόγους τῆς γυναίκος, διέβρῆξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς διεπορεύετο ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὸν σάκκον ἐπὶ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἑσθῆν.

31. Καὶ εἶπε· Τάδε ποιῆσαι μοι ὁ Θεὸς καὶ τάδε προσθῆι, εἰ στήσεται ἡ κεφαλὴ Ἑλισαῖ ἐπ' αὐτῇ σήμερον.

14. Et misit illuc equum et currum et virtutem gravem, et venerunt nocte et circumdederunt civitatem.

15. Et evigilavit minister Elisæe ad surgendum, et egressus est : et ecce virtus circumdans civitatem, et equus et currus : et dixit puer ad eum : Heu domine! quomodo faciemus?

16. Et dixit Elisæe : Ne timeas, quoniam plures qui nobiscum super eos qui cum illis.

17. Et deprecatus est Elisæe, et dixit : Domine, aperi, quæso, oculos pueri, et videat. Et aperuit Dominus oculos ejus, et vidit : et ecce mons plenus equorum, et carras ignis circa Elisæe,

18. et descenderunt ad eum. Et deprecatus est ad Dominum, et dixit : Percute nunc gentem hanc cæcitate. Et percussit eos cæcitate juxta verbum Elisæe.

19. Et dixit ad eos Elisæe : Nonne hæc civitas et hæc via? Venite post me, et ducam vos ad virum quem queritis. Et abduxit eos ad Samariam.

20. Et factum est, ut intrarunt in Samariam, et dixit Elisæe : Aperi, quæso, Domine, oculos eorum, et videant. Et aperuit Dominus oculos eorum, et viderunt : et ecce erant in medio Samariæ.

21. Et dixit rex Israel ad Elisæe, ut viderit eos : Si percutiens percutiam, pater?

22. Et dixit : Non percuties, numquid quos captivasti, in gladio tuo et arcu tuo tu percutis? Appone panes et aquam coram eis, et comedant et bibant, et abeant ad dominum suum.

23. Et apposuit eis appositionem magnam, et comederunt et biberunt : et misit eos, et abierunt ad dominum suum. Et non adjecerunt ultra accincti Syriæ venire in terram Israel.

24. Et factum est post hæc, et congregavit filius Ader rex Syriæ omnia castra sua, et ascendit, et obsedit super Samariam.

25. Et facta est fames magna in Samaria : et ecce obsederunt super eam donec factum est caput asini quinquaginta argenti, et quarta pars cabi stercoris columbarum quinquaginta argenti.

26. Et fuit rex Israel obambulans super murum : et mulier clamavit ad eum, dicens : Salva, domine rex.

27. Et dixit ei : Non te salvet Dominus : unde salvabo te, numquid ab area aut a torculari?

28. Et dixit ei rex : Quid est tibi? Et dixit : Mulier hæc dixit ad me : Da filium tuum et comedemus eum hodie, et filium meum comedemus eum cras.

29. Et coximus filium meum et manducavimus eum, et dixi ad eam die secunda : Da filium tuum, et comedamus eum. Et occultavit filium suum.

30. Et factum est, ut addidit rex Israel verba mulieris, conscidit vestimenta sua, et ipse obambulabat super murum, et vidit populus saccum super carnem ejus ab intus.

31. Et dixit : Hæc faciat mihi Deus et hæc adjiciat, si stabit caput Elisæe super ipsum hodie.

32. Καὶ Ἐλισαίῃ ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐκάθηον μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλεν ἄνδρα πρὸς προσώπου αὐτοῦ, πρὶν ἔλθειν τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτόν, καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους· Εἰ εἶδατε ὅτι ἀπέστειλε ὁ υἱὸς τοῦ φονευτοῦ οὗτος ἀφελεῖν τὴν κεφαλὴν μου· Ἴδετε ὡς ἂν ἔλθῃ ὁ ἄγγελος, ἀποκλείσατε τὴν θύραν, καὶ παραθλίψατε αὐτὸν ἐν τῇ θύρᾳ· οὐχὶ φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ κατόπισθεν αὐτοῦ;

33. Ἐπὶ αὐτοῦ λαλοῦντος μετ' αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κατέβη πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν· Ἴδοὺ αὕτη ἡ κακία παρὰ Κυρίου, τί ὑπομένειν τῷ Κυρίῳ ἐτι;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ εἶπεν Ἐλισαίῃ· Ἀκουσον λόγον Κυρίου, τάδε λέγει Κύριος· Ὡς ἡ ὥρα αὕτη, αὐριον μέτρον σιμυδάλλειος σίκλου, καὶ δίμετρον κριθῶν σίκλου ἐν ταῖς πύλαις Σαμαρείας.

2. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐκαναπαύετο ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τῷ Ἐλισαίῃ, καὶ εἶπεν· Ἴδοὺ ποιήσει Κύριος καταράκτας ἐν οὐρανῷ, μὴ ἔσται τὸ βῆμα τοῦτο; Καὶ Ἐλισαίῃ εἶπεν· Ἴδοὺ σὺ ὄψῃ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκείθεν οὐ φάγη.

3. Καὶ τέσσαρες ἄνδρες ἦσαν λεπροὶ παρὰ τὴν θύραν τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν ἄνθρωπος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· Τί ἡμεῖς καθήμεθα ὧδε ἕως ἀποθάνωμεν;

4. Ἐὰν εἴπωμεν· Εἰσελθόμεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει καὶ ἀποθανούμεθα ἐκεῖ· καὶ ἐὰν καθίσωμεν ὧδε, καὶ ἀποθανούμεθα. Καὶ νῦν δεῦτε, καὶ ἐμπεσόμεν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας· ἐὰν ζωογονήσωσιν ἡμᾶς, καὶ ζησόμεθα· καὶ ἐὰν θανατώσωσιν ἡμᾶς, καὶ ἀποθανούμεθα.

5. Καὶ ἀνέστησαν ἐν τῷ σκότει ἐισελθεῖν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας, καὶ ἦλθον εἰς μέρος παρεμβολῆς Συρίας, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐκεῖ.

6. Καὶ Κύριος ἀκουστὴν ἐποίησε παρεμβολὴν τὴν Συρίας φωνὴν ὄρματος καὶ φωνὴν ἵππου, φωνὴν δυνάμεως μεγάλης· καὶ εἶπεν ἄνθρωπος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· Νῦν ἐμισθώσατο ἐφ' ἡμᾶς ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τοὺς βασιλεῖς τῶν Χετταίων καὶ τοὺς βασιλεῖς Αἰγύπτου τοῦ ἔλθειν ἐφ' ἡμᾶς.

7. Καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀπέδρασαν ἐν τῷ σκότει, καὶ ἐγκατέλιπον τὰς σκηνὰς αὐτῶν, καὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν, καὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν ἐν τῇ παρεμβολῇ ὡς ἐστὶ, καὶ ἔφυγον πρὸς τὴν ψυχὴν αὐτῶν.

8. Καὶ εἰσῆλθον οἱ λεπροὶ οὗτοι ἕως μέρους τῆς παρεμβολῆς, καὶ εἰσῆλθον εἰς σκηνὴν μίαν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ ἤσαν ἐκείθεν ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ἱματισμόν· καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐπέστρεψαν ἐκείθεν καὶ εἰσῆλθον εἰς σκηνὴν ἄλλην, καὶ ἔλαβον ἐκείθεν, καὶ ἐπορεύθησαν καὶ κατέκρυψαν.

9. Καὶ εἶπεν ἄνθρωπος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· Οὐχ οὕτως ἡμεῖς ποιοῦμεν; Ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡμέρα εὐαγγελίας ἐστὶ, καὶ ἡμεῖς σιωποῦμεν καὶ μένομεν ἕως φωτὸς τοῦ πρωῆ, καὶ εὐρήσομεν ἀνομίαν· καὶ νῦν δεῦρο, καὶ εἰσελθόμεν καὶ ἀναγγεῖλωμεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλεως.

10. Καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐβόησαν πρὸς τὴν πύλιν τῆς πόλεως, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτοῖς, λέγοντες· Εἰσελθόμεν εἰς τὴν παρεμβολὴν Συρίας, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐκεῖ

32. Et Elisae sedebat in domo sua, et seniores sedebant cum eo. Et misit virum ante faciem suam, antequam veniret nuntius ad se, et ipse dixit ad seniores: Si vidistis quia misit filius homicidae hic auferre caput meum? Videte cum venerit nuntius, claudite ostium, et opprimite eum in ostio: nonne vox pedum domini ejus post eum?

33. Adhuc ipso loquente cum eis, et ecce nuntius descendit ad eum, et dixit: Ecce hoc malum a Domino, quid exspectabo Domino ultra?

CAPUT VII.

1. Et dixit Elisae: Audi verbum Domini, haec dicit Dominus: Sicut hora haec, cras mensura similaginis siclo, et duae mensurae hordeorum siclo in portis Samariae.

2. Et respondit tristata super quem rex inuitebatur super manum ejus ad Elisae, et dixit: Ecce faciet Dominus cataractas in caelo, numquid erit verbum hoc? Et Elisae dixit: Ecce tu videbis oculis tuis, et inde non comedes.

3. Et quatuor viri erant leprosi apud ostium civitatis, et dixit vir ad proximum suum: Quid nos sedemus hic donec moriamur?

4. Si dixerimus: Ingrediamur in civitate, et fames in civitate et moriemur ibi: et si sederimus hic, et moriemur. Et nunc venite, et incidamus in castra Syriae: si vivificaverint nos, et vivemus: et si mortificaverint nos, et moriemur.

5. Et surrexerunt in tenebris ad intrandum in castra Syriae, et venerunt in partem castrorum Syriae, et ecce non est vir ibi.

6. Et Dominus audientia fecerat castra Syriae vocem currus et vocem equi, vocem virtutis magnae: et dixit vir ad fratrem suum: Nunc mercede conduxit super nos rex Israel reges Chethaeorum et reges Aegypti ad veniendum super nos.

7. Et surrexerunt et aufugerunt in tenebris, et reliquerunt tabernacula sua, et equos suos, et asinos suos in castris sicut sunt, et fugerunt ad animam suam.

8. Et intraverunt leprosi hi usque ad partem castrorum, et intraverunt in tabernaculum unum, et comederunt et biberunt, et tulerunt inde argentum et aurum et vestem: et iverunt et converterunt se inde et intraverunt in tabernaculum aliud, et sumpserunt inde, et iverunt et absconderunt.

9. Et dixit vir ad proximum suum: Non sic nos facimus? Dies haec, dies homini nuntii est, et nos tacemus et manemus usque ad lucem matutinam, et inveniemus iniquitatem: et nunc agite, et intremus et annuntiemus in domum regis.

10. Et intrarunt et clamaverunt ad portam civitatis, et annuntiarunt eis, dicentes: Intravimus in castra Syriae

άνηρ και φωνή ανθρώπου, ὅτι εἰ μὴ ἵππος δεδεμένος καὶ ὄνος, καὶ αἱ σκηναὶ αὐτῶν ὡς εἰσὶ.

11. Καὶ ἐβόησαν οἱ θυρωροί, καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως ἔσω.

12. Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς νυκτός, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ· Ἀναγγεῶ δὴ ὑμῖν ἂ ἐποίησεν ἡμῖν Συρία· ἐγνώσαν ὅτι πεινῶμεν ἡμεῖς, καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐκρύβησαν ἐν τῷ ἀγρῷ, λέγοντες· Ὅτι ἐξελεύσονται ἐκ τῆς πόλεως, καὶ συλληφόμεθα αὐτοὺς ζῶντας, καὶ εἰς τὴν πόλιν εἰσελευσόμεθα.

13. Καὶ ἀπεκρίθη εἰς τῶν παίδων αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Λαβέτωσαν δὴ πάντες τῶν ἵππων τῶν ὑπολειμμένων οἱ κατελείφθησαν ὧδε, ἰδοὺ εἰσι πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος Ἰσραὴλ τὸ ἐκλείπον, καὶ ἀποστελοῦμεν ἐκεῖ καὶ ὀφόμεθα.

14. Καὶ ἔλαβον δύο ἐπιβάτας ἵππων, καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ὅπισω τοῦ βασιλέως Συρίας, λέγων· Δεῦτε, καὶ ἴδετε.

15. Καὶ ἀπορεύθησαν ὅπισω αὐτῶν ἔως τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ ὁδὸς πλήρης ἱματίων καὶ σκευῶν ὧν ἔβριψε Συρία ἐν τῷ θαμβεῖσθαι αὐτοὺς, καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ.

16. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς, καὶ διήρπασαν τὴν παρεμβολὴν Συρίας· καὶ ἐγένετο μέτρον σιμιδάλεως σίκλου, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου, καὶ ὅμιτρον κριθῶν σίκλου.

17. Καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησε τὸν τριστάτην ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς πύλης· καὶ συνεπάτησεν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἀπέθανε καθὰ ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ὃς ἐλάλησεν ἐν τῷ καταδῆναι τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτόν.

18. Καὶ ἐγένετο καθὰ ἐλάλησεν Ἐλισαῖ πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων· Δίμετρον κριθῆς σίκλου καὶ μέτρον σιμιδάλεως σίκλου· καὶ ἔσται ὡς ἡ ὥρα αὐριον ἐν τῇ πύλῃ Σαμαρείας.

19. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης τῷ Ἐλισαῖ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ Κύριος ποιεῖ καταράκτας ἐν τῷ οὐρανῷ, μὴ ἔσται τὸ ῥῆμα τούτου; Καὶ εἶπεν Ἐλισαῖ· Ἰδοὺ ὅγῃ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκείθεν οὐ μὴ φάγῃ.

20. Καὶ ἐγένετο οὕτως, καὶ συνεπάτησαν αὐτόν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἀπέθανε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ Ἐλισαῖ ἐλάλησε πρὸς τὴν γυναῖκα ἧς ἐζωπύρῃσε τὸν υἱόν, λέγων· Ἀνάστηθι καὶ δεῦρο σὺ καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ παροῖκει οὐ ἐὰν παροικήσης, ὅτι κέκληκε Κύριος λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ γε ἦλθεν ἐπὶ τὴν γῆν ἑπτὰ ἔτη.

2. Καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ καὶ ἐποίησε κατὰ τὸ ῥῆμα Ἐλισαῖ καὶ αὕτη καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, καὶ παρῶκει ἐν γῇ ἀλλοφύλων ἑπτὰ ἔτη.

3. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ τέλος τῶν ἑπτὰ ἐτῶν, καὶ ἐπέστρεψεν ἡ γυνὴ ἐκ γῆς ἀλλοφύλων εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἦλθε βοηθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ οἴκου ἑαυτῆς καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν αὐτῆς.

4. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐλάλει πρὸς Γιεζὶ τὸ παιδάριον Ἐλισαῖ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, λέγων· Διηγήσαι δὴ ἐμοὶ πάντα τὰ μεγάλα ἃ ἐποίησεν Ἐλισαῖ.

5. Καὶ ἐγένετο, αὐτοῦ ἐξηγουμένου τῷ βασιλεῖ ὡς ἐζωπύρῃσεν υἱὸν τεθνηκότα, καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ ἧς ἐζωπύρῃσε τὸν υἱὸν αὐτῆς Ἐλισαῖ, βῶσα πρὸς τὸν βα-

et ecce non est ibi vir et vox hominis, quoniam nisi equus ligatus et asinus, et tabernacula eorum sicut sunt.

11. Et clamaverunt janitores, et annuntiaverunt in domum regis intus.

12. Et surrexit rex nocte, et dixit ad pueros suos : Annuntiabo nunc vobis quæ fecit nobis Syria : noverunt quia esurimus nos, et exierunt de castris et absconderunt se in agro, dicentes : Quoniam egredientur de civitate, et comprehendemus eos viventes, et in civitatem intrabimus.

13. Et respondit unus puerorum ejus, et dixit : Samam nunc quinque de equis residuis qui remanserunt hic, ecce sunt ad omnem multitudinem Israel quod defecit, et mittimus illum et videbimus.

14. Et sumpserunt duos ascensores equorum, et misit rex Israel post regem Syriæ, dicens : Ille, et videte.

15. Et iverunt post eos usque ad Jordanem : et ecce omnis via plena vestimentorum et vasorum quæ projecerat Syria dum ipsi paverent, et reverterunt nuntii et annuntiaverunt regi.

16. Et exivit populus, et diripuerunt castra Syriæ : et facta est mensura similaginis siclo, juxta verbum Domini, et duæ mensuræ hordeorum siclo.

17. Et rex statuit tristatam super quem rex innotebatur manu sua super portam : et conculcavit eum populus in porta, et mortuus est sicut locutus est homo Dei, qui locutus est in ascendendo nuntium ad eum.

18. Et factum est sicut locutus est Elisæe ad regem, dicens : Duæ mensuræ hordei siclo et mensura similaginis siclo : et erit sicut hora cras in porta Samariæ.

19. Et respondit tristata ad Elisæe, et dixit : Ecce Dominus facit cataractas in celo, numquid erit verbum hoc? Et dixit Elisæe : Ecce videbis oculis tuis, et inde non comedas.

20. Et factum est ita, et conculcaverunt eum populus in porta, et mortuus est.

CAPUT VIII.

1. Et Elisæe locutus est ad mulierem cujus vivificaverat filium, dicens : Surge et vade tu et domus tua, et incole ubicunque incolueris, quoniam vocavit Dominus famem ad terram, et etiam venit ad terram septem annis.

2. Et surrexit mulier et fecit juxta verbum Elisæe et ipsa et domus ejus, et incoluit in terra alienigenarum septem annos.

3. Et factum est post finem septem annorum, et reverti mulier de terra alienigenarum in civitatem, et venit clamare ad regem de domo sua et de agris suis.

4. Et rex loquebatur ad Giezi puerum Elisæe hominis Dei, dicens : Narra nunc mihi omnia magna quæ fecit Elisæe.

5. Et factum est, eo narrante regi quomodo suscitavit filium mortuum, et ecce mulier cujus suscitaverat filium ejus Elisæe, clamans ad regem de domo sua et de agris suis.

σιλέα περὶ τοῦ οἴκου ἐαυτῆς καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν ἐαυτῆς. Καὶ εἶπε Γιεζὶ· Κύριε βασιλεῦ, αὕτη ἡ γυνὴ καὶ οὗτος ὁ υἱὸς αὐτῆς ἂν ἐζωπύρηνεν Ἐλισαίε.

6. Καὶ ἐπηρώτησεν ὁ βασιλεὺς τὴν γυναῖκα, καὶ διηγήσατο αὐτῷ· καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς εὐνούχον ἓνα, λέγων· Ἐπίστρεψον πάντα τὰ αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ γεννήματα τοῦ ἀγροῦ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς κατέλιπε τὴν γῆν ἕως τοῦ νῦν.

7. Καὶ ἦλθεν Ἐλισαίε εἰς Δαμασκόν· καὶ υἱὸς Ἀδερ βασιλεὺς Συρίας ἠρρώσθησε, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες· Ἦκει ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἕως ὧδε.

8. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀζαήλ· Λάβε ἐν τῇ χειρὶ σου μανὰ, καὶ δεῦρο εἰς ἀπαντὴν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπιζήτησον τὸν Κύριον παρ' αὐτοῦ, λέγων· Εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀρρώστιας μου ταύτης;

9. Καὶ ἐπορεύθη Ἀζαήλ εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε μανὰ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ἀγαθὰ Δαμασκοῦ, ἄρσιν τεσσαράκοντα καμήλων, καὶ ἦλθε καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς Ἐλισαίε· Υἱὸς σου υἱὸς Ἀδερ βασιλεὺς Συρίας ἀπέστειλέ με πρὸς σέ ἐπερωτῆσαι, λέγων, εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀρρώστιας μου ταύτης;

10. Καὶ εἶπεν Ἐλισαίε· Δεῦρο, εἶπον· Ζωῇ ζήσῃ, καὶ ἔδειξέ μοι Κύριος ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ.

11. Καὶ παρέστη τῷ προσώπῳ αὐτοῦ, καὶ ἔθηκεν ἕως αἰσχύνης· καὶ ἔκλαυσεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ.

12. Καὶ εἶπεν Ἀζαήλ· Τί ὅτι ὁ Κύριός μου κλαίει; Καὶ εἶπεν· Ὅτι οἶδα ὅσα ποιήσεις τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ κακά· τὰ ὀχυρώματα αὐτῶν ἐξαποστείλεις ἐν πυρὶ, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἀποκτενεῖς, καὶ τὰ νήπια αὐτῶν ἐνσεῖσεις, καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας αὐτῶν ἀναρρήξεις.

13. Καὶ εἶπεν Ἀζαήλ· Τίς ἐστὶν ὁ δοῦλός σου ὁ κύνων ὁ τεθνηκώς, ὅτι ποιήσει τὸ ῥῆμα τοῦτο; Καὶ εἶπεν Ἐλισαίε· Ἐδειξέ μοι Κύριος σέ βασιλεύοντα ἐπὶ Συρίαν.

14. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπὸ Ἐλισαίε, καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τί εἶπέ σοι Ἐλισαίε; Καὶ εἶπεν· Εἶπέ μοι· Ζωῇ ζήσῃ.

15. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον, καὶ ἔλαβε τὸ μαχδάρ καὶ ἔβαψεν ἐν τῷ ὕδατι, καὶ περιέβαλεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἀζαήλ ἀντ' αὐτοῦ.

16. Ἐν ἑταί πέμπτῳ τῷ Ἰωρὰμ υἱῷ Ἀχαάβ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεῖ Ἰούδα, ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ υἱὸς Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα.

17. Υἱὸς τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ὅκτω ἐτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

18. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ βασιλέων Ἰσραὴλ, καθὼς ἐποίησεν οἶκος Ἀχαάβ, ὅτι θυγάτηρ Ἀχαάβ ἦν αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου.

19. Καὶ οὐκ ἠθέλησε Κύριος διαφθεῖραι τὸν Ἰούδαν διὰ Δαυὶδ τὸν δούλον αὐτοῦ, καθὼς εἶπε δοῦναι αὐτῷ λύχον καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.

20. Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἠθέτησεν Ἐδὼμ ὑποκάθων χειρὸς Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσαν ἐφ' αὐτὸν βασιλεῖα.

21. Καὶ ἀνέβη Ἰωρὰμ εἰς Σιὼρ, καὶ πάντα τὰ ἄρματα τὰ μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο, αὐτοῦ ἀναστάντος, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἐδὼμ τὸν κυκλώσαντα ἐπ' αὐτὸν,

Et dixit Giezi : Domine rex, hæc est mulier et hic filius ejus quem suscitavit Elisæe.

6. Et interrogavit rex mulierem, et narravit ei : et dedit ei rex eunuchum unum, dicens : Fac redire omnia quæ ipsius, et omnia genimina agri, a die qua reliquit terram usque nunc.

7. Et venit Elisæe in Damascus : et filius Ader rex Syriæ egrotavit, et annuntiaverunt ei, dicentes : Venit homo Dei usque huc.

8. Et dixit rex ad Azael : Sume in manu tua manna, et vade in occursum hominis Dei, et inquire Dominum ab eo, dicens : Si vivam ex infirmitate mea hac ?

9. Et ivit Azael in occursum ejus, et sumpsit manna in manu sua, et omnia bona Damasci, onus quadraginta camelorum, et venit et stetit coram eo, et dixit ad Elisæe : Filius tuus filius Ader rex Syriæ misit me ad te interrogare, dicens, si vivam ex infirmitate mea hac ?

10. Et dixit Elisæe : Vade, dic : Vita vives, et ostendit mihi Dominus quia morte morieris.

11. Et stetit facie sua, et posuit usque ad confusionem : et ploravit homo Dei.

12. Et dixit Azael : Quid quod dominus meus plorat ? Et dixit : Quoniam novi quæcumque facies filiis Israel mala : munitiones eorum mittes in ignem, et electos eorum in gladio occides, et infantes eorum concuties, et prægnantes eorum discerpes.

13. Et dixit Azael : Quis est servus tuus canis mortuus, quia faciet verbum hoc ? Et dixit Elisæe : Ostendit mihi Dominus te regnantem super Syriam.

14. Et abiit ab Elisæe, et intravit ad dominum suum, et dixit ei : Quid dixit tibi Elisæe ? Et dixit : Dixit mihi : Vita vives.

15. Et factum est crastina, et sumpsit machbar et tinxit in aqua, et circumjecit super faciem ejus, et mortuus est. Et regnavit Azael pro eo.

16. In anno quinto Joram filio Achaab regi Israel, et Josaphat regi Juda, regnavit Joram filius Josaphat rex Juda.

17. Filius triginta et duorum annorum erat in regnando ipsum, et octo annos regnavit in Jerusalem.

18. Et ambulavit in via regum Israel, sicut fecerat domus Achaab, quoniam filia Achaab erat ei in uxorem, et fecit malum in conspectu Domini.

19. Et noluit Dominus corrumpere Judam propter David servum suum, sicut dixit dare ei lucernam et filiis ejus omnibus diebus.

20. In diebus ejus rebellavit Edom de sub manu Juda, et regnare fecerunt super se regem.

21. Et ascendit Joram in Sior, et omnes curus qui cum eo. et factum est, cum ipse surrexisset, et percussit Edom

καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἁρμάτων, καὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν.

22. Καὶ ᾔθιθ' Ἐδὼμ ὑποκάτω τῆς χειρὸς Ἰούδα ὥς τῆς ἡμέρας ταύτης. Τότε ᾔθιθ' Ἀβὼν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

23. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωράμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

24. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωράμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

25. Ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῷ Ἰωράμ υἱὸς Ἀχαάβ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωράμ.

26. Υἱὸς εἰκοσι καὶ δύο ἐτῶν Ὀχοζίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἐνιαυτὸν ἓνα ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Γοθολία θυγάτηρ Ἀμβρί βασιλῆως Ἰσραὴλ.

27. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ οἴκου Ἀχαάβ, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου καθὼς ὁ οἶκος Ἀχαάβ. (*)

28. Καὶ ἐπορεύθη μετὰ Ἰωράμ υἱοῦ Ἀχαάβ εἰς πόλεμον μετὰ Ἀζαὴλ βασιλῆως Ἀλλοφύλων ἐν Ῥεμμώθ Γαλαὰδ, καὶ ἐπάταξεν οἱ Σύροι τὸν Ἰωράμ.

29. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς Ἰωράμ τοῦ ἱατροῦ θῆναι ἐν Ἰεζράελ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν Ῥεμμώθ, ἐν τῷ πολεμῇ αὐτὸν μετὰ Ἀζαὴλ βασιλῆως Συρίας, καὶ Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωράμ κατέβη τοῦ ἰδεῖν τὸν Ἰωράμ υἱὸν Ἀχαάβ ἐν Ἰεζράελ, ὅτι ἤρρωσται αὐτός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ Ἐλισαῖ ὁ προφήτης ἐκάλεσεν ἓνα τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ζῶσαι τὴν ὁσφύν σου, καὶ λαβὲ τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου τούτου ἐν τῇ χειρὶ σου, καὶ δεῦρο εἰς Ῥεμμώθ Γαλαὰδ.

2. Καὶ εἰςέλευσ' ἐκεῖ, καὶ ὤψῃ ἐκεῖ Ἰοὺ υἱὸν Ἰωσαφάτ υἱοῦ Ναμεσσι, καὶ εἰςέλευσ', καὶ ἀναστήσεις αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ εἰσάξεις αὐτὸν εἰς τὸ ταμεῖον ἐν ταμεῖῳ.

3. Καὶ λήψῃ τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου, καὶ ἐπιχεῖς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Τάδε λέγει Κύριος· Κέχρικά σε εἰς βασιλεῖα ἐπὶ Ἰσραὴλ· καὶ ἀνοίξεις τὴν θύραν, καὶ φεύξῃ, καὶ οὐ μενεῖς.

4. Καὶ ἐπορεύθη τὸ παιδάριον ὁ προφήτης εἰς Ῥεμμώθ Γαλαὰδ,

5. καὶ εἰσῆλθε· καὶ ἰδοὺ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως ἐκάθηντο, καὶ εἶπε· Λόγος μοι πρὸς σέ, ὁ ἄρχων. Καὶ εἶπεν Ἰοὺ· Πρὸς τίνα ἐκ πάντων ἡμῶν; Καὶ εἶπε· Πρὸς σέ, ὁ ἄρχων.

6. Καὶ ἀνέστη καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἐπέχεεν τὸ ἐλαῖον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Κέχρικά σε εἰς βασιλεῖα ἐπὶ λαὸν Κυρίου, ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

7. καὶ ἐξολοθρεύσεις τὸν οἶκον Ἀχαάβ τοῦ κυρίου σου ἐκ προσώπου μου, καὶ ἐκδικήσεις τὰ αἵματα τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν, καὶ τὰ αἵματα πάντων τῶν δούλων Κυρίου ἐκ χειρὸς Ἰεζάβελ,

qui circumierat super eum, et principes cuturum, et fugi populus ad tabernacula sua.

22. Et rebellavit Edom sub manu Juda usque in diem hanc. Tunc rebellavit Lobna in tempore illo.

23. Et reliqua verborum Joram et omnia quaecumque fecit, nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regibus Juda?

24. Et dormivit Joram cum patribus suis, et sepultus est cum patribus suis, in civitate David patris sui, et regnavit Ochozias filius ejus pro eo.

25. In anno duodecimo Joram filio Achaab regi Israel, regnavit Ochozias filius Joram.

26. Filius viginti et duorum annorum Ochozias in regnando ipsum, et annum unum regnavit in Jerusalem, et nomen matris ejus Gotholia filia Ambri regis Israel.

27. Et ambulavit in via domus Achaab, et fecit malum in conspectu Domini sicut domus Achaab.

28. Et ivit cum Joram filio Achaab ad bellum cum Azael rege alienigenarum in Rhemmoth Galaad, et percusserunt Syri ipsum Joram.

29. Et revertit rex Joram ut curaretur in Jezrael a plagis quibus percusserant eum in Rhemmoth, in bellando ipsum cum Azael rege Syriae, et Ochozias filius Joram descendit ad videndum Joram filium Achaab in Jezrael, quia aegrotabat ille.

CAPUT IX.

1. Et Elisae propheta vocavit unum ex filiis prophetarum, et dixit ei : Accinge lumbum tuum, et sume lentem olei hujus in manu tua, et vade in Rhemmoth Galaad.

2. Et ingrediens illuc, et videbis ibi Ihu filium Josaphat filii Nameasi, et ingredieris, et suscitabis eum de medio fratrum ejus, et introduces eum in cubiculum in cubiculo.

3. Et sumes lentem olei; et effundes super caput ejus, et dic : Haec dicit Dominus : Unxi te in regem super Israel : et aperies ostium, et fugies, et non manebis.

4. Et ivit puer propheta in Rhemmoth Galaad,

5. et intravit : et ecce principes virtutis sedebant, et dixit : Verbum mihi ad te, o princeps ! Et dixit Ihu : Ad quem ex omnibus nobis ? Et dixit : Ad te, o princeps !

6. Et surrexit et intravit in domum, et effudit oleum super caput ejus, et dixit ei : Haec dicit Dominus Deus Israel : Unxi te in regem super populum Domini, super Israel :

7. et exterminabis domum Achaab domini tui a facie mea, et vindicabis sanguines servorum meorum prophetarum, et sanguines omnium servorum Domini de manu Jezabel,

(*) 27... Γαμβρός γὰρ οἴκου Ἀχαάβ ἐστίν.

27... Gener enim domus Achaab est.

8. καὶ ἐκ χειρὸς οἴκου τοῦ οἴκου Ἀχαάβ, καὶ ἐξολοθρεύσεις τῷ οἴκῳ Ἀχαάβ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον, καὶ συνεχόμενον καὶ ἐγκαταλειμμένον ἐν Ἰσραὴλ.

9. Καὶ δώσω τὸν οἶκον Ἀχαάβ ὡς τὸν οἶκον Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ὡς τὸν οἶκον Βαασά υἱοῦ Ἀχιά.

10. Καὶ τὴν Ἰεζάβελ καταφάγονται οἱ κύνες ἐν τῇ μερίδι Ἰεζράελ, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ θάπτων. Καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ ἔφυγεν.

11. Καὶ Ἰού ἐξῆλθε πρὸς τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ εἶπαν αὐτῷ· Εἰρήνη· τί θτι εἰσῆλθεν ὁ ἐπιληπτος οὗτος πρὸς σέ· Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς οἴδατε τὸν ἄνδρα καὶ τὴν ἀδολοχίαν αὐτοῦ.

12. Καὶ εἶπον· Ἀδίκον, ἀπάγγελον δὴ ἡμῖν. Καὶ εἶπεν Ἰού πρὸς αὐτούς· Οὐτῷ καὶ οὕτω ἐλάλησε πρὸς με, λέγων, καὶ εἶπε· Τάδε λέγει Κύριος· Κέγχρικά σε εἰς βασιλεία ἐπὶ Ἰσραὴλ.

13. Καὶ ἀκούσαντες ἔσπευσαν, καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν ὑποκάτω αὐτοῦ ἐπὶ τὸ γαρέμ των ἀναβάθμων. Καὶ ἐσάλπισαν ἐν κερατίνῃ, καὶ εἶπαν· Ἐβασίλευσεν Ἰού.

14. Καὶ συνεστράφη Ἰού υἱὸς Ἰωσαφάτ υἱοῦ Ναμεσσί πρὸς Ἰωράμ· καὶ Ἰωράμ αὐτὸς ἐφύλασεν ἐν Ρεμμὼθ Γαλαὰδ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας.

15. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰωράμ ὁ βασιλεὺς λατρευθῆναι ἐν Ἰεζράελ ἀπὸ των πληγῶν ὧν ἔπαισαν αὐτὸν οἱ Σύριοι ἐν τῷ πολεμῇ αὐτὸν μετὰ Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας. Καὶ εἶπεν Ἰού· Εἰ ἔστι ψυχὴ ὑμῶν μετ' ἐμοῦ, μὴ ἐξελθῆτω ἐκ τῆς πόλεως διαπεφυγὸς τοῦ πορευθῆναι καὶ ἀπαγγελῆναι ἐν Ἰεζράελ.

16. Καὶ ἔπτευσεν καὶ ἐπορεύθη Ἰού, καὶ κατέβη εἰς Ἰεζράελ, ὅτι Ἰωράμ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἑθεραπεύετο ἐν τῷ Ἰεζράελ ἀπὸ των τοξευμάτων ὧν κατετόξευσεν αὐτὸν οἱ Ἀραμῖν ἐν τῇ Ῥαμμάθ, ἐν τῷ πολέμῳ μετὰ Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας, ὅτι αὐτὸς δυνατὸς καὶ ἀνὴρ δυνάμεως. Καὶ Ὀχοζίας βασιλεὺς Ἰούδα κατέβη ἰδεῖν τὸν Ἰωράμ.

17. Καὶ ὁ σκοπὸς ἀνέβη ἐπὶ τὸν πύργον Ἰεζράελ, καὶ εἶδε τὸν κονιορτὸν Ἰού ἐν τῷ παραγίνεσθαι αὐτὸν, καὶ εἶπε· Κονιορτὸν ἐγὼ βλέπω. Καὶ εἶπεν Ἰωράμ· Λάβε ἐπιβάτην, καὶ ἀπέστειλον ἐμπροσθεν αὐτῶν, καὶ εἰπάτω· Ἡ εἰρήνη·

18. Καὶ ἐπορεύθη ἐπιβάτης ἵππου εἰς ἀπαντὴν αὐτῶν, καὶ εἶπε· Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς· Ἡ εἰρήνη· Καὶ εἶπεν Ἰού· τί σοι καὶ εἰρήνη· Ἐπίστρεψε εἰς τὰ ὀπίσω μου. Καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς, λέγων· Ἦλθεν ὁ ἀγγελὸς ὥς αὐτῶν, καὶ οὐκ ἀνέστρεψε.

19. Καὶ ἀπέστειλεν ἐπιβάτην ἵππου δεύτερον, καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπε· Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς· Ἡ εἰρήνη· Καὶ εἶπεν Ἰού· τί σοι καὶ εἰρήνη· Ἐπιστρέφου εἰς τὰ ὀπίσω μου.

20. Καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς, λέγων· Ἦλθεν ὥς αὐτῶν, καὶ οὐκ ἀνέστρεψε, καὶ ὁ ἄγων ἤγε τὸν Ἰού υἱὸν Ναμεσσί, ὅτι ἐν παραλλαγῇ ἐγένετο.

21. Καὶ εἶπεν Ἰωράμ· Ζευζόν. Καὶ ἔρριψε ἄρμα· καὶ ἐξῆλθεν Ἰωράμ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ Ὀχοζίας βασιλεὺς Ἰούδα, ἀνὴρ ἐν τῷ ἄρματι αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπαντὴν Ἰού, καὶ ἐβρον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι Ναβουθαί τοῦ Ἰεζραηλῖτου.

22. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδεν Ἰωράμ τὸν Ἰού, καὶ εἶπεν·

8. et de manu totius domus Achaab, et exterminabis domui Achaab ingentem ad parietem, et clausum et derelictum in Israel.

9. Et dabo domum Achaab sicut domum Jeroboam filii Nabat, et sicut domum Baasa filii Achia.

10. Et Jezabel comedent canes in portione Jezrael, et non est sepeliens. Et aperuit ostium et fugit.

11. Et Ihu egressus est ad pueros domini sui, et dixerunt ei : Pax? Quid quod intravit arreptitius iste ad te? Et dixit eis : Vos nostis virum et garrulitatem ejus.

12. Et dixerunt : Injustum, annuntia nunc nobis. Et dixit Ihu ad eos : Sic et sic locutus est ad me, dicens, et dixit : Hæc dicit Dominus : Unxi te in regem super Israel.

13. Et audientes festinaverunt, et sumpsit unusquisque vestimentum suum, et posuerunt sub eo super garem graduum. Et claxerunt in cornea, et dixerunt : Regnavit Ihu.

14. Et convertit se Ihu filius Josaphat filii Namessi ad Joram : et Joram ipse custodiebat in Rhemmoth Galaad, et omnis Israel a facie Azael regis Syriæ.

15. Et reverterat Joram rex ad curandum se in Jezrael a plagis quibus percusserant eum Syri in bellando ipsum cum Azael rege Syriæ. Et dixit Ihu : Si est anima vestra mecum, non exeat de civitate profugus ad eundem et annuntiandum in Jezrael.

16. Et equitavit et ivit Ihu, et descendit in Jezrael, quoniam Joram rex Israel curabatur in Jezrael a vulneribus sagittarum quibus sagittaverunt eum ipsi Aramin in Rhemmath, in prælio cum Azael rege Syriæ, quoniam ipse potens et vir virtutis. Et Ochozias rex Juda descenderat videre Joram.

17. Et speculator ascendit super turrin Jezrael, et vidit pulverem Ihu in adveniendi illum, et dixit : Pulverem ego video. Et dixit Joram : Summe ascensorem, et mitte ante eos, et dicat : Si pax?

18. Et ivit ascensor equi in occursum eorum, et dixit Hæc dicit rex : Pax? Et dixit Ihu : Quid tibi et paci? Convertere ad posteriora mea. Et annuntiavit speculator, dicens : Venit nuntius usque ad eos, et non revertit.

19. Et misit ascensorem equi secundum, et venit ad eum et dixit : Hæc dicit rex : Pax? Et dixit Ihu : Quid tibi et paci? Convertere ad posteriora mea.

20. Et annuntiavit speculator, dicens : Venit usque ad eos, et non revertit, et agens agit Ihu filium Namessi, quia in aequalitate factus est.

21. Et dixit Joram : Junge. Et junxit currum : et egressus est Joram rex Israel, et Ochozias rex Juda, vir in curru suo, et exierunt in obviam Ihu, et invenerunt eum in portione Nabuthæ Jezraelitæ.

22. Et factum est, ut vidit Joram Ihu, et dixit : Pax,

Ἡ εἰρήνη, Ἰού; Καὶ εἶπεν Ἰού· Τί εἰρήνη; Ἐτι αἱ πορνεῖαι Ἰεζάβελ τῆς μητρὸς σου καὶ τὰ φάρμακα αὐτῆς τὰ πολλὰ.

23. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωράμ τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἔφυγε, καὶ εἶπε πρὸς Ὀχοζία· Δόλος, Ὀχοζία.

24. Καὶ ἐπλησεν Ἰού τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ τόξῳ, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἰωράμ ἀναμέσον τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε τὸ βέλος αὐτοῦ διὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ.

25. Καὶ εἶπε πρὸς Βαδεκάρ τὸν τριστατὴν αὐτοῦ· Ρίψον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι ἀγροῦ Ναβουθαὶ τοῦ Ἰεζραηλίου, ὅτι μνημονεύω ἐγὼ καὶ σὺ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ζεύγῃ ὀπίσω Ἀχαάβ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ Κύριος ἔλαβεν ἐπ' αὐτὸν τὸ λῆμμα τοῦτο.

26. Εἰ μὴ τὰ αἵματα Ναβουθαὶ καὶ τὰ αἵματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἶδον ἐχθές, φησὶ Κύριος, καὶ ἀνταποδώσω αὐτῶ ἐν τῇ μερίδι ταύτῃ, φησὶ Κύριος. Καὶ νῦν ἄρας δὴ ρίψον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου.

27. Καὶ Ὀχοζίας βασιλεὺς Ἰούδα εἶδε, καὶ ἔφυγεν δδὸν Βαιτογάν· καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ Ἰού, καὶ εἶπε· Καί γε αὐτόν. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν πρὸς τῷ ἄρματι ἐν τῷ ἀναβαίνειν Γαί, ἣ ἐστὶν Ἰεβλαάμ. Καὶ ἔφυγεν εἰς Μαγεδδὸν, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

28. Καὶ ἐπεβίβασαν αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἄρμα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ.

29. Καὶ ἐν εἵνι ἐνδεκάτῳ Ἰωράμ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας ἐπὶ Ἰούδα.

30. Καὶ ἦλθεν Ἰού ἐπὶ Ἰεζράελ· καὶ Ἰεζάβελ ἤκουσε, καὶ ἐστίμωσεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἠγάθυνε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ διέκωψε διὰ τῆς θυρίδος.

31. Καὶ Ἰού εἰσπορεύετο ἐν τῇ πόλει, καὶ εἶπεν· Ἡ εἰρήνη Ζαμβρί, ὁ φονεὺς τοῦ κυρίου αὐτοῦ;

32. Καὶ ἐπῆρε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν θυρίδα, καὶ εἶδεν αὐτήν, καὶ εἶπε· Τίς εἰ σὺ; κατέβηθι μετ' ἐμοῦ. Καὶ κατέκλυσαν πρὸς αὐτὸν δύο εὐνοῦχοι.

33. Καὶ εἶπε· Κυλίσατε αὐτήν, καὶ ἐκύλισαν αὐτήν, καὶ ἐβράντισθον τοῦ αἵματος αὐτῆς πρὸς τὸν τοῖχον καὶ πρὸς τοὺς ἵππους, καὶ συνεπάτησαν αὐτήν.

34. Καὶ εἰσῆλθε καὶ ἔφαγε καὶ ἐπιε, καὶ εἶπεν· Ἐπισκέψασθε δὴ τὴν κατηραμένην ταύτην, καὶ θάψατε αὐτήν, ὅτι θυγάτηρ βασιλεὺς ἐστί.

35. Καὶ ἐπορεύθησαν θάψαι αὐτήν, καὶ οὐχ εὑρον ἐν αὐτῇ ἄλλο τι ἢ τὸ κρανίον καὶ οἱ πόδες καὶ τὰ ἔχνη τῶν χειρῶν.

36. Καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῶ, καὶ εἶπε· Λόγος Κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἠλίου τοῦ Θεσβίτου λέγων· Ἐν τῇ μερίδι Ἰεζράελ καταφάγονται οἱ κύνες τὰς σάρκας Ἰεζάβελ.

37. Καὶ ἔσται τὸ θνησιμαῖον Ἰεζάβελ ὡς κοπρία ἐπὶ προσώπου τοῦ ἀγροῦ ἐν τῇ μερίδι Ἰεζράελ, ὥστε μὴ εἰπεῖν αὐτοὺς, Ἰεζάβελ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ τῷ Ἀχαάβ ἐδόμηκοντα υἱοὶ ἐν Σαμαρείᾳ. Καὶ ἔγραψεν Ἰού βιβλίον, καὶ ἀπέστειλεν ἐν Σαμαρείᾳ πρὸς τοὺς ἀρχοντας Σαμαρείας καὶ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ πρὸς τοὺς τιθηνοὺς Ἀχαάβ, λέγων·

2. Καὶ νῦν, ὡς ἂν ἔλθῃ τὸ βιβλίον τοῦτο πρὸς ὑμᾶς,

Ihu? Et dixit Ihu : Quid pax, Adhuc fornicationes Jezabel matris tuæ et veneficia ejus multa.

23. Et convertit Joram manus suas et fugit, et dixit ad Ochoziam : Dolus, Ochozia.

24. Et implevit Ihu manum suam in arcu, et percussit Joram inter brachia ejus, et exivit jaculum suum per cor ejus, et procubuit super genua sua.

25. Et dixit ad Badecar tristatam suum : Projice eum in partem agri Nabuthæ Jezraelitæ, quoniam memini ego et tu qui ascenderamus super currus post Achaab patrem ejus, et Dominus assumpsit super eum assumptionem hanc :

26. Si non sanguines Nabuthæ et sanguines filiorum ejus vidi heri, dicit Dominus, et retribuam ei in parte hac, dicit Dominus. Et nunc tollens, quæso, projice eum in portionem juxta verbum Domini.

27. Et Ochozias rex Juda vidit, et fugit viam Bethgum : et persecutus est post eum Ihu, et dixit : Etiam ipsam. Et percussit eum ad currum in ascendendo Gai, quæ est Jebelaam. Et fugit in Mageddo, et mortuus est ibi.

28. Et ascendere fecerunt eum pueri ejus super currum, et adduxerunt eum in Jerusalem, et sepelierunt eum in sepulchro ejus in civitate David.

29. Et in anno undecimo Joram regis Israel, regnavit Ochozias super Judam.

30. Et venit Ihu in Jezrael : et Jezabel audivit, et stibum depinxit oculos suos, et bonum fecit caput suum, et respexit per fenestram.

31. Et Ihu ingrediebatur in civitatem, et dixit : Pax Zambri, homicida domini sui?

32. Et elevavit faciem suam ad fenestram, et vidit eam, et dixit : Quæ es tu? descende mecum. Et respexerunt ad eum duo eunuchi.

33. Et dixit : Præcipitate eam, et præcipitaverunt eam, et aspersum est de sanguine ejus ad parietem et ad equos, et conculcaverunt eam.

34. Et intravit et comedit et bibit, et dixit : Visitate, quæso, maledictam istam, et sepelite eam : quoniam fîlia regis est.

35. Et ierunt sepelire eam, et non invenerunt in ea aliud quid quam cranium et pedes et vestigia manuum.

36. Et reverterunt et annuntiaverunt ei, et dixit : Verbum Domini quod locutus est in manu Eliu Thesbitæ, dicens : In parte Jezrael canes comedent carnes Jezabel.

37. Et erit morticinum Jezabel tamquam stercus super faciem agri in parte Jezrael, ut non dicant ipsi, Jezabel.

CAPUT X.

1. Et ipsi Achaab septuaginta filii in Samaria. Et scripsit Ihu librum, et misit in Samariam ad principes Samariæ et ad seniores, et ad nutritios Achaab, dicens :

2. Et nunc, cum venerit liber hic ad vos, et vobiscum

καὶ μεθ' ἑμῶν οἱ υἱοὶ τοῦ κυρίου ἑμῶν, καὶ μεθ' ἑμῶν τὸ ἄρμα καὶ οἱ ἵπποι καὶ πόλεις ὄχυρα καὶ τὰ ὅπλα·

3. καὶ ὄψεσθε τὸν ἰθαθὸν καὶ τὸν εὐθὴ ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ κυρίου ἑμῶν, καὶ καταστήσετε αὐτὸν ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ πολεμεῖτε ὑπὲρ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου ἑμῶν.

4. Καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα, καὶ εἶπον· Ἰδοὺ οἱ δύο βασιλεῖς οὐκ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ πῶς στησόμεθα ἡμεῖς;

5. Καὶ ἀπέστειλαν οἱ ἐπὶ τοῦ οἴκου καὶ οἱ ἐπὶ τῆς πόλεως καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ τιθνηοὶ πρὸς Ἰού, λέγοντες· Παῖδες σου ἡμεῖς, καὶ ὅσα ἔαν εἴπῃς πρὸς ἡμᾶς ποιήσομεν, οὐ βασιλεύσομεν ἄνδρα· τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου ποιήσομεν.

6. Καὶ ἔγραψε πρὸς αὐτοὺς τοῦ βιβλίου δεύτερον, λέγων· Εἰ ἔμοι ὑμεῖς, καὶ τῆς φωνῆς μου ὑμεῖς εἰσακούετε· λάβετε τὴν κεφαλὴν ἀνδρῶν τῶν υἱῶν τοῦ κυρίου ἑμῶν, καὶ ἐνέγκατε πρὸς μέ, ὡς ἡ ὥρα αὐριον ἐν Ἰεζράελ. Καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἦσαν ἐβδομήκοντα ἄνδρες, οὗτοι ἄνδρες τῆς πόλεως ἐξέτρεπον αὐτούς.

7. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἦλθε τὸ βιβλίον πρὸς αὐτούς, καὶ ἔλαβον τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ ἔσφαξαν αὐτούς ἐβδομήκοντα ἄνδρας, καὶ ἔθησαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἐν καρτάλλοις, καὶ ἀπέστειλαν αὐτάς πρὸς αὐτὸν εἰς Ἰεζράελ.

8. Καὶ ἦλθεν ὁ ἄγγελος καὶ ἀπήγγειλε, λέγων· Ἦνεγκαν τὰς κεφαλὰς τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπε· Θέτε αὐτάς βουνούς δύο παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης εἰς πρῶτ.

9. Καὶ ἐγένετο πρῶτ· καὶ ἐξῆλθε καὶ ἔστη, καὶ εἶπε πρὸς πάντα τὸν λαόν· Δίκαιοι ὑμεῖς, ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι συνεστράφην ἐπὶ τὸν κύριόν μου, καὶ ἀπέκτεινα αὐτόν. Καὶ τίς ἐπάταξε πάντας τούτους;

10. Ἴδετε ἀφφὸ, ὅτι οὐ πεσιταί ἀπὸ τοῦ ῥήματος Κυρίου εἰς τὴν γῆν οὐ ἐλάλησε Κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Ἀχαάβ. Καὶ Κύριος ἐποίησεν ὅσα ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἠλιού.

11. Καὶ ἐπάταξεν Ἰού πάντας τοὺς καταληθρόντας ἐν τῷ οἴκῳ Ἀχαάβ ἐν Ἰεζράελ, καὶ πάντας τοὺς ἄνδρους αὐτοῦ, καὶ τοὺς γνωστούς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ, ὥστε μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ κατὰλειμμα.

12. Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς Σαμάρειαν, αὐτὸς ἐν Βαιθακάθ τῶν ποιμένων ἐν τῇ ὁδῷ.

13. Καὶ Ἰού εὗρε τοὺς ἀδελφούς Ὀχοζίου βασιλέως Ἰούδα, καὶ εἶπε· Τίνες ὑμεῖς; Καὶ εἶπον· Ἀδελφοὶ Ὀχοζίου ἡμεῖς, καὶ κατέβημεν εἰς εἰρήνην τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν υἱῶν τῆς δυναστευούσης.

14. Καὶ εἶπε· Συλλάβετε αὐτοὺς ζῶντας. Καὶ ἔσφαξαν αὐτούς ἐν Βαιθακάθ τεσσαράκοντα καὶ δύο ἄνδρας· οὐ κατέλιπεν ἄνδρα ἐξ αὐτῶν.

15. Καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν καὶ εὗρε τὸν Ἰωνάδαβ υἱὸν Ρηχάβ εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν· καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Ἰού· Εἰ ἔστι καρδιά σου μετὰ καρδίας μου εὐθεῖα, καθὼς ἡ καρδιά μου μετὰ τῆς καρδίας σου; Καὶ εἶπεν Ἰωνάδαβ· Ἔστιν. Καὶ εἶπεν Ἰού· Καὶ εἰ ἔστι, δὸς τὴν χειρὰ σου. Καὶ ἔδωκε τὴν χειρὰ αὐτοῦ, καὶ ἀνεδίβασεν αὐτόν πρὸς αὐτόν ἐπὶ τὸ ἄρμα.

16. καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Δεῦρο μετ' ἐμοῦ, καὶ ἰδὲ ἐν τῷ ζηλωσάί με τῷ Κυρίῳ. Καὶ ἐπεκράτισεν αὐτόν ἐν τῷ ἄρματι αὐτοῦ,

fili domini vestri, et vobiscum currus et equi et civitates munitae et arma :

3. et videbitis eum qui bonus et rectus in filiis domini vestri, et constituetis eum super thronum patris ejus, et bellabitis pro domo domini vestri.

4. Et timuerunt valde, et dixerunt : Ecce duo reges non steterunt ad faciem ejus, et quomodo stabimus nos ?

5. Et miserunt qui super domum et qui super civitatem et seniores et nutritii ad Ihu, dicentes : Pueri tui nos, et quaecumque dixeris ad nos faciemus, non faciemus regnare virum : quod bonum in oculis tuis faciemus.

6. Et scripsit ad eos Ihu librum secundum, dicens : Si mei vos, et vocem meam vos exauditis : tollite caput virorum filiorum domini vestri, et afferte ad me, sicut hora cras in Jezrael. Et filii regis erant septuaginta viri, hi magnates civitatis enutriebant eos.

7. Et factum est, ut venit liber ad eos, et ceperunt filios regis, et jugulaverunt eos septuaginta viros, et posuerunt capita eorum in cartallis, et miserunt ea ad illum in Jezrael.

8. Et venit nuntius et annuntiavit, dicens : Attulerunt capita filiorum regis. Et dixit : Ponite ea acervos duos apud ostium portae in mane.

9. Et factum est mane : et egressus est et stetit, et dixit ad omnem populum : Justi vos, ecce ego quidem converti me super dominum meum, et occidi illum. Et quis percussit omnes istos ?

10. Videte appho, quia non cadet de verbo Domini in terram quod locutus est Dominus super domum Achaab. Et Dominus fecit quaecumque locutus est in manu servi sui Eliu.

11. Et percussit Ihu omnes qui remanserant in domo Achaab in Jezrael, et omnes magnates ejus, et notos ejus, et sacerdotes ejus, ita ut non relinqueret de eo reliquias.

12. Et surrexit et ivit in Samariam, ipse in Baethacath pastorum via.

13. Et Ihu invenit fratres Ochozia regis Juda, et dixit : Quinam vos ? Et dixerunt : Fratres Ochozia nos, et descendimus ad pacem filiorum regis, et filiorum dominatricis.

14. Et dixit : Comprehendite eos vivos. Et jugulaverunt eos in Baethacath quadraginta et duos viros : non reliquit virum ex eis.

15. Et ivit inde et invenit Jonadab filium Rhechab in obviam sibi, et benedixit eum : et dixit ad eum Ihu : Si est cor tuum cum corde meo rectum, sicut cor meum cum corde tuo ? Et dixit Jonadab : Est. Et dixit Ihu : Et si est, da manum tuam. Et dedit manum suam, et ascendere fecit eum ad se in currum,

16. et dixit ad eum : Veni mecum, et vide in zelando me Domino. Et sedere fecit eum in curru suo,

17. καὶ εἰσῆλθεν εἰς Σαμαρείαν. Καὶ ἐπάταξε πάντας τοὺς καταλειφθέντας τοῦ Ἀχαάβ ἐν Σαμαρείᾳ, ἕως τοῦ ἀφανίσαι αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησε πρὸς Ἡλιοῦ.

18. Καὶ συνήθρισεν Ἰοὺ πάντα τὸν λαὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀχαάβ ἐδούλευσε τῷ Βάαλ ὀλίγα, Ἰοὺ δουλεύσει αὐτῷ πολλὰ.

19. Καὶ νῦν πάντες οἱ προφῆται τοῦ Βάαλ, πάντας τοὺς δούλους αὐτοῦ καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ καλέσατε πρὸς με, ἄνθρωπε μὴ ἐπισκεπτήτω, ὅτι θυσία μεγάλη μοι τῷ Βάαλ· πᾶς δὲ ἐὰν ἐπισκεπῇ, οὐ ζήσεται. Καὶ Ἰοὺ ἐποίησεν ἐν περνισμῷ, ἐν ἀπολέσῃ πάντας τοὺς δούλους τοῦ Βάαλ.

20. Καὶ εἶπεν Ἰοὺ· Ἀγιάσατε ἱερεῖαν τῷ Βάαλ. Καὶ ἐκήρυξαν.

21. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰοὺ ἐν παντὶ Ἰσραὴλ, λέγων· Καὶ νῦν πάντες οἱ δούλοι, καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ, μηδεὶς ἀπολείπῃ, ὅτι θυσίαν μεγάλην ποιῶ· δὲ ἂν ἀπολειφθῇ, οὐ ζήσεται. Καὶ ἦλθον πάντες οἱ δούλοι τοῦ Βάαλ, καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ· οὐ κατελείφθη ἄνθρωπος οὐ παρεγένετο. Καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ, καὶ ἐπλήσθη ὁ οἶκος τοῦ Βάαλ, στόμα εἰς στόμα.

22. Καὶ εἶπε τῷ ἐπὶ τοῦ οἴκου Μεσθαάλ· Ἐξάγαγε ἔνδυμα πᾶσι τοῖς δούλοις τοῦ Βάαλ. Καὶ ἐξήνεγκεν αὐτοὶς ὁ στολιστής.

23. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰοὺ καὶ Ἰωνάδὰβ υἱὸς Ῥηαάβ εἰς οἶκον τοῦ Βάαλ, καὶ εἶπε τοῖς δούλοις τοῦ Βάαλ· Ἐρευνήσατε καὶ ἴδετε εἰ ἔστι μετ' ὑμῶν τῶν δούλων Κυρίου, ὅτι ἄλλ' ἢ οἱ δούλοι τοῦ Βάαλ μονώτατοι.

24. Καὶ εἰσῆλθε τοῦ ποιῆσαι τὰ θύματα καὶ τὰ δλοκαυτώματα. Καὶ Ἰοὺ ἔταξεν ἑαυτῷ ἕξω ὀγδοήκοντα ἀνδρας, καὶ εἶπεν· Ἀνὴρ δὲ ἐὰν διασωθῇ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ὧν ἐγὼ ἀνάγω ἐπὶ χεῖρα ὑμῶν, ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

25. Καὶ ἐγένετο, ὥς συνετέλεσε ποιῶν τὴν δλοκαύτωςιν, καὶ εἶπεν Ἰοὺ τοῖς παρατρέχουσι καὶ τοῖς τριστάταις· Εἰσελθόντες πατάξατε αὐτούς, μὴ ἐξελθέτω ἐξ αὐτῶν ἄνθρωπος. Καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι βομφαίας, καὶ ἐβρίψαν οἱ παρατρέχοντες καὶ οἱ τριστάται. Καὶ ἐπορεύθησαν ἕως πόλεως οἴκου τοῦ Βάαλ,

26. Καὶ ἐξήνεγκαν τὴν στήλην τοῦ Βάαλ, καὶ ἐνέπρησαν αὐτήν.

27. Καὶ κατέσπασαν τὰς στήλας τοῦ Βάαλ, καὶ ἔταξαν αὐτὸν εἰς λυτρώνα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

28. Καὶ ἠφάνισεν Ἰοὺ τὸν Βάαλ ἐξ Ἰσραὴλ.

29. Πλὴν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ δὲ ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, οὐκ ἀπέστη Ἰοὺ ἀπὸ δπισθῆν αὐτῶν· αἱ δαμάλεις αἱ χρυσαὶ ἐν Βαιθλὴλ καὶ ἐν Δάν.

30. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἰοὺ· Ἀνὸς ὧν ὅσα ἡγάθυνας ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς μου, κατὰ πάντα ὅσα ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐποίησας τῷ οἴκῳ Ἀχαάβ, υἱοὶ τέταρτοι καθήσονται σοὶ ἐπὶ θρόνον Ἰσραὴλ.

31. Καὶ Ἰοὺ οὐκ ἐφύλαξε πορεύεσθαι ἐν νόμῳ Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὐκ ἀπέστη ἀπάνωθεν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοάμ δὲ ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

32. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἤρξατο Κύριος συγχοπεῖν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς Ἀχαὰβ ἐν παντὶ ὄρω Ἰσραὴλ,

17. et intravit in Samariam. Et percussit omnes residuos ipsius Achaab in Samaria, usque ad delendum eum juxta verbum Domini quod locutus est ad Eliu.

18. Et congregavit Ihu omnem populum, et dixit ad eos· Achaab servivit Baal pauca, Ihu serviet ei multa.

19. Et nunc omnes prophetæ Baal, omnes servos ejus et sacerdotes ejus vocare ad me, vir non visitetur, quoniam sacrificium mihi magnum ipsi Baal : omnis quicumque visitatus fuerit, non vivet. Et Ihu fecit in supplantatione, et disperderet omnes servos Baal.

20. Et dixit Ihu : Sanctificate solemnitatem ipsi Baal. Et præcones pronuntiaverunt.

21. Et misit Ihu in omnem Israel, dicens : Et nunc omnes servi, et omnes sacerdotes ejus, et omnes prophetæ ejus, nemo relinquatur, quoniam sacrificium magnum facio : quicumque defuerit, non vivet. Et venerunt omnes servi Baal, et omnes sacerdotes ejus, et omnes prophetæ ejus : non remansit vir qui non advenit. Et intraverunt in domum Baal, et impleta est domus Baal, os ad os.

22. Et dixit ei qui super domum Mesthaal : Profer indumentum omnibus servis Baal. Et protulit eis præpositus stolarum.

23. Et intravit Ihu et Jonadab filius Rhechab in domum Baal, et dixit servis Baal : Scrutamini et videte si est vobiscum de servis Domini, quoniam tantum servi Baal soli.

24. Et intravit ad faciendum sacrificia et holocausta. Et Ihu posuit sibi foris octoginta viros, et dixit : Vir quicumque salvus evaserit de viris quos ego adduco in manum vestram, anima ipsius pro anima ejus.

25. Et factum est, ut consummavit faciens holocaustisim, et dixit Ihu cursoribus et tristatis : Intrans percutite eos, non exeat ex eis vir. Et percusserunt eos in ore gladii, et projecerunt cursores et tristatæ. Et iverunt usque ad civitatem domus Baal.

26. Et extulerunt statuam Baal, et incenderunt eam.

27. Et diruerunt titulos Baal, et posuerunt eum in lirim usque in diem hanc.

28. Et deleuit Ihu Baal de Israel.

29. Verumtamen de peccatis Jeroboam filii Nabat qui peccare fecit Israel, non recessit Ihu a postea : vitule areæ in Bethel et in Dan.

30. Et dixit Dominus ad Ihu : Pro iis quæcumque bene fecisti faciendo rectum in oculis meis, juxta omnia quæcumque in corde meo fecisti domui Achaab, filii quarti sedebat tibi super thronum Israel.

31. Et Ihu non observavit ire in lege Domini Dei Israel in toto corde suo : non recessit desuper peccatis Jeroboam qui peccare fecit Israel.

32. In diebus illis cepit Dominus excidere in Israel, et percussit eos Azael in omni termino Israel,

33. ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου κατ' ἀνατολὰς ἡλίου πᾶσαν τὴν γῆν Γαλαὰδ τοῦ Γαδδί, καὶ τοῦ Ῥουβὴν, καὶ τοῦ Μανασσῆ, ἀπὸ Ἀροὴρ ἣ ἐστὶν ἐπὶ τοῦ χειλοῦς χειμάρρου Ἀρμών, καὶ τὴν Γαλαὰδ καὶ τὴν Βασάν.

34. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰού καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, καὶ τὰς συνάψεις αὐτοῦ, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ;

35. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰού μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωαχὰς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

36. Καὶ αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἐβασίλευσεν Ἰού ἐπὶ Ἰσραὴλ, εἰκοσιοκτὼ ἔτη ἐν Σαμαρείᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ Γοθολία ἡ μήτηρ Ὀχοζίου εἶδεν ὅτι ἀπέθανεν ὁ υἱὸς αὐτῆς, καὶ ἀπώλεσε πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας.

2. Καὶ ἔλαβεν Ἰωσαβὲς θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Ἰωρὰμ, ἀδελφὴ Ὀχοζίου, τὸν Ἰωὰς υἱὸν ἀδελφοῦ αὐτῆς, καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως τῶν θανατούμενων, αὐτὸν καὶ τὴν τροφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ταμιεῖᾳ τῶν κλινῶν, καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου Γοθολίας, καὶ οὐκ ἐθανατώθη.

3. Καὶ ἦν μετ' αὐτῆς κρυβόμενος ἐν οἴκῳ Κυρίου ἕξ ἔτη. Καὶ Γοθολία βασιλεύουσα ἐπὶ τῆς γῆς.

4. Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἀπέστειλεν Ἰωδαὲ, καὶ ἔλαβε τοὺς ἐκατοντάρχους τῶν Χορρί καὶ τῶν Ῥασίμ, καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ διέθετο αὐτοῖς διαθήκην Κυρίου, καὶ ὥρκωσε, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς Ἰωδαὲ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως,

5. καὶ ἐνετείλατο αὐταῖς, λέγων· Οὗτος ὁ λόγος ἐν ποιήσετε·

6. Τὸ τρίτον ἐξ ὑμῶν εἰσελθέτω τὸ σάββατον, καὶ φυλάξτε φυλακὴν οἴκου τοῦ βασιλέως ἐν τῇ πυλῶνι, καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τῶν ὁδῶν, καὶ τὸ τρίτον τῆς πύλης ὀπίσω τῶν παρατρεχόντων, καὶ φυλάξτε τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου.

7. Καὶ δύο χεῖρες ἐν ὑμῖν· πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος τὸ σάββατον, καὶ φυλάξουσιν τὴν φυλακὴν οἴκου Κυρίου πρὸς τὸν βασιλέα.

8. Καὶ κυκλώσατε ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ ἀνὴρ, καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ ἐκπορευόμενος εἰς τὰς Σαδηρῶν ἀποθάνειται. Καὶ ἔσονται μετὰ τῷ βασιλεῖ ἐν τῇ ἐκπορεύεσθαι αὐτὸν καὶ ἐν τῇ εἰσπορεύεσθαι αὐτόν.

9. Καὶ ἐποίησαν οἱ ἐκατοντάρχοι πάντα ὅσα ἐνετείλατο Ἰωδαὲ ὁ συνετός· καὶ ἔλαβεν ἀνὴρ τοὺς ἀνδράς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐκπορευομένους τὸ σάββατον, μετὰ τῶν ἐκπορευομένων τὸ σάββατον, καὶ εἰσῆλθον πρὸς Ἰωδαὲ τὸν ἱερέα.

10. Καὶ ἔδωκεν ὁ ἱερεὺς τοῖς ἐκατοντάρχοις τοὺς πετρομάστας καὶ τοὺς τρισσοὺς τοῦ βασιλέως Δαυὶδ τοὺς ἐν οἴκῳ Κυρίου.

11. Καὶ ἔστησαν οἱ παρατρέγοντες ἀνὴρ καὶ τὸ σκεῦος αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς ὠμίας τοῦ οἴκου τῆς εὐωνύμου τοῦ θυσιστηρίου, καὶ τοῦ οἴκου ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ.

12. Καὶ ἐξάπεστειλε τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδω-

33. a Jordane ad ortum solis omnem terram Galaad ipsius Gadde, et Ruben, et Manasse, ab Aroer quæ est super labium torrentis Arnon, et Galaad et Basan.

34. Et reliqua verborum Ihu et omnia quæcumque fecit, et omnis potentatus ejus, et conjurationes ejus quas conjuravit, nonne hæc scripta super libro verborum dierum regibus Israel?

35. Et dormivit Ihu cum patribus suis, et sepelierunt eum in Samaria, et regnavit Joachaz filius ejus pro eo.

36. Et dies quibus regnavit Ihu super Israel, viginti octo anni in Samaria.

CAPUT XI.

1. Et Gotholia mater Ochozia vidit quia mortuus est filius suus, et disperdidit omne semen regni.

2. Et tulit Josabee filia regis Joram, soror Ochozia, ipsum Joas filium fratris sui, et furatus est eum de medio filiorum regis qui interficiebantur, ipsum et nutricem ejus in cubiculo lectorum, et abscondit eum a facie Gotholiae, et non est occisus.

3. Et fuit cum ea absconditus in domo Domini sex annos. Et Gotholia regnans super terram.

4. Et in anno septimo misit Jodae, et sumpsit centuriones ipsorum Chorri et ipsorum Rasim, et adduxit eos ad se in domum Domini, et disposuit eis testamentum Domini, et fecit jurare, et ostendit eis ipsam Jodae filium regis,

5. et mandavit eis, dicens: Hoc est verbum quod facietis:

6. Tertia pars ex vobis introeat sabbato, et custodite custodiam domus regis in porta, et tertia pars in porta viarum, et tertia portæ post cursores, et custodite custodiam domus.

7. Et duæ manus in vobis: omnis egrediens sabbatum, et custodient custodiam domus Domini apud regem.

8. Et circuite super regem in circuitu vir, et vas suum in manu sua, et ingrediens in ipsas Saderoth morietur. Et erunt cum rege in egrediendo eum et in ingrediendo eum.

9. Et fecerunt centuriones omnia quæcumque mandavit Jodae intelligens: et assumpsit vir viros suos et ingredienti sabbato, cum egredientibus sabbato, et intraverunt ad Jodae sacerdotem.

10. Et dedit sacerdos centurionibus syromastas et trissos regis David qui in domo Domini.

11. Et steterunt cursores vir et vas suum in manu sua ab humero domus dextro usque ad humerum domus sinistrum altaris, et domus super regem in circuitu.

12. Et emisit filium regis, et dedit super eum Nezer et

κεν ἐπ' αὐτὸν Νεζέρ καὶ τὸ μαρτύριον, καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸν καὶ ἔγρυσεν αὐτόν. Καὶ ἐκρότησαν τῇ χειρὶ, καὶ εἶπαν· Ζήτω ὁ βασιλεὺς.

13. Καὶ ἤκουσε Γοθολία τὴν φωνὴν τῶν τρεχόντων τοῦ λαοῦ, καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν λαὸν εἰς οἶκον Κυρίου,

14. καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς εἰστήκει ἐπὶ τοῦ στυλοῦ κατὰ τὸ κρίμα, καὶ οἱ ὧδοι καὶ αἱ σάλπιγγες πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς χαίρων καὶ σαλπίζων ἐν σάλπιγι. Καὶ διέβρῃξε Γοθολία τὰ ἱμάτια ἐαυτῆς, καὶ ἐβόησε· Σύνδεσμος, σύνδεσμος.

15. Καὶ ἐνετείλατο Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχους τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐξαγάγετε αὐτὴν ἔσωθεν τῶν Σαθηρώθ· ὁ εἰσπορευόμενος ὅπισω αὐτῆς θανάτῳ θανατωθήσεται ἐν ῥομφαίᾳ, ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεὺς· Καὶ μὴ ἀποθάνῃ ἐν οἴκῳ Κυρίου.

16. Καὶ ἐπέθηκαν αὐτῇ χεῖρας, καὶ εἰσῆλθον ὁδὸν εἰσόδου τῶν ἵππων οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

17. Καὶ διέθετο Ἰωδαὲ διαθήκην ἀναμέσον Κυρίου καὶ ἀναμέσον τοῦ βασιλέως καὶ ἀναμέσον τοῦ λαοῦ, τοῦ εἶναι εἰς λαὸν τῷ Κυρίῳ· καὶ ἀναμέσον τοῦ βασιλέως καὶ ἀναμέσον τοῦ λαοῦ.

18. Καὶ εἰσῆλθε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς οἶκον τοῦ Βάαλ καὶ κατέσπασαν αὐτόν, καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ καὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ συνέτριψαν ἀγαθῶς· καὶ τὸν Μαθὰν τὸν ἱερέα τοῦ Βάαλ ἀπέκτειναν κατὰ πρόσωπον τῶν θυσιαστηρίων. Καὶ ἔθνηκεν ὁ ἱερεὺς ἐπισκόπους εἰς τὸν οἶκον Κυρίου.

19. Καὶ ἔλαβε τοὺς ἑκατοντάρχους, καὶ τὸν Χορρί, καὶ τὸν Ῥασίμ, καὶ πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, καὶ κατήγαγον τὸν βασιλέα ἐξ οἴκου Κυρίου, καὶ εἰσῆλθον ὁδὸν πύλης τῶν παρατρεχόντων οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐκάθισαν αὐτὸν ἐπὶ θρόνον τῶν βασιλέων.

20. Καὶ ἐγάθη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἡ πόλις ἡσύχασε. Καὶ τὴν Γοθολίαν ἐθανάτωσαν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως.

21. Ὡς ἐπτά ἐτῶν Ἰωὰς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Ἐν ἔτει ἐβδόμῳ τῷ Ἰοῦ ἐβασίλευσεν Ἰωὰς, καὶ πεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Σαβιά ἐκ τῆς Βηρσαβεί.

2. Καὶ ἐποίησεν Ἰωὰς τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου πάσης τὰς ἡμέρας ὡς ἐφώτισεν αὐτόν Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς.

3. Πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐ μετεστάθισαν, καὶ ἐκεῖ ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε, καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.

4. Καὶ εἶπεν Ἰωὰς πρὸς τοὺς ἱερεῖς· Πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν ἁγίων τὸ εἰσροαζόμενον ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου ἀργύριον συντιμήσεως, ἀνὴρ ἀργύριον λαδίων συντιμήσεως, πᾶν ἀργύριον ὃ ἐὰν ἀναβῇ ἐπὶ καρδίαν ἀνδρὸς ἐνεγκεῖν ἐν οἴκῳ Κυρίου,

5. λαβέτωσαν ἑαυτοῖς οἱ ἱερεῖς ἀνὴρ ἀπὸ τῆς πράσεως αὐτοῦ, καὶ αὐτοὶ κρατήσουσι τὸ Βεδέκ τοῦ οἴκου εἰς πάντα οὗ ἐὰν εὐρεθῇ ἐκεῖ Βεδέκ.

6. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει τῷ βασιλεῖ Ἰωὰς οὐκ ἐκραταίωσαν οἱ ἱερεῖς τὸ Βεδέκ τοῦ οἴκου.

7. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰωὰς ὁ βασιλεὺς Ἰωδαὲ τὸν ἱερέα

testimonium, et regem fecit eum et unxit eum. Et plaserunt manu, et dixerunt : Vivat rex!

13. Et audivit Gotholia vocem currentium de populo, et intravit ad populum in donum Domini,

14. et vidit, et ecce rex stabat super columnam secundam iudicium, et cantores et tubae apud regem, et omnis populus terrae laetans et clangens in tubis. Et conscidit Gotholia vestimenta sua, et clamavit : Colligatio ! colligatio !

15. Et mandavit Jodae sacerdos centurionibus visitatoribus virtutis, et dixit ad eos : Educite eam ab intra Sathroth : omnis ingrediens post eam morte mortificabitur in gladio, quoniam dixit sacerdos : Et non moriatur in domo Domini.

16. Et injecerunt ei manus, et intraverunt viam intritus equorum domus regis, et mortua est ibi.

17. Et disposuit Jodae testamentum inter Dominum et inter regem et inter populum, ut sit in populum Domino : et inter regem et inter populum.

18. Et intravit omnis populus terrae in domum Baal et diruerunt eam, et altaria ejus et imagines ejus contriverunt bene : et Mathan sacerdotem Baal occiderunt ad faciem altarium. Et posuit sacerdos visitatores in domum Domini.

19. Et sumpsit centuriones, et Chorri, et Rhasim, et omnem populum terrae, et deduxerunt regem e domo Domini, et intraverunt viam portae cursorum domus regis, et sedere fecerunt eum super thronum regum.

20. Et gavisus est omnis populus terrae, et civitas quiescit. Et Gotholiam interfecerunt in gladio in domo regis.

21. Filius septem annorum Joas in regnando ipsam.

CAPUT XII.

1. In anno septimo Ihu regnavit Joas, et quadraginta annos regnavit in Jerusalem : et nomen matris ejus Sathia de Bersabee.

2. Et fecit Joas rectum in conspectu Domini omnibus diebus quibus illuminavit eum Jodae sacerdos.

3. Verumtamen ab excelsis non se removerunt, et ibi adhuc populus sacrificabat, et adolebant in excelsis.

4. Et dixit Joas ad sacerdotes : Omne argentum sacrorum quod illatum fuerit in domo Domini argentum estimationis, vir argentum accipiens estimationis, omne argentum quodcumque ascenderit in cor viri offerre in domo Domini,

5. accipiant sibi sacerdotes vir a venditione sua, et ipsi stabiliunt Bedec domus in omnibus ubicumque inventum fuerit ibi Bedec.

6. Et factum est in vigesimo et tertio anno regis Joas non firmaverant sacerdotes Bedec domus.

7. Et vocavit Joas rex Jodae sacerdotem et sacerdotes,

καὶ τοὺς ἱερεῖς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Τί οὐκ ἐκρα-
ταιοῦτε τὸ Βεδέκ τοῦ οἴκου; Καὶ νῦν μὴ λάβητε ἀρ-
γύριον ἀπὸ τῶν πράσεων ὑμῶν, ὅτι εἰς τὸ Βεδέκ τοῦ
οἴκου δώσετε αὐτό.

8. Καὶ συνεφώνησαν οἱ ἱερεῖς τοῦ μὴ λαβεῖν ἀργύ-
ριον παρὰ τοῦ λαοῦ, καὶ τοῦ μὴ ἐνισχύσαι τὸ Βεδέκ
τοῦ οἴκου.

9. Καὶ ἔλαβεν Ἰωαβὸς ὁ ἱερεὺς κιθωντῶν μίαν, καὶ
ἔτρησε τρώγλην ἐπὶ τῆς σανίδος αὐτῆς, καὶ ἔδωκεν
αὐτὴν παρὰ Ἀμμαζεῖδι ἐν τῷ οἴκῳ ἀνδρὸς οἴκου Κυ-
ρίου· καὶ ἔδωκαν οἱ ἱερεῖς οἱ φυλάσσοντες τὸν σταθμὸν
πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ Κυρίου.

10. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδαν ὅτι πολὺ τὸ ἀργύριον ἐν τῇ
κιθωνῇ, καὶ ἀνέβη ὁ γραμματεὺς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ
ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ ἐσφίξαν καὶ ἠρίθμησαν τὸ ἀργύριον
τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ Κυρίου.

11. καὶ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον τὸ ἐτοιμασθὲν ἐπὶ χεῖρας
ποιούντων τὰ ἔργα τῶν ἐπισκόπων οἴκου Κυρίου· καὶ
ἐξέδοσαν τοῖς τέκτοσι τῶν ξύλων, καὶ τοῖς οἰκοδόμοις
τοῖς ποιοῦσιν ἐν οἴκῳ Κυρίου,

12. καὶ τοῖς τειχισταῖς καὶ τοῖς λατόμοις τῶν λίθων
τοῦ κτήσασθαι ξύλα καὶ λίθους λατομητοῦς, τοῦ κατα-
σχεῖν τὸ Βεδέκ οἴκου Κυρίου, εἰς πάντα ὅσα ἐξωδιάσθη
ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ κραταιώσαι.

13. Πλὴν οὐ ποιηθήσονται οἶκῳ Κυρίου θύραι ἀρ-
γυραῖ, ἥλιοι, φιάλαι, καὶ σάλπιγγες, πᾶν σκεῦος χρυ-
σοῦν καὶ σκεῦος ἀργυροῦν ἐκ τοῦ ἀργυρίου τοῦ εἰσενεχ-
θέντος ἐν οἴκῳ Κυρίου,

14. ὅτι τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα δώσουσιν αὐτό. Καὶ
ἐκραταιώσαν ἐν αὐτῇ τὸν οἶκον Κυρίου.

15. Καὶ οὐκ ἐξελογίζοντο τοὺς ἀνδρας οἷς ἐδίδουν τὸ
ἀργύριον ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν δοῦναι τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα,
ὅτι ἐν πίστει αὐτῶν ποιοῦσιν.

16. Ἀργύριον περὶ ἁμαρτίας καὶ ἀργύριον περὶ
πλημμελείας, ὅ,τι εἰσηνέχθη ἐν οἴκῳ Κυρίου, τοῖς ἱε-
ρεῦσιν ἐγένετο.

17. Τότε ἀνέβη Ἀζαήλ βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἐπο-
λέμησεν ἐπὶ Γέθ, καὶ προκατέλαβeto αὐτήν. Καὶ
ἔταξεν Ἀζαήλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀναβῆναι ἐπὶ Ἱερου-
σαλήμ.

18. Καὶ ἔλαβεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα πάντα τὰ
ἅγια ὅσα ἠγάσεν Ἰωσαφάτ καὶ Ἰωράμ καὶ Ὀχοζίας
οἱ πατέρες αὐτοῦ καὶ βασιλεῖς Ἰούδα, καὶ τὰ ἅγια αὐ-
τοῦ, καὶ πᾶν τὸ χρυσίον τὸ εὑρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου
Κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε τῷ
Ἀζαήλ βασιλεῖ Συρίας, καὶ ἀνέβη ἀπὸ Ἱερουσαλήμ.

19. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς καὶ πάντα ὅσα
ἐποίησεν, οὐχ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων
τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

20. Καὶ ἀνέστησαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, καὶ ἔδωκαν
πάντα σύνδεσμον, καὶ ἐπάταξαν τὸν Ἰωὰς ἐν οἴκῳ
Μαλλὼ τῷ ἐν Σελά.

21. Καὶ Ἰεζιρχάρ υἱὸς Ἰεμουάθ, καὶ Ἰεζεβοῦθ ὁ
υἱὸς αὐτοῦ Σωμὴρ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν καὶ
ἀπέθανε, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ
ἐν πόλει Δαυὶδ. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἀμεσσίας υἱὸς αὐτοῦ
ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

κ. Ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει τῷ Ἰωὰς υἱῷ

et dixit ad eos : Quid quod non firmastis Bedec domus? Et
nunc non accipitis argentum de venditionibus vestris, quo-
niam in Bedec domus dabitur illud.

8. Et consenserunt sacerdotes non accipere argentum a
populo, et non stabilire Bedec domus.

9. Et sumpsit Jodae sacerdos arcam unam, et perforavit
foramen in ostio ejus, et dedit eam apud Ammazibi in domo
viri domus Domini : et dederunt sacerdotes custodientes
limen omne argentum inventum in domo Domini.

10. Et factum est, ut viderunt quia multum argentum in
arca, et ascendit scriba regis et sacerdos magnus, et liga-
verunt et numeraverunt argentum inventum in domo Do-
mini :

11. et dederunt argentum paratum in manus facientium
opera visitatorum domus Domini : et prompserunt fabris li-
gnorum, et aedificatoribus facientibus in domo Domini,

12. et caementariis et caesoribus lapidum ad emenda ligna
et lapides excisos, ad continendum Bedec domus Domini,
in omnia quaecumque expendebantur in domum ad ful-
ciendum.

13. Verumtamen non fient domui Domini portae argenteae,
clavi, phialae, et tubae, omne vas aureum et vas argenteum
ex argento illato in domum Domini,

14. quoniam facientibus opera dabunt illud. Et fulcivo-
runt in eo domum Domini.

15. Et non exigebant rationem a viris quibus dabant
argentum in manus eorum ad dandum facientibus opera,
quoniam in fide ipsorum faciunt.

16. Argentum pro peccato et argentum pro delicto, quic-
quid illatum fuit in domo Domini, sacerdotibus fuit.

17. Tunc ascendit Azael rex Syriae, et bellavit super
Geth, et cepit eam. Et posuit Azael faciem suam ad ascenden-
dum super Jerusalem.

18. Et sumpsit Joas rex Juda omnia sancta quaecumque
sanctificaverat Josaphat et Joram et Ochozias patres ejus
et reges Juda, et sancta sua, et omne aurum inventum in
thesauris domus Domini et domus regis, et misit Azael regi
Syriae, et ascendit de Jerusalem.

19. Et reliqua verborum Joas et omnia quaecumque fecit,
nonne haec scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

20. Et surrexerunt servi ejus, et ligaverunt omnem
colligationem, et percusserunt Joas in domo Mallo quae in
Sela.

21. Et Jezirchar filius Jemuath, et Jezebuth filius ipsius
Somer servi ejus percusserunt eum et mortuus est, et
sepelierunt eum cum patribus ejus in civitate David. Et
regnavit Amessias filius ejus pro eo.

CAPUT XIII.

1. In anno vigesimo et tertio anno Joas filii Ochozia regis

Ὁχοζίου βασιλεῖ Ἰούδα, ἐβασίλευσεν Ἰωάχαζ υἱὸς Ἰού ἐν Σαμαρείᾳ ἐπτακαίδεκα ἔτη.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω ἁμαρτιῶν Ἰεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῆς.

3. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ Κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ Ἀζαὴλ βασιλεῶς Συρίας, καὶ ἐν χειρὶ υἱοῦ Ἀδερ υἱοῦ Ἀζαὴλ πάσας τὰς ἡμέρας.

4. Καὶ ἔδεσθη Ἰωάχαζ τοῦ προσώπου Κυρίου, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ Κύριος, ὅτι εἶδε τὴν θλίψιν Ἰσραὴλ, ὅτι ἔθλιψεν αὐτοὺς βασιλεὺς Συρίας.

5. Καὶ ἔδωκε Κύριος σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξῆλθεν ὑποκάτωθεν χειρὸς Συρίας· καὶ ἐκάθισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν καθὼς ἐχθὲς καὶ τρίτης.

6. Πλὴν οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ ἁμαρτιῶν οἴκου Ἰεροβοάμ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ἐν αὐτῇ ἐπορεύθη· καί γε τὸ ἅλσος ἐστάθη ἐν Σαμαρείᾳ.

7. Ὅτι οὐχ ὑπέλειφθη τῷ Ἰωάχαζ λαὸς ἄλλ' ἢ πεντήκοντα ἵπποις καὶ δέκα ἄρματα καὶ δέκα χιλιάδες πεζῶν, ὅτι ἀπόλωλεν αὐτοὺς βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ὡς χοῦν εἰς καταπάτησιν.

8. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωάχαζ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ;

9. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωὰς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

10. Ἐν ἑτὶ τριακοστῇ καὶ ἐβδόμῃ ἔτει τῷ Ἰωὰς βασιλεῖ Ἰούδα, ἐβασίλευσεν Ἰωὰς υἱὸς Ἰωάχαζ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἑκατάδεκα ἔτη.

11. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πάσης Ἰεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ ἁμαρτίας ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ἐν αὐτῇ ἐπορεύθη.

12. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ ὃς ἐποίησε μετὰ Ἀmessia βασιλεῶς Ἰούδα, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ;

13. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωὰς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔταφεν ἐν Σαμαρείᾳ μετὰ τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ.

14. Καὶ Ἐλισαῖ ἐνέβρωσθη τὴν ἀρρώστιάν αὐτοῦ δι' ἣν ἀπέθανε· καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐκλαυσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Πάτερ, πάτερ, ἄρμα Ἰσραὴλ καὶ ἵππευς αὐτοῦ.

15. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐλισαῖ· Λάβε τόξον καὶ βέλῃ. Καὶ ἔλαβε πρὸς ἑαυτὸν τόξον καὶ βέλῃ.

16. Καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ· Ἐπιβίβασον τὴν χειρά σου ἐπὶ τὸ τόξον. Καὶ ἐπεβίβασεν Ἰωὰς τὴν χειρά αὐτοῦ. Καὶ ἐπέθηκεν Ἐλισαῖ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ βασιλεῶς,

17. καὶ εἶπεν· Ἀνοίξον τὴν θυρίδα κατ' ἀνατολάς. Καὶ ἤνοιξε. Καὶ εἶπεν Ἐλισαῖ· Τόξουσον. Καὶ ἐτόξευσε. Καὶ εἶπε· Βέλος σωτηρίας τῷ Κυρίῳ, καὶ βέλος σωτηρίας ἐν Συρίᾳ, καὶ πατάξεις τὴν Συρίαν ἐν Ἀφεκ ἕως συντελείας.

18. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐλισαῖ· Λάβε τόξα. Καὶ ἔλαβε. Καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ· Πάταξον εἰς τὴν γῆν. Καὶ ἐπάταξεν ὁ βασιλεὺς τρίς, καὶ ἔστη.

Juda, regnavit Joachaz filius Ihu in Samaria septem et decem annos.

2. Et fecit malum in oculis Domini, et ambulavit post peccata Jeroboam filii Nabath qui peccare fecit Israel, non recessit ab eo.

3. Et iratus est indignatione Dominus in Israel, et dedit eos in manu Azael regis Syriæ, et in manu filii Ader filii Azael omnibus diebus.

4. Et oravit Joachaz faciem Domini, et exaudivit eum Dominus, quoniam vidit tribulationem Israel, quoniam tribulavit eos rex Syriæ.

5. Et dedit Dominus salutem Israel, et exivit de sub manu Syriæ: et sederunt filii Israel in tabernaculis suis sicut heri et nudius tertius.

6. Verumtamen non recesserunt a peccatis domus Jeroboam qui peccare fecit Israel, in ipso ambulavit: etiam lucus stetit in Samaria.

7. Quoniam non remansit ipsi Joachaz populus nisi quinquaginta equites et decem currus et decem milia peditum, quia disperdidit eos rex Syriæ, et posuerunt eos tamquam pulverem in conculcationem.

8. Et reliqua verborum Joachaz et omnia quæcumque fecit, et potentatus ejus, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Israel?

9. Et dormivit Joachaz cum patribus suis, et sepelirunt eum in Samaria, et regnavit Joas filius ejus pro eo.

10. In anno trigesimo et septimo anno Joas regis Juda, regnavit Joas filius Joachaz super Israel in Samaria sex et decem annos.

11. Et fecit thalum in oculis Domini: non recessit ab omni peccato Jeroboam filii Nabat qui peccare fecit Israel, in eo ambulavit.

12. Et reliqua verborum Joas et omnia quæcumque fecit, et potentatus ejus quos fecit cum Amessia rege Juda, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Israel?

13. Et dormivit Joas cum patribus suis, et Jeroboam sedit super thronum ejus, et sepultus est in Samaria cum regibus Israel.

14. Et Elisæe infirmatus est infirmitatem suam per quam mortuus est: et descendit ad eum Joas rex Israel, et ploravit super faciem ejus, et dixit: Pater, pater, currus Israel et eques ejus.

15. Et dixit ei Elisæe: Cape arcum et sagittas. Et cepit ad se arcum et sagittas.

16. Et dixit regi: Impone manum tuam super arcum. Et imposuit Joas manum suam. Et imposuit Elisæe manus suas super manus regis,

17. et dixit: Aperi fenestram ad orientem. Et aperuit. Et dixit Elisæe: Jaculare. Et jaculatus est. Et dixit: Sagitta salutis Domino, et sagitta salutis in Syria, et percuties Syriam in Aphec usque ad consummationem.

18. Et dixit ei Elisæe: Cape sagittas. Et cepit. Et dixit regi Israel: Percute in terram. Et percussit rex ter, et stetit.

19. Καὶ ἐλυπήθη ἐπ' αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπεν· Εἰ ἐπάταξας πεντάκις ἢ ἑξάκις, τότε ἂν ἐπάταξας τὴν Συρίαν ἕως συντελείας· καὶ νῦν τρίς πατάξεις τὴν Συρίαν.

20. Καὶ ἀπέθανεν Ἑλισαῖ, καὶ θάψαν αὐτόν. Καὶ μονόζωνοι Μωάβ ἦλθον ἐν τῇ γῇ, ἐλθόντος τοῦ ἐνι-αυτοῦ.

21. Καὶ ἐγένετο, αὐτῶν θαπτόντων τὸν ἄνδρα, καὶ ἰδοὺ εἶδον τὸν μονόζωνον, καὶ ἔρριψαν τὸν ἄνδρα ἐν τῷ τάφῳ· Ἑλισαῖ· καὶ ἐπορεύθη καὶ ἤφατο τῶν ὀστέων Ἑλισαῖ, καὶ ἔζησε καὶ ἀνέστη ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ.

22. Καὶ Ἀζαὴλ ἐξέθλιψε τὸν Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωάχαζ.

23. Καὶ ἤλεσε Κύριος αὐτοὺς καὶ ὥκτειρσεν αὐτούς, καὶ ἐπέβλεψεν ἐπ' αὐτοὺς διὰ τὴν διαθήκην αὐτοῦ τὴν μετὰ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, καὶ οὐκ ἠθέλησε Κύριος διαφθεῖραι αὐτούς, καὶ οὐκ ἀπέβριψεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ.

24. Καὶ ἀπέθανεν Ἀζαὴλ βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἐβασίλευσεν υἱὸς Ἀδερ υἱὸς αὐτοῦ ἄντ' αὐτοῦ.

25. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωὰς υἱὸς Ἰωάχαζ, καὶ ἔλαθε τὰς πόλεις ἐκ χειρὸς υἱοῦ Ἀδερ υἱοῦ Ἀζαὴλ, ὃς ἔλαθεν ἐκ χειρὸς Ἰωάχαζ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ. Τρίς ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωὰς, καὶ ἐπέστρεψε τὰς πόλεις Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Ἐν ἔτει δευτέρῳ τῷ Ἰωὰς υἱῷ Ἰωάχαζ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀμεσσίας υἱὸς Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα.

2. Ὦς εἴκοσι καὶ πέντε ἔτην ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ εἴκοσι καὶ ἑννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἰωαδὴμ ἐξ Ἱερουσαλὴμ.

3. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Ἰωὰς ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐποίησεν.

4. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐζήρεν· ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε, καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.

5. Καὶ ἐγένετο, ὅτε κατίσχυσεν ἡ βασιλεία ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς πατάξαντας τὸν πατέρα αὐτοῦ·

6. καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν παταξάντων οὐκ ἐθανάτωσε, καθὼς γέγραπται ἐν βιβλίῳ νόμων Μωϋσῆ, ὡς ἐνετείλατο Κύριος, λέγων· Οὐκ ἀποθάνονται πατέρες ὑπὲρ υἱῶν, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθάνονται ὑπὲρ πατέρων· ὅτι ἄλλ' ἢ ἕκαστος ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἀποθάνειται.

7. Αὐτὸς ἐπάταξε τὴν Ἐδὼμ ἐν Γεμελὲδ δέκα χιλιάδας, καὶ συνέλαβε τὴν πέτραν ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἰεθοὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

8. Τότε ἀπέστειλεν Ἀμεσσίας ἀγγέλους πρὸς Ἰωὰς υἱὸν Ἰωάχαζ υἱοῦ Ἰοὺ βασιλέως Ἰσραὴλ, λέγων· Δεῦρο, ὁφθῶμεν προσώποις.

9. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἀμεσσίαν βασιλέα Ἰούδα, λέγων· Ὁ ἄχαν ὁ ἐν τῷ Λιβάνῳ ἀπέστειλε πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ Λιβάνῳ, λέγων· Δὸς τὴν θυγάτρεα σου τῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖκα. Καὶ διῆλθον τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ συνεπάτησαν τὴν ἄχκαν.

19. Et contristatus est super eo homo Dei, et dixit : Si percussisses quinquies vel sexies, tunc percussisses Syriam usque ad consummationem : et nunc ter percutes Syriam.

20. Et mortuus est Elisæe, et sepelierunt eum. Et accincti Moab venerunt in terram, veniente anno.

21. Et factum est, ipsis sepelientibus virum, et ecce viderunt accinctum, et projecerunt virum in sepulcrum Elisæe : et ivit et tetigit ossa Elisæe, et vixit et surrexit super pedes suos.

22. Et Azael afflixit Israel omnibus diebus Joachaz.

23. Et misertus est Dominus eorum et miseratus est eos, et respexit super eos propter testamentum suum quod cum Abraam et Isaac et Jacob, et noluit Dominus corrumpere eos, et non eiecit eos a facie sua.

24. Et mortuus est Azael rex Syriæ, et regnavit filius Ader filius ejus pro eo.

25. Et revertit Joas filius Joachaz, et cepit civitates de manu filii Ader filii Azael, quas ceperat de manu Joachaz patris ejus in bello. Ter percussit eum Joas, et reddidit civitates Israel.

CAPUT XIV.

1. In anno secundo Joaz filii Joachaz regis Israel, et regnavit Amessias filius Joas rex Juda.

2. Filius viginti et quinque annorum erat in regnando ipsum, et viginti et novem annos regnavit in Jerusalem : et nomen matris ejus Joadim de Jerusalem.

3. Et fecit rectum in oculis Domini, verumtamen non sicut David pater ejus : juxta omnia quæcumque fecerat Joas pater ejus fecit.

4. Verumtamen excelsa non sustulit : adhuc populus sacrificabat et adolebant in excelsis.

5. Et factum est, quando confortatum fuit regnum in manu ipsius, et percussit servos suos qui percusserant patrem ipsius :

6. et filios eorum qui percusserant non interfecit, sicut scriptum est in libro legum Moysi, quomodo mandavit Dominus, dicens : Non morientur patres pro filiis, et filii non morientur pro patribus : quia tantum unusquisque in peccatis suis morietur.

7. Ipse percussit Edom in Gemeled decem millia, et cepit petram in bello, et vocavit nomen ejus Jethoel usque in diem hanc.

8. Tunc misit Amessias nuntios ad Joas filium Joachaz filii Ihu regis Israel, dicens : Veni, conspiciamus nos facieb.

9. Et misit Joas rex Israel ad Amessiam regem Juda, dicens : Carduus qui in Libano misit ad cedrum quæ in Libano, dicens : Da filiam tuam filio meo in uxorem. Et transierunt bestie agri quæ in Libano, et conculcarunt carduum.

10. Τύπτων ἐπάταξας τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπῆρέ σε καρδίᾳ σου. Ἐνδοξάσῃ κατήμενος ἐν τῷ οἴκῳ σου· καὶ ἰνατί ἐρίζεις ἐν κακίᾳ σου; Καὶ πεσῇ σὺ καὶ Ἰούδας μετὰ σοῦ.

11. Καὶ οὐκ ἤκουσεν Ἀμεσσίας. Καὶ ἀνέβη Ἰωᾶς βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ὤφθησαν προσώποις, αὐτὸς καὶ Ἀμεσσίας βασιλεὺς Ἰούδα ἐν Βαιθσαμὺς τῇ τοῦ Ἰούδα.

12. Καὶ ἐπταίσεν Ἰούδας ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ, καὶ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ.

13. Καὶ τὸν Ἀμεσσιαν υἱὸν Ἰωᾶς υἱοῦ Ὀχοζίου συνέλαβεν Ἰωᾶς βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Βαιθσαμὺς, καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ καθεῖλεν ἐν τῷ τείχει Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ πύλῃ Ἐφραϊμ ἕως πύλης τῆς γωνίας τετρακοσίων πήχεις.

14. Καὶ ἔλαβε τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ πάντα τὰ σκευὴ τὰ εὐρεθέντα ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν συμμέλων, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν.

15. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωᾶς ὅσα ἐποίησεν ἐν δυναστείᾳ αὐτοῦ, ἃ ἐπολέμησε μετὰ Ἀμεσσιου βασιλέως Ἰούδα, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίων λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ;

16. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωᾶς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν Σαμάρειᾳ μετὰ τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰεροβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

17. Καὶ ἔζησεν Ἀμεσσίας υἱὸς Ἰωᾶς βασιλεὺς Ἰούδα, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἰωᾶς υἱὸν Ἰωάχαζ βασιλέα Ἰσραὴλ, πεντεκαίδεκα ἔτη.

18. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀμεσσιου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίων λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

19. Καὶ συνεστράφησαν ἐπ' αὐτὸν σύστρεμμα ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔφυγεν εἰς Λαχίς, καὶ ἀπέστειλαν ὀπίσω αὐτοῦ εἰς Λαχίς, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐκεῖ.

20. Καὶ ἦραν αὐτὸν ἐφ' ἵππων, καὶ ἐτάφη ἐν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ.

21. Καὶ ἔλαβε πᾶς ὁ λαὸς Ἰούδα τὸν Ἀζαρίαν, καὶ αὐτὸς υἱὸς ἐκκαίδεκα ἐτῶν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀμεσσιου.

22. Αὐτὸς ὠκοδόμησε τὴν Αἰλὼθ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὴν τῷ Ἰούδα μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

23. Ἐν ἔτει πεντεκαίδεκάτῳ τοῦ Ἀμεσσιου υἱῷ Ἰωᾶς βασιλεῖ Ἰούδα, ἐβασίλευσεν Ἰεροβοὰμ υἱὸς Ἰωᾶς ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμάρειᾳ τεσσαράκοντα καὶ ἐν ἔτος.

24. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἀμαρτιῶν Ἰεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

25. Αὐτὸς ἀπέστησε τὸ ὄριον Ἰσραὴλ ἀπὸ εἰσόδου Αἰμάθ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς Ἀραβᾶ, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἰωνὰ υἱοῦ Ἀμαθὶ τοῦ προφῆτου τοῦ ἐκ Γεθχοφέρ.

26. Ὅτι εἶδε Κύριος τὴν ταπεινῶσιν Ἰσραὴλ πικρὰν σφόδρα, καὶ ὀλιγοστοὺς, συνεχομένους, καὶ ἐσπανισμένους, καὶ ἐγκαταλειμμένους, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθὸν τῷ Ἰσραὴλ.

27. Καὶ οὐκ ἐλάλησε Κύριος ἐξαλεῖψαι τὸ σπέρμα Ἰσραὴλ ὑποκάθωθεν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς διὰ χειρὸς Ἰεροβοὰμ υἱοῦ Ἰωᾶς.

10. Percutiens percussisti Idumæam, et elevavit te cor tuum. Gloriare sedens in domo tua : et ut quid contedis in malum tuum? Et cades tu et Judas tecum.

11. Et non audivit Amessias. Et ascendit Joas rex Israel, et conspexerunt se faciebus, ipse et Amessias rex Juda in Bethsamys quæ ipsius Juda.

12. Et cecidit Judas a facie Israel, et fugit vir in tabernaculum suum.

13. Et Amessiam filium Joas filii Ochozias cepit Joas rex Israel in Bethsamys, et venit in Jerusalem, et diruit in muro Jerusalem in porta Ephraim usque ad portam angulî quadringentos cubitos.

14. Et cepit aurum et argentum, et omnia vasa investa in domo Domini et in thesauris domus regis, et filios commitionum, et revertit in Samariam.

15. Et reliqua verborum Joas quæcumque fecit in potentatu suo, quæ bellavit cum Amessia rege Juda, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Israel?

16. Et dormivit Joas cum patribus suis, et sepultus est in Samaria cum regibus Israel, et regnavit Jeroboam filius ejus pro eo.

17. Et vixit Amessias filius Joas rex Juda, postquam mortuus est Joas filius Joachaz rex Israel, quinque et decem annos.

18. Et reliqua verborum Amessias et omnia quæcumque fecit, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

19. Et conjuraverunt super eum conjurationem in Jerusalem, et fugit in Lachis, et miserunt post eum in Lachis, et occiderunt eum ibi.

20. Et tulerunt eum super equos, et sepultus est in Jerusalem cum patribus suis in civitate David.

21. Et assumpsit omnis populus Juda Azariam, et ipse filius sex et decem annorum, et regnare fecerunt eam pro patre ejus Amessia.

22. Hic ædificavit Eloth, et restituit eam ipsi Joda postquam dormivit rex cum patribus suis.

23. In anno quinto et decimo Amessias filii Joas regis Juda, regnavit Jeroboam filius Joas super Israel in Samaria quadraginta et unum annos.

24. Et fecit malum in conspectu Domini : non recessit ab omnibus peccatis Jeroboam filii Nabath qui peccare fecit Israel.

25. Ipse amovit terminum Israel ab introitu Æmath usque ad mare ipsius Araba, juxta verbum Domini Dei Israel quod locutus est in manu servi sui Jonæ filii Amathi prophetas qui de Gethchopher.

26. Quoniam vidit Dominus humiliationem Israel amarâ valde, et paucos, clausos, et rarefactos, et derelictos, et non erat qui auxiliaretur Israel.

27. Et non locutus est Dominus delere semen Israel de sub cælo, et salvavit eos per manum Jeroboam filii Joas.

28. Καὶ τα λοιπὰ τῶν λόγων Ἰεροβοὰμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ, ὅσα ἐπολέμησε καὶ ὅσα ἐπέστρεψε τὴν Δαμασκὸν καὶ τὴν Αἰμάθ τῷ Ἰούδα ἐν Ἰσραὴλ, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ;

29. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰεροβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ μετὰ βασιλέων Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσε Ζαχαρίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἐβδόμῳ τῷ Ἰεροβοὰμ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, ἐβασίλευσεν Ἀζαρίας υἱὸς Ἀμεσσία βασιλεὺς Ἰούδα.

2. Ὦς ἑκατὶδεκα ἔτων ἦν ἐν τῷ βασιλεῦσιν αὐτὸν, καὶ πεντηχονταδύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰεγελία ἐξ Ἱερουσαλὴμ.

3. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἀμεσσίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

4. Πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆγεν· ἐτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε, καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.

5. Καὶ ἔψατο Κύριος τὸν βασιλέα, καὶ ἦν λελεπτωμένος ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ Ἀφρουσῶθ. Καὶ Ἰωαθάμ υἱὸς τοῦ βασιλεὺς ἐπὶ τῷ οἴκῳ κρίνων τὸν λαὸν τῆς γῆς.

6. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀζαρίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

7. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀζαρίας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωάθαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

8. Ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὀγδόῳ τῷ Ἀζαρίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα, ἐβασίλευσε Ζαχαρίας υἱὸς Ἰεροβοὰμ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἑξάμηνον.

9. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου καθὰ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν Ἰεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ· ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

10. Καὶ συνεστράφησαν ἐπ' αὐτὸν Σελλοὺμ υἱὸς Ἰαβίς· καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Κεθλαὰμ, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ.

11. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ζαχαρίου, ἰδοὺ εἰσι γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ.

12. Ὁ λόγος Κυρίου ὃν ἐλάλησε πρὸς Ἰού, λέγων· Ὦιολ τέταρτοι καθήσονται σοι ἐπὶ θρόνου Ἰσραὴλ· καὶ ἐγένετο οὕτως.

13. Καὶ Σελλοὺμ υἱὸς Ἰαβίς ἐβασίλευσε. Καὶ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἐννάτῳ Ἀζαρίᾳ βασιλεῖ Ἰούδα, ἐβασίλευσε Σελλοὺμ μῆνα ἡμερῶν ἐν Σαμαρείᾳ.

14. Καὶ ἀνέβη Μαναὴμ υἱὸς Γαδδὶ ἐκ Θαρσίλα, καὶ ἦλθεν εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἐπάταξε τὸν Σελλοὺμ υἱὸν Ἰαβίς ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν.

15. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Σελλοὺμ καὶ ἡ συστροφή αὐτοῦ ἢ συνεστράφη, ἰδοὺ εἰσι γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ.

16. Τότε ἐπάταξε Μαναὴμ καὶ τὴν Θερσὰ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὰ θρία αὐτῆς ἀπὸ Θερσὰ, ὅτι οὐκ ἤνοιξαν αὐτῇ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν, καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἔχουσας ἀνέρρηξε.

28. Et reliqua verborum Jeroboam et omnia quaecumque fecit, et potentatus ejus, quaecumque bellavit et quaecumque restituit Damascus et Aemath ipsi Juda in Israel, nonne haec scripta in libro verborum dierum regibus Israel?

29. Et dormivit Jeroboam cum patribus suis cum regibus Israel, et regnavit Zacharias filius ejus pro eo.

CAPUT XV.

1. In anno vigesimo et septimo Jeroboam regis Israel, regnavit Azarias filius Amessiae regis Juda.

2. Filius sex et decem annorum erat in regnando ipsum, et quinquaginta duos annos regnavit in Jerusalem: et nomen matri ejus Hiechelia de Jerusalem.

3. Et fecit rectum in oculis Domini juxta omnia quae fecerat Amessias pater ejus.

4. Verumtamen excelsa non sustulit: adhuc populus sacrificabat, et adolebant in excelsis.

5. Et tetigit Dominus regem, et fuit leprosus usque ad diem mortis suae, et regnavit in domo Apphusoth. Et Joatham filius regis super domum judicans populum terrae.

6. Et reliqua verborum Azariae et omnia quaecumque fecit, nonne haec scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

7. Et dormivit Azaria cum patribus suis, et sepelierunt eum cum patribus ejus in civitate David, et regnavit Joatham filius ejus pro eo.

8. In anno trigesimo et octavo Azariae regis Juda, regnavit Zacharias filius Jeroboam super Israel in Samaria sex menses.

9. Et fecit malum in oculis Domini sicut fecerant patres ejus: non recessit ab omnibus peccatis Jeroboam filii Nabat qui peccare fecit Israel.

10. Et conjuraverunt super eum Sellum filius Jabis: et percusserunt eum Ceblaam, et occiderunt eum, et regnavit pro eo.

11. Et reliqua verborum Zachariae, ecce sunt scripta in libro verborum dierum regibus Israel.

12. Verbum Domini quod locutus est ad Ihu, dicens: Filii quarti sedebunt tibi super thronum Israel: et factum est sic.

13. Et Sellum filius Jabis regnavit. Et in anno trigesimo et nono Azariae regis Juda, regnavit Sellum mensem dierum in Samaria.

14. Et ascendit Manaem filius Gaddi de Tharsila, et venit in Samariam, et percussit Sellum filium Jabis in Samaria, et occidit eum.

15. Et reliqua verborum Sellum et conjuratio ejus quam conjuravit, ecce sunt scripta in libro verborum dierum regibus Israel.

16. Tunc percussit Manaem et ipsam Thersa et omnia quae in ea, et terminos ejus de Thersa, quoniam non aperuerant ei, et percussit eam, et praegnantem discidit.

17. Ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἐνάτῳ τῷ Ἀζαρία βασιλεὶ Ἰούδα, ἐβασίλευσε Μαναῆμ υἱὸς Ἰαδὶ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ δέκα ἔτη.

18. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ δὲ ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

19. Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Φουὰ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ Μαναῆμ ἔδωκε τῷ Φουὰ χίλια τάλαντα ἀργυρίου εἶναι τὴν χεῖρα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

20. Καὶ ἐξήνεγκε Μαναῆμ τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, ἐπὶ πᾶν δυνατὸν ἰσχύϊ, δοῦναι τῷ βασιλεὶ τῶν Ἀσσυρίων, πεντήκοντα σίκλους τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐνί. Καὶ ἀπέστρεψε βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ οὐκ ἔστη ἐκεῖ ἐν τῇ γῇ.

21. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μαναῆμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ;

22. Καὶ ἐκοιμήθη Μαναῆμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Φακεσίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

23. Ἐν ἔτει πεντηχοστῷ τοῦ Ἀζαρίου βασιλέως Ἰούδα, ἐβασίλευσε Φακεσίας υἱὸς Μαναῆμ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ δύο ἔτη.

24. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ ἁμαρτιῶν Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ δὲ ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

25. Καὶ συνεστράφη ἐπ' αὐτὸν Φακεὺ υἱὸς Ῥομελίου δ' τριστάτης αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ ἐναντίον εἰκῆς τοῦ βασιλέως μετὰ τοῦ Ἀργὸς καὶ μετὰ τοῦ Ἀρία, καὶ μετ' αὐτοῦ πενήκοντα ἄνδρες ἀπὸ τῶν τετρακισίων, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ.

26. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Φακεσίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, ἰδοὺ εἰσι γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ.

27. Ἐν ἔτει πεντηχοστῷ καὶ δευτέρῳ τοῦ Ἀζαρίου βασιλέως Ἰούδα, ἐβασίλευσε Φακεὺ υἱὸς Ῥομελίου ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ εἴκοσιν ἔτη.

28. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ναβὰτ δὲ ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ.

29. Ἐν ταῖς ἡμέραις Φακεὺ βασιλέως Ἰσραὴλ, ἦλθε Θαλγαθφελλασάρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἔλαβε τὴν Αἰν καὶ τὴν Ἀβὲλ καὶ τὴν Θαμααχὰ καὶ τὴν Ἀνιὼν καὶ τὴν Κενὲζ καὶ τὴν Ἀσώρ καὶ τὴν Γαλαάν καὶ τὴν Γαλιλαίαν, πᾶσαν γῆν Νεφθαλὶ, καὶ ἀπώκισεν αὐτοὺς εἰς Ἀσσυρίους.

30. Καὶ συνέστρεψε σύστρεμμα Ὡσὲ υἱὸς Ἠλὰ ἐπὶ Φακεὺ υἱὸν Ῥομελίου, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν, καὶ ἐθανάτωσεν, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ἐν ἔτει εἰκοστῷ Ἰωάθαμ υἱοῦ Ἀζαρίου.

31. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Φακεὺ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ.

32. Ἐν ἔτει δευτέρῳ Φακεὺ υἱοῦ Ῥομελίου βασιλέως Ἰσραὴλ, ἐβασίλευσεν Ἰωάθαμ υἱὸς Ἀζαρίου βασιλέως Ἰούδα.

33. Ὑἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἔτων ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἐκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἱερουσα θυγάτηρ Σαδώκ.

17. In anno trigesimo et nono Azariae regis Juda, regnavit Manaem filius Gaddi super Israel in Samaria decem annos.

18. Et fecit malum in oculis Domini, non recessit ab omnibus peccatis Jeroboam filii Nabat qui peccare fecit Israel.

19. In diebus ejus ascendit Phua rex Assyriorum super terram, et Manaem dedit ipsi Phua mille talenta argenti ut esset manus ejus secum.

20. Et extraxit Manaem argentum super Israel, super omnem potentem facultate, ad dandum regi Assyriorum, quinquaginta sicles viro uni. Et revertit rex Assyriorum, et non stetit ibi in terra.

21. Et reliqua verborum Manaem et omnia quaecumque fecit, nonne ecce haec scripta in libro verborum dierum regibus Israel?

22. Et dormivit Manaem cum patribus suis, et regnavit Phacesias filius ejus pro eo.

23. In anno quinquagesimo Azariae regis Juda, regnavit Phacesias filius Manaem super Israel in Samaria duos annos.

24. Et fecit malum in oculis Domini: non recessit a peccatis Jeroboam filii Nabat qui peccare fecit Israel.

25. Et conjuravit super eum Phacee filius Rhomeliae tristata ejus, et percussit eum in Samaria ante domum regis cum Argob et cum Aria, et secum quinquaginta viri de quadringentis, et interfecit eum, et regnavit pro eo.

26. Et reliqua verborum Phacesiae et omnia quaecumque fecit, ecce sunt scripta in libro verborum dierum regibus Israel.

27. In anno quinquagesimo et secundo Azariae regis Juda, regnavit Phacee filius Rhomeliae super Israel in Samaria viginti annos.

28. Et fecit malum in oculis Domini: non recessit ab omnibus peccatis Jeroboam filii Nabat qui peccare fecit Israel.

29. In diebus Phacee regis Israel, venit Thalgathphellasar rex Assyriorum, et cepit Ain et Abel et Thamaacha et Anioch et Cenez et Asor et Galaam et Galilaeam, omnem terram Nephthali, et emigravit eos in Assyrios.

30. Et conjuravit conjugationem Osce filius Ela super Phacee filium Rhomeliae, et percussit eum, et interfecit, et regnavit pro eo in anno vigesimo Joatham filii Azariae.

31. Et reliqua verborum Phacee et omnia quaecumque fecit, ecce haec scripta in libro verborum dierum regibus Israel.

32. In anno secundo Phacee filii Rhomeliae regis Israel, regnavit Joatham filius Azariae regis Juda.

33. Filius viginti et quinque annorum erat in regnando ipsum, et sex et decem annos regnavit in Jerusalem: et nomen matris ejus Jerusa filia Sadoc.

34. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἀζαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

35. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν· ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζε καὶ ἐθυμία ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. Αὐτὸς ὠκοδόμησε τὴν πύλιν οἴκου Κυρίου τὴν ἐπάνω.

36. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωάθαμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

37. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἤρξατο Κύριος ἐξαποστελλεῖν ἐν Ἰούδα τὸν Ῥαασὼν βασιλέα Συρίας, καὶ τὸν Φακεὲ υἱὸν Ῥομελίου.

38. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάθαμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀχαὺ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Ἐν ἔτει ἑπτακαίδεκάτῳ Φακεὲ υἱοῦ Ῥομελίου, ἐβασίλευσεν Ἀχαὺ υἱὸς Ἰωάθαμ βασιλέως Ἰούδα.

2. Ὡς εἴκοσι ἑτῶν ἦν Ἀχαὺ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ οὐκ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου Θεοῦ αὐτοῦ πιστῶς, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

3. Καὶ ἐπορεύθη ἐν δόξῃ βασιλέων Ἰσραὴλ, καὶ γὰρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ διῆγεν ἐν πυρὶ κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε Κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

4. Καὶ ἐθυσίαζε καὶ ἐθυμία ἐν τοῖς ὑψηλοῖς, καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους.

5. Τότε ἀνέβη Ῥαασὼν βασιλεὺς Συρίας καὶ Φακεὲ υἱὸς Ῥομελίου βασιλεὺς Ἰσραὴλ εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς πολέμον, καὶ ἐπολιόρχουν ἐπὶ Ἀχαὺ, καὶ οὐκ ἠδύναντο πολεμεῖν.

6. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπέστρεψε Ῥαασὼν βασιλεὺς Συρίας τὴν Αἰλὰθ τῇ Συρίᾳ, καὶ ἐξέβαλε τοὺς Ἰουδαίους ἐξ Αἰλὰθ, καὶ Ἰδουμαῖοι ἦλθον εἰς Αἰλὰθ, καὶ κατώκησαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

7. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀχαὺ ἀγγέλους πρὸς Θαλαθφελλασάρ βασιλέα Ἀσσυρίων, λέγων· Δούλος σου καὶ υἱός σου ἐγώ· ἀνάβηθι, σῶσόν με ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἰσραὴλ τῶν ἐπανεσταμένων ἐπ' ἐμέ.

8. Καὶ ἔλαθεν Ἀχαὺ ἀργύριον καὶ χρυσίον τὸ εὐρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου Κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε τῷ βασιλεῖ δῶρα.

9. Καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἀσσυρίων εἰς Δαμασκόν, καὶ συνέλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπόκισεν αὐτήν, καὶ τὸν Ῥαασὼν βασιλέα ἐθανάτωσε.

10. Καὶ ἐπορεύθη βασιλεὺς Ἀχαὺ εἰς Δαμασκόν εἰς ἀπαντὴν Θαλαθφελλασάρ βασιλεῖ Ἀσσυρίων εἰς Δαμασκόν. Καὶ εἶδε τὸ θυσιαστήριον ἐν Δαμασκῷ, καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἀχαὺ πρὸς Οὐρίαν τὸν ἱερέα τὸ ὁμοῖωμα τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὸν ῥυθμὸν αὐτοῦ καὶ πᾶσαν ποίησιν αὐτοῦ.

11. Καὶ ὠκοδόμησεν Οὐρίας ὁ ἱερεὺς τὸ θυσιαστήριον κατὰ πάντα ὅσα ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἀχαὺ ἐκ Δαμασκοῦ.

12. Καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸ,

34. Et fecit rectum in oculis Domini, secundum omnia quaecumque fecerat Azarias pater ejus.

35. Verumtamen excelsa non abstulit : adhuc populus sacrificabat et adolebat in excelsis. Hic edificavit portam domus Domini quae supra.

36. Et reliqua verborum Joatham et omnia quaecumque fecit, nonne haec scripta iu libro verborum dierum regibus Juda?

37. In diebus illis cepit Dominus emittere in Judam Raasson regem Syriae, et Phacee filium Rhomeliae.

38. Et dormivit Joatham cum patribus suis, et sepultus est cum patribus suis in civitate David patris sui, et regnavit Achaz filius ejus pro eo.

CAPUT XVI.

1. In anno septimo et decimo Phacee filii Rhomeliae, regnavit Achaz filius Joatham regis Juda.

2. Filius viginti annorum erat Achaz in regnando ipsum, et sex et decem annos regnavit in Jerusalem : et non fecit rectum in oculis Domini Dei sui fideliter, sicut David pater ejus.

3. Et ambulavit in via regum Israel, etiam filium suum traduxit in igne secundum abominationem gentium quas sustulerat Dominus a facie filiorum Israel.

4. Et sacrificabat et adolebat in excelsis, et super colles, et sub omni ligno frondoso.

5. Tunc ascendit Rhaasson rex Syriae et Phacee filius Rhomeliae rex Israel in Jerusalem ad bellum, et obsidebant super Achaz, et non potuerunt expugnare.

6. In tempore illo restituit Rhaasson rex Syriae ipsam Aelath ipsi Syriae, et ejecit Judaeos de Aelath, et Idumaei venerunt in Aelath, et habitaverunt ibi usque in diem hanc.

7. Et misit Achaz nuntios ad Thalathphellasar regem Assyriorum, dicens : Servus tuus et filius tuus ego : ascende, salva me de manu regis Syriae et de manu regis Israel insurgentium super me.

8. Et sumpsit Achaz argentum et aurum inventum in thesauris domus Domini et domus regis, et misit regi dona.

9. Et audivit eum rex Assyriorum, et ascendit rex Assyriorum in Damascum, et cepit eam, et transtulit eam, et Rhaasson regem interfecit.

10. Et ivit rex Achaz in Damascum in obviam Thalathphellasar regi Assyriorum in Damascum. Et vidit altare in Damasco, et misit rex Achaz ad Uriam sacerdotem similitudinem altaris, et rythmum ejus et omnem facturam ejus.

11. Et edificavit Urias sacerdos altare juxta omnia quaecumque miserat rex Achaz e Damasco.

12. Et vidit rex altare, et ascendit super illud,

13. καὶ ἔθυμίασε τὴν ὀλοκαύτωςιν αὐτοῦ, καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ, καὶ προσέχεε τὸ αἷμα τῶν εἰρηνικῶν τῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον

14. τὸ χαλκοῦν τὸ ἀπέναντι Κυρίου. Καὶ προσήγαγε τὸ πρόσκπον τοῦ οἴκου Κυρίου ἀπὸ τοῦ ἀναμέσον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἀπὸ τοῦ ἀναμέσον τοῦ οἴκου Κυρίου· καὶ ἔδειξεν αὐτὸ ἐπὶ μὴρόν τοῦ θυσιαστηρίου κατὰ βορρᾶν.

15. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ τῷ Οὐρίᾳ τῷ ἱερεῖ, λέγων· Ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ μέγα πρόσφερε τὴν ὀλοκαύτωςιν τὴν πρωΐνην καὶ τὴν θυσίαν τὴν ἑσπερινήν, καὶ τὴν ὀλοκαύτωςιν τοῦ βασιλέως καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ὀλοκαύτωςιν παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ τὴν θυσίαν αὐτῶν καὶ τὴν σπονδὴν αὐτῶν, καὶ πᾶν αἷμα ὀλοκαυτώσεως, καὶ πᾶν αἷμα θυσίας ἐπ' αὐτῷ ἐκχεεῖς· καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἔσται μοι εἰς τοπρῶν.

16. Καὶ ἐποίησεν Οὐρίᾳς ὁ ἱερεὺς κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ.

17. Καὶ συνέκαψεν ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ τὰ συγκλείσματα τῶν μεκωνῶν, καὶ μετῆρεν ἀπ' αὐτῶν τὸν λουτήρα, καὶ τὴν θάλασσαν καθείλεν ἀπὸ τῶν βοῶν τῶν χαλκῶν τῶν ὑποκάτω αὐτῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἐπὶ βάσιν λιθίνην.

18. Καὶ τὸν θεμελίον τῆς καθέδρας ὠκοδόμησεν ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ τὴν εἰσόδον τοῦ βασιλέως τὴν ἔξω ἐπέστρεψεν ἐν οἴκῳ Κυρίου ἀπὸ προσώπου βασιλέως Ἀσσυρίων.

19. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀχαζ ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

20. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τοῦ Ἀχαζ βασιλέως Ἰούδα, ἐβασίλευσεν Ὡση υἱὸς Ἡλᾶ ἐν Σαμαρείᾳ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐννέα ἔτη.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς οἱ βασιλεῖς Ἰσραὴλ οἱ ἦσαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

3. Ἐπ' αὐτὸν ἀνέβη Σαλαμανασσάρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων· καὶ ἐγενήθη αὐτῷ Ὡση δοῦλος, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτῷ μαναά.

4. Καὶ εὗρε βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐν τῷ Ὡσῇ ἀδικίαν, ὅτι ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Σηγὺρ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἤνεγκεν μαναά τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ. Καὶ ἐπολιόρκησεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν οἴκῳ φυλακῆς.

5. Καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ἀνέβη εἰς Σαμαρείαν, καὶ ἐπολιόρκησεν ἐπ' αὐτὴν τρία ἔτη.

6. Ἐν ἔτει ἐννάτῳ Ὡσῇ συνέβαλε Ἀσσυρίων βασιλεὺς τὴν Σαμαρείαν, καὶ ἀπώκισεν Ἰσραὴλ εἰς Ἀσσυρίους, καὶ κατώκισεν αὐτοὺς ἐν Ἀλαε καὶ ἐν Ἀβὼρ ποταμοῖς Γωζάν, καὶ ὅρη Μήδων.

7. Καὶ ἐγένετο, ὅτι ἤμαρτον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῷ

13. et adolevit holocaustosim suam, et sacrificium suum, et libationem suam, et effudit sanguinem pacificorum suorum super altare

14. aeneum quod ante Dominum. Et adduxit faciem domus Domini ab eo quod inter altare et ab eo quod inter domum Domini : et ostendit illud super femur altaris ad aquilonem.

15. Et mandavit rex Achaz Uriæ sacerdoti, dicens : Super altare magnum offer holocaustosim matutinam et sacrificium vespertinum, et holocaustosim regis et sacrificium ejus, et holocaustosim universi populi, et sacrificium eorum et libationem eorum, et omnem sanguinem holocausti, et omnem sanguinem sacrificii super illud effundes : et altare aeneum erit mihi in mane.

16. Et fecit Urias sacerdos juxta omnia quaecumque mandavit ei rex Achaz.

17. Et concidit rex Achaz clausuras ipsarum mechosoth, et transtulit ab eis luterem, et mare dejecit a bobus aeneis qui sub eo, et dedit illud super basim lapideam.

18. Et fundamentum cathedræ ædificavit in domo Domini, et introitum regis exteriorem convertit in domum Domini a facie regis Assyriorum.

19. Et reliqua verborum Achaz quaecumque fecit, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

20. Et dormivit Achaz cum patribus suis, et sepultus est in civitate David, et regnavit Ezechias filius ejus pro eo.

CAPUT XVII.

1. In anno duodecimo Achaz regis Juda, regnavit Osee filius Ela in Samaria super Israel novem annos.

2. Et fecit malum in oculis Domini, verumtamen non sicut reges Israel qui fuerant ante eum.

3. Super ipsum ascendit Salamanassar rex Assyriorum : et factus est ei Osee servus, et reddidit ei manaa.

4. Et invenit rex Assyriorum in Osee injustitiam, quoniam miserat nuntios ad Segor regem Ægypti, et non attulerat manaa regi Assyriorum in anno illo. Et oppugnavit eum rex Assyriorum, et ligavit eum in domo custodiæ.

5. Et ascendit rex Assyriorum in omnem terram, et ascendit in Samariam, et oppugnavit super eam tribus annis.

6. In anno nono Osee cepit rex Assyriorum Samariam, et transtulit Israel in Assyrios, et collocavit eos in Alac et in Abor fluviis Gozan, et ore Medorum.

7. Et factum est quia peccaverunt filii Israel Domino Deo

Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν τῷ ἀναγαγόντι αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὑποκάτωθεν χειρὸς Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ ἐφοβήθησαν θεοὺς ἐτέρους,

8. καὶ ἐπορεύθησαν τοῖς δικαίωμασι τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆλθε Κύριος ἐκ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οἱ βασιλεῖς Ἰσραὴλ ὅσοι ἐποίησαν,

9. καὶ ὅσοι ἡμιέσαντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ λόγους, οὐχ οὕτως κατὰ Κυρίου Θεοῦ αὐτῶν· καὶ ὠκοδόμησαν ἑαυτοῖς ὑψηλὰ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἀπὸ πύργου φυλασσόντων ἕως πόλεως ὀχυρᾶς.

10. Καὶ ἐστήλωσαν ἑαυτοῖς στήλας καὶ ἄλση ἐπὶ παντὶ βουνῷ ὑψηλῷ καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσιώδους.

11. Καὶ ἐθυμίασαν ἐκεῖ ἐν πᾶσιν ὑψηλοῖς καθὼς τὰ ἔθνη ἃ ἀπώκησε Κύριος ἐκ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐποίησαν κοινωνοὺς, καὶ ἐχάραξαν τοῦ παροργίσαι τὸν Κύριον.

12. Καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς εἰδώλοις οἷς εἶπε Κύριος αὐτοῖς· Οὐ ποιήσετε τὸ ῥῆμα τοῦτο τῷ Κυρίῳ.

13. Καὶ διεμαρτύρατο Κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἐν τῷ Ἰούδα, καὶ ἐν χειρὶ πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ, παντὸς ὁρῶντος, λέγων· Ἀποστράφητε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν, καὶ φυλάξατε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ δικαιώματά μου, καὶ πάντα τὸν νόμον ὃν ἐνετείλαμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ὅσα ἀπέστειλα αὐτοῖς ἐν χειρὶ τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν.

14. Καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐσκήρυναν τὸν νῶτον αὐτῶν ὑπὲρ τὸν νῶτον τῶν πατέρων αὐτῶν.

15. Καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ ὅσα διεμαρτύρατο αὐτοῖς οὐκ ἐφύλαξαν, καὶ ἐπορεύθησαν ὅπισθ' αὐτῶν ματαίων, καὶ ἐματαιώθησαν, καὶ ὅπισθ' αὐτῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλω αὐτῶν, ὧν ἐνετείλατο Κύριος αὐτοῖς μὴ ποιῆσαι κατὰ ταῦτα.

16. Ἐγκατέλιπον τὰς ἐντολάς Κυρίου Θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα δύο δαμάλεις, καὶ ἐποίησαν ἄλση, καὶ προσεκύνησαν πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐλάτρευσαν τῷ Βάαλ.

17. Καὶ διῆγον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρὶ, καὶ ἐμαντεύοντο μαντείας, καὶ οἰωνίζοντο· καὶ ἐπράθησαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου πυροργίσαι αὐτόν.

18. Καὶ ἐθυμώθη Κύριος σφόδρα ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστησεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὑπελείφθη πλὴν φυλὴ Ἰούδα μονωτάτῃ.

19. Καὶ γὰρ Ἰούδας οὐκ ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ἐν τοῖς δικαίωμασιν Ἰσραὴλ οἷς ἐποίησαν, καὶ ἀπείψαντο τὸν Κύριον.

20. Καὶ ἐθυμώθη Κύριος παντὶ σπέρματι Ἰσραὴλ, καὶ ἐσάλευσεν αὐτοὺς, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ διαρπαζόντων αὐτοὺς, ἕως οὗ ἀπέβριψεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.

21. Ὅτι πλὴν Ἰσραὴλ ἐπάνωθεν οἴκου Δαυὶδ, καὶ ἐδασίλευσαν τὸν Ἰεροβοάμ υἱὸν Ναβὰτ, καὶ ἐξέωσεν Ἰεροβοάμ τὸν Ἰσραὴλ ἐξόπισθε Κυρίου, καὶ ἐξημαρτεν αὐτοὺς ἁμαρτίαν μεγάλην.

22. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν πάσῃ ἁμαρτίᾳ Ἰεροβοάμ ἧς ἐποίησεν· οὐκ ἀπέστησαν ἀπ' αὐτῆς.

23. ἕως οὗ μετέστησε Κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καθὼς ἐλάλησε Κύριος ἐν χειρὶ πάντων τῶν

suo qui eduxerat eos de terrā Ægypti, de sub manu Pharaonis regis Ægypti, et timuerunt deos alios,

8. et ambulaverunt justificationibus gentium quas sustulerat Dominus a facie filiorum Israel, et reges Israel quicumque fecerunt,

9. et quicumque induti sunt filii Israel verba, non sic contra Dominum Deum suum : et ædificaverunt sibi excelsa in omnibus civitatibus suis a turre custodum usque ad civitatem munitam.

10. Et statuerunt sibi titulos et lucos in omni colle excelsa et sub omni ligno frondoso.

11. Et adolebant ibi in omnibus excelsis sicut gentes quas transtulit Dominus a facie eorum, et fecerunt participes, et sculperunt ad irritandum Dominum.

12. Et servierunt idolis de quibus dixit Dominus cis : Non facietis verbum hoc Domino.

13. Et testificatus est Dominus in Israel et in Juda, et in manu omnium prophetarum suorum, omnis videntis, dicens : Revertimini a viis vestris malis, et custodite mandata mea et justificationes meas, et omnem legem quam mandavi patribus vestris, quæcumque misi eis in manu servorum meorum prophetarum.

14. Et non audierunt, et induraverunt dorsum suum super dorsum patrum suorum.

15. Et testimonia ejus quæcumque contestatus est eis non custodierunt, et ambulaverunt post vana, et evanuerunt, et post gentes quæ in circuitu ipsorum, de quibus mandaverat Dominus eis non facere secundum istas.

16. Dereliquerunt mandata Domini Dei sui, et fecerunt sibi fusile duas vitulas, et fecerunt lucos, et adoraverunt omnem virtutem cæli, et servierunt Baal.

17. Et traduxerunt filios suos et filias suas in igne, et vaticinati sunt vaticinia, et augurati sunt : et venditi sunt ad faciendum malum in oculis Domini ad irritandum eum.

18. Et indignatus est Dominus valde in Israel, et amovit eos a facie sua, et non remansit nisi tribus Juda solitaria.

19. Etiam Judas non custodivit mandata Domini Dei sui, et ambulaverunt in justificationibus Israel quas fecerant, et abjecerunt Dominum.

20. Et indignatus est Dominus omni semini Israel, et commovit eos, et dedit eos in manu diripientium eos, quoadusque ejecit eos a facie sua.

21. Quia maxime Israel desuper domo David, et regem fecerunt Jeroboam filium Nabat, et expulit Jeroboam ipsum Israel a post Dominum, et peccare fecit eos peccatum magnum.

22. Et ambulaverunt filii Israel in omni peccato Jeroboam quod fecit : non recesserunt ab eo,

23. donec removit Dominus ipsum Israel a facie sua, sicut locutus est Dominus in manu omnium servorum suo-

δουλῶν αὐτοῦ τῶν προφητῶν. Καὶ ἀπωκίσθη Ἰσραὴλ ἐπάνωθεν τῆς γῆς αὐτοῦ εἰς Ἀσσυρίους ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

24. Καὶ ἤγαγε βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐκ Βαβυλῶνος τὸν ἐκ Χουθὰ ἀπὸ Αἰᾶ, καὶ ἀπὸ Αἰμάθ, καὶ Σεπφαραυαίμ, καὶ κατοικήσθησαν ἐν πόλεσιν Σαμαρείας ἀντὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν Σαμαρείαν, καὶ κατοικήσθησαν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς.

25. Καὶ ἐγένετο ἐν ἀρχῇ τῆς καθέδρας αὐτῶν, οὐκ ἐροθήθησαν τὸν Κύριον, καὶ ἀπέστειλε Κύριος ἐν αὐτοῖς τοὺς λέοντας, καὶ ἦσαν ἀποκτείνοντες ἐν αὐτοῖς.

26. Καὶ εἶπαν τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, λέγοντες· Τὰ ἔθνη ἃ ἀπώκισας καὶ ἀντεκάθισας ἐν πόλεσι Σαμαρείας, οὐκ ἔγνωσαν τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ τῆς γῆς, καὶ ἀπέστειλεν εἰς αὐτοὺς τοὺς λέοντας, καὶ ἰδοὺ εἰσι θανατοῦντες αὐτοὺς, καθότι οὐκ οἶδασιν τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ τῆς γῆς.

27. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, λέγων· Ἀπαγάγετε ἐκεῖθεν, καὶ πορευέσθωσαν, καὶ κατοικήτωσαν ἐκεῖ, καὶ φωτιοῦσιν αὐτοὺς τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ τῆς γῆς.

28. Καὶ ἤγαγον ἓνα τῶν ἱερέων ὧν ἀπώκισαν ἀπὸ Σαμαρείας, καὶ ἐκάθισεν ἐν Βαιθλή, καὶ ἦν φωτίζων αὐτοὺς πῶς φοβηθῶσι τὸν Κύριον.

29. Καὶ ἦσαν ποιοῦντες ἔθνη θεοὺς αὐτῶν· καὶ ἔθνη ἐν οἴκῳ τῶν ὑψηλῶν ὧν ἐποίησαν οἱ Σαμαρεῖται, ἔθνη ἔθνη ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἐν αἷς κατοικούν.

30. Καὶ οἱ ἄνδρες Βαβυλῶνος ἐποίησαν τὴν Σωχωῦ Βενιθ, καὶ οἱ ἄνδρες Χουθ ἐποίησαν τὴν Ἐργέλ, καὶ οἱ ἄνδρες Αἰμάθ ἐποίησαν τὴν Ἀσιμάθ,

31. καὶ οἱ Εὐαῖοι ἐποίησαν τὴν Ἐβλαζέρ καὶ τὴν Θαρθὰκ, καὶ ὁ Σεπφαραυαίμ ἠνίκα κατέκατον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πυρὶ τῷ Ἀδραμελέχ καὶ Ἀνημελέχ θεοῖς Σεπφαραυαίμ.

32. Καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν Κύριον· καὶ κατοικήσαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τοῖς οἰκοῖς τῶν ὑψηλῶν ἃ ἐποίησαν ἐν Σαμαρείᾳ, ἔθνος ἔθνος ἐν πόλει, ἐν ᾗ κατοικούν ἐν αὐτῇ· Καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν Κύριον· καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἐν οἴκῳ τῶν ὑψηλῶν.

33. Καὶ τὸν Κύριον ἐφοβοῦντο, καὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐλάτρευον κατὰ τὸ κρίμα τῶν ἐθνῶν, ὅθεν ἀπώκισαν αὐτοὺς ἐκεῖθεν.

34. Ὅπως τῆς ἡμέρας ταύτης αὐτοὶ ἐποιοῦν κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν. Αὐτοὶ φοβοῦνται, καὶ αὐτοὶ ποιοῦσι κατὰ τὰ δικαιώματα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν, καὶ κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετείλατο Κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰακώβ, οὗ ἔθηκε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσραὴλ.

35. Καὶ διέθετο Κύριος μετ' αὐτῶν διαθήκην, καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων· Οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἐτέρους, καὶ οὐ προσκυνήσετε αὐτοῖς, καὶ οὐ λατρεύσετε αὐτοῖς, καὶ οὐ θυσιάσετε αὐτοῖς·

36. ὅτι ἄλλ' ἢ τῷ Κυρίῳ ὃς ἀνήγαγεν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν ἰσχυρί μεγάλῃ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, αὐτὸν φοβηθήσεσθε, καὶ αὐτῷ προσκυνήσετε, αὐτῷ θύσετε.

37. Τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα καὶ τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολὰς ἃς ἔγραψεν ὑμῖν ποιεῖν, φυλάσσεσθε πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἐτέρους.

rum prophetarum. Et translatus est Israel desuper terra sua in Assyrios usque in diem hanc.

24. Et adduxit rex Assyriorum e Babylone qui de Chutha ab Aja, et ab Æmath, et Seppharvaim, et habitaverunt in civitatibus Samariæ pro filiis Israel, et hereditaverunt Samariam, et habitaverunt in civitatibus ejus.

25. Et factum est in principio sessionis eorum, non timuerunt Dominum, et misit Dominus in eis leones, et erant interficientes in eis.

26. Et dixerunt regi Assyriorum, dicentes : Gentes quas transtulisti et pro aliis sedere fecisti in civitatibus Samariæ, non cognoverunt judicium Dei terræ, et misit in eos leones, et ecce sunt occidentes eos, sicut non noverunt judicium Dei terræ.

27. Et mandavit rex Assyriorum, dicens : Abducite hinc, et eant, et habitent ibi, et illuminabunt eos judicium Dei terræ.

28. Et adduxerunt unum sacerdotem quos transtulerant de Samaria, et sedit in Bethel, et fuit illuminans eos quomodo timeant Dominum.

29. Et fuerunt facientes gentes gentes deos suos : et posuerunt in domo excelsorum quæ fecerant Samariæ, gentes gentes in civitatibus suis in quibus habitabant.

30. Et viri Babylonis fecerunt ipsam Socboth Benith, et viri Chuth fecerunt Ergel, et viri Æmath fecerunt Asimath,

31. et Evæi fecerunt Eblazer et Tharthac, et Seppharvaim tunc comburebant filios suos in igne ipsi Adramelech et Anemelech diis Sepphauraim.

32. Et erant timentes Dominum : et collocarunt abominaciones suas in domibus excelsorum quæ fecerant in Samaria, gens gens in civitate, in qua habitabant in ea. Et erant timentes Dominum : et fecerunt sibi sacerdotes excelsorum, et fecerunt sibimetipsis in domo excelsorum.

33. Et Dominum timebant, et diis suis serviebant juxta judicium gentium, unde transtulerant eos inde.

34. Usque in diem hanc ipsi faciebant juxta judicium earum. Ipsi timent, et ipsi faciunt secundum justificationes earum, et secundum judicium earum, et secundum legem et secundum mandatum quod mandavit Dominus filiis Jacob, cujus posuit nomen ejus Israel.

35. Et disposuit Dominus cum eis testamentum, et mandavit eis, dicens : Non timebitis deos alios, et non adorabitis eos, et non servietis eis, et non sacrificabitis eis :

36. quia tantum Domino qui eduxit vos de terra Ægypti in fortitudine magna et in brachio excelso, ipsum timebitis, et ipsum adorabitis, ei sacrificabitis.

37. Justificationes et judicia et legem et mandata quæ scripsit vobis facere, servabitis omnibus diebus, et non timebitis deos alios.

38. Καὶ τὴν διαθήκην ἣν διέθετο μεθ' ὑμῶν οὐκ ἐπιλήσεσθε· καὶ οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέροους,

39. ἀλλ' ἡ τὸν Κύριον Θεὸν ὑμῶν φοβηθήσεσθε, καὶ αὐτὸς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

40. Καὶ οὐκ ἀκούσεσθε ἐπὶ τῷ κρίματι αὐτῶν, δ αὐτοὶ ποιοῦσι.

41. Καὶ ἦσαν τὰ ἔθνη ταῦτα φοβούμενοι τὸν Κύριον, καὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν ἦσαν δουλεύοντες· καὶ γε οἱ υἱοὶ καὶ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτῶν, καθὰ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτῶν, ποιοῦσιν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν ἔτει τρίτῳ τῷ ᾧσῃ υἱῷ Ἡλὰ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς Ἀχαζ βασιλέως Ἰούδα.

2. Ὑἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἔτων ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ εἴκοσι καὶ ἑνὲα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀβου θυγάτηρ Ζαχαρίου.

3. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

4. Αὐτὸς ἐξῆρε τὰ ὑψηλὰ, καὶ συνέτριψε τὰς στήλας, καὶ ἐξωλόθρευσε τὰ ἄλσῃ, καὶ τὸν ὄφιν τὸν χαλκοῦν ὃν ἐποίησε Μωϋσῆς, ὅτι ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ θυμῶντες αὐτῷ· καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Νεεσθάν.

5. Ἐν Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ ἔλπισε, καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἐγενήθη ὁμοῖος αὐτῷ ἐν βασιλεύειν Ἰούδα καὶ ἐν τοῖς γενομένοις ἔμπροσθεν αὐτοῦ,

6. καὶ ἐκολλήθη τῷ Κυρίῳ· οὐκ ἀπέστη ὅπισθεν αὐτοῦ, καὶ ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ὅσας ἐνετείλατο Μωϋσῆς.

7. Καὶ ἦν Κύριος μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίει συνῆκε. Καὶ ἠθέτησεν ἐν τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ οὐκ ἐδούλευσεν αὐτῷ.

8. Αὐτὸς ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους ἕως Γάζης καὶ ἕως ὄριου αὐτῆς, ἀπὸ πύργου φυλασσόντων καὶ ἕως πόλεως ὀχυρᾶς.

9. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ βασιλεῖ Ἐζεκίας, αὐτὸς ἐνιαυτὸς ὁ ἑξάδομος τῷ ᾧσῃ υἱῷ Ἡλὰ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, ἀνέβη Σαλαμανασάρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ Σαμάρειαν, καὶ ἐπολιόρκει ἐπ' αὐτήν,

10. καὶ κατελάβετο αὐτήν ἀπὸ τέλους τριῶν ἔτων ἐν ἔτει ἕκτῳ τῷ Ἐζεκίας, αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἑννάτος τῷ ᾧσῃ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, καὶ συνελήφθη Σαμάρεια.

11. Καὶ ἀπώκισε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν Σαμάρειαν εἰς Ἀσσυρίους, καὶ ἔθηκεν αὐτοὺς ἐν Ἀλαὶ καὶ ἐν Ἀβὼρ ποταμῷ Γωζάν καὶ Ὄρη Μήδων,

12. ἀνθ' ὧν ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς Κυρίου Θεοῦ αὐτῶν, καὶ παρέβησαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ, πάντα ὅσα ἐνετείλατο Μωϋσῆς ὁ δούλος Κυρίου, καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ οὐκ ἐποίησαν.

13. Καὶ τῷ τεσσαρεσκαίδεκάτῳ ἔτει τοῦ βασιλείους Ἐζεκίου, ἀνέβη Σενναχηρίμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα τὰς ὀχυρὰς, καὶ συνέλαθεν αὐτάς.

14. Καὶ ἀπέστειλε Ἐζεκίας βασιλεὺς Ἰούδα ἀγγέλους πρὸς βασιλέα Ἀσσυρίων εἰς Λαχίς, λέγων· Ἡμάρτυκα, ἀποστράφηθι ἀπ' ἐμοῦ· ὁ ἐὰν ἐπιθῇ ἐπ' ἐμέ, βαστάσω. Καὶ ἐπέθηκεν ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα τριακόσια τάλαντα ἀργυρίου, καὶ τριάκοντα τάλαντα χρυσοῦ.

38. Et testamenti quod disposuit vobiscum non obliuiscemini, et non timebitis deos alios,

39. sed Dominum Deum vestrum timebitis, et ipse eruet vos de omnibus inimicis vestris.

40. Et non audietis in iudicio eorum, quod ipsi faciunt.

41. Et fuerunt gentes hae timentes Dominum, et sculptilibus suis erant servientes: etiam filii et filii filiorum eorum, sicut fecerant patres eorum, faciunt usque in diem hanc.

CAPUT XVIII.

1. Et factum est in anno tertio Osee filii Ela regis Israel, regnavit Ezechias filius Achaz regis Juda.

2. Filius viginti et quinque annorum in regnando ipsum, et viginti et novem annos regnavit in Jerusalem: et nomen matri ejus Abu filia Zachariae.

3. Et fecit rectum in oculis Domini secundum omnia quaecumque fecerat David pater ejus.

4. Ipse sustulit excelsa, et contrivit statuas, et exterminavit lucos, et serpentem aeneum quem fecerat Moyses, quoniam usque ad dies illos erant filii Israel adolescentes ei: et vocabat eum Neesthan.

5. In Domino Deo Israel speravit, et post eum non fuit similis ei in regibus Juda et in iis qui fuerunt ante eum,

6. et adhæsit Domino: non recessit a post eum, et custodivit mandata ejus quaecumque mandavit Moysi.

7. Et fuit Dominus cum eo, et in omnibus quæ faciebat intellexit. Et rebellavit in rege Assyriorum, et non servivit ei.

8. Ipse percussit alienigenas usque Gazam et usque ad terminum ejus, a turre custodum et usque ad civitatem munitam.

9. Et factum est in anno quarto regis Ezechiae, ipse annus septimus Osee filio Ela regi Israel, ascendit Salamanassar rex Assyriorum super Samariam, et obsidebat super eam,

10. et cepit eam a fine trium annorum in anno sexto Ezechiae, ipse annus nonus Osee regi Israel, et capta est Samaria.

11. Et transtulit rex Assyriorum Samariam in Assyrios, et posuit eos in Alae et in Abor fluvio Gozan et Ore Medorum,

12. pro eo quod non audierunt vocem Domini Dei sui, et transgressi sunt testamentum ejus, omnia quaecumque mandavit Moyses servus Domini, et non audierunt et non fecerunt.

13. Et quarto et decimo anno regis Ezechiae, ascendit Sennacherim rex Assyriorum super civitates Juda munitas, et cepit eas.

14. Et misit Ezechias rex Juda nuntios ad regem Assyriorum in Lachis, dicens: Peccavi, recede a me: quodcumque imposueris super me, portabo. Et imposuit rex Assyriorum super Ezechiam regem Juda trecenta talenta argenti, et triginta talenta auri.

15. Καὶ ἔδωκεν Ἐζεκίας πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὐρεθὲν ἐν οἴκῳ Κυρίου καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου τοῦ βασιλέως.

16. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ συνέκοψεν Ἐζεκίας τὰς θύρας ναοῦ, καὶ τὰ ἐστηριγμένα ἃ ἐχύρυσσεν Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς Ἰούδα, καὶ ἔδωκεν αὐτὰ βασιλεὶ Ἀσσυρίων.

17. Καὶ ἀπέστειλε βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Θαρθάν καὶ τὸν Ῥαφίς καὶ τὸν Ῥαφάκην ἐκ Λαχίς πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν ἐν δυνάμει βαρεῖα ἐπὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ ἀνέβησαν καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔστησαν ἐν τῷ ὁδραγωγῷ τῆς καλυμδήθρας τῆς ἄνω, ἣ ἐστὶν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ γναφέως.

18. Καὶ ἐδόσαν πρὸς Ἐζεκίαν, καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν Ἐλιακίμ υἱὸς Χελκίου ὁ οἰκονόμος, καὶ Σωμνάς ὁ γραμματεὺς, καὶ Ἰωᾶς ὁ υἱὸς Σαφᾶ ὁ ἀναμνησκων.

19. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ῥαφάκης· εἶπατε δὴ πρὸς Ἐζεκίαν· Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας, βασιλεὺς Ἀσσυρίων· Τί ἡ πεποιθήσις αὐτῇ ἦν πέποιθας;

20. Εἶπας, πλὴν λόγοι χειλέων, βουλὴ καὶ δύναμις εἰς πόλεμον· νῦν οὖν τίني πεποιοῦς ἠθέτησας ἐν ἐμοί;

21. Νῦν ἰδοὺ πέποιθας σαυτῷ ἐπὶ τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην τὴν τεθλασμένην ταύτην, ἐπ' Αἴγυπτον; Ὃς ἂν στηριχθῇ ἀνὴρ ἐπ' αὐτήν, καὶ εἰςτελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ τρήσει αὐτήν. Οὕτω Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου πᾶσι τοῖς πεποιοῦσιν ἐπ' αὐτόν.

22. Καὶ ὅτι εἶπας πρὸς μέ· Ἐπὶ Κύριον Θεὸν πεποιθήμεν· οὐχὶ αὐτὸς οὗτος ἀπέστησαν Ἐζεκίας τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ Ἰούδᾳ καὶ τῇ Ἱερουσαλήμ· Ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προκυνήσετε ἐν Ἱερουσαλήμ;

23. Καὶ νῦν μίχθητε δὴ τῷ κυρίῳ μου βασιλεὶ Ἀσσυρίων, καὶ δώσω σοι δις χίλους ἵππους, εἰ δυνήσῃ δοῦναι σεαυτῷ ἐπιβάτας ἐπ' αὐτούς.

24. Καὶ πῶς ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπον τοπάρχου ἐνὸς τῶν δούλων τοῦ κυρίου μου τῶν ἐλαχίστων; Καὶ ἠλπίσας σαυτῷ ἐπ' Αἴγυπτον εἰς ἄρματα καὶ ἵππους.

25. Καὶ νῦν μὴ ἄνευ Κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοῦ διαφθεῖραι αὐτόν; Κύριος εἶπε πρὸς μέ· Ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ διάφθειρον αὐτήν.

26. Καὶ εἶπεν Ἐλιακίμ υἱὸς Χελκίου καὶ Σωμνάς καὶ Ἰωᾶς πρὸς Ῥαφάκην· Ἀάλησον δὴ πρὸς τοὺς παῖδας σου συριστὶ, ὅτι ἀκούομεν ἡμεῖς, καὶ οὐ λαλήσεις μεθ' ἡμῶν Ἰουδαῖστ'· καὶ ἰνατί λαλεῖς ἐν τοῖς ὡσὶ τοῦ λαοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ τείχους;

27. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ῥαφάκης· Μὴ ἐπὶ τὸν κύριόν σου καὶ πρὸς σὲ ἀπέστειλὲ με ὁ κύριός μου λαλήσαι τοὺς λόγους τούτους; Οὐχὶ ἐπὶ τοὺς ἀνδρας τοὺς καθημένους ἐπὶ τοῦ τείχους, τοῦ φαγεῖν τὴν κόπρον αὐτῶν, καὶ πιεῖν τὸ οὖρον αὐτῶν μεθ' ὡμῶν ἄμα;

28. Καὶ ἔστη Ῥαφάκης καὶ ἐδόθησε φωνὴ μεγάλη Ἰουδαῖστ', καὶ ἐλάλησε καὶ εἶπεν· Ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀσσυρίων.

29. Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς· Μὴ ἐπαίρετώ ὑμᾶς Ἐζεκίας λόγους, ὅτι οὐ μὴ δύνηται ὑμᾶς ἐξελεῖσθαι ἐκ χειρὸς αὐτοῦ.

30. Καὶ μὴ ἐπελπίζετω ὑμᾶς Ἐζεκίας πρὸς Κύριον, λέγων· Ἐξαιρούμενος ἐξελεῖται Κύριος, οὐ μὴ παραδοθῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων.

15. Et dedit Ezecias omne argentum inventum in domo Domini et in thesauris domus regis.

16. In tempore illo concidit Ezecias januas templi, et firmata quae deauraverat Ezecias rex Juda, et dedit ea regi Assyriorum.

17. Et misit rex Assyriorum ipsum Tharthan et Raphis et Rhapsacem e Lachis ad regem Ezeciam in virtute gravi super Jerusalem et ascenderunt et venerunt in Jerusalem, et steterunt in aqueductu piscinae superioris, quae est in via agri fullonis.

18. Et clamaverunt ad Ezeciam, et venerunt ad eum Eliacim filius Chelciae oeconomus, et Somnas scriba, et Joas filius Sophath commonefaciens.

19. Et dixit ad eos Rhapsaces : Dicite nunc ad Ezeciam : Haec dicit rex magnus, rex Assyriorum : Quid fiducia haec qua fidisti?

20. Dixisti, tantum verba labiorum, consilium et virtus ad praelium : nunc igitur quo fretus rebellasti in me?

21. Nunc igitur fidisti tibi super virgam arundineam fractam istam, super Aegyptum? Quicumque innixus fuerit vir super eam, et intrabit in manum ejus, et perforabit eam. Sic Pharaon rex Aegypti omnibus confidentibus super eam.

22. Et quoniam dixisti ad me : Super Dominum Deum confidimus : nonne hic ipse amovit Ezecias excelsa ejus et altaria ejus, et dixit ad Judam et Jerusalem : Coram altare hoc adorabitis in Jerusalem?

23. Et nunc miscete vos, quæso, domino meo regi Assyriorum, et dabo tibi bis mille equos, si poteris dare tibi ascensores super eos.

24. Et quomodo avertes faciem toparchae unius e servis domini mei minimis? Et sperasti tibi super Aegyptum in curribus et equitibus.

25. Et nunc numquid sine Domino ascendimus super locum hunc ad corrumpendum eum? Dominus dixit ad me : Ascende super terram istam et corrumpe eam.

26. Et dixit Eliacim filius Chelciae et Somnas et Joas ad Rhapsacem : Loquere, quæso, ad servos tuos syriace, quoniam audimus nos, et non loqueris nobiscum judaice : et ut quid loqueris in auribus populi qui super murum?

27. Et dixit ad eos Rhapsaces : Numquid ad dominum tuum et ad te misit me dominus meus loqui verba haec? Nonne ad viros sedentes super murum, ad comedendum stercus suum, et bibendum urinam suam vobiscum simal?

28. Et stetit Rhapsaces et clamavit voce magna judaice, et locutus est et dixit : Audite verba magni regis Assyriorum.

29. Haec dicit rex : Ne elevet vos Ezecias verbis, quoniam non poterit vos eruere de manu ejus.

30. Et non faciat vos sperare Ezecias in Dominum, dicens : Eruens eruet Dominus, non tradetur civitas haec in manu regis Assyriorum.

31. Μὴ ἀκούετε Ἐζεκίου, ὅτι τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων· Ποιήσατε μετ' ἐμοῦ εὐλογίαν, καὶ ἐξέλθατε πρὸς με, καὶ πίεται ἀνὴρ τὴν ἀμπελον αὐτοῦ, καὶ ἀνὴρ τὴν συκὴν αὐτοῦ φάγεται, καὶ πίεται ὕδωρ τοῦ λάκκου αὐτοῦ,

32. ἕως ἔλθω καὶ λάθω ὑμᾶς εἰς γῆν ὡς γῆ ὑμῶν, γῆ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἄρτου καὶ ἀμπελώνων, γῆ ἐλαίας ἐλαίου καὶ μέλιτος, καὶ ζήσετε καὶ οὐ μὴ ἀποθάνητε. Καὶ μὴ ἀκούετε Ἐζεκίου, ὅτι ἀπατᾷ ὑμᾶς, λέγων· Κύριος ῥύσεται ὑμᾶς.

33. Μὴ ῥυόμενοι ἐρρύσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γῶραν ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων;

34. Ποῦ ἐστὶν ὁ θεὸς Αἰμάθ, καὶ Ἀρφάδ; ποῦ ἐστὶν ὁ θεὸς Σεφραουραϊμ Ἀνά καὶ Ἀβά, ὅτι ἐξείλαντο Σαμάρειαν ἐκ χειρὸς μου;

35. Τίς ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν γαιῶν οἱ ἐξείλαντο τὰς γᾶς αὐτῶν ἐκ χειρὸς μου, ὅτι ἐξελεῖται Κύριος τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρὸς μου;

36. Καὶ ἐκώφευσαν καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ λόγον, ὅτι ἐντολὴ τοῦ βασιλέως, λέγων· Οὐκ ἀποκριθήσεσθε αὐτῷ.

37. Καὶ εἰσῆλθεν Ἐλιακὶμ υἱὸς Χελκίου ὁ οἰκονόμος, καὶ Σωμνάς ὁ γραμματεὺς, καὶ Ἰωᾶς υἱὸς Σαφάτ ὁ ἀναμνηνῆσκων, πρὸς Ἐζεκίαν, διεβρόχοντες τὰ ἱμάτια, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ τοὺς λόγους Ῥαψάκου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἐζεκίας, καὶ διεβρόχηε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ περιεβάλετο σάκκον, καὶ εἰσῆλθεν εἰς οἶκον Κυρίου.

2. Καὶ ἀπέστειλεν Ἐλιακίμ τὸν οἰκονόμον, καὶ Σωμνάν τὸν γραμματέα, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν ἱερῶν περιβεβλημένους σάκκους, πρὸς Ἡσαΐαν τὸν προφῆτην υἱὸν Ἀμώς.

3. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει Ἐζεκίας· Ἡμέρα θλίψεως καὶ ἁλεγμαῖο καὶ παροργισμοῦ ἡ ἡμέρα αὕτη· ὅτι ἦλθον υἱοὶ ἕως ὧδῶν, καὶ ἰσχύς οὐκ ἔστι τῇ τικτούσῃ.

4. Εἰ πως εἰσακούσεται Κύριος ὁ Θεός σου πάντας τοὺς λόγους Ῥαψάκου ὃν ἀπέστειλεν αὐτὸν βασιλεὺς Ἀσσυρίων ὁ κύριος αὐτοῦ ὀνειδίζειν Θεὸν ζῶντα, καὶ βλασφημεῖν ἐν λόγοις οἷς ἤκουσε Κύριος ὁ Θεός σου, καὶ λήψῃ προσευχὴν περὶ τοῦ λείμματος τοῦ εὑρισκόμενου.

5. Καὶ ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως Ἐζεκίου πρὸς Ἡσαΐαν,

6. καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἡσαΐας· Τάδε ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν· Τάδε λέγει Κύριος· Μὴ φοβηθῆς ἀπὸ τῶν λόγων ὧν ἤκουσας, ὧν ἐβλασφήμησαν τὰ παιδάρια βασιλέως Ἀσσυρίων.

7. Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐν αὐτῷ πνεῦμα, καὶ ἀκούσεται ἀγγέλιον καὶ ἀποστροφῆσεται εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ· καὶ καταβαλὼν αὐτὸν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.

8. Καὶ ἐπέστρεψε Ῥαψάκης, καὶ εὔρε τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων πολемоῦντα ἐπὶ Λοβνά, ὅτι ἤκουσεν ὅτι ἀπῆρεν ἐκ Λαχίς.

9. Καὶ ἤκουσε περὶ Θαρακά βασιλέως Αἰθιοπίων, λέγων· Ἰδοὺ ἐξῆλθε πολεμεῖν μετὰ σοῦ· καὶ ἐπέστρεψε καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Ἐζεκίαν, λέγων·

10. Μὴ ἐπαίρῃς σε ὁ Θεός σου ἐφ' ᾧ σὺ πέπειθας

VETUS TESTAMENTUM. — I.

31. Nolite audire Ezechiam, quoniam haec dicit rex Assyriorum : Facite mecum benedictionem, et exite ad me, et bibet vir vitem suam, et vir ficum suam comedet, et bibet aquam cisternae suae,

32. quoadusque veniam et accipiam vos in terram sicut terra vestra, terra frumenti et vini et panis et vinearum, terra olivae olei et mellis, et vivetis et non moriemini. Et nolite audire Ezechiam, quoniam decipit vos, dicens : Dominus eruet nos.

33. Numquid eruentes eruerunt dii gentium unusquisque suam regionem de manu regis Assyriorum?

34. Ubi est deus Emath, et Arphad? Ubi est deus Sephauraim Ana et Aba, quia eruerunt Samariam de manu mea?

35. Quis in omnibus diis terrarum qui eruerint terras suas de manu mea, quoniam eruet Dominus Jerusalem de manu mea?

36. Et mutiverunt et non responderunt ei verbum, quoniam mandatum erat regis, dicens : Non respondebitis ei.

37. Et intravit Eliacim filius Chelciae oeconomus, et Somnas scriba, et Joas filius Saphat commonefaciens, ad Ezechiam, discissi vestimenta, et annuntiaverunt ei verba Rhapsacis.

CAPUT XIX.

1. Et factum est, ut audivit rex Ezechias, et discidit vestimenta sua, et indutus est saccum, et intravit in domum Domini.

2. Et misit Eliacim oeconomum, et Somnam scribam, et seniores sacerdotum indutos saccis, ad Esaiam prophetam, filium Amos.

3. Et dixerunt ad eum : Haec dicit Ezechias : Dies tribulationis et argutionis et irritationis dies haec : quoniam venerunt filii usque ad dolores partus, et fortitudo non est parenti.

4. Si quo modo exaudiet Dominus Deus tuus omnia verba Rhapsacis quem misit eum rex Assyriorum dominus ejus ad exprobandum Deum vivum, et blasphemandum in verbis quae audivit Dominus Deus tuus, et assumes deprecationem pro residuo quod invenitur.

5. Et venerunt pueri regis Ezechiae ad Esaiam,

6. et dixit eis Esaias : Haec dicetis ad dominum vestrum : Haec dicit Dominus : Ne timeas a verbis quae audisti, quae blasphemaverunt pueri regis Assyriorum.

7. Ecce ego do in eo spiritum, et audiet nuntium et revertetur in terram suam : et prosternam eum in gladio in terra ejus.

8. Et revertit Rhapsaces, et invenit regem Assyriorum bellantem super Lobna, quoniam audivit quia promoverat e Lachis.

9. Et audivit de Tharaca rege Aethiopum, dicens : Ecce exivit bellare tecum : et revertit et misit nuntios ad Ezechiam, dicens :

10. Ne extollat te Deus tuus in quo tu confidisti in eo,

ἐν αὐτῷ, λέγων· Οὐ μὴ παραδοθῇ Ἱερουσαλὴμ εἰς χεῖρας βασιλέως Ἀσσυρίων.

11. Ἴδου σὺ ἤκουσας πάντα ὅσα ἐποίησαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων πάσαις ταῖς γαίαις τοῦ ἀναθεματίσαι αὐτάς, καὶ σὺ ρυσθήσῃ;

12. Μὴ ἐξαιρούμενοι ἐξέλαντο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν, οὓς διέφθειραν οἱ πατέρες μου, τὴν τε Γωζάν, καὶ τὴν Χαβρᾶν, καὶ τὴν Ῥαφίς, καὶ υἱοὺς Ἐδέμ τοὺς ἐν Θεασθέν;

13. Πῶς ἐστὶν ὁ βασιλεὺς Αἰμάθ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀρράδ; Καὶ πῶς ἐστὶν ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως Σεπφαραυαὶν Ἀνά καὶ Ἀβά;

14. Καὶ ἔλαβεν Ἐζεκίας τὰ βιβλία ἐκ χειρὸς τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνέγνω αὐτὰ, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ ἀνέπτυξεν αὐτὰ Ἐζεκίας ἐναντίον Κυρίου,

15. καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβίμ, σὺ εἶ ὁ Θεὸς μόνος ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

16. Κλῖνον, Κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἀκουσον· ἀνοῖξον, Κύριε, τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε, καὶ ἀκουσον τοὺς λόγους Σενναχηρίμ ὃς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν Θεὸν ζῶντα.

17. Ὅτι ἀληθεῖα, Κύριε, ἠρήμωσαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων τὰ ἔθνη,

18. καὶ ἔδωκαν τοὺς θεοὺς αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ, ὅτι οὐ θεοὶ εἰσιν, ἀλλ' ἡ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, ξύλα καὶ λίθοι, καὶ ἀπώλεσαν αὐτούς.

19. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ γνώσκονται πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς ὅτι σὺ Κύριος ὁ Θεὸς μόνος.

20. Καὶ ἀπέστειλεν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμώς πρὸς Ἐζεκίαν, λέγων· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, Θεὸς Ἰσραὴλ· Ἄ προσκύψω πρὸς μετὰ περὶ Σενναχηρίμ βασιλέως Ἀσσυρίων, ἤκουσα·

21. Οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε Κύριος ἐπ' αὐτόν· Ἐξουδένωσέ σε καὶ ἐμυκτήρησέ σε παρθένος θυγάτηρ Σιών· ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν αὐτῆς ἐκίνησε θυγάτηρ Ἱερουσαλήμ.

22. Τίνα ὀνειδίσας καὶ τίνα ἐβλασφήμησας; καὶ ἐπὶ τίνα ὕψωσας φωνήν, καὶ ἤρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμούς σου; Εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ.

23. Ἐν χειρὶ ἀγγέλων σου ὀνειδίσας Κύριον, καὶ εἶπας· Ἐν τῷ πλήθει τῶν ἀρμάτων μου ἐγὼ ἀναβήσομαι εἰς ὕψος ὀρέων, μηρὸς τοῦ Λιβάνου, καὶ ἐκοφα τὸ μέγεθος τῆς κέδρου αὐτοῦ, τὰ ἐκλεκτὰ κυπαρίσσεων αὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς μέσον δρυμοῦ καὶ Καρμηλοῦ.

24. Ἐγὼ ἐψύξα καὶ ἐπιον ὕδατα ἀλλότρια, καὶ ἐξηρῆμωσα τῷ ἔχρει τοῖ ποδὸς μου πάντας ποταμούς περισχῆς.

(*) 25. Ἐπλάσα αὐτὴν, συνήγαγον αὐτὴν καὶ ἐγενήθη εἰς ἐπάρσεις ἀποικιστῶν μαχίμων πόλεις ὀχυράς.

26. Καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς ἠσθένησαν τῇ χειρὶ, ἐπτήξαν καὶ κατησχύνθησαν. Ἐγένοντο χόρτος ἀγροῦ, ἡ γλωρὰ βοτάνης, γλῶσση δωματίων, καὶ πάτημα ἀπέναντι ἐστηκότος.

(*) 25. Μὴ οὐκ ἤκουσας; ἀπὸ μακρόθεν αὐτὴν ἐποίησα, εἰς ἀπὸ ἡμερῶν ἀρχῆθεν ἐπλάσα αὐτὴν, καὶ ἤγαγον αὐτὴν· καὶ ἐγενήθη εἰς ἐπάρσεις ἀποικιστῶν μαχίμων πόλεις ὀχυράς. (Alex.)

dicens : Non tradetur Jerusalem in manus regis Assyriorum.

11. Ecce tu audisti omnia quaecumque fecerunt reges Assyriorum omnibus terris anathemando eas, et tu eripieris?

12. Numquid eruentes eruerunt eos dii gentium, quos corruerunt patres mei, Gozam, et Charram, et Rapis, et filios Edom qui Thaesthen?

13. Ubi est rex Amath, et rex Arphad? Et ubi est rex civitatis Seppharvaim Ana et Aba?

14. Et sumpsit Ezechias libros de manu nuntiorum et legi eos, et ascendit in domum Domini, et expandit eos Ezechias ante Dominum,

15. et dixit : Domine Deus Israel qui sedes super Cherubim, tu es Deus solus in omnibus regnis terrae, tu fecisti coelum et terram.

16. Inclina, Domine, aurem tuam et audi : aperi, Domine, oculos tuos et vide, et audi verba Sennacherim qui misit ad exprobrandum Deum vivum.

17. Quoniam veritate, Domine, desolaverunt reges Assyriorum gentes,

18. et dederunt deos earum in ignem, quoniam non dii sunt, sed opera manuum hominum, ligna et lapis, et disperdiderunt eos.

19. Et nunc, Domine Deus noster, salva nos de manu ejus, et cognoscent omnia regna terrae quia tu Dominus Deus solus.

20. Et misit Esaias filius Amos ad Ezechiam, dicens : Haec dicit Dominus Deus virtutum, Deus Israel : Quae deprecatus es ad me de Sennacherim rege Assyriorum, audi :

21. hoc est verbum quod locutus est Dominus super eum : Sprevit te et subsannavit te virgo filia Sion : super te caput suum movit filia Jerusalem.

22. Quem exprobasti et quem blasphemasti? et super quem exaltasti vocem, et elevasti in sublime oculos tuos? In sanctum Israel.

23. In manu nuntiorum tuorum exprobasti Dominum, et dixisti : In multitudine currum meorum ego ascendam in altitudinem montium, femora Libani, et concidi magnitudinem cedri ejus, electa cupressorum ejus, et veni in medium sylvae et Carmeli.

24. Ego siccavi et bibi aquas alienas, et desolavi vestigio pedis mei omnes fluvios clausurae.

25. Finxi eam, duxi, collegi eam : et fuit in tumultus demigrationum oppugnantium civitates munitas.

26. Et inhabitantes in eis infirmati sunt manu, contremuerunt et confusi sunt. Fuerunt foenum agri, vel vireas herba, herba tectorum, et conculcatio coram stante.

25. Numquid non audisti? a longe illud feci, a diebus antiquis finxi illud et adduxi illud : et fuit in tumultus demigrationum oppugnantium civitates munitas.

27. Καὶ τὴν καθέδραν σου καὶ τὴν ἐξοδὸν σου ἔγωγον, καὶ τὸν θυμὸν σου ἐπ' ἐμέ,

28. διὰ τὸ ὀργισθῆναι σε ἐπ' ἐμέ, καὶ τὸ στῆναι σου ἀνέθεν ἐν τοῖς ὤσιν μου· καὶ θῆσω τὰ ἄγκιστρα μου ἐν τοῖς μυκτηρσί σου, καὶ χαλινὸν ἐν τοῖς χειρεσί σου, καὶ ἀποστρέψω σε ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθες ἐν αὐτῇ.

29. Καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον· Φάγε τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν αὐτόματα, καὶ τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τὰ ἀνατέλλοντα, καὶ ἔτει τρίτῳ σπορὰ καὶ ἀμύγδαλός καὶ φυτεῖα ἀμπελώνων, καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν.

30. Καὶ προσθήσει τὸν διασσωσμένον οἶκον Ἰούδα, τὸ ὑπολειφθὲν, ῥίζαν κάτω, καὶ ποιήσει καρπὸν ἄνω.

31. Ὅτι ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἐξελεύσεται καταλείμμα, καὶ ἀνασωζόμενος ἐξ ὄρους Σιών. Ὁ ζῆλος Κυρίου τῶν δυνάμεων ποιήσει τοῦτο.

32. Οὐχ οὕτως· Τάδε λέγει Κύριος πρὸς βασιλεῖα Ἀσσυρίων· Οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ οὐ τοξεύσει ἐκεῖ βέλος, καὶ οὐ προφθάσει ἐπ' αὐτὴν θυρεὸς, καὶ οὐ μὴ ἐκχέῃ πρὸς αὐτὴν πρόσχυμα.

33. Τῇ ὁδῷ ᾗ ἦλθεν, ἐν αὐτῇ ἀποστραφῆσεται, καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐκ εἰσελεύσεται, λέγει Κύριος.

34. Καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης δι' ἐμέ καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν δούλόν μου.

35. Καὶ ἐγένετο νυκτὸς, καὶ ἐξηλθεν ἄγγελος Κυρίου καὶ ἐπάταξεν ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδας· καὶ ὠρῆρισαν τοπρῶι, καὶ ἰδοὺ πάντες σῶματα νεκρά.

36. Καὶ ἀπῆρε καὶ ἐπορεύθη καὶ ἀπέστρεψε Σενναχηρίμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ὤκνησεν ἐν Νινευθί.

37. Καὶ ἐγένετο, αὐτοῦ προκυνούντος ἐν οἴκῳ Μεσεράχ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ Ἀδραμελέχ καὶ Σαρσάρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ· καὶ αὐτοὶ ἐσώθησαν εἰς γῆν Ἀραράθ, καὶ ἐδασίλευσεν Ἀσορδάν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις ἠρρώσθησεν Ἐζεκιᾶς εἰς θάνατον, καὶ εἰζήτησε πρὸς αὐτὸν Ἡσαΐας υἱὸς Ἀμὼν ὁ προφήτης, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει Κύριος· Ἐντεταίω τῷ οἴκῳ σου, ἀποθνήσκεις σὺ καὶ οὐ ζήσῃ.

2. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἐζεκιᾶς πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ ἤυξато πρὸς Κύριον, λέγων·

3. Κύριε, μνησθήτι δὴ ὅσα περιεπάτησα ἐνώπιόν σου ἐν ἀληθείᾳ καὶ καρδίᾳ πλήρει, καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου ἐποίησα. Καὶ ἔκλαυσεν Ἐζεκιᾶς κλαυθμῷ μεγάλῳ.

4. Καὶ ἦν Ἡσαΐας ἐν τῇ αὐλῇ τῇ μέσῃ, καὶ ῥῆμα Κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτόν, λέγων·

5. Ἐπίστρεψον, καὶ εἰεῖς πρὸς Ἐζεκιᾶν τὸν ἡγούμενον τοῦ λαοῦ μου· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς σου· Ἰκονσα τῆς προσευχῆς σου, εἶδον τὰ δάκρυά σου· ἰδοὺ ἐγὼ ἰάσομαι σε, τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναβήσῃ εἰς οἶκον Κυρίου.

6. Καὶ προσθήσω ἐπὶ τὰς ἡμέρας σου πεντεκαίδεκα ἔτη, καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων σώσω σε καὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης δι' ἐμέ καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν δούλόν μου.

7. Καὶ εἶπε· Λαβέτωσαν παλάθην σικκων, καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τὸ ἔλκος, καὶ ὑγιαίνει.

27. Et sessionem tuam et exitum tuum novi, et furorem tuum super me,

28. eo quod iratus sis super me, et strepitus tuus ascendit in aures meas : et ponam bamos meos in naribus tuis, et frenum in labiis tuis, et redire faciam te via qua venisti in ea.

29. Et hoc tibi signum : Comede hoc anno sponte nata, et anno secundo germinantia, et anno tertio satio et messis et plantatio vinearum, et comedetis fructum earum.

30. Et adjiciet quod salvatum est de domo Juda ipsum residuum radicem deorsum, et faciet fructum sursum.

31. Quoniam de Jerusalem egredietur residuum, et is qui salvus evadit de monte Sion. Zelus Domini virtutum faciet hoc.

32. Nonne sic? Hæc dicit Dominus ad regem Assyriorum : Non ingreditur in civitatem hanc, et non jaculabitur illuc jaculum, et non præveniet super eam clypeus, et non effundet ad eam aggerem.

33. Via qua venit, in ea revertetur, et in civitatem hanc non ingreditur, dicit Dominus.

34. Et protegam super civitatem hanc propter me et propter David servum meum.

35. Et factum est nocte, et exivit angelus Domini et percussit in castris Assyriorum centum octuaginta quinque millia : et surrexerunt mane, et ecce omnes corpora mortua.

36. Et promovit et ivit et revertit Sennacherim rex Assyriorum, et habitavit in Nineve.

37. Et factum est, ipso adorante in domo Meserach dei sui, et Adramelec et Sarasar filii ejus percusserunt eum in gladio : et ipsi evaserunt in terram Ararath, et regnavit Asordan filius ejus pro eo.

CAPUT XX.

1. In diebus illis ægrotavit Ezecias ad mortem, et intravit ad eum Esaias filius Amos propheta, et dixit ad eum : Hæc dicit Dominus : Præcipe domui tuæ, moreris tu et non vives.

2. Et convertit Ezecias ad murum, et precatus est ad Dominum, dicens :

3. Domine, memento nunc quæcumque ambulavi coram te in veritate et corde pleno, et bonum in oculis tuis feci. Et ploravit Ezecias ploratu magno.

4. Et erat Esaias in atrio medio, et verbum Domini factum est eum, dicens :

5. Revertere, et dices ad Ezeciam ducem populi mei : Hæc dicit Dominus Deus David patris tui : Audivi deprecationem tuam, vidi lacrymas tuas : ecce ego sanabo te, die tertia ascendes in domum Domini.

6. Et adjiciam ad dies tuos quinque et decem annos, et de manu regis Assyriorum salvabo te et civitatem hanc, et protegam super civitatem hanc propter me et propter David servum meum.

7. Et dixit : Capiant palatham flicorum, et ponant super ulcus, et sanabitur.

8. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας πρὸς Ἡσαΐαν· Τί τὸ σημεῖον ὅτι ἰάσεται με Κύριος, καὶ ἀναβήσομαι εἰς οἶκον Κυρίου τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ;

9. Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας· Τοῦτο τὸ σημεῖον παρὰ Κυρίου ὅτι ποιήσει Κύριος τὸν λόγον ὃν ἐλάλησε· πορεύσεται ἡ σκιά δέκα βαθμοὺς, ἂν ἐπιστρέψῃ δέκα βαθμοὺς;

10. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας· Κούφον τὴν σκιάν κλίνας δέκα βαθμοὺς· οὐγί, ἀλλ' ἐπιστραφήτω ἡ σκιά ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς δέκα βαθμοὺς εἰς τὰ ὀπίσω.

11. Καὶ ἐβόησεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης πρὸς Κύριον, καὶ ἐπέστρεψεν ἡ σκιά ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς εἰς τὰ ὀπίσω δέκα βαθμοὺς.

12. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλε Μαρωδὰχ Βαλαδὰν υἱὸς Βαλαδὰν, βασιλεὺς Βαβυλῶνος, βιβλία καὶ μαναὰ πρὸς Ἐζεκίαν, ὅτι ἤκουσεν ὅτι ἠρρώστησεν Ἐζεκίας.

13. Καὶ ἐχάρη ἐπ' αὐτοῖς Ἐζεκίας, καὶ ἐδείξεν αὐτοῖς ὅλον τὸν οἶκον τοῦ νεφθοῦ, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον, τὰ ἀρύματα καὶ τὸ ἔλαιον τὸ ἀγαθόν, καὶ τὸν οἶκον τῶν σκευῶν, καὶ ὅσα ἠυρέθη ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ· οὐκ ἦν λόγος ὃν οὐκ ἐδείξεν αὐτοῖς Ἐζεκίας ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ.

14. Καὶ εἰσῆλθεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τί ἐλάλησαν οἱ ἄνδρες οὗτοι, καὶ πόθεν ἤκασι πρὸς σέ; Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας· Ἐκ γῆς πόρρωθεν ἤκασι πρὸς μέ, ἐκ Βαβυλῶνος.

15. Καὶ εἶπε· Τί εἶδον ἐν τῷ οἴκῳ σου; Καὶ εἶπε· Πάντα ὅσα ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον, οὐκ ἦν ἐν τῷ οἴκῳ μου ὃ οὐκ ἐδείξα αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου.

16. Καὶ εἶπεν Ἡσαΐας πρὸς Ἐζεκίαν· Ἀκουσον λόγον Κυρίου.

17. Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, καὶ ληφθήσεται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ ὅσα ἐθησαύρισαν οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, εἰς Βαβυλῶνα· καὶ οὐχ ὑπολειπθήσεται βῆμα ὃ εἶπε Κύριος.

18. Καὶ οἱ υἱοὶ σου, οἳ ἐξελεύσονται ἐκ σοῦ, οὓς γεννήσεις, λήψεται, καὶ ἔσονται εὐνούχοι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος.

19. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας πρὸς Ἡσαΐαν· Ἀγαθὸς ὁ λόγος Κυρίου ὃν ἐλάλησεν, ἔστω εἰρήνῃ ἐν ταῖς ἡμέραις μου.

20. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἐζεκίου καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, καὶ ὅσα ἐποίησε, τὴν κρήνην καὶ τὸν ὑδραγωγὸν, καὶ εἰσῆγαγε τὸ ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

21. Καὶ ἐκοιμήθη Ἐζεκίας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Μανασσῆς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Υἱὸς δώδεκα ἐτῶν Μανασσῆς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ πενήτηντα καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀψιδά.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρε Κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

3. Καὶ ἐπέστρεψε καὶ ἠκοδόμησε τὰ ὕψηλά α κατέσπασεν Ἐζεκίας ὁ πατήρ αὐτοῦ, καὶ ἀνέστησε θυ-

8. Et dixit Ezecias ad Esaiam : Quoddam signum quia sanabit me Dominus, et ascendam in domum Domini die tertia?

9. Et dixit Esaias : Hoc signum a Domino quia faciet Dominus verbum quod locutus est : ibit umbra decem gradus, si revertet decem gradus?

10. Et dixit Ezecias : Leve umbram declinare decem gradus : nequaquam, sed revertatur umbra in ascensionibus decem gradus retrorsum.

11. Et clamavit Esaias propheta ad Dominum, et revertit umbra in ascensionibus in posteriora decem gradus.

12. In tempore illo misit Merodach Baladan filius Baladan, rex Babylonis, libros et manaa ad Ezeciam, quoniam audiverat quia aegrotavit Ezecias.

13. Et gavisus est super iis Ezecias, et ostendit eis totam domum ipsius nechotha, argentum et aurum, aromata et oleum bonum, et domum vasorum, et quaecumque inventa sunt in thesauris suis : non fuit verbum quod non ostenderit eis Ezecias in domo sua et in omni potestate sua.

14. Et intravit Esaias propheta ad regem Ezeciam, et dixit ad eum : Quid locuti sunt viri isti, et unde venerunt ad te? Et dixit Ezecias : De terra longinqua venerunt ad me, de Babylone.

15. Et dixit : Quid viderunt in domo tua? Et dixit : Omnia quaecumque in domo mea viderunt, non fuit in domo mea quod non ostenderim eis, sed et quae in thesauris meis.

16. Et dixit Esaias ad Ezeciam : Audi verbum Domini :

17. Ecce dies veniunt, et tollentur omnia quae in domo tua, et quaecumque thesaurizaverunt patres tui usque in diem hanc, in Babylonem : et non remanebit verbum quod dixit Dominus.

18. Et filii tui, qui egredientur ex te, quos generabis, capientur, et erunt eunuchi in domo regis Babylonis.

19. Et dixit Ezecias ad Esaiam : Bonum est verbum Domini quod locutus est, sit pax in diebus meis.

20. Et reliqua verborum Ezeciae et omnis potentatus ejus, et quaecumque fecit, fontem et aqueductum, et introduxit aquam in civitatem, nonne haec scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

21. Et dormivit Ezecias cum patribus suis, et regnavit Manasses filius ejus pro eo.

CAPUT XXI.

1. Filius duodecim annorum erat Manasses in regnando ipsum, et quinquaginta et quinque annos regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Apsiba.

2. Et fecit malum in oculis Domini, juxta abominationes gentium quas sustulit Dominus a facie filiorum Israel.

3. Et revertit et aedificavit excelsa quae diruerat Ezecias pater ejus, et erexit altare Baal, et fecit lucos sicut fecerat

σιαστήριον τῇ Βάαλ, καὶ ἐποίησε τὰ ἄλλα καθὼς ἐποίησεν Ἀχαάβ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ προσεκύνησε πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς.

4. Καὶ ὠκοδόμησε θυσιαστήριον ἐν οἴκῳ Κυρίου, ὡς εἶπεν· Ἐν Ἱερουσαλὴμ θήσω τὸ ὄνομά μου.

5. Καὶ ὠκοδόμησε θυσιαστήριον πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου Κυρίου.

6. Καὶ διήγε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐν πυρὶ, καὶ ἐκλήδονίζετο καὶ οἰωνίζετο, καὶ ἐποίησε τεμένη, καὶ γνώστας ἐπλήθυνε τοῦ ποιεῖν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, παροργίσαι αὐτόν.

7. Καὶ ἔθηκε τὸ γλυπτὸν τοῦ ἄλλους ἐν τῷ οἴκῳ· ὃ εἶπε Κύριος πρὸς Δαυὶδ καὶ πρὸς Σαλωμὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ· Ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἡ ἐξελεξιμένη ἐκ πασῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ θήσω τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα,

8. καὶ οὐ προσθήσω τοῦ σαλευῖσαι τὸν πόδα Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, οἱ τινες φυλάξουσιν πάντα ὅσα ἐνετείλαμην κατὰ πᾶσαν τὴν ἐντολήν· ἢ ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ δούλος μου Μωϋσῆς.

9. Καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς Μανασσῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου ὑπὲρ τὰ ἔθνη, ἃ ἠφάνισε Κύριος ἐκ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ.

10. Καὶ ἐλάλησε Κύριος ἐν χειρὶ δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν, λέγων·

11. Ἀνὸ' ὧν ὅσα ἐποίησε Μανασσῆς ὁ βασιλεὺς Ἰουδα, τὰ βδελύγματα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἀπὸ πάντων ὧν ἐποίησεν ὁ Ἀμορραῖος ὁ ἐμπροσθεν, καὶ ἐξήμαρτε καὶ γε τὸν Ἰούδαν ἐν τοῖς εἰδωλοῖς αὐτῶν,

12. οὐχ οὕτως· τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω κακὰ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ Ἰούδαν, ὥστε παντὸς ἀκούοντος ἡγήσει ἀμφοτέρω τὰ ὦτα αὐτοῦ.

13. Καὶ ἐκτενῶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ τὸ μέτρον Σαμαρείας καὶ τὸ στάθμιον οἴκου Ἀχαάβ· καὶ ἀπαλείψω τὴν Ἱερουσαλὴμ καθὼς ἀπαλείφεται ὁ ἀλάστρος ἀπαλειφόμενος καὶ καταστρέφεται ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ.

14. Καὶ ἀπεύσωμαι τὸ ὑπόλειμμα τῆς κληρονομίας μου, καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἔσονται εἰς διαρπαγὴν καὶ εἰς προνομὴν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν,

15. ἀνὸ' ὧν ὅσα ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἦσαν παροργίζοντές με ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐξήγαγον τοὺς πατέρας αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

16. Καὶ γε αἷμα ἀθῶν ἐξέχεε Μανασσῆς πολὺ σφόδρα, ἕως οὗ ἐπλήσθη τὴν Ἱερουσαλὴμ στόμα εἰς στόμα, πλην ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ ὧν ἐξήμαρτε τὸν Ἰούδαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου.

17. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μανασσῆ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ ἦν ἡμαρτεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰουδα;

18. Καὶ ἐκοιμήθη Μανασσῆς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ κήπῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ἐν κήπῳ Ὁζά. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἀμὼς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

19. Υἱὸς εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν Ἀμὼς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ δύο ἐτὴ ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Μεσολλάμ, θυγάτηρ Ἀρούς ἐξ Ἰετέβα.

Achaab rex Israel, et adoravit omnem virtutem cæli, et servivit eis.

4. Et ædificavit altare in domo Domini, quomodo dixit : In Jerusalem ponam nomen meum.

5. Et ædificavit altare omni virtuti cæli in duobus atris domus Domini.

6. Et traduxit filios suos in igni, et ariolabatur et augurabatur, et fecit delubra, et gnostas multiplicavit faciendo malum in oculis Domini, ad irritandum eum.

7. Et posuit sculptile luci in domo qua dixit Dominus ad David et ad Salomon filium ejus : In domo hac et in Jerusalem quam elegi de omnibus tribubus Israel, et ponam nomen meum in sæculum,

8. et non adjiciam commovere pedem Israel de terra quam dedi patribus eorum, qui modo custodient omnia quæcumque mandavi juxta omne mandatum quod mandavit eis servus meus Moyses.

9. Et non audierunt, et decepit eos Manasses ad faciendum malum in oculis Domini super gentes, quas deleverat Dominus a facie filiorum Israel.

10. Et locutus est Dominus in manu servorum suorum prophetarum, dicens :

11. Pro iis quæ fecit Manasses rex Juda, abominaciones istas malas ex omnibus quæ fecerat Amorrhæus qui ante, et peccare fecit etiam Judam in idolis suis,

12. non sic : hæc dicit Dominus Deus Israel : Ecce ego porto mala super Jerusalem et Judam, ita ut omnis audientis personaturæ sint ambæ aures ejus.

13. Et extendam super Jerusalem mensuram Samariae et pondus domus Achaab : et extergam Jerusalem sicut extergitur alabastrum quod abstergitur et convertitur super faciem suam.

14. Et expellam residuum hæreditatis meæ, et tradam eos in manus inimicorum suorum, et erunt in direptionem et in prædam omnibus inimicis suis,

15. pro eo quod fecerunt malum in oculis meis, et fuerunt irritantes me a die qua eduxi patres eorum ex Ægypto et usque in diem hanc.

16. Etiam sanguinem innocentem effudit Manasses multum valde, quoadusque implevit Jerusalem os ad os, præter peccata sua quibus peccare fecit Judam ad faciendum malum in oculis Domini.

17. Et reliqua verborum Manasse et omnia quæcumque fecit, et peccatum ejus quod peccavit, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

18. Et dormivit Manasses cum patribus suis, et sepultus est in horto domus suæ, in horto Oza. Et regnavit Amos filius ejus pro eo.

19. Filius viginti et duorum annorum Amos in regnando ipsum, et duos annos regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Messollam, filia Arus de Jetebea.

20. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, καθὼς ἐποίησε Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ ἣ ἐπορεύθη ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐλάτρευσε τοῖς εἰδώλοις οἷς ἐλάτρευσεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτοῖς.

22. Καὶ ἐγκατέλιπε τὸν Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ Κυρίου.

23. Καὶ συνεστράφησαν οἱ παῖδες Ἀμὼς πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐθανάτωσαν τὸν βασιλέα ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

24. Καὶ ἐπάταξεν ὁ λαὸς τῆς γῆς πάντας τοὺς συστραφέντας ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀμὼς, καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωσὶάν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

25. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀμὼς ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

26. Καὶ ἐθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐν τῷ κήπῳ Ὁζᾶ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Υἱὸς ὀκτὼ ἐτῶν Ἰωσίας ἐν τῷ βασιλεῦσιν αὐτὸν, καὶ τριάκοντα καὶ ἐν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰεδία, θυγάτηρ Ἑδεῖα ἐκ Βασουρώδ.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· οὐκ ἀπέστη δεξιὰ καὶ ἀριστερά.

3. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῷ βασιλεῖ Ἰωσίᾳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ, ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Σαπφάν υἱὸν Ἐζερίου υἱοῦ Μεσολλάμ, τὸν γραμματέα οἴκου Κυρίου, λέγων·

4. Ἀνάβηθι πρὸς Χελκίαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, καὶ σφράγισον τὸ ἀργύριον τὸ εἰσνεχθὲν ἐν οἴκῳ Κυρίου, ὃ συνήγαγον οἱ φυλάσσοντες τὸν σταθμὸν παρὰ τοῦ λαοῦ,

5. καὶ δότωσαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα τῶν καθεσταμένων ἐν οἴκῳ Κυρίου. Καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τοῖς ποιούσι τὰ ἔργα τοῖς ἐν οἴκῳ Κυρίου, τοῦ κατισχύσαι τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου,

6. τοῖς τέκτοσι καὶ τοῖς οἰκοδόμοις καὶ τοῖς τειχισταῖς, καὶ τοῦ κτήσασθαι ξύλα καὶ λίθους λατομητοῦς, τοῦ κραταιῶσαι τὸ βεδὲκ τοῦ οἴκου.

7. Πλὴν οὐκ ἐξελογίζοντο αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ διδόμενον αὐτοῖς, ὅτι ἐν πίστει αὐτοὶ ποιοῦσι.

8. Καὶ εἶπε Χελκίας ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας πρὸς Σαπφάν τὸν γραμματέα· Βιβλίον τοῦ νόμου εὔρον ἐν οἴκῳ Κυρίου. Καὶ ἔδωκε Χελκίας τὸ βιβλίον πρὸς Σαπφάν, καὶ ἀνέγνω αὐτό.

9. Καὶ εἰσῆλθεν ἐν οἴκῳ Κυρίου πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἐπέστρεψε τῷ βασιλεῖ ῥῆμα, καὶ εἶπεν· Ἐγώνουνσαν οἱ δοῦλοι σου τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα καθεσταμένων ἐν οἴκῳ Κυρίου.

10. Καὶ εἶπε Σαπφάν ὁ γραμματεὺς πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων· Βιβλίον ἔδωκέ μοι Χελκίας ὁ ἱερεὺς. Καὶ ἀνέγνω αὐτὸ Σαπφάν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

11. Καὶ ἐγένετο, ὥς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους βιβλίου τοῦ νόμου, καὶ διέβηκε τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ.

12. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκίᾳ τῷ ἱερεῖ, καὶ τῷ Ἀχικὰμ υἱῷ Σαπφάν, καὶ τῷ Ἀχοβὼρ υἱῷ Μιχαίου, καὶ τῷ Σαπφάν τῷ γραμματεῖ, καὶ τῷ Ἀσαΐᾳ δούλῳ τοῦ βασιλέως, λέγων·

20. Et fecit malum in oculis Domini, sicut fecerat Manasses pater ejus.

21. Et ambulavit in omni via qua ambulaverat pater ejus, et servivit idolis quibus servierat pater ejus, et adoravit ea.

22. Et dereliquit Dominum Deum patrum suorum, et non ambulavit in via Domini.

23. Et conjurarunt pueri Amos adversus eum, et interfecerunt regem in domo ejus.

24. Et percussit populus terrae omnes qui conjuraverant super regem Amos, et regem fecit populus terrae Josiam filium ejus pro eo.

25. Et reliqua verborum Amos quaecumque fecit, nonne ecce haec scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

26. Et sepelierunt eum in sepulcro ejus in horto Oza, et regnavit Josias filius ejus pro eo.

CAPUT XXII.

1. Filius octo annorum Josias in regnando ipsum, et triginta et unum annum regnavit in Jerusalem: et nomen matri ejus Jedia, filia Edela de Basuroth.

2. Et fecit rectum in oculis Domini, et ambulavit in omni via patris David sui: non recessit ad dexteram et sinistram.

3. Et factum est in octavo et decimo anno regis Josiae in mense octavo, misit rex Sapphan filium Ezechie filii Messolam, scribam domus Domini, dicens:

4. Ascende ad Chelciam sacerdotem magnum, et signa argentum illatum in domo Domini, quod collegerunt custodes liminis a populo,

5. et dent illud super manum facientium opera qui praepositi sunt in domo Domini. Et dedit illud facientibus opera qui in domo Domini, ad fulciendum bedec domus,

6. fabris et aedificatoribus et caementariis, et ad emendandum ligna et lapides excisos, ad confirmandum bedec domus.

7. Verumtamen non supputabant eis argentum quod dabatur eis, quoniam in fide ipsi faciunt.

8. Et dixit Chelcias sacerdos magnus ad Sapphan scribam: Librum legis inveni in domo Domini. Et dedit Chelcias librum ad Sapphan, et legit illum.

9. Et intravit in domo Domini ad regem, et retulit regi verbum, et dixit: Conflaverunt servi tui argentum inventum in domo Domini, et dederunt illud ad manum facientium opera praefectorum in domo Domini.

10. Et dixit Sapphan scriba ad regem, dicens: Librum dedit mihi Chelcias sacerdos. Et legit illum Sapphan coram rege.

11. Et factum est, ut audivit rex verba libri legis, et discidit vestimenta sua.

12. Et mandavit rex Chelciae sacerdoti, et Achicam filio Sapphan, et Achobor filio Michae, et Sapphan scribae, et Asaiae servo regis, dicens:

13. Δεῦτε, ἐκζητήσατε τὸν Κύριον περὶ ἐμοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ Ἰούδα, καὶ περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ εὐρεθέντος τούτου, ὅτι μεγάλη ἡ ὀργὴ Κυρίου ἐκκαυμένη ἐν ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἤκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τούτου, τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα καθ' ἡμῶν.

14. Καὶ ἐπορεύθη Χελκίας ὁ ἱερεὺς, καὶ Ἀχικὰμ, καὶ Ἀχοβὼρ, καὶ Σαπφάν, καὶ Ἀσαίας πρὸς Ὀλδαν τὴν προφῆτιν, μητέρα Σελλήμ υἱοῦ Θεκουάν υἱοῦ Ἀράς τοῦ ἱματιοφύλακος. Καὶ αὕτη κατοικεῖ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ Μασενᾷ. Καὶ ἀλάλησαν πρὸς αὐτὴν,

15. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Εἰπατε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀποστειλαντι ὑμᾶς πρὸς με·

16. Τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτὸν, πάντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου οὗς ἀνέγνω βασιλεὺς Ἰούδα,

17. ἀνθ' ὧν ἐγκατελίπον με καὶ ἰθυμίων θεοῖς ἑτέροις, ὅπως παροργίσωσί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἐκκαυθήσεται θυμὸς μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ οὐ σβεσθήσεται.

18. Καὶ πρὸς βασιλέα Ἰούδα τὸν ἀποστειλαντα ὑμᾶς ἐπιζητήσαι τὸν Κύριον, τάδε ἔρειτε πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Οἱ λόγοι οὗς ἤκουσας,

19. ἀνθ' ὧν ὅτι ἠπαλύνθη ἡ καρδίᾳ σου καὶ ἐνετράπη ἀπὸ προσώπου ὡς ἤκουσας ὅσα ἐλάλησα ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτόν, τοῦ εἶναι εἰς ἀρανισμόν καὶ εἰς κατάραν, καὶ διέβρῃξας τὰ ἱμάτιά σου καὶ ἐκλαυσας ἐνώπιόν μου, καὶ γε ἐγὼ ἤκουσα, λέγει Κύριος.

20. Οὐχ οὕτως· Ἰδοὺ προστίθιμί σε πρὸς τοὺς πατέρας σου, καὶ συναχθήσῃ εἰς τὸν τάφον σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ οὐκ ὀρθήσεται ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἐν πᾶσι τοῖς κακοῖς οἷς ἐγὼ εἶμι ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Καὶ ἐπέστρεψαν τῷ βασιλεῖ τὸ ρῆμα, καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ.

2. Καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ μετ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ προφῆται, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου, καὶ ἀνέγνω ἐν ὧσιν αὐτῶν πάντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τῆς διαθήκης τοῦ εὐρεθέντος ἐν οἴκῳ Κυρίου.

3. Καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν στυλόν, καὶ διέθετο διαθήκην ἐνώπιον Κυρίου, τοῦ πορεύεσθαι ὅπισω Κυρίου, τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἐν πάσῃ καρδίᾳ καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ, τοῦ ἀναστῆσαι τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, τὰ γεγραμμένα ἐπὶ τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Καὶ ἔστη πᾶς ὁ λαὸς ἐν τῇ διαθήκῃ.

4. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκίᾳ τῷ ἱερεῖ τῷ μεγάλῳ καὶ τοῖς ἱερεῦσι τῆς δευτερώσεως καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὸν σταθμόν, τοῦ ἐξαγαγεῖν ἐκ τοῦ ναοῦ Κυρίου πάντα τὰ σκεύη τὰ πεποιημένα τῷ Βάαλ καὶ

13. Ite, exquirite Dominum pro me et pro omni populo et pro universo Juda, et de verbis libri inventi hujus, quoniam magna est ira Domini accensa in nobis, pro eo quod non audiverunt patres nostri verba libri hujus, ad faciendum juxta omnia quæ scripta sunt super nos.

14. Et ivit Chelcias sacerdos, et Achicam, et Achobor, et Sapphan, et Asaias ad Oldam prophetissam, matrem Sellem filii Thecuan filii Aras custodis vestium. Et ipsa habitabat in Jerusalem in Masena. Et locuti sunt ad eam,

15. et dixit eis: Hæc dicit Dominus Deus Israel: Dicite viro qui misit vos ad me:

16. Hæc dicit Dominus: Ecce ego adduco mala super locum hunc, et super inhabitantes eum, omnia verba libri quæ legit rex Juda,

17. pro eo quod dereliquerunt me et adolebant diis aliis, ut irritarent me in operibus manuum suarum, et succendetur indignatio mea in loco isto et non exstinguetur.

18. et ad regem Juda qui misit vos inquirere Dominum, hæc dicetis ad eum: Hæc dicit Dominus Deus Israel: Verba quæ audisti,

19. propterea quod perterritum est cor tuum et confusus es a facie ut audisti quæcumque locutus sum super locum istum et super inhabitantes eum, ut sint in perditionem et in maledictionem, et discidisti vestimenta tua et plorasti coram me, etiam ego audiui, dicit Dominus.

20. Non sic: ecce ego adjicio te ad patres tuos, et colligeris in sepulcrum tuum in pace, et non aspicietur in oculis tuis in omnibus malis quæ ego ipse adduco super locum hunc.

CAPUT XXIII.

1. Et retulerunt regi verbum, et misit rex, et congregavit ad se omnes seniores Juda et Jerusalem.

2. Et ascendit rex in domum Domini, et omnis vir Juda et omnes habitantes in Jerusalem cum eo, et sacerdotes et prophete, et omnis populus a parvo et usque ad magnum, et legit in auribus eorum omnia verba libri testamenti inventi in domo Domini.

3. Et stetit rex ad columnam, et disposuit testamentum coram Domino, eundi post Dominum, custodiendi mandata ejus et testimonia ejus et justificationes ejus in omni corde et in omni anima, erigendi verba testamenti hujus, scripta super librum hunc. Et stetit omnis populus in testamento.

4. Et mandavit rex Chelcias sacerdoti magno et sacerdotibus secundi ordinis et custodibus liminis, educere e templo Domini omnia vasa facta Baal et lucui et omni

τῷ ἄλσει καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ· καὶ κατέκαυσεν αὐτὰ ἔξω Ἱερουσαλὴμ ἐν σαδημῶθ Κέδρων, καὶ ἔβαλε τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς Βαιθῆλ.

5. Καὶ κατέκαυσε τοὺς Χωμαρίμ οὓς ἔδωκαν βασιλεῖς Ἰούδα, καὶ ἑθυμίαν ἐν τοῖς ὕψηλοις καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ τοῖς περικύκλῳ Ἱερουσαλὴμ, καὶ τοὺς θυμιώτας τῷ Βαάλ, καὶ τῷ ἡλίῳ, καὶ τῇ σελήνῃ, καὶ τοῖς Μαζουρίθ, καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ.

6. Καὶ ἐξήνεγκε τὸ ἄλσος ἐξ οἴκου Κυρίου ἐξωθεν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸν χειμάρρουν Κέδρων, καὶ κατέκαυσεν αὐτὸν ἐν τῷ χειμάρρῳ Κέδρων, καὶ ἐλέπτυνεν εἰς χοῦν· καὶ ἔβριψε τὸν χοῦν αὐτοῦ εἰς τὸν τάφον τῶν υἱῶν τοῦ λαοῦ.

7. Καὶ καθεῖλε τὸν οἶκον τῶν Καδησίμ τῶν ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, οὗ αἱ γυναῖκες ὕφαινον ἐκεῖ Χεττίμ τῷ ἄλσει.

8. Καὶ ἀνήγαγε πάντας τοὺς ἱερεῖς ἐκ πόλεων Ἰούδα, καὶ ἐμίανε τὰ ὕψηλὰ οὗ ἑθυμίασαν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς ἀπὸ Γαιβάλ καὶ ἔως Βηρσαβέ· καὶ καθεῖλε τὸν οἶκον τῶν πυλῶν τὸν παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης Ἰησοῦ ἀρχοντος τῆς πόλεως, τῶν ἐξ ἀριστερῶν ἀνδρὸς ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως.

9. Πλὴν οὐκ ἀνέβησαν οἱ ἱερεῖς τῶν ὕψηλῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον Κυρίου ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι εἰ μὴ ἔφαγον ἄζυμα ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

10. Καὶ ἐμίανε τὸν Ταφὲθ τὸν ἐν φάραγγι υἱοῦ Ἐνὸμ, τοῦ διαγαγεῖν ἄνδρα τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἄνδρα τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Μολὼχ ἐν πυρὶ.

11. Καὶ κατέκαυσε τοὺς ἵππους οὓς ἔδωκαν βασιλεῖς Ἰούδα τῷ ἡλίῳ, ἐν τῇ εἰσόδῳ οἴκου Κυρίου εἰς τὸ γαζοφυλάκιον Νάθαν βασιλεῦς τοῦ εὐνοῦχου ἐν Φαρουρίμ. Καὶ τὸ ἄρμα τοῦ ἡλίου κατέκαυσε πυρὶ,

12. καὶ τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ ὑπερώου Ἀχαζ, ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς Ἰούδα. Καὶ τὰ θυσιαστήρια ἃ ἐποίησε Μανασσῆς ἐν ταῖς δυσιν αὐλαῖς οἴκου Κυρίου καθεῖλεν ὁ βασιλεὺς καὶ κατέσπασεν ἐκεῖθεν, καὶ ἔβριψε τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς τὸν χειμάρρουν Κέδρων.

13. Καὶ τὸν οἶκον τὸν ἐπὶ πρόσωπον Ἱερουσαλὴμ τὸν ἐκ δεξιῶν τοῦ ὄρους τοῦ Μοσθὰθ, ὃν ᾤκοδόμησε Σαλωμών βασιλεὺς Ἰσραὴλ τῇ Ἀστάρτῃ προσοχθίσματι Σιδωνίων, καὶ τῷ Χαμὼς προσοχθίσματι Μωάβ, καὶ τῷ Μολὼχ βδελύγματι υἱῶν Ἀμμὼν, ἐμίανεν ὁ βασιλεὺς.

14. Καὶ συνέτριψε τὰς στήλας, καὶ ἐξωλόθρευσεν τὰ ἄλση, καὶ ἐπλησε τοὺς τόπους αὐτῶν ὀστέων ἀνθρώπων.

15. Καὶ γε τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθῆλ τὸ ὕψηλόν, ὃ ἐποίησεν Ἱεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ γε τὸ θυσιαστήριον ἐκεῖνο τὸ ὕψηλόν κατέσπασε, καὶ συνέτριψε τοὺς λίθους αὐτοῦ, καὶ ἐλέπτυνεν εἰς χοῦν, καὶ κατέκαυσε τὸ ἄλσος.

16. Καὶ ἐξένευσεν Ἰωσίας καὶ εἶδε τοὺς τάφους τοὺς ἐκεῖ ἐν τῇ πόλει, καὶ ἀπέστειλε, καὶ ἔλαβε τὰ ὀστέα ἐκ τῶν τάφων, καὶ κατέκαυσεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐμίανεν αὐτὸ κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἐστάναι Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ ἑορτῇ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. Καὶ ἐπιστρέψας ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ τοῦ λαλήσαντος τοὺς λόγους τούτους,

virtuti caeli : et combussit ea extra Jerusalem in sade moth Cedron, et eiecit pulverem eorum in Bethel.

5. Et combussit Chomarim quos dederant reges Juda, et adolebant in excelsis et in civitatibus Juda et quæ circa Jerusalem, et eos qui adolebant Baal, et soli, et lunæ, et iplis Mazuroth, et universæ virtuti caeli.

6. Et extraxit lucum e domo Domini extra Jerusalem in torrentem Cedron, et combussit eum in torrente Cedron, et comminuit in pulverem : et projecit pulverem ejus in sepulcrum filiorum populi.

7. Et diruit domum ipsorum Cadesim qui in domo Domini, ubi mulieres texebant illic Chettium lucui.

8. Et eduxit omnes sacerdotes e civitatibus Juda, et contaminavit excelsa ubi adolebant ibi sacerdotes a Gebel et usque Bersabee : et diruit domum portarum quæ juxta ostium portæ Jesu principis civitatis, ex iis quæ a sinistris viri in porta civitatis.

9. Verumtamen non ascendebant sacerdotes excelsorum ad altare Domini in Jerusalem, quoniam tantum comede bant azyma in medio fratrum suorum.

10. Et contaminavit ipsum Taphet qui in valle filii Enom, ad traducendum virum filium suum et virum filiam suam ipsi Moloch in igni.

11. Et combussit equos quos dederant reges Juda soli, in introitu domus Domini in gazophylacium Nathan regis eunuchi in Pharurim. Et currum solis combussit igni,

12. et altaria quæ super solarium cœnaculi Achaz, quæ fecerant reges Juda. Et altaria quæ fecerat Manasses in duobus atris domus Domini diruit rex et demolitus est inde, et projecit pulverem eorum in torrentem Cedron.

13. Et domum quæ ad faciem Jerusalem quæ a dextris montis Mostath, quam ædificaverat Salomon rex Israel Astartæ offendiculo Sidoniorum, et Chankos offendiculo Moab, et Moloch abominationi filiorum Ammon, contaminavit rex.

14. Et contrivit statuas, et exterminavit lucos, et implevit loca eorum ossibus hominum.

15. Etiam altare quod in Bethel excelsum, quod fecerat Jeroboam filius Nabat qui peccare fecit Israel, etiam altare illud excelsum demolitus est, et contrivit lapides ejus, et comminuit in pulverem, et combussit lucum.

16. Et vertit se Josias et vidit sepulcra quæ ibi in civitate, et misit, et tulit ossa e sepulcris, et combussit super altare, et contaminavit illud juxta verbum Domini quod locutus est homo Dei in stando Jeroboam in festivitate ad altare. Et conversus levavit oculos suos ad sepulcrum hominis Dei qui locutus fuerat verba hæc,

17. καὶ εἶπε· Τί τὸ σκόπελον ἔκεινο ὃ ἐγὼ ὁρῶ; Καὶ εἶπον αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως· Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ὃ ἐξέληθός ἐξ Ἰούδα, καὶ ἐπικαλεσάμενος τοὺς λόγους τούτους οὐς ἐπικαλέσατο ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Βαιθὴλ.

18. Καὶ εἶπεν· Ἄφετε αὐτὸν, ἀνὴρ μὴ κινήσάτωσαν τὰ ὀστέα αὐτοῦ. Καὶ ἐρύσθησαν τὰ ὀστέα αὐτοῦ μετὰ τῶν ὀστέων τοῦ προφήτου τοῦ ἡκοντος ἐκ Σαμαρείας.

19. Καὶ γε πάντας τοὺς οἴκους τῶν ὑψηλῶν τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι Σαμαρείας, οὓς ἐποίησαν βασιλεῖς Ἰσραὴλ παροργίζειν Κύριον, ἀπέστησεν Ἰωσίας, καὶ ἐποίησεν ἐν αὐτοῖς πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησεν ἐν Βαιθὴλ.

20. Καὶ ἐθυσίασε πάντας τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν τοὺς ὄντας ἐκεῖ ἐπὶ τῶν θυσιαστηρίων, καὶ κατέκαυσε τὰ ὀστέα τῶν ἀνθρώπων ἐπ' αὐτά, καὶ ἐπεστράφη εἰς Ἱερουσαλήμ.

21. Καὶ ἐνετειλάτο ὁ βασιλεὺς παντὶ τῷ λαῷ, λέγων· Ποιήσατε πάσχα τῷ Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν, καθὼς γέγραπται ἐπὶ βιβλίου τῆς διαθήκης ταύτης.

22. Ὅτι οὐκ ἐγενήθη τὸ πάσχα τοῦτο ἀφ' ἡμερῶν τῶν κριτῶν οἱ ἔκρινον τὸν Ἰσραὴλ, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας βασιλείων Ἰσραὴλ καὶ βασιλείων Ἰούδα.

23. Ὅτι ἀλλ' ἢ τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τοῦ βασιλείου Ἰωσίου ἐγενήθη τὸ πάσχα τῷ Κυρίῳ ἐν Ἱερουσαλήμ.

24. Καὶ γε τοὺς θελητάς, καὶ τοὺς γνωριστάς, καὶ τὰ θεράφιν, καὶ τὰ εἰδῶλα, καὶ πάντα τὰ προσοχίσματα τὰ γεγνηκότα ἐν τῇ γῇ Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ, ἐξῆρεν Ἰωσίας, ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους τοῦ νόμου τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τοῦ βιβλίου οὗ εὑρε Χελκίας ὁ ἱερεὺς ἐν οἴκῳ Κυρίου.

25. Ὅμοιος αὐτῷ οὐκ ἐγενήθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ βασιλεὺς, ὃς ἐπέστρεψε πρὸς Κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύϊ αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον Μωϋσῆ, καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη ὁμοιος αὐτῷ.

26. Πλὴν οὐκ ἀπεστράφη Κύριος ἀπὸ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ τῆς μεγάλης οὗ ἐθυμώθη ὀργῇ αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰούδα ἐπὶ τοὺς παροργισμοὺς οὓς παρώργισεν αὐτὸν Μανασσῆς.

27. Καὶ εἶπε Κύριος· Καὶ γε τὸν Ἰούδα ἀποστήσω ἀπὸ τοῦ προσώπου μου, καθὼς ἀπέστησα τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπεώσομαι τὴν πόλιν ταύτην ἣν ἐξελεξάμην, τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ τὸν οἶκον οὗ εἶπον· Ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ.

28. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωσίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

29. Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Φαραὼ Νεχᾶὺ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ βασιλείᾳ Ἀσσυρίων ἐπὶ ποταμῶν Εὐφράτην, καὶ ἐπορεύθη Ἰωσίας εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν Νεχᾶὺ ἐν Μαγεδῶν ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτόν.

30. Καὶ ἐπεβίβασαν αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ νεκρὸν ἐκ Μαγεδῶν, καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ· καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωάχαζ υἱὸν Ἰωσίου, καὶ ἔχρισαν αὐτόν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

31. Υἱὸς εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν ἦν Ἰωάχαζ ἐν τῷ

17. et dixit : Quid scopulus ille quem ego video? Et dixerunt ei viri civitatis : Homo Dei qui venit e Juda, et invocavit verba hæc quæ invocavit super altare Bethel.

18. Et dixit : Sinite eum, vir non moveant ossa ejus. Et salvata sunt ossa ejus cum ossibus prophetæ qui venerat e Samaria.

19. Etiam omnes domos excelsorum quæ in civitatibus Samariæ, quas fecerant reges Israel ad irritandum Dominum, amovit Josias, et fecit in eis omnia opera quæ fecerat in Bethel.

20. Et immolavit omnes sacerdotes excelsorum qui erant ibi super altaria, et combussit ossa hominum super ea, et reversus est in Jerusalem.

21. Et mandavit rex omni populo, dicens : Facite pascha Domino Deo nostro, sicut scriptum est super librum testamenti hujus.

22. Quoniam non fuit factum pascha hoc a diebus judicum qui judicabant Israel, et omnibus diebus regum Israel et regum Juda.

23. Sed tantum octavo et decimo anno regis Josiæ factum est pascha Domino in Jerusalem.

24. Etiam theletas, et cognitores, et Theraphim, et idola, et omnia offendicula quæ fuerunt in terra Juda et in Jerusalem, sustulit Josias, ut firmaret verba legis scripta super librum quem invenit Chelcias sacerdos in domo Domini.

25. Similis ei non fuit ante eum rex, qui revertit ad Dominum in toto corde suo, et in tota anima sua, et in tota fortitudine sua secundum omnem legem Moysi, et post eum non surrexit similis ei.

26. Verumtamen non est aversus Dominus a furore iræ suæ magnæ quo indignatus est ira sua in Juda super irrationes quibus irritavit eum Manasses.

27. Et dixit Dominus : Etiam Judam removebo a facie mea, sicut removi Israel, et abjiciam civitatem hanc quam elegeram, ipsam Jerusalem, et domum qua dixi : Erit nomen meum ibi.

28. Et reliqua verborum Josiæ et omnia quæ fecit, nonne hæc scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

29. In diebus autem ejus ascendit Pharaos Nechao rex Ægypti super regem Assyriorum super flumen Euphratem, et ivit Josias in occursum ejus, et interfecit eum Nechao in Mageddo in videndo eum.

30. Et reportarunt eum pueri ejus mortuum e Mageddo, et adduxerunt eum in Jerusalem, et sepelierunt eum in sepulcro ejus : et sumpsit populus terræ Joachaz filium Josiæ, et unxerunt eum, et regem fecerunt eum pro patre ejus.

31. Filii viginti et trium annorum erat Joachaz in re-

βασίλευεν αὐτὸν, καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀμιτὰλ, θυγάτηρ Ἱερემίου ἐκ Λοβνά.

32. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ.

33. Καὶ μετέστηθεν αὐτὸν Φαραὼ Νεχαὼ ἐν Ῥαβλαὰμ ἐν γῇ Ἐμὰθ, τοῦ μὴ βασίλευεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔδωκε ζημίαν ἐπὶ τὴν γῆν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ ἑκατὸν τάλαντα χρυσοῦ,

34. καὶ ἐβασίλευσε Φαραὼ Νεχαὼ ἐπ' αὐτοὺς τὸν Ἐλιακίμ υἱὸν Ἰωσίου βασιλέως Ἰούδα, ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐπέστρεψε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωακίμ. Καὶ τὸν Ἰωάχαζ Ἰαβε καὶ εἰσήμεγεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

35. Καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἔδωκεν Ἰωακίμ τῷ Φαραὼ, πλὴν ἐτιμογράφησε τὴν γῆν τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ στόματος Φαραὼ· ἀνὴρ κατὰ τὴν συντίμησιν αὐτοῦ ἔδωκεν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον μετὰ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, τοῦ δοῦναι τῷ Φαραὼ Νεχαὼ.

36. Ὡς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἰωακίμ ἐν τῷ βασίλειεν αὐτὸν, καὶ ἔνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰελδάφ, θυγάτηρ Φαδαίλ ἐκ Ῥουμά.

37. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλώνης, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ Ἰωακίμ δοῦλος τρία ἔτη, καὶ ἐπέστρεψε καὶ ἠθέτησεν ἐν αὐτῷ.

2. Καὶ ἀπέστειλε Κύριος αὐτῷ τοὺς μονοζώνους τῶν Χαλδαίων, καὶ τοὺς μονοζώνους Συρίας, καὶ τοὺς μονοζώνους Μωάβ, καὶ τοὺς μονοζώνους υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ Ἰούδα, τοῦ κατισχύσαι κατὰ τὸν λόγον Κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ, τῶν προφητῶν.

3. Πλὴν ἐπὶ τὸν θυμὸν Κυρίου ἦν ἐν τῷ Ἰούδα ἀποστήσαι αὐτὸν ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἐν ἀμαρτίαις Μανασσῆ, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε.

4. Καὶ γε τὸ αἷμα ἀθῶον ἐξέχεε, καὶ ἐπλησε τὴν Ἱερουσαλήμ αἵματος ἀθῶου, καὶ οὐκ ἠθέλησε Κύριος ἱασθῆναι.

5. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωακίμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα;

6. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωακίμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωαχίμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

7. Καὶ οὐ προσέθετο ἔτι βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐξελθεῖν ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔλαβε βασιλεὺς Βαβυλώνης ἀπὸ τοῦ χειμάρρου Αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου πάντα ὅσα ἦν τοῦ βασιλέως Αἰγύπτου.

8. Ὡς ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν Ἰωαχίμ ἐν τῷ βασίλειεν αὐτὸν, καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Νέσθα, θυγάτηρ Ἑλλανασθάμ ἐξ Ἱερουσαλήμ.

9. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

10. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνέβη Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλώνης εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἦλθεν ἡ πόλις ἐν περιοχῇ.

gnando ipsum, et tres menses regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Amital, filia Jeremiae de Lobna.

32. Et fecit malum in oculis Domini, secundum omnia quaecumque fecerant patres ejus.

33. Et transtulit eum Pharaos Nechao in Rablaam in terra Æmath, ut non regnaret in Jerusalem, et dedit maliciam super terram centum talenta argenti et centum talenta auri,

34. et regem fecit Pharaos Nechao super eos Eliacim filium Josiae regis Juda, pro Josia patre ejus : et convertit nomen ejus Joacim. Et ipsum Joachaz cepit et abduxit in Ægyptum, et mortuus est ibi.

35. Et argentum et aurum dedit Joacim Pharaoni, verumtamen aestimari fecit terram ad dandum argentum super os Pharaonis : vir secundum estimationem suam dabat argentum et aurum cum populo terrae, ad dandum Pharaoni Nechao.

36. Filius viginti et quinque annorum Joacim in regnando ipsum, et undecim annos regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Jeldaph, filia Phadail de Rhuma.

37. Et fecit malum in oculis Domini, juxta omnia quaecumque fecerant patres ejus.

CAPUT XXIV.

1. In diebus ejus ascendit Nabuchodonosor rex Babylonis, et factus est ei Joacim servus tribus annis, et revertit et rebellavit in eo.

2. Et misit Dominus ei accinctos Chaldaeorum, et accinctos Syriae, et accinctos Moab, et accinctos filiorum Ammon, et emisit eos in terram Juda, ad praevalendum juxta verbum Domini quod locutus est in manu servorum suorum, prophetarum.

3. Verum super indignationem Domini fuit in Juda ad removendum eum a facie sua in peccatis Manasse, juxta omnia quaecumque fecerat.

4. Etiam sanguinem innocentem effuderat, et impleverat Jerusalem sanguine innoxio, et noluit Dominus propitiari.

5. Et reliqua verborum Joacim et omnia quaecumque fecit, nonne ecce haec scripta in libro verborum dierum regibus Juda?

6. Et dormivit Joacim cum patribus suis, et regnavit Joachim filius ejus pro eo.

7. Et non adjecit ultra rex Ægypti exire de terra sua, quoniam cepit rex Babylonis a torrente Ægypti usque ad flumen Euphratem omnia quaecumque erant regis Ægypti.

8. Filius octo et decem annorum Joachim in regnando ipsum, et tres menses regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Nestha, filia Ellanastham de Jerusalem.

9. Et fecit malum in oculis Domini, juxta omnia quaecumque fecerat pater ejus.

10. In tempore illo ascendit Nabuchodonosor rex Babylonis in Jerusalem, et venit civitas in clausuram.

14. Καὶ εἰσῆλθε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλωνῶνος εἰς πόλιν, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπολιόρκουν ἐπ' αὐτήν.

12. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωαχὶμ βασιλεὺς Ἰούδα ἐπὶ βασιλείᾳ Βαβυλωνῶνος, αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀρχόντες αὐτοῦ, καὶ οἱ εὐνοῦχοι αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν αὐτὸν βασιλεὺς Βαβυλωνῶνος ἐν τῷ ὀγδόῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

13. Καὶ ἐξήνεγκεν ἐκείθεν πάντας τοὺς θησαυροὺς οἴκου Κυρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ συνέκοψε πάντα τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ ἃ ἐποίησε Σαλωμὼν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ναῷ Κυρίου κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου.

14. Καὶ ἀπώκισε τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ πάντας τοὺς ἀρχόντας καὶ τοὺς δυνατοὺς ἰσχυροῦ, αἰχμαλωσίας δέκα χιλιάδας αἰχμαλωτίσας, καὶ πάντα τέκτονα καὶ τὸν συγκλείοντα, καὶ οὐκ ὑπελείφθη πλὴν οἱ πτωχοὶ τῆς γῆς.

15. Καὶ ἀπώκισε τὸν Ἰωαχὶμ εἰς Βαβυλῶνα καὶ τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως, καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς εὐνοῦχους αὐτοῦ· καὶ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς ἀπήγαγεν εἰς ἀποικισίαν ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα.

16. Καὶ πάντας τοὺς ἀνδρας τῆς δυνάμεως ἐπτακισχιλίους, καὶ τὸν τέκτονα καὶ τὸν συγκλείοντα χιλίους· πάντας δυνατοὶ ποιοῦντες πόλεμον. Καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλωνῶνος μετοικεσίαν εἰς Βαβυλῶνα.

17. Καὶ ἐβασίλευσε βασιλεὺς Βαβυλωνῶνος τὸν Βαθσανιάν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Σεδεκία.

18. Ὑἱὸς εἴκοσι καὶ ἐνὸς ἐνιαυτῶν Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεῦειν αὐτόν, καὶ ἑνδεκά ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀμιτὰλ, θυγάτηρ Ἱερεμίου.

19. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἰωακίμ.

20. Ὅτι ἐπὶ τὸν θυμὸν Κυρίου ᾤ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τῷ Ἰούδα, ἕως ἀπερρίψεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. Καὶ ἠθέτησε Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεῖ Βαβυλωνῶνος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ, ἦλθε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλωνῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ· καὶ παρενέβαλεν ἐπ' αὐτήν, καὶ ὥκοδόμησεν ἐπ' αὐτήν περίτειχος κύκλῳ.

2. Καὶ ἦλθεν ἡ πόλις ἐν περιοχῇ ἕως τοῦ ἐνδεκάτου ἔτους τοῦ βασιλέως Σεδεκίου, ἐνάτῃ τοῦ μηνός.

3. Καὶ ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐκ ἦσαν ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς.

4. Καὶ ἐρράγη ἡ πόλις, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πολέμου ἐξῆλθον νυκτὸς δὸδὸν πύλης τῆς ἀναμέσον τῶν τειχῶν, αὕτη ἐστὶ τοῦ κήπου τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τὴν πόλιν κύκλῳ. Καὶ ἐπορεύθη δὸδὸν τὴν Ἀραβὰ.

5. καὶ ἐδίωξεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ὀπίσω τοῦ βασιλέως, καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἐν Ἀραβῶν Ἱεριχώ, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ διεσπάρη ἐπάνωθεν αὐτοῦ.

6. Καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς βασιλεῖα Βαβυλωνῶνος εἰς Ῥεβλαθά· καὶ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ κρίσιν.

11. Et intravit Nabuchodonosor rex Babylonis ad civitatem, et pueri ejus obsidebant super eam.

12. Et egressus est Joachim rex Juda super regem Babylonis, ipse et pueri ejus, et mater ejus, et principes ejus, et eunuchi ejus, et cepit eum rex Babylonis in octavo anno regni sui.

13. Et exportavit inde omnes thesauros domus Domini et thesauros domus regis, et concidit omnia vasa aurea quæ fecerat Salomon rex Israel in templo Domini juxta verbum Domini.

14. Et transtulit ipsam Jerusalem et omnes principes et potentes fortitudine, captivitatis decem millia captivans, et omnem fabrum et inclusorem, et non remansit nisi mendici terræ.

15. Et transtulit ipsum Joachim in Babylonem et matrem regis, et uxores regis et eunuchos ejus : et fortes terræ adduxit in demigrationem e Jerusalem in Babylonem.

16. Et omnes viros virtutis septem mille, et fabrum et inclusorem mille : omnes potentes facientes bellum. Et duxit eos rex Babylonis transmigrationem in Babylonem.

17. Et regem fecit rex Babylonis ipsum Baththanium filium ejus pro eo, et imposuit nomen ejus, Sedecia.

18. Filius viginti et unius annorum Sedecias in regnando ipsum, et undecim annos regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Amital, filia Jeremiæ.

19. Et fecit malum in conspectu Domini, juxta omnia quæ fecerat Joacim.

20. Quoniam super indignationem Domini erat in Jerusalem et in Juda, quousque abjecit eos a facie sua. Et rebellavit Sedecias in rege Babylonis.

CAPUT XXV.

1. Et factum est in anno nono regni ejus, in mense decimo, venit Nabuchodonosor rex Babylonis et omnis virtus ejus super Jerusalem : et castrametatus est super eam, et ædificavit super eam circummurale in circuitu.

2. Et venit civitas in clausuram usque ad undecimum annum regis Sedeciae, nona mensis.

3. Et invaluit fames in civitate, et non erant panes populo terræ.

4. Et scissa est civitas, et omnes viri belli exierunt nocto viam portæ quæ inter muros, hæc est horti regis, et Chaldaei super civitatem in circuitu. Et ivit viam Arabæ :

5. et persecuta est virtus Chaldaeorum post regem, et cepit eum in Araboth Jericho, et omnis virtus ejus dispersa est desuper eo.

6. Et ceperunt regem, et duxerunt eum ad regem Babylonis in Rheblatha : et locutus est cum eo judicium.

7. Καὶ τοὺς υἱοὺς Σεδεκίου ἔσφαξε κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σεδεκίου ἐξετύφλωσε, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις, καὶ ἤγαγεν εἰς Βαβυλῶνα.

8. Καὶ ἐν τῇ μηνί τῇ πέμπτῃ, ἑβδόμη τοῦ μηνός, αὐτὸς ἐνιαυτός ἐννεακαιδέκατος τῇ Ναβουχοδονόσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, ἦλθε Ναβουζαρδάν ὁ ἀρχιμαγείρος, ἐστὼς ἐνώπιον βασιλέως Βαβυλῶνος, εἰς Ἱερουσαλήμ.

9. καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον Κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ πάντας τοὺς οἴκους Ἱερουσαλήμ, καὶ πάντα οἶκον ἐνέπρησεν ὁ ἀρχιμαγείρος.

10. Καὶ τὸ τεῖχος Ἱερουσαλήμ κυκλόθεν κατέσπασεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων.

11. Καὶ τὸ περισσὸν τοῦ λαοῦ τὸ καταλειφθὲν ἐν τῇ πόλει, καὶ τοὺς ἐμπεπτωκότας οἱ ἐνέπεσον πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ στηρίγματος μετῆρε Ναβουζαρδάν ὁ ἀρχιμαγείρος.

12. Καὶ ἀπὸ τῶν πτωχῶν τῆς γῆς ὑπέλειπεν ὁ ἀρχιμαγείρος εἰς ἀμπελουροὺς καὶ εἰς γαβίν.

13. Καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοὺς τοὺς ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ τὰς μεγωνῶθ, καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῇν τὴν ἐν οἴκῳ Κυρίου, συνέτριψαν οἱ Χαλδαῖοι, καὶ ἤραν τὸν χαλκὸν αὐτῶν εἰς Βαβυλῶνα.

14. Καὶ τοὺς λέβητας, καὶ τὰ ἱαμίν, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰς θυίτσας, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, ἔλαβε.

15. Καὶ τὰ πυρεῖα, καὶ τὰς φιάλας τὰς χρυσεῖς καὶ τὰς ἀργυρεῖς ἔλαβεν ὁ ἀρχιμαγείρος,

16. στύλους δύο, καὶ τὴν θάλασσαν μίαν, καὶ τὰς μεγωνῶθ ὥς ἐποίησε Σαλωμών τῷ οἴκῳ Κυρίου· οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ πάντων τῶν σκευῶν.

17. Ὀκτωκαίδεκα πῆγγων ὕψος τοῦ στύλου τοῦ ἐνός, καὶ τὸ χωθάρ ἐπ' αὐτοῦ τὸ χαλκοῦν· καὶ τὸ ὕψος τοῦ χωθάρ τριῶν πῆγγων σαβάχα, καὶ ῥοαί ἐπὶ τῷ χωθάρ κύκλῳ, τὰ πάντα χαλκᾶ, καὶ κατὰ ταῦτα τῷ στύλῳ τῷ δευτέρῳ ἐπὶ τῷ σαβάχα.

18. Καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμαγείρος τὸν Σαραῖαν ἱερέα τὸν πρῶτον, καὶ τὸν Σοφονίαν υἱὸν τῆς δευτερώσεως, καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς φυλάσσοντας τὸν σταθμὸν.

19. Καὶ ἐκ τῆς πόλεως ἔλαβον εὐνοῦχον ἓνα, ὃς ἦν ἐπιστάτης τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν, καὶ πέντε ἀνδρας τῶν ὁρώντων τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως, τοὺς εὐρεθέντας ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν γραμματέα τοῦ ἀρχοντος τῆς δυνάμεως τὸν ἐκτάσσοντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, καὶ ἐξήκοντα ἀνδρας τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, τοὺς εὐρεθέντας ἐν τῇ πόλει.

20. Καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Ναβουζαρδάν ὁ ἀρχιμαγείρος, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Ῥεβλαθά.

21. Καὶ ἔπαισεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτοὺς εἰς Ῥεβλαθά ἐν γῇ Αἰμάθ, καὶ ἀπώκισθη Ἰούδας ἐπάνωθεν τῆς γῆς αὐτοῦ.

22. Καὶ ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς ἐν τῇ γῇ Ἰούδα, οὗς κατέλιπε Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ κατέστησεν ἐπ' αὐτῶν τὸν Ἰοδολιαν υἱὸν Ἀχικὰμ υἱὸν Σαφάν.

23. Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἀρχοντες τῆς δυνάμεως, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν, ὅτι κατέστησε βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὸν Ἰοδολιαν, καὶ ἦλθον πρὸς Ἰοδολιαν εἰς

7. Et filios Sedeciae jugulavit ante oculos ejus, et oculos Sedeciae excæcavit, et ligavit eum in compedibus, et duxit in Babylonem.

8. Et in mense quinto, septima mensis, ipse annus nonus et decimus Nabuchodonosor regi Babylonis, venit Nabuzardan princeps coquorum, stans coram rege Babylonis, in Jerusalem,

9. et incendit domum Domini et domum regis, et omnes domos Jerusalem, et omnem domum incendit princeps coquorum.

10. Et murum Jerusalem in circuitu diruit virtus Chaldaeorum.

11. Et residuum populi quod remanserat in civitate, et eos qui procubuerant qui delapsi erant ad regem Babylonis, et reliquum firmamenti transtulit Nabuzardan princeps coquorum.

12. Et de mendicis terræ reliquit princeps coquorum in vinitores et in gabin.

13. Et columnas æneas quæ in domo Domini, et ipsas mechonoth, et mare æneum quod in domo Domini, contriverunt Chaldaei, et tulerunt æs eorum in Babylonem.

14. Et lebetes, et jamin, et phialas, et mortaria, et omnia vasa ænea in quibus ministrant in eis, cepit.

15. Et thuribula, et phialas aureas et argenteas cepit princeps coquorum,

16. columnas duas, et mare unum, et mechonoth quas fecerat Salomon domui Domini : non erat pondus æris omnium vasorum.

17. Octo et decem cubitorum altitudo columnæ unius, et chothar super eam æneum : et altitudo ipsius chothar trium cubitorum sabacha, et mala punica super chothar in circuitu, omnia ænea, et juxta hæc columnæ secundæ super sabacha.

18. Et tulit princeps coquorum Saræam sacerdotem primum, et Sophoniam filium secundi ordinis, et tres qui custodiebant limen.

19. Et de civitate tulerunt eunuchum unum, qui erat præfectus virorum bellatorum, et quinque viros ex iis qui videbant faciem regis, inventos in civitate, et scribam principis virtutis qui ordinabat populum terræ, et sexaginta viros de populo terræ, inventos in civitate.

20. Et cepit eos Nabuzardan princeps coquorum, et dedit eos ad regem Babylonis in Rheblatha.

21. Et percussit eos rex Babylonis, et interfecit eos in Rheblatha in terra Emath, et translatus est Judas desuper terra sua.

22. Et populus relictus in terra Juda, quos reliquit Nabuchodonosor rex Babylonis, et constituit super eos Godoliam filium Achicam filium Saphan.

23. Et audierunt omnes principes virtutis, ipsi et viri eorum, quia constituit rex Babylonis Godoliam, et venerunt ad Godoliam in Massephat, et Ismael filius Nathanias, et

Μασσηθ, και Ἰσμαηλ υἱὸς Ναθανίου, και Ἰωνά υἱὸς Καρήθ, και Σαραίας υἱὸς Θαναμάθ ὁ Νετωραθίτης, και Ἰεζονίας υἱὸς τοῦ Μαχαθι, αὐτοὶ και οἱ ἄνδρες αὐτῶν.

24. Καὶ ὥμοσε Γοδολίας αὐτοῖς και τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν, και εἶπεν αὐτοῖς· Μὴ φοβείσθε πάροdon τῶν Χαλδαίων, καθίστατε ἐν τῇ γῇ, και δουλεύσατε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, και καλῶς ἔσται ὑμῖν.

25. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνί, ἦλθεν Ἰσμαηλ υἱὸς Ναθανίου υἱοῦ Ἐλισαμά ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν βασιλείων, και δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, και ἐπάταξε τὸν Γοδολιαν και ἀπέθανε, και τοὺς Ἰουδαίους και τοὺς Χαλδαίους οἱ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ἐν Μασσηθ.

26. Καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, και οἱ ἄρχοντες τῶν δυνάμεων, και εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, ὅτι ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου τῶν Χαλδαίων.

27. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τριακοστῷ και ἑβδόμῳ ἔτει τῆς ἀποικίας τοῦ Ἰωαχίμ βασιλέως Ἰούδα, ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνί, ἑβδόμη και εἰκάδι τοῦ μηνός, ὕψωσεν Εὐϊαλμαρωδὲς βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν Ἰωαχίμ τοῦ βασιλέως Ἰούδα, και ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οἴκου φυλακῆς αὐτοῦ.

28. Καὶ ἔλαλσε μετ' αὐτοῦ ἀγαθὰ, και ἔδωκε τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνωθεν τῶν θρόνων τῶν βασιλείων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι.

29. Καὶ ἠλλοίωσε τὰ ἱμάτια τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, και ἤσθιεν ἄρτον διαπαντός ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

30. Καὶ ἡ ἐστιατορία αὐτοῦ ἐστιατορία διαπαντός ἐδόθη αὐτῷ ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως, λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

Jona filius Careth, et Saræas filius Thianamath Netophathites, et Jezonias filius Machuthi, ipsi et viri eorum.

24. Et juravit Godolias eis et viris eorum, et dixit eis : Ne timeatis transitum Chaldæorum, sedete in terra, et servite regi Babylonis, et bene erit vobis.

25. Et factum est in septimo mense, venit Ismael filius Nathanaiæ filii Elisama de semine regum, et decem viri cum eo, et percussit Godoliam et mortuus est, et Judæos et Chaldæos qui erant cum eo in Massepha.

26. Et surrexit omnis populus a parvo usque ad magnum, et principes virtutum, et intrarunt in Ægyptum, quoniam timuerunt a facie Chaldæorum.

27. Et factum est in trigesimo et septimo anno transmigrationis Joachim regis Juda, in duodecimo mense, septima et vigesima mensis, exaltavit Evialmarodec rex Babylonis in anno regni sui caput Joachim regis Juda, et eduxit eum e domo custodiæ ejus.

28. Et locutus est cum eo bona, et dedit thronum ejus super thronos regum qui cum ipso in Babylone.

29. Et mutavit vestimenta custodiæ ejus, et comedeat panem semper in conspectu ejus omnibus diebus vitæ suæ.

30. Et demensum ejus demensum perpetuo dabatur ei e domo regis, verbum diei in die suo, omnibus diebus vitæ ejus.

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΩΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Ἀδάμ, Σήθ, Ἐνὼς,
2. και Καϊνάν, Μαλεεήλ, Ἰάρεδ,
3. Ἐνὼχ, Μαθουσάλα, Λάμεχ, Νῶε.
4. Υἱοὶ Νῶε· Σήμ, Χάμ, Ἰάφεθ.
5. Υἱοὶ Ἰάφεθ· Γαμέρ, Μαγὼγ, Μαδαίμ, Ἰωυάν, Ἐλισά, Θοβέλ, Μοσὼχ, και Θίρας.
6. Καὶ οἱ υἱοὶ Γαμέρ· Ἀσχανάζ, και Πιφάθ, και Θοργαμά.
7. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰωυάν· Ἐλισά, και Θαρσίς, Κίτιοι, και Ρόδιοι.
8. Καὶ υἱοὶ Χάμ· Χούς, και Μεσραίμ, Φοῦδ, και Χαναάν.
9. Καὶ υἱοὶ Χούς· Σαβὰ, και Εὐιλὰ, και Σαβαθά, και Ρεγμά, και Σεβεθαχά. Καὶ υἱοὶ Ρεγμά· Σαβὰ, και Δαδάν.
10. Καὶ Χοὺς ἐγέννησε τὸν Νεβρώδ· οὗτος ἤρξατο εἶναι γίγας κυνηγὸς ἐπὶ τῆς γῆς.

PARALIPOMENON

LIBER PRIMUS.

CAPUT I.

1. Adam, Seth, Enos,
2. et Cainan, Maleleel, Jared,
3. Enoch, Mathusala, Lamech, Noe.
4. Filii Noe : Sem, Cham, Japheth.
5. Filii Japheth : Gamer, Magog, Madaim, Joyan, Elisa, Thobel, Mosoc, et Thiras.
6. Et filii Gamer : Aschanaz, et Riphath, et Thorgama.
7. Et filii Joyan : Elisa, et Tharsis, Citii, et Rhodii.
8. Et filii Cham : Chus, et Mesraim, Phud, et Chanaan.
9. Et filii Chus : Saba, et Evila, et Sabatha, et Regma, et Sebethacha. Et filii Regma : Saba, et Dadan.
10. Et Chus genuit Nebrod : hic coepit esse gigas venator super terram.

- (*) 17. Υἱοὶ Σήμ· Αἰλὰμ, καὶ Ἀσσούρ,
24. καὶ Ἀρφαξάδ, Σάλα,
25. Ἐβερ, Φαλέγ, Ῥαγάν,
26. Σερούχ, Ναχώρ, Θάρρα,
27. Ἀβραάμ.
28. Υἱοὶ δὲ Ἀβραάμ· Ἰσαάκ, καὶ Ἰσμαήλ.
29. Αὐταὶ δὲ αἱ γενέσεις αὐτῶν· Πρωτότοκος Ἰσμαήλ,
Ναβαιώθ, καὶ Κηδάρ, Ναβδεήλ, Μασσάμ,
30. Μασμά, Ἰδουμά, Μασσή, Χονδάν, Θαιμάν,
31. Ἰεττούρ, Ναφές, Κεδμά· οὗτοι υἱοὶ Ἰσμαήλ.
32. Καὶ υἱοὶ Χεττούρας παλλακῆς Ἀβραάμ, καὶ
ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ζεμβράμ, Ἰεζάν, Μαδιάμ, Μαδάμ,
Σοδάκ, Σωέ. Καὶ υἱοὶ Ἰεζάν· Δαιδάν, καὶ Σαβαί.
33. Καὶ υἱοὶ Μαδιάμ· Γεφάρ, καὶ Ὀφὲρ, καὶ Ἐνώχ,
καὶ Ἀβιδά, καὶ Ἐλδαδά· πάντες οὗτοι υἱοὶ Χεττούρας.
34. Καὶ ἐγέννησεν Ἀβραάμ τὸν Ἰσαάκ. Καὶ υἱοὶ
Ἰσαάκ· Ἰακώβ, καὶ Ἡσαΐ.
35. Υἱοὶ Ἡσαΐ· Ἐλιφάζ, καὶ Ῥαγουήλ, καὶ Ἰεούλ,
καὶ Ἰεγλόμ, καὶ Κορέ.
36. Υἱοὶ Ἐλιφάζ· Θαιμάν, καὶ Ὠμάρ, Σωφάρ, καὶ
Γουθάμ, καὶ Κενέζ, καὶ Θαιμνά, καὶ Ἀμαλήκ.
37. Καὶ υἱοὶ Ῥαγουήλ· Ναχές, Ζαρέ, Σομέ, καὶ
Μοζέ.
38. Υἱοὶ Σηίρ· Λωτάν, Σωβάλ, Σεβεγών, Ἀνά,
Δησών, Ὠσάρ, καὶ Δισάν.
39. Καὶ υἱοὶ Λωτάν· Χορρί, καὶ Αἰμάν· ἀδελφὴ δὲ
Λωτάν Θαιμνά.
40. Υἱοὶ Σωβάλ· Ἀλὼν, Μαχανάθ, Ταϊθήλ, Σωφί,
καὶ Ὠνάν. Υἱοὶ δὲ Σεβεγών· Αἰθ, καὶ Σωνάν.
41. Υἱοὶ Σωνάν· Δαισών. Υἱοὶ δὲ Δαισών· Ἐμερόν,
καὶ Ἀσεβών, καὶ Ἰεθράμ, καὶ Χαρράν.
42. Καὶ υἱοὶ Ὠσάρ· Βαλαάμ, καὶ Ζουκάμ, καὶ
Ἀκάν. Υἱοὶ Δισάν· Ὠς, καὶ Ἀράν.
43. Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς αὐτῶν· Βαλάκ υἱὸς Βεώρ,
καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ, Δεσσαδό.
44. Καὶ ἀπέθανε Βαλάκ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐ-
τοῦ Ἰωθάβ υἱὸς Ζαρά ἐκ Βοσόρρας.

(*) 11. Καὶ Μεσραὶμ ἐγέννησεν τοὺς Λωδιεὶμ, καὶ τοὺς
Ἀναμειμ, καὶ τοὺς Λαβεὶμ, καὶ τοὺς Νεφθαλὶμ (*Ald. C. Ne-
phthosim*),

12. καὶ τοὺς Πατροσωνεὶμ, καὶ τοὺς Χασλωνεὶμ· ὅθεν
ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν Φυλιστιεὶμ, καὶ τοὺς Καφοριεὶμ.

13. Καὶ Χαναάν ἐγέννησεν τὸν Σιδῶνα πρωτότοκον, καὶ τὸν
Χετταῖον,

14. καὶ τὸν Ἰεβουσαιὸν καὶ τὸν Ἀμορρῶταιον, καὶ τὸν Γεργε-
σαιὸν,

15. καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἀρουκαῖον, καὶ τὸν Ἀσενναῖον,

16. καὶ τὸν Ἀράδιον καὶ τὸν Σαμαραῖον καὶ τὸν Ἀμαθί.

17. Υἱοὶ Σήμ· Αἰλὰμ, καὶ Ἀσσούρ καὶ Ἀρφαξάδ, καὶ Λουδ,
καὶ Ἀράμ· καὶ υἱοὶ Ἀράμ· Ὠς, καὶ Οὐλ, καὶ Γαδὲρ καὶ Μο-
σόχ.

18. Καὶ Ἀρφαξάδ ἐγέννησεν τὸν Καϊνάν, καὶ Καϊνάν ἐγέν-
νησε τὸν Σαλά, καὶ Σαλά ἐγέννησεν τὸν Ἐβερ.

19. Καὶ τῷ Ἐβερ ἐγεννήθησαν δύο υἱοί· ὄνομα τῷ ἐν Φα-
λέκ, ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διεμερίσθη ἡ γῆ, καὶ ὄνομα τῷ
ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἰεκτάν.

20. Καὶ Ἰεκτάν ἐγέννησεν τὸν Ἐλμωδάδ, καὶ τὸν Σαλέφ, καὶ
τὸν Ἀραμώθ,

21. καὶ τὸν Κεδουράν καὶ τὸν Αἰζήν καὶ τὸν Δεκλάμ,

22. καὶ τὸν Γεμιάν καὶ τὸν Ἀβιμεήλ καὶ τὸν Σαβάν,

23. καὶ τὸν Οὔφειρ, καὶ τὸν Εὐλ, καὶ τὸν Ὠράμ· πάντες
οὗτοι υἱοὶ Ἰεκτάν. (*Alex.*)

17. Filii Sem : Ælam, et Assur,

24. et Arphaxad, Sala,

25. Eber, Phaleg, Ragan,

26. Seruch, Nachor, Tharra,

27. Abraham.

28. Filii autem Abraham : Isaac, et Ismael.

29. Hæ autem generationes eorum : Primogenitus Ismael,
Nabacoth, et Cedar, Nabdeel, Massam,

30. Masma, Iduma, Masse, Chondan, Therman,

31. Jettur, Naphes, Cedna : hi filii Ismael.

32. Et filii Chetturæ concubinæ Abraham, et genuit
Zembram, Jexan, Madiam, Madam, Sobac, Soe. Et filii
Jexan : Dædan, et Sabai.

33. Et filii Madiam : Gephâr, et Opher, et Enoch, et
Abida, et Eldada : omnes hi filii Chetturæ.

34. Et genuit Abraham Isaac. Et filii Isaac : Jacob, et
Esau.

35. Filii Esau : Eliphaz, et Raguel, et Jeul, et Jeglam,
et Core.

36. Filii Eliphaz : Therman, et Omar, Sophar, et Geo-
tham, et Cenez, et Thamna, et Amalec.

37. Et filii Raguel : Naches, Zare, Some, et Moze.

38. Filii Seir : Lotan, Sobal, Sebegon, Ana, Deson,
Osar, et Disan.

39. Et filii Lotan : Chorri, et Æman : soror autem Lo-
tan Thamna.

40. Filii Sobal : Alon, Machanath, Tæbel, Sophi, et
Onan. Filii autem Sebegon : Eth, et Sonan.

41. Filii Sonan : Deson. Filii autem Deson : Emeron, et
Asebon, et Jethram, et Charran.

42. Et filii Osar : Balaam, et Zucam, et Acan. Filii Di-
san : Os, et Aran.

43. Et hi reges eorum : Balac filius Beor, et nomen civi-
tati ejus, Dennaba.

44. Et mortuus est Balac, et regnavit pro eo Jobab filius
Zara de Bosorra.

11. Et Mesraim genuit Lodim, et Anamim, et Labin, et
Nephtalim (*Ald. C. Nephthosim*),

12. et Patrosolim, et Chaslonim : de quibus egressus est
Philisthim, et Chaphorim.

13. Et Canaan genuit Sidonem primogenitum, et Chettæum.

14. et Jebusæum et Amorrhæum, et Gergesæum,

15. et Evæum, et Arucæum, et Asennæum,

16. Aradium quoque et Samaræum et Amathi.

17. Filii Sem, Ælam, et Assur et Arphaxad, et Lud : et Aram
et filii Aram : Os, et Oul, et Gader et Mosoch.

18. Arphaxad autem genuit Calnan, et Calnan genuit Sala
et Sala genuit Eber.

19. Et ipsi Eber nati sunt duo filii : nomen uni Phalec, quia
in diebus ejus divisa est terra, et nomen fratri ejus Jectan.

20. Jectan autem genuit Elmodad, et Saleph et Aramoth,

21. et Ceduran et Ezen et Declam,

22. et Gemian et Abimeel et Saban,

23. et Uphir, et Evi, et Oram : omnes hi filii Jectan.

45. Καὶ ἀπέθανεν Ἰωβὰβ, καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸς αὐτοῦ Ἀσὸμ ἐκ γῆς Θαιμανῶν.
 46. Καὶ ἀπέθανεν Ἀσὸμ, καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸς αὐτοῦ Ἀδὰδ υἱὸς Βαράδ, ὁ πατάξας Μαδιάμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωάβ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Γεθαίμ.
 47. Καὶ ἀπέθανεν Ἀδὰδ, καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸς αὐτοῦ Σεβλά ἐκ Μασεκκάς.
 48. Καὶ ἀπέθανε Σεβλά, καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸς αὐτοῦ Σαούλ ἐκ Ῥωβὼθ τῆς παρὰ ποταμῶν.
 49. Καὶ ἀπέθανε Σαούλ, καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸς αὐτοῦ Βαλαεννὼρ υἱὸς Ἀχωδώρ.
 50. Καὶ ἀπέθανε Βαλαεννὼρ, καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸς αὐτοῦ Ἀδὰδ υἱὸς Βαράδ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Φογὼρ.
 51. Ἡγεμόνες Ἐδὼμ· ἡγεμὼν Θαμνὰ, ἡγεμὼν Γωλαδὰ, ἡγεμὼν Ἰεθέρ,
 52. ἡγεμὼν Ἐλιβαμάς, ἡγεμὼν Ἥλὰς, ἡγεμὼν Φινῶν,
 53. ἡγεμὼν Κενέζ, ἡγεμὼν Θαϊμὰν, ἡγεμὼν Βαβσάρ,
 54. ἡγεμὼν Μαγεδιήλ, ἡγεμὼν Ζαφωὶν· οὗτοι ἡγεμόνες Ἐδὼμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

1. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· Ῥουβὴν, Συμεὼν, Λευὶ, Ἰούδα, Ἰσάαχάρ, Ζαβουλὼν,
 2. Δάν, Ἰωσήφ, Βενιαμὴν, Νεφθαλί, Γὰδ, Ἀσήρ.
 3. Υἱοὶ Ἰούδα· Ἡρ, Αἰὺν, Σηλώμ· τρεῖς ἐγέννηθησαν αὐτῷ ἐκ τῆς θυγατρὸς Σαύας τῆς Χανανίτιδος· Καὶ ἦν Ἡρ, ὁ πρωτότοκος Ἰούδα, πονηρὸς ἐναντίον Κυρίου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν.
 4. Καὶ Θαμάρ ἡ νύμφη αὐτοῦ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Φαρέζ, καὶ Ζαρά. Πάντες υἱοὶ Ἰούδα πέντε.
 5. Υἱοὶ Φαρέζ· Ἐσρώμ, καὶ Ἰεμουήλ.
 6. Καὶ υἱοὶ Ζαρά· Ζαμβρί, καὶ Αἰθάμ, καὶ Αἰμουάν, καὶ Καλχάλ, καὶ Δαράδ, πάντες πέντε.
 7. Καὶ υἱὸς Χαρμί· Ἀγάρ ὁ ἐμποδοστάτης Ἰσραὴλ, ὃς ᾔθετόν τιν ἐκ τῶν ἀνάθεμα.
 8. Καὶ υἱοὶ Αἰθάμ· Ἀζαρίας.
 9. Καὶ υἱοὶ Ἐσρώμ οἱ ἐτέχθησαν αὐτῷ· ὁ Ἰεραματὴλ, καὶ ὁ Ἀράμ, καὶ ὁ Χαλέβ.
 10. Καὶ Ἀράμ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ, καὶ Ἀμιναδάβ ἐγέννησε τὸν Ναασσών, ἄρχοντα οἴκου Ἰούδα.
 11. Καὶ Ναασσών ἐγέννησε τὸν Σαλμών, καὶ Σαλμών ἐγέννησε τὸν Βοόζ,
 12. καὶ Βοόζ ἐγέννησε τὸν Ὠδὴδ, καὶ Ὠδὴδ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί,
 13. καὶ Ἰεσσαί ἐγέννησε τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ τὸν Ἐλιάβ. Ἀμιναδάβ ὁ δεύτερος, Σαμαὰ ὁ τρίτος,
 14. Ναθαναὴλ ὁ τέταρτος, Ζαβδαὶ ὁ πέμπτος,
 15. Ἀσάμ ὁ ἕκτος, Δαυὶδ ὁ ἕβδομος,
 16. καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῶν Σαρουῖα, καὶ Ἀβιγαία. Καὶ υἱοὶ Σαρουῖα· Ἀδισὰ, καὶ Ἰωάβ, καὶ Ἀσαήλ, τρεῖς.
 17. Καὶ Ἀβιγαία ἐγέννησε τὸν Ἀμεσσάβ· καὶ πατήρ Ἀμεσσάβ Ἰοθὴρ ὁ Ἰσμαηλίτης.
 18. Καὶ Χαλέβ υἱὸς Ἐσρώμ ἔλαβε τὴν Γαζουβὰ γυναῖκα, καὶ τὴν Ἰερωῶθ· καὶ οὗτοι υἱοὶ αὐτῆς· Ἰασάρ, καὶ Σουβάδ, καὶ Ἀρδὼν.

45. Et mortuus est Jobab, et regnavit pro eo Asom de terra Thæmanon.
 46. Et mortuus est Asom, et regnavit pro eo Adad filius Barad, qui percussit Madiam in campo Moab, et nomen civitati ejus Gethæm.
 47. Et mortuus est Adad, et regnavit pro eo Sebla e Masecca.
 48. Et mortuus est Sebla, et regnavit pro eo Saul de Roboth qui trans flumen.
 49. Et mortuus est Saul, et regnavit pro eo Balaennor filius Achobor.
 50. Et mortuus est Balaennor, et regnavit pro eo Adad filius Barad, et nomen civitati ejus Phogor.
 51. Duces Edom : dux Thamna, dux Golada, dux Jether,
 52. dux Elibamas, dux Elas, dux Phinon,
 53. dux Cenez, dux Thæman, dux Babsar,
 54. dux Magediel, dux Zaphoin : hi duces Edom.

CAPUT II.

1. Hæc nomina filiorum Israel : Ruben, Symeon, Levi, Juda, Issachar, Zabulon,
 2. Dan, Joseph, Benjamin, Nephthali, Gad, Aser.
 3. Filii Juda : Er, Aynan, Selom : tres nati sunt ei ex filia Savæ Chananitide. Et fuit Er, primogenitus Juda, malus ante Dominum, et occidit eum.
 4. Et Thamar nurus ejus peperit ei Phares, et Zara. Omnes filii Juda quinque.
 5. Filii Phares : Esrom, et Jemuel.
 6. Et filii Zara : Zambri, et Ætham, et Æmuan, et Calchal, et Darad, omnes quinque.
 7. Et filii Charmi : Achar impeditor Israel, qui prævaricatus est in anathema.
 8. Et filii Ætham : Azarias.
 9. Et filii Esrom qui nati sunt ei : Jeramael, et Aram, et Chaleb.
 10. Et Aram genuit Aminadab, et Aminadab genuit Naasson, principem domus Juda.
 11. Et Naasson genuit Salmon, et Salmon genuit Booz,
 12. et Booz genuit Obed, et Obed genuit Jessæ,
 13. et Jessæ genuit primogenitum suum Eliab. Aminadab secundus, Samaa tertius,
 14. Nathanael quartus, Zabdai quintus,
 15. Asam sextus, David septimus,
 16. et soror eorum Sarvia, et Abigæa. Et filii Sarviæ : Abisa, et Joab, et Asael, tres.
 17. Et Abigæa genuit Amessalo : et pater Amessalo Jothor Ismaelita.
 18. Et Chaleb filius Esron accepit Gazuba uxorem, et Jerioth : et hi filii ejus : Jasar, et Subab, et Ardon.

19. Καὶ ἀπέθανε Γαζουβὰ, καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Χα-
λέβ τὴν Ἐφράθ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ὀρ.

20. Καὶ Ὀρ ἐγέννησε τὸν Οὐρί, καὶ Οὐρί ἐγέννησε
τὸν Βεσελεήλ.

21. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθεν Ἐσρών πρὸς τὴν θυ-
γατέρα Μαχίρ πατρὸς Γαλαὰδ, καὶ αὐτὸς ἔλαβεν αὐ-
τὴν, καὶ αὐτὸς ἐξήκονταπέντε ἐτῶν ἦν· καὶ ἔτεκεν
αὐτῷ τὸν Σερούχ.

22. Καὶ Σερούχ ἐγέννησε τὸν Ἰαίρ· καὶ ἦσαν αὐτῷ
εἴκοσι καὶ τρεῖς πόλεις ἐν τῇ Γαλαὰδ.

23. Καὶ ἔλαβε Γεδσουρ καὶ Ἀράμ τὰς κόμας Ἰαίρ
ἐξ αὐτῶν, τὴν Κανὰθ καὶ τὰς κόμας αὐτῆς, ἐξήκοντα
πόλεις· πᾶσαι αὗται υἱῶν Μαχίρ πατρὸς Γαλαὰδ.

24. Καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἐσρών, ἦλθε Χαλέβ εἰς
Ἐφραθά· καὶ ἡ γυνὴ Ἐσρών Ἀβιά, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ
τὸν Ἀσχώ πατέρα Θεκοε.

25. Καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰεραμεὴλ πρωτοτόκου Ἐσρών·
ὁ πρωτότοκος Ῥάμ, καὶ Βαναά, καὶ Ἀράμ, καὶ Ἀσαν
ἀδελφὸς αὐτοῦ.

26. Καὶ ἦν γυνὴ ἑτέρα τῷ Ἰεραμεὴλ, καὶ ὄνομα
αὐτῇ Ἀτάρα· αὕτη ἐστὶ μήτηρ Ὀζόμ.

27. Καὶ ἦσαν υἱοὶ Ῥάμ πρωτοτόκου Ἰεραμεὴλ·
Μαάς, καὶ Ἰαμλν, καὶ Ἀχόρ.

28. Καὶ ἦσαν υἱοὶ Ὀζόμ· Σαμαί, καὶ Ἰαδαέ. Καὶ
υἱοὶ Σαμαί, Ναδάβ, καὶ Ἀβισούρ.

29. Καὶ ὄνομα τῆς γυναίκος Ἀβισούρ, Ἀβιχαία,
καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἀγαβάρ, καὶ τὸν Μωήλ.

30. Καὶ υἱοὶ Ναδάβ· Σαλάδ, καὶ Ἀφφαίν. Καὶ
ἀπέθανε Σαλάδ οὐκ ἔχων τέκνα.

31. Καὶ υἱοὶ Ἀφφαίν· Ἰσεμὴλ, καὶ υἱοὶ Ἰσεμὴλ·
Σωσάν, καὶ υἱοὶ Σωσάν· Δαδαί.

32. Καὶ υἱοὶ Δαδαί· Ἀχισαμάς, Ἰεθέρ, Ἰωνάθαν.
Καὶ ἀπέθανεν Ἰεθέρ οὐκ ἔχων τέκνα.

33. Καὶ υἱοὶ Ἰωνάθαν· Φαλέθ, καὶ Ὀζάμ· οὗτοι
ἦσαν υἱοὶ Ἰεραμεὴλ.

34. Καὶ οὐκ ἦσαν τῷ Σωσάν υἱοί, ἀλλ' ἡ θυγατέ-
ρες. Καὶ τῷ Σωσάν παῖς Αἰγύπτιος, καὶ ὄνομα αὐτῷ
Ἰωχὴλ.

35. Καὶ ἔδωκε Σωσάν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Ἰω-
χὴλ παιδί αὐτοῦ εἰς γυναῖκα, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἐθί.

36. Καὶ Ἐθί ἐγέννησε τὸν Ναθάν, καὶ Ναθάν ἐγέν-
νησε τὸν Ζαβεδ,

37. καὶ Ζαβεδ ἐγέννησε τὸν Ἀφαμὴλ, καὶ Ἀφαμὴλ
ἐγέννησε τὸν Ὠβηδ,

38. καὶ Ὠβηδ ἐγέννησε τὸν Ἰηοῦ, καὶ Ἰηοῦ ἐγέν-
νησε τὸν Ἀζαρίαν,

39. καὶ Ἀζαρίας ἐγέννησε τὸν Χελλῆς, καὶ Χελλῆς
ἐγέννησε τὸν Ἑλεασά,

40. καὶ Ἑλεασά ἐγέννησε τὸν Σοσομαί, καὶ Σοσο-
μαί ἐγέννησε τὸν Σαλούμ,

41. καὶ Σαλούμ ἐγέννησε τὸν Ἰεχεμίαν, καὶ Ἰεχε-
μίας ἐγέννησε τὸν Ἐλισαμά, καὶ Ἐλισαμά ἐγέννησε
τὸν Ἰσμαήλ.

42. Καὶ υἱοὶ Χαλέβ ἀδελφοῦ Ἰεραμεὴλ· Μαρισά ὁ
πρωτότοκος αὐτοῦ. Οὗτος πατὴρ Ζίφ. Καὶ υἱοὶ Μαρισά
πατρὸς Χεβρών.

43. Καὶ υἱοὶ Χεβρών· Κορέ, καὶ Θαπρούς, καὶ Ῥε-
κόμ, καὶ Σαμαά.

44. Καὶ Σαμαά ἐγέννησε τὸν Ῥαέμ πατέρα Ἰεκλάν,
καὶ Ἰεκλάν ἐγέννησε τὸν Σαμαί.

19. Et mortua est Gazuba, et accepit sibi Chaleb ipsam
Ephrath, et peperit ei Or.

20. Et Or genuit Uri, et Uri genuit Beseeleel.

21. Et post haec intravit Esrom ad filiam Machir patris
Galaad, et ipse accepit eam, et ipse sexaginta quinque an-
norum erat : et peperit ei Seruchi.

22. Et Seruchi genuit Jair : et fuerunt ei viginti et tres ci-
uitates in Galaad.

23. Et accepit Gedsur et Aram pagos Jair ab eis, ipsam
Chanath et pagos ejus, sexaginta civitates : omnes haec filio-
rum Machir patris Galaad.

24. Et postquam mortuus est Esrom, venit Chaleb in
Ephratha : et uxor Esrom Abia, et peperit ei Ascho patrem
Thecoe.

25. Et fuerunt filii Jerameel primogeniti Esrom : primo-
genitus Rham, et Banaa, et Aram, et Asan frater ejus.

26. Et fuit uxor alia ipsi Jerameel, et nomen ei Alara :
haec est mater Ozom.

27. Et fuerunt filii Rham primogeniti Jerameel : Maas, et
Jamin, et Achor.

28. Et fuerunt filii Ozom Samai, et Jadae. Et filii Samai,
Nadab, et Abisur.

29. Et nomen uxoris Abisur, Abichaea, et peperit ei Acha-
bar, et Moel.

30. Et filii Nadab : Salad, et Apphain. Et mortuus est
Salad non habens filios.

31. Et filii Apphain : Isemiel, et filii Isemiel : Sosan, et
filii Sosan : Dadae.

32. Et filii Dadae : Achisamas, Jether, Jonathan. Et mor-
tuus est Jether non habens filios.

33. Et filii Jonathan : Phaleth, et Ozam : hi fuerunt filii
Jerameel.

34. Et non fuerunt Sosan filii, sed filiae. Et ipsi Sosan
erat puer Aegyptius, et nomen ei Jochel.

35. Et Sosan dedit filiam suam Jochel puero suo in ux-
orem, et peperit ei Ethii.

36. Et Ethii genuit Nathan, et Nathan genuit Zabed,

37. et Zabed genuit Aphamel, et Aphamel genuit Obed,

38. et Obed genuit Jeu, et Jeu genuit Azariam,

39. et Azarias genuit Chelles, et Chelles genuit Eleasa,

40. et Eleasa genuit Sosomai, et Sosomai genuit Salum.

41. et Salum genuit Jechemiam, et Jechemias genuit Eli-
sama, et Elisama genuit Ismael.

42. Et filii Chaleb fratris Jerameel : Merisa primogenitus
ejus, Hic pater Ziph. Et filii Merisa patris Chebron.

43. Et filii Chebron : Core, et Tapplus, et Recom, et
Samaa.

44. Et Samaa genuit Raem patrem Jecian, et Jecian ge-
nuit Samai.

45. Καὶ υἱὸς αὐτοῦ Μαὼν· καὶ Μαὼν πατὴρ Βαιθ-
σούρ.

46. Καὶ Γαιφά ἡ παλλακὴ Χαλέβ ἐγέννησε τὸν
Ἀράμ, καὶ τὸν Μοσά, καὶ τὸν Γεζουέ.

47. Καὶ υἱοὶ Ἀδδαί· Ῥαγήμ, καὶ Ἰωάθαμ, καὶ
Σαγάρ, καὶ Φαλέκ, καὶ Γαιφά, καὶ Σαγαέ.

48. Καὶ ἡ παλλακὴ Χαλέβ Μωχά ἐγέννησε τὸν Σα-
βέρ, καὶ τὸν Θαραμ.

49. Καὶ ἐγέννησε Σαγαέ πατέρα Μαδμηνά, καὶ τὸν
Σαὼ πατέρα Μαχαβηνά καὶ πατέρα Γαιβάλ. Καὶ θυ-
γάτηρ Χαλέβ, Ἀσχή.

50. Οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Χαλέβ. Υἱοὶ Ὁρ πρωτοτόκου
Ἐφραθά· Σωβάλ πατὴρ Καραθιαρίμ,

51. Σαλωμών πατὴρ Βαιθά, Λαμμώμ πατὴρ Βαιθα-
λαέμ, καὶ Ἀρίμ πατὴρ Βεθγεδώρ.

52. Καὶ ἦσαν υἱοὶ τοῦ Σωβάλ πατρὶ Καραθιαρίμ·
Ἀραά, καὶ Αἰσί, καὶ Ἀμμανιθ,

53. καὶ Οὔμασφαί, πόλεις Ἰαῖρ, Αἰθαλίμ, καὶ Με-
φιθίμ, καὶ Ἡσαμαθίμ, καὶ Ἡμασσαρίμ· ἐκ τούτων
ἐξήλθοσαν Σαραθαῖοι, καὶ υἱοὶ Ἐσθαάμ.

54. Υἱοὶ Σαλωμών· Βαιθαλαέμ ὁ Νετοφατί· Ἀτα-
ρώθ οἰκοῦ Ἰωάβ, καὶ ἤμισυ τῆς Μαλαθὶ, Ἡσαρί,

55. πατριαὶ γραμματέων κατοικοῦντες ἐν Ἰάβις
Θαργαθίμ, καὶ Σαμαθίμ, καὶ Σωχαθίμ· οὗτοι οἱ Κι-
ναῖοι οἱ ἐλθόντες ἐξ Αἰμάθ πατρὸς οἰκοῦ Ῥηχάβ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Δαυὶδ οἱ τεχθέντες αὐτῷ
ἐν Χεβρών· ὁ πρωτότοκος Ἀμνὼν τῇ Ἀχιναάμ τῇ
Ἰεζραηλίδι· ὁ δεύτερος Δαμνιήλ τῇ Ἀβιγαῖα τῇ Καρ-
μηλίᾳ·

2. ὁ τρίτος Ἀβεσσαλώμ, υἱὸς Μωχά θυγατρὸς
Θολμαὶ βασιλέως Γεδσοῦρ· ὁ τέταρτος Ἀδωνία υἱὸς
Ἀγγίθ·

3. ὁ πέμπτος Σαφατία τῆς Ἀβιτάλ· ὁ ἕκτος Ἰε-
θραάμ τῇ Ἀγλᾷ γυναίκι αὐτοῦ.

4. Ἐξ ἐγεννήθησαν αὐτῷ ἐν Χεβρών· καὶ ἐβασίλευ-
σεν ἐκεῖ ἑπτὰ ἔτη καὶ ἐξάμνηον· καὶ τριάκοντα καὶ
τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

5. Καὶ οὗτοι ἐτέχθησαν αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ· Σα-
μαά, Σωβάβ, Νάθαν, καὶ Σαλωμών· τέσσαρες τῇ
Βηρσαβεί θυγατρὶ Ἀμιήλ.

6. Καὶ Ἐβαάρ, καὶ Ἐλισά, καὶ Ἐλιφαλήθ,

7. καὶ Ναγαί, καὶ Ναφεκ, καὶ Ἰαφιέ,

8. καὶ Ἐλισαμά, καὶ Ἐλιαδά, καὶ Ἐλιφαλά, ἐν-
νέα.

9. Πάντες υἱοὶ Δαυὶδ, πλὴν τῶν υἱῶν τῶν παλλα-
κῶν, καὶ Θήμαρ ἀδελφὴ αὐτῶν.

10. Υἱοὶ Σαλωμών· Ῥοβοάμ, Ἀβιά υἱὸς αὐτοῦ,
Ἀσά υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωσαφάτ υἱὸς αὐτοῦ,

11. Ἰωράμ υἱὸς αὐτοῦ, Ὁχοζίας υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωάς
υἱὸς αὐτοῦ,

12. Ἀμασίας υἱὸς αὐτοῦ, Ἀζαρίας υἱὸς αὐτοῦ,
Ἰωάθαν υἱὸς αὐτοῦ,

13. Ἀχαζ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ, Μανασ-
σῆς υἱὸς αὐτοῦ,

14. Ἀμὼν υἱὸς αὐτοῦ, Ἰωσία υἱὸς αὐτοῦ.

15. Καὶ υἱοὶ Ἰωσία· πρωτότοκος Ἰωανάν, ὁ δεύτερος
Ἰωακὴμ, ὁ τρίτος Σεδεκίας, ὁ τέταρτος Σαλούμ.

VETUS TESTAMENTUM. — I.

45. Et filius ejus Maon : et Maon pater Bathsur.

46. Et Gaepha concubina Chaleb genuit Aram, et Mosa, et Gezue.

47. Et filii Addai : Rhagem, et Joatham et Sagar, et Pha-
lech, et Gaepha, et Sagae.

48. Et concubina Chaleb Mocha genuit Saber, et Tharam.

49. Et genuit Sagae patrem Madmena, et Sau patrem
Machabena et patrem Gaeal. Et filia Chaleb, Ascha.

50. Ili fuerunt filii Chaleb. Filii Or primogeniti Ephrata :
Sobal pater Chariathiarim,

51. Salomon pater Baetha, Lammon pater Baethalaem, et
Arim pater Bethgedor.

52. Et fuerunt filii Sobal patri Cariathiarim : Araa, et
Aesi, et Ammanith,

53. et Umasphae, civitates Jair, Aethalim, et Mephithim,
et Esamathim, et Emasaraim : ex his exierunt Sarathai, et
filii Esthaam.

54. Filii Salomon : Baethalaem Netophathi, Ataroth do-
mus Joab, et dimidium Malathi, Esari,

55. cognationes scribarum habitantes in Jabis, Tharga-
thiim, et Samathiim, et Sochatim : hi sunt Cinai qui vene-
runt ex Haemath patre domus Rhechab.

CAPUT III.

1. Et hi fuerunt filii David qui nati sunt ei in Chebron :
primogenitus Amnon Achinaam Jezraelitidi : secundus
Damniel Abigae Carmelae :

2. tertius Abessalom, filius Mocha filiae Tholmai regis
Gedsur : quartus Adonia filius Angith :

3. quintus Saphatia ipsius Abital : sextus Jethraam ex
Agla uxore ejus.

4. Sex nati sunt ei in Chebron : et regnavit ibi septem
annos et sex menses : et triginta et tres annos regnavit in
Jerusalem.

5. Et hi nati sunt ei in Jerusalem : Samaa, Sobab, Na-
than, et Salomon : quatuor ipsi Bersabee filiae Amiel.

6. Et Ebaa, et Elisa, et Eliphaeth,

7. et Nagai, et Naphec, et Japhie,

8. et Elisama, et Eliada, et Eliphala, novem.

9. Omnes filii David, praeter filios concubinarum, et
Themar soror eorum.

10. Filii Salomon : Roboam, Abia filius ejus, Asa filius
ejus, Josaphat filius ejus,

11. Joram filius ejus, Ochozias filius ejus, Joas filius ejus,

12. Amasias filius ejus, Azarias filius ejus, Joathan filius
ejus,

13. Achaz filius ejus, Ezechas filius ejus, Manasses filius
ejus,

14. Amon filius ejus, Josia filius ejus.

15. Et filii Josia : primogenitus Joanan, secundus Joa-
cim, tertius Sedecias, quartus Salum.

16. Καὶ υἱοὶ Ἰωακὶμ· Ἰεχονίας υἱὸς αὐτοῦ, Σεδεκίας υἱὸς αὐτοῦ.

17. Καὶ υἱοὶ Ἰεχονία· Ἀσὶρ, Σαλαθιήλ υἱὸς αὐτοῦ,

18. Μελχिरὰμ, καὶ Φαδαίας, καὶ Σανεςάρ, καὶ Ἰεκεμία, καὶ Ὡσαμάθ, καὶ Ναβαδίας.

19. Καὶ υἱοὶ Φαδαίας· Ζοροβάβελ, καὶ Σεμεὶ. Καὶ υἱοὶ Ζοροβάβελ· Μοσολλάμ, καὶ Ἀνανία, καὶ Σαλωμεθὶ ἀδελφὴ αὐτῶν,

20. καὶ Ἀσουβέ, καὶ Ὀὺλ, καὶ Βαραχία, καὶ Ἀσαδία, καὶ Ἀσοβέδ, πέντε.

21. Καὶ υἱοὶ Ἀνανίᾳ Φαλεττία, καὶ Ἰεσίας υἱὸς αὐτοῦ, Ῥαφὰλ υἱὸς αὐτοῦ, Ὀρνὰ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀβδία υἱὸς αὐτοῦ, Σεχενίας υἱὸς αὐτοῦ.

22. Καὶ υἱὸς Σεχενία· Σαμαία. Καὶ υἱοὶ Σαμαία· Χαττούς, καὶ Ἰωήλ, καὶ Βεῤῥί, καὶ Νωαδία, καὶ Σαφάθ,

23. Καὶ υἱοὶ Νωαδία· Ἐλιθενάν, καὶ Ἐζεκία, καὶ Ἐζριχὰμ, τρεῖς.

24. Καὶ υἱοὶ Ἐλιθενάν· Ὀδολία, καὶ Ἐλιασεβών, καὶ Φαδαία, καὶ Ἀκούβ, καὶ Ἰωανάν, καὶ Δαλααία, καὶ Ἀνάν, ἑπτὰ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ υἱοὶ Ἰούδα· Φαρές, Ἐσρώμ, καὶ Χαρμί, καὶ Ὠρ, Σουβάλ,

2. καὶ Ῥάδα υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ Σουβάλ ἐγέννησε τὸν Ἰέθ· καὶ Ἰέθ ἐγέννησε τὸν Ἀχιμαί, καὶ τὸν Λαάδ. Αὗται αἱ γενέσεις τοῦ Ἀραβί.

3. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Αἰτάμ· Ἰεζραήλ, καὶ Ἰεσμάν, καὶ Ἰεβδάς· καὶ ὄνομα ἀδελφῆς αὐτῶν Ἐσηλεβδών.

4. Καὶ Φανουήλ πατὴρ Γεδώρ, καὶ Ἰαζήρ πατὴρ Ὡσάν· οὗτοι υἱοὶ Ὠρ τοῦ πρωτοτόκου Ἐφραθά πατρὸς Βαιθαλαέν.

5. Καὶ τῷ Ἀσούρ πατρὶ Θεκοῦ ἦσαν δύο γυναῖκες, Ἀωδὰ καὶ Θωαδὰ.

6. Καὶ ἔτεκεν αὐτῷ Ἀωδὰ τὸν Ὠχαία, καὶ τὸν Ἡφὰλ, καὶ τὸν Θαιμάν, καὶ τὸν Ἀασθήρ· πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἀωδᾶς.

7. Καὶ υἱοὶ Θωαδᾶς· Σερέθ, καὶ Σαάρ, καὶ Ἐσθανάμ.

8. Καὶ Κωὶ ἐγέννησε τὸν Ἐνὼβ καὶ τὸν Σαβαθαί· καὶ γεννήσεις ἀδελφοῦ Ῥηχάβ, υἱοῦ Ἰαρὶν.

9. Καὶ ἦν Ἰγαβὲς ἑνδοξος ὑπὲρ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ· καὶ ἡ μήτηρ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰγαβῆς, λέγουσα· Ἐτεχον ὡς γαβῆς.

10. Καὶ ἐπεκαλέσατο Ἰγαβῆς τὸν Θεὸν Ἰσραήλ, λέγων· Ἐὰν εὐλογῶν εὐλογήσης με, καὶ πληθύνῃς τὰ δριά μου, καὶ ἡ ἡ χεὶρ σου μετ' ἐμοῦ, καὶ ποιήσης γνῶσιν τοῦ μὴ ταπεινώσαι με. Καὶ ἐπήγαγεν ὁ Θεὸς πάντα ὅσα ᾔτήσατο.

11. Καὶ Χαλέβ πατὴρ Ἀσχα ἐγέννησε τὸν Μαχίρ· οὗτος πατὴρ Ἀσσαθών·

12. ἐγέννησε τὸν Βαθραϊάν, καὶ τὸν Βεσσηέ, καὶ τὸν Θαιμάν πατέρα πόλεως Ναῶς ἀδελφοῦ Ἐσελώμ τοῦ Κενεζί· οὗτοι ἄνδρες Ῥηχάβ.

13. Καὶ υἱοὶ Κενεζί· Γοθονιήλ, καὶ Σαραία. Καὶ υἱοὶ Γοθονιήλ, Ἀθάθ.

14. Καὶ Μαναθὶ ἐγέννησε τὸν Γοφερά· καὶ Σαραία ἐγέννησε τὸν Ἰωβάβ, πατέρα Ἀγαδδαίρ, οἱ τέκνες ἦσαν.

16. Et filii Joacim : Jechonias filius ejus, Sederias filius ejus.

17. Et filii Jechoniz : Asir, Salathiel filius ejus,

18. Melchiram, et Phadaias, et Sanesar, et Jecemia, et Osamath, et Nabadias.

19. Et filii Phadaias : Zorobabel, et Semei. Et filii Zorobabel : Mosollam, et Anania, et Salomethi soror eorum.

20. et Asube, et Ool, et Barachia, et Asadia, et Asobel. quinque.

21. Et filii Anania : Phalettia, et Jesias filius ejus, Raphal filius ejus, Orna filius ejus, Abdia filius ejus, Sechenias filius ejus.

22. Et filius Sechenia : Samaia. Et filii Samaia : Chattas, et Joel, et Berri, et Noadia, et Saphath, sex.

23. Et filii Noadia : Elithenan, et Ezecia, et Ezricam, tres.

24. Et filii Elithenan : Odolia, et Eliasebon, et Phadaia, et Acub, et Joanan, et Dalaia, et Anan, septem.

CAPUT IV.

1. Et filii Juda : Phares, Esrom, et Charimi, et Or, Subal,

2. et Rada filius ejus. Et Subal genuit Jeth : et Jeth genuit Achimai, et Laad. Hæ sunt generationes ipsius Arathi.

3. Et hi filii Ætham : Jezrael, et Jesmam, et Jebdas : et nomen sororis eorum Eselebbon.

4. Et Phanuel pater Gedor, et Jaser pater Osan : hi filii Or primogeniti Ephratha patris Bæthalaen.

5. Et ipsi Assur patri Thecoe fuerunt duæ uxores, Aoda et Thoada.

6. Et Aoda peperit ei Ochæa, et Ephal, et Thæman, et Aasther : omnes hi filii Aodæ.

7. Et filii Thoadæ : Sereth, et Saar, et Esthanam.

8. Et Coe genuit Enob et Sabatha : et generationes fratris Rechab, filii Jarin.

9. Et fuit Igabes gloriosus super fratres suos : et mater vocabat nomen ejus Igabes, dicens : Peperi sicut gabes.

10. Et invocavit Igabes Deum Israel, dicens : Si benedicens benedixeris me, et multiplicaveris fines meos, et fuerit manus tua mecum, et feceris cognitionem ad non humiliandum me. Et adduxit Deus omnia quæcumque petiit.

11. Et Chaleb pater Ascha genuit Machir : hic pater Assathon :

12. genuit Bathram, et Bessee, et Thæmam patrem civitatis Naas fratris Eselom Cenezi : hi viri Rhechab.

13. Et filii Cenez : Gothoniël, et Saraia. Et filii Gothoniël, Athath.

14. Et Manathi genuit Gophera : et Saraia genuit Jobab, patrem Ageaddair, quoniam fabri erant.

15. Καὶ υἱοὶ Χαλέβ υἱοῦ Ἰεφοννή· Ἦρ, Ἀδὰ, καὶ Νοόμ. Καὶ υἱοὶ Ἀδὰ· Κενέζ.

16. Καὶ υἱοὶ Ἀλεήλ· Ζιβ, καὶ Ζεφά, καὶ Θιριά, καὶ Ἑσερήλ.

17. Καὶ υἱοὶ Ἑσρί· Ἰεθέρ, Μωράδ, καὶ Ἀφερ, καὶ Ἰαμών. Καὶ ἐγέννησεν Ἰεθέρ τὸν Μαρών, καὶ τὸν Σεμεί, καὶ τὸν Ἰεσθὰ πατέρα Ἑσθαιμών.

18. Καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ αὐτῇ Ἀδία ἔτεκε τὸν Ἰάρεδ πατέρα Γεδώρ, καὶ τὸν Ἀβέρ πατέρα Σωγών, καὶ τὸν Χετιήλ πατέρα Ζαμών. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Βεθθία θυγατρὸς Φαραώ, ἣν ἔλαβε Μωρῶδ.

19. Καὶ υἱοὶ γυναικὸς τῆς Ἰδουίας ἀδελφῆς Ναχαίμ πατρὸς Κεϊλά· Γαρμλ, καὶ Ἑσθαιμών Νωγαθί.

20. Καὶ υἱοὶ Σεμών· Ἀμών, καὶ Ἀνὰ υἱὸς Φανὰ, καὶ Ἰών. Καὶ υἱοὶ Σεί· Ζωάν, καὶ υἱοὶ Ζωάδ,

21. υἱοὶ Σηλώμ υἱοῦ Ἰούδα, Ἦρ πατὴρ Ἀγγάβ, καὶ Ἀαδὰ πατὴρ Μερισά. Καὶ γενέσεις οἰκείων Ἑφραθαβὰ κατ' οἶκον Ἑσθὰ,

22. καὶ Ἰωακίμ, καὶ ἄνδρες Χωζηβὰ, καὶ Ἰωὰς, καὶ Σαράφ, οἱ κατώκησαν ἐν Μωάβ· καὶ ἀπέστρεψεν αὐτοὺς ἀβδεθρίν, ἀθουκίμ.

23. Οὗτοι κεραμεῖς οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἀταίμ καὶ Γαδιρὰ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐνίσχυσαν, καὶ κατώκησαν ἐκεῖ.

24. Υἱοὶ Σεμείων· Ναμουήλ, καὶ Ἰαμίν, Ἰαρίδ, Ζαρές, Σζούλ,

25. Σαλέμ υἱὸς αὐτοῦ, Μabasάμ υἱὸς αὐτοῦ, Μασμά υἱὸς αὐτοῦ,

26. Ἀμουήλ υἱὸς αὐτοῦ, Σαβούδ υἱὸς αὐτοῦ, Ζαχχούρ υἱὸς αὐτοῦ, Σεμεί υἱὸς αὐτοῦ.

27. Τῷ Σεμεί υἱοὶ ἐκκαίδεκα, καὶ θυγατέρες ἕξ. Καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν οὐκ ἦσαν υἱοὶ πολλοί. Καὶ πᾶσαι αἱ πατριεὶ αὐτῶν οὐκ ἐπλεόνασαν ὡς υἱοὶ Ἰούδα.

28. Καὶ κατώκησαν ἐν Βηρσαβέ, καὶ Μωλαδὰ, καὶ ἐν Ἑσερσουά,

29. καὶ ἐν Βαλαά, καὶ ἐν Αἰσίμ, καὶ ἐν Θωλάδ,

30. καὶ ἐν Βαθουήλ, καὶ ἐν Ἑρμά, καὶ ἐν Σικελάγ,

31. καὶ ἐν Βαιθμαριμώθ, καὶ Ἡμισουσεωσίν, καὶ οἴκου Βαρουσεωρίμ. Αὗται αἱ πόλεις αὐτῶν ἕως βασιλείας Δαυίδ.

32. Καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν, Αἰτάν, καὶ Ἦν, Ῥεμνών, καὶ Θουκὰ, καὶ Αἰσάρ, πόλεις πέντε.

33. Καὶ πᾶσαι ἐπαύλεις αὐτῶν κύκλῳ τῶν πόλεων τούτων ἕως Βαάλ· αὕτη κατάσχεσις αὐτῶν, καὶ ὁ καταλογισμὸς αὐτῶν.

34. Καὶ Μοσωβάδ, καὶ Ἰεμολόχ, καὶ Ἰωσία υἱὸς Ἀμασί,

35. καὶ Ἰωήλ, καὶ Ἰηοῦ υἱὸς Ἀσαβία, υἱὸς Σαραῦ, υἱὸς Ἀσιήλ,

36. καὶ Ἐλιωναί, καὶ Ἰωαβὰ, καὶ Ἰασούα, καὶ Ἀσαία, καὶ Ἰεδιήλ, καὶ Ἰσμαήλ, καὶ Βαναίας,

37. καὶ Ζουζὰ υἱὸς Σαφαί, υἱοῦ Ἀλὼν, υἱοῦ Ἰεδιὰ, υἱοῦ Σεμρί, υἱοῦ Σαμαίου.

38. Οὗτοι οἱ διελθόντες ἐν ὀνόμασιν ἀρχόντων ἐν ταῖς γενέσεσιν αὐτῶν, καὶ ἐν οἰκοῖς πατρῶν αὐτῶν ἐπληθύθησαν εἰς πλῆθος,

39. καὶ ἐπορεύθησαν ἕως τοῦ ἔλθειν Γέραρα ἕως τῶν ἀνατολῶν τῆς Γαί, τοῦ ζητῆσαι νομάς τοῖς κτήγεσιν αὐτῶν.

40. Καὶ εὗρον νομάς πλείονας καὶ ἀγαθὰς, καὶ ἡ γῆ

15. Et filii Chaleb filii Jephonne : Er, Ada, et Noom. Et filii Ada : Cenez.

16. Et filii Aeel : Zib, et Zepha, et Thiria, et Eserel.

17. Et filii Esri : Jether, Morad, et Apher, et Jamon. Et Jether genuit Maron, et Semei, et Jesba patrem Esthæmon.

18. Et uxor ejus hæc Adia peperit Jared patrem Gedor, et Aber patrem Sochon, et Chetiel patrem Zamon. Et hi filii Betthia filiae Pharao, quam accepit Mored.

19. Et filii uxoris Iduiae sororis Nachaim patris Ceila : Garmi, et Estharmon Nochatli.

20. Et filii Senon : Amnon, et Ana filius Phana, et Inon. Et filii Sei : Zoan, et filii Zoab,

21. filii Selom filii Juda, Er pater Lechab, et Laada pater Merisa. Et generationes domesticorum Ephrathabac domui Esoba,

22. et Joacim, et viri Chozeba, et Joas, et Saraph, qui habitabant in Moab : et reduxit eos abederim, athuciim.

23. Hi figuli habitantes in Ataim et Gadira cum rege : in regno ejus invaluerunt, et habitaverunt ibi.

24. Filii Symeon : Namuel, et Jamin, Jarib, Zares, Saul,

25. Salem filius ejus, Mabasam filius ejus, Masma filius ejus,

26. Amuel filius ejus, Sabud filius ejus, Zacchur filius ejus, Semei filius ejus.

27. Ipsi Semei filii sex et decem, et filiae sex. Et fratribus earum non fuerunt filii multi. Et omnes patriæ eorum non abundarunt ut filii Juda.

28. Et habitaverunt in Bersabee, et Molada, et in Eser-sual,

29. et in Balaa, et in Essem, et in Tholad,

30. et in Bathuel, et in Herma, et in Sicelag,

31. et in Bathmarimoth, et Hemisuseosim, et domus Baruseorim. Hæ civitates eorum usque ad regem David.

32. Et villæ eorum, Etan, et En, Remmon, et Thocca, et Esar, civitates quinque.

33. Et omnes villæ earum in circuitu civitatum harum usque Baal : hæc possessio eorum, et distributio eorum.

34. Et Mosobab, et Jemoloch, et Josia filius Amasia,

35. et Joel, et Jeu filius Asabia, filius Saray, filius Asiel,

36. et Elionai, et Jocaba, et Jasuia, et Asaia, et Jediel, et Ismael, et Banæas,

37. et Zuza filius Saphai, filii Alom, filii Jedia, filii Semri, filii Samææ.

38. Hi sunt qui transierunt in nominibus principum in generationibus suis, et in domibus patrum suarum multiplicati sunt in multitudinem,

39. et iverunt usque ad veniendum Gerara usque ad orientem Gai, ad querendum pascua pecoribus suis.

40. Et invenerunt pascua plura et bona, et terra lata co-

πλατεία ἐναντίον αὐτῶν, καὶ εἰρήνη καὶ ἡσυχία, ὅτι ἐκ τῶν υἱῶν Χάμ τῶν κατοικούντων ἐκεῖ ἔμπροσθεν.

41. Καὶ ἤλθοσαν οὗτοι οἱ γεγραμμένοι ἐπ' ὀνόματος ἐν ἡμέραις Ἐζεκίου βασιλέως Ἰουδα, καὶ ἐπάταξαν τοὺς οἰκούς αὐτῶν καὶ τοὺς Μιναιοὺς οὓς εὗροσαν ἐκεῖ, καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτοὺς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· καὶ ὤκησαν ἀντ' αὐτῶν, ὅτι νομαὶ τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν ἐκεῖ.

42. Καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν Συμεὼν ἐπορεύθησαν εἰς ὄρος Σηὶρ ἄνδρες πενταχόσιοι, καὶ Φαλαεττία, καὶ Νωαδία, καὶ Ῥαφαία, καὶ Ὀζιὴλ υἱοὶ Ἰεσὶ, ἀρχόντες αὐτῶν.

43. Καὶ ἐπάταξαν τοὺς καταλοιπούς τοὺς καταλείφθεντας τοῦ Ἀμαλὲκ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ υἱοὶ Ῥουβὴν πρωτοτόκου Ἰσραὴλ· ὅτι οὗτος δὲ πρωτότοκος, καὶ ἐν τῷ ἀναβῆναι ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἔδωκε τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰωσήφ υἱῷ Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐγενεαλογήθη εἰς πρωτοτόκια,

2. ὅτι Ἰούδας δυνατὸς ἰσχυρὸς καὶ ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ εἰς ἡγούμενον ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἡ εὐλογία τοῦ Ἰωσήφ.

3. Υἱοὶ Ῥουβὴν πρωτοτόκου Ἰσραὴλ· Ἐνώχ, καὶ Φαλλοὺς, Ἀσρώμ, καὶ Χαρμί.

4. Υἱοὶ Ἰωὴλ· Σεμεὶ, καὶ Βαναά υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ υἱοὶ Γούγ υἱοῦ Σεμεὶ,

5. υἱὸς αὐτοῦ Μιχά, υἱὸς αὐτοῦ Ῥηχά, υἱὸς αὐτοῦ Ἰωὴλ,

6. υἱὸς αὐτοῦ Βεήλ, ὃν μετόπισθε Θαγλαφαλλασάρ βασιλεὺς Ἀσσοῦρ. Οὗτος ἀρχὼν τῶν Ῥουβήν.

7. Καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ τῇ πατρίδι αὐτοῦ ἐν τοῖς καταλογισμοῖς αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ὁ ἀρχὼν Ἰωὴλ, καὶ Ζαχαρία,

8. καὶ Βαλέκ υἱὸς Ἀζούζ, υἱὸς Σαμὰ, υἱὸς Ἰωὴλ. Οὗτος κατόκησεν ἐν Ἀροὴρ, καὶ ἐπὶ Ναβαῦ, καὶ Βε-εμμασσών.

9. Καὶ πρὸς ἀνατολὰς κατόκησεν ἕως ἐρχομένων τῆς ἐρήμου, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου, ὅτι κτήνη αὐτῶν πολλὰ ἐν γῇ Γαλαάδ.

10. Καὶ ἐν ἡμέραις Σαουλ ἐποίησαν πόλεμον πρὸς τοὺς παροίκους, καὶ ἔπεσον ἐν χερσίν αὐτῶν κατοικοῦντες ἐν σκηναῖς αὐτῶν, πάντες κατ' ἀνατολὰς τῆς Γαλαάδ.

11. Υἱοὶ Γὰδ κατέναντι αὐτῶν κατόκησαν ἐν γῇ Βασάν ἕως Σελά.

12. Ἰωὴλ πρωτότοκος, καὶ Σαφάμ δὲ δεύτερος, καὶ Ἰανὶν δὲ γραμματεὺς ἐν Βασάν.

13. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατ' οἰκούς πατριῶν αὐτῶν· Μιχαὴλ, Μοσολλάμ, καὶ Σεβεὶ, καὶ Ἰωρεὶ, καὶ Ἰωαχάν, καὶ Ζουὲ, καὶ Ὠδὴδ, ἑπτά.

14. Οὗτοι υἱοὶ Ἀβιχάα υἱοῦ Οὐρί, υἱοῦ Ἰδαί, υἱοῦ Γαλαάδ, υἱοῦ Μιχαὴλ, υἱοῦ Ἰεσσαί, υἱοῦ Ἰεδδαί, υἱοῦ Βουζ

15. ἀδελφοῦ υἱοῦ Ἀβδιήλ, υἱοῦ Γουνὶ, ἀρχὼν οἴκου πατριῶν.

16. Κατόκουν ἐν Γαλαάδ, ἐν Βασάν, καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ περὶ χώρα Σαρὼν ἕως ἐξόδου.

ram eis, et pax et quies, quoniam ex filiis Cham habitantium ibi antea.

41. Et venerunt hi scripti super nomen in diebus Ezechie regis Juda, et percusserunt domos eorum et Minæos quos invenerunt ibi, et anathemaverunt eos usque in diem hanc : et habitaverunt pro eis, quoniam pascua pecoribus suis ibi.

42. Et ex eis de filiis Symeon iverunt in montem Seir viri quingenti, et Phalaetia, et Noadia, et Rhaphaia, et Ozziel filii Jesi, principes eorum.

43. Et percusserunt residuos qui remanserant de Amalec usque in diem hanc.

CAPUT V.

1. Et filii Ruben primogeniti Israel : quoniam hic primogenitus, et in ascendendo super cubile patris sui, dedit benedictionem ejus filio suo Joseph filio Israel, et non est in genealogia computatus in primogenituram,

2. quoniam Judas potens fortitudine et in fratribus suis, et in ducem ex ipso, et benedictio ipsius Joseph.

3. Filii Ruben primogeniti Israel : Enoch, et Phallus, Asrom, et Charmi.

4. Filii Joel : Semei, et Banæa filius ejus. Et filii Gog filii Semei,

5. filius ejus Michæ, filius ejus Recha, filius ejus Joel,

6. filius ejus Beel, quem transtulit Thaglyphallasar rex Assur. Hic princeps eorum qui ipsius Ruben.

7. Et fratres ejus patria sua in genealogiis suis secundum generationes suas, princeps Joel, et Zacharia,

8. et Balc filius Azuz, filius Sama, filius Joel. Hic habitavit in Aroer, et super Nabay, et Beelmasson.

9. Et ad orientem habitavit usque ad contigua deserti, a flumine Euphrate, quoniam pecora eorum multa in terra Galaad.

10. Et in diebus Saul fecerunt bellum adversus incolas, et ceciderunt in manus eorum ii qui habitabant in tabernaculis suis, omnes ad orientem ipsius Galaad.

11. Filii Gad e regione eorum habitarunt in terra Basan usque Sela.

12. Joel primogenitus, et Saphan secundus, et Janim scriba in Basan.

13. Et fratres eorum secundum domos patriarum suarum : Michael, Mosollam, et Sebee, et Jorei, et Joachan, et Zue, et Obed, septem.

14. Hi filii Abichæ filii Uri, filii Idai, filii Galaad, filii Michael, filii Jesai, filii Jeddai, filii Buz

15. fratris filii Abdiel, filii Guni, princeps domus patriarum.

16. Habitabant in Galaad, in Basan, et in pagis earum, et omnia adjacentia Saron usque ad exitum.

17. Πάντων δ καταλοχισμός ἐν ἡμέραις Ἰωάθαμ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐν ἡμέραις Ἰεροβοάμ βασιλέως Ἰσραὴλ.

18. Υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ Γὰδ, καὶ ἡμισυ φυλῆς Μανασσὴ ἐξ υἱῶν δυνάμει, ἄνδρες αἰρόντες ἀσπίδας καὶ μάχαιραν, καὶ τείνοντες τόξον, καὶ δεδιδαγμένοι πόλεμον, τεσσαράκοντα καὶ τέσσαρες χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ ἐξήκοντα ἐκπορευόμενοι εἰς παράταξιν.

19. Καὶ ἐποίουν πόλεμον μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ Ἰτουραίων, καὶ Ναφισαίων, καὶ Ναδαβαίων,

20. καὶ κατίσχυσαν ἐπ' αὐτῶν. Καὶ ἐδόθησαν εἰς χεῖρας αὐτῶν Ἀγαραῖοι, καὶ πάντα τὰ σκηνώματα αὐτῶν, ὅτι πρὸς τὸν Θεὸν ἐβόησαν ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῖς, ὅτι ἤλπισαν ἐπ' αὐτόν.

21. Καὶ ἠχμαλώτευσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καμῆλους πεντακισχιλίας, καὶ προβάτων διακοσίας πενήκοντα χιλιάδας, ὄνους διςχιλίους, καὶ ψυχὰς ἀνδρῶν ἑκατὸν χιλιάδας.

22. Ὅτι τραυματαῖα πολλοὶ ἔπεσον, ὅτι παρὰ τοῦ Θεοῦ ὁ πόλεμος. Καὶ κατόκησαν αὐτ' αὐτῶν ἕως μετοικεσίας.

23. Καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς Μανασσὴ κατόκησαν ἀπὸ Βασάν ἕως Βαὰλ, Ἐρμών, καὶ Σανὶρ, καὶ ὄρος Ἀερμών· καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ αὐτοὶ ἐπλεονάστησαν.

24. Καὶ οὗτοι ἄρχηγοὶ οἴκου πατριῶν αὐτῶν, Ὁφὲρ, καὶ Σεὶ, καὶ Ἐλιήλ, καὶ Ἰερεμία, καὶ Ὡδοῖα, καὶ Ἰεδιήλ· ἄνδρες ἰσχυροὶ δυνάμει, ἄνδρες ὀνομαστοί, ἄρχοντες τῶν οἴκων πατριῶν αὐτῶν.

25. Καὶ ᾔδότησαν ἐν Θεῷ πατέρων αὐτῶν, καὶ ἐπόρευον ὅπως Θεῶν τῶν λαῶν τῆς γῆς οὓς ἐξῆρεν ὁ Θεὸς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.

26. Καὶ ἐπήγειρεν ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ τὸ πνεῦμα Φαλόχ βασιλέως Ἀσσοῦρ, καὶ τὸ πνεῦμα Θαγλαφαλλασάρ βασιλέως Ἀσσοῦρ, καὶ μετώκισε τὸν Ῥουβὴν, καὶ τὸν Γαδδὶ, καὶ τὸ ἡμισυ φυλῆς Μανασσὴ, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς Χαδὰχ, καὶ Χαβῶρ, καὶ ἐπὶ ποταμὸν Ἰωζὰν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

1. Υἱοὶ Λευὶ· Γεδσὼν, Καὰθ, καὶ Μεραρί.

2. Καὶ υἱοὶ Καὰθ· Ἀμβραμ, καὶ Ἰσσαὰρ, Χεβρών, καὶ Ὀζιήλ.

3. Καὶ υἱοὶ Ἀμβραμ· Ἀαρὼν, καὶ Μωϋσῆς, καὶ Μαριάμ. Καὶ υἱοὶ Ἀαρὼν· Ναδάβ, καὶ Ἀβιοὺδ, Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθάμαρ.

4. Ἐλεάζαρ ἐγέννησε τὸν Φινεές, Φινεές ἐγέννησε τὸν Ἀβισοῦ,

5. Ἀβισοῦ ἐγέννησε τὸν Βοκκὶ, καὶ Βοκκὶ ἐγέννησε τὸν Ὀζὶ.

6. Ὀζὶ ἐγέννησε τὸν Ζαραία, Ζαραία ἐγέννησε τὸν Μαριήλ,

7. καὶ Μαριήλ ἐγέννησε τὸν Ἀμαρία, καὶ Ἀμαρία ἐγέννησε τὸν Ἀχτιῶδ,

8. καὶ Ἀχτιῶδ ἐγέννησε τὸν Σαδὼχ, καὶ Σαδὼχ ἐγέννησε τὸν Ἀχιμάας,

9. καὶ Ἀχιμάας ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν, καὶ Ἀζαρίας ἐγέννησε τὸν Ἰωανάν,

10. καὶ Ἰωανάν ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν· οὗτος ἱεράτευσεν ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ ᾠκοδόμησε Σαλωμών ἐν Ἱερουσαλὴμ.

17. Omnium computatio in diebus Joatham regis Juda, et in diebus Jeroboam regis Israel.

18. Filii Ruben, et Gad, et dimidium tribus Manasse ex filiis virtutis, viri levantes clypeos et gladium, et tendentes arcum, et docti bellum, quadraginta et quatuor mille et septingenti et sexaginta egredientes in aciem.

19. Et faciebant bellum cum Agarenis, et Ithuræis, et Naphisæis, et Nadabæis,

20. et invaluerunt super eos. Et dati sunt in manus eorum Agaræi, et omnia tabernacula eorum, quoniam ad Deum clamaverunt in prælio, et exaudivit eos, quoniam speraverunt in eum.

21. Et captivarunt apparatus eorum, camelos quinquies mille, et ovium ducenta quinquaginta millia, asinos bis mille, et aniinas virorum centum millia.

22. Quoniam cæsi multi ceciderunt, quia a Deo bellum. Et habitaverunt pro eis usque ad transmirationem.

23. Et dimidii tribus Manasse habitaverunt a Basan usque Baal, Ermon, et Sanir, et montem Aermon : et in Libano ipsi abundarunt.

24. Et hi principes domus patriarum eorum, Opher, et Sei, et Eliel, et Jeremia, et Oduia, et Jediel : viri fortes virtute, viri nominati, principes domorum patriarum suarum.

25. Et prævaricati sunt in Deum patrum suorum, et fornicati sunt post deos populorum terræ quos sustulerat Deus a facie eorum.

26. Et suscitavit Deus Israel spiritum Phaloch regis Assur, et spiritum Thaglaphallasar regis Assur, et transtulit Ruben, et Gaddi, et dimidium tribus Manasse, et duxit eos in Chaaeh, et Chabor, et super flumen Gozan usque in diem hanc.

CAPUT VI.

1. Filii Levi : Gedson, Caath, et Merari.

2. Et filii Caath : Ambram, et Issaar, Chebroa, et Oziel.

3. Et filii Ambram : Aaron, et Moyses, et Maria. Et filii Aaron : Nadab, et Abiud, Eleazar, et Ithamar.

4. Eleazar genuit Phinees, Phinees genuit Abisu,

5. Abisu genuit Bocci, et Bocci genuit Ozi,

6. Ozi genuit Zaræa, Zaræa genuit Mariel,

7. et Mariel genuit Amaria, et Amaria genuit Achitob,

8. et Achitob genuit Sadoc, et Sadoc genuit Achimaas,

9. et Achimaas genuit Azariam, et Azarias genuit Joanan,

10. et Joanan genuit Azariam : hic sacerdotio functus est in domo quam edificavit Salomon in Jerusalem.

11. Καὶ ἐγέννησεν Ἀζαρίας τὸν Ἀμαρία, καὶ Ἀμαρία ἐγέννησε τὸν Ἀχινὼβ,
12. καὶ Ἀχινὼβ ἐγέννησε τὸν Σαδὼκ, καὶ Σαδὼκ ἐγέννησε τὸν Σαλὼμ,
13. καὶ Σαλὼμ ἐγέννησε τὸν Χελκίαν, καὶ Χελκίας ἐγέννησε τὸν Ἀζαρίαν,
14. καὶ Ἀζαρίας ἐγέννησε τὸν Σαραίαν, καὶ Σαραίας ἐγέννησε τὸν Ἰωσαδάκ.
15. Καὶ Ἰωσαδάκ ἐπορεύθη ἐν τῇ μετοικίᾳ μετὰ Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν χειρὶ Ναβουχοδονόσορ.
16. Υἱοὶ Αὐεὺ· Γεδσὼν, Καθθ, καὶ Μεραρί.
17. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Γεδσὼν· Λοβενί, καὶ Σεμεί.
18. Υἱοὶ Καθθ· Ἀμβραμ, καὶ Ἰσσαάρ, Χεδρὼν, καὶ Ὀζιήλ.
19. Υἱοὶ Μεραρί· Μοολί, καὶ ὁ Μουσί. Καὶ αὗται αἱ πατρίαι τοῦ Αὐεὺ κατὰ πατρίαν αὐτῶν.
20. Τῷ Γεδσὼν, τῷ Λοβενί υἱὸς αὐτοῦ, Ἰέθ υἱὸς αὐτοῦ, Ζαμμαθ υἱὸς αὐτοῦ,
21. Ἰωάβ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀδδὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ζαρά υἱὸς αὐτοῦ, Ἰεθρί υἱὸς αὐτοῦ.
22. Υἱοὶ Καθθ· Ἀμινάδαβ υἱὸς αὐτοῦ, Κορέ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσὴρ υἱὸς αὐτοῦ,
23. Ἐλκανά υἱὸς αὐτοῦ, Ἀβισάφ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσὴρ υἱὸς αὐτοῦ,
24. Θαάθ υἱὸς αὐτοῦ, Οὐριήλ υἱὸς αὐτοῦ, Ὀζία υἱὸς αὐτοῦ, Σαούλ υἱὸς αὐτοῦ.
25. Καὶ υἱοὶ Ἐλκανά· Ἀμεσσί, καὶ Ἀχιμὼθ,
26. Ἐλκανά υἱὸς αὐτοῦ, Σουφί υἱὸς αὐτοῦ, Καϊναάθ υἱὸς αὐτοῦ,
27. Ἐλιὰβ υἱὸς αὐτοῦ, Ἱεροβοάμ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλκανά υἱὸς αὐτοῦ.
28. Υἱοὶ Σαμουήλ· ὁ πρωτότοκος Σανί, καὶ Ἀβιά.
29. Υἱοὶ Μεραρί· Μοολί, Λοβενί υἱὸς αὐτοῦ, Σεμεί υἱὸς αὐτοῦ, Ὀζά υἱὸς αὐτοῦ,
30. Σαμαά υἱὸς αὐτοῦ, Ἀγγία υἱὸς αὐτοῦ, Ἀσαίας υἱὸς αὐτοῦ.
31. Καὶ οὗτοι οὗς κατέστησε Δαυὶδ ἐπὶ χεῖρας ῥόδων ἐν οἴκῳ Κυρίου ἐν τῇ καταπαύσει τῆς κιβωτοῦ.
32. Καὶ ἦσαν λειτουργοῦντες ἐναντίον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν ὄργάνοις ἕως οὗ ἐκχοδόμῃσε Σαλωμὼν τὸν οἶκον Κυρίου ἐν Ἱερουσαλὴμ. Καὶ ἔστησαν κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν ἐπὶ τὰς λειτουργίας αὐτῶν.
33. Καὶ οὗτοι οἱ ἔσθηκότες, καὶ υἱοὶ αὐτῶν ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Καθθ, Αἰμάν ὁ ψαλτρωδὴς, υἱὸς Ἰωήλ, υἱοῦ Σαμουήλ,
34. υἱοῦ Ἐλκανά, υἱοῦ Ἱεροβοάμ, υἱοῦ Ἐλιήλ, υἱοῦ Θεοῦ,
35. υἱοῦ Σούφ, υἱοῦ Ἐλκανά, υἱοῦ Μαάθ, υἱοῦ Ἀμαθί,
36. υἱοῦ Ἐλκανά, υἱοῦ Ἰωήλ, υἱοῦ Ἀζαρία, υἱοῦ Σαφανία,
37. υἱοῦ Θαάθ, υἱοῦ Ἀσὴρ, υἱοῦ Ἀβισάφ, υἱοῦ Κορέ,
38. υἱοῦ Ἰσαάκ, υἱοῦ Καθθ, υἱοῦ Αὐεὺ, υἱοῦ Ἰσραήλ.
39. Καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀσάφ ὁ ἔσθηκὼς ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ· Ἀσάφ υἱὸς Βαραχία, υἱοῦ Σαμαά,
40. υἱοῦ Μιχαήλ, υἱοῦ Βαασία, υἱοῦ Μελχία,
41. υἱοῦ Ἀθανί, υἱοῦ Ζααραί, υἱοῦ Ἀδαί,

11. Et Azarias genuit Amaria, et Amaria genuit Achitob,
12. et Achitob genuit Sadoc, et Sadoc genuit Salom,
13. et Salom genuit Chelciam, et Chelcias genuit Azariam,
14. et Azarias genuit Sarza, et Sarza genuit Josadac.
15. Et Josadac ivit in transmigratione cum Juda et Jerusalem in manum Nabuchodonosor.
16. Filii Levi : Gedson, Caath, et Merari.
17. Et hæc nomina filiorum Gedson : Lobeni, et Semei.
18. Filii Caath : Ambram, et Issaar, Chebron, et Ozriel.
19. Filii Merari : Mooli, et Musi. Et hæc patriæ Levi secundum patrias eorum.
20. Ipsi Gedson, ipsi Lobeni filio ejus, Jeth filius ejus, Zammath filius ejus,
21. Joab filius ejus, Addi filius ejus, Zara filius ejus, Jethri filius ejus,
22. Filii Caath : Aminadab filius ejus, Core filius ejus, Aser filius ejus,
23. Elcana filius ejus, Abisaph filius ejus, Aser filius ejus,
24. Thaath filius ejus, Uriel filius ejus, Ozia filius ejus, Saul filius ejus.
25. Et filii Elcana : Amessi, et Achimoth,
26. Helcana filius ejus, Suphi filius ejus, Cernaath filius ejus,
27. Eliab filius ejus, Jeroboam filius ejus, Elcana filius ejus.
28. Filii Samuel : primogenitus Sani, et Abia.
29. Filii Merari : Mooli, Lobeni filius ejus, Semei filius ejus, Oza filius ejus,
30. Samaa filius ejus, Angia filius ejus, Asaia filius ejus.
31. Et isti quos constituit David super manus canentium in domo Domini in requietione arce.
32. Et fuerunt ministrantes coram tabernaculo testimonii in organis quoadusque edificavit Salomon domum Domini in Jerusalem. Et steterunt juxta judicium suum super ministeria sua.
33. Et hi assistentes, et filii eorum de filiis Caath, Aemas cantor psalmodum, filius Joel, filii Samuel,
34. filii Elcana, filii Jeroboam, filii Eliel, filii Thom,
35. filii Suph, filii Elcana, filii Maath, filii Amathi,
36. filii Elcana, filii Joel, filii Azaria, filii Saphania,
37. filii Thaath, filii Aser, filii Abiasaph, filii Core,
38. filii Issaar, filii Levi, filii Israel.
39. Et frater ejus Asaph stans in dextera ejus : Asaph filius Barachia, filii Samaa,
40. filii Michael, filii Baasia, filii Melchia,
41. filii Athani, filii Zaarai, filii Adai,

42. υἱοῦ Αἰθὰμ, υἱοῦ Ζαμμάμ, υἱοῦ Σεμεί,
43. υἱοῦ Ἰεζὲ, υἱοῦ Γεδσών, υἱοῦ Λευί.
44. Καὶ υἱοὶ Μεραρὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐξ ἀριστερῶν· Αἰθὰμ υἱὸς Κισὰ, υἱοῦ Ἀβαί, υἱοῦ Μαλῶχ,
45. υἱοῦ Ἀσεβί,
46. υἱοῦ Ἀμεσσία, υἱοῦ Βανί, υἱοῦ Σεμήρ,
47. υἱοῦ Μοολί, υἱοῦ Μουσί, υἱοῦ Μεραρὶ, υἱοῦ Λευί.
48. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατ' οἴκους πατρῴων αὐτῶν, οἱ Λευῖται οἱ δεδομένοι εἰς πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας σκηνῆς οἴκου τοῦ Θεοῦ.
49. Καὶ Ἀαρών, καὶ υἱοὶ αὐτοῦ θυμιῶντες ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν δλοκαυτωμάτων, καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων εἰς πᾶσαν ἐργασίαν, ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ ἐξυλάσκεισθαι περὶ Ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο Μωϋσῆς παῖς τοῦ Θεοῦ.
50. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Ἀαρών· Ἐλεάζαρ υἱὸς αὐτοῦ, Φινεὺς υἱὸς αὐτοῦ, Ἀβισού υἱὸς αὐτοῦ,
51. Βοκκὶ υἱὸς αὐτοῦ, Ὁζὶ υἱὸς αὐτοῦ, Σαραφα υἱὸς αὐτοῦ,
52. Μαρὶηλ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀμαρία υἱὸς αὐτοῦ, Ἀχιτὼβ υἱὸς αὐτοῦ,
53. Σαδὼκ υἱὸς αὐτοῦ, Ἀχιμαίας υἱὸς αὐτοῦ.
54. Καὶ αὗται αἱ κατοικίαι αὐτῶν ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν, ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῶν, τοῖς υἱοῖς Ἀαρών, τῇ πατρὶδι αὐτῶν, τοῖς Κααθί, ὅτι αὐτοῖς ἐγένετο ὁ κλῆρος.
55. Καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν Χεβρών ἐν γῇ Ἰούδα, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς κύκλῳ αὐτῆς.
56. Καὶ τὰ πεδία τῆς πόλεως, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἔδωκαν τῷ Χαλεβ υἱῷ Ἰεφοννῇ.
57. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἀαρών ἔδωκαν τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, τὴν Χεβρών, καὶ τὴν Λοβνὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Σελνὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἑσθαμὴ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,
58. καὶ τὴν Ἰεθάρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Δαβὶρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,
59. καὶ τὴν Ἀσάν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Βαιθθαμὺς καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς·
60. καὶ ἐκ φυλῆς Βενιαμὴν τὴν Γαβαί καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Γαλεμάθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀναθὼθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς. Πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῶν τρικαίδεκα πόλεις κατὰ πατριάς αὐτῶν.
61. Καὶ τοῖς υἱοῖς Κααθ τοῖς καταλοίποις ἐκ τῶν πατρῴων ἐκ τῆς φυλῆς ἐκ τοῦ ἡμίσεος φυλῆς Μανασσῆ, κλήρω πόλεις δέκα.
62. Καὶ τοῖς υἱοῖς Γεδσών κατὰ πατριάς αὐτῶν ἐκ φυλῆς Ἰσάαχάρ, ἐκ φυλῆς Ἀσήρ, ἀπὸ φυλῆς Νεφθαλί, ἐκ φυλῆς Μανασσῆ ἐν τῇ Βασάν, πόλεις τρικαίδεκα.
63. Καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ κατὰ πατριάς αὐτῶν ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν, ἐκ φυλῆς Γάδ, ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν, κλήρω πόλεις δεκάδου.
64. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῖς Λευῖταις τὰς πόλεις καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν.
65. Καὶ ἔδωκαν ἐν κλήρῳ ἐκ φυλῆς υἱῶν Ἰούδα, καὶ ἐκ φυλῆς υἱῶν Συμεὼν, καὶ ἐκ φυλῆς υἱῶν Βενιαμὴν τὰς πόλεις ταύτας ἃς ἐκάλεσαν αὐτὰς ἐπ' ὀνόματος,
66. καὶ ἀπὸ τῶν πατρῴων υἱῶν Κααθ· καὶ ἐγένοντο πόλεις τῶν ὁρίων αὐτῶν ἐκ φυλῆς Ἐφραΐμ.
67. Καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτη-

42. filii Aetham, filii Zammam, filii Semoi,
43. filii Jeeth, filii Gedson, filii Levi.
44. Et filii Merari fratres eorum a sinistris : Aetham filius Cisa, filii Abai, filii Maloch,
45. filii Asebi,
46. filii Amessia, filii Bani, filii Semer,
47. filii Mooli, filii Musi, filii Merari, filii Levi.
48. Et fratres eorum secundum domos patriarum suarum, Levitae dati in omnem operationem ministerii tabernaculi domus Domini.
49. Et Aaron, et filii ejus adolentes super altare holocaustorum, et super altare thymiamatum in omnem operationem, sancta sanctorum, et ad propitiandum pro Israel juxta omnia quaecumque mandavit Moyses puer Dei.
50. Et hi filii Aaron : Eleazar filius ejus, Phinees filius ejus, Abisu filius ejus,
51. Bocci filius ejus, Ozi filius ejus, Saraia filius ejus,
52. Mariel filius ejus, Amaria filius ejus, Achitob filius ejus,
53. Sadoc filius ejus, Achimaas filius ejus.
54. Et haec habitationes eorum in pagis eorum, in terminis eorum, filii Aaron, patrie eorum, ipsis Caathi, quoniam ipsis facta est sors.
55. Et dederunt eis Chebron in terra Juda, et adjacentia ejus in circuitu ejus.
56. Et campos civitatis, et pagos ejus dederunt Chaleb filio Jephonne.
57. Et filii Aaron dederunt civitates refugiorum, Chebron, et Lobna et adjacentia ejus, et Selna et adjacentia ejus, et Esthamo et adjacentia ejus,
58. et Jethar et adjacentia ejus, et Dabir et adjacentia ejus,
59. et Asan et adjacentia ejus, et Baethsamys et adjacentia ejus :
60. et de tribu Benjamin Gabai et adjacentia ejus, et Galemath et adjacentia ejus, et Anathoth et adjacentia ejus. Omnes civitates eorum tres et decem civitates secundum patrias eorum.
61. Et filii Caath reliquis ex patris ex tribu ex dimidio tribus Manasse, sorte civitates decem.
62. Et filiis Gedson secundum patrias eorum de tribu Issachar, de tribu Aser, de tribu Nephthali, de tribu Manasse in Basan, civitates tres et decem.
63. Et filiis Merari secundum patrias eorum de tribu Ruben, de tribu Gad, de tribu Zabulon, sorte civitates duodecim.
64. Et dederunt filii Israel Levitis civitates et adjacentia earum.
65. Et dederunt in sorte de tribu filiorum Juda, et de tribu filiorum Symeon, et de tribu filiorum Benjamin civitates has quas vocaverunt eas in nomine,
66. et de familiis filiorum Caath : et fuerunt civitates finium eorum de tribu Ephraim.
67. Et dederunt eis civitates refugiorum, Sychem et ad-

ρίων, τὴν Συχέμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς ἐν ὄρει Ἐφραιμ, καὶ τὴν Γαζέρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

68. καὶ τὴν Ἰεκμαάν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Βαιθωρών καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

69. καὶ τὴν Ἀλὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Γεθρεμμών καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

70. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσεος φυλῆς Μανασσὴ τὴν Ἀνὰρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰεμβλάαν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, κατὰ πατριὰν τοῖς υἱοῖς Καὰθ τοῖς καταλοίποις.

71. Τοῖς υἱοῖς Γεδσὼν ἀπὸ πατριῶν ἡμίσεος φυλῆς Μανασσὴ τὴν Γωλάν ἐκ τῆς Βασάν καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀσηρώθ καὶ τὰ περιπόλια αὐτῆς.

72. Καὶ ἐκ φυλῆς Ἰσσάχαρ τὴν Κέδες καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Δεβερί καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Δαβὼρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

73. καὶ τὴν Ῥαμὼθ, καὶ τὴν Αἰνάν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

74. Καὶ ἐκ φυλῆς Ἀσέρ τὴν Μασσάλ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἀβδὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

75. καὶ τὴν Ἀχάκ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ῥωὺθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

76. Καὶ ἀπὸ φυλῆς Νεφθαλί τὴν Κέδες ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Χαμὼθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Καραθαῖμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

77. Τοῖς υἱοῖς Μεραρί τοῖς καταλοίποις ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν, τὴν Ῥεμμών καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Θαβὼρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

78. ἐκ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου τὴν Ἰεριχὼ κατὰ ἐνσμάς τοῦ Ἰορδάνου· ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν τὴν Βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰασά καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

79. καὶ τὴν Καδμὼθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Μαεφλά καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

80. Ἐκ φυλῆς Γὰδ τὴν Ῥαμμὼθ Γαλαὰδ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Μααναῖμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς,

81. καὶ τὴν Ἑσεβὼν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰαζήρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσσάχαρ, Θωλά, καὶ Φουά, καὶ Ἰασοὺθ, καὶ Σεμερών, τέσσαρες.

2. Καὶ υἱοὶ Θωλά· Ὄζι, Ῥαφαία, καὶ Ἰεριήλ, καὶ Ἰαματ, καὶ Ἰεμασάν, καὶ Σαμουήλ, ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν τῷ Θωλά, ἰσχυροὶ δυνάμει κατὰ γενέσεις αὐτῶν· ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐν ἡμέραις Δαυὶδ, εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι.

3. Καὶ υἱοὶ Ὄζι· Ἰεζραία. Καὶ υἱοὶ Ἰεζραία· Μιχαήλ, Ἀβδιού, καὶ Ἰωήλ, καὶ Ἰεσία, πέντε ἄρχοντες πάντες.

4. Καὶ ἐπ' αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, ἰσχυροὶ παρατάξασθαι εἰς πόλεμον, τριακοντα καὶ ἑξ χιλιάδες, ὅτι ἐπλήθυναν γυναῖκας καὶ υἱούς.

5. Καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν εἰς πάσας πατρίδας Ἰσσάχαρ,

adjacentia ejus in monte Ephraim, et Gazer et adjacentia ejus,

68. et Jecmaan et adjacentia ejus, et Barthoron et adjacentia ejus,

69. et Elon et adjacentia ejus, et Gethremmon et adjacentia ejus.

70. Et de dimidio tribus Manasse Anar et adjacentia ejus, et Jemblaan et adjacentia ejus, secundum patriam filius Caath reliquis.

71. Filiis Gedson de familiis dimidia tribus Manasse Golan e Basan et suburbana ejus, et Aseroth et suburbana ejus.

72. Et de tribu Issachar Cedus et adjacentia ejus, et Deberi et adjacentia ejus, et Dabor et adjacentia ejus,

73. et Ramoth, et Enan et adjacentia ejus.

74. Et de tribu Aser Maasal et adjacentia ejus, et Abdon et adjacentia ejus,

75. et Acac et adjacentia ejus, et Roob et adjacentia ejus.

76. Et de tribu Nephthali Cedus in Galilaea et adjacentia ejus, et Chamoth et adjacentia ejus, et Cariathiarim et adjacentia ejus.

77. Filiis Merari reliquis de tribu Zabulon, Remmon et adjacentia ejus, et Thabor et adjacentia ejus,

78. de trans Jordanem Jericho ad occidentem Jordanis : de tribu Ruben Bosor in deserto et adjacentia ejus, et Jasa et adjacentia ejus,

79. et Cadmoth et adjacentia ejus, et Maephla et adjacentia ejus.

80. De tribu Gad Rhammoth Galaad et adjacentia ejus, et Maanaim et adjacentia ejus,

81. et Esebon et adjacentia ejus, et Jazer et adjacentia ejus.

CAPUT VII.

1. Et filiis Issachar, Thola, et Phua, et Jasub, et Seme-ron, quatuor.

2. Et hi filii Thola : Ozi, Raphaia, et Jerial, et Jamai, et Jemasan, et Samuel, principes domorum patriarum suarum ipsi Thola, fortes virtute secundum generationes suas : numerus eorum in diebus David, viginti et duo millia et sexcenti.

3. Et filii Ozi : Jezraia. Et filii Jezraia : Michael, Abdiu, et Joel, et Jesia, quinque principes omnes.

4. Et super eos secundum generationes suas, secundum domos patriarum suarum, fortes ad pugnandum in praelio, triginta et sex millia, quoniam multiplicaverunt uxores et filios.

5. Et fratres eorum in omnes patrias Issachar, et for-

καὶ ἰσχυροὶ δυνάμει, ὀγδοήκοντα καὶ ἑπτὰ χιλιάδες, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν τῶν πάντων.

6. Υἱοὶ Βενιαμίν· καὶ Βαλέ, καὶ Βαχίρ, καὶ Ἰεδιήλ, τρεῖς.

7. Καὶ υἱοὶ Βαλέ· Ἐσεβών, καὶ Ὁζί, καὶ Ὁζιήλ, καὶ Ἰεριμουθ, καὶ Οὐρί, πέντε· ἄρχοντες οἰκῶν πατριῶν ἰσχυροὶ δυνάμει, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες καὶ τριακοντατέσσαρες.

8. Καὶ υἱοὶ Βαχίρ· Ζεμιρά, καὶ Ἰωάς, καὶ Ἐλιέζερ, καὶ Ἐλιθενάν, καὶ Ἀμαρία, καὶ Ἰεριμουθ, καὶ Ἀβιουδ, καὶ Ἀναθού, καὶ Ἐλημεθ, πάντες οὗτοι υἱοὶ Βαχίρ.

9. Καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ἄρχοντες οἰκῶν πατριῶν αὐτῶν ἰσχυροὶ δυνάμει, εἴκοσι χιλιάδες καὶ διακόσιοι.

10. Καὶ υἱοὶ Ἰεδιήλ· Βαλαάν. Καὶ υἱοὶ Βαλαάν· Ἰαούς, καὶ Βενιαμίν, καὶ Ἀώθ, καὶ Χανανά, καὶ Ζαιθά, καὶ Θαρσί, καὶ Ἀχισαάρ,

11. πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰεδιήλ, ἄρχοντες τῶν πατριῶν ἰσχυροὶ δυνάμει, ἑπτακαίδεκα χιλιάδες καὶ διακόσιοι, ἐκπορευόμενοι δυνάμει πολεμεῖν.

12. Καὶ Σαπφίν, καὶ Ἀπφίν, καὶ υἱοὶ Ὀρ, Ἀσώμ, υἱὸς αὐτοῦ Ἀόρ.

13. Υἱοὶ Νεφθαλί· Ἰασιήλ, Γωνί, καὶ Ἀσθρ, καὶ Σελλόμ, υἱοὶ αὐτοῦ, Βαλάμ υἱὸς αὐτοῦ.

14. Υἱοὶ Μανασσῆ· Ἐσριήλ, ὃν ἔτεκεν ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ἡ Σύρα, ἔτεκε δὲ αὐτῇ καὶ Μαχίρ πατέρα Γαλαάδ.

15. Καὶ Μαχίρ ἔλαβε γυναῖκα τῇ Ἀπφίν καὶ Σαπφίν· καὶ ὄνομα ἀδελφῆς αὐτοῦ Μωοχά, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρῃ Σαπφαάδ. Ἐγενήθησαν δὲ τῇ Σαπφαάδ θυγατέρες.

16. Καὶ ἔτεκε Μωοχά γυνὴ Μαχίρ υἱόν, καὶ ἑκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Φαρές· καὶ ὄνομα ἀδελφοῦ αὐτοῦ Σούρος. Υἱοὶ αὐτοῦ Οὐλάμ καὶ Ροκόμ.

17. Καὶ υἱοὶ Οὐλάμ· Βαδάμ. Οὗτοι υἱοὶ Γαλαάδ, υἱοῦ Μαχίρ, υἱοῦ Μανασσῆ.

18. Καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ ἡ Μαλεχέθ ἔτεκε τὸν Ἰσουδ, καὶ τὸν Ἀβιέζερ, καὶ τὸν Μαελά.

19. Καὶ ἦσαν υἱοὶ Σεμιρά· Ἀἴμ, καὶ Συχέμ, καὶ Λακίμ, καὶ Ἀνιάν.

20. Καὶ υἱοὶ Ἐφραΐμ· Σωθαλάθ, καὶ Βαράδ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Θαάθ υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλαδὰ υἱὸς αὐτοῦ, Σαάθ υἱὸς αὐτοῦ,

21. καὶ Ζαβάδ υἱὸς αὐτοῦ, Σωθελέ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Ἀζέρ, καὶ Ἐλεάδ. Καὶ ἀπέκτειναν αὐτοὺς οἱ ἄνδρες Γέθ, οἱ τεχθέντες ἐν τῇ γῇ, ὅτι κατέβησαν τοῦ λαβεῖν τὰ κτήνη αὐτῶν,

22. καὶ ἐπένθησεν Ἐφραΐμ ὁ πατὴρ αὐτῶν ἡμέρας πολλὰς· καὶ ἦλθον ἀδελφοὶ αὐτοῦ τοῦ παρακαλέσαι αὐτόν.

23. Καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν ἐν γαστρὶ, καὶ ἔτεκεν υἱόν· καὶ ἑκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Βερίκ, ὅτι ἐν κακοῖς ἐγένετο ἐν οἴκῳ μου.

24. Καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Σαραά· καὶ ἐν ἐκείνοις τοῖς καταλοιποῖς. Καὶ ἐκχοδόμῃσεν τὴν Βαιθωρὼν τὴν κάτω καὶ τὴν ἄνω. Καὶ υἱοὶ Ὁζάν· Σεηρά,

25. καὶ Ῥαφὴ υἱὸς αὐτοῦ, Σαράφ καὶ Θαλεές υἱοὶ αὐτοῦ, Θαέν υἱὸς αὐτοῦ.

26. Τῷ Λααδάν υἱῷ αὐτοῦ υἱὸς Ἀμιουδ, υἱὸς Ἐλι-
αμαί,

tes virtute, octuaginta et septem millia, numerus eorum omnium.

6. Filii Benjamin : et Bale, et Bachir, et Jediel, tres.

7. Et filii Bale : Esebon, et Ozi, et Oziel, et Jerimuth, et Uri, quinque : principes domorum patriarum fortes virtute, et numerus eorum, viginti et duo millia et triginta quatuor.

8. Et filii Bachir : Zemira, et Joas, et Eliezer, et Elithenam, et Amaria, et Jerimuth, et Abiud, et Anathoth, et Eleemeth, omnes hi filii Bachir.

9. Et numerus eorum secundum generationes eorum, principes domorum patriarum eorum fortes virtute, viginti millia et ducenti.

10. Et filii Jediel : Balaan. Et filii Balaan : Jaus, et Benjamin, et Aoth, et Chanana, et Zaethan, et Tharsi, et Achisaar,

11. omnes hi filii Jediel, principes patriarum fortes virtute, septem et decem millia et ducenti, egredientes virtute ad bellandum.

12. Et Sapphin, et Apphin, et filii Or, Asom, filius ipsius Aor.

13. Filii Nephthali : Jasiel, Goni, et Aser, et Sellum, filii ejus, Balaam filius ejus.

14. Filii Manasse : Esriel, quem peperit concubina ejus Syra, peperit autem ei et Machir patrem Galaad.

15. Et Machir accepit uxorem ipsi Apphin et Sapphin : et nomen sororis ejus Moocha, et nomen secundo Sapphaad. Natae autem sunt ipsi Saphaad filiae.

16. Et peperit Moocha uxor Machir filium, et vocavit nomen ejus Phares : et nomen fratris ejus Suros. Filii ejus Ulam et Rocom.

17. Et filii Ulam : Badaro. Hi filii Galaad, filii Machir, filii Manasse.

18. Et soror ejus Malechet peperit Isud, et Abiezer, et Maela.

19. Et fuerunt filii Semira : Aim, et Sychem, et Lacim, et Anian.

20. Et filii Ephraim : Sothalath, et Barad filius ejus, et Thaath filius ejus, Elada filius ejus, Saath filius ejus,

21. et Zabad filius ejus, Sotheli filius ejus, et Azer, et Elead. Et occiderunt eos viri Geth, qui nati erant in terra, quoniam descenderant ad capiendum pecora eorum.

22. et luxit Ephraim pater eorum dies multos : et venerunt fratres ejus ad consolandum eum,

23. Et intravit ad uxorem suam, et concepit in utero, et peperit filium : et vocavit nomen ejus Beria, quoniam in malis factus est in domo mea.

24. Et filia ejus Saraa : et in illis residuis. Et aedificavit Baethoron inferiorem et superiorem. Et filii Ozan : Seera,

25. et Raphe filius ejus, Saraph et Thalees filii ejus, Thaen filius ejus.

26. Ipsi Laadan filio ejus filius Amiud, filius Elisamai,

27. υἱὸς Νούν, υἱὸς Ἰησουὲ, υἱοὶ αὐτοῦ.
 28. Καὶ κατὰσχεις αὐτῶν καὶ κατοικία αὐτῶν Βαι-
 θήλ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς κατ' ἀνατολάς Νοαράν πρὸς
 δυσμαῖς Γάζερ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς. Καὶ Συχέμ καὶ
 αἱ κῶμαι αὐτῆς ἕως Γάζης, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς,
 29. καὶ ἕως δρίων υἱῶν Μανασσῆ, Βαιθσαάν καὶ αἱ
 κῶμαι αὐτῆς, Θανάχ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, Μαγεδδώ
 καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, Δώρ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς. Ἐν
 ταύτῃ κατώκησαν υἱοὶ Ἰωσήφ υἱοῦ Ἰσραήλ.
 30. Υἱοὶ Ἀσήρ· Ἰεμνὰ, καὶ Σουῖα, καὶ Ἰσουῖ, καὶ
 Βερία, καὶ Σορέ ἀδελφὴ αὐτῶν.
 31. Καὶ υἱοὶ Βερία· Χάβερ, καὶ Μελχιήλ· οὗτος πα-
 τὴρ Βερθαίθ.
 32. Καὶ Χάβερ ἐγέννησε τὸν Ἰαφλήτ, καὶ τὸν Σα-
 μήρ, καὶ τὸν Χωθάν, καὶ τὴν Σωλὰ ἀδελφὴν αὐτῶν.
 33. Καὶ υἱοὶ Ἰαφλήτ· Φασέκ, καὶ Βαμαήλ, καὶ
 Ἀσίθ· οὗτοι υἱοὶ Ἰαφλήτ.
 34. Καὶ υἱοὶ Σεμμήρ· Ἀχί, καὶ Ροογά, καὶ Ἰαβὰ,
 καὶ Ἀράμ,
 35. καὶ Βανηλάμ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, Σωφὰ, καὶ
 Ἰμανὰ, καὶ Σέλλης, καὶ Ἀμάλ.
 36. υἱοὶ Σωφά· Σουέ, καὶ Ἀρναφάρ, καὶ Σουδά, καὶ
 Βαρίν, καὶ Ἰμράν,
 37. Καὶ Βασάν, καὶ Ὡά, καὶ Σαμά, καὶ Σαλισὰ,
 καὶ Ἰεθρά, καὶ Βεηρά.
 38. Καὶ υἱοὶ Ἰεθρῶ· Ἰεφινὰ, καὶ Φασφὰ, καὶ Ἀρά.
 39. Καὶ υἱοὶ Ὀλά· Ὀρέχ, Ἀνιήλ, καὶ Ῥασιά.
 40. Πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἀσήρ, πάντες ἄρχοντες πα-
 τριῶν, ἐκλεκτοὶ ἰσχυροὶ δυνάμει, ἄρχοντες ἡγούμενοι.
 Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἰς παράταξιν τοῦ πολεμῆν, ἀριθμὸς
 αὐτῶν ἄνδρες εἰκοσιεῖς χιλιάδες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ Βενιαμὴν ἐγέννησε Βαλέ πρωτότοκον αὐτοῦ,
 καὶ Ἀσβήλ τὸν δεύτερον, Ἀραρὰ τὸν τρίτον,
 2. Νωὰ τὸν τέταρτον, καὶ Ῥαφὰ τὸν πέμπτον.
 3. Καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ Βαλέ· Ἀδίρ, καὶ Γηρά, καὶ
 Ἀβιούδ,
 4. καὶ Ἀβессουέ, καὶ Νοαμά, καὶ Ἀχιά,
 5. καὶ Γερά, καὶ Σεφουφάμ, καὶ Οὐράμ.
 6. Οὗτοι υἱοὶ Ἀὐδ, οὗτοι εἰσιν ἄρχοντες πατριῶν
 τοῖς κατοικοῦσι Γαβέ· καὶ μετώκησαν αὐτοὺς εἰς Μα-
 χαναθί,
 7. καὶ Νοομά, καὶ Ἀχιά, καὶ Γηρά· οὗτος Ἰεγλαάμ,
 καὶ ἐγέννησε τὸν Ἀζά, καὶ τὸν Ἰαχичώ.
 8. Καὶ Σααρίν ἐγέννησεν ἐν τῷ πεδίῳ Μωάβ μετὰ
 τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὸν Ὡσὶν καὶ τὴν Βααδὰ γυναῖκα
 αὐτοῦ.
 9. Καὶ ἐγέννησεν ἐκ τῆς Ἀδὰ γυναῖκα αὐτοῦ τὸν
 Ἰωλάβ, καὶ τὸν Σεβιά, καὶ τὸν Μισά, καὶ τὸν Μελ-
 χάς,
 10. καὶ τὸν Ἰεβού, καὶ τὸν Ζαβιά, καὶ τὸν Μαρμά·
 οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν.
 11. Καὶ ἐκ τῆς Ὡσὶν ἐγέννησε τὸν Ἀβιτάλ, καὶ τὸν
 Ἀλφαάλ.
 12. Καὶ υἱοὶ Ἀλφαάλ· Ὡβήδ, Μισαάλ, Σεμμήρ·
 οὗτος ἠκοδόμησε τὴν Ὠνάν, καὶ τὴν Λωδ καὶ τὰς κῶ-
 μας αὐτῆς.

27. filius Noun, filius Jesue, filii ejus.
 28. Et possessio eorum et habitatio eorum Bethel, et pagi
 ejus ad orientem Noaran ad occidentem Gazer et pagi ejus.
 Et Sychem et pagi ejus usque Gazan, et pagi ejus,
 29. et usque ad fines filiorum Manasse, Berthsam et pagi
 ejus, Thanach et pagi ejus, Mageddo et pagi ejus, Dor et
 pagi ejus. In hac habitarunt filii Joseph filii Israel.
 30. Filii Aser : Jemma, et Suia, et Isui, et Beria, et Sore
 soror eorum.
 31. Et filii Beria : Chaber, et Melchiel : hic pater Ber-
 thaiti.
 32. Et Chaber genuit Japhlet, et Samer, et Chothan,
 et Sola sororem eorum.
 33. Et filii Japhlet : Phasec, et Bamael, et Asith : hi filii
 Japhlet.
 34. Et filii Semmer : Achi, et Rooga, et Jaba, et Aram,
 35. et Baneelam fratris ejus, Sopha, et Imana, et Selles,
 et Amal.
 36. Filii Sophas : Sue, et Arnaphar, et Suda, et Barin,
 et Imran,
 37. et Basan, et Oa, et Sama, et Salisa, et Jethra, et
 Beera.
 38. Et filii Jether : Jephina, et Phaspha, et Ara.
 39. Et filii Ola : Orech, Aniel, et Rasia.
 40. Omnes hi filii Aser, omnes principes patriarum, electi
 fortes virtute, principes duces. Numerus eorum in aciem ad
 pugnandum, numerus eorum viri viginti sex millia.

CAPUT VIII.

1. Et Benjamin genuit Bale primogenitam suum, et Ashel
 secundum, Aara tertium,
 2. Noa quartum, et Rapha quintum.
 3. Et fuerunt filii Bale : Adir, et Gera, et Abiud,
 4. et Abessue, et Noama, et Achia,
 5. et Gera, et Sephuphan, et Uram.
 6. Hi filii Aod, hi sunt principes patriarum habitantibus
 Gabee : et transtulerunt eos in Machanathi,
 7. et Nooma, et Achia, et Gera : hic Jeglaam, et genuit
 Aza, et Jachicho.
 8. Et Saarín genuit in campo Moab postquam ipse dimi-
 sit Osín et Baada uxorem suam.
 9. Et genuit ex Ada uxore sua Jolab, et Sebia, et Misa,
 et Melchas,
 10. et Jehus, et Zabia, et Marma : hi principes patriarum.
 11. Et de Osín genuit Abitol, et Alphaal.
 12. Et filii Alphaal : Obed, Misaa, Semmer : hic edificavit
 Onan, et Lod et pagos ejus :

13. καὶ Βεριά, καὶ Σαμά· οὗτοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν τοῖς κατοικοῦσιν Αἰλάμ, καὶ οὗτοι ἐξεδίωξαν τοὺς κατοικοῦντας Γέθ.

14. Καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ Σωσῆκ, καὶ Ἀριμῶθ,

15. καὶ Ζαβαδία, καὶ Ὠρήδ, καὶ Ἐδερ,

16. καὶ Μιγαήλ, καὶ Ἰεσφά καὶ Ἰωδὰ, υἱοὶ Βεριά,

17. καὶ Ζαβαδία, καὶ Μοσολλάμ, καὶ Ἀζακί, καὶ Ἀβάρ,

18. καὶ Ἰσαμαρί, καὶ Ἰεζιλίας, καὶ Ἰωδὰδ, υἱοὶ Ἐλφαῶλ.

19. καὶ Ἰακίμ, καὶ Ζαχρί, καὶ Ζαβδί,

20. καὶ Ἐλιωναί, καὶ Σαλαθι, καὶ Ἐλιήλ,

21. καὶ Ἀδαία, καὶ Βαραία, καὶ Σαμαράθ, υἱοὶ Σαμαίθ.

22. Καὶ Ἰεσφάν, καὶ Ὠβήδ, καὶ Ἐλεήλ,

23. καὶ Ἀβδών, καὶ Ζεχρί, καὶ Ἀνάν,

24. καὶ Ἀνανία, καὶ Ἀμβρί, καὶ Αἰλάμ, καὶ Ἀναθώθ,

25. καὶ Ἰαθίν, καὶ Ἰεφάδιος, καὶ Φανουήλ, υἱοὶ Σωσῆκ,

26. καὶ Σαμσαρί, καὶ Σααρίας, καὶ Γοθολία,

27. καὶ Ἰαρασία, καὶ Ἐριά, καὶ Ζεχρί υἱὸς Ἰροάμ.

28. Οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἄρχοντες· οὗτοι κατώκησαν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

29. Καὶ ἐν Γαβαὼν κατώκησε πατὴρ Γαβαὼν καὶ ὄνομα γυναικὶ αὐτοῦ Μοαχά,

30. καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς ὁ πρωτότοκος Ἀβδών, καὶ Σούρ, καὶ Κίς, καὶ Βαῶλ, καὶ Ναδὰδ, καὶ Νήρ,

31. καὶ Γεδούρ καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ Ζαχχούρ, καὶ Μακελώθ.

32. Καὶ Μακελώθ ἐγέννησε τὸν Σαμαά· καὶ γὰρ οὗτοι κατέναντι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κατώκησαν ἐν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

33. Καὶ Νήρ ἐγέννησε τὸν Κίς, καὶ Κίς ἐγέννησε τὸν Σαούλ, καὶ Σαούλ ἐγέννησε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ τὸν Μελχισουέ, καὶ τὸν Ἀμιναδάδ, καὶ τὸν Ἀσαβάλ.

34. Καὶ υἱὸς Ἰωνάθαν Μεριβαάλ. Καὶ Μεριβαάλ ἐγέννησε τὸν Μιγά.

35. Καὶ υἱοὶ Μιγά· Φιθὼν, καὶ Μελάχ, καὶ Θαραχ, καὶ Ἀχαζ.

36. Καὶ Ἀχαζ ἐγέννησε τὸν Ἰαδὰ, καὶ Ἰαδὰ ἐγέννησε τὸν Σλακίμ, καὶ τὸν Ἀσμώθ, καὶ τὸν Ζαμβρί· καὶ Ζαμβρί ἐγέννησε τὸν Μαισά,

37. καὶ Μαισά ἐγέννησε τὸν Βαανά. Παράτα υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλασά υἱὸς αὐτοῦ, Ἐσὴλ υἱὸς αὐτοῦ.

38. Καὶ τῶ Ἐσὴλ ἕξ υἱοί, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Ἐζρικὰμ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ Ἰσμαήλ, καὶ Σαραία, καὶ Ἀβδία, καὶ Ἀνάν, καὶ Ἀσά· πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἐσὴλ.

39. Καὶ υἱοὶ Ἀσὴλ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· Αἰλάμ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ Ἰὰς ὁ δεύτερος, καὶ Ἐλιφαλέτ ὁ τρίτος.

40. Καὶ ἦσαν υἱοὶ Αἰλάμ ἰσχυροὶ ἄνδρες δυνάμει, τείνοντες τόξον, καὶ πληθύνοντες υἱοὺς καὶ υἱοὺς τῶν υἱῶν, ἕκατὸν πενήκοντα. Πάντες οὗτοι ἐξ υἱῶν Βενιαμίν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ὁ συλλοχισμὸς αὐτῶν· καὶ οὗτοι καταγεγραμμένοι ἐν βιβλίῳ τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα μετὰ τῶν ἀποικισθέντων εἰς Βαβυλῶνα ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν,

13. et Beria, et Sama : hi principes patriarum habitantibus Ælam, et hi persecuti sunt eos qui habitabant Geth.

14. Et frater ejus Sosec, et Arimoth,

15. et Zabadia, et Ored, et Eder,

16. et Michael, et Jespha et Joda, filii Beria,

17. Et Zabadia, et Mosollam, et Azaci, et Abar,

18. et Isamari, et Jexlias, et Jobab, filii Elphaal.

19. Et Jacim, et Zachri, et Zabdi,

20. et Elionai, et Salathi, et Elieli,

21. et Adaia, et Baraia, et Samarath, filii Samaith.

22. Et Jesphan, et Obed, et Eleel,

23. et Abdon, et Zechri, et Anan,

24. et Anania, et Ambri, et Ælam, et Anathoth,

25. et Jathin, et Jephadiaz, et Phanael, filii Sosec,

26. et Samsari, et Saarias, et Gotholia,

27. et Jarasia, et Eria, et Zechri filius Iroam.

28. Hi principes patriarum secundum generationes suas principes : hi habitaverunt in Jerusalem.

29. Et in Gabaon habitavit pater Gabaon : et nomen uxori ejus Moacha,

30. et filius ejus primogenitus Abdon, et Sur, et Cis, et Baal, et Nadab, et Ner,

31. et Gedur, et frater ejus, et Zacchur, et Maceloth.

32. Et Maceloth genuit Samaa : et quidem hi e regione fratrum suorum habitaverunt in Jerusalem cum fratribus suis.

33. Et Ner genuit Cis, et Cis genuit Saul, et Saul genuit Jonathan, et Melchisue, et Aminadab, et Asabal.

34. Et filius Jonathan Meribaal. Et Meribaal genuit Micha.

35. Et filii Micha : Phithon, et Melach, et Tharach, et Achaz.

36. Et Achaz genuit Jada, et Jada genuit Salaimath, et Asmoth, et Zambri : et Zambri genuit Mæsa,

37. et Mæsa genuit Baana. Raphæa filius ejus, Elasa filius ejus, Esel filius ejus.

38. Et Esel sex filii, et hæc nomina eorum : Ezricam primogenitus ejus, et Ismael, et Saraia, et Abdia, et Anan, et Asa : omnes hi filii Esel.

39. Et filii Asel fratris ejus : Ælam primogenitus ejus, et Jas secundus, et Eliphalet tertius.

40. Et fuerunt filii Ælam viri fortes potentia, tendentes arcum, et multiplicantes filios et filios filiorum, centum quinquaginta. Omnes hi e filiis Benjamin.

CAPUT IX.

1. Et omnis Israel computatio eorum : et hi descripti in libro regum Israel et Juda cum iis qui translati sunt in Babylonem in suis iniquitatibus,

2. καὶ οἱ κατοικοῦντες πρότερον ἐν ταῖς κατασχέσειν αὐτῶν ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰσραὴλ, οἱ ἱερεῖς, οἱ Λευῖται, καὶ οἱ δεδομένοι.

3. Καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοίκησαν ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰούδα, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Βενιαμὴν, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραΐμ, καὶ Μανασσῆ.

4. Καὶ Ἰνωθὶ, καὶ υἱὸς Σαμιούδ υἱοῦ Ἀμρί, υἱοῦ Ἀμβραίμ, υἱοῦ Βουνὶ, υἱοῦ υἱῶν Φαρές, υἱοῦ Ἰούδα.

5. Καὶ ἐκ τῶν Σηλωνι, Ἀσαΐα πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ

6. ἐκ τῶν υἱῶν Ζαρά, Ἰεὴλ, καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐξακόσιοι καὶ ἐννεήκοντα.

7. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Βενιαμὴν Σαλώμ υἱὸς Μοσολλάμ υἱοῦ Ὠδοῦα, υἱοῦ Ἀσινού.

8. Καὶ Ἰεμναὰ υἱὸς Ἰεροβοάμ, καὶ Ἡλώ· οὗτοι υἱοὶ Ὁζὶ υἱοῦ Μαγίρ· καὶ Μοσολλάμ υἱὸς Σαφατία, υἱοῦ Ῥαγουήλ, υἱοῦ Ἰεμναά.

9. Καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἐννακόσιοι πεντηκονταεξ, πάντες οἱ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

10. Καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων Ἰωδαὲ, καὶ Ἰωαρίμ, καὶ Ἰαχὶν,

11. Καὶ Ἀζαρία υἱὸς Χελκία υἱοῦ Μοσολλάμ, υἱοῦ Σαδὼκ, υἱοῦ Μαπαθὼθ, υἱοῦ Ἀχινὼθ ἡγουμένου οἴκου τοῦ Θεοῦ.

12. καὶ Ἀδαΐα υἱὸς Ἰραάμ υἱοῦ Φασχώρ, υἱοῦ Μελεχία, καὶ Μαασαΐα υἱὸς Ἀδιήλ, υἱοῦ Ἐζιρά, υἱοῦ Μοσολλάμ, υἱοῦ Μασελμῶθ, υἱοῦ Ἐμμήρ,

13. καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν, χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι καὶ ἐξήκοντα, ἰσχυροὶ δυνάμει εἰς ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου τοῦ Θεοῦ.

14. Καὶ ἐκ τῶν Λευιτῶν Σαμαΐα υἱὸς Ἀσώβ, υἱοῦ Ἐζρικῆμ, υἱοῦ Ἀσαβία ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρί.

15. Καὶ Βαχβακάρ, καὶ Ἀρης, καὶ Γαλαὰλ, καὶ Μαθανίας υἱὸς Μιχά, υἱοῦ Ζεχρί, υἱοῦ Ἀσάφ.

16. Καὶ Ἀβδία υἱὸς Σαμία, υἱοῦ Γαλαὰλ, υἱοῦ Ἰδιθὸν, καὶ Βαραχία υἱὸς Ὀσσά υἱοῦ Ἐλκανά, ὁ κατοικῶν ἐν ταῖς κώμαις Νωτεφατί.

17. Οἱ πυλωροὶ· Σαλώμ, Ἀκούμ, Τελμών, καὶ Διμάν, καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν Σαλώμ ὁ ἄρχων,

18. καὶ ἕως ταύτης ἐν τῇ πύλῃ τοῦ βασιλείως κατ' ἀνατολὰς αὐταὶ αἱ πύλαι τῶν παρεμβολῶν υἱῶν Λευί.

19. Καὶ Σελλοῦμ υἱὸς Κορέ υἱοῦ Ἀβιασάφ, υἱοῦ Κορέ· καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς οἶκον πατρὸς αὐτοῦ, οἱ Κορίται ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς λειτουργίας φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς· καὶ πατέρες αὐτῶν ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς Κυρίου φυλάσσοντες τὴν εἰσοδον.

20. Καὶ Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ ἡγούμενος ἦν ἐπ' αὐτῶν ἔμπροσθεν Κυρίου, καὶ οὗτοι μετ' αὐτοῦ.

21. Ζαχαρίας υἱὸς Μοσολλάμ πυλωρὸς τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

22. Πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ ἐπὶ τῆς πύλης ἐν ταῖς πύλαις, διακόσιοι καὶ δεκαδύο· οὗτοι ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν, ὁ καταλογισμὸς αὐτῶν. Τούτους ἔστησε Δαυὶδ καὶ Σαμουὴλ ὁ βλέπων τῇ πίστει αὐτῶν.

23. Καὶ οὗτοι καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν πυλῶν ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἐν οἴκῳ τῆς σκηνῆς τοῦ φυλάσσειν.

24. Κατὰ τοὺς τέσσαρας ἀνέμους ἦσαν αἱ πύλαι, κατὰ ἀνατολὰς, θάλασσαν, βορρᾶν, νότον.

2. et qui habitabant antea in possessionibus eorum in civitatibus Israel, sacerdotes, Levitae, et dediti.

3. Et in Jerusalem habitaverunt de filiis Juda, et de filiis Benjamin, et de filiis Ephraim, et Manasse.

4. Et Gnothi, et filius Samiud filii Amri, filii Ambraim, filii Buni, filii filiorum Phares, filii Juda.

5. Et de iis qui Seloni, Asaia primogenitus ejus, et filii ejus

6. de filiis Zara, Jeel, et fratres eorum sexcenti et nonaginta.

7. Et de filiis Benjamin Salom filius Mosollam filii Odaia, filii Asinu.

8. Et Jemnaa filius Jeroboam, et Elo : hi filii Ozi filii Machir : et Mosollam filius Saphatia, filii Raguel, filii Jennai.

9. Et fratres eorum secundum generationes suas nonaginti quinquaginta sex, omnes viri principes patriarum secundum domos patriarum suarum.

10. Et de sacerdotibus Jodae, et Joarim, et Jachim,

11. et Azaria filius Chelciae filii Mosollam, filii Sadoc, filii Marajoth, filii Achitob ducis domus Dei.

12. Et Adaia filius Iraam filii Phaschor, filii Melchiae, et Maasaea filius Adiel, filii Ezira, filii Mosollam, filii Maselmuth, filii Emmer,

13. et fratres eorum principes domorum patriarum suarum, mille et septingenti et sexaginta, fortes virtute ad operationem ministerii domus Dei.

14. Et de Levitis Samara filius Asob, filii Ezricam, filii Asabia de filiis Merari.

15. Et Bacbacar, et Ares, et Galaal, et Matthanias filius Micha, filii Zechri, filii Asaph.

16. Et Abdia filius Samia, filii Galaal, filii Idithun, et Barachia filius Ossa filii Elcana, habitans in pagis Notephati.

17. Janitores : Salom, Acum, Telmon, et Diman, et fratres eorum : Salom princeps,

18. et usque huc in porta regis ad orientem : hae portae castrorum filiorum Levi.

19. Et Sellum filius Core filii Abiasaph, filii Core : et fratres ejus ad domum patris ejus, Coritae super opera ministerii custodientes custodias tabernaculi : et patres eorum super castra Domini custodientes introitum.

20. Et Phinees filius Eleazari dux fuit super eos ante Dominum, et hi cum eo.

21. Zacharias filius Mosollami janitor portae tabernaculi testimonii.

22. Omnes electi super portam in portis, ducenti et duodecim : hi in villis suis, computatio eorum. Hos statuit David et Samuel videns fide ipsorum.

23. Et hi et filii eorum super portas in domo Domini, et in domo tabernaculi ad custodiendum.

24. Ad quatuor ventos erant portae, ad orientem, mare, aquilonem, austrum.

25. Καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν τοῦ εἰσπορεύεσθαι κατὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μετὰ τούτων·

26. ὅτι ἐν πίστει εἰσὶ τέσσαρες δυνατοὶ τῶν πυλῶν. Καὶ οἱ Λευῖται ἦσαν ἐπὶ τῶν παστοφορίων, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου τοῦ Θεοῦ παρεμβάλλουσιν,

27. ὅτι ἐπ' αὐτοὺς ἡ φυλακὴ· καὶ οὗτοι ἐπὶ τῶν κλειδῶν τοπρῶι πρῶτῃ ἀνοίγειν τὰς θύρας τοῦ ἱεροῦ,

28. καὶ ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας, ὅτι ἐν ἀριθμῷ εἰσίσουσιν, καὶ ἐν ἀριθμῷ ἐξίσουσιν.

29. Καὶ ἐξ αὐτῶν καθεσταμένοι ἐπὶ τὰ σκεύη, καὶ ἐπὶ πάντα σκεύη τὰ ἅγια, καὶ ἐπὶ τῆς σεμιδάλεως, τοῦ οἴνου, τοῦ ἐλαίου, τοῦ λιθανωτοῦ, καὶ τῶν ἀρωμάτων.

30. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων ἦσαν μυρῆσοι τοῦ μύρου, καὶ εἰς τὰ ἀρώματα.

31. Καὶ Ματθαίας ἐκ τῶν Λευιτῶν, οὗτος ὁ πρωτότοκος τῷ Σαλῶμ τῷ Κορίτῃ, ἐν τῇ πίστει ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς θυίας τοῦ τηγάνου τοῦ μεγάλου ἱερέως.

32. Καὶ Βαναίας ὁ Κααθίτης ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἄρτων τῆς προθέσεως, τοῦ ἐτοιμάσαι σάββατον κατὰ σάββατον.

33. Καὶ οὗτοι ψαλτῶδοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν Λευιτῶν διατεταγμένοι ἐφημερίαι, ὅτι ἡμέρα καὶ νύξ ἐπ' αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔργοις.

34. Οὗτοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν Λευιτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, ἄρχοντες οὗτοι κατώκησαν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

35. Καὶ ἐν Γαβῶν κατώκησε πατὴρ Γαβῶν Ἰεὴλ· καὶ ὄνομα γυναῖκος αὐτοῦ Μωχά.

36. Καὶ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρωτότοκος Ἀβδὼν, καὶ Σοῦρ, καὶ Κίς, καὶ Βαάλ, καὶ Νῆρ, καὶ Ναδάβ,

37. καὶ Γεδούρ, καὶ ἀδελφός, καὶ Ζαχχούρ, καὶ Μακελῶθ.

38. Καὶ Μακελῶθ ἐγέννησε τὸν Σαμαά. Καὶ οὗτοι ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κατώκησαν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

39. Καὶ Νῆρ ἐγέννησε τὸν Κίς, καὶ Κίς ἐγέννησε τὸν Σαούλ, καὶ Σαούλ ἐγέννησε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ τὸν Μελχισουέ, καὶ τὸν Ἀμιναδάβ, καὶ τὸν Ἀσαβάλ.

40. Καὶ υἱὸς Ἰωνάθαν Μεριβαάλ· καὶ Μεριβαάλ ἐγέννησε τὸν Μιχά.

41. Καὶ υἱοὶ Μιχά· Φιθὼν, καὶ Μαλλάχ, καὶ Θαραχ.

42. Καὶ Ἀχάζ ἐγέννησε τὸν Ἰαδὰ, καὶ Ἰαδὰ ἐγέννησε τὸν Γαλεμέθ, καὶ τὸν Γαζμῶθ, καὶ τὸν Ζαμβρί· καὶ Ζαμβρί ἐγέννησε τὸν Μασσά,

43. καὶ Μασσά ἐγέννησε τὸν Βαανὰ, καὶ Ῥαφαία υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλασά υἱὸς αὐτοῦ, Ἐσὴλ υἱὸς αὐτοῦ.

44. Καὶ τῷ Ἐσὴλ ἑξ υἱοὶ, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Ἐζρικὰμ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ Ἰσμαήλ, καὶ Σαραία, καὶ Ἀβδία, καὶ Ἀνὰν, καὶ Ἀσά· οὗτοι υἱοὶ Ἐσὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ ἀλλόφυλοι ἐπολέμησαν πρὸς τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων, καὶ ἔπεσον τραυματαῖα ἐν ὄρει Γελβουέ.

2. Καὶ κατεδίωξαν οἱ ἀλλόφυλοι ὀπίσω Σαούλ καὶ ὀπίσω τῶν υἱῶν αὐτοῦ· καὶ ἐπάταξαν ἀλλόφυλοι τὸν Ἰωνάθαν καὶ τὸν Ἀμιναδάβ καὶ τὸν Μελχισουέ, υἱοὺς Σαούλ.

25. Et fratres eorum in villis suis ad ingrediendum secundum septem dies a tempore in tempus cum his :

26. quoniam in fide sunt quatuor potentes portarum. Et Levitæ erant super pastophoria, et super thesauros domus Dei castrametantur,

27. quoniam super eos custodia : et hi super claves mane mane ad aperiendum portas templi,

28. et ex eis super vasa ministerii, quoniam in numero inferent, et in numero efferent.

29. Et ex eis præfecti super vasa, et super omnia vasa sancta, et super similam, vinum, oleum, thus, et aromata.

30. Et de filiis sacerdotum erant unguentarii unguenti, et in aromata.

31. Et Matthatias ex Levitis, hic primogenitus Salom Coritæ, in fide super opera sacrificii sartaginis magni sacerdotis.

32. Et Banaia Caathita ex fratribus eorum super panes propositionis, ad præparandum sabbatum per sabbatum.

33. Et hi cantores principes patriarum Levitarum ordinatæ vices, quoniam dies ac nox super eos in operibus.

34. Hi principes patriarum Levitarum secundum generationes suas, principes hi habitaverunt in Jerusalem.

35. Et in Gabaon habitavit pater Gabaon Jeel : et nomen uxoris ejus Mocha.

36. Et filius ejus primogenitus Abdon, et Sur, et Cis, et Baal, et Ner, et Nadab,

37. et Gedur, et frater, et Zachur, et Maceloth.

38. Et Maceloth genuit Samaa. Et hi in medio fratrum suorum habitaverunt in Jerusalem in medio fratrum suorum.

39. Et Ner genuit Cis, et Cis genuit Saul, et Saul genuit Jonathan, et Melchisue, et Aminadab, et Asabal.

40. Et filius Jonathan Meribaal : et Meribaal genuit Michæ.

41. Et filii Michæ : Phithon, et Malach, et Tharach.

42. Et Achaz genuit Jada, et Jada genuit Galemeth, et Gazmoth, et Zambri : et Zambri genuit Massa,

43. et Massa genuit Baana, et Raphæa filius ejus, Elasa filius ejus, Esel filius ejus.

44. Et Esel sex filii, et hæc nomina eorum : Ezricam primogenitus ejus, et Ismael, et Saraia, et Abdias, et Anan, et Asa : hi filii Esel.

CAPUT X.

1. Et alienigenæ pugnaverunt adversus Israel, et fugerunt a facie alienigenarum, et ceciderunt vulnerati in monte Gelbue.

2. Et persecuti sunt alienigenæ post Saul et post filios ejus : et percusserunt alienigenæ Jonathan et Aminadab et Melchisue, filios Saul.

3. Καὶ ἐβαρύνθη ὁ πόλεμος ἐπὶ Σαοὺλ, καὶ εὗρον αὐτὸν οἱ τοξοὶ ἐν τόξοις καὶ πόνοις, καὶ ἐπόνεσαν ἀπὸ τῶν τόξων.

4. Καὶ εἶπε Σαοὺλ τῷ αἵροντι τὰ σκεύη αὐτοῦ· Σπάσαι τὴν ῥομφαίαν σου, καὶ ἐκκέντησόν με ἐν αὐτῇ, μὴ ἔλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι καὶ ἐμπαίζωσί μοι. Καὶ οὐκ ἐβούλετο ὁ αἵρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβεῖτο σφόδρα. Καὶ ἔλαβε Σαοὺλ τὴν ῥομφαίαν, καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτήν.

5. Καὶ εἶδεν ὁ αἵρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ὅτι ἀπέθανε Σαοὺλ, καὶ ἔπεσε καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ.

6. Καὶ ἀπέθανε Σαοὺλ, καὶ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπέθανε.

7. Καὶ εἶδε πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὅ ἐν τῷ αὐλῶνι ὅτι ἔφυγεν Ἰσραὴλ, καὶ ὅτι ἀπέθανε Σαοὺλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ κατέλιπον τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ ἔφυγον. Καὶ ἦλθον οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ κατώκησαν ἐν αὐταῖς.

8. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐχθρῇ, καὶ ἦλθον ἀλλόφυλοι τοῦ σκυλεύειν τοὺς τραυματίας, καὶ εὗρον τὸν Σαοὺλ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πεπτωκότας ἐν τῷ ὄρει Γελβουέ.

9. Καὶ ἐξέδυσαν αὐτὸν, καὶ ἔλαβον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς γῆν ἀλλοφύλων κύκλῳ τοῦ εὐαγγελίσασθαι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, καὶ τῷ λαῷ.

10. Καὶ ἔθηκαν τὰ σκεύη αὐτῶν ἐν οἴκῳ θεοῦ αὐτῶν, καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἔθηκαν ἐν οἴκῳ Δαγών.

11. Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες Γαλαὰδ ἅπαντα ἃ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι τῷ Σαοὺλ καὶ τῷ Ἰσραὴλ·

12. καὶ ἠγέρθησαν ἐν Γαλαὰδ πᾶς ἀνὴρ δυνατὸς, καὶ ἔλαβον τὸ σῶμα Σαοὺλ καὶ τὸ σῶμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἤνεγκαν αὐτὰ εἰς Ἰαβίς, καὶ ἔθαψαν τὰ ὀστέα αὐτῶν ὑπὸ τὴν δρῦν ἐν Ἰαβίς, καὶ ἐνήστευσαν ἑπτὰ ἡμέρας.

13. Καὶ ἀπέθανε Σαοὺλ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτοῦ, αἷς ἠνόμησε τῷ Θεῷ κατὰ τὸν λόγον Κυρίου· διότι οὐκ ἐφύλαξεν, ὅτι ἐπηρώτησε Σαοὺλ ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ τοῦ ζητῆσαι, καὶ ἀπεκρίνατο αὐτῷ Σαμουὴλ ὁ προφήτης,

14. καὶ οὐκ ἐζήτησε Κύριον· καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν, καὶ ἐπέστρεψε τὴν βασιλείαν τῷ Δαυὶδ υἱῷ Ἰεσσαί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἦλθε πᾶς Ἰσραὴλ πρὸς Δαυὶδ ἐν Χεβρόν, λέγοντες· Ἰδοὺ ὀστέα σου καὶ σάρκες σου ἡμεῖς,

2. καὶ ἐρθῆς καὶ τρίτην ὄντος Σαοὺλ βασιλεὺς, σὺ ἦσθα ὁ ἐξάγων καὶ εἰσάγων τὸν Ἰσραὴλ. Καὶ εἶπεν Ἰσραὴλ Κύριός σοι· Σὺ ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ, καὶ σὺ ἔσθι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ Ἰσραὴλ.

3. Καὶ ἦλθον πάντες πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Χεβρόν, καὶ διέθετο αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ διαθήκην ἐν Χεβρόν ἐναντὶ Κυρίου, καὶ ἔχρισαν τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ κατὰ τὸν λόγον Κυρίου διὰ χειρὸς Σαμουὴλ.

4. Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς καὶ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, αὕτη Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἐκεῖ οἱ Ἱερουσαῖοι κατοικοῦντες τὴν γῆν

5. Et ingravatum est praelium super Saul, et invenerunt eum sagittarii in arcubus et laboribus, et laboraverunt ab arcubus.

4. Et dixit Saul ei qui portabat vasa ejus : Educ gladium tuum, et interdice me in eo, ne veniant incircumcisi isti et illudent mihi. Et non voluit portans vasa ejus, quoniam timebat valde. Et cepit Saul gladium, et incubuit super eum.

5. Et vidit portans vasa ejus quia mortuus est Saul, et cecidit etiam ipse super gladium suum.

6. Et mortuus est Saul, et tres filii ejus, in die illa : et universa domus ejus in idipsum mortua est.

7. Et vidit omnis vir Israel qui in valle quia fugit Israel, et quia mortuus est Saul et filii ejus, et dereliquerunt civitates suas et fugerunt. Et venerunt alienigenae, et habitaverunt in eis.

8. Et factum est sequenti die, et venerunt alienigenae ad spoliandum cascos, et invenerunt Saul et filios ejus jacentes in monte Gelbue.

9. Et exuerunt eum, et tulerunt caput ejus et vasa ejus, et miserunt in terram alienigenarum in circuita ad evangelizandum idolis suis, et populo.

10. Et posuerunt vasa eorum in domo dei sui, et caput ejus posuerunt in domo Dagon.

11. Et audierunt omnes habitantes Galaad omnia quae fecerant alienigenae ipsi Saul et Israel :

12. et suscitati sunt in Galaad omnis vir potens, et tulerunt corpus Saul et corpus filiorum ejus, et attulerunt ea in Jabis, et sepelierunt ossa eorum sub quercu in Jabis, et jejunarunt septem dies.

13. Et mortuus est Saul in suis iniquitatibus, quibus inique egit Deo super verbum Domini : quoniam non observavit, quia interrogavit Saul in ventriloquo ad quaerendum, et respondit ei Samuel propheta,

14. et non quaesivit Dominum : et interfecit eum, et convertit regnum ad David filium Jessae.

CAPUT XI.

1. Et venit omnis Israel ad David in Chebron, dicentes : Ecce ossa tua et carnes tuae nos,

2. et heri et nudius tertius cum esset Saul rex, tu fuisti educens et introducens Israel. Et dixit Israel Dominus tibi : Tu pascas populum meum Israel, et tu eris in ducem super Israel.

3. Et venerunt omnes seniores Israel ad regem in Chebron, et disposuit eis rex David testamentum in Chebron ante Dominum, et unxerunt David in regem super Israel juxta verbum Domini per manum Samuel.

4. Et ivit rex et viri ejus in Jerusalem, haec Jebus, et ibi Jebusaei habitantes terram

6. εἶπον τῷ Δαυίδ· Οὐκ εἰσελεύσῃς ὧδε. Καὶ προκατέλαβeto τὴν περιοχὴν Σιών· αὕτη ἡ πόλις Δαυίδ.

6. Καὶ εἶπε Δαυίδ· Πᾶς τύπτων Ἰεβουσαιὸν ἐν πρώτοις, καὶ ἔσται εἰς ἄρχοντα καὶ εἰς στρατηγόν. Καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν ἐν πρώτοις Ἰωάβ υἱὸς Σαρουῖα, καὶ ἐγένετο εἰς ἄρχοντα.

7. Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν αὐτὴν, πόλιν Δαυίδ.

8. Καὶ ὠκοδόμησε τὴν πόλιν κύκλῳ.

9. Καὶ ἐπορεύετο Δαυὶδ πορευόμενος καὶ μεγαλυνόμενος, καὶ Κύριος παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ.

10. Καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῶν δυνατῶν οἱ ἦσαν τῷ Δαυίδ, οἱ κατισχύοντες μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ μετὰ παντὸς Ἰσραὴλ, τοῦ βασιλεύσαι αὐτὸν κατὰ τὸν λόγον Κυρίου ἐπὶ Ἰσραὴλ.

11. Καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνατῶν τοῦ Δαυίδ· Ἰεσεβαδὰ υἱὸς Ἀχαμάν πρῶτος τῶν τριάκοντα· οὗτος ἐσπάσατο τὴν βομφαίαν αὐτοῦ ἀπαξ ἐπὶ τριακοσίου τραυματίας ἐν καιρῷ ἐνί.

12. Καὶ μετ' αὐτὸν Ἐλεάζαρ υἱὸς Δωδαὶ δ' Ἀχωχί· οὗτος ἦν ἐν τοῖς τριῖσι δυνατοῖς.

13. Οὗτος ἦν μετὰ Δαυίδ ἐν Φασοδαμίν, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν ἐκεῖ εἰς πόλεμον, καὶ ἦν μερὶς τοῦ ἀγροῦ πλήρης κριθῶν, καὶ ὁ λαὸς ἐφυγεν ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων,

14. καὶ ἔστη ἐν μέσῳ τῆς μερίδος, καὶ ἔσωσεν αὐτὴν, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐποίησε Κύριος σωτηρίαν μεγάλην.

15. Καὶ κατέβησαν τρεῖς ἐκ τῶν τριάκοντα ἄρχοντων εἰς τὴν πέτραν πρὸς Δαυὶδ εἰς τὸ σπήλαιον Ὀδολλάμ, καὶ παρεμβολὴ τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων.

16. Καὶ Δαυὶδ τότε ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ τὸ σύστημα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν Βηθλεέμ.

17. Καὶ ἐπεθύμησε Δαυὶδ, καὶ εἶπε· Τίς ποτιεῖ με ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου Βηθλεέμ τοῦ ἐν τῇ πόλιν;

18. Καὶ διέβρῃξαν οἱ τρεῖς τὴν παρέμβολήν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ὑδρεύσαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βηθλεέμ, ὃς ἦν ἐν τῇ πόλιν, καὶ ἔλαβον καὶ ἦλθον πρὸς Δαυὶδ· καὶ οὐκ ἠθέλησε Δαυὶδ τοῦ πιεῖν αὐτὸ, καὶ ἐσκέπαιεν αὐτὸ τῷ Κυρίῳ,

19. καὶ εἶπεν· Ὡς μοι ὁ Θεὸς τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο, εἰ αἷμα ἀνδρῶν τούτων πίωμαι ἐν ψυχαῖς αὐτῶν, ὅτι ἐν ψυχαῖς αὐτῶν ἤνεγκαν. Καὶ οὐκ ἐβούλετο πιεῖν αὐτό. Ταῦτα ἐποίησαν οἱ τρεῖς δυνατοί.

20. Καὶ Ἀβισά ἀδελφὸς Ἰωάβ, οὗτος ἦν ἄρχων τῶν τριῶν, οὗτος ἐσπάσατο τὴν βομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίου τραυματίας ἐν καιρῷ ἐνί, καὶ οὗτος ἦν ὀνομαστός ἐν τοῖς τρισίν.

21. Ἀπὸ τῶν τριῶν ὑπὲρ τοὺς δύο ἑνδοξος, καὶ ἦν αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ ὥς τῶν τριῶν οὐκ ἤρχετο.

22. Καὶ Βαναῖα υἱὸς Ἰωδαὶ υἱὸς ἀνδρός δυνατοῦ, πολλὰ ἔργα αὐτοῦ ὑπὲρ Καθασαήλ· οὗτος ἐπάταξε τοὺς δύο ἀριτὴλ Μωάβ, καὶ οὗτος κατέβη καὶ ἐπάταξε τὸν λέοντα ἐν τῷ λάκκῳ ἐν ἡμέρᾳ χιόνος,

23. καὶ οὗτος ἐπάταξε τὸν ἄνδρα τὸν Αἰγύπτιον, ἀνδρα ὁρατὸν πεντάπηχυν, καὶ ἐν χειρὶ τοῦ Αἰγυπτίου δόρυ ὡς ἀντίον ὑφαινοντα, καὶ κατέβη ἐπ' αὐτὸν Βαναῖα ἐν ῥάβδῳ, καὶ ἀφείλατο ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Αἰγυπτίου τὸ δόρυ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ.

5. dixerunt David : Non ingredieris huc. Et cepit arcem Sion : hæc est civitas David.

6. Et dixit David : Omnis percussus Jebuseum in primis, et erit in principem et in ducem. Et ascendit super eam in primis Joab filius Sarviae, et factus est in principem.

7. Et sedit David in arce : propter hoc vocavit eam, civitatem David.

8. Et ædificavit civitatem in circuitu.

9. Et procedebat David procedens et crescens, et Dominus omnipotens cum eo.

10. Et hi principes potentium qui fuerunt ipsi David, qui invalescebant cum eo in regno ejus cum omni Israel, ad faciendum regnare eum juxta verbum Domini super Israel.

11. Et hic numerus potentium David : Jesebada filius Achaman primus ipsorum triginta : hic eduxit gladium suum semel super trecentos vulneratos in tempore uno.

12. Et post eum Eleazar filius Dodai Achochi : hic fuit in tribus potentibus.

13. Hic fuit cum David in Phasodamin, et alienigenæ congregati sunt ibi ad prælium, et erat pars agri plena hordeorum, et populus fugit a facie alienigenarum,

14. et stetit in medio partis, et salvavit eam, et percussit alienigenas, et fecit Dominus salutem magnam.

15. Et descenderunt tres de triginta principibus in petram ad David in speluncam Odollam, et castra alienigenarum in valle gigantum.

16. Et David tunc in munitione, et statio alienigenarum tunc in Bethleem.

17. Et concupivit David, et dixit : Quis potabit me aqua de cisterna Bethleem quæ in porta?

18. Et perruperunt illi tres castra alienigenarum, et aquati sunt aquam de cisterna quæ in Bethleem, quæ erat in porta, et tulerunt et venerunt ad David : et noluit David bibere illam, et libavit illam Domino,

19. et dixit : Propitius mihi Deus a faciendo verbum hoc, si sanguinem virorum horum bibam in animabus eorum, quoniam in animabus suis attulerunt. Et noluit bibere illam. Hæc fecerunt tres potentes.

20. Et Abisa frater Joab, hic fuit princeps trium, hic eduxit gladium suum super trecentos vulneratos in tempore uno, et hic fuit nominatus in tribus.

21. De tribus super duos gloriosus, et fuit eis in principem, et usque ad tres non pervenit.

22. Et Banæa filius Jodæ filius viri potentis, multa opera ejus de Cabasaël : hic percussit duos ariel Moab, et hic descendit et percussit leonem in cisterna in die nivis,

23. et hic percussit virum Ægyptium, hominem conspicuum quinque cubitorum, et in manu Ægyptii lancea tamquam liciatorium textentium, et descendit super eum Banæa in virga, et abstulit de manu Ægyptii lanceam, et interfecit eum in lancea ejus.

24. Ταῦτα ἐποίησε Βαναία υἱὸς Ἰωδαὲ, καὶ τούτῳ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶ τοῖς δυνατοῖς.
25. Ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα ἦν ἐνδοξος οὗτος, καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς οὐκ ἤρχετο, καὶ κατέστησεν αὐτὸν Δαυὶδ ἐπὶ τὴν πατρίδα αὐτοῦ.
26. Καὶ δυνατοὶ τῶν δυνάμεων· Ἀσαὴ ἀδελφὸς Ἰωάβ, Ἐλεανὰν υἱὸς Δωδωὲ ἐκ Βηθλεὲμ,
27. Σαμαὼθ δ' Ἀρωρί, Χελλῆς δ' Φελωνί,
28. Ὠρὰ υἱὸς Ἐκκίς δ' Θεκωί, Ἀβιέζερ δ' Ἀναθωθί,
29. Σοβοχαὶ δ' Οὐσαθί, Ἥλλ δ' Ἀγωνί,
30. Μαραὶ δ' Νετωφαθί, Χθαὸδ υἱὸς Νοοζὰ δ' Νετωφαθί,
31. Αἰρί υἱὸς Ῥεβὶ ἐκ βουνοῦ Βενιαμὴν, Βαναίας δ' Φαραθωνί,
32. Οὐρί ἐκ Ναχαλὶ Γάας, Ἀβιήλ δ' Γαραβαθί,
33. Ἀζβὼν δ' Βαρωμί, Ἐλιαβὰ δ' Σαλαβωνί,
34. υἱὸς Ἀσάμ τοῦ Γίζωνίτου, Ἰωνάθαν υἱὸς Σωλὰ δ' Ἀραρί,
35. Ἀχίμ υἱὸς Ἀχάρ δ' Ἀραρί, Ἐλφάτ υἱὸς Θυροφάρ
36. δ' Μεχωραθρί, Ἀχία δ' Φελλωνί,
37. Ἡσέρ δ' Χαρμαδαί, Νααραὶ υἱὸς Ἀζοβαί,
38. Ἰωὴλ υἱὸς Νάθαν, Μεβαὰλ υἱὸς Ἀγαρί,
39. Σελή δ' Ἀμμωνί, Ναχώρ δ' Βηρωθί, αἵρων σκεύη υἱῷ Σαρουία,
40. Ἰρὰ δ' Ἰεθρί, Γαρήβ δ' Ἰεθρί,
41. Οὐρία δ' Χεττί, Ζαβέτ υἱὸς Ἀχαιά,
42. Ἀδινὰ υἱὸς Σαϊζὶ τοῦ Ῥουβὴν ἀρχων, καὶ ἐπ' αὐτῷ τριάκοντα,
43. Ἀνὰν υἱὸς Μωυχὰ, καὶ Ἰωσαφάτ δ' Ματθανί,
44. Ὀζία δ' Ἀστωρωθί, Σαμαθὰ καὶ Ἰειήλ υἱοὶ Χωθάμ τοῦ Ἀραρί,
45. Ἰεδιήλ υἱὸς Σαμερί, καὶ Ἰωζαὲ δ' ἀδελφὸς αὐτοῦ δ' Θωσαί,
46. Ἐλιήλ δ' Μαωί, καὶ Ἰαριβί, καὶ Ἰωσία υἱὸς αὐτοῦ, Ἐλλαμὰ καὶ Ἰεθαμὰ δ' Μωαβίτης, Δαλιήλ, καὶ Ὡβήθ, καὶ Ἰεσσιήλ δ' Μεσωβία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ IB'.

1. Καὶ οὗτοι οἱ ἔλθόντες πρὸς Δαυὶδ εἰς Σικελάγ, ἐτι συνεχομένου ἀπὸ προσώπου Σαουλ υἱοῦ Κίς· καὶ οὗτοι ἐν τοῖς δυνατοῖς βοηθοῦντες ἐν πολέμῳ
2. καὶ τόξῳ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν, καὶ σφενδονῆται ἐν λίθοις καὶ τόξοις. Ἐκ τῶν ἀδελφῶν Σαουλ ἐκ Βενιαμὴν
3. δ' ἀρχων Ἀχιέζερ, καὶ Ἰωὰς υἱὸς Ἀσμά τοῦ Γαβαθίτου, καὶ Ἰωήλ, καὶ Ἰωφαλήτ υἱοὶ Ἀσμῶθ, καὶ Βερχία, καὶ Ἰηοὺλ δ' Ἀναθωθί,
4. καὶ Σαμαίας δ' Γαβαωνίτης δυνατὸς ἐν τοῖς τριάκοντα, καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα Ἰερεμία, καὶ Ἰεζιήλ, καὶ Ἰωανὰν, καὶ Ἰωαζαβὰθ δ' Γαδαρθιίμ,
5. Ἀζαί, καὶ Ἀριμουθ, καὶ Βααλιά, καὶ Σαμαραία, καὶ Σαρατίας δ' Χαραιφιήλ,
6. Ἐλκανὰ, καὶ Ἰησούν, καὶ Ὀζριήλ, καὶ Ἰωζαρά, καὶ Σοβοχαίμ, καὶ οἱ Κορίται,
7. Καὶ Ἰελία, καὶ Ζαβαδία υἱοὶ Ἰροάμ, καὶ οἱ τοῦ Γεδώρ.
8. Καὶ ἀπὸ τοῦ Γαδὶ ἐχωρίσθησαν πρὸς Δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἰσχυροί, δυνατοί, ἀνδρες παρατάξεως πολέ-

24. Hæc fecit Banæa filius Jodæ, et huic nomen in tribus potentibus.

25. Super triginta fuit honoratus hic, et ad tres non pervenit, et constituit eum David super patriam suam.

26. Et potentes virtutum : Asael frater Joab, Elcanan filius Dodoe de Bethleem,

27. Samaoth Arori, Chelles Pheloni,

28. Ora filius Eccis Thecoi, Abiezer Anathothi,

29. Sobochæ Usathi, Eli Achoni,

30. Marai Netophathi, Chthæod filius Noozæ Netophathi,

31. Aeri filius Rebee de colle Benjamin, Banæas Pharathoni,

32. Uri de Nachali Gaas, Abiel Garabethr,

33. Azbon Baromi, Eliaba Salaboni,

34. filius Asam Gizonitæ, Jonathan filius Sola Arari,

35. Achim filius Achar Arari, Elphath filius Tyrophar

36. Mechorathri, Achia Phelloni,

37. Esere Charmadai, Naaræ filius Azobæ,

38. Joel filius Nathan, Mebaal filius Agari,

39. Selle Ammoni, Nachor Berothi, portans vasa sibi Sarviæ,

40. Ira Jethri, Gareb Jethre,

41. Uria Chetti, Zabet filius Achaia,

42. Adina filius Saæza ipsius Ruben princeps, et super eum triginta,

43. Anan filius Moocha, et Josaphat Matthani,

44. Ozia Astarothi, Samatha et Jeiel filii Chotham Arari,

45. Jediel filius Sameri, et Josæ frater ejus Thosai,

46. Eliel Maoi, et Jaribi, et Josia filius ejus, Ellaam et Jethama Moabites, Daliei, et Obeth, et Jessiel Mesobîa.

CAPUT XII.

1. Et hi qui venerunt ad David in Sicelag, cum adhuc comprimeretur a facie Saul filii Cis : et hi in potentibus adjuvantes in bello

2. et arcu a dextris et a sinistris, et funditores in lapidibus et arcubus. De fratribus Saul de Benjamin

3. princeps Achiezer, et Joas filius Asma Gabathitæ, et Joel, et Jophalet filii Asmoth, et Berechia, et Jeul Anathothi,

4. et Samaias Gabaonites potens in triginta, et super triginta Jeremia, et Jeziel, et Joanan, et Joazabath Gadarrathiim,

5. Azai, et Arimuth, et Baalia, et Samaraia, et Saphatias Charephiel,

6. Elcana, et Jesuni, et Ozriel, et Joazara, et Sobocam, et Coritæ,

7. et Jelia, et Zabadia filii Iroam, et qui ipsius Gedor.

8. Et de Gaddi discesserunt ad David a deserto fortes, potentes, viri aciei belli, levantes clypeos et lanceas, et

μου, αἰρόντες θυρεούς καὶ δόρατα, καὶ πρόσωπον λέοντος τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ κοῦφοι ὡς δορκάδες ἐπὶ τῶν ὀρέων τῷ τάχει·

9. Ἀζὰ δ' ἄρχων, Ἀβδία δ' δεύτερος, Ἐλιὰβ δ' τρίτος,

10. Μασμανὰ δ' τέταρτος, Ἰερεμίας δ' πέμπτος,

11. Ἰεθὶ δ' ἕκτος, Ἐλιὰβ δ' ἑβδομος,

12. Ἰωανὰν δ' ὀγδοος, Ἐλιαζέρ δ' ἑννατος,

13. Ἰερεμία δ' δέκατος, Μελχαθανὰ δ' ἐνδέκατος.

14. Οὗτοι ἐκ τῶν υἱῶν Γὰδ ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς, εἰς τοὺς ἑκατὸν μικροὺς, καὶ μέγας τοὺς χιλίους.

15. Οὗτοι οἱ διαβάντες τὸν Ἰορδάνην ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ· καὶ οὗτος πεπληρωκὴς ἐπὶ πᾶσαν κρηπίδα αὐτοῦ· καὶ ἐξεδίωκον πάντας τοὺς κατοικοῦντας αὐλῶνας ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν.

16. Καὶ ἦλθον ἀπὸ τῶν υἱῶν Βενιαμὴν καὶ Ἰούδα εἰς βοήθειαν τοῦ Δαυὶδ.

17. Καὶ Δαυὶδ ἐξηλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Εἰ εἰς εἰρήνην ἤκατε πρὸς με, εἴη μοι καρδία καθ' ἐαυτὴν ἐφ' ὑμᾶς· καὶ εἰ τοῦ παραδοῦναι με τοῖς ἐχθροῖς μου, οὐκ ἐν ἀληθείᾳ χειρὸς, ἴδοι δ' Θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν καὶ ἐλέγξαιτο.

18. Καὶ πνεῦμα ἐνέδυσεν τὸν Ἀμασαὶ ἄρχοντα τῶν τριάκοντα, καὶ εἶπε· Πορεύου καὶ ὁ λαός σου Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαί, εἰρήνην, εἰρήνην σοι, καὶ εἰρήνην τοῖς βοηθοῖς σου, ὅτι ἐδυσήθησέ σοι ὁ Θεός σου. Καὶ προσεδέξατο αὐτοὺς Δαυὶδ, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν δυνάμεων.

19. Καὶ ἀπὸ Μανασσῆ προσεχώρησαν πρὸς Δαυὶδ ἐν τῇ θλίψει τοὺς ἀλλοφύλους ἐπὶ Σαούλ εἰς πόλεμον. Καὶ οὐκ ἰδοθήσεται αὐτοῖς, ὅτι ἐν βουλῇ ἐγένετο παρὰ τῶν στρατηγῶν τῶν ἀλλοφύλων λεγόντων· Ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἐπιστρέψει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ Σαούλ.

20. Ἐν τῷ πορευθῆναι τὸν Δαυὶδ εἰς Σικελάγ, προσεχώρησαν αὐτῷ ἀπὸ Μανασσῆ Ἐδνὰ, καὶ Ἰωζαβὰθ, καὶ Ῥωδιήλ, καὶ Μιχαήλ, καὶ Ἰωσαβαὶδ, καὶ Ἐλιμουθ, καὶ Σεμαθὶ· ἄρχηγοι χιλιάδων εἰς τοῦ Μανασσῆ.

21. Καὶ αὐτοὶ συνεμάχησαν τῷ Δαυὶδ ἐπὶ τὸν Γεδδὺρ, ὅτι δυνατοὶ ἰσχύος πάντες· καὶ ἦσαν ἡγούμενοι ἐν τῇ στρατιᾷ ἐν τῇ δυνάμει,

22. ὅτι ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἤρχοντο πρὸς Δαυὶδ εἰς δύναμιν μεγάλην ὡς δυνάμεις τοῦ Θεοῦ.

23. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχόντων τῆς στρατιᾶς οἱ ἐλθόντες πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρόν, τοῦ ἀποστρέφει τὴν βασιλείαν Σαούλ πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸν λόγον Κυρίου.

24. Υἱοὶ Ἰούδα θυρεοφόροι καὶ δορατοφόροι, ἐξ χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι δυνατοὶ παρατάξεως.

25. Τῶν υἱῶν Συμεὼν, δυνατοὶ ἰσχύος εἰς παράταξιν, ἑπτὰ χιλιάδες καὶ ἑκατὸν.

26. Τῶν υἱῶν Αὐὶ, τετρακισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι.

27. Καὶ Ἰωαδάς δ' ἡγούμενος τῷ Ἀαρὼν, καὶ μετ' αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι.

28. Καὶ Σαδὼκ νέος δυνατὸς ἰσχύϊ, καὶ τῆς πατρικῆς οἰκίας αὐτοῦ ἄρχοντες εἰκοσιδύο.

29. Καὶ τῶν υἱῶν Βενιαμὴν τῶν ἀδελφῶν Σαούλ, πεντήκοντα χιλιάδες· καὶ ἐπὶ τὸ πλεῖστον αὐτῶν ἀπεσχόπει τὴν φυλακὴν οἴκου Σαούλ.

facies leonis facies eorum, et leves sicut capreae super montes velocitate :

9. Aza princeps, Abdia secundus, Eliab tertius,

10. Masmana quartus, Jeremias quintus,

11. Jethi sextus, Eliab septimus,

12. Joanan octavus, Eliazar nonus,

13. Jeremia decimus, Melchabana undecimus.

14. Hi ex filiis Gad principes militiæ, unus ipsis centum parvus, et magnus ipsis mille.

15. Hi qui transierunt Jordanem in mense primo : et hic repletus super omnem crepidinem suam : et persecuti sunt omnes habitantes vallium ab oriente usque ad occidentem.

16. Et venerunt de filiis Benjamin et Juda in auxilium David.

17. Et David exivit in obviam eorum, et dixit eis : Si ad pacem venistis ad me, sit mihi cor per se super vos : et si ad tradendum me inimicis meis, non in veritate manus, videat Deus patrum vestrorum et arguat.

18. Et spiritus induit ipsum Amasæ principem triginta, et dixit : Vade et populus tuus David filius Jessæ, pax, pax, tibi et pax auxiliatoribus tuis, quoniam auxiliatus est tibi Deus tuus. Et suscepit eos David, et constituit eos principes virtutum.

19. Et de Manasse accesserunt ad David in veniendo alienigenas super Saul ad bellum. Et non adjuvit eos, quoniam in consilio factum est a ducibus alienigenarum dicentium : In capitibus virorum istorum revertet ad dominum suum Saul.

20. In eundo David in Sicelag, accesserunt ei de Manasse Edna, et Jozabath, et Rodiel, et Michael, et Josabæth, et Elimuth, et Semathi : principes millium sunt ipsius Manasse.

21. Et ipsi pugnarunt una cum David super Geddur, quoniam potentes fortitudinis omnes : et fuerunt duces in exercitu in virtute,

22. quoniam diem ex die veniebant ad David ad virtutem magnam sicut virtus Dei.

23. Et hæc nomina principum militiæ qui venerunt ad David in Chebron, ad convertendum regnum Saul ad eum juxta verbum Domini.

24. Filii Juda scutiferi et hastiferi, sex mille et octingenti potentes aciei.

25. De filiis Symeon, potentes fortitudinis in aciem, septem millia et centum.

26. De filiis Levi, quatuor mille et sexcenti.

27. Et Joadas dux ipsi Aaron, et cum eo tria millia et septingenti.

28. Et Sadoc juvenis potens fortitudine, et de paterna domo ejus principes viginti duo.

29. Et de filiis Benjamin fratribus Saul, tria millia : et adhuc plurima pars eorum intendebat in custodiam domus Saul.

30. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἐφραΐμ, εἴκοσι χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι, δυνατοὶ ἰσχύϊ, ἄνδρες ὀνομαστοὶ κατ' οἴκους πατρῶν αὐτῶν.

31. Καὶ ἀπὸ τῶν ἡμίσεως φυλῆς Μανασσῆ, δεκαοκτὼ χιλιάδες, καὶ οἱ ὀνομάσθησαν ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυὶδ.

32. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσάχαρ γινώσκοντες σύνεσιν εἰς τοὺς καιροὺς, γινώσκοντες τί ποιῆσαι Ἰσραὴλ, διακόσιοι, καὶ πάντες ἀδελφοὶ αὐτῶν μετ' αὐτῶν.

33. Καὶ ἀπὸ Ζαβουλὼν ἐκπορευόμενοι εἰς παράταξιν πολέμου ἐν πᾶσι σκεύεσι πολεμικοῖς, πεντήκοντα χιλιάδες βοηθῆσαι τῷ Δαυὶδ οὐ γεροκένους.

34. Καὶ ἀπὸ Νεφθαλὶ ἄρχοντες χίλιοι, καὶ μετ' αὐτῶν ἐν θυρεοῖς καὶ θύραις τριακονταεπτὰ χιλιάδες.

35. Καὶ ἀπὸ τῶν Δανιτῶν παρατασσόμενοι εἰς πόλεμον, εἰκοσιοκτὼ χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι.

36. Καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀσὴρ ἐκπορευόμενοι βοηθῆσαι εἰς πόλεμον, τεσσαράκοντα χιλιάδες.

37. Καὶ ἐκ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ Ῥουβὴν, καὶ Γαδδὶ, καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσεως φυλῆς Μανασσῆ ἐν πᾶσι σκεύεσι πολεμικοῖς, ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδες.

38. Πάντες οὗτοι ἄνδρες πολεμισταὶ παρατασσόμενοι παράταξιν ἐν ψυχῇ εἰρηνικῇ. Καὶ ἦλθον εἰς Χεβρὼν τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυὶδ ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ· καὶ ὁ καταλόπος Ἰσραὴλ ψυχὴ μία τοῦ βασιλεῦσαι τὸν Δαυὶδ.

39. Καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς ἐσθίοντες καὶ πίνοντες, ὅτι ἠτοίμασαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν.

40. Καὶ οἱ ἡμορῶντες αὐτοῖς ἕως Ἰσάχαρ καὶ Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλὶ, ἔφερον αὐτοῖς ἐπὶ τῶν καμήλων καὶ τῶν ὄνων καὶ τῶν ἡμιόνων καὶ ἐπὶ τῶν μόσχων βρώματα, ἄλευρα, παλάθας, σταφίδας, οἶνον, καὶ ἔλαιον, μόσχους καὶ πρόβατα εἰς πληθός, ὅτι εὐφροσύνη ἐν Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Καὶ ἐβουλεύσατο Δαυὶδ μετὰ τῶν χιλιάρχων καὶ τῶν ἑκατοντάρχων, παντὶ ἡγουμένῳ,

2. καὶ εἶπε Δαυὶδ πᾶσιν ἐκκλησίᾳ Ἰσραὴλ· Εἰ ἐφ' ὑμῖν ἀγαθὸν καὶ παρὰ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν εὐδοκῶ, ἀποστελόμενοι πρὸς τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν τοὺς ὑπολειμμένους ἐν πᾶσιν γῇ Ἰσραὴλ, καὶ μετ' αὐτῶν οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται ἐν πόλεσι κατασχέσεως αὐτῶν, καὶ συναχθήσονται πρὸς ἡμᾶς,

3. καὶ μετενέγκωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἐζήτησαν αὐτὴν ἀφ' ἡμερῶν Σαούλ.

4. Καὶ εἶπε πᾶσα ἡ ἐκκλησία τοῦ ποιῆσαι οὕτως, ὅτι εὐθὺς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ.

5. Καὶ ἐξεκκλησίασε Δαυὶδ τὸν πάντα Ἰσραὴλ ἀπὸ ὀρίων Αἰγύπτου καὶ ἕως εἰσόδου Ἠμὰθ, τοῦ εἰσενέγκαι τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ ἐκ πόλεως Ἰαρίμ.

6. Καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν Δαυὶδ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀνέβη εἰς πόλιν Δαυὶδ, ἣ τοῦ Ἰούδα, τοῦ ἀναγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ Κυρίου καθημένου ἐπὶ Χερουβὶμ, οὗ ἐπεκλήθη ὄνομα αὐτοῦ.

7. Καὶ ἐπέθηκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ ἐφ' ἄμαξαν καινὴν ἐξ οἴκου Ἀμιναδάβ· καὶ Ὀζὰ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἤγον τὴν ἄμαξαν.

8. Καὶ Δαυὶδ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ παίζοντες ἐναντίον

30. Et de filijs Ephraim, viginti millia et octingenti, potentes fortitudine, viri nominati per domos patrum suarum.

31. Et de dimidio tribus Manasse, decem octo millia, et qui nominati fuerunt in nomine ad faciendum regnare ipsum David.

32. Et de filiis Issachar cognoscentes intelligentiam in tempora, cognoscentes quid faciat Israel, ducenti, et omnes fratres eorum cum eis.

33. Et de Zabulon procedentes in aciem belli in omnibus vasis bellicis, quinquaginta millia ad auxiliandum David non manibus vacuis.

34. Et de Nephthali principes mille, et cum eis in acie et lanceis triginta septem millia.

35. Et de Danitis instructi ad bellum, viginti octo millia et octingenti.

36. Et de Aser ingredientes auxiliari in bello, quadraginta millia.

37. Et de trans Jordanem de Ruben, et Gaddi, et de dimidio tribus Manasse in omnibus vasis bellicis, centum viginti millia.

38. Omnes hi viri bellatores instruunt aciem in animo pacifico. Et venerunt in Chebron ad faciendum regnare David super omnem Israel : et residens Israel anima una ad faciendum regnare David.

39. Et fuerunt ibi diebus tribus comedentes et bibentes, quoniam praeeparant fratres eorum.

40. Et confines eis usque ad Issachar et Zabulon et Nephthali, afferebant eis super camelos et asinos et mulos et asper vitulos cibaria, farinas, palathas, uvae passas, vinum, et oleum, vitulos et oves in multitudine, quoniam letitia in Israel.

CAPUT XIII.

1. Et consultavit David cum chiliarchis et centurionibus, omni duce,

2. et dixit David universae ecclesiae Israel : Si super vos bonum et a Domino Deo nostro prosperabitur, mittamus ad fratres nostros reliquos in omni terra Israel, et cum eis sacerdotes Levitae in civitatibus possessionis suae, et congregabuntur ad nos,

3. et transferamus arcam Dei nostri ad nos, quoniam non quiesierunt eam a diebus Saul.

4. Et dixit universa ecclesia facere sic, quoniam rectum fuit verbum in oculis universi populi.

5. Et convocavit David omnem Israel a finibus Aegypti usque ad introitum Hemath, ad inferendum arcam Dei in civitate Iarim.

6. Et abduxit eam David, et omnis Israel ascendit in civitatem David, quae erat ipsius Juda, ad educendum inde arcam Dei Domini sedentis super Cherubim, ubi invocatum est nomen ejus.

7. Et imposuerunt arcam Dei super planstrum novum domo Aminadab : et Oza et fratres ejus ducebant planstrum.

8. Et David et omnis Israel ludentes ante Deum, in omni

τοῦ Θεοῦ, ἐν πάσῃ δυνάμει, καὶ ἐν ψαλτηριοῖς, καὶ ἐν κινύραις, καὶ ἐν βόλαις, ἐν τυμπάνοις, καὶ ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν σάλπιγγι.

9. Καὶ ἤλθοσαν ἕως τῆς ἀλωνος· καὶ ἐξέτεινεν Ὁζὰ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ κατασχεῖν τὴν κιβωτὸν, ὅτι ἐξέκλινεν αὐτὴν ὁ μόσχος.

10. Καὶ ἐθυμώθη Κύριος ὀργῇ ἐπὶ Ὁζὰ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ διὰ τὸ ἐκτείνειν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ.

11. Καὶ ἠθύμησε Δαυὶδ, ὅτι διέκοψε Κύριος διακοπὴν ἐν Ὁζὰ, καὶ ἐκάλεσε τὸν τόπον ἐκεῖνον Διακοπὴ Ὁζὰ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

12. Καὶ ἐφοβήθη Δαυὶδ τὸν Θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων· Πῶς εἰσοίσω τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ πρὸς ἐμαυτόν;

13. Καὶ οὐκ ἀπέστρεψε Δαυὶδ τὴν κιβωτὸν πρὸς αὐτὸν εἰς πόλιν Δαυὶδ, καὶ ἐξέκλινεν αὐτὴν εἰς οἶκον Ἀβεδδάρᾳ τοῦ Ἰεθαίου.

14. Καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ ἐν οἴκῳ Ἀβεδδάρᾳ τρεῖς μῆνας· καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεὸς Ἀβεδδάρᾳ καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ ἀπέστειλε Χειράμ βασιλεὺς Τύρου ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ, καὶ ξύλα κέδρινα καὶ οἰκοδόμους, καὶ τέκτονας ξύλων, τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον.

2. Καὶ ἔγνω Δαυὶδ ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν Κύριος εἰς βασιλείαν ἐπὶ Ἰσραὴλ, ὅτι ἠύξῃσθαι εἰς ὕψος ἡ βασιλεία αὐτοῦ διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσραὴλ.

3. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ ἑπτὰ γυναῖκας ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐτέγγησαν Δαυὶδ ἑπτὰ υἱοὶ καὶ θυγατέρες.

4. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν τῶν τεχθέντων οἱ ἦσαν αὐτῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ· Σαμαὰ, Σωβάβ, Νάθαν, καὶ Σαλωμών,

5. καὶ Βαάρ, καὶ Ἐλισά, καὶ Ἐλιφαθὲθ,

6. καὶ Ναγέθ, καὶ Ναφάθ, καὶ Ἰαφιέ,

7. καὶ Ἐλισαμαέ, καὶ Ἐλιζά, καὶ Ἐλιφαλά.

8. Καὶ ἤκουσαν ἀλλόφυλοι ὅτι ἐχρίσθη Δαυὶδ βασιλεὺς ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλόφυλοι ζητῆσαι τὸν Δαυὶδ· καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς.

9. Καὶ ἀλλόφυλοι ἦλθον, καὶ συνέπεσον ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων,

10. καὶ ἐπληρώθη Δαυὶδ διὰ τοῦ Θεοῦ, λέγων· Εἰ ἀναβῶ ἐπὶ τοὺς ἀλλόφύλους, καὶ δώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου; Καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος· Ἀνάβηθι, καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς σου.

11. Καὶ ἀνέβη εἰς Βαὰλ Φαρασὶν, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐκεῖ Δαυὶδ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Διέκοψεν ὁ Θεὸς τοὺς ἐχθρούς μου ἐν χειρὶ μου, ὥς διακοπὴν ὕδατος. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Διακοπὴ Φαρασίν.

12. Καὶ ἐγκατέλιπον ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ εἶπε Δαυὶδ κατακαῦσαι ἐν πυρὶ.

13. Καὶ προσέθεντο ἑπτὰ ἀλλόφυλοι, καὶ συνέπεσαν ἐπὶ ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων.

14. Καὶ ἠρώτησε Δαυὶδ ἑπὶ ἐν Θεῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός· Οὐ πορεύσῃ ὀπίσω αὐτῶν, ἀποστρέφου ἀπ' αὐτῶν· καὶ παρέστη αὐτοῖς πλησίον τῶν ἀπίων.

virtute, et in cantoribus, et in citharis, et in nablis, in tympanis, et in cymbalis, et in tubis.

9. Et venerunt usque ad aream : et extendit Oza manum suam ad sustentandam arcam, quoniam inclinaverat eam vitulus.

10. Et indignatus est Dominus ira super Oza, et percussit eum ibi propterea quod extendisset manum suam super arcam, et mortuus est ibi ante Deum.

11. Et tristatus est David, quia discidit Dominus scissuram in Oza, et vocavit locum illum Scissura Oza usque in diem hanc.

12. Et timuit David Deum in die illa, dicens : Quomodo introducam arcam Dei ad me ?

13. Et non fecit divertere David arcam ad se in civitatem David, et fecit eam declinare in domum Abeddara Gethæi.

14. Et sedit arca Dei in domo Abeddara tres menses : et benedixit Deus Abeddara et omnia ejus.

CAPUT XIV.

1. Et misit Chiram rex Tyri nuntios ad David, et ligna cedrina et ædificatores, et fabros lignorum, ad ædificandam ei domum.

2. Et novit David quia paravit enim Dominus in regem super Israel, quoniam auctum est in altitudinem regnum suum propter populum ejus Israel.

3. Et accepit David adhuc uxores in Jerusalem, et nati sunt David adhuc filii et filiae.

4. Et hæc nomina eorum qui nati sunt qui fuerunt ei in Jerusalem : Samaa, Sobab, Nathan, et Salomon,

5. et Baar, et Elisa, et Eliphaeth,

6. et Nageh, et Naphath, et Japhie,

7. et Elisamae, et Eliade, et Eliphala.

8. Et audierunt alienigenæ quia unctus est David rex super omnem Israel, et ascenderunt omnes alienigenæ ad quærendum David : et audivit David, et egressus est in occursum eis.

9. Et alienigenæ venerunt, et consederunt in valle gigantum.

10. Et interrogavit David per Deum, dicens : Si ascendero super alienigenas, et dabis eos in manus meas ? Et dixit ei Dominus : Ascende, et dabo eos in manus tuas.

11. Et ascendit in Baal Pharasim, et percussit eos ibi David. Et dixit David : Concidit Deus inimicos meos in manu mea, tamquam scissuram aquæ. Propterea vocavit nomen loci illius, Scissura Pharasim.

12. Et dereliquerunt ibi deos suos alienigenæ, et dixit David comburere in igne.

13. Et adjecerunt adhuc alienigenæ, et consederunt adhuc in valle gigantum.

14. Et interrogavit David adhuc in Deo, et dixit ei Deus : Non ibis post eos, avertere ab eis : et aderis eis prope pyros.

15. Καὶ ἔσται ἐν τῷ ἀκούσαι σε τὴν φωνὴν τοῦ σεισμοῦ αὐτῶν ἀρχῶν τῶν ἀπίων, τότε εἰσελεύσῃ εἰς τὸν πόλεμον, ὅτι ἐξῆλθεν ὁ Θεὸς ἐμπροσθέν σου τοῦ πατάξαι τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων.

16. Καὶ ἐποίησε καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ Θεός, καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων ἀπὸ Γαβαὼν ἕως Γαζερὰ.

17. Καὶ ἐγένετο ὄνομα Δαυὶδ ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ Κύριος ἔδωκε τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ οἰκίαν ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἠτοίμασε τὸν τόπον τῇ κιβωτῇ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτῇ σκηνήν.

2. Τότε εἶπε Δαυὶδ· Οὐκ ἔστιν ἄραι τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἡ τοὺς Λευίτας, ὅτι αὐτοὺς ἐξελέξατο Κύριος αἶρειν τὴν κιβωτὸν Κυρίου, καὶ λειτουργεῖν αὐτῷ ἕως αἰῶνος.

3. Καὶ ἐξεκκλησίασε Δαυὶδ τὸν πάντα Ἰσραὴλ ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ ἀνενέγκαι τὴν κιβωτὸν Κυρίου εἰς τὸν τόπον ὃν ἠτοίμασεν αὐτῇ.

4. Καὶ συνήγαγε Δαυὶδ τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν τοὺς Λευίτας.

5. Τῶν υἱῶν Καθθ, Οὐριήλ ὁ ἀρχὼν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑκατὸν εἴκοσι.

6. Τῶν υἱῶν Μεραρί, Ἀσαία ὁ ἀρχὼν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, διακόσιοι εἴκοσι.

7. Τῶν υἱῶν Γεδσὼν, Ἰωηλ ὁ ἀρχὼν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑκατὸν τριάκοντα.

8. Τῶν υἱῶν Ἐλισαφάτ, Σεμεὶ ὁ ἀρχὼν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, διακόσιοι.

9. Τῶν υἱῶν Χεβρώμ, Ἐλιήλ ὁ ἀρχὼν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ὀγδοήκοντα.

10. Τῶν υἱῶν Ὀζιήλ, Ἀμιναδάβ ὁ ἀρχὼν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἑκατὸν δεκαδύο.

11. Καὶ ἐκάλεσε Δαυὶδ τὸν Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ τοὺς ἱερεῖς, καὶ τοὺς Λευίτας, τὸν Οὐριήλ, Ἀσαίαν, καὶ Ἰωηλ, καὶ Σεμαίαν, καὶ Ἐλιήλ, καὶ Ἀμιναδάβ,

12. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἀρχόντες πατριῶν τῶν Λευιτῶν, ἀγνίσθητε ὑμεῖς καὶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, καὶ ἀνοίσετε τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ Ἰσραὴλ ὃς ἠτοίμασα αὐτῇ.

13. ὅτι οὐκ ἐν τῷ πρότερον ὑμεῖς εἶναι, διέκοψεν ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἐξεκλήθησάμεν ἐν κρίματι.

14. Καὶ ἠγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται τοῦ ἀνενέγκαι τὴν κιβωτὸν Θεοῦ Ἰσραὴλ,

15. καὶ ἔλαβον οἱ υἱοὶ τῶν Λευιτῶν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐνετείλατο Μωϋσῆς ἐν λόγῳ Θεοῦ κατὰ τὴν γραφὴν, ἐν ἀναφορῇ ἐπ' αὐτούς.

16. Καὶ εἶπε Δαυὶδ τοῖς ἀρχούσι τῶν Λευιτῶν· Στήσατε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν τοὺς ψαλμωδοὺς ἐν ὀργάνοις, νάβλαις, κινύραις καὶ κυμβάλοις, τοῦ φωνῆσαι εἰς ὕψος ἐν φωνῇ εὐφροσύνης.

17. Καὶ ἔστησαν οἱ Λευῖται τὸν Αἰμάν υἱὸν Ἰωηλ· ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Ἀσάφ υἱὸς Βαραχία· καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρί ἀδελφῶν αὐτοῦ Αἰθάν υἱὸς Κισαίου,

18. καὶ μετ' αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ δεῦτεροι, Ζαχαρίας, καὶ Ὀζιήλ, καὶ Σεμιραμὼθ, καὶ Ἰεὶήλ,

15. Et erit in audiendo te vocem concussione ipsarum summitatum pyrorum, tunc ingrederis in praelium, quoniam egressus est Deus ante te ad percutiendum castra alienigenarum.

16. Et fecit sicut mandavit ei Deus, et percussit castra alienigenarum a Gabaon usque Gazera.

17. Et factum est nomen David in universa terra, et Dominus dedit timorem ejus super omnes gentes.

CAPUT XV.

1. Et fecit sibi domos in civitate David, et paravit locum arcae Dei, et fecit ei tabernaculum.

2. Tunc dixit David : Non est tollere arcam Dei, nisi Levitas, quoniam eos elegit Dominus tollere arcam Domini, et ministrare sibi usque in saeculum.

3. Et convocavit David omnem Israel in Jerusalem, ad adducendum arcam Domini in locum quem paraverat ei.

4. Et congregavit David filios Aaron Levitas.

5. De filiis Caath, Uriel princeps et fratres ejus, centum viginti.

6. De filiis Merari, Asaia princeps et fratres ejus, ducenti viginti.

7. De filiis Gedson, Joel princeps et fratres ejus, centum viginti.

8. De filiis Elisaphath, Semei princeps et fratres ejus, ducenti.

9. De filiis Chebron, Eliel princeps et fratres ejus, octoginta.

10. De filiis Oziel, Aminadab princeps et fratres ejus, centum duodecim.

11. Et vocavit David Sadoc et Abiathar sacerdotes, et Levitas, Uriel, Asaia, et Joel, et Semeam, et Eliel, et Aminadab,

12. et dixit eis : Vos principes patriarum Levitarum, purificamini vos et fratres vestri, et efferetis arcam Dei Israel ubi paravi ei :

13. quoniam eo quod antea vos non fuistis, discidit Deus noster in nobis, quoniam non exquisivimus in judicio.

14. Et purificati sunt sacerdotes et Levitae ad efferendam arcam Dei Israel,

15. et tulerunt filii Levitarum arcam Dei, sicut mandaverat Moyses in verbo Dei secundum scripturam, in supportatoris super se.

16. Et dixit David principibus Levitarum : Constituite fratres vestros cantores in organo, nablis, citharis et cymbalis, ad resonandum in sublime in voce laetitiae.

17. Et constituerunt Levitae Aem filium Joel : de fratribus ejus Asaph filius Barachia : et de filiis Merari fratribus ejus Aethan filius Cisei,

18. et cum eis fratres eorum secundi, Zacharias, et Oziel, et Semiramoth, et Jeiel, et Eliel, et Eliab, et Banra, et

καὶ Ἐλιώηλ, καὶ Ἐλιάδ, καὶ Βαναία, καὶ Μασααία, καὶ Ματθαθία, καὶ Ἐλιφενά, καὶ Μακελλία, καὶ Ἀβδεδὸμ, καὶ Ἰεὶήλ, καὶ Ὀζίας, οἱ πυλωροί.

19. Καὶ οἱ ψαλτῳδοί, Αἰμάν, Ἀσάφ, καὶ Αἰθάν ἐν κυμβάλοις χαλκοῖς, τοῦ ἀκουσθῆναι ποιῆσαι.

20. Ζαχαρίας, καὶ Ὀζιήλ, Σεμιραμὼθ, Ἰεὶήλ, Ὠνι, Ἐλιάδ, Μασααίας, Βαναίας ἐν νάβλαις ἐπὶ ἀλκιμῶθ.

21. Καὶ Ματθαθίας, καὶ Ἐλιφαλοῦ, καὶ Μακενία, καὶ Ἀβδεδὸμ, καὶ Ἰεὶήλ, καὶ Ὀζίας ἐν κινύραις ἀμασενιθ τοῦ ἐνισχύσαι.

22. Καὶ Χωνενία ἀρχων τῶν Λευιτῶν ἀρχων τῶν ῥόδων, ὅτι συνετὸς ἦν.

23. Καὶ Βαραχία καὶ Ἐλκανά πυλωροὶ τῆς κιβωτοῦ.

24. Καὶ Σομνία, καὶ Ἰωσαφάτ, καὶ Ναθαναήλ, καὶ Ἀμασαί, καὶ Ζαχαρία, καὶ Βαναία, καὶ Ἐλιέζερ οἱ ἱερεῖς σάλπιγγες ταῖς σάλπιγξιν ἐμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ Ἀβδεδὸμ, καὶ Ἰεῖα πυλωροὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ Θεοῦ.

25. Καὶ ἦν Δαυὶδ καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ καὶ οἱ χιλιάρχοι οἱ πορευόμενοι, τοῦ ἀναγαγεῖν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ἐξ οἴκου Ἀβδεδὸμ ἐν εὐφροσύνῃ.

26. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατισχύσαι τὸν Θεὸν τοὺς Λευίτας αἰρόντας τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου, καὶ ἔθυσαν ἅν' ἐπτὰ μόσχους, καὶ ἅν' ἐπτὰ κριοὺς.

27. Καὶ Δαυὶδ περιεζωσμένος ἐν στολῇ βυσσίνῃ, καὶ πάντες οἱ Λευῖται αἰρόντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου, καὶ οἱ ψαλτῳδοί, καὶ Χωνενίας ὁ ἀρχων τῶν ῥόδων τῶν ᾄδόντων· καὶ ἐπὶ Δαυὶδ στολῇ βυσσίνῃ.

28. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀνάγοντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου ἐν σημασίᾳ, καὶ ἐν φωνῇ σωφέρ, καὶ ἐν σάλπιγξι, καὶ ἐν κυμβάλοις, ἀναφωνοῦντες ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις.

29. Καὶ ἐγένετο, ἡ κιβωτὸς διαθήκης Κυρίου καὶ ἦλθεν ἕως πόλεως Δαυὶδ. Καὶ Μελχὼλ ἡ θυγάτηρ Σαουλ παρέκυψε διὰ τῆς θυρίδος, καὶ εἶδε τὸν βασιλέα Δαυὶδ ὀρχοῦμενον καὶ παίζοντα, καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.

1. Καὶ εἰσῆνεγκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπήρεισαν αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς ἧς ἐπηξεν αὐτῇ Δαυὶδ, καὶ προσήνεγκαν ὀλοκαυτώματα καὶ σωτηρίου ἐναντίον τοῦ Θεοῦ.

2. Καὶ συνετέλεσε Δαυὶδ ἀναφέρον ὀλοκαυτώματα καὶ σωτηρίου, καὶ εὐλόγησε τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι Κυρίου.

3. Καὶ διεμέρισε παντὶ ἀνδρὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς, τῷ ἀνδρὶ ἄρτον ἕνα ἄρτοκοπικὸν καὶ ἀμορίτην.

4. Καὶ ἔταξε κατὰ πρόσωπον τῆς κιβωτοῦ διαθήκης Κυρίου ἐκ τῶν Λευιτῶν, λειτουργοῦντας, ἀναφωνοῦντας, καὶ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν Κύριον τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ.

5. Ἀσάφ ὁ ἡγούμενος, καὶ δευτερεύων αὐτῷ Ζαχαρίας, Ἰεὶήλ, Σεμιραμὼθ, καὶ Ἰεὶήλ, Ματθαθίας, Ἐλιάδ, καὶ Βαναίας, καὶ Ἀβδεδὸμ· καὶ Ἰεὶήλ ἐν ὀργάνοις, νάβλαις, κινύραις, καὶ Ἀσάφ ἐν κυμβάλοις ἀναφωνῶν.

Maasia, et Matthathia, et Eliphena, et Macellia, et Abdedom, et Jeiel, et Ozias, janitores.

19. Et psalmorum cantores, Aëman, Asaph, et Aëthan in cymbalis æneis, ad faciendum audiri.

20. Zacharias, et Oziel, Semiramoth, Jeiel, Oni, Eliab, Maasæas, Banæas in nablis super alæmoth.

21. Et Mattathias, et Eliphala, et Macenia, et Abdedom, et Jeiel, et Ozias in citharis amasenith ad vincendum.

22. Et Chonenia princeps Levitarum princeps cantorum, quoniam intelligens erat.

23. Et Barachia et Elcana janitores arcæ.

24. Et Somnia, et Josaphat, et Nathanael, et Amasai, et Zacharia, et Banaia, et Eliezer sacerdotes clangentes tubis ante arcem Dei. Et Abdedom, et Ihia janitores arcæ Dei.

25. Et erat David et seniores Israel et chiliarchi procedentes, ad educendam arcam testamenti e domo Abdedom in lætitia.

26. Et factum est in confortando Deum Levitas levantes arcam testamenti Domini, et immolaverunt septem vitulos, et septem arietes.

27. Et David indutus in stola byssina, et omnes Levites levantes arcam testamenti Domini, et psalmorum cantores, et Chonenias princeps cantorum canentium: et super David stola byssina.

28. Et omnis Israel educens arcam testamenti Domini in significatione, et in voce sopher, et in tubis, et in cymbalis, resonantes in nablis et in citharis.

29. Et factum est, arca testamenti Domini et venit usque ad civitatem David. Et Melchol filia Saul prospexit per fenestram, et vidit regem David saltantem et ludentem, et sprexit eum in anima sua.

CAPUT XVI.

1. Et attulerunt arcam Dei, et constituerunt eam in medio tabernaculi quod fixerat ei David, et obtulerunt holocaustomata et salutaris ante Deum.

2. Et consummavit David offerens holocaustomata et salutaris, et benedixit populum in nomine Domini.

3. Et distribuit omni viro Israel a viro et usque ad mulierem, viro panem unum pistum et amorem.

4. Et constituit ad faciem arcæ testamenti Domini de Levitis, ministrantes, resonantes, et ad confitendum et laudandum Dominum Deum Israel.

5. Asaph dux, et secundus ei Zacharias, Jeiel, Semiramoth, et Jeiel, Mattathias, Eliab, et Banæas, et Abdedom; et Jeiel in organo, nablis citharis, et Asaph in cymbalis resonans.

6. Καὶ Βαναίας, καὶ Ὁζιήλ οἱ ἱερεῖς ἐν ταῖς σάλπιγι· διαπαντός ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης τοῦ Θεοῦ.

7. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τότε ἔταξε Δαυὶδ ἐν ἀρχῇ τοῦ αἰνεῖν τὸν Κύριον ἐν χειρὶ Ἀσάφ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ.

8. ῬΑΗ'. Ἐξομολογήσθε τῷ Κυρίῳ, ἐπικαλεῖσθε αὐτὸν ἐν ὀνόματι αὐτοῦ· γινώρισατε ἐν λαοῖς τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ.

9. Ἄσατε αὐτῷ καὶ ὑμνήσατε αὐτῷ· διηγῆσασθε πᾶσι τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ ἐποίησε Κύριος.

10. Αἰνεῖτε ἐν ὀνόματι ἀγίῳ αὐτοῦ· εὐφρανθήσεται καρδία ζητοῦσα τὴν εὐδοχίαν αὐτοῦ.

11. Ζητήσατε τὸν Κύριον καὶ ἰσχύσατε· ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διαπαντός.

12. Μνημονεύετε τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ ἐποίησε, τέρατα καὶ κρίματα τοῦ στόματος αὐτοῦ.

13. Σπέρμα Ἰσραὴλ παῖδες αὐτοῦ· υἱοὶ Ἰακώβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ.

14. Αὐτὸς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν· ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ.

15. Μνημονεύομεν εἰς αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ· λόγον αὐτοῦ ὃν ἐνετέλλατο εἰς χιλιάς γενεάς,

16. ὃν διέθετο τῷ Ἀβραάμ, καὶ τὸν ὅρκον αὐτοῦ τῷ Ἰσαάκ.

17. Ἔστησεν αὐτὸν τῷ Ἰακώβ εἰς πρῶταγμα· τῷ Ἰσραὴλ διαθήκην αἰώνιον,

18. λέγων· Σοὶ δώσω τὴν γῆν Χαναάν, σχολίσμα κληρονομίας ὑμῶν.

19. Ἐν τῷ γενέσθαι αὐτοὺς ὀλιγοστους ἀριθμῷ, ὡς ἐσιμικρύνθησαν, καὶ παρώκησαν ἐν αὐτῇ,

20. καὶ ἐπορεύθησαν ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος, καὶ ἀπὸ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον,

21. οὐκ ἀφῆκεν ἄνδρα τοῦ δυναστεῦσαι αὐτοὺς, καὶ ἤλεγξε περὶ αὐτῶν βασιλεῖς·

22. μὴ θίγῃσθε τῶν χριστῶν μου, καὶ ἐν τοῖς προφῆταις μου μὴ πονηρευέσθε.

23. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῇ· ἀναγγεῖλατε ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν σωτηρίαν αὐτοῦ.

24. Ἐξηγεῖσθε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν αὐτοῦ· ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ.

25. Ὅτι μέγας Κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα· φοβερός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς.

26. Ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν εἰδῶλα· καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν οὐρανοὺς ἐποίησε.

27. Δόξα καὶ ἔπαινος κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ· ἰσχύς καὶ καύχημα ἐν τόπῳ αὐτοῦ.

28. Δότε τῷ Κυρίῳ, αἱ πατρίαι τῶν ἐθνῶν, δότε τῷ Κυρίῳ δόξαν καὶ ἰσχύν.

29. Δότε τῷ Κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ· λάβετε δῶρα καὶ ἐνέγκατε κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσατε Κυρίῳ ἐν αὐλαῖς ἀγίαις αὐτοῦ.

30. Φοβηθήτω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῇ· κατορθωθήτω ἡ γῇ, καὶ μὴ σαλευθήτω.

31. Εὐφρανθήτω ὁ οὐρανὸς καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῇ· καὶ εἰπάτωσαν ἐν τοῖς ἔθνεσι· Κύριος βασιλεύων.

32. Βοηθήσει ἡ θάλασσα σὺν τῷ πληρώματι, καὶ ξύλον ἄγρου καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ.

33. Τότε εὐφρανθήσεται τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ ἀπὸ προσώπου Κυρίου, ὅτι ἤλθε κρίναι τὴν γῆν.

6. Et Banaas, et Oziel sacerdotes in tubis perpetuo ante arcam testamenti Dei.

7. In die illa, tunc constituit David in principis ad laudandum Dominum in manu Asaph et fratrum ejus.

8. CANTICUM. Confitemini Domino, invocate eum in nomine ejus : notas facite in populis adinventiones ejus.

9. Cantate ei et hymnus dicite ei : narrate omnibus mirabilia ejus quae fecit Dominus.

10. Laudate in nomine sancto ejus : letabitur cor quarens beneplacitum ejus.

11. Querite Dominam et confortamini : quaerite faciem ejus semper.

12. Mementote mirabilium ejus quae fecit, prodigiorum et judiciorum oris ejus.

13. Semen Israel pueri ejus : filii Jacob electi ejus.

14. Ipse Dominus Deus noster : in universa terra judicia ejus.

15. Memores simus in saeculum testamenti ejus : verbi ejus quod mandavit in mille generationes,

16. quod disposuit ad Abraham, et juramentum cum Isaac.

17. Statuit illud Jacob in praeceptum : Israel testamentum aeternum,

18. dicens : Tibi dabo terram Chanan, funiculum hereditatis vestrae.

19. Cum essent ipsi pauci numero, quasi parvi facti sunt, et incoluerunt in ea,

20. et iverunt de gente in gentem, et de regno ad populum alterum,

21. non permisit virum opprimere eos, et corripuit pro eis reges :

22. nolite tangere christos meos, et in prophetis meis nolite malignari.

23. Cantate Domino, omnis terra : annuntiate de die in diem salutem ejus.

24. Narrate in gentibus gloriam ejus : in omnibus populis mirabilia ejus.

25. Quoniam magnus Dominus et laudabilis valde : terribilis est super omnes deos.

26. Quoniam omnes dñi gentium idola : et Deus noster caelos fecit.

27. Gloria et laus ad faciem ejus : fortitudo et gloriae in loco ejus.

28. Date Domino, patriae gentium, date Domino gloriam et fortitudinem.

29. Date Domino gloriam nomini ejus : sumite dona et afferte ad faciem ejus, et adorare Dominum in atris sanctis ejus.

30. Timeat a facie ejus omnis terra : dirigatur terra, et non commoveatur.

31. Laetetur caelum et exultet terra : et dicant in gentibus : Dominus regnans.

32. Sonabit mare cum plenitudine, et lignum agri et omnia quae in eo.

33. Tunc letabuntur ligna sylvae a facie Domini, quoniam venit judicare terram.

34. Ἐξομολογήσθε τῷ Κυρίῳ ὅτι ἀγαθὸν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

35. Καὶ εἶπατε· Σῶσον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, καὶ ἀθροίσον ἡμᾶς, καὶ ἐξέλθου ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν, τοῦ αἰνεῖν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου, καὶ καυχᾶσθαι ἐν ταῖς αἰνεσίαι σου.

36. Εὐλογημένος Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, καὶ ἔρει πᾶς ὁ λαός· Ἀμήν. Καὶ ἤνεσαν τῷ Κυρίῳ.

37. Καὶ κατέλιπον ἐκεῖ ἐναντὶ τῆς κιβωτοῦ διαθήκης Κυρίου τὸν Ἀσάφ καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, τοῦ λειτουργεῖν ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ διαπαντός τὸ τῆς ἡμέρας εἰς ἡμέραν.

38. Καὶ Ἀβδεδὺμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἐξήκοντα καὶ ὀκτώ· καὶ Ἀβδεδὺμ υἱὸς Ἰδιθούν, καὶ Ὅσα, εἰς τοὺς πυλωρούς.

39. Καὶ τὸν Σαδὼκ τὸν ἱερέα καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ τοὺς ἱερεῖς, ἐναντίον τῆς σκηνῆς Κυρίου ἐν Βαμὰ τῇ ἐν Γαβαὼν,

40. τοῦ ἀναφέρειν ὀλοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὀλοκαυτωμάτων διαπαντός τοπρῶτ καὶ τοσπέρας, καὶ κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ Κυρίου ὅσα ἐνετεῖλατο ἐφ' υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ Μωϋσῆ τοῦ θεράποντος τοῦ Θεοῦ.

41. Καὶ μετ' αὐτοῦ Αἰμάν καὶ Ἰδιθούν, καὶ οἱ λοιποὶ ἐκλεγέντες ἐπ' ὀνόματος τοῦ αἰνεῖν τὸν Κύριον, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

42. Καὶ μετ' αὐτῶν σάλπιγγες καὶ κύμβαλα τοῦ ἀναφωνεῖν, καὶ ὄργανα τῶν ψῶδων τοῦ Θεοῦ· οἱ δὲ υἱοὶ Ἰδιθούν εἰς τὴν πύλιν.

43. Καὶ ἐπορεύθη πᾶς ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψε Δαυὶδ τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ ἐγένετο, ὡς κατέκησε Δαυὶδ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Νάθαν τὸν προφήτην· Ἰδοὺ ἐγὼ κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίνῳ, καὶ ἡ κιβωτὸς διαθήκης Κυρίου ὑποκάτω δέξερων.

2. Καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Δαυίδ· Πᾶν τὸ ἐν τῇ ψυχῇ σου ποιεῖ, ὅτι Θεὸς μετὰ σοῦ.

3. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Νάθαν·

4. Πορεύου καὶ εἰπὸν πρὸς Δαυὶδ τὸν δούλόν μου· Οὕτως εἶπε Κύριος· Οὐ σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τοῦ κατοικῆσαι με ἐν αὐτῷ.

5. Ὅτι οὐ κατέκησα ἐν οἴκῳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀνήγαγον τὸν Ἰσραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἤμην ἐν σκηνῇ καὶ ἐν καλύμματι

6. ἐν πᾶσιν οἷς διήλθον ἐν παντὶ Ἰσραὴλ, εἰ λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν φυλὴν τοῦ Ἰσραὴλ, οἷς ἐνετείλαμην τοῦ ποιμαίνειν τὸν λαόν μου, λέγων, ὅτι οὐκ ὠκοδομήσατέ μοι οἶκον κεδρίνον;

7. Καὶ νῦν οὕτως ἐρεῖς τῷ δούλῳ μου Δαυίδ· Τάδε λέγει Κύριος παντοκράτωρ· Ἐγὼ ἐλαβὼν σε ἐκ τῆς μάνδρας ἐξόπισθεν τῶν ποιμνίων, τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ·

8. καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπαρεούης, καὶ

34. Confitemini Domino quoniam bonum, quoniam in sæculum misericordia ejus.

35. Et dicite : Salva nos Deus salutis nostræ, et collige pos, et erue nos de gentibus, ad laudandum nomen sanctum tuum, et gloriandum in laudationibus tuis.

36. Benedictus Dominus Deus Israel a sæculo et usque in sæculum, et dicet omnis populus : Amen. Et laudem dederunt Domino.

37. Et reliquerunt ibi ante arcam testamenti Domini Asaph et fratres ejus, ad ministrandum ante arcam semper quod diei in diem.

38. Et Abdedom et fratres ejus, sexaginta et octo : et Abdedom filius Idithun, et Osa, in janitores.

39. Et Sadoc sacerdotem et fratres ejus sacerdotes, ante tabernaculum Domini in Bama quæ in Gabaon,

40. ad offerendum holocaustomata Domino super altare holocaustomatum semper mane et vesperi, et secundum omnia scripta in lege Domini quæcumque mandavit super filios Israel in manu Moysei servi Dei.

41. Et cum eo Aëman et Idithun, et reliqui electi in nomine ad laudandum Dominum; quoniam in sæculum misericordia ejus.

42. Et cum eis tubæ et cymbala ad resonandum, et organa cantorum Dei : filii autem Idithun ad portam.

43. Et ivit omnis populus unusquisque ad domum suam, et revertit David ad benedicendum domum suam.

CAPUT XVII.

1. Et factum est, ut habitavit David in domo sua, et dixit David ad Nathan prophetam : Ecce ego habito in domo cedrina, et arca testamenti Domini sub pellibus.

2. Et dixit Nathan ad David : Omne quod in anima tua fac, quoniam Deus tecum.

3. Et factum est in nocte illa, et factum est verbum Domini ad Nathan :

4. Vade et dic ad David servum meum : Sic dixit Dominus : Non tu ædificabis mihi domum ad habitandum me in ea.

5. Quoniam non habitavi in domo a die qua eduxi Israel usque in diem hanc, et fui in tabernaculo et in tegmine

6. in omnibus quæ transivi in omni Israel, si loquens locutus sum ad unam tribum Israel, quibus inandaveram pascere populum meum, dicens, quia non ædificastis mihi domum cedrinam?

7. Et nunc ita dices servo meo David : Hæc dicit Dominus omnipotens : Ego assumpsi te de mandra de post greges, ut esses in ducem super populum meum Israel :

8. et fui tecum in omnibus quibus ivisti, et extermi-

ἐξωλόθρευσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἐποίησά σοι ὄνομα κατὰ τὸ ὄνομα τῶν μεγάλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς.

9. Καὶ θήσονται τόπον τῷ λαῷ μου Ἰσραὴλ, καὶ καταφυτεύσω αὐτὸν, καὶ κατασκευάσω καθ' ἑαυτὸν, καὶ οὐ μεριμνήσει ἔτι, καὶ οὐ προσθήσει υἱὸς ἀδικίας τοῦ ταπεινῶσαι αὐτὸν καθὼς ἀρχῆς,

10. καὶ ἀπ' ἡμερῶν ὧν ἔταξα κριτὰς ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, καὶ ἐταπεινώσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ αὐξήσω σε, καὶ οἶκον οἰκοδομήσει σοι Κύριος.

11. Καὶ ἔσται, ὅταν πληρωθῶσι ἡμέραι σου καὶ κοιμηθῇ μετὰ τῶν πατέρων σου, καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ, ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ ἐτοιμάσω τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

12. Αὐτὸς οἰκοδομήσει μοι οἶκον, καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

13. Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν· καὶ τὸ ἔλεός μου οὐκ ἀποστήσω ἀπ' αὐτοῦ, ὡς ἀπέστησα ἀπὸ τῶν ὄντων ἐμπροσθέν σου.

14. Καὶ πιστώσω αὐτὸν ἐν οἴκῳ μου καὶ ἐν βασιλείᾳ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται ἀνωρθωμένος ἕως αἰῶνος.

15. Κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὁρασιν ταύτην, οὕτως ἐλάλησε Νάθαν πρὸς Δαυὶδ.

16. Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι Κυρίου, καὶ εἶπε· Τίς εἰμι ἐγώ, Κύριε ὁ Θεός, καὶ τίς ὁ οἶκός μου, ὅτι ἠγάπησάς με ἕως αἰῶνος;

17. Καὶ ἐμικρύνθη ταῦτα ἐνώπιόν σου, ὁ Θεός, καὶ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ παιδός σου ἐκ μακρῶν, καὶ ἐπειδὴς με, ὡς δρασις ἀνθρώπου, καὶ ὕψωσάς με, Κύριε ὁ Θεός.

18. Τί προσθήσει ἔτι Δαυὶδ πρὸς σέ τοῦ δοξάσαι; Καὶ σὺ τὸν δούλόν σου οἶδας,

19. καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας τὴν πᾶσαν μεγαλυσύνην.

20. Κύριε, οὐκ ἔστιν ὁμοίός σοι, καὶ οὐκ ἔστι Θεὸς πλὴν σου, καὶ πάντα ὅσα ἠκούσαμεν ἐν ὧσιν ἡμῶν.

21. Καὶ οὐκ ἔστιν ὡς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ ἔθνος ἔτι ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς ὠδήγησεν αὐτὸν ὁ Θεός τοῦ λυτρώσασθαι λαὸν ἑαυτοῦ, τοῦ θέσθαι ἑαυτῷ ὄνομα μέγα καὶ ἐπιφανές, τοῦ ἐκβαλεῖν ἀπὸ προσώπου λαοῦ σου οὓς ἐλυτρώσω ἐξ Αἰγύπτου ἔθνη.

22. Καὶ ἔδωκας τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ σεαυτῷ λαὸν ἕως αἰῶνος, καὶ σὺ Κύριος ἐγενήθης αὐτοῖς εἰς Θεόν.

23. Καὶ νῦν, Κύριε, ὁ λόγός σου ὃν ἐλάλησας πρὸς τὸν παῖδά σου, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, πιστωθήτω ἕως αἰῶνος. Καὶ ποιήσον καθὼς ἐλάλησας,

24. Καὶ πιστωθήτω καὶ μεγαλυνθήτω τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος, λεγόντων· Κύριε, Κύριε παντοκράτωρ, Θεός Ἰσραὴλ, καὶ ὁ οἶκος Δαυὶδ παιδός σου ἀνωρθωμένος ἐναντίον σου.

25. Ὅτι σὺ Κύριος ὁ Θεός μου ἤνοιξας τὸ οὖς τοῦ παιδός σου τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον· διὰ τοῦτο εὐρεν ὁ παῖς σου τοῦ προσεύεσθαι κατὰ πρόσωπόν σου.

26. Καὶ νῦν, Κύριε, σὺ εἶ αὐτὸς Θεός, καὶ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν δούλόν σου τὰ ἀγαθὰ ταῦτα.

27. Καὶ νῦν ἤρξει τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον τοῦ παιδός σου, τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐναντίον σου· ὅτι σὺ, Κύριε, εὐλόγησας, καὶ εὐλόγησον εἰς τὸν αἰῶνα.

navi omnes inimicos tuos a facie tua, et feci tibi nomen juxta nomen magnorum qui super terram.

9. Et ponam locum populo meo Israel, et plantabo eum, et habitabit apud se, et non sollicitabitur ultra, et non adjiciet filius iniquitatis humiliare eum sicut principio,

10. et a diebus quibus constitui judices super populum meum Israel, et humiliavi omnes inimicos tuos, et augete te, et domum aedificabit tibi Dominus.

11. Et erit, quando impleti fuerint dies tui et dormieris cum patribus tuis, et suscitabo semen tuum post te, qui erit de ventre tuo, et parabo regnum ejus.

12. Ipse aedificabit mihi domum, et erigam thronum ejus usque in saeculum.

13. Ego ero ei in patrem, et ipse erit mihi in filium: et misericordiam meam non removebo ab eo, sicut removeo ab his qui erant ante te.

14. Et fideliter statum eum in domo mea et in regno suo usque in saeculum, et thronus ejus erit erectus usque in saeculum.

15. Secundum omnia verba haec, et secundum omnem visionem hanc, sic locutus est Nathan ad David.

16. Et venit rex David et sedit e regione Domini, et dixit: Quis sum ego, Domine Deus, et quae domus mea, quia dilexisti me usque in saeculum?

17. Et facta sunt parva haec coram te, Deus, et locutus es super domum pueri tui a longinquis, et inspexisti me, tamquam visio hominis, et exaltasti me, Domine Deus.

18. Quid adjiciet ultra David ad te ad glorificandam? Et tu servum tuum nosti,

19. et juxta cor tuum fecisti omnem magnificentiam.

20. Domine, non est similis tibi, et non est Deus praeter te, juxta omnia quaecumque audivimus in auribus nostris.

21. Et non est sicut populus tuus Israel gens ultra super terram, quomodo deduxit se Deus ad redimendum populum sibi, ad ponendum sibi nomen magnum et illustre, ad ejiciendum a facie populi tui quos redemisti ex Aegypto gentes.

22. Et dedisti populum tuum Israel tibi ipsi populum usque in saeculum, et tu Dominus factus es eis in Deum.

23. Et nunc, Domine, verbum tuum quod locutus es ad puerum tuum, et super domum ejus, fidele sit usque in saeculum. Et fac sicut locutus es,

24. et fidele sit et magnificetur nomen tuum usque in saeculum, dicentibus: Domine, Domine omnipotens, Deus Israel, et domus David pueri tui erecta coram te.

25. Quoniam tu Dominus Deus meus aperuisti aurem pueri tui ad aedificandum ei domum: propter hoc invenit puer tuus deprecari ad faciem tuam.

26. Et nunc, Domine, tu es ipse Deus, et locutus es super servum tuum bona haec.

27. Et nunc incipe benedicere domum pueri tui, ut sit in saeculum coram te: quoniam tu, Domine, benedixisti, et benedic in saeculum.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐτροπώσατο αὐτοὺς, καὶ ἔλαβε τὴν Ἰῆθ καὶ τὰς κόμας αὐτῆς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων.
2. Καὶ ἐπάταξε τὴν Μωάβ, καὶ ἦσαν Μωάβ παῖδες τῷ Δαυὶδ φέροντες δῶρα.
3. Καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὸν Ἀδρααζάρ βασιλέα Σουδά Ἡμὰθ, πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστῆσαι χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ ποταμὸν Εὐφράτην.
4. Καὶ προκατελάβετο Δαυὶδ αὐτῶν χίλια ἄρματα καὶ ἐπτά χιλιάδας ἵππων καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν· καὶ παρέλυσεν Δαυὶδ πάντα τὰ ἄρματα, καὶ ὑπελείπετο ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν ἄρματα.
5. Καὶ ἦλθε Σύρος ἐκ Δαμασκού βοηθῆσαι Ἀδρααζάρ βασιλεῖ Σουδά, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ ἐν τῷ Σύρῳ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας ἀνδρῶν.
6. Καὶ ἔθετο Δαυὶδ φρουρὰν ἐν Συρίᾳ τῇ κατὰ Δαμασκόν, καὶ ἦσαν τῷ Δαυὶδ εἰς παῖδας φέροντας δῶρα. Καὶ ἔσωσε Κύριος Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο.
7. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τοὺς κλοιοὺς τοὺς χρυσοῦς οἱ ἦσαν ἐπὶ τοὺς παῖδας Ἀδρααζάρ, καὶ ἤνεγκεν αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλὴμ.
8. Καὶ ἐκ τῆς Μαθθαβὶθ καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τῶν Ἀδρααζάρ, ἔλαβε Δαυὶδ χαλκὸν πολλὸν σφόδρα· ἐξ αὐτοῦ ἐποίησε Σαλωμών τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν, καὶ τοὺς στύλους καὶ τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ.
9. Καὶ ἤκουσε Θωὰ βασιλεὺς Ἡμὰθ ὅτι ἐπάταξε Δαυὶδ τὴν πᾶσαν δύναμιν Ἀδρααζάρ βασιλέως Σουδά,
10. καὶ ἀπέστειλε τὸν Ἀδουράμ υἱὸν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα Δαυὶδ τοῦ ἐρωτῆσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ τοῦ εὐλογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ οὗ ἐπολέμησε τὸν Ἀδρααζάρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν, ὅτι ἀνὴρ πολέμιος Θωὰ ἦν τῷ Ἀδρααζάρ.
11. Καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ, καὶ τὰ ἀργυρᾶ, καὶ τὰ χαλκᾶ, καὶ ταῦτα ἤγαγεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ Κυρίῳ, μετὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσοῦ οὗ ἔλαβεν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, ἐξ Ἰδουμαίας, καὶ Μωάβ, καὶ ἐξ υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐξ Ἀμαλῆκ.
12. Καὶ Ἀβеса υἱὸς Σαρουίας ἐπάταξε τὴν Ἰδουμαίαν ἐν κοιλάδι τῶν Ἀλῶν, ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας.
13. Καὶ ἔθετο ἐν τῇ κοιλάδι φρουράς, καὶ ἦσαν πάντες οἱ Ἰδουμαῖοι παῖδες Δαυὶδ. Καὶ ἔσωσε Κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο.
14. Καὶ ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ, καὶ ἦν ποτὶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην τῷ παντὶ λαῷ αὐτοῦ.
15. Καὶ Ἰωάβ υἱὸς Σαρουίας ἐπὶ τῆς στρατιᾶς, καὶ Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀχιλὺδ ὁ ὑπομνηματογράφος,
16. καὶ Σαδώκ υἱὸς Ἀχιτῶβ καὶ Ἀχιμέλεχ υἱὸς Ἀδιάθαρ, οἱ ἱερεῖς, καὶ Σουσά γραμματεὺς,
17. καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωθὰμ ἐπὶ τοῦ Χερεθὶ καὶ ἐπὶ τοῦ Φελεθὶ· καὶ υἱοὶ Δαυὶδ οἱ πρῶτοι διάδοχοι τοῦ βασιλέως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα ἀπέθανε Ναὰς βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀνὰν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

CAPUT XVIII.

1. Et factum est post hæc, et percussit David alienigenas et fugavit eos, et cepit Geth et pagos ejus de manu alienigenarum.
2. Et percussit Moab, et fuerunt Moab pueri David ferentes munera.
3. Et percussit David Adraazar regem Suba Emath, eunte illo statuere manum suam super flumen Euphratem.
4. Et cepit David de eis mille currus et septem millia equorum et viginti millia virorum peditum : et dissolvit David omnes currus, et reliquit ex eis centum currus.
5. Et venit Syrus e Damasco ad auxiliandum Adraazar regi Suba, et percussit David in Syro viginti et duo millia virorum.
6. Et posuit David præsidium in Syria quæ ad Damascus, et fuerunt David in pueros ferentes munera. Et salvavit Dominus David in omnibus ad quæ ivit.
7. Et cepit David torques aureos qui fuerant super pueros Adraazar, et attulit eos in Jerusalem.
8. Et de Mathabeth et de electis civitatibus quæ Adraazar, cepit David æs multum valde : ex eo fecit Salomon mare æneum, et columnas et vasa ænea.
9. Et audivit Thoa rex Emath quia percussit David omnem virtutem Adraazar regis Suba,
10. et misit Adduram filium suum ad regem David ad interrogandum eum quæ ad pacem, et ad benedicendum eum pro eo quod impugnavit Adraazar, et percussit eum, quoniam vir hostilis Thoa erat ipsi Adraazar.
11. Et omnia vasa aurea, et argentea, et ænea, et hæc sanctificavit rex David Domino, cum argento et auro quod ceperat ex omnibus gentibus, ex Idumæa, et Moab, et ex filiis Ammon, et ex alienigenis, et ex Amalec.
12. Et Abesa filius Sarviæ percussit Idumæam in valle Salinarum, octo et decem millia.
13. Et posuit in valle præsidia, et fuerunt omnes Idumæi pueri David. Et salvavit Dominus David in omnibus ad quæ ibat.
14. Et regnavit David super omnem Israel, et erat faciens judicium et iustitiam omni populo suo.
15. Et Joab filius Sarviæ super militiam, et Josaphat filius Achilud a commentariis,
16. et Sadoc filius Achitob et Achimelech filius Abiathar, sacerdotes, et Susa scriba,
17. et Banæas filius Jodæ super Cherethi et super Phelthi : et filii David primi vicarii regis.

CAPUT XIX.

1. Et factum est post hæc mortuus est Naas rex filiorum Ammon, et regnavit Anan filius ejus pro eo.

2. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Ποιήσω ἔλεος μετὰ Ἀνὰν υἱοῦ Ναὰς, ὡς ἐποίησεν ὁ πατήρ αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἔλεος. Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους Δαυὶδ τοῦ παρακαλέσαι αὐτὸν περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἦλθον παῖδες Δαυὶδ εἰς γῆν υἱῶν Ἀμμὼν πρὸς Ἀνὰν, τοῦ παρακαλέσαι αὐτόν.

3. Καὶ εἶπον ἄρχοντες υἱῶν Ἀμμὼν πρὸς Ἀνὰν· Μὴ δοξάζων Δαυὶδ τὸν πατέρα σου ἐναντίον σου, ἀπέστειλέ σοι παρακαλοῦντας; Οὐχὶ ὅπως ἐξερευνήσωσι τὴν πόλιν καὶ τοῦ κατασκοπεῖν τὴν γῆν ἦλθον παῖδες αὐτοῦ πρὸς σέ;

4. Καὶ ἔλαβον Ἀνὰν τοὺς παῖδας Δαυὶδ, καὶ ἐξύρυσεν αὐτούς, καὶ ἀφείλε τῶν μανδύων αὐτῶν τὸ ἥμισυ ἕως τῆς ἀναβολῆς, καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς.

5. Καὶ ἦλθον ἀπαγγεῖλαι τῷ Δαυὶδ περὶ τῶν ἀνδρῶν, καὶ ἀπέστειλεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ἡτιμωμένοι σφόδρα. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Καθίστατε ἐν Ἱεριχὼ ἕως τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πύγωνας ὑμῶν, καὶ ἀναπαύεσθε.

6. Καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν ὅτι ἡσχύνθη λαὸς Δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλεν Ἀνὰν καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν χίλια τάλαντα ἀργυρίου τοῦ μισθώσασθαι ἑαυτοὺς ἐκ Συρίας Μεσοποταμίας καὶ ἐκ Συρίας Μααχὰ καὶ παρὰ Σωβάλ ἄρματα καὶ ἵππους.

7. Καὶ ἐμισθώσαντο ἑαυτοῖς δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδας ἄρμάτων, καὶ τὸν βασιλεῖα Μααχὰ καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ· καὶ ἦλθον καὶ παρενέβαλον κατέναντι Μηδαβά. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν συνήχθησαν ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν, καὶ ἦλθον εἰς τὸ πολεμῆσαι.

8. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ, καὶ ἀπέστειλε τὸν Ἰωάβ καὶ πᾶσαν τὴν στρατιάν τῶν δυνατῶν.

9. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, καὶ παρατάσσονται εἰς πόλεμον παρὰ τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως· καὶ οἱ βασιλεῖς οἱ ἐλθόντες παρενέβαλον καθ' ἑαυτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ.

10. Καὶ εἶδεν Ἰωάβ ὅτι γεγόνασιν ἀντιπρόσωποι τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν κατὰ πρόσωπον καὶ ἐξόπισθε, καὶ ἐξελέξατο ἐκ πάντος νεανίου ἐξ Ἰσραὴλ, καὶ παρετάξαντο ἐναντίον τοῦ Σύρου.

11. Καὶ τὸ καταλοιπεῖν τοῦ λαοῦ ἔδωκεν ἐν χειρὶ Ἀβесаὶ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ παρετάξαντο ἐξεναντίας υἱῶν Ἀμμὼν,

12. καὶ εἶπεν· Ἐὰν κρατήσῃ ὑπὲρ ἐμέ ὁ Σύρος, καὶ ἔσῃ μοι εἰς σωτηρίαν· καὶ ἐὰν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν κρατήσωσιν ὑπὲρ σέ, καὶ σώσω σε.

13. Ἀνδρίζου, καὶ ἐνισχύσωμεν περὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ περὶ τῶν πόλεων τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ Κύριος τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ποιήσει.

14. Καὶ παρετάξατο Ἰωάβ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ κατέναντι Συρίων εἰς πόλεμον, καὶ ἐφυγον ἀπ' αὐτῶν.

15. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν εἶδον ὅτι ἐφυγον οἱ Σύροι, καὶ ἐφυγον καὶ αὐτοὶ ἀπὸ προσώπου Ἀβесаὶ, καὶ ἀπὸ προσώπου Ἰωάβ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν· καὶ ἦλθεν Ἰωάβ εἰς Ἱερουσαλὴμ.

16. Καὶ εἶδεν ὁ Σύρος ὅτι ἐτροπώσατο αὐτὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους· καὶ ἐξήγαγον τὸν Σύρον ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ Σωφάθ ἀρχιστράτηγος δυνάμειος Ἀδρααζάρ ἐμπροσθεν αὐτῶν.

17. Καὶ ἀπηγγέλλετο Δαυὶδ, καὶ συνήγαγε τὸν πάντα Ἰσραὴλ, καὶ διέβη τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐ-

2. Et dixit David : Faciam misericordiam cum Anan filio Naas, sicut fecit pater ejus mecum misericordiam. Et misit nuntios David ad consolandum eum de patre ejus : et venerunt pueri David in terram filiorum Ammon ad Anan, ad consolandum eum.

3. Et dixerunt principes filiorum Ammon ad Anan : Numquid glorificans David patrem tuum, misit tibi qui consolatur? Nonne ut explorent civitatem et ad speculandam terram venerunt pueri ejus ad te?

4. Et cepit Anan pueros David, et rasisit eos, et abstulit de mantellis eorum dimidium usque ad tunicam, et dimisit eos.

5. Et venerunt annuntiare David de viris, et misit in obviam eis, quia erant inhonorati valde. Et dixit rex : Sedete in Jericho donec exoriantur barbæ vestræ, et revertite.

6. Et viderunt filii Ammon quia confusus est populus David, et misit Anan et filii Ammon mille talenta argenti ad conducendum mercede sibi e Syria Mesopotamiae et e Syria Maacha et a Sobal currus et equites.

7. Et mercede conduxerunt sibi duo et triginta milia currum, et regem Maacha et populum ejus : et venerunt et castrametati sunt e regione Medaba. Et filii Ammon congregati sunt ex civitatibus suis, et venerunt ad bellandum.

8. Et audivit David, et misit Joab et omnem militiam potentium.

9. Et exierunt filii Ammon, et aciem instruerunt in praelium apud portam civitatis : et reges qui venerant castrametati sunt per se in campo.

10. Et vidit Joab quia factisunt adversis faciebz ad praeliandum adversus se ad faciem et a tergo, et elegit ex omni juvene Israel, et aciem struxerunt adversus Syrum.

11. Et residuum populi dedit in manu Abesai fratris sui, et struxerunt aciem ex adverso filiorum Ammon,

12. et dixit : Si invaluerit super me Syrus, et eris mihi in salutem : et si filii Ammon invaluerint super te, et salvabo te.

13. Viriliter age, et confortemur pro populo nostro et pro civitatibus Dei nostri, et Dominus quod bonum in oculis suis faciet.

14. Et aciem struxit Joab et populus qui cum eo contra Syros in praelium, et fugerunt ab eis.

15. Et filii Ammon viderunt quia fugerunt Syri, et fugerunt etiam ipsi a facie Abesai, et a facie Joab fratris ejus, et venerunt in civitatem : et venit Joab in Jerusalem.

16. Et vidit Syrus quia fugavit eum Israel, et misit nuntios : et eduxerunt Syrum de trans flumine, et Sophath princeps militiæ virtutis Adraazar ante eos.

17. Et annuntiata est David, et congregavit omnem Israel, et transivit Jordanem, et venit super eos, et instruit

τοὺς, καὶ παρατάξατο ἐπ' αὐτούς. Καὶ παρατάσσεται Δαυὶδ ἐναντίας τοῦ Σύρου εἰς πόλεμον, καὶ ἐπολέμησαν αὐτόν.

18. Καὶ ἔφυγε Σύρος ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέκτεινε Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ Σύρου ἑπτὰ χιλιάδας ἀρμάτων, καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδας παῖδων, καὶ τὸν Σωφῶδ ἀρχιστράτηγον δυνάμειος ἀπέκτεινε.

19. Καὶ εἶδον παῖδες Ἀδρααζάρ ὅτι ἐπταίχασιν ἀπὸ προσώπου Ἰσραὴλ, καὶ διέθεντο μετὰ Δαυὶδ, καὶ ἐδούλευσαν αὐτῷ· καὶ οὐκ ἠθέλησε Σύρος τοῦ βοηθῆσαι τοῖς υἱοῖς Ἀμμών ἐτι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπὶόντι ἔτι ἐν τῇ ἐξόδῳ τῶν βασιλέων, καὶ ἤγαγεν Ἰωάβ πᾶσαν τὴν δύναμιν τῆς στρατιᾶς, καὶ ἔρθειραν τὴν χώραν υἱῶν Ἀμμών. Καὶ ἦλθε καὶ περιεκάθισε τὴν Ῥαββὰ, καὶ Δαυὶδ ἐκάθισεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ἐπάταξεν Ἰωάβ τὴν Ῥαββὰ, καὶ κατέσκαψεν αὐτήν.

2. Καὶ ἤλαβε Δαυὶδ τὸν στέφανον Μολχὸν τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ εὗρέθη ὁ σταθμὸς αὐτοῦ τάλαντον χρυσοῦ, καὶ ἐν αὐτῷ λίθος τίμιος, καὶ ἦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Δαυὶδ. Καὶ σκύλα τῆς πόλεως ἐξήνεγκε πολλὰ σφόδρα,

3. καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ ἐξήγαγε, καὶ διέπρισε πρίοσι, καὶ ἐν σκεπάρνοις σιδηροῖς, καὶ ἐν διασχίζουσι· καὶ οὕτως ἐποίησε Δαυὶδ τοῖς πᾶσιν υἱοῖς Ἀμμών. Καὶ ἀνέστρεψε Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ.

4. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐγένετο ἐτι πόλεμος ἐν Γαζερ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων· τότε ἐπάταξε Σοβυχαὶ Σωσαθὶ τὸν Σαφούτ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν γιγάντων, καὶ ἐταπεινώσεν αὐτόν.

5. Καὶ ἐγένετο ἐτι πόλεμος μετὰ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐπάταξεν Ἐλεανὰν υἱὸς Ἰαθρ τὸν Λαχμὶ ἀδελφὸν Γολιάθ τοῦ Γετθαίου, καὶ ξύλον δόρατος αὐτοῦ ὡς ἀντὶον ὑπαινόντων.

6. Καὶ ἐγένετο ἐτι πόλεμος ἐν Γέθ, καὶ ἦν ἀνὴρ ὑπερμεγέθης, καὶ δάκτυλοι αὐτοῦ ἕξ καὶ ἕξ, εἰκοσιτέσσαρες, καὶ οὗτος ἦν ἀπόγονος γιγάντων.

7. Καὶ ἀνείδισε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωνάθαν υἱὸς Σαμαὰ ἀδελφοῦ Δαυὶδ. Οὗτοι ἐγένοντο τῷ Ῥαφὰ ἐν Γέθ, πάντες ἦσαν τέσσαρες γίγαντες, καὶ ἔπεσον ἐν χειρὶ Δαυὶδ καὶ ἐν χειρὶ παίδων αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ ἔστη διάβολος ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπέσειε τὸν Δαυὶδ τοῦ ἀριθμῆσαι τὸν Ἰσραὴλ.

2. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ πρὸς Ἰωάβ καὶ πρὸς τοὺς ἀρχοντας τῆς δυνάμειος· Πορεύθητε, ἀριθμήσατε τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ Βηρσαβὰ καὶ ἕως Δάν, καὶ ἐνέγκατε πρὸς με, καὶ γνώσομαι τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.

3. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Προσθέτι Κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ὡς αὐτοῖ ἐκατονταπλασίως, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως βλέποντες, πάντες τῷ κυρίῳ μου παιδες. Ἰνατί ζητεῖ κύριός μου τοῦτο; ἵνα μὴ γένηται εἰς ἁμαρτίαν τῷ Ἰσραὴλ;

4. Τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ἴσχυσεν ἐπὶ Ἰωάβ, καὶ ἐξῆλθεν Ἰωάβ, καὶ διῆλθεν ἐν παντὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ.

aciem super eos. Et struit aciem David ex adverso Syri in praelium, et impugnaverunt eum.

18. Et fugit Syrus a facie Israel, et occidit David de Syro septem millia currum, et quadraginta millia pedum, et Sophath principem militiae virtutis interfecit.

19. Et viderunt pueri Adraazar quia ceciderunt a facie Israel, et dispoenerunt cum David, et servierunt ei : et noluit Syrus auxiliari filiis Ammon ultra.

CAPUT XX.

1. Et factum est insequenti anno in exitu regum, et duxit Joab omnem virtutem militiae, et corruerunt regionem filiorum Ammon. Et venit et obsedit Rabba, et David sedit in Jerusalem : et percussit Joab Rabba, et diruit eam.

2. Et cepit David coronam Molchom regis eorum de capite ejus, et inventum est pondus ejus talentum auri, et in ea lapis pretiosus, et fuit super caput David. Et spolia civitatis extulit multa valde,

3. et populum qui in ea eduxit, et dissecuit serris, et in ascis ferreis, et in tribulis : et sic fecit David omnibus filiis Ammon. Et revertit David et omnis populus ejus in Jerusalem.

4. Et factum est post haec, et factum est adhuc bellum in Gazer cum alienigenis : tunc percussit Sobochai Sosathi ipsum Saphut de filiis gigantum, et humiliavit eum.

5. Et factum est adhuc praelium cum alienigenis, et percussit Eleanan filius Jair ipsum Lachmi fratrem Goliath Geththai, et lignum lanceae ejus tamquam licitorium texentium.

6. Et factum est adhuc praelium in Geth, et fuit vir supra modum magnus, et digiti ejus sex et sex, viginti quatuor, et hic erat prognatus ex gigantibus.

7. Et exprobravit Israel, et percussit eum Jonathan filius Samaa fratris David. Hi fuerunt ipsi Rapha in Geth, omnes erant quatuor gigantes, et ceciderunt in manu David et in manu puerorum ejus.

CAPUT XXI.

1. Et stetit diabolus in Israel, et incitavit David ad numerandum Israel.

2. Et dixit rex David ad Joab et ad principes virtutis : Ite, numerate Israel a Bersabee et usque Dan, et afferte ad me, et cognoscam numerum eorum.

3. Et dixit Joab : Adjiciat Dominus ad populum suum sicut ipsi centupliciter, et oculi domini mei regis videntes, omnes domino meo pueri. Ut quid querit dominus meus hoc : ut non fiat in peccatum ipsi Israel?

4. Verbum autem regis valuit super Joab, et exivit Joab, et transit in omni Israel et venit in Jerusalem.

6. Καὶ ἔδωκεν Ἰωάβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ λαοῦ τῷ Δαυὶδ. Καὶ ἦν πᾶς Ἰσραὴλ χίλιαι χιλιάδες καὶ ἑκατὸν χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων μάχαιραν· καὶ υἱοὶ Ἰούδα τετρακόσιοι καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων μάχαιραν.

8. Καὶ τὸν Λευὶ καὶ τὸν Βενιαμὴν οὐκ ἠριθμήσεν ἐν μέσῳ αὐτῶν, ὅτι κατίσχυσε λόγος τοῦ βασιλέως τὸν Ἰωάβ.

7. Καὶ πονηρὸν ἐναντίον τοῦ Θεοῦ περὶ τοῦ πράγματός τούτου, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἰσραὴλ.

8. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν Θεόν· Ἠμάρτηκα σφόδρα, ὅτι ἐποίησα τὸ πρῆγμα τοῦτο· καὶ νῦν περίελε δὴ τὴν κακίαν παιδός σου, ὅτι ἡματαιώθην σφόδρα.

9. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Γάδ τὸν δρώντα, λέγων·

10. Πορεύου καὶ λάλησον πρὸς Δαυὶδ, λέγων· Οὕτω λέγει Κύριος· Τρία αἰρῶ ἐγὼ ἐπὶ σέ, ἐκλεξαι σεαυτῷ ἐν ἐξ αὐτῶν, καὶ ποιήσω σοι.

11. Καὶ ἦλθε Γάδ πρὸς Δαυὶδ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Οὕτως λέγει Κύριος· Ἐκλεξαι σεαυτῷ,

12. ἢ τρία ἔτη λιμοῦ, ἢ τρεῖς μῆνας φεύγειν σε ἐκ προσώπου ἐχθρῶν σου, καὶ μάχαιραν ἐχθρῶν σου τοῦ ἐξολοθρεῦσαι, ἢ τρεῖς ἡμέρας ῥομφαίαν Κυρίου καὶ θάνατον ἐν τῇ γῇ, καὶ ἄγγελος Κυρίου ἐξολοθρεύων ἐν πάσῃ κληρονομίᾳ Ἰσραὴλ. Καὶ νῦν ἴδε τί ἀποκριθῶ τῷ ἀποστελλαντι λόγον.

13. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Γάδ· Στενά μοι καὶ τὰ τρία σφόδρα. Ἐμπεσοῦμαι δὴ εἰς χεῖρας Κυρίου, ὅτι πολλοὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ σφόδρα, καὶ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων οὐ μὴ ἐμπίσω.

14. Καὶ ἔδωκε Κύριος θάνατον ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἔπεσον ἐξ Ἰσραὴλ ἑβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν.

15. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς ἄγγελον εἰς Ἱερουσαλὴμ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτήν· καὶ ὡς ἐξολόθρευεν, εἶδε Κύριος, καὶ μετεμελήθη ἐπὶ τῇ κακίᾳ, καὶ εἶπε τῷ ἀγγέλῳ τῷ ἐξολοθρεύοντι· Ἰκανούσθω σοι, ἀνες τὴν χεῖρά σου. Καὶ ὁ ἄγγελος Κυρίου ἐστῶς ἐν τῷ ὄρει Ὁρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου,

16. καὶ ἐπέβη Δαυὶδ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδε τὸν ἄγγελον Κυρίου ἐστῶτα ἀναμέσον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἡ ῥομφαία αὐτοῦ ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἐκτεταμένη ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔπεσε Δαυὶδ καὶ οἱ πρεσβύτεροι περιβεβλημένοι ἐν σάκκοις ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν.

17. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τὸν Θεόν· Οὐκ ἐγὼ εἶπα τοῦ ἀριθμῆσαι ἐν τῷ λαῷ; Καὶ ἐγὼ εἰμι ὁ ἁμαρτῶν, κακοποιῶν ἱκακοποίησα, καὶ ταῦτα τὰ πρόβατα τί ἐποίησαν; Κύριε ὁ Θεός, γεννηθῆτω ἡ χεὶρ σου ἐν ἐμοί, καὶ ἐν τῇ οἰκῳ τοῦ πατρός μου, καὶ μὴ ἐν τῷ λαῷ σου εἰς ἀπώλειαν, Κύριε.

18. Καὶ ἄγγελος Κυρίου εἶπε τῷ Γάδ τοῦ εἰπεῖν πρὸς Δαυὶδ, ἵνα ἀναβῇ τοῦ στήσαι θυσιαστήριον Κυρίῳ ἐν ὄρει Ὁρνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου.

19. Καὶ ἀνέβη Δαυὶδ κατὰ τὸν λόγον Γάδ ὃν ἐλάλησεν ἐν ὀνόματι Κυρίου.

20. Καὶ ἐπιστρέψεν Ὁρνὰ, καὶ εἶδε τὸν βασιλέα, καὶ τέσσαρας υἱούς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ μετ' ἀγαθίν· καὶ Ὁρνὰ ἦν ἀλωὴν πυρός.

21. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ πρὸς Ὁρνὰ, καὶ Ὁρνὰ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἀλω καὶ προσεκύνησε τῷ Δαυὶδ τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν γῆν.

5. Et dedit Joab numerum visitationis populi ipsi David. Et fuit omnis Israel mille millia et centum millia virorum educantium gladium : et filii Juda quadringenta et septuaginta millia virorum educantium gladium.

6. Et ipsum Levi et Benjamin non numeravit in medio eorum, quia oppresserat verbum regis ipsum Joab.

7. Et malum coram Deo de re hac, et percussit Israel.

8. Et dixit David ad Deum : Peccavi valde, quia feci rem hanc : et nunc aufer, queso, malum pueri tui, quoniam desipui valde.

9. Et locutus est Dominus ad Gad videntem, dicens :

10. Vade et loquere ad David, dicens : Sic dicit Dominus : Tria feram ego super te, elige tibi unum ex eis, et faciam tibi.

11. Et evenit Gad ad David, et dixit ei : Sic dicit Dominus : Elige tibi,

12. vel tres annos famis, vel tres menses fugere te a facie inimicorum tuorum, et gladium inimicorum tuorum ad exterminandum, vel tres dies gladium Domini et mortem in terra, et angelus Domini exterminans in omni hereditate Israel. Et nunc vide quod respondeam ei qui me misit verbum.

13. Et dixit David ad Gad : Angusta mihi etiam tria ista valde. Incidam nunc in manus Domini, quoniam multe miserationes ejus valde, et in manus hominum non incidam.

14. Et dedit Dominus mortem in Israel, et ceciderunt ex Israel septuaginta millia virorum.

15. Et misit Deus angelum in Jerusalem ad exterminandam eam : et ut exterminabat, vidit Dominus, et poenituit super malo, et dixit angelo exterminanti : Sufficiat tibi, remitte manum tuam. Et angelus Domini stans in area Orna Jebusaei,

16. et elevavit David oculos suos, et vidit angelum Domini stantem inter terram et coelum, et gladius ejus eductus in manu ejus, extentus super Jerusalem, et cecidit David et seniores induti in saccis super faciem suam.

17. Et dixit David ad Deum : Nonne ego dixi ad numerandum in populo? Et ego sum qui peccavi, malefacias malefeci, et hae oves quid fecerunt? Domine Deus, sat manus tua in me, et in domo patris mei, et non in populo tuo ad perditionem, Domine.

18. Et angelus Domini dixit ipsi Gad ut diceret ad David, ut ascenderet ad statuendum altare Domino in area Orna Jebusaei.

19. Et ascendit David juxta verbum Gad quod locutus est in nomine Domini.

20. Et convertit se Orna, et vidit regem, et quatuor filios ejus cum eo cum hachabin : et Orna erat trituras frumenta.

21. Et venit David ad Orna, et Orna exiit ex area et adoravit David facie super terram.

22. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ὀρνά· Δός μοι τὸν τόπον σου τῆς ἀλῶ, καὶ οἰκοδομήσω ἐπ' αὐτῷ θυσιαστήριον τῷ Κυρίῳ· ἐν ἀργυρίῳ ἄξιόν δός μοι αὐτόν, καὶ παύσεται ἡ πληγὴ ἐκ τοῦ λαοῦ.

23. Καὶ εἶπεν Ὀρνά πρὸς Δαυὶδ· Λάβε σεαυτοῦ, καὶ ποιησάτω ὁ κυρίος μου ὁ βασιλεὺς τὸ ἀγαθὸν ἐναντίον ἐαυτοῦ. Ἴδε, δέδωκα τοὺς μόσχους εἰς ὀλοκαυτῶσιν καὶ τὸ ἄροτρον εἰς ξύλα καὶ τὸν σίτον εἰς θυσίαν, τὰ πάντα δέδωκα.

24. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τῷ Ὀρνά· Οὐγί, ὅτι ἀγοράζων ἀγοράσω ἐν ἀργυρίῳ ἄξιόν, ὅτι οὐ μὴ λάβω ἅ ἐστί σοι, Κυρίῳ, τοῦ ἀνενέγκαι ὀλοκαυτῶσιν δωρεὰν Κυρίῳ.

25. Καὶ ἔδωκε Δαυὶδ τῷ Ὀρνά ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ σίκλους χρυσοῦ διὰ τῆς ἑξακοσίου.

26. Καὶ ὥκοδόμησεν ἐκεῖ Δαυὶδ θυσιαστήριον Κυρίῳ, καὶ ἀνέθηκεν ὀλοκαυτῶματα καὶ σωτηρίου. Καὶ ἐβόησε πρὸς Κύριον, καὶ ἐπήκουσεν αὐτῷ ἐν πυρὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς ὀλοκαυτῶσεως, καὶ κατηνάλωσε τὴν ὀλοκαυτῶσιν.

27. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς τὸν ἄγγελον· καὶ κατέθηκε τὴν ῥομφαίαν εἰς τὸν κολεὸν αὐτοῦ.

28. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐν τῷ ἰδεῖν τὸν Δαυὶδ ὅτι ἐπήκουσεν αὐτῷ Κύριος ἐν ἅλῳ Ὀρνά τοῦ Ἰεβουσαίου, καὶ ἐθυσίασεν ἐκεῖ.

29. Καὶ σκηνὴ Κυρίου ἣν ἐποίησε Μωϋσῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτῶματων ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐν Βαμὰ ἐν Γαβαὼν.

30. Καὶ οὐκ ἔδύνατο Δαυὶδ τοῦ πορευθῆναι ἔμπροσθεν αὐτοῦ τοῦ ζητῆσαι τὸν Θεόν, ὅτι οὐ κατέσπευσεν ἀπὸ προσώπου τῆς ῥομφαίας ἀγγέλου Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Οὗτός ἐστιν ὁ οἶκος Κυρίου τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦτο τὸ θυσιαστήριον εἰς ὀλοκαυτῶσιν τῷ Ἰσραὴλ.

2. Καὶ εἶπε Δαυὶδ συναγαγεῖν πάντας τοὺς προσήλυτους τοὺς ἐν γῇ Ἰσραὴλ, καὶ κατέστησε λατόμους λατομήσαι λίθους ξυστοῦς τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ Θεῷ.

3. Καὶ σίδηρον πολλὸν εἰς τοὺς ἥλους τῶν θυρωμάτων καὶ τῶν πυλῶν, καὶ τοὺς στροφεῖς ἠτοίμασε Δαυὶδ καὶ χαλκὸν εἰς πλῆθος, οὐκ ἦν σταθμός·

4. καὶ ξύλα κέδρινα, οὐκ ἦν ἀριθμός· ὅτι ἐφέροσαν οἱ Σιδωνιοὶ καὶ οἱ Τύριοι ξύλα κέδρινα εἰς πλῆθος τῷ Δαυίδ.

5. Καὶ εἶπε Δαυὶδ· Σαλωμὼν ὁ υἱός μου παιδάριον ἀπαλόν, καὶ ὁ οἶκος τοῦ οἰκοδομῆσαι τῷ Κυρίῳ εἰς μεγαλυσίνην ἄνω, εἰς ὄνομα καὶ εἰς δόξαν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἑτοιμάσω αὐτῷ. Καὶ ἠτοίμασε Δαυὶδ εἰς πλῆθος ἔμπροσθεν τῆς τελευτῆς αὐτοῦ.

6. Καὶ ἐκάλεσε Σαλωμὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἐνετέλιτο αὐτῷ τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τῷ Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ.

7. Καὶ εἶπε Δαυὶδ Σαλωμὼν· Τέκνον, ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ ψυχῇ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ.

8. Καὶ ἐγένετό μοι λόγος Κυρίου, λέγων· Αἴμα εἰς πλῆθος ἐξέχεας, καὶ πολέμους μεγάλους ἐποίησας· οὐκ

22. Et dixit David ad Orna : Da mihi locum tuum areæ, et ædificabo super illum altare Domino : in argento digno da mihi illum, et cessabit plaga de populo.

23. Et dixit Orna ad David : Accipe tibi, et faciat dominus meus rex quod bonum coram se. Vide, dedi juvencos in holocaustosim et aratrum in ligna et frumentum in sacrificium, omnia dedi.

24. Et dixit rex David ad Orna : Nequaquam, quoniam emens emam in argento digno, quoniam non sumam, quæ sunt tibi, Domino, ad offerendum holocaustosim gratis Domino.

25. Et dedit David Orna in loco ejus siclos auri ponderis sexcentos.

26. Et ædificavit ibi David altare Domino, et obtulit holocaustomata et salutaris. Et clamavit ad Dominum, et exaudivit eum in igne de cælo super altare holocaustosis, et consumpsit holocaustosim.

27. Et dixit Dominus ad angelum : et deposuit gladium in vaginam ejus.

28. In tempore illo, in videndo David quia exaudivit eum Dominus in area Orna Jebusæi, et immolavit ibi.

29. Et tabernaculum Domini quod fecerat Moyses in deserto, et altare holocaustomatum in tempore illo in Bama in Gabaon.

30. Et non potuit David ire ante illud ad exquirendum Deum, quoniam non festinasset a facie gladii angeli Domini.

CAPUT XXII.

1. Et dixit David : Hæc est domus Domini Dei, et hoc altare in holocaustosim ipsi Israel.

2. Et dixit David congregare omnes proselytos qui in terra Israel, et constituit lapicidas ad cædendum lapides politos ad ædificandam domum Deo.

3. Et ferrum multum ad clavos ostiorum et portarum, et juncturas paravit David et æs in multitudo, non erat pondus :

4. et ligna cedrina, non erat numerus : quoniam afferebant Sidonii et Tyrii ligna cedrina in multitudo ipsi David.

5. Et dixit David : Salomon filius meus puerulus tener est, et domus ædificanda Domino ad magnificentiam sursum, ad nomen et ad gloriam in omnem terram parabo ei. Et paravit David in multitudo ante finem suum.

6. Et vocavit Salomon filium suum, et mandavit ei ædificare domum Domino Deo Israel.

7. Et dixit David ad Salomon : Fili, mihi fuit in animo ædificare domum nomini Domini Dei.

8. Et factum est mihi verbum Domini, dicens : Sanguinem in multitudo effudisti, et bella magna fecisti : non

οικοδομήσεις οἶκον τῷ ὀνόματί μου, ὅτι αἱματα πολλὰ ἐξέχεας ἐπὶ τὴν γῆν ἐναντίον ἐμοῦ.

9. Ἰδοὺ υἱὸς τίτταται σοι, οὗτος ἔσται ἀνὴρ ἀναπαύσεως, καὶ ἀναπαύσω αὐτὸν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κυκλόθεν, ὅτι Σαλωμὼν ὄνομα αὐτοῦ, καὶ εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν δώσω ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ.

10. Οὗτος οἰκοδομήσει οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καὶ οὗτος ἔσται μοι εἰς υἱὸν, καὶ γὰρ αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ ἀνορθώσω θρόνον βασιλείας αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ ἕως αἰῶνος.

11. Καὶ νῦν, υἱέ μου, ἔσται μετὰ σοῦ Κύριος, καὶ εὐδοῶσει καὶ οἰκοδομήσεις οἶκον τῷ Κυρίῳ Θεῷ σου, ὡς ἐλάλησε περὶ σοῦ.

12. Ἀλλ' ἡ δόξα σοι σοφίαν καὶ σύνεσιν Κύριος, καὶ κατισχύσαι σε ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ τοῦ φυλάσσεσθαι καὶ τοῦ ποιεῖν τὸν νόμον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

13. Τότε εὐδοῶσει ἐάν φυλάξης τοῦ ποιεῖν τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα ἃ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ ἐπὶ Ἰσραὴλ. Ἀνδρίζου καὶ ἰσχυε, μὴ φοβοῦ μηδὲ πτοηθῇς.

14. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κατὰ τὴν πτωχείαν μου ἡτοίμασα εἰς οἶκον Κυρίου χρυσίου ταλάντων ἑκατὸν χιλιάδας, καὶ ἀγυρίου ταλάντων χιλίας χιλιάδας, καὶ χαλκὸν καὶ σίδηρον οὐ οὐκ ἔστι σταθμὸς, ὅτι εἰς πλῆθος ἔστι· καὶ ξύλα καὶ λίθους ἡτοίμασα, καὶ πρὸς ταῦτα πρόσθε.

15. Καὶ μετὰ σοῦ πρόσθε εἰς πλῆθος ποιοῦντων ἔργα, τεχνίται καὶ οἰκοδόμοι λίθων, καὶ τέκτονες ξύλων, καὶ πᾶς σοφὸς ἐν παντὶ ἔργῳ,

16. ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ, χαλκῷ καὶ ἐν σιδήρῳ, οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς. Ἀνάστηθι καὶ ποίει, καὶ Κύριος μετὰ σοῦ.

17. Καὶ ἐνετείλατο Δαυὶδ τοῖς πᾶσιν ἄρχουσιν Ἰσραὴλ ἀντιλαβέσθαι τῷ Σαλωμῶνι υἱῷ αὐτοῦ.

18. Οὐχί Κύριος μεθ' ὑμῶν; καὶ ἀνέπαυσεν ὑμᾶς κυκλόθεν, ὅτι ἔδωκεν ἐν χερσὶν ὑμῶν τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, καὶ ὑπετάγη ἡ γῆ ἐναντίον Κυρίου καὶ ἐναντίον λαοῦ αὐτοῦ.

19. Νῦν δότε καρδίαις ὑμῶν καὶ ψυχὰς ὑμῶν τοῦ ζητῆσαι τῷ Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν, καὶ ἐγέρθητε καὶ οἰκοδομήσατε ἀγίασμα τῷ Θεῷ ὑμῶν, τοῦ εἰσενέγκαι τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου, καὶ σκευὴ τὰ ἅγια τοῦ Θεοῦ εἰς οἶκον τὸν οἰκοδομούμενον τῷ ὀνόματι Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

1. Καὶ Δαυὶδ πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν, καὶ ἐβασίλευσε Σαλωμὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀνθ' αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραὴλ.

2. Καὶ συνήγαγε τοὺς πάντας ἄρχοντας Ἰσραὴλ καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας.

3. Καὶ ἠρίθμησαν οἱ Λευῖται ἀπὸ τριακονταετοῦς καὶ ἐπάνω, καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν εἰς ἀνδράς τριάκοντα καὶ ὀκτὼ χιλιάδας.

4. Ἀπὸ τῶν ἐργοθυμῶν ἐπὶ τὰ ἔργα οἴκου Κυρίου εἰκοσιτέσσαρες χιλιάδες, καὶ γραμματεῖς καὶ κριταὶ ἑξακισχίλιοι,

5. καὶ τέσσαρες χιλιάδες πυλωροὶ, καὶ τέσσαρες χιλιάδες αἰνοῦντες τῷ Κυρίῳ ἐν ὄργάνοις οἷς ἐποίησεν τοῦ αἰνεῖν τῷ Κυρίῳ.

6. Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς Δαυὶδ ἐφημερίας τοῖς υἱοῖς Λευὶ, τῷ Γεδων, Κααθ, καὶ Μεραρὶ.

edificabis domum nomini meo, quoniam sanguines multi effudisti super terram coram me.

9. Ecce filius nascitur tibi, hic erit vir quietis, et quiescere eum faciam ab omnibus inimicis suis in circuitu, quoniam Salomon nomen ei, et pacem et quietem dabo super Israel in diebus ejus.

10. Hic edificabit domum nomini meo, et hic erit mihi in filium, et ego ei in patrem, et erigam thronum regni ejus in Israel usque in saeculum.

11. Et nunc, fili mi, erit tecum Dominus, et prosperabit et edificabis domum Domino Deo tuo, quomodo locutus est de te.

12. Sed det tibi sapientiam et intellectum Dominus, et confortet te super Israel, et ad custodiendam et faciendam legem Domini Dei tui.

13. Tunc prosperabit si observaveris facere praecepta et judicia quae mandavit Dominus Moysi super Israel. Viriliter age et confortare, ne timeas neque paveas.

14. Et ecce ego secundum inopiam meam paravi in domum Domini auri talentorum centum millia, et argenti talentorum mille millia, et aes et ferrum cujus non est pondus, quoniam in multitudine est: et ligna et lapides paravi, et ad haec adde.

15. Et tecum adde in multitudine de facientibus opera, artifices et edificatores lapidum, et fabri lignorum et omnis sapiens in omni opere,

16. in auro et argento, aere et in ferro, non est numerus. Surge et fac, et Dominus tecum.

17. Et mandavit David omnibus principibus Israel adjuvare Salomon filium suum:

18. Nonne Dominus vobiscum? et requiescere fecit vos in circuitu, quia dedit in manus vestras habitantes terram, et subjecta est terra ante Dominum et ante populum ejus.

19. Nunc date corda vestra et animas vestras ad querendum Domino Deo vestro, et suscitamini et edificate sanctificationem Deo vestro, ad inferendam arcam testamenti Domini, et vasa sancta Dei in domum aedificatam nomini Domini.

CAPUT XXIII.

1. Et David senex et plenus dierum, et regnare fecit Salomon filium suum pro se super Israel.

2. Et congregavit omnes principes Israel et sacerdotes et Levitas.

3. Et numeraverunt Levitae a trigesimo anno et supra, et factus est numerus eorum per caput eorum in viros triginta et octo mille.

4. De his quiurgerent opera super opera domus Domini viginti quatuor mille, et scribae et judices sex mille,

5. et quatuor mille janitores, et quatuor mille laudantes Dominum in organis quae fecerat ad laudem dicendam Domino.

6. Et distribuit eos David diurnas vices filiis Levi, Gedson, Caath, et Merari.

7. Καὶ τῷ Γεδσιών· Ἐδάν καὶ Σεμεί.
 8. Υἱοὶ τῷ Ἐδάν· ἄρχων Ἰσιήλ, καὶ Ζηθάν, καὶ Ἰωήλ, τρεῖς.
 9. Υἱοὶ Σεμεί· Σαλωμὶθ, Ἰσιήλ, καὶ Δάν, τρεῖς· οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν τῶν Ἐδάν.
 10. Καὶ τοῖς υἱοῖς Σεμεί· Ἰεθ, καὶ Ζιζά, καὶ Ἰωάς, καὶ Βεριά, οὗτοι υἱοὶ Σεμεί τέσσαρες.
 11. Καὶ ἦν Ἰεθ ὁ ἄρχων, καὶ Ζιζά ὁ δεύτερος· καὶ Ἰωάς καὶ Βεριά οὐκ ἐπλήθυναν υἱούς, καὶ ἐγένοντο εἰς οἶκον πατριᾶς εἰς ἐπίσκεψιν μίαν.
 12. Υἱοὶ Κααθ· Ἀμβράμ, Ἰσαάρ, Χεβρών, Ὀζιήλ, τέσσαρες.
 13. Υἱοὶ Ἀμβράμ· Ἀαρόν καὶ Μωϋσῆς· καὶ διεστάλη Ἀαρόν τοῦ ἁγιασθῆναι ἅγια ἄγλιον, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, τοῦ θυμιᾶν ἐναντίον τοῦ Κυρίου, λειτουργεῖν καὶ ἐπιτρέχεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.
 14. Καὶ Μωϋσῆς ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, υἱοὶ αὐτοῦ ἐκλήθησαν εἰς φυλὴν τοῦ Λευί.
 15. Υἱοὶ Μωϋσῆ· Γηρσάμ, καὶ Ἐλιέζερ.
 16. Υἱοὶ Γηρσάμ· Σουβαήλ ὁ ἄρχων.
 17. Καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ Ἐλιέζερ· Ραβιά ὁ ἄρχων, καὶ οὐκ ἦσαν τῷ Ἐλιέζερ υἱοὶ ἑτεροί. Καὶ υἱοὶ Ραβιά ὑψήθησαν εἰς ὕψος.
 18. Υἱοὶ Ἰσαάρ· Σαλωμὶθ ὁ ἄρχων.
 19. Υἱοὶ Χεβρών· Ἰεριά ὁ ἄρχων, Ἀμαριά ὁ δεύτερος, Ἰεζιήλ ὁ τρίτος, Ἰεκειμίας ὁ τέταρτος.
 20. Υἱοὶ Ὀζιήλ· Μιχά ὁ ἄρχων, καὶ Ἰσιά ὁ δεύτερος.
 21. Υἱοὶ Μεραρί· Μοολὶ καὶ ὁ Μουσὶ. Υἱοὶ Μοολὶ· Ἐλαάζαρ, καὶ Κίς.
 22. Καὶ ἀπέθανεν Ἐλαάζαρ, καὶ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοὶ, ἀλλ' ἡ θυγατέρες· καὶ ἔλαβον αὐτὰς υἱοὶ Κίς ἀδελφοὶ αὐτῶν.
 23. Υἱοὶ Μουσὶ· Μοολὶ καὶ Ἐδέρ, καὶ Ἰαριμὼθ, τρεῖς.
 24. Οὗτοι υἱοὶ Λευὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, ἄρχοντες τῶν πατριῶν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν, κατὰ τὸν ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, ποιοῦντες τὰ ἔργα λειτουργίας οἴκου Κυρίου ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω.
 25. Ὅτι εἶπε Δαυιδ· Κατέπαυσε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ κατεσχίνωσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἕως αἰῶνος.
 26. Καὶ οἱ Λευῖται οὐκ ἦσαν αἵροντες τὴν σκηνὴν καὶ τὰ πάντα σκεύη αὐτῆς εἰς τὴν λειτουργίαν αὐτῆς·
 27. ὅτι ἐν τοῖς λόγοις Δαυιδ τοῖς ἐσχάτοις ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς υἱῶν Λευὶ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω·
 28. ὅτι ἔστησεν αὐτοὺς ἐπὶ χειρὶ Ἀαρόν τοῦ λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ Κυρίου ἐπὶ τὰς αὐλὰς καὶ ἐπὶ τὰ παστοφόρια, καὶ ἐπὶ τὸν καθαρισμὸν τῶν πάντων ἁγίων, καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα λειτουργίας οἴκου τοῦ Θεοῦ,
 29. καὶ εἰς τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, καὶ εἰς τὴν σμιδάλιν τῆς θυσίας, καὶ εἰς τὰ λάγανα τὰ ἀζύμα, καὶ εἰς τήγανον, καὶ εἰς τὴν πεφυραμένην, καὶ εἰς πᾶν μέτρον,
 30. καὶ τοῦ στήναι πρὸς τοῦ αἰνεῖν καὶ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ, καὶ οὕτω τοσπέρας,
 31. καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἀναφερομένων ὁλοκαυτω-

7. Et ipsi Gedsion : Edan et Semei.
 8. Filii Edan : princeps Jiel, et Zethan, et Joel, tres.
 9. Filii Semei : Salomith, Jiel, et Dan, tres : hi principes patriarum Edan.
 10. Et filiis Semei : Jeth, et Ziza, et Joas, et Beria, hi filii Semei quatuor.
 11. Et fuit Jeth princeps, et Ziza secundus : et Joas et Beria non multiplicaverunt filios, et facti sunt in domum patriae in computationem unam.
 12. Filii Caath : Ambram, Isaar, Chebron, Oziel, quatuor.
 13. Filii Ambram : Aaron et Moyse : et separatus est Aaron ad sanctificandum sancta sanctorum, ipse et filii ejus usque in saeculum, ad adolendum ante Dominum, ministrandum et deprecandum in nomine ejus usque in saeculum.
 14. Et Moyse homo Dei, filii ejus vocati sunt in tribum Levi.
 15. Filii Moyai : Gersam, et Eliezer.
 16. Filii Gersam : Subael princeps.
 17. Et fuerunt filii Eliezer : Rabia princeps, et non fuerunt Eliezer filii alii. Et filii Rabia aucti sunt in sublime.
 18. Filii Isaar : Salomoth princeps.
 19. Filii Chebron : Hieria princeps, Amaria secundus, Jeziel tertius, Jecemias quartus.
 20. Filii Oziel : Micha princeps, et Isia secundus.
 21. Filii Merari : Mooli et Musi. Filii Mooli : Eleazar, et Cis.
 22. Et mortuus est Eleazar, et non fuerunt ei filii, sed filiae : et acceperunt eas filii Cis fratres earum.
 23. Filii Musi : Mooli et Eder, et Jerimoth, tres.
 24. Hi filii Levi secundum domos patriarum suarum, principes patriarum suarum secundum recognitionem suam, juxta numerum nominum suorum, juxta caput ipsorum, facientes opera ministerii domus Domini a vigesimo anno et supra.
 25. Quoniam dixit David : Requiem dedit Dominus Deus Israel populo suo, et habitavit in Jerusalem usque in saeculum.
 26. Et Levitae non erant levantes tabernaculum et omnia vasa ejus ad ministerium ejus :
 27. quoniam in sermonibus David novissimis est numerus filiorum Levi a vigesimo anno et supra :
 28. quoniam statuit eos in manu Aaron ad ministrandum in domo Domini in atriis et in pastophoriis, et in purgatione omnium sanctorum, et in operibus ministerii domus Lei,
 29. et in panibus propositionis, et in simila sacrificii, et in laganis azymis, et in sartagine ; et in conspersa, et in omni mensura,
 30. et ad standum mane ad laudandum et confitendum Domino, et sic vespere,
 31. et super omnia quae offeruntur holocausta Domino in

μάτων τῷ Κυρίῳ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νεομηνίαις καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς, κατὰ ἀριθμὸν, κατὰ τὴν κρίσιν ἐπ' αὐτοῖς διαπαντός τῷ Κυρίῳ.

32. Καὶ φυλάξουσιν τὰς φυλακὰς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὴν φυλακὴν τοῦ ἁγίου, καὶ τὰς φυλακὰς υἱῶν Ἀαρὼν ἀδελφῶν αὐτῶν, τοῦ λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ Κυρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Καὶ τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν διαιρέσει, Ναδάβ καὶ Ἀβιούδ, καὶ Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ.

2. Καὶ ἀπέθανε Ναδάβ καὶ Ἀβιούδ ἐναντίον τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καὶ υἱοὶ οὐκ ἦσαν αὐτοῖς· καὶ ἱεράτευσεν Ἐλεάζαρ καὶ Ἰθάμαρ υἱοὶ Ἀαρὼν.

3. Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς Δαυὶδ καὶ Σαδὼκ ἐκ τῶν υἱῶν Ἐλεάζαρ, καὶ Ἀχιμέλεχ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰθάμαρ, κατὰ τὴν ἐπίσχεψιν αὐτῶν, κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

4. Καὶ εὗρέθησαν οἱ υἱοὶ Ἐλεάζαρ πλείους εἰς ἄρχοντας τῶν δυνατῶν παρὰ τοὺς υἱοὺς Ἰθάμαρ. Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς, τοῖς υἱοῖς Ἐλεάζαρ ἄρχοντας εἰς οἴκους πατριῶν ἑκατάδεκα, τοῖς υἱοῖς Ἰθάμαρ κατ' οἴκους πατριῶν, ὀκτώ.

5. Καὶ διεῖλεν αὐτοὺς κατὰ κλήρους τούτους πρὸς τούτους, ὅτι ἦσαν ἄρχοντες τῶν ἁγίων, καὶ ἄρχοντες Κυρίου ἐν τοῖς υἱοῖς Ἐλεάζαρ καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰθάμαρ.

6. Καὶ ἔγραψεν αὐτοὺς Σαμαίας υἱὸς Ναθαναὴλ ὁ γραμματεὺς, ἐκ τοῦ Λευὶ, κατέναντι τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Ἀχιμέλεχ υἱὸς Ἀβιάθαρ, καὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν οἴκου πατριᾶς, εἰς εἰς τῷ Ἐλεάζαρ, καὶ εἰς εἰς τῷ Ἰθάμαρ.

7. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κληρὸς ὁ πρῶτος τῷ Ἰωαρὶμ, τῷ Ἰεδία ὁ δεῦτερος,

8. τῷ Χαρίβ ὁ τρίτος, τῷ Σεωρίμ ὁ τέταρτος,

9. τῷ Μελχία ὁ πέμπτος, τῷ Μεϊαμὶν ὁ ἕκτος,

10. τῷ Κὼς ὁ ἑβδομος, τῷ Ἀβία ὁ ὄγδοος,

11. τῷ Ἰησοῦ ὁ ἕνατος, τῷ Σεχενία ὁ δέκατος,

12. τῷ Ἐλιαβὶ ὁ ἐνδέκατος, τῷ Ἰαχίμ ὁ δωδέκατος,

13. τῷ Ὀπφᾷ ὁ τρικαίδεκατος, τῷ Ἰεσβαὰλ ὁ τεσσαρεκαίδεκατος,

14. τῷ Βελγὰ ὁ πεντεκαίδεκατος, τῷ Ἐμμήρ ὁ ἑκαταίδεκατος,

15. τῷ Χηζὶν ὁ ἑπτακαίδεκατος, τῷ Ἀφεσῇ ὁ ὀκτωκαίδεκατος,

16. τῷ Φεταία ὁ ἑννεακαίδεκατος, τῷ Ἐζεχὴλ ὁ εἰκοστός,

17. τῷ Ἀχίμ ὁ εἷς καὶ εἰκοστός, τῷ Γαμουὺλ ὁ δεῦτερος καὶ εἰκοστός,

18. τῷ Ἀδαλλαὶ ὁ τρίτος καὶ εἰκοστός, τῷ Μασαὶ ὁ τέταρτος καὶ εἰκοστός.

19. Αὕτη ἡ ἐπίσχεψις αὐτῶν κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν τοῦ εἰσπορεύεσθαι εἰς οἶκον Κυρίου κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν διὰ χειρὸς Ἀαρὼν πατρὸς αὐτῶν, ὡς ἐνετειλατο Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ.

20. Καὶ τοῖς υἱοῖς Λευὶ τοῖς καταλοίποις, τοῖς υἱοῖς Ἀμβράμ, Σωβαήλ· τοῖς υἱοῖς Σωβαήλ, Ἰεδία,

21. τῷ Ρααβία ὁ ἄρχων.

sabbatis et in neomeniis et in festivitibus, juxta numerum, juxta judicium super eis semper Domino.

32. Et custodient custodias tabernaculi testimonii, et custodiam sancti, et custodias filiorum Aaron fratrum suorum, ad ministrandum in domo Domini.

CAPUT XXIV.

1. Et filios Aaron distributione, Nadab et Abiud, et Eleazar et Ithamar.

2. Et mortuus est Nadab et Abiud ante patrem suum, et filii non fuerunt eis : et sacerdotio functus est Eleazar et Ithamar filii Aaron.

3. Et distribuit eos David et Sadoc de filiis Eleazari, et Achimelech de filiis Ithamar, secundum recognitionem eorum, secundum ministerium eorum, secundum domos patriarum suarum.

4. Et inventi sunt filii Eleazar plures in principes potentum prae filiis Ithamar. Et distribuit eos, filiis Eleazar principes in domibus patriarum sex et decem, filiis Ithamar secundum domos patriarum, octo.

5. Et distribuit eos per sortes hos ad hos, quoniam fuerunt principes sanctorum, et principes Domini in filiis Eleazar et in filiis Ithamar.

6. Et scripsit eos Samaïas filius Nathanael scriba, de Levi, coram rege et principibus, et Sadoc sacerdos, et Achimelech filius Abiathar, et principes patriarum sacerdotum et Levitarum de domo patriæ, una una Eleazaro, et una una Ithamar.

7. Et exiit sors prima Joarim, Jedia secunda,

8. Charib tertia, Seorim quarta,

9. Melchiae quinta, Meiamin sexta,

10. Cos septima, Abiae octava,

11. Jesu nona, Secheniae decima,

12. Eliabi undecima, Jacim duodecima,

13. Oppha tertia decima, Jesbaal quarta decima,

14. Belga quinta decima, Emmer sexta decima,

15. Chezina septima decima, Aphese octava decima,

16. Phetae decima nona, Ezece vigesima,

17. Achim una et vigesima, Gamul secunda et vigesima,

18. Adallai tertia et vigesima, Maasae quarta et vigesima.

19. Haec recognitio eorum juxta ministerium eorum ad ingrediendum in domum Domini juxta judicium eorum per manum Aaron patris eorum, sicut mandavit Dominus Deus Israel.

20. Et filiis Levi residuis, filiis Ambram, Sobael : filiis Sobael, Jedia,

21. ipsi Raabia princeps.

22. Καὶ τῶ Ἰσααρί, Σαλωμῶν· τοῖς υἱοῖς Σαλωμῶν, Ἰσθ.

23. Υἱοὶ Ἐκδιού· Ἀμαδία ὁ δεύτερος, Ἰαζιήλ ὁ τρίτος, Ἰεχοαμ ὁ τέταρτος.

24. Τοῖς υἱοῖς Ὀζιήλ, Μιχά· υἱοὶ Μιχά, Σαμήρ.

25. Ἀδελφὸς Μιχά Ἰσία· υἱὸς Ἰσία, Ζαχαρία.

26. Υἱοὶ Μεραρί, Μοολὶ καὶ ὁ Μουσί· υἱοὶ Ὀζία

27. τοῦ Μεραρί τῶ Ὀζία· υἱοὶ αὐτοῦ Ἰσοαμ, καὶ Σακχούρ, καὶ Ἀβαί.

28. Τῶ Μοολὶ Ἐλεάζαρ, καὶ Ἰθάμαρ. Καὶ ἀπέθανεν Ἐλεάζαρ καὶ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοί.

29. Τῶ Κίς, υἱοὶ τοῦ Κίς, Ἱεραμεήλ.

30. Καὶ υἱοὶ τοῦ Μουσί, Μοολὶ, καὶ Ἐδὲρ καὶ Ἱεριμῶν· οὗτοι υἱοὶ τῶν Λευιτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

31. Καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ κλήρους καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν υἱοὶ Ἀαρὼν ἐναντίον τοῦ βασιλέως, καὶ Σαδὼκ, καὶ Ἀχιμελὲχ, καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, πατριάρχαι Ἀραὰβ, καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ νεώτεροι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Καὶ ἔστησε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως εἰς τὰ ἔργα τοὺς υἱοὺς Ἀσάφ, καὶ Αἰμάν, καὶ Ἰδιθὺν, τοὺς ἀποσβεγγομένους ἐν κινύραις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν κυμβάλοις· καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν ἐργαζομένων ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν.

2. Υἱοὶ Ἀσάφ, Σακχούρ, Ἰωσήφ, καὶ Ναθανίας, καὶ Ἐραήλ· υἱοὶ Ἀσάφ ἐγόμενοι τοῦ βασιλέως.

3. Τῶ Ἰδιθὺν, υἱοὶ Ἰδιθὺν, Γοδολίας, καὶ Σουρί, καὶ Ἰσείας, καὶ Ἀσαβίας, καὶ Ματθαθίας, ἕξ μετὰ τὸν πατέρα αὐτῶν Ἰδιθὺν, ἐν κινύρᾳ ἀνακρουόμενοι ἐξομολόγησιν καὶ αἰνεσιν τῷ Κυρίῳ.

4. Τῶ Αἰμάν, υἱοὶ Αἰμάν, Βουκίας, καὶ Ματθανίας, καὶ Ὀζιήλ, καὶ Σουβαήλ, καὶ Ἱεριμῶν, καὶ Ἀνανίας, καὶ Ἀνάν, καὶ Ἐλιαθά, καὶ Γοδολλαθί, καὶ Ῥωμετιεύερ, καὶ Ἰεσσασκά, καὶ Μαλλιθί, καὶ Ὠθηρί, καὶ Μεαζώθ.

5. Πάντες οὗτοι υἱοὶ τῶ Αἰμάν τῷ ἀνακρουομένῳ τῷ βασιλεῖ ἐν λόγοις Θεοῦ, ὑψῶσαι κέρας. Καὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς τῷ Αἰμάν υἱοὺς τεσσαρεσκαίδεκα, καὶ θυγατέρας τρεῖς.

6. Πάντες οὗτοι μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν ὑμνοδοῦντες ἐν οἴκῳ Θεοῦ, ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν κινύραις, εἰς τὴν δουλείαν οἴκου τοῦ Θεοῦ, ἐγόμενα τοῦ βασιλέως, καὶ Ἀσάφ, καὶ Ἰδιθὺν, καὶ Αἰμάν.

7. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μετὰ τοὺς ἀδελφούς αὐτῶν δεδιδαγμένοι ἀδελφὸν Κυρίῳ, πᾶς συνῶν, διακόσιοι ὀγδοήκοντα καὶ ὀκτώ.

8. Καὶ ἔβαλον καὶ αὐτοὶ κλήρους ἐφημεριῶν κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν τελείων καὶ μνησθάνων.

9. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλήρος ὁ πρῶτος υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἀδελφῶν αὐτοῦ, τῷ Ἀσάφ τοῦ Ἰωσήφ, Γοδολίας· ὁ δεύτερος Ἡνεΐα, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκάδύο·

10. ὁ τρίτος Ζακχούρ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκάδύο·

22. Et ipsi Isaari, Salamoth : filiis Salamoth, Jath.

23. Filii Ecdiu : Amadia secundus, Jaziel tertius, Jecmoam quartus.

24. Filiis Oziel, Micha : filii Micha, Samer.

25. Frater Micha Isia : filius Isia, Zacharia.

26. Filii Merari, Mooli et Musi : filii Ozia

27. ipsius Merari ipsi Ozia : filii ejus Isoam, et Sacchur, et Abai.

28. Ipsi Mooli Eleazar, et Ithamar. Et mortuus est Eleazar et non fuerunt ei filii.

29. Ipsi Cis, filiis Cis, Hierameel.

30. Et filii Musi, et Mooli, et Eder et Jerimoth : hi filii Levitarum secundum domos patriarum suarum.

31. Et acceperunt etiam ipsi sortes sicut fratres eorum filii Aaron coram rege, et Sadoc, et Achimelech, et principes patriarum sacerdotum et Levitarum, patriarchæ Araab, sicut fratres ejus juniores.

CAPUT XXV.

1. Et statuit David rex et principes virtutis ad opera filios Asaph, et Æman, et Idithum, prophetantes in citharis, et in nablīs, et in cymbalis : et fuit numerus eorum juxta caput eorum qui operabantur in operibus suis :

2. Filii Asaph, Sacchur, Joseph, et Nathanias, et Erael : filii Asaph adhaerentes regi.

3. Ipsi Idithum, filii Idithum, Godolias, et Suri, et Isæas, et Asabias, et Matthathias, sex post patrem suum Idithum, in cithara pulsantes confessionem et laudem Domino.

4. Ipsi Æman, filii Æman, Bucias, et Matthanias, et Oziel, et Subael, et Jerimoth, et Ananias, et Anan, et Heliatha, et Godollathī, et Rometthiezer, et Jesbasaca, et Mallithi, et Otheri, et Meazoth.

5. Omnes hi filii Æman pulsanti ad regem in verbis Dei, ad exaltandum cornu. Et dedit Deus ipsi Æman filios quatuordecim, et filias tres.

6. Omnes hi cum patre suo cantantes hymnos in domo Dei, in cymbalis, et in nablīs, et in citharis, ad servitutem domus Dei, juxta regem, et Asaph, et Idithum, et Æman.

7. Et fuit numerus eorum post fratres suos docti cantare Domino, omnis intelligens, ducenti octuaginta et octo.

8. Et jecerunt et ipsi sortes vicium diurnarum juxta parvum et juxta magnum perfectorum et discentium.

9. Et exiit sors prima filiorum ejus, et fratrum ejus ipsi Asaph ipsius Joseph, Godolias : secundus Henia, filii ejus et fratres ejus duodecim :

10. tertius Zacchur, filii ejus et fratres ejus duodecim :

11. ὁ τέταρτος Ἰεσρί, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
12. ὁ πέμπτος Νάθαν, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
13. ὁ ἕκτος Βουκίας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
14. ὁ ἕβδομος Ἰεσριήλ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
15. ὁ ὄγδοος Ἰωσία, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
16. ὁ ἕννατος Μαθθανίας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
17. ὁ δέκατος Σεμεία, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
18. ὁ ἑνδέκατος Ἀσριήλ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
19. ὁ δωδέκατος Ἀσάβια, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
20. ὁ τρικαίδεκατος Σουβαήλ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
21. ὁ τεσσαρεσκαίδεκατος Ματθαθίας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
22. ὁ πεντεκαίδεκατος Ἰεριμῶθ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
23. ὁ ἑκκαίδεκατος Ἀνανία, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
24. ὁ ἑπτακαίδεκατος Ἰεσβασακὰ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
25. ὁ ὀκτωκαίδεκατος Ἀνανίας, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
26. ὁ ἑννεακαίδεκατος Μαλλιθι, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
27. ὁ εἰκοστὸς Ἐλιαθὰ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
28. ὁ εἰκοστὸς πρῶτος Ὠθηρί, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
29. ὁ εἰκοστὸς δεύτερος Γοδollaθι, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
30. ὁ εἰκοστὸς τρίτος Μεαζῶθ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο·
31. ὁ εἰκοστὸς τέταρτος Ῥωμεθιέζερ, υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαδύο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κς'.

1. Καὶ εἰς διαιρέσεις τῶν πυλῶν, υἱοὶ Κορεῖμ Μοσελλαμία ἐκ τῶν υἱῶν Ἀσάφ.
2. Καὶ τῷ Μοσελλαμίᾳ υἱὸς Ζαχαρίας ὁ πρωτότοκος, Ἰαδιήλ ὁ δεύτερος, Ζαβαδία ὁ τρίτος, Ἰενουήλ ὁ τέταρτος,
3. Ἰωλάμ ὁ πέμπτος, Ἰωνάθαν ὁ ἕκτος, Ἐλιωναὶ ὁ ἕβδομος, Ἀβδεδὸμ ὁ ὄγδοος.
4. Καὶ τῷ Ἀβδεδὸμ υἱοὶ, Σαμαίας ὁ πρωτότοκος, Ἰωζαβὰθ ὁ δεύτερος, Ἰωάθ ὁ τρίτος, Σαχάρ ὁ τέταρτος, Ναθαναήλ ὁ πέμπτος,
5. Ἀμιήλ ὁ ἕκτος, Ἰσάχαρ ὁ ἕβδομος, Φελαθι ὁ ὄγδοος, ὅτι εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ Θεός.
6. Καὶ τῷ Σαμαίᾳ υἱὸς αὐτοῦ ἐτέχθησαν υἱοὶ τοῦ πρωτοτόκου Ῥωσαι εἰς τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτοῦ, ὅτι δυνατοὶ ᾔσαν.

11. quartus Jeari, filii ejus et fratres ejus duodecim :
12. quintus Nathan, filii ejus et fratres ejus duodecim :
13. sextus Bucias, filii ejus et fratres ejus duodecim :
14. septimus Iseriel, filii ejus et fratres ejus duodecim :
15. octavus Josia, filii ejus et fratres ejus duodecim :
16. nonus Matthanias, filii ejus et fratres ejus duodecim :
17. decimus Semeia, filii ejus et fratres ejus duodecim :
18. undecimus Asriel, filii ejus et fratres ejus duodecim :
19. duodecimus Asabia, filii ejus et fratres ejus duodecim :
20. tertius decimus Subael, filii ejus et fratres ejus duodecim :
21. quartus decimus Matthathias, filii ejus et fratres ejus duodecim :
22. quintus decimus Jerimoth, filii ejus et fratres ejus duodecim :
23. decimus sextus Anania, filii ejus et fratres ejus duodecim :
24. decimus septimus Jesbasaca, filii ejus et fratres ejus duodecim :
25. decimus octavus Ananias, filii ejus et fratres ejus duodecim :
26. decimus nonus Mallithi, filii ejus et fratres ejus duodecim :
27. vigesimus Heliatha, filii ejus et fratres ejus duodecim :
28. vigesimus primus Otheri, filii ejus et fratres ejus duodecim :
29. vigesimus secundus Godollathi, filii ejus et fratres ejus duodecim :
30. vigesimus tertius Meazoth, filii ejus et fratres ejus duodecim :
31. vigesimus quartus Romethiezer, filii ejus et fratres ejus duodecim.

CAPUT XXVI.

1. Et ad distributiones portarum, filii Coreim Mosellamia de filiis Asaph.
2. Et Mosellamia filius Zacharias primogenitus, Jadiel secundus, Zabadia tertius, Jenuel quartus,
3. Jolam quintus, Jonathan sextus, Elionai septimus, Abdedom octavus.
4. Et ipsi Abdedom filii, Samæas primogenitus, Jozabath secundus, Joath tertius, Sachar quartus, Nathanael quintus,
5. Amiel sextus, Issachar septimus, Phelathi octavus, quoniam benedixit eum Deus.
6. Et Samææ filio ejus nati sunt filii ipsius primogeniti Rhosæ in domum paternam ejus, quoniam potentes fuerunt.

7. Υἱοὶ Σαμαὶ, Ὀθνὶ καὶ Ῥαφαήλ, καὶ Ὠβὲδ, καὶ Ἐλζαβὰθ, καὶ Ἀχιούδ, υἱοὶ δυνατοὶ Ἐλιού, καὶ Σαβαρία, καὶ Ἰσβακίωμ.

8. Πάντες ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀβδεδὸμ, αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ποιοῦντες δυνατῶς ἐν τῇ ἐργασίᾳ, οἱ πάντες ἐξηκονταδύο τῶν Ἀβδεδὸμ.

9. Καὶ τῶν Μοσελλεμιά υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ δεκακακοκτὼ δυνατοί.

10. Καὶ τῶν Ὁσᾶ τῶν υἱῶν Μεραρί υἱοὶ φυλάσσοντες τὴν ἀρχὴν, ὅτι οὐκ ἦν πρωτότοκος· καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀρχοντα τῆς διαιρέσεως τῆς δευτέρας.

11. Χελκίας ὁ δεύτερος, Ταβλαὶ ὁ τρίτος, Ζαχαρίας ὁ τέταρτος· πάντες οὗτοι υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ τῶν Ὁσᾶ τρικαίδεκα.

12. Τούτοις αἱ διαιρέσεις τῶν πυλῶν, τοῖς ἀρχουσι τῶν δυνατῶν ἐφημερίαι, καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ Κυρίου.

13. Καὶ ἔβαλον κλήρους κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν εἰς πυλῶνα καὶ πυλῶνα.

14. Καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος τῶν πρὸς ἀνατολὰς τῷ Σελεμιά, καὶ Ζαχαρία, υἱοὶ Σωᾶ τῷ Μελγιά ἔβαλον κλήρους, καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος βορρᾶ.

15. Τῶν Ἀβδεδὸμ νότον κατέναντι οἴκου Ἐσεφίμ.

16. Εἰς δεύτερον τῶν Ὁσᾶ πρὸς δυσμαῖς μετὰ τὴν πύλην παστοφορίου τῆς ἀναβάσεως φυλακὴ κατέναντι φυλακῆς.

17. Πρὸς ἀνατολὰς ἐξ τὴν ἡμέραν· βορρᾶ τῆς ἡμέρας τέσσαρες· νότον τῆς ἡμέρας τέσσαρες· καὶ εἰς τὸν Ἐσεφίμ δύο.

18. εἰς διαδεχομένους· καὶ τῶν Ὁσᾶ πρὸς δυσμαῖς μετὰ τὴν πύλην τοῦ παστοφορίου τρεῖς. Φυλακὴ κατέναντι φυλακῆς τῆς ἀναβάσεως πρὸς ἀνατολὰς τῆς ἡμέρας ἐξ, καὶ τῷ βορρᾶ τέσσαρες, καὶ τῷ νότῳ τέσσαρες, καὶ Ἐσεφίμ δύο εἰς διαδεχομένους, καὶ πρὸς δυσμαῖς τέσσαρες, καὶ εἰς τὸν τρίτον δύο διαδεχομένους.

19. Αὗται αἱ διαιρέσεις τῶν πυλῶν τοῖς υἱοῖς τοῦ Κορέ, καὶ τοῖς υἱοῖς Μεραρί.

20. Καὶ οἱ Λευῖται ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου Κυρίου καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν καθηγιασμένων.

21. Υἱοὶ Λαδάν οὗτοι, υἱοὶ τῷ Γηρσωνί· τῷ Λαδάν ἀρχόντες πατριῶν τῷ Λαδάν, τῷ Γηρσωνί Ἰειήλ.

22. Υἱοὶ Ἰειήλ Ζεθὼμ, καὶ Ἰωήλ, οἱ ἀδελφοὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου Κυρίου.

23. Τῷ Ἀμβράμ καὶ Ἰσαὰρ Χεβρόν, καὶ Ὀζιήλ.

24. Καὶ Σουβαήλ ὁ τοῦ Γηρσάμ τοῦ Μωϋσῆ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν.

25. Καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἐλιέζερ Ῥαβίας υἱός, καὶ Ἰωσίας, καὶ Ἰωράμ, καὶ Ζεχρί, καὶ Σαλωμῶθ.

26. Αὐτὸς Σαλωμῶθ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντων τῶν θησαυρῶν τῶν ἁγίων, οὓς ἤγασε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς, καὶ οἱ ἀρχόντες τῶν πατριῶν χιλιάρχοι καὶ ἐκατόνταρχοι καὶ ἀρχηγοὶ τῆς δυνάμεως,

27. ἃ ἐλαβεν ἐκ πολέων καὶ ἐκ τῶν λαπύρων, καὶ ἡγίασεν ἀπ' αὐτῶν τοῦ μὴ καθυστερῆσαι τὴν οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ,

28. καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Σαμουὴλ

7. Filii Samai, Othni et Raphael, et Obled, et Elzabath, et Achiod, filii potentes Eliu, et Sabachia, et Isbacom.

8. Omnes de filiis Abdedom, ipsi et filii eorum et fratres eorum facientes potenter in operatione, omnes sexaginta duo ipsi Abdedom.

9. Et Mossellemiae filii et fratres decem et octo potentes.

10. Et ipsi Osa de filiis Merari filii custodientes principatum, quoniam non fuit primogenitus: et fecit eum pater ejus principem distributionis secundae.

11. Chelcias secundus, Tablai tertius, Zacharias quartus: omnes hi filii et fratres Osa tredecim.

12. His distributiones portarum, principibus potentum diurnae vices, sicut fratres eorum ad ministrandum in domo Domini.

13. Et miserunt sortes juxta parvum et juxta magnum, secundum domos patriarum eorum ad portam et portam.

14. Et cecidit sors earum quae ad orientem Selemiae, et Zachariae, filii Soaz ipsi Melchiae jecerunt sortes, et exiit sors ad aquilonem.

15. Ipsi Abdedom austrum e regione domus Esephim.

16. In secundo ipsi Osa ad occidentem post portam pastophorii ascensionis: custodia e regione custodiae.

17. Ad orientem sex die: aquiloni die quatuor: austrum die quatuor: et ad Esephim duo.

18. in excipientibus: et ipsi Osa ad occidentem post portam pastophorii tres. Custodia e regione custodiae ascensionis ad orientem die sex, et aquiloni quatuor, et austro quatuor, et Esephim duo in excipientibus, et ad occidentem quatuor, et ad semitam duo excipientes.

19. Hae distributiones janitorum filiis Core, et filiis Merari.

20. Et Levitae fratres eorum super thesauros domus Domini et super thesauros sanctificationum.

21. Filii Ladan hi, filii ipsi Gersoni: ipsi Ladan princeps patriarum Ladan, ipsi Gersoni Jiel.

22. Filii Jiel Zethom, et Joel, fratres super thesauros domus Domini.

23. Ipsi Ambram et Isaar Chebron, et Oziel.

24. Et Subael qui Gersam qui Moysi super thesauros.

25. Et fratri ejus Eliezer Rabias filius, et Josias, et Joram, et Zechri, et Salomoth.

26. Ipsi Salomoth et fratres ejus super omnes thesauros sanctorum, quae sanctificavit David rex, et principes patriarum chiliarchi et centuriones et duces virtutis,

27. quae cepit ex civitatibus et de spoliis, et sanctificavit de ipsis ut non deficeret aedificatio domus Dei,

28. et super omnia sancta Dei Samuel propheta, et Saul

τοῦ προγῆτου, καὶ Σαούλ τοῦ Κίς, καὶ Ἀβεννήρ τοῦ Νήρ, καὶ Ἰωάβ τοῦ Σαρούτα, πᾶν δ' ἡγίασαν διὰ χειρὸς Σαλωμῶθ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ.

29. Τῷ Ἰσσααρί Χωνενία, καὶ υἱοὶ τῆς ἐργασίας τῆς ἔξω ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, τοῦ γραμματεῦσιν καὶ διακρίνειν.

30. Τῷ Χεβρωνί Ἀσάβιας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, υἱοὶ δυνατοὶ, χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι ἐπὶ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Ἰσραὴλ, πέραν τοῦ Ἰορδάνου πρὸς δυσμαῖς, εἰς πᾶσαν λειτουργίαν Κυρίου καὶ ἐργασίαν τοῦ βασιλέως.

31. Τοῦ Χεβρωνί Οὐρίας δ' ἄρχων τῶν Χεβρωνι κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατὰ πατρίδας, ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐπεσκέπησαν, καὶ εὗρέθη ἀνὴρ δυνατὸς ἐν αὐτοῖς ἐν Ἰαζήρ τῆς Γαλααδίτιδος,

32. καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ δυνατοὶ δις χίλιοι ἑπτακόσιοι, οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν καὶ κατέστησεν αὐτοὺς Δαυὶδ δ' βασιλεὺς ἐπὶ τοῦ Ρουβηνί, καὶ Γαδδί, καὶ ἡμίσεως φυλῆς Μανασσῆ, εἰς πᾶν πρόσταγμα Κυρίου καὶ λόγον βασιλέως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

1. Καὶ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, ἄρχοντες τῶν πατριῶν, χιλιάρχοι καὶ ἐκατόνταρχοι, καὶ γραμματεῖς οἱ λειτουργοῦντες τῷ βασιλεῖ καὶ εἰς πᾶν λόγον τοῦ βασιλέως κατὰ διαιρέσεις, πᾶν λόγον τοῦ εἰσπορευομένου καὶ ἐκπορευομένου μῆνα ἐκ μηνός, εἰς πάντας τοὺς μῆνας τοῦ ἔνιαυτοῦ, διαιρέσεις μία εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

2. Καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τῆς πρώτης τοῦ μηνός τοῦ πρώτου, Ἰσβοᾶδ δ' τοῦ Ζαβδιήλ, ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

3. ἀπὸ τῶν υἱῶν Φαρές, ἄρχων πάντων τῶν ἀρχόντων τῆς δυνάμεως τοῦ μηνός τοῦ πρώτου.

4. Καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τοῦ μηνός τοῦ δευτέρου Δωδία δ' ἐκ Χὼκ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ, καὶ Μακελλῶθ δ' ἡγούμενος, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες ἄρχοντες δυνάμει.

5. Ὁ τρίτος τὸν μῆνα τὸν τρίτον Βαναίας δ' τοῦ Ἰωδαὲ δ' ἱερεὺς, δ' ἄρχων, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

6. Αὐτὸς Βαναίας δ' δυνατώτερος τῶν τριάκοντα καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ Ζαβὰδ δ' υἱὸς αὐτοῦ.

7. Ὁ τέταρτος εἰς τὸν μῆνα τὸν τέταρτον Ἀσαήλ δ' ἀδελφὸς Ἰωάβ, καὶ Ζαβαδίας υἱὸς αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοί, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

8. Ὁ πέμπτος τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ δ' ἡγούμενος Σαμαὼθ δ' Ἰεραεὲ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

9. Ὁ ἕκτος τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ Ὀδοῦας δ' τοῦ Ἑκκῆς δ' Θεκωίτης, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

10. Ὁ ἑβδομος τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ Χελλῆς δ' ἐκ Φαλλοῦς ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραΐμ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

11. Ὁ ὀγδοὺς τῷ μηνὶ τῷ ὀγδῷ Σοβοχαὶ δ' Οὐσαθὶ τῷ Ζαραὶ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

filiis Cis, et Abenner filii Ner, et Joab filii Sarviae, omne quod sanctificaverant per manum Salomoth et fratrum ejus.

29. Ipsi Isaari Chonenia, et filii operationis quae extra super Israel, ad scribendum et dijudicandum.

30. Ipsi Chebroni Asabias et fratres ejus, filii potentes, mille et septingenti super recognitionem Israel, trans Jordanem ad occidentem, in omne ministerium Domini et operationem regis.

31. Ipsius Chebroni Urias princeps eorum qui Chebroni secundum generationes eorum, secundum patrias, in quadagesimo anno regni ejus recogniti sunt, et inventus est vir potens in eis in Jazer Galaaditidis,

32. et fratres ejus filii potentes bis mille septingenti, principes patriarum : et constituit eos David rex super Rubeni, et Gaddi, et dimidium tribus Manasse, ad omne praecceptum Domini et verbum regis.

CAPUT XXVII.

1. Et filii Israel juxta numerum suum, principes patriarum, chiliarchi et centuriones, et scribae ministrantes regi et ad omne verbum regis secundum distributiones, omne verbum ingredientis et egredientis mensem ex mense, in omnes menses anni, distributio una viginti et quatuor millia.

2. Et super distributionem primam mensis primi, Isboaz filius Zabdiel, super distributionem ejus viginti et quatuor millia :

3. de filiis Phares, princeps omnium principum virtutis mensis primi.

4. Et super distributionem mensis secundi Dodia qui de Choc, et super distributionem ejus, et Maceloth praefectus, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia principes virtutis.

5. Tertius mense tertio Banaia filius Jodae sacerdos, princeps, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia.

6. Ipse Banaia potentior triginta et super triginta : et super distributionem ejus Zabad filius ejus.

7. Quartus in mensem quartum Azael frater Joab, et Zabadias filius ejus, et fratres, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia.

8. Quintus mensi quinto praefectus Samaoth filius Jesrae, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia.

9. Sextus mensi sexto Oduas filius Ecces Thecoita, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia.

10. Septimus mensi septimo Chelles qui de Phallus de filiis Ephraim, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia.

11. Octavus mensi octavo Sobochai Usathi ipsi Zarai, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia.

12. Ὁ ἕννατος τῷ μηνὶ τῷ ἑννάτῳ Ἀβιέζερ ὁ ἐξ Ἀναθὼθ ὁ ἐκ γῆς Βενιαμὴν, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες.

13. Ὁ δέκατος τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ Μεηρά ὁ ἐκ Νετωφαθὶ τῷ Ζαραὶ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

14. Ὁ ἐνδέκατος τῷ μηνὶ τῷ ἐνδεκάτῳ Βαναίας ὁ ἐκ Φαραθὼν ἐκ τῶν υἱῶν Ἐφραΐμ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

15. Ὁ δωδέκατος εἰς τὸν μῆνα τὸν δωδέκατον Χολδία ὁ ἐκ Νετωφαθὶ τῷ Γοθονιήλ, καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες.

16. Καὶ ἐπὶ τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, τῶν Ῥουβὴν ἡγούμενος Ἐλιέζερ ὁ τοῦ Ζεχρί· τῷ Συμεὼν, Σαφατίας ὁ τοῦ Μααχά·

17. ἱπὶ Λευὶ, Ἀσαβίας ὁ τοῦ Καμουήλ· τῷ Ἀαρὼν, Σαδόκ·

18. τῷ Ἰούδα, Ἐλιὰδ τῶν ἀδελφῶν Δαυὶδ· τῷ Ἰσάχαρ, Ἀμβρί ὁ τοῦ Μιχαήλ·

19. τῷ Ζαβουλὼν, Σαμαίας ὁ τοῦ Ἀβδίου· τῷ Νεφθαλὶ, Ἰεριμὼθ ὁ τοῦ Ὀζιήλ·

20. τῷ Ἐφραΐμ, Ὡση ὁ τοῦ Ὀζίου· τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ, Ἰωὴλ υἱὸς Φαδαΐα·

21. τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ τῷ ἐν γῇ Γαλαὰδ, Ἰαδαὶ ὁ τοῦ Ζαδαίου· τοῖς υἱοῖς Βενιαμὴν, Ἰασιήλ ὁ τοῦ Ἀβεννήρ·

22. τῷ Δάν, Ἀζαριήλ ὁ τοῦ Ἰρωάδ. Οὗτοι πατριάρχαι τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ.

23. Καὶ οὐκ ἔλαβε Δαυὶδ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ κάτω, ὅτι εἶπε Κύριος πληθύναι τὸν Ἰσραὴλ ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ.

24. Καὶ Ἰωάβ ὁ τοῦ Σαρουΐα ἤρξατο ἀριθμεῖν ἐν τῷ λαῷ, καὶ οὐ συνετέλεσε· καὶ ἐγένετο ἐν τούτοις ὄργη ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ οὐ κατεχωρίσθη ὁ ἀριθμὸς ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῦ βασιλείως Δαυὶδ.

25. Καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τοῦ βασιλείως, Ἀσμοῦθ ὁ τοῦ Ὀδιήλ, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν ἐν ἀγρῷ καὶ ἐν ταῖς κώμαις καὶ ἐν τοῖς ἐποικίαις καὶ ἐν τοῖς πύργοις, Ἰωνάθαν ὁ τοῦ Ὀζίου.

26. Καὶ ἐπὶ τῶν γεωργούντων τὴν γῆν τῶν ἐργαζομένων, Ἐσδρί ὁ τοῦ Χελούβ.

27. Καὶ ἐπὶ τῶν χωρίων, Σεμεὶ ὁ ἐκ Ῥαὴλ, καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν ἐν τοῖς χωρίοις τοῦ οἴνου, Ζαβδὶ ὁ τοῦ Σεφνί.

28. Καὶ ἐπὶ τῶν ἐλαιῶνων, καὶ ἐπὶ τῶν συκαμίνων τῶν ἐν τῇ πεδινῇ, Βαλλανὰν ὁ Γεδωρίτης· ἐπὶ δὲ τῶν θησαυρῶν τοῦ ἐλαίου, Ἰωάς.

29. Καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν νομαδῶν τῶν ἐν τῷ Σαρὼν, Σατραὶ ὁ Σαρωνίτης· καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν ἐν τοῖς αὐλώσι, Σωφάτ ὁ τοῦ Ἀδλί·

30. ἐπὶ δὲ τῶν καμηλῶν, Ἀβίας ὁ Ἰσμαηλῆτης· ἐπὶ δὲ τῶν ὄνων, Ἰαδίας ὁ ἐκ Μεραθῶν.

31. Καὶ ἐπὶ τῶν προβάτων, Ἰαζίζ ὁ Ἀγαρίτης. Πάντες οὗτοι προστάται ὑπαρχόντων Δαυὶδ τοῦ βασιλείως.

32. Καὶ Ἰωνάθαν ὁ πατράδελφος Δαυὶδ σύμβουλος, ἄνθρωπος συνετός· καὶ Ἰεὴλ ὁ τοῦ Ἀχαμί μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ βασιλείως.

33. Ἀχιτόφελ σύμβουλος τοῦ βασιλείως, καὶ Χουσί ὁ πρῶτος φίλος τοῦ βασιλείως·

12. Nonus mensi nono Abiezer qui ex Anathoth qui de terra Benjamin, et super distributionem ejus quatuor et viginti millia.

13. Decimus mensi decimo Meera qui ex Netophati ipsi Zarai, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia.

14. Undecimus mensi undecimo Banaia qui ex Pharahton de filiis Ephraim, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia.

15. Duodecimus in mensem duodecimum Choldia qui ex Netophathi ipsi Gothonieli, et super distributionem ejus viginti et quatuor millia.

16. Et super tribus Israel, ipsi Ruben praefectus Eliezer qui ipsius Zechri : ipsi Symeon, Saphatias qui ipsius Maacha :

17. ipsi Levi, Asabias qui ipsius Chamuel : ipsi Aaron, Sadoc :

18. ipsi Juda, Eliab de fratribus David : ipsi Issachar, Ambri qui ipsius Michael :

19. ipsi Zabulon, Samaia qui Abdiae : ipsi Nephthali, Jerimoth qui ipsius Oziei :

20. ipsi Ephraim, Ose qui Oziae : dimidio tribus Manasse, Joel filius Phadaia :

21. dimidio tribus Manasse quod in terra Galaad, Jadai qui Zadai : filiis Benjamin, Jasiel qui ipsius Abenner :

22. ipsi Dan, Azariel qui ipsius Iroab. Hi patriarchae tribuum Israel.

23. Et non cepit David numerum eorum a viginti annis et infra, quoniam dixerat Dominus multiplicare Israel sicut astra caeli.

24. Et Joab Sarviae cepit numerare in populo, et non consummavit : et facta est in his ira super Israel, et non est relatus numerus in librum verborum dierum regis David.

25. Et super thesauros regis, Asmoth qui ipsius Odiei, et super thesauros qui in agro et in pagis et in villis et in turribus, Jonathan qui Oziae.

26. Et super agricolas terram operantes, Esdri qui ipsius Chelub.

27. Et super cellas, Semei qui de Rael, et super thesauros qui in cellis vini, Zabdi qui ipsius Sephni.

28. Et super oliveta, et super sycomoros quae in campis, Ballanan Gedorita : super thesauros autem olei, Joas.

29. Et super boves pascuales qui in Saron, Satrai Saronita : et super boves qui in vallibus, Sophat qui ipsius Adli :

30. super camelos autem, Abias Ismaelita : super asinos autem, Jadas qui de Merathon.

31. Et super oves, Jaziz Agarita. Omnes hi praefecti substantiae David regis.

32. Et Jonathan patruus David consiliarius, homo intellegens : et Jeel qui ipsius Achami cum filiis regis.

33. Achitophel consiliarius regis, et Chusi primus amicus regis :

34. καὶ μετὰ τούτων Ἀχιτόφελ ἔχθμενος Ἰωδαὶ ὁ τοῦ Βαβαίου, καὶ Ἀδιάθαρ καὶ Ἰωάβ ἀρχιστράτηγος τοῦ βασιλέως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Καὶ ἐξεκκλησίασε Δαυὶδ πάντας τοὺς ἄρχοντας Ἰσραὴλ, ἄρχοντας τῶν κριτῶν, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν ἐφημεριῶν τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως, καὶ ἄρχοντας τῶν χιλιάδων καὶ τῶν ἑκατοντάδων, καὶ τοὺς γαζοφύλακας, καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ, καὶ πάσης τῆς κτήσεως τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ σὺν τοῖς ἐνούχοις, καὶ τοὺς δυνάστας, καὶ τοὺς μαχητὰς τῆς στρατιᾶς ἐν Ἱερουσαλὴμ.

2. Καὶ ἔστη Δαυὶδ ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας, καὶ εἶπεν· Ἀκούσατέ μου, ἀδελφοί μου καὶ λαός μου· ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν οἰκοδομῆσαι οἶκον ἀναπαύσεως τῆς κιβωτοῦ διαθήκης Κυρίου, καὶ στήσιν ποδῶν Κυρίου ἡμῶν, καὶ ἡτοίμασα τὰ εἰς τὴν κατασκήνωσιν ἐπιτήδεια.

3. Καὶ ὁ Θεὸς εἶπεν· Οὐκ οἰκοδομήσεις ἐμοὶ οἶκον τοῦ ἐπονομάσαι τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ, ὅτι ἄνθρωπος πολεμιστὴς εἶ σύ, καὶ αἷμα ἐξέχεας.

4. Καὶ ἐξελέξατο Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἐν ἐμοὶ ἀπὸ παντὸς οἴκου πατρός μου εἶναι βασιλεῖα ἐπὶ Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἐν Ἰούδα ἡρέτικε τὸ βασίλειον, καὶ ἐξ οἴκου Ἰούδα τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ πατρός μου, ἐν ἐμοὶ ἠθέλησε τοῦ γενέσθαι με εἰς βασιλεία ἐπὶ παντὶ Ἰσραὴλ.

5. Καὶ ἀπὸ πάντων τῶν υἱῶν μου, ὅτι πολλοὺς υἱοὺς ἔδωκέ μοι Κύριος, ἐξελέξατο ἐν Σαλωμών τῷ υἱῷ μου καθίσαι αὐτὸν ἐπὶ θρόνου βασιλείας Κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

6. Καὶ εἶπέ μοι ὁ Θεός· Σαλωμών ὁ υἱός σου οἰκοδομήσει τὸν οἶκόν μου καὶ τὴν αὐλὴν μου, ὅτι ἡρέτικα ἐν αὐτῷ εἶναι μοι υἱόν, καὶ γὰρ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα.

7. Καὶ κατορθώσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἕως αἰῶνος, ἐὰν ἰσχύσῃ τοῦ φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολάς μου, καὶ τὰ κρίματά μου, ὥς ἡ ἡμέρα αὕτη.

8. Καὶ νῦν κατὰ πρόσωπον πάσης ἐκκλησίας Κυρίου, καὶ ἐν ὧσι Θεοῦ ἡμῶν, φυλάξασθε καὶ ζητήσατε πάσας τὰς ἐντολάς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἵνα κληρονομήσητε τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ κατακληρονομήσητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς ἕως αἰῶνος.

9. Καὶ νῦν, Σαλωμών υἱέ, γνῶθι τὸν Θεὸν τῶν πατέρων σου, καὶ δούλευε αὐτῷ ἐν καρδίᾳ τελείᾳ καὶ ψυχῇ ὁλοσύνῃ, ὅτι πάσας καρδίας ἐτάζει Κύριος, καὶ πᾶν ἐνθύμημα γινώσκει. Ἐὰν ζητήσῃς αὐτὸν, εὐρεθήσεται σοι· καὶ ἐὰν καταλείψῃς αὐτὸν, καταλείψει σε εἰς τέλος.

10. Ἴδε νῦν ὅτι Κύριος ἡρέτικέ σε οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον εἰς ἅγιασμα, ἵσχυε καὶ ποιεῖ.

11. Καὶ ἔδωκε Δαυὶδ Σαλωμών τῷ υἱῷ αὐτοῦ τὸ παράδειγμα τοῦ ναοῦ καὶ τῶν οἰκῶν αὐτοῦ, καὶ τῶν ζακῶν αὐτοῦ, καὶ τῶν ὑπερώων, καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἐσωτέρων, καὶ τοῦ οἴκου τοῦ ἐξίλασμού,

12. καὶ τὸ παράδειγμα ὃ εἶγεν ἐν πνεύματι αὐτοῦ, τῶν αὐλῶν οἴκου Κυρίου καὶ πάντων τῶν παστοφορίων τῶν κυκλῶ τῶν εἰς τὰς ἀποθήκας οἴκου Κυρίου, καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἁγίων, καὶ τῶν καταλυμάτων,

13. καὶ τῶν ἐφημεριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν

34. et post hunc Achitophel sequens Jodae qui Bazar, et Abiathar : et Joab princeps militie regia.

CAPUT XXVIII.

1. Et evocavit David omnes principes Israel, principes judicum, et omnes principes diurnarum vicium quæ circa corpus regis, et principes millium et centuriarum, et custodes thesauri, et eos qui super substantiam ipsius, et omnem possessionem regis, et filiorum ejus cum eunuchis, et potentes, et bellatores militie in Jerusalem.

2. Et stetit David in medio ecclesie, et dixit : Audite me, fratres mei et populus meus : mihi factum est super cor ædificare domum requietis arce testamenti Domini, et stationem pedum Domini nostri, et paravi quæ ad habitationem apta.

3. Et Deus dixit : Non ædificabis mihi domum ad cognominandum nomen meum in ea, quoniam homo bellator es tu, et sanguinem effudisti.

4. Et elegit Dominus Deus Israel in me de omni domo patris mei esse regem super Israel in sæculum, et in Juda elegit regnum, et de domo Juda domum patris mei : et in filiis patris mei, in me voluit ut essem ego in regem super omnem Israel.

5. Et de omnibus filiis meis, quia multos filios dedit mihi Dominus, elegit in Salomon filio meo sedere ipsam super thronum regni Domini super Israel.

6. Et dixit mihi Deus : Salomon filius tuus ædificabit domum meam et atrium meum, quoniam elegi in eo esse meum filium, et ego ero ei in patrem.

7. Et dirigam regnum ejus usque in sæculum, si invaluerit ad custodiendum mandata mea, et judicia mea, sicut dies hæc.

8. Et nunc ad faciem universæ ecclesie Domini, et in auribus Dei nostri, observate et querite omnia mandata Domini Dei nostri, ut hæreditetis terram bonam, et in hereditatem tradatis filiis vestris post vos usque in sæculum.

9. Et nunc, Salomon fili, nosce Deum patrum tuorum, et servi ei in corde perfecto et anima volente, quoniam omnia corda scrutatur Dominus, et omnem cogitationem cognoscit. Si quæsieris eum, inveniatur tibi : et si dereliqueris eum, derelinquet te in finem.

10. Vide nunc quia Dominus elegit te ædificare sibi domum in sanctificationem, confortare et fac.

11. Et dedit David Salomon filio suo exemplar templi et domorum ejus, et zacchon ejus, et cœnaculorum, et apothecarum interiorum, et domus propitiationis,

12. et exemplar quod habuit in spiritu suo, atriorum domus Domini et omnium pastophoriorum quæ in circuitu quæ ad apothecas domus Domini, et apothecarum exactorium, et diversorium,

13. et vicium sacerdotum et Levitarum ad omnem opera-

εἰς πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου Κυρίου, καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν λειτουργησίων σκευῶν, τῆς λατρείας οἴκου Κυρίου.

14. Καὶ τὸν σταθμὸν τῆς ὀλκῆς αὐτῶν τῶν τε χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν,

15. λυχνίων τὴν ὀλκὴν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ τῶν λύχνων.

16. Ἔδωκεν αὐτῷ ὁμοίως τὸν σταθμὸν τῶν τραπεζῶν τῆς προθέσεως, ἐκάστης τραπέζης χρυσοῦς, καὶ ὡσαύτως τῶν ἀργυρῶν,

17. καὶ τῶν χρειρῶν καὶ σπονδείων καὶ τῶν φιαλῶν τῶν χρυσῶν καὶ τὸν σταθμὸν τῶν χρυσῶν καὶ τῶν ἀργυρῶν, καὶ θύϊσκων κεφουρῆ, ἐκάστου σταθμοῦ.

18. Καὶ τῶν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων ἐκ χρυσοῦ δοκίμου σταθμὸν ὑπέδειξεν αὐτῷ, καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ ἄρματος τῶν Χερουβὶμ τῶν διασπετασμένων ταῖς πτέρυξι, καὶ σκιαζόντων ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ διαθήκης Κυρίου.

19. Πάντα ἐν γραφῇ χειρὸς Κυρίου ἔδωκε Δαυὶδ Σαλωμών, κατὰ τὴν περιγεννησάν αὐτῷ σύνεσιν τῆς καταργασίας τοῦ παραδείγματος.

20. Καὶ εἶπε Δαυὶδ Σαλωμὼν τῷ υἱῷ αὐτοῦ· Ἰσχυε καὶ ἀνδρίξου καὶ ποιεῖ, μὴ φοβοῦ μηδὲ πτοηθῆς, ὅτι Κύριος ὁ Θεός μου μετὰ σοῦ· οὐκ ἀνήσει σε καὶ οὐ μὴ ἐγκαταλίπῃ ἕως τοῦ συντελεῖσαι σε πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου Κυρίου. Καὶ ἰδοὺ τὸ παράδειγμα τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ζακχῶ αὐτοῦ, καὶ τὰ ὑπερῶα καὶ τὰς ἀποθήκας τὰς ἐσωτέρας, καὶ τὸν οἶκον τοῦ ἱλασμοῦ, καὶ τὸ παράδειγμα οἴκου Κυρίου.

21. Καὶ ἰδοὺ αἱ ἐφημερίαι τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν εἰς πᾶσαν λειτουργίαν οἴκου Κυρίου, καὶ μετὰ σοῦ ἐν πάσῃ πραγματείᾳ, καὶ πᾶς πρόθυμος ἐν σοφίᾳ κατὰ πᾶσαν τέχνην, καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς πάντας τοὺς λόγους σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

1. Καὶ εἶπε Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ Σαλωμών ὁ υἱός μου εἰς ὃν ἡρέσκεν ἐν αὐτῷ Κύριος, νέος καὶ ἀπαλός, καὶ τὸ ἔργον μέγα, ὅτι οὐκ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἡ Κυρίῳ Θεῷ.

2. Κατὰ πᾶσαν τὴν δύναμιν ἡτοίμακα εἰς οἶκον Θεοῦ μου χρυσόν, ἀργύριον, γαλκὸν, σίδηρον, ξύλα, λίθους σοᾶμ, καὶ πληρωσεὺς λίθους πολυτελεῖς καὶ ποικίλους, καὶ πάντα λίθον τίμιον, καὶ πάριον πολύν.

3. Καὶ ἐτι ἐν τῷ εὐδοκῆσαί με ἐν οἴκῳ Θεοῦ μου, ἔστι μοι ὁ περιπεποίημαι χρυσόν καὶ ἀργύριον, καὶ ἰδοὺ δέδωκα εἰς οἶκον Θεοῦ μου εἰς ὕψος, ἐκτὸς ὧν ἡτοίμακα εἰς τὸν οἶκον τῶν ἁγίων,

4. τριχιλία τάλαντα χρυσοῦ τοῦ ἐκ Σουρίρ, καὶ ἑπταχιλία τάλαντα ἀργυρίου δοκίμου, ἐξαλειφῆναι ἐν αὐτοῖς τοὺς τοίχους τοῦ ἱεροῦ,

5. εἰς τὸ χρυσόν τῷ χρυσῷ, καὶ εἰς τὸ ἀργύριον τῷ ἀργυρίῳ, καὶ εἰς πᾶν ἔργον διὰ χειρὸς τῶν τεχνιτῶν. Καὶ τίς ὁ προθυμούμενος πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ σήμερον Κυρίῳ,

6. Καὶ προεθυμήθησαν ἄρχοντες πατριῶν, καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οἱ χιλιάρχοι καὶ οἱ ἐκατόνταρχοι, καὶ οἱ προστάται τῶν ἔργων, καὶ οἱ οἰκοδόμοι τοῦ βασιλέως.

tionem ministerii domus Domini, et apothecarum ministerialium, vasorum cultus domus Domini.

14. Et mensuram ponderis eorum et aureorum et argenteorum,

15. candelabrorum pondus dedit ei et lucernarum.

16. Dedit ei similiter pondus mensarum propositionis, cuiusque mensae aureae, et similiter argentearum,

17. et fuscinarum et libatoriorum et phialarum aurearum : et pondus aureorum et argenteorum, et thuribulorum cephere, cuiusque ponderis.

18. Et altaris thymiamatum ex auro probato pondus ostendit ei, et exemplar currus ipsorum Cherubim expansorum alis, et obumbrantium super arcam testamenti Domini.

19. Omnia in scriptura manus Domini dedit David Salomon, secundum assistentem sibi intelligentiam confectionis exemplaris.

20. Et dixit David Salomon filio suo : Confortare et viriliter age et fac, ne timeas neque paveas, quoniam Dominus Deus meus tecum : non dimittet te et non derelinquet quoadusque tu consummes omnem operationem ministerii domus Domini. Et ecce exemplar templi et domus ejus, et zaccho ejus, et coenacula et apothecas interiores, et domum propitiationis, et exemplar domus Domini.

21. Et ecce vices sacerdotum et Levitarum ad omne ministerium domus Domini, et tecum in omni tractatione, et omnis promptus in sapientia secundum omnem artem, et principes et omnis populus ad omnia verba tua.

CAPUT XXIX.

1. Et dixit David rex omni ecclesiae : Salomon filius meus in quem elegit in eo Dominus, juvenis et tener, et opus magnum, quoniam non homini, sed Domino Deo.

2. Juxta omnem potentiam paravi in domum Dei mei aurum, argentum, aes, ferrum, ligna, lapides soam, et plenitudinis lapides pretiosos et varios, et omnem lapidem pretiosum, et parium multum.

3. Et ultra in bene sentiendo me in domo Dei mei, est mihi quod reservavi aurum et argentum, et ecce dedi in domum Dei mei in altitudinem, praeter ea quae paravi in domum sanctorum,

4. ter mille talenta auri Suphir, et septem mille talenta argenti probati, ad liniendum in eis parietes templi,

5. in aurum auro, et in argentum argento, et in omne opus per manum artificum. Et quis promptus implere manus suas hodie Domino?

6. Et prompti fuerunt principes patriarum, et principes filiorum Israel, et chiliarchi et centuriones, et praesides operum, et edificatores regis.

7. Καὶ ἔδωκαν εἰς τὰ ἔργα τοῦ οἴκου Κυρίου χρυσοῦ τάλαντα πεντακισχίλια, καὶ χρυσοῦς μυρίους, καὶ ἀργυρίου τάλαντων δέκα χιλιάδας, καὶ χαλκοῦ τάλαντα μύρια ὀκτακισχίλια, καὶ σιδήρου τάλαντων χιλιάδας ἑκατόν.

8. Καὶ οἷς εὗρέθη παρ' αὐτοῖς λίθος, ἔδωκαν εἰς τὰς ἀποθήκας οἴκου Κυρίου διὰ χειρὸς Ἰειὴλ τοῦ Γεδσωνί.

9. Καὶ εὐφράνθη ὁ λαὸς ὑπὲρ τοῦ προθυμηθῆναι, ὅτι ἐν καρδίᾳ πλήρει προεθυμήθησαν τῷ Κυρίῳ. Καὶ Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς εὐφράνθη μεγάλως,

10. καὶ εὐλόγησεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τὸν Κύριον ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας, λέγων· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὁ πατήρ ἡμῶν, ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

11. Σοὶ, Κύριε, ἡ μεγαλωσύνη, καὶ ἡ δύναμις, καὶ τὸ καύχημα, καὶ ἡ νίκη, καὶ ἡ ἰσχὺς, ὅτι σὺ πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς δεσπόεις· ἀπὸ προσώπου σου ταρασσεται πᾶς βασιλεὺς καὶ ἔθνος.

12. Παρὰ σοῦ ὁ πλοῦτος καὶ ἡ δόξα, σὺ πάντων ἀρχεὶς, Κύριε, ὁ ἀρχὼν πάσης ἀρχῆς, καὶ ἐν χειρὶ σου ἰσχὺς καὶ δυναστεία, καὶ ἐν χειρὶ σου, Παντοκράτωρ, μεγαλύναι καὶ κατισχύσαι τὰ πάντα.

13. Καὶ νῦν, Κύριε, ἐξομολογούμεθά σοι, καὶ αἰνοῦμεν τὸ ὄνομα τῆς καυχῆσεώς σου.

14. Καὶ τίς εἰμι ἐγώ, καὶ τίς ὁ λαός μου, ὅτι ἰσχύσαμεν προθυμηθῆναι σοι κατὰ ταῦτα; ὅτι σὰ τὰ πάντα, καὶ ἐκ τῶν σῶν δωδωκαμέν σοι.

15. Ὅτι πάροικοι ἔσμεν ἐναντίον σου, καὶ παροικοῦντες, ὡς πάντες οἱ πατέρες ἡμῶν· Ὡς σκιά αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐπὶ γῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπομονή.

16. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος τοῦτο ὁ ἡτοίμακα οἰκοδομηθῆναι οἶκον τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ σου, ἐκ χειρὸς σου ἐστὶ, καὶ σοὶ τὰ πάντα.

17. Καὶ ἔγνω, Κύριε, ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐτάζων καρδίας, καὶ δικαιοσύνην ἀγαπᾷς· ἐν ἀπλότῃ καρδίᾳ προεθυμήθην ταῦτα πάντα, καὶ νῦν τὸν λαόν σου τὸν εὗρεθέντα ὡς εἶδον ἐν εὐφροσύνῃ προθυμηθέντα σοι.

18. Κύριε ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰσραὴλ τῶν πατέρων ἡμῶν, φύλαξον ταῦτα ἐν διανοίᾳ καρδίας λαοῦ σου εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ κατεύθυνον τὰς καρδίας αὐτῶν πρὸς σέ.

19. Καὶ Σαλωμὼν τῷ υἱῷ μου δὸς καρδίαν ἀγαθὴν ποιεῖν τὰς ἐντολάς σου, καὶ τὰ μαρτύρια σου, καὶ τὰ προστάγματά σου, καὶ τοῦ ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴκου σου.

20. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πᾶσιν τῇ ἐκκλησίᾳ· Εὐλογήσατε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν. Καὶ εὐλόγησε πᾶσα ἡ ἐκκλησία Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ κάμψαντες τὰ γόνατα προσεκύνησαν Κυρίῳ καὶ τῷ βασιλεῖ.

21. Καὶ ἔθηκε Δαυὶδ τῷ Κυρίῳ θυσίας, καὶ ἀνήνεγκεν δλοκαυτώματα τῷ Θεῷ τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης ἡμέρας, μόσχους χιλίους, κριοὺς χιλίους, ἀρνὰς χιλίους, καὶ τὰς σπονδάς αὐτῶν, καὶ θυσίας εἰς πλῆθος παντὶ τῷ Ἰσραὴλ.

22. Καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον ἐναντίον τοῦ Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ μετὰ χαρᾶς, καὶ ἐβασίλευσαν ἐκ δευτέρου τὸν Σαλωμὼν υἱὸν Δαυὶδ, καὶ ἔχρισαν αὐτὸν τῷ Κυρίῳ εἰς βασιλεῖα, καὶ Σαδὼκ εἰς ἱερωσύνην.

23. Καὶ ἐκάθισε Σαλωμὼν ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ εὐδοκήθη, καὶ ὑπήκουσαν αὐτοῦ πᾶς Ἰσραὴλ.

7. Et dederunt in opera domus Domini talenta auri quinquae mille, et aureos decem mille, et argenti talentorum decem millia, et aris talenta decem et octo mille, et ferri talentorum millia centum.

8. Et quibus inventus est apud eos lapis, dederunt in apothecas domus Domini per manum Jiel Gedsoni.

9. Et lætatus est populus pro promptitudine, quoniam in corde pleno prompti fuerunt Domino. Et David rex lætatus est magnopere,

10. et benedixit rex David Dominum in conspectu ecclesiae, dicens : Benedictus es, Domine Deus Israel, pater noster, a sæculo et usque in sæculum.

11. Tibi, Domine, magnificentia, et virtus, et gloriatio, et victoria, et fortitudo, quoniam tu omnium quæ in orbis et quæ super terram dominaris : a facie tua turbatur omnis rex et gens.

12. A te divitiæ et gloria, tu omnium principaris, Domine, princeps omnis principatus, et in manu tua fortitudo et potentatus, et in manu tua, Omnipotens, magnificare et confortare omnia.

13. Et nunc, Domine, contitemur tibi, et laudamus nomen gloriationis tuæ.

14. Et quis sum ego, et quis populus meus, quia valui prompti esse tibi juxta hæc? quoniam tua sunt omnia, et de tuis dedimus tibi.

15. Quoniam incolæ sumus ante te, et peregrinantes, sicut omnes patres nostri : tamquam umbra dies nostri super terram, et non est dilatio.

16. Domine Deus noster, ad omnem multitudinem hanc quam paravi ad ædificandum domum nomini sancto tuo, de manu tua est, et tibi omnia.

17. Et novi, Domine, quia tu es scrutans corda, et justitiam diligis : in simplicitate cordis mei prompte obtuli omnia hæc, et nunc populum tuum inventum hic vidi in lætitia prompte offerentem tibi.

18. Domine Deus Abraam, et Isaac, et Israel patrum nostrorum, custodi hæc in cogitatione cordis populi tui in sæculum, et dirige corda eorum ad te.

19. Et Salomon filio meo da cor bonum ad faciendam mandata tua, et testimonia tua, et præcepta tua, et ad perducendum ad finem apparatus domus tuæ.

20. Et dixit David omni ecclesie : Benedicite Dominum Deum nostrum. Et benedixit universa ecclesia Dominum Deum patrum suorum, et flectentes genua adoraverunt Dominum et regem.

21. Et sacrificavit David Domino sacrificia, et obtulit boeocustomata Deo crastina primæ diei, vitulos mille, arietes mille, agnos mille, et libamina eorum, et sacrificia in multitudine universo Israel.

22. Et comederunt et biberunt ante Dominum in illa die cum gaudio, et regem fecerunt secundo Salomon filium David, et unxerunt eum Domino in regem, et Sadoc in sacerdotium.

23. Et sedit Salomon super thronum David patris sui, et beneplacuit, et obedierunt ei omnis Israel.

24. Οἱ ἄρχοντες, καὶ οἱ δυνάσται, καὶ πάντες υἱοὶ Δαυὶδ τοῦ βασιλέως τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὑπετάγησαν αὐτῷ.

25. Καὶ ἐμεγάλυνε Κύριος τὸν Σαλωμῶν ἐπάνωθεν παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δοῖαν βασιλείας, ὃ οὐκ ἐγένετο ἐπὶ παντὸς βασιλέως ἐμπροσθεν αὐτοῦ.

26. Καὶ Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ

27. ἔτη τεσσαράκοντα· ἐν Χεβρόν ἔτη ἑπτὰ, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔτη τριακοντατρία.

28. Καὶ ἐτελεύτησεν ἐν γῇρα καλῷ, πλήρης ἡμερῶν, πλούτου καὶ δόξης, καὶ ἐβασίλευσε Σαλωμῶν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

29. Οἱ δὲ λοιποὶ λόγοι τοῦ βασιλέως Δαυὶδ οἱ πρότεροι καὶ οἱ ὕστεροι, γεγραμμένοι εἰσὶν ἐν λόγοις Σαμουὴλ τοῦ βλέποντος, καὶ ἐπὶ λόγων Νάθαν τοῦ προφήτου, καὶ ἐπὶ λόγων Γὰδ τοῦ βλέποντος,

30. περὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ τῆς δυναστείας αὐτοῦ, καὶ οἱ καιροὶ οἱ ἐγένοντο ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπὶ πάσας βασιλείας τῆς γῆς.

24. Principes, et potentes, et omnes filii David regis patris sui subjecti fuerunt ei.

25. Et magnificavit Dominus Salomon desuper omni Israel, et dedit ei gloriam regis, quod non fuit super omnem regem ante eum.

26. Et David filius Jessæ regnavit super Israel

27. annos quadraginta: in Chebron annos septem, et in Jerusalem annos triginta tres.

28. Et obiit in senectute bona, plenus diebus, divitiis et gloria, et regnavit Salomon filius ejus pro eo.

29. Reliqua autem verba regis David priora et posteriora, scripta sunt in verbis Samuel videntis, et super verba Nathian prophetæ, et super verba Gad videntis,

30. de omni regno ejus, et potentatu ejus, et tempora quæ fuerunt super eum, et super Israel, et super omnia regna terræ.

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐνίσχυσε Σαλωμῶν υἱὸς Δαυὶδ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτὸν εἰς ὕψος.

2. Καὶ εἶπε Σαλωμῶν πρὸς πάντα Ἰσραὴλ, τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς ἑκατοντάρχοις, καὶ τοῖς κριταῖς, καὶ πᾶσι τοῖς ἄρχουσιν ἐναντίον Ἰσραὴλ, τοῖς ἄρχουσι τῶν πατριῶν.

3. Καὶ ἐπορεύθη Σαλωμῶν καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία εἰς τὴν ὕψηλὴν τὴν ἐν Γαβαὼν, οὗ ἐκεῖ ἦν ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου τοῦ Θεοῦ, ἣν ἐποίησε Μωϋσῆς παῖς Κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ.

4. Ἀλλὰ κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ ἀνήνεγκε Δαυὶδ ἐκ πόλεως Καριαθιαρὶμ, ὅτι ἠτοίμασεν αὐτῇ Δαυὶδ, ὅτι ἐπηξεν αὐτῇ σκηνὴν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

5. Καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν δὲ ἐποίησε Βεσελεὴλ υἱὸς Οὐρίου, υἱοῦ Ὁρ, ἐκεῖ ἦν ἐναντὶ τῆς σκηνῆς Κυρίου, καὶ ἐξεζήτησεν αὐτὸ Σαλωμῶν καὶ ἡ ἐκκλησία,

6. καὶ ἤνεγκε Σαλωμῶν ἐκεῖ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἐνώπιον Κυρίου τὸ ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ ἤνεγκεν ἐπ' αὐτῷ ὀλοκαύτωσιν χίλια.

7. Ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ὥφθη Θεὸς τῷ Σαλωμῶν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Αἰτήσαι τί σοι δῶ.

8. Καὶ εἶπε Σαλωμῶν πρὸς τὸν Θεόν· Σὺ ἐποίησας μετὰ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς μου ἐλεος μέγα, καὶ ἐβασίλευσάς με ἀντ' αὐτοῦ,

9. καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεός, πιστωθήτω δὴ τὸ ὄνομά σου ἐπὶ Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, ὅτι σὺ ἐβασίλευσάς με ἐπὶ λαὸν πολλὸν ὡς ὁ χεὺς τῆς γῆς.

10. Νῦν σοφίαν καὶ σύνεσιν δός μοι, καὶ ἐξελεύσο-

PARALIPOMENON

LIBER SECUNDUS.

CAPUT I.

1. Et confortatus est Salomon filius David super regnum suum, et Dominus Deus ejus cum eo, et magnificavit eum in altitudinem.

2. Et dixit Salomon ad omnem Israel, chiliarchis et centurionibus, et judicibus, et omnibus principibus coram Israel, principibus patriarum.

3. Et ivit Salomon et universa ecclesia ad excelsam quam in Gabaon, ubi erat ibi tabernaculum testamenti Dei, quod fecit Moyses puer Domini in deserto.

4. Sed arcam Dei eduxerat David de civitate Cariathiarim, quoniam paravit ei David, quoniam fixit ei tabernaculum in Jerusalem.

5. Et altare æneum quod fecit Beseleel filius Uriæ, filii Or, ibi erat ante tabernaculum Domini, et exquisivit illud Salomon et ecclesia,

6. et obtulit Salomon ibi super altare æneum coram Domino quod in tabernaculo, et obtulit super illud holocaustosim millenariam.

7. In nocte illa apparuit Deus Salomoni, et dixit ei: Postula quid tibi dem.

8. Et dixit Salomon ad Deum: Tu fecisti cum David patre meo misericordiam magnam, et regnare fecisti me pro eo,

9. et nunc, Domine Deus, fidele sit, quæso, nomen tuum super David patre meo, quoniam tu regnare fecisti me super populum multum tamquam pulvis terræ.

10. Nunc sapientiam et intellectum da mihi, et egrediar

μαι ἐνώπιον τοῦ λαοῦ τούτου καὶ εἰσελεύσομαι, ὅτι τίς κρίνει τὸν λαόν σου τὸν μέγαν τούτον;

11. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Σαλωμών· Ἄνθ' ὧν ἐγένετο τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ οὐκ ἤτήσω πλούτον χρημάτων, οὐδὲ δόξαν, οὐδὲ τὴν ψυχὴν τῶν ὑπεναντιῶν, καὶ ἡμέρας πολλὰς οὐκ ἤτήσω, καὶ ἤτησας σεαυτῷ σοφίαν καὶ σύνεσιν, ὅπως κρίνης τὸν λαόν μου ἐφ' ὃν ἐβασίλευσά τε ἐπ' αὐτόν·

12. τὴν σοφίαν καὶ τὴν σύνεσιν δίδωμί σοι, καὶ πλοῦτον καὶ χρήματα, καὶ δόξαν δώσω σοι, ὥς οὐκ ἐγενήθη ὁμοίός σοι ἐν τοῖς βασιλεῦσι τοῖς ἐμπροσθέν σου, καὶ μετὰ σέ οὐκ ἔσται οὕτως.

13. Καὶ ἦλθε Σαλωμών ἐκ Βαμὰ τῆς ἐν Γαθαὼν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸ προσώπου τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ.

14. Καὶ συνήγαγε Σαλωμών ἄρματα καὶ ἵππους, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ χίλια καὶ τετρακόσια ἄρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἵππῶν· καὶ κατέλιπεν αὐτὰ ἐν πόλεσι τῶν ὁπλμάτων, καὶ ὁ λαὸς μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν Ἱερουσαλὴμ.

15. Καὶ ἔθηκεν ὁ βασιλεὺς τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τὰς κέδρους ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὡς συκαμῖνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος.

16. Καὶ ἡ ἐξοδος τῶν ἵππων Σαλωμών ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἡ τιμὴ τῶν ἐμπόρων τοῦ βασιλέως πορεύεσθαι, καὶ ἡγόραζον,

17. καὶ ἐνέβαινον καὶ ἐξῆγον ἐξ Αἰγύπτου ἄρμα ἐν ἐξακοσίῳ ἀργυρίου, καὶ ἵππον πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἀργυρίου· καὶ οὕτω πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι τῶν Χετταίων καὶ τοῖς βασιλεῦσι Συρίας, ἐν χερσὶν αὐτῶν ἔφερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ εἶπε Σαλωμών τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου, καὶ οἶκον τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

2. Καὶ συνήγαγε Σαλωμών ἐβδομήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν νοτοφόρων, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας λατόμων ἐν τῷ ὄρει, καὶ οἱ ἐπιστάται ἐπ' αὐτῶν τριχίλιοι ἐξακόσιοι.

3. Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμών πρὸς Χιράμ βασιλέα Τύρου, λέγων· Ὡς ἐποίησας μετὰ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἀπέστειλας αὐτῷ κέδρους τοῦ οἰκοδομῆσαι ἑαυτῷ οἶκον κατοικῆσαι ἐν αὐτῷ,

4. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ὁ υἱὸς αὐτοῦ οἰκοδομῶ οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ μου, ἀγιάσαι αὐτόν αὐτῷ, τοῦ θυμιᾶν ἀπέναντι αὐτοῦ θυμίαμα καὶ πρόσβειν διαπαντός, καὶ τοῦ ἀναφέρειν δλοκαυτώματα διαπαντός, τοπρωὶ καὶ τοδεΐλης, καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις, καὶ ἐν ταῖς νομηνίαις, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς τοῦ Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν· εἰς τὸν αἰῶνα τούτου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

5. Καὶ ὁ οἶκος ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ μέγας, ὅτι μέγας Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεούς.

6. Καὶ τίς ἰσχύσει οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον; ὅτι ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐ φέρουσι τὴν δόξαν αὐτοῦ. Καὶ τίς ἐγὼ οἰκοδομῶν αὐτῷ οἶκον; ὅτι ἄλλ' ἢ τοῦ θυμιᾶν κατέναντι αὐτοῦ.

7. Καὶ νῦν ἀπόστειλόν μοι ἄνδρα σορὸν καὶ εἰδότα τοῦ ποιῆσαι ἐν τῷ χρυσῷ, καὶ ἐν τῷ ἀργυρίῳ, καὶ ἐν τῷ χαλκῷ, καὶ ἐν τῷ σιδήρῳ, καὶ ἐν τῇ πορφύρᾳ, καὶ

coram populo hoc et ingrediar, quoniam quis judicabit populum tuum magnum hunc?

11. Et dixit Deus ad Salomon : Pro eo quod factum est hoc in corde tuo, et non postulasti divitias pecuniarum, neque gloriam, neque animam adversariorum, et dies multos non postulasti, et postulasti tibi sapientiam et intellectum, ut judices populum meum super quem regnare feci te super eum :

12. sapientiam et intellectum do tibi, et divitias et pecunias, et gloriam dabo tibi, quomodo non fuit similis tibi in regibus qui ante te, et post te non erit ita.

13. Et venit Salomon de Bama quæ in Gabaon in Jerusalem ante faciem tabernaculi testimonii, et regnavit super Israel.

14. Et congregavit Salomon currus et equites, et fuerunt ei mille et quadringenti currus, et duodecim milia equitum : et reliquit ea in civitatibus currum, et populus cum rege in Jerusalem.

15. Et posuit rex argentum et aurum in Jerusalem tamquam lapides, et cedros in Judæa tamquam sycomoros quæ in campestri in multitudine.

16. Et exitus equorum Salomon ex Ægypto, et pretium mercatorum regis ad eundum, et emebant,

17. Et ascendebant et educebant ex Ægypto currum unum sexcentis argenti, et equum quinquaginta et centum argenti : et sic omnibus regibus Chetæorum et regibus Syriæ, in manibus suis afferebant.

CAPUT II.

1. Et dixit Salomon ædificare domum nomini Domini, et domum regno suo.

2. Et congregavit Salomon septuaginta milia virorum portantium humeris, et octuaginta milia lapididarum in monte, et præsides super eos ter mille sexcenti.

3. Et misit Salomon ad Chiram regem Tyri, dicens : Sic ut fecisti cum David patre meo, et misisti ei cedros ad ædificandum sibi domum ad habitandum in ea,

4. et ecce ego filius ejus ædifico domum nomini Domini Dei mei, ad sanctificandum illam ei, ad adolendum coram eo thymia et propositionem perpetuo, et ad offerendum holocaustomata semper, mane et vespert, et in sabbatis, et in neomeniis, et in festivitibus Domini Dei nostri : in sacculum hoc super Israel.

5. Et domus quam ego ædifico magna, quoniam magnus Dominus Deus noster supra omnes deos.

6. Et quis valebit ædificare ei domum? quoniam celum et celum cæli non ferunt gloriam ejus. Et quis ego ædificans ei domum? sed tantum ad adolendum coram eo.

7. Et nunc mitte mihi virum sapientem et scientem facere in auro, et in argento, et in ære, et in ferro, et in purpura, et in coccino, et in hyacintho, et scientem sculptare

ἐν τῷ κοκκίνῳ, καὶ ἐν τῇ ὑακίνθῳ, καὶ ἐπιστάμενον γλύψαι γλυφὴν μετὰ τῶν σοφῶν τῶν μετ' ἐμοῦ ἐν Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὧν ἠτοίμασε Δαυὶδ ὁ πατήρ μου.

8. Καὶ ἀποστείλόν μοι ξύλα κέδρινα καὶ ἀρκεύθινα καὶ πεύκινα ἐκ τοῦ Λιβάνου, ὅτι ἐγὼ οἶδα ὡς οἱ δοῦλοί σου οἰδοῦσι κόπτειν ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου. Καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδες σου μετὰ τῶν παιδῶν μου

9. πορεύσονται ἐτοιμάσαι μοι ξύλα εἰς πλῆθος, ὅτι ὁ οἶκος ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ, μέγας καὶ ἐνδοξος.

10. Καὶ ἰδοὺ τοῖς ἐργαζομένοις, τοῖς κόπτοισι ξύλα, εἰς βρώματα δέδωκα σίτον εἰς δόματα τοῖς παισὶ σου κόρων πυρὸς εἴκοσι χιλιάδας, καὶ κριθῶν κόρων εἴκοσι χιλιάδας, καὶ οἴνου μέτρων εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐλαίου μέτρων εἴκοσι χιλιάδας.

11. Καὶ εἶπε Χιράμ βασιλεὺς Τύρου ἐν γραφῇ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Σαλωμών, λέγων· Ἐν τῷ ἀγαπήσαι Κύριον τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἔδωκά σε ἐπ' αὐτοὺς βασιλέα.

12. Καὶ εἶπε Χιράμ· Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὃς ἔδωκε τῷ Δαυὶδ τῷ βασιλεῖ υἱὸν σοφόν, καὶ ἐπιστάμενον ἐπιστήμην καὶ συνέσιν, ὃς οἰκοδομήσει οἶκον τῷ Κυρίῳ καὶ οἶκον τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

13. Καὶ νῦν ἀπέστειλά σοι ἄνδρα σοφὸν καὶ εἰδότα σύνεσιν, Χιράμ τὸν πατέρα (παῖδά) μου,

14. ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἀπὸ θυγατέρων Δάν, καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ ἀνὴρ Τύριος, εἰδότα ποιῆσαι ἐν χρυσῷ καὶ ἐν ἀργυρίῳ, καὶ ἐν γαλιῷ καὶ ἐν σιδήρῳ, καὶ ἐν λίθοις, καὶ ξύλοις, καὶ ὑφαίνειν ἐν τῇ πορφύρᾳ καὶ ἐν τῇ ὑακίνθῳ, καὶ ἐν τῇ βύσσῳ, καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ, καὶ γλύψαι γλυφάς, καὶ διανοεῖσθαι πᾶσαν διανόησιν, ὅσα ἀν' ὧν αὐτῷ μετὰ τῶν σοφῶν σου, καὶ σοφῶν Δαυὶδ κυρίου μου πατρός σου.

15. Καὶ νῦν τὸν σίτον καὶ τὴν κριθὴν, καὶ τὸ ἐλαιον, καὶ τὸν οἶνον, ὃ εἶπεν ὁ κύριός μου, ἀποστείλω τοῖς παισὶν αὐτοῦ.

16. Καὶ ἡμεῖς κόφομεν ξύλα ἐκ τοῦ Λιβάνου κατὰ πᾶσαν τὴν χρείαν σου, καὶ ἄξομεν αὐτὰ σχεδίασι ἐπὶ θαλάσσαν Ἰοπτίας, καὶ σὺ ἄξεις αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλὴμ.

17. Καὶ συνέγαγε Σαλωμών πάντα τοὺς ἄνδρας τοὺς προσηλύτους τοὺς ἐν γῇ Ἰσραὴλ μετὰ τὸν ἀριθμὸν ὃν ἠρίθμησεν αὐτοὺς Δαυὶδ ὁ πατήρ αὐτοῦ, καὶ εὗρέθησαν ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τρισχιλιοὶ ἑξακόσιοι.

18. Καὶ ἐποίησεν ἐξ αὐτῶν ἑβδομήκοντα χιλιάδας νωτοφόρων, καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας λατόμων, καὶ τρισχιλίους ἑξακοσίους ἐργοδιωκτὰς ἐπὶ τὸν λαόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ἤρξατο Σαλωμών τοῦ οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον Κυρίου ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν ὄρει τοῦ Ἀμωρίᾳ, οὗ ὤφθη Κύριος τῷ Δαυὶδ πατρὶ αὐτοῦ, ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἠτοίμασε Δαυὶδ ἐν ἄλῳ Ὁρνᾷ τοῦ Ἰεβοσαίου.

2. Καὶ ἤρξατο οἰκοδομῆσαι ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

3. Καὶ ταῦτα ἤρξατο Σαλωμών τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ· μήκος πῆγμων, ἡ διαμέτρσις ἡ πρώτη πῆγμων ἑξήκοντα, καὶ εὖρος πῆγμων εἴκοσι.

sculpturam cum sapientibus qui mecum in Juda et in Jerusalem, quos paravit David pater meus.

8. Et mitte mihi ligna cedrina et arceuthina et pinea de Libano, quoniam ego novi quia servi tui norunt cadere ligna de Libano. Et ecce pueri tui cum pueris meis

9. ibunt parare mihi ligna in multitudine, quoniam domus quam ego ædifico, magna et gloriosa.

10. Et ecce operantibus, cadentibus ligna, in cibaria dedi frumentum in data pueris tuis eorum tritici viginti millia, et hordeorum eorum viginti millia, et vini mensurarum viginti millia, et olei mensurarum viginti millia.

11. Et dixit Chiram rex Tyri in scriptura, et misit ad Salomon, dicens : In diligendo Dominum populum suum, dedit te super eos regem.

12. Et dixit Chiram : Benedictus Dominus Deus Israel, qui fecit cælum et terram, qui dedit David regi filium sapientem, et scientem scientiam et intellectum, qui edificabit domum Domino et domum regno suo.

13. Et nunc misi tibi virum sapientem et scientem intellectum, Chiram patrem (puerum) meum,

14. mater ejus de filiabus Dan, et pater ejus vir Tyrius, scientem facere in auro et in argento, et in ære et in ferro, et in lapidibus, et lignis, et texere in purpura et in hyacintho, et in bysso, et in coccino, et sculpere sculpturas, et excogitare omnem excogitationem, quæcumque dederis ei cum sapientibus tuis, et sapientibus David domini mei patris tui.

15. Et nunc frumentum et hordeum, et oleum, et vinum, quæ dixit Dominus meus, mittat pueris suis.

16. Et nos cademus ligna de Libano juxta omnem usum tuum, et adducemus ea ratibus ad mare Joppes, et tu adduces ea in Jerusalem.

17. Et congregavit Salomon omnes viros proselytos qui in terra Israel post numerum quo numeravit eos David pater ejus, et inventi sunt centum quinquaginta millia et ter mille sexcenti.

18. Et fecit ex eis septuaginta millia portantium humeris, et octuaginta millia lapidarum, et ter mille sexcentos exactores operum super populum.

CAPUT III.

1. Et cepit Salomon ædificare domum Domini in Jerusalem in monte ipsius Amoria, ubi apparuerat Dominus David patri ejus, in loco quem paravit David in area Orna Jebusæ.

2. Et cepit ædificare in mense secundo, in anno quarto regni sui.

3. Et hæc incepit Salomon ad ædificandam domum Dei : longitudo cubitorum, mensura prima cubitorum sexaginta, et latitudo cubitorum viginti.

4. Καὶ αἰλᾶμ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου, μῆκος ἐπὶ πρόσωπον πλάτους τοῦ οἴκου πήγμων εἴκοσι, καὶ ὕψος πήγμων ἑκατὸν εἴκοσι, καὶ κατεχύρυσσεν αὐτὸν ἔσωθεν χρυσῷ καθαρῷ.

5. Καὶ τὸν οἶκον τὸν μέγαν ἐξόλωσε ξύλοις κεδρίνοις, καὶ κατεχύρυσσε χρυσῷ καθαρῷ, καὶ ἐγλύψεν ἐπ' αὐτοῦ φοίνικας καὶ χαλαστά.

6. Καὶ ἐκόσμησε τὸν οἶκον λίθοις τιμίαις εἰς δόξαν, καὶ ἐχύρυσσε χρυσῷ, χρυσίου τοῦ ἐκ Φαρουίμ.

7. Καὶ ἐχρύσωσε τὸν οἶκον, καὶ τοὺς τοίχους αὐτοῦ, καὶ τοὺς πυλῶνας, καὶ τὰ ὀροφώματα, καὶ τὰ θυρώματα, χρυσῷ, καὶ ἐγλύψε Χερουβὶμ ἐπὶ τῶν τοίχων.

8. Καὶ ἐποίησε τὸν οἶκον τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων· μῆκος αὐτοῦ ἐπὶ πρόσωπον, πλάτος τοῦ οἴκου πήγμων εἴκοσι, καὶ τὸ μῆκος πήγμων εἴκοσι, καὶ ἐχρύσωσεν αὐτὸν χρυσῷ καθαρῷ εἰς Χερουβὶμ, εἰς τάλαντα ἑξακόσια.

9. Καὶ ὅλη τῶν ἡλίων, ὅλη τοῦ ἐνὸς πεντήκοντα σίκλοι χρυσίου. Καὶ τὸ ὑπερῶν ἐχύρυσσε χρυσῷ.

10. Καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων, Χερουβὶμ δύο, ἔργον ἐκ ξύλων· καὶ ἐχύρυσσεν αὐτὰ χρυσῷ.

11. Καὶ αἱ πτέρυγες τῶν Χερουβὶμ, τὸ μῆκος πήγμων εἴκοσι, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ μία πήγμων πέντε, ἀπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πήγμων πέντε, ἀπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ Χερουβὶμ τοῦ ἐτέρου. (*)

13. Καὶ αἱ πτέρυγες τῶν Χερουβὶμ τούτων διαπετασμέναι, πήγμων εἴκοσι· καὶ αὐτὰ ἐστηκότα ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον.

14. Καὶ ἐποίησε τὸ καταπέτασμα ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου, καὶ βύσσου, καὶ ὕφανεν ἐν αὐτῷ Χερουβὶμ.

15. Καὶ ἐποίησεν ἔμπροσθεν τοῦ οἴκου στύλους δύο, πήγμων τριακονταπέντε τὸ ὕψος, καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν πήγμων πέντε.

16. Καὶ ἐποίησε σερσερόθ ἐν τῷ δαβὶρ, καὶ ἔδωκεν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων, καὶ ἐποίησε ροίσκους ἑκατὸν, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τῶν χαλαστῶν.

17. Καὶ ἔστησε τοὺς στύλους κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ, ἓνα ἐκ δεξιῶν, καὶ τὸν ἓνα ἐξ εὐωνύμων, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ ἐκ δεξιῶν, Κατόρθωσις, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐξ ἀριστερῶν, Ἰσχὺς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον χαλκοῦν· εἴκοσι πήγμων τὸ μῆκος, καὶ εἴκοσι πήγμων τὸ εὖρος, καὶ δέκα πήγμων τὸ ὕψος.

2. Καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν χυτὴν· δέκα πήγμων τὴν διαμέτρην, στρογγύλην κυκλόθεν, καὶ πέντε πήγμων τὸ ὕψος, καὶ τὸ κύκλωμα τριάκοντα πήγμων.

3. Καὶ ὁμοίωμα μόσχων ὑποκάτω αὐτῆς κύκλῳ, κυκλοῦσιν αὐτήν· δέκα πήγχεις περιέχουσι τὸν λουτήρα κυκλόθεν· δύο γένη ἐχώνευσαν τοὺς μόσχους ἐν τῇ χωνεύσει αὐτῶν.

4. Ἥ ἐποίησαν αὐτοὺς δώδεκα μόσχους· οἱ τρεῖς βλέποντες βορρᾶν, καὶ οἱ τρεῖς δυσμὰς, καὶ οἱ τρεῖς

(*) 12. Καὶ ἡ πτέρυξ τοῦ Χερουβὶ τοῦ ἐνὸς πήγμων πέντε, ἀπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου, καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πήγμων πέντε, ἀπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ Χερουβὶ τοῦ ἐτέρου. (Alex.)

4. Et aelam ad faciem domus, longitudo super faciem latitudinis domus cubitorum viginti, et altitudo cubitorum centum viginti, et deauravit eam ab intus auro mundo.

5. Et domum magnam texit lignis cedrinis, et deauravit auro mundo, et sculpsit super eam palmas et catenas dependentes.

6. Et ornavit domum lapidibus pretiosis ad gloriam, et deauravit auro, de auro quod de Pharum.

7. Et deauravit domum, et parietes ejus, et postes, et tecta, et ostia, auro, et sculpsit Cherubim super pariete.

8. Et fecit domum sancti sanctorum : longitudo ejus ad faciem, latitudinem domus cubitorum viginti, et longitudo cubitorum viginti, et deauravit eam auro mundo in Cherubim, ad talenta sexcenta.

9. Et pondus clavorum, pondus unius quinquaginta sicli auri. Et caenaculum deauravit auro.

10. Et fecit in domo sancto sanctorum, Cherubim duo, opus ex lignis : et deauravit ea auro.

11. Et alae ipsorum Cherubim, longitudo cubitorum viginti, et ala una cubitorum quinque, tangens parietem domus, et ala altera cubitorum quinque, tangens aliam Cherubim alterius.

13. Et alae Cherubim horum expansae, cubitorum viginti : et ipsa stantia super pedes suos, et facies eorum ad domum.

14. Et fecit velum de hyacintho, et purpura, et coccino, et bysso, et texuit in eo Cherubim.

15. Et fecit ante domum columnas duas, cubitorum triginta quinque altitudo, et capita earum cubitorum quinque.

16. Et fecit serseroth in dabit, et dedit super capita columnarum, et fecit malogranata centum, et posuit super catenas dependentes.

17. Et statuit columnas ad faciem templi, unam a dextris, et unam a sinistris, et vocavit nomen ejus quae a dextris, Directio, et nomen ejus quae a sinistris, Fortitudo.

CAPUT IV.

1. Et fecit altare aeneum : viginti cubitorum longitudo, et viginti cubitorum latitudo, et decem cubitorum altitudo.

2. Et fecit mare fusile : decem cubitorum diametrum, rotundum in circuitu, et quinque cubitorum altitudinem, et ambitus triginta cubitorum.

3. Et similitudo vitulorum subter illud, in circuitu circumdant illud : decem cubiti ambiunt luterem in circuitu : duo genera fuderunt vitulos in fusura ipsorum

4. qua fecerunt eos duodecim vitulos : tres spectantes aquilonem, et tres occidentem, et tres austrum, et tres ad

12. Et ala Cherub unius cubitorum quinque, tangens parietem domus, et ala altera cubitorum quinque, tangens aliam Cherub alterius.

νότον, καὶ οἱ τρεῖς κατ' ἀνατολάς, καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἄνω, ἦσαν τὰ ὀπίσθια αὐτῶν ἔσω.

5. Καὶ τὸ πάχος αὐτῆς παλαιστής, καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς χεῖλος ποτηρίου, διαγεγλυμμένα βλαστοὺς κρίνου, χωροῦσαν μετρητὰς τρισχιλίους, καὶ ἐξετέλεσε.

6. Καὶ ἐποίησε λουτήρας δέκα, καὶ ἔθηκε τοὺς πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ τοὺς πέντε ἐξ ἀριστερῶν, τοῦ πλύνειν ἐν αὐτοῖς τὰ ἔργα τῶν δλοκαυτωμάτων καὶ ἀποκλύζειν ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ θάλασσα εἰς τὸ νίπτεσθαι τοὺς ἱερεῖς ἐν αὐτῇ.

7. Καὶ ἐποίησε τὰς λυχνίας τὰς χρυσᾶς δέκα κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν, καὶ ἔθηκεν ἐν τῇ ναῷ, πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἐξ ἀριστερῶν.

8. Καὶ ἐποίησε τραπέζας δέκα, καὶ ἔθηκεν ἐν τῇ ναῷ, πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἐξ εὐωνύμων, καὶ ἐποίησε φιάλας χρυσᾶς ἑκατόν.

9. Καὶ ἐποίησε τὴν αὐλὴν τῶν ἱερέων, καὶ τὴν αὐλὴν τὴν μεγάλην, καὶ θύρας τῇ αὐλῇ, καὶ θυρώματα αὐτῶν κατακεχαλωμένα χαλκῷ.

10. Καὶ τὴν θάλασσαν ἔθηκεν ἀπὸ γωνίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν ὡς πρὸς ἀνατολὰς κατέναντι.

11. Καὶ ἐποίησε Χιράμ τὰς κρεάγρας, καὶ τὰ πυρεῖα, καὶ τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ. Καὶ συνετέλεσε Χιράμ ποιῆσαι πᾶσαν τὴν ἔργασίαν ἣν ἐποίησε Σαλωμών τῷ βασιλεῖ ἐν οἴκῳ τοῦ Θεοῦ,

12. στύλους δύο καὶ ἐπ' αὐτῶν γωλᾶθ τῇ χωθαρεθ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων δύο, καὶ δίκτυα δύο συγκαλύψαι τὰς κεφαλὰς τῶν χωθαρεθ ἃ ἔστιν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων,

13. καὶ κώδωνας χρυσοῦς τετρακοσίους εἰς τὰ δύο δίκτυα, καὶ δύο γένη βοίσκων ἐν τῷ δικτύῳ τῷ ἐνί, τοῦ συγκαλύψαι τὰς δύο γωλᾶθ τῶν χωθαρεθ ἃ ἔστιν ἐπάνω τῶν στύλων·

14. καὶ τοὺς μεχωνῶθ ἐποίησε δέκα, καὶ τοὺς λουτήρας ἐποίησεν ἐπὶ τοὺς μεχωνῶθ,

15. καὶ τὴν θάλασσαν μίαν, καὶ τοὺς μόσχους τοὺς δώδεκα ὑποκάτω αὐτῆς·

16. καὶ τοὺς ποδιστήρας, καὶ τοὺς ἀναλημπτήρας, καὶ τοὺς λέθητας καὶ τὰς κρεάγρας, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν ἃ ἐποίησε Χιράμ, καὶ ἀνήνεγκε τῷ βασιλεῖ Σαλωμών ἐν οἴκῳ Κυρίου χαλκοῦ καθαροῦ.

17. Ἐν τῷ περιγύρῳ τοῦ Ἰορδάνου ἐχώνευσεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς, ἐν τῷ παχεῖ τῆς γῆς ἐν οἴκῳ Σοκῶθ καὶ ἀναμέσον Σαρηδαθά.

18. Καὶ ἐποίησε Σαλωμών πάντα τὰ σκεύη ταῦτα εἰς πλῆθος σφόδρα, ὅτι οὐκ ἐξέλιπεν δλκὴ τοῦ χαλκοῦ.

19. Καὶ ἐποίησε Σαλωμών πάντα τὰ σκεύη οἴκου Κυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὰς τραπέζας, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἄρτοι προθέσεως,

20. καὶ τὰς λυχνίας, καὶ τοὺς λύχνους τοῦ φωτὸς κατὰ τὸ κρίμα καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ, χρυσοῦ καθαροῦ,

21. καὶ λαβίδες αὐτῶν, καὶ οἱ λύχνοι αὐτῶν, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὰς θύσας, καὶ τὰ πυρεῖα χρυσοῦ καθαροῦ,

22. καὶ ἡ θύρα τοῦ οἴκου ἡ ἐσωτέρα εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ τὰς θύρας τοῦ οἴκου τοῦ ναοῦ χρυσᾶς. Καὶ συνετελέσθη πᾶσα ἡ ἔργασία ἣν ἐποίησε Σαλωμών ἐν οἴκῳ Κυρίου.

orientem, et mare super eos sursum, erant posteriora eorum intus.

5. Et crassities ejus palmaris, et labium ejus tamquam labium calicis, sculpta germinibus lilii, capiens metretas ter mille, et consummavit.

6. Et fecit luteris decem, et posuit quinque a dextris et quinque a sinistris, ad lavandum in eis opera holocaustomatum et abstergendum in eis, et mare ad lavandum se sacerdotes in eo.

7. Et fecit candelabra aurea decem juxta judicium suum, et posuit in templo, quinque a dextris et quinque a sinistris.

8. Et fecit mensas decem, et posuit in templo, decem a dextris et decem a sinistris, et fecit phialas aureas centum.

9. Et fecit atrium sacerdotum, et atrium magnum, et portas atrio, et postes earum inæratas ære.

10. Et mare posuit ab angulo domus a dextris tamquam ab orientem e regione.

11. Et fecit Chiram fuscinulas, et thuribula, et focum allaris, et omnia vasa ejus. Et consummavit Chiram facere omne opificium quod fecit Salamoni regi in domo Dei,

12. columnas duas et super eas golath ipsi chothareth super capita columnarum duo, et retiacula duo ad cooperiendum capita ipsarum chothareth quæ sunt super capita columnarum,

13. et tintinnabula aurea quadringenta ad duo retiacula, et duo genera malogranatorum in retiaculo uno, ad cooperiendum ambas golath ipsarum chothareth quæ sunt desuper columnas.

14. Et fecit mechonoth decem, et luteris fecit super mechonoth,

15. et mare unum, et vitulos duodecim subter illud :

16. et podisteras, et analempteras, et lebetes et fuscinulas, et omnia vasa eorum quæ fecit Chiram, et obtulit regi Salomon in domo Domini de ære puro.

17. In adjacente Jordanis fudit ea rex, in crassitie terræ in domo Socchoth et inter Saredathia.

18. Et fecit Salomon omnia vasa hæc in multitudine valde, quoniam non defecit pondus æris.

19. Et fecit Salomon omnia vasa domus Domini, et altare aureum, et mensas, et super eas panes propositionis,

20. et candelabra, et lucernas luminis juxta judicium et ad faciem dabil, de auro mundo,

21. et ansulæ earum, et lucernæ eorum, et phialas, et mortariola, et thuribula de auro mundo,

22. et ostium domus interius in sancta sanctorum, et januas domus templi aureas. Et consummatum est omne opificium quod fecit Salomon in domo Domini.

1. Καὶ εἰσήνεγκε Σαλωμών τὰ ἅγια Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ σκεύη, καὶ ἔδωκεν εἰς θησαυρὸν οἴκου Κυρίου.

2. Τότε ἐξεκκλησίασε Σαλωμών πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν φυλῶν τοὺς ἡγουμένους πατριῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, εἰς Ἱερουσαλὴμ, τοῦ ἀνενέγκαι κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου ἐκ πόλεως Δαυὶδ, αὕτη Σιών.

3. Καὶ ἐξεκκλησιάσθησαν πρὸς τὸν βασιλέα πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἑορτῇ, οὗτος ὁ μὴν ἔβδομος.

4. Καὶ ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβον πάντες οἱ Λευῖται τὴν κιβωτὸν,

5. καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ ἀνένεγκαν αὐτὴν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται.

6. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών, καὶ πᾶσα συναγωγὴ Ἰσραὴλ, καὶ οἱ φοβούμενοι, καὶ οἱ ἐπισυνηγμένοι αὐτῶν ἐμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ θύοντες μόσχους καὶ πρόβατα οἱ οὐκ ἀριθμηθήσονται καὶ οἱ οὐ λογισθήσονται ἀπὸ τοῦ πλήθους.

7. Καὶ εἰσήνεγκαν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης Κυρίου εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, εἰς τὸ δαβὶρ τοῦ οἴκου, εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, ὑποκάτω τῶν πτερύγων τῶν Χερουβίμ.

8. Καὶ ἦν τὰ Χερουβίμ διαπεπταχότα τὰς πτέρυγας αὐτῶν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ, καὶ συνεκάλυπτε τὰ Χερουβίμ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς ἐπάνωθεν,

9. καὶ ὑπερεῖχον οἱ ἀναφορεῖς, καὶ ἐβλέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν ἀναφορέων ἐκ τῶν ἁγίων εἰς πρόσωπον τοῦ δαβίρ, οὐκ ἐβλέποντο ἔξω, καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

10. Οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῇ πλην δύο πλατέας ἀς ἔθηκε Μωϋσῆς ἐν Χωρῆβ, ἃ διέθετο Κύριος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

11. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξελθεῖν τοὺς ἱερεῖς ἐκ τῶν ἁγίων, ὅτι πάντες οἱ ἱερεῖς οἱ εὐρεθέντες ἡγιασθήσαν, οὐκ ἦσαν διατεταγμένοι κατ' ἐφημερίαν,

12. καὶ οἱ Λευῖται οἱ ψαλτωδοὶ πάντες τοῖς υἱοῖς Ἀσάφ τῷ Αἰμάν τῷ Ἰδιθούν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ τῶν ἐνδεδυμένων στολᾶς βυσσίνας ἐν κυμβαλοῖς καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις, ἐστηκότες κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ μετ' αὐτῶν ἱερεῖς ἑκατὸν εἴκοσι σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγξι.

13. Καὶ ἐγένετο μία φωνὴ ἐν τῷ σαλπίζειν καὶ ἐν τῷ ψαλτωδεῖν καὶ ἐν τῷ ἀναφωνεῖν φωνῇ μιᾷ, τοῦ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τῷ Κυρίῳ. Καὶ ὡς ὕψωσαν φωνὴν ἐν σάλπιγξι καὶ ἐν κυμβαλοῖς, καὶ ἐν ὁράνοις τῶν ὠδῶν, καὶ ἔλεγον· Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθόν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· καὶ ὁ οἶκος ἐνεπλήσθη νεφέλης δόξης Κυρίου.

14. Καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς τοῦ στήναι λειτουργεῖν ἀπὸ προσώπου τῆς νεφέλης, ὅτι ἐνέπλησε δόξα Κυρίου τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ.

1. Τότε εἶπε Σαλωμών· Κύριος εἶπε τοῦ κατασκηνοῦσαι ἐν γνώρῃ,

1. Et intulit Salomon sancta David patris sui, argentum, et aurum, et vasa, et dedit in thesaurum domus Domini.

2. Tunc convocavit Salomon omnes seniores Israel, et omnes principes tribuum duces patriarum filiorum Israel, in Jerusalem, ad educendam arcam testamenti Domini ex civitate David, haec est Sion.

3. Et convenerunt ad regem universus Israel in festivitatem, hic est mensis septimus.

4. Et venerunt omnes seniores Israel, et tulerunt omnes Levitae arcam,

5. et tabernaculum testimonii, et omnia vasa sancta quae in tabernaculo, et eduxerunt eam sacerdotes et Levitae.

6. Et rex Salomon, et omnis synagoga Israel, et qui timebant, et qui adhaerant eis ante arcam immolantes vitulos et oves qui non numerabuntur et qui non computabuntur praeter multitudinem.

7. Et introduxerunt sacerdotes arcam testamenti Domini in locum suum, in dabit domus, in sancta sanctorum, subter alas Cherubim.

8. Et erant Cherubim expandentia alas suas super locum arcae, et cooperiebant Cherubim super arcam, et super gestatoria ejus desuper,

9. et eminebant gestatoria, et aspiciebantur capita gestatoriorum ex sanctis in faciem dabit, non aspiciebantur extra, et fuerunt ibi usque in diem hanc.

10. Non erat in arca nisi duae tabulae quas posuit Moyses in Choreb, quae disposuit Dominus cum filiis Israel, in exeundo eos de terra Aegypti.

11. Et factum est in exeundo sacerdotes ex sanctis, quoniam omnes sacerdotes qui inventi sunt erant sanctificati, non erant dispositi per vicem,

12. et Levitae psalmodum cantores omnes filiis Asaph ipsi Eman ipsi Idithum et filiis ejus, et fratribus ejus qui induci erant stolas byssinas in cymbalis et in nablis et in citharis, stantes ex regione altaris, et cum eis sacerdotes centum viginti clangentes tubis.

13. Et facta est una vox in clangendo et canendo et in resonando voce una, ad confitendum et laudandum Dominum. Et dum elevarent vocem in tubis, et cymbalis, et in organis canticorum, et dicebant: Confitemini Domino, quoniam bonum, quoniam in saeculum misericordia ejus: et domus impleta est nube gloriae Domini.

14. Et non poterant sacerdotes stare ad ministrandum a facie nubis, quoniam impleverat gloria Domini domum Dei.

1. Tunc dixit Salomon: Dominus dixit habitare in cagine,

2. καὶ ἐγὼ ὠκοδόμηκα οἶκον τῷ ὀνόματί σου ἁγίον· σοὶ καὶ ἔτοιμον τοῦ κατασκηνώσαι εἰς τοὺς αἰῶνας.

3. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησε τὴν πᾶσαν ἐκκλησίαν Ἰσραὴλ, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραὴλ παρεστῆκει,

4. καὶ εἶπεν· Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἐλάλησεν ἐν στόματι αὐτοῦ πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα μου, καὶ ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἐπλήρωσε, λέγων·

5. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀνήγαγον τὸν λαόν μου ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἀπὸ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τοῦ εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, καὶ οὐκ ἐξελεξάμην ἐν ἀνδρὶ τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ·

6. καὶ ἐξελεξάμην τὴν Ἱερουσαλὴμ γενέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, καὶ ἐξελεξάμην ἐν Δαυὶδ τοῦ εἶναι ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ.

7. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ.

8. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Δαυὶδ πατέρα μου· Διότι ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν σου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καλῶς ἐποίησας, ὅτι ἐγένετο ἐπὶ τὴν καρδίαν σου·

9. πλὴν σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις τὸν οἶκον, ὅτι ὁ υἱός σου δεξιεύσεται ἐκ τῆς ὀσφύος σου, οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου.

10. Καὶ ἀνέστησε Κύριος τὸν λόγον τοῦτον ἐν ἐλάλησιν, καὶ ἐγενήθη ἀντὶ Δαυὶδ πατρός μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ τὸν θρόνον Ἰσραὴλ, καθὼς ἐλάλησε Κύριος· καὶ ὠκοδόμησα τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ,

11. καὶ ἔθηκε ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν ἐν ᾗ ἐκεῖ διαθήκη Κυρίου, ἣν διέθετο τῷ Ἰσραὴλ.

12. Καὶ ἔστη κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου ἐναντὶ πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ, καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ,

13. ὅτι ἐποίησε Σαλωμών βάσιν χαλκῆν, καὶ ἔθηκεν αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ, πέντε πῆχυν τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ πέντε πῆχυν τὸ εὖρος αὐτῆς, καὶ τριῶν πῆχυν τὸ ὕψος αὐτῆς· καὶ ἔστη ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἐπεσεν ἐπὶ τὰ γόνατα ἐναντὶ πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ, καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν,

14. καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, οὐκ ἔστιν ὁμοίός σοι θεὸς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, φυλάσσων τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς παισὶ σου τοῖς πορευομένοις ἐναντίον σου ἐν ὁλῇ καρδίᾳ,

15. ἃ ἐφύλαξας τῷ παιδί σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου, ἃ ἐλάλησας αὐτῷ λέγων, καὶ ἐλάλησας ἐν στόματί σου· καὶ ἐν χειρὶ σου ἐπλήρωσας ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

16. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, φύλαξον τῷ παιδί σου τῷ Δαυὶδ τῷ πατρί μου ἃ ἐλάλησας αὐτῷ, λέγων· Οὐκ ἐκλείψει σοὶ ἀνὴρ ἀπὸ προσώπου μου καθήμενος ἐπὶ θρόνου Ἰσραὴλ, πλὴν ἐὰν φυλάξωσιν οἱ υἱοὶ σου τὴν δόδν αὐτῶν τοῦ πορεύεσθαι ἐν τῷ νόμῳ μου, ὡς ἐπορεύθης ἐναντίον μου.

17. Καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, πιστωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά σου ὁ ἐλάλησας τῷ παιδί σου, τῷ Δαυὶδ,

18. ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικῆσει Θεὸς μετὰ ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς; Εἰ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἀρκέσουσι σοι, καὶ τίς ὁ οἶκος οὗτος ἐν ὠκοδόμησιν;

2. et ego ædificavi domum nomini tuo sanctam tibi et paratam ad habitandum in sæcula.

3. Et convertit rex faciem suam, et benedixit omnem ecclesiam Israel, et omnis ecclesia Israel adstabat,

4. et dixit : Benedictus Dominus Deus Israel, quomodo locutus est in ore suo ad David patrem meum, et in manibus suis implevit, dicens :

5. A die qua eduxi populum meum e terra Ægypti, non elegi in civitate de omnibus tribubus Israel, ad ædificandam domum ut esset nomen meum ibi, et non elegi in viro ut esset in ducem super populum meum Israel :

6. et elegi Jerusalem ut fieret nomen meum ibi, et elegi in David ut esset super populum meum Israel.

7. Et factum est super cor David patris mei, ædificare domum nomini Domini Dei Israel.

8. Et dixit Dominus ad David patrem meum : Quoniam factum est super cor tuum ædificare domum nomini meo, recte fecisti, quoniam factum est super cor tuum :

9. verumtamen tu non ædificabis domum, quoniam filius tuus qui egredietur de lumbis tuis, hic ædificabit domum nomini meo.

10. Et suscitavit Dominus verbum hoc quod locutus est, et factus sum pro David patre meo, et sedi super thronum Israel, sicut locutus est Dominus : et ædificavi domum nomini Domini Dei Israel,

11. et posui ibi arcam in qua ibi testamentum Domini, quod disposuit ipsi Israel.

12. Et stetit e regione altaris Domini ante omnem ecclesiam Israel, et expandit manus suas,

13. quoniam fecerat Salomon basim æream, et posuerat eam in medio atrii ipsius templi, quinque cubitorum longitudo ejus, et quinque cubitorum latitudo ejus, et trium cubitorum altitudo ejus : et stetit super eam, et cecidit super genua coram omni ecclesia Israel, et expandit manus suas ad cælum,

14. et dixit : Domine Deus Israel, non est similis tibi deus in celo et super terram, custodiens testamentum et misericordiam pueris tuis ambulantiibus ante te in toto corde,

15. quæ custodisti puero tuo David patri meo, quæ locutus es ei dicens, et locutus es in ore tuo : et in manu tua implevistis sicut dies hæc.

16. Et nunc, Domine Deus Israel, custodi puero tuo David patri meo quæ locutus es ei, dicens : Non deficiet tibi vir a facie mea sedens super thronum Israel, tantum si custodierint filii tui viam suam ambulando in lege mea, sicut ambulasti coram me.

17. Et nunc, Domine Deus Israel, fidele sit, quæso, verbum tuum quod locutus es puero tuo, David,

18. quoniam si vere habitabit Deus cum hominibus super terram ? Si cælum et cælum cæli non sufficient tibi, et quæ domus hæc quam ædificavi ?

19. Καὶ ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν παιδός σου καὶ ἐπὶ τὴν δέησίν μου, Κύριε ὁ Θεός, τοῦ ἐπακοῦσαι τῆς δεήσεως καὶ τῆς προσευχῆς ἧς ὁ παῖς σου προσεύχεται ἐναντίον σου σήμερον,

20. τοῦ εἶναι ὀφθαλμούς σου ἀνεωγμένους ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός, εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ὃν εἶπας ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομά σου ἐκεῖ, τοῦ ἀκοῦσαι τῆς προσευχῆς ἧς προσεύχεται ὁ παῖς σου εἰς τὸν τόπον τοῦτον.

21. καὶ ἀκούσῃ τῆς δεήσεως τοῦ παιδός σου, καὶ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, ἃ ἂν προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον· καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικησέως σου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀκούσῃ καὶ ἴλεως ἔσῃ.

22. Ἐὰν ἁμάρτη ἀνὴρ τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ λάθῃ ἐπ' αὐτὸν ἀρὰν τοῦ ἀρᾶσθαι αὐτὸν, καὶ ἔλθῃ καὶ ἀράσῃται κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ,

23. καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσεις, καὶ κρίνεις τοὺς δούλους σου τοῦ ἀποδοῦναι τῷ ἀνόμῳ καὶ ἀποδοῦναι ὁδὸν αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τοῦ δικαίῳσαι δίκαιον, τοῦ ἀποδοῦναι αὐτῷ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ.

24. Καὶ ἐὰν θρασυθῇ ὁ λαός σου Ἰσραὴλ κατέναντι τοῦ ἐγθροῦ, ἐὰν ἁμαρτήσῃ σοι, καὶ ἐπιστρέψωσι καὶ ἐξομολογήσωνται τῷ ὀνόματί σου, καὶ προσεύξωνται καὶ δεηθῶσιν ἐναντίον σου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ,

25. καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἴλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστρέψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας αὐτοῖς καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν.

26. Ἐν τῷ συσχεθῆναι τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γενέσθαι ὑετὸν, ὅτι ἁμαρτήσονται σοι, καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ αἰνέσουσι τὸ ὄνομά σου, καὶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν, ὅτι ταπεινώσεις αὐτούς,

27. καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἴλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τῶν παιδῶν καὶ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν ἐν ᾗ πορεύονται ἐν αὐτῇ, καὶ δώσεις ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν σου, ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ σου εἰς κληρονομίαν.

28. Λιμὸς ἐὰν γένηται ἐπὶ τῆς γῆς, θάνατος ἐὰν γένηται, ἀνεμοσφορία καὶ ἱκτερος, ἀκρίς καὶ βροῦχος ἐὰν γένηται, καὶ ἐὰν θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς κατέναντι τῶν πόλεων αὐτῶν, κατὰ πᾶσαν πληγὴν καὶ πάντα πόνον,

29. καὶ πᾶσα προσευχὴ καὶ πᾶσα δέησις ἣ ἐὰν γένηται παντὶ ἀνθρώπῳ καὶ παντὶ λαῷ σου Ἰσραὴλ, ἐὰν γινῇ ἀνθρώπος τὴν ἀφῆν αὐτοῦ καὶ τὴν μαλακίαν αὐτοῦ, καὶ διαπετάσῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦτον,

30. καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἐξ ἐτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ἰλάσῃ, καὶ δώσεις ἀνδρὶ κατὰ τὰς ὁδούς αὐτοῦ, ὡς ἂν γινῶς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὅτι μόνος γινώσκεις τὴν καρδίαν υἱῶν ἀνθρώπων,

31. ὅπως φοβῶνται πᾶσας ὁδούς σου πᾶσας τὰς ἡμέρας ἃς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς, ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν.

32. Καὶ πᾶς ἀλλότριος δὲ οὐκ ἐκ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ ἐστὶν αὐτός, καὶ ἔλθῃ ἐκ γῆς μακρόθεν διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα, καὶ τὴν χεῖρά σου τὴν κραταιάν, καὶ τὸν βραχίονά σου τὸν ὑψηλόν, καὶ ἔλθῃσι καὶ προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον,

19. Et inspicias super deprecationem pueri tui et super orationem meam, Domine Deus, ad exaudiendum orationem et deprecationem quam puer tuus deprecatur ante te hodie,

20. ut sint oculi tui aperti super domum hanc die ac nocte, ad locum hunc quem dixisti invocari nomen tuum ibi, ad audiendum deprecationem quam deprecatur puer tuus in loco hoc :

21. et audies orationem pueri tui, et populi tui Israel. quaecumque deprecati fuerint in loco hoc : et tu exaudies in loco habitationis tuae et caelo, et audies et propitius eris.

22. Si peccaverit vir proximo suo et sumpserit super eum maledictionem ad maledicendum ei, et venerit et maledixerit coram altari in loco hoc,

23. et tu exaudies de caelo et facies, et judicabis servos tuos ad retribuendum iniquo et retribuendum vias ejus in caput ejus, et ad justificandum justum, ad retribuendum ei secundum justitiam ejus.

24. Et si percussus fuerit populus tuus Israel coram inimico, si peccaverint tibi, et reverterint et confessi fuerint nomini tuo, et deprecati fuerint et oraverint ante te in domo hac,

25. et tu exaudies de caelo et propitius eris peccatis populi tui Israel, et reduces eos in terram quam dedisti eis et patribus eorum.

26. Cum cohibitum fuerit caelum et non fuerit pluvia, quoniam peccabunt tibi, et deprecabuntur in loco hoc, et laudabunt nomen tuum, et a peccatis suis revertent, quoniam humiliabis eos,

27. et tu exaudies de caelo, et propitius eris peccatis peccatorum et populi tui Israel, quia manifestabis eis viam bonam in qua ibunt in ea, et dabis pluviam super terram tuam, quam dedisti populo tuo in hereditatem.

28. Fames si facta fuerit super terram, mors si facta fuerit, aeris corruptio et icteritia, locusta et bruchus si fuerit, et si tribulaverit eum inimicus coram civitatibus ipsorum, secundum omnem plagam et omnem laborem,

29. et omnis deprecatio et omnis oratio quaecumque facta fuerit omni homini et omni populo tuo Israel, si moverit homo tactum suum et languorem suum, et expanderit manus suas ad domum hanc,

30. et tu exaudies de caelo, de parato habitaculo tuo, et propitiaberis, et dabis viro juxta vias ejus, sicut cognoveris cor ejus, quoniam solus cognoscis cor filiorum hominum,

31. ut timeant omnes vias tuas omnibus diebus quibus ipsi vixerint super faciem terrae, quam dedisti patribus nostris.

32. Et omnis alienus qui non de populo tuo Israel est ipse, et venerit de terra longe propter nomen tuum magnum, et manum tuam validam, et brachium tuum excelsum, et venerint et deprecati fuerint in loco hoc,

33. καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἐξ ἐτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐπικαλέσῃται σε ὁ ἄλλοτριος, ὅπως γνῶσι πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς τὸ ὄνομά σου, καὶ τοῦ φοβεῖσθαι σε, ὡς ὁ λαός σου Ἰσραὴλ, καὶ τοῦ γινῶναι ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον διὰ ὠκοδόμησά.

34. Ἐάν δὲ ἐξέλθῃ ὁ λαός σου εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐν ὁδῷ ἢ ἀποστελεῖς αὐτοὺς, καὶ προσεύξωνται πρὸς σέ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πολεως ταύτης ἢν ἐξελέξω ἐν αὐτῇ, καὶ οἶκός σου οὐ ὠκοδομησά τῷ ὀνόματί σου,

35. καὶ ἀκούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτῶν.

36. Ὅτι ἀμαρτήσονται σοι, ὅτι οὐκ ἔσται ἄνθρωπος ὃς οὐχ ἀμαρτήσεται, καὶ πατάξεις αὐτοὺς καὶ παραδώσεις αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν, καὶ αἰχμαλωτεύσουσιν αὐτοὺς οἱ αἰχμαλωτεύοντες αὐτοὺς εἰς γῆν ἐχθρῶν, εἰς γῆν μακρὰν ἢ ἐγγύς,

37. καὶ ἐπιστρέψωσι καρδίαν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ αὐτῶν οὐ μετήχθησαν ἐκεῖ, καὶ γε ἐπιστρέψωσι καὶ δεηθῶσί σου ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ αὐτῶν, λέγοντες· Ἠμάρτομεν, ἡνομήσαμεν, ἡδικήσαμεν,

38. καὶ ἐπιστρέψωσι πρὸς σέ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ καὶ ἐν ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν ἐν γῇ αἰχμαλωτευσάντων αὐτοὺς, ὅπου ἡχμαλωτεύσαν αὐτοὺς, καὶ προσεύξωνται ὁδὸν γῆς αὐτῶν ἣς ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ τῆς πολεως ἣς ἐξελέξω, καὶ τοῦ οἴκου οὐ ὠκοδόμησά τῷ ὀνόματί σου,

39. καὶ ἀκούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἐξ ἐτοίμου κατοικητηρίου σου, τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ποιήσεις κρίματα, καὶ ἴλεως ἔσῃ τῷ λαῷ τῷ ἀμαρτῶντί σοι.

40. Καὶ νῦν, Κύριε, ἔστωσαν δὴ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀνεωγμένοι, καὶ τὰ ὠτά σου ἐπήκοα εἰς τὴν δέησιν τοῦ τόπου τούτου.

41. Καὶ νῦν ἀνάστηθι, Κύριε ὁ Θεός, εἰς τὴν κατάπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιθαρὰς τῆς ἰσχύος σου. Ἱερεῖς σου, Κύριε ὁ Θεός, ἐνδύσαιντο σωτηρίαν, καὶ οἱ υἱοὶ σου εὐφρανθήτωσαν ἐν ἀγαθοῖς.

42. Κύριε ὁ Θεός, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ σου, μνησθήτι τὰ ἑλέη Δαυὶδ τοῦ δούλου σου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ὡς συνετέλεσε Σαλωμών προσευχόμενος, καὶ τὸ πῦρ κατέβη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγε τὰ δλοκαυτώματα καὶ τὰς θυσίας, καὶ δόξα Κυρίου ἐπλησε τὸν οἶκον·

2. καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον Κυρίου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτι ἐπλησε δόξα Κυρίου τὸν οἶκον.

3. Καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐώρων καταβαίνειν τὸ πῦρ, καὶ ἡ δόξα Κυρίου ἐπὶ τὸν οἶκον· καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ τὸ λιθόστρωτον, καὶ προσκυνήσαν καὶ ἤνουν τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθόν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

4. Καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς θύοντες θύματα ἐναντὶ Κυρίου.

5. Καὶ ἐθύσασεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών τὴν θυσίαν

VETUS TESTAMENTUM. — I.

33. et tu exaudies de caelo, de parato habitaculo tuo, et facies juxta omnia quaecumque invocaverit te alienus, ut cognoscant omnes populi terrae nomen tuum, et ad timendum te, sicut populus tuus Israel, et ad cognoscendum quia nomen tuum invocatum est super domum hanc quam aedificavi.

34. Si autem exiverit populus tuus in bellum super inimicos suos in via qua miseris eos, et deprecanti fuerint ad te ad viam civitatis hujus quam elegisti in ea, et domus quam aedificavi nomini tuo,

35. et audies de caelo deprecationem eorum et orationem eorum, et facies justificationem eorum.

36. Quoniam peccabunt ibi, quia non erit homo qui non peccabit, et percuties eos et trades eos ad faciem inimicorum, et captivabunt eos captivos abducentes eos in terram inimicorum, in terra longinquam vel prope,

37. et converterint cor suum in terra eorum quo translati fuerint illuc, et converterint se et oraverint te in captivitate sua, dicentes: Peccavimus, inique egimus, injuste fecimus,

38. et reverterint ad te in toto corde et in tota anima sua in terra captivantium eos, quo captivos abduxerunt eos, et deprecanti fuerint viam terrae suae quam dedisti patribus ipsorum, et civitatis quam elegisti, et domus quam aedificavi nomini tuo,

39. et audies de caelo, de parato habitaculo tuo, deprecationem eorum et orationem eorum, et facies judicia, et propitius eris populo peccanti tibi.

40. Et nunc, Domine, sint, quaeso, oculi tui aperti, et aures tuae exaudientes ad orationem loci hujus.

41. Et nunc exsurge, Domine Deus, in requiem tuam, tu et arca fortitudinis tuae. Sacerdotes tui, Domine Deus, induantur salutem, et filii tui laetentur in bonis.

42. Domine Deus, ne avertas faciem Christi tui, recordare misericordias David servi tui.

CAPUT VII.

1. Et ut consummavit Salomon deprecans, et ignis descendit de caelo, et devoravit holocaustomata et sacrificia, et gloria Domini implevit domum:

2. et non poterant sacerdotes intrare in domum Domini in tempore illo, quoniam impleverat gloria Domini domum.

3. Et omnes filii Israel videbant descendentem ignem, et gloria Domini super domum: et ceciderunt in faciem super terram super pavimentum stratum lapide, et adoraverunt et laudaverunt Dominum, quoniam bonum, quoniam in sacculum misericordia ejus.

4. Et rex et omnis populus immolantes victimas ante Dominum.

5. Et sacrificavit rex Salomon sacrificium vitulorum vi-

μόσγων εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας, βοσκημάτων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας, καὶ ἐνεκαίνισεν τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαός.

6. Καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν ἐστηκότες, καὶ οἱ Λευῖται ἐν ὀργάνοις ψδῶν Κυρίου τοῦ Δαυὶδ τοῦ βασιλέως, τοῦ ἐξομολογεῖσθαι ἐναντὶ Κυρίου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ἐν ὕμνοις Δαυὶδ διὰ χειρὸς αὐτῶν· καὶ οἱ ἱερεῖς σάλπιζοντες ταῖς σάλπιγξιν ἐναντίον αὐτῶν, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐστηκώς.

7. Καὶ ἡγίασε Σαλωμὼν τὸ μέσον τῆς αὐλῆς τῆς ἐν οἴκῳ Κυρίου, ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὰ δλοκαυτώματα καὶ τὰ στέατα τῶν σωτηρίων, ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν δ ἐποίησε Σαλωμὼν οὐκ ἐξεποίησε δέξασθαι τὰ δλοκαυτώματα καὶ τὰ μαναὰ καὶ τὰ στέατα.

8. Καὶ ἐποίησε Σαλωμὼν τὴν ἐορτὴν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπτά ἡμέρας, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ, ἐκκλησία μεγάλη σφόδρα ἀπὸ εἰσόδου Αἰμαθ καὶ ἕως χειμάρρου Αἰγύπτου.

9. Καὶ ἐποίησε ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον, ὅτι ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἐποίησεν ἐπτά ἡμέρας ἐορτὴν,

10. καὶ ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τοῦ μηνὸς τοῦ ἐβδόμου ἀπέστειλε τὸν λαὸν εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν εὐφραينوμένους καὶ ἀγαθῇ καρδίᾳ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησε Κύριος τῷ Δαυὶδ, καὶ τῷ Σαλωμῶντι, καὶ τῷ Ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ.

11. Καὶ συνετέλεσε Σαλωμὼν τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλείου, καὶ πάντα ὅσα ἠθέλησεν ἐν τῇ ψυχῇ Σαλωμῶν τοῦ ποιῆσαι ἐν οἴκῳ Κυρίου καὶ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ, εὐδωδῶθη.

12. Καὶ ὤφθη Κύριος τῷ Σαλωμῶν τὴν νύκτα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἦκουσα τῆς προσευχῆς σου, καὶ ἐξελεξάμην ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἑμαυτῷ εἰς οἶκον θυσίας.

13. Ἐὰν συγχῶ τὸν σῶνόν καὶ μὴ γένηται ὑετός, καὶ ἐὰν ἐντελιωμαι τῇ ἀκρίδι καταφαγεῖν τὸ ξύλον, καὶ ἐὰν ἀποστελω θάνατον ἐν τῷ λαῷ μου,

14. καὶ ἐὰν ἐντραπῇ ὁ λαός μου ἐφ' οὗς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτοὺς, καὶ προσεύξωνται καὶ ζητήσωσι τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ἀποστρέψωσιν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν, καὶ ἐγὼ εἰσακούσομαι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὠλεως ἔσομαι ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν, καὶ ἰάσομαι τὴν γῆν αὐτῶν.

15. Καὶ νῦν οἱ ὀφθαλμοί μου ἔσονται ἀνεωγμένοι, καὶ τὰ ὠτὰ μου ἐπήκω τῇ προσευχῇ τοῦ τόπου τούτου,

16. καὶ νῦν ἐξελεξάμην καὶ ἡγίασα τὸν οἶκον τοῦτον, τοῦ εἶναι ὄνομά μου ἐκεῖ ἕως αἰῶνος, καὶ ἔσονται οἱ ὀφθαλμοί μου καὶ ἡ καρδία μου ἐκεῖ πάσας τὰς ἡμέρας.

17. Καὶ σὺ ἐὰν πορευθῇς ἐναντίον μου ὡς Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, καὶ ποιήσης κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλαμην σοι, καὶ τὰ προστάγματα μου καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξης,

18. καὶ ἀναστήσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας σου ὡς διεθέμην Δαυὶδ τῷ πατρὶ σου, λέγων· Οὐκ ἐξαρθήσεται σοι ἡγούμενος ἀνὴρ ἐν Ἰσραὴλ.

19. Καὶ ἐὰν ἀποστρέψῃτε ὑμεῖς, καὶ ἐγκαταλείπητε τὰ προστάγματα μου καὶ τὰς ἐντολάς μου ἃς ἔδωκα ἐναντίον ὑμῶν, καὶ πορευθῇτε καὶ λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς,

20. καὶ ἐξαρῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς·

ginti et duo millia, pecorum centum et viginti millia, et dedicavit domum Dei rex et omnis populus.

6. Et sacerdotes stantes super custodias suas, et Levites in organis canticorum Domini ipsius David regis, ad confitendum ante Dominum, quoniam in saeculum misericordia ejus, in hymnis David per manum ipsorum : et sacerdotes clangentes tubis ante eos, et omnis Israel stans.

7. Et sanctificavit Salomon medium atrii quod in domo Domini, quoniam fecit ibi holocaustumata et adipēs salutarium, quoniam altare aeneum quod fecerat Salomon non sufficiebat capere holocaustumata et manna et adipēs.

8. Et fecit Salomon festivitatem in tempore illo septem dies, et omnis Israel cum eo, ecclesia magna valde ab introitu Aemath et usque ad torrentem Aegypti.

9. Et fecit in die octava exodion, quoniam dedicationem altaris fecit septem diebus festivitatem,

10. et in tertia et vicesima mensis septimi misit populum ad tabernacula eorum letantes et bono corde super bonis quae fecerat Dominus ipsi David, et Salomoni, et Israel populo suo.

11. Et consummavit Salomon domum Domini, et domum regis, et omnia quaecumque voluit in animo Salomon facere in domo Domini et in domo sua, prosperatus est.

12. Et apparuit Dominus ipsi Salomon nocte, et dixit ei : Audivi deprecationem tuam, et elegi in loco hoc mihi in domum sacrificii.

13. Si colubuerō caelum et non fuerit facta pluvia, et si mandavero locustae devorare lignum, et si misero mortem in populo meo,

14. et si confusus fuerit populus meus super quos invocatum est nomen meum super eos, et deprecati fuerint et quæsierint faciem meam, et averterint se a viis suis malis, et ego exaudiam de caelo, et propitius ero peccatis eorum, et sanabo terram eorum.

15. Et nunc oculi mei erunt aperti, et aures meae exaudientes ad deprecationem loci hujus,

16. et nunc elegi et sanctificavi domum hanc, ut sit ibi nomen meum usque in saeculum, et erunt oculi mei et cor meum ibi omnibus diebus.

17. Et tu si ambulaveris coram me sicut David pater tuus, et feceris secundum omnia quae mandavi tibi, et praecepta mea et judicia mea custodieris,

18. et suscitabo thronum regni tui sicut disposui David patri tuo, dicens : Non auferetur tibi dux vir in Israel.

19. Et si averteritis vos, et dereliqueritis praecepta mea et mandata mea quae dedi ante vos, et iveritis et servieritis diis aliis et adoraveritis eos,

20. et auferam vos de terra quam dedi eis : et domum

καὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ἡγάσας τῷ ὀνόματί μου ἀποστρέψω ἐκ προσώπου μου, καὶ δώσω αὐτὸν εἰς παραβολὴν καὶ εἰς διήγημα ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι.

21. Καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὁ ὕψηλός, πᾶς ὁ διαπορευόμενος αὐτὸν ἐκστήσεται καὶ ἐρεῖ· Χάριν τίνος ἐποίησε Κύριος τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ;

22. Καὶ ἐροῦσι· Διότι ἐγκατέλιπον Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἀντελάβοντο θεῶν ἑτέρων, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς, καὶ διὰ τοῦτο ἐπέγηγεν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσαν τὴν κακίαν ταύτην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ εἴκοσιν ἔτη ἐν οἷς ὠκοδόμησε Σαλωμών τὸν οἶκον Κυρίου καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ,

2. καὶ τὰς πόλεις ἃς ἔδωκεν Χιράμ τῷ Σαλωμῶνι, ὠκοδόμησεν αὐτάς Σαλωμών, καὶ κατώκισεν ἐκεῖ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ.

3. Καὶ ἦλθε Σαλωμών εἰς Βαισιωθὰ, καὶ κατίσχυσεν αὐτήν.

4. Καὶ ὠκοδόμησε τὴν Θεοδμόρ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς ἃς ὠκοδόμησεν ἐν Ἡμᾶθ.

5. Καὶ ὠκοδόμησε τὴν Βαιθωρὼν τὴν ἄνω καὶ τὴν Βαιθωρὼν τὴν κάτω, πόλεις ὀχυράς· τεῖχην, πύλαι, καὶ μοχλοί·

6. καὶ τὴν Βαλαὰθ, καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς αἱ ἦσαν τῷ Σαλωμῶνι, καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἀρμάτων, καὶ τὰς πόλεις τῶν ἵππῶν· καὶ ὅσα ἐπεθύμησε Σαλωμών κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ οἰκοδομῆσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

7. Πᾶς ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς ἀπὸ τοῦ Χετταίου, καὶ τοῦ Ἀμορραίου, καὶ τοῦ Φερεζαίου, καὶ τοῦ Εὐαίου, καὶ τοῦ Ἰεβουσαιου, οἱ οὐκ εἰσιν ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ,

8. ἀλλ' ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν αὐτῶν τῶν καταλειφθέντων μετ' αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ, οὓς οὐκ ἐξωλόθρευσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σαλωμών εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

9. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκε Σαλωμών εἰς παῖδας τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, ὅτι ἰδοὺ ἄνδρες πολεμισταὶ καὶ ἄρχοντες, καὶ οἱ δυνατοὶ καὶ ἄρχοντες ἀρμάτων καὶ ἵππῶν.

10. Καὶ οὗτοι ἄρχοντες τῶν προστατῶν βασιλέως Σαλωμών, πενήτην καὶ διακόσιοι ἐργοδιωκτοῦντες ἐν τῷ λαῷ.

11. Καὶ τὴν θυγατέρα Φαραὼν ἀνήγαγε Σαλωμών ἐκ πόλεως Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον ὃν ὠκοδόμησεν αὐτῇ, ὅτι εἶπεν· Οὐ κατοικήσει ἡ γυνὴ μου ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ, ὅτι ἅγιος ἐστὶν οὗ εἰσῆλθεν ἐκεῖ κλωστὴ Κυρίου.

12. Τότε ἀνήγαγε Σαλωμών δολοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ὠκοδόμησε Κυρίῳ ἀπέναντι τοῦ ναοῦ,

13. κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ, τοῦ ἀναφέρειν κατὰ τὰς ἐντολάς Μωϋσῆν ἐν τοῖς σαββάτοις, καὶ ἐν τοῖς μηνσὶ, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς, τρεῖς καιροὺς τοῦ ἔνιαυτοῦ, ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἀζύμων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἑβδομάδων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν σκηνῶν.

14. Καὶ ἔστησε κατὰ τὴν κρίσιν Δαυὶδ τοῦ πατρὸς

hanc quam sanctificavi nomini meo avertam a facie mea, et dabo eam in parabolam et in narrationem in omnibus gentibus.

21. Et domus hæc excelsa, omnis transiens eam stupebit et dicet : Cujus gratia fecit Dominus terræ huic et domui huic?

22. Et dicent : Quoniam dereliquerunt Dominum Deum patrum suorum, qui eduxit eos e terra Ægypti, et susceperunt deos alios, et adoraverunt eos, et servierunt eis, et propter hoc induxit super eos omne malum hoc.

CAPUT VIII.

1. Et factum est post viginti annos in quibus ædificavit Salomon domum Domini et domum suam,

2. et civitates quas dedit Chiram Salomoni, ædificavit eas Salomon, et habitare fecit ibi filios Israel.

3. Et venit Salomon in Bæsotha, et obtinuit eam.

4. Et ædificavit Thøedmor in deserto, et omnes civitates munitas quas ædificavit in Hemath.

5. Et ædificavit Bæthoron superiorem et Bæthoron inferiorem, civitates munitas : mœnia, portæ, et vectes :

6. et ipsam Balaath, et omnes civitates munitas quæ erant Salomoni, et omnes civitates curruum, et civitates equitum : et quæcumque concupivit Salomon secundum desiderium ædificare in Jerusalem, et in Libano, et in omni regno suo.

7. Omnis populus residuus de Chethæo, et Amorriæo, et Pherezæo, et Evæo, et Jebusæo, qui non sunt de Israel,

8. sed erant de filiis eorum qui remanserant post eos in terra, quos non exterminaverant filii Israel, et adduxit eos Salomon in tributum usque in diem hanc.

9. Et de filiis Israel non dedit Salomon in pueros regno suo, quoniam ecce viri bellatores et principes, et potentes et principes curruum et equitum.

10. Et hi principes ex iis qui adstabant regi Salomon, quinquaginta et ducenti exactores operum in populo.

11. Et filiam Pharaonis adduxit Salomon de civitate David in domum quam ædificaverat ei, quoniam dixit : Non habitabit uxor mea in civitate David regis Israel, quoniam sancta est quo intravit illuc arca Domini.

12. Tunc obtulit Salomon holocaustomata Domino super altare quod ædificavit Domino e regione templi,

13. juxta verbum diei in die, ad offerendum juxta mandata Moysi in sabbatis, et in mensibus, et in festivitibus, tribus temporibus anni, in festivitate azymorum, et in festivitate hebdomadarum, et in festivitate tabernaculorum.

14. Et statuit juxta judicium David patris sui distribu-

αὐτοῦ τὰς διαιρέσεις τῶν ἱερῶν, καὶ κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν· καὶ οἱ Λευῖται ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν, τοῦ αἰνεῖν καὶ λειτουργεῖν κατέναντι τῶν ἱερῶν κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ· καὶ οἱ πυλῶροι κατὰ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν εἰς πύλιν καὶ πύλιν, ὅτι οὕτως ἐντολαὶ Δαυὶδ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.

15. Οὐ παρῆλθον τὰς ἐντολὰς τοῦ βασιλέως περὶ τῶν ἱερῶν καὶ τῶν Λευιτῶν εἰς πάντα λόγον, καὶ εἰς τοὺς θησαυροὺς.

16. Καὶ ἡτοιμάσθη πᾶσα ἡ ἐργασία ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐθεμελιώθη ἕως οὗ ἐτελείωσε Σαλωμών τὸν οἶκον Κυρίου.

17. Τότε ὤχητο Σαλωμών εἰς Γασίων Γαβέρ, καὶ εἰς τὴν Αἰλᾶθ τὴν παραθαλασσίαν ἐν γῇ Ἰδουμαίᾳ.

18. Καὶ ἀπέστειλε Χιράμ ἐν χειρὶ παίδων αὐτοῦ πλοῖα καὶ παῖδας εἰδότας θάλασσαν, καὶ ὄγοντο μετὰ τῶν παίδων Σαλωμών εἰς Σωφίρα, καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν τὰ τετρακόσια καὶ πεντήκοντα τάλαντα χρυσοῦ, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ βασιλίσσα Σαβὰ ἤκουσε τὸ ὄνομα Σαλωμών, καὶ ἦλθε τοῦ πειρᾶσαι Σαλωμών ἐν αἰνίγμασιν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν δυνάμει βαρεῖα σφόδρα, καὶ κάμηλοι αἰρούσαι ἀρώματα εἰς πλῆθος, καὶ χρυσίον, καὶ λίθον τίμιον. Καὶ ἦλθε πρὸς Σαλωμών, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν πάντα ὅσα ἦν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς.

2. Καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῇ Σαλωμών πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς, καὶ οὐ παρῆλθε λόγος ἀπὸ Σαλωμών ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ.

3. Καὶ εἶδε βασιλίσσα Σαβὰ τὴν σοφίαν Σαλωμών καὶ τὸν οἶκον ὃν ὠκοδόμησε,

4. καὶ τὰ βρώματα τῶν τραπεζῶν, καὶ καθέδραν παίδων αὐτοῦ, καὶ στάσιν λειτουργῶν αὐτοῦ καὶ ἱματισμὸν αὐτῶν, καὶ οἰνοχόους αὐτοῦ καὶ στολισμὸν αὐτῶν, καὶ τὰ δολοκαυτώματα ἀ ἀνέφερον ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἐξ ἐαυτῆς ἐγένετο·

5. καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα· Ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου περὶ τῶν λόγων σου καὶ περὶ τῆς σοφίας σου·

6. καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λόγοις ἕως οὗ ἦλθον καὶ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἀπηγγέλη μοι ἡμισυ τοῦ πλῆθους τῆς σοφίας σου· προσέθηκας ἐπὶ τὴν ἀκοὴν ἣν ἤκουσα.

7. Μακάριοι οἱ ἄνδρες σου, μακάριοι οἱ παῖδες οὗτοι οἱ παρεστηκότες σοι διαπαντός καὶ ἀκούοντες τὴν σοφίαν σου.

8. Ἔστω Κύριος ὁ Θεός σου εὐλογημένος, ὃς ἠθέλησεν ἐν σοὶ, τοῦ δοῦναί σε ἐπὶ θρόνον αὐτοῦ εἰς βασιλεία Κυρίῳ Θεῷ σου· ἐν τῷ ἀγαπᾶσαι Κύριον τὸν Θεόν σου τὸν Ἰσραὴλ τοῦ στήσαι αὐτὸν εἰς αἰῶνα, καὶ ἔδωκέ σε ἐπ' αὐτοὺς εἰς βασιλεία, τοῦ ποιῆσαι κρίμα καὶ δικαιοσύνην.

9. Καὶ ἔδωκε τῷ βασιλεῖ ἑκατὸν εἴκοσι τάλαντα χρυσοῦ, καὶ ἀρώματα εἰς πλῆθος πολὺ, καὶ λίθον τίμιον, καὶ οὐκ ἦν κατὰ τὰ ἀρώματα ἐκεῖνα ἀ ἔδωκε βασιλίσσα Σαβὰ τῷ βασιλεῖ Σαλωμών.

10. Καὶ οἱ παῖδες Σαλωμών καὶ οἱ παῖδες Χιράμ ἔφερον χρυσὸν τῷ Σαλωμῶν ἐκ Σωφίρ, καὶ ξύλα πεύκινα, καὶ λίθον τίμιον.

tiones sacerdotum, et secundum ministeria eorum : et Levitæ super custodias suas, ad laudandum et ministrandum coram sacerdotibus juxta verbum dei in die : et janitores secundum distributionem ad portam et portam, quoniam ita mandata David hominis Dei.

15. Non transgressi sunt mandata regis de sacerdotibus et Levitis in omni verbo, et in thesauris.

16. Et paratum fuerat omne opificium a qua die fundata est quoadusque perfecit Salomon domum Domini.

17. Tunc abiit Salomon in Gasion Gaber, et in Aetha maritimam in terra Idumæa.

18. Et misit Chiram in manu puerorum suorum navigi et pueros scientes mare, et abierunt cum pueris Salomon in Sophira, et tulerunt inde quadringenta et quinquaginta talenta auri, et venerunt ad regem Salomon.

CAPUT IX.

1. Et regina Saba audivit nomen Salomon, et venit ad tentandum Salomon in ænigmatibus in Jerusalem in virtute gravi valde, et cameli portantes aromata in multitudine, et aurum, et lapidem pretiosum. Et venit ad Salomon, et locuta est ad eum omnia quæcumque erant in anima sua.

2. Et annuntiavit ei Salomon omnia verba ejus, et non præteriiit verbum a Salomon quod non annuntiari ei.

3. Et vidit regina Saba sapientiam Salomon et domum quam ædificavit,

4. et cibaria mensarum, et sessionem puerorum ejus, et stationem ministrorum ejus et vestem eorum, et pincernas ejus et ornatum eorum, et holocaustomata quæ offerebat in domo Domini, et extra se facta est :

5. et dixit ad regem : Verus est sermo quem audivi in terra mea de verbis tuis et de sapientia tua :

6. et non credidi sermonibus quoadusque veni et viderunt oculi mei, et ecce non est annuntiatum mihi dimidium multitudinis sapientiæ tuæ : adjecisti super auditionem quam audiveram.

7. Beati viri tui, beati pueri hi qui assistunt tibi semper et audiunt sapientiam tuam.

8. Sit Dominus Deus tuus benedictus, qui voluit in te, ad dandum te super thronum suum in regem Domino Deo tuo : in diligendo Dominum Deum tuum ipsum Israel ad statuendum eum in sæculum, et dedit te super eos in regem, ad faciendum judicium et justitiam.

9. Et dedit regi centum viginti talenta auri, et aromata in multitudine plurima, et lapidem pretiosum, et non fuit juxta aromata illa quæ dedit regina Saba regi Salomon.

10. Et pueri Salomon et pueri Chiram afferebant aurum Salomoni de Suphir, et ligna pinea, et lapidem pretiosum.

11. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ πύκνινα ἀναβάσεις τῷ οἴκῳ Κυρίου, καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ κιθάρας καὶ νάβλας τοῖς ὡδοῖς, καὶ οὐκ ὤφθησαν τοιαῦτα ἔμπροσθεν ἐν γῇ Ἰούδα.

12. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών ἔδωκε τῇ βασιλίσσῃ Σαβὰ πάντα τὰ θελήματα αὐτῆς ἃ ᾔτησεν, ἐκτὸς πάντων ὧν ἤνεγκε τῷ βασιλεῖ Σαλωμών, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν αὐτῆς.

13. Καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνεχθέντος τῷ Σαλωμών ἐν ἐνιαυτῷ ἐνὶ, ἑξακόσια ἑξηκονταεῖς τάλαντα χρυσοῦ,

14. πλὴν τῶν ἀνδρῶν τῶν ὑποτεταγμένων καὶ τῶν ἐμπορευομένων ὧν ἔφερον. Καὶ πάντων τῶν βασιλέων τῆς Ἀραβίας καὶ σατραπῶν τῆς γῆς, πάντες ἔφερον χρυσὸν καὶ ἀργύριον τῷ βασιλεῖ Σαλωμών.

15. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών διακοσίους θυρεοὺς χρυσοῦς ἑλατοὺς, ἑξακόσιοι χρυσοὶ καθαροὶ ἐπῆσαν ἐπὶ τὸν ἕνα θυρεόν.

16. Καὶ τριακοσίας ἀσπίδας ἑλατὰς χρυσᾶς, τριακοσίων χρυσῶν ἀνεφέρετο ἐπὶ τὴν ἀσπίδα ἑκάστην, καὶ ἔδωκεν αὐτάς ὁ βασιλεὺς ἐν οἴκῳ δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου.

17. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον ἐλεφαντίνων ὀδόντων μέγαν, καὶ κατεχύρυσσεν αὐτὸν χρυσῷ δοκίμῳ.

18. Καὶ ἐξ ἀναβαθμοῦ τῷ θρόνῳ ἐνδεδεμένοι χρυσῷ, καὶ ἀγκῶνες ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς καθέδρας, καὶ δύο λέοντες ἐστηκότες παρὰ τοὺς ἀγκῶνας,

19. καὶ δώδεκα λέοντες ἐστηκότες ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀναβαθμῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν· οὐκ ἐγενήθη οὕτως ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ.

20. Καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ βασιλέως Σαλωμών χρυσοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου χρυσῷ κατελιγμένα. Οὐκ ἦν ἀργύριον λογιζόμενον ἐν ἡμέραις Σαλωμών εἰς οὐδέν·

21. ὅτι ναῦς τῷ βασιλεῖ ἐπορεύετο εἰς Θαρσεῖς μετὰ τῶν παίδων Χιράμ, ἀπαξ διὰ τριῶν ἐτῶν ἤρχετο πλοῖα ἐκ Θαρσεῖς τῷ βασιλεῖ γέμιντα χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου, καὶ ὀδόντων ἐλεφαντίνων, καὶ πιθήκων.

22. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλωμών ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς καὶ πλοῦτῳ καὶ σοφίᾳ.

23. Καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόσωπον Σαλωμών, ἀκοῦσαι τῆς σοφίας αὐτοῦ ἧς ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ.

24. Καὶ αὐτοὶ ἔφερον ἑκαστός τὰ δῶρα αὐτοῦ, σκευὴ ἀργυρᾶ καὶ σκευὴ χρυσᾶ, καὶ ἱματισμόν, στακτὴν καὶ ἡδύσματα, ἵππους καὶ ἡμιόνους, τὸ κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν.

25. Καὶ ἦσαν τῷ Σαλωμών τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵπποι εἰς ἄρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἵππέων, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν πόλεσι τῶν ἀρμάτων, καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν Ἱερουσαλὴμ.

26. Καὶ ἦν ἡγούμενος πάντων τῶν βασιλέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων, καὶ ἕως ὀρίων Αἰγύπτου.

27. Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τὰς κέδρους ὡς συκαμίνας τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος.

28. Καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων ἐξ Αἰγύπτου τῷ Σαλωμών καὶ ἐκ πάσης τῆς γῆς.

29. Καὶ οἱ κατάλοιποι λόγοι Σαλωμών οἱ πρῶτοι καὶ

11. Et fecit rex ligna pinea ascensiones domui Domini, et domui regis, et citharas et nabras cantoribus, et non apparuerant talia antea in terra Juda.

12. Et rex Salomon dedit reginæ Saba omnia desideria ejus quæ postulavit, præter omnia quæ attulerat regi Salomon, et revertit in terram suam.

13. Et fuit pondus auri allati ad Salomon in anno uno, sexcenta sexaginta talenta auri,

14. præter ea quæ viri subjecti et mercatores afferebant. Et de omnibus regibus Arabiæ et satraparum terræ, omnes afferebant aurum et argentum regi Salomon.

15. Et fecit rex Salomon ducenta scuta aurea ductilia, sexcenti aurei puri inerant in uno scuto.

16. Et trecentos clypeos ductiles aureos, trecentorum aureorum ascendeat super clypeum unumquemque, et dedit eos rex in domo sylvæ Libani.

17. Et fecit rex thronum de elephantinis dentibus magnum, et deauravit eum auro probato.

18. Et sex gradus throno illigati auro, et brachiola hinc et hinc super thronum sessionis, et duo leones stantes apud brachiola,

19. et duodecim leones stantes ibi super sex gradus hinc et hinc : non factum est sic in omni regno.

20. Et omnia vasa regis Salomon ex auro, et omnia vasa domus sylvæ Libani auro inclusa. Non fuit argentum reputatum in diebus Salomon ad quicquam :

21. quoniam navis regi ibat in Tharsis cum pueris Chiram, semel per tres annos veniebant navigia e Tharsis regi refera auro et argento, et dentibus elephantinis, et simiis.

22. Et magnificatus est Salomon super omnes reges et divitiis et sapientia.

23. Et omnes reges terræ quærebant faciem Salomon, ad audiendum sapientiam ejus quam dederat Dominus in corde ejus.

24. Et ipsi afferebant unusquisque dona sua, vasa argentea et vasa aurea, et vestem, stactem et suavitates, equos et mulos, quod per annum annum.

25. Et fuerunt Salomoni quatuor mille feminae equæ ad currus, et duodecim millia equitum, et posuit eos in civitatibus curruum, et cum rege in Jerusalem.

26. Et fuit dux omnium regum a flumine et usque ad terram alienigenarum, et usque ad fines Ægypti.

27. Et dedit rex aurum et argentum in Jerusalem tamquam lapides, et cedros tamquam sycomoros quæ in campis in multitudine.

28. Et exitus equorum ex Ægypto ipsi Salomon et ex omni terra.

29. Et reliqua verba Salomon prima et novissima, ecce

αὐτοῦ τὰς διαιρέσεις τῶν ἱερῶν, καὶ κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν· καὶ οἱ Λευῖται ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν, τοῦ αἰνεῖν καὶ λειτουργεῖν κατέναντι τῶν ἱερῶν κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ· καὶ οἱ πυλωροὶ κατὰ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν εἰς πύλην καὶ πύλην, ὅτι οὕτως ἐντολαὶ Δαυὶδ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.

15. Οὐ παρῆλθον τὰς ἐντολάς τοῦ βασιλέως περὶ τῶν ἱερῶν καὶ τῶν Λευιτῶν εἰς πάντα λόγον, καὶ εἰς τοὺς θησαυρούς.

16. Καὶ ἡτοιμάσθη πᾶσα ἡ ἐργασία ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐθεμελιώθη ἔως οὗ ἐτελείωσε Σαλωμὼν τὸν οἶκον Κυρίου.

17. Τότε ὄρχετο Σαλωμὼν εἰς Γασίων Γαβέρ, καὶ εἰς τὴν Αἰλὰθ τὴν παραθαλάσσιαν ἐν γῇ Ἰδουμαίᾳ.

18. Καὶ ἀπέστειλε Χιράμ ἐν χειρὶ παίδων αὐτοῦ πλοῖα καὶ παῖδας εἰδότες θάλασσαν, καὶ ὄγοντο μετὰ τῶν παίδων Σαλωμὼν εἰς Σωφίρᾳ, καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν τὰ τετρακῶσια καὶ πεντήκοντα τάλαντα χρυσοῦ, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα Σαλωμὼν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ βασίλισσα Σαβὰ ἤκουσε τὸ ὄνομα Σαλωμὼν, καὶ ἤλθε τοῦ πειρᾶσαι Σαλωμὼν ἐν αἰνίγμασιν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν δυνάμει βαρεῖα σφόδρα, καὶ κάμηλοι αἴρουσαι ἀρώματα εἰς πλῆθος, καὶ χρυσίον, καὶ λίθον τίμιον. Καὶ ἤλθε πρὸς Σαλωμὼν, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν πάντα ὅσα ἦν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς.

2. Καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῇ Σαλωμὼν πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς, καὶ οὐ παρῆλθε λόγος ἀπὸ Σαλωμὼν ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ.

3. Καὶ εἶδε βασίλισσα Σαβὰ τὴν σοφίαν Σαλωμὼν καὶ τὸν οἶκον ὃν ὠκοδόμησε,

4. καὶ τὰ βρώματα τῶν τραπεζῶν, καὶ καθέδραν παίδων αὐτοῦ, καὶ στάσιν λειτουργῶν αὐτοῦ καὶ ἱματισμὸν αὐτῶν, καὶ οἰνοχόους αὐτοῦ καὶ στολισμὸν αὐτῶν, καὶ τὰ δλοκαυτώματα ἃ ἀνέφερον ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο·

5. καὶ εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα· Ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῇ μου περὶ τῶν λόγων σου καὶ περὶ τῆς σοφίας σου·

6. καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λόγοις ἔως οὗ ἦλθον καὶ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἀπηγγέλη μοι ἡμισυ τοῦ πλῆθους τῆς σοφίας σου· προσέθηκας ἐπὶ τὴν ἀκοὴν ἢν ἤκουσα.

7. Μακάριοι οἱ ἄνδρες σου, μακάριοι οἱ παῖδες οὗτοι οἱ παρεστηκότες σοι διαπαντός καὶ ἀκούοντες τὴν σοφίαν σου.

8. Ἔστω Κύριος ὁ Θεός σου εὐλογημένος, ὃς ἠθέλησεν ἐν σοὶ, τοῦ δοῦναί σε ἐπὶ θρόνον αὐτοῦ εἰς βασιλεία Κυρίου Θεοῦ σου· ἐν τῷ ἀγαπᾶσαι Κύριον τὸν Θεόν σου τὸν Ἰσραὴλ τοῦ στήσαι αὐτὸν εἰς αἰῶνα, καὶ ἐδωκὲ σε ἐπ' αὐτοῦ εἰς βασιλεία, τοῦ ποιῆσαι κρίμα καὶ δικαιοσύνην.

9. Καὶ ἔδωκε τῷ βασιλεῖ ἑκατὸν εἴκοσι τάλαντα χρυσοῦ, καὶ ἀρώματα εἰς πλῆθος πολὺ, καὶ λίθον τίμιον, καὶ οὐκ ἦν κατὰ τὰ ἀρώματα ἐκεῖνα ἃ ἔδωκε βασίλισσα Σαβὰ τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν.

10. Καὶ οἱ παῖδες Σαλωμὼν καὶ οἱ παῖδες Χιράμ ἔφερον χρυσίον τῷ Σαλωμὼν ἐκ Σωφίρ, καὶ ξύλα πεύκινα, καὶ λίθον τίμιον.

tiones sacerdotum, et secundum ministeria eorum : et Levitæ super custodias suas, ad laudandum et ministrandum coram sacerdotibus juxta verbum diei in die : et janitores secundum distributionem ad portam et portam, quoniam ita mandata David hominis Dei.

15. Non transgressi sunt mandata regis de sacerdotibus et Levitis in omni verbo, et in thesauris.

16. Et paratum fuerat omne opificium a qua die fundata est quoadusque perfecit Salomon domum Domini.

17. Tunc abiit Salomon in Gasion Gaber, et in Elath maritimam in terra Idumææ.

18. Et misit Chiram in manu puerorum suorum navigia et pueros scientes mare, et abierunt cum pueris Salomon in Sophira, et tulerunt inde quadringenta et quinquaginta talenta auri, et venerunt ad regem Salomon.

CAPUT IX.

1. Et regina Saba audivit nomen Salomon, et venit ad tentandum Salomon in ænigmatibus in Jerusalem in virtute gravi valde, et cameli portantes aromata in multitudine, et aurum, et lapidem pretiosum. Et venit ad Salomon, et locuta est ad eum omnia quæcumque erant in anima sua.

2. Et annuntiavit ei Salomon omnia verba ejus, et non præteritit verbum a Salomon quod non annuntiavit ei.

3. Et vidit regina Saba sapientiam Salomon et domum quam ædificavit,

4. et cibaria mensarum, et sessionem puerorum ejus, et stationem ministrorum ejus et vestem eorum, et pincernas ejus et ornatum eorum, et holocaustomata quæ offerebat in domo Domini, et extra se facta est :

5. et dixit ad regem : Verus est sermo quem audivi in terra mea de verbis tuis et de sapientia tua :

6. et non credidi sermonibus quoadusque veni et viderunt oculi mei, et ecce non est annuntiatum mihi dimidium multitudinis sapientiæ tuæ : adjecisti super auditionem quam audiveram.

7. Beati viri tui, beati pueri hi qui assistunt tibi semper et audiunt sapientiam tuam.

8. Sit Dominus Deus tuus benedictus, qui voluit in te, ad dandum te super thronum suum in regem Domino Deo tuo : in diligendo Dominum Deum tuum ipsum Israel ad statuendum eum in sæculum, et dedit te super eos in regem, ad faciendum judicium et justitiam.

9. Et dedit regi centum viginti talenta auri, et aromata in multitudine plurima, et lapidem pretiosum, et non fuit juxta aromata illa quæ dedit regina Saba regi Salomon.

10. Et pueri Salomon et pueri Chiram afferebant aurum Salomoni de Suphir, et ligna pinea, et lapidem pretiosum.

11. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ πύκνιναν ἀναβάσεις τῷ οἴκῳ Κυρίου, καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ κιθάρας καὶ νάβλας τοῖς ᾠδοῖς, καὶ οὐκ ὤφθησαν τοιαῦτα ἔμπροσθεν ἐν γῇ Ἰούδα.

12. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμών ἔδωκε τῇ βασιλίσσῃ Σαβὰ πάντα τὰ θελήματα αὐτῆς ἃ ᾔτησεν, ἐκτὸς πάντων ὧν ἤνεγκε τῷ βασιλεῖ Σαλωμών, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν αὐτῆς.

13. Καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνεχθέντος τῷ Σαλωμών ἐν ἐνιαυτῷ ἐνὶ, ἑξακόσια ἑξηκονταεξὶ τάλαντα χρυσοῦ,

14. πλὴν τῶν ἀνδρῶν τῶν ὑποτεταγμένων καὶ τῶν ἐμπορευομένων ὧν ἔφερον. Καὶ πάντων τῶν βασιλείων τῆς Ἀραβίας καὶ σατραπῶν τῆς γῆς, πάντες ἔφερον χρυσὸν καὶ ἀργύριον τῷ βασιλεῖ Σαλωμών.

15. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών διακοσίους θυρεοὺς χρυσοῦς ἐλατοῦς, ἑξακόσιοι χρυσοὶ καθαροὶ ἐπῆσαν ἐπὶ τὸν ἕνα θυρεόν.

16. Καὶ τριακοσίας ἀσπίδας ἐλατὰς χρυσαῖς, τριακοσίων χρυσῶν ἀνεφέρετο ἐπὶ τὴν ἀσπίδα ἑκάστην, καὶ ἔδωκεν αὐτάς ὁ βασιλεὺς ἐν οἴκῳ δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου.

17. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον ἐλεφαντίνων ὀδόντων μέγαν, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ.

18. Καὶ ἐξ ἀναβαθμῶν τῷ θρόνῳ ἐνδεδεμένοι χρυσίῳ, καὶ ἀγκῶνες ἔθεν καὶ ἔθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς καθέδρας, καὶ δύο λέοντες ἐστηκότες παρὰ τοὺς ἀγκῶνας,

19. καὶ δώδεκα λέοντες ἐστηκότες ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀναβαθμῶν ἔθεν καὶ ἔθεν· οὐκ ἐγενήθη οὕτως ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ.

20. Καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ βασιλέως Σαλωμών χρυσοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου χρυσίῳ κατελιγμένα. Οὐκ ἦν ἀργύριον λογιζόμενον ἐν ἡμέραις Σαλωμών εἰς οὐδέν·

21. ὅτι ναῦς τῷ βασιλεῖ ἐπορεύετο εἰς Θαρσεῖς μετὰ τῶν παίδων Χιράμ, ἅπαξ διὰ τριῶν ἐτῶν ἤρχετο πλοῖα ἐκ Θαρσεῖς τῷ βασιλεῖ γέμοντα χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου, καὶ ὀδόντων ἐλεφαντίνων, καὶ πύθηνων.

22. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλωμών ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς καὶ πλοῦτῳ καὶ σοφίᾳ.

23. Καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόσωπον Σαλωμών, ἀκούσαι τῆς σοφίας αὐτοῦ ἧς ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ.

24. Καὶ αὐτοὶ ἔφερον ἕκαστος τὰ δῶρα αὐτοῦ, σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσαῖ, καὶ ἱματισμόν, στακτὴν καὶ ἡδύσματα, ἵππους καὶ ἡμιόνους, τὸ κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτόν.

25. Καὶ ἦσαν τῷ Σαλωμών τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵπποι εἰς ἄρματα, καὶ δώδεκα χιλιάδες ἵππέων, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν πόλεσι τῶν ἀρμάτων, καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν Ἱερουσαλὴμ.

26. Καὶ ἦν ἡγούμενος πάντων τῶν βασιλείων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων, καὶ ἕως ὀρίων Αἰγύπτου.

27. Καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν Ἱερουσαλὴμ ὡς λίθους, καὶ τὰς κέδρους ὡς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος.

28. Καὶ ἡ ἐξοδος τῶν ἵππων ἐξ Αἰγύπτου τῷ Σαλωμών καὶ ἐκ πάσης τῆς γῆς.

29. Καὶ οἱ κατάλοιποι λόγοι Σαλωμών οἱ πρῶτοι καὶ

11. Et fecit rex ligna pinea ascensiones domui Domini, et domui regis, et citharas et nablas cantoribus, et non apparuerant talia antea in terra Juda.

12. Et rex Salomon dedit reginae Saba omnia desideria ejus quae postulavit, praeter omnia quae attulerat regi Salomon, et revertit in terram suam.

13. Et fuit pondus auri allati ad Salomon in anno uno, sexcenta sexaginta talenta auri,

14. praeter ea quae viri subjecti et mercatores afferebant. Et de omnibus regibus Arabiae et satraparum terrae, omnes afferebant aurum et argentum regi Salomon.

15. Et fecit rex Salomon ducenta scuta aurea ductilia, sexcenti aurei puri inerant in uno scuto.

16. Et trecentos clypeos ductiles aureos, trecentorum aureorum ascendebat super clypeum unumquemque, et dedit eos rex in domo sylvae Libani.

17. Et fecit rex thronum de elephantinis dentibus magnum, et deauravit eum auro probato.

18. Et sex gradus throno illigati auro, et brachiola hinc et hinc super thronum sessionis, et duo leones stantes apud brachiola,

19. et duodecim leones stantes ibi super sex gradus hinc et hinc: non factum est sic in omni regno.

20. Et omnia vasa regis Salomon ex auro, et omnia vasa domus sylvae Libani auro inclusa. Non fuit argentum reputatum in diebus Salomon ad quicquam:

21. quoniam navis regi ibat in Tharsis cum pueris Chiram, semel per tres annos veniebant navigia e Tharsis regi referta auro et argento, et dentibus elephantinis, et similibus.

22. Et magnificatus est Salomon super omnes reges et divitiis et sapientia.

23. Et omnes reges terrae querebant faciem Salomon, ad audiendum sapientiam ejus quam dederat Dominus in corde ejus.

24. Et ipsi afferebant unusquisque dona sua, vasa argentea et vasa aurea, et vestem, stactem et suavitates, equos et mulos, quod per annum annum.

25. Et fuerunt Salomoni quatuor mille foeminae equae ad currus, et duodecim millia equitum, et posuit eos in civitatibus curruum, et cum rege in Jerusalem.

26. Et fuit dux omnium regum a flumine et usque ad terram alienigenarum, et usque ad fines Aegypti.

27. Et dedit rex aurum et argentum in Jerusalem tamquam lapides, et cedros tamquam sycomoros quae in caupestri in multitudine.

28. Et exitus equorum ex Aegypto ipsi Salomon et ex omni terra.

29. Et reliqua verba Salomon prima et novissima, ecce

οἱ ἔσχατοι, ἰδοὺ οὗτοι γεγραμμένοι ἐπὶ τῶν λόγων Νάθαν τοῦ προφήτου, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων Ἀχία τοῦ Σηλωνίτου, καὶ ἐν ταῖς δράσεσιν Ἰωὴλ τοῦ δρῶντος περὶ Ἰεροβοάμ υἱοῦ Ναβάτ.

30. Καὶ ἐβασίλευσε Σαλωμών ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ τεσσαράκοντα ἔτη.

31. Καὶ ἐκοιμήθη Σαλωμών, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Ῥοβοάμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ ἦλθε Ῥοβοάμ εἰς Συχέμ, ὅτι εἰς Συχέμ ἤρχετο πᾶς Ἰσραὴλ βασιλεύσαι αὐτόν.

2. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν Ἰεροβοάμ υἱὸς Ναβάτ, καὶ αὐτὸς ἐν Αἰγύπτῳ, ὡς ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου Σαλωμών τοῦ βασιλέως, καὶ κατώκησεν Ἰεροβοάμ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἀπέστρεψεν Ἰεροβοάμ ἐξ Αἰγύπτου.

3. Καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν, καὶ ἦλθεν Ἰεροβοάμ καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία πρὸς Ῥοβοάμ, λέγοντες·

4. Ὁ πατήρ σου ἐσχλήρυνε τὸν ζυγὸν ἡμῶν, καὶ νῦν ἄφες ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρὸς σου τῆς σκληρᾶς, καὶ ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέος, οὗ ἔδωκεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομεν σοι.

5. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πορεύεσθε ἕως τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἔρχεσθε πρὸς μέ. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ λαός.

6. Καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοάμ τοὺς πρεσβυτέρους τοὺς ἐστηκότας ἐναντίον τοῦ Σαλωμών τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῇ ζῆν αὐτόν, λέγων· Πῶς ὑμεῖς βουλεύεσθε τοῦ ἀποκριθῆναι τῇ λαῷ τούτῳ λόγον;

7. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ, λέγοντες· Ἐὰν ἐν τῇ σήμερον γένη εἰς ἀγαθὸν τῇ λαῷ τούτῳ, καὶ εὐδοκῆσῃς καὶ ἀλήσῃς αὐτοῖς λόγους ἀγαθοὺς, καὶ ἔσονται σοι παῖδες πάσας τὰς ἡμέρας.

8. Καὶ κατέλιπε τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων οἱ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ, καὶ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν συνεκτραφέντων μετ' αὐτοῦ, τῶν ἐστηκότων ἐναντίον αὐτοῦ.

9. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί ὑμεῖς βουλεύεσθε καὶ ἀποκριθῆσθαι λόγον τῇ λαῷ τούτῳ, οἱ ἐλάλησαν πρὸς μέ, λέγοντες· Ἄνες ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ οὗ ἔδωκεν ὁ πατήρ σου ἐφ' ἡμᾶς;

10. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' αὐτοῦ, λέγοντες· Οὕτως λαλήσεις τῇ λαῷ τῇ λαλήσαντι πρὸς σέ, λέγων· Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν ζυγὸν ἡμῶν, καὶ σὺ ἄφες ἀφ' ἡμῶν οὕτως ἔρεῖς· Ὁ μικρὸς δάκτυλός μου παχύτερος τῆς ὀφθαλμοῦ τοῦ πατρὸς μου.

11. Καὶ νῦν ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ζυγῷ βαρεῖ, καὶ γὰρ προσθήσω ἐπὶ τὸν ζυγὸν ὑμῶν. Ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγι, καὶ γὰρ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

12. Καὶ ἦλθεν Ἰεροβοάμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Ῥοβοάμ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ὡς ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς, λέγων· Ἐπιστρέψατε πρὸς μέ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ.

13. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς σκληρὰ, καὶ ἐγκατέλιπεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοάμ τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων,

14. καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν

hæc scripta in sermonibus Nathan prophetæ, et in sermonibus Achia Selonitæ, et in visionibus Joel videntis contra Jeroboam filium Nabat.

30. Et regnavit Salomon super omnem Israel quadraginta annos.

31. Et dormivit Salomon, et sepelierunt eum in civitate David patris ejus, et regnavit Roboam filius ejus pro eo.

CAPUT X.

1. Et venit Roboam in Sychem, quoniam in Sychem veniebat universus Israel ad regem faciendum eum.

2. Et factum est, ut audivit Jeroboam, filius Nabat, et ipse in Ægypto, sicut fugerat a facie Salomon regis, et habitaverat Jeroboam in Ægypto, et revertit Jeroboam ex Ægypto.

3. Et miserunt et vocaverunt eum, et venit Jeroboam et omnis ecclesia ad Roboam, dicentes :

4. Pater tuus induravit jugum nostrum, et nunc remitte de servitute patris tui dura, et de jugo ejus gravi, quod dedit super nos, et serviemus tibi.

5. Et dixit eis : Ite usque ad tres dies, et venite ad me. Et abiit populus.

6. Et congregavit rex Roboam seniores qui stabant coram Salomon patre ejus in vivendo eum, dicens : Quomodo vos consulitis respondere populo huic verbum ?

7. Et locuti sunt ei, dicentes : Si hodie fueris ad bonum populo huic, et bene placueris et locutus fueris eis verba bona, et erunt tibi pueri omnibus diebus.

8. Et reliquit consilium seniorum qui consuluerant ei, et consuluit cum pueris qui nutriti fuerant cum eo, qui stabant coram eo.

9. Et dixit eis : Quid vos consulitis et respondebo verbum populo huic, qui locuti sunt ad me, dicentes : Remitte de jugo quod dedit pater tuus super nos ?

10. Et locuti sunt ei pueri enutriti cum eo, dicentes : Sic loqueris populo qui locutus est ad te, dicens : Pater tuus aggravavit jugum nostrum, et tu remitte a nobis : sic dicet : Parvus digitus meus crassior lumbis patris mei.

11. Et nunc pater meus castigavit vos jugo gravi, et ego adjiciam super jugum vestrum. Pater meus castigavit vos flagellis, et ego castigabo vos in scorpionibus.

12. Et venit Jeroboam et omnis populus ad Roboam die tertia sicut locutus fuerat rex, dicens : Revertite ad me in die tertia.

13. Et respondit rex dura, et dereliquit rex Roboam consilium seniorum,

14. et locutus est ad eos juxta consilium juniorum, di-

νεωτέρων, λέγων· Ὁ πατήρ μου ἐδάρυνε τὸν ζυγὸν ὑμῶν, καὶ ἐγὼ προσθήσω ἐπ' αὐτόν. Ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγι, καὶ ἐγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

15. Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ, ὅτι ἦν μεταστροφή παρὰ τοῦ Θεοῦ, λέγων· Ἀνέστησε Κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ, ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἀχίας τοῦ Σηλωνίτου περὶ Ἱεροβοάμ υἱοῦ Ναβάτ,

16. καὶ παντὸς Ἰσραὴλ, ὅτι οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων· Τίς ἡμῶν ἢ μερίς ἐν Δαυὶδ, καὶ κληρονομία ἐν υἱῷ Ἰεσσαί; Εἰς τὰ σκηνώματά σου, Ἰσραὴλ, νῦν βλέπε τὸν οἶκόν σου, Δαυὶδ. Καὶ ἐπορεύθη πᾶς Ἰσραὴλ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ.

17. Καὶ ἄνδρες Ἰσραὴλ καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσαν ἐπ' αὐτῶν Ῥοβοάμ.

18. Καὶ ἀπέστειλεν ἐπ' αὐτοὺς Ῥοβοάμ ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀδωνιράμ τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ λίθοις, καὶ ἀπέθανε. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ῥοβοάμ ἔσπευσε τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὸ ἄρμα, τοῦ φυγεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ.

19. Καὶ ἠθέτησεν Ἰσραὴλ ἐν τῷ οἴκῳ Δαυὶδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἦλθε Ῥοβοάμ εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐξεκκλησίασε τὸν Ἰούδαν καὶ Βενιαμὴν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδας νεανίσκων ποιοῦντων πόλεμον, καὶ ἐπολέμει πρὸς Ἰσραὴλ τοῦ ἐπιστρέφαι τὴν βασιλείαν τῷ Ῥοβοάμ.

2. Καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Σαμαίαν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, λέγων·

3. Εἰπόν πρὸς Ῥοβοάμ τὸν τοῦ Σαλωμών καὶ πάντα Ἰούδαν καὶ Βενιαμὴν, λέγων·

4. Τάδε λέγει Κύριος· Οὐκ ἀναβήσεσθε, καὶ οὐ πολεμήσεσθε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν· ἀποστρέφετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ, ὅτι παρ' ἐμοῦ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ ἐπήκουσαν τοῦ λόγου Κυρίου, καὶ ἀπεστράφησαν τὸ μὴ πορεύθῃναι ἐπὶ Ἱεροβοάμ.

5. Καὶ κατώκησε Ῥοβοάμ εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ᾤκοδόμησε πόλεις τειχίρεις ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.

6. Καὶ ᾤκοδόμησε τὴν Βηθλεὲμ, καὶ Αἰτὰν, καὶ Θεκωῆ,

7. καὶ Βαιθσουρὰ, καὶ τὴν Σοχώθ, καὶ τὴν Ὀδολάμ,

8. καὶ τὴν Γέθ, καὶ τὴν Μαρισάν, καὶ τὴν Ζιφ,

9. καὶ τὴν Ἀδωραί, καὶ Λαχίς, καὶ τὴν Ἀζαχά,

10. καὶ τὴν Σαραὰ, καὶ τὴν Αἰλὼμ, καὶ τὴν Χεβρών, ἣ ἐστὶ τοῦ Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν, πόλεις τειχίρεις.

11. Καὶ ὠχύρωσεν αὐτάς τειχίρεις, καὶ ἔδωκεν ἐν αὐταῖς ἡγουμένους, καὶ παραθέσεις βρωμάτων, ἐλαιον καὶ οἶνον,

12. κατὰ πόλιν καὶ κατὰ πόλιν θυρεοὺς καὶ δόρατα, καὶ κατίσχυεν αὐτάς εἰς πλῆθος σφόδρα, καὶ ἦσαν αὐτῷ Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν.

13. Καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται οἱ ἦσαν ἐν παντὶ Ἰσραὴλ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἐκ πάντων τῶν ὁρίων,

14. ὅτι ἐγκατέλιπον οἱ Λευῖται τὰ σκηνώματα τῆς

cens : Pater meus aggravavit iugum vestrum, et ego adjiciam super illud. Pater meus castigavit vos in flagellis, et ego castigabo vos in scorpionibus.

15. Et non audivit rex populum, quoniam erat eversio a Deo, dicens : Suscitavit Dominus verbum suum, quod locutus est in manu Achiae Selonitae de Jeroboam filio Nabal,

16. et omni Israel, quoniam non audivit rex eos. Et respondit populus ad regem, dicens : Quae nostra pars in David, et haereditas in filio Jessae? Ad tabernacula tua, Israel, nunc vide domum tuam, David. Et ivit omnis populus ad tabernacula sua.

17. Et viri Israel et habitantes in civitatibus Juda, et regem fecerunt super se Roboam.

18. Et misit super eos Roboam rex Adoniram qui super tributum, et lapidaverunt eum filii Israel lapidibus, et mortuus est. Et rex Roboam festinavit ascendere in currum, ad fugiendum in Jerusalem.

19. Et praevaricatus est Israel in domo David usque in diem hanc.

CAPUT XI.

1. Et venit Roboam in Jerusalem, et convocavit Judam et Benjamin centum octuaginta millia juvenum facientium bellum, et bellabat adversus Israel ad restituendum regnum ipsi Roboam.

2. Et factum est verbum Domini ad Samaeam hominem Dei, dicens :

3. Dic ad Roboam filium Salomon et omnem Judam et Benjamin, dicens :

4. Haec dicit Dominus : Non ascendetis, et non bellabitis adversus fratres vestros : revertite unusquisque in domum suam, quoniam a me factum est verbum hoc. Et obediunt verbo Domini, et conversi sunt a non eundo super Jeroboam.

5. Et habitavit Roboam in Jerusalem, et aedificavit civitates munitas in Judaea.

6. Et aedificavit Bethleem, et Etan, et Thecoe,

7. et Bathsura, et Socchoth, et Odollam,

8. et Geth, et Marisan, et Ziph,

9. et Adorae, et Lachis, et Azeca,

10. et Saraa, et Elom, et Chebron, quae est Juda et Benjamin, civitates muratas.

11. Et munivit ipsas muratas, et dedit in eis duces, et cellaria cibariorum, oleum et vinum,

12. ad civitatem et ad civitatem scuta et lanceas, et confortavit eas in multitudine valde, et fuerunt ei Juda et Benjamin.

13. Et sacerdotes et Levitae qui erant in omni Israel convenerunt ad eum ex omnibus finibus,

14. quoniam dereliquerunt Levitae tabernacula possessio-

κατασέσωσ αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς Ἰούδαν εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅτι ἐξέβαλεν αὐτοὺς Ἱεροβοάμ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ μὴ λειτουργεῖν Κυρίῳ,

16. καὶ κατέστησεν ἑαυτῷ ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν καὶ τοῖς εἰδώλοις καὶ τοῖς ματαίοις καὶ τοῖς μόσχοις ἃ ἐποίησεν Ἱεροβοάμ.

18. Καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἀπὸ φυλῶν Ἰσραὴλ, οἳ ἔδωκαν καρδίαν αὐτῶν τοῦ ζητῆσαι Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ θῦσαι Κυρίῳ Θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν.

17. Καὶ κατίσχυσαν τὴν βασιλείαν Ἰούδα· καὶ κατίσχυσε Ῥοβοάμ τὸν τοῦ Σαλωμών εἰς ἑτὴ τρία, ὅτι ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς Δαυὶδ καὶ Σαλωμών ἑτὴ τρία.

18. Καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Ῥοβοάμ γυναῖκα τὴν Μοολὰθ θυγατέρα Ἱεριμοὺ υἱοῦ Δαυὶδ, καὶ Ἀβιγιάμ θυγατέρα Ἐλιὰβ τοῦ Ἰεσσαί.

19. Καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱοὺς τὸν Ἰεὺς, καὶ τὸν Σαμορία, καὶ τὸν Ζαάμ.

20. Καὶ μετὰ ταῦτα ἔλαβεν ἑαυτῷ τὴν Μααχὰ θυγατέρα Ἀβεσσαλώμ, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν Ἀβιά, καὶ τὸν Ἰεθὶ, καὶ τὸν Ζηζὰ, καὶ τὸν Σαλημῶθ.

21. Καὶ ἠγάπησε Ῥοβοάμ τὴν Μααχὰ θυγατέρα Ἀβεσσαλώμ ὑπὲρ πάσας τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τὰς παλλακὰς αὐτοῦ, ὅτι γυναῖκας δεκαοκτὼ εἶχε καὶ παλλακὰς ἐξήκοντα. Καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς εἴκοσι καὶ ὀκτὼ, καὶ θυγατέρας ἐξήκοντα.

22. Καὶ κατέστησεν εἰς ἄρχοντα Ἀβιά τὸν τῆς Μααχὰ, εἰς ἡγούμενον ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, ὅτι βασιλεῦσαι διενоеῖτο αὐτὸν.

23. Καὶ ἠυζήθη παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν, καὶ ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς ὀχυραῖς, καὶ ἔδωκεν αὐταῖς τροφὰς πλῆθος πολὺ, καὶ ἡτήσατο πλῆθος γυναικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία Ῥοβοάμ, καὶ ὡς κατεκρατήθη, ἐγκατέλιπε τὰς ἐντολὰς Κυρίου, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ.

2. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ τῆς βασιλείας Ῥοβοάμ, ἀνέβη Σουσακὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, ὅτι ἡμαρτον ἐναντίον Κυρίου,

3. ἐν χιλίοις καὶ διακοσίοις ἀρμασι καὶ ἐξήκοντα χιλιάσιν ἵππων, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τοῦ πλῆθους τοῦ ἐλθόντος μετ' αὐτοῦ ἐξ Αἰγύπτου, Λίβυες, Τρωγλοδύται καὶ Αἰθίοπες.

4. Καὶ κατεκράτησαν τῶν πόλεων τῶν ὀχυρῶν αἱ ἦσαν ἐν Ἰούδα, καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ.

5. Καὶ Σαμαῖας ὁ προφήτης ἦλθε πρὸς Ῥοβοάμ καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας Ἰούδα τοὺς συναθρόντας εἰς Ἱερουσαλήμ ἀπὸ προσώπου Σουσακίμ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Οὕτως εἶπε Κύριος· Ὑμεῖς ἐγκατελίπετέ με, καὶ ἐγὼ ἐγκαταλείψω ὑμᾶς ἐν χειρὶ Σουσακίμ.

6. Καὶ ἡσχύνθησαν οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ καὶ ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπαν· Δίκαιος ὁ Κύριος.

7. Καὶ ἐν τῷ ἰδεῖν Κύριον ὅτι ἐνετράπησαν, καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Σαμαῖαν, λέγων· Ἐνετράπησαν, οὐ καταθέρω αὐτοὺς, καὶ δώσω αὐτοὺς ὡς μικρὸν εἰς σωτηρίαν, καὶ οὐ μὴ στάξῃ ὁ θυμὸς μου ἐν Ἱερουσαλήμ,

nis suae, et iverunt ad Juda in Jerusalem, quoniam eiecit eos Jeroboam et filii ejus ad non ministrandum Domino,

15. et constituit sibi sacerdotes excelsorum et idolis et vanis et vitulis quae fecit Jeroboam.

16. Et eiecit eos de tribubus Israel, qui dederant cor suum ad querendum Dominum Deum Israel, et venerunt in Jerusalem sacrificare Domino Deo patrum suorum.

17. Et confortaverunt regnum Juda : et confortavit Roboam filium Salomon ad annos tres, quoniam ivit in viis David et Salomon annos tres.

18. Et accepit sibi Roboam uxorem Moolath filiam Jeremuth filii David, et Abigiam filiam Heliab qui ipsius Jessae.

19. Et peperit ei filios Jeus, et Samoria, et Zam.

20. Et post haec accepit sibi Maacha filiam Abessalom, et peperit ei Abia, et Jetthi, et Zeza, et Salemoth.

21. Et dilexit Roboam Maacha filiam Abessalom super omnes uxores suas et concubinas suas, quoniam uxores decem octo habuit et concubinas sexaginta. Et genuit filios viginti octo, et filias sexaginta.

22. Et constituit in principem Abia filium Maacha, in decem in fratribus ejus, quoniam regem facere cogitabat eum.

23. Et crevit supra omnes filios ejus in omnibus finibus Juda et Benjamin, et in civitatibus munitis, et dedit eis alimenta multitudinem plurimam, et petivit multitudinem uxorum.

CAPUT XII.

1. Et factum est, ut paratum fuit regnum Roboam, et ut invaluit, dereliquit mandata Domini, et omnis Israel cum eo.

2. Et factum est in anno quinto regni Roboam, ascendit Susacim rex Aegypti super Jerusalem, quoniam peccaverunt coram Domino,

3. in mille et sexcentis curribus et sexaginta millibus equorum, et non erat numerus multitudinis quae venit cum eo de Aegypto, Libyes, Troglodytae et Aethiopes.

4. Et obtinuerunt civitates munitas quae erant in Juda, et venerunt in Jerusalem.

5. Et Samaeas propheta venit ad Roboam et ad principes Judae qui congregati fuerant in Jerusalem a facie Susacim, et dixit eis : Sic dixit Dominus : Vos dereliquistis me, et ego derelinquam vos in manu Susacim.

6. Et confusi sunt principes Israel et rex, et dixerunt : Justus est Dominus.

7. Et cum videret Dominus quia confusi sunt, et factum est verbum Domini ad Samaeam, dicens : Confusi sunt, non disperdam eos, et dabo eos quasi paululum ad salutem, et non stillabit furor meus in Jerusalem,

η. ὅτι ἔσονται εἰς παῖδας, καὶ γνῶσονται τὴν δουλείαν μου καὶ τὴν δουλείαν τῆς βασιλείας τῆς γῆς.

9. Καὶ ἀνέβη Σουσακὶμ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔλαβε τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως, τὰ πάντα ἔλαβε· καὶ ἔλαβε τοὺς θυρεοὺς τοὺς χρυσοὺς οὓς ἐποίησε Σαλωμών.

10. Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ θυρεοὺς χαλκοῦς ἀντ' αὐτῶν· καὶ κατέστησεν ἐπ' αὐτὸν Σουσακὶμ ἀρχοντας παρατρεχόντων, τοὺς φυλάσσοντας τὸν πυλῶνα τοῦ βασιλέως.

11. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ εἰσελθεῖν τὸν βασιλέα εἰς οἶκον Κυρίου, εἰσπορεύοντο οἱ φυλάσσοντες, καὶ οἱ παρατρέγοντες, καὶ οἱ ἐπιστρέφοντες εἰς ἀπάντησιν τῶν παρατρεχόντων.

12. Καὶ ἐν τῷ ἐντραπῆναι αὐτὸν, ἀπεστράφη ἀπ' αὐτοῦ ὁργὴ Κυρίου, καὶ οὐκ εἰς καταφθοράν εἰς τέλος· καὶ γὰρ ἐν Ἰούδα ἦσαν λόγοι ἀγαθοί.

13. Καὶ κατέσχυσεν ὁ βασιλεὺς Ῥοβοὰμ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔβασίλευσε. Καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἓνός ἐτῶν Ῥοβοὰμ ἐν τῷ βασιλεύσει αὐτὸν, καὶ ἑπτακαίδεκα ἔτη ἔβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐν τῇ πόλει ἣ ἐξελέξατο Κύριος ἐπονομάσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκ πασῶν φυλῶν υἱὸν Ἰσραὴλ· καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νοομμά ἡ Ἀμμανίτις.

14. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν, ὅτι οὐ κατέθυσε τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐκζητῆσαι τὸν Κύριον.

15. Καὶ λόγοι Ῥοβοὰμ οἱ πρῶτοι καὶ ἔσχατοι, οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐν τοῖς λόγοις Σαμαΐα τοῦ προφήτου, καὶ Ἀδδὼ τοῦ δρῶντος, καὶ πράξεις αὐτοῦ; Καὶ ἐπολέμησε Ῥοβοὰμ τὸν Ἱεροβοὰμ πάσας ἡμέρας.

16. Καὶ ἀπέθανε Ῥοβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἔβασίλευσεν Ἀβιά υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἱεροβοὰμ, ἔβασίλευσεν Ἀβιά ἐπὶ Ἰούδαν.

2. Τρία ἔτη ἔβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Μααχά θυγάτηρ Οὐριηλ ἀπὸ Γαβαὼν. Καὶ πόλεμος ἦν ἀναμέσον Ἀβιά καὶ ἀναμέσον Ἱεροβοὰμ.

3. Καὶ παρετάξατο Ἀβιά ἐν δυνάμει, πολεμισταῖς δυνάμει, τετρακοσίαις χιλιάσιν ἀνδρῶν δυνατῶν· καὶ Ἱεροβοὰμ παρετάξατο πρὸς αὐτὸν πόλεμον ἐν ὀκτακοσίαις χιλιάσιν, δυνατοὶ πολεμισταὶ δυνάμει.

4. Καὶ ἀνέστη Ἀβιά ἀπὸ τοῦ ὄρους Σομόρων, ὃ ἔστιν ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ, καὶ εἶπεν· Ἀκούσατε, Ἱεροβοὰμ· καὶ πᾶς Ἰσραὴλ.

5. Οὐχ ὑμῖν γινῶναι ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ ἔδωκε βασιλέα ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα τῷ Δαυὶδ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, διαθήκη ἀλός;

6. Καὶ ἀνέστη Ἱεροβοὰμ ὁ τοῦ Ναβὰτ, ὁ παῖς Σαλωμών τοῦ Δαυὶδ, καὶ ἀπέστη ἀπὸ τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

7. Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἄνδρες λοιμοὶ, υἱοὶ παρόνομοι, καὶ ἀνέστη πρὸς Ῥοβοὰμ τὸν τοῦ Σαλωμών, καὶ Ῥοβοὰμ ἦν νεώτερος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ οὐκ ἀντίστη κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ.

8. Καὶ νῦν ὑμεῖς λέγετε ἀντιστῆναι κατὰ πρόσωπον

8. quoniam erunt in pueros, et cognoscent servitutem meam et servitutem regni terræ.

9. Et ascendit Susacim rex Ægypti super Jerusalem, et cepit thesauros qui in domo Domini, et thesauros qui in domo regis, omnia cepit : et cepit scuta aurea quæ fecerat Salomon.

10. Et fecit rex Roboam scuta aenea pro eis : et constituit super eum Susacim principes cursorum, custodientes portam regis.

11. Et fiebat, in ingrediendo regem in domum Domini, ingrediebantur custodes, et cursores, et qui revertabant in obviam cursorum.

12. Et cum ipse confusus esset, aversus est ab eo furor Domini, et non ad perditionem in finem : nam et in Juda fuerunt verba bona.

13. Et invaluit rex Roboam in Jerusalem, et regnavit. Et quadraginta et unius annorum Roboam cum ipse regnavit, et septem et decem annos regnavit in Jerusalem, in civitate quam elegit Dominus ad cognominandum nomen suum ibi de omnibus tribubus filiorum Israel : et nomen matris ejus Noomma Ammanites.

14. Et fecit malum, quoniam non direxit cor suum ad exquirendum Dominum.

15. Et verba Roboam prima et novissima, nonne ecce scripta in verbis Samæe prophetæ, et Addo videntis, et actiones ejus? Et Roboam impugnavit Jeroboam omnibus diebus.

16. Et mortuus est Roboam cum patribus suis, et sepultus est in civitate David, et regnavit Abia filius ejus pro eo.

CAPUT XIII.

1. In octavo et decimo anno regni Jeroboam, regnavit Abia super Judam.

2. Tres annos regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Maacha filia Uriel de Gabaon. Et bellum fuit inter Abia et inter Jeroboam.

3. Et instruxit Abia in virtute, bellatoribus virtutis, quadringentis millibus virorum potentium : et Jeroboam instruxit adversus eum prælium in octingentis millibus, potentes bellatores virtutis.

4. Et surrexit Abia a monte Somoron, qui est in monte Ephraim, et dixit : Audite, Jeroboam et omnis Israel.

5. Nonne vobis nosse quia Dominus Deus Israel dedit regem super Israel in sæculum ipsi David et filiis ejus, testamento salis?

6. Et surrexit Jeroboam filius Nabat, puer Salomonis ipsius David, et recessit a domino suo.

7. Et congregati sunt ad eum viri pestilentes, filii iniqui, et surrexit adversus Roboam qui Salomonis, et Roboam erat junior et timidus corde, et non restitit ad faciem ejus.

8. Et nunc vos dicitis resistere ad faciem regni Domini

βασιλείας Κυρίου διὰ χειρὸς υἱῶν Δαυὶδ· καὶ ὑμεῖς πληθὺς πολὺ, καὶ μεθ' ὑμῶν μόσχοι χρυσοὶ οὓς ἐποίησεν ὑμῖν Ἱεροβοάμ εἰς θεούς.

9. Ἡ οὐκ ἐξεβάλετε τοὺς ἱερεῖς Κυρίου τοὺς υἱοὺς Ἀαρὼν καὶ τοὺς Λευῖταις, καὶ ἐποίησατε ἑαυτοῖς ἱερεῖς ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς πάσης; Ὁ προσπορευόμενος πληρῶσαι τὰς χεῖρας ἐν μόσχῳ ἐκ βοῶν καὶ κριοῖς ἑπτὰ, καὶ ἐγένετο εἰς ἱερέα τῷ μὴ ὄντι θεῷ.

10. Καὶ ἡμεῖς Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν οὐκ ἐγκατέλιπομεν, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ λειτουργοῦσι τῷ Κυρίῳ, οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ Λευῖται, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν

11. θυμῶσι τῷ Κυρίῳ ὀλακτύτωμα πρωτὸ καὶ δεῖλης, καὶ θυμίαμα συνθέσεως, καὶ προθέσεις ἄρτων ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς καθαρᾶς, καὶ ἡ λυχνία ἡ χρυσή καὶ οἱ λυχνιοὶ τῆς καύσεως ἀνάψαι δεῖλης· ὅτι φυλάσσομεν ἡμεῖς τὰς φυλακὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ὑμεῖς ἐγκατελίπετε αὐτόν.

12. Καὶ ἰδοὺ μεθ' ἡμῶν ἐν ἀρχῇ Κύριος καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ, καὶ αἱ σάλπιγγες τῆς σημασίας τοῦ σημαίνειν ἐφ' ἡμᾶς. Οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ, μὴ πολεμήσητε πρὸς Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν, ὅτι οὐκ εὐδύσεται ὑμῖν.

13. Καὶ Ἱεροβοάμ ἀπέστρεψε τὸ ἐνεδρὸν ἔλθειν αὐτῷ ἐκ τῶν ὀπισθε, καὶ ἐγένετο ἐμπροσθεν Ἰούδα, καὶ τὸ ἐνεδρὸν ἐκ τῶν ὀπισθεν.

14. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰούδας, καὶ ἰδοὺ αὐτοῖς ὁ πόλεμος ἐκ τῶν ἐμπροσθεν καὶ ἐκ τῶν ὀπισθεν, καὶ ἐδόσαν πρὸς Κύριον, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι.

15. Καὶ ἐδόθησαν ἄνδρες Ἰούδα, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ βοᾷν ἄνδρας Ἰούδα, καὶ Κύριος ἐπάταξε τὸν Ἱεροβοάμ καὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐναντίον Ἀβιά καὶ Ἰούδα.

16. Καὶ ἔφυγον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου Ἰούδα, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν.

17. Καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς Ἀβιά καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ πληγὴν μεγάλην, καὶ ἔπεσον τραυματῖαι ἀπὸ Ἰσραὴλ πεντακόσαιο χιλιάδες, ἄνδρες δυνατοί.

18. Καὶ ἐταπεινώθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ κατίσχυσαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα, ὅτι ἤλπισαν ἐπὶ Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν.

19. Καὶ κατεδίωξεν Ἀβιά ὅπισω Ἱεροβοάμ, καὶ προκατέλαβετο παρ' αὐτοῦ τὰς πόλεις, τὴν Βαιθὴλ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰεσυνά καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν Ἐφρών καὶ τὰς κώμας αὐτῆς.

20. Καὶ οὐκ ἔσχεν ἰσχυρὸν Ἱεροβοάμ ἐτι πάσας τὰς ἡμέρας Ἀβιά, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Κύριος, καὶ ἐτελεύτησε.

21. Καὶ κατίσχυεν Ἀβιά, καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ γυναῖκα δεκατέσσαρας, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς εἰκοσίδυο καὶ ἑκααίδεκα θυγατέρας.

22. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἀβιά καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ, γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλῳ τοῦ προφήτου Ἀδδῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

1. Καὶ ἀπέθανεν Ἀβιά μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀσά υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀσά ἡσυχάσεν ἡ γῆ Ἰούδα δέκα ἔτη.

per animum filiorum David : et vos multitudo plurima, et vobiscum vitali auri quos fecit vobis Jeroboam in deos.

9. Annon ejecistis sacerdotes Domini filios Aaron et Levitas, et fecistis vobis sacerdotes de populo terrae universae? Qui accedit implere manus in vitulo de bobus et arietibus septem, et factus est in sacerdotem ei qui non est deus.

10. Et nos Dominum Deum nostrum non dereliquimus, et sacerdotes ejus ministrant Domino, filii Aaron et Levitae, et in vicibus suis

11. adolent Domino holocausta mane et vespere, et thymiaa compositionis, et propositiones panum super mensam mundam, et candelabrum aureum et lucernae ascensionis ad accendendum vesperi : quoniam custodimus nos custodias Domini Dei patrum nostrorum, et vos dereliquistis eum.

12. Et ecce nobiscum in principio Dominus et sacerdotes ejus, et tubae significationis ad significandum super nos. Filii Israel, nolite bellare adversus Dominum Deum patrum nostrorum, quia non prospere succedet vobis.

13. Et Jeroboam convertit insidias ad veniendam ei a posterioribus, et factus est ante Juda, et insidiae a posterioribus.

14. Et convertit se Judas, et ecce eis praelium ab anterioribus et a posterioribus, et clamaverunt ad Dominum, et sacerdotes clangerunt tubis.

15. Et clamaverunt viri Juda, et factum est in clamando viros Juda, et Dominus percussit Jeroboam et Israel coram Abia et Juda.

16. Et fugerunt filii Israel a facie Juda, et tradidit eos Dominus in manus eorum.

17. Et percussit in eis Abia et populus ejus plagam magnam, et ceciderunt vulnerati de Israel quingenta millia, viri potentes.

18. Et humiliati sunt filii Israel in die illa, et invaluerunt filii Juda, quoniam speraverunt super Dominum Deum patrum suorum.

19. Et persecutus est Abia post Jeroboam, et cepit ab eo civitates, Bethel et pagos ejus, et Jesyna et pagos ejus, et Ephron et pagos ejus.

20. Et non habuit fortitudinem Jeroboam ultra omnibus diebus Abia, et percussit eum Dominus, et mortuus est.

21. Et invaluit Abia, et accepit sibi uxores quatuordecim, et genuit filios viginti duos et sexdecim filias.

22. Et reliqua verba Abia et actiones ejus et verba ejus, scripta in libro prophetae Ado.

CAPUT XIV.

1. Et mortuus est Abia cum patribus suis, et sepelierunt eum in civitate David, et regnavit Asa filius ejus pro eo. In diebus Asa quievit terra Juda decem annos.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ καλὸν καὶ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ.

3. Καὶ ἀπέστησε τὰ θυσιαστήρια τῶν ἀλλοτρίων καὶ τὰ ὑψηλά, καὶ συνέτριψε τὰς στήλας, καὶ ἐξεκοψε τὰ ἄλσῃ,

4. καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα ἐκζητῆσαι τὸν Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ ποιῆσαι τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολάς.

5. Καὶ ἀπέστησεν ἀπὸ πασῶν πόλεων Ἰούδα τὰ θυσιαστήρια καὶ τὰ εἰδωλα, καὶ εἰρήνευσεν

6. πόλεις τειχίρεις ἐν γῇ Ἰούδα, ὅτι εἰρήνευσεν ἡ γῆ, καὶ οὐκ ἦν αὐτῇ πόλεμος ἐν τοῖς ἔτεσι τούτοις, ὅτι κατέπαυσε Κύριος αὐτῷ.

7. Καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα· Οἰκοδομήσωμεν τὰς πόλεις ταύτας, καὶ ποιήσωμεν τεῖχῃ καὶ πύργους καὶ πύλας καὶ μοχλοὺς, ἐνώπιον τῆς γῆς κυριεύσομεν· ὅτι καθὼς ἐξεζητήσαμεν Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, ἐξεζήτησεν ἡμᾶς, καὶ κατέπαυσεν ἡμᾶς κυκλόθεν, καὶ εὐώδωσεν ἡμῖν.

8. Καὶ ἐγένετο δύναμις τῷ Ἀσά ὁπλοφόρων αἰρόντων θυρεοὺς καὶ δόρατα ἐν γῇ Ἰούδα, τριακόσται χιλιάδες, καὶ ἐν γῇ Βενιαμὶν πελτασταὶ καὶ τοξόται διακυσταὶ καὶ ὀδοόχοντα χιλιάδες, πάντες οὗτοι πολεμισταὶ δυνάμει.

9. Καὶ ἐξῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς Ζαρὲ ὁ Αἰθίοψ ἐν δυνάμει ἐν χιλίαις χιλιάσι καὶ ἄρμασι τριακοσίοις, καὶ ἦλθεν ἕως Μαρησά.

10. Καὶ ἐξῆλθεν Ἀσά εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ παρετάξετο πολεμὸν ἐν τῇ φάραγγι κατὰ βορρᾶν Μαρησά.

11. Καὶ ἐδόξεν Ἀσά πρὸς Κύριον Θεὸν αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Κύριε, οὐκ ἀδυνατεῖ παρὰ σοὶ σῶζειν ἐν πολλοῖς καὶ ἐν ὀλίγοις· κατίσχυσον ἡμᾶς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐπὶ σοὶ πεποίθαμεν, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἤλθομεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τὸ πολὺ τούτου. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, μὴ κατισχυσάτω πρὸς σέ ἀνὴρ ὅποιος.

12. Καὶ ἐπάταξε Κύριος τοὺς Αἰθίοπας ἐναντίον Ἰούδα, καὶ ἔφυγον Αἰθίοπες,

13. καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς Ἀσά καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἕως Γεδώρ. Καὶ ἔπεσον Αἰθίοπες ὥστε μὴ εἶναι ἐν αὐτοῖς περιποιήσιν, ὅτι συνετριβήσαν ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἐναντίον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ ἐσχύλευσαν σκύλα πολλὰ.

14. Καὶ ἐξέκοψαν τὰς κόμας αὐτῶν κύκλῳ Γεδώρ, ὅτι ἐγενήθη ἔκστασις Κυρίου ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐσχύλευσαν πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν, ὅτι πολλὰ σκύλα ἐγενήθη αὐτοῖς.

15. Καὶ γε σκηνὰς κτήσεων, καὶ τοὺς Ἀλιμαζονεῖς ἐξέκοψαν, καὶ ἔλαβον πρόβατα πολλὰ καὶ καμήλους, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

1. Καὶ Ἀζαρίας υἱὸς Ὡδῆδ, ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου,

2. καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν Ἀσά καὶ παντὶ Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν, καὶ εἶπεν· Ἀκούσατέ μου, Ἀσά, καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν. Κύριος μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ εἶναι ὑμᾶς μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐὰν ἐκζητήσητε αὐτὸν, εὐρεθήσεται ὑμῖν· καὶ ἐὰν ἐγκαταλείπητε αὐτὸν, ἐγκαταλείψει ὑμᾶς.

2. Et fecit bonum et rectum coram Domino Deo suo.

3. Et removit altaria alienorum et excelsa, et contrivit statuas, et excidit lucos,

4. et dixit ipsi Juda exquirere Dominum Deum patrum suorum, et facere legem et mandata.

5. Et removit de omnibus civitatibus Juda altaria et idola, et pacem habuit

6. et ædificavit civitates munitas in terra Juda, quoniam pacem habuit terra, et non fuit ipsi prælium in annis his, quoniam quietem dedit Dominus ei.

7. Et dixit ad Judam· Ædificemus civitates has, et faciamus mœnia et turres et portas et seras, coram terra dominabimur : quoniam sicut exquisivimus Dominum Deum nostrum, exquisivit nos, et quiescere fecit nos in circuitu, et prospere fecit nobis.

8. Et fuit virtus ipsi Asa armigerorum levantium clypeos et lanceas in terra Juda, trecenta millia, et in terra Benjamin peltati et sagittarii ducenta et octuaginta millia, omnes hi bellatores virtutis.

9. Et egressus est super eos Zare Æthiops in virtute in mille millibus et curribus trecentis, et venit usque Maresa.

10. Et exivit Asa in occursum ei, et instruxit prælium in valle ad aquilonem Maresa.

11. Et clamavit Asa ad Dominum Deum suum, et dixit : Domine, non est impossibile apud te salvare in multis et in paucis : conforta nos, Domine Deus noster, quoniam in te confidimus, et in nomine tuo venimus super multitudinem plurimam hanc. Domine Deus noster, non prævaleat adversus te homo.

12. Et percussit Dominus Æthiopes coram Juda, et fugerunt Æthiopes,

13. et persecutus est eos Asa et populus ejus usque Gedor. Et ceciderunt Æthiopes ita ut non esset in eis residuum, quoniam contriti sunt coram Domino et coram virtute ejus, et deprædati sunt spolia multa.

14. Et exciderunt pagos eorum in circuitu Gedor, quoniam factus est pavor Domini super eos, et deprædati sunt omnes civitates eorum, quoniam multa spolia fuerunt eis.

15. Etiam tabernacula possessionum, et ipsos Alimazones exciderunt, et ceperunt oves multas et camelos, et reverterunt in Jerusalem.

CAPUT XV.

1. Et Azarias filius Oded, factus est super eum spiritus Domini,

2. et egressus est in obviam Asa et omni Juda et Benjamin, et dixit : Audite me, Asa, et omnis Juda et Benjamin. Dominus vobiscum dum vos estis cum eo : et si exquisieritis eum, inveniatur vobis : ac si dereliqueritis eum, derelinquet vos.

3. Καὶ ἡμέραι πολλαὶ τῷ Ἰσραὴλ ἐν οὐ θεῷ ἀληθινῷ καὶ οὐχ ἱερέως ὑποδείκνυντος, καὶ ἐν οὐ νόμῳ.

4. Καὶ ἐπιστρέψει αὐτοὺς ἐπὶ Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ εὐρεθήσεται αὐτοῖς.

5. Καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ οὐκ ἔστιν εἰρήνη τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ, ὅτι ἐκστασις Κυρίου ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὰς χώρας.

6. Καὶ πολεμήσει ἔθνος πρὸς ἔθνος καὶ πόλις πρὸς πόλιν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐξέστησεν αὐτοὺς ἐν πάσῃ θλίψει.

7. Καὶ ὑμεῖς ἰσχύσατε, καὶ μὴ ἐκλυέσθωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν, ὅτι ἔστι μισθὸς τῇ ἐργασίᾳ ὑμῶν.

8. Καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαι τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν προφητείαν Ἀδὰδ τοῦ προφήτου, καὶ κατίσχυσε καὶ ἐξέβαλε τὰ βδελύγματα ἀπὸ πάσης τῆς γῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν, καὶ ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν κατέσχευεν Ἱεροβοὰμ ἐν ὄρει Ἐφραΐμ, καὶ ἐνεκαίνισε τὸ θυσιαστήριον Κυρίου ὃ ἦν ἐμπροσθεν τοῦ ναοῦ Κυρίου.

9. Καὶ ἐξεκκλησίασε τὸν Ἰούδαν καὶ Βενιαμὴν καὶ τοὺς προσκλήτους τοὺς παροικοῦντας μετ' αὐτοῦ ἀπὸ Ἐφραΐμ καὶ ἀπὸ Μανασσῆ καὶ ἀπὸ Συμεὼν, ὅτι προσετέθησαν πρὸς αὐτὸν πολλοὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

10. Καὶ συνήχθησαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ, ἐν τῷ ἔτει τῷ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς βασιλείας Ἀσά.

11. Καὶ ἔθυσε τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ τῶν σκύλων ὧν ἤνεγκαν, μόσχους ἑπτακοσίους καὶ πρόβατα ἑπτακισχίλια.

12. Καὶ διήλθεν ἐν διαθήκῃ ζητῆσαι Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς αὐτῶν.

13. Καὶ πᾶς δὲ ἂν μὴ ἐκλήτῃσῃ τὸν Κύριον Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ, ἀποθανεῖται ἀπὸ νεωτέρου ἕως πρεσβυτέρου, ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναίκος.

14. Καὶ ὤμοσαν ἐν Κυρίῳ ἐν φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν σάλπιγγι καὶ ἐν κερατίναις.

15. Καὶ εὐφράνθησαν πᾶς Ἰούδα περὶ τοῦ ὅρκου, ὅτι ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὤμοσαν, καὶ ἐν πάσῃ θελήσει ἐκλήτῃσαν αὐτὸν, καὶ ἐνέβηθι αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσε Κύριος αὐτοῖς κυκλόθεν.

16. Καὶ τὴν Μααχὰ τὴν μητέρα αὐτοῦ μετέστησε, τοῦ μὴ εἶναι τῇ Ἀστάρτῃ λειτουργοῦσαν, καὶ κατέκοψε τὸ εἶδωλον, καὶ κατέκαυσεν ἐν χιμάρβῳ Κέδρων.

17. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἀπέστησαν, ἔτι ὑπῆρχεν ἐν τῷ Ἰσραὴλ· ἀλλ' ἡ καρδία Ἀσά ἐγένετο πλήρης πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ.

18. Καὶ εἰσῆνεγκεν τὰ ἅγια Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ τὰ ἅγια οἴκου τοῦ Θεοῦ, ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σκεύη.

19. Καὶ πόλεμος οὐκ ἦν μετ' αὐτοῦ ἕως τοῦ πέμπτου καὶ τριακοστοῦ ἔτους τῆς βασιλείας Ἀσά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ ἐν τῷ ὀγδῷ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας Ἀσά, ἀνέβη βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ὑποδόμησε τὴν Πάμὰ τοῦ μὴ δοῦναι ἔξοδον καὶ εἰσόδον τῷ Ἀσά βασιλεῖ Ἰούδα.

2. Καὶ ἔλαβεν Ἀσά ἀργύριον καὶ χρυσίον ἐκ θη-

3. Et dies multi ipsi Israel in non deo vero et non sacerdote monstrante, et non lege.

4. Et convertet eos ad Dominum Deum Israel, et invenietur eis.

5. Et in illo tempore non est pax egredienti et ingredienti, quoniam pavor Domini super omnes qui habitant regiones.

6. Et bellabit gens adversus gentem et civitas adversus civitatem, quoniam Deus conturbavit eos in omni tribulatione.

7. Et vos confortamini, et non dissolvantur manus vestrae, quoniam est merces operationi vestrae.

8. Et in audiendo verba haec et prophetiam Adad prophetae, et confortatus est et ejecit abominationes ab omni terra Juda et Benjamin, et a civitatibus quas tenebat Jeroboam in monte Ephraim, et dedicavit altare Domini quod erat ante templum Domini.

9. Et convocavit Judam et Benjamin et proselytos habitantes cum eo de Ephraim et de Manasse et de Symeon, quoniam appositi fuerant ad eum multi de Israel in videndo ipsos quia Dominus Deus ejus cum eo.

10. Et congregati sunt in Jerusalem in mense tertio, in anno quinto et decimo regni Asa.

11. Et sacrificavit Domino in die illa de spoliis quae tulerant, vitulos septingentos et oves septem millia.

12. Et transivit in testamentum quærere Dominum Deum patrum suorum ex toto corde et ex tota anima sua.

13. Et omnis quicumque non exquisierit Dominum Deum Israel, morietur a juniore usque ad seniore, a viro usque ad mulierem.

14. Et juraverunt in Domino in voce magna, et in tabis et in cornis.

15. Et lætati sunt omnis Juda de juramento, quoniam ex tota anima jurarunt, et in omni voluntate quæsierunt eum, et inventus est eis, et dedit quietem Dominus eis in circuitu.

16. Et Maacha matrem suam removit, ut non esset ministrans ipsi Astartæ, et concidit idolum, et combussit in torrente Cedron.

17. Tantummodo excelsa non removerunt, adhuc subsistebant in Israel: sed cor Asa fuit plenum omnibus diebus ejus.

18. Et intulit sancta David patris sui, et sancta domus Dei, argentum et aurum et vasa.

19. Et bellum non fuit cum eo usque ad quintum et trigessimum annum regni Asa.

CAPUT XVI.

1. Et in octavo et trigesimo anno regni Asa, ascendit rex Israel super Judam, et edificavit Rhama ad non dandum exitum et introitum Asa regi Juda.

2. Et cepit Asa argentum et aurum de thesauris domus

σαυρῶν οἴκου Κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ἀδερ βασιλέως Συρίας τὸν κατοικοῦντα ἐν Δαμασκῷ, λέγων·

3. Διάθου διαθήκην ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρὸς μου καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρὸς σου. Ἰδοὺ ἀπέσταλκά σοι χρυσίον καὶ ἀργύριον· δέυρο καὶ διασκεδάσον ἀπ' ἐμοῦ τὸν Βαασά βασιλεῖα Ἰσραὴλ, καὶ ἀπελθέτω ἀπ' ἐμοῦ.

4. Καὶ ἤκουσεν υἱὸς Ἀδερ τοῦ βασιλέως Ἀσά, καὶ ἀπέστειλε τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξε τὴν Αἰὼν, καὶ τὴν Δάν, καὶ τὴν Ἀβελμαῖν καὶ πάσας τὰς περιχώρους Νεφθαλί.

5. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ ἀκοῦσαι Βαασά, ἀπέλιπε τοῦ μηκέτι οἰκοδομεῖν τὴν Ῥαμὰ, καὶ κατέπαυσε τὸ ἔργον αὐτοῦ.

6. Καὶ Ἀσά βασιλεὺς ἔλαβε πάντα τὸν Ἰούδαν, καὶ ἔλαβε τοὺς λίθους τῆς Ῥαμὰ καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς ἃ ὠκοδόμησε Βαασά, καὶ ὠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς τὴν Γαβὰ καὶ τὴν Μασφά.

7. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἦλθεν Ἀνανὶ ὁ προφήτης πρὸς Ἀσά βασιλεῖα Ἰούδα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ βασιλεῖα Συρίας, καὶ μὴ πεποιθέναι σε ἐπὶ Κύριον Θεόν σου, διὰ τοῦτο ἐσώθη ἡ δύναμις Συρίας ἀπὸ τῆς χειρὸς σου.

8. Οὐχ οἱ Αἰθίοπες καὶ Λίβυες ἦσαν εἰς δύναμιν πολλήν, εἰς θάσους, εἰς ἱππεῖς, εἰς πλῆθος σφόδρα· Καὶ ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ Κύριον παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖράς σου·

9. Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπιβλέπουσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ κατισχύσαι ἐν πάσῃ καρδίᾳ πλήρει πρὸς αὐτόν. Ἠγνόηκας ἐπὶ τούτῳ, ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μετὰ σοῦ πόλεμος.

10. Καὶ ἐθυμώθη Ἀσά τῷ προφήτῃ, καὶ παρέθετο αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ὅτι ὠργίσθη ἐπὶ τούτῳ. Καὶ ἐλυμήνατο Ἀσά ἐν τῷ λαῷ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ.

11. Καὶ ἰδοὺ οἱ λόγοι Ἀσά οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, γεγραμμένοι ἐν βιβλίῳ βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ.

12. Καὶ ἐμαλακίσθη Ἀσά ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ καὶ τριακοστῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τοὺς πόδας, ἕως σφόδρα ἐμαλακίσθη· καὶ ἐν τῇ μαλακίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἐζήτησε τὸν Κύριον, ἀλλὰ τοὺς ἰατρούς.

13. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀσά μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτελεύτησεν ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

14. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὤρυξεν ἑαυτῷ ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐκοίμισαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ ἐπλησαν ἀρωμάτων καὶ γέννη μύρων μυρεψῶν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ἐκφορὰν μεγάλην ἕως σφόδρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφάτ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ κατίσχυσεν Ἰωσαφάτ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ἔδωκε δύναμιν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα ταῖς ὄχυραῖς, καὶ κατέστησεν ἡγουμένους ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐν πόλεσιν Ἐφραΐμ, ἃς προκατελάβετο Ἀσά ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

3. Καὶ ἐγένετο Κύριος μετὰ Ἰωσαφάτ, ὅτι ἐπορεύθη ἐν δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ταῖς πρώταις, καὶ οὐκ ἐξεζήτησε τὰ εἰδωλά,

Domini et domus regis, et misit ad filium Ader regis Syriæ habitantem in Damasco, dicens :

3. Dispone testamentum inter me et te, et inter patrem meum et inter patrem tuum. Ecce misi tibi aurum et argentum : veni et dissipa Baasa regem Israel, et abeat a me.

4. Et audivit filius Ader regem Asa, et misit principes virtutis suæ super civitates Israel, et percussit Ajon, et Dan, et Abelmain et omnia adjacentia Nephthali.

5. Et factum est, in audiendo Baasa, destitit ab ædificando amplius Rhama, et omisit opus suum.

6. Et Asa rex accepit omnem Judam, et cepit lapides Rhama et ligna ejus quæ ædificarat Baasa, et ædificavit in eis Gabae et Maspha.

7. Et in tempore illo venit Anani propheta ad Asa regem Juda, et dixit ei : In eo quod confidisti tu super regem Syriæ, et non confidisti tu super Dominum Deum tuum, propterea salvata est virtus Syriæ a manu tua.

8. Nonne Æthiopes et Libyes erant in virtute multa, in confidentia, in equitibus, in multitudine plurima? Et in confidendo te super Dominum tradidit eos in manus tuas?

9. Quoniam oculi Domini respiciunt in omnem terram ad confortandum in omni corde pleno erga eum. Ignorasti in hoc, a modo erit tecum bellum.

10. Et Asa indignatus est prophetae, et deposuit eum in custodiam, quoniam iratus est in hoc. Et vastavit Asa in populo in tempore illo.

11. Et ecce verba Asa prima et novissima, scripta in libro regum Juda et Israel.

12. Et languit Asa in anno nono et trigesimo regni sui pedibus, usque valde languit : et in languore suo non quæsit Dominum, sed medicos.

13. Et dormivit Asa cum patribus suis, et obiit in quadagesimo anno regni sui.

14. Et sepelierunt eum in monumento quod foderat sibi in civitate David, et accumbere fecerunt eum super lectum, et impleverunt aromatibus et genera unguentorum unguentariorum, et fecerunt ei funus magnum usque valde.

CAPUT XVII.

1. Et regnavit Josaphat filius ejus pro eo, et invaluit Josaphat super Israel.

2. Et dedit virtutem in omnibus civitatibus Juda munitis, et constituit duces in omnibus civitatibus Juda et in civitatibus Ephraim, quas ceperat Asa pater ejus.

3. Et fuit Dominus cum Josaphat, quia ambulavit in viis patris sui primis, et non exquisivit idola,

3. Καὶ ἡμέραι πολλαὶ τῷ Ἰσραὴλ ἐν οὐ θεῷ ἀληθινῷ καὶ οὐχ ἱερέως ὑποδεικνύντας, καὶ ἐν οὐ νόμῳ.

4. Καὶ ἐπιστρέψει αὐτοὺς ἐπὶ Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ εὐρεθήσεται αὐτοῖς.

5. Καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ οὐκ ἔστιν εἰρήνῃ τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ, ὅτι ἔκστασις Κυρίου ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὰς χώρας.

6. Καὶ πολεμήσει ἔθνος πρὸς ἔθνος καὶ πόλις πρὸς πόλιν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐξέστησεν αὐτοὺς ἐν πάσῃ ὀλίφῃ.

7. Καὶ ὑμεῖς ἰσχύσατε, καὶ μὴ ἐκλυέσθωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν, ὅτι ἔστι μισθὸς τῇ ἐργασίᾳ ὑμῶν.

8. Καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαι τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν προφητείαν Ἀδὰδ τοῦ προφήτου, καὶ κατίσγυσε καὶ ἐξέβαλε τὰ βδελύγματα ἀπὸ πάσης τῆς γῆς Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν, καὶ ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν κατέσχευεν Ἱεροβοάμ ἐν ὄρει Ἐφραιμ, καὶ ἐνεκαίνισε τὸ θυσιαστήριον Κυρίου ὃ ἦν ἐμπροσθεν τοῦ ναοῦ Κυρίου.

9. Καὶ ἐξεκκλησίασε τὸν Ἰούδαν καὶ Βενιαμὴν καὶ τοὺς προσελύτους τοὺς παροικοῦντας μετ' αὐτοῦ ἀπὸ Ἐφραιμ καὶ ἀπὸ Μανασσῆ καὶ ἀπὸ Συμεὼν, ὅτι προσετέθησαν πρὸς αὐτὸν πολλοὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

10. Καὶ συνήχθησαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ, ἐν τῷ ἔτει τῷ πεντακαιδεκάτῳ τῆς βασιλείας Ἀσά.

11. Καὶ ἔθυσεν τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ τῶν σκύλων ὧν ἤνεγκαν, μόσχους ἑπτακοσίους καὶ πρόβατα ἑπτακισχίλια.

12. Καὶ διήλθεν ἐν διαθήκῃ ζητῆσαι Κύριον Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς αὐτῶν.

13. Καὶ πᾶς ὃς ἐὰν μὴ ἐκζητήσῃ τὸν Κύριον Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ, ἀποθανεῖται ἀπὸ νεωτέρου ἕως πρεσβυτέρου, ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικὸς.

14. Καὶ ὤμοσαν ἐν Κυρίῳ ἐν φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν σάλπιγγι καὶ ἐν κερατίναις.

15. Καὶ εὐφράνθησαν πᾶς Ἰούδα περὶ τοῦ ὅρκου, ὅτι ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὤμοσαν, καὶ ἐν πάσῃ θελήσει ἐζήτησαν αὐτόν, καὶ εὐρέθη αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσε Κύριος αὐτοῖς κυκλόθεν.

16. Καὶ τὴν Μααχά τὴν μητέρα αὐτοῦ μετέστησε, τοῦ μὴ εἶναι τῇ Ἀστάρτῃ λειτουργοῦσαν, καὶ κατέκοψε τὸ εἶδωλον, καὶ κατέκαυσεν ἐν χεῖμαρρῷ Κέδρων.

17. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἀπέστησαν, ἔτι ὑπῆρχεν ἐν τῷ Ἰσραὴλ· ἀλλ' ἡ καρδιά Ἀσά ἐγένετο πλήρης πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ.

18. Καὶ εἰσήνεγκεν τὰ ἅγια Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ τὰ ἅγια οἴκου τοῦ Θεοῦ, ἀργύριον καὶ χρυσὸν καὶ σκεύη.

19. Καὶ πόλεμος οὐκ ἦν μετ' αὐτοῦ ἕως τοῦ πέμπτου καὶ τριακοστοῦ ἔτους τῆς βασιλείας Ἀσά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ιζ'.

1. Καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας Ἀσά, ἀνέβη βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ψυχοδόμησε τὴν Ῥαμὰ τοῦ μὴ δοῦναι ἔξοδον καὶ εἰσόδον τῷ Ἀσά βασιλεῖ Ἰούδα.

2. Καὶ ἔλαβεν Ἀσά ἀργύριον καὶ χρυσὸν ἐκ θη-

3. Et dies multi ipsi Israel in non deo vero et non sacerdote monstrante, et non lege.

4. Et convertet eos ad Dominum Deum Israel, et invenietur eis.

5. Et in illo tempore non est pax egredienti et ingredienti, quoniam pavor Domini super omnes qui habitant regiones.

6. Et bellabit gens adversus gentem et civitas adversus civitatem, quoniam Deus conturbavit eos in omni tribulatione.

7. Et vos confortamini, et non dissolvantur manus vestrae, quoniam est merces operationi vestrae.

8. Et in audiendo verba haec et prophetiam Adad prophetae, et confortatus est et eiecit abominaciones ab omni terra Juda et Benjamin, et a civitatibus quas tenebat Jeroboam in monte Ephraim, et dedicavit altare Domini quod erat ante templum Domini.

9. Et convocavit Judam et Benjamin et proselytos habitantes cum eo de Ephraim et de Manasse et de Symeon, quoniam appositii fuerant ad eum multi de Israel in videndo ipsos quia Dominus Deus ejus cum eo.

10. Et congregati sunt in Jerusalem in mense tertio, anno quinto et decimo regni Asa.

11. Et sacrificavit Domino in die illa de spoliis quae tulerant, vitulos septingentos et oves septem millia.

12. Et transivit in testamentum quærere Dominum Deum patrum suorum ex toto corde et ex tota anima sua.

13. Et omnis quicumque non exquisierit Dominum Deum Israel, morietur a juniore usque ad seniore, a viro usque ad mulierem.

14. Et juraverunt in Domino in voce magna, et in tubis et in cornis.

15. Et letati sunt omnis Juda de juramento, quoniam et tota anima jurarunt, et in omni voluntate quæsierunt eum, et inventus est eis, et dedit quietem Dominus eis in circuitu.

16. Et Maacha matrem suam removit, ut non esset ministrans ipsi Astartæ, et concidit idolum, et combussit in torrente Cedron.

17. Tantummodo excelsa non removerunt, adhuc subsistebant in Israel: sed cor Asa fuit plenum omnibus diebus ejus.

18. Et intulit sancta David patris sui, et sancta domus Dei, argentum et aurum et vasa.

19. Et bellum non fuit cum eo usque ad quintum et trigessimum annum regni Asa.

CAPUT XVI.

1. Et in octavo et trigesimo anno regni Asa, ascendit rex Israel super Judam, et aedificavit Rhama ad non dandum exitum et introitum Asa regi Juda.

2. Et cepit Asa argentum et aurum de thesauris domus

σαυρῶν οἴκου Κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Ἀδερ βασιλέως Συρίας τὸν κατοικοῦντα ἐν Δαμασκῷ, λέγων·

3. Διάθου διαθήκην ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρὸς μου καὶ ἀναμέσον τοῦ πατρὸς σου. Ἰδοὺ ἀπέσταλκά σοι χρυσίον καὶ ἀργύριον· δεῦρο καὶ διασκέδασον ἀπ' ἐμοῦ τὸν Βασαὰ βασιλεῖα Ἰσραὴλ, καὶ ἀπελθέτω ἀπ' ἐμοῦ.

4. Καὶ ἤκουσεν υἱὸς Ἀδερ τοῦ βασιλέως Ἀσά, καὶ ἀπέστειλε τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξε τὴν Αἰὼν, καὶ τὴν Δάν, καὶ τὴν Ἀβελμαὶν καὶ πάσας τὰς περιχώρους Νεφθαλί.

5. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ ἀκοῦσαι Βασαὰ, ἀπέλιπε τοῦ μηκέτι οἰκοδομῆν τὴν Ῥαμὰ, καὶ κατέπαυσε τὸ ἔργον αὐτοῦ.

6. Καὶ Ἀσά βασιλεὺς ἔλαβε πάντα τὸν Ἰούδαν, καὶ ἔλαβε τοὺς λίθους τῆς Ῥαμὰ καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς ἃ ὠκοδόμησε Βασαὰ, καὶ ὠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς τὴν Γαβὰ καὶ τὴν Μασφά.

7. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνον ἦλθεν Ἀνανὶ ὁ προφήτης πρὸς Ἀσά βασιλεῖα Ἰούδα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ βασιλεῖα Συρίας, καὶ μὴ πεποιθέναι σε ἐπὶ Κύριον Θεόν σου, διὰ τοῦτο ἐσώθη ἡ δύναμις Συρίας ἀπὸ τῆς χειρὸς σου.

8. Οὐχ οἱ Αἰθίοπες καὶ Αἰθῦες ἦσαν εἰς δύναμιν πολλήν, εἰς θάρσους, εἰς ἱππεῖς, εἰς πλῆθος σφόδρα· Καὶ ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ Κύριον παρέδωκεν εἰς τὰς χειράς σου;

9. Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπιβλέπουσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ κατισχύσαι ἐν πάσῃ καρδίᾳ πλήρει πρὸς αὐτόν. Ἠγνόηκας ἐπὶ τούτῳ, ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μετὰ σοῦ πόλεμος.

10. Καὶ ἐθυμώθη Ἀσά τῷ προφῆτῃ, καὶ παρέθετο αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ὅτι ὠργίσθη ἐπὶ τούτῳ. Καὶ ἐλυμήνατο Ἀσά ἐν τῷ λαῷ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

11. Καὶ ἰδοὺ οἱ λόγοι Ἀσά οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, γεγραμμένοι ἐν βιβλίῳ βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ.

12. Καὶ ἐμαλακίσθη Ἀσά ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐννάτῳ καὶ τριακοστῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τοὺς πόδας, ἕως σφόδρα ἐμαλακίσθη· καὶ ἐν τῇ μαλακίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἐζήτησε τὸν Κύριον, ἀλλὰ τοὺς ἰατρούς.

13. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀσά μετὰ τὸν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτελεύτησεν ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

14. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὤρυξεν ἑαυτῷ ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐκοίμισαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ ἐπλήσαν ἀρωμάτων καὶ γέννη μύρων μυρεψῶν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ἐκφορὰν μεγάλην ἕως σφόδρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

1. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφάτ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ, καὶ κατίσχυσεν Ἰωσαφάτ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ἔδωκε δύναμιν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα ταῖς ὄρυγαῖς, καὶ κατέστησεν ἡγουμένους ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ ἐν πόλεσιν Ἑφραϊμ, ἃς προκατελάβετο Ἀσά ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

3. Καὶ ἐγένετο Κύριος μετὰ Ἰωσαφάτ, ὅτι ἐπορεύθη ἐν δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ταῖς πρώταις, καὶ οὐκ ἐξεζήτησε τὰ εἰδωλα,

Domini et domus regis, et misit ad filium Ader regis Syriae habitantem in Damasco, dicens :

3. Dispone testamentum inter me et te, et inter patrem meum et inter patrem tuum. Ecce misi tibi aurum et argentum : veni et dissipa Baasa regem Israel, et abeat a me.

4. Et audivit filius Ader regem Asa, et misit principes virtutis suae super civitates Israel, et percussit Ajon, et Dan, et Abelmain et omnia adjacentia Nephthali.

5. Et factum est, in audiendo Baasa, destitit ab aedificando amplius Rhama, et omisit opus suum.

6. Et Asa rex accepit omnem Judam, et cepit lapides Rhama et ligna ejus quae aedificarat Baasa, et aedificavit in eis Gabae et Maspha.

7. Et in tempore illo venit Anani propheta ad Asa regem Juda, et dixit ei : In eo quod confidisti tu super regem Syriae, et non confidisti tu super Dominum Deum tuum, propterea salvata est virtus Syriae a manu tua.

8. Nonne Aethiopes et Libyes erant in virtute multa, in confidentia, in equitibus, in multitudine plurima? Et in confidendo te super Dominum tradidit eos in manus tuas?

9. Quoniam oculi Domini respiciunt in omnem terram ad confortandum in omni corde pleno erga eum. Ignorasti me hoc, a modo erit tecum bellum.

10. Et Asa indignatus est prophetae, et deposuit eum in custodiam, quoniam iratus est in hoc. Et vastavit Asa in populo in tempore illo.

11. Et ecce verba Asa prima et novissima, scripta in libro regum Juda et Israel.

12. Et languit Asa in anno nono et trigesimo regni sui pedibus, usque valde languit : et in languore suo non quaesivit Dominum, sed medicos.

13. Et dormivit Asa cum patribus suis, et obiit in quadragesimo anno regni sui.

14. Et sepelierunt eum in monumento quod foderat sibi in civitate David, et accumbere fecerunt eum super lectum, et impleverunt aromatibus et genera unguentorum unguentariorum, et fecerunt ei funus magnum usque valde.

CAPUT XVII.

1. Et regnavit Josaphat filius ejus pro eo, et invaluit Josaphat super Israel.

2. Et dedit virtutem in omnibus civitatibus Juda munitis, et constituit duces in omnibus civitatibus Juda et in civitatibus Ephraim, quas ceperat Asa pater ejus.

3. Et fuit Dominus cum Josaphat, quia ambulavit in viis patris sui primis, et non exquisivit idola,

* 4. ἀλλὰ Κύριον τὸν Θεὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐξεζήτησε, καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπορεύθη, καὶ οὐχ ὡς τὰ ἔργα τοῦ Ἰσραὴλ.

5. Καὶ κατεῦθνε Κύριος τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔδωκε πᾶς Ἰούδα δῶρα τῷ Ἰωσαφάτ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ πλοῦτος καὶ δόξα πολλή.

6. Καὶ ὑψώθη ἡ καρδιά αὐτοῦ ἐν ὁδῷ Κυρίου, καὶ ἐξῆρε τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ἄλση ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα.

7. Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἀπέστειλε τοὺς ἡγουμένους αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν δυνατῶν, τὸν Ἀβδῖαν, καὶ Ζαχαρίαν, καὶ Ναθαναήλ, καὶ Μιχαῖαν, τοῦ διδάσκειν ἐν πόλεσιν Ἰούδα.

8. Καὶ μετ' αὐτῶν οἱ Λευῖται, Σαμαίας, καὶ Ναθανίας, καὶ Ζαβδίας, καὶ Ἀσιήλ, καὶ Σεμιραμὼθ, καὶ Ἰωνάθαν, καὶ Ἀδωνίας, καὶ Τωβίας, καὶ Τωβαδωνίας, Λευῖται, καὶ οἱ μετ' αὐτῶν Ἐλισαμά, καὶ Ἰωράμ, οἱ ἱερεῖς.

9. Καὶ ἐδίδασκον ἐν Ἰούδα, καὶ μετ' αὐτῶν βίβλος νόμου Κυρίου, καὶ διήλθον ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐδίδασκον τὸν λαόν.

10. Καὶ ἐγένετο ἔκστασις Κυρίου ἐπὶ πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς κύκλῳ Ἰούδα, καὶ οὐκ ἐπολέμουν πρὸς Ἰωσαφάτ.

11. Καὶ ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων ἔφερον τῷ Ἰωσαφάτ δῶρα καὶ ἀργύριον καὶ δῶματα· καὶ οἱ Ἀραβες ἔφερον αὐτῷ κριοὺς προβάτων ἑπτακιχίλους ἑπταχοσίους.

12. Καὶ ἦν Ἰωσαφάτ πορευόμενος μίζων ἕως εἰς ὕψος, καὶ ὠκοδόμησεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ οἰκήσεις καὶ πόλεις ὄχυράς.

13. Καὶ ἔργα πολλὰ ἐγένετο αὐτῷ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Καὶ ἄνδρες πολεμισταὶ δυνατοὶ ἰσχύοντες ἐν Ἱερουσαλὴμ,

14. καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. Καὶ τῷ Ἰούδα χιλίαρχοι, Ἐδνας ὁ ἄρχων, καὶ μετ' αὐτοῦ υἱοὶ δυνατοὶ δυνάμεως τριακόσιαι χιλιάδες.

15. Καὶ μετ' αὐτὸν Ἰωανὰν ὁ ἡγούμενος, καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιαι ὀγδοήκοντα χιλιάδες.

16. Καὶ μετ' αὐτὸν Ἀμασίας ὁ τοῦ Ζαρί, ὁ προθυμούμενος τῷ Κυρίῳ, καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιαι χιλιάδες δυνατοὶ δυνάμεως.

17. Καὶ ἐκ τοῦ Βενιαμὴν δυνατὸς δυνάμεως καὶ Ἰλιαδὰ, καὶ μετ' αὐτοῦ τοξόται καὶ πελτασταὶ διακόσιαι χιλιάδες.

18. Καὶ μετ' αὐτὸν Ἰωζαβὰδ, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδες ἑτῶν πολέμου.

19. Οὗτοι οἱ λειτουργοῦντες τῷ βασιλεῖ, ἐκτὸς ὧν ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς ὄχυραις ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ΄.

1. Καὶ ἐγενήθη τῷ Ἰωσαφάτ ἔτι πλοῦτος καὶ δόξα πολλή, καὶ ἐπεγαμβρεύσατο ἐν οἴκῳ Ἀχαάβ.

2. Καὶ κατέβη διὰ τέλους ἑτῶν πρὸς Ἀχαάβ εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἔθυσεν αὐτῷ Ἀχαάβ πρόβατα καὶ μόσχους πολλοὺς, καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἡγάπα αὐτὸν τοῦ συναναβῆναι μετ' αὐτοῦ εἰς Ῥαμὼθ τῆς Γαλααδίτιδος.

3. Καὶ εἶπεν Ἀχαάβ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ βασιλέα Ἰούδα· Εἰ πορεύσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς Ῥαμὼθ

4. sed Dominum Deum patris sui quaesivit, et in mandatis patris sui ambulavit, et non sicut opera Israel.

5. Et direxit Dominus regnum in manu ejus, et dedit omnis Juda munera ipsi Josaphat, et factae sunt ei divitiae et gloria multa.

6. Et exaltatum est cor ejus in via Domini, et sustulit excelsa et lucos de terra Juda.

7. Et in anno tertio anno regni sui, misit duces suos et filios potentum, Abdiam, et Zachariam, et Nathanan, et Micham, ad docendum in civitatibus Juda.

8. Et cum eis Levitae, Samaeas, et Nathaniae, et Zabbias, et Asiel, et Semiramoth, et Jonathan, et Adonias, et Tobias, et Tobadonias, Levitae, et qui cum eis Elisama, et Joram, sacerdotes.

9. Et docuerunt in Juda, et cum eis liber legis Domini, et transierunt in civitates Juda, et docebant populum.

10. Et factus est pavor Domini super omnia regna terrae in circuitu Juda, et non bellabant adversus Josaphat.

11. Et ab alienigenis afferebant ad Josaphat munera et argentum et dona: et Arabes afferebant ei arietes ovium septem millia septingentos.

12. Et fuit Josaphat procedens major usque in sublime, et aedificavit in Judaea habitationes et civitates munitas.

13. Et opera multa facta sunt ei in Judaea. Et viri bellatores potentes fortes in Jerusalem,

14. et hic numerus eorum secundum domos patriarum suarum. Et ipsi Juda chiliarchi, Ednas princeps, et cum eo filii potentes virtutis trecenta millia.

15. Et post eum Joanan dux, et cum eo ducenta octuaginta millia.

16. Et post eum Amasias qui ipsius Zari, prompte se offerens Domino, et cum eo ducenta millia potentes virtutis.

17. Et de Benjamin potens virtutis et Eliada, et cum eo sagittarii et peltati ducenta millia.

18. Et post eum Jozabad, et cum eo centum octuaginta millia potentes belli.

19. Hi ministrantes regi, absque iis quos dedit rex in civitatibus munitis in omni Judaea.

CAPUT XVIII.

1. Et factae sunt ipsi Josaphat adhuc divitiae et gloria multa, et contraxit affinitatem in domo Achaab.

2. Et descendit in fine annorum ad Achaab in Samariam, et immolavit ei Achaab oves et vitulos multos, et populo qui cum eo, et diligebat eum ut simul ascenderet secum in Rhamoth Galaaditidis.

3. Et dixit Achaab rex Israel ad Josaphat regem Juda: Si ibis mecum in Rhamoth Galaaditidis? Et dixit ei: Sicut

τῆς Γαλααδίτιδος· Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὡς ἐγὼ, οὕτω καὶ σύ· ὥς ὁ λαός σου, καὶ ὁ λαός μου μετὰ σοῦ εἰς πόλεμον.

4. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ· Ζήτησον δὴ σήμερον τὸν Κύριον.

5. Καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τοὺς προφῆτας τετρακοσίους ἀνδρας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Εἰ πορευθῶ εἰς Ῥαμὼθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπίσχω; Καὶ εἶπαν· Ἀνάβαινε, καὶ δώσωι δὲ Θεὸς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως.

6. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ· Οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ Κυρίου ἔτι, καὶ ἐπιζητήσομεν παρ' αὐτοῦ;

7. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ· Ἐτι ἀνὴρ εἰς τοῦ ζητῆσαι τὸν Κύριον δι' αὐτοῦ, καὶ ἐγὼ ἐμίσησα αὐτόν, ὅτι οὐκ ἔστι προφητεύων περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθὰ, ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ εἰς κακά· οὗτος Μιχαίας υἱὸς Ἰεμβλά. Καὶ εἶπεν Ἰωσαφάτ· Μὴ λαλήτω ὁ βασιλεὺς οὕτως.

8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς εὐνοῦχον ἓνα, καὶ εἶπε· Τάχος Μιχαίαν υἱὸν Ἰεμβλά.

9. Καὶ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα καθήμενοι ἕκαστος ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἐνδεδυμένοι στολὰς, καθήμενοι ἐν τῇ εὐρυχωρῇ θύρας πύλης Σαμαρείας, καὶ πάντες οἱ προφῆται προεφῆτεον ἐναντίον αὐτῶν.

10. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Σεδεκίας υἱὸς Χαναάν κέρατα σιδηρᾶ, καὶ εἶπε· Τάδε λέγει Κύριος· Ἐν τούτοις κεραιαῖς τὴν Συρίαν ἕως ἀν συντελεσθῇ.

11. Καὶ πάντες οἱ προφῆται προεφῆτεον οὕτω, λέγοντες· Ἀνάβαινε εἰς Ῥαμὼθ Γαλαὰδ, καὶ εὐδοθήσῃ, καὶ δώσει Κύριος εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως.

12. Καὶ ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς τοῦ καλέσαι τὸν Μιχαίαν, ἐλάλησεν αὐτῷ, λέγων· Ἰδοὺ ἐλάλησαν οἱ προφῆται ἐν στόματι ἐνὶ ἀγαθὰ περὶ τοῦ βασιλέως, καὶ ἔστωσαν δὴ οἱ λόγοι σου ὥς ἐνός αὐτῶν, καὶ λαλήσεις ἀγαθὰ.

13. Καὶ εἶπε Μιχαίας· Ζῇ Κύριος, ὅτι δ' ἐὰν εἶπῃ ὁ Θεὸς πρὸς μέ, αὐτὸ λαλήσω.

14. Καὶ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Μιχαία, εἰ πορευθῶ εἰς Ῥαμὼθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον, ἢ ἐπίσχω; Καὶ εἶπεν· Ἀνάβαινε, καὶ εὐδοήσεις, καὶ δοθήσονται εἰς χεῖρας ὑμῶν.

15. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς· Ποσάκις ὀρκίζω σε ἵνα μὴ λαλήσης πρὸς μέ πλὴν τὴν ἀλήθειαν ἐν ὀνόματι Κυρίου;

16. Καὶ εἶπεν· Εἶδον τὸν Ἰσραὴλ διεσπαρμένους ἐν τοῖς ὄρεσιν ὥς πρόβατα οἷς οὐκ ἔστι ποιμὴν. Καὶ εἶπε Κύριος· Οὐκ ἔχουσιν ἡγούμενον οὗτοι, ἀναστρέψουσιν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.

17. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ· Οὐκ εἰπὼν σοι ὅτι οὐ προφητεύει περὶ ἐμοῦ ἀγαθὰ, ἀλλ' ἢ κακά;

18. Καὶ εἶπεν· Οὐχ' οὕτως· ἀκούσατε λόγον Κυρίου. Εἶδον τὸν Κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, καὶ πᾶσα δύναμις τοῦ οὐρανοῦ παρειστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ.

19. Καὶ εἶπε Κύριος· Τίς ἀπατήσει τὸν Ἀχαάβ βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀναθήσεται, καὶ πεσεῖται ἐν Ῥαμὼθ Γαλαὰδ; Καὶ οὗτος εἶπεν οὕτως, καὶ οὗτος εἶπεν οὕτως.

ego, ita et tu : sicut populus tuus, et populus meus tecum in bellum.

4. Et dixit Josaphat ad regem Israel : Quære nunc hodie Dominum.

5. Et congregavit rex Israel prophetas quadringentos viros, et dixit eis : Si ibo in Rhamoth Galaad ad bellum, an cessabo ? Et dixerunt : Ascende, et dabit Deus in manus regis.

6. Et dixit Josaphat : Non est hic propheta Domini adhuc, et inquiremus ab eo ?

7. Et dixit rex Israel ad Josaphat : Adhuc vir unus ad quaerendum Dominum per eum, et ego odi illum, quoniam non est prophetans de me in bona, quoniam omnes dies ejus in mala : hic Michæas filius Jembla. Et dixit Josaphat : Ne loquatur rex ita.

8. Et vocavit rex eunuchum unum, et dixit : Cito Michæam filium Sembla.

9. Et rex Israel et Josaphat rex Juda sedentes unusquisque super thronum suum, et induti stolas, sedentes in platea ostii portæ Samariæ, et omnes prophete prophetabant coram eis.

10. Et fecit sibi Sedecias filius Chanaan cornua ferrea, et dixit : Hæc dicit Dominus : In his cornupetes Syriam quoadusque consummata fuerit.

11. Et omnes prophete prophetabant sic, dicentes : Ascende in Rhamoth Galaad, et prosperaberis, et dabit Dominus in manus regis.

12. Et nuntius qui iverat ad vocandum Michæam locutus est ei, dicens : Ecce locuti sunt prophete in ore uno bona de rege, et sint nunc verba tua sicut unius eorum, et loqueris bona.

13. Et dixit Michæas : Vivit Dominus, quoniam quicquid dixerit Dominus ad me, id loquar.

14. Et venit ad regem, et dixit ei rex : Michæa, si vadam in Rhamoth Galaad ad bellum, an cessem ? Et dixit : Ascende, et prosperabis, et dabuntur in manus vestras.

15. Et dixit ei rex : Quoties adjuro te ut non loquaris ad me nisi veritatem in nomine Domini ?

16. Et dixit : Vidi Israel dispersos in montibus tamquam oves quibus non est pastor. Et dixit Dominus : Non habent ducein isti, revertant unusquisque in domum suam in pace.

17. Et dixit rex Israel ad Josaphat : Non dixi tibi quia non prophetat de me bona, sed mala ?

18. Et dixit : Non sic : audite verbum Domini. Vidi Dominum sedentem super thronum suum, et omnis virtus cæli assistebat a dextris ejus et a sinistris ejus.

19. Et dixit Dominus : Quis decipiet Achaab regem Israel, et ascendet, et cadet in Rhamoth Galaad ? Et hic dixit sic et iste dixit sic.

20. Καὶ ἐξῆλθε τὸ πνεῦμα καὶ ἔστη ἐνώπιον Κυρίου, καὶ εἶπεν· Ἐγὼ ἀπατήσω αὐτόν. Καὶ εἶπε Κύριος· Ἐν τίνι;

21. Καὶ εἶπεν· Ἐξελεύσομαι καὶ ἔσομαι πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν· Ἀπατήσεις καὶ δυνήσῃ, ἐξελεθε καὶ ποιήσων οὕτω.

22. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἔδωκε Κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι τῶν προφητῶν σου τούτων, καὶ Κύριος ἐλάλησεν ἐπὶ σέ κακά.

23. Καὶ ἤγγισε Σεδεκίας υἱὸς Χαναάν, καὶ ἐπάταξε τὸν Μιχαῖαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ποία τῇ ὁδῷ παρήλθε πνεῦμα Κυρίου παρ' ἐμοῦ τοῦ λαλήσαι πρὸς σέ;

24. Καὶ εἶπε Μιχαίας· Ἰδοὺ ὁψη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐν ᾗ εἰσελεύσῃ ταμεῖον ἐκ ταμεῖου τοῦ κατακρυβήναι.

25. Καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ· Λάβετε τὸν Μιχαῖαν καὶ ἀποστρέψατε πρὸς Ἐμὴν ἄρχοντα τῆς πόλεως, καὶ πρὸς Ἰωᾶς ἄρχοντα υἱὸν τοῦ βασιλέως,

26. καὶ ἐρεῖτε· Οὕτως εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Ἀπόθεσθε τοῦτον εἰς οἶκον φυλακῆς, καὶ ἐσθιέτω ἄρτον θλίψεως καὶ ὕδωρ θλίψεως ἕως τοῦ ἐπιστρέφαι με ἐν εἰρήνῃ.

27. Καὶ εἶπε Μιχαίας· Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, οὐκ ἐλάλησε Κύριος ἐν ἐμοί. Καὶ εἶπεν· Ἀκούσατε, λαοὶ πάντες.

28. Καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα εἰς Ῥαμὼθ Γαλαὰδ,

29. καὶ εἶπε βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφάτ· Κατακαλύψόν με, καὶ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν πόλεμον, καὶ σὺ ἐνδύσαι τὸν ἱματισμόν μου. Καὶ συνεκαλύψατο βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον.

30. Καὶ βασιλεὺς Συρίας ἐνετετατο τοῖς ἄρχουσι τῶν ἁρμάτων τοῖς μετ' αὐτοῦ, λέγων· Μὴ πολεμεῖτε τὸν μικρὸν καὶ τὸν μέγαν, ἀλλ' ἢ τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ μόνον.

31. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων τὸν Ἰωσαφάτ, καὶ αὐτοὶ εἶπαν· Βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐστί, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν τοῦ πολεμεῖν. Καὶ ἐβόησεν Ἰωσαφάτ, καὶ Κύριος ἔσωσεν αὐτόν, καὶ ἀπέστρεψεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἀπ' αὐτοῦ.

32. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων ὅτι οὐκ ἦν βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστρεψαν ἀπ' αὐτοῦ.

33. Καὶ ἀνὴρ ἔτεινε τόξον εὐστόχως, καὶ ἐπάταξε τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ ἀναμέσον τοῦ πνεύμονος καὶ ἀναμέσον τοῦ θώρακος. Καὶ εἶπε τῷ ἡνιόχῳ· Ἐπίστρεψε τὴν χεῖρά σου, ἐξάγαγέ με ἐκ τοῦ πολέμου, ὅτι ἐπόνησα.

34. Καὶ ἐτροπώθη ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἦν ἐστηκώς ἐπὶ τοῦ ἁρματος ἐξεναντίας Συρίας ἕως ἑσπέρας, καὶ ἀπέθανε δύνοντας τοῦ ἡλίου.

20. Et egressus est spiritus et stetit in conspectu Domini, et dixit : Ego decipiam eum. Et dixit Dominus : In quo?

21. Et dixit : Exibo et ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum ejus. Et dixit : Decipies et poteris, egredere et fac ita.

22. Et nunc ecce dedit Dominus spiritum mendacem in ore prophetarum tuorum horum, et Dominus locutus est super te mala.

23. Et appropinquavit Sedecias filius Chanaan, et percussit Michæam super maxillam, et dixit ei : Quali via transivit spiritus Domini a me ad loquendum ad te?

24. Et dixit Michæas : Ecce videbis in die illa, in qua ingredieris cubiculum e cubiculo ad latendum.

25. Et dixit rex Israel : Capite Michæam et reducite ad Emer principem civitatis, et ad Joas principem filium regis,

26. et dicetis : Sic dixit rex : Deponite hunc in domum custodiæ, et comedat panem tribulationis et aquam tribulationis quoadusque revertam ego in pace.

27. Et dixit Michæas : Si revertens reverteris in pace, non est locutus Dominus in me. Et dixit : Audite, populi omnes.

28. Et ascendit rex Israel et Josaphat rex Juda in Rhamoth Galaad,

29. et dixit rex Israel ad Josaphat : Cooperi me, et ingrediar in prælium, et tu induere vestimentum meum. Et cooperuit se rex Israel, et intravit in prælium.

30. Et rex Syriæ mandavit principibus currum qui secum, dicens : Ne impugnetis parvum et magnum, sed regem Israel solum.

31. Et factum est, ut viderunt principes currum Josaphat, et ipsi dixerunt : Rex Israel est, et circumdederunt eum ad impugnandum. Et clamavit Josaphat, et Dominus salvavit eum, et avertit eos Deus ab eo.

32. Et factum est, ut viderunt principes currum quia non erat rex Israel, et averterunt se ab eo.

33. Et vir tetendit arcum bene collimans, et percussit regem Israel inter pulmonem et inter thoracem. Et dixit aurigæ : Convertite manum tuam, educ me de prælio, quoniam laboravi.

34. Et profligatum est prælium in die illa, et rex Israel erat stans super currum ex adverso Syriæ usque ad vesperam, et mortuus est occidente sole.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

1. Καὶ ἀπέστρεψεν Ἰωσαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ.

2. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ Ἰηοὺ ὁ τοῦ Ἀνανὶ ὁ προφήτης, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Βασιλεὺς Ἰωσαφάτ,

CAPUT XIX.

1. Et revertit Josaphat rex Juda ad domum suam in Jerusalem.

2. Et exivit in occursum ejus Jehu qui ipsius Anani propheta, et dixit ei : Rex Josaphat, si peccatori tu auxiliaris,

εἰ ἀμαρτωλῶν σὺ βοηθεῖς, ἡ μισουμένη ὑπὸ Κυρίου φι-
λιάζει· Διὰ τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ σέ ὀργή παρὰ Κυρίου.

3. Ὅτι ἄλλ' ἡ λόγοι ἀγαθοὶ ἠνέστησαν ἐν σοί, ὅτι
ἐξήρας τὰ ἄλσιν ἀπὸ τῆς γῆς Ἰούδα, καὶ κατηύθυνας
τὴν καρδίαν σου ἐκζητῆσαι τὸν Κύριον.

4. Καὶ κατοίκησεν Ἰωσαφάτ εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ
πάλιν ἐξῆλθεν εἰς τὸν λαὸν ἀπὸ Βηρσαβέε ἕως ὄρους
Ἐφραῖμ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτοὺς ἐπὶ Κύριον Θεὸν τῶν
πατέρων αὐτῶν.

5. Καὶ κατέστησε τοὺς κριτὰς ἐν πάσαις ταῖς πό-
λεσιν Ἰούδα ταῖς ὄχυραῖς, ἐν πόλει καὶ πόλει.

6. Καὶ εἶπε τοῖς κριταῖς· Ἰδετε τί ὑμεῖς ποιεῖτε,
ὅτι οὐκ ἀνθρώπῳ ὑμεῖς κρίνετε, ἀλλ' ἡ τῷ Κυρίῳ, καὶ
μεθ' ὑμῶν λόγοι τῆς κρίσεως.

7. Καὶ νῦν γενέσθω φόβος Κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ
φυλάσσετε καὶ ποιήσατε, ὅτι οὐκ ἔστι μετὰ Κυρίου
Θεοῦ ἡμῶν ἀδικία, οὐδὲ θαυμάσαι πρόσωπον, οὐδὲ λα-
βεῖν δῶρα.

8. Καὶ γὰρ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατέστησεν Ἰωσαφάτ τῶν
ιερέων καὶ τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν πατριαρχῶν Ἰσραὴλ
εἰς κρίσιν Κυρίου, καὶ κρίνειν τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ.

9. Καὶ ἐντεταίλατο πρὸς αὐτοὺς, λέγων· Οὕτω ποιή-
σετε ἐν φόβῳ Κυρίου, ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐν πλήρει καρ-
δίᾳ·

10. Πᾶς ἀνὴρ κρίσιν τὴν ἐλθοῦσαν ἐφ' ὑμᾶς τῶν
ἀδελφῶν ὑμῶν τῶν κατοικούντων ἐν ταῖς πόλεσιν αὐ-
τῶν ἀναμέσον αἵμα αἵματος, καὶ ἀναμέσον τοῦ προς-
τάγματος καὶ ἐντολῆς καὶ δικαιοῦματα καὶ κρίματα
καὶ διαστελεῖσθε αὐτοῖς, καὶ οὐχ ἀμαρτήσονται τῷ
Κυρίῳ, καὶ οὐκ ἔσται ὀργὴ ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἐπὶ τοῖς
ἀδελφοῖς ὑμῶν· οὕτω ποιήσετε, καὶ οὐχ ἀμαρτήσεσθε.

11. Καὶ ἰδοὺ Ἀμαρίας ὁ ἱερεὺς ἡγούμενος ἐφ' ὑμᾶς
εἰς πάντα λόγον Κυρίου, καὶ Ζαβδιὰς υἱὸς Ἰσμαὴλ ὁ
ἡγούμενος εἰς οἶκον Ἰούδα πρὸς πάντα λόγον βασιλείως,
καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Λευῖται πρὸ προσώπου ὑμῶν.
Ἰσχύσατε καὶ ποιήσατε, καὶ ἔσται Κύριος μετὰ τοῦ
ἀγαθοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

1. Καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθον οἱ υἱοὶ Μωάβ, καὶ υἱοὶ
Ἀμμων, καὶ μετ' αὐτῶν ἐκ τῶν Μιναίων, πρὸς Ἰωσαφάτ
εἰς πόλεμον,

2. καὶ ἦλθον καὶ ὑπέδειξαν τῷ Ἰωσαφάτ, λέγοντες·
Ἦκει ἐπὶ σέ πλῆθος πολὺ ἐκ πέραν τῆς θαλάσσης ἀπὸ
Συρίας, καὶ ἰδοὺ εἰσιν ἐν Ἀσαν Θαμάρ, αὕτη ἐστὶν
Ἐγγαδί.

3. Καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἔδωκε Ἰωσαφάτ πρόσωπον αὐ-
τοῦ ἐκζητῆσαι τὸν Κύριον, καὶ ἐκήρυξε νηστείαν ἐν
παντὶ Ἰούδα.

4. Καὶ συνήχθη Ἰούδα ἐκζητῆσαι τὸν Κύριον, καὶ
ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων Ἰούδα ἦλθον ζητῆσαι τὸν
Κύριον.

5. Καὶ ἀνέστη Ἰωσαφάτ ἐν ἐκκλησίᾳ Ἰούδα ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ ἐν οἴκῳ Κυρίου κατὰ πρόσωπον τῆς αὐλῆς
τῆς καινῆς,

6. καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου, οὐχὶ
σὺ εἶ Θεὸς ἐν οὐρανῷ ἄνω, καὶ σὺ κυριεύεις πασῶν τῶν
βασιλείων τῶν ἐθνῶν· Καὶ ἐν τῇ χειρὶ σου ἰσχύς δυνα-
στείας, καὶ οὐκ ἔστι πρὸς σέ ἀντιστῆναι·

VETUS TESTAMENTUM. — I.

vel ei qui odio habetur a Domino amicitiam jungis? Propter
hoc facta est super te ira a Domino.

3. Verumtamen verba bona inventa sunt in te, quoniam
sustulisti lucos a facie Juda, et direxisti cor tuum ad ex-
quirendum Dominum.

4. Et habitavit Josaphat in Jerusalem, et rursus exiit ad
populum a Bersabee usque ad montem Ephraim, et redire
fecit eos ad Dominum Deum patrum eorum.

5. Et constituit iudices in omnibus civitatibus Juda mu-
nitis, in civitate et civitate.

6. Et dixit iudicibus: Videte quid vos facitis, quoniam
non homini vos judicatis, sed Domino, et vobiscum verba
iudicii.

7. Et nunc fiat timor Domini super vos, et observate et
facite, quia non est cum Domino Deo nostro injustitia, ne-
que admirari personam, neque accipere dona.

8. Et etiam in Jerusalem constituit Josaphat de sacer-
dotibus et de Levitis et de patriarchis Israel ad iudicium
Domini, et ad iudicandum habitantes in Jerusalem.

9. Et mandavit ad eos, dicens: Sic facietis in timore
Domini, in veritate, et in pleno corde:

10. Omnis vir iudicium quod venit super vos fratrum
vestrorum habitantium in civitatibus suis inter sanguinem
sanguinis, et inter praeceptum et mandatum et justifica-
tiones et judicia et distinguetis eos, et non peccabunt Domi-
no, et non erit ira super vos, et super fratres vestros: sic
facietis, et non peccabitis.

11. Et ecce Amarias sacerdos dux super vos in omne
verbum Domini, et Zabdi filius Ismael dux in domum
Juda ad omne verbum regis, et scribae et Levitae ante fa-
ciem vestram. Confortamini et facite, et erit Dominus cum
bono.

CAPUT XX

1. Et post haec venerunt filii Moab, et filii Ammon, et
cum eis de Minæis, adversus Josaphat ad bellum,

2. et venerunt et indicarunt ipsi Josaphat, dicentes:
Venit super te multitudo plurima de trans mare a Syria,
et ecce sunt in Asaan Thamar, haec est Engadi.

3. Et timuit, et dedit Josaphat faciem suam ad exqui-
rendum Dominum, et praedicavit jejunium in omni Juda.

4. Et congregatus est Juda ad exquirendum Dominum,
et de omnibus civitatibus Juda venerunt quaerere Domi-
num.

5. Et surrexit Josaphat in ecclesia Juda in Jerusalem
in domo Domini ad faciem atrii novi,

6. et dixit: Domine Deus patrum meorum, nonne tu es
Deus in caelo sursum, et tu dominaris omnium regnorum
gentium? Et in manu tua fortitudo potentatus, et non est
adversus te resistere?

7. Οὐχὶ σὺ ὁ Κύριος ὁ ἐξολοθρεύσας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἀπὸ προσώπου τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκας αὐτὴν σπέρματι Ἀβραάμ τῷ ἡγαπημένῳ σου εἰς τὸν αἰῶνα;

8. Καὶ κατοίκησαν ἐν αὐτῇ, καὶ ὠκοδόμησαν ἐν αὐτῇ ἁγίασμα τῷ ὄνοματί σου, λέγοντες·

9. Ἐὰν ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς κακὰ, ῥομφαία, κρίσις, θάνατος, λιμός, στησόμεθα ἐναντίον τοῦ οἴκου τούτου καὶ ἐναντίον σου, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ, καὶ βοησόμεθα πρὸς σὲ ἀπὸ τῆς θλίψεως, καὶ ἀκούσῃ καὶ σώσεις.

10. Καὶ νῦν ἰδοὺ οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν, καὶ Μωάβ, καὶ ὅροι Σηεὶρ εἰς ὅς οὐκ ἔδωκας τῷ Ἰσραὴλ διελθεῖν δι' αὐτῶν, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι ἐξέκλιναν ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐξολόθρευσαν αὐτούς.

11. Καὶ νῦν ἰδοὺ αὐτοὶ ἐπιχειροῦσιν ἐφ' ἡμᾶς ἐξελοεῖν ἐκβαλεῖν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς κληρονομίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκας ἡμῖν.

12. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, οὐ κρίνεις ἐν αὐτοῖς; ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἰσχύς τοῦ ἀντιστῆναι πρὸς τὸ πλῆθος τὸ πολὺ τοῦτο τὸ ἐλθὼν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὐκ οἶδαμεν τί ποιήσωμεν αὐτοῖς, ἀλλ' ἢ ἐπὶ σοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.

13. Καὶ πᾶς Ἰούδα ἐστῆκός ἐναντι Κυρίου, καὶ τὰ παῖδιά αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν.

14. Καὶ τῷ Ὁζιῇ τῷ τοῦ Ζαχαρίου τῶν υἱῶν Βαναίου, τῶν υἱῶν Ἐλεὶλ τοῦ Ματθανίου τοῦ Λευῖτου ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀσάφ, ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ,

15. καὶ εἶπεν· Ἀκούσατε, πᾶς Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωσαφάτ· τάδε λέγει Κύριος ὑμῖν αὐτοῖς· Μὴ φοβεῖσθε, μηδὲ πτοηθῆτε ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄχλου τοῦ πολλοῦ τούτου, ὅτι οὐχ ὑμῖν ἐστὶν ἡ παράταξις, ἀλλ' ἢ τῷ Θεῷ.

16. Αὐρίον κατέβητε ἐπ' αὐτούς· ἰδοὺ ἀναβαίνουνσι κατὰ τὴν ἀνάβασιν Ἀσσεῖς, καὶ εὐρήσατε αὐτοὺς ἐπ' ἄκρου ποταμοῦ τῆς ἐρήμου Ἰερὶλ.

17. Οὐχ ὑμῖν ἐστὶ πολεμῆσαι· ταῦτα σύνετε, καὶ ἴδετε τὴν σωτηρίαν Κυρίου μεθ' ὑμῶν, Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ· μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ πτοηθῆτε αὐρίον ἐλθεῖν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς, καὶ Κύριος μεθ' ὑμῶν.

18. Καὶ κύψας Ἰωσαφάτ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ, ἔπεσον ἐναντι Κυρίου προσκυνῆσαι Κύριον.

19. Καὶ ἀνέστησαν οἱ Λευῖται ἀπὸ τῶν υἱῶν Καάθ, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Κορέ, αἰνεῖν Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ ἐν φωνῇ μεγάλῃ εἰς ὕψος.

20. Καὶ ὠρθρισαν πρωτῶ, καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ἐρημον Θεωκέ· καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτούς, ἔστη Ἰωσαφάτ καὶ ἐβόησε, καὶ εἶπεν· Ἀκούσατέ μου, Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ· ἐμπιστεύσατε ἐν Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν, καὶ ἐμπιστευθήσεσθε· ἐμπιστεύσατε ἐν προφῆτῃ αὐτοῦ, καὶ εὐδοθήσεσθε.

21. Καὶ ἐβουλεύσατο μετὰ τοῦ λαοῦ, καὶ ἔστησε ψαλτωδούς καὶ αἰνοῦντας, ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τὰ ἅγια ἐν τῷ ἐλθεῖν ἐμπροσθεν τῆς δυνάμεως, καὶ ἔλεγον· Ἐξομολογείσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

22. Καὶ ἐν τῷ ἀρχᾶσθαι αὐτοὺς τῆς αἰνέσεως καὶ τῆς ἐξομολογήσεως, ἔδωκε Κύριος πολεμῆν τοὺς υἱούς Ἀμ-

7. Nonne tu Dominus qui exterminasti habitantes terram hanc a facie populi tui Israel, et dedisti eam semini Abraham dilecto tuo in saeculum?

8. Et habitaverunt in ea, et aedificaverunt in ea sanctificum nomini tuo, dicentes :

9. Si supervenerint super nos mala, gladius, iudicium, mors, fames, stabimus coram domo hac et coram te, quia nomen tuum in domo hac, et clamabimus ad te de tribulatione, et audies et salvabis.

10. Et nunc ecce filii Ammon, et Moab, et montes Seir in quos non dedisti ipsi Israel transire per eos, exeventibus ipsis de terra Aegypti, quoniam declinaverunt ab eis, et non exterminaverunt eos.

11. Et nunc ecce ipsi aggrediuntur super nos exire ad ejiciendum nos ab hereditate nostra, quam dedisti nobis.

12. Domine Deus noster, non iudicabis in eis? quoniam non est nobis fortitudo resistendi adversus multitudinem plurimam hanc venientem super nos, et non novimus quid faciamus eis, sed super te oculi nostri.

13. Et omnis Juda stans ante Dominum, et pueri eorum, et uxores eorum.

14. Et ipsi Oziel filio Zachariae de filiis Banazae, de filiis Eliel Matthaniae Levitae de filiis Asaph, factus est super eum spiritus Domini in ecclesia,

15. et dixit : Audite, omnis Juda et habitantes in Jerusalem, et rex Josaphat : haec dicit Dominus vobis ipsis : Ne timeatis, neque paveatis a facie turbæ multæ hujus, quoniam non vobis est praelium, sed Deo.

16. Cras descendite super eos : ecce ascendent secundum ascensionem Assis, et invenietis eos super extremum fluvii deserti Jeriel.

17. Non vobis est bellare : haec intelligite, et videte salutem Domini vobiscum, Juda et Jerusalem : ne timeatis, neque paveatis cras exire in occursum eis, et Dominus vobiscum.

18. Et procumbens Josaphat in faciem suam et omnis Juda et habitantes Jerusalem, ceciderunt ante Dominum adorare Dominum.

19. Et surrexerunt Levitae de filiis Caath, et de filiis Core, laudem dicere Domino Deo Israel in voce magna in sublime.

20. Et evigilarunt mane, et exierunt in desertum Thecoe : et in exeundo ipsos, stetit Josaphat et clamavit, et dixit : Audite me Juda et habitantes in Jerusalem : confidite in Domino Deo nostro, et fideles eritis : confidite in propheta ejus, et prosperabimini.

21. Et consuluit cum populo, et statuit psalmodum cantores et laudantes, ad confitendum et laudandum sancta in exeundo ante virtutem, et dicebant : Confitemini Domino, quoniam in saeculum misericordia ejus.

22. Et in incipiendo eos laudationem et confessionem, dedit Dominus pugnare filios Ammon super Moab et mon-

μῶν ἐπὶ Μωάβ καὶ ὄρος Σηεὶρ τοὺς ἐξελθόντας ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ἐτροπώθησαν.

23. Καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν καὶ Μωάβ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ὄρος Σηεὶρ, ἐξολοθρεῦσαι καὶ ἐκτρίψαι αὐτούς. Καὶ ὡς συνετέλεσαν τοὺς κατοικοῦντας Σηεὶρ, ἀνέστησαν εἰς ἀλλήλους τοὺ ἐξολοθρευθῆναι.

24. Καὶ Ἰούδας ἦλθεν ἐπὶ τὴν σκοπιδίαν τῆς ἐρήμου, καὶ ἐπύθευε, καὶ εἶδε τὸ πλῆθος καὶ ἰδοὺ πάντες νεκροὶ πεπτωκότες ἐπὶ τῆς γῆς, οὐκ ἦν σωζόμενος.

25. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωσαφάτ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ σκυλεύσας τὰ σκύλα αὐτῶν, καὶ εὗρον κτήνη πολλὰ, καὶ ἀποσκευὴν, καὶ σκύλα, καὶ σκευὴ ἐπιθυμητὰ, καὶ ἐσχύλευσαν ἐν αὐτοῖς· καὶ ἐγένοντο ἡμέραι τρεῖς σκυλευόντων αὐτῶν τὰ σκύλα, ὅτι πολλὰ ἦν.

26. Καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ, ἐπισυνήχθησαν εἰς τὸν αὐλῶνα τῆς εὐλογίας, ἐκεῖ γὰρ ὑψόλογησαν τὸν Κύριον· διὰ τοῦτο ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκεῖνου, Κοιλὰς Εὐλογίας, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

27. Καὶ ἐπέστρεψε πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ Ἰωσαφάτ ἡγουμένος αὐτῶν ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ, ὅτι εὐφραίνειν αὐτοὺς Κύριος ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν.

28. Καὶ εἰσῆλθον εἰς Ἱερουσαλήμ ἐν νάβλαις καὶ κινύραις καὶ ἐν σάλπιγγιν εἰς οἶκον Κυρίου.

29. Καὶ ἐγένετο ἑκστασις Κυρίου ἐπὶ πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἐν τῷ ἀκοῦσαι αὐτοὺς, ὅτι Κύριος ἐπολέμησε πρὸς τοὺς ὑπεναντίους Ἰσραὴλ.

30. Καὶ εἰρήνευσεν ἡ βασιλεία Ἰωσαφάτ, καὶ κατέπαυσεν αὐτῷ ὁ Θεὸς αὐτοῦ κυκλοθεῖν.

31. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφάτ ἐπὶ τὸν Ἰούδαν, ὧν ἔτων τριακονταπέντε ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ εἰκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀζουβὰ, θυγάτηρ Σαλί.

32. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀσά, καὶ οὐκ ἐξέκλινε τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου.

33. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἐψηλὰ ἔτι ἐπῆρχε, καὶ ἔτι ὁ λαὸς οὐ κατεύθυνε τὴν καρδίαν αὐτῶν πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν.

34. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωσαφάτ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐν λόγοις Ἰησοῦ τοῦ Ἀνανι, ὃς κατέγραψε βιβλίον βασιλέων Ἰσραὴλ.

35. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐκοινώνησεν Ἰωσαφάτ βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς Ὀχοζία βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ οὕτως ἠνόμνησεν,

36. ἐν τῷ ποιῆσαι καὶ πορευθῆναι πρὸς αὐτὸν τοῦ ποιῆσαι πλοῖα τοῦ πορευθῆναι εἰς Θαρσεῖς. Καὶ ἐποίησε πλοῖα ἐν Ἰασίων Γαβέρ.

37. Καὶ προσήτευσεν Ἐλιέζερ ὁ τοῦ Δωδία ἀπὸ Μαρισῆς ἐπὶ Ἰωσαφάτ, λέγων· Ὡς ἐφιλιάσας τῷ Ὀχοζίᾳ, ἔθραυσε Κύριος τὸ ἔργον σου, καὶ συνετριβή τὰ πλοῖά σου· καὶ οὐκ ἐδυνάσθη πορευθῆναι εἰς Θαρσεῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

1. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφάτ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

2. Καὶ αὐτῷ ἀδελφοὶ υἱοὶ Ἰωσαφάτ ἔξ' Ἀζαρίας, καὶ

tem Seir qui egressi fuerant super Judam, et in fugam versi sunt.

23. Et surrexerunt filii Ammon et Moab super habitantes montem Seir, ad exterminandum et atterendum eos. Et ut consummaverunt habitantes Seir, surrexerunt in se mutuo ad exterminandum.

24. Et Judas venit super speculam deserti, et inespexit, et vidit multitudinem: et ecce omnes mortui jacentes super terram, non erat salvus.

25. Et exiit Josaphat et populus ejus praedari spolia eorum, et invenerunt pecora multa, et apparatus, et spolia, et vasa desiderabilia, et praedati sunt in eis: et facti sunt dies tres praedantibus ipsis spolia, quoniam multa fuerunt.

26. Et factum est die quarta, coadunati sunt in vallem benedictionis, ibi enim benedixerunt Dominum: propter hoc vocaverunt nomen loci illius, Vallis Benedictionis, usque in diem hanc.

27. Et revertit omnis vir Juda in Jerusalem, et Josaphat dux eorum in letitia magna, quoniam laetificavit eos Dominus de inimicis eorum.

28. Et ingressi sunt in Jerusalem in nablis et citharis et in tubis in domum Domini.

29. Et factus est pavor Domini super omnia regna terrae in audiendo eos, quia Dominus pugnavit in adversarios Israel.

30. Et pacem habuit regnum Josaphat, et quietem dedit ei Deus ejus in circuitu.

31. Et regnavit Josaphat super Judam, cum esset annorum triginta quinque in regnando ipsum, et viginti et quinque annos regnavit in Jerusalem: et nomen matri ejus Azuba, filia Sali.

32. Et ambulavit in viis patris sui Asa, et non declinavit a faciendo rectum coram Domino.

33. Sed et excelsa adhuc subsistebant, et adhuc populus non direxit cor suum ad Dominum Deum patrum suorum.

34. Et reliqua verba Josaphat prima et ultima, ecce scripta in sermonibus Jehu filii Anani, qui conscripsit librum regum Israel.

35. Et post haec communicavit Josaphat rex Juda erga Ochoziam regem Israel, et hic inique fecit,

36. in faciendo et eundo ad eum ad faciendum navigia ad eundum in Tharsis. Et fecit navigia in Gasion Gaber.

37. Et prophetavit Eliezer filius Dodia de Marisa super Josaphat, dicens: Sicut amicitiam junxisti Ochoziae, quassavit Dominus opus tuum, et contrita sunt navigia tua: et non potuerunt ire in Tharsis.

CAPUT XXI.

1. Et dormivit Josaphat cum patribus suis, et sepultus est in civitate David, et regnavit Joram filius ejus pro eo.

2. Et ei fratres filii Josaphat sex: Azarias, et Jeiel, et

Ιεὺλ, καὶ Ζαχαρίας, καὶ Ἀζαρίας, καὶ Μιχαήλ, καὶ Ζαφατίας. Πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰωσαφάτ βασιλέως Ἰούδα.

3. Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν δόματα πολλὰ, ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ ὄπλα μετὰ τῶν πόλεων τετειγισμένων ἐν Ἰούδα, καὶ τὴν βασιλείαν ἔδωκε τῷ Ἰωράμ, ὅτι οὗτος ὁ πρωτότοκος.

4. Καὶ ἀνέστη Ἰωράμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ἐκραταιώθη, καὶ ἀπέκτεινε πάντας τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ἐν βομραίᾳ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων Ἰσραὴλ.

5. Ὦντος αὐτοῦ τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν, κατέστη Ἰωράμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ὅκτω ἐτὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

6. Καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖ βασιλέων Ἰσραὴλ, ὡς ἐποίησεν οἶκος Ἀχαάβ, ὅτι θυγάτηρ Ἀχαάβ ἦν αὐτοῦ γυνὴ, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου.

7. Καὶ οὐκ ἐβούλετο Κύριος ἐξολοθρεῦσαι τὸν οἶκον Δαυὶδ, διὰ τὴν διαθήκην ἣν διέθετο τῷ Δαυὶδ, καὶ ὡς εἶπεν αὐτῷ, δοῦναι αὐτῷ λύχνον καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.

8. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀπέστη Ἐδὼμ ἀπὸ τοῦ Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοὺς βασιλεῖς.

9. Καὶ ὦχετο Ἰωράμ μετὰ τῶν ἀρχόντων, καὶ πᾶσα ἡ ἵππος μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο καὶ ἡγέρθη νυκτὸς, καὶ ἐπάταξεν Ἐδὼμ τὸν κυκλοῦντα αὐτὸν, καὶ τοὺς ἀρχοντας τῶν ἁρμάτων, καὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν.

10. Καὶ ἀπέστη ἀπὸ Ἰούδα Ἐδὼμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Τότε ἀπέστη Λομνά ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπὸ χειρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἐγκατέλιπε Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτοῦ.

11. Καὶ γὰρ αὐτὸς ἐποίησεν ὑψηλὰ ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα, καὶ ἐξεπόρνευσε τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπεπλάνησε τὸν Ἰούδα.

12. Καὶ ἦλθεν αὐτῷ ἐν γραφῇ παρὰ Ἡλιοῦ τοῦ προφήτου, λέγων· Τάδε λέγει Κύριος Θεὸς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς σου· Ἄνθ' ὧν οὐκ ἐπορεύθης ἐν ὁδῷ Ἰωσαφάτ τοῦ πατρὸς σου, καὶ ἐν ὁδοῖς Ἀσά βασιλέως Ἰούδα,

13. καὶ ἐπορεύθης ἐν ὁδοῖς βασιλέων Ἰσραὴλ, καὶ ἐξεπόρνευσας τὸν Ἰούδα καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὡς ἐξεπόρνευσεν οἶκος Ἀχαάβ, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου, υἱούς τοῦ πατρὸς σου, τοὺς ἀγαθοὺς ὑπὲρ σὲ ἀπέκτεινας,

14. ἰδοὺ Κύριος πατάξει σε πληγὴν μεγάλην ἐν τῷ λαῷ σου καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς σου καὶ ἐν γυναιξὶ σου καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἀποσκευῇ σου.

15. Καὶ σὺ ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ, ἐν νόσῳ κοιλίας, ἕως οὗ ἐξέλθῃ ἡ κοιλία σου μετὰ τῆς μαλακίας ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας.

16. Καὶ ἐπήγειρε Κύριος ἐπὶ Ἰωράμ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ τοὺς Ἀραβας, καὶ τοὺς ὁμόρους τῶν Αἰθίοπων.

17. Καὶ ἀνέδυσαν ἐπὶ Ἰούδα, καὶ κατεδυνάστευσαν, καὶ ἀπέστρεψαν πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν ἣν εὔρον ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς υἱούς αὐτοῦ, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ οὐ κατελείφθη αὐτῷ υἱὸς ἀλλ' ἡ Ὀχοζίας ὁ μικρότατος τῶν υἱῶν αὐτοῦ.

18. Καὶ μετὰ ταῦτα πάντα ἐπάταξεν αὐτὸν Κύριος εἰς τὴν κοιλίαν μαλακίᾳ ἣ οὐκ ἔστιν ἰατρεία,

19. καὶ ἐγένετο ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, καὶ ὡς ἦλθε

Zacharias, et Azarias, et Michael, et Zaphatias. Omnes hi filii Josaphat regis Juda.

3. Et dedit eis pater eorum dona multa, argentum et aurum, et arma cum civitatibus muralis in Juda, et regnum dedit ipsi Joram, quoniam hic primogenitus.

4. Et surrexit Joram super regnum suum, et invaluit, et occidit omnes fratres suos in gladio, et de principes Israel.

5. Cum esset ipse triginta et duorum annorum, constitutus est Joram super regnum suum, et octo annos regnavit in Jerusalem.

6. Et ambulavit in via regum Israel, sicut fecerat domus Achaab, quoniam filia Achaab erat ejus uxor, et fecit malum coram Domino.

7. Et noluit Dominus exterminare domum David, propter testamentum quod disposuerat ipsi David, et sicut dixerat ei, dare ei lucernam et filiis ejus omnes dies.

8. In diebus illis recessit Edom a Juda, et regnare fecerunt super se regem.

9. Et abiit Joram cum principibus, et omnis equitatus cum eo: et factum est et surrexit nocte, et percussit Edom qui circumdederat eum, et principes currum, et fugit populus ad tabernacula sua.

10. Et recessit a Juda Edom usque in diem hanc. Tunc recessit Lomna in tempore illo de manu ejus, quoniam dereliquit Dominum Deum patrum suorum.

11. Nam et ipse fecit excelsa in civitatibus Juda, et fornicari fecit habitantes in Jerusalem, et errare fecit Judam.

12. Et venit ei in scriptura ab Eliu propheta, dicens: Haec dicit Dominus Deus David patris tui: Pro eo quod non ambulasti in via Josaphat patris tui, et in viis Asa regis Juda,

13. et ambulasti in viis regum Israel, et fornicari fecisti Judam et habitantes in Jerusalem, sicut exfornicata est domus Achaab, et fratres tuos, filios patris tui, bonos super te occidisti,

14. ecce Dominus percutiet te plaga magna in populo tuo et in filiis tuis et in uxoribus tuis et in omni apparatu tuo.

15. Et tu in languore malo, in morbo ventris, quoadusque egrediat venter tuus cum languore ex diebus in dies.

16. Et suscitavit Dominus super Joram alienigenas, et Arabas, et confines Aethiopum.

17. Et ascenderunt super Judam, et oppresserunt, et averterunt omnem apparatus quem invenerunt in domo regis, et filios ejus, et filias ejus, et non remansit ei filius nisi Ochozias minimus filiorum ejus.

18. Et post haec omnia percussit eum Dominus in ventrem languore cui non est curatio,

19. et factum est ex diebus in dies, et quando venit tem-

καιρὸς τῶν ἡμερῶν, ἡμέρας δύο, ἐξῆλθεν ἡ κοιλία αὐτοῦ μετὰ τῆς νόσου, καὶ ἀπέθανεν ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ. Καὶ οὐκ ἐποίησεν ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκφοράν καθὼς ἐκφοράν πατέρων αὐτοῦ.

20. Ἦν τρίαχοντα καὶ δύο ἐτῶν ὅτε ἐβασίλευσε, καὶ ὀκτὼ ἐτῇ ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ἐπορεύθη οὐκ ἐν ἐπαίνῳ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ οὐκ ἐν τάφοις τῶν βασιλέων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

1. Καὶ ἐβασίλευσαν οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ τὸν Ὀχοζίαν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μικρὸν ἀντ' αὐτοῦ, ὅτι πάντας τοὺς πρεσβυτέρους ἀπέκτεινε τὸ ἐπελθὼν ἐπ' αὐτοὺς ληστήριον, οἱ Ἀραβες καὶ οἱ Ἀλιμαζονεῖς. Καὶ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωράμ βασιλέως Ἰούδα.

2. Ὡν ἐτῶν εἴκοσι Ὀχοζίας ἐβασίλευσε, καὶ ἐνιαυτὸν ἓνα ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Γοθολία θυγάτηρ Ἀμβρί.

3. Καὶ ὅστος ἐπορεύθη ἐν δόξῃ οἴκου Ἀχαάβ, ὅτι μὴτηρ αὐτοῦ ἦν σύμβουλος τοῦ ἀμαρτάνειν.

4. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου ὡς οἶκος Ἀχαάβ, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν αὐτῷ σύμβουλοι, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτόν,

5. καὶ ἐν ταῖς βουλαῖς αὐτῶν ἐπορεύθη. Καὶ ἐπορεύθη μετὰ Ἰωράμ υἱοῦ Ἀχαάβ βασιλέως Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἀζαή βασιλέα Συρίας εἰς Ῥαμὼθ Ἰαλαὰδ· καὶ ἐπάταξαν οἱ τοξόται τὸν Ἰωράμ,

6. καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωράμ τοῦ ἱατρευθῆναι εἰς Ἰεζράελ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἐπάταξαν αὐτόν οἱ Σύροι ἐν Ῥαμὼθ, ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν πρὸς Ἀζαή βασιλέα Συρίας· καὶ Ὀχοζίας υἱὸς Ἰωράμ βασιλέως Ἰούδα κατέβη θεάσασθαι τὸν Ἰωράμ υἱὸν Ἀχαάβ εἰς Ἰεζράελ, ὅτι ἠβρώσκει.

7. Καὶ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐγένετο καταστροφή Ὀχοζία ἐλθεῖν πρὸς Ἰωράμ. Καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτόν, ἐξῆλθε μετ' αὐτοῦ Ἰωράμ πρὸς Ἰηοῦ υἱὸν Ναμεσσεῖ χριστὸν Κυρίου εἰς τὸν οἶκον Ἀχαάβ.

8. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐξεδίκησεν Ἰηοῦ τὸν οἶκον Ἀχαάβ, καὶ εἶρε τοὺς ἀρχοντας Ἰούδα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς Ὀχοζίου λειτουργοῦντας τῷ Ὀχοζίᾳ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς.

9. Καὶ εἶπε τοῦ ζητῆσαι τὸν Ὀχοζίαν, καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἱατρευόμενον ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἤγαγον αὐτόν πρὸς Ἰηοῦ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν, καὶ ἔθαψαν αὐτόν, ὅτι εἶπαν· Ὑἱὸς Ἰωσαφάτ ἐστιν, ὃς ἐζήτησε τὸν Κύριον ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἐν οἴκῳ Ὀχοζία κατισχύσαι δύναμιν περὶ τῆς βασιλείας.

10. Καὶ Γοθολία ἡ μήτηρ Ὀχοζίου εἶδεν ὅτι τέθηγεν ὁ υἱὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη καὶ ἀπώλεσε πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας ἐν οἴκῳ Ἰούδα.

11. Καὶ ἔλαβεν Ἰωσαβεὺθ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τὸν Ἰωάσ υἱὸν Ὀχοζίου, καὶ ἐκλεψεν αὐτόν ἐκ μέσου υἱῶν τοῦ βασιλέως τῶν θανατουμένων, καὶ ἔδωκεν αὐτόν καὶ τὴν τροφὴν αὐτοῦ εἰς ταμεῖον τῶν κλινῶν, καὶ ἐκρυψεν αὐτόν Ἰωσαβεὺθ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Ἰωράμ ἀδελφὴ Ὀχοζίου γυνὴ Ἰωάσ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐκρυψεν αὐτόν ἀπὸ προσώπου τῆς Γοθολίας, καὶ οὐκ ἀπέκτεινεν αὐτόν.

12. Καὶ ἦν μετ' αὐτοῦ ἐν οἴκῳ τοῦ Θεοῦ κατακρυμμένος ἕξ ἐτῇ, καὶ Γοθολία ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῆς γῆς.

pus dierum, duos dies, exivit venter ejus cum uorbo, et mortuus est in languore malo. Et non fecit populus ejus funus sicut funus patrum ejus.

20. Fuit triginta et duorum annorum quando regnavit, et octo annos regnavit in Jerusalem : et ambulavit non in laude, et sepultus est in civitate David, et non in sepulcris regum.

CAPUT XXII.

1. Et regem fecerunt habitantes in Jerusalem Ochoziam filium ejus parvum pro eo, quoniam omnes seniores occiderat superveniens super eos agmen latronum, Arabes et Alimazones. Et regnavit Ochozias filius Joram regis Juda.

2. Cum esset annorum viginti Ochozias regnavit, et annum unum regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Gotholia filia Ambri.

3. Et hic ambulavit in via domus Achaab, quoniam mater ejus erat consiliaria peccandi.

4. Et fecit malum coram Domino sicut domus Achaab, quoniam ipsi erant ei consilarii, postquam pater ejus mortuus fuerat, ad exterminandum eum,

5. et in consiliis eorum ambulavit. Et ivit cum Joram filio Achaab rege Israel ad bellum super Azzel regem Syriæ in Rhamoth Galaad : et percusserunt sagittarii Joram,

6. et revertit Joram ut curaretur in Jezrael a plagis quibus percusserunt eum Syri in Rhamoth, in pugnando ipsum adversus Azael regem Syriæ : et Ochozias filius Joram rex Juda descendit ad visendum Joram filium Achaab in Jezrael, quoniam ægrotabat.

7. Et a Deo facta est subversio Ochoziæ ut veniret ad Joram. Et in veniendo ipsum, exiit cum eo Joram ad Jehu filium Namessi unctum Domini in domum Achaab.

8. Et factum est, quando ultus est Jehu domum Achaab, et invenit principes Juda et fratres Ochoziæ ministrantes Ochoziæ, et interfecit eos.

9. Et dixit querere Ochoziam, et ceperunt eum curantem se in Samaria, et duxerunt eum ad Jehu, et interfecit eum, et sepelierunt eum, quoniam dixerunt : Filius Josaphat est, qui exquisivit Dominum in toto corde suo, et non erat in domo Ochoziæ ad obtinendam virtutem pro regno.

10. Et Gotholia mater Ochoziæ vidit quia mortuus est filius suus, et surrexit et perdidit omne semen regni in domo Juda.

11. Et tulit Josabeeth filia regis ipsum Joas filium Ochoziæ, et furata est eum de medio filiorum regis qui interficiebantur, et dedit eum et nutricem ejus in cubiculum lectorem, et occultavit eum Josabeeth filia regis Joram soror Ochoziæ uxor Jodæ sacerdotis, et occultavit eum a facie Gotholiz, et non interfecit eum.

12. Et fuit cum eo in domo Dei absconditus sex annos, et Gotholia regnavit super terram.

1. Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ὀγδόῳ ἐκραταίωσεν Ἰωδαὶ, καὶ ἔλαβε τοὺς ἑκατοντάρχους, τὸν Ἀζαρίαν υἱὸν Ἰωρὰμ, καὶ τὸν Ἰσμαὴλ υἱὸν Ἰωανάν, καὶ τὸν Ἀζαρίαν υἱὸν Ἀβήδ, καὶ τὸν Μασαταῖαν υἱὸν Ἀδία, καὶ τὸν Ἐλισαφὰν υἱὸν Ζαχαρίου, μεθ' αὐτοῦ εἰς οἶκον Κυρίου.

2. Καὶ ἐκύκλωσαν τὸν Ἰούδαν, καὶ συνήγαγον τοὺς Λευίτας ἐκ πασῶν τῶν πόλεων Ἰούδα, καὶ ἀρχοντας πατριῶν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ.

3. Καὶ διέθεντο πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰούδα διαθήκην ἐν οἴκῳ τοῦ Θεοῦ μετὰ τοῦ βασιλέως· καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἰδοὺ ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως βασιλευσάτω, καθὼς ἐλάλησε Κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Δαυὶδ.

4. Νῦν ὁ λόγος οὗτος θν ποιήσετε· Τὸ τρίτον ἐξ ὧν εἰσπορευέσθωσαν τὸ σάββατον τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν καὶ εἰς τὰς πόλεις τῶν εἰσόδων,

5. καὶ τὸ τρίτον ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τῇ μέσῃ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐν αὐλαῖς οἴκου Κυρίου.

6. Καὶ μὴ εἰσελθῆτω εἰς οἶκον Κυρίου, ἐὰν μὴ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ οἱ λειτουργοῦντες τῶν Λευιτῶν· αὐτοὶ εἰσελεύσονται ὅτι ἅγιοι εἰσι, καὶ πᾶς ὁ λαὸς φυλασσέτω φυλακὰς Κυρίου.

7. Καὶ κυκλώσουσιν οἱ Λευῖται τὸν βασιλέα κύκλῳ, ἀνδρὸς σκεῦος, σκεῦος ἐν χεὶρὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὸν οἶκον ἀποθνήσκειται, καὶ ἔσονται μετὰ τοῦ βασιλέως, ἐκπορευομένου καὶ εἰσπορευομένου αὐτοῦ.

8. Καὶ ἐποίησαν οἱ Λευῖται καὶ πᾶς Ἰούδα κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτοῖς Ἰωδαὶ ὁ ἱερεὺς· καὶ ἔλαβον ἕκαστος τοὺς ἀνδράς αὐτοῦ, ἀπ' ἀρχῆς τοῦ σαββάτου ἕως ἐξόδου τοῦ σαββάτου, ὅτι οὐ κατέλυσεν Ἰωδαὶ ὁ ἱερεὺς τὰς ἐφημερίας.

9. Καὶ ἔδωκεν Ἰωδαὶ τὰς μαχαίρας καὶ τοὺς θυρεοὺς καὶ τὰ ὅπλα αὐτῶν τοῦ βασιλέως Δαυὶδ ἐν οἴκῳ τοῦ Θεοῦ,

10. καὶ ἔστησε τὸν λαὸν πάντα, ἕκαστον ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς ὥμιας τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς ὥμιας τῆς ἀριστερᾶς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου, ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ.

11. Καὶ ἐξήγαγε τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδωκεν ἐπ' αὐτὸν τὸ βασίλειον καὶ τὰ μαρτύρια, καὶ ἔβασιλευσαν καὶ ἔχρισαν αὐτὸν Ἰωδαὶ ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπαν· Ζήτω ὁ βασιλεὺς.

12. Καὶ ἤκουσε Γοθολία τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ τρεχόντων, καὶ ἐξομολογουμένων, καὶ αἰνούντων τὸν βασιλέα· καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα εἰς οἶκον Κυρίου.

13. Καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῆς εἰσόδου οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ σάλπιγγες· καὶ οἱ ἄρχοντες περὶ τὸν βασιλέα, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς ὑψράνησεν, καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι, καὶ οἱ ἀδόντες ἐν τοῖς ὄργανοις ᾠδοῖ, καὶ ὑμνοῦντες αἶνον· καὶ διεῖρξεν Γοθολία τὴν στολὴν αὐτῆς, καὶ ἐβόησε· Ἐπιτιθέμενοι ἐπιτίθεσθε.

14. Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωδαὶ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἐνετείλατο Ἰωδαὶ ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχοις, καὶ τοῖς ἀρχηγοῖς τῆς δυνάμεως, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐκβάλετε αὐτὴν

1. Et in anno octavo confortatus est Jodae, et assumpsit centuriones, Azariam filium Joram, et Ismael filium Joanae, et Azariam filium Obed, et Maasram filium Adia, et Elisaphan filium Zachariae, secum in domum Domini.

2. Et circumierunt Judam, et congregaverunt Levitas de omnibus civitatibus Juda, et principes patriarum Israel, et venerunt in Jerusalem.

3. Et disposuerunt omnis ecclesia Juda testamentum in domo Dei cum rege : et ostendit eis filium regis, et dixit eis : Ecce filius regis regnet, sicut locutus est Dominus super domum David.

4. Nunc verbum hoc est quod facietis : Tertia pars ex vobis ingrediantur sabbatum sacerdotum et Levitarum et ad portas introituum,

5. et tertia pars in domo regis, et tertia in porta media, et omnis populus in atriis domus Domini.

6. Et non ingreditur in domum Domini, nisi sacerdotes et Levitae et ministrantes Levitarum : hi ingrediantur quoniam sancti sunt, et omnis populus custodiat custodiam Domini.

7. Et circumdabunt Levitae regem, viri vas, vas in manu ejus, et ingrediens in domum morietur, et erunt cum rege, egrediente et ingrediente eo.

8. Et fecerunt Levitae et omnis Juda juxta omnia quaecumque mandavit eis Jodae sacerdos : et assumpserunt unusquisque viros suos, a principio sabbati usque ad exitum sabbati, quoniam non dimiserat Jodae sacerdos vices.

9. Et dedit Jodae gladios et clypeos et arma quae erant regis David in domo Domini,

10. et statuit populum omnem, unumquemque in armis suis, ab humero domus dextro usque ad humerum sinistram altaris et domus, super regem in circuitu.

11. Et eduxit filium regis, et dedit super eum insigne regale et testimonia, et regem fecerunt et unxerunt eum Jodae sacerdos et filii ejus, et dixerunt : Vivat rex !

12. Et audivit Gotholia vocem populi currentium, et confitentium, et laudantium regem : et intravit ad regem in domum Domini.

13. Et vidit, et ecce rex super stationem suam, et super introitum principes et tubae : et principes circa regem, et omnis populus terrae laetatus est, et clamaverunt tubis, et canentes in organo cantores, et celebrantes laudem : et discidit Gotholia stalam suam, et clamavit : Conjurantes conjuralis.

14. Et exivit Jodae sacerdos, et mandavit Jodae sacerdos centurionibus, et ducibus virtutis, et dixit eis : Ejicite eam extra domum, et intrate post eam, et morietur

ἐκτὸς τοῦ οἴκου, καὶ εἰσελθὰτε ὀπίσω αὐτῆς, καὶ ἀποθανέτω μαχαίρα, ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεὺς· Μὴ ἀποθανέτω ἐν οἴκῳ Κυρίου.

15. Καὶ ἔδωκαν αὐτῇ ἄνεσιν, καὶ διῆλθε διὰ τῆς πύλης τῶν ἱππέων τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὴν ἐκεῖ.

16. Καὶ διέθετο Ἰωδαὲ διαθήκην ἀναμέσον αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ βασιλέως, εἶναι λαὸν τῷ Κυρίῳ.

17. Καὶ εἰσῆλθε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς οἶκον Βάαλ, καὶ κατέσπασαν αὐτὸν καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ τὰ εἰδῶλα αὐτοῦ ἐλέπτυναν, καὶ τὸν Ματθάν ἱερέα Βάαλ ἐθανάτωσαν ἐναντίον τῶν θυσιαστηρίων αὐτοῦ.

18. Καὶ ἐνεχείρισεν Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τὰ ἔργα οἴκου Κυρίου διὰ χειρὸς ἱερέων καὶ Λευιτῶν, καὶ ἀνέστησε τὰς ἐφημερίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, ὥς διέστειλε Δαυὶδ ἐπὶ τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ ἀνενέγκαι δλοκαυτώματα Κυρίῳ, καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Μωϋσῆ, ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἐν ᾠδαῖς διὰ χειρὸς Δαυὶδ.

19. Καὶ ἔστησαν οἱ πυλωροὶ ἐπὶ τὰς πύλας οἴκου Κυρίου, καὶ οὐκ εἰσελεύσεται ἀκάθαρτος εἰς πᾶν πρᾶγμα.

20. Καὶ ἔλαβε τοὺς πατριάρχας, καὶ τοὺς δυνατοὺς, καὶ τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ, καὶ πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, καὶ ἐπέβησαν τὸν βασιλεῖα εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ εἰσῆλθε διὰ τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ ἐκάθισαν τὸν βασιλεῖα ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας.

21. Καὶ ἠυφράνθη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἡ πόλις ἡσύχασε, καὶ τὴν Γοθολίαν ἐθανάτωσαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

1. Ὡν ἐτῶν ἑπτὰ Ἰωᾶς ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Σαβὰ ἐκ Βηρσαβέ.

2. Καὶ ἐποίησεν Ἰωᾶς τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωδαὲ τοῦ ἱερέως.

3. Καὶ ἔλαβεν Ἰωδαὲ δύο γυναῖκας ἑαυτῷ, καὶ ἐγέννησαν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

4. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν Ἰωᾶς ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον Κυρίου,

5. καὶ συνήγαγε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐξέλθατε εἰς τὰς πόλεις Ἰούδα καὶ συναγάγετε ἀπὸ παντὸς Ἰσραὴλ ἀργύριον κατισχυᾶσαι τὸν οἶκον Κυρίου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν, καὶ σπεύσατε λαλῆσαι, καὶ οὐκ ἔσπευσαν οἱ Λευῖται.

6. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰωᾶς τὸν Ἰωδαὲ τὸν ἄρχοντα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Διατί οὐκ ἐπεσκέψω περὶ τῶν Λευιτῶν τοῦ εἰσενέγκαι ἀπὸ Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ τὸ κεκριμένον ὑπὸ Μωϋσῆ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐξεκκλησίασε τὸν Ἰσραὴλ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου;

7. Ὅτι Γοθολία ἦν ἡ ἄνομος, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῆς κατέσπασαν τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ γὰρ τὰ ἅγια οἴκου Κυρίου ἐποίησαν ταῖς Βααλῖμ.

8. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Γεννηθήτω γλωσσόκομος, καὶ τεθήτω ἐν πύλῃ οἴκου Κυρίου ἔξω·

9. καὶ κηρύξάτωσαν ἐν Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰσενέγκαι Κυρίῳ, καθὼς εἶπε Μωϋσῆς παῖς τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

gladio, quoniam dixit sacerdos : Non moriatur in domo Domini.

15. Et dederunt ei spatium, et transivit per portam equitum domus regis, et interfecerunt eam ibi.

16. Et disposuit Jodae testamentum inter se et populum et regem, ut sit populus Domino.

17. Et intravit omnis populus terræ in domum Baal, et diruerunt eam et altaria ejus, et idola ejus comminuerunt, et Mathan sacerdotem Baal interfecerunt ante altaria ejus.

18. Et aggressus est Jodae sacerdos opera domus Domini per manum sacerdotum et Levitarum, et suscitavit vices sacerdotum et Levitarum, quas distinxit David super domum Domini, et ad offerendum holocausta Domino, sicut scriptum est in lege Moysi, in lætitia et in cantibus per manum David.

19. Et steterunt janitores super portas domus Domini, et non ingreditur immundus ad omnem rem.

20. Et assumpsit patriarchas, et potentes, et principes populi, et omnem populum terræ, et ascendere fecerunt regem in domum Domini, et intravit per portam interiorem in domum regis, et sedere fecerunt regem super thronum regni.

21. Et lætatus est omnis populus terræ, et civitas quievit, et Gotholiam interfecerunt.

CAPUT XXIV.

1. Erat septem annorum Joas in regnando ipsum, et quadraginta annos regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Sabia de Bersabee.

2. Et fecit Joas fectum coram Domino omnibus diebus Jodae sacerdotis.

3. Et accepit Jodae duas uxores sibi, et genuerunt filios et filias.

4. Et factum est post hæc, et factum est super cor Joas instaurare domum Domini,

5. et congregavit sacerdotes et Levitas, et dixit eis : Exite in civitates Juda et congregate ab omni Israel argentum ad confirmandam domum Domini annum per annum, et festinate loqui, et non festinaverunt Levitæ.

6. Et vocavit rex Joas ipsum Jodae principem, et dixit ei : Cur non visitasti de Levitis ad inferendum a Juda et Jerusalem quod decretum fuit a Moyse homine Dei, quia convocavit ipsum Israel in tabernaculum testimonii ?

7. Quoniam Gotholia erat iniqua, et filii ejus diruerant domum Dei, nam et sancta domus Domini fecerunt ipsi Baalim.

8. Et dixit rex : Fiat capsula, et ponatur in porta domus Domini forinsecus :

9. et prædicent in Juda et in Jerusalem inferre Domino, sicut dixit Moyses puer Dei super Israel in deserto.

10. Καὶ ἔδωκαν πάντες ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς, καὶ εἰσέφερον καὶ ἐνέβαλον εἰς τὸ γλωσσόκομον ἕως οὗ ἐπληρώθη.

11. Καὶ ἐγένετο, ὡς εἰσέφερον τὸ γλωσσόκομον πρὸς τοὺς προστάτας τοῦ βασιλείως διὰ χειρὸς τῶν Λευιτῶν, καὶ ὡς εἶδον ὅτι ἐπέλαυνε τὸ ἀργύριον, καὶ ἦλθεν ὁ γραμματεὺς τοῦ βασιλείως καὶ ὁ προστάτης τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου, καὶ ἐξεκένωσαν τὸ γλωσσόκομον, καὶ κατέστησαν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Οὕτως ἐποιοῦν ἡμέραν ἕξ ἡμέρας, καὶ συνήγαγον ἀργύριον πολὺ.

12. Καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ὁ βασιλεὺς καὶ Ἰωδὰς ὁ ἱερεὺς τοῖς ποιούσι τὰ ἔργα εἰς ἐργασίαν οἴκου Κυρίου· καὶ ἐμισθοῦντο λατόμους καὶ τέκτονας ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ χαλκεῖς σιδήρου καὶ χαλκοῦ ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον Κυρίου.

13. Καὶ ἐποιοῦν οἱ ποιῶντες τὰ ἔργα, καὶ ἀνέβη μῆκος τῶν ἔργων ἐν χειρὶν αὐτῶν, καὶ ἀνέστησαν τὸν οἶκον Κυρίου ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτοῦ, καὶ ἐνίσχυσαν.

14. Καὶ ὡς συνετέλεσαν, ἤνεγκαν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ πρὸς Ἰωδὰς τὸ κατὰλοιπον τοῦ ἀργυρίου, καὶ ἐποίησαν σκευὴ εἰς οἶκον Κυρίου, σκευὴ λειτουργικὰ δλοκαυτωμάτων, καὶ θυσῆας χρυσῆς καὶ ἀργυρᾶς, καὶ ἀνήνεγκαν δλοκαυτωσίαις ἐν οἴκῳ Κυρίου διαπαντός, πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωδὰς.

15. Καὶ ἐγήρασεν Ἰωδὰς πλήρης ἡμερῶν, καὶ ἐτελεύτησεν ὢν ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἐτῶν ἐν τῷ τελευτᾷ αὐτόν.

16. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ μετὰ τῶν βασιλέων, ὅτι ἐποίησεν ἀγαθὸν μετὰ Ἰσραὴλ καὶ μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ.

17. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰωδὰς, εἰσῆλθον οἱ ἄρχοντες Ἰούδα, καὶ προσεκύνησαν τὸν βασιλέα· τότε ἐπήκουσεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς,

18. καὶ ἐγκατέλιπον τὸν οἶκον Κυρίου Θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ ἐδούλευον ταῖς Ἀστάρταις καὶ τοῖς εἰδώλοις, καὶ ἐγένετο ὀργὴ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

19. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς προφήτας ἐπιστρέψαι πρὸς Κύριον, καὶ οὐκ ἤκουσαν· καὶ διεμαρτύρατο αὐτοῖς, καὶ οὐκ ὑπήκουσαν.

20. Καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἐνέδυσε τὸν Ἀζαρίαν τὸν τοῦ Ἰωδὰς τὸν ἱερέα, καὶ ἀνέστη ἐπάνω τοῦ λαοῦ, καὶ εἶπεν· Τάδε λέγει Κύριος· Τί παραπορεύεσθε τὰς ἐντολάς Κυρίου; Καὶ οὐκ εὐοδώθησθε, ὅτι ἐγκατέλιπετε τὸν Κύριον, καὶ ἐγκαταλείψει ὑμᾶς.

21. Καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ, καὶ ἐλιθοβολήσαν αὐτὸν δι' ἐντολῆς Ἰωᾶς τοῦ βασιλέως ἐν αὐτῷ οἴκῳ Κυρίου.

22. Καὶ οὐκ ἐμνήσθη Ἰωᾶς τοῦ ἐλέους οὗ ἐποίησεν Ἰωδὰς ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ. Καὶ ὡς ἀπέθνησκεν, εἶπεν· Ἰδοὶ Κύριος καὶ κρινάτω.

23. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν συντέλειαν τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἀνέβη ἐπ' αὐτὸν δύναμις Συρίας, καὶ ἦλθεν ἐπὶ Ἰούδαν καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ κατέφθειραν πάντας τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ ἐν τῷ λαῷ, καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν ἀπέστειλεν τῷ βασιλεῖ Δαμασκού,

24. ὅτι ἐν ὀλίγοις ἀνδράσι παρεγένετο δύναμις Συρίας, καὶ ὁ Θεὸς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν δύναμιν πολλὴν σφόδρα, ὅτι ἐγκατέλιπον Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν· καὶ μετὰ Ἰωᾶς ἐποίησε κρίματα.

10. Et dederunt omnes principes et omnis populus, et intulerunt et immiserunt in capsulam quoadusque impleta est.

11. Et factum est, ut inferebant capsulam ad praesides regis per manum Levitarum, et ut viderunt quia abundavit argentum, et venit scriba regis et praeses sacerdotis magni, et evacua-verunt capsulam, et restituerunt in loco ejus. Sic faciebant diem ex die, et congregaverunt argenti multum.

12. Et dedit illud rex et Jodae sacerdos facientibus opera ad operationem domus Domini : et mercede conducebant lapidas et fabros ad instaurandam domum Domini, et fabros ferri et aeris ad instaurandam domum Domini.

13. Et faciebant facientes opera, et ascende-bat longitudo operum in manibus eorum, et suscitaverunt domum Domini super stationem ejus, et confirmarunt.

14. Et ut consummaverunt, attulerunt ad regem et ad Jodae residuum argenti, et fecerunt vasa ad donum Domini, vasa ministratoria holocaustorum, et mortaria aurea et argentea, et obtulerunt holocaustos in domo Domini perpetuo, omnibus diebus Jodae.

15. Et senuit Jodae plenus dierum, et obiit cum esset centum et triginta annorum in obeundo ipsum.

16. Et sepelierunt eum in civitate David cum regibus, quoniam fecerat bonitatem cum Israel et cum Deo et domo ejus.

17. Et factum est post obitum Jodae, intrarunt principes Juda, et adoraverunt regem : tunc exaudivit eos rex,

18. et dereliquerunt domum Domini Dei patrum suorum, et serviebant Astartibus et idolis, et facta est ira super Judam et super Jerusalem in die ista.

19. Et misit ad eos prophetas ad reduendum ad Dominum, et non audierunt : et contestatus est eis, et non obedierunt.

20. Et spiritus Dei induit Azariam filium Jodae sacerdotem, et surrexit supra populum, et dixit : Haec dixit Dominus : Quid transgredimini mandata Domini? Et non prosperabimini, quoniam dereliquistis Dominum, et derelinquet vos.

21. Et irruerunt in eum, et lapidaverunt eum per mandatum Joas regis in atrio domus Domini.

22. Et Joas non est recordatus misericordiae quam fecerat Jodae pater ejus secum, et interfecit filium ejus. Et dum moriebatur, dixit : Videat Dominus et judicet.

23. Et factum est post consummationem anni, ascendit super eum virtus Syriae, et venit super Judam et super Jerusalem, et corruerunt omnes principes populi in populo, et omnia spolia eorum miserunt regi Damasci,

24. quoniam in paucis viris advenit virtus Syriae, et Deus tradidit in manus eorum virtutem multam valde, quoniam dereliquerunt Dominum Deum patrum suorum : et cum Joas fecit judicia.

25. Καὶ μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, ἐν τῷ ἐγκαταλιπεῖν αὐτὸν ἐν μαλακίαις μεγάλαις, καὶ ἐπέ-
θεντο αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐν αἵμασιν υἱοῦ Ἰωδαὲ τοῦ
ιερέως, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ,
καὶ ἀπέθανε· καὶ ἐθαψάν αὐτὸν ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ
οὐκ ἐθαψάν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τῶν βασιλέων.

26. Καὶ οἱ ἐπιθέμενοι ἐπ' αὐτὸν Ζαβεδὸς τοῦ Σαμαῶθ
ὁ Ἀμμανίτης, καὶ Ἰωζαβεδὸς τοῦ Σαμαρεθὸς ὁ Μωαβί-
της.

27. Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντες, καὶ προσῆλθον αὐτῷ
οἱ πέντε. Καὶ τὰ λοιπὰ, ἰδοὺ γεγραμμένα ἐπὶ τὴν γρα-
φὴν τῶν βασιλέων· καὶ ἐβασίλευσεν Ἀμασίας υἱὸς αὐ-
τοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

1. Ὡς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἐβασίλευσεν Ἀμα-
σίας, καὶ εἰκοσιεννέα ἐτὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ·
καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰωαδαὶν ἀπὸ Ἱερουσα-
λῆμ.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου, ἀλλ' οὐκ
ἐν καρδίᾳ πλήρει.

3. Καὶ ἐγένετο, ὡς κατέστη ἡ βασιλεία ἐν χειρὶ
αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτωσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς φονευ-
σαντας τὸν βασιλέα πατέρα αὐτοῦ.

4. Καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν οὐκ ἀπέχεσθαι, κατὰ τὴν
διαθήκην τοῦ νόμου Κυρίου, καθὼς γέγραπται, ὡς ἐνε-
τεῖλατο Κύριος, λέγων· Οὐκ ἀποθάνονται πατέρες
ὑπὲρ τέκνων, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθάνονται ὑπὲρ πατέ-
ρων, ἀλλ' ἡ ἑκάστος τῇ ἑαυτοῦ ἀμαρτίᾳ ἀποθάνουσι.

5. Καὶ συνήγαγεν Ἀμασίας τὸν οἶκον Ἰούδα, καὶ
ἀνέστησεν αὐτοὺς κατ' οἴκους πατρῶν αὐτῶν εἰς χι-
λιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους ἐν παντὶ Ἰούδα καὶ Ἱε-
ρουσαλὴμ. Καὶ ἡριθμήσεν αὐτοὺς ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ
ἐπάνω, καὶ εὗρεν αὐτοὺς τριακοσίας χιλιάδας, ἐξελεῖν
εἰς πόλεμον δυνατοὺς, κρατοῦντας δόρυ καὶ θυρεόν.

6. Καὶ ἐμισθώσατο ἀπὸ Ἰσραὴλ ἑκατὸν χιλιάδας,
δυνατοὺς ἰσχύϊ, ἑκατὸν ταλάντων ἀργυρίου.

7. Καὶ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἦλθε πρὸς αὐτόν, λέγων·
Βασιλεῦ, οὐ πορεύσεται μετὰ σοῦ δύναμις Ἰσραὴλ,
ὅτι οὐκ ἐστὶ Κύριος μετὰ Ἰσραὴλ, πάντων τῶν υἱῶν
Ἐφραΐμ.

8. Ὅτι ἐὰν ὑπολάβῃς κατισχύσαι ἐν τούτοις, καὶ
τροπώσεται σε Κύριος ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, ὅτι ἐστὶ
παρὰ Κυρίου καὶ ἰσχύσαι καὶ τροπώσασθαι.

9. Καὶ εἶπεν Ἀμασίας τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ· Καὶ
τί ποιήσω τὰ ἑκατὸν τάλαντα ἃ ἔδωκα τῇ δυνάμει
Ἰσραὴλ; Καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ· Ἔστι τῷ
Κυρίῳ δοῦναι σοὶ πλεῖστα τούτων.

10. Καὶ διεχώρισεν Ἀμασίας τῇ δυνάμει τῇ ἐλθούσῃ
πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Ἐφραΐμ, ἀπελθεῖν εἰς τὸν τόπον αὐ-
τῶν. Καὶ ἐθυμώθησαν σφόδρα ἐπὶ Ἰούδα, καὶ ἐπέστρε-
ψαν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν ἐν ὀργῇ θυμοῦ.

11. Καὶ Ἀμασίας κατίσχυσε καὶ παρέλαβε τὸν λαὸν
αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν κοιλάδα τῶν Ἀλῶν, καὶ
ἐπάταξεν ἐκεῖ τοὺς υἱοὺς Σηεὶρ, δέκα χιλιάδας.

12. Καὶ δέκα χιλιάδας ἐξώρθησαν οἱ υἱοὶ Ἰούδα,
καὶ ἔφερον αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ κρημνοῦ, καὶ κα-
τεκρήμνιζον αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ κρημνοῦ, καὶ
πάντες διερβήγυντο.

25. Et postquam ipsi abierunt ab eo, in relinquendo eum
in languoribus magnis, et conjuraverunt in eum pueri ejus
in sanguinibus filii Jodae sacerdotis, et interfecerunt eum
super lectum ejus, et mortuus est : et sepelierunt eum in
civitate David, et non sepelierunt eum in sepulcro regum.

26. Et conjurantes super eum Zabad ipsius Samaath Am-
manites, et Jozabed ipsius Samareth Moabites.

27. Et filii ejus omnes, et accesserunt ei quinque. Et re-
liqua, ecce scripta super scripturam regum : et regnavit
Amasias filius ejus pro eo.

CAPUT XXV.

1. Cum esset viginti et quinque annorum regnavit Ama-
sias, et viginti novem annos regnavit in Jerusalem : et no-
men matri ejus Joadae de Jerusalem.

2. Et fecit rectum in conspectu Domini, sed non in
corde pleno.

3. Et factum est, ut constitutum est regnum in manu
ipsius, et interfecit pueros suos qui occiderant regem patrem
ipsius.

4. Et filios eorum non interfecit, juxta testamentum legis
Domini, sicut scriptum est, quomodo mandavit Dominus,
dicens : Non morientur patres pro filiis, et filii non morien-
tur pro patribus, sed unusquisque suo ipsius peccato mori-
entur.

5. Et congregavit Amasias domum Juda, et erexit eos
secundum domos patriarum eorum in chiliarchos et cen-
turiones in omni Juda et Jerusalem. Et numeravit eos a vi-
gesimo anno et supra, et invenit eos trecenta millia, ad
exeundum in praelium potentes, tenentes hastam et cly-
peum.

6. Et mercede conduxit de Israel centum millia, potentes
fortitudine, centum talentis argenti.

7. Et homo Dei venit ad eum, dicens : Rex, non ibit te-
cum virtus Israel, quoniam non est Dominus cum Israel,
omnibus filiis Ephraim.

8. Quoniam si existimaris praevalere in his, et in fugam
vertet te Dominus coram inimicis, quoniam est a Domino
et praevalere et in fugam verti.

9. Et dixit Amasias homini Dei : Et quid faciam cen-
tum talenta quae dedi virtuti Israel? Et dixit homo Dei :
Est Domino dare tibi plura his.

10. Et distinxit Amasias virtuti quae venerat ad se de
Ephraim, abire in locum ipsorum. Et indignati sunt valde
super Judam, et reverterunt ad locum suum in ira indigna-
tionis.

11. Et Amasias confortatus est et assumpsit populum
suum, et ivit in vallem Salinarum, et percussit ibi filios
Seir, decem millia.

12. Et decem millia ceperunt vivos filii Juda, et duce-
bant super summitatem praecipitii, et praecipitabant eos a
summitate praecipitii, et omnes disrupti sunt.

13. Καὶ υἱοὶ τῆς δυνάμεως οὗς ἀπέστρεψεν Ἀμασίας τοῦ μὴ πορευθῆναι μετ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον, καὶ ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις Ἰούδα ἀπὸ Σαμαρείας ἕως Βαιθωρών· καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐτοῖς τρεῖς χιλιάδας, καὶ ἐσχύλευσαν σκύλα πολλὰ.

14. Καὶ ἐγένετο, μετὰ τὸ λθεῖν Ἀμασίαν πατάξαντα τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἦνεγκε πρὸς αὐτὸν τοὺς θεοὺς υἱῶν Σηεῖρ, καὶ ἔστησεν αὐτοὺς αὐτῷ εἰς θεοὺς, καὶ ἐναντίον αὐτῶν προσκύνει, καὶ αὐτὸς αὐτοῖς ἔθυσσε.

15. Καὶ ἐγένετο ὁργὴ Κυρίου ἐπὶ Ἀμασίαν, καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ προφήτην, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Τί ἐζήτησας τοὺς θεοὺς τοῦ λαοῦ, οἱ οὐκ ἐξεβλόντο τὸν λαὸν ἐαυτῶν ἐκ χειρὸς σου;

16. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτῷ πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Μὴ σύμβουλον τοῦ βασιλέως δέδωκά σε; Πρόσεχε ἵνα μὴ μαστιγωθῇς. Καὶ ἐσιώπησεν ὁ προφήτης, καὶ εἶπεν· Ὅτι γινώσκω ὅτι ἐβούλετο ἐπὶ σοὶ τοῦ καταφθεῖραι σε, ὅτι ἐποίησας τοῦτο, καὶ οὐκ ἐπήκουσας τῆς συμβουλίας μου.

17. Καὶ ἐβουλεύσατο Ἀμασίας ὁ βασιλεὺς Ἰούδα, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἰωᾶς υἱὸν Ἰωάχαζ υἱοῦ Ἰηοῦ βασιλέα Ἰσραὴλ, λέγων· Δείρο, καὶ ὀφθώμεν προσωποῖς.

18. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωᾶς βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἀμασίαν βασιλέα Ἰούδα, λέγων· Ὁ ἀρχοῦχ ὁ ἐν τῷ Λιβάνῳ ἀπέστειλε πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ Λιβάνῳ, λέγων· Δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖκα, καὶ ἰδοὺ ἐλευσεται τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ Λιβάνῳ. Καὶ ἦλθον τὰ θηρία, καὶ κατεπάτησαν τὸν ἀρχοῦχ.

19. Εἶπας· Ἰδοὺ ἐπάταξα τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπαίρει σε ἡ καρδία σου ἢ βαρεῖα· νῦν κάθισον ἐν οἴκῳ σου, καὶ ἵνατί συμβάλλεις ἐν κακίᾳ, καὶ πεσῇ σὺ καὶ Ἰούδας μετὰ σοῦ;

20. Καὶ οὐκ ἤκουσεν Ἀμασίας, ὅτι παρὰ Κυρίου ἐγένετο τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας, ὅτι ἐξεζήτησε τοὺς θεοὺς τῶν Ἰδουμαίων.

21. Καὶ ἀνέβη Ἰωᾶς βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ὤφθησαν ἀλλήλοις, αὐτὸς καὶ Ἀμασίας βασιλεὺς Ἰούδα ἐν Βαιθσαμὺς, ἣ ἐστὶ τοῦ Ἰούδα.

22. Καὶ ἐτροπώθη Ἰούδας κατὰ πρόσωπον Ἰσραὴλ, καὶ ἔφυγεν ἕκαστος εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ.

23. Καὶ τὸν Ἀμασίαν βασιλέα Ἰούδα τὸν τοῦ Ἰωᾶς υἱοῦ Ἰωάχαζ κατέλαθεν Ἰωᾶς βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Βαιθσαμὺς, καὶ εἰσέγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ κατέσπασεν ἀπὸ τοῦ τείχους Ἱερουσαλὴμ, ἀπὸ πύλης Ἐφραὶμ ἕως πύλης γωνίας, τετρακοσίους πῆχεις.

24. Καὶ πᾶν τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ εὑρεθέντα ἐν οἴκῳ Κυρίου καὶ παρὰ τῷ Ἀβεδόμ, καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν συμμύζων, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Σαμαρείαν.

25. Καὶ ἔζησεν Ἀμασίας ὁ τοῦ Ἰωᾶς βασιλεὺς Ἰούδα, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἰωᾶς τὸν τοῦ Ἰωάχαζ βασιλέα Ἰσραὴλ, ἔτη δεκαπέντε.

26. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἀμασίου οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίου βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ;

27. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἀπέστη Ἀμασίας ἀπὸ Κυ-

13. Et filii virtutis quos redire fecit Amasias ne irent eum ad bellum, et impetum fecerunt super civitates Juda a Samaria usque Bethoron : et percusserunt in eis tria millia, et praedati sunt spolia multa.

14. Et factum est, postquam venit Amasias percussor Idumaea, et attulit ad se deos filiorum Seir, et statuit eos sibi in deos, et coram eis adorabat, et ipse eis adolebat.

15. Et facta est ira Domini super Amasiam, et misit ei prophetam, et dixit ei : Quid quaesivisti deos populi, qui non exemerunt populum suum de manu tua?

16. Et factum est, cum is loqueretur ad ipsum, et dixit ei : Numquid consiliarium regis dedi te? Attende ne flagelleris. Et tacuit propheta, et dixit : Quoniam cognosco quia voluit super te ad disperdendum te, quia fecisti hoc, et non exaudisti consilium meum.

17. Et consultavit Amasias rex Juda, et misit ad Joas filium Joachaz filii Jehu regem Israel, dicens : Veni, et conspiciamur faciebus.

18. Et misit Joas rex Israel ad Amasiam regem Juda, dicens : Anchuch (carduus) qui in Libano misit ad cedrum quae in Libano, dicens : Da filiam tuam filio meo in uxorem, et ecce venient bestiae agri quae in Libano. Et venerunt bestiae, et conculcarunt anchuch.

19. Dixisti : Ecce percussi Idumaeam, et extolli te erit tuum grave : nunc sede in domo tua, et ut quid conjicis in malum, et cades tu et Judas tecum?

20. Et non audivit Amasias, quoniam a Domino factum est ad tradendum eum in manus, quoniam exquisivit deos Idumaeorum.

21. Et ascendit Joas rex Israel, et conspecti sunt sibi invicem, ipse et Amasias rex Juda in Baethsamys, quae est ipsius Juda.

22. Et corruit Judas ad faciem Israel, et fugit unusquisque in tabernaculum suum.

23. Et Amasiam regem Juda filium Joas filii Joachaz cepit Joas rex Israel in Baethsamys, et induxit eum in Jerusalem, et destruxit de muro Jerusalem, a porta Ephraim usque ad portam anguli, quadringentos cubitos.

24. Et omne aurum et argentum et omnia vasa inventa in domo Domini et apud Abdedom, et thesauros domus regis, et filios commissionum, et revertit in Samariam.

25. Et vixit Amasias filius Joas rex Juda, postquam mortuus est Joas filius Joachaz rex Israel, annos decem et quinque.

26. Et reliqua verba Amasiae prima et ultima, nonne ecce scripta super librum regum Juda et Israel?

27. Et in tempore quo recessit Amasias a Domino, et con-

ρίου, καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ ἐπίθεσιν, καὶ ἔφυγεν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Λαχίς, καὶ ἀπέστειλαν κατόπισθεν αὐτοῦ εἰς Λαχίς, καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐκεῖ.

28. Καὶ ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἵππων, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣ'.

1. Καὶ ἔλαβε πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ὀζίαν, καὶ αὐτὸς υἱὸς ἐκκαίδεκα ἐτῶν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀμασίας.

2. Αὐτὸς ὠκοδόμησε τὴν Αἰλάθ, αὐτὸς ἐπέστρεψεν αὐτὴν τῷ Ἰούδα μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

3. Υἱὸς ἐκκαίδεκα ἐτῶν ἐβασίλευσεν Ὀζίας, καὶ πεντήκοντα καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰεχελία ἀπὸ Ἱερουσαλήμ.

4. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθεὶς ἐνώπιον Κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἀμασίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

5. Καὶ ἦν ἐκζητῶν τὸν Κύριον ἐν ταῖς ἡμέραις Ζαχαρίου τοῦ συνιόντος ἐν φόβῳ Κυρίου, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἐζήτησε τὸν Κύριον, καὶ εὐώδωσεν αὐτῷ Κύριος.

6. Καὶ ἐξῆλθε καὶ ἐπολέμησε πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ κατέσπασε τὰ τεῖχη Γέθ, καὶ τὰ τεῖχη Ἰαβνὴρ, καὶ τὰ τεῖχη Ἀζώτου, καὶ ὠκοδόμησε πόλεις Ἀζώτου, καὶ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις.

7. Καὶ κατίσχυσεν αὐτὸν Κύριος ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐπὶ τοὺς Ἀραβας τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς πέτρας, καὶ ἐπὶ τοὺς Μιναίους.

8. Καὶ ἔδωκαν οἱ Μιναῖοι δῶρα τῷ Ὀζίᾳ, καὶ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἕως εἰσόδου Αἰγύπτου, ὅτι κατίσχυσεν ἕως αὐτοῦ.

9. Καὶ ὠκοδόμησεν Ὀζίας πύργους ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλιν τῆς γωνίας, καὶ ἐπὶ τὴν πύλιν τῆς φάραγγος, καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν, καὶ κατίσχυσε.

10. Καὶ ὠκοδόμησε πύργους ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐλάτομησε λάκκους πολλοὺς, ὅτι κτήνη πολλὰ ὑπῆρχεν αὐτῷ ἐν Σεφελά καὶ ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ ἀμπελουργοὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ καὶ ἐν τῷ Καρμὴλ, ὅτι γεωργὸς ἦν.

11. Καὶ ἐγένετο τῷ Ὀζίᾳ δύναμις ποιῶσα πόλεμον, καὶ ἐκπορευομένη εἰς παράταξιν εἰς πόλεμον καὶ εἰς πορευομένη εἰς παράταξιν εἰς ἀριθμόν· καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν διὰ χειρὸς Ἰειλ τοῦ γραμματέως, καὶ Μαασίου τοῦ κριτοῦ, διὰ χειρὸς Ἀνανίου τοῦ διαδόχου τοῦ βασιλέως.

12. Πᾶς ὁ ἀριθμὸς τῶν πατριαρχῶν τῶν δυνατῶν εἰς πόλεμον δισχιλιοὶ ἑξακόσιοι,

13. καὶ μετ' αὐτῶν δύναμις πολεμικῇ, τριακόσιοι χιλιάδες καὶ ἑπταχιλιοὶ καὶ πεντακόσιοι· οὗτοι οἱ ποιοῦντες πόλεμον ἐν δυνάμει ἰσχύος βοηθῆσαι τῷ βασιλεὶ ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους.

14. Καὶ ἠτοίμασεν αὐτοῖς Ὀζίας πάση τῇ ἀνάμει θυρεοὺς καὶ ὀράτια καὶ περιεφαιαίας καὶ θώρακας καὶ τόξα καὶ εἰς λίθους σφενδόνας.

15. Καὶ ἐποίησεν ἐν Ἱερουσαλήμ μηχανὰς μεμηγανευμένας λογιστοῦ, τοῦ εἶναι ἐπὶ τῶν πύργων καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν, βάλλειν βέλεσι καὶ λίθοις μεγάλοις. Καὶ ἡκούσθη ἡ κατασκευὴ αὐτῶν ἕως πύργου· ὅτι ἐθαυμάστωθαι τοῦ βοηθῆναι ἕως οὗ κατίσχυσε.

jurarunt super eum conjurationem, et fugit e Jerusalem in Lachis, et miserunt post eum in Lachis, et interfecerunt eum ibi.

28. Et assumpserunt eum super equos, et sepelierunt eum cum patribus ejus in civitate David.

CAPUT XXVI.

1. Et sumpsit omnis populus terræ Oziam, et ipse filius sexdecim annorum, et regnare fecerunt eum pro patre suo Amasia.

2. Ipse ædificavit Elath, ipse restituit eam Juda postquam dormivit rex cum patribus suis.

3. Filius sexdecim annorum regnavit Ozias, et quinquaginta et duos annos regnavit in Jerusalem: et nomen matri ejus Jechelia de Jerusalem.

4. Et fecit rectum in conspectu Domini juxta omnia quaecumque fecerat Amasias pater ejus.

5. Et fuit exquirens Dominum in diebus Zachariæ intelligentis in timore Domini, et in diebus ejus quæsivit Dominum, et prosperavit eum Dominus.

6. Et exiit et bellavit adversus alienigenas, et demolitus est mœnia Geth, et mœnia Jabner, et mœnia Azoti, et ædificavit civitates Azoti, et in alienigenis.

7. Et confortavit eum Dominus super alienigenas, et super Arabas habitantes super petram, et super Minæos.

8. Et dederunt Minææ dona Ozîæ, et fuit nomen ejus usque ad introitum Ægypti, quoniam prævaluit usque sursum.

9. Et ædificavit Ozias turres in Jerusalem, et super portam anguli, et super portam vallis, et super angulos, et confirmavit.

10. Et ædificavit turres in deserto, et effodit cisternas multas, quoniam pecora multa erant ei in Sephela et in campestri, et vinitores in montana et in Carmelo, quoniam agriculator erat.

11. Et fuit Ozîæ virtus faciens bellum, et egrediens in aciem ad prælium et ingrediens in aciem ad numerum: et fuit numerus eorum per manum Jiel scribæ, et Maasîæ judicis, per manum Ananîæ vicarii regis.

12. Omnis numerus patriarcharum potentium ad bellum bis mille sexcenti,

13. et cum eis virtus bellatrix, trecenta millia et septem mille et quingenti: hi facientes bellum in virtute fortitudinis ad auxiliandum regi super adversarios.

14. Et paravit eis Ozias omni virtuti clypeos et hastas et galeas et thoraces et arcus et ad lapides fundas.

15. Et fecit in Jerusalem machinas fabrefactas excogitantis, ut essent super turres et super angulos, ad jaciendum jaculis et saxis magnis. Et auditus est apparatus eorum usque longe: quoniam mirificatus est habendo auxilium quoadusque confortatus est.

16. Καὶ ὡς κατίσχυσεν, ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ τοῦ καταφθεῖραι· καὶ ἠδίκησεν ἐν Κυρίῳ Θεῷ αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν Κυρίου θυμιάσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων.

17. Καὶ εἰσῆλθεν ὀπίσω αὐτοῦ Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς, καὶ μετ' αὐτοῦ ἱερεῖς τοῦ Κυρίου ὀδοῦντες υἱοὶ δυνατοί.

18. Καὶ ἔστησαν ἐπὶ Ὀζίαν τὸν βασιλέα, καὶ εἶπαν αὐτῷ· Οὐ σοί, Ὀζία, θυμιάσαι τῷ Κυρίῳ, ἀλλ' ἡ τοῖς ἱερεῦσιν υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἡγιασμένοις θύσαι. Ἐξέλθε ἐκ τοῦ ἁγιάσματος, ὅτι ἀπέστης ἀπὸ Κυρίου· καὶ οὐκ ἔσται σοι τοῦτο εἰς δόξαν παρὰ Κυρίου Θεοῦ.

19. Καὶ ἐθυμώθη Ὀζίας, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ θυμιατήριον τοῦ θυμιάσαι ἐν τῷ ναῷ· καὶ ἐν τῷ θυμωθῆναι αὐτὸν πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἡ λέπρα ἀνέτειλεν ἐν τῷ μετώπῳ, αὐτοῦ ἐναντίον τῶν ἱερέων ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων.

20. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς αὐτὸν Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς ὁ πρῶτος καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς λεπρὸς ἐν τῷ μετώπῳ, καὶ κατέσπευσαν αὐτὸν ἐκείθεν, καὶ γὰρ αὐτὸς ἐσπευσεν ἐξελεῖν, ὅτι ἡλεγκεν αὐτὸν Κύριος.

21. Καὶ Ὀζίας ὁ βασιλεὺς ἦν λεπρὸς ἕως ἡμέρας τῆς τελευτῆς αὐτοῦ, καὶ ἐν οἴκῳ Ἀπφουσὼθ ἐκάθητο λεπρὸς, ὅτι ἀπεσχίσθη ἀπὸ οἴκου Κυρίου. Καὶ Ἰωάθαμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ κρίνων τὸν λαὸν τῆς γῆς.

22. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ὀζίου οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, γεγραμμένοι ὑπὸ Ἰεσσαίου τοῦ προφήτου.

23. Καὶ ἐκοιμήθη Ὀζίας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς ταφῆς τῶν βασιλέων, ὅτι εἶπαν ὅτι λεπρὸς ἔστι. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωάθαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

1. Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἔτων Ἰωάθαμ ἐν τῷ βασιλεύσῃ αὐτὸν, καὶ ἑκατὶδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἱερουσα θυγατὴρ Σαδώκ.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου, κατὰ πάντα ἃ ἐποίησεν Ὀζίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἀλλ' οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν Κυρίου, καὶ ἔτι ὁ λαὸς κατεφθείρετο.

3. Αὐτὸς ὠκοδόμησε τὴν πύλην οἴκου Κυρίου τὴν ὑψηλὴν, καὶ ἐν τείχει Ὀπέλ ὠκοδόμησε πολλὰ,

4. ἐν ὄρει Ἰούδα, καὶ ἐν τοῖς ὄρυμοις, καὶ οἰκίσαις καὶ πύργοις.

5. Αὐτὸς ἐμαχέσατο πρὸς βασιλεῖα υἱῶν Ἀμμών, καὶ κατίσχυσεν ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἀμμών καὶ κατ' ἐνιαυτὸν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου, καὶ δέκα χιλιάδας κόρων πυροῦ, καὶ κριθῶν δέκα χιλιάδας. Ταῦτα ἔφερον αὐτῷ βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμών κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ τρίτῳ.

6. Κατίσχυσεν Ἰωάθαμ, ὅτι ἠτοίμασε τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἐναντίον Κυρίου Θεοῦ αὐτοῦ.

7. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωάθαμ καὶ ὁ πόλεμος καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ, ἰδοὺ γεγραμμέναι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλείων Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ (*).

8. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάθαμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ,

(*) 8. Καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἔτων ἦν βασιλεύσας, καὶ ἔξ καὶ δέκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ. (Alex.)

16. Et postquam confortatus est, exaltatum est cor ejus ad corrumpendum : et injuste fecit in Dominum Deum suum, et intravit in templum Domini ad adolendum super altare thymiama tum.

17. Et intravit post eum Azarias sacerdos, et cum eo sacerdotes Domini octuaginta filii potentes.

18. Et steterunt super Oziam regem, et dixerunt ei : Non tibi, Ozia, adolere Domino, sed sacerdotibus filiis Aaron sanctificatis adolere. Egredere e sanctuario, quoniam recessisti a Domino : et non erit tibi hoc ad gloriam a Domino Deo.

19. Et indignatus est Ozias, et in manu ejus thuribulum ad adolendum thymia in templo : et in irascendo eum adversus sacerdotes, et lepra exorta est in fronte ejus, coram sacerdotibus in domo Domini, super altare thymiama tum.

20. Et convertit se ad eum Azarias sacerdos primos et sacerdotes, et ecce ipse leprosus in fronte, et festinare fecerunt eum inde, nam et ipse festinavit exire, quoniam arguerat eum Dominus.

21. Et Ozias rex fuit leprosus usque ad diem obitus sui, et in domo Apphusoth sedit leprosus, quoniam abscissus fuerat a domo Domini. Et Joatham filius ejus super regnum ejus judicans populum terrae.

22. Et reliqua verba Ozire prima et novissima, scripta a Jessia propheta.

23. Et dormivit Ozias cum patribus suis, et sepelierunt eum cum patribus ejus in campo sepulturae regum, quoniam dixerunt quia leprosus est. Et regnavit Joatham filius ejus pro eo.

CAPUT XXVII.

1. Filius viginti et quinque annorum Joatham in regnando ipsum, et sex et decem annos regnavit in Jerusalem : et nomen matris ejus Hierusa filia Sadoc.

2. Et fecit rectum in conspectu Domini, juxta omnia quae fecerat Ozias pater ejus, sed non intravit in templum Domini, et adhuc populus corrumpebatur.

3. Hic aedificavit portam domus Domini excelsam, et in muro Opel aedificavit multa,

4. in monte Juda, et in salibus, et habitationes et turres.

5. Hic pugnavit adversus regem filiorum Ammon, et prevaluit super eum. Et dabant ei filii Ammon et per annum centum talenta argenti, et decem millia cororum tritici, et hordeorum decem millia. Haec afferebat ei rex filiorum Ammon per annum in primo anno et in secundo et tertio.

6. Confortatus est Joatham, quoniam paravit vias suas coram Domino Deo suo.

7. Et reliqua verba Joatham et bellum et actiones ejus, ecce scripta in libro regum Juda et Israel.

8. Et dormivit Joatham cum patribus suis, et sepultus

8. Et viginti quinque annorum erat cum regnaret, et decem annos regnavit in Jerusalem.

καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἀχάζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

1. Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν Ἀχάζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἑκατὶδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ οὐκ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

2. Καὶ ἐπορεύθη κατὰ τὰς ὁδοὺς βασιλείων Ἰσραὴλ· καὶ γὰρ γλυπτὰ ἐποίησε,

3. καὶ τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν ἐν Γε Βενεννόμ· καὶ διῆγε τὰ τέκνα αὐτοῦ διὰ πυρὸς κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξωλόθρευσε Κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ.

4. Καὶ ἐθυμία ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν, καὶ ἐπὶ τῶν δωμάτων, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλωδῶδους.

5. Καὶ παρέδωκεν αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ διὰ χειρὸς βασιλέως Συρίας, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ καὶ ἡχμαλωτεύσεν ἐξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν πολλήν, καὶ ἤγαγεν εἰς Δαμασκόν, καὶ εἰς χεῖρας βασιλέως Ἰσραὴλ παρέδωκεν αὐτὸν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ πληγὴν μεγάλην.

6. Καὶ ἀπέκτεινε Φακεὶ δ τοῦ Ῥομελίας βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Ἰούδα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατῶν ἰσχυρί, ἐν τῷ καταλιπεῖν αὐτοὺς Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν.

7. Καὶ ἀπέκτεινε Ζεγρί δ δυνατὸς τοῦ Ἐφραὶμ τὸν Μαασίαν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ τὸν Ἐζρικὰν ἡγούμενον τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ τὸν Ἐλκανὰ τὸν διάδογον τοῦ βασιλέως.

8. Καὶ ἡχμαλώτισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν τριακοσίας χιλιάδας, γυναῖκας καὶ υἱοὺς καὶ θυγατέρας· καὶ σκῦλα πολλὰ ἐσκύλευσαν ἐξ αὐτῶν, καὶ ἤνεγκαν τὰ σκῦλα εἰς Σαμάρειαν.

9. Καὶ ἐκεῖ ἦν ὁ προφήτης τοῦ Κυρίου, Ὡδὴδ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν τῆς δυνάμεως τῶν ἐρχομένων εἰς Σαμάρειαν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἰδοὺ ὀργὴ Κυρίου Θεοῦ τῶν πατέρων ὑμῶν ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν, καὶ ἀπεκτείνετε ἐν αὐτοῖς ἐν ὀργῇ, καὶ ἔως τῶν οὐρανῶν ἔφθακε.

10. Καὶ νῦν υἱοὺς Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ ὑμεῖς λέγετε κατακτήσασθαι εἰς δούλους καὶ δούλας. Οὐκ ἰδοὺ εἰμι μεθ' ὑμῶν μαρτυρῆσαι Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν;

11. Καὶ νῦν ἀκούσατέ μου, καὶ ἀποστρέψατε τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ἡχμαλωτεύσατε τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὅτι ὀργὴ θυμοῦ Κυρίου ἐφ' ὑμῖν.

12. Καὶ ἀνέστησαν ἄρχοντες ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἐφραὶμ, Οὐδείας δ τοῦ Ἰωανοῦ, καὶ Βαραχίας δ τοῦ Μοσολαμὼθ, καὶ Ἐζεκίας δ τοῦ Σελλήμ, καὶ Ἀμασίας δ τοῦ Ἐλδαί ἐπὶ τοὺς ἐρχομένους ἀπὸ τοῦ πολέμου,

13. καὶ εἶπαν αὐτοῖς· Οὐ μὴ εἰσάγαγῃτε τὴν αἰχμαλωσίαν ὧδε πρὸς ἡμᾶς, ὅτι εἰς τὸ ἁμαρτάνειν τῷ Κυρίῳ ἐφ' ἡμᾶς ὑμεῖς λέγετε προσθεῖναι ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐπὶ τὴν ἀγνοίαν ἡμῶν, ὅτι πολλὴ ἡ ἁμαρτία ἡμῶν καὶ ὀργὴ θυμοῦ Κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

14. Καὶ ἀφῆκαν οἱ πολεμισταὶ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὰ σκῦλα ἐναντίον τῶν ἀρχόντων καὶ πάσης τῆς ἐκκλησίας.

15. Καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες οἱ ἐπεκλήθησαν ἐν ὀνό-

est in civitate David, et regnavit Achaz filius ejus pro eo.

CAPUT XXVIII.

1. Filius viginti et quinque annorum erat Achaz in regnando ipsum, et sexdecim annos regnavit in Jerusalem : et non fecit rectum in conspectu Domini, sicut David pater ejus.

2. Et ambulavit secundum vias regum Israel : etenim sculpsit idola,

3. et idolis eorum in Ge Benennon : et traduxit filios suos per ignem secundum abominationes gentium quas exterminaverat Dominus a facie filiorum Israel.

4. Et adolebat super excelsa, et super solaria, et sub omni ligno frondoso.

5. Et tradidit eum Dominus Deus ejus per manum regis Syriæ, et percussit in eo et captivavit de eis captivitatem multam, et adduxit in Damascum, et in manus regis Israel tradidit eum, et percussit in eo plagam magnam.

6. Et interfecit Phacee filius Romeliæ rex Israel in Judæ in una die centum viginti millia virorum potentium fortitudine, in relinquendo eos Dominum Deum patrum suorum.

7. Et interfecit Zechri potens ex Ephraim Maasiam filium regis, et Ezricam præfectum domus ejus, et Elcana vicarium regis.

8. Et captivaverunt filii Israel de fratribus suis trecenta millia, mulieres et filios et filias : et spolia multa prædati sunt ex eis, et attulerunt spolia in Samariam.

9. Et ibi propheta Domini, Oded nomen ei : et exiit in occursum virtutis venientium in Samariam, et dixit eis : Ecce ira Domini Dei patrum vestrorum super Judam, et tradidit eos in manus vestras, et interfecistis in eis in ira, et usque ad caelos pervenit.

10. Et nunc filios Juda et Jerusalem vos dicitis possidere in servos et servas. Nonne ecce ego sum vobiscum ad contestandum Domino Deo vestro?

11. Et nunc audite me, et restituite captivitatem quam captivastis de fratribus vestris, quoniam ira furoris Domini super vos.

12. Et surrexerunt principes de filiis Ephraim, Udias filius Joanu, et Barachias filius Mosolamoth, et Ezechias filius Sellem, et Amasias filius Eldai super advenientes e bello,

13. et dixerunt eis : Non introducite captivitatem huc ad nos, quoniam ad peccandum Domino super nos vos dicitis adjicere super peccata nostra et super ignorantiam nostram, quoniam multum est peccatum nostrum et ira furoris Domini super Israel.

14. Et dimiserunt bellatores captivitatem et spolia ante principes et omnem ecclesiam.

15. Et surrexerunt viri invocati in nomine, et suscep-

ματι, καὶ ἀντελάβοντο τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ πάντας τοὺς γυμνοὺς περιέβαλον ἀπὸ τῶν σκύλων, καὶ ἐνέδυσαν αὐτοὺς καὶ ὑπέδησαν αὐτοὺς, καὶ ἔδωκαν φαγεῖν καὶ ἀλείφασθαι, καὶ ἀντελάβοντο καὶ ἐν ὑποζυγίοις παντὸς ἀσθενοῦντος, καὶ κατέστησαν αὐτοὺς εἰς Ἱεριχὼ πόλιν Φοινίκων πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Σαμάρειαν.

16. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ πρὸς βασιλέα Ἀσσοῦρ βοηθῆσαι αὐτῷ, καὶ ἐν τούτῳ,

17. ὅτι οἱ Ἰδουμαῖοι ἐπέθεντο, καὶ ἐπάταξαν ἐν Ἰούδα, καὶ ἠχμαλώτισαν αἰχμαλωσίαν.

18. Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς πεδινῆς, καὶ ἀπὸ λιθὸς τοῦ Ἰούδα, καὶ ἔλαβον τὴν Βαιθασαμὺς, (καὶ τὰ ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ τὰ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἔδωκαν τῷ βασιλεῖ, τὴν Αἰλὼν, καὶ τὴν Γαληρῶ, καὶ τὴν Σωχὼ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν Θαμνὰ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὴν Γαμζὼ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς· καὶ κατήκνησαν ἐκεῖ,

19. ὅτι ἐταπεινώσε Κύριος τὸν Ἰούδαν διὰ Ἀχαζ βασιλέα Ἰούδα, ὅτι ἀπέστη ἀποστάσει ἀπὸ Κυρίου.

20. Καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτὸν Θαλαγαρελλασάρ βασιλεὺς Ἀσσοῦρ, καὶ ἐθλίψεν αὐτόν.

21. Καὶ ἔλαβεν Ἀχαζ τὰ ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ τὰ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἔδωκε τῷ βασιλεῖ Ἀσσοῦρ· καὶ οὐκ εἰς βοήθειαν αὐτῷ ἦν,

22. ἀλλ' ἢ τῷ θλιῶναι αὐτόν. Καὶ προσέθηκε τοῦ ἀποστήναι ἀπὸ Κυρίου, καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἀχαζ·

23. Ἐκζητήσω τοὺς θεοὺς Δαμασκοῦ τοὺς τύποντάς με· καὶ εἶπεν· Ὅτι θεοὶ βασιλέως Συρίας αὐτοὶ κατισχύουσιν αὐτοὺς, αὐτοῖς τοίνυν θύσω, καὶ ἀντιληφονταί μου. Καὶ αὐτοὶ ἐγένοντο αὐτῷ εἰς σκῶλον καὶ παντὶ Ἰσραὴλ.

24. Καὶ ἀπέστησεν Ἀχαζ τὰ σκεύη οἴκου Κυρίου, καὶ κατέκοψεν αὐτὰ, καὶ ἔκλεισε τὰς θύρας οἴκου Κυρίου, καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ θυσιαστήρια ἐν πάσῃ γωνίᾳ ἐν Ἱερουσαλὴμ,

25. καὶ ἐν πάσῃ πόλει καὶ πόλει ἐν Ἰούδα ἐποίησεν ὑψηλὰ θυμῖν θεοῖς ἄλλοτρίοις, καὶ παρώργισαν Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν.

26. Καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι αὐτοῦ καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ αἱ πρῶται καὶ ἔσχαται, ἰδοὺ γεγραμμέναι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ.

27. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ, ὅτι οὐκ εἰσένεγκαν αὐτόν εἰς τοὺς τάφους τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

1. Καὶ Ἐζεκίας ἐβασίλευσεν ὡν εἴκοσι καὶ πέντε ἔτων, καὶ εἴκοσι ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀβιά θυγάτηρ Ζαχαρίου.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

3. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἔστι ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ ἀνέωξε τὰς θύρας οἴκου Κυρίου καὶ ἐπεσκεύασεν αὐτάς.

runt captivitatem, et omnes nudos vestierunt de spoliis, et induerunt eos et calceaverunt eos, et dederunt comedere et ungi, et susceperunt etiam in subjugalibus omnem infirmum, et collocaverunt eos in Jericho civitate palmarum apud fratres eorum, et reverterunt in Samariam.

16. In tempore illo misit rex Achaz ad regem Assur ad auxiliandum sibi, et in hoc,

17. quoniam Idumæi invaserunt, et percusserunt in Juda, et captivarunt captivitatem.

18. Et alienigenæ invaserunt super civitates campestris, et ab africo Juda, et ceperunt Bethsams, (et quæ in domo Domini, et quæ in domo regis, et principum, et dederunt regi), Ailona, et Galero, et Socho et pagos ejus, et Thama et pagos ejus, et Gamzo et pagos ejus : et habitaverunt illic,

19. quoniam humiliavit Dominus Judam propter Achaz regem Juda, quoniam discessit discessione a Domino.

20. Et venit super eum Thalagallasar rex Assur, et tribulavit eum.

21. Et cepit Achaz quæ in domo Domini, et quæ in domo regis et principum, et dedit regi Assur : et non ad auxilium ei fuit,

22. sed ut ipse tribularetur. Et adjecit recedere a Domino, et dixit rex Achaz :

23. Exquiram deos Damasci qui verberant me : et dixit : Quoniam dii regis Syriæ ipsi confortant eos, ipsis igitur sacrificabo, et suscipiant me. Et ipsi fuerunt ei in scandalum et omni Israel.

24. Et removit Achaz vasa domus Domini, et concidit ea, et clausit januas domus Domini, et fecit sibi altaria in omni angulo in Jerusalem,

25. et in omni civitate et civitate in Juda fecit excelsa ad adolendum diis alienis, et irritaverunt Dominum Deum patrum suorum.

26. Et reliqua verba ejus et actiones ejus primæ et novissimæ, ecce scripta in libro regum Juda et Israel.

27. Et dormivit Achaz cum patribus suis, et sepultus est in civitate David, quoniam non intulerunt eum in sepulchra regum Israel, et regnavit Ezechias filius ejus pro eo.

CAPUT XXIX.

1. Et Ezechias regnavit cum esset viginti et quinque annorum, et viginti novem annos regnavit in Jerusalem : et nomen matri ejus Abia filia Zachariæ.

5. Et fecit rectum in conspectu Domini secundum omnia quæ fecit David pater ejus.

3. Et factum est, ut stelit super regnum suum, in mense primo aperuit januas domus Domini et instauravit eas.

4. Καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς Λευίτας, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολάς,

5. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀκούσατε, οἱ Λευῖται, νῦν ἀγνίσθητε, καὶ ἀγνίσατε τὸν οἶκον Κυρίου Θεοῦ τῶν πατέρων ὑμῶν, καὶ ἐκβάλετε τὴν ἀκαθαρσίαν ἐκ τῶν ἁγίων.

6. Ὅτι ἀπέστησαν οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἐγκατέλιπον αὐτὸν, καὶ ἀπέστρεψαν τὸ πρόσωπον αὐτῶν ἀπὸ τῆς σκηνῆς Κυρίου, καὶ ἔδωκαν αὐχένα.

7. Καὶ ἀπέκλεισαν τὰς θύρας τοῦ ναοῦ, καὶ ἔσδεσαν τοὺς λύχνους, καὶ θυμίαμα οὐκ ἐθυμιάσαν, καὶ ὀλοκαυτώματα οὐ προσήνεγκαν ἐν τῷ ἁγίῳ, Θεῷ Ἰσραὴλ.

8. Καὶ ὠργίσθη ὁργῇ Κύριος ἐπὶ τὸν Ἰούδαν καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς ἔκστασιν καὶ εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς συρισμόν, ὥς ὑμεῖς ὁρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν.

9. Καὶ ἰδοὺ πεπλήγασιν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν μαχαίρᾳ, καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν γῇ οὐκ αὐτῶν, ὃ καὶ νῦν ἐστίν.

10. Ἐπὶ τούτοις νῦν ἐστίν ἐπὶ καρδίᾳ διαθέσθαι διαθήκην μου, διαθήκην Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστρέψει τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ ἀπ' ἡμῶν.

11. Καὶ νῦν μὴ διαλίπητε, ὅτι ἐν ὑμῖν ἤρēτικε Κύριος στήναι ἐναντίον αὐτοῦ λειτουργεῖν, καὶ εἶναι αὐτῷ λειτουργοῦντας καὶ θυμιῶντας.

12. Καὶ ἀνέστησαν οἱ Λευῖται, Μαᾶθ δὲ τοῦ Ἀμασί, καὶ Ἰωὴλ δὲ τοῦ Ἀζαρίου ἐκ τῶν υἱῶν Καᾶθ· καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Μεραρί, Κίς δὲ τοῦ Ἀβδὶ, καὶ Ἀζαρίας δὲ τοῦ Ἰακελῆ· καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Γεδωνί, Ἰωδαὰ δὲ τοῦ Ζεμμάθ, καὶ Ἰωαδάμ. Οὗτοι υἱοὶ Ἰωαχά.

13. Καὶ τῶν υἱῶν Ἐλισαφάν, Ζαμβρί, καὶ Ἰειήλ· καὶ τῶν υἱῶν Ἀσάφ, Ζαχαρίας, καὶ Ματθανίας·

14. καὶ τῶν υἱῶν Αἰμάν, Ἰειήλ καὶ Σαμεὶ· καὶ τῶν υἱῶν Ἰδὶθὸν, Σαμαίας, καὶ Ὀζιήλ.

15. Καὶ συνήγαγον τοὺς ἀδελφούς αὐτῶν, καὶ ἡγνίσθησαν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως διὰ προστάγματος Κυρίου, καθαρῶσαι τὸν οἶκον Κυρίου.

16. Καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς ἔσω εἰς τὸν οἶκον Κυρίου ἀγνίσαι, καὶ ἐξέβαλον πᾶσαν τὴν ἀκαθαρσίαν τὴν εὑρεθείσαν ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου καὶ εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου Κυρίου. Καὶ ἰδέξαντο οἱ Λευῖται ἐκβαλεῖν εἰς τὸν χειμάρρουν Κεδρὼν ἔσω.

17. Καὶ ἤρξατο τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ, νεομηνία τοῦ πρώτου μηνὸς ἀγνίσαι, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ τοῦ μηνὸς εἰσῆλθον εἰς τὸν ναὸν Κυρίου, καὶ ἡγνισαν τὸν οἶκον Κυρίου ἐν ἡμέραις ὀκτὼ, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρικαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου συνετέλεσαν.

18. Καὶ εἰσῆλθον ἔσω πρὸς Ἐζεκίαν τὸν βασιλέα, καὶ εἶπαν· Ἠγνίσαμεν πάντα τὰ ἐν οἴκῳ Κυρίου, τὸ θυσιαστήριον τῆς ὀλοκαυτώσεως καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως καὶ τὰ σκεύη αὐτῆς,

19. καὶ πάντα τὰ σκεύη ἃ ἐμίλαν ἐν βασιλεὺς Ἀχαζ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐν τῇ ἀποστασίᾳ αὐτοῦ, ἡτοιμάκαμεν καὶ ἡγνίσαμεν· ἰδοὺ ἐστίν ἐναντίον τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου.

20. Καὶ ὥρθρισεν Ἐζεκίας δὲ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε τοὺς ἀρχοντας τῆς πόλεως, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον Κυρίου,

4. Et introduxit sacerdotes et Levitas, et constituit eos in latere quod ad orientem,

5. et dixit eis : Audite, Levitæ, nunc purificamini, et purificate domum Domini Dei patrum vestrorum, et ejicite immunditiam e sanctis.

6. Quoniam rebellarunt patres nostri, et fecerunt malum ante Dominum Deum nostrum, et dereliquerunt eum, et averterunt faciem suam a tabernaculo Domini, et dederunt cervicem.

7. Et clauserunt januas templi, et extinxerunt lucernas, et thymiana non adoluerunt, et holocaustomata non obtulerunt in sancto, Deo Israel.

8. Et iratus est ira Dominus super Judam et Jerusalem, et dedit eos in extasim et in perditionem et in sibilum, sicut vos videtis oculis vestris.

9. Et ecce percussi sunt patres nostri in gladio, et filii vestri et filiae vestrae et uxores vestrae in captivitate in terra non sua, quod et nunc est.

10. Pro his nunc est super cor disponere testamentum meum, testamentum Domini Dei Israel, et avertet iram furoris sui a nobis.

11. Et nunc non omittatis, quoniam in vobis elegit Dominus ad standum ante se ad ministrandum, et ut sint sibi ministrantes et adolentes.

12. Et surrexerunt Levitæ, Maath filius Amasi, et Joel filius Azariæ de filiis Caath : et de filiis Merari, Cis filius Abdi, et Azarias filius Illelel : et de filiis Gedsoni, Jodaad filius Zemmath, et Joadan. Iii filii Joacha.

13. Et de filiis Elisaphan, Zambri, et Jeiel : et de filiis Asaph, Zacharias, et Matthanias :

14. et de filiis Hæman, Jeiel et Semei : et de filiis Idithum, Samæas, et Oziel.

15. Et congregaverunt fratres suos, et purificati sunt juxta mandatum regis per præceptum Domini, ad mundandam domum Domini.

16. Et ingressi sunt sacerdotes intus in domum Domini ad purificandam, et ejecerunt omnem immunditiam inventam in domo Domini et in atrium domus Domini. Et susceperunt Levitæ ejicere in torrentem Cedron foras.

17. Et coeperunt die prima, neomenia primi mensis purificare, et die octava mensis intraverunt in templum Domini, et purificaverunt domum Domini in diebus octo, et die tertiadecima mensis primi consummaverunt.

18. Et ingressi sunt intus ad Ezechiam regem, et dixerunt : Purificavimus omnia quæ in domo Domini, altare holocaustis et vasa ejus, et mensam propositionis et vasa ejus,

19. et omnia vasa quæ polluerat rex Achaz in regno suo in rebellione sua, paravimus et purificavimus : ecce sunt ante altare Domini.

20. Et surrexit mane Ezechias rex, et congregavit principes civitatis, et ascendit in domum Domini,

21. καὶ ἀνήνεγκε μόσχους ἑπτὰ, κριοὺς ἑπτὰ, ἀμνοὺς ἑπτὰ, γιμάρους αἰγῶν ἑπτὰ περὶ ἁμαρτίας, περὶ τῆς βασιλείας, καὶ περὶ τῶν ἁγίων, καὶ περὶ Ἰσραὴλ· καὶ εἶπε τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερεῦσιν ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Κυρίου.

22. Καὶ ἔθυσαν τοὺς μόσχους, καὶ ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα, καὶ προσέχεαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ ἔθυσαν τοὺς κριοὺς, καὶ προσέχεαν τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· καὶ ἔθυσαν τοὺς ἀμνοὺς, καὶ περιέχεον τὸ αἷμα τῷ θυσιαστηρίῳ.

23. Καὶ προσήγαγον τοὺς γιμάρους τοὺς περὶ ἁμαρτίας ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐπέθηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπ' αὐτούς.

24. Καὶ ἔθυσαν αὐτοὺς οἱ ἱερεῖς, καὶ ἐξιλάσαντο τὸ αἷμα αὐτῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐξιλάσαντο περὶ παντὸς Ἰσραὴλ, ὅτι εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Περὶ παντός Ἰσραὴλ ἡ δολοκαύτωσις, καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας.

25. Καὶ ἔστησε τοὺς Λευίτας ἐν οἴκῳ Κυρίου ἐν κυμβάλοις, καὶ ἐν νάβλαις, καὶ ἐν κινύραις, κατὰ τὴν ἐντολὴν Δαυὶδ τοῦ βασιλέως, καὶ Γὰδ τοῦ ὁρώντος τῇ βασιλεῖ, καὶ Νάθαν τοῦ προφήτου, ὅτι διὰ ἐντολῆς Κυρίου τὸ πρόσταγμα ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν.

26. Καὶ ἔστησαν οἱ Λευῖται ἐν ὀργάνοις Δαυὶδ, καὶ οἱ ἱερεῖς ταῖς σάλπιγξι.

27. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας ἀνεῖναι τὴν δολοκαύτωσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. Καὶ ἐν τῷ ἀρξασθαι ἀναφέρειν τὴν δολοκαύτωσιν, ἤρξαντο ᾄδειν Κυρίῳ, καὶ σάλπιγγες πρὸς τὰ ὄργανα Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ.

28. Καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία προσεκύνει, καὶ οἱ ψαλτῶδοι ᾄδοντες, καὶ σάλπιγγες σαλπίζουσαι ἕως οὗ συνετελέσθῃ ἡ δολοκαύτωσις.

29. Καὶ ὡς συνετέλεσαν ἀναφέροντες, ἔκαμψεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ εὐρεθέντες, καὶ προσεκύνησαν.

30. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τοῖς Λευίταις, ὑμεῖν τὸν Κύριον ἐν λόγοις Δαυὶδ καὶ Ἀσάφ τοῦ προφήτου· καὶ ὑμνοῦν ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ ἔπασαν καὶ προσεκύνησαν.

31. Καὶ ἀπεκρίθη Ἐζεκίας, καὶ εἶπε· Νῦν ἐπληροῦσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν Κυρίῳ, προσάγετε καὶ φέρετε θυσίας αἰνέσεως εἰς οἶκον Κυρίου. Καὶ ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία θυσίας καὶ αἰνέσεις εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ πᾶς πρόθυμος τῇ καρδίᾳ δολοκαυτώσει.

32. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῆς δολοκαυτώσεως ἧς ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία, μόσχοι ἑβδομήκοντα, κριοὶ ἑκατὸν, ἀμνοὶ διακόσιοι, εἰς δολοκαύτωσιν Κυρίῳ πάντα ταῦτα.

33. Καὶ οἱ ἁγιασμένοι μόσχοι ἑξακόσιοι, πρόβατα τρισχίλια.

34. Ἀλλ' ἡ οἱ ἱερεῖς ἦσαν ὀλίγοι, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐκδεῖραι τὴν δολοκαύτωσιν, καὶ ἀντελάθοντο αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται ἕως οὗ συνετελέσθῃ τὸ ἔργον, καὶ ἕως οὗ ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς, ὅτι οἱ Λευῖται προθύμως ἡγνίσαν παρά τοὺς ἱερεῖς.

35. Καὶ ἡ δολοκαύτωσις πολλὴ ἐν τοῖς στέασι τῆς τελειώσεως τοῦ σωτηρίου καὶ τῶν σπονδῶν τῆς δολοκαυτώσεως· καὶ κατωρθώθη τὸ ἔργον ἐν οἴκῳ Κυρίου.

36. Καὶ ἠυφράνθη Ἐζεκίας καὶ πᾶς ὁ λαὸς, διὰ τὸ ἡτοιμακέναι τὸν Θεὸν τῷ λαῷ, ὅτι ἐξάπινα ἐγένετο ὁ λόγος.

21. et obtulit vitulos septem, arietes septem, agnos septem, hircos caprarum septem pro peccato, pro regno, et pro sanctis, et pro Israel : et dixit filiis Aaron sacerdotibus ascendere super altare Domini.

22. Et sacrificaverunt vitulos, et susceperunt sacerdotes sanguinem, et effuderunt super altare : et immolaverunt vitulos, et effundebant sanguinem super altare : et immolaverunt agnos, et circumfuderunt sanguinem altari.

23. Et adduxerunt hircos qui pro peccato ante regem et ecclesia, et imposuerunt manus suas super eos.

24. Et sacerdotes immolaverunt eos, et expiaverunt sanguinem eorum ad altare, et expiaverunt pro omni Israel, quoniam dixit rex : Pro omni Israel holocaustosis, et quæ pro peccato.

25. Et statuit Levitas in domo Domini in cymbalis, et in nablis, et in citharis, juxta mandatum David regis, et Gad qui erat videns regi, et Nathan propheta, quoniam per mandatum Domini præceptum in manu prophetarum.

26. Et steterunt Levitæ in organis David, et sacerdotes tubis.

27. Et dixit Ezecias offerre holocaustosim super altare. Et in incipiendo offerre holocaustosim, cæperunt cantare Domino, et tubæ ad organa David regis Israel.

28. Et universa ecclesia adorabat, et cantores cantantes, et tubæ clangentes quoadusque consummata est holocaustosis.

29. Et ut consummaverunt offerentes, flexit se rex et omnes inventi, et adoraverunt.

30. Et dixit Ezecias rex et principes Levitis, laudare Dominum in sermonibus David et Asaph prophetæ : et laudabant in lætitiis, et procubuerunt et adoraverunt.

31. Et respondit Ezecias, et dixit : Nunc implestis manus vestras Domino, adducite et afferte sacrificia laudationis in domum Domini. Et obtulit ecclesia sacrificia et laudationes in domum Domini, et omnis promptus corde holocaustoses.

32. Et fuit numerus holocaustosis quam obtulit ecclesia, vituli septuaginta, arietes centum, agni ducenti, in holocaustosim Domino omnia hæc.

33. Et sanctificati vituli sexcenti, oves ter mille.

34. Sed sacerdotes fuerunt pauci, et non potuerunt exorire holocaustosim, et adjuverunt eos fratres eorum Levitæ quoadusque consummatum est opus, et quoadusque purificati sunt sacerdotes, quoniam Levitæ prompte purificabant præ sacerdotibus.

35. Et holocaustosis multa in adipibus consummationis ipsius salutaris et libaminum holocaustosis : et directum est opus in domo Domini.

36. Et lætatus est Ezecias et omnis populus, quia paraverat Deus populo, nam subito factum est verbum.

1. Καὶ ἀπέστειλεν Ἐζεκίας ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, καὶ ἐπιστολάς ἔγραψεν ἐπὶ τὸν Ἐφραίμ καὶ Μανασσῆ, ἔλθειν εἰς οἶκον Κυρίου εἰς Ἱερουσαλὴμ, ποιῆσαι τὸ φασὲκ τῷ Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἀρχόντες καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία ἐν Ἱερουσαλὴμ, ποιῆσαι τὸ φασὲκ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ.

3. Οὐ γὰρ ἠδυνάσθησαν ποιῆσαι αὐτὸ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτι οἱ ἱερεῖς οὐχ ἡγνίσθησαν ἱκανοὶ, καὶ ὁ λαὸς οὐ συνήχθη εἰς Ἱερουσαλὴμ.

4. Καὶ ἤρσεν ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ ἐναντίον τῆς ἐκκλησίας.

5. Καὶ ἐστήσαν λόγον διελθεῖν κήρυγμα ἐν παντὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ Βηρσαβεί ἕως Δάν, ἐλθόντας ποιῆσαι τὸ φασὲκ Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅτι πληθος οὐκ ἐποίησε κατὰ τὴν γραφὴν.

6. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρέγοντες σὺν ταῖς ἐπιστολαῖς παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων εἰς πάντα Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, κατὰ τὸ πρῶταγμα τοῦ βασιλέως, λέγοντες· Οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἐπιστρέψατε πρὸς Κύριον Θεὸν Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐπιστρέψατε τοὺς ἀνασσεωσμένους, τοὺς καταλειφθέντας ἀπὸ χειρὸς βασιλέως Ἀσσοῦρ.

7. Καὶ μὴ γίνεσθε καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, οἱ ἀπίστησαν ἀπὸ Κυρίου Θεοῦ πατέρων αὐτῶν, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς ἐρήμωσιν, καθὼς ὑμεῖς ὁρᾶτε.

8. Καὶ νῦν μὴ σκληρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν, δότε θῶξαν Κυρίῳ τῷ Θεῷ, καὶ εἰσέλθετε εἰς τὸ ἅγιασμα αὐτοῦ ὃ ἡγίασεν εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν, καὶ ἀποστρέψει ἀφ' ὑμῶν θυμὸν ὀργῆς.

9. Ὅτι ἐν τῷ ἐπιστρέφειν ὑμᾶς πρὸς Κύριον, οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἔσονται ἐν οἰκτιρμοῖς ἐναντὶ πάντων τῶν αἰχμαλωτισάντων αὐτοὺς, καὶ ἀποστρέψει εἰς τὴν γῆν ταύτην, ὅτι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐκ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν, ἐὰν ἐπιστρέψωμεν πρὸς αὐτόν.

10. Καὶ ἦσαν οἱ τρέγοντες διαπορευόμενοι πόλιν ἐκ πόλεως ἐν τῇ ὁρεὶ Ἐφραίμ, καὶ Μανασσῆ, καὶ ἕως Ζαβουλὼν καὶ ἐγένοντο ὡς καταγελῶντες αὐτῶν καὶ καταμωκῶμενοι.

11. Ἀλλὰ ἄνθρωποι Ἀσὴρ καὶ ἀπὸ Μανασσῆ καὶ ἀπὸ Ζαβουλὼν ἐνετράπησαν, καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ εἰς Ἰούδα.

12. Καὶ ἐγένετο χεὶρ Κυρίου δοῦναι αὐτοῖς καρδίαν μίαν ἔλθειν, τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὰ προτάγματα τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων ἐν λόγῳ Κυρίου.

13. Καὶ συνήχθησαν εἰς Ἱερουσαλὴμ λαὸς πολλὸς τοῦ ποιῆσαι τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἐκκλησία πολλὴ σφόδρα.

14. Καὶ ἀνέστησαν, καὶ καθεῖλαν τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ πάντα ἐν οἷς ἐθυμίων τοῖς ψευδέσι, κατέσπασαν καὶ ἔρριψαν εἰς τὸν χειμάρδρον Κεδρὼν.

15. Καὶ ἔθυσαν τὸ φασὲκ τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου. Καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐνετράπησαν καὶ ἡγνίσαν, καὶ εἰσῆνεγκαν δλοκαυτώματα ἐν οἴκῳ Κυρίου.

1. Et misit Ezecias ad omnem Israel et Juda, et epistolas scripsit ad Ephraim et Manasse, ut venirent in domum Domini in Jerusalem, ad faciendum phasec Domino Deo Israel.

2. Et consilium iniit rex et principes et omnis ecclesia in Jerusalem, facere phasec mense secundo.

3. Non enim potuerant facere illud in tempore illo, quoniam sacerdotes non erant sanctificati sufficientes, et populus non convenerat in Jerusalem.

4. Et placuit verbum coram rege et coram ecclesia.

5. Et statuerunt verbum ad transmittendum praeconium in omnem Israel a Bersabee usque Dan, ut venientes facerent phasec Domino Deo Israel in Jerusalem, quoniam multitudo non fecerat secundum scripturam.

6. Et iverunt cursores cum epistolis a rege et principibus in omnem Israel et Judam, juxta praeceptum regis, dicentes: Filii Israel, revertite ad Dominum Deum Abraham et Isaac et Israel, et redire facite eos qui evaserunt, qui relictii sunt a manu regis Assur.

7. Et nolite fieri sicut patres vestri et fratres vestri, qui recesserunt a Domino Deo patrum suorum, et tradidit eos in desolationem, sicut vos videtis.

8. Et nunc nolite obdurare corda vestra sicut patres vestri, date gloriam Domino Deo, et introite in sanctuarium ejus quod sanctificavit in saeculum, et servite Domino Deo vestro, et avertet a vobis furem irae.

9. Quoniam in revertendo vos ad Dominum, fratres vestri et filii vestri erunt in miserationibus coram omnibus qui captivarunt eos, et redire faciet in terram hanc, quoniam misericors et miserator Dominus Deus noster, et non avertet faciem suam a vobis, si reverterimus ad eum.

10. Et fuerunt cursores transeuntes civitatem e civitate in monte Ephraim, et Manasse, et usque Zabulon: et fuerunt sicut irridentes eos et subsannantes.

11. Sed viri Aser et de Manasse et de Zabulon confusi sunt, et venerunt in Jerusalem et in Juda.

12. Et facta est manus Domini ad dandum eis cor unum veniendi, ad faciendum secundum praecepta regis et principum in verbo Domini.

13. Et congregati sunt in Jerusalem populus multus ad faciendum festivitatem azymorum in mense secundo, ecclesia multa valde.

14. Et surrexerunt, et diruerunt altaria quae in Jerusalem, et omnia in quibus adolebant falsis, demoliti sunt et projecerunt in torrentem Cedron.

15. Et immolaverunt phasec quartadecima mensis secundi. Et sacerdotes et Levitae confusi sunt et purificaverunt, et obtulerunt holocaustomata in domo Domini.

16. Καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτῶν, κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν, κατὰ τὴν ἐντολὴν Μωϋσῆ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐδέχοντο τὰ αἵματα ἐκ χειρὸς τῶν Λευιτῶν.

17. Ὅτι πλῆθος τῆς ἐκκλησίας οὐχ ἡγνίσθη, καὶ οἱ Λευῖται ἦσαν τοῦ θύειν τὸ φασέκ παντὶ τῷ μὴ δυναμένῳ ἄγνισθῆναι τῷ Κυρίῳ.

18. Ὅτι πλείστον τοῦ λαοῦ ἀπὸ Ἐφραΐμ, καὶ Μανασσῆ, καὶ Ἰσάαχαρ, καὶ Ζαβουλὼν, οὐχ ἡγνισαν, ἀλλ' ἔραγον τὸ φασέκ παρὰ τὴν γραφὴν. Τοῦτο καὶ προσήυζατο Ἐζεκίας περὶ αὐτῶν, λέγων· Κύριος ἀγαθὸς ἐξιλάσθω.

19. Ὑπὲρ πάσης καρδίας καταθυνοῦσης ἐκζητῆσαι Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, καὶ οὐ κατὰ τὴν ἀγνείαν τῶν ἁγίων.

20. Καὶ ἐπήκουσε Κύριος τῷ Ἐζεκίᾳ, καὶ ἴασατο τὸν λαόν.

21. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὐρεθέντες ἐν Ἱερουσαλὴμ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ, καὶ καθυμνοῦντες τῷ Κυρίῳ ἡμέραν καθ' ἡμέραν, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐν ὀργάνοις τῷ Κυρίῳ.

22. Καὶ ἐλάλησεν Ἐζεκίας ἐπὶ πᾶσαν καρδίαν τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν συνιόντων σύνεσιν ἀγαθὴν τῷ Κυρίῳ· καὶ συνετέλεσαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας, θύοντες θυσίαν σωτηρίου, καὶ ἐξομολογούμενοι τῷ Κυρίῳ Θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν.

23. Καὶ ἐβούλευσατο ἡ ἐκκλησία ἅμα ποιῆσαι ἑπτὰ ἡμέρας ἄλλας· καὶ ἐποίησαν ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ·

24. ὅτι Ἐζεκίας ἀπῆρξατο τῷ Ἰούδα, τῇ ἐκκλησίᾳ, χίλους μόσχους καὶ ἑπταχιλῖα πρόβατα, καὶ οἱ ἀρχόντες ἀπῆραντο τῷ λαῷ μόσχους χίλους καὶ πρόβατα δέκα χιλιάδας, καὶ τὰ ἅγια τῶν ἱερέων εἰς πλῆθος.

25. Καὶ ἠψοράνθη πᾶσα ἡ ἐκκλησία, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰούδα, καὶ οἱ εὐρεθέντες ἐξ Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἱ προσήλυτοι οἱ ἐλθόντες ἀπὸ γῆς Ἰσραὴλ, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἰούδα.

26. Καὶ ἐγένετο εὐφροσύνη μεγάλη ἐν Ἱερουσαλὴμ· ἀπὸ ἡμερῶν Σαλωμών υἱοῦ Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ οὐκ ἐγένετο τοιαύτη ἑορτὴ ἐν Ἱερουσαλὴμ.

27. Καὶ ἀνέστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται καὶ εὐλόγησαν τὸν λαόν, καὶ ἐπηκούσθη ἡ φωνὴ αὐτῶν, καὶ ἦλθεν ἡ προεσυχὴ αὐτῶν εἰς τὸ κατοικητήριον τοῦ ἁγίου αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΑ'.

1. Καὶ ὡς συνετελέσθη πάντα ταῦτα, ἐξῆλθε πᾶς Ἰσραὴλ οἱ εὐρεθέντες ἐν πόλεσιν Ἰούδα, καὶ συνέτριψαν τὰς στήλας, καὶ ἔκοψαν τὰ ἄλση, καὶ κατέσπασαν τὰ ὑψηλὰ καὶ τοὺς βωμοὺς ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Βενιαμὴν, καὶ ἐξ Ἐφραΐμ, καὶ ἀπὸ Μανασσῆ ἕως εἰς τέλος. Καὶ ἐπέστρεψαν πᾶς Ἰσραὴλ ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν.

2. Καὶ ἔταξεν Ἐζεκίας τὰς ἐφημερίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, καὶ τὰς ἐφημερίας ἑκάστου κατὰ τὴν ἑαυτοῦ λειτουργίαν τοῖς ἱεραῦσι καὶ τοῖς Λευῖταις εἰς τὴν δλοκαύτωςιν, καὶ εἰς τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου, καὶ αἰνεῖν, καὶ ἐξομολογεῖσθαι, καὶ λειτουργεῖν ἐν ταῖς πύλαις ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου Κυρίου.

16. Et steterunt super stationem suam, juxta judicium suum, juxta mandatum Moysi hominis Dei, et sacerdotes accipiebant sanguines de manu Levitarum.

17. Quoniam multitudo ecclesiae non erat purificata, et Levitae fuerunt ad immolandum phasec omni qui non poterat purificari Domino.

18. Quoniam plurima pars populi ab Ephraim, et Manasse, et Issachar, et Zabulon, non purificaverunt, sed manducaverunt phasec praeter scripturam. Hoc et deprecatus est Ezecias pro eis, dicens : Dominus bonus propitius

19. pro omni corde dirigente ad exquirendum Deum Deum patrum suorum, et non secundum purificationem sanctorum.

20. Et exaudivit Dominus Ezeciam, et sanavit populum.

21. Et fecerunt filii Israel qui inventi sunt in Jerusalem festivitatem azymorum septem diebus in laetitia magna, et hymnos dicentes Domino diem per diem, et sacerdotes et Levitae in organis Domino.

22. Et locutus est Ezecias ad omne cor Levitarum et intelligentium intellectum bonum Domino : et consummaverunt festivitatem azymorum septem diebus, sacrificantes sacrificium salutaris, et confitentes Domino Deo patrum suorum.

23. Et deliberavit ecclesia simul facere septem dies alias : et fecerunt septem dies in laetitia :

24. quoniam Ezecias primitias obtulit ipsi Juda, ipsi ecclesiae mille vitulos et septem mille oves, et principes obtulerunt primitias populo vitulos mille et oves decem mille, et sancta sacerdotum in multitudine.

25. Et laetata est omnis ecclesia, sacerdotes et Levitae et omnis ecclesia Juda, et qui inventi sunt de Jerusalem, et proselyti qui venerant de terra Israel, et habitantes Juda.

26. Et facta est laetitia magna in Jerusalem : a diebus Salomon filii David regis Israel non facta est talis festivitas in Jerusalem.

27. Et surrexerunt sacerdotes Levitae et benedixerunt populum, et exaudita est vox eorum, et venit deprecatio eorum ad habitaculum sanctum ejus in coelum.

CAPUT XXXI.

1. Et postquam consummata sunt omnia haec, egressus est omnis Israel qui inventi sunt in civitatibus Juda, et contriverunt statuas, et exciderunt lucos, et diruerunt excelsa et aras de omni Judaea et Benjamin, et de Ephraim, et de Manasse usque in finem. Et reverterunt omnis Israel unusquisque ad hereditatem suam, et ad civitates suas.

2. Et ordinavit Ezecias vices sacerdotum et Levitarum, et vices cujusque juxta suum ministerium sacerdotibus et Levitis ad holocaustosim, et ad sacrificium salutaris, et ad laudandum, et confitendum, et ministrandum in portis in atriis domus Domini.

3. Καὶ μερὶς τοῦ βασιλείου ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ, εἰς τὰς ὀλοκαυτώσεις τὴν πρωϊνὴν καὶ τὴν δευτερινήν, καὶ ὀλοκαυτώσεις εἰς τὰ σάββατα, καὶ εἰς τὰς νομηνίας, καὶ εἰς τὰς ἑορτὰς τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου.

4. Καὶ εἶπε τῷ λαῷ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ, δοῦναι τὴν μερίδα τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν, ὅπως κατισχύσωσιν ἐν τῇ λειτουργίᾳ οἴκου Κυρίου.

5. Καὶ ὡς προσέταξε τὸν λόγον, ἐπλεόνασεν Ἰσραὴλ ἅπαρ ὅτου, καὶ οἶνου, καὶ ἑλαίου, καὶ μέλιτος, καὶ πᾶν γέννημα ἀγροῦ, καὶ ἐπιδέκατα πάντα εἰς πληθὺς ἤνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα.

6. Καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ αὐτοὶ ἤνεγκαν ἐπιδέκατα μύσθων καὶ προβάτων, καὶ ἐπιδέκατα αἰγῶν, καὶ ἡγάσαν τῷ Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν, καὶ εἰσήνεγκαν καὶ ἔθηκαν σωρούς σωρούς.

7. Ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ ἤρξαντο οἱ σωροὶ θεμελιωθῆναι, καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ συνετελέσθησαν.

8. Καὶ ἦλθεν Ἐζεκίας καὶ οἱ ἄρχοντες, καὶ εἶδον τοὺς σωρούς, καὶ ὑλόγησαν τὸν Κύριον καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσραὴλ.

9. Καὶ ἐπυνθάνετο Ἐζεκίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν ὑπὲρ τῶν σωρῶν.

10. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Ἀζαρίας ὁ ἱερεὺς ὁ ἄρχων εἰς οἶκον Σαδὸκ, καὶ εἶπεν· Ἐξ οὗ ἤρχεται ἡ ἀπαρχὴ φέρεσθαι εἰς οἶκον Κυρίου, ἐφάγομεν καὶ ἐπίομεν καὶ κατελίπομεν ἕως εἰς πληθὺς, ὅτι Κύριος ὑλόγησεν τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ κατελίπομεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τοῦτο.

11. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας ἐτι ἐτοιμάσαι παστοφορία εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ ἡτοίμασαν,

12. καὶ ἤνεγκαν ἐκεῖ τὰς ἀπαρχὰς καὶ τὰ ἐπιδέκατα ἐν πίστει· καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπιστάτης Χωνενίας ὁ Λευίτης, καὶ Σεμεὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διαδεχόμενος,

13. καὶ Ἰειήλ, καὶ Ὀζίας, καὶ Ναεθ, καὶ Ἀσαήλ, καὶ Ἰεριμὼθ, καὶ Ἰωζαβὰδ, καὶ Ἐλιήλ, καὶ ὁ Σαμαρία, καὶ Μαὰθ, καὶ Βαναίας, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καθεσταμένοι διὰ Χωνενίου καὶ Σεμεὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καθὼς προσέταξεν Ἐζεκίας ὁ βασιλεὺς καὶ Ἀζαρίας ὁ ἡγούμενος οἴκου Κυρίου.

14. Καὶ Κορὴ ὁ τοῦ Ἰεμνὰ ὁ Λευίτης, ὁ πυλωρὸς κατὰ ἀνατολὰς ἐπὶ τῶν δομάτων, δοῦναι τὰς ἀπαρχὰς Κυρίου, καὶ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων,

15. διὰ χειρὸς Ὀδὸμ, καὶ Βενιαμὴν, καὶ Ἰησοὺς, καὶ Σεμεὶ, καὶ Ἀμαρίας, καὶ Σεχονίας διὰ χειρὸς τῶν ἱερέων ἐν πίστει, δοῦναι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν κατὰ τὰς ἐφημερίας, κατὰ τὸν μέγαν καὶ τὸν μικρόν,

16. ἐκτὸς τῆς ἐπιγονῆς τῶν ἀρσενικῶν ἀπὸ τριετοῦς καὶ ἐπάνω, παντὶ τῷ εἰσπορευομένῳ εἰς οἶκον Κυρίου, εἰς λόγον ἡμερῶν εἰς ἡμέραν, εἰς λειτουργίαν ἐφημερίαις διατάξας αὐτῶν.

17. Οὗτος ὁ καταλογισμὸς τῶν ἱερέων κατ' οἴκους πατριῶν· καὶ οἱ Λευῖται ἐν ταῖς ἐφημερίαις αὐτῶν, ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, ἐν διατάξει,

18. ἐγκαταλογίσαι ἐν πάσῃ ἐπιγονῇ υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων αὐτῶν εἰς πᾶν πλῆθος, ὅτι ἐν πίστει ἤγινσαν τὸ ἅγιον.

19. Τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τοῖς ἱερατεύουσι, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων αὐτῶν ἐν πάσῃ πόλει καὶ πόλει, ἄνδρες οἱ

3. Et portio regis de substantia ejus, ad holocaustos matutinam et vespertinam, et holocaustos in sabbata, et in neomenias, et in festivitates scriptas in lege Domini.

4. Et dixit populo habitantibus in Jerusalem, dare portionem sacerdotum et Levitarum, ut confortentur in ministerio domus Domini.

5. Et postquam constituit verbum, abundanter dedit Israel primitias frumenti, et vini, et olei, et mellis, et omne genimen agri, et decimas omnes in multitudine attulerunt filii Israel et Juda.

6. Et habitantes in civitatibus Judæ etiam ipsi attulerunt decimas vitulorum et ovium, et decimas caprarum, et sanctificaverunt Domino Deo suo, et intulerunt et posuerunt acervos acervos.

7. In mense tertio coeperunt acervi fundari, et in mense septimo consummati sunt.

8. Et venit Ezecias et principes, et viderunt acervos, et benedixerunt Dominum et populum ejus Israel.

9. Et percunctatus est Ezecias sacerdotes et Levitas super acervis.

10. Et dixit ad eum Azarias sacerdos princeps in domo Sadoc, et dixit : Ex quo coeperunt primitiæ afferri in domum Domini, manducavimus et bibimus et reliquimus usque ad multitudinem, quoniam Dominus benedixit populum suum, et reliquimus ad multitudinem hanc.

11. Et dixit Ezecias adhuc parare pastophoria in domo Domini, et paraverunt,

12. et attulerunt illuc primitias et decimas in fide : et super eos præses Chonenias Levita, et Semei frater ejus succedens,

13. et Jeiel, et Ozias, et Naeth, et Asael, et Jerimoth, et Jozabad, et Eliel, et Samachia, et Maath, et Banaia, et filii ejus constituti per Choneniam et Semei fratrem ejus, sicut ordinavit Ezecias rex et Azarias dux domus Domini.

14. Et Core filius Jemna Levita, janitor ad orientem super dona, ad dandum primitias Domini, et sancta sanctorum,

15. per manum Odom, et Benjamin, et Jesus, et Semei, et Amarias, et Sechonias per manum sacerdotum in fide, ad dandum fratribus suis secundum vices, juxta magnum et parvum,

16. præter ætuturam masculinorum a triennio et supra, omni ingredienti in domum Domini, in verbo dierum in die, ad ministerium vicibus ordinationis suæ.

17. Hæc distributio sacerdotum secundum domos patriarum : et Levitæ et in vicibus suis, a vigesimo anno et supra, in ordinatione,

18. ad distribuendum in omni ætuturæ filiorum suorum et filiarum suarum in omnem multitudinem, quoniam in fide purificaverant sanctum.

19. Filiis Aaron fungentibus sacerdotio, et qui de civitatibus eorum in omni civitate et civitate, viri qui nominati

ὀνομάσθησαν ἐν ὀνόματι, δοῦναι μερίδα παντὶ ἄρσενικῷ ἐν τοῖς ἱερεῦσι, καὶ παντὶ καταριθμουμένῳ ἐν τοῖς Λευίταις.

20. Καὶ ἐποίησεν οὕτως Ἐζεκίας ἐν παντὶ Ἰούδα, καὶ ἐποίησε τὸ καλὸν καὶ τὸ εὐθὲς ἐναντίον τοῦ Κυρίου Θεοῦ αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐν παντὶ ἔργῳ ᾧ ἤρξατο ἐν ἐργασίᾳ ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἐν τῷ νόμῳ καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν ἐξεζήτησε τὸν Θεὸν αὐτοῦ ἐξ ὅλης ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε καὶ εὐδοώθη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΒ'.

1. Καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ἦλθε Σενναχηρίμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ ἦλθεν ἐπὶ Ἰούδα, καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς τειχίρεις, καὶ εἶπε προκαταλάβεσθαι αὐτάς.

2. Καὶ εἶδεν Ἐζεκίας ὅτι ἦκει Σενναχηρίμ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ πολεμῆσαι ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ.

3. Καὶ ἐβουλεύσατο μετὰ τῶν πρεσβυτέρων αὐτοῦ καὶ τῶν δυνατῶν, ἐμφράξαι τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν ἃ ἦν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ συνετίσυσαν αὐτῷ.

4. Καὶ συνήγαγε λαὸν πολὺν, καὶ ἐνέφραξε τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν, καὶ τὸν ποταμὸν τὸν διορίζοντα διὰ τῆς πόλεως, λέγων· Μὴ ἔλθῃ βασιλεὺς Ἀσσοῦρ, καὶ εὕρῃ ὕδωρ πολλόν, καὶ κατισχύσῃ.

5. Καὶ κατίσχυεν Ἐζεκίας, καὶ ὠκοδόμησε πᾶν τὸ τεῖχος τὸ κατεσκευασμένον καὶ πύργους καὶ ἔξω προτείχισμα ἄλλο, καὶ κατίσχυος τὸ ἀνάλημμα τῆς πόλεως Δαυὶδ, καὶ κατεσκεύασεν ὅπλα πολλὰ.

6. Καὶ ἔθετο ἄρχοντας τοῦ πολέμου ἐπὶ τὸν λαόν, καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὴν πλατείαν τῆς πόλεως τῆς φάραγγος, καὶ ἐλάλησεν ἐπὶ καρδίαν αὐτῶν, λέγων·

7. Ἰσχύσατε καὶ ἀνδρίζεσθε, καὶ μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ πτοηθῆτε ἀπὸ προσώπου βασιλέως Ἀσσοῦρ, καὶ ἀπὸ προσώπου παντὸς τοῦ ἔθνους τοῦ μετ' αὐτοῦ, ὅτι μεθ' ἡμῶν πλείονες ἢ μετ' αὐτοῦ.

8. Μετὰ αὐτοῦ βραχίονες σάρκινοι, μεθ' ἡμῶν δὲ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, τοῦ σώζειν καὶ τοῦ πολεμεῖν τὸν πόλεμον ἡμῶν. Καὶ κατεθάρσεν δὲ λαὸς ἐπὶ τοῖς λόγοις Ἐζεκίου βασιλέως Ἰούδα.

9. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀπέστειλε Σενναχηρίμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων τοὺς παῖδας ἑαυτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ αὐτὸς ἐπὶ Λαχίς, καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς Ἐζεκίαν βασιλέα Ἰούδα, καὶ πρὸς πάντα Ἰούδα τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, λέγων·

10. Οὕτως λέγει Σενναχηρίμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων· Ἐπὶ τί ὑμεῖς πεποιθάτε, καὶ καθήσεσθε ἐν τῇ περιοχῇ ἐν Ἱερουσαλὴμ;

11. Οὐχὶ Ἐζεκίας ἀπατᾷ ὑμᾶς τοῦ παραδοῦναι ὑμᾶς εἰς θάνατον καὶ εἰς λιμὸν καὶ εἰς δίψαν, λέγων· Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσοῦρ;

12. Οὐχὶ οὗτός ἐστιν Ἐζεκίας ὃς περιεῖλε τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ, καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ, λέγων· Κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προσκυνήσατε, καὶ ἐπ' αὐτῷ θυμιάσατε;

13. Οὐ γνώσεσθε ὅ, τι ἐποίησα ἐγὼ καὶ οἱ πατέρες μου πᾶσι τοῖς λαοῖς τῶν χωρῶν; Μὴ δυνάμενοι ἡδύ-

sunt in nomine, ad dandum partem omni masculino in sacerdotibus, et omni annumerato in Levitis.

20. Et fecit sic Ezecias in omni Juda, et fecit bonum et rectum coram Domino Deo suo.

21. Et in omni opere quod cepit in officio in domo Domini, et in lege et in praeceptis exquisiivit Deum suam ex tota anima sua, et fecit et prosperatus est.

CAPUT XXXII.

1. Et post verba haec et veritatem hanc, venit Sennacherim rex Assyriorum, et venit super Judam, et castrametatus est super civitates muratas, et dixit capi eas.

2. Et vidit Ezecias quia venit Sennacherim, et facies ejus ad bellandum super Jerusalem.

3. Et inivit consilium cum senioribus suis et potentibus, obstruere aquas fontium quae erant extra civitatem, et simul confortaverunt eum.

4. Et congregavit populum multum, et obstruxit aquas fontium, et fluvium distinguentem per civitatem, dicens: Ne veniat rex Assur, et inveniat aquam multam, et confortetur.

5. Et confortatus est Ezecias, et aedificavit omnem murum dirutum et turres et foris antemurale aliud, et firmavit plenitudinem civitatis David, et apparavit arma multa.

6. Et posuit principes belli super populum, et congregati sunt ad eum super plateam portae vallis, et locutus est ad eos eorum, dicens:

7. Confortamini et viriliter agite, et ne timeatis, neque paveatis a facie regis Assur, et a facie universae gentis quae cum eo, quoniam nobiscum plures quam cum eo.

8. Cum eo brachia carnea, nobiscum autem Dominus Deus noster, ad salvandum et praeliandum praelium nostrum. Et fiduciam cepit populus super verba Ezeciae regis Juda.

9. Et post haec misit Sennacherim rex Assyriorum pueros suos super Jerusalem, et ipse super Lachis, et omnis exercitus cum eo, et misit ad Ezeciam regem Juda, et ad omnem Juda qui in Jerusalem, dicens:

10. Sic dicit Sennacherim rex Assyriorum: Super quo vos confisi estis, et sedebitis in obsidione in Jerusalem?

11. Nonne Ezecias decipit vos ad tradendum vos in mortem et in famem et in sitim, dicens: Dominus Deus noster salvabit nos de manu regis Assur?

12. Nonne hic est Ezecias qui circumabstulit altaria ejus, et excelsa ejus, et dixit ipsi Juda et habitantibus in Jerusalem dicens: Ante altare hoc adorabitis, et in eo adolebitis?

13. Nonne cognoscetis quicquid feci ego et patres mei omnibus populis regionum? Numquid valentes valuerunt

ναντο θεοὶ τῶν ἐθνῶν πάσης τῆς γῆς σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρὸς μου;

14. Τίς ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν τούτων οὐς ἐξωλόθρευσαν οἱ πατέρες μου; Μὴ ἠδύναντο σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρὸς μου, ὅτι δυνήσεται ὁ Θεὸς ὑμῶν σῶσαι ὑμᾶς ἐκ χειρὸς μου;

15. Νῦν οὖν μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς Ἐζεκιᾶς, καὶ μὴ πεποιθέναι ὑμᾶς ποιεῖτω κατὰ ταῦτα, καὶ μὴ πιστεύετε αὐτῷ, ὅτι οὐ μὴ δύνηται ὁ θεὸς παντὸς ἔθνους καὶ βασιλείας τοῦ σῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς μου καὶ ἐκ χειρὸς πατέρων μου, ὅτι ὁ Θεὸς ὑμῶν οὐ μὴ σώσει ὑμᾶς ἐκ χειρὸς μου.

16. Καὶ ἐπὶ ἐλάλησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Κύριον Θεόν, καὶ ἐπὶ Ἐζεκιᾶν παῖδα αὐτοῦ.

17. Καὶ βιβλίον ἔγραψεν ὀνειδίζειν τὸν Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε περὶ αὐτοῦ, λέγων· Ὡς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς οὐκ ἐξέλιαντο λαοὺς αὐτῶν ἐκ χειρὸς μου, οὕτως οὐ μὴ ἐξέλθῃται ὁ Θεὸς Ἐζεκιᾶ λαὸν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς μου.

18. Καὶ ἐδόξασε φωνῇ μεγάλῃ Ἰουδαῖστί ἐπὶ τὸν λαὸν Ἰερουσαλὴμ τὸν ἐπὶ τοῦ τείχους τοῦ βοηθῆσαι αὐτοῖς, καὶ κατασπάσαι, ὅπως προκαταλάβωνται τὴν πόλιν.

19. Καὶ ἐλάλησεν ἐπὶ Θεὸν Ἰερουσαλὴμ, ὡς καὶ ἐπὶ θεοὺς λαῶν τῆς γῆς, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων.

20. Καὶ προσηύχαστο Ἐζεκιᾶς ὁ βασιλεὺς, καὶ Ἡσαίας υἱὸς Ἀμώς ὁ προφήτης περὶ τούτων, καὶ ἐδόξασεν εἰς τὸν οὐρανόν.

21. Καὶ ἀπέστειλε Κύριος ἄγγελον καὶ ἐξέτριψε πάντα δυνατὸν καὶ πολεμιστὴν καὶ ἀρχοντα καὶ στρατηγὸν ἐν τῇ παρεμβολῇ βασιλείας Ἀσσοῦρ καὶ ἀπέστρεψε μετὰ αἰσχύνης προσώπου εἰς τὴν γῆν ἑαυτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς οἶκον θεοῦ αὐτοῦ. Καὶ τῶν ἐξεληθόντων ἐκ κοιλίας αὐτοῦ, κατέβαλον αὐτὸν ἐν ῥομφαίᾳ.

22. Καὶ ἔσωσε Κύριος τὸν Ἐζεκιᾶν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἰερουσαλὴμ ἐκ χειρὸς Σενναχηρίμ βασιλέως Ἀσσοῦρ καὶ ἐκ χειρὸς πάντων, καὶ κατέπαυσεν αὐτοὺς κυκλόθεν.

23. Καὶ πολλοὶ ἔφερον δῶρα τῷ Κυρίῳ εἰς Ἰερουσαλὴμ, καὶ δόματα τῷ Ἐζεκιᾷ βασιλεῖ Ἰούδα, καὶ ὑπερήρθη κατ' ὀφθαλμοὺς πάντων τῶν ἐθνῶν μετὰ ταῦτα.

24. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἠρρώσθησεν Ἐζεκιᾶς ἕως θανάτου, καὶ προσηύχαστο πρὸς Κύριον, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ, καὶ σημεῖον ἔδωκεν αὐτῷ.

25. Καὶ οὐ κατὰ τὸ ἀνταπόδομα ὃ ἔδωκεν αὐτῷ ἀνταπέδωκεν Ἐζεκιᾶς, ἀλλὰ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν ὀργὴ καὶ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ Ἰερουσαλὴμ.

26. Καὶ ἐταπαινώθη Ἐζεκιᾶς ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς καρδίας αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἰερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς ὀργὴ Κυρίου ἐν ταῖς ἡμέραις Ἐζεκιᾶ.

27. Καὶ ἐγένετο τῷ Ἐζεκιᾷ πλοῦτος καὶ δοξα πολλὴ σφόδρα· καὶ θησαυροὺς ἐποίησεν αὐτῷ ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ καὶ τοῦ λίθου τοῦ τιμίου, καὶ εἰς τὰ ἀρώματα, καὶ ὀπλοθήκας, καὶ εἰς σκεύη ἐπιθυμητά,

28. καὶ πόλεις εἰς τὰ γεννήματα τοῦ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου, καὶ κώμας καὶ φάτνας παντὸς κτήνους, καὶ μάνδρας εἰς τὰ ποιμνία,

29. καὶ πόλεις ἃς οἰκοδόμησεν αὐτῷ, καὶ ἀποσκευὴν

dii gentium omnis terræ salvare populum suum de manu mea?

14. Quis in omnibus diis gentium harum quas exterminarunt patres mei? Numquid potuerunt salvare populum suum de manu mea, quia poterit Deus vester salvare vos de manu mea?

15. Nunc igitur ne decipiat vos Ezechias, et ne confidere vos faciat secundum hæc, et ne credatis ei, quia non poterit deus omnis gentis et regni salvare populum suum de manu mea et de manu patrum meorum, quia Deus vester non salvabit vos de manu mea.

16. Et adhuc locuti sunt pueri ejus super Dominum Deum, et super Ezechiam puerum ejus.

17. Et librum scripsit ad exprobrandum Dominum Deum Israel, et dixit de eo, dicens: Sicut dii gentium terræ non eruerunt populos suos de manu mea, sic non eruet Deus Ezechie populum suum de manu mea.

18. Et clamavit voce magna judaice ad populum Jerusalem qui super murum ad auxiliandum ipsis, et deiciendum, ut capiant civitatem.

19. Et locutus est super Deum Jerusalem, sicut et super deos populorum terræ, opera manuum hominum.

20. Et deprecatus est Ezechias rex, et Esaias filius Amos propheta pro his, et clamaverunt in cælum.

21. Et misit Dominus angelum et attrivit omnem potentem et bellatorem et principem et ducem in castris regis Assur: et revertit cum confusione faciei in terram suam, et venit in domum dei sui. Et de iis qui exierant de ventre ejus, dejecerunt eum in gladio.

22. Et salvavit Dominus Ezechiam et habitantes in Jerusalem de manu Sennacherim regis Assur et de manu omnium, et requiem dedit eis in circuitu.

23. Et multi afferebant dona Domino in Jerusalem, et munera Ezechie regi Juda, et exaltatus est ad oculos omnium gentium post hæc.

24. In diebus illis ægrotavit Ezechias usque ad mortem, et deprecatus est ad Dominum, et exaudivit, et signum dedit ei.

25. Et non secundum retributionem quam dederat ei retribuit Ezechias, sed exaltatum est cor ejus, et facta est super eum ira et super Judam et Jerusalem.

26. Et humiliatus est Ezechias ab altitudine cordis sui, ipse et habitantes Jerusalem, et non supervenit super eos ira Domini in diebus Ezechie.

27. Et factæ sunt Ezechie divitiæ et gloria multa valde: et thesauros fecit sibi argenti et auri et lapidis pretiosi, et ad aromata, et armamentaria, et ad vasa desiderabilia,

28. et civitates ad genimina frumenti et vini et olei, et pagos et præsepia omnis pecoris, et mandras ad greges,

29. et civitates quas edificavit sibi et apparatus ovium

προβάτων και βοῶν εἰς πλῆθος, ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ Κύριος ἀποσκευὴν πολλὴν σφόδρα.

30. Αὐτὸς Ἐζεκίας ἐνέφραξε τὴν ἐξοδὸν τοῦ ὕδατος Γεωὶν τὸ ἄνω, καὶ κατηύθυνεν αὐτὰ κάτω πρὸς λίβα τῆς πόλεως Δαυὶδ. Καὶ εὐδόκησεν Ἐζεκίας ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.

31. Καὶ οὕτω τοῖς πρεσβευταῖς τῶν ἀρχόντων ἀπὸ Βαβυλώνης τοῖς ἀποσταλείσι πρὸς αὐτὸν, πυνθίσθαι παρ' αὐτοῦ τὸ τέρας, ὃ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς, ἐγκατέλιπεν αὐτὸν Κύριος τοῦ πειράσαι αὐτὸν, εἰδέναι τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

32. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἐζεκίου καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ἰδοὺ γέγραπται ἐν τῇ προφητείᾳ Ἡσαίου υἱοῦ Ἀμὸς τοῦ προφήτου, καὶ ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ.

33. Καὶ ἐκοιμήθη Ἐζεκίας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ἀναδάσει τάφων υἱῶν Δαυὶδ· καὶ δόξαν καὶ τιμὴν ἔδωκαν αὐτῷ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ πᾶς Ἰούδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ. Καὶ ἐβασίλευσε Μανασσῆς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΓ'.

1. Ὡν δεκαδύο ἐτῶν Μανασσῆς ἐν τῇ βασιλεύσει αὐτοῦ, καὶ πεντηκονταπέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγματῶν τῶν ἐθνῶν οὓς ἐξωλόθρευσε Κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ.

3. Καὶ ἐπέστρεψε καὶ ὠκοδόμησε τὰ ὑψηλὰ ἃ κατέσπασεν Ἐζεκίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἔστησε στήλας τοῖς Βααλὶμ, καὶ ἐποίησεν ἄλση, καὶ προσεκύνησε πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς.

4. Καὶ ὠκοδόμησε θυσιαστήρια ἐν οἴκῳ Κυρίου, οὗ εἶπε Κύριος· Ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔσται τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα.

5. Καὶ ὠκοδόμησε θυσιαστήρια πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου Κυρίου.

6. Καὶ αὐτὸς διήγαγε τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν πυρὶ ἐν Γε Βενεννόμ· καὶ ἐκλθονίζετο καὶ οἰωνίζετο καὶ ἐφαρμακεύετο, καὶ ἐποίησεν ἑγγαστριμύθους καὶ ἐπαϊδοὺς, καὶ ἐπλήθυνε τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου τοῦ παροργίσαι αὐτόν.

7. Καὶ ἔθηκε τὸ γλυπτὸν, τὸ χωνευτὸν, εἰκόνα ἣν ἐποίησεν ἐν οἴκῳ Θεοῦ, οὗ εἶπε Θεὸς πρὸς Δαυὶδ καὶ πρὸς Σαλωμὼν υἱὸν αὐτοῦ· Ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ καὶ Ἱερουσαλὴμ, ἣν ἐξελεξάμην ἐκ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, ὁῦσω τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα·

8. καὶ οὐ προσθήσω σαλευῖσαι τὸν πόδα Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, πλὴν ἂν φυλάσσωνται τοῦ ποιῆσαι πάντα ἃ ἐνετείλαμην αὐτοῖς κατὰ πάντα τὸν νόμον καὶ τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

9. Καὶ ἐπλάνησε Μανασσῆς τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ, τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ὑπὲρ πάντα τὰ ἐθνη ἃ ἐξῆρε Κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ.

10. Καὶ ἐλάλησε Κύριος ἐπὶ Μανασσῇ καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπήκουσαν.

11. Καὶ ἤγαγε Κύριος ἐπ' αὐτοὺς τοὺς ἀρχοντας τῆς

et boum in multitudine, quoniam dedit ei Dominus apparatum multum valde.

30. Ipse Ezechias obstruxit exitum aquae Gion supra, et direxit eas deorsum ad africanum civitatis David. Et prosperratus est Ezechias in omnibus operibus suis.

31. Et sic legatis principum de Babylone qui missi fuerant ad eum, ad percunctandum ab eo prodigium, quod factum fuerat super terram, dereliquit eum Dominus ad tentandum eum, ad sciendum quae in corde ejus.

32. Et reliqua verborum Ezechiae et misericordia ejus, ecce scripta sunt in prophetia Esaiæ filii Amos prophetae, et in libro regum Juda et Israel.

33. Et dormivit Ezechias cum patribus suis, et sepelierunt eum in ascensione sepulcrorum filiorum David: et gloriam et honorem dederunt ei in morte ejus omnis Juda et habitantes in Jerusalem. Et regnavit Manasses filius ejus pro eo.

CAPUT XXXIII.

1. Erat duodecim annorum Manasses in regnando ipsum, et quinquaginta quinque annos regnavit in Jerusalem.

2. Et fecit malum in conspectu Domini de omnibus abominationibus gentium quos exterminavit Dominus a facie filiorum Israel.

3. Et revertit et aedificavit excelsa quae diruerat Ezechias pater ejus, et erexit statuas ipsis Baalim, et fecit lucos, et adoravit omnem militiam caeli, et servivit eis.

4. Et aedificavit altaria in domo Domini, ubi dixit Dominus: In Jerusalem erit nomen meum in saeculum.

5. Et aedificavit altaria omni militiae caeli in ambobus atriis domus Domini.

6. Et ipse traduxit filios suos in igni in Ge Benennom: et observabat vaticinationes et augurabatur et inserviebat beneficiis, et fecit ventriloquos et incantatores, et multiplicavit ad faciendum malum ante Dominum ad irritandum eum.

7. Et posuit sculptile, fusile, imaginem quam fecit in domo Dei, ubi dixit Deus ad David et ad Salomon filium ejus: In domo hac et Jerusalem, quam elegi ex omnibus tribus Israel, ponam nomen meum in saeculum,

8. et non adjiciam commovere pedem Israel de terra quam dedi patribus eorum, tantummodo si custodierint facere omnia quae mandavi eis secundum omnem legem et praecepta et judicia in manu Moysi.

9. Et seduxit Manasse Judam et habitantes in Jerusalem, ad faciendum malum super omnes gentes quas abstulit Dominus a facie filiorum Israel.

10. Et locutus est Dominus ad Manasse et ad populum suum, et non exaudierunt.

11. Et adduxit Dominus super eos principes virtutis regis

δυνάμει τοῦ βασιλέως Ἀσσοῦρ, καὶ κατέλαβον τὸν Μανασσῆ ἐν δεσμοῖς, καὶ ἔδησαν αὐτὸν ἐν πένδαῖς, καὶ ἤγαγον εἰς Βαβυλῶνα.

12. Καὶ ὡς ἐβλήθη, ἐζήτησε τὸ πρόσωπον Θεοῦ τοῦ Κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἐταπεινώθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου Θεοῦ πατέρων αὐτοῦ,

13. καὶ προσήυατο πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ καὶ ἐπήκουσε τῆς βοῆς αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ἔγνω Μανασσῆς ὅτι Κύριος αὐτοῦ ἐστὶ Θεός.

14. Καὶ μετὰ ταῦτα ὠκοδόμησε τεῖχος ἔξω τῆς πόλεως Δαυὶδ ἀπὸ λιθῶν κατὰ νότον ἐν τῷ χειμάρρῳ, καὶ κατὰ τὴν εἰσόδον τὴν διὰ τῆς πύλης τῆς ἰχθυϊκῆς ἐκπορευομένων τὴν πύλην τὴν κυκλόθεν, καὶ εἰς Ὀπελ, καὶ ὑψωσε σφόδρα, καὶ κατέστησεν ἀρχοντας τῆς δυνάμεως ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι ταῖς τευχήρεσιν ἐν Ἰούδα.

15. Καὶ περιεῖλε τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλοτρίους καὶ τὸ γλυπτὸν ἐξ οἴκου Κυρίου, καὶ πάντα τὰ θυσιαστήρια ἃ ὠκοδόμησεν ἐν ὄρει οἴκου Κυρίου καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔξωθεν τῆς πόλεως.

16. Καὶ κατέρωθεσε τὸ θυσιαστήριον Κυρίου, καὶ ἐθυσίασεν ἐπ' αὐτὸ θυσίαν σωτηρίου καὶ αἰνέσεως, καὶ εἶπε τῷ Ἰούδα τοῦ δουλεύειν Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ.

17. Πλὴν ἐτι ὁ λαὸς ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ἐθυσίαζε, πλὴν Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν.

18. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μανασσῆ, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ ἡ πρὸς τὸν Θεόν, καὶ λόγοι τῶν δρώντων τῶν λαλούντων πρὸς αὐτὸν ἐπ' ὀνόματι Θεοῦ Ἰσραὴλ,

19. ἰδοὺ ἐπὶ λόγων προσευχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ· καὶ πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ καὶ ἀποστάσεις αὐτοῦ, καὶ οἱ τόποι ἐφ' οἷς ὠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς τὰ ὑψηλὰ, καὶ ἔστησεν ἐκεῖ ἄλση καὶ γλυπτὰ, πρὸ τοῦ ἐπιστρέψαι, ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ τῶν λόγων τῶν δρώντων.

20. Καὶ ἐκοιμήθη Μανασσῆς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν παραδείσῳ οἴκου αὐτοῦ· καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀμών υἱὸς αὐτοῦ.

21. Ὡν ἐτῶν εἴκοσι καὶ δύο Ἀμών ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

22. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, ὡς ἐποίησε Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ· καὶ πᾶσι τοῖς εἰδώλοις οἷς ἐποίησε Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἔθυσεν Ἀμών καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς.

23. Καὶ οὐκ ἐταπεινώθη ἐναντίον Κυρίου, ὡς ἐταπεινώθη Μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὅτι υἱὸς αὐτοῦ Ἀμών ἐπλήθυνε πλημμελίαν.

24. Καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ.

25. Καὶ ἐπάταξεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς ἐπιθεμένους ἐπὶ τὸν βασιλεῖα Ἀμών, καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωσίαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΔ'.

1. Ὡν ὀκτὼ ἐτῶν Ἰωσίας ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν, καὶ τριάκοντα καὶ ἐν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

2. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐναντίον Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξέκλινε δεξιὰ καὶ ἀριστερά.

3. Καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ

Assur, et ceperunt Manasse in vinculis, et ligaverunt eum in compedibus, et adduxerunt in Babylonem.

12. Et ut tribulatus est, exquisivit faciem Dei Domini sui, et humiliatus est valde a facie Dei patrum suorum,

13. et deprecatus est ad eum, et exaudivit eum et exaudivit clamorem ejus, et reduxit eum in Jerusalem in regnum ipsius, et cognovit Manasses quia Dominus ipse est Deus.

14. Et post-hæc ædificavit murum extra civitatem David ab africo ad austrum in torrente, et ad introitum qui per portam piscium egredientibus portam in circuitu, et in Opel, et exaltavit valde, et constituit principes virtutis in omnibus civitatibus muratis in Juda.

15. Et circumabstulit deos alienos et sculptile e domo Domini, et omnia altaria quæ ædificaverat in monte domus Domini et in Jerusalem, et extra civitatem.

16. Et instauravit altare Domini, et super illud sacrificavit sacrificium salutaris et laudationis, et dixit ad Judam servire Domino Deo Israel.

17. Verumtamen adhuc populus super excelsa sacrificabat, duntaxat Domino Deo suo.

18. Et reliqua verborum Manasse, et deprecatio ejus ad Deum, et verba videntium qui loquebantur ad eum in nomine Dei Israel,

19. ecce super verba deprecationis ejus, et exaudivit eum: et omnia peccata ejus et rebelliones ejus, et loca in quibus ædificavit in eis excelsa, et statuit ibi lucos et sculptilia, antequam reverteret, ecce scripta sunt super sermones videntium.

20. Et dormivit Manasses cum patribus suis, et sepelierunt eum in horto domus ejus: et regnavit pro eo Amon filius ejus.

21. Erat annorum viginti et duorum Amon in regnando ipsum, et duos annos regnavit in Jerusalem.

22. Et fecit malum in conspectu Domini, sicut fecerat Manasses pater ejus: et omnibus idolis quæ fecerat Manasses pater ejus, immolabat Amon et-servivit eis.

23. Et non est humiliatus ante Dominum, sicut humiliatus est pater ejus, quoniam filius ejus multiplicavit delictum.

24. Et conjurarunt in eum pueri ejus, et percusserunt eum in domo ejus.

25. Et percussit populus terræ eos qui conjurabant super regem Amon, et regnare fecit populus terræ Josiam filium ejus pro eo.

CAPUT XXXIV.

1. Erat octo annorum Josias in regnando ipsum, et triginta et unum annum regnavit in Jerusalem.

2. Et fecit rectum coram Domino, et ambulavit in viis David patris sui, et non declinavit dextrorsum et sinistrorsum.

3. Et in octavo anno-regni sui, et ipse adhuc puerulus,

αὐτὸς ἐτι παιδάριον, ἤρξατο τοῦ ζητῆσαι Κύριον τὸν Θεὸν Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἤρξατο τοῦ καθαρίσαι τὸν Ἰούδαν καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν, καὶ τῶν ἁλσεων, καὶ ἀπὸ τῶν περιβωμίων, καὶ ἀπὸ τῶν χωνευτῶν.

4. Καὶ κατέσπασε τὰ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ θυσιαστήρια τῶν Βααλὶμ καὶ τὰ ὑψηλὰ τὰ ἐπ' αὐτῶν καὶ ἔκοψε τὰ ἄλση καὶ τὰ γλυπτά, καὶ τὰ χωνευτὰ συνέτριψε, καὶ ἔλεπτυνε καὶ ἔρριψεν ἐπὶ πρόσωπον τῶν μνημάτων τῶν θυσιαζόντων αὐτοῖς.

5. Καὶ ὅτῃ ἱερέων κατέκασεν ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια, καὶ ἐκαθάρισε τὸν Ἰούδαν καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ,

6. καὶ ἐν πόλει Μανασσῆ, καὶ Ἑφραΐμ, καὶ Συμεὼν, καὶ Νεφθαλὶ, καὶ τοῖς τόποις αὐτῶν κύκλῳ.

7. Καὶ κατέσπασε τὰ θυσιαστήρια, καὶ τὰ ἄλση, καὶ εἰδῶλα κατέκοψε λεπτά, καὶ πάντα τὰ ὑψηλὰ ἔκοψεν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ.

8. Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τοῦ καθαρίσαι τὴν γῆν καὶ τὸν οἶκον, ἀπέστειλε τὸν Σαφάν υἱὸν Ἑσελίας, καὶ τὸν Μαασά ἀρχοντα τῆς πόλεως, καὶ τὸν Ἰουάχ υἱὸν Ἰωάχαζ τὸν ὑπομνηματογράφον αὐτοῦ, κραταῖωσαι τὸν οἶκον Κυρίου τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ.

9. Καὶ ἦλθον πρὸς Χελκίαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, καὶ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον τὸ εἰσενεχθὲν εἰς οἶκον Θεοῦ, ὃ συνήγαγον οἱ Λευῖται φυλάσσοντες τὴν πύλην ἐκ χειρὸς Μανασσῆ καὶ Ἑφραΐμ, καὶ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἀπὸ παντὸς καταλοίου ἐν Ἰσραὴλ, καὶ υἱῶν Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν καὶ οἰκούντων ἐν Ἱερουσαλὴμ.

10. Καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα, οἱ καθεσταμένοι ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ποιοῦσι τὰ ἔργα οἱ ἐποίουν ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐπισκευάσαι καὶ κατισχύσαι τὸν οἶκον.

11. Καὶ ἔδωκαν τοῖς τέκτοσι καὶ τοῖς οἰκοδόμοις ἀγοράσαι λίθους τετραπέδους καὶ ξύλα εἰς δοκοὺς στεγᾶσαι τοὺς οἴκους ὅς ἐξωλόθρευσαν βασιλεῖς Ἰούδα.

12. Καὶ οἱ ἄνδρες ἐν πλείετι ἐπὶ τῶν ἔργων, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπίσκοποι Ἰεθ καὶ Ἀβδίας, οἱ Λευῖται ἐξ υἱῶν Μεραρὶ, καὶ Ζαχαρίας καὶ Μοσολλάμ, ἐκ τῶν υἱῶν Καὰθ, ἐπισκοπεῖν, καὶ πᾶς Λευίτης καὶ πᾶς συνιών ἐν ὀργάνοις ᾧδῶν.

13. Καὶ ἐπὶ τῶν νωτοφόρων, καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ποιούντων τὰ ἔργα, ἐργασίᾳ καὶ ἐργασίᾳ· καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν γραμματεῖς καὶ κριταὶ καὶ πυλωροί.

14. Καὶ ἐν τῷ ἐκφέρειν αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ εἰσδοσθὲν εἰς οἶκον Κυρίου, εὔρε Χελκίας ὁ ἱερεὺς βιβλίον νόμου Κυρίου διὰ χειρὸς Μωϋσῆ.

15. Καὶ ἀπεκρίθη Χελκίας, καὶ εἶπε πρὸς Σαφάν τὸν γραμματέα· Βιβλίον νόμου εὑρον ἐν οἴκῳ Κυρίου. Καὶ ἔδωκε Χελκίας τὸ βιβλίον τῷ Σαφάν.

16. Καὶ εἰσῆνεγκε Σαφάν τὸ βιβλίον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀπέδωκεν ἐτι τῷ βασιλεῖ λόγον, πᾶν τὸ δοθὲν ἀργύριον ἐν χειρὶ τῶν παιδῶν σου τῶν ποιούντων.

17. Καὶ ἐχώνευσαν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ Κυρίου, καὶ ἔδωκαν ἐπὶ χεῖρα τῶν ἐπισκόπων, καὶ ἐπὶ χεῖρα τῶν ποιούντων τὴν ἐργασίαν.

18. Καὶ ἀπήγγειλε Σαφάν ὁ γραμματεὺς τῷ βασι-

cepit exquirere Domium Deum David patris sui : et in duodecimo anno regni sui cepit mundare Judam et Jerusalem ab excelsis, et lucis, et ab aris, et a fustilibus.

4. Et diruit quæ ad faciem ejus altaria ipsorum Baalim et excelsa quæ super ea : et excidit lucos et sculptilia, et fustilia contrivit, et comminuit et projecit super faciem mentorum sacrificantium eis.

5. Et ossa sacerdotum combussit super altaria, et mandavit Judam et Jerusalem,

6. et in civitatibus Manasse, et Ephraim, et Symeon, et Nephthali, et locis eorum in circuitu.

7. Et diruit altaria, et lucos, et idola concidit commissa, et omnia excelsa excidit ab omni terra Israel, et revertit in Jerusalem.

8. Et in anno decimo octavo regni sui mundando terram et domum, misit Sapham filium Eselia, et Maasa principem civitatis, et Jovach filium Joachaz a commentariis ipsis, ad fulciendam domum Domini Dei sui.

9. Et venerunt ad Chelciam sacerdotem magnum, et dederunt argentum illatum in domum Dei, quod congregavit Levitæ custodientes portam de manu Manasse et Ephraim, et principum, et de omni residuo in Israel, et de filiis Juda et Benjamin et habitantibus in Jerusalem.

10. Et dederunt illud in manum facientium opera, qui præfecti in domo Domini, et dederunt illud facientibus opera qui faciebant in domo Domini, ad parandam et firmandam domum.

11. Et dederunt fabris et ædificatoribus ad emendum lapides quatuor pedum et ligna in trabes ad legendum domos quas exterminarant reges Juda.

12. Et viri in fide super opera, et super eos visitatores Jeth et Abdias, Levitæ ex filiis Merari, et Zacharias et Mosollam, ex filiis Caath, ad visitandum, et omnis Levita et omnis intelligens in organis canticorum.

13. Et super bajulos et super omnes facientes opera, officio et opificio : et ex Levitis scribæ et judices et janitores.

14. Et in efferendo ipsos argentum illatum in domum Domini, invenit Chelcias sacerdos librum legis Domini per manum Moysi.

15. Et respondit Chelcias, et dixit ad Saphan scribam : Librum legis inveni in domo Domini. Et dedit Chelcias librum ipsi Saphan.

16. Et intulit Saphan librum ad regem, et retulit adhuc regi verbum, omne quod datum est argentum in manus puerorum tuorum, qui faciunt.

17. Et fuderunt argentum inventum in domo Domini, et dederunt in manum visitatorum, et in manum facientium opificium.

18. Et annuntiavit Saphan scriba regi, dicens : Librum

λαὶ λόγον, λέγων· Βιβλίον δέδωκέ μοι Χελκίας ὁ ἱερεύς. Καὶ ἀνέγνω αὐτὸ Σαφάν ἐναντίον τοῦ βασιλέως.

19. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τοῦ νόμου, καὶ διέβηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

20. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῇ Χελκίᾳ καὶ τῷ Ἀρχικάμ υἱῷ Σαφάν καὶ τῷ Ἀβδόμ υἱῷ Μιχαῖα καὶ τῷ Σαφάν τῷ γραμματεῖ καὶ τῇ Ἀσαΐᾳ παιδί τοῦ βασιλέως, λέγων·

21. Πορεύθητε, ζητήσατε τὸν Κύριον περὶ ἐμοῦ καὶ περὶ παντός τοῦ καταλειφθέντος ἐν Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα, περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ εὐρεθέντος, ὅτι μέγας θυμὸς Κυρίου ἐκκέκαυται ἐν ἡμῖν, διότι οὐκ εἰσέηκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν τῶν λόγων Κυρίου, τοῦ ποιῆσαι κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

22. Καὶ ἐπορεύθη Χελκίας, καὶ οἷς εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ὀλδάν τὴν προφῆτιν γυναῖκα Σαλλήμ υἱοῦ Θεκωῆ υἱοῦ Ἀράς, φυλάσσουσιν τὰς ἐντολάς, καὶ αὕτη κατῴκει ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν Μασαναί, καὶ ἐλάλησαν αὐτῇ κατὰ ταῦτα.

23. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Οὕτως εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Εἰπατε τῇ ἀνδρὶ τῇ ἀποστειλαντι ὑμᾶς πρὸς μέ.

24. Οὕτω λέγει Κύριος· Ἴδου ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον κακὰ, τοὺς πάντας λόγους τοὺς γεγραμμένους ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἀνεγνωσμένῳ ἐναντίον τοῦ βασιλέως Ἰούδα,

25. ἀνὴρ ὃν ἐγκατελίπον με καὶ ἐθυρίασαν θεοὺς ἀλλοτρίους, ἵνα παροργίσωσί με ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. Καὶ ἐξεκαύθη ὁ θυμὸς μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ οὐ σβεσθήσεται.

26. Καὶ ἐπὶ βασιλεῖα Ἰούδα τὸν ἀποστειλαντα ὑμᾶς τοῦ ζητῆσαι τὸν Κύριον, οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ· Οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Τοὺς λόγους οὗς ἤκουσας,

27. καὶ ἐνερπάτη ἡ καρδία σου, καὶ ἐταπεινώθης ἀπὸ προσώπου μου ἐν τῇ ἀκοῇ σου τοὺς λόγους μου ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτόν, καὶ ἐταπεινώθης ἐναντίον μου, καὶ διέβηξας τὰ ἱμάτιά σου, καὶ ἐκλαυσας κατεναντίον μου, καὶ ἐγὼ ἤκουσα, φησὶ Κύριος.

28. Ἴδου προστίθῃμι σε πρὸς τοὺς πατέρας σου, καὶ προστεθήσῃ πρὸς τὰ μνήματά σου ἐν εἰρήνῃ, καὶ οὐκ ὀφνῶνται οἱ ὀφθαλμοί σου ἐν πᾶσι τοῖς κακοῖς οἷς ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτόν. Καὶ ἀπέδωκαν τῷ βασιλεῖ λόγον.

29. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς, καὶ συνήγαγε τοὺς πρεσβυτέρους Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλήμ.

30. Καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον Κυρίου, καὶ πᾶς Ἰούδα, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἀνέγνω ἐν ὧσιν αὐτῶν πάντας λόγους βιβλίου τῆς διαθήκης τοὺς εὐρεθέντας ἐν οἴκῳ Κυρίου.

31. Καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν στυλόν, καὶ διέλετο διαθήκην ἐναντίον Κυρίου, τοῦ πορευθῆναι ἐνώπιον Κυρίου, τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, καὶ μαρτύρια καὶ προστάγματα αὐτοῦ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ, ὥστε ποιεῖν τοὺς λόγους τῆς διαθήκης τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

32. Καὶ ἔστησε πάντας τοὺς εὐρεθέντας ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ Βενιαμὴν, καὶ ἐποίησαν οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ διαθήκην ἐν οἴκῳ Κυρίου Θεοῦ πατέρων αὐτῶν.

dedit mihi Chelcias sacerdos. Et legit illum Saphan coram rege.

19. Et factum est, ut audivit rex verba legis, et discidit vestimenta sua.

20. Et mandavit rex Chelciae et Achicam filio Saphan et Abdum filio Michææ et ipsi Saphan scribæ et Asaia puero regis, dicens :

21. Ite, quærite Dominum pro me et pro omni qui remansit in Israel et Juda, de verbis libri inventi, quoniam magnus furor Domini accensus est in nobis, eo quod non exaudierunt patres nostri verba Domini, ad faciendum secundum omnia quæ scripta sunt in libro hoc.

22. Et ivit Chelcias, et quibus dixit rex ad Oldam prophetissam uxorem Sellem filii Thecoe filii Aras, custodientem mandata, et ipsa habitabat in Jerusalem in Masanæ, et locuti sunt ei secundum hæc.

23. Et dixit eis : Sic dixit Dominus Deus Israel : Dicite viro qui misit vos ad me :

24. Sic dicit Dominus : Ecce ego induco super locum hunc mala, omnia verba scripta in libro aperto coram rege Juda,

25. pro eo quod dereliquerunt me et sacrificaverunt diis alienis, ut irritarent me in omnibus operibus manuum suarum. Et accensus est furor meus in locum istum, et non exstinguetur.

26. Et ad regem Juda qui misit vos ad exquirendum Dominum, sic dicetis ei : Sic dicit Dominus Deus Israel : Verba quæ audisti,

27. et confusum est cor tuum, et humiliatus es a facie mea in audiendo te verba mea super locum istum et super habitantes eum, et humiliatus es ante me, et discidisti vestimenta tua, et plorasti coram me, et ego audiui, dicit Dominus.

28. Ecce appono te ad patres tuos, et apponeris ad monumenta tua in pace, et non videbunt oculi tui in omnibus malis quæ ego induco super locum istum et super habitantes eum. Et retulerunt regi sermonem.

29. Et misit rex, et congregavit seniores Juda et Jerusalem.

30. Et ascendit rex in domum Domini, et omnis Juda, et habitantes Jerusalem, et sacerdotes et Levitæ, et omnis populus a parvo usque ad magnum, et legit in auribus eorum omnia verba libri testamenti inventa in domo Domini.

31. Et stetit rex super columnam, et disposuit testamentum coram Domino, ambulandi in conspectu Domini, custodiendi mandata ejus, et testimonia et præcepta ejus in toto corde et in tota anima, ad faciendum verba testamenti scripta in libro isto.

32. Et fecit stare omnes inventos in Jerusalem et Benjamin, et fecerunt inhabitantes Jerusalem testamentum in domo Domini Dei patrum suorum.

33. Καὶ περιεῖλεν Ἰωσίας τὰ πάντα βδελύγματα ἐκ πάσης τῆς γῆς ἣ ἦν υἱὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησε πάντας τοὺς εὐρεθέντας ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Ἰσραὴλ, τοῦ δουλεύειν Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ, οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὸ ὁπίσθς Κυρίου Θεοῦ πατέρων αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΕ'.

1. Καὶ ἐποίησεν Ἰωσίας τὸ φασέκ τῷ Κυρίῳ Θεῷ αὐτοῦ, καὶ ἔθυσε τὸ φασέκ τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου.

2. Καὶ ἔστησε τοὺς ἱερεῖς ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν, καὶ κατέσχυσεν αὐτοὺς εἰς τὰ ἔργα οἴκου Κυρίου.

3. Καὶ εἶπε τοῖς Λευίταις τοῖς δυνατοῖς ἐν παντὶ Ἰσραὴλ, τοῦ ἀγιασθῆναι αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ. Καὶ ἔθηκαν τὴν κιβωτὸν τὴν ἁγίαν εἰς τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησε Σαλωμὼν υἱὸς Δαυὶδ τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς· Οὐκ ἔστιν ὑμῖν ἐπ' ὤμων ἀραι οὐδέν· νῦν οὖν λειτουργήσατε τῷ Κυρίῳ Θεῷ ὑμῶν, καὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ Ἰσραὴλ.

4. Καὶ ἐτοιμάσθητε κατ' οἴκους πατριῶν ὑμῶν, καὶ κατὰ τὰς ἐφημέριαις ὑμῶν, κατὰ τὴν γραφὴν Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ, καὶ διὰ χειρὸς Σαλωμὼν υἱοῦ αὐτοῦ.

5. Καὶ στήτε ἐν τῷ οἴκῳ κατὰ τὰς διαιρέσεις οἴκων πατριῶν ὑμῶν τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν υἱοῖς τοῦ λαοῦ, καὶ μερὲς οἴκου πατριᾶς τοῖς Λευίταις.

6. Καὶ θύσατε τὸ φασέκ, καὶ ἐτοιμάσατε τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸν λόγον Κυρίου διὰ χειρὸς Μωϋσῆ.

7. Καὶ ἀπῆρξαντο Ἰωσίας τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ πρόβατα, καὶ ἄμνους, καὶ ἐρίφους ἀπὸ τῶν τέκνων τῶν αἰγῶν, πάντα εἰς τὸ φασέκ, καὶ πάντας τοὺς εὐρεθέντας εἰς ἀριθμὸν τριακοντα χιλιάδας, καὶ μόσχων τρεῖς χιλιάδας, ταῦτα ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως τοῦ βασιλέως.

8. Καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἀπῆρξαντο τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Λευίταις· ἔδωκε δὲ Χελκίας καὶ Ζαχαρίας καὶ Ἰειλ οἱ ἄρχοντες τοῖς ἱερεῦσιν οἴκου Θεοῦ, καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ φασέκ πρόβατα, καὶ ἄμνους, καὶ ἐρίφους δις χιλία ἑξακόσια, καὶ μόσχους τριακοσίους.

9. Καὶ Χωνενίας, καὶ Βανας, καὶ Σαμαίας, καὶ Ναθαναὴλ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ Ἀσαβίας, καὶ Ἰειλ, καὶ Ἰωζαβὰδ ἄρχοντες τῶν Λευιτῶν, ἀπῆρξαντο τοῖς Λευίταις εἰς τὸ φασέκ πρόβατα πεντακισχίλια, καὶ μόσχους πεντακοσίους.

10. Καὶ κατωρθώθη ἡ λειτουργία, καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτῶν, καὶ οἱ Λευῖται ἐπὶ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως.

11. Καὶ ἔθυσαν τὸ φασέκ, καὶ προσέχεαν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐκ χειρὸς αὐτῶν, καὶ οἱ Λευῖται ἐξέδειραν.

12. Καὶ ἠτοίμασαν τὴν δλοκαύτωςιν παραδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν διαιρέσιν κατ' οἴκους πατριῶν τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ, τοῦ προσάγειν τῷ Κυρίῳ, ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ Μωϋσῆ· καὶ οὕτως εἰς τὸ πρῶτ.

13. Καὶ ὥπτησαν τὸ φασέκ ἐν πυρὶ κατὰ τὴν κρίσιν, καὶ τὰ ἅγια ἤψαν ἐν τοῖς χαλκοῖς καὶ ἐν τοῖς λίθοις, καὶ εὐωδῶθη, καὶ ἔδραμον πρὸς πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ.

14. Καὶ μετὰ τὸ ἐτοιμάσαι αὐτοῖς καὶ τοῖς ἱερεῦσιν, ἔτι οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἀναφέρειν τὰ δλοκαυτώματα καὶ τὰ

33. Et circumabstulit Josias omnes abominationes de omni terra quae erat filiorum Israel, et fecit omnes inventas in Jerusalem et in Israel, servire Domino Deo ipsorum omnibus diebus ipsius, non declinavit a post Dominum Deum patrum ipsius.

CAPUT XXXV.

1. Et fecit Josias phasec Domino Deo suo, et immavit phasec quartadecima die mensis primi.

2. Et statuit sacerdotes super custodias ipsorum, et confortavit eos ad opera domus Domini.

3. Et dixit Levitis potentibus in omni Israel, ut ipsi sanctificarentur Domino. Et posuerunt arcam sanctam in domum quam aedificaverat Salomon filius David regis Israel. Et dixit rex : Non est vobis super humeros tollere quicquam : nunc igitur ministrare Domino Deo vestro, et populo ejus Israel.

4. Et paramini secundum domos patriarum vestrarum, et secundum vices vestras, juxta scripturam David regis Israel, et per manum Salomon filii ejus.

5. Et stete in domo secundum divisiones domorum patriarum vestrarum fratribus vestris filiis populi, et pars domus patriae ipsis Levitis.

6. Et immolate phasec, et praeparate fratribus vestris ad faciendum juxta verbum Domini per manum Moysi.

7. Et primitias dedit Josias filiis populi oves, et agnos, et haedos de filiis caprarum, omnia ad phasec, et omnes inventos ad numerum triginta millia, et vitulorum tria millia, haec de substantia regis.

8. Et principes ejus dederunt primitias populo et sacerdotibus et Levitis : dedit autem Chelcias et Zacharias et Jeiel principes sacerdotibus domus Dei, et dederunt in phasec oves, et agnos, et haedos duo millia sexcenta, et vitulos trecentos.

9. Et Chonenias, et Banas, et Samas, et Nathanael frater ejus, et Asabias, et Jeiel, et Jozabad principes Levitarum, dederunt primitias Levitis in phasec oves quinque millia, et vitulos quingentos.

10. Et directum est ministerium, et steterunt sacerdotes super stationem suam, et Levitae super divisiones suas juxta mandatum regis.

11. Et immolaverunt phasec, et effundebant sacerdotes sanguinem de manu eorum, et Levitae excoriabant.

12. Et paraverunt holocaustosim ad tradendum eis secundum divisionem per domos familiarum filiis populi, ad offerendum Domino, sicut scriptum est in libro Moysi : et sic in mane.

13. Et assaverunt phasec in igni juxta judicium, et sancta coxerunt in aeneis et in lebetibus, et prosperatum est, et currere fecerunt ad omnes filios populi.

14. Et postquam paraverunt sibi et sacerdotibus, quoniam sacerdotes in offerendo holocaustosimata et adipes

στάτα ἕως νυκτός, καὶ οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν αὐτοῖς καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν υἱοῖς Ἀαρών.

15. Καὶ οἱ ψαλμῶδοι υἱοὶ Ἀσάφ ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτῶν κατὰ τὰς ἐντολὰς Δαυὶδ, καὶ Ἀσάφ, καὶ Αἰμάν, καὶ Ἰδιθὼμ οἱ προφῆται τοῦ βασιλείως καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ πυλῶροι πύλης καὶ πύλης, οὐκ ἦν αὐτοῖς κινεῖσθαι ἀπὸ τῆς λειτουργίας τῶν ἁγίων, ὅτι οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται ἡτοίμασαν αὐτοῖς.

16. Καὶ κατωρθώθη καὶ ἡτοιμάσθη πᾶσα ἡ λειτουργία Κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ ποιῆσαι τὸ φασέχ, καὶ ἐνεγκεῖν τὰ δλοκαυτώματα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Κυρίου κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως Ἰωσίου.

17. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ οἱ εὐρεθέντες τὸ φασέχ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἐπὶ τὰς ἡμέρας.

18. Καὶ οὐκ ἐγένετο φασέχ ὅμοιον αὐτῷ ἐν Ἰσραὴλ, ἀπὸ ἡμερῶν Σαμουὴλ τοῦ προφήτου καὶ παντὸς βασιλέως Ἰσραὴλ, οὐκ ἐποίησαν τὸ φασέχ ὁ ἐποίησεν Ἰωσίας, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ Ἰσραὴλ δὲ εὐρεθείς, καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, τῷ Κυρίῳ.

19. Τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἰωσίου ἐποιήθη τὸ φασέχ τοῦτο. « Μετὰ ταῦτα πάντα δ' ἔδρα-
« σεν Ἰωσίας ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ τοὺς ἐγκαστριμύθους καὶ
« τοὺς γνώστας καὶ τὰ θεράφιν καὶ τὰ εἰδῶλα καὶ τὰ
« κληροσμία δ' ἦν ἐν γῇ Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐνε-
« πύρισεν δὲ βασιλεὺς Ἰωσίας, ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους
« τοῦ νόμου τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τοῦ βιβλίου οὗ εὗρε
« Χελκίας δὲ ἱερεὺς ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου. Ὁμοῖος αὐτῷ
« οὐκ ἐγενήθη ἐμπροσθεν αὐτοῦ, ὃς ἐπέστρεψε πρὸς
« Κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτοῦ
« καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον
« Μωϋσῆ, καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη ὅμοιος. Πλὴν οὐκ
« ἀπεστράφη Κύριος ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ τοῦ με-
« γάλου, οὐ ὥρτισθη θυμῷ Κύριος ἐν τῷ Ἰούδᾳ ἐπὶ
« πάντα τὰ παροργίσματα αὐτοῦ δὲ παροργίσειε Μανασ-
« σῆς. Καὶ εἶπε Κύριος· Καὶ γὰρ τὸν Ἰούδαν ἀποστῆσω
« ἀπὸ προσώπου μου, καθὼς ἀπέστησα τὸν Ἰσραὴλ,
« καὶ ἀπωσάμην τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην τὴν Ἱερουσα-
« λὴμ, καὶ τὸν οἶκον ὃν εἶπα· Ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. »

20. Καὶ ἀνέβη Φαραὼ Νεχαὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐπὶ τὸν βασιλέα Ἀσσυρίων ἐπὶ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην, καὶ ἐπορεύθη βασιλεὺς Ἰωσίας εἰς συνάντησιν αὐτῷ,

21. καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἀγγέλους, λέγων· Τί ἐμοὶ καὶ σοι, βασιλεῦ Ἰούδα; Οὐκ ἐπὶ σὲ ἦκα σήμερον πόλεμον πολεμῆσαι, καὶ ὁ Θεὸς εἶπε τοῦ κατασπεῦσαι με· πρόσγεγε ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ, μὴ καταφθέρῃ σε.

22. Καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν Ἰωσίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ πολέμειν αὐτὸν ἐκραταιώθη, καὶ οὐκ ἤκουσε τῶν λόγων Νεχαὼ διὰ στόματος Θεοῦ, καὶ ἦλθε τοῦ πολεμῆσαι ἐν τῷ πεδίῳ Μαγεδδῷ.

23. Καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξόται ἐπὶ βασιλέα Ἰωσίαν, καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Ἐξαγάγετέ με, ὅτι ἐπόνεσα σφόδρα.

24. Καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἅρματος, καὶ ἀνέβιδασαν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἄρμα τὸ δευτερεῖον δ' ἦν αὐτῷ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπέθανε, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. Καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐπένθησαν ἐπὶ Ἰωσίαν.

usque ad noctem, et Levitæ paraverunt eis et fratribus ipsorum filiis Aaron.

15. Et psalmorum cantores filii Asaph super stationem suam secundum mandata David, et Asaph et Aiman, et Idithom prophetae regis : et principes et janitores portæ et portæ, non erat eis moveri a ministerio sanctorum, quoniam fratres eorum Levitæ paraverant eis.

16. Et directum est et paratum est omne ministerium Domini in die illa ad faciendum phasec, et offerendum holocaustata super altare Domini juxta mandatum regis Josiæ.

17. Et fecerunt filii Israel qui inventi sunt phasec in tempore illo, et festivitatem azymorum septem diebus.

18. Et non est factum phasec simile ei in Israel, a diebus Samuel prophetae et omnis regis Israel, non fecerunt phasec quod fecit Josias, et sacerdotes et Levitæ et omnis Juda et Israel qui inventus est, et habitantes in Jerusalem, Domino.

19. Decimo octavo anno regni Josiæ factum est phasec hoc. « Post hæc omnia quæ fecit Josias in domo, et ven-
« triloquos et gnostas et theraphim et idola et caresim quæ
« erant in terra Juda et in Jerusalem, combussit rex Josias,
« ut statueret verba legis scripta super librum quem inve-
« nit Chelcias sacerdos in domo Domini. Similis ei non fuit
« ante eum, qui revertit ad Dominum in toto corde suo et
« in tota anima sua et in tota fortitudine sua secundum
« omnem legem Moysi, et post eum non surrexit similis.
« Verumtamen non est aversus Dominus ab ira furoris sui
« magni, quo iratus erat furore Dominus in Juda super
« omnes irrationes ejus quibus irritavit Manasses. Et dixit
« Dominus : Etiam Judam amovebo a facie mea, sicut amovi
« Israel, et repuli civitatem quam elegeram Jerusalem, et
« domum quam dixeram : Erit nomen meum illic. »

20. Et ascendit Pharaon Nechao rex Egypti super regem Assyriorum ad flumen Euphratem, et ivit rex Josias in occursum ei,

21. et misit ad eum nuntios, dicens : Quid mihi et tibi, rex Juda? Non super te venio hodie ad bellandum bellum, et Deus dixit festinare me : attende a Deo qui mecum, ne corrumpat te.

22. Et non avertit Josias faciem suam ab eo, sed ad impugnandum eum confortatus est, et non audivit verba Nechao per os Dei, et venit ad pugnandum in campo Mageddo.

23. Et sagittaverunt sagittarii super regem Josiam, et dixit rex pueris suis : Educite me, quoniam laboravi valde.

24. Et eduxerunt eum pueri ejus de curru, et ascendere fecerunt eum super currum secundum qui erat ei, et adduxerunt eum in Jerusalem, et mortuus est, et sepultus est cum patribus suis. Et omnis Juda et Jerusalem luxerunt super Josiam.

26. Καὶ ἐθρήνησεν Ἰερემίας ἐπὶ Ἰωσίαν, καὶ εἶπαν πάντες οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ ἀρχούσαι θρῆνον ἐπὶ Ἰωσίαν ἕως τῆς σήμερον· καὶ ἔδωκαν αὐτὸν εἰς πρῶταγμα ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ τῶν θρῆνων.

28. Καὶ ἦσαν οἱ λοιποὶ λόγοι Ἰωσίου καὶ ἡ ἐλπίς αὐτοῦ γεγραμμένα ἐν νόμῳ Κυρίου,

27. καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι, ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΖ'.

1. Καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν Ἰωάχαζ υἱὸν Ἰωσίου, καὶ ἔχρισαν αὐτόν, καὶ κατέστησαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ.

2. Υἱὸς εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν Ἰωάχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· « καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀμιτὰλ, θυγάτηρ Ἰερεμίου ἐκ Λοβνά. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου κατὰ πάντα ἃ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. Καὶ ἔδησεν αὐτὸν Φαραὼ Νεχάω ἐν Δεβλαθά ἐν γῇ Αἰγύπτου, τοῦ μὴ βασιλεύειν αὐτὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ. »

3. Καὶ μετέγαγεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐπέβαλε φόρον ἐπὶ τὴν γῆν, ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ τάλαντον χρυσοῦ.

4. Καὶ κατέστησε Φαραὼ Νεχάω τὸν Ἐλιακίμ υἱὸν Ἰωσίου βασιλέα ἐπὶ Ἰούδα ἀντὶ Ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ μετέστρεψε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωακίμ. Καὶ τὸν Ἰωάχαζ ἀδελφὸν αὐτοῦ ἔλαβε Φαραὼ Νεχάω, καὶ εἰσέγαγεν αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον, « καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ, καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἔδωκε τῷ Φαραῷ. Τότε ἤφατο ἡ γῆ φορολογεῖσθαι τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ στήμα Φαραῷ. Καὶ ἕκαστος κατὰ δύναμιν ἀπῆγει τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον παρὰ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, δοῦναι Φαραῷ Νεχάω. »

5. Ἐν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν Ἰωακίμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἑνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· « καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ζεχωρά, θυγάτηρ Νηρίου ἐκ Ῥαμά. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον Κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. Ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἦλθε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλωνος εἰς τὴν γῆν, καὶ ἦν αὐτῷ δουλεύων τρία ἔτη, καὶ ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλε Κύριος ἐπ' αὐτοὺς τοὺς Χαλδαίους, καὶ ληστήρια Σύρων, καὶ ληστήρια Μωαβιτῶν, καὶ υἱὸν Ἀμμὼν, καὶ τῆς Σαμαρείας, καὶ ἀπέστησαν μετὰ τὸν λόγον τοῦτον κατὰ τὸν λόγον Κυρίου ἐν χειρὶ τῶν παίδων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. Πλὴν θυμὸς Κυρίου ἦν ἐπὶ Ἰούδα· τοῦ ἀποστήναι αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ διὰ τὰς ἁμαρτίας Μανασσῆ ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίησε, καὶ ἐν αἱματι ἀθώῳ ὃ ἐξέγεεν Ἰωακίμ, καὶ ἐπλησε τὴν Ἱερουσαλὴμ αἱματος ἀθώου, καὶ οὐκ ἠθέλησε Κύριος ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς. »

6. Καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸν Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλωνος, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν χαλκαῖς πέλαις, καὶ ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα.

7. Καὶ μέρος τῶν σκευῶν οἴκου Κυρίου ἀπήνεγκεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι.

8. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωακίμ καὶ πάντα ἃ

25. Et lamentatus est Jeremias super Josiam, et dixerunt omnes principes et dominatrices lamentationem super Josiam usque hodie : et dederunt eam in praeceptum super Israel, et ecce scripta est super lamentationem.

26. Et fuerant reliqua verba Josiae et spes ejus scripta in lege Domini,

27. et verba ejus prima, et novissima, ecce scripta in libro regum Israel et Juda.

CAPUT XXXVI.

1. Et assumpsit populus terrae Joachaz filium Josiae, et unxerunt eum, et constituerunt eum pro patre ejus in regem super Jerusalem.

2. Filius viginti et trium annorum Joachaz in regnando ipsum, et tres menses regnavit in Jerusalem : « et nomen matris ejus Amital, filia Jeremiae de Lobna. Et fecit malum in conspectu Domini secundum omnia quae fecerant patres ejus. Et ligavit eum Pharao Nechao in Deblatha in terra Aemath, ut non ille regnaret in Jerusalem. »

3. Et transtulit eum rex in Aegyptum, et imposuit tributum super terram, centum talenta argenti et talentum auri.

4. Et constituit Pharao Nechao ipsum Eliacim filium Josiae regem super Juda pro Josia patre ejus, et commutavit nomen ejus Joacim. Et ipsum Joachaz fratrem ejus cepit Pharao Nechao, et introduxit eum in Aegyptum, « et mortuus est ibi, et argentum et aurum dedit Pharao. Tunc coepit terra exigi tributum ad dandum argentum super os Pharaonis. » Et unusquisque secundum potestatem requirebat argentum et aurum a populo terrae, ad dandum Pharaoni Nechao. »

5. Erat viginti et quinque annorum Joacim in regnando ipsum, et undecim annos regnavit in Jerusalem : et nomen matris ejus Zechora, filia Neriae de Rhama. Et fecit malum coram Domino juxta omnia quaecumque fecerant patres ejus. In diebus ejus venit Nabuchodonosor rex Babylonis in terram, et fuit ei serviens tres annos, et rebellavit ab eo. Et misit super eos Dominus Chaldaeos, et agmina latronum Syrorum, et agmina latronum Moabitum, et filiorum Ammon, et Samariae, et recesserunt post verbum hoc juxta verbum Domini in manu puerorum ejus prophetarum. Verumtamen furor Domini erat super Judam ad removendum eam a facie sua propter peccata Manasse in omnibus quae fecerat, et in sanguine innocente quem effudit Joacim, et implevit Jerusalem sanguine innocente, et non voluit Dominus exterminare eos. »

6. Et ascendit super eum Nabuchodonosor rex Babylonis, et ligavit eum in aereis compedibus, et abduxit eum in Babylonem.

7. Et partem vasorum domus Domini asportavit in Babylonem, et posuit ea in templo suo in Babylone.

8. Et reliqua verborum Joacim et omnia quae fecit,

ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα; Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωακὴμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν Γανοζαὶ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰεχονίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

9. Ὁκτὼ ἐτῶν Ἰεχονίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ τριμήνον καὶ δέκα ἡμέρας ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου.

10. Καὶ ἐπιστρέφοντες τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ, καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα μετὰ τῶν σκευῶν τῶν ἐπιθυμητῶν οἴκου Κυρίου· καὶ ἐβασίλευσεν Σεδεκίαν ἀδελφὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπὶ Ἰούδαν καὶ Ἱερουσαλὴμ.

11. Ἐτῶν εἴκοσιν υἱὸς καὶ ἐνὸς ἔτους Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ἑξῆς ἐτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

12. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου Θεοῦ αὐτοῦ, οὐκ ἐνετράπη ἀπὸ προσώπου Ἱερεμίου τοῦ προφήτου καὶ ἐκ στόματος Κυρίου,

13. ἐν τῷ τὰ πρὸς τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσορ ἀθετῆσαι ὃ ὤρκισεν αὐτὸν κατὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐσκήρυξε τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ κατίσχυσε, τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι πρὸς Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ.

14. Καὶ πάντες οἱ ἐνδοξοὶ Ἰούδα καὶ οἱ ἱερεῖς, καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐπλήθυνον τοῦ ἀθετῆσαι ἀθετήματα βδελυγμάτων ἐθνῶν, καὶ ἐμίαναν τὸν οἶκον Κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

15. Καὶ ἐξάπεστειλε Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν αὐτοῦ, ὀρβρίζων καὶ ἀποστελλὼν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, ὅτι ἦν φειδόμενος τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἁγιάσματος αὐτοῦ.

16. Καὶ ἦσαν μυκτηρίζοντες τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ ἐξουθενούντες τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ ἐμπαίζοντες ἐν τοῖς προφήταις αὐτοῦ, ἕως ἀνέβη ὁ θυμὸς Κυρίου ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἕως οὐκ ἦν ἴαμα.

17. Καὶ ἤγαγεν ἐπ' αὐτοὺς βασιλέα Χαλδαίων, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς νεανίσκους αὐτῶν ἐν Ῥομαφαίᾳ ἐν οἴκῳ ἁγιάσματος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐφέλαστο τοῦ Σεδεκίου, καὶ τὰς παρθένους αὐτῶν οὐκ ἤλεησε, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν ἀπήγαγον, τὰ πάντα παρέδωκεν ἐν χερσὶν αὐτῶν.

18. Καὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου τοῦ Θεοῦ τὰ μεγάλα καὶ τὰ μικρά, καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου Κυρίου, καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς τοῦ βασιλέως καὶ τῶν μεγιστάνων, πάντα εἰσήνεγκεν εἰς Βαβυλῶνα.

19. Καὶ ἐνέπρησε τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ κατέσκαψε τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ, καὶ τὰς βάρεις αὐτῆς ἐνέπρησεν ἐν πυρὶ, καὶ πᾶν σκεῦος ὥραϊον εἰς ἀφανισμόν.

20. Καὶ ἀπώκισε τοὺς καταλοίπους εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἦσαν αὐτῷ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς δούλους ἕως βασιλείας Μήδων,

21. τοῦ πληρωθῆναι λόγον Κυρίου διὰ στόματος Ἱερεμίου, ἕως τοῦ προσδέξασθαι τὴν γῆν τὰ σάββατα αὐτῆς σαββατίσαι, πάσας τὰς ἡμέρας ἐρημώσεως αὐτῆς σαββατίσαι εἰς συμπλήρωσιν ἐτῶν ἐβδομήκοντα.

22. Ἐτους πρώτου Κύρου βασιλέως Περσῶν, μετὰ τὸ πληρωθῆναι ῥῆμα Κυρίου διὰ στόματος Ἱερεμίου, ἐξήγειρε Κύριος τὸ πνεῦμα Κυρίου βασιλέως Περσῶν, καὶ παρήγγειλε κηρύττει ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐν γραπτῷ, λέγων·

nonne ecce hæc scripta in libro verborum dierum regibus Juda? Et dormivit Joacim cum patribus suis, et sepultus est in Ganozae cum patribus suis, et regnavit Jechonias filius ejus pro eo.

9. Octo annorum Jechonias in regnando ipsum, et tres menses et decem dies regnavit in Jerusalem, et fecit malum in conspectu Domini.

10. Et vertente anno misit rex Nabuchodonosor, et intulit eum in Babylonem cum vasis desiderabilibus domus Domini : et regnare fecit Sedeciam fratrem patris ejus super Judam et Jerusalem.

11. Annorum viginti filius et unius anni Sedecias in regnando ipsum, et undecim annos regnavit in Jerusalem.

12. Et fecit malum in conspectu Domini Dei sui, non est confusus a facie Jeremiæ prophetæ et ex ore Domini,

13. in faciendo irrita erga regem Nabuchodonosor ea quæ adjuraverat eum per Deum, et induravit cervicem suam et cor suum confortavit, ad non revertendum ad Dominum Deum Israel.

14. Et omnes gloriosi Juda et sacerdotes, et populus terræ multiplicarunt prævaricationes prævaricationum gentium, et polluerunt domum Domini quæ in Jerusalem.

15. Et misit Dominus Deus patrum eorum in manu prophetarum suorum, surgens diluculo et mittens nuntios suos, quoniam erat parcens populo suo et sanctuario suo.

16. Et erant subsannantes nuntios ejus et spernentes verba ejus, et illudentes in prophetis ejus, donec ascendit furor Domini in populum suum, quoadusque non fuit curatio.

17. Et adduxit super eos regem Chaldaeorum, et occidit juvenes eorum in gladio in domo sanctuarii ejus, et non pepercit Sedecia, et virginum eorum non est miseratus, et seniores eorum abduxit, omnia tradidit in manibus eorum.

18. Et omnia vasa domus Dei magna et parva, et thesauros domus Domini, et omnes thesauros regis et magnatum, omnia intulit in Babylonem.

19. Et incendit domum Domini, et demolitus est murum Jerusalem, et palatia ejus incendit in igni, et omne vas speciosum in perditionem.

20. Et transtulit residuos in Babylonem, et fuerunt ei et filiis ejus in servos usque ad regnum Medorum,

21. ad implendum verbum Domini per os Jeremiæ, donec susciperet terra sabbata sua ad sabbatizandum, omnibus diebus desolationis suæ sabbatizare in completionem annorum septuaginta.

22. Anno primo Cyri regis Persarum, postquam impletum est verbum Domini per os Jeremiæ, suscitavit Dominus spiritum Cyri regis Persarum, et jussit prædicari in omni regno suo in scripto, dicens :

22. Τὰδε λέγει Κύρος βασιλεὺς Περσῶν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς· Ἐδωκέ μοι Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αὐτὸς ἐνετεिलाτό μοι οἰκοδομῆσαι οἶκον αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Τίς ἐξ ὑμῶν ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ; Ἔσται Θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀναστήτω.

23. Hæc dicit Cyrus rex Persarum omnibus regnis terre : Dedit mihi Dominus Deus cæli, et ipse mandavit mihi ædificare domum ei in Jerusalem in Judæa. Quis ex vobis ex omni populo ejus? Erit Deus ejus cum eo, et ascendet.

ΕΣΔΡΑΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει Κύρου τοῦ βασιλέως Περσῶν, τοῦ τελεσθῆναι λόγον Κυρίου ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου, ἐξήγειρε Κύριος τὸ πνεῦμα Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ παρήγγειλε φωνὴν ἐν πάσῃ βασιλείᾳ αὐτοῦ, καὶ γε ἐν γραπτῷ, λέγων·

2. Οὕτως εἶπε Κύρος βασιλεὺς Περσῶν· Πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἰδοὺ μοι Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αὐτὸς ἐπέσχεψατο ἐπ' ἐμέ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ τῇ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.

3. Τίς ἐν ὑμῖν ἀπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ; καὶ ἔσται ὁ Θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀναθήσεται εἰς Ἱερουσαλὴμ τὴν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ οἰκοδομησάτω τὸν οἶκον Θεοῦ Ἰσραὴλ· αὐτὸς ὁ Θεὸς ὁ ἐν Ἱερουσαλὴμ.

4. Καὶ πᾶς ὁ καταλιπόμενος ἀπὸ πάντων τῶν τόπων οὗ αὐτὸς παροικεῖ ἐκεῖ, καὶ λήφονται αὐτὸν ἄνδρες τοῦ τόπου αὐτοῦ ἐν ἀργυρίῳ, καὶ χρυσίῳ, καὶ ἀποσκευῇ, καὶ κτήνησι μετὰ τοῦ ἑκουσίου εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

5. Καὶ ἐνέστησαν ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν, καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, πάντων ὧν ἐξήγειρεν ὁ Θεὸς τὸ πνεῦμα αὐτῶν τοῦ ἀναθῆναι οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον Κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

6. Καὶ πάντες οἱ κυκλόθεν ἐνίσχυσαν ἐν χερσὶν αὐτῶν ἐν σκεύεσιν ἀργυρίου, ἐν χρυσῷ, ἐν ἀποσκευῇ, καὶ ἐν κτήνεσι, καὶ ἐν ξενίῳ, παρὲς τῶν ἑκουσίων.

7. Καὶ ὁ βασιλεὺς Κύρος ἐξήνεγκε τὰ σκεύη οἴκου Κυρίου, ἃ ἔλαβε Ναβουχοδονόσορ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔδωκεν αὐτὰ ἐν οἴκῳ θεοῦ αὐτοῦ.

8. Καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὰ Κύρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν ἐπὶ χεῖρα Μιθραδάτου Γασαβαρηνοῦ, καὶ ἠρίθμησεν αὐτὰ τῷ Σασαβασάρ τῷ ἀρχοντὶ τοῦ Ἰούδα.

9. Καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν· φυκτῆρες χρυσοὶ τριάκοντα, καὶ φυκτῆρες ἀργυροὶ χίλιοι, παρηλλαγμένα ἐννέα καὶ εἴκοσι, κερουρῆς χρυσοὶ τριάκοντα,

10. καὶ ἀργυροὶ διπλοὶ τετρακόσια δέκα, καὶ σκεύη ἕτερα χίλια·

11. πάντα τὰ σκεύη τῷ χρυσῷ καὶ τῷ ἀργύρῳ πενταχιχίλια τετρακόσια, τὰ πάντα ἀναβαίνοντα μετὰ Σασαβασάρ ἀπὸ τῆς ἀποικίας ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ἱερουσαλὴμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ οὗτοι οἱ υἱοὶ τῆς χώρας οἱ ἀναβαίνοντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς ἀποικίας, ἧς ἀπώκισε Ναβουχο-

ESDRAS.

CAPUT I.

1. Et in primo anno Cyri regis Persarum, ut compleretur verbum Domini ex ore Jeremiæ, suscitavit Dominus spiritum Cyri regis Persarum, et transmisit vocem in omni regno suo, etiam in scriptura, dicens :

2. Sic dixit Cyrus rex Persarum : Omnia regna terræ dedit mihi Dominus Deus cæli, et ipse requisivit super me ad ædificandum ipsi domum in Jerusalem quæ in Judæa.

3. Quis in vobis de universo populo ejus? et erit Deus illius cum eo, et ascendet in Jerusalem quæ in Judæa, et ædificet domum Dei Israel : ipse est Deus qui in Jerusalem.

4. Et omnis residuus ex omnibus locis ubi ipse habitavit ibi, et sumunt eum viri loci ejus in argento, et auro, et apparatu, et pecoribus una cum voluntario in domum Dei quæ in Jerusalem.

5. Et surrexerunt principes patriarum Juda et Benjamin, et sacerdotes et Levitæ, omnes quorum suscitavit Deus spiritum eorum ascendere ad ædificandam domum Domini quæ in Jerusalem.

6. Et omnes qui in circuitu confortaverunt in manibus eorum in vasis argenti, in auro, in apparatu, et in pecoribus, et in xeniiis, præter voluntaria.

7. Et rex Cyrus protulit vasa domus Domini, quæ tolerat Nabuchodonosor de Jerusalem et dederat ea in domo dei sui.

8. Et protulit ea Cyrus rex Persarum super manum Mithradatis Gasbareni, et numeravit ea ipsi Sasabasar principi Juda.

9. Et hic numerus eorum : phialæ aureæ triginta, et phialæ argentæ mille, mutatoria novem et viginti, cephalures aurei triginta,

10. et argentei duplices quadringenta decem, et vasa alia mille :

11. omnia vasa auro et argento quinque millia quadringenta, omnia ascendentia cum Sasabasar a transmigratiōe e Babylone in Jerusalem.

CAPUT II.

1. Et hi filii provincie ascendentes de captivitate transmigratiōis, quam transmigrare fecerat Nabuchodonosor

δονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἐπέ-
στρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ Ἰούδα ἀνὴρ εἰς πόλιν αὐ-
τοῦ,

2. οἱ ἦλθον μετὰ Ζοροβάβελ, Ἰησοῦς, Νεεμίας,
Σαραΐας, Ῥεελίας, Μαρδοχάιος, Βαλασάν, Μασφάρ,
Βαγουαί, Ῥεούμ, Βαανὰ· ἀνδρῶν ἀριθμὸς λαοῦ Ἰσ-
ραὴλ.

3. Υἱοὶ Φαρές, διςχιλιοὶ ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο.
4. Υἱοὶ Σαφατία, τριακόσιοι ἑβδομηκονταδύο.
5. Υἱοὶ Ἀρες ἑπτακόσιοι ἑβδομηκονταπέντε.
6. Υἱοὶ Φαάθ Μωάβ τοῖς υἱοῖς Ἰησοῦ Ἰωάβ, διςχι-
λιοὶ ὀκτακόσιοι δεκαδύο.

7. Υἱοὶ Αἰλάμ, χιλιοὶ διακόσιοι πεντηκοντατέσσα-
ρες.

8. Υἱοὶ Ζατθουά, ἐννακόσιοι τεσσαρακονταπέντε.
9. Υἱοὶ Ζαχχοῦ, ἑπτακόσιοι ἐξήκοντα.
10. Υἱοὶ Βανουί, ἑξακόσιοι τεσσαρακονταδύο.
11. Υἱοὶ Βαβαί, ἑξακόσιοι εἰκοσιτρεῖς.
12. Υἱοὶ Ἀσγάδ, χιλιοὶ διακόσιοι εἰκοσιδύο.
13. Υἱοὶ Ἀδωνικάμ, ἑξακόσιοι ἐξηκονταεξί.
14. Υἱοὶ Βαγουέ, διςχιλιοὶ πεντηκονταεξί.
15. Υἱοὶ Ἀδδίν, τετρακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες.
16. Υἱοὶ Ἀτήρ τῷ Ἐζεκίᾳ, ἐνενηκονταοκτώ.
17. Υἱοὶ Βασσοῦ, τριακόσιοι εἰκοσιτρεῖς.
18. Υἱοὶ Ἰωρά, ἑκατὸν δεκαδύο.
19. Υἱοὶ Ἀσοῦμ, διακόσιοι εἰκοσιτρεῖς.
20. Υἱοὶ Γαβέρ, ἐνενηκονταπέντε.
21. Υἱοὶ Βεθλαέμ, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς.
22. Υἱοὶ Νετωφά, πεντηκονταεξί.
23. Υἱοὶ Ἀναθῶθ, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ.
24. Υἱοὶ Ἀζμῶθ, τεσσαρακοντατρεῖς.
25. Υἱοὶ Καριαθιάριμ, Χαφίρα καὶ Βηρώθ, ἑπτα-
κόσιοι τεσσαρακοντατρεῖς.

26. Υἱοὶ τῆς Ῥαμὰ καὶ Γαβαά, ἑξακόσιοι εἰκο-
σιεῖς.

27. Ἄνδρες Μαχμάς, ἑκατὸν εἰκοσιδύο.
28. Ἄνδρες Βαιθὴλ καὶ Αἰά, τετρακόσιοι εἰκοσι-
τρεῖς.

29. Υἱοὶ Ναβού, πεντηκονταδύο.
30. Υἱοὶ Μαγεβίς, ἑκατὸν πεντηκονταεξί.
31. Υἱοὶ Ἠλαμάρ, χιλιοὶ διακόσιοι πεντηκοντατέ-
σσαρες.

32. Υἱοὶ Ἠλάμ, τριακόσιοι εἰκοσιν.
33. Υἱοὶ Λοδαδί καὶ Ὠνῶ, ἑπτακόσιοι εἰκοσιπέντε.
34. Υἱοὶ Ἰεριγῶ, τριακόσιοι τεσσαρακονταπέντε.
35. Υἱοὶ Σενά, τρισχιλιοὶ ἑξακόσιοι τριάνκοντα.
36. Καὶ οἱ ἱερεῖς υἱοὶ Ἰεδουά τῷ οἴκῳ Ἰησοῦ, ἐννα-
κόσιοι ἑβδομηκοντατρεῖς.

37. Υἱοὶ Ἐμμήρ, χιλιοὶ πεντηκονταδύο.
38. Υἱοὶ Φασσοῦρ, χιλιοὶ διακόσιοι τεσσαρακοντα-
επτὰ.

39. Υἱοὶ Ἡρέμ, χιλιοὶ ἑπτὰ.
40. Καὶ οἱ Λευῖται υἱοὶ Ἰησοῦ καὶ Καδμὴλ τοῖς
υἱοῖς Ὠδουά, ἑβδομηκοντατέσσαρες.

41. Οἱ ἄδοντες υἱοὶ Ἀσάφ, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ.
42. Υἱοὶ τῶν πυλωρῶν, υἱοὶ Σελλοῦμ, υἱοὶ Ἀτήρ,
υἱοὶ Τελμῶν, υἱοὶ Ἀκούδ, υἱοὶ Ἀτιτὰ, υἱοὶ Σωβαί, οἱ
πάντες ἑκατὸν τριακονταεννέα.

43. Οἱ Ναθινάμ, υἱοὶ Σουθία, υἱοὶ Ἀσουρά, υἱοὶ
Ταβαῶθ,

rex Babylonis in Babylonem, et reversi sunt in Jerusalem
et Juda vir in civitatem suam,

2. qui venerunt cum Zorobabel, Jesus, Neemias, Sa-
raias, Reelias, Mardochæus, Balasan, Masphar, Baguæ,
Heum, Baana : virorum numerus populi Israel.

3. Filii Phares, duo millia centum septuaginta duo.
4. Filii Saphatia, trecenti septuaginta duo.
5. Filii Ares, septingenti septuaginta quinque.
6. Filii Phaath Moab de filiis Jesue Joab, duo millia
octingenti duodecim.

7. Filii Ailam, mille ducenti quinquaginta quatuor.

8. Filii Zattua, nongenti quadraginta quinque.
9. Filii Zacchu, septingenti sexaginta.
10. Filii Banui, sexcenti quadraginta duo.
11. Filii Babai, sexcenti viginti tres.
12. Filii Asgad, mille ducenti viginti duo.
13. Filii Adonicam, sexcenti sexaginta sex.
14. Filii Bague, duo millia quinquaginta sex.
15. Filii Addin, quadringenti quinquaginta quatuor.
16. Filii Ater ex Ezezia, nonaginta octo.
17. Filii Bassa, trecenti viginti tres.
18. Filii Jora, centum duodecim.
19. Filii Asum, ducenti viginti tres.
20. Filii Gaber, nonaginta quinque.
21. Filii Bethlaem, centum viginti tres.
22. Filii Netopha quinquaginta sex.
23. Filii Anathot, centum viginti octo.
24. Filii Azmoth, quadraginta tres.
25. Filii Cariathiarim, Chaphira et Beroth, septingenti
quadraginta tres.

26. Filii Rama et Gabaa, sexcenti viginti unus.

27. Viri Machmas, centum viginti duo.
28. Viri Bethel et Aia, quadringenti viginti tres.

29. Filii Naba, quinquaginta duo.
30. Filii Magebis, centum quinquaginta sex.
31. Filii Elamar, mille ducenti quinquaginta quatuor.

32. Filii Elam, trecenti viginti.
33. Filii Lodadi et Ono, septingenti viginti quinque.
34. Filii Jericho, trecenti quadraginta quinque.
35. Filii Senaa, tria millia sexcenti triginta.
36. Et sacerdotes filii Jedua de domo Jesu, nongenti se-
ptuaginta tres.

37. Filii Emmer, mille quinquaginta duo.
38. Filii Phassur, mille ducenti quadraginta septem.

39. Filii Erem, mille septem.
40. Et Levitæ filii Jesu et Cadmiel ex filiis Odvia, se-
ptuaginta quatuor.

41. Cantores filii Asaph, centum viginti octo.
42. Filii janitorum, filii Sellum, filii Ater, filii Telman,
filii Acub, filii Atita, filii Sobai, omnes centum triginta
novem.

43. Nathinai, filii Suthia, filii Asupha, filii Tabaoth,

44. υἱοὶ Κάδης, υἱοὶ Σιάα, υἱοὶ Φαδὼν,
 45. υἱοὶ Λαβανῶ, υἱοὶ Ἀγαβά, υἱοὶ Ἀκούβ,
 46. υἱοὶ Ἀγάβ, υἱοὶ Σελαμί, υἱοὶ Ἀνάν,
 47. υἱοὶ Γεδδὴλ, υἱοὶ Γαάρ, υἱοὶ Ραῖα,
 48. υἱοὶ Ρασών, υἱοὶ Νεκωδὰ, υἱοὶ Γαζέμ,
 49. υἱοὶ Ἀζώ, υἱοὶ Φασή, υἱοὶ Βασί,
 50. υἱοὶ Ἀσενά, υἱοὶ Μοουνίμ, υἱοὶ Νεφουσίμ,
 51. υἱοὶ Βαχβούκ, υἱοὶ Ἀκουφά, υἱοὶ Ἀρούρ,
 52. υἱοὶ Βασαλὼθ, υἱοὶ Μαουδὰ, υἱοὶ Ἀρσά,
 53. υἱοὶ Βαρκός, υἱοὶ Σισάρα, υἱοὶ Θεμά,
 54. υἱοὶ Νασθιέ, υἱοὶ Ἀτουφά,
 55. υἱοὶ δούλων Σαλωμών, υἱοὶ Σωταί, υἱοὶ Σεφη-
 ρά, υἱοὶ Φαδουρά,
 56. υἱοὶ Ἰεηλά, υἱοὶ Δαρκών, υἱοὶ Γεδδὴλ,
 57. υἱοὶ Σαφατία, υἱοὶ Ἀτίλ, υἱοὶ Φαχεράθ, υἱοὶ
 Ἀσεβωείμ, υἱοὶ Ἡμεί,
 58. πάντες οἱ Ναθανίμ, καὶ υἱοὶ Ἀβδησελμὰ, τρια-
 χόσιοι ἐννενηχονταδύο.
 59. Καὶ οὗτοί οἱ ἀναβάντες ἀπὸ Θελμελέχ, Θελα-
 ρησά, Χερούβ, Ἡδάν, Ἐμμήρ, καὶ οὐκ ἐξυνάστησαν
 τοῦ ἀναγγεῖλαι οἶκον πατριᾶς αὐτῶν καὶ σπέρμα αὐ-
 τῶν, εἰ ἐξ Ἰσραὴλ εἰσίν.
 60. Υἱοὶ Δαλαία, υἱοὶ Βουά, υἱοὶ Τωβίου, υἱοὶ Νε-
 κωδὰ, ἑκατόσιοι πεντηχονταδύο.
 61. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων υἱοὶ Λαβεΐα, υἱοὶ
 Ἀκχούς, υἱοὶ Βερζελλαί, ὃς ἔλαβεν ἀπὸ τῶν θυγατέρων
 Βερζελλαί τοῦ Γαλααδίτου γυναῖκα, καὶ ἐκλήθη ἐπὶ
 τῷ ὀνόματι αὐτῶν.
 62. Οὗτοι ἐζήτησαν γραφὴν αὐτῶν οἱ Μεθωεσίμ,
 καὶ οὐχ εὐρέθησαν, καὶ ἠγγιστεύθησαν ἀπὸ τῆς ἱερα-
 τείας.
 63. Καὶ εἶπεν Ἀθηρσασθά αὐτοῖς τοῦ μὴ φαγεῖν ἀπὸ
 τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων, ἕως ἀναστῆ ἱερεὺς τοῖς φωτίζου-
 σιν καὶ τοῖς τελείοις.
 64. Πᾶσα δὲ ἡ ἐκκλησία ὁμοῦ ὥκει τέσσαρες μυ-
 ριάδες διςχιλιοὶ τριακόσιοι ἐξήκοντα,
 65. χωρὶς δούλων αὐτῶν καὶ παιδισκῶν αὐτῶν, οὗ-
 τοι ἑπτακισχιλιοὶ τριακόσιοι τριακονταεπτὰ· καὶ οὗτοι
 ἔδοντες καὶ ἄδουσαι διακόσιοι.
 66. Ἴπποι αὐτῶν, ἑπτακόσιοι τριακονταεξ· ἥμιονοι
 αὐτῶν, διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε.
 67. Κάμηλοι αὐτῶν, τετρακόσιοι τριακονταπέντε·
 ὄνοι αὐτῶν, ἑξακισχιλιοὶ ἑπτακόσιοι εἴκοσι.
 68. Καὶ ἀπὸ ἀργόντων πατριῶν ἐν τῷ εἰσελθεῖν αὐ-
 τοὺς εἰς οἶκον Κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἤκουσι-
 σαντο εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ, τοῦ στῆσαι αὐτὸν ἐπὶ τὴν
 ἐτοιμασίαν αὐτοῦ,
 69. ὥς ἡ δύναμις αὐτῶν, ἔδωκαν εἰς θησαυρὸν τοῦ
 ἔργου, χρυσίον καθαρὸν μναί ἐξ μυριάδες καὶ χίλιαί,
 καὶ ἀργυρίου μνάς πεντακισχιλίας, καὶ κόθωνοι τῶν
 ἱερέων ἑκατόν.
 70. Καὶ ἐκάθισαν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ
 ἀπὸ τοῦ λαοῦ, καὶ οἱ ἄδοντες, καὶ οἱ πυλωροὶ, καὶ οἱ
 Ναθινίμ ἐν πόλεσιν αὐτῶν, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν
 αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ἐφθασεν ὁ μὴν ὁ ἑβδομος, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσ-
 ραὴλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν, καὶ συνήχθη ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ
 εἰς εἰς Ἱερουσαλὴμ.

44. filii Cades, filii Saa, filii Phadon,
 45. filii Labano, filii Agaba, filii Acub,
 46. filii Agab, filii Selami, filii Anan,
 47. filii Geddel, filii Gaar, filii Raia,
 48. filii Rason, filii Necoda, filii Gazem,
 49. filii Azo, filii Phase, filii Basi,
 50. filii Asena, filii Mounim, filii Nephunsim,
 51. filii Bachuc, filii Acupha, filii Arur,
 52. filii Basaloth, filii Mauda, filii Arsa,
 53. filii Barcos, filii Sisara, filii Thema,
 54. filii Nasthie, filii Atupha,
 55. filii servorum Salomon, filii Sotai, filii Sephera, filii
 Phadura,
 56. filii Jeela, filii Darcon, filii Gedel,
 57. filii Saphatia, filii Atil, filii Phacherath, filii As-
 boim, filii Hemei,
 58. omnes Nathinai, et filii Abdeselma, trecenti nona-
 ginta duo.
 59. Et hi qui ascenderunt de Thelmelech, Thelaresa,
 Cherub, Hedan, Emmer, et non potuerunt indicare domum
 patriae suae et semen suum, si ex Israel sunt.
 60. Filii Dalaia, filii Bua, filii Tobiae, filii Necoda, sex-
 centi quinquaginta duo.
 61. Et de filiis sacerdotum filii Labia, filii Accus, filii
 Berzellai, qui accepit de filiabus Berzellai Galaaditaru-
 rem, et vocatus est in nomine eorum.

62. Hi quassierunt scripturam suam Methoesaim, et non
 sunt inventi, et addicati sunt a sacerdotio.

63. Et dixit Athersastha eis ut non comederent de san-
 cto sanctorum, donec surgeret sacerdos illuminantibus et
 perfectis.

64. Omnis autem ecclesia simul quasi quadraginta duo
 millia trecenti sexaginta,

65. absque servis eorum et ancillis eorum, hi septem
 millia trecenti triginta septem : et hi cantores et cantabi-
 ces bis centum.

66. Equi eorum, septingenti triginta sex : muli eorum,
 ducenti quadraginta quinque.

67. Cameli eorum, quadringenti triginta quinque : asini
 eorum, sex mille septingenti viginti.

68. Et ex principibus patriarum in ingrediendo ipsos in
 domum Domini quae in Jerusalem, sponte obtulerunt in
 domum Dei, ad statuendam eam super stabilitatem suam,

69. sicut potentia eorum, dederunt in thesaurum operis,
 aurum purum minae millia sexaginta unum, et argenti mi-
 nas quinque millia, et cothoni sacerdotum centum.

70. Et sederunt sacerdotes, et Levitae, et qui de populo,
 et cantores, et janitores, et Nathinim in civitatibus suis,
 et omnis Israel in civitatibus suis.

CAPUT III.

1. Et advenit mensis septimus, et filii Israel in civitati-
 bus suis, et congregatus est populus tamquam vir unus in
 Jerusalem.

2. Καὶ ἀνέστη Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδέκ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἱερεῖς, καὶ Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιήλ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ὠκοδομήσαν τὸ θυσιαστήριον Θεοῦ Ἰσραὴλ, τοῦ ἀνεγέρχει ἐπ' αὐτὸ δλοκαυτώσεις, κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ Μωϋσῆ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.

3. Καὶ ἡτοίμασαν τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτοῦ, ὅτι ἐν καταπλήξει ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τῶν λαῶν τῶν γαιῶν· καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸ δλοκαυτώσεις τῷ Κυρίῳ τοπρῶ καὶ εἰς ἐσπέραν.

4. Καὶ ἐποίησαν τὴν ἐορτὴν τῶν σκηνῶν κατὰ τὸ γεγραμμένον, καὶ δλοκαυτώσεις ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἐν ἀριθμῷ ὡς ἡ κρίσις, λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ.

5. καὶ μετὰ τοῦτο δλοκαυτώσεις ἐνδελγισμοῦ, καὶ εἰς τὰς νομηνίας καὶ εἰς πάσας ἐορτάς τῷ Κυρίῳ τὰς ἡγιασμένας, καὶ παντὶ ἐκουσιαζομένῳ ἐκούσιον τῷ Κυρίῳ.

6. Ἐν ἡμέρᾳ μῆς τοῦ μηνὸς τοῦ ἐβδόμου ἤρξαντο ἀναφέρειν δλοκαυτώσεις τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ οἶκος τοῦ Κυρίου οὐκ ἐθεμελιώθη.

7. Καὶ ἔδωκαν ἀργύριον τοῖς λατόμοις καὶ τοῖς τέκτοσι, καὶ βρώματα καὶ ποτὰ, καὶ ἔλαιον τοῖς Σιδωνίοις καὶ τοῖς Τυρίοις, ἐνέγκαι ξύλα κέδρινα ἀπὸ τοῦ Λιβάνου πρὸς θάλασσαν Ἰόπτης, κατ' ἐπιχώρησιν Κύρου βασιλέως Περσῶν ἐπ' αὐτούς.

8. Καὶ ἐν τῇ ἔτει τῷ δευτέρῳ τοῦ ἔλθεῖν αὐτοὺς εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐν μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἤρξατο Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιήλ καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδέκ, καὶ οἱ κατάλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ πάντες οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστησαν τοὺς Λευίτας ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ Κυρίου.

9. Καὶ ἔσθη Ἰησοῦς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Καδμυιήλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ υἱοὶ Ἰούδα ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ τοῦ Θεοῦ· υἱοὶ Ἥναδὰδ, υἱοὶ αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ Λευῖται.

10. Καὶ ἐθεμελίωσαν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον Κυρίου. Καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐστολισμένοι ἐν σάλπιγι, καὶ οἱ Λευῖται υἱοὶ Ἀσάφ ἐν κυμβάλοις τοῦ αἰνεῖν τὸν Κύριον ἐπὶ χεῖρας Δαυὶδ βασιλέως Ἰσραὴλ.

11. Καὶ ἀπεκρίθησαν ἐν αἶψῳ καὶ ἀνθομολογήσει τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθόν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραὴλ. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐσήμαινε φωνῇ μεγάλῃ αἰνεῖν τῷ Κυρίῳ ἐπὶ τῇ θεμελιώσει τοῦ οἴκου Κυρίου.

12. Καὶ πολλοὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν καὶ ἀρχόντες τῶν πατριῶν οἱ πρεσβύτεροι, οἱ εἶδον τὸν οἶκον τὸν πρῶτον ἐν θεμελιώσει αὐτοῦ, καὶ τοῦτον τὸν οἶκον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, ἔκλειον φωνῇ μεγάλῃ· καὶ ὁ ὄχλος ἐν σημασίᾳ μετ' εὐφροσύνης τοῦ ὑψῶσαι ὠδὴν.

13. Καὶ οὐκ ἦν ὁ λαὸς ἐπιγινώσκων φωνὴν σημασίας τῆς εὐφροσύνης ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ τοῦ λαοῦ, ὅτι ὁ λαὸς ἐκράυγασε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ ἡ φωνὴ ἤκούετο ἕως ἀπὸ μακρόθεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἤκουσαν οἱ θλίβοντες Ἰούδα καὶ Βενιαμὴν, ὅτι υἱοὶ τῆς ἀποικίας οἰκοδομοῦσιν οἶκον τῷ Κυρίῳ Θεῷ Ἰσραὴλ,

VETUS TESTAMENTUM. — I.

2. Et surrexit Jesus filius Josedec et fratres ejus sacerdotes, et Zorobabel filius Salathiel et fratres ejus, et aedificaverunt altare Dei Israel, ad offerendum super illud holocaustos, secundum ea quae scripta sunt in lege Moysi hominis Dei.

3. Et stabilierunt altare super stabilitatem suam, quoniam in terrore super ipsos a populis terrarum : et ascendit super Israel holocaustosis Domino mane et ad vesperam.

4. Et fecerunt solemnitatem tabernaculorum secundum quod scriptum est, et holocaustos diem in die in numero sicut iudicium, verbum diei in die suo :

5. et post haec holocaustum jugis sacrificii, et ad neomenias et ad omnes festivitates Domino sanctificatas, et omni sponte offerenti spontaneum Domino.

6. In die una mensis septimi carperunt offerre holocaustos Domino, et domus Domini fundata non erat.

7. Et dederunt argentum latomis et fabris, et cibos et poculenta, et oleum Sidoniis et Tyriis, ad asserendum ligna cedrina e Libano ad mare Joppes, secundum permissionem Cyri regis Persarum super eos.

8. Et in anno secundo adventus eorum ad domum Dei in Jerusalem, in mense secundo crepit Zorobabel filius Salathiel et Jesus filius Josedec, et reliqui ex fratribus eorum sacerdotes et Levitae, et omnes qui veniebant e captivitate in Jerusalem, et statuerunt Levitas a viginti annis et supra super facientes opera in domo Domini.

9. Et stetit Jesus et filii ejus et fratres ejus, Cadmiel et filii ejus filii Juda super facientes opera in domo Dei : filii Enadad, filii eorum et fratres eorum Levitae.

10. Et fundamenta jecerunt ad aedificandam domum Domini. Et steterunt sacerdotes amicti stolis in tubis, et Levitae filii Asaph in cymbalis ad laudandum Dominum super manus David regis Israel.

11. Et responderunt in laude et confessione Domino, quoniam bonum, quoniam in saeculum misericordia ejus super Israel. Et omnis populus significabat voce magna laudando Dominum super fundatione domus Domini.

12. Et multi de sacerdotibus et Levitis et principes patrum seniores, qui viderant domum primam in fundatione ejus, et hanc domum in oculis suis, plorabant voce magna : et turba in significatione cum letitia ad elevandum canticum.

13. Et non erat populus agnoscens vocem significationis letitiae a voce fletus populi, quoniam populus vociferabatur voce magna, et vox audiebatur usque a longe.

CAPUT IV.

1. Et audierunt ii qui tribulabant Juda et Benjamin, quia filii transmigrationis aedificant domum Domino Deo Israel,

2. καὶ ἤγγισαν πρὸς Ζοροβάβελ καὶ πρὸς τοὺς ἀρχοντας τῶν πατρῶν, καὶ εἶπον αὐτοῖς· Οἰκοδομήσομεν μεθ' ὑμῶν, ὅτι ὡς ὑμεῖς ἐκζητοῦμεν τῷ Θεῷ ἡμῶν, καὶ αὐτῷ ἡμεῖς θυσιαζόμεν ἀπὸ ἡμερῶν Ἀσαράδαν βασιλέως Ἀσσοῦρ τοῦ ἐνεγκαντος ἡμᾶς ὧδε.

3. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Ζοροβάβελ καὶ Ἰησοῦς καὶ οἱ κατάλοιποι τῶν ἀρχόντων τῶν πατρῶν τοῦ Ἰσραὴλ· Οὐχ ἡμῖν καὶ ὑμῖν τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι ἡμεῖς αὐτοὶ ἐπὶ τοσαυτὸ οἰκοδομήσομεν τῷ Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν, ὥς ἐνετελεῖται ἡμῖν Κύρος ὁ βασιλεὺς Περσῶν.

4. Καὶ ἦν ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐκλύων τὰς χεῖρας τοῦ λαοῦ Ἰούδα, καὶ ἐνεπόδιζον αὐτοὺς οἰκοδομεῖν,

5. καὶ μισθούμενοι ἐπ' αὐτοὺς, βουλευόμενοι τοῦ διασκεδάσαι βουλὴν αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας Κύρου βασιλέως Περσῶν, καὶ ἕως βασιλείας Δαρείου βασιλέως Περσῶν.

6. Καὶ ἐν βασιλείᾳ Ἀσσουήρου, καὶ ἐν ἀρχῇ βασιλείας αὐτοῦ ἔγραψαν ἐπιστολὴν ἐπὶ οἰκοῦντας Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ.

7. Καὶ ἐν ἡμέραις Ἀρθασασθᾶ ἔγραψεν ἐν εἰρήνῃ Μιθραδάτῃ Ταβεήλ καὶ τοῖς λοιποῖς συνδούλοις· πρὸς Ἀρθασασθᾶ βασιλέα Περσῶν ἔγραψεν ὁ φορολόγος γραφὴν συριστὶ καὶ ἡρμηνευμένην.

8. Ρεοῦμ Βαλτάμ καὶ Σαμφᾶ ὁ γραμματεὺς ἔγραψαν ἐπιστολὴν μίαν κατὰ Ἱερουσαλὴμ τῷ Ἀρθασασθᾶ βασιλεῖ.

9. Τάδε ἔκρινε Ρεοῦμ Βαλτάμ καὶ Σαμφᾶ ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ κατάλοιποι σύνδουλοι ἡμῶν, Δαιναῖοι, Ἀφαρσαθαχαιοὶ, Ταρφαλαιοὶ, Ἀφαρσαῖοι, Ἀρχυαῖοι, Βαβυλώνιοι, Σουσαναχαιοὶ, Δαυαῖοι,

10. καὶ οἱ κατάλοιποι ἐθνῶν ὧν ἀπώκισεν Ἀσσηναφάρ ὁ μέγας καὶ ὁ τίμιος, καὶ κατήκτισεν αὐτοὺς ἐν πόλει τῆς Σομόρων καὶ τὸ κατάλοιπον πέραν τοῦ ποταμοῦ.

11. Αὕτη ἡ διαταγὴ τῆς ἐπιστολῆς ἧς ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν· Πρὸς Ἀρθασασθᾶ βασιλέα παῖδές σου ἀνδρες πέραν τοῦ ποταμοῦ.

12. Γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀναβάντες ἀπὸ σοῦ πρὸς ἡμᾶς ἤλθουσιν εἰς Ἱερουσαλὴμ τὴν πόλιν τὴν ἀποστατίαν καὶ πονηράν, ἣν οἰκοδομοῦσι· καὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς κατηρτισμένα εἰσὶ, καὶ θεμελίους αὐτῆς ἀνύψωσαν.

13. Νῦν οὖν γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἐὰν ἡ πόλις ἐκεῖνη ἀνοικοδομηθῇ, καὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς καταρτισθῶσι, φόροι οὐκ ἔσονται σοι, οὐδὲ δώσουσι καὶ τοῦτο βασιλεῖς κακοποιεῖ,

14. καὶ ἀσχημοσύνην βασιλείας οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν ἰδεῖν· διὰ τοῦτο ἐπέψαμεν καὶ ἐγνωρίσαμεν τῷ βασιλεῖ,

15. ἵνα ἐπισκέψῃται ἐν βίβλῳ ὑπομνηματισμοῦ τῶν πατέρων σου, καὶ εὐρήσεις, καὶ γνῶσῃ, ὅτι ἡ πόλις ἐκεῖνη πόλις ἀποστατίας, καὶ κακοποιούσα βασιλεῖς καὶ χώρας, καὶ φυγαδεῖαι δούλων γίνονται ἐν μέσῳ αὐτῆς ἀπὸ ἡμερῶν αἰῶνος, διὰ ταῦτα ἡ πόλις αὕτη ἡρημώθη.

16. Γνωρίζομεν οὖν ἡμεῖς τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἐὰν ἡ πόλις ἐκεῖνη οἰκοδομηθῇ, καὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς καταρτισθῇ, οὐκ ἔστι σοι εἰρήνη.

17. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ρεοῦμ Βαλτάμ

2. et accesserunt ad Zorobabel et ad principes patrum, et dixerunt eis· Edificabimus vobiscum, quoniam sicut vos quaerimus Deum nostrum, et ei nos sacrificamus a diebus Asaradan regis Assur qui adduxit nos huc.

3. Et dixit ad eos Zorobabel et Jesus et reliqui principum patrum Israel· Non nobis et vobis edificare domum Deo nostro, quoniam nos ipsi in idipsum edificabimus Domino Deo nostro, sicut mandavit nobis Cyrus rex Persarum.

4. Et erat populus terrae dissolvens manus populi Juda, et impediabant eos edificare,

5. etiam mercede conducentes super eos, consiliantes ad dissipandum consilium ipsorum omnibus diebus Cyri regis Persarum, et usque ad regnum Darii regis Persarum.

6. Et in regno Assueri, et in principio regni ejus scripserunt epistolam super habitantes Juda et Jerusalem.

7. Et in diebus Arthasastha scripsit in pace Mithradati Tabeel et reliquis conservis· ad Arthasastha regem Persarum scripsit tabellarius scripturam syriace et interpretatam.

8. Rheum Baltham et Sampsascriba scripserunt epistolam unam contra Jerusalem Arthasastha regi.

9. Haec judicabat Rheum Baltham et Sampsascriba et reliqui conservi nostri, Dinai, Apharsathachaei, Tarphathaei, Apharsaei, Archyaei, Babylonii, Susanachaei, Davaei,

10. et reliqui ex gentibus quas transtulit Assenaphar magnus et gloriosus, et habitare fecit eos in civitatibus ipsis Somoron et reliquum trans flumen.

11. Haec est dispositio epistolae quam miserunt ad eum· Ad Arthasastha regem pueri tui viri trans flumen.

12. Notum sit regi, quia Judaei qui ascendunt a te ad nos venerunt in Jerusalem civitatem refugam et malignam, quam aedificant· et moenia ejus exstructa sunt, et fundamenta ejus exaltaverunt.

13. Nunc igitur notum sit regi, quia si civitas illa reaedificata fuerit, et moenia ejus exstructa, tributa non erunt tibi, neque dabunt· et hoc regibus nocet,

14. et turpitudinem regis non licet nobis videre· propter hoc misimus et notum fecimus regi,

15. ut requirat in libro admonitionis patrum tuorum, et invenies, et cognosces, quia civitas illa civitas refuga, et malefaciens regibus et provinciis, et perfugia servorum suum in medio ejus a diebus saeculi, propter haec civitas ista desolata est.

16. Notum igitur facimus nos regi, quia si civitas illa aedificata fuerit, et moenia ejus exstructa, non est tibi pax.

17. Et misit rex ad Rheum Baltham et Sampsascribam et

καὶ Σαμφὰ γραμματεῖα καὶ τοὺς καταλοίπους συνδούλους αὐτῶν τοὺς οἰκοῦντας ἐν Σαμαρείᾳ καὶ τοὺς καταλοίπους πέραν τοῦ ποταμοῦ, Εἰρήνην· καὶ φησὶν·

18. Ὁ φορολόγος ὃν ἀπεστείλατε πρὸς ἡμᾶς ἐκλήθη ἐμπροσθεν ἐμοῦ,

19. καὶ παρ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, καὶ ἐπεσχεψάμεθα καὶ εὗραμεν ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη ἀφ' ἡμερῶν αἰῶνος ἐπὶ βασιλεῖς ἐπαίρεται, καὶ ἀποστάσεις καὶ φυγαδεῖαι γίνονται ἐν αὐτῇ.

20. Καὶ βασιλεῖς ἰσχυροὶ ἐγένοντο ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπικρατοῦντες ὅλης τῆς πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ φόροι πλήρεις καὶ μέρος δίδονται αὐτοῖς.

21. Καὶ νῦν θέτε γνώμην, καταργῆσαι τοὺς ἀνδρας ἐκείνους, καὶ ἡ πόλις ἐκείνη οὐκ οἰκοδομηθήσεται ἔτι·

22. ὅπως ἀπὸ τῆς γνώμης πεφυλαγμένοι ἦτε ἀνεῖν ποιῆσαι περὶ τούτου, μὴ ποτε πληθυνθῇ ἀφανισμὸς εἰς κακοποίησιν βασιλευσίν.

23. Τότε ὁ φορολόγος τοῦ Ἀρθασασθᾶ βασιλέως ἀνέγνω ἐνώπιον Ρεῶμ· Βαλτάμ καὶ Σαμφὰ γραμματέως καὶ συνδούλων αὐτοῦ· καὶ ἐπορεύθησαν σπουδῇ εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Ἰούδα, καὶ κατήργησαν αὐτοὺς ἐν ἵπποις καὶ δυνάμει.

24. Τότε ἤργησε τὸ ἔργον οἴκου τοῦ Θεοῦ τὸ ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ἦν ἀργοὺν ἕως δευτέρου ἔτους τῆς βασιλείας Δαρείου βασιλέως Περσῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ προφήτευσεν Ἀγγαῖος ὁ προφήτης καὶ Ζαχαρίας ὁ τοῦ Ἀδδὸ προφητεῖαν ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ἐν Ἰούδα καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐν ὀνόματι Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπ' αὐτούς.

2. Τότε ἀνέστησαν Ζοροβάβελ ὁ τοῦ Σαλαθιὴλ καὶ Ἰησοὺς υἱὸς Ἰωσεδάκ, καὶ ἤρξαντο οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ μετ' αὐτῶν οἱ προφῆται τοῦ Θεοῦ βοηθοῦντες αὐτοῖς.

3. Ἐν αὐτῇ τῇ καιρῷ ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς Θανθαναὶ ἑπαρχὸς πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ Σαθαρβουζαναὶ, καὶ οἱ συνδουλοὶ αὐτῶν, καὶ τοιαῦδε εἶπαν αὐτοῖς· Τίς ἐθηκεν ὑμῖν γνώμην τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τούτου, καὶ τὴν χορηγίαν ταύτην καταρτίσασθαι;

4. Τότε ταῦτα εἶπosan αὐτοῖς· Τίνα ἐστὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν οἰκοδομούντων τὴν πόλιν ταύτην;

5. Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰούδα, καὶ οὐ κατήργησαν αὐτοὺς ἕως γνώμῃ τῷ Δαρείῳ ἀπηνέχθη. Καὶ τότε ἀπεστάλη τῷ φορολόγῳ ὑπὲρ τούτου·

6. διασάφεισις ἐπιστολῆς, ἧς ἀπέστειλε Θανθαναὶ ὁ ἑπαρχὸς τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ Σαθαρβουζαναὶ, καὶ οἱ συνδουλοὶ αὐτῶν Ἀφαρσαχαιοὶ οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, Δαρείῳ τῷ βασιλεῖ·

7. ῥήμασιν ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν· καὶ ταῦδε γέγραπται ἐν αὐτῷ· Δαρείῳ τῷ βασιλεῖ εἰρήνη πάνσα.

8. Γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ ὅτι ἐπορεύθημεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν χώραν εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ τοῦ μεγάλου, καὶ αὐτὸς οἰκοδομεῖται λίθοις ἐκλεκτοῖς, καὶ ξύλα ἐντίθεται ἐν τοῖς τοίχοις, καὶ τὸ ἔργον ἐκείνο ἐπιδέξιον γίνεται, καὶ εὐδοκεῖται ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.

9. Τότε ἠρωτήσαμεν τοὺς πρεσβυτέρους ἐκείνους,

reliquos conservos eorum habitantes in Samaria et reliquos trans fluvium, Pacem : et ait :

18. Tabellarius quem misistis ad nos vocatus est coram me,

19. et a me posita est sententia, et requisivimus et invenimus quia civitas illa a diebus saeculi super reges elevatur, et rebelliones et transfugia fiunt in ea.

20. Et reges fortes fuerunt in Jerusalem, et obtinentes totam transfluvialem, et tributa plena et pars dabantur eis.

21. Et nunc ponite edictum, cessare viros illos, et civitas illa non aedificabitur ultra :

22. ut ex edicto cauti sitis remisse agere de hoc, ne forte multiplicetur perditio in nocumentum regibus.

23. Tunc tabellarius Arthasastha regis legit coram Rheum Baltham et Sampsae scribae et conservis ejus : et iverunt festinanter in Jerusalem et in Juda, et cessare fecerunt eos in equis et virtute.

24. Tunc cessavit opus domus Dei quod in Jerusalem : et fuit cessans usque ad secundum annum regni Darii regis Persarum.

CAPUT V.

1. Et prophetavit Aggaeus propheta et Zacharias filius Addo prophetiam super Judaeos qui in Juda et Jerusalem in nomine Dei Israel super ipsos.

2. Tunc surrexerunt Zorobabel filius Salathiel et Jesus filius Josedec, et coeperunt aedificare domum Dei quae in Jerusalem : et cum eis prophetae Dei adjuvantes eos.

3. In ipso tempore venit super eos Thanthanai subregulus trans flumen, et Satharbazanai, et conservi eorum, et talia dixerunt eis : Quis posuit vobis decretum aedificare domum hanc, et apparatus hunc perficere?

4. Tunc ista dixerunt eis : Quae sunt nomina virorum aedificantium civitatem hanc?

5. Et oculi Dei ad captivitatem Juda, et non fecerunt cessare eos donec sententia ad Darium delata fuit. Et tunc data est tabellario super hoc

6. explicatio epistolae, quam misit Thanthanai subregulus regionis trans flumen, et Satharbazanai, et conservi eorum Apharsachaei qui in transfluviali, Dario regi :

7. verbis miserunt ad eum : et haec scripta sunt in eo : Dario regi pax omnis.

8. Notum sit regi quia ivimus in Judaeam provinciam ad domum Dei magni, et ipsa aedificatur lapidibus electis, et ligna imponuntur in parietibus, et opus illud valde dexterum fit, et bene procedit in manibus eorum.

9. Tunc interrogavimus seniores illos, et sic diximus eis :

καὶ οὕτως εἴπαμεν αὐτοῖς· Τίς ἔθηκεν ὑμῖν γνώμην τὸν οἶκον τοῦτον οἰκοδομῆσαι, καὶ τὴν χορηγίαν ταύτην καταρτίσασθαι;

10. Καὶ τὰ δνόματα αὐτῶν ἠρωτήσαμεν αὐτοὺς γνωρίσαι σοι, ὥστε γράφαι σοι τὰ δνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀρχόντων αὐτῶν.

11. Καὶ τοιοῦτο τὸ ῥῆμα ἀπεκρίθησαν ἡμῖν, λέγοντες· Ἡμεῖς ἐσμέν δούλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ οἰκοδομοῦμεν τὸν οἶκον ὃς ἦν ὠκοδομημένος πρὸ τούτου ἔτη πολλὰ, καὶ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ μέγας ὠκοδόμησεν αὐτόν, καὶ κατηρτίσατο αὐτὸν αὐτοῖς.

12. Ἀφότε δὲ παρώργισαν οἱ πατέρες ἡμῶν τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ, ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας Ναβουχοδονόσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος τοῦ Χαλδαίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦτον κατέλυσεν, καὶ τὸν λαὸν ἀπώκισεν εἰς Βαβυλῶνα.

13. Ἀλλ' ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως Κύρος ὁ βασιλεὺς ἔθετο γνώμην τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ τοῦτον οἰκοδομηθῆναι·

14. καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ, ἃ Ναβουχοδονόσορ ἐξήνεγκεν ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς τὸν ναὸν τοῦ βασιλέως, ἐξήνεγκεν αὐτὰ Κύρος ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ βασιλέως, καὶ ἔδωκε τῷ Σαβανασάρ τῷ θησαυρορύλακι, τῷ ἐπὶ τοῦ θησαυροῦ,

15. καὶ εἶπεν αὐτῷ· Πάντα τὰ σκεύη λάβε καὶ πορεύου, θές αὐτὰ ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὸν τόπον αὐτῶν.

16. Τότε Σαβανασάρ ἐκεῖνος ἦλθε καὶ ἔδωκε θεμελίους τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπὸ τότε ἔως τοῦ νῦν ὠκοδομήθη, καὶ οὐκ ἐτετέλεστο.

17. Καὶ νῦν, εἰ ἐπὶ τὸν βασιλεῖα ἀγαθόν, ἐπισκεπήτω ἐν τῷ οἴκῳ τῆς γᾶς τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος, ὅπως γνῶς ὅτι ἀπὸ βασιλέως Κύρου ἐτέθη γνώμη οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐκεῖνον τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ γνοὺς ὁ βασιλεὺς περὶ τούτου, πεμφάτω πρὸς ἡμᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Τότε Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς ἔθηκε γνώμην, καὶ ἐπεσκέφατο ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις ὅπου ἡ γᾶζα κεῖται ἐν Βαβυλῶνι.

2. Καὶ εὗρέθη ἐν πόλει ἐν τῇ βάρει κεφαλὴς μία, καὶ τοῦτο γεγραμμένον ἐν αὐτῇ ὑπόμνημα.

3. Ἐν ἔτει πρώτῳ Κύρου βασιλέως, Κύρος ὁ βασιλεὺς ἔθηκε γνώμην περὶ οἴκου ἱεροῦ Θεοῦ τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ· Οἶκος οἰκοδομηθήτω, καὶ τόπος οὗ θυσιάζουσι τὰ θυσιάσματα· καὶ ἔθηκεν ἔπαρμα ὕψος πῆχεις ἐξήκοντα, πλάτος αὐτοῦ πῆχων ἐξήκοντα,

4. καὶ δόμοι λίθινοι κραταῖοι τρεῖς, καὶ δόμος ξύλινος εἷς, καὶ ἡ δαπάνη ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως δοθήσεται.

5. Καὶ τὰ σκεύη οἴκου τοῦ Θεοῦ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ, ἃ Ναβουχοδονόσορ ἐξήνεγκεν ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκόμισεν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ δοθήτω καὶ ἀπελθέτω εἰς τὸν ναὸν τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τόπου οὗ ἐτέθη ἐν οἴκῳ τοῦ Θεοῦ.

6. Νῦν δώσετε, ἑπαρχοὶ πέραν τοῦ ποταμοῦ Σαθαρουζαναῖ, καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν Ἀφαρσαχαιοὶ οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ μακρὰν ὄντες ἐκείθεν,

Quis posuit vobis decretum domum hanc edificare, et apparatus hunc perficere?

10. Et nomina eorum interrogavimus eos ad notificandum tibi, ut scriberemus tibi nomina virorum principum eorum.

11. Et huiusmodi verbum responderunt nobis, dicentes : Nos sumus servi Dei cæli et terræ, et edificamus domum quæ erat edificata ante hanc annos multos, et rex Israel magnus edificavit eam, et perfecit eam ipsis.

12. Ex quo autem irritarunt patres nostri Deum cæli, dedit eos in manus Nabuchodonosor regis Babylonis Chaldei, et domum hanc dissolvit, et populum transtulit in Babylonem.

13. Sed in anno primo Cyri regis Cyrus rex posuit decretum domum Dei hanc edificari :

14. et vasa domus Dei aurea et argentea, quæ Nabuchodonosor extulerat de domo quæ in Jerusalem et asportaverat ea in templum regis, protulit ea Cyrus rex e templo regis, et dedit Sabanasar custodi thesaurorum, qui super thesaurum,

15. et dixit ei : Omnia vasa sume et vade, pone ea in domo quæ in Jerusalem in locum eorum.

16. Tunc Sabanasar ille venit et dedit fundamenta domus Dei in Jerusalem, et ex tunc usque nunc ædificata est, et non est perfecta.

17. Et nunc, si super regem bonum, requirat in domo gazæ regis Babylonis, ut cognoscas quia a rege Cyro positum est decretum edificare domum Dei illam quæ in Jerusalem : et cum noverit rex de hoc, mittat ad nos.

CAPUT VI.

1. Tunc Darius rex posuit decretum, et requisivit in bibliothecis ubi gaza posita est in Babylone.

2. Et inventum est in civitate in palatio caput unum, et hic scriptus in eo commentarius.

3. In anno primo Cyri regis, Cyrus rex posuit decretum de domo sacra Dei quæ in Jerusalem : domus ædificetur, et locus ubi sacrificant sacrificia : et posuit elevationem altitudo cubiti sexaginta, latitudo ejus cubitorum sexaginta,

4. et domus lapideæ validæ tres, et domus lignea una, et sumptus de domo regis dabitur.

5. Et vasa domus Dei argentea et aurea, quæ Nabuchodonosor extulit e domo quæ in Jerusalem et portavit in Babylonem, et densur et remittantur in templum quod in Jerusalem super locum ubi posita fuerant in domo Dei.

6. Nunc dabitis, subreguli trans flumen Satharbazanai, et conservi ipsorum Apharsachæi qui trans flumen longe existentes illinc.

7. νῦν ἄφετε τὸ ἔργον οἴκου τοῦ Θεοῦ· οἱ ἀφηγοῦμενοι τῶν Ἰουδαίων καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐκείνον οἰκοδομεῖτωσαν ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ.

8. Καὶ ἀπ' ἐμοῦ γνώμη ἐτέθη, μὴ ποτέ τι ποιήσῃτε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τῶν Ἰουδαίων τοῦ οἰκοδομηθῆναι οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐκείνον. Καὶ ἀπὸ ὑπαρχόντων βασιλέως τῶν φόρων πέραν τοῦ ποταμοῦ ἐπιμελῶς δαπάνη ἔστω διδομένη τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις τὸ μὴ καταργηθῆναι.

9. Καὶ ὁ ἄν υστέρημα, καὶ υἱὸς βοῶν καὶ κριῶν καὶ ἀμνούς εἰς ὀλοκαυτώσεις τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, πυρρός, ἄλας, οἶνον, ἔλαιον, κατὰ τὸ ῥῆμα ἱερῶν τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ, ἔστω διδόμενον αὐτοῖς, ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ὃ ἐὰν αἰτήσωσιν,

10. ἵνα ὥσιν εὐωδίας προσφέροντες τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ προσεύχονται εἰς ζωὴν τοῦ βασιλέως καὶ υἱῶν αὐτοῦ.

11. Καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος δὲ ἀλλάξει τὸ ῥῆμα τοῦτο, καθαιρεθήσεται ξύλον ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, καὶ ὠρθωμένος πληγήσεται ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ τὸ κατ' ἐμὲ ποιηθήσεται.

12. Καὶ ὁ Θεὸς οὗ κατασκηνοῖ τὸ ὄνομα ἐκεῖ, καταστρέψαι πάντα βασιλέα καὶ λαὸν δὲ ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀλλάξαι ἢ ἀφανίσει τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλήμ. Ἐγὼ Δαρείος ἔδωκα γνώμην, ἐπιμελῶς ἔσται.

13. Τότε Θανθαναὶ ὁ ἑπαρχὸς πέραν τοῦ ποταμοῦ, Σαθαρθουζαναὶ καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ, πρὸς δ' ἀπέστειλε Δαρείος βασιλεὺς, οὕτως ἐποίησαν ἐπιμελῶς.

14. Καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων ὠκοδόμησαν καὶ οἱ Λευῖται ἐν προφητείᾳ Ἀγγαίου τοῦ προφήτου, καὶ Ζαχαρίου υἱοῦ Ἀδῶν καὶ ἀνωκοδόμησαν καὶ κατηρτίσαντο ἀπὸ γνώμης Θεοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἀπὸ γνώμης Κύρου καὶ Δαρείου καὶ Ἀρθασαστᾶ βασιλέων Περσῶν.

15. Καὶ ἐτέλεσαν τὸν οἶκον τοῦτον ἕως ἡμέρας τρίτης μηνὸς Ἀδάρ, ὃ ἐστὶν ἔτος ἕκτον τῆς βασιλείας Δαρείου τοῦ βασιλέως.

16. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ καταλοιποὶ υἱῶν ἀποικεσίας ἐγκαίνια τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ ἐν εὐφροσύνῃ.

17. Καὶ προσήνεγκαν εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ μόσχους ἑκατὸν, κριούς διακοσίους, ἀμνούς τετρακοσίους, γιμάρβρους αἰγῶν ὑπὲρ ἁμαρτίας ὑπὲρ παντὸς Ἰσραὴλ δώδεκα εἰς ἀριθμὸν φυλῶν Ἰσραὴλ.

18. Καὶ ἔστησαν τοὺς ἱερεῖς ἐν διαιρέσεσιν αὐτῶν, καὶ τοὺς Λευῖτας ἐν μερισμοῖς αὐτῶν, ἐπὶ δουλείας Θεοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ, κατὰ τὴν γραφὴν βίβλου Μωϋσῆ.

19. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ τῆς ἀποικεσίας τὸ πάσχα τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου.

20. Ὅτι ἐκαθαρίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ Λευῖται ἕως εἰς πάντας καθαροί. Καὶ ἔφαξαν τὸ πάσχα τοῖς πᾶσιν υἱοῖς τῆς ἀποικεσίας καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς ἱερεῦσι καὶ ἑαυτοῖς.

21. Καὶ ἔφαγον υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πάσχα, οἱ ἀπὸ τῆς ἀποικεσίας, καὶ πᾶς ὁ χωριζόμενος τῆς ἀκαθαρσίας ἐθνῶν τῆς γῆς πρὸς αὐτούς, τοῦ ἐκζητῆσαι Κύριον Θεὸν Ἰσραὴλ.

22. Καὶ ἐποίησαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ, ὅτι εὐφρανεν αὐτοὺς Κύριος, καὶ

7. nunc permittite opus domus Dei : praepositi Judaeorum et seniores Judaeorum domum Dei illam aedificent super locum ipsius.

8. Et a me decretum positum est, ne quando quid faciatis cum senioribus Judaeorum ad aedificandum domum Dei illam. Et de substantiis regis tributis ipsis trans flumen diligenter sumptus sit datus viris illis ut non cessent.

9. Et quodcumque necessarium, et filios boum et arictum et agnos in holocaustos Deo caeli, frumentum, sal, vinum, oleum, juxta verbum sacerdotum qui in Jerusalem, sit datum eis, diem in die quodcumque petierint,

10. ut benevolentia offerant Deo caeli, et deprecantur ad vitam regis et filiorum ejus.

11. Et a me positum est decretum, quod omnis homo qui mutaverit verbum hoc, tolletur lignum de domo ipsius, et erectus percutietur super illud, et domus ejus fiet id quod ad me.

12. Et Deus cujus inhabitat nomen ibi, evertat omnem regem et populum qui extendet manum suam ad mutandam aut delendam domum Dei quae in Jerusalem. Ego Darius posui decretum, diligenter erit.

13. Tunc Thanthanai subregulus trans flumen, Sathar-buzanal et conservi ejus, secundum quod misit Darius rex, sic fecerunt diligenter.

14. Et seniores Judaeorum aedificabant et Levitae in prophetia Aggae prophetae, et Zachariae filii Addo : et aedificaverunt et perfecerunt ex decreto Dei Israel, et ex decreto Cyri et Darii et Arthasastha regum Persarum.

15. Et perfecerunt domum istam usque ad diem tertium mensis Adar, qui est annus sextus regni Darii regis.

16. Et fecerunt filii Israel, sacerdotes et Levitae, et reliqui ex filiis transmigrationis encenia domus Dei in laetitia.

17. Et obtulerunt in encenia domus Dei vitulos centum, arietes ducentos, agnos quadringentos, hircos caprarum pro peccato pro omni Israel duodecim ad numerum tribuum Israel.

18. Et statuerunt sacerdotes in divisionibus ipsorum, et Levitas in partitionibus ipsorum, super servitutem Dei in Jerusalem, secundum scripturam libri Moysi.

19. Et fecerunt filii transmigrationis pascha quartadecima mensis primi.

20. Quoniam mundati fuerant sacerdotes et Levitae usque ad unum omnes mundi. Et jugularunt pascha omnibus filiis transmigrationis et fratribus suis sacerdotibus et sibi ipsis.

21. Et comederunt filii Israel pascha, qui de transmigratione, et omnis separans se ab immunditia gentium terra: ad eos, ad quaerendum Dominum Deum Israel.

22. Et fecerunt festivitatem azymorum septem diebus in laetitia, quoniam laetificabat eos Dominus, et convertit cor

ἐπέστρεψε καρδίαν βασιλέως Ἀσσούρ ἐπ' αὐτοὺς κρα-
ταιῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐν ἔργοις οἴκου τοῦ Θεοῦ
Ἰσραὴλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐν βασιλείᾳ Ἀρθασασθᾶ βασιλέως Περσῶν, ἀνέβη Ἐσδρας υἱὸς Σαραίου, υἱοῦ Ἀζαρίου, υἱοῦ Χελκία,
2. υἱοῦ Σελούμ, υἱοῦ Σαδδούκ, υἱοῦ Ἀχίτοβ,
3. υἱοῦ Σαμαρία, υἱοῦ Ἑσρίᾶ, υἱοῦ Μαρεῶθ,
4. υἱοῦ Ζαριαῖα, υἱοῦ Ὀξίου, υἱοῦ Βοκχαί,
5. υἱοῦ Ἀβισουὲ, υἱοῦ Φινεὲς, υἱοῦ Ἐλεάζαρ, υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως τοῦ πρώτου·

6. αὐτὸς Ἐσδρας ἀνέβη ἐκ Βαβυλῶνος, καὶ αὐτὸς γραμματεὺς ταχὺς ἐν νόμῳ Μωϋσῆ, ὃν ἔδωκε Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, ὅτι χεὶρ Κυρίου Θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἐν πᾶσιν οἷς ἐζήτει αὐτός.

7. Καὶ ἀνέβησαν ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων, καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν, καὶ οἱ ᾄδοντες, καὶ οἱ πυλῶροι, καὶ οἱ Ναθινίμ, εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ἔτει ἐβδόμῳ τῷ Ἀρθασασθᾶ τῷ βασιλεῖ.

8. Καὶ ἤλθοσαν εἰς Ἱερουσαλὴμ τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ, τοῦτο τὸ ἔτος ἑβδόμον τῷ βασιλεῖ·

9. ὅτι ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου αὐτὸς ἐθεμελίωσε τὴν ἀνάβασιν τὴν ἀπὸ Βαβυλῶνος· ἐν δὲ τῇ πρώτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πέμπτου ἤλθοσαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅτι χεὶρ Θεοῦ αὐτοῦ ἦν ἀγαθὴ ἐπ' αὐτόν·

10. ὅτι Ἐσδρας ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ ζητῆσαι τὸν νόμον, καὶ ποιεῖν καὶ διδάσκειν ἐν Ἰσραὴλ προ-
τάγματα καὶ κρίματα.

11. Καὶ αὕτη ἡ διασάφσις τοῦ διατάγματος, οὗ ἔδωκεν Ἀρθασασθᾶ τῷ Ἐσδρᾷ τῷ ἱερεῖ τῷ γραμματεῖ βιβλίου λόγων ἐντολῶν Κυρίου καὶ προσταγμάτων αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ.

12. Ἀρθασασθᾶ βασιλεὺς βασιλέων Ἐσδρᾶ γραμματεῖ νόμου Κυρίου τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ· Τετέλειστω λόγος καὶ ἡ ἀπόκρισις.

13. Ἀπ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη, ὅτι πᾶς ὁ ἐκουσιαζόμενος ἐν βασιλείᾳ μου ἀπὸ λαοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἱερέων καὶ Λευιτῶν πορευθῆναι εἰς Ἱερουσαλὴμ, μετὰ σοῦ πορευθῆναι.

14. Ἀπὸ προσώπου τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἑπτὰ συμβούλων ἀπεστάλη ἐπισκέψασθαι ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς Ἱερουσαλὴμ νόμῳ Θεοῦ αὐτῶν τῷ ἐν χειρὶ σου·

15. καὶ εἰς οἶκον Κυρίου ἀργύριον καὶ χρυσίον, ὃ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σύμβουλοι ἐκουσιασθήσαν τῷ Θεῷ τοῦ Ἰσραὴλ τῷ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατασκηνῶντι,

16. καὶ πᾶν ἀργύριον καὶ χρυσίον ὃ, τι ἐὰν εὕρῃς ἐν πάσῃ γῶρᾳ Βαβυλῶνος μετὰ ἐκουσιασμοῦ τοῦ λαοῦ, καὶ ἱερέων τῶν ἐκουσιαζομένων εἰς οἶκον Θεοῦ τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

17. Καὶ πάντα προσπορευόμενον τοῦτον ἐτοιμῶς ἑνταξὼν ἐν βιβλίῳ τούτῳ, μόσχους, κριοὺς, ἀμνοὺς, καὶ θυσίας αὐτῶν, καὶ σπονδάς αὐτῶν· καὶ προσόσεις αὐτὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ.

18. Καὶ εἰ τι ἐπὶ σὲ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς σου ἀγαθυνῇ ἐν καταλόπῳ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου ποιῆσαι, ὡς ἀρεστὸν τῷ Θεῷ ὑμῶν ποιήσατε.

regis Assur super eos ad confortandas manus eorum in operibus domus Dei Israel.

CAPUT VII.

1. Et post verba hæc, in regno Arthasastha regis Persarum, ascendit Esdras filius Saraze, filii Azarie, filii Chelcia,

2. filii Selum, filii Sadduc, filii Achitob,

3. filii Samaria, filii Esaria, filii Mareoth,

4. filii Zarala, filii Ozias, filii Bocci,

5. filii Abisue, filii Phinees, filii Eleazari, filii Aaron sacerdotis primi :

6. ipse Esdras ascendit de Babylone, et ipse scriba velox in lege Moysi, quam dedit Dominus Deus Israel. Et dedit ei rex, quoniam manus Domini Dei ejus super ipsum in omnibus quæ quærebat ipse.

7. Et ascenderunt de filiis Israel, et de sacerdotibus, et de Levitis, et cantores, et ostiarii, et Nathinim, in Jerusalem in anno septimo Arthasastha regi.

8. Et venerunt in Jerusalem mense quinto, hic mensis septimus regi :

9. quoniam in una mensis primi ipse fundavit ascensionem quæ e Babylone : in prima autem mensis quinti venerunt in Jerusalem, quoniam manus Dei ejus erat bona super eum :

10. quoniam Esdras dedit in cor suum querere legem, et facere et docere in Israel præcepta et judicia.

11. Et hæc explicatio constitutionis, quam dedit Arthasastha Esdræ sacerdoti scribæ libri sermonum mandatorum Domini et præceptorum ipsius super Israel.

12. Arthasastha rex regum Esdræ scribæ legis Domini Dei cæli : Perficiatur sermo et responsio.

13. A me positum est decretum, ut omnis sponte volens in regno meo de populo Israel et sacerdotibus et Levitis ire in Jerusalem, tecum eat.

14. A facie regis et septem consiliariorum missum est visitare super Judæam et in Jerusalem lege Dei ipsorum quæ in manu tua :

15. et ad domum Domini argentum et aurum, quod rex et consiliarii sponte dederunt Deo Israel habitanti in Jerusalem,

16. et omne argentum et aurum quodcumque inveneris in omni regione Babylonis cum spontanea datione populi, et sacerdotum sponte dantium in domum Dei quæ in Jerusalem.

17. Et omnem venientem hunc prompte ordina in libro hoc, vitulos, arietes, agnos, et sacrificia eorum, et libamina eorum : et offerre ea super altare domus Dei vestri quæ in Jerusalem.

18. Et si quid super te et fratres tuos bonum fuerit in residuo argenti et auri facere, sicut placitum Deo vestro facite.

19. Καὶ τὰ σκεύη τὰ διδόμενά σοι εἰς λειτουργίαν οἴκου Θεοῦ παράδος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ.

20. Καὶ καταλοιπον χρείας οἴκου Θεοῦ σου, ὃ ἂν φανῇ σοι δοῦναι, δώσεις ἀπὸ οἴκων γάζης βασιλέως

21. καὶ ἀπ' ἐμοῦ. Ἐγὼ Ἀρθασασθὰ βασιλεὺς ἐθηκα γνώμην πάσαις ταῖς γάζαις ταῖς ἐν πέρα τοῦ ποταμοῦ, ὅτι πᾶν ὃ ἂν αἰτήσῃ ὑμᾶς Ἐσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ γραμματεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, ἐτοιμῶς γινέσθω.

22. ἕως ἀργυρίου ταλάντων ἑκατὸν, καὶ ἕως πυροῦ κόρων ἑκατὸν, καὶ ἕως οἴνου βατῶν ἑκατὸν, καὶ ἕως ἐλαίου βατῶν ἑκατὸν, καὶ ἅλας οὗ οὐκ ἔστι γραφή.

23. Πᾶν ὃ ἐστὶν ἐν γνώμῃ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, γινέσθω. Προσέχετε μήτις ἐπιχειρήσῃ εἰς τὸν οἶκον Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, μὴ ποτε γένηται ὀργὴ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ.

24. Καὶ ὑμῖν ἐγνώρισται ἐν πᾶσι τοῖς ἱερεῦσι, καὶ τοῖς Λευίταις, ἄδουσι, πυλωροῖς, Ναθινίμ, καὶ λειτουργοῖς οἴκου Θεοῦ τοῦτο, φόρος μὴ ἔστω σοι, οὐκ ἐξουσιάζεις καταδουλοῦσθαι αὐτούς.

25. Καὶ σὺ, Ἐσδρα, ὡς ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ ἐν χειρὶ σου, κατέστησεν γραμματεῖς καὶ κριτάς, ἵνα ὥσι κρίνοντες παντὶ τῷ λαῷ τῷ ἐν πέρα τοῦ ποταμοῦ, πᾶσι τοῖς εἰδόσι νόμον τοῦ Θεοῦ σου, καὶ τῷ μὴ εἰδότε γνωρίζετε.

26. Καὶ πᾶς ὃς ἂν μὴ ᾗ ποιῶν νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ νόμον τοῦ βασιλέως ἐτοιμῶς, τὸ κρίμα ἔσται γινόμενον ἐξ αὐτοῦ, ἐάν τε εἰς θάνατον, ἐάν τε εἰς παιδείαν, ἐάν τε εἰς ζημίαν τοῦ βίου, ἐάν τε εἰς παράδοσιν.

27. Εὐλογητός Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ τοῦ βασιλέως οὕτως, τοῦ δοξάσαι τὸν οἶκον Κυρίου τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ,

28. καὶ ἐπ' ἐμὲ ἐκλινεν ἑλὼς ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ βασιλέως καὶ τῶν συμβούλων αὐτοῦ, καὶ πάντων τῶν ἀρχόντων τοῦ βασιλέως, τῶν ἐπηρμένων. Καὶ ἐγὼ ἐκραταιώθην ὡς χεὶρ Θεοῦ ἡ ἀγαθὴ ἐπ' ἐμὲ, καὶ συνήξα ἀπὸ Ἰσραὴλ ἀρχοντας ἀναθῆναι μετ' ἐμοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ οὗτοι οἱ ἀρχοντες πατριῶν αὐτῶν οἱ ὁδηγοὶ ἀναβαίνοντες μετ' ἐμοῦ ἐν βασιλείᾳ Ἀρθασασθὰ τοῦ βασιλέως Βαβυλωνος.

2. Ἀπὸ υἱῶν Φινεὲς, Γηρσὼν· ἀπὸ υἱῶν Ἰθάμαρ, Δανιήλ· ἀπὸ υἱῶν Δαυὶδ, Ἄττους·

3. ἀπὸ υἱῶν Σαχανία, καὶ ἀπὸ υἱῶν Φόρος, Ζαχαρίας, καὶ μετ' αὐτοῦ τὸ σύστημα ἑκατὸν καὶ πενήτηκοντα.

4. Ἀπὸ υἱῶν Φαᾶθ Μωᾶβ, Ἐλιανὰ υἱὸς Σαραΐα, καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιοι τὰ ἀρσενικά.

5. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ζαθός, Σεχενίας υἱὸς Ἀζιήλ, καὶ μετ' αὐτοῦ τριακόσιοι τὰ ἀρσενικά.

6. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀδιν, Ἐβθὺ υἱὸς Ἰωνάθαν, καὶ μετ' αὐτοῦ πενήτηκοντα τὰ ἀρσενικά.

7. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἠλὰμ, Ἰσαίας υἱὸς Ἀθελία, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑβδομήκοντα τὰ ἀρσενικά.

8. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Σαφατία, Ζαβαδίας υἱὸς Μιχαήλ, καὶ μετ' αὐτοῦ ὀγδοήκοντα τὰ ἀρσενικά.

9. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἰωᾶβ, Ἀβὰδ υἱὸς Ἰαῖλ, καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιοι δεκαοκτὼ τὰ ἀρσενικά.

19. Et vasa quæ dantur tibi in ministerium domus Dei trade in conspectu Dei in Jerusalem.

20. Et reliquum necessitatis domus Dei tui, quodcumque visum fuerit tibi, dabis ex ædibus gazæ regis

21. et a me. Ego Arthasastha rex posui decretum omnibus gazis quæ ultra flumen, ut omne quodcumque petierit a vobis Esdras sacerdos et scriba Dei cæli, prompte fiat :

22. usque ad argenti talenta centum, et usque ad frumenti coros centum, et usque ad vini batos centum, et usque ad olei batos centum, et sal cujus non est scriptura.

23. Quodcumque est in sententia Dei cæli, fiat. Attendite ne quis manum injiciat in domum Dei cæli, ne forte fiat ira super regnum regis et filiorum ejus.

24. Et vobis notificatum est in omnibus sacerdotibus, et Levitis, cantoribus, janitoribus, Nathinim, et ministris domus Dei hoc, tributum non erit tibi, non habebis potestatem servitute opprimendi eos.

25. Et tu, Esdra, sicut sapientia Dei in manu tua, constitue scribas et judices, ut sint judicantes omni populo qui ultra flumen, omnibus scientibus legem Dei tui, et non scienti notificabitis.

26. Et omnis quicumque non fuerit faciens legem Dei et legem regis prompte, judicium factum erit de eo, sive ad mortem, sive ad castigationem, sive ad damnum vitæ, sive ad traditionem.

27. Benedictus Dominus Deus patrum nostrorum, qui dedit in cor regis ita, ad glorificandam domum Domini quæ in Jerusalem,

28. et super me inclinavit misericordiam in oculis regis et consiliariorum ejus, et omnium principum regis, elevatorum. Et ego confortatus sum sicut manus Dei bona super me, et congregavi de Israel principes ad ascendendum mecum.

CAPUT VIII.

1. Et hi principes familiarum suarum duces ascendentes mecum in regno Arthasastha regis Babylonis.

2. De filiis Phinees, Gerson : de filiis Ithamar, Daniel : de filiis David, Attus :

3. de filiis Sachania, et de filiis Phoros, Zacharias, et cum eo globus centum et quinquaginta.

4. De filiis Phaath Moab, Ellana filius Saraia, et cum eo ducenti masculi.

5. Et de filiis Zathoes, Sechenias filius Aziel, et cum eo trecenti masculi.

6. Et de filiis Adin, Obeth filius Jonathan, et cum eo quinquaginta masculi.

7. Et de filiis Elam, Isaias filius Athelia, et cum eo septuaginta masculi.

8. Et de filiis Saphatia, Zabadias filius Michael, et cum eo octuaginta masculi.

9. Et de filiis Joab, Abadia filius Jeiel, et cum eo ducenti decem octo masculi.

10. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Βαανὶ, Σελιμουθ υἱὸς Ἰωσάφια, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν ἐξήκοντα τὰ ἀρσενικά.

11. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Βαβί, Ζαχαρίας υἱὸς Βαβί, καὶ μετ' αὐτοῦ εἰκοσικτὶ τὰ ἀρσενικά.

12. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἀσγάδ, Ἰωανὰν υἱὸς Ἀχκατὰν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν δέκα τὰ ἀρσενικά.

13. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἀδωνικάμ Ἰσχατοὶ, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Ἐλιζαλὰτ, Ἰεὴλ, καὶ Σαμαΐα, καὶ μετ' αὐτῶν ἐξήκοντα τὰ ἀρσενικά.

14. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Βαγουαί, Οὐθαὶ καὶ Ζαβουδ, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐβδομήκοντα τὰ ἀρσενικά.

15. Καὶ συνῆξα αὐτοὺς πρὸς τὸν ποταμὸν τὸν ἐρχόμενον πρὸς τὸν Εὐλ, καὶ παρενεβόλομεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς. Καὶ συνῆκα ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐν τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἀπὸ υἱῶν Λευὶ οὐχ εὗρον ἐκεῖ.

16. Καὶ ἀπέστειλα τῷ Ἐλεάζαρ, τῷ Ἀριήλ, τῷ Σεμεία, καὶ τῷ Ἄλωναμ, καὶ τῷ Ἰαριβ, καὶ τῷ Ἐλνάθαμ, καὶ τῷ Νάθαν, καὶ τῷ Ζαχαρία, καὶ τῷ Μεσολλάμ, καὶ τῷ Ἰωαρίμ, καὶ τῷ Ἐλνάθαν, συνιέντας.

17. Καὶ ἐξήνεγκα αὐτοὺς ἐπὶ ἀρχοντας ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου, καὶ ἔθηκα ἐν στόματι αὐτῶν λόγους λαλήσαι πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτῶν τῶν Ἀθινεῖμ ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου, τοῦ ἐνέγκαι ἡμῖν ἄδοντας εἰς οἶκον Θεοῦ ἡμῶν.

18. Καὶ ἤλθοσαν ἡμῖν ὡς χεὶρ Θεοῦ ἡμῶν ἀγαθὴ ἐφ' ἡμᾶς, ἀνὴρ Σαχὼν ἀπὸ υἱῶν Μοολί, υἱοῦ Λευί, υἱοῦ Ἰσραὴλ· καὶ ἀρχὴν ἦλθον οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δεκαοκτὶ,

19. καὶ τὸν Ἀσεβία, καὶ τὸν Ἰσαΐα ἀπὸ τῶν υἱῶν Μεραρὶ, ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ υἱοὶ αὐτοῦ εἰκοσι.

20. Καὶ ἀπὸ τῶν Ναθινίμ, ὧν ἔδωκε Δαυὶδ καὶ οἱ ἀρχοντες εἰς δουλείαν τῶν Λευιτῶν, Ναθινίμ διακόσιοι εἰκοσι, πάντες συνήχθησαν ἐν ὀνόμασι.

21. Καὶ ἐκάλεσα ἐκεῖ νηστειάν ἐπὶ τὸν ποταμὸν Ἀουέ, τοῦ ταπεινωθῆναι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ζητῆσαι παρ' αὐτοῦ δόξαν εὐδαίαν ἡμῖν καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν καὶ πάσῃ τῇ κτῆσει ἡμῶν.

22. Ὅτι ἡσχύνθη αἰτήσασθαι παρὰ τοῦ βασιλεῦς δύναμιν καὶ ἵππους σῶσαι ἡμᾶς ἀπὸ ἐχθροῦ ἐν τῇ δόξῃ, ὅτι εἴπαμεν τῷ βασιλεῖ, λέγοντες· Χεὶρ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ πάντας τοὺς ζητοῦντας αὐτὸν εἰς ἀγαθόν, καὶ κράτος αὐτοῦ καὶ θυμὸς αὐτοῦ ἐπὶ πάντας τοὺς ἐγκαταλείποντας αὐτόν.

23. Καὶ ἐνηστεύσαμεν καὶ ἐζητήσαμεν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν περὶ τούτου, καὶ ἐπήκουσεν ἡμῖν.

24. Καὶ διέστειλα ἀπὸ ἀρχόντων τῶν ἱερέων δώδεκα, τῷ Σαραΐα, τῷ Ἀσαβία, καὶ μετ' αὐτῶν ἀπὸ ἀδελφῶν αὐτῶν δέκα.

25. Καὶ ἔσθησα αὐτοῖς τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη ἀπαρχῆς οἴκου Θεοῦ ἡμῶν, ἃ ὕψωσεν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σύμβουλοι αὐτοῦ καὶ οἱ ἀρχοντες αὐτοῦ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ οἱ εὐρισκόμενοι.

26. Καὶ ἔσθησα ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν ἀργυρίου τάλαντα ἑξακόσια πεντήκοντα, καὶ σκεύη ἀργυρᾶ ἑκατὸν, καὶ τάλαντα χρυσοῦ ἑκατὸν.

27. Καὶ χαφουρῇ χρυσοῦ εἰκοσι εἰς τὴν δόξιν χίλιοι, καὶ σκεύη χαλκοῦ στιλβόντος ἀγαθοῦ διάφορα ἐπιθυμητὰ ἐν χρυσίῳ.

28. Καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς ἅγιοι τῷ Κυρίῳ, καὶ τὰ σκεύη ἅγια, καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἐκούσια τῷ Κυρίῳ Θεῷ πατέρων ἡμῶν.

10. Et de filiis Baani, Selimuth filius Josephia, et cum eo centum sexaginta masculi.

11. Et de filiis Babi, Zacharias filius Babi, et cum eo viginti octo masculi.

12. Et de filiis Asgad, Joanan filius Accatan, et cum eo centum decem masculi.

13. Et de filiis Adonicam novissimi, et haec nomina eorum: Eliphala, Jehel, et Samaia, et cum eis sexaginta masculi.

14. Et de filiis Baguae, Uthai et Zabud, et cum eo septuaginta masculi.

15. Et congregavi eos ad fluvium venientem ad Evi, et castrametati sumus ibi dies tres. Et consideravi in populo et in sacerdotibus, et de filiis Levi non inveni ibi.

16. Et misi ad Eleazar, ad Ariel, ad Someia, et ad Aionam, et ad Jarib, et ad Elnatham, et ad Nathan, et ad Zachariam, et ad Mesollam, et ad Joarim, et ad Elnatan, intelligentes.

17. Et emisi eos ad principes in argento loci, et posui in ore eorum verba ad loquendum ad fratres suos de Athaim in argento loci, ut adducerent nobis cantores in domum Dei nostri.

18. Et venerunt nobis sicut manus Dei nostri bona super nos, vir Sachon de filiis Mooli, filii Levi, filii Israel: et principio venerunt filii ejus et fratres ejus decem octo,

19. et Asebia, et Isaia de filiis Merari, fratres ejus et filii ejus viginti.

20. Et de Nathinim, quos dedit David et principes in servitute Levitarum, Nathinim ducenti viginti, omnes congregati sunt in nominibus.

21. Et vocavi ibi jejunium super flumen Ahue, ut humiliaremur in conspectu Dei nostri, querendo ab eo viam rectam nobis et filiis nostris et omni possessioni nostrae.

22. Quoniam erubui petere a rege virtutem et equites ad salvandum nos ab inimico in via, quoniam dixeramus regi, dicentes: Manus Dei nostri super omnes querentes ipsum in bonum, et fortitudo ejus et furor ejus super omnes derelinquentes ipsum.

23. Et jejunavimus et quassivimus a Deo nostro de hoc, et exaudivit nos.

24. Et distinxi de principibus sacerdotum duodecim, Saraia, Asabia, et cum eis de fratribus eorum decem.

25. Et appendi eis argentum et aurum et vasa primitiarum domus Dei nostri, quae exaltavit rex et consilium ejus et principes ejus, et omnis Israel qui inveniebantur.

26. Et appendi super manus eorum argenti talenta sexcenta quinquaginta, et vasa argentea centum, et talenta auri centum.

27. Et chaphure aurei viginti ad viam mille, et vasa aeris fulgentis boni diversa desiderabilia in auro.

28. Et dixi ad eos: Vos sancti Domino, et vasa sancta, et argentum et aurum spontanea Domino Deo patrum nostrorum.

29. Ἀγρυπνεῖτε καὶ τηρεῖτε ἕως στήτε ἐνώπιον ἀρχόντων τῶν ἱερέων καὶ τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν ἀρχόντων τῶν πατριῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ, εἰς σκηνάς οἴκου Κυρίου.

30. Καὶ ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται σταθμὸν τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου καὶ τῶν σκευῶν, ἐνεργεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς οἶκον Θεοῦ ἡμῶν.

31. Καὶ ἐξήραμεν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἀβυὸς ἐν τῇ δωδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου τοῦ ἐλθεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Καὶ χεὶρ Θεοῦ ἡμῶν ἦν ἐφ' ἡμῖν, καὶ ἐβρύσατο ἡμᾶς ἀπὸ χειρὸς ἐχθροῦ καὶ πολεμίου ἐν τῇ ὁδῷ.

32. Καὶ ἦλθομεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκαθίσταμεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς.

33. Καὶ ἐγενήθη, τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἐστῆσαμεν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ χεῖρα Μεριμὼθ υἱοῦ Οὐρία τοῦ ἱερέως, καὶ μετ' αὐτοῦ Ἑλεάζαρ υἱὸς Φινεὲς, καὶ μετ' αὐτῶν Ἰωσαβὰδ υἱὸς Ἰησοῦ, καὶ Νωαδία υἱὸς Βαναία οἱ Λευῖται.

34. Ἐν ἀριθμῷ καὶ ἐν σταθμῷ τὰ πάντα, καὶ ἐγράφη πᾶς ὁ σταθμός. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ

35. οἱ ἐλθόντες ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας υἱοὶ τῆς παροικίας προσήνεγκαν δολοκαυτώσεις τῷ Θεῷ Ἰσραὴλ, μόσχους δώδεκα περὶ παντὸς Ἰσραὴλ, κριοὺς ἑννεηκονταεξ, ἀμνοὺς ἐβδομηκονταεπτὰ, χιμάρους περὶ ἁμαρτίας δώδεκα, τὰ πάντα δολοκαυτώματα τῷ Κυρίῳ.

36. Καὶ ἔδωκαν τὸ νόμισμα τοῦ βασιλέως τοῖς διοικηταῖς τοῦ βασιλείως καὶ ἐπάρχοις πέραν τοῦ ποταμοῦ· καὶ ἐδόξασαν τὸν λαὸν καὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

1. Καὶ ὡς ἐτελέσθη ταῦτα, ἤγγισαν πρὸς μὲ οἱ ἀρχόντες, λέγοντες· Οὐκ ἐγώρισθῃ δ' λαὸς Ἰσραὴλ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἀπὸ λαῶν τῶν γαιῶν ἐν μακρύμασιν αὐτῶν, τῷ Χανανί δ' Ἐθλί, δ' Φερεζί, δ' Ἰεβουσί, δ' Ἀμμωνί, δ' Μωαβί, καὶ δ' Μοσερί, καὶ δ' Ἀμορρί,

2. ὅτι ἐλάβοσαν ἀπὸ θυγατέρων αὐτῶν ἑαυτοῖς καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν· καὶ παρήχθη σπέρμα τὸ ἅγιον ἐν λαοῖς τῶν γαιῶν, καὶ χεὶρ τῶν ἀρχόντων ἐν τῇ ἀσυνουσίᾳ ταύτῃ ἐν ἀρχῇ.

3. Καὶ ὡς ἤκουσα τὸν λόγον τοῦτον, διέβρῃξα τὰ ἱμάτιά μου, καὶ ἐπαλλόμην, καὶ ἔτιλλον ἀπὸ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς μου καὶ ἀπὸ τοῦ πώγωνός μου, καὶ ἐκαθήμην ἡρεμάζων.

4. Καὶ συνήχθησαν πρὸς μὲ πᾶς ὁ διώκων λόγον Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ ἀσυνουσίᾳ τῆς ἀποικίας· καὶ γὰρ καθήμενος ἡρεμάζων ἕως τῆς θυσίας τῆς ἑσπερινῆς.

5. Καὶ ἐν θυσίᾳ τῇ ἑσπερινῇ ἀνέστην ἀπὸ ταπεινώσεώς μου· καὶ ἐν τῇ διαβρῆξαι με τὰ ἱμάτιά μου, καὶ ἐπαλλόμην, καὶ κλίνω ἐπὶ τὰ γόνατά μου, καὶ ἐκπετάζω τὰς χεῖράς μου πρὸς Κύριον τὸν Θεόν,

6. καὶ εἶπα· Κύριε, ἡσχύνθην καὶ ἐνεστράπην τοῦ ὑψῶσαι, Θεέ μου, τὸ πρόσωπόν μου πρὸς σέ, ὅτι αἱ ἀνομίαι ἡμῶν ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν, καὶ αἱ πλημμελειαὶ ἡμῶν ἐμεγαλύνθησαν ἕως εἰς τὸν οὐρανόν.

7. Ἀπὸ ἡμερῶν πατέρων ἡμῶν ἐσμέν ἐν πλημμελείᾳ μεγάλῃ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· καὶ ἐν ταῖς ἀνο-

29. Vigilate et custodite donec appendatis in conspectu principum sacerdotum et Levitarum et principum patrum in Jerusalem, in tabernaculis domus Domini.

30. Et susceperunt sacerdotes et Levitae pondus argenti et auri et vasorum, ad afferendum in Jerusalem in domum Dei nostri.

31. Et promovimus a fluvio Ahue in duodecima mensis primi ad veniendum in Jerusalem. Et manus Dei nostri fuit super nos, et eruit nos a manu inimici et hostis in via.

32. Et venimus in Jerusalem, et sedimus ibi dies tres.

33. Et factum est, die quarta appendimus argentum et aurum et vasa in domo Dei nostri super manum Merimoth filii Uria sacerdotis, et cum eo Eleazar filius Phinees, et cum ed Jozaba filius Jesu, et Noadia filius Banaia Levitae.

34. In numero et in pondere omnia, et scriptum est universum pondus. In tempore illo

35. qui venerant ex captivitate filii transmigrationis obtulerunt holocaustos Deo Israel, vitulos duodecim pro omni Israel, arietes nonaginta sex, agnos septuaginta septem, hircos pro peccato duodecim, omnia holocaustum Domino.

36. Et dederunt decretum regis procuratoribus regis et subregulis trans flumen: et exaltaverunt populum et domum Dei.

CAPUT IX.

1. Et postquam completa sunt haec, accesserunt ad me principes, dicentes: Non est separatus populus Israel et sacerdotes et Levitae a populis terrarum in elongationibus eorum, de stirpe Chanani Ethii, Pherezi, Jebusi, Ammoni, Moabi, et Moseri, et Amorrii,

2. quoniam acceperunt de filiabus eorum sibi et filiis suis: et transmissum est semen sanctum in populos terrarum et manus principum in pravariatione hac in principio.

3. Et ut audiui verbum hoc, conscidi vestimenta mea, et pavebam, et evelebam de capillis capitis mei et de barba mea, et sededam tacens.

4. Et convenerunt ad me omnis sequens verbum Dei Israel super pravariatione transmigrationis: et ego sedens tacens usque ad sacrificium vespertinum.

5. Et in sacrificio vespertino surrexi ab humiliatione mea: et cum scindebam vestimenta mea, et pavebam, et inclino super genua mea, et expando manus meas ad Dominum Deum,

6. et dixi: Domine, confusus sum et erubui elevare, Domine, faciem meam ad te, quoniam iniquitates nostrae multiplicatae sunt super caput nostrum, et delicta nostra magnificata sunt usque in coelum.

7. A diebus patrum nostrorum sumus in delicto magno usque in diem hunc: et in nostris iniquitatibus traditi su-

μίαίς ἡμῶν παρεδόθημεν ἡμεῖς καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν ἐν χειρὶ βασιλέων τῶν ἐθνῶν ἐν βομφαίᾳ, καὶ ἐν αἰγματοσφίᾳ, καὶ ἐν διαρπαγῇ καὶ ἐν αἰσχύνῃ προσώπου ἡμῶν, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

8. Καὶ νῦν ἐπιεικέατο ἡμῖν ὁ Θεὸς ἡμῶν τοῦ καταλιπεῖν ἡμᾶς εἰς σωτηρίαν, καὶ δοῦναι ἡμῖν στήριγμα ἐν τόπῳ ἀγιάσματος αὐτοῦ, τοῦ φωτίσαι ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, καὶ δοῦναι ζωοποίησιν μικρὰν ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν.

9. ὅτι δοῦλοί ἐσμεν, καὶ ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν οὐκ ἐγκατέλιπεν ἡμᾶς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ ἐκλινεν ἐφ' ἡμᾶς ἔλεος ἐνώπιον βασιλέων Περσῶν, δοῦναι ἡμῖν ζωοποίησιν, τοῦ ὑψῶσαι αὐτοὺς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἀναστῆσαι τὰ ἔρημα αὐτῆς, καὶ τοῦ δοῦναι ἡμῖν φραγμὸν ἐν Ἰούδα καὶ Ἰερουσαλὴμ.

10. Τί εἰπόμεν, ὁ Θεὸς ἡμῶν, μετὰ τούτου; Ὅτι ἐγκατέλιπομεν ἐντολάς σου,

11. ἃς ἔδωκας ἡμῖν ἐν χειρὶ δούλων σου τῶν προφητῶν, λέγων· Ἡ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύεσθε κληρονομήσαι αὐτήν, γῆ μετακινουμένη ἐστὶν ἐν μετακινήσει λαῶν τῶν ἐθνῶν ἐν μακροῦμασιν αὐτῶν, ὧν ἐπλησαν αὐτὴν ἀπὸ στόματος ἐπὶ στόμα ἐν ἀκαθαρσίαις αὐτῶν.

12. Καὶ νῦν τὰς θυγατέρας ὑμῶν μὴ δότε τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν μὴ λάβητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐκζητήσετε εἰρήνην αὐτῶν καὶ ἀγαθὸν αὐτῶν ἕως αἰῶνος, ὅπως ἐνισχύσητε καὶ φάγητε τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, καὶ κληροδοτήσητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν ἕως αἰῶνος.

13. Καὶ μετὰ πᾶν τὸ ἐρχόμενον ἐφ' ἡμᾶς ἐν ποιήμασιν ἡμῶν τοῖς πονηροῖς καὶ ἐν πλημμελείᾳ ἡμῶν τῇ μεγάλῃ, ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐκούφισας ἡμῶν τὰς ἀνομίας, καὶ ἔδωκας ἡμῖν σωτηρίαν.

14. ὅτι ἐπιστρέψαμεν διασκεδᾶσαι ἐντολάς σου, καὶ ἐπιγαμβρεύσασιν τοῖς λαοῖς τῶν γαιῶν μὴ παροξυνθῆς ἐν ἡμῖν ἕως συντελείας, τοῦ μὴ εἶναι ἐγκατάλειμμα καὶ διασωζόμενον;

15. Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ, δίκαιος σὺ, ὅτι κατελείφθημεν διασωζόμενοι, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη· ἰδοὺ ἡμεῖς ἐναντίον σου ἐν πλημμελείαις ἡμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι στήναι ἐνώπιόν σου ἐπὶ τούτῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ ὡς προσήυατο Ἑσδρας, καὶ ὡς ἐξηγόρευσε κλαίων καὶ προσευχόμενος ἐνώπιον οἴκου τοῦ Θεοῦ, συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Ἰσραὴλ ἐκκλησία πολλὴ σφόδρα, ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ νεανίσκοι, ὅτι ἐκλαυσαν ὁ λαὸς, καὶ ὑψωσε κλαίων.

2. Καὶ ἀπεκρίθη Σεχενίας υἱὸς Ἰεὴλ ἀπὸ υἱῶν Ἰλλάμ, καὶ εἶπε τῷ Ἑσδρά· Ἡμεῖς ἡσυνθετήσαμεν τῷ Θεῷ ἡμῶν, καὶ ἐκαθίσταμεν γυναῖκας ἀλλοτρίας ἀπὸ τῶν λαῶν τῆς γῆς· καὶ νῦν ἐστὶν ὑπομονὴ τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ τούτῳ.

3. Καὶ νῦν διαθώμεθα διαθήχην τῷ Θεῷ ἡμῶν, ἐκβαλεῖν πάσας τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ γενόμενα ἐξ αὐτῶν, ὡς ἂν βούλῃ. Ἀνάστηθι, καὶ φοβέρισον αὐτοὺς ἐν ἐντολαῖς Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ὡς ὁ νόμος, γενηθήτω.

4. Ἀνάστα, ὅτι ἐπὶ σὲ τὸ ῥῆμα, καὶ ἡμεῖς μετὰ σοῦ· κραταῶν καὶ ποιήσον.

mus nos et reges nostri et filii nostri in manu regum gentium in gladio, et in captivitate et in direptione et in confusione faciei nostrae, sicut dies haec.

8. Et nunc mansuefactus est nobis Deus noster ad dimittendum nos in salutem, et dandum nobis firmamentum in loco sanctificationis suae, ad illuminandos oculos nostros, et dandum vivificationem parvam in servitute nostra :

9. quoniam servi sumus, et in servitute nostra non dereliquit nos Dominus Deus noster : et inclinavit super nos misericordiam coram regibus Persarum, ad dandum nobis vivificationem, exaltando eos domum Dei nostri, et suscitando solitudines ejus, et dando nobis sepem in Juda et Jerusalem.

10. Quid dicemus, Deus noster, post hoc ? Quoniam derelinquimus mandata tua,

11. quae dedisti nobis in manu servorum tuorum prophetarum, dicens : Terra in quam introitis ad haereditandam eam, terra perversa est in perversione populorum gentium in elongationibus eorum, quibus impleverunt eam ab ore ad os in suis immunditiis.

12. Et nunc filias vestras ne dederitis filiis eorum, et de filiabus eorum ne accipiat filii vestris, et non quaeritis pacem eorum et bonum eorum usque in saeculum, ut invalescat et comedatis bona terrae, et in haereditatem distribuat filii vestris usque in saeculum.

13. Et post omne quod venit super nos in factis nostris malignis et in delicto nostro magno, quoniam non est sicut Deus noster, quoniam allevasti nostras iniquitates, et dedisti nobis salutem :

14. quoniam revertimus dissipare mandata tua, et contrahere affinitatem cum populis terrarum : numquid irritatus es in nos usque ad consummationem, ut non sit residuum et superstes ?

15. Domine Deus Israel, justus tu, quoniam remanemus incolumes, sicut dies haec : ecce nos coram te in delictis nostris, quoniam non est stare in conspectu tuo super hoc.

CAPUT X.

1. Et ut deprecatus est Esdras, et ut confessus est plorans et orans coram domo Dei, congregati sunt ad eum de Israel ecclesia multa valde, viri et mulieres et juvenes, quoniam ploraverunt populus, et elevavit plorans.

2. Et respondit Sechenias filius Jehel de filiis Elam, et dixit Esdras : Nos praevaticati sumus Deo nostro, et habitare fecimus uxores alienas de populis terrae : et nunc est exspectatio ipsi Israel super hoc.

3. Et nunc disponamus testamentum Deo nostro, ejiciendi omnes uxores, et genita ex eis, prout voluerit. Surge, et fac eos timere in mandatis Dei nostri, et sicut lex, fiat.

4. Surge, quoniam super te verbum, et nos tecum : confortare et fac.

5. Καὶ ἀνέστη Ἑσδρας, καὶ ὤρκισε τοὺς ἀρχοντας, τοὺς ἱερεῖς καὶ Λευίτας καὶ πάντα Ἰσραὴλ, τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ ὤμωσαν.

6. Καὶ ἀνέστη Ἑσδρας ἀπὸ προσώπου οἴκου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς γαζοφυλακίον Ἰωανάν υἱοῦ Ἐλισούδ, καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖ· ἄρτον οὐκ ἔφαγεν, καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιεν, ὅτι ἐπένθει ἐπὶ τῇ ἀσυνθεσίᾳ τῆς ἀποικίας.

7. Καὶ παρήνεγκαν φωνὴν ἐν Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ πᾶσι τοῖς υἱοῖς τῆς ἀποικίας, τοῦ συναθροισθῆναι εἰς Ἱερουσαλὴμ.

8. Πᾶς δὲ ἂν μὴ ἔλθῃ εἰς τρεῖς ἡμέρας ὥς ἡ βουλὴ τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀναθεματισθήσεται πᾶσα ἡ ὑπαρξίς αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς διασταλήσεται ἀπὸ ἐκκλησίας τῆς ἀποικίας.

9. Καὶ συνήχθησαν πάντες ἄνδρες Ἰουδα καὶ Βενιαμὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς τὰς τρεῖς ἡμέρας· οὗτος δὲ μὴν ὁ ἑνάτος. Ἐν εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἐκάθισε πᾶς ὁ λαὸς ἐν πλατείᾳ οἴκου τοῦ Θεοῦ ἀπὸ θυροῦ αὐτῶν περὶ τοῦ ῥήματος καὶ ἀπὸ τοῦ χειμῶνος.

10. Καὶ ἀνέστη Ἑσδρας ὁ ἱερεὺς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς ἡσυνθετήκατε, καὶ ἐκαθίσατε γυναῖκας ἁλλοτριὰς τοῦ προσθίνειν ἐπὶ πλημμελίαν Ἰσραὴλ.

11. Καὶ νῦν ὅτε αἰνεσὶν Κυρίῳ Θεῷ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ποιήσατε τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ διαστάλητε ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ἁλλοτριῶν.

12. Καὶ ἀπεκρίθησαν πᾶσα ἡ ἐκκλησία, καὶ εἶπαν· Μέγα τοῦτο τὸ ῥῆμά σου ἐφ' ἡμᾶς ποιήσαι.

13. Ἀλλὰ ὁ λαὸς πολὺς, καὶ ὁ καιρὸς χειμερινός, καὶ οὐκ ἔστι δύναμις στήναι ἔξω. Καὶ τὸ ἔργον οὐκ εἰς ἡμέραν μίαν καὶ οὐκ εἰς δύο, ὅτι ἐπληθύναμεν τοῦ ἀδικῆσαι ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ.

14. Στήτωσαν δὲ ἄρχοντες ἡμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς ἐν πόλεσιν ἡμῶν δὲ ἐκάθισε γυναῖκας ἁλλοτρίας, ἐλθέτωσαν εἰς καιροὺς ἀπὸ συνταγῶν, καὶ μετ' αὐτῶν πρεσβύτεροι πόλεως καὶ πολέως, καὶ κριταί, τοῦ ἀποστρέψαι ὀργὴν θυμοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐξ ἡμῶν, περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

15. Πλὴν Ἰωνάθαν υἱὸς Ἀσαήλ, καὶ Ἰαζίας υἱὸς Θεωκὲ μετ' ἐμοῦ περὶ τούτου· καὶ Μεσολλάμ, καὶ Σαββαθαὶ ὁ Λευίτης βοηθῶν αὐτοῖς.

16. Καὶ ἐποίησαν οὕτως υἱοὶ τῆς ἀποικίας· καὶ διεστάλησαν Ἑσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ ἄνδρες ἀρχοντες πατριῶν τῷ οἴκῳ, καὶ πάντας ἐν ὀνόματι, ὅτι ἐπέστρεψαν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δεκάτου ἐκζητῆσαι τὸ ῥῆμα.

17. Καὶ ἐτέλεσαν ἐν πᾶσιν ἀνδράσιν οἱ ἐκάθισαν γυναῖκας ἁλλοτρίας, ἕως ἡμέρας μιᾶς τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου.

18. Καὶ εὗρέθησαν ἀπὸ υἱῶν τῶν ἱερέων οἱ ἐκάθισαν γυναῖκας ἁλλοτρίας, ἀπὸ υἱῶν Ἰησοῦ υἱοῦ Ἰωσεδέκ, καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Μαασία, καὶ Ἐλιέζερ, καὶ Ἰαρίδ, καὶ Γαδάλια·

19. καὶ ἔδωκαν χεῖρα αὐτῶν τοῦ ἐξενέγκαι γυναῖκας ἑαυτῶν, καὶ πλημμελείας κρὶν ἐκ προδότην περὶ πλημμελήσεως αὐτῶν.

20. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἐμμηρ, Ἀνανι, καὶ Ζαβδία.

21. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἡράμ, Μασαήλ, καὶ Ἐλᾶ, καὶ Σαμαΐα, καὶ Ἰεήλ, καὶ Ὄζια.

5. Et surrexit Esdras, et adjuravit principes, sacerdotes et Levitas et omnem Israel, faciendi juxta verbum hoc. Et jurarunt.

6. Et surrexit Esdras a facie domus Dei, et ivit in gazophylacium Joanan filii Elisub, et ivit illuc : panem non manducavit, et aquam non bibit, quoniam lugebat super praevaricatione transmigrationis.

7. Et transmiserunt vocem in Juda et in Jerusalem omnibus filiis transmigrationis, ut congregentur in Jerusalem.

8. Omnis qui non venerit ad tres dies sicut consilium principum et seniorum, anathemabitur omnis substantia ejus, et ipse separabitur ab ecclesia transmigrationis.

9. Et convenerunt omnes viri Juda et Benjamin in Jerusalem ad tres dies : hic est mensis nonus. In vigesima mensis sedit omnis populus in platea domus Dei praeturbatione sua de verbo et ab hieme.

10. Et surrexit Esdras sacerdos, et dixit ad eos : Vos praevaricati estis, et habitare fecistis uxores alienas ad apponendum super delictum Israel.

11. Et nunc date laudem Domino Deo patrum nostrorum, et facite quod placitum in conspectu ejus, et separamini a populis terrae et ab uxoribus alienis.

12. Et responderunt omnis ecclesia, et dixerunt : Magnum hoc verbum tuum super nos ad faciendum.

13. Sed populus multus, et tempus hibernum, et non est facultas standi foris. Et opus non in die uno neque in duobus, quoniam multiplicavimus injuste agere in verbo hoc.

14. Stent nunc principes nostri, et ex omnibus qui in civitatibus nostris qui habitare fecit uxores alienas, veniant ad tempora ex constitutionibus, et cum eis seniores civitatis et civitatis, et judices, ad avertendam iram furoris Dei nostri a nobis, de verbo hoc.

15. Verum Jonathan filius Asael, et Jazias filius Thecoe mecum de hoc : et Mesollam, et Sabbathai Levita adjuvans eos.

16. Et fecerunt sic filii transmigrationis : et secesserunt Esdras sacerdos et viri principes patriarum domui, et omnes in nominibus, quia reverterunt in die una mensis decimi ad exquirendum verbum.

17. Et compleverunt in omnibus viris qui habitare fecerant uxores alienas, usque ad diem unam mensis primi.

18. Et inventi sunt de filiis sacerdotum qui habitare fecerant uxores alienas, de filiis Jesu filii Josedec, et fratres ejus Maasia, et Eliezer, et Jarib, et Gadalia :

19. et dederunt manum suam ad emittendas uxores suas, et delicti arietem ex ovibus pro delicto suo.

20. Et de filiis Emmer, Anani, et Zabdia.

21. Et de filiis Eram, Masael, et Elia, et Samaia, et Jehiel, et Ozia.

22. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Φασούρ, Ἐλιωναὶ, Μασσία, καὶ Ἰσμαήλ, καὶ Ναθαναήλ, καὶ Ἰωζαβὰδ, καὶ Ἡλσά.

23. Καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν, Ἰωζαβὰδ, καὶ Σαμουὶ, καὶ Κωλία, αὐτὸς Κωλίτας, καὶ Φεθεΐα, καὶ Ἰούδας, καὶ Ἐλιέζερ.

24. Καὶ ἀπὸ τῶν ἀδόντων, Ἐλισάβ· καὶ ἀπὸ τῶν πυλωρῶν, Σολμὴν, καὶ Τελμὴν, καὶ Ὀδοῦθ.

25. Καὶ ἀπὸ Ἰσραὴλ, ἀπὸ υἱῶν Φόρος, Ῥαμία, καὶ Ἀζία, καὶ Μελχία, καὶ Μεαμίν, καὶ Ἐλεάζαρ, καὶ Ἀσαβία, καὶ Βαναία.

26. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἡλάμ, Ματθανία, καὶ Ζαχαρία, καὶ Ἰαθὴλ, καὶ Ἀβδία, καὶ Ἰαριμῶθ, καὶ Ἡλία.

27. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ζαθούα, Ἐλιωναὶ, Ἐλισούδ, Ματθαναὶ, καὶ Ἀρμῶθ, καὶ Ζαβὰδ, καὶ Ὀζιά.

28. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Βαβεί, Ἰωανάν, Ἀνανία, καὶ Ζαβού, καὶ Θαλί.

29. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Βανουὶ, Μοσολλάμ, Μαλούχ, Ἀδαίας, Ἰασούδ, καὶ Σαλουΐα, καὶ Ῥημῶθ.

30. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Φαθὸ Μωὰδ, Ἐδνέ, καὶ Χαλήλ, καὶ Βαναία, Μασσία, Ματθανία, Βεσελεήλ, καὶ Βανουὶ, καὶ Μανασσῆ.

31. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἡράμ, Ἐλιέζερ, Ἰεσία, Μελχία, Σαμαίας, Σεμείων,

32. Βενιαμίν, Βαλούχ, Σαμαρία.

33. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἀσὴμ, Μιτθανία, Ματθαθὰ, Ζαδὰδ, Ἐλifalet, Ἰεραμί, Μανασσῆ, Σεμεί.

34. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Βανί, Μοοδία, Ἀμράμ, Οὐήλ,

35. Βαναία, Βαδαΐα, Χελκία,

36. Οὐουανία, Μαριμῶθ, Ἐλιασίφ,

37. Ματθανία, Ματθαναὶ· καὶ ἐποίησαν

38. οἱ υἱοὶ Βανουὶ, καὶ οἱ υἱοὶ Σεμεί,

39. καὶ Σελεμία, καὶ Νάθαν, καὶ Ἀδαία,

40. Μαχαδναβού, Σεσεί, Σαριού,

41. Ἐζριήλ, καὶ Σελεμία, καὶ Σαμαρία,

42. καὶ Σελλούμ, Ἀμαρεία, Ἰωσήφ.

43. Ἀπὸ υἱῶν Ναβού, Ἰαθὴλ, Ματθανίας, Ζαβὰδ, Ζεβεννάς, Ἰαδαι, καὶ Ἰωήλ, καὶ Βαναία.

44. Πάντες οὗτοι ἐλάβοσαν γυναῖκας ἀλλοτρίας, καὶ ἐγέννησαν ἐξ αὐτῶν υἱούς.

22. Et de filiis Phasur, Elionai, Maasia, et Ismael, et Nathanael, et Jozabad, et Elasa.

23. Et de Levitis, Jozabad, et Samu, et Colia, ipse Colita, et Pheteia, et Judas, et Eliezer.

24. Et de cantoribus, Elisab : et de janitoribus, Solmen, et Telmen, et Oduth.

25. Et de Israel, de filiis Phoros, Ramia, et Azia, et Melchia, et Meamin, et Eleazar, et Asabia, et Banam.

26. Et de filiis Helam, Matthania, et Zacharia, et Jael, et Abdia, et Jarimoth, et Elia.

27. Et de filiis Zathua, Elionai, Elisub, Matthanai, et Armothi, et Zabad, et Ozia.

28. Et de filiis Babei, Joanan, Anania, et Zabu, et Thali.

29. Et de filiis Banui, Mosollam, Maluch, Adaias, Jasub, et Saliua, et Rhemoth.

30. Et de filiis Phaath Moab, Edne, et Chalel, et Banam, Maasia, Matthania, Beseleel, et Banni, et Manasse.

31. Et de filiis Eram, Eliezer, Jesia, Melchia, Samaias, Semeon,

32. Benjamin, Baluch, Samaria.

33. Et de filiis Asem, Metthania, Matthatha, Zadab, Eliphalet, Jerami, Manasse, Semei.

34. Et de filiis Bani, Moodia, Amram, Uhel,

35. Banæa, Badaia, Chelcia.

36. Uvania, Marimoth, Eliasiph,

37. Matthania, Matthanai : et fecerunt

38. filii Banui, et filii Semei,

39. et Selemia, et Nathan, et Adaias,

40. Machadnabu, Sesei, Sarii,

41. Ezriel, et Selemia, et Samaria,

42. et Sellum, Amaria, Joseph.

43. De filiis Nabu, Jael, Matthanias, Zabad, Zebenias, Jadai, et Joel, et Banæa.

44. Omnes hi acceperant uxores alienas, et genuerant ex eis filios.

NEEMIAS.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

1. Λόγοι Νεεμίας υἱοῦ Χελκία. Καὶ ἐγένετο ἐν μηνὶ χασελεῦ ἔτους εἰκοστοῦ, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐν Σουσάν Ἀβιρά.

2. Καὶ ἦλθεν Ἀνανὶ εἰς ἀπὸ ἀδελφῶν μου, αὐτὸς καὶ ἄνδρες Ἰούδα, καὶ ῥώτησα αὐτοὺς περὶ τῶν σωθέντων, οἱ κατελείφθησαν ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ περὶ Ἱερουσαλὴμ.

3. Καὶ εἶποσαν πρὸς μέ· Οἱ καταλειπόμενοι οἱ καταλειφθέντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἐκεῖ ἐν τῇ χώρᾳ, ἐν πονηρίᾳ μεγάλῃ καὶ ἐν ὀνειδισμῶ, καὶ τείχη Ἱερουσαλὴμ καθηρημένα, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐνεπρήσθησαν ἐν πυρὶ.

NEEMIAS.

CAPUT I.

1. Verba Neemia filii Chelcia. Et factum est in mense chaseleu anni vigesimi, et ego eram in Susan Abira.

2. Et venit Anani unus de fratribus meis, ipse et viri Juda, et interrogavi eos de superstitibus, qui remanserant ex captivitate, et de Jerusalem.

3. Et dixerunt ad me : Residui qui remanserunt de captivitate ibi in provincia, in malo magno et in opprobrio, et mœnia Jerusalem dejecta, et portas ejus incensæ sunt in igne.

4. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῇ ἀκοῦσάί με τοὺς λόγους τούτους, ἐκάθισα καὶ ἔκλαυσα καὶ ἐπένησα ἡμέρας, καὶ ἤμην νηστεύων καὶ προσευχόμενος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ.

5. Καὶ εἶπα· Μὴ δὴ, Κύριε ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ἰσχυρὸς, ὁ μέγας καὶ φοβερὸς, φυλάσσωσιν τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεός σου τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ·

6. ἔστω δὴ τὸ οὖς σου προσέχον, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ σου ἀνειργμένοι, τοῦ ἀκοῦσαι προσευχὴν τοῦ δούλου σου, ἣν ἐγὼ προσεύχομαι ἐνώπιόν σου σήμερον ἡμέραν καὶ νύκτα περὶ υἱῶν Ἰσραὴλ δούλων σου· καὶ ἐξαγορεύω ἐπὶ ἁμαρτίαις υἱῶν Ἰσραὴλ αἷς ἡμάρτομέν σοι. Καὶ ἐγὼ καὶ ὁ οἶκος πατρός μου ἡμάρτομεν.

7. Διαλύσει διελύσαμεν πρὸς σέ, καὶ οὐκ ἐφυλάξαμεν τὰς ἐντολάς καὶ τὰ προσταγμάτα καὶ τὰ κρίματα ἃ ἐνετείλω τῷ Μωϋσῇ παιδί σου.

8. Μνήσθητι δὴ τὸν λόγον ὃν ἐνετείλω τῷ Μωϋσῇ παιδί σου, λέγων· Ὑμεῖς ἐὰν ἀσυνθετήσητε, ἐγὼ διασκορπιῶ ὑμᾶς ἐν τοῖς λαοῖς.

9. Καὶ ἐὰν ἐπιστρέψῃτε πρὸς μέ, καὶ φυλάξητε τὰς ἐντολάς μου, καὶ ποιήσητε αὐτάς, ἐὰν ἢ ἡ διασπορά ὑμῶν ἀπ' ἀκροῦ τοῦ οὐρανοῦ, ἐκείθεν συνάξω αὐτοὺς, καὶ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον ὃν ἐξελεξάμην κατασκηνοῦσαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ.

10. Καὶ αὐτοὶ παῖδές σου καὶ λαός σου, οὓς ἐλυτρώσω ἐν τῇ δυνάμει σου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ σου τῇ κραταίᾳ.

11. Μὴ δὴ, Κύριε· ἀλλὰ ἔστω τὸ οὖς σου προσέχον εἰς τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου σου, καὶ εἰς τὴν προσευχὴν παίδων σου τῶν θελόντων φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου. Καὶ εὐδώσον δὴ τῷ παιδί σου σήμερον, καὶ δὸς αὐτὸν εἰς οἰκτιρμούς ἐνώπιον τοῦ ἀνδρός τούτου. Καὶ ἐγὼ ἤμην οἰνοχόος τῷ βασιλεῖ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν μηνὶ νισάν ἔτους εἰκοστοῦ Ἀρθασασθᾶ βασιλεῖ, καὶ ἦν ὁ οἶνος ἐνώπιον ἐμοῦ· καὶ ἔλαβον τὸν οἶνον, καὶ ἔδωκα τῷ βασιλεῖ· καὶ οὐκ ἦν ἔτερος ἐνώπιον αὐτοῦ.

2. Καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεὺς· Διὰ τί τὸ πρόσωπόν σου πονηρὸν, καὶ οὐκ εἰ μετρίᾳζων; Καὶ οὐκ ἔστι τοῦτο εἰ μὴ πονηρία καρδίας. Καὶ ἐφοβήθην πολὺ σφόδρα,

3. καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ· Ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα ζήτω. Διὰ τί οὐ μὴ γένηται πονηρὸν τὸ πρόσωπόν μου, διότι ἡ πόλις οἶκος μνημείων πατέρων μου ἡρημώθη, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς κατεβρώθησαν ἐν πυρί;

4. Καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεὺς· Περὶ τίνος τοῦτο σὺ ζητεῖς; Καὶ προσηξάμην πρὸς τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ,

5. καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ· Εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθόν, καὶ εἰ ἀγαθυνθήσεται ὁ παῖς σου ἐνώπιόν σου, ὥστε πέμψαι αὐτὸν ἐν Ἰουδᾷ εἰς πόλιν μνημείων πατέρων μου, καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτήν.

6. Καὶ εἶπέ μοι ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ παλλακὴ ἡ καθημένη ἐχόμενα αὐτοῦ· Ἔως πότε ἔσται ἡ πορεία σου, καὶ πότε ἐπιστρέψεις; Καὶ ἡγαθύνθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπίστευτέ μοι, καὶ ἔδωκα αὐτῷ θρον.

7. Καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ· Εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθόν, δότω μοι ἐπιστολάς πρὸς τοὺς ἐπάρχους πέραν τῷ ποταμοῦ, ὥστε παραγαγεῖν με ἕως ἐλθῶ ἐπὶ Ἰουδαν,

4. Et factum est, in audiendo me verba hæc, sedi et ploravi et luxi dies, et fui jejunans et orans in conspectu Dei cæli.

5. Et dixi : Ne, quæso, Domine Deus cæli, fortis, magnus et terribilis, custodiens testamentum et misericordiam tuam diligentibus ipsum et custodientibus mandata ipsius :

6. sit, quæso, auris tua attendens, et oculi tui aperti, ad audiendam deprecationem servi tui, quam ego deprecor in conspectu tuo hodie die ac nocte pro filiis Israel servis tuis : et confiteor super peccatis filiorum Israel quæ peccavimus tibi. Et ego et domus patris mei peccavimus.

7. Dissolutione dissolvimus erga te, et non custodivimus mandata et præcepta et judicia quæ mandasti Moysi puero tuo.

8. Memento nunc verbi quod mandasti Moysi puero tuo, dicens : Vos si prævaricati eritis ego dispergam vos in populis.

9. Et si reverteritis ad me, et servaveritis mandata mea, et feceritis ea, si fuerit dispersio vestra a summo cæli, inde congregabo ipsos, et introducam ipsos in locum quem elegi ad habitandum nomen meum ibi.

10. Et ipsi pueri tui et populus tuus, quos redemisti in virtute tua magna, et in manu tua valida.

11. Ne, quæso, Domine : sed sit auris tua attendens in deprecationem servi tui, et ad deprecationem puerorum tuorum volentium timere nomen tuum. Et prospera, quæso, servum tuum hodie, et da eum in miserationes in conspectu viri hujus. Et ego eram pincerna regi.

CAPUT II.

1. Et factum est in mense nisan anni vigesimi Arthasatha regi, et erat vinum coram me : et levavi vinum, et dedi regi : et non erat alius coram eo.

2. Et dixit mihi rex : Quare facies tua mala, et non es infirmus? Et non est hoc nisi malum cordis. Et timui multum valde,

3. et dixi regi : Rex in æternum vivat. Cur non fiat mala facies mea, quandoquidem civitas domus monumentorum patrum meorum desolata est, et portæ ejus exesæ sunt in igne?

4. Et dixit mihi rex : Pro quo hoc tu quæris? Et deprecatus sum ad Deum cæli,

5. et dixi regi : Si super regem bonum, et si bonus erit puer tuus in conspectu tuo, ut mittat ipsum in Juda in civitatem monumentorum patrum meorum, et reedificabo eam.

6. Et dixit mihi rex et concubina sedens juxta eum : Usque ad quod tempus erit iter tuum, et quando reverteris? Et bonum fuit coram rege, et misit me, et dedi ei terminum.

7. Et dixi regi : Si super regem bonum, det mihi epistolas ad snbregulos trans flumen, ut deducant me donec venero in Judam,

8. καὶ ἐπιστολὴν ἐπὶ Ἀσάφ φύλακα τοῦ παραδείσου ὅς ἐστι τῷ βασιλεῖ, ὥστε δοῦναι μοι ξύλα στεγᾶσαι τὰς πύλας, καὶ εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως, καὶ εἰς ὅκον δι' εἰσελεύσομαι εἰς αὐτόν. Καὶ ἔδωκέ μοι ὁ βασιλεὺς, ὡς χεὶρ Θεοῦ ἡ ἀγαθὴ.

9. Καὶ ἦλθον πρὸς τοὺς ἐπάργους πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἔδωκα αὐτοῖς τὰς ἐπιστολάς τοῦ βασιλέως· καὶ ἀπέστειλε μετ' ἐμοῦ ὁ βασιλεὺς ἀρχηγούς δυνάμειν καὶ ἱππεῖς.

10. Καὶ ἤκουσε Σαναβαλλὰτ ὁ Ἀρωνί, καὶ Τωβία ὁ δοῦλος Ἀμμωνί, καὶ πονηρὸν αὐτοῖς ἐγένετο, ὅτι ἤκει ὁ ἄνθρωπος ζητῆσαι ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ.

11. Καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἤμην ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς.

12. Καὶ ἀνέστην νυκτὸς, ἐγὼ καὶ ἄνδρες ὀλίγοι μετ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἀπήγγειλα ἀνθρώπῳ τί ὁ Θεὸς δίδωσι εἰς καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι μετὰ τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ κτήνος οὐκ ἐστὶ μετ' ἐμοῦ, εἰ μὴ τὸ κτήνος ὃ ἐγὼ ἐπιβαίνω ἐπ' αὐτῷ.

13. Καὶ ἐξῆλθον ἐν πύλῃ τοῦ Γωληλά καὶ πρὸς στόμα πηγῆς τῶν συκῶν, καὶ εἰς πύλιν τῆς κοπρίας· καὶ ἤμην συντριβὼν ἐν τῷ τείχει Ἱερουσαλὴμ ὃ αὐτοὶ καθαιρούσι, καὶ πύλαι αὐτῆς κατεβρώθησαν πυρὶ.

14. Καὶ παρῆλθον ἐπὶ πύλιν τοῦ Ἀῖν καὶ θῆς κολυμβήθραν τοῦ βασιλέως, καὶ οὐκ ἦν τόπος τῷ κτήνι παρελθεῖν ὑποκάτω μου.

15. Καὶ ἤμην ἀναβαίνων ἐν τῷ τείχει χειμάρρου νυκτός, καὶ ἤμην συντριβὼν ἐν τῷ τείχει, καὶ ἤμην ἐν πύλῃ τῆς φάραγγος, καὶ ἐπέστρεψα.

16. Καὶ οἱ φυλάσσοντες οὐκ ἔγνωσαν τί ἐπορεύθην, καὶ τί ἐγὼ πωῶ· καὶ τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ τοῖς ἐντέμοις, καὶ τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοῖς καταλοῖτοις τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα, ὥς τότε οὐκ ἀπήγγειλα.

17. Καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς βλέπετε τὴν πονηρίαν ταύτην ἐν ἣ ἐσμέν ἐν αὐτῇ, πῶς Ἱερουσαλὴμ ἔρημος, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐδόθησαν πυρὶ· δεῦτε, καὶ διοικοδομήσωμεν τὸ τεῖχος Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἐσόμεθα ἐν ὀνειδος.

18. Καὶ ἀπήγγειλα αὐτοῖς τὴν χεῖρα τοῦ Θεοῦ ἡ ἐστὶν ἀγαθὴ ἐπ' ἐμὲ, καὶ πρὸς τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως ὅς εἶπέ μοι, καὶ εἶπα· Ἀναστῶμεν, καὶ οἰκοδομήσωμεν. Καὶ ἐκκραταιώθησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν εἰς τὸ ἀγαθόν.

19. Καὶ ἤκουσε Σαναβαλλὰτ ὁ Ἀρωνί, καὶ Τωβία ὁ δοῦλος Ἀμμωνί, καὶ Γησαμὶ ὁ Ἀραβί, καὶ ἐξεγέλασαν ἡμᾶς, καὶ ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς, καὶ εἶπον· Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ὑμεῖς ποιεῖτε; Ἡ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμεῖς ἀποστατεῖτε;

20. Καὶ ἐπέστρεψα αὐτοῖς λόγον, καὶ εἶπα αὐτοῖς· Ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ αὐτὸς εὐδοῖαι ἡμῖν, καὶ ἡμεῖς δοῦλοι αὐτοῦ καθарοὶ, καὶ οἰκοδομήσομεν. Καὶ ὑμῖν οὐκ ἐστὶ μέρος καὶ δικαιοσύνη καὶ μνημόσυνον ἐν Ἱερουσαλὴμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

1. Καὶ ἀνέστη Ἐλίαςουδ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς, καὶ οἰκοδόμησαν τὴν πύλιν τὴν προβατικὴν· αὐτοὶ ἡγίασαν αὐτήν, καὶ ἔστησαν ὑψος αὐτῆς, καὶ ἔως πύργου τῶν ἑκατὸν ἡγίασαν ἔως πύργου Ἀναμειήλ.

8. et epistolam ad Asaph custodem paradisi qui est regi, ut det mihi ligna ad legendum portas, et ad murum civitatis, et ad domum quam ingrediar in eam. Et dedit mihi rex, sicut manus Dei bona.

9. Et veni ad subregulos trans flumen, et dedi eis epistolas regis : et miserat mecum rex principes virtutis et equites.

10. Et audivit Sanaballat Aroni, et Tobia servus Ammoni, et malum eis factum est, quia venit homo querere bonum filiis Israel.

11. Et veni in Jerusalem, et fui ibi dies tres.

12. Et surrexi nocte, ego et viri pauci mecum, et non annuntiavi homini quid Deus dat in cor meum facere cum Israel, et jumentum non est mecum, nisi jumentum, quod ego inscendo super illud.

13. Et egressus sum in porta Goletha, et ad os fontis siccum, et ad portam stercoris : et eram conversans in muro Jerusalem quod ipsi diruunt, et portae ejus exesae erant igne.

14. Et transivi ad portam Ain et ad piscinam regis, et non erat locus jumento transire sub me.

15. Et fui ascendens in muro torrentis nocte, et fui caesarsans in muro, et fui in porta vallis, et reverti.

16. Et custodes non cognoverunt quid ibam, et quid ego facio : et Judaeis, et sacerdotibus, et optimatibus, et ducebus et reliquis facientibus opera, usque tunc non indicaveram.

17. Et dixi ad eos : Vos videtis malum hoc in quo sumus in eo, quomodo Jerusalem deserta, et portae ejus datae sunt igni : venite, et exaedificemus murum Jerusalem, et non erimus ultra opprobrium.

18. Et annuntiavi eis manum Dei quae est bona super me, et praeterea verba regis quae dixit mihi, et dixi : Surgamus, et aedificemus. Et confortatae sunt manus eorum in bonum.

19. Et audivit Sanaballat Aroni, et Tobia servus Ammoni, et Gesam Arabi, et subsannaverunt nos, et venerunt super nos, et dixerunt : Quid verbum hoc quod vos facitis? An super regem vos rebellatis?

20. Et retuli eis verbum, et dixi eis : Deus coeli ipse prosperabit nos, et nos servi ejus puri, et aedificabimus. Et vobis non est pars et justitia et memoria in Jerusalem.

CAPUT III.

1. Et surrexit Eliasub sacerdos magnus, et fratres ejus sacerdotes, et aedificaverunt portam gregis : ipsi sanctificaverunt eam, et statuerunt valvas ejus, et usque ad turrem centum sanctificaverunt usque ad turrem Anameel.

2. Καὶ ἐπὶ χεῖρας ἀνδρῶν υἱῶν Ἰεριχώ, καὶ ἐπὶ χεῖρας υἱῶν Ζακχοῦρ, υἱοῦ Ἀμαρί.

3. Καὶ τὴν πύλην τὴν ἰγθυρὰν ἐκκοδόμῃσαν υἱοὶ Ἀσανά· αὐτοὶ ἐστέγασαν αὐτήν, καὶ ἐστέγασαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ μογλοὺς αὐτῆς.

4. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχευεν ἐπὶ Ῥαμῶθ υἱοῦ Οὐρία, υἱοῦ Ἀκκώς· καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχευε Μοσολλάμ υἱὸς Βαραχίου, υἱοῦ Μαζεβήλ. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχευε Σαδὼν υἱὸς Βαανά.

5. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχευσαν οἱ Θεκωῖμ, καὶ Ἀδωρίμ οὐκ εἰσῆνεγκαν τράχηλον αὐτῶν εἰς δουλείαν αὐτῶν.

6. Καὶ τὴν πύλην Ἰασαναὶ ἐκράτησαν Ἰωιδά υἱὸς Φασέκ, καὶ Μεσουλάμ υἱὸς Βασωδία· αὐτοὶ ἐστέγασαν αὐτήν, καὶ ἐστῆσαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ μογλοὺς αὐτῆς.

7. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησαν Μελτίας ὁ Γαβαινίτης, καὶ Εὐάρων ὁ Μηρωνυθίτης, ἀνδρες τῆς Γαβαιῶν καὶ τῆς Μασφά, ἕως ὁρόνου τοῦ ἀρχοντος τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ.

8. Καὶ παρ' αὐτὸν παρησφαλίσατο Ὁζιήλ υἱὸς Ἀραχίου πυρωτῶν. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν Ἀνανίας υἱὸς τοῦ Ῥωκείμ· καὶ κατέλιπον Ἱερουσαλὴμ ἕως τοῦ τεύχους τοῦ πλατέος.

9. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησε Ῥαφαία υἱὸς Σούρ, ἀρχὼν ἡμίσεως περιχώρου Ἱερουσαλὴμ.

10. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν Ἰεδαία υἱὸς Ἐρωμάφ, καὶ κατέναντι οἰκίας αὐτοῦ. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησεν Ἀττούδ υἱὸς Ἀσαβανία.

11. Καὶ δεύτερος ἐκράτησε Μελχίας υἱὸς Ἡράμ, καὶ Ἀσοῦδ υἱὸς Φαάτ Μωάβ, καὶ ἕως πύργου τῶν θανουρίμ.

12. Καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησε Σαλλοῦμ υἱὸς Ἀλλωῆς, ἀρχὼν ἡμίσεως περιχώρου Ἱερουσαλὴμ, αὐτὸς καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ.

13. Τὴν πύλην τῆς φάραγγος ἐκράτησαν Ἀνούν καὶ οἱ κατοικοῦντες Ζανώ, αὐτοὶ ἐκκοδόμῃσαν αὐτήν, καὶ ἐστῆσαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ μογλοὺς αὐτῆς, καὶ χιλοὺς πῆχεις ἐν τῷ τείχῳ ἕως τῆς πύλης τῆς κοπρίας.

14. Καὶ τὴν πύλην τῆς κοπρίας ἐκράτησε Μελχία υἱὸς Ῥηχάβ, ἀρχὼν περιχώρου Βηθαχαρίμ, αὐτὸς καὶ υἱοὶ αὐτοῦ· καὶ ἐσκέπασαν αὐτήν, καὶ ἐστῆσαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ μογλοὺς αὐτῆς.

15. Τὴν δὲ πύλην τῆς πηγῆς ἐσφαλίσατο Σαλωμών υἱὸς Χολαζέ, ἀρχὼν μέρους τῆς Μασφά· αὐτὸς ἐξωκοδόμῃσεν αὐτήν καὶ ἐστέγασεν αὐτήν, καὶ ἐστῆσε τὰς θύρας αὐτῆς καὶ μογλοὺς αὐτῆς· καὶ τὸ τεῖχος κολυμβήθρας τῶν κωδίων τῇ κουρᾷ τοῦ βασιλέως, καὶ ἕως τῶν κλιμάκων τῶν καταβαινουσῶν ἀπὸ πόλεως Δαυὶδ.

16. Ὅπισθ' αὐτοῦ ἐκράτησε Νεεμίας υἱὸς Ἀζαβούχ, ἀρχὼν ἡμίσεως περιχώρου Βηθσοῦρ, ἕως κήπου τάφου Δαυὶδ, καὶ ἕως τῆς κολυμβήθρας τῆς γεγονίας, καὶ ἕως Βηθαγαρίμ.

17. Ὅπισθ' αὐτοῦ ἐκράτησαν οἱ Λευῖται, Ῥαοὺμ υἱὸς Βανί. Ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησεν Ἀσαβία ἀρχὼν ἡμίσεως περιχώρου Κεῖλὰ τῷ περιγύρῳ αὐτοῦ.

18. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν ἀδελφοὶ αὐτῶν Βενεὶ υἱὸς Ἥναδὰδ, ἀρχὼν ἡμίσεως περιχώρου Κεῖλὰ.

19. Καὶ ἐκράτησεν ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ Ἀζούρ υἱὸς

2. Et ad manus virorum filiorum Jericho, et super manus filiorum Zacchur, filii Amari.

3. Et portam piscium aedificaverunt filii Asana : ipsi texerunt eam, et texerunt valvas ejus et seras ejus et vectes ejus.

4. Et ad manum eorum tenuit super Ramoth filium Uria, filii Accos : et ad manum eorum tenuit Mosollam filius Barachiz, filii Mazebel. Et ad manum eorum tenuit Sadoc filius Baana.

5. Et ad manum eorum tenuerunt Thecoim, et Adorim non intulerunt collum suum in servitutem ipsorum.

6. Et portam Jasanai tencerunt Joida filius Phasec, et Mesulam filius Basodia : ipsi texerunt eam, et statuerunt valvas ejus et seras ejus et vectes ejus.

7. Et ad manum eorum tenuerunt Maltias Gabaonites, et Evaron Meronothites, viri Gabaeon et Maspha, usque ad thronum principis qui trans flumen.

8. Et juxta eum munivit Oziel filius Arachiz ex aurificibus. Et ad manum eorum tenuit Ananias filius Roceim : et reliquerunt Jerusalem usque ad murum latum.

9. Et ad manum eorum tenuit Raphaia filius Sur, princeps dimidiz regionis Jerusalem.

10. Et ad manum eorum tenuit Jedaia filius Eromaph, et e regione domus suae. Et ad manum ejus tenuit Attuth filius Asabania.

11. Et secundus tenuit Melchias filius Heram, et Asub filius Phaath Moab, et usque ad turrim thanurim.

12. Et ad manum ejus tenuit Sallum filius Aloes, princeps dimidiz regionis Jerusalem, ipse et filiz ejus.

13. Portam vallis tenuerunt Anun et habitantes Zano, ipsi aedificaverunt eam, et statuerunt valvas ejus et seras ejus et vectes ejus, et mille cubitos in muro usque ad portam stercoris.

14. Et portam stercoris tenuit Melchia filius Rechab, princeps regionis Bethaccharim, ipse et filii ejus : et texerunt eam, et statuerunt valvas ejus et seras ejus et vectes ejus.

15. Portam autem fontis munivit Salomon filius Choleze, princeps partis Maspha : ipse exaedificavit eam et textit eam, et statuit valvas ejus et vectes ejus : et murum piscinae codiorum caesariel regis, et usque ad scalas descendentes e civitate David.

16. Post eum tenuit Neemias filius Azabuch, princeps dimidiz regionis Bethsur, usque ad hortum sepulcri David, et usque ad piscinam factam, et usque Bethangarim.

17. Post eum tenuerunt Levitae, Raum filius Bani. Ad manum ejus tenuit Asabia princeps dimidiz regionis Ceila regione sua.

18. Et post eum tenuerunt fratres eorum Bucei filius Enadad, princeps dimidiz regionis Ceila.

19. Et tenuit ad manum ejus Azur filius Jesu, princeps

Ἰησοῦ, ἄρχων τοῦ Μασφαί, μέτρον δεύτερον πύργου ἀναβάσεως τῆς συναπτούσης τῆς γωνίας.

20. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Βαρούχ υἱὸς Ζαβοῦ, μέτρον δεύτερον ἀπὸ τῆς γωνίας ἕως θύρας Βηθελιασοῦ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου.

21. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Μεραμῶθ υἱὸς Οὐρία, υἱοῦ Ἀκχώς, μέτρον δεύτερον ἀπὸ θύρας Βηθελιασοῦ ἕως ἐκλείψεως Βηθελιασοῦ.

22. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν οἱ ἱερεῖς ἄνδρες Ἐκ-
λεΐφαρ.

23. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Βενιαμὴν καὶ Ἀσοῦδ, κατέναντι οἴκου αὐτῶν. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν Ἀζαρία υἱὸς Μαασίου, υἱοῦ Ἀνανία, ἐρχόμενα οἴκου αὐτοῦ.

24. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Βανὶ υἱὸς Ἀδάδ, μέτρον δεύτερον ἀπὸ Βηθαζαρία ἕως τῆς γωνίας καὶ ἕως τῆς καμπῆς.

25. Φαλάχ υἱοῦ Εὐζαὶ ἐξεναντίας τῆς γωνίας, καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως ὁ ἀνώτερος ὁ τῆς αὐλῆς τῆς φυλακῆς. Καὶ μετ' αὐτὸν Φαδαΐα υἱὸς Φόρος.

26. Καὶ οἱ Ναθινίμ ἦσαν οἰκοῦντες ἐν τῷ Ὀφάλ, ἕως κήπου πύλης τοῦ ὕδατος εἰς ἀνατολάς, καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων.

27. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν οἱ Θεκοῖμ, μέτρον δεύτερον ἐξεναντίας τοῦ πύργου τοῦ μεγάλου τοῦ ἐξέχοντος, καὶ ἕως τοῦ τεύχους τοῦ Ὀφλά.

28. Ἀνώτερον πύλης τῶν ἵππων ἐκράτησαν οἱ ἱερεῖς, ἀνὴρ ἐξεναντίας οἴκου ἑαυτοῦ.

29. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Σαδδούκ υἱὸς Ἐμμήρ ἐξεναντίας οἴκου ἑαυτοῦ. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Σαμαία υἱὸς Σεγενία, φύλαξ τῆς πύλης τῆς ἀνατολῆς.

30. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν Ἀνανία υἱὸς Σελεμία, καὶ Ἀνὼμ υἱὸς Σελέφ ὁ ἑκτος, μέτρον δεύτερον. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Μεσουλάμ υἱὸς Βαραχία ἐξεναντίας γαζοφυλακίου αὐτοῦ. Μετ' αὐτὸν ἐκράτησε Μελχία υἱὸς τοῦ Σαρεφί ἕως Βηθάν Ναθινίμ, καὶ οἱ ῥωποπῶλαι ἀπέναντι πύλης τοῦ Μαφεκάδ καὶ ἕως ἀναβάσεως τῆς καμπῆς.

31. Καὶ ἀναμέσον τῆς πύλης τῆς προβατικῆς ἐκράτησαν οἱ χαλμαῖς καὶ οἱ ῥωποπῶλαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

1. Καὶ ἐγένετο, ἥνικα ἤκουσε Σαναβαλλὰτ ὅτι ἡμεῖς οἰκοδομοῦμεν τὸ τεῖχος, καὶ πονηρὸν αὐτῷ ἐφάνη, καὶ ὠργίσθη ἐπὶ πολλῷ, καὶ ἐξεγέλα ἐπὶ τοῖς Ἰουδαίοις.

2. Καὶ εἶπεν ἐνώπιον τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, αὕτη ἡ δύναμις Σομόρων· Ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι οὗτοι οἰκοδομοῦσι τὴν ἑαυτῶν πόλιν; Ἄρα θυσιάζουσιν; Ἄρα δυνήσονται; Καὶ σήμερον ἴσονται τοὺς λίθους μετὰ τὸ χῶμα γενέσθαι γῆς καυθέντας;

3. Καὶ Τωβίας ὁ Ἀμμανίτης ἐρχόμενα αὐτοῦ ἦλθε, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μὴ θυσιάζουσιν ἢ φάγονται ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτῶν; Οὐχὶ ἀναβήσεται ἀλώπηξ καὶ καθελεῖ τὸ τεῖχος λίθων αὐτῶν;

4. Ἄκουσον, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐγενήθημεν εἰς μνηστρισμὸν, καὶ ἐπιστρέψον ὀνειδισμὸν αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῶν, καὶ δὸς αὐτοῖς εἰς μνηστρισμὸν ἐν γῇ αἰχμαλωσίας,

Maspha, mensuram secundam turris ascensionis contingens angulum.

20. Post eum tenuit Baruch filius Zabu, mensuram secundam ab angulo usque ad januam Betheliasub sacerdotis magni.

21. Post eum tenuit Meramoth filius Uria, filii Accos, mensuram secundam a janua Betheliasub usque ad finem Betheliasub.

22. Et post eum tenuerunt sacerdotes viri Ecchechar.

23. Et post eum tenuit Benjamin et Asub, e regione domus ipsorum. Et post eum tenuit Azarias filius Maasiae, filii Anania, juxta domum suam.

24. Post eum tenuit Bani filius Adad, mensuram secundam a Bethazaria usque ad angulum et usque ad flexuram.

25. Phalach filii Euzai ex adverso anguli, et turris emiens e domo regis superior quae atrii custodit. Et post eum Phadaia filius Phoros.

26. Et Nathinim erant habitantes in Ophal, usque ad hortum portae aquae ad orientem, et turris eminens.

27. Et post eum tenuerunt Thecoim, mensuram secundam ex adverso turris magnae eminentis, et usque ad murum Ophla.

28. Supra portam equorum tenuerunt sacerdotes, vir e regione domus suae.

29. Et post eum tenuit Sadduc filius Emmer ex adverso domus suae. Et post eum tenuit Samaia filius Sechenia, custos portae orientis.

30. Post eum tenuit Anania filius Selemia, et Anom filius Seleph sextus, mensuram secundam. Post eum tenuit Mesulam filius Barachia ex adverso gazophylacii sui. Post eum tenuit Melchia filius Sarephi usque ad Bethan Nathinim, et scruta vendentes e regione portae Maphcad et usque ad ascensionem flexurae.

31. Et intermedium portae gregis tenuerunt fabri et scruta vendentes.

CAPUT IV.

1. Et factum est, quando audivit Sanaballat quia nos edificamus murum, et malum ipsi visum est, et iratus est valde, et subsannabat super Judaeos.

2. Et dixit in conspectu fratrum suorum, haec est virtus Samaritae: Quia Judaei isti aedificant suam civitatem? Numquid sacrificant? Numquid poterunt? Et hodie sanabunt lapides postquam facti sunt tumulus terrae combusti?

3. Et Tobias Ammanites juxta eum venit, et dixit ad eos: Numquid sacrificant aut comedent super locum suum? Nonne ascendet vulpes et diruet murum lapidum eorum?

4. Audi, Deus noster, quia facti sumus in subsannationem, et converte opprobrium eorum in caput eorum, et eos in subsannationem in terra captivitatis,

5. (*) καὶ μὴ καλύψῃς ἐπὶ ανομίαν.
 7. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσε Σαναβαλλὰτ καὶ Τωβία καὶ οἱ Ἀραβες καὶ οἱ Ἀμμανῖται, ὅτι ἀνέβη ἡ φυὴ τοῖς τείχεσιν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἤρξαντο αἱ διασφαγαὶ ἀναφράσσεσθαι, καὶ πονηρὸν αὐτοῖς ἐφάνη σφοδρὰ.
 8. Καὶ συνήχθησαν πάντες ἐπιτοαυτὸν, ἔλθειν παρτάξασθαι ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ποιῆσαι αὐτὴν ἀφανῆ.
 9. Καὶ προσηζάμεθα πρὸς τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ ἐστήσαμεν προφύλακας ἐπ' αὐτοῖς ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.
 10. Καὶ εἶπεν Ἰούδας· Συνετρίβῃ ἡ ἰσχὺς τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὁ χῶς πολὺς, καὶ ἡμεῖς οὐ δυνάσμεθα οἰκοδομεῖν ἐν τῷ τείχει.
 11. Καὶ εἶπαν οἱ ὀλιβόντες ἡμᾶς· Οὐ γινώσκονται καὶ οὐκ ὄφονται, ἕως ὅτου ἔλθωμεν εἰς μέσον αὐτῶν καὶ φονεύσωμεν αὐτοὺς καὶ καταπαύσωμεν τὸ ἔργον.
 12. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἦλθσαν οἱ Ἰουδαῖοι οἱ οἰκοῦντες ἐχομένα αὐτῶν, καὶ εἶπσαν ἡμῖν Ἀναβαίνουσιν ἐκ πάντων τῶν τόπων ἐπ' ἡμᾶς.
 13. Καὶ ἔστησα εἰς τὰ κατώτατα τοῦ τόπου κατόπισθεν τοῦ τείχους ἐν τοῖς σκεπεινοῖς, καὶ ἔστησα τὸν λαὸν κατὰ ὀμίους μετὰ βομφικῶν αὐτῶν, λόγχας αὐτῶν καὶ τόξα αὐτῶν.
 14. Καὶ εἶδον καὶ ἀνέστην, καὶ εἶπα πρὸς τοὺς ἐντίμους καὶ πρὸς τοὺς στρατηγούς καὶ πρὸς τοὺς καταλοῖπους τοῦ λαοῦ· Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, μνησθήτε τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τοῦ μεγάλου καὶ φοβεροῦ, καὶ παρατάσθε περὶ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, υἱῶν ὑμῶν, θυγατέρων ὑμῶν, γυναικῶν ὑμῶν καὶ οἰκῶν ὑμῶν.
 15. Καὶ ἐγένετο, ἥνικα ἤκουσαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ὅτι ἐγνώσθη ἡμῖν, καὶ δισσκέδασεν ὁ Θεὸς τὴν βουλήν αὐτῶν· καὶ ἐπεστρέψαμεν πάντες ἡμεῖς εἰς τὸ τεῖχος, ἀνὴρ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ.
 16. Καὶ ἐγένετο ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης· ἤμισυ τῶν ἐκτετιναγμένων ἐποιοῦν τὸ ἔργον, καὶ ἤμισυ αὐτῶν ἀνείχοντο, καὶ λόγχαι καὶ θυρεοὶ καὶ τόξα καὶ ὅπλα, καὶ οἱ ἄρχοντες ὀπίσω παντὸς οἴκου Ἰούδα.
 17. τῶν οἰκοδομούντων ἐν τῷ τείχει, καὶ οἱ αἰρόντες ἐν τοῖς ἀρτήρσιν ἐν ὅπλοις· ἐν μιᾷ χειρὶ ἐποίει αὐτοῦ τὸ ἔργον, καὶ ἐν μιᾷ ἐκράτει τὴν βολίδα.
 18. Καὶ οἱ οἰκοδομοὶ ἀνὴρ βομφικῶν αὐτοῦ ἐξωσμένος ἐπὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, καὶ ὀικοδομοῦσαν· καὶ ὁ σαλπίζων ἐν τῇ κερατίνῃ ἐγχομένα αὐτοῦ.
 19. Καὶ εἶπα πρὸς τοὺς ἐντίμους καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ πρὸς τοὺς καταλοῖπους τοῦ λαοῦ· Τὸ ἔργον πλατὺ καὶ πολὺ, καὶ ἡμεῖς σκορπιζόμεθα ἐπὶ τοῦ τείχους· μακρὰν ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.
 20. Ἐν τόποις οὐ ἐὰν ἀκούσητε τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης, ἐκεῖ συναθροίσασθε πρὸς ἡμᾶς, καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν πολεμήσει περὶ ἡμῶν.
 21. Καὶ ἡμεῖς ποιῶντες τὸ ἔργον, καὶ ἤμισυ αὐτῶν κρατοῦντες τὰς λόγχας ἀπὸ ἀναβάσεως τοῦ ὄρθου ἕως ἑξέσου τῶν ἀστέρων.

5. et ne operias super iniquitatem.
 7. Et factum est, ut audivit Sanaballat et Tobia et Arabes et Ammanitæ, quia ascendit germen muris Jerusalem, quia cœperunt fracturæ obstrui, et malum eis visum est valde.
 8. Et congregati sunt omnes in idipsum, venire ad præliandum in Jerusalem et faciendum eam exterminatam.
 9. Et deprecati sumus ad Deum nostrum, et constitui-mus custodes super eos die ac nocte a facie eorum.
 10. Et dixit Judas : Contrita est fortitudo inimicorum, et humus multa, et nos non poterimus ædificare in muro.
 11. Et dixerunt ii qui tribulabant nos : Non cognoscent et non videbunt, quoadusque venerimus in medium eorum et occidamus eos et cessare faciamus opus.
 12. Et factum est, ut venerunt Judæi habitantes prope eos, et dixerunt nobis : Ascendunt ex omnibus locis super nos.
 13. Et statui in infimis loci post murum in absconditis, et statui populum per familias cum gladiis suis, lanceas suas et arcus suos.
 14. Et vidi et surrexi, et dixi ad optimates et ad duces et ad reliquos populi : Ne timeatis a facie eorum, meminitote Dei nostri magni et terribilis, et præliamini pro fratribus vestris, filiis vestris, filiabus vestris, uxoribus vestris et domibus vestris.
 15. Et factum est, quando audierunt inimici nostri quia cognitum est nobis, et dissipavit Deus consilium eorum : et reversi sumus omnes nos ad murum, vir ad opus suum.
 16. Et factum est a die illa dimidium excussorum faciebant opus, et dimidium eorum resistebant, et lanceæ et clypei et arcus et thoraces, et principes post omnem dumum Juda
 17. ædificantes in muro, et tollentes in humeris in armis : in una manu faciebat suum opus, et in una tenebat jaculum.
 18. Et ædificatores vir gladio suo accinctus super lumbum suum, et ædificabant : et clangens in cornea juxta eum.
 19. Et dixi ad optimates et ad principes et ad reliquos populi : Opus latum et multum, et nos dispergimur super murum longe vir a fratre suo.
 20. In loco quocumque audieritis vocem cornæ, illuc congregabimini ad nos, et Deus noster bellabit pro nobis.
 21. Et nos facientes opus, et dimidium nostri tenentes lanceas ab ascensu auroræ usque ad exitum siderum.

(*) 5. Καὶ μὴ καλύψῃς ἐπὶ ανομίαν αὐτῶν, καὶ ἡ ἁμαρτία αὐτῶν ἐκ προσώπου σου μὴ ἐξαλειφθῇ, ὅτι παρώργισαν ἐναντίον τῶν οἰκοδομούντων.

6. Καὶ ὀικοδομήσαμεν τὸ τεῖχος, καὶ συνήρθη πᾶν τὸ τεῖχος ἕως τοῦ ἡμισίου αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἡ καρδία τοῦ λαοῦ ὥστε οἰκοδοῦναι. (Compl.)

22. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ εἶπα τῷ λαῷ· Ἐκαστος μετὰ τοῦ νεανίσκου αὐτοῦ αὐλοσθήτω ἐν μέσῳ Ἱερουσαλὴμ· καὶ ἔστω ὑμῖν· ἡ νύξ προφυλακῇ, καὶ ἡ ἡμέρα ἔργον.

23. Καὶ ἤμην ἐγὼ καὶ οἱ ἄνδρες τῆς προφυλακῆς ὀπίσω μου, καὶ οὐκ ἦν ἐξ ἡμῶν ἐκδιδυσκόμενος ἀνὴρ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

1. Καὶ ἡ κραυγὴ τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν αὐτῶν μέγαλη πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτῶν τοὺς Ἰουδαίους.

2. Καὶ ἦσαν τινες λέγοντες· Ἐν υἱοῖς ἡμῶν καὶ ἐν θυγατράσιν ἡμῶν ἡμεῖς πολλοί, καὶ ληφόμεθα σίτον καὶ φαγόμεθα καὶ ζησόμεθα.

3. Καὶ εἰσὶ τινες λέγοντες· Ἄγροι ἡμῶν καὶ ἀμπελῶνες ἡμῶν καὶ οἰκίαι ἡμῶν, ἡμεῖς διεγγυῶμεν καὶ ληψόμεθα σίτον καὶ φαγόμεθα.

4. Καὶ εἰσὶ τινες λέγοντες· Ἐδανεισάμεθα ἀργύριον εἰς φόρους τοῦ βασιλέως, ἄγροι ἡμῶν καὶ ἀμπελῶνες ἡμῶν καὶ οἰκίαι ἡμῶν.

5. Καὶ νῦν ὥς σὰρξ ἀδελφῶν ἡμῶν, σὰρξ ἡμῶν· ὡς υἱοὶ αὐτῶν, υἱοὶ ἡμῶν καὶ ἰδοὺ ἡμεῖς καταδυναστεύομεν τοὺς υἱούς ἡμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν εἰς δούλους, καὶ εἰσὶν ἀπὸ θυγατέρων ἡμῶν καταδυναστεύομεναι, καὶ οὐκ ἔστι δύναμις χειρῶν ἡμῶν, καὶ ἄγροι ἡμῶν καὶ ἀμπελῶνες ἡμῶν τοῖς ἐντίμοις.

6. Καὶ ἐλυπήθην σφόδρα καθὼς ἤκουσα τὴν κραυγὴν αὐτῶν καὶ τοὺς λόγους τούτους.

7. Καὶ ἐβουλεύσατο καρδίᾳ μου ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἐμαρξάμην πρὸς τοὺς ἐντίμους καὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ εἶπα αὐτοῖς· Ἀπαιτήσῃ ἀνὴρ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἃ ὑμεῖς ἀπαιτεῖτε· Καὶ ἔδωκα ἐπ' αὐτοὺς ἐκκλησίαν μεγάλην,

8. καὶ εἶπα αὐτοῖς· Ἡμεῖς κεκτήμεθα τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν τοὺς Ἰουδαίους τοὺς πωλουμένους τοῖς ἔθνεσιν ἐν ἐκουσίῳ ἡμῶν· καὶ ὑμεῖς πωλεῖτε τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν, καὶ παραδοθήσονται ἡμῖν· Καὶ ἡσύχασαν, καὶ οὐχ εὗροσαν λόγον.

9. Καὶ εἶπα· Οὐκ ἀγαθὸς ὁ λόγος ὃν ὑμεῖς ποιεῖτε, οὐχ οὕτως ἐν φόβῳ Θεοῦ ἡμῶν ἀπελεύσεσθε ἀπὸ δυνετισμοῦ τῶν ἐθνῶν τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν.

10. Καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ οἱ γνωστοί μου, καὶ ἐγὼ, ἐθήκαμεν ἑαυτοῖς ἀργύριον καὶ σίτον· ἐγκατελίπωμεν δὲ τὴν ἀπαιτήσιν ταυτήν.

11. Ἐπιστρέψατε δὲ αὐτοῖς ὡς σήμερον ἀγροὺς αὐτῶν καὶ ἀμπελῶνας αὐτῶν καὶ ἐλαιῶνας αὐτῶν καὶ οἰκίας αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου τὸν σίτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἐλαιον ἐξενέγκατε ἑαυτοῖς.

12. Καὶ εἶπαν· Ἀποδώσομεν, καὶ παρ' αὐτῶν οὐ ζητήσομεν, οὕτως ποιήσομεν καθὼς σὺ λέγεις. Καὶ ἐκάλεσα τοὺς ἱερεῖς καὶ ὥρκισα αὐτοὺς ποιῆσαι ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο.

13. Καὶ τὴν ἀναβολὴν μου ἐξετίναξα, καὶ εἶπα· Οὕτως ἐκτινάξαι ὁ Θεὸς πάντα ἄνδρα ὃς οὐ στήσῃ τὸν λόγον τοῦτον, ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἐκ κόπου αὐτοῦ, καὶ ἔσται οὕτως ἐκτετιναγμένος καὶ κενός. Καὶ εἶπε πᾶσα ἡ ἐκκλησία· Ἀμήν. Καὶ ἤνεσαν τὸν Κύριον, καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ ῥῆμα τοῦτο.

14. Ἀπὸ ἡμέρας ἥς ἐνετελιατό μοι εἶναι εἰς ἄρχοντα

22. Et in tempore illo dixi populo : Unusquisque cum juvene suo commoramini in medio Jerusalem : et sit vobis nox custodia, et dies opus.

23. Et eram ego et viri custodiæ post me, et non fuit ex nobis exuens vir vestimenta sua.

CAPUT V.

1. Et clamor populi et mulierum eorum magnus ad fratres suos Judæos.

2. Et erant quidam dicentes : In filiis nostris et in filiabus nostris nos multi, et accipiemus frumentum et comedemus et vivemus.

3. Et sunt quidam dicentes : Agri nostri et vineæ nostræ et domus nostræ, nos oppignoramus et accipiemus frumentum et comedemus.

4. Et sunt quidam dicentes : Mutuo sumpsimus argentum in tributa regis, agri nostri et vineæ nostræ et domus nostræ.

5. Et nunc sicut caro fratrum nostrorum, caro nostra : sicut filii eorum, filii nostri : et ecce nos subjugamus filios nostros et filias nostras in servos, et sunt de filiabus nostris subjectæ, et non est potestas manuum nostrarum, et agri nostri et vineæ nostræ optimatibus.

6. Et tristatus sum valde sicut audivi clamorem eorum et sermones hos.

7. Et consultavit cor meum in me, et concertavi adversus optimates et principes, et dixi eis : Exigit vir fratrem suum quem vos exigitis ? Et dedi super eos ecclesiam magnam,

8. et dixi eis : Nos acquisivimus fratres nostros Judæos venditos gentibus in spontaneo nostro : et vos vendite fratres vestros, et tradentur nobis ? Et siluerunt, et non invenerunt verbum.

9. Et dixi : Non bonum verbum quod vos facitis, ne sic in timore Dei nostri abibitis ab opprobrio gentium inimicorum nostrorum.

10. Etiam fratres mei et noti mei, et ego, posuimus eis argentum et frumentum : relinquamus, obsecro, exactionem hanc.

11. Reddite, quæso, eis sicut hodie agros eorum et vineas eorum et oliveta eorum et domos eorum, et de argento frumentum et vinum et oleum promitte eis.

12. Et dixerunt : Reddemus, et ab eis non queremus, sic faciemus sicut tu dicis. Et vocavi sacerdotes et adjuravi eos facere sicut verbum hoc.

13. Et vestimentum meum excussi, et dixi : Sic excutiat Deus omnem virum qui non statuet verbum hoc, e domo ejus et e labore ejus, et erit sic excussus et inanis. Et dixit omnis ecclesia : Amen. Et laudaverunt Dominum, et feci populus verbum hoc.

14. A die qua mandavit mihi esse in principem eorum

αὐτῶν ἐν γῇ Ἰούδα, ἀπὸ ἑτους εἰκοστοῦ καὶ ἑξ ἑτους τριακοστοῦ καὶ δευτέρου τῷ Ἀρθασασθᾷ, ἔτη δώδεκα, ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου βίαν αὐτῶν οὐκ ἔφαγον.

15. Καὶ τὰς βίας τὰς πρώτας ἃς πρὸ ἐμοῦ ἐβάρυναν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐλάβουσιν παρ' αὐτῶν ἐν ἄρτοις καὶ ἐν οἴνῳ ἔσχατον ἀργύριον, διδράχμα τεσσαράκοντα· καὶ οἱ ἐκτετιναγμένοι αὐτῶν ἐξουσιάζονται ἐπὶ τὸν λαὸν, καὶ γὰρ οὐκ ἐποίησα οὕτως ἀπὸ προσώπου φόβου Θεοῦ.

16. Καὶ ἐν ἔργῳ τοῦ τείχους τούτου οὐκ ἐκράτησα, ἀγρόν οὐκ ἐκτησάμην, καὶ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐκεῖ ἐπὶ τὸ ἔργον.

17. Καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἑκατὸν καὶ πενήκοντα ἄνδρες, καὶ ἔρχομενοι πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν κυκλῶ ἡμῶν ἐπὶ τράπεζάν μου.

18. Καὶ ἦν γινόμενον εἰς ἡμέραν μίαν μόσχος εἷς, καὶ πρόβατα ἐξ ἑκλεκτῶν καὶ χίμαρος ἐγίνοντό μοι· καὶ ἀναμέσον δέκα ἡμερῶν ἐν πᾶσιν οἶνος τῷ πλήθει. Καὶ σὺν τούτοις ἄρτους τῆς βίας οὐκ ἐζήτησα, ὅτι βαρεία ἡ δουλεία ἐπὶ τὸν λαὸν τούτον.

19. Μνήσθητί μου, ὁ Θεός, εἰς ἀγαθὸν πάντα ὅσα ἐποίησα τῷ λαῷ τούτῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

1. Καὶ ἐγένετο, καθὼς ἠκούσθη τῷ Σαναβαλλάτ, καὶ Ἰωβία, καὶ τῷ Γησάμ τῷ Ἀραβί, καὶ τοῖς καταλοιποῖς ἐχθρῶν ἡμῶν, ὅτι φηκοδόμησα τὸ τεῖχος, καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐταῖς πνοή· ἕως τοῦ καιροῦ ἐκεῖνου θύρας οὐκ ἐπέστησα ἐν ταῖς πύλαις.

2. Καὶ ἀπέστειλε Σαναβαλλάτ καὶ Γησάμ πρὸς μέ, λέγων· Δεῦρο, καὶ συναχθῶμεν ἐπιτοαυτὸ ἐν ταῖς κώμαις ἐν πεδίῳ Ὠνὼ. Καὶ αὐτοὶ λογιζόμενοι ποιῆσαί μοι πονηρίαν.

3. Καὶ ἀπέστειλα ἐπ' αὐτοὺς ἀγγέλους, λέγων· Ἔργον μέγα ἐγὼ ποιῶ, καὶ οὐ δυνήσομαι καταβῆναι, μή ποτε καταπαύσῃ τὸ ἔργον· ὡς ἂν τελειώσω αὐτὸ, καταβήσομαι πρὸς ὑμᾶς.

4. Καὶ ἀπέστειλαν πρὸς μέ ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἀπέστειλα αὐτοῖς κατὰ ταῦτα.

5. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς μέ Σαναβαλλάτ τὸν παῖδα αὐτοῦ, καὶ ἐπιστολὴν ἀνεωγμένην ἐν χειρὶ αὐτοῦ.

6. Καὶ ἦν γεγραμμένον ἐν αὐτῇ· Ἐν ἔθνεσιν ἠκούσθη ὅτι σὺ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι λογιζέσθε ἀποστατῆσαι, διὰ τοῦτο σὺ οἰκοδομεῖς τὸ τεῖχος, καὶ σὺ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς βασιλεῖα.

7. Καὶ πρὸς τούτοις προφήτας ἔστησας σεαυτῶν, ἵνα καθίσῃ ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς βασιλεῖα ἐπὶ Ἰούδα. Καὶ νῦν ἀπαγγελησονται τῷ βασιλεῖ οἱ λόγοι οὗτοι· καὶ νῦν δεῦρο, βουλευσώμεθα ἐπιτοαυτό.

8. Καὶ ἀπέστειλα πρὸς αὐτὸν, λέγων· Οὐκ ἐγενήθη ὡς οἱ λόγοι οὗτοι ὡς σὺ λέγεις, ὅτι ἀπὸ καρδίας σου σὺ ψεύδῃ αὐτούς.

9. Ὅτι πάντες φοβερίζουσιν ἡμᾶς, λέγοντες· Ἐκλυθήσονται χεῖρες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἔργου τούτου, καὶ οὐ ποιηθήσεται· καὶ νῦν ἐκραταίωσα τὰς χεῖρας μου.

10. Καὶ ἐλθὼν εἰς οἶκον Σεμεὶ υἱοῦ Δαλαῖα, υἱοῦ Μεταβεὲλ, καὶ αὐτὸς συνεχόμενος, καὶ εἶπε· Συναχθῶμεν εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καὶ κλείσωμεν τὰς θύρας αὐτοῦ, ὅτι ἔρχονται νυκτὸς φονεῦσαί σε.

in terra Juda, ab anno vigesimo et usque ad annum trigessimum et secundum Arthasastha, annos duodecim, ego et fratres mei extorsionem eorum non comedi.

15. Et etiam extorsiones primas quas ante me aggravaverant super eos, et acceperant ab eis in panibus et in vino ultimum argentum, didrachma quadraginta : et excussi eorum exercebant potestatem super populum, et ego non feci sic a facie timoris Dei.

16. Et in opere muri hæc non tenui, agrum non acquisivi, et omnes congregati ibi ad opus.

17. Et Judæi centum et quinquaginta viri, et venientes ad nos ex gentibus quæ in circuitu nostro ad mensam meam.

18. Et erat factum in diem unum vitulus unus, et oves sex electæ et hircus unus fiebant mihi : et intermedium decem dierum in omnibus vinum multitudinem. Et cum his panes extorsionis non quæsi, quoniam gravis servitus super populum hunc.

19. Memento mei, Deus, in bonum omnia quæcumque feci populo huic.

CAPUT VI.

1. Et factum est, sicut auditum fuit ipsi Sanaballat, et Tobia, et Gesam Arabi, et reliquis inimicorum nostrorum, quia ædificavi murum, et non remansit in eis spiratio : usque ad tempus illud valvas non posueram in portis.

2. Et misit Sanaballat et Gesam ad me, dicens : Veni, et congregemur in idipsum in pagis in campo Ono. Et ipsi cogitantes facere mihi malum.

3. Et misi ad eos nuntios, dicens : Opus magnum ego facio, et non potero descendere, ne forte cesset opus : cum perfecero illud, descendam ad vos.

4. Et miserunt ad me sicut verbum hoc, et misi eis secundum hæc.

5. Et misit ad me Sanaballat puerum suum, et epistolam apertam in manu ejus.

6. Et erat scriptum in ea : In gentibus auditum est quia tu et Judæi cogitatis rebellare, propter hoc tu ædificas murum, et tu eris eis in regem.

7. Et ad hæc prophetas statuisti tibi, ut sedes in Jerusalem in regem super Juda. Et nunc annuntiabuntur regi verba hæc : et nunc veni, consultemus in idipsum.

8. Et misi ad eum, dicens : Non fuit sicut sermones hi sicut tu dicis, quoniam de corde tuo fingis eos.

9. Quoniam omnes terrent nos, dicentes : Dissolventur manus eorum ab opere hoc, et non fiet : et nunc confortavi manus meas.

10. Et ego ingressus sum in domum Semei filii Dalaia, filii Metabeel, et ipse clausus, et dixit : Congregemur in domum Dei in medio ejus, et claudamus januas ejus, quoniam veniunt nocte ad occidendum te.

11. Καὶ εἶπα· Τίς ἐστὶν ὁ ἀνὴρ (*) δὲ εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον, καὶ ζήσεται;

12. Καὶ ἐπὶ γων, καὶ ἰδοὺ ὁ Θεὸς οὐκ ἀπέστειλεν αὐτὸν, ὅτι ἡ προφητεία λόγους κατ' ἐμοῦ· καὶ Τωβίας καὶ Σαναβαλλὰτ ἐμισθώσαντο

13. ἐπ' ἐμὲ ὄχλον ὅπως φοβηθῶ, καὶ ποιήσω οὕτως καὶ ἀμάρτυροι καὶ γένομαι αὐτοῖς εἰς ὄνομα πονηρὸν, ὅπως ὀνειδίσωσί με.

14. Μνήσθητι, ὁ Θεὸς, Τωβία καὶ Σαναβαλλὰτ, ὡς τὰ ποιήματα αὐτοῦ ταῦτα, καὶ τῷ Νωαδία τῷ προφήτῃ, καὶ καταλοίποις τῶν προφητῶν, οἱ ἦσαν φοβερίζοντές με.

15. Καὶ ἐτετέλεσθ τὸ τεῖχος πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ ἐλοῦλ μηνὸς εἰς πενήκοντα καὶ δύο ἡμέρας.

16. Καὶ ἐγένετο, ἥνικα ἤκουσαν πάντες οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, καὶ ἐφοβήθησαν πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ ἡμῶν, καὶ ἐπέπεσε φόβος σφόδρα ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, καὶ ἔγνωσαν ὅτι παρὰ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐγενήθη τελειωθῆναι τὸ ἔργον τοῦτο.

17. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις ἀπὸ πολλῶν ἐντίμων Ἰούδα ἐπιστολαὶ ἐπορεύοντο πρὸς Τωβίαν, καὶ αἱ Τωβία ἤρχοντο πρὸς αὐτοὺς,

18. ὅτι πολλοὶ ἐν Ἰούδα ἐνοχροὶ ἦσαν αὐτῷ, ὅτι γαμβρὸς ἦν τοῦ Σεχενία υἱοῦ Ἡραε· καὶ Ἰωνάν υἱὸς αὐτοῦ ἔλαβε τὴν θυγατέρα Μεσουλάμ υἱοῦ Βαραχία εἰς γυναῖκα.

19. Καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ ἦσαν λέγοντες πρὸς με, καὶ λόγους μου ἦσαν ἐκφέροντες αὐτῷ. Καὶ ἐπιστολὰς ἀπέστειλε Τωβίας φοβερίζαι με.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

1. Καὶ ἐγένετο, ἥνικα ὠκοδομήθη τὸ τεῖχος, καὶ ἔστησαν τὰς θύρας, καὶ ἐπεσκέπησαν οἱ πυλῶροι, καὶ οἱ ἄδοντες, καὶ οἱ Λευῖται.

2. Καὶ ἐνετειλάμην τῷ Ἀνανία ἀδελφῷ μου, καὶ τῷ Ἀνανία ἄρχοντι τῆς βιβᾶ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι αὐτὸς ὡς ἀνὴρ ἀληθὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν παρὰ πολλούς·

3. καὶ εἶπα αὐτοῖς· Οὐκ ἀνοίγῃσονται πύλαι Ἱερουσαλὴμ ἕως ἅμα τῷ ἡλίῳ· καὶ ἐτι αὐτῶν γρηγορούντων κλειέσθωσαν αἱ θύραι, καὶ σφηνουσθώσων· καὶ στήσων προζύλακας οἰκούντων ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἀνὴρ ἐν προφυλακῇ αὐτοῦ, καὶ ἀνὴρ ἀπέναντι οἰκίας αὐτοῦ.

4. Καὶ ἡ πόλις πλατεία καὶ μεγάλη, καὶ ὁ λαὸς ὀλίγος ἐν αὐτῇ, καὶ οὐκ ἦσαν οἰκίαι ὠκοδομημέναι.

5. Καὶ ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν καρδίαν μου, καὶ συνῆξα τοὺς ἐντίμους καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν εἰς συνόδους. Καὶ εὗρον βιβλίον τῆς συνοδίας οἱ ἀνέβησαν ἐν πρώτοις· καὶ εὗρον γεγραμμένον ἐν αὐτῷ·

β. καὶ οὗτοι υἱοὶ τῆς γῆρας οἱ ἀναβάντες ἀπὸ αἰχμαλωσίας τῆς ἀποικίας ἧς ἀπώκισε Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ εἰς Ἰούδα ἀνὴρ εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ

7. μετὰ Ζοροβάβελ, καὶ Ἰησοῦ, καὶ Νεεμία, Ἀζαρία, καὶ Πρεμίᾶ, Ναεμανι, Μαρδοχαῖος, Βαλσάν, Μασφαράθ, Ἑσδρα, Βογουία, Ἰναοῦμ, Βαανὰ, Μασφάρ, ἄνδρες λαοῦ Ἰσραὴλ.

8. Ὑποὶ Φόρος, δις χιλιοὶ ἑκατὸν ἑβδομηκονταδύο.

(*) 11. οἷος ἐγώ, φεύεται; ἢ τίς οἷος δὲ... (Alex.)

11. Et dixi : Quis est vir qui ingreditur in domum, et vivet?

12. Et cognovi, et ecce Deus non miserat enim, quoniam propheta sermo contra me : et Tobias et Sanaballat mercede conduxerunt

13. adversus me turbam ut timeam, et faciam sic et peccem et fiam eis in nomen malum, ut exprobrarent mihi.

14. Memento, Deus, Tobia et Sanaballat, sicut facta ejus hæc, et Noadia prophetæ, et reliquis prophetarum, qui erant terrentes me.

15. Et perfectus est murus quinta et vigesima elul mensis in quinquaginta et duobus diebus.

16. Et factum est, quando audierunt omnes inimici nostri, et timuerunt omnes gentes quæ in circuitu nostro, et incidit timor valde in oculis eorum, et cognoverunt quia a Deo nostro factum est ut perficeretur opus hoc.

17. Et in diebus illis a multis optimatibus Juda epistolæ ibant ad Tobiam, et Tobiae veniebant ad eos,

18. quoniam multi in Juda juramento conjuncti erant ei, quoniam gener erat Secheniæ filii Herae : et Jonan filius ejus acceperat filiam Mesulam filii Barachiae in uxorem.

19. Et sermones ejus erant dicentes ad me, et verba mea erant afferentes eis. Et epistolas misit Tobias ad terrendum me.

CAPUT VII.

1. Et factum est, quando edificatus est murus, et statui valvas, et recensiti sunt janitores, et cantores, et Levitæ.

2. Et mandavi Anania fratri meo, et Anania principi bira (palatii) in Jerusalem, quoniam ipse tamquam vir verax et timens Deum præ multis :

3. et dixi eis : Non aperientur portæ Jerusalem usque ad simul cum sole : et adhuc ipsis vigilantibus claudantur valvæ, et oppilentur : et statne custodes ex habitantibus in Jerusalem, vir in custodia sua, et vir e regione domus suæ.

4. Et civitas lata et magna, et populus paucus in ea, et non erant domus edificatæ.

5. Et dedit Deus in cor meum, et congregavi optimates et principes et populum ad conventus. Et inveni librum conventus qui ascenderant in primis : et inveni scriptum in eo :

6. et hi filii provinciae qui ascenderunt de captivitate transmigrationis quam transmigravit Nabuchodonosor rex Babylonis, et revertit in Jerusalem et in Juda vir in civitatem suam

7. cum Zorobabel, et Jesu, et Neemia, Azaria, et Reelma, Naermani, Mardocheus, Balsan, Maspharat, Eedra, Boguia, Inaumi, Baana, Masphar, viri populi Israel.

8. Filii Phoros, duo millia centum septuaginta duo.

11. ut ego, fugit? aut quis est qui...

9. Υἱοὶ Σαφατία, τριακόσιοι ἑβδομηκονταδύο.
10. Υἱοὶ Ἡρά, ἑξακόσιοι πεντηκονταδύο.
11. Υἱοὶ Φαάθ Μωάβ τοῖς υἱοῖς Ἰησοῦ καὶ Ἰωάβ, διςχιλιοὶ ἑξακόσιοι δεκαοκτώ.
12. Υἱοὶ Αἰλάμ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκοντατέσσαρες.
13. Υἱοὶ Ζαθουία, ὀκτακόσιοι τεσσαρακονταπέντε.
14. Υἱοὶ Ζαχου, ἑπτακόσιοι ἐξήκοντα.
15. Υἱοὶ Βανουί, ἑξακόσιοι τεσσαρακονταοκτώ.
16. Υἱοὶ Βηθί, ἑξακόσιοι εἰκοσιοκτώ.
17. Υἱοὶ Ἀσγάδ, διςχιλιοὶ τριακόσιοι εἰκοσιδύο.
18. Υἱοὶ Ἀδωνικάμ, ἑξακόσιοι ἐξήκονταεπτά.
19. Υἱοὶ Βαγοί, διςχιλιοὶ ἐξήκονταεπτά.
20. Υἱοὶ Ἡδίν, ἑξακόσιοι πεντηκονταπέντε.
21. Υἱοὶ Ἀτήρ τῷ Ἐζεκία, ἐννεηκονταοκτώ.
22. Υἱοὶ Ἡσάμ, τριακόσιοι εἰκοσιοκτώ.
23. Υἱοὶ Βεσεί, τριακόσιοι εἰκοσιτέσσαρες.
24. Υἱοὶ Ἀρίφ, ἑκατὸν δώδεκα. Υἱοὶ Ἀσέν, διακόσιοι εἰκοσιτρεῖς.
25. Υἱοὶ Γαβών, ἐννεηκονταπέντε.
26. Υἱοὶ Βαιθαλέμ, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς. Υἱοὶ Ἀτωφά, πεντηκονταεξ.
27. Υἱοὶ Ἀναθώθ, ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ.
28. Ἄνδρες Βηθασμώθ, τεσσαρακονταδύο.
29. Ἄνδρες Καραθαρίμ, Καφίρ, καὶ Βηρώθ, ἑπτακόσιοι τεσσαρακοντατρεῖς.
30. Ἄνδρες Αραμά καὶ Γαβαά, ἑξακόσιοι εἰκοσι.
31. Ἄνδρες Μαχεμίας, ἑκατὸν εἰκοσιδύο.
32. Ἄνδρες Βαιθίλ καὶ Αἰ, ἑκατὸν εἰκοσιτρεῖς.
33. Ἄνδρες Ναβία, ἑκατὸν πεντηκονταδύο.
34. Ἄνδρες Ἡλαμαάρ, χίλιοι διακόσιοι πεντηκονταδύο.
35. Υἱοὶ Ἡράμ, τριακόσιοι εἰκοσι.
36. Υἱοὶ Ἰεριχώ, τριακόσιοι τεσσαρακονταπέντε.
37. Υἱοὶ Λοδαδίδ καὶ Ὠνὼ, ἑπτακόσιοι εἰκοσιεῖς.
38. Υἱοὶ Σανανὰ, τριςχιλιοὶ ἐννακόσιοι τριάκοντα.
39. Οἱ ἱερεῖς υἱοὶ Ἰωδαὲ εἰς οἶκον Ἰησοῦ, ἐννακόσιοι ἑβδομηκοντατρεῖς.
40. Υἱοὶ Ἐμμήρ, χίλιοι πεντηκονταδύο.
41. Υἱοὶ Φασεοῦρ, χίλιοι διακόσιοι τεσσαρακονταεπτά.
42. Υἱοὶ Ἡράμ, χίλιοι δεκαεπτά.
43. Οἱ Λευῖται, υἱοὶ Ἰησοῦ τοῦ Καθμὶλ τοῖς υἱοῖς τοῦ Οὐδουίτ, ἑβδομηκοντατέσσαρες.
44. Οἱ ἄδοντες, υἱοὶ Ἀσάφ, ἑκατὸν τεσσαρακονταοκτώ.
45. Οἱ πυλωροὶ, υἱοὶ Σαλούμ, υἱοὶ Ἀτήρ, υἱοὶ Τελμών, υἱοὶ Ἀκούβ, υἱοὶ Ἀτιτὰ, υἱοὶ Σαβί, ἑκατὸν τριακονταοκτώ.
46. Οἱ Ναθινίμ, υἱοὶ Σηά, υἱοὶ Ἀσφά, υἱοὶ Ταεαώθ,
47. υἱοὶ Κιράς, υἱοὶ Ἀσουία, υἱοὶ Φαδών,
48. υἱοὶ Λαβανὰ, υἱοὶ Ἀγαβά, υἱοὶ Σελμεί,
49. υἱοὶ Ἀνάν, υἱοὶ Γαδὴλ, υἱοὶ Γαάρ,
50. υἱοὶ Ρααία, υἱοὶ Ρασσών, υἱοὶ Νεκωδά,
51. υἱοὶ Γηζάμ, υἱοὶ Ὀζί, υἱοὶ Φεσῆ,
52. υἱοὶ Βησί, υἱοὶ Μεινόν, υἱοὶ Νεφωσάσι,
53. υἱοὶ Βαχβούκ, υἱοὶ Ἀχιφά, υἱοὶ Ἀρούρ,
54. υἱοὶ Βασαλὼθ, υἱοὶ Μίδα, υἱοὶ Ἀδασάν,
55. υἱοὶ Βαρχουέ, υἱοὶ Σισαράθ, υἱοὶ Θημά,
56. υἱοὶ Νισία, υἱοὶ Ἀτιφά,

9. Filii Saphatia, trecenti septuaginta duo.
10. Filii Era, sexcenti quinquaginta duo.
11. Filii Phaath Moab de filius Jesu et Joab, duo millia sexcenti decem octo.
12. Filii Elam, mille ducenti quinquaginta quatuor.
13. Filii Zathiva, octingenti quadraginta quinque.
14. Filii Zacchu, septingenti sexaginta.
15. Filii Banui, sexcenti quadraginta octo.
16. Filii Bebi, sexcenti viginti octo.
17. Filii Asgad, duo millia trecenti viginti duo.
18. Filii Adonicam, sexcenti sexaginta septem.
19. Filii Bagoi, duo millia sexaginta septem.
20. Filii Edin, sexcenti quinquaginta quinque.
21. Filii Ater Ezechie, nonaginta octo.
22. Filii Esam, trecenti viginti octo.
23. Fili Besei, trecenti viginti quatuor.
24. Filii Ariphi, centum duodecim. Filii Asen, ducenti viginti tres.
25. Filii Gabao, nonaginta quinque.
26. Filii Bethaleem, centum viginti tres. Filii Atopha, quinquaginta sex.
27. Filii Anathoth, centum viginti octo.
28. Viri Bethsamoth, quadraginta duo.
29. Viri Cariatthiarim, Caphira, et Beroth, septingenti quadraginta tres.
30. Viri Arama et Gabaa, sexcenti viginti.
31. Viri Macheimias, centum viginti duo.
32. Viri Bethel et Ai, centum viginti tres.
33. Viri Nabia, centum quinquaginta duo.
34. Viri Elamaar, mille ducenti quinquaginta duo.
35. Filii Eram, trecenti viginti.
36. Filii Jericho, trecenti quadraginta quinque.
37. Filii Lodadid et Ono, septingenti viginti unus.
38. Filii Sanana, tria millia nongenti triginta.
39. Sacerdotes filii Jodae in domo Jesu, nongenti septuaginta tres.
40. Filii Emmer, mille quinquaginta duo.
41. Filii Phaseur, mille ducenti quadraginta septem.
42. Filii Eram, mille decem septem.
43. Levitae, filii Jesu ipsius Cadmiel de filiis Uduia, septuaginta quatuor.
44. Cantores, filii Asaph, centum quadraginta octo.
45. Janitores, filii Salum, filii Ater, filii Telmon, filii Acub, filii Atita, filii Sabi, centum triginta octo.
46. Nathinim, filii Sea, filii Aspha, filii Tabaoth,
47. filii Ciras, filii Asuaia, filii Phadon,
48. filii Labana, filii Agaba, filii Selmei,
49. filii Anan, filii Gadel, filii Gaar,
50. filii Raaia, filii Rasson, filii Necoda,
51. filii Gezam, filii Ozi, filii Phese,
52. filii Besi, filii Meinon, filii Nephosasi,
53. filii Bachbuc, filii Achipha, filii Arur,
54. filii Basaloth, filii Mida, filii Adasan,
55. filii Barcue, filii Sisarath, filii Thema,
56. filii Nisia, filii Atipha,

57. υἱοὶ δούλων Σαλωμών, υἱοὶ Σουτεῖ, υἱοὶ Σαφα-
ράτ, υἱοὶ Φεριδᾶ,

58. υἱοὶ Ἰελλῶν, υἱοὶ Δορκῶν, υἱοὶ Γαδαὴλ,

59. υἱοὶ Σαφατία, υἱοὶ Ἐττῆλ, υἱοὶ Φακαράθ, υἱοὶ
Σαβαίμ, υἱοὶ Ἡμίμ.

60. Πάντες οἱ Ναθινίμ, καὶ υἱοὶ δούλων Σαλωμών,
τρίακόσιοι ἐνενηκονταδύο.

61. Καὶ οὗτοι ἀνέβησαν ἀπὸ Θελμελεθ, Θελαρשא,
Χαροῦθ, Ἡρών, Ἰεμήρ, καὶ οὐκ ἐδυνάστησαν ἀπαγ-
γεῖλαι οἴκους πατριῶν αὐτῶν καὶ σπέρμα αὐτῶν, εἰ
ἀπὸ Ἰσραὴλ εἰσιν·

62. υἱοὶ Δαλαία, υἱοὶ Τωβία, υἱοὶ Νεκωδᾶ, ἑξακό-
σιοι τεσσαρακονταδύο.

63. Καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων υἱοὶ Ἐβία, υἱοὶ Ἀκὼς, υἱοὶ
Βερζελλί, οἱ ἑλθόντες ἀπὸ θυγατέρων Βερζελλί τοῦ
Γαλααδίτου γυναῖκας, καὶ ἐκλήθησαν ἐπ' ὀνόματι αὐ-
τῶν.

64. Οὗτοι ἐζήτησαν γραφὴν αὐτῶν τῆς συνοδείας
καὶ οὐκ εὗρέθη, καὶ ἡγγιστεύθησαν ἀπὸ τῆς ἱερατείας.

65. Καὶ εἶπεν Ἀθερσασθά, ἵνα μὴ φάγωσιν ἀπὸ
τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων, ἕως ἀναστῇ ἱερεὺς φωτίσων.

66. Καὶ ἐγένετο πᾶσα ἡ ἐκκλησία ὡσεὶ τέσσαρες
μυριάδες διςχιλιοὶ τριακόσιοι ἐξήκοντα,

67. παρέκ δούλων αὐτῶν καὶ παιδισκῶν αὐτῶν· οὗ-
τοι ἑπτακισχιλιοὶ τριακόσιοι τριακονταεπτὰ· καὶ ἄδον-
τες καὶ ἄδουσαι, διακόσιοι τεσσαρακονταπέντε.

(*) 68. Ὅνοι διςχιλιοὶ ἑπτακόσιοι.

70. Καὶ ἀπὸ μέρους ἀρχηγῶν τῶν πατριῶν ἔδωκαν
εἰς τὸ ἔργον τῇ Νεεμίᾳ εἰς θησαυρὸν χρυσοῦς χιλίους,
φιάλας πεντήκοντα, καὶ χρυθωνῶν τῶν ἱερέων τριά-
κοντα.

71. Καὶ ἀπὸ ἀρχηγῶν τῶν πατριῶν ἔδωκαν εἰς θη-
σαυροὺς τοῦ ἔργου χρυσοὺς νομίσματος δύο μυριάδας,
καὶ ἀργυρίου μνᾶς διςχιλίας τριακοσίας.

72. Καὶ ἔδωκαν οἱ κατ' αἰτοίησιν τοῦ λαοῦ χρυσοῦ
δύο μυριάδας, καὶ ἀργυρίου μνᾶς διςχιλίας διακοσίας,
καὶ χρυθωνῶν τῶν ἱερέων, ἐξηκονταεπτὰ.

73. Καὶ ἐκάθισαν οἱ ἱερεῖς, καὶ Ἀευταῖ, καὶ οἱ πυ-
λωροὶ, καὶ οἱ ἄδοντες, καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ λαοῦ, καὶ οἱ
Ναθινίμ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν πόλεσιν αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

1. Καὶ ἐφθασεν ὁ μὴν ὁ ἑβδόμος, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ
ἐν πόλεσιν αὐτῶν, καὶ συνήχθησαν πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἄνθρω-
πός τις εἰς τὸ πλάτος τὸ ἐμπροσθεν πύλης τοῦ ὕδατος· καὶ
εἶπαν τῷ Ἐσδρά τῷ γραμματεῖ ἐνέγκαι τὸ βιβλίον
νόμου Μωϋσῇ ὃν ἐνετείλατο Κύριος τῷ Ἰσραὴλ.

2. Καὶ ἦνεγκεν Ἐσδρας ὁ ἱερεὺς τὸν νόμον ἐνώπιον
τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ ἀνδρῶν ἕως γυναικῶν, καὶ πᾶς ὁ
συνὸν ἀκούειν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου.

3. Καὶ ἀνέγνω ἐν αὐτῷ ἀπὸ τῆς ὥρας τοῦ διαφωτίσαι
τὸν ἥλιον ἕως ἡμισυος τῆς ἡμέρας, ἀπέναντι τῶν ἀνδρῶν
καὶ τῶν γυναικῶν, καὶ αὐτοὶ συνιέντες, καὶ ὅσα παν-
τὸς τοῦ λαοῦ εἰς τὸ βιβλίον τοῦ νόμου.

(*) 68. Ἱπποὶ ἑπτακόσιοι τριακονταεξ, ἡμίονοι διακόσιοι
τεσσαρακονταπέντε.

69. Κάμηλοι τετρακόσιοι τριακονταπέντε, ὄνοι ἑξακισχιλιοὶ
ἑπτακόσιοι εἴκοσι. (Alex.)

57. filii servorum Salomon, filii Sutei, filii Sapharat, filii
Pherida,

58. filii Jeiel, filii Dorcon, filii Gadael,

59. filii Saphatia, filii Ettel, filii Phacarith, filii Sabaim,
filii Emim.

60. Omnes Nathinim, et filii servorum Salomon, tre-
centi nonaginta duo.

61. Et hi ascenderunt e Thelmeleth, Thelaresa, Charub,
Eron, Jemer, et non potuerunt annuntiare domos patriarum
eorum et semen suum, si de Israel sunt :

62. filii Dalaia, filii Tobia, filii Necoda, sexcenti quadra-
ginta duo.

63. Et de sacerdotibus filii Ebia, filii Aaos, filii Berzelli,
quoniam acceperunt de filiabus Berzelli Galaaditarum uxores,
et vocati sunt in nomine earum.

64. Hi quaesierunt scripturam suam conventus et non est
inventa, et abdicati sunt a sacerdotio.

65. Et dixit Athersastha, ut non comedant de sancto
sanctorum, quoadusque surgat sacerdos illuminans.

66. Et fuit omnis ecclesia quasi quadraginta duo milia
trecenti sexaginta,

67. absque servis eorum et ancillis eorum : hi septem
milia trecenti triginta septem : et cantores et cantatrices,
ducenti quadraginta quinque.

69. Asini duo milia septingenti.

70. Et de parte principum patriarum dederunt ad opus
Neemiae in thesaurum aureos mille, phialas quinquaginta,
et chothonoth sacerdotum triginta.

71. Et de principibus patriarum dederunt in thesauros
operis auri numismatis viginti milia, et argenti minas bi-
mille trecentas.

72. Et dederunt reliqui de populo auri viginti milia, et
argenti minas bis mille ducentas, et chothonoth sacerdo-
tum, sexaginta septem.

73. Esi sederunt sacerdotes, et Levitae, et janitores, et
cantores, et qui de populo, et Nathinim, et omnis Israel
in civitatibus suis.

CAPUT VIII.

1. Et advenit mensis septimus, et filii Israel in civitati-
bus suis, et congregati sunt omnis populus tamquam vir
unus in plateam quae ante portam aquae : et dixerunt Esdrae
scribe ut asferret librum legis Moysei quam mandavit Domi-
nus Israel.

2. Et attulit Esdras sacerdos legem coram ecclesia a viro
usque ad mulierem, et omnis intelligens ad audiendum in
die una mensis septimi.

3. Et legit in eo hora illuminationis solis usque ad di-
midium diei, coram viris et mulieribus, et ipsi intelligentes,
et aures omnis populi ad librum legis.

68. Equi septingenti triginta sex, muli ducenti quadraginta
quinque.

69. Cameli quadringenti triginta quinque, asini sex mille
septingenti viginti.

4. Καὶ ἔστη Ἐσδρας ὁ γραμματεὺς ἐπὶ βήματος ξυλίνου, καὶ ἔστησαν ἐχόμενα αὐτοῦ Ματθαθίας, καὶ Σαμαίας, καὶ Ἀνανίας, καὶ Οὐρίας, καὶ Χαλκία, καὶ Μαασία ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, καὶ ἐξ ἀριστερῶν Φαδαίας, καὶ Μισαήλ, καὶ Μελχίας, καὶ Ἀσὺμ, καὶ Ἀσα-βαδμὰ, καὶ Ζαχαρίας, καὶ Μεσολλάμ.

5. Καὶ ἤνοιξεν Ἐσδρας τὸ βιβλίον ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, ὅτι αὐτὸς ἦν ἐπάνω τοῦ λαοῦ· καὶ ἐγένετο, ἡνίκα ἤνοιξεν αὐτὸ, ἔστη πᾶς ὁ λαός.

6. Καὶ ἠυλόγησεν Ἐσδρας Κύριον τὸν Θεὸν τὸν μέγαν· καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ὁ λαός, καὶ εἶπαν· Ἀμήν, ἐπάραντες τὰς χεῖρας αὐτῶν· καὶ ἐκυψαν καὶ προσεκύνησαν τῷ Κυρίῳ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν.

7. Καὶ Ἰησοῦς, καὶ Βαναίας, καὶ Σαραβίας ἦσαν συνετίζοντες τὸν λαὸν εἰς τὸν νόμον, καὶ ὁ λαὸς ἐν τῇ στάσει αὐτοῦ.

8. Καὶ ἀνέγνωσαν ἐν βιβλίῳ νόμου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐδίδασκεν Ἐσδρας, καὶ διέστελλεν ἐν ἐπιστήμῃ Κυρίου, καὶ συνῆκεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ἀναγνώσει.

9. Καὶ εἶπε Νεεμίας καὶ Ἐσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ γραμματεὺς, καὶ οἱ Λευῖται καὶ οἱ συνετίζοντες τὸν λαόν, καὶ εἶπαν παντὶ τῷ λαῷ· Ἡμέρα ἁγία ἐστὶ τῷ Κυρίῳ Θεῷ ἡμῶν, μὴ πενθεῖτε μηδὲ κλαίετε· ὅτι ἐκλαίε πᾶς ὁ λαός, ὡς ἤκουσαν τοὺς λόγους τοῦ νόμου.

10. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πορεύεσθε, φάγετε λιπάσματα, καὶ πίνετε γλυκίσματα, καὶ ἀποστείλατε μερίδας τοῖς μὴ ἔχουσιν, ὅτι ἁγία ἐστὶν ἡ ἡμέρα τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, καὶ μὴ διαπέσχετε, ὅτι ἐστὶ Κύριος ἰσχύς ἡμῶν.

11. Καὶ οἱ Λευῖται κατεσιώπων πάντα τὸν λαόν, λέγοντες· Σιωπᾶτε, ὅτι ἡμέρα ἁγία, καὶ μὴ καταπίπτετε.

12. Καὶ ἀπῆλθε πᾶς ὁ λαός φαγεῖν καὶ πίνειν, καὶ ἀποστέλλειν μερίδας, καὶ ποιῆσαι εὐφροσύνην μεγάλην, ὅτι συνῆκαν ἐν τοῖς λόγοις οἷς ἐγνωρίσεν αὐτοῖς.

13. Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ συνήχθησαν οἱ ἄρχοντες τῶν πατρῶν σὺν τῷ παντὶ λαῷ, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, πρὸς Ἐσδραν τὸν γραμματέα, ἐπιστῆσαι πρὸς πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου.

14. Καὶ εὗρσαν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὃ ἐνετείλατο Κύριος τῷ Μωϋσῇ, ὅπως κατοικήσωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν σκηναῖς ἐν ἑορτῇ ἐν μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ,

15. καὶ ὅπως σημάνωσι σάλπιγξιν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτῶν καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ. Καὶ εἶπεν Ἐσδρας· Ἐξέλθετε εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐνέγκατε φύλλα ἐλαιάς, καὶ φύλλα ξύλων κυπαρισσίνων, καὶ φύλλα μυρσίνης, καὶ φύλλα φοινίκων, καὶ φύλλα ξύλου δασέος, ποιῆσαι σκηνάς κατὰ τὸ γεγραμμένον.

16. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαός, καὶ ἤνεγκαν, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς σκηνάς, ἀνὴρ ἐπὶ τοῦ δώματος αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν, καὶ ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν πλατείαις τῆς πόλεως, καὶ ἕως πύλης Ἑφραΐμ.

17. Καὶ ἐποίησαν πᾶσα ἡ ἐκκλησία, οἱ ἐπιστρέψαντες ἀπὸ τῆς αἰγυπτιαστίας, σκηνάς, καὶ ἐκάθισαν ἐν σκηναῖς, ὅτι οὐκ ἐποίησαν ἀπὸ ἡμερῶν Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυῆ οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Καὶ ἐγένετο εὐφροσύνη μεγάλη.

18. Καὶ ἀνέγνω ἐν βιβλίῳ νόμου τοῦ Θεοῦ ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ὀγνάτης. Καὶ ἐποίησαν ἑορτὴν ἐπτά ἡμέρας, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον κατὰ τὸ κρίμα.

4. Et stetit Esdras scriba super gradum ligneum, et steterunt juxta eum Matthathias, et Samaïas, et Ananias, et Urias, et Chelcia, et Maasia a dextris ejus, et a sinistris Phadaïas, et Misael, et Melchias, et Asom, et Asabadma, et Zacharias, et Mesollam.

5. Et aperuit Esdras librum in conspectu omnis populi, quoniam ipse erat supra populum: et factum est, quando aperuit illum, stetit omnis populus.

6. Et benedixit Esdras Dominum Deum magnum: et respondit omnis populus, et dixerunt: Amen, elevantes manus suas: et inclinarunt et adoraverunt Dominum in faciem super terram.

7. Et Jesus, et Banaïas, et Sarabias erant instructentes populum in lege, et populus in statione sua.

8. Et legerunt in libro legis Dei, et docuit Esdras, et distinxit in scientia Domini, et intellexit populus in lectione.

9. Et dixit Neemias et Esdras sacerdos et scriba, et Levite et qui instruebant populum, et dixerunt omni populo: Dies sancta est Domino Deo nostro, ne lugeatis neque ploretis: quoniam plorabat omnis populus, ut audierunt verba legis.

10. Et dixit eis: Ite, comedite pinguedines, et bibite dulcedines, et mittite partes non habentibus, quia sancta est dies Domino nostro, et ne concidatis, quoniam est Dominus fortitudo nostra.

11. Et Levitæ silere faciebant omnem populum, dicentes: Silete, quoniam dies sancta, et ne concidatis.

12. Et abiit omnis populus comedere et bibere, et mittere partes, et facere lætitiā magnā, quoniam intellexerant in verbis quæ notificaverat eis.

13. Et in die secunda congregati sunt principes patriarum cum omni populo, sacerdotes et Levitæ, ad Esdrā scribā, ad intelligendum ad omnia verba legis.

14. Et invenerunt scriptum in lege quam mandavit Dominus Moysi, ut habitent filii Israel in tabernaculis in festivitāte in mense septimo,

15. et ut significant tubis in omnibus civitatibus ipsorum et in Jerusalem. Et dixit Esdras: Exite in montem, et afferte frondes olivæ, et frondes lignorum cupressinorum, et frondes myrti, et frondes palmarum, et frondes ligni densi, ad faciendum tabernacula juxta id quod scriptum est.

16. Et exivit populus, et attulerunt, et fecerunt sibi tabernacula, vir in domate suo, et in atriis suis, et in atriis domus Dei, et in plateis civitatis, et usque ad portam Ephraim.

17. Et fecerunt omnis ecclesia, qui reverterant e captivitate, tabernacula, et sederunt in tabernaculis, quoniam non fecerunt a diebus Jesu filii Nave sic filii Israel usque in diem illam. Et facta est lætitia magna.

18. Et legit in libro legis Dei diem in die a die prima usque ad diem ultimam. Et fecerunt festivitatem septem diebus, et die octava exodium juxta judicium.

1. Καὶ ἐν ἡμέρᾳ εἰκοστῇ καὶ τετάρτῃ τοῦ μηνὸς τούτου συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν νηστείᾳ καὶ ἐν σάκκοις καὶ σποδῷ ἐπὶ κεφαλῇς αὐτῶν.

2. Καὶ ἐγνωρίσθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ παντὸς υἱοῦ ἀλλοτρίου, καὶ ἔστησαν καὶ ἐξηγόρευσαν τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ τὰς ἀνομίας τῶν πατέρων αὐτῶν.

3. Καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῇ στάσει αὐτῶν, καὶ ἀνέγνωσαν ἐν βιβλίῳ νόμου Κυρίου Θεοῦ αὐτῶν καὶ ἦσαν ἐξαγορεύοντες τῷ Κυρίῳ καὶ προσκυνοῦντες τῷ Κυρίῳ Θεῷ αὐτῶν.

4. Καὶ ἔσθη ἐπὶ ἀναβάσει τῶν Λευιτῶν Ἰησοῦς, καὶ οἱ υἱοὶ Καδμὴλ, Σεχενία υἱὸς Σαραβία, υἱοὶ Χωνενί· καὶ ἐβόησαν φωνῇ μεγάλῃ πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν.

5. Καὶ εἶπσαν οἱ Λευῖται Ἰησοῦς καὶ Καδμὴλ· Ἀνάστητε, εὐλογεῖτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. Καὶ εὐλογήσουσιν ὄνομα δόξης σου, καὶ ὑψώσουσιν ἐπὶ πάσῃ εὐλογίᾳ καὶ αἰνέσει.

6. Καὶ εἶπεν Ἐσδρας· Σὺ εἶ αὐτὸς Κύριος μόνος, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν στάσιν αὐτῶν, τὴν γῆν καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ, τὰς θαλάσσας καὶ πάντα τὰ ἐν αὐταῖς· καὶ σὺ ζωοποιεῖς τὰ πάντα, καὶ σοὶ προσκυνοῦσιν αἱ στρατιαὶ τῶν οὐρανῶν.

7. Σὺ εἶ Κύριος ὁ Θεός, σὺ ἐξελέξω ἐν Ἀβραμ, καὶ ἐξήγαγες αὐτὸν ἐκ τῆς χώρας τῶν Χαλδαίων, καὶ ἐπέθηκες αὐτῷ ὄνομα Ἀβραάμ·

8. καὶ εὑρες τὴν καρδίαν αὐτοῦ πιστὴν ἐνώπιόν σου, καὶ διέθου πρὸς αὐτὸν διαθήκην δοῦναι αὐτῷ τὴν γῆν τῶν Χαναανίων, καὶ Χετταίων, καὶ Ἀμορρῶν, καὶ Φερεζαίων, καὶ Ἰεβουσαίων, καὶ Γεργεσαίων, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ· καὶ ἔστησας τοὺς λόγους σου, ὅτι δίκαιος σὺ.

9. Καὶ εἶδες τὴν ταπεινῶσιν τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τὴν κραυγὴν αὐτῶν ἤκουσας ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθράν.

10. Καὶ ἔδωκας σημεῖα καὶ τέρατα ἐν Αἰγύπτῳ ἐν Φαραὼ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ, καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔγνωσεν ὅτι ὑπερηφάνησαν ἐπ' αὐτοῦς, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

11. Καὶ τὴν θάλασσαν ἐβόησας ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ παρήλθοσαν ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης ἐν ξηρασίᾳ, καὶ τοὺς καταδιώκοντας αὐτοὺς ἐβρύβας εἰς βυθόν, ὥς τε λίθον ἐν ὕδατι σφοδρῶ.

12. Καὶ ἐν στύλῳ νεφέλης ὠδήγησας αὐτοὺς ἡμέρας, καὶ ἐν στύλῳ πυρὸς τὴν νύκτα, τοῦ φωτίσαι αὐτοὺς τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύονται ἐν αὐτῇ.

13. Καὶ ἐπὶ ὄρος Σινᾶ κατέβης, καὶ ἐλάλησας πρὸς αὐτοὺς ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔδωκας αὐτοῖς κρίματα εὐθεία, καὶ νόμους ἀληθείας, προστάγματα καὶ ἐντολὰς ἀγαθὰς.

14. Καὶ τὸ σάββατόν σου τὸ ἅγιον ἐγνώρισας αὐτοῖς, ἐντολὰς καὶ προστάγματα καὶ νόμον ἐνετείλω αὐτοῖς ἐν χειρὶ Μωϋσῆ δουλοῦ σου.

15. Καὶ ἄρτον ἐξ οὐρανοῦ ἔδωκας αὐτοῖς εἰς σιτοδοτεῖν αὐτῶν, καὶ ὕδωρ ἐκ πέτρας ἐξήνεγκας αὐτοῖς εἰς

1. Et in die vigesima et quarta mensis hujus congregati sunt filii Israel in jejunio et in saccis et cinere super caput suum.

2. Et separati sunt filii Israel ab omni filio alieno, et steterunt et confessi sunt peccata sua et iniquitates patrum suorum.

3. Et steterunt in statione sua, et legerunt in libro legis Domini Dei sui : et fuerunt confitentes Domino et adorantes Dominum Deum suum.

4. Et stetit super ascensum Levitarum Jesus, et filii Cadmiel, Sechenia filius Sarabia, filii Choneni : et clamaverunt voce magna ad Dominum Deum suum.

5. Et dixerunt Levitæ Jesus et Cadmiel : Surgite, benedicite Dominum Deum nostrum a sæculo et usque in sæculum et benedicent nomen gloriæ tuæ, et exaltabunt in omni benedictione et laude.

6. Et dixit Esdras : Tu es ipse Dominus solus, tu fecisti cælum et cælum cæli, et omnem stationem eorum, terram et omnia quæcumque sunt in ea, maria et omnia quæ in eis : et tu vivificas omnia, et te adorant exercitus cælorum.

7. Tu es Dominus Deus, tu elegisti in Abram, et eduxisti eum de regione Chaldæorum, et imposuisti ei nomen Abraham :

8. et invenisti cor ejus fidele coram te, et disposuisti ad eum testamentum dare ei terram Chananæorum, et Chetæorum, et Amorrhæorum, et Pherezaorum, et Jebusæorum, et Gergesæorum, et semini ejus : et statuisti verba tua, quoniam justus tu.

9. Et vidisti humiliationem patrum nostrorum in Ægypto, et clamorem eorum audisti super mare rubrum.

10. Et dedisti signa et prodigia in Ægypto in Pharaonem, et in omnes pueros ejus, et in omnem populum terræ ejus, quoniam novisti quia superbe egerunt super eos, et fecisti tibi nomen sicut dies hæc.

11. Et mare scidisti coram eis, et transierunt in medio maris in sicco, et persequentes eos projecisti in profundum, tamquam lapidem in aqua valida.

12. Et in columna nubis deduxisti eos die, et in columna ignis nocte, ad illuminandam eis viam in qua ibant in ea.

13. Et super montem Sina descendisti, et locutus es ad eos de cælo, et dedisti eis judicia recta, et leges veritatis, præcepta et mandata bona.

14. Et sabbatum tuum sanctum notificasti eis, mandata et præcepta et legem mandasti eis in manu Moysi servi tui.

15. Et panem de cælo dedisti eis in cibum eorum, et aquam de petra protulisti eis in siti eorum : et dixisti eis

δίψαν αὐτῶν· καὶ εἶπας αὐτοῖς εἰσελθεῖν κληρονομήσαι τὴν γῆν ἐφ' ἣν ἐξέτεινας τὴν χεῖρά σου, δοῦναι αὐτοῖς.

16. Καὶ αὐτοὶ, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ὑπερηφανεύσαντο, καὶ ἐσκήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῶν ἐντολῶν σου,

17. καὶ ἀνένευσαν τοῦ εἰσακοῦσαι, καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τῶν θαυμασίων σου ὧν ἐποίησας μετ' αὐτῶν· καὶ ἐσκήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν, καὶ ἔδωκαν ἀρχὴν ἐπιστρέφειν εἰς δουλείαν αὐτῶν ἐν Αἰγύπτῳ· καὶ σὺ ὁ Θεὸς ἐλεήμων καὶ οἰκτιρῶν, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτούς.

18. Ἔτι δὲ καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς μόσχον γωνευτὸν, καὶ εἶπαν· Οὗτοι οἱ θεοὶ οἱ ἐξαγαγόντες ἡμᾶς ἐξ Αἰγύπτου. Καὶ ἐποίησαν παροργισμοὺς μεγάλους.

19. Καὶ σὺ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς πολλοῖς οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτούς ἐν τῇ ἐρήμῳ, τὸν στύλον τῆς νεφέλης οὐκ ἐξέκλινας ἀπ' αὐτῶν ἡμέρας, δὴγῆσαι αὐτούς ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ τὸν στύλον τοῦ πυρὸς τὴν νύκτα, φωτίζειν αὐτοῖς τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύσονται ἐν αὐτῇ.

20. Καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ἔδωκας συνετίσαι αὐτούς· καὶ τὸ μάνα σου οὐκ ἀφυστέρησας ἀπὸ στόματος αὐτῶν, καὶ ὕδωρ ἔδωκας αὐτοῖς ἐν τῷ δίψει αὐτῶν.

21. Καὶ τεσσαράκοντα ἔτη διέθρεψας αὐτούς ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὐχ ὑστέρησας αὐτοῖς οὐδὲν· ἱμάτια αὐτῶν οὐκ ἐπαλαιώθησαν, καὶ πόδες αὐτῶν οὐ διεβράβησαν.

22. Καὶ ἔδωκας αὐτοῖς βασιλείας, καὶ λαοὺς ἐμέρισας αὐτοῖς. Καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν Σηὼν βασιλείῳς Ἑσβῶν, καὶ τὴν γῆν Ὠγ βασιλείῳς τοῦ Βασάν.

23. Καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐπληθύνας ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἰσῆγαγες αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν εἶπας τοῖς πατράσιν αὐτῶν,

24. καὶ ἐκληρονόμησαν αὐτήν. Καὶ ἐξέτριψας ἐνώπιον αὐτῶν τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν τῶν Χαναανίων, καὶ ἔδωκας αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς λαοὺς τῆς γῆς, ποιῆσαι αὐτοῖς ὡς ἀρεστὸν ἐνώπιόν αὐτῶν.

25. Καὶ κατελάβοσαν πόλεις ὑψηλὰς, καὶ ἐκληρονόμησαν οἰκίας πλήρεις πάντων ἀγαθῶν, λάκκους λελατομημένους, ἀμπελώνας καὶ ἐλαιώνας, καὶ πᾶν ξύλον βρώσιμον εἰς πληθός. Καὶ ἐφάγονσαν καὶ ἐνεπλήσθησαν καὶ ἐλιπάνθησαν, καὶ ἐτρύπησαν ἐν ἀγαθούσῃ σου τῇ μεγάλῃ.

26. Καὶ ἥλλαξαν, καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ σοῦ, καὶ ἔρριψαν τὸν νόμον σου ὀπίσω σώματος αὐτῶν· καὶ τοὺς προφῆτας σου ἀπέκτειναν, οἱ διεμαρτύραντο ἐν αὐτοῖς ἐπιστρέφειν αὐτοὺς πρὸς σέ· καὶ ἐποίησαν παροργισμοὺς μεγάλους.

27. Καὶ ἔδωκας αὐτοὺς ἐν χειρὶ θλιβόντων αὐτοὺς, καὶ ἐθλίψαν αὐτούς. Καὶ ἀνεβόησαν πρὸς σέ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν, καὶ σὺ ἐξ οὐρανοῦ σου ἤκουσας, καὶ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς μεγάλοις ἔδωκας αὐτοῖς σωτήρας, καὶ ἐσωσας αὐτοὺς ἐκ χειρὸς θλιβόντων αὐτούς.

28. Καὶ ὡς ἀνεπαύσαντο, ἐπέστρεψαν ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου· καὶ ἐγκατέλιπες αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ κατήρξαν ἐν αὐτοῖς. Καὶ πάλιν ἀνεβόησαν πρὸς σέ, καὶ σὺ ἐξ οὐρανοῦ εἰσῆκουσας, καὶ ἐβύβισαι αὐτοὺς ἐν οἰκτιρμοῖς σου πολλοῖς,

29. καὶ ἐπεμαρτύρω αὐτοῖς ἐπιστρέφειν αὐτοὺς εἰς τὸν νόμον σου. Καὶ οὐκ ἤκουσαν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου

ingredi ad hæreditandam terram super quam extendisti manum tuam, ad dandam eis.

16. Et ipsi, et patres nostri superbe egerunt, et induraverunt cervicem suam, et non audierunt mandata tua,

17. et abnuerunt exaudire, et non sunt recordati mirabilium tuorum quæ fecisti cum eis: et induraverunt cervicem suam, et dederunt principium revertendi ad servitutem suam in Ægypto: et tu Deus misericors et miserator, longanimis et multum misericors, et non dereliquisti eos.

18. Adhuc autem et fecerunt sibi vitulum fusilem, et dixerunt: Hi sunt dii qui eduxerunt nos de Ægypto. Et fecerunt irrationes magnas.

19. Et tu in miserationibus tuis multis non dereliquisti eos in deserto, columnam nubis non declinasti ab eis die, ad deducendum eos in via, et columnam ignis nocte, ad illuminandam eis viam in qua ibunt in ea.

20. Et spiritum tuum bonum dedisti ad instruendos eos: et manna tuum non prohibuisti ab ore eorum, et aquam dedisti eis in siti eorum.

21. Et quadraginta annis enutrivisti eos in deserto, non fecisti eis deesse quicquam: vestimenta eorum non inveteraverunt, et pedes eorum non sunt disrupti.

22. Et dedisti eis regna, et populos distribuisti eis. Et hæreditaverunt terram Seon regis Esæbon, et terram Og regis Basan.

23. Et filios eorum multiplicasti tamquam astra cæli, et introduxisti eos in terram quam dixisti patribus eorum,

24. et hæditarunt eam. Et extrivisti coram eis habitantes terram Chananæorum, et dedisti illos in manus ipsorum, et reges illorum et populos terræ, ad faciendum eis sicut placitum coram ipsis.

25. Et ceperunt civitates excelsas, et hæditarunt domos plenas omnium bonorum, cisternas excisas, vineas et oliveta, et omne lignum esui aptum in multitudine. Et comederunt et repleti sunt et impinguati sunt, et deliciai sunt in bonitate tua magna.

26. Et mutaverunt, et recesserunt a te, et projecerunt legem tuam post corpus suum: et prophetas tuos occiderunt, qui contestabantur in eis ut reverterent ipsi ad te: et fecerunt irrationes magnas.

27. Et dedisti eos in manu tribulantium eos, et tribulaverunt eos. Et clamaverunt ad te in tempore tribulationis suæ, et tu de cælo tuo audisti, et in miserationibus tuis magnis dedisti eis salvatores, et salvasti eos de manu tribulantium eos.

28. Et ut requieverunt, reverterunt facere malum in conspectu tuo: et dereliquisti eos in manus inimicorum eorum, et dominati sunt in eis. Et rursus exclamaverunt ad te, et tu de cælo exaudisti, et eruisti eos in miserationibus tuis multis,

29. et contestatus es eis ut ipsi reverterentur in legem tuam. Et non audierunt, sed in mandatis tuis et iudiciis

καὶ κρίμασί σου ἡμάρτοσαν, ἃ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς· καὶ ἔδωκαν νῶτον ἀπειθοῦντα, καὶ τράχηλον αὐτῶν ἐσάλλυναν καὶ οὐκ ἤκουσαν.

30. Καὶ ἐβλυσας ἐπ' αὐτοὺς ἔτη πολλὰ, καὶ ἐπεμαρτύρω αὐτοὺς ἐν πνεύματί σου ἐν χειρὶ προφητῶν σου, καὶ οὐκ ἐνωτίσαντο, καὶ ἔδωκας αὐτοὺς ἐν χειρὶ λαῶν τῆς γῆς.

31. Καὶ σὺ ἐν οἰκτιρμοῖς σου τοῖς πολλοῖς οὐκ ἐποίησας αὐτοὺς εἰς συντέλειαν, καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες αὐτοὺς, ὅτι ἰσχυρὸς εἶ καὶ ἐλεήμων καὶ οὐκτιρῶν.

32. Καὶ νῦν, ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἰσχυρὸς, ὁ μέγας, ὁ κραταῖος καὶ ὁ φοβερός, φυλάσσων τὴν διαθήκην σου καὶ τὸ ἐλεός σου, μὴ ὀλιγοθήτω ἐνώπιόν σου πᾶς ὁ μόχθος ὃς εὗρεν ἡμᾶς καὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, καὶ τοὺς ἄρχοντας ἡμῶν, καὶ τοὺς ἱερεῖς ἡμῶν, καὶ τοὺς προφῆτας ἡμῶν, καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ σου ἀπὸ ἡμερῶν βασιλέων Ἀσσοῦρ καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

33. Καὶ σὺ δίκαιος ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι ἀλήθειαν ἐποίησας, καὶ ἡμεῖς ἐξημάρτομεν,

34. καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν, καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν, καὶ οἱ ἱερεῖς ἡμῶν, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν οὐκ ἐποίησαν τὸν νόμον σου, καὶ οὐ προσέσχον τῶν ἐντολῶν σου, καὶ τὰ μαρτύριά σου ἃ διεμαρτύρω αὐτοῖς.

35. Καὶ αὐτοὶ ἐν βασιλείᾳ σου καὶ ἐν ἀγαθῳσύνῃ σου τῇ πολλῇ ἥ ἔδωκας αὐτοῖς, καὶ ἐν τῇ γῇ τῇ πλατείᾳ καὶ λιπαρᾷ ἥ ἔδωκας ἐνώπιον αὐτῶν, οὐκ ἐδόυλευσάν σοι, καὶ οὐκ ἀπέστρεψαν ἀπὸ ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν τῶν πονηρῶν.

36. Ἰδοὺ σήμερον ἐσμέν δοῦλοι, καὶ ἡ γῇ ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν φαγεῖν τὸν καρπὸν αὐτῆς καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτῆς, ἰδοὺ ἐσμέν δοῦλοι ἐπ' αὐτῆς,

37. καὶ οἱ καρποὶ αὐτῆς πολλοὶ τοῖς βασιλεῦσιν οἷς ἔδωκας ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἁμαρτίαις ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τὰ σώματα ἡμῶν ἐξουσιάζουσι, καὶ ἐν κτήνεσιν ἡμῶν, ὡς ἄρεστον αὐτοῖς, καὶ ἐν θλίψει μεγάλῃ ἐσμέν.

38. Καὶ ἐν πᾶσι τοῦτοις ἡμεῖς διατιθέμεθα πίστιν, καὶ γράφομεν, καὶ ἐπισφραγίζουσιν ἄρχοντες ἡμῶν, Λευῖται ἡμῶν, ἱερεῖς ἡμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

1. Καὶ ἐπὶ τῶν σφραγίζοντων Νεεμίας Ἀρτασασθᾶ υἱὸς Ἀχαλῖα, καὶ Σεδεκίας

2. υἱὸς Ἀραῖα, καὶ Ἀζαρία, καὶ Ἰερεμῖα,

3. Φασοῦρ, Ἀμαρία, Μελχία,

4. Ἀττούς, Σεβανί, Μαλούχ,

5. Ἰράμ, Μεραιμῶθ, Ἀβδία,

6. Δανιήλ, Γανναθὼν, Βαροῦχ,

7. Μεσουλαμ, Ἀβία, Μιαμίν,

8. Μααζία, Βελγαί, Σαμαῖα, οὔτοι ἱερεῖς.

9. Καὶ οἱ Λευῖται· Ἰησοῦς υἱὸς Ἀζανία, Βαναιού ἀπὸ υἱῶν Ἰνναδάδ, Καδμιήλ

10. καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Σαβανία, Ὡδουῖα, Καλιτάν, Φελία, Ἀνάν,

11. Μιχά, Ροῦθ, Ἀσεβίας,

12. Ζαχῶρ, Σαραβία, Σεβανία,

13. Ὡδοῦμ· υἱοὶ Βανουαί

14. ἄρχοντες τοῦ λαοῦ Φόρος, Φαᾶθ, Μωᾶβ, Ἠλὰμ, Ζαθουῖα· υἱοὶ Βανί,

tuis peccaverunt, quæ faciens ea homo vivet in eis : et derunt dorsum rebelle, et cervicem suam induraverunt et non audierunt.

30. Et protraxisti super eos annos multos, et contestatus es eis in spiritu tuo in manu prophetarum tuorum, et non perceperunt auribus, et dedisti eos in manu popularum terræ.

31. Et tu in miserationibus tuis multis non fecisti eos in consummationem, et non dereliquisti eos, quoniam fortis es et misericors et miserator.

32. Et nunc, Deus noster fortis, magnus, validus et terribilis, custodiens testamentum tuum et misericordiam tuam, ne paucus sit coram te omnis labor qui invenit nos et reges nostros, et principes nostros, et sacerdotes nostros, et prophetas nostros, et patres nostros, et in omni populo tuo a diebus regum Assur et usque ad diem hanc.

33. Et tu justus in omnibus quæ veniunt super nos, quoniam veritatem fecisti, et nos peccavimus,

34. et reges nostri, et principes nostri, et sacerdotes nostri, et patres nostri non fecerunt legem tuam, et non attenderunt mandata tua, et testimonia tua quæ contestatus es eis.

35. Et ipsi in regno tuo et in bonitate tua multa quam dedisti eis, et in terra lata et pingui quam dedisti coram eis, non servierunt tibi, et non averterunt se a studiis suis malis.

36. Ecce hodie sumus servi, et terra quam dedisti patribus nostris ad comedendum fructum ejus et bona ejus, ecce sumus servi super eam,

37. et fructus ejus multi regibus quos dedisti super nos in peccatis nostris, et super corpora nostra potestatem habent, et in pecoribus nostris, sicut placitum eis, et in tribulatione magna sumus.

38. Et in omnibus his nos disponimus fidem, et scribimus, et signant principes nostri, Levitæ nostri, sacerdotes nostri.

CAPUT X.

1. Et super obsignantes Neemias Artasastha filius Achalia, et Sedecias

2. filius Aræa, et Azaria, et Jeremia,

3. Phasur, Amaria, Melchia,

4. Attias, Sebani, Maluch,

5. Iram, Meramoth, Abdia,

6. Daniel, Gannathon, Baruch,

7. Mesulam, Abdia, Miamin,

8. Maazia, Belgai, Samaia, hi sacerdotes.

9. Et Levitæ, Jesus filius Azania, Banæu de filiis Eoadad, Cadmiel

10. et fratres ejus, Sabania, Odvia, Calitan, Phelia, Anan,

11. Micha, Roob, Asebias,

12. Zaccor, Sarabia, Sebania,

13. Odum : filii Banue

14. principes populi Phoros, Phaath, Moab, Elam, Zathua : filii Bani,

16. Ἀσγάδ, Βηγαί,
 16. Ἀδανία, Βαγοί, Ἡδὶν,
 17. Ἀτήρ, Ἐζεκία, Ἀζούρ,
 18. Ὡδουία, Ἡσάμ, Βησί,
 19. Ἀρίφ, Ἀναθώδ, Νωβαί,
 20. Μεγαφής, Μεσουλλάμ, Ἡζίρ,
 21. Μεσωζεβήλ, Σαδούκ, Ἰεδδούα,
 22. Φαλτία, Ἀνάν, Ἀναία,
 23. Ὡση, Ἀνανία, Ἀσουβ,
 24. Ἀλωής, Φαλαί, Σωβήκ,
 25. Ρεούμ, Ἐσσαβανά, Μαασία,
 26. καὶ Αἴα, Αἶνάν, Ἡνάμ,
 27. Μαλούκ, Ἡράμ, Βζανάν,
 28. καὶ οἱ καταλοιποὶ τοῦ λαοῦ, οἱ ἱερεῖς, οἱ Λευῖται, οἱ πυλωροί, οἱ ἄδοντες, οἱ Ναθινίμ, καὶ πᾶς ὁ προσπορευόμενος ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς πρὸς νόμον τοῦ Θεοῦ, γυναῖκες αὐτῶν, υἱοὶ αὐτῶν, θυγατέρες αὐτῶν· πᾶς ὁ εἰδὼς καὶ συνῶν,

29. ἐνίσχυσον ἐπὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καὶ κατηράσαντο αὐτοὺς, καὶ ἐιρήθισαν ἐν ἄρᾳ καὶ ἐν ὄρκῳ τοῦ πορεύεσθαι ἐν νόμῳ τοῦ Θεοῦ ὃς ἐδόθη ἐν χειρὶ Μωϋσῆ δούλου τοῦ Θεοῦ, φυλάσσεσθαι καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολάς Κυρίου, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ·

30. καὶ τοῦ μὴ δοῦναι θυγατέρας ἡμῶν τοῖς λαοῖς τῆς γῆς, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν οὐ ληψόμεθα τοῖς υἱοῖς ἡμῶν·

31. καὶ λαοὶ τῆς γῆς οἱ φέροντες τοὺς ἀγορασμοὺς καὶ πᾶσαν πρᾶξιν ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου ἀποδόσθαι, οὐκ ἀγορώμεν παρ' αὐτῶν ἐν σαββάτῳ καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἁγίᾳ· καὶ ἀνήσυχον τὸ ἔτος τὸ ἑβδόμον, καὶ ἀπαίτησιν πάσης χειρός·

32. καὶ στήσομεν ἐφ' ἡμᾶς ἐντολὰς δοῦναι ἐφ' ἡμᾶς τρίτον τοῦ διδραχμοῦ κατ' ἐνιαυτὸν εἰς δουλείαν οἴκου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν,

33. εἰς ἄρτους τοῦ προσώπου, καὶ θυσίαν τοῦ ἐνδελειχισμού, καὶ εἰς ὀλοκαύτωμα τοῦ ἐνδελειχισμού τῶν σαββάτων, τῶν νομηνῶν, εἰς τὰς ἐορτάς καὶ εἰς τὰ ἅγια, καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας, ἐξιδάσασθαι περὶ Ἰσραὴλ, καὶ εἰς ἔργα οἴκου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

34. Καὶ κλήρους ἐβάλομεν περὶ κλήρου ξυλοφορίας, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται καὶ ὁ λαὸς, ἐνέγκαι εἰς οἶκον Θεοῦ ἡμῶν, εἰς οἶκον πατριῶν ἡμῶν, εἰς καιροὺς ἀπὸ χρόνων, ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν, ἐκκαῦσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν, ὡς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ,

35. καὶ ἐνέγκαι τὰ πρωτογεννήματα τῆς γῆς ἡμῶν, καὶ πρωτογεννήματα καρποῦ παντός ξύλου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν εἰς οἶκον Κυρίου,

36. καὶ τὰ πρωτότοκα υἱῶν ἡμῶν καὶ κτηνῶν ἡμῶν, ὡς γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ, καὶ τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν ἡμῶν καὶ ποιμνίων ἡμῶν ἐνέγκαι εἰς οἶκον Θεοῦ ἡμῶν, τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἡμῶν.

37. Καὶ τὴν ἀπαρχὴν σίτων ἡμῶν καὶ τὸν καρπὸν παντός ξύλου, οἴνου, καὶ ἐλαίου, οἴσομεν τοῖς ἱερεῦσιν εἰς τὸ γαστροφυλάκιον οἴκου τοῦ Θεοῦ, καὶ δεκάτην γῆς ἡμῶν τοῖς Λευίταις· καὶ αὐτοὶ οἱ Λευῖται δεκατοῦντες ἐν πάσαις πόλεσι δουλείας ἡμῶν.

38. Καὶ ἔσται ὁ ἱερεὺς υἱὸς Ἀαρὼν μετὰ τοῦ Λευί-

15. Asgad, Bebai,
 16. Adania, Bagoi, Edin,
 17. Ater, Ezecia, Azur,
 18. Odvia, Esam, Besi,
 19. Ariphe, Anathoth, Nobai,
 20. Megaphes, Mesullam, Ezir,
 21. Mesozehel, Saduc, Jeddua,
 22. Phaltia, Anan, Anaia,
 23. Osee, Anania, Asub,
 24. Aloes, Phalai, Sobec,
 25. Reum, Essabana, Maasi
 26. et Aia, Enan, Henam,
 27. Maluch, Eram, Baana,

28. et reliqui de populo, sacerdotes, Levitæ, janitores, cantores, Nathinim, et omnis accedens de populis terræ ad legem Dei, uxores eorum, filii eorum, filiae eorum : omnis sciens et intelligens,

29. invalescebant super fratribus suis, et execratione adstringebant eos, et ingressi sunt in execratione et in iuramento ambulandi in lege Dei quæ data est in manu Moysi servi Dei, custodiendi et faciendi omnia mandata Domini, et judicia ejus, et præcepta ejus :

30. et non dandi filias nostras populis terræ, et filias eorum non accipiemus filiis nostris :

31. et populi terræ afferentes venalla et omnem venditionem in die sabbati ad vendendum, non ememus ab eis in sabbato et in die sancta : et dimittemus annum septimum, et exactionem universæ manus :

32. et statuemus super nos mandata ad dandum super nos tertiam partem didrachmatis per annum in servitutum domus Dei nostri,

33. in panes faciei, et sacrificium continuationis, et in holocaustum continuationis sabbatorum, neomeniarum, in festivitates et in sancta, et quæ pro peccato, ad depropiandam pro Israel, et ad opera domus Dei nostri.

34. Et sortes jecimus de sorte portationis lignorum, sacerdotes et Levitæ et populus, ad afferendum in domum Dei nostri, in domum patriarum nostrarum, in tempora a temporibus, annum per annum, ad accendendum super altare Domini Dei nostri, sicut scriptum est in lege,

35. et ad afferendum primitiva terræ nostræ, et primitiva fructus omnis ligni annum per annum in domum Domini,

36. et primogenita filiorum nostrorum et pecorum nostrorum, sicut scriptum est in lege, et primogenita boum nostrorum et gregum nostrorum ad afferendum in domum Dei nostri, sacerdotibus ministrantibus in domo Dei nostri.

37. Et primitias frumentorum nostrorum et fructum omnis ligni, vini, et olei, afferemus sacerdotibus in gastrophyliacium domus Dei, et decimam terræ nostræ Levitis : et ipsi Levitæ decimas accipientes in omnibus civitatibus servitutis nostræ.

38. Et erit sacerdos filius Aaron cum Levita in decima

τοῦ ἐν τῇ δεκάτῃ τοῦ Λευίτου, καὶ οἱ Λευῖται ἀνοίσουσιν τὴν δεκάτην τῆς δεκάδος εἰς οἶκον Θεοῦ ἡμῶν, εἰς τὰ γαζοφυλάκια εἰς οἶκον τοῦ Θεοῦ.

39. Ὅτι εἰς τοὺς θησαυροὺς εἰσίσουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Λευὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ αἵτου, καὶ τοῦ οἴνου, καὶ τοῦ ἐλαίου, καὶ ἐκεῖ σκεύη τὰ ἅγια καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λειτουργοὶ καὶ οἱ πυλωροὶ καὶ οἱ ἄδοντες, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψομεν τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

1. Καὶ ἐκάθισαν οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ οἱ καταλοίποι τοῦ λαοῦ ἐβάλλουσιν κλήρους ἐνέγκαι ἓνα ἀπὸ τῶν δέκα καθίσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ πόλει τῇ ἁγίᾳ, καὶ ἐννέα μέρη ἐν ταῖς πόλεσι.

2. Καὶ εὐλόγησεν ὁ λαὸς τοὺς πάντας ἄνδρας τοὺς ἐκουσιαζομένους καθίσαι ἐν Ἱερουσαλὴμ.

3. Καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῆς χώρας οἱ ἐκάθισαν ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πόλεσιν Ἰούδα· ἐκάθισαν ἀνὴρ ἐν καταστέγει αὐτοῦ, ἐν πόλεσιν αὐτῶν Ἰσραὴλ, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ οἱ Ναθιναῖοι, καὶ οἱ υἱοὶ δούλων Σαλωμών·

4. καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκάθισαν ἀπὸ υἱῶν Ἰούδα, καὶ ἀπὸ υἱῶν Βενιαμὴν ἀπὸ υἱῶν Ἰούδα, Ἀθαΐα υἱὸς Ἀζία, υἱὸς Ζαχαρία, υἱὸς Σαμαρία, υἱὸς Σαφατία, υἱὸς Μαλελεὴλ· καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν Φαρές,

6. καὶ Μαασία υἱὸς Βαρουχ, υἱὸς Χαλαζά, υἱὸς Ὁζία, υἱὸς Ἀδαΐα, υἱὸς Ἰωαριβ, υἱὸς Ζαχαρίου, υἱὸς τοῦ Σηλωνί·

6. πάντες υἱοὶ Φαρές οἱ καθήμενοι ἐν Ἱερουσαλὴμ, τετρακόσιοι ἐξηκονταοκτὼ ἄνδρες δυνάμει.

7. Καὶ οὗτοι υἱοὶ Βενιαμίν, Σηλὼ υἱὸς Μεσουλὰμ, υἱὸς Ἰωδ, υἱὸς Φαδαΐα, υἱὸς Κωλεΐα, υἱὸς Μαασίου, υἱὸς Ἐθιήλ, υἱὸς Ἰεσία,

8. καὶ ὀπίσω αὐτοῦ Γηβέ, Σηλὶ, ἐννακόσιοι εἰκοσιοκτὼ.

9. Καὶ Ἰωὴλ υἱὸς Ζεχρί ἐπίσκοπος ἐπ' αὐτούς· καὶ Ἰούδα υἱὸς Ἀσανά ἀπὸ τῆς πόλεως, δεύτερος

10. ἀπὸ τῶν ἱερέων· καὶ Ἰαδία υἱὸς Ἰωαριβ, Ἰαχίν,

11. Σαραΐα υἱὸς Ἐλχία, υἱὸς Μεσουλὰμ, υἱὸς Σαδδούκ, υἱὸς Μαριώθ, υἱὸς Αἰθὼθ ἀπέναντι οἴκου τοῦ Θεοῦ.

12. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ποιοῦντες τὸ ἔργον τοῦ οἴκου, ὀκτακόσιοι εἰκοσιδύο. Καὶ Ἀδαΐα υἱὸς Ἱεροὰμ υἱοῦ Φαλαλῖα, υἱοῦ Ἀμασί, υἱὸς Ζαχαρία, υἱὸς Φασσοῦρ, υἱὸς Μελχία,

13. καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἄρχοντες πατριῶν, διακόσιοι τεσσαρακονταδύο. Καὶ Ἀμασία υἱὸς Ἐσδριήλ, υἱὸς Μεσαριμὶθ, υἱοῦ Ἐμμήρ,

14. καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δυνατοὶ παρατάξεως, ἑκατὸν εἰκοσιοκτὼ, καὶ ἐπίσκοπος Βαδιήλ υἱὸς τῶν μεγάλων.

(*) 15. Καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν Σαμαΐα υἱὸς Ἐσρικὰμ,

17. Ματθανίας υἱὸς Μιχὰ, καὶ Ἰωβήδ υἱὸς Σημουί,

(*) 15. Καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν, Σαμαΐα υἱὸς Ἐσρικὰμ, υἱοῦ Ἀσαβία, υἱοῦ Βωνά.

16. Καὶ Σαββαθαῖος καὶ Ἰωσάβηδ ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ τοῦ ἱερωτάτου, καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων τῶν Λευιτῶν.

Levitæ, et Levitæ offerent decimam decimam in domum Dei nostri, in gazophylacia in domum Dei.

39. Quoniam in thesauros inferent filii Israel et filii Levi primitias frumenti, et vini, et olei, et ibi vasa sancta et sacerdotes et ministri et janitores et cantores, et non derelinquemus domum Dei nostri.

CAPUT XI.

1. Et sederunt principes populi in Jerusalem : et reliqui de populo miserunt sortes ad adducendum unum e decem ad sedendum in Jerusalem civitate sancta, et novem partes in civitatibus.

2. Et benedixit populus omnes viros sponte se offerentes ad sedendum in Jerusalem.

3. Et hi principes provinciarum qui sederunt in Jerusalem et in civitatibus Juda : sederunt vir in possessione sua, in civitatibus suis Israel, sacerdotes et Levitæ, et Nathinæi, et filii servorum Salomon :

4. et in Jerusalem sederunt de filiis Juda, et de filiis Benjamin : de filiis Juda, Athaia filius Azia, filius Zacharia, filius Samaria, filius Saphatia, filius Maleleel : et de filiis Phares,

5. et Maasia filius Baruch, filius Chalaza, filius Ozia, filius Adaia, filius Joarib, filius Zachariæ, filius Sekoni :

6. omnes filii Phares sedentes in Jerusalem, quadraginti sexaginta octo viri virtutis.

7. Et hi filii Benjamin, Selo filius Mesulam, filius Joad, filius Phadaia, filius Coleia, filius Maasie, filius Ethiel, filius Jesia,

8. et post eum Gebe, Seli, nongenti viginti octo.

9. Et Joel filius Zechri visitator super eos : et Juda filius Asana de civitate, secundus

10. de sacerdotibus : et Jadia filius Joarib, Jachin,

11. Saræa filius Elchia, filius Mesulam, filius Saddac, filius Marioth, filius Ætoth ante domum Dei.

12. Et fratres eorum facientes opus domus, octingenti viginti duo. Et Adaia filius Jeroam filii Phalalia, filii Amasi, filius Zacharia, filius Phassur, filius Melchia,

13. et fratres ejus principes patriarum, ducenti quadraginta duo. Et Amasia filius Esdriel, filii Mesarimith, filii Emmer,

14. et fratres ejus potentes aciei, centum viginti octo, et visitator Badiel filius magnorum.

15. Et de Levitis, Samaia filius Esricam,

17. Matthanas filius Micha, et Jobed filius Samui,

15. Et de Levitis, Samala filius Esricam, filii Asabiz, filii Bonna.

16. Et Sabbathæus et Josabad super opera in domo Dei forinsecus, et a principibus Levitarum.

18. διακόσιοι ὀγδοηκοντατέσσαρες.
 19. Καὶ οἱ πυλωροὶ, Ἀκούβ, Τελαμίν, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, ἑκατὸν ἐβδομηκονταδύο. (*)
 22. Καὶ ἐπίσκοπος Λευιτῶν υἱὸς Βανί, υἱὸς Ὁζι, υἱὸς Ἀσαβία, υἱὸς Μιχά. Ἀπὸ υἱῶν Ἀσάφ τῶν ἀδόντων ἀπέναντι ἔργου οἴκου τοῦ Θεοῦ.
 23. ὅτι ἐντολὴ τοῦ βασιλέως εἰς αὐτούς.
 24. Καὶ Φαθαία υἱὸς Βασηζὰ πρὸς χεῖρα τοῦ βασιλέως εἰς πᾶν χρῆμα τῷ λαῷ,
 25. καὶ πρὸς τὰς ἐπαύσεις ἐν ἀγρῷ αὐτῶν, καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἰούδα ἐκάθισαν ἐν Καριαθαρβόκ,
 26. καὶ ἐν Ἰησοῦ,
 27. καὶ ἐν Βηρσαβέ, καὶ ἐπαύσεις αὐτῶν (**)
 30. Λαχίς καὶ ἀγροὶ αὐτῆς· καὶ παρενέβαλον ἐν Βηρσαβέ.
 31. Καὶ οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ἀπὸ Γαβαὰ Μαχμάς....
 36. Καὶ ἀπὸ τῶν Λευιτῶν μερίδες Ἰούδα τῷ Βενιαμίν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

1. Καὶ οὗτοι οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται οἱ ἀναβάντες μετὰ Ζοροβάβελ υἱοῦ Σαλαθιήλ καὶ Ἰησοῦ· Σαραία, Ἰερεμίας, Ἑσδρα,
 2. Ἀμαρία, Μαλούχ,
 (***) 3. Σεχενία.
 7. Οὗτοι οἱ ἀρχόντες τῶν ἱερέων, καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐν ἡμέραις Ἰησοῦ.
 8. Καὶ οἱ Λευῖται, Ἰησοῦ, Βανουί, Καδιμὴλ, Σαραβία, Ἰωδαὲ, Ματθανία, ἐπὶ τῶν χειρῶν αὐτὸς, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν εἰς τὰς ἐφημερίας. (****)
 10. Καὶ Ἰησοὺς ἐγέννησε τὸν Ἰωακίμ, καὶ Ἰωακίμ ἐγέννησε τὸν Ἐλιασίβ, καὶ Ἐλιασίβ τὸν Ἰωδαὲ,

17. Καὶ Ματθανίας υἱὸς Μιχά, υἱὸς Ζεχρεί υἱοῦ Ἀσάβ ἀρχων τοῦ αἵνου, καὶ Ἰούδα τῆς προσευχῆς, καὶ Βοχχείας δεύτερος ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ Ἀβδίας υἱὸς Σαμαίου υἱοῦ Γαλλὺ υἱοῦ Ἰδοθὺν.

18. Πάντες οἱ Λευῖται ἐν τῇ πόλει τῇ ἁγίᾳ διακόσιοι ὀγδοήκοντα τέσσαρες. (Compl.)

(*) 20. Τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῆς Ἰουδαίας, ἄνθρωποι ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ.

21. Καὶ οἱ Ναθιναιοὶ, οἱ κατήχησαν ἐν Ὀφλῇ, καὶ Σιαά, καὶ Γεσφάς ἀπὸ τῶν Ναθιναιῶν. (Compl.)

(**) 28. Καὶ ἐν Σεκελάγ, καὶ ἐν Μάβνη, καὶ ἐν ταῖς θυγατρᾶσιν αὐτῆς.

29. Καὶ ἐν Ῥεμαῶν, καὶ ἐν Σαρά, καὶ ἐν Ἰεριμούθ.

30. Καὶ ἐν Ζαννοά καὶ Ὀδολάμ, καὶ τοῖς ἐπαύσεσιν αὐτῶν, καὶ ἐν Λαχίς καὶ τοῖς ἀγροῦς αὐτῆς, καὶ ἐν Ἀζηκὰ, καὶ ἐν ταῖς θυγατρᾶσιν αὐτῆς· καὶ παρενέβαλον ἐν Βηρσαβέ ἕως φάραγγος Ἐννόμ. (Compl.)

31. καί γε καὶ Βαιθὴλ καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς.

32. Καὶ ἐν Ἀναθὼθ, Νόβ, Ἀνία,

33. Ἀσώρ, Ῥαμά, Γεθθαίμ,

34. Ἀδὼθ, Σεβωείμ, Ναβαλάτ, Λύδδα

35. καὶ Ὀνωγγαρασίμ. (Compl.)

(***) 3. Σεχενίας, Ῥεῦμ, Μαριμούθ,

4. Ἀδάτας, Γενάθων, Ἀβίας,

5. Μιαμίν, Μααδίας, Βελγὰς,

6. Σεμετάς, Ἰωκαρεῖθ, Ἰδεάς, Σαλού, Ἀμούκ, Χελκείας, Ὀδούας. (Compl.)

(****) 9. Καὶ Βαχβασίας καὶ Ἀναί, οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἀπέναντι αὐτῶν εἰς τὰς ἐφημερίας. (Compl.)

18. ducenti octuaginta quatuor.

19. Et janitores, Acub, Telamin, et fratres eorum, centum septuaginta duo.

22. Et visitator Levitarum filius Bani, filius Ozi, filius Asabia, filius Micha. De filiis Asaph cantorum ante opus domus Dei :

23. quoniam mandatum regis ad eos.

24. Et Phathaia filius Baseza ad manum regis ad omnem usum populo,

25. et ad pagos in agro suo, et de filiis Juda sederunt in Cariatharhoc,

26. et in Jesu,

27. et in Bersabee, et pagi eorum

30. Lachis et agri ejus : et castrametati sunt in Bersabee.

31. Et filii Benjamin de Gabaa Machmas....

36. Et de Levitis partes Juda Benjamin.

CAPUT XII.

1. Et hi sacerdotes et Levitæ qui ascenderunt cum Zorobabel filio Salathiel et Jesu : Saraia, Jeremia, Esdra,

2. Amaria, Maluch,

3. Sechenia.

7. Isti principes sacerdotum, et fratres eorum in diebus Jesoi.

8. Et Levitæ, Jesu, Banui, Cadmiel, Sarabia, Jodæ, Matthania, super manus ipse, et fratres eorum in vices.

10. Et Jesus genuit Joacim, et Joacim genuit Eliasib, et Eliasib Jodæ,

17. Et Matthanas filius Micha, filius Zechri filii Asab princeps laudationis, et Juda princeps orationis, et Boochias secundus de fratribus ejus, et Abdias filius Samæ filii Galei filii Idithon.

18. Omnes Levitæ in civitate sancta ducenti octoginta quatuor.

20. Reliqui autem ex Israel et sacerdotes et Levitæ in universis civitatibus Juda, viri in hereditate sua.

21. Et Nathinæi, qui habitabant in Ophla, et Saa, et Gesphas de Nathinæis.

28. Et in Secelag, et in Mabne, et in fillabus ejus.

29. Et in Remaon, et in Sara, et in Jerimoth.

30. Et in Zannoa et Odollam, et in villis earum, et in Lachis et regionibus ejus, et in Azeca, et in fillabus ejus : et castrametati sunt in Bersabee usque ad vallem Ennom.

31. Etiam et Bethel et filiarum ejus.

32. Et in Anathoth, Nob, Ania,

33. Asor, Rhama, Getthaim,

34. Adod, Seboim, Nabalat, Ludda

35. et Onogearasim.

3. Sechenias, Rheum, Marimoth,

4. Adalas, Genathon, Abias,

5. Miamin, Maadias, Belgas,

6. Semetas, Joiarib, Ideas, Salu, Amuc, Chelceias, Odulias.

9. Et Barbacias et Anai, fratres eorum coram eis in vices.

11. καὶ Ἰωδαὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωνάθαν, καὶ Ἰωνάθαν ἐγέννησε τὸν Ἰεζουά.

12. Καὶ ἐν ἡμέραις Ἰωακίμ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἀρχόντες τῶν πατριῶν τῷ Σαραΐα, Ἀμαρία· τῷ Ἰερεμία, Ἀνανία·

13. τῷ Ἑσδρα, Μεσουλὰμ· τῷ Ἀμαρία, Ἰωανάν·

14. τῷ Ἀμαλοῦχ, Ἰωνάθαν· τῷ Σεχενία, Ἰωσήφ·

15. τῷ Ἀρέ, Μαννάς· τῷ Μαριώθ, Ἐλκαί·

16. τῷ Ἀδαδαί, Ζαχαρία· τῷ Γανανθώθ, Μεσολάμ·

17. τῷ Ἀβιά, Ζεχρί· τῷ Μιαμίν, Μααδαί· τῷ Φελετί,

18. τῷ Βαλγάς, Σαμουέ· τῷ Σεμία, Ἰωνάθαν·

19. τῷ Ἰωαρίβ, Ματθαναί· τῷ Ἐδίο, Ὀζί·

20. τῷ Σαλαί, Καλλαί· τῷ Ἀμέκ, Ἀβίδ·

21. τῷ Ἐλκία, Ἀσαβίας· τῷ Ἰεδειοῦ, Ναθαναήλ.

22. Οἱ Λευῖται ἐν ἡμέραις Ἐλιασίβ, Ἰωαδὰ, καὶ Ἰωά, καὶ Ἰωανάν, καὶ Ἰδοῦα, γεγραμμένοι ἀρχόντες τῶν πατριῶν, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐν βασιλείᾳ Δαρείου τοῦ Πέρσου·

23. υἱοὶ δὲ Λευὶ ἀρχόντες τῶν πατριῶν γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν, καὶ ἕως ἡμερῶν Ἰωανὴν υἱοῦ Ἐλισοῦς.

24. Καὶ οἱ ἀρχόντες τῶν Λευιτῶν Ἀσαβία, καὶ Σαραβία, καὶ Ἰησοῦ· καὶ υἱοὶ Καθμιήλ καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατεναντίον αὐτῶν εἰς ὕμνον αἰνεῖν ἐν ἐντολῇ Δαυὶδ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, ἐφημερίαν πρὸς ἐφημερίαν.

(*) 25. Ἐν τῷ συναγαγεῖν με τοὺς πυλωροὺς

26. ἐν ἡμέραις Ἰωακίμ υἱοῦ Ἰησοῦ, υἱοῦ Ἰωσεδέκ, καὶ ἐν ἡμέραις Νεεμία, καὶ Ἑσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ γραμματεὺς.

27. Καὶ ἐν ἐγκαίνιοις τείχους Ἱερουσαλὴμ ἐζήτησαν τοὺς Λευῖτας ἐν τοῖς τόποις αὐτῶν τοῦ ἐνέγκαι αὐτοὺς εἰς Ἱερουσαλὴμ, ποιῆσαι ἐγκαίνια καὶ εὐφροσύνην ἐν θυσιασθῇ, καὶ ἐν ᾧσδαις κυμβαλίζοντες, καὶ ψαλτήρια, καὶ κινύραι.

28. Καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀδόντων καὶ ἀπὸ τῆς περιχώρου κυκλόθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπὸ ἐπαύλεων,

29. καὶ ἀπὸ ἀγρῶν, ὅτι ἐπαύλεις ὠκοδόμησαν ἑαυτοῖς οἱ ἀδόντες ἐν Ἱερουσαλὴμ.

30. Καὶ ἐκαθάρίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται, καὶ ἐκαθάρισαν τὸν λαὸν καὶ τοὺς πυλωροὺς καὶ τὸ τεῖχος.

31. Καὶ ἀνῆνεγκαν τοὺς ἀρχοντας Ἰοῦδα ἐπάνω τοῦ τείχους, καὶ ἔστησαν δύο περὶ αἰνέσεως μεγάλους, καὶ διῆλθον ἐν δεξιῶν ἐπάνω τοῦ τείχους τῆς κοπρίας.

32. Καὶ ἔπορευθῆσαν ὀπίσω αὐτῶν Ὡσαΐα καὶ ἡμισυ ἀρχόντων Ἰοῦδα,

33. καὶ Ἀζαρίας, καὶ Ἑσδρας, καὶ Μεσολάμ, καὶ Ἰοῦδα, καὶ Βενιαμίν, καὶ Σαμαΐας, καὶ Ἰερεμία.

34. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων ἐν σάλπιγγι, Ζαχαρίας υἱὸς Ἰωνάθαν, υἱὸς Σαμαΐα, υἱὸς Ματθανία, υἱὸς Μιχαΐα, υἱὸς Ζακχοῦρ, υἱὸς Ἀσάφ.

35. Καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Σαμαΐα, καὶ Ὀζιήλ, Γελλώλ, Ἰαμά, Ἀΐα, Ναθαναήλ καὶ Ἰοῦδα, Ἀνανί, τοῦ αἰνεῖν ἐν ᾧσδαὶς Δαυὶδ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ· καὶ Ἑσδρας ὁ γραμματεὺς ἔμπροσθεν αὐτῶν ἐπὶ πόλης, τοῦ αἰνεῖν κατέναντι αὐτῶν.

(*) 25. Ματθανίας, καὶ Βαχθακίας, Ἀβδίας, Μεσολάμ, Τελμών, Ἀκχιού, φυλάσσοντες πυλωροὶ φυλακῆς. (Compl.)

11. et Jodae genuit Jonathan, et Jonathan genuit Jada.

12. Et in diebus Joacim fratres ejus sacerdotes et principes patriarum ipsi Saraia, Amaria : ipsi Jeremia, Anania,

13. ipsi Esdrae, Mesulam : ipsi Amaria, Joanan :

14. ipsi Amaluch, Jonathan : ipsi Sechenia, Joseph :

15. ipsi Are, Mannas : ipsi Marioth, Elcai :

16. ipsi Adadai, Zacharia : ipsi Ganathoth, Mesolam :

17. ipsi Abia, Zechri : ipsi Miamin, Maadai : ipsi Phelati,

18. ipsi Balgas, Samue : ipsi Semia, Jonathan :

19. ipsi Joarib, Matthanai : ipsi Edio, Ozi :

20. ipsi Salai, Callai : ipsi Amec, Abed :

21. ipsi Elcia, Asabias : ipsi Jediehu, Nathanael.

22. Levitae in diebus Eliasib, Joadai, et Joa, et Joanan, et Idua, scripti principes patriarum, et sacerdotes in regno Darii Persae :

23. Filii autem Levi principes patriarum scripti in libro verborum dierum, et usque ad dies Joanan filii Elisae.

24. Et principes Levitarum Asabia, et Sarabia, et Jesu : et filii Cadmiel et fratres eorum ante eos ad hymnum ad laudandum in mandato David hominis Dei, vicem ad vicem.

25. In congregando me janitores

26. in diebus Joacim filii Jesu, filii Josedec, et in diebus Neemia, et Esdras sacerdos et scriba.

27. Et in encensis muri Jerusalem quaesierunt Levitae in locis eorum ad adducendum eos in Jerusalem, ad faciendum encania et letitiam in thodathia, et in canticis pulsantes cymbala, et psalteria, et citharae.

28. Et congregati sunt filii cantorum et de adjacente regione in circuitu in Jerusalem, et de villis,

29. et de agris, quoniam villas edificaverant sibi cantores in Jerusalem.

30. Et mundati sunt sacerdotes et Levitae, et mandaverunt populum et janitores et murum.

31. Et ascendere fecerunt principes Juda super murum, et statuerunt duos pro laudatione magnos, et transierunt a dextris super murum stercoris.

32. Et iverunt post eos Osaia et dimidium principum Juda,

33. et Azarias, et Esdras, et Mesollam, et Juda, et Benjamin, et Samarias, et Jeremia.

34. et de filiis sacerdotum in tubis, Zacharias filius Jonathan, filius Samaia, filius Matthanias, filius Michra, filius Zacchur, filius Asaph.

35. Et fratres ejus, Samaria, et Ozziel, Gabel, Jama, Aia, Nathanael et Juda, Anani, ad laudandum in canticis David hominis Dei : et Esdras scriba ante eos super partem, ad laudandum ante eos.

25. Matthanias, et Bachacias, Abdias, Mesolam, Telmon, Accub, custodientes janitores custodiam.

36. Καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ κλίμακας πόλεως Δαυὶδ ἐν ἀναβάσει τοῦ τείχους ἐπάνωθεν τοῦ οἴκου Δαυὶδ καὶ ἕως τῆς πύλης τοῦ ὕδατος Ἐφραϊμ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην ἰχθυρᾶν, καὶ πύργῳ Ἀναμεήλ, καὶ ἕως πύλης τῆς προβατικῆς. Καὶ ἤκουσθησαν οἱ ἄδοντες, καὶ ἔπεσκέπησαν. (*)

42. Καὶ ἔθυσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ θυσιάσματα μεγάλα, καὶ ἠψφράνθησαν, ὅτι ὁ Θεὸς ἠψφράνευ αὐτοὺς μεγάλως· καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἠψφράνθησαν, καὶ ἤκουσθη ἡ εὐφροσύνη ἐν Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ μακρόθεν.

43. Καὶ κατέστησαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἄνδρας ἐπὶ τῶν γαζοφυλακίων, τοῖς θησαυροῖς, ταῖς ἀπαρχαῖς, καὶ ταῖς δεκάταις, καὶ τοῖς συνηγμένοις ἐν αὐτοῖς ἀρχουσι τῶν πόλεων, μερίδας τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Λευίταις, ὅτι εὐφροσύνη ἐν Ἰούδᾳ ἐπὶ τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἐπὶ τοὺς Λευίτας τοὺς ἱστώτας.

44. Καὶ ἐφύλαξαν φυλακὰς Θεοῦ αὐτῶν, καὶ φυλακὰς τοῦ καθαρισμοῦ, καὶ τοὺς ἄδοντας, καὶ τοὺς πυλωροὺς, ὡς ἐνόλαι Δαυὶδ καὶ Σαλωμών υἱοῦ αὐτοῦ.

45. Ὅτι ἐν ἡμέραις Δαυὶδ Ἀσάφ ἀπ' ἀρχῆς πρῶτος τῶν ἄδόντων, καὶ ὕμνον καὶ αἶνεσιν τῷ Θεῷ.

46. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν ἡμέραις Ζοροβάβελ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις Νεεμίου, διδόντες μερίδας τῶν ἄδόντων καὶ τῶν πυλωρῶν, λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ, καὶ ἀγιάζοντες τοῖς Λευίταις, καὶ οἱ Λευῖται ἀγιάζοντες τοῖς υἱοῖς Ἀαρών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

1. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἀνεγνώσθη ἐν βιβλίῳ Μωϋσῆ ἐν ὧσὶ τοῦ λαοῦ· καὶ εὐρέθη γεγραμμένον ἐν αὐτῷ, ὅπως μὴ εἰσέλθωσιν Ἀμμανῖται καὶ Μωαβῖται ἐν ἐκκλησίᾳ Θεοῦ ἕως αἰῶνος,

2. ὅτι οὐ συνήτησαν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν ἄρτῳ καὶ ὕδατι, καὶ ἐμισθώσαντο ἐπ' αὐτὸν τὸν Βαλαάμ καταρᾶσθαι, καὶ ἐπέστρεψεν ὁ Θεὸς ἡμῶν τὴν καταράν εἰς εὐλογίαν.

3. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσαν τὸν νόμον, καὶ ἐχωρίσθησαν πᾶς ἐπίμικτος ἐν Ἰσραὴλ.

4. Καὶ πρὸ τούτου Ἐλιασίβ ὁ ἱερεὺς οἰκῶν ἐν γαζοφυλακίῳ οἴκου Θεοῦ ἡμῶν, ἐγγυῶν Τωβία.

5. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτοῦ γαζοφυλάκιον μέγα· καὶ ἐκεῖ ἦσαν πρότερον διδόντες τὴν μοναχὰ καὶ τὸν λίβανον καὶ

36. Et ascenderunt super scalas civitatis David in ascensione muri desuper domo David et usque ad portam aquae Ephraim, et super portam piscium, et turri Anameel, et usque ad portam gregis. Et auditi sunt cantores, et visitati sunt.

42. Et sacrificaverunt in die illa victimas magnas, et lætati sunt, quoniam Deus lætificavit eos magnifice: et uxores eorum et filii eorum lætati sunt, et audita est lætitia in Jerusalem a longe.

43. Et constituerunt in die illa viros super gazophylacia, thesauris, primitiis, et decimis, et congregatis in ipsis principibus civitatum, partes sacerdotibus et Levitis, quoniam lætitia in Juda super sacerdotes, et super Levitas stantes.

44. Et custodierunt custodias Dei sui, et custodias mundationis, et cantores, et janitores, sicut mandata David et Salomon filii ejus.

45. Quoniam in diebus David Asaph ab initio primus cantorum, et hymnum et laudem Deo.

46. Et omnis Israel in diebus Zorobabel et in diebus Neemiae, dantes partes cantorum et janitorum, verbum diei in die ejus, et sanctificantes Levitis, et Levitæ sanctificantes filiis Aaron.

CAPUT XIII.

1. In illa die lectum est in libro Moysi in auribus populi: et inventum est scriptum in eo, ut non ingrediantur Ammanitæ et Moabitæ in ecclesiam Dei usque in sæculum,

2. quoniam non occurrerunt filiis Israel in pane et aqua, et conduxerunt super eum Balaam ad maledicendum, et convertit Deus noster maledictionem in benedictionem.

3. Et factum est, ut audierunt legem, et separati sunt omnis admistus in Israel.

4. Et super hoc Eliasib sacerdos habitans in gazophylacio domus Dei nostri, propinquus Tobiae.

5. Et fecit sibi gazophylacium magnum; et ibi fuerant antea dantes manna et thus et vasa, et decimam frumenti

(*) 37. Καὶ περὶ αἰνέσεως ἡ δευτέρα ἐξεπερεύετο συναντῶσα αὐτοῖς· καὶ ἐγὼ ὀπίσω αὐτῆς, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ ἐπάνω τοῦ τείχους, ὑπὲράνω τοῦ πύργου τῶν θαναυρίῳ καὶ ἕως τοῦ τείχους τοῦ πλατείως·

38. καὶ ὑπὲράνω τῆς πύλης Ἐφραϊμ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην Εἰσιανὰ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τὴν ἰχθυρᾶν, καὶ πύργον Ἀναμεήλ καὶ ἀπὸ τοῦ πύργου τοῦ Μεά, καὶ ἕως τῆς πύλης τῆς προβατικῆς· καὶ ἔστησαν ἐπὶ πύλην τῆς φυλακῆς,

39. καὶ ἔστησαν αἱ δύο τῆς αἰνέσεως ἐν οἴκῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐγὼ καὶ τὸ ἥμισυ τῶν στρατηγῶν μετ' ἐμοῦ.

40. Καὶ οἱ ἱερεῖς Ἐλιακίμ, Μαασίας, Μιαμίν, Μιχαίας, Ἐλιωνί, Ζαχαρίας, Ἀνανίας, ἐν σάλπιγγιν,

41. καὶ Μαασίας, καὶ Σεμείας, Ἐλεάζαρ, Ὁζὶ, Ἰωαννάν, Μελχίας, καὶ Ἐλάμ, καὶ Ἰεζούρ, καὶ ἤκουσθησαν οἱ ἄδοντες. (Ald. et Compl.)

37. Et pro laudatione chorus secundus procedebat occurrens eis: et ego post illum, et dimidium populi super murum, super turrim furnorum et usque ad murum latum:

38. et super portam Ephraim, et super portam antiquam, et super portam piscium, et turrim Anameel et a turri Mea, et usque ad portam gregis: et steterunt super portam custodiæ,

39. et steterunt duo chori laudationis in domo Dei, et ego et dimidium magistratuum in eum.

40. Et sacerdotes Eliacim, Maasias, Miamin, Michas, Eliot, Zacharias, Ananias, in tubis,

41. et Maasias, et Semelias, Eleazar, Ozi, Joanan, Melchias, et Elam, et Jezur, et auditi sunt cantores.

τὰ σκεύη, καὶ τὴν δεκάτην τοῦ σίτου καὶ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου, ἐντολὴν τῶν Λευιτῶν καὶ τῶν ἀδόντων καὶ τῶν πυλωρῶν, καὶ ἀπαρχὰς τῶν ἱερῶν.

6. Καὶ ἐν παντὶ τούτῳ οὐκ ἤμην ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅτι ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ δευτέρῳ τοῦ Ἀρθασασθᾶ βασιλέως Βαβυλωνῶς ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν ἡτησάμην παρὰ τοῦ βασιλέως,

7. καὶ ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ συνῆκα ἐν τῇ πονηρίᾳ ἣ ἐποίησεν Ἐλιασίβ τῇ Ὑωβία, ποιῆσαι αὐτῷ γαζοφυλάκιον ἐν αὐλῇ οἴκου τοῦ Θεοῦ.

8. Καὶ πονηρὸν μοι ἐφάνη σφόδρα· καὶ ἔρριψα πάντα τὰ σκεύη οἴκου Ὑωβία ἔξω ἀπὸ τοῦ γαζοφυλακίου.

9. Καὶ εἶπα, καὶ ἐκαθάρισαν τὰ γαζοφυλάκια· καὶ ἐπέστρεψα ἐκεῖ σκεύη οἴκου τοῦ Θεοῦ, τὴν μαναὰ καὶ τὸν λίβανον.

10. Καὶ ἔγνων ὅτι μερίδες τῶν Λευιτῶν οὐκ ἐδόθησαν· καὶ ἐφύγosan ἀνὴρ εἰς ἀγρὸν αὐτοῦ, οἱ Λευῖται καὶ οἱ ἀδόντες ποιοῦντες τὸ ἔργον.

11. Καὶ ἐμαχεσάμην τοῖς στρατηγοῖς, καὶ εἶπα· Διὰ τί ἐγκατελείφθη ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ; Καὶ συνήγαγον αὐτοὺς, καὶ ἔστησα αὐτοὺς ἐπὶ τῇ στάσει αὐτῶν.

12. Καὶ πᾶς Ἰούδα ἤνεγκαν δεκάτην τοῦ πυροῦ καὶ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου εἰς τοὺς θησαυροὺς

13. ἐπὶ χειρᾷ Σελεμία τοῦ ἱερέως, καὶ Σαδὸκ τοῦ γραμματέως, καὶ Φαδαία ἀπὸ τῶν Λευιτῶν. Καὶ ἐπὶ χειρᾷ αὐτῶν Ἀνὰν υἱὸς Ζαχχοῦρ υἱὸς Ματθαναίου, ὅτι πιστοὶ ἐλογίσθησαν ἐπ' αὐτοὺς μερίζειν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν.

14. Μνήσθητί μου, ὁ Θεὸς, ἐν ταύτῃ, καὶ μὴ ἐξαλειφῇ τὴν ἐλπίδα μου ὃ ἐποίησα ἐν οἴκῳ Κυρίου τοῦ Θεοῦ.

15. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις εἶδον ἐν Ἰούδα πατοῦντας ληνούς ἐν τῷ σαββάτῳ, καὶ φέροντας δράγματα καὶ ἐπιγεμίζοντας ἐπὶ τοὺς ὄνους καὶ οἶνον καὶ σταφυλὴν καὶ σύκα καὶ πᾶν βράσταγμα, καὶ φέροντας εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου· καὶ ἐπεμαρτυράμην ἐν ἡμέρᾳ πράσεως αὐτῶν.

16. Καὶ ἐκάθισαν ἐν αὐτῇ φέροντες ἰχθύν, καὶ πᾶσαν πρᾶσιν πωλοῦντες τῷ σαββάτῳ τοῖς υἱοῖς Ἰούδα καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ.

17. Καὶ ἐμαχεσάμην τοῖς υἱοῖς Ἰούδα τοῖς ἐλευθέροις, καὶ εἶπα αὐτοῖς· Τίς ὁ λόγος οὗτος ὁ πονηρὸς ἐν ὑμῖν ποιεῖτε; καὶ βεβηλοῦτε τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου;

18. Οὐχὶ οὕτως ἐποίησαν οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ἤνεγκεν ἐπ' αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ ἐφ' ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην; Καὶ ὑμεῖς προστίθετε ὀργὴν ἐπὶ Ἰσραὴλ βεβηλῶσαι τὸ σαββάτον;

19. Καὶ ἐγένετο, ἥνίκα κατέστησαν πύλαι ἐν Ἱερουσαλὴμ πρὸ τοῦ σαββάτου, καὶ εἶπα, καὶ ἐκλείσαν τὰς πύλας· καὶ εἶπα, ὥστε μὴ ἀνοιγῆναι αὐτάς ἕως ὅπισω τοῦ σαββάτου. Καὶ ἐκ τῶν παιδαριῶν μου ἔστησα ἐπὶ τὰς πύλας, ὥστε μὴ αἰρεῖν βραστάγματα ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου.

20. Καὶ ἠυλίσθησαν πάντες, καὶ ἐποίησαν πρᾶσιν ἔξω Ἱερουσαλὴμ ἀπαξ καὶ δις.

21. Καὶ ἐπεμαρτυράμην ἐν αὐτοῖς, καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς· Διὰ τί ὑμεῖς αὐλίζεσθε ἀπέναντι τοῦ τείχους; Ἐάν δευτερώσητε, ἐκτενῶ χειρά μου ἐν ὑμῖν. Ἀπὸ τοῦ αἵρου ἐκείνου οὐκ ἦλθοσαν ἐν σαββάτῳ.

et vini et olei, mandatum Levitarum et cantorum et janitorum, et primitias sacerdotum.

6. Et in omni hoc non fui in Jerusalem, quoniam in anno trigesimo et secundo Arthasastha regis Babylonis veni ad regem, et post finem dierum petii a rege,

7. et veni in Jerusalem, et intellexi in malo quod fecerat Eliasib Tobiae, faciendo ei gazophylacium in atrio domus Dei.

8. Et malum mihi visum est valde : et projecit omnia vasa domus Tobiae foras de gazophylacio.

9. Et dixi, et mundaverunt gazophylacia : et retuli illic vasa domus Dei, manaa et thus.

10. Et cognovi quia partes Levitarum non fuerant daturae : et fugerant vir in agrum suum, Levitae et cantores facientes opus.

11. Et concertavi cum magistratibus, et dixi : Cur derelicta est domus Dei? Et congregavi eos, et statui eos in statione ipsorum.

12. Et omnis Juda attulerunt decimam tritici et vini et olei in thesauros

13. super manum Selemia sacerdotis, et Sadoc scribae, et Phadaia ex Levitis. Et ad manum eorum Anan filius Zachur filius Matthanias, quoniam fideles putati sunt super eos distribuere fratribus suis.

14. Memento mei, Deus, in hac, et non deleatur misericordia mea quam feci in domo Domini Dei.

15. In diebus illis vidi in Juda calcantes torcularia in sabbato, et ferentes manipulos et onerantes super asinos et vinum et uvam et ficus et omne onus, et ferentes in Jerusalem in die sabbati : et contestatus sum in die venditionis eorum.

16. Et sederunt in ea ferentes piscem, et omnem venditionem vendentes sabbato filiis Juda et in Jerusalem.

17. Et concertavi cum filiis Juda ingenuis, et dixi eis : Quod verbum hoc malum quod vos facitis? et polluitis diem sabbati?

18. Nonne sic fecerunt patres vestri, et adduxit super eos Deus noster et super nos omnia mala haec et super civitatem hanc? Et vos additis iram super Israel polluendo sabbatum?

19. Et factum est, quando constiterunt portae in Jerusalem ante sabbatum, et dixi, et clausurunt portas : et dixi, ut illae non aperirentur usque post sabbatum. Et de pueris meis statui super portas, ut non tollerent onera in die sabbati.

20. Et commorati sunt omnes, et fecerunt venditionem extra Jerusalem semel et bis.

21. Et contestatus sum in eis, et dixi ad eos : Cur vos commoramini ante murum? Si iteraveritis, extendam manum meam in vos. A tempore illo non venerunt in sabbato.

22. Καὶ εἶπα τοῖς Λευίταις, οἱ ἦσαν καθαριζόμενοι, καὶ ἐρχόμενοι, φυλάσσοντες τὰς πύλας, ἀγιάζειν τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου. Πρὸς ταῦτα μνήσθητί μου, ὁ Θεός, καὶ φεῖσάι μου κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἔλεους σου.

23. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις εἶδον τοὺς Ἰουδαίους οἱ ἐκάθισαν γυναῖκας Ἀζωτίας, Ἀμμανιτίδας, Μωαβίτιδας,

24. καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἤμισυ λαλοῦντες Ἀζωτιστὶ, καὶ οὐκ εἰσὶν ἐπιγινώσκοντες λαλεῖν Ἰουδαϊστὶ.

25. καὶ ἐμαγασάμην μετ' αὐτῶν, καὶ κατηρασάμην αὐτούς· καὶ ἐπάταξα ἐν αὐτοῖς ἄνδρας, καὶ ἐμαδάρωσα αὐτούς, καὶ ὥρμισα αὐτούς ἐν τῷ Θεῷ· Ἐὰν δώτε τὰς θυγατέρας ὑμῶν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἐὰν λάβητε ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν τοὺς υἱοὺς ὑμῶν.

26. Οὐχ οὕτως ἤμαρτε Σαλωμών βασιλεὺς Ἰσραὴλ· Καὶ ἐν ἔθνεσι πολλοῖς οὐκ ἦν βασιλεὺς ὅμοιος αὐτῷ, καὶ ἀγαπώμενος τῷ Θεῷ ἦν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ὁ Θεὸς εἰς βασιλείαν ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ, καὶ τοῦτον ἐξέκλιναν αἱ γυναῖκες αἱ ἀλλότριαι.

27. Καὶ ὑμῶν μὴ ἀκουσώμεθα ποιῆσαι πᾶσαν πονηρίαν ταύτην, ἀσυνθετῆσαι ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν, καθίσαι γυναῖκας ἀλλοτρίας.

28. Καὶ ἀπὸ υἱῶν Ἰωαδὰ τοῦ Ἐλισούβ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου, νυμφίω τοῦ Σαναβαλλὰτ τοῦ Οὐρανίτου, καὶ ἐξέβρασα αὐτὸν ἀπ' ἐμοῦ.

29. Μνήσθητι αὐτοῖς, ὁ Θεός, ἐπὶ ἀγχιστεία τῆς ἱερατείας, καὶ διαθήκῃ τῆς ἱερατείας καὶ τοῖς Λευίταις.

30. Καὶ ἐκαθάρισα αὐτούς ἀπὸ πάσης ἀλλοτριώσεως, καὶ ἔστησα ἐφημερίαν τοῖς ἱερεῦσι καὶ τοῖς Λευίταις, ἀνὴρ ὡς τὸ ἔργον αὐτοῦ.

31. Καὶ τὸ δῶρον τῶν ξυλοφόρων ἐν καιροῖς ἀπὸ χρόνων, καὶ ἐν τοῖς βακχουρίοις. Μνήσθητί μου, ὁ Θεός ἡμῶν, εἰς ἀγαθωσύνην.

22. Et dixi Levitis, qui erant mundati, et venientes, custodientes portas, sanctificare diem sabbati. Ad hæc memento mei, Deus, et parce mihi secundum multitudinem misericordię tuę.

23. Et in diebus illis vidi Judęos qui habitare fecerant uxores Azotias, Ammanitidas, Moabitidas,

24. et filii eorum dimidium loquentes azotice, et non sunt scientes loqui judaice.

25. Et concertavi cum eis, et execratus sum eos : et percussi in eis viros, et decalvavi eos, et adjuravi eos, in Deo : Si dederitis filias vestras filiis eorum, et si acceperitis de filiabus eorum filios vestris.

26. Nonne sic peccavit Salomon rex Israel ? Et in gentibus multis non erat rex similis ei, et dilectus Deo erat, et dederat cum Deus in regem super omnem Israel, et hunc declinare fecerunt mulieres alienę.

27. Et vos numquid audiemus facere omne malum hoc, prævaricari in Deum nostrum, ducendo uxores alienas ?

28. Et de filiis Joada filii Elisub sacerdotis magni, generi Sanaballat Uranitę, et expuli eum a me.

29. Memor esto eis, Deus, super abdicatione sacerdotii, et testamento sacerdotii et Levitarum.

30. Et mundavi eos ab omni alienatione, et statui vices sacerdotibus et Levitis, vir sicut opus ejus.

31. Et donum portantium ligna in temporibus a temporibus, et in bacchuriis. Memento mei, Deus noster, in bonitatem.

ORDO LIBRORUM V. T.

IN HAC EDITIONE SIXTINA.

		Pag.
I. ΓΕΝΕΣΙΣ.	GENESIS.	1
II. ΕΞΟΔΟΣ.	EXODUS.	81
III. ΛΕΥΙΤΙΚΟΝ.	LEVITICUS.	148
IV. ΑΡΙΘΜΟΙ.	NUMERI.	194
V. ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΝ.	DEUTERONOMIUM.	259
VI. ΙΗΣΟΥΣ ΝΑΥΗ.	JESUS NAVE.	313
VII. ΚΡΙΤΑΙ.	JUDICES.	352
VIII. ΡΟΥΘ.	RUTH.	390
IX. ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ πρώτη.	REGNORUM primus	395
X. ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ δευτέρα.	REGNORUM secundus	449
XI. ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ τρίτη.	REGNORUM tertius	489
XII. ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ τετάρτη.	REGNORUM quartus	544
XIII. ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ πρῶτον.	PARALIPOMENON primus	589
XIV. ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΩΝ δεύτερον.	PARALIPOMENON secundus	633
XV. ΕΣΔΡΑΣ.	ESDRAS.	686
XVI. ΝΕΕΜΙΑΣ.	NEEMIAS.	700

FINIS TABULÆ VOLUMINIS PRIMI.

~~OCT 26 '59~~

~~OCT 29 '59~~

~~MAR 28 1965~~

~~MAY 2 1966~~

OCT 11 1974

